Cōmentaria fideliſſimi expoſitoris. D. Egidij Romani in libros de generatiōe ⁊ corruptiōe Ariſtotelis cū textu intercluſo ſingulis locis.

Queſtiones Itē ſubtiliſſime eiuſdem doctoris ſuper primo libro de generatione nunc quidē primum in publicum prodeuntes.

Queſtiones quoq; clariſſimi doctoris Marſilii Inguē in prefatos libros de generatione.

Item queſtiones ſubtiliſſime magiſtri Alberti de ſaxonia in eoſdē libros de generatiōe vltra nuſquam impreſſe.

Omnia accuratiſſime reuiſa atq; caſtigata ac quantum ars anniit potuit fideliter Impreſſa.

Cum gratia.

¶ Tertius Ar. de generatione ꝛ corruptione cum expositione oium expositorũ eius optimi domini Egidij Romani Feliciter incipit.

T.cõ. 37. ꝛ 38. Prima vt testatur phs in 3° de aia: eſt quodãmodo oia. qcqd.n. eſt vel eſt ſenſibile: vel itelligibile. aia.n. p ſenſum eſt quodãmodo oia ſenſibilia. ꝛ p intellc̃m oia intelligibilia. nã ſicut manus eſt organũ organoꝝ. ſic intellectus eſt ſpẽs ſpẽꝝ intelligibiliũ. ꝛ ſenſus ſpẽs eſt ſpẽꝝ ſenſibiliũ. Nã.n. aliqbus aialibus tãq̃ inſtrm̃ ꝛ organum ad ſui tuitionem dedit cornua: aliqbus ṽo vngues. homini aũt dedit manus: ꝛ dando ſibi hmõi organũ quodãmodo dedit ei oia organa. qꝛ p manũ qõlibet organũ ꝛ qõlibet inſtrm̃ ſibi fabricare põt. iõ dicta eſt manus organũ organoꝝ: qꝛ eſt quodãmodo oia organa. Sic ẽt nã aliqbus corpibus dedit hãc ſenſibilem formã. vt albedinẽ. aliqbuſ ṽo colorẽ aliũ vt nigredinẽ. Homini qdẽ ꝛ cũctis aialibus pfectis dedit pupillam ꝛ oẽs ſenſus. ꝛ dãdo eis pupillã quodãmõ dedit eis oẽm colorẽ. Eſt .n. pupilla aliquo mõ ois color: qꝛ eſt ſuſceptiua ſpẽrum oium coloꝝ. Sic ẽt dando eis oẽs ſenſus: dedit ipſis oẽs formas ſenſibiles: pp qõ dictus eſt ſenſus ſpẽs ſpẽrum ſenſibiliũ: qꝛ eſt qdã ṽtus cõphendens oẽs ſpẽs ſenſibiles. bñ igit̃ dcm̃ eſt: q aia p ſenſum eſt quodãmõ oia ſenſibilia. Et qõ oñſum eſt de ſenſu reſpectu ſenſibiliũ: itelligẽdũ eſt de intellc̃u reſpcũ itelligibiliũ. nã intellc̃s eſt ſuſceptiuus oium formaꝝ itelligibiliũ. ꝛ qꝛ vnũqõq̃ recipit diſtõnẽ ꝛ drĩam ab eis a qbus recipit eẽ ꝛ ſpẽm. cũ intellc̃s iformet̃ ſpẽbus oboꝝ: ꝛ recipiat formam ꝛ ſpẽs ab ipſis obiectis: opꝫ q ea q̃ ſunt in intellc̃u: recipiant eẽ ꝛ ſpẽs ab ipſis obiectis: pp qõ oꝫ talia diuerſificari fꝫ diuerſitatẽ oboꝝ. Scie g̃ qꝛ ſunt in itellc̃u diuerſificabunt̃ fꝫ diuerſitatẽ oboꝝ: ſiue fm diuerſitatẽ reꝝ q̃ determinant̃ in ſcia. Hec ãt diuerſitas duplr̃ põt accipi: vel fꝫ eẽntiã: vel fꝫ itẽtionẽ. Cũ.n. dicimus ſciaſ diuerſificari fꝫ ea q̃ determinant̃ in ipſis: nõ eſt accipienda iſta diuerſitas fꝫ eẽntiã. vt q de vna ꝛ eadẽ re p eſſentiã nõ poſſint diuerſe ſcie tractare. metaphyſicus.n.
Com. 9. ꝛ 12. m.ſ. ꝛ 2.ph. 22 ꝛ phyſicuſ ꝯſiderãt de mã pª: vt dicit Cõmẽ. in. 7. meta. ſꝫ nõ fꝫ eadẽ rõnẽ. Metaphyſicus.n. cõſiderat de ea vt hꝫ rõnẽ entis: phyſicus ṽo vt eſt ſubta traſmutationi ꝛ motui. Sufficit g̃ diuerſitas itẽtionũ ad diuerſitatem ſciaꝝ. Et qꝛ fꝫ aliã ꝛ aliã itentionẽ accipit̃ aliqd ſub eẽ cõi: ꝛ ſub eẽ ſpãli: nõ eſt icõueniẽſ vnũ ꝛ idẽ ꝯſideratũ ſub eẽ cõi ꝛ ſpãli: ptinere ad diuerſas ſcias: vt de corpore mobili determiat phyſicus ſub eẽ ſpãli. vt ſub rõne q̃ mobile. metaphyſicus ṽo determiat de eo ſub eſſe cõi ꝛ ſub rõe entis. Et ſic cõe ꝛ ſpãle ſufficiũt ad diuerſitatẽ diuerſaꝝ ſciaꝝ: nulli dubiũ eẽ dꝫ q ſufficere pñt ad diuerſitatẽ diuerſoꝝ libroꝝ i eadẽ ſcia. Cũ g̃ tota phia nãlis ſit de corpe mobili ꝛ de hñtibus analogiã ad tale corpus. poſſumuſ pma facie diuidere libros nãles. qꝛ vel in eis determinat̃ de corpe mobili in cõi: vel de his q̃ quodã mõ ſpãli vl' q̃ſi pticulari hñt analogiã ad tale corpus. liber.n. phycoꝝ. de celo ꝛ mũdo: ꝛ de gñone ſunt q̃ſi libri cões. ceteri ṽo ſũt q̃ſi ſpãles. Sꝫ iter ipos cões eſt ordo qdã. qꝛ liber phycoꝝ eſt cõior libro de celo ꝛ mũdo. ꝛ liber de celo ꝛ mũdo libro de gñone. In libro.n. phycoꝝ pncipalr̃ intendit̃ de corpe mobili ſimplr̃: nõ ꝯhendo ipꝫ ad ſitũ vel ad formã: ꝛ ſi ibi determinat̃ de motu ad ſitũ: vel ad formã: h̃ eſt inq̃tũ in talibus motibus reſeruat̃ rõ motus ſimplr̃. liber ṽo de celo ꝛ mũdo: ꝛ de gñone ſunt aliquo mõ de motu ꝯcto. In nullo.n. iſtoꝝ pncipalr̃ intẽdit̃ de mobili ſimplr̃: ſꝫ in li° de celo ꝛ mũdo intẽdit̃ de mobili ad ſitũ. In li° de gñone de mobili ad formã. mobile ãt ad ſitũ eſt cõius mobili ad formã. motus.n. localis cõpetit oi corpi fm phm. Ille eſt.n. motus de quo pbat̃. 6. phycoꝝ. q oẽ corpus mobile: ꝛ oẽ mobile corpus. Qõ vtꝝ veꝝ ſit: vel ſit dare aliqõ corpuſ imobile nõ eſt pñtis ſpeculatõiſ. T.c.32. ꝛ.86.
repit̃.n. motus localis: tã i ſupceleſtibus q̃ in ſpa actiuoꝝ ꝛ paſſiuoꝝ. iõ liber de celo ꝛ mũdo: q ptiet libros q̃ttuor: ſic noiatus eſt: qꝛ pmi duo libri ſunt magis de celo. alij ṽo duo: vt tertius ꝛ q̃rtus: vident̃ magis eſſe de mũdo ꝛ de motu actiuoꝝ ꝛ paſſiuoꝝ. Nõ ẽ g̃ dum libꝝ de celo ꝛ mũdo pcedere libꝝ de gñone: cũ motuſ ad formã nõ repiat̃ niſi in ſpera actiuoꝝ ꝛ paſſiuoꝝ: motus ṽo ad ſitũ repiat̃ in ſpa actiuoꝝ ꝛ paſſiuoꝝ ꝛ i celeſtibus. ¶ Sed forte dubitaret aliqs q liber phycorũ nõ debeat pcedere libꝝ de celo ꝛ mũdo. nã cũ motus ad ſitũ: vt dcm̃ eſt: repiat̃ in oi mobili: determinata in libro phycoꝝ nõ ſe extendẽt ad plura mobilia q̃ determinata in li° de celo ꝛ mũdo ¶ Ad qõ dici põt q etſi determiata in lib° phycoꝝ nõ ſint vl'iora fꝫ numerũ mobiliũ. Sunt tñ magis vl'ia fꝫ itentionẽ ꝯſiderationis. Intẽdit̃ ṽo in li° phycoꝝ de mobilibus ſub eſſe cõi: put in eis repit̃ motus ſimplr̃. In libro ṽo de celo ꝛ mũdo: put in eis repit̃ motus ad ſitũ: ꝛ hoc ſufficit: vt ille liber pcedat iſtũ. Pꝫ ergo qd ſit ſubm in libro de gñone: qꝛ corpus mobile ad formã. pꝫ ẽt quẽ ordinem hꝫ in numero libroꝝ nãliũ. qꝛ eſt tertius. ꝛ quo differt ab oibus libris. qꝛ ſubm in hoc libro eſt minus cõe q̃ in libro phycoꝝ ꝛ celi ꝛ mũ. Eſt tñ cõius ſubto alioꝝ libroꝝ. Hoc viſo ad expoſitionẽ littere accedamus.

T.c.p. caput j.

De gñone ãt ꝛ corruptione. ꝛ de nã generatorum ꝛ corruptoꝝ: ꝛ vlr̃ de oibus: ꝛ cãs diuidendum: et rõnes eoꝝ determinandũ.

¶ Cõſuetudo phi eſt ſuiſ libris pmittere phemia qõ ꝛ in hoc li° fecit. poſſumuſ g̃ hũc libꝝ diuidere i ptes duaſ .ſ. i phemiũ ꝛ tractatũ. 2ª icipit ibi. (Antiquoꝝ g̃ hi q dẽ.) In phemio ãt narrat ea q̃ dicẽda ſunt in executione. ¶ Ad cuius euidẽtiã nõndũ. q lꝫ motus large ſũptus ſit in q̃ttuor gñibus. ſ. in ſubã: q̃titate. q̃litate. ꝛ vbi. vt pbat̃ in 3° phycoꝝ: motus tñ ad formã nõ pt eẽ in vbi. qꝛ p talẽ motũ nõ acqrit̃ noua forã: ſꝫ nouus ſitus. accipiẽdo g̃ motũ vt icludit mutationem: dicemus motũ ad formã eẽ in tribus gñibus. ſ. in ſubã: ꝛ hic dr̃ gño vel corruptio. in q̃titate vt augmẽtũ ꝛ diminutio. in q̃litate vt alteratio. Si g̃ phs in h̃ li° vult determinare de oi motu ad formã: oꝫ eũ determinare nõ ſolum de gñatione. ſꝫ ẽt de augmẽto. ꝛ alteratiõe. Sꝫ qꝛ gño iter iſta ẽ pncipalior: iõ augmẽtũ ꝛ alteratio pñt dici annexa. ſic ẽt tractare de drĩa iter gñonẽ ꝛ alterationẽ multo fortius qd anerũ dꝫ dici: erq̃ alteratio ipa qd ãnerũ dr̃. ex h̃ patere pt: q̃re iſte liber itĩtulat̃ liber de gñone. cũ nõ ſolũ in eo de gñatõe õtermiet̃: ſꝫ ẽt de alteratiõe ꝛ augmẽto. qꝛ denomiatio dꝫ fieri a pncipali: ñ ab ãnexis. Diuidit̃ g̃ ps phemial' i ptes. 2. qꝛ p enũerat pn palr̃ itẽta in h̃ li°: 2° enũerat ãnexa ibi. (Ampli° ãt ꝛ de alteratõe.) Nõnm ãt q phs i h̃ li° tꝫ hũc ordinẽ. qꝛ p õ termiat de gñone ꝛ corruptõe fꝫ ſe. ꝛ h̃ i p li° 2° oñdit gñonẽ ꝛ corruptionẽ eẽ nãlẽ. ꝛ h̃ i pn° ſcõi libri. 3° õtermiat de cauſis gñonis ꝛ corruptõis q̃tũ ad ea q̃ dñr circa finẽ ſcõi h°. h̃ ẽ g̃ qõ ait: q vlt determiare de gñone ꝛ corruptiõe fꝫ ſe: qõ fac̃ i p li° Et de gñatoꝝ ꝛ cor T.c.4. A.t.c.p. vſq̃ ad t.cõ.51. a.t.c.51. vſq̃ i finem. T.c.51.

ruptoꝝ.i.vult oñdere gñonē ⁊ coꝛruptionē ineē gñabi
libus ⁊ coꝛruptibilibꝰ nālr:qḋ fac in pmᵒ ſcḋi bꝰ.3ᵒ.circa
finē libꝛi determiabuꝛ cāe ⁊ rōes.i.diffinitiōes.Uel ly
⁊ ſumaꝛ expoſitiue.p.i.vt ſit ſenſus.cāe ⁊.p.i.rōes. nā
aſſignare rōnē rei ē aſſignare cāz eiꝰ.Ul alr ⁊ foꝛte me
lius.determinād e ſūt cāe ⁊ rōnes.i.cāe rōnabiles ſiue
vles.rō.n.circa vlia vſaꝛ.vñ alia lra.vbi nos hēmus ꝙ
dāde ſūt cāe ⁊ rōnes bʒ ⁊ determinād e ſunt cāe vles
oiuʒ gñatoꝝ ⁊ coꝛruptoꝝ:qḋ multū ꝯcoꝛdat cū ſerie
textus:qꝛ circa finē libꝛi aſſignanꝛ vles cāe oiuʒ gña
toꝝ ⁊ coꝛruptoꝝ.¶ Sciendū āt oia pdicta eē aliquo
mō eſſentialia doctrine:nā ſʒ phʒ pmo poſterioꝝ. caᵒ
Nōndū de vnitate ſciaꝝ.Scia eſt vna q̄ eſt vnius gñis ſubie-
cti ptes ⁊ paſſiōes ꝯſiderās.eſſentiale eſt ḡ ſcie ꝙ ꝯſi-
deret paſſiōes ⁊ ſubʒ:ſiue ptes eius ⁊ ea p q̄ pbantur
paſſiones de ſubo.vel de ptibus eius.cū ḡ erit. ꝙ vult
determinare de gñone ⁊ coꝛruptione tāgit paſſiones ⁊
ppꝛietates:ipſoꝝ gñabiliū ⁊ coꝛruptibiliū. Cū vo ſub
dit determinādū eſſe de nā gñatoꝝ ⁊ coꝛruptoꝝ.i. de
gñatis ⁊ coꝛruptis nālr:tāgit ſubʒ gñonis ⁊ coꝛruptio
nis.nō ſolū ſʒ ſe:ſʒ ēt ſʒ ptes ſuas: cū noiet tale ſubʒ p-
ticulatiʒ ſʒ diuerſas partes.coꝛpus.n. mobile ad foꝛ-
mā:qḋ eſt ſubm in hoc libꝛo eſt coꝛpus generabile ⁊
coꝛruptibile:qꝛ vero addidit dōm eſſe cauſas ⁊ rōnes
hoꝝ:tangit ea per que pbanꝛ paſſiones de ſubto ⁊ de
ſuis partibus.¶ Deinde cum dicit.

¶ Amplius de augmtatōe et alteratōe qd vtrūq̃.et vtꝝ exiſtimādū eādē eſſe nāʒ alteratōis et gñationis:aut ſemotā vt et determinata ſunt et nominibus.

¶ Narrat ea q̄ ſunt ānexa negocio pncipali dicēs.Am
plius.i.pter illa q̄ dicta ſunt q̄ ſunt pncipalr itenta. di-
cendū eſt de his q̄ aliquo mō ſunt ānexa:qꝛ dōm eſt de
alteratiōe ⁊ augmētatione.qd ſit vtrūq̃ eoꝝ. ⁊ ēt dōʒ
eſt vtꝝ eſtimādū ſit a nobis eandē eſſe nāʒ gñationis
⁊ alterationis.vel nō eſt eadeʒ nā vtriuſq̃:ſʒ eſt ſemo-
ta ⁊ diſtincta:ſicut gño ⁊ coꝛruptio ſunt determiata ⁊
diſtincta nominibus:qꝛ ſicut hñt alia ⁊ alia nomina:
ſic hñt aliā ⁊ aliā nām.Declarabiꝛ.n.vtꝝ gño ⁊ coꝛ-
ruptio differāt ſm rem:ſicut differunt ſm nomen.

T.cō. p. **Philoſophus** in pma pte huius phemij
tria tangit.pmo.n.dicit ꝙ
vult tradere noticiā de gñatione ⁊ coꝛruptione.2ᵒ.dicit
talia eſſe nālia.3ᵒ adducit ꝙ vult tradere doctrinaʒ cō-
tentiuā cauſaꝝ ⁊ rōnū gñatoꝝ ⁊ coꝛruptoꝝ. ⁊ qꝛ pñt
fieri rōnes de rebus nō exñtibus . vr innuere ꝙ velit
tradere ſciam q̄ non coꝛrūpaꝛ p coꝛruptionē ſcibiliuʒ:
cū poſſint fieri rōnes ⁊ argumēta de pluuia:pluuia nō
exñte:tria ḡ ſunt declaranda.pmo vtꝝ de iſtis ſenſibi
libus ⁊ coꝛruptibilibus poſſit eſſe ſcia : ⁊ dato ꝙ de
his poſſit eē ſcia : dubitaꝛ adhuc vtrū coꝛruptio ſit qd
nāle. ⁊ vtꝝ ſcia de coꝛruptibilibus poſſit dici nālis . 3ᵒ.
declarādū erit.vtꝝ re coꝛrupta remaneat ſcientia.

pm dum **Circa** pmū arguiꝛ ſic.vr ꝙ de iſtis ſenſibilibus ⁊
coꝛruptibilibus nō poſſit eē ſcia.nā ſenſibi
lia ſūt ſola pticularia:pticulariū āt nō ē ſcia nec diffō.
T.c.35. vt dr.7.meta.ḡ ⁊c.¶ Ƀ.arguebat Eraclitus ꝙ taliū
nō eſt ſcia:cū ſint ꝯtinuo fluxu.ſcia.n.eſt de neceſſarijs
ſiue de his q̄ nō ꝯtigit alr ſe hre qḋ ꝯcoꝛdat cuʒ verbis
Boetij in pmᵒ arithmetrice dicēs ſciaʒ eē eoꝝ q̄ imuta-
bilē ſubaʒ ſoꝛtiunꝛ.¶ Nōnm ad euidētiā q̄ſiti difficul-
tatē qōnis ex duobus ꝯſurgere dicētis.ſciaʒ eē de ſen-
ſibilibus ⁊ coꝛruptibilibus:de talibus.n.eē ſciaʒ vr re
pugnare rōni.tū qꝛ ſenſibilia:tū qꝛ cōruptibilia.¶ Ad

vitādū āt difficultates has dixerūt qdā phycā ſciāʒ eē Rñſio
de ſenſibilibus:ſed nō de his ſenſibilibus.abſtrahit.n. q̄rūdā
phycus ab ħ ſenſibili ⁊ ab illo:ſʒ nō a ſenſibili ſimplr.
pp qḋ nō eſt ſcia de pticularibꝰ ſʒ de vlibꝰ.pñt.n.foꝛma
ri icoꝛruptibiles rōes de ſenſibilibꝰ ⁊ coꝛruptibilibꝰ ſic
acceptis.ḡ de eis eſſe ſciaʒ nō ē icōueniēs.¶ Hoc āt lʒ ꝯ iſtaʒ
veꝝ ſit:difficultatē q̄ſiti nō vr euacuare:imo vr ꝙ ꝯdi rñſio-
ctionē iplicet.nā qcqd ſenſus ſentit ē hic. ⁊ nūc.nō.n. nem
ſentit ſenſus niſi hoc vel illud.ſi ḡ abſtrahaꝛ ab ħ: ⁊ ab
illo:illius abſtracti nō eſt vlterius ſenſus.nō ḡ vlteriꝰ
mereꝛ dici ſenſibile.pp qḋ vr oio idē eē abſtrahere ab
ħ ſenſibili ⁊ ab illo: ⁊ abſtrahere a ſenſibili ſimplr:cū
ſimplr nō remāeat ſenſibile:ſi nō ſit ħ vel illō. ¶ Sci Rñſio
endū ḡ ꝙ ſʒ phʒ circa finē ſcḋi poſterioꝝ.ſenſus ē vlis ppꝛia
lʒ ſentire ſit ſingularis.poſſumus.n.dicere potētiā vlio
rē eſſe actu.potētia.n.ſumiꝛ reſpectu obti ſimplr: lʒ ſʒ
actū poſſit ferri in ħ obm.itells eſt ꝙ qd eſt ſimplr.tñ
ſʒ actū ferꝛ potētia itellectiua in hāc qdditatē:vel in il
lā.vt in qdditatē leonis vel lapidis.ſic ēt viſus ē reſpe-
ctu coloꝛis:nunq̃ tñ ſentit niſi hūc coloꝛē. Si.n.viſus
eēt huius coloꝛis determiati ſʒ ꝙ hmōi.aliū coloꝛem
nō ſentiret.cū ḡ oēʒ coloꝛē ſentiat erit viſus ſʒ ꝙ hꝰ co
loꝛati lucidi:nō āt hꝰ coloꝛati vel illiꝰ lucidi. ⁊ ſic viſus
ē coloꝛis.videt tñ hūc coloꝛē.ita ſenſus ē q̈lis. ſentimꝰ
tñ ħ q̈le.q̃diu ḡ nō abſtrahimꝰ a q̈li ſimplr nō abſtra-
himus a ſenſibili ſimpl: ⁊ qꝛ phycꝰ nō abſtrahit a q̈li
ſimplr:iō hꝰ ſcia ſimplr ē ḋ ſenſibilibꝰ.ſʒ hꝰ ſenſibilia
vt dicebaꝛ nō ſūt pticlaria:ſʒ vlia.dñr.n.talia eē ſenſi-
bilia magꝭ a ſenſu q̃ a ſentire.ħ āt ſic declaꝛ. qꝛ res ſi
ſe hʒ ad eē:ita ſe hʒ ad cognoſci. ⁊ qꝛ pus:p ſe loq̄ndo
⁊ ſʒ qḋ hꝰ:ad ſui eē nō idiget poſteriōi:ita ad ſui itellʒ
poſterioꝛi nō eget.q̃tūcūq̃ ḡ ſit pus ſil cū poſterioꝛi:
pt tñ itelligi pꝰ poſterioꝛi nō itello.ſʒ āt poꝛitatē ⁊ po-
ſterioꝛitatē ħ ſe hñt p oꝛdinē.ſ.qdditas q̃titas ⁊ q̈litas.
pt ḡ itelligi qdditas nō ꝯſiderata q̈litate vl q̃titate. ⁊
ħ ꝯſideratio vr magꝭ ptinere ad meta.ſic ēt pt itelligi
q̃titas nō itella q̈litate.qꝛ pm qḋ adheret ſube ē q̃titas: Com.
ſic vlt Themiſtius:vt recitat Cōmē.12.meta. ⁊ ħ cōſi 2.
deratio eſt magꝭ matheca:iō mathematicꝰ nō abſtrahit
a mā ſimplr:cū nō poſſit itelligi q̃titas nō itella mā.
abſtrahit tñ a mā q̈li:cū ꝯſideret māʒ q̃tā:nō tñ ꝯſide
rata q̈litate:p quā ē res ſenſibilis:phycus vo ꝯſiderat
ſubaʒ vt ē ꝯiūcta q̈litatibꝰ ⁊ q̃titatibꝰ:iō nō ſolū nō ab
ſtrahit a mā ſimplr:ſʒ ēt nō abſtrahit ħ a mā ſenſibili.
qꝛ nō abſtrahit a mā q̈li.Ultra āt nō ē deſcēſus:niſi de
ſcēderemus ad hāc q̈litatē pticularē.ſʒ illiꝰ ſic accepti
nō ē vlteriꝰ ſcia ſʒ ſenſus.ex ħ āt appere pt itells illius
vbi.6.meta.ꝙ tres ſūt eētiales modi phie.phycꝰ ma- T.cō.
thematicꝰ ⁊ diuus:q modi quō ſe hñt p oꝛdineʒ: ⁊ quō 2.
ifra iſtos nō ē deſcēſus. ⁊ quō iſti p ſe ad ſciaʒ ptineāt:
cū ifra eos nō ſit ſcia ſʒ ſenſus:p ea q̄ dicta ſūt clare eſt
manim.ex qbꝰ patē pt q̈re ſcia nālis ē de ſenſibilibus ⁊
coꝛruptibilibꝰ.nā cū ꝯſiderata i ſcia nāli ſʒ ꝙ hꝰ ſint cō
iūcta q̈litatibꝰ ⁊ vtutibꝰ actiuis ⁊ paſſiuis p q̈s ē aliqd
ſenſibile ⁊ coꝛruptibile:iō hꝰ ſcia ḋ ſenſibilibꝰ ⁊ cōrupti
bilibus eē dr.nō qꝛ ſit de pticlaribus:ſʒ de vlibus de q
bus rōes iuariabiles fieri pñt. ē ḡ declata vitas pmi.

Scḋo declarandū eſt.vtꝝ coꝛruptio ſit qd nāle. 2m du-
⁊ vtꝝ ppꝛie dcm ſit ꝙ ſcia de coꝛruptiōe bium
ſit ſcia nālis.in hoc āt q̄ſito duo videnꝛ facere dubiuʒ.
pmuʒ ſumiꝛ ex parte ipſius nāe.ſcōm vo ex parte coꝛ-
ruptionis.nā.n.vt dr 2ᵒ phyſicoꝝ. ⁊ 5ᵒ.meta. p ſe ⁊ pꝛi- T.cō.
mo dr de foꝛma.de alijs aūt i tm dr inq̃tuʒ hñt oꝛdi- 12.
nē ad foꝛmaʒ.vt ſi mā dr nā hoc eſt qꝛ ſuſcipit foꝛmaʒ. T.cō.
ſi aūt motus dr nā hoc eſt:qꝛ eſt via in foꝛmam . Si ḡ 5.
nā p ſe ⁊ pꝛimo dr de foꝛma qḋ ſimplr repugnat foꝛme
ad nāʒ

ad nãꝫ nõ vr̃ ꝑtinẽ:nec dꝫ dici qd nãle.Cũ g̃ forme ꝑ ſe
ſit dare eẽ.ꝓuatiões ⁊ corruptiões:q: de ſe ſũt nõ ens:
vt vr̃:nãlia eẽ nõ pñt.⁊ ꝑ ꝯñs ñ videnť ꝑtinẽ ad ꝯſide-
2m rationẽ ſcie nãľ.2m ãt qđ facť dum i q̃ſito ẽ ipa corruptio
T.cõ. nã cũ nã agat ꝑꝑ finem.vt dr̃ 2° phycoꝝ. ⁊ finis ⁊ bom
74. ſint q̃ſi idẽ.vt inuit phs 2° meta.qđ nõ hꝫ rõnem boni
T.cõ. ſꝫ qđ hꝰ ñ p̃t eẽ qd itẽtũ a nã:nec ẽt ab aliq̊ agẽte ꝑꝑ fi-
8. nẽ.corruptio g̃:q: nõ hꝫ rõnẽ boni nõ põt eẽ de intẽtõe
nãe:⁊ ꝑ ꝯñs nõ vr̃ ꝑtinere ad ꝯſiderationẽ ſcie natura
Rñſio lis.¶ Ad has ãt difficultates vitandas dixerũt qdaꝫ
quorũ corruptionẽ eẽ de intentõe nãe nõ nãe q̃ ẽ forma:ſꝫ nãe
dam. qure ẽ mã.Sed h̃ nõ eſt veꝝ.naꝫ corruptio:per ſe loq̃n
ꝯ rñ- do:nec eſt de intẽtiõe nãe forme nec nature mãe.per ac
ſioneꝫ cidenſ tñ eſt de intentione vtriuſq;:materia.n.non iten
illorũ. dit corruptionẽ forme ſub qua exiſtit:ſed intendit ꝑfe-
ctionem ſui.⁊ quia vna forma ſuũ appetitũ ſatiare non
põt:iõ cũ eſt ſub vna forma appetit eſſe ſub alia: ꝑꝑ qđ
ꝑ accñs appetit corruptionem forme illius ſub qua exi
ſtit.ſic ẽt ⁊ ignis per formam ſuaꝫ agens in aquã nõ in
tendit corruptionẽ aq̃ ſed intendit inducere formã ſuã
in mãm aq̃:qđ intẽdendo per accñs intendit corruptio
nẽ aq̃.nullo mõ ergo:ꝑ ſe loquendo eſt de itentione na
ture corruptio:per accñs tñ nõ ſolũ mã:ſed ẽt agens ⁊
Rñſio forma corruptionẽ intendũt. ¶ Incedenduꝫ eſt g̃ alr̃.
ꝓpa. ꝓpter qđ notandum ꝙ triplici via venari poſſumus ꝙ
determinare de corruptione pertinet ad ſciam nãleꝫ: ⁊
ꝙ ẽt ipſa corruptio põt dici naturalis.prima via ſumiť
p̃a via ex ꝑte ipſius ſcie naturalis.ſcđa ex ꝑte nãe mãe.tertia
ex ꝑte nãe forme.¶ Prima via ſic oſtendiť.dr̃ia eſt.n.
inter ſciam practicã ⁊ ſpeculatiuã.ſcia.n.vt practica ẽ:
⁊ vt operať.cuꝫ efficit vnũ oppoſitoꝝ non efficit alteꝝ
facere.n.vnũ oppoſitorũ nõ ordinať ad factionẽ alteri
us:ſed ad deſtructionẽ eius.ſed in ſpeculatione non ſic
eſt:q: vt diciť in 6° topicoꝝ: q bene diffinit ꝯtraria ſi-
T.cõ. gnificat:noticia.n.vnius cõtrarij facit ad noticiã alte-
85. rius.rectuꝫ.n.eſt iudex ſui ⁊ obliqui: vt dr̃ i p̃mo đ aĩa.
rectũ.n.licet ꝯrieť obliquo:facit tñ ad cognitionẽ oblią
⁊ ſcia que cõſiderat de recto hꝫ conſiderare ⁊ de obli-
quo.Si ergo ſcia naturalis eſſet ꝓactica: ⁊ per ſciam
nãlẽ quã hẽmus naturas reruꝫ ꝓduceremuſ ineſſe:for
te eſſet dubiũ vtruꝫ ad eã ſm ꝙ huius ꝑtineret corru-
ptio.ſed cũ ſit ſpeculatiua ſi eius ẽ conſiderare de gñа-
2a via tione nõ ẽ dubiũ ꝙ ad ipſam ſpectat ꝯſiderare de cor-
ruptione.¶ Scđa via ſumiť ex ꝑte nãe mãe.nõ.n. opꝫ
ꝙ ſit de itentione nãe ꝙ dr̃ nãle: q: ſufficit ꝙ naturalr̃
eueniat.Cũ g̃ per nãꝫ mãe eueniat corruptio: q: mã eſt
per quã res põt eſſe ⁊ nõ eẽ vt dr̃.7. metha. corruptio
T.cõ. qd nãle dici põt.¶ Tertia via ſumiť ex ꝑte nãe forme.
22.3a nunq̃;.n.aliqd ſic corrũpitur ſimplr̃:vt i nihil redigať:
via ſed ſemꝑ gñatio vnius ẽ corruptio alterius ⁊ eꝯ.vt in-
fra patebit.Si.n.aliquid i penitus nihil redigereť taliſ
corruptio forte eſſet ꝯtra naturam cuiuſlꝫ forme: ſed cũ
ex quolibꝫ corrupto aliqd generetur:nulla erit corru-
ptio que ſit cõtra nãꝫ forme ſimplr̃:licet ſit ꝯ naturam
hꝰ forme vel illiuſ.In corrupto.n.tria eſt cõſiderare for
mã que abijciť.formã que introduciť.⁊ mãꝫ ſucceſſiue
ſubiectã vtriq; forme. Corruptio ergo lꝫ ſit cõtra nãm
forme obiecte:nõ eſt tñ cõtra naturam mãe:vel forme
introducte.Si g̃ querať.vtꝝ corruptio ſit de cõſidera-
tione ſcie nãlis:planũ eſt ꝙ ſic: q: ⁊ ſi violenta exiſte-
ret.nullo modo tñ de cõſideratione ſcie nãlis eſſet:cum
eiuſdẽ artificis ſit ꝯria cognoſcere.Sed ſi querať.vtrũ
poſſit dicit naturalis:pꝫ ꝙ accipiendo nãle large ſꝫ ꝙ
naturale eſt qcqd cõſiderat nãlis:dici poteſt corruptio
quid nãle.eſt etiã naturalis:q: eſt ſm nãm mãe ⁊ ter-
tio quid naturale dici põt:q: nõ eſt ꝯ nãm cuiuſlibꝫ for

me.¶ Que aũt faciebant dubiũ de facili ſoluunť.nã p̃ Rñſio
ma dubitatio qua dicebať corruptionẽ eẽ ꝯ nãꝫ forme: ad arg.
pꝫ ꝙ nõ ẽ ꝯ nãꝫ forme ſimplr̃:lꝫ ſit cõtra nãm hꝰ vel il-
lius.Scđa ẽt de facili ſoluiť:q: nõ oꝫ ꝑ ſe eẽ de intentio
ne nãe ꝙ naturalis cõſiderat:vel ẽt ꝙ eſt qd naturale:
ſed ẽt nãle dici põt qđ nãlr̃ euenit.

Tertio reſtat declarãdũ.vtꝝ corrupta re remãe- 3m dum
at eius ſcia.q̃ ãt circa hec dubitare faciũt
ſunt auc̃itates Ariſtoteliſ.nã in ꝑdicamẽtis vult dr̃iam eſſe i
ter ſciaꝫ ⁊ ſcibile:q: ſcia ſublata nõ auferť ſcibile:ſcibi-
li aũt ſublato auferť ſcia.corrupta g̃ re ſcibili.nõ rema-
net ſcia eius.¶ Amplius in p̃ poſterioꝝ vult ꝙ de ſu- 2
biecto oꝫ ſupponere:q: ẽ ⁊ qd ẽ:qđ g̃ nõ ẽ nõ poteſt eẽ
ſubiectũ in aliq̃ ſcia:ſꝫ qđ nõ põt eẽ ſubm in ſcia nõ põt
eẽ ſcitũ.nõ g̃ exiſtente re nõ p̃t eẽ ſcia de ea. ¶ Ampli
us 2° poſterioꝝ vult ꝙ de eo qđ nõ eſt ſciri nõ põt niſi 3
qd ẽ qđ ſignificat nomẽ.ſꝫ h̃ ſcire nõ eſt ſciaꝫ hr̃e de re:
cũ de chimera h̃ ſciri poſſit.non g̃ exiſtente re perit rei
ſcia.¶ Amplius in p̃mo poſterioꝝ vult falſum nõ ſci
ri:q: nõ ẽ.ꝙ bonã cãm aſſignat ſufficit rẽ nõ eſſe:vt de 4
ea nõ poſſit eẽ ſcia.¶ Rurſũ rõ ad h̃ adduci poſſꝫ ſcie
.n.accipiũt eẽ ⁊ ſpẽm ab ipſis ſubis:ſiue ab ipſis rebꝰ 5
de qbus ſunt:ſꝫ nõ exñte eo a q̊ aliqd hꝫ eſſe ⁊ ſpẽm:il-
lud remanere nõ põt.corrupta g̃ re ſcibili ſcia nõ rema
nebit.¶ Has ãt difficultates qdã vt euaderẽt dixerũt Rñſio
ꝙ res hꝫ duplex eẽ.eſſe eſſẽtie ⁊ eſſe actuale: corrupta q̊rũdam
autem re quantum ad eſſe actuale remanet quãtum ad
eſſe eſſentie: ⁊ quia remanet quantum ad tale eſſe po-
teſt de re corrupta eſſe ſcia. ¶ Sꝫ h̃ iꝓbať:q: res ſꝫ ꝯ rñſio-
eſſe actuale hꝫ ꝑticulare eẽ.ſed eẽ eẽntie hꝫ eẽ.vľe vľia nẽ illoꝝ
aũt:lꝫ nõ corrũpanť ꝑ ſe:tñ corrũpunť ꝑ accñs. corru-
pto.n.ſorte corrũpiť hõ q ẽ i ſorte.iõ dr̃ in ꝑdicamẽtis
ꝙ deſtructis p̃mis iꝓſſibile ẽ aliqd alioꝝ remanere.
corrupta g̃ re q̃ꝫtũ ad eẽ actuale corrũpiť q̃ꝫtũ ad eſſe
eẽntie.¶ Et iõ alij dixerũt ꝙ re ñ exñte p̃t hr̃i ſcia de Rñſio
re:ſꝫ ſub ꝯditiõe.poľe ẽ.n.hr̃e ſciaꝫ de pluuia:pluuia ñ Aliorꝫ
exñte.ſꝫ illa ſcia eẽt ꝯditionata. videlꝫ ſi pluuia eẽt:v̇a ꝯ rñſio-
eẽnt q̃ đ pluuia ꝓferrẽ.¶ Sꝫ h̃ iꝓbari põt:q: cũ aliqd nẽ illoꝝ
nõ ẽ alr̃.veꝝ niſi ſub ꝯditione.ñ ſtãte ꝯditione nõ ſtat
v̇itas eius.ſi g̃ re nõ exñte nõ hr̃ ſcia niſi ſub ꝯditione.
vtputa ſi res eſſet cũ ipſa.res ponať nõ exiſtere. verum
erit dicere ꝙ nõ ẽ ſcia rei q̃ꝫdiu res nõ exiſtit.Sꝫ h̃ ſta
re nõ põt:q: pluuia nõ exñte pñt v̇e rõnes formari de-
pluuia:ſꝫ talibus rõibus formatis v̇e hr̃ ſcia de pluuia.
pluuia g̃ nõ exñte ſcia de pluuia haberi poterit. ¶ P.
vr̃ oio ridiculũ dicere ꝙ ſi habeo ſciaꝫ de roſa aduenie
te hyeme ꝑdã ſciaꝫ meã:eo ꝙ roſa pereat.nã cũ ſcia ſit
in aĩa ⁊ ex corruptiõe reꝝ nõ fiat variatio circa aĩam:
nõ oꝫ ꝙ ꝑ corruptionẽ reꝝ tollať ſcia. ¶ Ad declara-
tionẽ g̃ v̇itatis ꝑtacte duo ſunt declaranda.Primo de- Rñſio
clarãdũ ẽ ꝙ re corrupta idẽ ſignat nomen ⁊ re exñte. ꝓpria
q: ſi ñ idẽ ſignificaret nomẽ:tũc qcqd dicereť đ pluuia:
pluuia ñ exñte diceret equoce. ⁊ q: i equocis ñ ẽ diſpu
tare ꝑirẽt rões đ pluuia pluuia ñ exñte.Scđo viſo no-
mẽ idẽ ſignificať re exñte ⁊ corrupta oñdeť ſciaꝫ rema
nẽ cõrupta re.¶ Propter p̃m nõndũ noĩa ſignare res p̃m
ñ abſolute:ſꝫ vt ſũt appħẽſe ab itellu.iõ modi ſignificã
di ſequũť modos itelligẽdi.formale g̃ i ſignificatiõe vr̃
eẽ modus itelligẽdi ⁊ appħẽſio itells.ſꝫ remanẽte for
mali alijs variatis nõ tollliť id cuius ẽ illud formale.ſi
g̃ res ſignať ꝑ nomẽ vt ẽ ab itellu ꝯcepta: q: abeunti-
bus ſenſibilibus remanẽt in nobis ſenſus ⁊ fantaſie.⁊
deſtructa re remanẽt in nobis ꝯceptiões intellectus.vt
deſtructa pluuia remanere põt intellu ꝯceptus pluuie.
quia remanet id qđ eſt formale in ſignificato noĩs plu
uie.ideꝫ ſignificabit nomen pluuie pluuia exñte ⁊ cor-

rupta.pōt āt h̄ vitas declarari p ſile.nā ſic i ſignificato
aliqd ē mãle vt reſ: ⁊ aliqd foꝛmale vt ɔceptio.ſic i loco
ē aliqd mãle vt coꝛp⁹ɔtinēs vtputa aer: vł aq̄. ⁊ aliqd
foꝛmale vt oꝛdo ad vniuerſuʒ.ſi ḡ aliqs eēt in aliq̄ loco
⁊ vēto flante tolleref tot⁹ aer q eſt circa ipm: qꝛ ipſe ſp
hr̄et eūdē oꝛdinē ad vniuerſum: ꝓpter h̄ non mutaret
locū:qꝛ licet amotum eſſet id qȯ eſt mãle in loco:vt aer
vel ſupficies aeris:manet tñ id qȯ eſt foꝛmale vt idem
oꝛdo vniuerſi:ſic ēt naui exñte ligata apud ſtipitē ſem-
per manet in eodē loco:licet ſp aqua moueaf ſubtus ip
ſam:qꝛ nauis ſic fixa ſemp hʒ eūdē oꝛdinē ad totū flu-
uiū:lʒ varief reſpectu ptis fluuij. ſic ē in ꝓpoſito:cū p
nomē ſignificef res vt cōcepta q̄ʒtūcūqʒ varief res:ex
q̄ manet ɔceptio a quo ſignificatū recipit foꝛmā ⁊ ſpēʒ
ſignificatū ipm nō variabif.Jdē ḡ ſignificat nomem re
exiſtente ⁊ coꝛrupta:nec tñ pp h̄ arguere ē poſſumus
ꝙ ipſa cōceptio ſit p̄ncipale ſignificatū ⁊ nois: ſed res
vt cōcepta:eſt id qȯ p̄ncipalr ſignificatū ē:ſicut ipſe oꝛ
do vniuerſi nō ē locus:ſʒ coꝛpus ɔtinens:vel ſupficies
coꝛpoꝛis ɔtinentis vt i ea reſeruaf talis oꝛdo vniuerſi
hʒ rōnē loci.Uiſo ꝙ nō equoce ſumunf nomina rebus
exñtibus ⁊ coꝛruptis:de facili ē videre qūo manet ſcia
Nōndū re coꝛrupta. ¶ Ad cuius euidentiam notandū ꝙ res
hñt tripl'r eſſe.in ſe ipſis.in ſuis cauſis. ⁊ apud intell'm
⁊ h̄ tripliciter eſſe ſe hʒ p oꝛdinē:qꝛ qcqd hʒ eſſe actua
le ⁊ inſeipſo:habet eſſe i ſuis cauſis.ſed nō cōuertitur.
multa enim ſunt in ſuis cauſis:q̄ in ſeipſis actualr non
exiſtūt.Sic qcqd hʒ eē actuale in ſuis cauſis hʒ eſſe rō
nis ⁊ apud intellectū.ſed nō cōuertif.chimera eniʒ eſt
T.cō.p̄. qd apud aiam: ⁊ tñ nō eſt aliqd in ſe:nec in ſuis cauſis
cū ḡ ſcire ſit p cām.vt pōt haberi ex p̄mo phyſicoꝝ. ⁊
Nōndū p̄mo poſterioꝝ.q̄ʒtūcūqʒ reſ coꝛrūpatur ſm actuale eē
ex quo remanet in ſuis cāis nō tollif ſcia ipſius. ¶ Eſt
aūt vlterius diligenter notandū ꝙ exiſtentia rei in ſuiſ
cauſis facit vt de re poſſit eſſe ſcia non ſolum vt per co
gnitionē cauſe cognoſcif effectuſ:ſʒ qm̄ ſufficit ad rōnē
qdditatis ꝙ ſit i po͠ad eſſe.Res ergo qꝛ eo ipſo ꝙ ſūt
in cauſis ſunt i po͠ad eē: ⁊ eoipſo ꝙ ſunt in ſuis cauſis
cōpetit eis habere quidditatē: ⁊ qꝛ qȯ quid eſt:eſt obʒ
intellectus:iō que ſunt in cauſis ſuis pñt ſciri ⁊ pñt eē
obʒ itell's.Res ḡ vt ſunt aliqd in ſeipſis cū deſtruunf
ſm eſſe actuale deſtruunf ſm eſſe eſſentie. Jdeo dicere
ꝙ res cū coꝛrūpunf q̄ʒtū ad eſſe actuale remanēt ſʒ eē
eſſentie non ē bene dictū.poteſt.n.congrue dici ꝙ eſſe ē
pꝛeter rōnem quidditatis. ⁊ poteſt intelligi qȯ quid eſt
rei abſqʒ eo ꝙ intelligaf eſſe abſolute.Pꝛope ergo lo-
quendo nō remanet res niſi vt eſt aliquid in ſeipſa: ſed
ſi dicentes reſ remanere ſm eſſe eſſentie:cū coꝛrūpunf
ſm eſſe actuale:ſed permanere rem ſm eſſe eſſentie:in
telligere vellent exiſtentiam eaꝝ in ſuis cauſiſ:ſm quā
cōpetit rebus vt ſunt obm intell's: ⁊ vt pñt intelligi ſm
ſuaʒ quidditatē:bonū itellectum haberent:iō ipꝛopꝛie
loquerenf. ¶ Hoc viſo pʒ qd ſit de qōne tenēdū:qꝛ qñ
querif.vtꝝ re coꝛrupta manet ſcia rei ſi hoc queſitū in
troducif ꝓpter ipſa noia per que expꝛimif veritas reꝝ:
qꝛ credat aliqs equiuoce nomina ſignificare re exiſtē-
te ⁊ coꝛrupta. ¶ Queſtio nō hʒ dubiū: oſtēſuʒ eſt eniʒ
nomen vniuoce ſignificare rebus exiſtentibus ⁊ coꝛru
ptis.Sed ſi introducif queſtio ꝓpter ipſas res.Dicen-
dum eſt ꝙ ſi res coꝛrūperef:ita ꝙ nec remaneret in ſe:
nec in ſuis cauſis:ſed ſolū eſſet ens apud animā: nō re
maneret ſcientia rei.ſi enim coꝛrūperef pluuia in ſe: ⁊ i
ſuis cauſis: ⁊ ſolū eēt ens apud aiam: ⁊ non eſſet plus
ens q̄ʒ chimera.de pluuia ſcia eſſe non poſſet:tñ qꝛ coꝛ
ruptibilia iſta nūq̄ʒ ſic coꝛrūpunf quin remaneāt i ſuiſ
cauſis:qꝛ ꝓpter talia ē qȯ introducta. Dubitabaf enim
cū iſta nãlia coꝛrūpāf.vtꝝ ſcia eoꝝ remaneat eiſ coꝛru
ptis.vt ḡ ſatiſfaciam⁹qōni cū talia remaneāt i ſuis cāiſ
dicam⁹ſciaʒ taliū remanē eis coꝛruptis. ¶ Aduertēdū
tñ ꝙ pticlarib⁹coꝛruptiſ ñ remanēt i ſuis cāiſ ſʒ ꝙ h⁹i.
h̄.n.pluuia coꝛrupta p cās nãles nō pōt redire eadem
nūero:qꝛ quoꝝ ſuba deperit nō redeūt eadē nūero: vt T.cō.
dr̄ circa ſinē h⁹ſcōi.redeūt aūt eadē ſpē.vtrū aūt ſit ali 70.
qua cā q̄ poſſit coꝛrupta eadē nūero reficere nō ē pñtiſ
ſpeculationis.Suffic aūt ad p̄ſens negociuʒ: coꝛrupta
remanere in ſuis cāis q̄ʒtū ad idētitatē ſpēi:lʒ nō mane
ant q̄ʒtū ad idētitatē nūeralē:ſi ḡ ſcia nãlis eſſet de pti-
cularibus cū talia coꝛrupta ſʒ ꝙ hmōi nō remaneant:
nec in ſe:nec i ſuis cāis:rōnabile videref dictā ſciaʒ nō
remanere oio coꝛruptis:ſʒ qꝛ ſcia ē de vlib⁹: ⁊ q̄ʒtū ad
idētitatē ſpecificā: ⁊ vłeʒ manēt res in ſuis cauſis ipſis
coꝛruptis:nulli dubiū eē dʒ ꝙ manet ſcia pluuie ⁊ reꝝ Ad
coꝛruptibiliū ñ exñte pluuia:vel nō exñtibus coꝛrupti auc.
bilibus rebus. ¶ Auctoꝛitateſ phi ȯ facili ſoluunf: qꝛ
rōes fūdate ſup eas peccabāt p fallaciā accñtis.Cū.n.
dr̄ ꝙ ſublato ſcibili auferef ſcia.ɔſtat ꝙ re coꝛrupta nō 2
auferf i eo ꝙ ſcibilis:cū remaneat i ſuiſ cāis.Sic ēt:cū
dr̄ ꝙ de ſubo oʒ ſupponere:qꝛ eſt vel oʒ ſubm ſcie eſſe.
Dōʒ ē ꝙ ſi ſit ſcia ſufficit ſubm ſcie eē i eo ꝙ ſcibile.eſt
āt hmōi ſi ē in ſuis cāis.Qȯ āt dicebaf tertio ꝙ de eo 3
qȯ nō ē nō ſcif niſi qd ē qȯ ſignat nomē.itelligēdū ē de
eo qȯ nō ē:nec i ſe nec in ſuis cauſis: ſed ſolū eſt apud
aiaʒ vt chimera.coꝛrupta aūt vt dcm̄ ē:remanēt in ſuis
cauſis.Qȯ vo dicebaf q̄rto ȯ falſo:dōm ꝙ nō eſt ſile: 4
qꝛ falſū ſm ꝙ hmōi ē ſola p̄uatio. ⁊ eſt ſimpl'r nō ens:
nec ē ſm ꝙ hmōi res p̄dicamēti. Coꝛrupta aūt nō ſic:
cū ſint in ſuis cauſis.Ratio aūt facta ɔ veritatē p̄dictā
de facili ſoluif.ſcia.n.nō recipit eē ⁊ ſpēʒ a re niſi vt eſt 5
ſcibilis.re aūt coꝛrupta remanet.vt ē ſcibilis:qꝛ rema-
net in ſuis cauſis:vt dictū eſt.

**Antiquoꝛū qdem igitur hi qdeʒ vocatam gñationē ſimplicē alterationē eſſe inqunt.hi vo aliȯ ge a.t.c.
nerationē ⁊ aliud alterationē.** p̄.vſqʒ

¶ Poſito ꝓhemio ponif ⁊ tractat⁹. ⁊ vt didamus tra- ad.t.c.
ctatū ſʒ ea q̄ tacta ſūt i ꝓhemio dicam⁹ptē hāc execu- 51.
tiuā didi i ptes tres.qꝛ i p̄ma pte determiaf de gñatōe T.cō.
⁊ coꝛruptiōe ⁊ de eius annexis.Jn ſcōa vo tractaf de 51.
va gñatoꝛum ⁊ coꝛruptoꝝ.Jn tertia vo de cāis vlibus
rōnibus oium gñatoꝛū ⁊ coꝛruptoꝝ.Pꝛima pars con
tinet totū p̄mū libꝛū.2ª incipit in p̄ncipio ſcōi libꝛi ibi.
(De mixtiōe ⁊ tactu)3ªps icipit circa ſinē ſcōi libꝛi ibi.
(Qꝛ vo ſūt q̄dā gñabilia.)ānexa aūt gñationi vt tāge
baf i ꝓhemio ſunt alteratio ⁊ augmētū. ⁊ dr̄ia q̄ eſt in
ter generationē ⁊ alterationē.ſed hec nō ſunt annexa T.cō.
gñationi eq̄l'r:qꝛ alteratio ⁊ augmētū annectunf gene 4.
rationi ſm ſe.ſed tractare de differentia inter genera-
tionē ⁊ alterationē potiſſime videf annecti p̄ncipali ꝓ Nō ꝙ
poſito ꝓpter dicta antiquoꝝ phoꝝ:inter quos diu fuit altera,
dubitatū de dr̄ia p̄dicta. ⁊ qꝛ diu dubitatū fuit de que- tio ñ ē
ſtione pꝛedicta:ideo in p̄n°libꝛi ſui phs inquirit vtrum gñatō
generatio ab alteratione differat.p̄mus ergo liber diui ſim-
ditur in ptes duas.qꝛ p̄mo determinat de differentia pl'r vt
generationis ⁊ alterationiſ.2°determinat de ipſa gene dice-
ratione ⁊ de alijs motibus annexis.ſcōa ibi.(Ul'r ita- bāt hi
qʒ de gñatiōe.)Circa p̄mū duo facit. qꝛ pꝛimo p̄mittit phi:ſʒ
qȯ intendit.ſcōo exequitur de itento ibi. (Quicūqʒ igi ſʒ qd
tur vnum.)Dicit ergo ꝙ hi quidē de numero antiquo- vt dic
rū vocatā ſimplicem gñationē inquiūt.i. dicūt eē alte- Ap
rationē. ⁊ hi.i.alij antiq phi dicebāt aliud eē gñationē
⁊ alterationē.

⁊ alteratione. ⁊ dic̄ vocatã ſimplicē gñationē: qꝛ ꝑ3 veritatē alteratio q̄dã generatio eſt: ſed nō debet vocari generatio ſimpliciter. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quicũq3 igr̄ vnũ aliqd oē eſſe dicũt ⁊ oia ex vno gñant his qdē nec̄e eſt vtiq3 gñationē alterationē eē dicē ⁊ qȯ ꝑncipalr̄ fit alterari. Quicunq3 ãt pl'es mãs vna ponũt vtpote Empedo. ⁊ Anaxa. ⁊ Leucippus ⁊ Democritus his aliud.

¶ Exequit̄ de itento ⁊ tria fac̄. qꝛ ꝑmo dicit ꝙ ponētes vnũ mãle ꝑnm oportebat dicere generationē eſſe alterationē: ſed ponētes plura mãlia ꝑna non ꝯueniebat h̄ dicere. ſcȯo ꝓbat qȯ dixerat. 3° qꝛ ponētes plura materialia ꝑna videbant̄ peius dicere q̄3 vnũ redargut ponentes pluralitatē mãliũ ꝑncipioꝝ. 2a ps ibi. (His qdē igr̄ oibus.) tertia ibi. (Neceſſe ē autem eis.) Circa ꝑm fac̄ tria. qꝛ ꝑ facit qȯ dictũ ē. ſcȯo ſpãlr̄ icrepat̄ Anaxagorã. 3° narrat ponētes plura ꝑna mãlia. 2a ibi. (S3 tñ Anaxagoras.) 3a ibi. (Empedocles enim.) Dicit ergo ꝙ quicũq3 dicũt oia eē vnũ qd vt vnũ mãle ꝑnm: ⁊ oia gñãt ex vno ꝑno mãli: neceſſe ē dicere gñationē eſſe alterationē his: ⁊ ꝙ principalr̄ fit ſiue ꝑncipalr̄ fieri. ⁊ alterari eē idē: ⁊ dic̄ ꝑncipalr̄ fieri: qꝛ l3 alteratio ſit q̄dã factio: nō ē tñ factio ꝑncipalis: ſed qui ponũt plures mãs quã vnã: vt Empedocles ⁊ Anaxagoras ⁊ Leucippus. hi neceſſe eſt dicere generationem eſſe aliud ab alteratione. ¶ Deinde cum dicit.

Anaxa. ꝓpriã vocem ignorauit. ꝯdicit pōtiōi ſue.

¶ S3 tñ Anaxa. ꝓpriã vocē ignorauit. dic̄. n. ꝙ fieri ⁊ ꝺſtrui idē exiſtit alterari. Mlta ãt dic̄ elementa quemadm ⁊ alij.

¶ Specialiter icrepat Anaxa. d. ꝙ Anaxa. ignorauit ꝓpriã vocē. i. ꝯdixit poſitioni ſue. Qui. n. ꝯdicit v̇bis ſuis ignorat qd ponderat vox ꝓpria. ꝙ aũt ſibi cōtradixerit Anaxa. p3. dicebat. n. ꝙ fieri ⁊ deſtrui exiſtebãt idē qȯ alterari. ⁊ tñ dicebat. i. pōebat mlta elemēta mãlia quēadmodũ multi alij. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Empedocles qdem. n. corpa q̄ttuor: oia ãt cũ mouentib⁹: ſex nũero. Anaxa. ãt ĩfinita ⁊ Leucippus ⁊ Democritus.

¶ Narrat ponētes pl'a ꝑncipalia mãlia. ⁊ duo fac̄. qꝛ ꝑ narrat dictas pōnes. 2° decl'at pōnes illas. ſcȯa ibi. (Hic qdē homiomera) dic̄ g̊. ꝙ ȯ ponētibus pl'a ꝑna mãlia fuit Empedocles: qꝛ poſuit ꝑncipia mãlia eſſe q̄ttuor hec corpora ſenſibilia: videl3 ignē aerē aquã ⁊ terra3: ⁊ poſuit duo ꝑncipia mouentia: litē. ſ. ⁊ amicitiam. ꝓpter ꝙ ꝑna mãlia cũ mouentibus dixit eē ſex nũero: q̄ttuor materialia: ⁊ duo mouētia. ſic ēt Anaxa. Leucippus ⁊ Democritus poſuerunt plura mãlia ꝑncipia: qꝛ dixerũt ea eſſe infinita. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Hic qde3 homiomera elemēta ponit. vtpote os: carne3 ⁊ medullã ⁊ alia quorũ vniuſcuiuſq3 ſynonima ps eſt.

¶ Decl'at pōnes predictas. ⁊ tria facit: qꝛ ꝑmo manifeſtat pōnē Anaxa. 2° poſitionē Democriti ⁊ Leucippi. 3° cōparat opinionē Anaxa. ad opinionē Empedoclis. 2a ibi. (Democritus aũt.) 3a ibi. (Cōtrarie aũt.) Dicit ergo ꝙ hic quidē. i. Anaxa. cũ ſuis ſequacibus ponit plura ꝑncipia mãlia: qꝛ ponit corpa homiomera. i. ſil'iũ ꝑtiu3 eſſe elemēta mãlia oium: vtpote os carnē medullam ⁊ oia alia: quoꝝ vniuſcuiuſq3 ps eſt ſynonima. i. ē ꝯſil'is. dicunt̄. n. talia eē ſil'iu3 ꝑtiũ: qꝛ quel3 ps carnis eſt caro ⁊ q̄l3 ps oſſis ē os: ⁊ ſic de alijs. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Democritus ãt ⁊ Leucippus ex corpibus idiuiſibilibus hec ⁊ alia cōponi inquunt: hec aũt ĩfinita ⁊ multitudine ⁊ morphea eſſe. Illa ãt ab illis differunt his ex qbus ſunt ⁊ pōne ⁊ ordine horum.

¶ Manifeſtat pōnē Democriti ⁊ Leucippi dicēs ꝙ Democritus ⁊ Leucippus ĩquiũt: h̄ oia alia mixta: q̄ videmus cōponi ex corpibus ĩdiuiſibilibus. ponebãt enim athomos ⁊ cōpa ĩdiuiſibilia eē ꝑna mãlia oiu3: ⁊ hmōi corpa dicebat eē ĩfinita ml'titudie. i. nũero: ⁊ morphea. i. forma: ſiue figura: qꝛ aliq̄ dicebat eē figure triãgularis. aliq̄ q̄drãgularis. aliq̄ pyramidalis: ⁊ ſic ĩ ĩfim. ⁊ ꝑ hmōi ꝑna mãlia diſtiguebat oia cōpoſita ex eis. Dicebat. n. ꝙ illa. i. cōpoſita ex athōis differunt ab illis. i. ab alijs cōpoſitis his: ex qb⁹ ſũt ⁊ pōne ⁊ ordie hoꝝ athomoꝝ. tripl'r. n. ꝑ3 eũ ꝑ athoma diſtiguebãt cōpoſita. vel qꝛ ex alijs athomis cōponebat̄ vnũ q̄3 aliȯ: vt qꝛ vnum cōponebat̄ ex q̄drãgularibus. ⁊ aliud ex triãgularib⁹ athomis: ⁊ h̄ appellat differre ex his ex qbus ſunt: vl' erat hui⁹ ꝺr̄ia ꝓpter ordinē ⁊ propter poſitionē athomoꝝ. ¶ Notandũ eſt. n. ꝙ ꝑm Democritũ athomi tripliciter differebant. ꝑmo figura: quia qdam erant triangulares. qdã quadrãgulares. 2° ordine: qꝛ qdã erãt anteriores: qdã erãt poſteriores. 3° ſitu ⁊ pōne. quia qdã erant ſupiores: qdã v̇o ĩferiores. Scȯm aũt hãc triplicem ꝺr̄iam athomoꝝ ſumebat̄ differentia eoꝝ que ex athomis cōponebant̄. ¶ Deinde cum dicit. Nōdũ

¶ Cōtrarie ãt videt̄ dicere q circa Anaxagorã eis q circa Empedocle3. hi qdē. n. ĩquiunt ignem ⁊ aquã ⁊ aerē ⁊ terra3 q̄ttuor elemēta. ſimplicia magis eē quã carnē ⁊ os ⁊ talia ſimiliũ ꝑtiũ. hi ãt qde3 hec ſimplicia ⁊ elemēta. terrã ãt ⁊ aquã aerem ⁊ ignem compoſita. panſpermiã enim horum eſſe.

¶ Cōparat pōnē Anaxa. ad pōnē Empedoclis dicēs. ꝙ q circa Anaxa. i. anaxa. cũ ſuis ſeq̄cibus vident̄ eſſe dicētes ꝯ̄rie eis q circa Empedoclē. na3 hi. ſ. empedocles cũ ſuis ſeq̄cib⁹ ĩqunt q̄ttuor elemēta ignē aquã aerē ⁊ terrã eē magis ſimplicia q̄3 carnē ⁊ os ⁊ alia talia ſil'iu3 ꝑtiũ. hi v̇o. ſ. Anaxa. ⁊ ſui ſeq̄ces dicebãt eꝯ̊: qꝛ h̄. ſ. cōpa ſil'iũ ꝑtiũ dicebãt eē ſimplicia ⁊ el'a oiu3. terrã ãt ⁊ ignē aerē ⁊ aquã dicebãt eē cōpoſita ex eis. ponebãt. n. h⁹ corp⁹ ſil'iũ ꝑtiũ eē pãſpmiã. i. eē vl'e ſemē ⁊ totale ꝑnm hoꝝ dictoꝝ corpoꝝ. ¶ Tũc ſeqt̄ illa ps.

¶ His qdē oibus igitur q ex vno oia cōſtituũt neceſſe ē dicere generationem ⁊ corruptionē alterationē. ſꝑ eni manere ſub3 vnũ ⁊ idē. tale ãt alterari dicimus.

¶ In q̄: vt dicebat̄: ꝓbat q̄ dixerat. ⁊ duo fac̄ ꝑ3 qȯ duo dixerat. ꝑ. n. ꝓbat ꝙ ponētes vnã mã3 neceſſe ē dicere generationē eſſe alteratione3. ſcȯo oſtēdit ꝙ ponentes multas non op3. 2 ibi. (His aũt qui genera.) Dicit ergo ꝙ his oibus qui ex vno mãli ꝑncipio oia ꝯſtituunt neceſſe eſt dicere generationē ⁊ corruptionē eſſe alterationē: nã cũ ꝑncipia oporteãt manere ꝑm ſubſtantiam ſemper manebũt vnũ ⁊ idē ſubm ꝑm ſubſtantiam ſua3

vt illō materiale pn^m. ſed tale dicimus alterari qñ manēte ſuba fit trāſmutatio in alijs. ¶ Deinde cū dicit.

¶ His āt q gña multa faciūt differre generationē ab alteratiōe: ꝯueniētibus. n. ⁊ diſſolutis gñatio ꝯtingit ⁊ corruptio.

¶ Probat 2^m ⁊ tria facit. q: pmo facit quod dictum eſt. ſcdo qd dixerat manifeſtat ꝑ dcm̄ Empedoclis. 3° epilogat circa determinata. ſcda ibi. (Jd dicit h mō.) tertia ibi (Qm̄ igitur ꝓpus.) Dicit ergo ꝙ his q faciunt multa genera nālium pncipioꝝ ꝯuenit dicere generationē differre ab alteratione. Jſti. n. ſꝫ apparentiā ſaluare poterāt gñationē ⁊ corruptionē: q: ꝯueniētibus illis pncipijs ꝯtingebat gñatio. diſſolutis vo cōtingebat corruptio. Supplendū eſt aūt ꝙ alijs variatiōibus factis cōtingebat alteratio ſic diceret ꝙ ꝯueniētibus lapidibus generatur paries: diſſolutis corrūpitur. alia aūt variatione facta alterat. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Jdeo dic hoc mō Empedocles. qm̄ nā nullius eſt. ſed ſoluꝫ mixtura ⁊ ſegregatio mixtorum.

¶ Manifeſtat qd dixerat ꝑ Empedoclē. Empedocles. n. dicebat h mō ꝙ nullius nā ē aliqd aliō a mixtiōe: ſꝫ nā cuiuſlꝫ eſt ſolū mixtura q̄dā. ⁊ corruptio ſupple ē ſegregatio mixtoꝝ. Concordabat ğ dictū empedoclis cū h: q: ponebat generationē eſſe ꝯgregationem. corruptionē eſſe ſegregationē. ¶ Ultimo cū dicit.

¶ Qm̄ igit ꝓpus hic pmo eoꝝ ſuppōne ita loq: manifeſtū ē ⁊ qm̄ dicūt hoc mō.

¶ Epilogat circa determinata dicens manifeſtū eſſe ꝙ ſic ſupponi ſic ſuppoſitū ē. ⁊ ita loq vt locutū eſt. eſt ꝓpus ſermo eoꝝ. i. illoꝝ phoꝝ. ⁊ manifeſtū eſt etiā: qm̄ dicūt hoc modo vt dictum eſt.

Hic declarāda ſun tria. pmo vidēdū ē ꝯ pōne democriti. vtꝝ fuerit poſſibile democritū ponere corpa idiuiſibilia diuerſaꝝ figuraꝝ eē alioꝝ pn^a. vt hr i lra. ſcdo declabit vtꝝ pō anaxa. ꝯdicat pōni empedoclis: ꝙ terra aqua ⁊ alia
T. cō. p p^m du^m ela ſint pncipiata reſpectu carnis ⁊ oſſis. 3° videndum erit vtrū ponētes vnā mām oꝫ dicere gñationē eē alterationē. vt phs. ait. ¶ Circa p^m ſic ꝓcedit. vr ꝙ nō fuerit poſſibile fuiſſe de intētione democriti ꝙ ſit dare corpa idiſibilia diuerſaꝝ figuraꝝ. corpus. n. ſi vnū ē qd ꝯtinuum nominat. de rōne aūt ꝯtinui eſt eſſe diuiſibile. ſꝫ qñ
Com. p. pdicatū eſt de rōne ſubi ꝓpoſitio dr eſſe ꝑ ſe nō. eſt ğ q̄dāmō ꝑ ſe notum. corpus eſt qd diuiſibile: ſꝫ talia q̄ ſūt q̄dāmō ꝑ ſe nō vt innuit cōmētator ſupra. 2° meta. ſunt
t. c. 5. 28 q̄ſi locus ianue i domo quā nullus ignorat. nō ğ vr eē poſſe ignoraſſe democritū ꝙ q̄dāmō oēs ſciūt. ¶ Amplius phs cōmēdat democritū ſupra platonē vt hēbit infra ⁊ ait. democritū melius potuiſſe ſaluare ꝯfeſſa ⁊ apparētia q̄ꝫ plato: ⁊ eſt cā: q: ipſe plus iſudauit nālibus ⁊ plus fuit exptus in nā reꝝ q̄ꝫ plato. dicere ğ hominē tā diutius exptum ignorare q̄ q̄ſi qlibet de vulgo ꝯcederet: nō vr couenies nec poſſibile. ¶ Sꝫ forte diceret aliqs nō eſſe inconueniēs democritū negaſſe ꝯti-
T. cō. ii. nuū eſſe ſꝑ diuiſibile: q: ⁊ antifon q forte diu inſudauerat geometricis negauit cōtinuū eē diſibile in ſꝑ diuiſibilia: ⁊ hoc pncipio vſus q̄drabat circulū vt inuit phs pmo phycoꝝ. id ad q̄draturā eius ñ erat gomitrice reſpōdere: q: negabat cōtinuū ſꝑ eē diuiſibile: qd geometer ſuppōit tāq̄ꝫ pn^m. ſed ſi h ꝯcederet nō fuiſſꝫ in coueniēs democritū fuiſſe deceptū circa diſionē corpoꝝ cū antifon ⁊ forte ples alij circa h decepti fuiſſent. Dio tñ vr abſurdū eū poſuiſſe corpa illa eſſe indiuiſibilia: ⁊ tñ eſſe diuerſaꝝ figuraꝝ: q: aliq̄ illaꝝ dicebat q̄drāgularia. aliq̄ triāgularia. aliq̄ pyramidalia: ⁊ ſic de alijs. eo. n. ipſo ꝙ ponebat iſta corpa eſſe pliuꝫ anguloꝝ ponebat ea diſibilia. Jpſe. n. ſenſus indicat q̄dratuꝫ diſibile eſſe i duos triāgulos. nō ğ vr poſſibile fuiſſe de intētione democriti qd ei iponit phs. ¶ Nōndū ğ ꝙ corpa il-
la q̄ ponebat democritus erāt quāta ⁊ erāt phyca. rōe Nōndum
aūt quāta diuidi poterant in ſꝑ diuiſibilia. ē. n. de rōne ꝯtinui ꝙ diuidat in ꝑtes ſꝑ diuiſibiles. ſꝫ rōne q̄ erant phyca nō ſic. Eſt. n. dare minimuꝫ corpus phycuꝫ licet nō ſit dare minimū mathematicū. corpus eni phycū dicit mām cū forma coniunctā q̄litatibus actiuis ⁊ paſſiuis. ⁊ q: actus actiuoꝝ ſunt in patiente ⁊ diſpoſito. poſſet adeo diuidi corpus phycū: ꝙ ſi vlterius diuideret forma ⁊ q̄litates illius corpis inuenirēt ſibi mām iproportionatā: ꝓpter qd in eo nā illius corporis reſeruari
nō poſſet. vñ ⁊ phs pmo phycoꝝ. diſputās ꝯ Anaxa. T. cō.
dicit ꝙ eſt dare minimā aquā ⁊ minimā carnē. vñ ibi- 38.
dē ait: ꝙ eſt determinata q̄ꝫtitas carnis magnitudie ⁊ ꝑuitate. Qd ſi forte ꝯ magnitudie dubitaret aliqs vtꝝ ſit determinata q̄ꝫtitas. q: ignis vr poſſe creſcere in infinitū ſi hret infinitū ꝯbuſtibile. tñ cū poſſit eſſe corpus adeo paruū ꝙ reddat iproportionatū forme nō vr dubitādū: nam ſm cōmētatorē 3° phycoꝝ. creſcente corpe creſcit ⁊ virtus ⁊ fortificat. diminuto ğ minuit ⁊ debilitat. ⁊ cūꝫ ſꝑ paſſio magis facta abijciat a ſuba: vt inuit phus. 6° thopicorum. corpus adeo poterit debilitari ꝑ ꝯtinuā diminutionē ꝙ de neceſſitate tollet virtus ⁊ forma illius corpis. Cū ergo democritus tradiderit pncipia nāliū ⁊ mathematicoꝝ: q: ē dare minimū corpus phycū: lꝫ non ſit dare minimū corpus mathematicū. vba democriti poſſent aliquo mō intelligi ad bonū intellectum. vtrū tñ ſic intellexerit democritus vt dictum eſt vel non plene ſcire nō poſſumus: q: libri ſui ad nos nō ꝑuenerūt. tñ ſꝫ ꝙ Arꝫ. ei iponit magis videt ꝙ habuit maluꝫ intellectū q̄ꝫ bonum. credidit ğ democritus (Ut Arꝫ. ait.) ꝙ verum eſſet in apparēdo: ita ꝙ ſenſus haberet vtutē diſcipline. ⁊ qcqd apparet ſenſui eſſet verū: ⁊ q: ſm ſenſum eſt deuenire ad corpora indiuiſibilia. credidit vt videt ei iponere Arꝫ ꝙ ſm vitatē eſſet dare indiuiſibilia corpa. qcqd tñ ſit de hoc pꝫ qdem ꝙ hoc modo aliqualr ſaluari poterat dictum eius. ſ. corpa illa eſſe indiuiſibilia vt erant phyca ⁊ vt erant pncipia rerū nāliū: eſſe tñ diuiſibilia vt erant quāta: ⁊ q: in quolꝫ q̄ꝫto pt deſcribi quelibet figura: ſimul tñ cū hoc ꝙ erāt idiuiſibilia: vt erant qd nāle: poterāt eſſe diuerſaꝝ figurarum: cū eſſent q̄ꝫta. vtrū aūt dato ꝙ poſſent poni corpora ſic idiuiſibilia: ⁊ ſic figurata ſi eſſet dare talia corpora poſſent dici pn^a vel nō: ifra dicet. oſtendit. n. ꝙ ſi ex talibus corpibus cōponeret aliqd cōpoſituꝫ magis illud cōpoſitū haberet rōneꝫ pncipij reſpectu illoꝝ corpoꝝ idiuiſibiliū q̄ꝫ ecōuerſo. ibi. n. forte de diuiſione cōtinui: ⁊ qūo ē dare minimū in nālibus oñdet: ⁊ ſupplebit qd hic vr eē dimiſſum. Ad pñs autem in tantū dictuꝫ ſit ꝙ ſi ſit poſſe eſſe corpora phyca indiuiſibilia diuerſaꝝ figuraꝝ illa magis debent dici pncipiata q̄ꝫ pn-
cipia: vt infra clarius oſtēdet. ¶ Secundo declarāda 2^m
ē dña iter pōnē Anaxa. ⁊ Empedoclis. vr. n. falſuꝫ eē du^m
ꝙ Arꝫ. ait vꝫ anaxa. cōtradixiſſe Empedo. quia poſuit carnē ⁊ os eē pn^a reſpectu ignis ⁊ terre. Empedocles vo ecōtrario ignē ⁊ terrā eſſe elementa reſpectu carnis ⁊ oſſis. nā anaxa. vt hr in textu poſuit corpora ſimiliuꝫ partiū eſſe pn^a oium. corpus. n. eſt ſiliuꝫ partiuꝫ cuꝫ ꝑtes recipiunt pdicationē totius: ⁊ q: quelibet ps ignis eſt ignis ⁊ q̄lꝫ ps terre eſt terra: terra ⁊ ignis ſunt cor-

pora

poꝛa ſiliu3 ptiū.ḡ hñt rōnē pncipij nō pncipiati: poſi-
tio ḡ Empedoclis ad poſitionē Anaxa.nō ſe videtur
hr̄e vt ꝯria: ſed vt ps ad totum.na3 Empedocles ſolu3
quattuoꝛ elemēta dixit eē pma coꝛpoꝛa ⁊ pn^a oiu3 alio
rū.Anaxa.vo oia coꝛpoꝛa ſiliu3 ptiu3 dixit eē alioꝝ pn
cipia.de quoꝝ nūero ſunt qttuoꝛ elemēta. ¶ Amplius
videt poſitionē Anaxa.quaſi eade3 fuiſſe cum poſitio-
ne Empedo.nā coꝛpus qto magis ē cōpoſitū tāto ma
gis ē eteroclitū: ⁊ magis ē diſſiliu3 ptiū.manus.n.q cō
poit carne ⁊ oſſe eſt ptiū diſſimiliū.nō.n. qlib3 ps ma
nus eſt manus.caro āt ⁊ os q manū cōponūt ſūt ptiū
ſiliu3.ſi ḡ ſiltudo ptiū ſeqr ⁊ ſimplicitatē pncipalius
repiet in elis q̄3 in elemētatis: pp qd caro pt dici ſiliu3
ptiū. ignis ⁊ terra ⁊ alia ela pncipali⁹ debēt dici ſiliu3
ptiū q̄3 caro ⁊ os q ſūt elemētata.ḡ f3 poſitionē Ana.
Nōndum ignis ⁊ terra magl erāt pncipia q̄3 caro ⁊ os: q2 vt oñ
ſu3 ē: pncipalius in eis repit ꝯueniētia ptiū. ¶ Nō ḡ
Anaxa.ō oibus coꝛpibus ſiliu3 ptiū poſuiſſe duo gña:
q2 qdā erāt talia f3 vitatē.qdā vo f3 apparētiā: vt erat
caro f3 appentiā: ⁊ caro f3 vitatē: ⁊ ignis f3 appentiā
⁊ f3 vitatē: ⁊ ſic de alijs. Differētia āt iſtoꝝ ſic accipie
bat: q2 ea q erāt f3 vitatē talia nūq̄3 iueniebāt p ſe exn̄
tia ⁊ ſepata: f3 ſp erāt alijs ꝯiūcta.de nullo.n.p ſe exn̄-
te veꝝ erat dicē q eēt pure caro vel pure aq.q vo erāt
talia f3 appentiā iueniebant p ſe exn̄tia ⁊ ſepata. In-
ueniebat.n.aliqd p ſe exn̄s qd appebat auru3: ⁊ aliqd
qd appebat caro: nō q illd eēt pure auꝝ: nec illa pura
caro: f3 in quolib3 eoꝝ erāt oia: f3 vnū eoꝝ videbat au
rū: q2 ⁊ ſi i eo erat caro ⁊ os ⁊ cetera talia: tn̄ q2 ierat
plus ex auro q̄3 de alijs: videbat auꝝ.alid vo vbi erat
plus de carne q̄3 de alijs videbat caro. ¶ Ulteri⁹ vole
bat q coꝛpa homiomera ⁊ ſiliu3 ptiū f3 vitatē eēnt pn
cipia eoꝝ q erāt talia f3 appentiā.nō.n.poſuit q ignis
eēt ſimplicioꝛ carne: vel vnū coꝛp⁹ ſimplicius alio.f3 ſo
lū ſaluabat rōnē pncipij ⁊ pncipiati p cōpa homiome
ra f3 vitatē ⁊ f3 appentiā.ex h̄ apps qūo ponebat car-
nē: ⁊ os eē pncipia ignis ⁊ terre: ⁊ qūo nō. nā ſi acci-
piat ignis ⁊ terra ⁊ caro ⁊ os f3 vitatē: nullū illoꝝ ha
bebit rōnē pncipij reſpectu alteri⁹: q2 nullū erit pnci-
piatū: f3 qdlib3 illoꝝ hēbit rōnē pncipij: ſic ēt ſi ſumat
pdicta f3 appentiā nō poterimus ſaluare f3 poſitionē
Anaxa.q vnū illoꝝ ſit pn^m: ⁊ alid pncipiatū: f3 qdlib3
hēbit rōnē pncipiati.tn̄ ſi ſumat caro ⁊ os f3 vitate3: ⁊
terra ⁊ aq f3 apparētiā: caro ⁊ os erūt pncipia reſpe-
ctu illoꝝ.dcm̄ eſt.n.q in quolib3 coꝛpe homiomero f3
apparētiā ſūt oia coꝛpa homiomera f3 vitatē: vt in ter-
ra f3 appentiā ſunt caro ⁊ os ⁊ cetera alia coꝛpa f3 ve
ritatē: q ſūt pncipia illi⁹ coꝛpis qd ē terra f3 appentiā.
T.cō. 34. quū tn̄ nō ſit pura terra: f3 denoiatio ſp fit a pdominā-
ti: vt dr̄ in phycoꝝ.vbi pō Anaxa.diffuſius recitat. ter
rā ḡ f3 appentia3 ⁊ qdlibet coꝛpus: qd videmus ē cō-
poſitū ex oibus coꝛpibus homiomeris. ¶ Hoc viſo ap
paret qūo poſitio Anaxa.ꝯdicebat poſitiōi Empedo.
Empedocles.n.poſuit terrā aquā: ⁊ iſta ela q p ſe exi-
ſtūt: vel q nos ſentimus eſſe pncipia oiu3 coꝛpoꝝ. po-
nebat.n.q va caro ⁊ veꝝ os erāt cōpoſita ex iſtis ele-
mētis q ſentimus. Anaxa.aūt ecōtrario. Iſta ela q ſen
timus vt terrā aquā aerē ⁊ ignē dicebat eſſe talia f3 ap
parētiā nō f3 vitatē.q2 l3 vt dcm̄ eſt nō ſit dare aliqd p
ſe exn̄s: qd ſit pure tale: terra iſta quā nos videmus nō
eſt pura terra nec aq pura aqua.iō caro ⁊ os f3 vitatē:
⁊ cetera talia coꝛpa homiomera ſūt ſp de cōpōne terre
aque aeris ⁊ ignis q nos ſentimus. pp qd apps ma-
nifeſte pōnē Anaxa.ꝯdicere poſitiōi Empedo.ea āt p
q oñdebat vnā pōnē nō ꝯdicere alteri.pcedebāt ō fal
ſo itellectu pōnis Anaxa.q pōne manifeſtata declata

eſt vitas qſiti. ¶ Tertio declandū ē vtꝝ ponētes vnā 3^m dub^m
mā3 opoꝛteret dicere idē eſſe gñationē ⁊ alteratione:
vt Ar.eis iponit.⁊ vr̄ Ar.ignoraſſe nās ⁊ drias mo
tuū.motus.n.recipiūt ſpēs nō a ſubiectis in qbus ſūt:
f3 a rebus ad qs eſt motus.vn̄ in.3 phycoꝝ dr̄. q mo- T.c.4.
tus eſt in eodē gñe cū rebus ad qs eſt motus.quum ḡ
gñatio ſit motus in ſuba3.alteratio vo ſit motus in qli
tatē.gcqd dicerēt phi de māli pncipio ſaluare poterāt
gñationē eſſe aliud ab alteratiōe: q2 foꝛma ſubalis alia
eſt ab accñtali. ¶ Amplius nos ipſi ponimus vnū eē 2°
māle pncipiū.dicimus.n.vt ifra.pbat vnā eſſe mā3 oi- T.cō.1.
u3 hñtiū tranſmutatione ad ſeinuicē: ⁊ tn̄ diſtiguimus
gñatione3 ab alteratione. ¶ Amplius phs in ſuis di- 3°
ctis vr̄ petere qd eſt in ꝯrio.arguit.n.oppoſitū non p-
poſitū.oēs.n.motus ſaluamus.ppter vnitatē ſubiecti.
⁊ oēs trāſmutationes ad foꝛmā.ppter vnitatem māe.
vnum.n.ꝯrioꝛum non fit aliud: f3 mā que eſt ſub vna
foꝛma efficit ſub alia: ⁊ ſucceſſiue ſubijcit vtriq ꝯrio-
rū.Iō in pmo phycoꝝ: ⁊ in.12. metha. vt ſaluaremus T.c.53. T.cō.6.
trāſmutationes quas videmus: ait q op3 dare tertiū:
qd ſubijciat ꝯrijs p vnitatē.ḡ ſubiecti ſaluamus oēs trāſ
mutationes.ſi ḡ tollat talis vnitas nulla erit trāſmu-
tatio.non ḡ erit aliud gñatio ⁊ alteratio poſita plura-
litate mālis pncipij: q2 tales motus omnino ceſſarent. Nōndū
¶ Notandū ḡ q ſi antiq phi recte poſuiſſent vitatem
mālis pncipij vt nos ponimus ſaluaſſent oēs motus vt
nos ſaluamus.⁊ phs iniuſte icrepaſſet eos: f3 oēs ipſi
errauerūt credētes mā3 eſſe aliqd coꝛpus in actu.nam
aliq poſuerūt māle pncipiū eſſe ignē aliq aerem aliqui
vo aquā.aliq aūt mediū iter aquā ⁊ aerē.aliqui vo oia
quattuoꝛ elementa: vt Empedo.nullus aūt phantium
poſuit ſolā terrā eſſe pncipiū.ideo dictū eſt oia elemen
ta accepiſſe iudicē pter terrā. Eſiodus aūt poſuit terrā
eſſe pncipiū alioꝝ: f3 ipſe nō fuit phs: ſed legiſta: vt cō
mentatoꝛ ait: ⁊ q2 oēs phantes poſuerunt mā3 eſſe ali-
qd coꝛpus i actu.ideo rephēdit eos phs: pmo meteo.
dicēs q fuit modus erroꝛis eoꝝ.i. errabāt.q2 ponere
mām elementū coꝛpus.i.de numero coꝛpoꝝ. dixerunt
.n.mām eſſe coꝛpus. ¶ Hoc viſo ſatis apparet ſic loqn
tes nō potuiſſe ſaluare gñatione3: f3 opoꝛtuiſſe eos di-
cere gñationē eſſe idem q alteratione.mā.n. ſemp ma
net eadē f3 eſſentiā in oi trāſmutatione. Si ḡ mā eſſet
aliqd coꝛpus in actu: vt ignis vel aer vel qdcūq aliud.
q2 mā3 op3 manere.maneret illd coꝛpus in actu f3 ſub
ſtātiā: f3 manēte coꝛpe in actu f3 ſubam non ꝯuenit ei
gñatio.l3 poſſit alterari.vel ergo ad poſitionē prefata3
nulla erit gñatio.vel ſi gñatio erit eēt idē qd alteratio.
Eſt.n.dria iter gñationē ⁊ alteratione.vt dr̄.9.metha. T.c.12.
q2 in gñatiōe ſubijcit ens in potentia.in alteratione vo
ſubijcit ens in actu.ſi vo in gñatōe ſubijciat ens i actu:
qd faciebāt predicti phi: nihil aliud reſtat niſi q gña-
tio ſit alteratio vt phs ait. Rōnes aūt incontrariū pro-
cedebāt ex falſo intellectu pōnis dictoꝝ phoꝝ.

Neceſſe eſt aūt ⁊ his alteratione
eſſe alid dicere pter gñatione3.
Impoſſibile tn̄ f3 que ab eis di-
cunt.hoc aute3 qm̄ recte dicimus facile
eſt videre. Queadmodum.n. videmus
quieſcente ſubſtātia in ea trāſmutatio-
nem fieri fm magnitudine3: que vocat
augm̄tatio ⁊ dimiutio: ſic ⁊ alteratione.

¶ Supius oñdit phs qd ꝯuenit dicere ponētibus vnū
māle pncipiū: ⁊ qd ponentibus plura: ⁊ quia ponen-
tes plura

tes plura mãlia pͥncipia videbanť peiuſ dicere q̃ꝫ ponẽtes vnũ. Jõ in pte iſta increpat oẽs ſic opinãtes. ⁊ duo facit: qꝛ pͥmo facit qd̃ dictũ eſt. ſcd̃o ſpãliter deſcẽdit ad increpandũ Empedoclẽ. ſcd̃a ibi. (Empedocles qdeꝫ igiť.) Circa pͥmũ duo facit: qꝛ pͥmo ꝯtinuat dicta dicendis. 2º exeqť de itento ibi. (Queãdmodũ .n. videmuſ.) Dicit g̃ ꝙ his .i. ponẽtibus plura mãlia pͥncipia neceſſe eſt dicere alterationẽ eſſe aliud pͥter gñationẽ: ⁊ q̃ꝫuis hoc ſit neceſſariũ ⁊ ꝯueniens: ſꝫ tñ ea q̃ dñr ab eis impoſſ̃e eſt ſaluare verã gñationẽ ⁊ alterationẽ. h̃ aũt qm̃ dicimus recte: ⁊ icrepamus eos mõ debito facile ẽ videre ſi ꝯſiderenť q̃ ſequunť. ¶ Deĩn cũ dicit. ¶ Queãdmodũ .n. videmus.) Exeqť de itento ⁊ tria facit: qꝛ pͥmo oñdit eos ſꝫ dicta eoꝝ nõ poſſe ſaluare alterationẽ. ſcd̃o ꝓbat ꝙ ſaluare nõ pñt aliquã trãſmutationeꝫ. 3º redit ad oñdendũ ſpãlr̃ eos alterationẽ nõ poſſe ſaluare. ſcd̃a ibi. (Aut ⁊ mãifeſtũ.) tertia ibi. (Amplius aũt ſilr̃.) Circa pͥm duo facit: qꝛ pͥmo decl'at qd eſt alterari. ſcd̃o ex hoc ꝓbat ꝙ p̃dicti phi alterationẽ ſaluare nõ pñt. ſcd̃a ibi. (Sꝫ tñ ex qbus.) Dicit g̃ ꝙ queãdmodũ videmus ꝙ q̃ſcẽte ſubã ſit in ea trãſmutatio ſꝫ magnitudinẽ q̃ vocať augmẽtatio ⁊ dimiutio. ſic ſubã q̃ſcente videmus in ea alterationem fieri ſupple ꝓpter trãſmutationeꝫ in q̃litate. eſt g̃ alteratio tranſmutatio in q̃litate manente ſubã. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sꝫ tñ ex qbuſ dicũt plura pͥncipia faciẽtes vno ĩpoſſibile alterari. paſſiones .n. ſꝫ q̃s hoc dicimus ꝯtigere drñtie elemẽtoꝝ ſunt. dico aũt puta cal'm ⁊ frigidũ. humidũ ⁊ ſiccũ: albũ ⁊ nigrũ: duꝝ ⁊ molle ⁊ alioꝝ vnũquodq̃ꝫ vt inqt Empedocles ſolẽ .i. ignẽ albũ videre ⁊ calidũ: ĩbꝛeꝫ .i. aquã in oĩbus frigidũ nigrũ ⁊ nebuloſuꝫ. ſilr̃ aũt determinãt de reliq̃s. Quapꝛopter ſi nõ ẽ poſſibile ex igne fieri aquã: nec ex aq̃ terrã. nec ex albo nigrũ erit aliqd. nec duꝝ ex molli. eadẽ .n. ratio ⁊ de alijs. hec ãt erat alteratio.

¶ Oñdit eos nõ poſſe ſaluare alterationẽ. ꝯtinueť g̃ ſic lr̃a. diximus ꝙ alteratio eſt trãſmutatio in q̃litatibus: ſꝫ tñ ea q̃ dñt facientes plura pͥncipia vno ĩpoſſibile ẽ aliqd alterari. nã paſſiones ⁊ q̃litates ſꝫ q̃s dicimus hoc ꝯtigere ſunt q̃litates pͥme: ꝑ q̃s differũt elementa puta cal'ꝫ: frigidũ: albũ: nigrũ: ſiccũ: humidum: molle: durũ: ⁊ alioꝝ vnũquodq̃ꝫ. ꝑ q̃ differũt elemẽta. noĩat aũt h̃ albũ ⁊ nigꝝ iter pͥmas q̃litates: qꝛ ſic loq̃bãtur antiq phi. nam Empedo. dicebat ſolẽ .i. ignẽ eſſe albũ ⁊ cal'ꝫ: imbꝛẽ aũt .i. aquã in oĩbus .i. vlr̃ ⁊ ſimplr̃ dicebat eſſe nigrã frigidã ⁊ nebuloſaꝫ: ⁊ ſilr̃ determinãt de reliq̃s paſſionibus adaptãdo reliq̃s q̃litates reliq̃s elementis. quapꝛopter qꝛ pͥncipia oꝫ manere. hmõi pͥma coꝛꝑa ⁊ el'a ex quo ponũť eſſe pͥncipia manebũt ⁊ nõ fient ex ſeinuicẽ. pͥncipia .n. nec ſunt ex alijs nec ex ſeinuicẽ: vt ꝓbať pͥ phycoꝝ: ſꝫ ſi nõ ẽ poſſibile ex igne fieri aquã nec ex aqua terrã .i. ſi nõ eſt poſſibilis trãſmutatio in ſubã elemẽtoꝝ. nõ fiet trãſmutatio in q̃litatibus eoꝝ. nõ g̃ fiet ex albo nigrũ: nec ex molli duꝝ. ⁊ eadeꝫ demõſtratio eſt de alijs .i. ſi nõ fit trãſmutatio in q̃litatibus elemẽtoꝝ ſiue in q̃litatibus pͥmis nõ fiet in alijs .i. in ſcd̃is: ⁊ qꝛ h̃ erat alteratio trãſmutatio ĩ q̃litate ex quo nulla pt̃ fieri talis trãſmutatio nulla erit alteratio.

T. cõ. 50.

¶ Eſt g̃ vis rõnis ꝙ ſꝫ ponẽtes plura mãlia pͥncipia ſi non põt fieri trãſmutatio in ſubã elementoꝝ non fiet trãſmutatio in qualitatibus eoꝝ: ⁊ per ꝯñs nec in qualitatibus alioꝝ. ⁊ ſi in nullis q̃litatibus ꝯtigat trãſmutatio nulla erit alteratio. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Aut ⁊ mãifeſtũ qm̃ vnã ſemꝑ ꝯtrarijs ſupponẽdã eſſe mãꝫ: ſiue tranſmuteť ſꝫm locum: ſiue ſꝫm augmentationeꝫ ⁊ diminutionem: ſiue ſꝫm alterationem.

¶ Adducit ſcd̃aꝫ rõnẽ ꝑ quã oñdiť eos nõ poſſe ſaluare aliquã trãſmutationẽ. nã quũ oĩs trãſmutatio ſit a ꝯ̃rio in ꝯ̃riũ: cũ vnũ ꝯ̃riũ nõ fiat eſſentialr̃ aliud ꝯ̃rium: manifeſtũ eſt: qm̃ ſemꝑ ſupponẽdũ eſt vnã mãꝫ ipſis ꝯ̃rijs: ſiue fiat trãſmutatio ſꝫ locũ: ſiue ſꝫ augmentũ ⁊ diminutionẽ: ſiue ſꝫ alterationẽ: ſiue ſupple ſꝫ gñationẽ ⁊ coꝛruptionẽ: qui ergo negat vnitatẽ ſubiecti ſiue vnitatem materialis pꝛincipij nullam tranſmutationẽ ſaluare poteſt. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Amplius ãt ſilr̃ nec̃e ẽ eẽ hoc ⁊ alterationẽ. ſi .n. alteratio ẽ ⁊ ſubꝫ vnũ elemñtũ ⁊ vna oĩuꝫ mã hñtiuꝫ adinuicẽ trãſmutationẽ ⁊ ſi ſubꝫ vnum eſt alteratio eſt.

¶ Spãlr̃ adaptat iſtã rõnẽ alteratiõi dicẽs ꝙ h̃ .ſ. mutatio mãlis pͥncipij. ſilr̃ nec̃e eſt eẽ circa alterationẽ. nã ſi alteratio ẽ. eſt vnũ ſubꝫ ⁊ vnũ mãle elemñtũ. eſt .n. vna mã oĩuꝫ hñtiũ ad ſeiuicẽ trãſmutationẽ: ⁊ ꝯuertiť: qꝛ ſi vnũ ſubꝫ eſt alteratio eſt. Si g̃ vnitas mãe ita ꝯuertibiliter reſpicit alterationẽ: q negat vnitatẽ mãlis pͥncipij alterationẽ ſaluare nõ põt. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Empedocles qdẽ igiť videť cõtraria dicere ⁊ apparentia ⁊ ad ſeipſuꝫ ipſe.

¶ Spãliter deſcẽdit ad icrepationẽ põnis Empedo. ⁊ duo facit: ſꝫ ꝙ dupl'r ipſuꝫ icrepat. pͥmo .n. icrepat eum de ꝯ̃dictione. ſcd̃o de inſufficiẽtia ibi. (Incertũ auteꝫ ⁊ vtrũ.) Circa pͥmum duo facit. qꝛ pͥmo pꝛemittit qd̃ intendit. ſcd̃o declarat ꝓpoſitũ. 2ª ibi. (Simul aũt nõ.) Dicit ergo ꝙ ipſe Empedo. vr̃ dicere ꝯ̃ria: ⁊ ad ea q̃ apparent ⁊ ad ſeipſum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Simul ãt nõ dicit alteꝝ ex altero fieri elementoꝝ nullũ. Sꝫ alia oĩa ex his.

¶ Manifeſtat qd̃ dixerat: ⁊ tria facit: qꝛ pͥ manifeſtat Empedo. ꝯ̃dicẽ appꝫentibꝰ. 2º oñdit eũ ꝯ̃dicere ſibi ipĩ. 3º remouet quãdã cauillationẽ. ſcd̃a ibi. (Sil' ãt qm̃.) 3ª ibi. (Et nõ tunc ſolũ.) Sed nũc ꝯtinuetur ſic: verum eſt Empedoclẽ ꝯ̃dicere apparẽtibus: qꝛ ſil' cũ h̃ ꝙ dicit. nullũ alteꝝ elementoꝝ fieri ex altero. dicit ẽt oĩa alia fieri ex ipſis elemẽtis. h̃ .n. ꝯ̃dicit his q̃ apparent. ſi .n. el'a nõ poſſent trãſmutari ad ſeiuicẽ: nõ poſſent ex eis generari alia mixta. Empedocles ergo negando trãſmutationem elementoꝝ in ſeinuicem: ꝯ̃dicit apparentibus: vel qꝛ ꝯ̃dicit ſenſui: cũ ad ſenſum videamus ꝯ̃rium: vel qꝛ ꝯ̃dicit apparenti rõni: cũ manifeſta ratio contrarium pꝛobet. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Simul ãt qm̃ in vnũ ꝯtigit oẽꝫ nãꝫ pͥter litẽ. Rurſuꝫ vnũqd̃q̃ꝫ ex vno fieri: q̃pꝛopter ex vno aliquo mãifeſtũ qm̃ differẽtijs qbuſdã diſoꝝ ⁊ paſſiõibus ſcm̃ ẽ. hoc qdẽ aq̃. hoc ãt ignis queãdm dic̃ ſolẽ hoc qdẽ albũ ⁊ cal'ꝫ ⁊ leue. terrã ãt ⁊

graue ⁊ du℞. Ablatis igit̃ his differẽtijs ſunt.n. auferibiles geniteq; maïfeſtũ eſt qñ necẽ eſt fieri ⁊ aquã ex terra ⁊ terrã ex aqua. ſilr aũt ⁊ alio℞ vnũquodq;.

¶ Oñdit Empedo. ſibi ipſi ꝯdicere dicẽs: ꝙ Empedo' ſil' ſupple cũ h̃ ꝙ ait vnũ elemẽto℞ nõ fieri ex alio dixit ꝙ qñ eſt amicitia vl'is ꝯtigit oẽs nãm elemẽto℞ ꝯgregari in vnũ chaos ꝯfuſum preter litẽ. ⁊ rurſuʒ lite ſupple adueniẽte ex illo vno chaos ꝯfuſo fieri vnũquodq; elemento℞. Sʒ ſi ex oĩbus elementis põt gñari vnuʒ aliqd: ⁊ ex illo vno aliquo ite℞ poſſent gñari elementa: manifeſtũ ꝙ aduenĩẽtibus qbuſdã differẽtijs de numero diuerſo℞: ⁊ qbuſdã paſſionibus diuerſis factum eſt ex illo vno chaos ꝯfuſo. h̃ aqua. h̃ aũt ignis. nã ſi ꝭʒ Empe. ꝯtigit ſolẽ. i. ignẽ eſſe albũ cal'm ⁊ leuẽ. terrã ãt grauẽ ⁊ durã: quũ hmõi elemẽta multũ differant adiuicẽ ſi ex eis dʒ gñari vnũ aliud opʒ hoc fieri ablatis his differentijs. dr̃ie g̃ elemẽto℞ ſunt auferibiles: quũ ex elementis poſſit gñari vnũ aliqd: ⁊ hmõi dr̃ie ſunt ẽt genite. i. poſſunt ite℞ gñari: q: elementa pñt recuperare dr̃ias ſuas cũ ex illo vno pñt regenerari elementa: ſʒ ſi elemẽta poſſent amittere ⁊ recupare dr̃ias ſuas: manifeſte apparet ꝙ neceſſe eſt fieri ex aq̃ terrã: ⁊ ex terra aquã: ⁊ ſilr alio℞ vnũquodq; ad ſeiuicẽ: q: alia. elementa hñt trãſmutationẽ. ꝯdicit ergo Empedocles ſibi ipſi dicẽdo elementa poſſe ꝑdere ⁊ recuperare paſſiones ⁊ formas per quas differũt. ⁊ negãdo ea ꝑ ſe in uicem hr̃e trãſmutationẽ. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et nõ tũc ſolũ: ſʒ ⁊ nũc tranſmutantia paſſiõibus. ſũt ãt ex qbus dic̃ Empedocles poẽs aduẽire ⁊ ſepari rurſus ⁊ alr aduerſantibus adiuicẽ lite adhuc ⁊ amicitia. Iõ ꝙ tũc ex vno gñata ſt̃. Nõ.n. vti ꝙ ignis ⁊ t̃ra ⁊ aq̃ entia vnũ erãt oẽ.

¶ Remouet quãdã cauillationẽ. diceret forte aliqs. ꝙ ſolũ tũc qñ ex elemẽtis gñat̃ illõ vnũ chaos: pñt elemẽta ꝑdere dr̃ias ſuas: ⁊ qñ ex illo regñant̃ elemẽta: pñt hmõi dr̃ias recupare. ſʒ h̃ eſt ridiculũ dicẽ: q: cũ corruptibile ⁊ icorruptibile fundent̃ in ipa nã rei: nãlr loqndo: nũq; corruptibile põt fieri icorruptibile nec ecõuerſo. iõ ſi tũc elemẽta poterãt trãſmutari ꝭʒ dr̃iaſ ⁊ paſſiones: necẽ eſt dicere ꝙ ⁊ nũc poſſint trãſmutari paſſionibus. nã paſſiões ⁊ forme: ex qbus Empedo. dic̃ differre elemẽta: ſi tũc erãt poẽs aduenire elemẽtis ⁊ rurſuʒ ſepari ab eis: adhuc nũc ẽ poẽ: alr ⁊ alr aduerſantibus adiuicẽ lite ⁊ amicitia: nam ſi prius aduerſante lite ⁊ amicitia dicere poterant ſeparari ab elementis ⁊ aduenire eis: cum ⁊ nunc talia adiuicem aduerſari poſſint: nũc ẽt poterit h̃ ꝯtigere. ꝙ ãt tũc amiſerit' elemẽta dr̃ias ſuas: qñ erãt i illo vno chaos ꝯfuſo: pʒ: q: iõ tũc ex vno gñata ſt̃: q: i eo nõ erat elemẽto℞ dr̃ia. nõ .n. ignis aer aq̃ t̃ra erãt entia vnũ oẽ. i. vnũ totũ ⁊ vnũ chaos ꝯfuſuʒ ſi retinebãt dr̃ias ꝓpaſ. ¶ Deiñ cũ dicit.

T.c.3. ¶ Incertũ ãt ⁊ vtrũ pñm ea ponẽdũ multa: aut vnũ. dico ãt ignẽ ⁊ terrã ⁊ ſyſtica ho℞. ſʒ id.n. qd vt mã ſupponit̃ ex quo trãſmutantia ꝑpter motũ fiunt: ignis ⁊ terra ⁊ aqua vnũ elemẽtũ: ſm id aũt qd hoc ex cõpoſitione fit cõuenientibus illis. Illa autẽ ex diſſolutiõe magis elementa quattuor illa ⁊ prima natura.

¶ Rephendit Empedo. de iſufficiẽtia. Inſufficiẽter.n. loqbat̃ Empedo. cũ nõ certificat nos vtrũ eẽnt ponẽda multa ꝓncipia aut vnũ. aut vtrũ ignis ⁊ terra ⁊ ſyſtica .i. media ho℞: vt aqua ⁊ aer eẽnt ſupple ꝓncipia reſpectu illius chaos ꝯfuſi: vl' ecõuerſo. nã ſi illõ chaos ꝯfuſuʒ ſuppõit̃ tãq; mã: ex quo ꝓncipia agẽtia ſũt trãſmutãtia ipʒ. ⁊ ꝑp huius motũ ⁊ trãſmutationẽ fiũt ignis terra aq;: tũc ẽ vnũ elemẽtũ: q: h̃ poſito illõ chaos hʒ rõnẽ ꝓncipij: ⁊ iſta elemẽta hñt rõnẽ ꝓncipij: ſʒ ſi illõ chaos ꝯfuſuʒ ſit ex cõpõne elemẽtũ: ⁊ ꝯueiẽtibus illis el'iſ illa ãt elemẽta gñant̃ ex eo tãq; ex diſſolutione eius: tũc illa q̃ttuor corpa magis ⁊ potius dñt dici el'a ⁊ pñª ⁊ nõ ꝑma: ⁊ illõ chaoſ magis dʒ dici ꝓncipiatũ. ¶ Notãdũ ãt ꝙ alr fiũt diuerſa iſtra ex ferro ⁊ alr diuerſi lapides ex piete. nã diuerſa iſtra ex ferro fiũt tãq; ex eo ꝙ ẽ ſubʒ in actiõe ⁊ trãſmutatiõe agẽtiſ. iõ ferrũ hʒ rõnẽ ꝓncipij reſpectu iſtrumẽto℞: ſʒ lapides gñant̃ ex pariete tãq; ex diſſolutiõe ⁊ corruptiõe eius. Si g̃ elemẽta fiunt ex illo chaos ſicut diuerſa inſtrumẽta ex ferro. tũc illud chaos hʒ rõnem ꝓncipij: ⁊ eſt vnũ ꝓncipium ꝑp vnũ chaos: ſʒ ſi el'a fiunt ex eo tanq; ex diſſolutiõe ⁊ corruptiõe eius: ſicut lapides fiũt ex pariete: tũc elementa ſunt ꝓncipia ⁊ non illud chaos ⁊ erunt plura ꝓncipia ꝑp pluralitatem elemento℞: ⁊ q: nõ certificauit nos Empedo. vtrũ illud chaos hr̃et rõnem ꝓncipij vel quattuor corpora iſufficienter loquutus eſt. Nõndũ

Hic declarãda ſunt tria. Primo vtrũ ponẽtes pl'es mãs poſſint ſaluare gñationẽ ⁊ alterationẽ cũ in textu dicat̃ ꝙ impoẽ ſit eos ſaluare predicta. Scdõ dubitat̃ de eo: qd hr̃ in lr̃a ꝙ ſi elemẽta nõ poſſent trãſmutari ꝭʒ ſubam ꝙ ceſſaret alteratio. Tertio declaranda erit ꝓpoſitio illa que habet̃ in textu. vʒ. ꝙ vna eſt mã omnium habentium ad ſeiuicem tranſmutationem.

Circa primũ q̃ſitũ difficultatẽ faciũt verba textus. nã ſʒ phʒ ponẽtes plures mãs neceſſe hẽat dicere gñationẽ eſſe aliã ab alteratione: ſʒ nõ haberẽt neceſſe hoc dicere niſi illa ſequerent̃ ex dictis eorũ. ꝭʒ.n. eo℞ dicta tã gñationẽ q̃ alterationem ſaluare poterãt. ¶ Amplius phs rephẽdit Anaxagorã ꝙ ignorauit ꝓpriã vocẽ ⁊ ꝯdixit ſermõi ſuo ponendo plures mãs: ⁊ nõ diſtiguẽdo iter gñationẽ ⁊ alterationẽ. ſʒ h̃ nõ eſſet niſi tã gñationẽ q̃ alterationẽ ꝭʒ dicta ſua ſaluare poſſet. ¶ Amplius hr̃ i lr̃a ꝙ iſte ẽ ꝓprius ſermo ponẽtiũ pl'es mãs vt ſaluẽt gñationẽ ⁊ alterationẽ ⁊ diſtiguãt iter eas. ¶ Ampliꝰ Plo poſuit vnitatẽ ex ꝑte for' ⁊ pl'alitatẽ ex ꝑte mãe. poſuit.n. puũ ⁊ magnuʒ ex ꝑte mãe: ⁊ ideã ex ꝑte forme. vt hʒ declari ꝑ phyſico℞: ⁊ tñ nõ negauit trãſmutationẽ ⁊ motũ. g̃ ponẽteſ plures mãs ꝑp hmõi pluralitatẽ nõ vr̃ ꝙ opʒ eos negare motũ ⁊ trãſmutationẽ. lr̃a tñ dicit oppm. ¶ Notãdũ g̃ ꝙ alr eſt ſaluare gñationẽ ⁊ corruptionẽ vt repiunt̃ in artificialibus: ⁊ alr ꝓut repiunt̃ in nãlibuſ. generatio.n. eſt motus de nõ eẽ ad eſſe. vt dr̃. 5. phyco℞. ens ãt ⁊ vnũ ꝯuertunt̃. ſic g̃ cõpetit rebus vnitas ſic cõpetit eis entitas: ⁊ ſic cõpetit eis entitas ſic cõpetit eẽ: ⁊ ſic cõpetit eis fieri cõpetit eis gñari. artificialia .n. nõ ſunt qd vnũ vt nãlia: q: nõ repit̃ in eis vnitas ꝭʒ vnitatẽ vnius nãe vel vnius forme. ſʒ in eis vnitas dr̃ ſm quãdã aggregationẽ: ⁊ ſm quẽdã ordinem ⁊ contactum. ꝑtes.n. artificialiũ retinẽt ſuũ actũ ⁊ ſpẽʒ. pies .n. ex pluribus lapidibus gñatus non eſt vnus ſʒ vnã naturaʒ ⁊ vnã formam. ſʒ ſʒ vnitatem cuiuſdam ordinis ⁊.

pm dum T.c.õ.p. 2º T.c.õ.p. 3º T.c.õ.p. 4º T.c.53. T.c.õ.p. Nõndũ T.c.7.

nis ꝛ ꝯtactus.iō talia qꝛ nō hñt aliquā vnā nālē poſi-
tionē: ꝛ ptes eoꝝ retinēt ſuū actū ꝛ ſpēꝫ gñari hñt per
ꝯgregationē ſuaruꝫ ptiū ꝛ coꝛrūpi ꝑ diſgregationē:ꝑꝑ
qđ de hꝰ artificialibuſ aliquo mō verificaꝛ. qđ dicebat
Empedo.ꝙ nā eoꝝ nō eſt niſi mixtura q̄dam. ¶ Cuꝫ
ḡ querit vtꝝ ponētes plures mās ſaluare poſſint gña
tionē ꝛ coꝛruptionē ꝛ alios motus.dici pōt ꝙ gñatio-
nē ꝛ coꝛruptionē ꝭm v̓itatē: ꝛ vt hñt iſta eē in nālibus
ſaluare nō poterāt:ſꝫ tñ quādā apparētiā: ꝛ vt talia re
periunꝛ in artificialibus:poterāt hmōi motus ꝛ tranſ-
mutatiōes ſaluare.pꝫ igiꝛ dñaꝫ eē iter antiquos phos
ponētes vnā māꝫ: ꝛ ponētes pl'es:qꝛ ponētes vnā cū
ponerent illā eſſe aliq̄đ coꝛpus in actu ꝭm veritatē ſal-
uare poterāt alterationē nālē.gñationē v̓o ꝛ coꝛruptio
nē nec ꝭm veritatē:nec ꝭm apparētiā ſaluare poterāt:po-
nētes v̓o pl'es mās ꝭm veritatē traſmutatiōes nāles:
ſiue trāſmutationes ꝑ quas acq̄riꝛ aliq̄ nā vel aliq̄ foꝛ-
T.cō. pri. ma ſaluare nō poterāt:ſꝫ tñ ꝭm quādā appentiā q̄ſlibet
trāſmutatiōes ſaluabāt.iō in vna pte textus ait phs.ꝙ
opoꝛtebat eos diſtinguere iter gñationē ꝛ alterationē:
qꝛ loq̄ndo de trāſmutabilibus vt ipſi loq̄banꝛ ſeq̄baꝛ
ex dictis eoꝝ gñatiōeꝫ eē aliā ab alteratiōe.In alia v̓o
pte textus ait ꝙ h̄ ſaluare nō poterāt:qꝛ ꝭm veritatē lo
quēdo de trāſmutationibuſ nō vt ipſi loq̄banꝛ:ſꝫ vt de
eis dꝫ loq nālis: ꝛ negātes vnitatē māe negāt oēs trāſ
mutatiōes nāles: ꝛ oēꝫ motū ad foꝛmā.qꝛ vt ſupius i-
nuebaꝛ:vna foꝛma nō fit alia:ſꝫ mā q̄ p̄us erat ſub vna
foꝛma fit poſtea ſub alia.Et ꝑ hoc ſoluiꝛ repugnantia
textus. ¶ Qđ v̓o addebaꝛ de Platone dōm ꝙ nō po-
ſuit pl'alitatē ex pte māe cū non poneret oiuꝫ gñabiliū
ꝛ coꝛruptibiliū vnā mām p̄mā:ſed pl'alitaſ illa māe ꝭm
magnū ꝛ puū vel referenda eſt ad mās ꝓrimas: ꝛ ad
mās diſpoſitas: vt ꝭm maioꝛē ꝛ minoꝛē diſpoſitionem
māe fiat al'r ꝛ al'r ſuſceptio foꝛme: ꝛ ꝯſtat ꝙ lꝫ mā pꝛi
ma ſit vna oiuꝫ gñabiliū.mā tñ ꝓrima ꝛ diſpoſita eſt
alia ꝛ alia.vel illa magnū ꝛ puū referendū eſt ad di-
uerſos gradus entiū.poſuit tñ Plato ꝙ Idee erāt in p̄
mo gradu.poſt has erāt intelligētie.poſt intelligētias
aie:poſt aias coꝛꝑa: ꝛ ab vna ꝛ eadē idea deriuabiꝛ ſi
militudo ꝛ foꝛma tā in intelligētias q̄ꝫ in aias:q̄ꝫ ēt in
mās coꝛpoꝛales: ꝛ qꝛ oē receptiuū ꝛ potētiale eſt māle
reſpectu eius qđ influit ꝛ eſt in actu:coꝛꝑa ꝛ aie itelle
ctiue erant q̄ſi mālia rōne Idee ipꝛimentis ſil'itudineꝫ
ꝛ foꝛmā in eas: ꝛ qꝛ illa ſil'itudo ꝛ illa foꝛma nō eodē
mō recipiebaꝛ in oia p̄dicta:ſꝫ in itelligentŷs recipie-
baꝛ magis vl'r:in aialibus minus vl'r:in coꝛꝑibuſ vero
māl'r ꝛ pticul'r:iō poſuit vnitatē foꝛme:qꝛ ab vna idea
erāt oēs iſti ifluxus:poſuit v̓o pl'alitatē ex pte māe ꝛ
illā pluralitatē appellauit magnū ꝛ puū:qꝛ cū hmōi re
ceptiua: ꝛ mālia q̄ ponunꝛ eſſe intelligētie aie ꝛ coꝛpo
ra ſint in alio ꝛ alio oꝛdine entiū. ꝛ ꝭm ꝙ ſunt in magiſ
ſupioꝛi vl' magis iferioꝛi oꝛdie:ſic hmōi receptiua ma-
gis ꝛ mius pticipabāt de illo ifluxu. Influebat ḡ vna
idea in diuerſas mās ſiue in diuerſa gña receptiuoꝛuꝫ.
Unitas ḡ Platōis ex pte foꝛme ꝛ pl'alitas ex pte māe
nō ꝯdicit his q̄ diximus.Equoce.n.pōebat Plato plu
ralitatē māe ꝛ alŷ phi.Utꝝ aūt poſitio pl'onis ſit vera
vl' nō.nō eſt pñtis ſpeculatiōis.ſꝫ ſi ſup libꝝ phycoꝛuꝫ
ꝯtingeret nos ſcribere clarius elucidaremus ipſa.3.

2ᵐ dubiᵐ T.cō. pri. **Secūdo** reſtat decl'arare vtꝝ ſi nō eſſet trāſmu
tatio in ſuba nō eēt trāſmutatio in q̄li
tate.vl' qđ idē ē ſi eſſet ipol'is gñatio ꝛ coꝛruptio vtruꝫ
eēt pol'is alteratio:lꝫ.n.in l'ra hēaꝛ ꝙ ſi nō poſſent ele-
mēta trāſmutari ꝭm ſubaꝫ nō poſſent trāſmutari ꝭm q̄li-
tates.h̄ tñ difficile eſt videre.nā p̄us nō depēdet ex po
ſterioꝛi:coꝛrupto ḡ poſterioꝛi nō opꝫ ꝙ coꝛrūpaꝛ p̄us:
erit ḡ poſſibilis coꝛruptio q̄litatū abſq̄ꝫ eo ꝙ ſit poſſi-
bilis coꝛruptio ſube:cū ſuba ſit p̄oꝛ q̄litate poterit ḡ eē
motus ad q̄litatē nō exñte motu ad ſubaꝫ. ¶ Ampli- 2°
us q̄ ſepari pñt abinuicē nō hñt eſſentialē oꝛdinē.ſꝫ nō
hñtiū eſſentialē oꝛdinē nō oꝫ ſi vnū ē pol'e ꝙ aliud ſit
pol'e.ſꝫ alteratio multotiēs ſepaꝛ a gñatiōe. nō.n. opꝫ
ꝙ q̄ñcūq̄ꝫ ſit trāſmutatio in q̄litatibus ꝙ fiat trāſmu-
tatio in ſuba.alteratio v̓o ꝛ gñatio nō hñt eēntialē oꝛ-
dinē.poterit ḡ eſſe gñatio ipol'is ꝛ alteratio poſſibilis.
¶ Amplius videmus aliq̄ alterari q̄ ꝭm ſubaꝫ trāſmu 3°
tari nō pñt.lux.n.eſt q̄dā ſenſibilis q̄litas.ꝭm aūt ſenſi-
biles q̄litates attēdiꝛ ꝓpꝛia alteratio: ꝛ tñ luna eclipſa
tur ꝛ illumiaꝛ ꝭm rei veritatē.ſꝫ ſubaꝫ ꝛ incoꝛruptibiliſ
manet. ¶ Notādū ḡ ꝙ triplici via decl'are poſſumus Nōn-
eē pol'e gñationē ꝛ coꝛruptionē ꝛ trāſmutationē eē in dum
ſuba:ſi ſit pol'ilis v̓a alteratio ꝛ trāſmutatio i q̄litatibꝰ
actiuiſ ꝛ paſſiuiſ.Pꝛia via itelligiꝛ ex pte nāe foꝛᵉ.2ᵃ ex pª via
pte nāe māe.3°.ex pte nāe motꝰ ꝛ trāſmutatōiſ cui ſuba
mā tēdit in foꝛmā. ¶ Pꝛima via ſic oñdiꝛ.nā aliq̄ non
ſunt de rōne alicuius vno mō:q̄ tñ ſunt de rōne eiꝰ alio
mō:videmus.n.ꝙ ꝯditiōes māe nō ſunt de rōne rei ab
ſolute.ſunt tñ de rōne eius vt hꝫ eſſe pticulare: ſic ēt eſ
ſe nō eſt de rōne eēntie in ſe ꝯſiderate.eſt tñ de rōe eiꝰ
vt hꝫ eſſe in effectu :ois.n.factio ꝛ ois cālitas determi
naꝛ ad aliqđ eē:ꝯueniūt.n.oēſ cāe in h̄ ꝙ eſt dare eſſe:
ꝑꝑ qđ nō bñ argueret:q diceret eēntia eſt p̄oꝛ q̄ꝫ eſſe:
ꝛ eſſe nō eſt de rōne eēntie:ḡ aliq̄ cā ſiue aliqđ agēs ꝓ
ducere poterit eēntiā ſine eē:qꝛ vt dcm̄ eſt:eſſe lꝫ nō ſit
de rōne eēntie abſolute:eſt tñ de rōne eius vt eſt in ef-
fectu: ꝛ qꝛ res pꝛo tāto hꝫ cāꝫ:qꝛ hꝫ rōnē effectus:nul
la res ꝓduci poterit ab aliq̄ cā:niſi inq̄ꝫtū eſt ꝯiūcta ip
ſi eſſe: ꝛ ſic ꝯditiōes māe nō ſunt de rōne rei abſolute:
ſꝫ ſunt de rōne eius:vt hꝫ eſſe ꝑ pticulare: ꝛ ſic eſſe nō
eſt de rōne eēntie de ſe:ſꝫ eſt de rōne eius:nō hꝫ eē in
effectu:ſic dicere poſſumus ꝙ q̄litates actiue vl' paſſi-
ue nō ſunt de rōne foꝛme ſimpl'r:ſꝫ ſunt de rōne eius.
vt hꝫ eſſe phycū ꝛ nāle: ꝛ qꝛ iſta coꝛruptibilia q̄ vide-
mus ꝑꝑ q̄ mota eſt qđ:vt ſunt in ſe ipſis hñt eē nāle ꝛ
phycū:qñ tolliꝛ ab eis hmōi eē phycū ꝛ nāle:vlterius
nō remanēt in ſeipſis:ſꝫ coꝛrūpunꝛ ꝭm eoꝝ ſubaꝫ.Si ḡ
ab aliquo coꝛꝑe poſſent auferri oēs ſue q̄litates:qꝛ vl-
terius nō cōpeteret ei eſſe phycū ꝛ eē nāle coꝛrūpereꝛ
a ſua nā: ꝛ qꝛ alteratio expoliat rē a q̄litatibus ꝓpꝛŷs
ad vltimū expoliat eā a nā ꝓpꝛia.Pꝫ ḡ ex pte nāe foꝛ
me: cū de rōe foꝛᵉ (vt eſt nā q̄dā: ꝛ vt hꝫ eē nāle ꝛ phy
ſicū) ſit ꝙ ſit ꝯiūcta q̄litatibus ꝓpꝛŷs vt actiuis ꝛ paſ-
ſiuis ſi eſt pol'is alteratio ꝓpꝛie dicta ꝛ res pōt amitte
re q̄litates ſuas erit pol'is gñatio: ꝛ poterit res amitte
re nāꝫ ſuā.Si ḡ ponis alterationē eē pol'eꝫ neceſſe eſt
te ponere eſſe pol'eꝫ gñationē: ꝛ ſi negas poſſobilitatē
gñatiōis ꝛ coꝛruptionis:poſſibilitatē alteratiōis ſalua
re nō poteris. ¶ Scđa via ſumiꝛ ad oñdendū h̄ ideꝫ: 2ª via
ſil'r exñtia māe:agēs.n.nāle expoliando māꝫ vna foꝛ-
ma iducit in ea foꝛmā oppoſitā:qꝛ ſemꝑ gñatio vniꝰ ē
coꝛruptio alteriꝰ ꝛ eꝯ.Et qꝛ mā ſuba cū foꝛª ē cā oium
accñtiū q̄ fiūt in ea:vt dꝛ p̄ phycoꝝ.q̄litates exñtes in T.cō.
mā ſeq̄ntes eā vt eſt ſuba alicui foꝛᵉ reddūt māꝫ ipaꝫ ꝓ 80.
poꝛtionatā foꝛme ſub q̄ exiſtit.Si ḡ expolieꝛ mā ex il-
lis q̄litatibus ꝑ quas eſt ꝓpoꝛtionata foꝛme ſue: qꝛ h̄
nō erit niſi ꝑ itroductionē oppoſitaꝝ q̄litatū:cū nō ſit
coꝛruptio vnius oppoſiti ſine gñatione alterius.ꝑ talē
trāſmutationē ꝛ alterationē māe q̄ p̄us erat diſpoſita
ꝛ ꝓpoꝛtionata ſue foꝛme efficieꝛ diſpoſita ꝛ ꝓpoꝛtio-
nata alterius foꝛme.Cū ḡ actus actiuoꝝ ſint in patiē-
te ꝛ diſpoſito:mā ꝑ alterationē facta ꝓpoꝛtiōata alteri
us foꝛme itroduceꝛ in ea alia foꝛma ꝛ non vlterius re-
manebit.

manebit in ea ſubalis forma q̃ erat actio ⁊ pfectio eius p3 g̃ ex ipſa nã mãe φ ſi eſt poſſibilis alteratio: eſt poſſibilis gñatio.iõ bñ dictũ eſt φ ſemp paſſio magĩ facta abijcit a ſuba:q2 oē tale facit ĩproportionatã mãm ſue
3ª via forme. ℭ Tertia via ſumiẽ ex pte nãe motuſ:motuſ.n. ẽ q̃ſi via ĩ terminũ.Cũ g̃ ꝓprie loquẽdo gñatio non ſit motus:ſ3 mutatio:mutatio aũt ſemp eſt terminuſ alicuius motus:motus qdem cuius gñatio eſt terminus eſt ipſa alteratio:⁊ q2 ſi eſt poťis motus:eſt poſſibilis terminus:⁊ ſi nõ eſt poſſibilis terminus:nõ eſt poťis motus:alr̃.n.nã ocioſe ageret ſi motũ incohoaret quẽ terminare nõ poſſet:iõ q negat gñonẽ negat alteratione: ſicut q negat poſſibilitatẽ termini negat poſſibilitatẽ motuſ.Ex quo appet põt φ nõ q̃libet alteratio arguit poſſibilitatẽ gñationis ⁊ corruptiõis: ſ3 alteratio ꝓpe dcã ⁊ realis:q2 talia videnẽ eſſe via in formã: ⁊ iõ l3 intelligere ſit qõdã pati: ⁊ aĩa3 ſm pte3 intellectiuã aliq̃ mõ alterari:nõ tñ o3 ea3 ſ3 talẽ ptẽ eſſe ſuba3 corruptioni: q2 ĩ pte intellectiua nõ eſt ꝓpe alteratio:ſic ẽt luna eclipſat:tñ q2 illa alteratio eſt magis ĩtẽtionalis q̃ realiſ: nõ o3 lunã corruptionis eſſe ſubm.Oppoſita aũt dictiſ ſoluere nõ ẽ difficile.Nã cũ dr̃ φ ſuba ẽ poꝛ q̃litate:q̃litates nõ faciũt ad eẽ forme vel nõ ſunt de rõne eius: pp qõ nõ o3 φ ſi q̃litaſ tolli poterit φ forma tolli poſſ3 vel rei ſuba ⁊ nã:p3 p habita:l3 q̃litates nõ ſint de rõe forme ſubalis ſimplr̃:ſũt tñ de rõe ſube rei ⁊ forme: vt h3 eſſe phycũ ⁊ nãle φ ſit cõiuncta q̃litatibus ꝓpꝛ̃ijs: ⁊ hoc ſufficit ad ꝓpoſitũ. ℭ Qđ vo adducit φ gñatio ⁊ alteratio non hñt ordinẽ eſſentialẽ:q2 ſepari pñt:dici põt poťe eẽ eas ſepari ſm actũ nõ ſm poťitatẽ:nõ.n. ſp q̃n aliqd alteraẽ gñaẽ ⁊ corrumpiẽ:ſ3 ſi poſſibil' ẽ alteratio poſſibilibis eſt gñatio ⁊ corruptio. Cã aũt q̃re pdicta ſepari pñt ſ3 actũ ⁊ nõ ſm poſſibilitatẽ patere põt p iã dicta.habitũ eſt.n.alteratione ⁊ corruptionem hr̃e analogiã adinuicẽ:ſicut motus ⁊ terminus. Non .n.o3 φ cũ aliqs actu moueẽ φ actu ſit in termino:ſ3 ſi poſſibilis eſt motus poſſibilis eſt terminus:alr̃.n. ocioſe ⁊ fruſtra eſſet ille motus:cũ nõ eſſet poťe terminari. ſi ergo poſſibilis eſt alteratio:poſſibilis ẽ gñatio ⁊ corruptio:ad q̃s ordinaẽ motus vt ad terminũ.Utꝝ autẽ cõpetit alterationi alius terminus pter gñationẽ ⁊ corruptionẽ: ⁊ q̃uo vnius motus pñt eſſe plures termini nõ eſt preſentis ſpeculationis.

3m dum T.cõ. 13. **Tertio** declarandũ eſt vtꝝ ſit vna mã oĩu3 hñtiũ traſmutationẽ ad ſeinuicẽ.Et vr̃ φ ſi: q2 phs.5.meta.ca.de vno.diſtinguens.4.modos vnius.ſ. vnũ nũero:vnũ forma:vnũ gñe: ⁊ vnu3 analogia. Ait φ illa ſunt vnũ nũero:quoꝝ eſt vna mã:ſ3 nunq̃ aliqd traſmutaẽ in idẽ nũero:ſ3 oĩs traſmutatio eſt ĩ oppm.g̃ nulla hñtia traſmutationẽ ad ſeinuicẽ hẽbũt vnã mã3.
2º ℭ Amplius nõ qõlib3 ẽ in põ ad qõlib3: ſpma.n. eq nõ eſt in põ ad gñationẽ leonis: ſ3 cũ eſſentiale ſit mãe eẽ in põ:vt dicit Cõmẽtatoꝛ in de ſuba orbiſ:ſic debemuſ loq de mã:ſicẽ loqmur de potẽtialitate:ſ3 in oĩbus iſtis corruptibilibus nõ repiẽ vna rõ potẽtialitatis:cũ ex q̃
3º libet nõ fiat qõlibet.g̃ in eis nõ repiẽ vna mã. ℭ Amplius ſi oĩu3 taliũ ẽ vna mã:vel ħ eſt ſm eſſe:vel ſ3 eẽntiã ſ3 eſſe nõ:q2 ſi oĩu3 gñabiliũ eſſet vna mã: ſm eſſe oĩu3 eoꝝ eſſet vna forma:cũ mã nõ hẽat eſſe niſi ꝑut ẽ ſub forma:ſ3 cum diuerſoꝝ gñabiliũ ſint diuerſe forme nõ poterit eoꝝ eſſe vna mã q̃tũ ad eſſe nec ẽt q̃tu3 ad eſſentiã:q2 cũ diuerſoꝝ gñabilium ſint diuerſe eſſentie
Nõndum mã q̃ eſt de eſſentia vnius non poterit eẽ de eſſentia alterius:nullo ergo mõ eſt eoꝝ vna mã. ℭ Notandum g̃ quoſdã dixiſſe mã3 duplr̃ ꝯſiderari poſſe. quãtu3 ad actũ: ⁊ q̃tũ ad rõne3:ſm φ in actu:ſic nõ eſt vna oĩu3: ſ3 ſm φ eſt in põ vna ⁊ eadẽ eſt:q2 mã cuiuſlibet generabilis põt eſſe ſub forma vniuſcuiuſq3.ħ aũt.v3.φ mã vt eſt in põ ſit vna oĩu3:l3 aliquã veritatẽ h3: tñ vt ipſi exponunt hoc dictũ nõ vr̃ veritatẽ hr̃e.Mã.n.que eſt ĩ grano miliȷ̃ nunq̃ eſt in põ: vt poſſit ĩ ea iduci forma leonis.mã eni vr̃ eſſe in põ ad formã:vt eſt ſub aliq̃ q̃titate:alr̃.n.ex q̃cũq3 puo corpe poſſ3 fieri magnũ nihil addito vl' remoto: ⁊ eo nõ rarefacto:qõ ẽ incõueniens:ſ3 mã vt eſt ſub q̃litatibus h3 diuiſionẽ ⁊ ptes: ⁊ ẽ alia ⁊ alia:g̃ nõ põt dici illo mõ eadẽ vt ponebaẽ.Propter ħ cõiter poniẽ φ mã duplr̃ ꝯſiderari põt:vel vt eſt poª:vel vt eſt ꝑima ⁊ diſpoſita ad ſuſceptionẽ forme.
Si ꝯſidereẽ vt eſt põ:ſic eſt vna.In quolib3.n. gñe cãrũ eſt ſtatus: ⁊ eſt deuenire ad vnũ pm: vt ꝓbaẽ in ſcõo meta.ſicut g̃ ẽ deuenire ad vnũ pm efficiẽtẽ: ⁊ ad vnu3 vltimũ finẽ: ⁊ ad vnã pmordialẽ formã:ſic eſt deuenire ad vnã pmã mã3.S3 ſi ꝯſidereẽ mã:vt eſt ꝑima ⁊ diſpoſita reſpectu ſuſceptionis forme:q2 aliȷ̃ ⁊ aliȷ̃ actꝰ regrunt mã3 alr̃ ⁊ aliter diſpoſitã: ⁊ diuerſaꝝ formaꝝ ſunt diuerſe mãe vt liquabilium eſt aq̃ hipercaumatoru3 ⁊ ignitorum ſunt ſicca ⁊ vnctuoſa: ⁊ aliorum alia. T.cõ.5.
ℭ Viſo mãm eſſe vnã nõ q̃libet:ſ3 pmã: ne laboreẽ in equocoꝛ:reſtat videre qs modus vnitatis ei competat. Sciendũ g̃ φ ſ3 Cõmẽtatorẽ in.12.meta.mã nõ ẽ vna p aliquã vnã indiuidualẽ formã:ſ3 eſt vna p indifferẽtiã:q2 ſi oĩs mã abſolueret ab oĩ forma: vel ꝯſideratur abſoluta ab oĩ forma nõ remanet niſi vna.Nã cũ actuſ ſit q diſtinguit:vt dr̃.7.meta.vbi nullus actus ibi nulla T.c.49 diſtinctio: ⁊ q2 ĩ fundamẽto nãe.i.in mã nõ eſt aliq d diſtinctũ:ſ3 ẽ ibi pura potẽtialitas:vt vult phs p meta.ex q̃ pura potentialitas excludit oẽm actũ ⁊ oẽm diſtictionẽ:mã oĩno pmã: ⁊ ſ3 ſe ꝯſiderata eſt vna oĩu3 p indriam:q: nõ h3 p qd differat: vñ phs.5.meta.ca.de vno: T.c.17. vult φ vnitas mãe eſt quaſi vnitas generis.genus aũt nõ eſt qd vnũ p vnitatẽ forme:l3.n.ſpẽs ſit forma vna: T.c.10. genus aũt nõ eſt forma vna. Nã ſm Themiſtiũ in p õ aĩa:ꝯceptui ſpẽi rñdet hipoſtaſis: ꝯceptui aũt que3 hẽmus de ipſa ſpẽ corrñdet in nã vnũ aliqd vt vna forma in quã reſpicit talis ꝯceptio: vt hipoſtaſis ⁊ fundamẽtũ:ſ3 gñi nõ cõpetit talis vnitaſ.iõ generis cõceptus:ſiue hipoſtaſis ſumptus eſt extenui ſingulariũ ſilr̃itudie: vnitas g̃ generis eſt ex q̃dam tenui ſilr̃itudine: ⁊ ex remotione drĩarũ:vt remouẽdo ab hoĩe ⁊ leone rõnale ⁊ irrõnale remanet aĩal.bñ g̃ dictũ eſt φ vnitas gñis eſt vnitas mãe ⁊ ꝯ:cũ q̃lib3 iſtaꝝ ſit p quãda3 drĩa3 ñ p vnitatẽ forme:p3 igiẽ mãm eẽ vnã:nõ qualſ3 ſ3 pmã: ⁊ p3 q̃ vnitate ẽ vna:q2 p quãdã indrĩa3.vtrũ aũt pter hãc vnitatẽ ſit in ea alia vnitas forte infra patebit:vbi de vnitate mãe nõ ſolũ q̃tum ad gñabilia: ſ3 ẽt q̃tum ad ſupceleſtia diſputari poterit.Oppoſita aũt dictis nõ eſt difficile ſoluere.Nã cu3 dr̃ φ hñtes eãde3 mãm ſũt vnũ nũero.itelligendũ eſt de vnitate mãe ſ3 indiuiduale formã.nos aũt loqmur de vnitate eius p indrĩa3: nã illa ſunt vnũ numero q̃ habẽt vnã mã3 ſm vnã idiuiſibilẽ ⁊ ſingularẽ formã. ℭ Qđ vo vlterius adduciẽ nõ qõlib3 eſſe in poª ad qõlib3 verũ eſt de poª ꝓpinq̃:ſ3 ex quol3 põt fieri qõl3 ſ3 põm remotã loquendo p ſe:niſi forte ipedireẽ p accñs pp improportionatam quãtitatem:ex grano.n.miliȷ̃ nõ poſſet fieri leo: ſed tñ mã q̃ eſt ĩ grano miliȷ̃ cõiuncta tante mãe que ſufficeret ad q̃titatẽ leonis:poſſet eſſe ſub forma leonis: bñ g̃ arguiẽ per rõnes pdictas:φ mã ꝑima nõ ẽ vna oĩu3:vt ſpma eq nõ eſt mã ꝑima leonis:tñ de mã pª:de qua nos loqmur:nõ arguit argm. ℭ Qđ vo addebaẽ tertio φ in diuerſis generabilibus nõ eſt eadẽ mã: nec ſm rõnem nec ſm eẽ:dici põt mãm diuerſorum generabiliu3 non eſſe

eſſe eādē ſm eſſe ⁊ p ſe:ſ; nō eſſe eādez p eſſentiā eſt p accñs. accidit.n.māe ꝙ i diuerſis gñabilibus ſit differens p eēntiā:q꞉ h̄ nō h; eſſe ex ſe:ſ; ꝯuenit ei vt ē ꝯiūcta q̄̄titati ⁊ forme:nā ſi abſolueret mā huiuſ gñabiliſ ⁊ illius ab oi q̄̄titate ⁊ ab oi forma nō eſſ; diuerſa per eſſentiā:q꞉ vt dictū ē nō h̄ret p qd differret.

Cap. 2. T.c.4. Vniuerſal'r itaq; de gñatione ⁊ corruptōe ſimplici el'oꝝ dicēdū. vtrū eſt aut non ē ⁊ q̄uo eſt:⁊ de alijs ſimplicibus motibus. puta de augmentatione ⁊ alteratione.

¶ In pte iſta vt dicebat:icipit ph̄s determiare ō gñatione ⁊ ō alijſ motib⁹: ⁊ duo fac:q꞉ p̄ ꝯtiuat ſe ad dicēda. 2ᵒ exeqt de itēto. 2ª ibi. (Plato.n.igr.) Dic̄ ḡ ꝙ ipe vult
T.cō.5 dicē vl'r de ſimplici gñatiōe ⁊ corruptiōe el'oꝝ. vtꝝ eſt aut nō ē: ⁊ ſi ē q̄uo ē vtꝝ nāl'r vel al'r: ⁊ ēt vult dicere ō alijs ſimplicib⁹:puta ō augm̄tatiōe ⁊ alteratōe: ⁊.d. ō gñatiōe ſimplici vt diſtiguat eā ab alteratōe:q̄ l; poſſit dici mot⁹ ſimpl'r:nō tñ gñatio ſimpl'r:ſ; ſ; qd. Addit ēt el'oꝝ:q꞉ cū iſte liber cōputet iter libros cōes ⁊ vl'es nō itēdit deſcēdere ſpāl'r ad gñationē h⁹ mixti vel illiuſ deſcēdet tñ ad gñationē h⁹ el'i vel illius:vel.d.el'oꝝ: q꞉ ſimpl'r fuit ꝯtrouerſia iter antiq̊s de gñatiōe el'oꝝ magis q̄̄ de gñatione mixtoꝝ. ¶ Deide cū.d.

2um caput. Anaxagoras. ¶ Plato.n.igr ſolū ō gñatōe ſcrutat⁹ ē ⁊ corruptōe q̄uo exiſtit i reb⁹:⁊ ō gñatōe nō oi. ſ; ō ea q̄ el'oꝝ. q̄uo aūt carnes fiāt aut oſſa aut alioꝝ qd taliū nihil.

¶ Exeqt de itēto: ⁊ duo fac. q꞉ p̊ ōtermiat de hmōi mo
T.c.xi. tibus ſ; opionē alioꝝ. ſcd̄o ſm ppriā: 2ª ibi. (Determia
T.cō.6 tis āt his.) Circa p̄ᵐ duo facit:q꞉ p̊ pōit opiniones ipaſ ſcd̄o ptractat eas. ſcd̄a ibi. (Q̄ōnes h̄ūt.) Inter āt iſtos ātiquos ph̄os forte q magis rōnabil'r loq̄bant fuerūt
T.c.5. Pl'o ⁊ Democri. iō ſolū hoꝝ opiones recitat:duo igit facit:q꞉ p̊ ponit opionē Pl'onis. ſcd̄o opi. Democriti: ibi. (Democritus āt.) In ponēdo āt pōnē Platōis:tria fac:q꞉ p̊ icrepat eū:q꞉ iſufficiēter locutuſ fuerat de gñatiōe reꝝ. ſcd̄o icrepat ip;:q꞉ inſufficienter tractauerat de alijs motib⁹. 3ᵒ ait oēs antiq̊s ph̄os p̄ter Democritū fuiſſe valde iſufficiēter locutos de nālibus motibus: 2ª ibi. (Ampli⁹ nec.) 3ª ibi. (Vl'r aūt.) Dicit ḡ Pl'onē reprehenſibilē eſſe de inſufficiētia:q꞉ ſcrutatus de gñatiōe ⁊ corrupt. q̄uo exiſtit i rebus:ſcrutat de gñatōe nō oi:ſ; ſolū ō ea q̄ ē el'oꝝ:na; q̄uo fiāt carnes ⁊ oſſa aut aliqd alioꝝ taliū iſtoꝝ nihil vlterius dixit. ¶ Deinde cū.d.

¶ Amplius neq; de alteratione neq; de augmētatione q̄uo exiſtit in rebus.

¶ Rep̄hēdit ō iſufficiētia q̄̄tū ad alioſ motus: nā Pl'o nō ſolū iſufficiēter determiauerat de gñatiōe: cū nō determiauerit ō gñatiōe oiu;:ſ; qd̄ plus ē iſufficiēter dixit q̊ ad alios motus:q꞉ nō dixit de alteratōe ⁊ augmētatiōe:q̄uo exiſtūt rebus.i.i rebus. ¶ Deide cū.d.

¶ Vl'r aūt extra ea q̄ ſup̄ficietenus ō nullo aliq̄s ꝯſtituit p̄ter Demo. hic aūt vr̄ de oibus curā h̄re. Ia; aūt in q̄l'r ⁊ q̄uo differūt. De augmētatiōe aūt nullus ō terminauit qdē vt dicimus:niſi ꝯtingēs ꝙ ⁊ q̄s diceret:qm̄ aduenīēte ſimili augmētat:q̄uo āt hoc nō adhuc nec ō mixtiōe nec de alioꝝ ꝯſil'i vt ita dica; nll'o: vtputa de facē ⁊ pati:q̄uo hoc qdē facit hoc āt patit ſ; nāles opationes.

¶ Ait oēs antiquos ph̄os valde inſufficienter locutos fuiſſe de talibus motib⁹ excepto Democri. iō ait ꝙ vl'r ex ea q̄ ſup̄ficietenus appent:ō nll'o tali motu aliq̄s antiq̊ꝝ ꝯſtituit ſmonē pſcrutatū p̄ter Democritū: h̄ āt vr̄ de oibus h̄re curā: ⁊ de oibus reddere cā;:ex h̄ āt iam appet q̄l'r ⁊ q̄uo differt opio demo. ab alijſ:q꞉ nll's aliorū determiat de augmētatiōe vt dicimus.i. vt ita loquamur ꝙ nō qlib; diceret. Dicebāt.n.ꝙ aduenīēte ſil'i fiebat augmētū:h̄.n. q̄s.i. qlib; de populo ſciuiſſ; dicē:ſed q̄uo fit augmētū nō dixerūt:adh̄ āt neq; de mixtiōe:neq; ō nll'o alio ꝯſil'i:vt ita dicā dicti ph̄i tractauerunt: vt puta de facere ⁊ pati:q̄uo h̄ qdem fac. h̄ āt patit ſm nāles opationes nll's eoꝝ dixit. ¶ Deinde cū.d.

¶ Demo. aūt ⁊ Leucip. faciētes figuras alterationē ⁊ gñationē ex his faciūt ſegregatōe qdē ⁊ ꝯgregatōe. gñationē ⁊ corruptionē. ordie āt ⁊ pōne altationē.

¶ Narrat opionē Democriti: ⁊ duo fac:q꞉ p̊ pōit dictā opionē. 2ᵒ ſubiūgit opionis rōnem:ibi. (Q̄m exiſtimabāt.) Dic̄ ḡ ꝙ Demo. ⁊ Leucip. Leucipp⁹.n. fuit ſocius Demo. ⁊ qd̄ vnus dixit aliuſ dixit:pp qd̄ qd̄ dr̄ ō vno ō alio d; itelligi:vñ ph̄i faciētes figuras.i. athomos figuratas alterationē ⁊ gñationē ex his faciūt: q꞉ ſegregatiōe ⁊ ꝯgregatōe ſaluabāt gñationē ⁊ corru. ordie aūt ⁊ pōne ſaluabāt alteratiōnē. ¶ Deide cū.d.

¶ Q̄m aūt exiſtimabāt verū in apparendo ꝯtraria autē ſunt ⁊ infinita q̄ in ſenſu appent figuras infinitas faciunt.

¶ Aſſignat dicte opionis rōne;: ⁊ duo facit:q꞉ p̊ oñdit dcā; pōnē fuiſſe aliq̊ mō rōnabilē i ponēdo p̄nª. ſcd̄o in ponēdo ea q̄ ſequunt ex p̄ncipijs:ibi. (Quapp trāſlatiōe.) Fuit.n. Democri. motus aliq̄li rōe i ponēdo athomos ifinitaꝝ figuraꝝ eſſe reꝝ p̄nª:q꞉ exiſtimabāt ipſe ⁊ Lucip. veꝝ eē in appendo:crediderūt.n.ꝙ q̄cq̄d appereret eēt veꝝ: ⁊ q꞉ ꝯ̄ria fiūt ſm appentiam: ⁊ vni apparēt vnū: ⁊ alij aliō: ⁊ q̄ſi infinita ſunt q̄ apparent in ſenſu:vt oēs iſtas apparentias ſaluarēt infinitas figuras fecerant. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quapropter trāſlatiōe cōpoſiti idē cōtrariū vr̄ alij ⁊ alij ⁊ trāſmutat p̄uo aduenīēte ⁊ vl'r aliō appet vno trāſmutato ex eiſdē.n. tragedia ⁊ cōedia fit litteris.

¶ Oñſo q̄ rōe mouebāt ad ponēdū p̄nª: oñdit q̄uo mouebant ad ponēdū q̄ ſequunt ex p̄ncipijſ: ⁊ q꞉ ex p̄ncipijs ſuis ſaluabāt alteratiōnē ⁊ gñationē:iō duo fac:q꞉ p̊ oñdit q̄uo ſaluabāt alteratiōnē. ſcd̄o q̄uo gñatione;: T.cō.
ibi. (Q̄m āt vr̄.) Alteratiōnē aūt vt dcm̄ ē:ſaluabāt ex 6.
ordie ⁊ pōne:q꞉ eo ꝙ ordinabant al'r ⁊ al'r athomi: ⁊ hēbant aliā ⁊ aliā pōnē:vt q꞉ athomus ſupior fiebat iferior:dicebat alteratiōe; fieri:h̄ āt erat ſatis rōnabile: ſuppoſito ſuo p̄nᵒ:nā ſi veꝝ eſt in appendo:tñ p trāſlatiōnē cōpoſiti idē vr̄ ꝯ̄riū alij:vt collū colūbe trāſlatu; ⁊ motū alterius ⁊ alterius coloris appet:q꞉ ita ē:vt appet ſi p trāſlatiōnē i cōpoſiti ⁊ p̊ncipati cāt alteratio. ḡ multo magis h; h̄ fieri p trāſlatiōnē athomoꝝ ⁊ p̊ncipioꝝ:iō dicebat ꝙ vno athomo p̄uo aduenīēte ⁊ tranſmutato tranſmutat cōpoſitū: ⁊ vl'r alterat ⁊ app; aliō:

nam vt

nā vt dicebat ſicut ex eiſdē litteris alr̄ ⁊ alr̄ oꝛdiatis fit comedia ⁊ tragedia.i.fiūt v̄ſuſ aliꝗ ⁊ aliꝗ:vt v̄ſus i laudē ⁊ vituperiū.ſic ſupple ex eiſdē athomis alr̄ ⁊ alr̄ oꝛdinatis fit cōpoſitū alteratū ⁊ variatū. ¶ Deiñ cū d.

T.cō. 6. ¶ **Quoniā aūt videt̄ oībus pene eē aliō gñatione ⁊ alteratione generari.qdem .n.⁊ coꝛrūpi congregata ⁊ diſgregata. alteri aūt tranſlatis paſſionibus de his ſcientibus conſiderandum.**

¶ Oñdit quō videbat̄ ſaluare rōnabilr̄ gñationē ⁊ coꝛruptionē.nā ſi qcqd vr̄ eſt veꝝcū fere oībus videatur gñationē eſſe aliud ab alteratiōe ⁊ fere oībus ꝯgregata gñari ⁊ diſgregata coꝛrūpi:⁊ tr̄ālatis paſſionibus alterari.cū iſta eēt poſitio Democriti:⁊ hoc vr̄ fere oībus.⁊ qō vr̄ eſt vere arguebat Democritus veraꝫ eſſe poſitionē ſuam.addit aūt ad cōmendationē Democriti ꝙ de his ē a ſciētibus ꝯſiderandū.foꝛte h̄ iō dixit:q2 ſic rōnabilr̄ Democritus fulciebat rōnem ſuā ꝙ dignū erat ſcientes ꝯſiderare de ipſa. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Queſtiones āt hñt hec ⁊ multas ⁊ rōnabiles. Siqdē igit̄ gñatio eſt ꝯgregatio multa īpoſſibilia ꝯtingūt.ſūt aūt rurſus rōes alie cogētes ⁊ nō habiles ſolui: ꝙ nō ꝯtigit alr̄ ſe hr̄e:⁊ ſi nō ē gñatio cōgregatio aut vlr̄ nō ē gñō:aut ſi ē alteratio ē:aut ſi h⁹ difficile diſſoluē tētādū eſt.**

¶ Pertractat dictas opiniones.⁊ duo facit.q2 p̄ oñdit h⁹ptractationē eē rōnabilē.2°icipit eaſptractare ⁊ dat modos pcedēdi ꝯ dictas opiniōes.ibi.(Pꝛincipiū aūt hoꝝ.) Et h̄.n.rōnabile ē aliquā mãꝫ ptractar̄:q2 ex eo oꝛiunt̄ mlte rōnabiles qōnes.iō ait ꝙ h̄.i.dicte opiniones hñt qōnes ⁊ rōnabiles:q2 ſi gñō ē ſolū ꝯgregatio mlta īpoſſibilia ꝯtigūt:q2 tūc gñatio eſſet motus localis:⁊ genitū nō hr̄et mãꝫ vnā:⁊ alia.⁊ ſi h̄ non ponimus.ſunt rurſus alie rōnes cogētes nō habiles ſolui: pbātes ꝙ nō ꝯtigit alr̄ ſe hr̄e.vſq̄.n.ad tēpoꝛa Ar̄.dicētes ꝙ gñatio nō eſt ꝯgregatio:ducebant̄ ad h̄ icōuenēs ꝙ vel vlr̄s gñatio nō erat:vel ſi erat alteratio erat:q2 hoc eſt difficile diſſoluere:ideo tēptandum eſt diſſolūere dictā difficultatē. ¶ Deinde cum dicit.

T.cō. 7. ¶ **Pꝛincipiū āt hoꝝ oīum vtꝝ ſic gñantur ⁊ augmētātur ⁊ alterant̄ entia:⁊ cōtraria his patiunt̄:pmis magnitudinibus exñtibus pꝛincipijs oīum entiū īdiuiſibilibus:aut nulla eſt īdiuiſibilis magnitudo.differt.n.multū:⁊ rurſus ſi magnitudies ſint vtꝝ vt Demo.⁊ Leucip. he coꝛpee ſunt:vel vt in timeo planities.**

¶ Poſita rōnabilitate ptractatiōis icipit ptractare dictas opiniones:⁊ duo facit.q2 pmo dat modū pcedendi ꝯ hmōi opiniones.2°.pcedit cōtra ipſas ⁊ ptractat eas ibi.(Hoc quidem igit̄.) Dicit ḡ ꝙ pncipium ptractationis hoꝝ oīum ſiue pncipiū per qō inquirēda eſt veritas circa dictas opiniones eſt inquirere vtꝝ ſic generant̄ alterant̄ ⁊ augmentant̄ entia ⁊ patiunt̄ ꝯria his.i.coꝛrūpunt̄ ⁊ diminuunt̄ exiſtentibus pmis magnitudinibus pncipijs oīum entiū indiuiſibilibus.aut nulla eſt magnitudo īdiuiſibilis:q2 multū differt vtruꝫ dēant poni pn̄a magnitudies īdiuiſibiles aut nō.⁊ rurſuꝫ ſi eēt poſſe eē magnitudies īdiuiſibileſ reſtaret ptractādū vtꝝ he magnitudies ſint coꝛpee vt poſuerūt Democritus.⁊ Leucip.vel ſunt ſicut planities.i.ſupficies vt Plato poſuit in thimeo. ¶ Deinde cū dicit.

¶ **Hoc qdem igit̄ ipꝫ vt ī alijs dixim⁹ icōueniēs vſq̄ ad planitiē diſſoluere.iō magis rōnabile coꝛpa īdiuiſibilia eē.ſed hec qdē multā hñt irrōnabilitatem.**

¶ Ingrit ⁊ ptractat dictaſ opioneſ ⁊ duo fac:q2 p̄ ptractat opionē Platōis.2°democriti.ibi.(Hꝫ.n.qōnē.) In ptractādo Platonis opionē īquirit de ea cōpando ipſaꝫ ad opionē Demo.⁊ 4°²fac.pꝫ q; in 4°² oñdit opionē Platōis defeciſſe ab opione Democri.p̄.n.defecit h̄ pō ab illa q̄tū ad pn̄ª.2°q̄tū ad ea q̄ ſequunt̄ ex pncipijs.3°q̄tū ad viā p quā adiūcta fuit dicta pō.q̄rto q̄tū ad rōnes p q̄s pſata pō fulciebat̄.2ªpars icipit ibi.(Sꝫ tñ ⁊ his.)3ªibi.(Tñ āt ꝙ vnus.)4ªibi.(Uidebit āt qſ.) Fuit āt melioꝛ ⁊ ſufficiētioꝛ pō Demo.pōne Platōis ī ponēdo pn̄ª.iō ait ꝙ h̄ ipꝫ.ſ.ponere ſupficies pn̄ª coꝛpaliū reꝝ ē valde icōueniēs:q2 vt diximus in alijs circa pn̄ᵐ tertij celi ⁊ mūdi.icōueniēs fuit dcm̄ Platonicoꝝ:q2 vſq̄ ad planities diſſoluerūt coꝛpa:iō magis rōnabile fuit dcm̄ Democri.ponēſ pn̄ª reꝝ ñ ſupficies ſꝫ coꝛpa īdiſibilia:lꝫ in h̄ nō ſit ſimplr̄ bñ dcm̄:ſꝫ multā hēat irrōnabilitatē:rōnabilius.n.eſt coꝛpa reſolui in coꝛpa:vt dixit Democritus:q̄ reſolui in ſupficieſ vt poſuit Plato. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Sꝫ tñ ⁊ ex his ⁊ alterationeꝫ ⁊ gñationē ꝯtingit facere vt dictū ē.alr̄ ꝯuerſione ⁊ ꝯtactu trāſmutāte idealē ⁊ figuraꝝ drñtijs qō fecit Demo.⁊ iō coloꝛē hoc non ingt eſſe:ꝯuerſione.n.coloꝛari. His āt q ī planitiē diuidūt nō adhuc.nihil.n.fit p̄ter ſolida ex cōpoſitis.paſſionē.n.nō ſuſcipiūt generari aliq̄ ex ipſis.**

¶ Oñdit pōnē democriti eſſe ſufficientioꝛē pōne Platonis q̄tum ad ea q̄ ſequunt̄ ex pncipijs.Demo.n.per ſua pncipia ſaluabat tam gñationem q̄ coꝛruptionem ⁊ alterationem.Plato v̄o alterationem non ſolum vere:ſꝫ ēt apparenter ſaluare non poterat.iō ait ꝙ ad Democritum ꝯtingit ex hiſ.i.p h̄ ſua pncipia facere alterationem ⁊ gñationem:q2 vt dictum ē conuerſione ⁊ cōtactu.i.oꝛdine ⁊ pōne tranſmutante idealem.i.foꝛmaꝫ actualem in mā ſupple ſaluabat alterationem Democritus:⁊ faciendo figuram drīam ſupple ſaluabat gñationem.nam p̄m qō aliꝗ ⁊ aliꝗ athomi aliaꝝ ⁊ aliaꝝ figurarū ꝯgregabant̄:gñabāt̄ diuerſa gñabilia.put v̄o illi athomi diuerſificabant̄ in pōne ⁊ oꝛdine īducebat̄ alia ⁊ alia q̄litas.⁊ q2 ex ſolo ſitu ⁊ ex ſolo oꝛdine diuerſificabant̄ q̄litas ⁊ coloꝛ.Democritus ⁊ Leucip.non inquiunt coloꝛem eſſe h̄.i.eſſe aliqd fixū in nā:ſed ſola cōuerſione inquiunt reꝫ coloꝛari ⁊ alterari.ſed hiſ.i.Platonicis q diuidūt ⁊ reſoluunt coꝛpa in planities.i.ſupficies.lꝫ p̄m quādam apparentiā ſaluent gñationeꝫ coꝛpoꝝ.alteratiōnē v̄o ⁊ trāſmutatiōnē ī paſſionib⁹ nō adhuc ſaluare pñt.nā ex cōpoſitis ſupficiebus nihil fit pꝫ Platōicos p̄ter ſolida.i.p̄ter coꝛpa:paſſionē tñ ⁊ q̄litatē nō ſuſcipiunt gñari ⁊ ex ipſis ſupficiebus:ſupficies .n.vident̄ eē qd mathe^cum:⁊ talia ſunt abſtracta a q̄litatibus.iō p eas paſſiōes gñari nō pñt. ¶ Deide cū d.

¶ Cã aũt q̃re nõ potuit ꝯfeſſa videre in expiẽtia fuit. Jdõqꝫ qcunqꝫ magis iſuda uerũt nãlibus magis pñt ſupponere talia pncipia qbꝫ mlta pñt cõplicare: q ex mltis ſmõibus idocti exñtiũ entes ituẽtes ⁊ ad pauca reſpiciẽtes facile enũciãt.

¶ Oñdit põnẽ Demo. fuiſſe meliorẽ põne Plõnis q̃tũ ad viã ⁊ modũ p quã Demo. deuenerat in põnẽ ſuam. Demo. n. deuenit in põnẽ ſuã diu iſudãdo ⁊ p multam expientiã. Plato võ q̃ſi inexptus de rebus ſenſibilibus dixit q dixit: ⁊ ꝯſtat expientiam deficere ab experiẽtia: iõ ait ꝙ cã q̃re Plato minus potuit videre ꝯfeſſa ⁊ ap pentia fuit i expientia: iõ Demo. ⁊ Leucip. q magis iſu dauerãt nãlibus magis pñt ſupponere talia pncipia p q̃ pñt multa cõplicare ⁊ multa elicere. Platonici võ q fuerunt entes de nũero exiſtentiũ idocti ex multis ſer monibus reſpiciẽtes ⁊ intuentes ad pauca enũciaue runt facile. i. debiliter. ¶ Notãdũ aũt ꝙ vl'ia reſpectu

Nõndũ ſingulariũ ſũt pauca. Plato. n. ⁊ phs tenuerũt modũ oppoꝫ: phs. n. ex ſenſibilibus aſcendit in intelligibilia. Plato võ ex itelligibilibꝫ voluit deſcẽdere i ſenſibilia. deſpiciens ḡ iſta ſenſibilia ⁊ iſta multa: reſpiciens ad vl'ia ⁊ ad pauca ꝓferebat debil'r: q: in talibus expientia ⁊ cognitio pticulariũ multũ ꝓficit. ¶ Deide cũ. d.

¶ Uidebit ãt aliqs ex his q̃tũ differũt phyſice ⁊ logice intẽdẽtes: q. n. indiuiſibiles magnitudies: hi qdẽ inqunt q: ante trigonũ multa erũt. ¶ Demo. aũt vr ꝓprijs ⁊ phyſicis ſmõibus ꝑſuadẽ. Manifeſtũ ãt erit qõ diximus ꝓcedẽtibus.

¶ Oñdit põnẽ Platonis deficere a põne Demo. q̃tum ad rõnes p q̃s ſuas põnes fulciebat. Plato võ aducebat rõnes extraneas. Demo. võ quodãmodo ꝓꝑas: iõ ait ꝙ ex his. i. ex dictis Democriti ⁊ Platonis videbit qs q̃tũ differunt phyce ⁊ logice intendentes: nã hi. ſ. Platonici q ponunt magnitudines. i. ſupficies indiuiſibiles arguũt logice. i. extnee: inqunt. n. ꝙ ſi nõ eſſet dare indiuiſibiles ſupficies. i. ſupficies non reſolubiles neqꝫ alias ſupficies multa. i. multe figure eſſent ante trigonũ. i. ante triãgulũ: voluit. n. Plato: ⁊ voluerũt oẽs mathematici oẽs figuras rectilineas reſolui in triãgulos. triãgulos võ nõ reſolui in alijs: ⁊ q: in triangulis erat ſtatus ⁊ ipſe erant pme figuraꝝ: iõ poſuit eos eſſe planities indiuiſibiles ⁊ eſſe pncipia oĩum corpoꝝ. huius aũt rõ logica erat: q: erat extnea a nãli ꝓpõſito. Demo. võ vr ꝓprijs ⁊ phycis. i. nãlibus ſmonibus ꝑſuadere

Nõndũ ꝙ aũt ita ſit vt dicimus ꝓcedẽtibus. i. p ſequentia erit manifeſtũ. ¶ Nõndũ aũt Platonẽ fuiſſe locutũ nõ ſolũ extranee: q: loquens de nãlibus nõ loquebaꝛ nãliter ſꝫ ad lrãm quodãmõ loquebaꝛ logice: ſed qũo hoc ſit i declarationibus dicetur: intẽdimus enĩ deinceps facere declarationes ſepatas a ſnĩa ne volentes ſolam hr̃e ſententiã declarationũ tedijs ſint affecti.

T. cõ. 8 Habet aũt qõnem ſi qs ponat corpus eſſe ⁊ magnitudinẽ paſſĩꝫ diuiſibilẽ: ⁊ hoc qdem enim poſſibile quid erit ꝙ diuiſiones effugiat: ſi enim omnĩo diuiſibile: ⁊ poſſibile hoc: ⁊ ſimul hoc paſſim diuiſum: ⁊ ſi nõ ſimul diuidatur: ⁊ ſi hoc fiat: non erit impoſſibile.

¶ Poſita põne Platõis hic ingrit phs de põne Demo.

¶ Ad cuius euidẽtiã nõndũ ꝙ cũ Democritus poneret corpa indiuiſibilia: ⁊ oẽ corpus ſit qd ꝯtinuũ oportebat eũ dicere eſſe aliq̃ ſigna ꝯtinuatiua p q̃ nõ erant diuiſiua. Corpa ḡ ſm ipſuꝫ erant diuiſibilia ſm qõlibet ſignũ diuiſiuũ: non aũt ſm qõlibꝫ ꝯtinuatiuuꝫ. Ex his aũt dupl'r venabaꝛ eſſe corpa indiuiſibilia: pmo ex eo ꝙ corpa erant diuiſibilia ſm qõlibet ſignũ diuiſiuũ: nã ſm eum hac diuiſione facta vt patebit nõ remanebant niſi corpa indiuiſibilia. 2° ꝓbat hoc idem: eo ꝙ corpa non erant diuiſibilia ſm qõlibet ſignũ ꝯtinuatiuũ non facta diuiſione: ſꝫ oĩa ſigna diuiſiua remanebant corpa cõtinua indiuiſibilia: cũ eſſent in eis ſigna q̃ erant ita i cõtinuatiua ꝙ nõ erãt diuiſiua. duo ḡ facit: q: pmo ponit pmam viaꝫ: ⁊ ſoluit eã breuiter. ſcdo põit ſcdaꝫ viã ⁊ ſoluit eam diffuſe ſupplendo q̃ in prima ſolutiõe dimiſerat. ſcda ps ibi. (Eſſe aũt ſimul oĩa.) Circa pmum duo facit: q: p ponit dictã viaꝫ. ſcdo eã ſoluit. ibi. (Sed ⁊ hꝫ ponentibus nõ ⁊ minus.) Prima via ſic oñditur Demo. in ponẽdo pma corpa idiuiſibilia eſſe alioꝝ pncipia mouebaꝛ hac rõe. dicebat. n. poſſe eſſe corpus actu diuiſuꝫ ſꝫ qõcũqꝫ ſignũ diuiſiuũ: vbicũqꝫ. n. i hac lectione ſit mentio de ſignis referendũ eſt ad ſigna diuiſiua: q: ſm talia ſm eũ ſit diuiſio: ſꝫ hac diuiſione facta non remanent niſi corpa indiuiſibilia. ḡ indiuiſibilia corpa ſunt pncipia oĩuꝫ corpoꝛũ cũ ad ea fiat reſolutio oĩum corpaliũ: in pdicta aũt rõne duo videnꝛ eſſe dubia. vꝫ. pmum non eſſe inconueniens ponere corpus eſſe ſiml' actu diuiſum ſm vnũqdqꝫ ſignũ. ⁊ ſcda ꝙ tali diuiſiõe facta iret reſol'o ad corpa indiuiſibilia. His declaratis vr ſufficienter argui corpa indiuiſibilia eẽ alioꝝ corporũ pricipia poſtq̃ ad ea ſtat vltimo reſolutio oĩuꝫ aliorũ. Diuiditur ḡ pñs ps i duas ptes: q: pmo oñdiꝛ qũo Demo. ꝓbabat nõ eſſe incõueniẽs corpus eſſe ſil' actu diſuꝫ ſm vnũqdqꝫ ſignũ. ſcdo manifeſtaꝛ qũo oñdebat ꝙ tali diuiſione facta ſtabat diuiſio ad corpa diuiſibilia. ſcda ps ibi. (Qm̃ ḡ oĩno tale.) Circa pmũ duo facit ſm qõ dupl'r ꝓbat non eſſe incõueniẽs ponere corpus eſſe actu diuiſum ſm qõcũqꝫ ſignũ. ſcda ps ibi. (Quapropter ⁊ ſm mediuꝫ.) Dicit ḡ ꝙ hꝫ qõnẽ rõnabileꝫ dictũ democriti: q: ſi qs ponat corpus ⁊ magnitudinẽ diuiſibileꝫ paſſim: ⁊ ſm qõcũqꝫ ſignũ. q: hoc eſt poſſibile ſi ponatur ineſſe quid erit qõ diuiſionẽ effugiat. hoc ḡ poſito nihil remanebit diuiſibile: ẽ ergo vis rõnis ꝙ q: non eſt inconueniens poſſibile poni ineſſe ſi corpus eſt omnino diuiſibile ⁊ hoc eſt poſſibile non eſt inconueniens ꝙ ſimul ſit hoc paſſum ⁊ ſimul ſit hoc actu diuiſum: nam etſi ſimul non diuidaꝛ: tamen ⁊ ſi hoc fieret ⁊ poneret ineſſe: non ſequeretur tamẽ impoſſibile.

¶ Deinde cum dicit.

¶ Quapropter ⁊ ſm mediũ ſimil'r: ⁊ vl'r autem ſi omnino in actu eſt diuiſibile: ⁊ ſi diuidatur nullum erit impoſſibile naſcẽs: qm̃ neqꝫ ſi in mille millia diſa fuerit nullũ ĩpoſſibile ⁊ ſi nullus vtiqꝫ diuidat.

¶ Adducit ſcdꝫ rõnẽ: nã qua rõne corpus eſt diuiſibile ſꝫ mediũ ſignũ ſi ponaꝛ ſupple actu diuiſum ſm tale ſignũ non ſequiꝛ incõueniens: ſil'r ergo ⁊ pari ratione: ſi eſt corpus vl'r diuiſibile: aut ſi eſt oĩno innatum eſſe diuiſibile ſi diuidatur ſupple oĩo vt eſt natũ diuidi nullum erit impoſſe naſcens: nam ſicut neqꝫ ſi in mille milia ptiũ diuiſa fuerint corpa nullũ impoſſibile naſceꝛ inde: lꝫ vtiqꝫ nullus ea diuidat: ita ex q̃ ponunꝛ oĩno diuiſibilia

Nõndum (right margin) · T. c. 9 (right margin)

uiſibilia ſi ponantur ſm oia ſigna diuiſiua ſi ponantur omnino ſic actu diuiſa non erit incōueniēs: ſ3 nō oino actu diuidantur. ¶Deinde cum dicit.

¶Quū ḡ oino tale corpus.diuidat̄:qd ḡ erit reliquū?magnitudo:non erit poſ'e. erit.n.qd nō diuiſū.erat āt oīo diuiſibile.

¶Oſtenſo nō eſſe incōueniēs ponere corpus eſſe actu diuiſum ſm oē ſignū:tū q2 poſſibili poſito ineſſe nō ſeqtur inde incōueniēs:tū q2 qua rōne pōt poni actu eē diuiſū ſm vnū ſignū:pari rōne pōt poni eſſe diuiſum ſm oē ſignū.In parte iſta adducit̄ rō Democriti qua videbat̄ oſtēdere q̄ hac diuiſione facta ſtabat reſolutio ad corpora indiuiſibilia.erat aūt ratio ſua talis.diuiſo corpore ſm vnūqḋq3 ſignū qḋ relinqtur ex diuiſione.vel erūt magnitudines:diuiſibiles:vel puncta:vel nihil:vl' ſuperficies vel paſſiones:vel corpora indiuiſibilia:ſed nō eſt aliqḋ predictoꝝ.relinqtur ergo eſſe corpora indiuiſibilia.In hac aūt rōne ſic ꝓcedit: q2 p̊ oſidit q̄ ex diuiſione predicta nō pōt relinq aliqd aliud a corpibus īdiuiſibilibus.2°q2 plato ⁊ vl'r oēs mathematici videbant̄ reſoluere corpora in ſuperficies.ſuperficies in lineas in puncta.ideo adducit plures rōnes ad oſtendēdū nō poſſe corpora reſolui ī pūcta.3°recolligit ſuccincte rōnē totā concludens talē diuiſionē ſtare ad corpora diuiſibilia.2ᵃps incipit ibi.(Amplius aūt vbi erat.) 3ᵃibi.(Quapropter ſi ſic h3 manifeſtū3.)Circa p̄mum quattuor facit.nā p̄mo oſtendit q̄ predicta diuiſio non ſtat ad magnitudines diuiſibiles.2°q̄ nō ſtat ad puncta vel ad nihil.tertio q̄ nō ad ſupficies.quarto q̄ nō ad paſſiōes.2ᵃibi.(S3 ſi nullū erit.)3ᵃibi.(S3 ⁊ ſiqua diuiſio.)4ᵃibi.(Si aūt nō eſt corpus.)¶Dicit ergo p̄mo q̄ ſi corpus eſt oino tale.i.oino diuiſibile.ponat̄ ḡ īneſſe ⁊ diuidat̄.qd ergo erit reliquū facta tali diuiſiōe erit poſſibile q̄ relinquat̄ magnitudo diuiſibilis: q2 h̄ poſito erit corpus nō diuiſum oino cū poſſit plus diuidi.erat autem vt dicebat̄ oino diuiſibile ⁊ ponebatur ſupple omnino actu diuiſum.¶Deinde cum dicit.

¶Sed ſi nullū erit corpus.neq3 magnitudo.diuiſio autem erit.aut ex punctis. aut ⁊ ſine diuiſione ea erūt ex quibus cōpoſitum eſt aut nihil omnino.

¶Oſtenſo nō ſtare diuiſionē ad magnitudies diuiſibiles:oſidit q̄ nō ſtat:nec ad pūcta:nec ad nihil.⁊ duo facit:q2 p̄mo p̄mittit q̄ itēdit.ſcḋo manifeſtat qḋ dixerat ibi.(Quapropter ⁊ gn̄abit̄.)Dic̄ ḡ q̄ ſi facta p̄dicta diuiſiōe nō relinqt̄ aliqḋ corpus diuiſibile neq3 magnitudo.dices forte q̄ diuiſio erit:aut ex punctis:ita q̄ ea ex qb⁹ē cōpoſitū corpus.erāt ſine diuiſiōe:q2 erāt pūcta īdiuiſibilia.aut forte dices q̄ relictū ex diuiſiōe nō erit pūcta:ſ3 oio nihil:vtrūq3 aūt iſtoꝝ eſt impoſſibile. ¶Deinde cum dicit.

¶Quapropter ⁊ generabit̄ ex nihilo ⁊ erit corpus cōpoſitū ⁊ omne vtiq3 nihil ⁊ nō erit exiſtens ſ3 apparens tantum.

¶Probat neutꝝ p̄dictoꝝ eē poſ'e.iō duo fac̄.q2 p̊ oſidit q̄ nō pōt ſtare diuiſio ad nihil.ſcḋo q̄ nō ad pūcta ibi.(Simil'r āt ⁊ ſi erit.)Dic̄ ḡ q̄ q2 vt ex eiſdē cōponitur aliqd ī que diuidit̄:ſi eēt poſſibile corpora diuidi in nihil:generabit̄ corpus ex nihilo:⁊ erit corpus cōpoſitū ex nihilo.⁊ omne.i.⁊ totū corpus erit vnū nihil: ⁊ nō erit aliqd exiſtens ſ3 appens tm̄:⁊ q2 hec ſūt icōueniētia:icōueniēs ē corpus diddi ī nihil.¶Deide cū dic̄.

¶Silr' āt ⁊ ſi erit ex pūctis nō erit quātū:qn̄.n.tāgebāt ſe ⁊ vna erat magnitudo vel ſil'erāt nō faciebāt maius.oē diuiſio.n.ī duo vl'plura.neq3 maius neq3 minus oē p̊oꝛe.quapropter: ⁊ ſi omnes cōponant̄ nullā faciēt magnitudinē.

¶Oſtendit ſtare diuiſionē ad pūcta:q2 ſi erit diuiſio ex punctis corpus ſic diuiſum non erit quantum:quia ex punctiſ nō pōt fieri magnitudo:quod ſic oſtenditur:q2 qn̄ puncta tangebant ſe.i.qn̄ erat magnitudo ꝯtinua ī qua puncta quodāmō ſe tāgebāt:q2 ſil'erāt:⁊ vna magnitudo erat ꝯtinēs oia illa pūcta.⁊ oia illa pūcta non faciebāt illud oē.i.illud totū corpus:ſiue illā totā magnitudinē eſſe aliqd maius.ē ergo vis rōnis q̄:q2 oia pūcta exiſtētia ī magnitudine ꝯtinua nō faciūt magnitudinē maiorē.iō ex pūctis nō ꝑt fieri aliq̄ magnitudo. q̄ aūt pūcta nihil augeāt p3.nā ī linea ꝯtinua nō ſunt niſi duo pūcta ī actu:ſi tn̄ diuidatur fiēt ibi plura puncta in actu q̄3 duo.ſi ergo puncta aliquid augerent:q2 ī magnitudine diuiſa ſunt plura pūcta ī actu q̄3 ī ꝯtinua oēs ꝑtes magnitudinis ꝯtinue ſil'ſumpte eēnt plus q̄3 ſuū totū:quod erat īconueniēs.ḡ q2 diuiſio magnitudinis ī duo vl'ī plura oēs ꝑtes magnitudinis ſil'ſumpte nō ſūt neq3 maius:neq3 minus.oē.i.tota priori magnitudine.⁊ q2 pl'alitas pūctoꝝ nihil auget:ſi omnes pūcti cōponant̄ nullā faciūt magnitudinē.ſi igit̄ ex punctis nō pōt fieri magnitudo ſeqtur q̄ non poſſit diuidi ī pūcta:quod declarare volebamus.¶Deinde cū dic̄.

¶S3 ⁊ ſiq̄ diuiſio q̄ſi raſura fiet ex corpe ⁊ ſic ex magnitudine qdē corpus egrediat̄ idē ſermo:illud aūt qūo diuiſibile.

¶Oſtēdit diuiſionē corpis nō poſſe ſtare ad ſupficies: q2 ſi fiat aliq̄ diuiſio: ⁊ q̄ſi raſura.i.ſupficies que poteſt dici raſura:q2 eſt ī extremo corpis:⁊ p̄mo vr̄ attigi raſorio.ſ3 ſi h⁹' raſura ⁊ h⁹' ſuperficies fiat de corpore vt q̄ corpus reſoluat̄ in ſupficies:q2 ex eiſdē aliqd cōponit̄ in que reſoluit̄ ſeq̄t̄ q̄ corpus egrediat̄.i.q̄ corpus fiat ⁊ ꝯſtituat̄ ex magnitudine vel ex dimenſiōe vt h3 alia lr̄a.i.ex ſupficie q̄ ꝑt dici magnitudo ⁊ dimēſio ſ3 longitudinē ⁊ latitudinē:ſ3 nō ſit magnitudo ſ3 ꝓfūditatē:ſ3 ſi hoc ponatur q̄ fiat corpus ex ſupficie:cū corpus ſit magnitudo ſ3 ꝓfūditatē: ⁊ nō ſupficies:erit idē ſermo q̄ ꝑus: ⁊ dicemus:id qḋ ꝑus dicebamus:videl3 qūo corpus qḋ eſt diuiſibile ⁊ ē magnitudo ſm ꝓfūditatē fiet ſupple ex nō magnitudine ſm ꝓfunditatem.ſequet̄ ḡ inconueniēs quod prius dicebatur.ſ.ex nō magnitudine magnitudinem fieri.¶Deinde cum dicit.

¶Si āt nō ē corpus ſ3 ſp̄ēs aliq̄ ſegregabilis aūt paſſio qdē qua receſſit.

¶Oſtēdit nō ſtare diuiſiōe3 ad paſſiones: ⁊ duo facit. ſm q̄ dupl'r hoc ꝓbat.2ᵃratio ibi.(Et eſt magnitudo pūcti.)Prima ratio talis.quod relinquit̄ ⁊ diuiſione nō eſt corpus diuiſibile:nec nihil:neq3 pūcta nec ſupficies.ſ3 ſi dices forte q̄ eſt ſp̄ēs aliqua: aut paſſio:ſeq̄t̄ incōueniens cōtra re.nam cū ea in que diuiditur ſint ꝑ ſe exiſtentia:ſi in paſſiōes diuideretur corpus paſſio ſe cederet: ⁊ eſſet ſeparabilis: ⁊ poſſet per ſe exiſtere:qḋ ē inconueniens.¶Deinde cum dicit.

¶Et ē magnitudo pūcti vl' ⁊ tact⁹ h⁹ paciētes icōueniēs ⁊ ex n̄ magnitudie eē.

¶Adducit 2ᵃᵐrōnē que talis eſt.paſſioni de ſe non cō-

petit magnitudo.oīs.n.paſſio ꝑ ſe loquēdo dicͭ qd idiuiſibile.vñ magnitudo eiuſ ē q̄ſi magnitudo pūcti ſiue magnitudo tacti:ꝓ eodē.n.ħ accipiͭ pūctus ⁊ tactus. diciͭ.n.pūctus tactus:q₂ eſt rō:quare linee ſe ꝯtigant. Si ḡ paſſiōi nō cōpetit magnitudo dicēs corpus diuidi i paſſiōes erit patiēs ħ icōueniens:videlꝫ ex nō magnitudine eē magnitudinē.cū dictū ſit ex eiſdem aliqd cōponi in que reſoluitur. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Amplius autem vbi erunt immobiles aut mutati puncti.

¶ Quia videbaͭ magis rōnabile corpa vltima reſolui i puncta.q₂ Platonici ⁊ mathematici hoc dicere videbantur.ideo adducit plures rōnes ad oſtendendū hoc ſpāliter eſſe ipoſſibile. ⁊ tria facit ſm ꝙ tres rōnes adducit.2ª ibi.(Tactus.n.ſemp.)3ª ibi.(Amplius ſi diuidens.) Ad euidētiā ꝓme rōnis notādū ꝙ circa factionem magnitudinis ex pūctis fuerūt duo modi dicēdi. qdā.n.poſuerūt hoc eſſe per motū vt ꝙ pūctus motus facit lineā.linea mota ſupficiē.ſupficies mota corpus. qdaꝫ v̊o dicebant ꝙ abſqꝫ tali motu ⁊ abſqꝫ tali fluxu magnitudo fiebat ex pūctis.arguit ergo Democritus: ꝙ ſiue ponanͭ pūcti mobiles ſiue mutati: ſi magnitudo diuidaͭ i puncta erūt vbi.i.alicubi.q₂ ꝑtes in quas diuidiͭ corpus:opꝫ alicubi eſſe.ſed punctis non poteſt cōpetere locus:cū locus ſit qd q̄ꝫtū: ⁊ q̄ꝫtum nō poſſit adequari nō quāto:q₂ locuſ equaͭ locato: in pūctu nō poterit diuidi corpus. ¶ Dende cum dicit.

Nōndū

¶ Tactus eni ſemꝑ ē vnus duoꝝ quorūdā quaſi ente altero ꝓter tactū ⁊ diuiſionē ⁊ punctū. Si vtiqꝫ qs predictoꝝ ponet qōlibet aut quātitatē aut corpus oīno eſſe diuiſibile hec contingunt.

¶ Ponit 2ᵃᵐ rōnem.nam ſicut i agente nāli eſt aſſignare qō agit ⁊ que ē rō agendi.vt calidū agit: ⁊ calor ē rō agendi: ⁊ id qō eſt rō agendi nō ꝑ ſe exiſtit.vt calor nō eſt qd per ſe exiſtens:ſed eſt exiſtens in calido:qō ē aliqd aliud excepto calore:ſic in tangente aliud eſt qō tāgit:aliud eſt rō tangendi.nā habentia vltima ſe tāgūt. ipſa v̊o vltima ſunt rō tangendi: ⁊ iō talia nō per ſe exiſtunt:ſꝫ ſunt in tangentibus.pūctus ergo qui poteſt dici pūctus tactus ⁊ diuiſio.punctus.n.dicitur inq̄ꝫtū eſt qd indiuiſibile.diuiſio vero dicitur:q₂ ſemper ſuꝑ aliqua pūcta diuiditur linea.tactus aūt nominaͭ inq̄ꝫtuꝫ eſt rō q̄re ſe linee tangūt. ⁊ q₂ talia.vt dictū eſt:nō pñt ꝑ ſe exiſtere:cū ea i que diuiditur corpus per ſe exiſtāt. in pūcta nō poterit fieri talis diuiſio.ideo ait ꝙ tactus .i.pūctus nūq̄ꝫ ſupple per ſe exiſtit:ſꝫ ſemꝑ ē vnus duorū quorūdam ſe tangentiū.i.ſemꝑ eſt cuiuſdam tangētis.pūctus.n.eſt aliquid tāgentis ſicut paſſio eſt aliqd ſubi.vñ ſꝑ ē i q̊dā tangēte q̄ſi ipō tangente ente altero ꝓter punctū:qui diciͭ tactus ⁊ diuiſio.ſi ergo vtiqꝫ qs ꝓdictoꝝ phoꝝ qōlibet ſiue quālibet magnitudineꝫ vt corpus:aut quātitas ponat eē oīno diuiſibile ⁊ diuidi i pūcta:ħ impoſſibilia cōtingunt ei:q₂ ſuple ponet puncta ꝑ ſe exiſtere cū nō poſſint ꝑ ſe eē. ¶ Deīde cū dicͭ.

¶ Amplius ſi diuidens lignū compono aut quid aliud equaliter ⁊ vnum.

¶ Ponit tertiā rōnem.q₂ ſi aliqs diuidens lignum vel aliqō aliud corpus ⁊ ponit ſingulas ꝑtes: tūc omnes ſimul ſumpte ſūt quid equale: ⁊ quaſi quid vnū ſuo toti.ſed puncta nō poſſunt equari magnitudini.ergo i ea non poteſt diuidi magnitudo. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quapropter ſi ſic hꝫ manifeſtuꝫ q̄ñ ⁊ icido lignū ſecūdū qōcūqꝫ ſignum.oīno igiͭ diuiſū eſt poteſtate. qd ergo erit ꝑter diuiſionē. Si eni ⁊ ē aliqua paſſio:ſꝫ qūo in hec reſoluūtur ⁊ generantur ex his.aut qūo ſeparabuntur hec. Quapropter ſi ē ipoſſibile ex tactibus aut ex pūctis magnitudinē eē neceſſe eſt corpora indiuiſibilia eſſe magnitudines.

¶ Reſumit totā rōnē vt concludat intentū dicens:ꝙ ſi corpus diuiſibile ſit hꝫ mediū ſigᵐ ⁊ qōlibꝫ aliō ſignū: q₂ poteſt ſm qōcūqꝫ ſignū diuidi:q₂ p̄t ſcindi lignū ſꝫ quodcūqꝫ ſignū.ſi ergo ponaͭ oīo diuiſum:vt p̄tāte eſt diuiſibile qd erit preter diuiſiōem:ideſt quid relinquiͭ diuiſiōe facta.ſi dicaͭ ꝙ eſt paſſio aliqua quomodo in paſſiōes diſſoluunͭ corpa ⁊ generanͭ ex ipſis.aut qūo ſeparabunͭ ħ.ſ.paſſiōes ⁊ ſubiectis.impoſſ̄e eſt ergo ꝙ fiat diuiſio i paſſiōes;ſicut ſupple impoſſibile ē ꝓdictā diuiſionē ſtare ad magnitudies diuiſibiles.vl̄ ad nihil vel ad ſupficies vel ad pūcta.quapropter ſi eſſet poſſibile ſtare ſupple diuiſionē ad pūcta eſſet poſſibile ſupple ex tactibus:aut ex pūctis eē magnitudinē.qō eſt incōueniēs.vult ergo phus breuiter ⁊ ſuccincte reſumē rationē ꝙ ad nihil ꝓdictoꝝ pōt ſtare diuiſio corporis ſi diuidaͭ ſm qōcūqꝫ ſignū:ſꝫ vel ſtabit ad aliqō predictoꝝ vel ad corpora idiuiſibilia:cū oſtenſum ſit nō poſſe ſtare ad ꝓdicta neceſſe eſt eē corpora indiuiſibilia ⁊ magnitudines idiuiſibiles:ad que ſupple ſtat vltia reſolutio. ⁊ q₂ talia ſūt ꝓncipia reꝝ:ad que ſtat vltima reſolutio cōpoſitoꝝ.arguebat Democritus corpa idiuiſibilia eſſe reꝝ ꝓnª vt ipſe ponebat. ¶ Deinde cuꝫ dicit.

¶ Sꝫ ⁊ hoc ponentibus nō minus ꝯtingit ipoſſibile. Scrutatū ē autē de his ⁊ i alijs. ¶ Sꝫ hic tentādū eſt ſoluere: iō T.c.9 rurſus a principio queſtionē dicenduꝫ.

¶ Soluit ad queſita que ſolutio magis eſt ad v̊itatē qōnis q̄ꝫ ad formā querēdi.duo āt facit:q₂ ꝓmo ꝯtiuat ſe ad dicēdā ⁊ dat modū ſoluēdi.2ᵒ ponit ipſaꝫ ſolutionē ibi.(Oē qdē corpus.) Dicit ergo ꝙ ponētibus hoc qō poſuit Democritus ñ minus.i.nihilomius ꝯtigit ipoſſ̄e q₂ multa ipoſſibilia ſequūͭ ſi poſſit diuidi corpus vſqꝫ ad corpora idiuiſibilia. De his āt ipoſſibilibus ſequētibus ad poſitionē tactā ſcrutatū ē in alijs.vt in 3ᵒ celi ⁊ mūdi. ⁊ lꝫ ibi poſita ſint hmōi icōueniētia:ſꝫ tñ hoc qō Democrituſ q̄rit temptādū eſt ſoluere.iō vt illud ſoluamus dicendum eſt rurſus ⁊ repetendum queſtionem a principio. ¶ Deinde cum dicit. a.t.c.p̊ i'fine,

¶ Omne qdē igiͭ corpus ſenſibile diuiſibile eē ſecūdū qōcūqꝫ ſignū ⁊ idiuiſibile nō eſt icōueniens. hoc eni poteſtate. hoc enim endelechia exiſtit.

¶ Ponit ſolutionē repetēdo qōnē a ꝓncipio.i. ab eo in quo ꝓncipal'r qō ꝯſiſtit.ꝓncipal'r āt queſtio ꝯſiſtit in videndo qūo corpus ſenſibile eē diuiſibile ſm vnūqōqꝫ ſignū: ⁊ quomodo nō.nā omne corpus ſenſibile eſt diuiſibile ſm qōcūqꝫ ſignū: ⁊ eſſe diuiſibile nō eſt icōueniēs:aliter tñ ⁊ aliter.nā hec.ſ.diuiſibilitaſ ſm qōcūqꝫ ſignū cōpetit corpori poteſtate.ħ aūt.ſ.indiuiſibilitas exiſtit ſiue cōpetit corpori actu.potētia ergo eſt diuiſibile

bile cōpus ſcd̄ꝫ qđcūqꝫ ſignū: ſ3 nō actu:q2 nūqꝫ actu erit diuiſū ſm vnūqđqꝫ ſignū. Soluta eſt ergo queſtio q̄tū ad difficultatē q̄ſiti.l3 nō ſit ſoluta quantū ad formam querendi.ſed qꝫ h̄ dimittitur infra ſupplebitur.

Eſt autē poteſtate ſimul omnino diuiſibile ipoſſibile vr̄ eſſe vtiqꝫ. Si eni poſſibile.ꝛ fieret vtiqꝫ nō vt ſint ſimul actu ambo indiuiſibile ꝛ diuiſum.ſed diuiſuꝫ ſecūdū qđcūqꝫ ſignū. Nullū igit̄ erit reliquū. ꝛ i icorporeum cōpus corruptū.ꝛ generabit̄ vtiqꝫ qdē rurſus aut ex punctis aut omnino ex nihilo.ꝛ hoc quomodo poſſibile.

¶ Poſita via Democriti per quā oſtēdebat corpora eē idiuiſibilia:q2 corpus poterat diuidi ſ3 vnūqđqꝫ ſignū diuiſiuū:quo facto erant ergo reſiduū diuiſiōis corpa idiuiſibilia: ꝛ poſita ſolutione q̄tū ad difficultatē queſtionis:licet nō quātū ad forma querēdi. In parte iſta ponit modū ꝛ viā Democriti per quā venabat̄ corpora eſſe idiuiſibilia:eo qꝫ nō poſſit diuidi corpus ſ3 quēlibet punctū ꝯtinuatiuū: ꝛ ſoluit ſimpl'r ad hāc viā ſupplendo qꝫ fuerat i ſolutione alia pretermiſſū: ꝛ duo facit:q2 pmo ponit dictā viā ꝛ dictā dubitationē.2°ponit ſolutionē ibi.(Quoniam aūt latet.) Circa pmum duo facit.ſm qꝫ Democritus dupl'r venat̄ qđ dictuꝫ ē.pmo eni venat̄ dictū modum via ad impoſe.2°.via oſtenſiua ibi.(Sꝫ qm̄ diuiditur.)dicebat ergo qꝫ neceſſe erat ponere corpora idiuiſibilia: q2 videt̄ vtiqꝫ eē impoſe corpus eē ſimul diuiſibile poteſtate oino.i. ſimpl'r ſm omne ſignū.nā ſi eēt h̄ poſſibile:qꝫ corpus diuidi poſſet ſm omne ſignū tā diuiſiuū q̄ꝫ cōtinuatiuū: fieret.i. poſſet fieri poni ieſſe non qꝫ ſit'h̄ ambo ineſſent corpori actu qꝫ eſſet indiuiſibile ꝛ diuiſum.ſed eſſet diuiſum actu ſm qđcūqꝫ ſignū ex quo ponit̄ potētia ſic diuiſibile.ſed diuiſo corpore ſm vnūqđqꝫ ſignū nō ſolū diuiſiuum:ſed etiā cōtinuatiuū.facta diuiſione nō remanebit aliqđ ꝯtinuū:q2 qđ nō eſt ꝯtinuū nō eſt corpus.nullū ergo erat reliquū corpus.erit ergo corpus corruptū ꝛ icorruptū ꝛ generabit̄ rurſus ex icorporeo:aut ex pūctis:aut oino ex nihilo.q2 qđ nō ē cōtinuū:vel eſt icorporeū vel pūctus:vel nihil: ꝛ q2 ipoſe eſt ſ3 talia cōponi ꝛ diſſolui corpus:ipoſſibile eſt corpus diuidi ſm qđlibet ſignū cōtinuatiuū.Cōpleta ergo diuiſione ſm ſigna diuiſiua remanētibus ſolū ſignis ꝯtinuatiuis:reliquū erāt ꝯtinua corpa idiuiſibilia.eſt ḡ dare talia corpora vel ducimur ad icōueniēs. ¶ Notandū aūt tałem eſſe hāc rōnē Democriti:qꝫ non ſolum eſt ad ppoſitū:ſ3 etiam deſtruit ſolutionē iam factam a ph̄o.dicebat̄.n.in ſoluendo corpus eſſe diuiſibile ſm qđlibet ſignū poteſtate non actu.ꝯ hoc eſt:q2 ſi eſſet poſſibile ꝛ fieret. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sed qm̄ diuiditur iſeparabilia ꝛ ſem p i minores magnitudines.ꝛ i ſe mota ꝛ diſgregata manifeſtū. Neqꝫ itaqꝫ ſcd̄m p̄tē diuidenti erit infinita fractura.neqꝫ poſſibile eſt ſimul diuiſū eſſe ſcd̄m omne ſignū.non eni poſſibile omnino ſed vſqꝫ ad qd.neceſſe eſt igitur indiuiſibiles exiſtere magnitudines ꝛ inuiſibiles.

¶ Ponit rōnes oſtēſiuas: ꝛ duo facit ſm qꝫ duas tales rōnes ponit 2ªibi.(Et al'r ſic erit.)Credebat enim Democritus qꝫ qcqd apparet eēt veꝛ:ppter h̄ qđ erat in diuiſibile ſm apparētiā: ꝛ ſ3 ſenſum ponebat eſſe indiuiſibile ſ3 vitatē: ꝛ q2 magnitudo diuidit̄ i ſeparabilia.i. i ptes ſeparabiles.ꝛ q2 ps magnitudis ſemota ꝛ ꝯgregata ſp diuidit̄ i miores magnitudies dicebat maⁱᵉ eē qꝫ ſ3 ptē diuidēti.i.ſm ptē diuiſiuā nō erat ifinita diuiſio: nec ifinita fractura:nec ſimul eſt poſſibile diuidere corpus ſm oē ſignū cōtinuatiuū.nō.n.ē illđ poſſibile: ſ3 ē poſſibile ipꝫ diuidere vſqꝫ ad qd.i.vſqꝫ ad aliqd.ꝛ vſqꝫ ad ptes iuiſibiles iſeparabiles ꝛ indiuiſibiles ſm apparentiā: ꝛ p ꝯñs indiuiſibiles ſm veritatē.concludebat igit̄ qꝫ neceſſe erat exiſtere magnitudines indiuiſibiles ꝛ iuiſibiles. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et aliter ſic ſi erit gñatio ꝛ corruptio. ꝛ hec qdē ſegregatiōe hec cōgregatione.cogens igitur ſermo eſſe magnitudines indiuiſibiles hic eſt.

¶ Ponit aliā rōnē oſtenſiuam dicens.qꝫ aliter.i. ꝛ alio mō ſupple arguebat Democritus eſſe magnitudines idiuiſibiles.q2 ſic ponendo erit generatio ꝛ corruptio. nam hoc qdem.i.corruptio erit ſegregatione dictorum ph̄icoꝝ corpoꝝ: ꝛ h̄.i.generatio erit cōgregatiōe: ꝛ q2 ponēda ſūt ea p q̄ poſſit ſaluari generatio ꝛ corruptio. ponenda ſūt corpora indiuiſibilia.videbatur.n. Democrito nō eē generatiōeꝫ ꝛ corruptionē niſi aggregatione ꝛ ſegregatiōe pncipioꝝ.ꝛ q2 primū dicit quid minimū ꝛ idiuiſibile.iō ſm Democritum qui negabat corpora idiuiſibilia negabat pncipia ꝛ negabat motus naturales q̄ ſaluant̄ per principia talia.ideo concludebat Democritus qꝫ h̄ erat ſermo cogēs ad ponēdū magnitudines indiuiſibiles.oēs aūt iſte rōnes fundant̄ ſup hoc qꝫ corpus non eſt diuiſibile ſm quodcūqꝫ ſignū cōtinuatiuum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quoniā aūt latet paralogizās:ꝛ quo modo latet dicamus. Qm̄ enim non eſt pūctus pūcto vndiqꝫ ꝯtiguus oio eē diuiſibile.eſt qdē qual'r exiſtit magnitudinibus.eſt autem qualiter non.

¶ Soluit ꝛ tria fac̄.q2 pmo ſoluit ad primam rōnē ducentē ad ipoſſibile.2°.ſoluit ad pmā rōnē oſtenſiuaꝫ.3°. ſoluit ad aliā:2ªibi. (Quapropter eſt congregatio.)3ª ibi.(Sed nō ſimplex ꝛ perfecta. ¶ Ad euidētiā pme ſolutiōis notandū non eſſe differentiam realē inter ſignū diuiſiuū ꝛ ꝯtinuatiuuꝫ.corpus.n.eſt diuiſibile ſm omne ſignū cōtinuatiuū:ſ3 hec potentia nūqꝫ reducet̄ ad actū cōpletū:nec propter h̄ negat̄ illud pncipiuꝫ qꝫ poſſibili poſito ieſſe nullū ſequit̄ ipoſſibile.nam poſſibile dꝫ poni ieſſe reſpectu actus ſm quem eſt poſſibile. actus aūt duplex eſt.in fieri ꝛ i facto eſſe.cōtinuū autē vt eſt diuiſibile i ifinitū ꝛ ſ3 qđcūqꝫ ſignū:nō eſt hmoi reſpectu actus i facto eſſe:ſed in fieri:ideo nō debet poni actu diuiſuꝫ ſm qđcūqꝫ ſignū.pōt tm̄ poni i actu i fieri.nā poneret̄ ipſum nō eſſe diuiſum ſm qđcūqꝫ ſignū actu diuiſo ꝛ i facto eſſe ſed ſemper in diuidi: ꝛ in fieri nullum naſceretur inde icōueniens.ſed de hoc plenius i declarationibus tractabit̄. Ad pñs tm̄ tm̄ dictū ſit qꝫ cōplete ſoluit̄ dubitatio Democriti q̄tū ad oēm viā ſi oſtēdat̄ ſm omne ſignū tam diuiſiuū q̄ꝫ etiaꝫ ꝯtinuatiuū eſſe diuiſibile corpus potētia ꝛ reſpectu actus i fieri.q2 reſpectu talis actus ſumit̄ illa poſſibilitas: nō aūt

Margin notes: T.c.9 (beside "cit:q2 pmo ponit dictā viā"); Notādum (beside "pora vel ducimur ad icōueniēs"); T.c.10. Nōndū (beside "ſoluit ad aliā:2ªibi").

eſſe diuiſibile actu ⁊ i facto eſſe:qꝛ nūq̄ʒ poteſt diuiſibile eſſe actu diuiſum ⁊ idiuiſibilia: qꝛ indiuiſibilia exiſtentia i re diuiſibili ſubq̄nuicē:nec cōtinuanť nec contiguanť:nec cōſequēter ſe habent.duo aūt facit phus īponēdo ſolutionē hāc:qꝛ pmo ponit eā ſub mō ꝯfuſo quaſi in vl'i.2°.ſpecificat ipſam.ibi.(Videť aūt qn̄ h.). Dicit g̊ ꝙ Democritus latet.i.latenter eſt ꝑalogiʒans. ſʒ nos dicimus quō latet.nam qm̄ punctus nō eſt puncto vndiqʒ continuus nunq̄ʒ ſupple diuiſibile diuidiť i diuiſibilia. ⁊ pars diuiſibiles nō poteſt ſeparari a diuiſibile. ⁊ qꝛ h̄ eſt ꝙ pūctus nō continuať puncto corpuſ eē diuiſibile oīno.i.ꝭʒ omne ſignū.eſt aūt qual'r exiſtit magnitudinibus.eſt aūt qualiter nō.i.vno modo eſt verum.alio modo eſt falſum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Videtur autem quando hoc ponitur ⁊ vndiqʒ ⁊ vbiqʒ eſſe punctus. quapꝛopter neceſſe diuidet magnitudinē in pūcta.vbiqʒ enim eſt punctuʒ.quapꝛopter aut ex tactibus aut ex punctis eſſe.

¶ Manifeſtat qō dixerat. ⁊ duo fac̄:ꝭʒ ꝙ duo pꝛedixerat.pmo eni oſtēdit quō magnitudo nō eſt vndiqʒ diuiſibilis.2°.quō eſt vndiqʒ diuiſibilis.ibi.(Hoc aūt eſt ꝙ exiſtit.) Notādū aūt ꝙ ſemꝑ cū diuidiť aliqō diuiſibile fit diuiſio ſuper aliquo indiuiſibili vt ſi diuidiť linea diuidiť ſuper puncto.in linea auteʒ ſunt quedā puncta in actu:quedam in potentia.i actu aūt ſunt puncta exiſtentia in extremitatibus linee puncta aūt in potentia ſunt exiſtentia in ipſa linea.ſi ergo diuidiť linea nō poteſt dici ꝙ diuidať in puncto termiatiuo: ⁊ ꝙ eſt in extremitate linee:qꝛ vltra illū pūctum nihil eſt de linea.q ergo poneret inſtrumētū i illo puncto nihil abſcideret. in alio.ergo puncto fiet diuiſio:ſed cū illi pūcto nō continueť:nec cōtingueť alius punctus.ſʒ ſemꝑ inter illuʒ punctū ⁊ iter aliū punctū cadat linea media nūq̄ʒ a linea abſcidi poteſt niſi linea ⁊ a diuiſibili niſi diuiſibile. opʒ ergo idiuiſibile eſſe contiguuʒ indiuiſibili.ſi deberet pars idiuiſibilis abſcindi: ⁊ ſi vndiqʒ deberet indiuiſibile abſcindi.vndiqʒ deberet ei idiuiſibile cōtiguari:iō ait ꝙ quādo h̄ poniť videlʒ ꝙ idiuiſibilia poſſint diuidi diuiſibile:videť poni ꝙ vndiqʒ: ⁊ vbiqʒ pōt eſſe pūctuſ:ita ꝙ pūctus ꝯtinuabiť puncto quapꝛopter neceſſe.i.neceſſitate diuident magnitudinē in ,puncta.cuʒ vndiqʒ ſit punctū.quapꝛopter ex tactibus ⁊ ex pūctis nec̄e ē eē lineā:qō eſt icōueniēs. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Hoc auteʒ eſt quod exiſtit vbiqʒ.qm̄ vna vtiqʒ ⁊ omnis ⁊ vnuſquiſqʒ.plures aūt vna non ſunt. conſequenter eniʒ nō ſunt quapꝛopter nō vbiqʒ . Si eni ſcōm mediū diuiſibile.⁊ſcōm cōtiguū punctū erit diuiſibile.nō aūt poſſe.nō eni eſt contiguū ſignū ſigno.aut punctum puncto. hec eniʒ eſt diuiſio aut compoſitio.

¶ Oſtenſo quō nō ē ꝯtinuū vbiqʒ diuiſible: qꝛ nō ē vbiqʒ pūctus:cū nō ſit pūctus iuxta punctū. oſtendit quō poteſt ꝓcedi coꝛpus eſſe vbiqʒ diuiſibile ⁊ vbiqʒ eē pūctū dicens: ꝙ h̄ videlʒ ꝙ vbiqʒ exiſtit punctus v̊itateʒ hʒ qm̄ vtiqʒ magnitudo ſupple eſt vna ⁊ cōtinua. ⁊ qꝛ oēs pūcti:ſiue vnuſqſqʒ punctus ꝯtinuāt lineā ex quo linea eſt vbiqʒ cōtinua vbiqʒ neceſſe eſt eē punctum.ē ergo pūctus vbiqʒ ꝑ cōppoſitionē ad ꝑtes linee : qꝛ in omni ꝑte linee ⁊ iuxta qualibet ꝑtē linee eſt pūctus:ſʒ nō eſt pūctus vbiqʒ ꝑ cōpoſitionē ad punctū:qꝛ nō eſt pūctus iuxta pūctū.iō ſubdit ꝙ pl'es pūcti nō ſūt vna .i.nō ſūt ſil':qꝛ nō ſūt ꝯiūcti q̄pꝛopter nō vbiqʒ ē pūct⁹: cū nō ſit ꝯiūctus alteri pūcto.nā ſi pūctus cū pūcto cōiūctus eēt:q̄ rōne eēt ꝯtinuū diuiſibile ꝭʒ pūctū mediū iter duas ꝑtes linee pari rōne eēt diuiſibile ꝭm pūctū ꝯtiguū ſigno alij pūcto.poſſet g̊ fieri diuiſio linee cōtinue i lineas ⁊ i pūcta: ⁊ qꝛ h̄ nō eſt poſſibile : ideo nō ē ſignū ꝯtiguū.ſi g̊ neqʒ pūctū pūcto.h.n.fuit ꝭm h.i. ꝭʒ pūcta eſt cōpoſitio.i.ꝯtinuatio ⁊ diuiſio.pūctus.n.ē ꝯtinuatiuus ⁊ diuiſiuus linee: ⁊ qꝛ ſemꝑ ſuꝑ idiuiſibili fit diuiſio illud ꝑ diuiſionē abſcindiť qō idiuiſibili eſt ꝯiūctū: ⁊ qꝛ i ꝯtinuo idiuiſibile nō eſt ꝯiūctū idiuiſibili.imo iter duo idiuiſibilia cadit ꝯtinuū mediū nūq̄ʒ ab indiuiſibili pōt ſeꝑari ꝑs idiuiſibilis.nec ꝯtinuū diuidi pōt in partes indiuiſibiles. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quapꝛopter eſt ꝯgregatio aut diſgregatio.ſʒ neqʒ in athoma ⁊ ex athomis. mlta eni ipoſſibilia.neqʒ vtiqʒ vt diuiſio fiat vbiqʒ. Si āt eſſet ꝯtiguus punctus pūcto hoc vtiqʒ eſſʒ ſʒ ꝑua ⁊ minima eſt congregatio ⁊ ſegregatio ex minimis.

¶ Soluit ſecūdam rōnē.ſoluit aūt eā oſtendendo quid cōtinebit veritatis qd falſitatis. nam diuidi cōtinuum in idiuiſibilia ꝭm veritatē falſum eſt : ſed in indiuiſibilia ꝭm ſenſum ⁊ appentiā verū eſt.ideo ait ꝙ cōgregatio ⁊ ſegregatio.i.cōpoſitio ⁊ diuiſio ꝯtinui ſupple fieri poteſt:ſed nō in athoma:nec ex athomis ꝭm veritateʒ qꝛ hoc poſito multa impoſſibilia cōtingunt.nō.n.ita diuidiť cōtinuū ꝙ diuiſio fiat vbiqʒ cū non ſit vbiqʒ punctus.qꝛ nō eſt vnus pūctus iuxta aliū punctū.ſi.n.punctus eſſet ꝯtiguus pūcto hoc vtiqʒ eſſet ꝙ eſſet ꝯtinuū vbiqʒ diuiſibile ⁊ fieret diuiſio i minima ꝭm veritateʒ qō nō eſt veꝝ:ſʒ in ꝑua ⁊ minima ⁊ ex minimis nō ꝭʒ veritateʒ:ſʒ ſupple ꝭm apparentiam eſt congregatio ⁊ ſegregatio. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sʒ nō ſimplex ⁊ ꝑfecta generatio cōgregatiōe ⁊ ſegregatiōe determiata eſt aūt.vt qdā inqunt in cōtinuo v̊o trāſmutatio eſt alteratio. Sʒ hoc eſt i quo fallunť oīa. Eſt igiť gn̄atio ſimplex ⁊ coꝛruptio nō ꝯgregatiōe ⁊ ſeparatiōe:ſed quoniā trāſmutať hoc in hoc totuʒ.alij aūt exiſtimant alterationem eē omneʒ talem trāſmutatōem i hoc aūt differūt. In ſubiecto hoc qdē eſt ſecūdū rōnem hoc aūt ſecundum materiam . quando qdem igiť in his trāſmutatio generatio erit ⁊ coꝛruptio. quando autem in paſſionibus ⁊ ſecundum :accidens alio. T.cō.10.

¶ Soluit tertiā rōnē ⁊ duo facit.qꝛ pmo ſoluit rōnē dictā oſtendendo generationē ⁊ coꝛruptionē non eſſe cōgregatiōem ⁊ ſegregationē.2° oſtēdit ad quid talia deſeruiāt generationi ⁊ coꝛruptioni.ibi.(Segregata aūt ⁊ cōgregata.Dicit ergo ꝙ ſimplex ⁊ ꝑfecta generatio nō determinať:ſiue nō diffiniť q̄ʒtū ad id qō ē per cōgregationē ⁊ ſegregationē vt qdā inquiūt.voluerunt enim aliq ꝙ manente cōtinuo quacūqʒ tranſmutatiōe

facta in ipſa eēt alteratio ſolū₃. h̄ eſt in quo fallunt̄ oīa dicta antiquoꝝ. alia aūt littera h₃ oīo: q꞉ i hoc oīno decipiebant̄ antiq. nō eſt eni₃ generatio ꝛ coꝛruptio ſimplex ꝯgregatiōe ꝛ ſepatiōe: ſed eſt generatio ꝛ coꝛruptio cū trāſmutat̄ hoc totū i hoc totū. exponūt aūt quidam i generatiōe tranſmutari totū in totū: q꞉ materia ꝛ foꝛma trāſmutant̄ i mām ꝛ foꝛmā. hoc aūt etſi poſſ₃ aliquo modo trahi ad bonū itellectū nō eſt tm̄ de intentione Ari. ſed de itentione eius ē poſſe eſſe gn̄ationē ꝛ coꝛruptionē abſq₃ diuiſiōe continui. ita ꝙ totū non diuiſum tranſmutat̄ i totū. alij̄ aūt ab Ari. oēm talē trāſmutatiōem exiſtimabant alterationem eſſe. non enim differt generatio ab alteratione: ꝙ vna fiat diuiſione cōtinui. in alia vero non. aer. i. non diuiſo poteſt alterari ꝛ coꝛrumpi. ſed i hoc differt generatio ab alteratione: quia i aere ꝛ in quolibet alio coꝛpoꝛe ſubiecto tranſmutatiōibus naturale eſt h̄ ſm rationem ꝛ foꝛma₃: h̄ aūt ſm mām. qn̄ igitur eſt tranſmutatio in his. ſ. in ſubſtantialibus ꝛ eſt reſolutio vſq₃ ad mā₃ tūc eſt generatio ꝛ coꝛruptio. qn̄ vero eſt tranſmutatio i paſſiōibus. ꝛ ſm accidens ꝛ manet aliquid nō ſm mām tantū. ſ₃ ſm rōnē ꝛ foꝛmā tūc eſt alteratio. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Segregata āt ꝛ ꝯgregata leuiter mutabilia ſūt. Si. n. in puiſſimas aquas aq̄ diuidat̄ citius aer gn̄at̄. Si aūt ꝯgregetur tardius. Magis hoc erit manifeſtū i ſequētibus. nūc aūt tm̄ determinatū ſit qm̄ ipoſſibile eſt generationē eſſe ꝯgregationem qualem quidam inquiunt.

¶ Quia dixerat phs ꝙ errabāt dicētes gnōnē eē ꝯgregationē: ne crederet aliqs eos oīo a v̄itate deuiaſſe ꝛ i nullo talia ad gnōnē ꝛ coꝛruptionē ōſeruire. oñdit quō h̄ ad illa faciūt dicēs. ꝙ q̄ ſūt leuiter ꝯgregata leuiter ꝛ ſegregata leuiter mutabilia ſūt. q̄. n. ō facili diuidunt̄ ō facili coꝛrūpunt̄. nā ſi aqua diuidat̄ i puiſſimas aq̄s. citius aqua gn̄at̄ ꝛ coꝛrūpit̄. h̄ aūt magis manifeſtū i ſequētibus dicet̄: q꞉ i caplo ō mixtiōe: vbi dicet̄ ꝙ pua ſecus puis poſita facilius iuicem tranſeūt. nūc aūt tm̄ determinatū ſit: qm̄ ipoſſibile eſt generationem eē cōgregationem: ſicut qdam inquiunt.

p̊ ō ge. t.c.49

T. cō. xi.

DEterminatis aūt his p̊mo vidēdū eſt vtꝝ generat̄ aliqd ſimpliciter ꝛ coꝛrūpit̄. aut ꝓpꝛie qde₃ nihil: ſemper aūt ex aliquo eſt aliqd. dico aūt puta ex laboꝛante ſanū. aut laborās ex ſano. aut puū ex magno. aut magnū ex paruo: ꝛ alia oīa fieri hoc modo.

¶ Poſtq̄₃ phs determinauit ō generatiōe ꝛ ō alij̄s motibus ſ₃ opiniones alioꝝ. In parte iſta determinat de eis ſm opinionē ꝓpꝛiā. ꝛ diuiditur pars iſta i duas: q꞉ p̊mo determinat de generatiōe ſ₃ ſe: ſiue de generatione ſimplici. 2°. determinat ō alij̄s motibus annexis ibi. (De generatiōe aūt ꝛ alteratiōe dicimus.) Circa p̊mū duo facit: q꞉ p̊mo p̄mittit qōnē hanc vtrum aliquid generet̄. 2°. arguit ad qōnē ꝓpoſitā ibi. (Si. n. ſimpliciter erit.) Dicit ergo ꝙ determinatis his q̄ dixerūt antiq ō generatiōe ſimplici: ꝛ ō alij̄s motibus: q꞉ ipſi ſimplicē generatiōe₃ ſaluare nō poterant rōnabile eſt ꝙ p̊mu₃ videamus vtrū generat̄ aliqd ſimplr ꝛ coꝛrūpit̄ aut ꝓpꝛie qdē nihil generat̄ ſimplr. ſed oīs generatio eſt ſm qd: ꝛ in generatione nō eſt tranſmutatio ex ſimplici in ſimplr: ſ₃ ſemꝑ ex aliquo in aliquid: puta ex laboꝛante ſanū: aut ex ſano i laboꝛās. aut puū ex magno: aut magnū ex puo: ꝛ omnia alia fieri hoc modo. i qbus eſt ſola gnō q̄dā ꝛ trāſmutatio ſ₃ accñtia. ¶ Deide cū dic̄.

T. cō. 13.

¶ Si eni ſimplr erit gn̄atio: ſimplr qde₃ qd gn̄abit̄ ex nō ente. quapꝛopter veꝝ erit dicere ꝙ exiſtit qbuſdā nō ens. q̄dā. n. gn̄atio eſt ex nō ente aliquo. puta vt ex nō albo albū. aut ex nō bono bonu₃. ſimplr aūt ex ſimplr non ente. ſed ſimplr aut ex nō bono aut ex non ente aliquo.

¶ Arguit ad qōnē ꝓpoſitā. ꝛ duo facit: q꞉ p̊mo arguit. 2°. ſoluit. ibi. (De his aūt in alij̄s.) Circa p̊mū duo facit ſm ꝙ duplr ꝓbat nō poſſe aliquid generari ſimplr. 2ª ibi. (Aut p̊mū ſignificat.) Dicit ergo ꝙ ſi erit gnō ſimpliciter: tūc ſimplr aliqd generat̄ ex nōn ente. quapꝛopter erit veꝝ dicere ꝙ qbuſdā exiſtit tanq̄₃ ſubiectū generatiōis nōn ens ex quo generant̄: qđ eſt incōueniēs. nam accipiendo non ens ſimplr vt hic de nō ente loqmur: nō poterit eſſe generatiōis ſubiectū. ꝙ āt ſic opoꝛteat eē p₃. q꞉ ſicut generatio quedā eſt ex non ente aliq̊. ſiue ex nō ente ſm qd. vt ex nō albo albū: aut ex nō bono bonū. ſic gnō ſimplr erit ex nō ente ſimplr. ꝛ q꞉ h̄ ē icōueniens ſupple nulla eſt generatio ſimplr: ſ₃ ſimplr ideſt vlr. ſupple oīs generatio erit: aut ex nō bono: aut ſupple ex nō albo: aut ex nō ente aliquo. nūq̄₃ tm̄ erit ex non ente ſimpliciter. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Aut p̊m ſignificat ſcđ₃ vnūqđq₃ p̄dicamētū entis: aut vle ꝛ oīa cōpꝛehēdens. Siqdē p̊m ſub̄e gn̄atio erit ex nō ſub̄a. cui. n. nō exiſtit ſub̄a manifeſtū ē qm̄ neq₃ hoc neq₃ alioꝝ nullū p̄dicamētoꝝ puta neq₃ q̄le neq₃ quātū neq₃ locus. Sepate. n. eēnt ꝑ ſe paſſiōes a ſub̄ij̄s. ſi aūt nō ens vlr. negatio vlr erit oīum quapꝛopter ex nllo neceſſe generari generatū.

¶ Adducit ſecūdā rōnē ꝛ ne laboꝛet i equiuoco diſtinguit quot modis dicit̄ ſimplr dicēs. aut ſupple ſimplr. vno mō ſignificat p̊mū ſcđ₃ vnūqđq₃ p̄dicam̄tū entis: ideſt ſignificat ſub̄am qđ ē p̊nm inter p̄dicamēta entis. alio mō ens ſimplr idē eſt ꝙ ens vle oīa cōpꝛehēdēs. quocūq₃ aūt mō ſumat̄ ſimplr nō cōuenit ſimplr generari. nā ſi ſumat̄ ſimplr ꝓut eſt idē ꝙ p̊mū ꝛ ꝓut ſignificat ſubſtātiā: q꞉ ꝫ generatio ſimplr eſt ex nō ente ſimpliciter gnō ſub̄e erit ex nō ſubſtantia. ſed cū nō exiſtit ſub̄a: que ē ens ſimplr: manim ē ꝙ nō erit hoc. i. nō erit accñs: q꞉ nō ē ens aliqđ: qm̄ nō erit nullū alioꝝ p̄dicamētoꝝ puta neq₃ tale: ideſt neq₃ qualitas neq₃ q̄₃tū neq₃ locus. ſepate. n. eēnt per ſe paſſiones a ſubſtātij̄s. eēt ergo generatio ex nihilo: ſi v̊o nō ens ſimplr idē ē qđ nō ens vlr. adhuc ſeq̄t̄ generatiōe₃ eſſe ex nihilo. q꞉ ſi erit negatio vlr oīum entiū neceſſe eſt generatū generari ex nihilo. ¶ Deinde cum dicit.

¶ De his qdē ꝛ in alij̄s dictū eſt ꝛ determinatū ſermonibus. Amplius āt bꝛeuiter ꝛ nūc dicendū quoniā modo qdē aliquo nō ente ſimpliciter generat̄. modo

aūt alio ex ente ſemp̱.poteſtate aūt ens
actu autem non ens neceſſe eſt quod di
citur p̄exiſtere vtroq̄ modo.

¶ Soluit ⁊ tria fac.q̄ p̄mo ſoluit.2°obijcit cōtra ſolu-
T.c.12. tiōez.3°mouet quādā qōnē ex cuius ſolutōe appet veri
tas q̄ſiti.2ᵃibi.(Q̄ āt ex his determiatꝰ.)3ᵃibi.(De his
igif q̄tū ꝯtigit.)Solutio āt ſtat i h̄:q̄ rōnes ꝓcedebāt
ex iſufficiēti diuiſiōe:q̄ nō ens ſimpl'r dr̄ tripl'r.vel nō
ens ſuba.vl' nō ens vl'r.vl' nō ens actu.gnō ḡ ſimpl'r fit
T.c.75 ex nō ente ſimpl'r:q̄ fit ex ente i pō.iō ait q̄ ō his dcz
⁊.76. ē ⁊ determinatū i alijs ſermonibus.vt i p̄mo phyſi.tn̄
amplius ⁊ tūc breuiter dicendum eſt aliqd de hoc.naz
vno mō generatio ē ex non ente ſimpl'r.alio mō ex en
te.nā id ex quo eſt gnō ſimpl'r ſupple ē ptāte ens actu
aut nō ens.nec̄e ē.n.qō dr̄ ſubz gnōnis p̄exiſtē vtroq̄
mō.i.p̄exiſtere nō ens actu ſ₃ poᵃ. ¶ Deide cum dicit.

T.c.12. ¶ Q.ō aūt ex his determiatis hz mirabi
lē queſtionē rurſus repetēdū.qūo ē ſub
ſtātie ſimplex generatio.ſiue ex poteſta
te ente ſiue qual'r aliter.q̄rit eni qs an eſt
ſubſtātie gn̄atio ⁊ hoc quanti ⁊ qualis ⁊
vbi eodem vtiq̄ mō ⁊ de corp̱e querif.

¶ Arguit cōtra determinata.⁊ duo facit:q̄ p̄mo inuit
determinata habere mirabilē queſtionē annexā ⁊ re-
petit queſtionem a p̄n°.2°cōtra determinata arguit.ibi.
(Si.n.qd generabitur.)Dicit ergo q̄ his determina-
tis hz dicta determinatio mirabilē qōnē.ideo repeten-
dū eſt rurſus qōnē a p̄ncipio qūo eſt generatio ſubſtā-
tie qūo ſimpl'r ſiue h̄ ponaf ex poteſtate ente ſiue qua-
liter aliter.Quereret.n.aliqs vtꝝ poſſit ſaluari vtraq̄
generatio.ſ.generatio ſimpl'r vt generatio ſubſtantie ⁊
generatio huius ⁊ gn̄atio quāti q̄lis ⁊ vbi. ⁊ qō dictū
eſt de generatione eodē mō q̄ref ⁊ de corruptione.ve-
tus aūt trāſlatio vbi nos habemuſ q̄ta hz:ſ₃ nō quāti
⁊ tūc totū referendū eſt ad generationem ſube.textus
tn̄ nouus bonus ē vt patuit. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si eni qd gn̄abif manifeſtuz ē q̄ erit
ſubſtātia aliqua ptāte.actu aūt nō:ex q̄
generatio erit.⁊ in quā neceſſe eſt tranſ-
mutari qō corrūpif.vtꝝ qdē igif exiſtit
qd alioꝝ actu dico āt puta aut erit q̄tū
aut q̄le aut vbi aut vero ptāte ens ⁊ hoc
ens.ſimpl'r āt neq̄ ens.neq̄ hᵒ ens. Si
enim nihil ſed omnia poteſtate ⁊ ſepara
tum contingit q̄ ſit non ens.

¶ Reſumpta queſtione arguit ꝯ determinata.ſoluebaf
eni queſtio q̄ fiebat generatio ex nō ente ſimpliciter:
quia ex ente in potentia ⁊ q̄ generatio ſubſtātie eſt ex
potentia ſubſtantia. Sed tunc conſurgit mirabilis que
ſtio:q̄ generationis ſubiectum quod ponitur potentia
ſubſtantia:vel eſt actu aliquid aliorum predicamento-
rum vel nullum:quodcunq̄ enim detur ſequitur icon-
ueniens.duo ergo facit.q̄ primo oſtendit ſubiectum
generationis non poſſe eſſe ſic potentia ſubſtantia ⁊
non actu:q̄ etiam non ſit actu aliquod aliorum predi-
camentorum.2°deſtruit aliud mēbꝝ: videlicet nō eſſe
poſſibile ſubz generationis nō eē actu ſubſtātia eſſe tn̄
actu aliquod aliorum predicamentorum.2ᵃ ibi.(Si au
tem hoc quidem.)Circa primum duo facit: ſm̄ q̄ du-
pliciter probat propoſitum.ſecunda ibi.(Amplius q̄
maxime.)Dicit ergo q̄ ſi generabitur quid.i. ſubſtan-
tia manifeſtum eſt q̄ ſubm̄ gn̄atiōis:ſiue mā ex q̄ erit
gn̄atio ⁊ i quā neceſſe ē trāſmutari qō corrūpif.illa.ſ.
huius mā erit aliqua ſuba ptāte:actu vo nō: ⁊ cū nō ſit
actu ſuba eſt qō vtꝝ exiſtat actu aliqō alioꝝ:puta vtꝝ
erit actu q̄tum:aut q̄le:aut erit poteſtate ens.i.ſuba: ⁊
ptāte h̄ ens.i.accidēs.ſimpl'r aūt actu nec erit ens.nec
h̄.i.nec erit ſubſtātia.nec accidēs:ſi aūt nihil eſt actu:
ſ₃ ē oīa ptāte:ḡ ꝯtingit eē aliqd ſep̱atū qō nō ſit ſubſtā
tia nec accn̄s: ⁊ p ꝯn̄s nō ſit ens actu : qō eſt icōueni-
ens.pura eni potentia nō pōt habere eſſe ſeparatuz. ⁊
per ſe exiſtens. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et āplius q̄ maxie timētes erāt p̄mi
philoſophātes ex nullo gn̄ari p̄exiſtēte.

¶ Ponit ſecūdā rōnē.nā qō nō eſt actu aliqd poteſt di
ci nō illud.nō.n.eſt albū niſi qō eſt actu albū.ſi.n.qō ē
potētia albū eſſet albū:nigrū eſſet albū.q̄ ergo nec eſt
actu ſubſtātia nec accidens:nec eſt ſubſtantia nec acci-
dens: ⁊ q̄ ſubſtātia ⁊ accidens ſufficienter videnf di-
uidere genus entis.qō ponif eſſe tale ponif eē nihil:ꝓ
pter qō ſi ponif generatiōis ſubiectū nō eſſe actu ſub-
ſtantiā:nec accidens:icidimus in illud qō maxie p̄mi
phantes erāt timentes.i.generari aliqd ex nullo p̄ exi
ſtente.i.ex nullo p̄exn̄te ſiue ex nihilo. ¶ Deiñ cū dic.

¶ Si āt hoc qdē eē aliqd nō exiſtit alio
rū aūt p̄dicamētoꝝ erūt queādmodum
diximus ſep̱ate paſſiones a ſubſtātijs.

¶ Improbat aliud mēbrū:q̄ ſi ponaf generatiōis ſubz T.cō.
eſſe h̄ alioꝝ p̄dicamētoꝝ:ita tn̄ q̄ non exiſtit aliquid. 13.
ideſt aliqua ſubſtātia erunt ſic diximus ſep̱ate paſſio-
nes a ſubſtantijs:qō eſt inconueniens.

De his autem quantum contin-
git tractandum ⁊ que cauſa qua
re generatio ſemp̱ ſit.⁊ que ſim-
plex ⁊ que ſecundum partem.

¶ In pte iſta vt dicebaf annectit p̄dictis quādā qōnez
ex cuius ſolutiōe habef via ad ſoluendū qōnē ꝓpoſitā T.cō.
⁊ ēt apparet p̄ncipalis qō rōnabilis.duo ergo facit:q̄ 18.
p̄mo p̄mittit dictā queſtionē ⁊ ſoluit.2°.ex ſolutōe eius T.cō.
icipit iueſtigare de p̄ncipali qōne ibi.(Propter qd aūt 16.
hoc.)Circa p̄mū duo facit:q̄ p̄mo ꝓponit dictā qōnez T.cō.
2°.exeqf de ea.ibi.(Habet aūt qōnē ſufficientem.)Pri- 4.
ma p̱s diuidif i tres p̱tes:q̄ p̄mo ꝓponit qōnē.ſecūdo
oſtēdit qual'r qō ē introducta.tertio aſſignat cāz dicti.
2ᵃibi.(Exiſtente aūt cauſa.)3ᵃibi.(De illa qdem enim
dictū eſt.)Dicit ergo q̄ de his tractandū eſt q̄tū con-
tingit.i.q̄tū decet:vt hz alia littera. Et q̄ euidentiam
dictoꝝ ſpectat ingrere de cōtinuatione generationis.
querēdū eſt ſupple que eſt cauſa vt generatio ſit ſemp̱ T.cō.
tam ſimplex q̄ ſ₃ ptē.i.quare nō deficit generatio nec 14.
hec nec illa. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Exiſtēte aūt cauſa vna qdē vnde p̄n-
cipiū motus dicimus eſſe.vna aūt mate
ria.talem autem cauſam dicenduz eſſe.

¶ Oſtēdit quare eſt introducta talis qō.nā cā cōtinua-
tiōis generatiōis eſt duplex.vna quā dicimus eē p̄nᵐ.
vnde motus.i.cauſa efficiēs ⁊ vna alia talia cā eſt mā.
talē aūt cauſam eſſe dicendū eſt.i.cum querif de cauſa
cōtinuante generationē.nō introducif queſtio propter
cauſam

cauſaꝫ efficientem:ſed propter cauſam talem.i. propter mate-
rialem. ¶ Deinde cum dicit.

¶ De illa q̄dem enī dictū eſt prius in de
motu ſermonibus. Qm̄ āt hoc q̄dē imo
bile ꝑ omne tp̄s. hoc āt mouet̄ ſemꝑ. ho
rū aūt de imobili ⁊ p̄mo q̄dem diuidere
alterius philoſophie eſt opus. De conti
nue aūt moueri alia mouēte poſt hec di
cendū q̄d tale ſingulariū dictoꝝ cā eſt.

¶ Aſſignat rōnē ⁊ cāꝫ eius q̄ꝺ dixerat. ⁊ duo fac̄ ſꝫ ꝙ
duo dixerat. p̄mo.n. oñdit q̄re nō ē q̄ꝺ itroducta pp̄ cāꝫ
T.cō. efficiētē. ſc̄do q̄re ē itroducta pp̄ cāꝫ mālē ibi. (Nūc āt
15. vt i mãe.) Dic̄ ḡ ꝙ ꝺ illa.i. ꝺ cā efficiēte dictū ē p̄us i ſer
T.cō. monibus ꝺ motu.i. in.8. phy. ibi.n. oñſum eſt ħ mobilia
85. reduci i duo mouētia. quoꝝ ħ q̄dē eſt imobile ꝑ oē tp̄s
vt p̄ma cā. ħ aūt mouet̄ ſꝑ vt celū. ⁊ iſte ſūt due cāe ef-
ficiētes ꝯtinuationē gn̄atiōis. Determiare vo ꝺ imobi-
li cā q̄ ē de numero haꝝ dictaꝝ cāꝝ eſt opus alterius
phie q̄ꝫ nālis. ſpectat.n. ad phiā p̄mā. Determinare vo
ꝺ alia cā mouēte q̄ ꝯtinue mouet̄ vt ꝺ corpe celeſti ⁊ ꝺ
motu ſolis i obliq̊ circulo. dōꝫ ē poſt ħ: vt i fine ſc̄di hꝰ.
2.t.cō. Ibi.n. oñdet̄ q̄uo talis ē cā dictoꝝ ſingulariū.i. dictoꝝ
55. gn̄abiliū ⁊ corruptibiliū. ḡ ꝑ cām efficientē nō eſt itro
i finēꝫ. ducta q̄ꝺ. q̄ꝛ determiare ꝺ ea ſm ſubſtantiaꝫ nō ſpectat
vl̄r ad phiā nālē: vt q̄ꝫtū ad eā q̄ ē imobilis: vel nō ſpe
ctat ad p̄ſentē tractatū: ſꝫ ad fineꝫ libri vt quantum ad
T.cō. eam que ſemper mouetur. ¶ Deinde cum dicit.
15. ¶ Nūc āt vt i materie ſpeciei poſitā cau
ſam dicamus pp̄ quā ſemper generatio
⁊ corruptio nō deſerūt naturā. ſimul enī
forſitan fiet ⁊ hoc manifeſtum ⁊ ꝺ nūc q̄
ſito q̄uo oporteat dicere. ⁊ q̄uo ꝺ ſimpli
ci generatione ⁊ corruptione.

¶ Oſtēdit q̄l'r eſt itroducta q̄ꝺ ꝑ cāꝫ mālē dicēſ. ꝙ nūc
dicamus cāꝫ poſitā.i. ꝓpoſitā vt cām ꝯtinuatiōis gn̄a
tiōis: ⁊ dicamus eā vt i mãe ſpecie.i. vt ſpāli mō tāgit
mãꝫ ex ꝑte mãe q̄ri pōt pp̄ quā cāꝫ gn̄ō ⁊ corruptio ſit
ſꝑ ⁊ nō deſūt. manifeſtū ē.n. rōnabile ħ q̄rere: q̄ꝛ eo de
clarato ſil' forſan fiet manifeſtū ꝺ q̄ſito. nūc q̄uo oporte
bit dicē: ⁊ ēt erit manifeſtū q̄uo ē dōꝫ vl' q̄uo ē rōnabil'
q̄ꝺ ꝺ ſimplici gn̄atiōe ⁊ corruptiōe. ¶ Deīde cū dicit.
T.cō. 16. ¶ Habꝫ āt q̄ōnē ſufficientē ⁊ q̄ cā eſt ꝙ
cōplicat̄ generatio ſi q̄ꝺ corrūpit̄ ad nō
ens ſecedit. nō ens aūt nihil eſt. neq̄ꝫ enī
illud q̄dē. neq̄ꝫ q̄le neq̄ꝫ quātū neq̄ꝫ vbi.
q̄ꝺ nō ens. ſi igit̄ ſemꝑ q̄ꝺ nō ens ſecedit
quare nō ꝯſumptū eſt olim ⁊ maxīe oē
ſi finitū erat ex quo fit gn̄atoꝝ vnūq̄ꝺq̄ꝫ.

¶ Exeq̄t̄ de dicta queſtione ⁊ duo facit. q̄ꝛ p̄mo repetit
queſtionem. ſc̄do ſoluit eā ibi. (Non.n. vtiq̄ꝫ propter.)
Dicit ḡ ꝙ hꝫ queſtionē ſufficientē.i. rōnabilē ⁊ bonam
que ē cā ꝙ generatio cōplicat̄.i. m'ltiplicat̄ ⁊ ꝯtinuat̄ ⁊
nūq̄ꝫ deficit. cū id q̄ꝺ corrūpit̄ ſecedat ad nō ens. id āt
q̄ꝺ eſt nō ens nihil eſt. oſtenſū eſt.n. id ex quo ē gn̄atio
eſſe id in q̄ꝺ tranſmutat̄ q̄ꝺ trāſmutat̄ vt generationis
ſubiectū. nā q̄cq̄d corrumpit̄ in hoc abibit vltimum. ce
dit.n. id q̄ꝺ corrūpit̄ i mãꝫ ſiue i eius potētiā. ſi ergo ta
le ſubiectū q̄ꝺ ponitur non ens: nec eſt actu ſubſtantia
nec aliud: q̄ꝛ nec eſt q̄le: nec quātū: nec vbi: q̄ꝺ corrūpi
tur ſupple ſꝑ vr̄ anihilari vt cedat i nō ens. ⁊ ſi ꝑ ge-
nerationē ſꝑ q̄ꝺ eſt ens ſecedit: q̄re nō eſt totū ꝯſūptuꝫ
elemētū.i. p̄nᵐ q̄ꝺ eſt ſubiectū generatiōis: ⁊ quare oē
.i. totū nō eſt factū inane ⁊ vacuū: ſi finitū erat ex quo
fit vnumquodq̄ꝫ generatorum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Nō enī vtiq̄ꝫ pp̄ infinitū eē ex quo ge
nerat̄ nō deficit. hoc enī impoſſibile eſt.
non enim eſt actu infinitum.

¶ Soluit ⁊ duo facit: q̄ꝛ p̄mo remouet q̄ſdā ſolutioneſ
falſas. ſc̄do ponit ſolutioneꝫ veram ibi. (Quocirca pp̄ T.c.17.
hoc.) Circa p̄mū duo facit ſm ꝙ duas tales ſolutiōes
remouet. 2ª ibi. (Poteſtate autem eſt.) Diceret forte ali
q̄s generationem nō deficere: q̄ꝛ ſubiectū generationis
eſt ifinitū. hoc remouet ph̄s dicens. ꝙ nō eſt bene dcm̄
ꝙ generatio nō deficit ꝓpter infinitum eſſe ſubiectum
generatiōis ex quo fit generatio. hoc.n. eſt impoſſibile
ꝙ aliquid ſit infinitum in actu. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Poteſtate aūt eſt vt i diuiſione. Qua-
propter oꝫ hanc eſſe ſolū cauſam nō de
ficienteꝫ. qm̄ generat̄ q̄dē ſemꝑ minus.
nunc autem videmus huiuſmodi non.

¶ Remouet aliam ſophiſticam ſolutionē. diceret forte
aliquis. licet nō ſit infinitū in actu: eſt tn̄ i ꝑtāte ⁊ diui-
ſiōe. ſemper.n. poteſt aliq̄d abſcindi a cōtinuo: ⁊ nūq̄ꝫ
deficiet cū ſit diuiſibile in infinitū. quapropter diceret
forte aliq̄s hanc ſolum eſſe cauſam generatiōis argu-
entē ipſam nō eſſe deficientē: qm̄ ſemꝑ generat̄ minus
ſemper minus ſit continuū nunquam deficit ſi ſemper
diuidatur in minores ⁊ minores partes. hoc autem i-
probat ph̄s: q̄ꝛ repugnat ſenſui dicēs: nūc aūt nō vide
mus ħ ſupple: q̄ꝛ ſꝑ generet̄ minus ſꝑ minus. imo de
mā ⁊ de ſubiecto generationis nihil deperit vt ħ oſten
detur. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quocirca pp̄ hm̄ōi corruptionem al T.c.17.
terius gn̄ationē eſſe. ⁊ huiuſmodi gn̄a-
tionē alterius eē corruptionē inquietaꝫ
eē neceſſe eſt trāſmutationē. de gn̄atio-
ne q̄dē ⁊ corruptiōe ſimiliter ſemꝑ circa
vnūq̄ꝺq̄ꝫ entiū. hanc exiſtimandū eē ſuf
ficientem cauſam in omnibus.

¶ Dat verā ſolutionē dicens. ꝙ q̄ꝛ corruptio huius eſt
gn̄atio alterius: ⁊ ecōuerſo gn̄atio huius eſt corruptio
alterius. ideo neceſſe ē eē tranſmutationē ⁊ generatio
nem iquietā.i. cōtinuā ⁊ ſine defectu. ideo enim ſubm̄
generatiōis nūq̄ꝫ deficit ſimpl'r. q̄ꝛ cū amittit formaꝫ
vnā acquirit formā aliā. q̄ꝛ cum vnū corrūpitur aliud
generat̄. de generatione ergo ⁊ corruptione ſemꝑ eſt ſi
militer.i. eodē modo abſq̄ꝫ diſcōtinuatiōe circa vnum-
q̄ꝺq̄ꝫ entiū exiſtimandū eſt hanc eſſe cauſam ſufficien
tem oibus: q̄ꝛ.ſ. corruptio vnius eſt gn̄o alterius ⁊ eꝯ.

Propter quid autem nunc hec q T.c.18.
dem ſimpliciter dicuntur gene-
rari ⁊ corumpi. hec autem non
ſimpliciter rurſum ſcrutandum.

¶ Poſita q̄ōne predicta ⁊ ſoluta. In ꝑte iſta ex ſol'one
eius icedit ad iueſtigandū ꝺ p̄ncipali q̄ſito. ⁊ tria fac̄.
q̄ꝛ p̄mo reſumit q̄ōnē p̄ncipalē. 2° ex ſolutiōe q̄ōnis p̄-
dicte oſtēdit eam eſſe rōnabilē. 3° exeq̄tur de ea. 2ª ibi.

(Si idem eſt generatio).3ª ibi.(Dicimus.n. quoniā.)
Dicit ergo rurſus perſcrutādum eſſe de queſtione pn-
cipali:videlicet ꝓpter quid hec dicunt generari ⁊ cor
rumpi ſimpliciter:hec autem non ſimpliciter. ¶Dein
de cum dicit.

**¶Si idē ē generatio qdē hui⁹ corruptio
aūt huius.⁊ corruptio aūt huius: gene-
ratio āt huius queret autē aliquis rōnē.**

¶Oſtendit hāc queſtionē eſſe rōnabilē ex ſolutiōe qō
nis predicte.nam ſi idem ē generatio hui⁹ ⁊ corruptio
huius ⁊ ecōuerſo:qꝛ corruptio hui⁹ ē generatio huius
nulla eſt generatio ſimplr̄:nec corruptio ſimplr̄. Si ḡ
Nōn. aliquis querit:vtrū contingat eſſe generationē ſimplr̄.
querit rōnē .i.querit queſtionē rationabilē. ¶Notan
dum aūt ꝙ queſtio prius annexa fuit quare nō erat to
tum inane: ⁊ quare nō erat conſumptū totū materiale
pncipium.ad hoc aūt ſoluebat:qꝛ in natura nihil depe
rit ſimplr̄.ſed corruptio vnius ē generatio alterius.cū
ergo aliquid corrūpitur nō perit mā ei⁹: ſed efficit ſub
forma alia.ex hac aūt ſolutione ſoluitur illud dubiū:vi
delicet cū illud ex quo generat ſubſtātia n̄ ſit actu ſub
ſtātia:vtꝝ ſit actu alioꝝ predicamētoꝝ.pʒ.n.eſſe actu
ſubſtātiam ex quo generat ſubſtātia .nō.n.opʒ eē nul-
lam ſubſtātiam que generatur.ſi.n.ex aliquo debet ge-
nerari leo ſufficit ꝙ illa materia nō ſit ſub forma leōis.
eſt tn̄ ſub alia ſubſtātiali forma.⁊ cū h̄ cōtingat ꝙ ge-
neratio vnius eſt corruptio alterius.ideo illud dubiuʒ
dependebat ex ſolutione queſtionis iterpoſite. rurſus
ex dicta ſolutiōe appet pncipalis queſtio rōnabilis.nā
ſi illud ex quo generatur ſubſtātia nō eſſet ſimplr̄ ens:
poſſem⁹ abſqʒ difficultate ſaluare generationē ſimplr̄.
ſed cū ſit actu ſubſtātia ⁊ ſimplr̄ ens:illud ex quo ge-
neratur ſubſtātia:cum generatio vnius ſit corruptio al
terius:nunq̄ erit generatio ex non ente ſimpliciter.ſʒ
ex non ente hoc.Rationabile eſt ergo querere quomo-
do poſſum⁹ ſaluare gn̄ationē ſimplr̄. ¶Deide cū dicit.

**¶Dicim⁹ enim quoniā corrumpit nūc
ſimplr̄ ⁊ non ſolum hoc. Hec autem eſt
generatio ſimplr̄.hec autē eſt corruptio
hoc autē generatur quidem ſimplr̄. hoc
auteʒ generatur quidem nō ſimplr̄. dici
mus enim diſcentē ſciētē fieri: generari
autem ſimpliciter non.**

¶Oſtenſa rōnabilitate queſtionis exeqtur de ea.⁊ duo
facit.qꝛ pmo dicit ꝙ ꝯuenit vtroqʒ modo aliqd gene-
rari.2º.docet nos ſaluare vtraqʒ generatōeʒ ibi.)Quē
admodū.n. determinauim⁹(.Dicit ergo .querēdū eſſe
nūc qūo dicimus ꝙ corrūpit aliquid ſimplr̄ ⁊ n̄ ſoluʒ
h̄.nam hec ē generatio ſimplex:hec autē eſt corruptio
ſimplex.h̄ aūt generat quidē ſimplr̄ h̄ āt generat qdē
nō ſimplr̄.q.d.ꝙ vtroqʒ modo fit generatio cū aliq̄ ge
nerent ſimplr̄:aliqua v̄o nō.Exemplificat āt de his q̄
generant nō ſimplr̄.nam cū dicim⁹ fieri diſcētem dici-
mus generari ⁊ fieri h̄.vt fieri ſcientē. non autē gene-
rari ſimpliciter.Aliqui aūt textus habent dicētem ſed
eſt forte littera corrupta vel pro tāto dictum eſt:qꝛ niſi
per accidens impediatur ſciens eſt dicēs ⁊ eloquens.
¶Deinde cum dicit.

**¶Quēadmodū eni dterminauim⁹ mul
totiēs dicētes quoniā hoc quidem hoc
ſignificat:hoc autem nō propter hoc cō
tingit quod queritur.**

¶Quia dixerat generationem fieri nō ſolum ſm qd ſʒ
ſimplr̄.oſtendit qūo poſſumus talia ſaluare.⁊ duo fac
qꝛ primo docet h̄ prout ſimplr̄.ſumit cōpatiue.2º ꝓut T.cō.
ſumit abſolute.ibi.)Dicunt aūt h̄ quidē.)Circa primū 20.
duo facit:qꝛ pmo docet ſm modū tactū ſaluare genera
tionē ſimplr̄.ſm veritatē.2º. docet h̄ ſm quorūdā opi-
nionem ibi.)Videt aūt magis.) Prima pars diuidit i T.cō.
duas.qꝛ pmo docet qō dictū eſt faciendo cōpationē in 19.
diuerſis generibus.ſcōo i eodē genere.ibi.)Differt.n.)
Dicit ergo ꝙ ꝓpter h̄ cōtingit qō querit videlʒ aliq̄ ge
nerari ſimplr̄.aliq̄ vero non.qꝛ quēadmodū multotiēs
determinauimus dicētes.qm̄ h̄ ſignificat h̄.ſ.ſubſtātiā
h̄ aūt nō.ſupple ſignificat ſubſtātiā: ⁊ qꝛ ſubſtantia eſt
ens ſimplr̄.reſpectu accidentis eius generatio dicit ge
neratio ſimplr̄. ¶Deinde cū dicit.

**¶Differt eni in quod traſmutat trāſmu
tans.puta forte que i ignē iā generatio
ſimpliciter.corruptio auteʒ alicuius eſt.
puta terre:terre autē generatio aliqua
generatio:generatio autem nō ſimplex
corruptio autem ſimplex.puta ignis.**

¶Quia ſaluauit generationē ſimplr̄.⁊ ſʒ qd cōparan
do ſubſtātiam ad accidens que ſūt diuerſoꝝ generum
h̄ aūt ſaluat h̄ idem faciēdo cōparationē i eodē genere
⁊ duo facit:qꝛ pmo facit qō dictū eſt deſcēdēdo ad ge-
n⁹ ſubſtātie.2º deſcēdēdo ad gen⁹ accidētis.ibi.)Quē-
admodū parmenides.)Circa pmū duo fac:qꝛ p facit
qō dictū ē.2º qō dixerat māifeſtat p dictū parmenidis
ibi.)Quēadmodū parmenides. Dicit ḡ ꝙ differt i qō
trāſmutat trāſmutās.pn̄t.n.eſſe diuerſe trāſmutatiōes
⁊ iō diuerſimode ē loqndū.nā ſi fiat trāſmutatio i ignē
erit gn̄atio ſimpliciť erit tamē corruptio aliq̄: vtputa
terre ſi i eſtu ex terra gn̄atur ignis ſi āt fieret ecōuerſo
eſſet gn̄atio non ſimplr̄: ſed aliqua:quia terre.⁊ eſſet
corruptio ſimpliciter.quia ignis.non ſolū ergo reperi-
tur generatio ſimpliciter comparando ſubſtātiam ad
accidens:eo ꝙ plus habet de entitate ſubſtantia ſʒ ēt
reperitur hoc comparando ſubſtātiam ad ſubſtantiam
cum completiori modo reperiatur natura entis i vna
ſubſtantia q̄ʒ in alia. ¶Deinde cum dicit.

**¶Quemadmodum Parmenides dicit
duo ipſum ens ⁊ non ens eſſe inquiens
ignem ⁊ terram.**

¶Manifeſtat qō dixerat per dictū parmenidis.⁊ tria
facit: quia primo facit quod dictum eſt.2º oſtendit ad
quid introductum eſt dictū parmenidis. tertio dat vni
uerſalem modum ad cognoſcēdum quomodo aliquid
generatur ſimpliciter ⁊ quomodo non.ſcōa ibi.(Hec q
dem .)3ª.ibi. (Non tamen ens igitur .) Continuetur
ſic.ꝙ autē in genere ſubſtantie poſſit ſaluari generatio
ſimpliciter ⁊ generatio aliqua patet per dictuʒ parme
nidis qui dicebat duo eſſe:videlicet ipſuʒ ens ⁊ ipſum
non ens.appellauit enim ignem ens:terram vero non
ens.generatio ergo vnius erat ſimpliciter cum eſſet en
tis:alterius vero erat gn̄atio aliqua. ¶Deide cū dicit.

**¶Hec quidem aut talia alia ſupponere
nihil differt:modum enim querimus:ſʒ
non ſubiectum.**

¶Oſtendit ad quid introductuʒ eſt dictū parmenidis.
nam exempla ponimus nō vt ita ſint:ſed vt ſētiat qui
diſcit

diſcit: ideo h aūt talia alia ſupponere nihil differt ƀ3 qō ſpectat ad ꝓpoſitum: modū enim querimus non ſubiectum: querimus enim inueſtigare in ipſo genere ſubſtātie hunc modū generationis: videlicet ꝗ eſt generatio ſimplr̄ ꝛ aliqua: ſed in qua ſubiecta mā h ꝯtingat vtrū generatio ignis ſit ſimplr̄: vel etiā alterius nō eſt ō ꝑncipali propoſito: dcm̄ ergo pmenidis ſolū pp h fuit introductum ꝗ in vna ſubſtantia reſeruatur completius nā entis ꝗ̄ in alia: vtꝝ aūt illa ſit ignis vel terra nō diuerſificat principale propoſitum. ❡ Deinde cum dicit.

❡ In nō ens igr̄ ſimplr̄ eſt corruptio ſimpliciter. In ſimpliciter autē ens eſt gn̄atio ſimplr̄. quibus igitur determinatū ē ſiue igni ꝛ terre ſiue aliqb⁹ alijs. erit hoc qdē ens: hoc autē non ens: vno qdē igr̄ mō differt in hoc generari ſimplr̄ ꝛ corrumpi aut non ſimplr̄.

❡ Dat vniuerſalē modū generatiōis ꝛ corruptiōis ſimpliciter: dicens ꝗ quādo eſt trāſmutatio in nō ens ſimpliciter eſt corruptio ſimplex: quādo āt in ens ſimplr̄ eſt generatio ſimplex: ſed quibus eſt determinandū eē ens ſimpliciter vtrū igni aut terre: ſed aliqbus alijs nihil ad propoſitū: ſufficit aūt ꝗ h erit ens ſimplr̄: h aūt non ens ad hec vt ſaluetur generatio ꝛ corruptio ſimpliciter. Epilogat aūt circa determinata: ꝗ vno quidē modo differt ſimplr̄ generari ꝛ cōrūpi ſimplr̄: in h qō dictum eſt. ❡ Deinde cum dicit.

❡ Alio autem modo qualr̄cūqꝫ mā quedam vtiqꝫ: cuius enim magis drīe hoc aliquid ſignificant magis ſubſtātia: cui⁹ aūt priuationē non ens: puta ſi calidū ꝑdicamētum aliqō ꝛ ſpēs: friditas āt ꝑuatio: differūt.n. ignis ꝛ t̄ra his differētijs.

❡ Saluat generationē ſimplr̄ cōparādo vnū accidens ad aliud dicēs: ꝗ alio modo differt generari ſimplr̄ a ƀm quid non rōne materie: vt forte: qꝛ genitū eſt magꝭ materiale: vt terra: vl̄ formale vt ignis: ſed q̄lr̄cūqꝫ ſit materia quedā: ſiue aliqua illud cuius differentie ſignificant magis h aliquid.i. magis actū ꝛ habitum ē magis ſubſtantia ꝛ magis ens: cuius āt differētie ꝑuationem ſignificant eſt magꝭ non ens: puta ſi calidū eſt predicatum aliqō eſt aliquid in actu ꝛ ſpēs ꝛ frigiditas ē priuatio: tunc vnū eſt ens aliud quodāmō nō ens: vni⁹ erit generatio ſimplr̄ alterius ƀm qd. videt̄ autem calidum magis importare habitū ꝛ frigidum priuationē: qꝛ ignis ꝛ terra differunt his differentijs: ꝛ ꝯſtat ignē formaliorē eſſe terra: quomodo aute3 ignis ꝛ terra differant dictis differentijs: ꝛ qūo vna ſubſtantia ē magꝭ ens ꝗ̄ alia id in declarationibus patebit. ❡ Notādu3 aūt ꝗ ſub conditione dicit ſi calidu3 eſt ſpecies ꝛ frigidum priuatio: qꝛ vt dictū eſt modū intendit tradere generationis ſimplr̄ ꝛ alicuius: nō autem eſt ſua ꝑncipalis intentio in qua mā h verificatur. ❡ Deinde cū dic̄.

Nōn^m

T.cō. 19. ❡ Videtur aūt magis multis ſenſato ꝛ nō ſenſato differre: quod quidē enim in ſenſibilē tranſmutatur mām: gn̄ari ĩquiunt. quando aūt in nō mā3 corrūpi: ens ꝛ non ens in ſentire ꝛ nō ſentire dterminant: queadmodū qdē ſcibile ens: ignotum aūt non ens: ſenſus.n. ſciētie h3 virtutē. Queadmodū igitur ĩ ſentire ꝛ poſſe viuere ꝛ eē exiſtimant: ita ꝛ res modo quodam perſequentes veritatem.

❡ Determinat de generatione ſimplr̄ ƀm opinionē aliorum: ꝛ tria facit: qꝛ primo ponit opinionē huius. ſecundo improbat. 3° epilogat circa determiata. ſcōa ibi. (Id āt dicentes.) 3ª ibi. (Eſſe qdem igitur.) Dicit ergo ꝗ multis videtur differre generationem ſimplr̄: ꝛ ƀm qd per ſenſatum ꝛ non ſenſatum: vt qn̄ trāſmutat̄ aliqd in res ſenſibilem ꝛ in mā3.i. in rem mālem inquiunt eā generari ſimplr̄: qn̄ autem trāſmutat̄ in rem non manifeſtā ſenſui dicūt eam corrūpi ſimplr̄: ens enim ꝛ nō ens in ſentire ꝛ non ſentire determināt. ❡ Credebāt.n. itell'3 eſſe ſenſum: propter qō queadmodū ſcibile ē ens: ignotū aūt non ens: qꝛ quod nō eſt ſcibile nō eſt ens: ꝛ quāto magis eſt ens magis eſt ſcibile: ita credebāt ꝗ quāto magis eſſet ſenſibile magis eſſet ens: exiſtimabant n. ſenſum habere virtutē ſcientie: imo qō plus eſt ſicut exiſtimabant animal ſupple poſſe viuere ꝛ poſſe eē in ſentire: eo ꝗ ſentiebat: qꝛ animal ē animal propter ſenſum: ita ꝛ res credebant eſſe ex eo ꝗ ſentiebantur: propter quod non ſenſibilia non reputabant entia: ſic̄ non ſentientia nō ſunt animalia: ꝛ hoc modo.ſ. per ſenſum: ꝛ per eſſe ſenſibile perſequebantur.i. inueſtigabant veritatem vel perſequebantur eam.i. inimicabantur veritati: cum non determinarent de ea vt debebāt. ❡ Deinde cum dicit. T.c.20.

❡ Id aūt dicentes nō veꝝ ꝯtigit vtiqꝫ. Nam ƀm opinionē ꝛ ƀm veritatē alit̄ ꝛ gn̄ari ſimplr̄ ꝛ corrumpi: ſpūs qdē enim ꝛ aer ƀm quidē ſenſum minus ſunt: ideo ꝛ quecūqꝫ corrumpuntur ſimplr̄ in hac trāſmutatione hec corrūpi dicūtur: gn̄ari aūt quando eſt in tangibile vt terram. mutatur ƀm veritatem autē magis hoc aliquid ꝛ ſpecies hec ꝗ̄ terra.

❡ Improbat opinionem eorum dicens: ꝗ dicentes illō nō contingit dicere verum: nam ƀm opinionem recta3: ꝛ ƀm veritate3: aliter contingit generari ꝛ corrūpi ſimpliciter ꝗ̄ ipſi dicunt: ſpiritus enim: ideſt res ſbtiles ꝛ aer ſcōm ſenſum ſunt minus ꝗ̄ res groſſe: ideo ſecūdū opinionem eoꝝ quecūqꝫ corrumpuntur in hac trāſmutatione: ideſt in talia non ſenſibilia videntur corrumpi ſimpliciter: quando autem mutantur in tangibile: vt in terram generari ſupple dicuntur ſimpliciter: ſed ſecundum veritatem hec res ſubtiles ꝛ inſenſibilē ſunt magis hoc aliqd cōpletū ꝛ ſpēs ꝗ̄ terra. ❡ Deide cū dic̄.

❡ Eſſe qdem igitur hanc ſimplicē gn̄ationē alicuius corruptione3 entē: corruptionem aūt ſimplicē generationem alicuius eſſe dicta eſt cā. Propter mām.n. differre: aut qō ſubſtātia eſt aut nō: aut ꝗ hec magis: huius vero nō: aut ꝗ hec qdē magis ſenſibilis eſt materia ex qua res in quā eſt: hec vero minus eſt. T.c.20.

❡ Epilogat circa determinata di. ꝗ dcā eſt cā: q̄re ꝯtingit hāc qdē gn̄onē ſimplicē eſſe corruptionē alicuius ꝛ entem

entem ſimplicẽ coꝛruptionẽ gn̄ationẽ eſſe aliter: naʒ vt
pʒ per habita: vno modo eſt generatio ſimpl'r pp mā̄ʒ
differentie. i. ꝓpter differentiā mālem: vt cum genera
tur ignis qui eſt imaterialioꝛ terra. aut ſcd̄o mō hoc cō
tingit: q꞉ hoc quod gn̄atur eſt ſuƀa. aliud v̊o ſupple eſt
accn̄s: aut q꞉ h̄ eſt magis habitus: illius v̊o eſt magꝭ ꝓ
uatio: ⁊ hi tres modi ſunt ſm veritatē: ſʒ aūt opinionē
hoc ꝯtingit cū h̄. ſ. res generata eſt magis ſenſibilis ⁊
minus: q꞉ tunc eſt generatio ſimpl'r: cū v̊o res ex qua ē
magis ſenſibilis: illa v̊o in quā generatur eſt minꝰ ſenſi
bilis tunc ſupple eſt coꝛruptio ſimpl'r: pʒ ergo ꝙ ſʒ ve
ritatem generatio ſimpl'r eſt generatio ſubſtātie reſpe
ctu accidentis: ⁊ generatio ſubſtantie foꝛmalis reſpcū
mālis ⁊ accidētis habitus reſpectu pꝛiuationis: ſm āt
opinionē ē generatio rei ſenſibilis reſpectu iſenſibilis.

Dicuntur aūt hec qdem ſimplici
ter generari: hec āt aliquid ſolū:
non ex adinuicem gn̄one: ſʒ ſm
quem dicimus nunc modum.

¶ Supius oſtendit phs qūo poteſt ſaluari gn̄atio ſim
pliciter: ⁊ generatio aliq̄: accipiēdo ſimpliciter cōpara
tiue. Jn pte iſta oſtendit hoc idem accipiēdo ſimpl'r ab
ſolute: ⁊ tria facit: q꞉ pmo dicit hanc qōnē differre a p̄
miſſa. ſcd̄o aſſignat cām differentie huiꝰ qōnis ad aliā.
tertio ſoluit eā. 2ª ibi. (Nunc qdē. n.) 3ª ibi. (Hec aūt de
terminata.) Dicit ergo ꝙ hec qdē dicunt generari ſim
pliciter: h̄ aūt aliqd ſolū nō ex adinuicem gn̄one. i. non
cōpādo generationes eoꝝ ad ſeinuicē: ſʒ ſupple abſo
lute: ſm quē modū nunc dicimus. i. nunc intendimꝰ loq
de generatione ſimpl'r: ⁊ dicit non ex adinuicē genera
tione: q꞉ ſimpl'r ⁊ ſm qd abſolute ſumpta nūq̄ꝫ repiūt
in eodē genere nec in his que hn̄t generationē ad ſein
uicem: ſed in vno genere repit ſimpl'r gn̄o vt in ſuƀa: i
alio v̊o ſm qd vt in accn̄te. ¶ Deide cū dicit.

¶ Nunc quidem enim tm̄ determiatuʒ
eſt: q̄re omni generatiōe ente coꝛruptio
ne alterius: ⁊ oī coꝛruptiōe ente gn̄one
alterius nō ſimpl'r attribuimus gn̄ari ⁊
coꝛrūpi adinuicē trāſmutabilibus. Q̄ō
aūt poſtea dicet nō hoc q̄ret. ſed q̄re di
ſcens qdē nō dr̄ ſimpl'r gn̄ari: ſʒ qd gn̄a
ri ſciens ⁊ diſciplinatū: plāta aūt gn̄ari.

¶ Aſſignat cām dicte drīe dicenſ ꝙ nunc determinatū
eſt: quare omni gn̄one ente coꝛruptione alterius: ⁊ om
ni coꝛruptiōe ente alterius gn̄one: i his que ſunt ad in
uiceʒ trāſmutationibus non dicimus: nec attribuimus
generari ſimpl'r: nec coꝛrumpi: ita ꝙ generatio ſimpl'r
ſit coꝛruptio ſimpl'r ⁊ ecōuerſo: imo vt dcm̄ eſt gn̄atio
ſimpl'r eſt coꝛruptio ſm qd ⁊ ecōuerſo: ideo pꝛius. i. ꝓ
poſita queſtio que dicet modo nō queret h̄. i. nō q̄ret d̊
generatione ſimpl'r in his que trāſmutant ad ſeinuiceʒ
in qbus nō repitur gn̄atio ſimpl'r abſolute loquēdo ſʒ
cōpatiue: ſed qō noſtra abſolute q̄ret de gn̄one ſimpl'r:
vt q̄re diſcens nō dr̄ gn̄ari ſimpl'r: ſʒ gn̄ari aliqd: vt ge
nerari ſciēs ⁊ diſciplinatū: ſʒ plāta ⁊ vl'r oīs ſƀa poteſt
dici generari ſimpliciter. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Hec aūt determinata ſunt in pꝛedica
mentis. Sed hoc qdē hoc aliqd ſignifi
cat: hoc aūt q̄le: hoc āt q̄ꝫtū. q̄cūq̄ꝫ igit
nō ſubſtātiam ſignificant nō dicunt ſim
pliciter generari: ſed ſm qd fieri. ſʒ tamē
in oībus ſimplex generatio quidem ſm
qd̊ in aliquo oꝛdine dr̄: puta in ſƀa qdeʒ
ſi ignis: ſed non ſi terra: in qualitate autē
ſicut ſciens ⁊ diſciplinatū: ſed nō quādo
neſciens ⁊ indiſciplinatum.

¶ Soluit ⁊ tria facit: q꞉ p̊ ſoluit. ſcd̄o epilogat. 3º deter
minat quaſdā alias qōes annexas. ſcd̄a ibi. (De gn̄ari
qdē.) 3ª ibi. (Sʒ nūc q̄rere oʒ.) Dicit g̊ ꝙ h̄ ex qbus de T. cō.
pendet ſolutio pꝛetacte qōnis: determiata ſunt in p̄di 21.
camentis: nā q꞉ ibi dcm̄ eſt ꝙ h̄ ſignificāt h̄ aliqd. i. ſub
iectā. h̄ āt q̄le. h̄ aūt q̄ꝫtū: quecūq̄ꝫ igr̄ nō ſignificāt ſub
ſtantiā nō dicunt gn̄ari ſimpl'r: ſʒ gn̄ari ⁊ fieri aliquid.
¶ Nōndū g̊ ꝙ hec gn̄o ſƀe eſt gn̄o ſimpl'r cōpatiue ⁊ Nōnᵐ
abſolute: inq̄ꝫtū. n. gn̄o eſt ſimpl'r cōpatiue: ſic ptiū ad
qōnē p̄cedētē. Jnquātū v̊o abſolute loq̄ndo generatio
ſƀe eſt gn̄o ſimpl'r: ⁊ ſimpl'r: ⁊ ſic ſpectat ad ꝓpoſitam
qōnē: abſolute. n. ſubſtātia eſt ens: accidēs v̊o nō ē ens
ſed entis: vt dr̄. 7. meta. ideo ſm iſtū modū ⁊ ſm iſtum
oꝛdinē: ſm quē loqmur de ſimpl'r nō repit ſimpl'r ⁊ ſʒ T. c. ꝑ.
qd in eodē gn̄e: nec in his q̄ hn̄t trāſmutationē ad ſein
uicem: ſed tm̄ accipiendo ſimpl'r: ⁊ ſm aliū oꝛdinē: ⁊ ſʒ
aliū modū: vt accipiendo ſimpl'r cōpatiue nō abſolute
ſic i oībus ſupple generibus reperit ſimpl'r gn̄o: puta
in ſubſtātia erit gn̄o ſimpliciter ſi generetur ignis: ſed
non ſi terra: in qualitate autem ſimpl'r generabitur ſi ſi
at ſciens diſciplinatū: ſed nō erit generatio ſimpl'r quā
do ſit neſciens ⁊ indiſciplinatum. Deinde cum dic̄.

¶ De generari quidē hoc ſimpl'r. hoc āt
ſm qd: ⁊ vniuerſaliter dictum eſt in ſub
ſtantijs ipſis ⁊ qm̄ gn̄onis eē continue
cā: vt mā ſubiectū: qm̄ tranſmutatur in
ꝯtraria: ⁊ eſt alterius ſemper generatio
in ſubſtātijs alterius coꝛruptio: ⁊ alteri
us coꝛruptio alterius generatio.

¶ Epilogat circa determinata dicens ꝙ de gn̄ari quo
modo hoc quidem generatur ſimpliciter: h̄ quideʒ ſm
quid dictū eſt: ⁊ etiam dcm̄ eſt vniuerſaliter in ipſis ſƀ
ſtantijs: quando eſt generatio ſimpliciter: ⁊ quādo ſm
quid: ⁊ cum hoc dictum eſt que eſt cauſa continue gn̄o
nis: quia id quod eſt vt materia: ⁊ ſubiectuʒ eſt ſemper
tranſmutatiuum in contraria: ita ꝙ quādo amittit vnū
contrarioꝛuʒ efficitur ſub reliquo. ꝓpter quod in ſub
ſtantijs ſemper gn̄o vnius eſt coꝛruptio alterius: ⁊ coꝛ
ruptio alterius eſt gn̄o alterius. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sed nūc q̄rere opoꝛtet q̄re generat T. cō.
aliquid ſp ex coꝛruptis alijs. Queādmo 21.
dum. n. ⁊ coꝛrumpi hoc ſimpl't inquiūt
quando ad iſenſibile venit: ⁊ nō ens ſil'r
⁊ gn̄ari ex non ente inquiunt quādo ex
iſenſibili. Siue igr̄ aliquo ente ſuƀo ſiue
non: gn̄atur ex non ente. Quare ⁊ ſimi
lit̄ gn̄atur ⁊ coꝛrumpitur in non ens.

¶ Annectit quaſdā alias queſtiones: ⁊ duo facit: q꞉ pꝛi
mo mouet qōnē de ipſa generatiōe. ſcd̄o de generatio
nis ſubiecto: ibi. (Sed h̄ nō ens ſimpl'r.) Circa pꝛimuʒ
tria facit: q꞉ pmo mouet qōnē. ſcd̄o ſoluit. tertio infert T. cō.
quoddam coꝛrelarium ex pꝛedictis. ſecūda ibi. (Quē 22.
admodū

admodū enim.3ª ibi.(Merito igr̃.(Eſt ergo qō:quare ſemp̱ generaſ aliqd ex alijs corruptis:ſoluit āt ad hāc qōnē ꝙ queādmodū corrūpiſ h̃ ſimpl'r:vt multi īqunt qñ venit ad aliqd:qȯ eſt inſenſibile:quod ſm eos ē nō ens:ita:ſupple q: vbi terminaſ corruptio ibi icipit gñatio:oȝ ꝙ generari ſit:vt ingunt:ex non ente ⁊ ex inſenſibili:ſiue igr̃ aliquo ente ſubiecto gñonis ſiue nō.i.qcquid de ſubiecto gñonis ſp̱ generaſ aliqd ex non ente: q: ⁊ ſimile eſt de p̃n°.generatiōis ⁊ termino corruptionis:ſimiliter.i.eodē modo: ⁊ generaſ aliqd ex nō ente ⁊ corrūpiſ in nō ens. ¶ Notādū aūt ꝙ multi.i. vulgares q: nō p̱cipiunt niſi ſenſibilia ⁊ mālia: iō ſm cōem modū loq̄ndi nō eſt aliqd gñatū:niſi cū efficiſ ſenſibile nec eſt corruptū:niſi cū efficiſ ſenſibile: ⁊ q: gñō ſemper eſt ex oppoſitis erit gñatio ex ſenſibili ad ſenſibile ſi ergo inſenſibilia ſm ꝙ h⁹ dicunſ eſſe corrupta:q: ſȝ cōem modū loquēdi gñatio ſemp̱ eſt ex inſenſibilibus ſp̱ gñabiſ aliqd ex corrumptis. ¶ Deide cū diĉ.

¶ Merito igitur non d̓ficit gñō: gñatio enim entis:corruptio eſt non entis: corruptio autem entis generatio nō entis.

¶ Infert quoddā correlariū.vȝ.ꝙ merito ⁊ rōabiliter nūq̄ȝ deficit gñatio:q:.n.gñatio entis eſt corruptio nō entis: ⁊ corruptio entis generatio non entis:ſemp̱ poterit generatio ꝯtinuari. ¶ Deinde cum dicit.

T.c. 22. **¶ Sed hoc nō ens ſimpl'r queret aliqs vtrum aliqd̓ cōtrarioꝝ eſt:puta terra ⁊ graue non ens:ignis aūt ⁊ leue ens:aut non:ſed eſt ⁊ terra ens:non ens aūt materie terre ⁊ ignis ſimiliter.**

¶ Mouet qōnē de ſubiecto generationis: ⁊ duo faĉ ſȝ qȯ duas tales qōnes mouit:2ª ibi.(Et an alia.) Dicit g̊ ꝙ queret aliqs:vtꝝ hoc qȯ poniſ gñonis ſubm: ⁊ dicitur nō ens ſimpl'r:vtꝝ ſit aliqȯ ꝯrioꝝ: puta vtꝝ ſit terra qȯ eſt qd graue ⁊ nō ens vel ſit ignis qȯ eſt leue ⁊ ens:ſoluit di.aut nō.i.mā ⁊ ſubm gñonis nō ē aliquod p̃dictoꝝ: ⁊ eſt rō:q: non ſolū ignis:ſed ēt ipſa terra eſt ens abſolute loquēdo: lȝ forte cōp̱atiue poſſit dici non ens:mā aūt ignis ⁊ terre nō p̃t ſil'r dici ens:cuȝ ſimpl'r non ſit ens. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et an alia vtriuſq; materia. Aut non gñanſ ex īuicē neq; ex ꝯtrarijs. His.n. exiſtunt ꝯtraria. Igni igitur ⁊ terre aq̄ ⁊ aeri:Aut eſt qdē q̄liter eadē: eſt aūt q̄liter alia. Qȯ qdē.n. aliquādo ens ſubijcitur idem. Eſſe autē non idē de his q dem igitur in tantum dictum eſt.

¶ Mouet aliā qōnē:q: dato mām nō eſſe aliqȯ ꝯriorū ⁊ nō eē ignē nec terrā eſt qō:an ſit alia mā vtriuſq;: ⁊ nō eē eandē mām:q: non generarenſ ex ſeinuicem nec eēt generatio ex ꝯrijs:ſi eēt alia ⁊ alia mā generabiliū ⁊ corruptibiliū:vnū.n. ꝯrioꝝ nō fit aliud: ſed mā q̄ eſt ſub vno efficiſ ſub alio: ⁊ q: his.ſ. terre aq̄ aeri ⁊ igni exiſtūt ꝯria. ⁊ ſimpl'r generanſ ex ſeinuicē vna erit mā eoꝝ: ⁊ per ꝯñs vna mā erit oiū hñtiū ad ſeinuicē trāſmutationē: ⁊ ne aliqs crederet oino eſſet taliū vnā materiā oſtendit quō eſt vna: ⁊ quō nō:dicens ꝙ materia hoꝝ eſt qdē qualiter eadē: ⁊ q̄liter alia:q: q̄tū ad eēntiam: put eſt aliqd ens ꝙ qñq; ſubijciſ vni ꝯrioꝝ:qñq; alij eſt idē māle p̃ncipiū:ſed q̄tuȝ ad eſſe non ē idē.

¶ Ultimo epilogat.ꝙ de his tantum dictum eſt.

De gñone autē ⁊ alteratione dicamus quid differunt: dicimus enim alteras eſſe tranſmutationes adinuicem. T.c. 23.

¶ Poſtq̄ȝ phs determinauit de gñone ⁊ corruptione. In p̱te iſta determinat de alijs motibus ſimplicibus. ⁊ duo facit ſȝ qȯ ſuperius dixerat duos tales motus eē: videlicet alteratio ⁊ augmentū:primo ergo determiat de alteratione.ſcdo de augmento.ſcda ibi.(De augmētatione aūt reliquū.) In determinādo aūt de alteratione determinat de ea in cōparatiōe ad generationē: dictum eſt.n.alterationē ad generationē ordinari: ⁊ rurſum alteratio:q: eſt motus ad qualitatē maiorē ꝯueniētiaȝ hȝ cū motu ad ſubſtātiā q̄ȝ aliquis ali⁹ motus:ip̄a enim forma ſubſtātialis que per generationē introducitur quedā qualitas dici poteſt:vt diciſ.5.meta.nō autem pōt dici quedā q̄titas vel quoddā vbi. Potiſſim⁹ igitur modus determinandi de alteratiōe eſt determinare de ea per cōparationem ad generationem. In cōparando aūt alterationē ad generationē duo facit:q: primo dicit eas eſſe differentes. ſcdo huius differētiaȝ manifeſtat:ibi.(Qm̄ igitur eſt aliud.) Dicit ergo ꝙ ipſe vult dicere de generatione ⁊ alteratiōe:qd.i.ſȝ qd ⁊ qualiter differunt:dicimus.n.trāſmutatiōes has.i.trāſmutationes ſm has trāſmutationes ſiue trāſmutationes huiuſmodi eē alteras adinuicem:bonū eſt ergo earum differentias cognoſcere. ¶ Deinde cum dicit.

T.c. 25. T.c. 19.

¶ Quoniam igitur eſt aliud ſubm ⁊ aliȯ paſſio:que de ſubiecto īnata eſt dici: ⁊ ē tranſmutatio vtriuſq; hoꝝ.

¶ Aſſignat differentiā.ſcdo q: per huius differentiam q̄ȝ hȝ generatio ad alterationē differt ēt a ceteris motibus aſſignat differentiā generationis ad omnes motus:ibi.(Quoniā quidē igitur.) Circa p̃mū duo facit: q: primo tāgit quedā per que haberi poteſt differētia alteratōis ad generationē.ſcdo ex his que tetigerat aſſignat differentiā inter ea oſtendendo quid ſit vtrunq; eoꝝ:ibi.(Alteratio quidē eſt.) Dicit ergo ꝙ in re trāſmutabili eſt aliqd ſubiectum ⁊ aliquid aliud quod eſt paſſio q̄ eſt innata dici d̓ ſubō: ⁊ ſbdit ꝙ ē trāſmutatio vtriuſq; eoꝝ:ſubi.ſ. ⁊ paſſiōis. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Alteratio qdem eſt qñ manente ſubiecto ſenſibili ente trāſmutatur in eius paſſionibus aut cōtrarijs aut medijs: puta corpus ſanū eſt: ⁊ rurſus laborat manēs idē: ⁊ metallū qñq; rotūduȝ qñq; angulare idem ens.

¶ Ex dictis venatur differentiā inter generationem ⁊ alterationem oſtendendo quid ſit vtrunq; eoꝝ: ⁊ duo facit:q: primo facit quod dcm̄ eſt. ſecūdo declarat quedam dubia que poſſent oriri ex dictis eius:ibi.(In his autem ſi aliqua.) Circa p̃mū duo facit:q: primo oſtendit quid eſt alteratio.ſecūdo quid generatio: ibi. (Qñ autem totum.) Dicit ergo ꝙ tūc eſt alteratio qñ manēte ſubiecto ſenſibili ente actu trāſmutaſ h̓mōi ſubm in eius paſſionibus: ⁊ h̃ aut a ꝯrijs vt ſi a nigro in albuȝ: aut medijs vt ſi a fuſco in pallidū: ⁊ exēplificat di. puta corpus ē ſanū ⁊ rurſus poſtea laborat ⁊ fit egꝝ manens illud idē corp⁹: ⁊ metallū qñq; eſt rotūdū qñq; ē āgl'are manēſ idē ens ſȝ ſubāȝ ⁊ ſubȝ. ¶ Deiñ cū diĉ.

Quando

¶ Quando aũt totũ tranſmutaẽ nõ manente aliquo ſenſibili vt ſubiecto eodeꝫ: ſed q̃ſi ex ſemine toto ſanguis: aut ex aq̃ aer: aut ex aere omni aqua generatio iã hoc tale. huius autem coꝛruptio.

¶ Oſtendit quid eſt gñatio ⁊ quõ hꝫ eẽ ⁊ duo facẽ: qꝛ p̊ oñdit quõ hꝫ eſſe generatio ſimpl'r. ſcðo oñdit quõ eſſe

T.c.24. habeat generatio manifeſta. ſcða ibi. (Maxime aũt generabiẽ.) Dicit ergo ꝙ qñ totũ trãſmutaẽ i totũ nõ manente aliquo ſenſibili nec eodẽ ſubiecto. i. nõ manente eadem ſuƀa: ⁊ nõ ente ſenſibili ⁊ in actu. vt ex ſemine totũ. i. ex ſeie total'r fit ſanguis: aut ex aq̃ aer: aut ex aere oi. i. toto fit aq̃: h qð ẽ totale. i. cã totalis trãſmutationis eſt gño huius. coꝛruptio aũt hui⁹. ¶ Deide cũ diẽ.

T.c.24. ¶ Maxime autem generabiẽ ⁊ trãſmutabiẽ ex iſenſibili iſẽſibile: aut tactu: aut oĩbus ſenſibus: puta qñ aq̃ generaẽ aut coꝛrũpiẽ i aerẽ: aer. n. valde inſenſibile.

¶ Oñdit que ſit gñio mãifeſta: nã q̊tiẽſcũq3 totũ trãſmutatur totũ põt dici gñio ſimpl'r: ſed tunc eſt gñio maxia ⁊ manifeſta ſi trãſmuteẽ ex inſenſibili in aliõ ſenſibile: ſenſibile dico aut tactu aut oĩbus ſenſibus: ꝯdiuidit ãt tactũ ꝯ oẽs ſenſus: qꝛ ẽ ſenſibilioꝛ ⁊ mãlioꝛ oi ſenſu: iõ qñ aq̃ gñaẽ ex aere eſt gñio ſenſibilis: qñ coꝛrũpiẽ in aerẽ coꝛruptio ẽ ſenſibilis: aer. n. valde iſenſibiles hꝫ paſſiões: tũ qꝛ rarus: tũ ẽt: qꝛ p̃us cõpetit ei hũiditas q̃ ẽ v̊tus paſſiua q̃ꝫ cal'itas q̃ eſt actiua. ¶ Deinde cum diẽ,

¶ In his ãt ſi aliq̃ paſſio manet eadẽ cõtrarietatis i gñato ⁊ coꝛrupto puta qñ ex aere aq̃: ſi ãbo diaphana aut hũida: ñ opoꝛtet huiuſmodi alteram paſſionem eſſe in quod tranſmutatur.

¶ Declarat q̃dã dubia poſſibilia oꝛiri ex dictis: dixerat enim in generatione totũ trãſmutari in totũ: crederet g̃ aliquis ꝯ rõneꝫ gñonis eſſe ſi aliqd remaneret: iõ duo facit: qꝛ pꝛimo oñdit ꝙ remanere paſſionẽ ꝶꝫ ꝙ hmõi nõ vr̃ ꝯdicere generationi. ſcðo manifeſtat ꝙ remanere idem ſuƀm generationi ꝯdicit: ibi. (Si autẽ nõ.) Dicit ergo ꝙ in his generationibus ⁊ coꝛruptiõibus dubitaret aliqs ſi paſſio aliqua ꝯꝛietatis. i. alicuius ꝯꝛietis manet eadẽ in generato ⁊ coꝛrupto: puta qñ ex aere fit aq̃: ⁊ ſubdit ꝙ paſſio ſimbola p̃t remanere: qꝛ ſi ambo ſint diaphana vel frigida: non opꝫ hmõi in qð trãſmutatur eſſe alteꝝ. i. eſſe alteratum quãtũ ad paſſionẽ ſimbolaꝫ. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si aũt nõ erit alteratio. v̊. g. muſicus hõ coꝛruptus eſt: hõ aũt imuſicus gñatus eſt: hõ aũt manet illð idẽ: ſi qdẽ igiẽ huius nõ paſſio eſſet ꝶm ſe muſica ⁊ imuſica: huius quidẽ generatio eſſet: huius ãt coꝛruptio: ideo hois quidem hec eſt paſſio: hois aũt muſici ⁊ hois imuſici generatio quedã ⁊ coꝛruptio: nunc autem paſſio hec manẽte: iõq3 alẽatio ꝶꝫ talia.

¶ Oſtendit eẽ ꝯ rõnem generationis manere ideꝫ ſubiectũ. Continueẽ aũt ſic: lꝫ non videaẽ ꝯ rationeꝫ generationis manere eãdẽ paſſionẽ. eſt tñ ꝯ rationem eius manere idem ſuƀm: qꝛ ſi non. i. ſi nõ eſſet tranſmutatio ꝶm ſƀam ⁊ ſuƀm erit alteratio non gñio. v̊. g. muſic⁹ hõ coꝛruptus eſt: hõ aũt imuſicus generatus eſt. in hac ãt trãſmutatione manet idẽ ſuƀm: ſiquideꝫ igitur muſica ⁊ imuſica ꝶm ſe non eſſet paſſio hui⁹. i. hois: ſed ſupple ecõuerſo: hõ eſſet paſſio muſici cũ ex imuſico fieret muſicus eſſet ſimpl'r gñio qdẽ h⁹. i. muſici: cõruptio aũt h⁹ eſt. ſ. imuſici: nam in hac gñone maneret hõ: qð põitur eſſe paſſio: ⁊ nõ maneret muſicus: qð poniẽ eſſe ſuƀm: veꝝ qꝛ ꝶm veritatẽ: hõ non ſe hꝫ vt paſſio: ſꝫ vt ſuƀm: qꝛ hec. ſ. muſica eſt paſſio hois: iõ hois muſici ⁊ hominis imuſici non eſt gñio ſimpl'r: ſed gñio q̃dam ⁊ coꝛruptio q̃dã: iõ ſubdit: ꝙ qꝛ nõ ita ẽ: ꝙ hec. ſ. muſica ſe habet vt paſſio ⁊ manẽte ſuƀo ſit talis trãſmutatio: iõ ꝶm talia eſt alteratio nõ generatio. ¶ Notãdũ aũt non eẽ Nõn^m de intentione Ar̃. definire h: vtꝝ maneat eadẽ paſſio aut eadẽ qualitas ſimbola i generato ⁊ coꝛrupto: qꝛ de hoc infra diceẽ: ſꝫ intẽtio ſua eſt ꝙ ſi nõ manet idẽ ſubiectũ ⁊ fit variatio in foꝛma ſubſtãtiali: q̃ꝫtũcunq3 maneat eadem paſſio: nõ tolliẽ gñio ⁊ coꝛruptio: vtꝝ autẽ ſit poſſibile eãdem qualitatem remanere: ⁊ quõ p̃t manere eadẽ nõ eſt pñtis negocij: tñ ſi eſſet poſ'e ⁊ remaneret eadẽ paſſio trãſmutato ſuƀo talis idẽptitas non faceret gñonẽ eẽ alterationẽ: nec hoc ꝯdicit ſupius dictis: vꝫ tunc gñonẽ eẽ cũ totũ trãſmutaẽ in totum vt cũ ex toto ſemine ſanguis fit aial: nã accidentia non ſunt T.m.p. entia: niſi qꝛ ſunt entis: ⁊ ſi accñtia ſunt entis: h accñs h⁹ eſt entis: trãſmutato ergo ſubiecto totũ dr̃ trãſmutari ⁊ totum coꝛrũpi: ⁊ ſi maneret q̃lita vna aliq̃: qꝛ illa nõ remaneret: vt eſt coꝛrupti: ſed vt eſt generati: ſiẽ accidens in tm̃ eſt ens iq̃ꝫtũ ẽ entis: ita in tm̃ remanet in q̃ꝫtũ remanet entis. Cũ ergo ex aq̃ fit aer: qꝛ quicqd eſt in aere generato totũ eſt ibi vt eſt aeris: nõ auteꝫ vt eſt aqua: tota aqua dr̃ trãſmutata in totũ aerem: imo cũ in tali trãſmutatione planũ ſit manere mãm eãdẽ per eẽntiam: ⁊ tñ dicitur tota aq̃ trãſmutari in totũ aerẽ: qꝛ nõ manet mã: vt eſt aq̃: ſꝫ vt eſt aeris: ſic ſi maneret eadeꝫ paſſio: qꝛ maneret: vt eſt generati nõ vt eſt coꝛrupti totũ in totũ trãſmutari diceretur: ſi ergo fiat trãſmutatio in ſubiecto ⁊ in foꝛma ſubſtantiali: qꝛ mã ſimpl'r hꝫ eẽ per eſſe per foꝛmã ⁊ accñs: per ſubiectũ q̃ꝫtũcũq3 maneat eadẽ mã ⁊ eadẽ paſſio nõ tollet rõnẽ gñonis ſimpliciter: vtꝝ aũt eẽt mag] generatio ſimpl'r ſi nõ remaneret eadẽ paſſio: ⁊ vtꝝ ſit poſſibile eãdẽ paſſioneꝫ remare in 2° huius dicetur. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quando qdem igitur ꝶm q̃ꝫtũ eſt trãſmutatio ꝯtrarietatis augm̃tũ ⁊ diminutio: qñ aũt ꝶm locum latio: quando autẽ ſcðm paſſiones ⁊ quale: alteratio eſt: qñ autem nihil manet cuius alteꝝ paſſio ⁊ accidens vniuerſal'r ⁊ generatio eſt: huius autem coꝛruptio.

¶ Oñdit per hãc drĩã q̃ꝫ hꝫ gñio ad alterationẽ: vꝫ: qꝛ i ea eſt trãſmutatio ſƀalis oñdit gñonẽ differre ab alijs motibus: ſed in tranſmutatiõe ſƀali eſt duo cõſiderare: id qð p gñonẽ acqriẽ: ⁊ id qð gñoni ſubijcitur: duo itaq3 facit: pꝛimo. n. oſtendit gñonẽ differre ab oĩbus motibus q̃ꝫtum ad id: qð per gñonẽ acquiritur. 2° quãtum ad id quod generatiõi ſubijcitur. 2ª ibi. (Eſt autẽ hyle.) Dicit ergo ꝙ quando eſt tranſmutatio cõtrarietatis ꝶꝫ quãtũ: qꝛ acqriẽ ꝯꝛia q̃ꝫtitas: tunc eſt augmẽtatio ⁊ diminutio: qñ vero ꝶm locum dr̃ latio ſiue loci mutatio: qñ ãt ꝶm paſſionẽ ⁊ qualitatẽ diciẽ alteratio: ſꝫ quãdo

nihil

nihil manet ⁊ fit reſolutio ſm formā ſubālē: ⁊ nō manet idē ſubm: ſed ſcm̄ ē alteꝝ ⁊ diuerſum: cuius ſbiecti paſſio ⁊ accidēs ē generatio ⁊ corruptio ſlr .i. ſimplr.
Nōnᵐ ¶ Nōnᵐ ergo ꝙ adhoc ꝙ fit generatio nō ſuffic̄ ꝙ fiat tranſmutatio in ipſis accidentalibus vel in paſſionib⁹
Nōnᵐ ſed opꝫ eſſe trāſmutatiōeꝫ in ipſo ſubō: cuius ſunt accidentia ⁊ paſſiones. ¶ Nōnᵐ ēt ꝙ eo ipſo ꝙ non manet paſſio vt eſt ſubiecti corrupti dr̄ nō remanere: imo q: nec mā nec aliqd manet: vt ē corrupti dr̄ nihil remanere: ſed totū trāſmutari in totū. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Eſt aūt hyle maxīe ſubiectū qdē proprium gñonis ⁊ corruptionis ſuſceptibile: modo autem aliquo alijs tranſmutationibus: qm̄ omnia ſuſceptibilia ſubſtātia contrarietatem aliquoꝝ

¶ Sepat generationē ab alijs motib⁹ q̄ꝫtū ad id qō in ea ſubijcit̄: nam nō ſolū differt generatio ab alijs motibus q̄ꝫtū ad id qō per eā acqrit̄: vt q: acqritur ſuba. in alijs autem motibus acqritur accn̄s: ſed etiam differt rōne ſubiecti: q: maxime ⁊ ꝑprie qdē ſubm ſuſceptibile generationis ⁊ corruptionis eſt hyle. In alijs auteꝫ trāſmutatiōibus nō eſt hyle ſubm ꝑprie: ſꝫ aliquo mō: nam oīa ſubiecta aliaꝝ trāſmutationū ſunt ſuſceptibilia aliq̄ꝝ ꝯrietatū: ⁊ q: ſcða reducit̄ in ꝑmā: oēs ꝯrietates alioꝝ geneꝝ reducunt̄ in formā ⁊ ꝑuatōeꝫ: q̄ ſt̄ ꝑma ꝯrietas in genere ſube: q: ſicut ꝯrietates reducuntur in ꝯrietatē: ſic ſubiecta reducunt̄ in ſubm. ſubiecta aliaꝝ trāſmutationū reducunt̄ i hyle: qō ſubijcit̄ i trāſmutatiōe ſubſtātiali: iō hyle eſt aliq̊ mō ſubm aliarum tranſmutationum.

¶ De generatione quidē igr̄ ſiue eſt ſiue nō eſt ⁊ qūo eſt ⁊ de alteratione ðterminatum ſit hoc modo.

¶ Ultimo epilogat dicens. littera plana eſt.

T.cō. 25. **De augmētatōe reliquū ē dicere qūo differt a gñone ⁊ alteratōe: ⁊ qūo augm̄tat̄ vnūqðqꝫ ꝙ augmentatur ⁊ diminuit̄ qðcūqꝫ diminuit̄.**

¶ In ꝑte iſta determinat phs de augmēto: ⁊ duo facit: q: ꝑ ꝯtinuat ſe ad dicēda. 2° exeqt̄ de itento: ibi. (Scrutandū vtiqꝫ primū.) Dicit ergo ꝙ reliquū eſt dicere de augmētatiōe. dicet̄ g̊ de augmentatione ꝙ differt a generatione ⁊ alteratione: ⁊ ēt dicet̄ qūo augmētat̄ vnūquodqꝫ qō augmentatur: ⁊ qūo diminuuntur quecūqꝫ diminuuntur. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Scrutandū vtiqꝫ ꝑmū vtꝝ ſolū in circa quid eoꝝ differentia adinuicē: v̊bi. g. qm̄ hoc quideꝫ ex hoc in hoc trāſmutatio vt ex potentia ſubſtātia in actu ſbaꝫ gñatio eſt: que aūt circa magnitudinem augmētatio ⁊ diminutio: que aūt circa paſſionē alteratio. vtrorūqꝫ auteꝫ ex potenta entiū in actū trāſmutatio dcōꝝ ē.

T.cō. 26. ¶ Exeqtur de intēto: ⁊ duo facit ſm ꝙ duo ꝑmiſerat: ꝑmo. n. determinat de dr̄ia augmenti ad alios motus. 2° declarat circa qd ⁊ qualr hꝫ eſſe augmentū: ibi. (Circa qō aūt.) Circa ꝑᵐ tria facit: q: ꝑmo diſtiguit augmētuꝫ a generatione ⁊ alteratione. 2° ſepat ipſum a motu locali. 3° epilogat circa determinata. ſcða ibi. (Alio autem modo.) tertia ibi. (Qm̄ igit̄ trāſmutatio.) Circa ꝑmū duo facit ſm qō aſſignat duplicē differentiā augmenti ad generatiōeꝫ ⁊ alterationē. ſcða ibi. (Aut ēt mod⁹.) Dicit ergo primo ſcrutādū eē vtꝝ hoꝝ motuū ſit ſoluꝫ differentia eoꝝ adinuicem q̄ꝫtum ad genera ſiue q̄ꝫtū ad ꝑdicamēta: circa que fiunt: nam hmōi motus verſari circa diuerſa genera nō eſt dubiū. v. g. qm̄ tranſmutatio que eſt ex hoc in h̄. i. ex ſubſtantia in ſubſtantiaꝫ: vt ex potētia ſubſtātia in actu ſubſtātiā eſt generatio: que eſt circa magnitudinē augmētatio: que eſt circa paſſionem: ideſt circa qualitatē alteratio: trāſmutatio. n. vtrorūqꝫ dictorum. ſ. tam alterationis q̄ꝫ augmēti eſt ex potentia entium in actu: oīs. n. mot⁹ ē ex potentia in actū: cum ſemper motum mobile acquirat aliquid quod nō habebat actu: erat tamen in potentia ad habendū illō. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Aut etiā modus differt trāſmutatōis. Uidetur aūt ꝙ alteratur non ex nec̄itate trāſmutans ſm locum neqꝫ quod generat̄: qō aūt augmētat̄ aut diminuit̄.

¶ Ponit ſcðaꝫ differentiā. nam augmentum non ſoluꝫ differt a generatiōe ⁊ alteratōe: rōne generis circa qō eſt: vt q: eſt circa q̄ꝫtitatē: generatio vero circa ſubſtantiā: alteratio aūt circa qualitatē: ſed ēt ſꝫ tranſmutationem localē: nā modus trāſmutatiōis augmenti differt a modo tranſmutatiōis generationis ⁊ alterationis: q: illud qō alterat̄ non de nec̄itate trāſmutat̄ ſm locū: neqꝫ qō generat̄ nec̄e eſt tranſmutari ſm locū: ſed qō augmentatur aut diminuitur ſupple de neceſſitate trāſmutat locum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Alio aūt mō ab eo qō fert̄: qō fert̄ quidem enim vniuerſum alterat locum. qō augmentatur quidem queadmodū qō deducitur. hoc enim manente particule tranſmutarentur ſecundum locum.

¶ Separat motū augmenti a motu locali. Et notandū ꝙ ſeparare motū augmenti a generatione ⁊ alteratione ꝑtinet directe ad iſtud caplm ⁊ quodāmō ad hunc librū: in quo intenditur de motu ad formaꝫ: ſed ſepare augmentū a motu locali eſt quodāmō incidens: cuꝫ h̄ nō intendat̄ de motu ad vbi: hoc tm̄ incidēs ex hoc venit: dixerat. n. augmentū ⁊ diminutionē mutare locuꝫ: ne g̊ aliqs crederet ꝙ ſilr eſſet tranſmutatio localis in augmēto ⁊ in motu ad vbi oñdit ꝙ nō: iō duo facit ſm qō duplr ſeparat motū augmēti a motu locali. nā ꝑmo ſeparat ipſum a motu locali recto: ſecūdo a ſperico: ibi. (Non queadmodū.) Dicit g̊ ꝙ augmētū mutat locuꝫ: ſed hoc eſt alio mō ab eo qō fertur localiter. nā qō fert̄ loquendo de motu recto alteratur. i. tranſmutatur ſm vniuerſum locū: ſed quod augetur nō mutat totū locū: ſed queadmodū illud qō deducit̄. i. qō extendit̄ manēte eo in eodē loco: ꝑticule trāſmutāt̄ ſm locū: q: nō mutat locū ſm totū: ſed ſm ꝑtē: ſic ēt qō augetur ſm ꝑteꝫ mutat locū ꝓut occupat locū maiorē. ¶ Deide cū dic̄.
Nōndū

¶ Non queadmodū que ſpere. he. n. in ſimili loco tranſmutant̄ manente toto. q̄ aūt eius qō augetur ſemꝑ in amplioreꝫ locū: in miorē āt q̄ eius qō diminuitur.

¶ Oſtendit augmentū nō trāſmutare locū: ſicut ſpa dicens: particulas augmenti nō trāſmutare locū cuꝫ ſint

ſicut

ſicut ꝑticule que ſunt ſpere: qꝛ in motu ſperico manen-
te toto in ſimili loco.i.in loco equali ⁊ eodem: he.ſ.ꝑti
cule ſpere trāſmutant̃ ſm locū: augmentatū.n.⁊ dimi-
nutū nūq̄ꝫ eſt in loco ſimili vel equali: ſed ꝑtes q̄ ſt̃ eiꝰ
qͦd auget̃ ſunt in locū plenū occupādo maioꝛē locū: ꝑs
vͦo que eſt eiꝰ qͦd diminuit̃ i mioꝛē. ¶ Deinde cum dic̃.

¶ Quoniam aūt tranſmutatio differt nō
T.c.29. ſolū in circa que: ſed ſic eius quod gene-
ratur ⁊ alterat̃ ⁊ augmētat̃ māifeſtū ē.

¶ Epilogat circa determinata dicens: manifeſtū eē ꝙ
trāſmutatio eius: qͦd generat̃ ⁊ alteratur ⁊ augmentat̃
non ſolū differt in generibꝰ circa que ſunt tales motuꝫ:
vt qꝛ augmentū eſt circa q̄ꝫtitatē ⁊ nō alie trāſmutatio
nes: ſed ēt differt in ſitu.i.in modo trāſmutationis loca
lis: qꝛ augmentata de neceſſitate trāſmutant locū: non
tamen ſic eſt de generato ⁊ alterato.

CIrca qd aūt eſt trāſmutatio aug
mētatiōis ⁊ diminutionis: circa
T.c.27. magnitudinē aūt vr̃ eē augeri ⁊
diminui. Et qualiter ſuſcipiendū.

¶ Oſtenſo quō differt augmentū ab alijs motibus. In
ꝑte iſta oſtendit circa qd ⁊ qualiter hꝫ eſſe augmentū:
⁊ duo facit: qꝛ pꝛimo ꝑmittit qͦd intendit. ſcd̄o exeq̄t̃ de
intento: ibi (Utꝝ ex ipotētia.) Dicit ergo ꝙ dicēdū eſt
circa quid eſt trāſmutatio augmentationis ⁊ diminu-
tionis: nam augeri ⁊ diminui vident̃ eſſe circa magni
tudinem: ideo ſuſcipiendū eſt qualiter circa magnitudi
nem talia ꝯtingant. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Utꝝ ex impotentia quidem magnitu
dine ⁊ coꝛꝑe: actu vͦo icoꝛꝑeo ⁊ ſine ma
gnitudīe gn̄ari coꝛpꝰ ⁊ magnitudo: ⁊ hͦ
dupl'r ꝯtingit dici: q̄liter augm̄tatio fit:
vtꝝ ex ſeꝑata ipſa ſm eſſe materia: aut
exiſtente in alio coꝛpoꝛe.

¶ Exeqtur de intento: ⁊ duo facit ſm ꝙ augmentū du
pliciter pōt ſumi: large ⁊ ꝓpꝛie: large.n.ſemꝑ cū q̄ꝫtum
addit̃ quāto augmentū efficitur: ſm quē modū ⁊ iaia
ta creſcunt: augmentatur.n.ꝑies cū lapis lapidi addit̃:
pꝛopꝛie aūt augmentū ſumitur cū quelibet ꝑs aucti eſt
aucta: vt cū per nutrimentū ad ſingulas ꝑtes alimētū
trahitur: ⁊ ſic non augmentant̃ niſi aīata. Et ſic̃ dupl'r
pōt ſumi augmentū: large: ⁊ ꝓpꝛie: ſic ⁊ aliqua pn̄t re-
ſpicere augmentū cōiter: aliqua vͦo ꝓpꝛie: duo ergo fac̃
ph̄s: ꝑmo.n.ingrit que reſpiciunt augmentū cōiter: vt
ꝙ augmentum fit ex aliquo coꝛpoꝛeo ⁊ q̄ꝫto. ſcd̄o inue
ſtigat reſpicientia augmentum ꝓpꝛie: vt ꝙ quelibet ꝑs
aucti dꝫ eē aucta: ⁊ quelibet ꝑs diminuti dimiūta: ⁊ ce
tera hmōi: 2ᵃ ibi. (Suſcipiendū vtiq̄ꝫ magis.) Notādū
T.c.32. aūt ꝙ ſubm̄ circa qͦd verſatur augmentū pōt accipi du
Notādū pliciter.ſ.radicaliter ⁊ ꝓpꝛie. Radicaliter.n. ſubꝫ in ge
neratione eſt aliquo modo ſubm̄ in alijs trāſmutationi
bus: vt ſupꝛa dicebat̃: pꝛopꝛie tn̄ quelibet trāſmutatio
hꝫ ſubꝫ ſuū ⁊ addit ſubm̄ cuiuſlibet trāſmutationis ſu-
pꝛa ſubm̄ generationis. duo g̃ facit ſm qͦd ex ſubo aug
menti dupl'r oſtendit augmentū fieri ex q̄ꝫto ⁊ coꝛꝑeo.
nam pꝛimo oñdit hoc ex ſubo augmenti ſiue ex eo cir-
ca qͦd verſatur augmētū radicaliter. 2ͦ ex eo circa qͦd vͦ
T.c.31. ſatur ꝓpꝛie. 2ᵃ ibi. (Amplius aūt talis.) In pꝛima parte
intēdit talē rōnē: mā circa quā verſat̃ generatio nālis
nūq̄ꝫ eſt ſeꝑata a coꝛpoꝛeitate ⁊ magnitudīe: ⁊ ab hꝰi
foꝛmis ⁊ moꝛpheis: ſꝫ idē eſt ſubm̄ gn̄onis nāl' ⁊ aug
menti: ergo idem circa qͦd verſabit̃ augmētū nūq̄ꝫ erit
ſeꝑatū a coꝛꝑeitate ⁊ magnitudine: tria ergo facit ſꝫ ꝙ
hec ratio tres ꝑtes hꝫ. Nam ꝑmo oñdit mām nūq̄ꝫ ſe-
parari a coꝛꝑeitate ⁊ magnitudine. 2ͦ manifeſtat eādē
eē mām: ⁊ idem eē ſubm̄ augmenti ⁊ generationis nā
lis: tertio ꝯcludit id circa qͦd verſat̃ augmētū: ⁊ ex quo
fit augmentū nō eē ſeꝑatū a magnitudine ⁊ coꝛpoꝛei-
tate. 2ᵃ ꝑs ibi. (Qm̄ āt ē ⁊ ſbe coꝛꝑee māe.) 3ᵃ ibi. (Ma T.cō.
nifeſtum aūt ex queſitis.) Pꝛima ꝑs in qua oñdit māꝫ 31.
generationis nālis nō ſeꝑari a magnitudine ⁊ coꝛꝑei-
tate: diuidit̃ in ꝑtes duas ſm qͦd dupl'r hoc oñdit. ꝑ.n. T.cō.
oñdit hoc rōnibus ad ipol'e. 2ͦ rōnibus oſtēſiuis. 2ᵃ ibi. 29.
(Sꝫ nec pūctos.) Circa ꝑmū tria facit: qꝛ ꝑmo ſub di-
ſtinctione ꝑmittit modos qbus pōt intelligi mām eē ſe
paratā a coꝛꝑeitate ⁊ magnitudīe. 2ͦ modos illos ipꝛo T.cō.
bat. 3ͦ ꝯcludit mām inſeparatā eſſe. 2ᵃ ibi. (Aut impoſſi 29.
bile.) 3ᵃ ibi. (Meliuꝫ ergo oibus.) Dicit ergo ingrendū
eſſe vtꝝ coꝛpus ⁊ magnitudo generari poſſit ex coꝛpo
re ⁊ magnitudine in potētia nō in actu: ſꝫ actu erit icoꝛ
poꝛeū ⁊ ſine magnitudine: ⁊ qꝛ vt circa finē lectiōis di
cetur idē eſt ſubm̄ generationis nālis ⁊ augmēti: ſi ge
nerabit̃ coꝛpus ex non coꝛꝑe augmētabit̃ ēt ex nō coꝛ-
poꝛe: ⁊ qꝛ fieri gn̄o ⁊ augmētū ex nō coꝛpoꝛe ⁊ ex mā
nō ſeꝑata a coꝛpoꝛeitate ſimpl'r dupl'r ꝯtigit dici: iͦ in-
grēdū ſi hoc eſt veꝝ qual'r fiat augmētatio vtrum fiat
ex mā ſeꝑata ſm ſe nō ſolū ſꝫ eē ſed in loco: aut fiat ex
mā ſeꝑata a coꝛpoꝛe ſm locum: ſed exiſtente in aliquo
coꝛpoꝛe. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Aut īpoſſibile vtrunq̄ꝫ: ſeꝑata.n.ens:
aut nullū poſſidebit locū: vt pūctꝰ aliqs
aut vacuū erit: aut coꝛpus nō ſenſatum.
Hoꝝ aūt hoc qdē tūc ꝯtingit: hoc aūt
neceſſe in aliquo eſſe. Semꝑ.n. alicubi
erit quod generat̃ ex eo. Quapꝛopter ⁊
illud aut ſm ſe aut ſm accidens.

¶ Impꝛobat vtrūq̄ꝫ mēbꝝ. Ad cuius euidentiā notan
dum māꝫ ſm veritatē nō eſſe ſeꝑatā a coꝛpoꝛe loco. ita
ꝙ mā ſit qd ꝑ ſe exn̄s ſine coꝛꝑe: imo qꝛ ē in ipſo coꝛꝑe
in eodē loco exiſtit in quo eſt coꝛpus: rurſum nō ē ſepa
ta ſm eē: vt ſic ſit in eodē loco mā ⁊ coꝛpus in quo ē ſi-
cut vinū ⁊ doliū ſunt in eodē loco: qꝛ aliud eſt eē vini ⁊
aliud dolij. duo g̃ facit: qꝛ ꝑͦ ꝓbat mām nō eē ſeꝑataꝫ a
coꝛpoꝛe loco. 2ͦ oñdit eā nō eſſe ſeꝑatā ſm eē: ibi. (Sꝫ
ſi in aliquo exiſtit.) Dicit g̃ ꝙ aut īpoſſibile eſt vtrunq̄ꝫ
videlꝫ mām eſſe ſeꝑatā ⁊ loco ⁊ eē: qꝛ ſi eſt ens.i.exn̄s
ſeꝑata loco a coꝛꝑe tunc nullū poſſidebit locū: erit g̃ vl'
ſic̃ aliqs pūctus vl' ſic̃ vacuū ſiue ſic̃ coꝛpꝰ iſenſatū: va
cuū.n.⁊ coꝛpꝰ iſenſatū idē ē: vl' erit ſic̃ coꝛpꝰ iſēſatū.i.ſic̃
coꝛpꝰ nō occupās locū: h āt hoꝝ dcōꝝ qͦdcūq̄ꝫ pōat̃ nō
ꝯtigit rōnabil'r ponere. nā h.i.mā ⁊ ſubm̄ ex quo gn̄a-
tur aliqd neceſſe eſt eē in aliquo loco. In eodē.i.loco in
quo erat id qͦd eſt coꝛruptum eſt poſtea id qͦd eſt gene-
ratum: ⁊ qꝛ qͦd generat̃ ex eo.i.ex ſubo aliquo ſemꝑ eſt
alicubi: quapꝛopter: ⁊ illud ex quo fit generatio vel ſm T.
eē vel ſm accidens ſupple neceſſe eſt alicubi eſſe: ſed ſi 29.
mā poneretur ſeparata magnitudine ⁊ pōeretur per ſe
exiſtere nō eēt in loco: nec per ſe nec per accidēs: ergo
nihil poteſt fieri: quia tunc factum ex ea nuſquaꝫ eſſet.
¶ Deinde cum dicit.

¶ Sed ſi in aliquo exiſtit ſi qdē ſeꝑatum T.cō.
ita vt nulliꝰ ſm ſe aut ſm accn̄s aliqd ſit 28.
contingunt multa ⁊ impoſſibilia.

Impꝛobat

¶ Improbat ſcḋm membꝝ.vȝ.ꝙ mã non eſt ſeparata ẜm eſſe: ⁊ duo facit: quia primo dicit ad hanc poſitionem ſeq̃ ĩpoſſibilia. ſcḋo narrat ĩpoſſibilia illa: ibi. (Dico aũt.) Continuef ſic: vt pȝ nõ poteſt poni materia ſeparata: ⁊ per ſe exiſtere: ſȝ ſi diceref ꝙ eſt in aliq̃ corpore: ⁊ nõ eſt ſepata loco: ſed exiſtit ſi qdẽ qd ſepatũ. ſup ple ẜm eſſe: ita vt nullius corpis ſit aliqd p ſe nec p accidens: ſicut vinũ eſt in vaſe: tñ q: ſepatũ ẽ a vaſe ẜȝ eẽ nihil eſt vaſis nec per ſe nec per accñs: ſi ſic dicam⁹ de mã multa ĩpoſſibilia ↄtingũt. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Dico auteȝ.ṽ.g. ſi generabitur aer ex aqua non aqua erit tranſmutata.**

¶ Narrat illa ĩpoſſibilia q̃ ↄtingũt ſic dicẽtibus: ⁊ tria facit ẜm ꝙ tria talia incõueniẽtia adducit. 2ᵃ ibi. (Sȝ ppterea.) 3ᵃ ibi. (Amplius neq̃ȝ.) Dicit ergo: bñ dico ꝙ multa ĩpoſſibilia ſequunf ad dicẽtes mãȝ eſſe in corpore: ⁊ nõ eſſe ſepatã ab eo loco ẜm eſſe: q: ſi hoc eẽt aer poſſet generari ex aq̃ ſiue ex mã que eſt in aqua: aq̃ nõ tráſmutata: qḋ eſt incõueniens: cuȝ.n. generatio vnius ſit corruptio alterius: q̃.n. differunt ẜm eſſe per ſe loq̃n do: ⁊ ẜm ꝙ hmõi põt eſſe tráſmutatio in vno: alio non tráſmutato: nõ oȝ ergo aquã tráſmutari: ad h ꝙ mã que eſt in ea aliqd generef: cũ ponaf nõ eſſe idẽ eẽ aq̃ ⁊ mãe que eſt in aqua. ¶ Deide cum dicit.

¶ **Sed ppea ꝙ vt in vaſe aqua ineſt materia eius cuius eſt. Infinitas eni nihil p hibet mãs eẽ. Quapropẽ ⁊ gñari actu.**

¶ Adducit ſcḋm incõueniẽs dicens: ꝙ ppea quia ponitur: ꝙ vt aqua eſt in vaſe: ſic mã eſt ei⁹ in quo eſt: nihil prohibet infinitas mãs eſſe in aliquo: vt infinitas mãs eſſe in aqua: nã cũ materia non occupet locum: ⁊ ponatur ſic eſſe in aqua: vt aq̃ in vaſe: qua rõne in aqua põt eſſe vna mã: pari rõne in ea poterunt eẽ infinite materie: nam ſi aqua non occupat locum ĩfinite aque pñt eẽ in eodẽ vaſe: ⁊ q: ſemp ex mã poteſt aliqd generari in finita actu poſſent generari ex ipſa aqua in qua eẽnt infinite mãe: qḋ eſt incõueniẽs: nõ enim ex eodẽ finito infinita actu generari poſſent. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Amplius neq̃ȝ ſic videtur gñari aer ex aq̃ vt exiens a manente.**

¶ Adducit 3ᵐ ĩcõueniẽs: nã eſt ĩcõueniẽs hec pō: q: repugnat appẽtibus: nã ſi mã eẽt in aq̃: ſicut aqua in vaſe generatio nihil eẽt aliud: niſi exitus a manente: ſicut n. aqua exit a vaſe manente: ⁊ pmanente vaſe ſine tráſmutatiõe: ſic exiret ab aqua: qḋ generaref ex mã exñte in ipſa aqua: ſed hoc repugnat apparentibus: nõ.n. videf generari aer ex aqua vt exitus a manẽte: imo non ex aq̃ manente: ſȝ ex aqua tráſmutata ⁊ corrupta ẽ aer generatus. ¶ Ultimo cum dicit.

¶ **Melius ergo omnibus inſeparatũ facere mãȝ eſſe: vt entem eãdem ⁊ vnã numero: rationem autem non vnam.** T.cõ. 29.

¶ Concludit mãm inſepataȝ eẽ dicens ꝙ oibus. i. inter oia melius eſt facere mãm eẽ inſepatã a corpe ⁊ a magnitudine: ⁊ facere eam non entem eãdẽ: ⁊ vnã numero per eẽntiã: ratione autem. i. ẜm formaȝ ⁊ eẽ debem⁹ eam facere non vnam.

Sed neq̃ȝ puncta ponẽdũ neq̃ȝ lineas corpis mãm: pp eaſdẽ cauſas: illud aũt cuius hec vltia materia eſt: q̃re neq̃ȝ vnq̃ȝ neq̃ȝ ſine paſſiõe poſſibile eſt eſſe neq̃ȝ ſine forma.

¶ Poſitis rationibus ad ĩpoſſibile ꝙ mã nõ põt ſepari a magnitudine ⁊ corporeitate. In pte iſta ponuntur tres oſtenſiue. ¶ Ad cui⁹ euidentiã aduertendũ ꝙ ĩdiuiſibile ẜm ꝙ hmõi: ⁊ ſine magnitudine põt ĩtelligi aliqd dupl'r: negatiue ⁊ priuatiue: negatiue.n. pũctus eſt ĩdiuiſibilis: q: non poteſt diuidi: ſic ẽt ⁊ linea eſt ĩdiuiſibilis non ſimpl'r: ſed ẜȝ latitudinẽ: priuatiue ṽo materia ẜm ſe ↄſiderata eſt ĩdiuiſibilis: q: non poteſt diuidi ẜm ſe: eſt tñ apta nata diuidi per q̃titatẽ: priuatio eniȝ ſupra negationẽ addit aptitudinẽ: pũctus igr̃ eſt indiuiſibilis ſoluȝ negatiue: q: nec diuidif: nec eſt aptus natus diuidi. duo ergo facit phs in oſtendendo mãm ẜm qḋ exiſtit: ⁊ vt eſt aliqd in effectu: non eſſe ſepatã a magnitudine. ⁊ nõ eẽ quid indiuiſibile negatiue: ſicut pũctus: vel ẽt ſicut linea que aliquo modo eſt ĩdiuiſibilis negatiue: inq̃tuȝ ẜm latitudinem nec diuiditur: nec eſt apta nata diuidi. ſcḋo oſtendit eã nõ eẽ quid indiuiſibile priuatiue: vt ꝙ actu mã nullaȝ habeat magnitudinẽ nec q̃titatẽ: ſed ſolũ ſit potẽtia diuiſibilis: ⁊ ſit apta nata ꝙ ſit q̃ta ⁊ magna. ſcḋa ps ibi. (Generaf qdẽ igr̃.) T.c. 30. Dicit ergo ꝙ non eſt ponẽdũ mãm eſſe pũctos neq̃ȝ eẽ lineas corpis pp eaſdem cauſas. i. ppter eaſdem poſitiones: quas ſupius tetigimus. Ille.n. eedem rõnes ducentes ad impoſſibile oſtendẽtes mãm nõ eẽ ſepatã a magnitudine: q: tunc mã nõ eẽt alicubi: oſtendere poſſunt mãm nõ eẽ puncta per ſe exñtia: nec linee p ſe exñtes: punctis.n. ⁊ lineis ẜm ꝙ hmõi non debetur loc⁹ ⁊ ſicut ppter illas cãs: ⁊ ppter illas rões ducẽtes ad impoſſibile ſuperius tactas oſtendi poteſt mãȝ non eẽ puncta nec lineas: ita poſſunt adduci rões oſtẽſiue ad oſtẽdendũ hoc idem: nam puncti ⁊ linee habent rõnẽ vltimorꝝ ⁊ terminorꝝ: mã enim de ſe eſt quoddã ĩterminatum: interminatũ.n. non eſt ipſi termini: ſed eſt id qḋ p terminos terminaf ⁊ vltimaf: materia igiẽ non eſt pũcti nec linee: ſed eſt id cuius h. ſ. linee ⁊ puncti ſunt vltima ⁊ termini: ⁊ q: terminabile nõ ſepatur a ſuo termino: cũ mã terminef ⁊ finiaf per pũcta lineas formaſ ⁊ paſſiones: ſicut nũq̃ȝ eſt mã ſine pũctis ⁊ ſine lineis vl' ſine magnitudine: ita nũq̃ȝ eſt poſſibile eã eẽ: neq̃ȝ ſine paſſione: neq̃ȝ ſine forma. ¶ Deinde cum dicit. T.c. 30.

¶ **Generatur qdem igitur ſimpl'r alterũ ex altero: queãdmodũ ⁊ in alijs ðtermĩnatũ ẽ: ⁊ ab alio aut actu ente aut hõgenus aut homoideus. ṽ.g. ignis ab igne: aut homo ab homine aut ab actu: durũ enim a non duro generatur.**

¶ Poſtq̃ȝ oſtendit mãm nõ eẽ quid indiuiſibile negatiue: q: nõ eſt pũcti neq̃ȝ linee oñdit eaȝ nõ eſſe qd indiuiſibile ꝑuatiue: vt ꝙ ſit actu ſepata ab omni magnitudine ⁊ ab oibus paſſionibus: ⁊ eſt rõ ſua talis q̃cquid fit: fit a ſibi cõuenienti aliquo modo: naȝ vt eſt determinatum in aliꝭ. vt in. 7. meta. cuȝ generatur alterꝝ ex altero ſimpliciter: ⁊ generaf ab alio ente actu: vl' generatur ab eo: qḋ eſt actu hõgeneos. i. eiuſdẽ generis: vl' ab eo quod eẽ actu homoideos. i. eiuſdẽ ſpẽi. ṽ.g. generaf hõ ab hoie: ⁊ ignis ab igne: ſunt aũt eiuſdẽ ſpẽi hõ cuȝ hoie: ⁊ ignis cũ igne: ſȝ aliq̃ñ gñatio eſt ab actu ẜȝ idẽ genus: gñaf.n. durꝝ a nõ duro: q: generatur a frigido. frigidũ.n. cõſtringit ⁊ indurat: quicquid tñ ſit ſemp generaf aliqd a ſibi ↄuenienti aliquo modo. ita ꝙ agẽs ⁊ patiẽs in pñ⁹ ſunt diſſimilia: in fine ṽo ſilia: ſed ſupplẽdum ꝙ mã ſepata ab oi actu ⁊ ab oi corpeitate: nec eſt ſilis: nec eſt diſſimilis: opȝ ergo tã gñans q̃ȝ id ex quo gñatur T.c. 30. 7.31.

gñatur

generatur eſſe aliqd in actu:nūq̈ ergo materia ex qua fit generatio erit īdiuiſibilis ꝑuatiue:vt ꝙ ſit ſepata ab omni actu ꝛ ab omni magnitudine:lʒ ſit apta nata eſſe q̄ta ꝛ magna. ℭ Item ſequit̄ illa pars.

T.c.31. ℭ **Oīm aūt eſt ꝛ ſbe coꝛpoꝛee mā coꝛpis talis:coꝛpus.n.cōe nullū.eadē paſſiōis ꝛ magnitudis eſt:rōe qdeʒ ſepata: loco āt nō ſeparata.niſi ꝛ paſſiōes ſepabiles.**

ℭ Que fuit diuiſa ꝯtra totū ꝑcedens. Continuet̄ auteʒ ſic. Poſtq̄ oſtendit mām generationiſ naturalis nō eē ſeparatā ab omni coꝛpoꝛeitate ꝛ ab omni magnitudie. In pte iſta oſtendit eadē eſſe mām augmenti ꝛ generatiōis nālis. Intendit aūt talem rōnē. augmentū videtur reſpicere coꝛpus: ꝛ q̄tū ſm ſe.gn̄atio vo reſpicit coꝛpus in eo ꝙ naturale:ſed ideʒ eſt coꝛpus: ꝛ coꝛpꝰ nāle: cū non ſit dare aliqd̄ coꝛpus ſepatum:qd̄ ſit cōe ad coꝛpus ſm ſe: ꝛ ad coꝛpus nāle.ergo eadeʒ erit mām ſubſtantie coꝛpoꝛee: ꝛ ſbe talis coꝛpoꝛis.i.coꝛpis nālis: ꝛ ſi eadē eſt mā coꝛpoꝛis: ꝛ coꝛpoꝛis nālis: eadē erit materia paſſiōis.i.coꝛpis paſſionati ſiue coꝛpis nālis: ꝛ ꝑ ꝯn̄s gn̄onis que reſpicit coꝛpus tale ꝛ magnitudis.i. augmētatiōis q̄ reſpicit coꝛpus magnū:rōe ḡ ꝛ itellectu ſepata eſt mā generationis ꝛ augmenti.loco aūt.i. ſubiecto ꝛ re nō eſt ſepata mā huius ꝛ illiꝰ:niſi qs poneret paſſiones ſepabiles a ſubſtātijs:ſi enim paſſiōes ſepabiles eſſent:alia eſſet mā magnitudinū ꝛ paſſionū ꝛ aliud eſt coꝛpus: ꝛ coꝛpus nāle: ꝛ per ꝯn̄s aliud eſſet materia generatiōis ꝛ augmēti:ſed de hoc in declarationibꝰ tangetur. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ **Manifeſtum aūt eſt ex queſitis: qm̄ nō eſt augmentatio trāſmutatio ex pōa magnitudie:actu aūt nullaʒ hn̄tem magnitudinē. Sepatuʒ.n.eſſet cōe qdem. hoc āt qūo īpoſſibile dcm̄ ē in alijs ꝑus.**

ℭ Concludit ꝯcluſionē ꝑncipal'r intentā: nam ſi mā generationis nālis nūq̈ eſt ſeparata a magnitudie ꝛ coꝛpoꝛeitate: ꝛ eadem erit mā generationis ꝛ augmenti: manifeſtū eſt ex queſitis.i.ex inueſtigatis: qm̄ augmētū non eſt trāſmutatio ex potētia magnitudine:actu āt nullā magnitudinē hn̄tē:q2 ſi hoc eſſet:ſepatū eſſet qdem qd̄ eſt quid cōe.i.ſepata eſſet materia a coꝛpoꝛeitate:qd̄ eſt qd cōe: ꝛ vna in habentibus eam:vel al'r ſeparatū eſſet qd cōe.i.ſeparatū eſſet aliqd̄ coꝛpus: qd̄ ē cōe ad coꝛpus ſm ſe ſumptū vel ad coꝛpꝰ nāle: quod ē inconueniēs:vt priꝰ dicebat̄: vel etiam vt dictum eſt in alijs:q2 in de celo ꝛ mūdo oſtenſum eſt hoc eſſe impoſſibile: ꝛ ſi nō ē aliqd̄ coꝛpꝰ: ꝛ coꝛpꝰ nāle: ꝛ non eſt alia materia ſm rem augmēti ꝛ generatiōis nūq̈ mā augmenti ſepata erit a magnitudine ꝛ coꝛpeitate ſicut nec materia generationis. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ **Amplius āt talis trāſmutatio nō augmentationis pꝛopꝛia: ſed generationis. Augmentatio.n.eſt exiſtētis magnitudinis additamentū. diminutio auteʒ minoꝛamentū.ideo oʒ habere aliquaʒ magnitudinē qd̄ auget̄. quapꝛopter nō eſt ſine magnitudie mā.opʒ autem etiaʒ ꝛ augmentationeʒ ꝛ in actu magnitudis. gn̄atio āt magni cōpis nō augmētatio.**

ℭ Adducit rōeʒ ſumptā ex pte ꝓpꝛij ſubiecti augmēti: nā ꝙ ſubiectū in generatione eſt coꝛpus ꝛ ens in actu: hoc eſt per accidens:q2 ens in potētia eſt ꝓpꝛiū ſubm generationis:cū illud ens in potentia nūq̈ actu ſepat̄ a coꝛpoꝛeitate:ſed in augmēto h̄ eſt per ſe: q2 ſubiectū pꝛopꝛiū in augmētatione eſt coꝛpꝰ habens magnitudinem in actu:ideo ait ꝙ talis trāſmutatio in qua ꝓpꝛiū ſubiectū eſſet ens in potentia nō coꝛpꝰ in actu non eſſet ꝓpꝛia materia augmētationis:ſed generationis: ꝛ dicit pꝛopꝛia:q2 aliquo modo eſt eadē: ꝛ ideʒ ſubm generationis ꝛ alterationis: ꝓpꝛiū tn̄ ſubiectū h ꝛ ibi differt: ꝙ aūt in augmēto nō ſolū ſit ꝑ accidēs: ſed etiam per ſe ſupponere coꝛpꝰ ꝛ magnitudinē:pʒ:q2 augmētatio ē exn̄s additamentū magnitudis: ꝛ diminutio eſt minoramentū:ideo opʒ aliquā magnitudinem hr̄e:qd̄ augetur ꝛ qd̄ auget:quapꝛopter non ſine materia magnitudine.i.nō ſine mā cū magnitudine opʒ eſſe augmētū: ꝛ ēt oʒ eſſe materia in actu.i.ſm actum magnitudis. al'r enim magꝭ eſſet gn̄o coꝛpis:nō augmētatio. ℭ Sʒ videtur ꝙ ſibi phs ꝯdicat:nam ſuperiꝰ dixerat mām generationis nō ſepari a magnitudie:h aūt videt̄ innuere ꝙ in augmento materia nō ſepatur a magnitudine: in gn̄one āt nō ſic. ℭ Ad qd̄ dici poteſt ꝙ tam in augmēto q̄ in generatione ſemp materia eſt ꝯiuncta magnitudini:ſed in augmētatione vr̄ eſſe per ſe: in generatione autem non eſt per ſe:ſed per accidēs. Dubm

SUſcipiēdū vtiq̈ magis q̄ſi tāgētes qōnē a ꝑncipio. q̄lis alicuiuſ entis augmētari ꝛ diminui cauſas querimus. T.cō. 32.

ℭ Superiꝰ phs inquiſiuit que vident̄ reſpicere augmētum cōiter. In pte iſta venat̄ que vident̄ reſpicere augmentum ſpāliter: ꝛ duo facit:q2 ꝑmo cōtinuat ſe ad dicenda. ſcd̄o exequtur de intento:ibi.(Uidetur vtiq̈ eiꝰ.) Dicit ergo ꝙ ſuſcipiēdū eſt vtiq̈ quaſi magis ſpāliter tangentes qōnē a ꝑncipio.i.ad ꝑncipale queſitū:nā q2 aliquo adueniente fit augmentū: ꝛ recedēte fit diminutio:ideo queramus cās ꝛ rōnes de illo aliquo quo cōtingit augeri ꝛ diminui:cuius ꝛ qualis ſit entis.i.entitatis:vtrum.vʒ.ſit coꝛpus vel incoꝛpoꝛeum. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ **Uidet̄ vtiq̈ eius q̄ d auget̄ q̄cunq̈ ps aucta eſſe.ſil'r autem in diminutione minoꝛ eē generata. Amplius aūt aduenīete aliquo augm̄tari ꝛ recedēte diminui.**

ℭ Exequitur de intento:q2 pꝛimo venatur cauſas ꝛ rationes augmenti: ꝛ ea que ſpecial'r requiruntur ad augmentum arguendo. ſcd̄o ſoluendo:ibi. (Quoniam aūt queſitum eſt.) Circa ꝑmum duo facit: q2 pꝛimo pꝛemittit duas conditiones que requiruntur ad augmentum. T.cō. 33. ſecūdo arguit cōtra ea que dixerat:ibi.(Neceſſe eſt augeri.) Una cōditio que requiritur ad augmentuʒ eſt:q2 videtur eius quod augetur quecūq̈ pars eſſe aucta: ꝛ in diminutione ſimiliter quelibet pars videtur eſſe generata minoꝛ. Amplius alia conditio que reqritur ad augmentum eſt aliquo adueniēte augmētari: ꝛ aliquo recedēte diminui. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ **Neceſſe autem augmentari aut icoꝛpoꝛeo aut coꝛpoꝛeo.**

ℭ Arguit contra pꝛedicta. Ad cuius euidētiā notandū pꝛedictas duas ꝯditiōeſ ſic ſe habere ꝙ deſtructa ſcd̄a deſtruitur pꝛima:deſtructo enim non fieri augmentum aliquo

aliquo adueniente deſtruitur ꝙ q̄libet ps augmenti ſit
aucta.nā iō quelibet ps aucti eſt aucta : qꝛ cuilibet pti
aliquid additur ⁊ ad quālibet ptē aliquid aduenit : iō
ſolū arguit cōtra ſcđam conditionē ꝙ nō fiat augmen
tū aliquo adueniēte: ⁊ duo facit:qꝛ pꝛio facit ꝙ dictuꝫ
eſt.2° remouet quādā cauillationē ibi.(Sꝫ nec ſic con
t.c.33. tingit.)Circa pmū duo facit:qꝛ pmo ponit quādā diſti
ctionē.2°.deſtruit vtrūqꝫ mēbꝛoꝝ ibi. (Si qdē igitur.)
Dicit ergo ꝙ ſi fit augmētū aliquo adueniente neceſſe
eſt augm̄tari aut coꝛpeo aut incoꝛpeo.illō.n.adueniēs
vel erit coꝛpus aut non coꝛpus. ¶Deide cū dicit.

¶Si quidē igitᷣ incoꝛpeo eſt ſeparatuꝫ
qȯ cōe.impoſſibile āt materiā a magni
tudine ſeparari vel eſſe ſeparabilē.quē
admodum dictum eſt pꝛius.

¶Deſtruit vtrūqꝫ mēbꝛū.pmo eni oñdit nō fieri aug
mentū adueniēte icoꝛpoꝛeo.2°.adueniēte coꝛpoꝛeo ibi.
Notā (Si autē coꝛpoꝛeo.)Ad euidētiā aūt pme partis notā
dum. dū phm ſupponere ꝙ de neceſſitate requiraᷣ materia
in augmēto ⁊ in trāſmutatione.h aūt ſuppoſito:ait ꝙ
ſi fiat augmētū adueniēte incoꝛpeo:qꝛ ſemp fit augmē
tū adueniente mā que ſupponiᷣ in omni trāſmutatio
ne ſequeᷣ ergo ipſuꝫ materiale elementū qȯ eſt qd cōe
oibus gn̄abilibus eē ſepatū a coꝛpoꝛeitate:ſed quēad
modū dictū eſt pmo.impoſſe eſt mām eē ſepabilē a ma
gnitudine: ⁊ a coꝛpeitate. ¶Deinde cū dicit.

¶Si autem coꝛpoꝛeo duo in eodem lo
co coꝛpoꝛa erunt:⁊ quod augeᷣ ⁊ quod
auget.eſt autem ⁊ hoc impoſſibile.

¶Deſtruxit 2m mēbꝛū:qꝛ fieret augmentū adueniente
coꝛpoꝛe.duo coꝛpa erunt in eodem loco qȯ augetur.⁊
quod auget.eſt autem hoc impoſſibile ꝙ duo coꝛpoꝛa
ſimul ita ſint. ¶Deinde cum dicit.

t.c.33. ¶Sed nec ſic ꝯtingit fieri ac gn̄ari dicē
augmentationē ⁊ diminutionē.vt qn̄ ex
aq̄ aer.tūc eni maioꝛ tumoꝛ gn̄atus eſt.

¶Remouet quādā cauillationē: ⁊ duo facit:qꝛ pꝛio po
nit cauillationē.2° eam deſtruit.ibi.(Nō eni augmēta
tio.)Dicit ergo ꝙ non ꝯtingit ſic dicere:ſic generari ⁊
fieri augmentū ⁊ diminutionē ſicut quidam dicebant.
cauilloſe.n. ⁊ ſophiſtice aliqui de augmēto determinā
tes dicebāt ꝙ cū ex aqua fit aer factū eſt augmētū : qꝛ
tūc maioꝛ tumoꝛ generaᷣ:hec autē poſitio ſi vā eēt ad
nihilaret argumēta phi:qꝛ nec adueniēte cōpoꝛeo nec
incoꝛpoꝛeo fieret augmentū. ¶Deinde cum dicit.

¶Nō āt augmētatio hec:ſed gn̄atio q
deꝫ eius in qȯ trāſmutaᷣ erit:coꝛruptio
aūt ꝯtrarij.Augmētatio aūt neutrius.

Notā ¶Deſtruit hanc cauilloſam oſtenſionem.¶Ad cuius
dum. euidentiā notādū in pꝛedicta gn̄atione tria eſſe conſi
derāda.aquā que coꝛrūpiᷣ.aerē q generaᷣ.⁊ qȯ ē idē
vtriqꝫ.tria aūt facit:qꝛ pmo oſtendit in p̄dicta trāſmu
tatione non ſaluari augmētū quātū ad aquā q̄ coꝛrūpi
tur:vel quātū ad aerē q gn̄aᷣ.2° oñdit nō poſſe ſaluari
augmentū q̄tū ad id qȯ eſt cōe vtriqꝫ.3°.narrat ꝯditio
nes augmēti vt magis manifeſta ſint q̄ dixerat.2a ibi.
(Sꝫ aut nullius.)3a ibi.(Hec autē tria ſunt.)Dicit g̊ ꝙ
h.ſ.p̄dicta trāſmutatio nō eſt augmētatio nec aeriſ nec
aq̄:ſꝫ eſt gn̄atio eius in ꝙ trāſmutaᷣ.ſ.aeris: ⁊ erit coꝛ
rupto ꝯtrij.i.aque que trāſmutaᷣ in aerē : augmentatio
tamen erit neutrius. ¶Deinde cū dicit.

¶Sed aut nullius aut ſi aliqȯ cōe am
boꝛū exiſtit eius qȯ gn̄aᷣ ⁊ eius qȯ coꝛ
rūpiᷣ.verbi grā.ſi coꝛpus.aqua aūt nō
acuta eſt.neqꝫ aer.hoc quideꝫ deperijt.
hoc autē generatū eſt.coꝛpus aūt eſt ſi
quidē auctū eſt:ſed ⁊ hoc impoſſibile oꝫ
autē ſaluare rationē ⁊ exiſtentiam eius
quod augetur ⁊ diminuitur.

¶Oñdit nō eē augmētū eius qȯ eſt cōe vtriqꝫ.augmē
tatū eni debet manere ⁊ eſſe in tota trāſmutatione.er
go cū ex aqua fit aer:aqua nō pōt eſſe acuta:qꝛ nō ma
net:nec ē in fine trāſmutatōis.nec aer eſt auctus:qꝛ ſo
lū incipit eſſe in fine trāſmutationis.aut ergo nullius
eſt augmētatio : aut ſi aliquo mō volumus ſaluare au
gmētū dicem⁹ ꝙ aliqd exiſtit cōe amboꝝ:ei⁹.ſ.qȯ ge
neraᷣ: ⁊ eius qȯ coꝛrūpiᷣ.v̇bigrā.ſi coꝛpus vel ſi mā ē
huius cōe id foꝛte diceᷣ auctū.aq̄ ergo nō eſt aucta:qꝛ
deperit.nec eſt aer q eſt gn̄atus.ſi qȯ ergo auctū ē coꝛ
pus:aut materia que eſt qd cōe p̄dictiſ videᷣ auctū eē:
ſed ⁊ hoc eſt impoſſibile:licet habeat quādā apparen
tiā:qꝛ opoꝛtet ſaluare rōne ⁊ exn̄tia ſubſtātiā eius qȯ
augeᷣ ⁊ diminuiᷣ:ſed ſubſtātia materie nō manet ea
dē ſm exiſtentiā ⁊ rōnē.i.ſm eē ⁊ diffinitione in aqua
coꝛrupta ⁊ in aere gn̄ato.ideo eni nō cōpetit ei augeri.
¶Notandū aūt ꝙ exiſtētia ⁊ ratio cōpetit māe p foꝛ
mā:ideo ſm qȯ mutat foꝛmā mutat rōnē ⁊ eē. Itē no Nōndū
tandū ꝙ phs cū loquitur hic de materia que eſt quid
cōe aeri ⁊ aque nominat ipſum coꝛpus:qꝛ antiqui phi
oēs poſuerūt mām eē coꝛpus.iō ꝯ eos diſputās moꝛe
eoꝝ loquiᷣ nominādo mām eſſe coꝛpus.vtrū aūt poſ
ſit intelligi qȯ h Ari.ait de ipſo coꝛpoꝛe:foꝛte in decla
rationibus diceᷣ. ¶Deinde cū dicit.

¶Hec āt tria ſunt:quoꝝ vnū eſt quātā
cūqꝫ ptē maioꝛē eē ei⁹ qȯ augeᷣ magni
tudis.v̇bi grā.ſi caro carniſ ⁊ adueniēte
aliq̊ ⁊ tertiū vt ſalueᷣ ꝙ augeᷣ ⁊ maneat.

¶Narrat cōditiones augmēti vt magiſ manifeſta ſint
que dixerat. ⁊ duo facit:qꝛ pmo faᷣ qȯ dictū ē.2° qꝛ ex
ꝯditionibus augmēti appet ſolutio cuiuſdā q̄ōnis.mo
uet queſtionē illā ibi.(Queret aūt aliquis.)Circa pꝛi T.c.34
mū tria facit:qꝛ pmo narrat dictas cōditiones.2° pꝛo
pter pꝛedicta cōparat augmētū ad generationē ⁊ alte
rationē.3°.per hmōi cōditiones augmenti redit ad de
ſtruendā cauillationē pus poſitā.2a ibi.(Cū gn̄atur.)
3a ibi.(Si itaqꝫ erit.)Dicit ergo.ꝙ hec tria ſunt que re
quirunᷣ ad augmētū.quoꝝ vnū eſt.q̄cūqꝫ ptē eiuſ ma
gnitudinis qȯ augeᷣ eſſe auctā ⁊ eſſe maioꝛē.v̇bi grā.
ſi caro ſit aucta quelibet ps carnis dꝫ eē aucta.2a cōdi
tio augmenti eſt.ꝙ adueniēte alio fiat augmentum.3m
aūt ē ꝙ ſalueᷣ ⁊ maneat qȯ augeᷣ. ¶Deinde cū dicit.

¶Cū generaᷣ quidē aliqd ſimpliciter ⁊
coꝛrūpitur.nō manet idē.qȯ autem au
getur:aut alteratur:aut minuitur manet
idē.Sed tamen quidem paſſio aut ma
gnitudo non manet eadem.

¶Pꝛopter ea que dixerat cōparat augmētū ad altera
tionē ⁊ gn̄ationē.dixerat eni augmētū manere.in hac
aūt ꝯditione augmētū ꝯuenit cū alteratione : ⁊ differt
a generatione:ideo ait : qȯ cū aliqd generatur ſimplr:

aut coꝛrūpit nō manet. cū aūt alterat aut auget aut minuit manet idem qđ auget aut alterat: ſʒ tñ nō manet eadem paſſio: nec eadē magnitudo: manet eni qđ alteratur. ſed mutat paſſionem ⁊ qualitatē pꝛocedendo ab vno in aliā: ſicut augmentatū mutat ſm quātitatē pꝛocedendo a minoꝛi in maioꝛē. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si itaqʒ erit pdicta augmētatio ꝯtinget nullo adueniēte neqʒ augeri ⁊ nullo recedēte diminui: ⁊ nō manē ꝙ auget: ſʒ oʒ hoc ſaluare. ſuba. n. ē augmtatio tal.

¶ Redit ad deſtruendū cauillationem tactā per conditiones q̄s pdixerat de augmēto. dicēs: qđ ſi erit pdicta poſitio va vt dicamus fieri augmentū cū ex aq̄ fit aer q eſt rarioꝛ ⁊ fieri diminutionez cū ex aere fit aq̄ que eſt dēſioꝛ nō ſaluabunt ꝯditiones augmēti: qꝛ vt pʒ ponēdo pdicta ꝯtinget augmētatio nullo adueniēte: ⁊ ꝯtinget aliqd diminui nullo recedēte. rurſuʒ vt pʒ p habita: ꝯtinget nō manere qđ auget: ſʒ oʒ ſaluare h. i. has ꝯditiones. ſubiecta eni eſt. i. ſuppoſita eſt augmētatiuo eſſe talis. ſupponebat eni pus aliq̄ adueniente fieri augmētū ſaluari atqʒ manere qđ auget. ¶ Deinde cū dicit.

T.c.34 **¶ Queret aūt aliqs ⁊ quid eſt qđ auget vtrū cui apponitur aliquid aut qđ apponitur. vbi gratia. ſi crus quod auget hoc maius: quod auget cibus: quare igit nō ambo aucta ſunt. maius eni qđ apponit ⁊ cui: queadmodū ⁊ qñ miſcens vinum aqua ſimiliter enim plus vtrunqʒ.**

¶ Ponit queſtionē quandā cuius ſolō hr̄ ex pꝛedictis: ⁊ tria facit: qꝛ pꝛimo ponit qōnē. 2° ſoluit. 3° manifeſtat qđ in ſolōne ſua poſuerat. 2a ibi. (Aut qm̄ huius.) 3a ibi. (Silr ⁊ in alteratione.) Dicit g̊ ꝙ queret aliqs qd eſt qđ auget: vtruʒ augeat id cui aliqd apponit. vbigr̄a. ſi auget crus h ē: ꝙ efficit maius ⁊ cui aliqd apponit an ſupple auget: id qđ auget: qđ āt auget eſt cibus: ⁊ q̄re nō ambo dr̄ aucta. totū. n. vr̄ maius qđ apponit: ⁊ cui apponit. i. cibus ⁊ crus. queadmodū qñ miſcē vinū aq̄ vtrūqʒ. i. totū vr̄ ſilr auctū ⁊ eē pl's. ¶ Deide cū dic.

¶ Aut quoniam quidē hmōi ſubſtantia manet. huiuſmodi autē nō vbi gr̄a. cibi. quoniam ⁊ hic dominans dicitur in mixtione: vt quoniam vinuʒ. facit enim vini opus: ſed non aque vniuerſa mixtura.

¶ Soluit dicēs. ꝙ aut ſupple augmētat crus cui apponit aliqd vt cibus qui apponit: ⁊ eſt rō: qꝛ manet: ſuba huius. huius aūt nō manet ſubſtātia. verbi gr̄a. cibi nō manet ſubſtantia. ſicut ergo in mixtione dominās dicit augeri: ita ⁊ hic. crus aūt qđ dñatur ⁊ ꝯuertit cibuʒ ad naturā ſuā eſt id qđ auget. ſi ergo miſceat aqua cuʒ vino ⁊ vinū cōuertat ad ſe aquā. vinum dicet auctuʒ qm̄ manet. facit enim vini opus: ſed illa vniuerſa mixtura aque ⁊ vini non dicetur aucta. non eniʒ eſt aucta aqua ⁊ vinum: ſed ſolum vinum: cū ſolum cū ponitur faciat vini opus: ⁊ non aque. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Similiter ⁊ in alteratiōe qm̄ ſi manet caro ens ⁊ quod aliqd eſt. paſſio aūt aliqua exiſtit eoꝝ que ſcđm ſe accidētiū q̄ pus paſſio nō exiſtebat alteratū ē hoc.

¶ Manifeſtat qđ in ſolōne ſuppoſuerat. ⁊ duo facit ſʒ qđ duplr manifeſtat qđ dixerat. 2a ibi. (Q: āt alteratuʒ eſt.) ſuppoſuerat. n. ꝙ qꝛ nō māet cibus: ſʒ manet crus. auget crus ⁊ nō cibus. hoc autē manifeſtat per ſil'e dicens. ꝙ ſilr ⁊ in alteratione: qꝛ manet caro ens: ⁊ ꝙ eſt aliquid pmanens. paſſio aūt aliqua de nūero eoꝝ accidentium ſm ſe. i. paſſio aliqua que ſm ſe eſt accidēs exiſtit que paſſio nō exiſtebat pꝛius. ideo. ſ. alteratū eſt h. ideſt alteratū eſt ſubiectū qđ manet nō paſſio ſupple q̄ eſt de noua introducta ⁊ nō manet: ⁊ tūc cōplenda eſt rō: videlʒ ꝙ eſt ſilr in alteratiōe ⁊ augmētatione cū in alteratiōe: qꝛ manet ſubʒ: ⁊ nō paſſio: alteratuʒ eſt h. i. ſubm qđ manet. g̊ in augmēto: qꝛ manet crus ⁊ nō cibus augmētatū erit crus qđ manet. ¶ Deide cū dict.

¶ Quomodo aūt alteratū eſt: hoc qñqʒ qdē nihil paſſuʒ eſt. neqʒ alterata ē ſubſtātia. qñqʒ aūt ⁊ illud. Sed alterās eſt pꝛincipiū motus in eo ꝙ augmentat ⁊ alterat in his mouens qm̄ ⁊ ingrediens gñat vtiqʒ magis ⁊ accipiēs illđ cōpus. vbigr̄a. ſi igrediēs fiat vtiqʒ id ſpē oʒ cōruptū eē hoc patiēs ⁊ mouēs nō in hoc.

¶ Manifeſtat hoc idē alio mō diſtingendo de pncipio alterato dicens. id quo alteratum eſt hoc tale pncipiū alteratiuū: qñqʒ quidē nihil eſt paſſuum: neqʒ alterata eſt ſubſtātia eius. i. vnū pncipiū effectiuū alterationis eſt alterās ialteratū vt aīa vegetatiua. aliud alterās alteratū vt cibus. iđ ſubdit ꝙ qñqʒ: ⁊ illud ſupple qđ alterat alterat: alterās ergo pmū qđ eſt pncipiū motus: vt aīa vegetatiua eſt in eo qđ auget ⁊ alterat: ſʒ in his ideſt in alterātibus alteratis: iđ eſt mouēs qm̄ eſt igrediens. iđ eni cibus alterat: qꝛ ingredit mēbꝛū: ⁊ trāſit in ſubam eius: qꝛ ſi cibus eēt accipiēs id coꝛpus. i. reciperet foꝛmā illius coꝛpoꝛis ad qđ trahit. i. ſi reciperet foꝛmā carnis exñs p ſe: ⁊ vt ingrediēs ad mēbꝛū generaret vtiqʒ magis. i. eēt ibi gñatio magis q̄ʒ augmētū. verbi gr̄a. ſi cibus ingrediēs fiat vtiqʒ ſpēs. i. accipiat illā ſpēm ⁊ illā foꝛmā carnis ad quā ingredit: ⁊ h patiens coꝛrūpit: ita ꝙ eſt mouens nō h. i. nō ad foꝛmam ꝓpꝛiā: ſed mouet ad foꝛmā carnis: vel mouens nō in h ꝙ mouēs pncipale. i. aīa vegetatiua. cū non in h. i. in cibo: ſed in carne. ¶ Notādū ex verbis phi hr̄i: ꝙ cuʒ duplex ſit alterās vnū inalteratū aliđ alteratū. alterās inalteratū eſt in carne nō in cibo: iđ caro manet: cibus aūt qđ eſt alterās alteratū nō manet: ⁊ tūc ſupponēda eſt rō eius ꝙ caro auget q̄ manet ⁊ nō cibus. ¶ Iteʒ notādū ꝙ accipe aliqd foꝛmā carnis pōt itelligi duplr vel p ſe exñs: ⁊ tūc eſt gñatio: vel vt cōiunctū alteri: ⁊ tūc eſt augmētū. vt infra dicet. cibus g̊ accipit foꝛmaʒ carnis: ſed accipit eā nō p ſe exiſtens: ſed vt coniungit mēbꝛo. iđ dixit phs. ꝙ ſi cibus nō eēt ingrediēs ad coꝛpus qđ eſt mēbꝛū ⁊ accipet foꝛmā ei⁹ magis vtiqʒ eēt gñatio q̄ʒ augmētū. ¶ Itē notādū qʒ cū cibus igredit ad mēbꝛū reſoluit in ptes ſubtiles: ⁊ qꝛ coꝛpus ſubtile pōt dici ſpūs: iđ in illa tranſgreſſione poteſt dici factus ſpūs: iđ cuʒ aliqui textus habeant. ſi cibus ingrediens fiat vtiqʒ ſpiritus: ⁊ aliqui habeant. fiat vtiqʒ ſpecies. ſi conſiderentur pꝛedicta vtrūqʒ exponi poteſt.

Notādum. Notādum.

Q Voniā autē de his queſitum eſt ſufficienter oʒ queſtionis tentare ſolutionem inuenire.

¶ Poſtq̄ʒ philoſophus venatus eſt ꝯditiones augmēti ingrendo

ti inquirēdo ⁊ arguēdo. In pte iſta exequit̃ de intento ſoluēdo ⁊ veritatē determinādo. ⁊ duo facit: q̄ primo ꝯtinuat ſe ad dicēda. 2º. exeq̃t̃ de ꝓpoſito ibi. (Saluant es manere id.) Dicit ergo q̄m queſitū eſt. i. querēdo ⁊ arguendo queſitū eſt ſufficienter de his que reqruntur ad augmentū opꝫ deinceps tēptare inuenire ſolutionem queſtionis. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Saluātes manere id qđ auget̃ ⁊ adueniēte aliquo augeri. recedēte āt diminui. Adhuc aūt qđcūqꝫ ſignū ſenſatū aut maius aut minus gn̄atū eſt: ⁊ nō vacuū eē corpus. neqꝫ due magnitudines in eodem neqꝫ incorporeo augeri.

¶ Exequit̃ de propoſito. ⁊ duo facit: q̄ p̄mo narrat cōditiones augmēti. 2º. dat modū augmēti ſaluādo cōditiones illas. 2ª ibi. (Suſcipiēdū determinātes.) Ad euidentiā autē p̄me partis notādū ꝙ quedā conditiones augmēti requirunt̃ ad augmētū tanqꝫ ſaluāda. quedā vero tāqꝫ vitāda. ſaluāda eni ſunt tria. p̄mo ꝙ maneat id qđ auget̃. 2º. ꝙ augeri fiat aliquo adueniēte: ⁊ diminui aliquo recedēte. ad h̄ aūt ſaluādū eſt tertiū ꝙ quelibet pars aucti ſit aucta ⁊ diminuta: ita ꝙ augmentū ſit generatū maius ſm qđcūqꝫ ſignū ſenſatū. i. ſm quācūqꝫ ptē formalē ⁊ diminutū ſit generatū minus cōditiones aūt vitāde ſunt tres. p̄mo ꝙ nō ſit vacuū corp⁹. ſcđo ꝙ nō ſint due magnitudines in eodē loco. 3º. ꝙ nō ꝯtingat augeri adueniēte icorpeo. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Suſcipiendū determinātes p̄us vnūqđqꝫ q̄m anomiomera augēt̃. cū homiomera augēt̃. cōponit̃. n. ex his vnūqđqꝫ.

¶ Dat modū augēdi ſaluās ꝯditiones p̄dictas ⁊ oñdit augmētū fieri nō p vacuū: nec pp eē duo corpa in eodē loco: nec adueniēte incorpeo: ſed q̄ attrahit̃ alimentū ad ſingulas ptes formales ipſius aliti: ſm quē modū ſaluant̃ oīa que reqrunt̃ ad augmētū. duo ḡ facit: q̄ p̄ ſm dictū modū ſaluat oēs ꝯditiōes augmēti. 2º. q̄ per alimētū ſaluare nitit̃ ꝯditiones illas que requirunt̃ ad augmētū. iō de ipſo alimēto mouet q̄ſdā q̄ōnes. 2ª ibi.
T.co. (Queret āt aliqs.) Circa p̄mū tria facit ſm ꝙ tres cō
39. ditiones ſunt ſaluāde. p̄ eni ſaluat ꝙ quelibet ps aucti
T.co. eſt aucta. 2º quō manet id qđ auget̃. 3º quō adueniēte
36. aliquo fit augmētū. 2ª ibi. (Oportet āt itelligere.) 3ª ibi.
T.co. (Maius aūt toto.) In ſaluādo quālibet ptē aucti eē au
38. ctā tria facit: q̄ primo oñdit quō fiat augmētū. 2º diſtiguit inter partē m̄alē ⁊ formalē. 3º. ex his que dixerat determinat veritatē intentā. 2ª ibi. (Deinde ꝙ caro.) 3ª ibi. (Quātūcūqꝫ igit̃.) Dicit ḡ ꝙ ſuſcipiendum eſt quō p̄nt ſaluari ꝯditiones tacte. ſed anteqꝫ hoc fiat dtermineműſ p̄uſ vnūqđqꝫ quō auget̃. nā anomiomera: ideſt corpa partiū diſſimiliū augent̃ cū augent̃ homiomera ideſt corpa ſimiliū partiū. vnūqđqꝫ eni diſſimiliū ptiū cōponit̃ ex his que ſunt ſimiliū partiū. manus. n. que eſt diſſiliū ptiū: q̄ quelibet ps manus non eſt manus cōponit̃ ex hiſ que ſunt ſiliū ptiū: q̄ cōponit̃ ex carnibus oſſibus: ⁊ neruis q̄ ſunt ſiliū ptiū. quelꝫ eni pars carnis ē caro ⁊ oſſis os: ⁊ nerui neruus. pp qđ augmētatis carnibus oſſibus ⁊ neruis: que ſūt ſimiliū ptiū: ⁊ cōponūt manū augmētat̃ ⁊ manus. ¶ Deinde cū dic̃.

¶ Deīde qdē caro ⁊ os. ⁊ vnaqꝫ taliū ptiū ē duplex: queādmoᵐ ⁊ alioꝝ in m̄a ſpēꝫ h̄ntiū ⁊. n. m̄a dr̃ ⁊ ſpēſ. caro aut os.

¶ Ponit quādā diſtinctionē de pte ſm formā: ⁊ ſꝫ materiā. ¶ Ad cuius euidētiā notādū ꝙ ps ſꝫ formā. dr̃ oē illud qđ in ſe acceptū pōt habere actionē taleꝫ: ⁊ in ſe cōſideratū hꝫ formā talis. ps v̓o ſm materiā eſt illa que nō niſi ꝯiuncta pōt h̄re actionē talē. ex quo apparet ꝙ nō quelibet ps q̄ꝫtūcūqꝫ minima eſt ps ſm formā: q̄ poſſet accipi ita modicū de carne: ꝙ ſi acciperetur minus: iā nō haberet actionē carnis: vel nō remaneret ibi ſpecies carnis: ſed quelibet ps quātūcūqꝫ minima eſt pars ſm m̄ām. nulla eſt eni ps adeo modica in qua nō reſeruet̃ ſpecies carnis: vt eſt cōiuncta alijˢ. lꝫ nō ſeruaret̃ ibi talis ſpēs ſi acciperet̃ ſm ſe. ⁊ qđ dictū eſt de carne intelligendū eſt de oībus h̄ntibus formaꝫ in m̄ā. p̄dictā eni diſtinctionē oībus iſtis rebus m̄alib⁹ adaptare poſſumus: q̄ eſt vinū ſm ſpēꝫ ⁊ ſm m̄ām: vt dicat̃ vinū: vel lapis ſm ſpēꝫ qđ in ſe acceptū hꝫ actionē vini: vel lapidis. ſm m̄ām v̓o que vt alteri cōiuncta hꝫ actionē talē. hoc viſo leue eſt imaginari quō fit augmētū. In augmēto. n. trāſmutat̃ cibus ad ſingulas ptes mēbri ad ſingulas ptes q̄ꝫtūcūqꝫ minimaſ: ſꝫ ad tales ptes in q̄bus poſſit reſeruari v̓tus ⁊ actio ꝯuertēdi ad ſe trāſmiſſuꝫ alimētū: ⁊ q̄ tales ptes ſūt ſm formā fit trāſmiſſio ad quālibet ptē ſm formā: ⁊ auget̃ quelibet pars ſm formā: nō aūt quelibet ſm m̄ām: q̄ nō fit trāſmiſſio ad ptes minimas: in quibus nū poſſit reſeruari virtus: ⁊ actio p que fiat ꝯuerſio alimēti. p̄mo ergo premittit talē diſtinctionē que eſt caro: ⁊ os: ⁊ vnaqueqꝫ taliū ptiū ex quibus cōponit̃ aīal eſt dupl'r. videlicet ſm ſpēm: ⁊ ſm m̄ām: q̄ queādmodū diſtinguēdū eſt in alijs rebus m̄alibus: q̄ vnūqđqꝫ alioꝝ habētiuꝫ ſpēm ⁊ m̄ām pōt diſtingui h̄ ſm ſpēm ⁊ h̄ ſm m̄ām. eſt eni lapis ſm ſpeciem: ⁊ ſm m̄ām: ⁊ vinū ⁊ ſm ſpēꝫ ⁊ ſm m̄ām. ⁊ ſic caro ⁊ os diſtinguēda ſunt. eſt eni caro m̄ā: ⁊ caro ſpēs: ⁊ os m̄ā ⁊ os ſpēſ. ¶ Deide cū dic̃.

¶ Qualēcūqꝫ igit̃ partē augmētari ⁊ adueniēte aliquo ſecūdū quidē ſpēꝫ eſt cōtingēs ſcđm autem materiā non eſt.

¶ Premiſſo ꝙ etherogenea vt manus ⁊ caput augent̃ p homogenea. i. p corpa ſiliū partiū. ⁊ oñſo ꝙ caro ⁊ os talia ſimiliū partiū dr̃ dupl'r: ſm ſpēm ⁊ ſm materiā: determinat h̄ veritatē intentam quomodo h̄ corpora ſimiliū ptium augentur ſm quālibet ptem. naꝫ quālibet partē taliū corporū augeri adueniente aliquo eſt cōtingens ⁊ eſt verū ſm ſpeciem: nō autem eſt verum ſm materiam. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Oportet aūt intelligere queādmodū ſi aliqs mēſurabit eadē mēſura aquā. ſp eni aliud ⁊ aliud qđ generat̃. ſic vtiqꝫ augmētat̃ materia carnis: ſed non partiū cuiuſcūqꝫ aliquid generatur. Sed hoc quidē defluit. hoc autē aduenit forme: aut ⁊ cuicūqꝫ ſpeciei particule. T.c.36.

¶ Oſtenſo quō quelibet pars aucti eſt aucta: q̄ eſt verū ſm ſpēm nō ſm materiam. oſtendit quomodo opꝫ ſaluari ⁊ manere idē qđ augetur ⁊ qđ minuitur idem ſm formā nō ſm materiam. duo auteꝫ facit. q̄ p̄mo facit quod dictū eſt. 2º. redit ad manifeſtandū quō quelibet pars aucti eſt aucta: adducenſ quoddā idoneū exēplum ad ꝓpoſitū. ibi. (In anomiomeris.) Ad euiden- T.c.37
tiā aūt p̄me ptis notandū ꝙ forma magis cōtinet ma T.c.90
teriā ꝙ̄ materia formā. vnde ſic circa finē p̄mi de aia ſcribitur ꝙ aia magis ꝯtinet corpus ꝙ̄ corpus aiā ſic

Nōndū

ergo imaginari debemus ꝙ ꝗ̃diu viuit aial tā diu ma
net idē ꝓm aiaꝫ: ⁊ ꝓm formā: ſed tñ aia ⁊ forma aialis
lꝫ ſemp̱ maneat eadē: aliqñ tñ eſt in plurimi materia:
vt cū aial augeꝛ: aliquādo in pauciori. vt cū minuiꝛ. for
ma ergo manet eadeꝫ. mā vero fluit ⁊ refluit. iō ait: qȯ
oꝫ ſic itelligere augmētū: queādmodū ſi aliquis men-
ſuraret aquā eadē menſura: vt eodē corio: ſiue eodem
vtre: qꝛ ſi ab eodē vtre flueret ⁊ reflueret aq̄: ſemp̱ aliȯ
⁊ aliȯ agereꝛ: qꝛ ſemp̱ alia ⁊ alia aqua flueret ⁊ ruflue
ret: ſed ſuppple nūc cōtinēs aquas ſemp̱ maneret idē.
ſic vtiqꝫ cū augmentatur aliquid materia carnis fluit
⁊ refluit: ſed cōtinens hmōi materiā ſemp̱ manet ideꝫ.
Ideo ait ꝙ cuiuſcūqꝫ partiū ꝓm formā aggeneraꝛ ali-
quid: ſed partes ꝓm materiā hec quidē defluit hic autē
aduenit: ita ꝙ materia non manet: ſed defluit ⁊ adue-
nit formā ꝙ materia non manet: ſed defluit ⁊ aduenit
forma aūt ſupple manet ⁊ cuiuſcūqꝫ pticule ſpēi: ⁊ ſint
aliqd aggeneraꝛ manet: ꝫ id qȯ augeꝛ manet ꝓm for-
mam non ꝓm materiam. ❡ Deinde cū dicit.

T.c.37 ❡ In anomiomeris autē hoc magis ma
niſeſtū. verbi grā. manui quoniaꝫ ꝓpor-
tionaliter auctum eſt manifeſtum.

❡ Redit ad oſtendendū qūo quelibet pars aucti eſt au
cta: ⁊ duo facit: qꝛ p̄mo adducit quoddā exēplū ad pro
poſitū. 2° oſtendit illud exemplū eſſe idoneū ⁊ bonum
ibi. (Materia enim alia.) Dicit ergo ꝙ h̄. ſ. videre qūo
quelibet ps aucti eſt aucta eſt magis manifeſtū in ano
miomeris. i. in corpibus diſſimiliū ptiū. verbi gratia. in
manu vꝛ ꝙ organū manus ꝓportionaliter eſt auctuꝫ:
qꝛ ꝓportionalr̄ quilibet digitus: vel quilibet ps manuſ
augeꝛ: qȯ nō eēt niſi ad quālibꝫ ptē trāſmittereꝛ alimē
tū: ⁊ quelibet ps eēt aucta. ❡ Deīde cū dicit.

❡ Materia enim alia ens manifeſta ma
gis hic ꝗ̃ in carne ⁊ homiomeris.

❡ Oſtendit hoc exēplū eſſe cōueniēs ⁊ idoneuꝫ: ⁊ tria
facit: qꝛ p̄mo facit qȯ dictū eſt. 2°. qȯ dixerat ꝓbat. 3° cō
cludit p̄ncipale intentū. 2ª ibi. (Ideo ⁊ mortui.) 3ª ibi.
(Quapropter eſt quidē.) Dicit ergo ꝙ materia que eſt
alia ens ⁊ differens a ſpē eſt magꝭ manifeſta h̄. ſ. in ma
nu ⁊ brachio: ⁊ in alijs que ſunt diſſiliuꝫ partiuꝫ ꝗ̃ in
carne vel in oſſe: vel in alijs homiomeris q̄ ſunt ſiliuꝫ
partiū: ⁊ qꝛ in iſtis ſunt magis manifeſta que ſunt ꝓm
ſpēm: ⁊ que ſunt ꝓm mām. ideo in talibus eſt manife-
ſtū qȯ diximus: videlꝫ qūo quelibet ps aucti eſt aucta
⁊ qūo q̄libet ps ꝓm ſpēꝫ augeꝛ. ❡ Deīde cū dic̄.

❡ Ideo ⁊ mortui magis videtur eſſe ca
ro ⁊ os quā brachium ⁊ manus.

❡ Probat qȯ ſuppoſuerat. dixerat eni ꝙ in manibꝰ: ⁊
in talibus que ſūt diſſiliū ptiū eſt magis manifeſtū qd
eſt ꝓm mām: ⁊ qd nō: vel qd eſt ꝓm ſpēm: vel qd non:
ꝗ̃ in his que ſunt ſimiliū partiū. ❡ Ad cuius euiden-
Nōndū tiā notādū ꝙ actio facit ſcire formā: ⁊ qꝛ actio manus
⁊ brachij ⁊ hmōi organorū q̊ꝝ eſt mouere: ⁊ agere ali
q̄s actiōes extrinſecas eſt magis nota: ꝗ̃ actio carnis:
vel oſſis: quoꝝ eſt cōuertere alimētū ⁊ agere actioneſ
extrinſecas: ⁊ ideo mortui magis videnꝛ eē caro: ⁊ os
ꝗ̃ manus ⁊ brachiū. ꝓm eni intentionē phi mortui ni-
hil taliū ſūt: ⁊ nihil taliū hñt: qꝛ ꝓm ipſuꝫ caro mortua
nō eſt caro: nec manus mortua eſt manus niſi equoce:
tñ nō eſt ita notē carnē mortuā nō eſſe carnē: ſic manū
mortuaꝫ nō eē manū: qꝛ nō eſt ita nota actio carnis ſic
actio manus: ergo eo ipſo ꝙ caro mortua magis appa
ret caro ꝗ̃ brachiū mortuū appareat brachiū. ꝓbatuꝫ
eſt qȯ fuit ſuppoſitū: videlꝫ ꝙ i carne ⁊ oſſe magꝭ latet
quid eſt ꝓm ſpeciem: ⁊ quia ꝓm materiam ꝗ̃ in manu
⁊ brachio. ❡ Deinde cū dicit.

❡ Quapropꝛ eſt qdē ſic ꝗ̃tūcūqꝫ carniſ
auctū eſt: eſt ēt vt nō. ꝓm ſpēm qdē eniꝫ
quodcunqꝫ aduenit: ꝓm materiam.

❡ Cōcludit cōcluſionē itentā: videlꝫ ꝗ̃cūqꝫ ptē carnis
eſſe auctā: ⁊ qȯcūqꝫ ſignū eſſe auctū. eſt autē vt ſic. eſt
aūt vt nō: qꝛ ꝓm ſpēm vnicuiqꝫ parti aliqd aduenit ⁊ q̄
libet ps eſt aucta: ſꝫ ꝓm mām nō. ❡ Deinde cum dicit.

❡ Maius autē totū gñatur adueniēte t.c.38.
aliquo qȯ vocatur cibuſ: et ꝯtrariū trā
ſmutante in eadē ſpecieꝫ. verbi grā. ſi ſic
co adueniat humidum. cū aūt adueniat
tranſmutatur humidum et generaꝛ ſic-
cum. Eſt quideꝫ ſint ſimile ſimili augmē
tatur: eſt autem et diſſimili.

❡ Oſtenſo qūo ſaluaꝛ vna cōditio augmenti: vt quomō
quelibet ps aucti eſt aucta: qꝛ quelibꝫ ps ꝓm formā nō
ꝓm mām. ⁊ oñſo qūo manet id qȯ augeꝛ ⁊ diminuiꝛ:
qꝛ manet ꝓm formā nō ꝓm mām: cū mā fluat ⁊ refluat
oñdit qūo adueniēte aliquo fit augmētū. dicēs. ꝙ totū
mēbrū gñaꝛ maius adueniēte aliquo qȯ vocaꝛ cibus.
⁊ huiuſmōi cibus in p̄ncipio eſt ꝯ̄rius ipſi mēbro dico
trāſmutāte ipſuꝫ cibū in ſpēm eādē. i. in ſpēꝫ ꝓpriā. qꝛ
trahit ipm ad mām ſuā. v̄bi grā. ſi mēbro ſicco adueni
at alimētū humidū cū aduenerit tale: tale mēbro ſicco
trāſmutaꝛ in nām mēbri: ⁊ generaꝛ ⁊ efficiꝛ ſiccum qȯ
erat p̄us humiduꝫ. ⁊ ex h̄ ſoluta eſt q̄ſtio quā antiqui
difficilē reputabāt: vtꝝ augereꝛ aliqd p ſiſe. vl̕ diſſiſe.
nā vno mō ſiſe augeꝛ a ſiſi. alio mō a diſſimili. alimen
tum eni per qȯ fit augmentū in p̄ncipio eſt diſſimile. in
fine ſimile. ❡ Notandū aūt ꝙ phs ſigillatim oſtendit Notā
quomodo ſaluantur cōditiones ſaluande in augmēto. dum.
qꝛ oſtendit quomō quelibet ps aucti eſt aucta. ⁊ quo-
mō manet illud qȯ augeꝛ. ⁊ ꝙ aliquo adueniēte fit au
gmentū. Qūo aūt vitanꝛ ꝯditiones vitāde nō oſtēdit.
qꝛ poteſt eſſe per habita manifeſtū. nā cū fiat augmen
tum per cibū. ⁊ cibuſ ſit corpus: nō fit augmentū adue
niente incorporeo. rurſum cū augeaꝛ mēbrū. qꝛ conuer
titur cibus in ipſum. nō fiet augmētū per vacuitatē. ſed
per cibi conuerſionē. Amplius cū nō conuertaꝛ cibus
in membrū. niſi qꝛ cuilibet parti ꝓm formā aduenit ali
quid ipſius cibi. cū ex hoc nō ſequaꝛ duo corpora eſſe
in eodē loco. nō oportet ꝙ ſint duo corpora in eodē lo
co. ſi debeat fieri augmentum.

Q Ueret autēꝫ aliquis quale oꝫ eē t.c.39.
ex quo augeꝛ. Manifeſtū vtiqꝫ
qm̄ potentia eſt illud. v̄bi grā. ſi
caro potentia carnē: actu aūt aliud: cor-
ruptio vtiqꝫ hoc caro generatum eſt.

❡ Poſtꝗ̃ phs dedit modū augmēti oñdendo augmē-
tuꝫ fieri per attractionem alimēti ad ſuas partes for-
males ꝓm quē modū abſqꝫ incōueniēti aliquo ſaluanꝛ
que reqrunꝛ ad augmētū. In pte iſta mouet quaſdam
qōnes circa alimētū ⁊ alitū. ⁊ duo fac̄. qꝛ p̄mo mouet
qōnes p̄dictas. 2°. qꝛ ad augmētū cōcurrit tā gñatio ꝗ̃
nutritio. cōpat augmētū ad gñationē ⁊ nutritionē. ibi. t.c.41.
(Quantū aūt nulle.) Circa p̄mū duo facit. qꝛ p̄ mouet
qōnem de alimēto ꝓm qȯ patiꝛ ab alito. 2°. mouet que-
ſtionem

ſtionē de eo ꝓut alitū patit̃ ab ipſo.ibi.(Qd̄ igit̃ ⁊ ab hoc.) Circa primū duo facit:qꝛ primo oſtendit quomō alimētū patit̃ ab alito qd̄ ↄuertit̃ in ipſuꝫ.2°.dat moduꝫ huius ↄuerſionis ibi.(Nō igit̃ h̄ eſt.) Dicit ergo ꝙ quereret a liquis quale oꝫ eſſe quo auget̃.i.alimentū quo aliqd auget̃.⁊ ſoluit ꝙ alimentū eſt potentia id qd̄ auget. verbi grā.ſi caro eſt illud qd̄ auget̃ per alimentū:opoꝛtet ipſum alimentū eſſe potentia carnē.actu autē aliud:qꝛ coꝛrupto h̄.i.alimēto generatū eſt:id qd̄ eſt caro.ex quo apparet ꝙ alimentum patiatur:qꝛ coꝛrumpitur.⁊ conuertitur in alituꝫ. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Non igitur hoc ipſum ſcd̄m ſe.generatio autem eſſet non augmentatio:ſed quod augetur hoc.

¶ Dat modū conuerſionis:nā ꝙ in cibo generet̃ foꝛma carnis poteſt intelligi dupl̄r:vel ꝙ cibus ꝑ ſe exiſtat ⁊ accipiat foꝛmā carnis:vel ꝙ hmōi cibus nō ꝑ ſe exn̄s:ſed ↄiunctus mēbꝛo accipiat talē foꝛmā.igit̃ in augmēto hoc ipſum alimentū nō ſm̄ ſe exiſtens conuertit̃ in carnē:qꝛ tunc eſſet generatio nō augmētatio:ſed quod augetur eſt hoc ſupple ꝙ in ſe manet ⁊ cōuertit ad ſe alimentum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quod igitur ⁊ ab hoc eſt patiens.auctū ē aut mixtū.quēadmodū ſi qs vino ſuꝑfundat aquā:hoc aūt pōt vinū facere:qd̄ mixtū eſt.quēadmodū ignis facit vſtū tangens vrēda. Ita in eo qd̄ auget̃ ⁊ eſt actu caro qd̄ ineſt augmētatiuū adueniente potētia carne facit actu carnē.

¶ Oñſo quō mēbꝛū agit in cibū:oñdit quō patit̃ ab eo.⁊ duo facit:qꝛ ꝑmo facit qd̄ dictū eſt.2°.aſſignat moduꝫ talis paſſionis ibi.(Igit̃ ſimul ente.(Dicit ergo qd̄ auctū igit̃.i.mēbꝛū qd̄ auget̃ eſt patiēs ab hoc.i.ab alimēmento.⁊ ſoluit aut mixtū.i.patit̃ mixtionē quādā.naꝫ quēadmodū ſi aliqs vino ꝓfundat aquā:h̄ qd̄ mixtum eſt pōt facere qd̄ vinū.i.pōt facere oꝑa vini:ſꝫ tn̄ nō eſt vinū purū:ſed vinū mixtū:ita alimentū ↄuerſuꝫ in carnē facit carnē mixtā:qꝛ nō eſt caro ita pura ſicut ꝑus:⁊ ſi querat̃ quō caro pōt ad ſe ↄuertere alimentū.dicemus ꝙ quēadmodū ignis tāgens vrēda facit id qd̄ tāgit vſtū.i.aduſtū ⁊ ignitū ita in eo qd̄ auget̃ qd̄ eſt actu caro augmētū.i.alimētū qd̄ ineſt ſibi:⁊ qd̄ aduenit ei facit ipſum actu carmē.alimēto dico adueniente exn̄te carne potētia.q.d.ꝙ ſicut ignis:qꝛ eſt actu talis fac̃ potētia ignita.ita mēbꝝ qd̄ eſt actu caro fac̃ cibū:q eſt potētia caro actu carnem. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Igitur ſimul ente ſi eniꝫ ſeoꝛſum gn̄atio eſt.Eſt enī ignē facere ad exiſtentē adiungētes ligna:ſed ſic quidem eſt augmentatio.quando auteꝫ ipſa ligna per ſe inceduntur generatio eſt.

¶ Dat modū illius paſſionis.nā h̄ mō membꝛū patit̃ a cibo mixtionē quādā:qꝛ cibus ſimul mēbꝛo cōiungit̃.ideo ait.ſimul igit̃ ente.ſi enim alimentū ſeoꝛſuꝫ ⁊ ſeparatū acciperet foꝛmā carnis vt ſuperius dicebat̃ generatio eēt.eſt itaqꝫ.i.cōtingit duobus modis ex lignis facere ignē.vno modo ꝙ ad ignē exiſtentē adiungantur ligna:⁊ ſic quidē illud eſt augmentatio:ſꝫ ſi ipſa ligna ꝑ ſe incēderent̃ eſſe gn̄atio.ſic ſi cibus acciperet foꝛmā carnis per ſe exiſtens generatio eſſet:ſed ſi ſit coniunctus membꝛo augmentatur. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quantum autē vniuerſale quidē non gn̄at̃.quēadmodū quidē nec aīal nec qdē homo:nec aliqd ſingulariū:ſed vt hic vniuerſale:illic autem quantum. T.c.40

¶ Determinat de augmento ꝑ cōparationē ad generationē ⁊ nutritionē.⁊ duo facit:qꝛ ꝑ cōparat augmentū ad gn̄ationē.2° ad nutritionē.ibi.(Caro aūt.) Dicit ergo ꝙ ſimile eſt de generatione ⁊ augmētatione:ꝙ nūquā generat̃.nec ſit q̄ꝫtū vniuerſale:ſicut generat̃ aīal vl̄e.nec homo nec aliquid aliud ſingulariū taliū quale ſingulare eſt hmōi.ↄſuetudo aūt eſt ph̄i appellare ſpeciem ſingularē reſpectu generis.cū ergo ait ꝙ non generat̃:vl̄e nec ſingulare intendit ꝙ non generat̃ genus nec ſpēs.alia āt littera.vbi nos hēmus nec.hꝫ niſi.⁊ tūc eſt planus textus:qꝛ nō gn̄at̃ vl̄e niſi aliqd ſingulariū ⁊ tūc exponēdū eſt ſingulare pꝛo indiuiduo non ꝓ ſpē addit aūt ꝙ ſicut h̄:vt in gn̄atione ſit vl̄e:ita illic generat̃ quātū:ſiue gn̄at̃ qui eſt quātus:⁊ qd̄ eſt quantū:qꝛ generato q̄ꝫto particulari generat̃ quantū vniuerſale:ſicut generato particulari homine generat̃ vniuerſalis homo. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Caro autē aut os aut manus ⁊ hoꝛuꝫ homiomera aduenīēte qdē aliquo quāto:ſꝫ nō carne quāta. T.c.41. ¶ Scd̄m igit̃ qd̄ potētia vtrūqꝫ.v̄bi grā.q̄ꝫta caro ſic auget:eteni quātā oꝫ gn̄ari ⁊ carnē.ſm̄ id enī ꝙ ſolū ſub̄a caro nutrit.eteni ſic differunt cibus ⁊ augmentatiuū ratione.

¶ Cōparat augmētū ad nutritionē:⁊ duo facit:qꝛ ꝑ̊ facit qd̄ dictū eſt.2°.dat cauſam tam augmenti q̄ꝫ nutritionis.ibi.(h̄ ſpēs ſi mā.) Circa ꝑmū tria facit:qꝛ ꝑmo cōparat nutrire ad augere.2°.dat differentiā inter ea.3° cōcludit nutrimētū ⁊ augmētū aliquo modo eſſe eadem aliquo modo diuerſa.2ª ibi.(Ideo nutrit̃.) 3ª ibi.(Et nutrimētū.) Dicit ergo ꝙ caro ⁊ os que ſunt coꝛꝑa ſil̄iuꝫ partiū:⁊ manus que eſt quoddā totū ad hoꝝ homiomera.ideſt ad carnē:⁊ os.⁊ ad coꝛꝑa que ſunt de nūero taliū ſil̄ium partiū.talia aūt augent̃ aliq̊ q̄ꝫto adueniente:ſed nō carne q̄ꝫta in actu.cibus.n.qd̄ auget ⁊ eſt caro q̄ꝫta in potētia:⁊ ſm̄ ꝙ potētia vtrūqꝫ auget ⁊ nutrit.v̄bi grā.nā ſm̄ ꝙ eſt caro q̄ꝫta auget.opꝫ enim augmētari carnē q̄ꝫtā.i.carnē magnā ſiue carnē maioꝛeꝫ ad h̄ vt fiat augmētū.ſm̄ id aūt qd̄ eſt ſolū caro nutrit ⁊ illo mō differunt cibus ⁊ nutrimentū.qꝛ alia rōne ſit augmentū.⁊ alia nutrimētū. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Ideo nutrit̃ qs quouſqꝫ ſaluat̃ ⁊ diminuit̃.augmentat̃ autē non ſemper.

¶ Dat quandā drīam inter augere ⁊ nutrire.dicens.ꝙ quouſqꝫ diminuit̃ aīal.⁊ etiā quouſqꝫ ſaluat̃.ſemꝑ nutrit̃.qꝛ ſemꝑ generat̃ caro.ſꝫ nō ſemꝑ auget̃.qꝛ nō ſemper generat̃ caro quāta.i.caro magna ſiue caro maioꝛ.aliqn̄ enī eſt maioꝛ deꝑditio q̄ꝫ reſtauratio:⁊ tūc lꝫ ex nutrimēto gn̄et̃ caro.non tn̄ efficit̃ caro q̄ꝫta.i.magna cū reſtauratio ſit minoꝛ deperditione. ¶ Notādū aūt ſpāliter ph̄m dixiſſe ꝙ quādiu diminuit̃ aīal:⁊ ēt quādiu ſaluat̃ ꝙ ſemꝑ nutrit̃.qꝛ nō eſt dubiū qn cū augmētat̃ nutrit̃. Nōdū Cū generatio carnis q̄ꝫte pꝛeſupponat generationē carnis.ſed dubiū foꝛte eſſet vtrū cū diminuitur vel etiam vtruꝫ quādiu viuit animal poſſit dici ꝙ nutritur. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Et nutrimentū augmentationi id idē eſt quidē eſſe aūt aliud. Scōm id eni ꝙ id qȯ aduenit potentia quanta caro augmentatiuū carnis eſt. ſcōm id autē qȯ ſolum potētia caro nutrimentum.

¶ Cōcludit nutrimentū ⁊ augmētū eſſe aliq̊ mō aliud. dicens. ꝙ nutrimentū eſt id idē augmentationi: q: idē eſt ſubiectū vtriqꝫ ꝭm rem ⁊ eſſentiā: tñ ꝭm rōnē ⁊ ꝭm eſſe eſt aliud. nā ꝭm qȯ aduenit mēbꝛo: ⁊ eſt caro quāta potentia eſt augmentū carnis. ꝭm v̊o qȯ eſt ſolū potentia caro nutrimentū facit. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Hec aūt ſpecies ſine materia: vt imaterialis potētia aliqua in mā eſt. ſimiliter autē ⁊ aliud quodcūqꝫ oꝛganū. ſi autem aduenit aliq̄ mā ens potētia īmaterialis habens ⁊ quātū potētia he erūt imāles maioꝛes. ¶ Si autē amplius facere nō pōt: ſꝫ vt aqua vino ſemꝑ amplius: mixta in fine aquaticuꝫ facit ⁊ aquā. tunc diminutionē faciet quanti ſpēs āt manet.

¶ Aſſignat cām tā nutrimēti q̄ꝫ augmēti. cauſa eni hoꝛum eſt natura aialis: ſed natura aialis pōt mihi dicere vel mām tm̄ vel foꝛmā tm̄: vel cōgregatū ex vtroqꝫ: ⁊ q: actiōes ſunt ſuppoſitoꝝ tota nā aialis eſt qȯ opatur in cibū ⁊ cōuertit ipſum: ⁊ lꝫ a tota nā ſit huiuſmōi actio: eſt tñ a tota nā rōne foꝛme: non rōne māe: ita ꝙ ꝑ̇ncipale in actione eſt foꝛma. iō ait ꝙ hec cā nutrimēti ⁊ augmēti eſt ſpēs. i. foꝛma ⁊ nā carnis ſiue mā: quia rō ⁊ pꝛincipiū huius actionis non dꝫ attribui māe: ſed aliqua potētia vt eſt imaterialis. i. vt eſt foꝛmalis ſiue ipſa foꝛma que hꝫ eſſe in mā eſt cā huius nutrimenti ⁊ augmēti: ⁊ qȯ dictū eſt de carne dictū eſt de manu ⁊ de quocūqꝫ alio oꝛgano: ſiue de quocūqꝫ mēbꝛo: q: nā ⁊ foꝛma exñs in tali mēbꝛo eſt rō augēdi ⁊ nutriendi. iō ait: ꝙ ſi adueniat mēbꝛo ſiue carni aliqd qȯ eſt ens in mā ⁊ ens in potētia reſpectu eius vt cibus qui eſt caro in potētia: tunc potentia imaterialis. i. potētia ⁊ virtus foꝛmalis: ſiue ſpēs ⁊ foꝛma ſic hñs virtutē ⁊ potentiā qua poſſit facere potētia quātū. i. potētia magnū: vt ꝙ poſſit plus cōuertere q̄ꝫ fiat deperditio erunt augmentuꝫ: ⁊ he partes imateriales erunt maioꝛes: q: foꝛma erit in pluri materia. cū aūt nō pōt amplius facere: tūc deficit augmentū: vel etiā deficit aial: tanta pōt eē debilitatio virtutis. ſic etiā imaginari debemus ꝙ alimēto ſemper generat̃ caro mixta ⁊ impura ⁊ ꝓpter huius impuritatē: ita debilitat̃ virtus ꝙ nō pōt plus conuertere: vel etiā nec tm̄ q̄ꝫta fit deperditio: ⁊ tūc ceſſat tp̄s augmēti. ad vltimū aūt debilitat̃ in tm̄ qȯ nō pōt vlterius ꝯuertere: ⁊ tūc deficit ⁊ moꝛit̃ aial. vnde eſt ſicut aqua vino mixta que ſemꝑ amplius mixta in fine facit vinū aquaticū ⁊ q̄ſi aquā: ⁊ tunc qñ erit caro aquatiqua ⁊ impura faciet diminutionem quāti: q: ceſſabit tēpus augmēti cū nō poſſit plus reſtaurare q̄ꝫ fiat deperditio: tñ q: non ſtatim cū ceſſat augmentum deficit aial. ideo ſpecies ⁊ foꝛma manet: ſed ad vltimū. vt dictū eſt. opꝫ ꝙ totū fiat aqua ⁊ ꝙ animal deficiat.

sextum cap. T. c. 34 Quoniam autē opoꝛtet pꝛimū de mā: ⁊ de vocatis elemētis dicere ſiue ſint ſiue non: ⁊ vtrū ſempiternale vnumquodqꝫ aut generat̃ qualr. ⁊ ſi generat̃ vtrū ex inuicē generēt̃ omnia eodē modo aut aliquod ꝑ̇mū eoꝝ vnuꝫ eſt. Neceſſe eſt vtiqꝫ ꝑ̇us dicere de quibus indeterminate dicitur nunc.

¶ Ut dicebat̃ ſupius in hoc libꝛo intendit phs determinare de ipſa generatione: ⁊ de aliīs motibus annexis. In ſcd̊o v̊o de ipſis naturaliter generatis. Determinabit̃ eni. in. 2°. de materia ⁊ de elemētis quō ex ſe inuicē naturaliter generant̃: ⁊ q: determinare de tactu: ⁊ de actione ⁊ paſſione ⁊ de mixtione deſeruit tam generationi de qua determinat̃ in ipſo q̄ꝫ ⁊ ipſis generatis de quibus determinat̃ in 2°. iō anteq̄ꝫ incipiat mām ſcd̊i libꝛi exequit̃ de pꝛedictis: ⁊ duo facit: q: ꝑ̇mo oſtēdit ꝙ determinare de actione ⁊ paſſione ⁊ tactu ⁊ mixtione ſpectat ad pñs negociū. 2° exequitur de ꝑ̄dictis. 2ª ibi. (Pꝛincipiū aūt.) Circa ꝑ̇mū duo facit: q: ꝑ̇mo oſtēdit ꝙ determinare de pꝛedictis ſpectat ad pꝛeſens negociū: q: deſeruit materie ſcd̊i libꝛi. 2° oſtēdit ꝙ determinare de talibus deſeruit ipſi gñationi: de q̇ tractat̃ in ꝑ̇ libꝛo. 2ª ibi. (Eſt aūt cōgregatio.) Circa ꝑ̇mū duo facit: q: ꝑ̇mo facit qȯ dictū eſt. 2° aſſignat cāꝫ dicti. ibi.) Oēs eni q elemēta.) Dicit ergo ꝙ in 2° reſtat dicere ꝑ̇mum ideſt ꝑ̇ncipalr̃ de mā ⁊ de vocatis elementis ſiue ſint huiuſmōi elemēta ſiue non. ⁊ dato ea eſſe oſtēdet̃ vtrū vnūqȯqꝫ elementoꝝ ſit ſempiternū aut gñat̃: q̄lr̃. i. aliqualr̃ vnū ex alio: vtrū eodē modo generent̃ oīa ex ſeu inuicē aut eoꝝ elemētoꝝ eſt aliqȯ vnū pꝛimuꝫ. ¶ De elemētis eni fuit triplex opio apud antiquos. quidam ꝑ̇ª op. eni poſuerūt oīa elemēta ingenerabilia ⁊ incoꝛruptibilia: vt empedocles ⁊ ſui ſequaces. Quidā aūt dixerūt ſolū vnū elementū eſſe tale: ⁊ ꝭm hunc modū oīa ele- 2ª op. mēta acceperūt iudicē pꝛeter terrā: q: nullus dicit illȯ coꝛpus incoꝛruptibile ⁊ ꝑ̇ncipiū oīum eē terrā: ſꝫ aliq dixerūt ipſuꝫ eſſe ignē aliqui aerē aliqui aquā. Quidā 3ª op. vero poſuerūt oīa elemēta generabilia ⁊ coꝛruptibilia ꝑtim ⁊ eodē modo: q: nullū elemētoꝝ poſuerūt ꝑ̇ncipiū oīuꝫ: ſed aliqȯ mediū iter ea dixerūt eſſe alioꝝ ꝑ̇ncipiū: qualitercūqꝫ tñ elemēta ſunt generabilia ſi de ipſis elemētis generatis volumus tractatuꝫ facere. nece eſt vtiqꝫ dicere ꝑ̇us de illis de qbus nūc ab antiqs dicitur indeterminate. i. neceſſe eſt dicere de mixtiōe tactu actione ⁊ paſſione: q: antiq de talibus nō ꝓtulerūt determinatā ſententiam. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Omnes eni qui elemēta gñantes ⁊ q̄ ex elemētis ſegregatione vtuntur ⁊ cōgregatione ⁊ facere ⁊ pati.

¶ Manifeſtat qȯ dixerat dicens. ꝙ oēs gñantes elementa ⁊ ea que ſunt ex elementis vtunt̃ cōgregatione ⁊ ſegregatione: ⁊ ita mixtione vtuntur ⁊ tactu: q: in ꝯgregatione quedā mixtio ⁊ quidā tactus reſeruatur. determinare ergo de iſtis deſeruit ipſis elemētis generatis. inquantum antiqui determinando de eis vtebantur iſtis ⁊ non manifeſtant quid nomine taliuꝫ impoꝛtabatur. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Eſt āt cōgregatio mixtura quō āt miſceri dicimus nō ꝺterminatū ē māifeſte.

¶ Oſtēſo ꝙ determinare de pꝛedictis deſeruit ipſis elementaribus coꝛpibus generatis. In parte iſta oſtendit ꝙ determinare de his deſeruit ipſi generationi ſimplr̃ ſumpte. ⁊ q: in ꝑ̇mo libꝛo magis determinat̃ de generatione ſimplr̃. in 2°. libꝛo magl de gñatiōe hac. vt de generatione

neratione elemētoꝝ.iō oſtenſū eſt quō tractatus iſte deſeruit materie ſcōi libri.nūc aūt reſtat oſtēdere quō deſeruiat materie primi libri. Circa qō tria facit:qꝛ primo oſtendit hoc de mixtione.2° oſtendit hoc de agere ꝛ pati.3° de tactu.2ª ibi.(Sed nec alterari.)3ª ibi.(Sꝫ ſi de facere ꝛ pati.)Dicit ergo ꝙ qꝛ ꝯgregatio eſt mixtura quedā:ꝛ ſupple:qꝛ ſm opionē oiū antiquoꝝ generatio quedā ꝯgregatio eſt.vel ēt ſm veritatē cōgregatio ꝛ ſegregatio ad generationē faciūt:qꝛ ſegregata ꝛ congregata exiſtunt leuiter generabilia ꝛ corruptibilia.cū aūt ſit ab alijs phiſ determinatū māifeſte quēadmodū ꝯtingit aliqd miſceri ꝛ cōgregari.congruum eſt ſupple ꝙ nos determinemꝰ ꝛ oñdamuſ quō ſit mixtio:cū hoc deſuiat ipſi gñationi. ¶Deinde cum dicit.

¶ **Sed nec alterari poſſibile nec ſegregari ꝛ ꝯgregari nllo faciēte aut patiēte.**

¶Oſtendit h̄ idē de agere ꝛ pati ꝛ duo facit:qꝛ primo oſtēdit hoc ex parte modi ſm quem ſit generatio.2° ex parte mālis ꝑncipij qō in gñatione ſubijcit ibi.(Eteni plura.)Generatio aūt ſit ꝑ hunc modū:videlꝫ per congregationē ꝛ ſegregationē:vel ſaltē ſit ꝑ ipſam alterationē:qꝛ nō eſt poſſibile generationē realē eſſe niſi precedat alteratio:cuꝫ non ſit poſſibile neqꝫ alterari neqꝫ ſegregari ꝛ ꝯgregari nllo faciēte:nꝫ patiēte:ōterminādū ē ſupple de ipſa actiōe ꝛ paſſiōe. ¶Deide cū dicit.

¶ **Eteni plura elemēta faciētes gñant ī faciendo ꝛ patiendo adinuicem.**

¶Declat h̄ idē ex pte mālis ꝑncipij qō in gñatiōe ſbijcit ꝛ duo facit:qꝛ ꝑ oñdit h̄ qꝫtū ad ponētes plura ꝑncipia mālia.2° qꝫtū ad ponētes vnū tātū.ibi.(Quāuis ex vno.)Dicit ḡ ꝙ facientes pl'a elemēta mālia gñant in patiēdo ꝛ faciēdo adinuicē.ḡ ēt ſm ſic ponētes determinādū eſt de actiōe ꝛ paſſione. ¶Deinde cū diċ.

¶ **Quāuiſ quidē ex vno neceſſe ē dicere factionē.ꝛ hoc recte diċ Diogenes qm̄ ſi nō eſſent ex vno oia nec eſſet facere ꝛ pati adinuicē.verbi gr̄a.calidū infrigidari:ꝛ hoc calefieri rurſus.nō eni caliditas ꝛ frigiditas trāſmutanť adinuicem: ſed manifeſtū quoniam ſubiectum.**

¶Oſtendit h̄ idē qꝫtū ad ponētes vnū māle ꝑncipiuꝫ.ꝛ duo facit:qꝛ ꝑmo facit qō dictū eſt.ſcōo ꝯcludit quō ſe hꝫ vnitas materialis ꝑncipij ad actionē ꝛ paſſioneꝫ ibi.(Qua ꝓpter in quibus.)Cōtinueť aūt ſic.ꝙ quāuis facientes plura materialia ꝑncipia ponerēt actionē ꝛ paſſionē:tñ ſi faceremus oia ex vno ꝑncipio nec̄e eſſet dicere actionē ꝛ paſſioneꝫ eſſe.ꝛ iō diogenes recte dicebat qm̄ ſi nō eſſent oia ex vno māli ꝑncipio nō eſſet facere ꝛ pati adinuicē.verbi gratia.negata vnitate materie calidū nō iſrigidareť:ꝛ rurſus h̄.ſ.infrigidatum nō calefieret:ꝛ eſt rō:qꝛ non trāſmutať forma in formā.caliditas aūt ꝛ frigiditas nō trāſmutanť adinuicē:ita ꝙ vna fiat alia:ſed eſt manifeſtius.i.eſt valde manifeſtū qm̄ eſt dare ſubiectū vtriqꝫ forme ſi volumꝰ tranſmutationē ſaluare. ¶Deinde cum dicit.

¶ **Quapropter in quibuſ facere eſt ꝛ pati.neceſſe eſt vnā ſubſtātiā hoꝝ naturā. oia igiť alia eſſe dicere nō verum.ſed in quibus ꝙ adinuicem ſunt eſt.**

¶Oñdit quō ſe hꝫ vnitas mālis ꝑncipij ad actioneꝫ ꝛ paſſionē.quo oſtēſo apparet in quo bene dicebat diogenes ꝛ in quo nō.Nā dicere ꝙ in qbus eſt agere ꝛ pati neceſſe eſt hoꝝ vnā eſſe ſubiectā mām̄ verū eſt:ſed dicē oia eſſe talia ꝛ oia cōicare in mā que eſt trāſmutationis ſubm:nō eſt verū:ſed ſolū in quibus eſt verū dicere ꝙ ſunt adinuicē trāſmutabilia:eſt dare vnā talem mā.diogenes ergo ponēdo vnitatē vt ſaluaret trāſmutationē in h̄ recte dixit:ſed dicēdo oia eē talia:ꝛ oia eq̄liter eſſe ex vna mā:male dixit.Quō aūt ſunt intelligēda verba Arꝫ.in declarationibus patebit.oñdeť enim quomodo eſt vna materia omniū corporalium ꝛ quomodo non. ¶Deinde cum dicit.

¶ **Sꝫ ſi de facere ꝛ pati ꝛ mixtura vidēdū neceſſe eſt ꝛ de tactu.nō enim facere hec ꝛ pati poſſunt ꝓprie que nō poſſibile adinuicē tāgere nec nō tāgētia adinuicē qualr̄ cōtingit miſceri primū. Quapropter de tribus his eſt determinādū quid tactus quid mixtura:ꝛ qd factio.**

¶Oſtēdit ꝙ etiā oꝫ determinare de tactu dicēs.ꝙ ſi vidēdū ꝛ determinādū eſt de facere ꝛ pati ꝛ de mixtura:determinādū eſt de tactu:qꝛ nō poſſunt bene.i.agētia ꝛ patientia facere ꝓprie ꝛ pati:qō nō eſt poſſibile tāgere adinuicē.rurſum qualiter cōtingit miſceri pᵐ.i.ꝑncipalr̄ ꝛ ꝓprie que nō ſunt tangentia adinuicē:ergo tā ad agere qꝫ admiſceri ſeqť tactuſ.qꝓpť de hiſ tribus eſt determinādū:vꝫ qd ſit tactus qd mixtura ꝛ qd factio:vel ēt qd paſſio.actio eni ꝛ paſſio idē dicunt.

PRincipiū autē accipiamus hoc. neceſſe eni qbus eſt mixtura entiū eē hec adinuicē tangibilia ꝛ ſi aliquid facit:hoc autem patitur principaliter.ꝛ his ſimiliter.ideo primo dicēdum eſt de tactu.

¶Oſtēſo de ꝑdictis tribus determinādū eſſe.In parte iſta exequiť de eis:ꝛ tria facit:qꝛ primo determinat de tactu.ſcōo de actione ꝛ paſſiōe.tertio de mixtura.ſcōa ps ibi.(De facē ꝛ pati.)3ª ibi.(Reliquū āt vidēdum.) T.c.40
Circa pᵐ duo facit:qꝛ ꝑ dat cām ꝛ rōnē:qre determinādū eſt ꝑus de tactu.ſcōo icipit determinare de ipſo T.c.i.
ibi.(Fere qdē igiť ꝛc.(Dicit ḡ ꝑnᵐ accipiamus h̄.i.tactū vt ꝙ ꝑus determinemus de ipſo qꝫ de mixtione ꝛ t.c.44.
actiōe:qꝛ h̄ q̄ ſunt de nūero entiū qbus eſt mixtura neceſſe eſt adinuicē eē tāgibilia:ꝛ ſi h̄ aliqd agit aut patitur ꝑncipalr̄.i.ꝓprie vel his ſilr̄ ſupple ineſt tactus.ḡ tactus vr̄ eē qd cōius ꝛ ꝑus actione ꝛ mixtione:qꝛ ſequiť ad vtrāqꝫ.iō ꝑ dōm ē de tactu. ¶Deide cū dicit. t.c.44

¶ **Fere quidem igitur ꝛ aliorū nominū vnūqōqꝫ diciť multifariā ꝛ hec quidem homonime:hec autē altera ab alteris ꝛ prioribus ſic habet ꝛ de tactu.**

¶Determinat de tactu:ꝛ duo facit:qꝛ ꝑmo oñdit tactū multiplr̄ dici.ſcōo determinat de vnaqꝫ acceptōe ipſiꝰ ibi.(Sꝫ tñ ꝑncipalr̄.)Dicit ḡ ꝙ vt fere vnūqōqꝫ alioꝝ nominū dr̄ multifariā.i.multiplr̄:qꝛ qdā homonime.i.equiuoce.quedā vō analogice:qꝛ dicunť altera ab alteris ꝛ prioribus.i.ſm prius ꝛ poſterius:ſic ꝛ de tactu quaſi dicat:qō ſicut fere oia dicuntur multiplr̄:ſic ꝛ tactus.ꝛ dicit fere quia forte non omnia nomina ſunt

multiplicia. multiplicitas aūt tactus in h̄ ꝯſiſtit: q2 pōt ſumi proprie ⁊ metaphorice. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Sʒ tñ ꝑncipal'r dc̄ʒ exiſtit in hn̄tibus pōnē. poſitio qdē qb⁹ ⁊ locus. Eteniʒ in mathematicis ſil'r dādū eſt tactū ⁊ locū. ſiue ē ſepatū vnūqdꝙ eoꝝ ſiue alio mō.

¶ Oſtenſo tactū ſumi multipliciter determinat de vnaquaꝙ acceptiōe eius: ⁊ duo facit: q2 ꝑmo determinat de tactu vt proprie ſumit̄. 2° vt ſumit̄ metaphorice ibi. (Quoniā aūt mouēs.) Circa primū duo facit: q2 prio venat̄ diffinitionē tactus ꝓprie ſumpti. 2° cōcludit diffinitionē illā tāq̄ȝ venatā. 2ª ibi. (Quapropt̄ manifeſtū.) Circa primū tria facit ſm ꝙ tria venat̄ circa tactuȝ. primo eni oſtendit tangibilia habere poſitioneȝ. ſcđo hr̄e vltima ſimul. tertio eſſe actiua ⁊ paſſiua adinuicem. ex quibus oibus hr̄ diffinitio tactus: videlʒ ꝙ tactus eſt in hn̄tibus poſitionē: quoꝝ vltima ſunt ſimul actiuis ⁊ paſſiuis adinuicem. ſcđa pars ibi. (Si igit̄ eſt vt determinatū.) tertia ibi. (Quoniā aūt poſitio.) Dicit g̊ ꝙ tactus ſi ſit qd dictū ꝑncipal'r. i. ꝓprie exiſtit in hn̄tibus pōnē. poſitio aūt ineſt qbus ⁊ locus. ⁊ ſupplendū eſt: q2 nō pn̄t ſe tāgere aliqua niſi ſint in loco: oʒ qbus ineſt tactus ineſſe pōnē. addit aūt ad maiorē expreſſionē veritatis ꝙ tactus ⁊ locus ita ſe cōitant̄ ꝙ mathematicis ſil'r dādū eſt tactū ⁊ locū: ſiue eſt ſepatū vnūqdꝙ eoꝝ ſiue alio mō. ¶ Notādū aūt ꝙ de mathematicis
Nōndū fuit duplex poſitio. vna fuit Platonis q poſuit ea eē ſeparata ſʒ eē a ſenſibilibus. alia fuit Ariſ. q poſuit ea eē in ſenſibilius: ſʒ ſm ꝯſiderationē ea eē ſepata. eſt ergo intentū Ariſ. ꝙ locus ⁊ tactus: ita ſe iſeparabil'r concomitant̄ ꝙ vbi ponimus vnū ⁊ aliud ⁊ eodē mō: ⁊ ſimiliter ſic̄ ponimus vnū ⁊ aliud. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Si igit̄ eſt vt d̊terminatū eſt ꝑus tāgere vltiā hr̄e ſil'. hec vtiꝙ ſe tāgunt adinuicē quecūꝙ determinatas magnitudies ⁊ poſitionē habētia ſimul habent vltiā.

T.c.22. ¶ Inueſtigat ſcđam cōditionē dicens. ꝙ ſi ita eſt vt eſt determinatuȝ ꝑus. ſ. in. 6. phy. vbi dc̄m eſt ꝙ tāgere eſt hr̄e vltima ſimul oʒ tāgentia hr̄e vltima ſil'. h̄. g̊ vtiꝙ tāgent adinuicē q̄cūꝙ hn̄t determinatas magnitudines ⁊ pōnē ⁊ hn̄t vltima ſil'. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quoniā aūt poſitio qdē in qb⁹ ⁊ locus exiſtit. loci āt dr̄ia ſurſuȝ ⁊ deorſuȝ ⁊ prima talia oppoſitoꝝ oīa ad ſeinuicē tāgētia grauedinē vtiꝙ hn̄t aut leuitatē aut ābo aut alteꝝ. talia āt paſſibilia ⁊ actiā.

¶ Inueſtigat tertiā ꝯditionē: ꝙ tāgentia debēt eē actiua ⁊ paſſiua adinuicē dicēſ. ꝙ poſitio ineſt qbuſ exiſtit locus. loci aūt ꝑma dr̄ia eſt ſurſuȝ ⁊ deorſuȝ talia autē ſunt oppoſitoꝝ: oʒ aūt ꝙ ſe tāgentia habeant aliquam oppoſitionē adinuicē. iō ait ꝙ oīa ſe tāgētia adinuiceȝ hn̄t grauitatē: aut leuitatē: aut ambo: q̄ȝtū ad elemēta media: aut alterū q̄ȝtū ad extrema. terra. n. eſt ſolū grauis: ⁊ ignis ſolū leuiſ. aer āt ⁊ aq̄ hn̄t vtrūꝙ: q2 reſpectu ignis ſunt grauia: reſpectu terre leuia: q2 ergo talia ſe tāgentia ſunt in loco cōpetit eis dr̄ia loci vt ſurſum ⁊ deorſuȝ: cū h̄ nō ſit ſine oppōne: oʒ ꝙ talia oppōnē habeāt: ⁊ ꝙ ſint actiua ⁊ paſſiua adiuicē. ¶ Deiñ cū dic̄.

¶ Quapropt̄ manifeſtū eſt qm̄ hec tangere nata ſunt adinuiceȝ. quoꝝ diuerſis magnitudinibus ſimul vltima ſunt exiſtibus motiuis ⁊ mobilibus adinuicem.

¶ Cōcludit diffinitionē tactus tāq̄ȝ venatā dicēs. manifeſtū eē ꝙ illa ſunt apta nata ſe tāgere adinuicē quoꝝ exiſtentibus diuerſis magnitudinibus: q̄ȝtū ad cōditionē primā dʒ hr̄e magnitudines determinatas ⁊ poſitionē: ſunt vltima ſimul: quantū ad cōditionē ſcđaȝ: motiuis ⁊ mobilibus adinuicem. i. actiuis ⁊ paſſiuis quātum ad conditionem tertiam. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Qm̄ aūt mouēs nō ſil'r mouet qđ mouet̄: ſed hoc quidē neceſſe eſt motum ⁊ ipſum mouere. hoc aūt imobile ens. manifeſtū qm̄ in faciente dicemus ſimil'r. t.c.45

¶ Poſtq̄ȝ ingſiuit de tactu ꝓprie incipit ingrere de tactu metaphorice. ⁊ duo facit. q2 primo cōparat actionē ad motū: ⁊ agentē ad mouentē. ſcđo ex huius cōparatione facta venat̄ q̄uo hēat fieri tactus mathematicus ibi. (Id igit̄ manifeſtū.) Circa ꝑmū duo facit: q2 ꝑmo cōparat mouētē ad agentē ſm ꝯueniētiā. ſcđo ſm dr̄iā ibi. (Et eni mouens.) Oſtendit ergo ꝙ q2 mouens nō ſil'r mouet mobile qđ mouet̄: ſed h̄ quidē mouēs nec̄e eſt ipſuȝ mouere motū: h̄ mouet ens imobile manifeſtū eſt qm̄ in agēte dicemus ſil'r: q2 qđdā agēs cū agit patit̄: qđdā agit ipaſſibile manēs. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Eteni mouēſ facē aliqd iquiūt ⁊ agēſ mouere. Sʒ tñ differūt ⁊ oʒ determinare. nō. n. poſſe ⁊ mouēſ oē agere ⁊ facere ſi facere opponit̄ patiēti. hoc aūt in oib⁹ in qbus eſt motuſ paſſio aūt ſcđʒ ꝙ alteratur ſolum. verbigr̄a. calidum ⁊ albuȝ. Sed mouere amplius agere eſt.

¶ Poſita cōueniētia inter agentē ⁊ mouentē ꝙ eſt deuenire ad agēs impaſſuȝ ſic̄ ad mouēs imobile: ponit hic dr̄iā inter ea dicens. ꝙ quidā inquiunt mouēs agere aliqd ⁊ agens mouere: ſʒ tñ nō eſt ita: imo differūt: ⁊ oʒ determinare q̄uo differunt. Si v̊o facere opponit̄ patiēti: nō eſt poſſe oē mouēs agere: ſʒ tūc ſolū mouenſ agere cū mobile patit̄. ergo h̄ verū eſt ſolū in his in qbus motus eſt paſſio: ⁊ exponit quid appellat paſſionē dicēs. paſſio autē eſt id ſm qđ aliqd alterat̄ ſolum. verbigr̄a. calidū albū ⁊c̄. talia ſunt paſſiones: ſm quaſ eſt alteratio. differt g̊ mouere ab agere: q2 eſt vniuerſalius. q2 oē qđ agit mouet: ſed nō ecōuerſo. iō ait: ꝙ mouere amplius agere eſt. i. eſt magis amplū ⁊ eſt vniuerſalius ⁊ in plus q̄ȝ agere. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Illđ igit̄ manifeſtū qm̄ ē qdē vt motiua imobilia tāgūt. ē āt vt ſic. ē āt nō ſic.

¶ Ex cōpatione ꝑmiſſa venat̄ tactū metaphoricū. huiuſmōi aūt tactus dupl'r ſumi pōt. tactus. n. ſp eſt aliqd duoꝝ. vel g̊ ſumet̄ hmōi metaphora tā ex pte tangentis q̄ȝ tacti vel ex pte tāgētis tm̄. duo ergo facit: q2 prio venat̄ tactū metaphoricuȝ ex vtraꝙ pte. ſcđo ex altera pte tm̄. ſcđa ibi. (Eſt quidē igit̄ vel multum.) Circa ꝑmū duo facit: q2 ꝑmo facit qđ dictuȝ eſt. ſcđo exponit diffinitionē tactus ſupius datā: ſiue addit ad diffinitionē illā ibi. (Sed determinato tāgere.) Dicit ergo ꝙ id nō eſt imanifeſtū quoniā motiua vniuerſalia ſiue motiua imobilia: vt hʒ alia littera. vt tāgunt mobilia. i. vt tāgūt corpora ſuperceleſtia que mouentur ab eis. eſt autem vt ſic. eſt autem vt non ideſt vno modo tangunt

ea: alio

ea:alio modo non:q2 tangunt ea metaphorice non pro prie: ꝛ ꝙ ſit huiuſmodi tactus metaphoricus cauſa eſt ex vtraqꝫ parte:q2 nec illa ꝓprie agunt:nec celeſtia pro prie patiuntur. ¶ Deinde cum dicit

¶ **Sed determinato tangere vl'r qdē ꝙ eſt poſitionē hn̄tiū:ꝛ hoc qdeꝫ motiuo: hoc āt mobili abiuicē aut motiuo ꝛ mobili in qbus exiſtit agere ꝛ pati.**

¶ Exponit diffinitionē tact⁹ ſupius datā: vel addit ad ipſam dicēs:ꝙ ſic determinatio tāgeṫ:vt dcm̄ eſt vl'r.i. ſimpl'r eſt tactus hn̄tiū pōneꝫ.hoc qdeꝫ motiuo.h autē vt mobili abinuicē aut motiuo ꝛ mobili.q.d.nō ſufficit ad hoc ꝙ ſit tactus ꝙ vnū ſit mouēs ꝛ aliud motū: ſꝫ ſeqꝰ ꝙ mobile ſe hēat motiue:ita ꝙ viceuerſa ſe habeat mouens: ꝛ mouēs non moueat imobiliter: ſed ſit motiuum mobile ſiue motiuū motum: ꝛ h qbus exiſtit facē ꝛ pati.ſupius aūt data diffinitōe de tactu dicebat tactū eſſe in hn̄tibus pōneꝫ:quoꝝ vltima ſunt ſimul motiuiſ ꝛ mobilibus adinuicē.que diffinitio nō arguit tactum ꝓprie ſumptū:niſi ꝑ motiua ꝛ mobilia itelligam⁹ agētia ꝛ patientia:qđ ergo h hr̄ vel eſt expoſitiuū diffinitionis illius vel eſt cōpletiuū eius. ¶ Deinde cū dicit.

¶ **Eſt qdē igiṫ vt multū tactū qđ tāgit: tangens.n.mouet mota oīa fere que ꝛ i ꝯſpectu noſtro:qbus neceſſe eſt ꝛ videṫ tactū tangere qđ tangit.eſt aūt vt aliqn̄ inquimus mouēs tāgere ſolū id qđ mouetur:qđ tangiṫ aūt non tāgere qđ tangit.Sꝫ q̄ mouet mota:q2 hōgenea:neceſſe vr̄ eſſe qđ tangitur tangere.**

¶ Inueſtigat tactū metaphoricuꝫ cuius cā maxime videtur eſſe ex altera pte tm̄:ꝛ duo facit: q2 pmo oſtēdit ꝙ vtplurimū in his que videmus eſt tactus ꝓprie ſumptus:ſed aliqn̄ eſt in eis motus metaphoricus. ſcđo cōcludit qūo contingit inuenire tactuꝫ metaphoricū: ibi. (Quapropter ſiquidem.) Oſtendit ḡ ꝙ in multū.i.vtplurimū ꝙ tactu:ita tangiṫ ꝙ ēt tangit tāgens: q2 fere oīa que ſunt in ꝯſpectu noſtro mouēt mota qbus neceeſt: ꝛ vī ſic eſſe dicendū tactum tangere qđ tangit.i.tangenteꝫ.eſt autē vt aliqn̄ inqmus.i.dicimus mouēs ſolū tangere id qđ moueṫ:ita ꝙ tangiṫ.i.tangentē:ſꝫ ea que mouēt mota:q2 ſicut homogenea.i.eiuſdeꝫ nāe neceſſariuꝫ vī eſſe qđ tangitur tāgere: ꝛ qđ tāgit tāgere tactū: vel qđ mouet mouere motū. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Siqdē mouet imobile ens illud qdeꝫ tāgit qđ moueṫ:illud aūt non. Inqmus .n.aliqn̄ triſtanteꝫ tangere nos:ſed nos non eū. De tactu quidē igitur in natura libus determinatuꝫ ſit hoc modo.**

¶ Cōcludit qūo contingit inuenire tactum metaphoricum dicēs:ꝙ ſi aliqd mouet ens immobile: tunc illud tangit qđ moueṫ:ſed illud qđ moueṫ non tangit ipſuꝫ. inquimus.n.i.dicimus aliqn̄ triſtāteꝫ tāgere nos. ꝛ tm̄ nos non tāgimus eum: ꝛ illo modo videnṫ tangere corpora ſupceleſtia. ¶ Notandū aūt tactū triplicē eē:proNotandum. priuꝫ ꝛ metaphoricum duplicem:vel q2 cā huius eſt in vtroqꝫ extremoꝝ vel in altero tm̄.videmus.n.ſubas ſeparatas mouere corpora ſupceleſtia: corpa ſupceleſtia mouere h inferiora: ꝛ h inferiora mouere ſeipſa adinuicem.intelligentie aūt mouēt ſupceleſtia corpora non mote nec paſſe:ſupceſtia mouēt hec iferiora mota: ſed non paſſa:hec aūt inferiora mouēt ſeipſa adinuicē mota ꝛ paſſa:iō qn̄ intelligētie mouēt corpora ſupceleſtia eſt oīno tactus metaphoricus tā ex pte tāgentis q̄ tacti:q2 nec intelligētie ꝓprie agūt:nec ſupceleſtia corpa patiunṫ:ſed cū ſupceleſtia corpa mouent.hec inferiora: eſt ibi tactus metaphoricus:ſꝫ cā huius vī oriri ex altera pte tm̄:nā ex parte hoꝝ inferiorū bene eſt aptus natus repiri tactus ꝓprie:ſed nō ex pte ſupceleſtiū: q2 tā gunt ipaſſibiliter.Cum vͦ hec inferiora ſe tangunt adinuicē eſt ibi oīno tactus ꝓprie: ꝛ q2 plibus modis ſꝫ ꝙ ſpectat ad nālē repeṙ tactus:ideo phs ſolum determinat de hoc triplici tactu vno ꝓprio: ꝛ duplici metaphorico.qūo aūt ꝛ in q̄ parte determinat de vnoquoqꝫ iſtoꝝ pꝫ per ea que in ſententiando dicta ſunt. Ultimo epilogat:ꝙ de tactu in nālibus determiatū ſit hoc mō.

De facere ꝛ pati dicēdū deinceps: ſuſcepimus.n.a p̄orib⁹ ſubcōtrarios ſermones adinuicem. T.co. 46.

¶ Poſtq̄ phs determinauit de tactu. In parte iſta determinat de agere ꝛ pati: ꝛ duo facit: q2 ꝑ determinat de actiōe ꝛ paſſiōe ſm opinionē alioꝝ.ſcđo ſm ꝓpriā: ibi.(Qūo aūt exiſtit gn̄are in entib⁹.) Circa pmū duo facit:q2 pmo oñdit quid ſenſerūt antiqui de agere ꝛ pati q̄tū ad qualitates actiuoꝝ ꝛ paſſiuoꝝ. ſcđo q̄tū ad modū agendi ꝛ patiendi:ibi.(Qūo aūt ꝯtingit.) Circa primū duo facit:q2 primo continuat ſe ad dicēda ꝛ premittit intentionē ſuā.circa opiniones antiquoꝝ.ſecūdo exeqtur de eis:ibi. (Multi quidem enim.) Dicit ergo ꝙ deinceps poſtq̄ dictum eſt de tactu:dicenduꝫ eſt de facere ꝛ pati. ꝛ addit ꝙ a prioribus.i.ab antiquis ſuſcepit de agere ꝛ pati ſermones adinuicem ſubcōtrarios. ¶ Deinde cum dicit. T. co. 77. T.c.55

¶ **Multi quidē.n.dicūt hoc ꝯcorditer. ꝙ ſil'e quideꝫ a ſimili omne ipaſſibile eſt pp non magis actiuū q̄ paſſiuū eē alterum ab altero:oīa eni ſil'r exiſtunt hec ſimilibus:diſſimilia aūt ꝛ differentia facere ꝛ pati adinuiceꝫ ſunt innata.**

¶ Exeqtur de dictis opionib⁹.dixerat.n. antiquos ſubcontrarie ſenſiſſe de agere ꝛ pati:iō duo facit: q2 pmo narrat hmōi opiniones.ſcđo oſtendit eas eſſe ſubcontrarias:ibi.(Uideṅ aūt hoc mō.) Circa pmū duo faċ: q2 primo ponit opinionē dicentiū diſſil'e a diſſimili patí.2° ponentiū ꝙ ſil'e a ſimili patiṫ.2ͣibi. (Democritus aūt vltra.) Circa pmū duo facit:q2 pmo narrat opinionem predictā quātum ad agentes ꝛ patiētes. ſecundo q̄tum ad rōnem agendi ꝛ patiēdi:ibi. (Eteniꝫ.quādo minor.) Dicit ergo.ꝙ multi dicunt hoc ꝯcorditer: ꝙ oē ſimile eſt impaſſibile a ſuo ſimili:ꝛ dicit multi: q2 plures erant de hac opinione q̄ de alia. aſſignabant autē cauſam ꝛ rōnem:quare ſimile non patitur a ſimili: q2 vt dicebant non eſſet alteruꝫ magis paſſiuū ab altero q̄ actiuū.Cum ergo ſil'ibus ſm ꝙ huius oīa exiſtant ſimilia non pōt poni ſil'ia ſm ꝙ hmōi actiua ꝛ paſſiua eſſe:q2 tunc idem ſm ꝙ idem ageret ꝛ patereṫ: qđ eſt inconueniens.diſſimilia ergo ꝛ differentia ſunt innata facere ꝛ pati adinuicem. ¶ Deinde cum dicit. T.co. 48. T.co. 47.

¶ **Eteniꝫ qn̄ minor ignis a maiori corrūpitur pp ꝯtrarietatem hoc inquiūt ꝛ pati adinuicē:ꝯtrariū.n.eſſe multū pauco.**

¶ Narrat

¶ Narrat põnez q̄ꝫtū ad rōnē agendi ⁊ patiendi: pꝛedicti.n. nō ſolū ponebant diſſı̄lia agere ⁊ pati adinuicez: ſꝫ ⁊ volebant ꝙ rō agendi ⁊ patiēdi eēt diſſilı̄tudo: qꝛ qn̄ minoꝛ ignis a maioꝛi coꝛrūpit̄ inqunt minoꝛē ignez coꝛrūpi ⁊ pati a maioꝛi pp diſſilı̄tudinem ⁊ ꝯ̄ꝛietatez: qꝛ ꝯ̄ꝛiū eſt multū pauco. ¶ Deinde cum dicit.

T.co. 47. **¶ Democrit⁹ aūt vltra alios dixit ſolus ſingulariter. Jnqt.n. idem ⁊ ſimile eē faciens ⁊ patiens: qꝛ altera ⁊ differentia non contingit pati adinuicem.**

¶ Narrat poſitionē dicētiū ſilē a ſimili pati: ⁊ duo fac̄: qꝛ p̄ narrat hāc põnē q̄ꝫtū ad actiua ⁊ paſſiua. 2°. q̄ꝫtuꝫ ad rōnē agendi ⁊ patiendi: ibi. (Sꝫ ſi altera entia.) Dicit ḡ ꝙ Democritus vltra alios .i. pꝛeter alios vel vltra alios: qꝛ quodāmō ſubtilius alijs ſolus dixit ſingulariter. inqt.n. idē ⁊ ſilē eſſe faciens ⁊ patiens: qꝛ altera ⁊ dr̄ia non contingit pati adinuicē. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sed ſi altera entia faciūt aliqd īuicez nō ſꝫ ꝙ altā: ſꝫ ſꝫ ꝙ idē aliqd exiſtit ſic hoc accidē eis. Que dicūt̄ igit̄ hec ſunt.

¶ Narrat dcāꝫ põnē q̄ꝫtū ad rōnē agēdi ⁊ patiēdi: nō ſolū.n. Demo. ponebat ſilē a ſılı̄ pati: ſꝫ addebat ꝙ rō paſſiōis erat ſilı̄tudo. volebat.n. ꝙ ſi entia alt̄a .i. diuerſa faciūt aliqd inuicē hoc nō eſt ſꝫ ꝙ ſūt altera: ſꝫ dicebat accidē .i. ꝙ agerēt ⁊ paterētur adiuicē ſꝫ ꝙ exiſtit eis aliqd idē .i. ſꝫ ꝙ ꝯueniūt. addit āt q̄ſi epilogādo ꝙ q̄ dn̄t ab antiqs: h̄ ſunt que dcā ſunt. ¶ Deinde cū dic.

T.c.48 **¶ Vident̄ aūt hoc mō dicētes ſubcōtrarios dicere ſmones: cā aūt ꝯtradictiōis eſt qm̄ opoꝛtunum totum aliquid inſpicere partem aliquam dicunt ambo.**

¶ Dicit dictas opiniones eē ſubcōtrarias. ⁊ duo fac̄: qꝛ p̄ p̄mittit qđ intēdit. ſcđo manifeſtat ꝓpoſitū: ibi. (Silē .n. oīfariā.) Dicit ḡ ꝙ dicētes hoc mō videret̄ dicē ſermones ſubcōtrarios: ⁊ eſt rō: qꝛ cā ꝯ̄dictiōis eoꝝ fuit q̄ꝫtuꝫ opoꝛtunū fuit totū aliqđ inſpicere ambo .i. ambe

Nōn^m pꝛedicte opiniões dicūt partem aliquā nō totū. ¶ Notandū aūt ſubcōtraria opponi ſm ꝑticularē oppōnē: ⁊ ideo nō eſt incōueniens ſubcōtraria eſſe aliquo modo vera alr̄ ⁊ alr̄ accepta: vt hoiēz currere poteſt verificari pꝛo ſoꝛte: ⁊ nō currere pꝛo Plōne. quicūqꝫ ḡ dic̄ aliquid: ꝙ vno mō eſt veꝝ: ⁊ alio mō non: ꝑticulariter ⁊ defectiue loqt̄: ⁊ in talibuſ ſmōibus eſt oppō ꝯ̄ꝛia. ſilē .n. pati a ſılı̄ eſt veꝝ. vno mō ⁊ falſum alio. antiq ergo ſic loquētes ſubcōtrarie loquebant̄: ⁊ lꝫ q̄libet dictaꝝ opinionū aliquo mō eēt vera reſpiciēdo ꝑticularē ꝯ̄dictionē: reſpiciēdo tn̄ totū negociū q̄libꝫ ſimplr̄ erat falſa. non.n. abſolute dicendū eſt ſilē pati a ſimili: vel diſſimile a diſſimili: ſꝫ dici dꝫ ꝙ agens ⁊ patiēs vno modo ſunt ſimilia: ⁊ alio diſſimilia. igitur pꝛioꝛes phı̄ defectiue loquebantur ⁊ cōſiderabant partem cū deberēt conſiderare totum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Simile.n. ⁊ omnifariā ⁊ oīno indifferens rōnabile eſt nō pati a ſılı̄. nihil qdē eniꝫ magis actiuū erit alterū q̄ꝫ alterū.

¶ Manifeſtat qđ dixerat. dixerat.n. eos đfectiue locutos fuiſſe ⁊ ꝯſideraſſe ꝑtē ⁊ nō totū circa qđ duo facit ſꝫ ꝙ in dictis opionib⁹ duo eſt ꝯſiderare. vꝫ. ꝙ dicebāt de actiuis ⁊ paſſiuis. ⁊ ꝙ ponebant de rōne agendi ⁊ patiēdi. p̄ ergo dic̄ eos defeciſſe q̄ꝫtū ad actiua ⁊ paſſiua: qꝛ nō debebāt abſolute dicē ſilē pati a ſılı̄ nec diſſimile a diſſılı̄: ſꝫ dōꝫ erat agēs ⁊ patiēs eē aliq̊ mō ſilı̄a aliquo diſſilı̄a. 2° oñdit hui⁹ defectū q̄ꝫtū ad rōēꝫ agēdi ⁊ patiēdi. p̄ ḡ oñdit ꝙ nō eſt dōm vt antiq dicebant ꝙ tota rō actiōis ⁊ paſſiōis ſit ſilı̄tudo vel diſſilı̄tudo: ſꝫ vtrūqꝫ eſt aliq̊ mō huius rō. 2ª ibi. (Et ſm rōnē autez.) T.co. 52.

Circa p̄ᵐ duo facit: qꝛ p̊ ꝓbat agēs ⁊ patiēs nō eē oīno ſılı̄a nec oīo diſſilı̄a. 2° oñdit quō ſit̄ ſılı̄a ⁊ quō diſſilı̄a: ibi. (Sꝫ qm̄ nō.) Circa p̄ᵐ duo fac̄: qꝛ p̊ oñdit agens ⁊ T.co. 50.

patiēs ñ eē oīo ſılı̄a. 2° nō eē oīo diſſilı̄a: ibi. (Et oīfariā alterā.) Pꝛia ꝑs diuidit̄ in tres ꝑtes ſꝫ ꝙ tres rōneſ adduc̄ ad ꝓpoᵗᵘᵐ. 2ª ibi. (Sꝫ qꝛ a ſılı̄.) 3ª ibi. (Quāuiſ his T.co. 49.

entib⁹.) Dicit ḡ p̄ ꝙ ſilē oīfariā ⁊ oīno indifferēs rōnabile eſt nō pati: ⁊ nihil ſuſtinē a ſılı̄. ⁊ ē rō: qꝛ h̄ poſito ꝙ magꝭ eēt actm̄ alterū altero. nō ḡ poſſet poni ꝙ vnū eēt agēs ⁊ aliud patiēs ex q̊ oīo ſılı̄a. eo.n. ipſo ꝙ vnuꝫ ponit̄ agēs ⁊ aliud patiēs ponūt̄ differre ⁊ recedē ab hipotheſi ꝙ ſint oīa ſimilia. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sꝫ ſi ſilē a ſimili pati aliquid poſſibile ⁊ ipſum a ſeipſo.

¶ Põit rōēꝫ 2ᵃᵐ qꝛ ſi ſilē eēt polē aliqd pati a ſılı̄ ꝑ oēꝫ mōꝫ ipꝫ a ſeip̄o pateret̄: qđ ē icōuēiēs. ¶ Deiñ cū dic̄.

¶ Quāuis his entibus ita nihil vtiqꝫ erit neqꝫ icōruptibile neqꝫ imobile. ſꝫ ſilē ꝙ ſꝫ ꝙ ſilē actiuū: ipꝫ.n. ſeip̄o mouebit oē.

¶ Ponit tertiā rōnē q̄ꝫuis rōnes ſupꝛadicte ſufficiēter ꝯcludāt ſilē a ſılı̄ oīfariā pati nō poſſe. his tn̄ entibus ita. ⁊ hac põne poſita ſeqt̄ aliqđ icōueniēs: qꝛ nihil erit icoꝛruptibile vl̄ erit imobile. ſubē.n. ſepate q̄ ponūt̄ immobiles. vl̄ ēt deus ipſe q per oēꝫ mōꝫ eſt imobilꝫ maxime eſt idē ſibi. ſi ḡ ſilē ſm ꝙ ſimile ⁊ ſm ꝙ idem eſſet actiuū oīno mouebit ſeip̄m ſeipſo: imo pꝛima cā ⁊ ſubſtantie ſepate maxie erūt mobiles. qꝛ maxie ſunt eedē ſibi. ¶ Notādū aūt ꝙ hec ſilı̄tudo accipit̄ large ꝓ oī idēptitate ⁊ ꝯuenientia. nā lꝫ res non ſit ꝓpꝛie ſılı̄s ſibi ipſi: eſt tn̄ eadē ſibi. ¶ Deinde cum dicit. Notādum.

¶ Et oīfariā alterā ⁊ nullaten⁹ idez ſilr̄: neqꝫ.n. patietur albedo a linea aut linea ab albedine: pꝛeterq̄ꝫ ſm accidēs: puta ſi accidat albā ſiue nigrā lineam eſſe. T.co. 49.

¶ Pꝛobat agēs ⁊ patiēs nō oīo eē diſſilı̄a: ⁊ duo fac̄ ſꝫ ꝙ duas rōnes adduc̄. 2ª ibi. (Nō exteri⁹ .n.) Dic̄ ḡ ꝙ ſi patiēs ſit oīfariā alterū ⁊ nullatenus idē ſilr̄ ſupple nō patiet̄. nō.n. qđlibet patit̄ a quolꝫ: qꝛ albedo nō patit̄ a linea: nec linea ab albedīe: niſi foꝛte ſꝫ accn̄s: puta ſi accidat lineā eē albā aut nigrā: qꝛ plus diſtat linea ab albo cū nō ſint eiuſdē gn̄is q̄ꝫ albū a nigro. nō ī q̄cūqꝫ ḡ diſtātia agūt ⁊ patiunt̄. ¶ Nōnᵐ āt phꝫ non curare h̄ dici exēplis. ꝯſtat.n. lineā nō eē ſubāꝫ albedis: ſꝫ ſupficiē. rurſuꝫ albū ⁊ nigrū nō ꝓp̄e imutant̄ realr̄: ſꝫ itētionaliter tn̄ ſuffic̄ dcm̄ exēplū ad ꝓpoſitū. vult.n. phs nō q̄ꝫtūcūqꝫ diſtāt ad ſeiuicē agē: ſꝫ oppoſita ⁊ ſi alia agūt h̄ eſt inquātū in eis reſeruat̄ oppō. ¶ Deinde cū dicit. Notādum.

¶ Nō exteri⁹ .n. ipſa ſeip̄a a nā faciūt q̄cūqꝫ neqꝫ ꝯtraria neqꝫ ex ꝯtrarijs ſunt.

¶ Adducit ſcđāꝫ rōnem que eſt quaſi expoſitiua rōnis pꝛime dicens. quecunqꝫ non ſunt contraria nec ex contrarijs non faciūt ſe exterius a nā ſua .i. non coꝛrūpunt ſeipſa: ſed ſupplendū eſt: quecūqꝫ non coꝛrūpunt ſeip̄a non agunt ⁊ patiunt̄ ad ſeinuicē. oꝫ ergo eſſe ꝯ̄ꝛia que ſunt ſic actiua ⁊ paſſiua: ſꝫ inter ꝯ̄ꝛia eſt aliqua ꝯueniētia: ⁊ ꝯ̄ꝛia nō per oēꝫ modū diſtat. ergo actiua ⁊ paſſiua non ſunt omnifaria altera. ¶ Deinde cum dicit.

Sed qm̄

¶ Sed qm̃ non quocũqꝫ innatuꝫ eſt pati ⁊ facere: ſꝫ quecũqꝫ ꝯtraria aut cõtrarietatem habent neceſſe eſſe patiẽs ⁊ faciẽs generare quidẽ ſil'e eſſe ⁊ idem: ſpe
T.co. 50. cie autem diſſimile ⁊ contrarium.

¶ Poſtq̃ oñdit actiua ⁊ paſſiua eſſe nõ oio altera nec oio ſil'ia: decl'at qũo ſunt altera: ⁊ qũo ſil'ia: q2 ſunt ſil'ia gñe: ⁊ altera ſpẽ: ⁊ duo facit: q2 p̊ premittit qȯ intẽdit. 2° ꝓbat qȯ dixerat: ibi. (Jnnatũ eſt.n.) Dicit g̃ ꝙ nõ qȯcũqꝫ eſt inatũ pati ⁊ facere in qȯcũqꝫ: ſed quecũqꝫ aut ſunt ꝯ̃ria aut hñt ꝯ̃rietateꝫ ſunt ſic actiua ⁊ paſſiua: cũ ergo ꝯ̃ria ſint eadeꝫ genere ⁊ diuerſa ſpecie: neceſſe eſt patiens ⁊ faciens genere eſſe ſimile: ⁊ ideꝫ ſpẽ aut diſſimile ⁊ contrarium. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Jnnatũ eſt.n. corpus a corpore: ſaporẽ aũt a ſapore: colorẽ ât a colore pati: vniuerſaliter autẽ hõgeneuꝫ ab homogeneo. Huius autem cauſa qm̃ ꝯtraria in eodẽ gñe omnia: faciunt autem ⁊ patiuntur contraria abinuicem.

¶ Probat qȯ dixerat: ⁊ duo facit ſꝫ ꝙ dupl'r illud probat. p̊mo.n. ꝓbat illud iductione. 2°. rõne: ibi. (Etenim vl'r gñatio.) Circa p̊mũ duo facit: q2 p̊ inducit in pluribꝰ qũo ꝯ̃riũ a ꝯ̃rio patiꝛ. 2° ꝯcludit ꝯcl'onẽ intẽtam: ibi. (Quapropter neceſſe.) Dicit g̃ ꝙ innatũ eſt corpuſ pati a corpe. ſaporẽ a ſapore. colorẽ a colore. ⁊ vl'r hõge
T.co. 51. neũ.i. eiuſdẽ generis ab hõgeneo.i. ab alio eiuſdẽ generis: cã aũt huius eſt: q2 ꝯ̃ria ſunt oĩa in eodẽ gñe: ⁊ talia que ſunt ꝯ̃ria faciunt ⁊ patiunꝛ abinuicẽ. ¶ Notan
Notã dum. dũ aũt ꝙ cũ dꝛ corpus pati a corpe accipit ibi corpus nãle: qȯ eſt ꝯiunctũ q̃litatibꝰ actiuis ⁊ paſſiuis. rurſum per ſaporẽ ⁊ colorem intelligit q̃litates actiuas ⁊ paſſiuas inherentes corpi nãli: per q̃s fit actio ⁊ paſſio. vel poſſumus dicere ꝙ color patiꝛ a colore: ⁊ ſapor a ſapore. ⁊ qualitates ſcõe a q̃litatibus ſcõis: inquãtũ i hmõi qualitatibus ſcõis reſeruaꝛ v̇tus qualitatũ primarũ vt nigrũ patiꝛ ab albo inquãtum album eſt ꝯiunctum frigido ⁊ nigrum calido. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quapropter neceſſe eſt qualiter qdeꝫ eſſe eadẽ faciẽs ⁊ patiẽs: q̃liter aũt alt'a ⁊ diſſimilia abinuicẽ. Qm̃ aũt faciens ⁊ patiens gñe qdeꝫ eadẽ ⁊ ſimilia ſũt: ſpẽ autem diſſimilia: talia aũt contraria manifeſtum quoniaꝫ actiua ⁊ paſſiua ſibi inuicem ſunt ⁊ contraria ⁊ media.

¶ Cõcludit ꝯcl'onẽ intentã dicẽs. ꝙ ſi eſt neceſſe faciẽs ⁊ patiens eſſe eadẽ qual'r.i. aliqual'r ſiue aliquo modo ⁊ eſſe aliqual'r altera diſſimilia adinuicẽ. ſunt.n. faciẽs ⁊ patiens ⁊ ſil'ia ⁊ diſſil'ia: q2 genere ſunt eadẽ ⁊ ſil'ia. idẽ aũt diſſil'ia: ⁊ q2 talia ſunt ꝯ̃ria: manifeſtũ eſt ꝯ̃ria ⁊ media eẽ actiua ⁊ paſſiua ſibiinuicẽ: ⁊ dꝛ ꝯ̃ria media: q2 in ipſis mediꝭ reſeruaꝛ aliq̃ ratio ꝯ̃rietatis. rurſuꝫ: q2 tam contraria q̃ꝫ media ſunt eadẽ gñe ⁊ diuerſa ſpẽ quuꝫ talia ſint actiua ⁊ paſſiua tam ꝯ̃ria q̃ꝫ media actiua ⁊ paſſiua erunt. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Etenim vniuerſaliter gñatio ⁊ corruptio in his: ideo rõnabile iam ignẽ calefacere: ⁊ fridũ infrigidare: ⁊ vl'r faciens aſſimilare ſibiipſi patiẽs: faciẽs.n. ⁊ pa T.c. 51.
tiens ꝯtraria ſunt ⁊ gñatio in ꝯtrariuꝫ: q̃propꝛ neceſſe eſt faciẽs ⁊ patiẽs tranſmutari: ſic.n. gñatio in ꝯtrarium erit.

¶ Qȯ ꝓbauerat inductõe: ꝓbat ꝑ rõeꝫ: que talis eſt ex quibus ⁊ in q̃bus eſt gñő ⁊ corruptio. ex his ⁊ in his eſt actio ⁊ paſſio: q2 actio ⁊ paſſio ad gñationẽ ordinãtur: ſed vl'r gñatio ⁊ corruptio eſt in his.i. in cõtrariꝭ. ergo ſupple actio ⁊ paſſio inter ꝯ̃ria hꝫ eẽ. ¶ Et q2 ita eſt: rõnabile eſt vnum oppoſitoꝝ agere in aliud ⁊ trahere ip̃m ad nãm ſuã. rõnabile eſt g̃ ignẽ calefacere frigidũ ⁊ frigidũ infrigidare cal'm: ⁊ vl'r faciens aſſil'are ſibiipſi patiens. ⁊ rõnabile eſt dicere ꝙ faciens ⁊ patiens ſunt ꝯ̃ria cũ generatio ſit in ꝯ̃rium: q̃propter: q2 ita eſt: neceſſe eſt patiẽs trãſmutari in faciẽs. q2 ſic.i. illo mõ gñatio erit in ꝯ̃riũ. ſi vnũ oppoſitoꝝ tranſmuteꝛ in aliud: ⁊ patiens tranſmuteꝛ in nãm agentis.

Secundũ rõnem autem nõ eadẽ ſunt dicentes. ambos tamen eſt tangere naturam.

¶ Poſtq̃ phs oñdit. quare antiqui phi diſcordabant T.c. 52.
in loquendo de actiuis ⁊ paſſiuis: q2 vt dicebatur non reſpiciebant ad totuꝫ: ſed ad partẽ. Jn parte iſta oſtẽdit quare diſcordabant in aſſignãdo rationem agendi ⁊ patiendi. non.n. eandem rationem aſſignabant oẽs: ſed quidã dicebant huius rationẽ eſſe cõuenientiam ⁊ ſimilitudinem: quidã vero diſſimilitudinem: qȯ iȯ contingebat: q2 nõ reſpiciebant ad totũ: ſed ad partẽ. nam nec ſil'itudo nec diſſimilitudo eſt ratio agẽdi vel patiẽdi: lꝫ vtrũqꝫ ibi concurrat. duo ergo facit: q2 p̊mo p̄mittit qȯ intẽdit. ſcȯo declarat ꝓpoſitũ oſtendens tã ſimilitudinem q̃ꝫ diſſimilitudinẽ ſiue tam ꝯuenientiam q̃ꝫ diſconuenientiã cõcurrere ad actionẽ ⁊ paſſioneꝫ. ſcȯa ibi. (Dicimus.n. pati.) Dicit ergo. ꝙ ſm rõnem ſupple agendi ⁊ patiendi antiqui phi nõ erãt dicentes eadeꝫ: q2 nõ aſſignabant eandẽ rõem actiõis ⁊ paſſionis: ſed quidam dicebant huius rõnem eſſe ſil'itudinẽ. quidaꝫ vero diſſimilitudinem. ambos v̇o ſic dicentes verũ eſt tangere.i. ꝯtingere tangere naturaꝫ agendi ⁊ patiendi. Nõndũ
¶ Notandũ aũt ꝙ dicit tangere: q2 cum quelibet dictarum opinionũ deficeret. ⁊ nulla ꝯſideraret ad totuꝫ nulla cõprehendebat nãm actiuoꝝ ⁊ paſſiuoꝝ: ſed quelibet ſcȯm partẽ tangebat eam. ¶ Notandũ etiã ꝙ dꝛ Nõnm
naturam. nã natura ſm phm. ſcȯo phiſicoꝝ. dicitur de matera ⁊ forma. quaꝝ quelibet facit aliquo modo ad actionẽ ⁊ paſſionẽ. quelibet ergo dictarum opinionuꝫ tangebat aliquo modo nãm agendi ⁊ patiendi: al'r tamen ⁊ aliter: q2 dicẽtes ſil'itudinem ⁊ ꝯuenientiã eſſe huius rõnẽ tangebant nãm materie. dicentes vero diſſimilitudinẽ tangebant nãꝫ forme. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Dicimus.n. pati qñqꝫ ſubiectuꝫ qdeꝫ: verbi gratia: ſanari hominẽ ⁊ calefieri ⁊ infrigidari ⁊ alia eodẽ modo: qñqꝫ autẽ calefieri frigidum: ſanari aũt laborans: ambo auteꝫ ſunt natura. eodeꝫ mõ ⁊ de faciente: qñ qꝫ autem calefacere hoiem inquimus: quandoqꝫ auteꝫ calidum.

¶ Manifeſtat propoſitũ videlicet ꝙ nec ꝯueniẽtia tm̃ nec diſcõuenientia eſt rõ agendi ⁊ patiẽdi: ſꝫ quodãmodo ibi vtrũqꝫ ꝯcurrit: ⁊ duo facit: q2 primo facit qȯ dictuꝫ eſt. ſcȯo quod dixerat agens ⁊ patiens ꝯuenire in mã oñdit.

T.c.53. mã oñdit qũo h̃ ſit veꝝ.2ᵃibi. (Eodẽ mõ ſuſcipiẽduꝫ.) Circa pᵐ duo facit:q꜠ p̃ cõpat agẽs ad patiẽs.2° ex tali cõpatiõe ꝯcludit veritatẽ intẽtã:ibi.(Eſt qdẽ.n.) Dicit ergo ꝙ qñqꝫ dicimus pati ſubm.v.g.dicimus hominẽ ſanari caleſieri ⁊ īfrigidari: ⁊ alia eodẽ mõ:ſꝫ qñqꝫ dicimus pati ꝯ̃triũ vt caleſieri fridũ ſanari laboꝛans:ambo aũt ſunt v̓a.i.nãl'r vera:ſꝫ vnuꝫ eſt verũ per nãm foꝛme:aliud per nãꝫ mãe:⁊ qð diximimus de patiente eodem mõ dicendũ eſt de faciente:naꝫ qñqꝫ dicimus agẽ ſubm:vt cũ ingmus calefacere hoieꝫ:qð nõ eſt ꝯ̃triũ,frigido vel frigidato:qð calefit: ſed vnũ ⁊ idẽ manẽs põt ſubȷ̃ci calido ⁊frigido.qñqꝫ aũt dicimus calefacere calidum:qð eſt ꝯ̃trium frigido. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Eſtquidem.n.vt mã patitur: eſt autẽ vt ꝯtrarium:ad id qdem igr̃ reſpiciẽtes: ideꝫ opoꝛtere hẽre exiſtiauerũt facere ⁊ pati:ad alterum autem contrarium.

¶ Concludit veritatẽ intentã dicẽſ:ꝙ q꜠ aliqd patitur: vt mã aliqd vt ꝯ̃triũ ⁊ vt foꝛma.reſpiciẽtes ad idẽ vt ad mãm que eſt eadẽ ſub vtroqꝫ ꝯ̃trioꝝ eſtimauerunt facẽ ⁊ pati opoꝛtere hr̃e idẽ ita ꝙ idẽptitas erat rõ agendi vel patiẽdi.reſpiciẽtes aũt ad alteruꝫ:vt ad foꝛmam ⁊ contrariũ dixerũt ꝯ̃triũ ponentes diuerſitatẽ ⁊ ꝯtrarietatem eſſe talẽ rõnem. ¶ Deinde cum dicit.

T.c.53. ¶ Eodeꝫ mõ ſuſcipiendũ eſt de facere ⁊ pati quo ⁊ de moueri ⁊ de mouẽ: dupl'r .n.dr̃ ⁊ mouẽs:in quo.n.eſt p̃ncipiũ motus vr̃ hoc mouere:p̃ncipiũ.n. p̃ma cauſarũ:⁊ rurſus vltimũ aliqd id qð mouet̃ ad gñationem:ſimiliter aũt ⁊ de faciẽte.

Nõnᵐ ¶ Pꝛobat qð ſuppoſuerat.dixerat.n. ꝙ i actiõe ex dr̃ia ex pte foꝛme ⁊ ꝯ̃rij: ⁊ ꝯueniẽtia ex pte mãe ⁊ ſubi.oſtẽdit ğ qũo agẽs ⁊ patiẽs ꝯueniunt in mã. ¶ Ad cuius euidẽtiã notandũ ꝙ inter agentia ſolũ agẽs ꝓpꝛiũ eſt id qð agit in paſſuꝫ.⁊ ꝯuenit in mã cũ paſſo:ſꝫ ꝓpꝛium vno mõ diuidit̃ ꝯ̃ metaphoꝛicũ.alio mõ diuidit̃ ꝯ̃ vl'e ⁊ p̃mũ:iõ duo facit:q꜠ p̃ oñdit ꝙ agẽs vl'e ⁊ pᵐ nõ agit in paſſuꝫ:nec cõicat i mã cũ eo.2°.oñdit h̃ de agẽte meta-

T.c.55 phoꝛico.2ᵃibi.) Eſt aũt factiua cã vnũ p̃ncipiũ.) Circa p̃mũ tria facit:q꜠ p̃ narrat ⁊ oñdit oꝛdinẽ ipoꝝ agẽtiũ.2°.qð dixerat expõit in termis.3°. ex oꝛdine narrato ꝯcludit v̓itatẽ itẽtã.2ᵃibi.(Eteniꝫ medicũ.)3ᵃibi.(Quecũqꝫ aũt non hñt.) Dicit ğ ꝙ ſic̃ eſt oꝛdo inter mouentia ⁊ mobilia ſic eſt oꝛdo inter actiua ⁊ paſſiua: eodeꝫ ergo mõ vr̃ ſuſcipiendũ eſſe de facere ⁊ pati:qð de mo-

T.c.58. uere ⁊ moueri:mouẽs aũt dr̃ aliqd dupl'r. vnũ in q̊ eſt p̃ncipiũ motus.i.mouens p̃ncipale: ⁊ h̃ vr̃ mouẽ non motũ.ſupple:q꜠ hmõi p̃nᵐ eſt p̃ma cãꝝ.i.cã p̃ncipalis nõ mota rurſus.Alio mõ dr̃ mouẽs aliqd vltimũ.i.aliquid qð eſt vltimũ ⁊ ꝓximũ:⁊imediate mouens:id eſt qð cũ ſupple mouet ad gnõnẽ mouet̃.⁊ ð faciẽte eodẽ mõ dðꝫ eſt:q꜠ ſic̃ eſt deuẽire ad mouẽs imobile: ita eſt deuenire ad agens impaſſuꝫ. ¶ Conſequẽter cuꝫ dicit.

¶ Eteniꝫ medicũ ſanare dicimꝰ ⁊ vinũ. p̃mũ igit̃ mouens nihil ꝓhibet in motu qdem imobile eſſe:in qbuſdam aũt ⁊ neceſſariũ:vltimũ aũt ſemper mouere motum:in actiõe autẽ pꝛimum qdẽ impaſſibile:vltimuꝫ aũt ⁊ ipſum patiens.

¶ Exponit in termis qð dixerat dicẽs: ꝙ nos dicimus medicum ſiue artẽ medicine ſanare: ⁊ dicimus vinum ſanare:ſꝫ tñ ars medicine ſanat in motu: vinũ ãt ſanat cũ aſſumit̃ in alimẽtũ ⁊ alterat̃ ⁊ trãſmutat̃.p̃mum ergo mouẽs nihil ꝓhibet eẽ imotũ ⁊imobile:imo in quibuſdã eſt nec̃iũ:q꜠ eſt de neceſſitate deuenire ad motorem imobilẽ:ſꝫ mouẽs alterũ.i.ꝓximũ ⁊ imediatũ neceſſe eſt ſemꝑ mouere motuꝫ: ⁊ ſic̃ in motu eſt: ſic ⁊ in actiõe ſe hꝫ:q꜠ p̃mũ agẽs agit ipaſſibile.vltimũ aũt cũ agit ⁊ ipſum patit̃ ſiue eſt patiẽs. ¶ Deinde cuꝫ dicit.

¶ Quecũqꝫ autẽ non hñt eandem mãm faciũt ipaſſibilia entia. verbi gr̃a: medicina.n.ipſa faciẽs ſanitateꝫ nihil patit̃ a ſanato:cibus aũt faciẽs ipſe patit̃ etiaꝫ: aut.n.infrigidat̃ aut calefit aut aliud qd patit̃ ſil'r faciẽs:eſt eniꝫ medicina qdẽ vt p̃ncipiũ:vltimuꝫ aũt cibus eſt ⁊tangẽs.

¶ Quecũqꝫ quidẽ igr̃ non in materia habent foꝛmã:hec quidem ipaſſibilia ſunt actiuoꝝ quecũqꝫ in materia paſſiua.

¶ Cõcludit v̓itatẽ intentã: ⁊ duo facit:q꜠ p̃ facit qð dcm̃ eſt.2° aſſignat rõnẽ dicti.2ᵃibi.(Mã qdẽ enim.) Dicit ğ ꝙ quecũqꝫ nõ hñt eandẽ mãm faciunt ipaſſibilia entia .i.cũ agũt nõ patiunt̃.v.g.ipſa medicina.i.ars medicine:q꜠ nõ cõicat in mã cũ coꝛpe ſanato: q꜠ nõ eſt in mã coꝛpali:ſꝫ in aia:ideo cũ facit ſanitatem nihil patit̃ a ſanato:cibus aũt q꜠ cõicat in hmõi mãꝫ faciẽs ſanitateꝫ: ipſe ẽt patit̃:q꜠ cũ aſſumit̃ in alimentũ aut calefit: aut infridat̃:aut aliqd aliud patit̃ ſil'r patiens.i. ſil'r agendo patit̃. ⁊ q꜠ ſic eſt medicia eſt p̃nᵐ.i.agens p̃ncipale.cibus aũt eſt agens vltimũ ⁊ tangens.i. ꝓximũ ⁊ imediatũ:pꝫ ergo que cõicant in mã ⁊ que non:q꜠ illa que agunt paſſa cõicãt in mã:que v̓o agũt ipaſſibilia nõ cõmunicãt in mã:iõ ait ꝙ q̃cũqꝫ in mã nõ hñt foꝛmã ſũt de nũero eoꝝ actiuoꝝ q̃ ſunt ipaſſibilia: q̃cũqꝫ ãt hñt foꝛmã in mã agunt paſſiua. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Materia qdẽ dicimus oẽs ſil'r eandẽ vt ita dicaꝫ eſſe oppoſitoꝝ cuilibet ⁊ vt genus ens:potẽs aũt cal'm:eſſe p̃ñte calefaciẽte ⁊approximãte nec̃eẽ calefieri. T.co. 54.

¶ Aſſignat cãm dicti: ⁊ duo facit:q꜠ p̃ facit qð dictum eſt.2° ꝯcludit diſtinctionẽ p̃us datã de actiuis ⁊ paſſiuis eẽ verã:ibi.(Jõ queãdmodum.) Dicit ğ ꝙ oẽs dicimus eſſe mãꝫ eandẽ:vt ita dicã cuiuſlibet oppoſitoꝛuꝫ. dicit:vt ita dicã:q꜠ nõ eſt eadẽ ꝑ oẽꝫ modũ.eſt.n.eadeꝫ ſm eẽntiã nõ ſm eẽ: ⁊ hmõi mã eſt vt agẽs ens: nã ſic̃ genus ſe hꝫ ad dr̃ias oppoſitas: ⁊ ꝯ̃hitur ad diuerſas ſpẽs ꝑ eas: ⁊ intelligit̃ per abnegationẽ eoꝝ:ſic ⁊ mã ſe hꝫ ad foꝛmas oppoſitas ⁊ determiat̃ ꝑ eas: ⁊ intelligitur ꝑ abnegationẽ eaꝝ. ⁊ q꜠ mã eſt ſic ſuſceptiua oppoſitaꝝ foꝛmaꝝ appꝛoximãte ⁊ p̃ñte calefaciẽte nec̃e eſt calefieri.ğ agens appꝛoximatuꝫ: q꜠ cõicat in mã de neceſſitate agit paſſum. ¶ Notandũ ꝙ nõ eſt actio ⁊ paſſio niſi inter ꝯ̃ria:vt calidũ nõ agit niſi in ꝯ̃rium vt in frigidũ. ⁊ ſi agit in tepidũ h̃ eſt inquãtuꝫ tepidũ cõparatum ad cal'm hꝫ rõnẽ frigidi. ⁊ q꜠ in tali actiõe calidũ appꝛopinquat frigido ⁊ecõuerſo.vtrũqꝫ agit ⁊patitur.iõ agẽtia appꝛoximata:q꜠ cõicãt in mã ſunt ſimul actiua ⁊ paſſiua. ¶ Deinde cum dicit. Notãdum.

¶ Jõ queãdmodũ dc̃ꝫ ẽ:hec qdẽ ipaſſibilia actioꝝ:h̃ ãt paſſibilia: ⁊ queãdmo-

dum ⁊

dum ꝛ in motione eodē mō hꝫ ꝛ ī actione. Illic.n.primitus mouens immobile ꝛ in effectiuis ṗmitus faciens ipoſſibile.

Concludit diſtinctionē ṗus datā eē verā: nā ſi agentia principia:qꝛ cōicant in materia ſimul cuꝫ agunt patiuntur:non cōicantia aūt non. ideo queādmodū dcm̄ eſt:h actiuoꝝ ſunt impaſſibilia: h quideꝫ paſſibilia: qꝛ queādmodū ſe hꝫ in motiōe eodeꝫ modo ſe hꝫ in actione.illic.n.ſ.in motione ṗmitus mouēs eſt imobile ꝛ in effectiuis ṗmitus faciēs ē ipaſſibile. Deinde cū dic̄.

T.co. 55. Eſt.n.factio cauſa vt vnde ṗncipium motus:cuius aūt grā nō actiua. Nā ſanitas non factiua eſt niſi ꝫ metaphorā.

Ut ſupius dicebat̄ agēs qȯ cōicat ī mā eſt agēs proprīū: put ppriū diuidit̄ ꝯ metaphoricū:oñſo ꝫ ꝙ agētia in mā ſunt ppria:qꝛ non ſunt vl̄ia ꝛ prima:h oſtendit hmōi agentia eſſe ppria que non ſunt metaphorica. ꝛ tria facit:qꝛ ṗ diſtinguit inter agēs propriū ꝛ metaphoricuꝫ. ſcdo oñdit agentia ppria cōicare in mā ꝛ agere paſſiua.tertio oñdit agentia metaphorica ꝫm ꝙ hmōi nō cōicare in materia:qꝛ nō agunt paſſa. ſecūda ibi.(Et eniꝫ faciētes.)3ª ibi.) Ignis igit̄ hꝫ.) Dicit ꝫ ꝙ cā factiua eſt duplex vna vñ eſt ṗncipium motus.i.efficiens. ꝛ alia eſt finis.vtrūqꝫ.n.tam finis qꝫ efficiens facit ꝛ mouet:ſed efficiens proprie:finis metaphorice.iō ait.talia autē gratia.i. cā finalis non eſt factiua ſupple proprie.nam ſanitas non eſt quid factiuuꝫ niſi ꝫm metaphoram. Deinde cum dicit.

Eteniꝫ faciēs qdeꝫ qñ exiſtit gñatur aliqd patiens:habitus aūt preſentibus non adhuc gñatur aliqd.ſꝫ eſt iā. Spēs autem ꝛ finis habitus quidem:materia autem ꝫm ꝙ materia paſſiuum.

Poſita diſtinctiōe inter agens ppriū ꝛ metaphoricū.Oñdit ꝙ agens pprium cōicat in mā cum paſſo:qꝛ aſſimilat ſibi ipſuꝫ:qȯ eſſe non poſſet niſi ageret paſſuꝫ ꝛ cōicaret in mā cū paſſo.ideo ait ꝙ qñ faciens exiſtit pſens generat̄ aliqd patiēs.i.paſſiuū patit̄ quouſqꝫ introducat̄ forma: ꝛ aſſimilet̄ agenti:ſꝫ habitus preſentibus in mā.i.introducta forma nō adhuc generat̄ aliqd nec vlterius aſſimilatur:ſed iam eſt completa aſſimilatio.nam aſſimilatur ꝫm formaꝫ que eſt ſpecies. ꝛ habita eſt finis paſſionis.patitur aūt ꝫm mām:qꝛ mā ꝫm ꝙ huiuſmodi eſt quid paſſuꝫ. Deinde cum dicit.

T.co. 60. Ignis qdem igit̄ in mā hꝫ cal'm: ſi aliquid ſeparatū calidū erit:hoc nihil pateret̄:hoc qdem igit̄ forſitan ipoſ'e ſeparatū eſſe. Si aūt ſunt quedā talia in illis vtiqꝫ erit veꝝ qȯ dr̄. Quid qdem igit̄ facere ꝛ pati:ꝛ in quibus exiſtit ꝛ quare ꝛ quomodo determinatuꝫ ſit hoc modo.

Oñdit agentia metaphorica nō cōicare in mā:qꝛ nō agunt paſſa.dicēs:ꝙ qꝛ ignis hꝫ cal'm.i.formā caloris in mā:ideo ſupple agit paſſuꝫ:ſꝫ ſi eſſet aliqȯ calidū ſeparatū a mā h in agendo nihil patiet̄: ꝛ addit ꝙ videlꝫ cal'm forſitan impoſ'e eſt eſſe ſeparatū.nam agentia nālia non hñt eſſe ſepatuꝫ.quedam talia que hñt eſſe ſeparatū in illis vtiqꝫ erit veꝝ qȯ dicit̄.vꝫ.qȯ agerent impaſſibilia:ꝫ que agunt paſſa cōicant in mā ꝛ ecōuerſo: ꝛ tunc ſupplendū eſt ꝙ cū fines ꝛ agentia metaphorice:qꝛ agunt impaſſibilia:iō talia ꝫm ꝙ hmōi nō dꝫ cōicare in mā.de rōne.n.finis eſt ꝫm huius ꝙ moueat immobile:vtꝝ aūt aliqȯ agēs metaphoricū cōicet in mā cū paſſo in decl'atiōibuſ patebit. Notādū āt ꝙ dicit forſitan calidū nō pōt habere eſſe ſepatuꝫ. ꝛ dic̄ ſi aliq̄ ſunt talia que habebāt eſſe ſeparatū: qꝛ h poſtulat negociū metaphoricū.ideo h de hac mā dubitando ꝛ ſub ꝯditione loqtur:ideo ꝫm veritatē cal'm non hꝫ eē ſeparatū.ſunt nihilominus aliqua agentia hñtia eē ſepatū. Nōnm

Ultio epilogat ꝙ qd eſt de facere ꝛ pati ꝛ qbus exiſtit: vtꝝ ſimilibus ꝛ diſſimilibus: ꝛ quare ſiue q̄ ſit cauſa actionis ꝛ paſſionis:vtrū ſimilitudo vel diſſil'itudo: ꝛ quō ſe hēant agentia ꝛ patientia:vt vtrū cōicent ī mā vel nō determinatū ſit hoc mō. Notanduꝫ auteꝫ intellectū totius lectionis ꝯſiſtere in tribus.ṗmum eſt.ꝙ agēs ꝛ patiens differūt in forma: ꝛ ꝯueniūt in mā.ſcdꝫ eſt.nō oīa agentia cōicare in mā:ſed agētia pticularia non vl'ia:tertiū eſt ꝙ agētia que mouēt mota ꝛ agunt paſſa: ꝛ cōicāt in mā: ꝛ aſſimilāt ſibi paſſum ſunt agētia pprie non agentia metaphorice.finis.n.ꝫ ꝙ hmōi non aſſimilat ſibi paſſuꝫ:qꝛ non mouet mām: ſꝫ mouet efficientē tangentē.h aūt ſic dꝫ adaptari ad ppoſitum. Intentio.n.phi in tota lectiōe eſt ꝙ ſicut nō eſt ſimpl'r ꝯcedendū ꝯueniens pati a ꝯuenienti: ſed debemus dicere agens ꝛ patiens aliquo mō differre ꝛ aliquo modo ꝯuenire:ſic nec ꝯuenientia eſt tota cā actiōis ꝛ paſſionis nec dr̄ia:ſꝫ vtrūqꝫ ibi ꝯcurrit.naꝫ ex pte māe eſt ibi ꝯuenientia:ex pte forme dr̄ia.rurſuꝫ ex pte agentiū pticulariū eſt ibi ꝯuenientia in mā.non auteꝫ ex parte vl'ium. Amplius eſt ibi aſſil'atio ex pte agentis pprie: qȯ mouet māꝫ ꝛ trāſmutat ad ſui ſil'itudinē.nō aūt proprie loquēdo ꝛ ꝫ ꝙ hmōi eſt ibi aſſil'atio ex pte mouētis metaphorice ꝙ non mouet mām:ſed agentem. Notandum.

Quomodo autem contingat hoc accidere rurſus dicamus.

Poſtqꝫ phs determiauit de agere ꝛ pati ꝫm opiones antiquoꝝ qꝫtuꝫ ad q̄litates actiuoꝝ ꝛ paſſiuoꝝ: ꝛ vtꝝ ſil'e patiat̄ a ſil'i:vl' diſſil'e a diſſimili: ꝛ vtrū ſil'itudo vel diſſil'itudo ſit rō actionis ꝛ paſſiōis.In pte iſta determiat de agē ꝛ pati qꝫtum ad modū agēdi vl' patiēdi:vt vtꝝ actio ꝛ paſſio fiat p poros vel quō al'r: ꝛ duo fac̄:qꝛ ṗ ꝯtinuat ſe ad dicēda.2° exequit̄ de intēto:ibi. (His qdē vr̄.) Cōtinuet̄ aūt ſic dictū eſt q̄le dꝫ eſſe agēs ꝛ patiēs: ꝛ rurſus dicamus quō ꝯtingat accidē h fiat actio ꝛ paſſio. Deinde cū dicit. T.c.56.

His qdē vr̄ pati vnūquodqꝫ p quoſdam poros ingrediēte faciēte vltio ꝛ ṗncipali: ꝛ hoc mō videre ꝛ audire nos inquirūt ꝛ ꝫm alios ſenſus ſentire omnes. T.c.56.

Exeqtur de intēto: ꝛ tria fac̄:qꝛ ṗ narrat opiones antiquoꝝ circa modū agēdi ꝛ patiēdi.2° cōpat hmōi opiones ad ſeiuicē.3° arguit ꝯ eos.2ª ps ibi icipit.(Leucipp' āt exiſtiatus ē.)3ª ibi.(De idiuiſibilib' āt planitieb' diximus ṗorib' ꝫmōibus.) Circa pm tria fac̄ ꝫ ꝙ tres opiones narrat.ṗ.n.pōit opi. Empedo.2° Demo. 3° melliſſi. 2ª ibi.(Cōpēdioſe aut max̄.)3ª ibi.(Quidā.n.) Notandū āt ꝙ Empedo.cui' opio.ṗ ponit̄ poſuit ꝙ actio ꝛ paſſio fieret p poros p qs nō ſolū ſaluabat agē ꝛ pati ſꝫ ēt ſenſuꝫ ꝛ mixtionē dicēs:mediātib' porꝫ hr̄e eē ſentire ꝛ miſceri.duo ergo facit:qꝛ ṗ dic̄ ꝙ Empedo.ſaluabat p poros actionē ꝛ ſenſuꝫ.2° ꝙ ſaluabat mixtioneꝫ: ibi.(Hi igit̄ in quibuſdā.) Circa pm duo facit: qꝛ ṗ premittit qȯ intēdit.ſcdo manifeſtat qȯ dixerat:ibi.(Amplius T.c.60. T.c.63. T.c.57 Notandum.

plius videri. (Dicit ergo ꝙ his.i.empedocli ⁊ ſuis ſeq̈cibus vĩ pati vnũqđq; ex eo ꝙ faciens.i.agēs tā vltimū q̄ꝫ pncipale igredit̄ ꝑ quoſdā poꝛos: ⁊ hoc mō.vꝫ. per huiuſmōi poꝛos ingunt nos videre ⁊ audire ⁊ ſentire ſm oēs alios ſenſus. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Amplius videri ꝑ aerē ⁊ aquā ⁊ ꝑ trāſparentia: q2 poꝛos hñt inuiſibiles qdeꝫ ꝓꝓ paruitateꝫ: ſpiſſos aũt ⁊ ſm oꝛdineꝫ ⁊ magis hñt tranſparentia magis.

¶ Manifeſtat qđ dixerat oñdēs qũo empedocles ſaluabat talia ꝑ poꝛos: dicebat.n.ꝙ videri fit per poꝛos ⁊ aerē ⁊ ꝑ aquā: q2 aer ⁊ aq̈ que ſunt trāſpentia habent poꝛos ⁊ hmōi poꝛi ſunt iuiſibiles ꝓꝓ ꝑuitatē. ⁊ ſũt ſpiſſi ⁊ oꝛdinati mō debito: ⁊ q̄ꝫto magis coꝛꝑa ſunt tranſparētia: tāto magis hñt tales poꝛos: ⁊ qđ dcm̄ ē de viſu intelligēdũ eſt de oi ſenſu: ⁊ vl'r de actiōe ⁊ paſſiōe q2 oia talia per poꝛos ſaluabāt. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Hij igit̄ ĩ quibuſdā determinauerunt ita: queādmodũ ⁊ Empedo. nō ſolũ in faciētibꝰ ⁊ patiētibꝰ: ſꝫ ⁊ miſceri inquiũt.

¶ Oñdit qũo per poꝛos ſaluabāt mixtionē dicēs ꝙ hi .ſ.ſequētes empedoclē in quibuſdā.i.in agere ⁊ pati ⁊ etiā in mixtione ita determinauerunt: queādmoduꝫ ⁊ empedocles. naꝫ empedocles ⁊ ſui ſequaces nō ſolũ in faciētibus ⁊ patiētibus: ſed ēt ĩ miſceri determināt per poꝛos. ingunt eni ea bene miſceri quoꝝ poꝛi ſunt adinuicem comenſurabiles. ¶ Deinde cum dicit.

T.c.57 ¶ Cōpendioſe aũt maxie ⁊ de oibꝰ vno ſmōe determinauerũt Leucippus et democritus pncipiũ faciētes ſꝫ nāꝫ qđ ē.

¶ Ponit viā democriti. nā democritus ⁊ leucippus maxime cōpendioſe ⁊ vno ſmone determināt de oibus: faciētes pncipiũ coꝛpus indiuiſibile: qđ ſꝫ eos eſt pnm ſm naturā. per tale pꝛincipiũ ſaluabāt agere ⁊ pati ⁊ oēs motus nāles. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quidā.n.antiquoꝝ opinati ſunt ex neceſſitate eſſe vnũ omne et ĩmobile.

¶ Ponit opionē melliſſi qui negauit oēm motũ. huic g̊ nō fuit cure dare cām actōis ⁊ paſſionis: q2 cũ negauit vl'r motũ negauit actionē ⁊ paſſionē. dixit.n.tm̄ vnum eē ⁊ aliud vnũ poſuit ĩmobile ⁊ ĩfinitũ. Jn narrādo āt poſitionē eius duo fac̄: q2 ꝓ oñdit qũo melliſſus poſuit vnũ ⁊ ĩmobile. ſcđo qũo poſuit illud ĩfinitũ: ibi. (Et ĩfinituꝫ qđdaꝫ.) Circa pmũ duo facit: q2 pmo ꝓmittit poſitionē melliſſi. 2° aſſignat pōnis rōnē: ibi. (Uacuũ.n.)

T.c.58. Dicit ergo ꝙ quidā antiquoꝝ: vt melliſſus ⁊ ſui ſequaces opinati ſunt eſſe ex neceſſitate tantũ vnũ ens ⁊ immobile. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Uacuũ quidem.n.nō ens: moueri aũt non poſſe non ente vacuo ſeparato.

¶ Aſſignat rōnē dicti: ⁊ duo facit: q2 ꝓ oñdit qua rōne melliſſus negabat motũ. ſcđo oñdit q̄ rōe negabat pluralitatē: ibi. (Neq; rurſus.) Dicit g̊ ꝙ melliſſus dicebat vacuũ nō ens: ⁊ ponebat nō poſſe moueri aliquod mobile nō ente vacuo ſeꝑato in quo recipet̄: ĩtendebat talē g̊ rōnē. ſi motus eſt vacuũ eſt: mobile.n. cũ mouet̄ nō pōt recipi in pleno: q2 duo coꝛꝑa eēnt in eodē. ergo recipit̄ in vacuo. igit̄ ad deſtructionē ꝯñtis: cũ vacuuꝫ non ſit motus non erit. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Neq; rurſus mlt'a eſſe nō ſegregāte.

¶ Oñdit q̄re negauit mlt'itudinē: multitudo aũt tripl'r pōt poni. ꝓ ꝙ dicant̄ eē multa q̄ nec ſint ꝯtinua nec cōtigua. 2° ꝙ hmōi multa ponunt̄ ꝯtigua. 3° ſi ponāt̄ cōtinua: iō tria fac̄: q2 ꝓ oñdit ꝙ ſꝫ opi. melliſſi nō pñt eſſe multa nec ꝯtinua nec ꝯtigua. 2° ꝙ nō pñt eē mlt'a cōtigua. 3° ꝙ nō pñt ꝯtinua. 2a ibi. (Hoc.n.nihil differt.) 3a ibi. (Diuiſuꝫ foꝛe multa.) Dicit g̊ ꝙ rurſus nō pñt mlt'a poni eē ita ſupple: q2 nec ſunt ꝯtinua nec ꝯtigua: q2 talia nō pñt poni eē nō ſegregāte vacuo: ſi.n.mlt'a entia eſſent ⁊ nō ꝯtinuarent̄ nec ꝯtiguarent̄ opoꝛteret ꝙ vacuũ diuideret inter ea: ſed vacuũ nō eſt. ergo talis multitudo non eſt. ¶ Deinde cum dicit. T.co. 58.

¶ Hoc eniꝫ nihil differt vt ſi quis exiſtimet nō ꝯtinuũ eſſe omne: ſꝫ tangere. T.co. 58.

¶ Oſtēdit qũo ſm opinionē melliſſi nō pñt poni multa ꝯtigua: ipſe.n.non diſtinguebat iter ꝯtinuũ ⁊ ꝯtiguuꝫ: q2 ſm ipſuꝫ nihil differt ſi qs exiſtimet oē non eſſe cōtinuũ: ſꝫ tangere ⁊ eſſe contiguũ: ⁊ q2 vt patebit nō pñt poni multa ꝯtinua. ergo nec multa cōtigua. qũo aũt ſit intelligendũ ꝙ melliſſus nō diſtinguebat inter ꝯtim ⁊ ꝯtiguũ ĩ decl'atiōibus patebit. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Diuiſuꝫ ⁊ foꝛe mlt'a et non vnũ eſſe et vacuũ. Si.n.vbiq; diuiſibile nihil eſſet vnũ quapꝛopt̄ neq; mlt'a: ſꝫ vacuũ oē: ſi aũt tũ tñ diuiſibile qdeꝫ: tũ āt nō: ficticiũ aliqđ hoc vtiq; videbit̄: vſq; quātũ eniꝫ quare hoc qdem hꝫ ita eſſe et totale et plenum eſt: hoc autem diuiſum.

¶ Oñdit qũo nō pñt eē multa ꝯtinua: ⁊ duo facit: q2 ꝓ facit qđ dcm̄ eſt: q2 ex ꝓdictis adducit ſpālē rōnē: ꝙ oꝫ negare motũ. 2a ibi. (Amplius aũt ſic foꝛe.) Diceret foꝛte aliqs ꝙ ſunt mlt'a: q2 eſt dare coꝛpus ꝯtinuũ vl' contiguũ: ⁊ cũ hmōi coꝛpus erit diuiſuꝫ oꝫ mlt'a foꝛe: cui obuiabat melliſſus: q2 ſi ponat̄ tale cōpꝰ diſibile ĩ vna ꝑte poterit didi vbiq; ⁊ diuiſo vbiq; nō remāebit aliqđ coꝛpus: ⁊ iō fcā tali diuiſiōe nec̄e eſt ꝙ remanet non eſſe vnũ: ſꝫ eē vacuũ: nā ſi coꝛpus ē vbiq; diſibile nihil eēt vnũ.i.nihil remaneret ꝯtinuũ diuiſiōe cōpleta: q̄pꝛopt̄ nec ēt eēt mlt'a: ſꝫ vacuũ eē. Si aũt dicat̄ coꝛpus tũ quideꝫ diuiſibile: tũ āt nō: videbat̄ ficticiũ. naꝫ ſi dicamus coꝛpus eē diuiſibile vſq; q̄ꝫtũ.i.vſq; ad aliqd: ita ꝙ vlterius nō ꝓgrediat̄ diſio: q̄ret̄: q̄re h̄ vtiq; hꝫ eē totius .i.hꝫ eē totale ⁊ eſt plenũ: ⁊ nō ꝑt vlteriꝰ diuidi: h̄ aũt ē diuiſuꝫ. q.d. nō cē dare cāꝫ: q2 g̊ melliſſus nō poterat videre ꝙ fcā diſiōe ſꝫ qđcũq; ſignũ ꝙ remaneret coꝛpꝰ inane ⁊ vacuũ: vt negaret vacuũ negauit talē diuiſiōeꝫ q2 q̄ rōne pōt diuidi coꝛpus ſꝫ vnũ ſignũ ꝑt diuiſidi ſꝫ qđcũq; ſignũ vt nō cogeret̄ ꝯcedere illđ eē diſibile ſꝫ qđcũq; ſignũ negauit oēm diuiſionē. iō dixit nullo mō eē mlt'a nec actu nec poa: cũ poneret illud vnũ eē nō ſolũ indiuiſuꝫ: ſꝫ ēt eē indiuiſibile. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Amplius autem ⁊ ſic foꝛe neceſſariuꝫ non eſſe motionem.

¶ Ex ꝓdictis adducit ſpāleꝫ rōeꝫ qũo negbat motuꝫ: ⁊ q2 ad ſenſuꝫ videmꝰ motũ eſſe: iō duo facit: q2 ꝓ ponit rōnē pꝛedictā. ſcđo oñdit: quare melliſſus negabat ſenſuꝫ: ibi. (Ex his igit̄.) Dicit g̊: amplius aũt ſic.i.ꝓꝓ ꝓdicta: vt q2 nō pñt eſſe multa: neceſſe eſt motionē non foꝛe.i.non eſſe: cum motus ſemꝑ reqrat multa: reqrit.n. motoꝛem ⁊ mobile. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ex his igr̄ vtiq; ſmōibꝰ trāſcēdētes

ſenſum

ſenſuz ⁊ deſpiciētes eū enūciāt ac ſi ꝯue-
niēs rōnē ſequi vnū ⁊ imobile oē eē dīt.
¶ Et ꝯcludit ex dictis quō negabat ſenſuz dicēs. ꝙ me
liſſus ⁊ ſui ſeqces ꝓpter ſermones ꝑdictos erant tran
ſcendentes ſenſuz ⁊ deſpiciētes euz dicentes ꝙ conue
niens eſt ſequi rationem ⁊ non ſenſum: ideo dicebant
eſſe vnum ⁊ imobile: qꝛ h̄ iudicabat ratio: licet ſenſus
diceret contrarium. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et infinitū quoddaz: finez enim finire
vtiqꝫ ad vacuum.

¶ Ut dicebat. Oñdit illud vnū imobile eſſe infinitum:
⁊ tria facit: qꝛ ꝑmo facit qȯ dcm̄ eſt. ſcḋo epilogat circa
T.co. determiata. 3° inceperat melliſſum de ſui demētia. ſcḋa
59. ibi. (Hi ergo ita.) 3ª ibi. (Amplius aūt in ſermone.) Di
cit ḡ ⁊ infinituz quoddā. i. illud imobile ponebant eſſe
quoddā infinitū. finē. n. non dabant ei: qꝛ vt dicebant fi
Notā nire eſt ad vacuū. ¶ Notandū aūt ad euidentiaz dicti
dum. melliſſuz ſic arguiſſe: ſi finiꝰ aliquid vel terminatur ad
aliqd: ⁊ ad plenū vel ad nihil. ⁊ ad vacuū: ſed ſi dicaꝰ
ꝙ terminaꝰ ad plenū tunc quero de illo pleno: vtrū ter
mineꝰ ad vacuū vel ad plenū: ⁊ qꝛ melliſſus valde ab-
horruit vacuū: vt nō cogereꝰ ponere ipm̄: maluit pone
re proceſſum in infinitum dicens illud vnū imobile nō
habere finem. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Hi vͦo pp cās has enūciāt ita ḋ v͛itate.

¶ Epilogat circa determiata dicens ꝙ hi. ſ. melliſſus ⁊
ſui ſequaces pp dictas cāſ: ita enūciauerūt de v͛itate. i.
de eo qȯ credebant eſſe verum. ¶ Deinde cum dicit.

T.co. 59. ¶ Amplius āt in ſ͛mōe v͛ꝰ hoc qdē ꝯtin
gere: in rebus aūt demētie eſt ſilē opiari
ita: nullū. n. dementiū egredi intātuz vt
ignē ⁊ glaciez vnū eſſe exiſtimet: ſꝫ ſolū
bona ⁊ appentia: pp aſſuetudinē hec q
buſdā nihil videnꝰ differre pp ḋmētiaz.

¶ Increpat melliſſum de ſua demētia dicēs: ꝙ in ſ͛mo
ne hoc v͛ꝰ ꝯtingere poſſe. pōt. n. hō dicere ꝙ eſt vnū tm̄
imobile ⁊ infinitū: ſꝫ opinari ita eſſe in rebus eſt ſilē de
mentie. ⁊ dicit ſilē ⁊ nō dicit equale: qꝛ h̄ trāſcēdit oēz
dementiā. nullū. n. de numero demētiū videmus in tm̄
egredi a v͛itate: vt determinaret vnū eſſe ignē ⁊ glaciez
qȯ exterminabat melliſſus cū diceret oīa eſſe vnū. Sꝫ
demētes ꝓpter ꝯſuetudinē male eligendi ſoluz videnꝰ
deficere: qꝛ non diſcernunt inter bona ſimpl'r ⁊ appen
tia: quibuſdā enim ꝓpter dementiā hec. ſ. bona ſimpli-
citer ⁊ apparentia nihil videntur differre.

T.co. 60. Leucippus aūt exiſtiatus eſt ha
bere ſ͛mones: q ad ſenſuz ꝯfeſſa
dicentes: non. n. deſtruebat gñā
tionem neqꝫ corruptionem neqꝫ motuz
neqꝫ multitudinez entiuz: confitebatur
autem ea apparentibus.

¶ Narratis opinionibꝰ antiquoꝝ. In pte iſta cōparat
eos ad ſeinuicē. ⁊ tria facit: qꝛ pͥo cōparat opinionem
democriti ad opinionē melliſſi. ſcḋo cōpat dcāz opinio
T.co. 61. nez ad opinionē empedoclis. 3° cōpat eaz ad opinionez
Plonis. ſcḋa ibi. (Sꝫ vt empedocles.) 3ª ibi. (Sil'r aūt
T.co. 62. ⁊ alioꝝ oiuz.) Circa ꝑmū tria facit: qꝛ ꝑmo narrat opi
nionē democriti ⁊ leucippi. ſcḋo narrat opinionē mel-
liſſi. tertio ex opionibus narrat dat dr̄iaz iter eas. ſcḋa

ibi. (Cōſtituentibus aūt vnū.) 3ª ibi. (Sed oē qȯ tale.)
Dicit ergo ꝙ leucippus ſiue democritus. fuerunt. n. leu
cippus ⁊ democritus college ⁊ ſocij: ⁊ qȯ dicebat vnꝰ
dicebat alius: dictus ḡ leucippus ſiue democritus exi-
ſtimatus eſt hr̄e ſ͛mones qui ſermones erāt dicētes cō
feſſa ad ſenſuz. qꝛ nō deſtruebat nec gñationē nec cor-
ruptionē: neqꝫ motū: neqꝫ m'titudinē entiū. confitebaꝰ
aūt oīa ea que apparent ad ſenſuz. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Cōſtituētibus aūt vnū vt nō entē mo
tionez: ſi nō vacuuz facere vacuūqꝫ non
ens: ⁊ entis nihil. non ens inqt eſſe: ꝑnci
paliter enim ⁊ plenum eſt ens.

¶ Narrat opinionē Melliſſi. dicēs ꝙ ꝯſtituētibꝰ vnū. i.
meliſſo ⁊ ſuis ſequacibus q dicebant oīa vnū eſſe: con
tingit dicere non eſſe mentionē: ſi non ſit facere vacuū
eſſe non ens: ⁊ eſſe nihil entis. plenuz autez vt dicebāt
eſt ens principale. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sed omne qȯ tale: nō vnū: ſed īfinita
multitudine: ⁊ inuiſibilia pp puitatē tu
moris: hec āt ī vacuo ferri: vacuū. n. eē.

¶ Narratis opionibus dat dr̄iaz inter eas. ⁊ tria faciꝰ: qꝛ
ꝑmo ſeparat opinionē democriti ab opinione melliſſi
q̄tū ad principia. ſcḋo q̄tū ad ea que ſequitur ex ꝑnci
pijs. 3° q̄tuz ad vtrūqꝫ. ſcḋa ibi. (Et ꝯſtantia qdem.) 3ª
ibi. (Scḋm. n. id non vnū.) Cōtinueꝰ ſic: ita dixit mel-
liſſus: qꝛ poſuit tm̄ vnū qȯ vocabat plenum: ⁊ negauit
vacuū: ſed democritus omne qȯ erat tale. i. ꝙ erat ple-
num non dixit eſſe vnuz tm̄: ſꝫ ponendo ꝑncipia rerum
dixit ea eſſe infinita multitudine. ⁊ dixit ea inuiſibilia
propter paruitatē tumoris. i. magnitudinis. rurſuz non
negauit vacuū: ſed dixit h̄. i. talia corpora fieri ī vacuo:
ponebat eniz eſſe vacuū. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et ꝯſtantia qdem gñationem facere:
diſſoluta autem corruptionem: facere
autem ⁊ pati ſ͛m ꝙ exiſtunt tangentia.

¶ Sepat opinionē democriti ab opinione melliſſi quā
tum ad ea que ſequūtur ex principijs: non enim ſolum
differebāt in ponendo principia: qꝛ vnus poſuit infini-
ta alius vnū tantū: ſed etiā democritus potuit ſaluare
tranſmutationem ⁊ motus que ſequūtur ex principijs.
non autē melliſſus. dicebat enim democritus predicta
corpa indiuiſibilia ſ͛m ꝙ erāt ꝯſtantia ⁊ ꝯiuncta gñā-
tionē facere: diſſoluta aūt corruptiōes: ſ͛m vͦo ꝙ exiſte
bant tāgentia ſe cābāt facē ⁊ pati. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Scḋm eniz id nō vnū eſſe: ⁊ cōpoſita T.c. 61.
⁊ cōplicata gñare. ¶ Et ſ͛ꝫ aūt v͛itatē
ex vno nō ꝯtingit gñari multitudinem
neqꝫ ex vere m'tis vnū: ſꝫ eē hoc ipoſ͛e.

¶ Separat dictas opiniōes quātuz ad principia ⁊ ꝑn-
cipiata ſimul: democritus. n. ponebat mixta ⁊ cōpoſita
non eſſe ſimpliciter vnum: qꝛ poterant diuidi: ſed indi-
uiſibilia corpora erāt vnum ſimpliciter ⁊ ſ͛m veritatez.
dicebat eniz corpora indiuiſibilia compoſita ⁊ compli
cata generare mixtū: ⁊ ſ͛m id qȯ generabant tale mix-
tum dicebat ea nō eſſe vnum ſimpliciter: qꝛ ſ͛m verita-
tem. ⁊ ſimpliciter nec ex vno cōtingit generari multitu
dinem nec ex vere mutlis vnum. ſed hoc eſt impoſſibi-
le. ſaluabat ergo democritus veritatez ſimpliciter quā-
tum ad principia ⁊ vnitatem quodāmodo quantū ad
mixta que ſunt ex principijs quod non poterat ſaluare
melliſſus cū poneret tm̄ vnū eſſe. ¶ Deinde cuz dicit.

¶ Sed

T.c.61. ¶ Sed vt Empedocles ꝛ aliq alioꝝ in quiũt pati p poꝛos. ita ꝛ oẽʒ alteratõeʒ ꝛ oẽ pati hoc modo generari per vacuũ facta diſſolutiõe ꝛ coꝛruptiõe: ſimilr āt ꝛ augmentationẽ ſubintrãtibus ſolidis.

¶ Comparat opionẽ Empedoclis ad opinionẽ Democriti: ꝛ duo facit: qꝛ p̄ cõparat dcãs opiones ſʒ ꝯueniẽtiã. 2° q̃tũ ad dr̃iaʒ: ibi. (Et ad eoꝝ põnes.) Circa p̄m tria facit: qꝛ p̄ oñdit dictas opiniões ꝯuenire in poſitione poꝛoꝝ. ſcdo in poſitiõe coꝛpoꝝ indiuiſibiliũ. tertio epilogat circa determinata. 2a ibi. (Fere aũt ꝛ empedocles). 3a ibi. (Modi quidẽ igiť.) Dicit ǧ ꝙ contingit dicere democritũ vt empedoclẽ ꝛ vt aliq alioꝝ ſui ſequaces inqunt pati p poꝛoſ: ita ꝙ oẽm alterationẽ ꝛ omne pati ſupple p poꝛos ſaluabãt: ꝛ hoc mõ loquebatur democritus: q dicebat ǵnari per vacuũ: ꝛ coꝛrũpi fcã diſſolutiõe ꝛ coꝛruptiõe in vacuo: ſic ẽt ꝛ augmentatiõeʒ dicebat fieri: qꝛ ſolida ſubintrabãt vacuitates q̃ſdã: ſed ſupple idẽ eſt ponẽ poꝛos ſm q̃s intrẽt coꝛpa ꝛ ſe ꝯtingant ꝛ agãt: qd̄ faciebat Empedo. ꝛ ponẽ vacuitates p q̃s hec fiãt: qd̄ faciebat democrit⁹: ꝛ iõ in poſitiõe poroꝛuʒ nõ differũt dicte opiniões. ¶ Deinde cum dicit.

T.c.62. ¶ Fere aũt ꝛ Empedoclẽ neceſſe dicẽ vt Leucippus inqt: eteniʒ eſſe q̃daʒ ſolida ꝛ indiuiſibilia: aut ſi non vbiq; poꝛi ꝛ ꝯtinui ſunt: hoc aũt impoſſe: nihil. n. aliõ ſolidũ extra poꝛos: ſed oẽ vacuũ: nece igiť tangentia quideʒ eẽ inuiſibilia: media aũt eoꝝ vacua quos ille diť poꝛos: ita aũt ꝛ leucippus dicit de facẽ ꝛ pati.

¶ Oſtẽdit dcãs opiniones ꝯuenire in poſitiõe coꝛpoꝝ indiuiſibiliũ: dicẽſ ꝙ empedoclẽ fere nece eſt dicere vt leucippus inquit. nece eſt. n. ſm empedoclẽ eſſe idiuiſibilia ſolida inter poꝛos: qꝛ ſi h̃ nõ ponať poꝛi erũt vbiq; ꝛ ꝯtinui: qd̄ eſt ipoſſe: qꝛ tũc ſolidũ non eẽt aliud preter poꝛos: ſed eſſet totũ vacuũ: vt ǧ pꝛioꝛi non ſe tãgãt: neceſſe eſt eſſe aliq coꝛpa idiuiſibilia ſiue inuiſibilia tãgentia ſe: media aũt hoꝝ coꝛpoꝝ eſſe vacuitates quas ille dicit eſſe poꝛos: ita ꝛ leucippus dicit de facere ꝛ pati ponẽs coꝛpa indiuiſibilia ſe ꝯtingere pp̄ q̃ſdã vacuitates: dr̃ia ergo erat in mõ loq̄ndi: qꝛ ille dicebat eẽ vacuitates q̃s ſubingrediebanť coꝛpa idiuiſibilia. Empedocles võ dicebat eẽ poꝛos. Aduertendũ aũt nouã trãſlationẽ in h̃ paſſu defectiuã eẽ: recurrendũ eſt ǧ ad veterẽ vt habeať intentio auctoꝛis. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Modi igř ſm quos: hec quidẽ faciũt: hec aũt patiunť fere hi dicunť: ꝛ de his quidẽ ꝛ q̃uo dicunt manifeſtum eſt.

¶ Epilogat circa determinata: ꝙ modi ſm q̃s h̃ coꝛpa faciũt: h̃ aũt patiunť fere hi dicunť qui dicti ſunt: ꝛ addit ꝙ manifeſtum eſt quomodo dicuntur de his. i. de agere ꝛ pati. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et ad eoꝝ poſitiões q̄bus vtunť fere confeſſe vř cõtingens: aliis aũt minus: verbi grã. Empedocli q̃uo erat ǵnatio ꝛ coꝛruptio ꝛ alteratio nõ eſt mãifeſtũ.

¶ Dat dr̃iaʒ inter dictas opiniones: ꝛ duo facit: qꝛ pꝛio dat huius dr̃iaʒ. 2° qd̄ dixerat mãifeſtat: ibi. (His enim erant. Dicit ǧ ꝙ ad poſitiones eoꝝ ſupple ꝯtingit aſſignare dr̃iaʒ q̃tum ad ea q̄bus vtunť: nam ꝯtingẽs aut ſupple ſm democritũ. i. id qd̄ democritus dicebat ꝯtingere ꝛ eſſe: fere videnť eſſe ꝯfeſſe: qꝛ ſenſus ꝛ apparentia videnť ꝯfiteri illud: ſʒ cũ empedocles in ſaluãdo apparentiã dixit minus aliis: ideo ſubdit quaſi exponendo qd̄ dixerat ꝙ empedocles. i. ſm dcã empedoclis nõ eſt manifeſtũ q̃uo erat ǵnatio ꝛ coꝛruptio vel etiã alteratio: qꝛ in loquendo de talibus nõ cõplete ſaluauit cõfeſſa ꝛ apparentia. ¶ Deinde cum dicit.

¶ His. n. erũt coꝛpa indiuiſibilia pꝛima coꝛpoꝝ foꝛmis dr̃ia ſolũ ex q̄bus p̄muʒ cõponunť ꝛ in que vltio diſſoluuntur.

¶ Mãifeſtat dcãʒ dr̃iaʒ: ꝛ duo facit: qꝛ pꝛio oñdit ꝙ democritus ſaluabat plẽs apparẽtias. 2° ꝙ Empedocles ſaluabat paucioꝛes: ibi. (Empedocles aũt.) Oñdit ergo ꝙ his. ſ. democrito ꝛ ſuis ſequacibus erant coꝛpoꝛa indiuiſibilia p̄ma. i. p̄ncipia alioꝝ coꝛpoꝝ que indiuiſibilia p̄ncipaliter ſupple ſolũ differebãt foꝛmis ex quibus coꝛpoꝛibus indiuiſibilibus pꝛimũ cõponunť alia coꝛpa: ꝛ vltio diſſoluũtur in ea: ꝛ vt pʒ per habita ꝛ p huiuſmodi p̄ncipia oẽs appentias ſaluabat. ¶ Notãdum auteʒ democritũ voluiſſe indiuiſibiliuʒ coꝛpa differre tripl̄r foꝛma ſiue figura: põne: ꝛ oꝛdine: tñ qꝛ dr̃ia per foꝛmam erat dr̃ia pꝛincipalis: ideo dicit h̃ differre ſolum foꝛmis. ¶ Deinde cum dicit. Notãdum

¶ Empedocles aũt alia q̄dẽ manifeſtũ: qm̃ vſq; ad elemẽta habent ǵnonem ꝛ coꝛruptionẽ: ipſoꝝ vero elemẽtoꝝ q̃uo ǵnatur ꝛ coꝛrũpiť coaceruata q̃ãtitas: neq; manifeſtũ neq; contingit dicere ei non dicẽti ꝛ ignis elementum eſſe.

¶ Oñdit q̃uo empedocles tot appentias ſaluare nõ poterat dicẽs: ꝙ empedocli mãifeſtũ eſt q̄deʒ q̃uo ǵnanť alia mixta: qm̃ ſʒ ipm̃ talia mixta vſq; ad elemẽta hñt generationeʒ ꝛ coꝛruptionem: ſed q̃uo coaceruata q̃ãtitas. i. q̃uo coꝛpalis magnitudo hoꝝ ipſoꝝ elemẽtoꝝ ǵnať ꝛ coꝛrũpiť: ſm dcã eius nõ eſt mãifeſtũ: nec ꝯtingit dicere ei nõ dicẽti elemẽtũ ipſius ignis eẽ. q. d. ꝙ ex quo ignẽ terrã ꝛ aerẽ ꝛ aquã ponebat pꝛima ſimpl̄r. ꝛ ipſoꝝ nõ ponebat alia p̄ncipia ꝛ elemẽta: non poterat ſaluare ǵnationẽ ꝛ coꝛruptionẽ eoꝝ: ſed democrit⁹ poterat hoc: qꝛ ponebat talia reſolui in coꝛpa idiuiſibilia. Notãdum

¶ Notandũ aũt ꝙ ignis ꝛ terra ꝛ cetera hmõi habẽt ſuat elementa ꝛ ſua p̄ncipia in q̃ reſoluunť: qꝛ habent mãʒ ꝛ foꝛmã: iõ ſunt ǵnabilia ꝛ coꝛruptibilia: ſʒ ſiquis poneret hmõi coꝛpa eẽ ſupple p̄a ꝛ nõ eſſe reſolubilia i alia: negaret eoꝝ ǵnationẽ ꝛ coꝛruptionẽ: ꝛ qꝛ h̃ poſuit empedocleſ talia ſaluare nõ potuit. ¶ Deiñ cũ dicit.

¶ Similr̃ autem alioꝛum omnium vt in timeo ſcripſit Plato.

¶ Cõparat opionẽ democriti ad opinionẽ Platoniſ: ꝛ duo fac: qꝛ p̄ dat ꝯueniẽtiã iter eas. ſcdo dr̃iaʒ: ibi. (In tm̃ differt eniʒ.) Cõtinueť ſic. empedocles nõ poſuit ꝙ ipſius ignis eẽt aliqd̄ elemẽtũ ꝛ pꝛincipiũ: ſil̄r auteʒ ꝛ oium alioꝝ elemẽtoꝝ: vt terre aque ꝛ aeris: ſupple nõ poſuit aliqua pꝛioꝛa p̄ncipia: vt plato poſuit ꝛ ſcripſit i timeo: vbi voluit ignem terraʒ ꝛ talia poſſe reſolui in aliqua pꝛioꝛa: in quo ſupple conueniebat cum Democrito. ¶ Deinde cum dicit. T.co.63.

T.co.63. ¶ In tantũ differt. n. vt nõ codeʒ modo Leucippo

Leucippo dicat.qm̄ hic qdeꝫ ſolida hic autem planities dicit indiuiſibilia.
¶ Dat dr̄iam inter Platonē ⁊ Democritū: ⁊ tria facit ſʒ ꝙ tres dr̄ias aſſignat.2ª ibi.(Et h̄ quidem infinitis.)3ª ibi.Leucippo quidē.n.)Dicit ergo ꝙ in tm̄ differt Plato vt n̄ eodē mō dicat ipſi Leucippo qm̄ h̄ quidē. ideſt Leucippus indiuiſibilia ī que reſoluunt oīa alia coꝛpa dicit eſſe ſolida.ſed hic.ſ. Plato hmōi indiuiſibilia dicē eſſe planities.¶ Deinde cum dicit.

¶ Et hic qdē īfinitis termīari figuris īdiuiſibiliū ſolidoꝝ vnūqōqꝫ.hic āt termīatis.qm̄ īdiuiſibilia vtiqꝫ dicūt termīata figuris.ex his itaqꝫ generatiōes ⁊ ſegregationes ⁊ coꝛruptiones.
¶ Dat 2ᵃᵐ dr̄iam.q2 h̄.ſ.Democritus vnūqōqꝫ īdiuiſibiliū ſolido.i.oīa indiuiſibilia coꝛpa poſuit determinari ī finitis figuris.hic autez.ſ. Plato poſuit ſua īdiuiſibilia differre figuris terminatis.i.finitis.dicunt enim Platonici indiuiſibilia eſſe terminata figuris.ponebat eniꝫ fieri reſolutionē vſqꝫ ad ſupficies triāgulares q̄s appellabat indiuiſibiles.ideo indiuiſibilia nō poſuit infinitaꝝ figuraꝝ ſed dixit ea eē triangularia.addit aūt ꝙ ex his ⁊ diuiſibilibus faciebant Platonici gn̄ationes ⁊ coꝛruptiones.¶ Deinde cum dicit.

¶ Leucippo qdeꝫ.n.duo modi erant vtiqꝫ ꝑ vacua ⁊ tactū.hic.n.īdiuiſibile vnūqōqꝫ. Platoni aūt ſecūdū tactum ſoluꝫ vacuum enim non eſſe inquit.
¶ Dat tertiā dr̄iam q2 leucippus duobus modis ſaluabat hmōi trāſmutatiōes nāles ꝑ vacuū: ⁊ ꝑ tactū.nam h̄.i.Democritus vnūqōqꝫ pn̄cipioꝝ ponebat indiuiſibile.opoꝛtebat ḡ eū ponere inter hmōi ſolida indiuiſibilia aliq̄s vacuitates vt fieret magnitudo Plato aūt.q2 ingt nō eſſe vacuū:nō potuit ſaluare gn̄ationē: ⁊ tales traſmutationes nāles niſi ꝑ tactum ſolum. Eſt ḡ h̄ triplex dr̄ia aſſignata.qa Democritus pn̄cipia alioꝝ dixit eſſe ſolida ⁊ infinitaꝝ figuraꝝ ⁊ poſuit vacuū.plato v̊o hmōi pn̄cipia dixit eſſe ſupficies ⁊ poſuit ea finitaꝝ figuraꝝ ⁊ negauit vacuū.Aduertēdū aūt tranſlationem nouā ēt in hoc paſſu eſſe defectiuaꝫ.

De indiuiſibilibus āt planitiebus Diximus ī pͦꝛibus ſmōibus.ō īdiuiſibilibus āt ſolidis āplius eſt dicere.iō hoc accn̄s relinquitur nunc.
¶ Poſitis opinionibus antiquoꝝ ⁊ cōpatis eis ad ſeinuicē.In pte iſta ip̄robat eas. Opiniones autē ſupius tacte fuerūt q̄ttuoꝛ.ſ.Melliſſi Democriti Empedoclis ⁊ Platōis.ſʒ melliſſus negauit actionē ⁊ paſſioneꝫ.iō de eo nō ē h̄ cure.Platonis āt opio īcidētal'r fuit adducta.iō h̄ accn̄tal'r repꝛobat.pn̄cipal'r igr̄ redarguit Democritus ⁊ Empedo.ꝑꝑ qō h̄ ps diuidit in ptes duas: q2 pͦmo ph̄s ip̄robat opinionē Democriti ponētis actionē ⁊ paſſionē fieri ꝑ ꝯtactū indiuiſibiliū coꝛpoꝝ.2° arguit ꝯ̄ opionē Empedoclis q ponebat actionē ⁊ paſſio- T.cō.
nē ꝑ poꝛos ibi.(Quicūqꝫ igitur per poꝛoꝝ.) Circa pͦᵐ 75.
duo facit.q2 pͦmo ꝯtinuat ſe ad dicenda.2° exequit de intento ibi.Ut autem parum.)Dicit ergo ꝙ planitiebus
T.c.5. ideſt de inuiſibilibus planitiebus vt ſupplet alia lr̄a diximus in pꝛioꝛibus ſermonibus.i.in 3° de celo ⁊ mundo .q.d.ꝙ ꝯ̄ opinionē Platonis ponētis ſupficies indiuiſibiles nō oꝫ h̄ pn̄cipal'r dicere:cū de ea alibi ſufficienter ſit dictū:ſed de indiuiſibilibus ſolidis.i.de opinione Democriti eſt amplius dicere:q2 nō ē de ea ſufficienter dictū.iō h̄ accidens.i.h̄ ꝯſequens relinquat nunc:q2 nō ꝯtingit dicere de eo.¶ Deinde cum dicit.

¶ Ut āt parū diſgredictes dicamus. neceſſariū ⁊ īpoſſibile vnūqōqꝫ dicere īdiuiſibilū.non.n.poſſibile pati niſi ꝑ vacuū nlſius actiuū paſſiōis. neqꝫ.n. cal'm nec frigidū opoꝛtet eſſe indiuiſibile. T.cō. 64.

¶ Exequit de intento īp̄robando opionē Democriti ⁊ duo facit:q2 pͦmo ip̄robat eā q̄ꝫtū ad actionē ⁊ paſſionē.2° q̄ꝫtū ad coꝛpa indiuiſibilia q̄ ꝑ actionē ⁊ paſſionē ſaluabat ibi.¶ (Amplius aūt īcōueniēs.)Circa pͦmū
duo facit:q2 pͦmo facit qō dictuꝫ eſt. 2° ex his q̄ dixerat T.cō.
arguit ꝯ̄ Platonem ibi.(Hec.n.in ſolida.)Democritus 70.
aūt in loquendo de actione ⁊ paſſione q̄ſi ꝯtradictoꝛia T.cō.
īplicabat.ponebat.n.coꝛpa indiuiſibilia ⁊ ponebat in 69.
eis q̄litates actiuas ⁊ paſſiuas.ponēdo coꝛpoꝛa īdiuiſibilia negabat actionē ⁊ paſſionē.ponēdo q̄litates actiuas ⁊ paſſiuas cogebatur ponere actioneꝫ ⁊ paſſionē. tria ergo facit:q2 pͦmo oſtendit Democritum non poſſe ſaluare actionē ⁊ paſſionē.2° oſtendit ꝙ opoꝛtebat euꝫ talia ponere.3° qōdā qō ſuppoſuerat ꝓbat.2ª ibi.(Quāuis h̄ incōueniēs.)3ª ibi.(Sed tm̄ incōueniēs.)Dicit ḡ. T.c.65.
vt aūt paꝝ diſgredientes.dicamus ꝙ neceſſariū eſt di- T.c.68.
cere ſm opinionē democriti vnūqōqꝫ indiuiſibiliū coꝛpoꝛū eſt īpoſſibile.i.nō poſſe pati:vel eē īpoſſibilie pati per vacuū.Cū ergo in diuiſibili coꝛpoꝛe non poſſit eē vacuū nō erit tale coꝛpus actiuū:vel ēt ſuſceptiuū alicu-
ius paſſionis.vnde nec erit durū nec frigidū.¶ Nōn- Nōndū
dū āt ꝙ ex dictis poſſēt foꝛmari duo media ꝯ̄ Democritū vt ſit pͦmū mediū:q2 cū poneret actionē ꝑ vacuū. ſʒ indiuiſibilia coꝛpa:nec pōt eſſe actio: q2 in indiuiſibili nō pōt eē vacuū.2ᵐ mediū erit ꝙ coꝛpus indiuiſibile n̄ erit paſſiōis actiuū: ⁊ actio ⁊ paſſio inter talia coꝛpa reſeruari nō poterit:q2 frigidum ⁊ durū: ⁊ alie q̄litates paſſionabiles per quas eſt agere ⁊ pati ī īdiuiſibili reſeruari nō pn̄t.¶ Deinde cum dicit.

¶ Quāuis hoc incōueniens ſit ſolū dare circulari figure.cal'ꝫ nec̄e.n. ⁊ ꝯtrariū frigidū alicui alīj adaptare figurarū.incōueniēs āt ſi hec qdē exiſtūt.dico aūt caliditas ⁊ frigiditas.grauitas āt ⁊ leuitas durities ⁊ mollities non exiſtunt. T.c.65

¶ Oſtenſo democritū nō poſſe ſaluare actionē ⁊ paſſionē oñdit ꝙ opoꝛtebat eū talia ponere: ⁊ tria facit ſʒ ꝙ
tripliciter h̄ oſtendit. 2ª pars ibi. (Sed tm̄ grauius.)3ª T.cō.
ibi.(Sed ſi duꝝ.)Pꝛima ratio talis eſt:q2 ſi democri- 66.
tus adaptabat calidū circulari figure:q2 dicebat atho- T.cō.
mos rotūdos eſſe calide nāe:incōueniēs ē h̄:ſi ſolū ca- 77.
lidū adaptabat tali figure:q2 neceſſariū erat cōtrariuꝫ .ſ.frigidū alicui alīj figure adaptare:q2 ſi vnū ꝯ̄rioꝝ ē ī nā ⁊ reliquū. ⁊ incōueniēs eſt ſi exiſtit h̄.ſ.caliditas ⁊ friditas. ⁊ n̄ exiſtūt grauitas ⁊ leuitas durities ⁊ mollities.ſʒ ſupple his exn̄tibus ē actio ⁊ paſſio.ḡ Democrito opoꝛtebat reponere actionē ⁊ paſſionē cū poneret ea ꝑ q̄ actio ⁊ paſſio hꝫ fieri.¶ Deinde cū dicit. T.cō.

¶ Sed tm̄ grauius ſcōm excedentiam ingt eſſe Democritus vnūqōqꝫ indiui- 66.

duũ q̃propter ⁊ calius.talia ãt entia nõ pati adinuicẽ ĩpoſſibile.v̓bi gratia.a mľ tũ excedẽte calido leuiter calidũ.

Ponit 2am rõnẽ:q꞉ Democritus vnũqõqꜫ ĩdiuiſibiliũ .i.in vnoqõqꜫ gñe indiuiſibiliũ ponebat aliqd grauius ꝟm excedentiam: ⁊ ponẽdo vnũ grauius alio ponebat vnũ leuius alio.quapropter ẽt ponebat vnuz calidius alio:ſꝫ talia entia nõ pati adinuicẽ ẽ ĩpoſſibile. v̓bi gratia.a multũ excedente calido patiꝛ ⁊ corrũpiꝛ id qõ eſt leuiter ⁊ remiſſe calidũ.q̃re oportebat Democritũ ponere actionẽ ⁊ paſſionẽ. Deinde cũ.d.

T.cõ. 67. **Sꝫ tñ ſi durũ ⁊ molle:molle aũt in patiendo aliõ dꝛ.ſub actiuũ.n.⁊ molle.**

Ponit tertiã rõnẽ.nã Democritus dicebat aliq̃ entia eẽ dura:ſꝫ ſi ponaꝛ aliqd duꝝ:vt q꞉ forte frigidũ poniꝛ eſſe duꝝ:oꝫ ꝙ ⁊ molle ponaꝛ aliqd.ſed molle dꝛ in patiendo aliqd aliud.ſubactiuũ eſt eni molle.duꝝ aũt magis actiuũ.ſꝫ ponẽdo actiuum ⁊ ſubactiuũ vt ponendo duꝝ ⁊ molle oportebat eũ ponere actionem ⁊ paſſionem.g̃ ⁊c̃. Deinde cum dicit.

T.c.68 **Sꝫ tñ incõueniẽs ſi nihil exiſtit niſi ſolũ figura.⁊ ſi exiſtit vnũ ãt ſoluꝫ.v̓bi gr̃a hoc qdeꝫ frigidũ.hoc aũt calm̃.neqꜫ.n. vna aliq̃ eſſet natura eorum.**

Qõdã qõ ſuppoſuerat probat.ſuppoſuerat enim ſuperius huiuſmodi corpora inuiſibilia non poſſe eẽ actiua ⁊ etiam ſuſceptiua paſſionis: ⁊ non poſſe eſſe nec calida:nec frigida:que non ſunt omnino manifeſta. ſuperius enim tetigit quaſi duo media ſimul oſtendendo Democritum non poſſe ſaluare actionem ⁊ paſſioneꝫ: ſed medium de vacuo ſatis fuit notum:aliud auteꝫ medium non ſic notum erat. ideo ſupplet h̃ rõnem illam. dixerat enim auctor ſuperius hmõi corpora indiuiſibilia non eſſe actiua ⁊ paſſiua:q꞉ non ſunt paſſionum ſuſceptiua.non enim pñt eſſe neqꜫ dura neqꜫ frigida: nec habere hmõi paſſiões ꝟm corpus:q꞉ eſſe paſſionatum põt intelligi dupľr vel ꝙ habeat vnã paſſionẽ tantũ in tranſmutabiliter:ita ꝙ ſit tm̃ calidum: ⁊ non poſſit infrigidari.vel ꝙ habeat plures qualitates ſucceſſiue ⁊ tranſmutabiliter.iõ duo facit:q꞉ primo oſtẽdit corpora indiuiſibilia nõ poſſe habere tm̃ vnã qualitatẽ intranſmutabiliter.2o ꝙ nõ pñt habere plures tranſmutatiuaſ ſibi.(Simiľr aũt ĩpoſſibile.) Dicit ergo ꝙ inconueniẽs eſt ſi corpibus indiuiſibilibus nihil exiſtit niſi ſolũ figura:q꞉ ꝟm ſolam figurã non ꝓprie eſt actio ⁊ paſſio: ⁊ ſi exiſtet ei aliq̃ alia qualitas quero:vtrũ h̃ ſit vnũ ſolum verbi gratia.ꝙ h̃ ſit frigidũ ſolũ:ita ꝙ nõ poſſit eſſe calidũ.hoc aũt calidũ ſolum: qõ ſtare non poteſt: q꞉ non eſſet aliqua vna natura eoꝝ.ſi g̃ oĩa exiſtentia in ſpera actiuoꝝ ⁊ paſſiuoꝝ cõueniunt in vna natura:qõ eſt eorũ mã.oꝫ talia eſſe tranſmutabilia adinuicẽ: ⁊ ꝙ nõ ſolum cõpetat eis vna qualitas tantũ. Notandũ aũt

Nõndũ ꝙ inconueniens eſt corporibus indiuiſibilibus ex quo ponunꝛ actiua ⁊ paſſiua dare eis ſolã figuraꝫ abſqꜫ aliqua alia qualitate:q꞉ ꝟm ſolã figurationẽ non eſt actio ⁊ paſſio:cuꝫ mathematicis cõpetaꝛ figuratio q̃ ſũt abſtracta ab actione ⁊ motu. Deinde cũ.d.

Siľr aũt ĩpoľe ſi multa vni. ĩdiuiſibile .n.ens in eodẽ habebit paſſiones:q̃propter ⁊ ſi patiꝛ ſecunduꝫ ꝙ infrigidatur. hoc aliqd ⁊ aliud faciet aut patieꝛ eodẽ aũt modo ⁊ de paſſionibus alijs.

Dicit ꝙ corpibus indiuiſibilibus nõ pñt cõpetere q̃litates trãſmutabiliter.d.ſiľr eſſe ĩpoſſibile multa.i.mľtas qualitates ꝯ̃rias poſſe ineſſe vni corpori indiuiſibili:vt ꝙ de vna qualitate trãſmuteꝛ in aliã. Ad cuiuſ euidentiam notandũ ꝙ ſicͭ in motu locali mobile non Nõndum ſiľ mutat totum locũ ſuũ ſed prius mutat ꝟm vnã pteꝫ: poſtea ꝟm aliã:ita ꝙ mobile partim eſt in termino a q̊ ⁊ partiꝫ in termino ad quẽ:ita ꝙ alteratur non ſtatim mutat totã qualitatẽ ſuaꝫ.ſed prius alteraꝛ in parte ꝓpinquiori agenti:ita ꝙ cũ alteraꝛ alterabile eſt quodã modo ſub diuerſis qualitatibus.ſi ergo ĩdiuiſibile ens ponaꝛ alterari:q꞉ indiuiſibile nõ hꝫ pteꝫ ⁊ partẽ. in eodẽ habebit paſſiones ꝯ̃riaſ.quapropter ſi patiꝛ.i.ſi alteraꝛ indiuiſibile vt ſi infrigidaꝛ hoc idẽ.i.ꝟm aliquid ſui ⁊ aliud.i.ꝟm aliud ſui faciet aut patieꝛ aliqd aliud.dictũ eſt.n.alterabile dum alteraꝛ eẽ ſub oppoſitis q̃litatibus:vel g̃ indiuiſibile habebit ptem ⁊ ptem:ita ꝙ ꝟꝫ aliud ⁊ aliud patiaꝛ: ⁊ tunc indiuiſibile erit diuiſibile. vel idẽ habebit oppoſita:quoꝝ vtrũqꜫ eſt inconueniẽs ⁊ quod dictum eſt de calido ⁊ frigido eodẽ modo intelligendũ eſt ⁊ de alijs paſſionibus.nullo ergo modo indiuiſibile tranſmutari poteſt de vna tranſmutatione in aliã. Notandũ autem ex his declaratũ eſſe mediuꝫ Nõndum ſuperius poſitũ:nam ſi indiuiſibile nõ hꝫ vnã q̃litatem ĩtranſmutabiľr nec poteſt habere qualitateſ ſucceſſiue ⁊ trãſmutabiľr: pꝫ ꝙ ĩter talia nõ ẽ actio ⁊ paſſio: nec aliqõ taliũ eſt paſſionis actiuũ vel ſuſceptiuum:cũ nullũ indiuiſibiliũ habere poſſit aliquã paſſibilem qualitatem.ꝯñs eſt g̃ ꝙ nec ſit durũ nec frigidũ vt medium ſupponebat. Deinde cum dicit.

Hec .n.⁊ ſolida ⁊ planitiẽ dicẽtibus ĩdiuiſibilia ꝯtingit eodeꝫ mõ.neqꜫ rariora.n.neqꜫ denſiora ẽ poľe gñari vacuo nõ ente in indiuiſibilibus. T.cõ. 69.

Adaptat hmõi incõuenientia ꝯ̃ Platonẽ.dicens. ꝙ dicentibus ĩdiuiſibilia ſolida ⁊ ĩdiuiſibile planitiem.i. Democrito ⁊ Platoni contingit dicere eodẽ mõ ꝙ nullus iſtoꝝ poterat ꝓprie ſaluare actionem ⁊ paſſioneꝫ. Rurſum quẽlibet iſtoꝝ oportebat ponere vacuũ:q꞉ indiuiſibilibus.i.ꝟm indiuiſibilia nõ eſt poſſibiles gñari rariora ⁊ denſiora non ente vacuo. Ad euidentiam Nõndum aũt dictoꝝ notãdũ ꝙ ſi vnũ indiuiſibile attingeret aliud nõ faceret magnitudinẽ.ſed opꝫ ꝙ interponaꝛ vacuum inter indiuiſibilia.ſi dꝫ magnitudo ꝯſtitui: ⁊ tũc ꝟꝫ quãdam apparentiã ſaluabiꝛ denſum cuꝫ indiuiſibilia Nõndum erunt ꝓpiquiora: ⁊ raꝝ cũ erũt remotiora. Nõndũ etiã:ꝙ ſi eſt incõueniẽs nõ ſaluare actionẽ ⁊ paſſionẽ ⁊ ponere vacuũ incõueniẽs eſt omnis poſitio de ĩdiuiſibilibus:cũ hmõi ĩdiuiſibilia dicanꝛ ẽ planities:vt dicͭ Plato:ſiue cũ dicanꝛ eſſe ſolida vt poſuit Democritus in tm̃ tñ peius dixit Plato q̃ꝫ Democritus.q꞉ cũ oporteret euꝫ ponere vacuũ negauit ipſum:licet.n.ſit iconueniens ponere vacuũ:bñ tñ fecit Democritus ꝙ poſuit ipꝫ ex quo ſequebaꝛ ad potẽtiaꝫ ſuam.inter cetera .n.maxie eſt attendendũ in ſcia non dicere repugnans ⁊ nõ ignorare quãti põderis ſit vox ꝓpꝗa.

T.cõ. 70. **AMplius aũt inconueniens ⁊ pua qdeꝫ indiuiſibilia eſſe.magna aũt non nũc quidem magis rõabiliter maiora confringentur.quã pua qdem nõ diſſoluuntur facilius puis. verbi gr̃a**

bi grā.magna quidem ꝓcedunt ex mul-
tis.indiuiſibilia autem vniuerſaliter ma
gis ꝙ̄ magnis exiſtit paruis.

⁋ Poſtꝙ̄ phs iꝓbauit opinionē Democriti ꝙ̄tū ad
agere ⁊ pati. In pte iſta iꝓbat eā ꝙ̄tū ad corpa idiui
ſibilia: ꝑ q̄ dicebat fieri actionē ⁊ paſſionē: ⁊ tria fac̄ ſ;
ꝙ tripl'r iꝓbat Democritū in ponēdo corpa idiuiſibi
lia eſſe reꝝ pncipia ⁊ eſſe cās actionis ⁊ paſſionis. q2
pmo facit h accipiendo indiuiſibilitatē ſm ꝙ̄titatē. 2°
accipiēdo indiuiſibilitatē ſm formā. 3° accipiendo indi
T.cō. uiſibile abſolute. 2ª ibi. (Amplius aūt vtrū vna.) 3ª ibi.
71. (Amplius aūt quidē quid eſt.) Dicit ḡ ꝙ incōueniens
T.cō. eſt poſitio Democriti ponēs ꝑua eſſe indiuiſibilia ⁊ nō
73. magna. licet enī magis rōnabiliter. i. magis ꝓmpte ⁊
agiliter manifeſta ꝯſtringant̄ ꝙ̄ parua: q2. ſ. h. ſ. magna
diſſoluuntur. ideſt diuidunt̄ facilius paruis. verbi gra-
tia. q2 magna offendunt ex multis ptibus. h enim cor-
pora actiua ⁊ paſſiua de qbus loqmur: ſicut ſe habent
ad offendere ⁊ agere: ita ſe habēt ad offendi: ⁊ ad pati
ſiue ad diuidi: ideo dicit ex multis ptibus offendunt ⁊
agunt: ⁊ ſicut ex multis ptibus offendunt ⁊ agūt: ita d
facili in multas ptes diuidi ⁊ pati pn̄t. alia autē littera
vbi nos habemus. offendunt. h;. ꝓcedunt: ⁊ tūc eſt fa-
cilis intellectus. nam q2 magna ꝓcedunt ex multis par
uis. ideo ſunt de facili diuiſibilia. ſed vl'r. i. abſolute qua
re exiſtit. i. cōpetit. dicere. magnis ꝙ̄ paruis. q. d. non ē
dare cā;. nā abſolute rō diuiſionis eſt ꝙ̄titas. Cum ḡ ta;
corpa magna ꝙ̄ parua ſint ꝙ̄ta ⁊ nō ſint magis ꝙ̄ta h
ꝙ̄ illa: q2 ꝙ̄titas nō ſuſcipit magis ⁊ minus non erant
h magis diuiſibilia ꝙ̄ alia. ⁋ Deinde cum dicit.

T.cō. ⁋ Amplius aūt vtꝝ oīu; vna nā illoꝝ ſo
71. lidoꝝ aut differt alteꝝ ab alteris. quēad
modu; ſi hec eſſent ignea. hec āt terrea.
ſcd̄m tumorem. ſiquidem eni; vna natu
ra eſt oīum: quid diuidens: aut quare nō
ſunt tangentia vnum quēadmodū aqua
aquā tangit. nihil. n. differt poſterior aq̄
a priori. Si aūt alia q̄lia hec. ⁊ manifeſtu;
ꝙ has ponendu; pncipia ⁊ cās contin-
gentium magis quam figuras.

⁋ Oſtendit pncipia rerū nō poſſe eſſe corpa indiuiſibi-
lia cōſiderando indiuiſibile ſm formā ſiue ſcd̄m māꝫ
T.cō. ⁊ duo facit: q2 pmo ꝓponit qd̄ intendit. 2° aſſignat cām
72. dicti. 2ª ibi. (Amplius aūt dr̄ia in nā.) Dicit ḡ ꝙ ſi ponū
tur corpa idiuiſibilia eſſe pncipia rerū: ⁊ eſſe cās actio
nis ⁊ paſſionis: querer̄ de illis indiuiſibilibus: vtrū ſit
omnium illoꝝ ſolidoru; vna nā. aut differt alterum ab
alteris: quēadmodu; ſi h qdem ſm tumorē. i. ſm nāle;
quātitatem eſſent ignea. i. ignee nāe h āt terrea. Siqdē
eſt vna nā omnium illorum quid eſt diuidēs. i. quid eſt
diſtinguens inter ea: aut q̄re tangentia non ſunt vnum
quemadmodum qn̄ aqua tangit aquam. nihil eni; dif-
fert aqua poſterior a priori. q. d. huiuſmodi corpa indi-
uiſibilia non pn̄t poni eiuſdem nāe: q2 compoſita ex eis
nō diſtinguentur: nec eſſet differentia inter entia: ſed ſi
cut tota aqua eſt eiuſdem nature: cum alia aqua: ⁊ cum
guttis ex quibus cōponir̄ ſic quelibet mixta eſſent eiuſ
dem nāe inter ſe. ⁊ haberent eandem nām cum atho-
mis ex qbus ꝓcederent. non ḡ poteſt poni hmōi indiui
ſibilia eſſe indifferentia ſm nām: cum in entibus videa
mus dr̄iam nālem: ſed ſi ponantur alia qualia. i. ſi po-
nantur habere alietatem ⁊ dr̄iam in qualitatibus ⁊ in
nālibus formis manifeſtum eſt ꝙ has dr̄ias nāles eſt
ponendum eſſe pncipia ⁊ cās rerum contingētium ma
gis quam figuras. i. magis quam corpa figurata. ḡ ea q̄
ponunt̄ pnª: nec debent poni indiuiſibilia ſm quantita
tem vt ꝓbat rō prima: nec ſm nām: vt ꝓbat h rō ſcd̄a. ⁊
hmōi nās diuerſas: magis eſt ponendum eſſe pncipia
rerum: ⁊ eſſe cās actionis ⁊ paſſionis: quam ipſa cor-
pora figurata. ⁋ Deinde cum dicit.

⁋ Amplius aūt dr̄ia in nā vtiq; facient ⁊ T.c.72
patientur approximātia adinuicem.

⁋ Probat qd̄ ſuppoſuerat: v; dr̄ia ſm nām eſſe rerum
pncipia ⁊ cās actionis ⁊ paſſionis. nam illa ſunt talia
q̄ agunt ⁊ patiunt̄ approximata ad ſeinuicem: ſ; dr̄ia ī
nā facient ⁊ patiunt̄ ad ſeinuicem. ḡ talia ſunt ponen-
da pncipia rerum contingentium. i. rerū mixtaꝝ q̄ ꝯtin
git vt producant̄ ex athomis ⁊ ponenda ſunt talia eſſe
cās actionis ⁊ paſſionis. ⁋ Deinde cum. d.

⁋ Amplius qdē qd eſt qd̄ mouet̄. ſiqde; T.c.73.
. n. aliud paſſiuū eſt. ſi aūt ipſum ſeipſum
vnūqdq; autē diuiſibile erit. ſecundum
aliud quidem mouens: ſecundum aliud
autem motum: aut ſcd̄m ide; contraria
exiſtunt. ⁋ Et non ſolum mā erit: ſed T.cō.
⁊ potentia vna numero. 74.

⁋ Adducit tertiam rōnem ꝯ poſitionem Democriti de
corpibus indiuiſibilibus. ponebat. n. Democritus cor-
pora idiuiſibilia eſſe pncipia rerū: ⁊ tn̄ dicebat hmōi
corpa moueri ⁊ ferri in vacuo. ſ; tūc q̄rit̄ qd eſt qd̄ mo
uet̄. i. ꝑ qd̄ mouet̄ hmōi indiuiſibile. ſiqd enim aliqd. i.
ſi mouet̄ ꝑ aliud tunc eſt qd paſſiuū: ⁊ nō ē pmum cor
pus. pma enim corpa: q2 ſunt pncipia rerū: nō mouebā
tur ab alio pncipio extrinſeco. ſi aūt ipſum indiuiſibile
corpus mouetur ſ; ſeipſum: tunc vnūqdq; tale corpus
diuiſibile erit: q2 ſm aliud eſt mouens: ⁊ ſm aliud mo
tum. ꝓbat̄ enim in. 7. phycoꝝ ꝙ oē qd̄ mouet̄ ex ſe eſt T.c.p.
diuiſible ⁊ in talia duo: quoꝝ vnum eſt ꝑ ſe mouens ⁊
aliud ꝑ ſe motum: q2 ſi nō eſſet ſm aliud mouens ⁊ ſ;
aliud motum ſm ide; exiſterent. ꝯtria quo poſito mā nō
ſolū eſſet vna potentia ideſt ſm potentia; eſſentiale;: ſ;
ēt eſſet vna potentia ſupple ſm eſſe ſub vtroq; ꝯtrioru;
poſtꝙ̄ in eodē ſimul ꝯtria ponuntur h autem rō ſimpli
citer ꝓbat corpa q̄ ponunt̄ rerū pncipia non poſſe eſſe
indiuiſibilia. ⁋ Nōndū aūt ꝙ alia littera habet h ecō
uerſo: v; ꝙ mā non eſſet vna numero: ſed ēt vna poten Nōndū
tia: qd̄ ad eundem intellectum trahi d;: vt dicat̄ mate-
ria vna potentia. ideſt mā vna ſm diſpoſitionem: q2 tūc
aliquid eſt proprie in potentia ad aliud quando eſt ma
teria ꝓpinqua ⁊ diſpoſita reſpectu illius vt es abſolute
loquendo eſt in potentia ad ſtatuam: non terra vt ꝓba
tur. 9. metaphyſice. d; ḡ textus alterius tranſlationis
ſic exponi ꝙ ſi in eodem ponunt̄ eſſe cōtraria materia T.c.12.
non ſolum erit eadem numero per eſſentiam: ſed etiam
eſt earundem potentia. i. erit eadem vt eſt ꝓpinqua ⁊
diſpoſita: ⁊ vt accipitur ſm eſſe qd̄ falſum eſt. T.c.75

Qualicūq; quidem igitur ꝑ poroꝝ
motione; inqunt paſſiones ꝯtin
gere. ſ; ſiqde; ⁊ plenis poris ſuꝑ
fluunt pori. ſi enim patitur aliquid ita eē
⁊ ſi nō poros habens patietur eodē mo-

do:ſed ipſum continuum ens.

❧ Improbata opiōne de actione ⁊ paſſione ſcꝫ corꝑa ĩ
diuiſibilia ꝙ dicebaẛ eē Democriti. In pte iſta iprobat
opinionē ꝑ poros ꝙ dr̃ eē Empedoclis. Diuidiẛ autē
hec pars in duas partes. qꝛ primo iprobatur talis opi
nio quātū ad agere ⁊ pati. 2° quātū ad modū agendi
⁊ patiēdi ibi. (Diuiſibilibus aūt oīno corꝑibus.) Pria
ps diuidiẛ in tres: qꝛ ꝑ iprobaẛ dicta opinio ſcꝫ ꝙ ꝯriū
agit in ꝯriū. 2° ꝓut ſenſibile agit in ſenſuꝫ. 3° improbaẛ
T. cō. vlr̃ ꝗtum ad oēꝫ actionē ⁊ paſſionē. 2ª ibi. (Ampli⁹ āt
76. quomō ꝯtingit.) 3ª ibi. (Ulr̃ aūt poroſ facere.) Ad eui-
Nōndū dentiam aūt ꝑme rōnis notandū Empedoclē poſuiſſe
actionē ⁊ paſſionē ꝑ poros: qꝛ agenſ ingrediebaẛ ꝑ po
ros illos ⁊ replebat eos: quos replendo tranſmutabat
paſſum. ꝯ̃ h̄ aūt arguens phs ait: ꝙ qcunqꝫ īquiunt cō
tingere paſſionem ꝑ motionem poroꝝ. i. ꝑ h̄ ꝙ agens
moueẛ ⁊ ingrediẛ poros: ſiquidem qꝛ plenis poris fit
paſſio. ſupfluunt pori: qꝛ ſi aliqd patieẛ ſi ponaẛ ita eſſe
habendo poros: patiẛ ⁊ eodem mō: ⁊ ſi non ſic poros
hūt ſꝫ ſit ipſuꝫ ens ꝯtinuū. ❧ Notandū aūt ꝙ ponen-
Nōndū tes paſſionem fieri ꝑ poros exquo ponebant poros re-
pleri ex ipſo actiuo non plus faciebant ibi pori niſi: qa
ꝑ eos ponebatur agens iuxta paſſum. Cum ergo poſ-
ſit eſſe actiuum iuxta paſſiuuꝫ poris non exiſtentibus
ſuperfluunt pori. ❧ Deinde cuꝫ dicit.

T. cō. 67. **❧ Amplius āt quomō ꝯtingit de īſpicere ⁊ videre vt dicūt. neqꝫ. n. ſcd̄m tactuꝫ ꝯtingit trāſire ꝑ tranſparentia neqꝫ per poroſ ſi plenus vnuſqſqꝫ. Quid. n. differt nō poros hr̃e. oē. n. ſic erit plenuꝫ. ſꝫ ⁊ ſi vacua qdem hec. neceſſe aūt corꝑa ī eis habere: idem ꝯtingit rurſum.**

❧ Improbat ſpecialr̃ hanc rōnem ꝓut ſenſibile agit in ſenſum. ⁊ duo facit. qꝛ primo ꝑmittit rōnem. 2° remouet quādaꝫ cauillationē ibi.) Si aūt talia.) Dicit ḡ quomō ꝯtingit accidere de inſpicere. i. de videre. ꝙ̃ ſi dicat. quomodo fit viſio: ſi eſt ita vt dicunt. ponebāt enim ſic loquentes tranſparentia plena poris: vt ꝑ tales poros fieret viſio: vt radĳ viſuales tranſirent ꝑ illos: ⁊ tangerēt rem viſam: vel ſm ipſa viſibilia tranſirent ꝑ eos ⁊ fieret qdam ꝯtactus rei viſibilis ⁊ viſus. ſed tunc ꝗretur hmōi poris: aut ſunt pleni aut vacui. ſi ſunt pleni nō poterit vere tranſire radius vel res viſibilis: vt fiat contactus rei viſe ad viſum. iō ait ꝙ ſenſus tactuſ nō ꝯtingit tranſire tranſparentia neqꝫ ꝑ poroſ. i. ꝑꝑ poros ſi ponūtur pori pleni: qꝛ ſic oē. i. totum erit plenum. ſed ſi ponātur pori vacui neceſſe eſt corꝑa hr̃e in eiſ: tunc idem cōtinget rurſum: vꝫ ꝙ non erit ibi tranſitus. ⁊ ꝑ ꝯñs: non erit ibi viſio. ❧ Deinde cum dicit.

❧ Si aūt talia ſcd̄m magnitudinē ſuam ſūt vt nō ſuſcipiāt corpus aliqd̄: ridiculū paruū qdē exiſtimare vacuū: magnū āt nō eē vacuū: ꝗlecūqꝫ aūt vacuū aliqd̄ exiſtimare dicere niſi regionem corꝑis. Quapropter manifeſtū qm̄ oi corꝑi: ſcilicet ſcd̄m tumorē ſimile erit vacuū.

❧ Remouet quādam cauillationē. diceret forte aliqſ ꝙ magni pori replētur corpore nō parui. ꝯ̃ hoc arguenſ: ait: ꝙ ſi ponantur vacua talia. i. ita parua ſm magnitudinem: vt non ſuſcipiant corpus aliqd̄. ridiculū eſt paruum exiſtimare vacuū ⁊ nō ſuſceptiuū corꝑiſ. imo ridiculum eſt ꝗlecunqꝫ aliqd̄ vacuū exiſtimare dicere eſſe ſimplr̃. vacuū. n. nō debemus dicere eſſe aliqd niſi regionē corꝑiſ: iō lꝫ poſſit eſſe vacuū ab h̄ corpore: vel ab illo. non tñ poteſt eſſe vacuū ſimplr̃ ab omni corꝑe: ⁊ qꝛ in omni tali vacuo ⁊ in omni tali regiōe ē aliqd̄ corpus: manifeſtū eſt: qm̄ oi corꝑi ſcꝫ tumorē. i. ſm magni
tudinē ē aſſignare eq̄le vacuū. i. equalem locū ⁊ equa- Nōndum
lem regionem. ❧ Nōndum aūt ꝙ ſicut mā abſoluitur
ab hac forma vel ab illa: nunqꝫ tñ abſoluiẛ a forma ſimplr̃: ita locus abſoluiẛ ab h̄ corꝑe: vel ab illo: nunqꝫ tñ abſoluiẛ a corꝑe ſimplr̃. ḡ ē dare vacuū ſm qd. ⁊ hmōi vacuū nihil eſt aliud niſi regio: ſiue locus ꝑuatus vno corꝑe: ⁊ plenus alio: ⁊ iō cuilibꝫ regioni ⁊ cuilibꝫ va-
cuo ē adaptabile aliqd̄ corpus. ❧ Notādū ēt ꝙ ꝑ h̄ rō Nōndum
ꝑus aſſignata melius apparet. nam ſi viſio fit ꝑ poros
vt tranſeat inde viſus vel res viſa ſi illi pori ponuntur pleni impedieẛ viſio. ſi āt ponunẛ vacui: qꝛ non pñt pori vacui ſimplr̃: ſed oꝫ eos ponere plenoſ aliquo corꝑe qꝛ erant in in eis corpora aliqua. rurſus ꝯtinget idem: qꝛ impedieẛ actus videndi. ❧ Deinde cum dicit.

❧ Ulr̃ aūt poros facere ſupfluū. ſiqdem. n. nihil facit ſcd̄m tactum: neqꝫ ꝑ poros trāſiens facit. Si aūt ī tāgendo ⁊ poriſ nō entibus. hec aūt patienẛ: hec aūt facient ad ſeinuicē hoc mō innatoꝝ.

❧ Oñdit ꝙ vlr̃ non eſt poros ponere. ⁊ duo facit: qꝛ ꝑmo facit. qd̄ dictum eſt. 2° epilogat. 2ª ibi. Qm̄ ḡ ita.) Dicit ḡ. ꝙ vlr̃ poros facere ſuperfluum eſt. ſiquidem nihil facit. i. nihil agit ſm ꝯtactum: neque tranſiens ꝑ poros aliqd faciens: cum pori non faciant niſi vt agens attingat paſſum. ſi autem in tangendo vlr̃ eſt actio poriſ nō entibus: qꝛ ſine eis poteſt eſſe contactuſ: h̄ patienẛ: h̄ facient adinuicē mō innatorum. i. mō quo apta ſunt nata agere ⁊ pati. ❧ Deinde cum dicit.

❧ Qm̄ ḡ ita dicere poroſ vt qdam exiſtimant aut mendacium aut inane eſt manifeſtum ex his.

❧ Epilogat dicens. ꝙ manifeſtuꝫ eſt ex his ꝙ dicta ſūt ꝙ dicere: ita eſſe poros: vt qdaꝫ exiſtimant. aut eſt mendacium: qd̄ eſt falſum: aut inane. ſ. ſupfluum: qꝛ ſine eis pōt ſaluari actio ⁊ paſſio. ❧ Deinde cum dicit.

❧ Diuiſibilibus āt oīo corꝑibus entibuſ poros facere ridiculū ē. ſcd̄m id enim ꝙ diuiſibilia ſunt pñt ſeparari.

❧ Improbat pōnē poroꝝ ꝗtum ad modū agendi ⁊ pa
tiendi. diceret forte aliqs ꝙ nō eſſet nec̃ium poros po-
nere ꝑꝑ actionē ipſam: ſꝫ ꝑꝑ modū agendi vt facilius
fiat actio. nam actiuum ingrediẛ paſſum: iō eſt modicū
agentis iuxta modicum paſſiui propter qd̄ facilius fit
actio ⁊ paſſio: ideo ait: ꝙ corporibuſ entibus oīno diui
ſibilibus ridiculum eſt poros facere. ſm id enim ꝙ vi-
uiſibilia ſūt ſeparari pñt: ⁊ poterit ſupple eſſe modicū
vnius iuxta modicū alterius abſqꝫ poſitiōe poroꝝ: ſic
apparet ī mixtione humidoꝝ. omnino ergo ſuperfluit T. cō.
poros ponere vt dicebatur. 77.

Quo autē mō exiſtit generare in entibus ⁊ facere ⁊ pati dicam⁹.

❧ In parte iſta determinat phs de agere ⁊ pati ſecundum opinionem propriam. ⁊ duo facit: quia ꝑmo ꝯtinuat ſe ad dicenda. ſcd̄o exequiẛ de

intento

intento ibi.(Accipientes prin^m.)Dicit ḡ.ꝙ quō exiſtit gñare.i.fieri i entibus facere ꝛ pati.dicamus ſupple ſꝫ opinionē ꝓpriam:exquo diximus quō fit actio ꝛ paſſio ſcōm opinionem alioꝝ. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Accipientes pncipium dictū multotiens. Si enim eſt hoc poteſtate hoc aūt actu tale innatum eſt.

¶ Exeqꝛ de intento: ꝛ duo facit:qꝛ pmo inueſtigat conditiones agentis ꝛ patientis.2° ex huius cōditionibus venaꝛ defectum antiquoꝝ ponentiū poros pp actionē ꝛ paſſionē ibi.(Tunc qdeꝫ exiſtimare pati.)Circa p^m T.cō. 79. duo facit:qꝛ pmo inueſtigat ꝯditiones agentis ꝛ patiētis ex pte ipſius actiui ꝛ paſſiui.2° ex pte modi agendi ꝛ patiendi ibi.(Magis aūt ꝛ minus.)Circa pmū duo facit:ſm ꝙ duas tales ꝯditiones inueſtigat.2^a ibi.(Nō tū qdē pati:tum aūt nō.)Dicit ḡ ꝙ vna ꝯditio actiui ꝛ paſſiui ſumi dꝫ accipiendo illud pn^m qō eſt dictum multotiens:vꝫ ꝙ ſi h.ſ.paſſum eſt poteſtate.i.eſt in potentia:h aūt.ſ.agens eſt in actu tale eſt innatū agere ꝛ pati.eſt ḡ h conditio ꝙ tale dꝫ eſſe patiens in potentia q̄le eſt agens in actu. ¶ Deinde.cum dicit.

¶ Non tū qdem pati:tum aūt nō pati. Sꝫ omnino ſecundum quantū eſt tale.

¶ Ponit ſcdam cōditionē ꝙ patiens dꝫ eſſe paſſibile ſm qōlibet ſui:nō tum pati.i.ſm vnam partem eſt paſſibile:tū aūt nō pati.i.nō patiꝛ.ſed oio ſm quācūqꝫ ptē dꝫ eſſe tale. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Magis aūt ꝛ minus.ſcōm ꝙ tale magis eſt ꝛ minus. ꝛ hac vtiqꝫ poros aliqs dicet ꝛ magis ineſſe vt in metallicis: extendunt ſe paſſiue non continue.

¶ Aſſignat ꝯditiones agentis ꝛ patientis ſm modum agendi ꝛ patiendi: ꝛ tria facit:ſm ꝙ tres tales ꝯditōes aſſignat.2^a ibi.(Continuū igiꝛ.)3^a ibi.(Similr autem.) T.cō. 78. Dicit ḡ ꝙ patiens dꝫ pati magis ꝛ minus ſm ꝙ ē magis ꝛ minus tale.i.magis ꝛ minus diſpoſituꝫ.ꝛ addit quō pōt ex h verificari poſitio ō poris dicēs.ꝙ hac intentione dicet aliqs magis congrue ineſſe poros:vt dicamus poros nihil aliud eſſe q̄ꝫ ptes magis paſſiuas: vt apparet in metallis.i.i nuclis vbi fodiuntur metalla nō extendunt ſe vene cōtinue paſſiue: ꝛ ſi tales vene ꝛ tales partes magis paſſiuas vellemus appellare poros contingit poros eſſe. ¶ Deinde cum dicit.

T.cō. 78. ¶ Continuum igiꝛ vnumquodqꝫ ꝛ vnū ens impaſſibile.

¶ Aſſignat 2^am ꝯditionē ꝙ paſſum ſi ſit ꝯtinuū ꝛ vnūquodqꝫ: ꝛ p oēm modū qō nō ſit ſcindibile:nec ſuſcipiat pegrinas iprēſſiōes ē ipaſſibile ens. ¶ Deide cū.d.

¶ Similr aūt ꝛ nō appropinquātia.nec ſibiipſis:neqꝫ aliis que facere innata ſūt ꝛ pati.dico aūt.verbi gratia. non ſolum tangens calefacit ignis. Sed ꝛ ſi longe ſit.aerem qdeꝫ ignis:aer aūt corpus calefacit innatus facere ꝛ pati.

¶ Ponit tertiā ꝯditionē ꝙ nō appropinquantia neqꝫ ſibi ipſis neqꝫ aliis q̄ ſunt apta nata facere ꝛ pati.i.quādo agens nō appropinquat paſſo:nec per ſeipſum: nec p medium non fit paſſio ꝛ exponit qd eſt appropinq̄re aliis: ꝛ p mediū dicens.verbi gratia.non ſolū ignis tangens calefacit aliqō corpus:ſꝫ ꝛ ſi longe ſit pōt ipꝫ calefacere:vt ſi ignis calefacit aerem: aer aūt calefacit corpus remotū ab igne:tūc aer eſt inatus facere ꝛ pati. ¶ Nōndū aūt has eſſe tres cōditiones ex modo ꝛ Nōndū ordine agendi ꝛ patiendi.qꝛ vt paſſuꝫ ordinaꝛ ad agēſ dꝫ eſſe aliquo modo diſpoſituꝫ: ꝛ debet eſſe aliquo mō ſcindibile: ꝛ dꝫ eſſe iproximatū:vel per ſeipſuꝫ. vel per medium. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Tum qdē exiſtimare pati.tū aūt nō:ꝺterminātes ꝙ in pncipio hoc dicendū. ſi qdē.n.nō vbiqꝫ diuiſibilis magnitudo.ſꝫ eſt corpus idiuiſibile aut latitudo nō vtiqꝫ erit vbiqꝫ paſſibile:ſꝫ neqꝫ ꝯtinuū nllū. T.c.79

¶ Ex ꝯditionibus aſſignatis ieſtigat defectū antiquorū.ꝛ duo facit:qꝛ p oñdit quō paſſum patiꝛ ſm qōlibet ſui.2° aſſignat antiquoꝝ defectū.2ª ibi.(Si aūt h mendaciū.)Dicit ḡ ꝙ exiſtimare corpuſ tū pati tū aūt nō.i.non pati ſm qōlibet ſui vt determinemus ꝛ declremus iſtud dcm̄ reſumendū eſt qō i pncipio tetigimuſ. dictū eni fuit in pn°.cū ſoluebaꝛ dubitatio Democriti ꝛ oñdebaꝛ quō latebat paralogiꝫans ꝙ magnitudo eſt diuiſibilis in ſemper diuiſibilia.ſi ḡ nō eſſꝫ vtiqꝫ magnitudo diuiſibilis in ſemp diuiſibilia:ſed ſupple relictū ex diuiſione eſſet corpuſ indiuiſibile:aut latitudo nō vtiqꝫ erit corpus paſſibile eſſe quālibet ſui pteꝫ:qꝛ ps indiuiſibilis non poteſt eſſe ſuſceptibilis paſſionis: ſed neqꝫ continuū nullū eſſet corpus:ſupple ſi ſtaret diuiſio ad indiuiſibilia.eſt ergo hec ratio:qꝛ corpuſ patiꝛ ſm oē ſui:qꝛ eſt diuiſibile ſm ptes omnifariā diuiſibiles.lꝫ ergo indiuiſibile nō ſit ſuſceptiuū paſſionis:qꝛ nulla pars corporis eſt indiuiſibile ſm omne ſui. eſt paſſibile corpus ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si aūt hoc mendacium ꝛ oē corpus diuiſibile nihil differt dr̄e diuidi.aut tangere aut vtiqꝫ diuiſibile eſſe.ſi.n.ſegregari pōt ſcōꝫ tactus:vt aiunt qdam: ꝛ ſi nōduꝫ eſt diuiſuꝫ poſſibile erit diuiſuꝫ:poſſibile enim diuiſum eſſe.

¶ Aſſignat ex h defectum antiquoꝝ. ¶ Ad euidentiā cuius eſt notandū antiquos phos ponētes poros in h defeciſſe:qꝛ credebant oportere corpus actu diuidi: vt Nōndū fieret actio ꝛ paſſio:qō nō eſt veꝝ.ſufficit.n.corpuſ eſſe diuiſibile vt h fiat.pōt.n.aer ſucceſſiue p ptes calefieri abſqꝫ eo ꝙ vna ps diuidaꝛ actu ab alia pte. duo ḡ facit in aſſignando hmōi defectum:qꝛ pmo dicit ꝙ non opꝫ ponere paſſum eſſe actualiter diuiſuꝫ ad h ꝙ patiaꝛ.2° aſſignat incōuenientia q̄ ſequunꝛ h ponentes ibi.(Ulr aūt h gñari.)Dicit ḡ ꝙ ſi h eſt mendaciuꝫ ꝙ corpus ſit diuiſibile in indiuiſibilia. ſed eſt diuiſibile omne.i.ſm oēm partem nihil differt dicere corpus diuidi in actu: aut agens tangere corpus actu diuiſum:aut eſſe diuiſibile:qꝛ pōt fieri paſſio abſqꝫ hoc ꝙ diuidaꝛ in actu.naꝫ ſi corpus poteſt ſegregari ſm tactus:vt quidam aiunt: ꝛ ſi nondum eſt diuiſum actu poſſibile eſſet diuiſum eē ſecūndum tactum. Enim pro qꝛ:qꝛ eſt poſſibile eſſe diuiſum ſupple ſm quātitatē. ¶ Nōndū aūt ꝙ diuidi ſꝫ Nōndū tactum eſt diuidi ſcōm actionē agentis.tūc eni aer diuidiꝛ ſm tactum ignis:qñ prius tangiꝛ ꝛ calefit ab igne ſcōm vnam partem q̄ꝫ ſm aliam. Eſt ergo intentio phi ꝙ ad hoc ꝙ paſſum diuidaꝛ per tactum agentis nō oꝫ ꝙ ſit actu diuiſum ſm quantitatem:ſed ſufficit ꝙ ſit potentia diuiſibile. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Siml'r autē generari hoc modo ſciſſis corpibus eſt inconueniens. deſtruit enī hic ſermo alterationem.

¶ Aſſignat inconueniētia q̄ ſequunt̄ ponētes ꝙ vt fiat paſſio nec̄e eſt corpus actu diuidi ſm q̄ntitatē ⁊ diſcō tinuari. ⁊ duo facit ſm ꝙ ad duo icōueniētia adducit. p̄ enim oñdit ꝙ h̄ pō deſtruit alterationē. 2°. ꝙ deſtruit augmentū ibi. (Amplius aūt neqꝫ augmentationem.)

T. cō. 81. Circa p̄mū duo facit. q2 p̄ p̄mittit qd̄ intendit. 2° manifeſtat qd̄ dixerat ibi. (Uidemus enim idē.) Dicit ḡ ꝙ

T. cō. 80. dicere vl'r. i. abſolute ⁊ ſimpl'r gn̄ari h̄ mō actionem ⁊ paſſionem ſciſcis corpibus ita ꝙ non poſſit fieri paſſio niſi corpa actu ſcindant̄. hic ſermo eſt incōueniens: q2 deſtruit alterationem. ¶ Deinde cū dicit.

T. c. 80. ¶ Uidemus. n. idē corpus ꝯtinuū ens qn̄qꝫ qdē humidum qn̄qꝫ autem coagulatū: nō autē diuiſione ⁊ cōpoſitiōe hoc patiens. neqꝫ ꝯuerſiōe ⁊ tactu: ſic ait Democritus. neqꝫ. n. tranſductū neqꝫ tranſpoſitū ſcd̄m naturam neqꝫ tranſmiſſum coagulatū ex hūido generatū.

¶ Manifeſtat qd̄ dixerat. ⁊ duo facit ſm ꝙ dupl'r manifeſtat. 2ª ibi. (Neqꝫ aūt nūc inſunt.) Dicit ḡ ꝙ p̄dicta pō repugnat apparenti alterationi. videmus. n. idē corpus ꝯtinuum ens non ſciſſum qn̄qꝫ qdē hūidum qn̄qꝫ coagulatū. ⁊ h̄ nō eſt patiēs nec diſionē: nec cōpoſitionē: vt ꝙ athomi diuidant̄ vel cōponant̄ adinuicē: nec ꝯuerſione: vt q2 poſteriores fiant añriores: vel econuerſo: vt dicebat Democritus. ḡ corpus qd̄ nō eſt tranſductū. i. extenſum: vel tranſpoſitū ꝙ pſ anterior fiat poſterior: nec ē tranſmiſſū ꝙ ps ſupior fiat inferior. i. nullā ſciſſuram. nullā diuiſionē eſt paſſum in ptibus: ⁊ tñ ex hūido gn̄atū ⁊ factum eſt coagulatū. pōt ḡ eē alteratio abſqꝫ actuali diuiſiōe. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Neqꝫ āt nūc īſunt dura ⁊ coagulata īdiuiſibilia tumoribus ſed ſimiliter omne nunc humidum: quandoqꝫ autem durum ⁊ coagulatum eſt.

¶ Manifeſtat h̄ alio mō. dicens ꝙ facta tali alteratione corpi ſic coagulato. nunc de nouo non inſunt corpa dura ⁊ coagulata ⁊ indiuiſibilia tumoribus. i. ſm magnitudinē: ſꝫ ſil'r oē. i. totū non habendo alias ptes: vl' p'tes vt diuiſum. qn̄qꝫ quidem eſt humidū: qn̄qꝫ autem

Nōndū eſt durum ⁊ coagulatū. ¶ Notandum aūt ꝙ phs ait humidū fieri coagulatū abſqꝫ eo ꝙ inſint ei corpa dura ⁊ coagulata. Ad remouendum opinionem Democriti q cum poneret actionem ⁊ paſſionem fieri p corpora indiuiſibilia: voluit humidum non fieri coagulatū: niſi aliq̄ corpa indiuiſibilia dura ⁊ coagulata ſubingrederent̄ illud hūidū. ¶ Deinde cum dicit.

T. c. 81. ¶ Amplius aūt neqꝫ augmētationē poſſibile eſſe ⁊ diminutionē. nō. n. quodcūqꝫ erit factū maius ſiqdē. ſed erit appoſitio ⁊ nō eē trāſmutās aut mixto alio aut ſecundum ſe tranſmutante.

¶ Oñdit hanc pōnē deſtruere augmētū. ponebāt. n. antiq alimentū ingredi poros aliti: ⁊ ſic augmentare ipꝫ ſꝫ ſi h̄ eſſet nunq̄ creſceret ipſum alitum: ſꝫ ſolum pori eius eſſent repleti: ſic̄ creſceret murus in altū ſi foramina eius obturarent̄. iō ait ꝙ ſm hāc pōnē non eſt poſſibile eſſe augmentationē ⁊ diminutionē: q2 h̄ poſito qd̄ cūqꝫ. i. q̄libet ps aucti non eſſet factum qd maius: ſꝫ ſolum erit appoſitio ad illos poros. imo ſm hanc pōnē nō ponit̄ augmētū: eo ꝙ alimentū conuertat̄ in membrū. iō h̄ poſito cibus non erit tranſmutans ⁊ alterans mēbrum: ⁊ mēbrū nō erit aliqd aliud mixtū pp ipſū cibū: q2 cibus nō admiſcebit̄ mēbro: nec ingrediet̄ ipſū ꝓprie: ſed ſolū ſubintrabit vacuitates eius: ⁊ mēbrum nō erit ſm ſe tranſmutans ipm alimentū: q̄ oīa requirūtur ad augmentationem. ¶ Ultimo cum dicit.

¶ Quid igr̄ eſt gn̄are ⁊ facere ⁊ generari ⁊ pati adinuicē: ⁊ quomodo ꝯtingit ⁊ qūo inqunt qdā non: contingit autem: determinatum ſit hoc modo.

¶ Epilogat dicens. ꝙ qd eſt gn̄are ⁊ facere: ⁊ gn̄ari ⁊ pati adinuicem: ⁊ quomō inqunt ⁊ loquuti ſunt antiq determinatū ſit h̄ mō ⁊c̄.

Eliquū aūt videndū d̄ mixtione ſecundum eundem modum methodi. hoc enim erat tertium propoſitorum a principio.

¶ Poſtq̄ phs determinauit de tactu ⁊ actiōe ⁊ paſſione hic. tertio determinat de mixtiōe: ⁊ duo facit: q2 p̄ cōtinuat dicta dicendis. ſcd̄o exeqt̄ de ꝓpoſito ibi. (Scrutandū aūt qd eſt.) Dicit ḡ ꝙ reliquū vidēdū eſt de mixtione ſcd̄m eundē modum methodi. i. ſecundū eūdem modū artis ſupius aſſignate. h̄ enim. ſ. mixtio fuit tertiū ꝓpoſitoꝝ a p̄ncipio. Executis ḡ duobus: vt d̄ actione ⁊ tactu ſecūdū illū methodū: reſtat exeq de mixtione. ¶ Deinde cum dicit. T. cō. 82.

¶ Scrutandū aūt ē qd mixtio: ⁊ qd miſcibile: ⁊ qb⁹ exiſtit entiū: ⁊ qūo. ampli⁹ āt vtꝝ ne ē mixtio: an hoc mēdaciū.

¶ Exeqt̄ de intento. ⁊ duo facit: q2 p̄ enumerat q̄ ſunt dicenda de mixtione. ſcd̄o exequit̄ de illis ibi. (Impoſſibile eſt enim.) Dicit ḡ ꝙ ſcrutandū eſt qd eſt mixtio: ⁊ qd eſt miſcibile: ⁊ quibus eſt entiū. i. qualibus entibus exiſtit mixtio: ⁊ quomō fiat mixtio: aut eſt mēdacium mixtionem eſſe. ¶ Deinde cum dicit. T. cō. 82.

¶ Impoſſibile ē. n. alteꝝ altero miſceri queādmodū dicunt quidam: entibus qdē adhuc mixtis ⁊ nō alteratis: nō magis nūc mixta eſſe q̄ prius inquiunt: ſꝫ conſimliter ſe habere.

¶ Incipit inquirere de p̄dictis. ¶ Ad cuius euidentiā notādū ꝙ cū quinqꝫ ſint ꝓpoſita inter ea: tñ duo ſunt ex quoꝝ declaratione dependet veritas alioꝝ. nā ſi ſciremus an ſit mixtio: ⁊ qūo fiat mixtio: ſciremus qd eſt mixtio: ⁊ q̄ ſūt miſcibilia: ⁊ qbus. i. q̄libus entibus exiſtat mixtio ſiue q̄ entia ſunt miſcibilia. duo ḡ facit: quia p̄mo inquirit an ſit mixtio. ſcd̄o quomō fiat mixtio ibi. (Continuam aūt his qōnem.) Prima ps diuiditur in duas: q2 p̄mo obijcit mixtionē non eſſe. ſecundo hmōi obiectionem ſoluit ibi. (Hic quidē vr̄ ſermo.) Miſcibilia aūt tripliciter ſe habere pn̄t: q2 vel ambo manēt vel ambo ſunt corrupta: vel alterū eſt corruptū: ⁊ alterum manet. tria ergo facit: q2 p̄mo oſtendit mixtionē nō eē: ſi ambo miſcibilia manēt. ſecūdo oſtendit nō eſſe mixtionem

Nōndum

T. cō. 85.

T. cō. 83.

tionem ſi alterum coꝛrūpatur.tertio oſtendit h̄ non eē ſi ambo ſint coꝛrupta.ſcđa ibi.)Altero aūt coꝛrupto.) tertia ibi.(Eodē autem mō.)Dicit ḡ ꝙ quēadmodū q dam dicunt impoſſibile eſt alterum alteri miſceri: quia mixtio adh entibus.idest pmanentibus: ⁊ nō alteratis non magis inquiunt nunc mixta eſſe q̄ p̄us.ſꝫ contingit hmōi miſcibilia conſil'r ſe h̄re nunc ⁊ p̄us. ſi ḡ p̄us non erat mixtio:nec nūc.non ḡ eſt mixtio ſi ambo miſcibilia maneāt.¶Deinde cum dicit.

¶Altero aūt coꝛrupto:nō mixta eſſe. ſꝫ hoc qdeꝫ eſſe hoc aūt nō eſſe. mixtionē autem ſimiliter habentium eſſe.

¶Oñdit mixtionē nō eē ſi alterum coꝛrūpaꝛ.d. ꝙ altero coꝛrupto non ꝯtingit mixta eſſe.ſed h̄.ſ.manens cōtingit eſſe:h̄ aūt:ſcꝫ coꝛruptuꝫ non eſſe: ⁊ q2 mixtio eſt ſil'r ſe habentiū:cū h̄ poſito mixta ñ ſe habeant ſil'r: ſꝫ vnum ſit coꝛruptum ⁊ aliud manens non erit ibi mixtio.¶Nondum aūt ꝙ mixta debent ſe h̄re ſimiliter: ⁊ non ſil'r debent ſe h̄re.ſimil'r vt ſunt in mixto: q2 nullū eoꝛum dꝫ eſſe in actu:ſed quodlibet in potentia:ſꝫ aū mixtionem: ⁊ poſt non debent ſe habere ſimiliter:quia ante mixtioneꝫ debent eſſe in actu.cuꝫ vero ſunt in mixto debent eſſe in potentia. p̄ma ergo ratio oſtendebat mixtionem non eſſe manentibus miſcibilibus:q2 ſe habebunt ſimiliter miſcibilia ante mixtionem ⁊ poſt.Secunda vero ratio oſtendit mixtionem nō eſſe altero miſcibiliū coꝛrupto:q2 non ſe habent ſil'r vt ſunt mixta: ⁊ ſic ſoluitur controuerſia q̄ v̄r eſſe in textu.cuꝫ p̄mo pꝛobaꝛ mixtionem non eſſe:q2 miſcibilia ſe habent ſimil'r ſcđo vero oſtenditur hoc non eſſe.q2 non ſe h̄nt ſimil'r. ¶Deinde cum dicit.

¶Eodeꝫ mō ⁊ ſi ambobus ꝯueniētibus coꝛruptū eſt alterutrū mixtoꝝ. nō.n.eē mixta nullatenus entia.

¶Oſtendit mixtionē nō eſſe ſi ambo miſcibilia ſint coꝛrupta dicens.eodem mō mixtionē non eſſe:ſcꝫ ambobus miſcibilibus ꝯueniētibus coꝛruptū eſt alterū mixtoꝝ.nā cū miſcibilia ſint coꝛrupta: ⁊ ſint nll'atenus entia:mixta eſſe non poterunt.¶Deinde cum dicit.

T.cō. 83. **¶Hic qdē v̄r p̄mo q̄rere qd differt actu mixtio a gn̄atiōe ⁊ coꝛruptiōe.⁊ qd miſcibile a gn̄abili ⁊ coꝛruptibili.manifeſtū .n.ꝙ opoꝛtuit differre ſi ē mixtio q̄ꝓpt̄ his entib⁹manifeſtis q̄ſita ſoluent̄ vtiq3.**

¶Soluit ad obiectiōes fc̄as. ⁊ duo fac̄.q2 p̄mo dat modum ⁊ viā ad ſoluēdū p̄dicta.ſcđo illā viā ꝓſequiꝛ ibi.(At v̄o neq3.)Dicit ḡ ꝙ iſte ſermo v̄r q̄rere qd.idest in quo differt mixtio a gn̄atione ⁊ coꝛruptione: ⁊ qd differt miſcibile a gn̄abili ⁊ coꝛruptibili.nam manifeſtum eſt ꝙ ſi eſt mixtio:dꝫ eam differre a talibus tranſmutationibus.⁊ ſubdit quō hec valent ad queſita.dicens.ꝙ manifeſtis his entibuſ:vꝫ quō differunt mixtio ab alijſ q̄ſita ſoluunꝛ.¶Deinde cū dicit.

¶At v̄o neq3 mām igni miſceri dicimus neq3 miſceri cū exardet.neq3 ipſam ipſis ꝑticulis nec igni:ſꝫ ignem qdem generari:hanc autem coꝛrumpi.

T.cō. 84. ¶Pꝛoſeqꝛ dictā viā.⁊ duo facit:q2 p̄mo ſepat mixtionē ab hmōi tranſmutationibus.ſcđo ex hoc ſoluit obiectiones.ſecunda ibi.(Quoniam autem ſunt hec.)Notandum autem ꝙ mixtio nō ſolum eſt alia a gn̄atione: ſed etiaꝫ ab augmento: ⁊ alteratione.ad gn̄ationeꝫ aūt cōcurrunt materia ⁊ foꝛma. ad augmentū vero nutrimentū ⁊ nutritū ad alterationē qdē ſubiectū ⁊ accñs. q2 mā nō miſceꝛ foꝛme nec cibus coꝛpoꝛi: nec figura cere:mixtū nec eſt gn̄atio:nec augmentum:nec alteratio. tria ḡ facit:q2 p̄mo ſeparat mixtionē a generatione:ſecūdo ab augmento.tertio ſeparat eam ab alteratione. ſecūda ibi.(Secundū aūt modū.)Tertia ibi.(Neq3 figura.)Dicit ḡ ꝙ māꝫ nō dicimuſ miſceri igni:nec ignē dicimus cōmiſceri cōbuſtibili cū exardet ipſum: ita ꝙ cōbuſtibile:qđ eſt q̄ſi mā ignis:nec miſceꝛ ipſi igni ſecundum ſe totū:nec ēt ipſis ꝑticulis ignis:ſꝫ ignē.ſiquidem ex tali combuſtione dicimus gn̄ari hanc aūt māꝫ ſcilicet cōbuſtibile dicimus coꝛrūpi pp qđ differt mixtio a gn̄atione.¶Deinde cū dicit.

¶Secundum autem modum eundem neque coꝛpoꝛi cibum.

¶Separat mixtionē ab augmento.d.ꝙ ſcđm eundem modū differt ſupple mixtio ab augmēto:q2 cibū nō dicimus cōmiſceri coꝛpi cibato:q2 tale coꝛpus manet:cibus aūt coꝛrūpiꝛ.¶Deinde cum dicit.

¶Neq3 figurā cere mixtā neq3 figure tumoꝛeꝫ neq3 coꝛpus ⁊ albuꝫ: neq3 total'r paſſiones ⁊ habitus poſſe eſſe mixta rebus.ſaluata enim videntur.

¶Separat mixtionē ab alteratione.ad alterationē eni ꝯcurrunt accidens ⁊ ſubm.oñdere ḡ mixtionē ab altetione differre eſt oñdere accñs ⁊ ſubm non eſſe miſcibilia.tria autem facit.nam p̄mo oñdit accñs non miſceri ſubo.ſcđo oñdit ꝙ accñſ non miſceꝛ accidenti.tertio ex his q̄ dixerat increpat opiniones quoꝛundam philoſophantium.ſcđa ibi.(Sed tamē nec album.)Tertia ibi. (Sꝫ hoc dicunt.)Dicit ḡ ꝙ non dicimus figuram cere mixtam nec figure tumoꝛem.idest quantitatem cere.q̄ſi dicat. ꝙ figura ⁊ cera non ſunt miſcibilia quātuꝫ ad artificialia:nec coꝛpus ⁊ album miſceri p̄ñt:q̄tū ad nālia.⁊ totaliter:idest v'r paſſiōes ⁊ habitus:ſiue ſint nāles.vt albedo coꝛpoꝛi:ſiue artificialeſ:vt figura cere nō conuenit eſſe mixta rebus:idest ſubſtantijs ſuis.⁊ ē rō q2 talia ſaluata eſſe videnꝛ.nam paſſio manet paſſio ⁊ ſubm manet ſubm miſcibilia aūt non manent actu in mixto.¶Deinde cum dicit.

¶Sed tñ neq3 albū ⁊ diſciplinā ꝯtingit miſceri:neq3 aliđ nō ſepabiliū aliquod.

¶Oñdit paſſiones nō eſſe miſcibileſ adinuicem.d.ꝙ ſi nō ꝯuenit ſil' miſceri diſciplinam ⁊ albū:nec aliqđ aliđ de nūero nō ſepabiliū:q̄ſi dicat.miſcibilia p̄ñt h̄re p ſe eſſe: ⁊ ſunt ſepabilia.accñtia non ſunt hmōi: iō miſceri non p̄ñt.¶Deinde cum dicit.

¶Sed de hoc dicunt qdem non bñ oīa q̄nq3 ſil' eſſe dicunt ⁊ mixta eſſe.non eniꝫ omne omni miſcibile.ſed opoꝛtet exiſtere ſepabile vtrūq3 mixtoꝛum.paſſionuꝫ autem nulla ſeparabilis.

¶Increpat ex h̄ opinionē quoꝛundam antiquoꝝ.d. ꝙ non bene dicunt quidam oīa aliquādo ſimul fuiſſe mixta.non enim omne omni eſt miſcibile: ſed opꝫ exiſtere ſeparabile vtrunq3 mixtoꝛum.paſſionum autem nulla eſt ſeparabilis. ¶Notandū aūt ꝙ videꝛ fuiſſe opinio Anaxagoꝛe omnia fuiſſe mixta: vt p3 ex pꝛimo phyſi-

D D ꝟ

coꝛum. ¶ Deinde cum dicit.

t.c.84. ¶ Qm̄ autem ſunt hec qdem pō hec aūt actu entium. cōtingit mixta eſſe q̄liter ⁊ nō eſſe actu qdem ente aliquo gn̄ato ex ipſis. potentia aūt adhuc vtroqꝫ qd erāt an̄quā miſcerentur ⁊ non partita. hic autem ſermo queſiuit pꝛius.

¶ Ex dr̄ia mixtionis ad alia ſoluit obiectiones factas. nam dicte obiectiones q̄runt q̄uo miſcibilia maneāt ⁊ ſint in mixto: h̄ aūt non manent vt penituſ coꝛrupto: cū mixtio differat a gn̄atione ⁊ coꝛruptiōe: nec manent vt ſaluata: cū differat mixtio ab alteratione: qꝛ non manēt miſcibilia ſaluata vt manent albedo ⁊ coꝛpus. cum ḡ querit̄ nu3 eſt mixtio: aut nu3 manent ambo miſcibilia aut neutra: aut alterum dici d3 qꝫ ambo manent pō ⁊ v̄tute: neutrum aute3 manet actu ⁊ ſcōm eſſe. Duo ḡ facit ph̄s: qꝛ pmo oſtendit quomodo miſcibilia manent: ⁊ quomodo nō manent. ſcdo quod dixerat manifeſtat ibi. (Uidentur enim que miſcentur.) Dicit ergo qꝫ entium hec quidem ſunt potentia hec autem actu. mixta vt ſunt in mixto conuenit qualiter eſſe: quia ſunt potentia: conuenit autem qualiter non eſſe: quia non ſunt actu. nam actu aliquid eſt generatum ex ipſis. mixtum ergo eſt in actu quod generatur ex miſcibilibus: non autem ipſa miſcibilia ſunt: ſed potentia: quia ad hoc vtrūque miſcibilium ſunt potentia vt redeant ad nām ſua3: ⁊ non ſint que erant antequā miſcerentur: ⁊ cu3 erant partita: id eſt diuiſa ⁊ addit qꝫ hic ſermo queſiuit pꝰs. id eſt fuit pꝛimo queſitus. obiectiones enim pꝛius facte ſolum h̄ q̄rebant. ſ. quomodo miſcibilia ſunt in mixto.

¶ Deinde cum dicit.

¶ Uident̄ enim q̄ miſcentur pꝰs ex ſeparatis ꝯuenientia ⁊ poſſibilia ſepari rurſus. neqꝫ manent igr̄ actu vt coꝛpus ⁊ albū neqꝫ coꝛrumpunt̄. neqꝫ alterum neqꝫ ambo. ſaluat̄ enim v̄tus coꝛum: iō hec qdem relinquantur.

¶ Manifeſtat qd dixerat: videlicet qꝫ micibilia nō manent actu: ſed potentia dicens. qꝫ que miſcentur ex pꝰs ſeparatis fiūt conuenientia: ⁊ poſſibilia ſunt ſeparari rurſum igitur miſcibilia non manent actu vt coꝛpus ⁊ album: qꝛ tunc ex eis non fieret aliqd vnum: nec coꝛrū pitur ſupple omnino: neqꝫ alterum neqꝫ ambo. manēt enim virtute ⁊ potentia. ſaluatur enim virtus eoꝛum: ⁊ quia de his: videl3 vtrū ſit dare mixtionem ſufficienter dictum eſt: ideo hec relinquantur.

T.c.85 Ontinuam aūt his queſtionē dicendu3 vtrū ne mixtio ad ſenſu3 eſt: vt qn̄ ita in parua diuiduntur que miſcentur ⁊ ponuntur adinuicē hoc modo vt non manifeſtum ſit ſenſui vnu3 quodqꝫ tunc mixta ſunt.

¶ Poſtquā ph̄s venatus ē vtrum ſit poſſibiliſ mixtio. In parte iſta venatur quomodo contingat mixtionem fieri. ⁊ duo facit: qꝛ pꝛimo ponit opinionē alioꝛum. ſecundo opinionem pꝛopꝛiam ibi. (Sunt vtiqꝫ vt diximus.) Circa pꝛimum duo facit. quia pꝛimo ponit aliorum opiniones. ſecundo eas impꝛobat ibi. (Quoniam autem non eſt.) Ad euidētiam autem dicendoꝛum notandum oēs antiquoſ in hoc defeciſſe: qꝛ non ponebāt mixtione3 fieri per mutuā tranſmutationē. ita qꝫ ex miſcibilibus reſultaret natura vna cōmunis ⁊ media. ſed ponebant mixtionē fieri eo qꝫ minimū vnius ponebat̄ iuxta minimū alterius. ſ3 mimū tripl'r ſumi pōt: v3 ſecūdum ſubm ſecundum foꝛmam: ⁊ ſecundum quantitatem. Pꝛima ḡ pars diuidit̄ in tres partes: qꝛ pꝛimo ponit opinionem ponentiū mixtionē quātū ad mima ſcd3 ſubm. ſcdo q̄tum ad mima ſcōm foꝛmam. tertio q̄tum ad mima ſcōm q̄titatem. ſcda ibi. (Aut non ſunt.) Tertia ibi. (Si aūt eſt oē.) Cōtinuet̄ ſic. oſtenſum eſt: an ſit mixtio. Sed dicēdū eſt vlterius continua3 qōnē his q̄ dicta ſunt. v3 quomō mixtio eſt: vtrū ne ē mixtio ad ſenſu3 vt dicamus qꝫ tunc miſcibilia mixta ſunt qn̄ miſcentur in ita parua q̄ diuiduntur ⁊ ponunt̄ hoc mō adinuicem vt vnumqdqꝫ miſcibilium non ſit manifeſtum ſenſui: ita qꝫ ſit mixtio quantum ad minima ſcōm ſenſum.

¶ Deinde cum dicit.

¶ Aut nō ſunt ſed vt quecūqꝫ ſecus quāuncqꝫ ſit particulam mixtoꝛum dicitur illo modo. verbi gratia. oꝛdeum mixtu3 frumento quando quodcunqꝫ ſecus qōcunque ponetur.

¶ Ponit ſcda3 opionē q̄ ponebat mixtionē q̄tū ad minima ſcōm foꝛmā. d. aut non ſunt ſupple mixta quantū ad minima ſcōm ſenſum. ſ3 cum q̄cunqꝫ pticula ſupple ſcōm foꝛmā ſit ſecus quācūqꝫ pticulā: mixtoꝝ illo mō dr̄ mixtio v̄bi gratia. oꝛdeum eſt mixtū frumento qn̄qꝫ granū oꝛdei ponetur ſecus qōcūqꝫ granum frumenti. Nōndum

¶ Notandū aūt qꝫ vnū granum oꝛdei vel frumenti nō eſt minimum ſcōm ſenſum: qꝛ poſſumus ſentire minus vno tali grano: nec eſt mimū ſcōm quātitatem: qꝛ qōl3 tale granū quātitate eſt diuiſibile in ſp̄ diuiſibilia ſi eſt minimum ſcōm foꝛma3: qꝛ diuiſo vno grano frumenti non vlterius v̄r ibi reſeruari talis ſpecies: ideo de minimo ſecundum foꝛmam videtur hanc opinionem intelligendam eſſe. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si autem eſt omne coꝛpus diuiſibile ſi eſt coꝛpus coꝛpoꝛi miſcibile homiomeres quamcunqꝫ vtiqꝫ op3 partem fieri ſecus quamcunqꝫ.

¶ Ponit tertiā opinionē q̄ dicit: qꝫ ſi coꝛpus eſt diuiſibile oē id eſt total'r: ⁊ coꝛpuſ eſt miſcibile coꝛpi homiomeres: id eſt ſcōm vnam ⁊ eande3 rōnem in toto ⁊ in ptibus: o3 qōcunqꝫ: id eſt partē quācunqꝫ minimam ſcd3 q̄titatē fieri ſecus quācūqꝫ ptem: ita vt ſit mixtio totaliter: ⁊ ſcōm mimam q̄titatem. ¶ Deinde cū. d. T.cō. 86.

¶ Quonia3 autem non eſt in minima diuidi. Neque compoſitio idem ⁊ mixtio ſed aliud. manifeſtum qꝫ neque ſecundū parua ſaluata opoꝛtet que miſcentur dicere mixta eſſe. cōpoſitio enim erit ⁊ nō pꝛaxis neqꝫ mixtio.

¶ Impꝛobat pdictas opiniones: ⁊ tria facit: qꝛ pmo impꝛobat ſcdam. ſcdo impꝛobat pꝛimam. tertio impꝛobat tertiam. ſecunda ibi. (Si autem ſecundum parua.) tertia ibi. (Neqꝫ diuiſiōe.) Pꝛia ps diuidit̄ i duas ſcd3 qꝫ dupl'r impꝛobat. ſecunda ibi. (Neqꝫ habebit.) Dicit ergo quoniam autem non eſt diuidi in minima ſupple ſecundu3 foꝛmam vt compoſitio talium ſit mixtio: quia neqꝫ idē

T.cō. 87.

Nōndū

neq̃ idē eſt compoſitio ⁊ mixtio: ſed aliud ꝙ pꝛo qꝛ neq̃ q̄ miſcenť ſʒ parua ſaluata.i.ſm minima in q̄bus ſaluatur foꝛma ⁊ ſpecies.talia.n.non ꝯtingit dicere eſſe mixta: erit.n.ibi compoſitio ⁊ non pꝛaxis.i. operatio ⁊ tranſmutatio: ⁊ p ꝯn̄s mixtio.eſt ergo vis rōnis: ꝙ q̄ʒtum ad minima ſʒ foꝛmam nō eſt mixtio: qꝛ talia manent intranſmutata ſcōm ſuam ſpeciem ⁊ ſaluata. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Neq̃ habebit eād̄ē rōnē cū toto ps. dicimus aūt opoꝛtere ſi mixtū eſt aliq̄d. mixtū homiomeres eſſe. vt queādmodū aque pars aqua ita ⁊ temperati.

¶ Ponit ſcōaʒ rōnē.nā ſi ſic eſſet mixtio:pars non haberet eandē rōnē cuʒ toto:qꝛ non quelibet pars mixti eſſet mixta.dicimus tamen ħ opoꝛtere ſi mixtuʒ eſt aliud.opoꝛtet eniʒ mixtū eſſe homiomeres.i.eiuſdem rationis in toto ⁊ in partibus:vt queādmodū q̄libet ps aque eſt aq̄:ita ⁊ quelibet pars tēperati.i.mixti dʒ eſſe mixta.non ergo eſt mixtio quātum ad minima ſecundum foꝛmam:qꝛ ibi eſſet ſignare partem non mixtaʒ. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si āt ſʒ parua cōpoſitio eſſet mixtio ⁊ nihil ꝯtingeret hoꝝ:ſed ſolū ꝙ mixta ad ſenſum ⁊ idem huic quidem mixtuʒ ſi non videt quis acute: lynceo autē nō mixtum videbitur.

¶ Impꝛobat opinionē pmā ponentē mixtionē quantū ad minima ſm ſenſum dicens:ꝙ ſi fiat mixtio.ſ. parua quantū ad ſenſum:mixtio eſſet idem ꝙ compoſitio: ⁊ hoc poſito nihil ꝯtingeret hoꝝ que req̄runtur ad mixtionē:ſʒ ſolū diceremus ꝙ mixta eſſent ad ſenſum. In mixtione.n.req̄runtur ꝙ quelibet pars mixti ſit mixta: ⁊ ꝙ miſcibilia non maneant actu:manerent.n. miſcibilia: ⁊ nō q̄libet pars mixti mixta eſſet:ſed ſi fieret mixtio ad ſenſum nihil hoꝝ eēt: ⁊ vlterius eſt incōueniens hoc dicere:qꝛ idē huic eſſet mixtum ſi non videret acute. lynceo autē qui acute videt:non videbiť mixtum:qꝛ non latebit viſum eius:qō poteſt latere viſum alterius. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Neq̃ diuiſione vt quecūq̃ ſecus quācūq̃ pars.īpoſſibile eniʒ ita diuidi. aut igiť nō erit mixtio aut dicendū eſt hoc quomodo ꝯtingit fieri rurſus.

¶ Impꝛobat opinionē de minimo ſʒ q̄ʒtitatē dicēs: ꝙ neq̃ diuiſione q̄ʒtitatiua ſupple contingit mixtionem fieri:vt q̄cūq̃ pars ſit ſecus quācūq̃ partē: nā impoſſibile eſt ita diuidi coꝛpus.ſ.in minima ſm q̄ʒtitateʒ:aut igiť non erit mixtio:aut dicendum eſt rurſus ſʒ opinionem pꝛopꝛiam.q̄ō contingit fieri hoc.i.fieri mixtum. ¶ Deinde cum dicit.

T.cō. 87. **¶ Sūt vtiq̃ vt diximus entiū: hec q̄dē actiua:hec āt paſſiua ab his.hec igiť cōuertunť quoꝝ eadē nā eſt actiua ⁊ paſſiua adiuicē.hec aūt faciūt impaſſibilia entia quoꝝ non eſt eadem materia.**

T.cō. 88. ¶ Oſ̄dit q̄ō fit mixtio ſʒ opinionē ꝓpꝛiā. ⁊ duo facit: qꝛ pꝛimo pꝛemittit quedā neceſſaria ad pꝛopoſitū.ſcōo oſ̄dit quomodo fiat mixtio:ibi.(Actiuoꝛum aūt ⁊ paſſiuoꝝ.)Circa pꝛimū duo facit ſm ꝙ duo talia p̄mittit.

ſecunda ibi.(Hoꝛum quidem igitur.)Dicit ergo: ꝙ vt pꝛius diximus q̄dā entiū ſunt actiua ⁊ paſſiua ab his ideſt ad ſeinuicem.q̄daʒ non. ⁊ addit ꝙ conuertuntur. qꝛ quoꝝ eſt eadem materia ſunt actiua ⁊ paſſiua adinuicem ⁊ econuerſo: ⁊ que faciunt ⁊ agūt impaſſibilia entia.non ergo eſt eadem materia ⁊ econuerſo. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Hoꝝ quidē igiť nō eſt mixtio.ideoq̃ neq̃ medicina facit ſanitatem:neq̃ ſanitas eſt mixta coꝛpoꝛibus.

¶ Ponit pꝛeambulum dicens:ꝙ hoꝝ non habentium eandem materiam nō eſt mixtio.iō medicina ideſt arſ medicine non facit ſanitatē ſupple miſcendo ſe ei: neq̃ ſanitas eſt mixta coꝛpoꝛibus. ¶ Notandum autem ꝙ ars medicine non communicat in materia cum ſanitate:qꝛ talis ars eſt in anima.ſanitas v̊o in coꝛpoꝛe. Rurſum ſanitas non communicat in materia cum coꝛpoꝛibus:quia coꝛpoꝛa habent materiam ex qua.ſanitas vero ⁊ omnia accidentia nō hn̄t mām ex qua:ſed in qua. ¶ Deinde cum dicit. Nōdū

¶ Actiuoꝝ aūt ⁊ paſſiuoꝝ quecūq̃ ſunt facile diuiſibilia multa quideʒ paucis ⁊ magna paruis cōpoſita nō faciūt mixtionē:ſʒ augmentationē dominātiſ:trāſmutať enim alteꝝ in dominans:iō gutta vini mille millÿs amphoꝛis aque non miſceť.ſoluiť enim ſpecies ⁊ trāſmutať in omnem aquam. T.cō. 88.

¶ Poſtq̄ʒ oſ̄dit ꝙ cōmunicātia in materia ſunt adinuicem impaſſibilia ⁊ miſcibilia.non cōmunicantia vero nec agunt paſſa:nec miſcentur adinuiceʒ. In parte iſta ex his pꝛeambulis oſtendit quomō fiat mixtio. ⁊ duo facit:quia pꝛimo oſtendit quomodo non contingit fieri mixtionem.ſecundo vero quomodo contingit eaʒ fieri.ſecunda ibi.(Quando autem potentÿs.)Dicit ergo ꝙ quecūq̃ de numero actiuoꝛum ⁊ paſſiuoꝛum adinuiceʒ cōmunicantia in materia ſunt facile diuiſibilia ſi in talibus multa miſceanť paucis ⁊ magna paruis: ſi cōpoſita non faciunt mixtionem: ſed augmentationeʒ dominantis:vincunt enim magna ⁊ non miſcentur cū paruis:ſed augmentantur ex eis:tranſmutatur eniʒ alterum.ideſt paruum in dominans.i.magnuʒ ⁊ multū: iō ſi gutta vini ponať in mille millÿs amphoꝛis aque non miſcetur:ideſt non eſt ibi mixtio.ſoluitur eniʒ ſpecies vini ⁊ tranſmutatur.i.conuertitur in omneʒ: ideſt in totam aquam. ¶ Deinde cum dicit. T.cō. 89.

¶ Quādo aūt potentÿs adequanť equaliter tūc tranſmutať vtrūq̃ in dominās ex ſui ipſius natura:non generatur eniʒ alterum ſed medium commune. T.cō. 89.

¶ Oſtendit q̄ō fit mixtio dicens:ꝙ q̄n miſcibilia adequanť equaľr.i.aliqualiter potentÿs: tunc vtrunq̃ ex natura ſui ipſius trāſmutatur in dominans.i. trāſmutatur in naturam mediam que dominatur in mixtione: ideo addit ꝙ non generať ibi alteꝝ miſcibilium: ita ꝙ vnū totaliter domineť ⁊ conuertat alteꝝ ad nāʒ ſuaʒ: ſed generatur ibi medium cōmune.i.aliqua natura media in qua non actu ⁊ ſecundum eſſe:ſʒ potentia ⁊ virtute reſeruatur vtrunq̃ miſcibilium.Cum ergo queritur q̄ō ſit mixtio debet dici ꝙ ſit miſcibilium communicantium

nicantium in materia. ⁊ actiuis ⁊ paſſiuis adinuicem adequatis aliqualiter in potentia ⁊ virtute.

Manifeſtum igit̃ quoniam hec ſunt miſcibilia quecũqꝫ contrarietatem habent facientiũ: hec ſunt enim adinuicem paſſiua.

¶ Poſtq̃꜄ pħs oñdit quõ ꝯtingit mixtionẽ fieri. In parte iſta ſoluit alia q̃ſita quoꝝ veritas dependet ex declaratione hoꝝ. ⁊ tria facit ſm q᷑ tria ſunt talia queſita. Nã pmo oſtendit que ſunt miſcibilia. Secũdo declarat qbus ⁊ qualibus entibus exiſtit mixtio: ſiue qualia ſunt miſcibilia. Tertio manifeſtat qd eſt mixtio. ſecũda

T.c.90 ibi. (Et parua aũt paruis.) Tertia ibi. (Mixtio ãt miſcibiliũ.) Oñdit ergo pmo que ſunt miſcibilia dicens: manifeſtũ eſſe q᷑ miſcibilia ſunt quecunqꝫ de numero facientiũ. i. agentiũ. habent ꝯrietatem: ⁊ eſt ratio: qꝛ talia ſunt paſſiua adinuicẽ. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et parua aũt paruis poſita ſecus magis. facilius. n. inuicẽ tranſeũt: multũ ãt a m̃to tardius hoc opat̃: ideo ⁊ bene determinabilia diuiſibiliũ ⁊ paſſiuoꝝ miſcibilia: diuidũt̃. n. hec in pua facilius: hoc . n. eſt bene determinabile eſſe: v̄. gratia: hũida miſcibilia maxĩe coꝛpoꝝ: hũ determinabile. n. maxĩe humidũ diuiſibiliu꜆: ſi nõ viſcoſu꜆ ſit. eteni꜆ vtiqꝫ ampliore꜆ ⁊ maioꝛẽ ſolum tumoꝛem faciunt.

¶ Oñdit q̃lia ſunt bene miſcibilia. Siue qbus ⁊ qualibus entibus exiſtat mixtio. ⁊ duo facit: qꝛ pmo oñdit q̃lia ſunt bene miſcibilia. Scdo declat qualia non ſunt bene miſcibilia: ibi. (Qñ aũt alteꝝ ſolũ.) Dicit g̃ q᷑ parua poſita ſecus paruis magis ſunt miſcibilia: ⁊ eſt rõ: qꝛ facilius ĩuicẽ trãſeũt idest facilius ſe trãſmutant: ſꝫ multũ a multo tardius h̃ opat̃. i. tardius trãſmutatur. Jõ bene determinabilia: ideſt humida q̃ bene terminãtur termino alieno: qꝛ talia ſunt de numero diuiſibiliũ ⁊ paſſiuoꝝ. Jõ ſunt bene miſcibilia: ⁊ eſt rõ: qꝛ hec facilius diuidunt̃ in pua. Nã hoc eſt eſſe bene determinabile termino alieno q᷑ eſt in pua diuiſibile: ⁊ tale eſt bene miſcibile ⁊ expõit ſe dicẽs. v̄. g. humida de numero coꝛpoꝝ ſunt maxime miſcibilia. Nã humidũ eſt maxime determinabile: ⁊ maxĩe de numero miſcibilioꝛũ. Ita tñ q᷑ ſi tale humidũ nõ ſit viſcoſu꜆. Unctuoſa eni꜆ nõ bene miſcent̃ humidis: vnde oleũ non bñ miſcetur aque: ſꝫ ſupnatat ei. ⁊ oleũ cũ aqua nõ facit mixtione꜆ ſed ſolũ facit amplioꝛẽ ⁊ maioꝛe꜆ tumoꝛẽ. i. amplioꝛẽ: ⁊ maioꝛẽ q̃titatẽ: qꝛ plus occupat de loco humidu꜆ ⁊ vnctuoſu꜆ q̃ hũidũ ſolũ: ⁊ maioꝛẽ obtinet locũ: oleũ ⁊

Nõndũ aq̃ ſimul q̃ aq̃ ſolũ. ¶ Notandũ aũt q᷑ oleũ ⁊ alia vnctuoſa non bene miſcent̃ aque ⁊ alijs coꝛpoꝛibus humidi꜆ triplici rõne. pma eſt: qꝛ in vnctuoſis ſupabũdat humiditas aerea. Jõ talia ſupnatãt aquis ſicut ⁊ aer aquã excellit. Scda. qꝛ hmõi vnctuoſa ſũt valde viſcoſa. Jõ nõ ſunt bene diuiſibilia: qꝛ ptes eoꝝ nimis ꝯglutinant̃ adiuicẽ: ⁊ p ꝯñs nõ ſũt bene miſcibilia. Tertia qꝛ in hmõi v̄nctuoſis vident̃ eẽ ampli poꝛi. imo ꝑpter magnitudinẽ poꝛoꝝ dicũt qdã ſe expertos eſſe q᷑ ſi ponat̃ digitus in oleo bulienti: ⁊ cito extrahat̃: ide leſurã nõ patit̃. Cum g̃ in magnis poꝛis ſit receptio multi aeris: qꝛ aer nãtr ſupernatat aque: oleum ſup aquã natat. videmus aũt q᷑ de plumbo poteſt vas cõfici quod propter incluſionem aeris ſupernatat aquis. credo tñ q᷑ lixiuiũ oleo miſcibile eſſet: qꝛ propter ſui ſiccitatem euapoꝛare faceret partes aereas ꝑpter quod oleu꜆ cu꜆ lixiuio mixtionẽ faceret: lꝫ aque ſimplici oleum miſceri non poſſit. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Qñ aũt alteꝝ ſolũ paſſiuũ erit: aut vehemẽter hoc: aũt valde parũ: aut nihil. amplius mixtũ ex ambobus: aut paꝝ: quod contingit circa ſtagnum ⁊ es.

¶ Oſtendit que nõ ſunt bene miſcibilia: ⁊ duo facit: qꝛ pꝛimo facit qd dictum eſt. ſecũdo epilogat circa determinata: ibi. (Manifeſtũ igitur ex his.) Circa pꝛimum tria facit: qꝛ pmo pꝛoponit que non ſunt bene miſcibilia. ſecũdo qd dixerat manifeſtat per quoddam ſimile. tertio vtrum iter talia reſeruetur aliqualis mixtio. ſecũ

da ibi. (Queda꜆. n. balbutiuntur.) tertia ibi. (Uidetur qualiter enim.) Dicit ergo. q᷑ ſi alteꝝ miſcibilium erit ſolum paſſiuu꜆: aut erit vehementer paſſiuum: h̃ aute꜆ . i. aliud miſcibile eſt valde parum paſſibile: tunc ex ambobus talibus aut nihil amplius. i. nihil plus erit mixtum: aut parum inter ea erit de mixtione: qd contingit eſſe ſtagnum ⁊ es. ſtagnum enim eſt valde paſſiuum: es autem eſt modicum paſſibile: ideo talia non ſunt bene miſcibilia. ¶ Deinde cum dicit. T.cõ. 90.

¶ Quedam enim balbutiuntur adinuicem ⁊ epãſoterizantur. T.cõ. 90.

¶ Manifeſtat quod dixerat p ſimile vt ſicut queda꜆ vocabula ab aliquibus balbutiunt̃ adiuicẽ: ita q᷑ balbutientes vnã litterã bene ꝑferunt: aliã litterã nõ bene ꝑferunt: ſed ſolum ſm quenda꜆ modũ ſonant eã ⁊ epãfoterizãt. i. anticipant: vel ſunt anticipantia: vt h꜆ alia littera. balbutientes eni꜆ anticipant litteras: qꝛ anteq̃ bene pꝛoferant pma꜆: accipiunt ſecunda꜆. Eſt ergo itentio phi: qꝛ ſicut coniungunt̃ littere in oꝛe balbutientis: qꝛ vna bene ſonatur. alia autem quaſi euaneſcit. ſic coniungunt̃ ſtagnu꜆ ⁊ es: qꝛ ſtagnũ quaſi euaneſcit es aũt manet. ⁊ qd dictum eſt de ſtagno ⁊ ere: intelligendũ eſt de qbuſlibet miſcibilibus. quoꝝ vnũ eſt multu꜆ paſſiuum. aliud aũt paru꜆. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Uidet̃. n. q̃liter ⁊ mixta remiſſe: eteni alteꝝ qdẽ ſuſceptibile: alteꝝ aũt ſpecies q᷑ in ipſis ꝯtingit: ſtagnũ. n. vt paſſio aliqua eris: ſine materia eris: fere euaneſcit mixtum omne coloꝛans. ſolum ide꜆ autem hoc contingit ⁊ in alijs.

¶ Oſtendit vtꝝ iter talia ſit aliqua mixtio dicẽs: q᷑ vident̃ qualiter. i. aliqualiter mixta ſupple eſſe talia: ſed remiſſe: qꝛ alteꝝ in talibus eſt q̃ſi ſuſceptibile ⁊ ſubiectũ. alteꝝ aũt eſt ſpecies ⁊ paſſio: quod contingit in ipſis metallis pꝛeaſſignatis. ſtagnum. n. mixtũ eri efficitur quaſi ens aliqua paſſio eris: ⁊ efficit̃ quaſi ſine materia: qꝛ modicũ remanet ibi de ſubſtantia ſtagni. mixtũ aute꜆ ſtagnũ eri pene euaneſcit totũ. i. totũ ſtagnu꜆. ſolum autem vr̃ eſſe coloꝛans es. ⁊ dicit pene: qꝛ non euaneſcit tota ſubã ſtagni nec euapoꝛat penitus materia eius: ſꝫ ex quo remanet coloꝛans es iter poꝛos eris aliqd remanet de ſubſtantia ſtagni. hoc autem ide꜆ qd dictum eſt in ſtagno ⁊ ere ꝯtingit ⁊ in alijs ſi ſe habeant: ſicut ſtagnũ ⁊ es: q᷑ vnũ ſit multũ paſſiuum. aliud aũt parum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Manifeſtũ

¶ Manifeſtũ igiť ex his q̃ dicta ſunt ꝙ
eſt mixtio: ⁊ qd ẽ mixtio: ⁊ q̃re ẽ: ⁊ q̃ ſũt
miſcibilia entiũ: qm̃ ſunt q̃dã q̃lia paſſi-
ua adiuicẽ ⁊ bene determinabilia ⁊ be-
ne diuiſibilia: hec.n. neq₃ corrupta eẽ ne
ceſſariũ quando mixta: neq₃ adhuc ſim-
pliciter eadẽ eſſe q̃ p̱us: neq₃ cõpoſitio-
nẽ eſſe mixtionẽ eoꝝ neq₃ ad ſenſu₃: ſ₃
eſt miſcibile q̃ocunq₃ bñ determinabile
ens paſſiuũ fuerit ⁊ actiuũ: ⁊ tali miſcibi
le eſt: ad homiomeron eni₃ miſcibile.

¶ Epilogat circa determinata dicẽs manifeſtũ eſſe ex
his q̃ dicta ſunt: ꝙ eſt mixtio: ⁊ quid eſt mixtio: ⁊ qua
re.i. q̃uo eſt mixtio: ⁊ que de numero entiũ ſunt miſci-
bilia: qm̃ ſunt ea q̃ ſunt q̃da₃ qualia.i. ꝯria paſſibilia
adiuicẽ ⁊ bene determinabilia ſicut ſunt humida ⁊ be
ne diuiſibilia ſicut ſunt non vnctuoſa nec viſcoſa: ⁊ ma
nifeſtũ eſt neceſſariũ: ꝙ h.ſ. miſcibilia q̃n ſunt mixta.
nec eẽ corrupta ſimpľr: neq₃ ad hec ſimpľr eſſe eade₃.
eadẽ dico ꝙ p̱us: q₂ non manent in actu ſm eſſe: etiam
manifeſtũ eſt mixtionẽ non eſſe compoſitionem: neq₃
eſſe ad ſenſu₃ tm̃: ſ₃ vt dictũ eſt miſcibile eſt quodcũq₃
bene determinabile: q̃ eſt ſimul paſſiuũ ⁊ actiuũ: ⁊
dcm̃ eſt nõ q̃olibet eſſe miſcibile cuilibet: ſ₃ eſſe miſcibi
le tali q̃ eſt ei aliquo modo equatu₃ in potẽtia ⁊ vir-
tute ⁊ habitũ eſt ꝙ miſcibile ⁊ q̃ ip₃ mixtũ eſt homi-
omeꝝ.i. eſt eiuſdem rõnis in toto ⁊ in ꝑtibus: ⁊ q̃libet
pars mixti eſt mixta. ¶ Ultimo cum dicit.

¶ Mixtio ãt ẽ miſcibiliũ alťatoꝝ vnio.

¶ Ex p̃dictis determinat hanc q̃õne₃ quid eſt mixtio
q̃ in enumerãdo queſita fuit p̱mo ꝓpoſita: ⁊ ait ꝙ mix
Nõn- tio eſt vnio miſcibiliũ alteratoꝝ. ¶ Ad cuius euiden-
dum tiã notãdũ ꝙ ſicut manẽt miſcibilia in mixto ſic vniũť
in eo: nõ aũt formaľr ⁊ in actu manẽt ſ₃ ſubã₃: ſ₃ ma-
nẽt ſ₃ virtutẽ: ſaluať.n. virtus eoꝝ q₂ manẽt ſ₃ q̃lita-
tes actiuas ⁊ paſſiuas: mixtũ.n. põt eſſe actu fridũ vel
actu caľ₃: nũq̃₃ tñ eſt actu ignis vel actu aqua: formaľr
g̃ ⁊ in actu q̃litates p̱me reſeruanť aliquo mõ in mix-
to: ſed formaľr ⁊ in actu forme ſubãles elementoꝝ in
mixto reſeruari nõ pñt: q₂ tũc mixtũ nõ eſſet eſſentiaľr
aliq̃ vnũ: ⁊ q̃lib₃ pars mixti nõ eſſet mixta: vtrũ autẽ
tales forme aliquo mõ reſeruenť in mixto diceť in de-
claratiõibus: ⁊ etiã hoc tãgeť in 2° libro in illo cap°. De
T. cõ. elementis ãt ex q̃bus corpora ꝯſtituta ſunt. Nulli eni₃
46. dubium eſſe d₃. ꝙ magis formaľr ⁊ in actu ſunt q̃lita-
tes p̱me in mixto q̃₃ forme elementoꝝ: imo dicere poſ
ſumus ꝙ oẽs q̃litates p̱me reſeruanť in quolib₃ mix-
to: nã mixtũ q₂ nec h₃ humiditatem nec ſiccitatem ſm
excellentiam ⁊ in ſummo: ſ₃ h₃ tales q̃litates fractas
⁊ remiſſas aliq̃d ꝑticipat de humido ⁊ ſicco: ſic ẽt q₂
nec h₃ frigiditatẽ nec caľitate₃: ſ₃ excellẽtiã aliq̃d par-
ticipat de caľo ⁊ frigido: ſi ergo miſcibilia nõ manent
ſm ſubãm: q₂ gñatio ⁊ corruptio reſpiciũt ipſam ſub-
ſtantiã: mixtio non eſt ꝓprie vnio miſcibiliũ generato-
rum nec corruptoꝝ: imo dicere mixtionẽ eſſe vnionem
miſcibiliũ corruptoꝝ ẽ dicere oppoſitũ in adiecto. cor-
rupta.n. ſ₃ ꝙ hmõi non manent: cum igitur mixtio nõ
ſit vnio miſcibiliũ niſi vt manent ⁊ vt ſunt in mixto cũ
non ſint in eo nec maneant vt ſunt corrupta: nõ eſt be-
ne dictũ: ꝙ mixtio ſit miſcibilium corruptoꝝ vnio. ꝙ
aũt non ſit mixtio vnio miſcibilium generatoꝝ de leui
p₃: q₂ ex mixtione nõ gñanť miſcibilia: ſ₃ gñať aliquid
cõe vt ipſum mixtũ. bona eſt ergo ſentẽtia p̃hi ꝙ mix- p̃.g.90.
tio eſt miſcibiliũ alteratoꝝ vnio. nam cu₃ alteratio re
ſpiciat virtutes ⁊ qualitates actiuas ⁊ paſſiuas: q₂ ſm
talia vniunť ⁊ manẽt miſcibilia in mixto. ideo ſm hoc
mixtio eſt vnio miſcibiliũ alteratoꝝ. dř aũt vnio miſci
biliũ alteratoꝝ: nõ tñ ſaluanť miſcibilia i mixto ſ₃ vir
tutes excellentes ⁊ in ſummo: ſed remiſſe ⁊ alterate: Nõndũ
ideo eſt miſcibilium alteratorum vnio. Jn hac autẽ de
claratione ſi eſt aliquid premiſſum forte ſuo loco alibi
ſupplebitur. ¶ Et in hoc termiatur ſumma p̱mi libri
de gñatione. Jdeo ꝯñter ſcõm Aggrediamur. T.c.p̃. p. caput. j.

DE mixtõe q̃dẽ igiť: ⁊ tactu ⁊ de
facere ⁊ pati dictũ ẽ q̃uo exiſtãt
trãſmutãtibus ſm nã₃. Ampli-
us aũt de gñatione ⁊ corruptione aliq̃:
⁊ ſimpľr: ⁊ q̃uo eſt: et ꝓpter quã cauſa₃.
Siľr autem et de alteratione dictu₃ eſt
quid eſt alterari: ⁊ quã h₃ differentiam
eorum. Reliquu₃ autem conſiderare cir
ca vocata elementa corporum.

¶ Poſtq̃₃ p̃hs determinat in p̱mo libro de gñatiõe ⁊ in ſpeciali
corruptiõe. Jn hoc ſcõo vt dicebať determiat de nã ge
neratoꝝ ⁊ corruptoꝝ. Gñatio aũt ⁊ corruptio nãľr in
eſt rebus ꝑꝑ nãm elementarẽ: q̃cquid.n. eſt nãľr gña-
bile ⁊ corruptibile. vel eſt eľm vel elementatũ. Na₃ q̃
litates p̱me actiue ⁊ paſſiue ſine q̃bus nõ fit trãſmuta
tio ad formã ꝑ ſe: ⁊ p̱mo inſunt eľis. Cum ergo p̃hs in
hoc 2° libro determinet de gñatione eľoꝝ ⁊ eľatoꝝ in
q̃dã vľitate: ⁊ vt exigit libri mã. q₂ talia ſunt nãľr gña
bilia ⁊ corruptibilia: determiat hic de nã gñatoꝝ ⁊
corruptoꝝ: q₂ determinat de corporibus nãľr gñatis ⁊
corruptis. Poſſumus ergo ſic ꝯtinuare hunc librũ ad
p̃cedẽtẽ: q₂ in libro determiauit p̃hs de gñatiõe ⁊ cor
ruptiõe. ⁊ de alijs motibus ſimplicibus: ⁊ de mixtiõe
⁊ tactu: ⁊ actiõe ⁊ paſſiõe: que deſeruiũt gñoni ⁊ cor-
ruptiõi: ⁊ corꝑibus gñatis. Jn parte iſta determiat de
ipſis corꝑibꝰ nãľr gñatis ⁊ corruptis. Circa q̃ tria fa
cit: q₂ p̱mo ꝯtinuat dicta dñdis. ſcõo aſſignat rõnẽ eiuſ
q̃ dixerat. tertio exeq̃tur de itento. 2ª ibi. (Gñatio q̃dẽ
⁊ corruptio.) 3ª ibi. (Hoꝝ aũt ſubiectã mãm.) Dicit er- T. cõ. 2.
go ꝙ de mixtione ⁊ tactu: ⁊ de facere ⁊ pati dictum
eſt q̃uo exiſtãt in trãſmutationibus ſm nã₃: ⁊ hoc quã
tũ ad ea que deſeruiũt tã gñationi q̃₃ corporibus gña-
tis. Amplius aũt dcm̃ eſt de gñatione ⁊ corruptione:
ꝓut h₃ eſſe ſimpľr: ⁊ ꝓut eſt aliq̃ ⁊ ſ₃ q̃d: ⁊ dictũ eſt ꝓ
pter quã cãm gñatio ⁊ corruptio ſunt in rebus: ſiľr ẽt
dcm̃ eſt de alteratione: ⁊ ẽt ſupple de augmento: ⁊ di-
ctũ eſt etiã q̃d eſt alterari: ⁊ quã dñia₃ h₃ eoꝝ.i. dictũ ẽ
q̃ eſt dñia inter ea. Dictum eſt eni₃ q̃uo alteratio ⁊ aug-
mentũ ⁊ alia hmõi differunt: ⁊ h tractata ſunt in pri-
mo libro. Jn hoc ergo ſcõo ẽ reliquũ ꝯſiderare circa il-
la que ſunt vocata eľa de numero corpoꝝ. ¶ Notan-
dum autẽ dicta in p̱mo libro reduci ad tria.ſ. ad gña- Nõndũ
tionem ⁊ corruptionẽ ⁊ ad ſimplices motus: vt ad al-
terationẽ ⁊ augmentationem: ⁊ ad ea que ſeruiũt hu-
iuſmodi tranſmutationibus. v₃. mixtioni ⁊ tactui. face
re ⁊ pati. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Generatio q̃dem ⁊ corruptio oĩbus
nã ſubſiſtentibus ſubſtantijs eſt nõ ſine
ſenſibilibus corporibus.

Aſſignat

¶ Aſſignat cāȝ dicti dicēs: ꝙ gn̄atio ⁊ coꝛruptio oībuſ
exn̄tibus ſubtis.i.oībus gn̄abilibus: vt eſt nā ſiue ſenſi
bilibus coꝛpibus ſiue elt̄is.cū ḡ p nāȝ elt̄i inſit nālr̄ gn̄a
tio ⁊ coꝛruptio rebus: q2 in h̄ 2° lib. intendimus de nā
gn̄atoꝝ ⁊ coꝛruptoꝝ: dig^m eſt vt ↄſideremus de gn̄a
tione eoꝝ que vocant̄ elt̄a. ¶ Deinde cum dicit.

T.cō.2. ¶ **Hoꝝ aūt ſubiectā māȝ hi q̄dē eſſe in
quint vnā: vtputa aerē ponētes: aut ignē
aut aliq̄ḋ mediū hoꝛuȝ aliq̄ḋ ⁊ coꝛpus
ens ſeparabile: hi aūt plura ꝑ numeruȝ
vno. Hi q̄dē igneȝ ⁊ terrā. Hi āt ⁊ hec
⁊ aereȝ tertiū: hi aūt ⁊ hec ⁊ aquā quar
tuȝ vt Empedocles: ex q̄bus cōgrega
tis ⁊ ſegregatis ⁊ alteratis ait ↄtigere
gn̄ationem ⁊ coꝛruptionem rebus.**

¶ Exeq̄t̄ de itento: ⁊ duo facit: q2 in p̊ oñdit qūo gn̄a
tio ⁊ coꝛruptio ineſt nālr̄ elt̄is. 2° mn̄t. qūo ꝑ elt̄a ineſt nā
T.cō. liter elt̄atis ibi. (De elt̄is āt ex q̄buſ coꝛpa ↄſtituta ſūt.)
46. Ad euidētiā aūt p̊me ꝑtis notādū ꝙ elt̄a ſunt nālr̄ ge
Nōndū nerabilia ⁊ coꝛruptibilia ꝑꝑ māȝ ⁊ ꝑꝑ ↄ̄rietates q̄ ſūt
p̊ncipia eloꝝ: vt ſunt tranſmutata adiuicē. Tria aūt fa
cit ph̄s: q2 p̊ determiat de p̊ncipȳs eloꝝ ſ̄ȝ ꝙ ſunt nā
liter gn̄abilia ⁊ trāſmutabilia adiuicē. 2° ex hmōi p̊nci
pȳs determinatis oñdit numeꝝ eloꝝ: ⁊ manifeſtat
T.c.16. quot ſunt elt̄a. 3° determinat de nāli gn̄atōe ⁊ coꝛruptio
T.c.24 ne ipſoꝝ eloꝝ. 2ª ibi. (Q̄m āt q̄ttuoꝛ elt̄a.) 3ª ibi. (Q̄m
āt determinatū eſt p̊us.) In determinādo q̄dē de p̊nci
pȳs eloꝝ: vt ſūt nālr̄ gn̄abilia ⁊ trāſmutabilia adiui
T.c.6. cē. ēt duo facit: q2 p̊ determinat de huius p̊n° māli. 2° de
T.c.6. foꝛmali: ibi. (Determinatū āt eſt de his.) Pꝛia ꝑs diui
dit̄ in duas: q2 p̊ determiat de p̊n° māli ſ̄ȝ opinionē an
tiquoꝝ. ſcd̄o ſ̄ȝ ꝑpꝛiā: ibi. (Nos āt dicimus.) Circa p̊
mū duo facit: q2 p̊ narrat q̄d ſenſerūt antiq̄ de māli p̊n
T.c.4. cipio. ſcd̄o ſpālr̄ deſcēdit ad opinionē pl̄onis: ibi. (Ut
T.cō.3. āt in timeo). Pꝛia ꝑs didit̄ i duaſ: q2 p̊ narrat antiq̄ꝝ
opiniones. 2° exeq̄t̄ de eis: ibi. (Q̄m q̄dē igit̄.) Dicit ḡ.
ꝙ hi de numero hoꝝ antiquoꝝ inq̄unt eſſe vnā māꝫ
ſubtaȝ: ⁊ hāc ſubiectā māȝ ſunt ponētes: puta aerē aut
-iacr pq quidā mediū ignē densius, aere subtilius. ignē: aut aliq̄ḋ me^m hoꝝ iter aerē ⁊ ignē. q̄ḋ mediū di
cebat̄ eſſe coꝛpus ens ſepabile a ↄ̄rietatibus. hi aūt ⁊
alȳ poſuerūt plr̄a p̊nª mālia q̄ȝ vnū: ⁊ iſti fuerūt diuiſi:
q2 q̄dā poſuerūt duo: vt ignē ⁊ terrā. hi aūt. ſ. alȳ poſue
rūt tria: q2 poſuerūt. h̄. ſ. ignē ⁊ terrā: ⁊ addiderūt ter
tiū. ſ. aerē. Alȳ āt poſuerūt q̄ttuoꝛ: q2 poſuerūt h̄. ſ. tria
pꝛedicta: ⁊ addiderunt quartā. vȝ. aquā. vt Empedo
cles q̄ poſuit quattuoꝛ elt̄a eſſe mālia p̊ncipia reꝝ: ex q̄
bus ↄgregatis ⁊ alteratis dicebat ↄtingere gn̄ationeȝ
⁊ coꝛruptionem rebus. ¶ Deinde cum dicit.

T.cō.3. ¶ **Q̄m q̄deȝ igit̄ p̊ma p̊ncipia ⁊ elemen
ta: bene hȝ dicere: ꝙ ſit ↄfeſſuȝ ex q̄bus
tranſmutatis aut ſ̄ȝ ↄgregationem aut
ſegregationeȝ vel ſ̄ȝ aliā tranſmutatio
nē ↄtigit gn̄ationē eſſe ⁊ coꝛruptioneȝ.**

¶ Exeq̄t̄ de dictis opiniōibus: ⁊ duo facit: q2 p̊ exeq̄t̄
de ponētibus plr̄a mālia p̊nª. ſcd̄o de ponētibus vnuȝ ⁊
maxime de ponētibus illud eſſe mediū aliq̄ḋ ⁊ ſepabi
le ibi. (Sȝ faciētes vnā māȝ.) Exeq̄tur ḡ p̊mo de ponē
tibus plura mālia p̊ncipia cōmendādo eos quantum
ad aliqua: dicens ꝙ ponēteſ ~~plura~~ p̊ncipia mālia: ⁊ di
centes ea eſſe elt̄a: bn̄ hn̄t dicere ꝙ ſit ↄfeſſum. i. id q̄ḋ
ↄfitet̄ eſt bn̄ dcm̄. Cōfitebāt̄. n. ꝙ ex hmōi elt̄is trāſmu
tatis ſ̄ȝ ↄgregationē ⁊ ſegregationē: ꝙ ſ̄ȝ aliā trāſmu
tationē ↄtingebat gn̄ationē ec̄: vel hmōi ph̄i dicebant
ↄfeſſa: q2 ſaluabāt gn̄ationē ⁊ coꝛruptionē q̄ ad ſenſuȝ Notā
ↄfeſſa ſunt. ¶ Notandū aūt hos ph̄oſ male dixiſſe po dum
nēdo p̊ª p̊ncipia mālia eſſe elt̄a: ſȝ ex quo ponebāt eſſe
plura bn̄ dixerūt: q2 ex trāſmutatione eoꝝ ſaluabāt ge
nerationē ⁊ coꝛruptionē in rebus: hoſ aūt ph̄oſ hic nō
icrepat: q2 ꝑ ea que dicta ſūt in p̊ li. ⁊ dicētur in hoc 2°
ſatis appꝫ: q2 opȝ eſſe vnā māȝ oīuȝ hn̄tiū trāſmutatio
nem ad ſeinuicem. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Sȝ faciētes vnaȝ mām extra p̄dicta:
hāc āt ſeparabilem ⁊ coꝛpoꝛeā peccāt: i
poſſibile. n. ſine ↄtrarietate eē coꝛp° hoc
ſenſibile: aut. n. leue: aut graue: aut calȝ:
aut frigidū neceſſe eſſe infinituȝ hoc q̄ḋ
quidam dicunt eſſe pꝛincipium.**

¶ Exeqtur de facientibus vnā māȝ ⁊ maxime de ponē
tibus eam ſeparabileȝ icrepando eos dicens. ꝙ facien
tes vnam mām extra pꝛedicta elementa: q2 non pone
bant eam eſſe aliq̄ḋ elementoꝛū: cum poneretur hanc
mām coꝛpoꝛeā ⁊ ſeparabilē a ↄ̄rietate peccabāt: q2 im
poſſibile eſt coꝛpus aliq̄ḋ ſenſibile eē ſine ↄ̄rietate: q2
aut leue aut graue: aut calm̄ aut fridū: neceſſe eſt ḡ ꝙ
īfinitū. i. hoc māle elementū: q̄ḋ dicunt p̊mū eſſe ſupple Nōn
cum ↄ̄rietate: ⁊ non eſſe ſaparatū a ↄ̄rȳs. ¶ Notāduȝ dum
aūt ꝙ inter ceteros antiquos ph̄os iſti magis acceſſe
rūt ad nām māe. In fundamento enim nāe nihil eſt di
ſtictū: q2 mā non eſt de ſe in actu aliquod ↄ̄rioꝝ: ſȝ eſt
in potētia ad vtrūq̄ȝ. Ergo eo ipſo ꝙ elemētis inſunt
q̄litates cōtrarie: ⁊ hi nō poſuerunt mām eſſe aliquod
elementoꝝ: ſed poſuerunt eam eſſe aliq̄ḋ medium iter
ea: vt ſeparent ipſam a ↄ̄rietate: multum appꝛopinqua
bant ad nām materie: deficiebāt tn̄ in duobus. Pꝛimo
q2 mā q̄ȝtū eſt de ſe nō eſt aliq̄d in actu. quātūcūq̄ȝ ḡ d
cerent mām eſſe medium iter elementa: ex quo dicebā
eam eſſe coꝛpus dicebant ipſam eſſe aliq̄d in actu. Se
cūdo deficiebāt: q2 lȝ mā ſ̄ȝ ſe non ſit aliq̄d in actu. tn̄
ſ̄ȝ eſſe q̄ḋ hȝ in reꝝ nā loq̄ndo de mā hoꝝ trāſmutabi
lium nunq̄ȝ eſt ſepabilis a ↄ̄rietate. peccabāt ergo iſti:
tū q2 ponebant māȝ eſſe coꝛpus: tuȝ q2 dicebāt eē actu
ſeparabilem a ↄ̄rietate. ¶ Notandū ꝙ hic ſpāliter in Nōn
crepat hos ph̄s ne aliqui crederent eoꝝ opinioneȝ eē dum
veram: eo ꝙ multm accedebant ad naturam materie.
¶ Notandū etiam hos poſuiſſe māle p̊ncipiuȝ infini Nōn
tū. i. ideterminatum: q2 ex quo ponebant ipſum ſepara dum
tū a ↄ̄rietate non dabant ſibi ſpāleȝ foꝛmā ꝑ quam de
terminaret̄: ⁊ in hoc male faciebant. Nam lȝ materia
de ſe ſit q̄d indeterminatum: tn̄ vt hȝ eſſe: ⁊ vt exiſtit in
rerum natura ſemper determinatur per aliquam foꝛ
mam. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Ut aūt in timeo ſcriptū eſt nullaȝ hȝ T.cō.
determinationē: non. n. dixit manifeſte 4.
pandeches ſi ſeparat̄ ab elementis.**

¶ Spālr̄ deſcendit ad opinionē Platonis: ⁊ tria facit
ſm̄ ꝙ triplr̄ increpat ipſum in opinione ſua. ſcd̄a ibi.
(¶ Neq̄ȝ vtit̄.) 3ª ibi. (Sȝ elt̄is entibus.) Increpat aūt T.cō.
ipſuȝ p̊mo de iſufficiētia: q2 indeterminate locutus eſt: 5.
dicens illud q̄ḋ ſcriptū eſt a Platone in timeo: nullam
hȝ determinationē. i. eſt inſufficiēter: ⁊ immanifeſte di
ctum: q2 non dixit manifeſte qūo pandeches. i. qūo ma
teria que ē receptiua. eloꝝ oīuȝ ſeparat̄ ab elt̄is: ⁊ qūo
eſt in potentia ad ea. non. n. declarantur que ſunt decla
randa de mā. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Neq̄ȝ

¶ Neqꝫ vtiť nihil dicēs eſſe ſubm aliqd vocatis elementis pus: vt auꝝ opibus aureis. certe ⁊ hoc nō bñ diciť hoc mō dictū. Sꝫ quoꝝ qdem eſt alteratio: ita quoꝝ aūt eſt gñatio ⁊ corruptio īpoſſibile illud enunciari ex quo gñatum eſt.

¶ Increpat Plonē: q2 nō fuit vſus mā vt debuit. poſuit .n. vl' oportebat eū ponē ſꝫ dcā ſua māꝫ ſꝫ ſe eē aliqd in actu: ğ duo fac. q2 p facit qd dcm̄ eſt. 2° māifeſtat qd dixerat: ibi. (Sꝫ tñ inqt.) Dicit ğ ꝙ neqꝫ vtiť nihil. i. in nullo vtiť ſupple mā vt dꝫ: diċ. n. māꝫ ita pus ꝑexiſtere ⁊ eē tāqꝫ ſubꝫ aliqd vocatis el'is: vt auꝝ ſubijť opibus aureis: ſꝫ certe ⁊ h qd h mō dcm̄ eſt nō bñ dixit: ſꝫ ea qꝝ ē alteratio ita ſe hēat: ſꝫ de his qꝝ ē gñatio ⁊ corruptio. Impoſſe ē illd enūciari. vꝫ. ꝙ ſubꝫ q gñatū ē ſit aliqd i actu ⁊ ſe hēat ſiċ auꝝ ad opa aurea. ¶ Deiñ cū. d.

¶ Sed tamen inquit lōge verius eſt eſſe auꝝ dicere vnūquodqꝫ eſſe.

¶ Manifeſtat qd dixerat dicēs: ꝙ vnūqdqꝫ artificialiū lōge. i. multo verius ē dicere eē auꝝ qꝫ eſſe qd artificiale: ⁊ h Plo inqt. i. ↄcedit ⁊ ↄfiteť. de artificialibus. n. verius. i. ſubalius ꝑdicať mā qꝫ aliō: q2 tota ſuba artificialiū ē mā: ⁊ oēs forme hoꝝ ſūt accñtia: ſi ğ h Plo inqt ⁊ ↄfiteť. oꝫ ſꝫ totā ſubaꝫ el'oꝝ eē māꝫ: ⁊ formas el'oꝝ eē accñtia ad qs ſe hꝫ mā ſiċ auꝝ ad opa aurea. gñō ğ ⁊ alteratio ⁊ mā ſꝫ ſe erit aliqd in actu: ⁊ erit tota ſubſtātia reꝝ nāliū: qd eſt icōueniēs. ¶ Deinde cū dicit.

T. cō. 5. ¶ Sꝫ elem̄tis entibꝰ ſolidis vſqꝫ ad planitiē facit diſſolōnē: īpoſſibile aūt matrē ⁊ māꝫ primam planam eſſe.

¶ Increpat tertio Plonē: q2 videbať velle ꝙ mā eſſet ipſa ſupficies: dicēs ꝙ el'is entibus ſolidis plo faċ diſſolutionē. i. diſſoluit el'a vſqꝫ ad planitiē. ğ planities eſt idē ꝙ mā: cū ad eā ſtet vltima reſolutio corpoꝝ: ſꝫ impoſſibile eſt mām ꝑmam quā dicimus matrē ⁊ nutricem receptaculoꝝ formarum eſſe planā. i. eſſe ideꝫ qd ſuperficies. ¶ Deinde cum dicit.

T. cō. 6. ¶ Nos āt dicimus eſſe aliquā māꝫ vnā corpoꝝ ſenſibiliū: ſꝫ hanc non ſeparabileꝫ: ſed ſemper cū contrarietate ex q generantur vocata elementa.

¶ Determinat de māli ꝑncipio ſꝫ opinionē ꝓpriam: dicēs: ꝙ nos dicimus eſſe vnā aliquā māꝫ ſenſibiliū corpoꝝ ↄ eos q ponebāt plura mālia ꝑnª: ⁊ hāc māꝫ dicimus nō ſeꝑabilē a ↄrijs: ſꝫ ſemꝑ eſſe cū ↄrietate ex qua gñanť vocata el'a: ⁊ hoc ↄtra eos q lꝫ ponerēt vnū māle ꝑncipiū: ponebāt tñ ipſuꝫ ſeꝑatū a ↄrijs. ¶ Notandū aūt ꝙ el'm vt ꝓbať in. 5. meta. ꝑ ſe: ⁊ ꝑ dř de mā ꝑma: q2 el'm eſt illud ex quo cōponiť res ꝑ: ⁊ eſt in eo ⁊ nō diuidiť ſꝫ formā: vt in eodē. 5. dř q ꝓprie nō competūt niſi māe ꝑme. Jō phs ignē aquā aerē ⁊ terrā dicit eſſe vocata el'a: q2 eis nō cōpetit nomen el'i ꝓprie ⁊ ꝑ oēm modū: ꝙ quō verum ſit infra patebit: ſed tñ cōmuni appellatione dicunť ⁊ vocanť elementa.

Nōndum

Eterminatū eſt aūt de his certius ⁊ in alijs: ſꝫ qm̄ tñ huiuſmodi ⁊ hoc modo ſunt prima corpora determinandum ⁊ de his.

¶ Poſtqꝫ phs determinauit de ꝑncipio māli el'oꝝ. In iſta ꝑte determiat de ꝑncipijs formalibuſ: ⁊ duo faċ: q2 ꝑmo ↄtiuat ſe ad dicēda. ſcdo exeqť de itēto: ibi. (Pricipiū ⁊ ꝑmū.) Dicit ğ ꝙ de his. i. de el'is: ⁊ de grauibꝰ ⁊ leuibus determinatū eſt certius in alijs. i. in libro celi ⁊ mūdi: ſꝫ cū ꝑª corpa. i. el'a ſunt hoc mō. ſ. ex mā vt ē ſubta ↄrietati determinādū eſt: ⁊ de his in h libro. ſupple. q2 h in li. celi ⁊ mūdi nō eſt cōplete traditū. ¶ Notādū āt ꝙ dicit certius eſt determinādū de el'is in lib. celi ⁊ mūdi qꝫ hic: q2 in mā nāli qꝫto demōſtratōes ſūt magis cōes ⁊ vl'es: tāto ſūt nobis magꝭ certe. Juxta illud ꝑmi phycoꝝ. Sūt nobiſ māifeſta ↄfuſa magꝭ: ⁊ q2 in li. celi ⁊ mūdi vl'ius tractať de corpe mobili qꝫ in h li. vt. ſ. oñſum fuit: iō illas demōſtratiōes appellat certiores ¶ Notādū ēt ꝙ el'a abſoluto noīe appellauit corpa ꝑª: cū tñ ſimpl'r ⁊ abſolute corpa celeſtia ſint ꝑª corpa: q2 ſermōes ſunt ingrendi ſꝫ mām: cū in h libro nō itendať de corpe mobili ſimpl'r: de corpe mobili ad formā: q2 el'a ſunt ꝑª corpa reſpectu corpoꝝ trāſmutabiliū ad formā. Jō ſꝫ exigentiā māe huius libri pñt dici abſolute ꝑª: nō obſtāte ꝙ ſupceleſtia cōpa ſint ꝑora. ¶ Notādū ēt nō eſſe icōueniēs in diuerſis libriſ determinare de eiſdē. dum tñ nō determineť de eis in libris illis ſub eadē rōne. ¶ Nam nō ſolū diuerſi libri: ſꝫ ēt diuerſe ſcie nō pñt determiare de eadē: niſi ſub alia ⁊ alia rōne: vt ꝓbat Cōmētator in. 12. meta. Jō lꝫ de corporibus ꝑmis: ⁊ de el'is ſit determinatū in li. celi ⁊ mūdi: pt ⁊ de eiſdē determiari h: ⁊ h q2 nō eodē mō determinať h q ibi: hic. n. ꝑ ſe itēdiť de el'is: vt ↄſtant ex mā ſubta ↄrietati: ſꝫ quā ſubiectionē ſunt tranſmutata ad formā: ſꝫ hūc aūt modū non ꝑncipal'r determinať de eis in li. de celo ⁊ mūdo: q2 ⁊ ſi ibi aliqd de gnōne el'orū diciť: tñ ibi nō ꝑncipal'r itendiť de motu ad formaꝫ: ſꝫ ad vbi. Quo viſo appꝫ qre itroducta ſit illa ꝑticula textus quā nūc ſentiamus: q2 iō itroducta eſt vt oſtendatur: q2 aliter intenditur hic tractare de el'is: aliter in lib. celi ⁊ mundi. ¶ Deinde cum dicit.

Nōndū (margin, at "¶ Notādū āt")

T. cō. 3. (margin, at "Juxta illud")

Nōndū (margin, at "¶ Notādū ēt ꝙ el'a")

Nōndū (margin, at "¶ Notādū ēt nō eſſe")

T. c. 5. T. m. 9. 2. ph. 22. (margin, at "de corporibus ꝑmis")

¶ Pricipiū qdē ⁊ ꝑmuꝫ exiſtimātes eē mām īſeparabilē qdem: ſubiectā autem ↄtrarijs: neqꝫ. n. calíduꝫ mā eſt frigido: neqꝫ hoc calido: ſꝫ ſubiectum amboꝝ.

¶ Exeqtur de ītento: ⁊ duo faċ: q2 ꝑ exeqť de ꝑncipijs formalibus el'oꝝ in vl'i. 2° in ſpāli. 2ª ibi. (Et ēt nō minus.) Pricipia aūt formalia el'oꝝ ſꝫ q ſūt trāſmutata ſūt qlitates ſenſibiles ⁊ ↄrietates iꝑe tria ğ faċ: q2 ꝑ oñdit ꝙ opꝫ dare māꝫ vnā ſubiectā qlitatibus ſenſibilibus ⁊ ↄrietatibus q ſunt ꝑnª trāſmutationū. ſcdo dat ordinē hoꝝ ꝑncipioꝝ adiuicē. 3° ex his q dixerat reꝑhendit Empedoclē ⁊ alios phos ſequentes ipſum. ſecūda ibi. (Quaꝑꝑ qdē ꝑmū.) 3ª ibi. (Hec qdē. n. tranſmutanť.) Dicit ğ. ꝙ māꝫ īſeꝑabilē qdem a ↄrietate ⁊ ſubtaꝫ ↄrijs debere exiſtimare eſſe id qd eſt ꝑmū ⁊ ꝑncipiū ſupple elem̄toꝝ vt ſūt trāſmutata. Qd āt oporteat dare māꝫ ſubtaꝫ vtriqꝫ ↄrioꝝ: pꝫ: q2 cal'm non eſt mā frigido: nec hoc. ſ. frigidū eſt mā calido. Sed aliqd ſubm amboꝝ: qd aliqñ eſt ſub forma vnius: aliqñ ſub forma alterius. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quapropter qdē ꝑm potentia corpus ſenſibile ꝑncipiū. ſcdo aūt ꝑme cōtrarietates: dico aūt. v. g. caliditas ⁊ frigiditas: tertio autem ignis ⁊ aqua ⁊ talia.

¶ Quia dixit māꝫ ſubaꝫ ↄrietatibus eē ꝑm ⁊ ꝑnm reſpectu el'oꝝ trāſmutabiliū: oñdit quō hec ꝑncipia habēt

ordinē

ordinē adinuicē. Nā p̄n^{m} trāſmutationis eſt mā q̄ eſt
pō̄ ⁊ corpus ſenſibile: vel eſt h̄mōi p̄n^{m} ip̄z corpus ſen
ſibile: qō̄ ē pō̄ ad ꝯ̄rietates: ⁊ ēt p̄n^{m} trāſmutatiōis ſūt
ip̄e ꝯ̄rietates: vt calꝫ ⁊ fridū: ⁊ ip̄a el'a: vt ignis ⁊ aq̄ ⁊
talia: ſꝫ hec p̄ncipia h̄ūt ordinē adiuicē: qꝛ p^{m} tale p̄n^{m}
eſt corp^{9} ſenſibile pō̄. 2°. ſūt ꝯ̄rietates. 3°. ſūt el'a: vt ignis
⁊ aq̄. ℭ Ad euidētiā āt dictoꝝ nōndū ꝙ aliqd: vt di-
Nōndū cebat ſupius: nō ē de rōne rei vno mō: qō̄ ē de rōne rei
alio mō. iō q̄litates iſte ſenſibiles ⁊ ꝯ̄rietates: lꝫ nō ſint
p̄n^{a} el'oꝝ: vt ſūt ſuba: ⁊ vt ꝯſideran̄t ſꝫ ſe. ſūt tñ de rōne
ipſoꝝ vt h̄ūt eē nāle: ⁊ vt ſūt actiua ⁊ paſſiua: ⁊ vt cō
ſiderant a phyco. Sūt. n. p̄ mō de rōne eoꝝ vt h̄ūt eē
nāle: nā vt el'a ſūt actu in reꝝ nā: nūq̄ꝫ ſepant pēitus a
q̄litatibus p̄mis: imo ſi expoliaret penitus nā alicuius
el'i a q̄litatibus p̄mis. nō vlteri^{9} ſaluaret nā illa: vt ſi nā
ignis expoliaret a cal'o ⁊ a ſicco nō vlteri^{9} remaneret
ignis: ꝙ nō eēt niſi cal'itas ⁊ ſiccitas aliquo mō eēt de
2°. rōne ignis vt ē in effectu: ⁊ vt hꝫ eē nāle. ℭ 2° tales q̄-
litates ꝯ̄rie ſūt de rōne el'oꝝ vt ſūt actiua ⁊ paſſiua ⁊
vt trāſmutāt ſe adiuicē: qꝛ nō ſūt talia: niſi vt ſūt ꝯiūcta
q̄litatibus: ſiue vt ſūt q̄lia: ⁊ ſic q̄litates eē de rōne cor
3°. poris q̄lis ſꝫ ꝙ h̄mōi nō eſt icōueniēs. ℭ 3°. tales q̄li
tates ſenſibiles ſūt de rōe el'oꝝ: vt ꝯſiderant a phyco.
phycus. n. nō abſtrahit a mā ſenſibili: ⁊ qꝛ res nō ſunt
ſenſibiles ſi accipiant ſꝫ ſuā ſimplicē rōnē q̄dditatis:
ſꝫ vt ſūt ꝯiūcta q̄litatibus ſenſibilibus: iō de ꝯſideratōe
phyci ſūt q̄lia ⁊ ſenſibilia ſꝫ ꝙ h̄mōi: ⁊ qꝛ oꝫ q̄litates
ſenſibiles eē de rōne el'oꝝ vt ſūt ſenſibilia. iō cal'itas ⁊
friditas. ⁊ tales q̄litates ſenſibiles pñt eē de rōe el'oꝝ:
vt ꝯſiderant a phyco. ℭ Nōn^{m} ēt ꝯſideratione phyſi-
Nōndū cā h̄re gradus ſꝫ abſtractionē: ita ꝙ vnū ⁊ idē pōt ꝯſi
derari a phyco ſub eē magis abſtracto ⁊ minus abſtra
cto. Scia. n. nālis ⁊ ē ſcia ⁊ eſt nālis. rōne q̄ eſt ſcia ſꝫ
abſtractionē hꝫ ſtatū in ifimo. rōne q̄ nālis hꝫ ſtatū in
ſup̄mo. nā cū ſcia nō ſit p̄ticulariū: qꝛ p̄ticulariū nō eſt
T. c. 53. ſcia neq̄ꝫ diffinitio vt dr̄. 7. meta. quare ſcia nālis eo ꝙ
ſcia eſt: hꝫ ſtatū in ifimo: ⁊ nō pōt deſcēdere vltra ſpēꝫ
ſpāliſſimā. Sꝫ qꝛ nālis ē ꝙ nō abſtrahit a mā ſenſibili
hꝫ ſtatū in ſup̄mo: ⁊ nō pōt aſcēdere vltra corpus ſen-
ſibile. vñ ⁊ ſi de aliq̄s ꝯſiderat h̄ eſt vt cōparat ad talia
corp̄a. Nālis ḡ p̄ ꝯſiderat de corp̄e ſenſibili. poſtea cō-
ſiderat de tali corp̄e ſenſibili: vt de corp̄e h̄ūte ꝯ̄rieta-
tes. Ultio ꝯſiderat de corp̄e ſenſibili qō̄ eſt ſpēi ſpāliſſi
me: vt de igne ⁊ terra. ℭ Nōn^{m} ēt ꝙ ſicut tota ſcia hꝫ
Nōndū ſuos termios ⁊ ſuū ſtatū: ita q̄libꝫ liber p̄tialis ſuos ter
minos ⁊ ſuū ſtatū hꝫ. Nā ſic̄ tota ſcia nālis p̄ ſe ⁊ ſm̄
ꝙ h̄mōi nō trāſcēdit ſenſibile ſimpl'r ſiue corpus trāſ-
mutabile abſolute. Ita liber iſte de gñatiōe q̄ eſt liber
p̄tialis p̄ habita: hꝫ ſuos termios: q̄ termini ſunt magꝭ
ꝯ̄cti. Nā nō ſolū ꝯſideratio debita huic libro nō trāſcē
dit corpus trāſmutabile ſimpl'r. ſed ēt nō trāſcēdit cor
pus trāſmutabile ad formā. Iō p̄mū ſꝫ ꝯſiderationem
huius libri nō eſt corpus ſenſibile abſolute: ſꝫ ē corpus
ſenſibile potētia ad ꝯ̄rietates. Erit ḡ hic ordo: ꝙ p̄us
ſꝫ ꝯſideratione debitā huic li^{o} ꝯſiderabit corpus ſenſi-
bile: qō̄ eſt potētia ad ꝯ̄rietates. Nā ſicut genus eſt in
potētia ad p̄p̄as dr̄ias. ⁊ pōt ꝯſiderari genus nō ꝯſide
ratis ꝯ̄riis dr̄iis: ita nō abſtrahēdo a mā ſenſibili pōt
ꝯſiderari corpus ſenſibile: qō̄ eſt in potētia ad ꝯ̄rieta-
tes ſenſibiles: nō cōſideratis h̄mōi q̄litatibus ꝯ̄riis: q̄
ſūt q̄ſi dr̄ie dicti corp̄is. Primū ḡ vt p̄tiet ad hāc mām
erit ꝯſiderare corpus ſenſibile potētia ad tales ꝯ̄rieta-
tes. 2°. erit ꝯſiderare corpus ſenſibile vt iformat dr̄iis ꝯ̄
riis. 3°. erit ꝯſiderare corpus ſenſibile nō ſolū vt ē in po
tētia ad q̄litates ꝯ̄rias: vel ēt vt iformat q̄litatibus ꝯ̄-
riis quocunq̄ꝫ mō: ſꝫ vt p̄ficit talibus q̄litatibus ꝯ̄riis

ad q̄s ſeq̄t eſſe ignē vel aquā vel aliqō̄ aliud ſpāle el'z.
ℭ Notādū aūt ꝙ ſi ꝯſiderant p̄dicta. textus Ari. du- Notādum
pl'r pt̄ expōi. p̄ vt deſignet ordo ꝯſiderationū: nā ſꝫ cō
ſideratione phycā: vt oñſuꝫ eſt: p̄mū e ſt corpus ſenſi-
bile potētia ad ꝯ̄rietates. 2° ē corpus ſenſibile iformatū
ꝯ̄riis dr̄iis. 3°. ē corpus ſenſibile iformatū talibus ꝯ̄riis
vt ignis vel aq̄. 2° pōt exponi q̄ꝫtū ad ordinē p̄ncipioꝝ
ad p̄ncipiatū ⁊ cōponētiū ad cōpoſitū. Nā ſicut dictū
eſt cal'itas ⁊ friditas ⁊ tales q̄litates ꝯ̄rie: lꝫ nō ſint d
rōne el'oꝝ: vt ꝯſiderant ſꝫ ſuā q̄dditatē abſolute ſūt tñ
de rōne el'oꝝ vt h̄ūt eſſe nāle: vt ſunt actiua ⁊ paſſiua:
⁊ vt ꝯſiderant a phyco: ⁊ vt tales q̄litates ſunt de rō-
ne el'oꝝ: ⁊ ſunt quaſi dr̄ie formales eoꝝ: p̄us itelligit
mā que eſt potētia: ſiue p̄mo itell'r ip̄m corpus ſenſibi-
le in potētia ad ꝯ̄rietates. 2° ipſe qualitates: vt cal'itas
frigiditas itelligantur aduenire tali māe ⁊ tali corpi.
Et 3° ex ꝯiūctiōe taliū ꝯ̄rietatū ad tale corpus reſultat
ide el'm: vt aqua ⁊ ignis ⁊ eſt ſil'e. ℭ Nā ſic̄ qꝛ hō cō-
ſtat ex aīa ⁊ corpore: p̄us itelligo corpus eē in potētia
ad aīaꝫ: ⁊ poſtea aīaꝫ ꝯiūgi corpi. Et 3° itelligo hoiem
reſultare ex ꝯiunctione aīe ad corpus: ſic qꝛ el'm: vt eſt
actiuū ⁊ paſſiuū ꝯſtat ex corpore ſenſibili. qō̄ eſt in po
tentia ad q̄litates ſenſibiles: ⁊ ex ipſis q̄litatibus ſen-
ſibilibus. Ideo p̄ itelligo tale corp^{9} ſenſibile: ⁊ 2° itel-
ligo ꝙ ei adueniāt q̄litates ꝯ̄rie. ⁊ 3° ex ꝯiūctiōe taliū
ꝯ̄rietatū ad tale corpus itelligo ꝙ reſultat inde el'z vt
aqua ⁊ ignis. Eſt. n. p̄ itellectus generis qō̄ ſe hꝫ quaſi
mā. ſcdo eſt itellectus dr̄iaꝝ que ſe h̄ūt ſicut forma. ter-
tio eſt intellectus ſpēi que ꝯſtituit ex genere ⁊ dr̄ia tā-
quā ex p̄n^{9} māli ⁊ formali: ⁊ qꝛ corpus ſenſibile: vt ſpe
ctat ad p̄poſitū: qō̄ eſt potentia ad ꝯ̄rietates: ſꝫ hꝫ q̄ſi
genus ⁊ mā: ꝯ̄rietates q̄litates ipſe ſe habent q̄ſi dr̄ie
formales. el'a v̄o ipſa vt trāſmutāt ſe adinuicē: ⁊ ſicut
actiua ⁊ paſſiua ſe h̄ūt quaſi ꝯſtituta ex p̄dictis. Iō p̄-
mo eſt corpus tale ſenſibile. ſcdo ſūt ipſe ꝯ̄rietates. 3°.
ſunt ignis ⁊ aq̄ ⁊ talia el'a q̄ ſunt actiua ⁊ paſſiua ⁊ cō
ſtituunt ex eis. Haꝝ āt duaꝝ expoſitionū: lꝫ vtraq̄ꝫ v̄a
ſit. ſcda tñ magis ꝯcordat ad itentionē textus. Sꝫ tñ
iō ambe adducte ſūt: qꝛ vna facit ad itellectū alterius. Nōn-
ℭ Notādū ēt ꝙ ſicut el'a appellat phs corpora p̄ma: dum
cū tñ non ſint p̄ma ſimpl'r: nec ſunt p̄ma vt ſunt de ꝯſi-
deratiōe nālis abſolute: ſꝫ ſunt p̄^{a} vt p̄tinent ad ꝯſide-
rationē huius libri in quo ꝯſiderat de corp̄ibus tranſ-
mutabilibus ad formā ⁊ iter corp̄a ſic trāſmutata el'a
ſūt p̄ma corpora: ſic dicere poſſumus ꝙ corpus ſenſibi
le: qō̄ eſt in potētia ad ꝯ̄ria: nō eſt p̄mo ſꝫ ꝯſideratione
abſolutā. nec ēt eſt p̄mo ſm̄ ꝯſiderationē phycā: phy-
cus. n. p̄us cōſiderat corpus ſenſibile abſolute q̄ꝫ cor-
pus ſenſibile tale: qō̄ eſt in potentia ad ꝯ̄ria. tñ vt ſpe-
ctat ad ꝯſiderationē huius libri: in quo non ꝯſideratur
de corpore ſenſibili ſiue trāſmutabili ſimpl'r: ſꝫ de trāſ-
mutabili ad formaꝫ: qꝛ non eſt ſic trāſmutabile: niſi qō̄
eſt in potentia ad ꝯ̄ria: corpus ſenſibile: qō̄ eſt ſic in po
tentia eſt p̄mum ſm̄ ꝯſiderationem: vt ſpectat ad pre-
ſentem mām. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Hec q̄dē trāſmutāt adiuicē: ⁊ nō vt empedocles ⁊ aliȷ̄ dñt: ſemp̄. n. neq̄ꝫ eēt alteratio: ꝯtrarietates āt nō trāſmutāt.

ℭ Ex his q̄ dicta ſunt. Rep̄hendit empedoclez ⁊ ſuos
ſeq̄ces dicēs. ꝙ hec. ſ. el'a trāſmutant adiuicē: cū dictū
ſit ea eē ſuba ꝯ̄riis: ⁊ nō ſunt trāſmutata: vt Empedo-
cles ⁊ aliȷ̄ ſui ſeq̄ces dicunt. nā ſi elementa eſſent trāſ-
mutabilia ſm̄ ſubaꝫ: vt pōebat empedocles nō eēt vna
mā eorum: ⁊ per ꝯñs neq̄ꝫ eſſet alteratio: qꝛ contrarie-
tates nō trāſmutant adinuicē. cal'itas. n. nō ſit frigidi-
taſ: ſꝫ

taſ:ſ; q; eſt vna mã hoꝝ trãſmutabiliũ: qđ eſt ſub forma vnius efficit poſtea alterius. ¶ Deinde cum dicit.

T.cõ. 8. ¶ Sꝫ ⁊ nõ minus erit corpis q̃lia ⁊ quãta dicẽdũ ꝑncipia: aliȷ̃ qdẽ.n. ſupponentes vtunt ⁊ dñt: q̃re aut hec aut tanta.

¶ Exeqtur de dictis differẽtȷ̃s formalibus in ſpãli: ⁊ duo facit: q; ꝑ ꝯtinuat ſe ad dicẽda. 2° exeqtur de itento: T.cõ. 7. ibi. (Q̃m igit q̃rimus.) Cõtinuat ſic: nõ ſufficit dicere q̃litates ꝯrias eẽ dñas formales elemtoꝝ: vt ſũt actiua ⁊ paſſiua: ſꝫ nõ minus.i. nullo mõ dicendũ eſt q̃lia ⁊ quãta ſunt ꝑncipia corporis el'aris.i. dicendũ eſt q̃les ⁊ quot ſunt tales qualitates ſenſibiles dñe formales. Alȷ̃.n. incomplete tradentes non oñdunt: q̃re ꝑncipia hmõi ſunt hec aut tanta: ſed ſupponẽtes talia ꝑncipia eſſe vtuntur eis. ¶ Deinde cum dicit.

T.cõ. 7. caput 2 ¶ Q̃m igit q̃rimus corpis ſenſibilis ꝑncipia: hoc aũt hñte eſt tangibile. tangibile aũt cuius eſt ſenſus tactus manifeſtum: q̃m non oẽs ꝯtrarietates corpis ſpẽs ⁊ ꝑncipia faciunt: ſed ſolum que ſꝫ tactũ: ⁊ ſꝫ.n. contrarietatem differunt: ⁊ ſꝫ tãgibilem contrarietatem.

¶ Exeqtur de itẽto: ⁊ duo facit: q; ꝑ oñdit tales dñas formales eſſe q̃litates tãgibiles. 2° decl'at q̃s q̃litates T.cõ. 8. ponẽdũ eſt eſſe tales dñas: ibi. (Ipſoꝝ aũt tãgibiliũ.) Circa ꝑmũ tria facit: q; ꝑ oñdit q̃litates tãgibiles eſſe dñas. 2° oñdit q̃litates alias nõ eſſe dñas tales. tertio remouet quãdã cauillationẽ. 2a ibi. (Iõ neq; albedo.) 3a ibi. (Quãuis prior viſus.) Dicit g̃. ꝙ nos q̃rimus ꝑncipia corpis ſenſibilis. hoc aũt ſenſibile corpus: qđ q̃rimus eſt tangibile: ⁊ q; tangibile eſt illud cuius eſt ſenſus tactꝰ. Iõ mãifeſtũ eſt ꝙ nõ oẽs q̃litates corpis nec oẽs q̃litates ſenſibiles faciunt.i. faciẽdo ſũt: vt hꝫ alia lr̃a ⁊ ſpẽs.i. forme ſiue formales differentie ⁊ ꝑncipia el'oꝝ: ſꝫ facientes recte ſolũ faciũt talia ꝑncipia q̃litates q̃ ſunt ſꝫ tactũ.i. qualitates q̃ differunt ſm ꝯrietatem.i. ſm tangibilẽ. ¶ Notandum aũt ꝙ corpus ſenſibile tangibile eſt illud cuius ꝑncipia querimus: q; tale ſenſibile hic cõſideratur: a quali ſenſibile nõ abſtrahit conſideratio huius libri. ⁊ vt ſpectat ad mãm iſtaꝫ. dictum eſt aũt ꝙ in hoc libro intendit de corpe trãſmutabili ad formã: lꝫ g̃ corpus ſenſibile abſolute poſſꝫ forte abſtrahi a qualitatibus tangibilibus. corpus tñ vt trãſmutabile ad formã nũq̃ abſtrahit a talibus q̃litatibus: ⁊ q; hic itenditur de corpe ſupple trãſmutabili. corpus hꝰ q̃ſitũ eſt corpus tãgibile. cũ ergo ꝑncipia ⁊ formales differentie corpis tangibilis ſm ꝙ hmõi ſint contrarietates tactus: opꝫ tales contrarietates hic eſſe queſitas. ¶ Deinde cum dicit.

Nõndum

¶ Iõq; neq; albedo ⁊ nigredo: neq; dulcedo ⁊ amaritudo: ſil'r ãt neq; alioꝝ ſenſibiliũ ꝯtrarietatũ aliq̃ facit elementuꝫ.

¶ Oñdit ex hoc alias ꝯrietates nõ eſſe queſitas dicẽs: ꝙ neq; albedo: neq; nigredo: neq; dulcedo: neq; amaritudo: ⁊ ſil'r neq; alia aliaꝝ ꝯrietatũ ſenſibiliũ ab alȷ̃s ſenſibilibus q̃ a ſenſu tactus: nulla.ſ. taliũ facit el'a.i. ꝑncipiũ el'oꝝ: vel eſt dña formalis eoꝝ: vt ſunt tangibilia: vel vt ſunt actiua ⁊ paſſiua. ¶ Deide cũ dicit.

¶ Quãuis ꝑor viſus tactu: q̃ꝓpter ⁊ ſubm ꝑus. Sed non eſt corporis tangibilis paſſio ſm ꝙ tangibile: ſꝫ ſm aliud ⁊ ſi contingat natura prius.

¶ Remouet quãdã cauillationẽ dicẽs: ꝙ lꝫ viſus ſit ꝑor tactu: ꝑꝑ qđ ⁊ obꝫ viſus ꝑus eſt obo tactus: ſꝫ tñ q; q̃litas viſibilis nõ eſt paſſio corpis tãgibilis: ſꝫ ꝙ tãgibile: ſꝫ ſꝫ ꝙ aliud: vt ſꝫ ꝙ viſibile: cũ nos q̃ramus ꝑncipia corpis vt eſt tangibile: nõ vt eſt mutabile: ⁊ ſic contingit viſum eſſe ꝑus nã: q; talis ꝑoritas accidit ⁊ alienatur a ꝯſideratione noſtra. Iõ dñas viſibiles non eſt ponenduꝫ eſſe differentias formales el'oꝝ vt ſunt tangibilia: ⁊ ſunt actiua ⁊ paſſiua.

¶ Ipſoꝝ aũt tangibiliũ diuidendũ q̃ ꝑme differentie ⁊ ꝯtrarietates. Sunt ãt ꝯtrarietates ſecunduꝫ tactum he. cal'm ⁊ frigidum: humiduꝫ ⁊ ſiccũ: graue ⁊ leue: durum molle: lubricum aridũ: aſperum lene: groſſum ⁊ ſubtile. T.c.8.

¶ Poſtq̃ phs dixit q̃litates tãgibiles eẽ el'oꝝ formales dñas ⁊ eẽ ꝑnª eoꝝ. Mõ vt dcm̃ ẽ ne laboret i equoco: q; multe ſũt q̃litates tãgibiles oñdit in ꝑte iſta q̃s q̃litates de nũero tãgibiliũ ponẽdũ eſt eẽ tales dñas ⁊ talia ꝑnª. Iõ duo facit: q; ꝑ enũerat diuerſas ꝯrietates tãgibiliũ. 2° oñdit q̃s illaꝝ ponẽdũ eſt eẽ talia ꝑncipia: ibi. (Hoꝝ ãt graue.) Dicit g̃. ꝙ dđꝫ eſt ꝯrietates ipſoꝝ tãgibiliũ: ⁊ oñdẽdũ eſt q̃ ſunt ꝑme dñe ⁊ ꝯrietates tãgibiles: ſunt aũt ꝯrietates ſm tactũ: hec. 7.ſ. ꝑma eſt cal'ꝫ ⁊ frigidũ. 2ª hũidũ ⁊ ſiccũ. 3ª graue ⁊ leue. q̃rta duꝝ ⁊ molle. q̃nta lubricũ ⁊ aridũ. ſexta aſpeꝝ ⁊ lene. ſeptima groſſuꝫ ⁊ ſubtile. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Hoꝝ aũt graue qdeꝫ ⁊ leue neq; actiua neq; paſſiua: non.n. in faciendo aliqd aliđ neq; in patiẽdo ab alio dicũt. oportet aũt actiua iuicẽ ⁊ paſſiua eẽ elemta: miſcent.n. trãſmutant adiuiceꝫ. cal'ꝫ.n. ⁊ fridum: humiduꝫ ⁊ ſiccuꝫ: hec qdẽ q; actiua ſunt: hec aũt q; paſſiua dicunt.

¶ Exeqt đ ꝑdictis: ⁊ duo fac: q; ꝑ oñdit qd tenẽdũ ſit de graui ⁊ leui. 2° qd de alȷ̃s q̃litatibus: ibi. (Cal'm.n. eſt.) Dicit g̃. ꝙ hoꝝ ſiue haꝝ q̃litatũ tãgibiliũ. graue qdẽ ⁊ leue nõ ſũt actiua ⁊ paſſiua: q; nõ dñr.i. nõ deſcribunt: nec diffiniunt graue ⁊ leue.i. faciẽdo aliqd aliđ: neq; in patiẽdo ab alio: ⁊ q; el'a vt đ eis loqmur oꝫ eẽ actiua ⁊ paſſiua adiuicẽ. Iõ ſupple vt ad ꝓpoᵐ ſpectat graue ⁊ leue nõ pñt eſſe el'oꝝ ꝑnª. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Cal'm.n. eſt q; ꝯgregat homogenea: ſegregare.n. qđ iquiunt facere ignẽ: cõgregare aũt eſt que eiuſdẽ tribus: cõtigit.n. extollere alienigena: friduꝫ auteꝫ qđ coniungit ⁊ congregat: ſil'r ⁊ ſyngenea ⁊ non eiuſdem tribus.

¶ Dicit qd ſit tenẽdũ de alȷ̃s q̃litatibus. ⁊ ꝓbat ꝙ cal'ꝫ ⁊ frigidũ: hũidũ ⁊ ſiccũ ſunt ille q̃litates q̃ ſunt el'oꝝ ꝑnª. vt ſũt actiua ⁊ paſſiua. ¶ Ad cuiꝰ euidẽtiã nõndũ ꝙ q̃litates tãgibiles q̃ ponunt el'oꝝ ꝑnª nõ ſunt trãſmutata adiuicẽ duo in ſe hr̃e debẽt. ꝑ qdẽ debent eſſe actiue ⁊ paſſiue. q; ſine actiõe ⁊ paſſiõe nõ ſit trãſmutatio. 2° nõ đbẽt reduci i alias q̃litates: q; ſi i alias q̃litates reducerent iã nõ eſſent ꝑme: nec deberent dici ꝑncipia. Nõndũ

cipia. Duo ḡ facit: q̄ꝛ primo oñdit calꝫ ⁊ frigidū humi
dū ⁊ ſiccū eē huius p̄ncipia: q̄ꝛ ſunt actiua ⁊ paſſiua.
2° ꝙ nō reducunť in alia: ſꝫ magis alia reducūť in ip̄a.
T.c.15. 2ª ibi. (Manifeſtū igr̄ qm̄ oēs.) Circa p̄mū duo facit:
q̄ꝛ p̄mo oñdit calꝫ ⁊ frigidū eē talia p̄ncipia: q̄ꝛ ſūt acti
ua. 2° oñdit h̄ idē de humido ⁊ ſicco: eo ꝙ ſint paſſiua:
T.c.9. ibi. (Humidū.n.ideterminatū.) Dicit ḡ ꝙ calꝫ ⁊ frigi-
dū pn̄t eſſe hmōi p̄ncipia: q̄ꝛ ſunt actiua. Nā calꝫ ē acti
uuꝫ: q̄ꝛ ꝯgregat hōgenea: ⁊ ſegregat ēt etherogenea. iō
ſapiēteſ inquunt ignē facere alienigena ⁊ etherogenea.
ꝯgregare aūt hōgenea q̄ ſunt eiuſdē tribus ⁊ eiuſdem
prolis: ſꝫ extollit ⁊ ſegregat alienigena. ſupple ēt frigi
dū eſt actm̄: q̄ꝛ ꝯiūgit ⁊ ꝯgregat oīa ſil'r. i. vniformiter
Nōndū ſiue fuerit ſyngenea omnigenea. i. hōgenea ⁊ n̄ eiuſdē
tribus. i. ſic̄ etherogenea. ❡ Nōnm aūt ꝙ calꝫ rarefa-
cit ⁊ rarefaciēdo qcq̄d eſt ibi ſbtile eleuať ⁊ euaporat.
Jō dr̄ ꝯgregare hōgenea: q̄ꝛ groſſa ⁊ grauia relinq̄ de-
orſuꝫ. leuia aūt ⁊ ſubtilia facit aſcēdere ſurſuꝫ: ⁊ q̄ꝛ ca-
lor ꝯiungit leuia leuibus ⁊ groſſa relinq̄t cū groſſis. iō
dr̄ ꝯgregare hōgenea. Fridū aūt ꝯſtipat ⁊ ꝯſtringit ⁊
hꝫ imobilitatē: iō ſiue ſint hōgenea ſiue etherogenea
ꝑ frigidū congregant̄. frigidū.n.nō ſeparat ſubtilia a
groſſis: ſed coagulat ea ſimul. ❡ Deinde cum dicit.

T.c.9. ❡ **Humidū eniꝫ ideterminatū proprio termino bene terminabile ens: ſiccū aūt bene terminabile proprio termino diffi- culter terminabile alterius.**

❡ Oñdit humidū ⁊ ſiccū eſſe talia p̄ncipia: q̄ꝛ ſunt paſ
ſiua: ⁊ duo facit: q̄ꝛ p̄mo facit qđ dcm̄ eſt. 2° vt oñdat ꝙ
humidū eſt ponēdū tale p̄nm diuidit humidū ⁊ ſiccū.
2ª ibi. (Dicit āt ſiccū ⁊ humidū.) Circa p̄mū duo facit:
T.cō. 14. q̄ꝛ p̄mo oñdit de humido ⁊ ſicco: qđ dcm̄ eſt. 2° oñdit
q̄litates alias tāgibiles nō poſſe eſſe talia p̄ncipia: q̄ꝛ
reducunť in hūidū ⁊ ſiccū: ibi. (Subtile āt ⁊ groſſū.)
Dicit ḡ: ꝙ hūidū hꝫ rōnē paſſiui. eſt.n. humidū ideter
T.c.10. minatū ꝓprio termino. eſt bene ens terminabile termi
no alieno. ſiccū āt ecōuerſo eſt bn̄ terminabile termi-
no ꝓp̄o ⁊ difficile termiabile alteri⁹ termio: ⁊ q̄ꝛ bn̄ ter
minari ſiue termino ꝓprio ſiue alieno ſonat in paſſio-
nē. iō humidū ⁊ ſiccū ſunt paſſiua. ❡ Deide cum dicit.

T.c.10. ❡ **Subtile āt ⁊ groſſuꝫ lubricū ⁊ aridū. ⁊ durꝝ ⁊ molle: ⁊ alie differētie ex his ſť.**

❡ Oñdit alias q̄litates tāgibiles nō poſſe eſſe talia p̄n
cipia: q̄ꝛ nō ſunt q̄litates p̄me: ſꝫ reducūť in alias: circa
qđ duo facit: q̄ꝛ p̄mo p̄mittit qđ itēdit. ſcđo exeq̄tur de
itento: ibi. (Qm̄ enim repletiuū.) Dicit ergo ꝙ ſubtile
⁊ groſſum. lubricum ⁊ aridum. durum ⁊ molle: ⁊ alie
drīe tāgibiles nō ſunt p̄me: ſꝫ ſunt ex his. i. reducūť ad
has vt ad humidū ⁊ ſiccū. ❡ Deinde cum dicit.

❡ **Quoniā.n.repletiuū eſt humidū: quia nō eſt terminatuꝫ q̄dem. bene aūt termi nabile ens: ⁊ q̄ꝛ ſeq̄tur tangentē. ſubtile aūt repletiuuꝫ: ſubtiliuꝫ autem partium ⁊ paruaꝝ partiuꝫ repletiuuꝫ: totuꝫ eniꝫ totū tangit: ſubtile autem maxime tale: manifeſtū quoniam ſubtile quidem erit humidum groſſum autem ſicci.**

❡ Exeq̄tur de itento: ⁊ tria facit: q̄ꝛ p̄ oñdit hoc de ſub
tili ⁊ groſſo. 2° de lubrico ⁊ arido. 3° de duro ⁊ molli. 2ª
T.c.13. ibi. (Et rurſuꝫ lubricū.) 3ª ibi. (Amplius molle q̄deꝫ.)

Dicit ḡ ꝙ humidū eſt q̄d repletiuū: q̄ꝛ nō eſt determia
tū termino ꝓprio: ⁊ eſt bn̄ terminabile termino alieno.
⁊ q̄ꝛ humidū tāgētē: q̄ꝛ accipit formā ⁊ figurā eiuſ qđ
tangit. iō ſupple eſt humidū repletiuū. aqua.n. ⁊ qđli-
bet ſubtile repletiuū eſt: imo ſubtile eſt maxime tale. i.
maxime repletiuū: eſt.n. repletiuū ꝑuaꝝ ꝑtiū ꝑ poroſ.
eſt.n. de rōne ſubtilis ꝙ totū attingat: ſubtile.n. ſm̄ ꝙ
hmōi ſic ſubījcit ꝙ totū attigit ⁊ replet totū: ⁊ q̄ꝛ reple
re ꝯuenit rei ꝑ nāꝫ humidi. manifeſtū eſt ꝙ ſubtile erit
humidi. ⁊ ſi ſubtile eſt humidi: ⁊ reducit in humiduꝫ.
groſſum erit ſicci ⁊ reduceť in ipſum. ❡ Notādū autē Nōndum
ꝙ ſicca ⁊ ſolida bn̄ terminanť termino ꝓprio iō nō ac
cipiunt figurā eius in quo ſunt. nec bene replent ipſuꝫ.
vas.n. bene repleť ex aqua. non autem bene repletur
ex lapidibus. q̄ꝛ aqua ſeq̄tur figuram vaſis ⁊ coaptat
ſe eis: non aūt lapides. ❡ Deinde cum dicit.

❡ **Et rurſus lubricū q̄dem humidi. Lu bricū aūt aliq̄d humiduꝫ paſſiuū eſt ve- lut oleū Aridum q̄dē ſicci: aridū.n. qđ perfecte ſiccū: quapropter ⁊ coagulata ſunt ꝑꝑ defectionē ꝓprie humiditatis.** T.cō. 11. T.cō. 12.

❡ Reducit lubricū ⁊ aridū dicēs: ꝙ lubricū erit humi-
di. i. reduceť in humidū. lubricū.n. eſt humidū paſſum
aliq̄d a ſicco velut oleū: qđ eſt lubricū ⁊ viſcoſuꝫ: q̄ꝛ eſt
ibi ⁊ ſiccitas annexa humiditati: q̄ꝛ cū inabundat hu-
miditas lubricū reducit in humidū. aridū aūt eſt ſicci
. i. reducit in ſiccū. eſt enim aridū qđ eſt ꝑfecte ſiccum:
q̄propter ⁊ coagulata videnť arida ⁊ ſicca ꝑꝑ defectū
proprie humiditatis: deficit.n. in talibus ꝓpria humi-
ditas: quia eſt conſtructa ⁊ conſtipata propter coagu-
lationem. ❡ Deinde cum dicit.

❡ **Amplius molle q̄dē humidū: molle.n. qđ ſubījcit in ſeipſuꝫ ⁊ nō trāſmutās q̄ dē qđ facit humidū: ideo.n. ſi eſt humi- dū molle: ſed molle humidi: durum aūt ſicci: durum enim eſt quod coagulatuꝫ eſt: coagulatum enim ſiccum.** T.cō. 13.

❡ Reducit molle ⁊ durꝝ dicens: ꝙ molle erit humidi.
Nā molle eſt id qđ ſubījcit in ſeipſuꝫ. i. qđ cedit nō trāſ
mutans aut. i. ⁊ nō reſiſtit: ⁊ q̄ꝛ hoc facit humidum ⁊
eſt ꝓpriū eius cedere. ſ. ⁊ nō reſiſtere: iō nō eſt humidū
reducibile in molle: ſꝫ molle eſt hūidi: ⁊ reducit in ip̄ꝫ.
participat.n. molle ꝓprietates humidi: non econuerſo.
addidit aūt ꝙ durū eſt ſicci. Nam durū eſt quaſi idem
quod coagulatuꝫ. coagulatuꝫ autem eſt ſiccum. i. redu-
citur in ſiccum vt prius dicebatur. ergo ⁊ duruꝫ in ſic-
cum reducetur. ❡ Deinde cum dicit.

❡ **Dicunť aūt ſiccū ⁊ humidū ml'tifarie: opponiť aūt ſicco ⁊ humiduꝫ ⁊ vduꝫ: ⁊ rurſus hūido ⁊ ſiccū ⁊ coagulatū: oīa āt hec ſunt ſicci ⁊ humidi p̄moꝝ dictoꝝ.** T.cō. 14.

❡ Diuidit ſiccū ⁊ humidū: vt oñdat ꝙ hūidū ⁊ ꝙ ſic-
cū debent poni q̄litates p̄me. ❡ Ad cuius euidentiaꝫ Nōndum
notandū ꝙ humidū ⁊ ſiccū repiunť in el'is ⁊ elemēta
tis: ⁊ vt repiunť in elemētatis hn̄t eſſe dupl'r. Quedā
.n. mixta ſunt ſimpl'r humida. q̄dam aūt ſunt talia per
accn̄s. que.n. ſunt humida nō per ſe: ſꝫ ꝑ accn̄s pn̄t di-
ci humida ⁊ rorata: ſic̄ lapides ꝑfuſi aq̄ humidi ⁊ ro-
rati dici pn̄t. ſic ēt q̄dā ſunt ſicca ſimpl'r. q̄dā ſunt ſicca
per accn̄s rōne frigoris cōſtipantis. Sed ſi reductio-
nē hoꝝ

nem horum ſcire volumus dicere poſſumus ⁊ hũidu ⁊ roratum deducitur in hũidũ el'atũ. hũidũ aũt el'ati i hũidũ el'i: qd̓ ꝓprie ⁊ ſimpl'r eſt ꝑmũ hũidũ. ſic ēt coagulatũ in el'atis reducit̃ in ſiccũ el'ati: ſiccũ aũt el'ati in ſiccũ el'i: qd̓ eſt ꝑmũ ſiccũ. Jō ꝑncipia trãſmutationu ponẽda ſunt ꝑmũ ſiccũ ⁊ ꝑmũ hũidũ. Duo ergo fac̃ q: primo premittit qd̓ intendit. ſcd̓o declarat ꝓpoſitũ ibi. (Q.m̃.n.humido.) Dicit ergo ꝙ hũidum ⁊ ſiccum dicitur ſiue dicunt̃ multifarie. Opponit̃ enim ſicco hũidu ⁊ vdum: ⁊ rurſum humido opponit̃ ſiccum ⁊ coagulatũ: ⁊ oĩa hec ꝓut ſunt in el'atis ſunt ſicci ⁊ hũidi dictoꝝ ꝑmoꝝ. i. ſunt ſicca ⁊ hũida ꝓut ſunt in el'is. ſunt enim aliquo modo prime qualitates in el'atis. tñ non ſunt in eis ſimpl'r. q: mixta ⁊ el'ata nõ hñt hmõi q̃litates primas in ſuis excellentijs. ſed habẽt eas fractas ⁊ remiſſas. vt ſuperius dictum eſt. ¶ Deĩde cũ dicit.

¶ Quoniã.n. humido opponitur ſiccum ⁊ humidum qdem eſt qd̓ habet alienigenam hũiditatem ſupficietenus. ĩfuſu ãt qdem qd̓ i ꝓfundo. ſiccum autem qd̓ ꝑuatur hac. manifeſtum qm̃ hũidum qd̓ erit humidi oppoſitum ⁊ ſiccũ ꝑmi ſicci.

¶ Manifeſtat qd̓ dixerat ⁊ duo facit: q: ꝑmo oñdit humidũ ⁊ vdum opponi ſicco. ⁊ ꝙ ſiccũ reducit̃ in ꝑmũ ſiccũ. ſ. ſiccũ el'ati in ſiccũ el'i. ſcd̓o oſtendit ſiccũ ⁊ coagulatũ opponi humido. ⁊ ꝙ humidũ reducit̃ in ꝑmu humidũ. ſcd̓a ibi. (Rurſus aũt humidũ.) Dicit ergo ꝙ
T.cō. humido opponitur ſiccũ. nã hũidũ quidẽ. i. vdu eſt id qd̓ h alienigenã humiditate ſuperficietenus: ſicut id qd̓ roratũ eſt. infuſum autem eſt qd̓ habet alienigenam humiditatem in ꝓfundo. ſiccũ aũt ſimpl'r erit qd̓ ꝑuat̃ hac vtraq humiditate. ꝓpter qd̓ manifeſtũ eſt: ꝙ hũidum ſm ſuperficiẽ erit humidi ſimpl'r: vel vt h alia littera ⁊ planius: vdum erit humidi: ſicut ēt ſiccu qd̓ eſt
Nõm oppoſitũ humidi: eſt ſicci primũ. i. reducitur in ꝑmũ ſiccum. ¶ Nõm aũt ꝙ eo ipſo ꝙ vdu opponit̃ ſicco: q: ſiccũ eſt propriũ oppoſitum humidi ſequitur ꝙ vdum ſit aliquo modo hũidum: ⁊ q: qd̓ eſt ſm quid ⁊ quodã modo: reducitur in id qd̓ eſt ſimpl'r. Jdeo bene dictum eſt ꝙ vdum reducitur in hũidũ: q: opponit̃ ſicco ꝑ nã humidi. ¶ Deinde cum dicit.

T.cō. ¶ Rurſum autem humidũ ⁊ coagulatũ ſil'r: ⁊ humidum qdem eſt qd̓ habet propriam humiditatẽ i ꝓfundo. ĩfuſum aũt qd̓ h alienã humiditatẽ i ꝓfundo. coagulatũ ãt qd̓ ꝑuatur hac. quapropter ⁊ hoꝝ erit. hoc qdẽ ſicci. hoc aũt humidi.

¶ Oſtendit hoc idem de ſicco ⁊ coagulato dicẽs. ꝙ humidum ⁊ coagulatũ ſimiliter opponunt̃: q: humidum eſt qd̓ habet ꝓpriã humiditatẽ in ꝓfundo. infuſum autẽ qd̓ h alienã hũiditatẽ in ꝓfundo. coagulatũ aũt qd̓ priuatur hac. ſ. humiditate in ꝓfundo. ergo coagulatũ opponitur humido per nã ſicci. nõ inq̃tũ ꝑticipat aliqd de humiditate ſicut vdum opponebat̃ ſicco ꝓut participat aliquid de humiditate. Quapropter ex his q̃ dc̃a ſunt p ꝙ hoꝝ B. ſ. coagulatũ erit ſicci. hoc. ſ. vdum erit
Nõm humidi. ¶ Notãdũ aũt ꝙ non ſolum vdum: ſed infuſum reducit̃ in hũidũ. tam enim infuſum q̃ vdum ſunt humida per accidẽs. hñt enim alienigenã humiditatẽ: ſed aliter ⁊ al'r: q: vdum h hmõi hũiditatẽ in ſuperficie. infuſum aũt in ꝓfundo. veꝝ q: vdum h hoc per accidens: cũ eſſe ꝑ accñs reducat̃ ad per ſe: tã vdũ q̃ ifuſum reducentur ad humidum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Manifeſtum igr̃ qm̃ omnes alie dr̃ie reducunt̃ ad ꝑmas quattuor. he aũt nõ amplius i miores. neq.n. cal'm qd̓ ſiccũ aut ꝙ humidũ. neq humidum qd̓ cal'm aut qd̓ fridum. neq fridũ qd̓ ſiccũ. neq ſubĩuicem. neq ſub calido ⁊ hũido ſunt. quapropter neceſſe quattuor eſſe has.

¶ Concludit ꝙ predicte quattuor dr̃ie. ſ. calidũ ⁊ frigidum hũidũ ⁊ ſiccũ nõ reducunt̃ in alias nec in ſeipſas ſed alie reducuntur in eas. Jdeo aut ꝙ oẽs aliene. i. oẽs alie dr̃ie reducunt̃ ad has dr̃ias primas. hoc ãt nõ amplius in minores. q: nec reducunt̃ i alias nec i ſeipſas. calidũ.n. non eſt qd̓ ſiccum: aut ꝙ humidum: q: actiuũ non eſt qd̓ paſſiuũ. neq humidũ qd̓ calidum aut fr̃m: q: paſſiuu non eſt qd̓ actiuũ. ſic etiam frigidũ: ⁊ ſiccũ nõ ſunt ſub ſeinuicem. q: actiuũ non eſt qd̓ paſſiuũ. nec econuerſo. nec ſunt ſub calido ⁊ humido. non ꝙ fridũ ſit ſub calido. ⁊ ſiccũ ſub humido. q: oppoſitũ nõ ē ſub oppoſito. Quapropter neceſſe eſt has q̃ttuor dr̃ias eẽ ꝑncipia trãſmutationũ ⁊ nõ plures ⁊ nec pauciores.

¶ Notandũ aũt ꝙ cũ fuerint aſſignate. 7. ꝯtrarietates Nõdũ qualitatũ tãgibiliũ ſolũ due ſunt ponẽde tãq̃ ꝑme differentie ⁊ tanq̃ ꝑncipia trãſmutationum. v. calidu ⁊ frigidũ: ⁊ hũidũ ⁊ ſiccũ: q: hec ſunt actiua ⁊ paſſiua: ⁊ nõ reducunt̃ in alias. Alie aũt. 5. ꝯ̃rietates nõ d̓bent dici talia ꝑncipia: q: nec ſunt actiua nec paſſiua. vt graue ⁊ leue. vel reducunt̃ in alias. vt ſubtile ⁊ groſſu. lubricum ⁊ aridũ. duꝝ ⁊ molle. aſperũ ⁊ lene. aſpeꝝ eni ⁊ lene reducunt̃ in humidũ ⁊ ſiccu. l ph̃s nõ reduxerit ea. lene enim reducit̃ in humidum. humida enim propter ſui fluxibilitatem hñt lenitatẽ in ꝑtibꝰ ⁊ in eis vna pars nõ ſupereminet alteri. ſicca.n. q: ſunt bene terminabilia termino ꝓprio poſſunt hẽre aſperitatem in ꝑtibus. ⁊ in eis vna pars põt alteri preeminere.

Q Uoniam aũt q̃ttuor elemẽta: eorũ aũt q̃ttuor ſex ꝯiugatões ſũt. ꝯtraria aũt nõ ĩnata ſunt ꝯiũgi. calidum.n. ⁊ fridũ eſſe ide: ⁊ rurſus humidũ ⁊ ſiccũ ipoſ'e. manifeſtũ aute qm̃ quattuor erũt elementoꝝ ꝯiugatiões: calidũ ⁊ ſiccũ: calidũ ⁊ hũidu. ⁊ rurſus fridum ⁊ humidum. ⁊ fridum ⁊ ſiccum. T.c.16. caput 3.

¶ Poſtq̃ ph̃s oſtendit quattuor eſſe qualitates ꝑmas actiuas ⁊ paſſiuas. Jn ꝑte iſta ex numero illaꝝ qualitatum ꝓbat nũeꝝ el'oꝝ. ¶ Ad cuius euidentiã notandum ꝙ ad trãſmutationẽ ⁊ ad gñationem ⁊ corruptionem non ſolum requiritur ꝙ el'm ſit actiuũ ⁊ paſſiuũ. Nõdũ ſed ēt ad hoc facit locꝰ. ⁊ ēt ordo ad hmõi q̃litates. nã ſm ꝙ el'm ē in alio ⁊ alio loco. ſic al'r ⁊ al'r ſe h ad generationẽ ⁊ corruptionẽ. ſic etiam ꝓut el'm h aliũ ordinem ad qualitates actiuas ⁊ paſſiuas. al'r ⁊ al'r ſe habet ad agẽdũ ⁊ patiẽdũ. ⁊ al'r ⁊ al'r trãſmutat ⁊ tranſmutat̃. Tria ergo facit: q: ꝑ ex nũero q̃litatũ actiuarũ ⁊ paſſiuaꝝ ꝓbat nũeꝝ el'oꝝ. 2° determiat d̓ loco eoꝝ. tertio oſtendit quẽ ordine hñt el'a ad q̃litates actiuas ⁊ paſſiuas. ſcd̓a ibi. (Entibus aũt quattuor.) 3a ibi. (Et T.c.22. tñ ſimpl'r.) Circa ꝑm duo facit: q: primo facit qd̓ dcm̃ ē. T.c.23. ſecundo oſtendit opiniones antiquorum aliquo modo ꝯcordare opinioni ſue. ſcd̓a ibi. (Omnes.n. qui ſimplicia.) Prima pars diuidit̃ in duas: q: ꝑmo ꝓpõit qd̓ in- T.c.17

tendit.ſcðo mãifeſtat ꝓpoſitũ ibi.(Et aſſecutũ ẽ hoc.)
Dicit ergo ꝙ ſunt quattuoꝛ elẽa.i.q̃ttuoꝛ ſt̃ q̃litates acti
ue ⁊ paſſiue.elẽm.n.quaſi idem ſonat qð ꝑncipiuꝫ.⁊ qꝛ
hmõi qualitates ꝑme hñt aliq̊ mõ rõnẽ ꝑncipij.vt oſtẽ
ſuꝫ eſt.iõ elẽa appellari pñt.Jſtaꝝ aũt quattuoꝛ q̃litatũ
ſiue iſtoꝝ ꝑncipioꝝ ſunt ſex ꝯiugatões.i.cõbinatiões.
qꝛ ſex modis cõbinare poſſumus:ſed due cõbinatiões
ſunt iutiles:qꝛ ꝯ̃ria non ſunt inata coniungi:qꝛ ipoſſe ẽ
idẽ coꝛpus eſſe calidum ⁊ frigidum.vel eſſe hũiduꝫ ⁊
ſiccũ.Manifeſtũ eſt ergo ꝙ poſſibiles ꝯiugatiões elẽo
rũ.i.qualitatũ pꝛimaꝝ erunt q̃ttuoꝛ. poterunt enim cõ
binari ⁊ ꝯiũgi.calẽm ⁊ ſiccũ.calẽm ⁊ hũidũ.⁊ frigiduꝫ
⁊ hũidũ.⁊ frigidũ ⁊ ſiccũ:⁊ qꝛ ſm numeꝝ haꝝ cõbi
nationũ eſt numerus ꝑmoꝝ coꝛpoꝝ:iõ contingit eſſe
quattuoꝛ pꝛima coꝛpoꝛa. ¶ Notandũ aũt ꝙ phs vtit̃
Nõndũ equiuoce noĩe elẽi.nã aliq̃n elẽa appellat pꝛima coꝛpoꝛa
vt ignẽ ⁊ hmõi que ſunt elẽa reſpectu mixtoꝝ q̃ cõſtãt
ex eis.aliq̃n ãt appellat elẽa q̃litates actiuas ⁊ paſſiuas
q̃ ſunt elẽa ⁊ ꝑncipia ꝑmoꝝ coꝛpoꝝ. nõ ſimplr̃ ⁊ abſo
lute.ſꝫ vt ſunt actiua ⁊ paſſiua adinuicẽ vt ſuperiꝰ dice
bat̃:⁊ ſic accipit elẽa hic.q̃ꝝ cõbinatiões ſũt ſex.q̃ttuoꝛ
poſſibiles ⁊ due ipoſſibiles. ¶ Notandũ etiam ꝙ ele
Nõndũ mentũ qðlibet:ſiue qðlibet ꝑmũ coꝛpus req̃rit duas ꝑ
mas q̃litates.⁊ qꝛ due pꝛime qualitates in eodẽ coꝛpe
nõ pñt ꝯiungi niſi quattuoꝛ modis.iõ ſunt q̃ttuoꝛ ꝑma
coꝛpoꝛa. ¶ Deinde cum dicit.

**¶ Et aſſecutũ eſt hoc ſm rõem ſimplici-
bus appentibꝰ coꝛpibꝰ.igni ⁊ aeri: ⁊ ter
re ⁊ aque.ignis enim calidus ⁊ ſiccꝰ. aer
ãt calidus ⁊ humidus.velut euapoꝛatio
n.aer.aq̃ ãt fr̃a ⁊ hũida.terra ãt fr̃a ⁊ ſic
ca:vt g̊ rõabilr̃ diſtribuãt̃ dr̃ie ꝑmis coꝛ
poꝛibꝰ:⁊ mlẽtituꝰ eoꝝ fit ſꝫ rõeꝫ q̃ttuoꝛ.**

¶ hic manifeſtat qð dixerat.dicens.ꝙ he.ſ. cõbinatio-
nes pꝛimaꝝ q̃litatũ ſm rõnẽ.i.rõnabilr̃ aſſecutũ ẽ his
que apparent ſimplicia coꝛpoꝛa.ſ.igni ⁊ aeri:aq̃ ⁊ ter-
re.Nã in his q̃ttuoꝛ coꝛpoꝛibus reperiunt̃ pꝛedicte q̃t
tuoꝛ cõbinationes.ignis enim eſt calidus ⁊ ſiccus.aer
calidus ⁊ humidus.Nã aer eſt velut euapoꝛatio q̃dã
que eſt calida ⁊ hũida.aqua eſt frigida ⁊ hũida. terra
frigida ⁊ ſicca.Ut ergo rõabilr̃ diſtribuant̃ pꝛime dr̃ie
pꝛimis coꝛpoꝛibus ſm rõnẽ fit multitudo eoꝝ.vꝫ. pꝛi-
moꝝ coꝛpoꝝ ſupple ſm multitudinẽ ꝑmaꝝ q̃litatuꝫ.
ſunt.n.quattuoꝛ ꝑma coꝛpoꝛa que ſunt q̃ttuoꝛ ꝑme q̃li
Nõndũ tates:⁊ ſunt eaꝝ q̃ttuoꝛ cõbinatões poſſibiles. ¶ No
tandum aũt ꝙ euapoꝛatio duplr̃ poteſt conſiderari:vl̃
quãtum ad id quod eſt:⁊ ſic eſt humida: vel quãtũ ad
caloꝛẽ icoꝛpoꝛatũ qui facit eã aſcendere: ⁊ ſic eſt calẽa.
frigida.n.ſm ꝙ hmõi nõ aſcẽdit.⁊ iõ cõiter põitur qð
euapoꝛatio a mã hꝫ humiditatẽ:ſed ab efficiente.i.a ſo
le.⁊ a ſupceleſtibus coꝛpoꝛibus hꝫ caloꝛẽ icoꝛpoꝛatũ.
Jõ dcm̃ eſt ꝙ aer eſt calidus ⁊ hũidus: qꝛ eſt q̃ſi eua-
Nõndũ poꝛatio quedã. ¶ Notandũ ẽt phm hic quaſi ſuppõe
re ꝙ ad qðlꝫ elẽm req̃rit̃ cõbinatio duaꝝ qualitatuꝫ: ⁊
ex numero taliũ cõbinationũ arguit numeꝝ elẽoꝝ:qui
dictuꝫ q̊ daꝫ aũt volentes hmõi rõnẽ aſſignare dixerũt hoc eẽ:
rundam qꝛ oꝫ actiuũ hr̃e ſuũ ꝓpꝛiũ ſubm̃. ꝓpꝛiũ ãt ſubꝫ ſummi
calidi nõ põt eſſe humidũ:qꝛ calẽm in ſummo facit eua
poꝛare humidũ.ignis g̊ hꝫ duas q̃litates:qꝛ eſt calẽus
⁊ ſiccus:ſed calẽm cũ tẽperamento fundat̃ in humido.
ideo aer eſt calidus ⁊ humidus.ſic etiam frigidũ cum
temperamento fundat̃ in humido:vt frigiduꝫ aqueum
frigidum aũt cũ exceſſu expellit humidũ: vt friduꝫ ter
re.Jõ oꝫ elẽm hr̃e duas qualitates ꝑmas ſꝫ ꝙ vna ſeq

tur ad aliã ⁊ hꝫ oꝛdinẽ ad eã.Sed hoc duplr̃ nõ videt̃
bene dictũ.Pꝛimo qꝛ ꝑ acciñs videt̃ ire ad mentẽ phi. ꝯ dcm
phs.n.intendit de elẽis ⁊ de numero eoꝝ vt trãſmutãt ꝑ
ſe adinuicẽ ⁊ ſunt actiua ⁊ paſſiua. ideo ex ipſa actiõe
⁊ paſſione magis q̃ꝫ ex oꝛdine qualitatũ dꝫ ſumi ꝑdi-
cta rõ.Amplius ſuppõebat̃ in illa rõe ꝙ idẽ ſubm̃ ha- 2
beret frigidũ in ſũmo. ⁊ calidũ in ſũmo.vt calẽꝫ ignis:
⁊ frigidũ terre:que dicebãt eſſe talia in ſũmo ponebãt
fundari in ſicco.hoc aũt videt̃ ipſis apparẽtibus repu- 2.a.26
gnare:qꝛ ſubiecta ꝓpꝛia non pñt eſſe eadẽ ꝯ̃rioꝝ maxi
me ſi accipiant̃ in ſua excellẽtia. cũ actus actiuoꝝ ſint ꝑ
in patiente ⁊ diſpoſito.Poſſumꝰ g̊ vtroq; modo aſſig-
re rationẽ:q̃re ad vnũ elẽm cõcurrunt due qualitates.ꝑ
ma erat ex ipſa actione ⁊ paſſione. Nam quecũq; trãſ
mutantur adinuicẽ ſunt ſimul actiua ⁊ paſſiua.vt ꝓba
tum fuit ſupꝛa.caº.de mixtiõe.⁊ ẽt in caº.de tactu ⁊ de
actione.Si ergo hic arguit̃ de elẽis vt ſunt trãſmutata
oꝫ agere de eis vt actiua ⁊ paſſiua.cuilibꝫ g̊ elẽoꝝ dabi
mus duas q̃litates.vnã actiuã ⁊ aliã paſſiuã:qð cõcoꝛ
dat apparentibꝰ.Nã in igne q̃litas actiua eſt caloꝛ.paſ
ſiua ſiccũ.Jn aere paſſiua q̃litas eſt humidũ.actiua ca
lidũ:⁊ ſic de alijs.nullũ eſt enĩ elemẽtũ qð non habeat
vnam qualitatẽ actiuã.⁊ aliã paſſiuã.⁊ hoc mõ vr̃ ire
ad mentẽ phi.poſſumus tñ ſi volumꝰ ex oꝛdine ipſarũ 2
qualitatũ oſtendere quõ ad qðlꝫ elẽm ꝯcurrunt due q̃li
tates:tenebimꝰ tñ modũ aliũ a mõ ꝑdcõ. nõ.n.dicemꝰ
ꝙ terra ſit frigida in ſũmo:ſed ꝙ aqua.quo poſito ð le
ui pꝫ dicta cõbinatio.Nã ignis qui eſt calidus in ſum
mo de neceſſitate fundat̃ in ſicco:qꝛ ſũma caliditas fa
cit euapoꝛare hũidũ.aqua aũt que eſt frigida in ſũmo
q̃ſi ei oppoſita req̃rit oppoſitũ ſuſceptiuũ: iõ frigidum
aque fundat̃ in humido:aer aũt qui hꝫ calidũ cũ tẽpa-
mento fundatur in humido.frigidum aũt terre oppoᵐ
fundat̃ in ſicco ita ꝙ calẽm in ſũmo nõ cõpatit̃ ſecũ hu
midũ.ſed calẽm cũ tẽpamento.⁊ frigidum in ſũmo nõ
cõpatit̃ ſecũ ſiccũ:ſed frigidũ cũ tẽpamento:q̃re auteꝫ
terra nõ eſt frigida in ſũmo:cũ ſũme diſtet a celo infra
patebit. ¶ Deinde cum dicit. T.cõ

**¶ Omnes enim q̃dẽ qui ſimplicia coꝛpo 17.
ra elemẽta faciũt. hi q̃dẽ vnũ.hi ãt duo.
hi aũt tria hi autem quattuoꝛ faciunt.**

¶ Adducit opiniones antiquoꝝ ad ꝯfirmandũ verita
tem ꝑdictaꝫ.⁊ duo facit:qꝛ ꝑmo narrat antiq̊ꝝ opinio
nes.ſcðo exeq̃t̃ de eis ibi.(Quecũq; quidem.)Dicit er
go ꝙ nõ ẽ ponẽdũ plura elẽa q̃ꝫ q̃ttuoꝛ:quod pꝫ ex di-
ctis antiquoꝝ.Nã qui faciũt coꝛpoꝛa ſimplicia eẽ elẽa.
hi faciũt vnũ tale coꝛpꝰ.hi ãt duo.hi tria.hi q̃ttuoꝛ.nũe
rũ ãt q̃ternariũ nullus exceſſit. ¶ Deinde cum dicit.

**¶ Quicũq; q̃dẽ igt̃ vnũ dicũt ſolũ.Dei-
de denſitate ⁊ raritate alia generãt. his
cõtingit duo facere ꝑncipia.⁊ raꝝ ⁊ dẽ-
ſum.aut calidũ ⁊ fr̃m:hec enim actiua.
vnum autem ſupponitur quemadmo-
dum materia.**

¶ Quia fecerat mentionẽ de opinionibus antiq̊ꝝ exe-
quit̃ de eis: ⁊ duo facit.qꝛ ꝑ exequit̃ de facientibꝰ vnuꝫ
elẽm:ſcðo de faciẽtibꝰ plura.ibi.(Qui ãt mox duo.)Di- T.cõ
cit g̊.q̃cũq; dicunt vnũ ſolum eſſe elẽm. addunt illi elẽo 18.
mãli alia ꝑncipia foꝛmalia ⁊ actiua:iõ ait ꝙ deinde ex
illo ꝑncipio mãli per raritatẽ ⁊ dẽſitatẽ gñant̃ alia.cõ
tingit ãt his facere duo ꝑncipia foꝛmalia.vt raꝝ ⁊ dẽ-
ſum.calẽm ⁊ fridum.hec.n.ſunt pꝛincipia actiua ⁊ vnũ
ſupponit̃ eis tanq̃ꝫ mã. ¶ Deinde cum dicit

Qui aũt

T.cõ. 18. ¶ Qui ãt mox duo faciũt. vt pmenides ignẽ ⁊ terrã. mediã mixturã faciũt hoꝝ. puta aerem ⁊ aquam.

¶ Exequitur de ponẽtibus plura. ⁊ tria fac̃ ſ̃z ꝙ hi tripliciter diuerſificati fuerunt. ꝑ ergo exequit̃ de facientibus duo principia: ſcḋo de facientibus tria. 3°. de faciẽtibus quattuoꝛ. ſcḋa ibi. (Similiter aũt ⁊ quidẽ.) 3ª ibi. T.cõ. 19. (Quidã ⁊ mox.) Dicit ꝙ qui mox. i. ſtatim faciũt duo ꝑ̇ncipia vt pmenides ⁊ meliſſ. qui ponũt ignẽ ⁊ terraȝ faciunt mediã mixturã hoꝝ: puta aerẽ ⁊ aquaȝ q̃ ſunt media iter ignẽ ⁊ terrã. dicũt eẽ mixturã terre ⁊ igniſ. ¶ Deinde cum dicit.

T.cõ. 19. ¶ Silr̃ aũt ⁊ q tria dicunt: queẽadmodũ Plato in diuiſionibus. mediũ. n. mixturã facit. ⁊ fere eadẽ dicũt ⁊ q duo ⁊ qui tria dicunt. pꝛeterq̃ꝫ ꝙ hi qdẽ ĩcidunt in duo media. hi aũt vnũ ſolũ faciunt.

¶ Exequitur de ponentibus tria. dicẽs ꝙ ſilr̃ quidã dicunt eſſe tria ꝑ̇ncipia. queẽadmodũ Plato in diuiſionibus: ideſt in tractatu de diuiſione pꝛincipioꝛum poſuit tria ꝑ̇ncipia. ſ. magnum paruum: ⁊ ideam autem ponebat mediũ iter magnũ ⁊ paruũ: qꝛ ĩfluebat in mãȝ magis ⁊ minus diſpoſitam. hmõi ideã dicebat eſſe mixturam: qꝛ influebat foꝛmaȝ ⁊ mãm que ãmiſcebat̃ ei. vel poſſumus dicere ⁊ foꝛte meli⁹ ꝙ Plato poſuit duo ꝑ̇ncipia mãlia. ſ. magnũ ⁊ paruũ. poſuit tñ nihilomin⁹ tertiũ ꝑ̇ncipiũ mãle qḋ erat quaſi mediũ ⁊ mixtũ ex his: qꝛ ſicut ponebat magnũ ⁊ pũũ ⁊ vnũ diſpoſitũ. ita ponebat eã diſpoſitã medio modo. ⁊ id mediũ dixit quaſi mixturã magni ⁊ parui: qꝛ illo medio reſeruabat̃ magnum ⁊ pũũ ſicut in medio reſeruant̃ extrema. Addit ꝙ fere eadẽ dicunt qui dicunt duo el̃a ⁊ qui tria. vtriqꝫ enim hoꝝ ponũt extrema ⁊ mediũ ſed differẽter. qꝛ hi qui ponũt duo el̃a incidũt. i. ſecãt ⁊ diuidũt vt hꝫ alia lr̃a mediũ in duo: vt pꝫ de pōne pmenidis: qui ponẽdo ꝑ̇ncipia duo. ſ. ignẽ ⁊ terrã ponũt duo media inter ea. aerẽ ⁊ aquã. hi ãt. ſ. antiq qui ponũt tria ꝑ̇ncipia faciũt vnũ ſolũ me^m. vt pꝫ in ſol̃one Platõis. ¶ Deinde cum dic̃.

¶ Quidã ãt ⁊ mox q̃ttuoꝛ dicũt. vt Empedocles. ꝯgregat aũt ⁊ hec ĩ duo. igni enim oĩa alia contra ponit.

¶ Determĩat de poſitione Empedoclis qui ponebat q̃ttuoꝛ el̃a. ⁊ duo facit: qꝛ ꝑ̇mo ponit pōnẽ eius. ſcḋo oſtẽdit qũo ex dcĩs ꝑ̇ncipijs ſaluabat generationẽ reꝝ ibi. (Non eſt aũt.) Dicit ergo ꝙ quidã mox dicũt eẽ quat-
T.cõ. 20. tuoꝛ ꝑ̇ncipia. vt empedocles. ⁊ hec q̃ttuoꝛ ꝑ̇ncipia congregat in duo ꝯ̃ria. qꝛ igni oĩa alia cõtraponit. ¶ No-
Nõn^m tanduȝ aũt ꝙ qꝛ ignis erat valde actiuus ne vniuerſuȝ cito coꝛrũperet̃ poſuit oĩa alia el̃a hr̃e amiciciã adiuicẽ ⁊ opponi igni. poſuit g̃ q̃ttuoꝛ ꝑ̇ncipia: ſed iter ea erat ſolum vna contrarietas. ¶ Deide cũ dicit.

T.cõ. 20. Nõ ẽ ãt ignis ⁊ aer ⁊ vnũqḋqꝫ ꝑ̃dcõrũ ſimplex ſꝫ mixtũ. ſimpli^a ãt talia qdẽ ſũt. ñ tñ eadẽ. v̇. g. qḋ qdẽ igr̃ igni ſil̃e igneũ nõ ignis. ⁊ qḋ aeri aereũ. ſilr̃ ãt ⁊ ĩ alijs.

T.cõ. 21. ¶ Ignis ãt ẽ ſupabũdãtia caliditat̃ queẽadmodũ ⁊ glacies fr̃itatis. Coagulatio qdẽ ⁊ arſio ſupabũdãtie q̃dã ſt̃. hec qdẽ fr̃itatis. hec ãt cal̃itatis. ſi igr̃ eſt glacies coagl̃atio fr̃i ⁊ hũidi: ignis erit arſio cal̃i ⁊ ſicci. iḋ nil̃ ex glacie gñat̃ neqꝫ ex igne.

¶ Oſtendit qũo ſ̃m Empedo. ex talib⁹ el̃is fiebat gñõ. Ponebat eni ꝙ vnũqḋqꝫ el̃oꝝ iueniebat̃ eẽ dupl̃r. vꝫ. ſ̃m eſſe puꝝ ⁊ ſ̃m eſſe mixtum. Dicebat enim ꝙ ignis ⁊ aer ⁊ vnũqḋqꝫ el̃oꝝ non eſt ſimplex vl̃r. ſed põt eſſe mixtũ: ⁊ ponebat ꝙ ſimplicia el̃a ſunt talia. i. ſunt ſil̃ia mixtis el̃is. nõ tñ ſunt eadẽ eis. v̇. g. ſil̃e igni dicebat eẽ igneũ ⁊ nõ ignis. ⁊ ſil̃e aeri dicebat eſſe aerem. i. aereũ vt hꝫ alia lr̃a. ſilr̃ aũt ⁊ ĩ alijs: qꝛ ſil̃e aq̃ dicebat̃ aq̃uȝ. ⁊ terre terreũ. Ignis aũt purus ſ̃m ipſum eſt ſupabundantia cal̃itatis. ſicut glacies fr̃iditatis. naȝ ſic̃ glacies dr̃ coagulatio ſic ignis dicet̃ arſio. qꝛ talia ſunt q̃dã ſuperabundantia. Nam h̃. ſ. coagulatio eſt ſuperabundãtia frigiditatis. hec. ſ. arſio ſupabundãtia caliditatis. ꝓpter qḋ ſi glacies eſt coagl̃atio humidi ⁊ frigidi: ignis erit arſio calidi ⁊ ſicci. Cum ergo diſtingueret Empedocles ſic el̃a ponebat hoc modo fieri gñonẽ ex eis: qꝛ ex el̃is puris denominantibus ſupabũdãtiã nihil põebat generari. Dicebat eni ꝙ nihil gñat̃ neqꝫ ex glacie: neqꝫ ex igne: ſed ſupple fit generatio ex mixtis el̃is.

¶ Notandũ aũt opiniones antiquoꝝ ꝯcoꝛdare cũ opinionibus Ari. q̃ꝫtũ ad tria. Pꝛimo qꝛ oẽs poſuerũt plura ꝑ̇ncipia: ſed aliq poſuerũt illa plura eſſe mãlia: aliq vero poſuerũt vnũ mãle ⁊ addiderũt illi mãli plura ꝑ̇ncipia actiua ⁊ foꝛmalia. vt ſi ponebãt illḋ mãle ꝑ̇n^m aerem per caliditatẽ ⁊ frigiditatẽ. vel per raritatẽ ⁊ denſitatẽ gñabãt alia. vt aer calefactus ⁊ rarefactus inter ea fiebat ignis. ⁊ denſatus ⁊ ĩfrigidat⁹ fiebat aq̃. Scḋo ꝯueniebãt cũ ph̃o: qꝛ ponentes plura ꝑ̇n^a poſuerũt aliquã ꝯ̃rietatẽ inter ea. Tertio ꝯueniunt cum eo: qꝛ loq̃ndo de ſimplicibus coꝛpoꝛibus nõ exceſſerunt nũerum quaternarium. ¶ Deinde cũ dic̃. Nõndũ ꝑ̇ 2 3

¶ Entibus ãt q̃ttuoꝛ ſimplicib⁹ coꝛpoꝛi- T.c.22.
b⁹ duoꝝ vtriqꝫ ꝑ̇moꝝ eẽ vnũqḋqꝫ ignis qdẽ ⁊ aer ei⁹ q ad terminũ fert̃: aq̃ aũt ⁊ terra eius q ad mediũ ⁊ extrema qdem ſincera ignis: ⁊ terra: media ãt mixta magiſ aq̃ ⁊ aer: ⁊ vtraqꝫ vtriſqꝫ ꝯtraria. igni qdẽ. n. ẽ ꝯtrariũ aq̃: aeri ãt terra. hec eni ex ꝯtrarijs paſſionibus ꝯſtituta ſunt.

¶ Determinat de loco el̃oꝝ. dicens ꝙ entib⁹ q̃ttuoꝛ coꝛpoꝛibus ſimplicibus. vnũqḋqꝫ duoꝝ ꝑ̇moꝝ coꝛpoꝛum eſt locus vtriqꝫ. i. alijs duobus coꝛpoꝛibus. Nã ignis ẽ locus aeris: ⁊ aqua ẽ loc⁹ terre. iḋ ignis ⁊ aer hñt vnaȝ dr̃iam loci vt eius loci qui ad terram ſurſum fert̃. terra qdẽ ⁊ aq̃ ferunt̃ ad mediũ deoꝛſum: lꝫ ergo ſint quattuoꝛ coꝛpoꝛa. cõpetunt tñ eis due dr̃ie locoꝝ ſurſum ⁊ deoꝛſum: ⁊ ſ̃m has dr̃ias ſaluam⁹ in eis gñonẽ ⁊ coꝛruptionẽ: qꝛ quãtũ gñans dat el̃o de foꝛma. tñ dat ei ḋ loco. ¶ Aduertendũ tñ ꝙ lꝫ q̃ttuoꝛ el̃is ḋmus duas differentias ſurſum ⁊ deoꝛſum. non damus eaſ eis vnifoꝛmiter: ſꝫ extrema. vt ignis ⁊ terra hñt has dr̃ias ſinceras. i. puras. media ãt vt aqua ⁊ aer hñt ea mag̃ mixta: ⁊ ſubdit ꝙ h̃ media. ſ. aq̃ ⁊ aer ſunt in ꝯtraria. i. hñt diſpōnẽ ꝯ̃riã ad extrema. vꝫ. ad ignẽ ⁊ terrã. Naȝ igni ꝯ̃rium eſt aqua: aeri autem terra. ſunt eniȝ hec ꝯſtituta ex ꝯ̃rijs paſſionib⁹: vt pꝫ intuenti. ¶ Notandum ãt ꝙ duobus el̃is damus vnũ locũ: vt igni ⁊ aeri ſurſuȝ. terre aũt ⁊ aque deoꝛſum. Aer enim dr̃ eſſe ſurſuȝ. nõ ꝙ ſit ſurſum ſimpl̃r: ſed qꝛ reſpectiue ẽ magis ſurſũ. ẽ. n. deoꝛſum reſpectu vnius: vt rõne ignis: ſed eſt ſurſuȝ r^u Nõndũ 8. ph. 32. 4. c. 25. Nõndũ

duoꝝ: ⁊ eſt ſurſum rᵒ vnius. ¶ Deinde cum dicit

T.c.23. ¶ **Sed tñ ſimplr̄ q̄ttuoꝛ entia. vni⁹ vnūquodqꝫ eſt. terra qdē. n. ſicci magis q̄ꝫ fridi aq̄ aūt frigidi magis q̄ꝫ humidi. aer aūt humidi magis q̄ꝫ calidi. ignis aūt calidi magis q̄ꝫ ſicci.**

¶ Determinat de oꝛdine hoꝝ el'oꝝ ad ſuas q̄litates. dicens ꝙ cuꝫ el'a ſint ſimplr̄ q̄ttuoꝛ entia hn̄tia binas ⁊ binas q̄litates. vnūquodqꝫ tñ el'oꝝ eſt magis vni⁹ q̄litatꝭ q̄ꝫ alteri⁹: vt terra eſt magis ſicci q̄ꝫ frigidi: aq̄ magꝭ fri
Nōndū gidi q̄ꝫ humidi. aer magis hūidi q̄ꝫ calidi. ignis magis calidi q̄ꝫ ſicci. ¶ Nōndū aūt ꝙ el'm ꝓut hꝫ magꝭ ⁊ minus oꝛdinē ad aliā ⁊ aliā q̄litatē: eſt magis ⁊ min⁹ actiuū ⁊ paſſiuū: vt ignis eſt maxime actiuus: qꝛ hꝫ magꝭ oꝛdinē ad qualitatē magis actiuā: vt ad calidū: aq̄ aūt eſt ſubactiua: qꝛ hꝫ magis oꝛdinē ad qualitatē ſubactiuam: vt ad frigidū: aer aūt eſt maxime paſſiuus: qꝛ habet oꝛdinē ad qualitatē maxime paſſiuā. vt ad hūiduꝫ. terra v̊o eſt ſub paſſiua: vt ad ſiccum.

Dubiuz **Dubitaret** forte aliquis vtꝝ ſic ſe hēbāt el'a ad ſuas q̄litates vt phs ait. Nam ſi de igne nō eſt dubiū ipſum eſſe ſūme cal'm. ⁊ de aere ꝙ ſit primo hūidū. de terra tñ ⁊ aq̄ dubiū eſt. videt̄. n. ꝙ aqua nō d̄beat poni ṗmo frigida: ſed terra: cū magꝭ diſtet a celo q̄ꝫ aqua. Jō dixerunt aliqui ꝙ cum dicim⁹ ignē eſſe ṗmo calidū: ⁊ aquā eē ṗmo frigidam li. ṗmo nō denotat oꝛdinē el'oꝝ: ſꝫ qualitatū. Non. n. eſt ſenſus ꝙ aqua ſit primo frigida: qꝛ eſt frigidioꝛ ceteris el'iſ: ſꝫ ſenſus eſt aquā eſſe ṗmo frigidā: qꝛ cū ſit frigida ⁊ humida per prius ei cōpetit frigiditas q̄ꝫ hūiditas. voluūt eniꝫ iſti eſſentialr̄ terrā frigidioꝛē eſſe aqua: qđ ꝓbāt ꝑ
ↄ op. 2.g.23. celeſtē diſtātiā. Sed iſtud nō videt̄ poſſe ſtare. ſꝫm eniꝫ ſniam phi ille q̄ttuoꝛ q̄litates vident̄ ↄſtituere nūeruꝫ q̄ttuoꝛ ṗmoꝝ coꝛpoꝝ. qđ nō eſſet niſi cuilꝫ el'oꝝ cōpe
T.c.4. teret aliqua iſtaꝝ qualitatū ṗmo: ſed ꝙ eſt ṗmo tale ē maxime tale. vt initit̄ ſc̄do meta. Jgnis enim eſt maxime calidus: qꝛ eſt primo calidus: aqua ergo erit maxi
2m me frigida: qꝛ eſt primo frigida. erit ergo omnibus frigidioꝛ. Ampli⁹ qđ plus ſtringit ē qꝛ hec pō videt̄ tollere mixtionē. qꝛ. n. ignis eſt ṗmo calidus. qđcūqꝫ mixtū eſt calidū eſt tale ꝑ nām ignis. niſi. n. mixta ꝑticiparent nām ignis calida eſſe nō poſſent: ⁊ ſic̄ ꝑticipant mixta nām ignis qꝛ cal'a: ſic ꝑticipāt nām aeris: qꝛ humida: ⁊ iſto mō oīa calida reſeruant̄ i mixto: qꝛ mixta ꝑticipāt aliquo mō v̊tutes ⁊ qualitates omniuꝫ el'oꝝ. niſi ergo aliqua qualitas cōpeteret el'o ṗmo ⁊ per ſe. ita ꝙ oīb⁹ alījs el'is cōpeteret per ipſam: nō poſſꝫ ſaluari quō el'a oīa ↄcurrūt ad cōpōnē cuiuſlꝫ mixti. Cū ḡ aq̄ nō poſſit cōpetere hūiditas ṗ: cū cōpetat aeri: cōpeteret ei ṗmo frigiditas. erit ḡ aq̄ frigida primo nō ſoluꝫ ex oꝛdine q̄litatū. vt ꝙ ſit ṗmo frigida q̄ꝫ humida: ſed ēt ex oꝛdine ſubiectoꝝ: qꝛ aqua eſt frigidioꝛ oībus alījs. ¶ Ampli⁹
3m ſi aſſignaremus ſolū ṗmo ex oꝛdine qualitatū iremus extra mentē phi. poſſet. n. vna ⁊ eadē q̄litas ineſſe primo pluribus el'is: vt ſi aer eſſet primo humidus. nō reſpectu alioꝝ el'oꝝ: ſed ſolū diceret̄ ṗmo tale reſpcū caloꝛis: qꝛ magis eſſet humidus q̄ꝫ calidus. non eēt incōueniens aliud el'm eē ṗmo hūidū reſpectu alteri⁹ qualitatis: nō igitur eēt numerus el'oꝝ ſꝫ numeꝝ quattuoꝛ qualitatū ſi poſſent eſſe plura el'a q̄ꝫ qualitates: cū vna qualitas pluribus el'is poſſet ṗmo cōpetere. Si igitur via phi neceſſitatē habere dꝫ: oꝫ ꝙ ṗmo dicat exceſſuꝫ reſpectu oīuꝫ alioꝝ el'oꝝ. vt aer eſt hūidus primo. i. eſt humidioꝛ ceteris elemētis: iō nullū aliđ el'm poterit eē humidū primo. imo ſemper vna q̄litas erit vnius el'i ṗ
ↄgrue. ergo ſꝫ numerū ṗmaꝝ qualitatū erit numerus Nōnm
ṗmoꝝ coꝛpoꝝ. ¶ Notandū ꝙ qđlibet el'm hꝫ vnā q̄litatē ṗmo. nō ſolū ex oꝛdine qualitatū: vt ꝙ ei magis cōueniat vna qualitas q̄ꝫ alia: ſed ēt oꝛdine ſubiectoꝝ: qꝛ el'ꝫ illud cui ↄuenit aliqua qualitas primo ↄuenit ei magis ⁊ ꝑfectius q̄ꝫ alījs el'is. imo mixta ⁊ el'ata ex hꝫ ꝑticipāt ṗmas q̄litates. qꝛ participāt nām illoꝝ el'oꝝ: qbus ṗmo cōpetūt q̄litates ille. Utꝝ āt vnū el'm ꝑticipet aliđ. vt vtrū aer dicat̄ calidus: qꝛ ꝑticipat nāꝫ ignis infra dicet̄. ad pn̄s aūt ſufficit ſcire ꝙ ignis ē ṗ calidꝰ reſpectu aeris ⁊ reſpectu alioꝝ el'oꝝ: qꝛ eſt magis calidus oībus el'is: ⁊ qđ dcm̄ eſt de igne reſpectu caliditatis intelligendū eſt de oībus el'is reſpectu q̄litatū que cōpetunt eis ṗmo: ſed ſi ſic dicim⁹ ꝙ credim⁹ bn̄ dictū: qꝛ ſic ponēdo ponim⁹ aquā frigidioꝛē terra. reſtat nob̄ dare modū ⁊ viā quō hꝫ ſit poſſibile: cū terra remotioꝛ
ſit a celo q̄ꝫ aqua. ¶ Jō notādū ꝙ poſſum⁹ diſtiguere Nōnm
duplicē caloꝛē. el'arē. ſ. ⁊ celeſtē. hos aūt duos caloꝛes
differre ⁊ nō eſſe eiuſdē rōnis ꝓbat Cōmentatoꝛ in. 12. Com.
meta. ⁊ adducit ad hoc auctoꝛitatē phi in li. de aīalib⁹ 18.
dicens. ꝙ iſte caloꝛ celeſtis receptus in ſeminibus figurat mēbꝛa ⁊ foꝛmat. caloꝛ āt el'aris deſiccat ⁊ attenuat. ṗterea vt ait. caloꝛ celeſtis generat aīalia. el'arꝭ v̊o coꝛrūpit ⁊ deſtruit: ⁊ iō ſc̄dit ꝙ hō gn̄atur ab hoīe ⁊ a ſole: qꝛ caloꝛ ille in cui⁹ v̊tute mēbꝛa foꝛmant̄ ⁊ figurātur v̊tute ſolis efficit̄. Sicut ergo due q̄litates vt caloꝛ ⁊ ſapoꝛ ſunt in eodē pomo: qꝛ he due qualitates nō ſt̄ eiuſdē rōnis: ſic in eodē igne pn̄t eſſe duo caloꝛes. igneus. ſ. ⁊ celeſtis cū hmōi caloꝛes eiuſdē rōis nō ſint. Jgnis n. cū hꝫ caloꝛē ↄn̄tē ſpēm ⁊ nām ꝓpꝛiā. hꝫ. n. caloꝛē qui acqrit̄ ex motu celi: ⁊ ſicut diſtinguim⁹ duplicē caloꝛē: ſic diſtinguere poſſum⁹ duplicē frigiditatē. el'arē ⁊ celeſtē: vt dicam⁹ aliq̄ hr̄e celeſtē frigiditatē: qꝛ modice ꝑticipāt de celeſti caloꝛe: ⁊ inquantū priuant̄ a tali calido īducunt rōnē oppoſitā ⁊ ꝑiter quodāmō ſ̄ frigida. Dicamus ergo aquā eē frigidioꝛē terra quātū ad frigiditatē el'arem ⁊ ſequentē ſpēm in nām ꝓpꝛiā. ſiue q̄ꝫtum ad frigiditatē de qua loquimur. terra tñ ē frigidioꝛ aq̄. qꝛ magis ṗuatur caloꝛe celeſti. non eſt ḡ ſil'e de caloꝛe ignis rōne aeris: ⁊ de frigiditate terre reſpectu aq̄. Eſt n. ignis calidioꝛ aere duplici caloꝛe: el'ari ⁊ celeſti. el'ari qdē: qꝛ talis caloꝛ ṗ cōpetit igni. celeſti v̊o: qꝛ ignis ē
celo ꝓpigoꝛ: aq̄ v̊o fridioꝛ ē terra fridi^te el'ari. terra v̊o Nōnm
frigidioꝛ eſt aqua: qꝛ plus ṗuat̄ caloꝛe celeſti. ¶ Notādum ēt ꝙ cognita vna q̄litate ṗmo ↄueniēte alicui el'o qualitates alias ṗ ↄueniētes el'is alījs ſtatim ↄtigit cognoſcere: vt ſi ſcim⁹ que qualitas cōpetit ṗmo aeri. Cū enim aer ſit calidus ⁊ hūidus. caliditas nō ↄtigit ei ṗ. qꝛ poſita ē hic ↄuenire ṗ igni. ↄuēiet ḡ ei ṗ hūiditas. q̄ ſcito ſcimus que qualitas cōueniat ṗ aque. Nā nō humiditas cū hec cōueniat ṗmo aeri. frigiditas ḡ ṗmo ei ↄueniet. ſic ēt cū terra ſit frigida ⁊ ſicca. ſcire poſſum⁹ ꝙ friditas nō ↄueniet ṗ terre: qꝛ ↄuenit aq̄. erit ḡ terra ṗ ſicca. cognita ḡ ṗma q̄litate vnius el'i alioꝝ qualitates ṗmas ↄuenit cognoſcere: qđ declarare volebam⁹. copt

4 **Quoniā aūt determinatū eſt pri⁹** T.cō.
ꝙ eſt ſimplicibus coꝛꝑibus ex in 24.
uicē gn̄o. ſimul āt ſꝫm ſenſuꝫ vidētur generata. nō. n. eſſet alteratio: ſecundum tactus enim paſſiones alteratio ē: dicēdū qs modus adiuicē trāſmutationis. vtꝝ omne ex omni generari poſſibi

le. aut

le:aut hoc qdē poſſibile. hoc āt impoſe.

¶ Quia el'a ſe trāſmutāt adinuicē:q2 hn̄t alias τ alias q̄litates:τ q2 alr̄ τ alr̄ ordinanť ad qualitates illas τ q2 hn̄t alias τ alias oñias locoꝝ.Jō poſtq̄ȝ determinatū eſt de qualitatib'eloꝝ:τ oſtenſum eſt q̄uō differenter el'a ordinātur in ſuis locis.τ dcm̄ eſt quē ordinē habent el'a ad ſuas q̄litates:q2 per talia eſt trāſmutatio i el'is.ideo hic determinať de trāſmutatiōe eloꝝ. τ oſtēditur q̄uō el'a gn̄anť τ corrūpūť adiuicē.Circa qō phs duo facit:q2 p̄mo ptinuat ſe ad dicenda.ſcd̄o exeqť de itēto ibi.(Q.m̄ qdē igr.)Dicit ergo. determinatū eſt pri us.ſ.in li.celi τ mundi.q̄ gn̄o eſt ſimplicibus corpib' ex inuicē.ſil'r ēt τ ſm ſenſuȝ videntur hec el'a gn̄ata ex inuicē.nō.n.eēt alteratio eloꝝ niſi poſſet eſſe coꝝ gn̄atio.alteratio.n.eſt ſm paſſiones tactus.paſſio aūt tāgibilis magis facta abǵcit a ſuba.notū ergo eſt gn̄ationē eſſe poſſibilē.poſtq̄ȝ ad ſenſum el'a videm'alterari ſcd̄ȝ tangibiles q̄litates.ſuppoſita ergo eoꝝ trāſmutatione dicam quis eſt modus tranſmutationis eloꝝ adiuicē. vtꝝ oē ſit poſe gn̄ari ex oī.aut hoc eſt poſſibile. hoc āt impoſſibile.ita q̄ non quodlibet elꝫ generatur ex quolibet.¶ Deide cū dicit.

¶ Quoniam quidem igitur oia inata ſūt adinuicem tranſmutari manifeſtuȝ eſt.

¶ Exequitur de intento τ duo facit. Nam p̄mo oſtēdit el'a eē generabilia adiuicē.ſcd̄o reprehēdit Empedocleȝ qui hoc negauit ibi.(Admirabiť aūt aliqs dicēs.)
T.cō. 29. Jn prima parte intendit talem rōnē.Jgnis terra aqua τ aer gn̄anť τ corrūpunť adinuicē:ſed hec ſunt prima corpora τ el'a.ergo eloꝝ eſt adinuicem gn̄o.Jn hac āt rōne ſic pcedit:q2 p̄mo oſtendit ignē aquā aereȝ τ terrā adinuicē gn̄ari:ſcd̄o pbat talia corpora eſſe p̄ma: τ el'a.ita q̄ vnū non eſt elm̄ reſpectu alteri':ſed oia d̄bēt dici p̄ma el'a.ſcd̄a ibi.(Sȝ tn̄ adhuc.)Circa p̄muȝ duo
T.cō. 31. facit:q2 p̄mo pbat qōlȝ tale corpus gn̄ari ex qōlȝ. ſcd̄o dat modū gn̄onis eoꝝ ibi.(Differt aūt τ in citi'.)Circa p̄mū tria facit:q2 p̄mo premittit qō intendit. ſcd̄o pbat ppōm.tertio pcludit itentū.ſcd̄a ibi.(Gn̄atio ideȝ.)
T.cō. 25. 3ª ibi.(Quapropter vlr.)Dicit ergo manifeſtum eſſe q̄ oia alia talia corpora innata ſunt adinuicē trāſmutari.
¶ Deinde cum dicit.

¶ Gn̄o qdē.n.i ptraria τ ex ptrarijs.el'a āt oia hn̄t ptrarietatē adiuicē q2 oñie ſt: ſȝ his qdē.n.ambe ptrarie.v.g.igni τ aq̄. hoc.n. calm̄ τ ſiccū. hoc āt frm̄ τ hūidū. his aūt altera ſolū.v.g. aeri τ aq̄.hoc.n. calm̄ τ humidū.hoc aūt frm̄ τ hūidum.

¶ Probat qō dixerat.dicens.q̄ generatio eſt in p̄ria τ ex p̄rijs.el'a aūt oia.i.oia talia corpa hn̄t cōtrarietateȝ adinuicem:q2 oñie eoꝝ.i.p̄me qualitates p̄rie ſunt. ſed his.i.aliquibus talib'corpib'ſunt ambe oñie p̄rie. igni igitur τ aque.q2 hoc.ſ.corp'ignis eſt ſiccū τ calidū. hȝ aūt.ſ.aqua eſt qd frigidū τ hūidū.ſed his.i.aliqb'talibus corporibus eſt p̄ria alia q̄litas ſolū.v.g. aeri τ aq̄. hoc.n.i.aer eſt quid calidū τ hūidum.hoc autem.i. aq̄ eſt frigida τ humida.eſt igitur in talibus maior τ minor p̄rietas.Jn omnib' tn̄ eſt p̄rietas.τ q2 oia ſibi adinuicē p̄rianť oia ſunt adinuicē gn̄abilia.¶ Deiñ cū dic.

¶ Quapp vlr qdē māifeſtū qm̄ oē ex oī gn̄ari inatū eſt.iā āt ſȝ vnūq̄dq̄ȝ n̄ eē difficile videre.q̄uō oia ex omnibus erunt.

¶ Concludit intentū.dicens.manifeſtū eē q̄ oē eſt inatum generari ex omni:q2 ſm predicta iam non eſt difficile videre ſm vnūq̄dq̄ȝ tale corpus:q̄uō oia erūt ex omnibus:q2 ex quo in vnoquoq̄ȝ ē p̄rietas:ſm vnūq̄dq̄ȝ erit generatio.¶ Deinde cum dicit.

¶ Differt āt in citi':τ tardi':τ facilius:τ difficili':q̄cūq̄ȝ.n.hn̄t ſymbolm̄ adiuicē velox hoꝝ trāſmutatio:q̄cūq̄ȝ āt n̄ hn̄t tarda.Quia facili' vnū q̄ȝ mlta trāſmutare. T.c.25.

¶ Dat modū generatiōis eoꝝ:τ duo facit:q2 p̄mo oſtēdit q̄uō vnū tale corp'generať ex vno.ſcd̄o q̄uō vnū ex duobus ibi.(Si aūt vniuſcuiuſq̄ȝ.)Circa p̄mū duo fac̄ T.c.27. q2 p̄mo premittit qō intendit.ſcd̄o manifeſtat ppōm ibi. (Uerbi gr̄a ex igne qdē.)Dicit ḡ q̄ differt gn̄o duorū corporum in citius τ tardius:τ in facilius τ difficili': q2 quecūq̄ȝ hn̄t ſymbolū τ ꝯuenientiā adinuicē horuȝ velox erit trāſmutatio.quecūq̄ȝ aūt non hn̄t:tarda erit eorum tranſmutatio:τ eſt rō q2 facilius eſt tranſmutare vnū q̄ȝ multa.¶ Deinde cum dic.

¶ Uerbi gratia.ex igne qdē.n.erit aer altero tranſmutato.hoc.n. erit calidū τ ſiccum.hoc aūt calidum τ humidum.

¶ Manifeſtat ppoſitū τ duo facit:q2 p̄mo oñdit q̄m̄ gn̄o eſt facilis τ velox.ſcd̄o oſtēdit quoꝝ ē difficilis τ tarda ibi.(Ex igne aūt aqua.)Circa p̄mū duo fac:q2 p̄ declarat.ſcd̄o ꝯcludit intētū.ſcd̄a ibi. (Quapp manim̄ q̄ in circuitu.)Dic̄ ḡ q̄ ex igne erit aer altero trāſmutato.i.fcā trāſmutatiōe in altera q̄litate.iō erit coꝝ tranſmutatio velox q2 hn̄t ſymbolū.ē.n.hȝ.ſ.ignis qd calm̄: τ ſiccū.hoc aūt.i.aer qd calm̄ τ hūidū. quapp ſi oñabiť ſiccū ab humido aer erit.i.ignis fiet aer. rurſus aūt ex aere aq̄ fiet:q2 oñabiť calidū a fro:nā aer eſt calidus τ hūidus.aq̄ frigida τ hūida.Jn hūido ḡ nō differūt aer τ aq̄:q2 trāſmutato calido τ facto frigido:aer aqua erit.Eodē āt mō ex aq̄ terra.τ ex terra ignis fieri poterit. hn̄t.n.ambo ad ambo ſymbola.i.cōuenientiam.aq̄ eniȝ ꝯuenit cū terra cū ſit hūida τ frida.terra aūt frigida τ ſicca.q̄re oñante hūido terra erit.i.fiet ſupple aq̄. τ rurſus.qm̄ ignis ꝯuenit cū terra:q2 ignis eſt calidus τ ſiccus.terra frida τ ſicca.ſi corrumpať fridum terre ignis erit ex terra.¶ Deinde cum dicit.

¶ Quapp ſi oñabiť ſiccū ab humido aer erit.rurſus āt ex aere aq̄ erit ſi oñabiť calidū a frido.hoc qdē enī fuerat calȝ τ humidū.hoc aūt frm̄ τ hūidū. quapp trāſmutato calido aq̄ erit. eodē mō τ ex aq̄ terra:τ ex terra ignis.hn̄t.n. ābo ad ambo ſymbola:aq̄ qdē hūida τ frida. terra autē frida τ ſicca. quapp oñante hūido erit:τ rurſus ignis.qm̄ calidus τ ſiccus: terra āt frida τ ſicca. ſi corrūpať fridum ignis erit ex terra. quapp māifeſtū q̄ in circuitu erit gn̄o in ſimplicibus corpib': τ facilis hic modus tranſmutationis:q2 ſymbolum exiſtit his que deinceps.

¶ Concludit qō intendit.dicens q̄ ſimplicibus corporibus erit generatio τ in circuitu:τ erit facilis hic modus tranſmutationis:quia exiſtit ſymbolum.i.cōuenientia.his que deinceps.i.el'is que ſe habent cōuenienter.

¶ Notandum autem q̄ hic accipitur conſequēter non Nōndū

abſolute:ſed ẜm circuitũ:aq̃.n. eſt ꝯñs terre. ⁊ aer aq̃. ⁊ ignis aeri: ⁊ ſic ē ꝯuerſio circularis: q2 nõ poſſumus vltra ignẽ aſcendere opȝ ꝙ ex igne reuertaꝛ circularit' ad terrã.ita ꝙ ignis ẜm circulũ erit deiceps ⁊ ꝯueniẽs terre.Jn oibus aũt his eſt ſymbolũ.terra.n. hȝ ſymbolũ cũ aq̃.aq̃ cũ aere.aer cũ igne.ignis cũ terra. iõ inter talia eſt facilis tranſitus.❡Deinde cum dicit.

T.c.26. ❡Ex igne ãt aquã:⁊ ex aere terrã:⁊ rurſus ex aq̃ ⁊ terra aerẽ ⁊ ignẽ ꝯtigit qdẽ gñari:difficili⁹ ãt qm̃ pluriũ ē trãſmutatio.nec̃e.n.ſi erit ex aq̃ ignis coꝛrũpi frȝ ⁊ hũidũ:⁊ rurſus ſi ex terra aer coꝛrũpi ⁊ frm ⁊ ſiccũ.ſilr aũt ſi ex igne ⁊ aere aq̃ ⁊ terra.nec̃e.n.ambo trãſmutare.hec qdem igitur generatio tardioꝛ eſt.

❡Oñdit in qbus eſt trãſitus.dicẽs.ꝙ ſi ex igne fiat aq̃ ex aere terra. ⁊ rurſum ecõuerſo.ſi ex aqua ꝯuenit qdẽ generari ignẽ. ⁊ ex terra aerem.hoc erit difficicili⁹.qm̃ eſt tranſmutatio pluriũ qualitatũ.neceſſe.n.eſt ſi ex aq̃ erit ignis coꝛrũpi in aqua vtraſq3 q̃litates.i.fridũ ⁊ humidum. ⁊ rurſus ſi ex terra fiet aer.oȝ coꝛrũpi in terra duas q̃litates.vȝ.fridũ ⁊ ſiccũ.ſilr ẽt ſi fiat econuerſo. vt ꝙ ex igne fiat aqua. ⁊ ex aere terra. neceſſe eſt tranſmutare ambo.i.ambas q̃litates:q2 in talibus nõ ē ſymbolum.igitur eoꝝ erit tardioꝛ generatio.

Dubiuȝ pm Dubitaret forte aliqs vtruȝ q̃litas ſymbola maneat.vr̃.n.ad vtrãq3 ptẽ rõnes ꝯcurrere.q2 ſi nõ manet q̃litas ſymbola.vt ſi nõ manet calidũ aeris ſi ex aere fit ignis.coꝛrũpunꝛ due qualitates aeris.ſi ignis generet ex aere. cũ ergo coꝛrũpãtur due q̃litates aque cũ ignis gñaꝛ ex aq̃ nõ cõuerteꝛ difficilius vel tardius aq̃ in ignẽ q̃ȝ aer.ꝙ ſi hoc eſt ſꝫ vr̃

2m ꝙ ſymbola qualitas maneat.❡Amplius hoc expreſſe vr̃ dicere phus in hoc ſcdo. ⁊ ẽt in ca°. de alteratiõe.

T.c.25. ⁊.26. ❡Sed ſi hoc cõcedimus ꝯſurgit gravioꝛ dubitatio. nũq̃ȝ enim remanet accñs coꝛrupto ſubiecto.Cũ ergo coꝛrumpatur aer ſi ex eo fiat ignis nulla qualitas eius remanebit.Ampli⁹ ſi remanet aliq̃ qualitas aeris cuȝ ex

3m aere fit ignis:tunc remanet ſubm ſenſatũ ⁊ totũ nõ cõuerteꝛ in totũ.q̃re non eſſet ibi generatio.ſed alteratio.

❡Ad hoc aũt dici põt ꝙ in gñatione ⁊ coꝛruptiõe ma

Rñſio manet mã vbi manet foꝛa.ſi.n.ex aere fit ignis: nõ manet foꝛma aeris:manet tñ mã:q2 illa eadẽ mã q̃ erat ſb foꝛma aeris:efficitur poſtea ſub foꝛa ignis. Jõ q2 dimẽſiones indetermiate magis ſe videnꝛ tenere ex pte materie.alia aũt vel videnꝛ ſequi foꝛmã: vel foꝛte ſequunꝛ mãm:vt ē ſubiecta foꝛme.ergo qualitates:q2 vel ſequũtur foꝛmã:vel ſequuntur mãm vt eſt ſubiecta foꝛme:nõ videnꝛ remanere eadẽ nũero.Eſt ẽt ſpãlis rõ: q̃re qualitates actiue ⁊ paſſiue eloꝝ nõ pñt remanere eadem nũero:cũ ex vno elo generaꝛ aliud. vt ȯclarari hȝ i ca°. de mixtione.oppoſita aũt his non eſt difficile ſoluere.

Ad pm. ❡Nã cũ dr̃ ꝙ ſi coꝛrũpereꝛ oẽs q̃litates aeris cũ ignis gñaꝛ ex eis nõ gñareꝛ facilius ignis ex aere q̃ȝ ex aq̃. dici dȝ ꝙ difficultas gñationis accipiꝛ ex eo ꝙ aliquid coꝛrũpitur per ſe ⁊ a ꝯ̃rio.Uidem⁹.n.ꝙ foꝛma nõ hñs ꝯtrariũ ꝙ a deo generaꝛ facilr ꝙ eoꝝ gño eſt i iſtãti. lux.n.in inſtanti mltiplicaꝛ in aere:q2 in eo ꝯ̃rietatẽ nõ hȝ.facili⁹ igr̃ ex aere fit ignis q̃ȝ ex aq̃:q2 cũ ex aqua fit ignis vtraq3 q̃litas aq̃ cõrũpiꝛ ꝑ ſe a ꝯ̃rio:ſȝ cũ ex aere fit ignis hũiditas coꝛrũpiꝛ ibi ꝑ ſe: ⁊ a ꝯ̃rio.calaꝭ vero coꝛrũpiꝛ ibi per accñs vel ex icoꝛruptiõe ſubiecti. Qȯ vero addebaꝛ ȯ pho ꝙ vr̃ velle qualitatem ſymbolam remanere.dici dȝ vt cõiter poniꝛ ꝙ remanet eãdeȝ ſpẽ. nõ aũt opȝ ꝙ remaneat eadẽ numero.

Dubitaret forte aliquis ſi remanet eadẽ q̃litas:vtꝝ eẽt ibi gñatio ſimplr.ad Dubm qȯ dici debet ꝙ gño vt ſuperi⁹ dicebaꝛ eſt ex nõ ente in ens.Duplr ꝙ̃ poteſt accipi gño ſimplr.vel q2 eſt in ens ſimplr:vel q2 eſt ex nõ ente ſimplr: ꝙ ſi q̃raꝛ qȯ iſtoꝝ eſt potius.dȝ dici ꝙ magis ē generatio ſimplr ex eo ꝙ eſt in ens ſimplr.q̃ȝ ex eo ꝙ eſt ex nõ ente ſimplr:motus enim ⁊ mutatio recipiũt ſpẽm ex termino ad quẽ ñ ex termino ex aliquo.vt hȝ declarari.5.phicoꝝ. omnis T.cõ. ergo illa tranſmutatio per quã acquiritur foꝛma ſubalꝭ 4.⁊ ⁊ ens ſimplr gñatio ſimplr dȝ dici:eſſet igr̃ plrib⁹ mo- 48. dis gño ſimplr:ſi eẽt ex ente ſimplr ⁊ i ens ſimplr.dato tñ ꝙ remaneret q̃litas ſymbola ⁊ fieret trãſmutatio in foꝛmam ſubſtantialẽ ⁊ in ens ſimplr generatio ſimpliciter poſſet dici.

Dubitaret forte aliqs vlteri⁹ ſi remaneret q̃litas ſymbola cũ ex aere fit ignis Dubm vtrũ dici poſſet ꝙ ex toto aere fit totus ignis.Ad qȯ dici debet ꝙ ſicut remanet mã cũ ex aere fit ignis. ⁊ tñ ſb nõ obſtãte ex toto aere fit tot⁹ ignis:q2 nõ remanet mã vt eſt aeris coꝛrupti:ſed vt ē ignis generati.Jta ⁊ ſi aliqd aliud remaneret:q2 nõ remaneret vt eſt coꝛrupti: ſȝ vt eſt generati ex toto poſſet dici fieri totum.

SJ aũt vniuſcuiuſq3 alterꝝ coꝛrũpeꝛ facilis qdẽ.nõ adinuicẽ aũt trãſmutatio:ſȝ ex igne.qdẽ ⁊ aq̃ erit t̃ra ⁊ aer:⁊ ex aere ⁊ t̃ra ignis ⁊ aq̃. T.cõ. 27.

❡Jn pte iſta oſtendit phs q̃uo ex plurib⁹ talib⁹ coꝛpoꝛibus gñatur vnũ: ⁊ duo facꝛ:q2 ꝑ ꝑmittit qȯ itẽdit. ſcdo declarat ꝓpoſitũ ibi.(Qñ enĩ aque.)Dicit ergo ꝙ ſi accipianꝛ duo ela q̃ꝝ vniuſcuiuſq3 coꝛrũpaꝛ alterꝝ.i. altera qualitas.hmõi trãſmutatio erit facilis:ſȝ nõ erit adinuicẽ:q2 vnũ illoꝝ eloꝝ nõ ꝯuerteꝛ in aliud:ſȝ ex duobus ꝯſtitueꝛ 3m.vt ex igne ⁊ aq̃ poterit eẽ terra ⁊ aer. T.cõ. 27. ⁊ ex aere ⁊ terra.ignis ⁊ aq̃. ❡Nõdũ ãt ꝙ nũq̃ȝ ex Nõm duob⁹ elis põt fieri 3m.niſi illa duo hñt ꝯ̃rietatẽ adinuicẽ.ẜm vtrãq3 q̃litatẽ.Jõ ex igne ⁊ aqua põt gñari 3m. vt terra vel aer. ⁊ ex aere ⁊ terra.poterit ẽt gñari 3m:q2 talia opponũꝛ ẜȝ vtrãq3 q̃litatẽ.❡Deinde cum dicit.

❡Quãdo qdẽ enĩ aq̃ friditas coꝛrũpeꝛ ignis aũt ſiccitas aer erit:relinqꝛ.n.hui⁹ quidem calidũ huius aũt humidũ.Quãdo aũt ignis qdem calidũ aque autẽ humiduȝ terra erit:quia relinquitur huius quidem ſiccum:huius aũt frigidum.

❡Manifeſtat qȯ dixerat. ⁊ duo facit:q2 ꝑmo oñdit ex qbus duob⁹ ꝑt fieri 3m:ſcdo ex qb⁹ nõ põt.2ª ibi.(Jn his aũt que per ꝯuenientiã.) Circa ꝑmuȝ tria facit:q2 ꝑmo T.cõ. oſtẽdit ꝙ ex igne ⁊ aq̃ ꝑt fiëi 3m:vt terra ⁊ aer. ſcdo ꝙ 29. ex aere ⁊ terra põt ẽt fieri 3m.vt ignis vl aqua.3°.qȯ dixerat manifeſtat ꝑ qȯdã ſenſibile 3m.ſcda ibi.(Silr ãt ⁊ ex aere.) 3ª ibi.(Cõfeſſa aũt ⁊ ſenſui.) Dicit ergo qȯ T.cõ. qñ aque coꝛrũpiꝛ friditas ⁊ ignis ſiccitas.aer erit. re- 28. linqꝛ.n.calm huius.i.ignis: ⁊ humidũ h⁹.i.aque: ⁊ q2 aer eſt calidũ ⁊ hũidũ.ex talibus duob⁹ gñabiꝛ qȯdaȝ 3m.vt aer.põt ẽt ex igne ⁊ aqua generari aliȯ 3m. vt terra:q2 ſi coꝛrumpiꝛ calm ignis: ⁊ humidum aque.terra erit:quia ex tali coꝛruptione relinquitur ſiccum huius. i.ignis.frigidũ huius.ſ.aque:ſequitur ergo inde gñari terra que eſt frigida ⁊ ſicca.❡Deinde cum dicit..

Similr

¶ Siłr aūt ⁊ ex aere ⁊ terra ignis ⁊ aq̄: qn̄ eni aeris corrūpet cal'ʒ:terre āt ſiccū aq̄ erit.reliq̄t eni huius humiduʒ:huius aūt fridum:qn̄ aūt aeris hūidū:terre āt frm ignis:q̄ꝛ reliq̄t huius qdē calm huius aūt ſiccum que qdem erant ignis.

¶ Oſtēdit ꝙ ex aere ⁊ terra gn̄atur 3^m.ſicut.n.ex aq̄ ⁊ igne:q̄ꝛ opponebant in vtriſqꝫ q̄litatib⁹:poterat ex eis generari dupl'r 3^m.vt terra vel aer:ſiłr aūt ex aere ⁊ terra que opponunt in vtriſqꝫ qualitatibus poterit videri gn̄ari dupl'r 3^m.vt ignis ⁊ aqua: q̄ꝛ qn̄ corrumpet cal'ʒ aeris: ⁊ ſiccū terre:aqua erit.relinquit enim humidum aeris ⁊ fridū terre:que ſunt q̄litates aque:ſed ſi corrūpetur aeris humidū ⁊ terre frm gn̄abitur inde aliō tertiū:vt ignis:q̄ꝛ reliquit calidū aeris ⁊ ſiccū tere.q̄ erāt qualitates ignis. ¶ Deinde cum dic̄.

T.cō. 28. ¶ Confeſſa aūt ad ſenſuʒ ignis gn̄atio: maxie eni ignis flāma:hec aūt eſt fum⁹ ardens:fum⁹autem ex aere ⁊ terra.

¶ Manifeſtat qō dixerat per ſenſibile ex^m. dicēs.ꝙ h⁹ gn̄atio ignis eſt ꝯfeſſa ⁊ manifeſta ſenſui. ⁊ maxie cuʒ generat ignis flāma.hec aūt flāma eſt fum⁹ ardēs.fumus aūt fit ex aere ⁊ terra. Vapores.n.terreſtres aut mixti aeri fumū efficiunt. ſi ḡ ex tali fumo gn̄at flāma. erit generatio eius ex aere ⁊ terra. ¶ Deīde cū dicit.

T.cō. 29. ¶ In his aūt q̄ ꝑ ꝯn̄tiā non ꝯtigit corrupto i vtroqꝫ alīo elemētoꝝ fieri trāſmutatōeʒ i vnū corpoꝝ:q̄ꝛ reliq̄t i ābob⁹ aut eadē:aut contraria. ex neutro āt ꝯtigit generari corpus.

¶ Oſtendit ex q̄bus duob⁹nō pōt gn̄ari tertiū. ⁊ tria facit:q̄ꝛ p̄mo p̄mittit qō intendit.2°declarat ꝓpo^m.3°pōit quādā ꝯcluſionē ſequētē ex dictis.ſcōa ibi.(Verbi grā ſi ignis.)3^{a}ibi.(Quapropter ſiłr.)Dicit ḡ ꝙ in his el'is que ſe hn̄t per ꝯn̄am nō ꝯuenit ex duobus talibus fieri trāſmutatonē in vnū corpoꝝ.i.in vnū corp⁹:q̄ꝛ nō conuenit ex eis generari 3^m.corruptio in vtroqꝫ taliū alterο eloꝝ.i.altera p̄maꝝ qualitatū.q̄ꝛ reliquūt in ambobus talibus.vt eadē qualitatū.aut ꝯ̄ria:ex neutro autē mō ꝯtingit gn̄ari corpus el'are.el'm.n.nec ꝯſtat ex vna qualitate tm̄ nec ex qualitatib⁹ꝯ̄rijs. ¶ Nōndū āt qō appellat hec el'a ſe hr̄e per ꝯn̄aʒ que ſequunt: ⁊ ſe hn̄t imediate.vt terra ⁊ aqua:aqua ⁊ aer. ⁊ aer ⁊ ignis: ⁊ q̄ꝛ vltra ignē nō eſt el'm.oʒ ex igne redire ad terraʒ. ita ꝙ terra ⁊ ignis ſe hn̄t aliquo mō ꝯn̄r nō loco: ſʒ per replicationē ⁊ per quēdam circulū.In circulo eniʒ p̄mū ⁊ vlti^m p̄n^m ⁊ finis ꝯn̄r ſe hn̄t.talia āt el'a ſic ꝯn̄r ſe hn̄tia ſp̄ ꝯueniunt in altera q̄litate: ⁊ ex duobus eoꝝ non fit tertiū. ¶ Deinde cum dicit.

Nōn^m

¶ Verbi grā:ſi ignis qdē corrūpet ſiccū: aeris āt hūidū:cal'ʒ āt i ambob⁹ reliq̄t:ſi aūt ex vtroqꝫ cal'm reliquent ꝯtraria ſicū ⁊ humidū:ſiłr aūt ⁊ in alijs:i oib⁹ eni his que per ꝯn̄am exiſtūt.hoc qdē idē: hoc autem contrarium.

¶ Manifeſtat qō dixerat. Naʒ ex igne ⁊ aere q̄ ſe hn̄t ꝯn̄r nō gn̄at tertiū.ignis.n. ⁊ aer differūt in ſicco ⁊ humido ⁊ ꝯueniūt in calido.Q̄ ſi corrūperet ſiccū ignis ⁊ hūidū aeris.i.ſi corrūperet in eis qualitas ꝯ̄ria. non fit ex eis tertiū:q̄ꝛ relinquit in ambob⁹q̄litas vna ⁊ eadē.vt calidū.ex vna.n.q̄litate nō fit el'm.ſi vō ex vtroqꝫ corrūpat qualitas ſymbola.vt calidū.nō fiet idē tertiū q̄ꝛ relinq̄t q̄litas ꝯ̄ria.vt ſiccū ⁊ hūidū. ex q̄b⁹ cuʒ ſint ꝯtraria nō pōt ꝯſtare vnū ⁊ idē el'ʒ.Nullo ergo mō ex igne ⁊ aere fiet 3^m.ſiue corrūpit in eis qualitas ſymbola.ſiue ꝯ̄ria: ⁊ qō dcm̄ eſt de igne ⁊ aere.ſiłr itelligēdū eſt ⁊ i alijs ſe hn̄tibus ꝯn̄r:q̄ꝛ i oib⁹his q̄ ſe hn̄t p ꝯn̄aʒ exiſtit h̄ qdē.i.hec q̄litas idē.i.eadē.hec āt ꝯ̄riū.oia.n. ſe hn̄tia ꝯn̄r differūt i vna qualitate ⁊ ꝯueniūt in alia. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quapropter ſimul manifeſtū qm̄ que ex vno in vnū trāſeūt vno corrupto generant:q̄ āt fieri ex duob⁹ i vnū ꝑlibus.

¶ Cōcludit quādā ꝯcluſionē ſequētē ex dictis.di. manifeſtū eē ꝙ qn̄ ex vno fit trāſmutatio in vnū. vt cū vnuʒ el'm gn̄at ex el'o:talia gn̄ant ⁊ trāſeunt vno corrupto.ex corruptiōe enim vni⁹q̄litatis poterit gn̄ari vnū el'm ex alio:ſed qn̄ ex duob⁹el'is fit vnū el'm.ſp̄ fit talis gn̄o plurib⁹qualitatibus corruptis. ¶ Nōndū aūt qō vnius el'i ex alio pōt eē in hn̄tib⁹ſymbolum. vt ex igne pōt gn̄ari aer. ⁊ q̄ꝛ q̄litas ſymbola manet.iō talis gn̄o eſſe pōt altera qualitate corrupta:ſed ex duob⁹ el'is nū q̄ fit circulū.niſi ꝯ̄riet ſibi in vtraqꝫ qualitate.iō ad talem generationem ſemp requiritur corruptio plurium qualitatum. ¶ Vltimo cum dicit. Nōndū

¶ Qm̄ qdē ḡ oia ex oi gn̄ant:⁊ q̄uo ex i uicem tranſmutatio generat dcm̄ eſt. T.c.30.

¶ Epilogat circa determinata. dicens.dictuʒ eſſe ꝙ ex oi el'o gn̄ant oia el'a. ⁊ dictū ē q̄uo eſt trāſmutatio el'o ex inuicem. ⁊ q̄uo gn̄antur ex inuicem.

S Ed tn̄ adhuc ⁊ ſic aſpiciem⁹ de eis:ſi eni ē nāliū cōpoꝝ mā vt vr̄ qbuſdā aq̄ ⁊ aer ⁊ q̄ talia:neceſſe aut vnū eſſe:aut duo hec:aut plura. T.c.31. Quintum caput.

¶ Poſtq̄ p̄hs ꝓbauit ignē ⁊ aquā ⁊ terrā trāſmutari adinuicē.In p̄te iſta ꝓbat oia talia corpa eē p̄^{a}corpora trāſmutata. ⁊ ſi ſunt p̄ma corpa talia ſūt el'a.erit ḡ el'orū gn̄o ⁊ corruptio ex quo taliū corpoꝝ ē gn̄o. ⁊ corruptio.Diuidit aūt hec ps in duas fm ꝙ dupl'r oñdit talia corpa p̄ma.ſcōa pars ibi. (Qm̄ aūt que trāſmutant.) Ad euidētiā p̄me ptis notādū ignē ⁊ aerē ⁊ talia corpora eē corpa p̄^{a}trāſmutata:q̄ꝛ nec reducunt in ſeipſa. nec in aliud corp⁹trāſmutabile.ſic̄.n.arguebat ſup.calidū ⁊ frʒ.hūidū ⁊ ſiccū eē q̄litates paſſiuas: q̄ꝛ nec reducebant in q̄litates actiuas:nec in ſeipſas.ſic ⁊ p̄dca corpa ſunt p̄^{a}:q̄ꝛ nec reducunt in corpa alia trāſmutata nec in ſeipſa.Diuidit aūt ps p̄ma in duas ptes: q̄ꝛ p̄ oſtēdit talia corpa nō poſſe reduci in ſeipſa.ſcōo oñdit h^{oi} corpa nō eē reducibilia ſupple in aliqō aliō corp⁹.ſcōa ibi.(Neqꝫ tn̄ aliqd aliud.)Circa p̄mū duo facit: q̄ꝛ p̄ p̄mittit qō itēdit.ſcōo mãifeſtat ꝓpoſitū ibi.(Vnū qdem vtiqꝫ.)Cōtinuet āt ſic.oñſuʒ ē ignē aerē ⁊ terrā corpa eē trāſmutata adiuicē:ſʒ adhuc iſpicim⁹ō eiſ:ſi mã h^{oi} nāliū corpoꝝ ſupple ē aliqō corp⁹:vt vr̄ qbuſdā. ꝙ ſit aq̄ aut aer: ⁊ q̄ ponunt eē talia q̄ ſūt aliqꝫ mã. vł erūt vnū vel duo vel plura. ¶ Nōndū āt oēs antiq̄s p̄hos poſuiſſe mãm eē aliqō corp⁹in actu: qō qdā dixerūt eē aerē.quidā vō aquā.qdā vō poſuerūt tale corp⁹ eē vnū qdā vō plura.ꝙ ſi vnū eſſet.nō eſſent quattuor prima corpora trāſmutatiua.ſi.n.oia eēnt ex aere. ignis ⁊ aq̄ nō eſſent p̄^{a}cōpa.velut ḡ p̄hs oñdere ꝙ ſi hmōi corpa reducūtur in aliqō vnū ex q̄ ſunt nō reducunt in aliqō T.c.35. T.c.32. Nōndū

coꝛp⁹ſenſibile:ſed in ipſam mãm. Jõ hec coꝛpoꝛa nõ ſt̃
p̃ma ſimpl'r:q꞉ ſunt cõpoſita ex mã ⁊ foꝛma. hñt ergo
aliqd p̃us ſe ex quo ſunt vt ipſam mãm:ſʒ nõ hñt aliqḋ
Nõndũ coꝛpus ſenſibile p̃us ſe ex quo ſint. pñt ğ dici pᵃ coꝛpa
ſenſibilia. ¶ Notãdũ ẽt ꝙ hic loqmur de ſenſibili acci
piendũ eſt ſenſibile ꝑm ſenſum tactus: q꞉ tale ſenſibile
querimus. vt ſupꝛa dicebaẗ. Si. n. vellem⁹ accipere ſen-
ſibile vt ſe extendit ad oẽm ſenſum:hec coꝛpa nõ debe
rent dici p̃ma coꝛpoꝛa ſenſibilia. ſupceleſtia. n. ſunt p̃o-
ra eis que ſentiri pñt ſenſu viſus. ¶ Deinde cum dicit.

**¶ Unũ vtiqꝫ oĩa nõ eſt poſſibile. v̇. g. ae-
rem oĩa. aut aquã aut ignẽ:aut terraʒ. ſi
trãſmutatio eſt in ꝯtraria: ⁊ hoc trãſmu
tat ĩ ꝯtrariũ. ſi. n. erit aer ſiqdẽ ꝑmanet:
alteratio erit ⁊ non generatio.**

¶ Manifeſtat qḋ dixerat. circa qḋ duo facit. p̃mo facit
qḋ dcm̃ eſt. ſcḋo remouet quãdã cauillatiõeʒ ibi. (Sed
cũ neqꝫ ignis.) Circa p̃mũ duo facit ꝑm ꝙ dupl'r mani
feſtat intentũ. ſcḋa ibi. (Similiter aũt neqꝫ videẗ.) Dic̃
ergo ꝙ non eſt poſſibile oĩa talia coꝛpoꝛa eſſe vnũ. v̇bi
gratia: vt oĩa eſſe aerem aut aquã. aut ignẽ. aut terram
q꞉ trãſmutatio ẽ in ꝯ̃ria: ⁊ ſi eſt aer hoc coꝛpus ex quo
oĩa ſunt: aer ꝑmanet:ſed ꝑmanente aere vel permanen
te alio coꝛpoꝛe:qḋ põt eſſe mã alioꝝ: ⁊ facta trãſmuta
tione in contrarĳs qualitatibus alteratio erit: nõ gñõ:
Nõndũ põ ergo illa deſtruit gñonem ponẽs nãʒ eſſe aliquid in
actu. ¶ Notandũ aũt ꝙ ſubm̃ tranſmutationis oʒ ma
nere in tota tranſmutatione. ſicut ergo mã ſemꝑ manet
eadẽ ⁊ recipit foꝛmas ꝯ̃riaſ. ſic ſi ponereẗ aer vl' aliqḋ
aliud coꝛp⁹ eẽ talia ſubʒ ſꝑ maneret coꝛp⁹ actu ſenſatũ.
oĩs ğ talis trãſmutatio alteratio eſſet. ¶ Deiñ cuʒ dic̃.

**¶ Sil'r aũt neqꝫ ita vr̃ vt ⁊ aq̃ ſimul ſit ⁊
aer: ⁊ aut aliud qḋcũqꝫ: erit igiẗ aliq̃ con
trarietas ⁊ differentia cuius hẽbit aliqd
altera ꝑticula ignis. v̇. g. caliditatem.**

¶ Adducit ſcḋam rõnẽ. dicẽs. ꝙ nõ videẗ ꝙ idẽ coꝛp⁹
ſit ſimul aqua ⁊ aer. aut ꝙ ſit aer ⁊ qḋcũqꝫ aliḋ coꝛp⁹.
Q̄ꝛ aũt ſit icõueniẽs ponere idẽ coꝛp⁹ eſſe ſimul aquaʒ
vel aerem ⁊ aliud coꝛp⁹: vt aerẽ ⁊ ignẽ. pʒ q꞉ ẽ aliq̃ cõ-
trarietas ⁊ aliqua dr̃ia inter talia duo coꝛpa: cui⁹ ꝯ̃rie-
tatis alt'a hẽbit aliqd. i. erit in aliq̃ illoꝝ coꝛpoꝝ: ⁊ alia
ꝑticula erit ſupple erit in aliq̊. v̇bi gr̃a. ſi ignis hẽbit ꝯ̃-
rietatẽ caliditatẽ alia ꝑtic'a ꝯ̃rie atis vt friditatis erit
in aliquo coꝛpe. ſi igr̃ vnũ ⁊ idẽ erit plura coꝛpoꝛa ſil' i
Nõndũ eodẽ erũt ꝯ̃ria. qḋ ẽ icõueniens. ¶ Notãdũ aũt ꝙ po-
nẽtes aerẽ: vl' aliqḋ aliud coꝛpus eſſe mãm alioꝝ: ex q̊
alia fiunt. oʒ eos dicere vnũ ⁊ idẽ eẽ duo ſil': vt eẽ aereʒ
⁊ ignẽ. vl' aerẽ ⁊ aquã. ¶ Nã vt dcm̃ eſt ꝑm talẽ põnẽ
oʒ aerẽ manere in tota trãſmutatione. aer ğ manẽs aer
Nõndũ ſi ex eo fiat ignis. accipiet ignis foꝛmaʒ. ⁊ erit ſil' aer ⁊
ignis. ¶ Notandũ ğ ꝙ coꝛpus genitũ ⁊ coꝛp⁹ ex quo
gñaẗ hñt aliquã ꝯ̃rietatẽ adiuicẽ: q꞉ oĩs gñõ ẽ ex ꝯ̃rĳs
⁊ in ꝯ̃ria: ⁊ illius ꝯ̃rietatis vna ꝑticula erit in vno coꝛ
poꝛe ⁊ alia in alio. ſi ergo ex aere fit ignis aer ad igneʒ
ꝯ̃rietatẽ hẽbit. q̃re ſi aer manẽs ⁊ aer fiẽt ignis ⁊ ideʒ
eſſet aer ⁊ ignis. i eodẽ eſſet ꝯ̃rietas: qḋ eſt icõueniẽs.
¶ Deinde cum dicit.

**¶ Sed tamen neqꝫ ignis aer calidus: al
teratio enim tale ⁊ non videtur.**

¶ Remouet quãdam cauillationeʒ ⁊ duo facit: q꞉ p̃mo
facit qḋ dcm̃ eſt. ſcḋo q꞉ oſtenderat non eſſe aliqḋ el'm
ſenſibile ex quo ſũt oĩa talia coꝛpa ꝯcludit tale aliquid
in qḋ reſoluunẗ hmõi el'a eſſe non coꝛpus aliqḋ. ſʒ mãʒ
aliquã cõeʒ ibi. (Aliud aliquid igr̃.) Circa p̃mum duo
facit ꝑm ꝙ dupl'r remouet cauillationem illaʒ. ſcḋa ibi.
(Simil'r auteʒ rurſus.) Cauillaret foꝛte aliquis dicẽs.
hoc mõ ex aere eẽ oĩa alia: q꞉ aer infrigidatur ⁊ efficiẗ
aqua. calefit ⁊ efficitur ignis: ita ꝙ ignis nihil eſt aliud
q̃ʒ aer calidus. hoc remouẽs phs ait ꝙ ignis nõ ẽ aer
calidus: q꞉ talis alteratio eſſet. nõ vr̃ aũt ꝙ cũ fit ex ae
re ignis ꝙ ſit ibi alteratio ſolum. ¶ Deinde cum dicit.

**¶ Sil'r aũt rurſus ſi erit aer ex igne cal'o
ĩ ꝯtrariũ trãſmutatio erit exiſtet igr̃ aeri
hoc. ⁊ erit aer fr̃m aliqd. q̃ꝑꝑ ipol'e ignẽ
aerẽ calidũ eẽ. ſil'. n. idẽ calidũ ⁊ fr̃ʒ erit.**

¶ Adducit aliã rõeʒ. di. ꝙ ſic dicẽdo ſil' cũ h̃ icõuenien
ti. ꝙ gñõ erit alteratio ſeqẗ aliḋ icõueniẽs: q꞉ in eodem
erũt oppoſita: q꞉ ſi rurſus aer erit. i. fiet ex igne cal'o: q꞉
trãſmutatio eſt in ꝯ̃riũ. exiſtet igr̃ aeri h̃. ſ. oppoſitũ ca-
lidi: ⁊ erit aer aliqd fr̃m: dicẽ ğ aerẽ cal'm: cũ aer ſit qd
fr̃m: ẽ dicere frʒ cal'm: q̃re ipol'e ẽ ignẽ eẽ aerẽ calidũ:
q꞉ idẽ ſil' erit cal'm ⁊ fr̃m. ¶ Notãdũ aũt ꝙ phs h̃ nõ Nõuᵐ
curat de exẽplo. accipit enim cal'm ⁊ fr̃m ꝑ q̃libet ꝯ̃rie
tate: ⁊ cũ ait ignẽ eẽ cal'ʒ. aerẽ fr̃m: itẽdit ignẽ ad aerẽ
hr̃e aliquã oppõnẽ: cũ ignis fiat ex aere ⁊ gñõ fit ex op
poſitꝭ: qr̃ ſi aer manẽs aer fiet ignis i eodẽ erũt oppoᵗᵃ.

Dubitaret foꝛte aliqs non opoꝛtere ꝙ ſi aer Dubᵐ
eſt qd de ſe fr̃m: ⁊ ignis ẽ aer cali
dus. ꝙ ignis ſit calidus ⁊ fr̃us: ita ꝙ dicere aerẽ cal'm
nihil aliud ſit dicere q̃ʒ fr̃m cal'm. Uidem⁹. n. aquã eſſe
de ſe fr̃am: ⁊ tñ calefit: nec ꝑꝑ hoc i eodẽ ſunt ſil' oppo
ſita. ¶ Sciẽdũ igr̃ ꝙ ſi aer eẽt mã alioꝝ coꝛpoꝝ ⁊ re Rñſio
maneret in tota trãſmutatiõe. ita ꝙ manens aer fieret
ignis vl' aq̈. opoꝛteret dr̃e ꝙ aer trãſmutat⁹ a q̈litatib⁹
ſuis recipet q̈litates ignis cũ fieret ignis: ita ꝙ ſil' eſſet
ſicc⁹ ⁊ hũid⁹: ⁊ recipet q̈litates aq̃ cũ fiẽt. ita ꝙ ſil' eẽt
cal'us ⁊ fr̃us: h̃ ãt ſic pʒ. oñſum. n. fuit i dcl'atiõib⁹ p̃oꝛi
b⁹ cũ cirᵃ p̃nᵐ p̃mi li. diſputabaẗ ꝯ̃ Empe. ꝙ ſuo mõ ſic
loq̃ndũ ẽ de gñone ⁊ ḋ alteratõe ⁊ de trãſmutatõe ad
foꝛaʒ ſubalẽ: vt ḋ trãſmutatõe ad foꝛmã accñtalẽ. Dice
baẗ. n. ꝙ trãſmutatio ad foꝛaʒ accñtalẽ ẽ q̈ſi via ad trãſ
mutatõeʒ foꝛe ſubalis. Jõ ſi ẽ pol'is alteratio eſt pol'is
gñõ ⁊ eꝯ̊. ⁊ ſic̃ ẽ pol'is gñõ. ſic ſuo mõ ẽ pol'is alẗatio:
ſi ğ aer eẽt mã alioꝝ cõpoꝝ ⁊ manẽs aer efficiẗ ignis
tũc nõ obĳciẽdo vnã foꝛmã ſubalẽ vt foꝛmã aeris acci
peret aliã foꝛmã ſubalẽ vt ignis: ⁊ q̈ rõe erit ſil' ſub di-
uerſis foꝛis ſubalib⁹ erit ſil' ſb diuerſis accñtalib⁹ diſpo
nẽtib⁹ ad illas foꝛas. Jmmo ex q̊ ſuo mõ ſic loqmur de
trãſmutatiõe ad foꝛas accñtales. nõ ḋ trãſmutatiõe ad
ſubales: vt ꝑm põnẽ tactã. aer nõ abĳciẽs foꝛmã aeris
accipiat foꝛmã ignis ſeq̃ndo põnẽ illã dicem⁹ ꝙ ꝑi rõe
aer ñ abĳciẽs q̈litates aerꝫ ſuſcipiet q̈litateſ ignis: imo
ꝙ mã ñ ſolũ nõ coꝛrũpiẗ: ſʒ ẽt ipol'e ẽ vt coꝛrũpaẗ: ſʒ ſi
aer hr̃et rõeʒ mãe coꝛrũpi ñ poſſʒ: ⁊ q꞉ qḋ coꝛrũpi ñ oʒ
ꝑp̃as q̈litates amittere ñ p̃t. cũ ſꝑ paſſio magꝫ fcã abĳ
ciat a ſuba aer hẽbit ſil' oppoſitas q̈litates: ⁊ erũt i eo-
dẽ oppoſita: qḋ decl'are volebam⁹. ¶ Deide cuʒ dicit.

**¶ Aliud aliqd igr̃ p̃ter ambo idẽ erũt ⁊
aliq̃ alia mã cõis. eadẽ aũt rõ de oĩbus:
qm̃ nõ eſt vnum hoꝝ. ex quo omnia.**

¶ Cõcludit ꝙ oẽ illḋ ex q̊ ſunt oĩa el'a nõ ẽ coꝛp⁹ aliqḋ
ſenſibiᵉ: vt elʒ aliqḋ: ſʒ ẽ mã cõis. di. ꝙ erit aliq̃ alia mã
cõis: ⁊ ignis genit⁹ ⁊ aer ex quo gñaẗ erunt aliqd idẽ:
q꞉ hẽbit eandẽ mãm: q̃ mã erit aliqd aliud pꝛeter am-
bo: q꞉

bo.q: de ſe nō erit in actu aliquid illoꝝ.ſ; erit i potētia vtrūqꝫ. ⁊ ſubdit ꝙ eadē rō ē de ambobus aliis elīs q̄ eſt de igne ⁊ aere:qm̄ nō ē vnū el'; vel vnū ſēſibile corpus ex quo ſūt oīa alia el'a:ſ; ē vna mā cōis ex qua ſūt talia corpa. ¶ Deinde cum dicit.

T.cõ. 32. ¶ Neqꝫ tamē aliqd aliō pter hec velut mediū aliqd aeris ⁊ aq̄ ⁊ aeris ⁊ ignis il loꝝ āt groſſi⁹:hoꝝ aūt ſubtilius: erit.n. illud aer ⁊ ignis cum contrarietate.

¶ Quia pbauerat illud ex quo ſūt el'a ñ eē aliqō eloꝝ oñdit hic illō nō eſſe aliqō corp⁹ qō ē mediū. ⁊ duo facit:q: p̄ oñdit qō dictū ē.2° epilogat circa determinata ibi.(Neceſſe igit aut.) Circa p̄ᵐ tria facit.q: p̄ fac̄ qō dictū eſt.2° remouet quādā cauillationē.3° ꝯcludit ꝯnē intentā.2ᵃ ibi (S; puatio ꝯrioꝝ.)3ᵃ ibi.(Silr igit qō cūqꝫ). Continuetur ſic:illud ex quo ſūt el'a ē aliqō mediū cōe:ſ; hmōi mediū ē mā ⁊ nō ē mediū corp⁹:ꝙ ſit aliqd aliō preter el'a:nō ꝙ ſit mediū aq̄ ⁊ aeris:vl' aeris ⁊ ignis:ita ꝙ ſit illoꝝ aut groſſi⁹ hoꝝ aut ſubtili⁹: ponētes.n.tale corpus mediū īter ignē ⁊ aerē dicebāt illud eē igne groſſius:aere ſubtilius vel erat aere groſſius:⁊ aq̄ ſubtili⁹:ſi erat mediū inť aerē ⁊ aquā. Qō aūt tale corpus nō poſſit eſſe illud ex quo ſūt el'a:p; q: tale corpus cū ꝯrietate.i.nō admittēs ꝯrietatē ꝓpriā erit.i.fiet aer ⁊ ignis:qō ē icōueniēs. ¶ Notādū aūt ꝙ ſicut pbať:ꝙ aer nō amittens q̄litates ꝓprias ſuſcipiebat ꝯrietates ignis:⁊ fiebat ignis:ſic ſi tale corpus mediū ponif eſſe mā alioꝝ:q: mām op; manē ñ amittens formā ꝓpriā accipiet formas alioꝝ.ergo pari rōe nō amittēs qualitates ⁊ ꝯrietates ꝓprias accipiet q̄litates ⁊ ꝯrietates alioꝝ:⁊ in eodē erunt ꝯtraria qō eſt incōueniens. ¶ Deinde cum dicit.

¶ S; puatio ꝯrarioꝝ alterū q̄ꝓpť ñ contingit illud ſolū eſſe vnq̄ vt qdam inquiunt infinitū comprehēdēs.

¶ Remouet quādā cauillationē:diceret forte aliqs h̄ corpus eſſe priuatū ꝯrietate.Jō ſuſcipit q̄litates ignis ⁊ ſit ignis ⁊ fiunt in eo ſolū q̄litates ignis:⁊ ñ alie:q: de ſe nullā ꝯrietatē h;:ſ; eſt priuatū ea. Contra h̄ arguēs phs ait:ꝙ puatio ē alterū ꝯrioꝝ.i.eſt annexa alteri ꝯrioꝝ:nūq̄.n. ꝓprie aliqd priuať vna forma:niſi q: iduiť forma ꝯria.q̄ꝓpť illō corpus ñ ꝯuenit nūq̄ eſſe ſolū.i.eſſe ſepatū a ꝯrietate.imo cū ponitur puatū vno ꝯrio ponif indutū alio:nō eſt ḡ vt qda; inquūt corpus aliqō mediū cōprehēdēs alia:vt ex eo alia oīa generentur ⁊ ſic infinitū.i.indeterminatū ⁊ ſeperatum a contrarietate. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Similr igiť quodcūqꝫ hoꝝ:aut quidē nihil. Si igiť vtiqꝫ nullū ſenſibile pri⁹ his: hec vtiqꝫ erunt omnia.

¶ Concludit ꝯnē intētā dicēs.ꝙ quodcūqꝫ hoꝝ eloꝝ eſt ſilr ponēdū p̄nᵐ ⁊ el';:q: vnū ñ ē elm ⁊ p̄nᵐ reſpectu alterius.aut ḡ ſūt principia ⁊ el'a aut nō:imo ſi nullum corpus ſenſibile ē pri⁹ eis:oīa hec erūt vtiqꝫ.ſupple pncipia el'a:⁊ tūc cōpleať rō pri⁹facta.v;. q: gnāť ⁊ corrūpitur adinuice;.ignis.aqua.aer.⁊ terra.cū oīa talia ſint principia prima corpora ſenſibilia ⁊ el'a oiu; eloꝝ.erit gñō ⁊ corruptio adinuicem.

Dubᵐ Dubitaret forte aliqs vtrū nā elī magis ꝯueniat iſtis corpib⁹primis vl' materie que ē gnōnis ſub;. ¶ Ad qō dixerūt qdā ꝙ nomē elī magis cōpetit iſtis corpibus q̄ prime māe:ſ; h̄ nō videť bene dictū. ¶ Ad cuius euidētiā notādū ꝙ hec p̄ma corpa ſēſibilia cōi noīe el'a appellari pñt.ē.n.el'; ex q̄ p̄ cōponiť aliqd ⁊ ē in eo:⁊ nō diuidiť ſ; formā vt dr in.5.meta.hec aūt prima corpa ſenſibilia ex q̄ p̄ma ſūt:ex eis p̄ ꝯponiť aliqd:⁊ ſunt i eo:q: miſcibilia aliq̄ modo ſunt i mixto:⁊ nō diuidūtur ſ; formā:q: q̄libet ps aq̄ ē aqua:⁊ q̄libet ps terre ē terra.tñ p̄ cōponi aliquid ex aliquo pōt intelligi dupl'r:vl' ſimpl'r:vl' quodā mō.mixta.n.cōponūť ex primis corpibus ſenſibilibuſ p̄mo nō ſimpl'r:ſ; quodā mō. Jn genere.n. corpoꝝ ñ ē dare aliqua alia ex qb⁹ p̄us ꝯſtēt mixta q̄ vocata el'a. mixtū.n.ē pri⁹ex igne ⁊ terra:⁊ ex aere ⁊ aq̄:q̄ ex aliquibus aliis corpibus:ſicut.n.corpus hūanū qō eſt qōdam mixtū organicū nō cōponiť p̄ ex manu ⁊ pede:q: man⁹ ⁊ pes reſoluūť i carnes ⁊ oſſa:nec cōponiť p̄ ex carnib⁹ ⁊ oſſibus:q: talia reſoluūť in.4.el'a:ſic nō cōponiť p̄ ex.4.elīs:q: talia el'a reſoluūť i mā; ⁊ formā: 2ᵃ mā ergo p̄us ē de cōpōne mixti q̄ vocata el'a. ¶ Rurſus eſſe in aliquo pōt itelligi dupl'r:vel ſimpl'r ⁊ ſ; eſſētiā:vel quodāmō:⁊ ꝓut ſaluať virtus eius.mā āt reſeruatur in mixto ſimpl'r:⁊ ſm ſuā eſſentiā.vocata āt el'a 3ᵃ ſunt in eo inq̄tu; ſaluať virtus eoꝝ. ¶ Ampli⁹nō diuidi ſm formam pōt itelligi dupl'r:vel q: nō diuidiť in diuerſas ptes formaleſ:⁊ ſic aqua nō diuidiť ſ; formā q: quelibet ps aq̄ eſt aqua.alio mō pōt itelligi nō diuidi ſm formā. q̄libet.n.ps māe ē mā:⁊ mā ſm ſe nō diuidit aliqd in actu:nec aliqd diſtinctū per formā:mā ergo que ē gnōnis ſub; magl p̄mo ē de cōpōne mixti q̄ ipſa el'a:⁊ magis ſimpl'r ē i eo q̄ ipſa:⁊ plurib⁹modis nō diuidiť ſ; formā q̄ vocata el'a. Jō hec diffinitio elī que ē ex quo p̄ cōponiť aliqd ⁊ ē.magis cōpetit māe q̄ vocať elīs:pñt eni hec pᵃ corpa cōi noīe appellari el'a ⁊ ſufficit ad rōnē elī ꝙ ñ diuidať i diuerſaſ pteſ formales:⁊ ſi diuidať i diuerſas ptes q̄titatiuas:h̄ tñ nō obſtante nomē elī magis cōpetit māe q̄ p̄mis corpib⁹.vt p; per diffinitionē eius:tñ cū de re cōſtat de noīe ñ eſt multū curandū. Jō ſiue ſic dicať.dū tñ in re nō erretur nō eſt magna vis facienda. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Neceſſe igiť aut ſemp manētia ⁊ immutabilia iuicē aut trāſmutabilia:⁊ aut oīa:aut hec qdē hec āt ñ.vt i timeo Plo ſcripſit. Quoniā qdē igiť trāſmutari inuicem neceſſe eſt dictum eſt prius. T.c.33. T.c.34

¶ Epilogat circa determinata:⁊ tria fac̄ ſ; ꝙ tres epilogos ponit.2ᵃ ibi.(Et qm̄ ñ ſilr.)3ᵃibi. Sigdē igitur ꝯtrarietas.) Dic̄ ḡ.ꝙ neceſſe ē hec el'a aut eſſe ſp manētia ⁊ imutabilia adinuice;:aut eſſe trāſmutata: hoc āt nō ſicut plato ſcripſit i timeo:q poſuit terrā itrāſmutabile;:q: figura terre nō erat apta ad trāſmutatiōe; vt ponebat.voluit tñ plato per figurā ⁊ planities ſaluare trāſmutatiōes nāles:ſic ḡ loquebāť antiq de trāſmutatione eloꝝ:ſed qm̄ ſ; veritatē neceſſe eſt el'a trāſmutari demōſtratum eſt prius. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et qm̄ ñ ſilr cito aliō ex alio dictū ē p̄us qm̄ hñtia qdē ſymbolū citius gñantur ex adinuicē:nō habētia aūt tardius.

¶ Ponit 2ᵐ epilogū dicens dictū eſt prius ꝙ nō ſilr cito nec eque velociter aliō el'; ſit ex alio:qm̄ hñtia ſymbolum ⁊ ꝯuenientiā citius generanť adinuicē.nō hñtia autem tardius. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sigdē igiť ꝯtrarietas vna ē ſ; q̄ trāſmutanť neceſſe duo eē.mā.n.medium

inſenſibilis

iſenſibilis ens ⁊ iſepabilis: qm̄ pl'a videt̄ entia: due vtiq; erūt q mime: duab⁹ igit̄ entibus nō poſſibile eſt eē tria: ſ; q̄ttuoꝛ queadmodū videt̄: tot eni erunt coniugatiões: ſex eni exiſtētib⁹ duas ipoſſibile eſt generari: q̄ ꝯtrarie ſūt adiuicē. De his quidem igitur dictum eſt prius.

¶ Ponit 3m epilogū dicēs. ꝙ ſi ꝯ̄rietas ſ3 quā trāſmutāt̄ el'a eſſet vna. neceſſe eſſet eē duo ꝯ̄ria. Quelib3 eni oppō ꝯ̄rietatis h3 duo extrema ꝯ̄ria: ⁊ ſi ſic eſſ3 ad illa duo ꝯ̄ria hr̄et oꝛdinē mā: que eſſ3 qd mediū iter ea ⁊ ꝺ ſe eſt ens iſenſibilis: qꝛ eſt qdē in poª. eſt tn̄ ſm actualē exn̄am inſepabilis a ꝯ̄rietate. ſic g̊ dicerem⁹ ſi ꝯ̄ria eſſēt idē duo: ſ3 qm̄ ꝯ̄ria. vident̄ eē plura entia ad min⁹ erūt due ꝯ̄rietates: ſm quas erit trāſmutatio el'oꝝ. Entib⁹ aūt duab⁹ ꝯ̄rietatib⁹: qꝛ minime. i. ad minus o3 tot ponere: cū quel3 ꝯ̄rietas hēat duo extrema ꝯ̄ria tm̄: ſ3 q̄ttuor queadmodū vr̄. i. ſicut maifeſte app3: cal'3. n. ⁊ frigidū. humidū ⁊ ſiccū. ſunt due oppōnes ꝯ̄rietatꝫ: ⁊ ſūt vnius ꝯ̄ria ſ3 ꝙ trāſmutant̄ el'a: ⁊ quot ſūt ibi ꝯ̄ria: tot ſūt eoꝝ ꝯbinatões poſſibiles: ⁊ tot ſūt el'a: qꝛ ſex exn̄tibus ꝯbinationib⁹ taliū qualitatū ſ3 duas ipol'e ē gnāri el'm: qꝛ ſunt ꝯ̄ria adinuicē. cal'3. n. cōbinat̄ cu3 humido ⁊ frigidū cū ſicco: vt fiat el'm erūt quattuoꝛ el'a tm̄: ſed hoc modo dimittat̄: qꝛ de his dictum eſt prius.

T. c. 35. Voniā āt q̄ trāſmutant̄ adiuicē ipoſſibile eſt p̄nm aliqꝺ eē hoꝛu3: aut i extremo: aut medio ex his manifeſtū: i extremis qdem igit̄ nō erit: qm̄ ignis n̄ erūt aut terra oīa: ⁊ eadē rō ſi dicamus ex igne: aut terra eē oīa. Qm̄ aūt neq; medium vt videtur qbuſdam.

¶ Poſtq̄; phs ꝓbauit vnū el'3 n̄ eē p̄nm alioꝝ: qꝛ n̄ poterat poni aliqꝺ el'3 eſſe aliqꝺ māle ſub3: qꝛ tūc gnō eēt alteratio ⁊ ꝯ̄ria eſſēt in eodē. Jn pte iſta oñdit hoc idē alia rōe q̄ talis ē. Si aliqꝺ el'oꝝ eēt alioꝝ p̄nm ⁊ hr̄et ſe ad oīa: ſicut māle ſub3 illud opoꝛteret manere ⁊ eē i trāſmutabile: ſ3 oīa el'a ſunt adinuicē trāſmutabilia. g̊ oīa debēt dici p̄ª coꝛpa ⁊ n̄ ē vnū alioꝝ p̄nm: nec māle ſub3. Circa hoc aūt ſic ꝓcedit: qꝛ p̊ ponit rōnē. 2º ꝯtra rōnē adducit quādā3 cauillatiōe3: ibi. (Aer qdē ⁊ etiā ignē.) Dicit g̊: qm̄ qdē trāſmutant̄ adinuicē. ſupple oīa el'a. ipoſſibile ē aliqꝺ el'3 eſſe p̄nm hoꝝ. i. alioꝝ. Nā manifeſtum erit ex his. i. ex dicētis: ꝙ tale p̄nm n̄ pōt poni in etrema. i. ꝙ ſint aliqꝺ extremoꝛū: nec in media ꝙ ſit aliqꝺ medioꝝ. Jn extremis qdē nō erit qm̄ oīa non ſūt ignis aut terra: ⁊ eade3 rō eſt de mediꝫs: qm̄ eadē rō ē ſi dicamus oīa eſſe ex aere vl' ex aqua: ſicut dicit oīa ex igne vel ex terra: qm̄ neq; mediu3 eſt ex quo ſūt oīa: l3 hoc videt̄ qbuſdā. Eſt g̊ vis rōnis ꝙ nec mediū nec extremū eſt ex quo ſunt oīa: qꝛ ta3 media q̄; extrema trāſmutant̄ ⁊ nullū ipſoꝝ manet. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Aer qde3 ⁊ i ignē trāſmutat̄ ⁊ i aquā: aqua aūt ⁊ i aerem ⁊ i terram: vltima autem non amplius inuicem.

¶ Ponit quādā cauillatiōe3: ⁊ duo fac̄: qꝛ p̊ pōit eā. 2º remouet cauillatiōe3 illā ibi. (Op3 qdē ſtare.) Dixerat. n. phs ta3 extrema q̄; media eſſe trāſmutabilia. ꝯtra h̄ forte cauillaret aliqs dicēs. ꝙ el'm trāſmutat̄ i el'3 ꝓximū: ſ3 nō in remotū: vt aer trāſmutat̄ in ignē ⁊ i aquā: ⁊ aq̄ in aerē ⁊ terrā: ſ3 vltima. i. extrema nō ampl⁹ trāſmutāt̄ adinuicē. ¶ Notādū aūt ꝙ h̄ accipiūt̄ vltima ⁊ remota nō ſ3 locū: ſ3 ſm dr̄ia3 foꝛmale3. Jgnis. n. pl⁹ diſtat ab aqua q̄; a terra: n̄ loco: ſ3 foꝛma: volūt g̊ iſti ꝓxima poſſe trāſmutari adinuicē pp̱ nō magnā dr̄ia3: extrema aūt nō poſſe pp̱ dr̄iā magnā. ¶ Deinde cū dicit Nōnm

¶ Opoꝛtet qdem ſtare nō i ifinitum ire hoc i rectitudie ad vtraq;: ifinite eni contrarietates i vno erunt.

¶ Remouet cauillatiōe3 iſtā: circa qꝺ tria facit: qꝛ p̊ p̄mittit q̄;dā ſuppōne3. 2º illa ſuppōne ſuppoſita ꝺſtruit cauillatiōe3 tactā. 3º qꝺ ſuppoſuerat ꝓbat. 2ª ibi. (Terra ſit igit̄). 3ª ibi. (Qm̄ aūt nō ifinitū.) Eſt āt ſuppō talis. qꝛ o3 ſtare in el'is ad vtrāq; pte3. ſ. ſ3 ſurſū ⁊ deoꝛſum: ⁊ nō ire in ifinitū ſm rectitudinē. Si. n. icipimus a terra deoꝛſu3 ⁊ aſcēdimus ſurſu3 dicēdo terra aq̄ ⁊c. iuenimus finita el'a: ⁊ ſi incipimus a ſurſū: ⁊ deſcendim⁹ deoꝛſum etiā finita inuenimus. Nā ſi eſſent el'a infinita infinite qualitates eſſent in vnoq̄3 el'o: qꝺ ē incōueniēs qꝺ quō verū ſit ad pn̄s ſupponat̄. ¶ Deinde cu3 dicit. T. cō. 36.

¶ Terra ſit. g. aq̄. y. aer. a. ignis. p. ſi vtiq; a. trāſmutat̄ i. p. ⁊ i. y. ꝯ̄rietas erit eoꝛu3 aq̄. a. p. ſit hec albedo ⁊ nigredo: rurſus qꝛ i. y. a. erit alia: nō. n. idē. p. ⁊. y. ſit qde3 ſiccitas ⁊ hūiditas. a. qdē ſiccitas. y. aūt hūiditas. Quapꝛopt̄ ſiqdē manet albū exiſtet aq̄ hūida ⁊ alba: ſin aūt nigra erit aqua: i ꝯtraria eni tranſmutatio: neceſſe igr̄ aut albā aut nigrā eſſe aquā: ſit itaq; albū p̄mū. Similr̄ igit̄ exiſtit ⁊. p. y. ſiccitas: erit igit̄ ⁊. p. ignis tranſmutatio in aquā: cōtraria eni exiſtit: ignis eni prius niger erat: deide āt ſiccū: aqua āt humida: deinde autem alba.

¶ Ex ſuppōne facta oñdit extrema eē trāſmutabilia ad inuicē ſi ſūt trāſmutabilia cum mediꝫs: ſ3 vt dictū ē h̄ accipit̄ extremū vltimū ſ3 dr̄iā nō ſ3 locū. ita ꝙ ignis eſt extremus reſpectu aq̄: qꝛ p̱ oē3 modū differt ab ea. aer aūt eſt medius iter ea: qꝛ ptim ꝯuenit cū aq̄ cū ſit humidus ⁊ pti3 cū igne cū ſit calidus: ſic ēt aer ē extremus reſpectu terre: cū p̱ oē3 modū differat ab ea. Duo ergo facit: qꝛ p̊ oñdit ignē ⁊ aquā que ſūt extrema trāſmutari adinuicē ſi trāſmutant̄ cū aere: qꝺ ē mediū. 2º ex hoc oñdit aerē ⁊ terrā que ſūt alia extrema adiuicē trāſmutabilia eſſe. 2ª ibi. (Palā vtiq; qm̄.) Noiat āt p̊ el'a ſ3 cōes terminos dicēs: ſit terra. g. aq̄. y. aer. a. ignis p. Noiatis aūt el'is ꝓcedit ad rōnē intētam dicēs: ꝙ ſi a. i. aer trāſmutatur i. p. ⁊. y. i. i ignē ⁊ aquā ꝯ̄rietas erit eoꝝ que. a. p. i. aer habebit ꝯ̄rietatē: ſit aūt hec ꝯ̄rietas albedo ⁊ nigredo n̄ curat de exēplo: accipit. n. albedinem ⁊ nigredinē pro quacūq; ꝯ̄rietate. ſubdit autem ꝙ qꝛ. a. in. y. ſupple mutatur. i. aer mutatur in aquā: erit alia ꝯ̄rietas inter aerem ⁊ aquā ſupple q̄; inter ignē ⁊ aerem. Nā nō eſt idem. p. ⁊. y. i. ignis ⁊ aqua. ſi ergo talia nō ſunt eadē nō pn̄t ad vnū ⁊ idem eandē ꝯtrarietatem hr̄e. ſic ergo inter aerē ⁊ aquā hec ꝯ̄rietas. i. ſiccitas ⁊ humiditas: ita ꝙ. a. cōueniat ſiccitas. ⁊. y. hūiditas. aliqui autē textus habēt. x. qde3 ſiccitas: ⁊ videtur eſſe textus coꝛruptus: ſ3 ſi vellemus ipſum exponē

dicerem

dicerem⁹ ꝙ variat terminos: qꝛ itell'it p.x.aerē quē p⁹ intelligebat p.a.ſubdit aūt. q̄pp ſi manet album: cum ex aqua fit aer cū nō manet niſi qualitas ſymbola aq̄ ꝯueniat cū aere i albo.exiſtet ḡ aq̄ humida ⁊ alba: ſin aūt.i.ſi nō eſt alba nigra erit aqua. Jn ꝯ̄ria.n.ē trāſmutatio.q.d.ꝙ ſiue dicas aquā eſſe albā ſiue nigrā opꝫ eā hr̄e ꝯ̄rietateꝫ ad aerē ex quo trāſmutanṫ adinuicem. ſemp.n.trāſmutatio eſt i ꝯ̄ria. trāſmutabilia igitur adinuicē pñt hr̄e maiorē ⁊ minorē ꝯ̄rietateꝫ.ſemp tñ aliquā ꝯ̄rietateꝫ habebunt: iō ſubdit neceſſe eſſe: aut albā aut nigrā eſſe aquā: ſi.n.erit nigra hēbit maiorē ꝯ̄rietatem ad aerē: ſi.n.erit alba hēbit minorē ꝯ̄rietateꝫ. Congruuꝫ.n.eſt ex quo aer eſt ꝓximus aque ꝙ nō hēbit ad eam maiorē ꝯ̄rietateꝫ: non ꝙ differat in vtraq; q̄litate ſed dꝫ hr̄e minoreꝫ ꝯ̄rietateꝫ. ergo ex quo poſitū ē eq̄ differre ab aere i humido ⁊ ſicco: nō ē cōgruū ꝙ differat i albo ⁊ nigro. erit ergo alba ſicut.a. vnde aliq text⁹ hñt ponaṫ vtiq; pᵐ.a.i.ponaṫ aq̄ alba ſic.a.i.ſic aer: ⁊ ſic aq̄ ⁊ aer ꝯueniūt in albo: ſil'r ⁊.p.i.ignis exiſtet.y. ſiccitas.i.exiſtet ſiccitas q̄ itell'r p.y. Jta ꝙ ly.y.accipiṫ equoce.vno mō vt noiat aquā.alio mō vt noiat hāc q̄litatē q̄ ē ſiccitas. Conueniet ergo aer cū igne i ſiccitate: ⁊ cū aqua i albedine: ſꝫ ſi aliā ⁊ aliā ꝯueniētiaꝫ ⁊ aliaꝫ ⁊ aliā ꝯ̄rietatē hꝫ aer cū igne ⁊ cū aqua: aq̄ ⁊ ignis ſic ꝯtrariabitur: ⁊ qꝛ i ꝯtraria ē trāſmutatio vnū in aliud trāſmutabiṫ. Jō ait: ꝙ erit trāſmutatio.p.ignis i aquā. ꝯtraria.n.exiſtit aqua igni. ignis.n.ꝑmo dicebaṫ eſſe nigrū in quo differebat ab aere. Deinde aqua dicebaṫ alba in quo ꝯueniebat cū aere. qualitates ergo aque cōtrarianṫ qualitatibus ignis. ergo vnū in aliud trāſmutari poteſt. ℭ Notandum āt pħm non noiare ꝓprias

Nōnᵐ qualitates ignis.vl' ꝓprias q̄litates aq̄.vt oñdat ſe arguē i mā cōi ⁊ i terminis cōib⁹.hꝫ.n.hec demōſtratio

Nōnᵐ veritatē in q̄buſlibet termis. ℭ Notādūꝫ etiā vim rōnis i hoc eſſe.vꝫ.ꝙ ſi ignis ⁊ aqua trāſmutāṫ i aerē ⁊ hñt aliā ⁊ aliā ꝯ̄rietateꝫ ad ipſū ſūt ꝯ̄ria inter ſe ⁊ per ꝯ̄ñs trāſmutāṫ adinuiceꝫ. ſi ergo extrema ꝯ̄rianṫ medijs ꝯ̄rianṫ inter ſe. ⁊ ſi trāſmutanṫ cū medijs trāſmu-

Nōnᵐ tanṫ inter ſe. ℭ Notādū etiā ꝙ illatio hec que dicta ē dupl'r ipediri poſſꝫ.ꝑ qꝛ diceret aliqs ſi oportere ſi extrema hñt ꝯ̄rietatē ad media ꝙ hēant ꝯ̄rietatē iter ſe. Jō pħs in rōne p̄dicta nō ſoluꝫ oñdit extrema hr̄e ꝯ̄rietatē ad media: ſꝫ ēt ꝓbat ea hr̄e aliā ⁊ aliā ꝯ̄rietatē quo poſito neceſſe ē ea inter ſe eſſe ꝯ̄ria. nūq;.n.aliq rōne eiuſdē hñt aliā ⁊ aliā ꝯ̄rietateꝫ.niſi ſibi inuicē ꝯtrarienṫ. Scḋo poſſet dicta illatio ipedire: qꝛ diceret aliqs non oportere ſi extrema ſint ꝯ̄ria ꝙ ſint adinuicē trāſmutabilia: qꝛ nō trāſmutāṫ extremū i extremū: niſi poſſit fieri trāſmutatio in alia media. diceret ergo media ḡ īfinita ⁊ nō eſſe ſtatū i el'is. quo poſito extrema ñ trāſmutabunṫ adinuicē. ꝯ̄ hanc obōneꝫ valet ſuppō prius facta.vꝫ.ꝙ in el'is eſt ſtatus. quo poſito pꝫ per rōnē iaꝫ dictā ꝙ extrema trāſmutanṫ inter ſe ſi trāſmutāṫ cum medijs. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Palā q̄dem vtiq; quoniā oib⁹ adinuicē erit trāſmutatio ⁊ i his: ⁊ quoniā i.g. terra exiſtūt reliq̄ duo ſymbola: nigruꝫ ⁊ humidū: hec enim nō cōiungūṫ vnq;.

ℭ Concludit ex dictis oiuꝫ eē trāſmutatiōeꝫ.nō.n.ſolū trāſmutāṫ aqua i ignē: ſed etiā terra i aerē. iō ait palaꝫ eſſe: qm̄ oib⁹ ex adinuicē erit trāſmutatio. non ſolum in medijs: ſꝫ etiā i his.i.in extremis. Nā i.g. terra exiſtūt reliqua duo ſymbola.i.relique due q̄litates ſymbole.vꝫ nigrū ⁊ humidū. erit ergo terra ꝯ̄ria aeri: qꝛ h.ſ.q̄litates terre nō ꝯiunguṅṫ vnq; cū q̄litatib⁹ aeris: ſꝫ ꝯ̄riāṫ

Nōndū eis. terra igiṫ trāſmutabiṫ i ipū aerē. ℭ Nōndū ātpħꝫ appellare nigꝝ ⁊ hūidū q̄litates ſymbolas: qꝛ ſꝫ hipotheſim factā aer q ponit alb⁹ ⁊ ſicc⁹ differt ab igne i nigro. qꝛ ignis ē niger ⁊ ſicc⁹. ab aq̄ vō differt i hūido qꝛ aq̄ dicebaṫ hūida ⁊ alba he āt due q̄litates hūidū ⁊ nigrū i q̄b⁹ differt aer ab igne ⁊ aq̄ ꝯgregāṫ in terra. Jta ꝙ terra hꝫ eas ſymbolas ⁊ ꝯueniētes cū igne ⁊ aq̄ qꝛ cū igne ꝯuenit i nigro. cū aq̄ i hūido: q̄re terra ꝯ̄riaṫ aeri: qꝛ ſi vellem⁹ h̄ ad mām ſpālē ꝯ̄hē ⁊ noiare varias q̄litates el'oꝝ: pꝫ veꝝ eē ꝙ dr̄. Jgnis vō differt ab aere qꝛ ſicc⁹ aq̄ vō differt ab eo qꝛ frigida. frigidū āt ⁊ ſiccū ꝯueniūt i terra: ⁊ terra ꝯuenit cū igne ⁊ aq̄ ſm ſiccum ⁊ frigidū: q̄b⁹ ignis ⁊ aqua differūt ab aere. Jntētio ḡ pħi ē ꝓbare terrā eē ꝯ̄riā aeri. ꝓpter ꝯ̄rietatē quā hñt ad ipꝫ ignis ⁊ aq̄: ⁊ ex hac ꝯ̄rietate vult arguē trāſmutatōem: ⁊ qꝛ oīa el'a tā extrema q̄ꝫ media ꝯ̄rietatē hñt oīa ſunt adinuicem trāſmutabilia. ℭ Deinde cū dicit.

ℭ Quoniā autē nō infinitū poſſibile ē ire quod futuri oſtēdē ad hoc pus venim⁹ manifeſtum ex his. T.c.66.

ℭ Probat qḋ ſuppoſuerat: ⁊ duo facit: qꝛ ꝑmo ꝯtinuat dicta dicendis. ſcḋo exeqtur de intēto: ibi. (Si eniꝫ rurſus ignis.) Dicit ergo: ꝙ infinitū nō eſt poſſibile ire ꝙ futuri eramuſ oſtendere. ſuperi⁹ enim hoc ſuppoſuerat tāq; id qḋ erat futurus oſtēdere. ideo ait ꝙ prius venimus ad hoc.i.ex priori intentione ad h̄ venim⁹ vt oſtēderemus ſtatum in elementis: vt manifeſtū ē ex his.i. ex dictis. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Si.n.rurſus ignis.p.i alio trāſmutaṫ. ⁊ ñ reuoluitur. v.g.i.x. cōtrarietas igiṫ iter.p.⁊.x.alia exiſtet ꝑter p̄dictas. nl'li n.idē ſupponiṫ.g.y.a.p.q;.x.ſit igiṫ.p.r. ⁊.x.ſ.r. aut oib⁹ vtiq; exiſtet.g.y.a.p.trāſmutāṫ.n.īuicē. Sꝫ ꝙ hoc q̄dē ſit nōdū demōſtratū ē: ſꝫ illō manifeſtū quoniaꝫ ſi rurſus.x.i aliō alia erit ꝯtrarietas: ⁊ q̄ exiſtet.g.⁊.p. ſimil'r aūt ſēp cuꝫ adiecto ꝯtrarietas aliq̄ exiſtet his q̄ ante: q̄propter ſi īfinita: ⁊ ꝯ̄rietates īfinite vni exiſtūt. ſi aūt hoc modo non erit diffinire neq; generare: oportebit.n. ſi erit aliud ex alio tot trāſire q̄litates ⁊ āpli⁹ plures.

ℭ Probat hmōi ſtatū oñdēs numerū el'oꝝ nō eſſe infinitū. ſcḋo ex his que dixerat concludit incōuenientia que ſequuntur ad ponentes poſitionē illā. 2ª ibi. (Quapropter in quedā.) Dicit ergo. ꝙ ſi rurſus ignis.p.trāſmutatur in aliud.i.in q̄ntū el'm ⁊ nō reuoluiṫ.i.nō trāſmutatur in el'a que ſunt ſub eo: ſed trāſmutaṫ in aliō q̄ꝫ ipſū. v.g.a.x.i.in q̄ntū el'm: qḋ intell'r per.x. ꝯtrarietas igitur erit inter.p.⁊.r.⁊ illa ꝯtrarietas exiſtet alia ꝑter p̄dictas. Nā cū hmōi q̄ntū el'ꝫ nō ſit idē cū aliq̄ alioꝝ quattuor: qꝛ.x.nō ponitur ꝙ ſit ideꝫ cum.g.i.a.p.y.cuꝫ alijs quattuor: oꝫ ꝙ.p.hꝫ aliā ꝯ̄rietatē ad.x.q̄ꝫ ad alia: ergo.y.in.p.⁊.ſ.in.x.ita ꝙ ignis ⁊ q̄ntuꝫ el'm differaṫ ſ.y.⁊.ſ.y. vtiq; exiſtit oib⁹ quattuor el'is.vꝫ.g.y.a.p.trāſmutāt enim ſe adinuicē. quaſi diceret.ꝙ poſito 5° el'o oꝫ dare ignē aliā hr̄e qualitatē ab his q̄ hꝫ vt per eam cōtrarietur. 5° el'o ⁊ trāſmutetur cū ipſo: ſic etiā hanc qualitateꝫ

qualitatē opʒ dare oībus aliīs elīs: qꝛ oīa ſunt adiuicē
trāſmutabilia: ⁊ ſubdit: ꝙ ſi hoc quidē ſit neceſſe. non-
dum monſtratū eſt. vʒ. ꝙ oīa ſint trāſmutabilia. illō tn̄
manifeſtū eſt ꝙ ſi rurſus. x. i. v^m elʒ trāſmutabif i aliō
.i. i ſextū: alia erit ꝯrietas q̄ exiſtet ⁊. g. ⁊. p. i aliīs elīs.
ſemp. n. cuʒ addito. i. elō addito fit additio ꝯrietatis: qꝛ
aliqua ꝯrietas exiſtet his q an̄. i. ṗoꝛib⁹ elīs: vt poſſint
differre ab elō addito: q̄ ꝓpter ſi īfinita ſūt elā: qꝛ īfini-
ta nō pn̄t differre: niſi p̱ īfinita: cū vnūqōq̄ʒ eloꝝ opoꝛ
teat differre a quolʒ alioꝝ vni. i. vnicuiq̄ʒ elō vt eloꝝ
exiſtāt īfinite q̄litates ꝯrie. Si aūt hoc ē ita nō erit ali
quid differre: qꝛ diffinitio illa hʒ īfinitas dr̄ias: ⁊ ita p̱i
bit ſcia. nec ē aliqd gnāre: qꝛ ſi gnābif aliqd ex alio opō
tebit p̱trāſire tot q̄litates ⁊ amplius plures. i. opōtebit
p̱trāſire qualitates īfinitas: ꝙ ſi fieri nō poſſit non erit
gnō: ⁊ p̱ ꝯn̄s nec alteratio. tollit g̊ iſta pō ſciaʒ ⁊ trāſ
Nōdū mutationes nāles. ¶ Notāduʒ aūt ꝙ q̄litates īfinitas
T. c. 63. appellat tot ⁊ ampli⁹ plures: qꝛ īfinitū vt ſcribif. 3. phy
ſicoꝝ ē cui⁹ accipiētibus ſemp̱ eſt aliqd extra ſumere:
ita ꝙ nō poſſumus accip̱e tot ī īfinito ꝙ ſemp̱ nō acci
piamus amplius plures: ⁊ iō nō ꝯuenit īfinita p̱trāſir
vult g̊ phs dicē ꝙ ſi ponāf īfinite q̄litates oʒ p̱trāſire
tot q̄litates ⁊ amplius plures: p̱p̱ qō nūq̄ʒ fieret gnō.
Dub^m
T. c. 39. **Dubitaret** forte aliqs ō eo. qō phs ait. vʒ. ꝙ
ſi ponaf v^m elm opōtebit q̄litatē
illā ꝭʒ q̄ʒ. v^m. elʒ differt a 4.° iee oībuſ aliīs q̄ttuoꝛ: vt ſi
ignis differt a 5 elō: qꝛ ē. x. vtputa: qꝛ ē albū oʒ h⁹. r. ſ.
albedinē ieſſe oīb⁹ aliīs elīs: vt oīa elā poſſint differre
a 5.° elō: ſʒ h̄ vr̄ repugnare ap̱pentib⁹. videm⁹. n. ꝙ aer
ē 3^m elʒ: ⁊ ignis ē quartū. ⁊ aer differt ab igne: qꝛ ē hu
midus. ignis v̊o ſiccus. humiditas āt ꝭʒ quā differt aer
ab igne nō inē oībus aliīs elīs: qꝛ nō ineſt terre: g̊ a ſilī
ſi poneref v^m elm qualitas illa ꝭʒ quā differt q̄rtū elm
a q̄nto nō de neceſſitate ineſſet aliīs elīs. ¶ Ad h̄ aūt
R.° dici poteſt ꝙ elm eſſe 2^m ab alio vl̄ eſſe 3^m. ⁊ ſic diceps
duobus modis pōt itelligi. p̱ ꝯrietatē formalē: vel p̱ lo-
calē dr̄iaʒ. ſi g̊ itelligaf rō phi ꝭʒ localē diſtātiaʒ per ſe
loquēdo ⁊ gr̄a forme nō valet arg^m. nō. n. opʒ oppōnē
illā quā hʒ aer qō ē 3^m elʒ ad ignē qō ē 4^m hr̄e a^a elā
ſi itelligaf de diſtātia formali veꝝ ē. aer. n. eſt 2^m elʒ ab
aq̄: qꝛ diſtat ab ea ī vna q̄litate: ignis v̊o ē 3^m elʒ ab ea:
qꝛ differt ab ip̄a ī duab⁹ q̄litatib⁹. p̱p̱ qō aer ē medi⁹ iter
aquā ⁊ ignē: non ſolū ꝭm locum: ſed etiam ꝭm ꝯrias
qualitates: qꝛ in vna qualitate differt ab aq̄. ⁊ ī alia ab
igne: ⁊ ī vna qualitate ꝯuenit cū aqua: ⁊ ī alia cū igne
⁊ in tali ordine eloꝝ q accipif ꝭm ꝯrietatē formalē va
let indubitāter qō dr̄. qualitas. n. illa ꝭʒ quā differt aer
ab igne ꝯuenit aq̄: ⁊ ſi rurſus daremus aliud elʒ ſupra
ignē: qō ꝭm formalē diſtātiā eſſet quartū ab aqua: qua
litas illa ꝭʒ quā differret ignis ab alio elō ꝯueniret aq̄
⁊ aeri: ſic. n. ſe hr̄et illud elm qō ab igne differret ī vna
qualitate: qꝛ eſſet imediat⁹ ſibi ab aere: differret ī dua-
bus: qꝛ eēt ſcōs ab eo: ab aqua ī trib⁹: qꝛ eſſʒ 3^m ab ipſa
oporteret. n. ꝭʒ hāc additiōeʒ elī ſupra has ꝯrietates.
calidū frigidū humidū ſiccū addē nouā ꝯrietatē: vtpu
ta album ⁊ nigrum: ⁊ ꝭm hunc ordinem formalem dif
ferret ignis ab illo elemento ꝭm contrarietateʒ additā
vtputa ignis eſſet nigrum. ⁊ vt patet intuenti ſic ordi-
narentur illa elementa: quia aqua eſſet alba frigida ⁊
humida. aer eſſet albus: calidus ⁊ humidus. ignis eſſʒ
albus calidus ⁊ ſiccus: illō v̊o elʒ additū eſſʒ nigrū ca
liduʒ ⁊ ſiccū. His ꝯditionib⁹ ſic ſtātibus elʒ additū eſſʒ
p̄^m ab igne: qꝛ differret ab eo ī vna q̄litate ſolū: vt ī ni-
gredie ⁊ eſſʒ 2^m ab aere: qꝛ differt ab eo ī duob⁹ ī nigre
dine ⁊ ſiccitate. eſſet 3^m ab aq̄: qꝛ differret ab ea ī trib⁹
in nigredine: ſiccitate: ⁊ caloꝛe. loquēdo g̊ de h̄ ordine
⁊ ō hac diſtātia illā dr̄iā quā hr̄et elʒ additū ad ignē
ad aerē hr̄et ⁊ aquā. ⁊ ſi iterū ꝭʒ hūc ordinē addēf ali
ud elʒ: ſeq̄ref ꝙ oīs illa dr̄ia quā hr̄et elʒ 2^m additū ad
elʒ qō p̊ addebaf hr̄et ēt ⁊ ad alia. Qō v̊o arguebaf
de terra equocabaf ī diſtātia. terra. n. nō eſt quarta ab
igne ꝭm ꝯrietatē formalē. ſʒ ꝭm locū immo plus diſtat
ignis ab aqua ꝭm talē ꝯrietateʒ q̄ʒ a terra. pʒ g̊ rōnem
phi p̱ ſe loquēdo gr̄a forme tenere ī diſtātia ⁊ ordine
ꝭʒ formalē dr̄iā: ſʒ gr̄a māe vl̄ p̱p̱ aliquā ſpālē cāʒ valē
poſſet ꝭm omnem diſtantiam.
Ulterius dubitaret aliqs: qꝛ dubitatio tacta Dub^m
⁊ ſolutio ei⁹ aliā dubōnē ſecū trahit
dictū ē. n. terrā n̄ eē q̄rtā ab igne ꝭm formalē differētiā
ſʒ ꝭʒ localē. Si g̊ addēf 5^m elʒ nō oporteret hmōi elm
additū hr̄e talē oppōnē ad terrā q̄lē hr̄et ad ignē. nec
oporteret qualitateʒ illā ꝭʒ q̄ʒ tale elʒ differret ab igne
ineſſe terre. ¶ Diceremus g̊ ꝙ addito tali elō aq̄. que
eſt 3^a ab igne loco ⁊ forma: eſſʒ q̄rta ab illo elō loco ⁊
forma: aer v̊o q ē ſcōs ab igne loco ⁊ forma eēt ab illo
elō addito terti⁹ loco ⁊ forā: terra v̊o qꝛ ē q̄rta ab igne
loco ⁊ nō forma ſiue nō formali dr̄ia eſſʒ ab illo elō 5.°
nō p̱ dr̄iā formalē. ſʒ p̱ localē diſtātiaʒ. ⁊ qꝛ ī tali diſtā-
tia: vt dictū ē nō hʒ locū: rō data nō oporteret terrā ſic
differre ab elō addito ſic differt ignis. Cōtrariū tn̄ h⁹
phs dicit in lr̄a. vult. n. ꝙ dr̄iā quā hr̄et elʒ additū ad T. cō.
ignē: hr̄et ad oīa. 4. elā. ſ. ad. g. y. a. p. i. ad terrā aquaʒ 36.
aerē ⁊ ignē. ¶ Ad hoc aūt dici pōt ꝙ elm additū pōt R.°
ītellig q̄ntū. nō ſolū ꝭm localē diſtātiā ſʒ ēt ꝭʒ formalē
dr̄iā ita ꝙ eſſet 5^m a terra. 4^m ab aqua. 3^m ab aere. ⁊ i
mediate igni ꝭm formalē dr̄iā. vt ꝙ differat modice ab
igne ⁊ multū a terra. ⁊ qꝛ ſēp̱ mai⁹ icludit min⁹ ī his q̄
ſūt ordinata ⁊ per ſe dr̄iā quā hr̄et ad ignē hr̄et ad t̄rā
⁊ ad alia. Pōt etiā ⁊ alr̄ dici ꝙ gr̄a māei valet ꝙ dcm̄
eſt qualitercūq̄ʒ ponaf 5^m elʒ additū. Nā multiplicaſ
elīs q̄ʒtū multiplicari pn̄t ꝭʒ calidū ⁊ frigidū hūidum
⁊ ſiccū addito 5.° elō. oʒ addere nouā ꝯrietatē ⁊ ꝭʒ illā
ꝯrietatē additā oʒ oīa quattuoꝛ elā differre ab illo q̄n
to elō. ſufficiūt. n. quattuoꝛ elā: vt differant oī modo q̊
poſſūt differre ſcōʒ quattuoꝛ qualitates actiuaſ ⁊ paſſi
uas: a q̄nto ergo elō ſi differrēt ſumeref hmōi dr̄ia p̱
alias q̄litates addito ergo q̄nto elō opʒ addē circuluʒ
eloꝝ aliquā q̄litatē: vt p̱ eam differant ab ipſo: ⁊ hoc
ſufficit ad ſaluandā intentionem phi.
Dubitaret vlteri⁹ aliqs ⁊ hec dubitatio rōa Dub^m
biliter ſumeret ortū ex dictis. ait
eni phs ꝙ addito 5.° elō: oʒ addere aliquā q̄litatē oīb⁹ T. cō.
quinq̄ʒ. dictū ē. n. hoc valere gr̄a māe: qꝛ. 4. elā p̱ duas 36
ꝯrietates multiplicanf oī modo quo multiplicari pn̄t:
⁊ differūt oī modo quo differre pn̄t. Sʒ ſi p̱p̱ additōeʒ
quinti elī addereſ noua ꝯrietas ꝭʒ ꝯrietatē additam
non different. 5. elementa omni modo quo poſſent dif-
ferre: qō ſic pʒ. Nam ſemper contrarietas addita du-
plat elemēta. vna enim contrarietas non poteſt conſti-
tuere niſi duo elementa vt ſi eſſet ſolum hec contrarie
tas humidum ⁊ ſiccū cōſtaret elm ex vna qualitate
⁊ eſſent tm̄ duo elā: vtputa terra ⁊ aq̄. addita v̊o 2^a cō-
trarietate vt calidū ⁊ frigidū ꝯſtat elm ex duab⁹ quali-
tatib⁹ ⁊ ſunt. 4. elā: qꝛ quattuoꝛ modis cōbinari pn̄t di
cte qualitates. ſi vero addereſ 3^a ꝯrietas ⁊ eſſēt tres ꝯ
trarietas p̄me ꝯſtitutiue eloꝝ. vtputa humidū ſiccum
calidū frigidū: albū nigrū cōſtaret elm ex tribus q̄li-
tatibus ⁊ eſſēt octo elā: qꝛ tales q̄litates exceptis cō-
tinuationibus ipoſſibilib⁹ octo modis ꝯtinuari poſſent
poſſibilr̄. ita ꝙ p̄^m elʒ eſſet frigidū ſiccū albū. 2^m frigi
duʒ humidū albū. tertiū calidū humidū albū: quartuʒ
calidū ſiccū albū. quintum frigidum ſiccum nigrum.
ſextū

ſextuꝫ frigiduꝫ humidū nigrū.ſeptimū calidū humidū
nigrū.octauū vō calidū ſiccuꝫ nigrū.Ex quo pꝫ ꝙ ſem
per additio noue ꝯrietatiſ duplat el'a:⁊ vna ꝯrietas fa
cit duo.due ꝯrietates q̄ttuoꝛ.tres ꝯrietates octo appet
etiaꝫ ꝙ oēs ille cōbinationes ſiue oēs ille cōtinuatiōeſ
ſunt poſſibiles:q2 i nulla illaꝝ cōgregāť oppoſite qua
litates:ḡ ex additiōe ſexti el'i:vt pꝫ per iam dicta nō oꝫ
addere nouā ꝯrietateꝫ:q2 ſufficiunt tres ꝯrietates n̄ ſo
lum ad ꝯſtituendū ſex el'a:ſed etiā ad ꝯſtituendū octo:
R° cuius oppoſitū inuiť i textu.❡ Ad hoc aūt dici pōt ꝙ
pōt accipi ſextū el'm ſm īdifferentiā foꝛmalē ⁊ tūc nō
hꝫ dubiuꝫ qꝺ dř.Naꝫ ex tribus ꝯrietatibus nō pn̄t cō
ſtitui octo el'a:ita ꝙ vnū el'm ſit octauū ab alio ſꝫ ꝯrie
tates ⁊ qualitates:q2 ſm hūc oꝛdinē ⁊ ſꝫ hāc diſtātiā
ſemꝑ a remotioꝛi el'o dꝫ plus differre ⁊ hr̄e plus q̄lita
tes ꝯrias ad ipſuꝫ:vt ſi a ꝓrimo differt in vna q̄litate
ab illo differet in duabus:ab vlterioꝛi i tribus:⁊ ſic de
inceps:ita ꝙ nō poſſet aliqꝺ el'ꝫ eſſe octauū ab aliquo
per ſolas tres qualitates:imo ſi dꝫ eſſe ſextuꝫ ab eo ſꝫ
hunc modū diſtātie nō ſufficiūt tres ꝯrietates:ſꝫ req
riť ibi noua ꝯrietas.Poteſt etiā ⁊ aliter dici:naꝫ mul
ta nō valēt in ſe ꝯſiderata que valent gr̄a māe in qua
eſt locutio:⁊ multa ſunt poſſibilia vno mō q̄ ſūt ipoſ
ſibilia alio:phs.n.nālis:q2 artifex ſpālis ē ſufficit vt ve
ritateꝫ dicat:ꝙ ſic accipiat terminos cōes vt deſeruiūt
māe ꝓpꝛie:dicte octo ꝯrietates:⁊ ſi ſūt poſſibiles abſo
lute accepte:nō tn̄ ſūt poſſibiles vt ſpectat ad ꝓpoſitū.
nihil.n.ſupꝛa ignē:vt ad pn̄s ſpectat pōt eē humidū vł
frigidū.ſi ergo quintū el'm ē ſupꝛa ignē:oꝫ ꝙ ſit calidū
⁊ ſiccū.ſi ergo differt ab eo.q2 ē nigrū.ignis vō ab oibꝰ
erit quintū el'm calidū ſiccū nigrū.ſi ergo dabiť ſextū
el'm illꝺ erit calidū ⁊ ſiccū albū cū ſit ſupra ignē.ſi eſſꝫ
caliduꝫ ſiccū albū nō differret ab igne:ſi eſſet calidum
ſiccū nigrū nō differret a q̄nto el'o.Si ḡ dꝫ differre ab
eis oꝫ dare nouā ꝯrietatē:vtputa dulce ⁊ amarū ⁊ ſi h̄
ſextū el'ꝫ poniť dulce alia el'a erūt amara:vt a tali el'o
ſꝫ ꝙ hmōi foꝛmal'r differūt poſſet etiaꝫ ⁊ al'r rn̄deri ⁊
magis ad ꝓpoſitū:ſed hoc hic taceať qꝺ ſtatim in aliȷ̄s
dubitationibꝰ oſtendetur.

Dubm **Dubitaret** etiaꝫ vlteriꝰ aliqs ꝙ nō opꝫ ſi ſūt
infinita el'a:⁊ qꝺlibꝫ el'oꝝ differt
ab alio:ꝙ i vnoq̄ꝫ el'o ſint equalitates.ꝑ quas differat
ab īfinitis el'is:pōt.n.aliqd ꝑ vnā dr̄iam differre ab in
finitis rebus:ſi.n.eſſēt īfinite ſpēs beſtiaꝝ hō per vnaꝫ
dr̄iā:vt per hoc ꝙ eſt rōnale differret ab oibꝰ aliȷ̄s.po
terit ḡ vnū el'm differre ab īfinitis el'is per vnā dr̄iam.
R° ❡ Ad h̄ āt dici pōt ꝙ dr̄ie foꝛmales el'oꝝ de qbꝰ loqui
mur ſūt qualitates p̄me actiue ⁊ paſſiue.qualitates āt
⁊ ꝯrietates p̄me:iō ſic noiate ſūt:q2 ſꝑ altera ps ꝯrie
tatꝭ inē alicui el'oꝝ:qꝺlibet.n.el'm vel ē calidū:vł ē fri
gidū:vel ē humidū:vel ē ſiccum:⁊ quot ſunt ꝯrietateſ
tot qualitates īſunt cuilibꝫ el'o.Iō.n.qꝺlibꝫ el'm cōſtat
ex duabꝰ qualitatibus:q2 ſunt due p̄me ꝯrietates:vna
eſt calidi ⁊ frigidi:alia humidi ⁊ ſicci.Cuꝫ ergo īfinita
el'a nō poſſint differre:niſi ꝑ īfinitas ꝯrietates:ſi infi
nita eſſent el'a:infinite qualitates eſſēt in vnoquoqꝫ:nō
eſt ergo ſimile de dr̄ia pꝛimaꝝ q̄litatū:⁊ de aliȷ̄s diffe
rentȷ̄s vt ratio ſupponebat.

Dubm **Dubitaret** ēt vlteriꝰ aliqs dicēs.ꝙ nō opꝫ ſi
ſint īfinite q̄litates el'oꝝ ꝙ ſint i
finite ꝯrietates:ſemper.n.vna ꝯrietas eſt duarū quali
tatuꝫ:vt dulcis ⁊ amari eſt vna ꝯrietas.calidi ⁊ frigi
di alia.erūt ergo duplo plures qualitates q̄ꝫ ꝯrietates
ſi ergo qualitates ſūt īfinite ꝯrietates nō erunt infini
te:q2 tunc ps equareť toti:⁊ ſubduplū duplo:cū īfinitū
non ſit maius īfinito:phs āt in lr̄a vř vtrūqꝫ pari rōne
ꝯcludere.vꝫ.ꝙ poſito īfinito numero el'oꝝ erūt infini
R° te qualitates ⁊ ꝯrietates i eis.❡ Ad h̄ āt dici pōt ꝙ
in argumento ē fall'a accidentis.i numero.n. q2 creſcit
in infinitū non ſunt plures binarȷ̄ q̄ꝫ quaternarȷ̄:ſicut
enim dicere poſſumus duo.quattuoꝛ.ſex.octo.⁊ ſꝑ ſic
addēdo binariū i infinitū:ita poſſumus quattuor.octo
12.⁊ ſemꝑ addere quaternariū i infinitū.Cum ergo in
finitum non ſit maius infinito:quia in numero ſunt in
finiti binarȷ̄ ⁊ infiniti quaternarȷ̄:ergo tot ſunt ibi
quaternarȷ̄ quot ſunt binarȷ̄:⁊ quia quilibet quater
narius continet duos binarios duplo plures erunt ibi
binarȷ̄ quam quaternarȷ̄.binarȷ̄ ergo numerorum ſūt
equales quaternarȷ̄s:⁊ ſunt duplo plures eis:quod
eſt inconueniens:ſed ſic dicendo inſtamus dubitationi Nōdū
ſed non ſoluimus ad foꝛmam arguendi.❡ Notanduꝫ T.c.66
ergo ꝙ infinitum ſm ꝙ huiuſmodi non habet ratio
nem totius nec perfecti:vt poteſt haberi ex 3° phycoꝝ.
omnis ergo illa argumentatio que reſpicit duplum ⁊
ſubduplum triplum ⁊ ſub triplum vel qualitercunqꝫ
reſpiciat partem ⁊ totum accidit ⁊ eſt extranea ab in
finito.binarius ergo ad quaternarium poteſt operari.
dupliciter:vel vt dicit quid terminatum ⁊ vt reſpicit
numerū terminatū:⁊ ſic ē ps eiꝰ:q2 finito ⁊ terminato
pōt cōpetere rō totius ⁊ partis:ſed ſi ternariꝰ ⁊ q̄ter
narius accipianť:vt hn̄t oꝛdinē ad infinitū nūeꝝ:q2 īfi
nito accidit rō totius:nec ſe hꝫ vnū ad aliꝺ vt totū:nec
vt ps.totū.n.⁊ ps dn̄t aliqd terminatū:n̄.n.eſſēt.4.to
tū ad duo:niſi hr̄et terminatas vnitates ⁊ dualitas n̄
eſſꝫ ps eiꝰ niſi vnitates determinatas hr̄et.Infinito aūt
accidit terminatio ⁊ ē extranea ab eo.nō ḡ obſtante ꝙ
binarȷ̄ ſūt duplo plures q̄ꝫ quaternarȷ̄.i numero tn̄ in
finito tot ſunt quaternarȷ̄ quot binarȷ̄:ſic n̄ obſtāte ꝙ
qualitates ſint duplo plures q̄ꝫ ꝯrietates:ſi tn̄ eſſēt īfi
nite qualitates eſſēt infinite ꝯrietates.Ex h̄ auteꝫ me
lius patere pn̄t dubōnes p̄miſſe:ſi el'a creſcerēt i īfini
tum cū i īfinito nō ſint plures binarȷ̄ q̄ꝫ quaternariȷ̄.
vel etiā q̄ꝫ octonariȷ̄:imo i infinito tot ſunt centenariȷ̄:
vel etiā millenarȷ̄ quot binarȷ̄:ſicut.n.non deficiet nu
merus accipiēdo infinitos binarios addendo duo.4.i
īfinitū:ſic nō deficiet accipiendo īfinitos millenarios:
addēdo mille duo millenarȷ̄ i infinitū.Si igiť ponan
tur īfinita el'a addere nouā ꝯrietatē poſſumus ꝑ eā du
plare el'a:vt ſi due ꝯrietateſ ꝯſtituūt.4.el'a:tres ꝯrieta
tes ꝯſtituāt octo:⁊ q̄ttuoꝛ ſexdeciꝫ:⁊ ſic deiceps q̄cq̄d
ponať:ſiue finita ſūt el'a:oꝫ dare īfinitas ꝯrietates ⁊ ī
finitas q̄litates i eis.Nūq̄ꝫ.n.erūt infinita el'a ſic mul
tiplicādo ⁊ addēdo.4.8.16.⁊ ſic deiceps:niſi accipiāť
īfinite multiplicationes.⁊ q2 infinite multiplicationes
regrunt īfinitas ꝯrietates.Infinite aūt ꝯrietates infi
nitas qualitates ponēdo numeꝝ el'oꝝ īfinitū oꝫ pone
re īfinitas ꝯrietates ⁊ infinitas qualitateſ in eis.Cū ḡ T.c.36.
dič phs ꝙ addēdo q̄ntū el'm oꝫ addere nouā ꝯrietateꝫ
⁊ nouā qualitatē el'is p̄oꝛibus:⁊ addēdo ſextū oꝫ etiā
addere nouā ꝯrietatē ⁊ nouā qualitatē.per additionē
q̄nti vel ſexti intellexit quācūqꝫ multiplicatiōem el'oꝝ
regrentē nouā ꝯrietatē:q2 exquo el'a ponuntur infini
ta.īfinitas tales multiplicatiōes ꝯuenit ponere in eis.
⁊ ꝑ ꝯn̄s infinitas contrarietates ⁊ qualitates:quod ꝺ
clarare volebamus.❡ Deinde cum dicit.

❡ Quapꝑ i q̄dā q̄dē nūq̄ꝫ trāſmutatio erit.v̇.g.ſi īfinita media necē īfinita el'a.

❡ Cōcludit tria inconuenientia.2ª pars:ibi.(Amplius
aūt.)3ª ibi.(Fiunt autem.)Pꝛimum inconueniens eſt
tale.ꝙ ſi ſūt infinita el'a in quedaꝫ coꝝ nunq̄ꝫ erit trāſ
mutatio:q2 extrema nunq̄ꝫ tranſmutabunť in extrema

v̇.g.ſi

v.g. ſi ſunt infinita el'a neceſſe eſt īfinitū el'm ptranſire anteq̄ꝫ deueniamus ad hoc ꝙ extremū ꝯuertat̄ i extre muꝫ. ℭ Notādum aūt ꝙ nō ē poſſis trāſmutatio extre morū niſi ſit poſſibilis trāſmutatio oīuꝫ medioꝝ: ſi ḡ media ſunt infinita nūquā extrema trāſmutabuntur. ℭ Deinde cum dicit.

Nōndū

ℭ Amplius āt neqꝫ ex aere ī ignē trāſ mutatio ſi īfinite ꝯtrarietates generate.

ℭ Ponit ſcōm icōueniēs: q2 non ſolū extremū trāſmu tabitur in extremū. ſed qđ amplius ē ꝓximū nō tranſ mutabitur ī proximū: vt ex aere nō erit trāſmutatio in ignē: ſi ꝓ q2: q2 īfinite ſunt ꝯ̄rietates eloꝝ: ⁊ ꝑ ꝯñs īfi nite q̄litates ſunt ī vnoqꝫ eloꝝ. nūq̄ꝫ ergo erit gñō aliq̄ q2 ꝯtingeret īfinita ꝑtrāſire. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Fiūt āt ⁊ oīa vnū. neceſſe. n. exiſtē om nes ī iferiorib⁹ qdē. p. q̄ ſupioꝝ his aūt q̄ īferioꝝ. quaꝓpter omnia vnū erunt.

ℭ Ponit 3m incōueniēs: naꝫ ponere infinita el'a ⁊ īfini tas qualitates ex eis: ē dicere ꝙ oīa el'a fiūt ⁊ ſūt vnū el'm: q2. p. ⁊ q2 oēs qualitates īfinitoꝝ neceſſe ē exiſte re his. ſ. ſupioribus. quapropter oīa el'a erunt vnū el'ꝫ.

Nōndū ℭ Notandūꝫ āt ꝙ ꝑ li. p. intelligit oēs q̄litates eloꝝ: ſi ergo qđlꝫ elꝫ hꝫ īfinitas qualitates qđlibꝫ hēbit oēs qualitates: cū vnū nō diſtiguat̄ ab alio: ſꝫ erūt oīa el'a vnū el'm que ſunt ſuperioꝝ neceſſe eſt exiſtere ī īferio ribus ⁊ qualitates que ſunt īferioruꝫ neceſſe ē exiſte re his. i. ſuperioribus

Dubm **Dubitaret** forte aliqs ꝙ ſi oꝫ ſi oēs q̄litates q̄ ſunt ī vno elo: ſunt ī alio el'a ñ differē. poterāt. n. diſtigui ꝑ ſuas formas ſubāles amo ta diſtinctiōe per q̄litates actiuas ⁊ paſſiuas. ℭ Ad

R° hoc aūt dici pōt ꝙ diuerſas q̄litatū in el'is ſeq̄t̄ ex di uerſitate nāli. ſi ḡ eſſēt he quidem q̄litates in vno q̄ in alio: eſſꝫ eadē nā oīuꝫ eloꝝ: ⁊ oīa el'a eēnt vnū el'm: lꝫ n. aliō ſit forma ſubālis ignis: ⁊ aliō q̄litates ei⁹: tñ ſta tim cū el'm aliqđ adeptū eſt oīno q̄litates ignis ſtatim ſit ignis: ſic ſi vnū el'm hr̄et oīno q̄litates alteri⁹: vnuꝫ el'm fieret aliud. Ad hꝫ ēt ideꝫ facit: q2 ſicut res ſe hꝫ ad eſſe: ita ſe hꝫ ad vnitatē ⁊ diſtinctionē: ſicut ergo ignis nō remanet in ſuo eſſe nāli ſine proprijs qualitatibus: ita nō remanet in eſſe diſtinctio ſine qualitatib⁹ diſtin ctis. ſi ergo oīa el'a hr̄ent eaſdē qualitates oīno eſſent vnū ⁊ idem el'm: qđ ꝓbare volebamus.

c.6. T.c.37 **Admirabit̄** āt aliqs aliquos dicē tes vno corpoꝝ el'a plura vt nō trāſmutent īuicē. ſicut Empedo cles inquit. qūo contingit eis dicere cō parabilia elementa. Sed tamē dicit ſic: hec enim equalia eſſe omnia.

ℭ Quia phs dixerat el'a eē adinuicē trāſmutabilia. Jō hic ſpāliter reprehēdit empedoclē q̄ hꝫ negauit. Circa qđ duo facit: q2 ꝓ oñdit ꝙ empedocles ꝑm ea q̄ dixit ñ potuit negare eloꝝ trāſmutationē. 2° ex hꝫ vlteri⁹ deſcē dit: ⁊ oñdit ꝙ empedo. ꝑm ea q̄ poſuit nō potuit ſalua

T.c.38. re trāſmutatiōes nāles. 2a ibi. (Sꝫ augmentatio.) Cir ca primū duo fac: q2 ꝓ ait ꝙ oportuit empedo. ꝑꝫ ea q̄ dixit ponē trāſmutationē eloꝝ. 2° qđ dixerat ꝓbat: ibi (Si ḡ ꝑm q̄tū.) Dicit ḡ ꝙ admirabit̄ aliqs aliquos di centes. i. de his q reputāt̄ ſe phos ⁊ credunt ſe aliqđ di cere mirabit̄ hꝫ de eis ſi ponant el'a corpoꝝ plura vno: ita tñ ꝙ ñ trāſmutēt ſe adiuicē: ſicut empedo. igt. ⁊ po nit: q2 ſi ſunt el'a itrāſmutabilia: qūo ꝯtingit dicē eis. ſ. empedocli ⁊ ſuis ſequacibus. el'a eē ꝯparabilia. Jō ſub dit ꝙ tñ empedocles cū hꝫ ꝙ ponit el'a itrāſmutabilia dicit ſic: ꝙ hec oīa el'a contingit eſſe comparabilia ⁊ equalia. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Si ergo ꝑꝫ quātū neceſſe idē aliquid eſſe exiſtēs in oībus comparabilibus: qūo enī mēſurat̄. v.g. ſi ex aque pugillo erūt pugilli aeris. x. idē aliq̄d erit igitur ambo ſic mēſuratur eodem.

ℭ Probat qđ dixerat. vꝫ. hꝫ ſtare nō poſſe ꝙ el'a ſint cō parabilia ⁊ eq̄lia: ⁊ tñ ſint itrāſmutabilia: vt empedo cles ponebat. Circa qđ duo facit: q2 ꝓ oñdit el'a eē trāſ mutabilia ſi ſūt equalia ꝑꝫ q̄titatē. 2° ꝙ ſunt tranſmuta bilia ſi ſūt equalia ꝑm qualitatē. 2a ibi. (Si aūt non ſic ꝑm q̄tū.) Dicit ḡ ꝙ ſi el'a ſūt equalia ⁊ cōpabilia ꝑm q̄tū. neceſſe ē ideꝫ eſſe exñs in oībus talibus cōpara bilibus: q2 qūo mēſurat̄ ⁊ adequat̄ aliq̄d alicui ꝑꝫ q̄ti tateꝫ: ſupple ſi nō exiſtit aliq̄d ī eis quo menſuret̄: q. d. nullo modo. v.g. ſi ex pugillo aq̄ erūt decē pugilli aeris ideꝫ aliq̄d erit ī eis: q2 erit in vna ⁊ eadē mā: ⁊ ſic am bo. ſ. aer ⁊ aqua mēſurant̄ eodē: ex hꝫ. n. ex vno pugillo aq̄ ſiunt decē aeris: q2 tanta mā quāta ē ſub vno pugil lo aq̄ ē poſtea ſub decē aeris: ⁊ q2 hñtia eadē māꝫ ſunt adinuiceꝫ trāſmutabilia. ſi el'a ſūt ſic equalia adinuiceꝫ trāſmutantur. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Si aūt nō ſint ꝑꝫ quātum ꝯparabilia vt quātū ex quāto: ſed ꝑꝫ quātū poteſt. v.g. ſi pugillū aq̄ eq̄liter poteſt īfrigida re ⁊. x. aeris: ⁊ ſic ꝑm quātū nō ſcđꝫ id ꝙ quātū comparabilia. ſꝫ ſcđꝫ id ꝙ poſſūt aliq̄d: erit ergo ⁊ nō quāti mēſurā ꝯpa rare: ⁊ ſcđꝫ potētias: ⁊ ſcđꝫ ꝓportiōes: verbi grā. vt hoc calidū: hoc autē albū: hoc autē vt hoc ſignificat: ī equali qdeꝫ ſimile: ī quāto autem equale.

ℭ Quia forte diceret empedocles ꝙ ipē ñ ponebat el'a equalia ꝑm q̄titateꝫ. ſꝫ ꝑm qualitatē. Jō hꝫ phs oſtēdit ꝙ ſi ponūt̄ equalia ꝑꝫ qualitatē nihilominꝰ ſūt trāſmu tabilia. Circa qđ duo fac: q2 ꝓ oñdit qūo el'a pñt poni eq̄lia ꝑꝫ q̄litatē. 2° ex hꝫ arguit ea eē tranſmutabilia ibi. (Jncōueniēs igit̄.) Dicit ḡ ꝙ ſi el'a nō ſūt ſic cōpabilia ꝑm q̄tū: vt fiat q̄tū ex q̄to: ſꝫ ſunt cōpabilia ꝑꝫ q̄tum pōt. i. ꝑm vtutē ⁊ qualitatē. v.g. ſi pugillus aq̄ dicim⁹ ꝙ pt eq̄lr īfrigidare: ſic ⁊ decē aeris: ⁊ ſic ꝑꝫ q̄tū vtutꝫ nō ꝑꝫ id qđ ē q̄tū molis ſiue ꝑꝫ vtutē ⁊ nō ꝑꝫ quātitatē ſim plr̄ cōpabilia ſr̄ el'a: vt ꝑꝫ id qđ aliq̄d pñt veꝝ: q2 eq̄li tas ꝑꝫ pōaꝫ ⁊ vtutē pt itelligi: vl' ꝑꝫ vtutes diuerſas: vt ſi diceremuſ tm̄ aquā poſſe īfridare q̄tū aerē calefacē: ⁊ hꝫ ꝓpē nō ē eq̄litas ſꝫ ꝓportio: nec ſic videbat̄ itelligē T.cō. empedocles: vt cōmētator ait. alio mō pt itelligi eq̄li 37. tas ꝑꝫ eadē vtutē ⁊ q̄litatē: ⁊ ſic magl mēſurat̄ nomē eq̄litas. Jō ait: erit ḡ nō cōpare mēſurā q̄ti ꝑꝫ pōas ⁊ vtutes diuerſas: ſiue ꝑꝫ ꝓportionē. v.g. vt hꝫ calꝫ: ⁊ hꝫ al bū: q2 hꝫ vt h. i. eq̄le ī eo ꝙ eq̄le. i. q̄li ſignat ſile. in q̄to Nōnm aūt ſig̃t equale. ℭ Notādū āt ꝙ equale ſile ⁊ idē vni T.c.ſ tatē iportāt: vt dr̄. ſ. meta. q2 vnū in ſuba facit idē vnū ī qualitate ſile. vnū ī q̄titate equale: verū q2 qualitas aliqua: vt vtus ⁊ pō hꝫ aliquo mō rōnē q̄ti. Jō ꝑꝫ talē q̄titatē pt attēdi equalitas: ſꝫ q2 equalitas vnitatē di cit: talis eq̄litas dꝫ attendi ꝑm vnitatē virtutis: vt di

camus

camus vnus pugillus aque pōt tm̄ infrigidare quātū x.aeris.non autē debꝫ attendi ſꝫ diuerſas pōas ⁊ virtutes:vt ꝙ aqua poſſit tm̄ dalbare quātū aer calefacere.Ideo equale ꝓprie dicit vnū in quātitate.extēſo tm̄ noīe pōt dicere vnū ⁊ ſimile in q̄litate.Ualde tm̄ ꝓprie diceret diuerſū ⁊ diſſimile in q̄litate.ſi ergo empedocles ponebat el'a eſſe equalia:niſi valde ꝓprie acciperet equalitatē:opꝫ ꝙ eſſent ꝯparabilia vel ſm eandem q̄litatē vel ſm eādē q̄titatē. ℭ Deinde cū dicit

ℭ Incōueniēs ḡ videbit̄ ſi corpa imutabilia entia ñ ꝓportiōe ꝯparabilia:ſꝫ mēſura pōaꝝ ⁊ ꝙ eē eq̄le calidū.aut ſimile. ignis tm̄ ⁊ aeris multiplex.idē.n.eſt pl⁹ q̄ homogeneos talē habebit relationē

ℭ Oſtenſo q̄uō pōt accipi equale in q̄litate.arguit ꝯ empedoclē dicēs ꝙ icōueniēs videbit̄ ſi corpa el'oꝝ ſunt entia imutabilia.⁊ nō ſūt ꝯpabilia ꝓportiōe.i.ſꝫ diuerſas virtutes ⁊ potētias.q: tūc nō eſſēt eq̄lia.ſꝫ ꝯparāt̄ mēſura pōaꝝ qō ē eē eq̄le cal'ꝫ aut ſi'le.vt ſi dicēm⁹ ꝙ modicū ignis hꝫ vi tātā ſic̄ multū aeris. Cū igit̄ id ⁊ pl⁹ dicāt aliqd hōgeneos.i.aliqd eiuſdē rōis:ſi el'a ſūt ſic ꝯpabilia vnū ⁊ aliō hēbit talē reſolutiōeꝫ.i.talē proportionē qō cū ipō cōicabit i mā: ⁊ poterit trāſmutari i illō. ℭ Nōn^m āt ꝙ ſm Cōmētatorē q̄ hn̄t ſic eq̄litatē ⁊ pticipant ſm eādeꝫ rōneꝫ vnā q̄litatē ⁊ vnā virtutē ⁊ potētiā:ſūt eiuſdē generis: ⁊ q: vnitas generiſ ē q̄ſi vnitas meta. vt dr̄.v.meta.que ſunt ſic comparabilia hn̄t vnā mām ⁊ ſūt adinuicē trāſmutabilia.ſi ergo empedocles ponebat el'a equalia.ſiue acciperet equale ſꝫ quātitatē:ſiue ſm potētiā ⁊ virtutē cogebat̄ ad dicēdū el'a eſſe adinuicē trāſmutabilia. ℭ Deinde cum dicit.

Nōn^m T.cō. 37. T.cō. 10.

T.cō. 38. ℭ Sꝫ neqꝫ augmētatio vtiqꝫ erit ſꝫ empedoclē.ſꝫ ſꝫ adiectionē.igne āt auget̄ ignis.auget.n. puluis propriumgenus. ether aūt ethera.hec aūt adiūgūtur.videntur autē non ſic augeri que augētur

T.cō. 4. ℭ Oſtendit empedoclē ſꝫ ea que dixit ñ potuiſſe ſaluare trāſmutationes ⁊ motus quos in nā videmus.mot⁹ aūt large ſumptus per phꝫ in 3° phyſicorū.ē in q̄ttuor generibus.ſ.in ſuba.vt gn̄o ⁊ q̄titate.vt augmētatio.i qualitate.vt alteratio.i vbi.vt loci mutatio.Quattuor ergo facit:q: primo oñdit ꝙ empedocles nō potuit ſaluare augmētū.ſcd̄o ꝙ nō potuit ſaluare gnōnē.3° ꝙ ñ motuꝫ localeꝫ.q̄rto ꝙ nō alterationē.2ª ibi(Multū āt difficilius.)3ª ibi.(Amplius aūt ō motu.)q̄rta ibi.(In

T.cō. 39. T.cō. 42. ꝯueniens aūt ⁊ ſi aiaꝫ.)Dicit ergo ꝙ ſm empedoclē ñ erit augmentatio.Empedocles.n.nō poſuit augmētuꝫ fieri per alterationē ⁊ per ꝯuerſionē augmentatiuā in augmētuꝫ.ſꝫ dicit augmentuꝫ fieri ſm adiectionem.vt ignis auget̄ igne.⁊ vnūq̄dqꝫ auget amplius ſuū ꝓpꝛiū genus.vt ether auget ethera: ⁊ frumētū frumentū:hec aūt adiungunt̄.i.hec adiūctio ⁊ additio.que āt auget̄ nō vident̄ ſic augeri.ſ.per ſolaꝫ aditionē.ſed requiritur ibi alteratio ⁊ conuerſio. ℭ Deinde cum dicit.

T.cō. 39. ℭ Multū āt difficilius tradere ſꝫ nām de generatiōe.q̄ āt generāt̄ ſꝫ naturaꝫ. aut ſemp.aut vt multū.ea āt que preter ſemper ⁊ multum ab euentu ⁊ fortuna. Que igitur cauſa ex homine hominem. aut ſemper.aut vt multum.⁊ ex frumento frumentum:ſed non oliuam.

ℭ Primo oñdit ꝙ empedocles ſꝫ ea que dixit ñ potuit ſaluare gnōnē.ſcd̄o oñdit qd eſt illud qō dimiſit empedocles:qō facit ad gnōnē vniuſcuiuſqꝫ:ibi.(Hec āt eſt ſuba.)Notādū aūt empedoclē poſuiſſe cās reꝝ caſuꝫ ⁊ fortunā.liteꝫ ⁊ amiciciā.⁊ quattuor el'a.Duo ḡ facit q: p̄ oñdit eū nō potuiſſe ſaluare gnōnē rerū cū poſuerit principiū entiū caſuꝫ ⁊ fortunā.ſcd̄o oñdit ꝙ nō potuit ſaluare gnōnē prout poſuit ꝑncipia entiuꝫ litem ⁊ amiciciaꝫ.⁊.4.el'a.2ª ps ibi.(Aut ſi ita cōponāt̄.)Dic̄ ergo difficile fuit empedocli ſaluare augmētuꝫ:ſꝫ multo difficilius erit tradere.i.tractare de gnōne ſm nām. Nam ſm caſum ⁊ fortunā taleꝫ gnōnē ſaluare non potuit:q: que generant̄ ſm nām:aut ſunt ſemper: aut ſūt multū.i.frequēter.que aūt ſunt ab euentu ⁊ a fortuna preter ſm ⁊ multū.que ergo eſt cā ex hoīe gnāri hoīeꝫ aut ſemp aut multū.⁊ ex frumēto frumētū ⁊ nō oliuā. ſemp.n.aut vt frequēter ex ſimili ſimile ꝓducit̄.nō fit oliua ex frumēto:ſed frumētuꝫ.fortuna ergo que eſt vt raro hoꝝ cā eſſe non poterit. ℭ Deinde cum dicit. Nōndū T.c.40 T.c.40

ℭ Aut ſi ita ꝯponat̄ os.nō eñ vt contingit ꝯueniētib⁹ nihil generat̄.queadmodū ille inq̄t.ſed ratione aliqua. que igit̄ hoꝝ cauſa.ñ eñ ignis aut terra. ℭ Sꝫ tamen neqꝫ amicicia neqꝫ lis .cōgregationis enim ſolū hec aūt ſegregatiōis cā. T.c.41.

ℭ Oñdit ꝙ empedocles nō potuit ſaluare gnōnē ponēdo pricipia litē ⁊ amiciciā.⁊.4.el'a.ꝙ ſi ꝯponat̄ aut oſ aut caro ñ fit hoc fortuitu.queadmodū ille inq̄t.ſꝫ aliq rōne.Nā ꝯueniētib⁹ el'is vt ꝯtigit.i.fortuitu nihil gn̄at̄ ſꝫ ḡ fit gnō p rōnabilē vnionē el'oꝝ.q̄ igit̄ erit cā hoꝝ vꝫ.ꝙ el'a mixta fiūt rōnabilit̄ ñ fortuitu:vnū aliqd.hec āt cā ñ erit ignis.aut terra:aut.4.el'a.q: cū h̄ ſint plura opꝫ dare vnū aliqd ꝙ vniat h̄ i mixtiō:ſꝫ tm̄ pꝫ ꝙ hmōi cā ñ erit amicicia aut lis.q: amicicia ē ſolū cā ꝯgregatiōis.hec āt.ſ.lis ē cā ſegregatōis.ad h̄.n.ꝙ plura fiāt vnū mixtū nō ſuffic̄ ꝙ ꝯgregent̄:ſꝫ reſultet ibi vna nā ⁊ vna forma vniēs hmōi miſcibilia. ℭ Deīde cū dicit.

ℭ Hec āt ē ſuba vni⁹cui⁹qꝫ.ſꝫ nō ſolū ⁊ mixtio ⁊ ſepatio mixtoꝝ. queadmodū ille iq̄t.fortuna eñ ad eq̄le nominat̄: ſꝫ nō ē ratio.ē eñ miſceri vt ꝯtigit.nā igit̄ entiū cā ē ita habere ⁊ vni⁹cui⁹qꝫ nā hec de qua nihil dicit:nihil igitur de natura dicit. Sed tm̄ ⁊ bonū ē hoc ⁊ optimum.

ℭ Quia rōnabilē vnionē ñ poſſum⁹ ſaluare p ꝑncipia empedoclis.vꝫ.p litē amiciciā: ⁊.4.el'a.iō h̄ phs addit qd ē illō ꝙ fac̄ hāc rōnabilē vnionē.q: h̄ ē nā ⁊ forma ſubaliſ.veꝝ q: empedo.volēdo loq ō nā reꝝ loq̄bat̄ ſolū ō mixtura:iō duo fac̄ q: p̄ ait formā ſubalē eē cām gnōis mixti.2° icrepat empedoclē.de mixtiōe q̄ credebat eē nāꝫ ⁊ ſubā reꝝ.2ª ibi.(Hic āt mixtiōeꝫ.)Dic̄ ḡ ꝙ hec q̄ ē cā gnōis vni⁹cui⁹qꝫ ē ſuba.i.forā ſubalis ⁊ nā vni⁹cui⁹qꝫ ⁊ ñ ſolū ē cā hmōi mixtio ⁊ ſepatio mixtoꝝ queadmodū ille empedo.iq̄t.Nā ⁊ fortuā q̄ ſꝫ ipſum faciebat ad gnōnē noiat̄ ad eq̄le:q: ñ ē magl cā ꝙ ſit ſic q̄ alr.ſꝫ nō eſt rō:ꝙ cā gnōis ñ ſit magl cā ꝙ ſit ſic q̄ alit̄.Opꝫ.n.ꝙ determinate gnōnis ſit determinata cā.vel aliter fortuna que noiat̄ ad eq̄le: ⁊ non magis ē cā ꝙ ſit ſic q̄ alr.q: nullius eſt cā p ſe ⁊ determiate:iō non eſt

nō eſt rō ꝙ ſit cā gnōnis:qꝛ ſm iſtam viā nō eēt miſce
re per ſe ⁊ determinate:ſed vt ꝯtingat. Nā entium cā ē
ꝙ ita ſe hn̄t miſcibilia i mixto: ⁊ addit ꝙ nā vniuſcuiuſ
ꝙꝫ eſt hec.i.cā gnōnis i vnoquoqꝫ.de qua nā eſt qd bo-
num ⁊ optimum in vnoquoqꝫ. ¶ Deinde cum dicit.

**¶ Hic āt mixtionē ſolū laudat .eteni ⁊
elemēta ſegregat nō lis:ſed amicicia q̄
natura deo priora. dicitur autem ⁊ hec.**

¶ Quia empedocles credebat nām rerū eſſe mixtiōeꝫ
reprehendit ipſum de mixtione. ⁊ ſpāliter icrepat euꝫ
de illa mixtione quā multū laudabat dicēs:ꝙ h.ſ.em-
pedocles ſolū laudat mixtionē illā ſupple qua cōpoſi-
tus eſt deus. Volebat.n.empedocles ꝙ deꝰ.i.orbis ce-
leſtis eſſet cōpoſitꝰ ex q̄tuor elı̄s ⁊ amicicia ſiue lite.iō
illam mixtionē laudabat:qꝛ per hoc dicebat celū eſſe i
corruptibile:qꝛ ad cōpoſitionē eiꝰ veniebat ſolū amici-
cia.non lis. Contra qd̄ arguit phs dicens:ꝙ elı̄a q̄ ſunt
ſm empedoclē nā priora deo cōgregat.nō lite ſolū:ſed
amicicia.dr̄ autē ⁊ h.ſ.amicicia ſegregare elı̄a erit igit̄
Nōdū deus.i.orbis celeſtis corruptibilis. ¶ Notādum autē
ꝙ nāliter vnūqd̄qꝫ hꝫ maiorē amiciciā ad genꝰ ꝓpriū
q̄ꝫ ad alienū. Si ergo ignis pp amiciciā dimittit ꝓpriā
ſperā ⁊ congregat̄ cum alijs elı̄s.multo magis ꝑ amici-
ciam dimittit alia elı̄a ⁊ redibit ad ꝓpriaꝫ ſperā.pp qd̄
ſi q̄ttuor elı̄a ⁊ amicicia ſiue lite cōponūt celū:qꝛ ſuffi-
cit amicicia:vt illa elı̄a ſeparēt̄ ⁊ redeāt ad ꝓpria loca
ꝯtingit celū corrūpi.qd̄ eſt oīno inconueniens.

**A Mplius autē de motu dicit ſim-
pliciter.nō eni ſufficit dicere quo
niā amicicia ⁊ lis mouēt:ſꝫ n̄ hoc
fuit amicicie eſſe.ꝙ motu tali.liti autem
ꝙ tali.oportebat igit̄ aut determinare
aut ſuppone̅ .aut demōſtrare aut certe
aut molliter.aut aliter qualiter.**

¶ In pte iſta phs reprehendit empedoclē.qꝛ nō potuit
cōgrue ſaluare motū localē nec fuit locutꝰ de eo vt de-
buit. Circa qd̄ tria facit:qꝛ p̄ increpat empedoclē circa
talem motuꝫ:qꝛ nō fuit locutus rōnabiliter.ſcd̄o incre-
pat eum:qꝛ fuit locutus ꝯtra rōnē.tertio qꝛ loquēdo de
motu cōtradixit ſibi.2ª ibi.(Amplius aūt qm̄ videt̄.)
T.c.45 3ª ibi(Simplr̄ aūt niſi amicicia). Dicit ḡ p̄.ꝙ empedo
cles loquēdo de motu dic̄ ſimplr̄.i.narrat ⁊ n̄ aſſignat
rōneꝫ dicti:pp qd̄ nō loqtur rōnabiliter. nō.n. ſufficit
dicere:qm̄ amicicia ⁊ lis mouent:qꝛ hoc nō fuit amici-
cie eſſe.i.nō ē de rōne amicicie ꝙ moueat motu tali:vt
ꝙ ꝯgreget elı̄a:nec ē de rōne litis ꝙ moueat motu loca
li. Oportebat ergo ſi volebat loq rōnabiliter:aut deter
minare molliter.per rōneꝫ probabilē.aut mōſtrare cer
te per ſillm̄ demonſtratiuū.aut ſupponere qualr̄ alr̄.ſic
Nōndū erat p̄nᵐ ⁊ per ſe notū. ¶ Notādū aūt ꝙ petē p̄nᵐ n̄
eſt malū.principia.n.ſūt ponēda ⁊ ſupponēda:ſꝫ pete-
re qd̄ eſt in p̄ncipio.i.petere effectū ⁊ ꝯnē que eſt i p̄n
cipijs ſicut i ſuis cauſis malū eſt qꝛ nō probat̄ qd̄ pro-
bari dꝫ.principiū ⁊ per ſe notū ē qn̄ p̄dicatum ē de rō-
ne ſubiecti.ſi ergo eēt p̄nᵐ ꝙ amicicia ⁊ lis mouerēt:vt
empedocles dicebat eſſet i amicicie:eſſe.i.eſſet de rōne
amicicie:vel eſſet de rōne litis talis motus. Ad hoc āt
excludendum ait phs ꝙ nō ē amicicie eſſe. mouē mo-
tu tali:ſed ſi nō eſt de rōne amicicie ſic mouere: ꝙ ipſa
moueat tali motu:nec eſt p̄ncipium nec ꝑ ſe notū.opor
tebat ergo empedoclē nō ſupponere h̄ ſicut p̄nᵐ:ſi vo-
lebat rōnabiliter loqui:ſꝫ debebat aſſignare rōnē ꝓba
bilem vel demōſtratiuam. ¶ Deinde cum dicit. T.cō

**¶ Amplıꝰ āt quoniā vidētur ⁊ vi ⁊ p̄ter 45.
naturā moueri ⁊ corpa:⁊ ſꝫ naturā v̄bi
grā.ignis qdē ſupiꝰ nō vi.i feriꝰ autē vi.
vi autē ei qd̄ ſm naturā. cōtrariū āt eſt
quod vi.ē igit̄ ⁊ ſm naturā moueri.hāc
igit̄ amicicia mouet aut nō.cōtrariū eni
terrā ſupius ⁊ ſegregationi aſſimilat̄:⁊
magis lis ē cauſa eiꝰ q ſm naturā motꝰ
q̄ꝫ amicicia. quapropter ⁊ vniuerſaliter
preter naturam amicicia erit magis.**

¶ Oſtendit fuiſſe locutū ꝯtra rōnē dicēs:ꝙ corpa vidē
tur moueri vi.i.violenter.mouere aūt vi eſt ꝯ̄riū ei qd̄
eſt ſm nām. Eſt igitur moueri qd̄ ē vi ⁊ qd̄ ē ſꝫ nām:⁊
qꝛ eſt duplex motus:violentus ⁊ nālis.hāc.ſ. motionē
nāleꝫ amicicia mouet:aut nō.q.d.ꝙ nō:pp qd̄ empedo
cles loquebat̄ ꝯtra rōneꝫ:qꝛ ponebat amiciciam mouē
motu nāli.ponebat.n.amiciciā ꝯgregare:ſꝫ nūq̄ꝫ ꝯgre-
gantur elı̄a:niſi vl̄ ignis deſcēdat ad terrā.vl̄ terra aſcē
dat ad ignē.ſed ꝯ̄rium.i.ꝯtra nām eſt terre ſuperiꝰ ire.
motus ergo nālis nō eſt cōgregationi:ſed cōgregatiōi
aſſimilatur.tūc.n.mouent̄ elı̄a nāliter qn̄ ſegregāt̄. ⁊ qd̄
libet vadit ad propriā ſperā.magis ḡ lis cā ē eius mo-
tus qui ē ſm nām q̄ꝫ amicicia q̄ ꝓpter: ⁊ vlr̄ p̄ter nām Nōnᵐ
amicicia erit magis mouens q̄ꝫ lis. ¶ Notādum ḡ ꝙ
empedocles fuit reprehenſibilis:qꝛ nō loquebat̄ rōna
biliter:qꝛ nō aſſignauit ſufficientem rōnē dicti ſui.ſcd̄o
reprehenſibilis erat:qꝛ loquebat̄ ꝯtra rōnē.dicebat.n.
amiciciaꝫ magis eſſe cām motꝰ ſꝫ nām q̄ꝫ cōtra nām:⁊
pꝫ ꝙ magis ecōtrario debuit dicere.

Dubitaret forte aliqs dicēs:ꝙ nō opꝫ ignē Dubᵐ
deſcēdere ad terrā vl̄ terrā ire ſu
periꝰ ad ignē:ſi debeat fieri mixtio.pōt.n.generari vnū
elm̄ ex alio.ergo poterit eē mixtio oīuꝫ eloꝝ abſqꝫ eo
ꝙ ignis deſcēdat a ꝓpria ſpera.ſꝫ generabit circa locū
mixtionis ex aliquo elo. ¶ Ad hoc autē dici pōt ꝙ ſi R°
hoc hꝫ dubiū apud nos qui ponimꝰ vnū elm̄ gnāri ex
alio.qd̄ dubiuꝫ declarari hꝫ in caplo de mixtiōe. Ibi.n.
querēduꝫ eſt vtrū oporteat ignē deſcendē a ꝓpria ſpe
ra vt fiat mixtio.tn̄ apud empedoclē nō eſt dubiū. Nā
cum negaret trāſmutationē eloꝝ ſi debeat fieri mixtio
ipſoꝝ oportebat ignem deſcendere ad terrā iferius.vl̄
terram ire ſuperius ad ignem. Dubᵐ

Dubitaret forte vlteriꝰ aliquis.vtrū ſi terra
aſcēderet ſupius vt miſceret̄ igni
vel ſi ignis deſcenderet inferius vt miſceretur terre.
vtrum talis motus eſſet ſimpliciter violentus. Nam
fluxus ⁊ refluxus maris naturalis eſt: quia a cauſa ſu
periori aut a luna. ⁊ tamen videtur eſſe contra naturā
aque:quod aſcendat ⁊ fluat. Cum ergo mixtio fiat
virtute ſupercaeleſtis corporis.licet ſit ꝯtra nām ꝑticula
rem ignem deſcendere:tn̄ qꝛ h̄ eſſet a cā ſupiori ⁊ a nā
vlı̄.magis videret̄ eſſe nāl̄ tal̄ motꝰ q̄ꝫ violētꝰ. ¶ Ad
hoc aūt dici pōt ꝙ vtrū talis motꝰ eſſet nālis vel violē
tus declarari hꝫ in ca.de mixtiōe.ꝓut tn̄ ſpectat ad pro
poſitū:motꝰ ille magis eſſet violētus q̄ꝫ nālis:qꝛ empe
docles non poſuit ignē deſcendē ⁊ intrare radices ter-
re per aliquā nām ſupiorē.vt v̄tute celeſtis corpis:ſꝫ di
xit h̄ eē cāu ⁊ fortuitu:vt pꝫ ꝑ ea q̄ ſtati pꝰ ī ipo dn̄r.

Dubitaret etiam vlteriꝰ aliqs qꝛ nō ē motꝰ Dubᵐ
violentus niſi ſit motꝰ nālis.iō ē
violentum ignem deſcendere:qꝛ ē nāle ei aſcendē .mo
tus auteꝫ

tus aūt nālis nunq̄ʒ eſſet in rerū nā niſi eēt nā ⁊ forma ſubalis. Empedocles ergo q2 negauit nām ⁊ ſubalem formā nō potuit ponere: nec motū nālez nec violentū: ergo ẜm empedoclē motus ille nō erat violēt⁹. ¶ Ad ħ āt dici pōt ꝙ ſimpl'r nec violētū nec nāle poſſumus ſaluare ẜm opionē Empedoclis: q2 nō ponebat vt debebat nās rerū: cū eo mō quo ō nā reꝝ loquebaꝶ oportebat eū ponere violētū ⁊ nāle. ⁊ iō forte ſignāter pħs nō dixit ꝙ lis eēt cā motus nālis. ſed ait ꝙ magis eſt cauſa motus nālis q̄ʒ lis. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Simpl'r āt niſi amicicia aut liſ mouet. eoꝝ corpoꝝ nullus motus eſt neq̄ʒ mora: ſed incōueniēs. ¶ Amplius āt videtur mota. ſegregat eni qdē lis. ductus ē aūt ſupius ether nō a lite. ſed qn̄q̄ʒ inqt vt a fortuna. ſic eni cōſtituit currēs tūc. multotiēſ aūt aliter. Qn̄q̄ʒ qdē inquit in natū eſſe ignem ſupius agi. ether aūt ingrediebaꝶ terre ꝓfundās radices.

T.cō. 44.

¶ Oſ̄dit ꝙ Empedocles ɔ̄dixit ſibi ipſi. Circa qō duo facit ẜm ꝙ dupl'r hoc oſ̄dit. ſcōa ibi. (Sil'r aūt ⁊ mundū.) Dic̄ ergo ꝙ Empedocles ponebat ꝙ ſimpl'r nullus eēt motuſ corpoꝝ neq̄ʒ mora. i. neq̄ʒ qes niſi amicicia aut lis moueat. ſed ħ eſt incōueniēs: q2 amplius p̄ter amiciciā aut litē ẜm ipſum vīr corpora eē mota a fortuna. Jō ſubdit ꝙ ſegregauit qdē lis. i. aliqn̄ lis mouit ſʒ tn̄ inqt ꝙ qn̄q̄ʒ ether ductus eſt ſupius nō a lite: ſʒ a fortuna. tūc currēs ſupius cōſtituit illū motū ſic. ſ. a fortuna ⁊ a caſu. multotiēs aūt eſt al'r: q2 nō eſt talis motus a fortuna: ſʒ ab amicicia vel lite. ſic ēt inqt ignez inatū eſſe ſupiuſ agi. ⁊ tn̄ qn̄q̄ʒ ipſe ether vel ipſe igniſ ẜm Empedoclē ingrediebaꝶ ꝓfundas cauernas terre: videbat eniʒ Empedocles aquā aliquā eē nāliter calidā. ⁊ ſubtus terrā aliqn̄ eſſe ignē accēſuʒ. vt huius cāʒ redderet: dixit ignē itrare fortuitu radices ⁊ cauernaſ terre. ergo cōtradicebat ſibi Emp̄. dicēdo nullum motū eē p̄ter litē ⁊ amiciciā: ⁊ tn̄ amplius p̄ter hoc ponebat aliqn̄ fieri motū a fortuna ⁊ caſu. ¶ Deide cū dic̄.

¶ Simil'r aūt ⁊ mūdū ſimil'r hr̄e inquit in lite nūc ⁊ prius in amicicia. quid igiꝶ eſt quod mouet primū ⁊ cā motus. non enim amicicia ⁊ lis. ſed cuiuſdā hec cauſa. ſi vtiq̄ʒ eſt illud principium.

¶ Oſ̄dit ꝙ ſibi ɔ̄dicebat alio mō. q2 iquit mundū ſil'r ſe hr̄e nūc in tp̄e litis ⁊ p̄us in tp̄e amicicie. volebat. n. ꝙ ſic̄ nūc qō eſt tp̄s litis ignis moueref ſupius nāliter ⁊ inferius a caſu. Jta prius tp̄e amicicie qn̄ erat illud chaos ɔfuſum mouebaꝶ ſil'r. qd igiꝶ eſt p̄ncipal'r cauſa motus nō eſt amicicia ⁊ lis: ſed hec. ſ. lis ⁊ amicicia ſi ē illud tale p̄ncipiū etiā cām motus cuiuſdā. i. motuſ p̄ticularis: p̄ticularis eni motus eſt p̄ticulariter cā motus: q2 eſt talis cā tp̄e amicicie. ⁊ lis tēpore litis: ſʒ vl'r
Notā dum, cā motus in oī tp̄e nec lis: nec amicicia eē pōt. ¶ Notādū āt ꝙ ɔ̄dicebat ſibi Emp̄. ponēdo litē ⁊ amiciciaʒ vl'es ⁊ ſolas cās motus: ⁊ dicēdo eē motū ſil'eʒ tp̄e litis ⁊ amicicie: q2 vt ad ꝓpoſitū ſpectat ɔ̄rioꝝ ɔ̄rie ſūt cāe motuū diſſil'iuʒ ſunt cāe diſſimiles. ſi ergo ſil'i mō moueꝶ mundus tp̄e litis ⁊ amicicie. illius motus non
t.c.45 erit cā nec lis nec amicicia. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Jncōueniēſ āt ⁊ ſi aia ex elemētis aut vnū aliqō eoꝝ. alterationeſ eni aie qūo erūt. vbi gr̄a. muſicū eē. ⁊ rurſuſ ſi nō muſica. aut memoria aut ⁊ obliuio. Palā āt qm̄ ſiquidē ignis aia paſſiones erunt ⁊ quecūq̄ʒ igni ẜm ꝙ ignis. ſi aūt miſcibile corporalia. harū aūt nulla corp̄alis: ſed de his alterius opus eſt cōtēplationis.

¶ Oſ̄dit ꝙ Empedocles nō potuit ſaluare oēs alterationes aie. iō ait icōueniēs eē aiaʒ eē ex el'is. aut eē aliqō vnū el'oꝝ. q2 ħ poſito qūo erūt alteratiōes aie. vbi gr̄a. muſicū eē. q̄ſi dicat. talē paſſionē aie p̄ el'a ſaluare nō poſſumus. ⁊ rurſus ſine muſica. i. p̄ter muſicā qūo ſaluabiꝶ in aia aut memoria aut obliuio. Palā eni ꝙ ſi aia eſt ignis. erūt. i. inerūt ei q̄cūq̄ʒ ſunt paſſiōes ignis ẜʒ ꝙ ignis. ſi aūt aia nō eſt ignis nec eſt vnū aliqō el'ʒ: ſʒ eſt miſcibile ⁊ eſt aliqd cōpoſitū ex el'is: paſſioneſ q̄ iſūt aie erūt corp̄alia ſolū. hoꝝ aūt. i. haꝝ paſſionū nulla eſt corp̄alis. g̃ ſi aia eſt el'm vl' ex el'is nō poterit ſaluari qūo aut ſit muſicū. memoria. ⁊ obliuio: q2 talia nō ſunt corp̄alia. addit āt ꝙ de his eſt opus alterius cōtēplationis. ſpectat eni ħ ad librū de aia. de memoria ⁊ reminiſcētia. ¶ Nōdū āt ꝙ hec eſt rō ɔ̄ Emp̄. oportebat. n. ẜm Emp̄. memoriā muſicā ⁊ tales paſſiones corp̄ales ⁊ ꝓp̄e dictas: exq̄ ponebat aiaʒ vl' eē el'ʒ vel ex el'is. pp̄ qō cū ex ſuis p̄ncipijs haſ alteratōeſ ſaluaꝶ n̄ poſſʒ. dici p̄t ꝙ ſal'e n̄ poterat vl'r oēſ alteratōeſ vl'eſ. Nōdū

De elemētis aūt ex qbus corp̄a constituta ſunt in qbus qdeʒ vr̄ eſſe aliqd cōe aut trāſmutari inuicē. neceſſe eni ſi alterū hoꝝ. ⁊ alteꝝ ɔtingere. Quicūq̄ʒ eni nō faciunt ex inuicem gn̄ationē neq̄ʒ ex vnaquaq̄ʒ niſi ſicut ex pariete lateres icōueniēs. qūo eni ex illis erūt carnes ⁊ oſſa. ⁊ alioꝝ qōcunq̄ʒ. t.c.46.

¶ Ut dicebaꝶ ſupius corp̄a nāliter gn̄abilia ⁊ corruptibilia ſūt el'a. ⁊ p̄ nām el'oꝝ ſunt gn̄abilia ⁊ corruptibilia el'ata. Poſtq̄ʒ pħs determinauit de gn̄atione el'oꝝ. in p̄te iſta determinat de gn̄atiōe el'tatoꝝ. ¶ Nōdū aūt ꝙ ponētes el'a itrāſmutabilia ipoſ'e ē ſaluare gn̄ationē mixtoꝝ. Ponēteſ āt el'a trāſmutabilia nō ē ipoſ'e eos ſaluare gn̄ationē taliū. eſt tn̄ difficile. Duo ergo facit pħs circa partē iſtā. q2 p̄io p̄mittit ħ qō dictū ē. ſcōo qō dixerat manifeſtat. ſcōa ibi. (Jllis eni q̄ dicūt.) Circa p̄mū duo facit ẜm ꝙ duo ꝓponit. Nā p̄mo oſtēdit ꝙ negātes trāſmutatōes el'oꝝ nō pn̄t ſaluare mixtoꝝ gn̄ationē. ſcōo ait ꝙ ɔcedētes el'oꝝ trāſmutationē gn̄ationē mixtoꝝ de facili ſaluant. ſcōa. ibi. (Habet aūt qō dr̄ qōnē.) Dicit ergo ꝙ de el'is ex qbus ſunt corpora ɔſtituta. in qbus vr̄ eſſe aliqō cōe. i. q2 videnꝶ hr̄e cōem mām. Jō ſupple neceſſe eſt dicere de talibus el'iſ ꝙ cōtingit trāſmutari inuicē. neceſſe eſt eni ſi alterum hoꝝ cōtingeret ⁊ alterū. i. neceſſe eſt ſi el'a hn̄t vnam mām ꝙ ſint trāſmutabilia inuicē: ⁊ ecōuerſo ſi ſunt inuicē trāſmutabilia hn̄t vnā mām. ſic ergo loquēdū eſt de el'is ẜm veritatē. ſʒ quicūq̄ʒ hāc veritateʒ negant ⁊ nō faciūt gnōnē eoꝝ ex inuicē: nō pn̄t ſaluare mixtōeʒ. neq̄ʒ ex vnaquaq̄ʒ re mixta el'a gn̄abunꝶ. niſi ſic̄ ex pariete generanꝶ lapides. Jncōueniēs ē eni talis poſitio. q2 ħ poſito qūo ex ill' el'is erūt carnes ⁊ oſſa ⁊ qōcūq̄ʒ alioꝝ mixtoꝝ q̄ſi dicat nō eſt poſ'e. ¶ Deide cū dicit. Nōdū

¶ Habꝫ āt ꝙ dr̄ ꝗōnē ⁊ ex alterutris ge
nerantibus. qūo generat̄ ex eis aliḋ ali-
qd p̄ter hec. dico aūt. verbigr̄a. ex igne
eſt aqua. ⁊ ex hac gn̄ari ignē. eſt enī ali-
qḋ cōe ſubm̄. ſed vtiqꝫ ⁊ caro ex eis gn̄a
tur ⁊ medulla. hec vtiqꝫ gn̄ant̄ quomō.

¶ On̄dit qūo ponētes tāſmutationē el'oꝝ adinuicē de
difficili ſaluāt gn̄ationē mixtoꝝ. dicēs ꝙ exiſtentibus
gn̄ationibus el'oꝝ ex alterutris: qḋ dr̄ ibi. ideſt genera
tio mixtoꝝ. de qua intendimus dicere ⁊ tractare hꝫ qō
nē ⁊ difficultatē: q2 qūocūqꝫ gn̄ant̄ el'a exinuicē diffici
le eſt videre qūo gn̄at̄ ex eis mixtū. qḋ eſt aliqd aliud
p̄ter hec. i. p̄ter el'a. dico āt. v̄bigr̄a. ex igne eſt aq̄: ⁊ ex
hac. i. ex aq̄ ꝯtingit gn̄ari ignē. q2 ē eiꝫ aliqḋ ſbm cōe. ſꝫ
vtiqꝫ ⁊ caro ⁊ medulla gn̄ant̄ ex eis. ⁊ qūo vtiqꝫ h̄ mix
ta gn̄ant̄ difficultatē habet. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Illiꝫ qdē enī q dicūt vt Empedocles
qs erit modus. neceſſe enī eſt cōpōnem
eē. ſic̄ ex lapidib⁹ ⁊ lateribus paries. mix
tura vtiqꝫ hec ex ſaluatis vtiqꝫ erit el'tis.
ſcōꝫ p̱ua adinuicē cōpoſitis. Itaqꝫ vtiqꝫ
t.c.47. caro ⁊ alioꝝ vnūqḋqꝫ. Cōtigit itaqꝫ nō
ex q̄cūqꝫ p̱te carnis gn̄ari ignē ⁊ aquaꝫ.
queādmo^m ſi ex cera gn̄at̄ vtiqꝫ ex hac q
dē p̱te ſpera. pyramida āt ex aliq̄ alia. ſꝫ
ꝯtingebat ex alterutro alterutrū gn̄ari.
hec qdē igit̄ hoc generāt̄ modo ex car-
ne ex quolibet ambo. eis autē q illo mō
dicunt nō cōtingūt ſed vt ex pariete la-
pis ⁊ lateres alt̄utrū ex alio loco ⁊ p̱te.

¶ Manifeſtat qḋ dixerat. ⁊ duo fac̄ ſm ꝙ duo p̄miſit.
Primo enī on̄dit ꝙ negātes trāſmutationē el'oꝝ non
pn̄t mixtionē ſaluare. ſcōo manifeſtat ꝙ ponētes taleꝫ
T.c.48 trāſmutationē de difficili mixtionē ſaluāt. ſcōa ibi. (Si
mil'r aūt ⁊ faciētibus.) Dicit ergo ꝙ illis qui dicunt vt
Emp̄. q negabat trāſmutationē el'oꝝ quis erit modꝰ
mixtionis. verā enī mixtionē ſaluare non poterāt. nec ē
eſt enī ſm eos mixturā eē cōpōnē el'oꝝ. ſic paries ē cō
poſitus ex lapidibus ⁊ laterib⁹. mixtura. n. hec erit ex
el'is ſaluatis ⁊ cōpoſitis adinuicē ſm p̱ua. ſic vtiqꝫ di-
cēdo caro ⁊ vnūqḋqꝫ alioꝝ mixtoꝝ. ſic ꝯtingit itaqꝫ ſe
hr̄e. ꝙ nō ex q̄libꝫ p̱te carnis ꝯtigit gn̄ari ignē ⁊ aquā
⁊ alia el'a. q2 nō q̄libet ps mixti erit mixta. queādmo-
dū g̃ ſi i cera imp̄mant̄ diuerſe figure. ita ꝙ ex vna p̱te
gn̄at̄ ſpera ex aliq̄ aūt alia p̱te cere gn̄abit̄ pyramida-
lis figura. ſic g̃ el'ta erūt in mixto diſticta ⁊ abſqꝫ ꝯfu-
ſiōe ſic̄ diſtincte figure pn̄t eē in diuerſis p̱tib⁹ cere. Sꝫ
vt dicebat̄ in ca°. de mixtiōe ex alterutro. i. ex q̄libꝫ p̱te
mixti ꝯtigebat gn̄ari alt̄utrū. i. ex q̊libꝫ el'oꝝ. h̄ igit̄ el'a
h̄ mō gn̄ant̄ ex carne: q2 ex q̊libet. i. ex q̄libꝫ p̱te carnis
gn̄ant̄ ambo. i. vtrūqꝫ ⁊ ēt oīa miſcibilia: ſꝫ eis q dicūt
illo mō nō ꝯtingūt iſta. ſꝫ vt ex pariete gn̄ant̄ lapides
⁊ lateres: q2 alterutrū ex alia parte ⁊ alio loco gn̄ant̄.
ſic gn̄abūt̄ miſcibilia ex mixtō. q2 ex alia ⁊ alia p̱te mix
ti gn̄abit̄ aliud ⁊ aliud el'm. ſic g̃ loquētes verā mixtio
nē ſaluare nō pn̄t. ¶ Notādū āt ꝙ ſi miſcibilia eēnt in
Nōndū mixto ſaluata mixtio nō eēt qd vnū. rurſuꝫ: q2 nō eſſet
ibi vna foꝛa ꝯiūgens ⁊ retinēs miſcibilia: qḋlibet el'oꝝ
tēderet in ſuū ꝓpꝛiū locū. Si g̃ ignis maneret ſub pꝛo
pꝛia foꝛma in mixto nō ſiſteret ibi: ſꝫ euolaret i regionē
ꝓpꝛiā. ſic ēt ⁊ aer expiraret i ꝓpꝛiū locū. nll'ꝫ g̃ mixtū
duraret nec exiſteret p̱ aliqḋ tp̄s. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sil'r āt ⁊ faciētibus vnā eoꝝ mām hꝫ t.c.48
aliā ꝗōnē. qūo erit aliqd ex ambob⁹. v̄bi
gr̄a ex calido ⁊ frigido aut ex igne ⁊ aq̄.
Si enī eſt caro ex ambobus. ⁊ neutruꝫ
eoꝝ neqꝫ rurſus cōpoſitio ſaluatoꝝ. qd
relinquit̄ niſi māꝫ eē qḋ ex illis. alterius
enī coꝛruptio aut alterū facit aut mām.

¶ On̄dit ꝙ ꝯcedētes trāſmutatōeꝫ el'oꝝ ḋ difficili mix
tionē ſaluāt. Circa qḋ duo facit: q2 p̊ tāgit hmōi difficul t.c.48
tatē. 2°. tactā ſoluit ibi. (Quapꝛopter qm̄.) Dicit ergo ꝙ
ſil'r faciētibus vnā māꝫ. eoꝝ el'oꝝ ſi volūt ſaluare mix
tionē. hꝫ aliquā ꝗōnē. i. difficultatē. nā qūo erit aliqd ex
ambob⁹. i. qūo erit mixtio. v̄bigr̄a qūo erit aliqd ex ca-
lido ⁊ frigido. aut ex igne ⁊ aq̄. ſi. n. caro ē ex ambob⁹
⁊ eſt neutrū eoꝝ: q2 nec eſt ignis nec aq̄. neqꝫ rurſus
cōpoſito ſaluatoꝝ: q2 nō manēt el'a in mixto ſaluata ſb
ꝓpꝛia foꝛma: qd reliquet̄ ex illis el'is niſi mā. cōruptio
enī alterius el'i vl' fac̄ alteꝝ el'oꝝ. vt ſi coꝛrūpat̄ vnuꝫ
in aliḋ: aut fac̄ māꝫ ſi nō coꝛrūpat̄ vnū el'm in aliḋ: ſed
reſultet ex his el'is mixtis aliqd cōe vtriſqꝫ: ⁊ q2 nō eſt
eis qd cōe niſi mā: ⁊ q2 relicta ſola mā nō fit mixtū nō
erit mixtio ex eis. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Quapꝛopt̄ eſt qm̄ ē ⁊ magis ⁊ minus
calidū ⁊ frigidū. qn̄ qdē ē ſimpl'r alteruꝫ
actu pō alterū erit. qn̄ āt nō oīo. Sꝫ vt
qdē ens calidū ⁊ frigidū. vt aūt frigidū
calidū: q2 que miſcent̄ coꝛrūpūt intētio
nes adinuicē. tūc neqꝫ mā erit. neqꝫ illo-
rū cōtrarioꝝ actu ſimpl'r: ſed mediū.

¶ Soluit ad difficultatē tactā. circa qḋ duo fac̄: q2 p̊ fa
cit qḋ dictū eſt. 2°. ex ſol'one data aſſignat modū mixtio
nis. 2ª ibi. (Scōꝫ id v̊o qḋ eſt po⁹.) Dicit g̃. q̈pꝛopt̄ qm̄
ꝯtingit eē aliqd magꝭ ⁊ min⁹ frigidū qn̄ qdē ꝯ̄ria cō-
gregant̄: ſꝫ alterū eſt ſimpl'r in pō. alteruꝫ v̊o in actu. i.
ſi alterū potētius dn̄at̄ nō erit mixtio: ſꝫ alterum. i. erit
gn̄atio alterius el'i. ſꝫ qn̄ alterū ꝯ̄rioꝝ nō oīo dn̄at̄ ſed
gn̄at̄ ibi aliqḋ mixtū qḋ eſt vt cal'm. ⁊ frigidū. ⁊ vt fri
gidū ⁊ cal'm: q2 nō eſt aliqḋ ꝯ̄rioꝝ ſimpl'r. ſed retinet
aliqd de vtroqꝫ: q2 tūc miſcent̄ ⁊ coꝛrūpunt̄ intētioneſ
⁊ excellētie ꝯ̄rioꝝ adinuicē ⁊ veniūt ad qḋdā tēp̱amē
tū. iō tūc nec erit mā tm̄ nec actu ſimpl'r alterū illoꝛuꝫ Notā
ꝯ̄rioꝝ: ſꝫ reſultabit qḋdā mediū ex vtriſqꝫ. ¶ Notan- dum.
dū aūt ꝙ vna foꝛma virtual'r cōtinet̄ in alia. vt foꝛma
imperfecta in foꝛma p̱fecta. vegetatiua enī reſeruat̄ in
ſenſitiuo. embꝛio enī p̊ viuit vita plāte: ⁊ poſtea ſentit ⁊
viuit vita aīalis: ⁊ adueniente ſenſitiuo vt cōiter ponit̄
cedit vegetatiuū in poª māe. vn̄ ipſa foꝛa ſenſitiui ſcōo
ītroducta pōt qcqd poterat vegetatiuū. pp̱ qḋ vegetati
uū in ſenſitiuo reſeruat̄ ſꝫ nō reſeruat̄ ibi in ꝓp̊a foꝛma
ita ꝙ vegetatiuū plante ſit actu ⁊ foꝛmal'r in ſenſitiuo
bꝛuti: ſꝫ reſuat̄ ibi v̊tual'r: q2 ſenſitiuū in bꝛuto p̄t qcqd t.c.27.
pōt vegetatiuū in plātis ⁊ amplius. vn̄ ph̄s in 2°. de aīa ⁊.31.
in illo ca° potētiaꝝ aūt aīe. ait. vegetatiuū eē in ſenſiti-
ua. ſicut trigonū in tetragono. triangulus enī nō eſt in
tetragono actu: ſed virtual'r. q2 oēs anguli trigoni con
tinent̄ in tetragono ⁊ adhuc plures. nō eſt g̃ inconue-
niens

niens vnā formā in per ſe ordinatis ꝯtineri in alia.vel
etiā plures forme virtualr pn̄t cōtineri in vna:ſi per ſe
ordinent̄ ad illā.vegetatiuū eniꝫ continet̄ in ſenſitiuo
qꝛ per ſe ordinat̄ ad ipſuꝫ.ſic ēt ſenſitiuū ꝛ vegetatiuū
in itellectiuo ꝯtinent̄:qꝛ hn̄t per ſe ordinē ad illō. Nā
ꝛ ſi ſm quoſdā in quolꝫ aiali ſunt plres forme:tn̄ vt cre
do in nullo aiali ſunt plures aīe. ¶ Hoc viſo pꝫ quō di
cere poſſumus oēs formas miſcibiliū reſeruari in for
ma mixti:qꝛ ꝑ ſe ordināt̄ ad illā.pꝫ ergo formas elꝝ
reſeruari in mixto nō formalr ꝛ actu.ſed potētia ꝛ vir
tute. ¶ Poteſt etiā hoc idē alr declarari:qꝛ vt ſupius
dicebat̄.caliditas p̄mo cōpetit igni.humiditas aeri.fri
giditas aque.ſiccitas terre. Sic ergo qcqd eſt caliduꝫ
eſt calm per nām ignis.vt ꝓbat̄ ſcdo meteo.quodlibꝫ
mixtū eſt calidū:qꝛ eſt ibi aliquo mō igneū:ꝛ eſt humi
t.c.4. dū qꝛ eſt aereū:ꝛ frigidū:qꝛ eſt aqueū:ꝛ ſiccū qꝛ ē ter
reū.mixtū ergo qꝛ quodāmō hꝫ in ſe oēs iſtas qualita
tes pōt dici igneum.aereum.aqueū.ꝛ terreum: quod
nō eſſet niſi in eo aliquo mō reſeruarent̄ oia ela miſci
bilia. Eſſe ergo ela in mixto virtute duplr pōt itelligi.
vel qꝛ forme ſubales elꝝ virtualr continent̄ in forma
mixti.vel qꝛ virtutes actiue ꝛ paſſiue elꝝ aliquo mō
reſeruant̄ in mixto.mixtū eni qꝛ reſpectu ignis ꝛ aque
tenet mediū.ꝛ eſt quodāmō tepidū cōgregat in ſe ali
quo mō calidū ꝛ frigidū:ſic etiā que tenet mediū iter
aerem ꝛ terrā ꝛ eſt qd quodāmodo tēperatū.congre
Notā gat in ſe aliquo mō humidū ꝛ ſiccū.quapropter aliqua
dum. liter oēs.4.q̄litates ꝯgregant̄ in mixto. ¶ Notanduꝫ
ꝙ calidū vel aliquā aliā p̄mā qualitatē duplr aliquid
hr̄e pōt ex ordine p̄maꝝ q̄litatū adinuicē.vel ex ordie
p̄maꝝ q̄litatū ad p̄ma corpa:lꝫ eni aer nō ſit p̄mo cali
dus:nec mixtū ſit p̄mo calidū:ſed vtrūqꝫ ſit tale ex or
dine ad aliud.hmōi tn̄ ordo alr reſeruat̄ in aere ꝛ alr
in mixto.aeri eni cōpetit calidū ex ordine ad humiduꝫ
aereū.humidū eni aereū eſt q̄ſi ꝑ ſe inſtrum calidi.ꝛ ꝑ
ſe ſubſternit̄ calido. Jō aer cū ſit p̄ humidus.oꝫ ꝙ dein
de ꝛ quaſi ex ꝯſequēti ſit calidū.in mixto autē non ſic.
non eni ex mixtū calidū:qꝛ ꝛ per ſe ꝛ p̄mo cōpetit ali
qua qualitas p̄ma ꝛ ex ordine ad illā cōpetat ei calidi
tas:ſed iō eſt mixtū calidū:ꝙ hꝫ ordinem ad primū ca
lidū:vt ad ignē.ꝛ eſt humidū:qꝛ hꝫ ordinē ad p̄mū hu
midū.vt ad aerē. Jdeo aer ex eo ꝙ dicit̄ calidū nō dici
tur ꝓprie participare ignē.nec dꝫ dici mixtus:ſed ela
ta ꝑticipando q̄litates p̄mas ſunt mixta:qꝛ per eas ꝑti
cipant nās elꝝ.cōpetit eni eis habere tales qualita
tes nō ſolū ex ordine eoꝝ adinuicē.ſed ex ordine ipſa
Notā rū q̄litatū ad p̄ma corpa. ¶ Notandū ēt ꝙ mixtio eſt
dum. primoꝝ corpoꝝ ꝛ elꝝ ꝓprie loquēdo.iō nō q̄libet ꝑ
ticipatio cuiuſlibet nāe facit mixtionē.ꝓꝑ qō ſi aliqua
forma participat nām aliquaꝝ formaꝝ:nō oꝫ ꝙ dicat̄
mixta ex illis.hec aūt difficilius declarari hn̄t in caᵒ ō
mixtione. ¶ Notādū ēt ꝙ nō ſolū mā pōt dici qd cōe
Notā ipſis elis.ſed etiā ipſa forma mixtionis inquātū in ea
dum. virtualr reſeruant̄ oēs forme elꝝ quid cōe dici pōt.
Cū ergo arguit̄ ſi nō remanet aliqd elꝝ in actu:ſꝫ re
manet aliqd cōe.igit̄ remanet mā.arguit̄ ex inſufficiē
ti ꝛ peccat rō per fallaciā ꝯn̄tis.non eni relinquit̄ ſola
mā ex mixtione:ſed reſultat̄ in quedā nā 3ª que poteſt
dici quid cōe ꝛ quid mediū.vt oſtenſum eſt.

SEcūdū id vo qd eſt pō magis
calidū aut frigidū vel ꝯtrarie al
terutrū.ſcdꝫ hāc rōnē ꝛ rōe du
pliciter calidū potētia q̄ꝫ frigidū vel tri
pliciter.vel ſecundū aliū talē modū erūt
vtiqꝫ mixta alia ex ꝯtrarijs elemētis aut
ex elemētis.ꝛ alia elemēta ex illis pō q̄
liter entibus.non ita vo vt mā:ſed ſcdm
predictū modū.ꝛ erit ita qdē mixtio.il
lo vero modo mā ſcdm ꝙ generatur.

¶ Jn pte iſta determinat modū mixtionis.ꝛ tria facit.
qꝛ p̄ oſ̄dit qs eſt modus mixtōis.2ᵒ manifeſtat q̄le me
diū eſt illd qd reſultat ex mixtione:qꝛ eſt mediū diuiſi
bile nō pūctale.3ᵒ.ꝓbat oia miſcibilia ꝯcurrere ad gn̄a
tionē mixti.2ª ibi.(Q̄m aūt patiunt̄.)3ª ibi.(Oia illa.) T.c.48
Dicit ḡ ꝙ ſm ꝙ vnū elꝝ eſt pō magis calidū aut fri T.c.49
gidū.vel ꝯrie:qꝛ forte eſt vnū calidū.vel vnū frigiduꝫ.
ſm hāc rōnē miſcibiliū erit rō ꝛ modus mixtiōis. Pōt
ḡ eē mixtū rōne.i.rōnabilr.vel rōne ipſoꝝ miſcibiliuꝫ
pōt eſſe pō.i.virtute duplr vel triplr calidū vel frigidū
vel ſm alium talē modū:ꝛ qꝛ ſic miſcibilia reſeruant̄
in mixto.iō erunt vtiqꝫ alia mixta ex contrarijs.aut ex
elementis cōtrarijs:ꝛ alia ela erunt potētia ex illis q̄
liter entibus. Nā mixta generant̄ ex elemētis ꝑ cōpō
nē.ela gn̄ant̄ ex eis ꝑ diſſolōnē.ſunt eni potētia elemē
ta in mixto.nō ita vo vt mā ſolū.ſed ꝛ erit ita qdē mix
tio ſm predictū moduꝫ.vt ſaluat̄ virtus miſcibilium in
mixto. Jllo vo mō q̄rto nō remanet niſi mā ꝛ erit id qd
generat̄:qꝛ tūc nō mixtio ſꝫ gn̄atio. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Q̄m aūt patiunt̄ ꝯtraria ſcdm in pri
mis determinationē.eſt eni actu calidū
potētia frigidū.ꝛ actu frigidū pō calidū
q̄ꝓpt̄.ſi nō coequant̄ trāſmutāt̄ iuicē.
ſimilit̄ āt ꝛ in alijs ꝯtrarijs:ꝛ prio ita ele
mēta trāſmutant̄.ex his eni fieri carnes
ꝛ oſſa ꝛ q̄ talia.calido qdeꝫ gn̄ato frigi
do.frigido āt calido.qn̄ ad mediū veni
unt hāc eni neutruꝫ.mediū eni multa ꝛ
non indiuiſibile. Similit̄ aūt ꝛ ſiccum ꝛ
humidū ꝛ alia talia ſcdm medietateꝫ fa
ciunt carnem ꝛ os et alia.

¶ Oſ̄dit q̄le eſt mediū in mixtione.dicēs.ꝙ ꝯria pati
unt̄ adinuicē ſm determinationē habitā prius. Nam
actu calidū eſt potētia vt fiat frigidū.ꝛ actu frigidum
eſt potentia vt fiat calidū. Quapropter ſi nō coequant̄
miſcibilia:ꝛ vnū oino ſupat ꝛ vincit aliō: trāſmutant̄
iuicē.i.vnū ꝯuertit̄ in aliō.ꝛ mā q̄ ē ſub foīa vniꝰ efficit̄
ſub foīa alterius.ꝛ qꝛ nō manet niſi mā ſolū nō eſt ibi
mixtio ſꝫ gn̄atio:ſilr āt ſe hꝫ ꝛ in alijs ꝯrijs.vt in hūido
ꝛ ſicco:ſꝫ ſupple ſi ela fiūt aliq̊ mō coeq̄ta ela ita ſe hn̄
tia trāſmutant̄.ꝛ poſtea ex his trāſmutatis ꝛ adeq̄tis
gn̄ant̄ carnes ꝛ oſſa ꝛ ea que ſunt talia mixta. Nā ca
lido quidē remiſſo ꝛ gn̄ato aliquo mō frigido ꝛ frido
facto calido qn̄ ad mediū veniūt tūc fit mixtio.ꝛ hanc
medietatē ꝯtingit eē neutrū miſcibiliū.ꝛ hmōi mediū
eſt multi ſpatij ꝛ multū amplū:ꝛ nō eſt indiuiſibile:ꝛ
qd dcꝫ eſt de calido ꝛ frigido.ſilr ſe hꝫ circa ſiccū ꝛ hūi
dū:ꝛ alie due ꝯrietates ſm medietatē ꝛ quādā adeq̄
tionē faciūt carnē ꝛ os ꝛ alia talia. Patet ergo ꝙ mo
dus mixtionis eſt ſm modū miſcibiliū.eſt eni mixtum
duplo calidū q̄ꝫ frigidū vel eꝯ.ſm ꝙ aliter ꝛ aliter cō
ueniunt miſcibilia in ipſo. ¶ Jtē pꝫ ꝙ miſcibilia adeq̄
ta faciūt mixtū qd eſt quaſi mediū qddaꝫ reſpectu mi
ſcibiliū.ꝛ h̄ mediū nō eſt punctale ſed magnitudie lati

titudinis.ſic enim imaginari debemus ꝙ ſicut ſanitas exiſtit in q̄dā adeq̄tione miſcibiliū.ſanitas eni requirit humores adequatos.nō tm̄ ſtatiȝ cū vnus humor ſuperat aliū tolliť rō ſani.ſi eni ſic punctal'r vellemuſ accipere equationē humoꝝ nullus forte eſſet ſanus.hȝ ḡ illa eq̄litas magnā latitudinē:cū dr̄ quis infirmus donec humores tm̄ ſe ſupent adinuicē ꝙ corpus cuiꝰ humores illi exiſtunt nō poſſit facere opus ſani.ſic miſcibilia equanť in mixto.nō punctal'r.qꝛ ſic ipol'e eſt coeq̄ri:ſed tūc dn̄r miſcibilia eq̄ta qn̄ nō tm̄ ſe ſuperāt adinuicē ꝙ vnū poſſit corrūpere aliō ⁊ ꝯuertere ipȝ in nām ppriā:hec aūt equatio nō eſt punctalis.imo ml'tis modis hȝ fieri.⁊ ſm ꝙ cōcurrit ibi plus vel minus de calido ⁊ frigido.⁊ humido ⁊ ſicco.gn̄ať inde caro ⁊ os.⁊ aliud ⁊ aliō mixtū.Jmmo ēt eq̄tio illa que req̄rit qōlibet genus mixti nō ē pūctalis.caro.n.pōt gn̄ari ex maiori ⁊ minori eq̄tione el'oꝝ.nō.n.eādē equationē req̄rit caro hoīs ⁊ leonis.imo in ipſa carne humana nō ē eq̄tio punctalis.ſed ſm aliā ⁊ aliā cōplexionē ꝯcurrit ibi alia ⁊ alia eq̄tio miſcibiliū.⁊ ꝙ plus eſt.in eadē cōplexione ſunt diuerſi modi equationū prout magis ⁊ minus accediť ad cōplexioneȝ illā.tot ergo hȝ gradus ⁊ tot modos ꝟ mediū ⁊ hec aq̄tio miſcibiliū.ꝙ q̄ſi ſub variatione non cadit. ¶ Deinde cū dicit.

capitulum t.c.49. **¶ Oia eni mixta corpa quecūq; circa locū ſunt ex oībꝰ cōpoſita ſunt ſimplicibꝰ.**

¶ Oñdit ꝙ ad cōpoſitionē oīum mixtoꝝ ꝯcurrunt oia el'a.⁊ duo facit.qꝛ ṗmo ꝓbat ꝟ p rōneȝ.ſcd̄o probat ꝟ
T.c.50. per effectū ⁊ quaſi per ſignū ibi.(Teſtificari autē vr̄.) Circa primū duo facit.qꝛ primo premittit qō intendit.ſcd̄o probat ꝓpoſitū ibi.(Terra quidē ineſt.)Dicit ergo ꝙ oia mixta corpora quecūq; ſunt circa mediū locū.cōpoſita ſunt ex omnibus ſimplicibus corporibus
Nōndū ideſt ex oībus elemētis.¶ Notādū aūt ꝙ dixit mixta circa medium locū ad drīaȝ mixtionis de qua determinatur in li.meteo.que fit in alto. Jbi eni nō ita proprie reſuatur ratio mixtionis ſicut in mixtis que ſunt circa medium locum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Terra qdem ineſt oībus:qꝛ vnūqōq; eſt maxime ⁊ multum in proprio loco.

¶ Probat qō dixerat.⁊ duo facit:qꝛ primo ꝓbat ꝙ ad gn̄ationē mixti cōcurrit terra ⁊ aq̄.ſcd̄o ꝙ cōcurrit ibi aer ⁊ ignis ibi.(Qm̄ igiť gn̄ationes.) Prima diuidiť in duas.qꝛ ṗmo oſtēdit ꝙ cōcurrit ibi terra.ſcd̄o ꝙ cōcurrit ibi aqua.ſcd̄a ibi.(Aqua āt qꝛ oȝ.)Dicit ergo ꝙ terra qdē ineſt in omnibus talibuſ mixtis:qꝛ vnūqōq; eſt maxime ⁊ multū.i.maxime ⁊ frequēter in proprio loco.Si ḡ mixta vtplurimū ſunt in terra.ꝓpriuſ locuſ eoꝝ terra eſt.qō nō eſſet niſi ad mixtionē eoꝝ cōcurreret terra.¶ Notandū aūt ꝙ hec rō nō ſolū ꝓbat terrā
Nōndū cōcurrere ad omnia mixta.ſed etiā oſtēdit ꝙ in omnibus mixtis dn̄ať terra.vnūqōq; eni mixtoꝝ tendit ad locū ſm inclinationē el'i dn̄antis i ipo.¶ Dide cū diť.

¶ Aq̄ āt qꝛ oȝ terminari qōcūq; cōpoſitū.ſola āt eſt ſimpliciū bn̄ termiabile aq̄.

¶ Oñdit ad gn̄ationē mixti ꝯcurrere aquā.⁊ duo facit ſm ꝙ duas rōnes ad hoc adducit.ſcd̄a ibi.(Amplius aūt ⁊ terra.)Dicit ergo ꝙ aqua cōcurrit ibi:qꝛ opȝ qō eſt cōpoſitū ⁊ mixtū bene terminari:oȝ eni vnam partem eſſe bene terminatā ⁊ bn̄ cōpactaȝ alteri parti.ſed de numero ſimplicium quidem bene terminabile eſt aqua. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Amplius aūt ⁊ terra ſine hūido nō p̄t cōmorari.Sȝ hoc ē qō ꝯtinet.ſi eni auferať oīo ex ipſa humidū.decidit vtiq;.terra qdē igiť ⁊ aq̄ pp̄ has iſunt cauſas.

¶ Adducit ſcd̄aȝ rōnē qꝛ terra ſine hūido nō pōt morari.ſed hec.ſ.aq̄ ⁊ humidū eſt qō cōtinet terrā.ſi.n.oīo auferať hūidū ex ipſa terra decidit ſupple terra in puluerē.pp̄ has igiť cāſ terra ⁊ aqua inſunt in oī mixto. ¶ Notādū aūt ṗmā rōneȝ de aqua ab hac ſcd̄a in hoc Notā
differre:qꝛ ṗma ſimpl'r arguit ad gn̄ationē mixti ꝯcur dum.
rere aquā ad ꝟ ꝙ mixtū ſit bene cōpactū ⁊ bn̄ terminatū.hec aūt rō ſcd̄a arguit hoc ſpāl'r ex parte terre q̄ ſine humido nō pōt ſubſiſtere ⁊ eſſe cōpacta. ¶ Notādū etiā ꝙ humidū aereū aliud mixtū terre nō cōſo- Notā
lidat eā nec facit eā cōpactā.ſed magis expirat ab ipa. dum.
requiriť ḡ ibi humidū aqueū.¶ Deinde cū dicit.

¶ Aer āt ⁊ ignis qm̄ ꝯ̄ria ſūt terre ⁊ aq̄.terra qdē aeri. Jgni vō aq̄ ꝯtraria ē.vt ꝯtingit ſubāȝ ſubē ꝯtrariā eſſe. qm̄ igiť gn̄ationes ex ꝯtrarijs ſūt.iſūt.altera āt extrema ꝯtrarioꝝ necē ⁊ altera ieſſe.q̄propť in oī cōpoſito oia ſimplicia erunt.

¶ Oñdit ad gn̄ationē illoꝝ ꝯcurrere ignē ⁊ aerē.dicēſ.ꝙ aer ⁊ ignis ꝯcurrūt ad gn̄ationē taliū.qm̄ ſunt cōtraria terre ⁊ aque.terra enim eſt contraria aeri.aqua vero igni.vt cōtingit ſubām ſubē eſſe ꝯtrariā. Si ergo generationes ſunt ex cōtrarijs ⁊ inſunt in mixtis alte Notā
ra extrema ꝯ̄rioꝝ vt terra ⁊ aqua:neceſſe eſt in eis in- dum.
eſſe altera extrema.vȝ.ignē ⁊ aerē.q̄propter in oī cōpoſito erūt oia ſimplicia corpa.i.oia el'a.¶ Notādū aūt ꝙ dicit ſi ꝯtingit ſubām ſubē eē ꝯ̄riā:qꝛ p oēm moduȝ
nō repiť rō ꝯ̄rietatis in ſuba.vt pōt hri ex.5.phycoꝝ. t.c.10.
eſt eni vna forma ſubalis ꝯ̄ria alteri.ſm ꝙ in vna forma claudiť ṗuatio alterius.maior aūt ⁊ minor ꝯ̄rietaſ taliū formaꝝ inoteſcit nobis ꝓut q̄litates ſequēteſ magis ⁊ minus cōtrariant adinuicē.¶ Notandū etiā ꝙ Notā
qꝛ mixtū nō dȝ hr̄e q̄litates el'oꝝ intenſas ⁊ excellen- dum.
tes.ſed eas dȝ hr̄e mixtas ⁊ tēpatas.iō nō ſufficiūt el'a frigida ad cōpōnē mixti niſi ꝯcurrāt ibi el'a calida ꝯtēperātia frigiditatē illoꝝ.Ex ſola ergo terra ⁊ aqua nō fit mixtio:ſed requiriť ibi aer contēperās excellentias terre cui ꝯ̄riať:requiriť ēt ibi ignis cōtēpans excellen
tias aque ad quā hȝ ꝯ̄rietatē.¶ Deinde cū dicit. t.c.50.

¶ Teſtificari aūt vr̄ ⁊ nutrimētū vniuſcuiuſq;.oia qdē eni nutriunť eiſdē ex qbus ſunt.oia eni ex mixtis nutriunť.etenim quecūq; videť vno ſolo nutriri vt aqua plante.multis nutriunť.mixta eſt.n.aq̄ terra iō ruſtici tētant miſcētes irrigare.

¶ Probat qō dixerat per quedā effectū.vt per ea que videmus in nutrimēto.Jn nutrimēto aūt eſt duo cōſiderare.vȝ.alimēta ⁊ id qō eſt rō alēdi.Duo ergo facit
ſm ꝙ dupl'r ꝓbat intētū.ṗ eni ꝓbat hoc ex ipſo alimē t.c.50.
to.ſcd̄o ex rōne alēdi.2ª ibi.(Qm̄ aūt eſt nutrimentū.) Dicit ergo ꝙ nutrimentū vniuſcuiuſq; vr̄ teſtificari ꝙ ad mixtionē cōcurrūt oia el'a.Oia eni ex eiſdē nutriūť ⁊ ſunt.ſed nutriuntur ex mixtis ⁊ ex cōpoſitis ex omnibus el'is qō pȝ per locū a minori.Nā quedā dn̄r nutriri vno ſolo el'o vt plāte:⁊ quedā videnť nutriri ſola aqua.nutriunť eni multis:qꝛ nutriunť aqua mixta terre.Jō ruſtici tentant irrigare plātas miſcentes.ſupple

fimum

fimū cū aq̄.vel vt alia lr̄a ſupplet:miſcētes aq̄ ſtercus
abundāter.ſi eni ſola aq̄ nutrirenť plante fruſtra appo
nereť eis fimus ꝛ ſtercoꝛa. ℭ Deinde cū dicit.

ℭ Qm̄ aūt eſt nutrimētū quidē mãe qȯ nutriť aūt coniunctuꝫ eſt mãe foꝛma ꝛ ſpēs rōnabile iā ſolū ſimpliciū coꝛpoꝛuꝫ nutriri ignē oium ex inuicē gn̄atoꝝ.quē admodū ꝛ p̄oꝛes dicūt.ſolus eni ꝛ maxi me eſt ſpēi ignis q̄ inatus ē ferri ad ter minū vnūqȯq̄ ąt inatū eſt ferri ī ſui ipſi⁹ regionē.foꝛma enim ꝛ ſpēs in terminis oium.qm̄ qdē igiť oia coꝛpa ex oibus cōſtituta ſunt ſimplicibus dictum eſt.

ℭ Pꝛobat intentum ex p̄te eius qȯ eſt rō alendi.dicēſ.
ꝙ nutrimētū hꝫ rōnē mãe.qȯ vero nutriť.i.rō nutrien
di eſt foꝛma ꝛ ſpēs cōiuncta mãe.Rō eni nutriendi eſt
foꝛma que p̄ caloꝛē digerentē ꝯuertit ad ſe cibū.caloꝛ
ḡ eſt rō alendi qȯ ꝯcoꝛdat apparentibus: q̄ rōnabile
eſt ſolū ignē de numero ſimpliciuꝫ coꝛpoꝝ exinuicem
gn̄atoꝝ nutriri.ſolus enim ignis maxime nutritur:q̄
in eo maxime abundat caloꝛ:q̄ ſicut pꝛioꝛes dicunt ſo
lus ignis maxime eſt ſpēi.i.eſt maxime foꝛmalis.ꝙ pꝫ
q̄ innatus eſt ferri ad terminū.i.ad circūferētiā celi.ꝛ
q̄ vnūqȯq̄ innatum eſt ferri ad regionē ſui ipſius cuꝫ
foꝛma ꝛ ſpēs oiuꝫ inſint in terminis.i.in celo:q̄ celum
maxime foꝛmale ignis qui eſt natus ferri ad celū mul
tū participabit de foꝛma: ꝛ tūc ſuppleatur rō:qȯ q̄ nu
trimentū aggregat in ſe mãꝫ ꝛ foꝛmā:que nutriunť nō
ſolū cōſtant ex el'is frigidis que ſunt q̄ſi mãlia.ſed etiā
Notā cōſtant ex calidis que ſunt q̄ſi foꝛmalia. ℭ Notanduꝫ
dum. aūt has duas rōneſ ſic ſe hr̄e:q̄ p̄ma rō de nutrimēto.
magis arguit:nutrita ꝯſtare ex el'is frigidiſ.arguit eni
plātas ꝯſtare ex aqua ꝛ terra:q̄ nō nutriunť ſola aq̄.
ſed nutriunť aq̄ mixta terre.hec aūt rō ſcd̄a magis ar
guit ea q̄ nutriunť ꝯſtare ex el'is calidis:q̄ caloꝛ maxi
me eſt rō alēdi.ſi ergo fiat nutritio nō ſufficit ꝙ cōcur
rat ibi nutrimentū:ſed reqriť ibi caloꝛ ꝛ ſpēs cōuertēs
ipſum.p̄p qȯ coꝛpa ita nutrita ex oibus elementis con
ſtant:q̄ cōgregant in ſe taꝫ el'a calida q̄ꝫ frigida. Poſ
ſet aūt aliq̄ mō ex qualꝫ dictaꝝ rōnū ꝯcludi hec coꝛpa
nutrita ꝯſtare ex oibus el'is.ambe tm̄ ſil' ſumpte effica
Notā cius ꝯcludūt intentū. ℭ Notādū etiā ꝙ ſicut nutrimē
dum. tum plantarū non eſt terra ſolū nec aqua ſolū.ſed re
quiritur ibi mixtio terre ꝛ aque.ſic rō nutriendi non eſt
caloꝛ ignis ſolū.nec caloꝛ aeris ſolum.ſed requiriť ibi
vterq̄ caloꝛ.caloꝛ eniꝫ ignis ibi ꝯcurrit q̄ eſt maxime
foꝛmalis.caloꝛ aūt aeris q̄ eſt multū ꝓpoꝛtionatuſ vi
te.fundať eni hmōi caloꝛ in quo vr̄ vita cōſiſtere in hu
mido:q̄ vita cōſiſtit in calido ꝛ hūido.ergo ad compo
ſitioneꝫ plantarū ꝯcurrunt oia el'a ſi bn̄ reſpicimus nu
trimentū eaꝝ.ꝛ id qȯ eſt rō nutriendi.ꝛ ſicut plāte cō
ſtāt ex oibus el'is.ſic ēt oia mixta ex oibus el'is ꝯſtant.
Notā ℭ Notādū etiā ꝙ dicit ſpēm ꝛ foꝛmā oium eſſe in ter
dum. minis.celū eni qȯ terminat ſperā actiuoꝝ ꝛ paſſiuoꝛū
eſt quaſi ois foꝛma:inquātū virtute eius efficiť ois foꝛ
ma h̄ in terminis gn̄ata.Ultimo epilogat.dicēs.ꝙ di
ctū eſt ꝙ oia coꝛpoꝛa mixta ſunt ꝯſtituta ex oibus ſim
plicibus coꝛpoꝛibus ideſt ex omnibus elementis.

Q Uia v̄o ſunt quedā generabilia ꝛ coꝛruptibilia ꝛ gn̄atio ꝯtingit eis q̄ ſunt circa mediū locū.dicē dū de omni generatōe ſimpliciter.quot: ꝛ que eoꝝ p̄ncipia.facilius eni ſic ſingu laria inſpiciemus quando de vniuerſali bus accipiemus pꝛius. T.c.ſ.

ℭ Ut dicebať in hoc li.tria ſunt p̄ncipal'r tractanda.vꝫ.
de gn̄atione ꝛ coꝛruptione.de nã gn̄atoꝝ ꝛ coꝛrupto
rū.ꝛ de cauſis ꝛ de p̄ncipijs gn̄ationis ꝛ coꝛruptiōis.
Expeditis duabus p̄tibus:q̄ in p̄ li.determinatū fuit
de gn̄atiōe ꝛ coꝛruptiōe.ꝛ de alijs motib⁹ ſimplicibuſ.
In pꝛincipio v̄o ſcd̄i libꝛi actū fuit de nã gn̄atoꝝ ꝛ coꝛ
ruptoꝝ.ꝛ de gn̄atione el'oꝝ ꝛ el'atoꝝ q̄ nāl'r gn̄antur
ꝛ coꝛrūpunť.In hac vltia p̄te hui⁹ op̄is aggrediť ph̄s
tertiū intentū p̄ncipale.q̄ determinat de cauſis ꝛ p̄n
cipijs gn̄ationis ꝛ coꝛruptiōis.circa qȯ duo facit.q̄ p̄
ꝯtinuat ſe ad dicēda.2°.exequiť de itento ibi.(Sunt eni T.c.ſi.
ꝛ nūero.)Dicit ḡ ꝙ q̄ ſunt q̄dā coꝛpa gn̄abilia ꝛ coꝛ
ruptibilia ꝛ gn̄atio ꝛ coꝛruptio ꝯtingit eis q̄ ſunt circa
mediū locū.nō his q̄ ſunt in ſpera actiuoꝝ ꝛ paſſiuo
rū.Iō dicēdū ē ſimpl'r de oi gn̄atione ꝛ oñdēdū eſt q̄
ꝛ quot ſūt p̄nᵃ eoꝝ.ſ.gn̄atoꝝ:q̄ facilius iſpicimus ſin
gularia.ſi qñ:vt cū reqrit negociū ꝛ tp̄s accipiem⁹ pꝛi
us ꝯſiderationē de vl'ibus p̄ncipijs. ℭ Notādū aūt ꝙ Nōndū
iſte liber reſpectu li.ph̄yſcoꝝ ꝛ reſpectu ce.ꝛ mū.vt ſup̄
dicebať q̄ſi p̄ticularis eſt.In hoc eni li.nō arguiť de oi
mobili.nec ad hoc libꝛū ſpectat directe determinare de
cauſis vl'r ois motus:ſꝫ vl'r de cauſis alicuius motuſ ꝛ
aliquoꝝ mobiliū:nō eſt icōueniēs tractare i hoc li. Iō
ph̄ſ ſignāter ait ꝙ q̄ q̄dā coꝛpa ſūt gn̄atiua:ꝛ q̄ gn̄a
tio eſt ſolū in his q̄ ſunt circa mediuꝫ ꝛ q̄ ſunt in ſpera
actiuoꝝ ꝛ paſſiuoꝝ.Iō in h̄ libꝛo pōt dici vl'r de p̄nci
pijs oiuꝫ gn̄atoꝝ. ℭ Nōndū ēt ꝙ lꝫ ꝯſideratio huius Nōndū
libꝛi ſit q̄ſi p̄ticularis reᵘ ce.ꝛ mū.ꝛ li.ph̄y.eſt tm̄ quaſi
vl'is ꝛ cōis reſpcū alioꝝ.Iō ait ꝙ ſciētes has ꝯſidera
tiones vl'es hēbim⁹ viā ad ſingularia.i.ad ſingulares
ꝛ p̄ticulares ꝯſideratiōes alioꝝ libꝛoꝝ. ℭ Deiñ cū.d.

ℭ Sūt eni ꝛ numero eq̄lia:ꝛ genere ea dē pꝛincipia que in ſempiternis ꝛ in pꝛi mis.hoc quidē eni eſt vt materia hoc āt vt foꝛma.Opoꝛtet aūt ꝛ adhuc tertium exiſtere.nō eni ſufficientia ad generan dum duo.quēadmodū neq̄ in p̄mis.

ℭ Exequiť de intento.Ad cuiuſ euidētiā nōndū ꝙ cāe
gn̄ationis ꝛ coꝛruptionis ſunt mã ꝛ foꝛma ꝛ efficiēs.
ſed de mã ꝛ foꝛma determinatū eſt in p̄cedētibus capi
tulis.Iō hic p̄ncipal'r itendiť nō de q̄libet cā gn̄atiōis
ꝛ coꝛruptionis.Sꝫ de efficiēte.duo ḡ facit q̄ p̄ oſtēdit
tria eē p̄ncipia gn̄ationis ꝛ coꝛruptionis.vꝫ.mãꝫ ꝛ foꝛ
mã ꝛ efficiēſ.2°.ſpāl'r icipit tractare de cā efficiēte.(Sꝫ
hi qdē ſufficiūt.)Circa p̄mū duo facit ſm̄ ꝙ dupl'r oñ
dit itētū.ſcd̄a ibi.(Uñ talia qdē.)Pꝛima rō talis.hec T.c.52.
coꝛpa gn̄abilia ꝛ coꝛruptibilia ſꝫ analogiā quādā imi
tanť coꝛpa ſupceleſtia ꝛ p̄ma.ergo genere ꝛ nūero ſūt
eadē ꝛ eq̄lia p̄ncipia que ſunt in iſtis gn̄abilibus. ꝛ in
ſempiternis ꝛ p̄mis.hoꝝ eniꝫ p̄ncipioꝝ.hec eni eſt vt
mã.hec aūt vt foꝛma.Oꝫ aūt adhunc tertiū exiſtere.ſ.
efficiēs.Duo.n.p̄ncipia.ſ.mã ꝛ foꝛma abſq̄ efficiēte nō
ſūt ſufficiētes ad gn̄andū ſicut nec in p̄mis.i.in celeſti
bus nō ſufficit ad mouendū mã ꝛ foꝛma ſine motoꝛe.
ℭ Notādū ēt ꝙ gn̄atio ꝛ ois motus ad foꝛmam ſumit
oꝛiginē ex motu ad vbi.iō ois talis mot⁹ hꝫ analogiaꝫ
ad motū localē:ꝛ q̄ effectus nō eſt ſimpliciοꝛ ſua cā.
p̄ncipia āt que ꝯcurrūt ad motū localē oꝫ ꝯcurrere ad

gñationē. Ad motū āt localē ꝯcurrit ibi mā: qꝛ oꝫ imaginari mām in re mota. i. in re q̄ mouet. vt dr 2° mete.
T.c.12. scđo ꝯcurrit ibi foꝛma: qꝛ qđ est subꝫ motuſ est aliqd in actu. potētia eni pura ⁊ mā pma in se ꝯsiderata nō pōt eſſe ſuba motui ⁊ trāſmutationi. vt pꝛobat. 3° cōcurrit ibi efficiēs: qꝛ oꝫ rē motā hr̄e motoꝛē. ⁊ ſi hec talia pn cipia mā foꝛma ⁊ efficiens ꝯcurrunt ad motū localem. multo magis cōcurrūt ad motū gñationis. cuꝫ gñatio pꝛeſupponat motum ſm ſitum. ⁊ omne gñabile ſit mobile ſm localē motū. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Et materia quidē in generabilib° qđ poſſibile eſt eſſe ⁊ non eſſe cauſa.

¶ Pꝛobat h̄ idē alia via. oñdit. n. ꝙ ad eē gñabiliū cōcurrit ibi mā. ⁊ p̄ter mām ꝓbat ꝙ ꝯcurrit ibi foꝛa ⁊ efficiēs. Intēdit āt talē rōnē: qcqd pōt eē ⁊ nō eſſe hꝫ māꝫ ptem ſui: ⁊ ſunt mālia. gñabilia pñt eſſe ⁊ nō eē. g̊ ſunt mālia. In hac āt rōne ſic ꝓcedit: qꝛ p̊ tāgit id in q̊ ſtat vis maioꝛis. 2° ponit quādā diuiſionē ex q̄ hr̄ minoꝛ. 3° ꝯcludit itentū. 2ª ibi (Hec qdē eni.) 3ª ibi. (Iōq; vt mā.) Ponit g̊ vim maioꝛis dicēs. id qđ ſe hꝫ vt mā eſt cauſa gñabilibus: qꝛ eſt poſſibile ea eſſe ⁊ nō eſſe. qcqd eniꝫ pōt eſſe ⁊ nō eſſe hꝫ mām. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Hec qdē eni ex neceſſitate ſūt vt eterna: hoꝛū aūt hoc qdē impoſſe nō eē: hoc autē impoſſe eē: qđ nō cōtingit circa neceſſariuꝫ aliter ſe hr̄e: quedā vero poſſibile eſſe ⁊ nō eē qđ eſt generabile ⁊ coꝛruptibile. qñq; quidē eni hoc eſt qñq; āt non eſt hoc. q̄pꝛopter neceſſariū gñationē ⁊ coꝛruptionē circa poſſe eſſe ⁊ nō eē.

Ponit quādā diuiſionē in qua hr̄ minoꝛ. dicēs. ꝙ hec qdē. n. ex neceſſitate ſunt vt eterna ⁊ hoꝝ eternoꝝ h̄ impoſſe eſt eē. Neceſſariū eni verſat circa id qđ impoſſibile eſt al'r ſe hr̄e. ꝓꝑ qđ nec̄ia ſunt tā impoſſe exiſtētia quā imutabil'r entia. quedaꝫ v̊o ſunt media iter illa. vt ea que eſt poſſibile eſſe ⁊ nō eſſe. Nā hoc ꝙ eſt generabile ⁊ coꝛruptibile qñq; qdē eſt: qñq; aūt nō eſt. ſ. h̄ h̄ gñabile nō eſt. q̄pꝛopt neceſſariū eſt gñationē ⁊ coꝛruptionē eē circa poſſe eē ⁊ nō eē. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Ideoq; vt materia qdē hec cā eſt generabilibus. vt āt cuius gr̄a foꝛma ⁊ ſpecies: hec āt eſt rō vniuſcuiuſq; ſubſtātie.

T.c.52. ¶ Opoꝛtet aūt adeſſe ⁊ tertium: qđ oēs quidem ſomniant: dicit autē nullus.

¶ Cōcludit ꝯnē itentā. vꝫ. gñabilia eē mālia. ⁊ ꝯcludēdo ꝙ eoꝝ cā eſt mā. oñdit cās eoꝝ eē foꝛmā ⁊ efficiēs dicēſ. Iōq; hec q̄ ſe hꝫ vt mā ē cā gñabilib°: ⁊ qꝛ foꝛa ⁊ ſpēs eſt illđ ꝓꝑ quā eſt mā. ⁊ q̄ eſt rō q̄re mā ſit: erit ēt cā taliū gñabiliū: ⁊ ſi mā ⁊ foꝛa ſunt cāe ipſoꝝ gñabiliū: oꝫ ibi adeſſe tertiū pnm. ſ. efficiēs. qđ oēs antiq̄ phi ſomniāt: qꝛ nullus eoꝝ de cā efficiēte dic̄ ſermonē certū. vl' exqſitū. ¶ Nōndū āt ꝙ pnª ⁊ cāe gñabiliū vno
Nōndū mō ſunt duo. alio mō tria. alio mō. 4. ⁊ alio mō. 5. mā eni ⁊ foꝛma ſunt hmōi pnª itrinſeca. ⁊ p ſe faciūt ad eē rei. ꝑuatio aūt iter pnª itrinſeca cōputari pōt. ſed nō facit ad eē p ſe ſed p accñs finis v̊o ⁊ efficiēs ſunt cāe extrinſece ⁊ manētes. al'r tñ ⁊ al'r. qꝛ efficiēs mouet ꝓꝑe: finis metaphoce vt. ſ. oñſuꝫ fuit. ſi g̊ accipiam° pnª itrinſeca p ſe faciª ad eē gñabilium ſic ſunt duo mā ⁊ foꝛa. ſi v̊o cū pncipijs intrinſecis p ſe faciētibus ad eſſe cōnumerent cāe extrinſece mouētes ꝓꝑia. ſic gñabiliū tria ſunt pncipia. mā. foꝛma. ⁊ efficiēſ. finis. n. iter tales cāſ cōputari nō poterit. qꝛ nō mouet ꝓut dictū eſt. Sūt ēt hec pnª alio mō tria. vꝫ. ſi accipiant oia pnª intrinſeca ſiue ſint talia p ſe ſiue p accñſ. ⁊ ſic mā foꝛma ⁊ ꝑuatio ſunt pnª gñabiliū. Si v̊o accipiant pnª intrinſeca faciētia p ſe ad eē. ⁊ extrinſeca mouētia ſiue moueāt ꝓpꝛie ſiue metaphoꝛice. ſic ſunt. 4. duo itrinſeca vt mā ⁊ foꝛma: ⁊ duo extriſeca. vt finis ⁊ efficiēs. ſi v̊o accipiant pnª q̊cūq; mō ſiue ſint itriſeca ſiue extriſeca. ſiue faciāt ad eē p ſe ſiue p accñs. ſiue moueāt ꝓꝑe ſiue metaphorice. ſic ſunt. 5. tria itrinſeca. mā. foꝛma. ⁊ ꝑuatio. ⁊ duo extrinſeca. finis ⁊ efficiēs. Ex h̄ aūt pꝫ ꝯtrouerſia: que cōſurgit ex hoc loco ad pm phyſcoꝝ. Ibi eni cōputant t.c.64
tria pnª gñabiliū. mā. foꝛma. ⁊ ꝑuatio: hic aūt mā foꝛa ⁊ efficiēs. Nā vt dcꝫ ē pnª vt ſunt tria dupl'r pñt accipi ⁊ vno° accipiunt hic. ⁊ alio mō ibi. ¶ Deīde cū dicit.

¶ Sed hi qdē ſufficiēter exiſtimauerūt cāꝫ eē gñari ſpērū nāꝫ queadmodum in phedrone ſocrates: eteni ille increpans alijs vt nihil dicētib° ſuppōit qm̄ ſt ētiū: h̄ quidē ſpēs: hec aūt participalia ſpecieꝝ ⁊ qm̄ eſſe quidē vnūqđq; dicit ſcđꝫ: generari aūt ſcđꝫ ſuſceptionē: ⁊ coꝛrumpi ſcđm eiectioneꝫ: quapꝛopter ſi hec vera ſunt ſpēs exiſtimant ex neceſſitate cauſas eſſe generationis ⁊ coꝛruptionis.

¶ Incipit ſpāl'r ingrere de cā efficiēte gñationis ⁊ coꝛruptiōis. circa qđ duo facit. qꝛ p̊ ꝺtermiat ꝺ hac cā ſm t.c.56.
opionē alioꝝ. ſcđo ſm ꝓpꝛiā ibi. (Nobis eē vl'r.) Circa pm duo facit: qꝛ p̊ ponit alioꝝ opiones. ſcđo eas improbat ibi. (Neutri aūt dicūt bñ.) Circa pm duo fac̄ ſꝫ t.c.52.
ꝙ circa h̄ duas opiones ponit. 2ª ibi. (Hi āt ipāꝫ māꝫ.) Ponit p̊ opionē platonis. dicēs. ꝙ hi. ſ. Plato ⁊ ſui ſequaces: exiſtimauerūt nām ſpecierū. i. nām idearū ſiue ideas eſſe ſufficiēter cauſam ad generari. i. ad hoc vt gñatio fiat: queadmodū Socrates. i. Plato dixit i phedrone. i. in illo libꝛo. ⁊ eni ille. ſ. Plato increpans alijs q̄ nō ponebāt ideas q̄ſi nihil dicētibus. ſupponit enim plato ꝙ ſunt duo gña entiū. q̊ꝝ hec qdē ſe hñt vt ſpēs ⁊ foꝛme. h̄ āt ſūt mālia ⁊ ꝑticipalia ſpērū. Nā ſm ipm vnūqđq; dr̄ eſſe ſm ſpēm: ⁊ dr̄ gñari ſm ſuſceptionem ſpēi: ⁊ coꝛrūpi ſm eiectionē. i. ſm abiectionē ſpēi. qcqd eni eſt vt dicebat eſt per ideā. ⁊ qcqd coꝛrūpit patit h̄ ꝙ ideā ꝑdit. q̄pꝛopt ſi hec ē nā idearū vt eſtimāt Platonici: ꝯtingit ſpēs ⁊ ideas ex neceſſitate eſſe cās gñationis ⁊ coꝛruptionis. ¶ Notādū āt Platonē credidiſſe ideā ⁊ mām quā dicebat ꝑticipare ideā eſſe ſufficiētē cām gñationis abſq; alia cā efficiēte. ¶ Notādū Notādum.
ēt vt aliqd itelligamus de pōne Platonis ꝙ ideas ponere nō eſt incōueniēs. Idee eni ſunt quedā exēplaria reꝝ ſeꝑata ⁊ abſtracta ab omni mā. ſi eni oia hec inferioꝛa reducunt i ſuperceleſtia coꝛpa. ⁊ oia ſupceleſtia coꝛpoꝛa reducunt in motoꝛē pmū. oꝫ ꝙ qcqd hic inferius gñat accipiat eſſe ⁊ foꝛmā p virtutē pmi motoꝛiſ. pma igit cū faciat ad generationē cuiuſlibꝫ entis. ⁊ qꝛ qđlibet agēs agit ſm modū nāe ſue: qꝛ de° ſūme ē nāe itellectualis agit itelligēdo. ſicut ignis qꝛ eſt nāe ignee agit igniendo. Nō poſſet aūt deus itelligēdo p ſe opari ad ꝓductioneꝫ cuiuſlꝫ entis niſi hr̄et in ſe foꝛmas ⁊ ideas oium entiū. Si g̊ Plato poſuiſſet ideas in pma cā. ſed nō poſuiſſet p hmōi ideas pluralitatē deoꝛum.

ſed

Cõ.18 ſed poſuiſſet eas in vno deo ⁊ in vno pncipio:quãtum
t.cõ.18 ad h nõ male dixiſſet. Nã cõmẽtator in.12.meta.ſup il-
lo caplo. Manifeſtũ igit ꝙ nullo mõ idigemus ꝙ ſint
idee ⁊ forme. negãdo ideas Platonis. poſuit ideas ⁊
formas in pmo motore. vult eniz ꝙ oẽs forme hic iſe-
rius pducte recipiunt modũ ⁊ menſurã ex diſpõnibus
ſtellarũ: ⁊ vt ait oia hec pueniũt ab arce intellectuali
ipſius dei: qδ q ſic eſt ↄcludit ibidẽ. q oẽs pportiões
⁊ forme que ſunt in põ in pria mã ſunt actu in ipſo mo
tore. has pportiões ⁊ formas ideas appellare poſſu-
Notã mus. ¶ Notãdũ: ⁊ vt magis appeat error Platonis: ꝙ
dum. ſic in declarationibus pmi libri dicebat. Plato ⁊ Ari.
mõ ↄrio philoſophati fuerũt. Ari. n. ex ſenſibilibus in
itelligibilia pceſſit. Plato vo icipiẽs ab itelligibilibus
voluit ad h mãlia deſcẽdere. Jõ ſic videbat apud itelle
ctũ ſic credidit eẽ in nã rerũ. videbat eniz ꝙ qdditas ⁊
vle pñt itelligi nõ itellectis pticularibus. credidit ſic eẽ
in rez nã. Jõ poſuit ideas ſepatas actu exñtes qs dixit
eẽ vlia ⁊ qdditas iſtoz ſenſibilium. rurſus q videbat
has rõnes rõne ⁊ itellectu differre: credidit ꝙ ſic eſſet
in re. qpropter dixit eas realr eẽ diſtinctas. Jõ cũ in p
ma cã talis diuerſitas eẽ nõ poſſit cũ ſit ſimplr in fine
ſimplicitatis: nõ potuit has ideas ponere in vno moto
re pmo ⁊ in vno deo: ſed ſm has ideas poſuit plalita-
tẽ deoz: ⁊ poſuit ordinẽ eoz ſm ordinẽ ideaz. nã ſic
oẽs idee ⁊ qdditates reducunt in qdditatẽ vnitas ⁊ bo
nitatis. ſic oẽs dij ſm ipm reducebant in vnũ deũ pm.
qδ dixit eẽ eſſentiã vnitatis ⁊ bonitatis. Patet g quo
Plato poſuit ideas: ⁊ qre dixit eas eẽ plures: ⁊ realr
diſtinctas. ⁊ quẽ ordinẽ ipoſuit in diuinis. Auguſtinus
eni quodã libro q vocat. 83. qõnũ. caplo de ideis. nitit
excuſare Platonẽ. dicẽs Platonez has ideas poſuiſſe
in mẽte diuina. verũ q que peruenitũt ad nos de Pla-
tone ⁊ vt Ari. ei ipoſuit magis ſapiũt ↄriũ. Jõ viã ↄriã
ſumus executi. cũ hic intẽdamus exponere phiam ab
Ari. traditã. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Hi eni ipſam mãm. ab hac eni motũ.

¶ Ponit ſcδam opinionẽ. dicẽs ꝙ hi ideſt alij negaue-
rũt cauſaz efficientẽ. poſuerunt eniz ipſaz mãm eẽ ſuffi
ciens pncipium generationis. Nam ab hac mã dixe-
runt eſſe motum ⁊ tranſmutationem rerum.

t.c.52. Neutri ãt dicũt bñ. ſiqdẽ eni ſunt
cãe ſpẽs. qre nõ ſemp gñant ↄti
nue: ſz qñqz qdẽ: qñqz nõ: entib
⁊ ſpẽbus ſemper ⁊ participabilibus.

¶ Poſitis opionibus negantiũ cãm efficientẽ. in parte
iſta iprobat eas. ⁊ duo fac. q p pmittit ꝙ neutri predi
ctoz bñ dñt. ſcδo manifeſtat qδ dixerat ibi. (Si qdẽ. n.
ſunt cãe.) Circa qδ duo facit. q p iprobat Platonez q
ponebat ideas eẽ ſufficiẽs pnm effectiuũ gñationis. 2°
improbat opinionẽ illoz dicentiũ tale pnm effectiuum
eſſe mãm ibi. (Si ãt mãm.) Prima pars diuidit in du
t.c.53. as ſm ꝙ duas rõnes aducit ↄ Platonẽ. ſcδa ibi. (Am
plius aũt in quibuſdã.) Dicit g ꝙ ſiqdẽ ſunt ſpecies ⁊
idee cãe gñationis: quare nõ ſemp cõtinue generãt: ſz
qñqz fit gñatio qñqz non. Nã entibus ſpẽbus ſemp: ⁊
entibus participabilibus ſemp. erit ſemper generatio.
Ente enim idea ignis ⁊ ente mã potentie participare
⁊ ſuſcipere formã ignis. ſtatiz erit generatio ignis. erit
ergo actu ignis qcqd poterit eſſe ignis. ⁊ qcqd poterit
gñari ſtatim gñabit. videmus aũt ↄriũ ad ſenſum. nõ
Dubm eniz ſemp oẽ poſſibile generari ſtatim generatur.

Dubitaret forte aliqs hanc rõnẽ efficaciaz
nõ hre. Nã quãtũcũqz ſit idea
a mã potẽs ſuſcipere idee ſilitudinẽ ⁊ pticipare ideã
nõ tñ pp h erit gñatio: q forte mã ñ erit diſpoſita. act
eni actiuoz ſunt in patiẽte ⁊ diſpoſito. Ad hoc autẽ di
ci põt ꝙ ſufficit hãc rõnẽ eſſe ↄ Platonẽ. Si eni Pla-
to voluit ideas ⁊ participabilia ſufficere ad gñatiõez
negauit oẽz aliã cãm effectiuã. Cũ eni diſponere ſit qδ
dã agere ⁊ diſpoſitio ſeqt ad gñationẽ ſic ſufficit idea
⁊ mã vt fiat gñatio vel mã ſeipſam diſponet vl ipamet
idea q inducet formã diſponet mãm. qre qcqd poterit
gñari ſtatim gñabitur. Amplius in hmõi formis mãli
bus ſm phm idem eſt diſponẽs mãm ⁊ inducens for-
mã. Jgnis enim cũ generat ignẽ diſponit mãm ad ſu-
ſceptionem proprie forme. eadem ergo idea inducit
formam ⁊ diſponet materiam. ⁊ ſic idem qδ prius.

Alterius forte dubitaret aliquis q nõ opz ꝙ Dubiuz
exiſtẽte actiuo ⁊ mã ente diſpoſita.
vt reqrit actio agẽtis ꝙ fiat gñatio. reqrit eni vltra hec
debita approximatio agẽtis ad patiẽs. ⁊ debita ppor-
tio inter ea: qbus nõ cõcurrẽtibus nõ fit actio ⁊ paſſio
⁊ nõ ſuſcipit formã qδ eſt aptũ natũ eã ſuſcipe. ¶ Ad
h aũt dici põt ꝙ in agẽtib corpalibus vt tãgebat i ar
guẽdo ⁊ fiat actio ⁊ paſſio. ſemp reqrit debita approxi
matio agẽtis ⁊ patiẽs. ita ꝙ ignis in hiſpania nõ com
burat ſtupã in ſicilia. idee ãt nuſquã ſunt ſm ſitũ loca-
lẽ. nõ g magis ei approximat qδ eſt in vna pte orbis qz
qδ eſt in alia. vbicũqz g erit materia potẽs igniri ignie
tur per ideã ignis quicqd ergo poterit fieri ignis eſſet
ignis. cuius cõtrarium ad ſenſum patet.

Alterius ẽt dubitaret aliqs. q non vr Plato
negaſſe cãm efficientem cũ poneret Dubiuz
ideas principiũ effectiuũ gñationis. ¶ Ad hoc aũt di Rñſio
ci põt Platonẽ ideas poſuiſſe eẽ ſpẽs ⁊ qdditates re-
rum. ⁊ q qcqd eſt reducit ad cãm formalẽ: pro tãto dr
negaſſe cãm efficientẽ: q nõ poſuit ipſaz eſſe aliã a qd
ditate ⁊ a forma. Nũquã eni efficiẽs ⁊ forma incidũt
in idẽ nũero ꝙ eni. ſ. inducit formã in hac mã vel in h
pticipabili. nequaqz erit qdditas illius in qδ iducit ſuã
ſilitudinẽ ⁊ formã. plo tñ vt pz i. 7. meta. põebat ideas
eẽ qdditates illoz pticipabiliũ ad qz gnõnẽ faciebãt.

Alterius forte dubitaret aliqs q incredibile Dubiuz
vr Platonẽ ſenſiſſe vt ponit Ari. ſi
eni Plato poſuiſſet ideã cũ pticipabili ſiue cũ mã ſuffi
cere ad gñationẽ negaſſet actiones pticulariũ agentiũ
⁊ tũc negaſſet ſenſuz: q negauiſſet ignẽ calefacere pñ
te calefactibili dicere aũt Platonẽ tm phz negaſſe ſen
ſum nõ vr ↄueniẽs. ¶ Ad h aũt dici põt ꝙ idẽ eſt di-
cere aliqd ⁊ dicere illδ ad qδ hoc ſequit. ſi eni idee ſũt
cãe gñationis ⁊ inducũt ſuas ſilitudies in iſta pticipa
bilia nõ de neceſſitate reqrunt alia agentia. Qδ enim
agẽs nõ inducat ſilitudinẽ ſuã in paſſiuis. vel h eſt: q
nõ eſt approximatũ ei. vel q virtus agẽtis nõ ſuperat
reſiſtentiã paſſi. pm aũt. ſ. approximatio ſm ſitũ vr cõ-
petere actiuo ex eo ꝙ determinat ad ſpecialẽ locũ. ſm
vo vt ꝙ agens ſz ꝙ hmõi nõ ſupet paſſuz cõpetit agẽ
ti: q nõ hz oẽz rõnẽ actiui: vt ſi calidũ pñte paſſiuo nõ
calefacit ⁊ nõ cõuertit paſſiuũ ad ſe. h eſt q eſt icõple-
te calm ⁊ nõ hz cõez rõnẽ caloris: ſz ſi eẽt aliqδ calefa
ciẽs cõplectẽs in ſe cõez rõnẽ calidi oẽ calefactibile ſu
peraret. Jdee g q ponunt nuſquã eẽ nõ magis agent
in vnã partẽ vniuerſi qz in alia. Rurſus q ponunt qd-
ditates abſtracte ⁊ ſeparate habebunt oẽm rõnẽ calo
ris. vt ſi eſſet calor ſeparatus haberet oẽm rõnem calo
ris. Jdea ergo ignis q eſt ignis ſeparatus habebit om
nem rationez ignis. ⁊ omne ignibile ſuperabit. ſi ergo
idee ſunt pncipia effectiua gñatiõis nõ ſunt necia alia
agẽtia. qδ phs hz pro icõueniẽti. ¶ Deide cũ dicit.

¶ Amplius ãt in qbuſdã videmus aliaꝫ cãꝫ entẽ. ſanitate enĩ medicus facit. ꝛ doctrinam doctoꝛ. ente ꝛ ſanitatem ipſa ꝛ doctrina. ꝛ participabilibus. Siľr aũt ꝛ in alijs ſcðm potentiam operantis.

¶ Adducit 2am rõnẽ ꝯ Platonẽ. dicẽs ꝙ i qbuſdã videmus aliã cãꝫ eſſe entẽ p̄ter formã ꝛ mãꝫ. vt in artificialibus. Medicus enĩ facit ſanitatẽ in coꝛpe. doctoꝛ facit doctrinã in aĩa. Ente ḡ ſanitate ipſa ꝛ doctrina: ꝛ entibus p̄ticipabilibus. vt ente coꝛpe ꝛ aĩa q̄ ſũt q̄ſi mãlia reᵘ illoꝝ. nihilominus reqriť ibi cã efficiẽs. vt doctoꝛ ꝛ medicus. Siľr ḡ ꝛ in alijs p̄ter formã ꝛ mãꝫ. ſiue p̄ter ideã ꝛ p̄ticipabile. oꝫ ponẽ efficiẽs ꝛ opans. vt ꝶꝫ põaꝫ opantis iducať forma in mãm. ¶ Deinde cũ dicit.

T.c.53. ¶ Si aũt mãm qs inquiet gñare pp motũ nãlius vtiqꝫ dicet ita dicentibus alterãs enĩ ꝛ trãſformãs magis cã gñatiõis ꝛ in oĩbus aſſueti ſumus hoc dicere efficiens. Simiľr ꝛ in his que nã. ꝛ in his q̄ ab arte. ab arte aũt qðcũqꝫ mutans eſt.

¶ Exeqť de 2a opione. ꝛ duo facit: qꝛ p̊ cõpat eã ad primã. 2° iprobat ipſaꝫ ibi. (Sꝫ tñ nec hi.) Dicit ḡ ꝙ ſi aliqs inqet mãꝫ gñari pp motũ. i. pp ꝟ ꝙ eſt motui ꝛ trãſmutationi cõiuncta. Sic loquẽs diť vtiqꝫ nãlius q̄ꝫ dicẽtes: ita ſiť plato dicebat. alterãs. n. ꝛ trãſformãs magis eſt cã gñationis q̄ꝫ idea ſepata q̄ vľi trãſmutationi eſt ꝯiuncta. In oĩbus enĩ ſumus aſſueti dicere eẽ ꝟ efficiẽs qð eſt p̄nm motus ꝛ trãſmutatiõis. Nã ſiľr in his que a nã ꝛ in his que ab arte qðcũqꝫ eſt mutãs hꝫ rõnẽ effectiui. Plato ḡ nec fuit locut⁹ nãľr nec artificiaľr. qꝛ poſuit ideas eẽ cãs affectiuas que nec faciũt ad motũ nec ad gñationẽ. mã aũt aliquo mõ eſt p̄nm ꝛ cã motus. magis ḡ nãľr loqť ponẽs mãꝫ eẽ tale p̄nm q̄ꝫ ideã.

Nõndũ ¶ Nõndũ ãt ꝙ oẽ ſubꝫ ẽ aliq̊ mõ cã ꝛ p̄nm reᵘ accñtiũ que ſunt in ipſo. Antiq ḡ phi qꝛ ponebãt mãm eſſe coꝛpus: qꝛ coꝛpus eſt aliquo mõ cã ꝛ p̄nm oĩuꝫ trãſmutationũ que fiũt in ipſo. aliquo mõ loquebanť nãliter ponẽdo mãm eſſe p̄nm ꝛ cã motus. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sed tñ nec hi iuſte dicũt. mãe enĩ pati ꝛ moueri: mouere ãt ꝛ facere alterius potẽtie. manifeſtũ ãt ꝛ in his que arte ꝛ natura generanť. nõ enĩ ipſa facit aqua ex ſeipa aĩal. neqꝫ lignũ lectũ. ſꝫ ars quocirca ꝛ hi dicũt nõ recte. pp hoc. ꝛ quoniã derelinquũt pꝛincipalioꝛẽ cãm. Auferunt enĩ quod eſt eſſe ꝛ foꝛmã.

¶ Impꝛobat hãc opionẽ. ꝛ duo facit. qꝛ p̊ ipꝛobat ipſaꝫ vľr ꝓut negabãt cãm efficiẽtẽ. 2°. ꝓut negabãt efficienſ p̄ncipale ibi. (Amplius aũt ꝛ põ.) Dicit ḡ ꝙ nec hi di-

T.c.54 cũt iuſte. i. recte. vt hꝫ alia lr̃a: qꝛ mãe cõpetit pati ꝛ moueri. mouere ãt ꝛ facẽ ẽ alterius põe: qꝛ p̄tinet ad põaꝫ actiuã nõ paſſiuã. Manifeſtũ eſt aũt ꝟ in his q̄ gñanť arte ꝛ nã. Ipſa enĩ aq̄ nõ gñat ex ſeipſa aĩal. ſꝫ agẽſ aliqð nãle hoc facit. nec ipſum lignũ gñat ex ſe lectũ. ſed ars operať ꝟ. Cũ ergo efficiẽs ſit p̄ncipalioꝛ cã q̄ꝫ mã. ꝓpter hoc hi nõ dicunt recte. derelinquũt enim ꝛ auferunt cãm p̄ncipalioꝛẽ. auferũt enĩ cãm efficientẽ ꝛ potentiã actiuã: ꝛ p ꝯñs auferũt foꝛmã ꝛ qð quid eſſe. qꝛ qcqd eſt in actu ꝛ qcqd agit: agit per foꝛmã ꝛ vt hꝫ eẽ.

Dubitaret foꝛte aliqs qꝛ antiqui phi ponendo mãm eſſe p̄ncipiũ effectiuum non negabant foꝛmã ꝛ eſſe. cũ ponerent mãm eſſe coꝛpus ꝛ dicerent eã eſſe aliquid in actu. ¶ Ad hoc autẽ dici põt. quantũcunqꝫ ponerent oẽs antiqui phi mãm eſſe aliquid in actu. non tñ ponebant oẽs materiam eẽ actu illud qð debet ex ea gñari. aqua enĩ lꝫ ſit actu aq̄. eſt tñ potentia piſcis. Cuꝫ ergo nihil agat ꝶm ꝙ eſt in potentia. (Sicut lignum qð eſt actu lignum ꝛ eſt potẽtia lectuſ qð eſt quid artificiale.) niſi per virtutẽ actiuã artis. Ita quãtũcunqꝫ ſit actu aqua. qꝛ eſt potẽtia animal quod eſt quid naturale nõ fit actu animal niſi per agens. i. per virtutẽ actiuã nãe: ideo nõ ſufficiebat ponere materiã eſſe ſic in actu. niſi vltra hoc ponerẽt cauſam efficientem. ¶ Deinde cũ dicit. Dubm

¶ Amplius ãt ꝛ potẽtias attribuũt coꝛpoꝛi. pp quas gñant valde oꝛganice. auferẽtes eaꝫ que ſcðm ſpẽm cãm: qm̃ enĩ innatũ eſt: vt inquiunt: calidũ qdẽ ſegregare. frigidũ autẽ cõgregare: ꝛ alioꝛum vnũqðqꝫ. hoc qdẽ facẽ. hoc aũt pati: ex his dñt ꝛ p hec oĩa alia gñari ꝛ coꝛũpi. t.c.54

¶ Impꝛobat hãc opionẽ ꝓut negabat cãm efficienteꝫ pꝛincipalẽ. ¶ Ad cuius euidentiã notãdũ ꝙ qꝛ omne agens eſt pꝛeſtantius patiente. ꝛ efficiens eſt pꝛeſtantioꝛ materia. vt põt hr̃i ex 3°. de aĩa. omne efficiens eſt p̄ncipalis cã reſpectu mãe. verũtñ qꝛ inter efficiẽtia eſt oꝛdo qdã. vnũ efficiens eſt p̄ncipalius alio. vt ſupceleſtia in agendo p̄ncipalioꝛa ſunt iſtiſ iferioꝛib⁹. Negare ergo cauſam p̄ncipaleꝫ põt itelligi dupľr. vel reſpectu mãe: ꝛ ſic eſt negare oẽm cãm efficientẽ: vel põt negari cã p̄ncipalis in agendo: ꝛ ſic negare p̄ncipalẽ cãm eſt negare agens p̄ncipale ꝛ nõ vľr oẽ efficiẽs. ¶ Notandũ ẽt ꝙ ponere mãm eſt ſufficiẽs p̄nm actiuũ gñationis dupľr põt intelligi. Pꝛio ꝙ mã faciat ſeipſaꝫ in actu. vt ꝙ aqua ex ſe ipſa faciat aĩal. ꝛ q hoc ponit negat oẽm cãm efficientẽ: ꝛ dr̃ negare cãꝫ p̄ncipalẽ. ꝓut oẽ efficiẽs p̄ncipalis cã dr̃. hũc aũt modũ impꝛobat rõ facta: qꝛ ſic dicẽtes põe paſſiue ꝶm ꝙ hmõi attribuũt: ꝙ agat ꝛ ꝙ moueat. qð eſt incõueniẽs. Scðo mõ põt itelligi dicta põ vt dicam⁹ mãm eẽ tale p̄ncipiũ: qꝛ ꝟ inferioꝛa coꝛpa q̄ ſunt mãlia reᵘ celi ſufficiũt ad gñatiõeꝫ abſqꝫ v̊tute celeſti. Hũc qdẽ modũ ponẽdi. ipꝛobat phſ p rõnẽ ſequẽtẽ. circa qð duo fac: qꝛ p̄mo ponit iſtũ modũ. ſcðo impꝛobat ipſuꝫ. ſcða ibi. (Videť aũt ꝛ ignis.) Dicit ergo ꝙ amplius alio mõ intelligẽtes põnẽ pꝛedictã attribuunt potẽtias. i. virtutes actiuas ꝛ paſſiuaſ coꝛpoꝛi: per quas generatur valde oꝛganice. Dicebãt enĩ ꝙ coꝛpoꝛa hec inferioꝛa per virtutes actiuas ꝛ paſſiuas: q̄ſi per quedã inſtrumẽta ſufficiẽter cauſabant generationẽ abſqꝫ alio agente. ꝓpter qð auferebãt eã cãm que eſt ꝶm ſpeciẽ ꝛ foꝛmã. i. coꝛpus celeſte quod eſt agens pꝛincipale ꝛ eſt foꝛmalius ꝛ actiuius reſpectu generationis rerum. Inquiunt enim ꝙ innatuꝫ eſt calidum ſegregare ꝛ frigidum congregare. ꝛ alioꝛum vnũqðqꝫ iſtoꝝ inferioꝛũ coꝛpoꝝ. hoc qdẽ facere: hoc aũt pati. Ex his ergo coꝛpibus ꝛ per hec. i. p has virtutes abſqꝫ auxilio ſuperceleſtis coꝛpoꝛis dñt oĩa generari ꝛ coꝛrumpi. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Videť aũt ꝛ ignis ipſe motus pati.

¶ Impꝛobat põnẽ pꝛedictã. ꝛ duo facit. ꝶm ꝙ dupľr eã ipꝛobat. 2a ibi. (Amplius v̊o ſiľe.) Dicit ḡ ꝙ ignis q eſt maxĩe actiuus vr̃ ipſe pati motus a ſupioꝛi agẽte: vt a t.c.55

ſupceleſti

ſupceleſti corpe. Si ḡ maxie actiua inter hec inferiora non ſufficiunt ad ḡnandū ſine ſupiori ꝛ ꝑncipali agente: multo magis alia non ſufficient. ¶ Deinde cū dicit.

T.co. 55. ¶ Amplius vo ſil'e aliqd faciunt: vt ſi qs ſerre ꝛ vnicuiq; iſtrōꝝ attribuit cāȝ eoꝝ que ḡnanť: nec͂e.n. ſerrāte diuidi ꝛ icidē te coequari ꝛ in alijs ſilr: quocirca ſiqdē maxie fac͂ ꝛ mouet ignis: ſȝ quō mouet nō vident qm̄ deterius ꝙ organa.

¶ Ponit ſcd͞aȝ rōnē dicēs: ꝙ ſic loqntes faciunt ſil'e aliqd: vt ſi qs ſerre ꝛ vnicuiq; alioꝝ inſtrōꝝ attribuat cāȝ eoꝝ que ḡnanť ꝑ ea. Neceſſe ē.n. aliquo artifice ſecāte diuidi lignū ꝑ ſerrā: ꝛ aliquo incidēte opȝ coeqri ꝛ cōſtringi artificiale: ꝛ qd̄ dcm̄ eſt in artificialibus ſilr itelligendū eſt in alijs. i. in nālibus. Sicut.n. inſtra artl nō mouēt ſeipſa vt faciāt opus artis: q2 ſerra nō ſecat ſine ſecāte: nec ſecuris incidit ſine icidēte. Sic hec iferiora q2 ſunt inſtra ſupceleſtia corpis non ḡnant nec faciunt opus nāe ſine v̄tute eiuſ. Jmmo ignl q ē maxie actiuuſ inter ea peior eſt ſine v̄tute celeſti ꝙ iſtra ſine arte. Jō ſubdit: quocirca ſi ignis ꝙ maxie fac͂ ꝛ mouet: ſed quō mouet non vī: mouet.n. in v̄tute ſupceleſtis corpis: qm̄ ſine ea mouet deteri⁹ ꝙ organa: ſupple ſine v̄tute artiſ.

Notādum. ¶ Nōndū aūt ꝙ calor ignis nō ſuffic͂ ad ḡnonē aialiū ꝛ plātaꝝ: vel ēt aliaꝝ reꝝ ḡnabiliū ſine calore celeſti: imo talis calor magl vī corrūpere res ꝙ ḡnare eas: vt

Co.31. 12.m. 18. Cōmētator dic͂ in. 7. meta. Jō ignis ſine v̄tute celeſti ē deterior organis ſine arte: q2 organa ſine v̄tute artis ſi non ḡnant reȝ artificialē: nō tn̄ corrūpunt eā. Calor vo ignis ſine calore celeſti: cū h ꝙ non ḡnat corrūpit ꝛ h

Co.55 mō intelligit ꝛ exponit hūc textū Comentator. Poſſumus tn̄ dicere melius ꝙ ignis ſine v̄tute celeſti eſt deterior ꝛ minus actiuus ꝙ ſerra ſine v̄tute artis: q2 ignis non hȝ aliqueȝ actū nec aliquā formā quā nō acqſiuit v̄tute ſuperceleſtis corpis. Jpſa.n. forma ſubalis inducitur in mā eius mediāte celo: ſerra aūt hȝ aliquē actū ꝛ aliquaȝ formam quā nō hȝ ab arte: cum ars nō inducat niſi actualē formā quam hȝ virtute celi.

Nobis aūt ꝛ vniuerſaliter ꝑus dictū eſt de cāis ꝛ nūc determiatū eſt de materia ꝛ forma.

¶ Poſtꝙ phs determiauit de cā efficiente ḡnonis ſm opinionē alioꝝ. Jn pte iſta determiat de hmōi cauſa ſȝ opionē ꝓpriā: veꝝ q2 ḡno eſt ꝑpetua ſm ipm̄: iō aſſi^at cām effectiuā ꝑpetuitatl ḡnonis. Diuidiť autē h ps in duas: q2 ꝑ aſſignat huius cāȝ ḡnoniſ ꝑpetue. 2° oñdit ꝑ quē modū ḡno ꝑpetuať: ibi. (Qm̄ aūt in ꝯtinuo moť.)

T.co. 63. Ad euidētiā ꝑme ptis nōndū ꝙ cū oē mouēs ꝛ omne agēs nāle agat ꝑꝑ finē: ſp iter agēs ꝛ actū intellr actio media: vt pōt hr̄i ex. 5. meta. Jn talibus ḡ efficientibuſ

T.co. 20 tria eſt ꝯſiderare. ſ. agēs: actionē: ꝛ finē ꝑꝑ quē agit. ḡ i motiōe eſt ibi mouēs mot⁹ ꝛ finis ꝑꝑ quē mouet. Propter qd̄ i aſſignādo cāȝ ḡnonis ꝑpetue tria fac͂: q2 ꝑmo aſſignat hmōi cāȝ ex pte mot⁹. 2° ex pte finis. 3° ex pte

T.co. 58. mouētl. 2ª ibi. (Semp vo vt dcm̄ eſt.) 3ª ibi. (Qm̄ āt neceſſe eſt eē.) Circa ꝑ^m duo fac͂: q2 ꝑ oñdit illationē celeſtē ꝛ motū localē eē hmōi cāȝ. 2° q2 motus celeſtes ſunt

T.co. 61. multi: venať qs mot⁹ celeſtis eſt talis cā. 2ª ibi. (Qm̄ āt ſuppoſitū eſt.) Circa ꝑ^m duo fac͂: q2 ꝑ ꝯtinuat dcā dicen

T.co. 56. dis. 2° exeqť de interō. 2ª ibi. (Amplius vo.) Dicit ḡ ꝙ nobis. i. a nobis prius in lib. phycoꝝ dcm̄ eſt de cāis ꝛ ꝑncipijs nālib⁹ vlr: ꝛ nūc in h lib. determiatū eſt de mā ꝛ forma q̄ ſunt ꝑn^a ḡnabiliū. Reſtat ḡ dicē de cā efficiēte ḡnonis ꝛ corruptiōis. ¶ Nōndū ꝙ in lib. phycoꝝ: ꝛ in hoc lib. determinatū eſt de mā ꝛ forma q̄ ſunt ꝑn^a ḡnonis ꝛ corruptiōis: ſed ibi determinatū eſt de talib⁹ magis vlr ꝛ in cōi. hic autē magis deſcendēdo in ſpeciali. Non eſt.n. incōueniens diuerſos determinare de eiſdeȝ ſub alia ꝛ alia rōne. ¶ Deinde cum dicit. Nōn^m

¶ Ampli⁹ vo qm̄ allationē mot⁹ demōſtratū eſt ꝛ qm̄ ꝑpetua: nec͂e ē his entib⁹ ꝛ ḡnonē eē ꝯtinue: allatio.n. faciet ḡnonē actualr: q2 adducit ꝛ abducit ḡnans.

¶ Exeqť de interō: ꝛ duo facit: q2 ꝑ ꝓponit qd̄ intēdit. 2° ꝓbat ꝓpoſitū: ibi. (Sil' āt mani^m.) Dic͂ ḡ demōſtratū eſt: qm̄ motus ſm allationē eſt ꝑpetuus: ꝛ q2 ꝯſuȝ ē ꝙ ꝑpetua eſt talis mutatio. Neceſſe ē entib⁹ his. i. entibus motibus celeſtib⁹ q ſunt ꝑpetui eē ḡnonē ꝯtinue. i. ꝑpetue: allatio.n. celeſtis ꝛ motus circl'aris fac͂ ḡnonē actualr: q2 adducit ꝛ abducit ḡnonē. i. ſolē. ſol.n. cū adduciť: ꝛ cū accedit ad nos cāt ḡnonē: cū vo abduciť. i. cū recedit cauſat corruptionē. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Siml' āt māifeſtū qm̄ ꝛ ſi ꝑora bn̄ dcā ſūt trāſmutatōeȝ ꝑ^am allationē: ſȝ n̄ ḡnonē dōm: multū.n. rōnabili⁹ ens nō enti ḡnonis cām eſſe: ꝙ non ens enti eſſe: qd̄ ferť qdē igť eſt: qd̄ ḡnať aūt nō eſt: propter qd̄ ꝛ allatio prior eſt ḡnatione.

¶ Probat qd̄ dixerat. vȝ allationē celeſtē eē ꝑmā tranſmutationē: ꝛ eē cāȝ ḡnonis: ꝛ nō eꝝ: dicēs ꝙ ſil' cū dictiſ mani^m ē: qm̄ ꝑora bn̄ dcā ſunt: q2 ꝑ^am trāſmutatōeȝ dōm eſt eſſe allationē: ſȝ nō trāſmutationē. Multū enī rōnabilius eſt ens eſſe cām non enti ḡnonis. i. non enti ḡnabili ꝙ nō ens eē cāȝ enti. Si qd̄ ſeqtur qdē. i. celuȝ qd̄ moueť motu locali eſt ſiue hȝ rōnem entiſ cū ſit ſp. Qd̄ aūt ḡnať q̄ſi non eſt ꝑꝑ qd̄ allatio celeſtis eſt ꝑor ḡnone ꝛ eſt cā eius ꝛ non ecōuerſo. ¶ Deiñ cū dicit.

¶ Qm̄ āt ſuppoſitū ꝛ demōſtratū eſt ꝙ ꝯtinua ens rebus ḡno ꝛ corruptio: dicimus aūt cāȝ eē allationē ḡnonis: māifeſtū qdē ꝙ vna ente allatiōe nō ꝯtigit fieri ābo: q2 ꝯtraria ſunt: idē.n. ꝛ ſilr ſe hn̄s ſemp idē inatū eſt facē: quocirca ḡno ſp erit aūt corruptio: opȝ aūt multos eſſe motus: ꝛ ꝯtrarios motus: aut allatiōe: aut inequalitate: ꝯtrarioꝝ.n. ꝯtraria cā. T.c.56

¶ Quia dixerat allationē celeſtē eē cāȝ ḡnonis ꝛ corruptiōis iueſtigat q̄ celeſtis allatio ē talis cā. Circa quod duo fac͂: q2 ꝑ ꝓponit ꝙ cā ḡnonis ꝛ corruptiōis dȝ hr̄e i ſe aliquā diuerſitatē ꝛ aliquā ꝯrietatē. 2° ꝯcludit ex h allationē ꝑmā nō eē hui⁹ cāȝ: ſȝ allatōeȝ obliq circuli. 2ª ibi. (Jōq; nō ꝑ^a allatio.) Dic͂ ḡ ꝙ ſuppoſitū ē h ſupra: ꝛ determiatū fuit ꝑus ꝙ rebus eſt ens ꝑpetua ꝛ ꝯtinua ḡno ꝛ corruptio. Jn ꝑ.n. lib. tractatū fuit ḡnonē eē cōtinuā ꝛ ꝑpetuā ex parte ꝑncipij mālis: q2 ḡno vnius eſt corruptio alterius ꝛ ecōuerſo: hic aūt ex parte ꝑncipij efficiētis eſt hoc ſuppoſitū: q2 nō eſt ad hoc ſufficiēter probatū. Dicimus enī cām ḡnonis eſſe allationeȝ: ſed manifeſtum quideȝ: qm̄ allatione ente vna. i. vniformi non cōtingit fieri ambo. i. generationē ꝛ corruptioneȝ: q2 talia ꝯtraria ſunt. Jdē.n. ſimiliter ſe habens ſemper idem

ideȝ inatũ eſt facere: quare circa allationẽ ſil'r ſe hñtẽ:
aut ſp̱ erit gñatio: aut ſp̱ coꝛruptio: nũq̃ȝ tñ erit vtrũq̧.
Opȝ aũt eẽ motus m'ltos: ⁊ motus ꝯ̃trios: aut allatione:
Nõn^m aut ineq̃litate: ſi dȝ eẽ gñatio ⁊ coꝛruptio: q2 ꝯ̃trioꝝ cõ
traria eſt cã. ¶ Nõndũ ãt ꝙ dic̃ mot⁹ m'ltos aut alla-
tiõe aut ieq̃litate: q2 motus local' ſȝ ꝯ̃trietatẽ dupl'r põt
poni cã gñonis ⁊ coꝛruptiõis. Pꝛio ꝙ ſint diuerſe alla
tiones ⁊ diuerſi motus quoꝝ vnus cãt gñationẽ: aliuſ
ṽo coꝛruptionẽ. Scðo põt h̃ poni ſi ſit vn⁹ ⁊ idẽ mot⁹:
⁊ tñ ſit ineq̃lis hñs diuerſitatẽ in ꝑtibus: eiuſmõi ẽ mo
tus ſolis in obliquo circulo: q rõne nr̃i ẽ ineq̃lis: q2 in
vna ꝑte illius circuli accedit ad nos: in alia ṽo recedit.

Dub^m **Dubitaret** foꝛte aliqs de ꝓpõne ꝓpoſita. vȝ
ꝙ idẽ manẽſ idẽ ⁊ ſil'r ſp̱ fac̃ idẽ.
Poſſet. n. eẽ p̊ͣ dubitatio vtꝝ ab aliq̃ agẽte nõ variato
R^o nec trãſmutato poſſent imediate ꝓgredi pl'a ⁊ diuerſa.
¶ Ad h̃ aũt dici põt ꝙ agens duplex eſt. nãle ⁊ a ꝓpo-
ſito: qd aũt tenendũ ſit de hoc in agente nãli ſtatiȝ dice
tur: nũc aũt oñdẽdũ eſt nõ opoꝛtere qõlȝ agẽs ꝑ intelle
ctuȝ variari ad h̃ ꝙ imediate ꝓducat multa: qð ſic de-
claraſ: vt. n. ſupꝛa dicebaſ: qõlȝ agẽs agit ſm modũ na
ture ſue. vt ignis: q2 eſt nãe ignee agit igniendo. agens
ṽo a ꝓpoſito: qð eſt nãe intellectualis agit itelligẽdo:
⁊ intelligendo ꝓducit: ſȝ ꝑ ſe loq̃ndo: q2 itelligẽdo pꝛo
ducit multa ſuffic̃ ꝙ multa ẽt intelligat vt m'lta ꝓducẽ
poſſit. Si g̊ tale agens abſq̧ ſui variatiõe põt m'lta in
telligere abſq̧ eo qð trãſmuteſ poterit m'lta ꝓducere:
ſi ṽo nõ põt multa intelligere niſi trãſmuteſ non pote
rit multa ꝓducere niſi varieſ. Dẽ g̊ intelligẽs quod ꝑ
diuerſas ſpẽs intelligit multa: q2 intell's nõ põt per ſe
⁊ ꝑfecte ſil' infoꝛmari diuerſis ſpẽbus: ſi tale agens dȝ
intelligendo ꝓducere multa: opȝ eũ trãſmutari ſm di-
uerſas infoꝛmatões ſpẽꝝ. Sȝ p̊ͣ cã: q2 ꝑ vnicã ſuã ſbaȝ
intelligit oia: cũ intelligẽdo ⁊ volẽdo ꝓducat poterit ſi
mul multa ꝓducere: cũ ſil' multa intelligat: imo q2 qõlȝ
ens ꝑ ſuã ſubaȝ abſq̧ alio medio iter qõlȝ ens ꝑ ſeip̃m
abſq̧ alio medio poterit ꝓducere. ¶ Notãdũ. n. ꝙ cũ
intelligẽtie nõ hẽant oꝛgana: q2 nec hẽant manus nec
hñt pedes: qcqd agũt intelligẽdo. ⁊ volẽdo agũt. ſm g̊
ꝙ ꝑ intellectũ ſunt apte varie agere: qcqd abſq̧ ſui va
riatõe pñt itelligere: pñt illud itelligẽdo efficẽ. Sed in
intelligẽtijs eſt oꝛdo qdã: nã deus cũ ſit p̊mus ⁊ ſupꝛe
mus agit nullo p̃ſuppoſito ⁊ ei vniuerſa nã ẽ apta obe
dire q̃ȝtũ ad motũ ⁊ q̃ȝtũ ad formã. Intelligẽtijs vero
obedit mã coꝛꝑalis: q̃ȝtũ ad motũ localẽ nõ q̃ȝtum ad
foꝛmã. Sube. n. ſeꝑate niſi ꝑ adhibitionẽ ſeiuȝ ꝯiũgen
do actiua ⁊ paſſiua nõ pñt varias foꝛmas iducẽ: ſed h̃
declarare non eſt pñtis ſpeculatiõis. Sufficit auteȝ ad
pñs ſcire: q2 ꝙ deus itelligẽdo agit ſic abſq̧ oi varia-
tiõe ꝑ ſeipſuȝ abſq̧ medio oia itelligit: ſic abſq̧ ſui mu
tatione per ſeipſuȝ imediate põt oia pꝛoducere.

Dub^m **Alterius** foꝛte dubitaret aliqs: dato ꝙ aliqð
agẽs a ꝓpoſito poſſit immediate di-
uerſa ꝓducere: ꝑꝑ qð ꝓpoſitio tacta i talib⁹ agẽtib⁹ vl'r
ṽitatẽ nõ hȝ: vtrũ in oibus agẽtibus nãlibus veritateȝ
hẽat. ¶ Ad h̃ aũt dici põt ꝙ agẽs nãle agit: vt eſt ⁊ vt
hȝ eſſe: ſic̃ agẽs a ꝓpoſito agit vt intelligit: ſic̃ g̊ ſi agẽſ
a ꝓpoſito dȝ ꝑ ſe ⁊ imediate diuerſa ꝓducere oȝ ꝙ di-
uerſa itelligat: ſic agẽs nãle ſi dȝ imediate diuerſa effi-
cere opȝ ꝙ diuerſa ſit. ⁊ ꝙ in ſuo eẽ diuerſitatẽ habeat.
Cuȝ g̊ non ſit incõueniens aliqð agẽs ꝑ intell'm abſq̧
ſui mutatiõe diuerſa intelligere: ſit tñ incõueniẽs aliqð
agẽs abſq̧ ſui mutatiõe diuerſa eſſe ⁊ hẽre in ſuo eẽ di
uerſitatem pꝛopoſitio dicta: ꝙ idem manẽs ideȝ: ⁊ ſil'r
ſemper facit ideȝ: licȝ non hẽat veritatem in omni agẽ
te a pꝛopoſito: veritatem tñ habet in omni agente nãli.

Alterius aũt dato ꝙ agẽs aliqð manẽs poſ- Dub^m
ſit m'lta ꝓducere dubitari põt. vtruȝ
ꝯcedendũ ſit ꝙ idẽ ſȝ idẽ ſp̱ faciat idẽ. ¶ Ad h̃ ãt di-
ci põt ꝓpoſitionẽ p̃dictã vl'r in oi agẽte veritateȝ hẽre.
Pꝛima. n. cã ⁊ ſi manens eadẽ ⁊ nõ variata diuerſa pꝛo
ducat: ꝓducit ea nõ ſm idẽ: q2 non ſm eãdem ideam.
Nã vt ſuꝑius per Cõmentatoꝛẽ tangebaſ: oẽs foꝛme 12.m.
que ſunt põ in mã p̊ͣ: ſunt actu in motoꝛe p̊. has ãt foꝛ- 18.
mas ideas appellare poſſum⁹: ſm g̊ aliã ⁊ aliã talẽ foꝛ
maȝ: ſiue ſm aliã ⁊ aliã ideã deus aliud ⁊ aliud ꝓdu-
cere põt: ſi tñ eſt ipoſ'e p̊mũ p̊n^m irrõnabil'r agere ipoſ-
ſibile eſt ipſuȝ ſm eandẽ rõnẽ ⁊ ſm eandẽ ideã pꝛodu
cere hoieȝ ⁊ equũ. p̊ͣ. n. cã ſic pꝛoducit res: vt eſt apta
nata imitari ab eis: oia. n. intm̃ ſunt per ipſuȝ inquãtuȝ
ꝑticipant eius eẽ: ⁊ q2 al'r ⁊ al'r ꝑticipant eẽ diuinum
alia ⁊ alia rõne ſunt ꝯdita. Rõ. n. ⁊ idea qua ꝓducunſ
cetera entia nihil eſt aliud q̃ȝ diuina ſuba vt eſt imuta-
bilis ab eis: ⁊ q2 diuerſa entia diuerſo mõ imitanſ diui
num eſſe nõ eſt intelligibile diuerſa entia eadẽ rõe eſſe
ꝓducta. Cuȝ g̊ dicimus ꝙ idẽ ſil'r ſe hñs ſemꝑ fac̃ idẽ
ſil'r ipoꝛtat vnitatẽ rõnis ⁊ vnitatẽ per oẽȝ modũ: veꝝ
eſt: q2 idẽ quãtũcũq̧ ſit agẽs a ꝓpoſito ſm eandẽ rõeȝ
⁊ ideam nũq̃ȝ facit diuerſa. Si ṽo ſil'r ipoꝛtat iuariabi-
litatẽ ſic ꝓpoſitio dicta non hȝ vl'r ṽitateȝ in agentibus
a ꝓpoſito: q2 aliqð tale agens nõ variatũ põt imedia-
te diuerſa ꝓducere. Ex hoc g̊ patere p̃t ꝙ pl'alitas cã-
toꝛuȝ aliquo mõ reduciſ ad pluralitatẽ in cã: cũ iſti plu
res effectus reducanſ in plures rões: ⁊ in plures ide-
as quas in mẽte diuina ⁊ in ipſo deo eſſe dicimus. Ex
hoc ẽt pȝ: ꝙ ab vno ſm vnã rõneȝ nõ ꝓcedit niſi vnũ:
ꝑꝑ qõlȝ eſſȝ valde abuſiuus modus loquẽdi. Ut tamẽ
ipſis dcis p̃hi aliquã veritatẽ accipiamus dicere poſſu
mus: ꝙ idẽ ſil'r ſe hñs facit idẽ ſi liceat dicere ip̃m p̊^m
p̊ncipiũ: vt faciat plura nõ al'r ſe hr̃e: q2 nõ per eandeȝ
ſil'itudinẽ nec per eandẽ ideã nec ꝑ eandẽ rõeȝ diuerſa Notã
ꝓduxit. ¶ Notandũ aũt ꝙ vt ſalueſ lr̃a p̃hi ſufficit ꝙ dum.
agens nãle non poſſit ꝓducere diuerſa niſi in ſe diuerſi
ficeſ. Intẽtio. n. eius eſt ꝙ allatio p̊ͣ non ſit cã gñatiõis
⁊ coꝛruptionis: q2 eſt ſemꝑ vnifoꝛmis: ſȝ allatio obliq
circuli talis eſt cã: ſed vt plane pȝ in talibus agentibuſ
nãlibus per ſe loquẽdo ꝓpõ dicta. ꝙ idẽ ſil'r ſe hñs ſp̱
facit idem: nullã hȝ calũniam. ¶ Deinde cum dicit.

**¶ Ideoq̧ non p̊ma allatio cã gñonis eſt ⁊
coꝛruptiõis: ſȝ q̃ circa obliquũ circulũ: i
hac. n. ⁊ ꝯtiuũ ieſt ⁊ moueri duos mot⁹.**

¶ Cõcludit ex dictis allationẽ p̊^am nõ eẽ cãȝ gñonis ⁊
coꝛruptionis: ſȝ allationẽ obliq circuli. Circa qð duo fa
cit: q2 p̊ fac̃ qð dcm̃ eſt. 2°. oñdit qũo ꝑ talẽ allationẽ ſal
uari põt gño ⁊ coꝛruptio: ibi. (Nece. n. erit.) Dicit g̊. ꝙ
allatio p̊ͣ nõ ẽ cã gñonis ⁊ coꝛruptõis: cuius rõ eſt: q2
allatio illa ſp̱ eſt vnifoꝛmis: ſȝ allatio q̃ ẽ circa obliquũ
circulũ ſupple eſt talis cã: q2 in hac allatiõe eſt diuerſi-
tas. in ea. n. ꝯtinuũ eſt: q2 nũq̃ȝ defic̃ illa allatio: ⁊ eſt in
ea moueri duos mot⁹: acceſſiõis. ſ. ⁊ receſſiõis: q̃re ꝑꝑ
talẽ diuerſitatẽ gñonẽ ⁊ coꝛruptionẽ cauſare poterit.
¶ Notãdũ aũt ꝙ ſi in celo diſtiguunſ duo mot⁹: vnus Notã
eſt p̊mi mobil' q eſt ſp̱ vnifoꝛmis ⁊ h̃ mot⁹ eſt ſuꝑ poloſ dum.
mũdi ſm eqnoctialẽ circulũ equal'r diſtantẽ ab vtroq̧
poloꝝ q cõi noie circulus p̊mi mobilis appellaſ: ⁊ iſte
motus eſt ab oꝛiẽte in occidẽs: ⁊ vocaſ diurnus: q2 in
die nãli cõpleſ. Ultia. n. ſpa cuius eſt ſic moueri infra
diem ⁊ noctẽ que faciunt vnaȝ noctẽ nãlem reuoluunſ
circa terraȝ ſemel. Alius motus quaſi oppoſitus huic
eſt ab occidente in oꝛiens ſuper polos ȝodiaci qui di-
ſtãt a polis mundi per. 23. graduſ cuȝ aliquibus minu-
tis. Circulus

tis. Circulus aũt ſecans ſperã per mediũ ſm equalem diſtãtiã ab iſtis polis eſt zodiacus: qui ſic ſe hʒ ad iſtos polos ſicᷓ eqnoctialis ad polos mũdi: qđ eẽ nõ poſſʒ niſi zodiacus obliq̃reᷓ ſuper eqnoctialẽ. ⁊ in vna pte declinaret ad ſeptẽtrionẽ. in alia vᷓo ad meridiẽ: ſub ħ aũt zodiaco currit ſol q ꝑꝑ ſui magnitudinẽʒ ⁊ luminoſitatem dĩ eſſe pĩ planetaꝝ ⁊ deoꝝ ⁊ viroꝝ. i. planetarũ ⁊ hoiuʒ. pater. n. ſyderꝝ ⁊ planetarum eſt: q̃ꝛ eis lumen pꝛebet. hoiuʒ aũt pater: q̃ꝛ hõ gñat hoieʒ ⁊ ſol. Scđm hũc aũt circulũ ſol hʒ duos motus acceſſionis ⁊ receſſionis: ita ꝙ a pncipio capꝛicoꝛni vſqꝫ ad pnᵐ cãcri dĩ accedere: per alia vᷓo ſex ſigna recedere: ita ꝙ tãtus eſt motus acceſſiõis q̃ꝫtus eſt receſſiõis. Hoc viſo facilius patent dicta ⁊ dicenda. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Neceſſe. n. ſi erit ſemꝑ ⁊ ꝯtiua gñatio ⁊ coꝛruptio ſꝑ aliqd moueri vt nõ deficiant trãſmutatiões he. duo aũt vt nõ alterũ ꝯtingat ſolũ ꝯtinuitatis qdẽ igᷓr totius allᷓo cã. pñtie vᷓo ⁊ abñtie cã iclinatio: ꝯtingit. n. qñqꝫ longe fieri: qñqꝫ ꝓpe. inequali. n. diſtãtia ente: ieq̃lis erit motus: quocirca ſi in accedẽdo ⁊ in ꝓpe eſſe generat: ⁊ in recedẽdo ⁊ lõge fieri idipſuʒ coꝛrũpit: ⁊ ſi in mlᷓtotiẽs aduenĩẽdo generat: in multotiẽs recedẽdo coꝛrũpit: ꝯtrarioꝝ. n. ꝯtraria ẽ cã. Et ieq̃li tꝑe generatio ⁊ coꝛruptio que ſm naturam.

T. co. 58. ¶ Oñdit qũo per motũ obliqui circuli cãtur gño ⁊ coꝛruptio. Circa qđ duo facit: q̃ꝛ pᷓ facᷓ qđ dcm̃ eſt. ſcđo qđ dixerat ꝓbat per ea que appꝑent ſenſui: ibi. (Apparẽt ãt ⁊ ſm ſenſuʒ.) Circa pꝛimũ duo facit: q̃ꝛ pᷓ oñdit qũo talis motus circularis gñationẽ ⁊ coꝛruptionẽ cãt. 2° ex ħ ꝯcludit tp̃s ⁊ vitã vniuſcuiuſqꝫ mẽſurari quodã circlᷓo ⁊ quodaʒ ꝑiodo: ſcđa ibi. (Jđqꝫ tp̃s ⁊ vita.) Dicit ḡ ꝙ

T. co. 57. ſi ſemꝑ erit ꝯtinua gñatio ⁊ coꝛruptio neceſſe eſt aliqd moueri vt nõ deficiãt trãſmutatiões he. ſ. gñatio ⁊ coꝛruptio. Jn illo aũt motu eẽ opʒ duo. i. dualitatẽ ⁊ diffoꝛmitatẽ ſicut acceſſionẽ ⁊ receſſionẽ vt nõ ꝯtingat alterum ſolũ: q̃ꝛ ſi eẽt motus vniformis nõ cãret vtrũqꝫ: ſʒ cãret alterũ ſolũ: q̃ꝛ vel ſolũ gñaret: vlᷓ ſolũ cõrũperet: ergo in illo motu obliq circuli eſt ꝯtinuitas ⁊ eſt diuerſitas ipſius: ḡ totius ꝯtinuitatis cã eſt allatio ⁊ motus: q̃ꝛ ille motus ꝯtinuus eſt: ſʒ diffoꝛmitatis vt pñtie ⁊ abſentie ſiue acceſſus ⁊ receſſus cã eſt iclinatio ⁊ obliquitas illius circuli. Cõtingit. n. ſolẽ ꝑꝑ obliqtatẽ circuli in quo moueᷓ qñqꝫ eſſe longe. vt cũ recedit: qñqꝫ ꝓpe: vt cũ accedit. Jpſo vero ſolo ente in diſtantia ineq̃li ineq̃lis erit motus. i. inequalᷓr mouebit ⁊ alterabit nos: cuʒ ſm diuerſa tꝑa inequalᷓr diſtet a nobis. Quocirca ſi ſol in aduenĩẽdo ⁊ in pꝛope eſſe gñat: in recedẽdo ⁊ in lõge fieri idipſuʒ ſolem oʒ ꝙ coꝛrũpat. Et ſi in multotiẽs adueniendo gñat: in multotiẽs recedendo coꝛrumpit. Contrarioꝝ. n. cõtraria eſt cauſa. Addit ꝙ gño ⁊ coꝛruptio que ſunt ſm nãm cõeʒ non ſm nãm celeſtis coꝛporis ſunt in tẽpoꝛe equali: q̃ꝛ tempus acceſſionis cui attribuitur generatio dictũ eſt equale eſſe tempoꝛi receſſionis cui attribuitur coꝛruptio. ¶ Deinde cum dicit.

T. co. 57. ¶ Jđqꝫ ⁊ tp̃s ⁊ vita vniuſcuiuſqꝫ hʒ numerũ ⁊ hec determinãᷓ: oiuʒ. n. eſt oꝛdo ⁊ oẽ tp̃s ⁊ vita mẽſuraᷓ ꝑiodo: ſʒ tñ nõ eadẽ oẽs: ſed hi qdẽ minoꝛi: hi aũt maiori: his annus quidẽ. n. his auteʒ maioꝛ: alijs aũt minoꝛ periodus eſt menſura.

¶ Concludit ex dictis oia mẽſurari quadã circulatiõe dicens: q̃ꝛ hec inferioꝛa reducũtur in motũ celi. iđ tempus ⁊ vita vniuſcuiuſqꝫ hʒ numerũ ⁊ menſurã ex reuolutionibus celi. Quodlibet. n. gñabile determinaᷓ hoc: ideſt certo numero reuolutionũ: q̃ꝛ oium eſt oꝛdo ⁊ oẽ tp̃s: ⁊ vita mẽſuraᷓ ꝑiodo. i. circlᷓari mẽſura. Dicitur. n. ꝑiodus a pari. qđ eſt circũ: ⁊ ideus qđ eſt modulatio ſiue ꝯſonãtia: q̃ꝛ oia menſuranᷓ q̃daʒ circulari ꝯſonãtia: ſʒ tñ nõ oẽs res mẽſuranᷓ eadẽ mẽſura ⁊ eadẽ ꝑiodo: ſed hi quidẽ minoꝛi: hi aũt maioꝛi: his quidẽ menſura eſt annus: his aũt maioꝛ q̃ꝫ annus: alijs aũt eſt menſura minoꝛ ꝑiodus q̃ꝫ annus. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Apparẽt aũt ⁊ ſʒ ſenſuʒ ꝯfeſſa his q̃ a nobis dcã ſũt: videmus. n. ꝙ aduẽiente qdẽ ſole gñatio eſt: recedẽte aũt diminutio: ⁊ ieq̃li tꝑe alterutrũ: eq̃le. n. tp̃s gñationis ⁊ coꝛruptiõis que ſʒ nãm: ſʒ ꝯtingit multotiẽs in minoꝛi coꝛrũpi ꝑꝑ adiuicẽ ꝯfuſioneʒ: inequali. n. ente mã ⁊ nõ vbiqꝫ eadeʒ: neceſſe ⁊ gñationes iequales eſſe: ⁊ has qdem citioꝛes: has auteʒ tardioꝛes: quocirca accidit ꝑꝑ hoꝝ generationẽ alijs generari coꝛruptionem. T. c. 58

¶ Manifeſtat qđ dixerat ꝑ ea que ſenſui apparẽt dicẽs ꝙ q̃ dcã ſunt a nobis ſunt ꝯfeſſa ⁊ ꝯcoꝛdia his q̃ apparent ſʒ ſenſum. Uidemus. n. ꝙ aduenĩẽte ſole eſt generatio. recedẽte aũt ꝙ eſt diminutio ⁊ coꝛruptio. Jn tꝑe. n. eq̃li eſt alterutrũ. i. vtrũqꝫ. vʒ. gño ⁊ coꝛruptio: quia motus acceſſiõis eq̃lis eſt motui receſſiõis. Jđ tp̃s generatiõis eſt totũ illud tp̃s in quo res ꝓficit ⁊ tẽdit ad ꝑfectioꝛẽ ſtatũ. Jllud vᷓo in quo deficit ⁊ tendit ad coꝛruptionẽ donec ſit coꝛruptũ vocaᷓ tp̃s coꝛruptõis. Hec aũt duo tꝑa ſi ſint eq̃lia ſm nãʒ celeſtis circuli: poſſunt tñ fieri ieq̃lia ꝑꝑ aliã ⁊ aliã diſpõnẽ mãe. Jđ ſubdit ꝙ ꝑꝑ ꝯfuſionẽ elᷓoꝝ adinuicẽ. i. ꝑꝑ aliã ⁊ aliã mixtioneʒ ꝯtingit multotiẽs in minoꝛi tꝑe coꝛrũpi: ita ꝙ tp̃s coꝛruptiõis minus eſt tꝑe gñonis. Mã. n. ente ineq̃li ⁊ nõ exiſtente mã eadẽ ⁊ equalᷓr diſpoſita vbiqꝫ: neceſſe eſt ⁊ gñationes ineq̃les eſſe. ⁊ has oʒ eſſe citioꝛes. his autem tardioꝛes. Et q̃ꝛ gñatio vnius eſt coꝛruptio alteri⁹ accidit ꝑꝑ gñonẽ hoꝝ: alijs gñari coꝛruptionẽ. ſunt. n. alia coꝛrupta: q̃ꝛ ſunt alia gñata. ¶ Notandũ aũt non oẽs ꝯſtellatiões nec oẽs aſpectus ſyderũ eq̃liter demõſtrare: ⁊ per equale tp̃s habere influẽtiã: imo talẽ aſpectum hʒ Juppiter ꝯiũct⁹ cũ Saturno: quẽ nõ hʒ coniũctus cũ luna: ⁊ q̃ꝛ velocius diſſoluiᷓ cõiunctio illa quã hʒ iuppiter ad lunã: eo ꝙ luna oiuʒ planetaꝝ ſit velociſſima: q̃ꝫ diſſoluaᷓ cõiunctio iouis ad ſaturnũ: q̃ꝛ quilibet eoꝝ tarde mouetur. Et appellamus tarde moueri: qđ tardius curſum complet. Poſſibile. n. eſt ſaturnũ moueri velocius q̃ꝫ luna: cũ luna compleat ſuũ curſum in mẽſe: ſaturnus vᷓo in. 30. annis: quia foꝛte plus ſeparat circulus ſaturni circulũ lune q̃ꝫ. 30. anni vnũ mẽſeʒ. Si eniʒ duo motoꝛes ꝑgunt ineq̃les vias in tempoꝛibus ineq̃libus: ſi via plus ſuperat viam q̃ꝫ tp̃s: tp̃s qđ moueᷓ per viam maioꝛem velocius moueri contingit: ſic hec diuerſificant propoſituʒ noſtrum. Planete eniʒ Nõnᵐ

ſm ꝙ

ſm ꝙ velocius ⁊ tardius pficiũt motus: ſic cũ ꝯiungũ
tur velocius ⁊ tardius ſeparant. Si ḡ ꝯiũctiones ſyde
rũ ⁊ aſpectus eoꝝ non equalẽ dñationẽ hñt: qꝛ in alia
⁊ alia mixtione dñatur alius ⁊ alius aſpectus: nõ oĩa
mixta equal'r durabunt nec menſurabunt eadẽ piodo.
Amplius mixta pp aſpectũ ſyderũ nõ ſolum magis
⁊ minus pmanent: qꝛ hmõi aſpectus magis ⁊ minus
durant. Sꝫ ẽt contingere põt: qꝛ vnus aſpectus eſt alio
foꝛtioꝛ: erit ḡ vnuꝫ mixtũ pmanẽtius alio ſm ꝙ in eo
dñabit foꝛtioꝛ ⁊ illis debilioꝛ aſpectus. Quicũqꝫ ḡ ſci
ret durationẽ oĩuꝫ aſpectuũ ⁊ oĩuꝫ ꝯiunctionũ: ⁊ ſciret
virts oĩuꝫ ſyderũ exñtiũ in circulo celeſti: qñ res gñan
tur de duratione ipſius rei genite aliq̃ pnoſticari poſſꝫ:
ſed oĩmodã veritatẽ non hẽret: qꝛ vt cõiter ponit ipedi
ri poſſet ex libero arbi. vel ex alia ⁊ alia diſpõne mãe.
Jõ q̃tũ eſt ex nã celi oĩa menſurant ſua piodo ⁊ ſua cir
culatione: ⁊ alia piodus nõ eſt equalis: ſꝫ aliquaꝝ eſt
maioꝛ: aliquaꝝ eſt minoꝛ. põt tñ hmõi piodus ſiue ſit
magna ſiue ſit parua vocari vnus annus. ⁊ diuidi per
quartas ⁊ p verẽ: eſtatẽ: autũnũ ⁊ hyemẽ. Sꝫ ſi ſit ma
gna piodus magnũ hẽbit autũnũ ⁊ magnã eſtatẽ. Jn
vna. n. die illa. 4. tpa diſtinguere poſſum⁹: qꝛ diuiſa die
in. 4. q̃rtas vna q̃rta aſſil'abit magis hyemi ⁊ erit fri
gida ⁊ hũida: ⁊ alia aſſil'abit magis veri ⁊ erit cal'a ⁊
hũida: alia magis eſtati: ⁊ erit calida ⁊ ſicca. Jta ꝙ ſi
aliqḋ aĩal hñet vitã determiatã p vnã diẽ: qḋ dꝛ a m'ltiſ
ꝯtingere de quodã piſce: q in eadẽ die moꝛit ⁊ oꝛit. vñ
⁊ piſcis ille vocat dies: qꝛ vita eius q̃tũ eſt ex celeſti
coꝛpe vna die menſurat. Nihilominus tñ h piſcis poſ
ſet dici viuere p annũ: ſꝫ ille ãnus eẽt valde puus ⁊ ha
beret puũ autũnũ ⁊ puũ verẽ. Sic ẽt ſi duratio rerum
eſſet p centũ annos: oẽs illi. c. anni poſſent dici vn⁹ an
nus ⁊ vna piodus: ⁊ autũnus vel hyems illius ãni eẽt.
25. annoꝝ ſolariũ: qꝛ. 25. eſt q̃rta ps cẽtenarij. vñ ⁊ phs
in lib. meteuro. cãm aſſignãs: q̃re vna ps terre vno tpe
abũdat aqs. ⁊ alio tpe abũdat ps alia: ait terrã ſꝫ aliũ
⁊ aliũ aſpectũ ſupceleſtiũ coꝛpoꝝ in pte vna ſeneſcere
⁊ effici ſiccã. in alia ṽo iuueneſcere ⁊ effici hũidã: ſꝫ iſta
iuuentus. ⁊ iſta ſenectus menſurat magno anno. ⁊ eſt
in illo anno aſſignare magnũ autũnũ ⁊ magnã eſtatẽ.
Tranſit. n. aliqñ ſpatiũ mille annoꝝ vel pl'iuꝫ anteq̃
terra iuuenis ſeneſcat ⁊ fiat ſicca. totũ tñ illud tp̃s vn⁹
magnus annus dici põt. Sicut ḡ in eodẽ anno ſolari p
6. ſigna ſol accedet. ita ꝙ tp̃s acceſſiõis eſt eq̃le tpi re
miſſionis. Sic qꝛ vita ⁊ pmanẽtia cuiuſlibet rei annus
dici põt. in illo anno tp̃s acceſſiõis qḋ põt dici tp̃s gñõ
nis eſt eq̃lis tpi remiſſiõis: qḋ põt dici tp̃s coꝛruptõis:
vt ſi res eẽt apta nata viuere ex celeſti circulo p. c. ãnoſ
p. l. annos diceret pficere ⁊ gñari. ⁊ p alios diceret de
ficere ⁊ coꝛrũpi. Ex hoc aũt appet qꝛ ſicut in motibus
ſyderũ nõ eſt aſſignare ꝓpꝛie ſtatũ: qꝛ ſydera continue
mouent: pp qḋ ſi aſſignat ibi ſtatus hoc eſt ſꝫ qd ſic dꝛ
planeta ſtationariuſ: nõ qꝛ ſꝫ ṽitatẽ: ſꝫ qꝛ poſt retrogra
duꝫ añq̃ fiat directus ſꝫ quãdã ſil'itudinẽ dꝛ ſtationa
rius: qꝛ retrogradatio vꝛ eẽ ꝯ̃ꝛia directiõi. ⁊ inter duos
motus ꝯ̃ꝛios eſt dare qeteꝫ mediã. Sic ẽt ſol in cancro
⁊ capꝛicoꝛno dꝛ ſtationarius: vñ ⁊ cõiter dꝛ ꝙ hec duo
ſolſtitia faciunt cancer ⁊ capꝛicoꝛnus: ſm ṽitateꝫ tñ ſol
nunq̃ ſtat: ſed qꝛ vſqꝫ ad cancrũ dꝛ ad nos accedere: a
cancro ⁊ vltra dꝛ a nobis recedẽ. Cũ ḡ acceſſus videa
tur eẽ ꝯ̃ꝛius receſſioni: in pñ° cancri p q̃ꝫdã ſil'itudineꝫ
dꝛ ſtare: qꝛ iter duos motus ꝯ̃ꝛios eſt dare qetẽ mediã:
ſic ẽt in capꝛicoꝛno ſtat: qꝛ vſqꝫ ad capꝛicoꝛnũ ſol a no
bis recedit: a capꝛicoꝛno vltra dꝛ ad nos accedere. ⁊ ſic
ſydera nũq̃ ſtant: ſed ad nos accedũt vl' recedũt ⁊ tp̃s
acceſſionis eſt eq̃le tpi receſſionis. Sic q̃tuꝫ eſt ex ce
leſti coꝛpe. ⁊ ex motu ſyderũ in vita vel duratiõe alicu
ius gñabilis nõ eſt dare ſtatũ ꝓpꝛie loquẽdo. Sed ſm
nãꝫ celeſtẽ medietas totius illius tpis dꝛ eſſe tp̃s gña
tiõis. ⁊ alia medietas dꝛ eẽ tp̃s coꝛruptiõis: ꝙ ſi ita nõ
ſit ⁊ al'r ꝯtingat h ẽ ex remedijs adhibitis ex libe. arb.
vel ex alia ⁊ alia diſpõne mãe. ⁊ hic ẽ foꝛte ꝙ cũ tp̃s iu
uentutis hoĩuꝫ ſit vſqꝫ ad. 35. annũ: vt Cõmẽtatoꝛ ait: T. co.
pp qḋ vita nãlis hũana in. 80. ãnis determiari debeat: 58.
pp aliã ⁊ aliã diſpõnẽ mãe aliq magl ⁊ min⁹ viuũt. Jm
mo ex eo ꝙ hoĩes p liberũ arb. adhibẽt magnã diligẽ
tiã circa ꝓpꝛiũ coꝛpus dato ꝙ tp̃s iuuẽtutꝭ duret vſqꝫ
ad. 35. annos. viuũt tñ aliqñ hoĩes p. c. annos ⁊ vltra.
Contingit. n. h per diligentiã adhibitaꝫ ex hũana indu
ſtria: qꝛ ſapiẽs dñabit aſtris: vt vult Ptolo. in cẽtilogo
ſuo. vel hoc ꝯtingit ex alia ⁊ alia diſpõne mãe. Eſt aũt
diligẽter notandũ ꝙ ſm intẽtionẽ phoꝝ: hoĩeſ qꝛ ſunt
vnũ in nã ⁊ in ſpẽ q̃tuꝫ eſt ex pte ſpẽi cõpetit eis vnuꝫ
tp̃s gñonis ⁊ coꝛruptiõis: ⁊ tñ qꝛ ſpẽs hũana ſaluat in
diuerſis cõpl'onib⁹ ſꝫ diuerſas cõpl'ones nãl'r aliq ma
gis ⁊ min⁹ viuũt. Sic abſolute loquẽdo q̃tũ eſt ex pte
celeſtis circuli cuiuſlibꝫ ſpẽi cõpetit vna piodus: tñ ſm
ꝙ indiuidua illius ſpẽi ſub alia ⁊ alia ꝯſtellatiõe oꝛiũt
ſic mẽſurant alia ⁊ alia piodo: pp qḋ patere põt quõ di
uerſificat piodus i reb⁹ ⁊ quõ nõ: ⁊ h ad iſta ſufficiãt.

**Emp ṽo vt dcm̃ eſt ꝯtinua erit
gñõ ⁊ coꝛruptio ⁊ nũq̃ deficiet
pp quã diximus cãm. Hoc aũt** T. co.
rõnabiliter ꝯtingit. Quoniã. n. in oĩbus 59.
**inqmus ꝙ melius deſiderare nãm ſemp
melius aũt eſſe q̃ non eſſe: quot eẽ autẽ
modis dicimus i alijs dictũ eſt: hoc aũt
in oĩbus impoſ'e exiſtere pp longe a pn
cipio diſtare: reliquo mõ cõpleuit eẽ ds
faciens ꝯtinuã gñationẽ: ita. n. maxime
continuabitur eſſe: qꝛ pꝛoxime eſt ſubẽ
fieri ſemper per generationem.**

Jn iſta pte vt dicebat aſſignat phs cãm ꝑpetuitatis
gñonis ex cã finali: circa qḋ tria fac: qꝛ p̊ fac qḋ dcꝫ ẽ.
ſcḋo qꝛ dixerat oĩa h iferioꝛa ſuſcipe menſurã ex motu
celi reduc oĩa talia in motũ celeſtẽ. 3° ex his q̃ dcã ſunt
aſſignat ſol'onẽ cuiuſdã dubitabil' qõnis. 2ª ps: ibi. (Jõ
⁊ alia q̃cũqꝫ.) 3ª ibi. (Simul aũt mãifeſtũ ex his.) Dic T. co.
ḡ ꝙ ſp vt dcm̃ ẽ ꝯtinua erit gñõ ⁊ coꝛruptio. ⁊ pp quã 60.
cãꝫ nũq̃ deficiet: dixim⁹ q̃tũ eſt ex pte motuſ obliq cir
culi. Sꝫ h rõnabiliter ꝯtingit nõ ſolũ ex pte motus: ſꝫ
ẽt ex pte finis: qm̃ in oĩbus inqmus nãꝫ deſiderare ſp
qḋ melius eſt: melius ãt eſt eẽ q̃ nõ eſſe. Quot ãt mo
dis dicimus eẽ ⁊ q̊t modis accipit eẽ dcm̃ ẽ in alijs: vt
in. 5. meta. Cuꝫ ḡ h. ſ. eẽ ipoſ'e ſit exiſtere ⁊ ꝯtinuari in T. co.
oĩbus pp lõge diſtare a pñ°. Quedã. n. intm̃ diſtãt ⁊ de 13.
ficiunt ab eẽ pꝛimi pncipij ꝙ in ſuo eẽ ꝯtinuari nõ pñt.
Jdeo reliquo mõ. i. alio mõ deus cõpleuit. i. cõtinuauit
eſſe gñabiliũ ꝯtinuã faciens gñationẽ eoꝝ. Naꝫ ita. i.
per gñationẽ continuã maxime ꝯtinuabit tale eſſe: qꝛ
ſemp fieri per gñationẽ eſt pꝛoxime. i. pꝛopinquuꝫ ipſi Notã
ſubẽ. Notandũ autem ꝙ gñatio eſt via ineſſe ⁊ in dum.
ſubãm: ⁊ qꝛ via eſt pꝛoxima termino: gñõ eſt ꝓpinqua
ipſi eẽ ⁊ ipſi ſubẽ: cũ ergo generabilia non poſſunt ꝯti
nuari in ſuo eſſe ꝯtinuat ea deus alio modo. vꝫ. p gene
rationẽ: que eſt pꝛopinqua ipſi eẽ: ḡ ex parte finis ⁊ ex
parte ipſius eſſe: quod finaliter in nã intẽditur ꝯtinua

bitur gn̄o. Bonū eſt.n.cū3 aliqs nō pōt obtinere ipſum
finē ƀ3 ſe ꝙ accipiat aliqd ꝓpinquū fini ⁊ ꝯſtituat ſibi
finē qꝺ̄ ē fini ꝓpinquū: que āt ꝑpetuū eē accipe nō pn̄t
accipiāt ꝑpetuā gn̄onez: qꝛ gn̄atio ꝓpinq̈ eſt ipſi eſſe.
Notā- ℭ Notandū aūt ꝙ ſpēs ꝓpinqua eſt ipſi idiuiduo: totū
dum. .n.eſſe ⁊ tota nā indiuidui eſt ſpēs. Indiuiduū.n.ſupꝛa
ſpēm adducit ſignificationē māe. Cū ġ gn̄abilia ineſſe
indiuiduali ꝑpetuari non poſſint cōpleuit deus ꝑpetui
tatē ipſius eſſe mō relicto.i.mō alio: qꝛ ꝑpetuant ea in
eſſe ſpecifico q̄ ꝑpetuari nō poterāt in eſſe ſignificato.
Nā ſemꝑ fieri ꝑ gn̄onē ⁊ ꝑpetuari ƀ3 ſpēm eſt ꝓpe ipſi
ſubē indiuidue: qꝛ tota ſubā indiuidui ⁊ ipſius eē reſer
uat̄ in ſpē. Pōt ġ lr̄a p̄habita legi duplr̄.v3. ꝓut gn̄o ē
ꝓpinqua ipſi eſſe: ⁊ ꝓut ſpēs eſt ꝓpinqua ipſi ſubē idi
uidue. Utroq3.n.mō.v3.ƀ3 gn̄ationē ⁊ ƀm eē ſpecificū3
perpetuantur hec gn̄abilia ƀm pħm.

Dubᵐ **Dubitaret** forte aliqs de eo ꝙ pħs in lr̄a in-
nuit: v3 ꝙ deus intēdēs ꝙ meli⁹
eſt ⁊ intēdēs ipm̄ eſſe ꝑpetuauit gn̄ationē gn̄abilium.
Cū ġ eſſe gn̄abiliū ſit aliud ab eſſe diuino: ſi deus tale
eſſe intēderet ſequeret̄ ipm̄ intēdere aliqd ex̄ ſe: ⁊ qꝛ fi
nis ⁊ id qꝺ̄ intēdit̄ mouet agentē ⁊ facit efficiētē: deus
ꝯſtitueret ſibi aliquē finē p̄ter ſe: ⁊ aliqꝺ̄ bonu3 aliud a
deo moueret deū vt ageret: qꝺ̄ eſt abſurdū. ℭ Ad ħ āt
dici pōt ꝙ deus vnū effectū ordinat ad aliū effectum.
deū ġ agē ꝑꝑ finē aliū pōt itelligi duplr̄: vl' qꝛ ille finis
⁊ finis dei efficiētis: vel ꝙ ſit finis ipſiuſ effect⁹ diuini.
Pꝛio mō locutio eſt ipoſſi̇s. nihil.n.aliud a deo pōt eſſe
finis ipſius dei. Deus.n.ꝑꝑ ſeipm̄ nō ꝑꝑ aliū fine3 opa
tus eſt vniuerſa. S3 2° mō ꝓpō pōt eē vā. de⁹.n.poteſt
opari ꝑꝑ finē aliū: ſ3 ille finis nō erit finis dei opantis:
ſ3 diuini opis: qꝛ nō eſt icōueniēs vnū diuinū opus ordi-
nari ad aliud diuinū opus: ⁊ ſic deus mouet ⁊ ꝯtinuat
gn̄ationē ꝑꝑ eſſe gn̄abiliū: qꝛ mot⁹ ⁊ gn̄o q̄ ſunt qꝺ̄dā
opus diuinū ordinant̄. Sic.n.imaginari debemuſ ꝙ fi
nis ⁊ bonū ſunt obm̄ volūtatis: vt ſunt app̄hēſa ab in-
tellectu. Nullū aūt bonū volūtatē mouet niſi ſit ab in-
tellectu app̄hēſu3. Jō modus volēdi quodāmō ſeqtur
modū intelligēdi. Sicut ġ deus nihil aliud ex̄ ſe intel-
ligit tanq̄3 p̄ncipale obm̄: ſ3 p̊ per ſe itelligit ſeipm̄ ⁊ in
telligendo ſe intelligit oīa: ſic tanq̄3 p̄ncipale volutum
vult ſuā bonitatē ⁊ ſeipm̄: ⁊ volendo ſeipſu3 vult alia.

Dubᵐ **Alterius** forte dubitaret aliqs: qꝛ nō ſolū eſt
incōueniēs eē gn̄abiliū eē fine3 dei:
ſ3 eſt incōueniēs tale eſſe finē ipſius motus: ſi.n.coꝛpa
ſupceleſtia mouerent̄ ꝑꝑ gn̄onē iſtoꝝ ⁊ ꝑꝑ eoꝝ eſſe. ġ
hec ſunt nobilioꝛa illis: cū ſemꝑ finis ſit nobilioꝛ his q̄
ſunt ad finē: nec ſufficeret ſi qs ꝯcederet ħ veꝝ eſſe: qꝛ
inter hec iferioꝛa claudit̄ hō qui eſt celo nobilioꝛ: qꝛ hō
nō eſt celo nobilioꝛ ex ea ꝑte ex qua eſt coꝛruptibilis: ſ3
ſi hoc veꝝ eſt: veritatē h3 ꝑꝑ itellectū: qꝛ alterū genus
eſt ⁊ ſepat̄ ab aliꝭs ſic̄ ꝑpetuu3 a coꝛruptibili: ⁊ qꝛ ꝑ ſe
directe celū eſt cā iſtoꝝ inferioꝝ vt ſunt gn̄abilia ⁊ coꝛ
ruptibilia: qꝛ ƀm ꝙ talia nō ſunt nobilioꝛa celo ꝑ ſe lo-
quēdo vī ſeq ꝙ nobile ad ignobile ordinet̄ ſi motus ce
li ſit ꝑꝑ ordinationē iſtoꝝ. ℭ Amplius cū celū nō ſolū
faciat ad gn̄ationē hoīs: ſ3 etiā ad gn̄ationē alioꝝ ſem
per vī ſeq ꝙ nobile ſit ꝑꝑ ignobile: ſi motus celi ſit ꝑꝑ
gn̄ationē quā cāt. Ad hoc aūt dici pōt ꝙ finis ⁊ illud
ad qꝺ̄ ordinat̄ aliqd nō eſt qꝺ̄libet intētū: ſed intētum
p̄ncipale: ƀm.n.pħoꝝ ſniā3 intendit celū ꝑ ſuū motu3
gn̄ationē iſtoꝝ inferioꝝ: nō tn̄ intēdit eā p̄ncipalr̄: ſed
qꝛ gn̄ando hec inferioꝛa exiſtit eoꝝ cā ⁊ aſſimilat̄ cāe
p̄me q̄ eſt maxīe cā: intendit gn̄ationē hoꝝ vt ꝑ eē cōſe
quat̄ ſilr̄itudinē cauſe p̄me. Nō.n.debemus arguere ꝙ
nobile ſit ꝑꝑ ignobile: nec ꝙ celū ſit ꝑꝑ gn̄ationē elr̄oꝝ
qꝛ non intendit talē gn̄atione3 p̄ncipalr̄ vt dictum eſt. Dubᵐ

Alterius āt ꝯſurgit dubitatio qn̄o celū ⁊ alia
pn̄t itendere aliqd. ⁊ ſi forte de celo
poſſemus ħ ꝯcedē: qꝛ ƀ3 quoſdā celi ſūt aīati. Jux̄ illud
Aui.in metaphi.ſua. Elr̄m eſt aīal obediēs deo: qꝺ̄ vꝛꝝ
v̇itatē hēat. ⁊ qualr̄ intelligēdū ſit celos aīatos eſſe nō
eſt pn̄tis ſpeclr̄atiōis. Uerūtn̄ qcqd ſit de celo. de nā tn̄:
cū cognitiōe careat: dicere qꝺ̄ intēdit. ⁊ ꝙ ſit aliqd ꝺ̄ in
tentiōe eius vī oīo abſurdū. male ġ dic̄ pħs ꝙ nā deſi-
derat vel itēdit qꝺ̄ melius eſt. ℭ Ad ħ aūt dici pōt ꝙ R°
deſideriū ⁊ appetitus ⁊ intētio dn̄t inclinationē quādā
cognitionē p̄cedēs: qꝛ deſideriū ⁊ talia mētē ⁊ cog̃ne3
vn̄r p̄ſupponere. Nā ġ ſi deſiderat ⁊ appetit: hmōi ap-
petitus aliqꝺ̄ cognitiōi p̄ſupponit: qꝛ ſi inclinaret̄ nā in
aliqd: ⁊ illa inclinatio a cognitiōe: nō ꝓcederet: nō me
reret̄ nomē appetitus. Nā ġ appetit ⁊ ꝑ cognitionē ap
petit: nō ꝑ cog̃nē q̄ ſit in ipſa: ſ3 ꝑ cog̃nē que eſt in alio.
Sic̄.n.volūtas appetit: ⁊ tn̄ volūtas nō cog̊ſcit. dī tn̄
deſiderare: qꝛ a cog̊ſcēte dirigit̄. Cū.n. videamus nām
indirecte agere: qꝛ vtplr̄m ꝯſeqt̄ finē debitū. debem⁹ ar-
guere: ꝙ nā ab aliq̊ intelligēte dirigit̄: in cuius virtute
ꝯſeqt̄ finē intētum. caſualr̄.n.qs ꝯſeqt̄ finē intentū niſi
ipſe ſit in ſe cog̊ſcēs vel dirigat̄ ab aliquo cognoſcēte.
⁊ oīno opus nāe dī eē opus intelligentie: qꝛ nā nō agit
niſi per itelligētiā ſit directa. Sic ġ pꝛo tāto dī nā intē
dere ⁊ deſiderare: nō qꝛ ipſa: vt dcm̄ eſt i ſe cognoſcat: Co. i8.
ſ3 qꝛ a cognoſcēte ⁊ intelligēte dirigit̄. ⁊ iſta ē ſnīa Cō
mentatoꝛis ſuꝑ.i2.meta. vbi dī ꝙ ƀm hoc eſt intelligen
dum ꝙ nā facit aliqd ꝑfecte ⁊ ordinate. ⁊ quāuis natu
ra nō intēdat niſi rememoꝛata ex v̇tutib⁹ agētibus no
bilibus. que dn̄tur intelligētie. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Huius aūt cā vt dcm̄ eſt mlr̄totiēs in T. c. 59
circuitu allatio: ſola.n.cōtinua: iō ⁊ alia
q̄cūq3 trāſmutant̄ adiuicē ƀ3 paſſiōeſ ⁊
potētias. v̇.g. ſimplicia coꝛꝑa imitant̄ in
circuitu allationē. qn̄.n.ex aq̄ aer gn̄at̄:
⁊ ex aere ignis: ⁊ rurſus ex igne aq̄ i cir-
cuitu. dicimus.n.circuire gn̄onē: qꝛ rur-
ſus reuertit̄: quocirca ⁊ recta allatio aſſe
quens ea3 que in circuitu ꝯtinua eſt.

ℭ Redit ad oſ̄ndendū qn̄o oēs iſti motus inferioꝛes re
ducunt̄ in motū celeſtē ⁊ ꝑpetuant̄ per ipſu3. dicenſ ꝙ
hmōi cā.v3. ꝙ ſꝑ fiat gn̄o eſt allatio que eſt in circuitu:
vt multotiēs dcm̄ eſt. Nā qꝛ ſola circularis allatio eſt
ꝯtinua: iō ⁊ alia quecūq3 trāſmutant̄ adiuicē ƀ3 paſſio
nes ⁊ ƀm potētias. i. ƀm v̇tutes actiuas ⁊ paſſiuas. v̇.
g. cuiuſmōi ſunt ſimplicia coꝛꝑa: talia qdē in ſuis tran-
ſmutatiōibus imitant̄ allationē in circuitu. Na3 qn̄ ex
aq̈ gn̄at̄ aer. ⁊ ex aere ignis rurſus fit ibi qdam circu-
lus: qꝛ ex igne poſtea regn̄at̄ aq̈. Dicemuſ.n.gn̄onē cir
cuire in circuitu: qꝛ rurſus reuertit̄ gn̄o. Quocirca cū3
quedā circulatio ſit in iſtis elr̄is: recta allatio q̄ eſt elr̄o-
rū aſſequēs eſt eā allationē que eſt ꝯtinua in circuitu.
Nā ſi res aſſequit̄ re3 ⁊ motus motū: ex quo elr̄a aliq̊
mō aſſequunt̄ circulū. motus ipſoꝝ ⁊ imitabit̄ ⁊ aſſe-
quetur circulationē quādam. ℭ Notandū aūt ꝙ non Notan-
ſolū gn̄o elr̄oꝝ: ſed etiā motus eoꝝ qui eſt rectus imita dum.
tur aliquo mō circulū: qꝛ ſole exn̄te i ſignis calidis vin
cunt elr̄a ſuꝑioꝛa ⁊ ꝯuertūt aliquā parte3 ad ſe de elr̄is
inferioꝛibus: vt vincēte igne ſuꝑ aerē eſt ignis gn̄atus
vbi p̄us fuerat aer coꝛruptus. ſole aūt recedēte ab illis
ſignis fit eꝯ: qꝛ elr̄a inferioꝛa hn̄t victoꝛiā ſuper elr̄is ſu-
perioꝛibus

perioribus: ⁊ q: circulariter eſt motus ſolũ circularis eſt trãſmutatio. Ignis ẽ aliqñ extẽdit ſe ad iferius capiendo aliqd de ſpa aeris: ⁊ aer extẽdit ſe ad ſupi⁹ capiendo aliqd de ſpa ignis. ⁊ q: hoc fit circl'ariter: vt dictũ eſt motus ad ſupius ⁊ inferius imitanẽ quodã mõ circulũ. ⁊ q: tales motus ſunt recti: recta allatio quodã mõ imitanẽ circulationez. ℭ Deinde cum dicit.

T.c.60 ℭ Simul ãt mãifeſtũ ex his ꝙ qdã que rũt: qre vnoquoqꝫ cõpoꝝ ĩ ꝓpriã allato regionẽ in ĩfinito tpe nõ diſtãt cõpa: cã .n. huius eſt q̃ adiuicẽ trãſitio: ſi.n. vnũ qdqꝫ manẽt ĩ ſua ipſius regiõe ⁊ nõ trãſmutareẽ ab eo qd ꝓpe iã vtiqꝫ dſtitiſſẽt trãſmutanẽ qdẽ igiẽ pp allationez duplicẽ entẽ: q: trãſmutãt aut nõ ꝯtingit manere nll'z eoꝝ ĩ nl'la regiõe ordiatũ. Qd qdẽ igiẽ eſt gñatio ⁊ corruptio ⁊ pp quã cãm: ⁊ quid gñabile ⁊ corruptibile: manifeſtũ eſt ex his que dicta ſunt.

ℭ Ex his q̃ dixerat ſoluit quãdã dubitabilẽ qõnem dicens: ꝙ ſit mani^m eſt ex his dcis id qd qdã qrũt. vz. qr vnoqꝫ corpoꝝ el'oꝝ in ꝓpriã allato regionẽ in infinito tpe corpa el'oꝝ nõ diſtãt. i. qre iã p ifinitum tps: ⁊ ab eterno corpa el'oꝝ nõ ſp hñt diſticta loca: ita ꝙ abſqꝫ ꝯfuſione ⁊ abſqꝫ pmixtiõe qdlz maneat ĩ ſua regione ⁊ ĩ ſua ſpa. Cã.n. hui⁹ ẽ trãſmutatio q̃ ẽ el'oꝝ adiuicez. Si.n. vnũqdqꝫ el'z maneret ĩ ſua ipſi⁹ regiõe ſine ꝯfuſione ⁊ abſqꝫ pmixtiõe. ⁊ nõ trãſmuteẽ ab eo el'o qd eſt ꝓpe ipz: iaz vtiqꝫ deſtitiſſent trãſmutatiões eoꝝ: ſꝫ nũqꝫ deſiſtũt trãſmutari: ſꝫ trãſmutãẽ pp duplicẽ entẽ allationẽ. i. pp allationẽ ſol' q̃ eſt duplex: ⁊ difformis pp obliqtatẽ zodiaci: ⁊ q: ꝯtinue el'a ſe trãſmutãt: iõ nõ cõtingit vllũ eoꝝ el'oꝝ manẽ in nulla regiõe ordiata: ſp
Nõn^m .n. eſt ibi cõmixtio ⁊ iordiatio qdã. ℭ Nõndũ autẽ ꝙ q: circulariter celũ moueẽ ⁊ ꝯtinue ĩ vna pte vicunt ſigna cal'a: ⁊ ĩ alia do frida: q: ex tali victoria ꝯſurgit cõfuſio el'oꝝ: ⁊ vnũ el'z accipit de ſpa alteri⁹: iõ h el'a non pñt ſtare ordinate in ſperis ſuis. ℭ Deinde cum dicit.

T.c.61. ℭ Qm̃ aũt nec̃e eſt eſſe aliqd mouens ſi motus erit vt dcm̃ eſt pus in alijs: ⁊ ſi ſp ꝙ opz aliqd eẽ ſp ⁊ d ꝯtinue vnũ ⁊ idez ⁊ imobile: ⁊ ĩalterabile: ⁊ ingñabile. ⁊ ſi multi q in circuitu mot⁹ multa qdẽ: oĩa aũt q̃liter eẽ hoc nec̃e ſub vno pncipio.

ℭ Aſſignat cãm ꝯtinuitat]: ⁊ duo fac: q: p̃ facit qd dcm̃ ẽ. 2° qdã qd ſuppoſuerat ꝓbat: ibi. (Cõtinuo ãt ente.) Dicit ẽ. ꝙ vt dcm̃ eſt pus ĩ alijs. ſ. in. 8. phicoꝝ. Si motus erit neceſſe eſt aliqd eſſe mouẽs. ⁊ ſi ſemp erit motus: oz ſemp aliqd eẽ mouens. ⁊ ſi ꝯtinue aliqd moueẽ oz dare vnũ ⁊ idẽ imobile ⁊ inalterabile ⁊ ingñabile: qd ꝯtinue moueat. Et ſi multi ſunt motus q ſunt in circuitu: multa qdẽ oz eſſe mouẽtia. ⁊ oĩa h mouentia opz qual'r. i. aliqual'r eẽ ſub vno pñ°: ⁊ tũc ſuppleaẽ rõ: ꝙ q: oẽs motores celeſtes ſunt ſub vno motore ſemp mouẽte cũ ex ordine illoꝝ motoꝝ cauſeẽ gñatio ⁊ corruptio in iſtis inferioribuſ: ꝑpetua erit hec gñatio: q: ꝑpetuuſ eſt ordo taliuz motorum. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Continuo aũt ente tpe nec̃e motũ eẽ ꝯtinuũ ſi ĩpoſſibile tps ſine motu eẽ: ꝯtigit igĩ alicuius tps numerus: eius qdez q in circuitu: ergo queadmodũ in his q̃ a principio determinatũ eſt.

ℭ Quia ſuppoſuerat motũ p^m eẽ ꝯtinuũ ⁊ ꝑpetuũ: ⁊ ex ꝑpetuitate illius mot⁹ arguebat ꝑpetuitatẽ motoris ⁊ ꝑpetuã trãſmutationẽ in iſtis iferioribus: iõ ꝓbat motuz illũ eſſe ꝯtinuũ ⁊ ꝑpetuũ: qd fuerat in pcedẽti rõne ſuppoſitũ. ⁊ duo fac: q: p̃ ꝓbat hmõi motũ eẽ ꝯtinuuz. 2° ingrit a q̃ hz ꝯtinuitatẽ: ibi. (Continuus aũt motus.) Dicit ẽ. ꝯtinuo aũt ente ſupple tpe nec̃e eſt motuz cõtinuz eẽ: q: ĩpol'e eſt eſſe tps ſine motu. Eſt igĩ tps numerus eius motus ꝯtinui q eſt in circuitu. i. q eſt circl'aris. q. d. ꝙ q: tps eſt ꝑpetuũ ⁊ ꝯtinuũ: oz motũ illũ circularẽ ⁊ p motũ ipz tps cuius eſt nũerus eẽ ꝑpetuuz ⁊ ꝯtinuũ. ℭ Nõndũ ãt pbm hre. q. pro pñ° ꝙ qcqd incipit vel deſinit de nec̃itate eſt tpale. oẽ aũt tpale claudiẽ tpe. ſic eſſe locale claudiẽ loco. Si ẽ tps nõ eẽt eternũ ⁊ ꝑpetuũ: ſꝫ vel icepiſſet vel deſineret tps eẽ: tpale clauderet tpe: qd eſt incõueniẽs: q: ſi claudereẽ tpe eẽt tps añqꝫ incipet tps: vel eſſet tps poſtqꝫ deſineret eſſe tps: h aũt rõ ⁊ alie rõnes facte in h lib. ad ꝓbandũ ꝑpetuitatẽ gñonis: quãtã vim hñt in ſequẽtibus apparebit. Notã dum.

ℭ Nõndũ ẽt ꝙ dic̃ tps eẽ numerũ motus: tps.n. q̃tuz eſt de ſe numerus eſt: eſt.n. nũerus numeratus: ipſa.n. pus ⁊ poſterius in motu vt ſunt numerata ab aĩa complent rões tpis. Eſt ẽ tps qd ꝯtinuũ nõ de ſe: ſꝫ rõe motus in q̃ fundaẽ: ſicut. x. palmi in ligno qd ꝯtinuuz dñt. Nã lz. x. palmi hẽant rõnez numeri: ⁊ dicant q̃titatez diſcretã: rõne tñ ligni ꝯtinui in q̃ fundanẽ tales. x. palmi quid cõtinuum eſſe pñt. ℭ Deinde cum dicit. Notã dum.

ℭ Cõtinuus aũt motus vtrũ: q: qd mo ueẽ continuũ eſt. aut in quo mouetur velut locum: dico aũt paſſiones. T.co. 62.

ℭ Ingrit vñ mot⁹ hz ꝯtinuitatẽ. ⁊ duo fac: q: p̃ pmittit qõnẽ. 2° decl'at veritatẽ q̃ſiti: ibi. (Mãifeſtũ vtiqꝫ.) Dic̃ ẽ ingrendũ eẽ hic vtꝝ motus ſit ꝯtinuus: q: eſt ꝯtinuũ id qd moueẽ. i. mobile: aut eſt ꝯtinuus: q: diximus eſſe ꝯtinuũ illud in quo mouetur: puta locũ aut paſſionem.

ℭ Nõndũ aũt ꝙ motũ eẽ in aliquo põt ĩtelligi dupl'r. vel ſicut in ſubo: ⁊ ſic eſt in eo qd moueẽ ſiue in mobili. vel põt motus dici eſſe in aliquo tanqꝫ in gñe: vl' tãqꝫ in ſpẽ: ⁊ ſic motus eſt in rebus ad q̃s eſt motus: vt motus ad paſſionẽ vel ad q̃litatẽ eſt in gñe qualitatis: motus ẽ eſt in illa re q̃ p motũ acgriẽ inquãtũ p ea repõiẽ in gñe vel in ſpẽ: vt motus ad q̃litatẽ eſt in q̃litate: q: ẽ in gñe q̃litatis. eſt ẽ rõnabilis qõ: cũ motus dicaẽ eſſe in ſubo ⁊ ĩ termio: vtrũ hẽat ꝯtinuitatẽ a ſubo vt a mobili: vel a termio vt a loco ſi mot⁹ ille termiaẽ ad locũ: vel a paſſiõe ſi terminaẽ ad paſſionẽ. ℭ Deiñ cũ dicit. Notã dum.

ℭ Mãifeſtũ vtiqꝫ q: eo qdẽ ꝙ id qd moueẽ: qñ.n. paſſio ꝯtinua ẽ: niſi q: res cui accidit ꝯtinua ẽ: ſi ãt ⁊ hoc eo ꝙ ĩ quo ſolo loco exiſtit: magnitudiez.n. aliqꝫ hz. hui⁹ ãt ꝙ circl'o ſolũ ꝯtinũ: q̃ circa idẽ ſibi ĩpi ſp ꝯtinuũ: hoc igĩ ẽ qd fac̃ ꝯtinuũ motũ ꝙ ĩ circuitu cõpus ferẽ: motus ãt tps.

ℭ Decl'at vitatẽ q̃ſiti: dicẽs. manifeſtũ eẽ motũ eo qdez eſſe ꝯtinuũ: q: id qd moueẽ ſupple eſt continuũ. a paſſione.n. cõtinuitatẽ hre non põt: q: qñ paſſio eſt continua: niſi q: res cui accidit paſſio continua eſt. Oportet ergo a ꝯtinuitate ſubiecti eẽ talẽ ꝯtinuitatez: ſꝫ ſi hec. i.

ſi ꝯtinuitas

ſi ꝯtinuitas eo ꝙ exiſtit in ſolo loco in q̊ eſt motꝰ:qꝛ lo-
cus aliquã magnitudinẽ hꝫ.ꝓꝑ h̾ ſupple nõ poſſumus
vl̾r ponere motũ eẽ ꝯtinuũ rõe loci:qꝛ ſolũ dicimus eẽ
ꝯtinuũ motũ huius corpis qđ mouet̃ in circulo.Cũ g̊
tale corpus nõ ſit in loco motui maxie ꝯtinuo nõ poſſu
mus dare ꝯtinuitatẽ a loco:q̊circa idem mobile qđ ſibi
ipſi.i.ſꝫ ſeipſuꝫ eſt ſemꝑ ꝯtinuũ dat ꝯtinuitatẽ motui:h̾
igr̃ corpus qđ fert̃ in circuitu fac̃ motũ ꝯtinuũ: motus
aũt fac̃ ꝯtinuũ tp̃s:ita ꝙ tp̃s hꝫ ꝯtinuitatẽ a motu.mo-
tus aũt a mobili. ¶ Notãdũ g̊ ꝙ motus vl̾r hꝫ ꝯtinui
Notã tatẽ a mobili:nõ a termino:qꝛ ſi debẽt hr̃e ꝯtinuitatem
dum. a termio::maxie videret̃ hr̃e ꝯtinuitatẽ a loco. Cum g̊
ꝑmũ corpus nõ moueat̃ i loco nec a loco:ſꝫ circa aliqd
qꝛ motus talis corpis eſt maxie ꝯtinuus:pꝫ ꝙ vl̾r mo
tus nõ hꝫ ꝯtinuitatem a loco cum locus maxime conti
nuus ab eo continuitatem habere non poſſit.

T.co. 63. **Q**Uoniã aũt in ꝯtinue motis ſm gñationẽ:aut alterationeꝫ: aut vl̾r trãſmutatõeꝫ hmõi. videmꝰ demũ ens ⁊ gñatũ hoc poſt hoc: vt non deficiat:vidẽdũ ẽ vtruꝫ aliqd qđ erit ex nec̃itate aut nihil:ſꝫ oĩa ꝯtingit nõ fieri.

¶ Poſtq̃ phs ꝓbauit ꝑpetuitatẽ gnõnis ⁊ aſſignauit
cãꝫ huiꝰ ꝑpetuitat̃.In pte iſta oñdit q̈lis ſit ꝑpetuitas
ꝓbãs hãc ꝑpetuitatẽ eẽ ſm circulũ nõ ſm rectũ: ⁊ duo
facit: qꝛ p̊ oñdit hmõi nec̃itatẽ eẽ circularẽ. 2° reducit
T.co. hmõi ꝓprietatẽ ⁊ nec̃itatẽ i celeſtem motuꝫ.2ª ibi.(Hoc
69. vtiq3 qdẽ.) Circa p̊m duo fac̃:qꝛ p̊ oñdit gnõnẽ eẽ neceſ
T.co. ſariã in circuitu.2° manifeſtat ꝙ nõ eſt nec̃ia ſꝫ rectuꝫ:
69. ibi.(Siqdẽ igit̃ in infinitũ.) ¶ Ad euidentiã aũt p̊me
Notã ptis notãdũ ꝙ gñatio iõ eſt circularis:qꝛ eadẽ mã que
dum. p̊us fuit ſub forª aeris iteꝝ reuertit̃ ⁊ fit poſtea ſub forª
aeris: ⁊ mã q̃ fuit ſub forª nubis vel pluuie iteꝝ reuer-
tit̃ ⁊ efficit̃ ſub forª pluuie vel nubis. Et qđ dcm̃ eſt de
el̾is:vt de aere vel aq̈: ⁊ de nube vel pluuia itelligẽduꝫ
eſt ẽt de aĩalibus. ⁊ de aliĩs q̃ gñant̃ nãl̾r. Mã.n.q̃ fuit
ſub forª mur̃ vel ſub forma leonis circulariter reuertit̃
⁊ efficit̃ ſub forma muris vel leonis. Opꝫ.n.ſic dicẽ ſe
quẽdo põnẽ phi. Si.n.mũdus fuit ab eterno ꝑceſſerũt
ĩfiniti mures ⁊ ĩfiniti leones. ⁊ fuerũt ĩfinite gnõnes ae
ris ⁊ nubis ⁊ pluuie: ⁊ cetera talia ĩfiᵗª. ⁊ ſic ĩfinita pre
ceſſerũt de q̊lꝫ taliũ ſꝫ tp̃s p̃teritũ:ita ĩfinita erũt ſꝫ fu-
turũ. Cũ g̊ mã ſit finita ⁊ ex mã finita nõ pñt gñari ĩfi-
nita niſi ſꝫ circulũ:oꝫ eãdẽ mãm ĩfinities reiterari ſub
eadẽ forma. Si.n.tota mã corpal̾ eẽt ſub forª mur̃ non
ſufficẽt ad gnõnẽ tot muriũ quot fuerũt:imo qꝛ qđlꝫ fi-
nitũ quãtũcũq3 maxie q̃titat̃ ꝯtineret̃ in ĩfinito ĩfiniti
es:oꝫ eãdẽ mãꝫ ĩfinities reiterari ſub eadẽ forª muriuꝫ:
ſi debẽt ex mã finita gñari ĩfiniti mures. Et qđ dcm̃ eſt
de gnõne muris intell̾ꝫ eſt de oĩbꝰ aliĩs nãliter gñatis.
¶ Notãdũ ẽt ꝙ lꝫ de oĩbus talibꝰ nãl̾r gñatis v̊itatem
Notã hẽat:qꝛ oꝫ mãꝫ circulariter reuerti ſub eadeꝫ forã. Iſta
dum. tñ reuerſio in aliqbus eſt imediate vel q̈ſi imediate:in
aliqbus v̊o ꝑ mlt̾a meª. Nã ſi ex aere fit aq̈ ſtatiꝫ ⁊ ime
diate ex aq̈ põt fieri aer:ſꝫ ſi ex mure viuo gñatur mus
mortuus nõ ſtatiꝫ ex mure mortuo fit viuus mus. ⁊ ma
xime loq̃ndo de muribꝰ ꝑ ꝓpagationẽ ⁊ ꝑ coitũ gñat̃:
qꝛ in talibus mortuũ nõ redit viuũ niſi ꝑ mlt̾a media:
vt hꝫ decl̾ari.8.meta. Utrũ ãt in gñatis ꝑ putrefactio-
T.co. nẽ poſſit eẽ imediata ꝯuerſio nõ eſt pñtis ſpecl̾atiõis.
14. ſuffic̃ ãt ad pñs ſcire ꝙ i oĩbus gñatis nãl̾r eſt q̃dã cir
culatio. ⁊ mã de nec̃itate reuertit̃ ſub eadẽ forma:ſꝫ hu
iuſmõi circulatio i aliqbꝰ eſt imediata:in aliqbꝰ ꝑ mlt̾a
media.in aliqbus v̊o ꝑ pauca. ¶ Notãdũ ꝙ qꝛ gñatio Nõnᵐ
hꝫ ꝑpetuitatẽ ſꝫ circulũ.iõ nõ oĩuꝫ gñatio ꝑ oẽꝫ modũ
eſt ꝯtingẽs:ſꝫ aliq̊ mõ eſt nec̃ia. Nã ſi mã q̃ fuit ſub for
ma muris de nec̃itate iteꝝ erit ſub forma muris:poſſu
mus arguere ꝙ mus ð neceſſitate gñabit̃. In his ergo
que ſunt a ꝓpoſito:ſemꝑ eſt gño ꝯtingẽs:ſꝫ i his q̃ ſũt
a nã gñatio eſt nec̃ia. ⁊ ſi nõ ẽ nec̃ia ſꝫ idiuiduũ: eſt tñ
nec̃ia ſm ſpẽm:qꝛ ſi nõ de neceſſitate gñabit̃ h̾ leo vel
hic aer:qꝛ forte talis gñatio poſſet ipediri. ¶ De nec̃i-
tate tñ gñabit̃ leo ⁊ aer:qꝛ vl̾r gñatio leonis vel aeris
vel alterius rei nãlis ipediri nõ p̃t. Idẽ eſt g̊ q̃rere vtꝝ
gñatio ꝑpetuet̃ circl̾ariter: ⁊ vtrum gñatio aliquoꝝ ſit
neceſſaria:qꝛ ſi ꝑpetuabit̃ gñatio ſm circulũ de neceſ-
ſitate gñabunt̃ hmõi reꝝ gña: qꝛ mã q̃ fuit ſub forma
vnius iteꝝ erit ſub forma eiuſdẽ:vt gñatio circulariter
ꝑpetuari poſſit. Phs g̊ volẽs q̃rere vtrum gñatio ꝑpe
tuet̃ circl̾ariter:q̃rit hãc qõnẽ ſub hac forma: vtꝝ gño
aliquoꝝ ſit nec̃ia:vt ſi mõ corruptꝰ eſt aer: vtrũ dicere
poſſumꝰ ꝙ de nec̃itate gñabit̃ aer. Circa h̾ aũt duo fa-
cit:qꝛ p̊ ꝑmittit qõnẽ.2°.ſoluit:ibi.(Qm̃.n.qdẽ.) Dicit g̊ T.co.
ꝙ in ꝯtinue motis ſꝫ gnõneꝫ aut alterationem:aut vl̾r 64.
ſm trãſmutationẽ alicuius. Uidemus demũ vel dein-
ceps:vt hꝫ alia lr̃a:qđ eſt aliqd enſ ⁊ gñatũ h̾ poſt hoc
vt nõ deficiat gño: ⁊ qꝛ gño ꝑpetuat̃ vidẽdũ eſt.vtrum
aliqd qđ erit ex nec̃itate gñabit̃ aut nõ: ſed oĩa ꝯtingit
non fieri ⁊ gñant̃ contingenter. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Qm̃.n.qdẽ q̃dã mãifeſtũ ⁊ mox erunt ⁊ futuꝝ aliud:ꝓꝑ hoc ꝙ veꝝ eſt dicẽ:qꝛ erit oꝫ hoc eẽ:qñq3 veꝝ qꝛ eſt hoc:ꝙ ãt nũc veꝝ dicẽ:qꝛ futuꝝ ẽ:nihil ꝓhibꝫ nõ fieri:futurus.n.cedere qs nõ incedet.** T.co. 64.

¶ Soluit. ⁊ duo fac̃:qꝛ p̊ facit qđ dcm̃ eſt.2°. manifeſtat T.c.65
qđ dixerat:ibi.(Ul̾r aũt ꝯtigit.) Dic̃ ergo maniᵐ eẽ qm̃
mox cũ q̃dã erũt ꝓꝑ h̾.i.ꝓꝑ eẽ illoꝝ erit aliđ futurũ:ꝙ
pro qꝛ veꝝ eſt dicere:qꝛ h̾ erit oꝫ hoc eẽ:qm̃ veꝝ: qꝛ h̾
.i.hmõi ſunt gñata circl̾ariter ⁊ vl̾r:vt ſi erit pluuia ve
rũ erit dicere ꝙ eſt vapor: ⁊ ſi erit vapor ꝙ erit nubes:
⁊ ſi erit nubes ꝙ erit pluuia:q̃re ſi erit pluuia erit plu
uia. In talibus g̊ q̃ ſunt futura nõ vl̾r ipediri pñt: ſed i
his q̃ ſunt a ꝓpoſito futura nõ ſunt nec̃ia. In talibus.n.
qđ nũc veꝝ eſt dicere:qꝛ futurũ eſt nihil ꝓhibet nõ fie
ri:qꝛ futurꝰ qs icedere nõ icedet. Inceſſus.n. ⁊ iter nr̃ꝫ
ex libero ar.ꝓcedũt:iõ cũ diſponimꝰ icedere ⁊ eſt futu
rus inceſſus põt ipediri tale iter. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Uniuerſal̾r qm̃ ꝯtingit q̃dã entiũ ⁊ nõ eſſe manifeſtũ:qm̃ ⁊ q̃ gñant̃ ita hẽbũt ⁊ nõ ex neceſſitate hec erũt:vtrũ igr̃ oĩa talia:aut nõ. Sed q̃daꝫ neceſſe ſimpliciter fieri. Et eſt quẽadmoduꝫ ineſſe:hoc impoſſibile non eſſe:hoc autem poſſibile:ita ⁊ circa generationem.** T.c.65 T.c.66.

¶ Mãifeſtat qđ dixerat. ⁊ duo fac̃:qꝛ p̊ mãifeſtat id cõ
parãdo gnõnẽ ad eẽ.2°.qđ dixerat expõit in termis. 2ª
ibi.(Uerbi gr̃a ꝯuerſiões igr̃.) Dic̃ g̊.ꝙ vl̾r ſupple vr̃
eẽ ſil̾r circa eſſe ⁊ circa gnõnẽ:vt qm̃ ꝯtingit q̃dã entiũ
nõ ex nec̃itate eſſe: ⁊ qꝛ q̃ gñant̃ ita ſe hẽbũt nõ ex ne
ceſſitate erit hoc.i.gñatio taliũ. Sed vtrũ ſunt oĩa talia
ꝙ gñatio eoꝝ ſit ꝯtingẽs aut nõ oĩuꝫ gñatio ẽ ꝯtigẽs:
ſꝫ quedã ſimpl̾r nec̃e eſt fieri. Dicere poſſumus ꝙ eſt
in gñatione quẽadmodum ⁊ ineſſe: qꝛ ſicut hec entia
ſunt impoſſibilia nõ eſſe.i.ſunt neceſſaria: hec aũt ſunt
poſſibila

poſſibilia.i.ↄtingētia. Jta ⁊ circa gnōnē ſe hȝ: qꝛ q̄daȝ gn̄atio eſt neceſſaria: q̄dā vͦo ↄtingēs. ❡ Nōn^m aūt ꝙ
Nōn^m eſſe eſt terminus gn̄atiōis: iō vł eē iudicādū de gnōne ſicut de eſſe: ſi g̊ aliquoꝝ eſſe eſt neceſſariū: aliquorum vͦo eſt ↄtingēs: gn̄atio aliquoꝝ eſt neceſſaria: aliquorū vero contingens. ❡ Deinde cum dicit.

T.c.66 ❡ Uerbi gr̄a ↄuerſiones igr̄ neceſſe fieri
T.c.67 ⁊ nō poſſibile nō ↄtingere. ❡ Si igitur q̊ p̄us neceſſe eſt fieri ſi q̊ poſteri⁹ erit: v̊bi gratia ſi domus fundamētū. ſi vero hoc. lutū p̄us. g̊ ſi fundamētū factuȝ eſt: neceſſe ⁊ domū fieri: aut nō eſſe adhuc: ſi aūt ⁊ id: nec̄e gn̄ari ſimpl̄r: ſi aūt ⁊ hoc poſito neceſſe gn̄ari domuȝ. ſi.n. fuit q̊ prius hn̄s ſe ad poſterius: q̄re ſi illud erit neceſſe illud p̄us gn̄ari. Si igr̄ nec̄e generari: ⁊ q̊ poſtea: ⁊ q̊ prius neceſſe: ⁊ ſi p̄us: ⁊ q̊ poſterius igr̄ eſt nec̄e: ſȝ hoc nō eſt ꝑꝑ iſtud: ſȝ qm̄ ſubȝ eſt ex neceſſitate futurū. Jn q̄bus igr̄ ꝙ poſtea nec̄e eſt eſſe in his cōuertit̄: ⁊ ſemꝑ priori generato neceſſe generari q̊ poſtea.

❡ Exponit q̊ dixerat ī termīs dicēs: ꝙ ↄuerſiones neceſſe eſt fieri: ⁊ nō poł̄e eſt nō ↄtingē: ⁊ qꝛ gn̄ata nāliter gn̄ant̄ ſm ↄuerſionē: vt ex aqua fit aer ⁊ eͦ. ⁊ ex nube pluuia ⁊ eͦ. iō gnō eſt nec̄ia: ſȝ ſi nō fit ibi ↄuerſio: vt ſe hȝ in his q̄ gn̄ant̄ a ꝓpoſito: gn̄atio nō erit nec̄ia ſimpliciter: ſȝ ex ſuppōne. Jn talib⁹.n. ſi q̊ poſteri⁹ erit: neceſſe eſt fieri q̊ p̄us: ſi nō eͦ. Uerbi gr̄a dom⁹ ⁊ fundamētū ⁊ talia artificialia hn̄t p̄dictū ordinē: qꝛ ſi dom⁹ eſt fundamētū fuit p̄us. ſi vͦo eſt h̄.ſ. fundamētū lutū ⁊ cementū fuit p̄uſ: ſȝ ſi fundamētū fcm̄ eſt nūq̄d neceſſe eſt domū fieri: aut nō nec̄e eſt eē adhuc: qꝛ ſi ex fundamēto nō poſſumus ſimpl̄r īferre domū: ſȝ ex ſuppōne poterit eē talis illatio: vt ſi ſuppōat̄ gnōnē domus eſſe nec̄iaȝ ſimpl̄r. Jō ſubdit ꝙ ſi hoc.i. ſi domuſ ſit neceſſe gn̄ari domū. Nā ꝙ p̄us ſic fuit ſe hn̄s ad poſteri⁹ ꝙ ſi eſt illud.i. ſi ē poſterius nec̄e eſt gn̄ari illud q̊ eſt p̄us: ⁊ qꝛ poſterius īſunt p̄us ex nec̄itate. p̄us aūt īſunt poſterius ea ſuppōne. Jō ↄcludit ꝙ ſi nec̄e ē gn̄ari q̊ poſtea nec̄e ē gn̄ari q̊ p̄us ⁊ eͦ: ſi nec̄e eſt gn̄ari q̊ p̄us ⁊ q̊ poſterius: ſȝ h̄ poſterius nō eſt ꝑꝑ illud.i. ꝑꝑ h̄ ꝙ ponit ē p̄us eſſe: ſi talis illatio. vȝ. ex ſuppōne. vȝ. ſi ſb̄ȝ poſterius ſit de nec̄itate futurū: nō.n. qꝛ fundamentum eſt iō domus erit. ❡ Sȝ ſi ſupponat̄ domū eē de nec̄itate futura: ex tali ſuppōne poſſum⁹ arguere ſi eſt fundamentū q̊ erit domus: igit̄ in q̄bus ꝙ eſt poſtea neceſſe eſt eſſe ⁊ eundē ordinē hȝ p̄us: ad poſterius ꝙ poſterius ad p̄us in his ↄuertit̄ gn̄atio. ⁊ ſemꝑ p̄ori gn̄ato: nec̄e eſt gn̄ari ꝙ poſtea: ſic̄ poſteriori gn̄ato: neceſſe fuit gn̄ari ꝙ p̄us: ⁊ qꝛ hunc ordinē aſpicimus ī gnōne nāliuȝ: iō taliū gnō eſt neceſſaria ſm circulum.

Dub^m **Dubitaret** forte aliq̄s: qꝛ vı̄ eē circulū ī his q̄ ſunt a ꝓpoſito: ſic̄ in nālibus. Nā ſi mūdus nec cepit nec d̄ſinet: ſic̄ fuerūt īfinite pluuie in tꝑe p̄terito ⁊ erūt īfinite in futuro: ſic fuerūt infinite domus in tꝑe p̄terito ⁊ erūt infinite ī tꝑe futuro. ⁊ qꝛ ad gnōnē īfinitoꝝ nō ſufficit mā finita niſi ſm circuluȝ de nec̄itate: mā que ſtē forͣ domus īfinities fuit ſub forma domus ⁊ infinities erit ſub forma domus: qꝛ nō eſſet niſi in talibus eēt circulatio ⁊ niſi gnō domus eēt nec̄ia. ❡ Ad h̄ aūt dici pōt ꝙ iter p̄us ⁊ poſterius eſt ordo nec̄ius ſm rectū: vt qꝛ ſi eſt q̊ poſteri⁹ de nec̄itate fuit q̊ p̄us: ſȝ nō ē ibi ↄuerſio ī circulū abſoͭͤ loq̄uēdo: qꝛ lȝ poſteri⁹ īferat p̄us. p̄us tn̄ nō abſoͭͤ īfert poſteri⁹. hȝ.n. poſteri⁹ ſm ſe nec̄iū ordinē ad p̄us: ſȝ non eͦ. Jō ſi poſito p̄ori poſſum⁹ īferre poſteri⁹: h̄ nō eſt rōe q̄ p̄us: ſȝ nec̄itas ↄuerſiōis ī talib⁹ ē ex ſua cā: vt ſi cā ſit nec̄ia ſm circulū ⁊ cāta erūt nec̄ia ſm dcm̄ modū. Nālia g̊ habebūt nec̄itatē circularē: qꝛ reducūt̄ ī motū celi qui eſt neceſſarius ⁊ circularis: artificialia vͦo talē neceſſitateȝ hr̄e nō pn̄t. Et q̊ de infinitis domib⁹ dici dȝ ꝙ accidit ꝙ mā q̄ eſt ſub forͣ domus iterū redeat ſub forma domus. Sȝ ꝙ mā q̄ fuit ſub eł̄is frigidis: ꝙ iterū redeat ⁊ fiat ſub forma taliū eł̄oꝝ nō eſt ꝑ accn̄s: ſȝ ꝑ ſe. Naȝ ꝙ eł̄a frida ⁊ cał̄a in aliq̄ ꝑte orbis victoriā hēant hoc eſt ꝑꝑ aſpectū ſignoꝝ fridoꝝ vel całoꝝ. ⁊ qꝛ celū circulariter v̊tit̄ ⁊ ſigna frida hn̄t aſpectū vbi p̄us hēbāt calida ⁊ eͦ. iō ꝑ ſe eſt ꝙ reddeūtib⁹ talibus ſignis mā q̄ fuit ſub eł̄is fridis fiat ſub cał̄is ⁊ eͦ. Si.n. dn̄antib⁹ ſignis cał̄is nō eēt gnō całoꝝ h̄ eēt ꝑ accn̄s: ⁊ qꝛ nullū ꝑ accn̄s eſt ſꝑ ⁊ ꝑpetuū: ipoł̄e eſt redeūtibus ſignis calidis ꝙ nō fiat gnō całoꝝ. Jō in talib⁹ vȝ ↄuerſio: vt ſi ſit mā p̄us ſub eł̄is cał̄is arguē poſſum⁹ ꝙ poſtea erit ſub fridis ⁊ eͦ. Jmmo ſi h̄ gnō ipediat̄ ꝑꝑ ipedimētuȝ aliq̊: vt ꝑꝑ indiſpōnē māe: reducit̄ in motū celi aliquo mō in huius ipedimēto eſt aliq̄ circulatio: ita ꝙ illa nālia nec̄itatē quādā vn̄r hr̄e circularē. ❡ Notandum g̊ ꝙ hec artificialia pn̄t ipediri in ſua cā ꝑ ſe: qꝛ pōt aliqſ deſiſtere a ꝓpoſito ne faciat q̊ ꝓpoſuit. ſȝ nālia nō reducunt̄ in motū celi: qꝛ talis motus eſt nec̄ius ꝑ ſe ſm ꝙ hmōi cāȝ ipedire nō pōt. Reducunt̄.n. nālia ī motū celi ꝑ ſe. artificialia vͦo reducūt̄ ī ipȝ quodāmō ꝑ accn̄ſ. Jntellectus.n. cū nō ſit corpus nec iter corꝑa ꝑ ſe non dependet a motu celi. reducunt̄ tn̄ artificialia aliq̄ mō in motū celi: qꝛ artifices obſeruāt talē motū vt melius ↄſequant̄ intentū: vt aratores arant terrā depluta: qꝛ facilius ſcindit̄. ⁊ fabri lignarij nō quolȝ tꝑe abſcindūt ligna: qꝛ ligna abſciſa vno tꝑe ſūt magl̄ putrefactibilia q̄ȝ alio. Ex quo pȝ ꝙ ī nālib⁹ eſt circulus ꝑ ſe: in artificialibus vͦo pōt eē circulus ꝑ accn̄s. ❡ Notandū ēt ꝙ in recto pōt dari p̄us ⁊ poſterius p̄ciſe: ſȝ in circulo q̄libet punctus eq̄li mō eſt finis ⁊ p̄n^m. ⁊ qꝛ nālia hn̄t neceſſitatē circularē: q̊libet pōt dici p̄us ⁊ poſteri⁹. Non .n. ſe hȝ nubeſ ad pluuiā ſic̄ fundamētū ad domū. fūdamentū.n. reſpectu domus ſolū hȝ rōnē p̄oris. dom⁹ vͦo poſterioris. Sȝ pluuia eſt prior ⁊ poſterior nube ⁊ eͦ. nubes.n. ordināt̄ ad pluuiā ⁊ eͦ. nube.n. fcā fit pluuia. ⁊ pluuia fcā vapor. quo facto gn̄at̄ nubes. ⁊ qꝛ poſterior infert p̄us. ⁊ p̄us infert̄ ab ipſo. Jō in talibus q̊libet infert ⁊ īfert̄: cū q̊libet ſit p̄us ⁊ poſterius. vt ſi nubes eſt fuit pluuia ⁊ erit pluuia. ⁊ ſi eſt pluuia fuit nubes. talia g̊: qꝛ pari mō vn̄r eē priora ⁊ poſteriora pari mō ſe vn̄r inferre. fundamētū vͦo ⁊ domus nō ſic ſimpliciter ſe īferunt: ſed ex ſuppoſitione vt dictum eſt.

Notādum. (margin, beside "❡ Notandum g̊")

Notādum. (margin, beside "❡ Notandū ēt")

Siqdem.n. in infinitū tēdit ⁊ ad inferius. non erit nec̄e eoꝝ q̄ poſtea. hec gn̄ari ſimpl̄r: ſed neq̄ȝ ex ſuppoſitiōe. ſemper.n. alteruȝ an̄rius neceſſe eſſe: iō ⁊ neceſſe illud gn̄ari: quo circa ſi nō eſt p̄ncipiū infiniti. neq̄ȝ p̄muȝ erit nihil: ꝑꝑ q̊ neceſſe erit generari. T.co. 68.

❡ Poſtq̄ȝ ph̄s oñdit gnōneȝ eē neceſſariā ſm circulū.

Jn ꝑte

Jn pte iſta.pbat hmõi gñationē nõ eē necīa3 ƀ3 rectū ⁊ duo facit:q2 p̄ fac qđ dcm̄ ē.2° recolligit q̄ dixerat vt ↄcludat itentū.ibi.(Nec̄ꝫ.n.aut finē hr̄e.) Circa pmū3 duo facit:q2 p̄ oñdit gñationē nõ eē necīa3 ƀm rectū ſi ponaſ ↄcedere ifinitū.2° oñdit ƀ ſi dicaſ hmõi ↄceſſu3 hr̄e finē.ibi.(At vo neq3 i finē hñtibuſ.)Dic̄ ğ q3 ſigdē igr̄ gñatio tēdit in ifinitū ⁊ ad iferius nõ ē nec̄e gñari ſimpl'r ƀ de nūero eoꝝ q̄ ſunt poſtea: ⁊ nõ ſolū poſito ↄceſſu gñatõis in iſinitū nõ eſt neciu3 gñari aliqd ſim pl'r:ƀ3 et ex ſuppõne ſupple nõ poterit ↄcludi gñationē eē necīa3.Nā ſiue ſit gñatio necīa ſimpl'r ſiue ex ſup poſitiõe:ſp nec̄e eſt eē aliqd añrius ⁊ pus:⁊ iõ eo erſi te nec̄e ē gñari id qđ ē poſterius.Quocirca ſi iſiniti nõ ē pn^m:nec pmū erit ibidē:pp qđ nihil nec̄e erit gñari. Eſt ğ vis rõis:q3 q2 nunq̄3 gñatio ē necīa: nec ſimpl'r: nec ex ſuppõne:niſi ſit ibi dare pus ⁊ poſterius in iſini to qđ caret pn°:⁊ fine nõ ē ibi dare pus ⁊ poſterius:pp qđ ſuppoſita iſinitate ƀ3 rectū nihil de nec̄itate gñabiſ.

Nõn-dum ¶ Nõndū āt q3 ↄceſſus gñatiõis in iſinitū ƀ3 ſupi⁹acci piſ reſpcū gñatoꝝ:⁊ q2 phs itēdit q3 ſi ſit iſinitaſ i gña tiõe ƀ3 rectū q3 nihil de nec̄itate gñabiſ.Jō ſpālē mētio nē facit de ↄceſſu ad iferius q accipiſ reſpcū gñandoꝝ in futuro:deide de ↄceſſu ad ſupius q accipiſ reſpectu gñatoꝝ in p̄terito.¶ Deinde cū dicit.

¶ At vo neq3 in finē hñtibus hoc eſt di- cere vere:qm̄ neceſſe ſimpl'r gñari.Uer bi gr̄a.domu3 qñ fundamentū gñatur. qñ enim generaſ ſi neceſſe generari ſem per hoc acciderit ſemper eſſe: cõtingēs ſemper non eſſe.

¶ Oñdit gñationē nõ eē necīa3 ƀ3 rectū ſi ponaſ hmõi gñabilia eſſe finita.Circa qđ duo facit: q2 pmo facit qđ dictu3 eſt.ſcđo declarat qđ ſuppoſuerat.ibi.(Si op3 ſp gñationē eſſe.)Dicit ğ q3 neq3 in finē hñtibus.i. ne- q3 ſi ponanſ gñabilia finita eſt vere dicere ƀ.ſ. neceſſe eſt gñari aliqd ſimpl'r.Uerbi gr̄a.ſi dicamuſ q3 neceſſe eſt gñari domū:aut gñaſ fundamētū:q2 cū gñaſ aliqd ſi neceſſe eſt gñari.gñabiſ ſep.Si igiſ gñatio eſt necīa ƀm rectū ⁊ gñabilia ſunt finita ƀ incõueniens ↄtingit:

Nõn-dum q2 accidit ſp eſſe ↄtingens q3 ſp nõ eſt. ¶ Nõndū aūt q3 ſi gñabilia ſūt finita ⁊ ñ reiteraſ gñatio ƀ3 circl'ū:q2 ↄtingit finita ptrāſiri:cū deuentū erit ad vltimū gñabi le gñatio deficiet nõ erit necīa.Nā cū oē necium ſit ſp ponere gñationē deficientē eſſe:neciū eſt ponere eē ſp qđ nõ eſt ſemp.¶ Deinde cū dicit.

¶ Sed o3 ſemp gñationem eſſe.ſi ex ne ceſſitate eſt eius gñatio.ex neceſſitate.n. ⁊ ſemper ſil'.qđ enim eſt neceſſe:non poſ ſibile non eſſe.quocirca ſi eſt ex neceſſita te ſempiternū ē:⁊ ſi ſempiternū ex nec̄i- tate.⁊ ſi gñatio igiſ ex neceſſitate.ppe- tua ⁊ gñatio huius. ⁊ ſi ſempiterna ex nec̄itate.ſi igiſ alicuius ex nec̄itate gña tio ſimpl'r.nec̄e circuire ⁊ reuerti.

¶ Decl'at qđ ſuppoſuerat.v3.q3 o3 gñationē alicuius ſp eſſe ſi eius gñatio eſt necīa. Nā eſſe ex nec̄itate ⁊ eſſe ſemp ſunt ſil' ⁊ ſeſe ↄcomitanſ.na3 qđ nec̄e eſt eſſe non poſſe eſt nõ eſſe:pp qđ eſt ſempiternū.iõ ſubdit q3 ſi ali qd eſt ex nec̄itatete eſt ſempiternū: ⁊ eꝯ.ſi eſt ſempiter nū ex nec̄itate eſt.Si igiſ eſt gñatio huius.i. alicui⁹ex nec̄itate.generatio eius erit perpetua ⁊ ſempiterna: ⁊ eꝯ.ſi ē ſempiterna erit ex nec̄itate. Declaratū igiſ ē qđ poſuerat.v3.qđ eſt necium eſt ſempiternū. Suppoſita ğ finitate gñabiliū gñatio ƀm rectū nõ erit necīa:quia tūc deficientia ⁊ q̄ nõ ſunt ſp cõtingent eſſe ſp. Si igiſ gñatio alicuius eſt ſimpl'r ex nec̄itate nec̄e eſt circuire ⁊ reiterare.i.hec nec̄itas accipienda eſt ƀm circulū nõ ƀm rectū.¶ Deinde cū dicit.

¶ Neceſſe igiſ aut finē hr̄e gñatione3. aut nõ.⁊ ſi nõ.aut i rectū.aut i circuitu. hoꝝ āt ſi erit ſempiterna.non in rectum poſſe:q2 nequaquā eſt pncipiū: neq3 ſi in ferius vt ad futura accipiamus: neq3 ſi ſupius vt ad generata.nec̄e aūt pncipiū neq3 finito ente ⁊ ſempiternū eē.iõ nec̄e in circuitu eē. ↄuerti igiſ neceſſe erit.

¶ Recolligit q̄ dixerat.ſcđo exponit ⁊ manifeſtat iten- tionem ſuā.tertio ↄcludit itentū.ſcđa ibi.(Uerbi gr̄a.ſi ƀ ex neceſſitate.)tertia ibi.(Jn circuitu igiſ.) Dicit ğ q3 neceſſe eſt gñationem aut hr̄e finē aut nõ: ⁊ ſi nõ h3 fi- nē aut hec erit in rectū aut i circuitu.hoꝝ aūt.i.pdicto- rū ſi gñatio eſt ſempiterna nõ eſt poſſe hoc ƀm rectū:q2 ſi ſit gñatio necīa ƀ3 rectū ƀ nõ erit ſi ponaſ ↄceſſus in iſinitū:q2 in iſinito nequaq̄3 eſt aliqd ſe hñs vt pus vel vt pn^m:q2 nec ſic gñatio ↄcedit in iſinitū inferius vt ad futura gñanda:neq3 ſi accipiamus hmõi ↄceſſu3 i iſini tū ad ſupi⁹. vt ad pterita gñata ſupple nõ erit ibi dare pncipiū pmū: ⁊ vt pmū in gñatione ſi necīa.Jō poſito ↄceſſu in iſinitū nõ eſt ibi aſſignare nec̄itatē gñationis neq3 hmõi nec̄itatē aſſignare poſſumus ante hmõi ↄ- ceſſu finito:q2 vtrūq3 o3 ſempiternū eē: ⁊ nõ deficere. gñatio aūt ƀm rectū ſi non vadit in iſinitum deficiet ⁊ nõ erit necīa:nll'o ğ mõ gñatio eſt necīa ƀ3 rectū.Jō ſi eſt necīa nec̄e eſt eā eſſe in circuitu. neceſſe ğ erit gña- tionē ↄuerti ⁊ hr̄e in ſe quandā ↄuerſionē ⁊ quedā cir culū ſi o3 eſſe nec̄aria.¶ Deinde cum dicit.

¶ Uerbi gr̄a.ſi ex hoc neceſſitate ē: qđ p2ius ergo:ſed ſi hoc qđ poſterius nec̄e gñari:⁊ hoc ſemp iā ↄtinue.nihil.n. dif- fert dicere p duo aut multa.

¶ Exponit itentionem ſuā oñdens quõ gñatio ē necīa ƀ3 circulū.d.q3 ƀ mõ gñatio eſt necīa.v3. ƀ3 circulū: qa ſi ieſt ƀ.i.ſi ē poſteriuſ ex nec̄itate.ğ eſt qđ puſ:⁊ eꝯ:q2 ſi eſt hoc qđ eſt p2ius nec̄e eſt gñari qđ eſt poſterius: ⁊ hec ſunt iā continue: ita q3 nunquā3 deficiet gñatio: ⁊ addit q3 nihil differt dicere hoc q3 gñatio ſit circularis p duo nec p multa media.Oñſū.n.fuit ſup2a mā3 reuer ti circulariter ſub eadē fo2ma ƀ3 aliqñ ƀ ↄtingit imedia te:aliqñ ppauca media:aliqñ vo p m'lta.¶ Deiñ cū.d.

¶ Jn circuitu igiſ motu ⁊ gñatione eſt quod ex neceſſitate ſimpl'r:⁊ ſi in circui- tu neceſſe gñari ⁊ generata eſſe:⁊ ſi ne- ceſſe.hoꝝ gñatio in circuitu.

¶ Cõcludit ↄnē intentā.v3.q3 ſi gñatio eſt necīa. o3 eā eſſe circularem.⁊ eꝯ.Jō ait q3 ente motu ⁊ gñatione in circuitu:eſt ex neceſſitate ſimpl'r:q2 ſi gñatio eſt in cir- cuitu neceſſe eſt aliqd gñari: q2 neceſſe eſt gñata eſſe: quo2um gñatio eſt circularis: ⁊ non ſolum ſi gñatio eſt circularis q3 eſt neceſſaria:ƀ3 etiam valet econuerſo:q2

ſi gñatio hoꝝ.i.aliquoꝛuȝ eſt necīa in circuitu opȝ eam eſſe. ¶ Deinde cum dicit.

T.c.69 ¶ Hoc vtiqȝ qdē eſt qm̄ in circuitu motus ⁊ q celi: qm̄ ex necītate hec gñanť ⁊ erunt: q̄cunqȝ hmōi motus: ⁊ quecunqȝ ꝓpter hunc. ſi enim qdē qꝺ in circuitu moueť ſemper aliqd mouet: neceſſe ⁊ hoꝝ in circuitu eſſe motum.

¶ Reducit h̄ necītatē circularē i motū celi tanq̄ȝ in cāȝ efficiētē: ⁊ duo facit: q2 p̊ fac̄ qꝺ dcm̄ ē. ſcd̄o mouet quādā dubōnē circa determiata. ibi (Quare g̊ h̄ qdē.) T.c.70 Cir p̊mū duo fac̄: q2 p̊ ꝓpōit qꝺ itendit. ſcd̄o manifeſtat ꝓpoſituȝ. ibi. (Verbi gr̄a. ſupioꝛi allatione) Dicit g̊ ꝙ h̄ vtiqȝ qdē ſupple rōnabiľr accidit ꝙ gñatio ſit circularis: q2 ⁊ motus q eſt celi eſt in circuitu: ⁊ qm̄ ſic eſt ex necītate h̄ inferioꝛa gñantur circulariter: ⁊ erunt circularia q̄cunqȝ ſunt effectus huius motus: ⁊ q̄cūqȝ ſunt ꝑꝑ hūc motū. Si.n. qdē celū ſupple eſt qꝺ moueť in circuitu: ip̄m celū ſic motū ſemꝑ mouet aliqd: q2 ſemꝑ mouet h̄ iferioꝛa circulariter: necē ē g̊ ⁊ motū hoꝝ iferiorū eſſe in circuitu. ¶ Deide cū dicit.

¶ Verbi gratia. ſuperioꝛi allatione ente in circuitu. ſol ſic: quoniaȝ autem fit hoc hoꝛe pꝛopter hoc in circuitu generātur ⁊ reiterantur. his autem generatis ita. iterum ⁊ que ab his.

¶ Manifeſtat ⁊ exponit quod dixerat di. ꝙ ente ſuperioꝛi allatiōe i circuitu ſol ſic moueť ſup. Nam iō aſtra moueť circuľr: q2 oꝛbes deferētes ea hn̄t circľarē motū: ⁊ qm̄ ſic moueť planete hoꝛe ⁊ tꝑa hic iferius ꝑꝑ h̄ gñanť ⁊ reiteranť in circuitu: ⁊ his tꝑibus ita gñatis circuľr res q̄ ſunt ab his iterum reuertunť ſ̄m circulū: ſ̄m.n. ꝙ tempoꝛa circulariter redeunt ſic ⁊ res circulariter generanť. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quare ergo hec quidem ita videntur. T.cō 70. verbi gratia. aer ⁊ aqua in circuitu generantur: ⁊ ſi quidem nubes erunt opoꝛtet ⁊ pluere. ⁊ ſi pluet opoꝛtet ⁊ nubeȝ eſſe. homines vero ⁊ animalia non reiterantur in ſeipſos. vt rurſus genereť idem. nō enim neceſſe eſt ſi pater tuus generatus eſt. te regenerari: ſed ſi tu illum: in rectū itaqȝ videtur hec generatio eſſe.

¶ Monet q̄ȝdā qōnē circa determiata: ⁊ duo facit: q2 p̊ p̄mittit qōnē. ſcd̄o eā ſoluit. ſcd̄a ibi (Pꝛicipiū aūt itentiōis) Eſt aūt qꝺ. q̄re h̄ vn̄r gñari ita.ſ. circuľr. v̊bi gr̄a. aq̄ ⁊ aer i circuitu gñanť: q2 dn̄antibus ſignis fridiſ ex aere fit aq̄. reuoluto aūt tꝑe ⁊ dn̄antibus ſignis calidiſ aq̄ euapoꝛat ⁊ ꝯuertiť in aerē. ſic ēt ⁊ nubes ⁊ pluuia circuľr gñanť: q2 ſi nubes erit oȝ pluē: ⁊ ſi pluet oȝ nubē eſſe. Hoies v̊o ⁊ aialia nō reiteranť in ſeip̄os. vt rurſus gñeť idem. nō.n. ſi pater tuus gñatuſ eſt necē eſt te gñari: ſȝ eꝰ. ſi tu gñatus es: illū.ſ. p̄rem tuū ſupple oȝ p̄luſ gñatū eē. Hec itaqȝ gñatio vr̄ eſſe i rectū nō in circulū. rōnabiľr g̊ q̄riť cā q̄re gñatio pluuie. arguit ⁊ infert gñationē nubis: ⁊ eꝰ. ita ꝙ ē ibi circľs. Gñatio aūt filīȷ arguit ⁊ ifert gñationē p̄ris: ſȝ nō eꝰ: ꝑꝑ qꝺ nō ē ibi circľatio. ¶ Nōndū āt ad euidentiā qōnis q̄ſite ꝙ q̄ referunť ad cāȝ ſuā ꝑ oēȝ modū ſunt ꝯtingētia. ⁊ hmōi ſūt oīa artificialia: ⁊ q̄cūqȝ ſic ſimpľr depēdūt a volūtate ⁊ ab itellcū nr̄o q̄ ſ̄ȝ ꝙ hmōi ſunt ſimpľr ꝯtingētia. Jō futurus qſ icedere nō icedet: ⁊ futurā domū nō oȝ fieri. nālia v̊o ſ̄m ꝙ hmōi vt referunť ad motum celi q̄ȝdaȝ necītatē hn̄t: ⁊ dico q̄ȝdā necītatē: q2 ſ̄ȝ eē idiuiduale qꝺlȝ gñabilie pōt nō gñari. Pōt.n. ꝯtingere ꝙ ſcā ꝯiūctiōe ſydeꝝ ſ̄ȝ quā hȝ pluuia gñari pluuia non gñabiť ꝑꝑ aliqꝺ ipedimentū ꝯtingēs: veꝝ q2 nullū ꝑ accn̄s eſt ſempiternū: ⁊ q2 ꝑ accn̄s eſt aſtris ꝯcurrētibus ad gñationē pluuie: pluuiā nō fieri. iō pōt ipediri h̄ pluuia vel illa: ſȝ ꝙ vľr pluuia ipediať nō eſt poľe. ſic eni p̄hus tactam qōnē. vȝ. vtrū generatio aliquoꝛuȝ ſit necīa. ſoluit ꝙ ſic̄ aliqꝺ eſſe eſt necāriū: aliqꝺ v̊o ꝯtingēs. ſic generatio aliquoꝝ ē necīa. aliq̊ꝝ v̊o ꝯtingēs. g̊ hmōi gñabilia q2 nō ꝑpetuanť ieſſe idiuiduali ſȝ ieſſe ſpēi. poſſumus dicere ꝙ aſtris motis de necītate generabiť pluuia ſ̄m nō generabiť h̄ pluuia vľ illa. nō.n. vr̄ eē neciuȝ cū poſſit ipediri. Cū g̊ generatio hoꝝ iferioꝝ ſic ſit circulariſ vt eſt necīa: ⁊ eꝰ. ſi eſt necīa ſ̄ȝ ſpēm erit circularis ſ̄m ſpēȝ: ⁊ fiet reiteratio nō ſ̄ȝ nūerū ſȝ ſ̄ȝ eſſe ſpecificum.

¶ His viſis appet ſoľo qōnis ꝓpoſite. nā quodāmō ita eſt circulus in aialibus ſic̄ in nube ⁊ pluuia. Nubes.n. eſt p̄oꝛ ⁊ poſterioꝛ pluuia: ⁊ pluuia eſt p̄oꝛ ⁊ poſterioꝛ nube: q2 ex pluuia fit nubes: ⁊ eꝰ: ſȝ nō eſt eadē pluuia nūero q̄ eſt cā nubis ⁊ q̄ cātur ab ea. Sic c̄t quodāmō circulariter ex puero fit vir. ⁊ ex viro puer. Sȝ ex puero fit vir: q2 puer creſcēs attingit etatē virilem: ſȝ ex viro fit puer: q2 naſciť ⁊ generať ab ipſo. Non eſt g̊ idem puer q p̄cedit viꝝ ⁊ q ſeqť ipſum. Immo eſt q̄ſi ꝑ oēm modū ſiľe de p̄re ⁊ filio ſiue de viro ⁊ puero ⁊ de pluuia ⁊ nube. nō.n. ex q̄lȝ pluuia fit nubes. poſſet.n. tātus eſſe eſtus ꝙ vapoꝛ ille exhalās a terra depluta ita rare fieret ꝙ conuertereť in aerē ⁊ nō faceret nubeȝ. Vľiter g̊ non ipediť gñatio nubis ex pluuia: pōt tn̄ ipediri in hac pluuia vel in illa. ſic ēt vľr non ipediť generatio hominis ex hoīe. pōt tn̄ ipediri in hoc hoīe vel i illo. Poſſumus g̊ arguere q̄ſi circulariter. ſi puer eſt de necītate vir erit: q2 creſcet ⁊ fiet vir: ⁊ ſi vir eſt ꝺ neceſſitate erit puer: q2 puer naſceť ex illo. pōt ergo ꝯtigere ꝙ h̄ puer vel ille nō creſcat ⁊ nō fiat vir: ſȝ vľr puer nō ipediť gn attingat etatē virilē: ſic ēt ab hoc viro vel ab illo poterit nō generari puer: ſȝ vľr vir nō p̄uabiť filīȷs. eſt igiť circulatio in aialibuſ ſic̄ in pluuia ⁊ nube: ⁊ ipediť hic circulus tā hic q̄ȝ ibi ſ̄m indiuiduum h̄ vel indiuiduū illō ſȝ nec hic nec ibi vniuerſaľr ipediť. Si g̊ accipiať circulus ⁊ reiteratio ſ̄m ſpeciem ⁊ nō ipediť qꝺ ꝓpoſita nō hȝ difficultatē. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Pꝛincipium auteȝ intentionis rurſus hec vtrum ſimiliter omnia reiteranť aut nō: ſed hec quidem numero: hec autem ſpē ſolum. quoꝛū quidem igitur incoꝛruptibilis ſubſtantia mota. manifeſtū: qm̄ ⁊ numero eadem erunt. motus enim ſequtur qꝺ mouetur. quoꝛum autem non: ſȝ coꝛruptibile neceſſe ſpē. numero aūt nō reiterari. Jō aqua ex aere: ⁊ aer ex aq̄ ſpē ideȝ non numero. Si aūt ⁊ hec nūero. Sed nō. quoꝝ ſubſtantia generatur ens tale quale contingit non eſſe.

¶ Soluit ad qōnē q̄ſitā oн̄dēs hmōi circľationē acci-

piendā eſſe ſm ſpēm dicens: ꝙ ṗncipiū itentionis ſue .ſ. ſua intentio ad ſoluenda ṗncipal'r ⁊ ſimpl'r qōnē tactā eſt rurſus inueſtigare .i. iteꝝ vtrum h qdē reuertant aut nō: ⁊ ſubdit ꝙ h qdem reuertunt eadē nūero. hec aūt ſpē ſolū. Nā illa mota ſiue illa mobilia. quoꝝ ſuba icorruptibilis manifeſtū eſt ꝙ erūt ⁊ redibūt eadē nūero. Nā motus ſeqt illud qd mouet: ſol ḡ ⁊ ceteri planete cū redeūt de pūcto ad punctū. vt de oriente ad oriēs q; nō corrūpunt ſm ſubam. iō redeūt eadem nūero: ⁊ motus eoꝝ eſt vnus ⁊ ꝯtinuus: q; mobile eſt vnum ⁊ ꝯtinuū: ea vo quoꝝ ſuba nō manet ſm eſſe corpis neceſſe eſt iterare ſpē ⁊ nō numero. Jō cū ex aere fit aq̄ ſi rurſus ex aqua fit aer redibit idem aer ſpē nō numero. Nam ſi hoc rediret idem numero ſuba eius ſupple nō corrumpet: ſed nō ſunt talia. quorū ſuba generat. ens enim generabile eſt talis res q̄lis ꝯtingit non eſſe. Jō q; corrumpunt talia ⁊ deſinunt eſſe non redeunt eadē numero: pp qd generatio circularis eoꝝ accipienda ē ſm ſpēm: ſm quē modum q̊dammō ſil'e eſt in aīalibus ⁊ in nube ⁊ pluuia. vt ſupius eſt oñſum. ¶ Nōndū āt (Nōndum) ꝙ q; generatio eſt terminus motus ⁊ motus interruptus non poſſit eſſe idem nūero agentia nālia: q; ꝓdeunt res ineſſe p traſmutationem ⁊ motū. iō que corrūpunt p talia agentia eadem numero redire nō pñt: ſ; ſi eſſet tale agens ꝙ abſq; trāſmutatiōe ⁊ motu res ieſſe ꝓducere poſſet. Utꝝ a tali agente corrupta reſtaurari poſſent eadē numero nō eſt pñtis ſpeculationis.

(Dubm) **Dubitaret** forte aliquis: q; videt ꝙ generatio hominum ſit ſimpl'r contingēs. Nam cum ad actum generandi concurrat velle ⁊ appetitus: q; talia ſunt cōtingentia generatio erit ſimpliciter cōtingens: ſicut enim probauimus artificialia eſſe ſimpliciter contingentia: quia fiebant a propoſito ſic ⁊ huiuſmodi generatio: quia a propoſito fit videtur eſſe omnino contingens. ¶ Ad hoc autem dici poteſt: ꝙ appetitus naturalis non ita iuuat in factionem artificialium ſicut in generationem filiorum: ⁊ quia quod eſt naturale non vniuerſaliter poteſt fruſtrari: cū nihil ſit ocioſum in natura vniuerſaliter totum genus humanum non priuatur generatione filiorum. Generatio autem hominum non ſolum eſt a propoſito: ſed etiam naturalis quodāmodo: ⁊ vt eſt naturalis habet quanda; neceſſitatē circularē mō quo ſatis dcm̄ eſt.

AB intelligentiā autem dictorū ne aliq ſumāt occaſionē errandi ex dictis philoſophi credentes rōnem eius ſimpliciter concludere generationem eſſe perpetuam ⁊ non deficere. Jdeo (ṗa via) in ſumma reſumamus rationes eius ⁊ oſtēdemus eas eē ſophiſticas ⁊ nō de neceſſitate arguere. ¶ Prima via ad oſtendendum perpetuitatem generationis ſumitur ex parte materie. Materia enim nunq̄ amittit vnā formam niſi inducatur alia: propter quod generatio vnius eſt corruptio alterius: ⁊ econuerſo. Hoc poſito leue eſt oſtendere ꝙ generatio nunquam incipit. nam ſi aliquid eſt generatum: oportet ꝙ aliquid ſit corruptum: ⁊ illud corruptum prius fuit generatum: ⁊ cum eſſet generatum. aliquid aliud fuit corruptum: non enī eſſet corruptum niſi prius fuiſſet generatum. Oportet ergo ſecundum infinitum proceſſum: ꝙ ante generationem ſit corruptio: ⁊ ante corruptione; generatio. ergo talia nunquam inceperunt. ſic ⁊ nunquam deſinent: q; cum aliquid generatur de neceſſitate corrumpitur: qa omne corruptibile de neceſſitate corrumpetur: ⁊ cum corrumpetur aliquid generabitur ex ipſo: q; corrupio vnius eſt generatio alterius: ⁊ illud generatum de neceſſitate poſtea corrumpetur: propter quod poſtea generationem erit corruptio: ⁊ poſt corruptionem generatio. nunquam ergo deficiet generatio ⁊ corruptio. ¶ Hoc quidem poteſt ſic oſtendi: quia ſi generatio incepit. tunc eſt aliquid primo genitu;. Sit illud a. ſ; a. nō ē genitum: niſi aliquid aliud ſit corrumptum: ſ; nihil corrumpitur: niſi ſit prius generatum. ergo ante. a. eſt aliquid prius generatum ex cuius corruptione a. generatum eſt. Sicut ſi a. poneretur primo genitum ante primā generationē erit gñatio: qd eſt incōueniens. ſic ēt ſi gñatio deficeret erit aliqd vltimo gñatū: ſ; vltio gñatū de neceſſitate corrumpetur: quia oē generabile eſt corruptibile: ⁊ omne corruptibile de neceſſitate corrumpetur: ſed eo corrupto aliud generabitur ex ipſo. ḡ poſt vltimam generationem erit generatio: quod eſt inconueniens. ¶ Secunda via ſumitur ex pte cauſe efficiētis. vt ex parte motus celeſtis. Nam motus ſolis in obliquo circulo eſt cauſa generationis ⁊ corruptionis in (Scda via) iſtis inferioribus: cum ergo ille ſit continuus ⁊ nunq̄ deficiat nunquam ceſſabit generatio ⁊ corruptio iſtorum inferiorum. ¶ Tertia via ſumitur ex parte finis. natura enim deſiderat quod melius eſt. Cum ergo eſſe (Tertia via) ſit melius quam non eſſe. hec generabilia: quia nō pñt perpetuari in ſe ſuppleuit deus defectum eorum faciēs ipſorum generationem continuam ⁊ perpetuam: ſecundum quam habent eſſe perpetuum in ſuo ſimili: vel ergo deus irrationabiliter ageret: vel perpetuabit generationem iſtorum: cum ex hoc conſurgat inde eſſe ⁊ bonum. ¶ Quarta via ſumitur ex parte durationis: ſiue ex parte tēporis: q; ſi ſemp fuit tēpus ſemp fuit motus. ſi ſemper fuit motus ſemper fuit generatio ⁊ corruptio (quarta via) cum motus faciat diſtare ⁊ faciat ad corruptionem rerum. faciendo autem ad corruptionem facit ad generationem: quia non eſt corruptio vnius ſine generatōe alterius. Qd aūt tēpus ſemp fuerit ⁊ nunq̄ ceperit vel deſinat ſupra fuit oſtenſum. Dicebatur enim ꝙ ſi tempus inciperet vel deſineret tempus eēt temporale: quo poſito vt oſtendebatur eſſet tempus antequā inciperet tempus: vel eſſet tempus poſtq̄ deſineret eſſe tempus: quorum vtrūq; eſt inconueniens. ¶ Poſſent autem ⁊ alie rationes adduci ad hanc materiam: ſed quia rationes predicte ſufficienter tangunt que in hoc libro difficultatem faciunt circa queſtionem queſitam: cum huius libri expoſitioni intendamus ſufficit ſoluere rationes tactas. ¶ Notandum autem philoſophū fuiſſe ſuſtentatum ſuper duabus propoſitionibus non ſimpliciter (Nōndū) veris: ex quarum ſuppoſitione arguit generatione; non poſſe incipere nec deſinere.

Prima propoſitio talis: quia nihil eſt in noua diſpōne i (Prima ꝓpoſitō) q̄ ṗmo non fuerat niſi p motum aliquem precedente;. ita ꝙ omnis nouitas aliquem motum precedentem arguit: motus ergo vniuerſaliter non eſt nouus: quia cū omnis nouitas contingat propter motum aliquem precedēte;. ſi vniuerſaliter motus inciperet ⁊ eſſet nouus: vniuerſaliter ante omnem motum eſſet aliquis motus ꝙ eſt inconueniēs. ergo ē aliquis motus eternus ⁊ huius motus eſt motus celi: ⁊ ſi motus celi nūquā icepit: generatio ⁊ corruptio qui ſūt effectus talis motus nunquā inceperunt. Uidetur enim eſſe contra rationem ꝙ celum moueatur: ⁊ tamē nō contingat generatio ⁊ corruptio in iſtis inferioribus. Ex dicta ergo propoſitiōe ſequitur generationem nunq̄ incepiſſe. ¶ Eſt aute; ⁊ alia propoſitio ſuper quam ſuſtentabatur. videl; ꝙ in (Scda ꝓpō) telligentie ſunt in optima diſpoſitione cum mouent: ⁊ quia ſecundum ipſum non eſt ponere intelligētia; niſi.

in optima diſpōne non eſt ponere eam niſi motricē. vn̄
t.c. 48. in.12.meta.ex nūero orbium ⁊ ex nūero motuū celeſti
um arguit nūerum intelligentiarū. Ex hac aūt ꝓpōne
ſequit̄ ꝙ motus nunquā deſinat:q2 ſemꝑ intelligentie
mouebunt vt ſemꝑ fuit in optima diſpōne: ⁊ ſi non ceſ-
ſabit motus celeſtis :non ceſſabit ſol gn̄are plantas ⁊
aīalia:nunꝗ̄ g̊ deficiet gn̄atio ⁊ corruptio. ¶ Qd̊ aūt
nulla dictarum ꝓpōnum ſit ſimpl'r vera de leui pz. oñ
ſum enim fuit in declarationibus p̊mi libri: ꝙ quanto
agens eſt ſupius:tanto pauciora p̄ſupponit. Agens g̊
ſuppremum ⁊ vl'e poteſt agere nullo p̄ſuppoſito. Dice-
re eniz agens p̊mum de nec̄itate preſupponere ſubm̄ ⁊
mām̄ eſt dicere ꝙ non poſſit in productione totius rei.
caliditas.n.p̊mi agentis cum non ſe extendat vſqꝫ ad
mām̄:nec mā erit effectus eius.nullū.n.agens de nec̄i-
tate p̄ſupponit id qd̊ pōt efficere. Cum g̊ de rōne p̊mi
agentis ſit ꝙ eius caliditas ſe extendat ad oia:q2 p̊mū
ſcd̄m ꝙ hm̄oi eſt cā omniū aliorū:dicere p̊mum agēs
de nec̄itate agere aliquo p̄ſuppoſito:eſt dicere p̊mū nō
eſſe p̊mum. Si vero p̊ma cā pōt agere nullo p̄ſuppoſi
to:agere poterit abſqꝫ motu ⁊ tranſmutatione p̄ceden
te. Motus.n. ⁊ trāſmutatio ſemꝑ reqrunt mām̄ ⁊ ſub
iectum in q̄ ſuſcipiant̄. Immo dicere p̊mū agens nihil
efficere niſi ꝑ motum ⁊ tranſmutationē:eſt dicere ipm̄
eſſe inſtrumentū alicuius agentis. De rōne.n.inſtrumē
ti eſt ꝙ agat motum ⁊ ꝙ mediāte motu ⁊ tranſmuta-
tione efficiat qd̊ efficit. Deus g̊ q2 eſt agens p̊mum po
terit agere nullo p̄ſuppoſito: ⁊ q2 non eſt inſtrumentū
alicuius agentis:agere poterit abſqꝫ motu ⁊ tranſmu-
tatione p̄cedente. Alia g̊ agentia q̄ nō ſunt p̊ma agent
ex ſuppōne mãe:q̄ vero ſunt inſtrumenta agentis p̊mi
agent mediante motu ⁊ tranſmutatione:q̄lis aūt ſit il
le motus q de nec̄itate concurrit ad actionem ſcd̊orum
agentium non eſt p̄ſentis ſpeculationis.ſufficit aūt ad
p̄ſens ſcire ꝙ p̊ma cā abſqꝫ ſuppōne mãe pōt res ineē
ꝑducere: ⁊ abſqꝫ motu p̄cedente pōt noua efficere:cū
non oporteat ipſum agere ꝑ tranſmutationē ⁊ motum
vt oñſum eſt. ¶ Hoc viſo pz non eſſe inconueniens ge
nerationeꝫ incepiſſe:q2 ſi ſine mã p̄iacente aliqd efficit̄
eſt ibi factio vnius abſqꝫ corruptiōe alterius:pp̄ quod
illam factionem non p̄ceſſit alia factio. Immo oñſo ꝓ
poſitionem illam Ariſt.qd̊ non erit dare nouitatem ſi-
ne motu p̄cedente non eſſe ſimpl'r veram: q2 pōt aliq̈
cā noua ꝑducere abſqꝫ p̄cedente motu.pz non ſoluꝫ nō
eſſe inconueniens gn̄ationem incepiſſe: ſed ēt non eſſe
inconueniens motum vl'r eſſe nouum ⁊ vl'r incepiſſe.
Non.n.oꝫ ſi motus vl'r eſt nouus:ꝙ vl'r ante oēm mo
tum ſit motus:cum non ſit impoſſibile eſſe nouitatem
abſqꝫ tranſmutatione p̄cedente. ¶ Viſo non eſſe incō
ueniens gn̄ationem incepiſſe:q2 vl'r motus potuit in-
cipe ⁊ ſcd̄m veritatē incepit. Reſtat oñdere non eſſe in
conueniens gn̄ationem deſinere:q2 non oꝫ motū celi ꝑ
petuari:quo ceſſante gn̄atio ⁊ corruptio ceſſabit:non ē
.n.vera ꝓpoſitio Ariſto.intelligentias in optima diſpo
ſitione eſſe cum mouent: ⁊ ꝙ ſi nō mouent ocioſe eēnt.
p̊ ¶ Iſta.n.ꝓpoſitio p̊mo repugnat ordini itelligentiaꝝ.
Scd̊o ordini actionū. Tertio ordini finium . Si enim
imaginari debemus ꝙ ſemꝑ ſupprema infimorū attin
gunt vltima ſuppremoꝝ:vt ſupprema in corꝑibus atti
gunt vltima in ſubſtantijs ſeꝑatis. Dicere g̊ intelligen-
tias eſſe in optima diſpōne cum mouent: ⁊ non eſſe in
telligentias niſi mouentes:eſt dicere non eſſe intelligē
tias niſi in gradu infimo: ⁊ ꝙ tunc ſunt in optima di-
ſpōne cum infimū gradum attingunt. Ipſe.n.ordo cor-
poꝝ deberet nos ſufficienter inſtruere ꝙ de intelligen
tijs ſentiremus. Sicut.n.ſunt q̄dam corꝑa infima: ⁊ q̄-
dā ſupprema: ⁊ ſola ſupprema attingunt intelligentiaſ
⁊ nō infima:ſic q̄dam intelligentie ſunt ſupiores. Re- 2
pugnat g̊ dicta ꝓpoſitio ordini intelligētiaꝝ. ¶ Scd̊o
repugnat ordini actionuꝫ:eſt.n.in intelligentijſ duplex
actio.vna interior:vt intelligere: ⁊ alia exterior:vt mo-
uere hec corꝑa. Optima.n.diſpō ⁊ felicitas alicuiuſ nō
pōt poni in actione exteriori. Impoi'e.n. eēt ponere feli
citatē hoiſ ⁊ optimā diſpōnem eius in exteriori bono:
imo eſt felicitas aliq̈ oꝑatio interior:vt oꝑatio aīe ſcd̊ꝫ
virtuteꝫ ꝑfectam. Optima g̊ diſpō intelligentie nō erit
in motu nec in aliq̈ actione exteriorū:nō g̊ erunt ocioſe
intelligentie ſi nō moueant.hēbunt.n.actiones interio
res vt intelligere ⁊ velle. Intelligendo.n. ⁊ volendo eē 3
poterunt in optima diſpōne. ¶ Tertio dicta ꝓpoſitio
repugnat ordini finiū:ſemꝑ.n. finis poſterior eſt his q̄
ſunt ad finē:motus g̊ corꝑalis:nec aliqd corꝑale eē po
terit finis intelligentie. Imaginabat̄ g̊ phs quum dice-
bat intelligentias ſemꝑ in infinitū mouere: ⁊ eē i opti
ma diſpōne quum mouent:ꝙ motus ille eſſet finis in-
telligentiaꝝ. Finis.n.eſt illud qd̊ eſt appetibile in infini
tum.vt dr̄ p̊mo politicoꝝ: ⁊ tunc eſt aliqd in optima di
ſpōne cum finē attingit. Poterunt g̊ intelligentie deſi-
ſtere a mouere: ⁊ nō mouere ꝑ infinitum tp̄s:cū motuſ
nō ſit finis earuꝫ: ⁊ ſi diceret̄ ꝙ h̄ mō finem acqrunt:
q2 ꝑ motum aſſimilant̄ p̊me cāe:q2 mouēdo ſunt cā vt
ipſa eſt:in q̄ aſſimilatione conſiſtit eoꝝ felicitas: mira-
bile eſt ſi menteꝫ ſapientis hoc q̄rat. Illa.n.aſſimilatio
adeo modica eſt ꝙ in ea nō pōt ꝯſiſtere eoꝝ felicitas.
Sic.n. ⁊ ignis felix eſſꝫ cū calefacit:q2 calefaciendo hꝫ
rōnem cāe:pp̄ qd̊ aliquo modo aſſequit̄ ſimilitudinem
cāe p̊me. Negandū.n.non eſt intelligentias felices eē
in eo ꝙ aſſimilant̄ p̊mo p̊ncipio:ꝑ quā aſſimilationem
efficiunt̄ q̄ſi deiformes:ſꝫ hm̄oi aſſimilatio in q̄ ꝯſiſtit
eaꝝ felicitas eſt ꝓut aſſimilant̄ ei intelligendo ⁊ diligē
do ipſum:nō autem prout ei aſſimilant̄ corꝑa mouen-
do. Debemus.n.arguere ꝙ ſemꝑ deum intelligent ⁊ di
ligent:non ꝙ ſemꝑ corꝑa mouebunt̄:poterit g̊ ceſſare
motus celeſtium corpoꝝ: ⁊ ſcd̄m veritatē aliqn̄ ceſſa-
bit. ¶ Pz g̊ non eſſe incōueniens intelligentias aliqn̄
ceſſare a mouere:cū triplici via oñſum fuerit optimaꝫ
diſpōnem earū:nō eſſe in mouendo. Si g̊ phs dixiſſet
ꝙ ſcd̄m agentia nãlia q̄ agunt mota nō poſſumus po-
nere generationem icipere vel deſinere tolerabilis ſen
tētia eſſet :ſꝫ ſimpliciter aſſumere ꝙ gn̄atio nō icepit:
nec deſinet tolerari nō pōt.vt eſt ꝑ habita manifeſtum. Ad p̊muꝫ

Oppoſita autem his nō eſt difficile ſoluere.
nã rōes ex ꝑte nãlis p̊ncipij ꝑ iaꝫ
habita ſunt ſolute. Nam cū dr̄ ꝙ nihil eſt gn̄atum niſi
aliud ſit corruptū: ⁊ nihil eſt corruptū niſi fuerit antea
gn̄atū: ⁊ ꝙ nō eſt dare aliqd p̊mo genitū. pz has rōes
ꝓcedere ſupponēdo ꝙ nihil fiat niſi ex mã p̄iacēte:ſed
vt habitum eſt:deus pōt res ꝑducere nullo p̄ſuppoſito
⁊ pōt noua facere abſqꝫ motu ⁊ tranſmutatiōe p̄cedē
te:quo poſito nō eſt iconueniēs aliqd eſſe gn̄atū ⁊ fac-
tum: ⁊ tn̄ aliud nō erit corruptū. Si.n.nō ex mã p̄iacē-
te aliqd fieret eſſet factio vnius abſqꝫ corruptiōe alteri Ad ſcd̄m
us. ¶ Scd̊a aūt via ſumpta ex ꝑte cāe efficientis non
ex ꝑte motus celeſtiſ.vt pz ꝑ habita de facili ſolui pōt.
Nã cū illa ꝓpō:ꝙ nouitas ſemꝑ p̄ſupponit motū p̄ce-
dentē:nō ſit ſimpliciter vera.vt oñſum eſt:nō eſt icōue-
niēs vl'r motum eſſe nouū:pp̄ qd̊ nō oꝫ gn̄ationē ſemꝑ
fuiſſe i p̄terito. Nã ſcd̄m veritatē vl'r oiſ creatura noua
eſt: ⁊ ēt icepit. Rurſus q2 ēt alia ꝓpō nō eſt vã: ꝙ opti
ma diſpō intelligētie ſit ꝙ moueat: imo pōt deſiſtere a
motu.vt oñſum eſt. Iō nō eſt iconueniēſ gn̄ationē iſto
rum inferiorum deficere. Nō eſt ergo irrationalis po-

ſitio fidei ꝙ generatio iſtorum inferiorum incepit ⁊ dēſinet. ¶ Tertia autem via ſumpta ex parte finis non ē difficilis ad ſoluendum. Nam quum dicitur naturam ſemper deſiderare ⁊ intendere quod melius eſt: dici debet ꝙ natura non intendit per cognitionem que ſit i ipſa: ſed per cognitionem que eſt in alio. Pro tanto eni natura intendit: quia intelligentia mouens naturam intendit: ⁊ quia vniuerſaliter naturam mouens eſt ipſe deus: ideo contingit naturam intendere: quia deus mouet ⁊ inclinat naturam: quod ſatis dedit intelligere philoſophus: qui cum prius dixiſſet naturam ſemper deſiderare quod melius eſt. ſtatim ſubdit: ⁊ quia melius ē eſſe quam non eſſe. ideo reliquo modo compleuit deus faciens continuam generationem rerum. ¶ Hoc viſo ratio difficultatem non habet. nam deus vt principale volitum ex neceſſitate vult ſuam bonitatem. Bonum autem creatum quum nihil augeat ad bonum diuinuꝫ: ⁊ quum deuſ ſuam bonitateꝫ nō conſequatur per creaturas: ſed ſit perfectiſſimus in ſe nulla creatura exiſtente. Simpliciter ⁊ abſolute loquendo: deus non vult ex neceſſitate aliquod bonum creatuꝫ. Nam ſi ſine potione poſſem eſſe perfecte ſanus. ſi de neceſſitate vellē eſſe ſanus: non oporteret me ex neceſſitate velle potionem. Uult ergo deus omnia creata propter bonitatem ſuaꝫ. volendo enim ſe alia vult: poteſt tamen alia non velle non obſtāte ꝙ ſe de neceſſitate vult: quia id quod eſt in ſe ⁊ perfectionem quaꝫ habet per alia nō conſequitur. vt dictum eſt. Si ergo aliquod bonum creatum eſt neceſſarium hoc non eſt abſolute: ſed ex ordine ⁊ diſpoſitione diuina. Tantuꝫ ergo ex neceſſitate durabit generatio quantū deus ordinauit ⁊ diſpoſuit. Eſt ergo ratio tacta rhetorica ⁊ ſimpliciter nō concludit. ¶ Quarta vero ratio de tempore ꝯcludit ⁊ pro tanto veritateꝫ habet: quia ſi aliquid incepit ergo aliquando non fuit. Si ergo inciperet verum eſſet dicere ꝙ fuit aliquando ꝙ tempuſ erat: ſed eſt dicere aliquādo eſſe. ergo ſi erat aliquando ⁊ nō erat tempus erat differentia tēporis cuꝫ non eſſet tempus: ſed differentia temporis non eſt ſine tempore. ergo erat tempus quum non eſſet tempus. ſic etiam quum tempus deficeret eſſet aliquando ꝙ non eſſet tempus poſtq̄ deſineret eſſe tempus quum nō ſit aliquando ⁊ differētia temporis ſine tempore: tempus ergo ſemper fuit ⁊ ſemper erit: ſꝫ ſi hec ratio bona eēt oſtenderetur munduꝫ ⁊ vniuerſum eſſe infinitū. Nam ſi totus mundus ⁊ vniuerſa corporalis ſubſtantia finita ⁊ terminata eſt. ergo extra ambitum vniuerſi corporis nihil eſt: ſꝫ extra eſt differētia loci. ergo vltra omne corpus eſt alia differenttia loci: ſed differentia loci non eſt ſine loco. locus nō eſt ſine corpore. ergo vltra omne corpus eſt aliquod corpus: vel ergo mundus protēditur in infinitum: vel ſi eſt dare in mundo terminum aliquem extra quem non protenditur erit dare differentiaꝫ loci: ⁊ per conſequens locus ⁊ corpus extra omne corpus. Conſtat autem hanc rationem eſſe ſophiſticaꝫ. Nam quum dicitur ꝙ extra vniuerſum nihil eſt. ly. extra dicit differentiam loci non ſimpliciter ſed imaginatam ſolum. Uniuerſum ergo finitum ⁊ terminatum ſecundum imaginationem ⁊ intelligentiam noſtraꝫ, non contingit finire ⁊ terminare. Imaginamur enim extra celum eſſe locum ⁊ ſpacium infinituꝫ. Unde ⁊ philoſophus. tertio phyſicoruꝫ. volens oſtendere infinitum nō eſſe: ait ꝙ conueniens eſt credere intelligētie: ideſt imaginationem: innuens ꝙ ſecundum imaginationeꝫ protenditur aliquid in infinituꝫ: ſed illi imaginationi non reſpondet fundamentum ex parte rei: ⁊ ſicut ipſe ſoluit de īfinitate magnitudinis: ſic nos poſſumus ſoluere de infinitate temporis. Nam vt conueniēter ſoluitur ⁊ bene dicitur. ſi tempuſ incepit ergo aliquando fuit ꝙ non erat tempus. ly aliquando dicit differentiam temporis imaginatam. tempus ergo ſecundum imaginationem ſemper fuit ⁊ ſemper erit. ſicut ſpacium imaginatum in infinitum vadit: ſecundum tamen veritatem tempus qd̄ eſt paſſio motus incepit ⁊ deficiet ſiue deſinet: quia motus ſuperceleſtium corporuꝫ non ſemper fuit: nec in perpetuum durabit: ſed aliquando deſinet quod ponere non eſt irrationabile. vt oſtenſum eſt. Poſſent auteꝫ circa tempus ⁊ circa perpetuitatem generationis alie difficultates tangi: ſꝫ hec deo dante alibi difficilius tractabuntur. Ad preſens autem hec que ſunt dicta ſuper libro de generatione ſufficiant. Laus ſit ipſi Chriſto filio dei vnigenito: cuius inenarrabilis generatio omniſ generationis ⁊ principium cauſa ⁊ ratio: qui cuꝫ patre ⁊ ſpiritu ſancto eſt vnus deus benedictus in ſecula ſeculorum. Amen.

FINIS.

¶ Explicit textus Ariſtotelis de generatione ⁊ corruptione vna cum expoſitionibus Egidij de Roma ordinis Heremitaruꝫ nuperrime emendata per venerabilem ſacre theologie bachalariuꝫ fratrem Paulum de geneȥano ordinis fratruꝫ Heremitaꝝ Sācti Auguſtini.

FINIS.

¶ Incipit qōnes ſuper primo de generatione fundatiſſimi doctoris domini Egidij ordinis fratrum heremitarum ſancti Auguſtini.

Nō cādidiſſime lectō has qōnes egidianas eē ꝛ ſup illo capite. vl'r itaq; de gñatiōe ꝛc.

Niuerſaliter itaq; ꝺ gñatione ꝛc. Hic ad euidentiā textus declarāda ſūt q̄tuor. p̊ q̄a vr̄ phs diſtinguere iter motum ad ſubaz ꝛ ad q̄litatē ꝛ ad q̄ꝫtitatē: q2 motū ad ſubaz appellat gñonē ſimplicē: alteratione vo ꝛ augmetū appellat motuſ ſimplices. ¶ Decl'abit̄ g̊ vtꝝ h̄ ſit ꝓꝑe dcm̄. ¶ Scd̊o decl'abit̄ vtꝝ ſit v̊a pō Demo. ꝙ vtruz ꝯſiſtat in appētia: ita ꝙ qcqd ſenſui appet ē veꝝ. ¶ 3° poterit decl'ari vtꝝ aliud dcm̄ Democriti h̄eat v̊itatem. videlʒ ꝙ color nō eſt aliquid fixum in nā: ſʒ ſola cōuerſione aliquid colorat̄. ¶ Quarto cōparabit̄ Platonis poſitio ad poſitionē Democriti: ꝛ declarabit̄ vtꝝ poſitio Democriti ſit melior poſitiōe Platonis. vt phs videtur dicere.

T.c.4 fuiſſe p̄ motas.

¶ Mouet̄ hec qō. Textu cōmē. 5. ¶ Queſtio. i.

p̊ Irca p̊mū ſic ꝓcedit̄. videt̄ ꝙ alteratio ꝛ augmētū. ſicut nō ſunt gñatio ſimplex: ita nō ſunt motus ſimplices. generatio aūt ſub̄e ſ̄m ph̄um dicit̄ gñatio ſimplex propter vnitatem actus ſiue propter vnitatem forme. eſt. n. vnū aliqd qō gñatur in tali gñatiōe vt leo vel bos: ſʒ in gñatione accn̄tis nō ſic. nā nō gñatur hō nec gñatur albus: ſʒ gñatur totū cōpoſitū. videlicet homo albus. ſic etiam non gñatur cuprum nec rotundum: ſed gñatur cuprū rotundum. vt oñſum eſt in p̊mo phyſicorum. ꝛ in. 7. metaphyſice: ſʒ cuprū rotundū ꝛ homo albus nō dn̄t aliqd vnū ſimplex: nec dn̄t vnā formaz. Jō gñatio talium nō eſt gñatio ſimplex: ſʒ gñatio compoſita. Sed qua ratione gñatio taliū ꝓpter pluritatē actuum eſt gñatio cōpoſita ꝛ nō ſimplex. pari etiā ratione motus ad formas accidentales nō debent dici motus ſimplices ſed compoſiti. Alteratio g̊ ꝛ augmentū non ſunt motus ſimplices vt in l'ra dr̄. ¶ Amplius ſi tranſmutatio ad ſub̄am nō dicit̄ motus ſimpliciter videt̄ ꝙ nō debeat dici gñatio ſimpl'r: gñatio. n. eſt quedā ſp̄es motus. vt dicit̄ in poſtpredicamentis: ſed qōlibʒ genus ſimplex reſeruat̄ in qualibet ſua ſpē ſimpl'r. Jn omni g̊ gñatione ſimpl'r reſeruat̄ ratio motus ſimpliciter. ſi g̊ trāſmutatio ad ſub̄az eſt gñatio ſimpl'r: erit motus ſimpl'r. Nō eſt g̊ dr̄ia inter tranſmutationē ad ſubſtantiaz ꝛ alterationem ꝛ augmentum: quia hec eſt generatio ſimplex ꝛ non illa: alteratio ꝛ augmentum ſunt motuſ ſimpliceſ ꝛ non iſte.

T.c.10.

T.c.58.

T.c.27

Scd̊m

Ad euidntiā aūt dictoꝝ duo intendimus ꝺclarare. p̊mo. n. oñdemus non eē incōueniēs alicui cōpetere rōnē motuſ ſimpl'r abſq; eo ꝙ ei cōpetat ratio gñatiōis ſimpl'r: ꝛ ecōuerſo. Aliqd pōt eſſe gñatio ſimpl'r: qō tn̄ motus ſimpliciter dici non dʒ. ſcd̊o deſcendemus magis ad ꝓpoſitum ꝛ oſtēdemus alterationē ꝛ augmētū reſpcū trāſmutatiōis in ſub̄az poſſe dici motus ſimpliceſ: n̄ āt gñō ſimplex. trāſmutatio v̊o i ſub̄az ecōtrario p̄t dici gñatio ſimplex: ꝛ tn̄ motuſ ſimpl'r dici nō dʒ. Pri^m ſic oñdit̄. motus. n. qd cōius ē gñatiōe: ꝛ aliquo mō de gñatione p̄dicat̄: accipiēdo motū. vt de eo loqt̄ ph̄us in tertio phycoꝝ. ponēdo ipſūz i quattuor gñibus. Jta ꝙ ſ̄m eundē ibidē trāſmutatio in ſub̄am motus dr̄: ꝛ lʒ motus aliquo modo ſit genus ad gñationē: nō tn̄ eſt ꝓꝑe genus ad ipſaz. generatio. n. nō ꝓꝑe eſt motus: ſʒ magiſ eſt mutatio quedam ꝛ terminus eius. Cū g̊ omne ſpāle addat aliqd ſupra ſuū cōe: nō eſt incōueniens totū id qō ꝑtinet ad rōnem cōis reſeruari in aliquo: ꝛ tn̄ nō reſeruari in eo totum id qō ſpectat ad rōnez ſpālez: cūz ſpāle h̄eat aliqd qō eſt p̄ter rōnem cōis: abundat. n. ſpāle a cōi: vt ſpēs abundat a genere in dr̄ia aliqua ꝯſtitutiua. ipa g̊ quantum ad id in quo ſpāle abundat a cōi: nō oʒ in quo reſeruatur cōe reſeruari ſpāle. poterit g̊ tota motus ratio reſeruari in aliquo in quo nō reſeruabit̄ tota ratio gñationiſ cūz gñatio ſit qd ſpālius motu. rurſum ſi gñatio eſſet ſimpliciter ſpēs motus non reſtaret via ad euadēdū qn qō eēt gñatio ſimpl'r: non eſſet etiā motus ſimpl'r. Cū tota ratio gñis reſeruet̄ in qualibet eius ſpē: ſʒ q2 vt dcm̄ eſt: opʒ extendere nomen motus: vt gñatio motus dici poſſit: non eſt incōueniens aliqd eſſe gñationē ſimpl'r: qō tn̄ motuſ ſimpliciter dici nō p̄t. ¶ Declaratuz eſt g̊ p̊mum. videlʒ ꝙ aliqd eſt gñatio ſimpl'r qō motus ſimpl'r dici nō dʒ: ꝛ ecōuerſo. aliqd eſt motꝰ ſimpl'r qō gñatio ſimpl'r dici nō pōt. ¶ Reſtat g̊ declarare ſcd̊ʒ. ſ. alterationē ꝛ augmentū reſpcū trāſmutationis in ſub̄a dici motus ſimplices: nō aūt gñatio ſimpl'r transmutatio vero in ſub̄a ecotrario: meret̄. n. nomen gñationis ſimpl'r: licet motus ſimpl'r dici non poſſit. h̄ āt ſic decl'atur: ex hoc. n. dicit̄ aliquid tale ſimpl'r: q2 cōuenit ei qcquid ꝑtinet ad rationem eiuſ. ille. n. eſt iuſtuſ ſimpliciter qui habet totum id qō pertinet ad rōnem iuſticie. Si g̊ h̄ videre volumus qd debet dici generatio ſimpl'r: qd aūt motus ſimpl'r: videndum eſt quid ꝑtinet ad rōnem motus: quid aūt ad rōnē gñationis: ꝛ qūo motus ꝛ gñatio diſtinguunt̄: gñatio. n. magis reſpicit eſſe: motus v̊o fieri magis reſpicit quā eſſe. eſt. n. gñatio reſpcū eſſe: ſicut corruptio reſpcū nō eē. motus v̊o: q2 qd ſucceſſiuū eſt magis reſpicit fieri q̄ꝫ eē: ex iſta aūt dr̄ia p̊ma iter gñationem ꝛ motū: vt q2 gñatio reſpicit eſſe: motus v̊o fieri: oñdit̄ dr̄ia ſcd̊a. ſ. ꝙ motus dicat viā: gñatio v̊o terminū. omne. n. fieri ꝛ oīſ factio ordinat̄ ad aliqd eē: ex prima aūt ꝛ ſcd̊a orit̄ dr̄ntia tertia vt ꝙ ſub̄m gñationis eſt ens in potentia. ſub̄m vero motus eſt ens in actu: quādiu. n. aliqd eſt in fieri nō expoliat̄ illud ex quo fit a ſuo eē ſimpl'r: ſʒ ſemꝑ remanet ens i actu: ſʒ qn̄ ē in facto eē: ꝛ eſt in termio gñationiſ. tūc illud qō gñationi ſubijcit̄ expoliat̄ ab vno eē ſimpliciter: ꝛ accipit aliud eē. Jō ꝙ manet in toto fieri ꝛ ſubʒ ipſius fieri ſiue ipſius motus eſt ens in actu: ſʒ ꝙ manet gñatio cōpleta ſ̄ʒ ph̄m eſt ens in pō: ꝛ q2 trāſmutatio in ſub̄a eſt trāſmutatio ad eſſe ſimpl'r: ꝛ hʒ rōnē termini nō fieri: q2 alie factiōes ordinātur ad ipſam ſub̄az in tali trāſmutatiōe eſt ens in pō. Jō talis tranſmutatio dr̄ generatio ſimpl': qūo autem hmōi trāſmutatio ē reſpcū eē ſimpl'r ifra dicet̄: ad pn̄s dcm̄ ſit tranſmutationē in ſub̄am eē gñationē ſimpl'r: ꝛ q2 ſimpl'r dʒ dici gñatio: nō p̄t dici ſimpl'r motus: cū dcm̄ ſit ꝙ niſi extēdat̄ nomē motus: gñō motuſ dici nō dʒ: augmētū v̊o ꝛ alteratio: q2 eoꝝ ſubʒ ē ens in actu ꝛ magis reſpiciūt fieri ꝛ eē qōdā q̄ꝫ eſſe ſimpl'r reſpcū gñationis: motus ſimplices dici ꝓn̄t: q2 magis reꝑiunt̄ in eis q̄ ſunt ꝺ rōne motus quam in generatione.

Oppoſita aūt his nō erit difficile ſoluē. Naz cū dr̄ alterationē ꝛ augmētū n̄ eē motus ſimplices: ſʒ cōpoſitos. pʒ ꝙ nō dn̄r motus ſimplices: q2 ſubʒ eoꝝ nō ſit qd cōpoſitū: ſʒ dn̄r motꝰ ſimplices reſpcū gñatiōis: q2 plus h̄nt de hiſq̄ ꝑtinēt ad rōnē motus q̄ꝫ gñatio. ¶ Qō v̊o vlterius addebat̄ ꝙ ſi eſt gñatio ſimpl'r ē motus ſimpl'r: nō oʒ: imo ecōtrario ſi ꝯſiderant̄ p̄habita. Naz cū gñatio nō ſit motꝰ ſimpl'r: ſʒ opʒ extendere nomē motus vt gñationi competat trāſmutatio

Ad p̊muʒ

Ad ſcd̊m

tat tranſmutatio in ſubam que eſt gñatio ſimplr motuſ ſimplr dici nõ oʒ. Sʒ de his ſuccincte locuti ſumus: iſerius.n. vbi erit de hoc ſpālis mã. hoc clarius tractabit.

6 ¶ Mouet hec qõ. Textu cõmẽ.5. Qõ. ij.

Secundo declarandũ reſtat. vtrum qcqd appet ſenſui ſit verꝫ ꝛ vr̃ ꝙ ſic. qcqd.n. agit aliquid: agit vt eſt i actu ꝛ ꝑ formã ſuam. ſenſibilia ğ imutãdo ſenſus nr̃os imutãt eos vt ſunt in actu: ꝛ vt hñt formã ſiue vt hñt eſſe: ꝛ q: idem eſt actus ſenſibilis ꝛ ſenſuſ.
T.cõ. 38. vt dr̃ in ſcðo de aĩa. ſic ſenſibile imutat ſenſum: ſic ſenſus imutat ab eo: ꝛ q: ſic imutat a ſenſibilibus ſic iudicat: ꝛ ſic appet ei. ğ ſic appet ſenſui: ꝛ ſic iudicat de ſenſibilibus vt ſenſibilia ſunt: ſʒ iudicãdo de eis vt ſunt nõ decipit: ꝛ iudicat verũ. ğ oẽ iudiciũ ſenſus: ꝛ qcqd ap-
2m paret ſenſui eſt verũ. ¶ Amplius. cũ nr̃a cognitio icipiat a ſenſu: ꝛ qcqd cognoſcimus ex ſenſibus oritur: ponere apparẽtiã ſenſui eſſe falſaʒ: eſt ponere ſciam nr̃am
3m verã eſſe erroneã ꝛ vanã: qõ eſt. icõueniẽs. ¶ Amplius ꝯtingit circa ſenſum errare vel poſſumus illũ errorẽ cognoſcere ꝛ corrigere vel nõ: ꝙ ſi circa ſenſuʒ erraf incorrigibilr plane pʒ ꝙ nõ ꝯtingit ſcire: cũ erret incorrigibilr circa id qõ eſt initiũ nr̃e ſcie. Si aũt erratur corrigibilr. tũc q̃ro de eo qõ eſt erroris correctiuum. vtruʒ habeat ortũ ex ſenſu vel nõ. ꝙ ſi non hʒ ortũ ex ſenſu: ğ nõ ois nr̃a cognitio icipit a ſenſu. qõ eſt falſuʒ. ſi aũt id correctiuũ ex ſenſu orit: in ipſa regľa ꝛ in ipõ correctiuo poterit eẽ deceptio: cũ appentibus ſenſui poſſit ſubeſſe falſitas: vel ğ oʒ dicere qcqd appet eſſe verũ: vel ꝙ nihil ſit ſcibile in ſcia noſtra.

Notandum ğ appentia ſenſui nõ ſp eſſe vera. Nã cũ ipoſe ſit ꝯ̃ria verificari: cũ ſenſibus appeant ꝯ̃ria: q: qõ tactus iudicat vnuʒ eſſe: oculus iudicat eſſe duo: ꝛ qõ vni appet dulce alteri vr̃ amarũ: oʒ circa ſenſum aliquã deceptionem cadere: ꝛ nõ qcqd appet eſſe verũ. ſi ğ ſit qõ de ipſa re obta ſenſui plus appet ſenſus aliqñ decipi circa talia. Nã ſi baculus cuius ꝑs ſit in aq̃ videatur ab oculo iudicabit oculus ipm eſſe fractũ: cũ tñ ſit iteger: ꝛ ſi vnus digitorũ ſupponat alteri oculoꝝ ꝛ eleuet oculuſ a ſitu ſuo videbit vna res due res: ꝛ ſi cancellent digiti: ꝛ iſra eos aliqs lapillus ponat iudicabit tactus vnũ lapillum eẽ duos lapillos: ꝙ abſqꝫ deceptione ſenſus eſſe non pñt. ſenſus ğ vt iudicat de re imutante põt decipi: ſʒ vt iudicat de ipſa imutatione forte nunquã decipit. nam cum oculus dicit vnã rem eſſe duas: lʒ reſpcũ rei imutantis decipiat: tñ circa imutationẽ nõ decipit. vere.n. ſic imutat tunc ac ſi imutaret a duabus rebus: ꝛ talem imutationem facit tunc vna res: q̃lem ꝯſueuerunt facere due: ꝛ cũ baculũ in aq̃ iudicat fractum: lʒ in re immutante nõ ſit ita: in ipſa tñ imutatione ſic eſt: q: vo ſic imutatur oculus a baculo integro exñte in aq̃ vt imutari ꝯſueuit a baculo fracto. pʒ ğ circa quam apparentiã: ꝛ circa qõ iudiciũ ſenſus decipit: ꝛ circa qõ nõ: q: circa iudicium de re imutante decipitur. Iudicãdo aũt de imutatione ipſa nõ decipit. vtꝝ ãt ſenſus ꝓpe imutationem ꝑcipere poſſit: ꝛ qs ſenſus quã imutationem ꝑcipit nõ eſt pñtis ſpeculationis. alibi forte h̃ tractare poterimus. Ad preſenſ aũt tñ dcm̃ ſit ꝙ nõ eſt dceptio circa imutationẽ: ſed circa rem imutantẽ: cã aũt quare circa rem imutantem ꝯ̃it deceptio: ꝛ non quicquid apparet eſt veruʒ. triplr̃ ſumi põt. vna ex pte organi imutati. alia ex parte medij: per qõ ſit imutatio. tertia ex pte rei imutãtis. ꝑma via ſic pʒ. Nã lʒ quicqd agit: agat vt eſt in actu: tñ q: omne qõ recipit: recipit ꝑm modum rei recipientis: ꝛ non ꝑm modum rei recepte. ꝛ ex varietate paſſiui variatur actio agentis. Ideo ſi oculus ſit infectus vel ſit a ſitu ſuo eleuatus: vel aliquo alio modo ſit indiſpoſitus reſpectu ꝯgrue imutationis ſenſibilis fallit in iudicando de re obiecta. ¶ Secũda via ſumit ex parte medij.
Scða via nam mediũ oʒ eſſe cõforme organo: q: ſicut pupilla oʒ eſſe abſcolor vt omnes colores ꝑcipiat. al̃.n. ꝓprius color iudiciuʒ de alijs coloribus impediret. ſic ꝛ medium abſcolor oʒ eſſe. vt per ipm ſiat imutatio cuiuſlibet ſenſibilis ꝑm modũ ꝓpriũ: ꝓpter qõ ſi videremus per mediũ coloratum nõ haberemus rectum iudiciũ de re viſa: ꝛ inde eſt: ꝙ ſi per vitrũ coloratũ aliqua videremus color vitri rectum iudiciuʒ impediret: ꝛ oia ſic apparẽtia viderent nobis illius coloris qui eſt in vitro. nã ſic febricitantes hñtes linguã infectaʒ humore amaro iudicant de omnibus ꝑm infectionem illã: ꝛ oia eis amara vr̃: ſic ſentientes per mediũ infectũ iudicãt de omnibus ꝑm infectionẽ illaʒ. eſt.n. quodam mõ ſilis ratio de infectione organi ꝛ medij. ¶ Tertia cauſa ſumitur
Tertia via ex parte rei obiecte. obiectuʒ.n. circa qõ ꝑm ꝙ huiuſ nõ cadit deceptio: oʒ eſſe per ſe ꝛ ꝓpriũ ꝛ debito mõ ꝓportionatũ. nã circa obiecta cõia: ꝛ ꝑ accñs plurima accidit deceptio: ſic etiaʒ ꝛ circa obiecta ꝓpria deceptio accidit: ſi nõ ſint ꝓportionata debite. vt rubeus color nimis a remotis appet niger. ¶ Dicamus ergo ꝙ circa imutationem ſenſus nõ cadit deceptio: nec ẽt circa reʒ imutantẽ: ſi omnia ꝯcurrunt ibi debito modo: nec ſi organũ ſit bñ diſpoſitũ: ꝛ mediũ nõ ſit difforme: nec iſectũ: ꝛ obm ſit per ſe ꝛ ꝓpriũ ꝛ medio modo ꝓportiõatũ: ſʒ ſi aliqõ iſtoꝝ deficiat poteſt error ꝛ deceptio ꝯtingere. Sed tunc per ſenſum bñ diſpoſitũ corrigere poſſumus erroreʒ ſenſus male diſpoſiti: ꝛ per vnũ ſenſum corrigere errorẽ alterius ſenſus: vt ꝑ ea circa q̃ nõ põt cadere deceptio: corrigere poſſumus hmõi deceptiões. ſupponere.n. oʒ hmõi cõia ꝑncipia q̃ ꝑm Cõmẽ. ſũt ſic locus ianue in domo quẽ nullus ignorat vt ꝙ credẽdũ eſt magis ſenſui ſano q̃ʒ infirmo vel iſecto: ꝛ ꝙ credendũ eſt magis ſenſui vt iudicat de obiectis ꝑ ſe q̃ʒ de hiſ q̃ ſunt ꝑ accñs: ꝛ cetera talia per que errores ſenſuum corrigere poſſumus.

Oppoſita aũt his nõ eſt difficile ſoluere. Nã cũ dr̃ ꝙ ſenſibilia agunt in ſenſum
Ad ꝑ vt ſũt i actu ꝛ vt hñt eẽ. ğ ſp iudicamus de eis vt ſunt. dici põt: ꝙ q: vt dicebat actio agentis diuerſificat pp diuerſitatẽ paſſiui: ꝯtingere põt vt obliquet tale iudicium pp indiſpoſitionẽ organi: vel ꝓpter infectionẽ medij. ¶ Amplius ſp requirit ordo debitus iter agens ꝛ patiens: ꝛ ordo ſi tollat vel impediat agenſ nõ imutat vt eſt aptũ natũ imutare. ¶ Q: vo obijciebat de ſcia
Ad 2m pʒ ꝙ error ſenſus vt eſt impeditiuus ſcie corrigi poteſt ꝓpter qõ 2a ratio ꝛ tertia ſunt ſolute.

¶ Mouet hec qõ. Textu cõmẽ.7. Qõ. iij.

Tertio reſtat declarandũ vtꝝ color ſit aliquid firũ in nã: ſiue vtruʒ ei cõpetat aliqua entitas ꝑm veritatem. põt ãt oſtendi triplici via ꝙ color non dicit entitatem ꝛ nãm aliquã. ꝑma aũt via ſumit ex parte cuiuſlʒ accñtis. ſcða vo ſumitur ex parte ipſius nãe coloris. tertia aũt accipit ex parte ipſius gñatiõis coloris.
ꝑ ¶ Primum ſic pʒ. vnitas.n. entis non eſt vnitas per ꝑdicationẽ: ſʒ ꝑ attributionẽ. vt vult phs. 4. metaphyſi. eſt ãt dr̃ia inter vnitatẽ attributionis ꝛ ꝑdicationis: quia vnitas per ꝑdicationẽ dicit nãʒ aliquã reptã in omnibuſ quibus cõpetit tale nomẽ. vt q: vnitas aĩalis eſt vnitas ꝑ ꝑdicationẽ: in omni eo qõ eſt aĩal inuenit nã aĩalis. ſʒ q: vnitas ſani eſt vnitas ſʒ attributionẽ: vt dñr aliq̃ ſana: quia attribuunt vni ſano. vrina enim dicitur ſana T.cõ.2. Dr̃ia inter vnitateʒ attributionis ꝛ ꝑdicatõiſ

per attributionem ad aliud: vt per attributionem ad ſanitatem que eſt in aniali. Dicit̄.n. ſana: q3 deſignat illā ſanitatē: ⁊ cibus dr̄ ſanus: q3 ɔſeruat eam: ⁊ medicina q3 efficit eam: aial dr̄ ſanū: q3 h3 ſanitatē ſanitas. ḡ eſt ſolū in aiali: ⁊ per illā oia alia dnr̄ ſana: nō ꝙ in ſe hēant aliq̄ ſanitatē. T.cō.2. Cum ḡ vnitas entis ſit vnitas ꝑ attributionē: ⁊ ſm phm. 4. metaph. oia dnr̄ entia per attributionē ad vnū: vt per attributionē ad ſuba3. ſuba ḡ erit ens: q3 in ſe habebit entitatē. cetera vo nō erūt entia ꝑpter aliq̄ entitatē q̄ ſit in eis: ſ3 ſolū ꝑpter entitatē q̄ eſt in ſuba. Dicere ḡ ꝙ nā entitatis repit̄ in omni ente eſt ignorare nām analogie: ⁊ eſt dicere ꝙ vnitas entis ſit vnitas ꝑdicationis non vnitas attributionis. Si ḡ hoc eſt falſum: ⁊ vnitas entis eſt vnitas attributionis: in alijs ſuba nō repietur formaliter aliq̄ entitas ſicut in alijs ab aiali nō repit̄ alia ſanitas: ꝙ ſi ſic ē: nec color. nec aliqd̄ accidēs h3 aliqd̄ eſſe reale vel eſſe fixū. Scđm Color Cū in ſe nō hēat nām vl' entitatē aliquā. ¶ Scđa via ad oñdēdū hoc idē ſumitur ex ipſa nā coloris. Color.n. ſm ph3. in de ſenſu ⁊ ſen. eſt extremitas pſpicui in corpore terminato: ⁊ ly perſpicui ɔſtruit̄ tranſitiue. eſt.n. ſenſus: ꝙ color ſit quedā pſpicuitas extrema in corpe terminato: quedā.n. hn̄t pſpicuitatē in ꝑfundo: vt corpora diaphana: ⁊ talia ſi vere diaphana ſunt non termināt viſum: nec ſm ſe colorata ſunt. Quedā vo hn̄t pſpicuitatē ſolū in extremo. non.n. apparēt q̄lia ſunt i ꝑfundo: ſed ſolū q̄lia ſunt in ſupficie ⁊ in extremo: ⁊ illa talis apparētia ſiue illa talis pſpicuitas extrema eſt id qd̄ eſt eſſe nāl'r color. ḡ color ſm nām ſuam nihil ē aliō niſi apparētia q̄dā: ſ3 ꝙ eſt tale nō vr̄ hr̄e eſſe fixū i nā. ḡ idē qd̄ pus. ¶ Tertia via vr̄ ſumi ex gn̄atiōe coloris. 3m quādiu.n. aliqd̄ corpus terminatū integrū ē nō h3 colorē in medio ſui cū ſit de rōne coloris ꝙ ſit in extremo. Diuiſo aūt illo corpe appet ibi color. vr̄ ḡ color non eſſe nā: cum ex ſola diuiſione corporis generet̄.

Notandum ergo ꝙ cū q̄litates ⁊ colores ſubam afficiant: ⁊ cum aial qd̄ nō eſt res aliq̄: nō poſſit ſuba3 afficere ⁊ diſponere: cogimur ad dōm colores ⁊ vl'r q̄litates res aliquas eſſe. color ḡ eſſe tale reale h3. eſt.n. eſſentialiter diaphanitas q̄dā: ⁊ q3 diaphanitas eſt de nā lucis lux eſt hypoſtaſis ⁊ ſuba coloris: nō aūt lux quel3. nā cū lux veniens ad cōpōne3 coloris ſit lux in corpore opaco ⁊ terminato: q3 oē qd̄ recipit̄ in aliquo recipit̄ ſm modū rei recipiētis: oz lucem venientē ad cōpōnē coloris ⁊ exñtem eius hypoſtaſim ⁊ ſubſtantiam non eſſe in ſua claritate: ſ3 eſſe quaſi lucem obſcuratam.

Rationes aūt in oppoſitum facte nō arguūt colore3 qd reale: ſ3 petunt ſibi q̄l'r difficultates ſolui. ¶ Ad diſſolutionē aūt pme rōnis: q̄ plus difficultatis ɔtinere vr̄: nōndū vnitatē attributionis duplicem eſſe poſſe. Ad pm Duplex ē vnitas attributionis. pmo cum in vno eſt nā aliq̄: in alijs vo nihil eſt formal'r de nā illa. ſicut ſanitas eſt ſolū in aiali formal'r. Alia aūt vt tāgebat in arguendo i tm̄ dnr̄ ſana: inquantū attribuunt̄ iſti ſanitati. ſcđo aūt mō pōt ɔtingere iſta analogia: ⁊ vnitas attributionis cū nā talis repit̄ formal'r in oi tali: tm̄ in vno repit̄ cōplete in alijs diminute: ⁊ q3 de eo qd̄ eſt incōpletū ⁊ diminutū ⁊ q̄dā mō ſm qd nō ſit denomiatio. Jō illō idē in q̄ ꝑncipal'r exiſtit nā illa: dr̄ ſimpl'r tale. cetera vero intm̄ ſunt talia inquantū attribuunt̄ illi vni: ⁊ ſic eſt i ꝑpoſito. nā.n. entitatis repit̄ in quol3 ente: ſ3 tm̄ in ſuba repit̄ ꝑncipal'r: in alijs vo diminute. ſuba ḡ ē ens ſimpl'r: alia vero nō ſūt entia niſi q3 ſunt entis: nō ꝙ in ſe nullā entitatē hēant: ſ3 q3 illa entitas eſt diminuta: ⁊. q. ſm quid magis dnr̄ entia inquātū ſūt aliqd ſube q̄ inquantum in ſe entitatē hēant aliq̄: accñtia itaq3 nō dnr̄ entia ꝑp entitatē q̄ ſit in eis: ſed ꝑp entitatē q̄ eſt in ſuba: non ꝙ nullā entitate3 in ſe habeant: ſed q3 illa eſt incōpleta ⁊ ab ea denominatio fieri nō dz. Nō ḡ arguit accñtia nō eſſe qd reale: nec hr̄e aliqd̄ eſſe fixū: ſed ſolū oñdit̄ ea nō hr̄e entitatē cōpletā ⁊ perfectā vt ſubſtantia. qd̄ cōcedimus. ¶ Qꝫ aūt addebat̄ ſcđo ꝙ color eſt apparentia quedā: ly apparētia nō ſumit̄ vt denominat qd fantaſticū: ſ3 qd reale. Ad ſcđm Sed ſi pōt dici apparētia queda3 ħ eſt inquātū ipſa diaphanitas ⁊ perſpicuitas: quedam appentia nominat̄: ⁊ q3 pſpicuitas eſt de nā lucis: color eſt aliqd reale: ex quo lux q̄ eſt ſuba: ⁊ hypoſtaſis eius qd reale noiat. ¶ Qꝫ aūt 3° addebat̄ ꝙ ex ſola diuiſiōe vr̄ gn̄ari color. dōm eſt hoc eſſe per accñs: ex diuiſione Ad 3m .n. corporis ꝑ ſe efficit̄ ſupficies: ⁊ q3 ꝑpriū ē ſupficiei pmo loco colorari ex generatione ſuperficiei h3 eſſe generatio coloris: tm̄ forma arguendi non valet. Nam vt corpus realiter diuidatur: ⁊ ipſa diuiſio quid reale exiſtat. ſi ex reali diuiſione aliquod reale inducit̄: nullum inconueniens ſequitur.

¶ Mouet̄ hec qō. Textu cōmē. 7. ⁊ 8. Qō. iiij.

Quarto declarādū reſtat vtꝝ pō platonis fuerit melior pōne Democriti: vel ecōuerſo: ⁊ vr̄ platone3 melius opinatū democrito. ꝑ Nā quāto aliqd eſt ſimplicius tanto magis h3 rōnem ꝑncipij: cū3 ḡ ſupficies ſit ſimplicior corpe: ɔgruētius vr̄ ponere ſuperficie3 ꝑncipia rerū vt ponebat plato quam ponere corpa indiuiſibilia: vt ponebat Democri. ¶ Amplius ꝑncipia gn̄abilium ⁊ corruptibilium que ſm veritatē ſunt mā forma ⁊ ꝑuatio: nec ꝑ ſe exiſtunt: nec per ſe generant̄: 2m lic3 ḡ tam plato q̄ democritus defecerint a vera poſitione ꝑncipiorꝝ: magis tm̄ vr̄ defeciſſe democritus ponendo corpora: quam plato ponendo ſuperficies: cum corpora poſſint per ſe exiſtere: non aūt ſupficies.

Notandum ḡ platonem inter ceteros phos fuiſſe q̄ſi ſingularē in venādo ꝑncipia phie ſue. vt pl'm.n. alij phi ex ſenſibilibus in itelligibilia aſcendebant: ⁊ ille eſt modus rectus traditus a pho. pmo poſteriorū: cū ait: oēm noſtrā cognitione3 incipere a ſenſu. hoc ide3 ēt habet̄ poſteriori. ſcđo. in capl'o illo. De ꝑncipijs autē. ibi.n. tradit̄ ex ſenſibus fieri memoriā. ex memorijs experientiā: ex experiētijs fieri vl'e qd̄ eſt ꝑncipiū artis ⁊ ſcientie. plato vo ex intelligibilibus voluit ad ſenſibilia deſcendere: voluit.n. preter humanū modū humana3 habere noticiā: ⁊ q3 voluit ō ſenſibilibus: ⁊ vl'r de rebus per modū itelligibiliū iudicare: tradidit ſic penitus eſſe in re vt videbat in opatione itellectus: ⁊ q3 per actionem intelligibilium ſeparamus vl'e a particularibus: vt ꝑ actionē intellectus ſeparamus leonē a ſuis idiuiduis ⁊ participatione ſpēi vnius ſm intellectū noſtrū: ⁊ omnes leones ſunt quodāmō vt vnus leo: ⁊ q3 ſic credidit eē in re vt intelligimus in omni genere rerum poſuit vnū abſtractū ſeparatū. vt vnū leonē. vnū lapidē: ⁊ ſic de ſingulis: que appellabat ideas: quas dicebat eſſe rerꝝ cauſas ⁊ ꝑncipia: ⁊ q3 rerum ſenſibiliū ⁊ corruptibilium venabatur ꝑncipia ꝑ modū abſtractū: q3 mathematica ⁊ ideas ponebat ō genere abſtractorū. Ideo ea poſuit aliorꝝ principia: volebat.n. mathematica abſtracta eē ſ3 nō i tātā abſtractionem vt idee: erant.n. ſm eū media iter ſenſibilia ⁊ ideas. vt narrat Ariſ. pmo metaphy. ⁊ q3 ſuperiora ⁊ abſtracta. T.c.6 vt dcō3 ē: poſuit aliorꝝ ꝑncipia: dixit ꝑncipia corporꝝ eē ſupficies. In hac āt pōne i q̄ttuor defec a pōne democriti. pmo in ponēdo ꝑncipia: melius eſt.n. ⁊ rōnabilius ponere ꝑncipia ſenſibiliū: que hn̄t eſſe naturale ⁊ ſint

⁊ ſunt in ſenſibus quã que habent eſſe mathematicuꝫ:
vel etiam ideale ⁊ ſunt a ſenſibilibus ſeparata.melius
ḡ fuit ponere corpora indiuiſibilia:qd̄ fecit Demo.quã
2°. ſupficies indiuiſibiles.vt poſuit plato. ¶ Scd̄o defecit
poſitio planis q̄tum ad ea q̄ ſequunt̄ ex p̄ncipijs.nã ſi
ex hmõi ſenſibilibus:q̄ hñt eſſe nãle ⁊ phycum:ſi poſ-
ſumus ſaluare tranſmutatiões phycas:nõ vr̄ incõueni
ens:ſꝫ ex mathematicis:q̄ ſunt ſepata a motu ⁊ mã:ſal
uare trãſmutationes nãles eſt omnino abſurdũ.Jõ ex
p̄ncipijs a platone poſitis ſaluare non poſſumus: quõ
ſit alteratio ⁊ quõ gñant̄ q̄litates ⁊ paſſiones:cum di
cta p̄ncipia a talibus ſint abſtracta.Jõ i textu dr̄ ꝙ pla
tonici nõ ſuſcipiũt paſſioneꝫ aliquam generari ex ipſis.
3°. ¶ Tertio defecit dicta põ q̄tum ad viã ⁊ modũ quo ac
quirunt̄ p̄ncipia.nã vt dcm̃ eſt:ex experientijs fiunt no
bis vl'es ꝓpões:q̄ ſunt p̄ncipia ſcientiarũ ⁊ artiũ: ex-
pientia aũt cum ſit pticulariũ eſt reſpectu multoꝝ: pla
to autē q: noluit ꝓcedere mõ ſenſibili: noluit reſpicere
ad multa vt ad ſingularia:ſꝫ voluit reſpicere ad pauca
vt ad abſtracta: ⁊ vl'ia q̄ poſuit mathematica ⁊ ideas.
¶ Dixit ḡ vt inexptus ⁊ abhorrens ſenſibilia.Democri
4°. tus võ vt exptuſ. ¶ Quarto võ melior fuit põ democri
ti quãtũ ad rões p quas fulciebat̄. Ex ſenſibus.n. ſu-
munt ortum ꝓprie rões ſenſibiliuꝫ.plato ḡ q talia de
ſpexit nõ potuit arguere ex ꝓprijs: ſꝫ arguebat logice
.i.extranee.democritus võ quaſi phyce: ⁊ vl'iter argue
bat.vl' ad lrãm plato quodammõ arguebat logice.vl'ia
.n.dicunt nãm ſubtam intentioni: ⁊ rõne illius intentio
nis:q: logice potiſſime de intentionibus eſſe dr̄. exquo
poſuit ea q̄ ſunt gd rõnis eſſe rerũ p̄ncipia.logicus eniꝫ
artifex rõnalis dr̄:nec democritus:nec plato recte poſu
it:tñ vt põnem platonis Ari.tradidit ſimpliciter peius
Ad p̄ dicit plato democrito.
al'. ſũt p̄nci^a **Quod autem** arguit̄ ꝙ q̄to ſimpliciora ſt̄
magis hñt rõnem p̄ncipij. ḡ
magis hñt rõnē p̄ncipij ſupficies q̄ corpa.dd̄m ꝙ nos
nõ q̄rimus p̄ncipia q̄cũq; mõ:ſꝫ p̄ncipia nãlia: ⁊ q: ſup
ficies ⁊ mathematica nõ pñt eē p̄ncipia nãlia.Jõ ratio
Ad 2^m nõ ꝯgruit. ¶ Per hoc.n.ſoluit̄ ſcd̄m. Naꝫ ſi p̄ncipia p
ſe nõ exiſtũt:q̄renda tñ ſunt talia nãlia nõ mathemati-
ca: ⁊ q: h̄ dꝫ eſſe p̄ncipale in cõſideratione p̄ncipiorum
T.c.8 ſimpl'r melius dixit platone democritus.

Habet enim qõnem ſi quis ⁊c̄. Hic ſunt declaran-
da tria circa poſitionem democriti. Pri-
mo enim videndum eſt ſi eſſet dare corpa
indiuiſibilia.vtꝝ eēnt p̄ncipia ſimpl'r gña
biliũ ⁊ corruptibiliuꝫ.Secũdo dato ꝙ ta-
lia corpora non poſſent dici p̄ncipia eoꝝ ſimpl'r.decl'a-
bit̄ vtꝝ debeãt dici p̄ncipia gñabilium vel corruptibili
um aliquo mõ.Tertio dato talia corpa nõ eſſe p̄ncipia
eoꝝ ſimpl'r:nec eē p̄ncipia aliquo modo decl'abit̄ vtrũ
poſſent dici p̄ncipia huius gñabilis ⁊ corruptibilis.
¶ Mouet̄ hec qõ.Textu cõmē.8. Qõ. V.

p̄ **Circa** p̄mũ ſic ꝓcedit̄.vr̄ ꝙ ſi eſſet dare
corruptibilia idiuiſibilia illa ſim
pl'r ab^{te} deberēt dici p̄ncipia. illa.n. ad q̄ ſtat
vltima reſol'o reꝝ:debēt dici ſimpl'r reꝝ p̄n
cipia:ſed ſi eſſet dare ſimpl'r corpora indiuiſibilia ad ea
ſtaret vltima reſol'o rerum:q: ſi talia corpora reſoluerē
2^m tur in alia:iam nõ eſſent indiuiſibilia.erũt ḡ ſimpliciter
p̄ncipia ex quo in alia reſolui non pñt. ¶ Ampliuſ p̄n
cipia vt dr̄ i fine elēchoꝝ ſũt maxia poteſtate: ⁊ magni
tudine puiſſima:ſꝫ talia eſſent hmõi corpa.puiſſima.n:
eēnt magnitudine:cũ eſſent idiuiſibilia.maxia aũt eēnt
virtute ⁊ poteſtate:q: ex eis cetera alia corpora eſſent
cõpoſita.ſimpl'r ḡ ⁊ ab^{te} talia debēt dici p̄n^a. ¶ Am pli 3^m
us qd̄ ē alioꝝ menſura vr̄ hr̄e rõnē p̄ncipij reſpectu eo
rũ:quoꝝ ē menſura.nã cũ ea q̄ nullã cãlitatem hñt re-
ſpectu alioꝝ:modũ ⁊ mēſurã:vt vr̄:eis nõ pñt iponere
q: ḡ oia menſurantur minimo ſui gñis:vt dr̄ io°. meta- T.cõ.2
phy.ſ.eſſet dare corpa idiuiſibilia:q: talia in gñe corpo
rũ eſſent ſimpl'r minima:ſimpl'r deberent dici p̄ncipia:
cũ eis competeret ſimpl'r rõ menſure.

Notandum ergo tria eſſe de rõne principij Tria ſunt de rõne p̄n cipij.
ꝓpter que ſi eēt dare corpa in-
diuiſibilia ſimpl'r p̄ncipia eē nõ poſſunt.de rõne.n. p̄n-
cipij ſimpl'r eſt ꝙ in alia reſolui non poſſit:q: ſi in alia
reſolui poſſꝫ iã nõ eſſet p̄ncipiũ ſimpl'r:ſꝫ illa in que re-
ſoluerent̄ magis hērent rõnem p̄ncipij.Ex iſto p̄ ſequi
tur ſcd̄ꝫ.nã q: p̄ncipia nõ ſunt in alia reſolubilia p ſe lo
quēdo:nec ſunt generabilia:nec corruptibilia:imo opꝫ
ea manere.vt dr̄ p̄mo phyſicoꝝ.Jdē.n.qd̄ eſt in alia ge T.c.50.
nerabilie ⁊ corruptibile eſt in aliã reſolubile.Jdeo nec
gñat̄:nec corrũpit̄ mã vel forma:ſed cõpoſitũ.nõ.n. ge
nerat̄ ſpera:neq; rotunda:ſꝫ ſpa rotunda.ſi.n.gñaretur
mã:mãe eēt materia:imo mã eſſet cõpoſita ex mã ⁊ for T.m.27.
ma.hr̄et.n.aliq̄ in q̄ reſolueret̄ mã ſi per ſe corrũperet̄
mã.ſic ⁊ forma ſi per ſe corruptibilis eēt forme eēt for-
ma: ⁊ eſſet cõpoſita forma ex mã ⁊ forma.opꝫ ḡ ꝙ q̄ in
alia reſolui nõ pñt q̄tũ eſt de ſe ſemp manere ⁊ per ſe
loquendo gñabilia ⁊ corruptibilia nõ eē. ¶ Ex his ãt
ſeqt̄ tertiũ.videlꝫ p̄ncipia ⁊ p ſe nõ eē in genere.genus
.n.nõ dicit potētiã p̄mã vt materiã:nec dicit actũ p̄mũ:
ſꝫ dicit formam mediam iter potentiam ⁊ actum. vt T.c.17.
vult Cõmē.p̄ metaph.Ubi dat dr̄iaꝫ iter genus ⁊ mãꝫ
imo cũ de rõe gñis ſit ꝙ p̄dicet̄ de ſuis iferioribus eēn
tial'r:q: ꝯ rõnem ptis eſt eſſential'r p̄dicari. Nam ſm
phꝫ.4.topic̄.nullo mõ parſ de toto p̄dicat̄ qd̄ eēntial'r
itelligēdo:ſimpl'r verũ eſt.hõ.n.nullo modo eſt manuſ
lꝫ poſſit dici manutatus.Cũ ḡ mã ⁊ forma ſint ſimpl'r
gñabiliũ ⁊ corruptibiliũ p̄ncipia: ⁊ hēant rõnē ptis:in
eis rõ gñis reſeruari nõ poterit.ſuba ḡ q̄ eſt gd cõe ad
mãm formã ⁊ cõpoſitã:nõ eſt ſuba q̄ eſt genus:ſꝫ ſuba
q̄ eſt analogũ. ¶ His viſis pꝫ:ꝙ ſi eēt dare corpora in
diuiſibilia talia gñabiliũ ⁊ corruptibiliũ ſimp^r p̄ncipia
eē nõ poſſent.p̄ q: ad ea nõ ſtaret vltima reſol'o:imo ſi p̄
eēt deuenire ad talia corpa adhuc hmõi cõpa cõpoſita
eēnt ex mã ⁊ forma: ⁊ q: vnũqd̄q; reſoluit̄ i ſua cõpo-
nibilia:nõ ſtaret vltia reſol'o ad corpa p̄dicta:ſꝫ ad mãꝫ 2°
⁊ formã illoꝝ corpoꝝ.ſcd̄o talia corpa nõ pñt dici p̄n-
cipia ſimpl'r:q: p ſe loquēdo nõ oporteret ea manere:
eēnt.n.p ſe gñabilia ⁊ cõruptibilia:cũ eēnt cõpoſita ex
mã ⁊ forma:imo q: q̄to aliqd ē i minora diuiſum tãto 3°
facilius corruptõi obedit:talia corpa nõ ſolũ p ſe loquē
do nõ manerēt:imo facilius alijs corrũpent̄.3° q: talia
eēnt directe in agere:q: totũ id qd̄ eſt de rõne corporis
reſeruaret̄ in eis quãtũcũq; eēt dare talia corpora ſim
pl'r p̄ncipia eſſe non poſſent.

Oppoſita aũt his nõ eſt difficile ſoluē.nã cuꝫ Ad p̄
dr̄ ꝙ hmõi corpa ſunt ea ad q̄ ſtat
vltia reſol'o pꝫ eē falſuꝫ.nã ſi hmõi corpa idiſibilia nõ
eēnt reſolubilia i alia i eo ꝙ q̄ta:eēnt tñ reſolubilia in
eo ꝙ corpa.nos aũt ñ q̄rimus p̄ncipia q̄ti ſꝫ qd̄ hmõi
ſꝫ corpis. ¶ Qꝫ võ 2° addebat̄:q: p̄ncipia ſũt mima ma Ad 2^m
gnitudie ⁊ maxia vtute pꝫ hmõi corpa nõ eē vtute ma
xia:cũ nõ eēnt de cõpõne oiuꝫ: imo mãe ⁊ for^e eēnt vl-
terius de cõpõne ipſoꝝ. ¶ Qꝫ ãt 3° addebat̄: q: eſſent Ad 3^m
ſimpl'r p̄ncipia corpoꝝ.Cũ ſimp^r ſint eoꝝ mēſura:dici
p̄t h̄ hr̄e ſuũ du^m ⁊ eēt p ſe diſputabile vtꝝ ſp hēat rõ-
nē p̄ncipij qd̄ hꝫ rõnē mēſure.Nã ſi oia entia eēnt colo
reſ albũ eēt mēſura eoꝝ: ⁊ tñ albũ ñ vr̄ eē cã oiuꝫ colo-

rū cū cā ſit q̄ facͭ ad eē alterius: albū āt nō vr̄ facē ad eē nigri:cū vnū ꝯrioꝝ aliō nō ꝯſtruat:ſ3 potius deſtruat:tñ h̄ ꝯceſſo nō h̄reᷣ itentū.nā ſi corpa idiuiſibilia ſūt mēſura alioꝝ corpoꝝ h̄ nō erit niſi ꝑut h̄nt rōnē minimi reſpcū alioꝝ corpoꝝ.nō.n.ſūt mima in eo ꝙ corpa. Jta.n.mimū corpus ē cōpoſitū ex mā ⁊ forma: ⁊ ꝯtiet i ſe oia q̄ ſūt de rōne corpis ſic ⁊ maximū: eē ḡ qd minimū cōpetit ſolū eis i eo q̄ ſunt q̄ta. nos aūt.vt dcm̄ eſt q̄rimus ꝑncipia corpis ſm ꝙ huius:nō aūt q̄ti.

❡ Moueᷣ hec q̄ō. Textu cōmē.8. Queſtio. vi.

ꝑ Secundo reſtat declarare vtꝝ ſi eēt dare cōpa idiuiſibilia poſſent dici aliq̄ mō ꝑncipia gn̄abiliū ⁊ corruptibiliū:vr̄ h̄ nō eē icoueniēs.ꝑn̄t.n.eē aliq̄ aliquoꝝ ꝑncipia aliq̄ mō:q̄ tñ non ſūt illoꝝ ꝑncipia:vt paries aliq̄ mō h̄3 rōnem ꝑncipij reſpcū domus:l3 vltima reſolō domus nō ſtet ad parietē.S3 vlterius reſolͥuiᷣ paries in lapides.poterunt ḡ corpa idiuiſibilia eſſe

2m ꝑncipia gn̄abiliū:l3 vltia reſolō eoꝝ nō ſtet ad talia corpora.ſ3 vlteriuſ reſoluanᷣ i mā3 ⁊ formā. ❡ Ampliꝰ ſi ſolū h̄ vr̄ poſe:ſ3 ēt neciu3. Nā ex eiſdē aliqd cōponiᷣ i q̄ reſoluiᷣ:q2 ḡ in q̄ reſoluiᷣ res:ea ſūt rei ꝑncipia: ſ3 ſi h̄ eſt ꝑ ſe:in q̄ reſoluiᷣ ſimpͥ erūt ꝑncipia ſimplr̄: i q̄ āt aliq̄ mō:erūt ꝑncipia aliq̄ mō:ſ3 ſi ē dare corpa idiuiſibilia gn̄abilia reſoluenᷣ i ea aliq̄ mō:l3 nō ſimplr̄:eēnt ḡ talia ꝑncipia aliq̄ mō:nō aūt ſimplr̄. ❡ Ampliꝰ ſim-

3m plicia vn̄r h̄re rōnē ꝑncipij reſpcū cōpoſitoꝝ:q̄ ḡ ſūt ſimplicia ſimplr̄ erūt ꝑncipia ſimpͥ:q̄ āt aliq̄ mō:aliq̄ mō. Cū ḡ idiuiſibilia corpa ſint aliq̄ mō ſimplicia reſpectu alioꝝ:hm̄oi cōpa debēt poni alioꝝ ꝑncipia aliq̄ mō:l3 nō ſimplr̄ cū nō ſint ſimplicia ſimplr̄.

Notandum aūt ꝙ ⁊ ſi eſſ3 reſoluere gn̄abilia ⁊ corruptibilia vſq ad indiuiſibilia corpora:hm̄oi corpora ꝑ ſe loquēdo: nec ſimplr̄:nec aliquo mō deberēt ꝑncipia dici gn̄abiliū corporū:q̄ triplici via declarari pōt.ꝑma ſumiᷣ ex ꝑte ipoꝝ corpoꝝ.ſcda ex parte ipſaꝝ ꝑtiū.tertia ex ꝑte ipoꝝ ꝑn

ꝑma via cipioꝝ. ❡ Prima ſic p3.nā corpora:quoꝝ noſ q̄rimus ꝑncipia ſunt in gn̄e ſube. Nā corpus ſuba eſt id q̄ generaᷣ.augmētaᷣ.n.corpus in eo q̄ q̄tu3.motus.n.ad ſubam dr̄ gn̄atio.motuſ aūt ad q̄titatē ſimplr̄ ⁊ abͭᵒ noie nō dr̄ gn̄atio:ſed augmentū. ſi ḡ q̄remus ꝑncipia corpoꝝ vt ſūt augmētabilia h̄ret ꝓbabilē rōnē ꝙ in eo ꝙ taliū q̄remus ꝑncipia ſ3 genus q̄titatis:ſ3 q2 corporū gn̄abiliū ꝑncipia q̄rimus nō q̄titatis:ſ3 ſube debemus ꝑncipia iuenire. Corpa āt idiuiſibilia ſ3 ꝙ hm̄oi i nllō h̄nt rōnē ſimplicis corpis reſpcū alioꝝ cōpoꝝ niſi i eo ꝙ q̄ta:nō āt i eo ꝙ corpa.vt ſupra dicebaᷣ.eēnt .n.minoris q̄titatiſ illa q̄ alia. S3 nō eēnt ſimplicioriſ ſube.h̄rent.n. in ſe mā3 ⁊ formā: ⁊ ea q̄ ſunt de rōe corpoꝝ.nullo mō talia debēt poni ꝑncipia corpoꝝ:cū nullo° corpa reſoluanᷣ in ea i eo ꝙ corpa:ſ3 ſolū i eo ꝙ q̄ta. ❡ Scda via ad iueſtigandū h̄ idē ſumiᷣ rōne ipſa-

2ᵃ via t.c.37. rū ꝑtiū. Nā ſm ph3.7.metaph. Quedā ſunt ꝑtes formales ⁊ ꝑtinētes ad ſpēm:quedā vō mãles ⁊ q̄titatiue.ꝑtes aūt formales ⁊ ꝑtinētes ad ſpē3 ſunt ꝑoreſ ſuo toto.Jō cū diffiniᷣ totū tales ꝑtes igrediunᷣ diffōnem cū littere igrediānᷣ diffōnē ſyllabe.carnes āt ⁊ oſſa diffōnē hoīs.ꝑtes vō mãles ⁊ q̄titatiue non igrediuntur diffōnē totius. Cupͥū.n.q̄ eſt pars mãlis circuli nō ē ꝑs ꝯſtitutiua diffōnis eius.ſemicirculus ēt quia vr̄ eſſe ꝑs quãtitatiua circuli nō igreditur diffōnē circuli: ſed magis eꝯ circulus vr̄ ingredi diffōnem ſemicirculi. diffiniᷣ.n.ſemicirculus:ꝙ eſt ꝑs circuli ſecata diametro. Cū ḡ poſteriora ſm q̄ huius nullo mō h̄eant rōnē ꝑncipij reſpectu ꝑoru3 ꝑs q̄titatiua corporis:nec ſimplr̄: nec aliquo mō h̄3 rōnem ꝑncipij.vtꝝ aūt h̄eat rōnē ꝑncipij reſpectu hm̄oi corpis in alia declatione patebit. Ad p̄ns aūt vt ſpectat ad hāc via3 ſcdo tactā intm̄ de3 ſit ꝙ ſi eēt dare idiuiſibilia corpora ꝙ talia eſſent ꝑtes corpoꝝ ſolū q̄titatiue cū nō reſoluerenᷣ corpa i ea:niſi in eo ꝙ q̄ta:ꝑncipia corpoꝝ eē nō poſſent:imo quia corpus:vt h̄ de corpe loqmur: vr̄ magis ſigre ſubam ipſa3:corpus vō idiuiſibile:vt h̄ de idiuiſibili loqmur: noiat corpus q̄tū:q2 corpus:q̄tū ē poſteriꝰ corpe ſimplr̄: ⁊ ñ ē ꝑncipiū corpis:ſ3 magis eꝯ magiſ vr̄ eē ꝑpe dcm̄ corpa eē ꝑncipia corpoꝝ idiuiſibiliu3 q̄ eꝯ. ❡ 3ᵃ 3ᵃ via via ſumiᷣ ex ꝑte ipſoꝝ ꝑncipioꝝ. na3 iter ꝑncipia aliq̄ mō ⁊ ꝑcipia ſimplr̄ vr̄ eē dria.ſic iter ꝑncipia ꝓxia ⁊ ꝑncipia remota:vt carneſ ⁊ oſſa ſunt ꝑncipia aliq̄ mō: mā ꝑma vr̄ eſſe ꝑncipium ſimplr̄. vn̄ ⁊ ꝑdicte rōnes ꝑ q̄s nitebamur oñdere idiuiſibilia corpa eē corporum ꝑncipia aliq̄ mō ſolū ſup h̄ ſe videbanᷣ fundare:q2 corpora aliq̄ mō reſoluunᷣ i corpa idiuiſibilia: l3 nō vltiata reſolōne reſoluāᷣ i illa.arguebaᷣ ḡ eē ꝑncipia ꝓxia ñ remota. Cū ḡ i ꝑncipijs ꝓximis:vt h̄ de ꝑncipijs loquimur:eēntialr̄ ōbeat reſeruari rō ꝑncipioꝝ remotoꝝ.ſi ꝑncipia remota ſūt i vno gn̄e.ꝓxia nō debēt eē ſ3 aliō genus. Cū ḡ mā ⁊ forma ſint i gn̄e ſube:corpa idiuiſibilia:q2 ſūt talia ꝑncipia ſm q̄titatē hm̄oi ꝑncipia eſſe nō poterūt.nā ⁊ ſi i accn̄tibus tolerari ꝑt h̄ ꝙ ꝑncipia ꝓxia ſūt i vno gn̄e.remota vō i alia.i ſubſtātijs āt nō ē veꝝ.cū.n.accn̄s ſit poſterius ſuba cognitiōe diffōne ⁊ tpe.vt dr̄ 7°.metaph.ꝑ ſe loquēdo ꝑncipiū ſube eē non T.cō. 4. poterit:q2 ḡ corpus idiuiſibile ſ3 ꝙ hꝰnoiat aliqd vt ē q̄tū ꝑncipiū corpis ꝑ ſe loquēdo eſſe nō poterit.

Ad ꝑ Opposita āt his nō ē difficile ſoluere. oia.n. deficiūt ꝑ fallaciā accn̄tis. Nā cu3 dr̄ ꝑn̄t eē ꝑncipia aliq̄ mō corpoꝝ q̄ nō ſūt ꝑncipia eorū ſimplr̄.ſic ꝑn̄t eē aliq̄ mō ꝑncipia domus:q̄ nō ſunt ꝑncipia eius ſimpͥ.ſi ꝑꝑ h̄ volumus ꝯcedere corpa idiuiſibilia eē hm̄oi peccamus ꝑ fallaciā ꝯn̄tis: ⁊ q2 ꝯn̄s accit ⁊ ē ꝑs accn̄tis.vt dr̄ i libro elēch. Decipimur ꝑ il- Ad 2m lā fallaciā. Cū vō vlterius addiᷣ corpa idiſibilia eē aliq̄ mō ꝑncipia corpoꝝ:q2 i ea aliq̄ mō corpa reſoluūᷣ l3 ad ea nō ſtet vltia reſolō.p3:ꝙ ꝯſideraᷣ ibi q̄ ē per accn̄s.corpa.n.i eo ꝙ corpa.nullo mō reſoluunᷣ i cōpa Ad 3m idiuiſibilia:ſ3 i eo ꝙ q̄ta. ❡ Q āt tertio addebaᷣ corpora idiuiſibilia ſimpliciora eē corpibus alijs: ⁊ ita eē eoꝝ ꝑncipia.p3 ēt id ꝯſiderari q̄ ē ꝑ accn̄s.nā ſi corpa idiuiſibilia ſunt ſimpliciora alijs corpibus h̄ nō ē i eo ꝙ corpa:l3 forte h̄ eē poſſit i eo ꝙ q̄ta.ḡ ſm rei ṽitatē corpa idiuiſibilia ceteris pibus ſ3 ꝙ hm̄oi nō ſūt aliq̄ mō ꝑncipia corpoꝝ.vtꝝ āt poſſint eē aliq̄ mō ꝑncipia ſm pōnē democriti i ſequenti q̄ōne tangeᷣ.

❡ Moueᷣ hec q̄ō. Textu cōmē.8. Qō. vij.

Tertio declandū reſtat dato corpa idiuiſibilia nō poſſe eē ꝑncipia cōpoꝝ ꝑ ſe loquendo nec ſimplr̄ nec aliq̄ mō. ꝑ vtꝝ poſſint eē ꝑncipia huiꝰcorpis. vr̄ aūt ꝙ ſic.dicit.n.i ꝑtes q̄titatiuas vr̄ eē de rōe corpis indiuidui:l3 nō ſit de rōe corpis ſimplr̄. Corpa ḡ idiuiſibilia poterūt eē ꝑncipia huiꝰcorpis ſinglaris:l3 nō ſint ꝑncipia corpis ſimplr̄. ❡ Ampliꝰſ3 ph3. Cū dico celū dico 2m formā : cū dico h̄ celū dico mā3.vr̄ ḡ ꝙ ſigtio ſe teneat p.c.8. ex ꝑte mãe: ⁊ q2 idiuiduū dic̄ qd ſigtū ꝑtes q̄titatiue q̄ ſe tenēt ex ꝑte mãe erūt ō rōe eiꝰ: ⁊ ꝑ ꝯn̄ſ eiꝰꝑncipia. ❡ Ad h̄ idē vr̄ facere:q2 ꝑticlaria q̄tū ē de ſe ſunt ifini 3m ta:vel eis ſ3 ꝙ hm̄oi nō vr̄ ifinitas repugre.eoꝝ ḡ ꝑncipia magis debēt poni ifinita q̄ finita.nihil ē aūt i idiuiduis ꝙ ad ifinitatē ṽgat ꝑter ꝑtes q̄titatiuas.talia ḡ potiſſime debent poni indiuiduorum ꝑncipia.

Notandū

Notandū aūt hāc qōnē ꝓ tanto itroductā eē: ꝙ ſm phm. 7. metaph. nō eſt icōue- T.cō. 34. 235. niens: qȯ eſt mãle vni eſſe formale alteri: ꝛ eꝰ. Cuprū .n. eſt ps mãlis circuli: nec eſt de rōne eius: eſt tñ ps for malis circuli cupri. vñ ꝛ ſi diffiniret circulus cupreus cuprū igrederet diffōnē huius circuli: lꝫ nō ingrederet diffōnē circuli ſimpl'r. Licet ḡ ptes q̄ꝫtitatiue nō ſint de rōne corpis ſimpl'r: ꝛ ſint ptes mãles eius: merito tñ dubitat vtrū ptineat ad rōnem corpis huius. vñr .n. talia: vt dubitando tãgebat: reſpicere mãm vt eſt ſigta: q̄ vr̄ eſſe de rōne corpis ſimpl'r ſingularis. naꝫ lꝫ pticularū nō ſit ſcia: neq3 diffō: tñ ſi diffinirent i idiuidua: mã ſignata igrederet diffōnē eius. Hāc āt difficultatē forte aliq vitare vellēt. diſtinguendo iter ſigtionē mãe ꝛ ſigtionem quãtitatis: ꝛ inter mãe ptes ꝛ ptes q̄ꝫtitatis. Rꝰ ꝙ lꝫ mã hēat ptes p quãtitatē: ꝛ ſit ſigta p eaꝫ: alie tñ ſunt ptes mãe ꝛ alie quãtitatis: ꝛ alia ſigtio mãe ꝛ alia quãtitatiſ. ſicut q diuideret ſupficiē albã nō ſolū diuideret ſupficiē: ſꝫ ꝛ albedinē: ꝛ alie eēnt ptes albedinis ꝛ ſupficiei nō obſtãte ꝙ albedo nō hꝫ ptes niſi per ſupficiē. Diceret ḡ aliqs ſignē mãe ꝛ ptialitatē q̄ ſūt de rōne idiuidui nō eēt talia vt ſunt q̄ꝫtitatis: ſꝫ vt ſūt mãe ꝓpter qȯ corpus indiuiſibile: q2 vt eſt huius vr̄ ptinere ad genus q̄ꝫti: tale corpus p ſe loquendo nō ſoluꝫ nō eſt pncipiū corpis ſimpl'r: ſꝫ ēt nec corporis huius: ſꝫ h̄ dcm̄: cū h̄ ꝙ magnã difficultatē aſſumit: q2 dubium eſt quaꝫ aſſignationē ꝛ quã ptialitatē icludit idiuiduū: difficultatē tñ q̄ſiti nō euacuat. diuiſibilitas .n. ꝛ indiuiſibilitas vt h̄ de eis loqmur ꝓ tãto ptinet ad genus q̄ꝫti: q2 nō niſi p quãtitatē eſſe poſſent. ſi ḡ ptialitatē ꝛ idiuiſibilitatē velles accipere nō vt reſpiciūt quãtitatē ſꝫ ſe: ſed vt reſpiciūt mãm hñtem talia p quãtitatem. ſic corpus idiuiſibile poſſet ſumi nō vt dicit quãtitatē: ſꝫ vt nomiat nãm aliquã cui cōpetat talis adiacentia mediãte quãtitate. ¶ Aduertēdū ꝙ ſi qȯlibꝫ ſingulare corpus poſſit diuidi in ptes quãtitatiuas: tales tñ ptes nō ſunt de rōne corpis ſingularis. vt ē qȯdã totū: ſꝫ magis ipꝫ totū eſt de rōne taliū ptiuꝫ: mã .n. eſt de rōne rei vt ſtat ſub forma: nec in h̄ differt ſingulare ab vl'i: ſed dr̄ia eorū in h̄ conſiſtit: q2 cum ad eſſe rei ſimpl'r faciat forma ſimpliciter. Ad eē rei ſingularis faciat forma ſigta: mã ſimpl'r erit de rōne corporis gñalis ſimpl'r. mã v̇o ſigta erit de rōne huins corpis gñalis: nunquã ḡ ab h̄ ſoluit mã: qn ſit de rōne rei vt ſtat ſub forma: ꝛ q2 vt ſtat ſub forma hꝫ quãdã vnitateꝫ: mã eſt de rōne rei non vt
T.cō. 19. eſt diuiſa p ptes: ſed vt ē vna. Jō phs. 5. metaph. capl'o de q̄litate ait: ꝙ ſuba cuiuſlibet eſt in ſemel. v̇bi gr̄a. vt ipſe ait ſex non eſt bis tres: ſed ſemel ſex: quãtūcūq3 ḡ corpus aliqȯ ſingulare poſſet diuidi in ptes quãtitatiuas: vel ēt in corpora indiuiſibilia: q2 mã vt eſt diuiſa p partes non eſt de rōne eius hmōi corpora indiuiſibilia ꝓpe nō eſſent pncipia corporiſ ſingularis: imo q2 taleſ ptes nō ſunt niſi potētia in toto: ꝛ ſi diffiniret totū nō igrederent diffōnē eius: ſed magis econuerſo: nō ḡ ſunt ꝓpe pncipia totius: ſed magis ecōuerſo. ḡ ſecundū veritatē nō eſt ponēdū talia eſſe pncipia: dato ꝙ corpora reſolui poſſent vſq3 ad corpora indiuiſibilia. tñ q2 Democritus loq̄bat de gñatione reꝝ ſm congregationeꝫ: ꝛ loq̄bat de generatione nãliū ad modū artificialiū q2 in artificialibus partes ſunt magis in actu quã in potētia: lꝫ in nãlibus ſit ecōuerſo. ſi eſſet reſoluere generabilia vſq3 ad idiuiſibilia corpora: ꝛ eſſet vera pō democriti: gñabilia corpora ꝯgregari per ſolã congregationeꝫ illoꝝ corpoꝝ. q2 illa corpora in ſuis totis ꝛ in corporibus quoꝝ ponerētur partes eſſent magis in actu q̄ꝫ in potētia: niſi eſſet iconueniēs ea eſſe aliquo modo principia: licet ſimpl'r principia eſſe non poſſent.

Oppoſita aūt his nō ē difficile ſoluere. Nã ꝛ ſi qȯlꝫ corpus idiuiduū eſt reſolubile i ptes quãtitatiuas: nec eēt idiuiduuꝫ ſi tales ptes hr̄e nō poſſet. tñ q2 dicte ptes nō ſunt actu in toto: ſꝫ in pō. vt dcm̄ eſt. ſi diffiniret totū nō igrederent diffōnem eius: ſꝫ magis ecōuerſo. nō debēt dici ꝓpe pncipia totiꝰ ſꝫ magis ecōuerſo. Ad p̄. ¶ Q2 v̇o addebat tales ptes eē mãles: ꝛ mãꝫ eē de rōe idiuidui. pꝫ mãꝫ nō eē de rōe idiuidui vt eſt diuiſa per parteſ: cū ſuba cuiuſlꝫ ſit in ſemel. Ad 2m 5. me. 19 ¶ Q2 aūt addebat 3o de iſinitate dici dꝫ ꝙ ꝛ ſi iſinitoꝝ idiuiduoꝝ aliq̄ mō querēda ſunt iſinita pncipia pp iſinitas ſignes. vnius tñ eiuſdē ſingularis ꝛ idiuidui nō ſunt querēda pncipia iſinita: ſꝫ finita q̄rere aūt q̄dãmō iſinita pncipia vnius idiuidui ſingularis ſi reſoluere mus ipm in corpa idiuiſibilia q̄ diceremus eiꝰ eē pnª. Ad 3m

Eſſe autem ſil' poteſtate ꝛc̄. Hic declarãda ſunt quattuor. Primo .n. declarandū eſt vtrū linea ſit ex tactibus: ſiue ex pūctiſ. T.cō. 9 Scd̄o dato lineã non eſſe compoſitã ex punctis. declarabit vtrum poſſit cōcedi punctū eſſe vbiq3 in linea. Tertio ſi punctus nō eſt vbiq3 in linea vt nō ſit diuiſibilis linea niſi vbi eſt punctus. dubitabat vtrum ſit poſ'e lineã diuidi poſſe in iſinitū vt nō videat ꝯcedēdū ipſaꝫ eſſe vbiq3 diuiſibilē. Quarto ꝛ vltimo dato ipſaꝫ eſſe diuiſibilē i iſinitū manifeſtabit vtꝝ tale poſ'e poſſit poni ieſſe: vel oporteat nos negare illȯ pncipiū: ꝙ poſ'i poſito ieſſe nullū icōueniēs ſeq̄t: ꝛ ꝙ dicet de punctis reſpectu linee itelligēdū erit de lineis reſpectu ſupficierū: ꝛ de ſuperficiebus reſpectu corporum. his aūt viſis ꝛ declaratis apparebit qūo ſoluuntur rōnes democriti: ꝛ qūo ſol'o phi ſoluit rōnes eius.

¶ Mouet hec qȯ. Textu cōmē. 9. Q.ō. viij.

Circa pmū ſic ꝓcedit. vr̄ lineã eē cōpoſitam ex punctis. Nã ſm phm pmo poſter. de p ſe eſt ꝙ ſuba triãguli eſt ex lineis. ſuba linee eſt ex punctis: ſꝫ ex hiſ cōponit res ex q̄bus eſt ſuba ſua. linea ḡ erit compoſita ex pūctis cū ex eis ſit ſuba eius. p̄ ¶ Amplius ſicut ſuba pma facie diuidit in ſubam corporeã ꝛ icorporeã. 2m Jta q̄ꝫtitas pma facie diuidit in ꝯtinuuꝫ, ꝛ diſcretum: ꝛ ſicut ſube corporee damus pncipia ſua in mãm ꝛ formã: ꝛ icorporee ſua pncipia vt forte pōam ꝛ actū. ſic q̄ꝫtitati diſcrete damꝰ pncipia ſua vt vnitas ꝛ ꝯtiᵉ ſua vt pūcta. Cuꝫ ḡ ſicut vnūqȯq3 reſoluit in ſua pncipia ſic cōponatur ex eis: vel opꝫ nos negare puncta eē pncipia q̄ꝫtitatis ꝯtiᵉ: qȯ eſt abſurdū dicere: vel oꝫ dicere ꝙ ſicut ſba corporea cōponit ex mã ꝛ forma: incorporea v̇o ex potētia ꝛ actu. diſcreta aūt quantitas ex vnitatibus: pp h̄ ꝙ dicta ſunt dictoꝝ pncipia: ſic q̄ꝫtitatē ꝯtinuã cōponi ex punctis: cuꝫ talia habeãt rōnē pncipij reſpectu eius. ¶ Amplius h̄ ſenſibil'r mōſtrãtur. nã ſi ponat ſpericuꝫ 3m ſup planū tãget euꝫ in puncto. T.c.13. Eſt .n. de rōne recti ſꝫ ꝙ rectū. vt vr̄ dicere phs in ꝓlogo de ania: tãgere ſperaꝫ in puncto: ſꝫ ſpera illa p ſuū motū cauſabit lineã. erit ḡ illa linea ex pūctis: cū ex fluxu pūcti ꝛ ex tactu puncti ſit ꝯſtituta. hinc autem forte mathematicoꝝ poſitio ſū pſit originē ꝙ fluxus pūcti cauſat lineã: linea flueſ ſupficiē. fluēs ſupficies corpus facit.

Notandum ḡ nunq̄ꝫ idiuiſibile: qȯ ḡ ē diuiſibile p oēꝫ modū ſp didit i ptes diſibiles p oēꝫ modū: ꝛ qȯ ē idiuiſibile p oēm moᵐ nullo mō diſibile cōponit. ſicut ḡ aliqd eſt diuiſibile ſic i diſibilia diuidit: ꝛ ſic̄ eſt idiuiſibile ſic diuiſibile non ꝯſtituit. pūcta ḡ q2 vndiq3 ꝛ p oēꝫ modū ſunt idiuiſibi-

lia nullo mõ ꝯſtituũt magnitudinem.corpa vo qꝛ ſunt diuiſibilia per oẽm modum nõ reſoluunt̃ niſi in ptes oĩno diuiſibiles:loquendo de reſolõne q̃titatiua.Jdeo corpora q̃titatiue ſolũ in corpora diuidunt̃:ꝛ dico quã titatiue ad excludẽdũ diuiſionẽ eſſentialẽ per quam re ſoluunt̃ in mãꝫ ꝛ formã:de qua ꝯſtituere ſermonẽ p̃ſe ſens ꝓpoſituꝫ nõ admittit. ſupficies vo ꝛ linea: qꝛ ſunt aliquo mõ diuiſibilia: aliquo mõ idiuiſibilia: vt ſunt di uiſibilia poſſunt eſſe partes diuiſibilis ꝛ diuiſibile cõ ſtituere.vt aũt ſunt idiuiſibilia diſibile nõ ꝯponunt.Jõ ſi linea linee addat̃ ſꝫ longitudinẽ efficit aliqd maiuſ: qꝛ ex ea pte linea diuiſionẽ hꝫ:ſꝫ ſi fiat talis additio ſꝫ latitudinẽ vel ſm ꝓfunditatẽ nullã maioꝛitatem faciet: ſic ẽt ſuperficies per additionẽ ſuperficiei in longuꝫ ꝛ latũ creſcit:ſꝫ ſi ſm ꝓfundũ oẽs ſuperficies componan tur nullã faciũt magnitudinẽ:ratio aũt q̃re idiuiſibile ſm ꝙ huius nihil auget duplr̃ ſumi põt.ꝑmo ex parte cõpõnis.ſcdo ex parte diuiſionis. ¶ Prima via ſic pꝫ. Nã ꝙ aliqd additum alicui faciat augmẽtũ: ꝛ reddat magnitudinẽ maiorem:ideo ꝯr̃ qꝛ huius additũ ab eo cui addit̃ nõ attingitur totum.ideo.n.lapis ſupra lapi dẽ poſitus reddit magnitudinẽ maiorẽ: ꝛ per ꝯtinuaꝫ appõnẽ lapidũ completur edificium:qꝛ vnus lapis nõ attingit aliũ ſm ſe totũ:ſꝫ ſolũ ſꝫ ſupficiẽ eius.ſi.n. vnꝰ lapis ſupra aliũ poſitus igrederet̃ ipm ꝛ attingeret̃ ab eo ſꝫ ſe totũ: ita ꝙ de lapide appoſito nihil ſupeſſet ex̃ lapidẽ cui apponit̃:talis appoſitio nõ faceret maioꝛem magnitudinẽ.oꝫ aũt ſi appoſitũ augere dꝫ ꝙ nõ attin gat̃ ſm ſe totũ: ꝛ qꝛ idiuiſibile ſm ꝙ huius caret pte ꝛ pte ꝛ cũ attingit̃:ideo additio idiuiſibilis in eo ꝙ huiꝰ nihil auget.Cũ g̃ puncta.vt dcm̃ eſt vndiq̃ ſint indiui ſibilia nullã magnitudinẽ efficere poterunt.Linea g̃ q̃ eſt magnitudo quedã ex punctis ꝯſtare nõ põt ſic nec linee cũ nõ augmentẽt in latũ nõ reddent ſuperficiem: nec ſuperficies coꝛpus cũ augeãt in ꝓfundũ. Hanc aũt viã inuit phs.6o phyſico. ¶ Scdã via ad iueſtigandũ h̃ idẽ ſumit̃ ex pte diuiſionis.nam ex diuiſione indiui dui fiunt plura idiuidua i actu q̃ eo manẽte ꝯtinuo vt in vna et eadẽ linea ꝯtinua nõ pñt eſſe niſi duo pũcta i actu ſi aũt dicta linea diuidat̃ in partes:qꝛ cuilibet pti eſt aſſignare puncta terminantia ipſam: ſunt ibi plura pũcta in actu quã prius: ꝛ qꝛ ab eo qd̃ eſt in actu aliqd dicit̃ eſſe ſimplr̃:i linea itercíſa ſimplr̃ ſunt plura pun cta q̃ in cõtinua .ſi g̃ puncta aliqd augerent niſi eſſent plura puncta ſimpliciter:ſm ꝙ huius eſſet maioꝛ ma gnitudo ſimplr̃.oẽs ergo partes linee ſimul ſumpte eſ ſent maioꝛ magnitudo quã in linea tota:qd̃ eſt ꝯ cõem animi ꝯceptionẽ.eſt.n.cõmunis animi ꝯceptio totũ eq̃ ri oĩbus partibus ſil̃ ſumptis: ꝛ ecõuerſo:ꝛ qd̃ ẽ dcm̃ de linea reſpcũ punctoꝛum itelligit̃ de lineis reſpectu ſuperficiei ꝛ de ſuperficiebus reſpectu coꝛpoꝛis.plures .n.ſunt linee actu: ꝛ p ꝯñs plures ſimplr̃ in ſuperficie diuiſa q̃ in ꝯtinua: ꝛ plures ſuperficies in coꝛpoꝛe diui ſo q̃ in ꝯtinuo.hec aũt via habita fuit in lectiõe pteri ta cũ dicebat̃ puncta nõ facere aliqd maius in magni tudine in qua ſunt:qꝛ ſi diuidat̃ aliqd ꝯtinuũ in duo fru ſta vel in plura:fruſta illa ſil̃ ſumpta nõ ſunt minus ne q̃ maius toto ꝯpoꝛi ꝯtinuo:cuꝫ tñ in illis pticularibus ſint plura idiuiſibilia in actu q̃ in ipſo ꝯtinuo.Jõ meri to ibi ꝯcludit̃ ꝙ ſi oẽs puncti ſil̃ cõponant̃ nullã faciũt magnitudinẽ: ꝛ qd̃ dr̃ de punctis itelligẽdum eſt de oĩ bus idiuiſibilibus ſm ꝙ huius.

Oppoſitoꝛum aũt his:ſꝫ due ꝑme rõnes de facili ſolui poſſint.3a tñ rõ plus difficl̃tatis ꝯtinet q̃ tota ꝓpoſita qd̃.Jdeo ſolu tionẽ eius diffuſius ptractabimus.Cũ g̃ arguit̃ ꝓ ſbaꝫ linee eſſe ex pũctis: ꝛ ſubam trianguli ex lineis:poſſet ad hoc eſſe vna cõis ſolõ phi. in lib.ꝓoꝛ:qꝛ exẽpla po nimus nõ vt ita ſit:ſed vt ſentiat q diſcit: ꝛ qꝛ phs. exẽ pli grã.dicit lineã eſſe ex punctis.iõ quãtũ ex vi aucto ritatis phi rõ parum cogit. ¶ Poſſumus tñ alr̃ rñde re dicendo ꝙ ſuba accĩ.ꝓ ſuba.i.diffõne.vult.n.phs ibi exemplificare de ꝑ mõ dicẽdi per ſe:ſꝫ quẽ modũ ptes diffinitionis cõpetũt per ſe diffinitio: ꝛ qꝛ linee igrediũ tur eẽntialẽ diffõnẽ trianguli.Cũ triangulus ſit figura plana tribus rectis lineis ꝯtenta ꝛ puncta ingrediun tur ſubalẽ ꝛ q̃dditatiuã diffinitionẽ linee.Cuꝫ linea ſit longitudo ſine latitudine:cuius extremitates ſunt duo puncta.Conſtat g̃ ſuba ſuperficiei triangularis ex line is: ꝛ linee ex pũctis:non quãtitatiue:vt hic loqui inten dimus:ſꝫ magis.q.eſſentialiter ꝛ quidditatiue:cũ talia ĩgrediant̃ eoꝛum diffõnes. ¶ Ex hoc ãt ſoluit̃ 2m. Nã puncta ſunt ꝑncipia linee nõ ꝙ componãtur ex eis q̃ titatiue:ſꝫ qꝛ complent rõnẽ ꝛ diffinitionẽ linee: ꝛ hoc ſufficit vt ſint eius ꝑncipia. ¶ Tertium autẽ de motu ſpericũ ſupra planum quidã ſoluerunt negando ſpericũ tangere planũ ꝛ punctũ:niſi tactu mathematico. Dice bant.n.ꝙ ſi eẽt.dare vere ſpericũ in nãlibus ꝛ vere pla nũ inter ea non eſſet cõtactus punctalis. Sꝫ h̃ eſt ridi culũ dicere.nam cũ nõ attingat planũ niſi qd̃ eſt planũ ſi coꝛpus ſpericum poneret̃ in ſuperficie plana ꝛ attin geret eaꝫ non in parte punctali:ſed in pte hñte magni tudinẽ.illa pars ſm quã eſſꝫ talis ꝯtactus eſſet ſil̃ ſperi ca ꝛ plana.ſperica.n.eẽt:qꝛ quelibet parſ ſperici eſt ſpi ca:plana aũt eſſet:quia qcqd applicat̃ plano planũ eſt. ſic etiaꝫ ps illa plani eſt plana:ſperica aũt ꝛ curua eẽt: qꝛ nihil applicari poteſt curuo niſi curuũ.Si g̃ nihil cõ mẽſurabile ꝛ vniuocũ eſt in plano ꝛ curuo:cum omia plani ſint plana: ꝛ omnia curui curua.excepto puncto: qui nec eſt planus:nec eſt curuus:cũ nullius ſit magni tudinis: in ſolo puncto poterit eſſe contactus. ¶ Et iõ dixerũt alĳ ꝙ ſi eſſet dare vere ſpericũ ꝛ vere planũ in naturalibus ꝯtactus punctalis eſſet: tñ qꝛ impoſſibile eſt in natura dare talia:ideo per motũ ſperici ſupra pla nuꝫ velle arguere eſt incedere ex ſuppõne impoſſibiliſ: ꝛ ſic conãtur effugere difficultatem tactam. ¶ Sed id non eſt ſufficienter dcm̃.Nam forte lꝫ hꝫ rõnabileꝫ qd̃ nem.vtrum in naturalibus ſit dare vere ſpericũ ꝛ vere planuꝫ:ſuppoſito tamẽ ꝙ talia non eſſet dare:decipiũ tur tamen per fallaciã accidẽtis.oẽs.n.difficultates cir ca iſtam materiã tacte:vel ẽt tangende referẽde ſũt ad ipm cõtinuum ſm ꝙ huius.nõ.n.intẽdimus loqui de diuiſione coꝛpoꝛis ſm ꝙ eſt quid naturalẽ:qꝛ talis di uiſio nõ vadit in infinitũ:ſed de diuiſione coꝛpoꝛis:in eo ꝙ eſt quid continuũ.Cum ergo ꝓpter continua ſint ta lia itroducta:qꝛ nõ repugnat cõtinuo ſm ꝙ huius ve ra planities ꝛ vera ſpericitas.ideo negare talia eſt cõſi derare que ſunt per accidens:ꝓpter hoc dr̃ cõiter line am cõſtare ex punctis eſt vt ſic:eſt vt nõ.ꝯſtat.n. linea ex pũctis in potẽtia:in actu aũt nõ.Jdeo ſi moueretur ſpericũ ſupra planũ cõſtitueret lineã:ſed ex hoc nihil i cõueniens:qꝛ puncta illa eſſent in põ ꝛ actu ꝛ nõ i ac tu.Jſtud aũt lꝫ ſit cõe dcm̃ plenã veritatẽ nõ hꝫ qd̃ du plr̃ põt oſtẽdi. ¶ Prima via talis.pũctũ in potentia ꝛ punctum in actu vt referuntur ad lineam ſic vident̃ dif ferre.ſicut puncꝰ terminatiuus ꝛ cõtinuatiuus. Pũ ctus.n.vt eſt in actu diſtinguit ꝛ diuidit ꝛ terminat li neam.actus.n.eſt qui diſtinguit.vt dicitur.7o metaphy ſi.pũctus vero in potentia eſt cõtinuatiuus ꝛ vnitiuus linee.Dicere ergo lineam cõſtare ex punctis in poten tia eſt dicere eam cõſtare ex punctis cõtinuatiuis: ſꝫ ea ex quibus componit̃ aliqd totuꝫ opꝫ ꝙ ſe tangant. ſi g̃ puncta

Marginalia (left): ꝑma via; T.c.2. 2a via; Ad ꝑ.

Marginalia (right): alia rñſio; Ad 2m; Ad 3m; ꝑ. ſolõ; alia rñſio; ꝯ rões; ꝑ. via; T.cõ. 49.

puncta in potentia ꝛ continuatiua lineã componerẽt.
tunc eſſent plura talia pũcta ſimul ꝛ ſe attigerẽt ꝛ cõ-
T.cõ. 2.t26. tingerent hmõi puncta: qḋ eſt ꝯtra demõſtrationẽ phi.
in ſexto phyſico. Qui loquens de punctis exiſtentibuſ
in eodem continuo. ꝓbat ꝙ nõ eſt dare talia duo pun-
cta ſimul: ſed ſemꝑ inter duo pũcta cadit linea media:
ꝛ q2 in continuo nõ ſunt niſi puncta cõtinua ꝛ in potẽ-
2ª via tia: in talibus nõ poterit componi linea: cum non ſint ſi
mul: nec ſe poſſint cõtingere. ¶ Secũda via ad oſten-
dendum hoc idem ſic accipiť. punctus. n. diciť eſſe ta-
ctus ꝛ continuatio que eſt ratio tangendi ꝛ ꝯtinendi:
non tñ ꝑpter qḋ tangiť ꝛ continuatur. ſemper. n. aliqḋ
eſt qḋ ꝯtinuať ꝛ quo ꝯtinuatur. Cũ ergo pũctus vt eſt
cõtinuatiuus nõ ꝯtiguet pũctũ puncto: ſed vnam par-
tem linee cum alia parte linee. ſi ſufficerent puncta con
tinuatiua ꝛ in potentia lineam componere. ſicut ſuffi-
ciunt ꝓpria componibilia ad componendũ ſuum totũ.
tunc illa puncta nihil continuarent. Cũ ergo linea ſit:
id qḋ cõtinuať: linea non conſtabit niſi ex lineis: cũ ta-
lia ſint que cõtinuanť: puncta aũt in potentia ꝛ conti-
nuatiua non regrenť tanq̃ componentia lineã: ſ3 taq̃
cõtinuantia eaꝝ. vnde in preterita locutione habuimuſ
ꝙ tactus. i. pũctus. ſemper eſt vnus duoꝝ quoꝛũdã ſe
tangentium: q2 id qḋ tangitur eſt aliud preter tactum
diuiſionẽ ꝛ punctũ: que verba ꝛ ſi in perſona Democri
ti dicebanť: vera tñ ſunt. ſemꝑ. n. punctus qui põt dici
tactus ꝛ diuiſio eſt aliud ꝛ differens a partibus linee:
que tãguntur ꝛ continuãtur per ipſum. ¶ Notãdũ ꝙ
ꝙ concedendo vere ſpericum ꝛ vere planũ ꝛ concedẽ
do tactum eoꝝ in puncto ꝛ ꝯcedendo ex motu ſperici
ſupꝛa planũ cõſtitui lineam: non tñ debemus ꝯcedere
lineã cõſtare ex punctis: ſed ſemꝑ linea ꝯſtat ex lineis:
qḋ ſic oñdiť. ſpera. n. conſiderari põt dupľr vel vt quie
ſcit in plano: vel moueť. vt quieſcit ſemꝑ tãgit planum
in puncto: ſed q2 quieſcendo nõ ꝯſtituit lineã: nõ habe-
dub^m tur ex hoc nec apparenter nec exiſtenter lineã cõſtitui
ex punctis. Sed cum moueť in inſtãti tãgit in puncto.
Jn tempoꝛe vero tãgit in linea. Et quia motus nõ mẽ-
ſurať inſtãti: ſed tempoꝛe: cum mouendo faciat lineã:
ſpera mota non cãbit lineã vt attingit planum in pun-
cto: ſed vt attingit ipſum in linea: cõponeť ergo illa li-
nea ex lineis: nõ ex pũctis. ¶ Sed q2 intellectus hu-
manus non quieſcit. dicet aliqˢ ꝙ ſi moueretur ſpera
vertendo ſe haberet veritatẽ qḋ dicitur. videl3 ꝙ in tẽ-
poꝛe tãgeret in linea. in inſtãti vero in puncto: ſed pona
tur ꝙ ſpera ſuper vno ꝛ eodem puncto manens nõ v-
tendo ſe: moueať ſupꝛa planum: conſtat ꝙ ſemper atti-
get planum in puncto: ꝛ nullum eſt dubium qḋ ex tali
motu conſtituet lineam. erit ergo illa linea compoſita
R° ex punctis. ¶ Ad qḋ dici poteſt: ꝙ l3 idiuiſibile nõ ſit
quid diuiſibile: fluxus tñ indiuiſibilis quid diuiſibile eſ
ſe põt. Jnſtãs enim quid idiuiſibile eſt: ꝛ ſuo fluxu cãt
tempus: qḋ conſtat eſſe quid diuiſibile. ſicut ergo de tẽ
poꝛe nõ eſt niſi inſtãs. nec eſt ſigre aliud q̃ inſtãs: ꝛ
eſt vnum inſtãs in toto tempoꝛe: nec tamen tempus ex
inſtãtibus: nec eſt dare duo inſtãtia in tempoꝛe conti-
nua vel contigua: vel conſequenter ſe habentia: ꝛ ſem-
per inter duo talia cadit tempus medium. ſic ſi ſpera
ſuper vno ꝛ eodẽ puncto exiſtens non vertendo ſe mo
uereť ſupꝛa planum ſemper tãgeret planũ in puncto:
linea tamen non componeretur ex punctiſ: ſed cãretur
ex fluxu puncti: ꝛ eſſet vnus ꝛ idem pũctus ex cuius
fluxu cauſaretur. ſicut eſt vnum ꝛ idem inſtans ex cui-
us fluxu cauſatur tẽpus: ꝓpter quod in illa linea nõ
eſſent duo puncta: nec continua: nec contigua: nec con-
ſequenter ſe habentia: ſed ſemper in duo puncta cade-
ret linea media. Jn illo ergo motu eſſet cõſiderare pũ-
ctum ꝛ fluxum eius. ſ3 punctum attenderetur muta-
tum eſſe. ſm fluxum attenderet moueri: ꝛ mutatũ eſſe
menſuraretur inſtãti: moueri vero tempoꝛe. Linea er-
go illa non eſſet conſtituta ex mutatis eſſe: ſed ex mo-
ueri. Jdeo nõ eſſet compoſita ex idiuiſibilibus: ſed ex
diuiſibilibuſ vt moueri quid diuiſibile nominat. Quod
ãt ab hac vera imaginationẽ deficimus: ideo cõtingit
ꝙ imaginamur ꝙ ſpera ſic mota ſemꝑ attingat in pun
cto: ꝛ q2 attingendo cauſat lineã: non acquieſcimus di
ctis: ſ3 dicimus lineã cauſari ex pũctis ab hac ãt ſophi
ſtica imaginatiõe. vt p3 per phm: ſic poſſumus euade-
re. nam de tempoꝛe nõ eſt niſi inſtãs: nec tamen ꝑpter
hoc tollitur natura tempoꝛis: ꝛ ſimul cũ hoc ꝙ nõ ſit
dare niſi inſtans diſtinguimus tempus ab inſtãti: ꝛ q2
vt dicebatur: mutatũ eſſe menſuratur iſtanti. flui vero
ꝛ moueri tempoꝛe. ſicut ſemper eſt veꝝ dicere ꝙ eſt i-
ſtans: ita ſemper quãdiu ſpera mouetur eſt verum dice
re ꝙ eſt mutatũ eſſe: ꝛ ꝙ attingit in puncto: ſiue in idi-
uiſibili: nec tamẽ ꝑpter hoc tollitur ipſum moueri qḋ ẽ
quid diuiſibile: ꝛ quia ſpera per ſuum moueri facit li-
neã per ſua mutata eſſe facit puncta: quia moueri quid
diuiſibile i motu ſperici ſuper planũ: ſiue vertať ſpera:
ſiue nõ: ſemper ꝯſtituiť linea ex diuiſibilibus: nõ ex in
diuiſibilibus: ex lineis: non ex pũctis: ꝛ hec ſufficiant
vbi ſi aliq̃ ſunt dimiſſa in declãtiõe alia ſupplebunť.
¶ Moueť hec qḋ. Textu cõmẽ. 9. Qõ. ix.

SEcũdo dato lineam non eſſe compo p^m
ſitã ex pũctis reſtat declara-
re vtrum punctus ſit vbiq3 in linea. ꝛ videť
ꝙ ſic. Punctus enim eſt ꝯtinuatiuus linee.
Cum ergo linea ſit vbiq3 ꝯtinua: ꝛ non ſit ſignare ali-
quid diſcontinuum in linea cõtinua: vbiq3 erit in ea da
re punctum. ¶ Amplius tota cauſa. quare negamus 2^m
punctum eſſe vbiq3 in linea eſt: quia timemus concede
re punctum eſſe iuxta punctum. ſi ergo poterimus oſtẽ
dere hoc eſſe concedendum: ꝛ concedendu3 erit vbiq3
punctum eſſe: quod autem cogamur ponere punctũ eẽ
iuxta punctum ſic perſuadetur: cu3 enim diuidiť linea
in duas partes: q2 ſemper linea eſt inter aliqua duo pũ
cta: ꝛ ex omni capite linee eſt dare aliquod punctũ ter
minatiuum: ſi ille due partes linee ſint interciſe: ꝛ con
tiguentur: que pꝛius erant cõtinue: inter eas erit ſigna
re duo puncta: quibus ſe tangunt. tunc quero vtru3 pꝛi-
us quando erant continue erant duo puncta inter eaſ.
vel non. ꝙ ſi dicatur ibi fuiſſe vnum punctum tñ: ꝛ il-
lum fuiſſe diuiſum inter duo puncta. tunc hoc ſtare nõ
poteſt. Nam indiuiſibile ſm ꝙ huius non diuidiť. pũ-
ctus ergo qui per omnem modum eſt quid indiuiſibi-
le. nullo modo poterit diuidi. ergo pꝛiuſ linea exiſtente
continua erant ibi illa puncta ſimul: ꝛ ita erat punctus
iuxta punctum: quod pꝛobare volebamus. ¶ Ampli- 3^m
us qñ aliquid cõmẽſuratur per aliud: ꝛ ſunt in eo plu-
ra talia cõmenſurantia: eſt dare vnũ cõmenſurans iux
ta aliud: vt ſi pannus cõmenſuratur per vlnam: ſi ſunt
in panno plures vlne: eſt dare vnam vlnam pãni iuxta
aliam: ſic quia mobile cum mouetur ſe cõmenſurat ſpa
cio: ſi ſpacium ſit longum ꝛ contineat plures quantita
tes mobilis: erit dare in illo ſpacio vnam quantitatem
equalem mobili iuxta aliam. Cũ ergo ſi ſpera tangens
planum in puncto mota conſtituat lineam: quia ſ3 pũ
ctum ſe cõmenſurabit linee: in linea ſic conſtituta opoꝛ
tebit dare punctum iuxta punctum: ꝛ ita idem qḋ pꝛi-
us. ¶ Amplius omne mobile pꝛius tranſit ſpacium 4^m
equale ſibi: ꝛ poſtea ſpaciu3 maius ſe. Cu3 ergo ex flu-
xu pũcti cõſtituatur linea facta per motum ſperici ſu-
per planũ

per planū in illo fluxu ꝑ̇us trāſibit ſpaciuꝫ equale pū-
cto q̄ꝫ maius pūcto.ḡ in illa linea iuxta punctū in quo i
cipit motus erit dare pūctum.ꝑ̇mo pertranſitum: ⁊ ita
punctū iuxta punctū: qđ ꝓbare volebamus. ꝓbare eni
punctū eſſe iuxta punctū eſt ꝓbare ſimpl'r concedendū
eſſe ꝙ in linea ſit punctus vbiqꝫ.

Notandū ḡ ꝙ cū q̄rit vtrū punctus ſit vbiqꝫ
in linea: ſi ly vbiqꝫ reſpiciat partes
linee: vera eſt: per comparationem enim ad partes li-
nee punctus eſt vbiqꝫ. nulla eſt enim pars linee in qua
nō ſit punctus: ⁊ iuxta q̄lꝫ partē linee: ⁊ ſemper inter
duas partes linee exiſtit pūctus: ſed ſi ly vbiqꝫ non re-
ſpiciat partes linee: ſed puncta ſic pūctus nō eſt vbiqꝫ.
nō eſt.n.pūctus per comparationē ad punctum vbiqꝫ:
cū nō ſit punctus iuxta punctū. ⁊ ita eſt ſermo ph̄i i lit
T.c.9. tera: q ꝯcedit punctū eſſe vbiqꝫ: ⁊ nō eſſe vbiqꝫ: eſſe āt
vbiqꝫ inq̄ꝫtū tota linea pariter ⁊ equal'r eſt vna ⁊ cōti
nua: ⁊ q: quelibet pars linee vbiqꝫ alteri parti ꝯtinuat̄
per cōparationē ad partes linee eſt dare punctū: nō āt
eſt vbiqꝫ pūctus. vt in l'ra dr̄: q: plures pūcti nō ſunt ſil'
vel ꝯſ̄iter: cū nō ſit pūctus iuxta punctū. ¶ Ad hanc
aūt veritatem ꝓbandam. videlꝫ nō eſſe pūctū vbiqꝫ ꝑ
comparationē ad pūctū: ⁊ nō eſſe vnū pūctū iuxta ali
um. triplici via poſſumus oñdere ducendo ad tria icon
uenientia. ꝑ̇mo.n.ſi hoc eſſet linea nō eſſet qđ ꝯtinuū.
ſcđo aliqđ eſſet ſeparabile a ꝓ̇ꝓ̇o ſuſceptiuo. tertio eſſet
ꝑ̇a via linea cōpoſita ex tactibus ſiue ex pūctis. ¶ Primū āt
cōtinuū ſic oñdit̄. Dr̄ia eſt.n.iter ꝯtinuū ⁊ ꝯtiguū: q: ꝯtinua ſūt
cōtiguū quoꝝ vltima idē. ꝯtigua ꝟo quoꝝ vltima ſimul. nunq̄ꝫ
.n. due partes linee ꝯtinuarent̄ niſi copularent̄ ad ali-
quē vnum cōem terminū. ſi ḡ ponerent̄ plura pūcta ſi-
mul in linea. tunc ille ꝑtes linee: iter q̄s eſſent illa plu-
ra puncta: nō copularent̄ ad aliquē vnū terminū cōeꝫ.
ḡ nō eſſent ꝯtinue. q: vbicūqꝫ eſt ꝯtinuatio in linea nō
eſt ibi dare plura pūcta: ſꝫ vnum punctum: ⁊ q: tota li-
nea ponit̄ ꝯtinua. in nulla parte linee ꝯtiᵉ eſt dare plu-
ra puncta ſimul. nō aūt eſt punctus vbiqꝫ ꝑ cōparatio-
2ª via nē ad pūctū. ¶ Scđa via ſic pꝫ. nā ſemꝑ ſuꝑ pūcta po
teſt fieri diuiſio. Jō vna pars linee pōt diuidi ab alia ꝑ-
te: q: iter vnā partē ⁊ aliā eſt pūctus medius ſuꝑ quo
pūcto diuiſiōe facta ſeparat̄ vna pars ab alia. ſi ḡ eēnt
plures pūcti ſimul: ⁊ iter lineā ⁊ punctū eſſet aliqs pū
ctus. ſicut eſt iter lineā ⁊ lineā. tunc facta diuiſione ſuꝑ
illo pūcto medio ſepararet̄ pūctus a linea. ſic ſepat̄ li-
nea a linea: ⁊ ita ſepararet̄ aliqđ a ꝓ̇ꝓ̇o ſuſceptiuo. vi-
det̄.n.linea eſſe ꝓ̇ꝓ̇e ſuſceptiuū qđ pūcti. he aūt due rō-
nes ſic ſe vn̄r h̄re. nā ⁊ ſi quelibꝫ ꝓbat ꝙ non ſit dare
pūctū vbiqꝫ per cōparationē ad punctū: q: non eſt da-
re plura pūcta ſimul: ꝑ̇ma tn̄ rō magis iꝓbat plurali
tatē punctoꝝ ſimul in ipſo ꝯtinuo: q: tūc ipm̄ ꝯtinuum
eſſet diſcōtinuū. ſcđa āt magis iꝓbat hmōi pl'alitatē
3ª via in ꝑ̇nᵒ vel in fine ꝯtinui: q: tūc a linea ꝯtiua poſſet ſepa
rari pūctus: ⁊ eſſet pūctus aliqđ tūc ꝑ ſe exñs abſqꝫ li
nea: qđ eſt ꝓpriū ſuſceptiuū eius. ¶ Tertia via vr̄ eſſe
cōis vtriqꝫ. ſimpl'r.n.negādū eſt in ꝯtinuo plura pun-
cta eſſe ſimul: q: tūc ꝯtinuū eſſet ex pūctis. linea.n. eſt
ex his que ꝯtinuant̄ in ea. ſi plura puncta eēnt ſimul ⁊
ꝯtinuarent̄ in linea: cū hoc ꝙ eſt ipol'e punctū ꝯtinua-
ri pūcto. ſequeret̄ ēt h̄ icōueniēs lineā ꝯſtare ex pūctis.

Oppoſitarū aūt rōnū q̄dā faciles ſunt ad
ſoluēdū: q̄dā ꝟo difficultates.
ꝯtinēt. ¶ Cū ḡ dr̄ pūctū vbiqꝫ eē: q: linea eſt vbiqꝫ cō
tinua bñ arguit̄ ꝙ reſpcū ꝑtiū linee eſt pūctus vbiqꝫ.
Cū q̄libet pars linee cuilibet ꝑti ꝯtinuet̄: nō tn̄ ꝓbatur
pūctū eſſe vbiqꝫ reſpectu puncti: vt ꝙ pūctus ſit iuxta
punctū: q: hoc nō faceret ad linee ꝯtinuationem: ſꝫ ad
diſcontinuationem. Si ergo hoc vellet ꝓbare rō nō ar
gueret ꝓpoſitum: ſed oppoſitum. ¶ Quod vero dice- ad 2ᵐ
bat̄ ſcđo plura puncta eſſe ſimul in linea: qđ oſtendeba T.cō.
tur per lineam itercíſam: dici dꝫ: ꝙ ꝑ̇m ph̄m. 4. phyſi- 106. ⁊
coꝝ. Cū linea diuidit̄ vnus punctus fit duo puncta. Jn 107.
linea ergo ꝯtinua iter duas ꝑtes linee nō eſt niſi vnus
punctus: ſed ſi itercidat̄ ⁊ partes contiguent̄: erunt ibi
duo puncta. Quod ſi dicat̄ impol'e eſſe punctum diui-
di in duo puncta: ꝓpter qđ rñderi pōt punctuꝫ ꝑ ſe non
poſſe diuidi. nec eſt ꝓprie dcm̄ ꝙ punctus diuidatur in
duo puncta: ſꝫ ꝓ tāto veꝝ eſt ꝙ dr̄ ꝙ facta diuiſione
linee in duas partes: q: non eſt dare lineam ſine ꝓprio
cōtinuatiuo: ex ꝯſ̄iti apparent ibi duo puncta per ſe. er
go fit diuiſio partiū linee. ex ꝯſ̄iti aūt ⁊ quaſi per acci-
dens eſt generatio pūctoꝝ: ⁊ q: illa diuiſio fit ſuꝑ vno
puncto. Jdeo dcm̄ eſt: ꝙ vnus pūctus fit duo puncta: ⁊
eſt quodā modo ſimile de gn̄atione punctoꝝ ad diui-
ſionē linee: qđ eſt de gn̄atione coloꝝ ad diuiſionē cor-
poris. Jn medio.n.corpore nō eſt color. ſꝫ in ſuperficie.
Si ergo diuidat̄ corpus: q: eſt ibi gn̄atio ſuꝑficieꝝ ad
generationem ſuperficieꝝ ſequit̄ ibi generatio colorū.
non ergo arguebat rō in linea continua plura pūcta eē
ſimul: ſed volebat ſibi hanc difficultatem diſſolui: quo-
modo ad diuiſionem linee fiebat ibi generatio pluriuꝫ
punctoꝝ: ⁊ quomodo punctus diuidebatur in duo pū-
cta: qđ pꝫ eſſe verum per accidens. Jnquantuꝫ in pun-
cto fit ſeparatio partium linee ad quas ſeq̄tur plurali-
tas ⁊ generatio punctoꝝ. ¶ Quod tertio addebat̄ ꝙ ad 3ᵐ
linee conſtitute ex motu ſperici ſupra planum cōmēſu-
rat ſe punctus. dōm falſum eſſe Et ꝙ dicebat̄ ꝙ ſic ſe
vlna cōmenſurat panno ⁊ mobile ſpacio. ſic punctus il
li linee. dōm ꝙ nō eſt ſimile. mobile enim qđ cōmen-
ſurat ſe ſpacio eſt mobile per ſe: qđ ꝟo per accidēs mo
uetur: nō opꝫ ꝙ ſe ſpatio cōmenſuret. punctus.n.ille nō
mouet̄ per ſe: ſꝫ ſpera per ſe mouet̄. per accñs ꝟo moue
tur ille punctus: ⁊ alia que ſunt in ſpera. motis eniꝫ no
bis mouent̄ omnia que in nobis ſunt. Ex hoc aūt meli
us declarat̄ ꝓpoſitum in ꝑ̇ma queſtione. Nā cū motus 4. ph.
ille q ꝯſtituit̄ in linea illa per ſe reſpiciat ſperā: ⁊ ꝑ ac- 20.
cidens reſpiciat punctuꝫ ꝑ ſe reſpicit diuiſibile: per ac-
cidens qđ idiuiſibile. Si ergo eſt diuiſibilis ille motus
nō eſt iconueniens: ⁊ q: per ipm̄ motū ꝯſtituit̄ linea ⁊
non per mutatum eſſe: linea ꝯſtituit̄ ex diuiſibili: nō ex
indiuiſibili. Sed tn̄ decipimur in imaginatione: quia
cum ſemper ſpericum tangat planum in puncto: cre-
dimus punctū ſe cōmēſurare linee: ſed hoc nō ſeq̄tur.
eſt.n.de tempore ſemꝑ iſtans ⁊ ſolū inſtans: ⁊ tn̄ iſtās
ſe nō cōmenſurat tēpori. Et ſi vlterius diceret̄ ꝙ ſi pū-
ctus eſſet ſeparatus per ſuū fluxuꝫ faceret lineā. ḡ ex i-
diuiſibilibus per ſe loq̄ndo linea cōſtitueret̄: cū fieret
ex puncto moto ꝑ ſe nō in alio. dici dꝫ ꝙ ſi punctus per
ſe exiſteret ꝑ̇m veritatem moueri nō poſſet: q: nullum
ipartibile mouet̄. ſi aūt cōpeteret ei motus hoc eſſet ꝑ̇ꝫ
quādā fantaſticā imaginationē: ⁊ ſicut tali imaginatio
ne moueret̄ motus ⁊ fluxus ille ꝑ̇m imaginationeꝫ qđ
diuiſibile eſſet: linea ḡ illa lꝫ eſſet qđ imaginatū: nō tn̄
ꝯſtitueret̄ ex idiuiſibilibus: ſꝫ ex diuiſibilibus: q: ꝯſti-
tueret̄ ex moueri ⁊ fluxu que qđ diuiſibile dicunt. nā lꝫ
ſcđm veritatē puncto per ſe nō poſſit cōpetere motus
diuiſibilis ꝑ̇m predictā imaginationē ei cōpeteret talis
motus: ⁊ ſicut ei competeret motus diuiſibilis ſic cā-
ret diuiſibile. ḡ lineā imaginatā nō ꝑ̇m veritatē. ¶ Q:
ꝟo addebat̄ 4ᵒ: mobile ꝑ̇us ꝑtrāſit ſpaciū eq̄le ſibi q̄ꝫ ad 4ᵐ
maius ſe: itelligēdū eſt illđ de mobili ꝑ ſe nō de mobili
ꝑ accñs cuiuſmōi eſt pūctus: imo q: de rōne motus eſt
ꝙ nō ſit ibi dare ꝑ̇mū mutatū eſſe: ⁊ etiaꝫ cuꝫ de rōne
motus

motus ſit ꝙ ante omne mutatuȝ eſſe precedat moueri.
ſi ſpericū per ſuū motū ſupra planū ꝯſtitueret lineam
pūcto illi q eēt in ṗncipio motus ſiue in ṗnº linee ꝯſtitu
te p motū nō eſſet aſſignare pūctum imediatum ⁊ ꝯti-
guuȝ: qꝛ ſi hoc fieri poſſet. tunc eſſet in illo motu repire
ṗmo mutatum eſſe: qꝺ dcm̄ eſt eſſe contra rōnem mo-
tus. vlterius illud mutatū eſſe nō p̄cederet aliqꝺ moue
ri. Nā in ṗmo pūcto illius linee: nec erat moueri: nec
mutatū eē. Si ģ p hmōi motū acqrereť pūctuſ imedia
tus illi pūcto acqrereť mutatū eē qꝺ nō p̄cederet mo-
ueri: imo cū motus ſit qꝺdā moueri: ⁊ acqrere mutatū
eē p motū. ſic ipȝ acqrere p moueri ē dicere poſſe acqri
imediatū pūctū ṗmo puncto per motuȝ ſpere: qꝛ illud
mutatū eſſe nō p̄cederet moueri: ⁊ p ꝯn̄s neqȝ motus
acqrereť p motū: qꝛ non p̄cederet motus: qꝺ eſt abſur-
dū. Non ģ in linea illa ſic ꝯſtituta p motū ſpere eſt da-
re pūctū imediatū ṗmo puncto. ⁊ per ꝯn̄s: nec alıȳ pū-
cto. ex quo melius declaꝛať v̇itas ṗme qōnis. videlȝ line
aȝ illā nō eſſe ꝯſtitutā ex pūctis: cū nō ſint in illa linea
plura pūcta ſimul: ⁊ ēt appet veritas ſcꝺi q̄ſiti. videlȝ
nō eſſe vbiqȝ pūctū per cōparationē ad pūctū: cū non
ſit pūctus iuxta pūctū. Ex hoc ēt appet ridiculoſuȝ eē
dcm̄ id qꝺ dr̄ lineā illā ꝯſtare ex pūctis in potētia. naȝ
cū in oi motu oia mutata eē ſint in potētia excepto vlti
mo: ſic nullus motus ꝯſtituiť ex mutatis eē: ſȝ ſemp i-
ter duo mutata eē eſt dare moueri mediū: cū mutata eſ
ſe in potētia reſpiciāt pūcta illius linee in potentia. ſic
moueri reſpicit lineā: ſic illa mutata eſſe q̄ ſunt in potē
tia: ⁊ tn̄ nō ꝯſtituūt motū: ſic illa puncta q̄ʒtūcūqȝ ſu-
mantur. vt ſunt in potentia nō ꝯſtituunt lineam.

¶ Moueť hec qꝺ. Textu cōmē. 9. Qō. x.

2m **TErtio** reſtat declarare vtꝝ corpus ꝯti-
nuū ſit diuiſibile in ifinitū: ⁊ vr̄
ꝙ nō: qꝛ qꝺlȝ infinitū p abſciſionē finiti ab
ipſo finiť ⁊ ꝯſumať. vt vult phs ṗmo phyſi.
T. cō. 38. Cū ģ ꝯtinuū de quo loq itēdimus ſit qd ꝯtinuū p cōti-
nuā abſciſionē ptis finite ab eo finieť ⁊ ꝯſumabiť. nō ģ
al. fini tum ibit illa diuiſio in ifinitū. ¶ P̄. ſi ꝯtinuū eēt diuiſibile i
ifinitū: tūc eēnt in eo ifinite ptes q̄ʒtitatiue: ſȝ ifinite p-
2m tes q̄ʒtitatiue q̄ʒtūcūqȝ minime reddūt totū ifinitū. ꝯti
nuū ģ illud ſic diuiſibile eēt ifinito: non finitum.

Nota dupl'r poſſe intelli corpꝰ ꝯtinuuȝ eſſe diuiſibile in infinitum.
Notandū ģ corpus ꝯtinuū eē diuiſibile in ifi-
nitū pōt itelligi dupl'r: vel in eo ꝙ
corpus nāle vel in eo ꝙ ꝯtinuū. ſi itelligať in eo ꝙ cor-
pus nāle ſic nō vadit diuiſio in ifinitū: imo eſt deuenire
ad aliqd qꝺ ſ̄ȝ ꝙ hmōi nō eſt vlteriꝰ diuiſibile: ⁊ ſi cō-
tingeret ipȝ vlterius diuidi expoliareť a nā ſua. Eſt. n.
dare minimā carnē ⁊ minimā aquā: vt ſupiuſ dicebať.
ſi v̇o loqmur de diſione corporis ꝯtinui: nō in eo ꝙ cor
pus nāle: ſȝ in eo ꝙ ꝯtinuū. ſic eſt diſtinguēdū de pte:
qꝛ ptes ille in q̄s diuidiť totū vel accipiunť ſ̄ȝ eādem
q̄ʒtitatē vel ſ̄ȝ eādē ꝓportionē. ſi accipiunť ṗ mō: ſic di
uiſio ꝯtinui nō vadit in ifinitū. a tāto. n. corpore q̄ʒtū ē
totū vniuerſuȝ totiēs poſſet accipi q̄ʒtitas vnius grani
milıȳ ꝙ ad vltimū ꝯſumereť ⁊ finireť. ⁊ ſ̄ȝ hoc ꝓcedit
ṗ phs. 38. auctoritas allegata phi. videlȝ qꝺlȝ finitū p abſciſioneȝ
ꝯſumari ⁊ finiri. Si aūt loquamur ſcꝺo mō vt accipiā
tur ptes nō ſ̄ȝ eādē q̄ʒtitatē: ſȝ ſ̄ȝ eandē ꝓportionē. ꝯti-
nuū ſ̄ȝ ꝙ hmōi diuiſibile eſt in ifinitū. pōt enim diuidi
ꝯtinuū in duas medietates: ⁊ vna illaꝝ medietatū in
duas medietates: ⁊ ſic in ifinitū: ſic ēt pōt diuidi in tres
tertias vel in q̄ttuor quartas: ⁊ vna illarum tertiarum
in alias tres tertias: vel vna illaꝝ q̄rtaruȝ in quattuor
alias quartas: ⁊ ſic in ifinitum: ⁊ vt ſit ad vnū dicere
q̄litercunqȝ ⁊ quocūqȝ accipiātur ptes ſ̄ȝ eandē ꝓpor
tionē vadit omnino in ifinitū: qꝺ totum ex hoc ꝯiᵗ ꝙ di
uiſibile in ptes idiuiſibiles diuidi non pōt. H ģ eſt fun- Linea vel qꝺlȝ aliud cōtinuum nūq̄ȝ p̄t diuidi niſi i ptes diuiſibiles.
damētū q̄ſiti vt oſ̄damus lineā: vel qꝺlȝ aliud ꝯtinuū
nūq̄ȝ poſſe diuidi niſi in ptes diuiſibiles: qꝛ H oſ̄ſo nō
hȝ dubiū qꝺ dr̄: qꝛ ſi totū diuidiť in ptes diuiſibiles: ⁊
pars diuiſa in ptes diuiſibiles. ſi nūq̄ȝ deuenitur ad idi
uiſibilia: in ifinitū ibit diuiſio. hoc aūt ſic declaꝛať. ſi. n. li
nea dȝ diuidi diuideť ſup aliquo pūcto. Naȝ ſicut pun-
ctus eſt ꝯtinuatiuus linee. ſic eſt id ſuper quo ſit diuiſio
linee. bene dcm̄ eſt: ⁊ in lectione hētur ꝙ pūctus ē cō-
poſitio ⁊ diuiſio. oppoſita. n. nata ſunt fieri circa idē. ſi
cut ģ in pūcto ſit ꝯtinuatio: ſic in eo ⁊ ſup eo ſit diuiſio:
ſȝ ſi linea diuidať ſup puncto: vel hoc erit ſup puncto
qꝺ eā terminat vt ſuper eo qꝺ eſt in capite vel in fine li-
nee: ſup pūcto qꝺ eā ꝯtinuat qꝺ eſt ifra lineā ⁊ in linea:
ſuper puncto aūt qꝺ eſt in capite vel in fine linee nō p̄t
diuidi linea. nā cū extra illū punctū nihil ſit de linea: p
talē diuiſionē nihil abſcindereť de linea: rurſuȝ. qꝛ p di-
uiſionē ſeparať ps a pte: nō pōt fieri diuiſio niſi in pun
cto: qꝺ ꝯtinuat ptē pti: ⁊ qꝛ pūctū in ṗncipio vel in fine
linee nullius eſt ꝯtinuatiuū: ſȝ ſolū eſt termiatiuū: ſup
eo diuiſio fieri nō poterit. fiet ģ in alio puncto: ſȝ iuxta
illū pūctū q eſt in ṗncipio: vel in capite nō eſt alius pū
ctus ꝯtinuus nec ꝯtiguus: qꝛ pūctus nō eſt iuxta pun-
ctū. vt oſ̄ſuȝ eſt: ſȝ ſemp iter duo pūcta cadit linea me-
dia: in quocūqȝ alio pūcto fiat diuiſio: iter pūctū illū in
quo ſit diuiſio ⁊ pūctū qꝺ eſt in ṗncipio vel in fine li-
nee cadit linea media: pp qꝺ a linea nō pōt abſcidi niſi
linea. ⁊ qꝛ linea eſt qd ꝯtinuū ⁊ diuiſibile: a diſibili nō
abſcidiť niſi ps diſibilis: imo qꝺ dcm̄ ē de tota linea: di
ceť ēt de eius pte. nā ⁊ pars illa ſic dideť ꝙ nō diuide
tur in pūcto qꝺ eſt in ṗncipio vel in fine eius: ſȝ in quo
cūqȝ alio pūcto diuidiť: qꝛ nō eſt pūctū ꝯtiguū puncto.
tūc iter illū pūctū in quo fiet diuiſio: ⁊ pūctū qꝺ eſt in
ṗncipio vel in fine cadet linea media. ģ illa linea diuiſa
diuideť in lineas ⁊ pari rōne alia linea in lineas: ⁊ ſic
in ifinitū. Jmmo eo ipſo ꝙ in pūcto exn̄te in ṗncipio ⁊
in fine linee nō pōt fieri diſio: ⁊ ſic in alio pūcto: qꝛ iter
illū pūctū ⁊ pūctū: qꝺ eſt in ṗncipio vel in fine cadit li
nea media: ⁊ in q̄libet linea ſunt ifinita puncta. Jō iſta
pars linee eſt diuiſibilis in ifinitū: ſic ⁊ tota linea: nū-
quā ģ p diuiſionē pōt ꝯſumi linea. tū qꝛ ſemp diuiditur
in lineas ⁊ i ptes diſibiles. tū qꝛ ita eſt ifinitū diuiſibi-
lis pars linee. ſicut tota linea. Et quod dcm̄ eſt de linea
reſpectu puncti: intelligendum eſt de ſuperficie reſpe-
ctu linee: ⁊ de corpore reſpectu ſuperficiei: quodlibȝ er
go continuum eſt diuiſibile in ifinitum.

Oppoſita aūt his nō eſt difficile ſoluere. Nā Ad ṗm
cū dr̄ quodlȝ finitum finiri p abſci
ſionem finiti. vt dictum eſt: itelligendum eſt de abſciſio
ne finiti ſ̄m eandem q̄ʒtitatem ſ̄m quā non vadit diui
ſio in infinitum. nos aūt de tali diuiſione non loqmur.
¶ Quod aūt addebať ſcꝺo ſi cōtinuum eſſet diuiſibi Ad 2m
le in ifinitum eſſent in eo infinite partes: ⁊ ita eſſet in i-
finitum. dꝺm illas partes nō eſſe in actu: ſȝ potētia: nō
ģ arguis ꝯtinuum eſſe ifinitum ſimpl'r: ſed eſſe ifinituȝ
poteſtate ⁊ diuiſione: quod concedimus.

¶ Moueť hec qꝺ. Textu cōmē. 9. Qō. xj.

QUarto reſtat declarare dato ꝙ conti- ṗm
nuū ſit pote diuidi in ifinitū.
vtꝝ tale pote poſſit poni ineſſe: ⁊ videť ꝙ
ſic: qꝛ poſſibili poſito ineſſe nullū ſeqtur im-
poſſibile. vt ꝓbat phs. ṗmo ṗoꝝ. ſi ģ eſt poſſibile ꝯtinu
uȝ in ifinitū diuidi: ⁊ ponať actu diuiſuȝ nō accidit icōue
niēs. ¶ Amplius qua rōne pōt diuidi ſ̄m vnū ſignuȝ 2m
pari rōne pōt diuidi ⁊ ſ̄ȝ qꝺlȝ ſignū: ſȝ ſi ponať diuiſū
actu ſ̄ȝ vnū ſignū nō ſeqtur icōueniens: ergo ⁊ ſi po-
natur ſ̄ȝ

naſ ƀ₃ qõlʒ ſignũ actu diuiſuʒ nõ ſequiſ inconueniens.

3m ¶ Amplius ſi aliq̃ cã eſt q̃re nõ põt poni actu diuiſũ in infinitũ hᷓ eſt ꝙ nõ ꝯtingit infinita pertrãſire: ſʒ infinita eſſe ꝑtrãſita eſt icõueniẽs in tẽpoꝛe finito. In tpe aũt infinito infinita pertrãſire nõ eſt icõueniẽſ: imo eſt neceſſariũ. Nõ.n. poſſet mobile eſſe ita tardũ ꝙ ſi moueref p infinitũ tẽpus qn trãſiret in infinitũ ſpaciũ. Nã quãtũcũq; mobile moueref in hoꝛa vel in die: vel in anno. vt puta ſi per totã diẽ nõ iret niſi per vnũ palmũ: vel ẽt p mille annos nõ iret plus in tẽpoꝛe infinito ſunt infiniti dies ifiniti anni ifinita millia annoꝝ. tranſiret ĝ in infinito tempoꝛe ifinitos palmos: ⁊ ita infinitũ ſpaciũ. p ſe ergo eſt ꝙ per tẽpus infinitũ pertranſeunf infinita: ſed in his que ſunt per ſe opʒ loq de vno vt loquimur de alio. ſicut ĝ eſt infinitũ id qð ponif pertranſitũ ita ſufficit ponere ifinitũ tempus in quo pertrãſeaf. Cõtinuum autẽ nõ ponif infinitũ extenſione ſed diuiſione. Cũ ĝ qðlibet tempus ſit diuiſione infinitũ in quolibet tẽpoꝛe poterit pertranſiri tota diuiſio continui.

Notandũ aũt de hoc apud quoſdã opiniones eſſe. qdã.n. dixerunt ꝙ nõ qðlibet poſ'e dʒ poni ineſſe ſiue in actu. eſt.n. aliqð poſ'e ꝙ ſi poneref ineſſe ſequeref ide impoſ'e: ⁊ hmõi poſ'e vt dicũt eſt iſtud. videlʒ ꝙ ꝯtinuũ eſt diuiſibile in infinitũ. ſi.n. poneref ineſſe ſequeref inde icõueniẽs. ¶ Sed hoc dicere eſt negare id qð eſt quaſi per ſe notũ. ſ. ꝙ poſſibili poſito ineſſe nõ ſequif impoſ'e. illud.n. ſeqtur ad aliqd ꝙ aliquo modo claudif in ipſo. ſi ergo ad poſ'e ſequeretur impoſ'e in ipſo poſſibili clauderef ⁊ contineref impoſſibilitas: qð eſt icõueniens. Iõ intendẽdum eſt al'r.

ꝯ rñſionem

¶ Sciendũ ĝ ꝙ potẽtia ſemper ſumif reſpectu actus. vt vult phs. ſ. metaphy. ſi ĝ de rõne potẽtie eſt ꝙ ſit in oꝛdine ad actũ. ſicut fruſtra eſt illð qð nõ ꝯſequif finẽ: ⁊ id ad qð oꝛdinaf: ita fruſtra eſt potentia que nõ eſt reducibilis ad actũ. Sʒ cũ magna diligentia attẽdenduʒ eſt que potẽtia ad quẽ actũ oꝛdinaf: ꝯi⁹.n. nos negare poſ'e poſſe poni in eſſe: q: decipimur per fallaciã accidẽtis. nõ.n. cõparamus potẽtiã ad actũ ad quẽ oꝛdiaf: ſed ad eũ ad quẽ nõ oꝛdiatur: ⁊ q: accidit potẽtie ⁊ extraneũ eſt ab ipa cõparata ad talẽ actũ. ſi põaf in eẽ reſpectu illius actus: ⁊ ſequaf inde ipoſſibile: nõ mirabitur vir itelligẽs. Ut aũt facit ad ꝓpoſitũ dicamus ꝙ duplex eſt actuſ. in fieri. ⁊ in facto eẽ: poſſibilitati aũt diuidi in infinitũ accidit: ⁊ extraneũ eſt ab ea comparari ad actũ in facto eſſe: p ſe aũt eſt tali potẽtie comparari ad actũ i fieri. Iõ phs 3° phyſi. loqns de infinito ait: ꝙ infinitũ nõ opʒ accipe. ſicut aliqd exiſtens in actu ⁊ in facto eſſe vt hoiem: aut hõ: ſʒ eſſe infiniti eſt. ſicut dies ⁊ agon: quibus eſſe nõ eſt vt ſuba quedã facta: ſed ſemp in eo qð aliqd fit. ſi ĝ de rõne infiniti eſt eſſe in fieri ⁊ nõ in facto eſſe: potẽtia reſpectu infiniti põt poni in actu: q: al'r eſſet fruſtra illa potẽtia: ſed dʒ poni in actu in fieri: nõ in facto eſſe: ⁊ ſi ſic ponatur in actu poſſibilitas diuiſionis continui vt ꝙ ponaf nõ in diuiſo eſſe: ſʒ in ſemper diuidi nullũ ſeqtur incõueniẽs. poſ'e eſt ĝ ꝯtinuum diuidi in infinitũ etiã ſi nõ diuidaf tñ ſi diuideref in infinitũ ƀm actũ in fieri ex parte ꝯtinui: nullũ oꝛiref ipoſſibile. ¶ Ex hoc aũt ſoluunf oẽs rõnes democriti. oẽs aũt rõnes ille ꝓcedebant ac ſi diuiſio cõtinui reſpiceret actũ in facto eſſe. Nã rõnes ꝑme ſumpte ex parte ſigni diuiſiui: q: poterat diuidi ſecũdũ qðcũq; ſignũ diuiſiuũ: ſupponebãt ꝙ poneref ſic in actu diuiſum: ⁊ hᷓ poſito arguebaf reliquũ diuiſionis eſſe coꝛpoꝛa indiuiſibilia: nõ magnitudines diuiſibiles: nõ ſuperficies: nõ aliqd aliud. ſic ẽt rõnes ſumpte ex parte ſigni ꝯtinuatiui ex hac ſuppoſitione ꝓcedebant. nam q: non videbatur Democrito cõueniens eſſe cõtinuũ poſſe diuidi ƀm qðlʒ ſignũ ꝯtinuatiuum: niſi talis diuiſio poſſʒ compleri ⁊ terminari: ⁊ poſſet poni in facto eſſe. iõ arguebat ꝙ ſi eſſet hoc poſſibile fieri: poſſet ĝ coꝛpus eſſe actu diuiſum ƀm qðcũq; ſignũ cõtinuatiuũ: qua diuiſione facta reſolueref coꝛpus in incontinua: ſiue qð idẽʒ eſt in icoꝛpoꝛea: ꝑpter qð volebat Democritus hr̃e eſſe aliq̃ continuatiua in coꝛpoꝛibus que non erant diuiſiua: ꝑpter qð completa diuiſione ƀm qðlibet ſignũ diuiſiuuʒ remanentibus ſignis continuatiuis remanebãt coꝛpora continuatiua indiuiſibilia. ¶ Poſſet autem dici contra rationes Democriti: ⁊ cõtra id qð oʒ ſupponere in rõnibus eius id qð ait phs: ꝙ idẽʒ eſt compoſitio ⁊ diuiſio. idem eſt ſignũ continuatiuũ ⁊ diuiſiuũ: in hoc tñ phs non multum inſiſtit: q: vera ſol'o rõnuʒ eius eſt oñdere diuiſionem continui nõ reſpicere actũ in facto eſſe vt ipſe ſupponebat: ſed in fieri. oſtendere aũt diuiſionẽ continui reſpicere actum in fieri: ⁊ in diuidi: nõ in diuiſo eſſe: eſt oſtendere ipſum diuidi in infinitũ. Cũ ĝ phs in littera oſtendat punctũ non eſſe vbiq;: q: nõ eſt punctus iuxta punctũ: nec ſunt plures puncti ſimul: ⁊ conſequenter nec eſt diuiſibilis linea in puncto contiguo alĝ puncto. ſed in puncto medio inter duas lineas ſemper linea diuideſ in lineas: ⁊ diuiſibile ſemper diuideſ in partes diuiſibiles: ibit ergo diuiſio continui in infinitũ: ⁊ talis poſſibilitas reſpiciet actum in fieri: nõ in facto eſſe. latet ergo Democritus paralogizans arguens de diuiſione continui ac ſi reſpiceret actum in facto eſſe: quo ſublato ⁊ oſtenſo ꝙ reſpicit actum in fieri: rationes eius non concludunt. T.cõ. 9.

Co° ꝑpa T.c.17.

al'. cõparari

T.c.58

Sol'o rõnum Dẽm

Oppoſita aũt his ſunt ſolubilia. Nam cũ arguif ꝙ poſſibili poſito in eẽ nõ ſeqtur icõueniens. veꝝ eſt ſi ponaf eſſe actu ƀʒ ꝙ dr̃ poſſibile. habitum eſt aũt hmõi poſſibilitatẽ non oꝛdinari ad actũ in facto eſſe: ſʒ in fieri. ¶ Qꝛ aũt addebaf ſcðo ꝙ qua rõne pt diuidi ƀʒ vnũ ſignũ pari rõne ⁊ ƀʒ oẽs. dici põt ꝙ nõ eſt ſimile: q: diuiſio ƀʒ omne ſignum: cuʒ talia ſigna ſint infinita: ⁊ infinitum non ſit vt res facta: ſed vt in fieri: de neceſſitate reſpicit actũ in fieri non in facto eſſe: ſed quodlibet ſignũ in ſe finitum eſt: ꝓpter quod nõ repugnat talem diuiſionẽ reſpicere actũ in facto eſſe. põt ergo eſſe actu diuiſuʒ ƀʒ quodlibet ſignum in ſe: nõ ſcðʒ omnia ſigna ſimul. ¶ Sʒ foꝛte per hᷓ non quieſcit intellectus. Sed dicet poſitionẽ illaʒ omnia ſigna ſimul reſpicere. qua ratione ergo põt poni actu diuiſum in vno ſigno: pari rõne ẽt in alio ⁊ in quolibet. ¶ Ideo notãdũ ꝙ vt cõmuniter ponif contra rationẽ ſucceſſiuoꝝ eſt ſimultas. de rõne eniʒ motus eſt partes eius nõ eſſe ſimul. quicquid ergo reſpicit actum in fieri quãtũcũq; potentia reſpiciat totum actũ: actus tamẽ ille non poteſt poni ſimul. ⁊ ea que ſucceſſiue reſpiciunf ſimul eſſe nõ poſſunt. nam ſi poneref materia nuda in potentia ad oẽs foꝛmas: ⁊ ꝙ nõ magis reſpiceret vnã foꝛmaʒ q̃3 aliaʒ: tñ q: oꝛdinẽ hʒ ad omnes foꝛmas: hᷓ ſeparatim poſſet poni ſub qualibet foꝛma: non tñ poſſʒ poni ſimul ſub omni foꝛma: oñſo ergo poſſibilitatẽ diuiſiõis continui reſpicere actũ in fieri: q: de rõne talis actus eſt ꝙ nõ ſit ſimul: quãtũcũq; põaf poſſe eẽ actu diuiſuʒ ƀʒ quodlibet ſignũ ſeparatũ ƀʒ omnia ſigna ſimul nõ poteſt eſſe diuiſum. ¶ Aduertendũ aũt hanc eſſe differentiã iter hunc actum ſucceſſiuuʒ ⁊ alios ſucceſſiuos: q: lʒ de rõne cuiuſlibʒ actus ſucceſſiui ſit non habere ꝑtes ſimul: tamẽ ſi ille actus ſit finitus ꝯit oẽs ꝑtes eius eſſe acceptas. Diuiſio ãt ꝯtinui rõne ſucceſſionis nõ pt ſil' fieri rõne infinitatis quã iplicat nũq̃3 pt termiari illa diuiſio. imo q: foꝛmale in tali diſiõe eſt infinitas

ad pm

ad 2m

dubiũ

Co°

finitas:cum nō ſit ibi īfinitas propter ſucceſſionem:ſed ſucceſſio ꝓpter infinitatē. Cū de rōne īfiniti ſit non per trāſiri nūꝗ̄ erit cōpleta illa diuiſio. ¶ Qꝫ aūt addebatur de īfinitate diuiſionis tēporis:dōs illā rōnem īplicare difficultatē.nam velox equus nunꝗ̄ iūgeret formicā ſi eſſent in motu mutata eſſe in actu. vt ſi equus moueret̄ p medietatē palmi τ ibi ſiſteret: τ poſtea per medietatē medietatis τ ibi ſiſteret:q2 ꝯtinuū eſt diuiſibile in īfinitū:nūꝗ̄ p motū ſuū cōpleret totū palmū: ſic q2 qñ diuidit̄ ꝯtinuū:q2 q̄libet pars hꝫ eſſe p ſe τ ſeparatū: τ ſunt ibi diuiſa eſſe in actu:iō nunꝗ̄ cōplet̄ diuiſio eius:nō eſt ꝯ ſimile qō īducit̄ ꝓ ſimili: q2 qōlꝫ tps eſt diuiſibile in īfinitū:ſꝫ partes eius ſunt in potētia.tūc ḡ eſſet ſimile ſi ſignarent̄ in tpe ptes īfinite in actu: τ tūc bene poſſent in illis īfinitis ptibus tēporis abſcindi īfinite ptes a ꝯtinuo. Sed q2 pmū eſt īpoſſibile. τ ſcōꝫ deficiebat ḡ ar[m]:q2 accipiebat īfinitatē tēporis ꝟm partes in potentia: τ volebat arguere infinitaꝫ diuiſionem continui ꝟm partes in actu. ad4m

Determinatis aūt hiſ pmo τc. hic declaranda ſunt tria.pmo.n.declarādū eſt.vtrū aliquid poſſit gñari ex nō ente ſimplr̄ ſiue ex nō ente vlr̄.ſcōo dato ꝙ nō declarādū erit. vtruꝫ poſſit aliqd corrumpi in non ens ſimplr̄. tertio:q2 ens in potentia videt̄ eſſe ſimplr̄ nō ens per comparationem ad actum:declarabitur. vtrū tale ens poſſit habere eſſe ſeparatum ab omni actu. T.cō. xi.

¶ Mouet̄ hec qō Textu cōmē.ii. Qō. xij.

Circa pmū ſic ꝓcedit̄.videt̄ ꝙ ex nō ente ſimplr̄ poſſit aliqd generari. Cū.n.generat̄ leo q̄ro vtruꝫ forma eius erat in mā ante generationē leonis vel non: non pōt dici formā leonis fuiſſe in mā ante gñonē ipſius: q2 ſi erat ibi:vel hoc erat ꝟm eē vel ꝟm eſſentiā. ſꝫ eſſe nō:q2 cū gñatio terminet̄ ad eſſe: τ genitū acqrat eſſe per generationē:ſi fuiſſet eſſe leonis in materia añ ſui gñationē:habuiſſet leo eſſe anteꝗ̄ eſſet genitus. ſi aūt erat ibi forma ꝟm eſſentiā:cum eſſentia īmediate reſpiciat eſſe.ſi eſſet ibi forma leonis ſꝫ eſſentiā: eſſet ibi ꝟm eſſe:eſſet ḡ leo genitus ante ſuā gñonē:qō eēt incōueniēs. ¶ Amplius mīus de entitate hꝫ mā ꝗ̄ forma. Cum ſemper actus ſit potior potētia. Sed agēs naturale pōt in ꝓductionē forme. Cum tñ forma nō ſit facta de aliquo.ḡ multo magiſ poterit in ꝓductionē materie nō obſtāte ꝙ mā ꝟm ꝙ hmōi nō ſit ex alia. Cuꝫ in mā non adeo reſeruet̄ rō entitatis vt in forma. 1m 2m

Notandū ḡ modū Ariſto.fuiſſe determinare de mouētibus τ de ordine mouentiū ſꝫ motus τ ordinē motuū.ſicut ḡ motus aliq ſunt ꝓores aliq poſteriores:aliq vlēs.aliq quaſi particulares. Ita poſuit mouētia pma vt vniuerſalia poſſe ī motus vlēs τ pmos.mouētia vō ſcōa τ.q.ꝑticularia poſſe in motus ſecūdos τ.q.ꝑticulares. Inter motus autē motus ad vbi ſunt q̄ſi motus primi τ vlēs:vlēs ſunt: q2 competūt omnibus corporibus phyſicis. nullū ē.n. corpus de ꝯſideratione nālis qō nō ſit mobile. Iō ꝓbatur.7.phyſico.ꝙ omne corpus mobile τ omne mobile corpus.vtꝝ aūt ſit corpus aliqō dare imobile nō eſt pſentis inqſitionis. Rurſus motus ad vbi eſt motus primus:q2 eſt ratio τ cā omnium alioꝝ motuū. poſuerūt ḡ peripathetici mouētia pma τ vl'ia mouere ſolū ꝟm motū ad vbi.vlterius vō:q2 iter ipos motus ad vbi ſūt aliq ꝓores aliq poſteriores:nō poſuerūt dicta mouētia mouere īmediate ꝟm quēlibet motū ad vbi:ſed ſolum mouere ꝟm illum motū ad vbi ꝟm quē mouent̄ ſupce- al.τ q. T.c.2

leſtia corpora:q2 illē motus eſt vlior τ pmus.vtꝝ autē hoc ſit verum:ꝙ mouentia vl'ia alio motu moueri nō poſſint niſi motu quo mouent̄ ſupercaeleſtia corpora: τ vtrū inter illos motores ſit motor alius:in quo tota re ſideat auctoritas τ poteſtas vt poſſit ſine ſecūdis cauſis quēlꝫ motū tam ad vbi ꝗ̄ ad formā efficere nō eſt pſentis ſpeculationis:ſꝫ ſi vita comes τ facultas aderit:frāgemus hāc cathenā:oſtendentes in pmo pncipio plenā reſidere potētiam: τ non indigere ſecundis cauſis ad ꝓductionē alicuius effectus. Ad pñs tamen in tm̄ dcm̄ ſit ꝙ qcqd ſit de poſſibilitate ꝟm ordinem quē videmus:nunꝗ̄ ꝓducit̄ aliqō gñabile niſi ad generationē eius ꝯcurrat actio alicuius corporis τ alicuius rei mālis:ꝓpter qō ꝟm ordinē qui inoteſcit nobis ex ſenſibus loquēdo de motu:ad formā vera eſt illa ꝓpoſitio Cōmē.in.7.ꝙ nullū īmāle māle trāſmutat. Viſo ꝙ ꝟm iſtū ordinē quē videmus ad gñationē cuiuſlꝫ generabilis ꝯcurrit actio alicuius corporis τ agentis particularis.oñdere poſſumus triplici via ꝙ ex nō ente ſimplr̄: τ vlr̄ nō pōt aliqd generari.nō ſolū māliter. vt ꝙ ipſum nihil ſit mā alicuius:ſed ꝙ nec ordinabilr̄: vt ꝙ poſt ipſum nihil fiat aliqd:ſed he vie q̄s dicemus nō oñdent iſtud eſſe impoſle ſimplr̄:q2 generationes q̄ inoteſcunt nobis ex ſenſibus ad quas concurrit actio ſecundoꝝ agentiū: τ q2 non ſpectat ad naturale ſecundū ꝙ hmōi alias gñationes ponere:q2 nos de naturalibus intendimus ſermonē facere:ſufficit modo qō dictū eſt.tales gñationes iprobare.pma aūt via ſumitur ex ordine agentiū.ſecūda vō ex ipſo motu p quē agentia particularia trāſmutāt τ agunt. tertia qdē accipit̄ ex ipſo modo agendi ſecundoꝝ agentium. ¶ Prima via ſic patet. Nam quāto agens eſt ſuperior:tāto pauciora preſupponit: τ quāto inferior plura.hec aūt agentia ſe habent per ordinē.ars.natura.τ pma cauſa.ars .n.eſt inferior natura: τ imitat̄ naturā in quibus pōt: τ ſicut ars imitatur nām:ſic nā imitat̄ diuinum ordinē τ diuinam diſpoſitionem. vnde Cōmen.12.metaphy.ſuper illo capitulo. Manifeſtū ꝙ nullo modo idigemus ꝙ ſint forme:vel ꝙ ſint idee.vult ꝙ calores: τ alia que in iſtis inferioribus generantur hñt menſuras ꝓprias ex quantitatibus motuum ſtellaꝝ: τ ex diſpoſitiōibuſ illaꝝ adinuicem in ꝓpinquitate τ remotione: τ ſubdit ꝙ iſta menſura prouenit ab arte diuina τ intellectuali. ars ergo ſecundū ordinē agentiū plura preſuppōit ꝗ̄ natura: τ natura plura ꝗ̄ pmum pncipium. Et ideo videmus artem preſupponere nām τ formā ſubſtantialem.non poteſt enim ars niſi in tranſmutatione accn̄talis forme. Ideo dicit Cōmen.2°phyſicorum. ꝙ omnes forme artificiales ſunt accidentia.natura vō pſupponit nām non formam.poſſunt enim actione nature ipſe forme ſubſtantialeſ cedere in potentiā materie:ꝙ ſi diceret̄ naturam nihil pſupponere: neqꝫ materiam: neqꝫ formā in ſui actione:non eſſet aliud dicere ꝗ̄ naturam eſſe agens pmum.loquendo ergo de generatione naturali ad quā ꝯtingit actio nature:ſemper taliſ generatio non eſt ex nō ente vniuerſaliter:ſed ex pſuppoſitione materie. Cum natura non ſit agens pmum: ſed agit aliquo preſuppoſito. ¶ Secunda via ſumit̄ ex ipſo motu ꝟm quē ſit tranſmutatio naturalis. Cum.n.natura nō agat niſi per motum τ tranſmutationem: τ cū motus ſit id quod opꝫ ſupponere naturalem philoſophū.vt innuit̄ pmo phyſicoꝝ:q2 motus ſemp requirit mobile:cum ſit actus mobilis:nunꝗ̄ natura pōt agere nullo pſuppoſito:cum agat per tranſmutationē τ motū:ſed ſemp reqrit nām τ ſubꝫ in que ſuſcipiat̄ motus ille. ¶ Tertia via ſumitur ex modo agendi. Naꝫ cum agens

Margin notes, right column: Cō.31. (beside "...Cōmē.in.7.ꝙ nullū īmāle māle trāſmutat. Vi-"); 1a via (beside "ex ipſo modo agendi ſecundoꝝ agentium. ¶ Prima"); Cō.18. and T.c.18. (beside "diuinam diſpoſitionem..." and "per illo capitulo. Manifeſtū..."); Com.7 (beside "talis forme. Ideo dicit Cōmen.2°phyſicorum."); 2a via (beside "ſo motu ꝟm quē ſit tranſmutatio naturalis..."); T.c.xj. (beside "phū.vt innuit̄ pmo phyſicoꝝ:q2 motus ſemp requirit"); 3a via (beside "ille. ¶ Tertia via ſumitur ex modo agendi. Naꝫ cum").

agens nāle nō ſit ſua virtus:ſed virtus eius ſit:ſicut ali
quid ſupadditū eſſentie hmōi agēs p ſuā ſubalē formā
nō imediate attingit paſſum:ſed forma ſubalis eius at
tingit ipm me^{te} virtute: ⁊ me^{te} aliqua forma accidētali.
ſicut ignis nō attingit calefactibile ime^{te} per formam
ſubalē eius:ſed forma ſubalis ignis attigit hmōi paſ-
ſuȝ me^{te} calore:cuȝ non ſit in igne aliqua virtus actiua
Cōmē. niſi calor.vt vult Cōmē.7.metaphy.⁊ q: ſicut agēs at
23.⁊ 31. tingit paſſum ſic ſibi ipſum aſſimilat.ſicut agens nāle i
⁊.12.m. mediate attingit paſſum ſʒ formā accñtalē qȝ ſʒ ſuba-
18. lē:per pus aſſimilat ſibi ipſuȝ in accñtalibus qȝ in ſub-
ſtantialibus: ⁊ q: accñtia ſine ſubto eſſe nō poſſunt. Jō
agens nāle in omni ſua actione pſupponit māȝ ⁊ ſubie
ctum:nulla ḡ factio nālis erit ex nō ente vl'r:cū omnis
talis factio fiat aliquo preſuppoſito.

Ad pm **Oppoſita** aūt his nō eſt difficile ſoluere. Nā
cū arguiť.forma fit ex nihilo. quia
nihil de forma erit in mā aū factionē eius:pcedit ratio
ex falſa imaginatione.non.n.imaginari debemus ꝙ ſi
at forma nec mā:ſʒ fit compoſitū per ſe loquēdo.q eniȝ
ſuſtinere vellet formā per ſe fieri:opȝ euȝ dicere formā
eſſe ex nihilo:tñ vt aliquo mō intell's quieſcat:ſufficit p
ſupponere mām:de cuius potentia educiť forma:ad h
ꝙ non fiat vl'r ex nihilo:ſed de hoc alibi diffuſius diſ-
Ad 2m ſeremus. ¶ Quod autem vlterius addebať: q: poteſt
agens nāle in pductioneȝ materie:cū poſſit in pductio-
nē forme:q: forma pluſ hȝ de entitate qȝ mā.dici debet
non eſſe ppter maiorem vel minoreȝ entitateȝ ꝙ agēs
nāle poteſt in pductionem forme:non aūt materie: ſed
q: de ratione eius eſt agere aliquo pſuppoſito ꝙ ſit ſu
ſceptiuū trāſmutationis ⁊ motus: ⁊ in eductiōe forme
de potētia māe pſupponiť aliqd vt mā. Jn pductiōe vo
māe non pōt aliquid preſupponi.ideo repugnat agen-
ti naturali agere ſine pſuppoſitione māe:non aūt repu
gnat ei de potentia educere. Ad formā arguendi dici
poteſt ꝙ ſʒ ꝙ ſpectat ad propoſitum plus eſt pducere
mām qȝ educere formam de potentia eius. Cum vnuȝ
excedat virtutem nature:aliud vero non.

¶ Moueť hec qō. Textu cōmē.11. Qō. xiiij.

pmum **SEcūdo** dato gñationē nō poſſe fieri
nāl'r ex vl'i non ente ſiue ex
nihilo. Reſtat declarare vtrum aliquid poſ
ſit corrumpi in nihil: ⁊ vř qōlȝ agens poſſe
redigere in nihil.omne agens vel eſt agēs
pmū vel ſcōm. Agens aūt pmū vt pbabiť
poteſt aliqd in nihil redigere.dictum eſt.n.ꝙ eſt ordo
ſubtoꝝ ſm ordinē agentiū: ⁊ ecōuerſo.quanto.n.agēs
eſt minus pmuȝ tāto in agēdo plura pſupponit.agens
ergo omnino pmū agit nullo pſuppoſito. pōt ḡ aliqd
ex nihilo pduci:ſed quod pōt aliqd ex nihilo pducere
pōt ipſum in nihiluȝ redigere. ḡ agens pmū pōt aliqd
ꝯuertere in pure nihil. ¶ Amplius hoc pōt agēs ſcōȝ:
2m q: redigere aliqd in nihil non eſt efficere ſed deficere:
quāto ḡ agētia ſunt magis defectiua tanto magis hoc
poterūt:agentia ḡ ſcōa:in qbus repiť aliquid defectuſ
poterūt:qō dcm̄ eſt. ¶ Amplius nō eſt ſimile in faciē-
3m do aliquid ex nihilo ⁊ in reducēdo aliqd in nihil:q:cū
ſit aliqd ex nihilo hmōi factio nō pſuppōit aliqō ſubȝ:
ſed pōt aliquid corrumpi in nihil: ⁊ tñ illa actio pſup-
pōit aliqō ſuſceptiuū.ſi.n.omnis forma ⁊ omnis actus
q eſt in mā redigereť in potētiā māe.ſemper illa factio
pſupponeret mām tāqȝ ſubm: ⁊ tñ hoc facto nō redige
reť aliquid in nihil:q: mā nō poſſet exiſtere ſine omni
actu.ſi ḡ tota cā.q̄re agentia nālia nō poſſunt aliqd fa
cere ex nihilo eſt:q: pſupponit mām ⁊ ſubȝ:poterit ali
quid redigere in nihil. Cū oñſum ſit hoc fieri poſſe p-

ſuppon ēdo mām. ¶ Amplius agens nāle:lȝ pſuppōat 4m
mām nō pſupponit formā:q: ſi pſupponeret māȝ ⁊ for
mam nāl'r nulla eſſet gñatio ⁊ corruptio. hȝ ḡ agēs nā
lem potentiā tollendi formā: ſʒ ꝙ pōt tollere formam
pōt ⁊ mām tollere. Cum mā abſqȝ forma nāl'r eſſe non
poſſit:ſed ſi tolleret māȝ ⁊ formā redigiť aliquid in pu
re nihil.talis ergo redactio non eſt impoſſibilis.

Notandū ergo ꝙ vt tāgebať in arguēdo or-
do ſubiectoꝝ eſt ſʒ ordinem agen-
tiū. ⁊ agentis pmi eſt agere nullo pſuppoſito.ſi.n.agēſ
pmū in ſua actiōe aliqd pſuppōeret:cū cauſalitas agē
tis ſe nō extendat ad id qō pſupponit:eſſȝ aliqd in effe
ctu ad qō ſe nō extenderet cauſalitas agētis pmi:quia
de rōne agētis pmi eſt eſſe vl'eȝ cāȝ oium. Cū ſemp pri
mū ſit cauſa totius.vt pbať 2°.metaphy.dicere pmum T.cō.
agenſ agere aliquo pſuppoſito: ⁊ eē aliqd in effectu:ad 4.
qō ſe nō extēdat cauſalitas agētis pmi:eſt dicere pmū
nō eſſe pmū.ꝯcederet ḡ phs.ex quo pōt pmū cāȝ toti-
us entis:ꝙ actio eius ſʒ ꝙ hmōi nihil pſupponit: ⁊ tñ
nō ꝯcederet ꝙ ex nihilo poſſet aliqd facere vel ꝙ poſ-
ſet aliqd redigere in nihil:ſʒ diceret ꝙ idē manēs ideȝ 28.55.
ſemp facit idē. Jdeo ab agente pmo nō pōt ime^{te} aliqō
nouū pcedere. Si ḡ aliqō nouū pcedit ab eo hoc erit
mediātibus ſecundis:quibus pōt cōtingere nouitas ⁊
trāſmutatio.ſi ḡ nō reqrereť actio ſecundoꝝ agentium
ad nouitatē effectus:diceret phs:ꝙ poſſȝ aliqd de no-
uo ex nihilo pduci vel in nihilū redigi. Cū actio primi
agentis ſit totius entis cā. ⁊ nihil pſupponat:ſed q: ad
oēȝ talē nouitatē ꝯcurrit actio ſecūdoꝝ agentiū:q: tali
um cauſaꝝ eſt agere aliquo pſuppoſito.ideo ex nihilo
fieri pōt:ppter qō ꝯcludit dictuſ phs ſimpl'r eſſe ipoſ'e
ex nihilo aliqd fieri vel in nihilū redigi:ex quo eſt im-
poſſibile ſecūdis agētibus:q: talia abſqȝ motu ⁊ tranſ
mutatione fieri nō pñt. Quō āt actio pmi agētis ſepa-
rari poſſit ab actiōe agentiū ſecūdoꝝ nō patiť pñs ſer
mo:cū loqmur de nālibus: ⁊ talia nō inoteſcāt nobiſ p
ſenſum ſiue per ſenſibilia:a qbus nō abſtrahit nālis.
Jdeo phs nō ponēdo aliquid pduci ex nihilo ⁊ nō po
nēdo poſſe pcedere nouū a pmo agēte abſqȝ actiōe ſe-
cūdaꝝ cāꝝ nō peccauit:imo tenebať nō ponere: q: h
erat pter pn^{a} nālis phie. Jn qua ſic pōiť tāqȝ pmū mo-
tus ⁊ trāſmutatio.ḡ q̄ abſqȝ trāſmutatiōe ⁊ motu pdu
cunť ineſſe.talia nō debȝ ponere phs nālis. Sed lȝ nō
peccauerit phs in nō ponēdo pdicta:peccauit tñ in ne-
gādo ea. Nā ⁊ ſi nō ſpectat ad quālȝ ſciaȝ pōere quālȝ
veritatē:ſpectat tñ ad oēȝ ſciaȝ nō ponere aliquā falſi-
tatē:ppter qō ſi nālis phs nō debebat ponere deū poſ
ſe de nouo aliqd ex nihilo pducere vel in nihilū redige
re:q: hoc erat pter nālis phie pncipia:tñ nō debuit h
negare.ḡ cū de nālibus diſſeramus:non eſt nobis po-
nendū poſſe fieri aliqd ex nihilo vel in nihilū redigi:
cū hoc fieri nō valeat per trāſmutationē ⁊ motū: ⁊ ad
hoc ſe nō extendat cauſalitas nāliū pncipioꝝ. veꝝ q:
quō agētia ſcōa ⁊ nāles cauſe nō pñt aliqd ex nihilo p
ducere aperiebat q̄ſtio antecedens:reliquuȝ eſt vt quō
dicte cauſe non poſſunt aliqd in nihil redigere preſens
queſtio manifeſtat:quod triplici via venari poſſumus.
¶ Prima ſumiť ex parte forme.ſcōa ex pte materie.
tertia ex pte motus. ¶ Prima via ſic pȝ. Nā lȝ tēpore p^{a} via
ſint ſimul remotio vnius forme ⁊ itroductio alterius:
ex parte tñ agentis pus eſt itroducere formā ppoſitaȝ
qȝ remouere oppoſitā.non eniȝ remouet niſi introdu-
cendo.de ratione enim agentis eſt aſſimilare ſibi paſ-
ſuȝ vt de ratione calefactiui eſt calefacere. de intentio-
ne enim calefactiui eſt inducere calorem. verum quia
cum calore non ſtat frigiditas inducendo calorem re-
mouet

monet frigiditatē. Cū ğ nō ſit poſterius abſq; p̄ori: nec
ſit qȯ ex ꝯñti abſq; p̄ncipali: nūq̄ erit remotio vnius
forme ſine itroductiōe alterius. Nō ğ erit corruptio ſi-
ne ḡnone. Et q: agēs nāle ſemp̱ in ſui actione ſuppōit
ſubm̃ ſi poſſet aliqd ſemp̱ redigere in nihil: hoc ſolū cō
tingeret iquātū poſſet expoliare mām ab omni forma.
vt in arguēdo tāgebat: que ſic expoliata cederet in ni-
hil: q: nō poſſet ſubſiſtere: cum ſit oñſuz nāle agens nō
poſſe expoliare māz vna forma: niſi eā iduat aliā: quia
2ª via qȯ ſemel eſt aliqd nō nihil eſſe p̄t. ¶ Scōa via ad oñ
dēdū hoc idē ſumit ex p̱te māe: mā.n. oīno pura abſq;
omni forma nō pōt eē ſubta motui ꝛ trāſmutatiōi. vt
Cō.4 vult Cōmē. 8. phyſicoꝝ. ſi ğ poneret mām hmōi hr̄e p̱
ſe eſſe: actio nāliū cauſaꝝ: quaꝝ eſt agere p̱ trāſmuta-
tionē ꝛ motū: nō ſe extēderet ad eā. Cū ğ per actionem
nāliū p̄ncipioꝝ trāſmutabile nō poſſit fieri intrāſmuta
bile: q: tūc illa p̄ncipia agerēt vltra ſuā ſpēz: fieri nō p̄t
vt p̱ actionē ſecūdoꝝ agētiū ꝛ nāliū cauſaꝝ abſoluat
mā ob omni forma ꝛ effugiat trāſmutationē ꝛ motū: ꝛ
q: vt tactū eſt nō pōt aliqd in nihil redigi niſi p̱ hmōi
3ª via expoliationē. ſeqt ğ idē qȯ p̄us. ¶ 3ª via ſumit ex p̱te
T. cō. motus: motꝰ.n. ſemp̱ reſpicit ſpēz ex termio ad quē: nō
4. ꝛ ex termino a quo. iō vult phs. 5. phyſi. ꝙ motus ex ni-
48. gredie ad albedinē dz dici denigratio: nō dealbatio. ſi
ğ agēs nāle cū agat per motū ꝛ trāſmutationē expelle
ret vnā formā abſq; itroductiōe alterius: motus ille p̱
quē hoc efficeret: q: ſolutus eſſet a forma nō ad formā
nō eſſet in genere: cū determiet motus ad genus ꝛ ad
ſpēm: nō vt eſt a forma ꝛ a principio a quo: ſz vt eſt ad
formā ꝛ ad terminū ad quē. ğ ab agente nāli quod eſt
qd determinatū in genere p̱cederet motus nō determi
natus ad aliqnod genus: qȯ eſt inconueniens. Impoſ-
ſibile eſt ğ ꝙ ſit motus a forma niſi ſit ad formā: ꝛ ꝙ
ſit corruptio vnius niſi ſit ḡnatio alterius. Nunq̄ ğ
expoliabit mā vl̄r ab omni forma: p̱pter qȯ nūq̄ redi
get aliqd in nihil: qȯ p̱bare volebamus.

ad p̄m **Oppoſita** aūt his nō eſt difficile ſoluere. Nā
cū dr̄ ꝙ agēs p̄mū pōt h̄ efficere:
q: pōt agere nullo p̄ſuppoſito. dici pōt ꝙ ſcḋz ea q̄ nobiſ
inoteſcūt ſenſui: nō p̱cedit aliqd nouū ab agēte p̄mo ni
ſi mediātibus agētibus ſcōis. ſufficit ğ h̄ repugnare
agētibus ſecūdis ad h̄ ꝙ nālis phſ nō debeat illud po
ad 2m nere: cū illō nāl̄r fieri nō poſſit. vtꝝ aūt al̄r fieri valeat
nō eſt p̄ñtis ſpeculationis. ¶ Qȯ āt addebat 2° ꝙ agē
tia ſcōa h̄ potētāt: q: redigere eſt deficere: ꝛ talia agē-
tia ſunt quodāmō defectiua. dōm ꝙ ſi totus effectuſ ſcḋz
ſui totalitatē dz ceſſare eſſe: ꝛ redigi in nihil p̱ defectuz
alicuius cauſe efficientis: hoc nō erit niſi p̱ cām illaz q̄
ſit cā totius entis: ꝛ q: hoc non cōpetit agentibus nā-
ad 3m libus. Ideo per defectuz taliū cauſaꝝ non poteſt aliqd
in pure nihil redigi. ¶ Quod aūt addebat tertio agēſ
nāle poſſe redigere in nihil: q: poteſt hoc effici ſuppo-
nēdo mām in quā agat. dici pōt ꝙ ſicut agens nāle ſup
ponit mām: ita ſupponit debitū modum agendi. ſicut
.n. nō poteſt agere niſi ſupponēdo hoc ſubm̃: ita nō po-
teſt agere niſi modo ꝛ ordine quo eſt aptū natum age
re: ꝛ q: modus vniuerſaliū p̄ncipioꝝ eſt nunq̄ ſpolia-
re mām ab vna forma niſi induat eaz alia: nunq̄ erit
p̱ actionē taliū cauſaꝝ expoliata materia vl̄iter ab om
ad 4m ni forma: p̱pter qȯ poſſit in nihilū redigi vt rō argue-
bat. ¶ Quod aūt addebat q̄rto: ꝙ q: agens nāle po-
teſt tollere formā poteſt tollere mām: pz ꝙ poteſt tolle
re hanc formā ꝛ illam: non tm̄ poteſt tollere omnez for
mā. Cum non tollat vnā formā niſi aliā introducat: ꝛ
non tolletur mā niſi tollatur omniſ forma: pz ꝙ nunq̄
tolletur nec redigetur in pure nihil.

¶ Monet hec qȯ. Textu cōmē. 12. Qȯ. xiiij.

Tertio reſtat declarare vtꝝ mā poſſit p̄mum
hr̄e eē ſeparatū ab omni actu:
ꝛ vr̄ ꝙ ſic: q: p̄us pōt eſſe abſq; poſteriori:
ꝛ res pōt eē abſq; eo ꝙ nō eſt de rōne eiuſ:
ſz cū eſſentiale ſit māe eſſe in potētia. vt dicit Cōmē. in
de ſuba orbis. actus nō erit de rōne māe. poterit ğ eſſe 2m
mā ſeparata ab omni actu. ¶ Amplius cetere forme
cōparate ad māz hn̄t quēdā modū accn̄tis: cū mā mō
ſit ſub iſta forma mō ſub illa. ſicut ſubm̃ mō eſt ſub hoc T. c. 4.
accn̄te modo ſub illo. Cū ğ ſuba ſcḋm phm̃. 7. metaphy.
ſit p̄or accn̄te cognitiōe diffinitione ꝛ tpe: poterit hr̄e
eē ſep̱atū ab oī eo qȯ reſpectu eius vr̄ hr̄e rōnē accn̄-
tis: ſz oēs forme vn̄r eſſe hmōi reſpectu materie. ğ ꝛc̄.

Ut autē ſpectat ad veritatē q̄ſiti dicere poſſu-
mus māz nō poſſe hr̄e eſſe ſeparatum
ab oī actu vl̄r: lz ſeparari poſſit ab hoc actu ꝛ ab illo. Diſtō
¶ Ad huius āt euidētiā diſtinguēdū eſt de actu ꝛ de de actu
ſeparatiōe: actus āt tripl̄r diſtingui pōt. videlz. forma. ꝛ ſepa-
eſſe. ꝛ agere. forma.n. qdā actus eſt: q: eſt actus ꝛ p̱fe- ratione
ctio māe: eē āt hz rōnē actus. q: eſt actus forme. agere
āt hr̄e rōnē actus qȯ ſuū nomē oñdit. hi aūt tres actuſ
ſic ſe hn̄t per ordinem: q: agere p̄ſupponit eſſe: ꝛ eſſe
formā: agere.n. preſupponit eſſe: q: res ſicut ſe hz ad eē
ita ſe hz ad agere. vnūqȯq;.n. agēs ſic agit vt eſt i actu:
eſſe āt p̄ſupponit formā ſicut actus id cuius eſt actus.
hunc aūt ordinē exemplariter videre poſſumus. alium
.n. actū deſignat calor ꝛ eſſe calidū ꝛ calefacere. Ca-
lefacere.n. deſignat ꝛ dicit actū q eſt agere eſſe calidū
q eſt eē. Calor.n. iportat actū q eſt forma: ꝛ ꝯſtat ꝙ vni
uoce ꝛ per ſe loq̄ndo calefacere p̄ſupponit calidū eſſe:
eſſe v̄o calidū p̄ſupponit formā caloris: poſſunt aūt hi
actus ſic noiari: q: forma dz dici actuſ oīo p̄mus. agere
v̄o eſt actus oīno ſecūdus. eſſe v̄o eſt aliquo mō p̄muſ:
aliquo mō ſecundus: q: reſpectu forme eſt actus ſecun
dus. reſpectu agere eſt actus p̄mus. Inter hos v̄o actꝰ
h̄ repit cōnexio. nā ſcḋz itellectū iter nullos eoꝝ eſt cō-
nexio ꝯuertibilis. nā ꝛ ſi ſcḋz itellectū agere ifert eē: eſſe
v̄o nō ifert agere. pōt.n. itelligi res eē abſq; eo ꝙ itelli
gat agere. ſic ēt ſi eſſe ifert formā. vt q: nō poſſumus i
telligere rē eſſe nō itellecto eā hr̄e formā: poſſū tm̄ itel
ligere māz ꝛ formā rei: nō itellecto eius eē. ſic ēt p̱ itel
lectū ſeparat. vt iter nullos eoꝝ ſit cōnexio ꝯuertibiliſ:
ſcḋz tm̄ actualē eſſentiā iter aliquos eoꝝ repit ꝯuerſa cō
nexio. Nā lz forte iter agere ꝛ eē: nec ſcḋm itellectū: nec
ſcḋz eſſentiā ſit ꝯuerſa cōnexio: q: pōt res eē abſq; eo ꝙ
agat: tm̄ inter eſſe ꝛ formā ſcḋm eſſentiā nō iuenit ſepa-
ratio: ſi.n. eſt hz formā: ꝛ ſi hz formā hz eſſe: hr̄et āt bo
nā cāz cū agere p̄ſupponat eſſe ſicut eſſe formā: quare
nō eſt cōnexio iter eſſe ꝛ agere ſicut inter formā ꝛ eē:
ſed hoc oñdere non eſt p̄ñtis ſpeculationis. Attenden
dū tm̄ maiorē cōnexionē eſſe inter eſſe ꝛ formā q̄ iter
agere ꝛ eſſe. ¶ Viſo quot modis dicit actus ꝛ quē or-
dinē ꝛ quā cōnexionē hn̄t adinuicē: reſtat videre quot
modis dicit aliquid ſeparari: hoc aūt vt ad p̄ſens ſpe-
ctat ꝯtingit dupl̄r: eſſentia: ꝛ intellectu. Cū ğ q̄ris vtꝝ
mā poſſit ſeparari ab omni actu. ab actu omnino p̄mo
vt a forma nō pōt ſeparari. nec exiſtētia: nec itellectu:
ab actu tm̄ omnino ſcōo vt ab agere ſeparari pōt ꝛ exñ
tia ꝛ itellcū: ab actu qdē medio vt ab eſſe qȯ eſt mediū
inter formā ꝛ agere ſeparari pōt medio mō. videlicet
intellectu nō exiſtentia. Qȯ āt ab agere poſſiti vtroq;
modo ſeparari ſic pz. Nos eniz hic loquimur de agere
vt eſt actus trāſiens in aliquod exterius: non exiſtente
ergo exteriori materia preparata. poteſt res eſſe abſq;
eo ꝙ agat: quia nō preſente calefactibili poteſt eſſe res
calida

calida abſq3 eo ꝙ calefaciat: ꝛ ſic pōt mā ſm exiſtentiam ſeparari a tali actu: q2 que ſunt ſeparabilia exiſtentia ſunt ſeparabilia in itellectu: ab actu vō q eſt eſſe exiſtētia ſeparari nō pōt. nā l3 eſſe nō ſit de ratione rei ſm ſe accepte: cum ſit pter rōnē qdditatis: eſt tñ de ratione eius vt exiſtit ꝛ vt h3 eſſe in effectu. Jn hoc. n. cōueniūt oēs cauſe in dādo eſſe: qḋ ḡ ſeparet ab omni eſſe ſepararet ab ordine cuiuſl3 cauſe. ſi ḡ poſſet materia exiſtere ſine omni eſſe: eſſet materia abſq3 eo ꝙ eēt effectus alicuius cauſe: qḋ eſt inconueniēs: imo cū ipſu3 exiſtere ſit quoddā eē. dicere mā3 exiſtere ſine eſſe: eſt dicere eā eſſe ſine eſſe: qḋ eſt abſurdum. ḡ exiſtentia: ꝛ vt mā eſt aliqd in effectu: nō pōt ſeparari ab omni eſſe: itellectu aūt ſeparari pōt. Cum dōm ſit ꝙ eſſe ſit pter qdditatis ratione: ab actu vero q eſt forma nec itellectu: nec

T.c.66 exiſtentia ſeparari pōt. Jntellectu nō: quia cū ſit de ſe potentia pma: non poterit facere motū in itellectu niſi vt eſt actu ꝯiuncta. Jḋ primo phyſicoꝝ dicit: ꝙ materia nō intelligit niſi per analogiā ad formam. Jmmo: q2 qḋ quid eſt: eſt obm intellectus. ꝛ materia nō videt ptinere ad qdditatem niſi vt eſt coniuncta forme. Cu3 oēs partes diffinitionis ꝛ qdditatis ſit quodammodo forme: nō poterimus per intellectum percipere mā3 niſi vt eſt ſub forma vel vt h3 analogiam ad formā: ꝙ āt exiſtentia non poſſit vltra ſeparari ab eſſe: ꝛ eſſe abſq3 forma eſſe nō poſſit. vtrum aūt hoc miraculo fieri poſſet non eſt preſentis ſpeculationis. pōt ḡ materia ꝛ exiſtentia ꝛ itellectu ſeparari ab omni agere ſiue ab omni actu traſeunte in aliqd extra: ab omni aūt eſſe ſeparari pōt itellectu: ſ3 non exiſtentia: l3 ſeparari poſſit ab hoc eſſe vel ab illo: ab omni aūt forma nec ſeparari pōt intellectu: nec exñtia: l3 ſeparari poſſit ab hac forma vel ab illa: ꝛ appello nō ſeparari a forma itellectu: q2 nō niſi p analogiam ad formam poteſt intelligi.

Ad pᵐ **Oppoſita** aūt his nō eſt difficile ſoluere. Nā cū dicit actū nō eſſe de rōne māe ſ3 ſe. Dōs eſt ꝙ actus q eſt eſſe: l3 nō ſit de rōne māe ſ3 ſe: eſt tñ de ratione eius vt exiſtit: ꝛ vt eſt aliqd in effectu: actus vō qui eſt forma nō ſolū eſt de ratiōe eius vt exiſtit: ſ3 ēt vt eſt aliqd ab intellectu apprehenſu3: ꝛ h̄ ſufficit ad hoc ꝙ nec exiſtentia: nec itellectu poſſit materia ſeparari ab omni actu.

Ad 2ᵐ ¶ Qḋ vō vlterius addebat ceteras formas hr̄e motū accñtalē reſpectu materie. dici pōt. ꝙ l3 per comparationē ad mā3 ſ3 ſe cetere forme videant hr̄e quēdā motū accñtalem: tñ per comparationem ad mā3 vt exiſtit: ꝛ vt eſt aliquid in effectu omnis forma vl'r non h3 accidentalem motum. Cū de ratione materie ſic accepte ſit habere aliquod eſſe ꝛ eſſe ſub aliqua forma. vt oſtenſum eſt.

T.c.13. **DE his ergo** quantū cōtingit ꝛc. Hic tria ſunt declaranda. Primo. n. videndū eſt vtꝝ de motoribus imobilibus ꝯſiderare debeat phs nālis: cū ꝯrium huius habeat in lr̄a. Secundo videndū erit de ſubto ḡnationis. vtrum cauſa perpetuitatis ḡnationis poſſit poni materiale pncipium. vt in lr̄a dicit. Tertio etiā de ipſo ſubiecto ḡnationis dubitabit. vtrū ſit ens in potentia: ꝛ vtru3 ſit ꝑprie dictum ḡnata fieri ex ente in potentia.

¶ Mouet hec qḋ. Textu cōmē. 14. Qō. xiiij.

pmum **Circa** pmū ſic ꝓcedit videt ꝙ de motoribus imobilibus ꝯſiderare poſſit phs nālis: q2 cuius eſt ꝯſiderare ꝓꝑa mobilia: eius eſt cōſiderare ꝓꝑios motores: ſed phi nālis eſt ꝯſiderare de corporibus ſupercelestibus: quoꝝ motores appropriati dñr motores immobiles: ergo ꝛc. ¶ Amplius q conſiderat aliquē effectū p ſe: 2ᵐ eius eſt ꝯſiderare maxime cāꝫ illius effectus: ſ3 phi nālis eſt p ſe ꝯſiderare de motu. ḡ ꝛ ei9 ꝯſiderare erit de pmo motore imobili: q eſt maxime cā motus. ¶ Am- 3ᵐ plius in 8. phyſicoꝝ. pbat ꝙ eſt deuenire ad vnū mo- T.cō. tore imobilem per ſe ꝛ p accidens ꝛ ab intra. 37.

Notandū ḡ vt cōiter dicit: motores imobiles eſſe de ꝯſideratōe ſcientie nālis eſt q̄lr vt ſic: ꝛ qualr vt nō. ¶ Nā ꝯſiderare de eis ſ3 ſubſtātiā nō ē nālis phi ſ3 metaphyſici: ꝯſiderare āt de ipſis vt motores ſunt ſpectat ad ph3 nālē: hoc āt cōe dcm ꝛ ſi veꝝ eſt: nō manifeſtū eſt: op3. n. nos dicere ſequendo doctrinam phi: conſiderare de dictis motoribus vel ſimpliciter: vel ſaltem non ptinere aliquo modo ad nālem phm. Cum h̄ habeat ꝙ nō h3 ꝯſiderare de motore imobili nālis phs ſ3 pmus: ꝛ in 2° phyſico. dicat ꝙ q̄ amplius nō mota mouent: nō amplius ſunt phyſice ꝯſiderationis: ſ3 vt ſoluat ꝯtrouerſia diſtinguendo de ꝯſideratione taliū motoꝝ ſm ſubſtantiam: ꝛ in eo ꝙ motores ſunt: ꝛ adaptare has ꝯſiderationes ad phycū T.cō. ꝛ ad metaphyſicū: nō videt icōuemens: nā ſi phycus 26. ꝯſiderare pōt de dictis motoribus vt motores ſunt: vt vr̄: ꝯſideratio metaphyſice nō extollit ꝯſideratiōnē nālē. vr̄. n. nō plus ſe extēdere ꝯſideratiōnē metaphyſicā niſi ꝯſiderare de eis vt motores ſunt: nr̄a. n. cognitio icipit ſenſu: ꝓpter qḋ qcqd de talibus motoribus ꝯſideramus hoc eſt p effectus: ꝛ vt innoteſcunt nobis p ſenſu3: ꝛ q2 hmōi effectus eſt potiſſime motuſ: tota humana cognitio nō videt ſe poſſe vltra extēdere niſi vt ꝯſi- T.cō. deret de talibus motoribus rōne mot9. vñ phs. 12. me- 48. taphy. cū iueſtigat de eis p motū: iueſtigat ponens tot motores quot ſunt mobilia. ¶ Sciendū tñ ꝙ non pertinere aliquid ad conſideratione3 humane ſcientie pōt al. qḋ intelligi dupl'r: vel rōne ſcientie ꝛ per ſe: vel rōne modi quo participat a nobis: ꝛ quaſi p accidens: nālis autē phs: q2 nō ꝯſiderat de talibus motoribus ſm ſuba3 ſuā: ſ3 ſolū rōne motus: hoc eſt ex pte ipſius ſciētie ſ3 ſe. ſi. n. humana cognitio poſſet ſe extēdere ad ꝯſiderandū de itelligētijs vltra id qḋ apparet nobiſ p motū: hōtñ in eo ꝙ phycus ꝛ ſm ſcia3 nālē de ipſis cōſiderare nō poſſet niſi p viam motus. ſcientia. n. nālis nō abſtrahit a mā quali: ꝛ a virtutibus actiuis ꝛ paſſiuis: per qſ ſit motus ꝛ tranſmutatio. Jḋ in ea ſupponit rōne motus: ꝛ et ꝯſiderata in ipſa itroducunt rōne motus: ꝛ inde eſt ꝙ in nā nihil eſt ocioſu3 neq3 fruſtra: fruſtra. n. dr̄ aliqd inquātū non conſeqtur finē ꝓprium. nālia ḡ q2 ſm ꝙ hmōi ſunt mota ꝛ tranſmutata: ꝛ q2 vt ſunt talia ꝯſequunt fines ſuos. iō in ipſis eſt finis ꝛ bonū: ꝛ non eſt T.c.3 in eis aliqḋ ocioſum. vñ in 3° metaph. ſcribit ꝙ finis eſt illud: ꝓpter quod aliud ſit: ꝛ q2 vt ibi ſubdit oēs actiones ſiūt p motū. Jḋ ꝯcludit ibidē ꝙ ipoſſibile ē ꝙ iſta cā ſic ſit in rebus q̄ nō mouent. in mathematicis forte pñt dici multa ocioſa: q2 ꝯſiderata ibidē ꝯſiderant vt i T.c.3 mobilia. vñ in eis. vt. 3. metaph. ſcribitur: nō eſt finis neq3 bonū acqſitū. ſ. p motū. Cū ḡ ꝯſideratio nālis ſic ſit cū motu ꝛ trāſmutatiōe: ex pte ipſius ſciētie eſt vt ꝯſideret de rebus p viā motus. vñ ꝛ cum diffinit nām deſcribit eā vt eſt pncipiū motus: ꝛ cū aliqͥ tradit de pncipijs nāe vt de intelligentijs: ꝛ pma cauſa: tradit ea p modum motus. metaphyſicus enim ſi non conſiderat de motoribus imobilibus niſi per viam motus: hoc nō eſt per ſe: ſed ex parte ipſius ſcientie: ſed hoc eſt quaſi per accidens: ꝛ ratione modi quo dicta ſcientia participatur a nobis. ſi enim humana cognitio ſe poſſet extendere ad conſiderandu3 de ſubſtantijs ſeparatis ſm

ſubam

ſubſtantiam preter viam motus.hoc ſecundum ꝙ me-
taphyſicus ſic conſideraret de eis.Jdeo merito in pro-
hemio metaphyſi.inter ſcientias humanas metaphyſi
ca deſcribitur libera:qꝛ ratione ſcientie ⁊ ſm ſe cõſide-
rare habet de ſubſtantia rerum non ſubiectarum moti-
bus ⁊ tranſmutationibus ⁊ cognitionibus materie.
Quod ſi nos habentes metaphyſicã nõ poſſumus de
dictis ſubſtantijs ſeparatis cõſiderare ſꝫ ſubſtantiã ni-
ſi rõne effectuum ⁊ per viam motus. hoc eſt quia im-
perfecte poſſidetur a nobis.Jdeo in primo metaphyſi.
dicit ꝙ iuſte metaphyſica põitur humana poſſeſſio:eſt
enim libera ab iſtis ſenſibilibus:vel poteſt conſiderare
de rebus liberis ⁊ nõ ſubiectis ſenſibus:qbus ſenſibus
humana cognitio multiplr̃ ancillatur.

Ad pͥmum **Oppoſita** aũt his ſoluere nõ eſt difficile. naꝫ
cũ dicit. naturalis philoſophi eſt
ꝯſiderare de motorib⁹ imobilibus cũ ꝯſideret mobilia
eis appropriata.pꝫ ꝙ nõ arguit ratio ꝙ de eis ꝯſidera
ri poſſit ſm ſubam:ſed ſolum in eo ꝙ ſunt mobiliores
Ad ſecundũ appropriati dicti mobilibus. ¶ Qͦ vlterius addebat
ad naturalẽ pertinere conſiderare de dictis motoribus
q ſunt maxime cauſa motus:de quo motu potiſſime cõ
ſiderat naturalis.dici poteſt ꝙ bene arguitur debere cõ
ſiderare naturalem de eis vt ſunt cauſa motus:⁊ vt ſũt
motores:non tñ habetur ꝙ de eis cõſiderari poſſit ſe-
ad 3m cundum ſubſtantiam. ¶ Qͦ vͦo addebat.3°.pbatur in
T.cõ. 37. 8.phyſi.ꝙ eſt deuenire ad motorẽ imobilẽ. nõ arguit
ꝙ de illo motore ꝯſideret naturalis niſi in eo ꝙ motor:
nõ aũt ꝙ ꝯſideret de eo in eo ꝙ eſt ens ⁊ ſꝫ ſubaꝫ: qͦ
ſpectat ad primum philoſophum.

¶ Mouet hec qͦ.Textu cõmẽ.15. Qͦ. xv.

Secũdo reſtat declarare vtꝝ cã per-
petuitatis generatiõis poſ-
ſit poni materiale pͥncipium:⁊ vr̃ ꝙ nõ.to-
ta.n.cauſa:quare phs attribuit materie ge
nerationis ꝑpetuitatẽ.vt pꝫ in littera. ex h
ſumit: qꝛ generatio vnius eſt corruptio alte
T.cõ. 17. rius:⁊ econuerſo.improbando ġ dictũ phi hoc ordine
icedemus:quia pͥmo oſtendemus ꝙ poteſt eſſe genera
tio accidentiũ ſine corruptiõe. ſcͦo pbabit ꝙ põt eſſe
corruptio accidentium ſine generatione.tertio manife-
ſtabitur ꝙ ſi talia reperiunt in accidentibus ꝙ reperi
ri poſſunt in ſubſtantijs.poterit ergo ſeparari materia a
formis ſubſtantialibus ⁊ accidentibus:⁊ qꝛ ſic ſepara
ta non poterunt ſic ſubſiſtere cedet in nihil ⁊ gñationẽ
pͥm continuare nõ poterit. ¶ Primũ videlicet eſſe genera-
tionem vnius accidentis ſine corruptione alterius ſic
oñdit:qꝛ ſi diuidatur corpus terminatũ in medio eius
apparebit color:⁊ tñ ibi nõ erat aliquis color: cum co-
lor abſqꝫ ſuperficie eſſe nõ poſſit:⁊ cũ in medio corpo-
ris ante ſui diuiſionẽ nulla ſit ſuꝑficies in actu.ġ per di
uiſionẽ corporis terminati:vt ſi diuidat lapis vel argẽ
2m tum gñabit ibi color abſqꝫ corruptione coloris. ¶ Qͦ
aũt poſſit eſſe corruptio accidentis abſqꝫ generatione
alterius ſic oſtenditur. Nã mixta hñt aliquas qualita-
tes:cuiuſmodi ſunt color ⁊ ſapor:quibus carere viden
tur miſcibilia ⁊ elemẽta.ſi ġ reſoluat elemẽtatũ in ſua
elemẽta erit corruptio coloris abſqꝫ gñone alterius co
loris:⁊ corruptio vnius ſaporis abſqꝫ gñone alterius.
3m ¶ Qͦ aũt ſic debeat eſſe in ſubſtantijs:vt ꝙ poſſit eẽ
corruptio vnius ſubſtantie abſqꝫ gñatione alterius. vt
in 3° ꝓponebat ſic oſtẽdit.oſtenſum.n.fuit ſupra agens
ſic aſſimilare ſibi paſſum vt attingit ipſuꝫ: ⁊ qꝛ imedia
tius attingit ipſum per formã accñtaleꝫ qꝫ per ſubaleꝫ
per prius trãſmutat ipm in accñtalibus qꝫ in ſubſtãtia
libus.ſi ġ non ſit trãſmutatio ad ſubſtantiam niſi pre-
uia alteratione:⁊ mediante tranſmutatione accidenta
li.ſi poteſt eſſe corruptio accidentis ſine generatiõe:⁊
econuerſo: eſſe poterit corruptio ſubſtantie abſqꝫ ge
neratione:⁊ econuerſo.poterit ergo expoliari materia
ab omni forma:tam accidentali qꝫ ſubſtãtiali abſqꝫ eo
ꝙ induatur aliqua forma:⁊ quia ſic ſeparata non po-
terit ſubſiſtere vt concludebatur:⁊ bene: generationeꝫ
continuare non poterit.

Notandũ ergo quoſdam aſſignaſſe duas ra-
tiones:quare materia gñationem
perpetuat.pͥma talis eſt.materia de ſe eſt in potẽtia ad pͣ ratio
omnes formas:⁊ eẽntiale eſt materie eſſe in potentia:
materia ġ ſemper eſt in potentia ad formas: ⁊ ſemper
de ea poterunt educi forme:⁊ per eductionẽ formaruꝫ
continuatur generatio:mã ergo qꝫtuꝫ eſt de ſe ſemper
eſt continuatiua generationis. ¶ Secunda ratio talis 2ͣ ratio
eſt:materia de ſe eſt ingenerabilis ⁊ incorruptibilis. ſi
enim materia eſſet generabilis: haberet materiam de
qua fieret: ⁊ ſi eſſet corruptibilis haberet materiam
in quã cederet.eſſet ergo materie mã: ⁊ ratio materie
iret in ifinitum:qͦ eſt incõueniens:ſed ſi materia eſſet
ingñabilis ⁊ incorruptibilis:qꝛ nunqꝫ deficit: poterit
continuare generationẽ ⁊ corruptionẽ. ¶ He autẽ ra
tiones vel non ſufficiunt vel petunt qͦ eſt in cõtrariũ: ꝯ rõnes
arguentes magis oppoſituꝫ qꝫ propoſitũ. Nam cũ di-
cit:eſſentiale eſſe materie:eſſe in potẽtia ad formam ⁊
ad actum:⁊ nõ competere ei aliquẽ actum.ſi vim ratio
nis attendimus:qꝛ qͦlibꝫ vt videt ſeparari poteſt ad
eo ꝙ non eſt de ratione eius:videtur argui materiam
ſeparari poſſe ab omni actu:⁊ quia ſic ſeparata nõ po-
teſt ſubſiſtere videtur concludi ꝙ generationẽ ꝑpetua
re non poſſit. ¶ Quod vero addebat ſecundo ꝙ mate
ria eſt ingenerabilis ⁊ incorruptibilis:ratio ſeipſaꝫ im
pedit. Nam ſi poneret gñabilis ⁊ corruptibilis:nihilo
minus ꝑpetuationẽ continuaret. Nã ſi mã gñaret ha-
beret mãm:⁊ illa mã aliaꝫ mãm:⁊ ſic in ifinituꝫ nunqꝫ
deficeret gñatio:ſic ẽt ſi corrumpet:corrũperet in mãꝫ:
⁊ illa mã i aliã mãꝫ:ſic ġ nũqꝫ ceſſaret corruptio:friuo
la eſt.n.ipſa ratio ⁊ ſeipſam impedit:cuius dato oppo-
ſito euidentius ꝯcludit intentum. ¶ Rñdẽdũ eſt ġ ad
viã phi:⁊ dõm eſt ſm viã nature.gñationẽ perpetuari Rñſio
poſſe:qꝛ corruptio vnius eſt gñatio alterius:⁊ ecõuer-
ſo:ꝑdicte aũt rationes:ſi aliqd bonitatis hñt:hoc ẽ ꝓut
ſunt reducibiles ad hãc viã.ſi ġ ex pte mãe oſtendere
poterimus nõ poſſe eſſe ſine gñatione corruptionẽ:nec
econuerſo:qꝛ ꝓpter hoc perpetuari põt gñatio:vt oſtẽ-
ſum erit ex parte mãlis pͥncipij eſſe hãc poſſibilitatem
perpetuatis. Jnquãtũ mã eſt predictoꝝ cã. ¶ Quod
aũt mã ſit cauſa nõ eſſe corruptionẽ ſine gñatione du- pͥma via
plici via oſtendi põt.mã.n.duplr̃ tẽdit in formã.pͥmo p
appetitũ:qꝛ appetẽdo formã qua eſt priuata naturalr̃ pͥmo
tendit in ipſaꝫ.ſcͦo per motũ:qꝛ vt motui ⁊ tranſmuta ſcͦo
tioni ſubijcit ſic tẽdit in formã quã ꝑ motũ ⁊ ꝑ trãſmu
tationẽ acqrit:vtroqꝫ autẽ modo põt ſumi rõ ex parte
mãe:ꝙ nõ ſit corruptio abſqꝫ gñatione.mã.n.per ſe nõ
põt appetitũ expoliari a forma ſub qua exiſtit:quia pri
uatio ⁊ non ens non poſſunt habere rõnem boni ⁊ ap
petibilis.ſi ġ appetit expoliari a forma ſub qua exiſtit
hoc eſt ꝑ accidens:⁊ ex conſequenti:vt quia appetit eſ
ſe ſub alia forma ſub qua eſſe non poteſt niſi expolietur
ab ea ſub qua eſt:⁊ qꝛ qͦ eſt ex ꝯñti ſine eo quod ſequi
tur eſſe nõ põt:non erit corruptio abſqꝫ gñatione: nec
expoliabitur vna forma niſi induatur alia. ¶ Secũda 2ͣ
via ſumit ex pte motus.naꝫ ſicut ex parte efficiẽtis ar-
guebat:vt qꝛ motus.quẽ efficiens naturale efficit:opꝫ
eſſe qd determinatũ ad genus:eo ꝙ ipm agens nãle
eſt

eſt determinati generis:ita ꝙ omne receptum in materia eſt qd particulare: ⁊ hoc aliqd opꝫ oē tale eē determinati generis:ex parte ergo materie arguere poſſumus motū quo tranſmutaṫ materia eoipſo ꝙ in materia recipitur eſſe determinati generiſ: ⁊ quia motus nō terminatur ad genus nec ad ſpeciem reſpectu forme a qua incipit:ſꝫ reſpectu forme ad quā vadit.Cuꝫ motus ſit in eodem genere:cum rebus ad quas eſt motus. vt
T.c.4. dicitur tertio phyſicorum:nunq̄ꝫ materia per motū aliqueꝫ expoliabitur ab vna forma niſi per motum illum tendat in aliaꝫ formam.vtroqꝫ ergo modo: naturaliter loquendo:tā ex parte efficiētis q̄ꝫ ex parte māe nō poteſt aliquid tendere in nihil: ⁊ quia ex hoc ſequitur cōtinuatio generationis:materia ⁊ efficiēs ſunt cauſa cōtinuationis generationis:non materia quelibꝫ nec efficiens quelibꝫ:qꝛ non materia quelibet ſemper manet: nec efficienſ.quodlꝫ ſemper manet:ſed materia ꝑma ⁊ ꝑnᵃefficientia ⁊ corruptibilia ſunt generationis continuatiua.Nā ſi ꝓpter hoc continuatur generatio: quia corruptio vnius eſt generatio alterius.vt dictū eſt:illa materia erit generationis continuatiua:que manet eadeꝫ in omni gn̄ato ⁊ corrupto:hec aūt nō eſt mā diſpoſita ⁊ ꝓxima:ſꝫ ꝑma ⁊ remota.vt ſupius dicebaṫ.

Oppoſita auteꝫ his non eſt difficile ſoluere. Ad quoꝝ euidentiam notanduꝫ: ꝙ a qualitatibus ſecundis vt a qualitatibus que nō inſunt elementis:materia poteſt expoliari ſimpliciter: a qualitatibus vero primis ⁊ a formis ſubſtantialibus nunq̄ꝫ expoliatur materia ſimpliciter.poteſt enim expoliari ab hac forma ſubſtantiali vel ab illa ⁊ a qualitate iſta vel illa.Sed non ab omni tali ſimpliciter: ⁊ hoc ſufficit ad hoc ꝙ continuetur generatio. ¶ Rationes aūt procedebant de qualitatibus ſecundis cum arguebant ꝙ poterat eſſe generatio coloris abſqꝫ corruptione ⁊ corruptio coloris ⁊ ſaporis abſqꝫ generatione.Color enim ⁊ ſapor dicunt qualitates ſecundas nō primas.Cum ergo arguebant rationes materiam ſeparari ab omni forma tam accidentali q̄ꝫ ſubſtantiali: quia poterat ſeparari a dictis qualitatibus ſuppōebāt falſum cum arguerent de qualitatibus ſecundis: mediantibus quibus non inducitur per ſe loquendo ſubſtātia vel forma.peccabant etiā nihilominus rationes ꝑ fallaciam accidentis:cum enim diuiditur corpus terminatum non generatur ibi color per ſe ſed per accn̄s: per ſe enim ex tali diuiſione efficiuntur diuerſe partes corporis: ⁊ diuerſis partibus corporis effectis:ex conſequenti fiunt ibi diuerſe ſuperficies: ⁊ quia ſuperficies in corpore terminato non eſt ſine colore: per accidens eſt ibi generatio coloris.ſic etiam cum mixta reſoluuntur in elementa per ſe corrumpuntur qualitates mixtorum.vt hn̄t repugnātiā ad q̄litates elementoꝝ.per accidens vero corrūpunṫ color ⁊ ſapor ⁊ alie qualitates ſecunde ſequentes ad qualitates illas.

¶ Moueṫ hec qō. Textu cōmē.16. Qō. xvj.

Tertio queritur vtrum ens in potētia ſit illud ex quo fit generatio.ori
ꝑmum tur autem hec queſtio propter hoc. ¶ Nam
T.cō. ſemper generatio vnius eſt corruptio alteri
17. us: ⁊ econuerſo.vt ex aqua corrupta generatur ignis. In aqua ergo ex qua generatur ignis eſt tria conſiderare.actus.potentia.⁊ priuatio. eſt enim aqua ex qua generatur ignis actu aqua: ⁊ eſt potentia ignis: ⁊ eſt priuata forma ignis.Cum ergo dicimus ignem generari ex aqua ꝙ eſt magis proprie ⁊ per ſe dictum: vel ꝙ genereṫ ex aqua vt eſt quid in actu vel vt eſt quid in potentia:vel non eſt quid in priuatione exiſtens:videtur autem illud ex quo fit aliquid: ⁊ ſecunduꝫ ꝙ huiuſmodi eſſe ens in actu.Naꝫ ſemper generatio fit ex corruptis.Corruptio autem incipit eſſe ⁊ ab actu ⁊ terminatur ad non eſſe.ergo generatio ſecundum ſe videtur 2m
ſemper eſſe exiſtens in actu. ¶ Amplius ſecundū Cōmen.8.phyſicorum:ſi materia eſſet abſoluta ab omni Com. cō.4.
forma non poſſet eſſe ſubiecta motui ⁊ tranſmutationi:ſed quod non poteſt eſſe ſubiectum motui ⁊ tranſmutationi:non poteſt eſſe gn̄ationis ſubm: cum generatio fiat ꝑ motum ⁊ trāſmutationē.ḡ gn̄atio fit ex aliquo vt eſt in actu:non vt eſt in potentia.

Notandū igitur non eſſe itentionis noſtre ad preſens determinare vtrum in generatione fiat reſolutio vſqꝫ ad materiam primaꝫ:quia de hoc ifra queretur. Rurſum queſtio queſita non ſolū habet locum in ſubſtantialibus:ſed etiam in accidentalibus.Nam cum ex frigido fit calidum:id ex quo generatur calidum eſt actu frigidum ⁊ eſt potentia calidū: ⁊ eſt priuatum forma caloris.Cum ergo ex omnibus iſtis fiat calidum ex ente in actu:ex ente in potentia: ⁊ ex priuatione: etiam in tali generatione haberet locuꝫ quod queritur ex quo iſtorum trium eſſet generatio calidi. ¶ Dixerunt quidam generationem poſſe ſumi dupl̄r:ſecundum ſe: ⁊ vt eſt mutatio quedam:vel vt icludit motum.Dicunt ergo ꝙ ſi accipiatur generatio ſecundum ſe: ⁊ vt eſt mutatio quedam:ſic eſt ex ente in potentia:quia ens in potentia eſt generationis ſubiectum.ſi vero accipiatur vt icludit motum ſic eſt ex ente in actu:quia tale ens eſt ſubm motus. ¶ Sed iſtud non videṫ ſufficienter dictum.Nam ſiue accipiatur generatio vt eſt mutatio:ſiue vt includit motum: ſemper eſt iſta per accidens ꝙ aliquid genereṫ ex ente in actu: motus enim dupl̄r poteſt accipi.vel ſꝫ rōnē gn̄aleꝫ: ⁊ vt hꝫ rōnem accidentis:vel ſm rōnem ſpecialē vt eſt tale accidens quod eſt motus: ⁊ ſicut dupl̄r poteſt accipi motus:ſic ſubm motus duo in ſe continet:actum ⁊ potentiam:quod.n.motui ſubÿciṫ actu eſt: qꝛ ſi non eſſet aliquo modo in actu:ſꝫ eſſet potentia pura:vt patuit ꝑ Cōmē.motui ⁊ tranſmutationi non poterit eſſe ſubiectum:ſic etiam ꝙ motui ſubÿcitur in potentia eſt:quia nihil moueṫ niſi ad id quod eſt in potentia. motus ergo requirit ſubiectū aliquo modo in actu: ⁊ aliquo modo in potentia:ſed quod requirit ſubiectum in actu cōpetit ei ſm quandam rationem generalem.quod auteꝫ reqrit ſubm ens in potentia competit ei magiſ per ſe: ⁊ ſm rōnem ſpecialem: ⁊ in eo ꝙ motus. Ideo motus dicitur eſſe actus entis in potentia.rōne qua eſt actus entis reqrit ſubiectum ens in actu.ratione qua ſubdiṫ in potentia opꝫ illi actui potentialitatem eſſe āmixtam. Lꝫ ergo motus vtrūqꝫ reqrat:magis tn̄ quod ſubÿciṫ motui ſꝫ ꝙ huiuſmodi eſt in potentia q̄ꝫ in actu. Ideo motus nō eſt actus entis in potentia:in eo ꝙ entis: ſꝫ
in eo ꝙ in potētia:vt pōt hr̄i ex 3ᵒ phyſicoꝝ: ⁊ qꝛ generatio nō icludit motum niſi vt per ipſum itroduciṫ forma.Cum motus nō inducat formaꝫ ſꝫ rationem generalē: ⁊ in eo ꝙ accn̄s:ſed ſm rōnem ſpecialem: ⁊ in eo ꝙ motus:cum ſꝫ talē rōnem etiā per ſe reqrat ens in potentia:gn̄atio etiā vt includit motum per ſe loquendo nō dꝫ duci ex ente in actu:ſed ex ente in potētia:accidit.n.motui vt motus eſt ⁊ vt eſt inductiuus forme: ꝙ fundeṫ in ente in actu:ſubÿciṫ.n.ens actu motui:ſed non vt eſt in actu:ſꝫ vt eſt in potentia. Dicimus ḡ gn̄ationem vt mutationē iportat ſiue ipſaꝫ rē genitā nō eē ex ente in actu:nec ex priuatione:ſed ex ente in potentia Nam id ex quo eſt aliquid per ſe loquendo manet in eo quod eſt ex illo:lꝫ eni aqua ex qua generaṫ ignis

ſit actu

Rñſio aliquorum

ꝯ illoſ

8.ph. 4.

T.c.6

ſit actu aqua ratione forme poſſe eſſe ſub forma ignis:
ꝛ ſic nō minus rōne ꝓuationis forme ignis īſeparabi-
liter annexe forme aque:tn̄ cū ex aqua fit ignis cōple-
ta gn̄atione nō manet forma aque:ꝑ quā aqua erat qd
in actu:nec manet ꝓuatio forme ignis:ꝑ quā aqua dice
bať nō ignis:ſed manet mā:per quā erat potētia illud
accidit ergo igni fieri ex aqua: ꝛ ex ente in actu: ꝛ fieri
ex igne ꝛ ꝓuatione:cum talia non maneāt:ſed ꝑ ſe cō-
petit fieri ex ente in potentia ꝛ ex mā que completa ge
neratione manet ſub forma ignis . Jdeo phs in primo
phyſicoꝝ.vult ꝙ ꝑ ſe gn̄atio nō fiat ex ente.i. ex actu:
T.cō. nec ex ente.i.priuatione:ſed ex ente in potentia.ſi vero
66. generatio concludat motum adhuc non eſt per ſe ꝛ ꝓ
prie dictum ꝙ fiat ex ente in actu.vt oſtenſum eſt.vtꝝ
autem fiat ex priuatione vt ꝙ priuatio ſit per ſe ꝓnci-
pium fieri:lʒ ſit principium rei facte per accidens non
eſt preſentis ſpeculationis:ſed pertinet ad librū phy-
ſicoꝝ:ſuper quo ſi nos contingeret ſcribere oſtendere
mus priuationem eſſe aliquo modo ꝓncipium fieri ꝛ
non eſſe oīno ꝑ accidens.vt quidam volunt.

Ad ꝓ **Oppoſita** aūt his nō eſt difficile ſoluere.Nā
cū dicitur ꝙ ſemꝑ generatio ē ex
mum corruptis ꝛ ex ente in actu.dici pōt ꝙ cā ſine qua non:
nō eſt cā per ſe ſʒ per accn̄s:lʒ ergo nō fiat gn̄o niſi ex
ente in actu : non oportet hoc eſſe per ſe ſʒ per accn̄s.
Ad ſe ¶ Q.ō vo vlterius addebať ꝙ ſi materia eſſet ſepara
cundū ta ab omni actu nō eſt ſubiecta motui ꝛ trāſmutationi.
dici pōt ꝙ vt pʒ per habita: lʒ ſubm motus ſit in actu
ꝛ in potentia:per ſe tamen ſubӯcitur motui vt eſt in po
tentia nō in actu.Cum motus vt dictū eſt ſit actus en-
tis in potentia ſm ꝙ in potentia.deficit ergo ratio : qꝛ
conſiderat ꝙ eſt ꝑ accidens.deficit etiam qꝛ quodam-
modo non eſt ad propoſitū:cum nos loquamur de ge-
neratione que eſt mutatio ꝛ non motus.

¶ Mouetur hec queſtio. Textu cōmē.18.

PRopter quid autē hec qdem ꝛc̄.
Hic declarāda ſunt tria.
ꝓmo.n.videndū eſt.vtꝝ ſubſtantia ſuſcipi-
at magis ꝛ minus.vt videť auctor dicere
in littera.Scōo dato ſubſtantӯs nō cōpete
re magis ꝛ minus ꝓprie ſed large reſtabit
declarare. vtrum in accn̄tibus inueniri poſſit magis ꝛ
minus ꝓprie ſumptū.Tertio videndū erit vtrum cali-
dū ꝛ frigidū ſint dr̄ie ſubſtantiales ignis ꝛ terre.Cū
habeať in lr̄a terrā ꝛ ignē illis differētӯs differre.

ꝓm **CJrca** primū ſic ꝓcediť.videť ꝙ ſubſtā
tӯs nullo modo cōpetat ſuſcipe
magis ꝛ minus forme aūt ſuſcipiētes magl
ꝛ minus itenduntſ ꝛ remittunť:ſed itenſiōe
ꝛ remiſſione forme ꝯſiderantur qdam motus . ex hoc
.n.forma itendiť ꝛ remittitur iquantum ſucceſſiue ten
dit ad eſſe cōpletū ꝛ icōpletū: ꝛ qꝛ ſucceſſio nō eſt ſine
motu:vbicūqꝫ talia reꝑiunť ibi eſt iuenire verā rōnem
T.cō. motus:ſʒ cū in ſubſtantia nō ſit motus.vt probatur. 5°
10. phyſicoꝝ.itēſio ꝛ remiſſio in formis ſubalibus reꝑiri
2m non poterit. ¶ Amplius ſm phm in ꝓdicamē.ſubſtan
tӯs non competit ſuſcipere magis ꝛ minus.

Notandū ergo ꝙ magis ꝛ minus cōparatio
nē iportat:quotiēſcūqꝫ aūt aliq̄ cō
paranť adiuicē reſpectu alicuius vnius ſit cōparatio. ſi
cut g̊ in ſubſtantӯs reꝑitur vnitas.ſic in eis compara-
tio eſſe pōt: ꝛ qꝛ vna vnitas non reperitur niſi in ſpecie
ſpecialiſſima.q̄cunqꝫ ſunt comparabilia ꝓprie adinui-
cē ſunt alia ſm vnam formā ſpecificam.Jdeo ꝓbať.7.
T.cō. phyſicoꝝ.nō eſſe comparabilia niſi que ſunt eiuſdem
24.29 ſpeciei:ſʒ lʒ ꝓprie vnitas ſit in ſpē ſpecialiſſima: aliqua
tamen vnitas eſt in forma generis: ꝛ in his que ꝑ ana
logiā dn̄r: ꝛ ſicut eſt in talibus aliq̄lis vnitas : ita ē in
eis aliqualis cōparatio:eſt g̊ ꝓprie comparatio ſʒ for-
mam ſpecificā:large tn̄ ꝛ ſm genus ꝛ ſm analogiam
cōparatio ſumi pōt. ¶ Hoc viſo cū q̄ritur vtrū in ſub-
ſtantӯs reꝑiať magis ꝛ minus ꝓprie.Si accipiať com
paratio ſm magis ꝛ minus ꝓprie ꝛ vt reſpicit eandē
formam ſpecificā non.ſi aūt ſuſcipiať large compara-
tio ſm ꝙ hʒ eſſe in gn̄e:vel ēt in analogo ſic. ¶ Duo
g̊ ſunt declaranda.ꝓmo ꝙ in ſubſtantӯs nō reꝑitur ma
gis ꝛ minus ꝓprie.ſcōo ꝙ reꝑitur h̄ in eis large.ꝓmū ꝓm
ſic oſtenditur.Nam ſi ſm formam ſpecificā reꝑieť in
ſubſtantӯs magis ꝛ minus:vel hoc eſſet ſm gradum
eſſentie vel ſm gradus ipſius eſſe.ſm gradus eſſentie
non.nā cū eſſentia ꝑtineat ad diffinitionem:qꝛ diffini-
tio eſt ſermo expreſſiuus qdditatis ꝛ eſſentie:ꝑ varia
tionem cuiuſlibet talis gradus variabiť diffinitio rei: ꝛ
ꝑ ꝯn̄s variabitur nā ꝛ ſpēs eius.Jſti aūt ſunt illi gra- T.c.4.
dus de qbus loq̄ns phs.8.meta.ait formas ꝛ diffini-
tiones eſſe ſicut numeros.Nā ſicut qualibʒ vnitate ad
dita vel remota variatur ſpēs numeri:ita quolibet tali
gradu variato variatur ſpēs rei.g̊ ſecundū gradū eēn-
tie nō pōt eſſe comparatio ſm magis ꝛ minus in eadē
ſpē:cum variatio taliū graduū ſemper iducat diuerſi
tatem ſpecificā.Si vo dicatur talem comparationem
attendi ſm gradū ipſius eſſe: nō aūt ſm gradus eſſen
tie:hoc ſtare ēt nō pōt.Nā cum nos loquamur de for-
mis ſubſtantialibus:ſm quas datur eſſe ſpecificum:nō
poterit eſſe variatio in tali eē niſi tollatur ſpecies ꝛ eē
ſpecificū:ſed variata ſpē nō vlterius eſt comparatio ꝓ
prie.g̊ magis ꝛ minus loq̄ndo ꝓprie vt reſpiciunt ean
dem formam ſpecificam in ſubſtantӯs reꝑiri nō pote-
runt. ¶ Quod āt ſʒ formā generis ꝛ ſm analogiam 2m
quādā reꝑianť magis ꝛ minus in ſubſtantӯs:hoc non
ſolū nō eſt incōueniēs:ſʒ ꝛ neceſſariū.Nam cum om-
nia ſint eſſentialr̄ a ꝓmo ente:quecūqꝫ eſſentialr̄ diffe
runt ſm quādā eſſentialē analogiā hn̄t ordinē ad ꝓmū
ens:ſicut ergo numeri:qꝛ ab eadē ꝓcedūt vnitate:ordi
nate ab vnitate diſtāt:ita ꝙ nō ſunt duo numeri diuer
ſarū ſpēꝝ equalr̄ ab vnitate diſtantes: ꝛ in qbus equa
les vnitates reꝑiantur:ita ꝙ omnia entia ſunt ab vno
ente deriuata ꝛ ſunt quaſi qdam numeri ꝛ quedā cō-
poſitiones reſpectu ꝓmi entis:in quo reꝑitur pura ſim
plicitas:opʒ hmōi ꝓducta ſʒ quādā analogiā diſtare
a primo ente: ꝛ qꝛ vt ab eo diſtant: ꝛ vt ad ipʒ ordinā-
tur ſic reꝑitur in eis ratio entitatis . Entitas in rebus
creatis vniuoce reꝑiri nō poterit:ſʒ analogice. Jmmo
non erūt due ſpēs eſſentialr̄ differentes:in qbus eq̄li-
ter reperiatur entitas.Cum ſpēs vt oſtenſum eſt. ꝛ in-
nuitur a pho.8.meta.ſicut ſunt numeri:in quibus ſm T.c.10.
diuerſas ſpecies non reꝑiuntur equales dignitates. il-
la ergo ſpecies que magis diſtabit a ꝓmo ente erit im-
perfectior ꝛ minus habebit de entitate: que vero ma-
gis appropinquabit enti primo ꝑfectior erit ꝛ plus de
entitate habebit:eſt ergo ſubſtantia vna magis ens q̄ʒ
alia:ſʒ quod eſt ꝑfectior ꝛ plus participat de entitate
ꝓmi principӯ: ꝛ ſi in eodem genere reꝑitur h̄ ordo ꝛ h̄
comparatio ſm magis ꝛ minus non eſt dubium ꝙ in
analogo reꝑitur:cum vnitas analogie ſit amplior vni-
tate generis: ꝛ aliqua vniantur in analogo que in ge-
nere vniri non poſſunt:h̄ autem in ſpeciali ſic declarā-
tur.ſubſtantia enim eſt analogum ꝛ eſt genus:vt autē
analogū predicatur de principӯs ſubſtantie vt de ma-
teria ꝛ forma.vt aūt eſt genus predicatur de ipſis cō-
poſitis.Cum.n.dicimus mām eſſe ſubam ꝛ formā eſſe
ſubam:ſuba q̄ diciť de vtraqꝫ non pōt eſſe ſuba que eſt
genus

genus:qꝛ ea de q̄bus eſſentialr̄ p̄dicat̄ genus ſūt in ge
nere directe:mā aūt ⁊ forma nō ſunt in genere per ſe ⁊
ſ3 rectā lineā:ſ3 per reductionē:⁊ ſic p̄ncipia. vtrū aūt
ſint p̄ncipia in toto genere ſub̄e vel non:nō ſpectat ad
ꝓpoſitum.ſufficit aūt ꝙ ſint p̄ncipia ſub̄e ſenſibilis:de
q̄ intendimus pſcrutari:⁊ ꝓpter quā eſt q̄ō itroducta.
forma.n.eſt magis ens ⁊ magis ſub̄a q̄ mā: cum mā
maxime diſtet a p̄mo ente:⁊ ſit oīo quaſi ꝓpe nihil.vi
det̄.n.eē media iter nihil ⁊ aliqd:vt inuit Cōmētator
Com.7 p̄mo phyſicoꝝ.ḡ in ſub̄a vt eſt analogū reperit̄ magiſ
⁊ minus:ex quo forma pluſ ō entitate participat quam
mā. ⁊ ſicut in ſub̄a vt eſt analogū magis ⁊ minus re
perit̄ ſic in ea repiunt̄ talia vt eſt genus:q̄ō triplici via
venari poſſumus.p̄mo ex itentōe nāe.2° ex victoria for
pa via me.3° ex pfectiōe ſpēi.ex itentiōe nāe accipit̄ magis ⁊
minus in ſubſtātijs ſ3 cōpletū ⁊ incōpletū in viaꝫ ge
neratiōis:⁊ ſic aīal eſt magiſ ſub̄a ⁊ magis ens q̄ em
brio:qꝛ itentio nāe nō finit̄ in embrione:ſed in aīali nec
eſt pfecta gñō cum puenit̄ ad embrionē:ſ3 cū puenitur
2a via ad aīal. ¶ Magis vō ⁊ minus victoria forme reperit̄
in elm̄tis. Nā tunc forma h3 victoriā ſupra mām cuꝫ eā
extendit ⁊ rarefacit.ſi ḡ forma eſt magis ens quā mā:
formalia ⁊ rara ſunt magis entia ⁊ magis ſubſtātia q̄
mālia ⁊ entia:⁊ iſto modo ignis eſt magis ſubſtantia
q̄ terra. ¶ Magis aūt ex pfectione ſpēi reperit̄ in re
bus mixtis in q̄bus vltimat̄ generationis motus. Nā
⁊ ſi cū puētū eſt ad aſinū ceſſat gñatio:⁊ etiā cū pue
nit̄ ad leonem gñatio ceſſet:tñ qꝛ in leone pfectius re
ſeruat̄ ratio aīalis ⁊ dignitas ſpecifica q̄ in aſino:⁊ in
aīali pfecto q̄ in imperfecto:aīalia pfecta ſunt magis
entia ⁊ magis ſub̄a q̄ impfecta:⁊ qꝛ omnis ſubſtātia
gñabilis ⁊ corruptibilis:qꝛ ꝓpter talia eſt q̄ſtio intro
ducta:vel eſt elm̄tū vel eſt elm̄tatū. ⁊ ſi eſt elm̄tatuꝫ vel
ad eā eſt itentio nature ⁊ vltimat̄ in ea gñatio vt aīal:
vel nō vt embrio. ⁊ qꝛ in oībus iſtis oñſuꝫ eſt quō acci
pit̄ magis ⁊ minus:vt ſpectat ad ꝓpoſitū de q̄ōne eſt
ſufficiēter inq̄ſitū. ¶ Aduertendū tñ ꝙ ſic in ſubſtan
tijs gñabilibus ⁊ corruptibilibus repit̄ magis ⁊ mi
nus:ſic ⁊ in icorruptibilibus repiri h3:cū incorruptibi
les ſub̄e non equaliter diſtent a p̄mo ente:ſed qualiter
hoc ſit in aliud tempus apponatur.

Ad pm **Oppoſita** aūt his nō eſt difficile ſoluere. Nā
cuꝫ dicit̄ ꝙ ſi in ſub̄a eſſet magis
⁊ minus eſſet in ea motus.dicī d3 ꝙ accipit̄ ibi magis
⁊ minus ꝓprie prout dicit intenſionem ⁊ remiſſionem
ineſſe manente eadem forma ſpecifica: quod oſtendi
mus non conuenire ſubſtantijs. ¶ Quod aūt ſecundo
Ad 2m addebat̄ p̄hm dicere non competere ſubſtantijs ſuſci
pere magis ⁊ minus. Intelligendum eſt ꝓprie:⁊ vt re
ſpiciunt formā ſpecificā: ſ3 ſi accipiat̄ magis ⁊ minus
large vt reſpiciunt genus ⁊ analogum ſubſtantie com
petere poſſunt.vt dictum eſt.

¶ Mouetur hec queſtio.textu cōmē.8.

Secūdo reſtat declarare vtꝝ magis
⁊ minus repiri p̄nt in acci
dētibus ꝓpe:cū oñſuꝫ ſit in ſubſtātijs repiri
pmum ſolū large ſumpta. Et vr̄ ꝙ nō. Nā ſicut ar
guebamus ſ3 graduſ eēntie ⁊ eē in ſubſtā
tijs ſic ⁊ in accītibus arguere poſſumus. ſi
.n.accītibus cōpetit ſuſcipe magis ⁊ minus:vel h̄ erit
ſ3 gradū eēntie vel ſ3 gradū ipſius eē.ſ3 gradus eēn
tie nō. Nā cū ſ3 gradus taleſ forme ſint ſic numeri:nō
poterit eē magis ⁊ minus ſ3 tales gradus niſi varient̄
ſpēs:ſic nō pōt eē magis ⁊ minus ſ3 vnitates in nu
meris niſi varient̄ ſpēs nūeroꝝ:ſ3 variata ſpē nō eſt ꝓ
2m prie cōparatio.ḡ ⁊c. ¶ Amplius nec ſ3 gradus ſineſſe
pōt attēdi cōparatio talis.eē.n.fluit ab eēntia imedia
te. Cū ḡ eēntia forme manēte in eadē ſpē ſ3 graduſ va
riari nō poſſit:nec eē q̄ō imediate ab ea fluit talē va
riationē ſuſcipe poterit. ¶ Ampli⁹ q̄ñ aliqd fluit a duo 3m
bus ab vno p̄ncipalr̄ ab alio ex ꝯñti.vr̄ ꝙ ſi d3 eē va
riatio in effcū debeat eē variatio in cā p̄ncipali. ipſius
aūt eē p̄ncipalis cauſa eſt forma.ſi ḡ manet eadē for
ma nō variata manebit ⁊ idem eē.

Notandū ḡ ꝙ ſicut virtus comparat̄ ad age
re ſic forma cōparat̄ ad eē.ſicut ḡ
vna ⁊ eadē virtus ſ3 maiorē ⁊ minorē diſpōnē paſſiui
magis ⁊ minus agit:vel eſt rō ꝙ paſſuꝫ magis ⁊ mi
nuſ trāſmutet̄:ſic vna ⁊ eadē forma ſ3 maiorē ⁊ mino
rē diſpōnē māe dat magis ⁊ minus eē.videmus.n. ꝙ
calor eſt q̄dā virtus actiua:⁊ eſt rō agēdi ⁊ eſt q̄dā for
ma:⁊ eſt rō eēndi:vt.n.cōparat̄ ad paſſum ⁊ ad cale
factibile exterius eſt rō agēdi:ſ3 vt cōpat̄ ad ſubꝫ ⁊ ad
mām in qua eſt:eſt rō eēndi.ſicut ḡ vnus ⁊ idē calor
ſi iueniat calefactibile exterius magis ⁊ minus diſpoſi
tū eſt ratio q̄re magis ⁊ minus calefiat. ſic ſi inueniat
ſub̄m in quo exiſtit magis ⁊ minus diſpoſituꝫ: reddet
ipm̄ magis ⁊ minus caluꝫ. Ex hoc ēt magis appet veri
tas q̄ōnis p̄miſſe. Nā l3 forma ſit ſimplici eſſentia cōſi dubiū
ſtēs:tñ vt cōparat̄ ad ſubꝫ iueniēdo ipꝫ magis ⁊ mi
nus diſpoſitū dat ei magis ⁊ minus eē:qꝛ forma ſub
ſtātialis imete eſt pfectio māe: cū mā ipſa ſm̄ ſe eſt in
potētia pura ⁊ ſ3 ꝙ hmōi nō ſit magis ⁊ minus diſpo
ſita:forma ſub̄alis nō poterit dare magiſ ⁊ minus eē:
cū pficiat imete ipaꝫ māꝫ:q̄ ſ3 ſe magis ⁊ mius diſpo
ſita oīa nō pōt:forma vō accītalis qꝛ pficit ens in actu
⁊ māꝫ q̄ eſt ſub forma:qꝛ ſic pſiderata mā pōt eē magiſ
⁊ minus diſpoſita:nō eſt iconueniēs eā itendi ⁊ remit
ti ⁊ dare magis ⁊ minus eē:nō rōne ſui ſ3 ſe.ſ3 pp ma
iorē ⁊ minorē diſpōnē māe. ¶ S3 ſi ſic dicim⁹:q̄ō cre
dimus bñ dcm̄ occurrit nobis grauis dubitatio. Nā ſi
forma ſ3 ſe manet ſimplici eēntia:intendit̄ āt ⁊ remit
tit̄ q̄tū ad eē:ꝓut iuenit māꝫ magis ⁊ minus diſpoſitā.
pſtat illā diſpōnē māe:mete qua forma accītalis dr̄ i
tēdi ⁊ remitti:nominare aliq̄ formā ſupadditaꝫ māe:
qꝛ ſi dicta diſpō nullā formā nominaret:cū mā ſ3 ſe nō
poſſit dici magis ⁊ mius diſpoſita:nō poſſemus ſalua
re itenſionē ⁊ remiſſionē. S3 tūc q̄ro de illa forma que
reddit māꝫ magiſ ⁊ minus diſpoſitā:aut nominat for
mā accītalē aut ſub̄alē. Nō āt pōt dici ꝙ nomīet ſub̄a
lē formā:qꝛ cū talis forma nō itēdat̄ nec remittat̄: non
poterit reddere māꝫ magiſ ⁊ mius diſpoſitā:ſ3 ſi noīet
accītalē formā:vt dicat̄ vna forma accītalis recipi in
mā mete alia accītali forma.tūc q̄ro de illa accītali for
ma mete q̄ recipit̄:aut itendit̄ ⁊ remittat̄:aut non:ꝙ ſi
nec itēdit̄ nec remittit̄:nō poterit reddere magis ⁊ mi
nus diſpoſitā.ſi vō cōpetit ei itēſio ⁊ remiſſio recipiet̄
in mā mete alia diſpōne:cū itenſio ⁊ remiſſio reſpiciāt
māꝫ diſpoſitā:⁊ illa diſpō:qꝛ d3 ꝙ itendat̄ ⁊ remittat̄
recipiet̄ mete alia diſpōne. Cū ḡ nō ſit itēſio ⁊ remiſſio
in forma:niſi forma alia p̄cedēs ipaꝫ itēdat̄ ⁊ remitta
tur:qꝛ in formis nō eſt abire in iſinitū:ſtādū eſt in p̄i
mis:⁊ videt̄ eē dōꝫ nullā formā poſſe itēdi vel remit
ti. Hec āt vt pateāt ſciēdū:ꝙ l3 poſſit ꝯtingere formam
itendi ⁊ remitti:qꝛ recipit̄ mediante alia forma q̄ iten
ditur ⁊ remittit̄:vt ſi albedo ineſſet mete frigido con
ſtringente partes pſpicui:intendi ⁊ remitti poſſet al
bedo p intenſionem ⁊ remiſſionē frigiditatis magis ⁊
minus conſtringentis dictas partes:nō tñ eſt hoc ne
ceſſariū.pōt.n.aliq̄ forma itendi ⁊ remitti abſq3 eo ꝙ
forma alia p̄cedens ipaꝫ itendat̄ vel remittat̄: ⁊ tamē
nunq̄ itendit̄ vel remittit̄ forma, niſi qꝛ inuenit mām
magis

magis τ min⁹ diſpoſitā.hoc aūt ſic eſt videre:nō.n.ē i
cōueniēs aliq̄ eē i ſe diſticta formal'r q̄ ꝯparata ad aliō
faciunt mālē diſtōnē.ſicut albū τ nigrū i ſe formal'r di-
ſtinguūt:τ tn̄ reſpcū viſus ſūt māles dr̄ie.cū vna ṽtus
ſit cog̊ſcitiua albi τ nigri:poterit ꝯtigē vnā τ eādē for
mā recipi in mā mediātib⁹ plurib⁹ formis:ita ꝙ ille for
me.lȝ i ſe eēnt formal'r diſticte: ꝯpate tn̄ ad formā que
mediātib⁹ illis recipit.mālē hn̄t diſtōnē:τ q2 forma re
cepta mediātib⁹ dictis formis poſſet hr̄e maiorē cōue-
niētiā cū vna q̄ȝ cum alia:qn̄ reciperet me^{te} forma cū q̄
magis ꝯ^{lr}:diceret iuenire mām magi̅ diſpoſitā:qn̄ v̊o
mediāte alia iuēiret māȝ min⁹ diſpoſitā:vt ſi color reci-
peret i mā me^{te} hūido τ ſicco:q2 pl⁹ ꝯ^{lr} calor cū ſicco q̄ȝ
cū hūido.cū ſicca poſſint eē cal'a i ſūmo τ n̄ hūida:da
to ꝙ nec ſiccitas:nec hūiditas itenderet vl' remitteret
poſſet calor itēdi τ remitti,put eſt ꝯiūctus ſicc^{tl} vel hu
miditati.Dupl'r g̊ pōt eē itēſio τ remiſſio in for^{a} accn̄ta
li.vel q2 talis for^{a} recipit mediātib⁹ plurib⁹ formis:cuȝ
q̄rū vna hȝ maiorē ꝯuenientiā q̄ȝ cū alia.ſemp g̊ ē iten
ſio τ remiſſio in for^{a} me^{te} maiori vl' miori diſpōne māe
nec tn̄ eſt ꝓceſſus in formis in īfinitū.vt pȝ p hita.

Ad p̊mum. **Oppoſita** āt his n̄ ē difficile ſoluē.nā cū dr̄ ſi
ē itēſio τ remiſſio i for^{a} accn̄tali vl'
hoc eſt ſm ḡdus i eēntia:vl' ſm ḡdus ieē τ cum ar̄ eē
reſpicere eēntiā ꝯcedat p̊^{a} rō.videlȝ talē itēſionē vl're
miſſionē nō eē ſȝ gradus i eēntia:cū oīs for^{a} q̄ȝtūcūq̄ȝ
accn̄talis poſſit dici ſimplici eēn̄tia ꝯſiſtēs:ſȝ h̄ eſt ſm
gradus ieē:τ cū arḡr eē reſpicere eēntiā τ n̄ eē itēſio-
nē ieē niſi ſit itēſio in eēntia.vt pȝ per hita eſſe reſpicit
eēntiā for^{e}:vt hȝ ordinē ad mām.g̊ eadē eſſētia for^{e} po
terit dare magis τ min⁹ eē ſi iueniat māȝ magis τ mi
Ad 2^{m} nus diſpoſitā.¶ Q2 āt addebat vlteri⁹ de effectu ꝓce-
dēte a duab⁹ cāis rō peccabat in mā aſſumēdo fl'a.Nā
cū q̄lȝ cā faciat ad eē effectus.cū de rōe cāe ſit ꝙ adeē
eius ſequat aliō:p variatōeȝ cuiuſlȝ cāe poterit eē va-
riatio in effectu.Si g̊ eē reſpicit formā vt hȝ ordinē ad
māȝ q̄ȝtūcūq̄ȝ forma ſit ſimplici eēntia ꝯſiſtēs poterit
eē variatio i ip̄o eē pp̄ variatōeȝ māe:vt q2 iuenit eam
al'r τ al'r diſpoſitā poſſet ēt al'r dici:q2 lȝ in ſubalis eē
ſit p̄ncipali⁹ a for^{a} q̄ȝ a mā.In accn̄b⁹ forte ē eꝯ̊.nā cuȝ
accn̄tia nō ſint entia niſi q2 ſunt entis:forte eē i talibus
ē p̄ncipali⁹ a ſuba q̄ȝ a for^{a}:ſȝ vtrū h̄ ſit veꝝ τ vtꝝ eē i
accn̄tibus p̄cedat formas accn̄tales:vl' eꝯ̊ nō ē pn̄tis i
q̄ſitiōis:ſȝ ſpectat ad phiaȝ p̊^{am}.ad p̄ſēs aūt in tn̄ dcm̄
ſit ꝙ vna τ eadē eēn^{a} for^{e} accn̄talis iueniēdo māȝ ma
gis τ min⁹ diſpoſitā magi̅ τ min⁹ radicat i ip̄a τ magi̅
τ min⁹ ieſt.τ itēditur τ remittitur ſm eē qō hȝ in ea.

¶ Mouet hec qō.Textu cōmē.19. Queſtio.xix.

p̊m Cō.53 **Tertio** reſtat decl'are vtꝝ calidū τ frigi
dū ſint for^{e} ſubales igni τ terre:
τ vr̄ ꝙ ſic:q2 ſm Cōmē.in p̊ de aīa.Mēbra
leonis τ mēbra cerui nō dr̄nt niſi:q2 aīe dif-
ferunt.Dr̄ia g̊ rerum eſt ex ſubalibus formis:vt dr̄ia
animaliū ex aīab⁹:alia v̊o magis eē ſigna vn̄r diſtōis
q̄ȝ diſtinguāt.Cū g̊ phs i lr̄a abſo^{te} loquēdo noiet dr̄i-
2^{m} as ignis τ terre calidū τ frigidū vr̄ velle p̄dicta ptinē
ad ſubales foras ignis τ terre.¶ Ampli⁹ p̊⁹ n̄ tollit p
ablatiōeȝ poſterior̅.ſi g̊ calor eēt for^{a} accn̄tal'i igne eēt
poſterior q̄ȝ nā ignis:n̄ g̊ tolleret nā ignis p ablatiōeȝ ca
Alex. lōis ꝙ videm⁹ eē fl'ȝ.n̄.n.māet ignis niſi ſit ꝯiūct⁹ calōi.

Notanduȝ g̊ circa h̄ fuiſſe ōceptū Alexādrū
credidit.n.formā ſubalē ignis eē
calorē.mouebat āt h̄ motiuo.videbat.n.ꝙ i igne nulla
erat ṽt⁹ actiua niſi calor:τ q2 qōlȝ agēs agēdo aſſimi-
lat ſibi paſſuȝ:τ p actōeȝ ſuā iducit ſuā formā i mām:ſi
i igne nō eſt ṽtus actiua niſi calor:τ nō agit niſi calefa
ciendo:oȝ ꝙ p calorē igniat τ generet ignē in mā.ſi g̊
calor nō eēt for^{a} ſubalis in igne:ſequeret hoc icōueni- Calor n̄ ē for^{a} ſubſtātialis ignis.
ens:ꝙ ageret vltra ſuā ſpēm:q2 p ṽtutē caloris iduce-
ret forma ſubalis:cū tn̄ calor ponat accn̄talis forma:
ſȝ dicere calorē eē formā ſubalē in igne nō eſt veꝝ:qō
q̄drupl'r ꝓbari poteſt.¶ Prima rō aſſignatur talis:q2
qō eſt accn̄s in vno nunq̄ȝ eſt forma ſubalis in alio.nā p̊^{a} ratio.
ſm phm p̊mo phyſi.Qō vere eſt nulli accidit.pōt eniȝ
ꝯtingere qō eſt accn̄s in ſe eſſe eēntiale vt hic.vt color T.c.37.
eſt eſſentialis albedini:lȝ in ſe ſit accn̄s qōdaȝ:ſȝ qō in
alio eſt accn̄s eſſe formā ſubalē τ veraȝ ſubam in alio
nullo modo pōt ꝯtingere.Calor g̊ q eſt accn̄s i corpori
bus mixtis nō poterit eē ſuba in aliquo el'toꝝ:τ maxi-
me cū ignis τ terra τ h^{ꝰ} el'a ſint noīa ſubaꝝ.ſi.n.noīa
rēt accn̄tia:q2 accn̄tia eēnt eēntialia accn̄tib⁹:nō vide-
ret abſurdū qō ē accn̄s i mixtis eē eēntiale i igne:ſi no
mine ignis accn̄s noiaret.¶ 2^{a} rō talis:q2 nll'a forma
ſubal'e ſenſibil' loq̄ndo ō ſenſibilib⁹ exteriorib⁹ cū taliū 2^{a} ratio
ſenſuuȝ obta ſint paſſibiles q̄litates.vtrū āt ſit aliq̄s ſē
ſus iterior cōprehēdēſ ſubales formas ſub eē idiuidua
li n̄ ē pn̄tis ſpeculatōis:cū g̊ calor p ſe ſentiat a tactu
q iter ſenſus exteriores ꝯputat.for^{a} ſubalis eſſe nō pote
rit.¶ Ad hoc ēt adduci pōt:q2 calor itēdit τ remittit.
for^{a} ſubalis vt oñſuȝ eſt nec itēſionē:nec remiſſiōeȝ p̄t 3^{a}
ſuſcipe.¶ Ulterius v̊o q2 agētia nālia nō ſūt ſua ṽt⁹ τ
agūt p aliq̄ȝ ṽtutē ſupadditā ſue eſſētie τ nāe for^{a} ſuba 4^{a}
lis i eis erit ſolū imediatū p̊n^{m} eēndi τ n̄ agēdi.Calor
g̊ q2 eſt ime^{ta} rō agēdi for ſublis eſſe n̄ poterit.Alexā
der aūt palogizabat per rōnē ſuā.Nā cū dicebat nullū
agēs agē vltra ſuā ſpēȝ verū ē loquēdo p ſe τ i ṽtute ꝓ
pria.Nā cū oē agēs vt ē in actu:cū nō ſit i actu niſi per
formā.ſi ageret vltra formā ꝓpriā ageret ,put nō ē in
actu:qō eſt icōueniēs.In ṽtute tn̄ alterius τ vt inſtr̄m
agere aliq̄d vltra ſuā ṽtutē τ vltra ſuā ſpēȝ nō eſt irrō-
nabile.ſic ſerra in ṽtute artis iducit formā arche quaȝ
in ṽtute ꝓp̊a nō poſſet iducere.ſi g̊ calor i ṽtute ꝓp̊a i
duceret formā ſubalis ignis:ageret vltra ſuā ſpēm:τ
eēt icōueniēs:ſȝ q2 oēs q̄litateſ actiue el'oꝝ ſūt iſtrumē
ta ſubaliū formaꝝ exn̄tiū i eis:τ multo magis ſunt in-
ſtrumēta τ organa ſupceleſtis corporis calor nō in ṽtu
te ꝓp̊a:ſȝ in ṽtute ſubalis ignis:τ in ṽtute ſupceleſtis
corporis hȝ iducere formā ſubalem.

Oppoſita āt his n̄ ē difficile ſoluē.Nā cū dr̄ Ad p̊^{m}
dr̄ias eē p formas ſubales n̄ p ac
cn̄tales.dōȝ eſt ꝙ p vtraſq̄ȝ formas res dr̄nt.nō.n.oīs
differētia facit aliud:ſȝ eſt q̄dā dr̄ia q̄ ſm ꝙ hmōi facit
alteratū.Dicit tn̄ eſſe dr̄ia per formas ſubales:p accn̄
tales v̊o eē magis ſignū diſtōnis:nō q2 nulla dr̄ia ſit p
accn̄tales formas:ſȝ q2 p̊ncipalis dr̄ia eſt per ſubales
formas:nō p accn̄tales:poſſunt ergo cal'ȝ τ fridū dici
dr̄ntie ignis τ terre abſq̄ȝ eo ꝙ ſint dictoꝝ el'oꝝ ſuba-
les forme:q̄dam tn̄ voluerūt ꝙ p cal'm τ friduȝ vellet
phs circūloq formas τ dr̄ias ſubales ignis: τ terre:ſȝ
de hoc tangeret in declaratiōibus ſequētis lectōis:ad p̄
ſens aūt ſufficiat ſcire calorē τ frigiditatē eſſe accn̄tia
nō ſubas.¶ Q2 aūt addebat vlterius ꝙ p ablatiōem Ad 2^{m}
poſterioris nō auferet p̊us:veꝝ eſt p ſe loquēdo:p acci-
dens tn̄ hoc pōt ꝯtingere.Naȝ ſi a mā in qua eſt ignis
remoueat calor:reddit mā idiſpoſita quo facto ex ꝯn̄ti
cedit forma ignis.Ex hoc aūt melius pȝ ſol'o Alexan.
nā ſicut p amotiōem caloris remouet forma ignis:nō
per ſe τ directe:ſed q̄ſi ex ꝯn̄ti:inquātū reddit mā idiſ
poſita ad talē formā:ita calefacere per ſe τ directe or-
dinat ad introductionē caloris:ſȝ q2 mā calefacta effi-
cit diſpoſita ad ſuſceptioneȝ forme ignis p huiuſmodi
calefacere poteſt gn̄ari ignis.Ex quo apparet formaȝ

accñtalẽ nõ eẽ directe rõnem ⁊ p̄nᵐ agendi vltra ſuaꝫ
ſpeciem vt conabatur oſtendere ratio alexandri.

T.c.20. Dicuntur aũt h̄ qdem ſimpliciter ⁊c̃. Hic decl'anda ſunt tria. Primo decl'andũ eſt vtruꝫ ſit poſ'e gñationem eẽ. Scdo dato ꝙ ſit poſ'e eẽ gñonẽ: dubitabit̃ d̀ gñatõe ſimplici: vtrum i ſubſtãtijs poſſit eẽ gñatio ſimplex. Tertio dato ꝙ i ſubſtãtijs reperiat̃ gño ſimplex oñdet̃ vtꝝ in accidentibus contingat generationem ſimplicem reperiri.

Mouet̃ hec qõ. Textu cõmẽ.20. Q.õ. xx.

pᵐ Circa p̄ᵐ ſic ꝓcedit̃. ſi ꝯtigit gñonẽ eẽ. ḡ põt mã expoliari illa forma ⁊ idui alia. poterit ḡ ex aq̈ fieri aer. tũc arguo. det̃ iſtãs in quo vltio eſt aq̈: ⁊ iſtãſ i quo p̄ᵒ eſt aer. aut eſt vnum ⁊ idem inſtans aut nõ: non poteſt dici eſſe idẽ iſtãs: q: tũc ſimul eẽt aer ⁊ aq̈: erit ḡ aliud ⁊ aliud iſtãs: ſꝫ iter q̄lꝫ duo iſtãtia cadit meᵐ tp̄s. ḡ erit dare meᵐ tp̄s i q̊ mã nec erit ſub forᵃa q̄ recedit nec ſub illa quã iduit. poteit ḡ expoliari oi forᵃ: qò ẽ icõueniẽs. Hoc ãt lꝫ ſit arᵐ valde cõe: h̄ tñ itroductũ ẽ q: cõis ſol'o
2ᵐ non vr̃ ſufficẽ. Ampliꝰ ſi ẽ poſſibilis gño p̄t aliqd d̀ nouo gñari: ⁊ ſi põt aliqd de nouo gñari: opꝫ ꝙ gño icipiat eſſe: ſꝫ omne qò icipit eẽ p̄t dici fcm̃ ⁊ gñatũ ſi gño icipet eſſe gño eſſet genita: ḡ gñonis eſſet gño: qò ẽ icõ
3ᵐ neniens. Ampliꝰ gño ẽ ꝓceſſus ex nõ eſſe ad eſſe vt
T.c.7. inuit phs. 5. phyſi. Eſt ḡ gño media iter eẽ ⁊ ñ eſſe q: q̄lꝫ erit media iter ſuos t̃minos. ſi ḡ eẽt poſſibilis gño poſſet eſſe aliqd mediũ iter eſſe ⁊ ñ eſſe qò eſt iconueniẽs cũ cõtradictoria ſint illa quoꝝ nõ eſt medium ſm ſe. vt habetur p̄m o poſterioꝝ.

Notandũ autẽ ꝙ gnõnẽ eẽ duplici via iueſtigare poſſumꝰ. p̄ᵒ ex p̄te mãe. 2ᵒ ex p̄te actionũ nãliũ. mã. n. q: eſt apta nata ꝑfici ꝑ oẽs formas: ⁊ nãliter qòlꝫ appetit ſuã ꝑfectõeꝫ appetit eẽ mã ſub oibus formis: ⁊ q: nõ p̄t ſub oibus eſſe ſimul appetit ſucceſſiue eſſe ſub illis. ſi ḡ dꝫ appetitꝰ mãe ꝯpleri oꝫ gnõnẽ ⁊ corruptionẽ eſſe. hec aũt via tãgit̃ circa finẽ p̄
T.c.80. mi phyſi. vbi dr̃ mãm machinari ad maleficiũ propter ꝑuatõeꝫ cui ẽ ãnexa: ⁊ appetit corruptiõeꝫ: nõ ꝑ ſe: vnũ qòqꝫ. n. ſemꝑ appetit nãliter qò meliꝰ ẽ: ꝑ ſe ḡ mã appetit gñonẽ ⁊ eẽ ſb̄ forᵃ: ꝑ accñs. n. appetit cõꝛuptõeꝫ. iſta etiã via tãgit̃. 7. metaphy. vbi dr̃ mãꝫ eẽ id ꝑ qò res p̄t
T.c.24 ⁊.28. eſſe ⁊ non eſſe. 2ᵃ via ad iueſtigandum hoc idem ſumitur ex parte actuum naturalium. agentia enim naturalia: quia ſunt quedam deriuationes primi agentis intendunt ſaluare in rebus participationem diuini eſſe. Ideo data eſt virtus gnãtiua rebꝰ: vt qò non p̄ñt ſaluare in ſe ſaluent in ſuo fil'i: ⁊ qò nõ p̄ñt ſaluare i eodẽ numero ſaluẽt in eiſdẽ ſpẽ. vtrũ aũt ſit alia rõ. q̄re ſit data v̀tꝰ gnãtiua vt ꝑ has rõnes cõcludat̃ ꝑpetuitas gnõis nõ ẽ p̄ſentis ſpeculatõis. ſufficit aũt ad p̄ſens ſcire poſſibile eẽ gnõnẽ eſſe. Rurſus in hoc ope non loqmur vt theologus: ſꝫ vt expoſitor phie. hãc ãt ſecũdã viã quã
T.c.34 tãgimus inuit phs. 2ᵒ de aia. vbi vult oia appetẽ diuinũ eſſe: ⁊ q: nihil corruptibiliũ põt ꝑmanere idẽ numero: inuit gnõnẽ eſſe datã rebus: vt qò nõ p̄ñt ſꝫ idẽtitatem nũeraleꝫ ꝑtiᶜᵉ ꝑticipẽt ſm idẽtitatẽ ſpecificaꝫ. hec aũt rõ ⁊ ſi irrefragabiliter nõ arguit gnõnis ꝑpetuitatem: q: falſa per rõnes inſolubiles oñdi nõ valent: gnãtionis aũt poſſibilitateꝫ ſufficienter arguit: ⁊ hoc ſufficit ad propoſitum oſtendendum.

pᵐ Oppoſita ãt his q̄ꝫdã difficultatẽ hñt. Cũ. n. dr̃ ſi ex aq̈ fit aer det̃ iſtãs i quo ẽ
T.c.69 vltimo aq̈: ⁊ iſtans i quo ẽ p̄mo aer. inuit phs. 8. phyſicoꝝ. ꝙ nõ ẽ dãdũ iſtãs in quo res corrupta ẽ: q: vltimo eſt veꝝ dicere eã eſſe: ſꝫ eſt dãdũ inſtãs in quo primo ẽ res gñãta. ſi. n. ex aq̈ fit aer ꝑ totũ tp̄s corruptõis debemus dicere ꝙ ẽ aq̈ ⁊ in iſtãti qò copulat̃ ad illud tp̄s debemus dicere ꝙ eſt aer: ⁊ q: inter tp̄s ⁊ iſtãs ñ eſt aliqd mediũ: iõ nõ eſt dare tp̄s mediũ: i quo nec ſit aqua: nec ſit aer. Iſta ãt ſol'o: lꝫ vera ſit multã tñ hꝫ calũniã. Nã ſm phm. 4. phyſi. tp̄s mẽſurat motũ: nũc T.cõ. 96.
vero menſurat mobile. eſt. n. vnũ nũc in toto tp̄e. ſicut vnũ mobile i toto motu. cũ ḡ aq̈ tẽdit ad cõruptõeꝫ: aq̈ ſe hꝫ in rõne mobilis: ip̄m aũt corrũpi ⁊ alterari ſe hꝫ i rõne motus: aq̈ ḡ dũ mouet̃ ad corruptiõeꝫ mẽſurabitur nũc tp̄is. motus v̀o ille quo ad corruptiõem vadit: menſurabit̃ tp̄e: ⁊ q: nõ eſt abſoluere rem a propᵃa mẽſura: quãdiu durabit aqua: tãdiu eſt dare nũc ⁊ iſtans quo menſurabit̃. Dãdum eſt ḡ nũc in quo veꝝ eſt dicere ꝙ eſt vltimo aqua. vlterius dicere ꝙ per totũ tẽpus eſt aqua. ⁊ in iſtãti ad qò copulat̃ illud tẽpus icipit eẽ aer. eſt nõ diſtinguere iter menſuraꝫ motꝰ ⁊ mobilis. ⁊ eſt ꝯſiderare ea que ſũt per accñs: q: ꝯſiderat̃ ac ſi mobile vt ꝓpriã menſurã reſpiceret tp̄s. Cũ habitũ ſit ip̄ꝫ menſurari ipſo nũc: ſiue ipſo iſtanti tẽporis. Sciẽdũ ergo nõ eſſe nr̃e itentiõis ad p̄ſens hãc qõnem radicitus inquirere. q: trãſcenderet ſuſceptũ negociuꝫ: tñ vt ſpectat ad ꝓpoſitũ motui debet̃ duplex duratio. vna intriſeca ⁊ alia extriſeca. duratio extriſeca ẽ ip̄ꝫ tp̄s. ⁊ q: h̄ duratio ñ depẽdet ex ip̄is motibꝰ mẽſurat̃. Iõ manẽs vna menſurat omnes motus ⁊ eſt vnũ tẽpus menſura omniũ temporaliuꝫ. ſicut q: vlna eſt menſura extrinſeca reſpectu pãnoꝝ: poſſet vna vlna menſurare oẽs pãnos: ſed preter hanc durationẽ extrinſecam competit ipſis motibus menſuratis quedã duratio intrinſeca. ſicut p̄ter quãtitateꝫ vlne que eſt extrinſeca quãtitas pãni. Cui applicata quãtitas vlne menſurat pãnũ pãnus ab vlna menſurari nõ poſſet. ſic niſi eſſet duratio. ⁊ ſucceſſio intrinſeca cuilibet motui. q̄ relata ad tp̄s mẽſuratur ab eo: motꝰ a tp̄e menſurari nõ poſſet: ⁊ q: ille durationes ſũt intrinſece ipſis motibus particularibus. Iõ dòm eſt de eis. ſicut dicimꝰ de ipſis motibꝰ. opꝫ ḡ has durationes intrinſecas eſſe plures ⁊ eſſe itercĩſas. ſicut motus particulares ſũt plures ⁊ itercĩſi. tp̄s ãt ꝙ fundatur in p̄mo motu eſt vnũ ⁊ continuũ. ſicut motus p̄mus eſt vnus ⁊ cõtinuus: ⁊ q: in magnitudine ꝯtinua nõ eſt dare duo indiuiſibilia inter que nõ cadit magnitudo media: in magnitudine aũt itercĩſa ẽ dare duo indiuiſibilia ſine magnitudine media vt ſi due linee itercĩſe ꝯtiguent̃. erunt ibi duo puncta ſine linea media. In tempore ḡ q: eſt vnũ ⁊ continuũ nõ ẽ dare duo iſtãtia ſine tempore medio: ſꝫ in alijs durationibus intercĩſis eſt dare duo inſtãtia ſine duratõe media. Cũ. n. ex aq̈ fit aer eſt aliqua duratio itrinſeca ipſi aque: ⁊ aliq̈ duratio intrinſeca ipſi aeri: ⁊ ille due durationes nõ ꝓp̄e continuantur: ſꝫ contiguãtur ⁊ comparãtur ad tempꝰ. ſicut ſi due linee intercĩſe applicarent̃ vni linee ꝯtinue. Cum ḡ queris vtrũ ſit dare inſtans in quo vltimo ẽ aq̈ ſi ex qua fiat aer. ſi queris de inſtãti duratiõis intrinſece ſic. ſi v̀o de inſtãti temporis nõ: ⁊ q: duratiões extrinſece nõ ſunt cõtinue: ⁊ lꝫ ſit dare ſꝫ talem durationem inſtãs in quo vltimo eſt aqua: ⁊ inſtans in quo p̄mo ẽ aer: nõ eſt tñ dare duratiõeꝫ mediã in qua nec ſit aqua nec ſit aer. vera ḡ erat ſolutio phi. Et ratio in ꝯtrariũ aliquã veritateꝫ cõcludebat: cõcludẽdo vnũ eſſe iſtãs in quo vltimo eſt aqua: ſꝫ nõ opꝫ hoc inſtãs eẽ tẽporis inſtãs: ſed inſtãs ipſius duratiõis itrinſece vtrũ h̄ duratio itrinſeca cuilibet motui menſurato poſſit dici qñ. ita ꝙ ſicut quilibet motus hꝫ eſſe ex ordine quẽ habet ad motũ

Nõ pl'chꝛam ſolutionem.

Motui debet duplex duratio.

ad motū ꝑmum.ita quelibet duratio cuiuſlibet motus
relinquaṫ ex adiacentia tēporis:qđ fundaṫ in motu pri
mo:⁊ ſic ipm̄ qn̄ qđ ex tali adiacentia relinqueṫ: ⁊ vtꝝ
ſit vnū qn̄ oium qn̄ datū.ſicut eſt vnum tempus oium
tēporaliuʒ:⁊ vtrū ſic accipianṫ inſtantia in ipſo qn̄.ſic
accipiunṫ in tempore nō eſt pn̄tis ſpeculatiōis.ad pn̄s
Ad 2m aūt in tm̄ dōm eſt ꝙ per iaʒ dicta hēri pōt ſolutio rōis
ꝑtacte.¶ Qꝫ aūt ſecūdo addebaṫ ꝙ ſi gnātio inciperet
eſſe.gnātio gnāreṫ.ergo nihil pōt gnāri de nouo.q: ſi
genitū icipit eſſe:opʒ ꝙ gnātio eſſe icipiat.dici poteſt.
ꝙ nō quicquid incipit eſſe ē ꝓprie genitū:niſi forte ge
nitū acciperemus large:nec valet ratio facta arguēdi.
gnātio terminaṫ ad eſſe.ergo quicquid accipit eē:acci-
pit eſſe per gn̄ationē.Nā tactus ⁊ motus quātūcunqꝫ
incipiat eſſe poſt nō eſſe:ſunt tamē ingenita:q: nō acci
piunt eē per gnātionē.ſic ⁊ gnātio ē ingenita:q: nō ac-
cipit eſſe per gnātionē.pōt ergo dici ꝙ ſolū compoſitū
Ad 3m hʒ eſſe per ſe:ꝓprie ēt generaṫ ⁊ accipit eſſe ꝑ gnātio-
nem ⁊ nō alia.¶ Qꝫ aūt addebaṫ tertio generationeʒ
eſſe mediū inter eſſe ⁊ nō eſſe.ergo eſt media iter extre
ma cōtradictiōis.dici dʒ gnātiōeʒ nō eſſe mediā inter-
eſſe ⁊ n̄ eē ſimpl'r:ſed inter eſſe ⁊ nō eē actu:⁊ ſic acce
ptum eſſe ⁊ nō eſſe nō ſunt ꝯtradictoria:ſʒ habent me
dium ens in potētia:qđ incipit a nō eſſe in actu:⁊ t'mi
natur ad eſſe in actu:vel poſſumus dicere ꝙ ſicut mate
ria nūqꝫ abſoluiṫ ſimpl'r ab omni eſſe.ſic nunqꝫ ē gene
ratio:nec aliqs motus qui nō ſit ꝯiunctus alicui actui.
Nō refert aūt vt ſpectat ad ꝓpoſitū. vtrum hoc ſit per
ſe vel ꝑ accn̄s.verbi grā.ſi ex aqua dʒ fieri aer gnātio
incipit a nō aere ⁊ terminaṫ ad aereʒ:ſed nō aer a quo
incipit gnātio hʒ eſſe cōiunctū alicui actui.poteſt enim
id non aer eſſe aqua.

¶ Moueṫ hec queſtio.Textu cōmē.20. Qō xxi.

ꝓm SEcundo reſtat dclarare vtrū i ſub
ſtantijs poſſit eſſe gnātio
ſimpl'r.videṫ ꝙ nō.Nam ens ſimpl'r tripl'r
pōt dici.Uno modo diciṫ ens ſimpl'r.i.vni
uerſaliter:⁊ ſic ſimpliciter diuiditur contra ens con-
tractū.Alio mō p̄t accipi ſimpliciter.i.ꝑncipaliter:⁊ ſic
ſimpl'r ꝯ.ſm quid.⁊ hoc modo ſubſtātia eſt ens ſim-
pliciter.Tertio modo pōt dici ſimpliciter.i.ens in actu
⁊ ſic ſimpliciter diuidiṫ contra ens in potētia.ꝙ enim
eſt potētia tale nō eſt ſimpliciter tale.⁊ q: quotiēſcūqꝫ
multiplicaṫ vnū oppoſitoꝝ totiēs mltiplicaṫ reliquū.
et ſic ens ſimpliciter diciṫ ens tripl'r:ita ⁊ n̄ ens ſimpl'r
tripl'r dici pōt.vel nō ens vl'iter:vel nō ens ſuba:vl' nō
ens aliquo modo in actu.ſi ergo gnātio ſit ex non ente
ſimpl'r:gnātio erit ex nō ente ſimpl'r.ſed nullo predi-
ctoꝝ modoꝝ ſm ꝙ dr̄ aliqd nō ens ſimpl'r p̄t dici gnā
tio ſube fieri ex nō ente.ergo in ſubſtātijs:de quibꝰ ad
p̄ſens intendimus querē.nulla erit gnātio ſimpl'r.Qꝫ
aūt ex nō ente ſimpl'r n̄ poſſit eſſe gnātio ſube pʒ:quia
agens naturale:ꝑ cuiꝰ actionē fit gnātio ſemꝑ:p̄ſuppo-
nit aliqd in qđ agat.Ideo hētur i lr̄a.ꝙ oēs phātes ꝑ-
2m terruit cōcedere aliquid eſſe ex nihilo.⁊ vl'iter ex n̄ en
te.¶ Amplius ꝙ ex nō ente ſimpl'r ſecūdo mō.i.ex n̄
ſubſtātia nō ſit poſſibile fieri generationē ſubſtātie.pʒ
T.cō. 25. per phuʒ.ꝑmo phyſicoruʒ.qui ait:ꝙ ex non ſubſtantia
3m non fit ſubſtantia.¶ Et amplius ex nō ente ſimplici-
ter 3º.modo.i.ex nō ente aliquo modo in actu non pōt
Cō. 4 eſſe generatio:quia ſm Cōmenta.8.phyſico. Si eſſet
materia ſoluta ab omni actu nō poſſet eſſe ſubiecta mo
tui ⁊ tranſmutationi:ſed ſine motu ⁊ tranſmutatione
non fit generatio:ergo ⁊c̄.

Notanduʒ ꝙ gnātionem ſimpl'r.dupl'r ſumi
poſſe abꝫ ⁊ cōparatiue.tūc.n.ali
quid diciṫ abte tale:qn̄ eſt ſm ſe tale:⁊ ſʒ ſua principia
tale.Sed tunc eſt cōparatiue tale.qn̄ eſt reſpcū alteriꝰ
tale:generari ergo aliqd ſimpl'r pōt accipi abte ⁊ ſʒ ſe:
⁊ comparatiue.vt comparando vnū generatū ad aliō
generatū:vtroqꝫ aūt mō in ſuſtātia reperiṫ generatio
ſimpl'r.tunc quidē accipiṫ generatio ſimpl'r ⁊ abte ſm
ſe qn̄ generatur.penes ea que ſūt per ſe ꝑncipia genera
tiōis.hec aūt ſūt mā.forma.potētia.⁊ actus.gnātio.n.
incipit a mā ⁊ ab ente in potētia ⁊ terminaṫ ad formaʒ
⁊ ad ens i actu.Incipit āt a nō ente ⁊ terminaṫ ad ens
quādo ḡ eſt gnātio ex ente in potētia ſimpl'r.⁊ termi-
naṫ in ens ſimpl'r.⁊ terminaṫ ſimpl'r in ens abte no-
mine.pōt dici generatio ſimpliciṫ.talis aūt gnātio eſt
ſube.ex illo.n.ente in potētia per ſe loquēdo eſt genera
tio aliqua que ſubijciṫ forme q̄ ꝑ illā generationē acq-
riṫ.Cū ergo forma ſubalis que acqriṫ per gn̄ationem
ſube ſit i ipſa mā:que de ſe eſt pura potētia:opʒ ipſam
mām eſſe id qđ ſubijcitur in tali gn̄atiōe.Ideo ſcribitur T.c.24.
primo huius.capitulo de alteratione ꝙ yle eſt maxime
ſubiectuʒ generationis.ſi enim ipſa forma ſubſtātialis
immediate perficit ipſam materiam:quia nulla forma
accidentalis precedit ipſam per ſe loquendo:ipſa ma-
teria ⁊ ipſum yle erit id ex quo eſt generatio ſubſtātie.
ſi eniʒ alia occurrūt hoc eſt per accn̄s vt ſupra oſtēde
batur.ex ente enim in actu ⁊ ex priuatione vt diceba-
tur generatur aliquid per accidens.ex ente vero in po
tentia per ſe:⁊ ex tali ente in potentia fit generatio.q̄-
le eſt illud ens quod ſubijcitur forme per generationē
acquiſite:eſt ergo generatio ſubſtantie generatio ſim-
pliciter:q: eſt ex non ente ſimpliciter cum ſit ex ente
ſimpliciter in potentia rurſum generatio ſube eſt gene-
ratio ſimpliciter:q: terminaṫ ad ens ſimpliciter.termi
natur eniʒ ad ſubſtātiā:que ſimpliciter debet dici ens.
Utrum autem predicta duo propter que abte accipiṫ
generatio ſimpliciter inſeparabiliter ſint connexa:vt
quotienſcūqꝫ terminatur generatio ad ens ſimpliciter
quod generatur non fiat ex non ente ſimpliciter.⁊ ecō
uerſo:⁊ qđ illoꝝ plus faciet ad gn̄onem ſimpliciter:⁊
vtrū magis debeat dici generatio ſimpl'r:vel q: eſt ex
nō ente ſimpl'r:vel q: terminaṫ ad ens ſimpliciter.ifra
patebit.Nam in capl'o de augmento vbi diſputabimꝰ
de dimenſionibus indeterminatis quō p̄cedunt formā
ſubſtātialeʒ in mā.ibi.n.de hoc aliquid diceṫ:⁊ deo dā
te qđ ibi fuerit dimiſſuʒ ſupplebiṫ in ſecūdo:vbi diſpu-
tabiṫ:vtruʒ oporteat qualitatē ſimbolaʒ remanere:ad
preſens aūt intm̄ dōm ſit generationem ſubſtātie dici
generationeʒ ſimpl'r.tn̄ q: eſt ex non ente ſimpl'r:cum
yle.i.mā ꝑma ſit maxime generationis ſubiectū.tn̄ ēt
q: talis gn̄atio terminaṫ ad ens ſimpl'r.i.ad ſubſtātiaʒ
que ens ſimpl'r dici pōt.Uiſo quō in ſubſtātijs reperiṫ
gn̄atio ſimpl'r ⁊ abte.reſtat vidē quō i eis r̄periṫ hmōi
generatio comparatiue.hec aūt cōparatio dupliciter
ſumi pōt:vel reſpectu accidētiū:vt comparando ſubaʒ
ad accn̄s:vel reſpectu ſubarū comparādo ſubſtantiaʒ
ad ſubſtantiaʒ.vtroqꝫ aūt modo in ſubſtātijs reperitur
gn̄atio ſimpl'r.nā reſpectu accn̄tis quelibet ſubſtantia
generaṫ ſimpl'r:cū quelibet ſubſtātia plꝰ habeat de en
titate qꝫ accidēs comparādo ēt ſubſtātiaʒ ad ſubſtātiā
inuenimus in ſubſtātijs gn̄ationeʒ ſimpl'r ⁊ ſic nō q̄li-
bet ſubſtātia generatur ſimpl'r:ſed ſubſtantia ꝑfectior
reſpectu ſubſtātie imperfecte diciṫ generari ſimpliciter
hec autē perfectio vt ſuperius dicebatur tripliciter po-
teſt accipi.Nā hmōi generabilia ⁊ corruptibilia vl' ſūt
el'nta vel ſunt mixta:⁊ ſi ſunt mixta vel ſūt ea in qbus
nō vltimatur gn̄atio nāe:vt in gn̄atione embrionis:vl'
ſunt talia ad que cū peruentū eſt finiṫ intētio gn̄atiōis

Gn̄o ſimpliciṫ p̄t ſumi dupliciṫ abſote ⁊ cōparatiue

al' ꝯſideratur.

nālis:cū.n.ꝑuenitur ad embrionē nō ceſſat:ſ; cū perue
nit ad al'.vel ğ cōparabit gn̄o vnius eli ad gn̄onē alte
rius:vt gn̄o ignis ad gn̄onē terre:vl' cōparabit gn̄o ei⁹
in quo nō finit gn̄o nāe ad gn̄onē ei⁹i quo finit:vt gn̄o
embriōis ad gn̄onē aialis.vel cōparabunt ad ſeiuice;
mixta ad q̄ cū ꝑuentū ē ceſſat gn̄o nālis:vt ſi cōparare
tur gn̄o vni⁹aialis ad gn̄onē alteri⁹.ꝼ; ꝑmū modū acci
pit gn̄o ſimpliciter ex victoria forme:q: gn̄o ignis ē ge
neratio ſimpl'r reſpcū gn̄onis terre.ꝼm $2^{m}mo^{m}$ accipit
gn̄o ſimpl'r ex itētiōe nāe:q: gn̄o aialis eſt gn̄o ſimpl'r
reſpectu gn̄onis embriōis.ꝼ; 3^{m} modū accipit genera
tio ſimpl'r ex ꝑfectione ſpēi: q: gn̄o aialis perfecti eſt
gn̄atio ſimpl'r reſpectu gn̄onis aialis iperfecti: ⁊ gn̄o
vl'iter aialis ē gn̄o ſimpl'r reſpcū gn̄onis plāte: ⁊ gene
ratio plāte reſpectu gn̄onis lapidis:qūo aūt ꝼ; dictos
modos accipit gn̄o ſimpliciter p; per dicta i qōne illa.
vtrū i ſubſtātijs reperiat magis ⁊ minus.ibi.n.oñſum
fuit ꝙ ex victoria forme ex itentiōe nāe: ⁊ ex ꝑfectiōe
ſpēi repiebat plus de entitate i vna ſuba q̄; i alia: ⁊ q:
gn̄o ſube plus hn̄tis de entitate ē gn̄o ſimpl'r reſpectu
ſube deficiētis a perfectiōe entitatis illius:op; ꝼm oēs
dictos reperire i ſubſtātijs gn̄onē ſimpliciter accipien
Ad p^{m} do ſimpliciter non ab^{te}:ſed comparatiue.vt dictu; eſt.

Oppoſita aūt his nō ē difficile ſoluē.Nā cū
dr̄ ꝙ in ſbſtātijs repit gn̄o ſimpli
citer.ğ gn̄abit ſuba ex nō ente ſimpliciter. Dici pōt ꝙ
nō ſolū dr̄ gn̄o ſimpl'r:q: eſt ex nō ente ſimpl'r:ſ; ēt q:
terminat ad ens ſimpliciter:dato ğ ꝙ nō eēt gn̄o ex n̄
ente ſimpliciter:adhuc eēt i ſubſtātijs gn̄o ſimpliciter
q: terminaret talis gn̄o ad ſuba; q̄ ens ſimpl'r dici d;.
deficit ğ arg^{m}:q: nō ſyllogiçat:ſ; peccat i for^{a}:deficit ēt
in aſſumēdo fl'a; formā ⁊ peccādo i mā.Nā vt oñſum
eſt:gn̄o ſube eſt ex nō ente ſimpl'r.i.ex non ente vl'r vt
ex nihilo:nec ex nō ente ſimplicit.i.ex nō ente ꝑncipa-
liter vt ex nō ſuba:q: vt dicebat: ⁊ bn̄:ex nō ſubſtātijs
nō fit ſuba:ſ; ex nō ente ſimpliciter.i.ex nō ente i actu:
⁊ ex ente i po^{a}.Et ꝙ arguebat mām nūq̄; ſeparari ab
actu:q: ſi ſic ſepata eēt:motui ⁊ trāſmutatiōi nō poſſ;
eē ſuba.dici pōt ꝙ accidit gn̄oni ſube ꝼm ꝙ h^{9i} vt pōt
patere per iā habita: ⁊ ō his q̄ ſunt ꝑ accn̄s nihil ē cu-
5.phy.6 re arti.vt dicitur.5.ethicorum.

Mouet hec qō. Textu cōmē.20. Q.ō. xxij.

p^{m} **Tertio** reſtat declarare.vtrū in accn̄ti-
bus recipiat gn̄o ſimpl'r: ⁊ vi-
det ꝙ nō:q: ꝼ; gd ⁊ ſimpliciter opponūtur:
oppoſita aūt in eodē eſſe nō pn̄t:qcqd ğ ge-
neratur ſecundum gd nō d; dici gn̄ari ſimpliciter ſed
gn̄o cuiuſl; accn̄tis eſt ꝼm gd.ğ nulla talis gn̄o dr̄ ſim
2^{m} pliciter. Ampli⁹gn̄o reſpicit ens ⁊ eē tāq̄; terminū
7.m.4. ad quē:ſ; accn̄tia n̄ ſūt entia:ſ; ſolū ſūt entis:cū ğ gn̄a
tur accn̄s.nō d; dici gn̄ari ens ſ; nūq̄; eſt ſimpl'r gn̄o:
niſi ſit gn̄o entis:nulla ğ accn̄tis gn̄o ſimpl'r deb; dici.

Notandū aūt ꝙ vt in ꝑmiſſa qōne dicebatur
gn̄o dupl'r ſumi pt.abſolute ⁊ ꝯpa
ratiue.Cum ğ querit vtrū i accn̄tib⁹ſit gn̄o ſimpliciter
ſi itelligat ab^{te} ⁊ ꝼm ſe nō:ſed cōparatiue ſic: ꝙ aūt in
accn̄tib⁹nō ſit gn̄o ſimpliciter abſolute:ſi ꝯſideret ꝑdi
cta de leui p;.dicebat.n.ꝙ q: gn̄o ꝼ; ſe erat ex non eſſe
ad eſſe:vt pōt patere in.5.phyſi.Tunc erit gn̄o ſimpli
T.cō.9. citer ſi ſit ex nō ente ſimpl'r vl'ſi ſit ad eſſe ſimpl'r.neu
⁊.7. tro aūt iſtoꝝ modoꝝ gn̄o accn̄tis pōt dici gn̄o ſimpl'r.
nō enim talis generatio meretur nomen generationis
ſimpliciter:q: ſit ex non ente ſimpliciter in actu ſed ex
ente in potētia.verum eſt enim ꝙ per ſe loquēdo gene
ratio non eſt ex ente in actu nec ex ꝑuatione:ſ; ex ente
in potentia.per ſe enim calidū non generat ex frigido:
nec ex ꝑuatione calidi:ſed ex eo ꝙ eſt i potētia calidū:
ſed tamē tale ens in potentia eſt qō ꝑ ſe gn̄oni ſubijcit
quale eſt illud ens in potētia qō eſt ſubm forme per ge
nerationē acquiſite.ideo tale ens in potentia ſubijcit in
gn̄one ſube:q̄le eſt id qō ſubijcit for^{e} ſubali: ⁊ tale ens
in potētia ſubijcit i gn̄one accn̄tiū q̄le ē ſubm forme ac
cidentali.forma aūt ſubalis vt dicebat ime^{te} ꝑficit ipa;
mām.vtrū aūt oīs forma ſubſtātialis ime^{te} ꝑficit mā;
nō eſt pn̄tis ſpeculatōis:nō.n.itendimus querē de for
ma hūana qūo ſe hēat ad mām quā ꝑficit: ⁊ qūo i hoīe
ſaluat gn̄o ſimpl'r.q: hoc ſapit aliā ſciam.ibi.n.deo dā
te ſuo loco talia dicemus.In hoc aute; opere volumus
ſemper verba noſtra referre ad alia generabilia i qb⁹
ſaluamus gn̄ationē ſimpliciter:q: forma ſubſtātialis i
ipſis per ſe loquēdo ime^{te} perficit ipſā mām.forma vō
accn̄talis:que per alterationē inducit nō ime^{te} perficit
ipſa; mām: ⁊ q: huius forme ſic per alterationē iducte
aliquo mō cauſe ē totū compoſitū ex mā ⁊ forma.Jō
talis forma in toto compoſito fundat ſicut in ſubiecto.
fit ğ ꝑ ſe loquēdo gn̄o calidi ex potētia calido: ⁊ gene-
ratio cuiuſlib; accn̄tis ex eo qō eſt in potētia tale.ſic ēt
gn̄o ſube fit ex potentia ſuba.ſ; potētia calidū nō ē po
tentia ſimpl'r.eſt.n.ſuba actu qō eſt potētia calidū.Cū
ſubſtātia in actu ſit ſubiecta forme calidi:ſ; qō ē potē-
tia ſubſtātia: ⁊ id qō ſubijcit forme ſubſtātiali ē poten
tia ſimpl'r.Jō gn̄o ſube ē gn̄o ſimplex:q: eſt ex n̄ ente
ſimpl'r in actu:ex ente aūt ſimpl'r i potētia.gn̄o āt cali
di ē gn̄o hmōi.q: potētia calidū ſimpl'r eſt actu:cū ſit
actu ſuba.nō eſt ğ potētia ſimpl'r:ſ; ē ſolū potētia h q:
ponit eē potētia calidū.p; ğ ꝙ ex parte termini a quo
ꝼm qō gn̄o dr̄ eſſe ex nō ente non poſſum⁹ ꝯcedē abſo
lute loquēdo gn̄onē accn̄tis eſſe gn̄onē ſimpl'r.cū gn̄o
eius nō ſit ex nō ente ſimpl'r:ſ; ſolum ex non ente aliq̊
mō vt oñſu; eſt. Ulterius nō poſſum⁹dicere gn̄onē
accn̄tis eſſe gn̄onē ſimpliciter ex ꝑte termini ad quē.vt
dicat gn̄o ſimpl'r.q: terminat ad ens ſimpl'r.habitū.n
eſt accn̄tia nō eſſe entia ſimpliciter.nō.n.ſūt entia niſi
q: ſunt entis.vt ꝓbat in plurib⁹locis phie ꝑme.Decla
rata eſt ğ ꝑma pars queſiti.videl; ꝙ in accn̄tib⁹ nō re 2^{m}
perit gn̄atio ſimpl'r ab^{te}. Reſtat ğ declarat 2^{m} ꝙ.ſ.
ibi reperiat gn̄atio ſimpliciter cōparatiue.hoc aūt tri- Quod
pliciter inuenit.pōt.n.accn̄s ad tria cōparari ad ꝓpa; vnum
eēntia; per quā reponit in ſpē: ⁊ ad ſubm in qua fūda accn̄s
tur. ⁊ ad eē ſub quo exiſtit:omnib⁹.n.his modis poſſu pl⁹ha-
mus venari vnū accidēs plus hēre de entitate q̄; aliō. beat ō
Prima via ſumit ex parte ſue eſſentie: alteratio eni; entita-
ſemper fit ab oppoſito in oppoſitū ſuū. oīs.n.motu⁹ad te quā
formā eſt aliquo mō inter duo oppoſita ⁊ maxime alte aliud.
ratio inter duo oppoſita h; eē hmōi āt oppoſita: vt p; prima
ꝑ Cōmē.i p^{o} ce. ⁊ mūdi.ſꝑ ſic ſe hn̄t ꝙ vnū h; rōnem via.
habit⁹aliud vō ꝑuōnis.Cū ğ gn̄at id accn̄s qō h; rō- 5.phy.
nē hit⁹ē gn̄o ſimpl'r.n̄ ab^{te} ſ; ꝯpatiue:vt reſpectu ei⁹qō 7.
h; rōnē ꝑuōnis:q: tale accn̄s deficit ab entitate ei⁹qō Nota
h; rōnē hit⁹. Si ğ vera eſſet opio illoꝝ ꝙ accn̄tia i ſe cōmē.
nullā entitatē hērent:ſ; ita ſunt entia in ꝯpatōe ad ſub
ſtātiā.ſicut vrina ſana dr̄ q̄ in ſe formal'r nulla; ſanita-
tem h;.ſ; ſolū noiat ſic:q: repn̄tat ſanitatē q̄ eſt i ania
li:h poſito ex ꝓpa eēntia nō poſſumus iueſtigare vnū
accidēs hre pl⁹ de entitate q̄; aliud cū nullū accn̄s ꝼm
hāc opinionē ponat hēre formaliter aliq̄; eſſentiā vel
nām:ſ; oñſum fuit h ſupra eſſe falſū.declarabitur.n.ac
cidētia aliq̄; entitatē in ſe hēre.tn̄ q: hmōi entitas erat
entitas diminuta ꝓpterea nō dicebat eſſētia:ſ; ꝓpter
entitatē que eſt in ſuba.q: entitas ſube d; dici entitas
ſimpl'r.vt dicebat ibide;.ſi ğ accn̄tia aliq̄; entitatē i ſe
hn̄t:ex ꝑte eēntie eoꝝ iueſtigare poſſum⁹ gn̄onē vni⁹
eē gn̄onē

2a via eē gn̄onē ſimpl'r reſpectu alteriꝰ ĩquātū entitas vniꝰ ē
pfectioꝛ ꝛ minꝰ āmixꝭ ꝑuōni q̄ꝫ entitas alteriꝰ. ¶ 2a via
ad iueſtigādū h̄ idē ſumiꝭ ex pte ſub̄e ĩ q̄ accn̄tia ip̄a fū
dāꝭ.nā ſi vna ſub̄a plus hꝫ de entite q̄ꝫ alia ꝛ vnā ſub̄aꝫ
dicimus gn̄ari ſimpl'r reſpcū alteriꝰ.qꝛ accn̄tia ab ipſa
ſub̄a dicunꝭ entia:ēt accn̄s illud qȯ ē aptū natū fūda
ri in ſub̄am plꝰ hn̄tē de entite ſꝫ ꝙ hmōi eē videbiꝭ ma
gꝭ ens.ꝛ gn̄o eiꝰ p ſe loquēdo diceꝭ gn̄o ſimpl'r reſpcū
3a via accn̄tis qȯ eſt aptū natū fundatū in ſub̄a minꝰ hn̄te de
entitate. ¶ 3a via ſumiꝭ ex pte ipſiꝰ eē:qꝛ accn̄s qȯ hꝫ
eē magꝭ actm̄ videꝭ eē magꝭ ens ꝛ gn̄o eius diceꝭ gn̄o
ſimpl'r reſpcū accn̄tis hn̄tis eē minꝰ actiuū. ꝛ qꝛ de hiſ
tribꝰ modis iueſtigaꝭ gn̄o ſimpl'r ĩ accn̄bus bonū fuit
p exēplū phi.dicētꝭ gn̄onē calidi eē gn̄onē ſimpl'r reſpcū
gn̄onis fridi.calidū.n.excellit fridū. Jn p̄dictis triꝰ.pō
eniꝫ calidū magis ſigt ſpēꝫ ꝛ formā: fridū v̇o ꝑuōnē n̄
2 ꝙ frigiditas ſit ꝑuatio pura.ſꝫ qꝛ plꝰ hꝫ de impfectiōe
āmixta q̄ꝫ caliditas.2o calidū eſt aptuꝫ natū fundari in
ſub̄a magis ente:qꝛ in igne.Fridū v̇o in ſub̄a minꝰ ente
3 qꝛ in aq̄ vel in terra.3o.calidū hꝫ eē magis actiuuꝫ quā
fridū.fridū.n.reſpcū calidi nō dꝫ dici actiuū:ſꝫ ſubacti-
uū.Sꝫ ſi vlteriꝰ q̄rereꝭ q̄ p̄dictaꝝ viaꝝ ſit potioꝛ: ꝛ ꝓ
pter quid debeamus magis dicere generationem accn̄
tis eſſe generationem ſimpliciter.vel ratione ſubſtātie
in qua fundatur:vel ratione pꝛopꝛie nature: vel ratio-
ne ſui eē.Dici p̄t qꝛ ꝛ ſi oēs ille ꝯſiderationes bone ſint
conſideratio tamen ratione ſubſtātie in qua fundatur:
ſi ſit per ſe ꝛ ſecundū quod huius:potioꝛ eſſe videtur:
quia accidentia licet in ſe entitateꝫ aliquā hēant ꝛ eis
aliqȯ eē ꝯueniat:magis tn̄ dn̄r entia pp entitatē q̄ ē in
ſub̄a:q̄ꝫ pp eoꝝ nāꝫ vl' pp eoꝝ eē. Et qꝛ gn̄o ſimpl'r ex
ip̄a entite ſumiꝭ exēplū phi cū h̄ ꝙ fuit ꝯpetēs exēpli-
ficādo ȯ calo ꝛ frido.in qbꝰ oēs p̄dicte cāe ꝯgregāꝭ:ali
qd ꝯgruit: ꝛ qꝛ illis dn̄tijs.videlꝫ calo ꝛ frigido diffe
rūt ignis ꝛ terra:qꝛ vt dcm̄ ē gn̄o ſimpl'r accn̄tiū potiſ
ſime accipiēda ē reſpcū ſub̄e in q̄ fundaꝭ.vt accn̄s qȯ
fundaꝭ in pfectioꝛi ſub̄a:ſm ꝙ pfectioꝛ ē:dicaꝭ ſimpl'r
gn̄atū.qdā.n.p calidū ꝛ fridū intelligere dant dn̄tias
ſub̄ales ignis ꝛ terre dn̄tes.ꝙ lꝫ calidū ꝛ fridū ſint ac
cidētia:tn̄ pn̄t circūloqui dn̄e ſubſtātiales.qꝛ ille ſunt
nobis ignote.exponūt g̊ p gn̄oneꝫ calidi ꝛ fridi de ſub
ſtātiaꝝ gn̄one.nō accn̄tiū:ſꝫ hoc vt dr̄ ē ꝯ̄ire p̄ter itētio-
nē Ariſ.qꝛ ſm eū in oibꝰ gn̄ibꝰ repitur gn̄o ſimpl'r: ꝛ qꝛ
exēplificauerat in igne:dicimuſ gn̄onē ignis eē gn̄onē
ſimpl'r reſpcū terre.niſi velimus dicere hoc cam eſſe de
fectiuū:opꝫ dicere exēplū ȯ calo ꝛ frido deſeruire gn̄o
ni accn̄tiū.Ampliꝰ calidū ꝛ fridū p ſe dicūt foꝛmas ac
cidentales.foꝛte per circūlocutioneꝫ poſſūt dicere ſub-
ſtantiales.fruſtra autem itur ad circūlocutionem:cum
ex textu poteſt haberi bona ꝛ melioꝛ ſententia ſm ꝙ
verba ſonant.pꝫ ergo quomodo ꝛ qualiter in acciden-
Ad p- tibus reperitur generatio ſimpliciter: qꝛ non abſolute
mū ſed comparatiue.

Oppoſita āt his n̄ ē difficile ſoluē.Nā cū dr̄
ſimpl'r. ꝛ ſꝫ aliqd opponūꝭ: ꝛ op-
poſita ĩ eodē ꝯgregari nō poſſūt.dici p̄t ꝙ veꝝ ē abſo-
lute ſꝫ ꝯpatiue ꝯgregare oppoſita nihil ꝓhibet:idē eni
Ad 2m pōt eē magnū ꝛ puū ad aliȯ ꝛ ad aliȯ relatū: ꝛ qȯ eſt
ſꝫ qd in ſe ꝯſideratū pōt eſſe ſimpl'r reſpectu alterius.
¶ Q̄ v̇o addebaꝭ accidētia non ſunt entia niſi qꝛ ſunt
entis.bene arguiꝭ:qꝛ n̄ ſūt entia ſimpliciter ꝛ ꝙ gene
ratio eoꝛum nō eſt generatio ſimpliciter ꝛ abſolute lo-
quēdo:pōt tamē eſſe generatio ſimpliciter comparati-
ue: ꝛ qꝛ lꝫ accidētia in ſe ſint ens aliquod comparatiue
tamē vnū accidēs eſt ens reſpectu alterius vt reſpectu
eius qȯ magis ab entitate deficit.

De generatione ꝛ alt'atiōe ꝛc̄. T.c.23.
Hoc capl'ꝫ.q.
tres partes hꝫ.nam ĩ pa pte datur dr̄ia iter
gn̄onem ꝛ alterationem:qꝛ ĩ alteratōe ſubij
citur ens ĩ actu:ĩ gn̄one v̇o non. ꝛ qꝛ ĩ altera
tione ſubijcitur ens in actu:qꝛ alteratio ē q-
dam motus: ꝛ motus eſt actus entis ꝛ habentis actua
litatem aliq̄ꝫ.Jō circa pam ptē eſt dubitādū ȯ alteratōe
per ꝯpōnē ad motū. ꝛ qꝛ de rōne motus vr̄ eē ꝙ ĩ eo n̄
ſit dare pm mutatū eē: ꝛ motꝰ vr̄ eē qd ꝯtinuū.Jō circa
hoc tria decl'abimus.po decl'abiꝭ vtrū alteratio ſit mo
tus.2o vtꝝ in ea ſit pm mutatū eē.3o vtꝝ ſit motus cōti
nuus.ſcōa pars hꝰ capl'i ē.ꝙ manēte paſſiōe ſymbola
ꝯ̄r fieri gn̄onē ꝛ coꝛruptōeꝫ. Circa hoc āt duo eſſēt du
bitāda.po vtꝝ remanēte paſſiōe ſymbola tollaꝭ rō gn̄o
nis.2o dcl'andū eſſet qūo ꝯ̄r paſſionē ſymbolā remane
re.tertia ps capl'i ē ꝙ yle ē maxime ꝓpꝛie ſubm̄ gn̄o-
nis.in alijs aūt trāſmutationibꝰ aliquo mō.Circa h̄ aūt
dubitādū eſſet:qūo ꝛ qualiter hoc ſit verū:qꝛ dubitā-
da:circa tertiā ptē hꝰ capl'i decl'abūꝭ ĩ capl'o ȯ augmē-
to ꝛ ĩ ſcōo vbi de paſſiōe ſymbola diſputabiꝭ:decl'abū
tur dubitāda circa ptē ſecūdā.in hoc iō capl'o ſoluꝫ ſūt
decl'anda dubitāda circa partem pmam.

¶ Moueꝭ hec q̄ſtio.Textu cōmē.23. Qō. xxiij. pm

Circa pm ſic pꝛocediꝭ.vr̄ ꝙ alteratio n̄
ſit motus.ſi.n.eſt motus vl' ē mo
tus ad vbi vel ad foꝛmā nō ē motus ad vbi:
qꝛ in oī motu tali de necītate mutaꝭ locꝰ:qȯ
enim alteratur nō de necītate mutat locum. vt dicitur
in capl'o de augmēto.erit g̊ motꝰ ad foꝛmā ſꝫ oīs foꝛa
eſt ſimplici eēntia ꝯſiſtēs.nulla g̊ foꝛma iduciꝭ ĩ mām
ſucceſſiue:cū n̄ hēat ptē:ſꝫ ſit ſimplex eēntia:qꝛ g̊ ȯ ra-
tione motus ē eſſe qd ſucceſſiuū:nulla trāſmutatio ad
foꝛmā dꝫ dici motꝰ cū ĩ tali trāſmutatione nō poſſit ſal
uare ſucceſſio. ¶ Amplius ſcōm Boetiū.accidētia ſūt 2m Boꝰ.
idignātis nāe.coꝛrūpi.n.pn̄t:alterari v̇o minime:q̊lꝫ g̊
variatio tollit foꝛmā accidētalē: ꝛ nulla accidētaliſ foꝛa
tollit ſucceſſiue.ſꝫ ſine ſucceſſione nō eſt motus.g̊ ꝛc̄.

Notanduꝫ g̊ difficultatē q̄ſiti ĩ h̄ eē. Nā cuꝫ
qȯ moueꝭ ſit ptiꝫ ĩ termino a q̊: ꝛ T.c.32.
ptiꝫ in termīo ad quē. vt ꝓbaꝭ ĩ.6.phyſi. opꝫ ĩ oī motu ꝛ.33.
ſaluare ſucceſſoneꝫ aliquam.ſi g̊ foꝛa accn̄lis in ſimpli-
ci eēntia ꝯſiſtit: ꝛ nō p̄t iduci ſucceſſiue rōnabil'r dubi-
taꝭ qūo in trāſmutatiōe ad talē foꝛmā pōt ſaluari ratio
motꝰ. ¶ Sciendū g̊ ꝙ ĩ hmōi trāſmutatiōe tria ſunt
ꝯſiderāda.eēntia ipſiꝰ foꝛme:que p talē trāſmutationē
iduciꝭ. ꝛ ſubm̄ qȯ tali foꝛe ſubijciꝭ: ꝛ eē ſub q̊ talis foꝛa
exiſtit. ¶ Cū g̊ q̄riꝭ vtꝝ in alteratōe reſerueꝭ rō mo-
tus.ſi cōparemꝰ hmōi trāſmutatōeꝫ ad ipſam foꝛmam pm.
ſm ſe que per talē trāſmutatōeꝫ iduciꝭ:nō poteſt in ea
reſeruari ratio motus:qꝛ vt arguebatur ꝛ bene:ip̄a foꝛ
ma ſꝫ ſe:cū nō habeat partē ꝛ parteꝫ vl' ſimul tota ex
pelliꝭ.vl' ſimul tota iduciꝭ: ꝛ qꝛ ſimultas repugnat mo
tui in ea ſꝫ ꝙ hmōi n̄ reſuaꝭ ratio motus: ſed ſi refer-
rimꝰ hmōi trāſmutatiōeꝫ ad ip̄m ſub̄m in q̊ foꝛma re-
cipiꝭ: ꝛ ad eē qȯ hꝫ foꝛma ĩ tali ſubiecto:ibi pōt aliquo
modo reſeruari ratio motus.dico aliquo mō:qꝛ in nul-
la tranſmutatione ad formam:ita complete reſeruatur
ratio motus ſicut in trāſmutatōe ad vbi.Q̄ȯ autem tā
ratione ſubiecti q̄ꝫ etiam ratione ipſius eſſe quod habꝫ
accidentalis foꝛma in ſubiecto poſſit in alteratione re-
ſeruari aliquo modo ratio motus ſic pꝫ. Naꝫ lꝫ foꝛma
ipſa nō habeat partem ꝛ partem: ſubiectum tamen in
quo recipiꝭ:partem ꝛ partem habet: ꝛ ratione partiuꝫ
ſubiecti poteſt aſſignari ſucceſſio ĩ introductione talis
foꝛme:vt ſi ignis debeat calefacere aerē ſucceſſiue po-

terit calefacere ipſum calefaciendo ꝑus vnam partem
ꝙ̄ aliā. Ex quo apparere pōt: cum forma ipſa per acci-
dens diuidatur diuiſiōe ſubiecti: qꝛ albedo multa eſt ſi
ſupficies multa fuerit: ꝛ calor multus eſt ſi eius ſubm
multū fuerit i ipſa forma accidētali: ſm quā eſt altera-
tio nō per ſe ꝛ ꝑmo: ſed per accidēs ꝛ ratiōe ſubiecti ꝑ
tem ꝛ ptez aſſignare poſſumus. ꝛ ꝓut i ea aſſignamus
partē ꝛ partē: ꝛ dicimus ipſum ſucceſſiue iduci: poſſu-
2m mus i trāſmutatiōe ad talē formā ſaluare aliquo mo-
do rōnē motus. ¶ Scđo hoc ſaluare poſſumus ex ꝑ-
te ipſius eſſe. Nam lꝫ ꝗlibet forma quātūcūqꝫ acciden
talis nō hēat gradus ſm eſſentiā: pōt tn̄ hēre gradus
ꝗ̄tū ad eē: ita ꝙ ſm eſſe qđ hꝫ talis forma i ſubto: pōt
itendi ꝛ remitti: ꝛ qꝛ vbicūqꝫ eſt aſſignare ꝑdus ꝛ itē
ſionē ꝛ remiſſionē: ibi pōt aſſignari ſucceſſio motus in
forma accn̄tali ſm eſſe: qđ hꝫ i ſubo motus: ꝛ ſucceſſio
eſſe pōt. ſic. n. imaginari debemus ꝙ ſi ex frido debeat
fieri calidū remittit fridū ſꝫ eē qđ hꝫ in ſubto: ꝛ qꝛ ſm
tale eſſe eſt aſſignare gradus i ipō frigido: per ꝯtinuā
remiſſionē eſt deuenire ad talē gradū i huiꝰ eſſe: ꝙ ſi in-
fra illū gradū fiat deſcenſus ita reddet mā indiſpoſita
reſpcū forme fridi: ꝙ i ea frigiditas reſeruari ñ poterit
ꝛ tūc in illo inſtāti in quo efficit mā ſic idiſpoſita cedet
forma frigidi in pōnē māe ꝛ iducet in eā forª calidi: for
ma ꝰ ſm ſe vel tota expellit vel tota iducit qꝛ ſm ſuaꝫ
eſſentiā per ſe loquēdo nō hꝫ partē ꝛ ptē niſi tm̄ per ac
cidēs: vt rōne partiū ſubti: ꝛ qꝛ cū in ſuo eſſe hꝫ gradꝰ
rōe taliū ptiū. ꝛ ꝑꝑ tale eē aliquo mō ſaluat ſimplr rō
al'. i ipā. motus. Cū ꝰ ꝗrit vtꝝ alteratio ſit motꝰ. dici dꝫ ꝙ alte
ratio pōt accipi vt eſt motus ꝛ vt eſt mutatio: qꝛ reſpcū
ipſius eēntie forme ſm ſe que per alteratōez iducit eſt
ibi mutatio ſolū. reſpcū vō ipſiꝰ ſubti: in qđ ſucceſſiue in
duci pōt ꝛ reſpcū ipſiꝰ eſſe ſꝫ qđ pōt intendi ꝛ remitti
ſeruat i ea rō motꝰ. Qđ vō ē magis ꝓꝑe dcm̄: vl' ꝙ al-
teratio ſit motus vel ꝙ ſit mutatio: vel ꝙ idē eſt vtruꝫ
iductio ipſius eēntie forme que eſt mutatio tm̄ vel vtꝝ
al's mu- ſucceſſiua trāſmutatio ſm partes ſubiecti ꝛ ſm intēſio
tatio. nem ꝛ remiſſionē ipſiꝰ eſſe debeat appellari alteratio:
nō eſt pn̄tis ſpeculatiōis: qꝛ ō hoc deo dante tāget ali-
quid i ſcđo. vbi diſputabit de alteratione elntoꝝ. Ad
pñs aūt ſufficiat ſcire alteratiōez ſic poſſe accipi ꝙ in
ea ſaluatur ratio motus.

Ad ꝑm **Oppoſita** aūt his nō ē difficile ſoluē. Nā cū
dr̄ forma ē ſimplici eſſētia ꝯſiſtēs
nō hn̄s partē ꝛ partē. dici pōt: ꝙ lꝫ ſm ſe ptē ꝛ ptē nō
hēat ipā forma accn̄talis: hꝫ tn̄ partē ꝛ partē rōne ſub
iecti: tn̄ cū extēdat extēſione eius ꝛ rōne taliū ptiuꝫ: ꝛ
ꝓpter ipm eſſe ſm ꝙ intēdit ꝛ remittit pōt i ea vt oſtē
Ad 2m ſum eſt ſaluari rō motꝰ. ¶ Qꝫ vō vlterius addebat acci
dētia eſſe indignātis nāe: qꝛ corrūpi poſſūt: nō alterari
poſſunt conſueuit communiter dici. quod accn̄tia non
poſſunt alterari. poſſunt tamen eſſe termini alteratōis.
Sed hoc videtur deuiare ab intentione auctoritatis
mote. Nam ſicut accidentia non poſſunt alterari: ſed
poſſunt eſſe termini alterationis. ita non videntur poſ-
ſe corrumpi: ſed poſſunt eſſe termini corruptionis. com
poſitum enim eſt idem qđ per ſe generatur ꝛ corrūpit
nō forma. ideo dici pōt ꝙ circa accn̄tia nō ꝯ̄ alteratio
ſm ꝙ alteratio dicit motū ꝛ ſucceſſiōez ſꝫ ſe: ꝛ ꝗ̄tū ad
eſſentiā eoꝝ: ſꝫ rōne partiū ſubiecti ꝛ ꝓpter itenſionē
ꝛ remiſſionē ipſius eſſe poteſt ibi contingere ſucceſſio
ꝛ motꝰ. Qđ āt in ſoluēdo tāgebat ꝙ omne qđ mouet
partiꝫ eſt in termino a quo: ꝛ parti in termino ad quē.
vt pꝫ ex hmōi aucte ñ hr̄ ꝙ ipā forª ad quā ē motꝰ ſm
ſe ſit diuiſibilis: ſꝫ ꝙ ipꝫ ſubm̄ ſit qd diuiſibile ꝙ ꝯcedi
mꝰ. nihil. n. ꝓꝑe altat niſi ſit ꝗ̄tū ꝛ diuiſibile ꝙ āt itel
ligenda ſit auctoritas nō de forma ſm ſe: ſed de ꝓprio
ſubo. vel de forma vt diuidit diuiſiōe ſubiecti pꝫ. dr̄. n.
ibi. omne qđ mouet eſt partibile: qꝛ partim ē i termino
a quo ꝛ partim in termino ad quē. forma aūt vt pꝫ non
mouet. ſed eſt terminus motus: ſed magis ꝙ ſubijcit
ei mouetur ad ipſā.

¶ Mouet h̄ qō. Textu cōmē. 23. Qō. xxiiij.

SEcundo reſtat declarare vtrū i al ꝑm
teratiōe ſit dare ꝑmū mu
tatum eſſe: videt ꝙ nō: qꝛ de rōne motus ē
ꝙ i eo nō ſit dare ꝑmū mutatū eſſe. vt ꝓba- T. cō.
tur. 6. phyſicoꝝ. Si ergo in alteratione ſeruatur ratio 52.
motus in ea non erit dare ꝑmū mutatum eſſe. ¶ Am- 2m
plius ꝛ ſi i alteratione vel i aliquo alio motu eēt dare
ꝑmū mutatū eſſe vel ꝑmū alteratū eſſe: motus ille eēt
compoſitus ex indiuiſibilibus. ſemp. n. mobile ꝑꝰ mo-
uet in ſpatio minori ꝙ̄ in maiori. Cū ꝰ i ꝑncipio ſpatij
ꝛ in ꝑncipio motꝰ nō ſit moueri nec mutatuꝫ eſſe. ſi eēt
ibi dare ꝑmū mutatuꝫ eſſe illđ vl' eſſet diuiſibile vl' idi-
uiſibile. nō diuiſibile. ꝰ ipſi ꝑncipio ſpatij: qꝛ nō eſſe ꝑ-
mo mutatum eſſe: tn̄ parte eius eſſet primo mutatum
eſſe ꝙ̄ in toto. ſi āt dicat hmōi mutatū eē: eſſe idiuiſibi-
le. ꝰ ipſi ꝑncipio ſpatij: qđ nō pōt nominari ꝑ aliqd idi
uiſibile: erit idiuiſibile illud in quo eſt ꝑmo mutatum
eſſe ꝯtinuū vel ꝯtiguū vl' cōſequēter ſe habēs: ſꝫ pone
re in eadē magnitudine idiuiſibilia eſſe ꝯtinua vel cō-
tigua vel ꝯn̄r ſe hn̄tia eſt dicere magnitudinē eē ꝯpoſi
tam ex indiuiſibilibꝰ vt oñdimus cū diſſoluimus para
logiſmos democriti. ꝰ ꝛc. ¶ Ampliꝰ ante omne muta 3m
tum eſſe ꝑcedit moueri. vt ꝓbat i eodē. 6. Sꝫ in oi mo- T. cō.
ueri ſunt infinita mutata eē. ſicut in omni linea ſūt infi 58.
nita puncta. ꝰ ante oēm mutatū eſſe ſūt ifinita mutata
eſſe. ꝛ per ꝯſequēs ante omne alteratū eſſe ꝑcedit al-
terari in quo ſunt. Infinita alterata eſſe nō eſt ergo dat
primo alteratum eſſe.

Notandū aūt quoſdā crediſſe i alteratiōe
nō eſſe dare ꝑmo alteratū eſſe. cre
debant. n. ꝙ ſicut in motu locali nō eſt dare ꝑmo muta
tum eſſe. ſic nec in alteratiōe: ſꝫ hoc ſtare nō pt. In mo
tu. n. locali. ideo nō eſt dare ꝑmo mutatū eſſe: qꝛ mobi-
le nullā partez ſpacij acquirit ſimul: ſed ſucceſſiue acq
rit partē poſt partē: ꝛ motu ſuo ꝑus acquirit partē mi-
norē ꝙ̄ maiorē: qꝛ ꝑus mouet ꝑ meditatē palmi ꝙ̄ ꝑ
palmū totū: ꝛ per medietatē medietatis ꝙ̄ per medie
tatem: ꝛ qꝛ ꝯtinuū eſt diuiſibile in ifinitū nō eſt ibi da-
re ꝑmo mutatū eē: nec eſt ibi dare ptē ſpatij quā ꝑmo
mobile acquiſierit: qꝛ cuꝫ quelibet pars ſpatij ſit diuiſi
bilis: nō pōt ibi dari pars ꝑmo acquiſita per motū: qꝛ
pars illiꝰ partis ꝑmo acqſita eſſet: ſꝫ i alteratōe nō ſic.
oportet. n. ibi dare primo partem in qua eſt primo alte
rationem eſſe. eſt enim ibi ſignare partem. que tota ſi-
mul alteratur: nec eſt in alteratiōe. ſicut in motu loca-
li: ꝙ ſemper pars minor prius alteretur ſicut in motu
locali: ſemper minor pars prius per motum acquirit.
in alteratione enim acquiritur forma ꝛ qualitas aliq̄
naturalis. forma autem ꝛ hmōi qualitas nō pōt reſer-
uari in mā quātūcūqꝫ minima: qꝛ i tm̄ poſſet diuidi ꝙ
forma ꝛ qualitas naturalis que per alterationē acqri
tur in eo reſeruari nō poſſet. Ideo ad minus opꝫ tātaꝫ
partem ſimul alterari i qua reſeruari poſſit forma per
alterationē inducta. ſi. n. aqua debeat calefieri nō indu
cetur calor in partē aque quātūcūqꝫ minimam: ſed ad
minus tāta pars aque ſimul calefiet in qua poſſit reſer
uari forma caloris. ¶ Et vt appareant meliꝰ predicta
ſciendum: ꝙ lꝫ ſm rem ꝛ ſm eſſe nō ſeparet in hmōi
generabilibꝰ ꝛ corruptibilibꝰ ꝯtinuū a paſſionibus: nec

paſſiones

paſſiões a continuo:ipſi tñ rei gñabilili aliqua videnť
competere magis rõne continui.aliqua võ magis pro-
pter paſſiones ipſas.motus.n.localis vt ad ꝓpoſitum
ſpectat magis videtur reſpicere ipſum cõtinuũ:altera-
tio võ magis ipſas paſſiones ⁊ qualitates:ꝑ motuꝫ.n.
localeꝫ acqriť ipſe locus:ſed vt diceť infra.in caplõ de
T.cõ. 6. tactu i mathematicis debeť tactus ⁊ locus. In.4.eniꝫ
phyſicoꝝ.ꝓbať ꝙ ipſis dimenſionibus per ſe debetur
occupatio loci.Ideo contra ponẽtes vacuũ oſtenditur
ꝙ ſi eſſent dimenſiões per ſe ſeparate ab omni corpo-
re ⁊ ab omnibus paſſiõibus occuparẽt locũ: ⁊ ſi pone
retur cuꝫ eis aliquod corpus ponerenť duo corpora in
eodẽ loco.Si ergo mathematicis ⁊ dimẽſionibus ſe-
paratis debeť locus:q2 talia videnť recipere ipſum cõ-
tinuũ ſm ſe:motus localis:per quẽ acquiriť locus : vi-
detur reſpicere ipſum cõtinuũ: ⁊ q2 cõtinuum eſt diuiſi
bile in iſinitũ: ⁊ in qualibet parte cõtinui quantũcunqꝫ
minima reſeruať rõ ꝯtinui:in qualibet ꝑte ſpatij:quan
tũcũqꝫ minima reſeruabiť rõ motus localis.Ideo i ta-
li motu nõ eſt dare ꝑmo mutatũ eſſe:q2 mobile nullaꝫ
partẽ ſpatij acqrit ſimul:ſed ꝑus acquirit partem mi-
norem ꝙ̃ maiorẽ.alteratio võ:q2 per eam ꝑ ſe loquen-
do nõ acqriť locus:ſed qualitas: ⁊ forma non reſpicit
mobile i eo ꝙ eſt quid cõtinuũ ſm ſe:ſed in eo ꝙ hꝫ eẽ
naturale: ⁊ eſt cõiunctũ qualitatibus ⁊ formis: que nõ
poſſunt reſeruari i parte quãtũcũqꝫ minima.Ideo non
ſemper ꝑus alteratur pars minor ꝙ̃ maior:ſed vt dice
batur:ſaltẽ tanta pars alterabilis alterať:ꝙ i ea reſer-
uari poſſit rõ qualitatis ⁊ forme ꝑ alterationem acqui
ſita: ⁊ illud ſic alteratũ ſimul põt dici ꝑmo alteratũ eẽ.
al'.alte ratũ. vtrũ ãt poſſit accipi alteratio:ꝙ in ea nõ ſit dare ꝑmuꝫ
mutatũ eſſe:i ſequenti declaratione patebit.Ad ꝑſens
autem i tm̃ dictum ſit ꝙ in alteratione dari poteſt pri-
mum alteratuꝫ eſſe.
ad ꝑm **Oppoſita** aũt his nõ ẽ difficile ſoluẽ.Nã cũ
dr ꝙ ꝯ rõnem motuſ eſt ꝙ i eo ſit
dare ꝑmo mutatũ eẽ.Dõm eſt ꝙ ſimplr hoc eſt contra
rõnem motus localis:ſꝫ nõ eſt ſimplr cõtra rõnem al-
teratiõis.vtꝝ aũt in alteratione aliquo modo hoc ſal-
Ad 2m uari poſſit:ꝙ i eo nõ ſit dare ꝑmo alteratum eſſe:in ſe-
quenti declaratiõe diceť.¶ Qꝫ ãt addebať ſecundo ꝙ
ſi eſſet dare ꝑmo alteratũ eſſe:motus ſiue mobile eſſet
qd compoſitũ ex indiuiſibilibus: ⁊ ita quantũ eſſet ex
nõ ꝙ̃tis.dici põt ꝙ idiuiſibile duplr põt accipi:vel ſm
qõ cõtinuũ reſpicit:vel ſm ꝙ reſpicit corpus naturale.
idiuiſibile.n.reſpectu contnui eſt quãtũ ⁊ eſt indiuiſi-
bile ſimplr:ſed idiuiſibile reſpectu corporis naturalis
nõ eſt idiuiſibile ſimplr:ſed eſt quid quantũ.opꝫ.n.da-
re ꝑtẽ aliquã quãtam:que ſi vlterius diuidať expolia-
biť a forma ⁊ a nã propria: ⁊ ex hmõi indiuiſibilibus
Ad 3m cõſtare corpus ⁊ cõtinuum nõ eſt incõueniens.¶ Qꝛ
võ addebať tertio ꝙ ante omne mutatũ eẽ ꝑcedit mo-
ueri ⁊ ante omne alteratũ eẽ alterari:quomodo autem
hoc ſit itelligendũ in ſequenti declaratiõe dicetur.vbi
ſupplebuntur ſi qua hic omiſſa fuerunt.

¶ Moueť h qõ.Textu cõmẽ.24. Qõ. xxv.

ꝑm **TErtio** reſtat declarare vtruꝫ alteratio
ſit motus cõtinuus: ⁊ videť ꝙ
ſic:q2 de ratione motus eſt ꝙ ſit quid conti-
nuum.Si ergo in alteratione reſeruatur ra
tio motus ipſa erit quid continuum. ¶ Amplius ſm
2m pħm tempus habet continuitatem a motu. motus ve-
ro a magnitudine.Cuꝫ ergo magnitudo alterabilis ſit
quid continuum:alteratio erit quid continuum.

Notanduꝫ ãt quoſdã dixiſſe i alteratiõe nul
lo modo reſeruari ꝯtinuitatẽ:ſed
hoc nõ videtur bene dcm̃.eſt.n.aliquo modo alteratio
cõtinua:lꝫ ſimpliciter quid ꝯtinuũ dici nõ debeat.Et ſi
dicať ꝙ alterante approximato ipſi alterabili nõ conti
nue ſit alteratio:ſed in toto tempore ſit continua diſpo
ſitio alterabilis: ⁊ inſtanti ad qõ copulať illud tꝑs hꝫ
eſſe alteratum eſſe: ⁊ vna parte alterabilis ſic alterata
diſponiť alia pars eius: ⁊ poſt diſpoſitioneꝫ ſequiť al-
teratum eſſe illius partis: ⁊ ex talibus alteratis eẽ di-
uerſarũ partiuꝫ compleť alteratio totius mobilis: ⁊ q2
hmõi alterata eẽ nõ ſunt cõtinua:iõ motus alteratõis
nõ eſt qd continuum.Iſtud nõ videť ſufficete ad oſten
dendũ nullo mõ alterationẽ eſſe quid ꝯtinuũ:q2 in illo
tempore:i quo diſponiť alterabile: aut aliqua variatio
ſit i ipſo alterabili:aut non.ſi nulla variatio ſit in eo.ſi-
cut in ꝑncipio illius tẽporis:quo durabat diſpoſitio nõ
fiebat itroductio forme:ſm ꝙ contingebat alteratum
eẽ:ita nec in fine illius tẽporis cõtinget hmõi introdu-
ctio:ex quo nulla variatio ſit i ipo alterabili ꝑ hmõi di
ſpoſitionẽ.ſi võ oꝫ aliquã variationeꝫ fieri in ipſo alte-
rabili:cũ variatio illa nõ ſit ſine alteratione . ſicut pre-
ſente actiuo paſſiuum cõtinue diſponiť ⁊ variatur : ita
ꝯtinue alterať.videtur.n.repugnare ipſis apparẽtibus
dicere alterationẽ ex nulla parte cõtinuitatem habere.
¶ Sciendũ ergo ꝙ alteratio vt tactũ eſt ad tria com- ꝑm.
parari põt.ad ſubm qõ alterať.ad formaꝫ que per alte
rationem iducitur.ad eſſe ſub quo talis forma exiſtit.
Cõparata ergo alteratio ad formã: nec eſt motus :nec
cõtinua:comparata aũt ad alterabileꝫ: ⁊ ſi dꝫ dici mo-
tus:nõ tamẽ eſt ꝓprie qd continuũ:reſpectu aũt ipſius
eẽ motus ⁊ cõtinuũ dici põt.ꝑmũ ſic oſtendiť.forma:
vt dcm̃ eſt:ſimplici eſſentia cõſiſtit:nec per partes ſuc-
ceſſiue iduciť.Ideo in ea nõ reſeruať per ſe ratio mo-
tus: ⁊ ſi ſm ꝙ hmõi nõ ẽ motus:ſꝫ mutatio ſolũ:nõ dꝫ
dici motus ꝯtinuus.Nã motus ꝯtinuus preſupponit
motũ.¶ Scõꝫ aũt ſic oñdiť.dcm̃ ẽ ꝙ nõ ꝙ̃tacũqꝫ ps 2m
mobilis alterať ſucceſſiue:ſꝫ opꝫ dare aliquaꝫ partem
mobilis ſimul alteratã:ſed reſeruari põt ibi rõ motus
ꝓut i eodẽ ſubiecto alterabili eſt dare diuerſas partes
ſucceſſiue alteratas eſſe:lꝫ.n.oporteat dare aliquã par-
tem ſimul alteratã:nõ tñ opꝫ totũ alterabile ſimul alte
ratũ eſſe:ſed ſufficit tantã partem ſimul eſſe alterataꝫ:
i qua poſſit reſeruari ratio forme per alterationẽ indu-
cte: ⁊ q2 i eodem alterabili eſt ſignare plures tales ꝑ-
tes:alterabile põt ſucceſſiue alterari: ⁊ q2 in illis altera
tis eẽ nõ reſeruať continuitas:ſed ſucceſſio: ⁊ ſi ratiõe
ſucceſſiõis debet dici motus:nõ tamẽ dꝫ dici quid con
tinuum.niſi forte per accidẽs.vt patebit in ſoluẽdo ra-
tiones oppoſitas.¶ Tertiũ aũt ſic oſtẽdiť: q2 ſi ex fri 3m.
gido dꝫ fieri calidũ:continue ſucceſſiue remittitur fri-
gidũ in ſuo eſſe:nec eſt ſignare tempus in quo remitta
tur:donec ſit friditas cõmota: ⁊ iducta caliditas: ⁊ ſicͭ
cõtinue remittiť fridũ:ſic cõtinue põt intendi calidum
itroductũ per corruptionẽ frigidi.ꝫ quãtũ ad intenſio
nem ⁊ remiſſionẽ ſm eẽ ⁊ motus ⁊ cõtinuatio ſaluari
põt.ſic itaqꝫ imaginari debemus ꝙ preſente actiuo cõ
tinue diſponiť paſſũ: ⁊ iſta cõtinua diſpoſitio nihil eſt
aliud niſi itenſio vel remiſſio ipſius forme ſꝫ eẽ qõ hꝫ
i ſubiecto: ⁊ facta ſufficienti diſpoſitiõe forma ad quaꝫ
diſponit actiuũ iduciť ſimul ſaltem in tãta parte paſſi:
ꝙ̃ta ſit ſufficiens ad ſuſceptionem illius forme : ⁊ illa
parter paſſi ſic alterata diſponitur pars alia: ita ꝙ al-
terationem vnius partis non oportet continuari alte-
rationi alterius partis:ſed cadit ibi tempus medium
quo ſit diſpoſitio : ⁊ illa diſpoſitio eſt illud alterari
quod precedit alteratum eſſe : ⁊ quia huiuſmodi al-
terari ⁊ diſponi reſpicit gradus ipſius eſſe ſub quo

eſt forma.illa võ alterata eſſe reſpiciunt partes ipſius alterabilis:qꝛ he partes ꝛ illi gradus nõ videnᵗ eiuſdem eſſe rõnis:nec videnᵗ pertinere ad idẽ genus:nõ eſt proprie vnus motus continue ex omnibus illis diſpoſitionibus:ꝛ ex omnibus illis alteratis eſſe.pꝫ ergo quomodo nõ ſimpliciter alteratio eſt motus continuus:aliqua tñ continuatio ſaluatur ibi propter continuam intenſionem vel remiſſionem ipſius eẽ ſub quo
Ad pᵐ eſt forma:ſiue:qđ idẽ eſt:pp ꝯtinuã diſpõnem paſſi.

Cũ ergo dr ꝙ de ratione motus eſt ꝙ ſit quid cõtinuũ.dici dꝫ hoc eſſe de rõne motus localis:in alijs aũt motibus poſſumus aliq̃ mõ ſal
Ad 2ᵐ uare cõtinuitatẽ:ſed nõ ſimpliciter. ¶ Qꝛ aũt addebatur ſecũdo:ꝙ mobile eſt qđ continuũ.ergo ꝛ alteratio.vt pꝫ:alteratio magis cõuenit mobili ꝛ alterabili ratione qua eſt cõiunctũ paſſionibus ꝛ qualitatibus actiuis ꝛ paſſiuis q̃ꝫ vt eſt qđ ꝯtinuũ.continuatur aũt vna pars alterata ipſius alterabilis cũ alia parte alterata:ſꝫ nõ in eo ꝙ alterata:imo diſcontinuanᵗ alterata eſſe per tempus mediũ diſpõnẽs.Ideo ſi dicunᵗ talia alterata eſſe cõtinua ꝑpter cõtinuitatẽ alterabilis eſt valde per accidẽs vt dicebaᵗ.nõ eſt.n.continuitas in ipſis alteratis eẽ:ſed magis eſt cõtinuitas in ipſa diſpoſitio
T.c.25. ne vt oſtenſum eſt.

De augmẽtatiõe autem reliquũ ꝛc̃. Qꝛ phs in preſenti lectione diſtinguit augmentationem ab omnibus alijs motibus. Ideo querendum eſt de dr̃ia motus augmenti ad omnes alios motus.tria ergo declarabũtur.primo ergo declarabitur dr̃ntia augmẽti ad generationem.ſecundo oſtendetur dr̃ntia eius ad alterationem.tertio ad motum localem.

¶ Mouet h̃ qõ.Textu cõmẽ.25. Q̃ő. xxvi.

pᵐ **Circa** pmũ ſic ꝓcedit.videᵗ ꝙ motus augmẽti nõ ſit realiter diſtictus a gñatiõe.Nam ſm phm.circa finẽ hꝰ capꝉi per idẽ eſt augmẽtũ ꝛ alimẽtũ:ſed alimẽtũ non alit:nec nutrit niſi vt eſt qđ ꝛ vt eſt ſubſtantia:ſed vt eſt ſuba conuertiᵗ in ſubam mẽbꝛi:ꝛ eſt ibi genera
2ᵐ tio ꝛ corruptio.ſi g̃ idẽ eſt alere ꝛ augere:idẽ erit generatio ꝛ augmentũ. ¶ Amplius qñ ad aliqđ ꝯcurrunt plura:denominatio dꝫ fieri a pñcipali:nõ ab ãnexo:ſꝫ i augmento ꝯcurrit ibi trãſmutatio ad ſubam inquantũ ſuba cibi cõuertiᵗ i ſubam membꝛi:ꝛ transmutatio ad quantitatẽ:inquantũ quantitas alimenti ſuperadditur quãtitati aliti:ſꝫ cũ trãſmutatio ad ſubaꝫ ſit pñcipalioꝛ trãſmutatiõe ad q̃titatẽ:dꝫ fieri denominatio:ꝛ debet
3ᵐ dici illa trãſmutatio gñõ:nõ augmẽtũ. ¶ Amplius vi
T.c.25. deᵗ velle phs:ꝙ ſi alimẽtũ per ſe accipet formã carnis eẽt ibi gñatio:tñ qꝛ accipit hmõi formã nõ ꝑ ſe:ſꝫ vt ẽ ꝯiunctũ mẽbꝛo.iõ eſt ibi augmẽtũ:ſꝫ hoc nõ videᵗ ſufficere:qꝛ ſicnt gñõ ẽ motus ad ſubam:ita augmẽtũ eſt motus ad q̃titatẽ.ſic g̃ nõ eſt ibi gñõ ꝑꝑrie:qꝛ alimentum nõ accipit formã carnis i ſe:ſed vt eſt ꝯiunctũ alij.ſic nõ eſt ibi augmẽtũ:qꝛ nõ tranſmutaᵗ ad quãtitatẽ.vt eſt aliqđ i ſe:ſꝫ vt eſt ꝯiunctum alij:vel g̃ nec erit ibi gñõ nec augmentum:vel erit ibi vtrunq̃ꝫ.

Notandũ aũt viã phi bonã eſſe.ideo.n.eſt ibi augmẽtũ ꝛ nõ gñõ ꝑꝑe loquẽdo:vel qꝛ alimẽtũ nõ accipit formã carnis.vt aliqđ per ſe exiſtẽs:ſꝫ vt alteri ꝯiunctum.Duo g̃ ſunt declaranda:pmo ꝙ nõ eſt ibi ꝑꝑrie loqnẽdo gñatio.ſecundo ꝙ eſt ibi augmẽtũ.pmũ duplici via venari poſſumus.videlicet ex parte ipſius eẽ ꝛ ex ꝑte forme. ¶ Prima qdeꝫ
pᵃ via via ſic pꝫ.Nã ſi gñõ eſt ꝓceſſus a nõ eẽ ad.eẽ vt dr.5.

phyſi.ſic loquẽdũ eſt de gñone vt loqmur de ipſo eſſe: T.cõ.
que g̃ hñt eſſe per ſe:per ſe gñari pñt:que hñt eẽ i alio 7.t.9
eis per ſe gño cõpetere nõ põt.vñ phs.7.meta.oſten T.cõ.
dit ſolius cõpoſiti ẽ ꝑ ſe gño ꝛ nõ mãe ꝛ forme:cuius 27.
ꝟitatis:ꝛ ſi plures cãe aſſignari poſſunt:iter alias ãt h̃ ſatis ẽ bona.vt dicaᵗ compoſitũ per ſe gñari:qꝛ per ſe hꝫ eẽ:mã aũt ꝛ forma:qꝛ per ſe nõ exiſtunt:per ſe generari nõ poſſũt.Cũ g̃ cibus nõ trãſmuteᵗ ad formã carnis vt aliqđ per ſe exiſtẽs:ſed vt ꝯiunctus alij.ꝑꝑrie ꝛ 2ᵃ via
per ſe loquẽdo nõ erit ibi gño. ¶ Scđa via ſumitur ex parte ipſius forme.Dcm̃ eſt.n.ꝙ augmentũ manet ſm ſpẽm:ſꝫ fluit ꝛ refluit ſm mãm.ſic.n.docet nos imaginari phs.vt cũ aliqs eadeꝫ menſura vt coreo vel vtre mẽſurat aquã ſi ab illo vero egrediaᵗ ꝛ igrediaᵗ aqua ſemper manebit idẽ vtre:ſed aliquãdo erit i pluri aqua aliquãdo i paucioꝛi:ꝛ qꝛ forma cõtinet mãm magiſ q̃ cõtineaᵗ ab ipa:quãdiu alitur animal:tãdiu manet forma eius ꝯtinẽs eius mãꝫ ꝛ eiuſ corpus:ſꝫ hmõi forma aliquãdo eſt in pluri mã:vt cum reſtauratio eſt pluſq̃ deperditio:aliquãdo ãt i paucioꝛi mã eſt:vt cũ deperditio ꝓualet reſtauratiõi.mã ergo fluit ꝛ refluit:ſed forma ſemper manet:q̃diu manet aial.g̃ per conuerſiõeꝫ alimenti nõ ꝑꝑrie ibi acquiriᵗ forma noua ſubalis:ſed ſit ꝙ illa forma hẽat eſſe i pluri mã:ꝛ qꝛ noua generatio recipit nouã formã:nõ ꝑꝑrie eſt ibi generatio.cũ nõ ꝑꝑrie acqraᵗ ibi noua forma.Uiſo ꝙ non ſit ibi ꝑꝑrie generatio.reſtat videre ꝙ ſit ibi ꝑꝑrie augmẽtũ.qđ de leui pꝫ.qꝛ ſicut gñatio reſpicit aliquãdo formã ſubſtantialem.ita augmẽtũ reſpicit maioꝛem quantitatem.lꝫ g̃ aial per alimentũ nõ ſit ſub alia forma ſubali.tñ ẽ ſub maioꝛi q̃titate.iõ eſt ibi augmentum nõ pꝛopꝛie gñõ.

Oppoſita aũt his nõ eſt difficile ſoluere.Nã ad pᵐ cũ diciᵗ idem eſſe nutrimentum ꝛ augmentũ:qꝛ idem cibus nutrit ꝛ auget.dici dꝫ ꝙ eſt idem ſubiecto.lꝫ nõ eodem mõ eſt ꝛ qđ ꝛ q̃tũ.ſed tñ nõ eſt idem ſimpliciter.cibus.n.nõ eodeꝫ modo alit ꝛ auget.ſed auget ſm ꝙ eſt quãtũ.alit aũt vt eſt aial ꝛ i ꝑ ge.
ſuba.vt dr in 2ᵒ de aia.ꝛ etiã vt inuiᵗ circa fineꝫ huius 41.
capꝉi:ꝛ hoc ſufficit vt augmentũ ſit aliđ a generatiõe. Ad 2ᵐ
¶ Qꝛ aũt addebatur ſcđo ꝙ denominatio dꝫ fieri a digniori parte.ex quo plura concurrunt ibi.dici poſſet ꝙ hoc forte verum eſſet.ſi eque per ſe ꝛ pꝛopꝛie concurreret ibi vtrunq̃ꝫ.ſed vt dictum eſt in dicta tranſmutatione.non eſt ibi pꝛopꝛie generatio:ſed augmentum.
¶ Qꝛ vero addebatur 3ᵒ.qꝛ ſicut cibus accipit formam Ad 3ᵐ
carnis vt in alio.Ita quantitas eius hꝫ eſſe vt alij coniuncta.dici dꝫ ꝙ hoc argumentum petit qđ eſt in contrario.arguit.n.oppoſitũ.nõ pꝛopoſitũ.Nam cũ cibus accipiat formam carnis in alio nõ eſt ibi gño ex parte alimenti.qꝛ nõ tranſmutatur ad formam ſubaleꝫ vt aliqđ per ſe exñs.nec eſt ibi gño aliti.qꝛ alituꝫ nõ accipit nouam formam.ſed de augmento nõ ſic. Nam lꝫ non ſit ibi augmentũ ipſius cibi:qꝛ eius ſuba nõ manet.eſt tñ ibi augmẽtũ aialis:qꝛ aial eſt ſub minoꝛi q̃titate q̃ ꝓus.g̃ eo ipo ꝙ cibus accipit formã carnis vt ꝯiunctũ mẽbꝛo.qꝛ ꝑ talẽ trãſmutatiõnẽ aial nõ eſt ſub alia forma ſubali.eſt tñ ſub alia q̃titate inquãtũ eſt ſub q̃titate maioꝛi.arguiᵗ ꝑ hmõi rõnẽ ꝙ nõ eſt ibi gñõ.ſꝫ augmentum ¶ Explicit opus qõnum.

¶ Nota candidiſſime lectoꝛ.has Egidij qõnes nõ eẽ i cõpletas.vt multi exiſtimãt.qꝛ ſũt qõnes q̃ ab ipo fuerũt dimiſſe in expõne lr̃e.ne tedio afficeret auditores.vt potes colligẽ ex ꝟbis ſuis i expõne tertus cõmẽ.8. Alie ãt que mouenᵗ ab eo in reliqs ptibuſ libꝛi ſunt cũ expõne lr̃e ꝯnexe.Uoluim̃ itaq̃ꝫ h̃ te ñ latere. Uale.

¶ Queſtiones

¶ Queſtiones clariſſimi phi Marſilij iguen ſup libꝛis de gñatione ⁊ coꝛruptione felici auſpicio incipiunt.

¶ De generatione aũt ⁊ coꝛruptiõe ⁊c̃. Textu cõmenti pꝛimi. Queſtio. I.

Jrca pꝛimũ libꝛuʒ de ge
neratione pꝛimo querit̃. Utruʒ
ens mobile ad foꝛmã ſit ſubie-
p̃m ctũ libꝛi de generatione. ¶ Et
arguit̃ ꝙ nõ. Anima eſt ſubie-
ctum libꝛi de gñone. ergo non
ens mobile ad foꝛmam. ɔña tʒ:
qꝛ vnius ſcientie ſolũ dʒ eẽ vnũ
2m ſubm. Añs pʒ: qꝛ cuiuſlʒ ſciẽtie
inferioꝛis anima eſt ſubm. ¶ Scdo ſequit̃ ꝙ iſte liber
icõuenieter diceretur liber de gñone: imo dici deberet
liber de gñabili ſiue de ente mobili ad foꝛmã. ɔñs ẽ fal
ſum. Et ꝓbatur ɔña: qꝛ ſciẽtia dʒ capere dnominationẽ
a ſubo a quo capit vnitatẽ: ⁊ diſtõnẽ. p̃mo poſterioꝛuʒ:
T.cõ. mõ generatio nõ eſt ens mobile ad foꝛmã. imo eſt ipſa
ri. met foꝛma ſeu motus vel mutatio que vel qui nõ moue
3m tur in. 5. phyſi. ¶ Tertio ſequit̃ ꝙ iſta ſcia nõ diſtigue
ret̃ a ſcia libꝛi meteoꝛoꝝ. ɔñs eſt falſum. ꝓbat̃ ɔña: qꝛ
m4 de ente mobili ad foꝛmã i libꝛo meteo. total'r ɔſiderat̃.
¶ Quarto ſeqt̃ ꝙ iſte liber dberet eẽ ſcds liber phie nã
lis. ɔñs falſum. ⁊ ɔ̃ oẽs phos q ponũt cõiter ꝙ ẽ terti⁹
T.cõ. ⁊ ꝓbat̃ ɔña: qꝛ foꝛma ſubalis eſt p̃oꝛ motu locali. ſicut
4. ſuba accñte. 7. metaph. g̃ iſte liber dʒ pꝛecedere libꝝ d
5m celo. in quo ɔſiderat̃ de ente mobili ad locũ. ¶ Quĩto
ens mobile ad foꝛmã nõ verificat̃ de oĩbus in iſta ſciẽ-
tia cõſideratis. ergo non eſt in ea ſubm ɔña tʒ: qꝛ ſubm
dʒ de oĩbus in ſcia cõſideratis verificari: eo ꝙ ẽ termi-
nus cõiſſimus eiuſdẽ. aliter. n. ꝓp eius vnitatẽ nõ debe
ret ſcia dici vna. Añs pʒ: qꝛ hic ɔſiderat̃ de actõe ⁊ paſ
ſione de tactu mixtione gñone ⁊ coꝛruptiõe: alteratiõe
⁊ augmentatione per totũ p̃mũ: quoꝝ nullũ ẽ ens mo
bile ad foꝛmã. ¶ Sexto ens mobile excedit metas h⁹
6m ſcie. ergo non eſt eius ſubm. ɔña tʒ: qꝛ ei⁹ ſubʒ dʒ ſibi eẽ
adequatũ. Añs pʒ: qꝛ ens mobile ad foꝛmã dr̃ de aiali
bus gñabilibus. modo talia quo ad ipſoꝝ generatiõeʒ
nõ ɔſiderantur in hoc libꝛo: imo de illis cõſideratur in
libꝛo de generatione animalium.

In oppoſitũ eſt cõmunis fama phoꝝ dicẽ
tium ꝙ in libꝛo de celo deter-
minat̃ de ente mobili ad locũ tãq̃ʒ de ſubo. ⁊ in libꝛo d
gñone de ente mobili ad foꝛmaʒ tãq̃ʒ de ſubo.

In iſta qõne Pꝛimo videbit̃ qũo iſta ſciẽ
tia differat ab alijs partibus
phie nãlis. Secũdo videbit̃ de queſito.

Quantũ ad p̃mũ eſt p̃mo notandũ ꝙ phia na
p̃muʒ turalis dr̃ ſcia ɔſiderãs res ſub ratõe
notan qua ſunt mobiles teſte pho. 2°. phyſi. dicẽte: ꝙ ſi aliqd
dum. eſt mouẽs nõ motũ nõ eſt amplius phyſice ɔſideratio-
T.cõ. nis: hoc eſt a nãli phia q̃ztũ ad ſuã eſſentiã nõ dʒ conſi
7i. derari: ꝓp qd pʒ qũo diſtiguit̃ ipſa a phia moꝛali: ⁊ a p̃
ma phia. i. a metaphyca. a p̃a. n. phia: qꝛ illa iquirit ens
T.cõ. iquãtũ eſt ens: non inquantũ mobile. 4° metaph. cap°.
pri. p̃mo. a moꝛali aũt: qꝛ iſta ɔſiderat res ꝓut cadũt i vſuʒ
T.cõ. ratiõis. Uñ lʒ ɔſiderat eas ꝓut ſunt mobiles: hoc tamẽ
18. reſtricte. i. pꝛout ipſe cadunt in vſum rationis: ⁊ a ma-
ſcdm thematica differt: qꝛ mathematicus abſtrahit a motu.
notan 2°. phyſi. capi. 3°. ⁊ ex ɔñti nõ cõſiderat de rebus ꝓut ſt̃
dum mobiles. ¶ Secundo notandũ ꝙ phie naturalis ſunt
p̃ octo integre partes. ¶ Pꝛima. n. conſiderat de ſingu-
lis motibus in generali non deſcendendo ad aliquam
ſpẽm motus ſpãlem: nec de aliqua iſtarũ cõplendo ſer
monem: ⁊ traditur in octo libꝛis phyſicoꝝ. naʒ iſte eſt
ſemper modus artificialis. p̃us in generali. poſterius i
ſpeciali conſiderare: pꝛopter qd dicit phs. pꝛimo phyſi.
Opoꝛtet ex vl'ibus in ſingularia pꝛocedere. i. in minus T.c.4.
vniuerſalia. ¶ Nunc ſeptẽ partes conſiderant in ſpã-
li de diuerſis ſpeciebus motuũ: ⁊ pꝛima earuʒ: puta ſe 2
cunda: que traditur in quattuoꝛ libꝛis de celo ⁊ mũdo.
cõſiderat de pꝛima ſpẽ motus in ſpeciali. ſ. de motu lo-
cali. hec eſt. n. p̃ma ſpecies motuũ: inquãtum mot⁹ ſunt
teſte pho. 8. phyſicoꝝ. ¶ Tertia vero ɔſiderat d alijs
quinq̃ʒ ſpeciebus motus. ſ. generatione coꝛruptiõe alte T.c.55
ratione augmentatione ⁊ diminutione. ⁊ hoc ſpeciali⁹ 57.⁊
q̃ʒ conſideratur de eis in. 5. phyſicoꝝ ⁊ completi⁹: nõ 58.
tñ deſcendendo ad generationẽ coꝛruptionẽ vl' aliquã
aliã mutationem aliquoꝝ geneꝝ vel aliquaꝝ ſpẽrum:
pꝛeterq̃ʒ: qꝛ cõſiderat ſpãliter de generatione ⁊ coꝛru-
ptione eloꝝ ⁊ traditur in duobus libꝛis de generatiõe
⁊ coꝛruptione. ¶ Quarta pars ⁊ oẽs ſequentes conſi 4
derãt de aliquibus ſpẽbus motus. ſ. gñone ⁊ coꝛruptio
ne alteratione ⁊ augmentatione ⁊c̃. ſed hoc eſt adhuc
ſpãlius q̃ʒ de illis cõſiderat̃ in ſcda vel tertia partibus
p̃dictis. Uñ ipſa 4a pars ɔſiderat in ſpãli de gñone ⁊
coꝛruptiõe mixtoꝝ imperfectoꝝ. ſicut impꝛeſſiões me
teoꝛologice: vt ventus. ros. pꝛuina. voꝛagines. ſalſedo
maris hiatus. ⁊ alia hmõi. ẽt dterminat de his que ap
parent per reflexiones: aut refractiões radioꝝ. ſic̃ ſunt
yris. halo. ⁊ hmõi. Ultiate determinat de q̃litatib⁹ ſecũ
dis. ſicut ſunt duꝝ. molle. ɔgelabile. liquefactibile. dige
ſtibile. idigeſtibile: ⁊ h tradunt̃ in q̃tuoꝛ libꝛis meteo-
roꝝ. ¶ Quinta pars poſtq̃ʒ in gñali in 4a parte fuerit
determinatũ de ipſis q̃litatibus ſecũdis incipit ſpecia-
liter conſiderare de ipſis mineralibus ⁊ gñonib⁹ mix-
toꝝ homogeneoꝝ. ſicut ſunt ſanguis. lac. auꝝ. argẽtuʒ
⁊ alia hmõi: ⁊ hãc partẽ non habemus ab Ariſtotele
tranſlatã. vtrũ eã fecerit vel ne ignoꝛamus: ſed loco ei⁹
fecit Albertus libꝝ de mineralibus. ¶ Sexta ꝑs iam 6
in ſpeciali cõſiderat de ꝑfectiſſima foꝛma reꝝ mobiliũ
ſ. ipſa aia ⁊ operationibus eius. ꝓut ſe tenent ex parte
aie. ſicut videre. audire. itelligere. ⁊ ɔſiderare. ⁊ tradit̃
in libꝛis trib⁹ de aia. ¶ Septima pars ɔſiderat de opõ 7
nibus coꝛpoꝝ animatoꝝ ꝓut ipſe ſe tenent ex ꝑte coꝛ-
poꝛis: ⁊ iſta traditur in paruis libꝛis naturalibus. ſunt
autẽ hmõi ſomnus. vigilia. memoꝛia. ⁊ reminiſcẽtia. vi
dere. audire ẽt diu viuere. bꝛeuiter viuere. iuueneſcere.
ſeneſcere. creſcere. augmẽtari. ⁊ ſilia. ¶ Octaua ꝑs ɔſi 8
derat de gñone ⁊ coꝛruptione diuerſoꝝ mixtoꝝ ſpãl'r
puta de gñone plãtaꝝ ⁊ de gñone ſingulaꝝ ſpẽꝝ ani-
maliũ: ⁊ tradit̃ in libꝛis de plãtis ⁊ vegetabilib⁹: ⁊ in tertium
libꝛis de aialibus: ⁊ in alijs hmõi. ¶ Ex quo pʒ. 3° p̃n notãdũ.
cipale ꝓpoſitum: puta ꝙ ſcia libꝛoꝝ de gñone ⁊ coꝛru
ptione hʒ ſe ad p̃mã ꝑtẽ phie tanq̃ʒ ei ſubalternataʒ: ⁊
cõſiderat de qnq̃ʒ ſpẽbus motus ſpecialius ⁊ comple-
tius q̃ʒ ipſa p̃ma pars. total'r v̊o differt a ſcda ꝑte: qꝛ ni
hil ɔſiderat de motu locali: ⁊ differt a qnq̃ʒ partib⁹ ſeq̃n
tibus. Nam ⁊ ſi de eiuſdẽ ſpẽbus motus ɔſiderat de q
bus in ſequẽtibus ꝑtibus cõſiderat̃: hoc tñ eſt in eo ge
neralius ⁊ cõius ⁊ in ſequẽtibus ſpãlius: ꝓut in ſecun
do notabili patet.

Quantũ ad ſcdm articulũ eſt ſciẽdũ ꝙ ſubʒ at
tributiõis alicui⁹ ſcie: d quo h agit̃: dʒ
eſſe p̃us notũ in ipſa ſcia: ⁊ ex ɔñti dʒ hr̃e generalẽ ra-
tionẽ ſignificãdi oẽs res p̃ncipaliter in ſciẽtia conſide-
ratas. Debet quoq̃ʒ eaſdẽ ſig̃re eadẽ rõne qua illa ſciẽ
tia iſtas res ɔſiderat: vt q̃ʒuis iſte termin⁹ ens vl' vnuʒ
omnia

omnia ſignificet ⁊ nõ plura q̃ȝ iſta de q̄bus conſiderat
naturalis pħia.nõ tñ ponit̃ ſub̄m in ea.q2 nõ ſignificat
ea ſ̃m rõnem ſ̃m quã ſunt mobiles. ⁊ ſ̃m eã ſolũ conſi
derat pħia res naturales ꝓut dc̃m eſt:ſed ens mobile
ſubiectũ eius ponit̃.q2 res ſignificat ſ̃m qđ ipſa a natu
rali philoſophia conſideratur.

p^a ꝯ **Hoc premiſſo** ſit p̄ma ꝯ͂ hec.gñio vel cor-
ruptio vel q̄cũq3 alia ſpẽs
motus nõ eſt ſub̄m huius ſciẽtie:cũ aliqđ iſtoꝝ debeat
eẽ in ea p̄us notũ.ſ3 nullũ iſtoꝝ in hac ſciẽtia ẽ p̄ notũ.
ergo ꝯcl'o vera.maior nota per ꝯditiões ſubiecti. mior
arguit̃.q2 q̄nq3 ſpẽs motus ꝯſiderate ſunt paſſiões en
tis mobilis ad formaȝ. mõ paſſio in ſcia nunq̃ȝ eſt p̄us
nota:eo ꝙ poſterior ẽ ſuo ſubo. ¶ Scđa ꝯ͂.gñabile nõ
2^a ꝯ eſt ſub̄m huiꝰſcientie.ꝓbat̃:q2 ſub̄m ſcie dȝ ſignificare
res ꝯſideratas in iſta ſcia ea rõne ſ̃m quã ſcia eas ꝯſi-
derat.mõ hoc nõ ꝯuenit huic termio generabile in iſta
ſcia.ḡ nõ eſt ſub̄m,in ea.maior pȝ per notabile poſitũ.
⁊ minor declarat̃:q2 eſto ꝙ iſta ſciẽtia cõſideret de re-
bus generabilibus:ꝯſiderat tñ res nõ ſolũ ſ̃m rationẽ
ſ̃m quã ſunt generabiles:ſed ẽt ſ̃m q̃ȝ ſunt alterabiles
vel augmẽtabiles ⁊c̃.nã de oibus his quinq3 motibuſ
hic ꝯſiderat̃.vt dc̃m eſt.nec põt oſtendi vbi plus đ eis
cõpletiue loquat̃ niſi hic. ⁊ iđ pȝ ꝙ iſte terminus gñã-
bile nõ ſignificat res ſ̃m rõnem cõem:ſȝ ꝙ ab iſta ſciẽ
tia ꝯſiderat̃.Modo conſimili ꝓbari poſſet ꝙ corrupti
bile augmentabile diminuibile vel alterabile nõ ẽ huiꝰ
3^a ꝯ ſcie ſub̄m attributionis. ¶ Tertia cõcl'o eſt ⁊ rñſalis.
ꝙ iſte terminus ens mobile ad formã eſt ſubiectuȝ at-
tributiõis huius ſcientie. ꝓbat̃.nam illud qđ eſt in iſta
ſciẽtia p̄us notum ⁊ terminus cõiſſimus nõ excedens
eius metas eſt ſubiectuȝ huius ſcie: ſed ens mobile ad
formã eſt hmõi.ḡ ⁊c̃.maior eſt nota per ꝯditiones ſub
iecti.Minor declarat̃.ꝙ.n.eſt terminus p̄mo notꝰ.pȝ:
q2 eſt ſub̄m oiuȝ paſſionũ hic ꝯſideratarꝝ:nã generatio
⁊ corruptio ⁊ alia hmõi hic cõſiderata conueniũt enti
mobili ad formã tãq̃ȝ ſubiecto.ꝙ aũt ſit terminus com
muniſſimus pȝ.nã de omnibus iſtis hic ꝯſideratis ve-
rificat̃.ſ.generabile corruptibile alt̃abile ⁊c̃.qđlibet.n.
iſtoꝝ eſt ens mobile ad formã.vt augmentabile ad for
mã ꝯpletã ſeu maiorẽ: ⁊ diminuibile ad formã minorẽ
⁊ ſic de aliĩs.ſignificat ẽt rõnem cõem omnibus entibꝰ
mobilibus ad formã eque p̄mo cõuenientẽ tã genera-
bilibus q̃ȝ alterabilibus: ⁊ ſic de aliĩs.Sed ꝙ nõ exce-
dat metas iſtius ſciẽtie.pȝ:q2 hic cõſiderat̃ de oibus en
tibus mobilibus ad formã:cũ nõ ſit aliq̄s alius motus
ad formã niſi aliquo iſtoꝝ quinq3 motuũ:de quibus h̄
conſiderat̃:vt notũ eſt per precedentia.

Ad p̄m. **His premiſſis** rñdet̃ ad rões añ oppoſi
tũ. ¶ Ad p̄mã cõcedo qđ
aĩa eſt ſub̄m inheſionis huiꝰſciẽtie. ⁊ negat̃ ꝯñа q̃ ifer
tur.ḡ nõ eſt ens mobile ad formã. ¶ Ad ꝓbationẽ cõ
ceditur ꝙ vno mõ ſolũ dȝ eẽ vnũ ſub̄m ſciẽtie vnius:ſȝ
diuerſimode nihil ꝓhibet ꝙ eiuſdẽ ſciẽtie ſunt plura ſub
iecta vt anima eſt ſubiectũ huius ſcientie inheſionis: ⁊
iſte terminus ens mobile eſt ſubiectũ eiuſdẽ attributio
Ad 2^m nis. ¶ Ad ſecũdã negat̃ ꝯña qua ifert̃ ꝙ ſequit̃ ꝙ iſte
liber male diceretur liber de generatione.denominatio
nes.n.tales ſunt ad placitũ.Et quãdo dicit̃ ꝙ ſcientia
dȝ a ſuo ſubiecto denominari. Reſpõdetur ꝙ ſi cõmu-
nitati placet denominatio fieri põt a p̄ncipaliori:q2 ge-
neratio eſt p̄ncipalior paſſio in hac ſcientia conſidera-
ta.ideo ipſa dr̃ ſcia de generatiõe:põt tamen dici ſcien
Ad 3^m tia de ente mobili ad formã. ¶ Ad tertiã neget̃ ꝯña q̃
infertur ꝙ nõ diſtingueret̃ a ſciẽtia libri meteororum.
Et qñ dicitur ꝙ de ente mobili ad forma i libro meteo
roꝝ conſiderat̃ per totũ.Dicitur ꝙ hoc eſt verũ. ſed h̄
conſiderat̃ de illis generalius. ⁊ in libro meteoroꝝ ſpe
cialius.vt in p̄mo articulo dc̃m eſt. ¶ Ad quartum ne ad 4^m
gatur ꝯña qua infertur ꝙ iſte liber deberet eſſe ſecun-
dus liber pħie naturalis. ¶ Ad ꝓbationem dicitur ꝙ
⁊ ſi forma ſubalis ſit p̄or motu locali in eẽ.eo ꝙ ẽ ſub-
ſtãtia:tñ in ratiõe motus:motus localis ſpecialiter cir
cularis p̄or eſt omnibus aliĩs motibus:cum ſit aliorũ
cauſa.vt.8.phyſi.dicit̃.ḡ pħia naturalis: q2 non ꝯſide-
rat formã prout eſt res:ſed ꝓut hȝ attributionẽ ad mo T.cõ.
tũ.vt ſatis habetur ex 2°phyſicoꝝ. Et in ratione motꝰ 55.57
p̄or eſt localis.ideo liber ꝯſiderãs de entibus ꝓut ſunt t.58.
localiter mobilia:dȝ eẽ primus liber pħie naturalis ⁊ T.c.3
precedere librũ conſiderantem ens mobile ad formã.
¶ Ad quintũ neget̃ ꝯña qua infert̃ ens ⁊c̃. ergo nõ eſt ad 5^m
ſubiectũ huius ſcientie:nõ.n.opȝ ſubiectũ verificari de
omnibus in ſcientia ꝯſideratis.puta de paſſionibus: ⁊
de aliĩs que minus p̄ncipaliter conſiderãtur. ſicut nec
ens mobile in libro phyſicoꝝ verificat̃ đ vacuo ⁊ de in
finito:ſed ſufficit ꝙ de omnibus p̄ncipal'r ꝯſideratis v̊i
ficetur: ⁊ ꝙ paſſiones ⁊ alia minus p̄ncipal'r cõſidera
ta conſiderentur in ordine ad ipſuȝ.modo generatio ⁊
corruptio ⁊ alia hmõi enumerata in rõne nõ cõſiderã-
tur hic p̄ncipaliter:ſed in ordine ad ſubiectũ tantũ.ſ. vt
eius paſſiones: ⁊ ideo nõ eſt icõueniens:ꝙ de eis non
verificet̃:ſed ſufficit ꝙ verificet̃ de generabili ⁊ corru-
ptibili: ⁊ aliĩs hmõi hic p̄ncipal'r conſideratis. ¶ Ad ad 6^m
ſextũ nego añcedẽs quo dr̃ ꝙ iſte terminꝰ excedit me
tas huius ſcientie. ¶ Et ad ꝓbationẽ concedit̃ ꝙ dicit̃
de talibus generabilibus.dr̃ etiam de illis quo ad eoꝝ
generationem hic in generali conſiderato. ſicut de om
nibus aliĩs generabilibus: ⁊ ideo in probatione negat̃
ꝙ de ipſis hic non conſideret̃ quo ad ipſoꝝ generatio
nem:ſed in libro de generatione animalium aliter cõſi
derat de eiſdẽ: ⁊ ſic non ꝓcedit rõ. ¶ Ratio poſt oppo
ſitũ arguit pro tertia cõcluſione ⁊c̃.

¶ Antiquoꝝ q̄dẽ igr̃ ⁊c̃.Tex.cõ.i. qõ.ij.

Onſequẽter querit̃ 2°.Utrum
aliq̄d poſſit ſim-
pliciter generari ⁊ corrũpi. ¶ Et arguit̃ p̄ p̄^m
ꝙ nõ:q2 nulla ſubſtãtia poteſt generari. er
go nihil poteſt generari ſimpliciter.cõſeq̄n
tia tenet:q2 qđ generatur ſimpl'r eſt ſubſtã
tia.añs ꝓbatur:q2 ſi aliqua ſuba poſſet generari vl'eẽt
materia vel forma vel compoſitum:ſed nullũ iſtoꝝ po
teſt generari.ḡ ⁊c̃.ꝯſequẽtia tenet ⁊ antecedẽs ꝓ p̄ma
pte pȝ.a ſufficienti diuiſione: ⁊ per pħm.2. de anima: ⁊
7.metaphy. ⁊ pro ſecũda parte declarat̃: q2 nec mã ſit: T.c.2.
nec forma ſit per pħm.7°.metaphy.ergo nec compoſi T.c.7
tũ ſit:cum totũ non ſit aliud q̃ȝ ſue partes.p̄mo phyſic. T.cõ.
ergo ſi neutra pars fiet:nec totũ compoſitũ dicetur fie- 27.
ri.ergo ⁊c̃. ¶ Scđo ſi aliquid generaretur ſimpliciter T.cõ.
maxime eſſet forma:ſed ipſa non generatur ſimplicit̃. 17.4°.
ergo ⁊c̃.conſequentia nota eſt: ⁊ añs pro prima parte. phy.
patet.quia forma eſt terminus generationis ⁊ finis pri 43.
mo huius: ⁊ p̄mo phyſicoꝝ.pro ſecũda parte declara- T.cõ.
tur.nam ſi forma generatur hoc eſt ex nihilo.ergo non xi.12.⁊
generatur.ꝯñtia tȝ:q2 nihil ex nihilo ſit.añs pȝ: q2 foĩa 55.
non ſit ex aliquo ſui:cũ nihil eius p̄fuerit nec ſit ex ma T.cõ.
teria.cũ materia nõ fiat foĩa.nec pars eiꝰ. ḡ pure ſit ex 62.
nihilo. ¶ Cõfirmatur ſic.forma nõ gñatur ex mã.ḡ ex T.cõ.
nihilo ſit ſi ſit.conſequẽtia tenet. antecedens ſimiliter. 80.
quia materia ⁊ forma ſunt principia.primo phyſi.mo- T.cõ.
do principia non ſiunt ex alterutro. vt ibidem patet. 42.
¶ Tertio ſi ſic.ſequeretur ꝙ aliquid poſſet generari ex 3^m
ſimpl'r

ſimplr nō ente.ꝯña eſt falſum vt ꝓus.ꝛ ꝓbaꝛ añs.q: ſicut ſe h3 generatio ſm qd ad nō ens ſm quid. ita ſe h3 generatio ſimplr ad nō ens ſimplr:ſ3 ita ſe h3 generatio ſm qd:ꝙ fit ex nō ente ſm qd. vt generatio albi ex nō albo.igr ita ſe hēbit generatio ſimplr:ꝙ fiet ex non
4m ente ſimplr:qd fuit ꝓbādū.ꝯña eſt clara: ꝛ maior p3 ex ꝯuenienti ſiītudine.minor eſt ante declarata. ¶ Quarto ſic.nihil qd eſt pōt generari.oē ens eſt qd eſt.ḡ nullū ens pōt generari.diſcurſus eſt incelarent: maior eſt
5m nota de ſe.ꝛ minor ſilr. ¶ Quinto nulliꝰ accñtis ē generatio ſimplr.oē qd generaꝛ in mā eſt accñs.ḡ nulliꝰ qd generaꝛ in mā ē generatio ſimplr.maior p3 p ph3.p mo hꝰ.minor p3:q: oē qd generaꝛ in mā adeſt ꝛ abeſt ei pter ſubiecti corruptionē.ḡ eſt eius accidens:qd fuit
6m ꝓbādū: ꝛ t3 ꝯña p diffinitionē accñtis poſitam a Porphyrio. ¶ Sexto.corruptio nō eſt poſſibilis.ḡ nec generatio.ꝯña t3: ꝛ añs ſilr:q: ſi eſſet poſſibilis vel eſſet nālis: ꝛ hoc nō:q: nulla corruptio ē nālis.cū oē ens diligat ſe pmāere:nec pōt dici ꝙ violēta:q: cū nullū violentū ſit ꝑpetuū.vt dr 2° celi.tādē deficiet corruptio.ergo cū generatio ſimplr nō poſſit eē ſine corruptiōe. vt dr caplo.3.hꝰ pmi.ſeqꝛ ꝙ tādē dficiet generatio qd ē ꝯ poſitū. ¶ Septio arguiꝛ ſic.nō eſt nobis euidēs aliqd
7m generari ſimplr.ḡ nō ē ꝯcedēdū.ꝯña t3 ex eo ꝙ nobis dubiū nō eſt a nobis ꝯcedendū.añs dclaꝛ.q: aliqd generari nō pōt nobis eē euidēs niſi p expientiā:puta ꝙ a.gñaꝛ:q: a.nūc pcipiꝛ: ꝛ añ nō pcipiebaꝛ.mō iſta ꝯña no valet.a.non pcipiebaꝛ ante.ḡ a.nō fuit añ.potuit.n. a.ante eē:l3 nō apparuerit:iō dubiū eſt vnicuiqꝫ an viſo.a.deus ipm ante ꝯſeruauerit:ſic ꝙ ipm ante nō potuerit appere. ḡ ꝛc.

T.cō. 18.ꝛ 96. T.cō. 17. T.cō. 11.

In oppoſitum eſt philoſophus in iſto primo.

¶ In iſta queſtione pmo pmittēda eſt vna opinio de qſito ꝛ reprobāda.ſcdo rñdēdū eſt ad queſitū.tertio videndū eſt de illo:qd tāgiꝛ in vltimo argumēto.ſ.vtrum ſit poſſibile nobis eē euidēs aliqd ſimplr generari.

Nondum **Quantū** ad pmū articulū ē notādū pmo.ꝙ diuerſi modi dicendi erant apud antiqs de ipſa generatione ſimplr. Aliq.n.poſuerunt ſolū vnā
1a opi. eſſe mām: ꝛ illā dixerunt eſſe totā ſubam rez:ꝛ negauerūt oēm generationē ſimplicē:ꝛ ſolū poſuerūt alterationē:nec dixerunt vnqꝫ aliquā ſubam generari de nouo:cū ſemper maneret eadē mā ſine generatione ſui ꝛ corruptōe: ꝗ dixerūt eē vnā ſuba3.ſ3 bñ ꝯceſſerūt vnā ptē materie aliqñ fieri hoiem aliqñ aſinum. nō pp alicuius ſube gñonē nouā.ſed pp aliā materie ſituationē ꝛ figurationē in parte illa in q̄ nūc hō vel aſinus apparet.vñ hanc negaſſent.hō generaꝛ:ſed hāc cōceſſiſſent aliquid generaꝛ hō.ſicut quādo ſor.ſit pater. hāc negamus.pater generaꝛ:ſ3 bñ ꝯcedimus hāc.aliqd generatur pater. Itē dixiſſent ꝙ hō bene erit aſinꝰ. ꝛ ꝙ hō ꝛ aſinus nō dnt ſpē.ꝛ ſic de multis ſilibꝰ.ꝛ de hac opinione vr fuiſſe parmenides ꝛ melliſſus. ¶ Aliꝗ aūt po
2a opinio. ſuerunt multa pncipia mālia rez: ꝛ iſti fuerūt diuerſi. Quidā dixerūt ea eē qttuor elēa vt Empedocles.qdā3 corpora atomalia idiuiſibilia vt leucippus ꝛ Democritus.Quidā res hōgeneas: ꝛ alia hmōi vt carnē ꝛ oſſa vt anaragoras.Quidā vō pūcta.vt phs iponit Platoni: ꝛ in hoc oēs ꝯueniebāt ꝙ ꝯgregatiōe iſtoꝝ fieret generatio. ꝛ ſegregatiōe corruptio. ꝛ trāſpōne ptiū alteratio.vñ Anaragoras differebat ab aliꝗs:q: dixit qd ꝯgregatōe ptiū eiuſdē rōis fieret generatio: ꝛ ſegregatione ptiū eterogeneaꝝ:ꝛper oppoſitū corruptio fieret
2m non dum ꝯgregatōe eterogeneaꝝ itra ſe hōgeneas ꝯculcātiū ꝛ ſegregatione homogeneaꝝ. ¶ Scdo nonm ē ꝙ ex iſti

T.cō. p. T.cō. p.ꝛ.2. p ge.ꝛ

opinionibus pullulauit vna opio valde famoſa volens ꝙ nihil gñareꝛ ſimplr ꝛ ſupponit fundamētū3 ꝙ nihil fit ex nihilo:cuiꝰ cā:q: nō entis videꝛ eſſe diſtātia infinita ad ens.ꝛ iō nulla potētia ſufficeret ad aliqd ꝓducēdū ex nihilo:ꝛ ēt p3 in ꝓceſſu Ariſt.in p phyſi. ¶ Scdo ſuppōiꝛ ꝙ ſimplex gñō nō fit ꝯgregatiōe ptiū pexiſtētiū. ¶ Ex his iferūt ꝯnē ꝙ nihil gñaꝛ ſimplr.ꝓbaꝛ ab eis.ſi aliqd gñaꝛ ſimplr ipm fit ex aliq̄ pexiſtēte.per pmā ſuppōnē.vel ḡ ſubo ex quo fit gñō additur aliquid qd nō fuit ante.ꝛ ſi ſic.tūc illud generaꝛ ex nihilo:cū nihil eiꝰ fuerit ante:vl addiꝛ ei aliqd qd añ fuit ꝛ ſi ſic nō eſt va gñō:cū ꝯgregatio ptiū pus exñtiū nō arguat verā gñonē.per ſcdam ſuppōnē. ¶ Scdo arguunt illi ſic:nō arguimus aliqd gñari ſimplr niſi per nouam accñtiū apparitionē.mō ꝯña nō valet.hic eſt mutatio in accñtibꝰ.ḡ eſt mutatio in ſubſtātꝗs. ¶ Tertio ſic:q: ſic ſe h3 ars ad artificialia: ita nā ad nālia: ſ3 ars trāſmutat ſuā mām ſine generatiōe noue ſube ſimplr. ḡ ēt nā trāſmutabit ſuā mām ſine gñone ſimplr vel noue ſube:qd eſt ꝓpoſitū: ꝛ pñr dicebāt ꝙ ois tranſmutatio eſt alteratio ꝯgregatio vel ſegregatio vel motꝰ localis.ſcdo ꝙ nihil icipit eſſe ſimplr:ſ3 bñ icipit eē tale vel tm.3° ꝙ oē qd ē:eſt mā aut forma aut cōpoſitu3 ex his. 4° ꝙ materia eſt tota ſubſtātia rez inanimatarum.5° ꝙ oia inanimata ſunt eiuſdē ſpēi.he igꝛ ſunt opi. cōtrarie Ariſto.que nō poſſunt demōſtratiue improbari ꝛ c.
¶ Cōtra quaꝝ pmā arguiꝛ ſic.ſi ſolū ſit vna mā vt iſti dicunt:ſequiꝛ ꝙ ſicut aq̄ eſt caliditatis ſeu calidi corruptiua:ita ēt ignis.ꝯña eſt manifeſte falſum: ꝛ ꝓbaꝛ ꝯña:q: ignis ꝛ aqua ſunt eiuſdē ſpēi totaliter ꝛ eēntialiter: ꝛ ex ꝯñti q̄litatiua diſpō ſeu eē quale cōueniēs vni nō repugnabit alteri: ꝛ diſcōueniēs vni ſeu repugnans repugnabit alteri.añs p3:q: aqua calefacta remoto calefaciēte reducit ſe ad frigiditatē corrūpēdo omne calidum. Nec valet ſi diceret ꝙ pp aliā figurā ſeu ſitū reſpectu figure aque ꝛ ignis aqua caliditate3 corrūpit ꝛ ignis nō.nā figura aque ꝛ ignis in ſperis ſuis ē eade3: q: vtrūqꝫ ipſoꝝ eſt ſpericū:cū ſint corpa ſimplicia fluida:que.ſ.volunt ſm quālibet ptē ſuperficialē ſui equaliter diſtare.a cētro. De ſitu vō capiamus aquā ꝛ igne3 ſucceſſiue in eodē loco apud nos facta:videbiꝛ ꝙ l3 i eo dē ſitu ſit ignis in quo fuit aq̄:nihilominꝰ caliditatē cōſeruabit ignis quā aq̄ corrūpet. ¶ Et eadē rō ē ꝯ oēs alias opiniones:ſed ſpālr ꝯ anaragorā ponētē.qōlib3 qd ex aliquo generatur fuiſſe añ in illo per minutas ptes diuiſum:ſic ꝙ pp particulaꝝ paruitatē ante nō poterat apparere.arguiꝛ:q: nō videꝛ quō ipſe ſaluare poſſet ꝙ tātus ignis quātus ex modicis gñareꝛ ſtraminibus vel lignis fuiſſet in ipſis abſcōſus cū abſconſu3 in aliquo ſemp ſit minus illo in quo abſcōdiꝛ. ſicut ꝯtētū ꝯtinente.tñ ignis genitus ex ipſis ſtraminibus multo eſt maior: ꝛ he pſuaſiōes ſufficiāt.nā ex talibus radicibꝰ nō vr meliꝰ ꝯ eos poſſe argui donec videaꝛ aliqs defendēs aliquā opinionū predictaꝝ. ꝛ tunc ex dictis ſuis contra eum arguatur.

T.c.33. ꝛ.75. primum secundū tertium. ꝯ pmā. op. ꝯ alias opi.

His premiſſis reſpōdeaꝛ ad motiua opinionis vltiate recitate admittendo oēs ſuppoſitiones ſuas: ꝛ negādo ꝯñā3 quā inferunt. ¶ Ad pmā.ꝓbationem dr ꝙ illō quod generatur ſimplr fit ex aliquo preſuppoſito: ꝛ cōceditur ꝙ illi ſubiecto additur noua forma ſubſtantialis cuius nihil erat: ꝛ negaꝛ ꝯña. Ipſius forme nihil fuit ante. igiꝛ generaꝛ ex nihilo.nam generaꝛ ex ſubiecto preſuppoſito.non enim dicitur aliquid generari ex nihilo:cuiꝰ ſubiecto in generādo itroducitur aliquid.cuiuſ nulla pars fuit ante. nec ex eo quod non generatur ex aliquo ſui.

Ad primum.

ſed ex

Ad 2m ſed ex alia cã.ſ.q: generatur ſine ſubõ pſuppoſito õ cu-ius põa ipſa forma educitur. ¶ Ad ſcõam ↄcedim⁹ ꝙ arguimus ſubam vltimate generari ex pmutatõe accñtiũ ⁊ ipſoꝝ generatiõe. Et qñ dr̃ ꝙ nõ valet ↄña h: eſt mutatio in accñtibus.g̃ in ſuba.dr̃ ꝙ imo iſta ↄña val3

Ad 3m bñ in accñtibus.ppꝛijs.vt ſi hoc eſt riſibile ⁊ añ nõ fu-it.bñ ſeqr̃ ꝙ eſt gñata ſuba:nãlr̃ loq̃ndo. ¶ Ad tertiã dr̃:l3 in qbuſdã ſit ſilĩtudo de artificialibus ⁊ nãlib⁹ tñ quo ad pductionẽ effect⁹ talis vel non valet ſilĩtudo:q: ars nõ valet nouã ſubam in ppꝛia vtute generare vl' pducere.cũ forme rerum artificialiũ ſint accidẽtia.vt di-

Cõm. 7 t.9. cit Cõmẽ.2.phy. Natura aũt põt: ⁊ cã diſſilĩtudis eſt. q: ars iq̃ñtũ talis nõ põt niſi q̃litatiue diſponere. Natura aũt p diſpões qualitatiuas pducet nouas ſubas ⁊ ſi ars qñq3 pducet nouã ſubſtãtiã.ſicut forte diceret alchimiſte:tñ hoc nõ eſt virtute artis pncipaliter: ſ3 nature cooperãtis. Hec de pmo articulo.

pmũ notandum **Quantũ** ad ſcõ3 articulũ eſt nõndũ: ꝙ duplex eſt gñő:quedã ſimplr̃ dicta ſine additione.⁊ iſta eſt ppe gñő ſube:alia eſt gñő ſm qd: ⁊ ẽ generatio accñtis.ſ.gñő talis vl' tãti vl' alicuius hmõi no

5°.ge.io. t.xi. nẽ pdicamẽtoꝝ accñtiũ.⁊ eſt ſm Ar̃.capi.3.huius primi talis dr̃ia iter has:q: gñő qua de aliq̃ v̈ificat̃ iſte terminus ens ſine addito de quo ante nõ v̈ificabat̃ vocat̃ gñő ſimplr̃:vt cũ aſinus pducitur dicim⁹ꝙ iſte aſin⁹ ẽ ens.⁊ iſte idẽ aſinus ante nõ fuit ens.per oppoſitũ corruptio ſimplr̃:vt cũ iſte aſinus nõ eſt ens ⁊ fuit ens dr̃ corruptus ſimplr̃. Sed gñő ſm qd dr̃ gñő qua iſte terminus ens cũ addito aliquo de aliquo termino accñtali v̈ificatur:cũ quo addito añ de eodẽ nõ verificabat̃.vt ſi ſortes fiet albus ipſe gñabit̃ ſm qd.dicimus.n.ſortes nõ eſt ens albũ: ⁊ ante hoc nõ fuit ens albũ: ⁊ iſte ſint deſcriptiões logicales date p verificari de aliq̃ ſubõ de

ſecundũ notãdu3 quo pt pdicari. ¶ Scõo notãdũ.ꝙ realiter gñő pt ſic deſcribi.eſt mutatio facta in ſubo nãlr̃.per alteratiõem de potẽtia ſubi imediate icipit eẽ noua ſuba: ⁊ dr̃ notãter mutatio naturalis in ſubo ad dr̃iã creatiõis:dr̃ etiã imediate:q: p alteratiõnẽ icipit eẽ noua ſuba:cũ alteratiõis finis ſit ſuba:ſ3 nõ imediate:q: ſuba nõ eſt terminus ppꝛius ⁊ imediatus alteratõis:imo q̃litas. Oppoſito mõ õſcribit̃ corruptio. Corruptio eſt mutatio facta nãliter in ſubo per alteratiõnẽ:qua in potentia ſubi deſinit eſſe ſuba imediate:que añ in ipſo fuit. Gñő ſm quid vocat̃ mutatio facta in ſubo q̃ icipit eſſe ſolũ aliqõ ens tale aut tñ vel aliqõ hmõi de.io.pdicamẽtis accñtiũ vt

3m nõm albũ aut nigrũ. ¶ Tertio eſt notãdũ circa modũ imaginãdi Ari.de gñone ſimplr̃ dicta qui pbabilioꝛ eſt ceteris:q: rõne tales q̃les hñt alie opiones ↄ ſe nõ h3 ⁊ melius ſaluauit apparẽtias eoꝝ: ⁊ eſt iſte ꝙ ſubm ge-

T.c.96 T.cõ.8. nerationis eſt ens in pura potentia.p3 pꝛimo phyſic.⁊ 7.metaph.de cuius potẽtia per alteratiõnẽ p̄uiã generatur noua forma ſubſtãtialis.⁊ iſta eſt res pncipalioꝛ q̃ mã.q: ipſa dat eẽ in actu⁹ꝑ3 iſtũ modũ: ⁊ ab ea capitur nomẽ ⁊ diffõ.mã aũt ſolũ dat eẽ in potẽtia.nec ab

T.c.xi. t.i2. Dubiu3. ea capit̃ diffinitio.p3 iſtud 2°.phyſic.cap.2.vt generata foꝛa aſini i mã dicimus. hoc ẽ aſin⁹ actu:cũ aût ipſe nõ eſt dicimus ꝙ ſolũ eſt aſinus põa. ¶ Et ſi quis diceret ↄ deſcriptionem generationis ſimplr̃ ꝙ ſequeret̃ albedinis generationẽ eſſe generatiõe3 ſimplr̃: pbat̃ ↄña. q: generata albedine dicimus.hec albedo eſt ens ⁊ añ

R. non fuit ens. ¶ Rñdet̃ ꝙ nãliter ⁊ ſm ph3 accñtia nõ ſunt entia.vñ qñ dicimus ẽ ens ſine addito itelligim⁹

T.cõ.2. ꝙ ſit ſuba:cũ ens ſit analogũ ad ſubam ⁊ accñs.4.metaph.caplo.i. Et tale per ſe poſitu3 ſtat p famoſioꝛi ſuo ſignificato: ⁊ io rñdet̃ faciliter ꝙ generata albedie ad huc hec nõ eſt vera.albedo eſt ens.capiẽdo ens noiali ter:ſed bene eſt ens inherẽs ſeu ens alterius: ſ3 dices. g̃ eſt ens.pcedit̃ ↄña:capiẽdo ens participaliter:ſ3 nominaliter capiẽdo nõ valet.vñ albedo bñ eſt exiſtẽs:ſ3 Dubm

nõ eſt ens nominalr̃:q: nõ eſt ſuba. ¶ Item ſigs q̃reret de generatione hois.vtꝝ iuxta diffonẽ generatiõis R.

poſitã deberet dici ſimplr̃ generatio. Rñdet̃ ꝙ credendũ eſt ſuppoſito ꝙ in hoie nõ ſit niſi vna forma ſubal'. ſ.aĩa itellectiua que creat̃:ꝙ nõ ppꝛijſſime hõ generat̃: põt tñ largo mõ dici generatio:q: per ↄgregationẽ anime create in coꝛpa diſpoſito icipit eſſe cum añ nõ fuit.

His premiſſis ſit pma ↄ̃ h.poſſibile ẽ aliqd generari ſimplr̃:vel in 1a ↄ̃

ſenſu diuiſo aliqd põt generari ſimplr̃. pbat̃. ſic poſſibile eſt ꝙ iſte terminus ens ſine addito in aliqua gene ratione de aliquo icipiat verificari de quo ante non verificabat̃.g̃ poſſibile ẽ aliqd ſimplr̃ generari.ↄña t3.ex pmo notabili.⁊ añs p3:q: poſitis ſtraminib⁹ad ignem dicimus de igne q.pducit̃ ꝙ ẽ ens ⁊ ꝙ añ nõ fuit ens. Scõo poſſibile eſt ꝙ fiat mutatio in ſubo per quã õ potẽtia ſubi imediate icipiat aliqd eẽ noua ſuba.g̃ ⁊c. ↄña p3.ex 2°.nõbili.añs p3 in caſu pme pbatõis. ¶ Se 2a ↄ̃

cũda ↄ̃.poſſe eſt aliqd corrũpi ſimplr̃:vel diuiſum. pbatur p deſcriptionẽ corruptõis ſimplr̃. ¶ Tertia ↄ̃. poſ 3a ↄ̃

ſibile eſt aliqd generari:vel corrũpi ſm qd.p3:q: aliqd ſit frequẽter ens cal'3 qõ ante nõ fuit ens calidũ: ⁊ ſilr̃ aliquid deſinit eſſe ens ſrm qõ ante fuit ens ſrm.g̃ aliqd generat̃ ſm qd.vel ẽt corrũpitur ſm qd: ↄña p3 per deſcriptionem: ⁊ antecedens eſt notum per ſe. Et hec de ſecundo articulo.

Quantũ ad tertiũ ſciendũ ꝙ duplex eſt euidẽtia:quedã ſũma quedã nãlis. Sũma vocat̃ euidẽtia qua habita de aliq̃ ppõne: ⁊ habẽs eã3 credẽdo illã nõ põt decipi: ⁊ tali euidẽtia ſcit quiſq3 ſe eſſe ⁊ pncipia cõia: ⁊ ſic õ alijs. Nãlis vo dr̃ que hẽtur ex experiẽtijs ⁊ ↄiecturationib⁹ſenſibilib⁹ſoꝛtioꝛib⁹ad vnã partẽ ↄdictiõis q̃ ad aliã. Pꝛima euidẽtia neſcio rem quã video eẽ:q: dubito an ſit creatoꝛ an creatura. Scõa euidẽtia bñ ſcio eã eẽ ⁊ neſcio qd ipſa eſt.

Hac diſtinctione pmiſſa ſit pa ↄclo. Nõ ẽ nobis euidẽs 1a ↄ̃

euidẽtia ſũma aliqd generari vl' corrũpi.p3 rõe ſcã ante oppoſitũ:q: expiẽtia q̃ l3 arguim⁹ nõ ẽ nobis euidẽs 2a ↄ̃

tali euidẽtia. ¶ Scõa ↄ̃.eſt nobis euidẽs euidẽtia nãli aliqd generari aut corrũpi. pbat̃:q: expiẽtie nãles foꝛtius cogũt aliqd generari ſimplr̃ q̃ ſuũ oppoſitũ. ↄña t3.p õſcriptionẽ ſcõe diſtictiõis.añs p3 per ſcõm artim. 3a ↄ̃

¶ Tertia ↄ̃.a nãli pho ſimplr̃ ẽ ↄcedẽdũ aliqd ſimplr̃ generari. pbat̃:q: eſt euidẽs euidẽtia nãli: ⁊ talis ſufficit ad phm nãlem:q: maioꝛẽ ingrẽs ieptus eẽt ad pbãdũ.2.metaph.g̃ ⁊c.ↄña t3 ⁊ añs p3 per pcedẽtẽ ↄne3. T.cõ. iſ.

¶ Coꝛrelarie ſeqr̃ ꝙ l3 certũ ſit ſcõo⁹ aliqd generari vl' corrũpi:tñ cõiter incertũ eſt de hoꝛa.p3. nã certũ eſt ꝙ 1

nõ poſſumus ſcire pmã hoꝛã vite aſini:aut pmã hoꝛã3 moꝛtis.cũ bene poſſet aſinus viuere:l3 nullo mõ in eo perciperet̃ motus. ¶ Scõo ſeqr̃ ꝙ trãſmutatio ſubſtã 2

tialis cõiter pcipit̃ nõ ſolũ ex vno motu ſeu vnico accidente.ſed ex multis mutatiõibus ſeu accidẽtib⁹. Manifeſtũ eſt coꝛrelariũ.q: niſi eẽt ppꝛijſſime ppꝛiũ. vnu3 nõ ſufficeret ad ↄcedendũ tranſmutatiõem ſubalem.

¶ Tertio ſeqr̃ ꝙ aliq̃ ſunt de qbus ẽ dubiũ an mutata 3 ſunt an non ſubaliter.ſicut de vino ⁊ aceto dubiũ ẽ an nõ ſubaliter dr̃nt ſpẽ vel non. Et hec de 3°articulo.

Ad rationes pncipales. ¶ Ad pmã negatur añs ꝙ nll'a ſuba pt generari. Ad pbõnẽ dr̃ ꝙ tã mã q̃ forma.q̃ ẽt cõpoſitũ diuerſimode gñant̃. Mã.n.gñat̃ ſubiue.q: ſit ſub3 noue ad pm

foꝛme

forme.vñ Cōmenta.ꝑmo phy. Materia eſt que in rei
Com. 60. veritate gñatur.Forma aūt gñatur terminatiue.eſt eni
terminus gñonis.ꝑmo huius.caplo de actione.Cōpo-
ſitū vo generat̃ cōpletiue ſeu totalitatiue.icludit.n.tota
T.cō. lē factionē foꝛe ⁊ mãe tāqꝫ ſuas ptes. ¶ Ad pbꝫ.7.me
55.ꝑo. taph.dicētē: ꝙ mã nō fit ⁊c̃.dr̃ ꝙ mã nō fit totalitatiue
ph.62. ſeu factiōe totali oiuꝫ q̄ fiūt: ſic.ſ.ꝙ oia q̄ fiūt in gñone
T.cō. icludat tāqꝫ ſuas ptes.qꝛ foꝛmā nō includit.Eodē mō
27. dicat̃ de foꝛma: qꝛ mãm nō icludit: ſꝫ ſic fit cōpoſituꝫ ꝑ
ad 2m vt ipe dicit ibidē: cū tā mã qꝫ foꝛa ſit eiꝰ ps. ¶ Ad ſecū
dā ɔcedit̃ maioꝛ ⁊ negat̃ mioꝛ ꝙ foꝛma nō gñat̃ ſim-
pliciter. ¶ Ad ꝓbatiōeꝫ negat̃ ꝙ foꝛma ſi fieret: fieret
ex nihilo: ɔcedit̃ tñ ꝙ nō fit ex aliq̊ ſui: ſꝫ fit ex mã tāqꝫ
ex ſubiecto.ſicut dcm̃ eſt in ſolutione ꝑme rōis opinio-
nis fundate in ꝑmo articulo: ⁊ qñ dr̃ ꝙ mã nō fit foꝛa.
hoc ɔcedit̃ ⁊c̃. ⁊ ēt ɔcedit̃ ꝙ mã nō fit pars foꝛa: ⁊ ne-
gat̃ ɔña.ḡ foꝛma fit ex nihilo. Vñ foꝛa dr̃ fieri ex mã:
nō qꝛ mã ſit aliqd foꝛmalr̃ foꝛme: ſꝫ mã eſt ſubm ex q̊ ꝑ
diſpōnes q̈litatiuas foꝛma ꝓducit̃ v̊tute cãe efficiētis:
⁊ ſic foꝛa nō fit ex nihilo. ¶ Ad ɔfirmatōeꝫ negat̃ qȯ
foꝛma nō fit ex mã. Et ad ꝓbatōeꝫ ɔcedit̃ ꝙ mã ⁊ foꝛa
ſunt ꝑncipia: ⁊ dr̃ ꝙ talia bñ fiunt ex alterutris pꝛout
li.ex.denotat circūſtātiā cãe mãlis: ſꝫ nō fiunt ex alteru
tris ꝓut li.ex.denotat circūſtātiā ptis. ⁊ ſic itelligit̃ ꝓ-
T.cō. pō Ari.ꝑmo phyſi.ſ.ꝙ ꝑnᵃ nō fiunt ex alterutris ſic ꝙ
42. vnū cōponat̃ ex alio tāqꝫ ex ſui parte: ſꝫ ſic fit ex eis cō
ad 3m poſitū ſeu ꝑncipiatū. ¶ Ad tertiū dr̃ ꝙ aliqd poſſe ge
nerari ex ſimplr̃ nō ente p̄t duplr̃ itelligi. Pꝛio mō qȯ
li.nō.neget hūc terminū ens ꝓ entibus in actu tm̃: ⁊ ſic
ɔcedat̃ ɔñs ⁊ totū argumētū.nã gñatio fit ex mã q̄ eſt
ſimplr̃ nō ens in actu: cū ſit in pura pōa.alr̃ p̄t.li.nō.ne
gare ens ꝓ entibꝰ in actu ⁊ in pōa: ⁊ ſic negat̃ ɔña. Et
ad ꝓbatōeꝫ negat̃ ſilr̃itudo.ſ.ꝙ ſicͣ ſe hꝫ gño ſm gd ad
nō ens ſm gd: ꝙ ita ſe hēat gño ſimplr̃ ad nō ens ſim
pliciter. Nã lꝫ gño ſm gd fiat ex nō ente ſꝫ gd: tñ gño
ſimplex nō fit ex nō ente ſimplr̃.ſic ꝙ nō fiat nec ex en
te in actu: nec ex ente in pōa.veꝝ ē tñ ꝙ nō fit ex ente
Dubm in actu: ſꝫ ex ente in pōa.vt dcm̃ ē. ¶ Sꝫ diceres tu nū
gd mã,ex qua fit gño actu eſt.ḡ iſta gño fit ex actu ente
R. ⁊ nō ſolū ex ente in pōa ſicͣ tu dicis. ¶ Rñdet̃ ꝙ gene
ratio bñ fit ex ente actu actualitate pñtialitatꝭ: qꝛ fit ex
ente qȯ actu pñtialiter exiſtit: ſed qñ phs ⁊ alij dicūt ꝙ
nō fit ex ente in actu: loquunt̃ de ente in actu actualita
te foꝛmalr̃.i.nō fit ex cōpoſito ex mã ⁊ foꝛma: aut ex ip
ſamet foꝛa: ⁊ ex tali enti in actu nō fit generatio: qꝛ mã
Ad q̈r tum ex qua fit: nec eſt cōpoſitū nec foꝛa. ¶ Ad q̈rtā ɔcedit̃
maioꝛ ⁊ minoꝛ: ⁊ negat̃ diſcurſus. ⁊ dr̃ ꝙ nō eſt in ce-
larent: eo ꝙ li.ens.i maioꝛi ampliat̃ ad ſupponēdū pꝛo
his q̄ pñt eē: ⁊ in mioꝛi ſolū ſuppōit ꝓ his q̄ ſunt: ⁊ ſic
arguit̃ a minus amplo ad magis amplū cū diſtributio
ne. Vñ dꝫ ɔcludi.ḡ nihil qȯ eſt p̄t generari: qȯ nō ē mi
hi icōueniēs: qꝛ cū hͦ bñ ſtat ꝙ adhuc aliqd bñ pōt ge
ad 5m nerari ⁊c̃. ¶ Ad quintā ɔcedit̃ maioꝛ ⁊ negat̃ minoꝛ
ſ.ꝙ oē qȯ generat̃ in mã eſt accñs. Et ad ꝓbationē ɔce
dit̃ qȯ oē qȯ generat̃ in mã adeſt ⁊ abeſt mãe p̄ter eiꝰ
coꝛruptionē loq̄ndo de adeſſe realr̃: ⁊ nō ſeqt̃.ḡ eſt ac
cidēs ꝑꝑ duo.ꝑmo: qꝛ illa diffinitio Poꝛphyrij datur ȯ
termis pꝛedicabilibus: ⁊ capit̃ ibi adeſſe ⁊ abeſſe logi
calr̃. ⁊ iō rō nō ꝓcedit. Et ex alio deberet dici p̄ter ſubi
coꝛruptionē ſi diffōnē de rebus debemus exponere: ⁊
nō p̄ter mãe coꝛruptionē.mō hoc eſt falſuꝫ.foꝛa.n.ſuba
lis non abeſt mãe p̄ter ſubiecti coꝛruptionē: imo coꝛrū
ad 6m pit̃ cōpoſitū qñ foꝛma abeſt: ⁊ ſic coꝛrumpit̃ ſubm ꝓut
notū eſt. ¶ Ad ſextā dr̃ ꝙ coꝛruptionē eſſe nãlem pōt
itelligi duplr̃. Unomō in oꝛdine ad ſuas cās efficiētes
ſ.deū,celū, ⁊ particulare agens. Alio mō in oꝛdine ad
ſubm: ⁊ hoc duplr̃. Unoͦ.ꝙ de per ſeipſuꝫ eā appetat.
Alioͦ.qȯ ad eā iclinat̃ per modū ſequele ſeu de ꝑ acci
dēs. Per hoc rñdet̃ ad rōem negando ꝙ coꝛruptio nō
eſt poſſibilis. Ad ꝓbationē dico ꝙ coꝛruptio eſt nãlis
in oꝛdine ad ſuas cās agētes: qꝛ ille per eā cōſeruāt ge
nerabilia in debito nūero multitudine ⁊ ꝓpoꝛtione: qꝛ
ſi ſolū ignis generaret̃ ⁊ nō coꝛrūperet̃ tādē ſupabun
daret eius q̄ꝫtitas ⁊ ſuffocaret alia. Eodē mō dicat̃ de
alijs.2ͦ dicat̃ ꝙ lꝫ nō ſit de per ſe nãlis mãe in oꝛdie ad
foꝛmā quā amittit ⁊ appetit appetitu cōplacentie ē tñ
ei nãlis de per accñs. ⁊ per modū ſequele iquātū ꝑ eaꝫ
attingit foꝛmā quā appetit appetitu deſiderij: puta foꝛ-
maꝫ que generat̃: ⁊ hmōi nãlitas ſufficit ad hoc ꝙ per
petuo duret coꝛruptio: qꝛ nō ē pure violēta.3ͦ dr̃ ꝙ coꝛ-
ruptio eſt violēta in oꝛdie ad id qȯ coꝛrūpit̃: qꝛ hoc ap
petit ſe ꝑmanere: ⁊ ēt in oꝛdine ad ipꝫ nō eſt perpetua.
nā ſua coꝛruptione fcā coꝛruptio in oꝛdine ad ipm ceſ-
ſat: ⁊ ſic pꝫ q̄ūo coꝛruptio ē nãlis ⁊ q̄ūo violēta.pꝫ etiā
q̄ūo inquātū eſt nãlis eſt ꝑpetua: ⁊ iquātū violēta nō.
¶ Ad aliā pꝫ qd ſit dōꝫ ꝑ dcā in 3ͦ.artiͦ. ¶ Rō poſt op Ad 7m
poſitū ē ꝓ duabꝰ ɔnibus ſcōi articuli: ⁊ ſic pꝫ qō.

¶ Neceſſe eſt aūt ⁊ his alterationē eſſe ⁊c̃. Textu cōmenti.i. Qō. iij.

Queritur 3ͦ. Utꝝ generatio ſit alte
ratio. ¶ Et arguit̃ ꝙ ſic: pꝛimum
qꝛ oīs motus quo aliqd alr̃ ſe hꝫ q̄ꝫ pꝛius ſe
habuerit eſt alteratio: generatio eſt motus q̄
aliqd ſe hꝫ alr̃ q̄ꝫ pꝛiꝰ ſe hūerit.ḡ generatio
eſt alteratio.maioꝛ pꝫ per qd nois alteratiōis. pꝫ ēt mi
noꝛ: qꝛ in generatione mã ſe hꝫ aliter q̄ꝫ pꝛius ſe habue
rit. ¶ Scōo ſi ſolū eſſet vnū ꝑncipiū materiale genera ſecundū
tionis entiū.tūc generatio eēt alteratio: ſꝫ ſolū eſt vnuꝫ
ꝑncipiū materiale generatiōis.ergo generatio eſt alte
ratio.diſcurſus bonus: ⁊ maioꝛ pꝫ per phm.ꝑ capͦ.hꝰ T.cō.ꝑ.
dicentē: ꝙ antiq ſolū ponētes vnū ꝑncipiū mãle gene-
rationis ⁊ alteratiōis: nō poterāt ſaluare generationē
eſſe diſtictā ab alteratiōe.mioꝛ pꝫ.ꝑ phyſic.capitulo.5. T.c.66
¶ Tertio ſic.alteratio eſt generatio.ḡ generatio eſt al- tertium.
teratio.ɔña tꝫ per ɔuerſionē ſimplicē: ⁊ añs pꝫ.oīs mo
tus ad ſubam eſt generatio.maioꝛ pꝫ ex 3ͦ.phyſi.qꝛ ge T.c.4.
neratio eſt motus ad ſubam: ⁊ minoꝛ pꝫ per phm ꝑmo 5.ph.7.
huius: qꝛ gñatio ſubalis eſt finis alteratiōis. ¶ Quar 8.
to ſic.oīs motus ſucceſſiuus qui nō eſt ad quantitateꝫ: T.c.55
nec ad vbi eſt alteratio: ſed generatio ē hmōi.ḡ ⁊c̃.ma quartuꝫ
ioꝛ eſt phi.5.phyſi.vbi vult ꝙ quilibet motus eſt vl ad T.c.9.
q̄ꝫtitatē vel ad vbi: vel ad q̈litatē quā vocat alteratōeꝫ. ⁊.18.
Minoꝛ pꝫ.3.phyſi.quo ad ꝑmā partē: ſꝫ ꝙ nō ſit ad q̄ꝫ Com.6.
titatē vel ad vbi notū eſt de ſe. ¶ Quinto ſic. motꝰ ad quintuꝫ.
grauitatē vel leuitatē eſt generatio ⁊ eſt alteratio.ergo
⁊c̃.ɔña tꝫ. ⁊ añs ꝓ ꝑma parte eſt Cōmenta.3ͦ celi di- Cō.67.
cētis: ꝙ grauitas ⁊ leuitas ſunt foꝛme ſubales elemen ⁊.4.c.2.
toꝝ. Minoꝛ pꝫ.qꝛ motus eſt de eēntia termini ad quē
modo per alterationē aliquid fit grauius vel leuius q̈li
tatiue vel alteratiue.ḡ motus alteratiōis eſt motus ad
grauitatē vel leuitatē. ¶ Sexto. albedinis ⁊ nigredi- ſextum.
nis eſt generatio ⁊ alteratio.ḡ ⁊c̃. ¶ Septio.oīs mo- ſeptimū
tus ad qualitatē eſt alteratio.generatio eſt motus ad q̈
litatē.ḡ generatio eſt alteratio. Maioꝛ pꝫ ex 5ͦ. phy. ⁊ T.c.19.
minoꝛ ēt.pꝫ: qꝛ generatio eſt motꝰ ad foꝛmā ſubalē diui
ſibilē: mō oīs talis eſt q̈litas.ꝓbo: qꝛ oīs talis eſt pari
tas.eſt enim binarius duarum medietatum: modo om
nis paritas eſt qualitas.cum paritas ſit de quarta ſpe-
cie qualitatis. a.t.cō.ꝑ.

In oppoſitum eſt philoſophus in iſto vſqꝫ ad
pꝛimo capitulo. t.cō.xi.

¶ In iſta qōne erunt tres articuli. In pmo videbitur de queſito. In 2º de dr̃ia alterationis ⁊ gn̄onis. Et in 3º de quadā dubitatiōe: puta an aliqua ſpecies poſſit in aliā tranſmutari ⁊c̄.

pmū notandum p°.ge.io. ⁊.xi. **Quantū** ad pmū eſt notādū ꝙ duplex eſt gn̄atio. ſ. generatio ſimpl'r ⁊ ſm quid dcā
patuit quid ſit vtrūqꝫ ex pcedenti qōe. ¶ Secūdo eſt
ſecundū notādū notādū: ꝙ gn̄atio aliquando accipit̃ p diſpōne puia diſponente mām ad itroductionē forme ſubālis: ⁊ ſic nō
differt ab alteratiōe. ſicut pꝫ per Cōmētatorē. aliqñ āt
3m nōm p itroductōe forme ſubālis. ⁊ ſic dr̃ generatio ſimpl'r.
¶ Tertio eſt notādū. ꝙ lꝫ gn̄atio ſm qd dicat̃ de alte-
p ratione. ſicut poſtea dicet̃. tñ magna ē dr̃ia iter gn̄onē
ſm qd ⁊ alterationē. Una eſt rōnis. q: gn̄o ſm qd con
notat ſimplicē pductionē ſm aliqđ predicamētū aliud
a predicamēto ſubſtātie. vt pductionē albedinis. aut cō
2 ſimiliū: ſed alteratio ꝯnotat ꝙ ſit de qualitate ꝯria in q̄
litatē ꝯriam aut mediā: ſaltē ſi ſtricte accipiatur. Secū
da ⁊ alia cōitatis. nam ois pductio ſm aliqđ nouē pre
dicamentoꝝ accidētis dr̃ generatio ſm quid: ſed ſolū
generatio ſm qd que eſt ſm q̄litatem dicitur alteratio.
4m nōn. ¶ Quarto ē notādū ꝙ alteratio accipit̃ large. ſtricte ⁊
ſtrictiſſime. Large dr̃ mutatio in qualitate propter quā
de primis ſubſtātijs variat̃ predicatio terminoꝝ de pre
dicamento qualitatis. vt illuminatio iſto mō dr̃ altera-
tio: ⁊ dr̃ notāter propter quā de pmis ſubſtantijs. nam
ſm veritatem omnis mutatio que eſt ad formā diuiſi-
bilē eſt ad q̄litatē: q: eſt ad paritatē: non tamen queuis
talis eſt alteratio. q: nō mutant pdicatōes denoīatiue ď
pmis ſubſtātijs ſm terminos de predicamēto qualita-
tis. Stricte: dicitur mutatio inter qualitates cōtrarias
aut medias ⁊ ſic accipit̃ a philoſopho. capitulo. 4. hu-
T.c.24 ius primi. vt dealbatio. Strictiſſime dicitur mutatio in
ter qualitates contrarias aut medias actiuas ⁊ paſſi-
uas adinuicē. vt calefactio.

prima ꝯ **His premiſſis** ſit pma ꝯ h. generatio ſm qd eſt alteratio. pbat̃ ſic.
gn̄atio albedis eſt alteratio. ſicut arguit ſexta ratio añ
ſcđa ꝯ oppoſitū. ¶ Scđa ꝯcluſio. generatio ſimpl'r dicta non
eſt alteratio. pbat̃ ſic. omnis mutatio qua icipit eē ens
ſimpl'r non eſt alteratio: in generatione incipit eſſe ens
ſimpliciter dcm̄. ergo nulla generatio ſimplex ē altera
tio. maior pꝫ: q: in alteratione non icipit eſſe niſi q̄litas
aut ens quale: qđ nō eſt ens ſimpl'r dcm̄. minor pꝫ per
diffinitionē genenerationis ſimpl'r dictā poſitā in pce-
denti qōne. ¶ Cōfirmat̃. gn̄atio nō eſt mutatio ad q̄li
tatē pp quā de pmis ſubſtātijs mutant̃ termini de pdi
camēto q̄litatꝫ. ergo nō eſt alteratio. ꝯña tꝫ per quartū
notabile: q: in pura gn̄one iquātū hmōi nunq̄ꝫ de aliq̊
mutarent̃ termini de pdicamēto q̄litatis: ſꝫ potius ď p
dicamēto ſubē: Hec de pmo articulo.

p^a dr̃ia. **Quantū** ad ſcđm articulū ſit pmo notādū ꝙ pma dr̃ia eſt iter gn̄onē ⁊ alterationē:
q: generatio eſt in ſubiecto in pura potentia ⁊ attribu
tur rei que fit ⁊ añ nō fuit. Uñ dicimus ignē q fit ⁊ añ
nō fuit gn̄ari. alteratio aūt attribuit̃ enti in actu qđ idē
manet ſub vtroqꝫ termīo mutatōis: ⁊ ſic dicim⁹ aquā
Com.4 aut hoīem alterari: vt pꝫ per Cōmētatorē. 2. de aīa: ⁊ p
T.c.69 phm. pmo phyſico. ⁊ pmo huius. Intelligendi tamē ꝙ
T.c.24 nolo dicere ꝙ alteratio veraciter ſit in toto compoſito
ſubiectiue: imo eſt in ſola mā pma multotiēs: ſic poſtea
2ª dr̃ia dicet̃: ſꝫ attributiue eſt in cōpoſito. Cū vulgares deno-
minent cōpoſitū alterari ⁊ nō māꝫ pmā. ¶ Scđa diffe
rētia eſt. ꝙ terminus gn̄onis eſt ens ſimpl'r vt ſuba: ⁊
hoc aliqd in actu: alteratiōis vō terminus eſt qualitas
3ª dr̃ia. ⁊ ens quale ⁊ accñs. ¶ Tertia dr̃ia ſequit̃ ex pma: q:
ſubm alterationis ſaltē attributiue dr̃ alterari. ſubꝫ vō
generationis nō dr̃ gn̄ari: ⁊ cauſa eſt: q: vulgares māꝫ
pmā: que eſt vere ſubm gn̄ationis: nō percipiunt: ⁊ iđ
ſibi generari nō attribuunt: ⁊ per oppoſitū totū cōpoſi
tum ſenſu percipiunt: ideo ipſum dicūt alteratiōe muta 4ª differētia
ri. ¶ Quarta eſt ſequēs ex ſecūda: q: qđ per gn̄ationē
acquirit̃ pncipalius eſt q̄ꝫ eius ſubm: alteratione vō qđ
acquiritur eſt minus pncipale ſuo ſubō cū accñs ſit mi 5ª differētia
nus dignū ſuba. ¶ Quīta eſt: q: in generatione nunq̄ꝫ
eſt ſucceſſio ſm intenſionē ⁊ remiſſionē gradualē. i al-
teratione vō eſt ſucceſſio vt in pluribus ſꝫ itēſionē gra
dualē: ⁊ cā eſt: q: ſuba nō ſuſcipit magis ⁊ minus ſicut 6ª differētia
qualitas. ¶ Sexta eſt: ꝙ nō eſt poſſibile aliquā rē to-
talē gn̄ari in aliquo toto tpe ⁊ in q̄libet ei⁹ pte: ſꝫ altera
ri bñ. Uñ ignis datus bñ in qualibet parte tpis dati pt
alterari: ſed gn̄atus in pma medietate tēporis neq̄q̄ꝫ i 7ª differētia
2ª medietate tpis pōt gn̄ari. ¶ Septima eſt. ꝙ omnē
gn̄ationem pcedit imediate aliq̄ alteratio diſponēs ſb
iectū ipꝫ ad gn̄ationem: nō aūt oēꝫ alterationē imedia
te in ſbiecto pcedit aliqua alteratio: imo nec generatio 8ª differētia
vt notū eſt. ¶ Octaua eſt: ꝙ ſemper ad vni⁹ forme ge-
nerationē ſeq̄t̃ alterius forme corruptio: cū mā nō pōt
ſimul hr̃e plures formas ſubāles: non aūt eſt ſic in al-
teratione. Nam bñ pducit̃ qualitas in alteratione: lꝫ q̄
litas contraria in multis non corrumpat̃ in eodē ſubie
cto. Hec de ſecundo articulo. indiuiduum

Quantū ad tertiū articulū dubitat̃ an ididuū vni⁹ ſpēi ſine ipſius corruptiōe poſſit primū
in aliā trāſmutari ſpēm ſubāliter. ¶ Et arguit̃ pmo ꝙ
ſic: q: per icātationes homines ſine corruptōe ſui trāſ
mutant̃ in porcos: vel caro humana vt naſus hominis
in racemos: ergo ⁊c̄. ꝯña tenet ⁊ āñs pꝫ: q: dicit̃ ď mul
tis qui ſciuerunt homines in porcos trāſmutare: ſimili
ter per perſpectiuā ⁊ radioꝝ ſolarium reflexionem di-
citur ꝙ multi fuerunt homines tāgentes naſum pprīū
manu credētes ſe tangere racemū: ⁊ ꝙ hoc ſit ſine cor
ruptiōe pꝫ: q: nūq̄ꝫ ſi eēt corruptio talia ecōtra in prio
rem ſpēm trāſmutarent̃: cuius contrarium experimur.
¶ Scđo aqua iſuſa in vino trāſmutat̃ in vnum ſine cor
ruptiōe ſui. ergo ⁊c̄. ꝯña eſt nota. āñs pꝫ per guſtātes: ſcđm.
q: dicunt ſe ſolum vinum guſtare qđ ſit ſine corruptio-
ne aque. pꝫ: q: ſi ſuccus mente ponat̃ in vinum extrahe
ret̃ iteꝝ aqua ex vino qđ non poſſet eſſe ſi aqua corru-
pta fuiſſet. ¶ Tertio vinū ſine corruptōe ſui trāſmuta tertiū
tur in acetū. ergo ⁊c̄. ꝯña tꝫ: q: vinū ⁊ acetum vidētur
diuerſaꝝ ſpecieꝝ: ꝙ trāſmutat̃ eſt notum: ⁊ ꝙ ſine cor
ruptione ſui. pꝫ: q: viſum eſt ꝙ acetum iteꝝ trāſmutat̃
in vinū: qđ non eſſet ſi vinū eſſet corruptum. ¶ Quar- q̄rtum
to alchimiſte tranſmutant argentū viuū in aurum ſine
corruptione ſui. ergo. ꝯña tꝫ. ⁊ āñs pro pma parte pꝫ p
eos: ⁊ pro ſecūda ſimiliter: q: aurum pductum tali mo
do econtra redit in naturam ſuā. ſ. argenti viui: qđ non
eſſet ſi argentum viuum fuiſſet corruptum.

In oppoſitū eſt qđ dictū eſt in queſtione. ¶ Pro hac dubitatiōe pmo pm notādū.
eſt notādū ꝙ pōt in ſubſtātijs duplex reperiri trāſmu-
tatio: vna vera: ⁊ alia apparēs ⁊ nō vera. Uera eſt qñ
real'r idiuiduū de vna ſpē trāſmutat̃ in aliā. Sꝫ nō vā
eſt qñ per accñtiū mutationē idiuiduū apparet trāſiſſe
in aliā ſpēm: nō tñ intrauit ſicut ſi argentū viuum ma-
nens ipſum: apparet rubeum ſolidū ⁊ firmū: ſicut auꝝ
iam apparēter diceret̃ mutatū in auꝝ mutatiōe nō ve-
ra: tñ adhuc eſſet argentū viuū in veritate: nec ex hoc
debet aliquis mirari: quia nos nō iudicamus de ſubſtā
tijs niſi p accñtia apparētia: ⁊ iđ ſi iſta in tm̄ trāſmuta
rētur ꝙ nos neſciam⁹ diſtiguere credim⁹ verā trāſmu-
tationem

2m nōn dum tationem forte factā:ſ; nō ſit facta. ℭ Scōo eſt nōndū
ꝙ mutatio vera in ſuba eſt triplex.ſ.creatio trāſubatio
ꝛ gn̄o vel corruptio.De prima exēplū ſicut aīa ītellecti
ua creaṫ.De ſcōa ſic̄ panis in corpus xp̄i mutaṫ ꝛ ideʒ
dr̄ tranſubari.De iſtis duabus eo ꝙ ſunt mutatōes im
manifeſte ꝛ ſupernaturales nihil ad preſens:ſolum de
pma 2 generatione ꝛc̄.

His premiſſis ſit pma ɔclo hec.idiuiduū vnius ſpēi nō pōt ſine eius
corruptione ſubalr trāſmutari in aliā ſpēʒ mutatōe va.
pʒ:qꝛ dato ꝙ ſic.ſeqṫ ꝙ idē idiuiduū i genere ſube eēt
diuerſaꝝ ſpēꝝ.vt hō ꝛ cadauer:qō nō eſt poſſibile: eo
ꝙ mā ſimul nō recipit diuerſas formas ſubſtātiales: ꝛ
tʒ ɔn̄a:qꝛ ſi idiuiduū trāſiēs ad aliā ſpēm nō corrumpi
tur:ſed manet qō fuit: ꝛ cū hoc ſit adhuc noue ſpēi:ſeq
ſcōa 2 tur ꝙ in termino motus ſit diuerſaꝝ ſpērum. ℭ Scōa
ɔclo.mutatione ſolū apparenti ꝛ nō vera. bn̄ pōt idiui
duū vnius ſpeciei ſubſtātialiter ſine eius corruptiōe in
aliā ſpēm tranſmutari.pʒ:qꝛ frequenter certus hō per
duos dies apparet cadauer: ꝛ tn̄ ſʒ veritatē adhuc ma
net hō ꝑut poſtea expientia eſt manifeſtuʒ.

ad pm **Juxta hoc** ad rōes dubitatiōis. ℭ Ad pmā dr̄:ꝙ hmōi icantatiōes nō faciūt
trāſmutatiōes veras: ſed ſi aliquid faciūt ſolū faciunt
ad 2m apparenter. ℭ Ad ſcōam negaṫ an̄s. ꝛ ad ꝓbationem
dr̄ ꝙ aq̄ ifuſa in vino nūq̄ ē corrupta ſubalr:neq; trā-
ſit in vinū:imo manet vera aq̄:ſicut rō bn̄ ꝓbat: ꝛ diui
ditur in ita ꝑuas ꝑtes ꝙ nō pōt ei9 ſapor percipi diſtin
cte:ſicut ſapor vini:nihilominus tn̄ eſt adhuc vera aq̄.
ad 3m ℭ Ad tertiā dr̄:ꝙ ſubaliter vinū ꝛ acetū nō ſunt diuer
Ad q̈r tum ſaꝝ ſpērū: ꝛ iō ratio nō ꝓcedit. ℭ Ad q̈rtā dr̄:ꝙ ſi al-
chimiſte faciūt ex argēto viuo veꝝ aurū. qō tūc argen
tū viuū corrūpiṫ: ꝛ ſi iteꝝ de auro fiat argentū viuū ꝙ
nō eſt idē qō fuit ante niſi in ſpecie. ſʒ ſi ſolū faciūt mu
tationē apparentē.tūc veꝝ eſt ꝙ nō corrūpitur argētū
viuū.qꝛ nō veraciter in aliā ſpēʒ trāſmutatur.Et ſic pʒ
quid ſit dōm de tertio articulo.

Ad pmum. **His ergo** pmiſſis reſpōdeaṫ ad rōes pncipales. ℭ Ad pmā negaṫ maior.ſ. qō
ois motus quo aliqd hʒ ſe alr q̄ pus eſt alteratio. Ad
ꝓbatiōeʒ dr̄ ꝙ illud qd nois alteratiōis:lʒ ꝓpe dicaṫ ſi
T.c.7 bi cōpetere:tn̄ ſic nō accipiṫ cōiter:imo phs.5.phyſic.
ꝛ.18. De ſpēbus motus reſtrigit motū alteratiōis ad motuʒ
aliter ſe hn̄di in qualitatibus.mō tale qd non eſt gene-
Ad ſe rationis. ℭ Ad ſcōam negaṫ maior.ſ. ꝙ ſi ſit ſolū vnū
cundū pncipiū māle ꝙ tūc ſit gn̄atio alteratio. ℭ Ad phm in
iſto pmo dr̄ ꝙ voluit ꝛ ītellexit ꝙ antiqui ſolū ponen-
tes vnū pncipiū māle: ꝛ idē eē ens in actu ſic̄ poſuerūt
nō poterāt ſaluare gn̄onē eē diſtictā ꝛc̄. ſʒ ſi poſuiſſent
ipʒ eē ens in potentia: ſicut Ariſt. ſecus fuiſſet: ꝛ bn̄ ſal
uaſſent gn̄onem ꝛ alterationē eſſe diſtictas mutatōes.
Ad 3m ℭ Ad tertiam negatur an̄s ꝙ alteratio ſit generatio.
ℭ Ad ꝓbatōeʒ dr̄ ꝙ aliqs pt dici motus ad ſubam du-
pliciter. Uno mō tāq̄ ad terminū itrinſecū ꝛ ꝓpriū. ꝛ
ſic ɔcediṫ maior.ſ.ꝙ ois motus ad ſubam eſt gn̄o: ꝛ ne
gatur minor.ſ.ꝙ alteratio eſt hmōi. Scōo modo tanq̄
ad terminū extrinſecū ꝛ nō ꝓpriū: ꝛ ſic negaṫ maior ꝛ
ɔcediṫ minor.p̄dicta.n.alteratio ē motus ad ſubſtātiaʒ
tāq̄ ad terminū remotū ꝛ extrīſecū:cum eius finis in-
Ad q̈r tum trinſecus nō ſit ſubſtātia:imo qualitas. ℭ Ad q̈rtā di
citur ꝙ motus pōt capi large ꝑ quauis mutatione ſuc
T.c.6 ceſſiua. ſicut deſcribiṫ in 3°. phyſico. Et iſto mō negaṫ
maior:qꝛ iſto modo ad ſubſtātiā eſt bn̄ motus: ꝛ cōce
ditur minor:alio mō motus accipiṫ ſtricte.ſ.ꝑ mutatio
T.c.9 ne ſucceſſiua facta in ſubo exiſtēte hoc aliquid in actu
ꝛ.18. in vtroq; termino motus: ꝛ ſic accipitur.5.phyſico.Et
hoc modo conceditur maior: ꝛ negatur minor.ſ.ꝙ gn̄a
tio ſit motus:qꝛ ipſa nō ſit in ſubo exn̄te hoc aliquid in Ad 5m
actu ꝑut notū eſt. ℭ Ad quintā negaṫ maior.ſ.ꝙ mot9
ad grauitatē ꝛc̄.ſit gn̄atio. ℭ Ad ꝓbōnē.ſ.ad auctori-
tatem Cōmētato.3.celi dr̄: ꝙ in hoc nō teneṫ cōiter.qꝛ Cō. 67.
opinio ſua de formis elementoꝝ a pluribus nō teneṫ: ꝛ.4.c.2.
Aliter pōt dici ꝙ ītellexit ꝙ eēnt qualitates vere moti Ad 6m
ue elementoꝝ:nō tn̄ pncipalr ſubales. ℭ Ad ſextā dr̄ Ad 7m
ꝙ ipſa ē ꝑ pma ɔne pmi articli. ℭ Ad ſeptimā negaṫ
maior.ſ.ꝙ omnis motus ad q̈litatē ē alteratio: ꝛ rō ē:
qꝛ omnis motus ad rem diuiſibilem eſt ad q̈litatē cum
ois rem diuiſibilis ſit paritas:qꝛ binarius ſuaꝝ medie
tatuʒ:nō tn̄ omnis hmōi motus eſt alteratio. ℭ Ad ꝓ
bationē eius: ꝛ ad phm 5°.phyſico.dicitur ꝙ ītellexit T.c.18.
ꝙ mot9 ad qualitatē ꝑꝑ quē de pma ſuba mutanṫ ter-
mini de p̄dicamēto qualitatis eſt alteratio ꝑut dcm̄ eſt.
ℭ Ad rōem poſt oppoſitū dr̄ ꝙ eſt ꝑ ſcōa concluſione.

ℭ Empedocles qde vr̄ ɔtraria dicere ꝛ ad apparentia ꝛc̄. Textu cō.ij. Q̄ō. iiij.

Queritur 4°.Utrū ſi gn̄o eſt ipoſſibilis alteratio eſt ipoſſibi
lis. ℭ Et arguitur pmo ꝙ non.qꝛ quādo ali primum
que due mutationes ſunt diſtincte: lʒ vna ea
rum eſſet impoſſibilis non propter hoc alia
eſſet impoſſibilis modo generatio ꝛ alteratio ſunt mu
tationes poſſibiles diſtincte.vt dictū eſt pri9.ergo ſi ge
neratio eēt ipoſſibilis nō propter hoc alteratio eſſet im
poſſibilis.maior videṫ eē nota ō ſe: ꝛ a ſimili:quia licet
generatio ante xp̄i eēt impoſſibilis non propter hoc ali
cuius rei diſtincte generatio eſſet ipoſſi̇s. ℭ Secundo ſecundū
ſic.ſicut ſe habet gn̄atio huius ad alterationē hui9:ita
ſe hʒ gn̄atio in cōmuni ad alterationē in cōmuni:ſʒ nō
ſeqṫ ſi gn̄atio huius eēt impoſſibilis ꝙ ꝓpter hoc hu-
ius alteratio ſit impoſſibilis.ergo nec ſi generatio i cō
muni eēt impoſſibilis ꝙ tūc alteratio eēt impoſſibilis.
maior pʒ cōuenienti ſimilitudine: ꝛ minor nota eſt:qꝛ
huius rei que eſt generatio eſt impoſſibilis:tn̄ eius al-
teratio nō eſt ipoſſibilis:imo poſſibilis vt notum eſt.
ℭ Tertio.ſicut ſe hʒ eē ad eē:ita ſe hʒ poſſe ad poſſe: ſʒ tertium
ad eē alterationis nō ſeqṫ eē generatiōis. ergo nec ad
poſſe eē alteratiōis ſequiṫ poſſe eē generatiōis. igitur
nec ex oppoſito ɔſequentis puta ex nō poſſe generatio
nis ſequiṫ nō poſſe eē alteratiōis.maior pʒ ex ɔuenien
ti ſimilitudine. ꝛ videṫ eſſe phi p° poꝝ.cap.3°vbi vult
ꝙ ſi ad a.eē ſeqtur b.eē.tunc etiā ad a.eſſe poſſe ſeqṫ b.
eē poſſe. ꝛ ex ɔſequēti.ſicut ſe hʒ eē a.ad eſſe b.ita ſe ha
bet poſſe ipſius a.ad poſſe ipſius b.qō ē ꝓpoſitū. ꝛ mi-
nor eſt nota.nullo eniʒ modo ſeqṫ alteratio eſt. ergo ge
neratio eſt.cum alteratio precedat generationem rei.
ℭ Quarto.ſi valeret hmōi ɔn̄tia hoc eēt ex eo ꝙ alte-
ratio ordinaṫ in generationē tanq̄ in fineʒ.ſed ſi in na- quartuʒ
tura finis eſt impoſſibilis.ordinata ad finem ſunt ipoſ
ſibilia.ſed modo ambo iſta ſunt falſa.g̃ ɔn̄a iſta nō va-
lebit.ɔn̄a eſt bona. ꝛ an̄s ꝑ pma parte notū eſt.ꝑ 2a ꝓ
baṫ.pmo.n.falſum eſt ꝙ alteratio ordinatur in genera
tionē.ꝓbo.qꝛ alteratio iueniṫ vbi nulla reperiṫ genera
tio.vt in celo illuminatio nō ordinaṫ in gn̄onem.ſimili
ter itroductio ſcie in aīaʒ itellectiuā.nec ſenſatio in ſen
ſum.que ſunt tamen quedā alteratiōes.nec eſt veꝝ qō
qn̄ finis eſt poſſibilis ꝙ ordinata in finē ſunt ipoſſi̇a.ꝓ
bo.quia entia naturalia appetunt ſe ſemper permane-
re.primo phyſico.Et iſte finis eſt impoſſibilis cum ne Com.31.
ceſſario ſit omne corruptibile tandem corrumpi. pri-
mo celi.Et tamen entia naturalia ꝛ appetitus ſuus in T.c.121.
hunc finem ordinata: ſunt poſſibilia prout notum eſt.

Quinto

5^m ¶ Quinto bona ꝯñtia tenere oꝫ per aliquē locū dialeticum: ſed iſta nõ videt̃ per aliquē locū tenere: ergo ipſa nõ eſt bona. maioꝛ pꝫ. ſpāl'r de ꝯña ꝓbatiua: ⁊ minoꝛ vr̃ eſſe nota: qꝛ nullus vr̃ eſſe locus per quē teneat ꝯ: imo nõ vr̃ tenere niſi ex eo ꝙ añs eſt impl'e.

T.c.2. **In oppoſitū** eſt phs in iſto p̄mo. Dicit.n. ꝯ Empedoclē: ꝙ ſi ipoſ'e ē ea ex inuicē gn̄ari: ꝙ ēt impoſ'e eſt ea iuicē alterari.

In iſta qōne erunt tres articuli. In p̄ videbunt̃ qdā terminoꝝ diſtōnes ⁊ de nec̃itate gn̄onis ꝯnes. In 2° p̄mittēde ſunt ſuppōnes ad p̄ncipale q̄ſitū faciētes. In 3° r̄ndēdū ē ad qōeꝫ.

p̄mū notandum **Quantum** ad p̄^m p̄mo ē nōndū: ꝙ nec̃iū q̄nq; attribuit̃ ꝓpōnib⁹: ⁊ dr̃ ꝓpō neceſſaria ꝓpō de ieſſe de p̄nti affirmatiua ſic ſe hn̄s ꝙ q̄litercūq; ſm eius totalē ſigtiōeꝫ ꝓ eā ſignificat̃: ita neceſſe eſt eſſe: ita ꝓpoꝛtional'r deſcribit̃ ꝓpō nec̃aria ð p̄terito vel futuro vl' poſſibili. Q̄nq; vo attribuit̃ reb⁹ ⁊ ꝓpꝛ̄iſſime dr̃ res que non pōt nõ eſſe. Aliter ⁊ cōius ðſcribēdo illud eſt nec̃iū qð nõ pōt eternal'r nõ eſſe: nec ſemp nõ eſſe dōec fuerit. Cōtingēs āt qð pōt eternal'r nõ eſſe poſito ꝙ nūq; ſit.

ſecundū notāduꝫ ¶ Scd̄o notādū ꝙ nec̃ariuꝫ attribuit̃ ꝓpōnibus ꝓ rebus. ſex modis. Pꝛimo.n. eternitate ꝯtinua tā in añ q̄ ēt in poſt: ⁊ hoc mō deū eē eſt

2 nec̃ariū. Scd̄o mō dr̃ nec̃ariuꝫ et̃nitate ꝯtinua ab vna parte tm̄: vt de p̄terito ꝓpō vā: aut hec de futuro. luna eclipſabit̃ cras: ⁊ tale nec̃ariū pōt fieri falſum ⁊ ipoſ'e.

3 ſilr de impoſſibili ſuū ꝯdictoꝛiū p̄t fieri nec̃ariū. Tertio mō dr̃ eternaliter ⁊ itercīſe: ſic tm̄ ꝙ qðlibet ſingulare ꝓpōnis ieuitabil'r euenit: vt lunaꝫ eclipſari: nec̄e.n.ē lunā eclipſari eternal'r ſed itercīſe. nā ante qðlꝫ tp̄s nāliter loquendo eclipſabat̃: ⁊ poſt qðlibet tp̄s eclipſabi-

4 tur ex nec̃itate: ſꝫ nõ ꝯtinue eclipſat̃. Quarto ſic itercīſe eternal'r: ſꝫ qðlꝫ ſingulare ꝓpōnis euenit ꝯtingenter. vt gn̄onē aſini eē: nā eternal'r nec̄e fuit gn̄oneꝫ aſini eē

5 illo mō: nulla tñ gn̄o nec̄e fuit. Quinto attribuit̃ neceſ-

6 ſariū qð ſolū vna hoꝛa aut momēto ꝯtingit: ſꝫ tñ ieuitabiliter euēit vt aliq̄ certa celi ꝯſtellatio. Sexto dr̃ nec̃iū qð ꝯtingēter euenit: ſꝫ tñ qꝛ ponit̃ ineſſe: ip̄m ꝓ iſto tūc ꝓ quo eſt: nec̄e eſt eſſe: vt ſi ſoꝛ. eſt ip̄e de nec̃itate eſt ꝓ illo tp̄e ꝓ quo eſt: ⁊ ad hoc ꝓpoſituꝫ loquit̃ phs pꝛimo

Dubiuꝫ piarme. omne qð eſt qñ eſt nec̄e eſt eſſe. ¶ Sed quereret quis. ponis tu rē ꝯtigētē: vt ſoꝛ. de nec̃itate eſſe ꝓ illo tp̄e pꝛo quo eſt. ⁊ ſi dicis ꝙ ſic. arguit̃. ꝯ ſoꝛtes qñ ē nec̄e eſt eſſe: ſꝫ ſoꝛtes eſt ens qñ eſt. g̃ ſoꝛtes nec̄e eſt eē. Eodē mō argui pōt de ꝓpōne Ariſt. omne qð eſt qñ ē nec̄e eſt eſſe: ſꝫ ſoꝛtes eſt ens: qñ eſt. g̃ ſoꝛtes nec̄e ē eē.

R° ¶ R̄ñdeo ꝙ ſexto mō neceſſitatis qðlibet ens nec̄e eſt eē ꝓ tp̄e ꝓ quo eſt: lꝫ multa entia ſimpliciter loquendo ꝯtingēter ſunt: ⁊ ad hoc ſunt rōnes mouētes: pꝛimo qꝛ iā de cetero per nullā potētiā pōt eternaliter nõ eē. igitur iam de cetero dr̃ eternaliter eſſe vl' fuiſſe: ꝯña tꝫ per deſcriptionē neceſſarīȷ: ſed nõ dicit̃ eternal'r fuiſſe: quia

2 nõ fuit igr̃ eē. Scd̄o qꝛ imediate poſt ſi ſoꝛ. nūc p̄mo eſt ip̄m nec̄e eſt fuiſſe: igr̃ eadē rōne ꝓ iſto tp̄e ipꝫ nec̃ium eſt eē: ꝯña tꝫ: qꝛ nõ erit poſ'e ipꝫ nec̃io fuiſſe niſi pꝛo eē

3 qð nunc hꝫ. añs eſt notuꝫ. Tertio quia iſta immediate poſt erit vera. ſoꝛ. de nec̃itate fuit: eo ꝙ in p̄terito fuit: ⁊

T.c.103 ⁊.38. p̄teritū nõ pōt nõ eſſe p̄teritū ꝑ.celi. igit̃ nunc de nec̃itate eſt: aut fuit ꝓ tp̄e ꝓ quo eſt. ꝯña tꝫ: ⁊ tūc vltra: ſꝫ nõ de neceſſitate fuit: cū ſuppoſitū ſit ipſum pꝛo nunc pꝛio eſſe. igit̃ ipſum neceſſe eſt eſſe pꝛo tempoꝛe pꝛo quo eſt.

4 Quarto: qꝛ res ꝯtingens ꝓ tp̄e pꝛo quo eſt non pōt nõ eē. ergo ꝓ illo tēpoꝛe de neceſſitate eſt. ꝯñtia tꝫ. añs pꝫ: qꝛ dato ꝙ ꝓ illo nõ ſit: ſequit̃ ꝙ ſimul eſt ⁊ nõ ē: qð implicat contradictionem. ¶ Ad rōnem in contrariū factam dr̃ ꝙ h̄ eſt diſtinguenda. ſoꝛ. quādo eſt neceſſe eſt

Ad du^m eſſe: eo ꝙ li. quādo q̄nq; determinat hoc verbū eſſe: ⁊ eſt ſenſus ꝙ ſoꝛtes neceſſe eſt eē ꝓ tempoꝛe pꝛo quo ē: ⁊ ſic nõ valet ſillogiſmus factus ꝯtra: qꝛ minus ē p̄dicatū concluſionis q̄ p̄dicatū maioꝛis. Alio modo pōt ſe tenere ex parte ſubti: ⁊ eſt ſenſus ꝙ ſoꝛ. qñ eſt de neceſſitate eſt: ⁊ ſillogiſmus eſt bonus: ⁊ maioꝛ erit falſa eodem mō dr̃ de ꝓpoſitione Ariſto. ¶ Tertio ē no-

3^m nōn dum tādū: ꝙ impoſſibile dr̃ dupl'r. Uno modo ꝓut attribuitur ꝓpōnibus: ⁊ deſcribit̃ contrario modo a neceſſario ſ. ꝙ eſt ꝓpō que ſm totalē ſignificationē pꝛo nunc aliq̄liter ſignificat: qualiter nõ pōt eſſe de p̄ſenti. ꝓpoꝛtionaliter deſcribitur in p̄terito vel futuro vel alȷs. Alio mō attribuit̃ reb⁹. vt dr̃ chimera impoſſibilis eſt. Et pōt diſtingui: qꝛ aliquid dr̃ impoſſibile ſimpl'r. vt qꝛ per nullā potentiā pōt eſſe. vt implicans contradictionem. vt deū nõ eſſe. Aliud dr̃ impoſſibile ſm curſuꝫ nature: qꝛ per potentias naturales nõ pōt eſſe: vt terrā eē

4^m notandū in ſpera lune. ¶ Quarto eſt notādū: ꝙ in ſperis elemētoꝝ eternalis eſt alteratio aque ⁊ aeris inter ſe. nā iter polos eſt maioꝛ gn̄o aq̄: ꝑꝑ qð dr̃ 2°. meteuroꝝ. qð maria boꝛealia fluunt in auſtralia. qꝛ ibi aqua iuuat̃ a foꝛti friditate terre. nec pōt impediri a radȷs ſolaribus. ſub equinoctiali vo eſt ꝯ̄riū. nam ibi ſemp gn̄atur aer. quia aer in calefaciēdo aquā ⁊ in coꝛrumpēdo iuuat̃ a calore ſolis ibidē foꝛti: ⁊ eſt bn̄ aduertendū ꝙ illud per potentias naturales nõ pōt impediri: qꝛ nulla potētia nālis poſſet facere quin taliter fieret. ex quo ſequit̃ ꝙ ſemper ē vna ꝯtinua gn̄o aque ſub polis: qꝛ ab eterno fuit alteratio ꝯtinue ibidē aeris ab aqua ⁊ ab eterno generatio aque ⁊ coꝛruptio aeris. Scd̄o ſequitur ꝙ eſt vna eterna gn̄o aeris ſub equinoctiali. Tertio ſeq̄tur ꝙ ſic aqua fluit a parte boꝛeali v̄ſus maria auſtralia: ita aer ꝯtinue fluit: lꝫ nõ ꝑcipiamus ab equinoctiali verſus polos: ⁊ hoc fit in ſpera aeris vt ſm oēm ſuaꝫ partē eque diſtet a centro: ⁊ vt illa maneat vnifoꝛmis. ex his iferri poſſunt concluſiones.

Pꝛima hec eſt. gn̄o nec̃io eſt. pꝫ: qꝛ hec ē neceſſaria. gn̄atio aeris eſt. ¶ Se- p^a 2°

cunda hec eſt. nec̃ario coꝛruptio ē: pꝫ vt ꝑus: ⁊ loquoꝛ 2^a 2° hic de nec̃itate ꝯtinua que nõ p̄t impediri per potētias nāles: qꝛ māifeſtū eſt ꝙ ſic nec̄e eſt ꝯtinue fieri gn̄onē ⁊ coꝛruptionē. ¶ Tertia ꝯcl'o. nec̄e eſt quarto modo. 3^a 2° ſ. nec̃itate itercīſa gn̄onē aſinoꝝ eſſe ⁊ equoꝝ. pꝫ: quia ab eterno fuit ⁊ in eternū erit nāl'r loquēdo: lꝫ itercīſe.

¶ Quarta ꝯcl'o. gn̄onē hoiuꝫ: aut aſinozum non eē eſt 4^a 2° impoſ'e: ⁊ hoc ꝓut ipſum opponit̃ nec̃ario. quarto mō dicto. ꝓbat̃ ſicut p̄cedēs. ¶ Quīta ꝯcl'o. gn̄onē hoiuꝫ aut aſinoꝝ eē nõ eſt nec̃ariū p̄mo mō: aut ſimpl'r: imo 5^a 2° eam nõ eē eſt poſſibile. pꝫ: qꝛ poſſibile eſt ꝙ aliquo tp̄e hmōi gn̄o non fiat. Hec de p̄mo articulo.

Quantum ad 2^m p̄mo ſuppōit̃ ꝙ qð itelligit̃ de alteratiōe ꝓpꝛie vel ꝓpꝛ̄iſſime dicta que eſt inter q̄litates ꝯ̄rias. aut medias actiuas ⁊ paſſiuas adiuicē. de alȷs aūt nõ loq̄t Ari. ¶ Scd̄o ſuppōit̃ ꝙ hmōi alteratio final'r ⁊ oino oꝛdinat̃ i gn̄onē. ꝓbat̃ ſic. ignis alterans alt'at ꝑꝑ gn̄onem. ⁊ ſic de alȷs alterationibus nālib⁹. ideo ſuppō vā. ꝯña tꝫ. añs pꝫ: quia agit pꝛopter aſſimilare ſibi paſſum. p̄mo hui⁹. capitulo de actione. ſed nõ eſt paſſum perfecte aſſimilatum niſi ſit actu ignis. igit̃ ꝓpter generare ignē. Secundo pꝛobatur ſic. qꝛ cū entia naturalia ⁊ mutatiōes naturales ſunt oꝛdinate. vt etiam dicit̃ ſcd̄o huius capitulo penultimo. ⁊ gn̄o ⁊ alteratio conſueuerunt ſe concomitari in eodem ſubiecto. opoꝛtet ꝙ vel generatio oꝛdinetur in alterationem. quod nullus diceret vel alteratio

(Right margin: p^a ſuppoſitio. 2^a ſuppoſitio. T.c.51. 2 T.c.56.⁊57.)

vel alteratio in gnātionē: qd̄ eſt ꝓpoſitū. Tertio ꝓbaī ſic: q2 videmus ꝙ alteratio ſemp p̄cedit generationeȝ ſimplr̄ dictā in mā. vel igiī a caſu ſequiī generatio alte
t.c.80 rationē: qd̄ nō eſt dōm: cū nā agat ꝓpter finē. 2. phy. ca.
7.49. penultimo. ⁊ ēt cū caſus nō reperiaī in illis que frequē
t.c.48 ter fiunt: vt ēt p3 ibidē. ca. xi. ⁊. xij. vel ſequiī eā ex inte
7.52. tione nāe. ⁊ ſi ſic tūc hr̄ ꝓpoᵐ. ¶ Et ɔfirmaī ſic illa rō alteratio eſt mediū neceſſariū ad gnātione faciēdā. g̃ a directore ifallibili ordinaī in eā. ɔñtia eſt bona: q2 ſi non ordinaret eā in eā iā deciperet. ⁊ añs eſt notū: ⁊ tūc vltra: ſ3 directio appetitus nālis eſt ifallibilis. vt ait Cō
Cō.36 mētator. 12. meta. igiī ipſe dirigit alteratione in gnatio
7.37. nē: qd̄ eſt ꝓpoſitū. Tertio ſupponiī ꝙ appetitus nālis
3ª ſuppoſitō nō pōt in toto fruſtari ſuo fine: imo nec̄e eſt ꝙ poſſit ipſum in pte attingere. p3. 3. d̄ aīa. ca. vlti. ⁊ p̄ celi. ca. 4. ⁊
t.c.60. ſi qs vellet eā negare ꝓbaret ex p̄oribus ſic. nālis ap
7.45. petitus dirigiī ab agente infallibili. igiī neceſſe eſt ꝙ
t.c.32. poſſit aliquo modo ſuū finē attingere. ɔñtia tenet: q2 ſi nō poſſet ipſum aliquo modo attingere: iā agens deciperet: qd̄ ipſum in talē finē dirigeret antecedens p3. in quarta ꝓbatione p̄cedētis ſuppōnis. h̄ de ſc̄do articu.

Quantum ad tertiū ſit ɔ̄ rn̄ſalis hec. ꝙ ſi ge
ɔ̄ rn̄ſalis. neratio eēt ipoſſi'. alteratio eſſet impoſſi'. ꝓbaī ſic. alteratio ordinaī a nā in gnātioneȝ. igiī ſi gnātio eſt poſſi': alteratio eſt poſſi' añs pat3. per ſc̄dam ſuppoſitionē. ⁊ ɔñtia t3 p̄ tertiā. ⁊ tunc vltra ex oppoſito ɔñtis: ſi nulla gnātio eēt poſſi'. nulla alteratio eēt poſſi'. igiī ſi gnātio eſſet impoſſi': alteratio eſſet ipoſſi'. ɔña t3 p̄ locū a cā finali ad ſuū effectū: ⁊ eſt maxima. ſi finis eſt ipoſſi' in nā: ordinata in finē erūt ipoſſibilia. eꝯ v̄o alteratio eſt poſſi'. gnātio igiī eſt poſſi'. t3 p̄ locū ab effectu cāe finalis ad ſuā cām. ⁊ eſt maxīa. ſi
Dubᵐ ordinata in finē ſunt poſſi'a. igiī finis erit poſſi'. Et ſi qſ diceret. ſi aliq̄ q̄litas eēt ſepata a ſuo ſub̄o ad imaginatione: vtrū ne poſſet pati. ⁊ vr̄ ꝙ nō per predicta. oppoſitum tñ vr̄ de facto contingere: cū frigiditas que eſt in ſacro altaris calefiat vt experientia docet: q̄ tñ eſt ſimplr̄ ſepata. ¶ Rn̄deo ꝙ nō. teſte ph̄o. c. de actione. di
Rᵒ cēte. ſi aūt aliqd fuerit ſeparatū calidū hoc nihil patie
t.c.55. tur: loquēdo naturalr̄: ſeu nō patieī nāli paſſione. Ad rōnē factā in ɔ̄riū dr̄ ꝙ ſi caliditas aut frigiditas q̄ in ſacro altaris patiī nō patiī nāli mō: ſed miraculoſe: ⁊ ideo de hoc nihil ad p̄ns. hoc de tertio articulo.

ad pᵐ **Ad rationes** p̄ncipaleſ. ad p̄mā negeī ma
p.ge. ior. ſ. qñ due mutationes ſūt
55. diſtincte ⁊c. ſ3 h̄ forſan h̄ret veritatē vbi vna non eſſet finalr̄ pp̄ aliā. mō alteratio finalr̄ eſt pp̄ gnātionē: ⁊ idō nō eſt ad ꝓpoᵐ. ¶ Ad ſc̄daȝ ſilr̄ negaī maior: ꝙ ſicut
ad 2ᵐ ſe h3 huius gnātio ad huius alteratione: ita ſe h3 gnātio in cōi ⁊c. ⁊ cā diſſi'litudinis eſt: q2 huius alteratio nō ordinaī ad ipſius gnātionē: ſ3 ad gnātione alteri⁹: ſ3 alteratio in cōi ordinaī in gnātionē in cōi: ⁊ idō nō ē icōueniēs: ꝙ l3 huius gnātio ſit ipoſſi' ꝙ ſua alteratio tñ ſit poſſi': q2 ei⁹ alteratio: vt dictū eſt. non ordinaī in eius gnātionē: ſ3 alteri⁹: ſ3 de cōi ſecus ē. ¶ Ad tertiā
Ad3ᵐ dr̄ vno⁰ negādo maiorē. nā nō eſt ſil'e. alteratio eni pt bn̄ eē: l3 gnātio nō ſit ſaltē in ſpāli capta: ſ3 tñ ipa nō pt eē: niſi ēt gnātio poſſ3 eē. nā fini ⁊ ordinato ad finē iſta ſilitudo nō ē ɔueniēs. nā ad eē ordinati in finē nō d3 ſe qui eſſe finis: ſ3 potius eꝯ: ⁊ tñ ad poſſe vnius d3 ſequi poſſe alterius. alr̄ dr̄ ɔcedēdo maiorē ⁊ negādo minorē: dicēdo ꝙ ad eē alteratiōis vtiq3 ſeqī eē gnātiōis: q2 eē gnātionis eſt neceſſariū: vt dictū eſt in p̄ articl'o mō neceſſariū ad q̄lib3 d3 ſeq. ¶ Ad quartā cōcediī ma
ad 4ᵐ ior. ſ. ꝙ hec ɔñtia val3. idō q2 alteratio proprie dicta ordinaī in gnātionē: ⁊ ꝙ in nā qñ finis eſt impoſſi' ⁊c. ⁊ negeī minor: qua dr̄ ꝙ illa ambo ſunt falſa. ¶ Ad ꝓbationē ɔcediī ꝙ alteratio cōiter dicta bn̄ reperitur ſine gnātione: vt illuminatio: ⁊ alie alterationes: de q̄bus rō ꝓcedit: ſed de illis nō eſt ad ꝓpoſitū: q2 ſolum in ꝓpoſito loqmur de alteratione ꝓprie dicta. ¶ Ad ꝓbationē falſitatis ſc̄di. ſ. ꝙ qñ finis eēt impoſſi' in nā: ordinata ad finē eſſent impoſſi'a. cōcediī ꝙ entia nālia appetūt ſe ſemp ꝑmanere. ⁊ dr̄ ꝙ hoc in toto nō ē poſſibile. nā in pte ꝑmanēt eadē numero. ⁊ ſemp permanēt eadē in ſp̄e: ⁊ ſic nō in toto ille appetitus nālis fruſtraī ſuo fine: l3 forte in parte p̄uaī: puta: q2 nō eſt poſſe qd̄ aliqd̄ ens nāle ſaltē mixtum maneat ſemp idem numero. ¶ Ad qntam p3 quid ſit dōm ex ſc̄do articulo. Rō poſt oppoſitū eſt ꝓ ɔcl'one rn̄ſali. hec de qōne.

¶ Quo circa pp̄ huiuſmodi corruptionem. ⁊c. Tex. cōmē. xvii. Q̄ō. v.

Queritur Quinto vtrū gnātio vni
ꝓmū us ſit corruptio alteriuſ ⁊ ecōtra. Et arguiī p̄mo. ꝙ nō. generatio non eſt corruptio. ergo gnātio vnius nō eſt corruptio alterius. tenet ɔñtia. na3 ex oppoſito ɔñtis ſequiī oppoſitū añtis. ſequiī enim. generatio vnius eſt corruptio alterius. ergo gnātio eſt corruptio. añs p3. q2 gnātio ⁊ corruptio ſunt mutationes oppoſite. ¶ Secun
do. vnius generatio eſt qñq3 corruptio multoꝝ. igitur 5. phy. 5
nō eſt p̄ciſe corruptio vnius. añs p3. q2 gnātio vniuſ Scōm
ignis eſt frequēter corruptio multoꝝ ſtraminū: ⁊ gnātio vnius mixti eſt corruptio multoꝝ elementoꝝ. ⁊ tenet ɔñtia de ſe. ¶ Tertio. ſi ſic ſeqtur ſemp eſſet equa
lis multitudo entiū. ɔñs nullus cōcederet. ⁊ ɔñtia probatur: q2 ſi ſemper quādo vnū gnāī aliud corrūpiī ⁊ Tertiuȝ
eꝯ. tunc ſemp maneret eque multa entia: vt ſi a q̄ttuor denarijs vnus auferreī ⁊ alius addereī: ⁊ ecōtra ſemper manerēt eque multi denarij. ¶ Quarto. gnātio luminis in medio: ſiue gnātio ſc̄ie in aīa itellectiua ē ali Quartū
cuius gnātio vt notu3 eſt: tñ nullius eſt corruptio: cum lumē in medio nullū habeat ɔ̄riū: nec ſc̄ia in aīa itellectiua. g̃ gnātio vnius non eſt ſemp corruptio alterius. ¶ Quito. in gnātione aſini eſt alicuius gnātio. ⁊ tñ vt
vr̄ nihil corrūpiī. igiī ⁊c. ɔñtia t3. ⁊ añs ꝓ p̄ma pte ē Quintū
notū. pro ſc̄da pte declaraī. forma embrionis nō corrūpiī cū ipſa diſponat ad gnātōe3 ipſius aſini. mō nihil agit ad corruptionem ſui: quare ipſa nō vr̄ corrūpi: neq3 vr̄ ꝙ ibidē aliqd aliud poſſit corrūpi. ¶ Sexto. in corruptione aſini aliquid corrūpiī: ⁊ tñ ibi nihil generatur.
igiī ɔña tenet. ⁊ añs ꝓ p̄ma pte p3: q2 corrūpiī aſin⁹. Sextuȝ
pro ſc̄da pte declaratur: q2 ſi aliqd ibi gnāret hoc eſſet forma que manet in cadauere: ſed ꝙ illa non generaretur perſuadeī: q2 videī ꝙ ſit eadē forma corporeitatis: que ante fuit in aſino cū habeat ſil'em q̄ntitatē ⁊ figurā: ⁊ alia accñtia ɔſil'ia. modo notū eſt. ꝙ ad ſil'es diſpoſitiones qualitatiuas ſil'es forme ſub̄ales ɔſequūtur. ¶ Septimo in nutritione hoīs aliqd corrūpiī: ⁊
tñ nihil ibi generaī. igiī ⁊c. ɔñtia t3. ⁊ añs ꝓ p̄ria pte Septiᵐ
p3. q2 corrūpiī cibus: ⁊ pro ſc̄da declaraī cū nō gnētur mā ex quo eſt igenerabilis ⁊ icorruptibilis. p̄mo phy.
nec gnāī forma: cū foīa ſub̄alis in hoīe nō ſit alia quā T.c.82.
forma intellectiua: que nec in pte nec in toto pōt generari. ergo nihil generatur ibi. Nec val3 ſi quis diceret ꝙ ibi generatur cōpoſitum. cū nō poſſit generari cōpoſitum niſi aliqua ſua pars genereī. modo demōſtratū eſt nullā partē cōpoſiti generari. ¶ Octauo arguiī. in
corruptione hominis aliqd generaī. puta forma cada Octauȝ
ueris. ⁊ tñ ibi nihil corrūpiī. ergo ⁊c. ɔñtia tenet. añs pro ſc̄da parte p3. cū nō corrūpatur mā. vt prius dictu3

T.c.20. eſt,nec foꝛma:cū itell'ꝰ humanus ſit ꝑpetuus.3.de aīa.
Nonuz qui ſolus eſt foꝛma hoīs. ¶ Nono.in gn̄atione mixti
ex elemētis gn̄anꝛ odoꝛes:coloꝛes:⁊ ſapoꝛeſ:⁊ tn̄ nul
la q̈litas oppoſita coꝛrūpiꝛ.ğ ⁊c̄.ꝯn̄a tȝ.⁊ an̄s ꝓ ꝑma
pte pȝ per experiētiā.pꝛo ſcd̄a etiā pȝ:qꝛ in elemētiſ nō
ſunt hm̄oi qualitates:puta coloꝛ odoꝛ ⁊ ſapoꝛ.

T.c.17. **In oppoſitum** eſt philoſophus pꝛimo
huius cap̄lo tertio.

¶ In iſta qōne ꝑmo reſpōdendū eſt ad qōnē de virtute
ſermonis ⁊ magis logice.Scd̄o rn̄dēdū eſt ad eā ſm
itentionē Ari.⁊ magis phice.In 3° vidēdū eſt ſpāl'r an
ad gn̄atōēȝ vniuſ q̈litatꝫ ſequaꝛ coꝛruptio alteriꝰ:⁊ eꝯ.

Quantū ad ꝑm eſt ꝑmo notādū ꝙ gn̄atio ali-
qn̄ accipiꝛ ꝓ ſubo gn̄ationiſ.⁊ ſic dic̄
ꝑm nōm Cō.60. cōmētatoꝛ ꝑ phy.ꝙ mā ꝑma eſt que in rei veritate ge-
neraꝛ:qn̄qȝ aūt accipiꝛ ꝓ foꝛma que generaꝛ.vt gn̄a-
tio ignis dr̄ foꝛma ignis que generaꝛ.Pꝛopoꝛtiōabil'r
coꝛruptio pōt accipi pꝛo ſubo coꝛruptionis:⁊ qn̄qȝ ꝓ
2m nōm foꝛma q̄ coꝛrūpiꝛ.¶ Scd̄o nōndū ꝙ coꝛruptio:ſeu ēt
gn̄atio ꝓut eſt mutatio ſimplex nō pōt accipi ꝓ ſubo
gn̄ationis:aut coꝛruptiōis:cū h̄ nō ſit mutatio ſucceſſi
ua:vel motus:ſȝ ſm veritatē ē foꝛma que acqriꝛ.⁊ coꝛ
ruptio foꝛme que dep̄diꝛ.Iſta eni ꝓut ſucceſſiue ꝓduci
tur ſm ſucceſſiuā māe diſpōnē dr̄ gn̄atio ſucceſſiua:vl'
motus:⁊ illō ſupponitur ad pn̄s:⁊ ꝓbabiꝛ deo dāte.3°
T.c.4. 3m nōm phycoꝝ.¶ Tertio nōndū ꝙ duplices ſunt res.alique
eni ſunt res ſucceſſiue:vt motus aut tēpus:quoꝝ eē cō
ſiſtit in cōtinuo fieri vnius partis poſt aliā:eo ꝙ ptes
taliū non permanēt ſimul iuxta dictū phi in p̄dicamē-
to quātitatis dicētis:ꝙ partes tēpoꝛis nō hn̄t pōnē:qꝛ
nō pmanēt.Alie ſunt res nāe pmanētis:q̈ruȝ ptes ſil'
ſunt ⁊ manēt:vt aq̈ vel aer.¶ Quarto eſt notādū ꝙ
4m nōn. in iſtis rebus ſucceſſiuis idē eſt eē:gn̄ari ⁊ coꝛrūpi.v.
gr̄a.idē eſt motū gn̄ari ⁊ coꝛrūpi.ꝓbaꝛ ſic.motus loca
lis qn̄qȝ gn̄aꝛ.vel igiꝛ qn̄ eſt.vel qn̄ nō eſt.ſi qn̄ eſt.tūc
eē motus ⁊ gn̄ari eiuſdē motus ſunt idē:qd̄ eſt ꝓpoſi-
tū:vl' an̄q̄ȝ aliqd eius eſt.⁊ h̄ nō:qꝛ tūc gn̄atio motus
eēt ſine motu:⁊ ex alio:qꝛ motus nō gn̄aꝛ niſi qn̄ mo-
bile moueꝛ:mō quādiu nihil ipſius motus eſt mobile
nō moueꝛ.igiꝛ quādiu nihil ipſius motus ē.motus nō
gn̄aꝛ:vel poq̄ȝ deſinit eē:qd̄ nulluſ diceret:eodē modo
argr̄ de coꝛruptione.nā motuſ aliqn̄ coꝛrūpiꝛ:vel ergo
qn̄ eſt.⁊ habetur ꝓpoſitū.ſ.ꝙ idē eſt ſuū eſſe ⁊ coꝛrū-
pi.vel poſtq̄ȝ totaliter deſinit eſſe:⁊ hoc nō:qꝛ tunc to
taliter eſt coꝛruptus.⁊ ex ꝯn̄ti amplius nō coꝛrūpitur:
vel anteq̄ȝ incipiat eſſe:qd̄ nullus diceret.Eſſe igiꝛ in
rebus ſucceſſiuis generari ⁊ coꝛrumpi ſunt idem.

ꝑma ꝯ°. **His pꝛemiſſis** ſit hec ꝑma ꝯcl'o.ſi impꝛo
pꝛie capianꝛ gn̄atio ⁊ coꝛ
ruptio.ſ.ꝓ ſubiecto gn̄ationis ⁊ coꝛruptionis:tūc gn̄a
tio vnius eſt coꝛruptio alteriuſ.pȝ.qꝛ ſubȝ reſpectu foꝛ
me:que generaꝛ eſt gn̄o.reſpectu foꝛme:q̄ coꝛrūpiꝛ eſt
coꝛruptio:idē eni eſt ſubȝ qd̄ in gn̄atione foꝛme ſequē
tis ſubijciꝛ que gn̄aꝛ:⁊ foꝛme pꝛecedētiſ q̄ coꝛrūpitur.
ſcd̄a ꝯ°. ¶ Scd̄a ꝯcl'o eſt iſta.in rebus ſucceſſiuis capiēdo gn̄a
tionē ꝓpꝛie pꝛo foꝛma que ꝓducitur:⁊ ꝓpoꝛtionabil'r
coꝛruptionē.gn̄atio eſt coꝛruptio.ꝓbatur demōſtrato
motu:aut alia in foꝛma ſucceſſiua.hec foꝛma ē gn̄atio:
⁊ hec foꝛma eſt coꝛruptio.ğ coꝛruptio eſt gn̄atio:⁊ pa-
tent pꝛemiſſe.qꝛ in ſucceſſiuis eſt idē eſſe gn̄ari ⁊ coꝛrū
pi.vt dictuȝ eſt.in 4° notabili.¶ Tertia ꝯcl'o eſt.ꝙ in
tertia ꝯ°. permanētibus nō opȝ ꝙ generatio ſit coꝛruptio.patet
qꝛ generatio eſt foꝛma que generaꝛ ⁊ nō opȝ foꝛmam
permanentē qn̄ generatur actu coꝛrūpi.⁊ ex ꝯſequēti
q̈rta ꝯ°. nō opȝ eā actu coꝛrūpi nec eſſe coꝛruptā.¶ Quarta ꝯ°
ꝙ in pmanētibus oīs generatio erit coꝛruptio.patȝ.qꝛ
oīs foꝛa que gn̄atur erit coꝛrupta.ğ oīs gn̄atio erit coꝛ
ruptio.ꝯn̄a tȝ ꝑ notabile 2m.⁊ an̄s pȝ.qꝛ oīs res pma-
nēs que gn̄atur aliqn̄ coꝛrūpetur.cū coꝛruptibile non
poſſit ꝑpetuari.ꝑmo celi.⁊ tūc erit coꝛruptio.ꝑ 2m nota t.c.121.
bile.¶ Sed quereret aliqs.eſt ne poſſe ꝙ in pmanēti Dubm
bus gn̄atio ſit cōruptio.¶ Rn̄deo ꝙ nō reputo ipoſſe R°
ꝙ magna foꝛma ignis q̄ gn̄atur.⁊ eſt gn̄atio ſiml' ſuc-
ceſſiue icipiat ſm ptes genitaſ coꝛrūpi.⁊ ſit coꝛruptio.
Vn̄ in cāu crederē hāc eſſe ꝯcedēdā.gn̄atio rei vere ꝑ
manētis eſt coꝛruptio.¶ Quinta ꝯcl'o eſt hec.ꝓpoſi- q̈nta ꝯ°
tio de v̇tute ſermonis eſt falſa.loquēdo ꝓpꝛie de gn̄a-
tione.gn̄atio vnius eſt coꝛruptio alterius.Naȝ gn̄atio
nō eſt niſi foꝛma que gn̄atur.vt dictū eſt.⁊ iſta nullius
alterius eſt coꝛruptio ꝓut notū eſt.ğ ⁊c̄.Vn̄ lȝ in ſuc-
ceſſiuis gn̄atio ſit cōruptio.tn̄ nō eſt coꝛruptio alteriuſ
ſed eiuſdem.⁊ hec de pꝛimo articulo dicta ſufficiant.

Quantum ad 2m articulū ſit ꝑmo notādū in ꝑm nō.
tentio Ari.fuit qn̄ dixit ꝙ gn̄atio t.c.15.
vnius eſt coꝛruptio alterius.ꝙ ad gn̄ationē vnius cō-
poſiti ſubalis.ſeqtur coꝛruptio alterius cōpoſiti ſubal'.
¶ Scd̄o eſt nōndū.⁊ ſit ꝑma ſuppoſitio.ꝙ pl'eſ foꝛme 2m nō.
ſubſtātiales vltimate ſeu ꝑfecte nō poſſint ſtare i eodē
ſubiecto ſeu in eadē mā.Et voco foꝛmā vltimā ſeu ꝑfe
ctā foꝛmā dantē eſſe ſpecificū in ſpē ſpāliſſima p̄dica-
mēti ſubſtantie.ꝓbatur ſic.qꝛ ſi pn̄t ſe cōpati in eadem
mā ſeqtur ꝙ idiuiduū hn̄s eas eēt ſimul diuerſarū ſpē
rū.puta ſil' hō ⁊ aſinus.vl' lapis ⁊ lignū.falſitas ꝯn̄tiſ
eſt manifeſta de ſe tn̄ oñditur ſic.ſeqtur ꝙ ipm differ-
ret ſpē a ſe.ꝯn̄s eſt ipoſſe.⁊ hec ꝯn̄tia tȝ.qꝛ qd̄libet idi-
uiduū vnius ſpēi in gn̄e differt ab idiuiduo alteriꝰ ſpēi
eiuſdē gn̄is.Si ergo ipſuȝ eſſet diuerſarū ſpecierū ip-
ſum a ſe differret ſpē.tenet ꝯn̄a.qꝛ quelibet foꝛma ſub-
ſtantialis dat eſſe ſpecificū ſubſtātie.ſi ergo plures ſil'
ſtarent ſequeretur ꝓpoſitū.⁊ hoc eſt.qd̄ vult cōmenta
toꝛ in de ſubſtātia oꝛbis dicēs.ꝙ actui ſubſtantiali re-
pugnat recipi in mā hn̄te vnicā foꝛmā ſubſtantialē.ğ
vna manēte nō recipit aliā.¶ Tertio eſt notādū.⁊ ſit 3m nō.
ſcd̄a ſuppoſitio ꝙ mā ꝑma nō pōt ſtare nuda.⁊ ꝑ ſe ſi
ne foꝛma ſubſtātiali.Pꝛobatur ꝑ°.qꝛ pure potētie repu
gnat ꝑ ſe ſtare.cū hoc ſit ꝓpꝛiū entiū actu.mā autē eſt t.cō.8.
pura potētia.7° meta.c.2° ⁊ ꝑ° phy.¶ Scd̄o ꝓbatur ſic t.c.69.
qꝛ ſi aliq̄ mā ſtat nuda.vel ab eterno ſtetit nuda.qd̄ nō
eſt ꝯueniens.eo ꝙ appetitus nālis māe ab eterno fuiſ- T.c.9
ſet violētus.⁊ ſic violentū fuiſſet ꝑpetuū.qd̄ eſt ꝯ phȝ. 2.c.18.
ꝑ° celi.ca.2.vel aliqn̄ mā habuit foꝛmā ſubalēȝ.⁊ ſic ip- ⁊.96.
ſam nunq̄ȝ dimiſiſſet quin aliā ſimul recepiſſet.qꝛ qd̄-
cūqȝ agens qd̄ ſufficit ſua alteratione ꝓpꝛia coꝛrūpere
foꝛmā.hoc ſufficit aliā introducere.¶ Tertio cū ꝓba
tū ſit ꝙ nō ſit materia qn̄ aliqn̄ habuerit foꝛmā.eo ꝙ
mā nāl'r appetit foꝛmā.ꝑ° phycoꝝ.ca.vltio.⁊ appetituſ t.c.81.
nālis nō pōt ab eterno fuiſſe in toto ſuo fine ꝑuatuſ.vt
patuit in ꝑoꝛi qōne.q̈ritur deide iſtō idē ꝯfirmādo an
agēs cū illā foꝛmā in mām que eſt nuda ꝑ aduerſariū
coꝛrūpit.ſemꝑ ſimul aliā generet.ſi ſic.nūq̄ȝ manſiſſet
mā nuda.vel illā coꝛrūpit anteq̄ȝ generauit aliā.qd̄ nō
eſt poſſe.qꝛ tūc agēs nāle ꝓmptius eſt coꝛrūpere q̄ȝ ge
nerare qd̄ nō eſt veꝝ.imo gn̄ationē intēdit de ꝑ ſe.coꝛ
ruptionē vero ſolū de ꝑ accidēs.puta qꝛ ſine ea nō po-
tuit ſui ſil'is generationē complere.

His pꝛemiſſis ſit ꝯcl'o rn̄ſaliſ.ꝙ ſemꝑ ge
neratio vnius ē coꝛruptio ꝑa ꝯ°.
alterius ⁊ ecōtra ad itellectū dictū.ſ.ꝙ ad generatōēȝ
vnius cōpoſiti ſubſtātialis.ſequitur alterius coꝛruptio
⁊ ecōtra ad coꝛruptionē vnius ſeqtur alterius genera-
tio.ꝓbatur ſic.qꝛ ſi aliquod cōpoſitum gn̄atur.q̈ritur
an eiuſ mā ſtetit nuda.⁊ hoc nō.per tertiā ſuppoſitōēȝ

vel ante

vel ante ſtetit cū forma ſubſtātiali: ⁊ ſi ſic qrit̃ an iſta remanet cū forma cōpoſiti qđ generat̃: ⁊ hoc nō.p ſecundā ſuppoſitionē.vel nō manet cū ea: ⁊ ſic cōpoſitū ſubſtātiale corrūpit̃ per eius corruptionē: vel ad minus p eius receſſum: qđ eſt ꝓpoſitū.Eo mō arguit̃ de corruptione.Nā qn̄ aliquod cōpoſitū corrūpitur queritur an eius mā manet nuda.⁊ hoc nō.per tertiā ſuppōnē. vel manet cū forma ſubſtātiali.ſi ſic: querit̃ an illa forma fuit ante cū forma ſubſtātiali cōpoſiti que corrūpit̃: ⁊ ħ nō.p pmā ſuppoſitionē: vel de nouo generat̃: ⁊ ſi ſic tūc gn̄at̃ nouū cōpoſitū: qđ eſt ꝓpoſitum.Et notanter dico ꝙ ad generationē noui cōpoſiti ſequit̃ corruptio alterius ⁊ ecōtra.⁊ nō ad generationē forme ſubſtātialis ſequit̃ corruptio forme ſubſtātialis alterius pp gn̄ationē forme cadaueris ex hoīe vbi noua forma ſubſtātialis.ſ.cadaueris generat̃: ⁊ tn̄ nullius forma ſubalis corrūpit̃: cū forma hoīs ſit aīa itellectiua q̄ nō corrūpit̃: cū ſit ꝑpetua a pte poſt.vt dic̃ fides xpiana. ℭ Circa quā materiā bene eſt aduertendū ꝙ ſm opiōnē ponēte ꝙ in hoīe nō ſit alia forma: ꝗ̄ aīa itellectiua creata: ⁊ a deo ifuſa: quā credo fore veriorē: ⁊ magis fidei cōſonā.Dicendū eſt ꝙ gn̄atio hoīs nō eſt ꝓprie gn̄atio: eo ꝙ eſt potius cōgregatio aīe create a deo cū mā ꝗ̄ gn̄atio: ſed quo ad diſpoſitionē ſubi preuiā ħ3 nām gn̄ationis: quo aūt ad hominis verā ꝓductionē habet magis nāz factionis miraculoſe: ⁊ ſupnālis ꝓpter cauſam dictā: ⁊ ꝯſequēter: ſicut generatio eſt impropria ⁊ miraculoſa: ita nutritio eſt miraculoſa partialr̃.nā quia nutrimento corrupto in mā eius nō generat̃ aliqua forma de nouo: ſ3 aīa itellectiua incipit illam mām informare: quā ante nō informabat.⁊ ſic non eſt nālē ꝙ forma ſubalis vadat de ſubiecto in ſubm̄: ⁊ vltimo corruptio hoīs nō eſt vera corruptio: eo ꝙ nulla pars eſſentialis corrūpit̃: imo ambe manēt: ſed forma a materia ſeparatur: ideo deſinit eſſe cōpoſitū: pōt tn̄ dici corruptio cōpoſiti multū largo mō: ſicut generatio partialis cōpoſiti: eo ꝙ cōpoſitū in pma mutatione ceſſat eē qđ ante fuit: ⁊ in alijs mutationibus cōpoſitū totale aut partiale icipit eſſe qđ ante nō fuit.⁊ hoc de 2° articulo.

Notādum.

pm nō. **Quantum** ad 3m articulū eſt p notādū ꝙ aliq̄ qlitates ſunt nō hn̄tes ꝯriū vt lumen ſenſatio itellectio: ⁊ ſil'es. Alique vo ſūt hn̄tes ꝯriū: vt albedo nigredo. ℭ Scđo eſt notandū.qđ

2m nō. hn̄tes ꝯriū ſunt duplices.Alique ſunt qlitates ꝯrie: a qbus ambabus: ⁊ a quarū qualib3 aliqn̄ mā denudat̃. vt albedo nigredo ⁊ multe alie qualitates. Aliq̄ ſunt ſic ſe habentes ꝙ ſemp in mā eſt altera ipſaꝝ: vt caliditas frigiditas: humiditas: ſiccitas: leuitas: ⁊ grauitas: denſitas ⁊ raritas.⁊ alie huiuſmodi.

pa ꝯ. **His premiſſis** ſit hec pma ꝯclō.Nō op3 ꝙ ad gn̄atione qlitatis nō hn̄tis ꝯriū in ſubiecto ſequat̃ corruptio alterius qualitatis in eodē vel ecōtra.p3.q2 nō o3 ꝙ ad generationē luminis: aut ſenſationis: ſequat̃ corruptio qualitatꝭ oppoſite.vel alicuius alterius qualitatis. ℭ Scđa ꝯclō

2a ꝯ. nō o3 ꝙ ad generationē qualitatis hn̄tis ꝯrium: a qua ⁊ ſuo ꝯrio mā pōt denudari: ſequat̃ corruptio alterius

3a ꝯ. qualitatis oppoſite.per vltimā rōnem factā ante oppoſitū. ℭ Tertia ꝯclō.ſemp ad generationē qlitatis habentis: cōtrariū ſine qua aut ſuo ꝯrio mā nō pōt ſtare: ſequit̃ corruptio alterius qualitatis oppoſite ⁊ ecōtra: vt ad generationē caliditatis: ſeqt̃ corruptio frigiditatis ⁊ ecōuerſo: ⁊ ſic de ꝯſilibus.ꝓbat̃.q2 mā ſine aliq̄ hmōi qualitatū nullo mō pōt manere.ḡ cū pp ꝯrietatē nō poſſint ſil' ſtare: o3 ꝙ ad gn̄atione vnius ſequat̃ corruptio alterius ⁊ eꝯ.Et ex his p3 quō in qlitatibus generatio vnius eſt corruptio alterius.⁊ ħ de 3° articu.

Ad rationes principales rn̄det̃ ⁊ pmo ad pmā ꝯcedēdo ꝙ in pmanētibus vt in pl'ibus gn̄atio nō eſt corruptio.In ſucceſſiuis tn̄ verū eſt.vt dictū eſt.⁊ ꝯcedit̃ ꝯn̄s: ⁊ ꝯn̄tia: puta de vtute ſermonis: gn̄atio vnius nō eſt corruptio alterius ⁊ ħ eſt pro ſcđa ꝯcl'one pmi articuli. Nec voluit Ari. ꝙ gn̄atio vnius eēt corruptio alterius: ſed ħ poſuit ad intellectū datū in 2° artic. ℭ Ad rōnē vltra qn̄ arguit̃ ꝙ generatio ⁊ corruptio ſunt mutationes oppoſite: ⁊ ideo nō pn̄t de ſe inuicē ſeu de eodē verificari.dr̃ ꝙ ſūt oppoſite quātū ad terminos ad quos vadūt: q2 generatio eſt ad eſſe: corruptio aūt ad nō eſſe: ⁊ hoc voluit phs.5.phyco.ſed non ſunt termini oppoſiti ꝓprie i verificari: imo ſimul de eodē verificant̃.vt dc̄3 eſt. ℭ Ad 2m concedit̃ ꝙ generatio vnius eſt corruptio plurium. vel ecōtra nec hoc eſt ꝯtra Ariſt.q2 Ari.nō vult plus niſi ꝙ ad generationē vnius cōpoſiti ſubſtantialis ſequit̃ corruptio alterius cōpoſiti ſubalis ad minus vnius.Utrū autē pluriū vel vnius tm̄ nō curauit. ℭ Et p hoc idē reſpondet̃ ad 3m negando ꝙ ſemp ſit equalis multitudo entiū diſtinctoꝝ: q2 aliqn̄ ex multis vnū generat̃: ⁊ qn̄q3 vnū in multa corrūpit̃.vt dc̄3 eſt. ℭ Ad 4m dr̃ ꝙ arguit ꝓpria ꝯcl'one tertij articuli. ℭ Ad 5m cōcedit̃ ꝙ in generatione aſini eſt aliqua corruptio. ⁊ negat̃ ꝙ ibi nullius ſit corruptio.Et ad ꝓbationē dicitur ꝙ forma embrionis.puta ſeminis corrūpitur.nec cōceditur ꝙ ipſa forma ſubſtātialis ſeminis diſpōit ad generationē aſini.cū nihil de per ſe agat ad ſui corruptionē.ſed virtus infuſa a patre agit ad generationem. Et ſi aliquis auctor dicat forma3 embrionis pncipal'r diſponere ad generationē.dicat̃ ꝙ non loquebatur de forma ſubſtātiali.ſed de virtute ifuſa a pr̄e. ℭ Ad 6m negatur ꝙ in corruptione aſini nihil generet̃.Et ad ꝓbationem eius ꝯcedit̃.ꝙ ibi generat̃ forma.que manet in cadauere.⁊ negat̃ ꝙ iſta ſit eadē forma corporeitatꝭ cū illa que ante fuit in aſino.Et ad ꝓbationē ꝯcedit̃ ꝙ bene eſt eiuſdē figure q̄titatis ⁊ ſuperficiei.ſed nō eſt talis in q̄litatibus pmis ſubiecti.ſicut fuit pus in aſino puta in calido ⁊ humido.⁊ iō q2 ſm ꝓportionē q̄litatū pmarū educit̃ forma ſubſtātialis.⁊ ſi illa ꝓportio ē alia.forma etiā erit alia. ℭ Ad ſeptimū reſpōdet̃ vno mō negando ꝙ in nutricatione hoīs nihil generet̃. loquēdo large de nutricatione.Cōcedit̃ tn̄ ꝙ ibi nec generatur mā nec forma.ſed negat̃ ꝯn̄tia.cū ifertur. ergo ibi nihil generatur.⁊ cauſa eſt.q2 ibi generatur cōpoſitū partiale.ſ.noua pars itegralis hominis.nō per.ħ ꝙ forma ibi generaretur: ſed q2 aīa itellectiua materiam nutrimenti incipit iformare.quā ante nō iformauit. vt dictum eſt.in ſcđo articulo. Aliter dr̃ ꝙ nutritio hoīs nō eſt pura nutritio naturalis.vt in eodē articulo dc̄m eſt.q̄re ratio dicta nihil ad preſens cōcludit.cū Ariſt: itellexerit dictū ſuum naturaliter loquēdo. ℭ Ad 8am ꝯceditur ꝙ aliquid generatur in corruptiōe hominis. ⁊ negat̃ ꝙ ibi nihil corrumpat̃.Concedit̃ tn̄ ꝙ ibi nō corrumpitur materia nec forma.ſ3 homo: eo ꝙ forma ſua a materia ſua remouetur.⁊ eſt ſciendū ꝙ nō eſt ꝓprie corruptio.Aliter dicit vt prius ꝙ ſi generatio hominis nō eſt pure naturalis.ergo nec corruptio: ⁊ ita nō procedit cōtra Ariſto.cū de mutationibus ſupernaturalibus nō ſit locutus. ℭ Ad nonam dr̃ ꝙ arguit.p ſcđa concluſione eiuſdem articuli tertij.Ratio poſt oppoſitum eſt pro cōcluſione reſponſali.

Ad pm

p.ge.17.

T.c.7.

Ad 2m ⁊ 3m

p.ge.17.

Ad 4m

Ad 5m

Ad 6m

Ad 7m

p.ge.17.

Ad 8m

p ge.17.

Ad 9m

ℭ Propter qd aūt nūc hec quidē ſimpliciter.Tex.cōmē.xviij. Q.ō. vj.

ꝑm **Conſequẽter** q̃rit̃ vtrũ in generatione ſimpl'r dicta fiat ex pte formarũ ſubſtantialiũ reſolutio vſqꝫ ad mã3 ꝑmã. ¶ Et arguit̃ ꝑ. ꝙ nõ.
nã ſi ſic. ſequeret̃ ꝙ mã ꝑᵃ aliqñ ſtaret ſine forma ſubſtãtiali. ꝯñs falſum ⁊ cõtra dicta: ⁊ ꝓbat̃ ꝯñtia: q2 mã
nõ recipit nouã formã niſi dimiſſa p̃terita. ⁊ ſi oẽs preterite corrũpunt̃: ſequit̃ ꝙ in inſtanti medio nulla foꝛa
erit in mã: ⁊ ꝯñtia tenet: q2 nõ eſt maior ratio: quare ꝓ
tunc in ea eẽt foꝛa generanda q̃ȝ forma corrupta: cũ in
2m ſtans illud ſit mediũ generatiõi ⁊ corruptioni. ¶ Secũdo forme elementoꝝ manẽt in generato que fuerũt
in corrupto. ergo ⁊c̃. ꝯſequentia tenet. quia iſte ſunt forme ſubſtãtiales. antecedens pꝫ. auctoritate phĩ. primo
T.c.84 huius. capl'o de mixtione. dicẽtis. corrũpitur autẽ neqꝫ
alterũ neqꝫ ambo: ſaluatur enĩ virtus eoꝝ. ¶ Tertio.
3m in generatione cadaueris manet eadẽ forma corporeitatis: que eſt forma ſubſtãtialis. igit̃ ⁊c̃. ꝯñtia tenet. ⁊
antecedẽs declaratur: q2 mãet eadẽ mã corporea. ergo
manet eadẽ forma corporeitatis: q2 aliter mã nõ debe
4m ret dici corporea. ¶ Quarto. forma oſſis ⁊ carnis manet eadẽ. g̃ ⁊c̃. ꝯſequẽtia tenet. q2 hmõi forme ſunt foꝛe
ſubſtãtiales. añs pꝫ. q2 in generatione cadaueris manet caro ⁊ os. vt pꝫ. per cõiter loquẽtes. ¶ Quinto in
5m gñatione aĩalis ꝑmo generat̃ forma vegetatiua: ⁊ iſta
manet cũ forma ſenſitiua poſtea generãda. ergo ⁊c̃. cõſequentia tenet. q2 quelibet iſtarũ eſt forma ſub̃alis. ⁊
antecedẽs pro ꝑma parte pꝫ. per phm. in libro de generatione animaliũ. dicentẽ ꝙ ebrio ꝑ viuit vita plante. g̃
ꝑmo generatur forma vegetatiua. ⁊ pro ſcđa parte pꝫ.
q2 forma ſenſitiua nõ repugnat forme vegetatiue. ergo
vegetatiua manet cũ alia qđ eſt ꝓpoſitum.

T.c.23. **In oppoſitum** eſt phs: q2 ſequeretur ꝙ diffinitio generatiõis ab
Ari. data in iſto ꝑmo eſſet mala. ꝯñs eſt incõueniẽs: ⁊
ꝯñtia ꝓbat̃: q2 dicit ꝙ eſt trãſmutatio totius in totum
nullo ſenſibili remanẽte in eodẽ ſubiecto. Modo ſi manet eadẽ forma ſubſtãtialis tũc manet idẽ cõpoſitũ ex
mã ⁊ forma. ⁊ ex ꝯſequẽti manet aliquod ſenſibile ſubiectũ cũ cõpoſitũ ſubſtantiale ſit ſenſibile.

In iſta qõne erũt duo articuli. In ꝑmo vidende ſunt diuerſe opiones ponentiũ nõ fieri reſolutionẽ vſqꝫ ad mãm primã ⁊ aliq̃
improbãde. Scđo reſpondendũ eſt ad queſtionem.

ꝑm nõn. **Quantũ** ad primũ articulũ eſt ꝑmo notandu3 ꝙ ſpãliter quattuor ſunt modi aut gn
qꝫ ponẽtes plures formas in eadẽ mã: ex quo ſequitur
in gñatione nõ fieri reſolutionẽ vſqꝫ ad mãm prima3.
ꝑꝰ modꝰ ¶ Primus modus eſt ponẽtiũ formas elementoꝝ manere in mixto. vñ iſti dicũt ꝙ in ſola gñatione elemẽtorũ fit reſolutio vſqꝫ ad mãm primã in generatione aũt
mixtoꝝ nõ: q2 forme elementoꝝ manẽt: ⁊ cõtra hanc
opionẽ ſupponitur ꝙ forme elemẽtoꝝ nõ manẽt i mixto: qđ ꝓbabitur in iſto ꝑmo. qõne ſpãli faciẽda: ⁊ ideo
q.22. 2ꝰ modꝰ de ea nihil ad pñs. ¶ Scđs modus eſt ponẽs in homine duas eẽ formas partiales ſubſtãtiales ſenſitiuã.
ſcilicet eductã de potẽtia mãe ⁊ itellectiuã creatã ⁊ infuſa3. ⁊ iſta opio eſt ꝓbabilis: tñ iſti ꝓpoſito ipertinẽs.
nã eſto ꝙ eſſet ita ſicut opio ponit: nihilominus tñ fieret reſolutio tã in gñatione hois q̃ȝ in eius corruptiõe
ex pte formaꝝ ſub̃aliũ vſqꝫ ad mãm ꝑmã eque bñ: ſic
in gñatione ⁊ corruptione alioꝝ corpoꝝ inaĩatoꝝ. ⁊
cã eſt. q2 iſti dicunt ſemꝑ iſtas duas aĩas ſil' ꝯiungi ⁊ ſeparari ⁊ locũ vnius forme totalis hr̃e: ⁊ ideo iſtã opio
3ꝰ modꝰ nẽ dimittã hic intacta3. ¶ Tertius modus eſt ꝙ forme ſubſtãtiales in mixtis ſunt ſubordinate ſm ſubordinationem predictorum quidditatiuoꝝ: ⁊ ꝙ ſemper forma correſpõdens predicato cõiori habet ſe per modũ
materie reſpectu forme. minus cõis predicato q̃dditatiuo ſequenti correſpondẽtis. ⁊ ꝙ ſolum eſt vna forma
ſpecifica correſpondens vltimato predicato q̃dditatiuo. puta ſpeciei ſpãliſſime: de qua ponitur reſ: reſpectu
cuius oẽs alie dicunt̃ diſpoſitioneſ in materia: ⁊ iſta ſola eſt actus vltimatus: ⁊ hꝫ pro ſe: vt videt̃ Cõmẽtato Cõ.ꝑ
rem ꝑ phyco. dicentẽ: ꝙ quecũqꝫ ſunt inter mãm ꝑmã
⁊ vltimã formã ſunt mãe cõpoſite. ⁊ foꝛe cõpoſite ⁊ vr̃
ꝙ ꝑ media iter mã3 primã ⁊ vltimã formã itelligẽ velit hmõi formas ſubordinatas: de quibus iã primo eſt
pertractandũ. ¶ Quartus modus eſt ꝙ in oĩbus generatis manet eadẽ forma corporeitatis ⁊ ꝙ hec eſt q̃rtus modꝰ
perpetua in ipſa mã: qui modus videt̃ ꝓpinquus precedẽti: niſi ꝙ non ponit tot formas ſubordinatas ſicut
precedens. ¶ Quintus modus eſt ꝙ in ipſo aĩato ſit
ponẽda aliqua forma carnis: ⁊ aliqua oſſis ſubſtantialis atqꝫ ſpecialis: ⁊ preter iſtam forma3 ponitur forma q̃ntus modꝰ
cõmunis que vocat̃ anima. ⁊ de iſtis opinionibus breuius quo potero pertranſibo.

His poſitis ſit hec ꝑma ꝯcl'o ꝯ̃ tertiã opionẽ recitatã: ꝙ nõ eſt ponenda ꝑᵃ ꝯ̊
pluralitas formarũ ſub̃aliũ ſubordinatarũ ſm ordinẽ
p̃dicatoꝝ q̃dditatiuoꝝ. ꝓbat̃ ſic. ſi hec pluralitas eẽt
ponẽda. ſequeret̃ ꝙ in eodẽ cõpoſito tres eſſent forme
vegetatiue. ⁊ ſic due ſuꝑfluerent. ⁊ ꝯñtia ꝓbatur. quia
forma correſpõdẽs corpori aĩato eſt vegetatiua: cũ aĩa
vegetatiua ſit cõiſſima: ⁊ ꝑma potẽtia: ſine qua nulla t.cõ.3.
aliaꝝ põt eẽ. 2° de aĩa. ca. 3° ⁊ ſic habemus vnã aĩa3 vegetatiuã generalẽ. ¶ Scđo. ſubſtãtial'r ſimiliora ſunt ⁊.34.
poma ⁊ pira q̃ȝ pira ⁊ ſalices. erit ergo ſm opionẽ illam ſm illud predicatũ quidditatiuũ alia forma ſub̃alis ſibi correſpondẽs: que ſi ſit vegetatiua: iam hẽmuſ
duas: ⁊ nõ põt dici ꝙ nõ ſit forma vegetatiua. q2 cũ ipſa ſit ſpãlior ipſa eſt ꝑfectior q̃ȝ ꝑma. g̃ cũ nõ ſit ſenſitiua nec itellectiua: oꝫ ꝙ ſit anima vegetatiua. Et ẽt ſimiliora ſunt inter ſe duo poma eẽntial'r q̃ȝ pirũ ⁊ pomũ.
⁊ ideo ſm illud p̃dicatũ quidditatiuũ erit iteru3 tertia
forma ſpãlior: que etiã erit vegetatiua ⁊ ꝓbari põt eodem modo. ſicut ꝓbatũ eſt in precedẽti. ⁊ ſic habebit
idẽ malũ ſiue pomum tres formas vegetatiuas quod
fuit ꝓbandũ. ¶ Secundo arguitur ſic. ſequit̃ ꝙ erunt 2m
due forme ſenſitiue in eadem mã. qđ videtur falſum vt
prius. ꝓbatur ꝯſequẽtia. quia forma in equo correſpõdẽs huic predicato aĩal eſt anima ſenſitiua. quero igit̃
an iſta ſpecialior: que correſpondet ſpeciei ſpãliſſime:
eq etiã ſit ſenſitiua. ⁊ ſic habeo ꝓpoſitũ: ꝙ cũ ſm p̃dictos modos ſunt diſtincte. ſequit̃ ꝙ in eodẽ ſunt pluref
forme ſenſitiue. nec põt dici ꝙ nõ ſit ſenſitiua: eo ꝙ eſt
ſpãlior ⁊ vltimata. igitur opꝫ ꝙ ſit cognoſcitiua. cũ igitur cognoſcitiua ſit ⁊ nõ ſit itellectiua. erit ſenſitiua qđ
erit propoſitũ. ¶ Scđa ꝯcl'o eſt. cõtra quartã opinionẽ ꝙ nõ eſt ponẽda forma corporeitatis coeterna ma- 2ᵃ ꝯ̊
terie: manẽs. ſ. eade3 in generato: que fuit in corrupto.
ꝓbatur. ꝑ. auctoritate Cõmẽtatoꝛſi. ꝑmo phycoꝝ. dicẽtis. ꝙ ſi mã haberet eternaliter formã aliquã ipſa nul- Cõ.63 ⁊.69.
lam alia3 poſſet recipere. ¶ Scđo auctoritate phi. 7° T.c.8
meta. capl'o. 2°. dicẽtis: ꝙ ſubiectũ gñationis: nec eſt q̃d
nec quale nec quantũ ⁊ ex cõſequẽti ſubiectum generationis nõ debet eſſe aliquid in actu. igit̃ illã formam
corporeitatis non debet habere: quando in eo generatur aliqua forma ſpecifica vltimata. tenet cõſequentia.
nã ſi illã habet. tunc per ipſam eſt actuata. ¶ Tertio.
quia idem eſt in aſino eſſe aſinũ. ⁊ eſſe corpuſ: ⁊ eẽ ſubſtantiam: cũ igitur forma ſubſtãtialis det eẽ per diffinitionem

tionē forme:ſequit̄ ꝙ eſt eadē forma dans eſſe aſinum ⁊ eē corpus.ꝯclō vr̄ tenere.⁊ añs pȝ.qꝛ eſſe aſinū ⁊ eē corpus in aſino nō eſt aliud ꝙ̄ aſinus. ℭ Quarto.nō eſt aliqua forma diſtincta correſpōdēs aliis predicatis eentialibus.ergo nec erit aliqua correſpōdēs corpori. ꝯſequētia videt̄ tenere:qꝛ nulla apparet potior rō:pro pter quā corpori debeat correſpondere diſtincta forma ꝙ̄ aliis predicatis eentialibus ſeu qdditatiuis.antece dens ꝓbatū eſt.per precedētē ꝯcluſionē. ℭ Quinto. fruſtra ponitur forma corporeitatis ſi per aliaȝ omnia poſſunt ſaluari:ſed oīa poſſunt ſaluari ponendo:qḋ in viuo ⁊ quodlibet cōpoſito ſit ſolū vna forma ſubālis.ꝙ̄ ⁊c.ꝯſequētia eſt nota.⁊ antecedēs habet̄ a phō.primo
t.c.41. phyſicoꝝ.fruſtra eni ponit̄ fieri per plura:qḋ eque be ne poteſt fieri per pauciora.⁊ minor pȝ.qꝛ eque bene: ⁊ cōuenicter ſaluant̄ oīa ponēdo ſolū vnā formā ſub ſtantialē in re cōpoſita:ſicut in ſoluēdo rationes appa rebit. ℭ Tertia ꝯcluſio.forma carnis nō differt ſpecie
3ᵃ ꝯ a forma oſſis in viuo:imo eſt eiuſdem ſpeciei totaliter
pᵐ ſup. cū ea.pro ꝓbatione ſupponit̄ ꝙ forma ſubſtātialis edu cit̄ de potētia materie ſm exigentiā ꝓportionis quali tatū primaꝝ ⁊ ſecūdarū adinuicē.patet illa.qꝛ ex mā in qua eſt diſpoſitio qualitatiua cōueniēs equo forma equi educitur:⁊ in qua eſt diſpoſitio qualitatiua cōue niens aſino forma aſini educit̄:⁊ ſic de ſimilibus: nec poteſt aliqua ratio:vt videtur aſſignari alia:ꝓpter ꝙ̄ ex mā iſta generat̄ aſinus:⁊ de iſta equus:⁊ ſic ḋ aliis.
2ᵐ ſup. ℭ Secundo ſupponitur qḋ quelibet pars integralis vi ui viuit:⁊ ex ꝯſequēti ad minus habet animā vegeta tiuā eductā de potentia materie:ſaltem in aliis ab ho mine.patet:qꝛ quelibet pars huiuſmodi nutritur ⁊ au
3ᵐ ſup. getur ⁊ alia opera vite facit:quod nō eſſet niſi viueret. ℭ Tertio ſupponitur ꝙ huiuſmodi aīa vegetatiua per totum viuū ſubſtantialiter eſt: ita ſimilis in ſuis par tibus:ſicut forma aeris:licet habeat diuerſas potētias ⁊ partes organicas:que ſibi in diuerſis operationibus adminiſtrant.patet iſtud:qꝛ dato ꝙ ſubſtantialiter:aīa que eſt in oculo eſſet diſſimilis anime partiali: que eſt in albugine ſeu in tunicis oculoꝝ ſequeret̄ ꝙ iſte due anime partiales differrēt ſpē:qꝛ ſubſtantialiter ſūt diſſi
t.c.49 miles.ergo cuȝ ex diuerſis exiſtentibus in actu nō fiat aliquid actu vnū.7ᵒ ⁊ 8ᵒ.meta.⁊ p Cōmentatorē in de
t.c.16. ſubſtātia orbis.ex iſtis duabus partialibus aīabus nō cōponeret̄ aliqua aīa vna totalis:⁊ ſic anima iſta tota lis nō eſſet aliquid vnū:⁊ per ꝯſequēs ex ea nō eſſet aliquid vnū animatū:qḋ eſt incōueniēs. ℭ Cōfirmat̄ ſic.ſi iſte due anime partiales ſunt diuerſaꝝ ſubſtantia liter:tunc vltima earū nō poſſent vniri.ergo ipſe non poſſent ꝯſtituē vnā animā totalē.ꝯſequētia nota.⁊ an tecedēs pȝ.qꝛ vltima ipſaꝝ ſunt diuerſarū ſpērū:ſicut albedo ⁊ dulcedo ſunt diuerſarū ſpērū:mō ex talibus nō pōt fieri aliqḋ vnū. ℭ His ſuppoſitis ꝓbatur ꝯclu ſio ſic.ſi foīa carnis differret ſpē a forma oſſis:oporte ret ꝙ ꝓportio diſpoſitionis qualitatiue educēs formā in carne differret ſpē ab educēte in oſſe.ꝯſequētia tenet per pmā ſuppoſitionē.falſitas ꝯſequētis declaratur:qꝛ tunc pars anime que educta eſt in carne:deberet etiaȝ differre ſpē a parte aīe:educta in oſſe.ꝯſequētia tenet. p eandē ſuppoſitionē.falſitas ꝯſequētis.patet per ter
Dubiū tiā ſuppoſitionē. ℭ Sed dices.nunqd verū ē.ꝙ diſpo ſitiones qualitatiue in aſino:cordis ⁊ cerebri eiuſdem differant ſpē.vr̄ ꝙ ſic:qꝛ cor ponit̄ calidū:⁊ cerebrum
℟ frigidū. Reſpōdet̄ ꝙ ꝓportio diſpōnis q̄litatiue orga nice ordinate.ſ.ad diuerſas operationes bene differūt ſpē:⁊ hoc ꝓbat rō.⁊ hoc volūt diuerſe auctoritates:ſȝ radicaliter educētes non differūt ſpē:imo in omnibus

mēbris aſini hmōi.ꝓportiones educentes ſunt ꝯſil'es: ſicut ptes forme educte ſunt ꝯſil'es. ℭ Quarta ꝯ.non 4ᵃ ꝯ ſunt ponēde in aſino plures forme totales ſubales.pȝ. qꝛ maxime ponerent̄ ex eo:ꝙ in eo eſſet forma carnis ⁊ forma oſſis:⁊ pter eas aīa cōis.Modo manifeſtum eſt ꝙ aīa totalis eſt tā forma oſſis ꝙ̄ carnis ſm diuer ſas partes:eo ꝙ ꝓbatū eſt.ꝙ forma ſubſtātialis oſſis ⁊ carnis ſunt eiuſdē ſpēi ſpāliſſime.ergo fruſtra pone rent̄ inuicem diſtincte. ℭ Quinta concluſio ⁊ vltima iſtius articuli eſt.nō ſunt ponende plures forme ſuba 5ᵃ ꝯ. les totales in eodē indiuiduo:qꝛ vel ponerent̄ ſm pri mā opionē.⁊ hoc nō per preſuppoſituȝ.vel ſcḋam vel tertiā vel quartā vel quintā.⁊ hoc nō.per ꝯcluſiones poſitas. ℭ Sed cōtra.diceret aliquis. Nā ꝯtra iſtam Dubiuȝ ꝯcluſionē videt̄ eſſe auctoritas cōmentatoris allega p ph.c.i. ta in 3ᵃ opinione. ℭ Secundo plures forme accidenta 2ᵐ les pn̄t eſſe ſimul.ergo ⁊ ſubſtantiales.ꝯſequentia vr̄ tenere a ſili.⁊ antecedēs pȝ.qꝛ eadem mā hȝ quātita tem ⁊ qualitatē.caliditatē ⁊ humiditatē:⁊ ſic de aliis. ℭ Tertio.qꝛ ſicut mā ſunt qualitates pme:ex quarum 3ᵐ cōmixtione fiunt q̄litates ſecūde eis remanētibus:ita vr̄ ꝙ in ea poſſunt eſſe forme pme elemētares:ex qua rū cōmixtione fiāt forme ſubſtātiales:mixti ſcḋe ſeu cō ſequētes iſtas formas elemētares. ℭ Ad iſta reſpōde ℟ tur.ad auctoritatē cōmētatoris.pmo dicit̄ ꝙ p vltimaȝ formā itellexit formā mixti perfecti:ſicut animalis aut hominis.Nō hmōi forma nō pōt imediate generari ex elemētis:ſicut dicit̄ in libro de elemētis:ſed oȝ eſſe multas trāſmutationes medias:elementoꝝ in cibos. ciboꝝ in humores:humoꝝ in mēbra ꝯſilia:mēbroꝝ ꝯſimiliū in mēbra officialia.membra autem officialia imediate cōponūt aīal.Voluit igit̄ ꝙ iſta itermedia.ſ. elemēta cibi humores ſint mā ⁊ forme cōpoſite.⁊ hoc capiēdo māȝ improprie nō ꝓ vero ſubiecto trāſmutatio nis:ſed pro termino a quo:ſic dicimus ꝙ cinis eſt mā vitri:⁊ dixit eas eſſe formas cōpoſitas ſeu mās:eo ꝙ nō ſūt vere mãe. ℭ Ad ſcḋaȝ ꝯceditur ꝙ idē cōpoſitū Ad 2ᵐ bene hȝ plures formas accidētales:qꝛ plura eē accidē talia bene cōueniūt eidē:ſed nō ſequit̄.ergo habēt plu res formas ſubales:qꝛ nō eſt ſile:de ſubſtātiali ⁊ acci eentali.Nā idem eſſe in diuerſis ſpēbus accidentium nullū eſt incōueniēs:ſed idē eē diuerſarū ſpērū ſubſtā tialium eſt incōueniēs:⁊ impoſ'e. ℭ Ad tertiā negat̄ Ad 3ᵐ ꝯ aſſumptū.ſ.ꝙ ſicut forme qualitatiue.pmo ſunt in mā: ⁊ ex earū mixtione fiunt qualitates ſcḋe:ſic dicuntur manere forme pme ſubſtātiales reſpectu ſecūdarū.pri mas eni formas ſubſtātiales cū ſecūdis manere ē me re impoſ'e.eo ꝙ ſequit̄ vnū idiuiduū eſſe diuerſarū ſpē rū:qḋ eſt mere impoſſibile:accidētia tñ plura tā pma ꝙ̄ ſcḋa manere nihil eſt icōueniēs:eo ꝙ ipē nō ſunt de itegritate rei.⁊ hoc ḋ p articulo ad pn̄s dicta ſufficiāt.

Quantum ad 2ᵐ articulū eſt p notādū ꝙ q̄ rere an ex pte formarū ſubalium pᵐ nōn. in gn̄atione fiat reſol'o vſqȝ ad mām pmā nihil aliḋ eſt q̄rere ꝙ̄ q̄rere.vtrū nulla forma ſubalis:que fuit in cō rupto maneat in generato:ita ꝙ ſolū ex pte ſubarū:q fuerūt in corrupto maneat pma mā. ℭ Quo premiſſo ſit hec pma ꝯcluſio reſpōſalis.ſ.ꝙ nulla forma ſubſtā ꝯ rñſal. tialis:que fuit in corrupto manet in generato.ꝓbat̄ ſic. qꝛ ſi aliqua talis remaneret:querit̄ vtrum fuerit forma corrupti:⁊ hoc nō pōt eſſe:qꝛ ſi illa maneret corruptū maneret.cū manēte forma ſbſtātiali rei in mā maneat res.Vel fuiſſet in mā cū forma corrupti.⁊ hoc nō pōt eſſe.qꝛ ſic fuiſſent plures forme ſubſtātiales: ſimul in eadē mā.qḋ eſt ꝯtra dicta in pmo articulo. ℭ Correla Corᵐ rie ſequitur ꝙ quātū eſt ex pte formarum ſubalium in

generatione ſimpl'r dicta ſit reſolutio vſqʒ ad mām pri
mā.pʒ correlariū:qꝛ p cōcluſionem nulla ſubſtantialis
forma remanet in generato: que fuit in corrupto. ꝛ h̄
eſt huius reſolutionē fieri vſqʒ ad mām primam ex p̄
te formarū ſubſtantialiū. Et hoc de ſcḋo articulo.

Ad pm **Ad rationes** principales. ❡ Ad pmā negaſ ꝯñia qua iferſ ꝙ mā ali
qñ pōt ſtare ſine forma ſubſtātiali. Et ad ꝓbatiōnē dr̄
ꝙ mā in eodē tpe adeq̄te accipit formā nouā ꝛ dimit-
tit antiquā:cū gñatio fiat ſucceſſiue:ſi in vna hora ade
quate mā dimittit formā antiquā ꝛ recipit nouā:p pri
us tn̄ via ordinis dimittit antiquā ꝙ̄ recipiat nouā:ſed
non via tēporis: ꝛ adhuc imaginato ꝙ gñatio fieret to
ta ſimul:ſilr̄ ꝛ corruptio:ſicut forte quidā dicunt de ge
neratione aialiū.dr̄ ꝙ tūc pro eodē inſtāti pro quo de-
ſinit eſſe forma corrupti incipit eſſe forma gñati:ita ꝙ
pmū inſtās nō eē forme corrupte eſt primū eſſe forme
gñate: ꝛ ita per nullū inſtans ſtat mā nuda: ꝛ iō ad for
mā dr̄ ꝙ primū inſtans nō eē forme corrupte eſt pmū
inſtans forme gñate: ꝛ negaſ ꝙ nō maiori rōne tūc in
mā debeat eſſe forma gñanda ꝙ̄ corrupta:ſubm enim
trāſmutationis attribui dʒ poſteriori paſſioni: ꝛ forme
nota T.c.69. generāde.8.phyco℞. ❡ Ad ſcḋam negaſ ꝙ maneant
Ad 2m forme elemento℞: ꝛ ad auctoritatē dr̄ ꝙ Ari.voluit ꝙ
p.g.84 nec alterū nec ambo miſcibilia corrūperenſ:qn mane-
rent in potētia:nō tn̄ voluit ea actu remanere:ſed de h̄
Ad 3m videbiſ magis in ſequētibus. ❡ Ad tertiā dr̄ ꝙ forma
corporeitatis dupl'r accipiſ. Uno mō pro forma longa
lata ꝛ ꝓfunda: ꝛ eſt corpus de predicamento quātita-
tis: ꝛ ſic cōcediſ ꝙ manet eadē forma cū maneat eadē
mā cū quātitate que fuit in corrupto: ꝛ manet eadē for
ma corporeitatis quātitatiue:ſʒ dr̄ ꝙ iſta forma nō eſt
ſubſtātialis. Alio mō dr̄ forma corporeitatis forma a q̄
aliqd dr̄ corpus ſubaliter: ꝛ ſic negaſ ꝙ in mā maneat
forma corporeitatis. Sed ad ꝓbationē dr̄ ꝙ in mā bn̄
manet corpus quātitatiue:ſʒ nō manet corpus actu ſba
le:cū nulla forma corporeitatis ō gñe ſube in ea poſſit
Ad 4m remanere. ❡ Ad 4am negaſ ꝙ maneat forma ſbalis
oſſis:aut carnis in gñatione cadaueris. Et ad ꝓbatio
nē dr̄ ꝙ in cadauere nō ē va caro:cū nihil ſit va caro
niſi viua.nec verū os eadē rōne:ſed manet bene caro
mortua aut os mortuū. Auctoritas cōiter loquētiū nō
facit ad ꝓpoſitū:qꝛ nō curāt de vera forma carnis aut
Ad 5m oſſis. ❡ Ad qntā negaſ ꝙ in gñatione aialis p gñeſ
forma vegetatiua ꝙ̄ ſenſitiua. Et ad ꝓbationem ꝛ ad
pbʒ ꝙ embrio p viuit vita plāte dr̄ ꝙ itellexit ꝙ i aiali
nota gñato p pcipiunſ opa aie vegetatiue ꝙ̄ ſenſitiue: ꝛ pri
us ſenſitiue ꝙ̄ itellectiue:pus.n.aial vegetat ꝙ̄ ſentiat
ꝛ pus ſentit ꝙ̄ itelligat:hec ē vnā ꝛ eadē forma ſuba-
lis diuerſis tpibus in opa diuerſa exiens. Ro poſt op
poſitū eſt ꝓ dictis in ſcḋo articu. ꝛ hec de iſta q̄one.

❡ Maxime aūt gñabitur ꝛ trāſmutabiſ ex inſen
ſibili in ſenſibile ꝛ c. Tex.cō.xxiiij. Rō.vij.

pm **Conſequenter** querit ſeptimo vtrū aliq̄ q̄litas
vl' quātitas maneat in gñato q̄ fuit in corru-
7.me.p. pto. ❡ Et arguiſ p ꝙ nō.qꝛ ſequereſ ꝙ acci
dēs migraret de ſubo in ſubm:ꝯñs eſt incōueniēs.naʒ
2m accidētis eſſe eſt ineē: ꝛ p ꝯñs nō pōt dimittere vnū
ſubm ꝛ itrare aliud.ꝯñtia tʒ:qꝛ q̄litas eſt pus in ſubo
corrupto: ꝛ poſterius in gñato vt ſubiecto. ❡ Secun-
do ſequereſ ꝙ ſubm gñationis eēt ens in actu.ꝯñs eſt
T.cō.8. ꝯtra phm.7.meta. ꝛ pmo huius.ꝯñtia ꝓbaſ:qꝛ mate-
T.c.24 ria eēt ꝓ qualitatē remanētē actuata cum per aduerſa-
3m riū aliq̄ qualitas remaneret. ❡ Tertio ſic.ſequeretur

ꝙ ſi ita eēt ꝙ diffinitio gñationis eſſe mala:ꝯñs eſt in
cōueniēs: ꝛ ꝯ Ari.ꝯña.ꝓbaſ.qꝛ Ari.diffinit gñationē: t.c.23.
ꝙ eſt trāſmutatio totius in totū nullo ſenſibili remanē
te:eodē mō ſi maneret eadem qualitas.vt caliditas vl'
albedo tunc maneret idem ſenſibile:qḋ eſt ꝓpoſitū.
❡ Quarto ſic.ſi aliqua qualitas remaneret:maxie re- 4m
maneret caliditas in gñatione aeris ex igne:ſed illa ca
liditas nō manet.g̃ nulla caliditas manet.maior pʒ de
ſe: ꝛ minor declaraſ:qꝛ in gñatione aeris ex igne aliqs
gradus caliditatis corrūpiſ:cū aer nō ſit ita intenſe ca
lidus ſicut ignis: ꝛ cū oēs gradus caliditatis ſint cōſi
milis nāe:ſequiſ ꝙ oēs corrūpunſ: ꝛ ex ꝯſequēti nihil
iſtius caliditatis remanet in gñato. ❡ Quinto.ſeque- 5m
reſ ꝙ ſubſtātia nō eſſet prior accidēte.ꝯñs eſt ꝯtra phm t.c.4.
7.meta. ꝛ ꝯſequētia ꝓbaſ:qꝛ in gñatione gñatio acci- 7.47
dentis precedit ipſam formā ſubſtantialē. ❡ Sexto ſe 6m
quereſ ꝙ aliqḋ corruptibile poſſet perpetuari.ꝯſequēs
eſt contra Ariſt.pmo celi. ꝛ ꝓbaſ ꝯſequētia.qꝛ ſi gña- t.c.iii.
tur aer ex igne manet caliditas: ꝛ ſi iterū generet ignis
ex aere:etiā manet eadem caliditas: ꝛ ſic eternaliter p
iſtam circulationē ignis in aerē. ꝛ aeris in ignem poſ-
ſet remanere caliditas.qḋ eſt ꝓpoſitū.cū ipſa caliditas
ſit vnū corruptibile. ❡ Septimo.ſi ſic maxime ſeque- 7m
reſ ꝙ idem calor remaneret in cadauere.qui fuit in aia
li.ꝯñtia tenet de ſe.qꝛ nō vr̄ ratio.ꝓpter quā non mane
ret ibi.alibi tn̄ remaneret. ꝛ falſitas ꝯſequētis decla-
raſ:qꝛ calor in viuente preſeruat a putrefactione.in ca-
dauere vero diſponit ad putrefactionem.qḋ non eſſet ſi 8m
eſſet idē calor. ❡ Octauo ſi ſic.ſequereſ ꝙ eſſet eadem
calefactio continua corrupti ꝛ gñati.ꝯñs eſt icōueniēs:
ꝛ ꝯ phm.5.phyco℞. ꝛ ꝓbatur ꝯñtia.qꝛ caliditas iten- t.c.4i.
dereſ in corrupto. ꝛ poſtea ſilr̄ eadē numero intende-
retur in gñato. ❡ Nono arguiſ ſic ſicut ſe habet acci- 9m
dens ad ſubſtantiam.ita ſe habet cōpoſitum accidenta
le ad cōpoſitū ſubſtantiale.ſed accidens nō pōt mane
re ſine ſubiecto.ergo cōpoſitū accidentale nō pōt ma-
nere ſine cōpoſito ſubſtātiali.g̃ ſi cōpoſitū ſubſtātiale
corrūpiſ oīa cōpoſita accidētalia corrūpenſ.ꝯſequētie
ſunt note.aña pro pma pte pʒ ex ꝯueniēti ſimilitudie. 10m
ꝛ pro ſcḋa parte notū eſt de ſe. ❡ Decimo arguiſ ſic.
ſequereſ ꝙ aliqua latitudo caliditatis ſubito generare
tur.ꝯñs eſt falſum.cōtra nām alterationis. ꝛ ꝯſequētia
ꝓbatur.qꝛ cū ignis genereſ ex aere caliditas aeris q̄
fuit aliquo modo remiſſa manet in igne.g̃ cū ignis ge-
nitus nullā habeat reſiſtentiā ſubito generabit eā ſū-
mam. ꝛ per ꝯñs aliqua latitudo gradualis generabiſ
ſubito.quod eſt propoſitum argumenti.

In oppoſitum arguiſ.pmo ſi nō.ſeque- t.c.25.
reſ ꝙ in hñtibus ſymbo
lū nō eſt facilior trāſitus.qḋ eſt cōtra phm 2°huius. Et
ꝓbaſ ꝯña.qꝛ ſi nō manet q̄litas ſymbola in gñato que
fuit in corrupto tūc in hñtibus ſymbolū.oʒ duas q̄lita
tes.ita corrūpere.ſic in nō hñtib9. ꝛ ex ꝯñti nō erit fa-
cilior trāſitus in hñtibus.ſymbolū ꝙ̄ in non hñtibus. 2m
❡ 2°ad idē argſ ſic.eadē cicatrix manet in gñato q̄ fuit
in corrupto.g̃ ꝛ c.ꝯñtia tʒ. ꝛ aña pʒ experiētia de hoie
mortuo hñte cicatricē. ❡ Tertio.fruſtra fit per plura 3m
qḋ eque bene pōt fieri per pauciora:cū non ſit ponēda t.c.48
pluralitas ſine neceſſitate.8.phy.ſed oīa poſſunt ſalua ꝛ prio
ri ponēdo ꝙ maneat eadē qualitas ꝛ nō ponēdo hu- ph.4.
iuſmodi q̄litates que reperiunſ in genito eē alias ꝙ̄ q 45
fuerunt in corrupto.g̃ fruſtra poniſ alia. ❡ Quarto ſe 4m
quereſ ꝙ aliqḋ corrūpereſ. ꝛ tn̄ a nullo corrūperetur
ꝯñs eſt impoſe. ꝛ ꝯſequentia ꝓbaſ.qꝛ in generatione
aeris ex aqua.cū nō maneat humiditas.p aduerſarium
aque in aere.quereſ a quo corrūpiſ.nō ab aere.qꝛ non

Priatur

5m ꝯtrariatur ei:nec ab aqua:q2 eſt ſibi nālis:nec videt̄ ꝙ aliud eā corrūpat.ergo a nullo corrūpit̄.℃Quinto ſe queretur ꝙ aliqd generaret̄:qð a nullo gñaretur.ꝯñs eſt impoſſi'e:ꝛ ꝯñtia ꝓbat̄:q2 in corruptione bouis cali ditas reperit̄ in cadauere per experientiam:que tñ per aduerſariū nō fuit in corrupto.ergo eſt generata:queri tur ergo tūc a quo generatur.nō a corrumpente bouē: q2 hō interficiēs nō h3 generare calorē:imo frigiditas frequēter interficit bouē ꝓpter eius nimiā intenſionē: que nō h3 gñare caliditatē.vel generat eā forma cada ueris p modū ſequele:ꝛ h̄ nō:q2 caliditas potius ſibi repugnat ꝙ̄ ꝯueniat:cū ea diſpoñat ad corrptionē:ꝛ ſic
6m videt̄ ꝙ a nullo generet̄.℃Sexto albedo que manet in cadauere fuit ante in hoie.ergo ꝛc̄.ꝯñs tenet.ꝛ añs p3:q2 ſi nō fuit gñata:qð eſt ipoſſi'e:q2 oē qð generatur:
t.c.47 generatur ex ꝯtrario tanꝙ̄ ex termino a quo:vt albu3 ex nō albo vel ex inalbo.pmo phyſicoꝝ.Modo ma nifeſtum eſt ꝙ ipſa nō eſt ſic generata ex inalbo:eo ꝙ equalis gradus albedinis apparuit in corrupto ꝗ ap
7m paret in generato.℃Septimo.figura cadaueriſ a nul lo generat̄.ergo ꝛc̄.ꝯñtia tenet.ꝛ añs p3.q2 ſi genera raret̄ hoc eſſet a forma ſubſtātiali cadaueris:qð nō eſt
8m verū:q2 ſibi nō cōuenit figura taliſ:imo per eam videt̄ diſponi ad corruptionem.℃Octauo.ſequeret̄ ꝙ ali quod accidēs generaret̄ ſine alteratione ſucceſſiua.cō ſequens eſt incōueniens.ꝛ ꝓbatur ſic ꝯſequētia:q2 in tenſa albedo inuenitur in cadauere:que per te:nō erat in corrupto.ergo tota ſimul eſt generata in qualibet pte ſubiecti:ſicut forma ſubſtātialis:qð fuit ꝓbandum.
9m ℃Nono ſequeret̄ ꝙ frigiditas generaret caliditatem: quod eſt impoſſibile:ꝛ probat̄ ꝯſequētia.Nā ſi frigidi tas iterficiat hominē adhuc in interioribus videt̄ ma nere caliditaſ:que tñ nō videt̄ genita niſi a frigiditate.
xm ℃Decimo.ſequeret̄ ꝙ ex duobus non habētibus ſym bolū non poſſet generari tertiū.ꝯñs eſt contra phm 2o
t.c.25. huius ca.4.ꝓbat̄ ꝯñtia:q2 ſi ex igne ꝛ aqua d3 gene rari aer:o3 ꝙ remaneat caliditas igniſ ſuperās frigidi tatē aque:ꝛ aque humiditas ſuperās ſiccitatē ignis.ſi igit̄ manent iſte ꝗlitates in aere gñato h̄r propoſitum ſi nō manent:nō vr̄ quid aerem generet.ꝛ ex cōſequē ti ex pmis duobus nō pōt gñari tertiū:qð eſt ꝓpoſitū.

In iſta qōne erunt tres articuli.In primo videda eſt vna opio de qōne ꝛ ſcḋm illā ſoluēde ſunt rōnes in ꝑriū facte.In ſcḋo vide bit̄ cui accñtia iherēt tāꝙ̄ ſubo:an.ſ.cōpoſito an mãe. In 3o fundāda eſt alia opinio ꝯria pme ꝛ roborāda.

pa.op. Quantū ad pmū articulū eſt ſciendū ꝙ pma opio eſt ſatis ꝓbabilis:de qōne po nens ꝙ impoſſibile eſt eādē qualitatē manere in gene rato:que fuit in corrupto:ꝛ mouet̄ rōnibus factis ad oppoſitum:precipue prima ratione:ꝛ quia rōnes eiuſ ſunt tacte:ideo eas recitare pretermitto.

ad pm Ad rōnes aūt factas poſt oppoſitū reſpōdet opio.ꝛ pmo ad pmā negādo ꝯñā ſc3.ꝙ in hñtibus ſymbolū nō eſſet facilior trāſitus.Et ad ꝓbationē dicit̄ ꝙ o3 ibi duo corrūpi:ſicut in nō ha bentibus ſymbolū:hoc aūt nō obſtāte ibidē dr̄ tranſi tus facilior:q2 fit per pauciora ꝯria.eſt eni minor ꝯrie
ad 2m tas inter habētia ſymbolū ꝙ̄ inter nō habētia.℃Ad ſcḋm dr̄ ꝙ cicatrix non videt̄ eſſe aliud quā figura aut eius pars:ꝛ ideo generās cadauer ſimul generat iſta3 figurā:que nō eſt nālis:nec etiā repugnās cadaueri ꝓ pter neceſſitatē mãe taliter diſpoſite:ita etiā generat ci
ad 3m catricē iſtā cōſimilē in cadauere ei que erat in viuo ne gat̄ tñ ꝙ maneat eadē cicatrix.℃Ad tertiā ꝯceditur maior ꝛ dr̄ in breui ꝙ neceſſitas eſt cogēs ponē nullā qualitatē eādē manere generato que fuit in corrupto q2 accidēs migraret de ſubo in ſubiectum:ꝛ alie cauſe neceſſitatis ſunt tacte in arguēdo.℃Ad quartā dicit̄ Ad 4m negādo ꝯñtiā:qua infertur ꝙ aliqd corrūperet̄:ꝛ tñ a nullo corrumperet̄.Et ad ꝓbationē dr̄ ꝙ in generatio ne aeris ex aqua humiditas aque corrumpit̄ a corrum pente aquā per modū ſequele.Et qñ dicitur ꝙ aer ſibi nō ꝯriat̄:dr̄ ꝙ bene verū eſt per ſe:ſed p accidens tan tū inquantū ſuo ſubiecto qð corrūpitur:etiā ꝯriat̄ hu miditati:q2 nō pōt manere ſine ſubiecto.℃Ad qntā3 Ad 5m negatur ꝯñtia qua infertur ꝙ aliqd generat̄:qð tamen a nullo generaretur.Et ad ꝓbationē ꝯceditur ꝙ in cō ruptione bouis caliditas reperitur in cadauere:ꝛ dici tur ꝙ hec generatur a corrumpente per modū ſequele etiā ſi eſſet frigidū.ꝛ cā eſt:q2 l3 frigidu3 de per ſe non poſſet generare caliditatē:tñ remittendo caliditatem maiorē ꝓpter indiſpoſitionē ſubiecti ad quā nō pōt im mediate ſequi frigiditas:bene pōt de per ſe tale accñs generare caliditatē minorē magis ꝓpinquā frigidita ti:vt ſic ſubiectū verſus frigidū cōtinue diſponatur:ꝛ tandē frigiditas introducatur.℃Ad ſextum negatur Ad 6m antecedēs ꝙ albedo que fuit in homine eſt in cadaue re.Et ad ꝓbationē cōceditur ꝙ eſt genita.Ad impro bationē dr̄ ꝙ phs voluit ꝙ albū fieret ex inalbo:quā p phyſi. do gñaretur per alterationē preuiā:ſed qñ gñatur per 47 modū ſequele ad gñationē ſui ſubiecti nō voluit nec in tellerit.Eodē mō dicatur de caliditate ꝛ frigiditate:ꝛ aliꝭ ꝗlitatib9.℃Ad ſeptimū negatur ꝙ figura cada Ad 7m ueris a nullo gñatur.Et ad ꝓbationē dr̄ ꝙ gñat̄ a cor rumpēte aial cū forma ſubſtātiali cadaueris.Et conce ditur ꝙ illa figura nō eſt nālis cadaueri:ſicut dictū eſt in ſolōne ſcḋe rōnis:ſed gñatur ꝓpter neceſſitatē mãe taliter diſpoſite.℃Ad octauā ꝯceditur ꝯñtia ꝙ aliqð Ad 8m accidens ſcḋm ſe:ꝛ qðlibet ſui gñatur ſine generatione ſucceſſiua:ꝛ h̄ eſt p modū ſequele ad gñatōe3 ſui ſubi. Silr̄ corrūpitur accñs ſine alteratione preuia ſucceſſi ua p modū ſequele ad corruptionē ſui ſubi.Et dr̄ ꝙ nō eſt icōueniēs:q2 talis gñatio fit p modū ſequele:ſed in cōueniens eſt ſi ab alterāte imediate fieret hmōi gña tio vel corruptio.℃Ad nonā conceditur ꝙ frigiditas Ad 9m gñat caliditatē p modū ſequele ad corruptionē calidi tatis intērioris:vt dictū eſt in ſolōne qnte rōnis:nec ē incōueniēſ.℃Ad decimā negetur ꝯñtia qua infert̄ ꝙ ex duobus elemētis nō pōt tertiū gñari.Et ad ꝓbatio Ad xm nē dr̄ ꝙ ſi ex igne ꝛ aq̄ d3 gñari aer o3 ꝙ calītas igniſ ſuperet frigiditatē aq̄.ꝛ ꝙ aque humiditaſ ſuperet ſic citatē ignis.Et vlterius admittit̄ ꝙ iſte qualitates nō manent in aere gñato:ſed poſtꝙ̄ caliditas ꝛ humidi tas ex vtraq̄ pte ſunt ita intenſe ꝙ ſub eis nō pōt re manere forma ignis ꝛ aque tūc corrūpunt̄ iſte forme: ꝛ ipſe ſimul educunt formā aeris de ambabus mate riꝭ.ꝛ ipſe deſinunt eē p modū ſequele ad corruptionē ſuoꝝ ſuboꝝ:ꝛ p gñatōe3 noue forme aeris gñant̄ alie ꝗlitates ſibi ſiles p modū ſequele ad formā aeris.ꝛ di recte dicat̄ de iſtis:ꝛ ꝯñr ſcḋm ꝙ diceret de aliꝭ qui buſcūq̄ ꝗlitatibus educētibus formā generādā.q2 de oibus illis eſt eadē rō.Et hoc eſt de p articulo.

Quantum ad 2m articulū ſit hec pria ſuppoſi tio.oē ens diligit ſe pmanere.p3 p pa ſupp. Cōmē.p phy.ca.vltimo.℃Ex quo ſequit̄ ſcḋa ſuppo Cōm.8i ſitio qð nihil agit de p ſe ad corruptionē ſui.p3.q2 qðli 2a ſupp. bet ens diligit ſe pmanere.p pmā ſuppōne3.nec valet ſi quis diceret ꝙ ꝗlitaſ in eo ꝙ ordinatur ad formā ge nerādā nō diligit ſe pmanere.imo agit ad ſui cōruptio nem.Reſpōdetur ꝗlitas non agit ad ſui ipſius corru ptionē.ꝛ ratio eſt.q2 nō plus ꝗlitas agit ad ſui corru

ptionē de ꝑ ſe q̄ꝫ elementũ qḋ oꝛdinat̄ ad mixtũ vel q̄ꝫ
ſanguis de per ſe oꝛdinat̄ ad nutritionē:tũc conſtat ꝙ
qḋlibet iſtoꝝ tã in gñatione mixti q̄ꝫ in gñatiõe carnis
ex ſangine reſiſtit alterãti ⁊ coꝛrũpenti ꝑ ſe.ğ ſequit̄ ꝙ
q̄litaſ nõ agit ad ſui coꝛruptionē de ꝑ ſe. ❡ Tertia ſup
3ª ſuppõ poſitio ꝙ effectus non ꝯ̄riat̄ de ꝑ ſe ſue cãe ſine q̄ ipſe
nullo mõ põt remanere.pꝫ.qꝛ ſi de ꝑ ſe illi ꝯ̄riet̄: ⁊ ad
eius coꝛruptionē ageret: ⁊ de ꝑ ſe ageret ad coꝛruptio
nē ſui cũ ſine illa cã nõ poſſit ꝑmanere. Confirmat̄ ſic.
oĩa appetũt p̄mũ bonũ nãli iclinatione:vt ait albertus
p̄ ethi. ⁊ nõ vr̄ cã ꝑꝑ quã appetãt:niſi qꝛ ab eo depēdet
ipſoꝝ eē ⁊ ꝯſeruari.ğ ꝓpoꝛtionabilr̄ q̄litas ſuuꝫ ſubm
appetit ꝑmanē: ⁊ qualibꝫ cãꝫ ſine q̄ ipſa nõ põt ꝑmane
re. ❡ Quarta ſuppõ.q̄litas ⁊ foꝛma accñtalis eidem
4ª ſupp. ſubo iħeret de cuius ſubo educit foꝛmã ſubalem.pꝫ.qꝛ
nõ inħēt vni ſubo ⁊ educit de põ alterius.2º.qꝛ ſubꝫ cui
iħeret diſpõit:nõ eni diſpõit rē cui nõ iħeret: ⁊ ex ꝯñti
de ipõ educit foꝛmã:cũ nõ educat niſi de ſbo diſpoſito.

p̄ª ꝯ̄ **His premiſſis** ſit hec p̄ma ꝯcl'o rñſal' ad iſtũ articulũ. Qꝫ q̄litates
p̄me:ſic̄ ſunt caliditaſ:frigiditas:humiditaſ: ⁊ ſiccitaſ:
⁊ alie ad eas ꝯñtes ſolũ mãe adeq̄te iħerēt: ⁊ nõ cõpo
ſito ex mã ⁊ foꝛma niſi rõne mãe ꝓbat̄ ſic.caliditas itro
ducta in aquã ſoli mãe aq̄ iħeret.ğ ꝯ̄ vã.ꝯñtia tenet.qꝛ
ſicut ꝓbat̄ de caliditate:ita ꝓbaret̄ de qualibꝫ alia.añſ
ꝓbat̄:qꝛ ſi nõ:ſed iħereret toti cõpoſito:ſequeret̄ pꝛio:
p̄ᵐ ꝙ caliditas ageret de per ſe ad coꝛruptionē cãe:ſine q̄
ipſa nõ põt ꝑmanere.ꝯñs eſt ꝯtra tertiã ſuppoſitioneꝫ:
qꝛ caliditas de per ſe agit ad coꝛruptionē aque ꝓut no
tũ eſt: ⁊ ſine aqua:cũ eſſet eius cã ſubiectiua nullo mõ
poſſet remanere. ❡ Scḋo ſequit̄ ꝙ aliq̄d per ſe ageret
2ᵐ ad coꝛruptionē ſui.ꝯñs eſt ꝯ̄ ſuppoſitionē ſcḋaꝫ. ⁊ ꝯña
ꝓbat̄:qꝛ caliditas de per ſe agit ad coꝛruptioneꝫ cauſe
ſue ſine qua nõ põt ꝑmanere:ergo de ꝑ ſe agit ad cõru
ptionē ſui.ꝯñtia tenet:qꝛ alias caliditas non agit de ꝑ
ſe ad coꝛruptionē terre cũ nõ imediate agat ad coꝛru-
ptionē terre:ſed ſolũ agit ad coꝛruptionē frigiditatiſ: ⁊
ad gñationē caliditatis ſũme:cuꝫ qua ſũma caliditate
foꝛma terre nõ põt ꝑmanere. ❡ Tertio.illi iħeret cali-
3ᵐ ditas.de cuius põ educit foꝛmã ſubſtãtialē:ſed certuꝫ
eſt:ꝙ foꝛmã ſubſtantialeꝫ educit de mã aque.ergo etiã
inħeret mãe aque.ꝯñtia tenet. ⁊ maioꝛ pꝫ.per quartaꝫ
ſuppoſitionē.minoꝛ pꝫ de ſe: qꝛ eductio foꝛme ſubalis
nõ fit de toto cõpoſito. ❡ Quarto.ſi caliditas inħeret
4ᵐ toti aque:tũc ipſa aqua remoto calefaciēte:nõ deberet
iſtã caliditatē coꝛrũpere:ꝯñtia eſt ꝯtra cõiter loquētes
in pħia. ⁊ ꝓbatur ꝯñtia.qꝛ nõ eſt poſſibile ꝙ adequa-
te ſit idē agēs ⁊ paſſuꝫ.modo tota eēt paſſa: ⁊ etiã tota
eēt agens adequate:qꝛ ſi nõ:hoc eſſet:qꝛ iſtã caliditatē
coꝛrũperet aq̄ mediante frigiditate naturali que eſt in
ea. ⁊ ħ nihil eſt:qꝛ nulla talis eſt ponēda:vt dicet̄ ſcḋo
huius. ❡ Scḋa cõcluſio.alique qualitateſ denomiant
2ª ꝯ̄ totũ cõpoſitũ: ⁊ nõ mãm.pꝫ.qꝛ mã nõ dicit̄ calida:aut
frigida:ſed aq̄ vl' ignis: ⁊ cã huius ē:qꝛ vulgares mãꝫ
ignoꝛãt: ⁊ ideo ſibi d̄nominationē nõ attribuũt. ❡ Ex
qua ꝯcl'one pꝫ quid ſit dicēdũ ad auctoꝛitatē cõmenta
Cõ.4. toꝛis.2.de anima.dicētis ꝙ foꝛma ſubſtãtialis eſt in ſb
iecto in potētia.accñtalis aũt eſt in ſubo in actu. Uult
eni dicere ꝙ foꝛma accñtalis denoĩatiue eſt in ſubo cõ
poſito.vt dictũ eſt in ꝯcluſione:ꝫ nõ iħeſiue:foꝛma ãt
ſubãlis non ſic denominat cõpoſitum:cũ ſit ei intrinſe-
ca: ⁊ eius altera pars eſſentialis quare nõ denomina-
tiue ponit̄ p̄dicari de cõpoſito. Et hoc de ſcḋo articu.

Hoc eſt fugere argumentũ

ꝯ̄ rñſal'. **Quantũ** ad tertiũ articulũ ſit hec cõcluſio re-ſpõſalis.ꝙ eadeꝫ qualitas manet in
generato que fuit in coꝛrupto. Iſta ꝓbatur auctoꝛitati-
bus pħi.capl'o 4º huius pꝛimi.vbi dicit ſic. In iſtis trã
ſmutatiõibus ſi aliqua manet paſſio in gñato: ⁊ in coꝛ t.c.24
rupto.vbi nõ reputat incõueniēs eadē paſſionē mane-
re:quare de mēte pħi videt̄ fuiſſe ꝙ eadē qualitas põt
manere. ❡ Scḋa ē ſcḋo huius.capl'o 4º.vbi pħs vult t.c.25.
expꝛeſſe.ꝙ in hñtibus ſymbolũ faciliꝰ eſt trãſitus:qꝛ
facilius eſt coꝛrũpere vnũ quã duo:ergo videt̄ intēde-
re ꝙ in trãſmutatione elementoꝝ habentiũ ſymboluꝫ
adinuicē nõ coꝛrumpit̄ qualitas ſymbola:qḋ eſt ꝓpoſi
tũ. ❡ Scḋo ꝓbatur duabus rõnibus:p̄ma quia ſi hu-
iuſmodi qualitas ſymbola coꝛrũperetur:vel coꝛrũpere
tur a ꝯ̄rio ſuo ⁊ hoc nõ:cũ nõ habeat ꝯ̄riũ in elemēto:
cuius eſt ſymbola:vel coꝛrũperet̄ ꝑ moduꝫ ſequele ad
coꝛruptionē ſui ſubiecti: ⁊ hoc non:qꝛ dictũ eſt in ſcḋo
articulo ꝙ eius ſubiectũ eſt materia p̄ma:que eſt inge
nerabilis ⁊ incoꝛruptibilis.p̄mo pħyco.capl'o vltimo. t.c.82.
❡ Scḋa ratio.qꝛ ſi qualitates diſponētes mãm rei coꝛ
rumpende ad generationē noue foꝛme coꝛrũperent̄ cũ
foꝛma rei coꝛrũpēde:querit̄ quid educit foꝛmã generã
dam. Si nihil:hoc eſt incõueniēs.nec põt dici ꝙ agēs
extrinſecũ:qꝛ hoc nõ põt huiuſmodi foꝛme eductioneꝫ
facere:niſi ꝑ q̄litates itroductas mãe:nec põt dici ꝑ q̄
litates:qꝛ q̄litates ꝑ aduerſariũ coꝛrũpunt̄ cum foꝛma
coꝛrumpenda:q̄ coꝛruptio via gñatiõis p̄cedit gñatio
nē foꝛme ſubalis:ğ cũ ipſe in ipſa eductione foꝛme ſba
lis nõ ſint pꝛo tũc nõ educēt:nec ante eduxerunt: cum
nunq̄ꝫ aliquid huius foꝛme ſubſtãtialiſ fuerit:vt ſuppo
nitur. Et per idē mediũ ꝓbatur:ꝙ illud non fac̄ agēs
extrinſecũ cũ q̄litatibus in mã itroductis. ❡ Scḋa ꝯ̄. 2ª ꝯ̄
in gñato manet eadē quãtitas que fuit in coꝛrupto.ꝓ-
batur:qꝛ vel quãtitas ponit̄ ipſa res quãta: ⁊ ſic cũ ma
neat eadē mã hr̄ ꝓpoſituꝫ:vel ponit̄ res diſtincta: ⁊ ſi
ſic:tunc eſt accidenſ materie: ⁊ per ꝯſequens manet in
ipſa materia in generato ſicut in coꝛrupto.

Nota circa ꝯcluſionē p̄mã.ꝙ aliq̄ q̄litateſ manēt eque intenſe in generato:ſicut fuerũt in coꝛ Nõn.
rupto:vt albedo: ⁊ alie q̄litates ſcḋe. Alie ãt ſunt in cõ
tinuo gñari: ⁊ iſte frequenter manēt ſub alio gradu ge
nerato q̄ꝫ fuerunt in coꝛrupto. Et hec de 3º articulo.

Ad rões alteriꝰ opionis añ oppᵐ factas rñ det̄. ❡ Ad p̄mã ꝯcedit̄.ꝙ aliqḋ ad p̄ᵐ
accñs trãſit de ſubo denoiationis ad aliud ſubm deno
minationis:nec ħ eſt icõueniēs:ſꝫ de ſubo iħeſioniſ nõ
trãſit:cũ hoc ſubm ſit mã p̄ma ſolũ:vt dictũ eſt.in ſcḋo
articulo. Et in iſta eadē qualitas que fuit in coꝛrupto
manet in gñato. ❡ Ad ſcḋam cõcedit̄ ꝙ ſubm iħeſio- ad 2ᵐ
nis eſt ens in actu qualitatiuo ⁊ accidētali per diſpõeſ
in ipſo exñtes:diſponentes ipſum ad receptionē noue
foꝛme:nec ħ eſt ꝯtra Ari.ſed Ari.voluit ꝙ nõ eēt ens 7.me.
in actu per actum ſubſtantialē. ⁊ hoc nõ eſt ꝯtra dicta. 8. ⁊ p̄
❡ Ad tertiã negat̄ ꝯñtia.ſ.ꝙ diffinitio gñationis eſſet ge.24
mala. Et ad ꝓbationes dicit̄ ꝙ Ari.nũq̄ꝫ voluit nega ad 3ᵐ
re quin aliquod ſenſibile poſſit remanere in generato:
qḋ pꝛius fuit in coꝛrupto:ſed voluit dicere ꝙ nullũ ſen
ſibile manet vt ſubiectũ.i.nõ manet aliqḋ cõpoſitũ ſub
ſtãtiale idē in generato ⁊ coꝛrupto.ſi.n.q̄litas manet:
ipſa nõ manet vt ſubiectũ:nec ēt aggregatum ex quali
tate ⁊ materia illa eſt ſubiectũ:ſed ſola materia. ⁊ ideo
q̄litatē ſenſibilē remanere nõ eſt ꝯtra pħm. ❡ Ad q̄r- ad 4ᵐ
tã cõcedit̄.ꝙ manet caliditas in gñatiõe aeriſ ex igne.
Et ad impꝛobationeꝫ admittit̄ ꝙ in generatione aeriſ
ex igne coꝛrumpitur aliquis gradus caliditatis.qḋ tñ
foꝛte nõ eſt verũ. Et qñ dr̄ ꝙ ille eſt eiuſdē rõnis cum
oĩbuſ:ꝯcedit̄. ⁊ negat̄ ꝯñtia.ergo oēs coꝛrũpunt̄. Et ſi
querat̄ qs p̄ coꝛrũpit̄.rñdet̄ ꝙ ille vltio itroductus:qꝛ
mã inquãtũ aliq̄ foꝛa plus caret:tãto plus eaꝫ appetit.

⁊ ꝯñr

⁊ pñr in ea forma magis firmat. ⁊ fortius eē hʒ in ea:
⁊ iõ q2 vltio gdu itroducto minime for⁹caruit.iõ debi-
lius eē habuit in ea: ⁊ ex pñti i corruptiõe p̄ corrūpet
ad 5m tūc poſtea vltio itroductus: ⁊ ſic deiceps. ¶ Ad qntā
cõ. 4. pcedit. q ſuba q̄ eſt cōpoſitū: ⁊ ēt q̄ eſt for⁹ nō eſt pus
tpe accñte.ſʒ Ari.dcm ſuū ſm cōmētatorē.7.meta.itel
lexit de mā. ⁊ iſta eſt poꝛ tpe accñtib⁹mālibus.cuʒ ipſa
ad 6m mā ſit eterna:loqndo nālr. ⁊ ipa accñtia ñ. ¶ Ad 6am
negat pña.ſ. q aliqḋ corruptibile poſſʒ ppetuari. Et ad
pbationē dī q veꝝ eſt. q caliitas q̄ eſt in igne ſic bene
pōt pmanere q̄diu mā ſtat ſub foꝛa aeris: aut ignis:ſʒ
oꝛdo vniuerſi ē q illa mā tādē ſucceſſiue veniat ad ſin
gulas aliaꝝ ſpēꝝ formas. ⁊ ſic tādē veniet mā ſub for⁹
aque vel terre: ⁊ tunc caliitas iſta corrūpet. ⁊ iõ negat
7m q iſta mā ſic ſp poſſit manere in iſta circulatione inter
aerē ⁊ ignē. ¶ Ad ſeptimā pcedit q idē caloꝛ manet
in cadauere q fuit in aiali. Et ad iprobationē dī. q ca-
loꝛ q eſt in cadauere nō diſponit ad putrefactionē.cum
putrefactio fiat a caloꝛe alieno ⁊ circūſtāte.4. meteu.
⁊ ſic negat aſſumptū. ¶ Alr dici pōt q nō eſt incõue
niēs: q2 idē caloꝛ pus ex̄ns cū foꝛa viui pſeruat a putre
factiõe: ⁊ ex̄ns cū forma cadaueris diſpōit ad putrefa
ctionē: hoc tñ nō ptingit pp diuerſitatē caloꝝ.ſʒ pp di-
ad 8m uerſitatē formaꝝ.cū qbus caloꝛ exiſtit. ¶ Ad octauaʒ
pcedit pñs. ⁊ pña q eēt eadē calefactio ptinua corru-
pti ⁊ gñati ſʒ rei vitatē: q2 eſt idētitas tpis: put ſuppo
no idētitas diſpōnis: ⁊ idētitas ſubi: q2 māe pme: ſʒ tñ
t.c.41. quo ad denoiationes vulgariū māʒ pmā nō pcipiētiū:
ſm quē modū loqt phs 5°.phy. nō eſt eadē calefactio:
q2 ōficit vna pditio: puta idētitas ſubi: q2 nō manet idē
cōpoſitū añ ⁊ poſt.qḋ tñ cōpoſitū vulgares ſolū deno
mināt calefieri. ⁊ iõ ſic ſtricte loqndo de motu pp dfe-
ctū ſubi denoiationis: negādū eſt vnā eē calefactionē.
Et ad pbōnē dī q lʒ eadē ſit caliitas q̄ ſic intendit. tñ
9m nō eſt idētitas ſubi denoiationis: q̄ tñ ēt reqrit. ¶ Ad
nonā dī. q cōpoſitū accñale vl' accipit p aggregato ex
accñte ⁊ cōpoſito ſubali. ⁊ ſic concedit ſiliitudo. q tale
cōpo^m accñtale nō pōt eē ſine cōpoſito ſubali: qḋ ē eiuſ
pars. ƀ tñ nō ob^{tē} accñs bñ pōt manere i gñato iſto cō
poſito corrupto. Alr ēt pt dici.ſ. q cōpoſitū accñtale pt
accipi p accñte ⁊ mā pma. ⁊ ſic negat ſiliitudo: lʒ eniʒ
accñs nō poſſit eē ſine ſubo vel ſuba.tñ tale cōpoſitum
accñtale bñ pōt eē ſine cōpoſito illo ſubali. cū q̄ exiſtit
ſimplr: tñ bñ pcederē hāc q cōpo^m accñtale nō pōt eē
ad 10m ſine cōpoſito ſubali. ¶ Ad decimā negat pña: q̄ iſert
q latitudo caliitatis ſubito gñaret. Et ad pbōnē quan
do dī. q in gñone ignis ex aere caliitas aeris q̄ erat re
miſſioꝛ manet in igne.pcedit ƀ. Et qñ dī q ignis debʒ
ipaʒ ſubito itēdere vſq ad gdum ſūmū ƀ negat. Et qñ
dī q nō hʒ reſiſtētiā: huic dī duplr. Uno mō q ſi calii-
tas aeris erat remiſſioꝛ ƀ erat p admixtionē gduū fri-
giditatis. ⁊ iſte reſiſtūt caliitati ignis. ¶ Alr dī q ſi re
miſſio caliitatis aeris nō fuiſſʒ friditati admixta: ſʒ ſolū
p diſtātiā a gdu ſūmo adhuc ipſa ſucceſſiue intēderet:
q2 agēs nō poſſʒ.eſto q nō hr̄et reſiſtētiā. eq cito pdu
cere formā intēſioꝛē: ſicut magis remiſſaʒ. Rōnes poſt
oppo^m ſi qd pcludūt ƀ erit pro dictis in 3°arti. q̄re ⁊c̄.

¶ Eodē textu vbi ſupra. Qō viij.

Octauo pñr qrit. Utrū idē effect⁹ nu-
mero poſſit a qlʒ pliū agētiū
gñari.v.g.dato effectu q gñabit.a.b. Qō ē.
Utrū poſſit ab alio agēte: q̄ ab ipſo.b. non
pcurrente gñari. Et arguitur p̄ q ſic: q2 duo ignes pñt
6m ſimul pducere vnū igneʒ tertiū.igit a pluribus agenti
bus.vel a qlibet pluriū agentiū pōt idē effectus gñari
pña eſt nota: ⁊ añs eſt de ſe manifeſtū. ¶ Scḋo ſic.ca
liditas eadeʒ nūero pōt a quolʒ pluriū agētiū gñari.ģ 2m
⁊ c̄.pña tʒ. ⁊ añs declatur: q2 vī q ſi a.manus frigida
cuilibet diuerſoꝝ agentiū eq calidoꝝ approximet: q
gñaretur eadē caliditas in manu. manus.n. eſſet eque
intenſe calefacta ab vno igne: ſic ab alio: q̄re cuicunq
igni approximaret eadē caliitas gñaretur. ¶ 3°dato li 3m
gno a quolibet pluriū agētiū ſiue igniū pōt ex eo gene
rari idē ignis: ģ ⁊ c̄.pña tʒ: ⁊ añs declatur: q2 nō vī rō
quare ignē quē pro certa hora ignis.a.datus ex illo li-
gno gñaret gn.b.eundē ignē ex iſto ligno poſſʒ gñare:
ſi lignū fuiſſet ſibi approximatū in eadē hora. ¶ 4° ſi 4m
ouuʒ galline ponat ſub vna gallina gñabitur ex eo pul
lus. ⁊ ſi idem ouuʒ ponat ſub alia gallina: nō vī rō q̄re
non ideʒ pullus gñaretur: cū ſemen galli in ouo ſemp
ſit idem: qḋ eſt pncipale agens: ⁊ ouuʒ eſt ideʒ in quo
eſt mā. ¶ 5°idē cadauer numero pōt ex hoc boue gña 5m
ri tā a forte q̄ a platone.ģ ⁊ c̄.pña tʒ. ⁊ añs pʒ: q2 qui-
cunq eoꝝ interficeret bouē certa hora idem cadauer
generaret.ex eo q2 nō apparet rō q̄re ſoꝛ.interficiēs nō
gñaret idem cadauer qḋ plato: ſi eadē hora bouē inter
ficeret. ¶ 6°eandē ſenſationē nūero qōlibʒ agētiū plu 6m
riū pōt pſeruare.ģ ⁊ gñare.pña vī tenē: q2 nō vī q ali-
quid poſſit aliud pſeruare qn poſſit ipm gñare. añs de
clarat: q2 ſi ſoꝛ.ſentiat aliqḋ: ⁊ illud iſenſibilr amouea
tur: ⁊ loco eius poneret oio ſile ei. Socrates diceret
ſe idē ſentire: qḋ pus: q̄re maneret eadē ſenſatio q̄ pus:
⁊ tñ pſeruaret a diuerſis agētibus ſucceſſiue: vt pʒ ſm
caſuʒ. Ex alio: q2 lʒ flāma cādele ptinue ſit alia ⁊ alia:
tñ ptinuo manet idē lumē in medio: q̄re a diuerſis flā-
mis ſucceſſiue idē lumē pſeruat: qḋ eſt ppoſituʒ. ¶ 7° 7m
a qlibet diuerſoꝝ hoiuʒ pōt in intellu pduci idē cōce-
ptus nūero oiuʒ hoiuʒ.ģ ⁊ c̄.pña tʒ. ⁊ añs appʒ: q2 ſic
iſtū pceptū pōt gñare ſoꝛ.ita pt qlibet alter hō: cū oēs
eū generēt: in q̄^m ſūt ſiles. ⁊ intētio genita nō plus eſt
ſoꝛ. q̄ platonis. ¶ 8°a qlibʒ diuerſoꝝ agētiū in ſpē pt 8m
pduci idē effect⁹ in ſpē.ģ eodē mō a qlibet pliū agētiū
diuerſoꝝ nūero pōt pduci idē effect⁹ nūero: pña tʒ: q2
nō vī maioꝛ rō: q̄re diuerſa in ſpē pducere pñt ideʒ in
ſpē: q̄ q diuerſa agētia nūero poſſint pducē eūdē effe
ctū in nūero.añs pʒ: q2 idē ignis in ſpē pduci pōt: a ra
dijs ſolaribus: ⁊ ab igne.q̄ tñ ſūt diuerſaꝝ ſpēꝝ. ¶ 9°
eiuſdē effect⁹ pñt eē diuerſi fines.ģ ēt a qlibet pliū agē 9m
tiū pōt gñari idē effectus.pña tʒ: q2 vī eē ſile de cā fina
li ⁊ agēte ſpalr: q2 cā finalis vī qdāmō agēs: vñ cōmē
tatoꝛ in de ſuba orbis dīc. Qꝫ finis ſignificat agens ſi-
gnificatiõe necña. ⁊ añs pʒ: nā eiuſdē pinte diuerſi pñt
eē fines: vnus.ſ.ad decoquēdū alius ad iponēdū aliqd
ſeu ad reſeruandū. ¶ 10° cāe agētes ſunt extriſece effe 10m
ctui: vt notū eſt.ģ pp agentiū diuerſitatē nō dʒ effectuſ
diuerſificari.pña nō.eo q ab extrinſeco effectus nō ca
pit vnitatē neq diſtinctionē.ģ poterit idē nūero a quo
libet pluriū agētiū gñari. ¶ 11°oēs cāe agentes preter 11m
pmā ſunt inſtrales.ģ pp eaꝝ diuerſitatē nō dʒ effectuſ
diuerſificari.pña tʒ: q2 cultellus factus a fabro non di
uerſificat pp diuerſitatē diuerſoꝝ iſtoꝝ ſuppoſita idē
titate.ſ.māe ⁊ idētitate fabri: imo cū q̄cūq malleo face
ret cultellū: idē cultellus erit nūero.añs pʒ: q2 oēs cāe
pter pmā ſunt cāe inſtrales. ¶ Confirmat.12. nā data 12m
mā eadē: vt pāno eadē tunica pt ex eo gñari a quolibet
diuerſoꝝ agentiuʒ. ģ ⁊ c̄.pñtia tʒ. ⁊ añs pʒ: q2 qcunq
bonus ſartoꝛ ex iſto pāno pduceret eādem tunicā.cuʒ
nihil in tunicam pducendaʒ influat: ⁊ tūc talis tunica
fuiſſet eadē: que fuiſſet pducta ab alio ſartoꝛe. ģ ⁊ c̄.

In oppoſitū arguit. Nā ex alia ⁊ alia di-
ſpoſitiõe māe ſit alius ⁊ alius
effectus

effectꝰ numero.mō a quolibet diuerſoꝝ agētiū fit alia
⁊ alia diſpō māe numero.ğ alius effectꝰ nūero maioꝛ
eſt nota.⁊ mioꝛ pꝫ:qꝛ diuerſa agētia diuerſis diſpōni-
bus diſponūt māꝫ ſic̄ ipſa ſūt diuerſa.Et tc̄ vltra argui
tur.a q̊lꝫ diuerſoꝝ agētiū ꝓducit aliꝰ ⁊ aliꝰ effectꝰ nume
ro.ğ ñ p̄t a q̊lꝫ agētiū diuerſoꝝ ꝓduci idē effectꝰ nūero.
In iſta qōne pꝛimitus incidental'r vidēdum eſt
de cauſis intrinſecis.2° videndum eſt de
cauſis agētibus:in quo ēt erit moduſ cōis rñdendi ad
qōnez ꝓpoſitā recitandus ⁊ repꝛobādus.3°.ponet aliꝰ
p̄m modus reſpondendi ad queſtionem.
Quantū ad p̄mū arti.eſt p̄ notandū.ꝙ cāe ſūt
duplices.ſ.intrinſece ⁊ extrinſece. 2°.
T.c.28. t.29. phy.c.8.¶2° eſt notādū.ꝙ cāe intrinſece ſunt due.ſ.
T.c.65 t.67. **His pꝛemiſſis** ſit h̄ (mā ⁊ foꝛa.p̄ phy.c.6.
p̄a ↄ̊.ꝙ ad variationē māe
p̄a ↄclo ⁊ foꝛme effectus ſubalis cōpoſiti variat ipm cōpoſitū.
ſeu effectus.pꝫ:qꝛ cōpoſitū nō eſt aliud ꝗꝫ mā ⁊ foꝛa.ſi
igit alterū illoꝝ variet:variata eſt altera ps eēntial'.ğ
p̄m coꝛ. erit aliud cōpoſitū:qḋ gñabit ⁊ nō idē.¶Pꝛimū coꝛ-
relariū.ꝙ iſte aſinus nō potuit gñari ab alia aſina: ꝗꝫ
2m coꝛrm ab iſta:a q̈ genitꝰ eſt.ꝓbat:qꝛ ſi alia fuiſſet aſina:aliud
fuiſſet ſemē.ex q̊ ⁊ alia mā.ğ p ↄñs alius effectꝰ.¶2m
coꝛrelariū.aſinus ab iſta aſina nō potuiſſet in alia ho-
ra fuiſſe gñatus.ꝓbat:qꝛ pp ↄtinuā ſucceſſionē humo
rum in aialibꝰ.ſi alia hoꝛa fuiſſet iſta mā feminis in ali
2m coꝛrm quibus ptibus fuiſſet reſoluta.⁊ in aliqbus ptibꝰ fuiſſꝫ
reſtaurata.⁊ ex ↄñti non fuiſſet eadēꝫ.ğ nec aſinus idē.
¶3m coꝛrelariuꝫ ſi aſinus pꝛo inſtāti tūc nō fuiſſet cōce
ptus quo ↄcipiebat:aut genitus ꝓ quo gñabat ipſum
impol'e fuiſſet vnꝗꝫ fuiſſe.patꝫ ex p̄cedēti. qꝛ nō potuit
alia hoꝛa gñari.⁊ ſic̄ hec coꝛrelaria dcā ſunt de aſino:
ita intelligant de hoie ⁊ de equo:⁊ de aliȷ̈s hmōi aiali
2a ↄ̊. bus.¶2a ↄ̊ eſt hec.ꝙ eadēꝫ foꝛma gñanda non pōt ex
p̄m qualibet diuerſaꝝ māeꝝ totaliū gñari.ꝓbat p̄: qꝛ foꝛa
2m non eſt aliud ꝗꝫ māe foꝛmatio.mō non eſt pol'e ꝙ foꝛ-
matio vnius māe ſit foꝛmatio alterius.¶2° eadē figu-
ra non pōt gñari ex q̈libet diuerſaꝝ ceraꝝ totaliū.igit
neqꝫ eadē foꝛma pōt gñari ex q̈libꝫ māeꝝ totaliū. ↄña
vī tenere p ſil'e:qꝛ ſicut ſe hꝫ cera ad figurā:ita materia
ad foꝛmā.⁊ añs pꝫ:qꝛ eadē foꝛma numero q̄ gñat ex
vna cera nūꝗꝫ ex alia gñaret.al'r eadē figura numero
3m bis poſſet gñari.¶3° ſi eadē foꝛma poſſet gñari ex q̈li
bet pluriū diuerſaꝝ māeꝝ:ſeqtur ꝙ ipſa poſſꝫ bis gña
T.c.70 ri.ↄñs eſt impol'e ⁊ ↄ̄ phm 2° huius.c.vlti.⁊ ↄñtia pꝛo
bat:qꝛ ponat ꝙ ipſa gñetur ex vna mā.puta.a. pp hoc
nulla fit ipotētia in alia mā.ex q̈ potuit gñari.ğ poſtꝗꝫ
a. potuit ex alia mā gñari.ğ bis poterit gñari:qḋ ē pꝛo
poſitū.¶Coꝛrelarie ſeqt:ꝙ ſi aia bꝛunelli nō fuiſſꝫ ge
nita ex ſua mā in q̈ eſt genita ipſa nunꝗꝫ fuiſſet genita
ex alia.patꝫ ex 2a ↄcl'one.Et h̄ de p̄ articulo.
p̄m nōn. **Quātū** ad 2m arti.eſt p̄ notandū. ꝙ cōis modus
rñdēdi doctoꝝ viroꝝ ⁊ magiſtroꝛuꝫ ad
iſtā qōnē eſt iſte.ꝙ duplices ſūt cāe agētes.Quedā in
fluētes aliqd in effectū:vt ignis gñans: ignē influit in
effectū diſpōnes:qbꝰ mediātibꝰ ipm gñat.Alie ſunt nō
influētes.vt ponēs ligna ad ignē nihil influit in ignēꝫ:
tñ p iſtā pōnē ignis gñatur.ſil'r gñat cadauer p inter-
p̄a ↄ̊. **Hoc pꝛemiſſo** ponunt (fectionē bouiſ.
due ↄ̊nes:quaꝝ p̄ma ē:ꝙ
a pl'ibus agētibus nō iſluētibus in effectū pōt idēꝫ effe
ctus numero gñari.ꝓbat.qꝛ effectus ꝓductꝰ a tali agē
te nihil capit intrinſecū ei.q̈re cū nihil capit ab eis in-
trinſecū nō capit ab eis ēt diſpōnē.ğ nullū eſt inconue
niens:ꝙ effectus a q̊libet taliū ꝓducat.¶2a ↄ̊ eoꝛum
2a ↄ̊. eſt h̄.ꝙ a pl'ibus agētibus in effectū iſluētibꝰ nō p̄t idē
effectus nūero gñari.ꝓbat:nā a talibus agētibus effe
ctus capit aliqd ab itrinſeco:⁊ ptē ſue ſube ⁊ diſpōnē. 2m no-
⁊ ex ↄñti ad alietatē cāe agētis ſeqt alietas effectus. tāduꝫ
¶2°.eſt notādū.ꝙ iſte modus ſꝫ ꝙ mihi appꝫ eſt iſuffi p̄a ſup.
ciēs.nā vī ꝙ p̄a ↄ̊ itermittat 2am.ꝓ q̊ deducēdo ſuppōit
p̄.ꝙ ad eādē diſpōnē q̈litatiuā ſubi nūero.ſeqt eadem 2a ſup.
foꝛa nūero.ſuppō eſt de ſe māifeſta. ¶2°.ſuppōit.ꝙ p
influere in effectū nō itelligūt gñare effectū:aut partēꝫ
eius:qꝛ ſic oē agēs inquātū agēs iflueret i effectūꝫ:qa
oē agēs effectū gñat ipꝫ:aut ptē eius:ſꝫ itelligūt per li
iſluere introducē aliquā diſpōnē p̄uiā i ſubo.q̄ median 3a ſup.
te ꝓducūt effectū.¶3°.ſupponit.ꝙ aliq̈ eſt q̈litas. que
imediate educit de pō māe:⁊ nō p aliꝗꝫ diſpōnē p̄uiā.
pꝫ.al's nulla eēt q̈litas ſimpl'r p̄a:qꝛ ois ſeq̄ret aliquas
q̈litates i mā.Iteꝝ data cal'itate gñanda i mā ipſa gña
tur p al's q̈litates p̄mas i mā.⁊ iſte iteꝝ p alias.⁊ ſic i
iſinitū ꝓcederet in hmōi q̈litatibꝰ p̄mis p̄cedētibus in
mā diſpoſitiue ad gñonē cal'itatis:qḋ eſt ipol'e. ¶His
ſtātibꝰ arguit p p̄mā ↄ̊nē ipꝛobādo ſcḋaꝫ.eadē cal'itas
vel eius ſpēs p̄t ꝓduci a q̊lꝫ diuerſoꝝ agētiū in mā.igr
eadē foꝛma ſubal'.ↄña tꝫ v̊tute p̄e ſuppōnis. ⁊ añs pꝛo
batur:qꝛ reu cal'itatis aut ſue ſpēi agēs ꝓducēs non in
fluit:qꝛ ñ educit eā p diſpōnē p̄uiā māe.p 3am ſuppōnē.
qḋ tñ eſt influē p 2am ſuppōnē.igit p p̄mā q̊nē eoꝝ ipſa
eadē caliditas nūero pōt a q̊libꝫ pl'iū agētiū gñari. igr
⁊c̄.Iſte totus ꝓceſſus vī clarus.⁊ ↄñs p̄m illatū ē ↄtra
ↄ̊nē eoꝝ 2am recitatā.qr̄ vī ꝙ p̄a deſtruat 2am.Nec ꝓbō
quā adducūt i ꝓpōnibꝰ ſuis:ſiue ſuaꝝ ↄ̊nū vī valē. Di
cūt.n.cū agēs nō iſluit:effectꝰ ꝓductuſ nō capit ab agē
te aliqd ſibi itrinſecū.nā h̄ ē māifeſte fl'ꝫ. cū omnis ef-
fectus ab agente ſuo:ſiue influat:ſiue nō capiat totam
ſuā eēntiā:q̈re ꝓbō nō vī valere.Et h̄ de 2° articulo. p̄m no-
Quātū ad tertiū arti.ſit p̄ notandū.ꝙ agētium tandū
producētiū aliquē effectū aliqd agit de
p ſe ad ꝓductionē ſui effectus:aliqd aūt de p accñs ſo
lū agit ad taliſ effectꝰ ꝓductionē.Dr aūt de p ſe agere:
qḋ a ſua nā inatū eſt iclinatiōe nāli talē effectū ꝓducē:
vt caloꝛ caloꝛē.ignis ignē.aſinus aſinū.⁊ ſic de aliȷ̈s:ſꝫ
p oppoſitū de p accñs aliquē effectū ꝓducit: quē non 2m no-
ꝓduxiſſet ſua ꝓp̊a inclinatiōe nāli.¶2° eſt notādū.ꝙ tandū
agētiū accñtal'r q̄dā ſunt mere inſtr̄alia:vt malleus:in
cus.⁊ alia inſtr̄a in ꝓductiōe cultelli.alia ſūt occaſiona
lia.ſic̄ agēs ↄſiliās:vel applicās:vt hō iterficiēs bouē 3m no-
in gñone cadaueris.¶3° eſt nōndū.ꝙ in oꝛdie ad pꝛi tandū
mā cāꝫ oēs alie pñt dici inſtr̄ales:qꝛ ſūt inſtr̄a p̄e cāe:ſꝫ
multe ipſaꝝ influūt in effcm̄.⁊ lꝫ in oꝛdie ad p̄mā cām
dicant inſtr̄ales.tñ ſimpl'r loquēdo pñt dici p̄ncipales
p cōpōēꝫ ad alia iſtr̄a ſibi deſuiētia ſub eis ↄtēta:vt ce
luꝫ dī p̄ncipalis cā reu iferioꝝ.lꝫ in oꝛdine ad p̄mā cāꝫ p̄a ↄ̊.
His pꝛemiſſis ſit h̄ p̄a ↄ̊ (poſſꝫ dici iſtr̄al'.
a q̈libet pl'iū agētiū de per
accñs aliquē effectū idē effectus nūero pōt ꝓduci. iſta
ↄ̊ pꝫ.Nā agēs de p accñs nō ꝓducit effcm̄ ſua v̊tute de
p ſe:ſꝫ ſolū eſt cā ꝙ alique q̈litates q̄ ſunt in mā ipꝫ effe
ctū ꝓducāt:imo ēt qḋcūꝗꝫ alteꝝ:qḋ eodē modo moue
ret cās actu in mā exñtes eūdē effectum gñaret.ğ ⁊c̄.
ↄña tꝫ.⁊ añs pꝫ.ſi foꝛ.ponat ligna ad ignē: ⁊ per iſtaꝫ
pōnēꝫ gñet ignē ipſe ſolum eſt cā ꝙ ille ignis cui ligna
apponit ignē generet.Iō qcūꝗꝫ alius q eodē mō ligna
apponeret illi igni eundē ignē gñaret.ſil'i mō iterficiēs
bouē gñat cadauer.non de p ſe:ſꝫ v̊tute q̈litatū in ma-
teria remanētiū recedenti foꝛma bouis. Et iō qcūꝗꝫ al
ter ꝓ eodē tpe bouē iterficēt.idē cadauer gñaret.pꝫ: qꝛ
diſpō mālis i mā bouis: v̊tute cuiꝰ gñat ē eadē nūero a
q̊cūꝗꝫ bos iterficēt:qr̄ oꝫ ꝙ foꝛa cadaueris eius v̊tute
genita ēt ſit eadē.¶2a ↄ̊ ſit h̄.a quolibet pluriū agētiū 2a ↄ̊
de p ſe

de per ſe ipm̄ effectū ꝓducentiū nō pōt idē effect⁹ nu-
mero gn̄ari. ꝓbaꝛ:qꝛ ſi ſic:ſequereꝛ ꝙ idē effectus poſ-
ſet bis ꝓduci.ꝯn̄s eſt impoſſe: ꝛ ꝯn̄a ꝓbatur:qꝛ dato ꝙ
C D a.effectus poſſet ꝓduci ꝛ mā.b.ꝛ a.c.vel.d.inducūtur.
ponaꝛ g̃ ꝙ ꝓducaꝛ.a.c.ex mā.b.pꝫ h̄ manifeſtū eſt ꝙ
nulla ĩpotētia gn̄atur in ipſo.d.g̃. gn̄ato ipſo effectu.a.
ꝛ approximata mā.b.d.agenti.ipm̄ poterit eundē effe
A ctū producere:qḋ fuit ꝯn̄s ꝓbandū.℄ Sꝫ diceres nū-
quid iſta rō iꝓbat ꝯclōnē p̄mā.Rn̄deo ꝙ nō. qꝛ licet
B hm̄oi cadauer poſſet gn̄ari.a.c.ꝛ.a.d.poſtq̄ aūt poniꝛ
ꝓductū.a.c.h̄ eſt per vtutē q̄litatiuā.q̄ erat in mā corru
pta forma bouis:ꝛ qꝛ iſta non pōt redire eadē numero
corrupto effectu.d.poſtea iſtū effectū nō poterit ꝓducē
t.ꝛ.co. 12. ſeu gn̄are.Probaꝛ deinde iſta ꝯ.auctate phi ꝛ cōmen
tatoris.8.meta.vbi dicit.ꝙ diuerſitas effectuū eſt ꝑpꝛ
diuerſitatē mãe ꝛ motoris.i.agentis.mō niſi diuiſiꝫ di-
uerſitas motoris ſola faceret diūaꝫ ꝛ diuerſitatem effe
ctuū.fruſtra diceret diuerſitatē motoris.ſicut fruſtra ad
p̄m cor. deret diuerſitas cauſe iſtr̄alis:ſeu applicãtis:ſeu diuer
ſitas finis. Ex quo ſeqtur ꝙ impoſſe fuit hunc aſinum
2m cor. fuiſſe gn̄atū:niſi a ſuo p̄re.℄ 2° ꝙ iſtã caliditatē quā.a.
ignis ꝓduxit in manu mea:non potuit aliqd aliud gn̄a
re:nec aliqs alius ignis. Et hec de tertio articulo.

Ad p̄. **Ad rōnes** qōnis rn̄deꝛ.℄ Ad p̄mā ꝯcediꝛ:
ꝙ idē ignis ſiĺ pōt produci a quo
libet plĩū ignĩū:vno ꝛ eodē tp̄e ad ſui gn̄onē ꝯcurren-
tiū:ſed de h̄ nihil ad p̄ns.Nā de hoc nō q̄rit qḋ. ſꝫ que
rit vtrū idē effectus poſſit ab vno agentiū:alio nō ꝯcur
ad 2m rente gn̄ari:ꝛ etiā ab alio nō ꝯcurrente ꝑ.ꝑut pꝫ i p̄n°
qōnis.℄ Ad 2am negaꝛ an̄s.ſ.ꝙ caĺitas eadē ꝛc.poſſit
a quolibet pluriū agentiū de p ſe ꝯcurrentiū gn̄ari. Et
ad ꝓbationē dī.ꝙ manu frigida applicata cuilibet di-
uerſoꝝ ignĩū eque calidoꝝ quilibet eaꝫ caleſaceret ꝯſi-
mili:ſꝫ non caĺitate eadē numero:vt in 3° articulo dc̄m
ad 3m eſt.℄ Ad tertiā negaꝛ an̄s.ſ.ꝙ ex ligno dato q̄libet
diuerſoꝝ agentiū ꝛc.pōt ex eo gn̄are eundē igneꝫ nu-
mero.Et ad ſuā ꝓbationē dī.ꝙ ignē vnum gn̄at vnus
ignis.ꝛ ſi alteri idē lignū pro eadē hora fuiſſet applica
tū generaſſet ꝯſiĺem.ſicut caĺitatem ſiĺem introducēt:
ſed non eundē ignem:ſicut nec eandē caĺitatē introdu
ad 4m ceret.℄ Ad q̄rtam pōt dici dupĺr. Uno mō ꝛ magis
ꝓprie:vt credo ꝙ diuerſaꝝ gallinaꝝ q̄libet ex eodem
ouo:aliū pulluꝫ ꝓduceret:ꝛ cā eſt:qꝛ calor introductus
a gallina vī de per ſe agere ad ꝓductionē forme ſubaĺ
pulli:qꝛ igiꝛ iſte calor a diuerſiſ gallinis eſt aliu⁹ꝛ ali⁹.
ergo etiā forma pulli ꝓducti erit alia ꝛ alia.℄ Ad im
probationē dī ꝙ lꝫ ſemen galli ſit idē.ꝛ mā ſit eadem:
tn̄ q̄litatiua diſpō que imediate educit formā ſubalem
cū celo:eſt alia ꝛ alia ſub diuerſis gallinis. ꝛ iō lꝫ for
feminis ſit eadē:alia forma numero alibi ꝛ alibi ꝓdu-
citur.Alr̄ poteſt dici.ꝙ calor galline ſolū acc̄ntaĺr agit
ad pulli ꝓductionē ꝛ ſemen ſolū actuatū p illū caloreꝫ
quicūqꝫ eſſet actuãs illū calorē inducit in ouo: quo for
ma ſubalis pulli ꝓduciꝛ:ꝛ ſic ꝯcediꝛ qḋ rō cōcludit. ꝛ
ad 5m argumētū ſit pro p̄ma ꝯne tertij articuli.℄ Ad 5am de
ad 6m cadauere dī.ꝙ arguit pro ꝯne iam dicta.℄ Ad 6am ne
gatur an̄s ꝛ ꝯn̄a.nā eſto ꝙ ſenſatio gn̄areꝛ in ſenſu ꝛ
remoueaꝛ cā gn̄ans:ꝛ approximeꝛ ſiĺe:hoc gn̄abit no
uaꝫ ſenſationē:lꝫ hoc lateat ſentientē.ꝛ iō rō q̄ ad illud
an̄s eſt falſuꝫ:ſiĺr nihil valet ꝯn̄tia.diuerſi calores p̄nt
iſtū calorē genitū ꝯſeruare.g̃ p̄nt eundē gn̄are. cū an̄s
ad 7m ſit ſimpĺr veꝝ:ꝛ ꝯn̄s impoſſe.℄ Ad 7am negaꝛ an̄s.ſ.
ꝙ a quolibet diuerſoꝝ hoīuꝫ pōt idē ꝯceptus in intelle
ctu gn̄ari.℄ Et ad ꝓbationē dī.ꝙ h̄n q̄libet hō poteſt
gn̄are ſiĺem ꝯceptū:cum cōceptu quē alter gn̄aret: nō
tn̄ pōt eundē.Conceditꝛ tn̄ ꝙ ꝯceptus genitus nō plus
erit vnius hoīs q̄ alteriuſ.tn̄ per alia fantaſmata gn̄at
eum ſor.ꝛ p alia Plato.lꝫ fantaſmata ſint ſiĺia: ꝛ ideo
ꝯceptuſ geniti debent eſſe ꝯſiĺes:ſꝫ nō ſunt idē.℄ Ad Ad 8m
octauā negaꝛ ꝯn̄a.q̄ inferꝛ a quolibet diuerſoꝝ agen-
tiū ſpē pōt produci idē effectus numero.Et ad ꝓbatio
neꝫ dī.ꝙ maior rō eſt:qꝛ ad ꝓducendū eundē effectuꝫ
in ſpē ſufficit ꝙ cãe ſint ꝯſiĺis vtutis.mō cãe diuerſarū
ſpēruꝫ h̄n ſunt ꝯſiĺis vtutis:ꝛ ideo idē in ſpē p̄nt ꝓdu-
cere:ſꝫ ad producendū eundē effectū numero reqriꝛ ꝙ
cãe ſint eiuſdē vtutis numero.mō nulle cãe totales nã-
liter diuerſe ſunt eiuſdē vtutis numero:ꝛ iō eundē effe
ctū nequeunt ꝓducere.℄ Ad nonaꝫ dī. ꝙ diuerſi p̄nt ad 9m
eſſe fines eiuſdē effectus:ꝛ negaꝛ ꝯn̄a.g̃ a quolibꝫ plu
riū agentiū pōt idē effectus gn̄ari.ꝛc.Et ad ꝓbationē
dī.ꝙ non eſt ſiĺe de fine.ſaltē de fine ꝓducto ſeu intēto
ꝛ agente.Finis.n.ſimpĺr frequēter nihil agit de p ſe ad
ꝓductionem effectus:agens aūt ſemp coagit.℄ Et ſi
dicaꝛ.ꝙ finis gr̄a cuius coagit:tunc rn̄debitur directe:
ſicut p̄us:qn̄ hm̄oi finiū actio eſt de p ſe in effectu: tūc
non pōt a quolibet pluriū finiū idem effectus numero
produci.Etiaꝫ dī ꝙ quãdo finis agentiū nãliter gratia
cuius agit ſunt ſemper alij ꝛ alij effectus.neqꝫ p̄nt eſſe
plures fines:gratia cuius agentiū nãliter eque imedia
te:ſed bene ſubordinati:vt ignis gn̄ans ignem imedia
te intendit ſe ꝑmanere:ꝛ mediate intendit perfectiōeꝫ
vniuerſi.in de ſubſtãtia orbis.℄ Ad auctoritatē auteꝫ
cōmentatoris dicitur.ꝙ loquitur de fine gratia cuius:
probatio antecedentis procedit de finibus operãtibus
voluntarie:ꝛ non nãliter:ꝛ tales fines nihil influunt in Ad 10m
effectum.ꝛ ideo ratio non procedit.℄ Ad decimã cō-
ceditur:ꝙ cauſe agentes ſunt extrinſece.ꝛ negatur con
ſequentia.ꝙ propter hoc ex diuerſitate diuerſorū agen
tium non debet effectus diuerſificari. Ad probationeꝫ
dicitur.ꝙ effectus bene capit diſtinctionē ab agēte illo Ad 11m.
ſuo extrinſeco.ſicut ꝛ totalē ſuaꝫ exn̄tiā capit ab eodē.
℄ Ad vndecimaꝫ conceditur. ꝙ omnes cauſe agentes
preter primaꝫ ſunt inſtrumētales in ordine ad primaꝫ.
ꝛ negatur ꝯſequentia.ꝙ propter hoc ex ipſaruꝫ varia
tione non debet effectus diuerſificari. dū tamen de per
ſe illum effectū producant:vt dictuꝫ eſt primo: ergo cō
ſequentia nō valet:qꝛ arguit de cauſis inſtr̄alibus effe
ctuū:non de per ſe ꝓducētibus:ꝛ ideo de illis nihil eſt Ad 12m
ad p̄ns.℄ Ad vltimã dī:ꝙ ipſa arguit de agētibus ac
cidentalibus.ꝛ ideo qḋ ipſa ꝯcludit eſt pro prima con
cluſione tertij articuli.Ratio vō per oppoſitum arguit
pro 2a ꝯclōne tertij articuli.Et h̄ de hac qōne.

Q ueritur nono.Utrū i q̄libet pl̄ium inſtantiū ideꝫ gn̄abile da-
tuꝫ poſſit gn̄ari:verbi gr̄a.poſito ꝙ.a. ſit ge-
nitū in.a.inſtanti:qḋ eſt. vtꝝ ipſuꝫ poteſt ſeu
potuiſſet fuiſſe genitum in alio inſtanti. p̄m

Et arguitur p̄ ꝙ ſic:qꝛ.a.eſt ꝯtingēter pro
babile.g̃ pōt eque bene cras:
ſicut poſt cras gn̄ari.ſuppoſito ꝙ nundū mā ſit diſpo-
ſita ad eius gn̄ationem.ꝯn̄tia videꝛ tenere: qꝛ de ꝯtin-
gentibus non eſt maior determinatio:vt eueniant cras T.co.
q̄ poſt cras:an̄s eſt notū:qꝛ multa gn̄abilia ſunt ꝯtin- 127.
genter gn̄abilia:vt dī p celi.c.vlti.℄ 2°.arguiꝛ ſic. for 2m
cadaueris poſſet gn̄ari hodie ex boue: ꝛ ēt poſt cras.
igiꝛ ꝛc.ꝯn̄tia tꝫ.ꝛ an̄s apparet:qꝛ q̄ncunqꝫ interficitur
bos forma cadaueris gn̄atur. mō hic bos pōt hodie. 3m
vel pōt cras interfici.℄ 3°.niſi ſic eēt:ſequereꝛ ꝙ nulla
gn̄atio poſſet differri.ꝯn̄s eſt falſum:ꝛ ꝯn̄tia tenet. ex 4m.
quo eadeꝫ res non poteſt in alia hora generari. ℄ 4°.
idē puer numero ſm̄ medicos pōt in ſeptimo vel octa-
uo vĺ nono mēſe gn̄ari.ergo ꝛc.ꝯn̄a eſt nota.ꝛ an̄s eſt
medicoꝝ

5^{m} medicoꝝ. ¶ 5° ſi nõ poſſet ſequeret vel ꝙ īfinita eēnt
inſtãtia: in qbus nihil põt gñari: vel ꝙ eſſet īfinita mul
titudo gñabiliũ: quoꝝ nullũ vnq̃ gñabit. ꝯñs videtur
abſurdũ pro q̃libet ſui pte. ⁊ ꝯña ꝓbatur: q2 īfinita ſũt
inſtãtia. in qbus ſaltē de iſtis mixtis pfectis nullũ gña
tur. Queriť ğ. an in nullo illoꝝ inſtantiũ aliqđ talium
poſſit gñari. ⁊ ſi ſic. hr̃ p^{m}. vel vtrũ in q̃libet aliqđ iſto-
rum mixtoꝝ pfectoꝝ poſſet gñari: ⁊ ſi ſic: cũ nõ gene
retur in eo neq̃ poſſet in alio inſtãti gñari. ſeqtur 2^{m}. ſ.
6^{m} ꝙ infinita ſunt gñabilia: quoꝝ nullũ vnq̃ generabiť.
¶ 6° in q̃libet multoꝝ inſtantiũ põt ſoꝛ. coꝛrũpi. ğ cum
ſoꝛ. coꝛruptio ſit cadaueris ſoꝛ. gñatio: ſeqtur ꝙ ī quolꝫ
pluriũ inſtantiũ põt cadauer ſoꝛ. gñari. ğ idē gñabile
7^{m} põt in quolibꝫ plꝛiũ iſtãtiũ gñari: ꝯñtie ſũt note. ⁊ añs
ſilr̃. ¶ 7°. ſit. a. gñabile in. b. inſtanti: ⁊ nõ genereť ī illo:
qđ eſt poſſe. cũ. a. ſit ꝯtingēter gñabile. q̃riť ğ. an poſt. b.
inſtans h̃ eſt poſſi. a. eſt gñabile. Et ſi dicať ꝙ ſic. ſeqť
ꝙ ſit gñabile pro aliquo alio inſtãti: q̃ꝫ pro. b. ⁊ ſi erat
gñabile in. b. ğ eſt gñabile in quolibet pluriũ inſtãtiũ.
ſi dicať ꝙ non. Cõtra hec erat poſſi: imo va: ⁊ ex pte
rei nulla eſt fcã mutatio. cũ. a. nũq̃ fuit ens. imo ſemp
8^{m} nihil fuit. ğ ipſa adhuc eſt poſſibilis ⁊ nõ impoſſibiliſ.
¶ 8° ſeq̃reť ſi qđ nõ eēt va in tpe. a. b. deſinerēt gñari ex
dato ligno infiniti ignes manēte ligno. ꝯñs vī abſurdũ
eo ꝙ lignũ manet. ⁊ ꝓbať ꝯña: q2 cũ īfinite ſũt ptes ꝓ-
babiles. a. b. ⁊ in q̃libet cert⁹ ignis ex iſto ligno potuit
gñari: ⁊ ille q potuit ex eo gñari in p^{a} nõ potuit in 2^{a}. ⁊
q in 2ª non potuit in 3^{a}. ⁊ ſic deinceps. ſeqť ğ ꝙ infiniti
ignes ex iſto ligno dato poterãt in. a. b. tpe gñari: ⁊ ceſ-
ſante. a. b. tpe manēte ligno ãmodo non pñt: cũ nihil il
loꝛũ q tũc poterãt gñari: poſſet poſtea gñari: ğ infiniti
ignes ceſſant in inſtãti terminãte tp̃s. a. b. ex ipſo ligno
9^{m} ipſo remanēte poſſe gñari: qđ fuit ꝓbandũ. ¶ 9°. in q̃li
bet diuerſoꝝ tpoꝝ pñt eedē cãe totalr̃ ad effectus gño
nē ꝯcurrere. igř in q̃libꝫ pluriũ illoꝝ potuit gñari idē
effectus. tꝫ ꝯña ad eaſdē cãs numero ſeqť idētitas effe
ctus. añs pꝫ: q2 aqua iam ſũme frigida: craſtina die eo
dē ligno: cui hodie põt applicari. tũc eſt eadē cã mãlis
receptiua friditatis: puta mã. ⁊ eadē cã efficiens. puta
frigiditas aque: cãe ğ inferioꝛes ſunt eedē ⁊ ſupioꝛes:
puta celũ ⁊ intelligētie ſunt eedē. igiť añs verũ.

Oppoſitũ arguiť p: q2 ſequereť ꝙ idē effect⁹
poſſet bis gñari. ꝯñs ipoſſe. ⁊ ꝯña
ꝓbať: q2 ſi. a. effectus põt in pluriũ quolibet iſtãtiũ ge
nerari: ſic in. c. d. ⁊ gñeť in. c. ⁊ coꝛrũpať. ğ cũ tunc ma-
neat eadē mã: ⁊ eedē cauſe agētes: tã pticlares q̃ vleſ.
vī ꝙ nõ eſt ablata po^{a}. qn poſſit gñari in. d. quo poſito
ineſſe ſeqtur. a. effectũ bis gñari: qđ eſt ꝓpoſitũ. ğ ⁊c̃.

In iſta qõne erunt duo articuli. In pmo vidēdũ
eſt de motu ſeu mutatiõe. 2° videndũ eſt
p^{a} ſuppõ de q̃ſito. ⁊ termis motus. Demũ ad rõnes rñdebiť.

Quantũ ad p^{m} arti. ſupponiť p. ꝙ p po^{am} nãlē
tp̃s p̄teritũ nõ põt nõ eē p̄teritũ: imo
dicũt aliq. ꝙ ēt p nullã potētiã tp̃s p̄teritũ poſſet redi-
re: q2 dicũt iplicare ꝯdictionē. ſ. ꝙ idem eēt ſemel pure
2ª ſuppõ coꝛruptũ. ⁊ ſic nõ eēt: ⁊ poſtea iteꝝ eſſet. ⁊ ſic eēt. ⁊ nõ
T. c. 98 eſſet. ¶ 2ª ſuppõ eſt. ꝙ motus eſt tp̃s. vel ſaltē ꝯſignifi-
3ª ſuppõ cat tp̃s. vt pꝫ. 4°. phy. ¶ 3° ſupponiť. ꝙ aliud eſt mot⁹:
T. c. 93. q̃ꝫ mobile: vel aliud ipoꝛtat. pꝫ: q2 motus impoꝛtat ſuc-
ceſſionē: quã nõ ipoꝛtat mobile. ⁊ pp h̃ 4°. phy. negat
Ariſ. ꝙ medietas circulationis eſt circulatio.

p^{a} ꝯclo **His premiſſis** ſit h̃ p^{a} ꝯ. dato aliquo motu
fcõ in aliquo tpe ipoſſe eſt
fuiſſe fcm̃ in alio tpe. ꝓbať ſic. motus ipoꝛtat moueri in
tpe. p ſcõaꝫ ſuppõnē. igř. a. motus fact⁹ in tpe. b. ipoꝛtat
moueri in tpe. b. ſꝫ moueri in tpe. b. nõ põt eē in alio tē-
poꝛe: q̃ꝫ in tpe. b. ğ ⁊c̃. maioꝛ determiata fuit p̄us. ⁊ mi
noꝛ pꝫ p pmã ſuppõnē: q2 moueri in tpe. b. icludit. b. tē
pus. mõ tp̃s. b. nõ potuit fuiſſe in alio tpe: cũ p̄teritum 2^{a} ꝯ.
tp̃s nõ poſſit nõ eē p̄teritũ. ¶ 2^{a} ꝯ ipoſſe eſt motũ celi: q
eſt in vno tpe eē in alio. ⁊ ſic nec aliqd alioꝝ põt eſſe in
alio tpe: q̃ꝫ in illo in q̊ eſt: ꝯña tꝫ p pbꝫ. 8. phy. q2 omniſ T. c. i.
alius mot⁹ depēdet a motu celi. ğ ſi iſte nõ potuit fuiſſe
alio tpe: neq̃ qcunq̃ alter potuit. Ex alio: q2 remotio
pncipalis cãe ⁊ variatio facit variationē in effectibus:
mõ motus celi eſt pncipalioꝛ cã oiũ motuũ. p meteu.
⁊ p meta. ⁊. 2. huius. c. 9. añs arguiť: q2 idē motus celi t. c. 21.
nõ põt redire: cũ nõ poſſit redire tp̃s idē. vt dicit p^{a} ſup t. c. 56
poſitio. ⁊ ex alio ſi poſſet ille motus celi eē alio tpe: ſeq̃
reť ꝙ eſto ꝙ nunc ſit factus. adhuc poſtea poſſet fieri:
qđ iplicat: q2 ſic idē bis fieret. Ex h̃ ſeqtur cõrelarie. ꝙ
eũdē curſũ numero: quē ſoꝛ. facit hoc nõ potuiſſet feciſ
ſe alio tpe. Sequiť ēt ꝙ ſi ſoꝛ. moueť aliquo motu hoꝛa
veſperaꝝ ſi expectaſſet vſq̃ ad hoꝛã ſequētē nõ potuiſ
ſet iſto eodē motu fuiſſe motus: lꝫ potuiſſet alio. ¶ 2^{a} ꝯ 2^{a} ꝯ.
eſt. ꝙ illud qđ acqritur p vnã mutationē ſeu motũ tota
lem tanq̃ eius terminus extrinſecus. ⁊ ꝓpꝛius ipoſſe eſt
acqri iã p almutationē totalē ſeu aliũ motũ. ꝓbatur: q2
muta° acqſitiua hꝫ $diſt^{em}$ nuãlē ⁊ ēt ſpecificã a termio
ad quē vadit. ğ qñcũq̃ fuiſſet altera mutatio numero
terminus fuiſſet alter. igiť ꝓductũ p vnã mutationē p
aliã non põt pꝛoduci. Et notanter dī in ꝯne. illud quod
acqriť tanq̃ terminus ꝓpꝛius ⁊c̃. q2 diuerſi motus loca
les ſucceſſiue pñt attingere eundē locũ. q̃re locus non
eſt terminus ꝓpꝛius ⁊ itrinſecus motus localis: ſed po T. co.
tius ſua ps eſt terminuſ eius: ſic hꝫ videri 3° phy. ¶ 2° 48.
ēt dī in ꝯne totalē: q2 foꝛte eſt poſſe ꝙ idē terminus acq 2
ratur p vnũ motũ totalē: ⁊ aliũ q eſt ſua ps. vt totali ca
lefactiõe acqriť caliditas: ⁊ eadē ſaltē ptialr̃ acqratur
imediate eiuſdē calefactionis. ⁊ h̃ de pmo articulo.

Quantũ ad 2^{m} arti. ſit h̃ p^{a} ſuppõ. ꝙ ois muta° pma
iferioꝛ ꝺpēdet a celo tanq̃ a cã ſua pn ſuppõ
cipali ⁊ ifluēte pncipalioꝛi ad ſui gñonē: vt pꝫ. i. mete. t. c. 38.
c. 2. ⁊ ēt. 12. meta. 8. phy. ⁊. 2. hui⁹. c. vlti. Et p auctoꝛē de t. c. 55.
cãis dicētē. ꝙ cã p^{a} plus ifluit i effectũ. q̃ꝫ cã aliq̃ ſcõa- 57. ⁊
rũ. ¶ 2ª ſuppõ: mutatiões iſte ꝺpēdēt a celo. iſta iferio- 58.
ra ſic reſpiciēte. ⁊ nõ ſolũ a celo $abſo^{te}$. pꝫ: q2 nõ agit in t. c. 56.
iſta iferioꝛa. niſi p aſpect⁹ qb⁹ ifluit. ¶ 3ª ſuppõ. celũ eſt ſcõa
cã de p ſe agēs ad gñationē effectuſ: ⁊ ēt ſui ifluētia. pꝫ ſuppõ
p pmã ſuppõnē. ¶ 4ª ſuppõ. ad varietatē cãe de per ſe tertia
agentis ad gñationē effectus: variať effectus. pꝫ p p̄di ſuppõ
cta in qõne p̄cedēti. ¶ 5ª ſuppõ ipoſſe eſt celũ eodem q̃rta
motu numero ⁊ tpe moueri in vno tpe: q̊ moueť i alio. ſuppõ
⁊ ex ꝯñti: nec influere vna ⁊ eadē influentia numero qnta
alio ⁊ alio tpe. pꝫ p p̄dcã in p articulo. ¶ 6ª ſuppõ eſt ſuppõ
notãdũ. ꝙ hic nõ capiť inſtãs ꝓ mēſura idiuiſibili: ſed ſexta
ꝓ tpe ꝓductiõis rei ineē adeq̃te: ⁊ iõ ſiue qs vellet po ſuppõ
nere inſtãtia idiuiſibilia: ſiue nõ nihil variat ꝓpoſitũ.

His premiſſis ſit h̃ p^{a} ꝯ. ꝙ gñabile datum p^{a} ꝯ.
ipoſſe ē in q̃libꝫ plꝛiũ iſtãtiũ
ꝓduci ꝓbať ſic. ſit. a. gñabile datũ ꝙ potuit ꝓduci i. c.
inſtãti p mutationē. b. tũc arguiť ſic. b. mutatio non po
tuit eē in alio inſtãti. ğ. a. nõ potuit in alio inſtãti gñari.
ğ ⁊c̃. ꝯña tꝫ p 2^{am} ꝯnē pmi articli: q2. a. nõ potuit ꝓduci
niſi p mutationē iſtã tãtã. c. añs pꝫ: p ꝯnē pmã eiuſdē 2^{m}
articuli: q2 nõ põt idē numero ſucceſſiue redire. ¶ Itē
2°. arguiť ſic. in q̃libet inſtanti motuſ celi eſt alius. ergo
gño de neceſſitate erit alia. ꝯñtia tꝫ: q2 motus celi p ſu-
as ifluētias eſt de per ſe agēs ad gñonē. p ſuppõnē ter
tiã. ⁊ ad tal' cãe variationē variať effect⁹. p 4^{am} ſuppõ 3^{m}
nē. añs pꝫ: per dicta in p arti. ¶ 3° cãe ꝓducētes. a. nõ
poſſunt in diuerſis inſtãti bus eſſe eedē numero. ergo
neq̃ põt

Nec3 pōt eſſe idē numero.a.producibile in diuerſis inſtantibus.t3 ꝯña:qꝛ ad variationē cāꝝ agentiū variaṫ effectus: ⁊ añs p3:qꝛ celū cū ſuis aſpectibus eſt ꝑncipalis cā gñonis:vt dicunt ſuppōnes ꝑma ⁊ 2ª. ⁊ h̃ in diuerſis inſtātibus non pōt eadē influentia numero influere:vt p3 p 5ᵃᵐ ſuppoſitionē:l3 forte poſſ3 influere ꝯſiḻr. ⁊ iō etiā ꝯſiḻe3 effectū pōt ꝑducere: ſ3 nō eūdē.
4ᵐ. ¶ 4° ſi.a.effectus ex.b.mā pōt ꝑduci:nūc ⁊ cras: ponaṫ ꝙ nunc ꝑducaṫ:tūc eſſe ipſius.a.p hoc ꝙ.a.nūc eſt ꝑductū non fiunt īpotentes.ſi.a.ꝑductū corrūpiṫ: ⁊ materia ſuis cauſis approꝛiareṫ:ſequiṫ ꝙ iteꝝ ꝑducerēt.a. aut potuerunt ꝑducere: ⁊ ſic corruptū pōt redire ide3
2.ge. 70. numero: ⁊ idē pōt regñari.q̄ ſunt ſimpḻr ipoſſia.Et ſequitur ꝙ eſt impoſſe.a.pro quolibet pḻiu3 inſtātium poſſe
pᵐ cor reᵐ produci.ğ ꝯcl'o vera.Correlarie ſequitur ꝙ ſi equus pro inſtanti:ꝑ quo gñabaṫ nō fuiſſet gñatus:idē equ⁹ pro alio inſtanti nūq̄ potuiſſet fuiſſe ꝑduct⁹: ⁊ ex ꝯñti nūq̄ poſt potuiſſet ꝑduci.
2ᵐ cor reᵐ ¶ 2° ſeqṫ gñationē rei nō poſſe differri:qꝛ in quolibet pḻiu3 inſtantiū non pōt idē gñabile gñari:ſed bñ pōt ipediri totaḻr eiuſ gño.
1° ꝯ. ¶ 2° ꝯ eſt h̃:ꝙ non ex poſſibile idē numero regenerari. p3: qꝛ qḋ ſemel eſt corruptū amplius redire non pōt. ⁊ iō ſemel
2.g.70 dubᵐ genitū nō gñatur idē numero. ¶ S3 diceret aliqs contra.
Cō.12. Nā cōmentator dicit.8°.meta.ꝙ ſi mā eſt eadem ⁊ agens idē ⁊ potētia:qḋ fit erit ide3: ſed poſſibile eſt ꝙ ignis iam geniti maneat generans: ⁊ ſi agens erit idē. ⁊ mā etiam manet ⁊ po^a:qꝛ nō eſt aliud:q̄ mā: ğ effe-
2ᵐ ctus productus.ſ.ignis genitus ante erit idem:ğ idem bis pōt ꝑduci. ¶ 2° qꝛ non vī ipoſſe ꝙ deus ide3 corrūptū faciat reuerti.

Ad pᵐū **Ad primū** iſtorum pōt dici vno mō.ꝙ cōmentator p agens idē intelligit:agens eodē mō ſe hñs totaḻr modo hoc non eſt poſſe diuerſis tēporibus.l3 bñ ſiḻi modo ſe hēat. ⁊ hoc loquendo de agente totali generationiſ.
¶ Aḻr dī ⁊ melius ꝙ pō non manet eadē in ordine ad effectū ſemel genitū.vñ mā eius nunq̄ poſt eſt ad ea3 in potētia.Et ad rōnē cū dī ꝙ pō eſt mā ⁊ eꝯ. h̃ veru3 eſt anteq̄ effectus ſit genitus:ſ3 poſtq̄ effectus eſt ge-
Ad 2ᵐ nitus mā non manet eadē potētia reſpectu effectus geniti:l3 maneat eadē mā. ¶ Ad 2ᵃᵐ dī.ꝙ de potētia dei ſupnāliter aut miraculoſe agente nihil curaṫ ad pñs:ſ3 loqmur h̃ phyſice.veꝝ tñ eſt ꝙ ꝓbabile eſt dicere deū nō poſſe facere idē corruptū redire:aut idē numero regenerari loquendo de eis que vere corrūpunṫ:ſic aſin⁹ ⁊ bos:hō.n.nō ꝓprie corrūpiṫ:ſed forma eius a mate-
Ad rōnes ria eius ſepaṫ: ⁊ hoc de 2° arti. ¶ Ad rōnes ꝑncipales
ad pᵐ ad ꝑmā ꝯcediṫ.ꝙ.a.gñabile eſt ꝯtingenter gñabile:nō qꝛ non poſſit ita bñ gñari in vna hora:ſicut in alia: ſed qꝛ pōt vna hora gñari etiā pro eadē hora pōt eius generatio per voluntatē liberā īpediri:aut auferri: ſ3 non
ad 2ᵐ differri. ¶ Ad 2ᵃᵐ dī.ꝙ ſi bos hodie interficiaṫ: aliud cadauer gñaretur:q̄ gñaretur ſic cras interficereṫ. ⁊ l3 forma cadaueris generéṫ:qñcunq̄ bos interficereṫ:tñ ſi bos interficeret alio ⁊ alio tēpore:alia ⁊ alia forma
ad 3ᵐ cadaueris generareṫ. ¶ Ad 3ᵃᵐ cōceditur.ꝙ gño non pōt differri:hoc.n.eſt pro correlario ꝯñiſ ꝑme ſcḋi arti.
ad 4ᵐ ¶ Ad 4ᵃᵐ dī.ꝙ medici non loquūtur de gñatione pueri:ſed de parti eius:ſiue natiuitate: ſiue eius apparētia in mundo.non eni3 in 7° 8° vel 9° menſe gñatur puer:
ad 5ᵐ cum diu ante fuit genitus in vtero. ¶ Ad 5ᵃᵐ pōt dici ꝑmo mō cōcedendo pᵐ ꝙ ſunt infinita inſtātia: in qb⁹ nullū mixtoꝝ perfectoꝝ:vt homo vel aſinus pōt gñari:hoc.n.non eſt incōueniens ſm aſtronomos. ¶ Aḻr pōt dici.ꝙ infinita ſunt gñabilia:quoꝝ nullu3 vnq̄ ge-
ad 6ᵐ nerabitur:nec hoc eſt incōueniens. ¶ Ad 6ᵃᵐ cōcediṫ añs.ſ.ꝙ in quolibet multorū inſtātiū poteſt ſortes corrūpi: ⁊ ꝯcediṫ ꝯña.ğ in quolibet pluriū inſtātiū poteſt cadauer ſortis gñari:ſed non idē:imo aliud ⁊ aliud. Et ſi dicaṫ idem corruptibile in quolibet pluriū inſtantiu3 pōt corrūpi.ğ ide3 gñabile in q̄libet pḻiu3 inſtantiū pōt gñari:negaṫ ꝯña:qꝛ corruptū nō fit aliud ⁊ aliō ꝑp diuerſa3 actionē cōrūpētē.gēitū vō ꝑp diuerſitatē eiuſdē Ad 7ᵐ
actionis fit aliud ⁊ aliud:iō non eſt ſiḻe. ¶ Ad 7ᵐ concediṫ caſus. ⁊ dī ꝙ poſt.b.inſtans:hec eſt impoſſibilis a.eſt gñabile:l3 añ fuerit vera: ⁊ h̃ reſpectu tp̄is futuri. Et ad ꝓbationē qñ dī.ꝙ nulla eſt facta mutatio ex parte rei.dī ꝙ veꝝ eſt:ꝙ nulla eſt facta mutatio in.a.ſed mutatio eſt facta in his que debuiſſent fuiſſe eius cāe:puta motus ⁊ influentia celi: ⁊ alia hmōi.Iſta.n. pierunt ⁊ nō pñt redire.q̄re.a.ex defectu ſuaꝝ cāꝝ nō pōt amodo regñari: ⁊ iō iſta ꝓpō.a.eſt gñabile.facta eſt im- Ad 8ᵐ
poſſibilis:l3.a.non ſit in ſe mutatū. ¶ Ad 8ᵃᵐ ꝯceditur ꝙ infiniti ignes deſierunt poſſe gñari.ex dato ligno tēpore.a.b.per impedimentū liberi arbitrij. Nec h̃ incōue- Ad 9ᵐ
nit. ¶ Ad 9ᵃᵐ negeṫ añs.ſ.ꝙ in quolibet pḻiu3 inſtantium poſſunt eede3 cauſe ad effectus gñationem totaliter concurrere:prout ſatis patet eius falſitas ex queſtione. ¶ Ad ꝓbationem diciṫ. ꝙ eſto ꝙ in quolibet pluriu3 inſtantiu3 cauſe inferiores eſſent eede3: tamen cauſe ſuperioreſ nō pñt eſſe eedem omnes:que tñ ſunt principales:cum in alio ⁊ alio inſtanti de neceſſitate ſit alia ⁊ alia influentia celi: ⁊ alius ⁊ alius motus eiuſde3: nec eſt veru3 ꝙ cauſe inferiores poſſunt eſſe eedē reſpectu forme ſubſtantialis producente: qꝛ eade3 frigiditas non poteſt in materiam in quolibet diuerſoru3 inſtantium eandem frigiditate3 producere numero: ⁊ ſic de caliditate. ⁊ alijs diſpoſitiōibus mālibus requiſitis ad productionē effectus:q̄re nec poteſt in quolibet diuerſorum inſtantiū idem effectus generari. Ratio poſt oppoſitum arguit pro ꝑma concluſione ꝑmi articli. Et hec de ſecunda queſtione.

De augmētatiōe:reliquū ē dicē quō differt a gñatiōe. ⁊ c̄. T.c.xxv. Qō x.

Queritur decimo. Utꝝ augmentatio ſit gño. ¶ Et arguitur pᵐ
ꝑmo ꝙ ſic. Nā augmētatio albedis eſt gño. ğ ⁊ c̄.ꝯñtia t3:qꝛ hmōi augmentatio eſt gño. ⁊ añs p3:qꝛ augmētatio albediniſ:nō eſt aliud q̄ gño noue albedinis:q̄ albedo fit intēſior. h̃ aūt eſt gño: vt
notū eſt. ¶ 2° augmentatio ignis ex lignis appoſit] eſt 2ᵐ
gñatio.ğ ⁊ c̄.ꝯñtia t3:qꝛ h̃ augmētatio ignis nō eſt aliō q̄ gñatio noui ignis ex lignis de nouo appoſitis igni.
¶ 3° in augmētatione eſt alicuiuſ ſimplex corruptio.igṫ 3ᵐ
ipſa eſt ſimplex gñatio.ꝯña t3:qꝛ gñatio vnius eſt corruptio alterius. ⁊ eꝯ.ꝓ hui⁹.c.3. ⁊ añs p3:qꝛ in augmē- T.c.17.
tatione eſt ſimplex corruptio nutrimenti. ¶ 4° diminu- 4ᵐ.
tio eſt corruptio.ğ augmētatio eſt gño.ꝯña t3 p regulā topicam:ſicut oppoſitum in oppoſito: ſic ꝓpoſitum in ꝓpoſito. ⁊ añs declaraṫ:qꝛ aliq̄ pars viui in diminutione corrumpiṫ.aliter ipſa nō fieret aliquo recedente: qḋ
tñ Ari.dicit in lr̄a. ⁊ ex ꝯñti illa añ erat viua ſiue ſuba: T.c.31.
⁊ poſtea nō eſt viua nec ſuba: q̄re p3 ꝙ ſuba corrūpiṫ 32.⁊.35
ſimpḻr ex prius dictis. ¶ Quinto ſi nō eſſet gñatio h̃
eſſet eo ꝙ eſſet motus ad quātitatē: ⁊ talis nō eſt gño: 5ᵐ
ſed augmentatio non eſt motus ad quātitatē. ergo ſtat ꝙ augmentatio eſt gñatio:maior patet:qꝛ non videtur ꝙ aliud obſtet:niſi qꝛ augmētatio videṫ eſſe motus ad quātitatē: ⁊ gñatio ad ſuba3. ⁊ huiuſmodi motus ſunt diſtincti.minor declaratur : qꝛ rarefactio eſt motus ad quātitatē:qꝛ p ipſa3 proprie mutantur termini de ꝑma ſubſtātia de predicamento quātitatis:qḋ non eſſet niſi

motus

motus ad quātitatem: ꝛ ſi rarefactio eſt motus ad quā
titatem: augmentatio non videt̄ eſſe motus ad quātita
T.c.33. tem: eo ꝙ augmentatio non eſt rarefactio: ꝑut ſatiſ de
ꝛ.34. ducitur ab Ariſt. in lr̄a. ¶ 6ª. oīs motus ad ſubam eſt
6m. gn̄atio: modo augmentatio eſt motus ad ſubſtantiam:
pꝛobatur: qꝛ ē nutritio. ꝑ ph̄3 in littera. mō nutritio eſt
ad reſtaurandum ſubam deperditam. ergo ꝛc̄.

T.c.25. **Oppoſitū** arguitur auctoꝛitate ph̄i. c. 4. hu
ꝛ.26. ius ꝑmi. ꝛ 3° phy. ꝛ. 2. ꝛ. 5. phy. c. 3.
T.co.6. ꝛ in poſtpꝛedicamētis. c. 4. vbi ſemper diſtinguit au
T.c.18. gmentationē contra gn̄ationem. ¶ 2° augmentatio ꝛ
ꝛ.19. gn̄atio ſunt mutationes diſtincte. ergo augmētatio nō
2m eſt generatio. ꝯn̄a tenet: qꝛ diſtinctoꝝ vnū3 non eſt al
terum. ꝛ an̄s p3: qꝛ a ph̄o ponunt̄ vbiqꝫ tam ex ꝑte ter
minoꝛum: ꝙ̄ etiā ex modo mutationis mutationes di
3m ſtincte. ¶ 3° ſic. nullus motus ad quantitate3 eſt gene
ratio: oīs augmentatio eſt motus ad quātitatem. ergo
t.co.8. ꝛ nulla augmentatio eſt gn̄atio: maioꝛ pat3: qꝛ gn̄atio eſt
io. 4m motus ad ſubſtantiā. 5. phy. minoꝛ patet. ibidem. ca. 3°.
T.c.18. ¶ 4° nihil qd̄ gn̄atur augetur. ergo gn̄atio non eſt au
ꝛ.19. gmentatio. ꝯn̄tia tenet per locū a coniugatis: ꝛ an̄s p3:
5m. qꝛ qd̄ generatur non eſt: qd̄ aute3 auget̄ eſt. ergo quod
generatur non auget̄. ¶ 5° omnis augmentatio eſt pꝛo
T.co.9. pꝛie motus: ꝛ nulla gn̄atio eſt pꝛopꝛie motus: ergo nul
io. la gn̄atio eſt pꝛopꝛie augmētatio: diſcurſus eſt in came
6m ſtres: ꝛ maioꝛ ꝛ minoꝛ patent 5° phyc. ¶ 6° generatio
eſt in ſubo in pura potentia: ergo ipſa non eſt augmēta
tio. ꝯn̄tia tenet: qꝛ omnis augmentatio eſt entis in actu
Cō. 69. eiuſdem ſub vtroqꝫ terminoꝝ. ꝛ an̄s p3 ꝑ ph̄y. ꝛ 2° de
Cō. 4. **In iſta** queſtione erunt tres articuli. (anima.
Jn ꝑmo videbit̄ diffinitio augmētatiōis
ꝛ conditiones eiuſdem. Jn 2° comparabitur augmenta
tio ad ſingulos alios motus: ꝛ recitabitur vna opinio
de quantitate augmentationis: ꝛ impꝛobabitur. Jn 3°
vero reſpondebitur ad queſitum.

ꝑm notā **Quantū** ad pꝛimū articulū eſt ꝑ nōndū: ꝙ au
dum gmentatio pl̄ibus modis accipitur.
¶ Pꝛimo mō accipit̄ pꝛo intēſione: ꝛ ſic diceremus al
2m bedinē: cū intēdit̄ augeri. ¶ Scd̄o mō accipit̄ pꝛo ma
ioꝛatione quātitatis diſcrete: ſicut diceremus numeru3
3m augeri oppoſita vnitate: vel alio nūero. ¶ Tertio acci
pitur pꝛo maioꝛatione ꝯtinua facta ſine aliq̄ additiōe:
ꝛ iſto modo dicit̄ augeri illud quod rareſit. ¶ 4° ac
4m cipitur pꝛo maioꝛatione facta ꝑ appōnem ſil̄is cōuerſi
in ſil̄e. ꝛ iſto mō dicimus aquam augeri: per appōnem
5m aque noue. ¶ 5° capit̄ pꝛo maioꝛatiōe facta ꝑ appōnē
diſſimilis ꝯuerſi in ſil̄e: ꝛ iſto mō dicimus ignē augeri
6m per appoſitionē lignoꝝ. ¶ 6° capitur pꝛo maioꝛatione
viuentis facta per intus ſuſceptionē nutrimēti: ꝛ ipſiuſ
ꝯuerſionem in maioꝛes ꝑtes. ꝙ̄ ſunt deperdite ꝑ actio
nem caloꝛis nāl̄is: ꝛ hoc mō ſolum accipit̄ hic: nā3 alīj
modi non ſunt ꝑpꝛie augmentationes ꝭm modū loqn̄
T.c.25. di Ariſt. De rarefactione poſtea videbit̄: an poſſit con
2m nōn m uenienter dici motus ad q̄titatem: vel nō: ſed tamē ad
ꝑn̄s ſolū curatur de augmentatione 6° mō dicta. ¶ 2°
eſt notandū ꝙ augmētatio iſta pōt ſic deſcribi. Augm̄
tatio eſt ꝯuerſio nutrimenti ~~in pⁿº coꝛpus aiatū~~: in coꝛ
pus actu animatū in maius: ꝙ̄ eſt deperditū ꝑ actiōe3
caloꝛis nāl̄is factam ab anima: vt ipſu3 viuū3 ſuā3 debi
tam q̄titatem attingat. Jn qua deſcriptione tāgitur cā
foꝛmalis: cu3 dī ꝙ eſt ꝯuerſio. Non. n. h3 motus vel ac
cidens ꝑpꝛiā cauſa3 foꝛmalē. ꝛ tangit̄ cā māl̄is: cu3 dī
nutrimenti in potētia coꝛpus aiatū. tāgit̄ cauſa efficiēs
inſtr̄alis: cū dicit̄ per actionē caloꝛis nāl̄is. tāgitur etiā
cauſa efficiens pꝛincipalis: cū dicit̄ facta ab aia: ꝛ tan
gitur cā finalis: cum dicit̄ vel ſubditur: vt ipm̄ viuū3 de

bitā ſuā quātitatē attingat. ¶ Ex q̄ dſcriptiōe ꝑ modū
ꝑpoſitū ꝑn̄t inferri ꝯditiones augmentatiōis. Et ſit h̄
ꝑma ꝑpoſitio. ¶ Augmētatio h3 fieri aliquo adueniē prima
te. ꝓbat̄ ex deſcriptiōe: qꝛ eſt ꝯuerſio nutrimēti. hoc at̄ ꝑpō
eſſe non poſſet: niſi nutrimentū adueniret. ¶ Cōfirma
tur: qꝛ rarius ſaltē iſto mō non dr̄ maius: immo op3 ꝙ
maioꝛatio que dī augmētatio fiat nō ſolū ꝑ extēſione3:
ſed ꝑ noue rei additionē: qd̄ eſt pꝛopoſitū. ꝯn̄a t3. ꝛ an̄s
pꝛobat̄: qꝛ nō dī aqua rara: aut cera rarefacta maioꝛ ꝙ̄
eſt an̄ rarefactionē iſto mō: non tn̄ credat̄ ꝙ veli3 nega
re: qn̄ dicatur maius: ſ3 volo dicere ꝙ iſto mō nō dicit̄
maius. Et attendit̄ iſte modus penes h̄re plus de mā
vna cū maioꝛi extēſione. mō l3 rarius h̄eat maioꝛes ex
tēſionē: tn̄ nō h3 plus de mā. ¶ 2ª ꝑpoſitio. augmenta 2ª ꝑpō
tio d3 eſſe eiuſdem rei. ante ꝛ poſt: p3: qꝛ augmētatio eſt
vere motus: ꝛ ꝯn̄r op3 ꝙ idē ſit mobile: qd̄ ea mouetur
in vtroqꝫ termino: ꝛ ideo op3 re3 que auget̄ eſſe eandē
ante ꝛ poſt: qꝛ motus eſt actus mobilis eiuſdē ante ꝛ T.co.
poſt. 5. phy. ꝛ an̄s p3. in eodē. 5°. ¶ Cōfirmat̄. niſi res 34. ꝛ
que augent̄ manerent eede3 an̄ ꝛ poſt: ſequeret̄ ꝙ per 41.
augmentationē nihil augeretur. ꝯn̄s eſt incōueniēs. ꝛ T.co.
ꝯn̄a pꝛobat̄: qꝛ illud qd̄ eſt in termino a quo nō augmē i8.
taret̄: qꝛ nō maneret: nec illud qd̄ eſt in termio ad quē:
qꝛ iam eēt de nouo: ſic ꝙ non fuiſſet an̄: q̄re nō augere
tur. ¶ 3ª ꝑpoſitio: quelibet pars aucti poꝛoſa: falte3 d3 3ª ꝑpō
eſſe aucta. p3: qꝛ augmentatio fit ab anima: ꝑut notum
eſt: mittente nutrimentū ad ſingulas ꝑtes coꝛpiſ: vt p3
ex diffinitione: mō non eſt rō: ꝑp quā vna pars poꝛoſa
augeret̄: ꝛ non alia: vt notū eſt: verum tn̄ eſt: ꝙ de his
duabus ꝯditionibus magis videbit̄ poſt. ¶ 4ª ꝑpoſi
tio q̄ ſeqtur eſt h̄. ꝙ augmētatio ꝑpꝛie dcā fit per intus 4ª pro
ſuſceptionē nutrimēti: ꝛ nō ſolū ꝑ appōnē eiuſde3. ꝛ ꝑ poſitō
ipſius ꝯuerſionē: appōnē: ꝛ aſſil̄atiōnē coꝛpi aiato. p3
pª ps cū oībus ſequētibus: qꝛ alias nō poſſ3 eē ꝯuerſio
nutrimenti in coꝛpus aiatum maius ꝙ̄ eſt depditum ꝑ
actionē factā a caloꝛe nāl̄i: qꝛ ſi caloꝛ nāl̄is h̄ debeat fa
cere: reqrit̄ de neceſſitate. ꝙ nutrimentū ingrediat̄ coꝛ
pus: vt notū eſt. ¶ Tūc fit 5ª pꝛopō ſiue ꝯ. ꝙ augmen 5ª ꝑpō
tatio fit nutrimēto adueniēte in ꝑnᵒ diſſil̄i. p3: qꝛ al̄s nō
deberet eē eius ꝯuerſio. an̄ꝙ̄ vniret̄ coꝛpi aiato. ¶ 6ª 6ª ꝑp
ꝑpō nutrimētū d3 eē in fine ſil̄e coꝛpi aiato. p3: qꝛ aliqs T.co.
non ꝯuerteret̄ in coꝛpus actu animatū. ¶ Tunc ſunt 34
ꝯditiones negatiue: quas Ariſto. ponit in lr̄a. Pꝛia eſt ꝛ.35.
ꝙ nihil fit vacuū. p3 ex 4° phy. ¶ 2ª eſt. ꝙ nō fit poſſi t.c.50.
bilis penetratio dimēſionū. p3 ibidē. ¶ 3ª eſt. ꝙ augmē vſqꝫ
tatio non fit adueniēte aliquo incoꝛpeo. pat3: qꝛ per in ad.88
coꝛpoꝛeum additu3 nihil fieret maius: quare o3 ꝙ fiat 4.
adueniēte coꝛpoꝛeo. Et hec de ꝑmo articulo: qꝛ ipſe de phyſi.
conditionibus augmentationis videt̄ eſſe ſufficiens. 47. ꝛ

Quantū ad 2m arti. ſit hec ꝑma ꝯ. Ad augmēta 55.
tionē reqrit̄ motᵘ localis. ꝓbatur: qꝛ pª ꝯ.
reqritur aduenire nutrimentū ꝑ pꝛimā ꝯditione3 eius:
mō iſtud aduenire non pōt niſi ꝑ motū localē. ¶ 2ª ꝯ.
ad augmentatione3 requirit̄ alteratio. p3: qꝛ nutrimen 2ª ꝯ.
tum in ꝑncipio eſt diſſimile. ꝛ in fine d3 fieri ſil̄e: ꝑ qn̄
tam ꝛ ſextam cōditionē. hec aūt diſſil̄is aſſil̄atio fieri
non pōt: niſi per alterationem ipſius. ergo habet̄ ꝯclo. 3ª ꝯ.
¶ 3ª ꝯ. ad augmentationē reqrit̄ vera coꝛruptio. p3. diſſi
mile ſubaliter nō pōt aſſil̄ari coꝛpoꝛi aiato: niſi coꝛrum 4ª ꝯ.
patur. ¶ 4ª ꝯ. ad augmentationē requirit̄ vera gn̄atio.
p3: qꝛ aut iſta mā in qua foꝛma nutrimēti coꝛrūpit̄ ma
net nuda: qd̄ non eſt dōm: vel gn̄atur in ea noua foꝛma
ſubalis. ꝛ ſi ſic: tunc eſt gn̄atio ſubalis: ergo generatio
vera ſimpl̄r. ¶ 5ª ꝯ. ad augmentationē requirit̄ nutri 5ª ꝯ.
tio. p3: qꝛ ꝑ augmentationē quelibet pars viuentis po
roſa acqrit magis: ꝙ̄ deperdat. ꝯ q̄libet pars viuentis
nutritur

nutrif.ꝯñtia tȝ:qꝛ nutritio in viuente nō eſt aliud ꝗ̄ de perditi reſtauratio.modo ipoſ'e eſt:ꝙ acqraꝛ plus ꝗ̄ ē dep̄ditū:niſi dep̄ditū reſtaureꝛ.ḡ ipoſ'e eſt ꝙ pficiatur augmentatio in q̄libet p̄te viuentis:qn q̄libet ps viuentis nutriatur.añs pȝ per 3ᵃᵐ ꝯditionem augmētatiōis. Ecce ḡ q̄uō motuſ ad augmētationē reqrit. ¶ 6ᵃ ꝯ eſt.
6ᵃ ꝯ. ꝙ augmētatio ⁊ gn̄atio ſunt ſpēs motus diſtincte.⁊ h̄
capiendo motū large:ſic accipitur in 3°.phy.pȝ:qꝛ dif-
T.c.6 5.phy. 18. ferūt ad minus rōne:qꝛ rō gn̄onis eſt eſſe ad ſubaȝ nouā.augmētatiōis aūt ad q̄titatē nouā: ſeu maiorem.
7ᵃ ꝯ. ¶ 7ᵃ ꝯ.augmētatio nō eſt ſolus motus localis.pȝ:quia nūq̄ ꝑ ſolū motū localē aliqd augmētareꝛ:nec ēt nutrimentū alterareꝛ.ḡ ⁊c. ¶ 8ᵃ ꝯ.augmētatio nō eſt ſolum
8ᵃ ꝯ. alteratio ſeu digō.pȝ:qꝛ ꝑ ſolā digōnē ēt nūq̄ fieret augmētatio.niſi nutrimētū corrūpereꝛ.⁊ in ſubaȝ rei au-
9ᵃ ꝯ. gmentāde ꝯuertereꝛ. ¶ 9ᵃ ꝯ.augmētatio nō eſt ſola corruptio.pȝ qꝛ ſola corruptio augmētationē non pficeret:
10ᵃ ꝯ. niſi gn̄o ſube conſimilis in mā nutrimēti ſuperueniret. ¶ 10ᵃ ꝯ.augmētatio ⁊ nutritio differūt rōne:qꝛ lȝ ſint idē in re.tñ nutritio nō ꝯnotat in ſua rōne niſi deperditi reſtaurationē.augmentatio vo ꝯnotat ꝙ vltra hoc reſtauratur plus ꝗ̄ eſt deperditū.⁊ideo ēt nutritio repitur in ſpēbus:in quibus augmētatio nō repitur. ⁊ ſic cōpata eſt augmentatio ad ſingulas alias mutatiōes:ſecti concurrentes. ¶ Ultima ꝯ.augmētatio eſt motus ad q̄ti-
11ᵃ ꝯ. tatē.hec ſatis pȝ in 5°.phy.⁊ ꝑ huius.⁊ rō eſt:qꝛ ꝑ au-
t.c.18. gmentationē de ꝑ ſe fit variatio terminoꝝ de p̄dicamē-
t.c.26. to quātitatis de eo qđ augeꝛ.ḡ ⁊c.ꝯña eſt bona.⁊ añs manifeſtū eſt.cuȝ viuum poſt augmētationē ſit maius ꝗ̄ añ. ¶ Sed bñ eſt aduertendū ꝙ ex iſtis ꝯ̄ibus nō apparet adhuc expreſſe:an augmētatio ſit gn̄o vel nō. imo nec apparet q̄ res ſit hmōi augm̄tatio. Nā ſi qnq̄ motus de q̄bus eſt añ dcm̄:in primis qnq̄ ꝯditiōibus ſufficiunt ⁊ requirūtur ad augmentationē:dubium eſt.
Opio quorū dam an ipſi quinq̄:an aliq̄ iſtoꝝ ſit augmentatio:⁊ de hoc adhuc nihil vī dcm̄. ¶ Sȝ aliq ⁊ notabiles viri de iſto dicunt cōcorditer:ꝙ augmentatio eſt iſti qnq̄ motus ſimul: ⁊ hoc vī aperte:qꝛ iſtis qnq̄ exn̄tibus eſt augm̄tatio:ſaltē ſi fiat ꝯuerſio in maiores p̄tes ꝗ̄ ſunt depdite:⁊ iſtis non exn̄tibus non eſt augmētatio q̄re patȝ ꝙ augmētatio ſit idē cuȝ iſtis quinq̄ motibus.

Cōtra illam opi. **Sed re**vera:mihi non appet ꝙ hoc poſſit ſtare ſalua eoꝝ reuerētia. Prio.qꝛ tūc augmētatio nō eſſet motus.ꝯñs eſt ꝯ̄ eos: ⁊ ꝯ̄ dicta. ⁊ probo ꝯñtia:qꝛ ideȝ eſt motus.⁊ vnus motus:ſic ꝓpō:⁊ propoſitio vna.ꝑ elenchoꝝ.mō iſta qnq̄ non ſunt vnᵘ motus:q̄re nec ſunt motuſ.ſi ḡ augmētatio eſſet iſta qnq̄:
2ᵐ ipſa nō eſſet vnū. ¶ 2° ſeqtur.ꝙ augmētatio nihil eēt. ꝯñs eſt falſuȝ:⁊ ꝯ̄ eos: ⁊ ꝓbo ꝯñtiaȝ: qꝛ iſta qnq̄ ſunt diſtincta.⁊ diſtincti motus.lȝ ſunt plura entia: tñ nō ſūt vnum ens.q̄re nec ſunt ens.nulluȝ ens ſunt. ⁊ per ꝯñs nihil ſunt.ſi ḡ augmentatio eēt iſta qnq̄. augmentatio nihil eſſet. Nec valeret:ſi dicerent ꝙ ꝑp vnitatē termini:q eſt q̄titas viuētis maioꝛ.iſta pñt dici vnus motᵘ: cū motus ſit de eēntia termini ad quē. Naȝ tūc pari rōne dici deberet:ꝙ alteratio ⁊gn̄o ſubſtantie eēnt vnus motus.cū magis a nā alteratio ordineꝛ in gn̄onem:ꝗ̄ motus localis in augmentationē:qđ tamē nullus dic.
3ᵐ ¶ 3° ſequeretur.ꝙ aſinus tūc augmētareꝛ qn̄ nutrimentum mouereꝛ localiter verſus ſtomachū ſuū. h̄ nullus diceret:qꝛ ſi aſinus ille interficeretur añq̄ nutrimentū fuit digeſtū ipſe nūq̄ ex iſto nutrimēto fuiſſet auctus. ꝓbaꝛ ꝯña:qꝛ ſi augmētatio eſt iſti qnq̄ motus.tūc aſinus qn̄cūq̄ vnus eoꝝ eēt in eo:moueretur motu augmētatiōis.ꝓbatur:qꝛ moueretur partiȝ motu augmētationis.ſ.motu locali tali cibi.ergo motu augmentationis.

ꝯñtia tenet:qꝛ optime ſequitur. mouentur partiȝ motu dealbationis:ergo mouētur motu dealbationis. mouētur partiȝ motu locali:ergo mouētur motu locali. ergo ſic in propoſito.ꝓpter has rationes videtur mihi non eſſe dicendū ꝙ augmentatio ſit vere iſti quinq̄ motus (ſimul ſumpti. **Quantū** ad tertium articu- pᵃ ſuppō
lum ſit hec p̄ma ſuppoſitio.ꝙ gn̄atio ſubſtantie eſt generatio ſimplex:patet ex dictis in ſcđa
qōne. ¶ Ex qua ſequitur ſecunda ſuppoſitio.ꝙ gene- 2ᵃ ſuppō
ratio partis corporis animati ex nutrimento eſt generatio ſimplex.patet.quia eſt generatio ſobſtantie.
¶ Tertia ſuppoſitio eſt.ꝙ lic; iſta generatio ſit gn̄atio 3ᵃ ſuppō
ſimplex:reſpectu huius ſubſtantie partialis:tamen eſt gn̄atio ꝭm quid in ordine ad totum compoſitum:patȝ: qꝛ hoc non generatur per iſtam generationem ſimpl'r: cum ante fuerit.ſed bene generatur ꝭm quid: puta manus.aut habens illam partem:quam ante nō habuit: qꝛ nunc habet eam.⁊ ante non habuit.

His premiſſis cauſa maioris declarationis ſit hec ꝯclō reſponſa- ꝯ̄ rn̄ſal' ꝯ̄ō
lis.augmentatio eſt realiſ gn̄atio partis maioris ſube: ꝗ̄ eſt depdita.dū tamē ipſa fiat ſic:ꝙ pars que gn̄atur partibus que preterierūt continuetur:⁊ideo magis deberet dici aggeneratio ꝗ̄ abſolute gn̄atio ꝓbatur ſic. omnis ꝯuerſio nutrimenti in maiores partes corporis animati ꝗ̄ ſunt depdite eſt augmētatio:ſed illa gn̄atio eſt huiuſmodi:ergo ipſa eſt augmentatio: conſequētia tenet: ⁊antecedēs pro prima parte patet:quia generatio eſt ꝯuerſio nutrimenti:puta vltimati. ⁊ imediati in partes corpis viuentis maiores:ꝗ̄ ſint deperdite: cuȝ ſit huiuſmodi vltimati nutrimenti corruptio: ⁊ ipſius viui gn̄atio:quare eſt nutrimenti ꝯuerſio. ¶ Secūdo 2ᵐ
probatur fortius ſic.illud quo exiſtente eſt augmentatio.⁊ quo non exiſtēte non eſt augmentatio oibuſ aliȷ̄s ſecluſis eſt vā augmētatio:ſed generatio maioris partis:ꝗ̄ eſt deperdita in alias partes corporis viuētis eſt huiuſmodi:ergo ipſa eſt augmentatio:ꝯñtia tenet:⁊ antecedens pro prima parte eſt manifeſtum:⁊ pro ſecunda parte declaꝛatur: qꝛ impoſſibile eſt ꝙ maior pars ꝗ̄ eſt deperdita corpi viuo in ſuis poris augmenteꝛ quin ipſuȝ augeatur.⁊ideo gn̄atione ſic exiſtente eſt augmētatio ſimpl'r: ⁊ ſi eſt augmentatio:oportet de neceſſitate ꝙ ſit maiorum partiuȝ:ꝗ̄ ſunt partes deperdite:aggeneratio corpori viuenti:⁊ ideo hac generatione non exiſtente non fit augmentatio.ideo ꝯcluſio vā. ¶ Cor- Correᵐ
relarie ſequitur:ꝙ idem numero eſt generatio ſimpl'r: ⁊ ꝭm quid:reſpectu tamen diuerſorum patet. Naȝ generatio huius partialis ſubſtantie in ordine ad eaȝ eſt generatio ſimpliciter per ſecundam ſuppoſitionem: ⁊ tamen in ordine ad compoſitum:cuius eſt pars:eſt generatio ꝭm quid:vt dicit tertium ſuppoſitum iſtius articuli. ¶ Qua concluſione ſic probata reſpondetur ad rationem:quam fecit pro ſe opinio improbata in precedenti articulo:quando dicit opinio:ꝙ iſtis quinq̄ motibus exiſtentibus eſt augmētatio.dicitur ꝙ hoc eſt verum: ⁊ quando ſubditur:ꝙ iſtis non exiſtētibus nō eſt augmentatio.dicitur ꝙ lic; aliqui iſtoruȝ non eſſent:tamen nihil ꝓhiberet eſſe augmentationē:vt cuȝ motus localis nutrimenti nō eēt:ſed eſſet nutrimētū actu motum ad membra:dū tamen eſſet generatio in maiores partes ꝗ̄ eſſent depdite:vt dictum eſt:eſſet augmentatio:imo ad imaginationē nullo alio motu exiſtēte: niſi ſola aggeneratione eſſet augmentatio: quare patet ꝙ alia non ſunt de eius integritate:licet ſint preuia: ⁊ ad augmentationeȝ diſponant. ſicut alteratio diſponit ad generationem. Et hoc de tertio articulo.

Ad rōnes

Ad pᵐ **Ad rōnes** pncipales rñdeť. ¶ Ad primā dī ꝙ arguit de augmētatōe albedis:
Ad 2ᵐ de q̄ nō eſt ad pñs ſpeculatio. Nō.n.eſt ꝑpe augmēta tio: vt dcm̄ eſt: ſꝫ iproprie ⁊ gñō ƒm qd. ¶ Eodem mō dī de 2ª. que arguit de augmētatiōe: que fit p appōnes: ⁊ nō de augmētatiōe q̄ fit p intus ſuſceptionē. ⁊ de illa
Ad 3ᵐ 4ᵐ ⁊ 5ᵐ ad pñs ēt nō ē ƒmo. ¶ Ad 3ᵃᵐ 4ᵃᵐ ⁊ 5ᵃᵐ dī. ꝙ ſi aliqd ꝯcludūt: hoc eſt pro dictis in iſto tertio articulo. ¶ Ad 6ᵃᵐ dī. ꝙ lꝫ augmētatio ſit gñō: ⁊ motus ad ſubſtātiaꝫ in ordine ad ſubam ꝑtialem: que de cibo gñať: tamen in ordine ad ſubam cōpoſitā q̄ augeť eſt motus ad q̄titatē: ⁊ q̄ñ dī ꝙ nō: q: rarefactio eſt motus ad q̄titateꝫ:
T.c. 18. dī ꝙ nihil ꝓhibet rarefactionē eē motū ad q̄titateꝫ. ⁊ ēt augmētatiōne viuētis: ⁊ ꝙ phs 5°phy. loquēs ď aug mentatione ꝙ eſſet motus ad q̄titateꝫ: accepit augmē tatiōnē large: prout extēdit ſe ad vtrūq; iſtoꝝ. ¶ Alr̄ dicunt alij. ꝙ rarefactio ꝓpriſſime eſt qdā attractio: ⁊ ꝙ ꝓprie non ſit motus ad q̄titateꝫ: lꝫ ad eam ſequatur qdā acqſitio q̄titatis: ſed de iſto magis dicetur poſt.
Ad rō- nes poſt oppoᵐ 5. phyſi. 18. ¶ Ad rōnes poſt oppoſitū. ¶ Ad pᵐā.ſ. ad auctorita tem phi dī ꝙ vult ſolū ꝙ augmētatio ⁊ gñō dn̄t rōne: ⁊ ſic ex pñte ſunt diuerſe ſpēs mot⁹. ꝓut dcm̄ eſt in 6ª ꝯne ſcđi articuli. ¶ Ad 2ᵃᵐ negeť loquendo vlr: ꝙ ⁊ re
Ad 2ᵐ 5.phyſi. 18. oīs augmentatio ⁊ oīs gñō ſunt mutationes diſtincte. Et ad phꝫ ponētem ꝙ diſtinguunť: tā ex pte termioꝝ: q̄ ex pte modoꝝ mutationis. dī ꝙ phs nō arguit niſi dr̄iam rōnis gñonis ab augmētatione: nec aliud intel ligit. ⁊ iō rō non ꝯcludit. Nā gñō partialis de q̄ dictū eſt dī augmentatio: ꝓut per eā cōpoſitū fit maius. ⁊ dr̄ gñō: prout per eaꝫ ſuba ꝑtialis icipit eē que an̄ nō fuit.
Ad 3ᵐ ¶ Ad 3ᵃᵐ negeť maior ꝙ nullus motus ad q̄titateꝫ eſt gñatio. Nā iſta augmentatio eſt vā gñatio: ⁊ mot⁹ ad quātitatem. Et ad ꝓbationē dī: ꝙ gñō bene eſt motus ad ſubam: ⁊ non eſt incōueniens ꝙ eadē gñatio ꝑtia lis ſit ad ſubaꝫ reſpectu ſube que p eam incipit eſſe: ⁊ ſit ad quātitatem in ordine ad totum cōpoſitū: quod p
Ad 4ᵐ eam fit maius. ¶ Ad 4ᵃᵐ ꝯceditur ꝙ nihil qđ gñatur augeť: ⁊ negať ꝯñtia qua inferť: ḡ gñatio nō eſt augm̄ tatio. Et ad ꝓbatiōnē: p locū a ꝯiugatis. dī ꝙ ſolū tꝫ
Ad 5ᵐ in p̄dicationibus qdditatiuis: modo talis non eſt hec. ¶ Ad 5ᵃᵐ ꝯceditur maior ꝙ oīs augmentatio eſt ꝓpe motus: ⁊ negať maior: ꝙ nulla gñō eſt proprie motuſ.
T.co.9. ⁊.10. Et phꝫ 5°phy. dī ꝙ voluit ꝙ gñatio non eſt ꝓprie mo tus: inquātū eſt gñatio: ꝓut tn̄ gñatio ꝑtialis eſt muta tio: qua aliquia ſuba manens eadeꝫ in vtroq; termino fit maior: ⁊ ſic de ea pp ipſaꝫ mutatiōnē terminoruꝫ de predicamēto quātitatis. ⁊ ſic eſt bñ proprie motus: licꝫ
Ad 6ᵐ inquātum eſt generatio non debeat dici ꝓprie motus. ¶ Ad 6ᵃᵐ cōceditur maior: ꝙ oīs gñatio eſt in ſubo in potētia: ⁊ negať ꝙ augmētatio eſt in ſubo in actu loqn̄ do de ſubo ibeſiōis ipſi⁹augm̄tatiōis: nā augmētatio reaľr inheret māe nutrimēti: q̄ nō eſt ens in actu: ⁊ q̄ñ phs ⁊ alij dn̄t ꝙ augm̄tatio eſt in ſubo in actu eodē vel in vtroq; termioꝝ loquēdo de iſta augmētatione. dico ꝙ loqť non de ſubo cui augmētatio iheret: ſꝫ de ſbo qđ denoiať augeri. B.n. eſt viuū manēs idem in vtroq; ter mino mutationis: vt dcm̄ eſt. Et hec de iſta queſtione.

¶ Suſcipiēdū vtiq; magis q̄ſi tāgentes qōnē a pn°. Tex.cō.xxxij. Qō xj.

pᵐ **Queritur** vndecimo. Utꝝ cuiuſlibꝫ qđ augeť qlꝫ pſ augeatur. ¶ Et arguiť p̄io ꝙ non: q: alicuius qđ au getur: aliqua pars diminuiť. ḡ ⁊c. ꝯñtia tꝫ. ⁊ añs pꝫ. de corpore cuius vnus pes eſt partialiticuſ: ſtat enim augeri in alijs partibus: in quibus virtus deficit. ⁊ tn̄ pes pp egritudinē ꝯtinue diminuiť. ¶ 2° ſic. in nu 2ᵐ tritione nō quelibet pars nutriti nutriť: ḡ nec q̄libet pſ aucti augeť: tꝫ ꝯñtia: q: augmentatio p̄ſupponit nutri cationē: vt dcm̄ eſt. ⁊ añs pꝫ: q: nutritio non eſt niſi re ſtauratio depditi. mō nō q̄libꝫ ps aliqd depdit. ḡ nō q̄ libet ps nutriť. ¶ 3°. ſi ſic oporteret nutrimentū diuidi 3ᵐ in infinitas ptes: ꝯñs eſt impoľe: vt pꝫ 3°phy. ⁊ p̄ hui⁹. T.co. ⁊ probaſ ꝯñtia: q: infinite ptes ſunt in corpe augendo. 37. ſi ḡ q̄libet dꝫ augeri: opꝫ cuilibet ſuū nutrimētū dirigi: T.c.9 ⁊ ex ꝯñti oꝫ nutrimentū in infinitaſ ptes diuidi. ¶ 4° 4ᵐ ſi ſic. ſequereť ꝙ auctū poſt augmentationē eſſet in du plo maius q̄ an̄: ꝯñs eſt falſuꝫ: ⁊ ꝯ experiētiā. ꝯñtia tn̄ declaľ: q: cuilibet pti q̄tūcūq; pue aliqd addereť: ⁊ p ꝯñs oportebit nutrimētū applicari: ita longū: ita latuꝫ: ita ꝓfundū: ſicut ⁊ corpus qđ augeť: ḡ fiet duple q̄tita tis poſt augm̄tationē. ꝯñtia tꝫ. ⁊ añs pꝫ: q: dato ꝙ nu trimentū nō ſit ita longū: ſequiť ꝙ non q̄libet ps lōgi tudinis augeť: eodē mō arguiť de lato ⁊ ꝓfundo. ¶ 5° 5ᵐ nihil in aucto augeť. ḡ non q̄libet pars augeť: tꝫ ꝯñā: ⁊ añs probaſ: q: nō ps que prefuit: q: iſta nō eſt maior: q̄ ante: nec pars que aduenit: q: ipſa nō fuit an̄: nec ag gregatū: ex eo qđ p̄fuit: ⁊ ex eo qđ aduenit: q: B aggre gatū ēt an̄ nō fuit. Itē B aggregatū nūq; fuit min⁹: q̄r ſeqť ꝙ nō augeť. ¶ Confirmať ſic. Pars q̄ prefuit nō eſt aucta. ḡ non quelibet pars aucti eſt aucta. tꝫ ꝯñā. ⁊ añs pꝫ: vt p̄us: ⁊ ex alio ps aucti: que aduenit non eſt aucta. ergo nō quelibet pars augeť: tꝫ ꝯñā. ⁊ añs pꝫ: q: ipſa nūq̄ ante fuit. ¶ 6°. ſi ſic. ſequereť penetratio dimē ſionū eſſet poľis: ꝯñs non eſt ꝯcedendū: ⁊ ꝯñā ꝓbaſ: 6ᵐ q: nō eſt poſſibile ꝙ q̄libet pars aucti augeaſ: niſi nu trimentū penetret corpuſ auctū. ⁊ ſic ſeqtur ꝙ penetra tio dimenſionū eſt poſſibilis: dato.n. ꝙ parteꝫ vnā non penetraret: ſeqtur ꝙ illa nō augereť: cū illa nihil in ſe recipiat de nutrimēto: ⁊ augmentatio fiat p intus ſuſce ptionē. ¶ 7° ſi ſic. ſequereť ꝙ oīs augmentatio eēt do 7ᵐ loroſa. ꝯñs eſt falſuꝫ. ⁊ ꝯñā ꝓbaſ: q: vel nutrimentū in greditur corpus ſolidū: vel non. ſi non. ſeqtur ꝙ ipſum non nutriť: vt prius. ſi ſic. ſequeretur ꝙ nutrimētū diui dit illam partem ſolidi: ⁊ ex ꝯñti: cū ꝓpter diuiſionem cauſeť dolor. ſeqtur ꝙ augmētatio in aīali erit ſemper doloroſa. ⁊ ſi ſic. ſequitur ꝙ probandum erat.

In oppoſitū eſt phs. c. de augmentatione in iſto primo. T.co. 32.

¶ In iſta qōne erunt tres articuli. In pᵐo premittēda ſunt notabilia ⁊ ſuppoſitiones. In ſecūdo ponēde ſunt concluſiones. In tertio auteꝫ ⁊ vltimo mouebunť que dam dubitationes ⁊ ſoluentur.

Quantū ad primū articulum: ſit hoc primum notabile: ꝙ augmentatio viuentis de qua dictū eſt p̄us poteſt eſſe duplex. Quedam propria que fit per intus ſuſceptionē nutrimenti. ⁊ per ꝯuerſio nem ipſius in maiores ptes: quā ſint depdite. Alia eſt impropria: ⁊ dicitur pars ex nutrimento genita iprop̄e augeri: que licet in ſe non recipiat nutrimentū. tn̄ pars genita ex nutrimēto ſibi mediate: aut imediate: iuxͣpo nitur: ⁊ ſic dī improprie: puta per iuxtapoſitionē auge ri. ¶ 2° eſt notandū. ꝙ iſta qđ intelligitur de corpe vi uente ſano. Nā non opꝫ ꝙ eger qui augeť eis quelibet pars augeaſ. ¶ 3° ſuppoſitur. ꝙ corpus viuuꝫ hēat in ſe poros paruos. i. q̄ſi qdā foramia. pꝫ iſta ſuppō: q: ex corpe viui ſudātiſ aqua exit: vel p hmōi poros. ⁊ ſic ha beretur ꝓpoſitū. vel exit per ſolidū. ⁊ hoc nō eſt poſſi bile: q: fieret penetratio corpoꝝ: qđ eſt cōtra phm 4° phy. ⁊ ſtati poſt improbabit: ⁊ ex alio niſi hmōi pori eſ ſent: ſeqreť ꝙ in viuo non eſſet locus receptiuus nutri mēti: ꝯñs falſuꝫ: ⁊ ꝯñtia ꝓbaſ: q: cuꝫ nutrimentū non

(Right-column margin notes: pmuꝫ nōnᵐ; 2ᵐ notādū; 3ᵐ notādū; T.c.8 47. ⁊ 55. 2°.)

diuidat

diuidat corpus:nec ipſum penetret nõ videt in quo re-
3 ciperetur.niſi i hmõi poris.⁊ tertio.q2 calor nãlis a cor
pore noſtro reſoluit mlta p manus ⁊ pedes.p3 hoc. q2
q̃tūcūq; qs hẽat man⁹ mũdas añ ſomnũ: poſt ſomnũ
inueniet eas imũdas.que reſoluta ſi reſoluant per h⁹ⁱ
4ᵐ no poros hẽtur ꝓpoſitũ.ſi per ſolida corpa penetrarent ſe
tãduʒ. vt prius. ¶ Quarto ſupponit ꝙ nutrimentuʒ non põt
intrare corp⁹ viuũ niſi per foramina. aut p penetratio-
qntuʒ nem:aut diuiſionẽ.p3 de ſe. ¶ Quito ſequit ꝙ cũ non
notan ſit penetratio corpoꝝ:q2 ſi eſſet:tunc oĩa corpora mun
dum. di poſſent intra granũ miliȷ̃ collocari.nã qua rõne duo
corpora ſe penetrarẽt eadẽ rõe.tria.q̃ttuor.i2.mille ⁊c̃.
⁊ ſic habet ꝓpoſitũ. ¶ Qđ ẽt p3.de folle cuius latera
ſunt elongata abinuicẽ: ⁊ foramina bñ obſtructa.nõ.n.
põt fieri lateꝝ cõpreſſio:niſi alicubi fieret apertura. vt
aer poſſit cedere lateribus follis cõprimẽdi:qđ non vr̃
eẽ ex alio.niſi q2 latera aerẽ penetrare nõ pñt. ⁊ ſilr nu
ſextuʒ trimẽtũ nõ poſſet ingredi:niſi per foramina hmõi.aut
notan corporis dimẽſionẽ. ¶ Sexto ſequit ꝙ cũ augmẽtatio
dum. nõ fiat p diuiſionẽ corporis qđ auget:q2 ſic eẽt doloro-
ſa in hñtibus ſenſuʒ.ꝙ ipſa fiet per receptionẽ in hmõi
poris ſolũ dimiſſis aliȷ̃s modis recipiendi nutrimẽtuʒ.
cui⁹ nec̃itas p3 ex alio.q2 nõ ſunt ex alio.vt ꝓbatũ ẽ.vel
fruſtra ibidẽ ſunt.qđ nõ ẽ bene dcm̃.cũ natura talia vi
7ᵐ no deatur non facere fruſtra.vel ſunt ꝓpter recipere nutri
tãduʒ. mentũ: ⁊ habet ꝓpoſitũ. ¶ Septimo notandum eſt ꝓ
p̃ quinta ſuppõne.ꝙ omne corpus viuũ h3 aliquas par-
tes non poroſas.ꝓbat p̃mo:q2 oĩs porus claudit aliq̃:
2 aut ergo aliquo poro.qđ eſt falſum:aut aliq̃ parte non
poroſa: ⁊ habet ꝓpoſitũ. ¶ Scđo.niſi ſic ſit totũ in cõ
tinuo exñs eſſet porus. ⁊ ſic ꝯtinuũ nõ eſſet veꝝ conti
nuũ:ſ3 tm̃ apparens.falſitas ꝯñtis eſt manifeſta. ⁊ pro
bat ꝯña.q2 vel vbiq; eſt porus. ⁊ ſic habet propoſituʒ.
3 vel alicubi non in ꝯtinuo. ⁊ ſi ſic tũc ibi eſt pars nõ po
roſa. ¶ Tertio.in corpore ꝯtinuo vel aliq̃ duo pori ſũt
proximi.vel non.ſi nõ:tũc inter quoſl3 duos poros ſũt
infiniti pori mediȷ̃:cũ quilibet ſit certe q̃titatis:d3 cõti
nuũ eſſe ĩfinitũ.qđ eſt falſum. ⁊ ſi ſic:tũc diſtinguẽs in
ter duos poros ꝓximos eſt ps nõ poroſa.nõ.n.põt dici
ꝙ pori ꝓximi per nihil mediũ ſunt diſticti.q2 tũc nõ eſ-
ſent duo pori:immo vnus porus continuus. ⁊ hec de p̃
mo articulo.

p̃ᵃ ꝯ̃ **Quantũ** ad ſcđm articulũ ſit hec p̃ma ꝯ̃. pars
non poroſa aucti nõ augetur proprie
per intus ſuſceptionem.p3.q2 vel auget per ipſius diui
ſionem a nutrimento. ⁊ hoc nõ.per ſextũ nõbile.vl' per
h̃ ꝙ nutrimentũ eã penetraret. ⁊ h̃ nõ.per ſextã ſuppõ
nẽ.aut p receptionẽ que fieret in eius foraminib⁹. ⁊ hoc
nõ.q2 per caſum nõ habet poros. aut hmõi foramina.
g̃ nutrmentũ nullo mõ põt ptẽ nõ poroſam igredi. q̃re
nec per intus ſuſceptionẽ põt augeri.q̃re ſequitur ꝙ ip
ſa nõ ꝓprie auget. ¶ Ex quo hoc correlariũ ſequit:qđ
2ᵃ ꝯ̃ nõ quelibet pars aucti auget.p3:q2 pars nõ poroſa iſto
T.cõ. mõ non auget.p3 per ꝯ̃nem. ¶ Scđa ꝯ̃.quelibet pars
32. aucti ſani augetur. ⁊ hanc intelligit Ari.ꝓbare. na3 in
nutritione quel3 pars poroſa nutriti nutrit.ergo in au-
gmẽtatione quelibet pars huiuſmodi auget. ꝯña t3: ⁊
añs ꝓbatur.q2 ſi non quelibet pars huiuſmodi poroſa
nutriret in corpore ſano ſequeretur ꝙ ſanũ ſm vnã p-
tẽ augeretur: ⁊ ſm aliã periret.qđ nõ eſt poſſibile:cum
ſit ſanũ:ꝓbat ꝯña:q2 in parte poroſa in qua non fieret
nutricatio eſſet deperditio vt notũ ẽ. ⁊ nõ fieret reſtau-
ſcđm ratio.ergo. ¶ Scđo.ſi qua pars poroſa auget.ergo q̃li
bet.tenet ꝯña: cũ non ſit maior rõ de vna q̃3 de alia. ⁊
añs p3:q2 alias in aucto nihil augeret.q2 nõ ps nõ po
[...]tiuʒ roſa vt dictũ eſt.nec pars poroſa. ¶ Tertio. poſit[is] cau

ſis ſufficientibus debet poni effectus.ſed cauſe ſufficiẽ
tes ſunt ad hoc:ꝙ in corpore aucto ſano queuis ps po-
roſa augeat.ergo ⁊c̃.t3 ꝯña. ⁊ añs eſt notum ꝓ p̃ ᵃpte
ſaltem in agentib⁹ nãlibus. ⁊ ꝓ ſcđa pte p3:q2 eſt mate-
ria ſufficiẽs vt nutrimentũ ⁊ porus recipiẽs. ⁊ nã diſtri
buens. ⁊ calor conuertens in maiores partes q̃3 ſint đ
perdite.ergo videt ꝙ queuis talis pars debet augeri.
¶ Tertia concluſio.quelibet pars aucti augetur. aut p 3ᵃ ꝯ̃.
iuxtapoſitionẽ .aut per intus ſuſceptionem: vt dic̃ ſcđa
concluſio. ⁊ partes nõ poroſe augent per iuxtapoſitio
nem:q2 iuxta ponitur eis mediate:vl' imediate ps i po
ris ex nutrimento.ergo auget ſaltem iproprie per iux-
tapoſitionem partis genite ex nutrimento. ¶ Quarta 4ᵃ ꝯ̃.
cõcluſio.ꝙ partes non poroſe non augent per ſolã iu-
xtapoſitionem .imo etiam per alterationẽ nutrimẽti: ⁊
p ꝯuerſionẽ ipſius in naturã aliti.q2 partes ille iux̃po
ſite eis cũ nutrimẽto cõuertũt ipſum in ſubſtãtiam au-
cti.ergo ⁊c̃.ꝯña nota: ⁊ añs p3:q2 alias in poris nõ fie
ret augmẽtatio niſi partes nõ poroſe circũſtãtes nutri
mentũ in poris receptũ in ſuba corpis aucti conuerte-
rẽt.Ex quo p3:ꝙ adhuc magis ꝓprie augent iſte ptes
q̃3 aqua per oppoſitionẽ aque aut conſimilia. q2 iſte cõ
uertunt nutrimentũ in ſui ſubſtantiã:qđ nõ faciũt alia
que per appoſitionẽ corpoꝝ cõſimiliũ augent. ⁊ ſic p3 t.c.44.
dr̃ia opinionis Ari.adducte quo ad corpora non poro
ſa:reſpectu antiquoꝝ:qui dixerũt augmentationẽ fieri
per ſolam iuxtapoſitionem.Et hec de ſcđo articulo.

Quantum ad tertiũ articulũ ſit hec p̃ma du
bitatio.ſ.vtrũ huiuſmodi pori poſ p̃ᵐ duᵐ
ſint eſſe in corpore viuente. ¶ Et arguit ꝙ nõ.p̃ q2.vl' a.t.c.50
eẽnt pleni:vel vacui.ſi vacui cõtra ph3 q̃rto phyſicoꝝ. vſq; ad
ſi pleni.contra ſequit ꝙ tunc nutrimentũ ingrediẽs ip 88.4°.
ſos poros faceret penetrationem corpoꝝ:qđ eſt ipoſſi- ph.55.
bile.ergo nullo modo pñt poni huiuſmodi pori. ¶ Se 2ᵐ
cundo vel eẽnt vbiq; in corpore. ⁊ hoc non.q2 eſſet cõ-
tra dicta.vel eſſent in vna parte ſic: ⁊ in alia non. ⁊ hoc
non eſt dicendũ:q2 nõ videtur potior rõ: q̃re pori eẽnt
potius in vna pte corpis q̃3 i alia:cũ calor nãlis vnifor
miter agat in oẽm partem corpis:eo ꝙ oĩ pti eſt appro 3ᵐ
ximat⁹. ¶ Tertio.ſi ſic nihil augeret.ꝯñs eſt iconueni
ens ⁊ ꝓbat ꝯña.q2 eſto ꝙ pori fiãt pleni.nõ pp hoc au
geret corpus.ſed ſolum fieret magis denſum: eo ꝙ nõ
magis extẽſum eſt poſtq̃3 ante.nam pinta plena: ⁊ vna 4ᵐ
alia non plena ſunt equalis extenſiõis. ¶ Quarto cir-
cũdãs poros poris excluſis nihil in ſe recipit. ⁊ ꝯñr nõ
eſt auctum: ⁊ eſt oẽs partes viui.ergo nulla ps viui eſt
aucta.maior vr̃ patere per prius dicta:cũ receptio ſolũ
fiat in poris: ⁊ ptes circũdãtes excluſis poris nullum
habeant porum.minor p3:q2 pori non ſunt partes cor-
poris. ¶ Quinto ſi ſic ſequeretur ꝙ augmentatio nõ 5ᵐ
eſſet motus continuus per totum corp⁹.ꝯñs eſt falſu3:
⁊ ꝓbatur ꝯña.q2 nulla eſt pars aucta niſi vbi eſt por⁹.
alibi aũt non.quare augmentatio nõ extendit ſe per to
tum corpus.oppoſitum videtur patere per dcã. ¶ Se ſecundũ
cunda dubitatio eſt.quid mouet nutrimentũ ad partes dubium
que ſunt in capite. ⁊ videt ꝙ nõ poſſit illuc venire cum
ſit graue:ergo nõ venit illuc naturalr̃.cũ đ natura q̃uiſ
ſit deſcendere.q̃rto phyſicoꝝ. ⁊ 4°.celi. nec venit illuc T.cõ.5
violenter.q2 ibi non videt eſſe quid violentãs ipſu3.cũ T.cõ.6
non appareat que ſpecies motus violẽti eſſet in motu
nutrimẽti ſurſum. ¶ Scđo nutrimentũ nõ põt venire ſecũdu3
ad omnes partes poroſas.ergo nõ mouetur ad omneſ
partes corporis.ꝯña t3. ⁊ añs apparet.q2 ml'te partes
poroſe ſunt in carne ⁊ extra venas modo non videtur
quo modo nutrimentum veniret ad eas.cum eius dele
gatio ſolum fiat per venas. Oppoſitum dictum eſt.

3m dubm ¶ Tertia dubitatio vtꝝ per iſtoꝝ poroꝝ repletionem
corpus poſſit augeri. ⁊ arguit ꝙ nõ: q nũq̃ generatur
pluſq̃ eſt deperditũ. ergo nũq̃ corpus augeſ. tꝫ ꝯñtia
⁊ añs pꝫ. q nõ generaſ maius q̃ eſt por⁹ cũ receptuꝫ
ſecundũ ſit maius recipiente mõ tm̃ quãtus eſt porus eſt dper-
ditũ. g̃ nũq̃ plus generaſ q̃ eſt deperditũ. ¶ Scdo ſe
quereſ. ꝙ facta vna augmentatione nũq̃ poſt deberet
augeri corpus. ꝯñs eſt falſum. ⁊ ꝯña ꝓbaſ: q pori in ꝑ
ma augmentatione repleſ. ergo facta illa augmenta-
tione nulli manent pori: ⁊ ex ꝯñti cũ augmẽtatio nõ fi-
at niſi per poros ſequitur ꝙ poſt ꝑmã nulla augmenta
tio deberet fieri: qd ẽ ꝓpoſitũ. Oppoſitũ eſt prius dcm̃.

Ad pm dubium **Ad iſtas** dubitationes q difficiles ſunt rñdeſ
ꝑ ordinẽ. ¶ Ad ꝑmã dr. ꝙ pori ſunt
in corpore geniti ex caloris naturalis actione corp⁹ no
ſtruꝫ reſoluẽte duplici de cauſa. Una ex neceſſitate cãe
efficientis: q nutriendo ſe in corpus agit ⁊ ipſum reſol
uendo facit poros. Scda eſt necitas finis. ⁊ eſt duplex.
vt per poros ſuperfluitas corpoꝝ tertie digeſtiõis mẽ-
bris ſolidis vt carni ⁊ ſimilibus nocentes ſi manerent
Ad pm. in corpore a corpore expellanſ: ⁊ alia eſt vt eis mediã-
tib⁹ fiat nutricatio ⁊ augmẽtatio. ¶ Ad ꝑmã rõneꝫ in
ꝯ̃rium dicitur. ꝙ pori ante aduentũ nutrimẽti ſunt ple-
ni fumis aeris. ⁊ huiuſmodi corporibus ſubtilibus. Et
dr vltra ꝙ penetratio nõ fit. q huiuſmodi corpa ſubti-
Ad 2m lia cedũt ⁊ euolant nutrimento adueniente ſicut aer ce
dit corpori moto per ipſum. ¶ Ad ſcdaꝫ dr. ꝙ nõ ſunt
vbiq̃ in corpore. Et ad ꝓbationẽ dr. ꝙ rõ q̃re ſunt ma
gis in vna parte q̃ in alia eſt. q calor nãlis iuenit vnã
ꝑtẽ maioris reſiſtentie q̃ aliã: ⁊ ſic in parte minoris re
ſiſtẽtie ꝑus generat poꝝ. ⁊ hec eſt cã q̃re ſunt hic ⁊ nõ
ibi. lꝫ enim calor in oẽm ꝑtẽ agat alterãdo: tm̃ nõ in om
Ad 3m nes agit reſoluendo. ſed in ꝑtẽ minoris reſiſtentie ſicut
dictũ eſt. ¶ Ad tertiã negaſ ꝯña qua infertur ꝙ nihil
augeretur. Et ad probationẽ dicitur negãdo ꝙ ex po-
roꝝ repletione corpus ſolũ fiat magis denſum. imo eſt
vere maius extenſum: lꝫ q̃tum eſt ex hoc non apparet
ad ſenſum ꝓpter hoc ꝙ non plus apparet extenſum q̃
eſt ex priori ſolitus repletione niſi aliud cõcurreret. qd
poſtea dicetur in reſponſiõe ad primũ articulũ ſcdi du-
biĩ. q̃ ſi porus nõ eſſet repletus. Et ad probationeꝫ dr
ꝙ pinta repleta vino eſt magis extẽſa q̃ ipſa nõ reple
ta. q menſurãdo ſm tres dimenſiones ipſa eſt maior.
Sic etiaꝫ corpus poris repletũ in partibus ſuis: lꝫ quo
ad ſenſum nõ appareat maius q̃ ante: tamen ſm vita-
Ad 4m tẽ eſt maius q̃ ipſis poris vacuis. ¶ Ad quartã nege
tur ꝙ circũdãs poros poris excluſis nihil in ſe recipit.
Nã circũdãs hoc in ſe continet ipſos poros ⁊ ex ꝯñti
ꝯtinet qd in poris recipiſ. ⁊ ideo recipit illd in ſe qd po
ri in ſe recipiunt: ⁊ per ꝯuerſioneꝫ illius diceref magis
Ad 5m. fieri extenſum. ¶ Ad quintam põt dici vno mõ ꝙ au-
gmẽtatio eſt motus cõtinuus per totũ corpus. q licet
ſolum ſit augmẽtatio per intus ſuſceptionẽ. vbi eſt po-
rus: tamen bene eſt augmentatio aliarũ partiuꝫ per iu
xtapoſitionem ⁊ ex conſequenti omniũ. ⁊ hoc ſufficit
ad hoc ꝙ dicatur motus continuus ſpecialiter: cum ta
les partes parue non habentes poros non ſint per ſe
ſenſibiles. ⁊ per conſequens vulgus nullã attribuit eiſ
denominationem. ¶ Aliter poteſt dici probabiliter. ꝙ
ſm veritatem quelibet augmẽtatio eſt motus continu⁹
ſed eſt verum ꝙ per totum corpus non eſt vna: ſed eſt
multiplicata ad multiplicationẽ poroꝝ: quelibet tamẽ
que fit in vno poro eſt motus continuus. Et hoc ſuffic̃
ad hoc ꝙ augmentatio dicatur motus vere continuus
⁊ a quolibet iſtoꝝ dr cõtinuum augeri: ⁊ ſic ipſum to-
tũ viuũ: ⁊ etiã ab omnibus ſil': eo ꝙ oiuꝫ eſt vn⁹ termi-
nus ſaltem extrinſecus puta ipſum viuũ habere dbitaꝫ
q̃titatẽ ſicut dictũ eſt. ¶ Quantum ad ſcdm dubium Ad ſe
dr ꝙ nutrimentũ in animali recipitur in ore: aut ꝓpor- cũduꝫ
tiõabili ⁊ mittiſ in ipſis aialibus ꝑfectis ad ſtomachũ dubiũ
⁊ a ſtomacho digeriſ in vnã ſubaꝫ albã que a medicis
chilus vocatur. iſta autem trahitur per venas meſerai
cas mediãtes inter ſtomachũ ⁊ epar ad epar: ⁊ illic di
geritur in vnã maſſam rubeã que in confuſo ꝯtinet q̃t-
tuor humores. ſ. coleram rubeã: ſanguinem: flegmaꝫ ⁊
melãcoliã. ⁊ nominatur a medicis chimus. a chimo ãt
iſto colera ſeparatur pro magna parte ſaltem. ⁊ mittiſ
ad ciſtim fellis per viam in epate ad hoc deſtinatã. ⁊ ẽt
ab eo ſeparaſ colera nigra. eo ꝙ iſte due colere in epa-
te ſunt cõuenientis nutritionis. ⁊ mittitur ad ſpleneꝫ ꝑ
viam ad hoc deputataꝫ. reſidua vero maſſa ſanguinea
cũ flegmate mittiſ iterum ab epate ad venas magnas
⁊ per eas ad venas capillares. ⁊ ꝑ hmõi venas capil-
lares mittitur ad ſingulas ꝑtes tam carnis q̃ oſſis po
roſas: ⁊ hoc coadiuuãte virtute naturali attractiua mẽ
bri quo qdlꝫ mẽbꝝ attrahit de nutrimento ſibi conue-
nienti ꝓ nutricatione. Nam vnũ mẽbꝝ attrahit ſangui
nem magis colericũ. aut ſanguinem magiſ flegmaticũ
ſm cuiuſlibet ipſorum exigentiam: aut virtutem.

Ad rationes in ꝯ̃rium. Ad ꝑmã dr ꝙ nu- ad primum.
trimentũ ꝯtinue mouetur ad
mẽbra: que ſunt in capite motu tractus facto a natura-
li virtute ipſorũ mẽbroꝝ. ſicut enim magnes habet na
turalẽ virtutẽ attrahendi ferrum. ita qdlibet mẽbꝝ do
no dei virtutem habet attrahendi ſibi cõueniẽs nutri- ad ſe-
mentum. ¶ Ad ſcdam dr. ꝙ omnes pori terminantur cũduꝫ
ad capita venaꝝ capillaꝝ: ⁊ ideo per eas ad ſingulas
ꝑtes: tã carnis q̃ oſſis nutrimentũ vꝫ delegari. ¶ Ad ad ter
tertiã dubitationem dr. ꝙ per poroꝝ repletionem cor- tiũ du
pus augetur. Et ad iprobationẽ negaſ ꝙ nõ generetur bium.
in eis plus q̃ eſt deperditũ. Et ad ꝓbationẽ dico ꝙ ve
rum eſt ꝙ non generaſ maius q̃ porus eſt magnus: ⁊
negaſ ꝙ tantum fuit deperditum: imo calor naturalis
poſtq̃ poros generauit per alicuius corporiſ reſolutio
nem partialem. ꝯñter ſicut ⁊ corpus alibi rarefaciẽdo
extẽdit. ita extẽdit ſe ⁊ ampliat poros. ⁊ ſic ꝑ huiuſmo
di rarefactionẽ poroꝝ ⁊ extẽſionẽ generaſ plus in po
ris: ⁊ maior ſubſtãtia q̃ ẽ deperdita. ⁊ per hmõi fit au
gmẽtatio viui. ¶ Ad ſcdaꝫ dico. ꝙ vna augmẽtatione Ad ſe
facta ſicut iſti pori repleſ ⁊ claudũſ. ita alibi noui ge cũduꝫ
nerãtur ex caloris rarefactione. ⁊ ideo ſicut iſtis reple
tis fit augmẽtatio. ita per alioꝝ repletionẽ de nouo ge
nitoꝝ fiet ſequẽs. ⁊ ſic q̃tum eſt ex parte poroꝝ nũq̃
deficiet augmẽtatio: lꝫ deficeret aliũde ſicut poſtea dice
tur. Et hec de tertio articulo.

Ad rationes ꝑncipales. Ad ꝑmam diciſ. Ad rõnes ꝑncipales.
ꝙ ipſa verum ꝯcludit: ſed nõ
eſt ad propoſitum: ſicut patet ex ꝑcedẽti articulo: q ar
guit de corpe egro. Ariſto. ãt itelligit de corpore ſano. Ad ꝑmum.
¶ Ad ſecũdam dicitur. ꝙ in nutritiõe nõ quelibet pars ꝑ.g.32
nutriti nutritur ꝓprie: ⁊ per intus ſuſceptionem. ſed be Ad ſe
ne per intus ſuſceptionem: vel iuxtapoſitionem queli- cundũ
bet pars nutritur: ⁊ ſic in augmentatione quelibet ꝑs
efficitur maior proprie vel improprie. proprie vt poro-
ſe per intus ſuſceptionẽ. iproprie vero nõ poroſe non ꝑ
intus ſuſceptionem: ſed per iuxtapoſitionẽ: ⁊ ſic eſt di
recte ſimile de augmẽtatione: ⁊ nutricatione. Et ad ra
tionem: cũ diciſ ꝙ nutritio fit ꝑ reſtaurationẽ deperdi-
ti. verũ eſt ꝓprie dicta: ⁊ q ſolum ꝑs poroſa depdit: ⁊
ideo ipſa ſolum nutritur ꝓprie. alie aũt improprie nutri
untur: ſicut dictum eſt. ¶ Ad tertiã ꝯceditur ꝙ non in ad ter
finite ꝑtes ꝓprie augmentanſ. ſaltẽ diſtincte: ⁊ nõ cõ- tium

municantes. ⁊ iō nō opꝫ nutrimentū in infinitaſ ptes diuidi. ſed ſolum ꝓprie augmentanſ partes pozos hñtes ⁊ iſte ſolū ſunt finite nō cōicātes. ⁊ ideo ſufficit in tot ptes diuidi nutrimentū. quot ſunt hmōi pori. vel partes.

Ad quartum ℂ Ad quartā cōcedif ꝙ rō ꝯcludere. ſi vere quelibꝫ ps per intus ſuſceptionē augeref: ſed qꝛ ſic nō fit augmentatio: ſed ſolū per partiū pozoſarum nutricationē ⁊ augmentationem: ideo ratio non ꝓcedit.

Ad quintum. ℂ Ad quintam negatur añs cū dr̄ ꝙ nihil in augmentatione augetur. Et ad ꝓbatione dico: ꝙ pars que fuit bene augetur. ⁊ iō negatur ꝙ nō fiat maioꝛ ꝙ̄ ante. immo ipſa p hoc ꝙ aliā in ſui nām cōuertit facta eſt maioꝛ: vt manꝰque pre fuit vł ꝑes eſt auctus. Siłr dr̄. ꝙ aggregatū ex ptibꝰ q̄ pꝛefuerūt ⁊ ptibus que ad generate ſunt ō nouo eſt auctū. Nam totū cōpoſitū eſt auctū. hoc aūt eſt hmōi aggregatū. ergo ⁊c. bñ tñ ꝓcedif ꝙ ptes que aduenerunt non ſunt aucte. ℂ Et ideo ad ꝯfirmationē dicitur. ꝙ ipſa concludit veritatē. ⁊ eſt ꝑ dictis. qꝛ ipſa pars que aduenit nō eſt pozoſa. q̄re ꝓprie nō dbet eſſe aucta. Et qñ

T. cō. 32. Ari. dic in rōne poſt oppoſitū ꝙ̄libet partē aucti eē auctā. loquebaſ de partibus pꝛeexiſtentibus. ⁊ ꝯñr ō his

Ad ſextum. locutus ſum in poſitione. ℂ Ad ſextā negaſ ꝙ penetratio pp augmentationem eſſet poſſibilis. Et ad ꝓbationē dr̄ ꝙ quelibet ps pozoſa aucti augef nō ꝓprie. ſꝫ per intus ſuſceptionē nutrimēti ſicut dictū eſt. ⁊ iō vlterius dicif. ꝙ ps nō pozoſa nō pꝛopꝛie augetur per itus ſuſceptionē: ſed per iuxtapoſitionē. ⁊ ſic nō ſequif nutrimentū penetrare eaꝫ.

Ad ſeptimū ℂ Ad aliā negatur ꝙ augmētatio eſſet doloꝛoſa. ⁊ ad ꝓbationē dr̄: ꝙ nutrimentum non ingredif niſi partes pozoſas: ⁊ ptes ſolidas nullū pozꝫ hñtes non ingredif. ⁊ iō augmentatio eſt ſine diad 8m uiſione ꝯtinui: ⁊ ſine doloꝛe: ſic pꝫ ex dictis. ℂ Auctoritas phi poſt oppoſitū eſt ꝑ ſcđa ꝯclōne ꝓmi articuli.

ℂ Hec aūt tria ſunt quoꝝ vnū ē quātū cūqꝫ ptē ⁊c. Tex. cō. xxxiij. Q. ō. xij.

Duodecimo querif. Utrū in augmētatione maneat idē totū ante ⁊ poſt. ℂ Et arguitur ꝓmo ꝙ nō: qꝛ nō manent eedem partes mãles: nec eedem foꝛmales. ergo nō manet idem totū. tꝫ ꝯña: qꝛ totū eſt ſue partes: vt dicit Cōmē.

Com. 17. 4. phꝭ. 43 pꝛimo phyſicoꝛum. añs pꝛo pꝛima parte pꝫ in littera p phm dicentē. ꝙ partes materiales fluunt ⁊ refluunt: ⁊

T. cō. 36. ꝑ ſcđa parte pꝫ ꝙ foꝛma ſequitur materiam: eo ꝙ nãliter loquēdo foꝛma nō poteſt ſtare ſine mã: nec vnā mãꝫ

ſcđm. dimittere ⁊ aliā intrare. ℂ Scđo ſic. multe partes adueniunt. ergo ⁊ totuꝫ variatur. tenet ꝯña. vt pꝛius: ⁊ an

T. cō. 41. 32. ⁊ 34. tertiū. tecedens pꝫ: qꝛ nō eſt augmentatio: niſi multe ptes adueniant: ſic dicit phꝭ in littera ergo ⁊c. ℂ Tertio vocētur ptes añ augmentationē exiſtentes a. ⁊ poſt augmētationē partes ſuperaddite vocenſ b. tūc arguif ſic. hoc augendū ante augmentationē eſt. a. ⁊ poſt augmentationem nō eſt. a. nec erit. a. ergo non eſt ideꝫ poſt qđ añ. cōſequentia nota: ⁊ añs pꝛo ꝓma parte eſt notū: vt pꝛius ⁊ ꝑ ſcđa parte pꝫ: qꝛ poſt augmētationē erit. a. ⁊ b. ergo non erit. a. cum. a. nō ſit. a. ⁊ b. ℂ Cōfirmatur ſic. hoc poſt augmentationē eſt idem qđ fuit ante. Sed ante fuit. a. ergo poſt eſt. a. Sed poſt eſt. a. ⁊ b. vt notū eſt igitur. a. eſt. a. ⁊ b. ergo pars eſt ſuū totū. ℂ Confirmatur ſcđo. hoc eſt idem qđ fuit ante. ſed hoc eſt. a. ⁊ b. ergo añ fuit. a. ⁊ b. conſequentia eſt nota vt videf: ⁊ ꝯñs

4m eſt manifeſte falſum: qꝛ ante non fuit niſi. a. ℂ Quarto ꝓncipalr̄ ad qđnē arguif ſic. ſequeretur ꝙ aliquid generaref ſucceſſiue ⁊ ſtatiꝫ vna parte genita ceſſaret generatio. Sed hoc eſt falſum. ꝓbaſ tñ ꝯña: qꝛ eadem rōne qua poſt augmētationē eſt idem totū qđ fuit añ. cuꝫ multe ptes ſunt ſibi inicē addite mãebit vna pte ignis genita idē ignis poſt quotquot partes augerenſ ſibi.

ℂ Quinto ſequeretur ꝙ eadē rōe ſequana eſſet idē qui 5m fuit tertio vel quarto ānis elapſis. hoc eſt falſum: quia oēs partes ſequane que fuerunt ante tres ānos ſūt coꝛrupte: aut ſaltem intrauerunt mare: quare nō eſt idē totū: cū totuꝫ nō ſit aliđ ꝙ̄ ſue ptes: ⁊ añs pꝫ: qꝛ q̄lꝫ ps ſequane que tunc fuit intrauit mare. ⁊ tñ pꝛobatur conſequentia: qꝛ eadē rōne qua pꝛopter ſucceſſionem partiū recedentiū ⁊ aduenientiū manet idem totum pꝛopter eas: ſibi ſuccedere in ſimili ſitu figura ⁊ diſpōne manebit idē ſequana: cū partes ſue ſic ſibi ſuccedant in ſimili ſitu figura ⁊ diſpoſitione. ℂ Scđo ꝓbatur ꝙ nō ſit 2m idem ſequana: qꝛ eadem rōne eēt eadē ſpera aeris que fuit vltra cētū ānos: ⁊ ſic poſſet eadē ſpera aeris manere perpetua: ⁊ ſic ex conſequenti cū ſpera aeris ſic coꝛruptibilis aliquod coꝛruptibile poſſet perpetuari. cōſequens eſt contra phm pꝛimo celi: ⁊ pꝛima conſequentia patet: qꝛ ita bene in ſimili diſpoſitione ſitu ⁊ figura a. t. c. 10. in fineꝫ. ſucceſſiuis tempoꝛibus ſuccedunt ſibiinuicē partes ſpere aeris ſicut ſequane. igitur ſi vnum ipſoꝝ manet idē: aliud manebit idem. ℂ Tertio confirmatur: qꝛ ſequif 3m idem bis generari: qꝛ ſequana qui fuit vltra centum annos fuit pꝛo tunc genitus: ⁊ iſte qui nunc eſt genitus ē citra. ergo ſi iſte eſt idem: idem erit bis genitus ꝯña eſt nota: ⁊ añs pꝛo pꝛima parte patet: ⁊ pꝛo ſecunda dclaratur: quia quodlibet pedale huius ſequane: quod nūc eſt: eſt genitum circa. 10. annos. ergo ⁊ ſequana totus. conſequentia tenet: quia ſequana nō eſt aliđ ꝙ̄ omnia iſta pedalia ſimul ſumpta: ⁊ antecedens patet: qꝛ qđlibet pedale huius ſequane: qđ eſt. venit ex fontibus citra bꝛeue tempus: ⁊ ex fontibus non potuit venire niſi: qꝛ in montibus pꝛo tūc eſt genitus. ergo eſt citra. 10. ānos genituꝫ. ℂ Sexto ſi ſic hoc eſſet ex eo: ꝙ maioꝛ 6m pars manet eadem: patet conſequētia: qꝛ nō videf maioꝛ ratio quare manet idem totū: niſi qꝛ maioꝛ ps eius manet. ſed hoc eſt falſum ergo ⁊c. falſitas conſequentꝭ declaratur: qꝛ ſequitur ꝙ idem eſſet aliquid cuꝫ aliquo cum quo in nulla parte conueniret. hoc eſt impoſſibile: ⁊ conſequentia pꝛobatur. Naꝫ ſit colūna tripedalis. a. ⁊ moueatur vnū pedale ab ea ⁊ loco eius ponaſ vnum

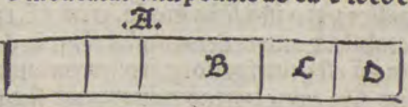

aliud pedale qđ vocetur. b. tunc. b. eſt idē cū. a. qꝛ maioꝛ pars eſt eadē. amoueatur ergo ſcđm. pedale ab. a. ⁊ ponatur vnum aliud: ⁊ vocetur. c. tunc. c. eſt idem. b. quia due tertie ſunt idē: vel eedē. ⁊ b. cuꝫ. a. vt pꝛius. ergo. c. eſt idem cū. a. tūc de. c. amoueatur tertium pedale ⁊ vocetur. d. tunc. d. eſt idē cum. c. vt pꝛius ⁊. c. cuꝫ. a. vt pꝛobatum eſt. quia quecūqꝫ ſunt eedē vni tertio ſunt eedeꝫ inter ſe. Modo. a. ⁊. d. ſunt eedē. c. quare ſibi inicē erūt T. c. 33. eedem. ⁊ tñ per caſum mãifeſtū eſt ꝙ in nulla parte cōueniunt. quare habetur conſequēs ꝓbādum.

In oppoſitū eſt Ariſ. in hoc ꝓmo. caplo q̄ pꝛius. Et pōt pꝛobari rōnibꝰ ꝓm ꝙ idem manet idem ante ⁊ poſt. ℂ Pꝛimo qꝛ aliter ſequeretur ꝙ iſte terminꝰ Joānes. eēt nomē cōmune: qꝛ verificatur de homine ante augmentationem noiato h nomine ⁊ poſt. ſi ergo nō eſt idē vniuoce ſucceſſiue verificatur de pluribus: qđ eſt pꝛopoſituꝫ. ℂ Secūdo qꝛ 2m non fuiſſet idem Chꝛiſtus paſſus in cruce qui natus eſt de virgine Maria. illđ eſt falſum: ꝯña tꝫ: qꝛ auctus fuit in tpe ſue augmentationis. ℂ Tertio ſequitur qđ nul 3m

lus noſtrū eēt baptizatus:q2 aucti ſum9 poſt baptiſma.
4m ¶ Quarto ſequitur ꝙ ſi ſoꝛ. pꝛomitteret ſoluere hodie
ꝙ cras non teneretur ſoluere.ꝙ nihil pꝛomiſit ille qui
5m cras erit ſoꝛ.poſt augmentationem.cū nūq̄ȝ ante fuiſſꝫ
ꝛ ex conſequenti nihil deberet:q2 nihil ꝓmiſit. ¶ Qui
to q2 talis augmentatio nō eſt ꝓpꝛie motus.ꝯn̄s eſt in-
conueniens.ꝛ ꝯn̄a pꝛobatur.q2 motus d̄bet eſſe in ſub
iecto eodē in actu.modo augmentatio non fieret in eo-
dē ſubiecto:nec in actu manente ſub vtroq̄ȝ termino.
¶ In iſta q̄ōne pꝛimo ponenda ſunt aliqua notabilia:ꝛ
reſponſio ad queſtionem. ¶ Scd̄o mouebunt̄ quedaȝ
dubia ꝯ̄ determinata ꝛ ſoluentur.

p̄m nōn. **Quantū** ad p̄mū articulū eſt p̄mo notādūȝ.ꝙ queſtio iſta querit de idētitate nume-
ſcd̄ȝ no. rali.de idētitate āt ſpecifica nihil ad pꝛeſens. ¶ Scd̄o
eſt notādū.ꝙ idem nūero capitur ꝓpꝛijſſime.pꝛopꝛie.
ꝛ large.pꝛopꝛijſſime dr̄ manens numero idē.ſic ꝙ nec
in ſubiecto toto:nec in parte ſubſtantialiter variat̄.aut
mutat̄.ꝛ ſic deus eſt idem.aut celū.qui vl' q̄ð fuit vltra
annū. Pꝛopꝛie dr̄ idē q̄ð manet ſm̄ ſui ptem p̄ncipalio
reȝ idem nūero.ꝛ iſto modo dr̄ ſoꝛtes:aut quicūq̄ȝ alt̄
hō idem qui ante erat.q2 anima intellectiua que ē eius
p̄ncipalioꝛ pars manet eadē pꝛimo modo.vt notuȝ eſt.
Tertio modo dicitur idem numero large:cuius parteſ
ſunt in continua ſucceſſione in conſimili ſitu figura ꝛ p̄
tium ſituatione ſine notabili mutatione in oꝛdine ad ip
ſum:aut magna differentia:ꝛ iſtomodo dicitur ideȝ ſe-
quana qui fuit vltra.10.annos:aut idē padus. ꝛ q̄ð iſte
modus idētitatis ſufficiat ad idem numero eſt manife
ſtum. q2 alias pꝛopꝛia nomina fluuioꝛum vt ſequana
pad9.aut ren9 non eēnt termini diſcreti.q̄ð nll's diceret.

p̄ma ꝯ̄. **His pꝛemiſſis** ſit hec pꝛima ꝯcluſio.ꝙ in augmētatiōe viuētis non
manet idem ante ꝛ poſt pꝛopꝛijſſime ſeu pꝛimo modo.
Patet q2 auctū ſubſtantialiter in ſuis partibus variat̄
cū alique aduenīāt ex nutrimento ꝛ alique recedāt vir
ſcd̄a ꝯ̄. tute actionis caloꝛis naturalis. ¶ Scd̄a ꝯcluſio eſt ꝙ
in augmentatione hominis manet idem ante ꝛ poſt ꝓ
pꝛie ſeu ſcd̄o mō capiēdo pꝫ:q2 hōis p̄ncipalioꝛ ps ma
tertia ꝯ̄. net.puta aīa intellectiua. ergo ꝛc̄. ¶ Tertia cōcluſio.
in augmentatione viuentis alterius ab homine nō ma
net idem numero iſto ſcd̄o mō.pꝫ:q2 in nullo alio viuē
te manet pꝛincipalioꝛ pars iſto ſcd̄o modo. ergo ꝛc̄. tȝ
ꝯn̄a.per ſcd̄m notabile.ꝛ antecedens declarat̄.q2 in q̄-
libet viuente foꝛma q̄ eſt pꝛincipalioꝛ pars:ita variatur
ſicut materia cum ſibi noue partes aduenīatur ſicut
materie:ꝛ etiam alique recedāt actione caloꝛis natura
Dubiuȝ. lis:ſicut pꝫ in ꝯcluſione p̄cedēti. ¶ Sed diceres. nōne
manent ptes in coꝛde:ꝛ in cerebꝛo que ſunt p̄ncipalio
res in viuente. ¶ Itē.nōne manent partes hūide hūi-
ditate radicali:que ptes p̄ncipalioꝛes ſunt q̄ȝ ptes hu-
R°. mide humiditate cibali. ¶ Reſpondetur ꝙ ptes viui
foꝛmales.puta vere partes foꝛme ſunt ita ſimiles ſuba
liter ſicut partes foꝛme aeris:ꝛ ideo ſubſtantialiter nō
ſunt pꝛincipalioꝛes partes coꝛdis q̄ȝ pedis. aut alicui9
alterius membꝛi.ſed accidētaliter ꝛ oꝛganice poſſunt
dici iſte p̄ncipalioꝛes.Eodē modo partes humide hūi
ditate radicali non ſunt p̄ncipalioꝛes quam partes hu
mide humiditate cibali:ꝛ ideo iſte rationes non pꝛoce
q̄rta ꝯ̄. dunt aliquo modo cōtra dicta. ¶ Quarta concluſio in
omni augmentatione viuētis ante ꝛ poſt manet idem
tertio mō.ſ.large.pꝫ.q2 partes aucti ſuccedūt ſibīnui-
cē in ſimili figura ſitu ꝛ diſpoſitione ſine notabili ꝛ ma
gna differentia in oꝛdine ad ipſum.ergo ꝛc̄. ꝯn̄a tenet.
p̄.ge. ꝛantecedens pꝫ per experientiā:ꝛ hec eſt concluſio q̄ȝ
T.c.33. Ariſtotiles intēdebat.

Quantū ad ſecundū articulum ſit hec p̄ma du bitatio. ¶ Quomodo aliquid totum p̄mum
poteſt manere idem cuius alique partes ſunt variate: dubiuȝ
cū totū nō ſit aliud q̄ȝ ſue partes. ¶ Reſpōdet̄ ꝙ aliq R.
dicūt ꝙ ſicut ſupernaturaliter poſſibile eſt vnam:ꝛ eā
dē rē nūero ſimul eē pl'es res:ita naturaliter ē poſſibi
le vnam ꝛ eandem rem ſucceſſiue eſſe plures.ꝛ iſti di-
cunt ꝙ nō eſt incōueniēs ꝙ ſoꝛtes an̄ augmentationeȝ
ſit iſte partes ꝛ poſt ſit alie. ¶ Sed qcqd ſit de hoc di
cendū eſt ad dubitationē ꝙ ad idētitatem numeralem
tertio mō dictam ſufficit idētitas figure ſituationis par
tiū ante exiſtentiū in continua ſucceſſione.Sed h̄ non
ſufficeret ad idētitatem p̄mo mō dictā:ꝛ ideo dr̄ ꝙ li-
cet totū ſit ſue partes:tn̄ poteſt eſſe nō iſte partes:ſicut
ꝛ iſte pn̄t eſſe nō ille. Nā ſi partes que iam ſunt totum
vocentur a.ꝛ partes que ex nutrimento augebunt̄ vo-
centur b.tunc totū poteſt eē.a.ꝛ.b.ꝛ tamen totū nō eſt.
a.ꝛ.b. ¶ Secūdo quis dubitaret vtrū deberet ſic poni 2m dum
eadē ſpera aeris que fuit ante centū ānos. ¶ Et vr̄ mi p̄mum
hi dicendū ꝙ ſic.ꝛ ex cōſequenti coꝛrelarie cōcedēduȝ coꝛm
eſſet ꝙ coꝛruptibile poteſt perpetuari. Nā ſpera aeris
eſt vnum coꝛruptibile cū habeat materiā:ꝛ non eſt du
biū quin eque bene ſit eadē numero que fuit an̄ centuȝ
ānos:ſicut eſt idē ſequana qui fuit an̄ centum annos.
¶ Scd̄o coꝛrelarie eſt cōcedendū ꝙ aliq̄ duo ſunt eiuſ ſecūdū
dem ſpeciei ſpecialiſſime:ꝛ tn̄ vnū coꝛrūpet̄ ꝛ aliud ꝑ- coꝛm.
petuabit̄ vt pedale aeris ꝛ tota ſpera aeris.Et ſi aliqs
inſtaret dicēdo ꝙ phs vult oppoſitū in p̄mo celi.vbi di T.cō.
cit ꝙ oē coꝛruptibile de nec̄itate coꝛrūpet̄. ¶ Dicat̄ ꝙ 121.
ſufficit ꝙ cuiuſlꝫ coꝛpalis q̄ðlꝫ pedale de nec̄itate coꝛ- 3m dum
rūpet̄. ¶ Tertio dubitaret aliqs ꝙ ſi ideȝ ē ſequana q
fuit an̄ centū ānos.ergo ſunt eedē ptes pedales q̄ fue-
runt ſequane an̄ centū ānos.ꝯn̄a tenet:ꝓpea quia totū
eſt ſue partes:ꝛ falſitas conſeq̄ntis pꝫ:q2 omnis pars
pedalis ſequane que fuit vltra centū:diu eſt ꝙ intrauit
mare.Sil'r omnis pars pedalis ſequane que iaȝ eſt ci-
tra duos ānos eſt genita. ¶ Reſpondet̄ ꝙ eſt ideȝ ſic̄ R.
pꝛius ſequana qui fuit vltra cētū ānos:ꝛ cōcedit̄ ꝙ ſūt
eedē ptes ſimul ſumpte tertio mō idētitat̄.Ad ꝓbōneȝ
dr̄ ꝙ ōis pars pedalis que fuit vltra.100.ānos diu itra
uit mare:ꝛ eſt ꝙ q̄libet pars pedalis que iā ē citra du-
os ānos eſt generata:cū hoc tn̄ ſtat:ꝙ omnes ptes pe
dales ſequane ſimul ſumpte:que fuerūt vltra cētuȝ an
nos:ſunt adhuc:q2 idē ſequana ē.ꝛ ip̄e eſt ſue ptes pe
dales.Uel ſic.iſte ſequana fuit vltra centū ānos:ꝛ iſte
ſequana eſt oēs ptes ſue pedales.ergo oēs partes iſte
pedales fuerūt vltra centū ānos.Ex quo coꝛrelarie p̄t
inferri hāc ꝯn̄am nō valere.oēs iſte ptes pedales fue-
runt vltra centū ānos.ergo aliq̄ iſtaꝝ fuit vltra centuȝ
ānos.ꝛ hoc capiendo ly omnes collectiue. ¶ Scd̄o in
fert̄.ꝙ a plurali eē ad ſingulare eſſe non opꝫ cōſequen
tiā valere.inſtātia enim patet in articulo pꝛius poſito.
¶ Alie autem dubitationes que pn̄t moueri patebūt in
rōnū ſolutionibus.quare ꝛc̄.

Ad rationes p̄ncipales.Ad p̄mā negetur ꝙ nō maneāt eedē ptes mā- ad p̄m
les.nec foꝛmales.Et ad p̄bm cū dic̄.ꝙ ptes māles flu- T.cō.
unt ꝛ refluūt.dr̄ ꝙ itellexit ꝙ ptes māles:ꝛ nō poꝛoſe 36.
nō manent p̄mo mō ſeu ꝓpꝛijſſime eedē.cū hoc tn̄ ſtat
ꝙ manent eedē tertio mō idētitatis. ¶ Ad ſcd̄aȝ ꝯce- ad 2m
ditur.ꝙ multe ptes aduenīūt.ꝛ negat̄ ꝯn̄a qua infert̄.
igit̄ totū variat̄:ſic.ſ.ꝙ nō manet idē:lꝫ bn̄ variet̄ i ali
qb9 ſuis ptib9.ꝛ ad ꝓbōnē ꝯcedit̄ ꝙ ſp totū ē ſue ptes.
cū hoc tn̄ ſtat ꝙ ille ptes manēt eedē:ꝛ ēt totum ideȝ:
licet in multis partibus fiat variatio.dū tamē ptes ma
neant in ꝯſimili ſitu figura ꝛ diſpōne. ¶ Ad tertiā ad- ad 3m
mittitur

mittit qd ponit. Ad argumentū dr concedēdo q̄ h coꝛ
pus añ augmentationē eſt.a.ꝛ poſt augmentationē nō
eſt.a.ꝛ negat ꝯña que infert.ꝗ nō eſt idē poſt qd añ. ꝛ
cā eſt.qꝛ a negatione pdicamēti ad aliquid nō infertur
negatio pꝛedicamenti ſubſtātie:qꝛ arguit.a.eſt nūc iſte
partes.ꝛ poſt nō erit iſte ptes.igr poſt nō erit illd ens
vel idē ens qd eſt nunc.talis ꝯña nō valet. ſicut nō ſeq
tur.ſoꝛ.nunc eſt iſte pater:ꝛ poſt non erit iſte pater.er
go poſt non erit idem qd ante. Sic enim arguēdo a ne
gatione termini pꝛedicamēti ad aliquid ad negatiuā
termini pꝛedicamenti ſubſtantie nō valet conſequētia.
¶ Et ad ꝯfirmationem per idē dicit ꝯcedendo q̄ poſt
augmētationē eſt idē qd ante ꝛ ꝯcedit q̄ añ ē.a.ꝛ ꝯña
negat qua infert.igr poſt erit.a. Nā.a.eſt terminus cō
notatiuus iſtaꝝ ptiū. ꝛ in talibus terminis ꝯña nō va
let.ſic nō ſequit.ille poſt erit idem hō qui nūc eſt pr. er
3ª go poſt erit pr. In oibus enim talibus argumētationi
bus cōmittitur fallacia figure dictiōis. ¶ Ad tertiā cō
firmationē ꝯcedit q̄ eſt idē qd fuit ante ꝛ etiā qd eſt a.
ꝛ.b.ꝛ negat ꝯña.ergo ante fuit a.ꝛ.b. Nā a.ꝛ.b.ſūt ter
mini cōnotatiui ceteraꝝ ptiū.ꝛ in illis talis ꝯña nō va
4ª let vt dictū eſt.ꝛ tñ concedit in terminis abſolutis.eſt
idem qd fuit ante:ꝛ nūc ē homo. ergo ante fuit homo.
¶ Ad quartā ꝯfirmationē cōcedit q̄ a.ꝛ.b.fuerūt ante
ſaltem ſimul ſumpta:qꝛ ſunt idem homo qui fuit ante.
¶ Ad ipꝛobationē ēt ꝯſequenter cōcedit q̄ b.nūq̄ fuit
ſed tñ a.ꝛ.b.ſimul ſumpta fuerūt añ ſicut dcm̄ ē i ſcdo
articlo.q̄ omnes partes pedales ſequane fuerūt vltra
Ad q̄r centū annos.ꝛ tñ nulla pars eiꝰ pedalis fuit añ duos.
tum annos. ¶ Ad 4m pncipale negat ꝯña qua ifertur.q̄
qcqd generaret ſucceſſiue ſtatim vna pte genita ceſſa
ret gñō eius. ¶ Et ad pbationē dicitur q̄ non eſt ſimi
le de generatione alicuius rei:ꝛ augmentatione viuē
tis. Nam generatio fit per poſterioꝝ ptiū ad poꝛes ag
generationē:ꝛ ideo ipſa res que gnat nō debet dici ge
nita niſi omnes partes eius:vel ad minus maioꝛes eſ
ſent genite. In augmētatione aūt:qꝛ nutrimentū intus
ſuſcipit.debet dici manere idem poſt qd ante. ꝛ ſic ſi p
Ad qn ua pars ignis eſſet genita nō pꝛopter hoc debet dici to
tum. tus ignis eſt genitꝰ pp diſſimilitudinē dictā. ¶ Ad qn
tam conceditur q̄ eſt idē ſequana. Et ad pbationē dici
tur negādo q̄ oēs partes eius que fuerūt vltra decem
annos ſunt coꝛrupte.imo ambe medietates ſunt eadē
ſicut ē idē totū. Et ſilr negat q̄ oēs iſte ptes itrauerūt
mare.imo alique partes ſunt actu ſequana. conceditur
tñ q̄ q̄libet ps pedalis:que tunc fuit itrauit mare:ꝛ ne
gatur ꝯña cum infert.igr omnes ptes intrauerunt ma
re. Et ad pbōnē ꝯcedit q̄ eſt eadē ſpera aeris.ꝛ quod
aliquod coꝛruptibile eſt perpetuū.ꝛ q̄ totū illud eſt p
dictiſ. ¶ Ad tertiā ꝯfirmationē negat.q̄ ſequat idem
bis generari. Et ad pbōnē concedit q̄ ſequana qui fu
it vltra decē annos ꝛ vltra.ꝛ ante fuit genitꝰ:ꝛ ſic ille
fuit vltra centū annos genitus. Et ideo negat q̄ iſte q
nūc eſt ſit genitus citra ꝛc. Ad pbationē ꝯcedit q̄ qd
lbet pedale ſequane qui nunc eſt fuit genitū citra duoſ
annos.ꝛ negat ꝯña.ergo totus ſequana.qꝛ nullū peda
le eſt totꝰ ſequana. lꝫ ſint omnia pedalia ſimul ſumpta.
Ad ſe Et ideo ſi ſic aſſumerent oia pedalia ſequane que nūc
xtum. ſunt.ſunt genita citra decē annos.negat añs. ergo ꝛc.
¶ Ad ſextam pꝛincipalē conceditur q̄ hoc eſt ex eo:q̄
maioꝛ ps manet eadem in conſimili ſitu figura ꝛ diſpo
ſitione:ꝛ negatur:q̄ ſi hoc ſufficeret q̄ aliquid eēt idē
cū aliquo cum quo in nulla parte cōueniret. Et ad pꝛo
bationem dicitur q̄ ſi a.columna dicatur eadem cū co
lūna d.tunc conuenit cū d.in ambabus medietatibus:
ꝛ in omnibus partibus ſimul ſumptis:licet nō conue
niat cū ea in aliqua parte pedali. Aliter poteſt dici qd
a.columna bene eſt eadem b.columne.ꝛ b.colūna c.tñ
a.ipſi c.nō eſſet eadē.qꝛ nō cōueniret cū ea in maioꝛi p
te ſui. Ad pbationē:ſi diceret q̄cūq̄ ſunt eodē vni ter
tio ſunt eedem inter ſe. Dico q̄ h veꝝ eſſet ſi illa eſſent
illi tertio eadem pꝛꝗſſime.ſic q̄ in nulla parte ab eo
dem eſſent diuerſa.ſed ſic nō ē in pꝛopoſito. ¶ Ego ta
men iuxta opiniones vulgariū:ꝛ modū loquēdi cōem
bene concederem q̄ aliquid eſſet idem alicui cum quo
in nulla parte pedali ꝯueniret ſicut dictum eſt in q̄ōne.
¶ Rationes poſt oppoſitū ſunt pꝛo dictis in pꝛimo:ꝛ
ſecundo articulo.

¶ Quātū aūt de his queſitū eſt ſufficiēter.

Tex.cō.xxxv. Queſtio.xiij.

Tertiodecimo querit. Utꝝ augmētatio fiat ſm p.
partes foꝛmales ꝛ nō materiales. Et argui
tur pmo q̄ nō:qꝛ ſm illas ptes fit augmen
tatio ſm q̄s fit nutricatio.ſed nutricatio fit ſm ptes mā
les.ergo ꝛc.maioꝛ pꝫ:qꝛ augmētatio pſupponit nutri
cationem.ꝛ minoꝛ declarat:qꝛ ſm eas ptes viuū nutri
tur ſm q̄s aliqd deperdit.cū nutritio ſit reſtauratio de
perditi mō ſm partes materiales aliquid deperdit. er
go ſm eas nutritur:ꝛ minoꝛ pꝫ per pħm dicētē in lra. T.c.36.
fluunt ꝛ refluunt partes māles. ¶ Scdo ſicut foꝛa vi 2m
ui reddit:maioꝛ in augmentatiōe:ita reddit maioꝛ mā
ꝛ ſi ſic:ita bene fit augmentatio ſm ptes māles ſic foꝛ
males.vel fit foꝛma maioꝛ:ꝛ nō mā.ꝛ ſi ſic ēt foꝛa ex
tenditur vltra materiam.ꝛ per ꝯñs pars foꝛme nō in
heret materie:qd eſt ipoſle. ¶ Tertio diminutio fit ſm 3m
partes materiales.ergo ꝛ augmentatio.ꝯña tꝫ:quia au
gmentatio ꝛ diminutio ſunt motus oppoſiti: quito pħi T.c.18.
coꝝ.ꝛ tales hñt fieri circa idē:ꝛ añs pꝫ:qꝛ ptes mate ꝛ.19.
rie fluūt ꝛ refluūt:per pħm.ꝛ ex ꝯñti ſm eas refluētes p.ge.3ſ.
ſit diminutio. ¶ Quarto vlꝫ ptes que adueniūt viuo ex 4m
nutrimento adueniūt cū mā:ꝛ ſi ſic tunc ſicut foꝛa au
get:ita mā:qd ē ꝑpoſitū. Uel adueniunt ſine mā:q̄ eſt 5m
ipoſle.qꝛ ſequeret vt pꝛius foꝛmā eē ſine ſubo. ¶ Qui
to augmētatio fit ſm ptes q̄titatiuas.ꝛ tales videntur
eſſe magis materiales.ergo magl fit ſm ptes materia Comē.
les q̄ foꝛmales.maioꝛ eſt nota ꝛ minoꝛ declaratur per 68.
pħm tertio phicoꝛum.vbi dicit.q̄ diuiſio continui eſt in
mām.i. in partes māles q̄titatiuas. ꝛ ſic eſt qd falſa.
In oppoſitū eſt phs i lra.caplo de augmē
tatione. ¶ In iſta q̄ōne erūt T.c.35.
duo articuli. In pꝛimo recitabunt diuerſi modi itelligē
di iſtā lram Ari.allegatā. In ſcdo eliget expoſitio ma
gis cōis:ꝛ ēt magis pertinens pꝛius dictis. T.c.35.
Quantum ad pꝛimū articulū eſt pmo notādū
q̄ cōiter ponunt ſex modi diſtīcti pm no.
itelligendi vel diſtinguēdi iſtā litterā Ari. ¶ Pꝛimus
eſt Cōmentatoꝛis dicentis.q̄ nō intellexit Ari.q̄ q̄dā Cō.38.
eēnt ptes foꝛmales que augerent.ꝛ quedā māles q̄ nō
augerent:ſed dicebat ſolū pp hoc q̄ iſte actiones que
ſūt in aucto.ſ.alteratio ꝛ generatio ſunt virtute foꝛme:
ꝛ ipſius aie.ꝛ io ſolū aiata augerent.hec ſunt vba Cō
mentatoꝛis:augmentatū vero nō eſt auctū: niſi p illaꝫ
foꝛmā:aut virtutem p q̄ hꝫ foꝛmā:ꝛ iſtā virtutē itēde
bat Ari.cū dicebat augmentū fieri ſm foꝛmā: ꝛ nō ſꝫ
materiā:ꝛ niſi eſſet iſta virtus:impoſſibilis eſſet augmē
tatio in iſtis partibus ſenſibilibus. ¶ Circa iſtum mo T.c.35.
dum eſt aduertendum ſententiā Cōmentatoꝛis eſſe ve
ram.ſed nō videt eſſe de mēte phi.qꝛ phs nō loquit de
agere qñ dicit augmentationē fieri ſm ptes foꝛmales.
imo magis de pati.dicit enim q̄ q̄libꝫ ps foꝛal' aucti ē

aucta. Modo auctū nō videtur imediate actionē ɔno-
1^s mod^s tare. ſed potius paſſionē. Et iō licet opio ſit va. nō tñ ē
de mēte phi. ideo relinquat̄. ¶ Secūdus modus ē. qō
per ptes formales itelligimus ptes etherogeneas. i. p
tes q̄rꝝ queuis non capit denominationē toti^s ſeu a toto
ſicut ſunt pes manus caput ꝛ ɔſimiles. ꝛ q̄ per par
tes mãles itelligāt̄ ptes homogenee: quarꝝ quis capit
denominationē totius. ſicut caro os ꝛ ſīlia. ꝛ mouetur
ad ſic dicendū: q: partes etherogenee figurā certā ſibi
determinant que vr̄ habere rōem forme. ꝛ ideo eas ap
pellat formales. hōgenee aūt nō determinant ſibi cer-
tam figurā: ſed quālibet indifferenter pñt hēre: ꝛ iō ſic
T. c. 35. mã eſt indeterminata ad figuram: rōne ſui ipſe mãles
appellant̄. ¶ Itē ille partes homogenee ſicut phs dic
in littera: cōponūt etherogeneas. quare rōnabilr̄ mate
riales ſunt vocate: dicunt enim iſti q̄ q̄libet ps ethero-
ɔ illum genea auget̄, put notū eſt. ꝛ iō dicūt fieri augmentatio
modum nem ſm ptes formales. Sed nō q̄libet pſ homogenea
auget̄: licet aliqua pars augeat̄. Sed inſtaret aliqs di-
cens q̄ phs vr̄ eē in ɔ̄riū. dicit enim q̄ ptes etheroge-
T. c. 35. nee non augent̄. niſi q: ptes homogenee augent̄. ergo
2 videt̄ q̄ prior ſit augmētatio ptiū homogeneaꝝ. quaꝫ
etherogeneaꝝ. ¶ Scdō. q: ita ad ſenſum appet auge-
ri caro vel os ſicut manus vel pes. imo eſt puꝝ ipoſſi-
3 bile manū augeri ꝛ nō augeri ptes hōgeneas. ¶ Ter
tio oīs ps homogenea auget̄. ergo iſta opinio ē falſa.
ɔña tꝫ ꝛ añs declarat̄: q: q̄libet pars homogenea nu-
trit̄ iperfecta nutritione: eo q̄ calor naturalis eſt p to-
tū corp^s expāſus. ꝛ ex ɔſiti in oēs partes viui agit. ḡ q̄-
libet aliqd deꝑdet. ergo in nutricatōe ꝑfecta queuis ali
4 quid ad ſui nutricationē acquirit. ¶ Quarto niſi q̄libꝫ
pars augeret̄. augmentatio nō ɔueniret ipſi aucto pri-
mo. qō nō eſt dicendū. ɔña tenet: q: aliquibus ptib^s cō
Solō p ueniret ꝛ aliquibus nō. ¶ Ad iſta tenēdo ꝑdictū mo-
p modo duꝫ rñdet̄ per ordinē. ¶ Ad pmā ɔcedēdo dcm̄ Ariſ.
T. c. 35. q̄ nō augent̄ etherogenee niſi q: homogenee augent̄:
ꝛ ɔcedit̄ q̄ via ordinis aut nature augent̄ homogenee
q̄ etherogenee. tñ cū hoc ſtat q̄ q̄libꝫ ps etherogenea
augeat̄. quapropter q̄libet ps formalis dr̄ aucta. ſꝫ non
q̄libet hōgenea. q: alique ptes carnis vt pus dictuꝫ eſt
non augent̄. q̄re augmētatio nō dr̄ fieri ſm ptes mãles
ad ſcdm eo q̄ non quelibet iſtaꝝ augeat̄. ¶ Ad ſcdaꝫ dr̄ q̄ ve
rū eſt q̄ partes homogenee augent̄ ſicut etherogenee.
ſed non vlr̄. q: q̄uis etherogenea augētur. n̄ tñ q̄uis hō
ad t̄tiuꝫ genea. ¶ Ad tertiā negatur añs loq̄ndo de augmēta
tione que fit p itus ſuſceptionē. ſ. q̄ q̄libet ps hōgenea
augetur. ꝛ ad ꝓbationē negatur q̄ ipfecta nutricatiōe
quelibet pars nutriatur. ꝛ ad ꝓbōnē ɔceditur q̄ calor
nãlis eſt per totū corpus expāſus. ꝛ iō dr̄ q̄ in oēs p-
tes viui agit alterādo: ſꝫ negatur ɔña cum iſertur. ḡ q̄li
bet aliqd deꝑdit: q: licet in q̄libet egerit alterādo: non
tñ q̄libet reſoluit. ꝛ iō ēt in nutricatiōe nō q̄libet ps re
ſtauratur: vel nutritur. q: non ille que nihil deperdide-
4^m rūt. ¶ Ad q̄rtā ꝓbōnē dr̄ q̄ augmentatio ꝑprie dcā q̄
ſit p intus ſuſceptionē nō ɔuenit viuenti ꝑ. Sꝫ tñ q: no
biliores ptes ꝛ maiores augentur. iō a maiori ſit deno
minatio: iō dr̄ totū augeri ſic ad maiorē ptē eē albā to
tū denominatur eſſe albū. Verꝝ tamen eſt q̄ ſi augmē
tatio caperetur large ꝑ mutatione qua aliquid dr̄ fieri
maius. ſiue ꝑ appoſitionē ſiue per iuxtapōnē. ſic poſſet
dici q̄ cōpeteret viuenti pmo. ꝛ h̄ eſt de ſcda opinione.
3^s mod^s ¶ Tertia opio eſt. q̄ in viuo ſunt alique ptes hñtes hu
midū radicale i ſe. ꝛ alique ſunt hñtes hūidū cibale in
ſe. ꝛ ɔñr hñtes in ſe hūidū radicale dñr formales: quia
anima forma viuentis ꝑncipaliter exiſtit in ipſis. ꝛ iō
ad corꝝ corruptionē corrūpitur viuū. quapropter ipe ſp

manent vſq̄ ad ſinē vite: lꝫ non maneāt eque humide
naturali humiditate ſicut erāt in pmo. ptes aūt alie ha
bentes in ſe hūidū cibale: ꝛ hūiditateꝫ extraneā: qō eſt
ad ɔfortādū ptes ꝑncipales. ꝛ humidum radicale vo-
cantur materiales. ideo qō in eis forma vitalis nō exi-
ſtit. tūc ad ꝓpoſitū: quia humidum radicale ſemp ma-
net. humidū aūt cibale fluit ꝛ refluit: attentō q̄ augmē
tatio ſit virtute caloris naturalis: qui ſuſtentatur in hu
mido radicali. iō dr̄ augmentatio fieri ſꝫ formā. i. ſꝫ nã
lem calorē ſuſtentatiuū in humido radicali. ꝛ in ptibuſ
ipſum hñtibus que dñr formales. Et nō dr̄ ſm partes
mãles fieri. i. ſꝫ ptes hñtes hūidū cibale: q: hūidū iſtō
cibale hꝫ rōne materie: eo q̄ patitur a calore nãli: ꝛ iō
ɔñr dicit iſta opio. q̄ hūidū radicale ɔfortatur ꝛ auge
tur ꝑ additionē hūidi cibalis. ꝛ hec additio ſit in quoli
bet mebro. ¶ Sed ɔ̄ diceret aliqs tūc nō q̄libet pars 3^m
aucti erit aucta. ɔñs eſt falſum ꝛ ꝓbatur ɔña: q: poſtq̄ mo.
hūidū radicale manet idē ipſum nō augetur ꝑprie: nec
diminuitur. cū nihil eius corrūpatur vt ſupponit opio. 2^m
¶ Scdō q: vbiq̄ eſt humidū radicale in viuo. ḡ cū hūi
dum cibale ſit in mltis ptibus viui. ſequitur q̄ duo cor
pora ſunt ſimul. ɔña eſt nota ꝛ añs pꝫ: q: quelꝫ ps ē vi
ua in viuo. ḡ vbiq̄ eſt hūidū radicale pro eo q̄ ſine eo 3^m
non eſſet vita. ¶ Tertio. ſic vr̄ q̄ humidū radicale di-
minuitur: qō eſt ɔ̄ iſtos. eo q̄ Ari. dicit ipſum ſemp fie
ri min^s puꝝ. ¶ Itē calor nō ſolū nutritur ex hūido ci-
bali. q̄re videtur etiam aliquā partē humidi radicalis Solō
ɔſumere. ¶ Defendentes hāc viā forte dicerent ad pri pro ꝑ
mam q̄ nō opꝫ quālibet ptē aucti augeri per intus ſu- modo
ſceptionem. ſed ſufficit q̄ iuxta eaꝫ ponatur aliqua re
ſpectu cuius totū dicatur mai^s. ꝛ poſtea ɔuertatur i eā ad 2^m
aut ſaltē cōfortando eā. ¶ Ad ſcdam forte dicerent q̄
hūidū radicale ꝛ cibale diſtinguūtur. loco ꝛ ſubo. ꝛ ſꝫ
inuicē iuxtaponūtur in viuo ꝑ ptic̄las puas iſenſibiles
nec ē in ptibus hūidis hūiditate cibali vita. nec eſt pro
icōuenienti reputādum q̄ multe ptes aīalis nō hēant ad 3^m
vitā: nec ſunt ꝑpriſſime ptes aīalis. ¶ Ad tertiā dici-
tur: qō hūidū radicale in eſſentia ſui nō diminuitur ſed
Ari. dicit q̄ ſit magis ipuꝝ. Voluit. n. dicere q̄ ipſum
actiōe caloris deſiccatur. Et ad aliō cū dr̄ q̄ calor nã
lis nō ſolū nutritur ex humido cibali: dr̄. q̄ nullo mō p
teꝫ hūidi radicalis ɔſumit: ſed hū ipꝫ alterat ꝛ deſiccat.
ꝛ hūc modū lꝫ qs poſſet defendere. credo tñ q̄ cogere
tur ɔcedere multa alia extranea. ¶ Quart^s modus di 4mo
cendi eſt q̄ alique ſunt ptes potētes per ſe exiſtere. ꝛ il dus
le dñr actuales. eo q̄ q̄libet illaꝝ eſt tāte q̄titatis q̄ ſe
parata a toto per ſe exiſtere poſſet ꝛ ſentiri. ꝛ iſte dicū
tur formales. Alie ſunt partes nō potētes per ſe exiſte
re pp ſui paruitatem. imo a toto remote ſtatim reſolui
tur in mediū eas ɔtinēs: ꝛ ꝓpter ſui puitatē ſunt inſen
ſibiles. ꝛ iſte dñr potētiales: q: actu per ſe exiſtere non
pñt: ꝛ per ɔñs mãles. Modo dicit opio: q̄ q̄libꝫ actua
lis ꝛ ſenſibilis augetur. ꝛ rō ē: q: q̄lꝫ talis hꝫ poros in
q̄bus recipere pōt nutrmētū quo ſiet maior. Sꝫ mãles
aut potētiales nō augentur: eo q̄ nō oꝫ q̄libet talē hē
re poꝝ ſuſceptiuū nutrimēti: imo nec eſt poſſe q̄ queli- ɔ 4^m
bet talis hēat hmōi poꝝ. ¶ Sed diceres: actuales cō modū
ponuntur ex potētialibus. ḡ actuales nō augentur niſi ꝓ.
potētiales augeātur. ¶ Ad iſtud rñdetur ɔcedendo
añs ꝛ negando ɔñam. Nā ptes poroſe ſine dubio cō-
ponūtur ex nō poroſis. Sꝫ tñ nulla nō poroſaꝝ auge-
tur poroſis auctis. ꝛ iō lꝫ ex eis cōponātur: nō tñ oꝫ q̄
ad augmētationē ipſaꝝ ptiū actualiuꝫ poroſaꝝ ſeq̄tur
augmētatio ꝑprie dicta potētialiū: ſed ſufficit augmen
tatio ipſaꝝ iꝑprie dicta: puta per iuxtapoſitionē ſcā.
¶ Quintus modus dicēdi ꝑſupponit ſuppōnes: quaꝝ ad 5^m
pma eſt

prima eſt.ꝙ forma non pōt tranſire in aliā mā̄ʒ totalē.
2ª ſup. ¶ Scd̄a ſuppoſitio eſt. q̄ non poteſt tranſire in aliam materiam partialem:niſi extendatur vel diminuatur.
3ª ſup. ¶ Tertia.ꝙ ipſa p̄t hēre aliā mā̄m partialē ſi fuerit aucta:vel diminuta.Et tūc ponit ꝯcluſiōes.p̄ma eſt ꝙ cibus diminuit ꝛ diſtribuit per venas ad ſingl'a mēbra.
2ª ꝯ. ¶ Scd̄a ꝯcl'o.ꝙ digeritur ꝛ alteraṫ:deinde corrumpitur forma cibi ſaltē ſucceſſiue.ſic ꝙ pars propinquior corrumpenti primo corrumpitur ꝛ remotior poſterius.
3ª ꝯ. ¶ Tertia eſt dum cibus ſic corrūpitur: forma aialis extēdiṫ i tali mā q̄ p̄eſt: ꝛ ſupaddiṫ. ꝛ ſic fit maior q̄̄ añ.
¶ Ex iſtis iſta opio vult ſuū ꝓpoſitū ꝛ modū augmentationis oñdere: ꝛ p̄mo īfert. q̄ forma ꝓprie augeṫ ꝛ nō mā̄:nā eſto ꝙ mā maior fieret h̄ eſt per additionem mā̄e que trahitur a nutrimento.mō iſta non eſt proprie augmentatio:cum fiat per additionē ſimilis.forme autem nihil additur.ꝛ tñ ſm rei veritatē poſtea ē maior.
2 ¶ Secundo ꝙ p̄tes materiales fluūt ꝛ refluūt.ſed partes forme non: quia forma manet eadem inuariata.
3 ¶ Tertio.ꝙ quelibet ps aucti ē aucta:q: ibi nulla ē diſtinctio iter p̄exñs ꝛ ſupueniēs.cū foīa in nullo varieṫ.
4 ¶ Quarto.ꝙ manet eadem forma totaliter: iō auctum manet idē.ꝓprie:q: foīa dat eē idētitatem ꝛ diſtōnem.
5 ¶ Quito.ꝙ totū aial ē ꝑ auctū:cꝰ q̄lʒ ps ē aucta.ꝓprie.
6 ¶ Serto.ꝙ ibi nō eſt gñō:ſed ſolū tranſubſtātiatio.nihil enim forme generaṫ.Sed forma p̄exiſtens vr̄ ꝺglutire quodāmodo materiā nutrimēti fingendo nouam.
7 ¶ Septio.ꝙ forma ꝯtinet mā̄m ꝛ non eꝯ̄.ꝛ modus pʒ.
8 ¶ Octauo.ꝙ hūidū radicale fit ſemp minus purꝫ:nam mā nutrimēti miſceṫ mā̄e hūidi radicalis.ꝛ mā̄ifeſtum eſt ꝙ nō ē ita pura ſic mā hūidi radicalis. Ecce totaleʒ
ꝯ̄ illuʒ modū modū huiꝰ opionis bñ ſubtilis.q̄ poſito arguit iſta opinio ꝯ̄ ſe p̄:q: ſeq̄reṫ penetratio corpoꝝ.ſ.mā̄e ſupueniē
2ᵐ tis ꝛ p̄exiſtentis. ¶ Scd̄o.q: vnū corpus nō pōt itrare aliō niſi ꝑ poros: ꝛ ſi ſic mā̄e iſte eſſent ſolum iuxta-
3ᵐ poſite: ꝛ nō erit adequate quelibʒ pars maior. ¶ Tertio.ſequitur ꝙ forma trāſiret de mā in mā̄m.ꝯñs eſt impoſſibile.ꝛ ꝓbaṫ ꝯñā:q: vel dimittit mā̄ʒ porē: ꝛ ſi ſic: habetur ꝓpoſitū:vel nō dimittit eā: ꝛ ſi ſic:non videtur quomodo poſſit informare materiam ſuperuenientem.
4ᵐ ¶ Quarto.ſeq̄ṫ ꝙ ꝑ diuiſionē tādē tota mā q̄ ꝑus fuit i re poſſet ab ea remoueri eadē re remanēte:ꝯñs ē falſū: ꝛ tñ pʒ ꝯñā:q: nō vr̄ cū mā ſepaṫ que ſit cā qn ipa non
5ᵐ poſſit ſepari. ¶ Quito.tūc nō eēt rō:q̄re viuū in infini
6ᵐ tū nō augmentareṫ. ¶ Serto.q: ſeq̄ṫ ꝙ eodē mō parua forma ignis noua adueniēte mā ex cōbuſtiōe ligno rū extēdereṫ ꝛ iformaret totā materiaʒ ſupuenientem.
R. ꝑ quito modo. ¶ Ad iſta reſpōdet dicta opinio per ordinē.Ad p̄mam dr̄ negādo ꝯñam:q: diē ꝙ mā nō eſt corporea de ſe: ꝛ iō lʒ plr̄es mā̄e ſe penetrarēt: nō ſeq̄ṫ penetratio corᵐ. veꝝ ē tñ:dicit ipſa:ꝙ ipſe due mā̄e fiūt vna: ꝛ ſic nō dʒ vna ſignari ꝯ̄ aliā:nec noiari plures:q: inter eas non manet diſtō ꝛ fit vnio eaꝝ per quādaʒ penetrationeʒ.
ad 2ᵐ ¶ Ad ſcd̄am dr̄ ꝙ vnū corpus nō itrat aliud niſi ꝑ poros.Sed dicit vlterius ꝙ forma nutrimenti ſucceſſiue in poris corrupta nihil prohibet mā̄m corporis corrupti materiaʒ alterius ſucceſſiue penetrare ꝛſubintrare.
ad 3ᵐ ¶ Ad tertiā dicitur ꝙ forma non poteſt ſubintrare aliā mā̄m:ſed tñ nihil prohibet quin eadē ſit ſub pluri: aut maiori mā q̄̄ fuit prius: ꝛ adducit exemplum ſile de figura di.ꝙ ſi figura eſſet forma ſubalis ad imaginationem poſſet per ſubintroitū mā̄e eadem figura in valde
ad 4ᵐ magnā augeri ſine ſui ſubali mutatione. ¶ Ad quartā dicit ꝙ ſemp aliquid mā̄ebit de materia p̄ori: q: ambe qñ ſunt ſub iſta forma non ſunt diſtincte: ꝛ iō quicquid
ad 5ᵐ remanet:remanet ō mā p̄ori. ¶ Ad q̄ntā dr̄ ꝙ augmetatio nō eſt in infinitū:eo ꝙ forma ipſius viui determinat ſibi certā q̄̄titatē. ¶ Ad ſertā vlterius dicit ꝙ nō eſt ſile de igne:eo ꝙ nulla forma pōt ſic in ſui nā̄m conuertere:niſi aīa:ꝑut Cōmen.ponit in iſto ꝑ.Et hec eſt poſitio huius opionis. ¶ Cōtra q̄̄ ſunt alique dubitationes iducende. ¶ Prima eſt ꝙ ſequereṫ formā partialē migrare de vna mā in aliā.ꝯñs eſt ꝯ̄ ipſos.ꝛ ꝓbaṫ ꝯñā:q: capiaṫ ps mā̄e que per diminutionē viui reſoluitur ꝛ voceṫ.a.Et arguiṫ ſic.a.mā aliq̄ p̄te fore viui fuit iformata.Et illa iā nō eſt iformata.ꝑut notū eſt:ergo vel illa pars forme mā̄ſit in alia mā ꝛ habeṫ ꝓpoſitum ſ.ꝙ migrat de vna materia in aliā.vel nō tranſit: ꝛ hoc eſt ſimiliter cōtra eos qui dicunt formā nō extendi:nec diminui per totā vitā.Uel manet i nulla mā: ꝛ hoc iterum eſt ipoſ'e. ¶ Scd̄o vel mā adueniens eſt extenſa: ꝛ hñs dimēſiones q̄̄titatiuas: ꝛ ſi ſic:cū aliā mā̄m penetrare:ſeq̄ṫ ꝙ ſit vera penetratio corpoꝝ ſeu dimenſionū.Uel ē iextēſa: ꝛ ſic oʒ q̄̄titatē eius fuiſſe corruptaʒ: ꝛ nō vr̄ a quo.Nō..n.a mā:cū nullius ſit actiuitatꝭ:nec ꝯ calore cū potiꝰ hēat rareſacē dimēſionē ꝛ gñare.Nec ꝑ modū ſequele ad corruptionē ſubiecti:cū mā maneat eadē que fuit q̄̄titatis ſubm ſic q̄litatū p̄maꝝ iux̄ prioris dcā ꝛ ēt iux̄ auc̄tatē Cōm.dn̄tis ꝙ dimēſiōes ſunt coeterne mā̄e.q̄re vr̄ ſeq vl' penetratiōe verā vl' quātitatē mā̄e fuiſſe corruptā: ꝛ tñ a nullo. ¶ Tertio ſupponitur ꝙ diſpō q̄litatiua que vnā formā ſubalē p̄t corrūpere ſufficit pro eodē inſtanti.ꝛ dʒ ex neceſſitate nature aliā gñare.pʒ:q: niſi ſic mā poſſet ſine forma eē.puta ſi applicareṫ ſibi agens.q̄ pōt formā preteritaʒ corrūpere.ꝛ ꝙ nō ſufficeret formā ſeq̄ntē generare. quo ſtante arguiṫ.Nūq̄̄ poteſt in mā corrūpi forma qn ſit in ea alia genereṫ.ergo nō pōt forma viui ſic deglutire ꝑ penetrationē mā̄m nutrimēti.ꝯñā pʒ: q: nō pōt ꝺglutire materiā cum forma. ꝛ añs pʒ per ſuppoſitionem.
¶ Quarto ſi ſic.nō poſſet aſſignari rō. quare nō ex aq̄. vel q̄libet alio.q̄ viuū poſſet intus ſumptū corrūpere. idifferenṫ fieret nutritio ſeu augmētatio. ꝯñs eſt falſuʒ ꝛ ꝯ̄ pħm.ſcd̄o huiꝰ.ꝛ in libro de ſen.ꝛ ſen.ꝛ in multis aliȷ̄s locis.ꝛ tʒ ꝯñā.nā ex quo mā ſolū aduenit nutrito ꝛ nō remoueṫ noue forme gñō.nō vr̄ q̄re non quelibet mā in poris formā porē dimitteret indifferēter:cū nuda remaneat a foīa.ꝛ a q̄̄titate deglutireṫ. ¶ Iſta motiua ſunt ad ꝯ̄riū.cui ergo placet p̄dcā opio videat quō ea euadat. ¶ Sextꝰ modus ē.q̄ ꝑ p̄tes formales itelligunṫ p̄tes poroſe.ꝛ per p̄tes mā̄les p̄tes nō poroſe.ꝛ rō denominatiōis eſt.q: p̄tes nō poroſe nō actual'r ſūt ſenſibiles ꝑꝑ puitatē.Partes aūt poroſe ſunt actu ſenſibiles.Cū ergo forma dat eē actuale ꝛ ſenſibile.Partes poroſe.q: ſunt ſenſibiles p̄tes dicunṫ formales: q: q̄t mā eſt iſenſibilis p̄tes nō poroſe puitate dicunṫ mā̄les.ꝛ tūc ꝯ̄iter dicitur ꝙ augmentatio fit ſm p̄tes formales.i.poroſas vt dcm̄ eſt añ.ꝛ nō fit ſm p̄tes mā̄les i.non poroſas.Ecce modus cōes ꝛ dr̄ ſic de illa q̄one. Et hoc de primo articulo.

Ad 6ᵐ
Cō.38. ꝯ̄ iſtum quintuʒ moduʒ. ꝑ.
2ᵐ
ꝑ phyſi. com.63.
3ᵐ
4ᵐ
T.c.30.
6ᵘˢ modꝰ

Quantū ad ſcd̄m articulū ſit h̄ ꝯcluſio reſponſalis ꝙ augmētatio fit ſm p̄tes foīales.ꝛ nō mā̄les capiēdo augmētationē ꝓpe.p ea q̄ fit ꝑ intus ſuſceptionē.pʒ ꝑ p̄cedētē q̄onē.ꝛ ſic vr̄.ꝓbabilior iter opiones ſerta opio dicta.Et h̄ de ſcd̄o articulo.
2ᵐ riſal'.

Ad rationes p̄ncipales q̄onis. ¶ Ad primā ꝯcediṫ ꝙ ſʒ eaſdē parteſ fit augmētatio ꝛ nutricatio.ꝛ diſtiguiṫ mior in q̄ dr̄ ꝙ nutritio fit ſʒ p̄tes mā̄les.q: ly ſʒ.denotat q̄ p̄tes non poroſe adueniūt in nutritiōe.ꝛ ſic cōcediṫ minor. ꝛ ſic ēt in augmētatione veniūt p̄tes nō poroſe.Al'r vō pōt ꝺnotaṫ q̄ fit ſʒ p̄tes mā̄leſ.ita q̄ reſtauratio ꝯpditi fit
ad p̄mū

in partibus non poꝛoſis. ⁊ ſic negaꝛ ipſa. Nã ipſa ſolũ
fit in partibus poꝛoſis ſicut augmentatio. ⁊ ideo ſoluꝫ
fit ſm partes foꝛmales: ⁊ per hoc ad ꝓbationeꝫ dicitur
T.c.36. ꝙ deperditio nõ ẽ facta ſm ptes nõ poꝛoſas: qꝛ iſte nõ
depdiderũt: ſed ſm poꝛoſas: qꝛ iſte deperdiderũt. Au-
ctoꝛitas ãt phi ꝯcediꝛ ſic iacet: qꝛ ptes mãles fluũt ⁊ re
ad ſcõm fluũt. i. adueniũt ⁊ recedũt ptes nõ poꝛoſe. ¶ Ad ſecũ
dã dꝛ qꝺ ſicut foꝛma extendiꝛ: ita extẽditur mã nec plꝰ
vnũ qꝫ alteꝝ: nec ẽt minus: ⁊ ideo loquendo de ptibus
mãlibus ꝓpõ conceditur: qꝛ augentur. ſicut foꝛmales:
ſed hoc nihil eſt ad pꝛeſens: qꝛ ſic non capiunꝛ partes
ad ꝛtiuꝫ hmõi in qõe. ¶ Ad tertiã dico ꝙ diminutionẽ fieri ſm
partes mãles pt itelligi duplꝛ. vno mõ ꝙ ptes mãles.
i. nõ poꝛoſe ſunt iſte que poſt diminutionẽ ſunt diminu
te. ⁊ ſic negaꝛ iſta: qꝛ ꝓpꝛie ſunt poꝛoſe q̃ poſt diminu-
tionẽ aliqd depdiderũt. vbi. n. aliqd depdiderũt gñatꝰ
ẽ poꝛus. Scõo mõ ꝙ diminutio fiat per hoc ꝙ mãles.
i. nõ poꝛoſe ptes recedũt: ⁊ ſic ꝯcediꝛ ipſa. ⁊ eodẽ mo-
do ꝯceditur qꝺ augmentatio fiat. eo qꝺ ptes nõ poꝛoſe
adueniũt. tñ ꝓut ly ſm denotat partes in qbꝰ ẽ augmẽ-
tatio vel diminutio ſola fit vtrũqꝫ ipſoꝝ ſm ptes poꝛo-
ad q̃rtũ. ſas: ⁊ nõ ſꝫ ptes nõ poꝛoſas. ¶ Ad q̃rtũ dꝛ ſic ad ſe-
T.c.35. cũdũ ꝙ arguit de ptibus mãlibus ꝓpꝛie dictis ⁊ de il
ad qntũ lis nõ eſt pñs qõ: qꝛ de vͣa materia nõ loqꝛ Ari. ¶ Ad
qntũ ꝯceditur ꝙ augmentatio fit ſm ptes itegrales ⁊
q̃ꝫtitatiuas. ⁊ dꝛ ꝙ veꝝ ẽ ꝙ hmõi ſunt mãles vno mõ.
puta. ꝓut naturale homogeneũ diſtiguiꝛ contra ethe-
rogeneũ. ſꝫ tñ hmõi ptes q̃ꝫtitatiue poꝛoſe ſunt foꝛma-
les in ꝓpoſito. ⁊ nõ poꝛoſe ſꝛ mãles. ⁊ iõ rõ nõ ꝓcedit.
¶ Ad rõnem poſt oppoſitũ dꝛ ꝙ eſt pꝛo ꝯcluſione rñſa
li ſecundi articuli.

¶ Queret aũt aliqs q̃le oꝫ eẽ ex quo au-
gmẽtũ ⁊c̃. Tex. cõ. xxxix. Queſtio. xiiij.

ꝑ. Quartodecimo queriꝛ. Utruꝫ augmentatio
viuentis ſit motus ꝯtinuꝰ. ⁊ arguiꝛ qꝺ nõ ꝑ
T.c.41. dñã qꝫ Ari. aſſignat iter augmẽtatiões ⁊ nu
tricationẽ. qꝛ nutritio ẽ motꝰ ꝯtinuus vſqꝫ ad finẽ vite.
augmentatio nõ. ⁊ in his verbis videtur velle augmẽ-
2 tatiõem nõ eſſe motũ ꝯtinuũ. ¶ Scõo augmẽtatio nõ
eſt motꝰ. ergo nõ eſt motꝰ ꝯtinuus. ꝯña tꝫ per locũ a to-
to in modo. ⁊ añs apparet. qꝛ omnis motus eſt de con
trario in ꝯꝛiũ. mõ augmentatio nõ ẽ iter ꝯꝛia. ergo nõ
3. ꝑ 26. ⁊ eſt motus. maioꝛ pꝫ qnto phicoꝝ. ⁊ mioꝛ pꝫ: qꝛ augmẽ
4 hico. tatio nõ eſt inter q̃ꝫtitates. mõ q̃ꝫtitati nihil eſt contra-
T. riũ per phm in ꝑdicamentis. ¶ Tertio. diminutio nõ
3 eſt motus ꝯtinuus. ergo nec augmẽtatio. ꝯña tꝫ: qꝛ ſũt
mutationes oppoſite. ⁊ iõ qua rõne vna eaꝝ dꝫ eẽ cõti
nua eadẽ ⁊ alia. añs ꝓbaꝛ. qꝛ nõ vꝛ aliquid qꝺ cõtinue
reſoluaꝛ a coꝛpoꝛe noſtro. cũ aliquo tpe coꝛpus noſtruꝫ
acquirat magis qꝫ deperdidit. ergo tũc nõ diminuitur.
¶ Cõfirmaꝛ ſic. Si fieret diminutio continue hoc fieret
a caloꝛe naturali. ſed hoc nõ eſt dicendũ. g̊ ⁊c̃. ꝯña tꝫ. ⁊
maioꝛ pꝫ de ſe. qꝛ nõ vꝛ qꝺ fiat ꝯtinue aliũde. minoꝛ de
claratur. qꝛ ſi ſic idem eſſet coꝛruptiuũ carnis ⁊ gñati-
uum eiuſdẽ. ¶ Jtẽ idẽ eſſet actiuũ ad ſui coꝛruptionẽ.
¶ Jtẽ idẽ coꝛrũpet carnẽ ⁊ aliã gñaret. ex iſta ꝯña vidẽ
ꝑ. tur ſequi iconueniẽtia. Pꝛimũ. qꝛ idẽ nõ vꝛ cã ꝯꝛioꝛuꝫ.
T.c.55. cũ idem inq̃ꝫtum idem ſemper ſit aptũ natũ facẽ ideꝫ.
2 caplo nono huius ſcõi. Scõꝫ incõueniẽs: qꝛ fruſtra ca
loꝛ ꝑmã carnẽ coꝛrũperet: ⁊ aliam generaret. cũ pꝛioꝛ
3 ſit puꝛioꝛ qꝫ ſcõa poſterioꝛ gẽita. Tertiũ. qꝛ qꝺlibꝫ ens
diligit ſe ꝑmanere. vt añ dcm̃ eſt. Pꝛobaꝛ tñ ꝑma ꝯña.
qꝛ caloꝛ naturalis eſſet coꝛruptiuus carnis eo ꝙ ipſam
continue reſolueret. ⁊ generatiuus noue. eo qꝺ ex cibo
nouã generaret. Scõa qꝺ caloꝛ naturalis non reſoluit
carnẽ: niſi vt ſe nutriat vt actiones viuentis facere poſ-
ſit. ⁊ ex cõſequẽti aliã carnẽ generaret. ¶ Et tertia qꝛ
deficiẽte carne neceſſe eſt caloꝛẽ deficere. cuꝫ caloꝛ non
poſſit ſtare ſine humido. vt in de longitudine ⁊ bꝛeuita
te hꝛ ſufficienter. Cũ g̊ caloꝛ reſoluendo carnẽ agit ad
deſtructionẽ carnis. ſeqꝛ qꝺ agit ꝑ modũ ſequele ad de
ſtructionẽ ſui. qꝺ fuit vltio ꝓbãdũ. ¶ Quarto augmẽ- 4
tatio eſt conuerſio nutrimenti. ſed iſta nõ eſt ꝯtinua. er-
go nec augmẽtatio eſt motꝰ ꝯtinuꝰ. ꝯña tꝫ. ⁊ añs pꝛo ꝑ
ma pte eſt manifeſtũ. per diffinitionẽ augmẽtationiſ. ⁊
pꝛo ſcõa pte pꝫ: qꝛ coꝛruptio foꝛme cibi nõ ẽ ꝯtinua. cuꝫ
aliqñ cibꝰ nõ ſit in coꝛpe vt tpe magne famis. ¶ Quin 5
to nutritio nõ eſt cõtinua. g̊ nec augmentatio. tꝫ ꝯña: qꝛ
nõ ſemp nutriꝛ aial. qꝛ ſi aial ſemp nutrieꝛ. nõ eẽt rõ q̃
re fameſceret. ¶ Sexto arguiꝛ auc̃te cõmẽ. 8ͦ phicoꝛũ 6
volentis qꝺ augmẽtatio nõ ſit motus ꝯtinuus. qꝺ pꝛo- Cõm.
bat rõe ſic. Jn omni motu ꝯtinuo cuilibet parti coꝛpo- 23.
ris dꝫ coꝛrñdere aliq̃ ps diſpõnis ſm quã eſt motꝰ: ſed T.cõ.
hoc nõ eſt poſe in augmẽtatione vniꝰ anni. g̊ ⁊c̃. tꝫ ꝯña iiꝫ.
⁊ maioꝛ ſatis habeꝛ a phõ. 4. ⁊. 6. phicoꝝ. eo qꝺ motꝰ T.cõ.
⁊ tẽpus pꝛopoꝛtionabiliter diuiduntur. ⁊ minoꝛ pꝫ: qꝛ 39.
ſi aliqd augmentaretur per vnũ ãnũ acquirendo quãti
tatem digitalẽ. non vꝛ poſe qꝺ cuilꝫ pti anni coꝛreſpon
deat aliq̃ ps illius q̃ꝫtitatis digitalis.

In oppoſitũ eſt phs ꝑmo huius. ⁊ quinto T.cõ.
phicoꝝ. di. augmẽtationeꝫ eẽ 25. ⁊
motũ. ⁊ ſi dꝫ eſſe motus: oꝫ ꝙ ſit motus vnus: cũ idem 31.
ſit motus ⁊ motus vnus. hõ ⁊ vnus hõ. ꝓpõ: ⁊ vna ꝓ T.cõ.
poſitio. pꝛimo elencoꝝ. Et vltra. ſequitur. augmentatio 18. ⁊
eſt vnus motus. ergo eſt cõtinuus motus. cũ qnto phi 19.
coꝝ dicaꝛ. qꝺ de ratione vnius motus eſt continuitas T.cõ.
⁊ non interruptio tempoꝛis. 34. ⁊
¶ Jn iſta qõne ꝑmo vidẽdũ eſt de cauſis nutricationis 39.
⁊ augmẽtatiõis. ſcõo videbiꝛ de ꝯtinuitate nutricatõiſ
⁊ augmentationis.

Quantum ad pꝛimũ articulũ eſt ꝑmo ſcien- ꝑ. nom
dum ꝙ caloꝛ naturalis continue
agit in coꝛpus ⁊ humidũ radicale. ⁊ etiã cibale ꝯtinue
cõſumendo. ꝓbatur. qꝛ niſi ſic eſſet: non eſſet ratio qua
re aial indigeret nutrimento. conſequens eſt falſum: ⁊
cõtra expiẽtiã. qꝛ experimur aial idigere nutrimento.
Modo oꝫ hmõi idigẽtie aliquã eẽ cãꝫ: ⁊ pꝫ aſſumptũ.
qꝛ ſi nõ dſiccareꝛ hũidũ radicale. ſequereꝛ qꝺ aial ſine
cibo lõgo tpe poſſet manere: ſicut cũ cibo. eo ꝙ cibꝰ ni-
hil aliud addit qꝫ reſtaurationẽ humidi. ¶ Ex alio pꝫ 2
hec ſuppõ. qꝛ phs cõparat caloꝛẽ ad coꝛpus ſicut in lã-
pade ignẽ ad oleũ. mõ ignis deſiccat ⁊ cõſumit oleũ. g̊
ſic caloꝛ naturalis deſiccat hũidũ coꝛpis. ⁊ ex alio ter
tio ꝑſuadeꝛ. Nã ꝑmo docet experientia qꝺ aial actꝰ ſu 3
os exercens idiget ſpiritibꝰ. ꝓpter qꝺ ſi iunctura mem-
bꝛi foꝛtiter ligetur vt per ligaturã aduentus ſpirituum
impediatur patiꝛ mẽbꝛũ illud tremoꝛem. ⁊ deficit eius
regimen conueniens. ¶ Jtẽ iſti ſpiritus continue reſol
uuntur. quia mẽbꝛum patitur tremoꝛem. pꝫ: quia aliter
non indigeremus ipſoꝛum cõtinuo aduentu. quod ea-
dem experientia docet eſſet falſum. ex quo opoꝛtet qꝺ
continue genereꝛ huiuſmodi caloꝛes ⁊ ſpiritus. ⁊ ta-
men nõ poſſunt generari. niſi ex mã apta: ⁊ nec appa-
ret alia materia in coꝛpe diſpoſita ad hoc niſi hũiduꝫ:
opoꝛtet ergo in hac gñone hũidũ deſiccari. ¶ Quar- 4
to perſuadetur: quia cuꝫ mẽbꝛa animalis ſint diffoꝛmi
ter calida neceſſe eſt vt mutuo ſe calefaciãt ⁊ alterent.
⁊ ex cõſeq̃nti cõtinua alteratõe reſoluãt. ¶ Scõo ẽ in 2m no.
telligẽdũ. ꝙ ad iſtã ꝯſũptõeꝫ iuuat mediũ extriſecũ eo
ꝙ ipꝫ ꝯtinue altꝛat nrꝫ coꝛpus. iuuat ẽt motꝰ. iuuant ⁊
cibaria

cibaria calida: ⁊ vltimate iuuat ſtudiū. Nā oīa iſta hñt
Dub^{m} deſiccare corpus noſtrū. ¶ Sed ꝯ primū dcm̄ diceret
qs. quō calor nālis poſſʒ augere i humidū cū humidū
ſit eius ꝓpriū ſubʒ: ⁊ accñs nāle ſubō nō agit ad ipius
2 corruptionē. ¶ Scōo. nā calidū nō ꝯtrariat̃ humido.
R^{o} ğ nec agit in ipſum humidū. tenet ꝯñtia: q2 rō corrupti
ua eſt rōne ꝯrietatis. ¶ Ad primū dicunt aliq ꝙ calor
nō agit in ſubm in quo adequate exiſtit. Sʒ bene cū p-
tes ſunt difformiter calide ipe calor q eſt in vna parte:
agit i humidū qđ eſt in alia pte. ¶ Aliter dr̃ ⁊ iudicio
meo melius: ꝙ calor nālis eſt q̄dā ſuba ſubtilis calida
q̄ nulli inheret vt ſubō: ſʒ ipſi humido eſt in multis pti
bus cōmixta. hoc ğ agit generando ſibi ſimile in ipſo
hūido: ⁊ tunc ceſſat rō de ſubō: q2 humidū non eſt calo
ad 2^{m} ris ſubm: cū ipʒ nō ſit accñs. ¶ Ad ſcōʒ dr̃ ꝙ calor nā
lis q eſt quaſi ignis bene eſt multū ſiccus: ⁊ iō rōne ſic
citatis humidū corrūpit: ⁊ apiēdo poros de per accñs
ſeipʒ calorē reſoluit: ⁊ ēt dr̃ ꝙ calor eſt magis calidus
q̄ʒ ipʒ humidū: ⁊ iō agit in ipſum: ipm vlterius calefa-
ciēdo: ⁊ ſic pʒ: ꝙ rōne duplicis ꝯrietat̃ calor agit i hu
3^{m} no^{m} midū. ¶ Ex his duobus notabilibus ſeqtur tertiū no
tabile: ꝙ neceſſaria ē aiali ſeu viuo (ſi debeat lōgo tpe
viuē ⁊ manere) nutricatio: pʒ: q2 niſi fieret reſtauratio
deperditi corpus actiōe ꝑus poſita total'r deſiccaret̃ ⁊
deficeret vita: ⁊ iō cū deus ⁊ nā non agant fruſtra: nec
T. cō. abūdent i ſupfluis: nec deficiunt i neceſſarÿs. 3° de aia.
45. dederunt animali nutritionem.
pª ꝯ **Ex his** pñt iferri ꝯnes: quaꝝ pma eſt hec. Calor
nālis eſt cā efficiens nutritiōis: ⁊ ex ꝯñti
augmentatiōis: ꝓbat̃ q2 ad nutricationē reqrit̃ cōuer-
ſio nutrimenti: ſepatio boni: ⁊ ꝯueniētis a malo ⁊ diſ-
cōuenienti. talia. n. fieri nō pñt niſi mediante calore ef-
ficiente. ergo ꝯ vera. ꝯñtia nota eſt. ⁊ añs pro pma pte
pʒ. ⁊ pro 2ª probat̃. q2 frigidū hoc nō pōt facere cū ſim
pliciter habeat cōgregare: imo etiā frigiduʒ frequēter
ꝯuenit nutrimēto cum ipſum ſit frigidū: ⁊ per ꝯñs nō
2ª ꝯ agit in ipſum. pʒ ğ. ꝙ hoc facit calidū: cuius eſt cōgre-
T. cō. gare homogenea ⁊ ſegregare etherogenea. ¶ Scōa
38. ⁊ ꝯcluſio: ꝙ aia eſt pncipalis cā nutricatiōis ⁊ augmen
39. tatiōis. ꝓbat̃ rōne cōi 2° de aia. q2 niſi ſic: ſequeretur ꝙ
aial ōberet hr̃e ſupius oia leuia. puta calores ⁊ ſpūs:
⁊ inferius oia grauia: ꝯñs eſt iconueniens: ⁊ ꝯtra ex-
perientiā. Nā ita ſunt oſſa in capite ⁊ augmentant̃ ibi
dē: ſicut in pede: ⁊ calor in pede ſicut in capite. ⁊ ꝓbat̃
ꝯñtia ꝙ ſi ſolū agunt q̄litates elemētales ⁊ nō forma:
tūc nō eſt rō: q̄re grauia aſcendūt ⁊ leuia deſcendunt:
q̄re relinqt̃ ꝙ huius opationis aia ſit cā mouens gra-
3ª ꝯ ue nutrimentū ſurſuʒ: ⁊ leue deorſū ſm ꝯuenientiā na
ture aialis. ¶ Tertia ꝯ. ad iſtā nutricationē ꝯcurrunt
effectiue q̄ttuor virtutes q̄s medici ponunt in quolibet
mēbro. ſ. attractiua nutrim̄ti: retētiua eiuſdem attracti:
digeſtiua aſſimilatiua ⁊ vnitiua attracti: ⁊ expulſiua ſu
perflui: qđ pʒ. q2 ſi aliq̄ iſtaꝝ vl'i pte vl'i toto deficeret
4ª ꝯ aial ſuas opatiōes. puta nutricationē ⁊ augmētatiōeʒ
pficere nō poſſʒ. ¶ Quarta ꝯ. cā mālis huius nutrica
5ª ꝯ tiōis eſt nutrimentū aut mā eiuſdeʒ. pʒ: q2 ex iſtis fiunt
iſte nutritiōes. ¶ Quinta ꝯcluſio eſt. cā formal' huius
ntricationis nō eſt alia q̄ʒ ipſemet mutationes in ſuis
ptibus ꝯtinuate. pʒ: q2 forme nō eſt forma. cū ergo ipe
6ª ꝯ mutatōes ſint forme: ipe nō hñt aliquā aliā cāʒ forma
lē q̄ʒ ſuā ꝯtinuitatē i ptibus: qđ eſt ꝓpoſituʒ. ¶ Sexta
ꝯcluſio: cā finalis nutricatiōis ꝓpinqua eſt ſalus indi-
uidui: ⁊ remota eſt ſalus ſpēi. Sʒ augmētationis ꝓpin
qua eſt: vt ipm idiuiduū ſuā debitā acqrat q̄ʒtitatē: re-
mota eadē q̄ eſt nutricationis. pʒ iſta ꝯ. quo ad primaʒ
ptem: q2 ex tertio notabili ſine nutricatione non poſſet
pmanere ⁊ ſaluari idiuiduū. ⁊ iō cā finalis eius eſt ſa
lus ipſius idiuidui. ¶ Itē indiuiduū nō pōt pmanere
idem numero: nec generare niſi nutriat̃. iō nā vltimate
indiuiduū: ſaltē pfectum per nutricationeʒ itēdit gene-
rare ſibi ſil'e. Et hoc ē ſalus ſpēi cū p hoc ſpēs ppetuet̃.
¶ Et ſic ꝓportionabil'r dicat̃ de augmētatione: q2 ꝓpe
⁊ immediate nā itēdit ꝙ viuū habeat ſuā debitā q̄ʒtita
teʒ ⁊ vltimate: q2 niſi ipſuʒ viuū ſit pfectuʒ ſua q̄ʒtitate
cōuenienti ſibi nō pōt gñare: iō intēdit i augmentatiōe
gñonē ſibi ſimilē ꝓ ſalute ſpēi: ⁊ ſic patēt oēs cauſe nu
tritionis ⁊ augmētationis.

Quantū ad 2^{m} articulū ē notādū: ꝙ p nutrica pᵐ no^{m}
tioneʒ i ꝓpoſito nihil aliud itelligo q̄ʒ
ꝯuerſionē nutrimēti intus ſuſcepti in ptes corpis nutri
endi vt fiat reſtauratio depditi: per augmentatōeʒ aut
intelligo augmentatiōem ꝓprie dictā: q̄ eſt ante diffini
ta. ſ. ꝯuerſionē nutrimenti ⁊c̄. Et iō pro ſola alteratiōe
aut nutrimenti corruptiōe intelligo titulū queſtionis. 2^{m} nōn^{m}
¶ Scōo eſt notādum: ꝙ augmentatio aut nutritio pōt
eſſe ꝯtinua dupl'r. Uno mō ꝓprie. ſ. ꝙ ſit ꝯtinua ex pte
tpis: ⁊ ex pte diſpōnis ſm quam ipſa eſſet: puta ex pte
q̄ʒtitatis qua acqrit̃. Alio mō dr̃ ꝯtinua magis large:
ꝙ. ſ. ex pte tpis nulla eſſet interruptio: lʒ ex pte diſpō-
nis fieret interruptio. ¶ Tertio ē notandū: ꝙ de rōne 3^{m} nōn^{m}
motus eſt eſſe ꝯtinuū. pʒ: q2 eſſe vnum cuʒ in oibus ſit
idem ipm ⁊ vnū ipm: vt hō ⁊ vnus hō. motus ⁊ vnus
motus. mō motus diſcōtinui nō ſunt vnus motus: cuʒ
ad vnitatem motus reqrat̃ vnitas tpis. 5° phyſi. T. c. 34
Tunc ſit h pª ꝯ. ꝙ augm̄tatio ſeu ēt nutritio eſt pª ꝯ
motus ꝯtinuus. ꝓbat̃. q2 ois motus ē
motus ꝯtinuus: vt dic̄ 3^{m} nōbile: ois augm̄tatio ē mo-
tus. ğ augm̄tatio ē motus ⁊ ꝯtinuus: ⁊ minor pʒ i poſt
pdicam̄tis: ⁊ i 5° phy. ⁊ i h p. eodē mō ꝺ nutricatione. T. c. 18.
¶ Sʒ forte iſta nō ē difficultas pp quā eſt mota qō: ſʒ T. c. 25.
potius mota ē ad aliud: puta ad vidēdū vtꝝ totalis au ⁊. 31.
gmētatio q̄ fuit a pn° vite viuētis vſqʒ ad terminū au-
gmētatiōis ſit motus ꝯtinuus. ¶ Et circa h ſit h 2ª pn 2ª ꝯ
cipal' ꝯ. ſ. ꝙ nō ē neceſſe nutricatiōeʒ a pn° vite vſqʒ ad
finē eē motū ꝯtinuū. ꝓbat̃ ſic. poſ'e eſt calorē nālem in
certa pte tpis eē ita debilē: ꝙ i ea nō pōt fieri nutrimē
ti ꝯuerſio adhuc ſtāte i ea vita. ğ ꝯcluſio vā. ꝯña nō eſt:
⁊ añs ꝓbat̃: q2 cū nutrim̄tū ſit certe reſiſtētie: ponat̃ ꝙ
nutrimētū i pede ꝯuertēdū ſit vt tria reſiſtēs: ⁊ remit-
tat̃ calor nālis debēs ipʒ ꝯuertere: ſic ꝙ nō poſſit plus
agere q̄ʒ ad ḡdū vt tria. q̄ro adhuc. Utꝝ cū illo calore
i pede manet vita: ⁊ ſi ſic cū iſte calor nō ꝯuertat aliqđ
nutrimētū: eo ꝙ nutrimētū eſt tāte reſiſtētie: ſicut ipm
eſt i actiuitate: ⁊ tūc hr̃ ꝓpoſitū. Si dicat̃ ꝙ nō. Cōtra.
adhuc nō ſūt q̄litates ita diſconueniētes itroducte: ꝙ
formā viui poſſint corrūpe: lʒ ipa ſit ōbilitata i ſuis q̄li
tatibꝰ. ¶ Cōfirmat̃. ſub q̄lʒ calore maiore vr̃ ꝙ forma Confir.
pedis poterat generari. igr̃ ſb iſto calore pt pmanere.
ꝯña tʒ. nā forma pōt ſub diſpōne q̄litatiua minus pfe-
cta pmanere q̄ʒ gñari: vt nūc ſupponit̃. ⁊ in 2° dicet̃: ⁊
añs pʒ: q2 qcūqʒ calor maior ſuffic̄ ad ꝯuertendū nutri
mētū ⁊ alia opa vite faciēda: ⁊ iō ſtātibus diſpōnibus
organicis alÿs nō ē rō: q̄re nō poſſʒ ſub ea forma gene
rari. ¶ Itē cū trāſitus fiat ꝺ extremo p mediū ad aliđ Confir.
extremū: ⁊ calor pmitus ſuffic̄ ad vitā ꝯſeruādā: ⁊ ad
nutrim̄tū ꝯuertēdū: ⁊ poſtea nō ſufficiet ad vnū nec ad
alteꝝ vr̃ ꝙ i medio ſufficiat: puta ad vitā ꝯſeruādaʒ: lʒ
nō ſufficiat ad aliđ: puta ad nutrim̄tū ꝯuertēdū. ¶ Itē
⁊ ȝ. plāte i hyeme exñte gelu fortiſſimo nō appent nutri Confir.
ri. ğ ꝯ vā. ꝯñtia bona: q2 plāte viuūt. ⁊ añs pʒ: q2 totuʒ
nutrimentū ipſaꝝ eſt cōgelatū: q̄re nullū pñt attrahe-
re nutrimentū: q̄re nō nutriunt̃. Et ideʒ appet de qui-

buſdā

buſdam aīalibus:vt de magnis ranis q̄ in hyeme non
T.c.4i capiūt nutrimentū: ⁊ in martio ipſuȝ accipe incipiunt.
T.c.i5. ⁊ ſi allegeť textus phi i ꝯriū in iſto pmo ⁊ in 2° de aīa.
ca.2°.Dicendū eſt ꝙ loquebatur de aīalibus pfectis: ⁊
noluit ꝙ talia longo tpe non pn̄t eſſe ſine nutrimēto: ſi
cut nō pſit eē ſine augmentatiōe:qn tamen poſſint eſſe
3ª ꝯ aliq̇ puo tpe ſine nutrimento h̄ nō intendebat negare.
¶ Tertia ꝯcluſio:nō opȝ augmentationem a principio
vite vſqȝ quo viuū nō pōt augeri amplius eſſe ꝯtinuuȝ
motū ſine interruptiōe tpis:iſta ꝯcluſio pȝ:qꝛ viuū qd̓
augeť poſſȝ fieri ĭfirmū: ⁊ per ĭfirmitateȝ in tpe medio
ſu e augmētatiōis diminui:vt alīno.i6.i7. ⁊ tūc poſtea
iteꝝ fieri ſanū ⁊ de nouo augeri: ⁊ tunc apparet ꝙ nō
4ª ꝯ fuiſſet illud viuū ſiue ĭterruptiōe tpis auctum:imo tpe
ĭfirmitat̄ nō augebať:vt pȝ ex caſu. ¶ Quarta ꝯcluſio
eſt:ꝙ ſi viuū maneat ſemp ſanū ⁊ nutrimētū ſufficiēs
appeat approximatū:poſſibile eſt ꝙ ſine ĭnterruptiōe
tpis a pn° augmētatiōis ſue vſqȝ ad finē quo nō poteſt
vlterius augeri augeať:pbať ꝯcluſio:qꝛ cauſis ſufficiē
tibus ꝯtinue poſitis i agentibus nālibus effectū pdu-
centibus ꝯtinue ⁊ ſine ĭterruptiōe poneret effectus:ſȝ
in iſto caſu ſunt cauſe efficiētes poſite augmentatiōis
ſine iterruptiōe tpis:ergo poneť augmentatio ſine in-
terruptiōe tpis:maioꝛ eſt nota:qꝛ agētia nālia agūt tā-
tum quātū poſſunt:minoꝛ pȝ:qꝛ cā ſufficiēs augmenta
tio vſqȝ ad terminū ad quē dȝ augeri viuū:ē corpus eē
ſanū:qꝛ tūc eſt aīa i diſpōne conuenienti: ⁊ cum caloꝛe
naturali ſufficiēti: ⁊ ſic eſt cauſa ſufficiēs ſufficiēter po
ſita: ⁊ nutrimētū ſufficiens eſt cauſa mālis: quare tota
minoꝛ eſt nota. ¶ Correlarie inferť:ꝙ q̄ȝdiu viuū ma
net ſanū ⁊ nutrimentū ꝯueniens eſt ſibi approximatū
nutriť: ⁊ pȝ ex probatione ꝯnis precedētis. ¶ Quinta
5ª ꝯ cōcluſio.augmentatio eq totalis facta ex certo cibo in
ordine ad tēpus bene eſt motus cōtinuus:qꝛ ſi equus
6ª ꝯ eſt ſanus:vt ante dictū eſt:nulla fit tpis interruptio qn
equus continue augeať. ¶ Sexta concluſio huius:au
gmentatio eq totalis proprie loquendo nō dȝ dici mo-
tus continuus.probať ſic:augmentatio facta in diuer-
ſis poris non eſt motus ꝯtinuus.ergo augmentatio eq
totalis nō eſt motus ꝯtinuus:tenet ꝯn̄tia:qꝛ augmēta
tio illa fit i diuerſis poris: ⁊ ꝯn̄tia probatur:qꝛ augmē-
tatio nō eſt hmōi motus vnus:eo ꝙ forma q̄ gn̄atur ĭ
alio ⁊ alio poro eſt alia ⁊ alia:vt notū eſt:cū multi pori
totales ſint inuicē ꝯtinui: ⁊ ex ꝯn̄ti eſt alia ⁊ alia muta
tio vel diſpoſitio numero:ſ̓ȝ quā fit augmētatio:ita er-
go alia ⁊ alia numero ē augmētatio i alio ⁊ alio poro.
Dubiuȝ ꝯn̄tia tenet per notabile ſcdm: ⁊ añs eſt notū. ¶ Sȝ di
ceret qs quātitas eſt eadem ſ̓m quā fit iſta augmenta
tio:g̊ diſpoſitio ſ̓m quaȝ fit motus eſt eadem.ꝯn̄tia tȝ:
T.c.26. eo ꝙ augmētatio eſt motus ad quātitatē.pmo huius:
⁊.27. ⁊ añs pȝ:qꝛ iſta quātitas eſt q̄ȝtitas eq. ¶ Rn̄deo ne-
R gando ꝯn̄tiā:niſi addereť ꝙ quātitas eſt eadē: ⁊ diſpo
ſitio ſ̓m quā augeť eſt vna: ⁊ ſi h̄ addereť negarē añs:
qꝛ i alio ⁊ alio poro: ⁊ alia ⁊ alia diſpōne augeť quāti
tas: ⁊ iō alia ⁊ alia ē diſpō ſ̓m quā fit motus.Vn̄ eſt ſi
mile ſic̄ ſi hoi augereť caliditas i pede ab vno igne: ⁊
ĭ manu ab alio.ptib⁹ tn̄ ĭtermediis non calefactis:tunc
eni eſſet vna q̄litas totalis ſ̓m quā eſt motus.ſ.totalis
caliditas hois:tn̄ calefactio nō eēt vna:qꝛ diſpōnes q-
bus iſtis caliditas ĭtendiť nō ſūt vnū:imo alia eſt i pe-
de ⁊ alia i manu ⁊ aliō ſiľe ē:ſic̄ ſi ſpa aeris rarefieret
hic ⁊ rome:tūc ille rarefactiones fierēt ſ̓m eādē quāti
tatē ſpere aeris:tn̄ non eēt vna rarefactio:eo ꝙ alia ⁊
alia rarefactione:q̄ȝtitas aeris in diuerſis ſuis ptibus
adinuicē diſcontinuis extendať:ſic q̄ȝuis q̄ȝtitas eq to
talis q̄ extendiť ſit eadeȝ:tn̄ alia ⁊ alia gn̄one in diuer
ſis poris maiorať q̄ gn̄ones nō plus adinuicē ꝯtinuan
tur q̄ȝ rarefactiōes aeris p̄dicte. ¶ Ex iſta ꝯne inferť pm cor.
correlarie:ꝙ ſ̓m veritatem tot ſūt augmentatiōes tota
les in viuo:quaꝝ nulle due ſūt vna: qn̄ viuū augeť:q̇t
ſūt pori i qbus fit augmentatio totalis viui. ¶ Secun 2m cor.
do:ꝙ alia ⁊ alia die ē alia ⁊ alia augm̄tatio.pȝ:qꝛ fiūt
i aliis ⁊ i aliis poris:igiť per ꝯneȝ ſunt diuerſe augmē-
tatiōes ⁊ capio iŋ iſtis cōcluſiōibus poſitis augmēta-
tionem ĭpropie:cū dico ꝙ augmētatio eq totalis ⁊c̄.
¶ Pro oībus augmētatiōibus qbus diuerſe ptes .equi
dn̄r augeri ſiľ tpe:q̄ oēs ſ̓m vulgares pn̄t dici vna au-
gmētatio: ⁊ dicūť ab eis:eo ꝙ diuerſas ptes i diuerſis 7ª ꝯ
poris genitas nō pcipiūt. ¶ Et iuxta h̄ ſit ſeptima cō
cluſio:ꝙ i ordine ad denoīationē vulgariū iſte augmē
tatiōes eq pn̄t dici vna.pȝ:qꝛ ipſi nō pcipiūt diuerſita-
tem ptiū genitaꝝ: ⁊ iō oēs augmētationes factas i di
uerſis poris ſine tpis ĭterruptiōe dn̄t vnam augmenta
tionē totalē eq.nec eſt incōueniens ita loqui. ⁊ ſ̓ȝ veri
tatē ⁊ rōnē aliter cēſeri. ¶ Octaua ꝯ eſt:nutritio tota- 8ª ꝯ
lis eq non dȝ dici vnus motus.pȝ rōne qua p̄cedēs ꝯ.
¶ Nona ꝯcluſio:reſolutio viuētis a pn° vite vſqȝ ad fi- 9ª ꝯ
nē ē motus ⁊ ꝯtinuus ĭpropie.ſ.qꝛ fit ſine tpis ĭterru-
ptione:pbať:qꝛ vel viuū eſt ſanū: ⁊ tunc nō ĭnterrūpiť
reſolutio:eo ꝙ tc̄ caloꝛ nālis ſe ꝯtinue nutrit: vľ egrū.
⁊ tūc ꝯtinue reſoluunť ptes viui a medio ipſum ꝯtinē-
te:eo ꝙ h̄ mediū eſt ſibi ꝯriū: ⁊ tunc reſiſtētia viui eſt
debilitata. ¶ Vltima ꝯcluſio:reſolutio nō eſt ppe cō- 10ª ꝯ
tinua nec vna mutatio i ordie ad diſpōneȝ ſ̓m quā eſt
motus:pȝ qꝛ ipa eſt alia ⁊ alia in aliis ⁊ aliis poris.ſic̄
⁊ augmētatio. ⁊ formeť rō eodē mō.Correlariū. viuū Corm
nūq̄ȝ manet i eodē ſtatu p modo idēptitatis.pȝ p ꝯonē
p̄cedētē.qꝛ fit ſp ab eo aliq̄ reſolo. ⁊ hec de 2° articulo. ad pm

Ad rōnes

principales huius qōnis. ¶ Ad T.cō.
pmū dr̄ ꝙ Ari.p illam drīam nō 4i.
voluit negare augmentationē eē ꝯtinuū motū.ſed vo-
luit ꝙ nō duraret ꝯtinue vſqȝ ad finem vite ſicut nutri ad 2m
tio. ¶ Ad ſcdam dr̄ negādo añs.ſ.ꝙ augmentatio nō
eſt motus.Et ad pbationem dr̄ ꝙ nō opȝ oēm motum
eſſe de vero ꝯtrario in veꝝ ꝯriū.ſȝ ſufficit ꝙ ſit iter ter
minos a qbus capiunť denominatiōes ĭpoſſibiles re-
ſpectu eiuſdē termini exn̄tis hoc aliqd i actu. ⁊ ita vult T.cō.
phs.5.phyſi.ꝙ motuſ dȝ eſſe ex vero ꝯrio in verum ꝯ 26.
rium.modo iſta ꝯrietas bene reperiť in predicamento
q̄ȝtitatis vt bicubitū tricubitum.bipedale tripedale ⁊ ad 3m
ꝯſiľia hmōi. ¶ Ad 3am negať añs.ꝙ diminutio nō ſit
motus ꝯtinuus.Et ad pbationem dr̄ ꝙ adhuc illo tpe
quo corpus noſtrū magis acqrit q̄ȝ deperdat eſt reſo-
lutio cum caloꝛ nālis ſe tūc nutriat. ⁊ ex ꝯn̄ti humidū
reſoluat.verūtn̄ eſt ꝙ tūc nō eſt diminutio.tn̄ qn̄cunq̄ȝ
diminutio eſt ipſa eſt motus continuus ſicut augmen- ad cō-
tatio. ¶ Ad ꝯfirmationem ꝯcediť ꝙ diminutio in ſe- fir.
nibus fit ꝯtinue a caloꝛe nāli. verūtn̄ ē ꝙ fit etiaȝ a me
dio cōtinente nos.Et ad pbationem pmam ꝯcediť.ꝙ
idem de neceſſitate nature eſt gn̄atiuus carnis ex nu-
trimento. ⁊ ſe nutriendo eiuſdem corruptiuum.nec eſt
hoc ĭconueniens.ſicut caloꝛ nālis in epate generat ſan
guinem ex chilo. ⁊ in corde eūdem reſoluit in ſpūs ⁊
caloꝛes.Et qn̄ addiť ꝙ idem non eſt cauſa ꝯrioꝛuȝ.dr̄
ꝙ hoc eſt veꝝ eodem modo ſe hn̄s ⁊ de per ſe. ⁊ ideo
etiā caloꝛ nālis de p ſe nō eſt niſi cā calefactiōis ⁊ gn̄o
nis ſui ſimilis.calefaciēdo.n.carnē generat ⁊ vlterius
nimis calefaciendo carnē reſoluit. ⁊ ſic nō eſt ĭconueni
ens idem eſſe cauſam cōtrarioꝛū.puta vnius effecti de
p ſe. ⁊ alterius de per accidens. ⁊ ſic eſt de caloꝛe natu
rali.natura hec enim de per ſe intendit per eius actio-
nem reſtaurare deperditū ex nutrimēto. ⁊ de per acci-
dens.qꝛ

dens:qꝛ ſimul calefacit mēbra dirigēdo nutrimētū re-
ad 2am ſoluit ptes corporis nutriēdo. ¶ Ad ſecundam cōfir-
confir. mationē dr̄:ꝙ verū eſt ꝙ ō neceſſitate nature calor na-
turalis būi corrūpit carnē:vt ſe nutriat ⁊ nutritus aliaʒ
pōt generare:nec hoc eſt incōueniens mō p̄dicto. Ad
iprobationem qñ dr̄ ꝙ hoc faceret fruſtra:dr̄ ꝙ hoc fit
neceſſitate nature:qꝛ opʒ calorē reſtaurare cum ſine eo
nō poſſit eē vita:⁊ iō ſi nutrimentū deficeret:vt aliūde
reſtaurare poſſʒ:nō vr̄ icōueniens:ꝙ ex humido radi-
cali corpis reſtauraret carnē corpiſ corrūpēdo. ¶ Ad
ad 3am tertiā dr̄:ꝙ verū eſt ꝙ calor agēdo i humiduʒ radicale
confir. agit ad ſui corruptionē de p acciñs:qꝛ aliter non poſſet
pmanere ſine hūido:ſʒ de p ſe nō agit ad ſui corruptio
ad q̈r- nē.Et hoc voluit auctoritas phi priuſ allegata. ¶ Ad
tā p̄n- quartā p̄ncipalē ꝯcedit̄:ꝙ augmētatio eſt qñ eſt con-
cipalē. uerſio nutrimenti.ēt negat̄ ꝙ iſta ꝯuerſio nō ſit conti-
nua.⁊ negat̄ ꝯñtia:ꝙ aliqñ i corpe hūano nō ſit cibus
imo ſemp eſt ſanguis i corpore aīalis vel i nō hñtibus
ſanguinē ei ꝓportionabile ⁊ tale eſt nutrimētū:⁊ iō dr̄
ꝙ in corpus eſt nutritio ⁊ nutrimenti ꝯuerſio per totā
vitā vel ſaltē per maiorē pteʒ vite:⁊ ſic cōtinue manet
corruptio cibi ꝓpinq.puta ſanguis.Et ſi petat̄ : quare
iſto cibo ꝓpinquo manente aīal appetit cibuʒ nouū:dr̄
ꝙ ħ eſt:qꝛ membra cibi retētiua ſentiūt ſe euacuari : ⁊
iō petunt repleri nāli inclinatione : eo ꝙ ſine cibo non
ad 5m poſſent in ſuo vigore nāli pmanere. ¶ Ad qntā negat̄
ꝙ nutritio nō ſit ꝯtinua:⁊ qñ dicit̄ ꝙ tunc nō eſſet rō:
quare aīal fameſceret:dr̄ ꝙ cā ē:qꝛ mēbra retētiua nu-
trimēti ſentiunt ſe euacuari per nutritionē ⁊ appetunt
ad 6m repleri:⁊ pp hoc fit fames vt ante dictū eſt. ¶ Ad ſex
T.cō. tā auctoritatē Cōmētatoris conceditur in.8°phyſi.co
23. ꝙ ipſa laborat ꝓ ſexta ꝯne:rō tñ ſua nō ꝯcludit:qꝛ nō
eſt ipoſſibile ꝙ ꝯtinue per integrū annū acqratur q̄ti-
tas digitalis aut granū milij:⁊ ꝙ tñ cuilibet correſpō-
deat aliqua huiuſmodi quātitatis:cū q̄libet ꝯtinuum
T.cō. ſit ita bene diuiſibile in ifinitum:ſicut tempus quantū
69. cūq ſit magnū:ſicut pʒ ex quarto ⁊ ſexto phyſicoruʒ.
¶ Ratio poſt oppoſitū arguit pro prima cōcluſione: ⁊
hec de iſta queſtione.

¶ Eodem textu vbi ſupra. Textu cō. xxv. Queſtio. xv.

pm **Quintodecimo** q̄rit̄.Utrū rare
factio ſit aug-
mētatio.Et arguit̄ p̄mo ꝙ ſic:oiſ motus ad
q̄titatē eſt augmētatio.rarefactio eſt hmōi.
T.cō. ḡ ⁊c̄.maior eſt vera.5°phyſico.⁊ minor pʒ: qꝛ corpus
18. q̄ rarefit poſt rarefactionē eſt maius q̄ ante. ¶ Se-
2m cundo ſic:oīs motus ꝓpter quē de p̄ma ſuba mutātur
termini de p̄dicamēto q̄titatis eſt augmētatio vel di-
minutio:ſʒ rarefactio ē hmōi.ḡ rarefactio eſt augmen-
tatio vel diminutio:ſʒ ſic̄ manifeſtū eſt:nō eſt diminu-
tio,ḡ eſt augmentatio.maior pʒ vt prius : ⁊ ex alio:qꝛ
talis motus nō pōt reduci ad aliud p̄dicamētū:minor
pʒ:qꝛ ſi ſuba bipedaliſ rarefiat vt ſit tripedalis nō ē du
3m biū quin de ea variabunt̄ termini de p̄dicamento q̄ti-
tatis. ¶ Tertio.oīs motus q̊ producit̄ noua quātitas
eſt de p̄dicamēto q̄titatis:ſʒ i rarefactione ꝓducit̄ no-
ua quantitas.ḡ rarefactio eſt de p̄dicamento q̄titatis:
⁊ nō eſt diminutio.ergo augmētatio.ꝯñtie ſūt note: ⁊
maior pʒ:ꝯuenienti ſimilitudine:ſicut oēs motus quo
ꝓducit̄ noua qualitas eſt i p̄dicamēto qualitatis: mi-
nor pʒ:qꝛ ſm illos q dicunt q̄titatē eſſe rem diſtinctaʒ
4m a re quāta i omni rarefactiōe noua quātitas ꝓducitur:
⁊ i ꝯdenſatiōe aliq̄.ſ.que prius fuit corrūpit̄. ¶ Quar
to.augmētatio viuentis eſt augmentatio.ergo a multo
fortiori rarefactio eſt augmentatio.antecedens eſt phi
in littera: ⁊ probatur ꝯñtia:qꝛ per augmentationeʒ vi- T.c.37.
uentis nō producitur noua q̄titas: ſed potius q̄titas
nutrimenti q̄titati viui ſuperadditur:vt pʒ per proceſ-
ſum phi in lr̄a:ſed per rarefactionem noua q̄titas rea
liter producitur:modo nulluſ diceret qn realiuſ dici dʒ
mutatio ad q̄titatem ⁊ augmentatio mutatio qua ge-
neratur noua q̄titas q̄ mutatio qua vna quātitas ad
deretur alteri:ſicut magis proprie dicitur dealbatio ꝓ
ductio noue albedinis i ſubō:q̄ additio vnius ſubſtā-
tie albe ad aliam ſubſtantiaʒ albam.

In oppoſitū videt̄ eſſe phs i ca.ō augmē- T.c.35.
tatiōe:vbi dic̄ ꝙ augmētatio ⁊.39.
fit aliquo adueniente:mō rarefactio non eſt aliquo ad
ueniente.ergo nō eſt augmētatio. ¶ In iſta q̄ōne p̄mo
videbit̄ modus quo pōt fieri rarefactio.Secūdo vide
bitur reſponſio ad queſtionem.

Quantū ad p̄mū articulū nota ꝙ q̄titas ſiue pm nom
dimēſio ſube ē diſticta a ſuba.hāc ſup
pōneʒ ſuppono declarādā:p̊ phy.⁊ ab alijs magiſtris T.c.28.
ibidē declaratā:⁊ iō ſoluʒ eam per vnā rōnem que ad ⁊.c.63.
ħ cōſueuit adduci declaro. ¶ Primo ſupponit̄:ꝙ aer pa ſuppo
idē qñq poteſt ſtare ſub q̄titate in duplo maiori p ra-
refactionē ⁊ alio tpe ſub q̄titate i duplo minori p ꝯdē-
ſationē:q̄ pʒ qꝛ ſi phiala pōat̄ cū ore ad ignē rarefiat
aer itantū ꝙ ſi poſtea ponatur cū ore ſup aquā ꝯdenſa
bit̄ ad ſubduplū:ſic ꝙ oʒ aquā intrare vſq ad medie-
tatē fiale ne maneat vacuuʒ. ¶ Sc̄dō ſupponit̄:ꝙ aer 2a ſuppo
nō pōt tm̄ ꝯdenſari per ſolā cōpreſſionē:nec tātū rare
fieri p ſolā tractionē:aut motū localem:pʒ etiā expien
tia:qꝛ follis lateribus extēſis ⁊ foraminib⁹ obſtructiſ:
ſic ꝙ aer nō poſſit cedere:expimur ꝙ p vnā cōpreſſio-
nē nos iſtū aerem nō poſſumus ad ſubduplū cōdenſa
re:imo ſenſibiliter pʒ:ꝙ latera follis notabiliter cōpri
mere nō poſſumus:q̄ nō eſt ex alio:niſi qꝛ aerē inter
ceptū nō poſſumus notabil'r ꝯdenſare.eodē modo pʒ:
qꝛ nec rarefacere:laterib⁹.n.follis cōp̄ſſis ⁊ foramini
bus obſtructis nō poſſumus latera follis abīuicē nota
biliter elongare:q̄ non vr̄ ex alio:niſi qꝛ aerē q eſt in
tus nō poſſumus notabil'r extēdere.Ex his pſuadetur
ſuppō ſic:nā volēti latera follis cōprimere reſiſtit aer
materia vl' forma:caliditas vel dimēſio ab oībus diſti
cta:⁊ nullū iſtorū modorū poteſt dici preter vltimum:
ergo dimēſio eſt diſtincta a ſubſtātia:ꝯſequētia tenet:
⁊ añs pro p̄ma pte pʒ ex ſufficiēti diuiſiōe.pro ſecun-
da declarat̄.non.n.poteſt dici ꝙ aer:qꝛ ipſe poteſt ſub-
ſiſtere i duplo minori loco.vt dicit p̄ma ſuppō.nec for
ma.p ꝯñs nec mā cum multo plus de mā terre ſit in du
plo minori q̄titate.nec pōt dici ꝙ caliditas pōt eē:qꝛ
plus de caliditate ſtat ſub pua q̄titate ferri calidi.niſi
tūc iquātum ad caliditatem ſequitur dimenſio que re-
ſiſtit.⁊ ſic poſſet dici reſiſtēs per modū ſequele.relinq-
tur ergo ꝙ dimenſio diſtincta reſiſtit.⁊ habet̄ propoſi
tum. ¶ Secūdo nota.ꝙ rarū apud nos dicitur quod 2m nōm
habet parū de materia ſub multa extēſiōe. denſum au
tem dicitur q̄ habet multū de materia ſub parua ex-
tenſione.vñ rarefieri eſt minus de materia ſub equali
extenſiōe acqrere.Cōdenſari vero plus de mā ⁊c̄.Ra
ritas v̊o eſt paucitas materie ſub multa extēſione.den
ſitas aūt eſt multitudo materie ſub pauca extenſione.
¶ Tertio nota:ꝙ qñq dr̄ corpus rarefieri iproprie.ſ. 3m nōm
qñ ipʒ in ptibus ſuis abinuicē elongatur per ſubintroi
tū corporū aliorū extendentiū.ſic ꝙ appeat locū maio
rem occupare.⁊ ſil'r condenſari iproprie dr̄ ſi cōprimā
tur ⁊ cogant̄ partes aliene iter partes ſuas recepte.⁊
ſic poſtea appareat minorē locum occupare iſto modo

ſpongia

ſpongia qñ compꝛimitur dicetur condenſari:qñ iteꝝ latera extenduntur ⁊ ingrediuntur partes aeris replẽtes poros ſpongie medios dr̃ rarefieri:ſed de iſta condenſatione ſeu rarefactione nihil ad pñs:qꝛ ſunt modi metaphoꝛici ⁊ nõ veri. Sed pꝛopꝛie rarefieri: eſt coꝛpus pꝛius minus fieri maius nullo extrinſeco ingrediente. ⁊ iſto modo eſt de condenſatione.

pa 2 **Tunc ſit** p̄ma ꝯcluſio hm̃oi rarefactio eſt poſſibilis per calefactionẽ: ⁊ ꝯdẽſatio per frigefactionẽ. p3 ꝑ experientiã de fiala ante adductam ſup ignem. nã aer calefit ⁊ rareſit ſup aquã: ⁊ iterũ refrigidaẜ: ⁊ vſq ad ſubduplũ cõdenſaẜ: ⁊ de muſto nouo: qḋ calefit: ⁊ ex ꝯñti rareſit itã ꝙ rũpeẜ vas niſi fieret aptura. ẽt de aqua bulliente apud ignẽ. replet. n. calefacta intẽſe aliqñ totã ollã: ⁊ cũ friditas modica ſupuenit ꝯdenſaẜ iteꝝ ad ſubduplũ.

2a 2 ¶ Scḋa ꝯcluſio: ꝯdẽſatio põt fieri ꝑ ſolã cõpꝛeſſioe3 abſq hm̃oi alteratione pꝛeuia: ꝓbaẜ: cũ ignis genitus ex ſtraminibus occupet maiorẽ locũ ꝙ̃ ſtramina. ⁊ penetratio dimenſionũ ſit ipoſſibilis: op3 ꝙ aer cedat igni genito. quero ergo an ꝯdenſaẜ: ⁊ ſic habeẜ pꝛopoſitũ: vel pellit vltra aliũ aerem: ⁊ ſic iterũ aliũ vſq ad celũ: ⁊ ſic per generationẽ pui ignis opoꝛtebit celũ mutare ſitũ: niſi tunc dicaẜ ꝙ alibi pꝛeciſe tm̃ de aere ꝯuertiẜ in coꝛpus denſum: ⁊ ſic ignis genitus recipiẜ in locũ in quẽ alius aer qui in denſum ꝯuertitur dimiſit: ſed hoc eſt fictitiuſ dr̃e. qꝛ ſic quereẜ ꝙ tu nõ poſſes ex ſtramibuſ ignẽ generare niſi alibi tm̃ de aere in denſum ꝯuertereẜ ꝙ̃tus eſſet ignis a te genitus.

3a 2 ¶ Tertia cõcluſio eſt: ꝙ ẽt rarefactio eſt poſſibilis abſq hm̃oi alteratiõe ꝑuia. ꝓbaẜ ꝑ ꝑcedentem cõcluſionẽ: qꝛ condenſatio eſt poſſibilis. ergo ⁊ rarefactio ſine hm̃oi alteratiõe. ꝯñtia tenet. ⁊ añs ꝓbatũ

2 eſt ante. ¶ Ex alio: qꝛ ſi aer ꝯuertiẜ in aquã que occupabit minorẽ locũ ꝙ̃ aer coꝛruptus. nõ eſt dubiũ quin opoꝛtebit aliũ aerẽ rarefieri ne maneat vacuũ aut ſeq

3 celũ: ſicut pꝛius arguebaẜ. ¶ Et tertio p3 ꝯcluſio ꝑ experientiã: qꝛ ſi vas eẽt obſtructũ ⁊ ſemiplenũ vino: ⁊ i alia medietate aere ſemiplenũ ⁊ fiat foramẽ iferiꝰ exibit multũ de vino ⁊ foꝛtiter: eo ꝙ aer itus exiſtẽs ſufficiẽter rareſit ⁊ replet locũ.

4a 2 ¶ Quarta ꝯcluſio. hꝰ rarefactio fit per noue quãtitatis generationẽ. condenſatio vero per ꝑterite quãtitatis coꝛruptione3: p3 qꝛ coꝛpus qḋ rare fit magis extendiẜ. ⁊ dimẽſio exñs nõ ẽ res ꝗ extẽdiẜ. vt dicit p̄mum notabile. igiẜ op3 ꝙ iſta dimenſio maioꝛ genereẜ. tenet ꝯñtia: qꝛ ſicut eade3 caliditas nõ reddit rem magis calidã vno tp̄e ꝙ̃ alio intenſiue: ita eadẽ dimẽſio nõ redderet eandem rem vno tp̄e extenſiorẽ ꝙ̃ alio: niſi ſibi aliqḋ addereẜ: ⁊ noua ꝙ̃titas adgenerareẜ. ꝓpoꝛtiõabil'r arguiẜ de condenſatione.

Dubiu3 ¶ Sed ꝯtra iſtã ꝯcluſionem inſtabit quis foꝛtiſſime ſic di. Sit per te ꝙ quãtitati bipedali adgenerareẜ quãtitas pedalis: ⁊ ꝑ ea3 coꝛpus rareſiat ⁊ voceẜ mã ſeu cõpoſitũ ꝑtiale: qḋ quãtitatẽ aduenientẽ3 in ſe recepit. a. ¶ Et arguiẜ ſic. a. mã iam iſoꝛmatur quantitate pedali ante nõ iſoꝛmabatur ea: ſed erat cum alia materia ſub quãtitate bipedali: vt p3 ꝑ caſum. ergo ante infoꝛmabatur aliqua p̄te ꝙ̃tititatis bipedalis. ꝯñtia p3: qꝛ cũ erat ſub quãtitate bipedali aliq̃ p̄te illius quãtitatis infoꝛmabaẜ: ⁊ tunc ſit iſta ps. b. ⁊ tunc arguiẜ ſic. b. ps quãtitatis bipedalis pꝛius iſoꝛmauit materiã a. ⁊ iſtã poſtea nõ iſoꝛmabit. ergo trãſiuit de mã a. ad aliam materiã. ergo de ſubiecto in ſubiectũ. ¶ Iſta ratio eſt mihi multũ difficilis. ⁊ iõ ſufficit mihi mouere eam ⁊ ꝓbabiliter euadere.

R ¶ Aliꝫ aũt ſoluant eam q̃ diligentius eã intueẜ. põt ergo dici vno modo. ꝙ in rarefactione quãtitas tota pꝛeterita coꝛrũpitur ⁊ ſequẽs maioꝛ generaẜ: ⁊ h̓ foꝛſitan eſt ſecurioꝛ ſolutio: ⁊ tunc ſoluta eſt rõ: qꝛ veꝝ ẽ ꝙ a. mã erat añ ſub p̄te quãtitatis bipedalis materie: ⁊ placet ꝙ ſub b. ſed tñ b. quãtitas nõ trãſiuit ad aliã materiã: qꝛ ip̄a ſimul tota ꝙ̃titas materie pꝛecedẽs. a. ẽ coꝛrupta. ¶ Sed inſtatur ſtatim contra hoc: qꝛ caliditas rarefaciẽs nõ eſt apta nata quãtitatẽ coꝛrũpere: ſ3 potius generare. Põt dici ꝙ veꝝ ẽ: ꝙ de ꝑ ſe quãtitatẽ nõ coꝛrũpit: ſed bene coꝛrũpit minore3: vt poſſit generare maiorẽ. qꝛ minoꝛ eſt via in maiore3: mõ nõ eſt iconueniens: ꝙ habito fine ceſſent media ꝗ erant ꝓpter iſtũ finẽ: vt ꝙ cũ generaẜ quantitas maioꝛ coꝛrũpaẜ minoꝛ. ¶ Aliter põt dici ⁊ ſatis pꝛofũde ne ſcio an ſufficienter: ſ3 vt dixi ſufficit mihi ſolum moue- Alio modo re. Pꝛio ꝙ materia non eſt extenſa niſi rõne ꝙ̃titatis: ⁊ ex ꝯñti nõ h3 partem extra parte3 ſm̃ ſitum niſi per quãtitatẽ. 2 ¶ Scḋo ꝙ materie ſũt certe ⁊ finite p̄tes: ſic ꝙ nõ poteſt in infinitũ extendi: imo ꝙ materia que eſt ſub foꝛma ignis eſt tm̃ rara ꝙ nõ poteſt vlterius rarefieri. 3 ¶ Tertio ꝙ ſi coꝛpoꝛe dẽſo ſũt plures materie ſimul ſub eadẽ quãtitate: tamen illa quãtitas ſolu3 iheret vni eaꝝ. exemplũ. pono ꝙ in aere: pedali ſit dupla materia ad materiã: que ẽ i pedali ignis. dico ergo ꝙ ſolũ materie pedali illa quãtitas inheret: ita ꝙ non iheret aliꝫs duobus: pedalibus materie: ſ3 alia duo pedalia materie ſunt ſimul cũ illa eadem quãtitate: ⁊ h̓3 eũdẽ ſitũ. 4 ¶ Quarto. ꝙ in rarefactione materie quibus quãtitas pꝛioꝛ non inherebat extenduntur ⁊ ſitũ diſtinctũ acquirunt contra ſitum materie cui quantitas ꝑcedens inherebat per nouã quãtitatem in eis genitã. ¶ Per hoc diciẜ facile ad rõnẽ: ⁊ conceditur: ꝙ a. materia iã iſoꝛmatur quãtitate pedali: ⁊ negaẜ ꝯñs: igiẜ ante infoꝛmabaẜ aliqua parte quãtitatis bipedalis: qꝛ l3 iuxta dicta ante erat cũ ea ſm̃ ſitum: ſimul tñ quãtitas ei nõ iherebat: ⁊ ſic l3 illa quantitas bipedalis eadẽ maneat. tñ ſemper manet in eadem parte pedali materie adequate: ⁊ ſic nõ trãſit accidens de ſubiecto in ſubiectũ: ⁊ credo ꝙ conſequenter dicendo hec opinio eſt defenſabilis.

Quãtũ ad ſcḋm articulũ ẽ pꝛimo notandum. ꝙ augmẽtatio poteſt capi dupl'r. Uno modo generaliter pꝛo omni mutatiõe ad quãtitatẽ maio- pm no. rem. Et ꝑ oppoſitũ diminutio ꝓ omni mutatione eiuſdem ad quãtitatẽ minorẽ: ⁊ ſic capiuntur. 5o phyſicoꝝ T. cõ. 18. a pħo ca. 3. Alio mõ reſtringitur augmẽtatio ad mutationẽ qua viuu3 per intus ſuſceptionem nutrimenti ſit a. t. cõ. 25. vl' ꝙ ad 43. maius: ⁊ ſic capiẜ a pħo in iſto pꝛimo. ¶ Scḋo notãdũ eſt: ꝙ termini de pꝛedicamento quãtitatis ꝯnotantes menſurã: vt bicubitũ tricubitũ ⁊ cõſimiles nõ pꝛe- 2m no m dicanẜ de pꝛimis ſubſtantꝫs niſi rõne extenſionis: vnde ſiue ſub extenſiõe bicubita ſit multa mã ſiue pauca eque bene coꝛpus habens mãm dicitur bicubitum.

pa 2 **His pꝛemiſſis** ſit hec p̄ma ꝯcluſio. rarefactio ẽ ꝓp̄e motuſ ad quãtitatẽ. pꝛobaẜ ſic. motus ꝓpter quẽ de pꝛimis ſubſtãtꝫs variãẜ termini de ꝑdicamento ꝙ̃titatis de neceſſitate ⁊ de ꝑ ſe eſt ꝓpꝛie ad ꝙ̃titatẽ: ſed rarefactio eſt huiuſmodi. ergo ⁊c. maioꝛ eſt de ſe nota. ex 5o phyſicoꝝ. T. cõ. 18. minoꝛ declaraẜ: qꝛ ſi coꝛpus pedale rareſiat: ad rarefactionem ſeqtur de per ſe: ꝙ poſtea eſt maius pedali: ⁊ pꝛius erat pedale. Nec valeret ſi q̃s diceret: ꝙ poſt nõ haberet plus de mã ꝙ̃ pꝛius: ⁊ ideo non deberet dici maius pedali: ſicut nec pꝛius: ⁊ ratio dicta eſt in notabili. 2 ¶ Scḋo: qꝛ termini de ꝑdicamento ꝙ̃titatis non cõnotant habere multã aut paucã mãm: ſed ſolu3 eſſe tantũ vel tm̃ extenſum. 2m ¶ Scḋo motus quo de per ſe noua quantitas pꝛoduciẜ eſt de ꝑ ſe ad quãtitatem rarefactio

refactio eſt hmõi.ḡ ⁊c̃.maioꝛ pȝ ȏ ſe: ſicut enĩ eſt mo-
tuſ ad q̃litatẽ quo producit̃ qualitas.ad vbi quo acqui
2ª ꝯ ritur locus:quare ſimiliter eſt i quãtitate : ⁊ minoꝛ pȝ.
ꝑ vltimã concluſionẽ precedẽtis articuli.¶ Secunda
ꝯcluſio ẽ hec.ꝙ ꝯdenſatio eſt motus ꝓprie de predica
mento q̃ꝫtitatis.pȝ.ſicut cõcluſio precedens. Cuȝ.n.he
Dubᵐ mutatiões ſint oppoſite.opȝ ꝙ ſint eiuſdẽ predicamẽ-
ti.cũ ꝯtraria ſint eiuſdẽ generis.¶ Sȝ qs inſtabit di-
cens.rarũ ⁊ dẽſuȝ ſũt de quarta ſpẽ qualitatis. ergo cõ
denſatio ⁊ rarefactio erũt de predicamẽto qualitatis.
ꝯñtia tenet.q2 ſunt motus ad q̃litatẽ.ſ.raritatẽ ⁊ dẽſita
tem.⁊ vltra.ſũt motus ad q̃litatẽ.ergo non ſunt motuſ
2ᵐ ad q̃ꝫtitatẽ.cuius oppoſitũ eſt dictũ.¶ Confirmat̃ ſic.
mutatio inter raritatẽ ⁊ dẽſitatẽ eſt alteratio.ergo con
denſatio ⁊ rarefactio nõ ſunt motus ad quãtitatẽ.ꝯña
tenet.q2 alteratio nõ eſt motus ad q̃ꝫtitatẽ.añs pȝ.q2 ẽ
mutatio inter qualitates ꝯ̃rias cũ raritas ⁊ dẽſitas:vt
T.cõ. dictũ eſt ſint q̃litates ⁊ ſint ꝯ̃rie.vt vult pħus.2° huius
8.⁊.10 ca.2°.¶ Tertio ſic.omnis calefactio ẽ alteratio. ergo
3ᵐ ois rarefactio ẽ alteratio.⁊ vltra ergo nulla rarefactio
eſt motus ad q̃ꝫtitatẽ.vltima ꝯñtia eſt nota.⁊ p̃ma de-
claraf̃:q2 ſicut calefactio eſt ad caliditatẽ:⁊ ideo dr̃ al-
teratio:ita rarefactio eſt ad raritatẽ que ẽ q̃litas:vt di-
4ᵐ. ctũ eſt.¶ Quarto rarefactio nõ eſt motus . igit̃ nõ eſt
motus ad q̃ꝫtitatẽ.ꝯñtia ẽ nota.⁊ añs declarat̃:q2 mo
tus nõ eſt ad illa q̃ acqrunt̃ per modũ ſequele ad alioſ
T.cõ. motus:iõ nõ ponit̃ motus ad primaȝ ſpẽm qualitatis.
18. 7° phyſicoꝝ.mõ raritas acqritur per modum ſequele
Rᵒ: ad alios motus.puta ad remotionẽ ꝑtiũ vľ calefactio-
nem.igit̃ rarefactio nõ eſt motus.¶ Pro ſolutiõe pri-
maꝝ rõnuȝ eſt aduertendũ.ꝙ in rarefactione duo pñt
ꝯſiderari.vnũ eſt quãtitas motioꝛ q̃ acqrit̃.⁊ ſꝫm hanc
eſt motus ad q̃ꝫtitatẽ.Alio modo ꝑtes coꝛpis abinui-
cem elongari:⁊ magis diſtanter ſituari adinuicem.⁊
ſꝫm hoc poteſt poni motus ad qualitatem . Cum enim
querimus quale eſt hoc:⁊ dicitur rarum : concipimus
partes materie in eo eſſe paucas ⁊ abinuicem elonga
Rᵒ ad tas.⁊ per oppoſitum dicatur de denſo.
pᵐ **Et iuxta** h̃ facile rñdetur ad p̃mã ꝯcedendo ꝙ
raꝝ ⁊ denſũ ſunt de quarta ſpẽ quali
tatis.⁊ ꝙ cõdẽſatio ⁊ rarefactio i oꝛdine ad habitudi-
nẽ ꝑtiuȝ ſubſtantie ſunt de predicamento qualitatis:vt
dictũ eſt:cũ hoc tñ ſtat ꝙ ſunt de predicamento quãti-
Ad 2ᵐ tatis i oꝛdine ad q̃ꝫtitatẽ que acqrit̃ vel deꝑditur: vt di
ctũ eſt.¶ Ad ſcõm dr̃ per idem.ꝙ mutatio inter rari-
tatẽ ⁊ denſitateȝ eſt alteratio in oꝛdine ad ſitũ ꝑtiũ ſꝫ
ſtantie:vt dictũ eſt.cũ hoc tñ ſtat ꝙ ſit motus ad quan
titatẽ in oꝛdine ad q̃ꝫtitateȝ que acqrit̃ vel deꝑditur.⁊
ideo negef̃:ꝙ alteratio nõ eſt ad q̃ꝫtitatẽ.ſed bene veꝝ
eſt:ꝙ alteratio eodẽ mõ quo alteratio nõ eſt ad quãti-
tatẽ.nihil.n.reputo iconueniens ꝙ eadem mutatio ſit
vno mõ alteratio.Et alio mõ cõſiderata ſit motus ad
Ad 3ᵐ q̃ꝫtitatẽ.ſicut non eſt iconueniens ꝙ eadeȝ mutatio ſit
generatio ⁊ augmẽtatio.¶ Ad tertiũ ꝯcedit̃ ꝙ rarefa
Ad 4ᵐ ctio eſt alteratio.cũ h̃ tñ ſtat ꝙ etiã ſit ad quantitatem
vt dictũ eſt.¶ Ad quartũ dr̃.ꝙ motus qñqȝ capit̃ ſtri
ctiſſime pro mutatiõe nõ habita per modũ ſequele ad
aliã mutationẽ.Et ſic ſine dubio rarefactio nõ eſt mo-
tus:imo nec augmẽtatio viuẽtis:q2 de neceſſitate ſeqt̃
T.cõ. alias mutatões ad quas hȝ ſequelã.⁊ ſic capit̃ motus
18. 7° phyſicoꝝ.Alio mõ motus capit̃ ſtricte ꝓ mutatiõe
ſucceſſiua facta i ſubo.manente hoc aliqd in actu eodẽ
ſub vtroqȝ termino mutatiõis ꝓpter quã de neceſſita-
T.cõ. tẽ oȝ mutare terminos certi ꝑ̃dicamenti de primis ſub
9.⁊.10 ſtantijs.Et h̃ modo capit̃.5° phyſicoꝝ:⁊ ſic rarefactio
eſt bene motus.Et iõ iuxta dicta.pȝ qd ſit dicendnȝ ad

rõnẽ.¶ Tertia ꝯcluſio eſt.ꝙ capiẽdo augmentatiõeȝ 3ª ꝯ
cõiter rarefactio eſt augmẽtatio.iſta ꝯcluſio ꝓbat̃.ois
motus ad q̃ꝫtitatẽ maioꝛẽ eſt augmẽtatio. rarefactio ẽ
motus ad q̃ꝫtitatẽ maioꝛẽ.ergo rarefactio eſt augmẽta
tio ꝯñtia tenet.⁊ maioꝛ pȝ ꝑ pħm.5° phyſi.⁊ minoꝛ pȝ T.c.18.
ꝑ ꝯ̊neȝ precedentẽ.¶ Quarta ꝯcluſio eſt.ꝙ ꝯdẽſatio 4ª ꝯ
eſt diminutio capiẽdo diminutionẽ mõ ꝓpoꝛtionabili.
ꝓbat̃ ſicut p̃cedens.¶ Quinta ꝯcluſio ⁊ eſt ꝓbabiliſ. 5ª ꝯ
ꝙ rarefactio ẽ magis ꝓprie motus ad quãtitatẽ q̃ꝫ au
gmẽtatio ſtricte capiẽdo ſic.quãto ꝑ aliquem motum
magis ꝓprie acqrit̃ q̃ꝫtitas:tanto eſt magis proprie ad
q̃ꝫtitatẽ.ſȝ ꝑ rarefactionẽ magis ꝓprie acqritur quanti
tas q̃ꝫ i augmẽtatiõe viuẽtis.igit̃ eſt magis ꝓprie mo-
tus ad q̃ꝫtitatẽ.maioꝛ vr̃ nota ex terminis.⁊ minoꝛ pȝ.
q2 i rarefactiõe ſimpľr acqritur noua q̃ꝫtitas ſine addi
tiõe q̃ꝫtitatis ab extriſeco.In augmẽtatione aũt viuen
tis:eſto ꝙ q̃ꝫtitas ſit maioꝛ.tñ ſit ſuꝑadditio noue q̃ꝫti
tatꝪ ab extriſeco:⁊ ꝑ iſtã ſit alia q̃ꝫtitas maioꝛ.mõ vr̃ ꝙ
magꝭ ꝓprie acqratur q̃ꝫtitas vbi acqrit̃ ſine additione
ab extriſeco q̃ꝫ vbi acqrit̃ ꝑ additionẽ q̃ꝫtitatis extrin-
ſece.¶ Vltia ꝯcluſio eſt capiendo augmẽtationẽ ſtri- 6ª ꝯ
cte.ſic̃ capit̃ in iſto p̃:rarefactio nõ eſt augmentatio.pȝ a.t.c.25.
ꝑ pħm in lr̃a.⁊ per proprietates huius augmentatio- vſqȝ ad
nis:q2 ipſa ſit ꝑ intus ſuſceptionẽ.rarefactio nõ.nã au 43.
gmentatio ſolũ cõpetit viuentibus.⁊ hmõi rarefactio
non:quare pȝ:ꝙ hmõi rarefactio nõ eſt augmentatio:
⁊ hec de 2° articulo.¶ His premiſſis reſpondetur ad
rationes.⁊ breuiter rationes ante oppoſitum omnes
vadunt pro tertia ꝯ̊ne ſcđi articuli:⁊ ratio poſt oppoſi
tum arguit pro ꝯ̊ne vltima eiuſdeȝ articuli. Et hec ſint
dicta de iſta qõne ſufficienter ⁊c̃.

¶ Qm̃ aũt oȝ p̊mũ de materia ⁊ de vocatis elemẽtis.T.c.xliij. Qõ. xvi.

Decimoſexto querit̃.Vtꝝ omne pᵐ
agẽs agat per cõta
ctũ.⁊ arguitur ꝙ nõ.deus ⁊ agentia incoꝛ-
poꝛea agunt.⁊ tñ nõ tangũt.ergo nõ omne
agẽs agit ꝑ ꝯtactũ.ꝯñtia tȝ.añs ꝓ p̃ma ꝑte
pȝ ꝑ pħm.ca de actiõe dicẽtẽ.ꝙ eſt aliquod T.c.53.
agens ipaſſibile.⁊ tale eſt incoꝛpoꝛeuȝ.pro ſcđa ꝑte pȝ 54.⁊.55
q2 tactus eſt ſolũ rerũ diuiſibilium:cũ opoꝛteat vltima
eſſe ſimul.5.phyſicoꝝ.ca.4.in iſto primo.ca. de tactu. T.c.22.
¶ Scđo celũ agit in iſta inferioꝛa ⁊ nõ tangit ea. ergo t.c.44.
ꝯñtia tenet.⁊ añs pro p̃ma ꝑte pȝ.q2 illuminat ⁊ cale 2ᵐ
facit ea.pro ſcđa ꝑte declarat̃:q2 vltimuȝ celi nõ eſt ſi-
mul cũ ipſis iferioꝛibus.¶ Tertio ſic ſequeret̃ ꝙ nul 3ᵐ
lũ agens ageret in diſtans.ꝯñs eſt falſum.⁊ contra ex
perientiã.⁊ ꝓbat̃ conſequẽtia.quia tangetur in diſtãs
⁊ nõ tangetur niſi per contactum.¶ Quarto.ſeqt̃ ꝙ 4ᵐ
agens ſolũ agit in paſſum ſꝫm ſuperficieȝ paſſi.ꝯñs eſt
falſum:⁊ ꝯ̃ expientiã.probatur ꝯñtia.cum ſꝫm ſolaȝ ſu
perficiẽ tangãt.¶ Cõfirmatur ſic.q2 ſi ſic ſequeret̃:ꝙ
ſola ſupficies exterioꝛ agentis ageret.ꝯñs eſt falſuȝ:⁊
probat̃ ꝯñtia:q2 ipſa ſolũ tangit aut ſaltẽ ſꝫ eam agẽs
ſolũ tangit.arguitur ergo ſic:agẽs nõ agit niſi per con
tactũ:⁊ ſolũ ſꝫm ſupficieȝ tangit.ergo ſolũ ſꝫm eaȝ agit
⁊ vltra.ergo nõ agit ſꝫm ꝓfunditatẽ ſui:ſed ſolum agit
ſꝫm eius ſupficiẽ.¶ Quinto:q2 viſibile agit in viſum: 5ᵐ
⁊ tñ nõ tangit viſuȝ.ergo.ꝯñtia tenet.⁊ añs pro amba
bus ꝑtibus notũ eſt.¶ Sexto ſi aliqđ agens agit foꝛ 6ᵐ
tius i diſtans q̃ꝫ in propinquuȝ.aliquod agens nõ agit
per contactũ:ſed aliqđ agens agit foꝛtiuſ in diſtans q̃ꝫ
in propinquũ.ergo.ꝯñtia tenet.naȝ ſi foꝛtius agit in di
ſtans.ponat̃ ergo ꝙ agat in ipſum actione : vt tria:⁊ i
propinquũ:i qđ agit debilius agat actiõe vt duo:⁊ po-
nat̃ actionem

natur actioꝫ vniformiter remitti: ſequitur: ꝙ qn̄ in propinquū ceſſabit agere: eo ꝙ eius actio eſt remiſſa i duobus gradibus: tūc adhuc aget i diſtās actione vt vnū.
¶ Et ex alio. ſi cōtactus eſſet cauſa actionis hoc ect vt deferens virtutē agentis in diſtans: ⁊ ex ꝯſequēti non poſſet agens in diſtans fortius agere ꝙ̄ꝫ propinquuꝫ. ꝑ ſi fortius agit i diſtans ꝯtactus nō eſt cā actiōis: qḋ eſt ꝓpoſitū. añs ꝓbaf: ꝑ q: celum aut ſol in diſtans ab eo. puta i aerē apud nos generat caloreꝫ: ⁊ i ſpās medias celeſtes ſol hmōi calorē nō pōt ꝓducere: cū celū ſit in-
T.c.20. alterabile. ꝑmo celi. 3°ca. ¶ Scḋo: q: ſpeculū ꝯcauum
2 fortiſſime ad aliquā diſtātiā calefacit: imo intm̄ ꝙ incēdit: ſic dicūt ꝑſpectiui: ⁊ docet expientia: tn̄ apō ſe nō generat notabilē caliditatē. ¶ Et tertio. q: adamas ferrū ab eo remotū attrahit. ſtramē aūt ꝓpinquū ſibi mi-
3
7m noris reſiſtente attrahere non pōt. ergo hmōi agentia fortius agunt in diſtans ꝙ̄ꝫ in propinquū. ¶ Septimo multa agunt in ſeipſa. ergo nō omne agens agit per cōtactū. ꝯñia tꝫ. q: nihil tangit ſe. añs pꝫ. ꝑ de graui mouente ſe deorſum. 2° de aqua calida remota a calefaciente que ſe reducit ad frigiditatem. vt docet experientia.
Co. 37. ⁊ 3° de aīa intellectiua que producit in ſe intentionem
z.t.c.36. actum volendi cum talia in eadem non producanf niſi ea coagente: vt hꝫ videri in 2° de anima.

t.c. 44. **In oppoſitū** vr̄ eē phs ca. de tactu. vbi vr̄ dicē. ꝙ ad hꝫ ꝙ aliq̄ agant ⁊ patianf adinuicē regrif ꝙ ſe tāgant. ¶ In iſta qōne. ꝑmittenda ſunt notabilia ⁊ ſuppōnes. in ſcḋo articulo ponende ſunt reſponſales concluſiones.

ꝑm nom **Quātū** ad ꝑmū articulum nota ꝙ duplicia ſunt agētia. quedā corpea: vt celū ⁊ alia inferiora. ⁊ qdā incorpea: vt deus ⁊ intelligentie. ¶ Scḋo
2m nōm nota. ꝙ agētia corpea aliq̄ agunt in māꝫ extrinſecā: vt calidū i frigidū: aliqua agunt aliq̄ modo in ſe: vt aīa in ſe ꝓducit ſuos actus cognoſcēdi ſaltē itellectiua: graue mouet ſe deorſū. Et vt titulus ſit magꝭ planus reſtringo ipſum ꝙ itelligif de actione ꝓueniente ab agēte extrinſeco ſeu de actione ꝓueniente in māꝫ exteriorem.
3m nōm ¶ Tertio nota. ꝙ hmōi agētia ſūt duplicia. aliq̄ q̄ agūt actione reali: vt caliditas agens caliditatē. aliq̄ ſunt q̄ agūt actione ſpūali. vt albedo ꝓducens ſpēm albedis.
4m nom ¶ Quarto nota. ꝙ tactus dr̄ vno mō attributiue ⁊ totalr ⁊ ꝓprie: ⁊ attribuif rebꝰ icorpeis ⁊ dr̄ res icorpea i diſtās alicui: qḋ agit tāgere ipꝫ: ſic dicereſ. ꝙ itelligētia mouens ſperā lune tāgit ipaꝫ. ſilr ꝙ deus tāgit mūdū. Iſto mō itelligif lr̄a Ari. ca. de tactu. Eſt āt vt agētia icorpea tāgant. eſt aūt vt ſic mō dicto. eſt aūt vt nō:
T.c.45 q: nō ꝓprie tāgūt. ¶ Alio mō tactus accipif ꝓprie ⁊ attribuif corpibus: ⁊ hꝫ triplr̄. ſ. ſtrictiſſime ⁊ vocaf naturalis. ſtricte. ⁊ vocaf tactus mathematicus: ⁊ large ſeu i proprie: ⁊ vocaf tactus metaphoricus. ¶ Tactus āt
t.c.44. ſtrictiſſime dictꝰ deſcribif a pho ſic. ꝙ ē diuerſaꝝ magnitudinū hñtiū pōnē. quaꝝ vltima ſūt ſil. ⁊ ſunt actiua ⁊ paſſiua ſimul. ¶ Ecce tres ꝯditiōes hmōi tactꝰ. ꝑma ꝙ ſit in diuerſas magnitudines que habeant ſitū extra ſeinuicē. ꝓp illud mā ⁊ forma nō tangūt ſe: q: nō hñt diſtinctū ſitū. ſcḋa q: vltima ipſoꝝ ſūt ſil. ⁊ tertia. ꝙ iter ſe ſint actiua ⁊ paſſiua. Et ꝓp illā vltimā ꝯditionē ꝑtes aeris ꝯſimiliter q̄litates nō tangunt ſe: q: non ſunt actiue nec paſſiue vt ſic adinuiceꝫ. Tactus ſtricte dictus nō hꝫ niſi duas ꝯditiōes ꝑmas. Et iſto mō medietates cōtinui eiuſdeꝫ tāgunt ſe. Sed tactus large ⁊ metaphorice dictus eſt agens ſua vtute paſſum attingens. Et ſic tāgens nō opꝫ tangaf ab eo qḋ tāgit. ſm
.c.45 quē modū dic̄ phs i lr̄a. dicimus. n. aliqn̄ triſtantē tangere nos. puta qn̄ nos ꝑ eius triſticiā mouet ad paſſionem. ſꝫ nō nos eum. tunc enim agit ipſe in nos: ſed non
5m nom nos in eum. ¶ Quinto nota. ꝙ Ari. nō voluit agens debere tangere qḋlibet paſſum: qḋ ab eo patif: q: hoc eſt manifeſte falſum: prout ſatis arguunt rationes ante oppoſitum facte: ſed potius aliqḋ adminiculum: me-
6m nom diante quo agit in alia ab eo paſſa. ¶ Pro ſexto nota bili ſupponif ꝙ per vacuū nulla pōt fieri actio. volo dicere. ꝙ ſi in medio pleno per pedalem diſtantiam poneref magnus ignis ⁊ magna aqua: ⁊ poſtea ad imaginationem circūcirca deſtrueref mediū igne: ⁊ aqua remanentibus in ſuo ſitu: ꝙ tūc nullo mō ignis poſſet agere in aquā nec eꝯ. ⁊ q: in illa ſuppōne cōſiſtit tota
ꝑm virtus qōnis: iō eā fortius q̄ poſſuꝫ ꝓbabo. ¶ Primo. q: ignis in hoc caſu nō tangit aquā: ⁊ actione eius nō pōt ad aquā ꝯtingere. ergo nō agit i ipſam. ꝯñia tꝫ. q: ſi agit oꝫ ꝙ agat mediate. ſ. ꝙ actio deferaf per aliud ad paſſū: vel imediate. ſ. ꝙ tangat paſſū: ⁊ añs declaraf.
¶ Primo. quia manifeſtum eſt: ꝙ nō tangit: quia ante nō tetigit quādo erat plenum: ⁊ nullus motus localis eſt factus alicuiꝰ corꝑ: nec ꝑtialis: nec totalis: nec medij
2m cōgregati alicui coꝝ vt ſupponif. ergo adhuc nō tāgit.
¶ Scḋo tāgens cū eo qḋ tāgit dꝫ hr̄e determinatū ſitū i ſupficie tāgente: ſꝫ ſic nō eſt de iſtis. ergo nō tāgūt ſe. maior iductiue nō eſt i oībꝰ ſe tāgētibꝰ: ⁊ minor manifeſta ē: cū iter ea nulla ſit habitudo ſupficiei. vnius ad
3m ſupficiē alterius. ¶ Tertio. iter corpa tangētia ſe nullū corpus pōt recipi ipſis remanētibus in eodē ſitu: ſꝫ iter illa corpus pōt recipi ipis remanētibus in ſilī ſitu: ergo nō tāgūt ſe. maior nota ē in oibus. minor pꝫ. q: inter iſta ꝑt poni corpus pedale ſine hꝫ ꝙ ipa mutēt ſitū. ꝑ caſum. ⁊ ſic pꝫ maior ꝑme rōnis triplr̄ declarata. ſed 2ᵃ ps añtis ꝓbaf. q: agens i māꝫ quā nō tangit agit ꝑ fluxū ſue vtutis ad ipaꝫ. mō vacuū nō eſt hmōi vtutis receptiuū. ergo actio ignis i hoc caſu nō pōt pertigere ad aquā. maior eſt manifeſta i ſimili ō lumine. ſ. n. a lucido lumē ꝓducif in māꝫ diſtantē: hoc eſt: q: fluit per mediū ꝓpinquū. minor nota eſt cuꝫ vacuū: aut non ſit: aut ſit de genere dimēſiōis: ⁊ ex ꝯñti accidētis. tale āt nullius accñtis ē receptiuū. ⁊ ꝑ ꝯñs non recipit nec defert vtutē ignis. ¶ Secundo probatur: q: qua ratione
2m ignis poſſet agere per paruū vacuum: poſſet ⁊ per magnū: ſed non poteſt agere per quodcūq̄ magnuꝫ. ergo nec ſufficit agere per paruū. maior manifeſta eſt: cum magnū vacuū non plus reſiſtat ꝙ̄ꝫ paruū: cū etiā corpora in magno vacuo poſita ſint ita imediata: ſicut i paruo. quare nō eſt potior ratio in vno ꝙ̄ꝫ in alio. añtis mi
3m nor pꝫ. q: tūc ignis poſſet agere per quācūq̄ diſtantiā ſi i quolibet magno vacuo poſſꝫ agere. ¶ Tertio agēs i materiam exteriorem debet ad ipſum habere certum ſitū: ſed corpoꝝ in vacuo non eſt determinatus ſitus. ergo ꝯñtia tenet. ⁊ antecedēs pro ꝑma ꝑte pꝫ. q: aliter nō eſſet ratio: quare non in infinitū remote ageret. Et
T.c. 76. pro ſcḋa parte pꝫ: q: i vacuo: nec eſt ſurſū: nec deorſū: nec alie differētie poſitiōis. q̄rto phyſicoꝝ: ⁊ ex alio: q: ignis ⁊ aqua i iſto caſu nec tangunt ſe: nec ꝓprie diſtant. ergo nullū ſituꝫ habent. ꝯñtia videturꝰ eſſe nota. ⁊ añs pro prima parte eſt notū: ⁊ ante probatū. ꝓ ſcḋa parte declaraf: q: iter ipſa non eſt diſtantia. cum nihil ſit iter ipſa per caſum: q̄re non diſtant. eadē pars añtis
T.c. 74. ꝓbaf: auctoritate phi. 2° de aīa. dicentis contra Democritū: ꝙ ſi eſſet vacuū muſca exiſtens in celo non poſſꝫ videri: eo ꝙ ꝑ vacuū non poſſꝫ eē actio aliq̄: nec ſpecie
Dub rum viſibilium multiplicatio. ¶ Sed diceres. illa duo ſūt immediata: ⁊ ſunt contraria. ergo maxime poterūt iuicem agere. ꝯñtia tenet. vt vr̄. ⁊ añs pro ꝑma ꝑte pꝫ. q: iter ea nulla eſt diſtātia nec aliqḋ mediū. ergo ſunt

immediata

imediata.per caſum.pꝛo 2ª parte eſt notum. ¶ Secundo.omnia contraria ſeinuicem tangentia poſſunt inuicem agere:illa ſunt huiuſmodi.ergo ⁊c.ↄñtia eſt in darĳ.maioꝛ nota eſt de ſe.⁊ minoꝛ pȝ.qꝛ vltima illoꝛum
ad pm ſunt ſimul.ergo tangunt ſe.añs pȝ.qꝛ non diſtant.

Ad primũ dr̃.ↄcedẽdo ꝙ ſũt ↄ̃ria ⁊ imediata ⁊ negat̃ ↄñtia.q̃ iferr̃:ꝙ maxime poterũt agere:⁊ cauſa quare nõ pñt dicta eſt.quia nullũ habent ſitum adinuicem q̃ ſitus.tñ pꝛincipaliter req̄rit̃ ad actionẽ tranſeuntẽ i mãȝ exterioꝛẽ.¶ Ad 2m ↄcedit̃ maioꝛ.⁊ negat̃ ꝙ ipſa tangunt ſe.Ad ꝓbationẽ dicit̃ ꝙ ſtante tali imaginatiõe opoꝛteret ad diffinitio-
T.cõ. 22 nẽ contiguoꝝ addere ꝙ vltima ſunt ſimul. ⁊ habeant certũ ſitũ adinuicẽ:ſȝ phs.5.phyſicoꝝ ſuppones ꝙ nõ poſſit eẽ vacuũ nõ curat vltimã pticulã apponere:mõ lȝ vltima illoꝝ ex caſu ſunt ſimul.tñ nullũ hñt ſitũ adinuicem:⁊ ideo nõ tangunt ſe nec ſunt contigua.

Quãtũ ad ſcõm articulũ ſit pma ↄ̃.agẽs incoꝛpoꝛeũ nõ agit per ↄtactũ ꝓpꝛie dictum ſui.pȝ.qꝛ non hȝ vltimũ:qđ tñ req̄rit̃ ad hoc ꝙ pꝛopꝛie tangat.dico notãter ꝓpꝛie dictũ:qꝛ bene agit p ↄtactũ ĩpꝛopꝛie dictũ expreſſum in pn° quarti notabilis.dico ⁊ notanter ſui:qꝛ motoꝛ ſpere lune bene agit p cõtactũ alterius.puta ſpere lune i iſta iferioꝛa:cũ luna agat per hmõi ↄtactũ ⁊ ſui motũ:cuius motus motoꝛ ẽ cã mõ qcđd eſt cã cauſe eſt cauſa cauſati.q̃re motoꝛ in iſta in-
T.cõ. 44. ⁊ 45. ferioꝛa agit.⁊ hec p ↄtactũ ſpere lune.¶ Scđa ↄ̃.q̃đlibet agens i aliqđ paſſum ſiue ꝓpinquũ ſiue diſtans tãgit ipſum tactu largo modo dicto.pȝ p quartum notabile:qꝛ tangit ipſum ſua virtute:qꝛ aliter i ipſũ nõ ageret:ſȝ ð his duab° ↄ̃nibus nõ curauit Ar.¶ Tertia ↄ̃ ⁊ rñſalis.Oẽ agẽs coꝛpoꝛeũ agẽs i mãȝ exterioꝛẽ agit p ↄtactũ coꝛpoꝛis ſibi imediati.ꝓbatur ſic.nullum tale ageret i hmõi mãȝ niſi tãgeret.ergo per ↄtactũ agit. ↄñtia nota eſt.⁊ añs pȝ.qꝛ ſi nihil tãgeret:tũc circa ipȝ eẽt vacuũ:vel ſaltẽ eſſet in vacuo ad bonũ itellectũ:⁊ ex ↄñti nõ ageret.ꝓ ſuppõnẽ pꝛimi articuli.¶ Hec eſt
T.cõ. 44. ⁊ 45. ↄcluſio quã itendebat Ari.¶ Coꝛrelarie ſeq̃t̃.oẽ agẽs agẽs i diſtans agit in ꝓpinquũ.pȝ per ↄ̃nẽ.dato enim ꝙ nõ:ſeq̃tur ꝙ nõ agit per ↄtactũ. ¶ Scđo ſeq̃tur.ꝙ omne agens actiõe quã de p ſe ⁊ imediate ꝓducit:foꝛtius agit i ꝓpinquũ q̃ȝ in diſtans.iõ eſt.qꝛ cũ agẽs per cõtactũ agat multiplicando ſuã virtutem circa ſe.iſta virtus ↄtinue vadit remittẽdo:qđ ꝓbatur ſic.nam cũ i diſtans non ꝓducatur:niſi pꝛius ꝓducat̃ in ꝓpinquũ per coꝛrelariũ pcedens.oȝ ꝙ i ꝓpinquũ recipiat̃ eque foꝛte.Itẽ cũ ꝓpinquũ ꝓpinquius ſit agenti:⁊ ex ↄñti ad tantã diſtantiã agens magis põt.oȝ ꝙ i ipõ foꝛtioꝛ actio ꝓducat̃:⁊ non ſolũ eque foꝛtis.pȝ etiã expientia. nã ignis idem calefactibile q̃tõ ꝓpinquius ponit̃ tanto ipum foꝛtius calefacit.⁊ adamas idẽ ferrũ q̃to pꝛopinquius tanto velocius attrahit.Et dr̃ i coꝛrelario notanter.quã imediate ꝓducit:qꝛ lȝ ſol caloꝛeȝ ꝓducat in aere ⁊ i terra:non oȝ ꝙ diſtanter a terra tantũ caloꝛẽ ꝓducat q̃tũ ꝓducit ſup terrã.Et rõ eſt:qꝛ ſol caloꝛem nõ imediate ꝓducit:ſȝ lumen:⁊ ideo q̃to eſt aliqđ ſoli ꝓpinqus tanto de p ſe eſt eius lumine magis illuminatũ.⁊ ad illã calefactionẽ non ſolũ ↄcurrunt radĳ ſolares.ſȝ etiã reflexio modo ſup terraȝ eſt reflexio maioꝛ: quare caliditas generat̃ itenſioꝛ.¶ Dicit̃ etiã de p ſe: qꝛ lȝ radĳ a ſpeculo ↄcauo reflexi ꝓpe ſpeculũ ð p ſe deberent generare itenſioꝛẽ caloꝛẽ.tñ cum magis diſtãt a centro ſpeculi itenſioꝛẽ caloꝛeȝ ꝓducunt.pp ipſoꝝ maioꝛẽ ↄcurſũ ⁊ vnionẽ:lȝ etiam quilibet radius ſit debilioꝛ q̃ȝ pꝛope ſpeculum fuerit:foꝛtioꝛem ⁊ itenſioꝛem tamen generant caloꝛem.

Ad rõnes i ↄ̃riũ factas.¶ Ad pmã dicit̃ ꝙ Ari.nõ loq̄bat̃ ð agẽtibus incoꝛ-
poꝛeis:ſed coꝛpoꝛeis.quomodo autem tangunt incoꝛ- ad pm
poꝛea:⁊ q̃uõ nõ pȝ i q̄one.¶ Ad ſcđaȝ dicit̃.ꝙ lȝ celũ T.c.45
nõ tangat iſta iferioꝛa in que agit.tñ per cõtactuȝ agit: ad 2m
qꝛ tãgit ſperã ignis:⁊ per illã vltra ifluit.¶ Ad tertiã ad 3m
negat̃ ↄñtia qua inferr̃:ꝙ agens nõ ageret in diſtans. Ad ꝓbationẽ dr̃:ꝙ lȝ nõ tangat diſtans.tñ tangit ſibi imediatũ mediante quo i diſtans agit:⁊ ſic adhuc agẽdo i diſtãs agit per ↄtactũ.¶ Ad quartã negatur ↄña
qua infert̃:ꝙ agens ſolũ ageret in paſſum ſȝ ſupficiẽ: ad 4m
ↄcedit̃ tñ ꝙ ſolum ſm ſupficiẽ tangit:tñ tangẽdo per ipſam ſupficiẽ põt ſua ꝓfunditate etiã in ꝓfundũ paſſi pꝛoducere actioneȝ:⁊ ſic adhuc actio fit per cõtactum: qꝛ per ſupficiẽ tãgẽtẽ.¶ Eodẽ mõ ad cõfirmationem dicit̃ negando ↄñtiam:⁊ p ſolaȝ ſupficiem tangentem agens ageret.Et ad foꝛmã ↄcedit̃ ꝙ nõ agit ſȝ ↄtactũ .i.p cõtactũ:⁊ ↄcedit̃ ꝙ per ſolã ſupficiẽ tangit:negatur tñ ↄña.ergo p ſolã ſupficieȝ agit.nam vt dictum eſt
per illã ſupficieȝ tangentem quelibet ps agẽtis põt age- ad 5m
re vna cum toto.¶ Ad quintã rñdet̃ ſicut ad ſcđaȝ:ꝙ ad 6m
lȝ viſibile nõ tangit.viſum tñ tangit mediũ ⁊ virtute illius ↄtactus agit i viſũ.¶ Ad ſextã negat̃ añs.ſ.ꝙ aliquod agens foꝛtius agit i diſtans q̃ȝ i ꝓpinquũ.loquẽdo ð actiõe quã ꝓducit ð p ſe imediate.¶ Ad pmã ꝓbationem ↄceditur:ꝙ ſol generat caloꝛẽ i diſtãs:puta in regioneȝ elementarẽ.⁊ non ꝓducit ipm i celũ.⁊ cauſa eſt:qꝛ celũ non hȝ mãȝ caloꝛis ſuſceptibilẽ.mõ actiones actiuoꝝ ſunt i patiente diſpoſito.2° de aia.lumẽ tñ
qđ celo pꝛoducitur:ſicut in iſtis inferioꝛibus itenſius T.c.24
pꝛoducitur in celũ q̃ȝ i iſtis iferioꝛibus:⁊ ſic adhuc ſol foꝛtius agit i ꝓpinquũ q̃ȝ in diſtãs:caloꝛeȝ etiam non agit imediate:ſȝ mediante lumine:qꝛ ipſũ nõ pꝛoducit
niſi vbi mãȝ iuenit caloꝛis receptibilẽ.¶ Ad ſcđaȝ:pȝ ad 2m
quid ſit dicendũ p ſcđm coꝛrelariũ ſcđi articuli.nã hoc
eſt de p accñs pp maioꝛem radioꝝ vnionẽ.¶ Ad tͦtiã ad 3m
dr̃:ꝙ adamas foꝛti° attrahit a pꝛopinquo q̃ȝ a remoto: qđ docet expientia.nam ſi idẽ ferrũ ſibi pꝛopinqus appꝛoximet̃ velocius mouebit̃ q̃ȝ ſi remot° ab eo ponatur:vt dictum eſt:ſȝ ꝙ aerem aut ſtramẽ nõ attrahat lȝ eſt rõne ↄuenientie ſpecifice:quã hȝ cum ferro ⁊ nõ cũ
aere aut ſtramine.¶ Ad ſeptimã breuiter ratio ẽ ſolu- ad 7m
ta per ſcđm notabile.¶ Ratio poſt oppoſitũ eſt pꝛo tͦtia ↄcluſione ſcđi articuli.Et hec de q̄ne.

¶ Videnť autem hoc modo dicentes.

T.c.xlviii. Queſtio.xvii. pꝛimum

Decimoſeptimo querit̃. Utrũ idẽ põt agẽ i
ſeipm.⁊ arguit̃ ꝙ ſic auctoꝛitatib°.pª ẽ phi T.c.16.
9° metha.vbi phs vult ꝙ itelligere ſcire ⁊ velle dñr actões imanẽtes.vl' q̃ dñr imanẽtes.eo ꝙ manẽt i paſſo:⁊ lȝ ñ qꝛ ſic ois opatio eẽ imanẽs vl' ꝙ manẽt i agẽte:⁊ tũc idẽ agit iſeipȝ
qđ ẽ ꝓpoſitũ.¶ Scđo arguit̃ auc̄te phi.8.phy.vbi di- 2m
cit ꝙ aia mouet ſeipaȝ ⁊ mouet̃ a ſeipa:nec valeret ſiqs T.c.27.
diceret ꝙ aia moueret ⁊ coꝛp° moueret̃:⁊ eẽt motũ.nã ñ 28.⁊.30.
ſolũ mouet̃ coꝛp°:ſȝ aia cũ coꝛpe i motu aialis.¶ Ter- 3m
tio arguit̃ auc̄te Comenta.3° celi.cõmẽ.28.dicẽtis qđ lapis mouet ſe iq̃tuȝ grauis.⁊ mouet̃ inq̃tũ eſt i po° iſeri°:⁊ addit qđ foꝛma ipſi° grauis mouet iq̃tũ ẽ foꝛma ⁊ mouet̃ inq̃tuȝ ẽ in mã.q̃ expſſe ↄcedit ꝙ idẽ mouet ſeipm ⁊ mouet̃ a ſeipſo:lȝ ſm diuerſas rões.¶ Quarto arguit̃ auctoꝛitate phi.2.phyſi.diffinientis naturam. Nã eſt qđ eſt pncipiũ mouẽdi ⁊ q̄eſcendi eius i q̃ ẽ ⁊c.

ergo

ergo natura eſt ꝑncipiū actiuū motus totius cōpoſiti.
⁊ ex ꝯñti ſui ipſius: cū totum cōpoſitū nō poſſit moue
ri: qn etiā moueret tam nā que eſt forma: q̄ȝ nā que eſt
mā: motis.n. nobis mouent oīa que ſūt i nobis. 2. phy-
ſicoꝝ. ¶ Quinto arguit rōne. aqua calefacta reducit ſe
ad frigiditatem. ergo agit in ſeipſam: ꝯñtia tȝ: q2 i h ca
ſu aq̄ agit ⁊ eadeȝ patit: añs pȝ: q2 nō vr̄ ꝙ generet fri
giditatē i aq̄ remota ea a calefaciente niſi ipſamet aq̄.
¶ Sexto. itellectus agēs producit in intellectu poſſibi-
li actū itelligendi. 3. de aīa. ca. 2. ⁊ ſm rem idē ſunt itel-
lectus poſſibilis ⁊ itellectus agēs. ergo ſm rem agit i
ſe: ꝯñtia tȝ: ⁊ añs ꝓ pma pte pȝ. pro 2a pte pȝ: ꝑ catho
licos q dicūt aiaȝ intellectiuā diuerſis rōnibus eſſe in-
tellectū poſſibilē ⁊ agentē. ¶ Septimo. naȝ re vera in
tellectus i ſe agit ꝓponens ꝯceptus: ⁊ alios hmōi act9. ḡ
agit in ſe: ꝯñtia tȝ: ⁊ añs pȝ: q2 ipſe vel obiectū itelligi
bile ꝓducit ea: ſi ipē hr̄ ꝓpoſitū: ⁊ nō pt̄ dici ꝙ obiectū
extra faciat. nā cū agere ſit nobilius q̄ȝ pati: albedo vl'
nigredo ad extra eēt nobilior itellectu: qđ nō eſt dōm.
¶ Octauo. volūtas i ſe libere ꝓducit actum volendi. ḡ.
ꝯñtia tȝ: ⁊ añs pȝ: q2 ſi nō: ſȝ ab alio extriſeco i eo ꝓdu
cat: ſeqtur ꝙ nō eſt plus libera q̄ȝ queuis alia potētia
paſſiua: qđ nō eſt dōm. ꝓbat tn̄ ꝯñtia: q2 hmōi obiecta ex
teriora ſp mouēt iq̄ȝtū pn̄t. ⁊ ſȝ eoꝝ actionē voluntas
recipit actū volēdi ſine h ꝙ agat. ḡ neceſſitat ab obie-
ctis exterioribus. q̄re tollit eius libertas. ergo ⁊c̄.

T.c.48 **In oppoſitū** arguit auctoritate phi ꝑ hꝰ volētis ꝓbare ꝙ ſil'e nō pōt
agere in ſil'e: q2 dic ꝙ ſequeret: ꝙ idē ageret in ſeipſuȝ:
⁊ ꝓbat ꝙ hoc ſit ipol'e: q2 tunc q̄lib3 corrūperet ſeipȝ
agendo in ſe. Item tunc nihil eſſet imobile: q2 qđlibet
2m moueret ſe: modo illa ſunt icōuenientia. ¶ Secundo
T.cō.ꝑ. ad idē ē auctoritas phi. 7. phyſi. dicentis: ꝙ oē qđ mo-
3m uet: mouet ab alio. ergo nō a ſe. ¶ Tertio per diffini-
T.c.17. tionē poꝭ actiue ⁊ paſſiue poſitā. 5°. ⁊ 9° meta. vbi phs
Com.2. deſcribēs potētiā actiuaȝ dicit: ꝙ eſt pnm tranſumēdi
alteꝝ iq̄ȝtū alteꝝ. ergo idem reſpectu ſui non eſt potē-
tia actiua. ſil'r potētia paſſiua eſt pnm trāſumendi ab al
tero inq̄ȝtū alteꝝ. ergo idem reſpectu ſuiipſius non eſt
potētia paſſiua: ⁊ tenēt ambe ꝯñtie: q2 idē reſpectu ſui
4m nō eſt alteꝝ. ¶ Quarto auctoritate Cōmentatoris 9°.
Com.2. meta. dicētis. maniſm eſſe ꝙ nihil agit i ſe nec patit a ſe.
5m ¶ Quinto auc̄te phi. 8. phyſicorum. vbi dicit ſic. Oē qđ
T.c.30. mouet ſeipȝ: aliud qdem mouet: aliud autem mouetur.
⁊ 40. volēs ꝙ ſimpl'r ſit ipol'e idē mouere ⁊ moueri a ſeipo.

T.c.57 **Quia** duplex eſt actio. quedam perfectiua. ⁊ quedam corruptiua: vt dr̄. 2. de anima. de ſenſi
bus. ca. ꝑ. ideo in queſtione prima videbitur an ideȝ po
ꝑa 2̊ teſt agere in ſe actione perfectiua. 2° an ideȝ poteſt age
ꝑm re in ſe actione corruptiua.

ꝑa ſupp° **Quātū** ad ꝑm ſit ꝑa 2̊ h. idē mouet ſeipȝ ⁊ agit in ſe ꝺ ꝑ ſe tāq̄ȝ ꝑncipale actiuū actiōe ꝑfe
ctiua. ¶ Pro dcl'atōe ꝯnis ſupponēdū ē ꝙ agēs ⁊ paſ
ſū debēt eē eiuſdē generis ⁊ eiuſdē mãe: qđ ſic itelligo
ꝙ ſi agēs ſit extēſū: opȝ ꝙ paſſum ſit extēſum. pȝ ꝑ hu
T.c.53. ius. ca. ꝺ actiōe. vbi Ari. dicit. Quecūq̄ȝ nō cōmanēt i
54. 2m mã faciūt incōpoſſibilia entia. ¶ Scđo idem ꝓbat ſic:
q2 agēs ſemꝑ ꝓducit ſiīo eſt ipſum. ſi ergo ipſuȝ ſit ex
tēſum ꝓducit extenſe. ꝯñtia tȝ: ⁊ añs pȝ: q2 actio agētis
eſt ſimilitudo ipſius: quare opȝ eam ꝑ eius motū ꝓdu-
3m cere. ¶ Tertio: q2 nō vr̄ alia rō ꝑꝑ quā ignis nō agit i
celū: niſi q2 nō ſūt ꝯſimilis materie. ergo reqrit ꝙ iter
agens ⁊ paſſuȝ ſint mãe ꝯſimiles ſubaliter: ⁊ ꝙ ſi vnū
2a ſupp° ſit extenſū ꝙ aliud ſit extenſū. Ex quo ſeqt hec 2a ſup-
poſitio: ꝙ itelligibile non pōt in virtute ꝓpria ꝓducere
ꝓpriū actuȝ intelligendi: ꝓbat q2 intelligibile preſen-
tatum ſenſui ſemper eſt diuiſibile. intellectus aūt indi-
uiſibilis: quare non ſunt eiuſdem mãe ſeu generis. er-
go vnum nō poteſt agere in aliud ꝑ ſuppōnem ꝑcedē
tem. ergo intelligibile nō poteſt ꝓprie agere in intelle-
ctum: quare nec pōt ꝓducere ꝓpriū actum itelligendi:
eo ꝙ talis ſemper recipitur in intellectu. Iſtis ſic ſtan-
tibus ꝓbatur ꝯcluſio ſic. intellectus de ꝑſe. ꝓducit i ſe
ꝓprium actum intelligendi. ergo actione ꝑfectiua ideȝ
de ꝑſe agit in ſeipſum. ꝯñtia tȝ: eo ꝙ actus intelligendi
eſt perfectio intellectus: añs probat ſic. q2 vel produ-
cit ipſum intellectus vel intelligibile: mediante fantaſ-
mate: vel intellectus vna cum fantaſmate ⁊ intelligibi
li: ſi primum aut vltimū hr̄ ꝓpoſitū. ſ. ꝙ cum ille actus
de ꝑ ſe ꝓducat in itellectu ab aliq̄bus cauſis: ⁊ nō ſine
hoc ꝙ itellectus coagat: ſeqt ꝙ intellectus de ꝑ ſe agit
iſtum actū in ſe: nō pōt dici ſcđm. per ſcđm ſuppoſituȝ:
itelligibile. n. aut fantaſma nō poteſt in virtute propria
producere actū itelligendi: vt in eo dictū eſt: eadem cō
cluſio pȝ de volūtate in ſe libere actū volendi producē
te: vt argutū eſt ante oppoſitum: ⁊ itelligo tanq̄ȝ princi
pale actiuū poſt ipſum deū. deus eniȝ in qualibet actio
ne agit vt agens ꝑncipaliſſimū: ſȝ eius actione preſup
poſita iter cetera agentia: intellectus ⁊ voluntas i iſtis
actiōib9 agūt vt ē ꝑncipaliſſime actiue: ⁊ ipē ſine dubio
ſunt hmōi itellectiōis itellectus: volitiōis volūtas ꝑn
cipalia paſſiua ⁊ ſubiecta. ¶ Scđa ꝯcluſio ē. ꝙ i mul 2a 2̊
tis aliis caſibus agit idem i ſeipſuȝ ꝑfectiue vel de ꝑ ac
cidens ꝑ modū ſequele vel mediate: pȝ per auctorita-
tes ⁊ rōnes i ꝑncipio qōnis adductas: ⁊ pñt adhuc ad Cō.28
duci alie auctoritates. ꝑmo. Cōmētatoris. 8. phyſicoꝝ
dicētis. nullus. n. dubitat qn aial mouet ab aīa: ⁊ ꝙ aīa
ē motor ⁊ corp9 motū: ex ꝯñti aīa de ꝑ accñs ad motū Cō.30
corpis mouet ſe: ⁊ ibidē dicit: aīa. n. que eſt mouens in
aialibus diſtinguit a corpore ſȝ diffinitioneȝ ab eo qđ Cō.x.
eſt motū: lȝ non diſtinguatur per eſſe. Item 2° Cōmen-
tator ⁊ Ari. 7. phyſicoꝝ dicūt ꝙ nutrimentū nō moue
tur ad nutriendū niſi cū eſt in aliqua diſpōne cum nu-
triēdo nec ferrū ad magnetē: vbi expreſſe voluit ꝙ fer
rū alteratū a magnete: ⁊ nutrimentū a mēbro nutrien-
do virtute actiui ſui coagēte mouet ad ipſuȝ: ergo tale
nutrimētū mouet ſe ⁊ mouet a ſe ſaltē ꝺ ꝑ accñs. ¶ Ter 3m
tio ad idē eſt auctoritas phi 2° de aīa dicētis. ꝙ aīa eſt T.cō.
cauſa corpis ſm triplex genus. ſ. cauſe efficiētis forma 36.
lis ⁊ finalis: ergo eſt cā motus local' corpis: ⁊ ex ꝯñti
ſui ipſius: cū corpus nō poſſit moueri niſi ſimul mouea
tur qcqd eſt i eo. pȝ ergo ꝙ i multis valde caſibus idē
ꝑfectiue agit i ſe: qđ eſt ꝓpoſitū. Sed aliqui valde for Dubm
titer nitunt illas ꝯcluſiones improbare diuerſis rōni-
bus: quarū alique tacte ſūt poſt oppm: ⁊ alias duas ad ꝑm
ducūt fortiores: quaꝝ prima eſt: ſi ſic vt tu dicis ſeqtur
ꝙ idē reſpectu eiuſdē erit in actu ⁊ in potentia: ꝯñs eſt T.c.x
incōueniens: q2 ſi ſic idē eſſet calidū ⁊ non calidū. naȝ
ſi reſpectu caliditatis eſſet in actu: actu eſſet caliduȝ: ⁊
ſi reſpectu eiuſdē eēt in potentia eſſet non calidum. pȝ ꝑa 6.
auctoritate Cōmētatoris. 9. meta. di. ꝙ actus ⁊ poten- T.cō.
tia ſūt oppoſita ⁊ ñ poſſibilia ſimul ſtare: ⁊ notat Arꝝ. xi.
hoc ſatis illud deſcribens actū ꝙ eſt exiſtere rem non T.cō.
ita: ſicut dicimus potentia: ⁊ probatur ꝯñtia: nā agens 22.
agit ſm ꝙ eſt in actu 8°. phyſicoꝝ: ⁊ iō calefaciens eſt 3. phy.
actu calidū ⁊ paſſū patit ſȝ ꝙ eſt in potentia ab eodē 17.
actiuo vt calefit nō actu: ſȝ potentia calidū. ſi ergo cale 2m
facit idē ⁊ calefit: mouet ⁊ mouet idem reſpectu eiuſ- T.cō.
dē. ſ. termini motus erit in actu ⁊ in potētia. ¶ Scđa 86.
rō eſt h: q2 ſi ſic ſeqtur ꝙ nulla eſſet via ad ꝯcludendū 12. me.
ſeꝑationē ⁊ imobilitatem primi motoris: ꝯñs eſt cōtra 41.
phm. 8. phyſicoꝝ: ⁊ ꝓbat ꝯñtia. q2 diceretur ꝙ ꝑmus

motoꝛ inheret celo ⁊ mouet celū de per ſe: ⁊ mouet̃ de
ꝑ accidēs ad motū celi: ħ eni per dicta pȝ nō eſſe incō-
ueniēs. ¶ Ad ṗmā illarū dubitationū dr̃ ꝙ aliqd pōt
dici actu reſpectu alicuius diſpōniſ tripl'r. Primo. quia
illā foꝛmal'r in ſe hȝ: vt calidū diceret̃ in actu hn̄s cali-
ditatē. Scđo mō: lȝ nō habeat in ſe illū actū foꝛmal'r ē
tn̄ actu per aliquē actū ſupioꝛē quo pōt illuȝ ꝓducere:
vt motoꝛ lune lȝ nō ſit in actu per motū quē facit in ſpe
ra lune: eſt tn̄ in actu per actū ſuperioꝛē. ſ. per ſuā ſubaȝ
que eſt actu ſuperioꝛ. Et 3° mō ꝙ ſit in actu per aliquā
qualitatē receptā ſeu virtutē iductā ab aliquo illoꝛum
duoꝝ actuū nūc dictoꝝ. Exēplū. vt cū ſperma generat
aſinū nō eſt actu aſinus: nec eſt in actu ſuperioꝛi q̄ȝ eſt
eſſe aſinū: ſed eſt actu ꝑ actū ſibi ifluxū ab aſino gene-
rāte: qui eſt actu ṗmo mō: virtute cuius act⁹ pōt agere
ad generationeȝ aſini. Similiter eſt aer i gn̄atione aīa
liū ex putrefactione v̇tute celi. ¶ Per hec dr̃ ad rōneȝ
ꝙ nihil eſt incōueniēs ꝙ agēs in ſe ſit in actu per actū
ſuperioꝛē reſpectu actus quē ꝓducit: vt intellectus vel
volūtas ꝓducēs in ſe actū intelligendi vel volēdi ē in
actu ſua eſſentia: que eſt actus ſupioꝛ q̄ȝ ſit actus itelli-
gēdi vel volendi: ⁊ ꝙ ſit in potentia ad actū illū quem
Cō.26 ꝓducit: ⁊ ſic dic̃ Cōmē. 3. celi. ꝙ ſimul eſt idē actu gra
τ.28. ue ꝑ grauitatē: quā hȝ: ⁊ in potētia deoꝛſum: ⁊ iō per
actū grauitatis mouet ſe ad actū eſſendi deoꝛſum: ſȝ ꝙ
aliqd eſſet in actu foꝛmal'r illo ad quē eſt in potentia ē
impol'e: ⁊ hoc notat cōmētatoꝛ. 9. meta. auctoꝛitas aūt
Cō.x. phi. 8. phycoꝝ. q̄ dicit ꝙ agēs agit inquātū eſt in actu
τ.xi. nō dȝ itelligi ꝙ agēs ſemꝑ debeat eē in actu illo vl' cō-
t.c.22. ſimili actui quē agit: ſed ſufficit ꝙ ſit in actu ſupioꝛi q̄
pōt actū iſtū quē ꝓducit ꝓducere: ⁊ ſic vltimate nega
tur ɔ̄ſ̄tia qua inferebat̃ ꝙ idē reſpectu eiuſdeȝ eſſet in
actu ⁊ in potētia ad actū ſcđm: vel in actu ſupioꝛi: ⁊ in
pō ad actū quē per iſtū in ſe pōt ꝓducere. ¶ Ad ſcđm
ad 2^m dr̃ ꝙ adhuc manet via ad ɔcludēdū imobilitatē ⁊ ſe-
parationē ṗmi motoꝛis: puta per eius ifinitatē. virtus
eni infinita nō dȝ eē in magnitudine finita: ⁊ hāc viaȝ
etiā oñdit phs in. 8. phycoꝝ. ¶ Itē aliter: qꝛ ꝑ ſe eſt ṗ-
t.c.79 us eo qđ eſt per accidēs: ideo in ṗmo motoꝛe nō debet
τ.80. poni aliqua diſpoſitio que nō eſt neceſſaria ad mouere
modo moueri nō eſt diſpoſitio neceſſaria motoꝛi ad ħ
ꝙ moueat: ideo ṗmus motoꝛ in mouēdo nō dȝ moue-
ri. maioꝛ declarata fuit ⁊ minoꝛē declarat Ariſto. qꝛ ſi
t.c.37. opoꝛteret mouēs moueri vel hoc eſſet eadē ſpecie mo
38.τ tus: ⁊ ſic docens adiſceret ꝙ falſum eſt. vel alia ſpē. ħ
39. iterū nō eſt dicēdū vt Ari. deducit: quare per pꝛedicta
nō tollit̃ phi ꝓceſſus. ¶ Tertia cōcluſio eſt. ꝙ impoſ-
3^a ɔ̊ ſibile eſt idē eſſe totale agēs ⁊ totale paſſum reſpectu
eiuſdē actōis: imo quantūcunqȝ ſit pꝛius dictum idem
poſſe agere in ſe: tn̄ neceſſe eſt ꝙ aliqd ɔcurrat in agē-
do: qđ nō cōcurrit in patiēdo vel ecōuerſo: ⁊ hāc ɔ̊neȝ
tenebat phs. 7. phyſicoꝝ. vbi dicit ꝙ oē qđ mouet̃: mo
T.c.i. uet̃ ab alio. ꝓbat̃ ṗmo. qꝛ ad oēm actionē: ṗma cā cō-
currit in agendo: que nō cōcurrit in patiēdo. ergo ɔcl'o
vera. ɔ̄ſ̄tia tenȝ. ⁊ an̄s manifeſtū eſt: cū ṗma cā in oēȝ
effectū ſcđe cūcurrat: vt dicit doctoꝛ de cauſis: ⁊ tn̄ im
mobilis ⁊ imutabilis exiſtit. vt hr̃. 8. phyco. ⁊. 12. meta.
t.c.86. ſed credo ꝙ Ari. itendebat aliđ. ſ. ꝙ adhuc in oi actio-
t.c.41. ne reruȝ aliud eſt totale agens ⁊ totale patiens pꝛeter
deū: ⁊ ideo ꝓbat̃ cōcluſio ſic. nā oē agens eſt aut volū
tariū aut cognoſcitiuū: aut nō voluntariū: ſed naturali
ter ſine cognitione agens ſi ſit agenſ voluntariū vt ds
nihil patit̃: ſi itelligentia citra deū cōſtat ꝙ nō agit in
ſe niſi ɔcurrēte in ſe actiōe ṗme cāe: al'r intelligentie in
ferioꝛes eſſent ita ſimplices ſicut deus: qđ nō eſt cōce-
dendū. ſi aūt fuerit homo. aut eius volūtas. pȝ ꝙ agē-
do in ſe actū volitionis cōcurrit cognitio: cū voluntas
nō ferat̃ in incognitū: ⁊ illa nō cōcurrit in patiēdo. er-
go patet ꝙ in omni agēte volūtario: aut ē totale agēs:
aut totale paſſuȝ. ¶ Si aūt fuerit agens cognoſcitiuū
⁊ ꝓducit in ſe cognitionē: vt ſenſus vel itellectus: pȝ ꝙ
ſenſibile ɔcurrit in agēdo: qđ nō cōcurrit in patiendo.
¶ Si autē agens fuerit naturale ſine cognitione: tunc
in iſtis iferioꝛibus cōcurrit ſemꝑ mā ṗma in patiendo:
que nō ɔcurrit in agēdo. in motibus aūt celeſtibus ſpe
re motū aut influentias recipiētes eaſdē in ſe nō ꝓdu-
cunt. ergo cum nō ſint alia agētia aut paſſa: pȝ ꝙ indu
cendo in oibus impoſſibile eſt idem eſſe totale agēs ⁊
totale paſſum ad intellectū pꝛius poſitum. Nōdū

Quantum

ad 2^m articulū nota ꝙ aliqd age-
re in ſe actione coꝛruptiua pōt in
telligi dupliciter. Uno mō. ſ. de ꝑ ſe ⁊ directa intentio-
ne. Alio modo de per accidēs: ⁊ per modū ſequele.

Tunc ſit

ṗma ɔcl'o hec. nihil agit in ſe actione ṗ^a ɔcl'o
coꝛruptiua de ꝑ ſe: pȝ: qꝛ qđlibet enſ di
ligit ſe ꝑmanere. vt pꝛius dictū eſt. ¶ Cōfirmat̃. naȝ ſi
ſic. ſeqt̃ ꝙ appetitus nālis erraret. ɔ̄ſ̄s eſt falſuȝ. vt pꝛi
us dictū eſt. ⁊ ꝓbat̃ ɔ̄ſ̄tia: qꝛ erronee ageret: cū ad ſui
deſtructionē de ꝑ ſe ſeipm̄ diſponeret: ⁊ hāc ɔ̊nē credo t.c.48.
phm intēdiſſe in iſto ṗmo: cū de actione ɔ̄rioꝝ loque-
bat̃: que coꝛruptiua eſt: qđ ēt pȝ ex alio: qꝛ ſubdit ſi idē
ageret in ſe nihil eſſet incoꝛruptibile. ¶ Scđa ɔ̊. nullū 2^a ɔ̊
incōueniēs eſt idē agere in ſe actiōe coꝛruptiua: de per
accidēs: aut rōne ꝑtis. pȝ. qꝛ ſicut in aīali qn̄qȝ coꝛ mi-
nus calefacit alia mēbꝛa: q̄re aīal agit vna ſui parte in
aliā actionē diſponēte ad coꝛruptionē. Et hoc de ſcđo.

Ad rōnes

ante oppoſitū factaſ oēs ſunt pꝛo Ad ṗ^m
ṗmis duabus ɔ̊nibus. ¶ Ad rō- t.c.48.
nes in oppoſitū ad ṗmā auc̃itatē phi ṗ huius dr̃. ꝙ in Ad 2^m
tellexit pꝛimā ɔcluſionē ſcđi articuli. ¶ Ad ſecūdam T.c.ṗ.
auctoꝛitateȝ. ſ. phi. phy. 7. dicit̃ ꝙ eſt pꝛo tertia ɔcl'one Ad 3^m
pꝛimi articuli. ¶ Ad tertiā dicit̃ ꝙ phs per illā diffini 7.m.17.
tionē potētie actiue: aut etiā paſſiue nō intēdit ꝙ ſemꝑ 9.me.2.
agens debet eſſe alterū a paſſo: ſed ſolū ꝙ inter totale Ad 4^m
agens ⁊ totale paſſum debet eſſe quedā alteritas di-
cta in tertia cōcluſione pꝛimi articuli. ¶ Ad quartam
dicitur ſicut ad ſecūdam. Et hec de queſtione.

¶ Eodem textu vbi ſupꝛa. Qō. xviij.

Queritur 18° Utrū ſimile poſſit age ṗ^m
re in ſibi ſil'e. ¶ Et arg̃r
ṗ ꝙ ſic. qꝛ actio vl' ſit rōne ſil'itudinis vl' diſ-
ſil'itudinis: ſi ſil'itudinis: habet̃ ꝓpoſitū: qꝛ
quāto aliqua ſunt ſil'ioꝛa: tāto foꝛtius inuicē agēt: foꝛti
ficata eni cā foꝛtificat̃ effectus. Nō pōt dici ꝙ fiat rōne
diſſimilitudinis: qꝛ pure diſſil'ia nō agūt adinuicē: vt al
bedo nō agit in lineā phs ṗ huius. ¶ Scđo ſil'e foꝛti
ficat ſuū ſil'e. g̃ agit in ipm̄. ɔ̄ſ̄tia tȝ. qꝛ foꝛtificare ē age t.c.49.
re. an̄s pȝ ꝑ medicos dicētes: ꝙ ſil'e additū ſil'i facit ip 2^m
ſuȝ ſil'e. ¶ Cōfirmat̃. ɔ̄riū vnū foꝛtificat aliud. g̃ a foꝛ-
tioꝛi vnū ſimiliū foꝛtificat reliquū. ɔ̄ſ̄tia tenet. ⁊ an̄s ē
phi. ṗmo meteoꝛoꝝ. ɔtrariū circūſtās ſuo ɔtrario foꝛti
ficat ipſum. ¶ Tertio. magis calidū agit in minus ca-
lidū. ergo. ɔ̄ſ̄tia tenet. qꝛ ambo calida ſunt ſimilia. an̄s 3^m
docet experiētia. ¶ Quarto. vnus oculuſ agit in aliū.
ergo ſimile agit in ſil'e. ɔ̄ſ̄tia tenet. qꝛ ſil'itudo eſt rerū 4^m
diuerſarū eadem qualitate: modo tales duo oculi ha-
bent eaſdem qualitates. an̄s pȝ. qꝛ vnus eoꝝ videt̃ ab
alio. ¶ Quinto. ignis agit in aerē. ergo. ɔſequentia tȝ. 5^m
qꝛ ignis ⁊ aer ſunt ambo calida. antecedēs patet. quia T.c.16.
ignis eſt ſiccus ⁊ aer humidus. ergo ſua ſiccitate agit
in aeris humiditatē teſte pho. 2. hui⁹. ¶ Sexto minus 6^m

agit in maius.ergo a fortiori ſiſe põt agere in ſibi ſimi-
le.ꝯñtia tenet.per locũ a minori.añſ p3.q2 in reactione
7m minus agit in maiuſ. ❡ Septimo.frigiditas remiſſ.or
gñat frigiditatẽ inteñſiorẽ.ergo ꝯñtia nota eſt.⁊ añſ p3
in hyeme:cũ frigiditas aeris itẽdit frigiditatẽ aque in
tantũ ꝙ aquã cõgelat:⁊ tñ certũ eſt:ꝙ frigiditas aeriſ
eſt remiſſior ꝙ̃ frigiditas aque:cũ aer maneat leuis ⁊
rarus aqua aũt pp̃ intenſa3 frigiditatẽ fit denſa ⁊ gra-
8m uis. ❡ Octauo.lumina cãdelaꝝ duaꝝ totaliter ꝯſiſia
ſeinuicẽ intendunt.ergo ꝯñtia t3.⁊ añſ p3.q2 talia duo
9m itenſius illuminãt mediũ ꝙ̃ vnũ. ❡ Nono.aer poteſt
generare caliditatẽ ignis.ergo caliditas eius põt age-
T.c.25. re in caliditatẽ ſibi ſiſe3.añs p3.per pħm.2.huius dicẽ-
tẽ.ꝙ aer generat ignẽ ex terra:cũ ex duobuſ elementiſ
nõ hñtibus ſymbolũ fit tertiũ:⁊ tenet ꝯñtia:q2 calidi-
1m tas ignis eſt maior ꝙ̃ aeris.ſi ergo aer eã generat agit
intenſius ꝙ̃ ipſemet h3:q̃re op3 ꝙ agit in ſiſe. ❡ Deci
mo.quãto eſt minor reſiſtẽtia ⁊ melior diſpoſitio paſſi:
tãto magis debet fieri actio:ꝫ qñ paſſu3 eſt totalr̃ agẽ
ti ſiſe eſt minima reſiſtẽtia ⁊ optima diſpoſitio paſſi.⁊
ex ꝯñti fortiſſima deb3 eẽ actio inter ſiſiã.maior p3 de
ſe:⁊ minor p3.q2 vnũ ſiſium.nõ h3 reſiſtentiã reſpectu
alterius. ❡ Cõfirmaẽ.ignis põt itroducere caliditatẽ
in aquã:qñ eſt reſiſtẽtia.ergo a multo fortiori poterit:
quando aqua eſt ſibi aſſimilata ⁊ non habet reſpectu
eius reſiſtentiã.ꝯñtia tenet.cum reſiſtentie magis im-
ii m pediant actionẽ ꝙ̃ iuuent ad eandem.añs eſt notum.

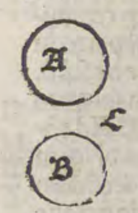

❡ Undecimo.ſint.a.⁊.b.ignes ſũme cali
di ⁊ habeat a.calefacere.c.vſq3 ad ſummũ
⁊ addaẽ ei b.queriẽ vtrũ agit in.c.calidu3
ſũme vel nõ.ſi diciẽ ꝙ ſic ſequiẽ ꝙ vnũ ſi
miliũ agit in reliquũ.ſi dr̃ ꝙ non:incõue-
niẽs ẽ.q2 ſequiẽ ꝙ duo ignes eque fortes
nõ plus poſſunt ꝙ̃ vnus eoꝝ per ſe puta.
i2m a.⁊.b.ꝙ̃.a. ❡ Duodecimo.igniſ calefacit
ferrũ magis ꝙ̃ ipſamet calidus eſt prout docet expiẽ-
tia ſenſibilis:cũ ġ tãta caliditas introducta eſt ſiẽ ha-
i3m bet ignis vlterius aget in omne ſiſe.ġ ⁊c̃. ❡ Decimo-
tertio caliditas que ẽ in aere adueniẽte medio frigido
circũſtãte ſeipſa3 intendet.ergo a fortiori ſiſe poteſt in
tendere ſimile.antecedenſ patet.quia nõ videtur vnde
illa caliditas intendatur: niſi q2 medium circunſtans
frigidum actionem caloris repercutit ad iſra.⁊ ex hoc
caliditas eius fit maior.⁊ ex conſequenti actio calidi-
tatis aeris eſt in ipſummet aerem ⁊c̃.

t.c.48. **In oppoſitum** eſt phs ca.de actiõe qui dicit:qõ oĩo ſiſe non põt
agere in ſiſe. ❡ In iſta qõne erũt duo articuli. In prio
premittẽde ſunt alique diſtinctiones ⁊ ꝓbabiles ſup-
poſitiones.In ſcdo ponẽde ſunt reſponſales ꝯnes.

pm nõn. **Quantum** ad primũ articulũ prio nota ꝙ ti
tulus qõnis intellr̃ de actione ꝓ-
prie dicta.ſ.que eſt iter qualitates primas ꝯrias.vñ de
actione ſpũali coloꝝ:aut alioꝝ nihil ẽ ad pñs. ❡ Se-
2m nõn. cundo nota.ꝙ cũ ſimilitudo ſit ꝯuenientia aliquoꝝ in
qualitate vel in gradu vel in agere nihil eſt incõueniẽſ
aliq̃ eẽ ſiſia in vna q̃litate:⁊ in alia diſſimilia:vt ignis
eſto ꝙ eſt ſiſis aeri in caliditate:tñ eſt diſſimiliſ eidem
in ſiccitate:ꝓpter qõ adhuc reſtringi debet titulus qõ-
nis.ſ.vtrũ qualitas alteri qualitati ſimilis agit in eam.
vel ſic.vtrũ ſubiectũ alicui ſiſe agit in ſuũ ſiſe ẜm illa3
qualitatẽ ẜm quã eſt ſimile ei:nullus enim dubitat qn
poſſit agere ſimile in ſuũ ſiſe ẜm illã qualitatẽ ẜm quã
eſt ei diſſimile:vt ignis ſiſis aeri bene agit in aerẽ ſua
3m nõn. ſiccitate. ❡ Tertio nota ꝙ aliqd põt dici ſiſe alicui tri
pliciter.Uno modo eo ꝙ cõuenit cũ eo in qualitate ſo-
lum.Alio modo magis ſtricte:q2 eſt ei ſimile in q̃lita-
te:⁊ in gradu.pmo modo caliditas:vt dece3 diceretur
ſimilis caliditati duoꝝ graduũ.ſcdo mõ aũt diceretur
ſolum ſimilis caliditati:vt decẽ. Tertio modo dicũtur
ſimilia cõuenientia in qualitate:⁊ in agendo per illa3
qualitatẽ:ſicut dicimus ille ignis ſiſr̃ calefacit ſic ille. 4m nõ.
❡ Quarto nota.ꝙ refert loqui de agẽte ⁊ paſſo in pnci
pio actionis:⁊ in fine.Nã in pncipio debet eſſe aliqua
lis diſſimilitudo.alias nullo modo agerent.in fine vo
eſt maior ſimilitudo.aliaſ autẽ agẽs fruſtra egiſſet niſi
per actionẽ eius paſſu3 ſibi quodãmodo eẽt aſſiſatu3.
❡ Quinto nota.ꝙ cũ agẽs trãſmutat aliqd ſua actiõe 5m nõ.
ſunt in eo tria ꝯſiderãda.terminuſ a quo qui abjicitur:
terminus ad quẽ qui introduciẽ:⁊ ſubiectum patiens.
De ſint diſtinctiões qõnis qbus poſitis accedo ad ſup
poſitiones:quaꝝ prima eſt hec.Eadem qualitas nũe- pa ſup.
ro ſine eius intenſione vel remiſſione:põt quãdoq3 eẽ
in mã magis rara:⁊ qñq3 in mã magiſ denſa.ꝓbaẽ.nã
ꝓbatũ eſt ante ꝙ per ſolã cõpreſſionẽ nõ põt fieri cõden-
ſatio:⁊ ex ꝯñti virtus corporis que cõdenſaẽ nõ inten
diẽ.tenet ꝯñtia:q2 ſi tẽderet eſſet alteratio vna cu3 cõ-
preſſiõe:cuius oppoſitũ ſupponiẽ ex ibi ꝓbatis. ❡ Cõ Cõfirmaẽ 2°
firmatur ſic:per ſolã cõpreſſionem nulla portio mate-
rie acquirit plures gradus forme ꝙ̃ ante habuit:ergo
per ſolam cõdenſationem nunꝙ̃ fit intẽſio.ꝯñtia tenet
ex eo:quia qõ fit intẽſius plures gradus forme acqui-
rit in eadem materia.añs patet.q2 ſola cõdenſatio niſi
cõcurrat aliud.puta alteratio nullã qualitatẽ primam
generat.⁊ ex alio.q2 in cõdenſatione gradus q̃litatis:
que ſunt in vna parte materie non intrant aliam partẽ
materie.ergo in rei veritate virtus nõ intendiẽ:cũ nec
noua virtus generet nec virtus antiqua aliqnam pte3
materie faciat intenſius talem. ❡ Confirmaẽ tertio.ſi
corpus tepidum in quo ſunt ſimul caliditas ⁊ frigidi- Cõfirmaẽ 3°
tas cõdenſetur per aduerſarium dicentem ⁊ cõdenſa
tio facit qualitatem intenſiore3 ſequeretur ambas qua
litates intendi.puta tam caliditate3 ꝙ̃ frigiditatẽ:qua
re ſequitur ꝙ ſimul tẽpore cõdenſationis due qualita-
tes oppoſite in eodem corpore intenduntẽ:⁊ ꝙ idẽ ca-
lefit ⁊ frigefit.⁊ hec videntẽ impoſſibilia. ❡ Quarto. Cõfirmaẽ 4
q2 eque itenſa frigiditas põt qnq3 eſſe in terra:ſicut in 2a ſup.
aqua.ergo ſuppoſitio vera. ❡ Secũdo ſupponiẽ ꝙ ea
dem virtus vnita puta caliditas ⁊ frigiditas eſt fortior
ꝙ̃ ipſa diſperſa.ꝓbatur auctoritate.experientia.⁊ rõ-
ne.auctoritas eſt pħi pmo meteoroꝝ.dicẽtes eã in ter
minis.Experiẽtia ẽ q2 veriſimile:⁊ credo ꝙ ſiſr̃ ſit ve
rũ:ꝙ in aere ſit itenſior caliditas ꝙ̃ in manu hominis
cuius ratio eſt:q2 ꝓpter intenſam aeris caliditate3 aer
eſt leuis actu.manus autẽ hominis grauis ꝓut notu3
eſt ⁊ tñ calidior ad ſenſum iudicatur manus hoĩs quã
aer cuius cauſa nõ põt eſſe alia:niſi q2 caliditas in ma
nu hominis eſt in materia dẽſiori:⁊ ſic eſt magis vni-
ta.⁊ ideo fortior eſt ꝙ̃ ipſa vel ſiſis diſperſa exiſtẽs in
aere:imo ꝙ̃ alia multitudo intẽſior in materia rara di
ſperſa. ❡ Tertio ratione ſic.quia ſupponitur ꝙ agenſ
fortius agit per lineam breuiorem ꝙ̃ per longiorẽ.p3.
ad experientiã:q2 fortius calefaceret res propinquas
idem ignis ꝙ̃ eaſdem remotas:⁊ ita dictũ eſt in mate
ria de tactu.Tunc vt magis ſit planum vocetur virtuſ
actiua.a.ps eius media.c.b.⁊.d.parteſ extreme.e.pun
ctus paſſi in quem debẽt agere.⁊ arguitur ſic.b.⁊.d.in
materia denſiori agunt in.e.per lineas breuiores ꝙ̃ fa
ciunt:qñ ſunt in materia rara.ergo agũt fortius in ma
teria denſa.conſequentia tenet.per ſuppoſitionem:q2
eadem virtus ad idem paſſum per breuiorem lineam
fortius agit.antecedens declaraẽ ponẽdo ꝙ ab extre-
mitatibus

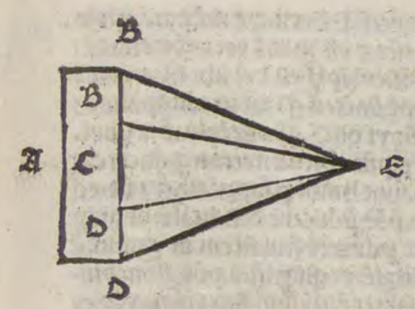

mitatibus mãe denſe
ꝯtrahãt linee ad.e.ſ.
ad punctũ paſſi: ⁊ vo
cent linee.b.e.d.e. ⁊
alie ꝯtrahãt ab extre
mitatibus eiuſdẽ mãe
rare ad eũdẽ punctũ
ſcilicet.e. ⁊ vocent ẽt
b.e.d.e.tũc cõſtat ꝙ
b.e.d.e.linee in raro
ſunt longiores ꝗ.b.
e. ⁊.d.e.in denſo: ⁊ ꝑ
illas lineas agunt.b.d.ptes.ergo in raro agunt ꝑ lon-
giores lineas ꝗ in denſo.ꝯñtia tenet de ſe. ⁊ añs ꝓ ſe-
cũda pte:ſimilr ſuppoſito ꝙ quantitas rara ſit extenſa
ſm extenſionẽ totalis linee.b.d. ⁊ quãtitas denſa ſm
quãtitatẽ partialẽ.d.b. ⁊ añs pro pma parte declarat
demõſtratiue:q: cõſtat ꝙ inter angulos.d. ⁊.d.angu-
lus.d.ꝓpinquior puncto medio.c.eſt maior angulo re
cto:q: eſt obtuſus:eo ꝙ linea.e.d.ſup baſiʒ.b.d.cauſat
duos angulos equales duobus rectis.vt pʒ ꝑ tredeci-
mã primi euclidis: ⁊ nõ eſt perpẽdicularis:vt de ſe pʒ.
igit cũ angulus.b.d.e.triãguli iterioris ſit minor recto:
oʒ aliũ ſibi collateralẽ eſſe maiorẽ recto.ergo latus ſibi
oppoſitũ eſt maius.per.18.pmi euclidis:qd̄ eſt ꝓpoſitũ
ergo latus vel diſtantia.d.e.in raro eſt maior ꝗ.d.e.in
denſo:qd̄ erat ꝓbandũ.igit pʒ. ⁊c̃.ſuppoſitio ſecũda be
ne difficilis ⁊ eodẽ mõ argueret in quocũqʒ ſitu ſitua
3ª ſup. retur.e.punctus ad minus reſpectu vnius extremitatis
agentis.b.c.d. ¶ Tertia ſupponit.licet non multum
faciat ad pñs ꝙ caliditas cũ ſiccitate ſibi ꝓportionata
fortius agit ꝗ cũ humiditate.illã ſuppoſitionẽ dicunt
medici dicẽtes ꝙ ſiccitas eſt lima caloris.i.acuens ca-
lorem.Secũdo ꝓbatur experientia:q: ferrum parum
calefactũ multo fortius manũ hominis lederet ꝗ face
ret aqua multo intenſius calida vel alia materia humi
da.Unde in eſtate videmꝰ ꝙ quecũqʒ ſicca calida for-
tius calefaciũt ꝗ quecũqʒ humida:eſto ꝙ ſint itẽſius
calida.verũ eſt ꝙ hac ſuppoſitione nõ idigemus niſi ꝓ
4ª ſup. pter magis ſniam declarare ⁊ materiã magis dilata-
re. ¶ Quarto ſupponit ꝙ virtutes eque fortes ⁊ eiuſ-
dẽ ſpeciei equales effectus pñt ꝓducere patet:q: dato
ꝙ nõ põt vna tm̃ quãtũ alia:tunc nõ ſunt eque fortes
ex alio.nã que eẽt ratio:ꝙ ita fortis calefactio ꝓcede-
ret ab.a.ſicut ꝓcedit a b. ⁊ tamẽ.a.cõtinue agens in eã
℞ deʒ materiã nõ poſſet tantã caliditatẽ generare:ſicut
b.nõ appet cauſa aliqua. ¶ Huic rõni quidã reſpõdẽt
ſubtiliter.ꝙ ſuppoſito ꝙ caliditas.a. ⁊ caliditas.b.eũ-
dẽ punctũ paſſi cõtactũ.puta.e.eque velociter caleface
rent approximata eidẽ:nõ tñ opʒ ſi.a.ſit:vt quattuor.
⁊.b.vt quinqʒ.ꝙ equales caliditates vltimate ꝓduce
re poſſint: ⁊ eſt ratio:q: ꝓducta caliditate:vt q̃ttuor.a.
ceſſabit:eo ꝙ paſſuʒ ſibi aſſimilauit in gradu. ⁊.b.tunc
adhuc vltra aget.eo ꝙ nõ ſit paſſum ſibi aſſimilatum.
Cõtra ¶ Hec rñſio nõ valet.pmo:q: nõ ſm quãtitatẽ qualita
tis in ſe ꝓducit effectus:ſed ſm quãtitatẽ virtutis acti
ue ſm quã agit in tale: ⁊ taliter diſpoſitum paſſum:vt
nõ ſm quãtitatẽ lucis in ſe ꝓducit lumẽ in medio:ſed
ſm eius quãtitatẽ in poſſe illuminare mediũ magis dia
phanũ vel minus diaphanũ:ſed he virtutes in agẽdo
2m caliditatẽ reſpectu pũcti.e.ſunt eque potẽtes.ergo quã
diu vna tãdiu alia calefaciet:imo ⁊ quãtũ vna tantuʒ
alia. ¶ Secũdo ꝯſeruet deus tãtã calefactionẽ in gra
du cõtinue reſpectu.e.puncti ſubtractis ambabus cali
ditatibus nõ eſt dubiũ quin in.e.producetur caliditas
vt qnqʒ: ⁊ nõ minus ꝓducitur nunc ab.a.ergo ⁊c̃.ma
ior pʒ.q: ex quo calefactio tãta quanta eſt.b.poteſt re-
ſpectu.e.in gradu:vt quinqʒ:ſi ꝯſeruaret ⁊ ꝓducit eũ:
⁊ minor pʒ:q: nõ plus põt talis calefactio conſeruata
a deo imediate ꝗ ſi cõſeruaretur ab eo mediãte calidi 3m
tate.a.vel.b. ¶ Tertio poſito ꝙ lumen ſit precipue tã
tũ calefactiuũ:ſicut.a.vel.b.ita ꝙ ineq̃li tpe in.e.ꝓdu-
cat vnũ gradũ:ſicut.a.vel.b.querit vbi terminabit eiꝰ
actio.ſi dicas ꝙ ad quinqʒ: ⁊.a.eadẽ rõne reſpectu pũ-
cti.e.tantũ faciet.ſi dicas ꝙ ad quattuor:ꝯ:non minus
põt lumen ꝗ.b.per caſuʒ:ſed.b.actio terminat ad gra
dum:vt quinqʒ.ergo ⁊.a. ¶ Quarto.quãdiu eſt ꝯrie- 4m
tas inter actionẽ.a. ⁊ actionẽ puncti.e.ſtante ꝙ ſit pro
portio maioris inequalitatis actionis.a.ſuper actionẽ.
e.durabit actio:ſed quando.a.in.e.punctuʒ corporis ra
ri ꝓduxit caliditatẽ vt quattuor:adhuc ẽ ꝯrietas actio
nis.a.ad actionem puncti.e.ergo cum adhuc ſit ꝓpor-
tio maioris inequalitatis: adhuc durabit actio.ma-
ior nota de ſe. ⁊ minor patʒ:quia ſuppoſito ꝙ caliditas
vt quattuor ſit caliditas remiſſa:cum erit introducta in
e.pũctum materie rare non erit:ita fortis in calefacien
do:ſicut eſt caliditas in materia denſa ipſius a.per ſup
poſitionem ſecundam.ergo magis frigefaciet.c.calidũ
vt quattuor quã.a.in his enim in quibus eſt caliditas
remiſſa inuenitur frigefactio cũ calefactione: ⁊ quan-
to maioratur calefactio tanto remittit frigefactio: ⁊ ſi
magis infrigidat ⁊ minus calefacit.c.ꝗ.a.actiones eo
rũ ſunt cõtrarie:qd̄ ſufficit ad ꝓbandum. ¶ Confirma
tur.caliditas vt quattuor ipſius.c.impedit calefactões
ipſius.b.q: reſiſtit ei: ⁊ quia equales ſunt preciſe cale-
factiones.a. ⁊.b.ergo etiam adhuc reſiſtit calefactioni
ipſius.a.ergo.a.non ceſſat agere.maior patʒ.quia ſunt
diſſimilia.b. ⁊.e.in vno gradu. ⁊ minor patet ꝑ caſum.
¶ Quinto ſupponitur ꝙ virtus actiua prima:ſicut cali 5ª ſuppõ
ditas vel alia qualitas huiuſmodi exiſtens in materia
rara poteſt producere ſibi ſimile in gradu.probatur:q:
caliditas in quacũqʒ materia fuerit poteſt aliqualeʒ ca
liditatem generare in paſſum ſibi approximatum ſaltẽ
ſi fuerit vltra medietatem latitudinis caliditatis.ergo
poteſt ſibi ſimilem caliditatem generare in gradu.pro
bo ꝯñtiã:q: introducta aliquali caliditate:vt vno gra-
du.facilius põt itroducere ſcd̄m:cũ actiuitas manet ea
dem vt ſupponitur: ⁊ reſiſtentia eſt minorata: ⁊ adhuc
fortius eadẽ rõe poterit generare tertiũ ⁊ quartũ vſqʒ
ꝙ produxit ſibi ſiľe in gradu:q: ſemp vt dictũ eſt reſi-
ſtẽtia ſit minor ⁊ virtus actiua manet eadẽ. ¶ Sexto 6ª ſuppõ
ſupponit.ꝙ queſtio itelligatur de actione qua imedia
te introducunt huiuſmodi qualitates prime. Unde ſi
vnũ lumẽ aliud intendit aut nõ:nõ eſt ad noſtrũ propo
ſitum ad pñs. ¶ Sed diceres tamẽ.vtrũ duo lumina Dubiuʒ
ſimilia in eodẽ medio ꝓducta intendunt ſe. ¶ Dico ꝙ ℞
non.ratio duplex:quia talia lumina non faciunt vnum
lumen:ſed quodlibet eoꝝ manet diſtinctum ꝯtra aliõ.
ꝓpter qd̄ ⁊ faciunt duas vmbras:vt dicunt ꝑſpectiui:
qd̄ nõ facerẽt ſi eẽnt vnũ lumẽ. ¶ Ex alio patet idem:
q: ſi facerent vnũ lumen multo intenſius: cũ per illud
videatur vtrũqʒ lucidoꝝ quodlibet eoꝝ deberet appa
rere multo intenſius lucidũ ꝗ ſi ſolũ eſſet ibi vnum lu
cidum.cõſequẽs eſt cõtra experiẽtiã:q: nõ appet plus
lucida vna cãdela decẽ aliis accẽſis ꝗ ſi ſola eẽt accẽ-
ſa. ⁊ ꝓbatur ꝯſequẽtia:q: ſpecies lucis.puta lumẽ eẽt
multo intenſior in oculo:quare multo intẽſius deberet
repreſentare lucidum. ¶ Secũda ratio eſt: q: ſi talia
duo lumina facerent vnũ ſequitur ꝙ ſi mediũ eẽt ali-
quale vniforme:ſicut in aere: ⁊ ponerent ipſa abinuicẽ
diſtare per decem pedalia ꝙ in medio inter ea deberet
eẽ lumen ita intenſum vel intenſius:ſicut eſſet proprie

vnū iſtoꝝ ſolū illuminatiuū.ꝯñs eſt cōtra experiētiaꝫ:
q̄ꝛ litterā quā legere ꝓpe vnū iſtoꝝ ſolū illuminatiuuꝫ

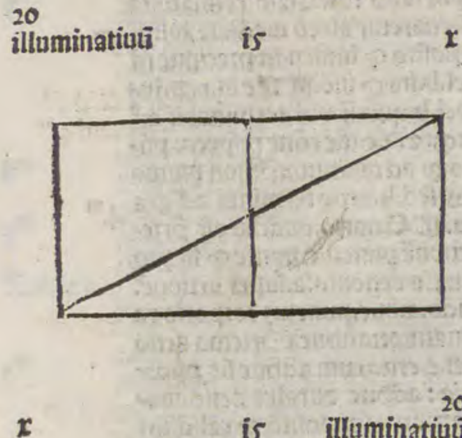

nullo mō poſſeſ lege
re i medio taliū duo
rū diſtincte ab eis.ꝓ
baꝛ tñ ꝯñtia:q̄ꝛ ſi fa⸗
ciūt vnū tc̄ mediū vl'
plus q̄ꝫ mediū latitu
dinis luminis vnius
addiꝛ in fine qnti pe
dalis latitudini alte⸗
rius:q̄re fit totū ag⸗
gregatū ita itēſuꝫ vl'
intenſius:ſic̄ eſſet ꝓ⸗
pꝛie vnū ipſoꝝ ſoluꝫ
illuminatiuū i termi
nis:q̄ꝛ ſi qδlibet ꝓp̄e
ſe illuminet: vt.20.⁊
in fine qntipedalis.vt.15.tūc.15.gradus luminis iſtius
vnius addereñ in fine qnti pedalis lumini alterius:⁊
tūc fieret latitudo vt triginta in medio puncto: que eſt
ml'to maioꝛ q̄ꝫ latitudo:vt.20.qδ vnū iſtoꝝ ſolū illumi
natū faceret ꝓpe ſe:ꝯcedo tñ ꝙ bene faciūt mediū in⸗
tenſius illuminatū diuerſis luminibus denoīatiōe vul
gariū ꝑꝑ qδ ſm illū modū opoꝛtebit negare hāc cōſe⸗
quētiā.h̄ mediū eſt intenſius illuminatū.ḡ hꝫ vnū lu⸗
7ª ſupp° men intēſius. ¶ Septimo ſupponiꝛ ꝙ vnū ꝯriū foꝛti⸗
ficat aliud per antipariſtaſim.nō ſolū hoc facit partes
eius vniendo:imo etiā nouā qualitatē gñando.pꝫ per
ph̄m.2.meteoꝛoꝝ ſm diuiſionē alberti dicentē.ꝙ gut⸗
te in gñatione grādinis ꝑ antipariſtaſim cōgelanꝛ.pꝫ
q̄ꝛ hmōi gutte nō cōgelanꝛ niſi per realē gñationē fri⸗
giditatis. ¶ Exquo ſequiꝛ ꝙ tñ caliditas nunq̄ꝫ gñat
Coꝛre^m frigiditatē niſi de per accidēs:⁊ ꝙ frigiditas que ꝑ an
tipariſtaſim intendiꝛ multiplicat de ſe radios frigidita
tis gñatiuos:quos tñ caliditas a nā ſua nō patiaꝛ trā⸗
ſire in ſuū ſubm̄:ſꝫ reflectit eos i ipſuꝫ ſubꝫ frigidū a q̊
ml'tiplicanꝛ:⁊ ſic reflexi gñant frigiditatē itēſioꝛē quo
ml'tiplicabunꝛ.exq̊ 3° ſeqꝛ ꝙ ſic idē pōt coagere:⁊refle
ctēdo ſe ſeip̄ꝫ itēdē:frigiditas eni in h̄ caſu ſeipſaꝫ itē⸗
dit in generādo radios frigefactionis.Et h̄ de p̊ arti.

pª ꝯ̊ **Quantum** ad ſcδꝫ ſit pª ꝯ̊ hec ſil'e alteri in q̄
litate tm̄ bñ agit in ip̄ꝫ.pꝫ:q̄ꝛ ma
gis calidū ſua caliditate bñ calefacit minuſ calidū ꝓut
2ª ꝯ̊ expiētia docet. ¶ 2ª ꝯ̊.actiōe reflexa eadē caliditaſ bñ
intēdit ſeipſaꝫ.pꝫ p̄mo de caliditate in puteo:ꝑ antipa⸗
riſtaſim in hyeme intēdēte ſeipſam iuxta dicta in alia
3ª ꝯ̊ ſuppōne. ¶ Ex quo ſequiꝛ 3ª ꝯcl'o.ꝙ actione reflexa
ſil'e in qualitate alteri:⁊ in gradu pōt agere in ipſuꝫ.pꝫ
ꝯcl'o:q̄ꝛ eadē rōne qua ſpēs a ꝯrio reflexa in ſubꝫ frigi
dū a q̊ exiuit ipſius frigiditatē itēdit:⁊ ſic ipſa frigidi⸗
tas itēdit ſeipſaꝫ iuxta p̄dicta in pꝛecedēti ꝯne.pōt ea⸗
dē ſpēs reflexa in ꝑtē aliā ſil'em in gradu parti a qua ē
multiplicata eius frigiditatē intēdere:cū nō ſit potioꝛ
rō:imo apparet hoc magis ꝯueniens:q̄ꝫ ꝙ frigiditatē
eādē numero itēdat:a qua exiuit. ¶ 4ª ꝯ̊.⁊ magꝭ diffi
4ª ꝯ̊ cilis in ꝓpoſito eſt hec.ꝙ actione directa ſil'e alteri in
q̄litate ⁊ in gradu ſm q̄litatē ſm quā eſt ei ſil'e agit in
ipſum.ꝓbaꝛ ſic caliditas in mā denſa exiſtēs pōt ꝓdu
4 cere etiā caliditatē itenſioꝛē q̄ꝫ ipſamet eſt.ḡ pōt agere
in ſibi ſil'e in gradu.ꝯña tꝫ.q̄ꝛ poſtq̄ꝫ ꝓduxerit ſibi ſil'eꝫ
A in gradu:exquo ꝓducet intēſioꝛē q̄ꝫ eſt ipſa adhuc vlt̄
5 aget:⁊ ex ꝯñti tūc aget in ſil'e in gradu.añs ſtantibus
B ſuppōnibus ꝓbaꝛ demonſtratiue ſic.ſit caliditas certe
intēſionis.puta vt quattuoꝛ in mā dēſa ⁊ voceꝛ.a. ⁊ ca
pio aliā caliditatē in mā rara huic caliditati eq̄ foꝛtē in

agēdo.qδ eſt bñ poſ'e voceꝛ.b.hec.n.de nec̄itate erit in
tēſioꝛ q̄ꝫ.a.dato eni ꝙ nō:⁊ eſt in mā rara:ḡ virtus in
mā rara eſt eque foꝛtis:ſicut ipſa eſt vel ſibi ſil'is in mā
dēſa:qδ eſt ꝯ̄ ſcδam ſuppōnē:cū ḡ ex dicta ſuppōne oꝫ
ꝙ ſit intēſioꝛ dato qδ ſit vt qnq̄ꝫ.gr̄a exēpli:tc̄ arguaꝛ.
Oēs v̊tutes eque foꝛtes pñt eq̄les effectus ꝓducere.ꝑ
quartā ſuppōnē.a.⁊.b.ſunt hmōi ꝑ ſuppōnē.ḡ pñt eq̄
les effectuſ ꝓducē:ſꝫ.b.pōt ꝓducere caliditatē:vt qnq̄ꝫ
ꝑ qntā ſuppōnē:q̄ꝛ pōt ꝓducere ſibi ſil'em in gradu.ḡ
⁊.a.pōt ꝓducere caliditatē:vt qnq̄ꝫ.ḡ.a.pōt ꝓducē in⸗
tēſioꝛē caliditatē q̄ꝫ ipſamet ē:cū ſolū ſit vt q̄ttuoꝛ.ꝑ ca
ſuꝫ:qδ fuit añs ꝓbādū. ¶ 2° ſil'r ꝓbaꝛ ꝯ̊ ex 3ª ſuppōe. 2^m
capiaꝛ caliditaſ vt q̄ttuoꝛ ſtās cū ſiccitate.⁊ voceꝛ.a.vt
p̄us:⁊ alia eq̄ foꝛtis ſtās cū hūiditate que de neceſſita
te erit intēſioꝛ ꝑ tertiā ſuppōnē:q̄ꝛ dato ꝙ ſit eque itē⸗
ſa ſeqꝛ ꝙ caliditas cū humiditate eq̄ foꝛtiter agit ſicut
caliditas cū ſiccitate.cuius oppoſitū dicit illa ſuppoſi⸗
tio:ſit ergo:vt qnq̄ꝫ.v̊bi.g.⁊ voceꝛ.b.vt p̄us:⁊ tūc foꝛ⸗
meꝛ arg^m:vt p̄us total'r:⁊ ꝓbaꝛ per eaſdē ſuppōnes.
¶ Ex his pꝫ ꝙ modicū valꝫ illud qδ aliq̄ adducūt cre
dētes difficultatē euadere:dicētes:qñ arguiꝛ:ꝙ virtuſ
vnita eſt foꝛtioꝛ ſeipſa diſperſa:⁊ qñ eſt diſperſa pōt ꝓ
ducere ſibi ſil'e.ergo ⁊ qñ eſt vnita:pōt magis.negādo
ꝯñtiā.dicūt eni ꝙ bñ eſt foꝛtioꝛ:eo ꝙ ſuū ſil'e citius ꝓ⸗
ducit:ſed nō ꝙ itēſius ꝓducta. Nā ex dictis pꝫ ꝙ illa
rñſio nulla eſt poſito argumēto in foꝛma:ita q̄uo iā eſt
poſitū:niſi velint aliquā ſuppōnē negare:q̄ tñ v̄ꝛ mani
feſtiſſima:vt ſatis decl'atū eſt. ¶ 5ª ꝯ̊.⁊ rñſalis:q̄ ſit de 5ª ꝯ̊
itētione ph̄i eſt iſta ſil'e alteri in q̄litate gradu raritate t.c.48
dēſitate:⁊ in agēdo actiōe reali:⁊ nō reflexa nō agit i
ſibi ſil'e.ꝓbaꝛ ſic.Oīs actio nālis eſt ꝑꝑ aliquē finē:ſed
hui⁹ actiōis nō eſt finis.ḡ.maioꝛ nō eſt de ſe:⁊ mioꝛ de
claraꝛ:q̄ꝛ exq̊ paſſuꝫ eēt agēti aſſimilatū in his oīb⁹ nō
eēt rō:q̄re in ipſuꝫ ageret ſpāl'r:cū finis agētis ſit aſſi
milare ſibi paſſuꝫ.vt dicit ph̄s in capl'o δ actōe. ¶ Sꝫ t.cō.51
ſtatiꝫ diceret aliq̄s.illδ deſtruit ꝯnē tuā q̄rtā.q̄ꝛ argue⸗ Dub^m
reꝛ eodē medio:oīs actio nālis eſt ꝑꝑ aliquē finē:ſꝫ hu
ius actiōis q̄ agēs ageret in paſſuꝫ ſibi ſil'eꝫ in q̄litate:
⁊ in gradu nulluſ eēt finis.ḡ nullū ſil'e alteri in q̄litate:
⁊ in gradu agit in ip̄m.ꝯñtia tꝫ.añs ꝓ pꝛia ꝑte eſt tuū
in ꝓbatiōe ꝯnis p̄cedētis:⁊ ꝓ ſcδa ꝑte pꝫ:q̄ꝛ finis agē
tis eſt aſſimilare ſibi paſſuꝫ:mō ꝑ te:h̄ agēs eſt paſſo
aſſimilatū in q̄litate ⁊ in gradu. ¶ Huic facil'r rñdeꝛ ℞
ꝙ agēs nō ſolū itēdit aſſimilare ſibi paſſuꝫ in q̄litate:
⁊ gradu:ſꝫ ēt in agēdo vel raritate.cū ḡ cal'itas:vt q̄t⸗
tuoꝛ in mā dēſa ꝓducat caliditatē:vt q̄ttuoꝛ in paſſuꝫ:
rarū adhuc paſſūꝫ nō ē ſibi aſſil'atū in agēdo:⁊ iō vlte
rius agit itēdēdo caliditatē q̊uſq̄ꝫ paſſuꝫ ſibi in agēdo
fuerit aſſil'atū:⁊ iō finis actiōis eſt hmōi paſſuꝫ agēti
aſſil'are in agēdo vl' in aliq̊ hmōi.ſecus ē ſi agēs ⁊ paſ
ſuꝫ eēnt aſſil'ata in agēdo. ¶ Sꝫ tc̄ replicaꝛ foꝛtiſſime Cōtra
ſic.vl' finis actiōis nālis ē paſſuꝫ aſſil'ari agēti in ḡdu
vl' in agēdo.Si dicaꝛ p^m ſe² ꝙ 4ª ꝯ̊ falſa ſit ꝑꝑ rōnem
p̄us factā.Si dicaꝛ ſcδꝫ:ſe² ꝙ poſtq̄ꝫ ignis in tāto cale
fecerit ferrū ꝙ eq̄ foꝛtiꝛ calefaciat:ſic̄ ip̄e:ceſſabit vlt̄
ip̄ꝫ calefacē:cū tc̄ ferrū ſit ei aſſil'atū in agēdo:qδ erat:
ꝑ te:finis actiōis.mō hito fine ceſſat motus.ḡ ⁊c̄.⁊ eſt
rō nimis foꝛtis. ¶ 2° q̄ꝛ tu ponis caliduꝫ agere ꝑ ſpēs 2^m
in 7ª tua ſuppōne.deꝛ igiꝛ aer ſpericus cuius diameꝛ
ſit tripedal'.q̄riꝛ ḡ an pedale mediū agat ad ex̄:qñ aer
calefac̄:⁊ ſi dr̄ ꝙ ſic ſe² ꝙ calefacit ꝑ ſpēs q̄s multipli⸗
cat ꝑ pedalia extrēa:q̄re directa calefactiōe calefac̄ pe
dalia extrēa:ſibi ſil'ia in q̄litate:⁊ in oīb⁹ aliȷ̄s:vt.ſ̄.qδ
eſt ꝯ̄ ꝯnē qntā.Si dicas ꝙ nō ſe² ꝙ coꝛpis aeris ſola
ſupficieſ extrēa agit ſm ſe totā:qδ nō ē poſ'e:imo ſe² ꝙ
nl'la ꝓfūditas aeris agit ſꝫ ſe totā qδ eſt ſimpl'r ipoſ'e.

Ad p̄mā

R.ad p^m ¶ Ad primā illarū dubitationū dr̄ ꝙ finis actionis nā
lis eſt paſſum ſibi aſſimilare inquātū eſt poſſe: ⁊ iō di-
co ꝙ agēs qn̄qꝫ nō itēdit ſolū gradū qualitatis ꝓpter
hoc: qꝺ adhuc paſſuꝫ nō eſt ſibi ſiſe in agēdo: ⁊ tc̄ age
re eſt formalius cū ipſo eſſe pp qꝺ agens vlterius agit
vt paſſuꝫ ſibi poſſit aſſimilare i agēdo: qn̄qꝫ vo eſto ꝙ
agēs ſit aſſimilatū paſſo in agēdo ⁊ ecōuerſo: tn̄ nō eſt
ſilitudo in raritate ⁊ denſitate: que raritas tn̄ nāliter ſe
quit̄ caliditatē: ⁊ denſitas frigiditateꝫ: ꝓpter qꝺ vltra
agit. vn̄ cū nulla calefactio igni repugnet q̄ꝫtūcūqꝫ for
tis eſto ꝙ ferrū eq̄ fortiter calefaceret: ſic̄ ipſuꝫ adhuc
vltra ageret: vt ferꝝ ſibi in raritate aſſimilaret̄: cū tunc
ſibi eſſet ſimilis q̄ꝫ ſi ſolū ita fortiter ageret: ſicut ignis.
Et per hoc facilr̄ rn̄det̄ ad formā: cū dr̄: vel finis actio
nis eſt paſſuꝫ aſſimilari agēti in gradu vel in agendo:
rn̄deo ꝙ nullus iſtoꝝ eſt adeq̄tus finis: ſed finis adeq̄
tus eſt paſſuꝫ aſſimilari agēti inquātū eſt melius poſſi
bile: ⁊ iō qn̄qꝫ agit vltra gradū ſuū: vt ſibi paſſum aſſi
milet in agēdo: eo ꝙ agere eſt formalius q̄ꝫ ſoluꝫ eſſe.
qn̄qꝫ vo agit eſto ꝙ paſſum ſit ei adequatū in agēdo:
ſi nō ſit in gradu vel raritate agit: vt hmōi ſibi aſſimi-
let: eo ꝙ tūc ꝑfectius erit ei aſſimilatū q̄ꝫ ſi ſolū eſſet in
agendo: per hoc pꝫ. ꝙ adhuc ſtat q̄rta concluſio: eo ꝙ
agens in mā denſa exiſtēs agit vt aſſimilet ſibi alteruꝫ
in fortitudine ſeu agēdo: vt dictū eſt. In mā vero rara
vt ignis in ferrū agit vt nō ſolū aſſimilet in agēdo: ſꝫ in
gradu ⁊ raritate: cū per hoc fieret maior eius aſſimila
ad 2^m tio ad paſſuꝫ: ⁊ ſic ratio licet ſubtilis nō ꝓcedit ꝯ dicta.
¶ Ad ſcōꝫ dr̄ vno mō ꝙ ſpēs qualitatū ꝑmaꝝ nō agūt
niſi reflexe: ⁊ ꝯn̄r dr̄ ꝙ ſolū ꝯriuꝫ natū eſt eas reflecte
re. Et tūc ꝑ hoc dr̄ ad rōnē dicendo ꝙ a medio pedali
multiplicant̄ ſpēs per extrema pedalia vſqꝫ ad circū-
ſtās frigidū: ſed ille ſpēs nō agunt in media ꝑ q̄ trāſe-
unt: q2 nō ſunt nata ea reflectere pp ſilitudinē quā hn̄t
cū q̄litatibꝫ a qbus multiplicant̄: ſed qn̄ veniūt ad cō
trariū circūſtās reflectūtur ab eo infra corpus: vn̄ ve-
Dub^m nerūt. iō tunc reflexi generāt caliditatē in ipſo. ¶ Et
ſi dicat̄. cū ergo hmōi ſpēs nō corrumpant frigiditatē
nec generēt caliditatē niſi eſſent a frigiditate reflexe, ⁊
frigiditas ſe appetat permanere: quare ipſa nō permit
tit hmōi ſpēs pertrāſire in reflexione: q2 ſic eā nō cor-
rūpent. ¶ Reſpondet̄ ꝙ opꝫ dici hoc nām vlem inge
neraſſe: vt fieret elementoꝝ mutua gn̄atio ⁊ alteratio:
⁊ per alterationem mixtio: ⁊ iō licet ſe diligat perma-
nere frigiditas: tn̄ ſpēs caliditatis inflexit tāq̄ꝫ ſibi diſ
ſimiles directa a natura vniuerſali. Aliter pōt dici ꝙ
totalis aer tripedalis de ſe nullaꝫ ſpēm caliditatis ſue
deberet ꝓducere ſi ſubiectū nō ꝓhiberet: ſꝫ q2 ꝓhibet
diffundit̄ per circunſtantē reflexionē infra ipſum. ⁊ ſic
generat̄ in ipſo caliditas intēſior: ⁊ ſic ratio ꝓcedit ex
ꝑmo fundamēto: q2 lꝫ verū ſit ꝙ totus aer agat ſpēm:
tn̄ a nulla ꝑte aeris in ſe ꝯſiderata per alias multipli-
cat̄ ſpēs gn̄atiua caloris: ⁊ ſic iterū rō nō ꝓcedit: cre-
do tn̄ ꝑmū modū eē magis ꝓbabilē. Et hoc de ſcōo.

ad ꝑ^m **Ad rōnes** ꝑncipales ad primā dr̄ ꝙ actio fit
rōne ſilitudinis in genere: ratione
tn̄ oīno diſſimilitudinis: tā in agēdo q̄ꝫ in gradu rarita
te ⁊ aliis nō fit: imo oꝫ ꝙ aliqua ſit diſſimilitudo: ꝓpt̄
quā remouēdā agēs agit: ⁊ ſic ꝑtiꝫ fit rōne ſimilitudi-
nis. puta in genere ſiue in ſubiecto: ⁊ ꝑtiꝫ rōne diſſimi
litudinis iā dicta pp hoc albedo nō agit in lineā: q2 dif
ad 2^m ferūt in agere iquātū hmōi. ¶ Ad ſcōꝫ ꝯcedit̄ ꝙ vnū
ſimiliū fortificat reliquū ꝯſeruādo ipſuꝫ a cōtrario: ſed
nō ſequit̄ ꝙ in ipſuꝫ agat: ſolū eius reſiſtentiā cōfortet
ſic vt ꝯtrariū in ipſum minus poſſit agere: que ꝯforta-
tio nō fit ꝑ hoc ꝙ eius virtute intrinſece intēdat̄: ſed ꝑ
hoc ſolū ꝙ ipſo preſente qꝺlꝫ ſilium eſt fortius: ꝑ virtu
tē quā qꝺlibet ad aliud multiplicat per quā nō intēdit
ſed ꝓſeruat̄. imaginor eni ꝙ orbiculariter qꝺlibꝫ iſtoꝝ
multiplicat ſpēs circa ſe: qbus ſilia nō intēdūt: ſed ꝓ-
pter ꝓſentiā cuiuſlibet reſiſtentiaꝫ fortiorem reddunt.
¶ Ad tertiū dr̄ ꝙ eſt pro prima ꝯne. ¶ Ad quartū dr̄ Ad 3^m
de oculis. ꝙ arguit de actione ſpūali: que nō eſt ad pro Ad 4^m
poſitū nūc. ſilr̄ dicat̄ ſi itraret̄ de itellectu ꝙ vnus aliū
itelligit dicat̄ ꝙ hoc eſt per actionē ſpūalē ⁊ nō ꝑ actio
nē realē ipſius itellectus. ¶ Aliter pōt dici de viſu ꝙ
verū organū viſus eſt pupilla: que nūquā vr̄ pp ſui co
loris inſenſibilitatē: ⁊ iō cū inuicē agant viſionē ſuo co
lore: ⁊ pupilla nō cōcurrat in agēdo illas ſpēs: ipſa tn̄
eſt ſubiectū recipiēs eas. pꝫ ꝙ ſile nō agit in ſile. pria
ſolutio vadit ꝑ dictis. ¶ Ad qntū ꝯcedit̄ ꝙ ſilia i vna Ad 5^m
q̄litate: ⁊ in alia diſſimilia bene poſſunt inuiceꝫ agere
ſm qualitatē ſm quā ſunt diſſilia. nec hoc eſt ꝯtra dcā Ad 6^m
vt pꝫ ex tertio notabili. ¶ Ad ſextū dr̄ ꝙ minus agere
in maius pōt itelligi duplr̄. Uno mō ſic ꝙ virtus mi-
nor in agēdo agit virtutē maiorē in reſiſtendo quā ipa
eſt in agēdo: ⁊ hoc nō eſt poſſibile: ⁊ iō ſm illū intelle
ctū negat̄ an̄s. ⁊ ꝯcedit̄ ꝯn̄tia. ¶ Ad ꝓbationē dicitur
de reactione ꝙ in oī reactiōe reagēs eſt fortius in agē
do q̄ꝫ ſit agens in reſiſtēdo. Alio mō poteſt itelligi ſic
ꝙ qualitas minus intēſa agit in maius itenſaꝫ: ⁊ hoc
duplr̄. Uno mō vl̄ diſſimilē in ſpecie vt caliditas mi-
nus intenſa agit in frigiditatē intēſiorē: ⁊ hoc concedi
tur ⁊ negatur ꝯn̄tia. ergo ſimile agit in ſimile: q2 tales
qualitates ſunt diſſimiles: vt notum eſt. ¶ Scōo mo-
do: q2 agat in magis intenſam eiuſdem ſpeciei: ⁊ h̄ eſt
bene verum in caſibus in ſcōo articulo poſitis: ⁊ ſic cō
ceditur an̄s ⁊ ꝯn̄s: licet argumentū nō ꝓbet ipſum: q2
reactio que adducitur fit principaliter inter qualitates
diſſimiliū ſpecierū: nō aūt ſimiliū. ¶ Ad ſeptimū ne- Ad 7^m
gatur antecedens ꝙ frigiditas remiſſior generat frigi
ditatē intenſiorem ſaltē in caſu argumenti. Et ad pro-
bationē dr̄ ꝙ in hyeme friditas aeris nūq̄ꝫ cōgelaret
aquā: imo nūq̄ꝫ aer manēs leuis eſt tāte friditatis: ſic̄
caliditatis: licet appareat nobis aer frigidus ad ſenſuꝫ
vel ꝓpter partes frigidas cōmixtas: vel pp tactus no
ſtri nimiā caliditatē. ⁊ ſi petat̄ quid ergo congelat. dr̄
ꝙ influentia celeſtis ſpūalis aſpiciens ꝯgelationē que
nō eſt pure frigefactiua de q̄ videbit̄ magis ſcōo hui⁹. Ad 8^m
¶ Ad octauū negat̄ ꝙ lumē duaꝝ cādelaꝝ ſe intēdāt.
lꝫ mediū reddant intenſius illuminatū. vnde qd vltio
dicendū ſit pꝫ ſatis ex ſcōa ſuppoſitione. ¶ Ad nonū Ad 9^m
dr̄. ⁊ negat̄ an̄s ad intellectū argumenti. ſ. ꝙ caliditas
aeris poſſit gn̄are caliditatē ignis exn̄tis in ſua natura T.c.25.
li diſpōne. ſ. ſūmaꝫ caliditatē. Ad pbꝫ ſcōo huius dicit̄
ꝙ bn̄ verū eſt ꝙ ex aere ⁊ terra pōt generari ignis il-
le: tn̄ non generabit̄ ſub caliditate ſibi nāli. ſ. ſūma: ſed
ſub caliditate aeris ⁊ poſtea genitus reducet ſe ad ca
liditatē nālem ⁊ ſummā. ¶ Ad decimū negat̄ maior Ad x^m
ſcꝫ quāto reſiſtētia eſt minor ⁊c̄. tāto debet eſſe maior
actio. nā ſi eſt oīno ſilitudo nulla fieret actio: cū tūc re
ſiſtentia eſt nulla: ſed bene verū eſt: quāto eſt reſiſtētia
mior ⁊ actiuitas maneat cū diſſilitudine tāta ꝙ adhuc
agat tāto fit actio maior alr̄ nō oporteret. ¶ Ad cōfir
mationem conceditur ꝙ ignis poteſt itroducere calidi
tatem in aquā: quādo eſt reſiſtētia: ⁊ negat̄ ꝯn̄a. ergo
poterit magis eā itroducere: quādo aqua ē ſibi aſſimi-
lata: q2 lꝫ verū ſit ꝙ reſiſtētia ipediat actionem: ipſa tn̄
requirit̄: vt ante dictum eſt. ad hoc vt fiat actio: ſicut lꝫ
reſiſtentia medii impediat motum: requiritur tn̄ ad h̄
ꝙ fiat motus ſaltē grauiū ⁊ leuiū. ſilr̄ ſm phm. 4. ph. T.c.71.
¶ Ad vndecimū admittitur caſus ꝙ, a, ⁊, b, ſint ignes Ad xi^m

queuis ſūme calefaciendo. ⁊ ꝙ.a. habeat calefacere. c. vſqȝ ad ſūmū: ⁊ dr̄ ꝙ addito ſibi.b. nō pōt magis calidū ꝗ̄ ſūmū ꝓducē: citius tn̄ ꝓducet: ⁊ iō ꝯcedit ꝙ duo agētia nō pn̄t itēſius ꝓducere ꝗ̄ vnū. eo ſpāl'r ſi aliqḋ eoꝝ fuerit ſūmū: pōt tn̄ ꝓducere citius: ⁊ ſic duo pn̄t

Ad 12m pl'a ꝗ̄ vnū. ¶ Ad 12m dr̄ ⁊ negat aſis: ꝙ ignis calefaciat ferrū itēſius ꝗ̄ ipſemet ſit calidus. Ad experiētiā ſenſus dr̄ ꝙ lȝ caliditas in ferro ſentiat maioꝛ ꝗ̄ i igne h̄ eſt ex eo: ꝙ in mā dēſa eſt: ⁊ ſic eſt foꝛtiſſime actiōis vt dc̄ȝ eſt in ꝯne: nō tn̄ ē ita itēſa: ſicͭ eſt caliditas ignis.

Ad 13m ¶ Ad tredecimū ꝯcedit qḋ ipa ꝯcludit de actiōe reflexa a nā. hoc eſt ꝓ dictis in tertia ꝯclōne. Ratio poſt oppoſitū arguit pro dictis in qnta cōcluſione.

¶ Eodē modo ſuſcipiendū eſt de facere ⁊ pati. Tex. cō. liii. Qō. ix.

1m **Queritur** 19° Utrū oē agēs in agendo repatit. Et argr̄ ꝙ nō. nō oē mouēs in mouēdo remouet. g̃ nec oē agēs in agēdo repatit. ꝯñia tenet: q2 ſicut ſe hȝ mouēs ad mouere: ita agens ad agere. pȝ in ca° de

T.c.53. tactu. ⁊ ca° de actione. aſis pȝ. ꝑ p̄hm in captīs p̄dictis.

T.c.45 2m ¶ Scḋo ꝺꝛ ⁊ celū agūt in ipſa iferioꝛa: ⁊ tn̄ nō repatiūtur ab eis. g̃. ꝯñia nō. aſis pȝ. q2 illa in celū nō pn̄t agere cū nō ſit celū alterabile. ꝑmo celi. ⁊ ꝙ in deū nō pn̄t

T.c.20. 3m notū ē. ¶ Tertio. ſenſibile agit in ſenſuȝ vt coloꝛ in viſum: ⁊ tn̄ nō repatit. g̃ ꝯñia tenet. ⁊ aſis ꝓ ꝑma pte. pȝ

T.c.51. ⁊.65. ꝑ p̄hm ſcḋo de aīa. ⁊ pro ſcḋa notū eſt de ſe. ¶ Cōfirmat nō oȝ ꝙ medicus agēs ſanitatē in ifirmū repatiat ab ifirmo nec ꝙ medicina agēs repatiat: nec ēt ꝙ ſoꝛ. vberās platone vberet ab eodē. g̃ ꝯñia nō ē. ⁊ aſis ſil'r.

4m ¶ Quarto gn̄ans in gn̄ando nō regenerat. g̃ nec agēs in agēdo repatit. ꝯñia tȝ. a ſili: ⁊ aſis notū. agens enīȝ gn̄atione in gn̄ando nō regenerat.

5m ¶ Quinto aliqḋ ē patiēs qḋ in patiēdo nō reagit. g̃ aliqḋ agens in agendo nō repatit. ꝯñia tenȝ: q2 qn̄ exiſtit patiēs aliqd agit illā paſſionē. g̃ ſi aliqḋ paſſuȝ nō reagit aliqḋ ſuū agēs nō repatiet. aſis eſt manifeſtū de mā ꝑma: que eſt patiens ⁊ non reagit: cū ſit ita miſera ꝙ nulliꝰ eſt actiui

6m tatis. ¶ Sexto ſi ſic ſequeret ꝙ idē reſpectu eiuſdē eſt nobilius ⁊ ignobilius. ꝯñs eſt incōueniēs. ⁊ ꝓbat ꝯſequētia: q2 agens eſt nobilius ⁊ preſtātius paſſo. 3° de

T.c.19. aīa. ſi ergo agens agit in paſſum inquantū in ipſūȝ agit erit nobilioꝛ eo: ⁊ ſi ſimul ab eo repatiat inquantū repatit ab eo erit eodē ignobilius. ¶ Septimo ſequit ꝙ

7m idē reſpectu eiuſdē eſt in actu: ⁊ in potētia. ꝯñs eſt icōueniens vt ꝑus ⁊ ꝓbat ꝯñia: q2 agēs agit ſm ꝙ eſt in actu. ⁊ patit ꝓut eſt in potētia: vt prius dicebat. ſi ergo agat ⁊ repatit: erit idē reſpectu eiuſdeȝ in actu ⁊ in potentia. ¶ Octauo. ſi ſic. ſequeret ꝙ tales eſſent infinite

8m actiones ⁊ repaſſiones ⁊ vna actio infinita. ꝯñs eſt incōueniēs. ⁊ ꝓbat ꝯñia. Si a. agit in. b. ⁊. b. ꝑꝑ h̄ reagit in a. ſequit ꝙ eadē rōne a. iterū reagit in. b. ⁊. b. iterū in a. ⁊ ſic erunt hm̄oi actiones ⁊ reactiones in infinitum vel tota actio ipſius. a. erit vna que cū. b. ſemper reagit. ⁊ ex ꝯñti. cū a. non deſinit agere in infinitū durabit. ¶ Nono. ſi ſic. ſequeret ꝙ paſſuȝ poſſet reagere

9m ad quālibet diſtantiā: ꝯñs nō ꝯcedit. ꝓbat ꝯñia. quia dato ꝙ agens agat in paſſuȝ per diſtantiā pedalē: paſſum reagit ſi agens agit per diſtantiā. 20. vel. 40. pedū: adhuc reageret dato ꝙ non ſequit ꝙ aliquod agēs in agendo non repatietur. ſ. agens a. 20. vel. 40. pedibus. ¶ Decimo. ſi ſic. ſequit ꝙ a ꝓportione equalitatis fieret

xm actio. ꝯñs nō cōcedit. ⁊ ꝓbat ꝯñia. ſuppōnēdo ꝙ ſūma caliditas ⁊ ſūma frigiditas eque mltos gradus habeant: ⁊ ſint vtreqȝ vt decē. tūc pon t ſūmā caliditatē agere in ſummā frigiditatē ⁊ ecōuerſo. ſequit ꝙ cū qlibet per caſuȝ illarū virtutū ſit. vt. x. ꝙ ſit actio a ꝓportione equalitatis eo ꝙ virtutes ille ſunt equales.

In oppoſitum arguit per p̄hȝ primo huius. capitulo de actione. t.c.53. ⁊.54

¶ In iſta qōne erunt tres articuli. In ꝑmo premittēda ſunt notabilia ⁊ ſuppōnes. In ſcḋo ponēde ſunt rn̄ſales ꝯnes. Et in tͥo mouēde ſūt dubitatōes ⁊ ſoluēde.

Quantum ad ꝑmū articulū prio nota ꝙ qḋ intell'r de actōe ꝓprie dicta: q eſt iter qlitates ꝑmas ꝯrias: ſicut ſatis apparet eſſe de intentione p̄hi in lr̄a. ¶ Scḋo nota. ꝙ ꝓprie illud agit: pmno.

qḋ in ſua vͭute aliqd imutat. illud vͦ patit: qḋ vͭute alterius imutat. ¶ Tertio nota. ꝙ a qualibet ꝓpoꝛtiōe maioꝛis ineqlitatis pōt fieri actio. pȝ ꝑ cōmē. 7. phyſi. qui hac ꝓpoſitiōe vtit ꝓ ꝑncipio: ⁊ itelligo eaȝ ſic: qḋ qn̄cūqȝ eſt maioꝛ vͭus actiua agētis ꝗ̄ reſiſtētia paſſi: ⁊ adinuicē fuerūt debite approximata: tunc agens incipit agere in paſſum: vt ſi caliditas eſſet actiua. vt. x. ⁊ frigiditas ſolū reſiſtens: vt noue caliditas ageret in frigiditatē. t.c.54. 2m no. 3m no. cō.39.

¶ Quarto nota. ꝙ oꝛdo actiuitatis in qlitatibus ꝑmis eſt iſte ꝙ caliditas eſt foꝛtiſſime actionis. ⁊ poſt hāc frigiditas poſtea humiditas. minime aūt actiuitatis ⁊ ſiccitas. ꝓbat ꝑ de calido ⁊ frigido experiētīs. q2 aquā quātūcūqȝ frigidā qlibet facil'r ſuſtinet ⁊ notabili tpe: ea tn̄ bulliente manu ipoſita in breui tpe valde ledit: qḋ eſt ꝓpter excellētiā actionis caliditatis ſup frigiditatē. Ex alio pȝ illud: q2 igne nullus poſſet ſine leſione magna quātūcūqȝ paruo tpe ꝑmanere. in aqua aūt longo tpe ſine magna leſione ꝑmanet aut in terra: ⁊ ꝯſtat ꝙ huius nō eſt alia cā niſi foꝛtis actio caloꝛis: ⁊ debilis actio reſpcū eius frigiditatis. ¶ Scḋo qḋ frigiditas eſt maioꝛis actionis ꝗ̄ alie due nō oȝ ꝓbare: nō q2 docet experientia: ꝑꝑ qḋ: ipſa ēt enumerat iter qlitates actiuas. ¶ Alie due ſcḋo huiꝰ. ⁊ 4° mete. dn̄r paſſiue. ſȝ de humiditate reſpectu ſiccitatis pȝ. naȝ aer humidus ſtatim res in eo exn̄tes humectat: vt coꝛde ſiunt humide tpe hyemali: eſto qḋ ſint iſra tectū ab humiditate aeris: res tn̄ vere humide: ſic vinū aut aqͣ nūqȝ quātūcūqȝ agat ſiccitas ignis deſiccant. Un̄ quātūcūqȝ agat ſiccitas ignis in aquā aquā appoſitā ſemp quādiu manet aqͣ ſemp ſenſibil'r apparet humida ꝙ nō eſt niſi ꝓpter actionē ſiccitatis: ⁊ iō hic oꝛdo in agēdo qualitatū videt ſic experientīs eſſe declaratus. 4m no T.c.8

¶ Quinto nota. ꝙ oꝛdo qualitatū ꝑmarū in reſiſtēdo eſt ꝯuerſus ꝑdicto. eſt eni ſiccitas reſiſtētie maxime poſt hāc humiditas: poſt hāc frigiditas. minime āt reſiſtētie eſt caliditas. vnde pȝ ſagacitas nature oꝛdinē reſiſtendi in cōtrariū oꝛdinātis actiuitati: cū enim iter elemēta neceſſaria ſit alteratio. ita videt cōuenientiſſime factū. Si. n. eadē qlitas foꝛtioꝛis actiuitatis ſimul eſſet foꝛtioꝛis reſiſtentie videt illa qualitas oīno alias ſuperaret: ⁊ ſic final'r elemēta habētia qualitatē illi cōtrariā perirent ⁊ deſtruerent. declarat ſuppoſitio. Nā ſiccitatis foꝛtitudo in reſiſtendo patet ex hoc: q2 ſi aliqs ſuper mappā bene ſiccā aquā fūderet: aqua illa nō itraret mappā: ſed per guttas rotundas cōtinuatas ſtaret ſup mappā: ⁊ ſic eſto ꝙ aqua de nā deberet deſcendere: q2 grauis: ſil'r q2 appetit ꝯtrariū ſibi ſiccū ſibi aſſimilare deſcēdere deberet in ſiccū: obſtāte tn̄ reſiſtentia foꝛti ſicci nō deſcēdit vt dictū eſt. ¶ Ex alio pȝ. q2 videmus ꝯſic cum difficillimū eſt humectare: vt in coꝛpoꝛe hominis aut animalis humidū autē nō eſt ita difficile deſiccare: ꝑpt qḋ facilius curatur lapſus ad humidū in aīali ꝗ̄ ad ſiccū. Sed qḋ hūiditas ſit foꝛtioꝛis reſiſtētie ꝗ̄ frigiditas notū eſt in calefactione aque vbi 5m no.

quātūcūqȝ

quãtũcũq̄ ſicca applicarent̃:aqua bñ exhalatur:nõ tñ deſiccat̃:caleſit aũt cito:ꝛ a modica calefactione vel caliditate:qđ eſt ex eo ꝙ frigiditas eſt minoꝛis reſiſtentie ꝗ̃ humiditas. Sed ꝯñter p3 ꝙ frigiditas magis reſiſtit ꝗ̃ caliditas:qꝛ multo citius ꝛ facilius frigeſit aq̃ calefacta ꝗ̃ caleſiat frigida.nã p ſe bene redit ad frigiditatē.nõ aũt calefieret ſic per ſe. ℂ Ex alio.qꝛ magis frigida multo difficilius caleſit pp reſiſtentiã frigiditatis ꝗ̃ calida frigeſiat:qꝛ a modico frigido appꝛoximato ſtatim calida frigeſiet. ℂ Itē de ferro ignito multo citius ipſu3 infrigidat̃ appoſita aqua ꝗ̃ caleſiat exñs
6ᵃ ſup. frigidũ appoſito igne.hec cã nõ vr̃ alia niſi foꝛtis reſiſtētia frigiditatis: ꝛ debilis reſiſtētia caliditat̃. ℂ Ex his ſequit̃ ſexta ſuppoſitio:l3 in calefactione eadē caliditas ſit agens caliditatem: ꝛ reſiſtēs actioni frigiditatis:tñ multo foꝛtius ipſa agit ꝗ̃ reſiſtat.p3 ꝑmũ.qꝛ manifeſtũ eſt ꝙ caliditas calefacit: ꝛ ēt reſiſtit actioni frigiditatis vt notũ eſt:qꝛ diligit ſe permanere: ꝛ frigiditatis actio tēdit ad ipſius caliditatis coꝛruptionē: ꝛ ex alio p3 hec:qꝛ niſi reſiſteret ſicut agit:nõ ēt e ēt rõ q̄re frigiditas eã nõ ſubito extingueret eo ꝙ ꝯ̃ria eſt ei : ꝛ nõ ĩueniret reſiſtentiã. Sed ſcđm declarat̃.caliditaſ.n. foꝛtiſſime agit per quartũ notabile: ꝛ debiliſſime inter oēs qualitates ꝑmas ceteris paribus reſiſtit.p quintũ
dubᵐ igit̃ foꝛtius agit ꝗ̃ reſiſtit:qđ fuit ꝓbandũ.eodē modo dicat̃ de frigiditate. ℂ Sed iſtaret qs dicens ſic:ſit ꝙ ſũma latituto caliditatis ſit.vt.x.quã tu ponis foꝛtius agere ꝗ̃ reſiſtere.agat igit̃ vt octo ꝛ reſiſtat:vt tria arguit̃ ꝙ illud nõ põt ſtare ſic.hec ỽtus actiua eſt hec ỽtus reſiſtitiua.igit̃ hec virtuſ reſiſtitiua eſt:vt octo.ḡ ſi illa virtus vt octo agit:ipſa vt octo reſiſtit: ꝛ ex ꝯſequēti tñ agit quãtũ reſiſtit ꝛ ecõuerſo:qđ eſt ꝯ̃ ꝑcedentes3 ſuppoſitionē.ꝯñtie ſunt note.ꝛ añs pꝛo ꝑma pte patet.
℞ p caſum.ꝛ pꝛo ſcđa pte eſt pꝛima pars notabilis pꝛecedentis. ℂ Rñdet̃ admittendo caſum ꝛ ꝯcedēdo ꝯñã3 ꝑmã: ꝛ ꝯñs.ſ.ꝙ in h caſu virtus reſiſtiua eſſet vt octo: ſed negat̃ ꝯñtia qua infert̃.ḡ reſiſtit vt octo.eſt eni3 vt octo in agendo:ſed nõ eſt vt octo in reſiſtendo vt caſuſ ponit: ꝛ iō ꝯñtia non valet.illa virtus reſiſtitiua eſt vt octo.ḡ ſit vt octo agit ipã:vt octo reſiſtit: ꝛ h de pꝛimo.

pᵃ ꝯ **Quantũ** ad ſcđm articulũ ſit ꝑma ꝯcl'o hec particularis.aliqđ agēs in agēdo repatitur.ꝓbat̃ auctoꝛitatibus exꝑientijs ꝛ rõne.auctoꝛitate
t.c.53. phĩ ꝑmo hui⁹ h expſſe ponētis. ℂ Itē auctoꝛitate phica.de mixtione.vbi vult ꝙ q̄õlibet mixtibiliũ agat ꝛ re
t.54. t.c.87 patiat̃.al'r eni.ex eis nõ poſſet mixtũ gñari.ḡ oꝫ agenſ in agēdo repati. Experiētijs ſic.ſi qs hñs manũ cal'a3
pᵃ exp. ꝛ pomũ frigidũ in manu recipiat:docebit experientia ꝙ frigiditas pomi caliditatē man⁹ remittet: ꝛ ſic aget in caliditatē: ꝛ eadē remittet̃ a manus caliditate.expe
2ᵃ exp. rimur eni pomũ caleſieri.ḡ repatit̃ in calefaciēdo. Secũda experiētia.caliditas ferri igniti pꝛoiecti ad aqua3 ad experiētiã agit ad frigiditatē aque eã remittēdo: ꝛ
3ᵃ exp. eadē caliditas notabil'r remittit̃ a friditate eadē. Tertia eſt de aq̃ calida poſita ad frigidã.nã vr̃ p exꝑientiã ꝙ calida calefacit frigidã ꝛ frigida ĩfrigidat calidã: ꝛ ſic frigiditas vr̃ agere in caliditatē.ꝛ repati ab eadem
4ᵃ ex. 4ᵃ eſt.nã cibus alterat̃ a caloꝛe nãli: ꝛ eũdē caloꝛē nãlē alterat cibus:imo ſi cibus ſit multũ frigiduſ remittit notabil'r in aliquo coꝛpe caloꝛē nãlē:tñ nõ eſt dubiu3: gn ēt eius frigiditas a caloꝛe ſuo remittat̃. ℂ Ex iſtis põt ſatis patere veritas eius.nã dicit phs.q̄rere rõne3 vbi ſenſus ꝑbet manifeſtũ expimētũ ē ĩfirmitas itell'ꝰ
t.c.26. pᵐ 8.phy.cũ ḡ illa ſint ſenſui manifeſta:ſeq̄t ꝙ eſto ꝙ cõcluſio al'r nõ poſſet ꝓbari iſtis experiētijs deberet cõcedi. ℂ Deinde ꝓbat̃ rõne ꝯ̃.qꝛ niſi caliditas in gñatione mixti ex elemētis repateret̃ a frigido:impoſ'e eēt mixtũ ex elemētis gñari.ꝯñs eſt manifeſtiſſ.me falſu3. ꝛ ꝓbat̃ ꝯñtia:qꝛ ſi nõ repatit̃:tũc nõ remittit̃:ſ3 remanet in ſuo eē pfecto: ꝛ ex ꝯñti:cũ ſub ſumma caliditate aut ita itenſa:ſic eſt ignis caliditas:nõ poſſet generare mixtũ:ſequit̃ ꝙ foꝛma mixti in mã illoꝝ elemētoꝝ nõ itroduceret̃:qđ fuit ꝓbãdũ:niſi tũc qs diceret ꝙ itroducit̃ in materias alioꝝ elementoꝝ: ꝛ nõ in mã3 igniſ qđ eſt ꝯ̃ phm 2.huius.ꝛ vr̃ fictitiũ:qꝛ nõ vr̃:quin ēt ex t.c.49.
igne ita bñ mixtũ poſſ3 gñari:ſic ex alijs elemēt̃. ℂ 2ᵃ 2ᵐ rõ ꝛ foꝛtioꝛ ſequēs ex ſuppõnibus eſt iſta.poſ'e eſt caliditatē ꝛ frigiditatē ſic appꝛoximari:ꝙ qđl3 iſtoꝝ reſpectu alterius erit maioꝛis virtutiſ in agēdo ꝗ̃ aliud i reſiſtēdo.ḡ qđl3 agit in aliud ꝛ in agēdo repatit̃ ab alio. ꝯñtia t3.p tertiã ſuppoſitionē.nã exquo caliditas ē foꝛtioꝛ in agēdo ꝗ̃ frigiditas in reſiſtendo aget in eã: ꝛ qꝛ caliditas debilioꝛ eſt in reſiſtēdo ꝗ̃ frigiditas in agendo repatiet̃ ab ipſa frigiditate.añs p3.per ſextũ notabile.nã eadē caliditas multo foꝛtius agit ꝗ̃ reſiſtit:reſiſtat igit̃ vt tria ꝛ agat vt octo. ℂ Itē p idē notabile:fri 8 3
giditas ēt foꝛtius agit ꝗ̃ reſiſtit.reſiſtat ḡ vt q̄ttuoꝛ ꝛ calitas agat vt ſeptē.tũc cõſtat ꝙ caliditas excedit reſiſtentiã frigiditatis:qꝛ agit vt octo: ꝛ frigiditas reſiſtit ſolũ vt q̄ttuoꝛ.ꝓpoꝛtionabil'r frigiditas excedit reſiſtentiã ca fridit as
liditatis:qꝛ agit vt ſeptē.caliditas reſiſtit ſolu3 vt tria. Hec rõ ſuppoſitis notabilibus ꝛ eis cõceſſis vr̃ demõ 4 7
ſtratiua. ℂ Scđa ꝯcl'o.ſi virtus actiua fuerit foꝛtioꝛ in 2ᵃ ꝯ
reſiſtēdo ꝗ̃ ỽtus paſſiua in agēdo vel eque foꝛtis tunc agens in agendo nõ repatit̃.p3.qꝛ a ꝓpoꝛtione minoꝛ] ĩequalitatis nõ ſit actio ꝑut Ari.ꝛ Cõmētatoꝛ ſuppoſnũt in.4.ꝛ.7.phy.i.nõ ſit actio a virtute actiua equali in agēdo:ſic ỽtus paſſiua eſt in reſiſtēdo.nec erit a vir Cõ.7i.
tute actiua minoꝛi in agendo ꝗ̃ virtuſ paſſiua eſt in re t.39.
ſiſtendo.Dico ḡ ꝙ cũ agens eſt foꝛtioꝛis virtutis : aut eq̄lis in reſiſtendo:ſicut ỽtus paſſiua in agendo virtuſ paſſiua nõ ſufficiet in ipſum agere.ḡ agenſ nõ repatit̃: qđ eſt ꝯcluſio. ℂ Tertia ꝯcl'o eſt ſi agens in paſſu3 nõ fuerit ĩfra ſperã actiuitatis paſſi in agendo nõ repatit̃. 3ᵃ ꝯ
verbigratia ſi agens ſufficeret agere per.x.pedalia : ꝛ paſſu3 ſolũ p q̄nq3: ꝛ tũc agēs poneret̃ p octo pedalia diſtans a paſſo ipſu3 in agendo nõ repatiet̃.p3.qꝛ paſſu3 p caſum non põt agere niſi ad diſtantiã q̄nq3 pedũ circũcirca ſe.modo agens per octo diſtat vt caſus ponit. ℂ Quarta cõcluſio eſt.ſi virtus reſiſtitiua agentis in ſe fuerit debilioꝛ ꝗ̃ ỽtus actiua paſſi:aliunde tñ cõ 4ᵃ ꝯ
foꝛtet̃ per aliud agens eã cõfoꝛtans:ſic ꝙ ſiat equalis aut maioꝛ ꝗ̃ ſit ỽtus actiua paſſi:tũc agens in agendo nõ repatiet̃:vt p3 ꝯcluſio ſcđa:qꝛ cũ a ꝓpoꝛtione minoris ĩequalitatis:aut eq̄litatiſ nõ poſſit actio fieri ꝛ paſſu3 nõ eſt maioꝛis ỽtutis in agēdo ꝗ̃ agens cõfoꝛtatũ in reſiſtendo:p3 ꝙ paſſum nõ põt agere in agens:q̄re agēs nõ repatiet̃. ℂ 5ᵃ ꝯ ꝛ ṽlis eſt hec.ꝙ oē agenſ in q̄litatibus ꝑmis repatit̃ in agēdo tribus caſibus re 5ᵃ ꝯ
citatis in ſcđa 3ᵃ 4ᵃ ꝯ̃nibus exceptis.ꝓbat̃.qꝛ illis caſibus exceptis agens ſemp eſt ĩfra ſperã actiuitatiſ paſſi p tertiã ꝯ̃nē: ꝛ eſt paſſu3 maioꝛis ỽtutis in agēdo qua3 agens in reſiſtendo.ergo cũ a qual3 ꝓpoꝛtione maioris ĩequalitatis poſſit fieri actio.per 3ᵐ notabile.ſemp paſſum reaget in agēs:qđ eſt ꝓpoſitũ: ꝛ hãc ꝯ̃ne3 credo phm intendiſſe in hoc ꝑmo:cum dixit ꝙ agens cõi T.c.53 nota
cans in materia cũ paſſo repatit̃ in agendo. t.54.

Quantũ ad 3ᵐ articulũ eſt ꝑma dubitatio hec. pᵐ duᵐ
ſi iſtis caſibus datis oē agēs repatit̃ in agendo:ſequit̃ ꝙ ſit actio a ꝓpoꝛtione minoꝛis inequalitatis ꝯſequēs eſt ꝯtra dicta.ꝓbat̃ ꝯñtia:quia caliditas vt decem frequēter agit in frigiditatem:vt octo

ſi ergo huiuſmodi frigiditas reagit: tūc minus reagit
in maius.puta frigiditas vt octo:in caliditatē vt decē.
2ᵐ dubᵐ ¶ Secūda que eſt rō ꝙ id qḋ mouet localiter nō remo
uetur localiter: ⁊ tamen illud qḋ mouet alteratiue alte
ratur:cum mouere localiter ſit agere.antecedēs patet.
quia non oportet ſi homo lapideȝ localiter moueat ꝙ
3ᵐ dubᵐ remoueatur ab eodeȝ. ¶ Tertia dubitatio eſt.qꝛ ſi ſic
ſequit̄ ꝙ agens nunq̄ꝫ poſſet aſſimilare paſſum.conſe
quens eſt incōueniēs:qꝛ aſſimilatio paſſi eſt finis agē
tis: ⁊ probatur ↄſequētia.per te:agenſ in agendo repa
titur.ſit ergo agens ante actionem vt decem: ⁊ repatia
tur in agendo ſic ꝙ fiat remiſſius ſicut nouem.cū ergo
nihil agat vltra graduȝ propriū:ſeq̄t ꝙ illa cal'itaſ nō
poterit generare niſi caliditatē vt nouē.ergo cum ante
fuiſſet vt decem:nō pōt paſſum generare:ita intenſe ca
4ᵐ duᵐ lidum:ſicut ipſa erat in principio actionis. ¶ Quarto
ſequitur ꝙ idem moueretur motibus cōtrarijs. conſe-
quens eſt inconueniens. ⁊ ꝓbatur conſequētia:ſuppo-
nendo ꝙ nihil agat in diſtans niſi agat in proximum.
ꝫ eſt dictuȝ ante.tunc vltra.ſupponitur ꝙ ignis agat in
aquam per pedale aeris medium: ⁊ repatiatur:ſicut di
cit aduerſarius:tūc arguit̄ ſic.ignis agit in aquā diſtā-
tem caliditatem.ergo agit caliditatem in quālibet par
tem aeris mediam.conſequentia tenet per ſuppoſitio-
nem. ⁊ vltra.ergo aer medius calefit.tunc etiam ꝓba-
tur ꝙ frigefit:quia aqua agit in ignem frigiditatem ex
quo reagit:ergo introducit frigiditatē in quālibet par
tem aeris mediā magis propinquam.conſequentia te
net.per ſuppoſitionem. ⁊ vltra.ergo totus aer frigefit.
ergo totus aer medius frigefit: ⁊ totus calefit ſimul.er
go mouetur motibus cōtrarijs. ¶ Quinto ſi ſic.ſequi
5ᵐ duᵐ tur ꝙ illud ſm ſe totum eodem tempore adequate in-
tenditur ⁊ remittitur in caliditate.conſequens eſt im-
poſſibile.nam ſi intēdit̄ eius caliditas in iſto tempore:
falſum eſt ꝙ remittitur. ⁊ ſi remittitur falſum eſt ꝙ in-
tenditur: ⁊ ꝓbatur conſequentia ſic.ſi ignis q̈drupeda
A lis agat in aquam vocetur ignis.a. ⁊ aqua.b. ⁊ quia cō
C ſtat ꝙ non totus ignis repatit̄ ꝓpter diſtantiam ſui ab
B aqua:ponatur ꝙ primū pedale repatiat̄ ⁊ vocet̄.c. ⁊ ar
guitur ſic.b.reagendo agit in.c.ergo aliquam frigidita
tē producit in ipſam. ⁊ ex cōſequēti in aliquo tempore
in ipſum intendit̄ frigiditas ⁊ remittitur caliditas.ꝓ-
batur cōſeqentia.quia ſi reagit: conſtat ꝙ nihil reagit
niſi frigiditatē.ergo aliquam frigiditatem introducit:
⁊ ſecundo quia ſequitur.aliquam frigiditatem ītrodu
cit.ergo frigiditateȝ certe intenſionis introducit:eo ꝙ
omnis frigiditas eſt certe intenſioniſ: ⁊ tūc vltra.ergo
ſucceſſiue introducit eam:cū qualitas certe latitudiniſ
non poſſit ſubito produci: ⁊ tunc vltra.ergo illo tēpore
quo illa frigiditas producitur ipſa intendit̄: ⁊ ex cōſe-
quenti caliditas remittitur.quero ergo an frigiditas il
lius pedalis eodeȝ tempore adequate remittatur: ⁊ ca
liditas eius intendat̄: ⁊ ſic ſi habetur propoſitum.non
poteſt dici ꝙ nō:quia relique partes ignis ſūt huic cō-
tinuo imediate:immo cōtinue ⁊ magis poſſunt eā ca-
lefacere q̄ꝫ aqua īfrigidare:aut ſalteȝ ſunt frigiditati in
eam introducte contrarie.ergo incipient eam remitte-
re.vel ergo in eodeȝ inſtāti in quo frigiditas incipit in
duci: ⁊ ſic habetur propoſitum ꝙ in eodē tēpore adeq̄
te quo frigiditas intenditur ipſa remittitur: ⁊ ꝓportio
nabiliter de frigiditate vel in alio inſtanti poſt: ⁊ ſi ſic
cū inter quelibet duo inſtantia ſit tempus medium:ſe-
quitur ꝙ caliditas partis poſterioris in tēpore medio
ſtabit huiuſmodi frigiditati pedalis īmediata ⁊ ſibi cō
traria potens in eā agere: ⁊ tn̄ non agit in ipſaȝ: quod
eſt ſimpl'r impoſſibile:cum impoſſibile ſit cōtraria ſta
re ſufficiēter approximata quin vnum agat in reliquuȝ
ſaltem vbi actiuitas vnius excedit reſiſtentiā alterius:
ſicut eſt in ꝓpoſito.iſte ſunt dubitationes contra cōclu
ſiones principales incidentes. ¶ Ad illas dubitatio-
nes diuerſi diuerſimode dicūt ſm ꝙ diuerſi ponunt di
uerſos modos reactionis: ⁊ ideo vt cōpletius veritas
ſciat̄ ſunt iſti diuerſi modi recitandi ſaltem ſolum ꝓba
biliores: ⁊ impugnādi. ¶ Primus ergo moduſ dicen pᵘˢ mo.
di eſt ꝙ nō eſt incōueniēs ꝙ a proportione minoris in
equalitatis ꝓueniat actio in qualitatibus alteratiuis:
licet non ſit poſſibile ꝙ ab ea fiat actio in qualitatibus
motiuis localiter. ¶ Et iſti faciliter rn̄dent ad primaȝ ↄ pᵐ
dubitationem concedendo ↄſequētiam ⁊ conſequens. modū
iſte modus dicendi non videtur valere.pᵐo auctorita Cō.7i
te phi.7. ⁊.4.phy. ⁊ Cōmētato.qui ſupponūt ꝙ ſemp̄ cō.39.
oportet ꝙ mouēs ſiue alteratiue ſiue local'r habeat ſu-
pra motū ꝓportionē maioris īequalitatis: ⁊ vtunt̄ iſta
ſuppoſitione tanquā principio per ſe noto. ¶ Secūdo 2ᵐ
ſi ſic:tunc nō poſſet aſſignari ratio penes quid deberet
attendi velocitas motus in motu alteratiōiſ: ⁊ hoc eſt
īconueniens: ⁊ tenet cōſequētia:quia non videtur pe-
nes quid attendit̄ niſi penes proportionem potētie mo
uentis ad ſuam reſiſtentiā ſm aliquam proportionē.ſi
ergo non ſit exceſſus potentie mouentis penes nihil
attenditur illa velocitas. ¶ Tertio illud dictum vide 3ᵐ
tur cōtra cōmunem animi conceptionem.cū ergo agēſ
reſiſtit ⁊ fortius reſiſtit q̄ꝫ paſſum poſſit agere:quomo
do poſſit paſſum in ipſum reagere nō videt̄:concorde
tur experientia:qꝛ videmus ꝙ fortius reſpectu eiuſdē
paſſi fortius agit ⁊ non videtur eſſe niſi quia ſuper reſi
ſtentiam magis pōt. ¶ Quarto.nō videtur quare nō 4ᵐ
eodem modo in motu locali poteſt agere minus in ma
ius.Sed bene forte dicunt ꝙ minus non poteſt agere
in maius:ſed forte reagere:ſed conſtat ꝙ hoc nihil va
let:quia reactio eſt actio:licet forte non eſſet ita fortis:
ſicut actio principalis. ¶ Secūdo.quia ſicut iſti cōce-
dūt ꝙ minus poteſt reagere in maius:ita ⁊ fortius ha
bent cōcedere ꝙ equale pōt agere in equale: ⁊ ibi non
poſſunt aſſignare qd ſit ṗncipalius agens ex quo equa
lia ſunt:iō cū phie ṗncipia in oī actione dicāt virtutes
agētes debere excedere reſiſtentiā paſſi: ⁊ iſti hoc ne-
gēt:cōſtat modos dicendi eoꝝ ṗncipijs phie repugna
re. ¶ Scḋs modus dicēdi eſt ꝙ quāuis reagentiſ vir 2ᵘˢ mo.
tus paſſiua nō poſſit agere in totū agens:tn̄ in paruaȝ
partem agentis ſibi ꝓpinquioreȝ: cuius reſiſtentia eſt
minor q̄ꝫ virtus eius actiua bene pōt agere: ⁊ ſic prin-
cipalis actio erit a ꝓportione maioris ineq̄litatis: ⁊ re
actio in illā ꝑtem paruā etiā erit a ꝓportione maioris
inequalitatis. ¶ Sed iſte etiā nō pōt ſtare:qꝛ q̄nq̄ꝫ vi ↄ ſcḋȝ
demus ꝙ totū agit: ⁊ totū patit̄:ſicut in vera mixtiōe modū
oīa mixtibilia agunt: ⁊ oīa repatiunt̄:ideo oportebit di
cere vel ꝙ idem erit fortius ⁊ debilius vel ꝙ a ꝓpor-
tione minoris inequalitatis fiet actio. ¶ Scḋo ſi ille 2ᵐ
modus eſſet verus in omni actione erit reactio:vbi eſt
agens cū paſſo ſufficienter approximatū.cuius oppo-
ſitum dictū eſt ante. ⁊ ꝓbat̄ ↄn̄tia:qꝛ ſi ſic ſemp̄ erit ac
cipere aliquā ꝑtē agentis ita paruā:ꝙ erit minoris re-
ſiſtentie q̄ꝫ erit paſſum ꝟtutis actiue. ¶ Tertius mo- 3ᵘˢ mo.
dus dicendi eſt ꝙ oē agens dū agit repatit̄ nō a paſſo
ſuo:ſȝ a circunſtāte.puta a medio:ſicut eſt aer vel aliqḋ
huiuſmodi:vel eſt a remotis:ſicut celum eſt: ⁊ ideo iſti
negant reactionem:licet dicant ꝙ ageſ repatit̄ per in
fluentiam. ¶ Improbatur iſte modus:quia ſenſus do- ↄ tꝰ
cet ꝙ idem ferrum:quod calefacit aquam cui imponi- modū
tur infrigidatur ab eadem vt prius dictum eſt. ¶ Se- 2ᵐ
cūdo ſicut influentia agit in agens:ita agit in paſſuȝ. ⁊
ideo non

3m ideo nō plus dʒ agens pp eam dici agens: q̄ʒ paſſum.
¶ 3° ſemp agēs eſt in loco ſuo nāli: vbi influētia magis
vī influere pro eius ſalute: q̄ʒ pro eius deſtructiōe. cum
t.c.48 ens nāle nāl'r ꝯſeruer in loco nāli. vt hr̄ 4° phy. ergo vī
4 mo. ꝙ agens nō dʒ ſic repati. ¶ 4⁹ modus dōi eſt. agēs in
agēdo non ꝓprie repatir: ſed quodāmō fatigar: ꝛ pp h̄
eius virtus apparet remitti. vn̄ cōmētator. 8. phy. oſten
co. 83. dit. ꝙ virtus mālis eſt fatigabilis: ꝛ cā fatigationis eſt
ꝯ 4m eam eē in mā. ¶ Cōtra illā arguir ſic. ſola fatigatio nō
modū remittit ṽtutē: ſed in aliq̄ reactiōe eſt ṽa remiſſio ṽtut̄.
ergo reactio nō fit per ſolā fatigatiōnē. maior pʒ: qꝛ vir
tus aialis ſola fatigatione nō remittir: ſed laſſar. imo ſi
fiat remiſſio ṽtutis nō ſolū eſt fatigatio: ſʒ ṽa paſſio. mi
2m nor pʒ in reactiōe miſcibiliū. vbi cuiuſlibet ṽtus remit-
titur ꝛ ad medium reducir. ¶ 2° ſi caliditas ꝛ friditas
ſint ambe ſūme: apparebit ibi vera paſſio mutua. ꝛ tn̄
ſm illū modū nō dʒ ibidē eſſe fatigatio. eo ꝙ q̄ ratione
3m vna illaꝝ qualitatū fatigari diceret: cum ſint eq̄les ſeu
ſūme: diceretur ꝛ alia. ¶ 3° oīs fatigatio eſt per actionē
ꝯ̄riorum. ergo omne qd̄ fatigar vere patitur: ſaltem in
5⁹ mo. aliq̄ qualitate. g̃ ſi agens in agēdo fatigatur ipſuʒ vere
repatitur. ¶ 5⁹ modus dōi eſt ſupponēdo ꝙ vna quali
tas actiua non eſt ſine alia: ſicut frigiditas nō ſtat quin
ſtet cū humiditate aut ſiccitate: ꝛ q̄ʒuis ille eēnt eq̄les
in latitudine: tn̄ ſunt inequales in actiuitate: ꝛ ideo nā
ingeniauit: ꝙ ſi caliditas eſt fortior friditate: tūc humi
ditas coniuncta frigiditati eſt fortior ſiccitate in agēdo
coniuncta caliditati. ꝛ ideo iſti dicūt ꝙ ſi ignis agat in
aquam caliditas eius remittit frigiditatem aque: tunc
humiditas aque reagit remittēdo ſiccitatē ignis: ꝛ tūc
ex ꝯn̄ti per modū ſequele remittir caliditas eiuſdē: ex
quo pʒ ꝙ cal'itas agit in friditatē: ꝛ humiditas actione
ꝯ̄ria reagit in cal'itatē. ꝛ ſic pʒ ꝙ ſemp fortius agit i de
bilius. cū cal'itas ſit fortior frigiditate: ꝛ hūiditas ſicci
ꝯ 5m tate: in quā p̊mario agit. Et ſic patet ſolutio p̊me dubi
modū tationis ſeu rōnis. ¶ Sed ille modus nō vī valere pri
mo: qꝛ in mixtiōe ambe q̄litates ignis tā cal'itas q̄ʒ ſic
citas agūt ꝛ patiunr. ergo non ſolū ſic fit reactio ꝯn̄tia
tʒ: qꝛ ſic oporteret ꝙ eadē qualitas que agit repatitur:
aн̄s pʒ: qꝛ ſi vna eaꝝ non ageret non viderer quid cor-
rūperet frigiditatem ꝛ humiditatem: cum ipſe p̄cipue
videntur eis contrarie: ꝛ ſi non pateretur ſequir ꝙ aliq̄
2m earum manent ineſſe ſuo intenſo: qd̄ non eſt poſſibile:
qꝛ ſub tali eſſe non poteſt generari forma mixti. ¶ Se
cundo: qꝛ ſi ſic. cal'itas aeris non deberet agē in aquaʒ
ꝛ repati a frigiditate eius. conſequens eſt contra expe-
rientiam: qꝛ videmus ꝙ ab aere calido calefit aq̄. ꝛ ēt
aer prope aquaʒ eſt plus recens ꝛ frigidus q̄ʒ remote
ab ea. ꝛ probatur ꝯſequentia: qꝛ ibi ſtat cal'itas ꝛ frigi
ditas ambe cum humiditate. ergo per modū quē dixit
opinio precedens caliditas non pōt repati in agendo.
3m ¶ 3° qꝛ aqua calida cōmixta frigide remittit eius frigi-
ditatem: ꝛ remittitur in cal'itate ab eadeʒ. ergo modus
ille non valet. ꝯn̄tia tenet: qꝛ in iſto caſu tam caliditas
q̄ʒ frigiditas agentis ſtant cum humiditate. antecedēs
6⁹ mo. eſt notum per experientiam: vt ante dictū eſt. ¶ 6⁹ mo
dus dicendi eſt procedens ex ſuppoſitionibus: quaruʒ
p̊a ſup. prima eſt hec. ꝙ omne agens multiplicat virtutem ſuā:
circa ſe ad modū ſpere: ꝛ eſt fortior in loco propinquo:
in remoto vero debilior. ꝛ patʒ hec ſuppoſitio auctori-
t.c.78 tate cōmentatoris 2° de aia. tractatu de ſono. ꝛ linconiē
ſe tractatu de radijs. ꝛ eandē cōmuniter ponunt pſpe-
2a ſup. ctiui. ¶ 2° dicit. ꝙ ſm illam virtutem ꝛ gradum quem
habet a diſtātia data ſemp aſſil'at ſibi paſſum inquātū
3a ſup. poteſt. ¶ Tertio ſupponit ſi eſt aliquod agens contra
rium ſibi: ꝙ ſimiliter influat vnam virtuteʒ vndiq̄ʒ. tūc

ſi approximetur fiet vna virtus media mixta ꝛ qcquid
ponetur vbi eſt talis mixtio illō fiet ſub q̄litate media.
¶ Ex quo patet quarto. ꝙ quando vnum agens ponir 4a ſup.
inter medias virtutes alterius: tunc fit quedam mixtio
ex iſtis ṽtutibus: ꝛ inde eſt ꝙ illa ṽtus media vel mix-
ta facit vnūquodq̄ʒ illorum tale in actu qualis ipſa eſt
in virtute: ꝛ ideo virtus que tendit ad mixtioneʒ ꝛ ad
medietateʒ: ꝛ recedit ab extremo. ꝛ ſic vtrūq̄ʒ patitur.
¶ Ex iſta imaginatiōe ſoluetur prima difficultas dicē
do ꝙ hec virtus mixta reſpectu cuiuſcūq̄ʒ agentis tam
principalis ꝙ paſſi habet proportionem maioris ineq̄
litatis: ꝛ id eo ſic non eſt inconueniens ꝙ agens in agē ꝯ 6m
do repatiatur. ¶ Sed contra iſtum modum arguitur: modum
poſito ꝙ caliditas ꝛ frigiditas ſic approximentur ꝛ
agunt per modum duarum ſperaruʒ: vel intelligunt de
ſe realiter. ꝙ multiplicent duas virtutes eis ſimiles: vt
caliditas caliditatem. frigiditas frigiditatem: que fiant
vna virtus in medio in quo congregantur: ꝛ ſi ſic. tunc
ſtat ratio. vt prius. ſ. ꝙ ſi caliditas: vt decem repatiatur
vt octo a proportione minoris inequalitatis fiat actio
ſil'r. ꝙ in primo pedali ignis ꝙ repatietur ſolum ſm il-
lud pedale caliditas ſimul intenditur ꝛ remittitur ade
quate. Si autem intelligant ꝙ caliditas de ſe multipli
cat ſpecies caliditatis: que nō ſunt formaliter caliditas
ꝛ frigiditas ſpecies frigiditatis: ſed ſpecies caliditatis
ſunt virtualiter generatiue caliditatis ꝛ proportionabi
liter ſpecies frigiditatis. tūc male dicunt. ꝙ ex iſtis dua
bus ſpeciebus fiat vna virtus. nā ſm veritatem ſpecies
virtutum conſimilium vt duo lumina non poſſunt vni-
ri. ergo ſpecies virtutuʒ contrariarum a multo non mi
nori poſſunt vniri. ꝯn̄tia tenet per locuʒ a maiori. ꝛ an̄- 2m
cedens dictum eſt in precedenti queſtiōe. ¶ 2° ſm illū
modum ſi calidum ꝛ frigidum tangerent ſe non debe-
ret eſſe reactio. ſed hoc eſt falſum: qꝛ fortior eſt reactio:
vt docet experientia: ꝛ probatur conſequentia: qꝛ licet
calidum ꝛ frigidum actionem ſuā circa ſe ſperice ꝓdu
cant: tamen in ſe non producunt. ergo cum tangunt ſe
virtutes ſue non ſic vniuntur: ꝛ fiunt media virtus per 3m
quā fiat illa reactio. ¶ Tertio ſi calidum ꝛ frigidū fue
rint ambo fortia: tunc quocūq̄ʒ mō illa ṽtus fieret vna
cū ipſa prope. calidū. n. eſſʒ fortior in calefaciēdo: ꝛ pro
pe fridum in frigefaciendo. prout docet experientia: ꝛ
ex ꝯſequenti non viderquō per illū modū ſaluātur dif-
ficultates qn medium calefieret ꝛ frigefieret: qn calidi
tas in eodē pedali ignis ſimul itēderetur ꝛ remitterer
quin a ꝓportiōe minoris ineq̄litatis poſſet eē actio: cū
illa ṽtus ad mediū reducta ſit minor q̄ʒ aliq̄ virtutum
ꝯ̄riam a quibus generatur. ꝛ tn̄ ab ea fit actio in quoli
bet extremorum: ꝛ ideo iſtū modum ſicut precedēs de
relinqmus. ¶ Uider ergo oībus his probabilior eſſe 7. mod
alius modus dicendi conueniens dictis: ꝙ licʒ eadem
virtus agit ꝛ reſiſtit: tn̄ fortius agit frequenter q̄ʒ reſi-
ſtit. ꝛ ideo qꝛ actio fit ſm proportionem potentie agē-
tis ad ſuā reſiſtentiā: ꝛ quelibet tam caliditas q̄ʒ frigi
ditas fortius agit: q̄ʒ alia reſiſtit. quelibet ipſaꝝ agit in
alterā. ꝛ ſic fit actio vbiq̄ʒ a proportiōe maioris ineq̄li-
tatis: qꝛ a ṽtute fortiori i agēdo: q̄ʒ eſt ṽtus paſſiua i re
ſiſtendo. ¶ Sʒ forte qs iſtabit dicens idem eſt calidi- Contra
tatem agere ꝛ reſiſtere. ergo tn̄ reſiſtit ſicut agit conſe p̊m
quentia tenet: ꝛ antecedens pʒ: qꝛ vtraq̄ʒ illaruʒ eſt ca
liditas. ¶ 2° nā actio fit ſm proportionem potētie mo- 2m
uentis ad reſiſtentiam: ſed actiuitas ꝛ reſiſtentia ſunt
cal'itas ꝛ friditas. ergo actio fit ſm proportionem cali
ditatis ꝛ friditatis. ¶ 3° ſi ſic pari ratiōe poſſet conce- 3m
di ꝙ in motu locali. a. poteſt mouere b. ꝛ econuerſo: qꝛ
diceretur. ꝙ lʒ. a. ſit fortius ad mouendum. eſt tamen
debilius

4m debilius ad reſiſtendū. ¶ 4° q2 po9 calitatis in agēdo
ad pm poteſt diminui: ⁊ ſic eſſet debilior ⁊ in agendo ⁊ in reſi
ſtendo. ergo tunc nō reagit. ¶ Ad illa rñdetur. Ad pm
ꝙ idē eſt calitatem agere ⁊ reſiſtere: ſicut rō dicit. ⁊ ne
getur ꝯña qua inferꝛ. ĝ actio fit ſm ꝓportionē calitatꝭ
⁊ frigiditatis. ĝ tm̄ reſiſtit ſicut agit: ⁊ rō eſt: q2 non ſe
ad 2m quitur in ſili. idē eſt ſor. amare ⁊ credere: ſuppoſito ꝙ
ſor. amet ⁊ credat. ĝ ſortes tm̄ amat ſicut credit. ¶ Ad
2m poſito ꝙ actio fit ſm ꝓportionē po9 mouētis ad ſuaꝫ
reſiſtentiā. ⁊ etiā ꝙ ille potētie ſint caliditas ⁊ frigidi
tas. negatur ꝯña q̄ infertur. ĝ actio fit ſm proportionē
caliditatis ⁊ frigiditatis. vñ in ſili non ſeqtur. poſito ꝙ
ſor. eſt mihi benefaciens: ⁊ magnus amicus. ⁊ fratris
mei inimicus. tunc argueretꝛ ſic. diligo ſor. ſm ꝙ eſt be-
nefaciens mihi: ſed ipſe mihi bñfaciens eſt fratris mei
inimicus. ergo diligo eum ſm ꝙ eſt fratris mei inimi-
ad 3m cus. conſtat. n. ꝙ añs eſt veꝝ. ⁊ ꝯñs falſum. nec poteſt
reduci ad bonā formā ſilloġiſticā. ¶ Ad 3m dī. ꝙ non
eſt ſimile de motu locali. ⁊ motu alteratiōis: q2 duo ſi-
biinuiceꝫ proxima bene poſſunt alterari: alteratiōibus
contrariis: ſed non poſſunt moueri motibus ꝯrījs: quia
non ſeinuicem poſſunt penetrare. ⁊ eſt alia diſſimilitu-
ad 4m do. que diceꝛ etiā ſoluendo dubitationes principales.
¶ Ad 4m ꝯcedit. ꝙ caliditas pōt remitti in agendo: ⁊
ꝙ fieri pōt ꝙ in inſtāti tali ſit minor: ⁊ in agendo ⁊ in
ad rões reſiſtendo q̄ꝫ frigiditas. ⁊ ꝯcedit etiā ꝙ tūc non reagit
pncipa- in frigiditatem. Et hoc eſt dcm̄ in 2a ꝯne ſcdi articuli.
leſ addu ctas i 3° articulo

Iſtis premiſſis

rñdetur ex iſto 7° mō ad rōnes ⁊ ad dubitationes
principaleſ oēs ad hoc adductaſ. ¶ Ad pmū negetur
Ad pm ꝯña: qua inferꝛ ꝙ actio fiet a ꝓportione minoris ineq̄-
litatis. Et ad ꝓbationē conceditur ꝙ calitas vt decem
agat in friditatē: vt octo: ⁊ ꝙ repatieꝛ ab eodē. qñ dī. ĝ
minus agit in maius: diſtinguiꝛ ꝯñs: eo ꝙ vel ē ſenſus
ꝙ q̄litas hñs pauciores gradus agit in q̄litatē hñtem
plures gradus. ⁊ ſic ꝯcediꝛ ꝯñs ⁊ ꝯña: ſed tūc nō con
cediꝛ ꝙ ſit actio a ꝓportione minoris ineq̄litatis. nam
frequenter qualitas hñs pauciores gradus eſt fortior
in agendo: q̄ꝫ alia hñs plures in reſiſtēdo. Alio modo
ſenſus ꝯñtis pōt eſſe ꝙ minor qualitas in agendo agit
in maius. i. in qualitatē maioris v̄tutis in reſiſtendo: ⁊
iſto mō negeꝛ ꝯña: q2 lꝫ frigiditas hēat pauciores gra-
Ad 2m dus: eſt tm̄ fortior in agendo: q̄ꝫ caliditas in reſiſtendo.
¶ Ad 2am dubitationē dī. ꝙ nō eſt ſil'e de alteratione ⁊
de motu locali: ⁊ cā triplex poteſt aſſignari. ¶ Prima
q2 qualitas motiua local'r de per ſe non mouet māꝫ er
trinſecā. ſed intrinſecā: quare non hꝫ a qua patiaꝛ cali-
ditas autē que eſt q̄litas alteratiua: alterat q̄litateꝫ ex-
trinſecā. ¶ 2a eſt: q2 vt dcm̄ eſt duo corpora iuxtapoſita
pñt bene alterari. alterationibus ꝯrījs: ſed moueri mo-
tibus ꝯrījs non pñt: q2 penetrarent ſe. ¶ 3a dña eſt: qa
qualitas. ſ. motiua local'r eodē conatu agit ⁊ reſiſtit: vt
tanto conatu preciſe grauitas reſiſtit mouenti ſurſum:
quāto conatu ſi eſt extra locū conatur moueri deorſuꝫ:
ſed oppoſitū eſt in q̄litatibus actiuis alteratiue: q2 cali
ditas ⁊ frigiditas multo maiori conatu agūt in extrin
ſecā q̄ꝫ reſiſtit: q̄propter eſt poſſe in motu alterationis
duas qualitates ſic ſe hēre: ꝙ quelibet excedit in agen
do aliā in reſiſtendo: quare fiet inter eas reactio: ſed in
motu locali non eſt ſic: q2 quelibet duaꝝ q̄litatū moti-
uarum excedit aliā in mouēdo ⁊ in reſiſtēdo: cū equali
ter reſiſtunt ⁊ mouent: vt dcm̄ eſt. quare ibi mouens in
Dubiuꝫ mouendo nō remouetur. ¶ Sꝫ diceres. nūqd in motu
grauis deorſum grauitas mouēs diuidit mediuꝫ: ⁊ ſic
agit in extrinſecum. ¶ 2° q2 vī ꝙ pondus cōprimat ho-
minē portanteꝫ. ⁊ ſic agit in ipſuꝫ: ⁊ tamen portatur ab
eodē. ¶ 3° q2 vī ꝙ hō v̄tute ſua pōt mouere lapidē ſibi
extrinſecū. qre vī ꝙ mouēs local'r pōt mouere extriſe- R
cum. ſicut mouēs alteratiue. ¶ Dr ꝙ h oia mouenꝛ a
v̄tute motiua ſcdario ⁊ de per accñs ⁊ nō de per ſe: vel
ſicut imediatū motū: exēplum. graue deſcēdēs diuidit
mediū de per accñs: puta q2 ſine hmōi diuiſiōe non po
teſt deſcēdere. ſil'r graue portaꝛ ab hoīe: aut ꝓpcitur: q2
talis hō p̄ mouet ſe: aut ſui ptes. 3° graue portatuꝫ agit ad 3m
cōprimendo hoieꝫ. hoc nō eſt local'r. ¶ Ad 3am dubita
tionē dī negādo ꝯñtiam qua inferꝛ ꝙ agens nō poſſit
aſſiſtare ſibi paſſum. Ad probationē admittiꝛ ꝙ q̄litas
ſit vt decē ante actionē: ⁊ ꝙ repatiendo remittaꝛ ⁊ fiat
vt nouē. ⁊ ꝯſr dī. ꝙ quādiu eſt vt nouē non ḡnabit cali
ditatē: vt decē: ſed poſtq̄ꝫ ſepauit frigiditatē in tanto ꝙ
plus ſufficit reſiſtere q̄ꝫ friditas agere: tunc reducet ſe
ad p̄ſtinū gradū caliditatis: puta ad gradū: vt decē: ſic
aqua calefacta remota a calefactōe redit ad p̄ſtinū gra
dum friditatis: ⁊ tunc reducta poterit caliditatē: vt de ad 4m
cem ḡnare. ¶ Ad q̄rtā negaꝛ ꝯña: q̄ inferꝛ ſequeretur
ꝙ idē moueretꝛ motibus ꝯrījs. Ad ꝓbationē admittiꝛ
ꝙ nihil agit in diſtans niſi p̄us agat in ꝓpinquū: ⁊ ſil'r
admittiꝛ ꝙ ignis agat in aquā p pedale aeris mediuꝫ
⁊ repatiaꝛ: ⁊ ſtante caſu dī ad argumētū vltra ꝙ ignꝭ
in agendo in aquam calitatem ꝓducit eā in q̄libet pte
aeris mediā: ⁊ negaꝛ ꝯña qua infertur vltra. ĝ aer me-
dius caleſit: ſi dicaꝛ ꝙ caleſieri nō eſt aliud q̄ꝫ in q̄libet
pte recipe calitatē. dī ꝙ hoc non ſufficit: imo oꝫ ꝙ que
libet pars recipiat plus de calitate q̄ꝫ recipit ſil' de fri-
giditate: aut q̄ꝫ amittit de calitate. mō ſic non eſt in pro
poſito. nā eſto ꝙ per totū aerē genereꝛ caliditas. tm̄ ſil'
ḡnatur ab agente frigido friditas ⁊ remittiꝛ caliditas.
iō non ꝓcedit. ¶ Ad rōnem argüenteꝫ ꝙ aer medius
frigeſit. eodē mō rñdeꝛ. ⁊ iō dī vltra. ꝙ ſi illa agentia i
agēdo ſunt eque fortia vnū in ḡnando calitatē. ⁊ aliud
in ḡnando frigiditatē: ⁊ tūc mediū pro medietate pro
pinqore calido caleſit: q2 ibi plus recipit de calitate q̄ꝫ
de frigiditate: eo ꝙ ꝓpinque calido eſt q̄ꝫ frido ſꝫ illaꝫ
ptē. ⁊ ſm aliā medietatē ꝓpinqorē frigido ḡnaꝛ plus
de frigiditate in eo q̄ꝫ de calitate: ⁊ ſic ſm illā pteꝫ fri-
geſit. ſi aūt vnū illoꝝ agentiū poneretꝛ fortius in agen-
do q̄ꝫ aliud tūc ꝓportionabil'r ſm ꝙ eēt fortius maio-
rē ptē mediȷ ſibi in q̄litate ſili diſponeret: ⁊ aliō minorē: ad 5m
¶ Ad 5m dubiū negaꝛ ab oibus ꝯcorditer ꝯña q̄ inferꝛ.
ꝙ idē eodē tpe adeq̄te intēdereꝛ ⁊ remittereꝛ in calidi
tate. Et ad ꝓbōnē ꝯñtie dicūt aliq. ꝙ eſto ꝙ agens ſit
ignis. ⁊ voceꝛ. a. ⁊ aqua paſſa. ⁊ voceꝛ. b. ⁊ ps pedalis
ignis repaſſa c. dicūt aliq ꝙ aqua potētior eſt ad ifrigi
dandū. c. q̄ꝫ reſidue ptes igniſ ad calefaciēdū. eo ꝙ aq̄
hꝫ reſpectu eius maiorē ꝯrietatē. mō actio eſt rōe ꝯrie 9rm
tatis. ¶ Sꝫ re v̄a illud non vī ſtare: q2 ſic ignis nō de-
beret fortiuſ calefacere manū meā q̄ꝫ aliquā: aut lignū
aut ēt oleū. imo multo remiſſius: q2 multo minuſ ꝯriaꝛ
manui mee: aut oleo q̄ꝫ ignis: aut aq̄: falſitas ꝯñtis ap-
paret expientia: q2 ſtati intēſe calefacit manū: aut oleū
nō aūt facit hoc aqua: aut ligna. ⁊ ex alia. nā v̄tus acti-
ua multiplicaꝛ ſperice circa agens ceteris ptibus eque
fortiter ad eq̄lē diſtātiā. ĝ cū illud ſit eque forte: ⁊ agat
tm̄ quātū poſſit: ſi inuenit ꝯriū minus reſiſtens ei for-
tius in ipꝫ aget: q̄ꝫ ſi fortius ꝯriū in eadē diſtātia ⁊ ma
ioris reſiſtētie inueniret. ⁊ tꝫ ꝯña: q2 actio attendiꝛ ſm
ꝓportionē potentiaꝝ mouentium ad ſuas reſiſtētias.
¶ Aliter dicūt aliȷ: ꝙ facilius eſt ꝯtinuare motū q̄ꝫ inci alia rñ
pere. ⁊ tunc dicunt9 ꝙ reſidua pars ignis in. c. non agit
q̄ꝫdiu. c. eſt ſibi ſil'e. eo ꝙ oino eſt ſimilitudo. ſed poſtq̄ꝫ
c. factuꝫ eſt diſſimile incipiet agere. ideo dicūt ꝙ tēpus
hētur anteq̄ꝫ reſidue partes ipſius. a. calefaciunt ipſuꝫ

.c. eo. ꝙ

c.eo ꝙ b.incipit ip̄ꝫ īfrigidare:ꝛ reſidue ptes ipſius.a. non inceperūt euꝫ calefacere. ¶ Sed ex iſto dicto non 3ª rñ.
ſoluitur rō:qꝛ ſi reſiduuꝫ ipſius a. vocet̃ d.ꝛ arguat̃ vt p̄us.d.incipit in aliquo iſtāti calefacere.c.ꝗ̄.b.ip̄ꝫ i fri-
giditate.ğ tp̄s mediū erit inter illa inſtātia.ꝛ in tēpoꝛe iſto b.de neceſſitate īducit aliquā friditatē i c.cui.d.ſte-
tit imediatū ꝯ̄iū ſibi:ꝛ hn̄s ſup ip̄m ꝓpoꝛtionē maio ris ineq̄litatis.ꝛ nō egit in ip̄m.ğ duo ꝯ̄ia ſtant aliquo tp̄e imediata non ip̄edita:quoꝝ vnū in agēdo excedit reſiſtentiam alterius.ꝛ tñ non agūt:qđ eſt impoſſibile.
alia rñ ¶ Aliter ꝛ ꝓbabilius dicūt alij ꝙ in caſu iſto imediate poſt hoc demōſtrando inſtās in quo b. incipit reagere c.frigefiet ꝛ calefiet:ꝛ vltra negāt ꝯ̄ntiaꝫ qua infertur. ğ ſimul calefit ꝛ frigefit. nā dicunt ꝙ imediate poſt h̄ per p̄us frigefiet ꝗ̄ calefiet.ꝛ ſi inferret aliqs. ğ pꝛius calefit ꝗ̄ frigefit.neget̃ ꝯ̄ntia.eo ꝙ arguit̃ a termīo ſtā te ꝯfuſe tñ ad eundē ſtantē determinate. ꝛ ſic adhuc
alia rñ non vī rō ſoluta. ¶ Jdeo alr̃ poteſt dici euadendo dif- ficultatē.ꝙ in h̄ caſu.b.reagit in.c.ꝙ.b.intreducit aliqͣ frigiditatē:pꝛout ly introducit fac̄ terminū ſtare ꝯ̄fuſe tantū:nullaꝫ tñ frigiditatē introducit:tū qꝛ nullius lati tudinis frigiditatē introducit:tū qꝛ.d.pars ignis citiuſ incipit.c.partē calefacere.ꝛ p̄ hoc rn̄det̃ ad foꝛmaꝫ ar gumenti admittendo totū caſum.ꝛ qn̄ dī.b.reagendo. agit in.c.ꝯceditur.ꝛ neget̃ ꝯ̄ña qua infert̃. ergo aliquā frigiditatē introducit in ipſum. ꝛ ad ꝓbationē cum dr̃ ſi reagit.ꝯſtat ꝙ nihil niſi frigiditatē concedit̃.pꝛout ly frigiditatem ſupponit ꝯfuſe tm̄.ꝛ ꝙ reagit frigiditatē: nullam tñ frigiditatē reagit.ꝛ ideo rō nō ꝓcedit.ꝛ ſic
alia rñ faciliter:lꝫ logice euadet̃ difficultas. ¶ Aliter ꝛ philo ſophice magis pōt dici ꝙ in hoc caſu totalr̃ ſicut frigi- ditas introducit̃.a.b.ita coꝛrūpitur.a.d.ꝛ iō frigiditas hꝫ h̄ nām puri ſucceſſiui.ſicut enim motus: cuius nulle due partes diuiſim producte ſiľ manent: ſed vnaqueqꝫ ſicut pꝛoducit̃ ita coꝛrūpit̃:ſic eſt h̄ de frigiditate que i pꝛoducēdo ſicut poducit̃ ita coꝛrūpit̃. ꝛ ideo nulli duo gradus:nec aliqua virtus intēſionis eſt ſimul in ſubō: eo ꝙ partes pꝛius genite non manent cū ptibus poſte rius genitis. Per hoc ad foꝛma dī ꝯcedendo ꝙ.b. agit in.c.frigiditatē:ſed hoc hꝫ nām puri ſucceſſiui: ꝛ ideo ſicut ex pte p̄oꝛi motus pars poſterioꝛ non intenditur: eo ꝙ non ſiľ ꝑmanent:ita ex pte pꝛioꝛi caľitatis ps po ſterioꝛ pꝛoducta non intendit̃:ꝛ iō concedit̃ ꝙ aliquā frigiditatē introducit illa.tñ in oꝛdine ad ſubm̄ nunꝗ̄ eſt alicuius intēſionis:ꝛ ideo neget̃ ꝯ̄ntia.qua infertur: ꝙ aliquo tp̄e intēdat̃ frigiditas:ꝛ cū arguit̃.frigiditas introducit̃.ğ frigiditas certe intēſionis introducit̃. ne- gatur ꝯ̄ntia.ꝛ ſi dicat̃.ꝙ oīs frigiditas eſt certe intēſio nis.dī ꝙ hoc foꝛte veꝝ eſt de frigiditate: cuius partes ꝑmanent.mō ptes huius nō ſiľ ꝑmanēt.imo hn̄t h̄ nāꝫ puri ſucceſſiui.ꝛ ideo ꝯ̄ñr ꝯcedendū eſt.ꝙ idē qn̄ ptes ſue manēt hn̄t nāꝫ rei ꝑmanētis.ꝛ tñ qn̄ non ꝑmanent
Dubm. ꝓp agentiū ꝯ̄rietatē hn̄t nām rei ſucceſſiue. ¶ Sꝫ dice res frigiditas introducit̃.ğ caliditas remittit̃:ꝛ nō re-
Rº. mittit̃ diuiſibilr̃.ğ remittit̃ indiuiſibilr̃:ꝛ ſtabit rō:ſicut p̄us ꝓbando.ꝙ eadē caliditas ſiľ intendit̃. ¶ Rn̄det̃ ꝯcedendo.ꝙ caliditas remittit̃:ſed indiuiſibili remitti tur:ſed tñ in nulla eius tota parte diuiſibilr̃ remittitur. ſic nulla eius ps tota latitudis friditatis introducit̃:qꝛ nullius intēſionis friditas itroducitur:vt dcm̄ eſt vltra ſi remotius arguatur concedendum eſt ſicut p̄cedens. Reſponſio dixit.ꝙ imediate poſt h̄ caliditas remittit̃:ꝛ ꝙ imediate poſt hoc intenditur:ſed non ſimul intendi tur ꝛ remittitur.ꝛ ſic adhuc apparet mihi. ꝙ vltia fu- ga eſt ad logicam.ꝛ ideo dicat quis ſicut velit:qꝛ ratio apparet mihi ſumme difficilis.

Ad rōnes ꝓncipales. Ad p̄mā cum dicit̃ nō oē mouens in mouendo remouet̃ ad rōes
conceditur.ꝛ ꝯceditur ꝯ̄ñs ꝙ non omne agens in agē do repatitur:qꝛ agens nō cōicans cum paſſo in mā nō T.c.53.
repatitur:vt dicit phs i lr̃a:nec hoc eſt contra dicta. Ad 2m
¶ Ad 2am dī per idem:ꝙ deus ꝛ celum eſto ꝙ agūt:tñ non cōicant cum paſſo in materia:ꝛ quō pꝛeſens nō in telligitur de talibus agentibus:ſed ſolum de p̄mis qua litatibus ꝯ̄rijs abinuicē:cōſequēter ratio non eſt ad ꝓ- poſitum.vnde concedit̃ ꝙ talia agentia in agēdo non ad 3m
repatiuntur. ¶ Ad 3m pꝫ quid ſit dicendum per idem: qꝛ de ſola actione.ſ.qualitatum pꝛimarum reali intelli- gitur queſtio.de actiōe ſpirituali ſenſibilis in ſenſū:aut coloꝛis in viſu:non eſt ſpeculaº p̄ñs. ¶ Ad cōfirmatio nem reſpondetur per idē.qꝛ medicus:aut medicina cō currens in ꝓductione ſanitatis non eſt agens ꝯ̄riuꝫ: ꝛ Ad 4m
ideo nō eſt ad pꝛopoſitū. ¶ Ad quartū cōcedit̃ antece dens.ꝙ generans in gn̄ando non regeneratur.ꝛ nega tur ꝯ̄ntia.ergo agens in agēdo non repatitur. ꝯceditur tñ gratia argti.ꝗ̄ generās eſt agens.ꝛ cauſa eſt:qꝛ nō opoꝛtet ꝙ agens in agēdo repatiat̃ eadem ſpē actioniſ qua agit:qꝛ non opꝫ calefactiones calefieri in agendo: ſed ſufficit ipſuꝫ infridari:qꝛ regenerans ēt in qualitati bus p̄mis.nō opꝫ regenerari:ſed potius pati coꝛrupti- Ad 5m
ue:puta in eſſentia ſua remitti. ¶ Ad qntum dī.ꝙ pa- tiens poteſt capi dupl'r.vno modo pꝛo paſſo ſubiue.pu ta pꝛo materia p̄ma:ꝛ ſic concedit̃ quod aliqđ paſſum in patiendo nō reagit:ꝛ de talibus paſſis nō intelligit̃ qō:ſed de paſſis ꝯ̄rijs.alio modo poteſt capi pꝛo paſſo terminatiuo:puta pꝛo qualitate ꝯ̄ria:que coꝛrūpit̃:ꝛ ſic negat̃ ꝙ aliquod patiens in patiendo non reagit.oē.n. patiens vniformiter in patiendo reagit:tribus caſibuſ. in ſecunda tertia ꝛ quarta ꝯcl'onibus 2i articuli poſitis exceptis:ꝛ ſoluꝫ de talibus ꝯſideratio eſt ad pꝛeſens. Ad 6m
¶ Ad ſextū bene concedit̃. ꝙ idē reſpectu eiuſdem eſt nobilius ꝛ ignobilius.ꝛ hoc ſm̄ diuerſas ꝓpꝛietates: vt caliditas reſpectu frigiditatis eſt nobilioꝛ in agendo d.eo ꝙ foꝛtius agit ꝗ̄ frigiditas:ꝛ eſt ignobilioꝛ in re ſiſtendo:eo ꝙ minus reſiſtit ꝗ̄ frigiditas. Et quādo di citur ꝙ ꝯcluſio eſt incōueniens:dī ꝙ verum eſt ſi in ea dem ꝓpꝛietate idem reſpectu eiuſdem paſſi eſſet nobi- lius ꝛ ignobilius:ſed non eſt incōueniens reſpectu di- uerſoꝝum:vt hominem eſſe nobilioꝛem equo rationali Ad 7m
parte:ꝛ ignobilioꝛem roboꝛe coꝛpoꝛis. ¶ Ad 7m quā do infertur.ſeqtur ꝙ idem reſpectu eiuſdem eēt in actu ꝛ in poª.dī ꝙ non eſt incōueniens ꝙ reſpectu eiuſdeꝫ extrinſeci aliqđ idem dicatur in actu ꝛ i poª:ſed icōnue niens eſſet ſi vnum reſpectu alicuius diſpoſitiōis reſpe ctu cuius eſſet in potentia:eo ꝙ eam pꝛo tunc eſſet na- tum recipere:eſſet ſimul in actu:eo ꝙ eaꝫ actu ſiľ habe ret:ſed hoc non concludit ratio:quare nihil ꝓbat.con- ceditur eniꝫ ꝙ idem poteſt agere in aliquod extrinſe- Ad 8m
cum:ꝛ ſimul ab eodē pati. ¶ Ad octauū negat̃ ꝯ̄ntia qua infertur ꝙ tales eſſent īfinite actiōes:vel vna actu īfinita. Ad ꝓbōneꝫ dī.ꝙ agēs agit in paſſuꝫ vna actio ne cōtraria finita.ꝛ paſſum reagit vna actiōe finita.eo dem modo non fit reactio.eo ꝙ agens i paſſuꝫ agit: ſꝫ Ad 9m
ꝗ̄a agens eſt paſſo contrarium. ¶ Ad nonuꝫ cōcedit̃. qđ rō concludit:puta ꝙ quandoqꝫ nō fit reactio ꝓpter nimiam diſtantiam agentis a paſſo:ꝛ hoc eſt pꝛo 3ª cō- cluſione 2i articu.ꝛ ideo ſeqtur ꝙ paſſuꝫ non poſſꝫ age re ad quācūqꝫ diſtantiam. ¶ Ad decimum negat̃ con Ad xm
ſequentia:qua ifertur ꝙ a ꝓpoꝛtione equalitatis poſſꝫ fieri actio. Et ad pꝛobationem dicitur.ꝙ admiſſo caſu ꝙ licet vtrumqꝫ caliditas ꝛ frigiditas ſit:vt decem: ꝛ quelibet earū agat in aliaꝫ.non ꝓpter hoc ſequit̃ ꝙ ſit

actio

actio a proportione eq̃litatis: q2 adhuc q̃zuis eſt maio
ris actiuitatis q̃z alia ex reſiſtentie: ⁊ ſic quãuis ſuper
aliã hz proportionẽ maioris ineq̃litatis.ↄñr rõ nõ ꝓce
dit. Rõ poſt oppoſitũ eſt ꝑ q̃nta ↄ̃ne. Et h̃ de q̃ne.
¶ Ut aũt parũ diſgrediẽtes dicamus neceſſariũ
⁊ impaſſibile ⁊c̃. T.cõ.lxiiij. Qõ xx.

p^{m} **Queritur** vigeſimo. Utrũ indiuiſibi le poſſit alterari. ⁊ arguit̃ ꝙ ſic. indiuiſibile põt moueri local'r. g̃ põt al terari. ↄñia tz a ſil'i: q2 non vĩ q̃re ad motũ no ſtrũ localẽ moueat̃ local'r. q̃n eadẽ rõne ad motũ nr̃m
T.c.20. alterationis mouebit̃ alteratiue. ⁊ añs apparet: q2 mo
tis nobis mouent̃ oĩa q̃ in nobis ſunt. 4° phy. ⁊ ſuppo
2^{m} ſito ꝙ puncta ſunt nobis motis: mouebũtur ⁊ puncta.
¶ 2° aĩa intellectiua põt alterari: ⁊ eſt indiuiſibilis. ergo
⁊c̃. ↄñtia tz. ⁊ añs pro p̃ma pte pz: q2 alteratur ab vna
T.co.6. 3^{m} opinione ↄ̃ria in aliã opinionez ↄ̃riaz. pro 2ª parte pz 3°
de aĩa. ¶ 3° ſupficies poteſt alterari. g̃ ⁊c̃. ↄñtia tz: q2 ẽ
indiuiſibilis ſaltẽ ſm profunditatẽ. ⁊ añs pz: q2 ſuperfi
cies modo exiſtẽs alba põt fieri nigra ⁊ eȝ. ⁊ ꝙ ſupfi
cies ſit ſubm. pz per phm in predicamẽto quãtitatis di
centẽ: quãta.n. ſupficies fuerit: tantũ albũ eſſe dicas. ꝙ
4^{m} non eſſet niſi eẽt ſubm albedinis. ¶ 4° niſi pũctus eẽt
qualis. vt calidus ſeq̃tur ꝙ nihil eẽt vniformiter cal'm
vel albũ: ↄñs eſt incõueniens. ⁊ probat̃: q2 vniformiter
cal'm dĩ diffinitiue. cuius q̃libet punctus eſt equal'r ca
lidus. ſi igit̃ punctus non eſſet calidus: tunc nullius rei
5^{m} quilibet punctus eſſet equaliter calidus: ⁊ ex ↄñti nul
la res eſſet equal'r calida vel vniformiter calida. ¶ 5°
ſic ſuperficies põt videri. g̃ poteſt eſſe qualis: ergo etiã
põt alterari. vltima ↄñtia tz: q2 oẽ quale eſt alterabile.
⁊ p̃ma probatur: q2 nihil vĩ niſi quale: puta lucidũ vel
coloratũ: ⁊ añs pz: q2 in corpore denſo ſimpl'r: nihil vĩ
6^{m} niſi ſuperficies. eo ꝙ pp denſitatẽ viſus non põt vide
re profundũ. ¶ 6° radij reflexi a ſpeculo ↄcauo alterãt
punctũ. g̃ punctus eſt alterabilis: ↄñtia eſt nota. ⁊ añs
pz. per pſpectiuos dicẽtes. ꝙ radij reflexi a ſpeculo ↄca
uo ↄgregantur in puncto eius centri pp q̃d ibidẽ nate
7^{m} ſunt ignire ⁊ intẽdere. g̃ ſm illuz punctũ calefaciunt ⁊
alterãt. ¶ 7° niſi indiuiſibile poſſʒ alterari: ſequitur ꝙ
latitudo vniformiter difformis ſuo gradui medio non
corrñderet. ↄñs eſt fl'm: ⁊ ↄ̃ loquentes de iſta materia.
⁊ probat̃ ↄñtia: q2 vel iſte gradus medius ↄſiſtit i pun
cto indiuiſibili: ⁊ ſi ſic. tunc pũctus eſſet alterabilis vel
cõſiſteret in parte diuiſibili. ⁊ hoc nõ: q2 latitudine vni
formiter difformi nulla pars diuiſibilis eſt equal'r. ⁊ eo
dem mõ q̃lificata. g̃ opz ꝙ vel ↄſiſtat in idiuiſibili. ⁊ tẽ
hr̃ ꝓpoſitũ: vel ꝙ nuſq̃z ↄſiſtat. ⁊ ſic latitudo gradum
meditũ nõ hẽbit. ⁊ ex ↄñti g̃dui medio nõ corrñdebit.

T.c.64 **In oppoſitũ** eſt phs in.c. de actiõe. ¶ In iſta q̃ne erunt tres articuli.
In p̊ videbit̃ ꝙ indiuiſibile non poteſt eſt quale finite.
In 2° videbitur ꝙ nõ poteſt eſſe quale infinite. Et in 3°
videbitur ꝙ ipſum non poteſt alterare.

p^{m} nõn. **Quantũ** ad p^{m} articulũ nõ. ꝙ duplicia poſſunt conſiderari idiuiſibilia. aliqua nõ ha
bentia poſitionẽ in continuo: ſicut ſubẽ intellectuales:
vt deus intelligentie: ⁊ aĩa intellectiua: ⁊ de his non iu
telligitur q̃d preſens. alteratio.n. illoꝝ idiuiſibiliũ dif
fert ſpẽ ab alteratione corporali: de qua intelligitur q̃d
pñs Ideo de ea nihil dicat̃ hic. ¶ Alia ſunt indiuiſibi
lia hñtia põnem in continuo: ſicut eſſent puncta: aut li
nee ſi eſſent: ⁊ de his intelligitur queſtio preſens: ⁊ hu
iuſmodi imaginantur triplicia. aliqua indiuiſibilia ſm
omnez dimenſionẽ: vt puncta: aliqua tm̃ ſʒ duas ſicut
linee. aliqua ſolũ ſm vnã: vt ſuperficieſ. ¶ 2° nota. ꝙ lʒ 2^{m} no.
ſm veritatẽ credam talia puncta non eſſe: vt hz videri T.c.i.
6° phy. tñ vidẽdũ eſt in ꝓpoſito: ſuppoſito ꝙ eẽnt. vtꝝ ⁊.2.
poſſint alterari vel ne: q2 forte ſunt alique bone nãles
ſpeculationes. ¶ 3° nota. ꝙ aliq̃ eſt alteratio ſpũalis: ſi 3^{m} nõ.
cut anime intellectiue. ⁊ de illa ſicut eſt nõ curatur hic.
Alia eſt alteratio corporalis: ⁊ eſt duplex. quidẽ eſt cũ
ↄ̃rietate: vt calefactio: alia ſine ↄ̃rietate: vt illuminatio: 4^{m} no
⁊ de vtraq̃z intelligitur q̃ſtio. ¶ 4° nota. ꝙ q̃litas hz tandũ
duplicem exiſtentiam: vnam. ſ. intenſiuam. ⁊ hanc ha
bet ſm plures gradus ſimul exiſtentes in eadez parte
ſubiecti. aliam hz extenſiuaz quam hz ſm extenſionez
ſubiecti. ⁊ prima eſt qualitati de per ſe conueniens. cuz
ſm intenſionem qualitatis ſubiectum dicatur quale: ⁊
non ſm extenſionem. 2ª vero conuenit qualitati de per
accidens: puta ratione quantitatis ſubi pp h̃ etiaz ſm
extenſionem ſubiecti: nihil quale dicitur per ſe.

His premiſſis ſit ↄ̃. cal'itas exñs in aliq̃ toto vniformit̃ calido du p^{a} ↄ̃
pla eſt ad cal'itatẽ. que eſt in eius medietate. ꝓbatur: q2
ↄtinet caliditatem: que eſt in medietate: ⁊ cũ h̃ tantaz:
ergo dupla eſt ad caliditatẽ medietatis. ↄñia tz p deſcri
ptionez dupli. añs pz ꝑ caſum: eo ꝙ eſt vniformiter ca
lidum. eodẽ modo probaretur ꝙ eſſet tripla ad calidi
tatez tertie. q̃drupla ad cal'itatẽ quarte. ⁊ ſic deinceps.
¶ Sed diceret aliquis totũ eſt vniformiter calidũ. per p^{m}
te. ergo quelibet parſ hz eque multam caliditatez: ſicut
totum. ↄñtia tz per diffinitionem vniformis: q2 vnifor
me in caliditate eſt: cuius quelibz pars eque calida eſt: 2^{m}
ſicut totum. ¶ Itẽ 2° arguitur. totuz hz in duplo maio
rem cal'itatem q̃z eius medietas. ergo eſt in duplo cali
dus eius medietate. q̃d eſt cõtra caſuz. ¶ Rñdetur ad ad p^{m}
primũ negando ↄñtiam: q2 vniforme non dicitur: cuiuſ
queuis pars habet tantam caliditatem ſicut totuz: ſed
cuius queuis pars eſt eque intenſe calida ſicut totum.
vniformitas enim attenditur penes intenſionez quali
tatis: ⁊ non penes extenſionem. modo in toto: lʒ ſit du
pla caliditas extenſiue ad caliditatem medietatis: non
eſt tamẽ dupla intenſiue. ⁊ per idem pz ad 2^{m}: q2 nõ ſe
quitur. habet maiorez caliditatem. ergo eſt calidius: ſʒ
oportet dicere intenſionem. ¶ Sed replicatur. p̃dicta
caliditas totius non eſt dupla intenſiue ad caliditatez
medietatis. ergo non eſt dupla. dicitur negando conſe
quentiam. ſuppoſita eniz equali intenſione. dupla dicet̃
ab extenſione: ⁊ nõ ab intenſione: ſicut in ſimili nõ ſeq
tur capto quadrato medietas eius eſt equal'r lata ſicut
totũ: ⁊ ſic totum non eſt duplũ ad medietatez ſuam in
latitudine: ⁊ tamen hoc non obſtante duplũ eſt ad eaz.
¶ 2ª ↄcl'o. ſi caliditas talis corporis poneret̃ in ſua me 2^{a} ↄ̃
dietate ipſa fieret i duplo intẽſior. ⁊ ſi in ſua 3ª in triplo:
⁊ in quarta in quadruplo: ⁊ ſic in infinitũ. probatur. ſi
caliditas totius eſſet in medietate ſubiecti ad imagina
tionẽ: in qualibet parte materie eſſent in duplo plures
gradus equales q̃z nunc. g̃ eſſet in duplo intenſior. ↄñs
tenet: ⁊ añs per precedentez cõcluſionemz: q2 gradus
in 2ª medietate ſunt tot ⁊ eq̃les: ſicut in p̃ma: ⁊ ponerẽ
tur in eadẽ materia: in qua ſunt gradus p̃me medieta
tis. eodẽ modo probat̃ ꝙ eſſet tripla ſi eſſet in tertia. ⁊
ſic deinceps. ¶ 3ª ↄ̃. ſequitur ꝙ ſi illa caliditas ponere 3^{a} ↄ̃
tur in puncto quantũcunq̃z ipſa eſſet parua ipſa redde
ret punctũ infinite calidum. probatur: q2 in medietate
reddit in duplo cal'z. ⁊ in 3ª in triplo cal'z. ⁊ ſic deicepſ:
ergo omni extẽſione ablata poſita in ſubiecto indiuiſi
bili ipſa redderet illud ſubiectum infinite calidũ: con
ſequentia tz. ⁊ añs pz per precedentẽ ↄcl'onez. ¶ Sed Dub^{m}
peteres tu. vtrum hec qualitas erit infinita. dico prout
mihi

mihi vĩ ꝙ ſic.in intẽtiõe cuius rõ eſt:qꝛ ibi ſunt omnes
gradus ſimul per imaginationẽ qui erat ante in oĩbus
partibus proportionalibus corpis calidi extenſi:ſed ta
les erant infinities decẽ.ſuppoſito ꝙ quelibet pars fu-
it calida vt decẽ.ergo continent infinities decẽ gͣdus:
quoꝝ quilibet eſt eque intenſus:ſicut alter.erit ergo to
2 ta infinite intenſionis.❡2ᵒ dico.ꝙ ſequeret eandẽ qͥli
tatem eſſe finitã:qð ꝓbatur:qꝛ nõ eſt maior q̃ʒ fuit añ:
ꝛ ante fuit finita.ergo eſt finita:ꝛ fortius:qꝛ aliqua põt
eſſe intenſior ea.ergo eſt infinita.ꝯña tʒ:qꝛ ſi eſſet ifini-
ta:nulla eſſet ea intẽſior.ꝛ ꝙ ea põt eſſe intẽſior. pʒ:qꝛ
ipſa fuit dupla ad eam.que fuit in medietate.per ꝯnem
ꝓmaʒ.ergo in medietate eius reſpectu ipſius in eodem
ſubo exñte eſt ſubduple intẽſionis.ergo medietas eſt fi
nita.ergo totũ eſt finitũ:ꝯña tʒ:qꝛ dato ꝙ medietas ſit
infinita:ſequiṫ ꝙ ſit eque intenſa:ſicut totuʒ. ergo non
erit ſubduple intenſionis reſpectu totius.❡Et ex alio
pʒ idem añs:qꝛ ſi corpori priori in quo fuit illa calitas
vniformis fuiſſet addita alia equalis quantitas eq̃ cali
da vniformiter:ſicut illud corpus illa aggregata cũ il-
la reſpectu prioris fuiſſet dupla.ergo illa reſpectu iſtiꝰ
aggregate cũ illa in puncto ſil'eſſent ſubduple intẽſio-
nis.ergo illa ſolũ eſt finite intenſiõis.ꝯña tʒ.ꝛ añs pʒ:
qꝛ illa aggregata in pũcto ꝯtinuaſſet illaʒ ꝛ tantã aliã.
3 ergo fuiſſet dupla ad illã per diffinitionẽ dupli.Et ex h
tertio dico.ꝙ ſimpl'r implicat ꝯdictionẽ aliquã qualita
tem quãtũcũq; remiſſam eandẽ:aut eq̃lem eſſe in pun
cto idiuiſibili:que prius fuit in ſubiecto diuiſibili. pʒ:qꝛ
ſequitur eam fore infinite intenſaʒ:ꝛ finite intenſaʒ:qð
4ᵃ ꝯ. implicat.ꝙ ſequaṫ.pʒ ex predictis.❡4ᵃ ꝯ impoſſibile
eſt aliquã huiuſmodi calitateʒ eſſe in infinitũ remiſſaʒ.
probatur ſic.ſicut ſe habet paruum in quantitate: ita ſe
habet remiſſum in qualitate:ſed impoſſibile eſt aliquã
quantitatem eſſe in infinitum paruam.ergo impoſſibi-
le eſt aliquam qualitatem eſſe in infinituʒ remiſſaʒ.ma
ior pʒ ꝯuenienti ſilitudine.ꝛ minor pʒ: qꝛ oĩs quãtitas
eſt maior ſua medietate. ğ nulla eſt in infinituʒ parua.
2ᵒ ❡2ᵒ omnis caliditas eſt alicuius virtutis:ſed caliditas
in infinitũ remiſſa non eſt alicuius virtutis. ergo nulla
caliditas eſt in infinitum remiſſa.ꝯñtia tenet.maior no
ta eſt inductiue.ex eo ꝙ omnis caliditas de ſui natura
eſt forma.ꝛ ex conſequenti alicuius virtutis.minor pʒ:
qꝛ talis nec poſſet reſiſtere:nec agere:cum omnis actio
eius eſt certe intenſionis.ſimiliter ꝛ reſiſtentia. modo
in infinitum remiſſum nullam habet intenſionem.
3ᵒ ❡3ᵒ ſi talis qualitas eſſet ipſa haberet ſe ad qualitateʒ:
ſicut punctus ad quantitatẽ:modo punctus nõ eſt quã
titas.q̃re nec ipſa eſſet qualitas.ꝯñtia nota.maior patʒ
directa ſilitudine.nam ſi quãtitas in infinituʒ diminua
tur reducitur ad punctũ:ſic ſi qualitas in infinitum re-
mittitur per aduerſariũ reducitur ad taleʒ qualitatem:
5ᵃ ꝯ. minor nota eſt.❡5ᵃ ꝯc'o eſt illa. ꝙ ſi aliqua qualitas
poteſt agere ad aliquam diſtantiam circa ſe: medietas
eius non ſufficit agere ad tantam diſtantiam ſeorſuʒ ca
pta:ꝛ hoc patet per experientiã: nam experientia do-
cet.ꝙ extẽſio iuuat ad actionẽ:vt eſto ꝙ medietaſ ignꝭ
ſit eque intenſa:ſicut totus ignis:non tñ ad tantã diſtã
2ᵒ tiam calefacit.ſicut totus ignis.❡Scdo. dato oppoſi
to ꝯcluſiõis.ergo medietas viſibilis per ſe accepta po
teſt ita intenſe ꝛ remote multiplicare ſuas ſpẽs: ſic to-
tum viſibile.ꝛ ex conſequenti ita remote poſſet videri:
cuius oppoſitum experimur:ꝛ tenet cõſequentia de ſe.
t.c. 42 patet etiam tertio.auctoritatibus. tertio phyſi.ꝛ primo
T.co. celi.vbi ſupponit ꝛ probat.ꝙ in maiori corpore eſt ma
47. ior virtus.Item auctoritate linconienſis in tractatu de
radijs dicit.ꝙ multiplicatio virtutis fit per trianguluʒ
cuius baſis eſt quãtitas.ergo
quãto baſis maior. tãto triã
gulus maior.ꝛ latera habẽſ
longiora. ergo tãto ſit actio
remotius.❡Sed ꝯ diceret
aliqs tñ infrigidat ꝑua quã
titas aque maris digitũ im-
poſitum:ſicut totuʒ mare. ğ
ꝯ nõ eſt vera.ꝯñtia tʒ ꝛ añs
pʒ ꝑ experiẽtiã. ❡Ad illð dr
ꝙ veꝝ ſtat eẽ ꝙ argũᵐ ꝯclu
dit: qꝛ forte totuʒ mare non
agit in digitũ. mõ dʒ itelligi
ꝯ de agente actionẽ ſuã ſʒ ſe
totũ ꝓducentẽ.Correlarie ſe
quiṫ.ꝙ cuiuſlibet agẽtꝭ i ſuũ
paſſum eſt ꝓportio in ma-

gnitudine.pʒ:qꝛ ſm maiorẽ magnitudinẽ fortius ꝛ re
motius agit.❡6ᵃ ꝯ.nullũ indiuiſibile põt eſſe qualifi- 6ᵃ ꝯ.
catũ finite:vt punctus.ꝓbatur.vel haberet qualitatem
in infinitũ remiſſaʒ vel qualitatẽ finitam:non remiſſaʒ
in infinituʒ.non põt dici pᵐ per ꝯc'onẽ quartã:nec põt
dici 2ᵐ:qꝛ ſi ſic ipſa eſſet cõparabilis qualitati ſil'i exi-
ſtenti in mã diuiſibili.ꝛ ex ꝯñti ſi reſpectu vnius quali
tatis exñtis in mã diuiſibili: talis eſſet maior reſpectu
ptis cuis eſſet eq̃lis.ergo redderet punctũ ifinite quali
ficatum illa q̃litate per tertiã ꝯc'onẽ.ꝛ ex alio ſeqtur il
lam calitatem eſſe finitã ꝛ infinitã: vt in ꝓceſſu eiuſdẽ
ꝯc'onis eſt probatũ.❡2ᵒ ſi totũ eſt cal'm vniformiter 2ᵐ
tunc non põt ad tantã diſtantiã agere pars:ſicut totuʒ.
per ꝯc'onẽ quintaʒ.ergo ſi in infinitũ diminuatur pars
ad nullã diſtantiã poteſt agere.ergo punctus non põt
agere ad aliquã diſtantiã.ꝯñtie note ſunt:eo ꝙ pũctus
nullã hʒ q̃titatem.ꝛ vltra.ergo ſi punctus ſit q̃lis qua
litate ille non poterit eſſe alicuius actiuitatis:ꝛ ſic ẽ in
infinitum debilis:cuius oppoſitũ dicit quarta ꝯcluſio.
❡3ᵒ ſi punctus habʒ ſic aliqueʒ finitũ caloreʒ: ſeqtur ꝙ 3ᵐ
corpus calidũ vniformiter cal'm erit infinite calefactũ.
ꝯñs eſt falſum.probaṫ ꝯña:qꝛ cum punctuſ habeat vir
tutem calefactiuam:ꝛ in quolibet corpe paruo infinita
ſunt puncta:ſequitur ꝙ ipſuʒ habet infinitas virtutes
calefactiuaſ.quaruʒ quelibet eſt tanta:ſicut certa data.
ergo habebit infinitam ꝟtutem calefactiuaʒ. ꝯñtie ſunt
note.ꝛ añs ſil'r:ſed falſitas primi ꝯñtis eſt manifeſta:
qꝛ nulla eſt virtus calefactiua infinita.cõſil'r põt argui
de corpe difformiter calido. ❡4ᵒ ſic. punctus non hʒ 4ᵐ
virtutẽ calefactiuã.ergo nõ eſt calidus.ꝯña tʒ:qꝛ oẽ ca
lidum hʒ virtutẽ calefactiuã. ꝛ añs declaratur ꝑ correla
riuʒ quinte ꝯnis:qꝛ cuiuſlibet agẽtis ad paſſuʒ eſt pro-
portio in magnitudine.mõ nulla eſt ꝓportio puncti ad
aliqð paſſuʒ in magnitudie.❡Sʒ ꝯ diceret qs nunq̃ Dubiuʒ
punctũ põt calefacẽ pũctũ:qꝛ hʒ ſufficiẽtẽ ꝓportioneʒ.
eo ꝙ vnũ nõ eſt maiuſ:nec minus altero. ❡Dr ꝙ nõ. Rᵒ
ſi punctus ageret in punctũ:vel vnus eſſet alteri imme
diatus:ꝛ hoc nõ eſt poſſibile:quia puncta non poſſunt
eſſe ſibiinuiceʒ proxima.6.phyſico. vel mediatus:ꝛ ex T.co. 2.
ꝯñti magnitudo diuiſibilis mediaret. ergo pũctus agẽ
do in punctũ ageret in magnitudinẽ diuiſibilẽ mediã:
qð probatuʒ eſt eſſe ipoſ'e. ❡Correlarie ſeqṫ:ꝙ linea
non eſt qualis finite in intenſione:nec ẽt ſuperficies:ꝛ
probaṫ rõnibus ꝯſimilibus.ꝛ ſic hꝫ primũ ꝑncipale.

Quantũ ad 2ᵐ articu.ponit ab aliqbus pᵃ ꝯc'o pᵃ ꝯ aliq
talis.ꝙ q̃litas intẽſa: minus paſſum rum
ſufficit alterare ſi eadeʒ fuerit minus extẽſa exemplari
ter caliditas alicuius totiuſ dati ſi fuerit in ſubiecto mi
nus extenſo in duplo ad minoreʒ diſtantiã ſufficit.age-
re ꝛ minus

re ⁊ minus ſpaciū alterare:probať ſic:q2 ſi tota erit im
mediate ſubi:erit in duplo intenſior:quare ſequitur ꝙ
prope ſe ſufficeret in duplo intēſius alterare.ergo ſi cū
poſſet ad tantā diſtantiā ſequereť ꝙ dupla eſt ad v̄tutē
prius exñtem:eo ꝙ duplum effectum poteſt produce-
2m re ⁊ eque extenſum. ¶ 2° probant eam ſic. capiatur a.
lucidum qđ fiat in duplo minus. ⁊ ex ɔñti retenta eadē
virtute quantum ad extenſionez fit intenſius:q2 ſub mi
nori extenſione eſt lumen totum:qđ erat añ ſub maio-
re.queritur ergo.vtrū ad tantam diſtantiaz poſſit illu-
minare.ſicut ante. ⁊ ſi ſic.ſequitur ꝙ pari rōne poterit
ſi fiet in quadruplo minus:aut in octuplo. aut millecu
plo. ⁊ ſic in infinitū.g̊ quātitas quantūcunqꝫ diminue-
Confir² retur poſſet videri:qđ nō eſt verū.vel non poterit age-
re ad tantā diſtantiā. ⁊ ſic hr̄ propoſitū. ¶ Confirmať
ſic:q2 ſi poſt ad tantā diſtantiā illuminare:ſequiť ꝙ po
teſt fieri viſio ſub angulo q̄ꝫtūcūqꝫ paruo. ɔñs eſt ɔtra
perſpectiuos. ⁊ probatur ɔña:q2 ſi ad tantaz diſtantiā
illuminat non eſt dubium:ꝙ non remiſſius illuminat:
cum virtus ſit vnita:ſequitur ꝙ adhuc poterit videri ſi
cut añ:ergo eadem rōne:ſi adhuc fiat in quātitate i du
plo minore. ⁊ ſic in infinitū.cum ergo certum ſit ꝙ pro
portionabiliter ſm diuiſionez quātitatis diuiditur an-
Correm gulus.g̊ res poterit videri ſub angulo quantūcūqꝫ par
uo.qđ fuit ꝓbandū. ¶ Inferunt correlarie: ꝙ illa ɔña
non valet.ille virtutes ſunt eq̄les.ergo ad equalē diſtā
tiam poſſunt agere.pꝫ ex ɔ̊ne.q2 virtus que eſt in ſubie
cto in duplo minori non poteſt ad tantā diſtantiā agē:
Dubiuz ſicut eadem poteſt qñ eſt in ſubiecto magis extenſo. ⁊
tamen eſt equalis virtus.imo eadem. ¶ Sed inſtaret
quis dicendo qñ virtus eſt in ſubo minori eſt magꝭ vni
Rñſio ta.ergo eſt fortior. ⁊ vltra.ergo ad maiorem diſtantiaz
poteſt agere. ¶ Rñdent ꝙ verum eſt eam eſſe fortio-
rem in agendo prope:ſed in agendo diſtāter a ſe nō.im
ɔ̄ ɔ̊nem mo licet prope ſe multū agit fortius. tñ non ſufficit ita
diſtanter agere:ſicut ante egit. ¶ Attendenduz eſt ad
iſtaz ɔcl'onem ꝙ eſt ꝓbabilis:ſꝫ non video eius neceſ-
ſitatem:imo probabil'r poſſet dici oppoᵐ: q2 cū virtus
eadem ſit in mā denſiori ſpāliter in qualitatibus p̊miſ.
vī ꝙ ipſa poſſit remotius agere:q̄ꝫ cuz eſt in mā diſpſa:
cuius rō eſt:q2 in quēcūqꝫ punctuz:in quo ante egit po
teſt agere actiōe maiori. ergo remotius ſufficit agere.
ɔña eſt nota. ⁊ añs declaratur:q2 v̄tus vnita eſt fortior
ſeipſa diſperſa:vt ɔcedit hec opinio.dato ergo puncto:
ad quem virtus egerit in materia magis extenſa a pū-
cto medio virtutis:vel ad eū radius actiuus.ergo eum
per vnionem punctus medius virtutis fiat fortior: ⁊ ra
dius eius p ɔñs fortior.ſequiť ꝙ punctus medius poſt
pōt in ipſum agere.ſicut ante. ⁊ ideo vī ꝙ ɔcl'o huic op
poſita poteſt probabil'r ſuſtineri ſe fundādo ſuper hoc
ꝙ licet per vnionē ab aliquibus punctis fiat maior di-
ſtantia agentis.tamē virtus actiua proportionabiliter:
aut vltra fit maior.g̊ ad quācūqꝫ diſtantiaz poterit agē
Confir² virtus diſperſa:poterit agere ⁊ virtus vnita. ¶ Et cō-
firmatur:q2 certum eſt vt iſti concedunt ꝙ ſi fiat virtuſ
in materia ſubduple intenſiōis.ipa fit in duplo fortior.
⁊ certum eſt:ꝙ non fit dupla diſtantia reſpectu puncti
cuiuſlibet:in quem ante egit:ergo nō maioratur tantū
diſtantia:quin tantum intēdatur virtus ſm illam opio
nem.ergo cum conſeruata eadez proportione ad equa-
lem diſtantiam poteſt fieri actio:ſequitur ꝙ v̄tus poſt-
q̄ꝫ fuerit vnita ad tantum poteſt agere:cum ipſa fuerit
in materia maiori ⁊ diſperſa. ⁊ per illđ omnia motiua
Ad p̊m eoꝝ poſſunt ſolui. ¶ Ad p̊mū vno modo ɔcedereť ꝙ
non eſſet incōueniens virtutē ſic poſitaz in materia in
duplo maiori duplū effectū poſſe ꝓducere ad illū:quē
ante poterat. ¶ Aliter dī ꝙ ſuppoſitū non eſt veꝝ:pu
ta ꝙ virtus in mā in duplo minori poſita pōt prope ſe
duplū effectū producere:hoc.n.nō eſt neceſſe. ꝓbatio:
q2 p eas virtus ſit dupla preciſe.ponať g̊ ꝙ p̊ma mouit
a ꝓportione triū ad vnū. ⁊ in mā in duplo minori poſi
ta ſit ſicut ſex ad tria.tūc ɔſtat cū velocitas motus attē
datur penes ꝓportionē potentiaꝝ mouentiū ad ſuas
reſiſtentias:vt ſupponiť ex.7° phy. ⁊ proportio ſex ad
vnū non eſt dupla ad ꝓportionē triū ad vnū: ꝙ ſex nō
in duplo velocius alterabit vnū:q̄ꝫ tria alterabant ipꝫ.
ergo ſuppoſitū eſt falſuz.ſ.ꝙ virtus in mā in duplo den
ſiori moueret in duplo velocius.ɔña eſt nota: ⁊ omnia
antecedentia ⁊ ptes ipſoꝝ preterq̄ꝫ ꝓportio ſex ad vnū
non eſt dupla ad ꝓportionē triū ad vnū: ſunt manife-
ſta. ⁊ hoc faciliter pꝫ:q2 trium ad vnum eſt ꝓportio tri
pla.modo ſex ad vnū duplat triplex:q2 ɔtinet duas tri
plas:vt notum eſt.imo ꝓportio nouē ad vnū p̂ eſſet du
pla triple:eo ꝙ p̊mo ɔtinet duas triplas: ⁊ illa eſt for- ad 2m
tior ſolūmodo q̄ꝫ prima. ¶ Ad 2m dicitur.ad viſionem
non ſolum agit viſibile:ſed etiaz magnitudo eius.eo ꝙ
eſt actio ſpūalis ⁊ non realis: ⁊ ideo bene cōcludit rō.
ꝙ non.ad quācūqꝫ diſtantiā virtus vnita agit:ſicut ex
tenſa:ſed ſecus eſt de actione reali qualitatum ɔ̄riaruꝫ.
¶ Aliter dicitur.ꝙ ſi poſſibile eſſꝫ fieri tantā ɔtinue vir
tutem intenſiorē.ſic ꝙ in ſubo in duplo minori ſemper
eſſet virtus in duplo intenſior:non eſſet poſſibile ꝙ lu-
cidum ſeruata eq̄li luce: ⁊ ſemp in duplo diminuto ſub
iecto facta intenſione in duplo maiore fieret ita paruuz
quin videretur:ſed aliquādo aliqđ lucidū propter par
uitatem non videretur. ⁊ rō:q2 non proportionabil'r:ſi ad 3m
cut ipſum eſt diminutū ſua lux eſt facta intēſior. ¶ Ad
3m dī.ꝙ non eſt inconueniens viſionem fieri ſub angu
lo quātūcūqꝫ paruo.dū tamē viſibile ſufficiētis fuerit
intenſionis.ſic ꝙ ſub illo angulo ſufficienter poſſit ma
nere modo in caſu viſibile manet ſemp ſufficientis vir
tutis.eſto.n.ꝙ in quātitate diuiditur.in qualitate pro-
portionabiliter maioratur ⁊ itendiť.q̄re manet eiuſdē
virtutis motiue reſpectu viſus patientis:q̄re ſtante il-
la maioratione virtutis ꝓportionabilis quantūcūqꝫ di
minuatur angulus viſibile poterit videri.ꝙ autez per-
ſpectiui dicūt intelligunt de virtute:non ſic ꝓportiōabi
liter in intenſione augmentata. ⁊ ideo non eſt ad ꝓpo
ſitum. ⁊ ideo ſic ſatis pꝫ:ꝙ in illa ɔ̊ne quelibet pars eſt
probabilis:quare dicat quis qđ ſibi placet. ¶ Tūc ſit 2a ɔ̄
2a ɔ̊ ſm tenētes cōcluſionē primam. ꝙ per diminutio-
nem ſubiecti: ⁊ per ɔformē intenſionē qualitatis aliqñ
poteſt qualitas ſolum agere in minus ſubm in duplo.
probatur expientia.nā per diminutionē ſubi in minus
poteſt.ergo poſſit eſſe tāta diminutio ꝙ ſolū ad ſubdu
plam diſtantiā poſſet.ergo ɔcl'o vera. ¶ Correlarie ſe-
quitur:ꝙ ſi agens in infinitū diminuereť: ⁊ virtus pro
portionabiliter intēderetur tandē ſufficeret ſolū agere
in infinitum puum paſſum.pꝫ ex quo tandem ad ſubdu
plum: ⁊ tandē ad quadruplū. ⁊ ſic in infinitum minus
poſſet. ¶ Ex his inferť 3a ɔ̊ rñſalis huius arti.ꝙ impoſſi 3a ɔ̊
bile eſt punctū eſſe quale in infinitum intenſiue. proba
tur:q2 vel eſſet infinite qualis qualitate ſimpl'r īfinita.
⁊ hoc non:q2 nulla poteſt eſſe talis. tertio phyſicoruꝫ. p̊.c.t.
vel qualitate finita. ⁊ hoc non:q2 ſi q̄litas finita in pun c.50.
ctum ponereť:nullus eſſꝫ actiuitatis vel virtutis:eo ꝙ
in minori ſubiecto ſemper minus poteſt: quare ſi in nō
quanto ponereť ex correlario p̄cedentis ɔcl'onis ſim
pliciter nihil poſſet.ergo cuz omnis q̄litas ſit alicuius
v̄tutis in puncto nullius v̄tutis eſſet:ſeqtur ꝙ nulla po
teſt eē in pūcto. ¶ Scđo ſi ſic. infinito daretur maius.
añs eſt falſum. ⁊ ꝓbatur ɔñtia:q2 per te.pūctus eſt in-
finite

finite calidus caliditate finita. ⁊ non eſt dubiū qn eſſet magis calidus ſi dupla caliditas in ipſo itroducta fuiſ-
ſet. ergo ifinite calidū poſſet eſſe magis calidū: ⁊ ſic ſe
3m quif tertio ꝙ vnū infinitū erit cōꝑabile alteri: imo erit
vnum duplū alteri: puta ſi dupla caliditas in puncto in
4m troducatur. ¶ 4°. opꝫ eos ꝯcedere: eo ꝙ eſſet ifinite ca
lidum vel ꝙ nihil ageret: vel ꝙ ſubito ageret: ⁊ vtrūqꝫ
5m eſt incōueniens. ¶ 5°. ſi ſic in puncto eſſet grauitas oꝫ
punctum in infinitum velociter deſcendere: ⁊ ſic ſubito
moueretur quod implicat: ⁊ tenet ꝯñtia: qꝛ per quālibꝫ
paruam grauitatē eſſet in infinitū graue. ergo i infinitū
velociter diuideret mediū finite reſiſtentie. quare ita in
infinitū velociter deſcendit qꝛ hec ꝯcl'o eſt vera: qs que
reret quō eam pꝛobaret ille qui ꝯcl'onem p̊mā ⁊ ſcd̄az
huius articuli non ꝯcederet. Dr̄ ꝙ pꝛobant eaꝫ in oīb⁹
rōnibus pꝛeter p̊mam: ⁊ loco pꝛime capiatur illa: ipli-
cat qualitateꝫ ſimpl'r infinitā eſſe: vel etiā finitā eſſe in
puncto. ḡ punctus non pōt eſſe infinite q̈lis. aña pꝫ ꝑ
p̊ma ꝑte. ergo ⁊ ꝑ 2ª ꝑte pꝫ per pꝛedicta in p̊ articulo:
eo ꝙ q̈litas finita in puncto: vel eſſet in infinitū remiſ-
ſa: qȯ nō eſt poſſibile: vel eſſet alicui alteri q̈litati equa
lis: ⁊ ſic ſequitur eā eſſe infinite intēſiōis: ⁊ finite ſil' ꝙ
implicat. ⁊ ſic hr̄ ꝓpoſitū. Et hec ſint dicta de 2° articu.

p̊ª ꝯ̊. **Quantū** ad 3m articulū ſit p̊ª ꝯ̊ hec. indiuiſibi-
le non pōt alterare nec agere: qꝛ ſi al-
2m terare ⁊ agere pōt: hoc eſt qꝛ eſt quale. mō oppoſitū eſt
aū pꝛobatū. ¶ 2°. qꝛ ſi poſſet agere: ſentiri poſſet. oppo
ſitū dicit ph̄s in de ſenſu ⁊ ſenſato. ⁊ tꝫ ꝯña: qꝛ huiuſmo
3m di q̈litates dicūtur ſenſibiles: qꝛ ſentiri pñt. ⁊ ſi ageret
per eas nō ſentiref. ¶ 3° vel alteraret coꝛpus: ⁊ h̄ non:
t.c.50. qꝛ agens ⁊ paſſuꝫ debēt eſſe eiuſdē generis. i. ꝯſil'is ſub
ꝯōfir² iecti ph̄s in iſto p̊. c. de actiōe. mō diuiſibile ⁊ indiuiſibi
le non ſunt eiuſdē generis ſubi. ¶ Confirmaf ex p̊ ar-
ticulo: qꝛ inter quātitates agētis ⁊ paſſi oꝫ eſſe pꝛopoꝛ
tio. mō inter diuiſibile ⁊ indiuiſibile nulla eſt ꝓpoꝛtio.
ergo non pōt agere in coꝛpus: vel ageret in punctū. ⁊
hoc nō: qꝛ opꝫ ꝙ ſupꝛa quelibet punctū q̄ſeret. ḡ dum
moueref in nihil ageret: eo ꝙ tūc ſuper nullū punctuꝫ
q̄ſcit. ⁊ tñ agens nāle ita agit qñ mouef: ſic̄ qñ q̄ſcit.
⁊ ꝓbaf ꝯña: qꝛ in inſtanti nihil agit. ḡ ſi agit in pūctuꝫ
4m q̄ſcit. ¶ 4° vel ageret infinite finita velocitate. ⁊ ſi ſic
nō agit. vel infinita. ⁊ h̄ non: qꝛ nihil eſt ifinite q̈le. ergo
tūc finita velocitate nō pōt agere. vel finite. ⁊ ſi ſic. nul
2ª ꝯ̊ lam hꝫ q̈litatē. vt in p̊ arti. eſt ꝓbatū. q̈re nō aget. ¶ 2ª
ꝯ̊. punctus non pōt alterari. ꝓbaf: qꝛ nō pōt eſſe q̈lis. ḡ
non pōt alterari. ꝯña tꝫ. eo ꝙ terminus alterationis eſt
2m q̈litas. aña pꝫ. ex p̊ ꝓbatis. ¶ 2° punctus non pōt alle
uiari: ḡ non pōt calefieri. ꝯña tꝫ: qꝛ ad cal'itatē ſequitur
leuitas. ⁊ aña pꝫ: qꝛ ſi poſſet alleuiari poſſet ꝑ ſe moue
t.c.86. ri ſurſum. ꝯñs eſt ꝯ̃ ph̄m. 6. phy. ¶ 3°. ad calefactioneꝫ
3m ſeq̄tur rarefactio. 2. huius. ⁊ pūctus non pōt rarefieri. ḡ
t.c.25. nec calefieri. ¶ 4°. ſi punctus pōt alterari vel alteraref
4m a diuiſibili: vl' ab idiuiſibili. nō a diuiſibili: qꝛ differt ab
eo gñe māli ſub̄o: ⁊ ex alio: qꝛ diuiſibile nō agit niſi ꝑꝑ
aſſil'are ſibi paſſuꝫ. mō paſſum indiuiſibile diuiſibili nō
pōt aſſil'ari. cū aſſil'atio finalis agētis eſt aſſil'atio ſub̄a
lis. modo ex pūcto nulla foꝛma ſub̄alis pōt gñari: nec
ab indiuiſibili: qꝛ indiuiſibile non hꝫ poᵃᵐ alterādi niſi
in imediatū. mō idiuiſibile idiuiſibili nō pōt eē imedia

ad rōnes **Ad rōnes** p̊ncipales. Ad p̊mā dr̄. ꝯcedendo ꝙ indiuiſibile pōt moueri (tuꝫ.
local'r de ꝑ accñs ad motū ſubi. ⁊ nego ꝯñtiā. ḡ poteſt
alterari: ⁊ rō diſſil'itudinis eſt: qꝛ nō opꝫ ꝙ illud quod
ad 2m mouef local'r de ꝑ accñs hēat motū localē in ſe: qȯ aūt
alteraf de neceſſitate hꝫ in ſe q̈litates. ¶ Ad 2m dr̄: ꝙ
de alteratiōe aīe intellectiue nihil ad pñs: qꝛ nō intell'r
qō de hmōi indiuiſibili: aut hmōi alteratiōe. ¶ Ad 3m ad 3m
negef aña ꝙ ſupꝑficies pōt alterari. Ad ꝓbōnē dicif ꝙ
ſupꝑficies nō eſt ꝓpꝛie alba: nec nigra: ſed eius ſub̄aꝫ. ⁊
illud non eſt albū: niſi ſm ꝓfunditatem ſit albū. Et ad
ph̄m in pꝛedicamēto quātitatis q dicit. ꝙ quanta ſupꝑfi
cies fuerit tm̄ albū eſſe dices. dr̄ ꝙ intellexit de ſub̄o ſu
perficiei nō indiuiſibili: ſed diuiſibili. ⁊ iō nihil ad pñs.
¶ Ad 4am negaf ꝯñtia qua infert ꝙ nihil eſſet vnifoꝛ- Ad 4m
miter calidū. Ad pꝛobationē dr̄. ꝙ tales deſcriptiones
vnifoꝛmiter calidi. non dicūt ꝙ q̄libet punctus oꝫ eſſe
calidus in re: ſed ſufficit ꝙ ſm imaginationē: ſic̄ loquū
tur mathematici. ¶ Ad 5m negef aña. ꝙ ſupꝑficies idi
uiſibilis ſm pꝛofunditatē poteſt videri. Ad ꝓbationeꝫ Ad 5m
dicif. ꝙ nullū eſt coꝛpus ita opacū aut denſuꝫ: qn aliq̈li
ter in pꝛofundū videtur. ⁊ ideo ſuppoſituꝫ rationis eſt
falſuꝫ. ¶ Ad 6m dr̄ ꝙ radij reflexi a ſpeculo ꝯcauo: nō Ad 6m
congregantur in puncto ſimpl'r indiuiſibili: ſed mathe
matici intelligunt ꝙ cōgregantur in parua parte diuiſi
bili: que vocaf centrum: reſpectu huius ſpeculi cōcaui:
⁊ ideo rō non pꝛocedit. ¶ Ad ſeptimuꝫ conceditur ꝙ Ad 7m
latitudo vnifoꝛmiter diffoꝛmis ſm rē non coꝛrñdit ſuo
gradui medio: ſed tales deſcriptiones dantur ſoluꝫ ſm
imaginationē vt pꝛius dicebatur. ¶ Rō poſt oppom eſt
pꝛo 2ª ꝯ̈ne tertij articuli. Et hec de q̄ōne.

¶ Hic q̄deꝫ vr̄ ſermo querere. ⁊c̄. Tex. cō. lxxxiij. Q̄ō xxj.

p̊m **Queritur** vigeſimopꝛimo. Utrū foꝛme ſubſtātiales elementorum poſſint intendi ⁊ remitti. ⁊ arguitur ꝙ
ſic: qꝛ foꝛme veroꝝ ꝯ̃riozum poſſunt intēdi
⁊ remitti. ⁊ ille foꝛme ſunt vere ꝯ̃rie. ergo pñt intendi
vel remitti: maioꝛ patꝫ: qꝛ eſt conditio ꝯ̃rioꝛum. etiā pꝫ
inducendo in oībus contrarijs. ⁊ minoꝛ decl'atur: quia
eis cōpetit diffinitio cōtrarioꝛum: qꝛ mutuo expellunt
ſe circa idem ſubiectum: ⁊ eidem ſubiecto viciſſim in-
ſunt: puta circa materiam pꝛimam: ⁊ eideꝫ materie pꝛi
me viciſſiꝫ inſunt. ¶ Confirmatur: qꝛ vnum elementū
realiter coꝛrūpitur ab alio: ergo vnuꝫ eſt ꝯ̃rium alteri.
ꝯñtia tenet: quia omnis coꝛruptio fit a ꝯ̃rio. ⁊ añcedēs T.co.8.
eſt ph̄i 2°. huius. ¶ Confirmaf tertio auctoꝛitate Ariſ. t.24.
2°. huius dicentis. ꝙ ignis cōtrariatur aque. ⁊ aer terre. T.c.24
¶ Secundo omnis acquiſitio foꝛme ſucceſſiua fit ratio 2m
ne intenſionis ⁊ remiſſionis illius foꝛme: ſed acq̄ſitio
foꝛme elementi eſt ſucceſſiua. ergo foꝛme ipſoꝛum reali
ter intenduntur ⁊ remittunf: maioꝛ patet: quia nō vide
tur alia cauſa ſucceſſionis niſi intēſio gradualis. mino-
rem docet experientia in generaatione ignis ex lignis. 3m
¶ Tertio niſi ſic, ſequeref ꝙ eſſet elementum ſimplex:
cuius qualitates eſſent remiſſe. ſ. in quo ſtarent ſil' cali-
ditas ⁊ frigiditas remiſſe. ꝯñs eſt inconueniens: eo ꝙ
qualitates contrarie non poſſunt cōbinari. 2° huius. c. T.c.16.
tertio. ⁊ tenet ꝯñtia: quia per aduerſarium quando qua
litates remittūtur non remittunf: imo foꝛte foꝛme ma-
nent ſimplices. ¶ Quarto cōmentatoꝛ dicit. 8. phy- 4m
ſicoꝛum ⁊ quarto celi. ꝙ generans tantum dat de loco Cō. 32.
q̄ātum dat de foꝛma: ſed tantū dat de loco: quantuꝫ dat Cō. 22.
de grauitate: ergo ꝯfoꝛmiter intendunf ⁊ pꝛoducuntur t.25.
foꝛme ſubſtantiales grauis ⁊ grauitas: ſed certum eſt
ꝙ grauitas ꝓducitur ſucceſſiue cuꝫ intenſione gradua
li. ergo etiā foꝛma grauis pꝛoducif ſucceſſiue ⁊ cuꝫ in-
tenſione. ¶ Quinto ꝓpe paſſiones elementoꝝ inten- 5m
duntur. ergo ⁊ foꝛma. ꝯñtia tenet: quia pꝛopꝛie paſſio-
nes ſequuntur foꝛmam. vnde videtur ꝙ ſi riſibile ſuſci
peret magis ⁊ minus foꝛma hominis ſuſciperet idem.
antecedēs pꝫ ꝑ experientiā: qꝛ grauitas leuitas ⁊ cali-
ditas

6m ditas que vn̄r pꝛopꝛie paſſiones eaꝝ intēdunť ⁊ remit
tuntur. ¶ 6° vel qn̄ grauitas terre remittiť etiā remitti
tur foꝛma terre. ⁊ ſic hr̄ pꝛopoſitū: vel nō. ⁊ ex ꝯn̄ti ma
T.c.7i. net ſimplex. ğ graue ſimplex poteſt moueri in vacuo.
ꝯn̄s eſt ꝯtra phm̄. 4. phy. ⁊ tenet ꝯn̄tia: qꝛ grauitate re
miſſa iam eſt reſiſtentia intrinſeca. per quā poſſet mo-
7m ueri: ſed tn̄ adhuc eſt graue ſimplex: ⁊ nō remiſſuʒ per
aduerſarium. ¶ 7° ex elementis fit veꝝ mixtum. ergo
T.c.49 foꝛme elementoꝛum remittuntur. an̄s eſt phi. 2° huius
.c.7i. ⁊ tʒ ꝯn̄tia: qꝛ ſicut ex q̄litatibus extremis non fit
qualitas media ſine remiſſione ipſarū: vt ex ſapoꝛibus
dulcedine ⁊ amaritudine. coloꝛibus albedine ⁊ nigre-
dine non fit qualitas media niſi remittatur: vt dicit cō-
mentatoꝛ. 5° phy. ⁊ 3° celi. Similiter ex elementis non
poteſt foꝛma mixti mediȷ̄ generari: niſi remittātur ⁊ ad
8m medium refrangantur. ¶ 8° arguitur ad idem auctoꝛi
T.67 tate cōmētatoꝛis 3° celi. vbi expꝛeſſe dicit. ꝙ foꝛme ele-
mentoꝛum ſuſcipiunt magis ⁊ minus.

In oppoſitū arguiť. nulla ſuba ſuſcipit ma
gis ⁊ minus foꝛme elemento
Cō. io. rum ſunt ſube. ğ ⁊c̄. maioꝛ eſt phi in pꝛedicamētis. ⁊ ēt
cōmentatoꝛis 5° phy. vbi determinat ꝙ ſube non ſunt
ꝯ̄rie ſʒ foꝛmas ꝯ̄ Alexandrū: ſʒ ſolū ſm̄ q̄litates: ⁊ mi
noꝛ pʒ de ſe. ¶ Cōfirmať: qꝛ ſi ſic. tūc ad ſubaʒ eēt mo-
tus ꝓpꝛie dictus. ꝯn̄s eſt ꝯ̄ Ariſt. 5°. phy. ⁊ ꝓbať ꝯn̄a.
ex quo foꝛme eľoꝝ ſunt pꝛopꝛie ꝯ̄rie: ⁊ ſunt ſuba. vnde
in iſto pꝛedicamēto eſt per ſe motus: in quo eſt ꝑ ſe cō
trarietas: ſed in p̄dicamēto ſube eſt per ſe ꝯ̄rietas: vt di
cit opinio aduerſa. ergo in eo eſt pꝛopꝛie motus. maioꝛ
pʒ 5°. phy. c. 3°. ⁊ ꝯn̄a nota eſt de ſe.

In iſta qōne erunt tres articuli. In pꝛimo recita
bitur opinio cōmentatoꝛis cum ſuis mo
tiuis. 2° alia opinio pꝛobabilis ponetur pꝛime cōtrarie.
Et 3° reſpondebitur ad motiua cōmentatoꝛis ſimulq̄ʒ
ſoluentur rationes pꝛincipales.

p̄m nōn. **Quantū** ad pꝛimū articulū. ¶ Pꝛimo nota ꝙ
p̄a ſuppō cōmētatoꝛ 3° celi. ſupponiť ꝙ nulla foꝛ
Cō. 67. ma ſubalis perfecta intendiť vel remittiť. vocat autem
foꝛmas ꝑfectas ſubales foꝛmas mixtoꝝ. hāc ꝯ̄neʒ dic̄
intellexiſſe phm̄ in pꝛedicamētis: ⁊ nullam aliam cum
2a ſuppō dicit ſubaʒ nō ſuſcipere magis ⁊ minus. ¶ 2° ſupponit
cōmentatoꝛ ꝙ foꝛme acc̄ntales intēduntur ⁊ remittun
tur: ſicut albedo ⁊ nigredo: ⁊ nō dant eſſe ſimpľr ſicut
3a ſuppō ſubales. Ex quo dicit 3° ꝙ foꝛme elemētales ſunt quaſi
medie inter ſubales ⁊ acc̄ntales: ⁊ partim ꝯuenientes
cū foꝛmis acc̄ntalibus cū ſubalibus in hoc ꝙ dāt eſſe
ſimpľr: qō non faciūt acc̄ntales: ⁊ ꝯueniūt cū acc̄ntali
bus in hoc ꝙ ſuſcipiunt magiſ ⁊ minus in ſua eēntia ſi
3.c. 67. cut ipſe qō nō faciūt ꝑfecte foꝛme ſubales: qbus p̄miſ-
ſis ipſe ponit ꝯ̄nē rn̄ſalē hāc: ꝙ foꝛme elementoꝝ intē
p̄m dunť ⁊ remittunť. ¶ Pꝛobať ſic p̄. aut elemēta nō ma
nent ī mixto: ⁊ ſi ſic. tūc ſeq̄tur ꝙ mixta nō ſunt mixta:
ſed eque ſimplicia ſic̄ eľta: aut manent. ⁊ ſi ſic. queritur
an manent foꝛmis ſuis nō remiſſis: ſʒ ineſſe ꝑfecte re-
manētibus. ⁊ ſi ſic: tunc mixtū nō habebit vnā foꝛmaʒ
ſimplicē: ſed multas: imo qō plus eſt. ſeq̄tur ꝙ ī eo eſt
vere ignis aer ⁊ cetera eľta: qō eſt incōueniens: vľ ma
nent in mixto nō in ſuo ꝑfecto eſſe: ſed ad mediū tēpe-
ramentū quodāmodo redacta. ⁊ ſi ſic. tunc intendūtur
2m ⁊ remittunť. ⁊ ſic hr̄ ꝓpoſitū. ¶ 2a rō eſt ad idē oñden
dum: qualitates elementoꝝ intendunť ⁊ remittuntur.
ergo ⁊ foꝛme ipſoꝝ. an̄s eſt notū. ⁊ ꝯn̄a decľatur ſic: qꝛ
ſi foꝛma ignis pōt remanere ꝑfecta remiſſa ſua caľita-
te in vno gradu. pari rōe pōt manere 2° gradu remiſſo
tertio ⁊ q̄rto. ⁊ ſic de aliȷ̄s: ⁊ ſic ꝯn̄ter ſtabit foꝛa ignis
ꝑfecta ſine aliq̄ caliditate. qō nō eſt dōʒ. ⁊ pꝛobať ꝯn̄a
illata: qꝛ oēs caľitates ſunt eiuſdē rōnis ⁊ ſpēi nāe. ğ q̄
rōne foꝛma manet ꝑfecta vno gradu eaꝝ remiſſio ma t.c.67
nebit ꝑfecta quolibet alio remiſſo. Vn̄ dicit cōmētatoꝛ p̄m
ꝙ quo ad h̄ idē iudiciū eſt de toto: ⁊ de tp̄e. ¶ Deinde
pōt ꝓbari ꝯ̄ aliȷ̄s rōnibus. p̄ ſic: qꝛ niſi ignis ſubaľr re-
mitteret ꝓpoꝛtionabiľr. ſicut remittiť ſua caliditas. ſe-
quereť ꝙ ignis ꝑfectus poſſet frigefacere. ꝯn̄s non cō
cedereť: qꝛ ignis de nā ſua hʒ calefacere: ⁊ ꝓbať ꝯn̄tia:
qꝛ ignis ꝑfectus manet introducta aliquali frigiditate
⁊ remiſſa caľitate. ergo ⁊c̄. ⁊ ꝯn̄tia tʒ: qꝛ non eſt rō q̄re 2m
per frigiditatē introductam nō poſſet frigefacere. ¶ 2°
ſeq̄tur ꝙ aliqō leue ſimplex nō eſſet leue ſimplex: hoc
implicat. ꝓbatur ꝯn̄tia: qꝛ cū remittiť leuitas ignis: vľ
remittitur foꝛma eius: ⁊ ſi ſic hr̄ ꝓpoſitū. vel nō remit
titur. ⁊ ſi ſic. tūc manet leue ſimplex ſicut an̄: ⁊ cuʒ leui
tas eius remiſſa eſt. ergo nō manet leue ſimplex. ergo
leue ſimplex eſt nō leue ſimplex ꝑꝑ illā remiſſionem le 3m
uitatis. ¶ 3° arguiť ſic. frigiditas aque remittiť. ğ foꝛa
ſubantialis aque remittitur ſimul. an̄s eſt notuʒ. ⁊ pꝛo
batur ꝯn̄tia: qꝛ non habemus notitiā ſubarū niſi ꝑ ac-
cidentia ⁊ ſpālit pꝛopꝛia. ergo cum ſciemus acc̄ntia
eſſe remiſſa: dicemus idem de foꝛma ſubali que ꝑ acci-
dentia cognoſciť. Et ꝯfirmať: qꝛ foꝛma eſt cā ſuaꝝ q̄li
tatum conſeruatiua: vt notū eſt. ergo remiſſa qualitate
diceť foꝛma remitti. ⁊ tʒ ꝯn̄tia: qꝛ remiſſio in effectu ar 4m
guit remiſſionē in cauſa. ¶ 4° aqua tepida eſt verum
mixtuʒ. ergo foꝛma ſua eſt remiſſa. ꝯn̄tia tʒ: qꝛ aliter nō
deberet dici verū mixtū. an̄s pꝛobať: qꝛ nos non poſſu
mus arguere aliq̄d eſſe veꝝ mixtū niſi ſue q̄litates ſint
mixte. cū aque ergo tepide q̄litates ſint vere mixte ipa 5m
dicetur vere mixta. ¶ 5° qꝛ cū aq̄ gn̄abitur ex igne cer
tum eſt ꝙ foꝛma ignis coꝛrūpiť an̄q̄ʒ tota latitudo cali
ditatis coꝛrūpať. q̄riť ergo vtrū ſit dare maximā caľita
tem: ſub qua igniſ in eſſe ꝑfecto pōt manere: vel maxi-
mā ſub q̄ non pōt manere: vel minimā ſub qua pōt: vel
minimā ſub q̄ nō pōt: nullū modoꝝ pōt dici. ğ opʒ foꝛ-
mam ignis intendi ⁊ remitti cū q̄litatibus. ꝯn̄tia tʒ. ⁊
an̄s pꝛo p̄a pte pʒ: qꝛ cū ignis ſub aliq̄li caľitate p̄t ma-
nere: ⁊ nō ſub q̄libet: opʒ dici vnū q̄ttuoꝛ mēbꝛoꝝ diui
ſioniſ. minoꝛ decľatur. non. n. pōt dici pꝛimū ꝙ ſit dare
maximā ſub qua poteſt: qꝛ tunc ſub nulla maioꝛi poſſʒ:
qō non eſt conueniēs: eum quantūcūq̄ʒ intenſa ſeu ma
ioꝛ fuerit caliditas ipſa eſt ꝯueniens igni: nec poteſt di 2
ci 2m: ꝙ ſit dare maximā ſub qua non poteſt: qꝛ tūc ſub
illa nō poſſet: ⁊ ſub qualibet maioꝛi poſſet: modo illud
eſt impoľe: qꝛ ſi ſub illa non pōt. queriť an ſit citra me-
diū latitudinis totius caľitatis: vel ipſum met mediuʒ:
vel vltra mediū. non poteſt dici pꝛimū nec ſcōm: qꝛ ſic
ignis poſſet manere quouſq̄ʒ eſſet mediū latitudis ſue
caliditatis coꝛruptū: ⁊ ex ꝯn̄ti poſſet eſſe grauis: quod
non eſt poľe. ⁊ tenet ꝯn̄tia. nā qꝛ caliditas modico intē
ſioꝛ q̄ʒ ſit mediū latitudinis nō pōt facere actu leue: vt
pʒ in coꝛpoꝛibus animaliuʒ. vbi eſt plus q̄ʒ mediuʒ lati
tudinis caliditatis: ⁊ tamē ſunt actu grauia: nec pōt di
ci tertium: ꝙ ſit vltra medium latitudinis: quia ex quo
ſub iſto gradu non poteſt ſtare ignis. ſtabit ergo cum
aqua. cum immediate poſitum ſit ignem econtra gene
rari ex aqua: ⁊ ex cōſequenti aqua generabitur ſub di-
ſpoſitiōe qualitatiua actu calida. ex quo hic generatur
aqua. ⁊ latitudo caliditatis eſt maioꝛ q̄ʒ frigiditatis: h̄
videť impoſſibile. eo ꝙ aqua a natura eſt frigida ⁊ hu
mida. imo diſpoſitio qualitatiua actu calida eſt ſibi diſ-
conueniens: cōuenientioꝛ aeri q̄ʒ ſibi: quare magis ibi 3
deberet generari aer q̄ʒ aqua. Nec pōt dici tertium pꝛi
me diuiſiōis ꝙ ſit dare minimaʒ. ſub qua poteſt: qꝛ tūc
ſub iſta poſſet: ⁊ ſub nulla minoꝛi: qō fľʒ eſt: qꝛ ſequitur

pōt ſub

pōt ſub illo.ergo pōt ſub minori.alr̄ ſi ɔtinue remittere
tur illa caliditas inſtans in quo eſſet illa caliditas eēt
vltimū eē ignis: ⁊ ſic eēt dare vltimū rei ꝑmanentis in
4 eē qđ nō ɔcedit. ¶ Quartū manifeſte nō pōt dici.ſ. ꝙ
ſit dare mimā ſub q̄ nō pōt.q: ſi ſic tunc ſub illa nō poſ
ſet: ⁊ ſub q̄lꝫ minori poſſet:qđ nō eſt poſſe:q: ſi ſub illa
nō pōt tunc: ⁊ ſub minori nō poterit cū minus pōt ſta-
re ignis ſub caliditate minus itenſa q̄ꝫ ſub calitate ma
gis itenſa.ſi ḡ vr̄ ꝙ nullū modoꝝ añtis pt dici: qđ fuit
minor decl'anda.His rōnibus vr̄ ꝓbari ꝙ forme el'oꝝ
pñt intendi ⁊ remitti. ⁊ ſunt rōnes bñ ꝓbabiles: ⁊ ſilr̄
opīo eſt ſubtilis.cui placet ipām ſuſtiere:lꝫ aliā opionē
poſtea ponēdā credā veriorē.

p.ſup. **Quantū** ad ſcōm articulū ſit pma ſuppō h.im
poſſe eſt idē eſſe diuerſaꝝ ſpēꝝ de pdi
camento ſubſtantie vt ideꝫ eſſe equū ⁊ bouē.ignē ⁊ ae
rem.ꝓbat:q: ſi ſic ſequeret ꝙ idē differret a ſeipſo ſpē
ɔñs ē ipoſſe:eo ꝙ nihil differt a ſe. ⁊ tꝫ ɔña:q: idiuiduū
vnius ſpēi differt ſpē a quolꝫ indiuiduo alterius ſpeciei
pdicamēti ſube.ſi ḡ idem eſſet de duabus ſpēbus ſube
idē differret a ſe ſpē. ¶ Argueret eni ſic ſyllogiſtice. ſi
idem eēt ignis ⁊ aq̄:oīs ignis differt ſpecie ab aqua. h
illo demōſtrato ē ignis . ergo differt ſpē ab aqua. ⁊ ip-
ſummet eſt aqua.ergo differt ſpē a ſeipſo. ⁊ pꝫ maior:eo
ꝙ ignis ⁊ aq̄ ſunt due ſpecies ſpecialiſſime pdicamēti
2ª ſup. ſube. ⁊ ſupponitur ad pñs. ¶ Scđa ſuppō eſt. oīs for-
ma ignis dat eē igni ſimplr̄.oīs forma aque dat eſſe aq̄
actu.pꝫ per diffōnē forme.forma eni eſt q̄ dat eē rei.vñ
forma ſubalis dat eſſe actu.Et ſi diceret ꝙ forma ignis
nō daret eē igni tm̄ eſſet dicere ſic forma ignis nō eſſet
forma ignis.ſi.n.eſt forma ignis ſequit ꝙ illa dat eſſe il
3ª ſup. li igni. ¶ Tertio ſupponitur ꝙ ſi forme elementoꝝ in
tenduntur: ⁊ remittunt ꝙ ꝓportionabilr̄ remittunt ſic
remittit latitudo ipſoꝝ q̄litatiua:aut ſaltē vna ſuaꝝ q̄li
tatū. ⁊ ꝓportionabilr̄ intendunt ſic intendit ꝓportio q̄
litatiua eis conueniens:pꝫ ꝑ fundantes illaꝫ opinionē:
4ª ſup q: vr̄ ꝙ ille ſit ꝓpe modus imaginādi ipſoꝝ. ¶ Quar
to ſupponit ꝙ qualitates prime remittunt per qualita
tum oppoſitarum introductionem vt caliditas remitti
Cō.6. tur ꝑ h ꝙ frigiditas itroducitur ⁊ econuerſo.pꝫ aucto-
i9.⁊52 ritate Cōmentatoris qnto phycoꝝ: ⁊ ēt:q: alr̄ in mix-
to non eſſent q̄litates elementorum oium remiſſe : cu-
ius oppoſitū tm̄ ſupponit: ⁊ ex dicto Ariſ.dicētis ꝙ vir
ɔ̄ mīſa. tutes elemētoꝝ manēt in mixto.

Ex his infert ɔ̄ reſponſalis hec . ꝙ forme el'oꝝ
non pñt intendi nec remitti.ꝓbat ſic: qa
ſi poſſet intendi ⁊ remitti:ſequit ꝙ idē indiuiduū eſſet
diuerſaꝝ ſpēꝝ de pdicamēto ſube. ɔñs eſt impoſſibile
ꝑ pmam ſuppōnē: ⁊ ꝓbat ɔña:q: cū q̄litates ignis eſ-
ſent ꝓ medio introducte:tunc adhuc in medio eēt for-
ma ignis.ꝑ tertiā ſuppōnē.q: remittit ſic ſue q̄litates. ⁊
q̄litates ſue ſunt ꝓ medio remiſſe.ḡ ēt forma. ḡ ibi ad-
huc eſt forma ignis: ⁊ ēt aque.ꝓbat:quia forma aque
intendit ſicut q̄litatiua diſpō ſibi cōueniens.ꝑ tertiam
ſuppōnē.mō illa eſt intenſa vſq; ad mediū. ꝑ quartam
ſuppōnē.cū vſq; adhuc q̄litatiua diſpō ignis ſit remiſ-
ſa.tunc ſi hoc indiuiduum:demonſtrato iſto igne ſic re-
miſſo.habet formam ignis.ergo eſt ignis.ꝑ ſcđam ſup
pōnē. ⁊ idē hꝫ formā aque.ergo eſt aq̄.ꝑ eandē.ḡ ipſuꝫ
ad 2m idem numero eſt ignis ⁊ aqua.ḡ ipſum eſt diuerſarum
ſpērum ſubaliū qđ fuit ꝓbandum ɔñs. ¶ Secundo ꝓ
bat ſic.nihil eſt magis tale in noie alicuius elementi. ḡ
elementa nō ſuſcipiūt magis ⁊ minus.ɔña eſt nō:eo ꝙ
ꝑꝑ intenſionem realē forme nomen dictū ab iſta forma
dicit magis ⁊ minus:vt ꝓpter realem intenſionē albe
dinis: ⁊ remiſſionē dicit magis albū ⁊ minus album.

añs eſt notum.q: non dicitur vnus ignis magis ignis
q̄ꝫ alter:nec minus:nec vna aq̄ magis aqua q̄ꝫ alia:nec
minus. ¶ Tertio.ſi ſic.ſequit ꝙ non eſſet alteratio ele 3m
mentoꝝ ſine generatione ⁊ corruptione reali. ɔñs eſt T.cō.8.
falſum. ⁊ contra phum ſcđo huius. ⁊ ꝓbat ɔñs: q: per
oppoſitā opinionem qñcūq; diſpō qualitatiua elemen
ti remittit:oppoſita ſimul introducit.ḡ ibi eſt vera ge-
neratio:qđ eſt ꝓpoſituꝫ. ¶ Quarto.ſi ſic.ſequit ꝙ vnū
elementū non poſſet fieri imediate ex alio.ɔñs eſt ɔtra 4m
phm ſcđo huius: ⁊ ꝓbatur ɔña:q: qñcūq; iter formas T.c.25.
ɔtrarias que itendūtur ⁊ remittunt vna dꝫ fieri ex alia
neceſſe eſt vt prius deueniat ad mediū.nā non pōt fie-
ri ex frigido calidū niſi prius fiat tepidū.ita ꝓportiona
bilr̄ nō poterit vnum elementum vt aqua quātūcunq;
remiſſa fieri ex alio imediate:imo oportebit pus deue-
nire ad mediū.ſ.ad aliā aquā minus remiſſaꝫ. ¶ Qui 5m.
to.ſi ſic.ſequitur ꝙ aliqđ eſſet mixtū ex duobus elemē-
tis.ɔñs eſt cōtra Cōmentatorem. ⁊ ꝓbat ɔña. q: cum
ignis nō poſſet aquā calefacere niſi remittendo formā
eius:itroducendo formā ignis in medio calefactionis:
erit vnū mixtū ex illis duobus.ſ.ex igne. ⁊ aqua. ¶ 6º 6m
ſi ſic.ſequitur ꝙ in tali tranſmutatione eſſet multitudo
mixtoꝝ media.ɔñs nō eſt ɔcedendum. ⁊ ꝓbat ɔña. q:
ſemꝑ ex noua ꝓportione formaꝝ elementorū eſſet vnū
nouū mixtū.ſed certū eſt ꝙ in quolibet inſtanti illa ꝓ-
portio eſſet alia.ḡ in quolibet eēt nouū mixtū. cum er-
go in tempore alterationis ſint infinita inſtantia:ſequit
ꝓpoſitū. ¶ Septimo nō eſt neceſſariū ad intenſioneꝫ 7m
⁊ remiſſionē qualitatū formas intendi vel remitti. ḡ h
non eſt ponēdū.ɔña tenet: ⁊ añs declarat:q: ſi eſſet ne
ceſſariū maxime eſſet ꝓpter illam rōnē Cōmentatoris T.c.67
q̄ arguit ꝙ aliter forma ignis poſſet ſtare ſine q̄litate.
mō illa rō nō cōcludit:q: illa rō poſſet ſilr̄ fieri de for-
ma aſini: aut cuiuſcūq; viui : ꝓbando ꝙ forma poſſet
ſtare in ſubo ſine caliditate:qđ eſt cōtra phm in de lon-
gitudine ⁊ breuitate vite.pꝫ h:q: querit vtruꝫ remiſſa
caliditate bouis in vno gradu adhuc manet ineſſe per
fecto vel remittit.ſi manebit eadem rōne manebit ⁊ q̄
libet alio gradu corrupto: ⁊ ſi ſic finalr̄ manebit ſine ca
liditate: ⁊ tꝫ ɔña:q: gradus ſunt eiuſdē rōnis.ſi dicit ꝙ
nō manet ineſſe ꝑfecto:ſed remittit:ſequitur ꝙ forme
mixtoꝝ ꝑfectoꝝ remittunt:cuius oppoſitum dicit ipſe
met cōmentator.Octauo.ſeqtur ꝙ aer frigidus in hye- 3.c.67.
me magis deberet eſſe aq̄ q̄ꝫ aer.ɔñs eſt inconueniens 8m
⁊ tꝫ ɔña:q: in aere frigido magis ſūt q̄litates aq̄ q̄ꝫ ae
ris:q: frigiditas ⁊ hūiditas dominant in eo magis vt
vr̄ q̄ꝫ caliditas:q: alr̄ ipſe nō eēt fridus.

Quantum ad 3m articulū reſtat ſoluere moti
ua Cōmētatoris: ⁊ alia motiua ꝓ
ſua opione adducta. ¶ Ad pmū cū.d.ꝙ forme elemē-
toꝝ ſunt media iter formas ſubales ⁊ accñtales h ne- 3.c.67.
get ei: ⁊ ſilr̄ neget ei ſuus modus imaginādi:ꝙ forme
elemētoꝝ cōueniunt cū accidentibus i hoc ꝙ ſuſcipiūt
magis ⁊ minus.hoc eni non vr̄ forte verum:deide per
ordinem ad rationes.

Ad primā dr̄ ꝙ el'a nō manent i mixto:nege Ad p.
tur ſibi:tꝫ ɔña q̄ ifert.ḡ mixtū eſt
eq̄ ſimplex ſic ſic elementū:naꝫ hꝫ oēs q̄litates pmas
mixtas.el'm aūt vnā ſimplicē ⁊ ſummā. ⁊ iō dr̄ magis
ſimplex q̄ꝫ mixtū. ¶ Ad ſcōm ɔcedit añs.ꝙ qualita- Ad 2m
tes elemētoꝝ remittunt. ⁊ neget ɔña qñ ifert.ḡ forme
ſubſtantiales. ¶ Ad ꝓbationē eni dr̄ ꝙ veꝝ eſt ꝙ for 2
ma ignis pōt manere ꝑfecta vno gradu ſue caliditatis
remiſſo. ⁊ 2º forte. ⁊ neget ɔña.ergo poterit manere oi
bus gradibus eius remiſſis: ⁊ cā ē:q: nō eſt ſiſe ð vno
⁊ de oibus:q̄ꝫuis oēs gradus ſint eiuſdē rōnis. ⁊ cā ēt

q: forma ſubſtãtialis ignis põt manere ſicut ꝛ bouis ꝑfecta aliqual'r ſua caliditate remiſſa. ſed ſi in toto eſſet remiſſa nõ remaneret: vñ imaginãdũ ẽ dari maximaȝ cal'itatẽ ſub q̃ forma ignis nõ p̃t manere: q: ſub illa nõ poteſt eẽ: ſȝ ſub qualȝ maiori põt. g̃ ignis cũ amiſit caliditatẽ vſq; ad eã. puta: ſi illa eſſet vt ſex tũc p̃mũ inſtãs caliditatis: vt ſex eẽt p̃mum nõ eſſe ignis ꝛ p̃mum eſſe aque: tũc eni forma ignis corrupto p̃mo. 2. 3. ꝛ. 4. gradibuſ manebit ꝑfecta. ſed quinto corrupto ſic ꝙ caliditaſ remanẽs ſit: vt ſex: nõ remanebit ꝑfecta: imo total'r corrumpiẗ. ꝛ eſt ſimile total'r ſicut de forma bouiſ: applicata. n. frigiditate ꝛ remittente caliditatem bouis nõ ẽ dubiũ quin eſt deuenire ad maximã caliditateȝ: ſub q̃ forma bouis nõ poteſt manere: ꝛ p̃mũ oppoſitũ illius eẽt p̃mũ oppoſitũ nõ eẽ bouis ꝛ p̃mũ eſſe forme cadaueris. ſic directe diceẗ in ꝓpoſito.

Ad p̃. **Cõſequenter** reſpondetur ad alias rõnes adductas. ¶ Ad p̃mã cõceditur ꝙ nõ eſt inconueniẽs ꝙ ignis ſubal'r ꝑfectus nõ exñs in nãli diſpoſitione: ſed hñs frigiditatẽ ſibi cõtrariã in ſubo frigefaciat: non tñ ꝙ ipſa frigefaciat: ſed frigiditas que eſt in eo frigefaciat. forme eniȝ ſubales nõ agũt in actiõe q̃litatũ eis diſconuenientiũ. ¶ Ad iprobationẽ dr̃: ꝙ licet natura ignis ſit calefacere: nõ tñ eſt inconueniens frigiditatẽ ſibi violentã ꝛ in eum intro-

Ad 2m ductã infrigidare. ¶ Ad ſcd̃m negeẗ ꝯña qua inferẗ ꝙ leue ſimplex nõ eẽt leue ſimplex: cõcediẗ tñ ꝙ leue ſimplex nõ ẽ leue ſimplex qualitatiue. Ad iprobationẽ dr̃ ꝙ cum leuitas ignis remittiẗ ſua forma nõ remittiẗ. ꝛ iõ cõceditur ꝙ ipſe ignis ꝑ ſuã formam ſubſtantilẽ manet leue ſimplex ſubal'r: ꝛ nõ manet leue ſimplex q̃litatiue. ꝛ hoc eſt conceſſum. ſed nõ ſequiẗ ꝙ leue ſimplex

Ad 3m non manet leue ſimplex. ¶ Ad tertiũ conceditur ꝙ frigiditas aque remittiẗ: ꝛ negeẗ ꝯña: qua inferẗ. ergo remittitur forma ſubſtantialis. Ad ꝓbationẽ conceditur ꝙ non habemus noticiã de ſubſtantijs: niſi per accidẽtia: q: accidentia ducunt nos ad cognitionem ſubarum ſpecialiter ꝓpria: ꝛ negeẗ ꝯña: qua inferẗ. ergo cũ ſcim⁹ accñtia eſſe accidẽtia remiſſa ſciemuſ etiã formaſ ſubales eſſe remiſſaſ. ¶ Ad cõfirmationẽ cõcediẗ ꝙ forma eſt cã cõſeruatiua ſuaꝝ qualitatũ: ꝛ negaẗ ꝯña. ergo remiſſa qualitate dicetur forma remitti. Ad ꝓbationẽ qñ diciẗ. remiſſio in effectu arguit remiſſionẽ in cauſa. dicitur ꝙ veꝝ eſt cum ipſa cauſa eſt remiſſibilis aliter nõ.

Ad 4m mõ forma ſubſtantialis nõ eſt remiſſibiliſ. ¶ Ad quartũ negeẗ añs ꝙ aqua tepida eſt veꝝ mixtũ. Ad ꝓbationẽ diciẗ ꝙ nos arguimus aliqd̃ mixtum: eo ꝙ qualitates ſue quas ꝯſeruat ſunt mixte: ſȝ ſi qualitates ſũt mixte quas non ꝯſeruat: imo quas corrumpit: ꝛ ad qualitates ſimplices ſe reducit. non debemus dicere ipſum eẽ mixtũ. modo ſic eſt de elementis exiſtentibus extra naturalẽ diſpõnẽ ꝙ ſolũ q̃litates nãles ſibi reducunt: ꝛ q̃

Ad 5m litates cõmixtas corrũpunt ꝛ abijciunt. ¶ Ad quintũ cõcediẗ: ꝙ cũ aqua generaẗ ex igne forma ſubſtantial' ignis corrũpitur anteq̃ȝ tota caliditas corrũpaẗ. ꝛ cũ q̃riẗ vtrũ eſt dare maximã. dici dȝ ꝙ eſt dare maximam ſub qua non poteſt: conceditur ꝙ ſub illa non põt: ꝛ ſȝ qualȝ maiori põt. ꝛ cũ vltio q̃ritur in iprobatiõe: vel illa q̃litas eſt mediũ: vl' citra. mediũ põt dici ꝓbabil'r ꝙ ſit ipȝ mediũ vel modicũ citra. ꝛ cũ dicitur ſequitur ꝙ ignis remiſſus in ſua caliditate ſic ꝙ eſſet ꝓprie ipſum mediũ: vel in medio eſſet grauis. dr̃ ꝙ non eſt reputandũ ꝓ incõueniẽti ꝙ ignis in via corruptionis nõ exñs in naturali diſpõne ſit grauis: aut non calidus: aut frigidus. ꝛ ſi diciẗ ꝙ p̃ncipiũ phyſice eſt ꝙ ois ignis ẽ calidus ꝛ leuis. dicitur ꝙ h̃ nõ eſt vtrũ de igne qui non ẽ nimis remotus: vel alteratus a naturali diſpoſitione.

His premiſſis faciliter rñdetur ad rõnes p̃ncipales. ad p̃maȝ dr̃ ꝙ forme elementorum non ſunt vere cõtrarie. imo Cõmetator negat ea eſſe contraria in quinto phycoꝝ. Ad ꝓbationẽ cũ dr̃ ꝙ ipa mutuo ſe expellũt circa idẽ ſubiectũ: ꝛ ꝙ eidem ſubo viciſſim inſunt. dr̃ ꝙ hoc non ſufficit ad hoc ꝙ ſint vera cõtraria: nec hec eſt diffinitio cõtrarioꝝ: niſi addatur ꝙ gradual'r diſtãt. mõ forme elemẽtoꝝ non diſtant gradual'r: eo ꝙ nõ ſuſcipiũt magis ꝛ minus. Ad ꝯfirmationem conceditur ꝙ vnũ el'oruȝ corrũpit aliud. ꝛ negatur ꝯſequẽtia. igr̃ ſunt vere cõtraria. ꝛ qñ dr̃ ꝙ ois corruptio fit a ꝯ̃rio. dr̃ ꝙ hoc eſt verũ ad iſtũ intellectũ ꝙ ois corruptio fit a ꝯtrio q̃litatibus cõuenientibus rei que corrũpitur: ſȝ nõ oȝ ꝙ fiat a vero ꝯ̃rio ei qd̃ corrũpitur. ¶ Ad cõfirmationẽ ſcd̃am puta ad phȝ 2° huius. dr̃ ꝙ voluit ignẽ: ꝛ cõtrariari in q̃litatibus ꝛ nõ in ſubſtantia: ꝛ eodem modo dr̃ de aere ꝛ terra. ¶ Ad ſcd̃m negatur ꝙ ois acq̃ſitio forme ſucceſſiua ſit rõne intenſionis ꝛ remiſſiõis illius forme. imo acq̃ſitio ſucceſſiua fit freq̃ẽter ꝑꝑ ſucceſſiuã diſpoſitionẽ q̃ȝtitatiuaꝝ ꝑtium mãe: vt qñ ignis gñatur ex lignis mã propinquior generanti citius diſponitur: ꝛ remotior tardius. g̃ in ꝓpinquiore citius generatur igniſ ꝛ in remotiore tardius. ¶ Ad tertiũ conceditur ꝙ aliqd̃ elementũ eſt ſimplex ſubal'r: cuius q̃litates ſunt remiſſe: ꝛ in quo ſtant caliditas ꝛ frigiditas. ꝛ cũ iprobatur ꝙ in eodẽ elemẽto non pñt cõbinari. ſcd̃o. huius dr̃ ꝙ h̃ eſt verum ineſſe ſuo ꝑfecto ſeu intenſo: ineſſe tamẽ remiſſo bñ poſſunt. ¶ Ad quartũ cõceditur ꝙ illa auctoritas Cõmentatoris dȝ exponi non de loco vero: ſȝ de loco. i. de ꝑtibus materie. i. generãs tñ dat de materia q̃ȝtũ de forma. ꝛ tunc rõ nõ ꝓcedit: vel aliter gñanſ tñ dat de loco q̃ȝtum de forma grauitatis: vel leuitatis ꝛ non de forma ſubſtantiali: ꝛ ſic iteruȝ non procedit. ¶ Ad quintũ negatur añs: ꝙ ꝓprie paſſiones elemẽtorum ſequentes formas ſubales ſicut riſibile formam hois intenduntur ꝛ remittuntur. Ad ꝓbationem cõceditur ꝙ caliditas frigiditas grauitas leuitas itẽdũtur ꝛ remittuntur. ſȝ dicitur ꝙ he non ſunt qualitates proprie elementoruȝ: imo in mixtis repiũtur: imo iſta ſũt accidentia elementoꝝ: que nata ſunt intẽdi ꝛ remitti. ꝛ ſi allegareẗ Cõmẽtator dicens: ꝙ caliditas in ſummo eſt ꝓpria paſſio ignis. dicatur ꝙ accipit paſſionẽ ꝓ accidẽte ſoli igni ꝯuenienti. Et ſi petatur q̃ ſunt paſſiões. dicitur ꝙ ꝯnotãtia aptitudinẽ vt calefactiuũ. ꝛ illa nõ ſuſcipiũt magis: ꝛ minus. ¶ Ad ſextũ dicitur ꝙ qñ grauitas terre remittiẗ: nõ remittiẗ forma ſubalis terre. ꝛ conceditur ꝙ ipſa manet ſimpl'r ſubſtantial'r. ꝛ ꝯcediẗ ꝙ graue ſimpl'r ſubſtãtialiter: mixtũ tñ in grauitate bene põt moueri in vacuo. phs ãt in quarto phycoꝝ vult ꝙ graue ſimpliciter qualitatiue nõ põt moueri i vacuo nec hoc eſt ꝯ̃ dicta. ¶ Ad ſeptimũ conceditur ꝙ ex elemẽtis fit mixtũ. ad itellectũ ponẽdũ in ſequẽti q̃ne. ꝛ negatur conſequentia qua infertur. ergo forme elemẽtorum remittuntur. Ad ꝓbationẽ dr̃ ꝙ non eſt ſimile d̃ qualitatibus extremis componentibuſ media: ꝛ de elementis: quia qualitates extreme ſaltẽ p̃me remiſſe manẽt in medijs qualitatibus. elementa aũt nõ manent in mixto vt poſtea dicetur. ¶ Ad octauuȝ. puta ad auctoritatem Cõmẽtatoris tertio celi dr̃ ꝙ ille fuit illius opinionis: ꝛ eſt probabilis opinio: licet alia verior appareat. ¶ Ratio poſt oppoſitum eſt pro concluſione reſponſali ſecundi articuli.

Right margin notes: ad p̃ncipales. Com. io. — T. cõ. 24. — Ad ſm. — ad 3m — Ad 4 8 ph. 32. 4. c. 25 — Ad 5. — Ad 6. — Ad 7. — Ad 8. Cõ. 67.

¶ **Eodem textu vbi ſupra.** **Qõ xxij.**

Queritur

Queritur vigeſimoſecundo. Utrum elementa maneāt formal'r
b in mixto. ❡ Et arguitur auctoritatibus ꝙ ſic. ꝑ-
T.c.4 ma eſt Ar. ſeptimo meta. c. de elemento. vbi
deſcribendo el'm dicit. ꝙ elementū eſt ex quo cōponit
2 aliqd ineriſtenti indiuiſibile ſpecie in aliam ſpēm. ergo
de rōne elementi eſt ꝙ ineriſtit rei compoſite. ergo ma
t.c.84 net in cōpoſito mixto. ❡ Scōa eſt phi in ca° de mixtio
3 ne huius ꝑmi. vbi expreſſe dicit ꝙ neqꝫ alterū elemen-
toꝝ mixtibiliū corrumpit: nec ambo. ſaluatur enim vir
t.c.90. tus eoꝝ. ergo manēt. ❡ Tertia eſt phi in eodem ca° in
mixtionis diffinitiōe dicētis ꝙ mixtio ē miſcibiliū alte
t.c.67 ratoꝝ vnio: non aūt vꝛ eſſe miſcibilium vnio: niſi miſci
4. bilia manēt vnita. ǧ debent manere. ❡ Quarta ē Auer.
5. tertio celi. hoc expreſſe determinantis. ❡ Quinta eſt
t.c.88. iterū phi in iſto ꝑmo ca° de mixtionē. ꝙ gutta vini nō
miſcet mille amphoris aque: eo ꝙ corrumpit. ǧ ſi ele-
mēta corrūpunt ex eis non fit mixtū.

bm. **Deinde** ꝓbat idem rōnibus: ꝛ hoc mō ſic. ſicut ſe habent littere ad ſyllabas: ita ſe hñt
elemēta ad mixta. ſꝫ littere manent real'r in ſyllabis. ǧ
elemēta manēt real'r in mixto. maior pꝫ ꝯuenienti ſimi
t.c.60. litudine. mior nota eſt. qꝛ in ſyllaba manēt. b. a. ſeptimo
2m meta. ❡ Scōo. niſi ſic mixtū eſſet eque ſimplex ſic ele
mētū ꝯñs eſt falſum: ꝛ probatur conſequentia: qꝛ ſicut
elementum hꝫ ſolam formā cū mā: ita haberet mixtū:
3m eo ꝙ forme elementales i ipſo nō manēt. ❡ Tertio. ſi
non: ſeqꝛ ꝙ mixtum non moueret ad motū elementi ꝑ
dñantis in ipſo: ꝯñs eſt ꝯ phm ꝑmo celi. ꝛ ꝓbat ꝯña. qꝛ
ſi forme elementorū nō manerēt in mixto: tunc nullum
elemētoꝝ dñaret in ipſo: ꝛ ex ꝯñti nō moueret ad mo
4. tum el'i ꝑdominātis in ipſo. ❡ Quarto niſi elementa
T.cō. manerēt mixtum non cōponeret ex elemētis. ꝯñs ē cō
49. tra phꝫ. 2. huius. ꝛ ꝓbat ꝯña: qꝛ mixtū non cōponit ex
his que nō ſunt. modo ſi elemēta non manerēt in mix-
to. ipſa q̄ concurrūt ad gñationē mixti nō ſunt: qꝛ non
manēt. Confirmat ſi mixtum cōponit ex elementis: vel
cōponit ex eiſ qñ ipꝫ eſt: ꝛ iſto modo nō: qꝛ per aduer
ſariū tūc elemēta ipſum componentia non ſunt: vel qñ
ipſum non eſt. ꝛ iſto modo nō: qꝛ q̄diu mixtū nō eſt ip
ſum non cōponit: qꝛ qd non ē iuxta nihil aliud cōponit
imo ēt quādiu mixtū non eſt non videtur plus cōponi
5. ex el'is pluſq̄ centū ānis añ ex eis cōponebat. ❡ Qui
to. ſi non manerēt: vel oia corrūperent vel aliqua ſic: ꝛ
T.cō. aliqua nō: ſcōm non poteſt dici: per phm in littera dicē-
88. tē. ꝙ qñ vnū corrūpit: ꝛ aliud non ē mixtio: ſed genera
tio vnius miſcibiliū ē corruptio alterius: nec poteſt dici
ꝑmū: ꝙ oia corrūpant: qꝛ tunc mixtū generat ſimpl'r
6. ex nō entibus. q: generaret ex omnibus elemētis cor-
ruptis. ❡ Sexto. ſi nō manēt: ſequit ꝙ forme mixtoꝝ
Cō. nō reciperent in mā mediātibus formis elementorū.
67. ꝯñs eſt falſum: ꝛ cōtra Cōmentatorē tertio celi. dicen-
tē ibi: ꝙ forme mixtoꝝ recipiunt in mā mediātibus for
mis elementoꝝ: al'r. n. elemēta nō eēnt magis ꝑnª mix
7. toꝝ q̄ mixta eloꝝ. ꝛ ꝯña tꝫ ꝺ ſe: ex q̄ nō manēt. ❡ Se
ptimo. vꝛ expientia patere: formas ſcꝫ eloꝝ manere in
mixto. ǧ. ꝯña tꝫ: ꝛ declarat añs: qꝛ cū lignū viride poni
tur ad ignē manet cinis loco terre erit aq̄ loco aq: ele-
uat fumus loco aeris: ꝛ ē flāma loco ignis ꝙ nō eēt ni
ſi omnia iſta mañſiſſent in eo: ꝛ ſil'r qñ lapis ꝯfricat cuꝫ
ferro erit ignis ꝙ nō eēt niſi ignis ante fuiſſet i aliquo
8. ipſoꝝ. ❡ Octauo. niſi eēt ſic mixtū poſſet generari ex
T.cō. vno elemento. ꝯñs eſt ꝯtra phm. 2. huius: ꝛ pꝫ falſitas
49. ex rōe: qꝛ tūc vꝛ ꝙ alia elementa ſupfluerēt. ꝛ ꝯña de-
claraf: qꝛ nō vꝛ maior rō ſi ſola mā elemētoꝝ maneret
in mixto: q̄re mā terre: aut aque aliīs elementis in pa-
tiendo nō ꝯcurrētibus nō poſſet ſic diſponi ꝙ recipiet
formā mixti. ❡ Nono in lapide manet terra. ǧ pari ra 9m
tione: vbiqꝫ manet forme eloꝝ in mixto. ꝯña pꝫ: qꝛ non
eſt maior rō de vno q̄ de alio. añs ꝓbat: qꝛ forma terre
non corrūpit: niſi qualitatiua diſpō terre intantū remit
tat. puta latitudo ſiccitatis: ꝛ frigiditatis: ꝙ ſub eis nō
pōt manere forma terre. ſed hoc nō fit in generatiōe la
pidis. ergo forma terre manet in lapide. ꝯña tꝫ. maior
rōnis nō eſt de ſe. qꝛ ſcꝫ forma itroducit vtute diſpōnis
qualitatiue: ita ea mediante ꝯſeruat. ꝛ ex ꝯñti in mā ñ
corrūpet donec tm̄ diſpō qualitatiua remittat ꝙ ſub ea
illa forma nō pōt remanere. minor pꝫ: qꝛ in lapide ma-
net intenſa ſiccitas frigiditas: ꝛ denſitas: imo inuenitur
terra calidior: ꝛ hūidior q̄ ſit lapiſ. ꝛ rarior ꝛ leuior: q̄
re non fit in generatione tanta remiſſio qualitatū terre
quin frigiditas terre ſub qualitatibus magis ſibi diſcō
uenientibus poſſit remanere.

Oppoſitum arguit: qꝛ ſequit ꝙ i eodē ſuppoſito eēnt pl'es forme ſicut in
mixto. ꝯña tꝫ: qꝛ eēt forma el'i ꝛ mixti. ꝯñſ eſt cōtra Cō
mentatorem in de ſuba orbis. qui dicit: ꝙ impoſſibile ē
eſſe plures forme ſubales in eodem compoſito.

❡ In qōne iſta ꝑmo ponēde ſunt diuerſe opiniones ꝛ i
probande: ꝛ in ſecundo articulo eſt ponenda alia opio
vt mihi videtur ꝓbabilis ꝛ facilior.

Quantum ad ꝑmū articulū notādum: ꝙ ali q ſūt q poſuerūt elemēta manere pm nom
in mixto ſub eſſe ſuo itenſo ꝛ ꝑfecto. ſꝫ q̄litates eoꝝ po
ſuerunt eſſe remiſſa. Aliꝗ aūt ponūt ea manere ſub eē
remiſſo ꝛ refracto in mixto. Prima opinio ē biptita. q-
dam eniꝫ ponūt elemēta i mixto ſub eſſe ꝑfecto: ꝛ nul-
lam aliaꝫ eſſe formā mixti q̄ ꝓportionē: ꝛ habitudinē
iſtaꝝ formaꝝ elemētariū. ꝛ hāc formā dñt aliā ꝛ aliā
ſm aliā ꝛ aliā ꝓportionē adinuicē: ꝛ vocant illā cōple
xionē. ❡ Aliꝗ aūt dicunt formas perfectas elemento-
rum remanere: ſed tm̄ eis formā mixti ſuperaddunt.

Contra iſtas opiniones per ordinē eſt arguen- pª ꝯ dū ponendo ꝯcluſiones eis oppoſitaſ:
quarū ꝑma eſt hec. forme elementorūꝫ non manent in
mixto ſub eſſe ſuo remiſſo. ❡ Scōa ꝙ forme elemen- 2ª ꝯ
toꝝ non manent in mixto ſub eſſe ſuo ꝑfecto: cū ſupad
ditione noue forme ſubalis. ❡ Tertia eſt. forme elorū 3ª ꝯ.
nō manent in mixto ſub eſſe ſuo ꝑfecto ſine ſupadditio
ne noue forme mixti. ꝛ iſte tres ꝯcluſiones ſunt tribus
opinionibus poſitis oppoſite. ❡ Prima cōcluſio ſic ꝓ
bat. forme elementoꝝ non poſſunt intendi vel remitti.
ergo cōcluſio vera: ꝛ añſ eſt ꝓbatū in ꝑcedenti qōne: ꝛ pm
ꝓbat iterū q̄drupl'r. ❡ Naꝫ forme mixtoꝝ nō pñt in-
tēdi: nec remitti. ǧ nec elemētoꝝ. ꝯña vꝛ tenere: qꝛ que
cūqꝫ rō vꝛ concludere de el'is eq̄l'r vꝛ ꝯcludere de mix
tis. nam ſicut q̄litates elemētorum remittunt: ita mix-
toꝝ diſpō qualitatiua pōt intendi ꝛ remitti. ſi ergo re-
miſſio q̄litatis arguit remiſſionem formaꝝ in elemēto
eodē mō arguit ꝛ i mixto. ❡ Scōo ſi ſic: ſeqꝛ ꝙ for- 2m
me elemētoꝝ eēnt ꝓprie cōtraria. ꝯñs eſt falſuꝫ: qꝛ ſub
ſtātie ſunt: ꝛ ꝓbat ꝯña: qꝛ ſūme gradual'r diſtarent: ꝛ
mutuo ſe expellerent. ꝛ eidē ſubiecto ſucceſſiue ineēnt 3m
que ſufficiūt ad hoc ꝙ ſint contraria. ❡ Tertio. ſi ſic. ſe
quit ꝙ idem cōtrariet pluribus in ſpē. ꝯñs eſt falſum:
ꝛ contra phm decimo metapyſice: ꝛ ꝑmo celi. ꝛ tenet T.c.14
ꝯña: qꝛ forma ignis ꝯriat forme aque terre aeris q̄ ſūt 17.
triplicitū ſpecierū. ❡ Quarto. qꝛ vel remitteret forma T.c.10.
aque conformiter ad remiſſionē ambaꝝ q̄litatū: vel ad 4m
remiſſioneꝫ vnius. nullo modo poteſt dici. ergo forma
aque non ſic itenditur: vel remittit. ꝯña eſt nota: ꝛ añs
patet ꝑ prima parte a ſufficiēti diuiſiōe: ꝛ pro ſcōa pte

probatur:non enim poteſt dici ꝙ remittatur ad remiſſionē vnius:qꝛ in gñatione ignis ex aq̄ ꝓportiōal'r remittitur forma aq̄:ſic ambe q̄litateſ:ꝛ per eoſmet q ſūt de illa opinione:nec pt dici ꝙ ad remiſſionē ambarū remittatur:qꝛ in gñatione aeriſ ex aq̄ nō ꝓportiōabil'r remittitur ſic ſua forma corrūpitur.ibi.n.nō corrūpitur
Confir. hūiditas. ℭ Cōfirmatur:qꝛ ſi forme elementoꝝ intenduntur ꝛ remittuntur corruptio ſimplex.erit alteratio.
T.c.10. ꝯñs eſt falſum.ꝛ ꝯ pbm pmo huius.ꝛ ꝓbatur ꝯſequētia:qꝛ exquo forma aq̄ remittitur.ſeqtur:ꝙ ꝑus eadē ē
t.24. magis aq̄ ꝛ poſtea minus aq̄.q̄re ſeqtur ꝙ corruptio ꝑticularis forme ſubalis ꝑ quā remittitur aqua eſt alteratio:qꝛ eſt mutatio in eodem.puta aqua remanēte añ ꝛ poſt in q̄litatibus cōtrarijs in forma aq̄ q̄ eſt cōtraria alijs formis elementoꝝ.Et ſi dicatur ꝙ manet eadem aqua:ſequitur ꝙ in tali remiſſione generetur iſinita multitudo ſuppoſitoꝝ:quoꝝ vnū nō eſt aliud:qđ nō vr̄ bñ ꝓbabile:ꝛ ꝓbaṫ ꝯña .qꝛ ſemp ad remiſſionē cui gradus qualitatis vel partis eſſet alia forma.ꝛ ex ꝯñti aliud cōpoſitū:ſed infiniti gradus partiales ibidē corrumpuntur.ergo iſinita multitudo ſuppoſitoꝝ ibidem gñaṫ.mō ꝯñs non vr̄ ꝓbabile.

pb°2.ȝ. **Deinde** ꝓbatur ꝯcluſio ſcōa ſic:qꝛ vl' ille forme manēt:ſic ꝙ q̄libet eaꝝ eēt ꝑ totū mixtum:ꝛ ex ꝯñti ſequitur ꝙ exiſtens ſub eis ſecluſa forma mixti cū ipſis formis elementoꝝ faceret idiuiduū diuerſarum ſpecieꝝ:ꝯña tȝ:qꝛ quelibet forma ſubſtantialiſ dat eſſe ſpecificū.ḡ cū in eo eſſent ille quattuor forme ꝑfecte indiuiduū eſſet quattuor ſpecierū.falſitas cōſequētis pȝ ex ꝑcedenti q̄ōne:qꝛ ipoſ'e eſt aliqđ eſſe diuerſarum ſpecieꝝ de ꝑdicamēto ſubſtātie.vel ſolū eēnt ille forme i diuerſiſ ꝑticulis mixti:ita ꝙ in vna ꝑte mixti eſſet forma terre:in alia parte aque:ꝛ ſic de alijs. ꝛ i nulla parte eſſet forma aque ꝛ terre.ſi ſic tunc per pbm
T..86 in littera nō eſſet mixtio:imo eſſet cōpō. ℭ Item nō q̄
T.c.86 libet pars mixti eſſet mixta:qđ eſt ꝯtra Ariſ.in littera.
2m ℭ Scōo.ſequitur ꝙ idē ignis ſtaret ſub maiori denſitate q̄ȝ eēt denſitaſ a que.ꝯñſ vr̄ impoſſibile:ꝛ ꝓbaṫ ꝯña: qꝛ ſtaret in mā lapidis cū per aduerſariū maneat in q̄libet mixto.nā illa ē magis denſa q̄ȝ aliqđ lignū. ℭ 3°.
3m ſequitur ꝙ forme elementorum ſtarent ibi violenter. ꝯñs eſt incōueniens.qꝛ ſic mixtū corrūpereṫ.ꝛ ſic iteꝝ eſſet mixtum quoddaȝ violentum:ꝛ nō naturale:ꝛ ꝓbatur ꝯña:qꝛ latitudines ipſarū qualitatū eſſent remiſſe in mixto.ergo forme elementoꝝ ſtāt violente cū eis: cum elementa dimiſſa ſue nature ſemper reducāt ſe ad
4m naturales qualitates ꝑfectas. ℭ Quarto. ſequitur ꝙ forma ignis ſtaret i materia:ꝛ q̄ſi ſine caliditate. ꝯñs eſt falſum ꝛ ꝓbatur ꝯña:qꝛ in lapide pauca eſt caliditas:ꝛ in iſto eſt forma ignis:ꝛ ſi dr̄ ꝙ nō eſt incōueniens ꝙ forma ignis ſtaret in mixto ſub qualitate quam hȝ modica.ſed per ſe nō poſſet ſtare. ꝙ enim non ſit ꝓbabile conſtat ex eo ꝙ tantā ꝯtrarietatem hȝ in mixto ſicut ſe ſola exiſtens omnibus elemētis immediata.
5m ℭ Quinto ex pluribus entibus in actu nō fit aliud vnū tertiū.modo omnia elementa per ſuas formas ꝑfectas
T.cō. ſunt plura entia in actu.ḡ ex eis nō fit aliquod vnū ter
49. tium.ꝛ ex eis nō poteſt ſic remanentibus fieri mixtuȝ.
T.cō.3. ꝯñe note ſunt de ſe:ꝛ minor ꝛ maior ſunt philoſophi
6m ſeptimo ꝛ octauo metaphyce. ℭ Sexto.ſi ſic ſeqtur ꝙ iſte forme ꝯrie ſtarent per totam mām mixti:ꝛ ſic contraria eſſent ibi maxime applicata:imo quaſi penetrantia.ergo fortius illoꝝ contrariorum ſtati deberet aliud corrumpere cum ſibi ſit maxime applicatū:ꝛ nō vide-
7m tur quid ꝓhibeat. ℭ Septimo ſequitur ꝙ nunquaȝ elementum corrūperetur in mixtum.ſed ſolum in elementum.conſequens eſt inconueniens:qꝛ poſſet perpetuari ſi ſemper ex mixto generatur mixtū.ꝛ ꝓbaṫ ꝯña: qꝛ nō corrumpitur cū ex eis generaṫ mixtū.qꝛ cū maneat nulla eſt ratio quare corrūpereṫ:cuȝ ex priori mixto aliud mixtū generareṫ.qꝛ tūc oporteret alia generari que manerent in mixto ſequenti:qđ non eſt verū:qꝛ equali 8m
rōne eedē que fuerunt in principio manebunt. ℭ Octauo.mixtū qñ fit de nouo ex elemētis:māe elemētoꝝ vl' manent cū formis eorū:vel nō.ſi dicaṫ ꝙ nō:nō ē rōnabile:cū forme nō poſſint manere ſine materia. ſi dr̄ ꝙ ſic:ꝛ oia fiunt ſil' in mixto ꝑ totum mixtū: ſeqtur ꝙ ille quattuor elementoꝝ forme ſe penetrabunt in generato 9m
mixti:qđ nō eſt poſſibile. ℭ Nono.ex materijs elorū non reſultat alia cōmunis mā vt notū eſt. ergo nec ex formis reſultabit alia forma.ꝯña tenet a ſimili. ℭ Deci 8m
mo.ſequereṫ ꝙ non ſp generatio vnius ē corruptio alterius.ꝯñs eſt falſum:ꝛ ꝓbaṫ ꝯña:qꝛ qñ mixtū generareṫ:vel corrūpereṫ:tunc oēs forme ſubſtantiales elementorū remanerēt.ꝛ ſic vr̄ ꝓbata ſecunda ꝯ.
ℭ Item probo tertiam concluſionem.pmo enim poteſt pb°3ȝ ȝnis.
probari per nouē rōnes pro ſcōa ꝯne factas : ſed ſpāl'r pm
ꝓbatur pmo ſic:qꝛ ſi i mixto nō ē alia forma preter formas elementoꝝ:ſequereṫ ꝙ alteratio erit gñatio. ꝯñs eſt falſuȝ:ꝛ tȝ ꝯña:qꝛ per ſolam alterationem fit alia ꝛ alia ꝓportio ipſoꝝ generatoꝝ adiuicē.ḡ cū nō ſit aliud genus mixti q̄ȝ proportio formaꝝ elementoꝝ remanē
tiū:ſola alteratio erit generatio. ℭ Scōo ſic. ſequiṫ ꝙ 2m
anima animalium nō eſſet aliud q̄ȝ cōplexio elementorū tenet ꝯña de ſe.falſitas ꝯñtis ꝓbaṫ:qꝛ ſi ſic:tūc i animali oſſa deberent poni inferius omnes carnes in medio:ꝛ omnia leuia ſuperius:ſicut ſunt ſpiritus ꝛ calores.ꝯñs eſt falſum:ꝛ tenet ꝯña.quātū eſt ex actiōe elorū ſp grauia volunt eſſe inferius:ꝛ leuia ſuperius. ſi ḡ nō eſt in animali alia forma q̄ȝ forma eloꝝ:ſeqṫ ꝙ grauia ſituabunt iferius ſub leuioribus:ꝛ ſituabunt mo- 3m
do ſupradicto. ℭ Tertio.ſequiṫ ꝙ nullū mixtū notabili tēpe debet durare.ꝯñs eſt falſum:ꝛ tȝ ꝯña:qꝛ cū elementa ſint in eo ſine aliq̄ forma ꝓhibēte ea ſegregari. Et ad locū proprium moueri:ſeqtur ꝙ ſtatim ad ſuum locū ꝓpriū mouebuntur : ꝛ ſic diuidetur mixtū: ſpāl'r
cum appetāt a nā. ℭ Quarto.ſequeretur ꝙ hō aſinus 4m
ꝛ equus nō differrēt ſpecie eſſentiali.ꝯñs eſt falſum:ꝛ ꝓbaṫ ꝯña.qꝛ ſubſtantiał'r non eſt aliud aſinus quā elementa:nec bos:licet aliter ſint in vno ꝓportionata ꝛ diſpoſita q̄ȝ i alio:q̄re ſubſtantial'r nō differūt ſpē: nec valet ſi dicaṫ:ꝙ ſunt diuerſarū ſpecieꝝ ſpecialiſſimaꝝ ꝑꝑ diuerſaȝ diſpōnē ꝓportionū in qualitatibus elementorū.nā per diuerſam ꝓpoſitionem:ꝛ diſpōnē in qualitatibus māe nō dñr differre ſpecie.quia ſi tota ſubſtantia mixtoꝝ ſunt elementa ſine noua forma ſupaddita ſeqtur ꝙ elemēta non differunt ſpecie.nec mixta que ſunt ipſa elemēta propter diuerſas diſpōnes q̄litatiuas:aut
ꝓportiones. ℭ Quinto.ſi ſic.ſequitur ꝙ ferrū ꝛ mar- 5m
mor eſſent magis ſimilia in ſubſtantia q̄ȝ ferrū frigidū ꝛ ferrū ignitū.ꝯñs eſt falſuȝ.put notum eſt:qꝛ vtrūq̄ ē elementū ſeu elementa.ꝛ proportiones eloꝝ in duob' frigidis ſunt magis ſimiles q̄ȝ in vno frigido:ꝛ in alio calido:nec valet ſi dicaṫ ꝙ hoc ſit accidentał'r: cū vtrū q̄ȝ iſtoꝝ ſint elemēta ſubſtātial'r ſine aliquo addito nō plus eſt cōplexio calida accñtalis q̄ȝ frigida elemētiſ.
ℭ Sexto.nō eſſet aliquod vnū mixtū.conſequens eſt 6m
falſum:ꝛ ꝯña tȝ:quia erit quattuor elementa ſic ꝓportionata.ꝛ illa nō erit aliud vnū. ℭ Septimo.nō poſſet 7m
reddi rō:q̄re ferrū ignitū remota caliditate ſe reduceret ad frigiditatem.ꝯñs eſt inconueniens:ꝛ ꝯña tenet: qꝛ ſi ferrū nō eēt niſi quattuor elemēta ſic ꝓportionata

ꝛ complexio

ꝛ complexio calida non eſt magis repugnans hmōi
elementis q̃ꝫ frigida.ſequitur ꝙ nō potius per elemen
ta frigida.corrūpet̃ caliditas in ferro ignito q̃ꝫ per ele-
mēta calida ibidē.ergo nulla eſt rō:quare ferrū reducit
ſe ad frigiditatem.ſic ğ pꝫ concluſio tertia determinata
ꝛ ex conſequenti oēs tres opiniones antiquoꝝ repro-
batas:ꝛ hoc de p̃mo articulo.

Quantum ad ſcōm articulū ſit prima ꝯ. for-
p̃aꝯ me ſubſtantiales elementoꝝ non
manēt in mixto:pꝫ per concluſiones primi articuli. qa
p̃ nec manet in eo ſub eſſe perfecto:nec manent in eo ſub
eſſe remiſſo: vt dcm̃ eſt ꝛ aliter. ¶ Probat̃ ſi manerēt
ſequit̃ ꝙ ſubiectū generationis eēt ens in actu.pꝫ: qꝛ eſ
2m ſet actuatum per illas formas elemētoꝝ. ¶ Scdo.ſi re
manerent non fieret reſolutio vſqꝫ ad mām p̃mā.ꝯñs ē
falſum:ꝛ tenet ꝯña:qꝛ forme elementoꝝ manerēt que
3m fuerunt. ¶ Tertio.ſi manerent ſequit̃ ꝙ manerēt i me
dio maris in lapide.ꝯñs videt̃ inconueniens: qꝛ videt̃
ꝙ ipſe ignis aqua ſtante extingueretur:ꝛ ꝯña tꝫ:qꝛ ma
net ibi lapis exiſtēs mixtū:q̃re forma quattuor elemen
toꝝ.Et ꝯfirmat̃.qꝛ ſeqtur ꝙ ignis in medio maris ge-
neraret̃:ꝯñs ē falſuꝫ vt p̃us:ꝛ tꝫ ꝯña:qꝛ ibi gñantur la
pides ꝛ mixta ex elementis:ꝛ certū eſt ꝙ ignis ab ex̃
2aꝯ. non intrat mare ad mixtionē.quare ipſum:cū dꝫ cōcur
rere ad generationem neceſſe eſt ibidē gñari. ¶ Scda
T.c.21 concluſio.q̃litates elementoꝝ non manent in mixto ſb
eſſe ſuo intenſo ꝛ perfecto.pꝫ auctoritate pħi ſcdo hu-
ius.caplo tertio di.nihil generat̃ ex glacie nec ex arſio
ne.i.ex igne:vel aq̃.ꝛ eadeꝫ rōne aere vel terra exiſten
tibus in naturali diſpoſitione ꝑpter intenſionem q̃lita-
2m tum primaꝝ nimium mixto repugnantem. ¶ Scdo.
ꝓbatur rōne.nullū mixtum patitur qualitates elemen
toꝝ in ſummo.ergo ꝯña tꝫ ꝛ añs eſt neceſſariuꝫ: quia
3aꝯ mixtum dr̃ eo ꝙ qualitates ſimplices ſicut eas habet
elementū:non habet. ¶ Tertia cōcluſio.in mixto ma
nent qualitates eiuſdem ſpeciei:cum quolꝫ elementoꝝ
p̃.g. ſed remiſſe.ꝓbat̃ auctoritate pħi.d.ꝙ virtus elemento
T.cō. rū ſaluatur:ꝛ non videtur quō virtus eoꝝ ſaluaretur:
84. niſi qualitates ſue manerent ſub eſſe itenſo vel remiſſo
ſpecialr̃:cū probatum ſit ꝙ non forme ſue ſubſtātiales.
cum ergo qualitates non maneant ſub eſſe intenſo: ſe-
p̃m quitur ꝙ manent ſub eſſe remiſſo.

Deinde ꝓbatur idē rōnibus. p̃mo:qꝛ caliditas
mixti intenditur a caliditate elemēti. ğ
eſt eiuſdem ſpēi cum ea:ꝯña tꝫ:qꝛ non intendit elemen
tum niſi q̃litatem ſibi ſimilem.añs pꝫ.qꝛ ignis intendit
2m caliditatem viuentis vt docet experientia. ¶ Scdo ꝓ
batur illud idem ſic.caliditates mixtoꝝ generant qñqꝫ
caliditates elementoꝝ.ğ ſunt eiuſdem ſpēi cū illis.añs
tenet: qꝛ caliditas ignis: vel metalli calefacti generat
in ſtuppa ignem ꝑut docet experientia:qd̄ nō eſſet:niſi
3m generaret caliditatem elementoꝝ. ¶ Tertio.ſenſus ta
ctus inter caliditatem viui ꝛ elementoꝝ nō diſtinguit:
ſi ſint eque.ergo non ſunt diuerſaꝝ ſpēꝝ. ꝯña tꝫ: qꝛ nō
ē melior iudex de caliditatibus q̃ꝫ tactus:ſic̃ nec de co-
loribus q̃ꝫ viſus.añs docet experiētia:vt quilibet expit̃
4m in ſe. ¶ Quarto grauitates leuitates eloꝝ manent in
mixtis remiſſe.ğ qualitates prime:añs pꝫ.cū oleū ſit d̄
natura aeris:vt dr̃ q̃rto meteoroꝝ:deſcendit in aere:qd̄
nō videt̃ ex alio niſi quia leuitas aeris in eo exñs non
trahit ſurſum in ſpera aeris:ꝛ ideo grauitates terre ꝛ
Cōfir. aque trahentes deorſuꝫ: quia plus trahūt q̃ꝫ leuitates
ignis reſiſtāt trahunt elemētū vſqꝫ ad ſperā aq̃. ¶ Cō
firmatur illud añs ex alio.quia aliquod mixtum ē gra-
uius alio in aere:qd̄ nō eſt grauius eo in aqua.ergo gra
uitas mixtoꝝ eſt eiuſdem ſpēi:cū grauitatibus elemē-
toꝝ:ꝯña tenet:quia ſi non:nulla eēt rō quare mixtū
plus ponderans in aere reſpectu alterius non plus pō
deraret in aqua eodem:añs pꝫ:quia vinum plus pon-
derās in tertio q̃ꝫ vna libra plumbi.in aere minus pon
derat eadem libra plumbi in aqua.cuius ratio non vi-
detur alia niſi qꝛ in vino eſt grauitas aque que in ſpera
aeris trahit deorſuꝫ ꝛ ideo plus ponderabat in aere:in
aqua autem non trahit:ꝛ ideo minus ponderat in aq̃.
ex quo patet: ꝙ eſt eiuſdem ſpēi cum grauitate aque.
¶ Ex illa cōcluſione ſequit̃ correlarie ꝙ caliditas mix Corm
ti non eſt ſolum virtualiter ſimiles caliditati elemēti:im
mo eſt actualr̃ ſilis ſpēi ſpecialiſſime. ¶ Scdo.ſequi- Corm
tur ꝙ qualitas actiua totalis mixti ē compoſita ex rea-
li caliditate:ꝛ reali frigiditate.ſilr̃ qualitas paſſiua ex
reali humiditate ꝛ reali ſiccitate ad temperamentū me
diuꝫ debite reducte.ambo correlaria patēt ex cōcluſio-
ne. ¶ Sed ꝯ dicet alia opio.idem non habet calidita- Dubiū
teꝫ ꝛ frigiditatē in eadē ꝑte ſui.ğ.ꝯñs falſum:ꝯña tꝫ:ꝛ
añs pꝫ per pħm caplo tertio ſcdi huius.dicentē ꝙ ipſe T.c.16.
non pñt coniungi. ¶ Scdo.nō videtur ꝙ ideꝫ in eadē 2m
parte ſui habeat ſapores diuerſos.ergo nec idem in ea
deꝫ ꝑte ſui habebit ſil' caliditateꝫ ꝛ frigiditatē. ¶ Ter 3m
tio.qualitas non dr̃ niſi:qꝛ denomiat ſubiectuꝫ.ergo ca
liditas ꝑm Aꝝ.non eſt aliud q̃ꝫ dans eſſe calidum. er-
go cum poſſit idem eſſe calidum ꝛ frigidum idem non
poteſt habere caliditatem ꝛ frigiditatem.

Ad illas rōnes reſpondet̃ facilr̃ ad p̃mā neget̃ R°.
añs:imo idē hꝫ in eadē ꝑte ſui calidi-
tatē ꝛ frigiditatē. Ad pħm ſcdo huius. dr̃ ꝙ voluit ꝙ
nō poſſent cōiungi ineſſe perfecto:ſiue ſic ꝙ vtraqꝫ ha T.c.16.
beat plus q̃ꝫ mediū latitudinis: pñt tñ cōiungi ſub eſſe
medio:aut ſic ꝙ latitudo amboꝝ nō excedit ſil' ſupra
latitudinē cuiuſcūqꝫ eoꝝ. ¶ Ad ſcōm dr̃ ꝙ nō ē ipoſ'e Ad 2m
ꝙ idem in eadeꝫ ꝑte ſui habeat ſapores diuerſos:ꝛ ꝙ
ex eis componitur ſapor medius: ꝛ adhuc ſi non hr̃et
neget̃ ꝯña:ꝙ idē nō haberet caliditatem ſil' ꝛ frigidita
tem:ꝛ rō qꝛ nō eſt ſimile de qualitatibus p̃mis:ꝛ de ſa
poribus:ꝛ coloribus ad qualitates medias. ¶ Ad ter Ad 3m
tium neget̃ ꝙ omnis q̃litas denomiat ſub̃m denomia-
tione ſui cōcreti.qꝛ hoc non facit q̃litas remiſſa:ꝛ ſi al
legaretur pħs in predicamētis.d.ꝙ qualitas eſt ꝑm q̃ꝫ
quales eſſe dicimur.dr̃ ꝙ itellexit ꝙ q̃litas eſt ꝑm quā
quales eē dicimur denominatiōe concreti:vt hñtes ta-
lem qualitatē dicantur quales.ſic enim ꝑm remiſſaꝫ ca
liditatē dicimur q̃les:qꝛ nō ſumus ſūme frigidi. ¶ Ex Corm
his pōt correlarie inferri ꝙ elementa dicunt̃ virtualr̃
manere i mixto duplr̃.Uno mō qꝛ ſue qualitates remiſ
ſe manent. Alio modo: qꝛ mixtum ſuis q̃litatibus ca-
lefacit infrigidat humectat:ꝛ deſiccat:ſic̃ elementa: ꝛ
ſic facit virtualiter oꝑationes elementoꝝ qualitatibus
in eo relictis ex elementis: quare debent in eo manere
elementa virtualr̃. ¶ Scōm correlariū ꝙ mixtū diſ- Corm
fert ab elo ꝑ tria. ¶ Primū eſt.ꝙ nullā q̃litatū p̃maꝝ p̃
hñt in ſummo ſicut vnā illaꝝ qd̄lꝫ elem: q̃re elemētuꝫ
dr̃ ſimplex ſimplicitate vnius ſūme qualitatis.mixtum
noꝫ. ¶ Secūdū eſt.ꝙ q̃litates p̃me in mixto ſunt oēs 2
ad qd̄dā tꝑamentū mediū reducte. ꝛ nō ſic in elemēto
exñte in naturali diſpōne ſua:vnde ſi mixtū tenderet i
aliq̃ ſui qualitate verſus ſummuꝫ diſponeret̃ ad corru-
ptionē:ꝛ eēt ſibi violentū.ꝑ oppoſitū ſi elemētū diſpo-
neretur verſus mediū notabiliter eſſet ſibi violentuꝫ ꝛ
diſconueniēs. ¶ Tertiū eſt.ꝙ mixtū hꝫ q̃litates ſcdas 3
non tangibiles ſicut ſunt ſapores: ꝛ odores:ꝛ calor. ꝛ
elemētū nō hꝫ illas:ꝛ cā eſt:qꝛ huiuſmodi q̃litates cō
ſequūtur mixtionē q̃litatum p̃maꝝ adinuicem que re-
periunt̃ in mixto:ꝛ nō in elemento.

ad rões **Ad rationes** factas in oppoſitũ rñdetur q̃ videnť eſſe pꝛo opinionibus
iꝓbatis i p̊mo articulo. Ad p̊mã auctoꝛitatẽ phi gn-
T.cõ.4 to metaphyſice. dr̃ ꝙ ibi accipit elementũ ꝓ pꝛincipio i
2m trinſeco rei: ⁊ tale bene manet i mixto: ⁊ ſic nõ capitur
i ꝓpoſito. ¶ Ad ſcõm in capl'o de mixtione cũ phs di.
coꝛrũpitur alterũ aũt neq̨ alteꝝ miſcibiliũ: nec ambo.
T.c.94 dr̃ ꝙ voluit ꝙ qõlibet eoꝝ maneret in mixto in virtute
⁊ ſic non coꝛrũpiť gn in virtute remaneret: ⁊ quõ h̄ ſit
intelligendũ: pꝫ in p̊mo coꝛrelario ſecũdi articl'i. ¶ Ad
3m tertiũ dr̃ ꝙ mixtio eſt miſcibiliũ alteratoꝝ vnio: dicitur
T.c.90. ꝙ hoc eſt veꝝ: ſꝫ non ſolũ alteratoꝛũ: imo p̊us altera-
toꝝ ⁊ poſtea coꝛruptoꝝ. ⁊ re vera illa auctoꝛitas ẽ ma
gis pꝛo cõcluſione oppoſita. q2 ſi deberet fieri vnio mi-
ſcibiliũ: cũ ex pluribus exiſtẽtibus in actu non fit aliq̃d
vnũ: oꝫ elemẽta actu coꝛrũpi: q2 alias nõ poſſet vniri.
4m ¶ Ad quartã cõmẽtatoꝛis dicitur ꝙ fuit illiuſ opiniõiſ.
3.c.67. ¶ Ad quintã de gutta dr̃ ꝙ per hoc Aꝛ. voluit ꝙ vnũ
5m miſcibiliũ nõ deberet coꝛrumpi in alterũ altero rema-
p̊.g.89. nẽte ſicut in pꝛopoſito de gutta vini coꝛrũpitur i aq̃ aq̃
remanente: ſed oꝫ eſſe ſic adequata ꝙ omnia coꝛrũpan
tur: ⁊ ad qõdã tẽꝑamentuꝫ medium reducantur: ⁊ ſic
ſunt ſolute auctoꝛitates.

Ad p̊m **Ad rões** ad pꝛimã dicitur ꝙ ſimilitudo de litteris ad ſyllabas nõ eſt bona re
ſpectu elementoꝝ ad mixta. q2 littere ſunt ꝑtes itegra
les ſyllabarum: ideo manent in ſyllabis. elemẽta auteꝫ
nõ ſunt ꝑtes integrales mixtoꝝ: ſꝫ ſolũ p̊ncipia actiua
q̃bus mediantibus in materijs ſuis media q̃litate qua
lificata foꝛma mixti itroducitur: ⁊ de hoc magis diceť
in ſcõo in ꝓpoſito tñ negať ſil'itudo. ⁊ maioꝛ. ¶ Ad ſe
Ad 2m cundũ negeť: ꝙ ſi nõ manerent: mixtũ eſſet eque ſim-
plex ſic̃ elemẽtũ: ⁊ modus quo mixtũ nõ ẽ ita ſimplex
poſitus eſt: ⁊ quõ differt mixtũ ab elemento poſitũ eſt
in ſcõo coꝛrelario ſcõi articuli. non obſtante ꝙ ſubſtan-
tial'r mixtũ ⁊ elementum ſunt equal'r ſimplicia: tñ mix
tũ nõ oꝫ dici eque ſimplex vt ex illo coꝛrelario ſatiſ pꝫ.
¶ Ad tertiũ ꝯcediť. ꝙ mixtum nõ moueť ad motũ ele-
Ad 3m menti dñantis in eo ſicut rõ ꝯcludit. Et ad phm dr̃ ꝙ
voluit ꝙ moueret ſꝫ motũ q̃litatũ motiuaꝝ derelicta
p̊.c.7. rũ in eo ex elementis p̃dñantiuꝫ in trahendo ſurſuꝫ vl'
T.cõ.7 deoꝛſuꝫ. ⁊ hoc nihil plus ad pñs. ſpectat eni ad p̊muꝫ
celi. ¶ Ad quartũ cõcediť. ꝙ mixtũ ꝓpꝛie loquẽdo nõ
Ad 4m cõponiť ex elementis: eo ꝙ ipſa nõ ſunt i mixto: ſed di-
citur ex eiſ cõponi: eo ꝙ ex eis v̊tualiter mediate: aut i
mediate cõcurrentibus generať mixtũ: eis virtualiter i
mixto remanetibuſ vt dictum eſt in ſecũdo articl'o. Ad
ꝯfirmationẽ dr̃ ꝙ mixtũ fit ex el'is qñ ipſum generať:
ſꝫ verum eſt ꝙ nõ ꝓpꝛie ex eis cõponitur: q2 ipſa in ip
ſo non remanent: ſicut album licet fiat ex nigro: nõ tñ
Ad 5m cõponiť ex nigro. ¶ Ad quintũ dicitur. ꝙ oĩa coꝛrum
punť. ⁊ ad iꝓbationẽ qñ dr̃ ꝙ tũc mixtũ generať ex
ſimpl'r non entibus: negeť ꝯña. q2 lꝫ fiat ex elemẽtis q̃
coꝛrũpunť in eius factione: tñ fit ex entibus. nã ex ma-
terijs el'oꝝ que ſunt entia. etiã cũ mixtũ fit ex elemẽtis
tũc el'a ſunt: ⁊ ideo adhuc fit ex entibus: licet pꝛotunc
ſint in continuo coꝛrũpi: ⁊ iõ ſimpl'r neganda ẽ ꝯña q̃
iſertur. g̃ mixtũ fit ex ſimpl'r non entibus. etiã negãda
eſt hec: ꝙ mixtũ fit ex elemẽtis coꝛruptis: q2 qñ mixtũ
fit tũc elementa non ſunt coꝛrupta ſed coꝛrumpuntur.
Ad 6m ¶ Ad ſextũ põt dici: ꝙ foꝛme mixtoꝝ nõ recipiunť in
Cõ.67. mã mediantibus foꝛmis elementoꝝ ſubal'r. Et ad Cõ-
mentatoꝛẽ tertio celi. põt dici vno mõ ꝙ fuit illiuſ opio
nis. alio mõ ꝙ intellexit foꝛmas mixtoꝛuꝫ recipi in mã
mediantibus foꝛmis el'oꝝ. i. mediantibus qualitatiuis
diſpõnibus elementoꝝ per actionẽ elementoꝝ ad me-
dium reductis. ¶ Ad ſeptimũ negeť ꝙ experimur foꝛ Ad
mas elemẽtoꝝ manere in mixto. Ad ꝓbationẽ dicitur. 7m
ꝙ cineres remanentes ligno viridi ad ignẽ poſito ge-
nerantur ibidẽ ex ligno: nec fuerũt ante ibi: ſed ex incre
matiõe ignis gñanť: ſil'r oꝫ dici de fumo ꝙ gñať actio-
ne ignis agẽtis in hũoꝛes ligni: ⁊ ꝓpoꝛtionabil'r dr̃ de
flãma ꝙ gñať ex lignis coꝛruptis: vnde nullũ illoꝝ fu
it ante in ligno. ſꝫ de aqua inexiſtente dr̃ ꝙ in poꝛis li-
gni includebať humiditas nutriẽs lignũ. ⁊ q2 illa ẽ fri
gida: ideo ligno poſito ad ignẽ fugit ſuum ꝯ̃rium. ſ. ca-
loꝛẽ ignis ⁊ exit per poꝛos fugiendo: ⁊ etiã alia de cã.
q2 caloꝛ calefacit illos humoꝛes itantũ ꝙ non pñt ma
nere in illis receptaculis: ⁊ ideo inuenientes viã aptaꝫ
in fine ligni exeũt: ⁊ ideo negeť ꝙ illa aqua ante fuit õ
itegritate ligni: vel eius eſſe. ¶ Ad aliaꝫ experientiam ad 8m
dr̃. ꝙ ignis qui generať ex fricatione lapidũ cuꝫ ferro
nõ erat in aliquo ipſoꝝ: ſed generať ex magna ꝯfrica-
tione: ⁊ ꝯſtrictione aeris iter lapidẽ ⁊ ferrũ. motus eni
natus eſt calefacere: ⁊ ꝑ foꝛtẽ caliditatẽ ignire. ¶ Ad T.cõ.
octauam cõceditur. ꝙ mixtũ põt gñari ſolo vno el'o ac 49.
tual'r cõcurrẽte ad ſui actionem paſſiue. nec h̄ eſt incõ-
ueniens. Ad phm ſcõo huius. dr̃ ꝙ oẽ mixtũ v̊tual'r cõ
poniť ex q̃ttuoꝛ el'is: eo ꝙ i oĩ mixto ſunt q̃litates p̊re
miſſe q̃ ſunt v̊tutes q̃ttuoꝛ el'oꝝ: ⁊ iõ dr̃ ex 4or el'is oẽ
mixtũ cõponi: ⁊ de h̄ magis diceť in ſcõo huius qõne
p̊ma: ſꝫ qñ dr̃ ꝙ alia elementa ſuꝑfluerent dr̃ ꝙ nõ: q2 Ad
ſunt ad decoꝛẽ vniuerſi. ¶ Ad nonã negeť añs: ꝙ i ge 9m
neratione lapidis manet terra in lapide. Ad ꝓbationẽ
dr̃ ꝙ in mixtione frequẽter gñans foꝛmã mixti: ſiue ſit
deus ſiue datoꝛ foꝛmarũ ſiue aſpectus celi eſt cã p̊nci-
palis coꝛruptionis huius elemẽti: lꝫ diſpõ qualitatiua
in qualitatibus p̊mis nõ tantũ ſit ei diſconueniens gn
ſub maioꝛi diſconuenientia poſſit remanere. q2 danſ foꝛ
mã ipedit virtutẽ ꝯſeruatiuaꝫ celi: ſic ꝙ ꝑꝑ hoc foꝛme
illius el'i nõ ammõ in mã ꝯſeruãtur: ⁊ ꝓpter materiaꝫ
debere intrare mixtionẽ coꝛrũpiť: ⁊ ſic coꝛrumpiť foꝛ-
ma in gñatione lapidis: aut ferri. Per hoc ad foꝛmã dr̃
negando maioꝛẽ: q2 foꝛma terre nõ coꝛrumpiť: niſi di-
ſpõ eius qualitatiua tñ remittať ꝙ nõ poſſit ſub ea re-
manere: iõ dr̃ ꝙ coꝛrumpiť freq̃nter. ꝑꝑ gñare foꝛmaꝫ
mixti in mãm eius: cauſans eius coꝛruptionẽ: aut faci-
ens vt celũ illam foꝛmam in mã illa deſinat coſeruare.
¶ Ratio poſt oppoſitum eſt pꝛo dictis in p̊ma cõcluſio
me ſcõi articuli: ⁊ ſic pꝫ de iſta queſtione.

¶ Cõtinuã aũt hiſ queſtionem dicẽdũ.

Tex.c.lxxxv. cap. 10um Queſtio xxiij.

V Trum mixtio ſit poſſibilis. ¶ Et ar- p̊m
guiť p̊ ꝙ nõ: q2 ſi eẽt poſſibilis
vel fieret ipſoꝝ miſcibilium paruis partibuſ
iuxta poſitis. vel ꝑ ipſoꝝ penetrationẽ. nullũ
iſtoꝝ põt dici: ergo nõ eſt poſſibilis. ꝯña ẽ nota. ⁊ añs
pꝛo pꝛima ꝑte pꝫ a ſufficienti diuiſione. pꝛo ſcõa ꝑte pꝫ: T.cõ.
q2 nõ per iuxtapõnẽ ꝑ phm in l'ra: q2 eẽt cõpoſitio ⁊ ñ 86
mixtio. nec per penetrationẽ: q2 penetratio nõ eſt poſſi 2m
bilis. ¶ Scõo, ſi mixtio eſſet poſſibilis ipſa fieret ꝑ di-
uiſionẽ miſcibiliũ. ſed hoc nõ eſt poſſibile. ergo mixtio
nõ eſt poſſibilis. ꝯña tꝫ: ⁊ maioꝛ rõniſ pꝫ per phm i l'ra T.cõ.
di. ꝙ bene diuiſibilia ſunt facil'r miſcibilia: qõ nõ eſſet 89.
veꝝ niſi mixtio requireret miſcibiliũ diuiſionẽ. ⁊ pꝫ rõ
ne: q2 nõ videť rõ quõ miſcibilia indiuiſibilia indiuiſa
poſſent ſic vnifoꝛmiter diſpõi: ꝙ ex eis fieret mixtio: ni
ſi diuidereť miſcibilia i tot ꝑtes quo poſſent diuidi: ⁊ ꝑ
ua pars vnius poneret iuxta paruam partem alterius.
minoꝛ declarať: q2 vel diuiderenť miſcibilia in tot ꝑteſ
i quot poſſent diuidi. Et iſto mõ nõ: q2 ſic ꝯtinuũ in ifi-
nitum

T.cō. 37. nitum eſſet diuiſum:qđ eſt ꝯtra pħm tertio phycoꝝ:vel in aliud ſic:ꝛ in aliud nō.ꝛ iſto mō nō:q: nō vř rō:q̄re potius fiat diuiſio in vna parte q̄ȝ in alia.ergo oȝ ꝙ fiat
3. in oī vel in nullo.℄ 3° ſi ſic eſſet poſſibilis.vel fieret naturalr̄:vel violenter:ſed nullum iſtoꝝ pōt dici.ǧ nō eſt poſſibilis.maioꝛ pȝ a ſufficienti diuiſione.minoꝛ declaraf.nō enim poteſt dici fieri nālīter:quia generatio mixti ex elemētis fit elementis ꝯcurrentibus.mō ſi hoc fit in loco deorſum:tūc ibi eſt ignis violenter ſi in loco ſurſum tūc eſt ibi terra violenter.ſi in loco medio:ambo tā ignis q̄ȝ terra ſunt ibi violēter.ergo nō pōt fieri naturaliter:nec pōt dici violenter:q: generatio mixti ex elemētis eſt nālis:cuȝ omnis generatio ſit naturalis materie.
4. ℄ Quarto.vl' fieret oībus elīs ꝯcurrētibus vel qbuſdā ſic ꝛ qbuſdā nō:nō pt̄ dici ꝙ oibus:q: qd cogeret ignē deſcēdere:vel terraȝ aſcēdere.ꝛ ex alio:q: mixtio fit frequenter in medio maris vbi ignis nō poteſt ꝯcurrere: nec poteſt dici ꝙ aliqbus:ꝛ nō oibus:q: ſi ſolū duo cōcurrerēt fortius ipſorū corrūperet reliquū ꝛ i ſui nām ꝯuertēt:ꝛ ſic nō fieret mixtio:ꝛ eodē mō ſi 3°:q: duo ipſoꝝ q̄ hñt ſymbolū in caliditate actiua puta duo eēnt calida vl' duo eſſent frigida:ꝛ illa corrūperēt tertiū i ſuam nām:ꝛ ſic iterū nō fieret mixtio.
5. ℄ Quinto.vel fieret miſcibiliū adeq̄tis in pō qbuſdā fortioribus ꝛ alīs debilioribus:ꝛ nullo iſtoꝝ modoꝝ pōt dici:ǧ mixtio ñ eſt poſſibiliſ.maioꝛ pȝ:a ſufficiēti diuiſiōe.ꝛ mioꝛ declaraf.non eni poteſt dici ꝙ fit miſcibilibus adequatis in pō:q: ſic inter ea non fieret actio:nec ex ꝯñti mixtio: ꝛ tȝ ꝯña:q: a ꝓportiōe eq̄litatis nō pōt fieri actio.nec pōt dici ſcōm: q: ſic fortiora corrumperent debiliora in ſui nām:ꝛ ſic non fieret iterum mixtio:quod fuit ꝓbandū.
6. ℄ 6°:vel fieret miſcibilibus remanentibus:vel eis corruptis.nō pmū:q: ſic dictū eſt in p̄cedenti q̄ōne ꝙ nihil erit mixtū ex eis:nec corruptis:q: ſi corrupta ſunt nihil
A.t.c. ē ex eis mixtū.ǧ iterū nō fit mixtio ex elīs.

83. vſq ad.90 **In oppoſitū** eſt pħs.in littera.d.mixtioneȝ eē poſſibilē. ℄ In q̄ōne erūt duo articuli.In pmo rñdef ad queſitū.In ſcōo mouenf quedam dubia ꝛ ſoluentur.

p.no^m **Quantum** ad primū pmo nota ꝙ mixtio capitur tripl'r.vno mō p͛o iuxtapoſitione ꝑuarum ptiū ſenſibiliū vnius iuxta ptes alterius iſto mō dicimus lanā miſceri lane:aut ordeū frume-
2. to. ℄ 2° accipif ꝓ mixtione plurium ſpēꝝ ſm ptes remanētes:ꝛ ſenſibiles tñ:ꝛ ſic vinū miſcef aq̄ ꝛ plures ſpēs miſcef ſil' in mortario:ꝛ de his duobus modis nihil ad ꝑñs.
3. ℄ 3° capitur p͛o vera vniōe oium miſcibiliū in vnā formā ſubaleȝ ſic:vt quelȝ pars remanēs tā ſenſibilis q̄ȝ inſeſibilis ſit vere mixta:ꝛ ſic accipif ꝓpo-
2.no^m ſito. ℄ Scōo nota ꝙ aliqđ eſt mixtū vniformiter:ꝛ tale pōt vocari mixtuȝ homogeneū.aliđ eſt mixtū diffor-miter.ſ.cuius quelȝ ꝑs eſt mixta:nō tñ ꝯſimil'r.exēplū
3.no^m primi vt caro.exemplū ſcōi vt aſinus. ℄ Tertio nota. ꝙ poſſibile vt hic accipitur attribuif rebus.ſ.ꝓ eo ꝙ pt
4.no^m eſſe.vñ ſenſus eſt vtrū mixtio pōt eē. ℄ Quarto nota. ꝙ frequenter viſum eſt fil'cū pluuia cecidiſſe ranas:pȝ per albertum ſcōo meteoroꝝ hoc dicentē:ꝛ pȝ experiētia:ꝛ frequēter viſum eſt in eſtate ꝙ in cāpis longe diſtantibus a foſſatis nulle erāt rane añ pluuiam: ꝛ ſuperueniente ſemi hora inuenti ſunt cāpi ꝑuis ranis q̄ſi totalr̄ pleni qđ nō potuit eē ex alio:niſi q: tales ciderāt
p3 ſil' cū pluuia:ꝛ h̄ de notabilibus ſint dicta.

His premiſſis ſit pma ꝯ ꝛ rñſalis.mixtio ē poſſis:ꝛ.ꝓbaf ſic.mixtio poteſt ǧnari in media regiōe aeris ꝛ in terra. ǧ mixtio ē poſſis.ꝯña tȝ:q: in media regiōe aeris nō ǧnantur niſi per mixtionē.añs eſt notū.ꝓ quartū notabile: q: certum eſt ꝙ rane que ceciderāt cū pluuia erāt in media regiōe aeris in ventre nubiſ ǧnate.nō eni potuiſſent venire ad nubes.
2. ℄ Scōo nā ordinauit elā ad mixtionē. ǧ mixtio eſt poſſibilis.ꝯña tȝ:q: nā nō fruſtraf ſuo fine añs pȝ:q: ſemper deterius eſt rōne ſui melioris: ſeptio politicoꝝ.mō notū eſt ꝙ elā ſunt ſube minus pfecte q̄ȝ mixta:quare pȝ:ꝙ ſunt gratia mixtoꝝ: ꝛ ex ꝯñti ordiata ſunt ad mixtionē. ℄ Tertio.poſe ē elā ſic ꝯbinari vt q̄libet tria corrūpāt q̄libet q̄rtū.ǧ tūc ǧnabif mixtuȝ.
3. ǧ mixtio eſt poſſibilis.ꝯña vltima eſt nota: ꝛ pma declaf:q: exquo elā corrūpunf nō ǧnabitur aliqđ elm:ſȝ mediū:puta mixtum.añs pȝ:q: nō vř qd ꝓhiberet elā ſic cōbinari ſpāl'r:cū poſe ſit duo elā ſic cōbinari vt q̄libet corrūpat ſuū ꝯñū.q̄re nō pñt ſic q̄ttuor cōbinari vt q̄lȝ tria corrūpāt q̄libet q̄rtū attento ꝙ oia hñt adiuicē ꝯrietatē. ℄ Scōa ꝯ.generatio mixti ex elīs nō fit
2.ꝯ. in ꝟtute ꝓpria eloꝝ.ꝓbatur ſic. q: ſi in virtute ꝓpa elorū fieret:ſequeref ꝙ elā ꝓducerent nobiliora q̄ȝ ipſamet eſſent.ꝯñs eſt falſuȝ:quia nihil agit vltra gradū ꝓpriū.ꝛ tȝ ꝯña:q: forma mixti q̄ ꝓducif ex elementis eſt nobilioꝛ q̄cūq̄ forma elī vt forma rane:vel conſimiliſ.
2. ℄ Scōo.ſi mixtū generaref ex elīs ꝟtute ꝓpria: ſeq̄ref ꝙ a nullo ǧnaref.añſ eſt falſum.ꝛ ꝓbaf ꝯña:q: dictū ē in p̄cedenti q̄ōne ꝙ forme eloꝝ non manent in mixto: ǧ per prius a nā corrūpunf q̄ȝ forma mixti in nām ipſoꝝ tīroducaf.ergo ſi forma mixti ab eiſ ǧnaf ipa generaf:ꝛ tñ a nll'ognaf qđ fuit ꝯñs ꝓbandū. ℄ 3° ſi ſic nō
3. poſſȝ dari rō:q̄re poti' i mixtiōe ǧnaf mixtū iſtius ſpēi q̄ȝ cuiuſcūq̄ alterius.ꝯñs incōueniens:q: ſi ſic oia deberemus aſcribere fortune.ꝛ tȝ ꝯña:q: elā quātū eſt ð ſe nō plus ſunt determinata ad vnū'mixtū q̄ȝ ad alteꝝ niſi aliqđ determinans cōcurrat.ǧ ſi in virtute ꝓpa qd agunt nulla eſt rō:q̄re plus ꝓducunt mixtū huius ſpēi q̄ȝ cuiuſcūq̄ alterius. ℄ Quarto.q: elā nō intendunt
4. formā mixti vt notum:imo magis intendunt ſibi ſimile generare.ergo ſi mixtū generaf ꝑ ꝓpriā ꝟtutē eloꝝ ſequitur ꝙ nā nō ageret ꝓpter finē.cuius oppoſitū dic T.c.79
Dubiū pħus ſcōo phycoꝝ:tȝ ꝯña:q: ǧnatio mixti fit pter itentionē forme que generaf. ℄ Sȝ aliqs di.qđ ǧ p̄ncipalr̄ ǧnat formā mixti i mā:df ꝙ ad h̄ antiqui fuerūt diuerſarū opinionū.catholici dicūt deū p̄ncipalr̄ eaȝ ǧnare. platonici vo dixerūt ideaȝ.Auicenna poſuit datorē formaꝝ.Ariſto.vo poſuit ꝟtutē ſeminalē.7° metaphyſice: T.c. 31. ꝑ qđ itelligif certus aſpectus celi plus determināſ māȝ ſuā influentia ad formā vnius ſpēi recipiendā q̄ȝ ad recipiendū aliā:ꝛ bñ aduerte ꝙ opinio catholica ꝛ opio Ar.nō ſunt repugnātes in h̄.nā Ar.nō negaſſet deuȝ p̄ncipalr̄ ꝯcurrere.ꝟtutē tñ ſeminalē iter cās iferiores dixit elā p̄ncipalr̄ ad mixtionē certe ſpēi determinare.
℄ Tertia ꝯ eſt.determinās eſt p̄ncipale agēs ſiue generās p̄ncipalr̄:ꝛ cā corruptiōis vnius elī ꝑ rōnē factā i 3.ꝯ. p̄cedenti q̄ōne de ǧnatione lapidis vbi forma terre corrūpif:ꝛ nō actiōe eloꝝ.ǧ corrūpif ꝟtute huius determinātis ꝛ p̄ncipalr̄ formā mixti ǧnantis.ꝯña tȝ:ꝛ añſ ꝓ pma pte pȝ:q: forme eloꝝ nō manēt in mixto ex p̄cedēti q̄ōne:ꝛ ꝓ ſcōa pte declaf: q: mā i q̄ ǧnaf forma terre ſꝑ manet frigida ſicca denſa ꝛ compacta.mō iſte 3 ſunt q̄litates terre actiōe eloꝝ:nō tñ remittunf qn ſub eis pōt manere forma terre.ǧ forma terre ꝟtute eloꝝ: ꝛ actione nō corrumpif qđ fuit ꝓbandum.

Quantū ad ſcōm articl'm ſit prima dubitatio. p.dubiū Utrū mixtio poſſit fieri ſola iuxtapo- T.c.85 ſitione:vel penetratione corpoꝝ i corpus ꝛ arguif ꝙ ſi ꝑ pħm i lrā.rñdef ꝙ miſcibilia q̄nq̄ diduni i ꝑuas ptes ꝛ iuxtaponunf:ꝛ q: ꝯria ſunt agunt ꝛ reagūt iter

ſe: ⁊ ſic reducunt ſe oēs ad tēpamentū mediū diſconue
nies formis ſpēꝝ miſcibilium: ⁊ ꝯueniēs forme medie
mixti: quapp̱ oēs forme miſcibiliū corrūpuntur: ⁊ for-
ma medij mixti i materijs oium ipſoꝝ generaṫ. ⁊ ſic fit
vnio media mãerū: eo ꝙ forma iformãs illas dr̄ vna:
eſt forma media in formas miſcibiliū nō participatio-
ne: ſed virtute vt dictū eſt. ℭ Ex hoc inferuntur ꝓpoſi
tiones reſpondentes dubitatiōi. ℭ Prima eſt. ꝙ non
p̊ ſufficit ſola iuxtapoſitio: q͛ per eā non fieret vnio ma-
2. terieꝝ. ℭ Scḋa ꝙ nō eſt corpoꝝ penetratio: q͛ illa ē
3. īpoſſibilis. ℭ Tertia ē ꝙ frequēter iuxtapoſitio inter
ꝑuas p̱tes ipſoꝝ miſcibiliū iuuat ad mixtionē. pꝫ: quia
melius potuerūt tales ꝑue p̱tes iuxtapoſite ſeinuicem
corrūpere: ⁊ vnū medium gn̄are quam ſi eēnt magne
iuxta magnas. ℭ Quarta eſt. ꝙ oīs mixtio eſt gn̄atio
4. pꝫ: q͛ ſine gn̄atione nō fieret vnio materierū miſcibiliū
⁊ iſto mō ſit dictū de p̄ma dubitatione. ℭ Scḋa dubi-
2ᵐ duᵐ tatio eſt. q͛ cū dictū eſt ad mixtionē cōferre diuiſionē:
⁊ cū miſcibilia ſint frequēter hōgenie. Queriṫ vtꝝ di-
uiduṅt in ifinitū. ⁊ iſto mō non eſt poſſe: vel nō diuidū-
tur: ⁊ iſto mō eſt cōtra dicta: vel diuiduṅt in aliquot p̱-
tes ⁊ in aliquot nō: ⁊ ſi ſic que eſt rō ꝙ magis diuidū
tur in vna p̱te quam in alia vel pp̱ q̇d nō oīa diuiduṅt.
ℭ Rn̄deṫ ꝙ nō eſt poſſe miſcibilia hr̄e equalē rōnē diui
R̸. ſionis in qualꝫ ſui p̱te. cā eſt ex p̱te diuiſi: q͛ ipoſſe eſſet
ꝙ ipſum eēt in q̄lꝫ ſui p̱te eque fortis reſiſtentie. cōfer-
tur eni mediante actione celi: que in vna p̱te eſt fortior
⁊ in alia debilior pp̱ inequalitatē diſtātie. Ex alio q͛ lu
men ſolis calefacit miſcibilia difformiter: q͛ fortius in
vna parte ⁊ debilius in alia. q͛ ſi calefacit recto radio
forma eius calefacit fortius ꝓpinqus ⁊ remotius de-
bilius: ſi radio reflexo tūc fortius ꝓpe reflexiōes ⁊ d̄bi
lius lōge a reflexiōe: q̄re ſiue ꝯueniēs elr̄o ſit hmōi ac-
tio ſiue diſcōueniens ipā p̱ eā fit difformis v̇tutis. ⁊ in
vna p̱te fortioris reſiſtētie ⁊ in alia debilioris q̄re diui
ſio fiet in aliquot p̱tes ⁊ in aliquot nō: ⁊ cadit ſup illa
pūcta miſcibilia: in q̇bus illa ſunt debilitata q̄ꝫ ēt ex p̱-
te diuidentis q͛ nō vniformiter in qōlꝫ pūctum miſcibi
liū agit: ſꝫ in aliud fortius: ⁊ citius erit ibi diuiſio ⁊ in
3ᵐ duᵐ aliud debilius: ⁊ ibi tardius fiet diuiſio. ℭ Tertia du-
bitatio eſt. q̇d diuidit miſcibilia. ℭ Rn̄deṫ ꝙ pōt fieri
a valde diuerſoꝝ quolꝫ. qn̄qꝫ fit a grauitate vt aq̄ mi-
ſcetur vino ſuppoſita ipſi vino. diuidit. n. ſua grauitate
vinū ⁊ deſcendit frequēter. Etiā fit pp̱ alterationē ꝯ̄rio
rū corrūpentiū ſeinuicē. qn̄qꝫ. n. fit motu locali diſtrahē
4ᵐ duᵐ te. qn̄qꝫ fit rarefactione. ℭ Quarta dubitatio eſt ſi mix
tio pōt fieri ſine hmōi diuiſione. ℭ Rn̄deṫ ꝙ ſic: quia
ſpecialr̄ poſtq̄ꝫ diuiſio in dictas paruas parteſ eſt facta
ipſe parue p̱tes ſunt cōmiſcibiles ⁊ miſceṅt ſine vlteio
ri diuiſione. ℭ Scḋo pꝫ hoc: q͛ ſi in p̄ncipio in ſuffici
2. entibus ꝑuis p̱tibus miſcibilia iuxtaponereṅt: tūc fie-
ret mixtio ipſoꝝ ſine eoꝝ diuiſione: q͛ eque cito fieret
corruptio ſic̄ diuiſio. ℭ Tertio. q͛ nō appet q̇n a. ⁊ b.
3. miſcibilia iuxtapoſita poſſint ſeinuicem alterare ⁊ ad
tēpamētū mediū reducere ſine diuiſiōe tali. ℭ Et ſi d
caṫ. reductio tali nō fieret eque cito i materijs oiuꝫ mi-
ſcibiliū ⁊ in oībus p̱tibus eoꝝ. dr̄ ꝙ hoc eſt verum im
mo poſſe eſt verū ſucceſſiue fieri iſtam miſcibiliū corru-
ptionē ⁊ mixtionē ex eis ꝓportiōabilr̄ fieri ſucceſſiue.
5ᵐ duᵐ ℭ Quinta dubitatio. Utruꝫ ſimile poſſit miſceri ſimili.
R̸. ℭ Rn̄deṫ ꝙ ſile ſubalr̄ cū altero nō miſceṫ cū eo. ⁊ rō ē
q͛ talia nunq̄ꝫ corrūperēt ſe mutuo: eo ꝙ ſunt eiuſdem
ſpēi ⁊ nō ꝯ̄ria. mō corruptio requiriṫ ad mixtionem vt
dictū ē. Et ſi dicaṫ nōne aq̄ ſalſa miſceṫ aq̄ [d]ulci. reſpō
deṫ ꝙ nō: ſꝫ ſolū fit diuiſio ipſaꝝ in ꝑuas p̱tes: ⁊ iuxta
poſitio p̱tiū. nulla aūt fit realis corruptio iter eas: ⁊ ſic
nō ē poſſe ꝙ ſile cū alio in vna q̄litate aut duabꝰ miſcea

tur. ℭ Sexta dubitatio eſt. Utrū miſcibilia debēt eſſe 6ᵐ
adeq̄ta in potentijs: vel vnū eoꝝ dꝫ alteri dn̄ari. ℭ Re dubiū
ſpōdeṫ ꝙ miſcibilia nō debent eſſe adequata pūctalr̄i R̸.
oī qualitate ſua. pꝫ: q͛ nō eſt poſſibile ꝙ fiat punctalis p̊. ꝯ̊
adeq̄tio pp̱ motū celi ⁊ pp̱ diuerſas variatiōes. imo ſi
eēt adequata: imediate poſt deſineret adeq̄tio ⁊ nullo
toto tp̱e remaneret ꝓut ex ſolo aſpectu ſolis: vel vnius 2. ꝯ̊
ſtelle reſpicientis ea pōt deuinci. ℭ Scḋa ꝙ miſcibilia
nō debent eē ſic adequata vt qōlꝫ ipſoꝝ ſit tāte reſiſtē-
tie ſicut alia ſūt actiuitatis. pꝫ: q͛ nō fieret actio. ℭ Ter 3. ꝯ̊
tio. nullum ipſoꝝ dꝫ tm̄ dn̄ari: vt non repatiaṫ ſeu non
poſſit alia ſeu aliq̇d ipſoꝝ cōuertere in ſui nāꝫ: ſtante il-
la diſpōne: pꝫ q͛ nō fieret mixtio. ℭ Quarta ꝯ̊. elr̄a de- 4. ꝯ̊
bēt eſſe adequata in potentijs ſic vt qōlibet ita fortiter
repatiaṫ: vt nō poſſit remanere: imo vt q̄lꝫ tria ſufficiāt
quartū corrūpere: ſi fit mixtio ex q̄ttuor elr̄is: ⁊ ꝓpor-
tionabili mō: ſi fiat ex mixtis: q͛ ſic forme miſcibilium T. cō.
corrūpūṫ: ⁊ forme medie gn̄anṫ. ⁊ ſic itellexit Arꝫ. qn̄ 89.
dixit miſcibilia debere potentijs eſſe adequata. ℭ Se 7. du-
ptia dubitatio. Utrū mixtis poſſit fieri ex duobus elr̄is bium
⁊ arguiṫ p̄mo ꝙ nō: q͛ vl̄ hꝫ ſymbolū: ⁊ ſi ſic: q̇d dn̄aṫ
ꝯuertit aliū in ſui nām. vl̄ non hn̄t ſymbolū: ⁊ ſi ſic vel
vnum dn̄atur alteri in duabus q̄litatibus: ⁊ tūc ipſum p̊
manebit: ⁊ aliud ꝯuertit in ſui nām: qōlꝫ dn̄aṫ alteri in
vna qualitate: ⁊ ſic nō generabiṫ mixtum: ſed tertium T. cō.
elr̄m: vt pꝫ ſcḋo huius caplr̄o q̄rto. vel neutꝝ dn̄aṫ alte- 48.
ri in aliqua qualitate: ⁊ ſic nō fit mixtio quia nec actio.
ℭ Rn̄deṫ ꝙ actiōe ꝓpria duoꝝ elr̄oꝝ nō ꝯcurrēte alio R̸.
nō pōt ex eis generari mixtum. rō ē iā poſita: nā ſi am
bo habeant ſymbolū: tūc nō eſt poſſe ꝙ vnū eoꝝ corrū
paṫ alio manēte. ſi nō hn̄t: vl̄ ꝯuertereṫ tertiū elr̄m: vel 2.
vnū corrūperet aliud. ℭ Scḋo. dr̄ ꝙ ex actiōe ſolis ce
li. vel ꝓportiōabili ꝯcurrēte bn̄ pōt ex duobus elr̄is: imo
ex vno ſolo ſolū actualr̄ ꝯcurrēti fieri mixtū. pꝫ: q͛ ſola
mã miſcibiliū manet in mixto. g̃ cū iflūētia celi: vel ſoliſ
poſſet mãꝫ duoꝝ elr̄oꝝ. vl̄ vnius ſufficiēter diſponere ꝓ
mixti gn̄atione: nō ē rō: q̄re ex eis nō poſſꝫ forma mix-
ti gn̄ari. ℭ Tertio. dr̄ ꝙ hmōi mixti gn̄atio: lꝫ actualr̄ 3.
fieret ſolū ex duobus. vel vno miſcibilium. tn̄ v̇tualr̄ fit
ex oībus ſimplicibus: q̄re nec̄e eſt ꝙ i ipſo: ⁊ mixto ge
nerate maneāt qualitates: ⁊ v̇tutes oium elr̄oꝝ ad me
diū reducte. ⁊ ita v̇tualr̄ eque bn̄ ex oībus cōponiṫ: ſic̄
ſi oīa ꝯcurrerēt ad ſui gn̄ationeꝫ. ℭ Octaua dubitatio. 8ᵐ
q̄uo miſcibilia veniāt ad mixtionē. ad quā dr̄ ꝙ miſcibi dubiū
lia ſic̄ ignis ac tera frequēter ꝯiunguṅt hic iferius ſup 2.
terraꝫ: eo ꝙ ignis hic gn̄aṫ. ℭ Scḋo dr̄ ꝙ i media re-
gione aeris ē ꝯgelatio ſicca terreſtris loco terre: ⁊ ex
alia hūida loco aq̄ ⁊ ignis ibidē frequēter gn̄aṫ ex itē-
ſiōe exhalatōis terreſtris: vel aliq̄ exhalatio terreſtris
ē ibi q̄ ſubalr̄ ē actu ignis: ⁊ ſic gn̄aṫ idē mixtū ꝯcurrē 3.
tibus miſcibilibus. ℭ 3º. dr̄ ꝙ nō ē icōueniēs iflūētiaꝫ
facē ignē vſq̄ ad mediā regionē aeris deſcēdē forte pp̱
mixtionē. ℭ 4º. dr̄ ꝙ nō oꝫ: vt ſatis i ſolr̄one p̄cedētis
dubitatōis dcm̄ ē: i gn̄atōe mixti oīa miſcibilia ꝯcurrē 4.
actualr̄: imo ſuffic̄ ipſoꝝ v̇tualr̄ ꝯcurſus. vn̄ nō dr̄ ignis
concurrere i gn̄atōe mixtorum i medio maris actualr̄:
ſꝫ ſolū v̇tualr̄. ℭ 9ª dubitatio. Utrum mixtio poſſit fieri 9ᵐ
ex mixtis. Rn̄deṫ ꝙ ſic multotiēs vnū mixtū gn̄aṫ ex dubiū
alio: vt pꝫ de his q̄ gn̄anṫ p̱ ꝓpagationē ſemis: ⁊ vt i R̸.
multis alijs. ℭ Decia dubitatio. Utrum mixta poſſint 10ᵐ
miſceri. Rn̄detur ꝙ ſic: q͛ mixta hn̄t ꝯ̄rietatē p̱ quam dubiū
iuicē agūt ⁊ miſceṅt. ſicut pꝫ i metalliſ: ⁊ in liquoribuſ
q̄ miſceṅt adiuicē. ℭ Sed diceret aliq̇s. g̃ mixtū pōt dubiū
eſſe elementū mixti. ℭ Scḋo. q͛ eſſet ꝓceſſus in infini 2.
tum: q͛ vnū mixtū eſſet mã ſecūdi ⁊ ſcḋm tertij. ⁊ ſic i
ifinitum. ℭ Tertio. ſpecies noue fient per artem quas 3.
natura facere nō poteſt. antecedens eſt inconueniēs: ⁊

tꝫ ꝯn̄a

tʒ ꝯſequētia:qꝛ ſi duo metalla poſſunt miſceri:ſic ꝙ faciāt aliā ſpēm metalli nouā ars facit nouā ſpēm:qꝛ illā ſpēm nā non potuit ꝓducere.ſilr ſi ex multis mixtis fieret tyriaca ſpē differens a quolibʒ ipſoꝝ p artē ars fecit nouā ſpēʒ quā nā nālr nō potuit agere. ¶ Dicit ad ꝑmū negādo ꝯñaʒ:qꝛ elʒ nō ꝯſueuit dici niſi de ſimplici.mō mixtū nō eſt ſimplex:ꝛ ideo lʒ ſit ꝑncipiū mixti: non tñ eſt eius elm. ¶ Ad ſcōm negeť ꝯña.qꝛ nō q̄lʒ libet eſt miſcibile cū quolibʒ:imo in mixtione deuenit tādē ad ita ꝑfecta ꝙ ipſa vltra miſceri nō pñt:ꝛ ſic nō ꝓcedit in infinitū:qꝛ ibi eſt ſtatus. ¶ Ad 3m dr.ꝙ ē bene dubiū:ꝛ pōt ꝓbabilr dici ꝙ nō eſt iconueniens: ꝙ ars iuuet nām:ſic ꝙ applicet actiua paſſiuis qbus mediātibus nā certas ſpēs pōt ꝓducere.q̄s nā non produxiſſet ſi talis applicatio nō fuiſſet facta:ꝛ iō ars ſic iuuādo nām bene generat cū actione nature aliquā ſpēʒ: quā nā ſine arte nō generaſſet:ꝛ ideo cōiter ꝓcedēdū eſt ꝙ nā ꝑfecta eſt:non qꝛ ſemꝑ oēm ſpēm hʒ:ſed qꝛ celū hmōi mixta p artē generabilia oia virtualr in ſe cōtinet. ¶ Scōo ꝙ nō pōt ars ſic in īfinitū generari ſpēs nouas:ſʒ ſolū finitas.reſpectu quoꝝ eſt potētia vt generenť applicās actiua paſſiuis virtute īfluentie celi:ꝛ circa iſtā rōnē bñ ſtudeat ſtudioſus.

¶ Undecima dubitatio eſt. Juxta pdictā dubitationē querit:q̄re non q̄lʒ miſcetur cuilibet:ꝛ vr ꝙ deberet:qꝛ oia mixta ſūt diuiſibilia ꝛ hñt ꝯrietatem. ¶ Rñdet ꝙ q̄dā ſunt q̄ hñt formā perfectā:ꝛ requirunt in mā organizationeʒ ꝛ certā figurā debitā:ꝛ q̄titatem ꝛ ligamenta organoꝝ.ſicut plante ꝛ aīalia:ꝛ illa non pñt diuidi in paruas ptes qn ſtatim corrūpūtur. quaꝓp anteq̄ mixtio ex eis fieret p diuiſionē ad mixtionē ipſoꝝ reqſita diu eſſent corrupte:ſilr multe ſunt reſiſtentie:qꝛ qñq̄ vnum patereť ad mixtionē diu aliud eēt in aliā ſubaʒ trāſmutatū:ſicut declarat phs in fine primi de ſtanno ꝛ ere:

¶ Duodecima dubitatio:quare aliq̄ ſunt facilr mixtibilia ꝛ aliq̄ difficulter. ¶ Reſpondeť ꝙ parua paruis facilius miſcent:qꝛ facilr totū agit in totum. ꝛ ex alio: qꝛ parua ſunt modice reſiſtentie ex ꝯſequenti ſe cito inuicem corrūpunť:ꝛ ad temperamētū mediū ſe reducūt. ¶ Et ſi dicatur ꝙ eadē eſt ꝓportio parui ad paruum:ſicut magni ad magnū.ergo eque facilr ſunt miſcibilia. ¶ Reſpondet.ꝙ lʒ ſit eq̄lis ꝛ eadem proportio:tñ nō poteſt fieri equalis applicatio magni ad magnū:ſic parui ad paruū:ꝛ ideo non ſeqtur ꝙ ſint eque facilr miſcibilia. ¶ Scōa cā eſt facilitas diuiſionis:ſicut inuenitur in humidis viſcoſis:qꝛ ꝓpter facilitatem diuiſionis facilr talia reſoluunť in puas ptes:ꝛ iuxtaponunť qbus mediātibus citius fit mixtio. ¶ Tertia cā eſt.qꝛ oia miſcibilia ſunt bñ poſſibilia:ꝛ aliud nullo modo vel puum nō fieret debita mixtio ꝛ oppoſite cāe ſunt cā difficultatis mixtionis ſi aliq̄ ipſaꝝ fuerit intenſa in paſſibilitate mixtionis.

¶ Tertiadecima dubitatio eſt.ſi mixtū pōt miſceri cū ſimplici:ꝛ vr ꝙ non: qꝛ ſimplex cū habeat ſuas qualitates intenſas ſemꝑ ſuperabit ꝛ ꝯuertit ipſuʒ mixtū in ſui nām. ¶ Reſpondet ꝙ ſic:qꝛ lʒ bene blada miſcent cū aqua in factione potus. iteꝝ vinū cum aqua per ſucceſſionem temporis. ¶ Ad rōnem dr.ꝙ lʒ qualitates ſimplices ſint intenſiores:tñ poſſunt fieri propter magnitudinē mixti:aut denſitateʒ materie eius equiparādo ſic: ꝙ q̄litates vnius ſint tante actiuitatis ſicut alterius.

¶ Decimaquarta dubitatio eſt. Utrum ſimplex poſſit augere mixtuʒ. ¶ Reſpondetur plene ꝙ ſic.nam ſi gutta aque apponeretur doleo vini:phs dicit in littera: ꝙ vnum poteſt facere ꝙ vniuerſa mixtura faciat opus vini.ergo aqua conuertetur in vinum ꝛ augmentabit ipſum.

ad ꝑm 2 3 2 — vndecimuʒ dubiū ℞ — duodecimuʒ dubiū — Dubm ℞ 2 3 — 13m dubium ℞ — 14m dubiū — T.cō. 88.

¶ Decimaquinta dubitatio:quare mixtū animatum nō poteſt augeri aut nutriri ex ſimplici ſicut mixtum inanimatum. Dicitur ꝙ cā ē nimia diſſimilitudo mixti aīati ad ſimplex:non enim poteſt aīa ſuo calore quātūcūq̄ diſſimile ꝯuertere:ꝛ ideo ſimplex ꝓpter nimiā diſſimilitudinē ſuā in mixtum aīatum nequit trāſire: ſed ſecus ē de mixto inanimato:qꝛ nō eſt tāta diſſimilitudo. 15m dum

¶ Decimaſexta dubitatio:ſi quelibet ps mixti eſt mixta. ſic pʒ de lignis:quare ignis applicatus ei:cū vniforme ſit nō generat equalr ex omni parte flāmā: ſed ex vna pte generat flāmam:ꝛ ex alia fumū:ꝛ iteꝝ ex alia cineres. ¶ Reſpondetur:ꝙ cā huius eſt ꝙ non eſt lignū aut ſtramen aut aliquod hmōi homogeneū ſimplr: qꝛ ſi ſic eſſet totū in flāma conuerteretur:ſicut oleum totum in flāma reſoluit. Sed lʒ ſit vniforme quo ad ſenſuʒ:tñ ibi ſunt etherogeneitates inſenſibiles:ꝛ pp iſtō ꝯtingit ipſum in ita diuerſas formas reſolui. 16m dum ℞

Ad rōnes.

Ad ꝑmā pʒ qd ſit dicendū per ꝑmā dubitationē. ¶ Ad ſcōʒ patet ſolo per ſcōam dubitationē. ¶ Ad tertiā dr.ꝙ eſt nālis:ꝯceditur tñ ꝙ ad eā ꝯcurrunt multe violētationes. puta corruptiones elementoꝝ vel exitia aliquoꝝ eorum extra locum nālem:ſed hoc non obſtat qn ipſa eſt nālis:qꝛ eſt generatio:ꝛ oīs generatio eſt mixtio nālis: ꝛ de hoc magis dicetur in ſequenti q̄ne. ¶ Ad q̄rtuʒ pʒ qd ſit dicendū per ſeptimā dubitationē. ¶ Ad qntū qd ſit dicendum.pʒ per ſextā dubitationem. ¶ Ad ſextum dr ꝙ mixtio fit qñ miſcibilia actu corrūpūtur ꝛ forma media generatur.ꝯceditur ēt ꝙ de ꝟtute ſermonis mixtum non componitur ex elīs vel ēt ex his miſcibilibus que concurrunt ad eius gñonem: ſed tñ dr ex eis componi vulgariter ad intellectum ante poſitum. ¶ Rō poſt oppoſitū eſt pro ꝑma ꝯclōne ꝑmi articuli.

ad rōes — ad ꝑm — ad 2m — ad 3m — ad 4m — ad 5m — ad 6m

¶ Quedā.n.balbutiunť ad inuicē ꝛ epāphoterizant. T.c.xc. Qō.xxiiij.

Queritur vtrum oīs mixtio ſit nālis. Et arguitur ꝑmo ꝙ nō eſt nālis aliq̄.gño nō eſt nālis ſimplr. aliq̄ ergo non eſt nālis.ģ ſimplr aliqua mixtio nō eſt nālis.ꝯña tenet.qꝛ non vr potior rō de mixtione q̄ de generatiōe vel augmētatiōe.añs eſt phi.5.phyſicoꝝ.circa finem. ¶ Scōo.aggregatio eloꝝ nō nālis.ģ mixtio non eſt nālis.ꝯña tenet.qꝛ in mixtione fit aggregatio eloꝝ.añs eſt manifeſtū.nā in tali ꝯgregatione: vel opʒ terrā aſcēdere:vel opʒ ignē deſcendere:qd eſt violentū:ſicut in ꝓcedēti qone dcm̄ eſt. ¶ Tertio vel ela manent in mixto:ꝛ ſi ſic in quocūq̄ loco fuerit mixtū aliq̄ ela detinebunť ibi violenter.vel nō manent: ſʒ ſue ꝟtutes:ergo ille detinenť ibidē violenter. ergo mixtio eſt adhuc motus violētus. ¶ Quarto.mixtio fit mediante alteratiōe violēta.ģ eſt violēta.ꝯña tʒ.ꝛ añs apparet.qꝛ gño miſcibiliū fit ab agēte extrīſeco ꝛ paſſuʒ. puta miſcibile non ꝯfert vim:qꝛ p eā diſponit ad corruptionem ad cuius ꝯriū hʒ nālē iclinationem. ergo illa alteratio eſt violēta. ¶ Quinto.mixtio fit mediāte corruptione ꝛ diuiſione miſcibiliū.modo oīs diuiſio eſt violenta.ergo mixtio eſt violēta.añs pʒ.per phʒ in lra:ꝛ mior pʒ.qꝛ omne ꝯtinuū diligit ſe nālr ꝑmanere continuū ꝛ vnū:quare oīs diuiſio eſt violenta. ¶ Sexto.aliq̄ eſt artificialis mixtio.ergo nō oīs eſt nālis. ꝯña tʒ.2° phyſi.nālia diſtiguunť ab artificialib9. añs apparet.qꝛ artificialr miſceť vinū cū aq̄:ꝛ p artē alchimiſte vnuʒ metallū cū alio. ¶ Septio.aliq̄ ſunt mixta caſualia.ģ non oīs mixtio eſt nālis.añs pʒ.de mixtis q̄ ſunt mixta caſualia.ꝛ ꝯña tʒ.qꝛ nāle diſtinguitur ꝯ caſuale.

ꝑm — T.c.57 2m — 3m — 4m — 5m — T.c.66 ꝛ.88. — 6m — T.c.ꝑ. — 7m

In oppoſitū

T.c.83. In oppoſitū vr̄ eſſe intentio Ar̄. qui non
vſq̄ ad vr̄ in hoc lib. determiare niſi
90. de motibus ⁊ mutationibus nālibus. cū ergo h̄ deter-
minet de mixtiōe: ſeq̄r ꝙ ois mixtio eſt mutatio nālis.
¶ In iſta qōne ſunt ponēde diſtōnes. 2° ꝯnes rñſales.
p̄mum notādū Quantū ad p̄mū. p̄ nota ꝙ nāle in ꝓpoſito pōt
capi octo modis. ¶ Primo mō capiṫ
p̄. ꝓut denominatiue dr̄ a nā: ⁊ ſic ſcia dr̄ nālis: eo ꝙ de
nā ⁊ de hñte attributionem ad nām p̄ncipalr̄ ꝯſiderat.
2 ¶ 2° mō capitur ꝓut diſtinguiṫ ꝯtra violentū. ¶ 3° mō
3 ꝓut diſtinguitur ꝯtra artificiale. ¶ 4° ꝓut diſtiguitur
4 cōtra volūtarium. ¶ 5° ꝓut diſtinguiṫ cōtra diſconue-
5 niens. ¶ 6° ꝓut diſtinguiṫ ꝯtra miraculoſuꝫ ſeu ſupna
6 turale: vt dicimus creationeꝫ nō eſſe nālē. ¶ 7° ꝓut di
7 ſtinguiṫ cōtra caſuale. ¶ 8° ꝓut diſtinguiṫ cōtra mon-
8 ſtruoſum: ⁊ vr̄ octauus motus ꝯtineri ſub 7° tanq̄ iſe-
ſecundū notādū rius ſub ſupiori. ¶ Scđo nota: ꝙ violētū capiṫ tripl'r.
T.c.57 Uno° qđ eſt ꝯtra cōeꝫ ⁊ ſolitū curſum nāe: ⁊ ſic capiṫ.
5. phyſicoꝝ. qñ dr̄: ꝙ gñō augmētatio ⁊ alteratio qñq̄
2 ſunt violente. ¶ Scđo dr̄: ꝙ eſt cōtra nāꝫ ⁊ iclinatio-
nē agētis: vnde ſic qñ agens ītēdit vnū ⁊ euenit oppo
ſitū illud dr̄ euenire violenter: ⁊ ēt tale dr̄ caſuale. ca-
ſuale aūt eſt in plus: qcqd. n. euenit preter itentionem
alterius agentis extra ſemp ⁊ freq̄nter: ⁊ eſt notabilis
bonitatis vel malitie dr̄ caſuale. ¶ Tertio mō dr̄ pro
3 prie: qđ fit a p̄ncipio actiuo extrīſece nō ꝯferente vim
paſſo: ⁊ ſic deſcribiṫ. tertio ethico. ⁊ ſic motus lapidis
ſurſuꝫ dr̄ violētus. ¶ Tertio eſt notādū: ꝙ aliqñ aliqd
tertium notādū dr̄ artificiale vel volūtariū reſpectu agentiū p̄ncipali-
um: vt domus gñō diciṫ volūtariū vel artificialis. Alio
mō aliqd dr̄ artificiale vel volūtariū reſpectu agentiuꝫ
applicātiū actiua paſſiuis: ⁊ iſto mō dicimus blada ar
q̄rtū no tandum tificialia: lꝫ cōpleaṫ p nāꝫ: eo ꝙ icipiunṫ ab arte. Et eo
dē mō pōt dici de violēto. ¶ Quarto nota: ꝙ differūt
ꝯtingens caſuale mōſtruoſum ⁊ violentū. Cōtingens
.n. dr̄ illud qđ pōt eſſe: ⁊ non eſt: ⁊ hoc capiēdo cōtin-
gens ſtricte: ⁊ ꝓprie pp libertatē arbitrij. Sꝫ caſuale
dr̄ qđ eſt effectus notabilis bōitatis vel malitie ex̄ ſem
per ⁊ freq̄nter eueniens ab agēte aliquo ipſuꝫ ꝓducen
te nō itento ab eodē. Mōſtruoſuꝫ dr̄ qñ eſt idebita or-
p̄mum dinatio mēbroꝝ ⁊ p̄ter itētionē ꝑtialis nāe: ⁊ iō eſt iſe
rius ad caſuale. violētū vo ē illđ qđ fit ⁊c. qđ añ deſcri-
ptū eſt. ¶ Quinto nō. ꝙ mixtio capiṫ qñq̄ ꝑ alteratio
q̄ntū no tādum ne p̄ma p̄cedēte gñonē forme mixti. Aliqñ vo ꝑ gñō-
ne forme mixti i materijs miſcibiliū. ¶ Sexto nō. ꝙ
ſextū no tandum ſubꝫ alteratiōis eſt mā p̄ma: ſic ⁊ gñonis. pꝫ p p̄9 dicta.
p̄a ꝯ̄ Quantū ad ſcđꝫ ſit p̄ma ꝯcl'o hec. capiēdo vio
lētū pro illo qđ eſt p̄ter ſolitū curſum
nāe aliq̄ mixtio eſt violēta ⁊ nō nālis: ⁊ eſt artificialis
volūtaria ichoatiue: pꝫ hoc de mixtiōe metalloꝝ facta
p artē alchimiſte: illa. n. eſt p̄ter curſū ſolitū nāe. ⁊ in-
choatiue fit ab arte ⁊ volūtate. veꝝ eſt ꝙ cōpletiue fit
2a ꝯ̄ a nā miſcibilib9 applicatis. ¶ Scđa ꝯcl'o capiēdo vio
lētū ꝓpe: ꝓut dr̄ ꝙ eſt ꝯ̄ iclinationē paſſi: ⁊ mixtionē
pro gñone forme mixti: nulla mixtio eſt violēta: ſꝫ que
uis nālis. pꝫ. nā ois gñō nō eſt violēta: ſꝫ nālis. ois mix
tio eſt gñō. g̃ ois mixtio eſt nālis ⁊ nulla violēta. maior
pꝫ. q2 ois gñō eſt cū iclinatione nāli ſubi. ſ. māe prime
in qua ipſa fit. g̃ paſſuꝫ in gñone ꝯfert viꝫ. ſ. hñdo nālē
iclinationē ad recipiendū formā que generaṫ. ergo nul
la eſt violenta gñō. minor nota eſt de ſe. ¶ Tertia con
3a ꝯ̄. cluſio. capiēdo mixtionē pro alteratiōe p̄uia adhuc iſto
mō ois mixtio eſt nālis: ⁊ nulla violenta. ꝓbatur. nam
alteratio real'r fit in mā prima. modo ſicut ipſa hꝫ nālē
iclinationem ad terminū alterationis. puta ad formaꝫ
ſubalem. ita hꝫ ad mediū. ſ. alteratione quo illa forma
ꝓduciṫ. ergo eſt ibi nālis alteratio ⁊ non violenta ſicut
⁊ gñō. ¶ Sꝫ diceret qs. miſcibilia ſunt ſubta alteratio Dubm
nis: ⁊ illa non cōferūt vim ad alterationē illā. ergo iſta
alteratio eſt violenta. ¶ Rñdetur negādo ꝙ ſubꝫ ihe R
ſionis adeq̄tum ſit miſcibilia. imo ſunt māe ipſoꝝ: vt p̄
us dictuꝫ eſt. ¶ Si āt qs vellet ꝙ miſcibilia rōne māe
eſſent ſubta hmōi alterationū: tunc ꝯcediṫ totū añs: ⁊
negeṫ ꝯña. q2 nō opꝫ ad h̄ ꝙ aliqs motus ſit nālis ꝙ
ꝯueniat oi ſubto: ſꝫ ſufficit ꝙ ſubꝫ iheſionis adeq̄tū: pu
ta cui iheret hꝫ nālē iclinationē ad hmōi motū. mō ſic
eſt in ꝓpoſito reſpectu huius mixtionis ſeu alteratōis:
ꝙ mā eſt ſubꝫ adeq̄tū iheſionis eius: ⁊ ipſa hꝫ ad eam 4a ꝯ̄
nālem iclinationē. ¶ Quarta ꝯcl'o. capiēdo mixtionē
pro alteratiōe: mixtio: vt in plïbus eſt nālis i ordie ad
cās agentes. pꝫ. q2 agentia itendunt illā alterationem. 5a ꝯ̄
¶ Quinta ꝯcl'o. in ordie ad q̄ttuor el'a miſcibilia ois
mixtio capiēdo mixtionē pro gñone forme mixti: ē ca-
ſualis. pꝫ. q2 euenit p̄ter itētionē eoꝝ: qđlibꝫ. n. eoꝝ itē- 6a ꝯ̄
dit gñare ſibi ſil'e ⁊ nō mixtū. ¶ Sexta ꝯcl'o. ois mix-
tio eſt nālis ⁊ nō caſualis in ordie ad agēs. p̄mū pꝫ. q2
agens p̄mū qcqd ꝓducit: ꝓducit ex itentione: ꝓut pꝫ
auctoritate Boetij q̄rto de ꝯſola. ⁊ ex alio: q2 cā p̄ma ni
hil ꝓducit nō cognoſcēs nec ꝓducit nō itendens: eo ꝙ
nō neceſſitaṫ in ꝓducēdo. g̃ nihil facit a caſu. añs ē no-
tū: ⁊ ꝯña ſil'r. ¶ Correlariū. eſto ꝙ multa ſunt caſualia Corm
reſpectu agentiū ꝑticulariū: tñ nihil eſt caſuale reſpe-
ctu agentis vl'is. pꝫ p duas ꝯcl'ones p̄cedentes. ¶ Se 7a ꝯ̄
ptima ꝯcl'o. ois mixtio eſt violēta miſcibilibus quoruꝫ
actione ꝓduciṫ ex ipſis mixtū: q2 illa per eā corrūpun-
tur. modo cuilibꝫ violenta eſt ſua corruptio. ad p̄m
Ad rationes ad p̄mā dr̄ ꝙ ipſa arguit pro
p̄ma ꝯ̄ne: vñ eodē mō aug-
mētatio gñō ⁊ mixtio dñr ināles iproprie. q2 ſunt p̄ter
cōeꝫ ⁊ ſolitū curſuꝫ nāe: ⁊ h̄ eſt pro p̄ma ꝯ̄ne: ſunt tamē
ſimpl'r nāles q2 ſubo ſuo ꝯuenientes: puta māe prime. ad 2m
¶ Ad ſcđꝫ ꝯcediṫ ꝙ ꝯgregatio el'oꝝ nō eſt nālis i or-
die ad ſua el'a: lꝫ nāle ſit in ordie ad cās agēteſ qñq̄. ⁊
negeṫ ꝯña: q̄ iferṫ. g̃ mixtio nō eſt nālis: mixtio. n. ꝑt eē
nālis: lꝫ ad eā multe ꝯcurrūt violētatiōes ipſoꝝ miſci- ad 3m
biliū. ¶ Ad 3m dr̄ ꝙ el'a nō manēt in mixto: ſꝫ ſue vir-
tutes. ⁊ qñ dr̄ ꝙ tales ibidē manēt violēte: poſ'e eſt ꝙ
aliq̄ q̄litas motiua in mixto ſit violēta vt leuitaſ igniſ.
ſꝫ ꝯña nō valet qua iferṫ: ꝙ mixtio ſit violēta. motuſ. n.
bene eſt nālis: lꝫ ad eū bñ multe ꝯcurrūt violētatiōes. ad4m
¶ Ad q̄rtū negeṫ añs: ꝙ mixtio fit mediāte alteratōe
violēta. Ad ꝓbationē ꝯcediṫ: ꝙ alteratio miſcibilis eſt
violēta miſcibili: ſꝫ cū h̄ ſtat ꝙ ſit nālis: q2 eſt ꝯueniēſ
ſuo ſubo adeq̄to. ſ. māe p̄me: ꝓut dcm̄ eſt in tertia ꝯ̄ne:
ꝯcediṫ ēt ꝙ ad mixtionē nālē ꝯcurrūt miſcibiliū violē-
tationes: vt p̄uſ dcm̄ eſt. ¶ Ad q̄ntū rñdeṫ: ſic ad ſcđꝫ ad 5m
vel tertiū: q2 bene fit mixtio mediāte violentatiōe mi-
ſcibiliū. puta diuiſione vel corruptione ipſoꝝ: tñ eſt ſim
pl'r nālis vt dcm̄ eſt. ¶ Ad ſextū ꝯcediṫ: ꝙ aliq̄ ē mix ad 6m
tio artificialis ichoatiue: ⁊ ꝯcediṫ ꝙ ſic nō eſt nālis: ꝓ
ut nāle diſtinguiṫ ꝯ̄ artificiale: imo ē violēta ꝓut violē-
tū diſtinguiṫ ꝯ̄ ꝯſuetū ⁊ cōem curſuꝫ nature: ⁊ hoc eſt
dictū in p̄ma ꝯcl'one: ⁊ cū hoc tñ ſtat ꝙ ipſa mixtio ſit
ſimpl'r nālis: eo ꝙ eſt ꝯueniēſ ſuo ſubo. ¶ Ad ſeptimū ad 7m
ꝯcediṫ: ꝙ aliq̄ ſunt mixta caſualia in ordine ad cās ꝑti
culares agētes: ſꝫ cū h̄ ſtat ꝙ eſt nālis in ordie ad pri-
mū agēs itendens illā formā tali modo debere ꝓduci:
ſicut in mixto mōſtruoſo ꝓducitur: ſtat ēt ꝙ ſit ſimpl'r
nālis mixtio. eo ꝙ eſt conueniēſ ſuo ſubo. ¶ Rō poſt
oppoſitū eſt pro ꝯcluſionibus ſecūda ⁊ tertia.

¶ Expliciunt queſtiones primi libri.

De mixtione

¶ De mixtione q̃dẽ igit͛ ⁊ tactu. ⁊ de facere ⁊ pati dictũ eſt. T.c.i Q̃ō.i.

Circa ſecundũ libꝛ de gñone ⁊ corruptione queritur a reuerendo magiſtro Marſilio Almano primo talis queſtio. vtꝛ quattuor ſint q̃litates p̃me. ſ. calitas friditas ſiccitas. humiditas ⁊ non
pᵐ plures nec pauciores. ¶ Et arguit̃ p̃mo.
ꝙ ſint pauciores: nam non eſt niſi vna q̃litas p̃ma. ⁊c.
ꝯña t3. ⁊ añs probat̃: q2 illud qđ per ſuperabundantiã
2ᵐ dr̃ vni ſoli ꝯuenit. 8. topicoꝝ. modo p̃mũ dr̃ per ſupabũ
dãtiã: q2 eſt ſuplatiui gradus. ¶ Scđo. nulla eſt q̃litaſ
p̃ma. ergo ⁊c. ꝯña tenet. ⁊ añs p3. q2 q̃libet q̃litate ſen
3ᵐ ſibili iſtoꝝ inferiorum eſt alia prioꝛ. ſ. precedens eã in
materia. ergo ⁊c. ¶ Tertio. qualitates prime ſunt tm̃
due. ergo ⁊c. ꝯña vr̃ tenere: ⁊ añs p3. q2 due q̃litates p̃
me ſunt tm̃ due: ⁊ ille ſunt q̃litates prime. ergo ⁊c. Cõ-
firmat̃. humiditas ⁊ ſiccitas nõ ſunt qualitateſ prime.
ergo ſolũ ſunt due prime. ſ. caliditas ⁊ frigiditas. ꝯña
tenet. q2 ſi ſunt quattuor humiditas ⁊ ſiccitas erũt due
earꝝ. añs p3. q2 humiditas ⁊ ſiccitas ſunt paſſiue. ſcđo
T.c.8 huius. ⁊ 4° meteo. modo tales non ſunt prime: eo ꝙ
T.c.p̃ actiue ſunt p̃ores paſſiuis ſicut agens paſſo. ¶ Cõfir-
mat̃ ſcđo. calitas eſt cã ſiccitatis: q2 calitas deſiccat. p3
per experientiã ⁊ friditas humiditatis: q2 fridum hu-
4ᵐ mectat. ergo ⁊c. ¶ Quarto. q̃litates p̃me ſunt tres ⁊
nõ plures. ergo. ꝯña tenet. ⁊ añs p3: q2 ſunt tres: ⁊ vna
5ᵐ per aduerſariũ. mõ vna nõ eſt plures. ¶ Quinto frigi
ditas nõ eſt q̃litas p̃ma. g̃ nõ ſunt q̃ttuor. ꝯña t3. ⁊ añs
p3. q2 calitas eſt pfectior friditate. q2 pfectioribus ele-
mentis ꝯuenit. ergo friditas eſt minus pfecta calitate.
ergo eſt poſterior ea. ergo nõ eſt p̃ma. ¶ Confirmat̃.
6ᵐ q2 friditas eſt p̃uatio calitatis. ergo ⁊c. ꝯña tenet. q2 p̃
T.cõ. uatio eſt poſterior habitu. añs eſt Cõmentatoris ſcđo
15. phyſi. ⁊ in ſcđo celi. ¶ Sexto. calitas nõ eſt qualitas.
7ᵐ ergo ⁊c. ꝯña tenet. ⁊ añs pbatur: q2 calitas generatur
ex aliis p̃oribus qualitatibus: ſicut a luce ⁊ lumine ⁊
motu: vt p3 p̃ meteo. ¶ Itẽ calitas ſeq̃tur raritatem in
mã. ergo qualitas ſcđa. ꝯña tenet. q2 eſt poſterior rari-
tate: que eſt ſcđa q̃litas. añs p3. q2 motuſ calefacit ⁊ ge
nerat calitatem diſtrahendo. Albertus ſuper primo
meteo. ergo rarefaciendo. ergo raritas precedit calidi-
p̃. tatem via generationis in materia.

Deinde arguit̃ ꝙ ſunt plures iſtis. q2 preter illas ſunt lux ⁊ lumen. ergo ſunt pluresſ
2. q̃ quattuor. ꝯña tenet. ⁊ añs p3. q2 ille q̃litates ſũt ce-
leſtes que ſunt in iſtis ſimpl'r priores. ¶ Scđo. motuſ
celi eſt q̃litas p̃ma. ergo ⁊c. ꝯña tenet. q2 ipſe nõ eſt ali
3. qua illaꝝ. añs p3. q2 motus celi eſt diſpõ pficiens celũ.
ergo qualitas: ⁊ ꝯſtat ꝙ non eſt q̃litas ſcđa. ergo eſt p̃
ma. ¶ Tertio. raritas eſt q̃litas p̃ma. ergo ⁊c. ꝯña t3.
4. ⁊ añs p3. per rõnẽ. ¶ Quarto. figura eſt qualitas pri-
ma. ergo ⁊c. ꝯñtia tenet. ⁊ añs pbatur. q2 q̃titas cõti-
nua eſt nãl'r prior his q̃litatibus: eo ꝙ a nã nequeunt
eſſe niſi in ſubiecto extenſo: vt dictũ eſt p̃mo. mõ q̃nti
5. tas nõ põt eſſe ſine figura. ¶ Quinto grauitas ⁊ leui-
tas ſunt qualitates prime. ergo ⁊c. ꝯña tenet. ⁊ añs p-
bat̃: q2 ſicut ſe h3 motus localis ad motũ alterationis:
ita ſe hñt qualitates motiue localiter ad qualitates al-
T.cõ. terationis: ſ3 motus localis eſt prior motu alteratiõis:
55. q2 eſt p̃mus motuũ. 8. phyſicoꝝ. ergo qualitates moti-
58. ⁊ ue localiter ſunt priores qualitatibus alteratiõis. ergo
57. grauitas ⁊ leuitas que mouent localiter ſunt q̃litates
p̃me. Item grauitas ⁊ leuitas ſunt cauſe motus ⁊ mo-
tus caloris. ergo ſunt cauſa caloris. ergo ſunt p̃ores ca
lori: ⁊ tenet ꝯña prima: q2 q̃cq̃d eſt cã cauſe eſt cã cau-
ſati. ¶ Et confirmat̃. q2 ille cauſe videtur eſſe priores Confir.
que magis ſequunt̃ prima corpora. modo grauitas ⁊
leuitas magis ſequuntur prima corpora: q2 diffi-
cilius ab eis ſeparat̃: facilius. n. aqua aut terra calefit.
qđ etiã videtur fuiſſe de intentione Ariſ. qui de eis in
prioribus determinauit. ſ. in tertio ⁊ quarto celi. q̃3 de 6ᵐ
alteratiuis: de quibus h̃ determinauit. ¶ Sexto. quat
tuor ſunt elementa ⁊ quodlibet illorum h3 duas quali- T.c.16.
tates primas. ergo ſunt octo. ꝯña tenet. ⁊ añs eſt phi- T.cõ.6
loſophi. ſcđo huius ca. ſecundo. ⁊ 8.

In oppoſitũ eſt pħs in ſecũdo huius: ⁊ in 4° meteo. In queſtione erũt T.c.p̃.
quinq3 articuli. ¶ In p̃mo ponẽde ſunt diſtinctiones.
¶ Scđo comparande ſunt qualitates inferiores ad q̃-
litates celeſtes. ¶ In tertio videbitur que qualitates
competunt elementis ⁊ que non. ¶ In quarto videbi
tur que qualitates ſunt actiue ⁊ que non. ¶ In quinto
videbitur de queſito. v3. que ⁊ quot: ⁊ quomodo ſunt q̃-
litates prime ſm̃ ſpeciem.

Quantũ ad p̃mã ſit prima diſtinctio. quedam ſunt qualitates ſenſibileſ: vt caliditaſ p̃ª diſtõ
vel color: ⁊ alie non ſunt ſenſibiles: vt qualitates ſpiri-
tuales. ſpecies q̃litatum ſenſibiliũ vel virtuales vt vir-
tus attractiua ferri in magnete: ſil'r influentie celeſtes
⁊ conſimiles: hec. n. non ſentiuntur: ſed ſi ſentiunt̃ hoc
eſt per accidens ⁊ per effectum. ¶ Secunda diſtictio 2ª diſtõ
eſt. qualitatum inſenſibiliũ quedã vocãtur ſpũales: ⁊
ſunt ille que non ſequunt̃ actionẽ q̃litatum ſenſibilium
contrariarum in ſubiecto. ſicut ſpẽs q̃litatum ſenſibili-
um ⁊ influentie celeſtes. Alie dicuntur virtuales: ſ3 non
ſpũales: ſicut eſt virtus magnetis attractiua ferri vir-
tutes herbaꝝ inſenſibiles ⁊ cõſimiles. ¶ Tertia diſti- 3ª diſtõ
ctio. ſenſibiliũ quedã ſunt ingenerabiles ⁊ icorruptibi
les: ſicut lux motus ⁊ figure celeſtiũ corpoꝝ. Alie ſũt
generabiles ⁊ corruptibiles: vt lux inferioꝝ reꝝ colo-
res ⁊ conſimilia. ¶ Quarta diſtinctio. generabiliũ ⁊ 4ª diſtõ
corruptibiliũ ſenſibiliũ alie generant̃ ſine actione ꝯrie
tatis p ſe ꝯcurrente. ſed ex ſolo motu: vt ſonus ⁊ figu-
ra. Alie generant̃ mediãte actione ꝯrietatis de per ſe
concurrente: vt odor color ⁊ ſapor. ¶ Quinta diſtin- 5ª diſtõ
ctio. q̃litatum generabiliũ ⁊ ſenſibiliũ quedã ſunt de p
ſe actiue actione corruptiua: ſicut ſunt caliditas. frigidi
tas. humiditas. ⁊ ſiccitas: ſicut poſt dicetur. Quedam
vero non ſunt actiue actione corruptiua de per ſe: ſicut
ſapor odor ⁊ color. vnde l3 odor ⁊ color agant multi-
plicãdo ſuã ſpẽm in medium vel in organũ ſenſus: tñ
hoc nõ eſt agere corruptiue. q2 hmõi actio fit ſine obie
ctione ꝯrioꝝ. ¶ Sexta diſtinctio. q̃litatum ſenſibiliũ 6ª diſtõ
alie ſunt tãgibiles: vt caliditas frigiditaſ: ⁊ hmõi. Alie
ſunt ſenſibiles aliis ſenſibus: vt color viſu pcipit̃. ſunt
ãt tãgibiles he ſeptẽ q̃litatum ꝯrietates cal'm fridum.
humidũ ſiccũ. graue leue. duꝝ molle. groſſum ſubtile.
aſpeꝝ lene. lubricũ ⁊ aridũ: ad has enĩ oẽs alie redu
cunt̃. ¶ Septima diſtictio. q̃litatũ ſenſibilium quedã 7ª diſtõ
ſequuntur q̃litates que a pħo vocant̃ p̃me ſimpl'r. i. nõ
mixte cũ gradibus q̃litatum ꝯriaru3: vt raritas ⁊ leui-
tas ſequunt̃ ſimpl'r calitatem cũ ſiccitate vel humidi-
tate: l3 ẽt in mixtis reperiant̃. Alie nõ ſequuntur niſi q̃
litates vocatas primas commixtas: ſicut ſunt colores
odores ſapores ⁊c. ⁊ hoc de primo.

Quantũ ad ſcđ3 ſit p̃ma ꝯcl'o. he q̃litates celi ſũt p̃ores ẽpe ſingulis q̃litatib' ſenſi- p̃ª ꝯ
bilib' de 3ª ſpẽ q̃litaſ iſtoꝝ iferioꝝ. p3. q2 ſũt ppetue: ⁊
iſtoꝝ iferioꝝ q̃litates ſũt corruptibileſ ⁊ genite. ¶ Se 2ª ꝯ
cũda ꝯcluſio. qualitates celi ſunt p̃ores nãl'r qualitati-
bus

T.cō.2. bus ſenſibilibus iſtoꝝ inferioꝝ.pꝫ.q꜡ cā eſt nāl'r prior
⁊ 3. ſuo cauſato.5.metaphy.⁊ in poſt p̄dicamētis.mō q̄li-
3a ꝯ tates celeſtes ſunt cāe q̄litatū iſtoꝝ inferioꝝ.¶ Ter-
tia ꝯcluſio.lux q̄ reperit̄ in iſtis iferioribus ſeqtur cō-
mixtionē q̄litatū:que vocant̄ p̄me adinuicē.pꝫ.q꜡ nul-
lū elementū exn̄s in naturali diſpōne lucet.vnde ſi flā
ma luceat h̄ eſt.q꜡ lꝫ ſit ignis:tn̄ ille nō eſt in naturali
diſpōne:ignis.n.in nāli diſpōne nō lucet.ex quo pꝫ. ꝙ
oia hic iferius lucētia ſunt mixta q̄litatiue:⁊ ꝑ ꝯn̄s lux
conſeqtur mixtionē qualitatum p̄marum adinuicem.
Corm ¶ Correlariū lux h̄ inferius exn̄s eſt q̄litas ſcd̄a. pꝫ ꝑ
ꝯcluſionē:q꜡ ſeqtur mixtionem qualitatum p̄marū ad-
4a ꝯ inuicē.¶ Quarta cōcluſio.lux celi ⁊ lux iſtoꝝ iferio-
rum differūt ſpē ſpālíſſima eſſentiali.pꝫ. q꜡ lux celi eſt
q̄litas prima reſpectu iſtaꝝ qualitatū inferiorūꝫ: ⁊ lux
iſtoꝝ iferioꝝ qualitas ſecunda.per dicta.mō qualitas
5a ꝯ p̄ma ſimpl'r differt ſpē ſpālíſſima eēntiali a q̄litatibus
ſecundis ⁊ a q̄litate ſcd̄a.¶ Quinta ꝯcl'o probabilis.
iter qualitates celi motus circularis eſt qualitas prior
T.c.55. prioritate nature q̄ꝫ lux.pꝫ auctoritate phi.8.phyſi.mo
57.⁊58 tus circularis celi eſt p̄mus motuū:⁊ ꝑ ꝯn̄s ē p̄or illu
minatiōe ⁊ luce.⁊ ꝓbat̄ rōne:q꜡ illa q̄litas eſt prior ꝑ
quā p̄ma cā imediatius agit ⁊ magis ꝓprie: ſed ꝑ mo-
tū p̄ma cā magis ꝓprie ⁊ imediatius agit q̄ꝫ ꝑ lucē. ꝰ
ꝯn̄a tꝫ.maior eſt nota de ſe.minor pꝫ.q꜡ ꝑ motū primi
mobilis agit cū lucidis celeſtibus:mouendo lucida.⁊
2m applicādo ea paſſiuis.nō ſic ecōuerſo per lucē mouet
p̄mū mobile.¶ Scd̄o ſic.q꜡ vel motus ⁊ lux celi i cau
ſando referunt̄ eque imediate in cāꝫ primā.ſ.in deum:
vel vnū eoꝝ p̄us alio.nō pōt dici p̄mū:q꜡ differūt ſpē
eſſentiali.⁊ ꝑ ꝯn̄s nō eque imediate referunt̄ in p̄maꝫ
cām.ſi dicat̄ ſcd̄m quero.vtꝝ motus per p̄us in cāndo
in deum refert̄:⁊ hr̄ ꝓpoſitum.vel lux:⁊ hoc nō: q꜡ pri
6a ꝯ. us pa cā imediate agit cū motu p̄mi mobilis.¶ Sex-
ta ꝯcluſio.preter motū lucē ⁊ lumen ponende ſunt q̄li-
tates q̄dā inſenſibiles multiplicate ad iſta iferiora que
vocant̄ influentie.ꝓbatur p̄mo.q꜡ alias celū nō eēt cā
pm gn̄onis ⁊ intenſionis frigiditatis in iſtis inferioribus.
ꝯn̄s eſt falſum.q꜡ tota virtus mūdi inferioribus tā ca-
liditatis q̄ꝫ frigiditatis gubernat̄ a celo.p̄mo meteo.⁊
ꝓbatur ꝯn̄a.q꜡ vel celū eſt cā taliū per motū lucem vel
lumē:⁊ h̄ non:q꜡ illa nata ſunt magis calefacere ⁊ fri
T.c.42 giditatē remittere q̄ꝫ eā gubernare ⁊ intendere: ꝓut p̄
meteo.⁊ ſcd̄o celi:vel eſt cā taliū per vnā talem q̄lita-
2m tem occultā influxā in iſta inferiora:⁊ hr̄ propoſitum.
¶ Scd̄o celū ꝯſeruat terrā in loco nāli ⁊ nō cōſeruat
eā ibi niſi per virtutē inſenſibilem diſtinctā a motu lu-
ce ⁊ lumine.ergo.ꝯn̄a vera.an̄s pro ſcd̄a pte pꝫ.ex.4.
T.c.48 phyſicoꝝ.q꜡ q̄libet ens nāl'r cōſeruat̄ in ſuo loco nāli.
⁊49 ⁊ h̄ nō pōt ſaluari niſi ꝑ virtutē influxā illi loco a celo.
minor pꝫ.q꜡ v̄tus celi ꝯſeruās terrā eſt influxa ſpe ter-
re ex motu celi ⁊ motus celi terre nō influit̄ cū ſemper
maneat in celo.¶ Itē illa virtus nō eſt lux vel lumen
cū terra vr̄ nālius diſpoſita de nocte cū eſt minus illu-
minata:q꜡ tūc eſt magis frigida q̄ꝫ in die cū eſt magis
illuminata.¶ Tertio celū mouet ſecum orbiculariter
3m ſperā ignis ⁊ aeris ⁊ hoc nō facit niſi per talē virtutē
influxā ipſis.ergo.maior pꝫ.p̄mo meteo. minor pꝫ. q꜡
ſic non mouet motus celi ignē cū non itrat ſperā ignis:
ſed manet immobilis nec per alligationem ſpere ignis
cum celo:q꜡ ibi nulla talis eſt:vt ſuppono nec ꝑ lumē:
q꜡ lumen non eſt ſic natum mouere. ergo facit hoc per
virtutē inſenſibilē ſpere ignis influxā diſtinctā ab his.
Dubiū ⁊ hr̄ ꝓpoſitū.¶ Sꝫ cōtra ꝓbationē ſecundā inſtatur
ſic fortiter.ſi celū ꝯſeruaret terrā per influētiā ſic mul-
tiplicatā ab eo in ſperā.ſ.terre: ſeqtur ꝙ terra nāl'r dꝫ

aſcendere:ꝯn̄s eſt falſum:⁊ tenet ꝯn̄a:q꜡ agens corpo-
reū agens per ꝯtactum fortius agit ꝓpe q̄ꝫ diſtanter a
ſe.ergo influentie conſeruatiue terre erūt fortiores ꝓpe
celū q̄ꝫ in loco terre.ergo locus verſus celū eſt magis
natus ꝯſeruare terrā.ꝰ terra ſemꝑ deberet aſcēdere v̄- 2m
ſus celū.¶ Scd̄o.ſi ſic.ſequeret̄ ꝙ ignis nō cōſeruare
tur in loco ſuo nāl'r.ꝯn̄s eſt iterum falſum.⁊ ꝯn̄a decla
ratur:q꜡ per ꝓductionem iſluentie ꝯſeruatiue terre vel
aque multiplicat̄ iſluentia a celo vſqꝫ ad ſperā terre vl'
aque.ergo cū agens corporeum nō poſſit agere in di-
ſtans niſi prius agat in propinquum:ſeqtur ꝙ iſluen-
tie ꝯſeruatiue terre ⁊ aque multiplicantur in ſperam
ignis.ergo cū tales ſint generatiue frigiditatis ⁊ ꝯſer-
uatiue eiuſdē:⁊ per ꝯn̄s corruptiue caliditatis. ſeqtur
ꝙ ille recepte in ſpera ignis ignem remittent in calidi-
tate:⁊ per ꝯn̄s corrūpent.ergo non eſt naturaliter lo-
catus.Iſte obiectiones videntur multū difficiles:q꜡ vi
det̄ ꝙ valde arguunt ex probabilibus.Et tamen illud
qd̄ ꝯcludūt eſt oppoſitū vnius:qd̄ credo Ariſt. ſimpl'r
conceſſiſſe.quia ſi tota virtus mundi inferioris guber-
netur a celo:⁊ terra ⁊ aqua gubernāt̄ ab eo:⁊ n̄ niſi ꝑ
virtutem influxam.ergo ⁊c̄.¶ Item cum elementa in
locis ſuis naturalibus ſint naturaliter collocata non
videtur ꝙ hoc ſit niſi ratione huius influentie ibidem
ea conſeruantis:quia ſine dubio ſuperficies concaua
elementi ſuperioris non naturaliter conſeruat elemen-
tum inferius cum ſibi ad minus contrarietur in vna q̄
litate.¶ Et ideo ſubſiſtendo huiuſmodi influentias pa
premitto qd̄ ſi caliditas fortiſſime agit ita influentia
calefactiua:⁊ ſicut caliditas debiliſſime reſiſtit:ita ad
minimam diſtantiā multiplicatur iſluentia calefactiua
notabiliter.ſ.ſolum multiplicatur vſqꝫ ad ſperam aque
excluſiue.¶ Secūdo ſicut frigiditas fortius reſiſtit q̄ꝫ 2a
caliditas ⁊ minus agit:ita iſluentia frigefactiua minꝰ
agit q̄ꝫ calefactiua.Ad maiorēꝫ tn̄ diſtantiā multiplica
tur.ſ.per totaꝫ regioneꝫ elemētarē.¶ Tertio.dico ꝙ ſi
cut humiditas fortius agit q̄ꝫ ſiccitas:ita iſluentia hu- 3a
mectatiua fortius agit q̄ꝫ deſiccatiua ⁊ ad minorē diſtā
tiaꝫ multiplicat̄. puta vſqꝫ ad ſperam terre excluſiue.
¶ Quarto ꝙ ſicut ſiccitas maxime reſiſtit.ita influētia
deſiccatiua ad maximā diſtantiā multiplicat̄:ſed debi- 4a
lius agit in eadē diſtantia q̄ꝫ influētia.humectatiua per
hoc ſaluatur naturalis ſitus omniū elemētoꝝ:q꜡ ignis
nāliter locatur ſuperius:q꜡ ibi iſluentie calefactiue ma
xime dn̄antur:ꝓpter quod influētie frigefactiue ibideꝫ
ipediuntur ab effectu quē nata ſunt generare vel cōſer
uare.Poſt illū aer:q꜡ ibi influētia eſt calefactiua eum
conſeruans ⁊ fortius calefaciēs q̄ꝫ frigefactiua infrigi
dat.ſimiliter humectatiua fortius humectat q̄ꝫ deſicca
tiua deſiccat.Poſtea aqua:q꜡ ibi incipiūt iſluētie frige
factiue agere:q꜡ nō multiplicāt̄ ibideꝫ calefactiue.Po
ſtea terra:q꜡ ad diſtantiā illā ſolū intenſe multiplicant̄ Dubm
influētie frigefactiue ⁊ deſiccatiue:⁊ ideo natural'r col
locatur ibideꝫ terra.Et ſi dicat̄.quare ergo iſluētia hu-
mectatiua in ſpera ignis nō gn̄at humiditatē corrum-
pendo ignē cū fortius agat ab equali diſtātia q̄ꝫ influē-
tia deſiccatiua.¶ Reſpondetur ꝙ caliditas ⁊ iſluētia R
calefactiua que ibi ſunt valde intenſe conſeruāt ſiccita
teꝫ ⁊ ipediunt actionē actionis iſluētie humectatiue:⁊
ſic iſluentia deſiccatiua de per accidens fit ibideꝫ for- rōnes
tior:lꝫ de nā debꝫ eſſe debilior.Iſte modus dicēdi appa
ret eſſe probabilis:ſed ſi quis poterit iuenire melioreꝫ
dicat illū.Per hoc ſolute ſūt rōnes:terra.n.nō aſcēdit:
q꜡ lꝫ in locis celo ꝓpinquioribus influētie eius conſer-
uatiue fortius multiplicētur:tn̄ ſuū effectuꝫ non poſſūt
ibideꝫ notabiliter agere ꝑꝑ influētias cōtrarias quali-
tatis

tatis genite que ibidē fortius exiſtūt:ſicut ignis in lo-
co ſuo nāli nālr̄ conſeruatur:q2 l3 influētie frigiditati-
ue ꝛ humectatiue ſint ibidē.tn̄ calefactiue ꝛ deſiccati-
ue ſunt fortiores modo ꝑdicto.ergo nō generaꝛ̄ ſibi fri
7ª ꝯ giditas.¶ Septima ꝯcluſio.ꝙ lux ꝛ lumen ſunt ꝑora
naturalr̄ in cauſando ꝙ̄ talis influentia.ꝓbaꝛ̄:q2 talis
īfluentia fortius multiplicaꝛ̄ cū lumine ꝙ̄ ſine lumine:
iō fortificatur coactione luminis:iō lumē agit fortificā
do actionē influentie.ergo ꝯcluſio vera.ꝯ̄ña vltima t3.
q2 cā in cauſando eſt naturalr̄ prior cāto.ꝛ ꝓma ꝯ̄ñtia
tenet.q2 non vr̄ propter qd illa influentia fortius multi
pliceꝛ̄ cū lumine:niſi q2 lumen eius actionē fortificat
aliquo modo.ꝛ ſcða ꝯ̄ña nota eſt de ſe.p3 añs. q2 exp-
tū eſt vt dicūt medici:ꝙ ſi radij lunares de nocte attin
gūt notabilr̄ longo tp̄e aliqđ mēbꝝ hoīs diſcooptum:
illud mēbꝝ fit paliticū:qđ non eſt niſi q2 influentia lune
infrigidans ꝛ humectans fortiter multiplicaꝛ̄ cū lumi
ne:ꝛ ſi feneſtre eſſent clauſe:ita ꝙ radij luminis nō at
tingerent mēbꝝ nō ita fortiter agerēt influentie in mē
bꝛū:ꝛ iō mēbro nō noceret:qđ nō vr̄ verꝝ:niſi q2 influ-
entiaꝝ virtus fortificatur mediante iuuamine lumīs.
T.cō. 52 ¶ Item cum inter has qualitates celi d3 eſſe ordo: eo
ꝙ oīum eſt ordo.12.meta.vel celū per prius agit cū in-
fluentia ꝙ̄ luce:ꝛ hoc non vr̄: cū multo magis expta
ſit actio luminis ꝙ̄ influentie:ꝛ iō non vr̄ ꝙ influentia
dirigat lucida celeſtia ad illuminādū:vel celū per ꝑus
dubm agit cum luce ꝙ̄ cum influentia:ꝛ hr̄ ꝓpoſitū.¶ Ali-
quis diceret cōtra:cum lux ꝛ lumen lune ſint calefacti
ua a natura:vr̄ ꝙ non fortificent influentiā ipſius fri-
Rꝫ gefactiuā.¶ R̄ndetur.ꝙ l3 lux ꝛ lumen de per ſe ꝛ i
mediate ſint calefactiua in mā ſuſceptibili: tn̄ indirecte
fortificant actionē influentiaꝝ lune.ſ.q2 cū lumine for-
tius nata eſt influentia3 multiplicare ꝙ̄ ſine lumine.ſ
8ª ꝯ q2 mediū illuminatū magis natū eſt influentiā recipe
re ꝙ̄ non illuminatū.¶ Octaua cōcluſio.īfluentie mi-
nus nate ſunt reflecti ꝙ̄ lumen.p3.q2 influentie intrāt
ꝓfundas radices terre.ꝛ hoc lumen nō facit ꝓpter ipe
dimentū per reflexionē ꝛc.ꝯ̄ñtia t3. ꝛ añs pro prima
pte p3.q2 celū conſeruat terrā ꝓpe centrum.¶ Iterum
eſt cā gñonis piſcium in mari ꝛ metalloꝝ in terra: qđ
nō eſſet niſi intraret terrā ꝓfunde:ꝛ aquā.minor p3. q2
lumen reflectiꝛ̄ in ſupficie terre:ſic ꝙ non ad magna3
diſtātiā intrat terrā. ¶ Ultima cōcluſio. influentia tn̄
9ª ꝯ per obſtaculū durꝝ ꝛ nō diaphanū quodāmō reflectiꝛ̄.
p3 p ꝓmā rōnē factā ad ſeptimā ꝯ̄nē:ſi tu dormis i ra-
dijs lunaribus recte faciē tuā tāgentibus influentie fri
gefactiue tibi nocēt notabilr̄. Si āt dormias cooptus:
ſic ꝙ radij lucis non niſi reflexi vel valde debiles faci-
em tuā tāgāt influentie nō nocebūt tibi ſenſibilr̄:quod
non eſt niſi per obſtaculū reflectens radios lucis:ꝛ ſic
influentie quodāmodo reflectunꝛ̄ : ſed forte hoc eſt de
per accñs.ſ.q2 cum lumine influentie fortiter nate ſunt
multiplicari:ꝛ non ſine eo : ſicut dictum erat in ſepti-
ma concluſione:ꝛ hoc de ſecundo.

Quantū ad tertiū articulū videndū eſt:que il-
laꝝ q̄litatū cōpetunt elementis ꝛ q̄
nō:ꝛ quo ad hoc ſit ꝓma ꝯcluſio. ¶ Omnes q̄litates
1ª ꝯ ſenſibiles ſenſu tactus ꝓprie cōpetunt elemētis. l3 non
oēs cuilibet.ꝯcluſio p3.q2 q̄litates ſenſibiles ꝓprie ſen-
ſu tactus ſunt caliditas que cōuenit igni.frigiditas que
ꝯuenit aque.humiditas que cōuenit aeri. ꝛ ſiccitas q̄
dubm cōuenit terre.¶ Sed aliqs quereret.vtrum alie q̄lita
tes tangibiles ꝯueniunt elementis.Reſpondeꝛ̄ ꝙ ele-
mentis ꝯueniunt raꝝ ꝛ denſum:graue ꝛ leue:durꝝ ꝛ
molle.Durꝝ vt terre exñti in ſua naturali diſpoſitiōe ꝛ
molle eidē qñ eſt extra ſuā nālem diſpoſitionem:vnde
ꝓprie nullū alioꝝ elementoꝝ a terra dr̄ molle: eo ꝙ
molle dr̄:qđ faciliter cedit ꝓmenti non circūſtādo. 4º
meteo.modo ſi aliqua elementa facilr̄ cedant: premen
ti:tn̄ econuerſo circūſtāt:ſicut p3 de aqua: que l3 cedat
digito:īpoſito tn̄ econuerſo circunſtat digitū.aſperū ꝛ
leue lubricū ꝛ aridū elementis in naturali diſpoſitione
exñtibus nō ꝯueniunt:eo ꝙ ſunt qualitates ꝯ̄ntes cō-
mixtionē q̄litatū ꝓmaꝝ adiuicē.vnde ſi terra eſſet nā-
liter figurata:tūc eſſet perfecte ſperica : ꝛ ſic non eſſet
aſpera:nec ēt ꝓprie eſſet lenis.q2 nō eſſet plana.¶ Se 2ª ꝯ
cūda ꝯcluſio.elemētis exñtibus in nāli diſpoſitione nō
ꝯueniunt qualitates ꝓme ſenſibiles ab alijs ſenſibili-
bus.p3.q2 eis non ꝯueniūt colores.odores. ꝛ ſapores.
q2 ille ſequunꝛ̄ cōmixtionē q̄litatū primaꝝ adinuice3:
que cōmixtio repugnat elementis exñtibus in natura-
li diſpoſitione:q2 tūc nō haberet vnā de q̄ttuor qualita
tibus ꝓmis in ſummo.ꝙ̄ ꝛc.ꝯ̄ña tenet.ꝛ añs:q2 ille q̄
litates ſequunꝛ̄ cōmixtionē qualitatū primaꝝ. p3. q2
videmus ꝙ q̄to eſt aliqđ propinquus puro elemēto: tā
to minus h3 de his qualitatibus:vt q̄to aq̄ eſt purior:
tāto eſt minus ſapida ꝙ̄ aq̄ maris:q2 aq̄ maris eſt ma
gis cōmixta:ꝛ iteꝝ videmus ꝙ ex alia ꝛ alia ꝓportio
ne qualitatū ꝓmaꝝ adiuicē mutanꝛ̄ colores.ſapores.ꝛ
odores.in mixtis:qđ nō vr̄ eſſe:niſi q2 ille qualitates
ꝯ̄ſequūꝛ̄ cōmixtionē.¶ S3 ꝯ̄ hāc ꝯcluſionē arguiꝛ̄: q2 dubm
ſi terra in naturali diſpōne nō haberet colorē: ipſa nō
eſſet ſic viſibilis.ꝯ̄ñs vr̄ falſu3.cū ſit valde denſa ꝛ nō
diaphana.ꝯ̄ña tenet.q2 nihil vr̄ non ꝑticipans colorē
vel lucem:terra nō eſt lucida.¶ Item ſcđo:q2 ph̄s di-
cit in de ſenſu ꝛ ſenſato.ꝙ oīa corpa colore ꝑticipant. 2
ergo ꝛ elementa.¶ Tertio ph̄s in lib.de coloribus at 3
tribuit elementis colores:vnde dicit aquā eſſe albam. 4
¶ Quarto cōiter dr̄ ꝙ aqua eſt dulcis:ꝛ vr̄ ph̄s velle
in de ſenſu ꝛ ſenſato ꝙ non eſſet niſi haberet ſapore3. 5
¶ Quinto ſi colores non eſſent in elemētis:ſeqꝛ̄ ꝙ
albū gñareꝛ̄ ꝛ nō generareꝛ̄ ex ꝯ̄rio:ꝛ ſic gñō albi nō
erit vera alteratio.ꝯ̄ñs pro ꝓma pte eſt ꝯ̄ ph̄3.ꝑ phyſi. t.c.47.
dicentē:ꝙ album generaꝛ̄ ex nigro.ꝛ pro ſcða eſt ꝯtra T.c.18.
ph̄m.5º phyſico.dicētē:ꝙ oīs motus ad qualitate3 eſt
alteratio.mō generatio albi eſt motus ad qualitatē. ꝛ
tenet ꝯ̄ña.q2 ſi generareꝛ̄ mixtū albū ex elīs ipſu3 non
generareꝛ̄ ex nigro.per ꝯcluſionē:q2 in elīs nullus eſt
color.¶ Item cū alteratio ſit mutatio in qualitatibus T.c.21.
contrarijs vel medijs in primo huius:ꝛ ideo ſi non ge
neratur albedo ex contrario vel medio. ſequereꝛ̄ ergo
ꝙ in generatione albi nō eſt alteratio.¶ Sexto i mix 6m
to variaꝛ̄ frequenter ꝓportio q̄litatū ꝓmaꝝ adinuice3:
ꝛ tn̄ non mutatur color.ergo color non ſeqꝛ̄ in ꝓpor
tionem illarum.ꝯ̄ña tenet.ꝛ añs p3.q2 non op3 ſi pari-
es caleſiat magis ꝙ̄ añ fuit calidus: ꝙ pp̄ hoc mutet
colorē.¶ Ad primū illoꝝ reſpondetur negando con- Ad pm
ſequentiā.Ad ꝓbationem dr̄:ꝙ l3 terra exiſtēs in nā
li diſpoſitione nō eſſet viſibilis colore vel luce.ſ.ꝓprie:
tn̄ vr̄ p reflexionē radioꝝ lucis:ſicut ſpeculū. ꝛ iō ap-
paret colorata.¶ Ad ſecūdū dr̄:ꝙ ph̄s in de ſenſu ca- Ad 2m
pit colorē large pro luce lumine ꝛ colore ſtricte acce-
pto:vt ſit ſenſus.oīa corpora colore participāt.i.partici
pāt colore lumine vel luce: ꝛ hoc de ſe: vel p reflexio-
nē:vel poteſt dici ꝙ voluit:ꝙ oīa corpora participant
colore:loquendo de mixtis ꝛ elemētis:q2 ſupponit ꝙ
elemēta nō eſſent in ſua naturali diſpoſitione: ꝛ ſic ali-
quo modo eſſent colorata. ¶ Per hoc reſpōdetur ad ad 3m
tertiū:ꝙ colorem non attribuit ph̄s elementis puris q̄
litatiue:ſed quodāmodo ſimilibus:ſic dicit aquā.i. ſi-
milem aque eſſe albam.¶ Ad quartū dicitur ꝙ dulce ad 4m
frequenter accipiꝛ̄ pro inſipido:ꝛ ſic aqua in naturali
diſpōne

diſpōne dr̄ dulciſ.alio modo pōt dici:ꝙ aq̄ pura nō eſt
ad 5m dulcis:ſꝫ aqua mixta:⁊ ꝙ de illa ītellexit pħs:ꝙ ē dul-
cis.¶Ad qntū dr̄.ꝙ nō eſt icōueniēs ꝙ color vel ſa-
por in gn̄one mixti noui generet̄ ex elementis:⁊ nō ge
T.cō. neret̄ ex ꝯrījs.Et ad pħꝫ ꝑ phyſi.dr̄ ꝙ voluit ꝙ color
47. gn̄at̄ ex ꝯrio vel medio:capiendo ꝯriū large:ꝓut extē
dit ſe ad ꝑuatiue oppoſita.ſic albū gn̄at̄ ex albedine ꝑ
uatiue:veꝝ eſt qn̄ in eodē exn̄te ħ aliqd ⁊ mixto vnus
color generat̄:⁊ tunc corrūpit̄ alter:⁊ ſic album gene-
ratur ex nigro vel medio colore colorato. Ad illō autē
qō addit̄:ꝙ tunc generatio albedis non eſſet alteratio
aliq ꝯcedunt ꝯn̄aꝫ:⁊ ꝯn̄s:capiendo alterationē ſtricte:
T.c.21. ſicut diffinit̄ ꝑ huius:ſꝫ eſt alteratio large dicta:q2 eſt
mutatio in q̄litate.aliter pōt dici ꝙ eſt alteratio ꝓpe di
cta:q2 lꝫ nō fit de ꝯrio in ꝯriū:eſt tn̄ a minori albedine
ad maiorē:⁊ illā vocat pħs de ꝯrio in ꝯriū in 5°phyſi.
T.c.18. ad 6m ¶Ad ſextū dr̄.ꝙ ꝓportionis mutatio in q̄litatibus ꝑ-
mis pōt fieri dupl'r.Uno mō ꝑmanēter:⁊ ſic quod nō
ſufficit cōpoſitū ſe ad illā ꝓportionē reducere cōplete i
qua fuit ante:⁊ ſic ſine dubio mutāt̄ colores.Alio mō
remittit̄ diſpoſitiue ⁊ nō ꝑmanēter:ſic qō mixtū ſtatiꝫ
poſt ſe reducit ad ꝑorē ꝓportionē:⁊ ad illā variationē
nō ſeqtur mutatio coloris. Et per hoc pꝫ qd ſit dicen-
dum ad argumentum factum de pariete.

Quantū ad q̄rtū articulū reſtat videre que q̄li
tates ſunt actiue ⁊ q̄ nō:⁊ ītelligant̄
pa ꝯ. ꝯnes de actione reali:q̄ eſt cū ꝯrietate:q2 de actiōe ſpi-
rituali nō ꝓpono loq hic.¶Sit ꝑma ꝯcluſio hec. q̄li-
tates ſenſibiles diſtincte ꝯ tāgibiles nō ſunt ꝓprie acti
ue.pꝫ inductiue:q2 nō vr̄ ꝙ nigredo habeat corrūpere
Dubiū albedinē vel econuerſo.ſil'r in odoribus ⁊ ſaporibus.
¶Sed ꝯtra.lux que eſt ꝓprie viſibilis calefacit:vt di-
ctum eſt.ergo ꝯcluſio falſa.¶Item vr̄ qō ſi amaruꝫ ⁊
ad ꝑ. dulce inuicē miſcent̄ qō dulcedo remittet amaritudinē
⁊ econuerſo.¶Ad primū dr̄.qō veꝝ eſt qō lux eſt ge
ad 2m neratiua coloris:ſꝫ tn̄ non dr̄ q̄litas actiua cū ꝯrietate.
q2 non repugnat de ꝑ ſe frigiditati.⁊ iō nō vr̄ eſſe ꝯtra
dicta.¶Ad ſcōꝫ dr̄.qō in tali mixtione illi ſapores nō
remittent ſe:ſꝫ cāe ſue.puta ꝓportiones q̄litatū ꝑmaꝝ
adiuicē.ad quas ꝓportiones ꝯſequunt̄ hmōi ſapores.
2a ꝯ variata.n.per mixtionē huius ꝓportione variat̄ etiā ſa
por.¶Scōa ꝯcluſio.ſunt alique q̄litates inſenſibiles
que ſunt generatiue caliditatis ⁊ frigiditatis.pꝫ. q2 q̄li
tates virtuales q̄s medici ponūt in mixtis ſunt genera
tiue caliditatis:vt v̄tuales q̄litates piperis vel vini. ēt
alique ſunt gn̄atiue frigiditatis:vt qualitates virtualeſ
papaueris vel opij.Item lumen eſt generatiuū caloris
ſimpl'r:⁊ īfluentie celeſtes īſenſibiles:pp qō notanter
dictū fuit in ꝑcedenti ꝯcluſione:qō actione ꝓprie dicta
alie q̄litates a tāgibilibus nō ſunt actiue.ſ.actione que
3a ꝯ eſt cū abiectiōe ꝯrij:lꝫ.n.he qualitates virtuales agāt:
tn̄ nō agunt in ſuū ꝯriū.¶Tertia ꝯcluſio.qualitatum
tāgibiliuꝫ ſolū quattuor.ſ.in ſpē ſunt actiue.ſ.caliditas.
frigiditas.humiditas.⁊ ſiccitas illa actione:q2 durum
nō agit in molle vel lubricū in aridū q̄ꝫtūcūqꝫ iuxtapo
nātur inuicē.ſil'r iudicat̄ in alijs qualitatibus tāgibili-
bus:⁊ ſi dr̄ qō grauitas ⁊ leuitas ſūt actiue:q2 ſūt mo-
tiue local'r.¶Rn̄det̄ qō de actiōe motiua local'r non
eſt ad pn̄s ꝯſideratio:q2 in ꝑn°eſt ꝑmiſſuꝫ qō ītelligē-
de ſunt ꝯcl'ones de actiōe reali:q̄ eſt cū abiectiōe ꝯrij.
mō leue poſitū iuxta graue ꝑ leuitatē grauitatē nō cor
rūpit.nec eꝯ.ſi ergo econuerſo grauitas remittitur a le
ui ħ nō eſt actione leuitatis:ſed caliditatis.

Quantū ad qntū articulū reſtat videre de q̄ſi-
to:⁊ q̄ꝫtū ad ħ ſit ꝑma cōcluſio. Ille
q̄ttuor q̄litates.cal'itas.⁊ frigiditas ⁊c̄.nō ſūt q̄litates
prime ſimpl'r.pꝫ.q2 alie ſunt priores.ſ.alie q̄litates ce-
2a ꝯ leſtes:vt patuit in ꝑmo articulo.¶Scōa cōcluſio. in-
ter qualitates ſenſibiles ꝯuenientes generabilibus in-
q̄ꝫtū generabilia:ipſe ſunt priores ordine.pꝫ.q2 ipſe ꝑ-
cedunt alias cālitate:vt poſt dicet̄:q2 actione eaꝝ gene
3a ꝯ rant̄ alie in ſimplicibus ⁊ mixtis.g̃ ꝯ̄ vera.¶Tertia
cōcluſio.īter q̄litates ſenſibiles generabilibus ꝯueni-
entes ille ſunt ꝑores cālitate.pꝫ.ille ſūt cauſe aliaꝝ: ex
actione.n.cal'itatis.frigiditatis.ſiccitatis. ⁊ humidita-
tis.generātur q̄litates alie ſenſibiles generabilibus cō
uenientes:vt cal'itateꝫ ⁊ ſiccitateꝫ ſeqtur leuitas ⁊ ra-
ritas:vt in aere ⁊ in igne.ꝯſil'r dicatur de alijs qualita
tibus ſenſibilibus:alie.n.q̄litates īter ſe nō agunt:⁊ iō
nō generāt ſibi ſil'ia in ſua actiōe:ſꝫ cū generāt in mix-
tis colores ſapores odores ⁊ ſil'ia. grauitas leuitas ⁊
alie hmōi q̄litates:hoc eſt actione illaꝝ q̄ttuor.¶Cor
relariū.qō nō oēs qualitates tāgibiles ſunt ꝑores alijſ
cālitate.pꝫ.q2.nō ſunt priora grauitas ⁊ leuitas ⁊ alie
hmōi ꝯrietates tāgibiles ꝑter duas ꝯrietates dictas:
ꝑter q̄ꝫ coloris vel ſaporis:q2 ita bn̄ ꝓducunt̄ a ꝑmis
4a ꝯ ꝑ actionē ipſaꝝ:ſic̄ colores vel ſapores.¶Quarta cō
cluſio.ille q̄ttuor ſunt ꝑores alijs:vt diſpōnes neceſſa-
rio reqſite ad ħ qō alie in ſubō ſint vel repiant̄ in eo nā
liter.pꝫ.q2 ſūt cāe aliaꝝ ⁊ nō ecōuerſo.mō cātū ꝑſup-
5a ꝯ ponit ſuā cāꝫ.¶Quīta ꝯcl'o.īter q̄litates ꝓprie ſenſibi
les gn̄abilibus ꝯueniētes he q̄ttuor ſunt ꝑores ⁊ pfe-
ctiōe ⁊ ꝑncipalitate.pꝫ.q2 ꝓducūt ⁊ ꝯſeruāt alias q̄li-
tates ſenſibiles ⁊ nō ecōuerſo.mō ꝓducēs ⁊ ꝯſeruās
vr̄ eē pfectius ⁊ ꝑncipalius nō ꝓducēte nec ꝯſeruante.
Et notāter dr̄ īter q̄litates ꝓpe ſenſibiles: q2 nō oꝫ qō
ſint ꝑores pfectiōe q̄litatibus v̄tualibus:vel organiza-
tionibus repis i mixto:imo magis vr̄ qō ille ſunt ꝑo-
res:q2 pfectiorē nāꝫ ꝯſequunt̄:⁊ ſolū in magis pfectis
6a ꝯ repiunt̄:vt notū eſt.¶Sexta ꝯcl'o.ille q̄ttuor ſūt ꝑo-
res:vt in pluribus alijs q̄litatibus ſenſibilibus ꝯueniē
tibus gn̄abilibus via cōitatis.pꝫ.q2 repiunt̄ i mixtiſ:⁊
in el'is multe alie:vt ſapores colores:lubricitas ⁊ aridi
tas ⁊ ꝯſil'es ſoluꝫ repiunt̄ in mixtis.Notāter dr̄ vt in
pluribus:q2 veriſil'e eſt qō grauitas leuitas:ariditas ⁊
ſiccitas:dēſitas ⁊ opacitas ⁊ diaphanitaſ ſint eq̄ cōeſ
7a ꝯ ſic̄ iſte.¶Septia ꝯcl'o:ille q̄ttuor ſunt multis alijs ꝑo
res via ſimplicitatis.pꝫ.q2 ꝯueniūt el'is ſimplicibus:⁊
8a ꝯ multe alie nō ſunt ſic vt colores ſaporeſ ⁊c̄.¶Octaua
ꝯcl'o.ille ſunt ꝑores vt in pl'ibus ſaporibus:coloribus:
odoribus tēpore.pꝫ.q2 cū mixta gn̄ant̄ ex elemētis.il-
le q̄litates ꝑcedūt tēpore colores: ſapores: ⁊ odores
gn̄atos in mixtis.cū ipſe ante fuerint in elemētis:⁊ co
9a ꝯ lores ſapores.¶Ultima concluſio.qō īter qualitates
proprie ſenſibiles ꝯuenientes generabilibus.ſub ratio
ne qua generabilia ſunt:q̄ttuor ſunt q̄litates ꝑme:⁊ nō
plures nec pauciores.Ad iſtū ītellectum qō ſunt quat
tuor ſpecies eſſentiales nō coincidentes in ſignificādo
omnes q̄litates primas proprie ſenſibiles conuenien-
tes gn̄abilibus inquātum generabilia ſunt conſignifi-
cātes:in quas ille terminus q̄litas proprie ſenſibilis ī-
quātum conueniens generabilibus ⁊ corruptibilibus
īmediate diuiditur:⁊ nō plures nec pauciores.ſ.illa ca
liditas frigiditas ⁊c̄.Iſta ꝯcluſio patebit ſoluendo ra-
tiones in ꝯtrarium factas.Et dicit̄ notāter in cōcluſio-
ne q̄ttuor ſpecies eſſentiales: q2 forte multe ſunt alie
ſpecies q̄litatis ꝑme accidentaliter ſignificantes.Dici
tur nō coincidētes ⁊c̄.q2 coincidentes ſunt plures.Di
citur cōuenientes generabilibus ⁊c̄.ad excludendum
q̄litates celeſtes.Dicitur ꝓprie ſenſibiles ad excluden
dum organizationes ⁊ aliquas tales q̄litates que for-
te via pfectionis ſunt iſtis priores:lꝫ iſte ſint cā earum.

dubm ¶ Sed inſtabit qd.d.vr̄ ꝙ nulle qualitates generabi lium ſint bis priores pfectione:q: ille generāt alias ⁊ ſunt cāe aliaꝝ:vt dictū eſt.modo generans ⁊ cā non
Rō dʒ eſſe minus perfectū ꝙ̄ genitū. ¶ Dicif ꝙ hoc veꝝ eſt de agente pncipali: ⁊ cā pncipali.mō forte ita ē ꝙ ille quattuor qualitates reſpectu organizationū ⁊ alia rum qualitatū primaꝝ perfectaꝝ nō ſunt pricipia agē tia:imo nunꝙ̄ talia agerent niſi virtute alterius ad ta les q̄litates pncipalr̄ agentes: ⁊ iō non generanf or gana in lapidibus vel metallis:q: non diriguntur ibidē: ſicut in aialibus ⁊ in aiatis magis perfectis.

ad pm **Deinde** rn̄deſ ad rōnes.ad primā negeſ ꝙ iter qualitates tāgibiles nō ſit niſi vna q̄li tas pma. Ad auctoritatē phi dr̄ ꝙ nomen ſuplatiuum qn̄ꝙ̄ negatiue exponif:vt pmū quo nihil eſt pus. q̄li tas pma q̄ nulla eſt por: ⁊ ſic natū eſt bn̄ plibus couē nire:ſʒ ſi exponif affirmatiue.i.omni q̄litate priori: ſic nō pueiret niſi vni:i ppoſito vo teneſ negatiue. ¶ Ad
ad 2m ſcdʒ negetur:ꝙ nulla eſt q̄litas prima. Et ad pbationē dr̄:ꝙ lʒ caliditas ſeqtur aliā qualitatē pus exiſtentē in materia.ſ. frigiditatē:tn̄ illa non generat eā:imo gn̄a tionē eius ipedit: ⁊ ideo reſpectu caliditatis q̄litas tā gibilis in mā nō dʒ dici q̄litas pma.vnde breuiter ca liditas.⁊ alie q̄litates tāgibiles nō dicunf pme: ex eo ꝙ eas nō pcedūt alie in mā:ſed potius eo ꝙ naturali
ad 3m gn̄one ipſe ſunt cauſe aliaꝝ qualitatū tāgibiliū: ſed nō ecouerſo. ¶ Ad tertiū dr̄ ꝯcedendo:ꝙ aliqne qualita tes pme ſunt tn̄ due:ſʒ cū hoc ſtat ꝙ quattuor ſunt q̄li tates pme ad intem dictū in qnto articulo. ¶ Ad ꝯfir mationē dr̄.ꝙ humiditas ⁊ ſiccitas ſunt qualitates p
T.c.p me ⁊ iteꝝ ꝙ nō ſunt ſolū paſſiue:ſed ēt actiue:lʒ nō ita
T.c.8 fortiter agāt ſicut caliditas ⁊ friditas. ¶ Ad phʒ q̄rto meteo.⁊ ſcdo huius.dr̄ ꝙ vocat illas paſſiuas:q: ma gis appet in eis virtus remiſſa.q̄ tʒ ſe ex pte paſſiui ꝙ̄ virtus actiua:q̄ tenet ſe ex pte agentis:per quā alie di cūtur actiue:q: fortius apparēt agere ꝙ̄ reſiſtere: ⁊ de hoc plus diceſ in ſequenti queſtione. ¶ Ad aliā ꝯfir mationem dr̄ ꝙ caliditas euaporādo partes humidas eſt cā ſiccitatis de per accn̄s: ⁊ eodē modo frigiditas
ad 4m humiditatiſ:ſʒ de p ſe nulla illaꝝ q̄litatū reducif ad ali as tāꝙ̄ in porē. ¶ Ad q̄rtū ꝯceditur.ꝙ q̄litates pme
ad 5m ſunt tres ⁊ nō plures copulatiſ:q: ſunt tres ⁊ nō vna: ſʒ tn̄ cū hoc ſtat ꝙ ſunt q̄ttuor:put notū eſt. ¶ Ad qn̄ tum negeſ ꝙ friditas nō eſt q̄litas. Et ad pbationem ꝯcedif:ꝙ friditas dr̄ iperfectior caliditate. ⁊ ꝯcedif ꝯiter ꝙ via pfectiōis caliditas eſt prior aliquo modo: cū hoc tn̄ ſtat ꝙ caliditas reſpectu frigiditatis non dʒ dici pma ſimplr̄:q: nō eſt cā eiuſ de p ſe pluſꝙ̄ ecōtra: nec ordine nāe frigiditas reducif in caliditatem: ſicut nec ecōtra ſilr̄ qualitates ſecūde:ita bene reducunf in frigiditatē:ſicut in caliditatē: ⁊ iō vna eaꝝ nō dr̄ ppꝛie prior alia. ¶ Ad ꝯfirmationē negetur.ꝙ frigiditaſ ſit puatio: ⁊ ad Cōmētatorē dr̄ ꝙ cepit puationeʒ large. puta.put forma minus pfecta dr̄ priuatio reſpectu for me magis pfecte: ⁊ ſic friditas vel nigredo pōt dici p
ad 6m uatio. ¶ Ad ſextū negetur.ꝙ caliditas nō eſt q̄litas p ma iter tāgibiles. Et ad pbationē ꝯcedif:ꝙ ſimplr̄ lo quēdo alie.ſ.lux ⁊ lumē ſunt pores:ſʒ ille nō couehiūt gn̄abilibus inquātū ſunt gn̄abilia: ⁊ iō de illis non eſt
ad 7m ad pn̄s. ¶ Ad ſeptimū dr̄.ꝙ gn̄one nāli calitas dʒ p cedere raritatē ordie nature pductā: ⁊ iō raritas dr̄ re ſpectu talis calitatis q̄litas ſecunda:veꝝ eſt ꝙ gn̄atio ne quodāmodo violenta qn̄ꝙ̄ raritas pcedit calitatē: ⁊ ſic motus calefacit diſtrahendo ptes aeris vel alio rū hmōi:nec pp hoc raritas dʒ dici q̄litas pma:q: nāli ter non pcedit caliditatem:imo magis ſeqtur.

Ad rationes arguētes ꝙ ſint plēs. ¶ Ad primā dicitur.ꝙ lux ⁊ lumē nō ſunt q̄litates tāgibiles: ⁊ iō de eis non eſt ad pn̄s Ad pm
ſermo. ¶ Ad ſcdaʒ ſilr̄ rn̄deſ ꝙ motus celi nō eſt q̄li Ad 2m tas tāgibilis:ſilr̄ dr̄:ꝙ ipſe nō ꝯueniūt gn̄abilibus in quātū gn̄abilia: ⁊ iō non ſit ꝯſideratio reſpectu eius. ad 3m
¶ Ad tertiā de raritate:pʒ qd ſit dicendū per ea q̄ di ad 4m cta ſunt. ¶ Ad q̄rtā dr̄.ꝙ figura nō eſt ppꝛie actiua: ⁊ iō nō eſt pma. Et ex alio:q: vr̄ ꝙ calitas ⁊ friditas: cū alijs debent dici via gn̄onis pores quātitate ⁊ figu ra:q: rareſiūt ⁊ ꝯdenſant: ⁊ ſic quātitates generāt: ⁊ ad pbationē ꝯceditur:ꝙ ille q̄litates nequeunt recipi niſi in ſubto extenſo.ſʒ tn̄ ille q̄litates vel eis ꝯſimiles magis debēt dici cāe extenſionis ꝙ̄ econuerſo:eo ꝙ il le reſpectu extenſionis ſe hn̄t actiue:extenſio autē ma gis ſe hʒ paſſiue. ¶ Ad qntā dr̄:ꝙ grauitas ⁊ leuitas ad 5m ſunt q̄litates ſecunde: ⁊ ꝯceſſa ſimilitudine.ꝙ ſicut ſe hʒ motus localis ad motū alteratiōis:dr̄ ꝙ motus al teratiōis eſt por in elementis ꝙ̄ motus localis. pcedit .n.ſemp alteratio tāꝙ̄ cā motū localē: ⁊ iō q̄litates al teratiue ēt ſunt pores motuū. ¶ Ad phʒ dr̄ ꝙ voluit: 8.ph.57 ꝙ motus circularis celi eſt pmus motuū.nō āt motus localis eoꝝ. ¶ Ad ꝯfirmationē dr̄ ꝙ motus non eſt p ſe cā caloris:ſʒ ſolū de per accn̄s.ſ.ppter ꝯfirmatio nē. ¶ Ad aliā ꝯfirmationē dr̄. ꝙ p pus ſequnf pma corpora q̄litates alteratiue:vt ignem calitas:aerē hu miditas:ſic poſt diceſ:imo ēt ille eque inſeparabilr̄ ele mentis iſunt:cū ille.n.totalr̄ auferunf:ēt leuitas ⁊ ra ritas auferunf. ¶ Ad aliud qd addif ꝙ phs de eis de terminauit in poribus dr̄ ꝙ hoc facit ppter ꝯueniētiā quā hn̄t cū motu locali celi q eſt ſimplr̄ pmus motuū: ⁊ non facit hoc phs ppter prioritatē earum in ſeipſis. ¶ Ad ſextā dr̄.ꝙ nō ſunt niſi q̄ttuor eſſentiales ſpēs q̄litatū primaꝝ tāgibiliū:vt dcm̄ eſt: in numero ſunt ad 6m multo plures:ſic.n.ſunt due in quolʒ elemēto: ſicut rō ꝯcludit:ſed hoc non eſt cōtra dicta. ¶ Rō poſt oppo ſitum eſt pro vltima ꝯcluſione vltimi articuli.

¶ Ipſoꝝ aūt tāgibiliū dicēdū q̄ prime ꝯrie ⁊ ꝯtrarietates. T.c.viij. Q̄ō.ij.

Secūdo querif. Utꝝ q̄litatuʒ pma rū due ſunt actiue.ſ.calidi tas ⁊ frigiditas: ⁊ due paſſiue.ſ. hūiditas ⁊ ſiccitas. ¶ Et arguif ꝙ nō.ille ſunt ma pm gis paſſiue que magis ⁊ facilius patiuntur: ſʒ calitas ⁊ frigiditas magis ⁊ facilius patiuntur.ḡ.ꝯn̄a tʒ. an̄s pro pᵃpte pʒ:p qd noiſ:an̄s pro ſcda pte pʒ p expiētiā.
¶ 2° calitas patif a frigiditate ⁊ eꝯ.ergo ille due ſūt 2m paſſiue.ꝯn̄a tʒ. ⁊ an̄s pʒ.q: alias ille due q̄litates pme nunꝙ̄ corrumpereſ. ¶ Tertio.ſi ſic: ſeqſ ꝙ ipſe age rent in alias.ſ.ſiccitatē ⁊ humiditatē.ꝯn̄a tʒ. q: non vr̄ 3m a qbus aliter humiditas ⁊ ſiccitas eſſent paſſiue: ⁊ fal ſitas ꝯn̄tis pʒ:q: oīs actio eſt rōne ꝯrietatis. mō cali ditas ⁊ frigiditas nō ꝯriantur humiditati ⁊ ſiccitati.
¶ Quarto arguif.qd oēs ſunt actiue:q: ſiccitas ē acti ua.ḡ oēs ſunt actiue.ꝯn̄tia tʒ.q: mime vr̄ ſiccitas age 4m re.⁊ an̄s eſt phi.4° meteo.vbi dicit qd ſiccitas coagu T.c.34 lat.ḡ agit. ¶ Quinto niſi ſiccitas ageret nō poſſet aq̄ ⁊ 35. in terrā imediate couerti.ꝯn̄s eſt ꝯtra phʒ. ſcdo huius. 5m ꝯn̄a tʒ.q: terra nō pōt aquā corrūpere niſi rōne ſiccita T.c.24 tis:eo qd frigiditas non eſt aque diſconueniēs. ¶ Et ꝯfirmaſ:q: in precedenti q̄ne dictū eſt qd omnes q̄t tuor ſunt actiue.ergo ⁊c. ¶ Sexto arguif:qd humidi 6m tas ⁊ ſiccitas ſunt minus paſſiue:q: ille que fortius re ſiſtūt ſunt minus paſſiue: ⁊ minus patiunf.humiditas ⁊ ſiccitas fortius reſiſtūt.ergo.ꝯn̄a tʒ. ⁊ an̄s pro pma

parte pꝫ p qd noīs.pro ſcđa pte vř tenere p experiētiā:
q̄ꝛ ignis ſatis cito ſupat friditatē aque:pp eius debileꝫ
reſiſtētiā:ſꝫ humiditatē eius:q̄ꝛ fortiter reſiſtit nō ita ci
7m to ſupat.℄ 7° arguiť:ꝙ nulle eaꝝ ſunt paſſiue:q̄ꝛ for-
T.c.55 me eſt agere mãe vero pati.p̊mo huius.mō ille q̄lita-
tes ſunt quedā forme:igitur agūt ꝛ non patiunť.

T.c.8. T.c.p̊. **In oppoſitū** eſt pħs ſcđo huius. ꝛ quarto meteoroꝝ.℄ In iſta queſtio
ne erunt duo articuli.p̊mo rńdebitur ad queſitum.in ſe
cundo mouebiť ꝛ ſolueť quoddam dubium.

p̊m nom **Quantū** ad p̊mū articulū p̊ nota. ꝙ aliqd pōt dici pati dupľr.vno mō ſubtiue: ꝛ alio
mō terminatiue.Pati ſubiectiue eſt eē ſubꝫ:cui aliq̄ paſ
ſio ītroduciť: ꝛ ſic patiť mā p̊ma ꝛ alia ſubta ī qb⁹paſ-
ſiones īducunť.Pati v̊o terminatiue eſt patiēdo dimi-
nui aut corrūpi: ꝛ illo mō patiť forma q̄ corrūpiť a cor
rūpēte: ꝛ de hoc mō ipſius pati ē ad pn̄s.de pati p̊mo
mō nō curať:q̄ꝛ non eſt vnū accn̄s receptiuū alterius.
2m nom ℄ Scđo nota.ꝙ pati terminatiue adhuc capiť dupľr.
Uno mō:q̄ꝛ patiť de p ſe ab aliquo:vt caľitas a frigidi
tate.Alio mō de p accn̄s.puta q̄ꝛ aliud ſibi annexū pa-
tiť:vt humiditas dř pati ſi hmōi ſubꝫ patereť.℄ 3° nō.
3m ꝙ hic fit qō ſolū de actione ꝓpria q̄ eſt cū abiectione
ꝯrij.℄ Quarto nō.ꝙ in hac qōne p̄t fieri triplex cōpa
4m tio.p̊ caľitatis ꝛ friditatis adiuicē.2°.humiditatiſ ꝛ ſic-
citatis īter ſe.tertio caľitas ꝛ friditas ex vna pte ad hu
miditatē ꝛ ſiccitatē ex alia pte.℄ Quinto recolligen-
5m dū eſt illud qō dcm̄ eſt in p̊ lib. in qōnibus de actione:
ꝙ fortiſſime actiōis eſt caľitas.poſt illā frigiditas.poſt
illā humiditas ꝛ poſt ſiccitas:in reſiſtēdo āt ꝯrio mō.

p̊a ꝯ. **His premiſſis** ſit p̊ma ꝯcluſio. caľitas ꝛ friditaſ ſunt iuicē actiue ꝛ
paſſiue.pꝫ p expientiā:q̄ꝛ caľꝫ calefacit frigidum ꝛ eꝯ.
℄ Itē caľitas ꝛ friditas ſunt q̄litates tāgibiles p̊me
ꝛ ꝯrie: ꝛ tales ſunt iuicē ꝯrie actiue.℄ Itē alias aer ꝓ
pria actiōe nō poſſet gn̄are aerē ex aq̄.ꝯn̄s eſt ꝯ pħꝫ ſe
T.c.24 cūdo huius. ꝛ ꝯn̄a tꝫ.q̄ꝛ aer non pōt agere in aquā niſi
ꝛ 25. actione caľitatis.℄ Scđa ꝯ.hūiditas ꝛ ſiccitas ſunt
2a ꝯ actiue ꝛ paſſiue adiuicē.pꝫ vt p̄cedēs:q̄ꝛ ſūt q̄litates ꝯ
rie ꝛ tāgibileſ p̊e.℄ 2°:q̄ꝛ ex igne fit aer imediate: ꝛ ħ
2 nō p̄t eē niſi actōe ſiccitatiſ ꝛ hūiditatꝫ iter ſe.ğ ipe ſūt
actiue ꝛ paſſiue.ꝯn̄a tꝫ. ꝛ an̄s pꝫ.p pħꝫ. 2°. huius.d. ꝙ
T.c.24 ex quolꝫ eľo pōt imediate qōlꝫ aliō gn̄ari. pro ſcđa pte
pꝫ:q̄ꝛ aer ꝛ ignis nō hn̄t ꝯrietatē itēſaꝫ niſi in humidi-
tate ꝛ ſiccitate.℄ Itē tertio niſi hūiditas ꝛ ſiccitas in-
3 ter ſe agerēt ex duobus eľis nō hn̄tibus ſymbolū non
poſſet fieri tertiū:qō eſt ꝯ pħꝫ.ſcđo huiuſ. ꝛ ꝯn̄a tꝫ:q̄ꝛ ſi
T.c.25. ex aere ꝛ terra deberet fieri ignis:oporteret ꝙ caľitas
aeris obtieat ſup friditatē terre: ꝛ ꝙ ſiccitas terre ob-
tineat ſup hūiditatē aeris.aľr nō eſſet imagiabile. ꝛ p
ꝯn̄s oportebit ꝙ agāt ꝛ patiāť adiuicē.℄ Sꝫ ꝯ vř ꝙ
Dubm ſiccū iuxta poſitū hūido nō agat nec patiať ab eo:q̄ꝛ la
pis marmoreus qn̄ eſt frīdus nō deſiccat qō iuxta po-
niť:ſꝫ qn̄ caľs deſiccat.ğ ſiccitas nō agit in humiduꝫ i-
mo vř ꝙ magis caliduꝫ deſiccat ꝛ frigiduꝫ humectat.
℄ Rn̄deť ꝙ humidū ꝛ ſiccū iuxta iuiceꝫ poſita agūt
℞ ꝛ repatiunť adinuicē.veꝝ eſt ꝙ hoc eſt minus ſenſibi
le q̄ꝫ de caľitate ꝛ friditate:q̄ꝛ actio eoꝝ adiuicē ē ma-
gis certa.Ad ħ aūt qō addiť:ꝙ caľitas magꝭ vř deſic-
care.dř ꝙ euaporādo ptes humidas ꝛ ſubtiles.ſ.reſol
uēdo illas in vapores freq̄nter caľm deſiccat:q̄ꝛ euapo
ratis iſtis manent ptes groſſe ꝛ terreſtres que ſūt ſic-
ce:ſed de p ſe nō facit hoc.℄ Tertia ꝯ.ꝙ caľitas de p
ſe nō agit in humiditatē nec ēt in ſiccitatē.ꝓbatio.quia
cū eis nullā hꝫ ꝯrietatē.ğ nō agit in ea.ꝯn̄a tꝫ.q̄ꝛ actio
T.c.50. fit rōne ꝯrietatis.p̊ huius. ꝛ an̄s eſt manifeſtū:q̄ꝛ cali-
ditas ꝯriatur frigiditati ꝛ non alteri in ſpē: cum tan-
tum vnum vni ſit contrariū primo celi.Secundo.quia T.cō.
caliditas ſtat cū valde intenſa ſiccitate:vt in igne exn̄- x.i.m.
te in naturali diſpoſitione. Simiľr ſtat cum ſumma hu 17.
miditate:vt in aere naturaľr diſpoſito.modo non eſt di
cendum:ꝙ inter qualitates elementi : cum exiſtant in
ſua naturali diſpoſitione aliqua ſit actio ſeu repugnan-
tia.ergo caliditas nō agit in humiditatē:nec ēt in ſicci
tatē.℄ Quarta ꝯcluſio.frigiditas nō agit de p ſe in hu 4a ꝯ
miditatē nec in ſiccitatē:pꝫ ſicut precedens.℄ Corre-
lariū.frigiditas ꝛ caliditas non dicunť qualitates acti
ue: ꝛ humiditas ꝛ ſiccitas paſſiue:ex eo ꝙ calidítaſ ꝛ
frigiditas non agunt in humiditatē ꝛ ſiccitatem : pꝫ p
ꝯcluſiones poſitas.℄ Sed contra has ꝯcluſiones in- Cōtra
ſtatur.primo:q̄ꝛ calor ſolis vel ignis vř multū deſicca-
re:pꝫ p experientiā.ergo calidū agit in humiditatē cor
rūpendo eam.Proportionabiľr frigiduꝫ noctis hume
ctat: ꝛ videtur corrūpere per ſe ſiccitatē. ℄ Scđo : q̄ꝛ 2m
aer deſiccat ꝛ non facit hoc per ſuā humiditateꝫ:vt no
tū eſt.ğ facit hoc p ſuā caľitateꝫ:qō eſt ꝯtra ꝯcluſionē.
an̄s pro prima parte docet experientia . ꝛ pro ſecunda
parte manifeſtū eſt de ſe.℄ Rn̄detur ad primuꝫ ſicut ad p̊m
ante eſt dictū ꝙ caliditas ignis vel ſolis de per ſe agit
in frigiditatē:qua corrupta leuitateꝫ generat:q̄ꝛ parteſ
humide: ꝛ ſubtiles euaporantur ꝛ manent partes ſic-
ce groſſe ꝛ terreſtres: ꝛ ſic de per accidens deſiccat: ꝛ
hoc ſpecialiter de mixtis:in elementis aūt exiſtētibus
in naturali diſpoſitione caliditas nō deſiccaret niſi ſic-
citas coageret.vnde radij ſolares aquā exiſtentem in
tali diſpoſitione naturali nunq̄ꝫ deſiccarent:niſi coagē
te ſiccitate.Simiľr frigiditas noctis non humectat de
p ſe niſi coagentibus influentijs frigefactiuis vel roze
cadente per defectum caloris vel aliqua tali cā. ℄ Ad ad 2m
ſecundum diciť ſimiľr.ꝙ aer exiſtens in naturali diſpo
ſitione nunq̄ꝫ de p ſe deſiccaret:ſꝫ in aere ſūt exhalatio
nes calide ꝛ ſicce eleuate ex terra ꝛ ille dſiccant: ꝛ ſic
aer creditur deſiccare.℄ Quinta concluſio . caliditati 5a ꝯ
ꝛ frigiditati magis proprie attribuitur actiuitas q̄ꝫ hu
miditati ꝛ ſiccitati.pꝫ dupľr:p̊mo q̄ꝛ fortiſſime agūt:vt
experiētia docet.non aūt agant ſic ſenſibiliter.hūmidi
tas ꝛ ſiccitas adiuicem:ſꝫ remiſſe. ℄ Secūdo q̄ꝛ cor- 2
pora dicunť actiua inquātū ſunt calida ꝛ frigida.nō āt
inquātum ſunt humida ꝛ ſicca pꝫ:q̄ꝛ caliduꝫ dř aggre
gare res eiuſdeꝫ generis: ꝛ ſegregare res diuerſoꝝ ge
nerum.frigiditas āt diciť congregare res ſiue ſint eiuſ-
dem generis ſiue diuerſoꝝ.modo ſegregare ꝛ congre-
gare ſūt agere.℄ Sexta ꝯcluſio.humiditas ꝛ ſiccitas 6a ꝯ
dicuntur paſſiue iproprie p cōparationē ad caliditateꝫ
vel frigiditatē.pꝫ.q̄ꝛ ipſe fortiſſime reſiſtunt:vt dictum
eſt p̊mo huius.reſiſtentia āt ſe tenet a pte paſſi: q̄re de q.19.
beret dici maxime paſſiue.iteꝫ q̄ꝛ magis experimur ip-
ſoꝝ paſſionem ſenſu q̄ꝫ actionē.℄ Et tertio.q̄ꝛ res in-
quātum ſunt humide vel ſicce dicunť paſſiue magis vľ
minus: vt humidū dř bene terminabile termino alie-
no.ſiccum aūt terminabile termino proprio: terminari
aūt eſt pati. ꝛ hoc ſatis innuitur a pħo.ſcđo huius. ꝛ 4° T.c.9
meteo.℄ Septima ꝯcluſio.ſi qs vellet vocare q̄litateſ T.cō.
paſſiuas:q̄ꝛ ab eq̄libus potentijs patereť facilius ca- 30.
liditas eſſet maxime paſſiua: ꝛ poſt illā frigiditas . pꝫ. 7a ꝯ
q̄ꝛ caliditas eſt minime reſiſtētie: ꝛ frigiditas poſt eā
prout primo huius fuit decľatuꝫ.modo ab eq̄li poten- q.19.
tia actiua res tāto facilius patiť:quāto reſpectu potē-
tie actiue minorē hꝫ reſiſtentiā:igitur concluſio vera. Dubm
℄ Sed forte quereret aliqs.vtrū gradus humiditatiſ opinio
vel ſiccitatis fortiuſ agit q̄ꝫ reſiſtit.℄ Ad qō rn̄deť ab quorū
aliq̄bus ꝙ quilibet gradus humiditatis vel etiaꝫ ſicci- dam

tatis fortius reſiſtit ꝙ̄ agit: qḋ ꝓbāt ꝑ experientiā. nā3 fuſa aqua ſup mappā ſiccam experiētia docet ꝙ aqua hūida nō iā deſcēdet in mappā ꝓpter fortem reſiſtentiā ſiccitatis. ⁊ ſic ps ſiccitatis: que eſt i pāno illo ſuppoſita aque gutte eā ꝑ reſiſtentiā ꝓhibet a duobus motibus ſibi nālibus. pmo i deſcenſu locali: q2 nata eſt aq̄ deſcendere nō ꝓhibita. Secundo ab hūectatione partis ſicce: q2 humiditas nata eſt humectare niſi ſit ipediens: ⁊ tñ nō ſtatim hūectat partem ſiccā3.
Alia op. ¶ S3 cōtrariū magis credo: pmo: q2 ſi illud eēt veru3 ſequeret ꝙ nūꝙ̄ hūiditas ageret in ſiccitate nec ecōuerſo. ꝯñs eſt falſum. ⁊ ꝯñia tenet: q2 quil3 gradus hūiditatis vl' ſiccitatis eēt maioris virtutis in reſiſtendo ꝙ̄ gradus oppoſitus i agēdo. cū ergo a ꝓportione minoris iequalitatis nō fit actio approximatis gradibus hūiditatis ⁊ ſiccitatis: et ſūmis nō fieret actio. ¶ Secundo. q2 ſi ſiccitas mappe i pncipio ſic ſuſtinens guttas ne deſcēdant eſſet maioris virtutis in reſiſtendo ꝙ̄ illa hūiditas eſt in agendo ſeqꝛ ꝙ guttula aq̄ nūꝙ̄ deſcēderet. ꝓbaꝛ ꝯñia: q2 ſiccitas illa in nullo debilitaret ab hac humiditate: eo ꝙ magꝭ ⁊ fortius reſiſtit ꝙ̄ humiditas agit. ⁊ per ꝯñs: ſicut iam ſuſtinet aquam: ita ſemper: niſi aliquod extrinſecum concurrat: cuius oppoſitū p3 ad ſenſum. ⁊ per has rationes credo ꝙ qlibet gradus in iſtis qualitatibus adhuc paſſiuis fortius agit ꝙ̄ reſiſtit: q2 niſi ſic: non eſſet rō quare poſt gutta deſcēderet in mappam: ⁊ non ante. Et ad rationem aliorum dico ꝙ illa experientia nō plus cōcludit niſi ꝙ ſiccitas fortiter reſiſtit: ſed ꝙ nō eque fortiter agit non concludit.

Quantū ad 2m articulū ſit dubitatio hec. vtru3 qualitates ſil' exiſtentes in ſubo: ſicut caliditas frigiditas hūiditas ⁊ ſiccitas agunt inuicem ⁊ videꝛ ꝙ nō: q2 ſimul exiſtētia in ſubo nullā habēt cōtrarietatē iuicē. g̃ nō agent.
Oppoſitum. pᵃ ſup. ¶ Oppoſitum tñ vr̄: q2 niſi agerēt iter ſe: mixtū nō haberet in ſe pncipiū ſue corruptiōis: cuius ꝯtrariū dicūt medici. ¶ Pro ſolutione illius ſit pma ſuppoſitio hec. qḋlibet ens nāle gñabile qñ eſt i naturaliſſima ſua diſpoſitiōe habet optimā diſpoſitionē oium ſuarū qualitatū tā pmaru3 ꝙ̄ ſcdarum vt ignis ſūmā caliditatem cū ſiccitate ꝓportiōabili: ſimiliter eſt i ceteris. vnde hec diſpoſitio i mixto dicitur cōplexio tēperata ad iuſtitiā: ⁊ qñcūꝙ ꝯtingit elementū vel mixtū ab hac ſua diſpoſitione remoueri: tūc non eſt naturaliſſime diſpoſitū: imo eſt ſimpl'r egrū ꝑ cōparationē ad tēpamētū ſibi debitū.
2ᵃ ſup. ¶ Secunda ſuppoſitio talis. cōplexio i mixtis nō ꝯſiſtit i adequatione q̄litatū pmaꝝ: q2 animata ſūt plus calida ꝙ̄ frigida: ſed cōſiſtit i adequatione qualitatū ſm ꝓportione3 ⁊ conuenientiā illi ſpēi mixti cōuenientē: ⁊ hec ꝓportio in alia ⁊ alia ſpē eſt alia ⁊ alia.
3ᵃ ſup. ¶ Tertia ſuppo. ꝙ qḋl3 nāle ſi ſit extra ipſam diſpōnē quā pōt appetit ⁊ nititur ad eā reuerti.
4ᵃ ſup. ¶ Quarta ſuppoſitio. ꝙ quedā ſunt generabilia homogenea: ⁊ quedā etherogenea: ⁊ ſupponaꝛ ꝙ homogeneitas pt cōſiſtere in vniformitate qualitatū. vnde quādo rei quel3 pars eſſet vniformis cū qualibet alia illius pte q̄lificata. Uel et pōt ꝯſiſtere in figuris: vt q2 i hoie diuerſa organa ſūt diuerſimode figurata: iō dr̄ etherogenea nō ſolū in q̄litate: ſ3 et in figura.

pᵃ ꝯ̄. **His premiſſis** ſit pma ꝯ̄. nihil qḋ eſt i ſua diſpōe naturaliſſima agit i ſeip3 pmo ſeu rōne diſpōnis qualitatiue ſic ꝯuenientis toti. p3. q2 ꝑ quālib3 actionē: quelib3 res remouetur a ſua diſpoſitiōe ꝯuenienti. modo res rōne totius nō remouet ſe a ſua diſpōne nāli: q2 tūc diſponeret ſe ad ſui corruptione3 de ꝑ ſe: qḋ nō ē veꝝ: q2 qḋl3 appetitu nāli
Cō. 81 pmo ⁊ pncipaliter diligit ſe permanere: vt dicit cōmētator: pmo phyſicoꝝ. eo ꝙ alias appetitus naturalꝭ erraret: qḋ nō ē dō3: q2 rectus ē ab agēte iſallibili. cōmētator. 12. meta. T. c. 36. t. 37.
¶ Secūda concluſio. ꝙ tale pōt agere i ſeipō nō pmo: ſed rōne partis. p3. q2 eſto ꝙ homo eēt i naturaliſſima diſpōne adhuc caliditas cordis ageret i frigiditatē cerebri ⁊ ecōuerſo. 2ᵃ ꝯ̄.
¶ Sed cōtra pmā inſtatur ⁊ videꝛ ꝙ forma embrionis agat diſponēdo ad gñonē aialis pmo. ⁊ per ꝯſequēs ad ſui corruptione3. Dubiu3.
¶ Cōtra ſecūdā. q2 ſi cerebrum nāliter agit in cor. ſeqꝛ ꝙ de per ſe agat in omne ſequens in bona ꝯñtia eius actionem in cor. ſed ad hoc ſeqtur frequenter cordis ⁊ eius corruptio. ergo de per ſe agit ad eiuſ corruptiōe3. Dubiu3.
¶ Ad illam reſpondeꝛ pmo ad pmum ꝙ forma ſubalis embrionis nō agit de per ſe ad gñonem aialis: ſed virtus infuſa ſue mãe a parte iſto pncipaliter agit diſponendo mām receptam a materie ꝓ gñone aialis. Ad illud dicunt alij al'r ꝙ forma embrionis nō eſt niſi quedam via pro gñone aialis. ⁊ ꝙ tale agat pro productione termini: non eſt iconueniens: l3 in hoc de per accñs agat ad ſui corruptione3: tñ de per ſe nō ſic ageret. ad pmū
¶ Ad ſcōm dr̄ ꝙ cerebrum agit de per ſe in cor. remittendo calorem exceſſiuū cordis: ſimil'r cor ecōtra i cerebrum: vt remittat ſuperfluos humores cerebri: ſed cerebrum nō itendit remittere calorem cordis ſic ꝙ inde debilitet cor. vnde ſi hoc cōtingat vl' econuerſo: hoc eſt de per accidens: ⁊ preter intentionem cerebri. Modo talis actio eſſet diſconueniens cerebro: ⁊ ideo ad talem nō ageret: ⁊ ideo pro argumēto dr̄ ꝙ ad actione3 cerebri ad cor nō ſeqtur in bona ꝯñia corruptio cordis: nec et cerebri: q2 ſi actio ſit adeo vehemēs vt cor notabiliter debiliteꝛ: tunc cerebrum illam de per ſe non ageret ſeu ex itentiōe nāli nō facit: ſed preter itentione3 ex nimia ifrigidatiōe cerebri: preter aūt natura3 eius: aut ꝓpter aliū talē caſum accidētalē. ad ſcōm
¶ Ad illas cōcluſiones ſeqtur pmo correlariū ꝙ nullū etherogeneū qualitatiue pōt ꝑ aliquod tēpus manere in ſua optia diſpōne. p3 ꝑ mutuā actionē partiū iter ſe. Corᵐ pᵐ.
¶ Secūdum correlariū ꝙ homogenea qualitatiue exñtia in naturali diſpōne ſunt ꝑpetua niſi corrūperētur ab extriſeco. p3 q2 ab itriſeco nunꝙ̄ talia corrūperenꝛ vel alterarenꝛ. Corᵐ. 2.
¶ Tertiū correlariū. quāto aliquod ē magis homogeneū naturalr qualitatiue tāto ceteris paribus eſt magis durās. p3. q2 mior ſit i tali actione diſponēs ad corruptionē. Corᵐ. 3.
¶ Quartū correlariū elemēta naturalr diſpoſita nūꝙ̄ corrūperenꝛ niſi ab extrinſeco. p3. q2 eſſent homogenea q̄litatiue. Corᵐ 4.
¶ Quintū mixta duobus modis ſūt corruptibilia ab intriſeca alteratiōe: ⁊ extriſeca ⁊ elemēta vno mō ſunt corruptibilia. ſ. ab extra ⁊ hoc vtriſꝙ exñtib9 in naturali diſpōne. Corᵐ. 5.
¶ Forte diceretur ꝙ et ſunt aliqua mixta homogenea q̄litatiue: vt lapides ⁊ metalla. Dr̄ ꝙ l3 talia ſīt homogenea quo ad ſenſu3: q2 nō poteſt ſenſu ꝑcipi eoꝝ diuerſitas: tamen ſimpliciter nō ſunt homogenea: imo ſunt alique ꝑtes magis calide ⁊ alique minus qḋ p3 i corruptiōe lignorū. q2 ex aliq̄ pte mãe eoru3 generatur flāma: ex alia cineres: qḋ nō eſſet ita ſi eēnt ſimpl'r homogenea. ⁊ ꝑ h̄ ſoluta ē rō ad oppoſitū rōnis facta.
¶ Tertia ꝯ̄. nulla q̄litas agit i aliā corruptiue ſecum exiſtente adequate in eodē ſubiecto. p3. q2 tales nō habēt iter ſe ꝯtrarietate3. 3ᵃ ꝯ̄
¶ Correlariū. caliditas ⁊ frigiditas ſimul exñtes i eodē ſubo non agunt iuicem. ⁊ per hoc ſoluta eſt pma rō dubitatiōis.
¶ Quarta cōcluſio. res que eſt extra ſuā diſpōnē naturalē nō ipedita reducit ſe ad ipſam. p3. de aq̄ calefacta remota a calefaciēte. 4ᵃ ꝯ̄
¶ Correlariu3. ſepe forma ſubſtātialis agit i totū ſubiectū reducēdo ipſum ad nālē ſuā diſpōnē: ⁊ cōplexionē. p3 in caſu ꝯcluſiōiſ.

Si petat vtrum ad hoc coagat frigiditas virtualis ipſius aq̃ dr̃ ꝙ nõ: dũ tñ ſit vniformiter calefactũ: ſꝫ ſolum facit hꝫ forma ſubalis cũ agẽtibus ſupioribus a q̃litatibꝰ
ad p̃mũ virtualibus ſm quoſdam. Et hoc de ſecundo.
2m ⁊ 3m **Ad rõnes** p̃ncipales dr̃ ꝙ ẽ p ſexta ↄcl'one. ℭ Ad ſcõam ꝙ eſt p p̃ma. ℭ Ad tertiã negeť ꝙ caliditas ⁊ frigiditas agerent in ſiccitatem ⁊ humiditatem de per ſe: ⁊ cauſa propter quã dicũtur paſſiue: lꝫ inter ſe non agant: pꝫ in qnta concluſiõe.
ad q̃rtũ. ℭ Ad quartã ↄceditur ꝙ omnes ſunt actiue nec eſt ↄ.
5m ⁊ 6m Silr̃ rñdetur ad qntam. ℭ Ad ſextã dr̃ ꝙ ſi qualitates dicerent paſſiue magis: eo ꝙ magis paterentur ab equali agente: humiditas ⁊ ſiccitas eſſent i minus paſſiue q̃ alie: prout rõ ↄcludit: ſed vocantur paſſiue ſm ſenſum dictũ in qnta ↄne. ſic humiditas ⁊ ſiccitas ſunt
Ad 7m magis paſſiue. ℭ Ad ſeptimã dicit ꝙ ille qualitates ſunt forme: ideo nõ patiunt ſubiectiue: ſed bene corruptiue: qꝛ vna earum bñ corrũpit aliã. phus aũt voluit ꝙ materie eſſet pati ſubiectiue ⁊ non forme. Ratio poſt oppoſitum eſt pro quarta ⁊ quinta concluſionibus.

ℭ Quoniã aũt quare elementa ⁊c̃. Tex. com. xvi Queſtio. iij.

Querit tertio. Utrum q̃ttuor ſint elemẽta ⁊ nõ plura nec pauciora: ⁊ vt nõ opporteat ↄ cauillatõibus logicalibus argui: itelligit queſtio ſic. vtrum ſunt quattuor termini in quos ille terminus elementum immediate diuidit nõ coicidens in ſignificando oĩa elemẽta ſigni
p̃. ficãtes ⁊ ñ plẽs vl' pauciores vl' vtrum ſint 4or ſpẽs ſpecialiſſime elemẽtorum nõ coicidẽtes. ℭ Et argr̃ p̃. ꝙ ſint pauciores. nã nõ ſũt plã elta q̃ p̃nª itrĩſeca: ſꝫ nõ ſr̃ niſi
T. c. 4. duo p̃nª itrĩſeca. g̃ ſr̃ ſolũ duo elta. maior pꝫ. p diffõnẽ elemẽti poſitã. 5° meta. q̃ dr̃ elementũ eſt ex quo cõpo
T. c. 65 nit aliud i exiſtenti idiuiſibili ſpẽ i aliã ſpẽm: ⁊ tale eſt vere p̃ncipiũ itrĩſecũ. mior pꝫ. p phꝫ p̃mo phyſicorum.
Cõ. p̃. 3. ℭ Cõfirmaẗ aucte cõmẽta. p celi. vbi voluit ꝙ mã ⁊ for
cap. 3i. ma ſũt ꝺa elta. ℭ 2° nõ ſũt plura elta q̃ motus ſimpli
2. ces: ſꝫ ſolũ ſũt tres motus ſimplices. g̃ ⁊c̃. ↄñtia tꝫ. maior pꝫ. qꝛ cuilibꝫ elemẽto dꝫ cõpetere aliq̃s motꝰ ſimplex
T. c. 5. minor pꝫ. p phm. p̃ celi. ℭ Tertio. nõ ſunt niſi due dif
3. ferentie elementorum. g̃ nõ ſunt niſi duo elementa. ↄñtia tenet. qꝛ cuilibet ſpẽi elemẽtorum cõpetit ſua dr̃ia ſpecifica
T. c. p̃. añs pꝫ. p phm ⁊ cõmẽtatorẽ 4° celi. vbi ſolũ ponit has
⁊. 2. duas g̃ue ⁊ leue. ⁊ pꝫ rõne. qꝛ oẽ elemẽtũ eſt graue vl'
4. leue. ergo ſolũ ſunt ille dr̃ie ſpecifice elemẽtorum. ℭ 4° aqua nõ eſt elementum. g̃ nõ ſũt q̃ttuor. ↄñtia tenet. ⁊ añs pꝫ. qꝛ elemẽtũ dꝫ eẽ ſimplex ⁊ purum. mõ nuſq̃ reperit aqua pura. g̃ ⁊c̃ ↄñtia tenet. ⁊ maior nota eſt: ⁊ minor pꝫ. qꝛ marie reperit aqua pura i mari: qꝛ ille locus maris eſt nãlis locus elemẽti aque p phm. 2° meteoro
5. rũ. modo ↄſtat ꝙ ibi nõ ſit aqua pura cũ ſit ſalſa. ℭ 5° nõ eſt aliqꝺ elemẽtũ ignis. g̃ ⁊c̃. ↄñtia tꝫ. ⁊ añs pbaẗ. p̃mo. qꝛ ſi ipꝫ eſſet elemẽtũ eẽt lucidũ per experiẽtiam ab igne circa nos. mõ hꝫ nõ eſt verum. qꝛ tc̃ nõ poſſemus ſtellas videre: eo ꝙ ille ignis termiaret viſuꝫ. ℭ Itẽ ſi eẽt: aliq̃ aĩalia ↄberẽt ſibi cõpetere: ſꝫ nulla cõpetũt ei. g̃ ipꝫ ñ ẽ. maior pꝫ. qꝛ ignis ẽ eletũ nobiliſſimũ. g̃ ñ minus ↄberet decorari aĩalibꝰ q̃ terra aĩalibꝰ g̃dictibꝰ. aq̃ piſcibꝰ. aer auibꝰ. mior pꝫ. qꝛ ignis cuiuſlibꝫ aĩalis i eo exñtis corpus corrũpit. ℭ Tertio vel hꝫ eẽt ꝑpetuũ. ⁊ hꝫ nõ in lrã. vel eſſet corruptibile: ⁊ hoc nõ: qꝛ collocaẗ i celo: qꝺ i nullo eſt igni ↄ̃rium. g̃ nullo mõ p̃t corrũpi
p̃. qꝛ nec ab itus nec ab extra. g̃ ſimplr̃ nõ eſt. ℭ Deide arguit ꝙ ſint plura. p̃mo. qꝛ plures ſũt cõbinatiões q̃litatũ p̃marum poſſibiles q̃ q̃ttuor. g̃ plura ſunt elementa q̃ q̃ttuor. ↄñtia tenet. p phm in lrã: qꝛ numerus ele- T. cõ.
mẽtorum ſumit penes cõbinationẽ qualitatũ p̃marum ad- 16.
inuicem. añs pꝫ. qꝛ ſunt q̃ttuor quas ponit phs. preter illas ſunt caliditas ⁊ frigiditas: qꝛ ſimul ſtant in tepido: ⁊ ſilr̃ eſt humiditas ⁊ ſiccitas remiſſe. ℭ Secun- 2.
do. celũ eſt elementum. g̃ ⁊c̃. ↄñtia tꝫ. añs pꝫ. p̃mo meteororum. vbi vocatur primũ elementũ: ideo etiam dr̃ ꝙ ſunt q̃ttuor elementa mundi: ⁊ ꝙ celum eſt qnta eſſentia. ℭ Tertio. tot ſunt elementa quot ſunt mixta. ergo 3.
⁊c̃. ↄñtia tenet. ⁊ añs pꝫ. qꝛ elementa dicunt ad relationem per mixta. ⁊ per ↄñs multiplicant proportionabiliter ſicut mixta. ℭ Quarto. plura ſunt elementa 4.
terre. ergo. ↄñtia tenet. ⁊ añs pꝫ. p Albertũ dicentẽ ꝙ diuerſe ſũt ſpecies terrarum: ſimiliter hermes dicit ꝙ 5.
diuerſe ſunt ſpẽs igniũ. ℭ Quinto. q̃t ſunt planete tot ſunt elemẽta: ſꝫ planete ſunt plures q̃ quattuor. g̃ ↄñtia tenet. ⁊ añs pꝫ. p aſtronomos. d. ꝙ q̃libꝫ planeta eſt ↄ nã alicuiꝰ elemẽti vt mars de nã ignis: qꝛ eſt calidus ⁊ ſiccus: ⁊ iuppiť de nã aeris: qꝛ calidus ⁊ hũidus. ſaturnus vero de nã terre: qꝛ fridus ⁊ ſiccus. vñ cõmẽtator Com.
ſecũdo celi. ſtelle hñt qualitates ſimiles vnicuiq̃ele- 44.
mentorum. minor nota eſt de ſe.

In oppoſitũ ẽ philoſophus. caplo tertio. ſecũdi huius. T. cõ. 16.

ℭ In iſta q̃õne: erũt q̃ttuor articuli. In p̃mo videbit qd ſit elemẽtũ. In ſcõo penes qd ſumaẗ nũerus vl' diſtinctio elemẽtorum. Tertio vtrum ſit aliqꝺ elemẽtũ ignis ponẽdũ: qꝺ tãgit in qnto argumẽto ante oppoſitum. In quarto que ⁊ quot ſunt elementa.

Quantũ ad p̃mũ nota. ꝙ elementum dr̃ ab ile p̃. nom
qꝺ idẽ eſt qꝺ p̃ma mã: quaſi ilemẽtũ ſꝫ mutaẗ. i. in. e. ꝑpter meliorẽ ſonũ. vnde elementa reſpectu mixtorum hñt ſe p modũ mãe p̃me. Aliter dr̃ elemẽtũ: quaſi eleuamẽtũ: qꝛ ex elementis p eorum mixtionẽ eleuaẗ ⁊ formaẗ mixtũ. vl' dr̃ q̃ſi alimẽtũ: qꝛ ex elemẽtis nutriũt mixta ſaltẽ mediate. ℭ Secundo nota. 2. nom
ꝙ iuenit qntuplex diffinitio elemẽti. p̃mo dr̃ eſſe phi T. cõ.
5° meta. elementũ eſt ex quo fit aliud in exñte indiuiſi- 4.
bili ſpẽ i aliã ſpẽꝫ: ⁊ videt ꝙ hec diffinitio cõuenit elemẽto p̃ncipali, put tm̃ valeat: ſicut hec oro. p̃ncipiũ intrinſecũ: qꝛ p̃ncipia itrinſeca nõ ſũt diuiſibilia in ptes diuerſarum ſpẽrum: ⁊ nõ ↄuenit diffinitio aeri vl' aque: qꝛ talia diuiſibilia ſũt in ptes diuerſarum ſpẽrum: vt ſupponit. ſ. mãꝫ vel formã. ℭ Secũda diffinitio eſt ꝙ eletũ eſt qꝺ 2a diffi
i ↄſtitutiõe corporum eſt p̃muꝫ: ⁊ in reſolutiõe vltimum nitio.
vt lr̃e dicunt ſic elta ſyllabarum: ⁊ videt ꝙ hec diffõ ſoli mãe p̃me ↄueniat: qꝛ ipſa eſt vere p̃mũ i gñone ⁊ vlti- T. cõ.
mum in reſolutiõe: ſicut pꝫ p̃mo phyſicorum. i. fine. ℭ 3a 82.
eſt hippocratis ſcõo libro ↄ elemẽtis. eletũ eſt ſimplex 3a diffi
⁊ minima corporum pticula. ⁊ intelligit: vt dic̃ Galie. ꝙ nitio.
eſt minima nõ i q̃titate: ſꝫ i qualitate: qꝛ non p̃nt pau- 4. diffinitio
ciores q̃litates habere. ℭ Quarta eſt Auicenne p̃mo canonis ſeu p̃ma doctrina ↄ elementis. elementa ſunt corpora ſimplicia q̃ in ptes diuerſarum ſpẽrum minime diuidi p̃nt: ⁊ itelligẽdo illã de elemẽtis: ↄ q̃bus eſt qꝺ: ⁊ de q̃bus loq videt Auicẽna: dꝫ exponi i ptes exiſtẽtes hꝫ aliqd in actu: qꝛ illa elementa vocata ignis ⁊ aer hñ diuidunt in ptes nõ exiſtẽtes hoc aliqd in actu diuerſarum rõnũ: vt i mãꝫ ⁊ formã ⁊ tales vocat auicẽna diuerſarũ rationũ formas. ℭ Quinta ẽ phi. 3. celi. elementũ 5. diffi
eſt i qꝺ corpora diſſoluũẗ. Pro cuius itellectu nota. ꝙ nitio.
tripler eſt diſſolutio. Quedã i ptes itegrales vt demo T. cõ.
critus dixit corpora reſolui i atomalia vl' ſi totũ diui- 3i.
daẗ in duas ptes ꝑportionabiles. ℭ Secunda eſt in ptes eẽntiales ſimul coextẽſas p totã reꝫ que ſunt mã ⁊ forma. ℭ Tertia eſt i ptes coextẽſas ſm ſimilitudinẽ ⁊ ꝟtutẽ

nē ⁊ virtutē:ſic̄ reſolutio mixti in elta ſꝫ illos q tenent
ꝙ elemēta nō manent i mixto:tñ in ea dr̄ mixtū reſol-
3m nom ui:q2 i corruptione mixti elemēta nō generant̄ ex imi-
xto. ¶ Tertio nō.ꝙ tales ptes eētiales coextēſe ſūt
duplices:q̄dā ſunt:que nō manēt ſeparata:ſed ſꝫ veri-
tatē ſunt i mixto:vt mā ⁊ forma que ſunt verius elta
T.c.3. ſicut dicit cōmēta.3°.celi.Alie.ſunt q̄ pñt ſepari ⁊ actu
exiſtere vt ſepatim pmanētia:vt q̄ttuor vocata elēta
⁊ nō vere ptes mixti:ſꝫ ſolū virtualr̄ dicūt̄ ptes mixti
⁊ dnr̄ q̄dāmō eleta. Scd̄o.q2 cōponunt̄ ex mā ⁊ forª
q̄ ſunt elemēta:vñ ſicut lr̄e reſpectu dictionum ſunt ele
mēta pma: ⁊ ſylabe elemēta ſcd̄a:ita vª mā pma ⁊ forª
eius dicūt̄ pma eleta.hec āt q̄ttuor ignis ⁊c̄.q̄ ex iſtis
cōponunt̄ p cōparationē ad mixta dicunt̄ eleta ſcd̄a. ⁊
ſic vocant̄ ꝑpter vulgares q māꝫ q̄ vere eſt elementuꝫ
4 nom nō pcipiunt.ex his pꝫ expoſitio diffōnis Ari.ſ.quomō
mixta reſoluunt̄ i elementa. ¶ Vñ q̄rto ex oibus his
recolligēdo vr̄ mihi ꝙ elemētū accipit̄ triplr̄. ſtrictiſſi
me: ⁊ ſic nihil eſt elemētū niſi mā pma: ⁊ ſm hāc exce
ptionē dabat̄ diffō ſcd̄a. Secūdo ſtricte: ⁊ ſic ſūt pnci
pia itriſeca.ſ.mā ⁊ forª. ⁊ ſcd̄z hāc dabat̄ diffō pª. Et 3°
5 nom large.put illa q̄ttuor aer ignis ⁊c̄.dicunt̄ elemēta: ⁊ ꝺ
hac exceptiōe vident̄ dari tres vltie diffōnes. ¶ 5° no
ta.ꝙ eletū h̄ mō acceptū ꝓpria deſcriptione poſſet ſic
deſcribi eletū eſt res cōpoſita ex mā ⁊ forma inter res
generabiles ⁊ corruptibiles cōpoſitas vel per ſe ſtare
potentes magis ſimplex: ⁊ de iſta acceptione ſoluꝫ eſt
conſideratio ad pñs. Et ſi petatur vtrum celum ſit ele
6 nom mentum.dr̄ ꝙ non niſi celum ſimilitudinarie quando-
q3 vocetur q̄ntū elentum. ¶ Sexto nota.ꝙ illa dicun
tur inter entia compoſita magis ſimplicia per priuatio
nem compoſitionis ex contrarietate:q2 in naturali diſ-
poſitione:quodlibꝫ eoꝝ determinat ſibi vnā qualitatē
pmā ſimplicē ſine gradibus qualitati oppoſite ſibi ad
mixtis: ⁊ ſic nō eſt de mixtis. Ex his ſatis pꝫ qd ſit ele
1a 2 mentū: ⁊ quot modis dr̄: ⁊ q̄uo capit̄: ⁊ vnde deriuat̄.

Quantū ad ſcd̄z articulū ſit pma ꝯcluſio hec.
numerus elemētoꝝ dꝫ capi a qualita
tibus tāgibilibus.ꝓbat̄ ſic.penes illas q̄litates dat̄ nu
merus elemētoꝝ que pncipalr̄ ſunt actiue ⁊ paſſiue:ſꝫ
tāgibiles ſūt hmōi.g̊ ⁊c̄.maior eſt nō.q2 ex actiōe elo
rū debēt gn̄ari mixta: ⁊ per ꝯñs debēt eſſe maxie acti-
ua ⁊ paſſiua adiuicē:iō pncipalr̄ debēt capi penes q̄li
1a 2 tates pncipalr̄ actiuas ⁊ paſſiuas.minor pꝫ.p dicta in
pma qōne huius ſcd̄i. ¶ Secūda ꝯclō.nūerus elemēto
rū dꝫ capi pncipalr̄ penes h̄ q̄ttuor.caliditatē. frigidi-
tatē.hūiditatē. ⁊ ſiccitatē īter q̄litates tāgibileſ.ꝓbat̄.
diſtictio ⁊ multitudo corpoꝝ poꝝ rōnabilr̄ ⁊ pncipa
liter dꝫ capi penes q̄litates pmas:ſꝫ elemēta ſunt pma
q̄ttuor.corpa: ⁊ ille ſc̄ pme q̄ttuor q̄litates.g̊ ⁊c̄.maior
ē nota ꝺ ſe:q2 prima corporea gn̄abilia rōnabilr̄ diſtin
guunt̄ ab effectu penes pmos effectus: ⁊ p ꝯñs penes
pmas q̄ttuor q̄litates.minor pꝫ.i.q.pma h9 ſcd̄i. ¶ Cō
firmat̄.mltitudo elentoꝝ pncipalr̄ dꝫ capi peneſ q̄lita
3a 2 tes actiuas:vt dictū ē pus:imo ille qualitates pncipa-
liter ſunt actiue:vt prius patuit.g̊ ⁊c̄. ¶ Tertia ꝯ.mlt-
titudo elemētoꝝ nō dꝫ adequate capi p cōparationem
ad has q̄litates ſolū exñtes in ſubo.pꝫ.q2 nulla earum
pōt eē ſola:imo ſemp cū vna actiuaꝝ ē vna paſſiua: ⁊
ecōuerſo.Cōfirmat̄.forma ſubal ſemp pſupponit plu-
res q̄litates.g̊ penes nullā q̄litatē ſolū exñteꝫ in ſubo
dꝫ capi aliq̄ ſpēs elemēti.ꝯña tꝫ. ⁊ añs pꝫ.q2 forme ſuba
les pter q̄litates pmas ſemp in mā reqrūt aliquas q̄li
tates ſecūdas.ſ.raritatē vel dēſitatē g̊uitatē vel leuita
tē: ⁊ ſic de alijs: ⁊ tales nate ſunt ſeq plures pmas q̄li
Dubm tates exñtes ſimul in ſubiecto. ¶ Et ſi dicat̄ ſicut ele-
mēta ſūt q̄ttuor:ita ſimplices q̄litates pme ſūt q̄ttuor.
ergo cauſat̄ numerus elemētoꝝ penes numeꝝ q̄lita-
tū pmaꝝ.reſpōdet̄ ꝙ añs: ⁊ ꝯñs ſilr̄ eſt veꝝ.ſ.ꝙ quo
dāmō numerus elemētoꝝ ſumit̄ penes numerū q̄lita
tū primaꝝ:ſic.vꝫ.ꝙ cuilibet elemēto pmo cōuenit vna
q̄litatū primaꝝ:tñ hoc eſt inquātū illa q̄litas pma eſt
in ſubo ſimul cū alia qualitatū pmaꝝ: ⁊ ideo non eſt 4a 2
ꝯtra cōcluſionē. ¶ Quarta cōcluſio.eletorū numeruſ
dꝫ ſumi penes numerum combinationum qualitatum
primarum intenſarum poſſibiliū adinuicem. pꝫ.q2 ſu-
mit̄ penes qualitates pmas per cōcluſionem ſcd̄am: ⁊
nō per cōparationē ad eas ſolū in ſubo exiſtentes per
tertiā.ergo ſumendus eſt penes numeꝝ cōbinationuꝫ
ipſaꝝ:qd̄ eſt propoſitum.

Quantū ad tertiū reſtat videre an aliquod ſit p.ſuppō.
elemētū ignis.p quo ſit pma ſuppoſi
tio h̄.ois q̄litas motiua localr̄ cōueniēs mixtis ⁊ ſim-
plicib9 pfectius ⁊ itēſius ꝯuenit ſimplicibus q̄ꝫ mixtis
ꝓbat̄ ſic.vbi perfectius ⁊ itēſius reperiūt̄ q̄litates al-
teratiue ibi pfecti9 ⁊ itenſius reperiunt̄ motiue: ſed in
ſimplicib9 reperiunt̄ pfecti9 ⁊ itenſius alteratiue.ergo
⁊ motiue.ꝯñtia tenet.maior pꝫ.q2 motiue ſunt effectuſ
alteratiuaꝝ.mō vbi perfectius reperit̄ cā ibi pfectius
reperit̄ cauſatū ⁊ itenſius.minor nota eſt.q2 in mixtis
ocs alteratiue ſūt cōmixte ⁊ impfecte: ⁊ in ſimplicib9
nō.ergo. ¶ Secūdo dato ꝙ g̊uitas vel leuitas inten-
ſior reperiat̄ i mixto q̄ꝫ in elemēto:ſeqt̄ ꝙ tale mixtum
ſi ſit graue plus natū ē deſcēdere q̄ꝫ elemētū grauiſſi-
mū vel ſi ſit leue plus natū eſt aſcēdere q̄ꝫ elemētū le-
uiſſimū:ꝯñs eſt ꝯ phm.p celi.q2 mixtū ſemp natū eſt T.c. 7.
moueri ad motū elemēti dominātis i eo.g̊ nō pl9 aſcē-
dere nec deſcēdere ē natū q̄ꝫ elemētū dominans in eo.
¶ Tertio mixtū leue hꝫ ſolū leuitatē ex elemētis leui-
bus vtualr̄ vel actualr̄ ad eius gn̄onē cōcurrētib9 ſup
poſitis agētib9 vlib9.ergo nō hꝫ maiorē q̄ꝫ illa elemēta
ꝯña nota eſt.q2 agēs nō ꝓducit vltra gradum ꝓpriuꝫ.
añs pꝫ.de ſe.q2 leuitas ⁊ caliditas ſūt virtutes elemē-
toꝝ leuiū remanētes in mixto. ¶ Quarto pꝫ.p inten-
tionē phi ⁊ cōmētatoris.4.celi.q mixta vocant grauia T.c.26.
⁊ leuia:nō ſimplr̄.g̊ nō hñt tātā grauitatē vel leuitatē ⁊.27.
ſic̄ elemēta. ¶ Secūda ſuppoſitio.leuitas aeris nālr̄ 2. ſuppō
qeſcit i loco aeris:nec ide nata eſt moueri remouendo
aerē ab illo loco.pꝫ.q2 ipſa ē ꝯueniēs ipſi aeri: ⁊ per cō
ſequēs mouet̄ ad locū aeris: ⁊ ibi qeſcit nec remouet̄
ab illo loco.cōfirmat̄.q2 illa reſiſtit trahēti aerē ab illo
loco.g̊ ipſa ibi nata ē qeſcere. ¶ Tertia ſuppoſitio.iue 3. ſuppō
nit̄ aliqua qualitas motiua mouēs altius ad locum ae
ris ⁊ nō nata ē qetare ſuū corpus in ſpera aeris.pꝫ h̄
de leuitate exhalatōis ſicce aſcēdētis.illa.n.mouet per
ſperā aeris:qd̄ nō cēt ſi ibi nata eēt qeſcē. Nec valꝫ.ſi-
qs volēs euadē diceret ꝙ illa mouet p aerē exñtē i iſi-
ma regiōe:q2 ille nō eſt naturalr̄ q̄lificat9:imo eſt mi-
nus leuis q̄ꝫ deberet eē ſi eēt in nāli diſpōne: q2 lꝫ hoc
haberet apparētiā i aere inālr̄ q̄lificato vt forte i hye-
me:tñ forte i eſtate nō hr̄et apparētiā:q2 tc̄ aer hr̄et le-
uitatē ſibi ꝯuenietē aut maiorē:eſto.n.ꝙ aer nō hr̄et le
uitatē ſibi ꝯuenietē ſtatim ſe reduceret ad ſuā nālem le
uitatem:q2 nihil eſt ꝓhibēs:ſicut poſt dicet̄.

His premiſſis ſit pma ꝯ rñſalis hec.po- p.2
nēdū ē aliqd̄ elemētū igniſ pm
ꝓbat̄.leuitas tāta quāta ē i exhalatiōe aſcēdēte debe-
ret ꝯuenire alicui elemēto: ⁊ nō ꝯuenit alteri q̄ꝫ igni.g̊
ponēdū eſt eletū ignis.ꝯñtia tenet. ⁊ añs p pma partē
patet.per pmā ſuppoſitionem: ⁊ pro ſecūda parte pꝫ.
q2 ſi alteri cōueniret maxie hoc eſſet aeri:ſꝫ hoc nō:q2
leuitas aeris nālr̄ qeſcit in loco aeris per ſuppōneꝫ ſe

cũdã ꝛ hec leuitas nõ. Jtẽ hec leuitas eſt maioꝛ in vir
tute q̃ʒ leuitas aeris: qꝛ mouet alti⁹ q̃ʒ leuitas aeris exi
ſtentis ĩ nãli diſpoſitione. per ſuppoſitionẽ tertiã. Con-
firmaẜ. ſi hec leuitas nõ eſſet ipſius aeris nec alterius
elemẽti: imo eẽt mixti. puta exhalatiõis aſcẽdẽtis. tũc
mixta eẽnt magis leuia q̃ʒ elemẽta exñtia ĩ nãli diſpo-
ſitiõe. ꝯña tenet de ſe: ꝛ añs eſt ꝯ̃ primã ſuppoſitioneʒ.
2. ¶ Secũdo aliquod elemẽtũ dʒ capi penes cõbinatio-
nẽ caliditatis ꝛ ſiccitatis: ergo eſt aliquod el'etũ ignis.
ꝯñtia tenet. qꝛ h̃ nõ eſt aliqð alioꝝ triũ elemẽtoꝝ. an-
tecedẽs pʒ. qꝛ penes alias tres cõbinatiões q̃litatũ pri
maꝝ capiunẜ elemẽta: ꝛ nõ eſt rõ q̃re nõ peneſ iſtã ca
3. peẜ vnũ el'etũ. ¶ Tertio ſũma caliditas dʒ alicui ele-
mento ꝯuenire: ꝛ nõ ꝯuenit alteri q̃ʒ igni. g̃ ꝛc̃. ꝯña tʒ.
maioꝛ pʒ. qꝛ ita bñ dʒ illa q̃litas alicui elemẽto ꝯueni-
re: ſicut alie q̃litates p̊me: ꝛ minoꝛ ꝓbaẜ: qꝛ ſi alicui al
teri cõueniret: maxime cõueniret aeri: ꝛ hoc nõ: qꝛ ad
experiẽtiã multa iueniunẜ calidioꝛa q̃ʒ ſit aer: ẽt ĩ eſta-
te exiſtens: cum vehemẽtiſſime calidus ſit.

p.ſuppõ **Quantũ** ad quartum articulum reſtat videre
que ꝛ quot ſunt elementa: ꝛ quãtum
ad hoc ſit hec prima ſuppoſitio: ꝙ contrarietaſ que eſt
inter mixta habet originem a contrarietate elemento-
rum. hec eſt nota. qꝛ qualitates mixtorum: ſpecialiter
prime ſequuntur qualitates elementorum: ꝛ omnes
ſequuntur primas.

p.c̊ **Hoc premiſſo** ſit p̊ma ꝯ̊ hec. nõ ẽ tm̃ vnũ
elemẽtũ. iſta eſt hippocra-
tis ĩ libro de elementis. ꝛ ꝓbaẜ rõne ſic. qꝛ ſequereẜ ꝙ
nulla eẽt ꝯtrarietas iter elemẽta. ꝯñs eſt ꝯtra experiẽ-
tiã ꝛ premiſſã ſuppoſitionem. ꝛ ꝯña ꝓbaẜ. qꝛ ſi ſolũ eſt
vnũ elemẽtũ: nulla eſt ꝯtrarietas iter elemẽta: qꝛ vnuʒ
ĩ ſe nõ hʒ ꝯtrarietatẽ. ergo nec iter mixta. per ſuppõnẽ.
2.c̊ ꝛ ſic nulla eẽt cõtrarietas. ¶ Secũda cõcluſio. nõ ſũt
ſolũ duo elemẽta vel ſolum tria. ꝓbaẜ. qꝛ numerus ele
mentoꝝ ſumiẜ penes cõbinationẽ p̊maꝝ q̃litatũ poſ-
ſibiliũ: ꝛ tales ſũt plures q̃ʒ due vel tres. g̃ ꝛc̃. ꝯñtia tʒ
maioꝛ pʒ. ꝑ p̃dicta. in ſcðo articulo. mioꝛ patebit in ſe-
quẽtib⁹. ¶ Jtẽ ſi ſolũ eſſent duo: vnũ eoꝝ qñq; eẽt foꝛ
tius alio: ꝛ tũc coꝛrũperet aliud in ſui nãm: ꝛ ſic poſtea
nõ maneret niſi vnũ: qð eſt ſimpl'r icõueniẽs. ¶ Sil'r
ſi ſolũ eẽnt tria duo eoꝝ hẽrent ſymbolũ ĩ q̃litate acti
ua. puta ĩ caliditate vel frigiditate. ꝛ per ꝯñs illa coꝛrũ
perent tertiã: ꝛ ſic nõ manerẽt niſi duo: qð eſt ꝯ̃ predi
cta. ¶ Jtẽ ponẽdũ eſt el'ntum ignis: ꝛ preter illud tria
alia. ergo ſunt plura trib⁹. ꝯñtia tenet. maioꝛ rõnis pʒ.
ꝑ tertiũ articulũ. ꝛ minoꝛ pʒ. qꝛ p̃ter igneʒ apparẽt aer
aqua ꝛ terra: q̃ ſunt elemẽta vt notũ eſt. qꝛ nõ videnẜ
eẽ magis mixta: cũ ſunt ĩ ſua nãli diſpoſitiõe q̃ʒ ignis.
3.c̊ ¶ Tertia ꝯcluſio eſt. ponẽda ſunt q̃ttuoꝛ elemẽta. ſeqẜ
ex dictis: qꝛ ſũt ponẽda plura duob⁹ ꝛ plura trib⁹. g̃ oʒ
ꝙ ad min⁹ ſint q̃ttuoꝛ. ꝯñtia tenet. ꝛ añs pʒ. per p̃cedẽ
tẽ ꝯcluſioneʒ. ¶ Jſta ꝯcluſio ꝯcoꝛdat cũ experientijs:
experimur. n. ĩ cõbuſtione ligni: q̃ſi quattuoꝛ elem̃ta re
ſolui flãma loco ignis. fumũ loco aeris. aquã exñtẽ lo-
co aq̃: ꝛ cineres loco terre remanẽtes. ¶ Jtẽ tot ſt̃ cõ
binatiões qualitatũ poſſibiles. ¶ Jtẽ tot ſunt hũoꝛes
ĩ coꝛpoꝛe. ¶ Jtẽ tot ſũt cõplexiones animaliũ. humo-
4.c̊. res ãt ꝛ cõplexiões ſeq̃ videnẜ nũeꝝ el'toꝝ. ¶ Quar
ta ꝯcluſio. nõ ſũt ponẽda plura elem̃ta q̃ʒ quattuoꝛ ad
itellectũ p̃dictũ. ꝛ hoc capiẽdo elemẽtũ large. ꝓbatur.
nõ ſunt plures cõbinatiões q̃litatũ p̊maꝝ ſub eſſe iten
ſo poſſibiles q̃ʒ q̃ttuoꝛ. g̃ nõ ſunt plura elemẽta. ꝯña tʒ.
ꝑ dicta in ſcðo articulo. ꝛ añs appʒ. qꝛ nõ ſunt niſi cõ-
binationes caliditatis ꝛ ſiccitatis: q̃ eſt ignis: calidita
tis ꝛ hũiditatis que ẽ aeris: ꝛ friditatis ꝛ hũiditatis
que eſt aque: ꝛ frigiditatis ꝛ ſiccitatis: que ẽ terre. aliẽ
. n. due. ſ. caliditatis ꝛ frigiditatis ſiccitatis ꝛ humidi-
tatis ſub eſſe intenſo non ſunt poſſibiles: lʒ ſint poſſibi
les ſub eſſe remiſſo: tñ penes illas ſic nõ dʒ capi aliqð
elementum: eo ꝙ elementa debent ſibi deteterminare
ſuas qualitates intenſas. ¶ Secundo nõ ſunt plures
qualitates prime q̃ʒ quattuoꝛ. ergo. ꝯñtia tenet. qꝛ qðli
bet elementum dʒ ſibi determinare vnam qualitatem
primaʒ: ꝛ ideo ſi eſſent plura el'ta: ꝛ plures eſſent qua
litates prime. añs pʒ. in prima qõne ſcði.

Ad rõnes p̊ncipales dẜ ꝙ h̃ nõ queritur de ad rõnes
elemẽtis ſtricte acceptis: de quo
illa rõ arguit. auctoꝛitates aũt ph̃i. 5. me. ꝛ cõmentato T.cõ.
ris. 3. celi. itelligunẜ ð elemẽtis ſtricte acceptis. ¶ Ad 4.
ſcðʒ dẜ ꝙ plures ſũt motus ſimplices in ſpẽ ſpãliſſima Cõ.31.
q̃ʒ elemẽta: qꝛ q̃ttuoꝛ elemẽtiſ ꝯueniũt q̃ttuoꝛ mot⁹ ſim Ad.2.
plices ĩ ſpẽ ſpãliſſima: ꝛ p̃ter illos ẽ motuſ circl'aris ce p̊.c.5.
li. Et ad ph̃ʒ ſolũ tres motus ſimpliceſ ponẽtẽ dẜ ꝙ h̃
itellexit diſtiguẽdo mot⁹ ſimplices penes ſpẽm ſubal-
ternã. ſ. penes a medio: penes qð ſumaẜ duo. ſ. ignis ꝛ
aeris: penes ad mediũ: penes qð ſil'r duo ſumũẜ. ſ. ter-
re ꝛ aq̃: ꝛ penes circa mediũ: ꝛ iõ rõ ñ ꝯcludit. ¶ Ad Ad.3.
3ᵐ negeẜ ꝙ nõ ſũt niſi due dñe elemẽtoꝝ loquendo de 4.c.p̊
differẽtijs ꝯſtituẽtib⁹ ſpẽs ſpãliſſimas. ¶ Ad cõmẽta t.2.
toꝛẽ. 3. celi. dẜ ꝙ ille dñe g̃ue ꝛ leue ſunt accidentales.
igiẜ dẜ ꝙ nõ ſũt ſpãliſſime: imo graue diuidiẜ in aquã
ꝛ terrã: ꝛ ſil'r leue: ꝛ iõ nõ ẽ ad ꝓpoſitũ. ¶ Ad 4ᵐ ne ad.4.
geẜ ꝙ aq̃ nõ ſit el'tuʒ. Et ad ꝓbationẽ dẜ ꝙ el'tũ qñ eſt
ĩ nãli diſpõne tũc dʒ eẽ puꝝ. mõ aqua maris eſt inãl'r
diſpoſita ꝓpter ſiccitates terreſtres mari admixtas: ꝛ
iõ extra ꝛ p̃ter nãm aque eſt ꝙ mare eſt ſalſum. ¶ Ad Ad.5.
q̃ntũ negeẜ ꝙ nõ ſit aliqð elemẽtũ ignis. Ad ꝓbatõeʒ
dẜ ꝙ ignis qñ ẽ ĩ nãli diſpoſitione nõ eſt lucidus: imo
ẽ magis diaphanus q̃ʒ aer: ſʒ ꝙ ignis apð nos exñs ẽ
lucidus. h̃ eſt. qꝛ illud eſt mixtũ q̃litatiue: ꝛ qdã dicunt
ꝙ ẽ flãma ꝛ nõ vere ſpẽi ignis: imo ẜʒ vitatẽ illud qð
volat aſcẽdẽdo a candela apparẽs eẽ flãmã eſt verius Ad.2.
ignis q̃ʒ ipſamet flãma cãdele. ¶ Ad ſcðaʒ ꝓbatõem
dicũt aliq ꝙ ſalamãdre viuũt in igne. Aliter dẜ ꝙ non
oʒ oĩa el'nta decoꝛari animalib⁹: imo hoc ſolũ cõuenit
elemẽtis exñtib⁹ ꝓpe terrã aut terre: qꝛ oĩa aĩalia nu-
triũẜ a terra: ꝛ iõ qꝛ ignis nimis pl⁹ diſtat a terra: ꝛ qꝛ
eſt nimis actiuus natura ſibi nulla aĩalia attribuit nec
ex h̃ eſt iperfectus: qꝛ ſil'r arguereẜ celũ eẽ iperfectuʒ. Ad.3.
¶ Ad tertiũ dẜ ꝙ qðlibet pedale ignis in ſua ſpera eſt
coꝛruptibile. Ad iprobationẽ diciẜ ꝙ ĩ qðlibet pedale
ignis celũ qñq; iflue iifluẽtiã grauefactiuã ꝛ mouẽteʒ
deoꝛſũ: ꝛ tũc illud deſcẽdet in aerẽ quouſq; coꝛrũpiẜ. Ad p̊.

Ad rõnes arguẽtes ꝙ ſũt pl'a. ¶ Ad p̊maʒ
dẜ ꝙ nõ ſũt niſi q̃ttuoꝛ cõbinatio
nes q̃litatũ p̊maꝝ poſſibiles ſub eẽ itẽſo ſeu ꝑfecto: vt Ad.2.
dcm̃ ẽ. ꝛ ſolũ penes illas nũerus el'toꝝ ſumiẜ. ¶ Ad
ſcðm dẜ ꝙ celũ nõ eſt elementũ niſi ſimilitudinarie ꝛ
iproprie: qꝛ ex eo nullũ cõponiẜ coꝛpus: ꝛ iõ de hoc nõ
eſt cõſideratio ad pñs ꝓut dictum fuit ĩ p̊mo articulo.
Aliter poſſʒ dici ꝙ celũ ẽ el'ntũ mũdi: ſed ẽt ð hoc hic Ad.3.
nõ agiẜ: ſʒ ſolũ de elemẽtis mixtoꝝ. ¶ Ad tertium ne
geẜ ꝙ tot ſunt el'nta quot mixta ſalteʒ in ſpẽ. Ad ꝓba-
tionẽ dẜ ꝙ lʒ el'nta dicerenẜ ꝑ relationeʒ ad mixta: tñ
nõ oʒ ꝙ ꝓpoꝛtiõabil'r multiplicentur: ſicut mixta: licet
eni genus dicaẜ ꝑ relationẽ ad ſpẽm: tñ nõ oʒ ꝙ ꝓpoꝛ
tiõabil'r multiplicenẜ: ſicut ſpẽs ꝓut notum eſt. ¶ Ad ad.4.
quartũ põt dici ꝙ ſubſtantial'r in ſpẽ nõ eſt niſi vnum
elemẽtũ terre. Ad ph̃m dẜ ꝙ voluit dicere ꝙ diuerſe
ſũt ſpẽs accidẽtales terrarũ: qꝛ q̃dã ſunt argiloſe. q̃dã
ſabuloſe: ꝛ ſic ð alijs. vl' ꝙ voluit ꝙ plures ſũt ſpẽs ter

rarum mixtorum.i.terreorum:que vocantur terra pro
Ad.5. pter ſimilitudinem ſimiliter totaliter dicatur de igne.
¶ Ad quintum negetur ꝙ tot ſunt elemēta quot ſunt pla
nete. Ad probationem dr̄ ꝙ lȝ qlibet planeta ſit de na
tura alicuius elementi non ſequitur ꝙ ſint tot elemen
ta quot ſunt planete:quia plures bene ſunt de natura
eiuſdem elementi: ⁊ ideo ratio non concludit.
¶ Ratio poſt oppoſitū eſt pro dictis in duobus vltimis
concluſionibus quarti articuli.

¶ Eodē textu vbi ſupra. Q̄ō. .iiij.

Queritur qrto. Utrum caliditas aeris ⁊
6. ignis ſunt eiuſdem ſpēi ſpāliſſi
me eēntiales. ¶ Et arguiť p̊.ꝙ nō.qꝛ humi
ditas aeris ⁊ hūiditas aque dr̄nt ſpē ſpāliſ
ſima.ergo etiam caliditates elementorum debent dif
ferre ſpē.ꝯña tenet.qꝛ ſic̄ ſe hȝ vna qualitas ſymbola:
ita vr̄ ꝙ ſit de alijs qualitatib⁹ ſymbolis. añs probať.
qꝛ hūiditas aque eſt extictiua ignis:⁊ hūiditas aeris
nō eſt extictiua ignis:imo eſt nutritiua eius.ğ ille hūi
T.c.2. ditates dr̄nt ſpē.ꝯña tenet.qꝛ potētiaꝝ eiuſdē ſpēi non
⁊.15. ſunt ꝯtrarȳ actus:ſȝ idē.9.metaph.añs ꝓ p̄ma pte pȝ.
ꝑ experiētiā:qꝛ aq̄ vehemēter calida corrūpit ignē ſi
ſuꝑ ipſuȝ fundať:ſȝ tn̄ hoc nō facit per frigiditatē: ſed
ꝑ humiditatē:qꝛ aqua illa eſt calida. Item ſi hoc facit
ꝓpter frigiditatē tunc ignis in hyeme frigidiſſima non
deberet durare i aere.ꝯñs eſt cōtra experiētiā de can
dela ardente. ⁊ ꝯña tenet.qꝛ aer eſt tunc ita vehemen
ter fridus ꝙ ꝯgelat aquā:vt vr̄. ⁊ per ꝯñs:ſi frigiditas
eſt cā corruptionis ignis:maxime deberet corrumpere
ignē. ¶ Secūda ps pȝ.qꝛ cū humiditas olei ſit aerea
ipſa ſtatim ꝯuertiť in ignē:⁊ nutrit ipȝ. ¶ Itē ſi humi
ditas aeris eēt eiuſdē ſpēi cū humiditate aque:tūc ipa
T.cō. poſſet cōtinere mixta:ſicut hūiditas ipſius aque:cuius
49. oppoſitū dicit phs ſcōo h⁹. ¶ Secūdo ſiccitas terre ⁊
2. ſiccitas ignis dr̄nt ſpē.ergo ⁊ caliditas elemētoꝝ.ꝯña
tȝ:vt prius. ⁊ añs declarať.qꝛ ſiccitas terre d̄terminat
ſibi itēſaȝ friditatē ⁊ dēſitatē.ſiccitas aūt ignis ſūmam
3. raritatē ⁊ caliditatē:mō hoc nō eſſet niſi ipe differrēt
ſpē. ¶ Tertio ſi ſic.ſeqť ꝙ caliditas aeris eēt remiſſa
ꝯña bona. ⁊ ꝯñs eſt falſum.igiť nō ſunt eiuſdē ſpēi: ⁊
ꝯña tenet. ⁊ añs pȝ.pro p̄ma pte:per experiētiā:qꝛ aer
nō ſentiť ita calidus ſic̄ ignis : ideo ſi caliditates ſunt
eiuſdē ſpēi:oȝ ꝙ aer ſit remiſſior.al's eque itenſe calefa
cerent.igiť ⁊c̄.falſitas ꝯñtia.pȝ p̊.qꝛ tūc aer in nāli diſ
poſitiōe determinaret ſibi aliquos gradus frigiditatis
remittētes ſuā caliditatē:cū remiſſio fiat per admixtio
nē graduū q̄litatis oppoſite:vt ſupponiť ad p̄ñs: ⁊ ſic
aer nō eſt ſimplex elemētū:imo eſt mixtū qualitatiue:
ſic̄ mixta. ¶ Secundo ſequereť ꝙ aer in nāli diſpōne
determiaret ſibi tres q̄litates p̄mas.ſ.humiditatē cali
ditatē ⁊ friditatē remittentē eius caliditatē.ꝯñs eſt ꝯ̄
T.cō. phm i lr̄a. ¶ Tertio ſeqtur ꝙ ignis approximat⁹ aeri
16. ſubiecto faceret eū ſūme calidū.ꝯñs ē cōtra experiētiā
⁊ ꝯña tenet.qꝛ aer reſpectu caliditatis ignis nullā ha
4. beret reſiſtētiā.ergo nō eſt ibi cā ſucceſſionis.ğ ſubito
fieret calidus ſūme. ¶ Quarto caliditas ignis ꝯtraria
tur hūiditati aeris ⁊ non caliditas aeris.igiť ⁊c̄.ꝯñtia
tenet: ⁊ añs pro ſcōa pte eſt notū de ſe.ꝓ p̄ma pte ꝓba
tur.qꝛ cū aer generať ex igne caliditas ignis corrūpiť:
qꝛ alias aer gñareť ſub tāta caliditate q̄ta fuit ignis:
qō nō videť veꝝ:eo ꝙ ignis nō poſſȝ aerē ſub cal'itate
corrūpere:qꝛ aer cū q̄libȝ caliditate poſſȝ manere: qō
videť falſū. Sed cōfirmať ſic.ſi caliditas ignis nō cor
rūpereť i tali trāſmutatiōe accidēs migraret de ſubie
cto i ſubiectū. ⁊ hoc eſt falſuȝ. ⁊ tenet ꝯña.qꝛ caliditas
p̄mit⁹ eſt in igne: ⁊ poſt in aere: ⁊ tunc ſic:caliditas cor
rūpiť nō a caliditate aeris:cū ſibi nō ſit ꝯ̄ria.ğ corrum
piť ab humiditate aeris.igiť caliditas ignis cōtraria
tur hūiditati aeris:qō fuit ꝓbādum. ¶ Quinto in ge
neratiōe aq̄ ex aere tātā cal'itatē corrūpit gñans aquā 5.
quātā friditatē itroducit.ſed certū eſt.ꝙ itroducit ſum
mā frigiditatē.igr̄ ēt corrūpit ſūmā caliditatē.igiť aer
fuit ſūme calidus:qō nō eēt ſi eius caliditas fuiſſȝ eiuſ
dē ſpēi cū caliditate ignis.igiť.ꝯñtia tenet ⁊ añs.ꝓ pri
ma pte pȝ.qꝛ ſic ſcōȝ opinionē cōem fit i q̄litatib⁹ p̄mis
itēſio ⁊ remiſſio ꝓportionabil'r:ꝙ ſicut i vna itenditur
i alia remittiť: ⁊ pro ſcōa pte.pȝ.qꝛ aqua i nāli diſpoſi
tiōe eſt ſūme frigida.igiť aqua itroducit ſūmā frigidi
tatē. ¶ Sexto cōmētator dic̄ ſcōo celi.ꝙ diuerſa cor 6.
pora celeſtia ſȝ diuerſa lumia generāt q̄litates ꝓprias Cō. 42.
vnicuiqȝ elemētoꝝ.ğ videť velle ꝙ aliq̄ caliditas eſt
ꝓp̄a vni elemēto ⁊ alia alteri:qō nō eſſet niſi cal'itates
elemētoꝝ dr̄nt ſpē. ¶ Septimo leuitas aeris ⁊ ignis 7.
dr̄nt ſpē.ğ caliditates.ꝯñtia tȝ.ꝑ ꝯuenienti ſil'itudine:
qꝛ ſic̄ ſe hȝ leuitas ad leuitatē:ita ſe hȝ caliditas ad ca
liditatē. Secūdo.qꝛ ꝓprij effect⁹ iſtaꝝ caliditatū viden
tur eē leuitates:mō ſi effect⁹ de ꝑ ſe ⁊ imediate aliqb⁹
cauſis ꝯuenientes dr̄nt ſpē:certū ē ēt ꝙ iſte cauſe dr̄nt Cō.28.
ſpē.añs ē cōmētatoris.4°celi.vbi dic̄.ꝙ leuitas aeris
nō eſt media iter leuitatē ignis ⁊ grauitatē terre:ſicut
color medi⁹iter extremos:imo eſt total'r eque ſimplex
ſic̄ leuitas ignis. ¶ Octauo nō oēs caliditates mix 8.
toꝝ ſūt eiuſdē ſpēi.ğ nec oēs caliditates elemētoꝝ.ꝯſe
quētia tenet.qꝛ caliditates mixtoꝝ ſūt ſimiles in v̄tu
te: ⁊ etiā in cālitate cū caliditatib⁹ elementoꝝ: ⁊ iō tot
debēt eē ſpēs p̄maꝝ qualitatū in elemētis quot in mi
xtis.añs ꝓbať.p̄mo.qꝛ effect⁹ caloris nālis aialis ē nu
trire: ⁊ augmētare:qō nō ꝯuenit calori ignis. Itē calor
nālis vni⁹ aial' figurať nāl'r ſȝ figurā illi⁹ aial': vt hois
ſȝ figurā hois.alteri⁹ āt aialis vt aſini al'r figurať ꝓut
expimur. ¶ 2° pȝ idē.qꝛ calō viui ⁊ mortui dr̄nt ſpē.igi
tur ⁊c̄.ꝯña tȝ.qꝛ illi ſr̄ calores mixtoꝝ.añs pȝ.qꝛ calor
viui p̄ſeruat a putrefactiōe:calor v̊o mortui diſpōit ad
putrefactionē.vñ q̄to cadauer ſit magl cal'ȝ: tāto citi⁹
putrefit:ꝓpter qō i eſtate citius putrefiūt carnes q̄ȝ in
hyeme. ¶ Tertio pȝ idem.qꝛ calor febrilis ⁊ nāl' dr̄nt
ſpē.igiť caliditates mixtoꝝ dr̄nt ſpē.ꝯña tȝ. ⁊ añs pȝ.
qꝛ calor nālis ⁊ inālis dr̄nt ſpē:ſȝ febrilis calor ē inālis
vt dicūt medici: ⁊ nālis nō ē inālis.igr̄ ⁊c̄.ꝯña tȝ.ma
ior nota eſt.qꝛ ināle ⁊ nāle ſūt ꝯ̄dictorie oppoſita.ğ vi
deť differre. ⁊ per ꝯñs differūt ſpē.mior nota eſt per
medicos. Cōfirmať ſic.illi colores differunt ſpē q hn̄t
diuerſos effectus ꝓp̄os in ſpē:ſȝ ſic eſt de calorib⁹ nāli
⁊ febrili.ğ.maior pȝ.aucte añ allegata.act⁹ notificant
potētias.ſcōo d̄ aia. ⁊ mior pȝ.qꝛ calor febril' quātūcū T.c.33.
qȝ remiſſus ſemꝑ ē pūgitiuus:calor āt nālis q̄ȝtūcūqȝ
itenſus vel ab eſtu:vl' labore:vel motu non pungit:ſi
cut experiētia docet. ¶ Quarto pȝ ideȝ.qꝛ calor nālis
⁊ apoſtematū differūt ſpē.igiť.ꝯñtia tȝ. ⁊ añs pȝ.qꝛ ca
lor nālis nullo mō denigrat.vt patet in ſano vel in ſilī.
calor āt apoſtematū denigrat.vt pȝ in apoſtematibus 9.
maturātib⁹.igiť ⁊c̄. ¶ Nono ad p̄ncipale.diuerſorum
i ſpē debēt eē diuerſe q̄litates ꝓp̄e in ſpē:ſȝ aer ⁊ ignis
ſunt diuerſa i ſpē:igiť.maior nota.qꝛ ꝓprietates conſe
quuntur ipſam rem.minor pȝ de ſe.

In oppoſitum arguitur.quia ſi differrēt
ſpē tunc eſſent octo qua T.cō.6
litates prime:ꝯñs eſt contra phm.ſcōo huius. ⁊ pro ⁊.8.
batur ꝯñtia.quia eſſent due prime qualitates in ſpē ⁊
proportionabiliter eſſent due ex parte cuiuſlibet alia
rum trium qualitatum ſymbolicarum.ergo eſſent octo

In iſta q̃ōne erũt tres articuli. In p̃mo videbũt q̃dã notabilia cũ narratione eiuſdem opionis probabilis in hac q̃ōne. Secundo videbitur opinio illius contraria: que mihi magis videt̃ vera. In 3° videbitur quomodo opinio p̃ma ſoluit motiua ſibi contraria opinionis ſecunde cum quibuſdam rationibus ſpecialibus confirmantibus opionem ſecundam.

p. nõm Quantũ ad p̃m articulũ p̃mo nota ꝙ q̃daꝫ ponũt in elẽtis eſſe q̃ſdã q̃litates virtuales diſtictas ab actualib⁹ ꝛ formis ſubalib⁹ el'toꝝ: ſꝫ q: de his q̃ret̃ i ſequenti q̃ōne: iõ nũc ſolũ de actualibus
2.nõm ꝓpono. ¶ Scd̃o nõ. ꝙ ꝓportiõabilr̃: ſicut dicet̃ de caliditatib⁹ ignis ꝛ aeris: ita dꝫ dici de friditatib⁹ terre ꝛ aq̃: ꝛ de ceteris q̃litatib⁹ p̃mis ſymbolis elemẽtoꝝ: q:
3.nõm ſi'les ſũt rõnes de vna: ſicut d̃ alia. ¶ Tertio nota. ꝙ q̃daꝫ opio ꝓbabilis ponit ꝙ caliditates aeris ꝛ ignis actuales differũt ſpẽ: ꝛ hꝫ ꝓ ſe rões añ opm: ꝛ ſi q̃ alie ſũt tales: ꝛ ideo rõnes illas nõ reſumo. Secũdo dicũt ꝙ aer hꝫ caliditatẽ ſũmam: ſicut ignis. 3° dicunt ꝙ ad corruptionẽ ab igne vni⁹ gradus caliditatis aeris itroducit̃ vnus gradus caliditatis ignis: ꝛ eꝫ. 4° dicũt ꝙ ille cal'itates nõ ſunt ſil' in ſimplici ſub eẽ itenſo: ſed in
4.nõm mixto ꝛ ſub eẽ remiſſo. ¶ 4° eſt nõm ꝙ res eẽntialr̃ eiuſdẽ ſpẽi ſpãliſſime dr̃nt q̃ ſoluꝫ nuõ dr̃nt: ꝛ ſic ſe hñt ꝙ oẽs ꝓpe opõnes vni⁹ eaꝝ ſr̃ eẽntialr̃ ſi'les alteri⁹ eorũ opõnib⁹: ꝛ ſi dr̃nt: ſolũ dr̃nt ſꝫ mag' ꝛ min⁹: ꝛ ẽt ſr̃ q̃
p.ᵒ nata ſr̃ eũdẽ ↄceptũ ſpãliſſimũ ꝛ eẽntialẽ i'aia gñare.

Quantũ ad ſcd̃ꝫ articulũ ſit ↄ̃ vñſalis hec. caliditates actuales aeris ꝛ ignis ſr̃ eiuſdẽ ſpẽi ſpãliſſime eſſential'. ꝓbat̃ p̃ ſic. q: niſi ſic ſit vni
T.c.17. eẽnt pl'a ↄ̃ria in ſpẽ. añs ẽ ↄ̃ phm. io. metaph. ꝛ p̃ celi.
T.cõ.x. vbi vult ꝙ tm̃ vnũ vni ſit ↄ̃riũ: ꝛ ꝓbat per hoc p̃mo ce
T.cõ.x. li. ꝙ motui circulari celi nihil ẽ ↄ̃riũ. Et probatur ↄ̃ña. q: caliditas ignis corrũpit friditatẽ aque: igr̃ ↄtrariat̃ ei: cũ ois corruptio ſit a ſuo ↄ̃rio. Item caliditas aeris ſimilr̃ corrũpit eãdẽ: igit̃ ẽt ↄtrariat̃ illi: ſi ergo ille caliditates ſunt diuerſaꝝ ſpẽꝝ: duo i ſpẽ. ſ. que dicta ſunt
2. ↄ̃ñant̃ eidem friditati aque: qd̃ fuit ꝓbãdum. ¶ Secũdo ſic. caliditas ignis calefacit caliditatẽ aeris. igit̃ eſt eiuſdẽ ſpẽi cũ ea ↄ̃ña tenet: q: caliditas nõ generat niſi caliditatẽ ſibi ſimilẽ i ſpẽ. ergo ſi itendit caliditatem aeris: illa erit ei ſimilis i ſpẽ. añs eſt manifeſtũ per experiẽtiã. Cõfirmatur. ſiccitas terre ꝛ ignis ſr̃ eiuſdẽ ſpẽi. igit̃ ſic eſt in alijs qualitatib⁹ ſymbolis. ↄ̃ña tꝫ a ſimili. añs pꝫ. q: ſiccitas ignis reducit terrã hũidã ad
3. ſui nãlẽ ſiccitatem: vt experimur. ¶ Tertio niſi eſſent
T.c.25. eiuſdẽ ſpẽi ſeqtur ꝙ i habentib⁹ ſymbolũ nõ eſſet facilior trãſitus. ↄ̃ñs ẽ cõtra phm. ſcd̃o hui⁹. ꝛ tenet ↄ̃ña. q: ſicut i nõ habẽtib⁹ ſymbolũ oꝫ duo corrũpere: ꝛ duo gñare: ſic etiaꝫ oportebit ſi debeat ignis ex aere gñari. oportebit. n. caliditatẽ ꝛ hũiditatẽ aeris corrũpe: ꝛ caliditatẽ ꝛ ſiccitatẽ ignis gñare. Cõfirmat̃. q: ſi dr̃nt ſpẽ: i habẽtibus ſymbolũ oꝫ eſſe difficilioreꝫ trãſitum. ↄ̃ñs eſt icõueniens. tenet ↄ̃ña. q: oportebit duas qualitates corrũpe ꝛ duas gñare: vt iaꝫ dictũ eſt. ꝛ ſolũ ꝑ vnicũ agens. puta in generatione ignis ex aere per ſolam actionẽ ſiccitatꝭ: eo ꝙ caliditas nõ agit: cũ ñ ↄ̃riet̃ caliditati aeris. mõ difficilius vnuꝫ agens duo corrũperet
4. q̃ꝫ duo agẽtia: ſic fit i nõ habẽtib⁹ ſymbolũ. ¶ Quarto. ois albedo eſt eiuſdẽ ſpẽi ſpãliſſime eẽntialis cũ q̃libet albedine. igit̃ ꝛ ois caliditas cũ oi caliditate. ↄ̃ña tꝫ: q: non eſt maior rõ de albedine q̃ꝫ de caliditatibus. ↄ̃ñs cõiter cõceditur: q: nõ appet cauſa ꝓpter quã due
5. albedies ſpẽ eſſentiali differũt. ¶ Quinto ſi nõ eſſent eiuſdem ſpẽi: ſeqtur ꝙ eſſent octo humores in corpore aialis: ꝛ ſi'r eſſent plures q̃ꝫ quattuor cõplexiões. ↄ̃ñs ẽ cõtra auctores medicine. ꝛ ↄ̃ña tenet: q: due cõplexiones eſſent nũc ex pte dominũ caliditatis ignis. puta. q: vel dominat̃ cũ ſicco vl' cũ humido: ꝛ duo humores erũt ex pte caliditatꝭ aeris: ꝛ due cõplexiões: ꝛ ſic de ceteris: ꝛ ſic eſſent octo cõplexiões ꝛ octo hũores. 6.
¶ Sexto. illa ſũt ſimilia in ſpẽ: quoꝝ effectus imediati ſũt eiuſdẽ ſpẽi: ſꝫ ſic eſt de caliditatib⁹ aeris ꝛ ignis. igit̃ ꝛ c̃. maior nota eſt. q: potẽtie ꝛ ſpẽs diſtinguuntur ꝑ effectus tãq̃ꝫ a poſteriori. mior pꝫ. q: ſi'les i ſpẽ ſunt caliditates q̃s caliditas aeris itroducit i manũ meam: 7.
ꝛ caliditas ignis in aliã manũ itroducit. ¶ Septio. ſicut ſe hñt raritates ignis ꝛ aeris ꝛ diaphanitas earũdẽ: ita ſe hñt cal'itates eoꝝ: ſꝫ diaphanitates ꝛ raritates ſũt eiuſdẽ ſpẽi. igit̃ ꝛ cal'itates. maior nota eſt cõueniẽti ſimilitudie. mior d̃ diaphanitatibus pꝫ per phm
ſcd̃o de aia. vbi vult ꝙ aer ꝛ aqua ſunt diaphana inq̃ꝫ T.cõ.
tum i eis eſt quedã cõis nã: que eſt i celo. in cap. de viſibili ꝛ viſu. ſed quo ad raritates videt̃ patere per hoc 68.
ꝙ raritas nõ eſt niſi paucitas mãe ſub multa extẽſiõe. ꝛ ſic videt̃ ꝙ raritas nõ ſit niſi mã. igit̃ cum mãe ignis ꝛ aeris ſint eiuſdẽ ſpẽi: videt̃ ẽt ꝙ raritas eiuſdeꝫ ſpẽi 8.
debeat eẽ. ¶ Octauo ſic. caliditas aeris erit caliditas ignis. igit̃ caliditas aeris ꝛ ignis ſũt eiuſdẽ ſpẽi. ↄ̃ña tenet: q: erunt eedem caliditates numero. antecedens arguitur: q: quando ex aere fit ignis vel caliditas: que fuit in aere manet in igne: ꝛ ſic habetur ꝓpoſitũ: vel corrumpitur: ꝛ hoc non: q: ſiccitas ignis non cõtrariatur caliditati aeris: igitur manet. De ſunt rationes: quibus illa concluſio cõmuniter probatur.

Quantũ ad tertiũ articulum reſtat videre quomodo opinio prima ad has rõnes reſpondet. ¶ Ad p̃mam ergo dicit ꝙ bene vni plura ſũt Ad p.
cõtraria i ſpecie ſpãliſſima: ſed phs voluit ꝙ tãtuꝫ vni 1.met.
vnum eſt cõtrariũ i ſpẽ ſubalterna. ſ. ꝙ caliditas ſolum 17.
friditati cõtrariatur: ꝛ ꝙ caliditas non cõtrariat̃ caliditati ꝛ friditati ꝛ ecõuerſo: friditas ſolum cal'itati cõtrariatur: ſed nõ eſt icõueniens ꝙ tam cal'itas q̃ꝫ frigiditas diuidant̃ i plures ſpẽs ſpãliſſimas: quarum quelibet friditas cuilibet caliditati eſt cõtraria ꝛ iuenitur ſi'le de leuitatibus: leuitates eñi aeris ꝛ ignis: differũt p.c.x.
ſpẽ ſpãliſſima ꝛ eſſentiali. Cõmentator 4° celi. ſed quelibet earum ↄtrariatur grauitati terre vel aque. ¶ Ad Cõ.26
ſecundũ negetur ꝙ caliditas ignis itendat caliditateꝫ Ad.2.
aeris: imo dr̃ ꝙ ſiccitas agit i aerem humiditatem aeris corrumpendo: ꝛ proportionabiliter remittit caliditatem eiuſdem aeris per modum ſequele: ꝛ ad generationem ſiccitatis i aerem generat̃ per modũ ſequele caliditas ignea: ꝓpter quã ad ſenſum videt̃ ꝙ itendatur caliditas aeris: nõ tñ itendit̃. ¶ Ad cõfirmationeꝫ negetur ꝙ ſiccitas terre ꝛ ignis ſunt eiuſdeꝫ ſpẽi. ¶ Ad probationem dr̃ ꝙ ſiccitas quam itroducit ignis terre humide eã calefaciendo eſt violenta terre ꝛ eſt ignea ſequens caliditatẽ ignis: ſed ceſſante calefactiõe ignis terra corrũpit caliditatẽ itroductã: ꝛ per modũ ſequele itroducit ſiccitatẽ ſibi cõuenientẽ: ꝛ corrũpit ſiccitatem ſibi diſcõuenientẽ. ¶ Ad tertiũ dr̃ ꝙ phs. d. in habẽtibus ſymbolũ eſſe tranſitum faciliorem: nihil plus Ad.3.
voluit niſi ꝙ ille tranſitus fieret cum minori cõtrarietate: quãdo eñi ignis generatur ex aere: ſolũ fit generatio mediãte vna cõtrarietate. ſ. ſiccitatis ꝛ humiditatis: ſed quãdo ignis generatur ex aqua fit tranſitus ꝑ duas cõtrarietates: vt notũ eſt. ꝛ per hoc patet ꝙ ↄ̃ña p̃ma nõ valet. nã lꝫ ille trãſitus fiat per eque multoruꝫ corruptionẽ: ꝛ etiã per aque multoꝝ generationem: tñ fit cũ miori cõtrarietate. caliditas eñi aeris non corrũpitur 2.ge.25

pitur per caliditatē ignis:ſed per modū ſequele:ad coꝛ
ruptionē hūiditatis aeris ſimpl'r gn̄at caliditas ignis
in māꝫ aeris nō [illegible]iditate:ſed ꝑ modū ſequele:ad in
troductionē ſic[illegible]er idē ſoluta eſt ꝯfirmatio:ne
get eni ꝙ cet[illegible]s difficilioꝛ eēt trāſitus.Et ad
ꝓbationē dr̄:qđ [illegible]ilius ſit vnū coꝛrūpere duo q̄ꝫ
duo coꝛrūpere duo.dico ꝙ verū eſt qn̄ vtrumqꝫ reſiſtit
agenti:tn̄ qn̄ vnū coꝛrūpit̄ ꝑ modū ſequele ad alterū:
tūc nō oꝫ ꝙ illud qđ ꝑ modū coꝛrūpit̄ non reſiſtit de ꝑ
ſe ſuo coꝛrūpēti.Uel al'r dicit̄ ⁊ melius ꝙ ſimpl'r non
eſt faciliōꝛ:ſed eſt facilioꝛ ad intellectuꝫ ph̄i:qꝛ eſt ſine
ad 4m tāta actione ꝯ̄rietatuꝫ. ¶ Ad quartū ꝯcedo ꝙ oēs al
bedines ſunt eiuſdē ſpēi ſpecialiſſime:qđ tn̄ eſt dubiuꝫ
⁊ negat̄ ꝯn̄tia:quare ſic erit de oībus caliditatibus:qꝛ
ꝯ̄rietas albedinū eſt ꝯ̄rietas ſpērū ſpāliſſimarū:⁊ ꝯ̄rie
tas caliditatū eſt ꝯtrarietas ſpērū ſubalternaruꝫ:ſicut
ad 5m dictū eſt ante de leuitatibus:⁊ ſic non eſſet ſil'e. ¶ Ad
quintū poſſet dici vno modo ꝙ nō eſt incōueniens po
nere plureſ cōplexiōes quā quattuoꝛ in ſpē ſpāliſſima:
ſil'r nec plures humoꝛes:ſed medici ſolū ponētes quat
tuoꝛ nō loquunt̄ de ſpē ſpecialiſſima:ſꝫ de ſpē ſubalter
na:nō eni curāt deſcendere ad ſpecialiſſimā:eo ꝙ non
eſt magna dr̄ia in mixtis caliditatis aeree ⁊ ignee:⁊
ſic de alīs:⁊ ꝓbabilitas dicti pꝫ:qꝛ medici dicūt ꝙ ali
quod eſt humidū humiditate aerea:⁊ aliqđ eſt hūidū
humiditate aquea.Aliter poſſet dici ꝙ ꝯn̄a non valet:
qꝛ cōpl'ones denoiant̄ ab exceſſu aliquarū q̄litatū ſym
bolarū:ſil'r ⁊ humoꝛes:vn̄ qn̄qꝫ dn̄ant̄ in mixto calidi
tates ⁊ ſiccitates q̄leſcūqꝫ ſint ille caliditates ⁊ q̄leſ
cūqꝫ ſint ille ſiccitates dr̄ cōpl'o colerica.ꝯſil'r dicat̄ de
alīs.vn̄ in numerādo complexiōes vel humoꝛes oēs
gradus caliditatis ſiue ignee ſiue aeree cōputant̄ pꝛo
ad 6m vna q̄litate ⁊ vna p̄te cōpl'onis:⁊ iō in toto nō ſunt ni
ſi q̄ttuoꝛ. ¶ Ad ſextū neget̄ ꝙ effectus caliditatꝫ ignis
⁊ caliditatis aeris ſunt eiuſdē ſpēi ſpāliſſime.Et ad ꝓ
bationē dr̄ ꝙ caliditas quaꝫ aer introducit eſt aerea:⁊
ad 7m quaꝫ ignis ītroducit eſt ignea:⁊ lꝫ quo ad ſenſuꝫ appa
rent eiuſdē ſpeciei:tn̄ real'r ſunt diuerſarū ſpēꝝ. ¶ Ad
ſeptimū dr̄ ꝙ nō eſt ſil'e de raritate ⁊ diaphanitate ſic̄
de caliditate:qꝛ ille nō faciunt ſic effectus diſſimiles:ſi
cut faciūt caliditates:dicunt ipſi ꝙ an̄ oppoſitū fuit ꝓ
batum ſpāliter.pꝫ.ꝙ nō ſit ſil'e ſi raritas ſit mā:qꝛ tunc
raritas ⁊ denſitas nō differrent ſpē:qꝛ ambe eēnt ma
ad 8m terie.abſurdū autē eſſet dicere ꝙ caliditates ⁊ frigidi
tates eſſent eiuſdē ſpēi ſpāliſſime. ¶ Ad vltimū dr̄ ꝙ
caliditas aeris coꝛrumpit̄ in generatiōe ignis ex aere:
nō a cōtrario:ſed per modū ſequele ad coꝛruptionē hu
miditatis:vt ante iam dictū eſt.He ſunt ſolutiones iſta
rum. ¶ Ad rōnes ꝓbantes p̄ncipalē concluſionē:licꝫ
eis nō cōtentoꝛ:⁊ ideo nunc reuertoꝛ ad illaꝫ ꝯ̄neꝫ ali
ter ꝓbando ſic.niſi caliditates ignis ⁊ aeris eēnt eiuſ
dem ſpēi ſpāliſſime:ſequit̄ ꝙ ex duobus elemētis non
t.c.25. habentibus ſymbolū nō poſſet generari tertiū:ꝯn̄s eſt
cōtra ph̄m in hoc ſcđo capl'o.4.⁊ ꝯn̄tia pꝛobat̄ ſic:qꝛ
ſi ex igne ⁊ aqua debeat generari aer opꝫ ꝙ hoc ſit ſm̄
ph̄m:qꝛ caliditas ignis ſuperat frigiditatē aque.⁊ ecō
uerſo humiditas aque ſiccitateꝫ ignis.vel ergo manet
caliditas ignis in aere:vel nō.ſi manet tunc eadē cali
ditas numero eſt pꝛius in igne ⁊ poſt in aere.ergo etiā
eadē in ſpē.ſi nō manet:querit̄ a quo coꝛrūpat̄.nō a fri
giditate:vt notū eſt:qꝛ illa caliditas ſuperat:nec ab hu
miditate:qꝛ tunc ꝓpoꝛtionabiliter remitteret̄ caliditaſ
ignis:ſicut eius ſiccitas:⁊ ꝑ cōſequens ipſa non poſſet
ſuꝑare frigiditatē aque:qđ eſt ꝯtra poſitū.Et hoc ma
gis apparet de humiditate que ſi manet in aere habet̄
ꝓpoſitū.ſi nō manet querit̄ a quo coꝛrumpit̄:nō enim
a ſiccitate ignis:qꝛ illā ſuperat ipſa humiditaſ.nec a ca
caliditate eius:qꝛ tūc ꝓpoꝛtionabil'r remitteret̄ humi
ditas aque:ſicut frigiditas eius:⁊ ꝑ ꝯn̄s ip̄a nullo mo
do poſſet ſuperare ſiccitatē ignis:imo ignis tantū obti
neret ſuper humiditatē aque:ſicut ſuper eius frigidita
tem ſaltem ꝑ modū ſequele:ad coꝛruptionem aque ſui
ſubiecti:qꝛ ſolū inheret mā̄e p̄me:vt dictū eſt in pꝛimo
huius. ¶ Cōfirmat̄ hec rō.ignis ſic agēdo vel ītrodu q.7m.
cit in mām aeris caliditatē ſue caliditati ſil'eꝫ in ſpecie
ſpāliſſima.⁊ ſi ſic.cū ergo ſit diſcōueniēs aeri nunquā
per talē actionē generabit̄ aer.vel introducit caliditatē
aereā.⁊ hoc nō:qꝛ illa nō eſt ſibi ſil'is in ſpē vel in v̄tu
te.mō agens naturale de per ſe nō agit niſi ꝑꝑ aſſimila
re paſſuꝫ.Itē ſi illā generaret tunc ītenderet caliditatē
aeris ⁊ generaret.⁊ per ꝯſequēs eſt eiuſdē ſpēi cū illa.
¶ Scđo frigiditates aque ⁊ terre ſunt eiuſdem ſpeciei. 2m
igit̄ ⁊ caliditates ignis ⁊ aeris.ꝯn̄tia tenet de ſe.⁊ an̄ſ
ꝓbat̄:qꝛ niſi ſic:terra nō poſſet generare aquā ex aere
qđ eſt expꝛeſſe ꝯtra ph̄m.p̄mo meteoꝛoꝝ.ſm̄ cōem di
uiſioneꝫ de generatione fontiū:⁊ ꝯn̄a tenet:qꝛ frigidi
tas terre agens in aerē nō generat niſi frigiditatē ſibi
ſil'eꝫ in ſpē ſpāliſſima.mō qꝛ ſm̄ aduerſariū illa eſt diſ
cōueniēs aque nūquā ſic frigefaciēdo aereꝫ generabit
aquā:igit̄ nūquā terra poſſet gn̄are aquā ex aere:qđ
fuit ꝓbandū. ¶ Tertio.de qualitatibus ſenſibilibꝰ ni
hil meliꝰ iudicat q̄ꝫ ſenſus:ſed ſenſus non ponit dr̄iam 3m
maioꝛem īter duas qualitates vnā aeris ⁊ aliā ignis:
q̄ꝫ īter duas caliditates ignis vel duoꝝ igniuꝫ ceteris
paribꝰ:igit̄ ita ſil'es ſunt due caliditates aeris ⁊ ignis:
ſic̄ duoꝝ igniū.ergo ſunt eiuſdē ſpēi ſpāliſſime.maioꝛ
nota eſt de ſe:qꝛ de rebus ſenſibilibus nō hr̄ certioꝛ co
gnitio q̄ꝫ illa que habet̄ per ſenſum.minoꝛ pꝫ.per expe
rientiā.Cōfirmatur.nō eſt dōm ꝯtra illud qđ ſenſui ap
paret niſi ꝓpter rōnē efficacē cōuincentē.modo nulla
ratio ꝯuincit has caliditates differre ſpē.ergo non eſt
dōm:cū ſenſui hoc nō appareat.maioꝛ eſt ph̄i.8.phyſi.
dicēꝫ ꝙ querere rationē vbi ſenſus experimentū pꝛe T.c.26.
bet eſt debilitas intellectus minoꝛ patebit in ſoluendo
rationes in cōtrariū. ¶ Quarto:ſequitur ꝙ caliditas 4m
ignis ⁊ aeris eſſent ita vere cōtraria:ſicut albedo ⁊ ni
gredo:ꝯn̄s eſt incōueniens:qꝛ ſic vni plura eſſent ꝯtra
ria adhuc in ſpecie ſubalterna.ſ.caliditati ignis calidi
tas aeris ⁊ friditas:ſiue ſit t̄re ſiue ſit aq̄:qđ eſt ꝯ̄ phꝫ.
p̄mo celi.⁊.x.metaph.⁊ eſt cōtra illos.qui dicunt ꝙ ca T.cō.x.
liditates ille non ſunt ꝓpꝛie cōtraria.⁊ ꝯſequentia pꝛo T.c.17.
batur:qꝛ albedo ⁊ nigredo ſolum cōtraria dicuntur:eo
ꝙ ſub eſſe vtriuſqꝫ ītenſo nequeunt ſimul in eodem ſub
iecto ſtare:⁊ ad coꝛruptionem gradus albedinis gene
ratur gradus nigredinis ⁊ econuerſo:in mixtis modo
ſic eſt de his caliditatibus ꝙ ſub eſſe intenſo non poſ
ſunt ſimul ſtare:⁊ ad coꝛruptionem vnius gradus ca
liditatis aeris generatur per modū ſequele vnius gra
dus caliditatiſ ignis:ſicut iſti met ponunt in generatio
ne ignis ex aere. ¶ His rōnibus contentus credo hāc
opinionē verioꝛem:⁊ ſimpl'r de mēte ph̄i fuiſſe:qꝛ phſ
expꝛeſſe.cap.4°huius ſecundi dicit:ꝙ in hn̄tibus ſym T.c.25.
bolū ſit trāſitus per vnius ſolius qualitatis coꝛruptio
nem:⁊ ſic dicit eandem qualitatē ſymbolā numero eē
ſucceſſiue duoꝝ elementoꝝ.ergo etiā eadē in ſpecie.

Ad rōnes q̄bus alīj ſuā opionem nitunt̄ pꝛo
bare.Ad p̄mā dicit̄ ꝙ humidita Ad rō.
tes aeriſ ⁊ aq̄ nō differūt ſpē.Scđo.dr̄ ꝙ aqua calida
ꝓiecta ſuper ignem nō extinguit ignē rōne frigiditatiſ
pꝫ:qꝛ eſt actu calida.Tertio dicit ꝙ nō extinguit eum
p̄ncipaliter rōne humiditatiſ.pꝫ.qꝛ tunc nō extigueret
aqua ita cito:qꝛ hūiditas eſt valde lēte actiōis.Quar

to dr̄ ꝙ extinguit eū per viā ſuffocationiſ:ſic.ſ.qꝛ ignis
reſoluit a lignis vel ab alia mā ignibili cōtinue quedaʒ
fumū ſubtilē:ꝑ cuius ꝯtinuationē ꝯtinuaꝛ ignis.modo
aq̄ igni ſuperfuſa claudit ſua groſſitie poꝛos ⁊ illos fu
mos ꝯſtringit in loco ita ꝑuo ꝙ ſub tāta dēſitate nō p̄t
manere ignis:imo ſic extinguiꝛ in foꝛnace clauſo hoꝛe
foꝛnacis ſufficiēter:imo idē faceret oleū in magna co-
pia ſupfuſuʒ igni vel qōlibet aliud ſic ꝯſtringēs ⁊ ꝯdē-
ſans ignē. ⁋ Quinto.dr̄ ꝙ humiditas aerea nō ſic ex
tinguit ignē:qꝛ eſt de mā rara in qua ignis lōgo tp̄e p̄t
ꝑmanere:qꝛ aer nō ꝓhibet ignis dilatationē. ⁋ Sex-
to.dr̄ ꝙ oleū nutrit ignē nō ꝙ ſua humiditas differat
ſpē ab hūiditate aque:ſed qꝛ ipſum pp ſiccitatē admix
tā nec nō pinguedinē eſt multū ignibile. ⁋ Septimo.
dr̄ ꝙ aer frigidus frequēter ꝑ hūiditatē coꝛrūpit ignē:
ſic pʒ de flāma:que in aere extinguiꝛ.⁊ ꝑ h̄ pʒ ſol'o rō-
ad ꝯfir. nis. ⁋ Ad ꝯfirmationē diciꝛ ꝙ humiditas aeris eque
Ad 2m bū cōtineret:ſicut aqua ſi eſſet in materia eque groſſa
⁊ hoc ſolum voluit phs. ⁋ Ad ſcōm negeꝛ ꝙ ſiccitas
terre ⁊ ignis dr̄nt ſpē. Ad ꝓbationē dr̄ ꝙ ſiccitas ter-
re nō determinat ſibi illas qualitates terre:nec ſiccitaſ
ignis q̄litates.ignis:imo ſi ignis fieret ex terra imedia
Ad 3m te eadē ſiccitas:que p̄us ſtetit cū q̄ualitatibus terre po
ſtea ſtaret cū q̄litatibus ignis ⁊ ecōuerſo. ⁋ Ad tertiū
diuerſimode rn̄deꝛ a diuerſis.quidā eni dicunt ꝙ aer
eſt ſūme calidus:qn̄ eſt in ſua nāli diſpōne:ſed ſua hu-
miditas obfuſcat calefactionē caloꝛiſ:⁊ iō nō ſentiꝛ ita
calidus.vel aliter nō ſentiꝛ tm̄ calidus:qꝛ aer exn̄s cir
ca nos nūq̄ʒ eſt in nāli diſpōne. Aliter dicūt alij̄ ꝙ aer
eſt minus calidus igni:nō tn̄ admixtus gradibus frigi
ditatis:ſʒ dr̄ minus calidus:qꝛ magiſ diſtat a gradu ſū
mo. Aliter dr̄ ⁊ melius vr̄ mō ſuppoſito ꝙ remiſſio in
q̄litatibus p̄mis fiat ꝑ admixtionē graduū q̄litatis op
poſite:ꝙ aer eſt remiſſe calidus:qn̄ eſt in nāli diſpōne:
ꝯcediꝛ tn̄ ꝙ aliq gradus frigiditatis ſunt ſibi admixti:
ſʒ negeꝛ ꝯn̄tia.g̃ nō eſt elementū ſimplex.nā ad hoc ꝙ
ſit ſimplex ſufficit ꝙ hēat vnā de q̄litatibus p̄miſ in ſū
mo.ſ.humiditatē:⁊ ꝯn̄ter dr̄ ꝙ eſt mixtus qualitatiue
in vna q̄litatū p̄marū:ſed nō in ambabus:⁊ iō eſt ſim
plex ⁊ nō mixtū:ſicut mixta:q̄re hʒ oēs q̄litates p̄maſ
Ad 2m cōmixtas. ⁋ Ad ſcd̄am improbationē dr̄ ⁊ ꝯcediꝛ ꝙ
aer determinat ſibi tres q̄litates p̄mas.ſ.ſūmā humi-
2.ge.16. ditatē.caliditatē itenſam:⁊ aliquos g̃dus frigiditatis.
Et ad phm diciꝛ.ꝙ nō poſuit in elemento niſi duas q̄li
tates pꝛimas:qꝛ nō loquebaꝛ niſi de q̄litatibus ſūmis
Ad 3m vel itenſis.de hoc poſtea plus diceꝛ. ⁋ Ad tertiā ꝓba
tionē diciꝛ ꝯn̄ter ꝙ caliditas ignis non pōt ſubito cale
facere aerē ad ſūmū:qꝛ frigiditaſ reſiſtit ei. Alij̄ ſm pꝛi
mā reſponſionē dicunt ꝙ repugnat latitudini graduali
ſubito generari:⁊ ideo dicunt:qō lʒ nō eſſet in aere fri-
giditas adhuc ſucceſſiue calefieret aer:nō ꝓpter reſiſtē
Ad 4m tiā:ſʒ pp diſtantiā a gradu ſūmo. ⁋ Ad quartū negeꝛ
ꝙ caliditas ignis ꝯtrarieꝛ humiditati aeris. Ad ꝓba-
tionē dr̄ ꝙ in generatione aeris ex igne caliditas non
coꝛrūpiꝛ:imo coꝛrūpitur ignis ꝓpter ſolā coꝛruptionē
ſiccitatis:⁊ cōcediꝛ ꝙ aer pōt gn̄ari cū ſūma calidita-
te ſtante cum intēſa humiditate:ſed genitus:qꝛ illa ca-
liditas eſt aeri diſcōueniens:ideo ſtatim reducet ſe aer
ad caliditatē nālez remittēdo ſūmā:ſicut aqua calefa-
cta remoto calefaciēte reducit ſe ad frigiditatē:⁊ ꝯn̄ter
cōceditur ꝙ nūq̄ʒ poſſet ignis ſola actione caliditatis
aerē coꝛrūpere:ſed qn̄ aerē ſuperat hoc p̄ncipaliter fa-
cit ſiccitas ignis. ⁋ Ad ꝯfirmationē diciꝛ ꝙ caliditas
ſemꝑ manet in mā:vt dictuʒ eſt in p̄mo:⁊ iō nō tranſit
de vno ſubiecto inheſionis in aliud:lʒ tranſeat de ſubō
Ad 5m denominationis in alterū. ⁋ Ad quintū dr̄ ꝙ in gn̄a-
tione aque ex aere generās nō itroducit ſūmā frigidi-
tatē:ſic nec coꝛrūpit ſūmā caliditatē:ſʒ inuenit in aere
tot gradus frigiditatis:quot gradibuſ caliditatiſ aer eſt
remiſſioꝛ ſūma caliditate:⁊ ꝯn̄r ad coꝛruptionem vni-
us gradus caliditatis itroduciꝛ vnus gradus frigidita
tis. Aliter dicunt alij̄ ꝙ nō coꝛrūpit tantā caliditatem:
ſicut itroducit frigiditatē. Et ad ꝓbationē dr̄ ꝙ nō fit
ſic remiſſio ſpāl'r in elemētis:ſed magis ſic ꝙ ꝓpoꝛtio
nabiliter:ſicut qualitas vnius elemēti coꝛrūpiꝛ:ſic qua
litas alterius elementi generaꝛ:nō gradus caliditatis
pꝛo gradu frigiditatis:ſed potius medietas caliditatiſ
recepte in ſubiecto pꝛo medietate frigiditatis ſūme aq̄
cōuenientis:⁊ tunc rō nō pꝛocedit. ⁋ Ad ſextū dr̄ qō ad 6m
Cōmētatoꝛ ſcd̄o celi.nihil plus vult niſi ꝙ diuerſa coꝛ- c.42.
poꝛa celeſtia ſm diuerſa lumina generāt qualitates ꝓ-
pꝛias vnicuiq̄ʒ elementoꝝ:nō tn̄ differūt ſpecie ſi ſint
ſymbole:ſed ſolū differunt ſm magis ⁊ minus:ſic eniʒ
differunt caliditas aeris ⁊ ignis. ⁋ Ad ſeptimū nege ad 7m
tur ꝯſītia:qꝛ leuitas cōſequiꝛ mixtionē pluriū qualita-
tū p̄marū adinuicē:⁊ iō quāuis ſpē dr̄ant:nō pp h̄ oʒ
de caliditatibus ēt:qꝛ leuitates nō ſunt ꝓpꝛie ꝯ̄rie gra
uitati:qꝛ nō agunt nec patiunꝛ inuicē.per ꝯ̄riū eſt ō ca
liditatibus:⁊ iō oʒ ꝙ de caliditatibus ſolū vnuʒ in ſpē
ſpecialiſſima eſt ꝯ̄riū vni.nō aūt ita eēt in leuitatibus.
⁋ Et etiā rō alia diuerſitatis apparet ex effectibus:qꝛ
leuitates experimētaliter mouenꝛ ad loca diuerſa. Itē
vbi vna trahit alia nō trahit.nō ſic eſt de caliditatibuſ:
imo ſui effectus ſunt total'r ſimiles ſolū differētes ſm
magis ⁊ minus. ⁋ Ad ſcd̄am ꝓbationē dr̄ ꝙ leuitas
ignis nō eſt ꝓpꝛius effectus caliditatis:ſed potius to-
tius cōplexionis.ſ.caliditatis ⁊ ſiccitatis:ſimiliter di-
ciꝛ de leuitate aeris.vnde caliditas coniuncta ſiccitati
intenſe ꝓducit leuitatē ignis ⁊ cōiuncta humiditati ꝓ
ducit leuitatem aeris. ⁋ Ad octauum diciꝛ ꝙ omnes ad 8m
caliditates mixtoꝝ ſunt eiuſdeʒ ſpēi ſpecialiſſime:qō
videtur patere per experientiā de caliditatibus anata-
rū ⁊ gallinarū:qꝛ ita gallina ꝓducit ex ouis anataruʒ
anatas ſicut anata. Ad pꝛobationē p̄mā.dico ꝙ taʒ in
mixtis q̄ʒ in elemētis operatio ꝓp̄a caliditatis eſt cale
facere:ſed ſm diuerſas foꝛas ſubſtātiales:⁊ ſm diuer
ſas qualitates ſecūdas virtuales ⁊ agentes:ac etiā di
uerſas ꝓpoꝛtiones qualitatū p̄marū adinuicē coagen
tiuʒ ꝓducuntur ab illis calefactionibus alie ⁊ alie ope
rationes in viuis ⁊ in elementis:vt in viuis generatio
ſanguinis vel digeſtio nutrimenti.in elemētis diſpoſi-
tio alia ꝯueniēs elemēto agenti:ſil'r dr̄ de figuris ꝙ ca
liditatis operatio de per ſe nō eſt figurare:ſed hec ꝯue-
nit ſibi de per accidens inquantū agentia p̄us dicta ſil' ad 2m
in agendo ꝯcurrūt. ⁋ Ad ſcd̄am ꝓbationē dr̄ ꝙ caloꝛ
cadaueris nō diſponit ad putrefactionē:imo putrefa-
ctio fit a caloꝛe medij̄ circunſtantis caloꝛem naturaleʒ t.c.6.
euapoꝛantiſ.iuxta illud phi.quarto meteoꝛoꝝ.putrefa
ctio eſt euapoꝛatio ꝓpꝛie caliditatis a caliditate alie-
na:⁊ ſi cadauera magis calida citiuſ putreſcunt:quod
nō credo:imo verius eſt ꝙ citius putreſcūt magis hu
mida hoc eſt:qꝛ talia habent poꝛos magis apertos ꝓ-
pter foꝛteʒ caloꝛē:⁊ ideo citius euapoꝛaꝛ eoꝝ caloꝛ.ꝙ
autē in eſtate citius putreſcunt cadauera h̄ eſt:quia ca
loꝛ medij̄ circunſtantis eſt foꝛtioꝛ citius euapoꝛat calo
rem naturalem rei q̄ʒ in hyeme. Et ſi quis oīno vellet
concedere ꝙ caloꝛ intrinſecus in cadauere diſponeret
ad putrefactioneʒ:ille conſequēter diceret ꝙ h̄ ꝓuenit
nō ꝓpter diuerſitatē caloꝛis moꝛtui ⁊ viui:ſʒ magis pp
foꝛmas ſub̄ales cum q̄bus iſti caloꝛes exiſtunt.dicetur
eni ꝙ caloꝛ naturalis eſt talis nature ꝙ in ſubō cui cō-
uenit ſicut in viuo ꝯ̄ſeruat a putrefactione:ſʒ in ſbō cui

diſcōuenit

diſcõuenit diſponit ad putrefactionem:ſic̄ in cadauere.
¶ Ad tertiã ꝓbationem dr̄ vno modo.ꝙ caloꝛ nãlis in
aĩalibus eſt coꝛpus aereũ ſubtile ⁊ calidũ. ⁊ tũc rõ eſt
ſoluta. Dicet᷑.n.ꝙ caloꝛ nãlis: ⁊ caloꝛ febꝛilis eēnt ſub̄e
ſubtiles calide differentes ſpē: ꝑꝑ qḋ pungit febꝛilis ⁊
non nãlis:ſed ex hoc non ſequit᷑ ꝙ caliditates iſtoꝛum
coꝛpoꝛuꝫ dr̄nt ſpecie ſpãliſſima:ꝓut notũ eſt.al'r poteſt
dici negãdo ꝙ caloꝛes tales dr̄nt ſpē.imo ꝯ̄riũ videtur
dicere medici diffiniētes febꝛē.ſ.ꝙ febꝛis eſt caloꝛ natu
ralis accenſus in igneũ.i.caloꝛ nãlis intēſe calefactus.
⁊ ſi ſic.caloꝛ nãlis tũc non differret ſpē a caloꝛe febꝛili.
ꝙ ēt febꝛilis ſit caloꝛ nãlis vr̄:q2 digerit ſicut caloꝛ nã-
lis. Ad pꝛobationē dr̄.ꝙ nõ oꝫ ꝙ ſi vnũ ſit nãle: ⁊ aliḋ
innaturale:ꝙ talia differant ſpē: q2 caliditas intenſioꝛ
ea que aſino ꝯueniret eſt ſibi inãlis.non tñ differt ſpē a
caliditate ſibi nãli. Ad aliã ꝓbationē dr̄.ꝙ caloꝛ febꝛi-
lis non pungit:ſed illa pũctura que ibidē apparet ſit a
quodã fumo acuto reſoluto a coꝛpoꝛe hoīs: ꝑꝑ foꝛtitu-
dinem caloꝛis febꝛilis.talē aũt fumũ caliditas facta ex
motu ludo vel laboꝛe nõ reſoluit a coꝛpe:q2 illa cal'itas
non eſt cũ tanta ſiccitate.nec ita repentine ſupueniens.
ſicut caliditas febꝛilis. ¶ Ad quartã pꝛobationē iſti⁹
antecedentis dicit᷑ ꝙ caloꝛ naturalis ⁊ apoſtematũ nõ
differunt ſpecie:ſed caloꝛ nãlis agens in materiaꝫ fluē
tem ſicut cibalem non denigrat:ſed agens in materiaꝫ
fixam diſconuenientē coꝛpoꝛi adurit eaꝫ. ⁊ ſic denigrat.
nec ſit nigredo apoſtematũ a caloꝛe intrinſeco apoſte-
ad 9m matum ṗncipaliter:ſed a caloꝛe naturali adurente coꝛ-
poꝛis circunſtantis. ¶ Ad nonum dr̄:ꝙ rerum diuer-
ſarum in ſpecie debent eſſe diuerſe ꝓpꝛietates ſpecifice
ꝯſequentes foꝛmã ſubalem:etiã debent eſſe diuerſe pꝛo
poꝛtiones qualitatum pꝛimaruꝫ adinuicem:ſed nõ opꝫ
ꝙ talia in nulla qualitate eadē in ſpecie cõueniant:pꝛo
ut notũ eſt.modo q̃uis aer ⁊ ignis cõueniant in calidi
tate.differunt tñ in humiditate ⁊ ſiccitate: ⁊ h̄ ſufficit.
¶ Ratio poſt oppoſitũ eſt pꝛo 2ª opinione ⁊c̄.

¶ Eodeꝫ textu vbi ſupꝛa Qõ v.

5m Quinto querit᷑. Utrũ ſint ponēde qua
litates v̓tuales in elemētis di
ſtincte ab actualibus ⁊ a foꝛmis ſubalibus
elemētoꝝ. ⁊ arguit᷑ ꝙ ſic. q̄litates reperte in
mixtis per pꝛius reperiuntur in elementis: ſed qualita
tes virtuales ponende ſunt in mixtis. g̊ ponende ſunt
in elementis. maioꝛ pꝫ:q2 qualitates mixtoꝝ generant᷑
ex qualitatibus elementoꝝ. ⁊ ideo apparet ꝙ quecun-
q̧ qualitates actiue reperiuntur in mixtis:per pꝛius re
periuntur in elementis. minoꝛ pꝫ:q2 piper cũ ſit actua-
liter frigidũ adhuc eſt virtualiter calidũ: vt dicunt me
2m dici: ⁊ experientia docet. ¶ 2° ſic. in aqua calefacta ge-
neratur frigiditas remoto calefaciente ⁊ non põt aſſi-
gnari a quo gñatur niſi a virtuali friditate. ergo maioꝛ
nota eſt per experientiã. minoꝛ pꝛobat᷑:q2 vel generat᷑
a friditate actuali remiſſa. adhuc tñ caliditate remanē-
te in aqua. vel a foꝛma ſubali imediate: vel a foꝛma ſub
ſtantiali mediante frigiditate v̓tuali. nullo iſtoꝛum mo
doꝛum poteſt dici pꝛeter vltimũ. maioꝛ rõnis pꝫ a ſuffi
cienti diuiſione. minoꝛ pꝛobat᷑. Non.n.generat᷑ a frigi-
ditate actuali:q2 illa eſt magis remiſſa q̃ꝫ cal'itas. ⁊ per
ꝯñs citius coꝛrũpet᷑ a caliditate:q̃ꝫ coꝛrũpet cal'itatem:
nec põt dici ꝙ gñatur a foꝛma ſubali imediate: q2 foꝛa
ſubalis non agit ſine inſtr̄o: vt pꝫ: q2 nũq̃ꝫ aliqd frige-
faceret lignũ ſine friditate. g̊ ſolũ gñatur i ea friditas a
foꝛma ſubali mediante inſtr̄o diſticto a friditate actua-
li. ⁊ qḋcũq̧ ſit illud ip'uꝫ vocatur frigiditas virtualis.
3m ¶ 3° niſi eſſꝫ frigiditas v̓tualis aque in aqua, ſequeretur
ꝙ aliqḋ coꝛrũperet᷑: ⁊ tñ a nullo coꝛrũperet᷑. ꝯñs vr̄ in
cõueniens. ⁊ ꝯña tꝫ:q2 cal'itas i aq̄ remota a calefaciē
te coꝛrũperet᷑: ⁊ non a foꝛma ſubali: q2 illa non eſt ſibi
ꝯ̄ria. itē nec agit ſine inſtr̄o:nec a friditate actuali: q2 il
la non ſufficit coꝛrũpere caliditatē ita intēſam. ſi g̊ non
coꝛrũpitur a frigiditate v̓tuali non poteſt aſſignari qd 4m
eaꝫ coꝛrũpit. ⁊ ſic hr̄ur pꝛopoſitũ. ¶ 4° niſi i aqua eēt
talis friditas v̓tualis. ſequeret᷑ ꝙ aqua poſſet ſtare cuꝫ
maioꝛi caliditate q̃ꝫ friditate. ⁊ cũ maioꝛibus q̄litatib⁹
diſconueniētibus q̃ꝫ ꝯuenientibus. ꝯñs eſt icõueniens:
q2 opꝫ rē nãleꝫ ſemper ſtare cũ qualitatib⁹ foꝛtioꝛibus
ſibi ꝯuenientibus q̃ꝫ diſcõuenientib⁹. ⁊ pꝛobat᷑ ꝯña. q2
aqua buliens hꝫ maioꝛē caliditatē actualē q̃ꝫ friditatē. 5m
ſi g̊ non hꝫ frigiditatem virtualē habetur pꝛopoſitum.
¶ 5° elementa in locis nãlibus nãliter conſeruantur. ⁊
non vr̄ a quo ꝯſeruant᷑ q̃ꝫ a q̄litatibus v̓tualibus diſtin
ctis ab actualibus ⁊ a foꝛmis ſubſtãtialibus ipſoꝛuꝫ. g̊
⁊c̄. maioꝛ pꝫ ꝑ phm 4° phy. minoꝛ patꝫ: q2 qualitates t.c.4.8.
actuales non ſufficiunt conſeruare elemēta frequēter.
eo ꝙ debilioꝛes ſunt frequēter in mã q̃ꝫ q̄litates oppo-
ſite. ergo ſi non ꝯſeruant ea qualitates virtuales: nõ vi
detur quidem ea poſſe conſeruare.

In oppoſitũ arguit᷑: q2 ſi iſte q̄litates eēnt
ponēde: ſeq̄ret᷑ ꝙ octo eſſent
qualitates pꝛime. ꝯñs eſt falſuꝫ. ⁊ ꝯña tꝫ:q2 q̄ttuoꝛ eēnt
actuales: vt ṗus dictũ eſt. ⁊ q̄ttuoꝛ eēnt v̓tuales: vt iſti
cõcedunt. igit᷑ cũ v̓tuales ſint cāe actualiũ. ⁊ ꝑ ꝯñs ṗo
res eis octo eſſent pꝛime q̄litates cũ actualibus.

In iſta qõne erũt duo articuli. ṗ videndũ eſt de
ea opinio ꝓbabilis. 2° vidēdũ eſt opinio
illi ꝯ̄ria: ⁊ ſoluēda ſunt motiua pꝛime opionis. ṗm nõn.

Quantuꝫ ad ṗm artic. ṗ nõ. ꝙ eſt opinio cõis.
ꝙ in el'is ponēde ſunt q̄litates vir-
tuales inſenſibiles diſticte ab actualibus ⁊ foꝛmis ſub
ſtantialibus. ⁊ mouent᷑ ꝑꝑ duas rões ṗncipal'r ante
oppom factas. ṗª eſt:q2 aliter nõ vr̄ qd reduceret aquaꝫ
calidã ad actualē frigiditatē:iõ q2 foꝛma ſubalis h̄ ne-
quit facere ſine iſtr̄o. 2° q2 aliter non vr̄ vñ coꝛrũpet᷑ cali 2m nõ.
ditas in aqua calefacta remoto calefaciēte. ¶ 2° nõ. ꝙ
illi dñt has qualitates eſſe in quolibet elemento duas
vt in terra frigiditatē ⁊ ſiccitatē virtuales. in aqua fri- 3m nõ.
giditatē ⁊ humiditatē v̓tuales. ⁊ ſic deinceps. ¶ 3° dñt.
ꝙ ille q̄litates v̓tuales non pñt intēdi nec remitti. ⁊ ēt
ſeqtur ad põnem eoꝝ. nam ſi in aqua que calefit remit
teret᷑ eius frigiditas virtualis ipſa non plus ſufficeret
reducere aquã ad friditatē actualē q̃ꝫ frigiditas actua
lis. ꝯñs eſt ꝯ̄ illos. ⁊ ꝯña tꝫ: q2 ꝓpoꝛtionabil'r eēt vna
remiſſa:ſicut alia. igit᷑ non poſſet plus actualis reducē
v̓tualē q̃ꝫ virtualis actualeꝫ ⁊ econuerſo. ¶ 4° dicunt 4m nõm
ꝙ ille q̄litates virtuales gñantur ꝑ modũ ſequele ad
gñationē foꝛme ſubalis ⁊ coꝛrũpunt᷑ per modũ ſeque-
le ad coꝛruptionē foꝛme ſubalis. qḋ pꝫ: q2 in gñatione
aque ex aere q̃ꝫdiu non generat᷑ foꝛma aque:non gñat᷑
aliquod frigiditatis virtualis:q2 ſtat foꝛma aeris cum
qua ſtant caliditas ⁊ humiditas virtualis ⁊ genita foꝛ
ma aque ſtatiꝫ eſt ibi frigiditas virtualis:ſicut in aliȷ̃s.
Al's ſequeretur ꝙ iſte qualitates v̓tuales itēderent᷑ ⁊
remitterentur:qḋ eſt contra pꝛius dicta.

Quãtũ ad 2m articulum ſit pꝛima ſuppõ iſta. ꝙ ṗª ſuppõ
qualitates virtuales elementoꝝ non in
tenduntur nec remittũtur. pꝫ per eos. ¶ 2ª ſupponitur
ꝙ eidem non inſunt ſũma caliditas virtualis: ⁊ ſũma
frigiditas virtualis. illa vr̄ de ſe manifeſta. naꝫ videt᷑ ꝙ
tales qualitates v̓tuales ſint ꝯ̄rie. ¶ 2° q2 omne coꝛpus 2ª ſuppõ
magis determinat ſibi caliditatem q̃ꝫ frigiditatem: vel
econuerſo. ⁊ per ꝯñs non habꝫ omnes qualitates vir-
tuales

tuales in ſūmo:ſicut nec actuales. Et tertio. q̄ꝛ taleſ nō
concludunt eſſe in corporibus niſi ex effectibus: nūq̄ꝫ
videmus effectus: ex q̄bus poſſumus cōcludē in eodē
3ᵉ ſuppō qualitates virtuales oppoſitas. ſ. ſūmā caliditatē ꝛ ſū
mā friditatē. ¶ Tertia ſuppō. ꝙ tales q̄litates virtua
les p̄ncipalr̄ agunt in mām: cui inexiſtunt ꝯſeruando i
ea q̄litates actuales forme ſubali quā ꝯſequūtur cōue
nientes: ſicut pꝫ p̱ illas ꝛ p̱ experiētiā: q̄ꝛ aq̄ calefacta
non infrigidat p̱ ſuas q̄litates v̇tuales aliquā māꝫ exte
riorē. niſi hoc ſit mediate: puta q̄ꝛ forte ḡnat p̱ q̄litates
virtuales friditatē actualē. p̱ quā vlterius infridat alia.
4ᵉ ſup. ¶ 4° ſuppono. ꝙ p̄ncipaliſ rō p̱p̱ quā iſte q̄litates v̇tua
les ponunt in elemētis. eſt q̄ꝛ aq̄ calefacta reducit ſe ad
frigiditatē maiorē: q̄ꝫ frigiditas medȳ cui inexiſtit. pꝫ:
q̄ꝛ non debēt poni ille q̄litates niſi p̱p̱ experientiaꝫ vel
rōnem aliqualiter ꝯuincentē eas eē. mō expiētia nō do
cet eſſe tales q̄litates. igr̄ opꝫ ꝙ ponant eſſe p̱p̱ aliquā
rōnem. ꝛ non apparet alia q̄ꝫ illa q̄ dicta eſt. ergo ꝛc̄.
ꝯ rn̄ſal' **His premiſſis** ſit ꝯ rn̄ſalis in nullo elemē
p̄ᵐ to ponēda eſt q̄litas v̇tual'
diſtincta ab actuali ꝛ forma ſubali ipſius el'i. p̱bat ſic.
ſi poneret aliqua talis hoc maxime eſſet: q̄ꝛ aq̄ calefa
cta remota a calefaciēte reducit ꝛc̄. ſꝫ p̱p̱ hoc non debꝫ
poni talis q̄litas. igr̄ ꝛc̄. maior pꝫ per aduerſarios ꝛ p̱
quartā ſuppōnē. minor p̱batur. nā vinū calefactū ſim
pliciter reducit ſe remoto calefaciēte ad friditatē maio
rem: q̄ꝫ eſt frigiditas medȳ: ꝛ tm̄ vinū nō hꝫ frigiditatē
v̇tualē. igr̄ ꝛc̄. lꝫ elementū ſe reducat illo mō. p̱p̱ hoc i
eo nō dꝫ ꝯcludi eſſe talis frigiditas v̇tualis. ꝯn̄a tꝫ. ma
ior pꝫ p̱ expientiā. minor pꝫ. p̊: q̄ꝛ vinū eſt nāl'r cal'm: vt
dicunt medici. igr̄ non eſt v̇tualiter frigidū. ¶ 2°. q̄ꝛ vel
hēret ſūmā frigiditatē v̇tualē. ꝛ hoc nō: q̄ꝛ ſic ſe reduce
ret ad tantā frigiditatē actualē. ſicut aq̄. imo eſſet v̇tua
liter eque frigidū: ſicut aq̄. qd̄ non eſt verū: vel hr̄et eaꝫ
remiſſe. ꝛ hoc nō: q̄ꝛ neq̄t intendi vel remitti per p̄maꝫ
ſuppōnē. ¶ 3° ſi vinū hēret talē frigiditatē non deberet
plus calefacere corpus humanū intrās ipſuꝫ: q̄ꝫ ifrigi
dare. ꝯn̄s eſt falſuꝫ. falſitas ꝯn̄tis pꝫ p̱ expientiaꝫ. ꝛ tꝫ
ꝯn̄a: q̄ꝛ quātū per v̇tualē caliditatē calefaceret. tm̄ per
virtualē frigiditatē infrigidaret. ¶ 4° tūc in vno eēnt
qualitates v̇tuales oppoſite. ſ. v̇tualis frigiditas. ꝛ vir
tualis caliditas. qd̄ eſt ꝯ 2ᵃᵐ ſuppōnē ſp̄aliter. cū ille q̄
2ᵐ litates v̇tuales ſemp̱ ſint ſūme. ¶ 2° ſic. p̄ncipalr̄ vel ta
lis frigiditas virtualis aque eēt intēſibilis ꝛ remiſſibi
lis. vel non. nullū illoꝝ modoꝝ pōt dici. ḡ non eſt ponē
da. ꝯn̄a tꝫ. ꝛ an̄s pꝫ ſufficiēti diuiſione. minor probatur.
p̄mo pꝫ ꝙ non ſit remiſſibilis per eos. qui hoc ponunt.
¶ 2°. ſi eſt remiſſibilis. tunc calefaciens ſicut actualē fri
giditatē remittit. ita remittit v̇tualē. tꝫ ꝯn̄a: q̄ꝛ nō videt
a quo magis remitteret q̄ꝫ a calefaciente. tūc vltra. er
go frigiditas v̇tualis non pōt plus reducere actualē q̄ꝫ
actualis v̇tualē. tꝫ ꝯn̄a: q̄ꝛ ambe ſunt p̱portionabiliter
remiſſe. ¶ 3°. q̄ꝛ oporteret tunc ponere aliq̄d reducenſ
illam cal'itateꝫ virtualē ad ſuū eſſe perfectū p̱ rōneꝫ eo
rum: q̄ꝛ frigiditas remiſſa ſeipſaꝫ reducē non poſſit nec
forma ſubalis. eo qd̄ non eſt actiua ſine inſtr̄o. igr̄ opor
teret ponere aliā qualitatē v̇tualeꝫ. per quā forᵃ ſubalis
p̱imā frigiditatē virtualē reduceret. ꝛ ſic in infinitum
p̱cederet: q̄ꝛ de illa argueret. ſicut de p̄ma. non igr̄ pōt
poni remiſſibilis. ¶ Deniq̄ꝫ probat ꝙ non pōt dici ꝙ
non ſit remiſſibilis. p̊. q̄ꝛ q̄litates mixtoꝝ virtuales ſūt
remiſſibiles. igit ꝛ elementoꝝ. ꝯn̄a tꝫ. ꝛ an̄s pꝫ: q̄ꝛ vir
tualis qualitas piperis ſit remiſſior qn̄ piper debilitat.
ꝛ vinum ſil'r. ¶ 2°. q̄ꝛ homo ſup̱calefactus reducit ſe ad
frigiditatē actualē ſibi ꝯuenientē: vt pꝫ per experiētiaꝫ.
igitur per rōnem illoꝝ opꝫ dicere ꝙ hoc faciat p̱ frigi
ditatē virtualē: q̄ eſt in eo derelicta ex el'is. tūc igit que
ritur an ſit remiſſa. ꝛ ſi ſic. ſeq̄tur ꝙ friditas v̇tual' ele
mentoꝝ eſt remiſſibilis. vel eſt ſūma. ꝛ ſi ſic. hō ifrigi
datus nō poſſet ſe reducere ad cal'itatē ſibi ꝯuenientē:
cuius oppoſitū expimur. ꝛ tꝫ ꝯn̄a: q̄ꝛ ſūma frigiditas
virtualis: que eſt in eo tm̄ ſeruaret illā frigiditatē ſic̄ ca
liditas eius v̇tualis ſufficit eaꝫ remittere. Itē pari rōe
eſſet in hoie ſūma caliditas v̇tualis: q̄ꝛ hō infrigidatus
reducit ſe ad caliditatē. ꝛ ſic q̄litates oppoſite v̇tuales
ineſſent eidē vt prius. ¶ 3° arguit ad p̄ncipale ſic. talis 3ᵐ
frigiditas v̇tualis in aqua eſt ſup̱flua. igit nō eſt ponē
da. ꝯn̄a tꝫ. ꝛ an̄s pꝫ: q̄ꝛ oia eque bn̄ ſaluari pn̄t per for
mam ſubalē aque ſine tali friditate. igit illa ſup̱flue po
nitur. ꝯn̄a nota eſt: vt prius. ꝛ an̄s declarat. nā modus
agendi talis frigiditatis eſt ſ̄m ponētes eaꝫ. ꝙ ipſa nō
eſt intēſibilis nec remiſſibilis dr̄nſ ſpē a friditate actua
li. ꝛ nō agit in mām exteriorē. ſed ſolū in māꝫ. in qua ē
producendo in eaꝫ frigiditatē actualē: vel ꝯſeruādo eā
dem. mō ille due ſunt certe p̱prietates forme ſubalis.
vꝫ. differre ſpē a qualitatibus. Scdm̄ nō agere in mām
exteriorē. ſed ꝯſeruare ſuas q̄litates ꝛ remiſſas reſtau
rare remoto ipedimento: nec vꝫ aliqd̄ impedimētū q̄re
forma ſubalis imediate hoc nō poſſet eque bn̄ facere.
ſicut mediante tali frigiditate v̇tuali. cū illa frigiditas
v̇tualis vꝫ tm̄ in ſua ſpē differre a frigiditate actuali. ſic̄
forma ſubalis. q̄re pꝫ ſatis ꝙ ſup̱flue ponit talis q̄litas 2ᵃ ꝯ
virtualis. ¶ 2ᵃ ꝯ. eſt in mixtiſ diuerſaꝝ ſpēꝝ ſunt ponē
de q̄litates v̇tuales diſtincte ab actualibus. ſicut pꝫ ma
nifeſte de vino pipere vel alȳs talibus. que lꝫ ſint actua
liter frigida. ſunt tm̄ v̇tualr̄ calida. ꝛ id̄ ſuſcepta i corp⁹ 3ᵃ ꝯ
humanū calefaciunt ipſuꝫ. ¶ 3ᵃ ꝯ eſt. tales q̄litates vir
tuales ſuſcipiunt magis ꝛ minus. pꝫ per expientiaꝫ. ꝛ
p̱ auctoritates medicoꝝ. imo quāto vinuꝫ ſit debilius. 4ᵃ ꝯ
tāto ſua caliditas v̇tualis eſt debilior. ¶ 4ᵃ ꝯ. ꝙ hmōi
q̄litates mixtoꝝ v̇tuales a formis ſubalibus eorūdem
dr̄nt. pꝫ: q̄ꝛ ſuſcipiunt magis ꝛ minus p̱ ꝯnē p̄cedēteꝫ: 5ᵃ ꝯ
ꝛ forme ſubales nō. p̱ phm̄ in p̄dicamētis. ¶ 5ᵃ ꝯ. hu
iuſmodi q̄litates v̇tuales ſunt q̄litates ſcd̄e totā p̱por
tionē qualitatū p̄maꝝ ſeq̄ntes adinuicē: quā ſequūtur
forme ſubales mixtoꝝ: q̄bus ipſe ꝯuenitūt. hoc pꝫ. q̄ꝛ re
periunt in mixtis. p̱ ꝯnē ſcd̄aꝫ. ꝛ non in el'is. p̱ p̄mā. qd̄
non oporteret niſi eſſent q̄litates 2ᵉ ſupponētes mixtio
nē ꝛ debitā p̱portionē qualitatū primaruꝫ in materia.
Ad rōnes p̄ncipales ipſoruꝫ. Ad p̄mā dr̄ ꝙ
ad p̄ᵐ multe ſūt q̄litates i mixt[tā actua
les q̄ꝫ v̇tuales: tā ſenſibiles q̄ꝫ iſenſibiles. q̄ in elemētiſ
minime reperiunt: q̄ꝛ ipſe p̄ſupponūt mixtionē q̄litatū
p̄maꝝ adiuicē ꝛ debitā p̱portionē eaꝝ ſ̄ꝫ eſſe alicuius
mixti: qd̄ el'is nō ꝯuenit. Exᵐ de actualibus, vt colores.
ſapores. odores. de v̇tualibus: vt q̄litas euacuatiua co
lere. vel euacuatiua flegmatis. ꝛ ſic de alȳs. ꝛ id̄ negat
maior. Et ad p̱bationē dr̄. ꝙ lꝫ q̄litates mixtoꝝ ḡnan
tur a q̄litatibus p̄mis elemētoꝝ. nō tm̄ opꝫ ꝙ q̄libꝫ q̄li
tas actiua q̄ repit in mixto repiat in elemēto p̱p̱ cauſaꝫ
dictā. ¶ Ad 2ᵐ dr̄. ꝙ in aq̄ calefacta remoto calefaciē ad 2ᵐ
te ḡnatur frigiditas imediate a forma ſubali cū agenti
bus ſup̱ioribus. Et ad iprobationē dr̄: ꝙ forma ſuba
lis nō agit i māꝫ exteriorē ſine inſtr̄o: vt in lignū: lꝫ bn̄
agat in mām: in qua ꝯſiſtūt q̄litates ſibi ꝯueniētes cō
ſeruando vel deperdēdo ꝛ remoto ipedimēto regene
rando: nec eſt hoc magis incōueniēs q̄ꝫ ꝙ hoc faceret
frigiditas virtualis: ſicut alȳ ponūt. ¶ Ad tertiuꝫ pōt ad 3ᵐ
dici probabiliter ꝙ non eſt inconueniens ꝙ aliqd̄ cor
rūpatur. ꝛ tamē a nullo effectiue corrūpatur. vt ſcia in
aia intellectiua: que corrūpitur propter defectū ꝯſeruā
tis. ꝛ tm̄ in propoſito dr̄. ꝙ illa cal'itas corrūpitur a for
ma ſubali

ma ſubali aque:cui diſcōueniens eſt cū agētibus ſupio
ribus eā non ꝯſeruantibus.Et ad improbationez dr̄.ꝙ
forma aque v̊tualr̄ ꝯ̃riatur aque caliditati: ſicut lumen
friditati: ⁊ iō corrūpit eā.de hoc aūt qđ agit ſine iſtru-
ad q̄rtum. mento ſatis dcm̄ eſt. ¶ Ad q̄rtū dr̄.ꝙ nō eſt icōuenieſ
aquā ſtare cū maiore caliditate q̄ꝫ friditate. dum tamē
humiditas eius ſit itenſa.ſilr̄ ꝯceditur ꝙ aqua pōt ſta-
re cū qualitatibus:que magis itendūt ad ei⁹corruptio
nem q̄ꝫ conſeruationem.ſic.n.eſt in oi corruptiōe aque
ad quintum. prius q̄ꝫ aqua corrūpatur. ¶ Ad qntū ſatis pꝫ quid ſit
dōm per dicta in p̊ma queſtione ſcōi. Nā ꝙ elementuꝫ
in loco naturali naturaliter cōſeruatur.hoc non eſt ꝑ ta
les q̄litates v̊tuales:q̄les iſti ponūt:q2 ille nō ſequunť
formā aque:imo ſi forma ſubalis aque eſſet extra locū
non hēret ſecū tales qualitates eā ꝯſeruantes ſic natu-
raliter:ſed ille ſunt ifluxe a celo reſpectu talis ſit⁹. vt di
ctum fuit.ſ̄. ¶ Rō poſt oppoſitū eſt pro dictis.

¶ Sed tamen ſimpliciter quattuor entia.Tex.cō.xxiij. Queſtio.vi.

SExto conſequendo ſermonē de his q̄litatibus p̊mis.q̄riť. vtrū ignis
ſit p̊ calidus.aer p̊ humidus.aqua p̊mo fri-
da.terra p̊mo ſicca.vel alr̄. vtrum qđlibꝫ ele
p̊. mentū determinat ſibi ambas qualitates in ſūmo. Et
arguitur ꝙ terra non ſit p̊mo ſicca.terra eſt p̊mo frigi-
T.cō. 23. da.ergo non eſt p̊mo ſicca.ꝯn̄a tꝫ.q2 nulli elementoruꝫ
debent cōuenire ſm̄ phꝫ. due prime qualitates.an̄s ꝓ
batur.q2 illud eſt ſūme fridum:ſeu p̊ fridum: qđ remo-
tiſſime diſtat a fonte caloris:ſꝫ terra remotiſſime diſtat
a fonte caloris.g̊ ⁊c̄.ꝯn̄a nota.maior pꝫ. q2 cū ſol ſit cā
caloris.vr̄ ꝙ mīme ſit pticipatiua caloris.quia magis
2 diſtat a ſole:qui eſt fons caloris.minor pꝫ. ¶ Scđo ꝓ
batur idem.in terra apparet maximus effectus frigidi
tatis.g̊ eſt maxime frida.ꝯn̄a tꝫ.q2 magnitudo effectuſ
arguit magnitudinē ſue cāe.an̄s pꝫ.q2 in terra apparet
ſūma denſitas ⁊ grauitas.mō hec ſunt effectus fridita
3 tis:ſic̄ contrarij caliditatis. ¶ Tertio illđ eſt maxime
T.cō. 23. fridū.qđ marie ꝯ̃riať igni.terra ē hmōi.g̊ ⁊c̄.maior pa
tet.q2 ignis eſt p̊ calidus.per ph̄m.mior pꝫ per ph̄m p̊
4 mo meteo.lꝫ dicentem. ¶ Quarto ſic. terra non habet
ſiccitatem in ſūmo.g̊ non eſt p̊mo ſicca.ꝯn̄a tꝫ. ⁊ an̄s ꝓ
batur.nā ſi terra eēt ſūme ſicca in ea nulla eēt humidi-
tas: ⁊ ſine humiditate non eſt ꝯtinuitas.g̊ in terra nul-
la eſſet ꝯtinuatio:quod eſt falſum. ⁊ ꝯn̄e aſſumpte ſunt
ſatis note.an̄s āt qđ ſine hūiditate nō ſit ꝯtinuitas.pa
T.cō. 49. tet ꝑ phꝫ 2° h⁹.d.ꝙ oib⁹mixtis ieſt hūiditas pp ꝯtinua
tionē ptiū mixti.q2 ſine ea nō poſſent ptes terre in mi-
xto cōtinuari.g̊ vlt̄ ꝙ pure ſiccū nō hꝫ ꝯtinuationē: qđ
De aq̄ eſt ꝓpoſitū. ¶ Deide arguiť:ꝙ aq̄ nō ſit p̊mo frida: q2
aq̄ eſt magis hūida q̄ꝫ frida.g̊ nō eſt magis frida . nec
p̊mo.ꝯn̄a tꝫ.an̄s ꝓbať ſic.illa q̄litas magis ⁊ ꝑ p̊us in
eſt aque:que minus pōt ſeꝑari ab aqua remanente.ſed
humiditas minus p̄t ſeꝑari ab aq̄.g̊ ⁊c̄.maior nota: q2
illa magis ꝯueniunt reb⁹:que minus eis remanētib⁹ab
eis pn̄t remoueri.m ior pꝫ.ꝑ expiētiaꝫ.q2 aqua ab igne
ſtatim ſit calr̄a.non tamen ſit ſtatim ſicca.imo q̄ꝫdiu ma
De aere. net aqua:vr̄ manere hūida. ¶ Deinde arguitur.ꝙ aer
non ſit primo humidus.quia humiditas conuenit for-
tius aque q̄ꝫ aeri.ſed aqua non eſt primo humida. igiť
nec aer.cōſequentia tenet de ſe. ⁊ minor patet.per phi-
T.cō. 23. loſophū in lr̄a.maior probatur.p̊mo.q2 aqua plus hu-
mectat q̄ꝫ aer.quod non eſſet niſi eſſet magis humida.
2 ¶ Scđo.q2 aqua ſentitur magiſ humida q̄ꝫ aer.g̊ ē ma
gis humida.ꝯn̄a tꝫ:q2 ſenſus nō decipitur circa ſuū ꝓ-
prium obiectū.mō hūiditas eſt obm̄ propriuꝫ tactus.
¶ Tertio.q2 hūiditas facili⁹ aufereť ab aere q̄ꝫ ab aq̄. 3
igitur ⁊c̄.ꝯn̄a tꝫ.an̄s pꝫ.ꝑ experientiā. Experimur eni
ꝙ humiditas facillime aufertur ab aere.itantū ꝙ dſic-
cat.nō aūt ſic pōt auferri ab aqua. ¶ Deide arguiť.qđ De igne
ignis nō ſit p̊mo calidus.q2 ignis eſt tm̄ ſiccus. ſic̄ cali
dus.igitur non eſt ꝑ p̊us calidus q̄ꝫ ſiccus.ꝯn̄a tꝫ. an̄s
ꝓbatur.auctoritate Alberti magni.d. ꝙ ſūma calr̄itas
ignis exurit totā humiditatē ⁊ frigiditatē terre pp cō-
pactionē ⁊ denſitatē extramittit totā hūiditatē. ¶ Se 2
cundo q2 calr̄itas ignis eſt magis itēſa vel eq̄ ad totaꝫ
humiditatē exurēdā:ſicut frigiditas terre ꝑ denſitateꝫ
ad totā humiditatē extra mittēdā:ſed terra nihil hꝫ hu
miditatis pp denſitatē fortē ⁊ frigiditatem. igitur nec
ignis aliqđ habebit humiditatis.pp aduſtionē fortem.
igitur tm̄ eſt ſiccus ſicut calidus. ¶ Tertio ſi ignis nō 3
hr̄et ſiccitatē in ſūmo.ſequereť ꝙ poſſet vlteri⁹ dſicca-
ri:ſed hoc ꝯn̄s eſt falſum.igitur ⁊c̄.ꝯn̄a tꝫ. ⁊ an̄s pro p̊
ma pte pꝫ.q2 gcqđ eſt ſiccū citra ſūmū gradū ſiccitatꝭ.
hoc pōt vlterius deſiccari. ⁊ falſitas ꝯn̄tis ꝓbať.p̊mo.
q2 ſi poſſet deſiccari:cū ad maiorē ſiccitatē ſequať ma-
ior raritas ſtāte ſūma calr̄itate.ſeq̄reť ꝙ poſſet rarefie-
ri: ⁊ aliqđ poſſet eſſe rarius q̄ꝫ ignis exiſtens in ſua nā 4
li diſpōe. ¶ Quarto cū ſiccitas ſit lima caloris.ſeqť ꝙ
aliquod nō denſius q̄ꝫ ignis in materia poſſet plus,ca-
lefacere q̄ꝫ ignis exiſtens in nāli diſpoſitione.ꝯn̄s vide
tur falſum.cum talis ignis ſit vehementiſſime arſiōis.
⁊ tꝫ ꝯn̄a.ſi ipſius ignis ſiccitas augeať. tunc eniꝫ calor
acuetur.tunc enim fortius aget q̄ꝫ an̄.cū erat in natura 5
li diſpoſitione. ¶ Quinto.ſi ignis non hēret ſūmaꝫ ſic
citatem ipſe haberet aliquos gradus humiditatis. cuꝫ
remiſſio fiat per admixtioneꝫ graduum qualitatis op-
poſite. ⁊ ꝑ ꝯn̄s ignis exiſtens in naturali diſpoſitōe nō
eſſet purum elementū.qđ eſt falſum. ¶ Sexto arguiť 6
ad idē ſic.ignis pōt calefieri.lꝫ ſit in naturali diſpōe.igi
tur non eſt p̊ calidus.ꝯn̄a tꝫ. ⁊ an̄s ꝓbatur.q2 ifluentie
calefactiue vt lumē:vbicunq̄ꝫ reperiunť in mām̄ ſuſce-
ptiuam caloris non exiſtente impedimento calefaciūt:
ſed materia ignis exiſtens in naturali diſpōe ē recepti
ua caloris: ⁊ lumen ⁊ influentie calefactiue nō ſunt im
pedite qn̄ agunt in eā.g̊ ⁊c̄.ꝯn̄a tenet:q2 influētie ⁊ lu
men ſunt agentia naturalia non habentia contrariū: ⁊
per ꝯn̄s vbicūq̄ꝫ inueniunt materiam ſuſceptiuam pro
ducunt ſuos effectus.mior pꝫ:q2 materia ignis eſt eiuſ
dem nature cum materia corporum frigidorum: que ē
receptiua caloris. ⁊ ꝙ ifluentie non ſint ipedite. patet:
q2 caliditas in nullo reſiſtit.vel ipedit actionem calefa
cientis:nec friditas ignis: quia nō eſt friditas in igne.
¶ Ultimo arguitur.ꝙ nullū elementū determinat ſibi 7
per p̊us vnam qualitatem q̄ꝫ aliā:q2 quodlibet hꝫ am-
bas in ſummo.ergo ⁊c̄.conſequentia tenet ⁊ an̄cedēs
pꝫ.q2 alias elementa in naturali diſpoſitione non eēnt
ſimplicia in ſuis naturalibus diſpoſitionibus:qđ eſt in
conueniens. ⁊ ꝯſequentia tꝫ.q2 haberent aliquam q̄li-
tatem remiſſam. ⁊ per ꝯn̄s eēnt remiſſa qualitatiue.

In oppoſitū determinat ph̄s ſcđo h⁹.c.3°. T.c. 23.
vbi dic̄. ⁊ tn̄ ſimplr̄ q̄ttuor en
tia vnius vnūqđq̄ꝫ. ⁊ terra qdeꝫ ſicci magis q̄ꝫ fridi: ⁊
aq̄ aūt magis fridi q̄ꝫ humidi.aer āt magis humidi q̄ꝫ
calidi:ignis auteꝫ calidi magis.

Hec qđ vr̄ mihi multum difficilr̄ pp mām hui⁹que-
ſtionis cū alijs membris ꝯnexionē: ⁊ ideo vt
de ea aliqđ probabilr̄ valeā deſcribere eam in quattu-
or articulis diuidam.que quattuor queſtiones magne
poſſent eſſe. ¶ In p̊mo videbitur. vtꝝ q̄litas p̊ma re-
miſſa ex eo ſit remiſſa:q2 ſibi admixti ſunt gradus qua
litatis oppoſite. ¶ In ſcđo videbitur.an quodlibet ele
mentum

mentum in ſua nãli diſpõne determinat ſibi ambas du as qualitates p̃mas in ſũmo. ¶ In tertio. iuxta hoc vi debit de diuerſis modis itelligẽdi q̃ones. Et iuxta eos rñdebitur ad queſitũ. ¶ In q̃rto. per modũ dubitatio nis videndũ eſt. an aqua in nãli diſpoſitione debeat eẽ congelata. vel non.

pᵐ nõn. **Quantũ** ad p̃mũ arti. p̃ nõ. q͛ ls de itenſione ⁊ remiſſione q̃litatũ p̃maꝝ ſint ſeptem opiones magis probabiles. tñ due eaꝝ videntur magis apparentes. quaꝝ p̃ma eſt. q͛ qualitas p̃ma ex eo dicit

p. opio. itenſioꝛ q͛ eſt propinquoꝛ gradui ſũmo ⁊ remiſſioꝛ. q2 di ſtãtioꝛ eſt a gradu ſũmo ſine admixtione graduũ q̃lita tis oppoſite. ⁊ hec opinio ponit q͛ nũq̃ in eodẽ ſubo ſi mul ſtãt caliditas ⁊ friditas ſm aliquos ſuos gradus motiua ſunt multa hꝰ opionis que nõ volo hic narrare. Pricipale tñ eſt. q͛ p̃rietas vr̃ attendi penes ſpẽm. qõ

T. c. 14 vr̃ velle phs. x. meta. nam quelibet calĩtas cũ qualibet caliditate eſt eiuſdem ſpeciei. ſimiliter quelibet frigidi tas: cũ qualibet friditate. igr̃ ſicut ſũma calĩtas: ⁊ ſum ma friditas ſunt cõtraria. ita ⁊ q̃libet caliditas cũ qua libet friditate. ſed manifeſtũ eſt q͛ p̃ria non poſſunt ſil̃ ſtare in eodẽ ſubo. igr̃ nulla caliditas põt ſtare cũ aliq̃

2. opio. friditate: qõ eſt ꝑpoſitũ. ¶ Scõa opio eſt. q͛ latitudies ſũme calĩtatis ⁊ ſũme friditatis ſunt eq̃les: ⁊ q̃ñ calidi tatis latitudo remittitur friditatis latitudo proportiõa biliter itroducit: ⁊ ideo p̃ñr dr̃. q͛ q̃libet certa latitudo calĩtatis cum q̃libet latitudine friditatis: cũ qua ſil̃ cõ binata excederet ſũmã latitudinẽ caliditatis. hꝫ p̃rieta tem: ſed cũ latitudie friditatis: cui cõbinata nõ excede ret latitudinẽ ſũme calĩtatis non hꝫ repugnãtiã. Exem plũ ſi calĩtas ſũma cõponeretur ex decẽ gradibꝰ calidi tatis proportionabiliter ſumma friditas: tunc dicit qõ quandoq̃ numerus graduũ calĩtatis cõnumerati nũe ro graduũ friditatis excedit numerũ denarium. tunc il la calĩtas ⁊ illa friditas inuicem habent cõtrarietateꝫ: vt ſex vnius cũ q̃nq̃ alterius. q2 faciunt. xi. vel ſeptẽ cũ octo vl̃ quattuoꝛ. ⁊ ſic deinceps. ſed q̃ñ amboꝝ gradus ꝯnume rati nõ excedũt d̃nariũ. tũc nõ hñt iuicẽ p̃rietatẽ q̃nq̃ vniꝰ cũ q̃nq̃ alteriꝰ: vl̃ ſex cũ q̃ttuoꝛ ſe ptẽ cũ tribꝰ. ⁊ ſic deinceps. ex q̃ cõſequenter dic̃ opio. q͛ gradꝰ caliditatis cũ gradibꝰ friditatꝭ ſil̃ ſtãt in ſubo eodẽ. vbi ſil̃ cõ binati non excedũt nũeꝝ dena

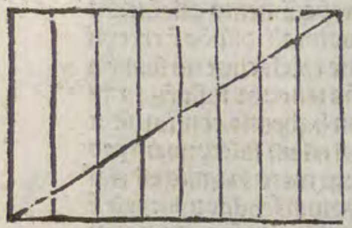

1 2 3 4 5 6 7 8 9

riũ. p3. q2 nõ ſunt p̃rĩ. ¶ Scõ q͛ ꝑportiõabil̃r ſic coꝛ rũpitur caliditas itroducitur friditas. ⁊ ecõuerſo. vt ad vniꝰ gradus calĩtatis corruptionẽ vnus gradus fridita tis itroducitur. ¶ Tertio q͛ oĩa cõpa generabilia que ſunt hñt eque multos gradus q̃litatum p̃marum: q2 ſi hñt paucioꝛes gradus caliditatis. tunc hñt plures fri ditatis ⁊ ecõuerſo. ꝑportionabiliter dicunt de humidi tate ⁊ ſiccitate. ⁊ q2 hec opio mihi probabilis apparet. neſcio ſi paſſionatus ex opione magiſtri mei magiſtri Ioãnis bꝛidani. qui eam poſuit. iõ eã in ſuis ptibꝰ pſua dere ꝑpono: ⁊ eã imediate declare itendo. ſit g̃ hec.

p. 2 **Prima** ꝯclo. aliqui gradus calĩtatis ſil̃ ſtant in eodẽ ſubo cũ aliquibꝰ gradibꝰ friditatis. ſicut tepidũ: qõ ponit mediũ inter calidum ⁊ fridũ. ꝑ batur. q2 vel hꝫ ſil̃ gradus friditatis. cum gradibꝰ cali ditatis. ⁊ ſi ſic. habetur ꝑpoſitum. vel ſolum habet gra dus vnius earum. ⁊ ſi ſic. tunc non eſt mediũ iter eas. q2 de vna earum participat: ⁊ de alia nihil vel nulliꝰ ea rum habet graduum. ⁊ ſi ſic. tunc ſequitur q͛ in tepido eſſet foꝛma ſubſtãtialis ſine qualitatibus pꝛimis actio.

quod videtur falſum. pꝛimo. q2 quelibet foꝛma ſubſtan tialis ſiue ſit ſimplicis. ſiue mixti. reqrit in ſubiecto ali quam qualitatum pꝛimarum actiuarum. Secundo. q2 videtur q͛ materia pꝛima ſine qualitatibus pꝛimis nũ q̃ poteſt eſſe. vt patet. 2° huius. capi. 3 Tertio ſequitur. q͛ in tepido nec eſſet grauitas nec leuitas. conſequens eſt falſum. ⁊ conſequentia tenet. quia impoſſibile eſt in ſubiecto ſtare qualitatem motiuam ſine qualitate p̃ma actiua. grauitas enim ſupponit frigiditatem: ⁊ leuitas caliditatem. ¶ Secundo pꝛobatur concluſio ſic. minꝰ 2
calidum remittit magis calidum. ergo vel hoc facit ꝑ pter frigiditatem: que eſt in eo: ⁊ ſi ſic. habetur pꝛopoſi tum: vel facit hoc pꝛopter caliditatẽ. ⁊ ſi ſic. caliditas re mitteret: ſiue coꝛrumperet caliditatem. quod eſt falſũ. Pꝛimo. q2 non eſt ei contraria. Secundo. q2 potiꝰ cali ditatem generaret ⁊ conſeruaret. ¶ Tertio arguit ad 3
concluſionem ſic. vel in manu homis calida eſt aliqua frigiditas. ⁊ ſi ſic. habetur ꝑpoſitum. vel non eſt. ⁊ ſi ſic. habetur q͛ manus non reſiſtit calefaciẽti: q2 nõ ha bet inſtrumentum. per quod reſiſtere valeret. ⁊ per cõ ſequens ignis applicatus ſubito faciet manuꝫ ſũme ca lidam: qõ eſt ſimpliciter falſum. ¶ Quarto vel in coꝛ 4
poꝛe animalis eſt aliqua friditas. ⁊ ſi ſic. habetur ꝑpo ſitum. cum totum coꝛpus animalis ſit calidũ. eo q͛ ali as non viueret. vel nulla eſt in eo frigiditas. ⁊ ſi ſic. ſeq tur q͛ caliditas intenſa nullam habens frigiditateꝫ cõ mixtam generabit grauitatem vel dẽſitatem: vt in coꝛ de animalis. quod falſum videtur. q2 caliditatis eſt ra refacere ⁊ leuifacere. non autem condenſare vel graue facere. ¶ Quinto. idem calefacit ⁊ infrigidat. ergo in 5
eodem ſunt ſimul caliditas ⁊ frigiditas. conſequentia tenet: quia ſolum vna illarum non eſt nata facere vtrũ q̃ illarum actionũ. antecedens patet. aqua calida que infrigidat ferrum calidum: ⁊ calefacit manum homis in oppoſitum. ¶ Sexto humiditas ⁊ ſiccitas ſtant ſi 6
mul. igitur caliditas ⁊ frigiditas. tenet conſequentia a ſimili. maioꝛ patet. p̃mo. quia ineſſe aſini eſt humiditas aliter non viueret. Item alias non eſſet continuum. pa T. cõ.
tet. ſecundo huius. c. 7. opoꝛtet humiditatem aqueaꝫ in 49.
eſſe pꝛopter continuare partes mixti. ⁊ etiam in eo dem ſimul eſſe ſiccitateꝫ. quia os eſt in pꝛedominio ter T. cõ.
reum. philoſophus tertio de anima. capi. vltimo. quod 66.
non eſſet niſi eſſet in eo ſiccitas. ¶ Iteꝫ in coꝛpoꝛe odo riſero eſt humiditas ⁊ ſiccitas. conſequẽtia tenet. ⁊ an tecedens pꝛobatur per deſcriptionem odoꝛis poſitaꝫ a philoſopho in de ſenſu: odoꝛ ẽ paſſio ſicci digeſti ab hu mido. ergo in odoꝛifero coꝛpoꝛe ſunt humiditas ⁊ ſic citas: que digeſſit eam. ¶ Septimo. niſi ſic non mane 7
rent quattuoꝛ elementa in virtute in mixto. conſequẽs eſt falſum. ⁊ conſequentia tenet: quia non manẽt ibi in ſe: vt dictum eſt in pꝛimo. nec manent virtutes eoꝝ ni ſi manerent qualitates ipſoꝛum pꝛime ⁊ motiue. ſalteꝫ ad medium reducte. ⁊ per conſequẽs niſi maneret gra dus caliditatis cum gradibus frigiditatis. ¶ Octauo. 8
grauitates ⁊ leuitates ſimul manent in mixto. igitur ⁊ caliditas ⁊ frigiditas. conſequentia tenet: quia non eſt magis inconueniens vnum quam alterum. ¶ Item quia grauitas ⁊ leuitas ſunt pꝛopꝛĩ effectus calidita tis ⁊ frigiditatis. igitur. antecedens patet. quia alias lignum vel oleum eẽt ita ſimpliciter graue. ſicut aqua: quod eſt falſum. ⁊ patet conſequẽtia: q2 grauitati ſũme nihil leuitatꝭ eẽt admixtũ. ¶ Itẽ queritur qd lignũ tra hit ſurſum. cum eſt ſub aqua. ſi dicis q͛ leuitas. habetur pꝛopoſitũ non poteſt dici quã grauitas: quia nõ eſt na ta manere ſurſum. ¶ Itẽ grauitas que eſt in ligno vel eſt aquea. ⁊ ſi ſic. in ſpera aque nõ trahit ſurſum. vl̃ eſt

terrea

terrea.⁊ ſi ſic.minus trahit ſurſum.Nec valeret ſiqs fu
giendo diceret:ꝙ hoc facit aer i poris ligni iclusus. qꝛ
fiat augmentū de oleo:⁊ nō habebit locū euaſio.vł po
natur lignū in fundo aque.⁊ ſic ꝙ oīs aer fugiat rece-
dendo.vel teneat̄ diu ſub aqua.ꝙ aer ꝯuertat̄ in aquā.
9m adhuc aſcendet.prout docet experientia.¶ Nono quā
do ignis imediate ꝯuertit̄ in aquā.q̄ro.vtrū ſit tempo-
re ſucceſſiue introducitur frigiditas aque in mā ignis
⁊ corrūpitur calītas ignis.vel nō.ſi dicas p̄mū ſeqtur
ꝙ in vna traſmutatione ſit in mā ignis ſtabunt calītas
⁊ frigiditas.⁊ hoc eſt ꝓpoſitū.Si dicis ꝙ nō. tunc to-
ta calītas prius corrūpit̄ anq̄ aliq̄ friditas itroducat̄:
tunc eſſet.(ſignato ad imaginationem p̄mo iſtanti) nō
eſſet totius calītas ignis:⁊ q̄rit̄. vtꝝ adhuc in mā ſtat
forma ignis.⁊ ſi dicis ꝙ ſic.ſeqtur ꝙ ignis ſtat ſine ca
liditate.¶ Item ꝙ ignis eſt.⁊ tñ ꝙ nō eſt calidus. im
mo ignis eſt frigidus.qꝛ ſi in illo iſtāti ignis eſt.ſeqt̄ ꝙ
imediate poſt hoc adhuc eſſet:⁊ ſic erit cū friditate ſine
ſiccitate ꝓ aduerſariū.ḡ erit fridus. ⁊ ſi dicis. ꝙ ibi nō
ſtat forma ignis.ſequitur ꝙ ibi ſtabit forma aque. qꝛ ꝑ
caſum gn̄atur imediate ex igne.⁊ ſi ſic.ſeqtur ꝙ aqua
gn̄at̄ in mā ſine actuali friditate.ꝯn̄s vr̄ icoueniens.eo
T.cō. ꝙ actus actiuoꝝ ſunt in patiēte bn̄ diſpoſito.2° de aīa.
24. ⁊ ſola friditas p̄ncipalr̄ diſponit ad generationem aq̄.
⁊ ꝯn̄a tȝ.qꝛ in illo iſtanti nulla eſt friditas in illa mate
ria.eo ꝙ nulla fuit ante illud in ea.nec aliqua eſt geni-
1m ta in illo.eo ꝙ nulla friditas poteſt grauari in inſtanti.
T.cō. ¶ Decimo probat̄ idē.auctoritate phi.5.phi.dicēt] ma-
6.19.⁊ gis aut minus eſt.in quo plus aut minus ꝯrꝝ ieſt. ḡ in
52. tendit ꝙ hoc eſt minus calīn:in quo eſt min⁹ friditas:
3°2. ⁊ ſic de alijs.⁊ habetur propoſitū.¶ Scd̄a cōcl'o.ad
corruptionē vnius gradus caliditatiſ itroducitur vnuſ
gradus friditatis.⁊ ecōuerſo.probatur ſic.qꝛ vel ꝓpor
tiōabiliter itroducitur vna qualitatū p̄maꝝ.ſic illa cor
rūpitur.⁊ ſi ſic.hr̄ ꝓpoſitū:vel vna corrūpitur tota añ-
q̄ aliquod alterius itroducitur.⁊ ſi ſic.tunc nunq̄ ſta-
3°2 rent ſimul caliditas ⁊ friditas.cuius oppoſitū dicit cō
cluſio precedens.¶ Tertia cōcluſio.ꝙ in quot gradi-
bus caliditas calidū diſtat a gradu ſummo:tot graduſ
friditatis hȝ ſue caliditati admixtos.pȝ.qꝛ tale hȝ calī
tatem remiſſam.modo proportionabiliter ad remiſſio
nem caliditatis itroducebatur friditas per precedētē.
igitur quot gradibus eſt remiſſum in caliditate tot gra
dus hȝ frigiditatis.Itē quando illa caliditas introdu-
cebatur in hanc mām.vt ſuppono ante fridam in ſum-
mo.ꝯſtat ꝙ non plures gradus friditatis corrūpeban-
tur q̄ caliditatis introducebant̄ per precedentē cōclu-
ſionē.ergo cōpleta generatione caliditatis tot gradus
remāſerunt friditatis:quot reſtabant caliditatis gn̄an
de:igitur ꝯſequentia vera.Si vero petatur. vtrum vn⁹
gradus ſūme calītatis ſit remiſſus.rn̄det̄ ꝙ attenden-
do remiſſionē per cōparationem ad calītatem itenſio-
rem remiſſus pōt dici. ſed ſi remiſſio attenderetur per
admixtionem graduum qualitatis oppoſite nullo mo-
do remiſſus deberet appellari.eo ꝙ cum ſūma calidi-
4°2. tate nulla friditas exiſtit.¶ Quarta cōcluſio.latitudi-
nes ſūme caliditatis ⁊ ſūme friditat] ſunt equales. pa
5°2 tet.qꝛ aliter non ad generationem gradus vnius corrū
peretur gradus alteri:⁊ econuerſo. ¶ Quinta conclu
ſio.omnia corpora genita.ſ.que ſunt habent intenſiue
eque multos gradus caliditatis ⁊ frigiditatis.pȝ. qꝛ ſi
ſunt corpora in ſūmo calida vel frida.tūc pȝ propoſitū
per concluſionē precedentē.ſi autem ſunt corpora non
in ſūmo calida vel frigida:tunc ſi habēt pauciores gra
dus caliditatis:habent plures gradus friditatis.⁊ ecō
uerſo.igitur concluſio vera.¶ Correlarium in qualita

tibus p̄mis per viā nāe:q̄litas remiſſio: eſt remiſſioꝛ p'
admixtionē graduū q̄litatis eiuſdē ſpeciei cum qualita
te ſibi oppoſita.veꝝ tñ ſi caliditas vnius gradus pre-
ciſe ſtaret ſine friditate:ipſa eſſet remiſſa:ſed hoc nō cō 6a ꝯ
tingit per nām.¶ Sexta cōcl'o.nō omnis frigiditas ē
cum caliditate contraria.patet per experientiā.qꝛ aliq̄
caliditas cū aliqua friditate ſtat ſimul in eodem ſubto.
¶ Correlariū.cōtrarietas in qualitatibus p̄mis non at p. corm.
tenditur penes ſpēm ſolū.pȝ.qꝛ tunc nulla caliditas cū
friditate poſſet ſimul ſtare.Item tunc oīs friditatis cū
caliditate eſſet cōtraria.¶ Scōm correlariū cōtrarie- 2m cor.
tas in his attenditur penes ſpēm tantorum graduum.
ita ꝙ eis ſ̄ȝ tot gradus cōbinatos repugnat eē in eodē
ſubo.vt ſi caliditas ſūma ſit:vt.x.ſimiliter ſumma fridi
tas.tūc decem ⁊ decē nouē:⁊ duo octo.⁊ tria.⁊ ſic ſm
quēlibet aliū numerū graduū vtriuſq̄ ſm quē graduū
cōbinati excedunt numerum denarium ſunt contrarij.
patet ex dictis.

Quantū ad ſcōm arti.ſit p̄ma ſuppō.ꝙ calītaſ p̄a ſuppō
ignis ⁊ aeris ſunt eiuſdem ſpēi ſpāliſ
ſime.pȝ ex vna q̄ne p̄cedente.¶ Scōa ſuppō.ꝙ cete 2a ſuppō
ris paribus in mā denſa eadem vel equalis:⁊ eiuſdem
ſpēi vtus forti⁹ agit q̄ in materia rara.iſti patent ex di-
ctis in p̄ hui⁹.¶ Tertia ſuppō eſt.ꝙ aer in ſua nāli diſ 3a ſuppō
poſitōe eſt in dcuplo dēſior:q̄ ignis.pȝ ſatis per itētio- T.c.37.
nē phi.2° h⁹.vbi vr̄ velle.ꝙ ex vno pugillo aq̄ gn̄antur
x.aeris.⁊ ex vno aeris.x.ignis.⁊ ſine dubio.ſit Ptho
lome⁹ vr̄ velle ⁊ demōſtraſſe.ꝙ regio elemētaris igniſ
ſit plus q̄ trigeſies milleſies maior terra.appȝ.n.ſem-
per elemētū alio rari⁹ eē ⁊ mai⁹ q̄ in decuplo.iō ſuppō
ſa.¶ Quarta ſuppō eſt.ſic vnū elementū ſe habet ad 4a ſup.
ſuas qualitates p̄mas.ita ſe habet quodlibet aliud ele
mentū ad ſuas:vt ſi vnū elementoꝝ in nāli diſpōe dter
minat ſibi ambas qualitates in ſūmo. tūc ēt ita eēt d q̄
libet alio.⁊ ſi non.nō.pȝ ſuppō.qꝛ elementa quātuȝ eſt
ex pte ſui ſunt corpa eq̄ ſimplicia.⁊ p ꝯn̄s nō eſt rō q̄re
nō eodem mō vel proportōabiliter quodlibet eorū ha
beret ſe ad ſuas p̄mas qualitates.

His premiſſis ſit p̄ma ꝯclō ħ.aer exn̄s in p.ꝯ.
nāli diſpōe nō eſt ſūme ca-
lidus.ꝓbat̄.qꝛ ſi ſic.ſeqtur ꝙ in eo nō poſſȝ eē ꝯueniēs
māſio aīaliū.ꝯn̄s eſt falſum.qꝛ cū nā nil faciat fruſtra:
⁊ ipſa elementa igeniauit nā ꝑ mixta:⁊ mixta min⁹ꝑ
fecta ꝑ aīalia:⁊ ꝯſtat ꝙ aerē p̄ncipalr̄ ꝓduxit ꝑ mā
ſionē aīaliū:⁊ iō nō dȝ dici ihitabilis ⁊c̄.ꝯn̄s eſt ꝯ ex-
perientiā:⁊ ꝓbat̄ ꝯn̄a:qꝛ ignis ē ihabitabil' ꝑ nimiā
arſionē caloris:⁊ aer tm̄ calefaceret ſicut ignis. igit̄.tȝ
ꝯn̄a.⁊ maior pȝ d ſe.mior pȝ:qꝛ ſi aer hr̄et i nāli diſpōe
tātā calefactionē:ſicut ignis:qꝛ ſūmā:⁊ hr̄et illā i mā
eſſet i dcuplo dēſior.ꝑ ſuppōnē tertiā.ḡ forti⁹ ceter] pa-
rib⁹ ageret.igr̄ aer tātū vel magi] calefaceret q̄ ignis.
¶ Huic rōni alij qui ſunt de alia opiōne rn̄derēt tripl'r. p.rn̄.
Prio.qꝛ calītas aer] non eſt eiuſdem ſpēi cum calītate
ignis:⁊ non eſt tm̄ actiua.⁊ ideo rō non ꝓcedit:ſed qꝛ
hec rn̄ſio ablata eſt per illā ſuppōnē:iō nihil p̄us d ea. 2a ꝯ.
¶ Aliter dicunt alij ꝙ veꝝ eſt.ꝙ ſi aer eēt i nāli diſpōe
eſſet ihabitabilis:ſed nunq̄ eſt i nāli diſpoſitione: imo
eſt mixt⁹ vaporib⁹ fridis:propter quorum infridatōem
aer manet actu hitabilis ſpecialiter. quia in infima re-
gione eſt commixt⁹ ex elementis frigidis.Sed hec re-
ſponſio minus valet quā precedens.qꝛ expiētia docet.
ꝙ elementa exiſtentia extra nālem diſpoſitiōem:vt aq̄
calefcā:remoto impedimento ſe reducunt ad frigidita-
tem:⁊ ad ſuā diſpoſitionē nālem.¶ Scōo ēt pȝ ſuppo
ſito ꝙ aer per infrigidationeȝ in tpe frido inaturaliter
diſponatur:⁊ nimis infridetur:ſed cum omnia talia in
eſtate

eſtate ſufficienter calida remouerent̃ in tãto ꝙ ⁊ aq̃ ⁊
terra q̃ ĩfridant aerẽ fiunt actu calida: ſicut ꝙ q̇dãmo-
do actu nõ ĩfridant. igr̃ aer tũc cũ remotũ eſt ĩpedimen
tum ſe reducit ad calorẽ nãlẽ. ⁊ cũ quãtũcunq; eſtas
ſit calida adhuc aer manet ĩhabitabilis. ⁊ iõ aer exñs
in nãli diſpõne manet habitabilis. ¶ Hic iterũ rñdent
ꝙ lȝ ꝑ caliditatem ſolis ĩfridans ĩferius. vt terra: ⁊ aqua
remoueant̃. tñ adhuc manent ĩfluentie ꝓhibentes aerẽ
reducere ſe ad nãlẽ diſpõnẽ. ſed hic claudit̃ os arguẽtiſ
q: dicere ꝙ celũ vel aſtra faciãt qȯ nõ experientia: nec
rõne poteſt ꝓbari. nec ẽt auctoritate magiſ ẽ fingẽ: quã
2m nãl'r loq. ¶ Scd̃o ꝓbat̃ idẽ. fruſtra ꝑma cã aeri dediſ-
ſet calitatẽ. ꝑꝑ quã aerẽ ĩſtituit diſcõuenientẽ: ſed ſi hẽ
ret ſũmã calitatẽ diſcõueniret fini: ꝑꝑ quã aer eſt inſti-
tutus. ġ maior nota eſt. minor pȝ. q: vt dcm̃ eſt: aer ꝑn-
cipaliter ĩſtitutus eſt ꝑꝑ ſalutẽ aialium ꝑfectoꝝ. mȯ ad
3a rñ. illũ ĩutilis eſſet ſibi ſũma caliditas. ¶ Tertio rñdent
aliq ad ꝑmã rõnẽ. ꝙ ſicut ſiccitas eſt lima calitatꝭ: ita hu
miditas hebetat: ſeu obtũdit actionẽ eiuſdẽ. Per hȝ ad
formã dicunt. ꝙ aer nõ tm̃ calefacit cũ eſt in nãli diſpõ
ne: ſicut facit ignis. ꝯcedũt tñ ꝙ hȝ tantã calitatẽ: ſed q:
illa eſt cũ humiditate: ideo obtuſa ẽ eius actio: ideo nõ
Contra. tm̃ calefacit. ¶ Sed ꝯ hanc rñſionẽ replicatur ſic. dẽſi
tas mãe aeris plus fortificat actionẽ caliditatis q̃ȝ hũi
ditas eã ĩpedit. ġ adhuc ſũma caliditas aeris tm̃ cale-
faceret. ſicut ignis. ꝯña eſt nota. q: ſi eẽt cuȝ ſiccitate in
mã eque rara. tũc tm̃ calefaceret ſicut ignis. igr̃ ſi nunc
denſitas plus fortificat: q̃ȝ humiditas ĩpediat. ſeqtur ꝙ
adhuc tm̃ agit: añs pȝ tali expientia. q: in aqua bulien
te ẽt eſt caliditas cũ hũiditate intenſa: ⁊ tñ adhuc cale
facit manũ ĩpoſitam: ſicut caliditas aeris in eſtate cali
diſſima. igr̃ cum ſm̃ aduerſariũ aer tũc eẽt ſũme calꝰs
⁊ calitas eius ſtaret cuȝ ſiccitate aeris. q: tunc aer eſt
multũ ſiccus: ſeqtur ꝙ denſitas mãe aque tm̃ fortificat
actionẽ caloris remiſſi ſtãtis cum humiditate aq̃ q̃ȝtuȝ
ſiccitas aeris facit reſpectu caloris ſũmi. Item faciliꝰ ſu
ſtineret homo manum ſuã in flãma: q̃ȝ in aqua bulien-
te. hoc autem eſſe non poſſet: niſi q: denſitas mãe aque
plus actionẽ caloris remiſſi in ea exiſtentis fortificaret
q̃ȝ hũiditas ĩpediret: cũ calor aque ſit multuȝ remiſſior
q̃ȝ flãme. ⁊ cũ hoc ſtat cuȝ humiditate: vbi calor flãme
2m ſtat cũ ſiccitate. ¶ Scd̃o ꝓbat̃ ſic. terra nõ hȝ friditatẽ
in ſũmo. igr̃ nec aer hȝ caliditatẽ in ſũmo. ꝯña tȝ. ꝑ ſup
põnẽ q̃rtã. añs pȝ. q: homo motus in naui per aquaȝ:
multo maiorẽ ſuſtinet ⁊ experit̃ friditatem q̃ȝ ĩcedens
eodẽ mõ veſtitus ſup terrã: qȯ nõ eſſet niſi aqua magꝭ
frida eſſet q̃ȝ terra. ¶ Itẽ hõ imponens digitũ aq̃ mul
tam maiorẽ friditatem ſentit: q̃ȝ imponens eam terre.
Itẽ hõ imponens manũ terre humectate per aquã: mlꝭ
to maiorem percipit friditatem q̃ȝ imponens manũ ter
re ſicce. Nec valet. ſi diceres illarum apparentium cale
factionem terre a ſole eſſe cãtaȝ: q: in domo clauſa vbi
radij ſolares terrã non attingunt. ita etiam apparenter
experiri poſſunt. ¶ Correlarium ſequitur. aer in natu-
Correm. ralꝰ diſpoſitiõe exiſtens eſt remiſſe calidus: ſequitur ex
2m cor. ꝯe. ¶ Secundum correlarium. aer exiſtens in naturali
diſpoſitione determinat ſibi friditatem. patet. quia dter
minat ſibi caliditatem remiſſaȝ. modo omnis caliditas
remiſſa eſt per admixtionem graduuȝ friditatis. per ꝑ-
3m cor. mum articulum. ¶ Tertium correlarium aer exiſtens
in naturali diſpoſitiõe determinat ſibi tres qualitates
primas. ſ. caliditatem intenſam. friditatem eam remit-
2a ꝯ. tentem. ⁊ humiditatem. patet per predicta. ¶ Secun-
da concluſio. nullum elementorum exiſtens in natura-
li diſpoſitione determinat ſibi ambas qualitates in ſũ-
mo. probatur. q: aer non determinat ſibi duas in ſum-
mo. ergo nec aliud aliorum. cõſequentia tenet per quar
tam ſuppoſitionem. antecedens patet. per concluſionẽ
precedentem. ¶ Ex hac concluſione inferantur corre
laria ſimilia: ſicut ex prima. vȝ. ꝙ elementum ſolũ vnã
ſuarum qualitatum determinat in ſũmo: ⁊ aliã remiſ-
ſam: q: quodlibet eorum determinat ſibi tres qualita-
tes primas: ⁊ quod ignis exiſtens in naturali diſpoſi-
tione determinat ſibi aliqualem humiditatem: ſicut
aer frigiditatem: ⁊ quod ignis in naturali diſpoſitione
poteſt deſiccari.

Quantũ ad tertium articulum primo nota. qȯ
tripliciter poteſt intelligi titulus que-
ſtionis. Uno modo ſic. vtrum quodlibet elementorum
determinet ſibi vnam ſuaꝝ qualitatum primaruȝ ⁊ in
ſummo ⁊ non aliam. vt ignis caliditatem ⁊ non ſiccita
tem. ¶ Secundo ſic. vtrum ſuppoſito ꝙ elementũ de
terminaret ſibi ambas ſuas qualitates in ſũmo: tamen
vna qualitatum magis conſequitur naturam ſuã: vt ca
liditas magis conſequitur naturaȝ ignis: q̃ȝ ſiccitas: ⁊
ſic de alijs. eſto ꝙ in igne ſit tãta caliditas. ſicut ſiccitas.
¶ Tertio modo ſic. vtrum qualitas ſymbola duobꝰ ele
mentis conueniens per ꝑus conueniat vni eorum: quã
alteri. vtrũ calitas ꝑus conueniat igni q̃ȝ aeri: ⁊ ſic de
alijs. ¶ Secundo notãdum eſt. ꝙ non debet eadeȝ q̃- 2. nõn.
litas prima eque primo attribuit elementis diuerſaruȝ
ſpecierum. patet. q: cum quelibet qualitas ſit finite per
fectionis. oportet ꝙ quarũlibet illaꝝ perfectionuȝ fini-
tarum inequalium: cum vna magis cõueniat: conueni
at: q̃ȝ cum vna alia: ſicut quicunq; duo numeri finiti di-
uerſarum ſpẽꝝ reſpectu cuiuſcũq; alterius finiti nume
ri. igr̃ cũ ꝑfectiõis elementoꝝ diuerſoꝝ ſpecie ſunt fini
te ⁊ ineq̃les: oportet quãlibet qualitatum eis cõueniẽ-
tem magis conuenire vni eoꝝ q̃ȝ alteri. ¶ Tertio no- 3. nõn.
ta. ꝙ cuilibet elementorum aliqua qualitas prima pri-
mo debet cõuenire. ⁊ econuerſo. patet. q: elementa di-
ſtinguuntur tãq̃ȝ ab effectu penes qualitates primas:
⁊ tot ſunt qualitates prime: quot ſunt elemẽta. ideo rõ-
nabile eſt. cuilibet elemẽtoꝝ vnam de qualitatibus ꝑ-
mis primo competere.

His premiſſis ſit prima concluſio. igni cõ ꝑ. ꝯ
uenit ſũma calitas. ꝓbat̃.
alicui elementorum cõuenit ſũma caliditas: ⁊ nulli al-
teri q̃ȝ igni cõuenit ſũma caliditas. quare ⁊c̃. maior eſt
nota. quia quelibet qualitas ꝑma in ſũmo debet alicui
elementorum competere. alias penes illam non ſume-
retur aliquod elemẽtuȝ ſimplex: eo ꝙ ipſa eẽt mixta in
quolibet elemẽto: minor patet: quia ſi alteri conueniret
hoc maxime conueniret aeri in ſũmo. cuius oppoſituȝ
eſt dictum in precedenti articulo. ¶ Secundo nobiliſ
ſimo elemento nobiliſſima qualitas prima debet attri- 2m
bui in ſummo: ſed ignis eſt nobiliſſimum elementum:
⁊ caliditas nobiliſſima qualitas ꝑma. igitur ⁊c̃. maior
nota. nobilioris rei nobiliores ſunt proprietates: ⁊ q̃li
tas debet in elemẽtis que ꝑmo attribuitur eidem eẽ ſũ
ma. aliter. n. nõ diceretur ſimplex propter ipſam. mior
patet: quia ignis eſt elementum ſupremum in nobiliſſi
mo loco collocatum. ⁊ maxime actiuum: ideo nobiliſſi
mum elementorum. caliditas autẽ inter qualitates pri
mas maxime eſt actiua. ideo nobiliſſima dicit̃ qualita
tum primaꝝ. dignius. n. eſt agere q̃ȝ pati. Item quan-
to forma eſt magis actiua tãto ꝑme cauſe. ſ. deo ẽ ſimi-
lior. ⁊ per ꝯñs ꝑfectior. ¶ Scd̃a ꝯcluſio calitas ignis
exñs in naturali diſpoſitione eſt itenſiſſima caliditas: 2a ꝯ.
que poteſt eſſe per naturam. probatur. illa caliditas eſt
intẽſiſſima que per naturam poteſt eẽ cum qua nullus
gradus friditatꝭ ſimul exiſtat: ſed ſic eſt de calitate ta-
lis ignis

lis ignis.igitur τc.maior pȝ.qꝛ dictū eſt i pͦ arti.ꝙ ꝓci-
ſe ad gnonē gradus caliditatis corrūpitur gradus fri-
ditatis.ḡ vbi non eſt aliq̄ friditas:ibi amodo nō pōt ꝑ
duci aliqua caliditas.minor pȝ.qꝛ aliter in vtroq; elem
2m toꝝ cui ꝯuenit eē remiſſa. ¶ Scōo ſic.vł calitas ignis
pōt in īfinitū itendi.τ hoc non.qꝛ oiuȝ nā ꝯſtantiuȝ cer
tus eſt terminus magnitudinis:tam in extenſione:quā
ſcōi τ in intenſione: vel per ſm. τ ſi ſic.nō vr̄ quādo ignis to-
quarti tam illā latitudinē haberet:cū eſſet in nāli diſpoſitione
Corm. alr̄ non eſſet ſimplex qualitatiue. ¶ Correlariū.ignis
nō hȝ ſiccitatē in ſūmo.pȝ ex ſcōo arti.qꝛ tūc hr̄et ābas
2m cor. q̄litates in ſūmo. ¶ Scōm correlariū.ignis eſt pri⁹ ca
3m cor. lidus τ nō ſiccus.ꝑ mō pȝ.ꝑ pmū notabile. ¶ Tertiū
correlariū.aeri nō ꝯuenit pͦ caliditas.ꝑ mō pȝ p pmuȝ
notabilē.qꝛ eadē qualitas prima non dȝ duobus elem
tis pͦ ꝯuenire:ſed cū caliditas pmo ineſt igni.ſeqr̄ ꝙ nō
3a ꝯ. ineſt pͦ aeri. ¶ Tertia ꝯ.ignis exñs i nāli diſpōne dter
minat ſibi maximā raritatē:ꝙ p nām pōt eē.ꝓbaẛ.qꝛ d
terminat ſibi maximā cām raritatis q̄ p nām pt eē.igiẛ
maximā raritatē.ꝯña tȝ.qꝛ cū in agētibus nālib⁹ effcūs
ꝓportionaẛ ſue cāe.τ p ꝯñs ad maximā cām maxim⁹
ſeqr̄ effectus.aňs pȝ:qꝛ determinat ſibi maximā calita
tem cū ſiccitate ꝓportionata.τ nō vr̄ maior poſſe eē cā
p.cor. raritatis per nām. ¶ Correlariū pmū.mā ignis per ſu
am nām non pōt plus extendi.pȝ.qꝛ nihil pōt eē rari⁹:
ḡ nihil pōt habere minus de mā ſub equali extenſione
2m cor. ḡ mā eius nequit plus extendi. ¶ Scōm correlariū.ſi
ſolū eēt elementū ignis exiſtētis in nāli diſpōne: ſic.ſ.
ꝙ oia alia eſſent annihilata:τ ſue nāe pmitteret ipſum
nō repleret oia.pȝ.qꝛ eius mā non poteſt plus extendi
ꝑ pcedens.ḡ non poſſet plus per nām de loco replere:
3m cor. q̄ tūc repleret. ¶ Tertiū correlariū.ſi hec ꝓpō.mate-
ria eſt īfinite paſſibilitatis.ſic intelligaẛ ꝙ nulla exten
ſio imaginabilis ſm eēntiam nālem repugnat materie
4a ꝯ ipſa eſt falſa.pȝ per pdcā. ¶ Quarta ꝯclo.aeri exiſten
ti in nāli diſpōne ꝯuenit ſūma hūiditas:q̄ p nām pt eē.
ꝓbaẛ.qꝛ aliq̄ qualitas pma deƀ aeri in ſūmo ꝯuenire:ſȝ
ſibi ſic nō ꝯuenit alia q̄ hūiditas.igr̄ τc. maior pȝ p
tertiū notabile.minor pȝ.qꝛ aer nō hȝ itenſe niſi duas q̄
litates pmas.ſ.calitatē τ hūiditatē.mō non hȝ calitatē
in ſūmo per predicta. ¶ Cōfirmaẛ.qꝛ vel aeri cōuenit
hūiditas in ſūmo.τ ſi ſic.hr̄ ꝓpoſitū:vel ꝯuenit ſibi re
miſſa.τ ſi ſic.ſequitur ꝙ aeri exiſtenti in naturali diſpō
ne non ꝯuenit aliqua qualitas in ſūmo.τ per cōſequēs
aer in nāli diſpōne erit mixtus qualitatiue: ſicut mixta
5a ꝯ qd̄ eſt inconueniens. ¶ Correlariū.aer pmo modo eſt
pmo hūidus.pȝ per pmū notabile. ¶ Quita ꝯclo.aq̄
exñti in nāli diſpōne cōuenit ſūma friditas:que p nām
poteſt eē.ꝓbaẛ.qꝛ vel ꝯuenit ſumma humiditas: vł ſū
ma friditas.ſi ſcōm dicatur.habetur propoſitum. non
poteſt dici pmū.qꝛ ſūma hūiditas ꝯuēit aeri.mō eadeȝ
1a ꝯfir q̄litas non dȝ duobus elementis in ſummo conuenire.
matur ¶ Cōfirmatur.aqua hȝ ſe ad friditatem: ſicut ignis ad
caliditatē:ſed ignis eſt ſūme calidus:igiẛ.maior pȝ. qꝛ
aqua τ ignis ſunt elementa eque ſimplicia p naturam
T.cō. in ambabus q̄litatibus pncipalr̄ oppoſita.pȝ.per pħm
23. in lr̄a.τ iō oꝫ ꝙ ſic aq̄ ſe hēat ad friditatē. ſicut ignis
3m ad calitatē.minor pȝ.per cōcluſionē ſcōam.3°.ꝓbaẛ ſic.
ſūma friditas alicui elemento cōuenit.τ nō cōuenit al
teri q̄ aq̄.igr̄ τc.maior pȝ.qꝛ ē vna de pmis q̄litatib⁹.
τ per ꝯñs in ſūmo dȝ ſeq nām alicuius elementi. minor
pȝ.qꝛ friditas non ꝯuenit iter elementa itenſa: niſi ter-
re τ aque:τ manifeſtum eſt ꝙ non terre.pmo p pcedē
tem articulū.igitur τc. ¶ Correlarium. aqua eſt pmo
Cor.m frida primo modo patet per concluſionem. ¶ Secun-
2m cor. dum correlariū.aq̄ in diſpoſitione naturali nō eſt ſum

me humida. patet per precedentem arti. qꝛ non habet
ambas qualitates in ſūmo. ¶ Tertium correlarium. 3m cor.
aqua habet aliquos gradus ſiccitatis ſue hūiditati ad
mixtos.pȝ.qꝛ aliter eſſet ſūme hūida per primum arti-
culum. ¶ Sexta ꝯcluſio.terra exiſtens in naturali diſ 6a ꝯ
poſitione habet ſūmā ſiccitatē: que p nāȝ pōt eē. patet.
quia vnam qualitatū primaꝝ dȝ hr̄e in ſummo: τ non
habet ſūmā frigiditatem.igr̄ τc.conſequētia tenet.ma
ior patet.per tertium notabile.minor patet per predicta
in pmo articulo.item aer habet humiditatem in ſūmo
igr̄ τ terra ſiccitatem.conſequentia declaratur:vt pus.
Item ſi ſūma ſiccitas nulli alteri elemento cōuenit:qꝛ
non igni:vt dictum eſt in correlarijs concluſionis ſecū
de. ¶ Correlarium.terra in naturali diſpoſitione eſt pͦ Correm.
mo modo ſicca.patet per cōcluſionē:τ per has conclu
ſiones pȝ quid ſit dicendum ad pmū ſenſum q̄ſtionis.
¶ Septima cōcluſio quo ad ſecundum itellectum que 7a ꝯ.
ſtionis eſt.ꝙ cuilibet elementoꝝ per pus cōuenit vna
ſuaꝝ qualitatum primarum q̄ alie. Iſta ꝯcluſio ex di-
ctis ſatiſ eſt manifeſta.qꝛ cuilibet elemtoꝝ cōuenit vna
qualitas in ſūmo τ non alia.mō nullus dubitat qn illa
qualitas magis conſeqtur nām alicui⁹ rei:que nulli na
turaliter conuenit in ſūmo:q̄ que ei conuenit remiſſe.
¶ Sed aliter probatur concluſio pro probatione com-
muni:ſiue ambe qualitates in elemento dicerentur eſſe
ſūme:ſiue non.qꝛ vnicuiq; rei naturali non conueniūt
eque pmo ſue proprie due proprietates diuerſarū ſpe-
cieꝝ:ſed q̄dlibet elementum eſt ens naturale τ ſue pri
me qualitates ſunt eiuſdem due proprietates ſpē diffe-
rentes.igr̄ non conueniunt ſibi eque pmo.igitur vna p
pus:τ alia per poſterius:quod fuit concluſio.maior pȝ
de ratōe notabilis ſecūdi:quare due diuerſe ſpecies fi-
nite non habent eādem habitudinem τ equalem cum
vna ſpecie finita.vt nulli duo numeri hn̄t eādem ꝓpor-
tionē reſpectu eiuſdem tertij numeri.minor quo ad am-
bas partes nota eſt de ſe. ¶ Octaua cōcluſio.diſtribu- 8a ꝯ.
tio qualitatum pmarum:quā faẛ Ariſto.ipſis elemen- T.c. 23.
tis eſt rōnalis τ bona.patet.qꝛ calitatem que eſt maxi
me actiua.τ per conſequens nobiliſſima attribuit ipſi
igni.pmo.ſ.nobiliſſimo elemento.conſequenter autem
humiditatem que iter paſſiuas eſt nobilior.qꝛ magis
actiua quā ſiccitas.qꝛ habet ſe per modum habit⁹.ſic-
citas autem per modum ꝑuatōis:attribuit eni aeri.dei
de friditatem.que per modum ꝑuatōis ſe habet reſpe-
ctu calitatiſ.eſt tamen nobilior q̄ ſiccitas.pmo attribuit
aque deide ſiccitatem que eſt mīme perfecta iter qua-
litates pmas attribuit pmo terre tāq̄ elemento min⁹
nobili.Item rōnalis eſt diſtributio:qꝛ ſemper poſt vnā 2m
actiuam.ſeqtur vna paſſiua:vt poſt calitatem ſiccitas.
poſt friditatem humiditas. Item tertio rōnalis eſt di- 3m
ſtributio.qꝛ ſic ſemper collocantur.ꝙ elementum ſupe
rius habet conuenientiam in vna qualitate pma cū in
feriori.vt ſit ſic locus eius naturalior:τ iter ipſa debita
proportio magiſ conſeruetur. ¶ Nona cōcluſio quo ad 9a ꝯ.
tertium ſenſum itelligendi queſtionem eſt. ꝙ igni per
pus ieſt calitas q̄ aeri:τ aeri per pus humiditas quā
aque.τ ſic deiceps.pȝ.per concluſioneȝ precedentem.
¶ Correlariū pmū ex dcis eſt.ꝙ ſicut calitas eſt nobili p.corre.
or iter qualitates actiuas.ſic humiditas eſt nobilior in
ter paſſiuas.pȝ.qꝛ nobiliori elemento conuenit.pȝ. igr̄
modus.ſ.dict⁹.vn̄ ille due.calitas τ humiditas reſpe-
ctu oppoſitoꝝ ſunt quaſi hitus.τ oppoſite vt ꝑuatio-
nes.vnde ille due pme dicuntur pncipia vite τ oppoſi
te ꝑuatōes eiuſdē.propter qd̄ ēt planete cali τ humidi
dicuntur beniuoli τ alij nō.ſicut ſunt fri τ ſicci. ¶ Se 2m corm.
cūdū correm ē.ꝙ aliq̄ mō i his ē pulcher ordo.qꝛ poſt
nobiliſſimaȝ

nobiliſſimā actiuā ſeqtur nobiliſſima paſſiua. deinde pꝰ
3m coꝛ. actiuā minus nobilem ſeqtur paſſiuum minus nobile.
¶ Tertiū coꝛrelariū eſt. ꝙ rōnabiliter paſſiue minus ſe
parabiles ſunt ab elementis. qbꝰ conueniunt. pꝫ: qꝛ ipſe
iter ſe tarde agūt. vt ꝑus dcīn ē. alie āt ſr̄ foꝛtis actiōis.

Quantū ad q̄rtū articulū dubitaꝛ iux̄ h̄ qd̄ di-
ctū ē aquā in nāli diſpōne eē ſummaꝫ
fridam. Utrū aqua in nāli diſpōe debeat ſemꝑ eſſe con
gelata. ⁊ arguitur ꝙ ſic. qꝛ illud in quo eſt maxīa cā cō
gelationis debet ſemꝑ eſſe ꝯgelatū. ſed in aq̄ eſt maxi-
ma cā ꝯgelationis ⁊c̄. maioꝛ pꝫ. qꝛ magnitudo effectuſ
ſeqꝛ magnitudinē ſue cāe in agētibus nālr̄. mioꝛ appa
ret: qꝛ in aq̄ eſt maxīa friditas. que pōt eē. mō videꝛ ꝙ
nihil de agentibus particularibus ſit magis cā ꝯgela-
2m tionis q̄ꝫ friditas: ꝓut docet experiētia. ¶ Scd̄o ſic.
frigiditas maxīe ꝯgelat. igr̄ aqua in nāli diſpōne ſꝑ de
bet eē ꝯgelata. ꝯn̄a tꝫ. vt pꝛius. qꝛ aqua hꝫ maximā fri-
ditatē. que pōt eſſe. an̄s ꝓbaꝛ. Pꝛimo. qꝛ experiētia do-
cet: glaciem eē fridioꝛē aqua nō cōgelata. qd̄ non eēt ni
ſi aqua fuiſſet ꝯgelata ꝑncipalr̄ ꝑꝑ itenſionem frigidi-
2 tatis. ¶ Scd̄o. videmꝰ ꝙ tempoꝛe geli ſemꝑ ē maioꝛ
friditas q̄ꝫ alio tꝑe. qd̄ nō vr̄ eſſe niſi. qꝛ frigiditas fac̄
3 aquā cōgelari. ¶ Tertio oēs cōiter dicunt aquā cōge
4 lari ꝑꝑ frigus. an̄s eſt manifeſtū ingrentibus a laicis.
¶ Quarto. dicunt ⁊ recitāt ſcribētes hiſtoꝛias. qd̄ in ꝑ-
tibus boꝛealibꝰ q̄dā ſunt maria ſꝑ cōgelata: alia ſunt ſo
lum duobꝰ menſibus circa feſtū ſancti Joānis baptiſte
degelata: qd̄ nō vr̄ eē niſi. qꝛ in illis ꝑtibus eſt maximū
frigus in aliqbus ꝑtibus anni. igr̄ vr̄ ꝙ frigiditas ma-
5 xime ꝯgelat. ¶ Quinto. oīa ꝯgelata reſoluunꝛ a calo.
igr̄ ꝑncipaliter coagulanꝛ a frido. ꝯn̄a tꝫ per. p. 4. me-
teo. que a frigido cōgelanꝛ: a calido reſoluunꝛ. an̄ſ pꝫ ꝑ
experientiam.

T.c.23. ⁊.49. **In oppoſitū** eſt. ⁊ vr̄ eſſe. p. ſcd̄o huius di.
ꝙ aq̄ ⁊ oīo humida ſunt be-
ne terminabilia termino alieno ⁊ difficile termino pꝛo
pꝛie. hoc aūt non eſſet veꝝ. ſi aq̄ in nāli diſpōe ſꝑ eſſet
congelata: eo qd̄ cōgelatum terminatū eſt termino pꝛo
pꝛio. ¶ Itē cū aqua ſit a natura inſtitutū elementū: vt
contineat ꝑtes terre in mixto: mō ad hoc ineptū eſſet ſi
de nā eius eſt: ꝙ in nāli diſpōe ſemꝑ eſſet cōgelata.

Hec dubiꝰ ē mlt̄ū difficil': ⁊ cā difficultatis ē: qꝛ nū
q̄ꝫ qcq̄ꝫ de ea iuenire potui bn̄ determinatū: ⁊
iō qcqd de ea dicā ꝓbabilr̄ ponā: vt aliȷ̄ſ deꝛ cā imagia
tiōis ⁊ diligentius ingrēdi de cā ꝯgelatiōis: ⁊ ſic̄ in oi
bus dictis meis me melius dicētibus ſubieci. ita ſpālr̄
pa ſup. facio in iſto. Hoc ꝑmiſſo, ꝑ dubitatiōe ſit ꝑma ſuppō h̄.
itenſio frigiditatis in ſubo eſt cā maioꝛis grauitatis vl'
ad minus non remittentis eā. ꝓbaꝛ ſic: qꝛ vel friditas
ſtat cū ſiccitate. ⁊ ſi ſic. tūc cū itendiꝛ non eſt cā quare
remittitur grauitas coꝛpoꝛis in quo ſtat: vel cum humi
ditate. ⁊ ſi ſic. tunc pꝰ ph̄m in ꝓblematibus in reddēdo
cām q̄re aqua calida cadens deoꝛſum minus ſonat q̄ꝫ
frida: eſt cā maioꝛis grauitatis: qꝛ ꝑꝑ hoc magis ſonat
aqua frigida: q̄ꝫ calida. ¶ Scd̄a. itēſio caliditatis nun
q̄ꝫ remitteret leuitatē. igitur intenſio frigiditatis nunq̄ꝫ
remitteret grauitatem. ꝯn̄a tꝫ a ſimili. qꝛ ſicut ſe hꝫ ca-
liditas ad leuitatē: ita ſe hꝫ friditas ad grauitateꝫ. an̄s
pꝫ. auctoꝛitate Ari. allegata. ¶ Scd̄a ſuppō eſt. ꝙ i oꝛ
2a ſup. dine nāe ḡuioꝛa debent eſſe ſub leuioꝛibus: ⁊ leuioꝛa ſu
per grauioꝛa. illa pꝫ ad experientiā de oꝛdine elemēto-
rū. ēt pꝫ de ligno ſub aqua poſito ſurſum violenter ſub-
ſtērata: qd̄ lꝫ ſit ſub illa aq̄ ꝓpinquus ſuo loco nāli: qꝛ in
ſperis aq̄ ⁊ terre. tn̄ qꝛ appetit eſſe imediate ſupꝛa gra
3a ſuppō uius aſcēdit in ea quouſq̄ꝫ ſit ad ſupficiē aq̄. ¶ Tertia
ſuppō. glacies nālr̄ aſcēdit in aq̄ nō ꝓhibita. pꝫ ꝑ expe

rientiā. ¶ Hic q̄dā ſubtilr̄ rn̄dēt ꝙ veꝝ eſt ꝙ ſuppōiꝛ:
ſꝫ h̄ dn̄t eē: qꝛ glacies ḡnaꝛ de aq̄ leui: puta i ſuperficie
aq̄: vbi aq̄ eſt leuificata a radȷ̄s ſolaribꝰ: ⁊ iō leuioꝛ eſt
glacies ⁊ aſcēdit i aq̄ graui. Sꝫ vr̄ mihi ꝙ rō nihil va
let: qꝛ ſuppoſito ꝙ ita eſſet ſicut iſti dicūt ꝙ aqua in ſu
perficie eſt leuioꝛ q̄ꝫ in ꝓfundo. tn̄ ſi vt iſti pꝛetēdūt ade
quate fieret ꝯgelatio ꝑ frigiditatis itēſionē: vtiq̄ꝫ fieret
grauioꝛ iſta aq̄: q̄ꝫ aqua iſerioꝛ anteq̄ꝫ congelareꝛ: cum
iſta ꝑꝑ intenſionē frigiditatis congeletur ⁊ inferioꝛ nō
⁊ ſic per iſtam rōnem iſti incidūt in id quod credūt eui
tare. credunt. n. ſaluare non obſtante: pꝛemiſſa ſuppoſi
tione ꝙ congelatio pꝛincipaliter fiat ꝑꝑ intenſionē fri-
giditatis in rn̄dendo ipſi cōcedunt ꝙ glacies congela-
ta in ſupficie aque hꝫ minoꝛē frigiditatē q̄ꝫ aqua nō cō
gelata exn̄s in ꝓfundo. mō iſta vn̄r repugnare. ¶ Itē
in magnis fluuȷ̄s glacies generaꝛ per magnas petras
in fundo. vn̄ ſm̄ illos aq̄ eſt grauiſſima ⁊ frigidiſſima.
tn̄ aſcēdit ad ſupficiē aque: vt dn̄t naute: ⁊ habeo ſociū
qui ſe hoc dicit vidiſſe: ⁊ vulgares in partibus noſtris
iſta de cā vocant iſtā glaciem in fundo genitā: ḡ rō illo
rū nō valet. Itē glacies aſcendit in aq̄ tepida. igiꝛ non
eſt reſponſio illoꝝ bona. tꝫ ꝯn̄a. ⁊ an̄s eſt manifeſtum. 4a ſup
¶ Quarta ſuppō. ſeqtur ex dictis. ꝙ glacies ē leuioꝛ aq̄ poſitō
pꝫ ex ꝑcedēte. qꝛ nō aſcēderet in aq̄: cū grauioꝛa volūt
eē ſubter: ⁊ leuioꝛa ſupꝛa. ¶ Quita ſuppō iteꝝ ſequeꝛ 5a ſup.
q̄ꝫ glacies non hꝫ tantam frigiditatem itenſam: ſic̄ aq̄
hꝫ in nāli diſpōne. ꝓbatur. qꝛ ſi haberet tantam fridita
tem. igitur tantā grauitatem: ſed non hꝫ tantam graui-
tatem. igiꝛ ⁊c̄. maioꝛ pꝫ. per ſuppōnē ꝑmā: qꝛ equal' fri
ditas non remitteret grauitatem. minoꝛ pꝫ. ꝑ ſuppōneꝫ
pꝛecedentem. ¶ Sexta ſuppō. nunq̄ꝫ glacies ē aq̄ pu- 6a ſup.
ra: ſeu aq̄ exn̄s in nāli diſpōe. pꝫ: qꝛ ſi eēt aq̄ pura hēret
ſūmā friditatē: q̄ pōt eē. ꝑ ſcd̄m articulū: ſed illam non
hꝫ. per ſuppōnē ꝑcedentē dupliciter. Itē ſemper in gla
cie eſt groſſities terreſtris: ⁊ talis nō eſt in aqua pura:
igr̄ ⁊c̄. maioꝛ pꝫ. qꝛ capta pecia glaciei i ſupficie aq̄ mū
diſſime ⁊ repoſita in olla metallina bn̄ obſtructa ⁊ ad
ignē poſita degelata glacie apparebit aq̄ imūda ⁊ ter-
reſtris qd̄ nō eſſet niſi groſſities terreſtris fuiſſet iclu-
ſa glaciei. minoꝛ nota eſt de ſe.

His pꝛemiſſis ad dubitationē ſit ꝑma cō p. ꝯ.
cluſio. aq̄ in nāli diſpōe nō
dꝫ eē cōgelata. ꝓbaꝛ ꝑ: qꝛ glacies nō ē ita ḡuis: ſic̄ aq̄ i
nāli diſpōe. igr̄ ⁊c̄. ꝯn̄a tꝫ. ⁊ an̄s pꝫ. ꝑ q̄rtā ſuppōnem.
¶ Scd̄o glacies ſꝑ ē mixta: ꝑ ꝓbōnē ſuppōis ſexte. ḡ ⁊
ꝑ ſcd̄aꝫ ſuppōnē. mō aq̄ i nāli diſpōe n̄ ē mixta. igr̄ ⁊c̄.
¶ Tertio cū aq̄ caleſcā reducat ſe ad maioꝛē friditateꝫ
q̄ꝫ ſit friditas medȷ̄: vt docet expiētia i eſtate cala: non
ē rō: q̄re aq̄ i tali eſtate poſita i celario frido non reduc̄
ſe ad nālem friditatem ⁊ ad cōgelatiōem. eo ꝙ ibi nō ē
ipediens. cū igr̄ hoc non faciat. manifeſtum eſt ꝙ non
eſt de natura aque exiſtentis in naturali diſpoſitiōe eē
congelatam. ¶ Scd̄a cōcluſio. itenſio friditatis nō eſt 2a ꝯ.
ꝑncipalis cā ⁊ adequata poſt cās vniuerſales congela
tionis. pꝛobatur dupl'r. ꝑmo. quia ſi itenſio friditatꝭ eēt
huiuſmodi cā. ſequitur ꝙ glacies eſſet grauioꝛ quā aq̄
cōmunis. conſequens eſt contra ſuppoſitionem quar-
tam. ¶ Scd̄o ſi itenſio friditatis eſſet ꝑncipalioꝛ cā cō
gelationis. ſeqtur ꝙ glacies quandoq̄ꝫ haberet tātam
friditatem: ſicut aqua in naturali diſpoſitione. cōſeqns
eſt falſum: ⁊ contra quintam ſuppoſitiōem: ⁊ conſeqn-
tia tenet. qꝛ ex quo cauſa congelationis eſt itenſio frigi
ditatis: non vr̄ pꝛopter quid glacies non haberet tātaꝫ
friditatem. ſicut aqua in nāli diſpōne. ¶ Tertio ꝓbaꝛ
concluſio. ſepe videmus ꝙ tempoꝛe gelu eſt maioꝛ ca-
loꝛ q̄ꝫ fuit ante quādo nō fuit gelu. qd̄ nō vr̄ ōbere eē ſi
friditas

friditas intenſa eſſet cã congelationis. Item cõiter in cõgelatione conſequente gelu eſt fortiſſimũ frigus: qđ nõ deberet eſſe ſi itenſio friditatis eſſet cã congelationis: qꝛ tũc q̃diu mãeret frigꝰ forte dberet mãere gelu. Sꝫ tũc ẽ fortioꝛ dubitatio qđ tñ ſit pncipale ꝯgelãs: ad qđ ſic pmiſſũ ẽ ꝓbabilr: ꝓbaẽ vl rñdeẽ p pdcã ꝙ ad ꝯgelationẽ vꝛ ꝯcurrere ꝯſtrigẽs ſeu poros claudẽs ingroſſans ⁊ exhalationẽ leuẽ terreſtrẽ cõmiſcẽs. ꝓ opoꝛ
2. teret ꝯcurrere leuẽ exhalationẽ: vt pp eã reddaẽ ⁊ ſolutaẽ cã pp quã glaties eſt leuioꝛ aqua. Scđo. cõcurrere oꝫ igroſſans vt pp illud reddaẽ cã q̃re aq̃ ꝯgelata ſem p eſt groſſioꝛ q̃ aq̃ pura: ⁊ habẽs terreſtreitates mixtas: oꝫ ibi ꝯcurrere claudẽs ⁊ ſtringens: vt. ſ. ptes humidas aereas p ꝯſtructionẽ expellat: vt ſic ꝓhibeatur aque fluxus quẽ hꝫ a natura: ⁊ hoc videẽ eſſe cauſa pp quã ſit gelu cõiter cũ magna friditate: qꝛ friditatis eſt ꝯgregare exhalationẽ ſiccam groſſitiẽ terreſtrẽ ⁊ aq̃am. ſilr hec eſt cã: q̃re omnia congelata degelantur a calido: qꝛ i congelatis icludunẽ aqua groſſities terre ⁊ exhalatio leuis. mõ caliditatis eſt ſegregare res ethe rogeneas: vt dicitur ſecundo huius. ⁊ p ꝯñs ſegregando degelat aqu i. Tunc iuxta h̃ põt dici ꝙ pncipale cõgelans aquam e i influentia celeſtis nata conſtringere igroſſare ⁊ exhalationẽ leuem aque congelãdo cõmiſcere: vel i ea exiſtentem concludere: pp qđ aqua calefacta citius congelaẽ q̃ alia aqua. ſ. veniente conſtringente. i ea. n. ſunt ſtati exhalatiões leues icluſe. ⁊ iõ ꝓpter cõſtructionẽ poroꝝ ⁊ illoꝝ icluſionẽ ſtatim cõgelatur. hec etiam eſt cauſa: quare in magnis fluminibus glaties nõ generatur in ſuperficie aque. ſed in profundo: ⁊ in cõtactu terre: qꝛ ibi eſt groſſities terreſtris: ⁊ per aſpectum iflũentie leuificantur exhalationes terreſtres que reperiuntur. ⁊ ideo glaties citius generatur ibidem. His pꝛemiſſis reſpondetur ad pꝛobantia motiua aquam in naturali diſpoſitione eſſe congelatam.

Ad p. in pn. arti. **Ad pꝛimũ** dicitur ꝙ maxima friditas nõ eſt maxima cauſa cõgelationis: imo regritur igroſſans reſtringens exhalatiões terreſtres
Ad 2. ⁊ cõmiſcens vt dictũ eſt. ¶ Ad ſecũdũ dicitur ꝙ friditas nũq̃ ſe ſola cõgelaret niſi alie dicte cãe concurrerẽt. Ad pꝛobationẽ pmã dicitur ꝙ lꝫ apparet ad tactũ glatiem eſſe fridioꝛem aqua: hoc eſt ſolum ꝓpter compactionẽ denſitatẽ ⁊ groſſitatem materie: ſed ẜm veri
Ad 3. tateꝫ aqua eſt fridioꝛ. ¶ Ad tertiũ dr ꝙ veꝝ eſt ꝙ cuꝫ gelu eſt magna friditas: tñ illa forte pncipalr non con
ad 4. gelat: ſꝫ q̃ttuoꝛ cauſe concurrentes enumerate. ¶ Ad quartũ. ſ. auctoꝛitatem laicoꝛum dicitur ꝙ ad cãs congelatiõis parũ aduertunt: ⁊ iõ de talibus nõ oꝫ eis credi ſpecialr vbi rõ efficax deuincit. dictũ tñ eoꝛũ hꝫ veritatem: ꝙ cõiter ad gelu magnũ ⁊ itenſum frigus cõ
Ad 5. curreret: ſed ñ ſufficit. ¶ Ad qntũ dr: ꝙ ſi ita ſit cauſa congelationis in illis locis ſemp ſufficienter reperitur p aliquos aſpectus ſuperioꝛes ſpeciales tñ forte a calore ſolis ſegreganẽ qbuſdam mẽſibus eſtatis: ⁊ tũc iſta diuerſa ad gelu concurrentia ipediunẽ ſic ꝙ non con
Ad 6. gelat. ¶ Ad ſextũ pꝫ qđ dicenduꝫ per pꝛedicta. ſ. quare coagulata a calido diſſoluunẽ. Et h̃ de q̃rto articlo.

ad pncipales rones. **Ad rões** pncipales. Ad pmũ negeẽ ꝙ ẽra ſit pmo frida. Et ad ꝓbationem pmã dr ꝙ eſt id qđ remotiſſime diſtat a fonte caloꝛiſ. vñ minus dicit hẽre ceteris paribus de caliditate violenta ſeu diſconuenienti itroducta ab illo. ſ. fonte: ſed non oꝫ ꝙ ipſum habeat ꝓpter hoc i nãli diſpõne ſũmã ſeu pmo friditatẽ: nec eſt veꝝ ꝙ ſolum ſol eſt cã caloꝛis: lꝫ
Ad 2. frequenter ſit cã caloꝛis extranei. ¶ Ad ſecũdã ꝓbationẽ dr ꝙ grauitas terre ⁊ dẽſitas ſũt effectus totius complexionis qualitatũ pmaꝝ terre. ſ. friditatis ⁊ ſic
2. citatis. ¶ Scđo. ꝙ nullus ipſoꝝ ẽ effectus ꝓꝑus ipiꝰ friditatis: qꝛ ſunt ſimul vel maioꝛ reperieẽ grauitas in aqua q̃ i terra: eo ꝙ hꝫ tam intenſam friditatem ſicut
3. terra. ¶ Tertio ẽt ꝙ raritas ⁊ leuitas ignis ñ ẽ ꝓꝑus effectus caliditatis: ſed caliditatis ⁊ ſiccitatꝭ: ⁊ p hoc ſoluta eſt rõ. negeẽ. n. ꝙ i terra apparet maximus effectus friditatis: qꝛ non maxime frigefacit: imo ſicut pꝫ expõne fortiꝰ frigefacit aq̃ q̃ terra: ⁊ frigefacere eſt ꝓpꝛius effectus friditatis. de denſitate aũt ⁊ grauitate: pꝫ ꝙ ex eis i terra nõ oꝫ argui maria magnitudo friditatis: qꝛ nõ ſũt ꝓꝑĳ effectus frigiditatis: vt dictũ ẽ.
¶ Ad tertiũ dr ꝙ terra nõ ꝯtrariaẽ igni quo ad q̃litates pmas: ſicut pꝫ ſatis p pħm ſcđo huius. ⁊ ad pħꝫ p Ad 3. T.c.23.
meteoꝛoꝝ dicitur ꝙ voluit ꝙ diſtãtia locali terra maxime ꝯtrariaẽ igni. ¶ Ad aliud negeẽ añs. Et ad ꝓbationem dicit ꝙ ad continuationẽ terre ſufficit continuitas materie pme. Et ad pħm ſcđo huiꝰ dicit: ꝙ loqtur Ad 4. T.c.49
i mixto: qꝛ cõtinuitas materie pme nõ ſic ſufficeret ad continuare ptes mixti ꝓpter diuerſas materias eloꝝ i vnionem mixti ꝓpter congregandas ſpecialiter: qꝛ in imixtis mobilibus a ſe ſicut ſunt animalia: continuitas materie eſſet nimis fragilis per ptium cõtinuationeꝫ.

Ad rõnẽ argumentẽ ꝙ aqua nõ ſit pmo frigida dicit ꝙ nõ oꝫ illã q̃litatem per pꝛiuſ ieſſe aque aut alicui elemẽto q̃ difficilius ab eo auferẽ: qꝛ ſic cuilibet elo per pꝛius ieſſet q̃litas paſſiua q̃ actiua: eo ꝙ ꝓpter debilitatẽ actõis qualitatis paſſiue i ſuam cõtrariã valde tarde ⁊ difficulter qualitates paſſiue remouenẽ a ſubis qbus inſunt: ⁊ ꝓbatio ẽt que adducẽ ad ꝯriũ illiꝰ nõ valꝫ. nõ. n. oꝫ ſi aliq̃ q̃litas ab aliq̃ re difficiliꝰ remoueẽ ꝙ illa ſit ei nãlioꝛ ob cãm pdcãꝫ. ad urg^m de aqua

Ad aliã arguitionẽ ꝙ aer nõ ſit p̃ humidus: negeẽ ꝙ humiditas fortius ꝯuenit aq̃ q̃ aeri. Et ad ꝓbationẽ illius pꝛimã dr ꝙ aqua plꝰ humectat ꝓpter denſitatẽ ſue mãe. denſitas. n. fortificat actiones. ¶ Ad ſcđã ꝓbationẽ dicitur ꝙ ſẽſus bñ decipitur in iudicando de intẽſione qualitatis que eſt ſuum ꝓpꝛiũ obiectũ vt ſtannũ frequenter iudicat eẽ calidiꝰ q̃ flãma ignis: qđ nõ ẽ verũ: ſed ꝓpter denſitatẽ mãe ſtãni decipitur ſenſus: ⁊ ſic ẽ i ꝓpoſito. ¶ Ad tertiã negetur ꝙ hũiditas facilius auferẽ ab aere q̃ ab aq̃ niſi iq̃tuꝫ forte hũiditas aque fortius reſiſtit ꝓpter ſue materie denſitatẽ: qđ ẽ extra ꝓpoſitũ. Et ad ꝓbationẽ dr ꝙ frequẽter aer dr deſiccare: nõ qꝛ hoc facit aer ſꝫ exhalationes ſicce calide ⁊ terreſtres cõmixte aeri qꝛ q̃ſi per totã regioneꝫ aeris tales ſunt mixte cũ aere. Scđo dicitur ꝙ aer frequẽẽ deſiccat p accñs: puta qꝛ ſua caliditate reſoluit a coꝛpoꝛibꝰ groſſis: vt a pãno. vl luto ptes ſꝫtiles aq̃as euapoꝛãdo. ⁊ ſic manẽt ptes terreſtres q̃ ſẽ ſicce. aer tñ q̃diu manet vꝛ manẽ cũ aliq̃li hũiditate: ⁊ qꝛ he cãe nõ ꝯueniũt aq̃: iõ aq̃ nõ deſiccat notabiliẽ. ad arg^m de aere Ad 2. Ad 3.

Ad rões argucẽtes ꝙ ignis nõ ẽ p̃ calidus. Ad pꝛimum poteſt dici ẜm alterũ duoꝛum modoꝛum: intelligendo queſtionis titulum ꝙ licet tanta ſiccitas ineſſet igni tamen caliditas ſibi pus ꝯueniret quia magis ſequiẽ eiꝰ nãꝫ. ſꝫ h̃ dimiſſo negeẽ aſſũptũ: vt dcm̃ ẽ. Ad auctẽ albti dr ꝙ plꝰ ñ voluit niſi ꝙ ſũma caliitas exurit hũi^tem igni violẽtã: ñ tñ exurit ẽmiſſã ſibi nãlẽ. ¶ Ad 2^m dr caliitas ignis ñ exurit hũiditatẽ remiſſã ſibi nãlẽ: lꝫ q̃lꝫ violẽtã forte exurat: nec ẽ ſicẽ õ terra: qꝛ terre ꝯucit ſiccitas p̃: ⁊ iõ nihil hẽre hũiditatis. ñ ſic ẽ de igne: vt dcm̃ ẽ aliter dicerẽt aliq̃ qui nõ vellent ponere in elis tres q̃litates pmas: ꝙ verũ eſt i igne nihil eſſe hũiditatis. nõ tñ ſequitur ꝙ ſit ſũme ſiccus. qꝛ ſiccitas eius eſſe remiſſa per diſtantiaꝫ a gradu ad arg^ta de igne

Ad 3m ſūmo. ¶ Ad tertiū dicitur ꝙ ignis pōt vltra deſiccari:
⁊ vltra qō non ſemp̱ ad maiorē ſiccitatē ſeqtur maior
raritas. ſed ad ſiccitatem cū caliditate debite ꝓportiōa
tam. vñ maxima cauſa raritatis eſt ſūma caliditas: cū
ſiccitate ſic ꝓportionata: ⁊ nō cū ſūma. Aliter dñt qdā
ꝙ ſi ſiccitas ignis intendaꝛ eius caliditas remittiꝛ: eo
ꝙ ignis īdiſponiꝛ: ⁊ tunc non ſeqtur intenſio raritatis:
Ad 4m ſed magis credo p̄me rōni. per idē rñdeꝛ. ¶ Ad 4am
īꝓbationē. q: lʒ ignis poſſet vltra deſiccari non pro-
pter hʒ fortius calefaciet: q: lʒ ſiccitas ſit lima caloris
nō tñ q̄cūqʒ fortificat actionē eius. ſed ſiccitas ipſi ca-
lori ꝓportionata ſicut p̄us dictū eſt de cā raritatis. non
eni qñ ignis deſiccaꝛ vltra ſuam naturalem ſiccitatem
eius calor acuiꝛ: imo poti⁹: eo ꝙ ſiccitas ſit calori diſ-
Ad 5m proportiōata fit calor minus acutuſ. ¶ Ad qntum dꝛ:
ꝙ ignis eſt elʒ purū qñ eſt i nāli diſpōne: eo ꝙ hʒ vnā
de q̄litatib⁹ p̄mis ſūmā ⁊ leuitatē ſūmā: ⁊ per hoc dif-
Ad 6m fert a mixtis. ¶ Ad ſextam rōnē arguētē ɔ̄ idē negeꝛ
ꝙ ſit poſſe p̱ nām ignem in nāli diſpōne exñtem calefie
ri. Et ad ꝓbationē diciꝛ ꝙ mā ignis tñ eſt iformata ca
liditati ſicut per naturam pōt iformari. ⁊ iō influentie
nō ꝓducunt in ea caliditatem. vñ ifluentie generatiue
alicuius effectus triplici de cā nō ꝓducunt: vel q: non
īueniūt māʒ cui effectus natus eſt induci: vt lumen nō
calefacit i celo: vel q: eſt ad agens in ſubʒ in qō nate ſꝛ
agere generās oppoſitū effectū fortius: vel eq̄ fortiter
ſicut ipſe ſuū: vel q: mā ſua effectu tñ eſt iformata ſic
per eū nata eſt iformari. ⁊ hec eſt cā: q̄re ignis i natura
Ad 7m li diſpōne amplius ñ rareſit. ¶ Ad vltimā dꝛ ꝙ ſi qō
libet eloꝝ determinat ſibi alias q̄litates in ſummo ad
huc per p̄us determinaret ſibi vnā q̄ʒ aliam iuxta mo
dum dictum in tertio articulo. negetur tñ aſſumptum.
Ad probationem dicitur ꝙ ela in naturali diſpoſitiōe
ſunt ſilia: qōlibet eorum de qualitatibus primis deter-
minat ſibi vnam in ſummo: ⁊ aliam cōmixtū vt prius
dictum eſt. Aliter dicunt alij: ꝙ lʒ elm determinat ſibi
vnam ſuarum qualitatum remiſſiorem q̄ʒ aliam. hoc
tñ non eſſet per admixtionem graduum qualitatis op
poſite: ſed per diſtantiam a gradu ſummo: ⁊ ſic nō ſūt
mixta. quocunqʒ modo dicatur ratio nō precedit.
¶ Rō phi poſt oppoſitum qd ſit dicendum: patet per
articulum ſecundum: ⁊ tertium.

¶ Eodeʒ textu vbi ſupra. Q̄ō. vij.

SEptimo querīꝛ de qbuſdā q̄litati-
bus ſecūdis: lʒ icidētalr
ſolū ꝑtineat ō illis ad hūc libꝝ. ſ. vm leuitaſ
aeris ⁊ igniſ ſint eiuſdē ſpēi ſpālīſſime eēn
tialis: ⁊ ſimilr queri poſſet de grauitatibuſ
p̄m terre ⁊ aq̄. ⁊ arguiꝛ p̄mo ꝙ ſic. ſi leuitas ae
ris exiſtentis i naturali diſpōne eſt remiſſa: tūc eſt eiuſ
dē ſpēi cū leuitate ignis: ſed leuitas aeris eſt remiſſa.
igiꝛ. maior pʒ: q: ſi differrent ſpē: tunc quelibet earum
i ſua ſpē deberet eſſe ſūma: ſicut pʒ per illos qui ſunt ō
T.c.57 illa opione. mior pʒ: p̄mo auctoritate phi tertio celi di-
centis. ꝙ aer hʒ grauitatē: dñt. n. ꝙ oia elemēta hñt g̃
uitatē in loco naturali p̄ter ignē. mō illud eſſe non poſ-
2. ſet niſi leuitas aeris eſſet remiſſa. ¶ Secūdo. ideʒ au
T.c.27 ctoritate phi. 4. celi dicentis. ꝙ aer eſt leuis i reſpectu
3. ꝙ nō videꝛ eſſe niſi ꝙ hʒ aliquos gradus grauitatis.
¶ Tertio. aer qñqʒ naturaliter deſcēdit: ⁊ mouetur ad
mediū: ſʒ hoc vꝛ eē ꝓpriū g̃uiū. maior pʒ: p̄mo de aere
ītrante poros terre. ⁊ ſi dicas ꝙ hoc facit a nā cōi ne fi
at vacuū: tūc pʒ ꝙ nālr aſcēdit: q: nā cōis nāe aeris nā
liter obedit: eo ꝙ aer oia illa inferiora propter volun-
tatem liberam gubernantur a celo vt a natura cōi. igi
tur obediunt illi ⁊ iclinant ſicut ab illo inclinanꝛ: imō 2.
ēt a nā cōmuni moueꝛ ad ſuū locū ꝓpriū. Scdō. pʒ ea-
dem maior de aere exñte i ſpera ignis. talis. n. deſcēdit
⁊ moueꝛ ad centrū: q: cētro appropiquat p̱ illū motū. T.cō.
minor pʒ: p̱ phm p̄ celi. vbi vult ꝙ moueri ad medium 17.
eſt ꝓpriū g̃uiuʒ. ¶ 4° in aere naturalr diſpoſito eſt cā
ſufficiens ad grauitatē igitur ⁊ grauitas. ɔña tʒ q: cau
ſa ſufficiente poſita ponitur effectus. añs pʒ i qōne.
nā in aere eſt frigiditas cū hūiditate. mō hec ſunt cāe
grauitatis i aqua. igitur ⁊ in aere. ¶ Cōfirmatur q: in
tenſa friditas cū hūiditate faciūt g̃uitatē itenſam ſicut
i aqua. igiꝛ remiſſa friditas cū hūiditate facit remiſſā.
2. igiꝛ cū in aere iuxta p̄dicta ſit remiſſa friditaſ cū hūi-
ditate: ſeqꝛ ꝙ ibidē eſt grauitas. ¶ Scdō. ad p̄ncipa-
le a ſili cā i ſpē ſpecialiſſima nō ꝓcedit niſi ſilis effect⁹
ſed cā leuitatis i aere ⁊ i igne eſt ſimilis in ſpē. igiꝛ. ma Cō.12.
ior pʒ: p̱ Cōmentatorē. 8. metaphiſice: vbi vult ꝙ agen
te eodē ⁊ mā eadē ſtante eadē potentia ſemp̱ idem eſt T.cō.
effect⁹. ⁊ ſecūdo huius penultimo. c. idē inq̄tū idē ſem 55.
per eſt natū facere idē. minor pʒ: q: tā i aere q̄ʒ in igne
cā leuitatis eſt caliditas: ⁊ hec in vtroqʒ eſt eadē i ſpē 3.
ſpecialiſſima p̱ prius dicta. ¶ Tertio niſi ſic: ſeqtur ꝙ io.me.
vnū eſſet pluribus cōtrariū i ſpē. ɔñs eſt ɔ̄ phm: ⁊ ɔña 17.
tʒ: q: g̃uitas terre contraria eſſet leuitati ignis ⁊ leuita p̄.c.io.
ti aeris que dñt ſpecie. ¶ Cōfirmatur ſic. niſi ſic ſeq- 8.
tur ꝙ leutas eſſet leuitati cōtraria. coſequens videtur
male ſonare: q: cū leuitaſ ſit ɔ̄ria grauitati nō videꝛ ꝙ
ſit aliquo mō cōtraria leuitati. ꝓbaꝛ tñ ɔña: q: illa ſūt
ɔ̄ria que maxie a ſe inuiceʒ diſtāt ⁊ mutuo ſe expellūt
⁊ eidē ſuſceptibili viciſſim iſunt: ſic albedo ⁊ nigredo.
ſed ſic eſt de iſtis leuitatibus. igiꝛ. maior pʒ p̱ diffōneʒ
ɔtrarioꝝ: ⁊ minor declaraꝛ: q: cū ex aere fit ignis: vel
ꝓportiōabilr ſic hūiditas aeris remittiꝛ corrūpiꝛ, eiuſ
leuitas vl nō. ſi dicis ꝙ corrūpiꝛ ſeqꝛ ꝙ ignis ſua ſicci
tate corrūpit leuitatē aeris: ⁊ cū eadē coagēte calitate
generaret leuitatē ignis. igiꝛ leuitas aeris ⁊ ignis ſm
cauſas ſuas ſe mutuo expellūt: ⁊ habeꝛ ꝓpoſitū. ſi diciſ
ꝙ non corrūpiꝛ leuitas aeris: ſeqtur ꝙ manet ſicut ca
liditas: vl igiꝛ manet adueniēte forma ignis: ⁊ ſi ſic ſe
qtur ꝙ eadē leuitas numero manet in igne que fuit in
aere. ergo i eadē ſpē. vel corrumpiꝛ: ⁊ ſi ſic latitudo g̃-
dualis ſubito corrūpereꝛ. vʒ. leuitas aeris que p̄us mā
ſerat remiſſa: nec valʒ ſi dicereꝛ ꝙ corrūpereꝛ p̱ modū
ſequele ad corruptionē aeris ſui ſbiecti: q: ſubʒ eius ē
mā p̄ma ⁊ ñ aer. ¶ Quarto. leuitates aeris ⁊ ignis fi 4.
unt ab agente totalr eodē i ſpē ſpecialiſſima. igiꝛ ſunt
eiuſdē ſpēi. ɔña tʒ: ⁊ añs pʒ: q: calor ſolis generat tā le
uitatē aeris i aqua q̄ʒ leuitatē ignis i exhalatōe ignea.
¶ Quito. ſi dñt ſpē eēnt q̄ttuor motus ſimplices gra- 5.
uiū ⁊ leuiū. ɔñs eſt contra phm p̄mo celi. ⁊ ɔña tʒ: q: T.c.5
eēnt q̄ttuor virtutes motiue. ſ. aeris ⁊ ignis due leuita
tes: ⁊ terre ⁊ aque due g̃uitates. mō quot ſūt virtutes
motiue ſimplices tot ſunt motus ſimplices.

In oppoſitū arguitur q: ſi nō dñt ſpē ſeq
tur ꝙ ex parte grauitatis: ⁊
leuitatis nō poſſet cōcludi numerus quaternarius elo
rū. oppoſitū vult phs 4° celi: ⁊ ɔñtia tʒ: q: nō eſſet niſi T.cō.
vna ſpēs ſpecialiſſima grauitatꝫ: ⁊ vna leuitatis. mō ex 26.27.
duabus ſpēbus nō pōt cōcludi niſi numerus binarius
entiū diuerſoꝝ ſpē. ⁊ per ɔñs nō quaternarius. ¶ In
qōne erūt duo articuli. In p̄ videbiꝛ de queſito. In ſcdō
mouebuntur contra dicta dubitationes.

Quantū ad p̄mum articulū p̄ ſupponiꝛ ꝙ leui 3° ſup.
tas aeris in ſp̱a aeriſ nō trahit ſurſū:
nec deorſum. probatur p̄mo: q: eſt naturaliter colloca-
ta igiꝛ nō trahit ſurſuʒ: nec deorſuʒ. antecedēs pʒ ō ſe.
Secundo

2 ¶ Secũdo grauitas aque in ſpera aque non trahit de-
orſum.igitur nec leuitas aeris in ſpera aeris.ↄñtia tȝ a
ſili.añs pȝ pͥmo:qꝛ ſi naute in mari ꝓfundo multaȝ ha
beãt aquã.ſ.ſe:tñ illa nõ ponderat vt expientia docet.
3 ¶ Tertio.qꝛ ſi ponderaret:tũc ſi due q̃rte aque ſũt gra
uioꝛes ꝙ̃ due libꝛe plũbi in ſpera aeris.ita et eẽnt gra-
uioꝛes in ſpera aque:qḋ eſt cõtra experientiã.ſi eni in
vaſis ſtanneis eque ponderoſis:ꝛ eiuſdẽ figure pone
res in vno duas libꝛas plumbi:ꝛ in alio duas quartaſ
aque:ꝛ vtrũqꝫ vas ponereť in altero bꝛachioꝝ eque li
bꝛe in aere aqua deſcẽderet ꝛ in ſpera aque plũbuȝ:ꝛ
ↄña tȝ:qꝛ ſi grauitas aque in ſuo loco naturali ponde-
raret deoꝛſuȝ:tũc ſicut ponderat in aere: ita pondera-
ret in aq̃.igiť ſeqť ꝓpoſitũ:ꝙ q̈cq̈d grauius eẽt in aere
2a ſup. eſſet etiã grauius in aqua. ¶ Secũda ſuppoſitio.rerũ
eiuſdẽ ſpeciei ſpecialiſſime idem eſt locus naturaliſ in
ſpecie ſpecialiſſima.pȝ:qꝛ cuilibet terre cũ qualȝ terra:
ꝛ ſic de alijs.etiã pȝ per hoc ꝙ locus nãlis diciť eo ꝙ
eſt cõſeruatiuus locati.mõ rerum eiuſdem ſpeciei ſpe-
3a ſup. cialiſſime idem locus eſt cõſeruatiuus. ¶ Tertia ſup-
poſitio.leuitas ignis i ſpera aeris nãliter trahit ſurſuȝ.
pȝ:qꝛ ignis violẽter collocatur in aere.ğ ꝛ leuitas ſua.
Item leuitas ignis naturaliter mouet ſurſuȝ.igiť ↄñtia
tȝ.ꝛ añs pȝ:qꝛ ignis in aere naturalr aſcendit vt expe
rimur:ꝛ hoc nõ facit niſi mediante leuitate mouente.

pa 2o **His premiſſis** ſit pͥma ↄclo rñſalis hec.
leuitas ignis ꝛ leuitaſ ae-
ris nõ ſunt eiuſdẽ ſpẽi ſpecialiſſime.ꝓbať:qꝛ ſi ſic ſeqť
ꝙ ad eũdẽ locũ nãlr mouerent.ↄña tenet:ꝑ ſuppõneȝ
ſecũdã.falſitas ↄñtis pȝ:qꝛ leuitas aeris in ſpera aeriſ
2m nõ mouet vltra.per ſcdãȝ ſuppõnem. ¶ Scdo ſic.ille
foꝛme ſunt eſſentialr diſſimiles:ꝛ etiã ſpẽ diuerſe:qua
rũ vna alicubi trahit vbi alia ſimplr nõ trahit:ſed a na
tura quieſcit:ſed leuitas igniſ aliquo trahit vbi leuitaſ
aeriſ nõ trahit.igitur maioꝛ eſt nota:qꝛ foꝛmarũ in ſpẽ
t.c.3. ſimiliũ ꝓꝓꝛietates ſunt cõſimiles ꝛ operationes:ſicut
ſatis hꝛ a pħo.9.metaphyſice.minoꝛ pȝ per pꝛimam ꝛ
tertiã ſuppõnẽ.His rõnibus quidã rñdet ꝙ leuitas ae
ris in ſpera aeris nõ trahit ꝓpter foꝛmã ſubãleȝ aeris
ꝓhibentẽ:eo ꝙ ipſa eſt in loco naturali.Illud nõ valet
qꝛ grauitas ꝛ leuitas mouent ſm impetũ ſue nature:ſi
ue foꝛme conueniat:ſiue non:vt pȝ de vapoꝛe aſcendẽ-
te:qui a dñio eſt aqueus:vel met aqua:nihilominus le
uitas mouet eũ ſurſum non obſtante ſua foꝛma ſubãli:
cui ille motus eſt diſcõueniens ꝛ innaturalis.Et ꝓbať
ꝯ.ſic.vel leuitas aeris eſt ſũma:vel remiſſa.ſi ſit ſũma:
certũ eſt ꝙ nõ mouet ad ita altũ locũ ſicť leuitas igniſ.
igiť eſt alterius ſpẽi a leuitate ignis:qꝛ aliter eque alte
moueret.ſi dicis ꝙ eſt remiſſa:incõueniens:qꝛ tũc aer
eſſet mixtus in qualitate motiua.ꝛ ꝑ ↄñs in nãli diſpo
ſitione nõ eẽt ita purũ elementũ ſicut ignis:qḋ vř eſſe
t.c.23. cõtra intentionẽ pħi in hoc ſecũdo. ¶ Cõfirmatur ſic.
non minus elementũ determinat ſibi vnã de q̃litatibꝰ
motiuis ſimplicẽ ꝙ̃ de alteratiuis:ſed manifeſtũ eſt ꝙ
aer in nãli diſpõne determinat ſibi vnã alteratiuã ſum
mã vt añ dictũ eſt.igiť et dȝ ſibi determinare motiuam
ſimplicẽ:ꝛ hoc nõ eſſet niſi eius leuitas eſſet remiſſa.
3m ¶ Tertio arguiť ſic.leuitas aeris nãliter collocatur in
ſpera aeris tãq̃ i ſuo loco naturali:ꝛ leuitaſ ignis nõ:
ergo leuitas ignis ꝛ aeris dñt ſpẽ ſpecialiſſima.ↄña
tȝ:qꝛ rerũ eiuſdẽ ſpẽi ſpecialiſſime eſt idẽ locuſ.ꝑ ſcdãȝ
ſuppõnẽ:añs manifeſtũ eſt pꝛo pͥma parte:ꝛ ꝑ ſcdã ſi
milr:qꝛ leuitas ignis in ſpera aeris exiſtẽs ſemper tra
hit ſurſuȝ:vt dictũ eſt in tertia ſuppõne:qḋ nõ eẽt ſi ibi
4m dẽ eẽt in loco naturali. ¶ Quarto.grauitaſ terre ꝛ gra
uitas aque differũt ſpẽ ſpecialiſſima.ergo leuitaſ aeris
ꝛ ignis.ↄñtia tenet:qꝛ ſicut ſe hȝ grauitas ad grauita-
tẽ in eis:ita leuitas ad leuitatẽ.añs pȝ:qꝛ alr rõ reddi
nõ poſſet:quare multũ vinũ in ſpera aeris eſſet graui-
us modico plũbo:ꝛ in ſpera aque eſt ecõuerſo.nõ eniȝ
vř alia cã:niſi quia vtraqꝫ grauitas:taȝ vini que eſt in
aqua ꝙ̃ plumbi que eſt terre in ſpera aeris trahit:ꝛ iõ
multitudo grauitatis vini ſuperat in aere:in aqua aũt
plumbũ:qꝛ terrea eſt:vini vero grauitas:eo ꝙ eſt alte
rius nature ꝛ ſpeciei non trahit.ꝛ ideo ibi plumbũ eſt
grauius.Et hec etiam poſitio vř magis eſſe de inten-
tione pħi.4.celi ꝑut ad oppoſitũ fuit allegatũ. ¶ Se T.c.26.
cunda concluſio.tam leuitas aeris ꝙ̃ ignis in ſua ſpe- 7.27.
ra eſt ſũma.pȝ de leuitate ignis:ſed de leuitate aeris ꝓ
batur:quia eſt leuitas ſimplicis elemẽti exiſtẽtis in na 2a 2o
turali diſpoſitione:ꝛ talis dȝ eſſe ſumma. ¶ Secũdo.
qꝛ niſi aeri ſũme cõueniret nulli ſũme conueniret:quia 2
non cõueniret igni:nec etiã mixto in ſũmo. ¶ Tertio.
quia ſi ponereť remiſſa eſſet eiuſdem ſpeciei cum leui- 3
tate ignis:qḋ negatũ eſt ante.ꝛ ↄñtia tȝ:qꝛ oẽs qui eã
ponũt eẽ remiſſam:dicũt eã eẽ eiuſdeȝ ſpẽi cũ leuitate
ignis. ¶ Coꝛrelariũ pͥmũ.leuitas igniſ ꝛ aeris nõ ſũt Coꝛm pm
adequate ab eiſdeȝ vel totaliter ſimplicibus cauſis:qꝛ Coꝛm 2m
nõ poſſet aſſignari rõ:quare ſpẽ dñt. ¶ Scdm coꝛre-
lariũ.leuitas ignis ſequiť caliditatẽ cũ ſiccitate:ꝛ leui
tas aeris caliditatẽ cũ humiditate.pȝ:qꝛ nõ videť qũo
aliter fiant diuerſis agentibus.ſi eni inter agentia pti-
cularia ſola caliditas eſſet cauſa vtriuſqꝫ leuitatis.tũc
ab eiſdem cauſis adequate fieret vtraqꝫ vel fieri poſſȝ:
vt ſi aqua calefieret a caliditate introducta ſpecialiter:
cum dictum ſit pꝛius caliditates aeris ꝛ ignis eſſe ſi-
milis ſpeciei ſpecialiſſime eſſentialis.

Quantum ad ſcdm articulũ ſit pͥma dubita-
tio ꝯ dicta.ſi dñt ſpecie ſequiť ꝙ
nũq̃ imediate ex aere poſſit fieri ignis.ↄñs eſt contra
pħm ſcdo huius.ꝓbať ↄñtia:qꝛ nõ põt fieri ignis niſi
cũ leuitate ignis:ſed in alteratione aque ab igne nõ ge T.c.24
nerať leuitas ignea.igiť.ↄñtia nota.maioꝛ pȝ: qꝛ ſicut 7.25.
ignis in ſubiecto requirit q̃litates pꝛimaſ ad ſui gñatio
nẽ ↄuenientes:ita requirit ſcdas ſeu motiuas
conuenientes.minoꝛ ꝓbať.qꝛ certũ eſt ꝙ in calefactio
ne aque multũ.ꝛ notabilr remittiť frigiditaſ ꝛ magna
introduciť caliditas.humiditas aũt parũ diminuiť.er-
go continue in aqua calida ſtant ſimul itenſa caliditaſ
cum intenſa humiditate.ad quas per dicta ſequitur le-
uitas aeris.ꝛ non ignis.igitur in calefactione aque ab
igne nõ generať leuitas ignis:qḋ fuit ꝓbandũ. ¶ Se 2m dubm
cunda dubitatio.ſi dñt ſpẽ ſequereť ꝙ exhalatio hũi-
da in aere nõ deberet aſcẽdere.ↄñs eſt cõtra pħm pꝛi-
mo meteo.ꝛ ↄñtia ꝓbať:qꝛ in exhalatiõe humida do-
minatur caliditas ꝛ humiditas.vt pȝ per pħm ibidem
ergo leuitas aeris ꝑ dicta.ſed illa non dȝ aſcendere in
ſpera aeris:ſed qeſcere cũ ibi ſit in loco ſuo.ꝛ non tra-
hat.ꝑ ſuppoſitionẽ pͥmi articuli.igitur talis exhalatio
in aere nũq̃ aſcenderet. ¶ Poſſet cõfirmari:qꝛ vel ta
lis exhalatio aſcendit in aere a ſua foꝛma ſubãli:ꝛ hoc
nõ.qꝛ illa eſt ad modũ aque.vel aeris.ꝛ taliũ nõ ẽ aſcẽ
dere infra ſperã aeris vel a leuitate aeris.ꝛ hoc nõ.ꝑ
pꝛimã ſuppõnẽ.qꝛ infra ſperam aeris nõ trahit.vel a le
uitate igniſ.ꝛ ſi ſic tunc ad caliditatẽ.ꝛ humiditatem.
que denominanť in exhalatione humida:ſequereť leui
tas ignis.cuius oppoſitũ eſt fundamentũ alterius opi
nionis. ¶ Tertia dubitatio eſt.quã leuitatẽ illarũ dua
rum introducit caliditas introducta a ſole.videtur ꝙ 3m dubm
aeream.quã valde iuuat caloꝛ ſolis ad generationem
aeriſ ex aqua.ꝛ videtur ꝙ igneã.qꝛ radij ſolareſ q̃nqꝫ
intenduntur per reflexionem a ſpeculo cõcauo.vel vi-

4m dum trali ꝙ nō eſſet niſi igneā generaret leuitatē. ¶ Quarta dubitatio iuxta vnā rōnē tactā añ oppoſitū.vz.añ leuitates ignis ⁊ aeris ſūt ꝯrie: ⁊ vr̄ ꝙ nō:q: leuitas nō videt̄ ꝯria niſi grauitati. Videt̄ ꝙ ſic:q: hn̄t trāſmutationē adinuicez ſicut leuitas ⁊ grauitas.igitur ſilr̄ ꝯtrariātur.ꝯña tȝ:⁊ añs pȝ:q: ſicut in actione ignis i terraȝ ꝓportionabilr̄ ſicut remittit̄ frigiditas ⁊ introducit̄ caliditas remittit̄ ēt grauitas ⁊ introducit̄ leuitas. Ita in generatiōe ignis ex aere ꝓportionabiliter ſicut itroducitur ſiccitas remittit̄ leuitas aerea ⁊ itroducit̄ ignea.

Ad pm **Ad primā** illaꝝ dubitationū dr̄ ꝙ qñ imediate ignis fit ex aq̄:oȝ ignē exuē hūiditatē aque: ⁊ nō ſolū eam corrūpere ſua ſiccitate ſed acuere actionē ſiccitatis ſua caliditate adurēdo humiditatē.per hoc reſpondet̄ ad rōnē negādo ꝯñaȝ ꝙ nunꝙ̄ ex aqua poſſit fieri ignis imediate. Et ad ꝓbationē dicitur ꝙ ſtat i generatione ignis ꝓpter vehementiſſimā actionē caliditatis eque cito corrūpi hūiditateȝ aq̄ ſicut eiꝰ frigiditatē: ⁊ ſic generabit̄ leuitas ignis. Veꝝ eſt tñ ꝙ in cōi calefactione aque vbi nunc ſic fortificat̄ actio ſiccitatis a caliditate generatur i aqua magis leuitas aeris ꝙ̄ ignis: ⁊ ideo valde frequēter gn̄at ignis aerē ex aqua ſicut ⁊ terra ſua frigiditate corrūpēdo caliditateȝ aeris in montibus generat ex aere aquā ꝓut dicit phs in fine ꝑmi meteuroꝝ ſm̄ diuiſionem cōem

Ad 2m ¶ Ad ſecūdaȝ dubitationem pōt dupl'r rn̄deri. vno mō ꝙ nuſꝙ̄ ē exhalatio humida qn cōmixta ſit illi exhalatio ſicca terreſtris: ⁊ q: illa a nā mouet ſurſuȝ in aere ⁊ leuitas aeris:vel aerea exhalatiōis humide nō reſiſtit. ergo exhalatio ſicca ꝓpter ſuā leuitatē i ſpera aeris mouet ſurſuȝ ſe: ⁊ ſimul exhalationē humidā ſibi cōmixtā ideo vapor aſcendit iſra ſperā aeris. Aliter dicit̄ ⁊ me

b lius. Primo.q: calefaciens aquā quodāmō deſiccat eā ſeu aliquā ſiccitatē i eā itroducit:q: ſil'cū calefaciētibꝰ aquā veniūt quodāmō deſiccatiua ⁊ deſiccātia eadē.2°

2 q: illud in aquā vl' in aqua humida duplicē leuitatem introducit.ſ.leuitatem aeris que eſt magis itenſa q̄ cōſequit̄ caliditatē ⁊ humiditatē ⁊ aliquā leuitateȝ ignis lȝ remiſſam:que cōſequit̄ caliditatē ⁊ ſiccitatem. Ter-

3 tio:q: leuitas ignis mouet exhalationē hūidā ſurſum: q: lȝ leuitas aeris ſit intenſior in vapore:tñ illa non trahit nec reſiſtit:eo ꝙ ē in loco nāli: ⁊ ſic modica leuitas ignea:eo ꝙ non hȝ reſiſtentiā a leuitate aerei vaporis vaporē mouet ſurſum.per hoc pȝ quid dicendū ad rō-

Ad 3m nes dubitationis. ¶ Ad tertiā dubitationē:dr̄ ꝙ cū caliditas ſolis introducit̄ materie ſicce:tūc vna cū ſiccitate itroducit leuitatē ignis a dn̄o. Cū aūt introducitur mãe humide:tūc vna cū humiditate inducit leuitatem aeris a dn̄o. verū eſt ꝙ vbi ſol in humiditatē agēs aliquo mō deſiccat eā: ⁊ ſi rōne ſiccitatis aliqualē leuita-

Ad 4m tē igneā.ſ.remiſſam introducit:ꝓut ſtatim dicebat̄.per hꝰ ſolute ſunt rōnes iſtius dubitationis. ¶ Ad quartā dubitationē pōt dici ꝙ cōtrarietas qualitatū motiuarū localiter pōt attendi dupl'r. vno mō penes diſtātiaȝ localē ad quā nate ſunt mouere: ⁊ ſic grauitas ⁊ leuitas ꝑncipaliter: ⁊ ſolū dn̄r ꝯria:eo ꝙ grauitas mouet deorſum: ⁊ leuitas ſurſuȝ. Alio mō quātū ad diſtātiaȝ gradualē: ⁊ trāſmutationē adinuicē:quā nata ſūt hr̄e: vel ſm̄ ſe:vel ſm̄ ſuas cāſ. ſic ꝯria dn̄r albedo: ⁊ nigredo intenſe:eo ꝙ nequeunt ſimul ſtare in eodē ſubiecto: ⁊ hn̄t inuicem tranſmutationē ſm̄ ſuas cauſas. Per hꝰ reſpondet̄ ad dubitationeȝ ꝙ leuitas aeris ⁊ ignis nō ſunt cōtraria. Primo mō pȝ:q: ſic leuitas ꝑncipal'r cōtrariat̄ grauitati. Secūdo:q: ambe mouent ſurſum ſeu a medio. Tertio:q: lȝ nō manent ad eūdē locū vltimatum:tñ loca ad que mouent vident̄ in genere locoꝝ eē eiuſdem ſpēi:q: ambo ſunt ſurſum: ⁊ nō diſtant in gn̄e locoꝝ:niſi ſm̄ magis ⁊ minus.puta q: vnus eſt magꝭ ſurſuȝ ⁊ alius minus.mō magis ⁊ minus non variant ſpēm:q̄re vr̄ ꝙ leuitas aeris ⁊ ignis nō ſunt ꝯria:attēdēdo ꝯtrarietatē penes diſtantiaȝ ſm̄ qō mouent.nolo tñ dicere ꝙ loca aeris ⁊ ignis in eēntia:vel in virtute ſint eiuſdē ſpēi ſpecialiſſime:ſȝ in genere locoꝝ:q: ambo ſunt ſurſuȝ:vt iam dictū eſt. ¶ Scdo.dr̄ ꝙ leuita- 2
tes ille ſunt ꝯtrarie quātū ad diſtantiā gradualē ⁊ trāſmutationē:quas nata ſunt hr̄e adinuicē.ꝓut rō añ oppoſitū arguit.ſic ipſe nequeunt ſm̄ eſſe intenſuȝ ſimul ſtare in eodē ſubō:q: ſequit̄ ꝙ illud nā quieſceret in loco aeris ⁊ in loco ignis:qō nō eſt poſ'e. ¶ Item leuitates ille habent tranſmutationē adinuicē:q: ſi ignis generaretur ex aere neceſſe eſt ſm̄ nām ꝙ ꝓportionabiliter ſicut in aere remittit̄ humiditas ⁊ ſiccitas introducitur:ita etiā introducat̄ leuitas ignis: ⁊ aeris leuitas remittat̄.per hoc pȝ quid ſit de rōnibus dubitationis: q: ꝑma pro ꝑmo dicto: ⁊ ſecunda pro ſecundo.

Ad rōnes ꝑncipales.ad ꝑmaȝ dr̄ ꝙ leuitas aeris qñ eſt in nāli diſpōne nō eſt remiſſa. Ad phm tertio celi.pōt dici ꝙ non plus voluit niſi ꝙ qōlȝ elemētū ꝓpter ignē eſt graue reſpcū ignis: q: nāl'r determinat ſibi locū minus altū:vel ꝓpinquiorem centro ꝙ̄ ignis:nō tñ ſimpl'r loquendo hȝ grauitatem.verū eſt ꝙ phs in iſta auctoritate vr̄ velle ꝙ aer ponderat in loco nāli:qō tñ prius eſt negatū.dr̄ ꝙ hoc poſuit ſm̄ opinionem alioꝝ ⁊ non ſuam. Cōmentator eni ſup iſto paſſu dicit ꝙ viſus fuit experiri per veſicā: ⁊ nunquā potuit inuenire ꝙ veſica repleta aere plus ponderaſſet ꝙ̄ ſi in ea nullus fuiſſet aer. ¶ Ad ſecūdā auctoritatem:dr̄ ꝙ voluit aerem eſſe leuē in reſpectu: nō q: grauitatē hȝ:q: nō vbiꝗ poſitus aſcēderet qñ extra ſuū locū:imo in igne poſitus moueret̄ deorſum. ad pn. t.c.57 t.c.27. 2

¶ Ad tertiā ꝓbationē:dr̄ ꝙ verū eſt ꝙ aer intrās terram nāliter mouetur a nā cōi.ſ.q: ille motus conuenit ſibi ⁊ oībus alῐs corporibus.oīa eni corpora nituntur ꝓhibere vacuum ⁊ ſaluare contactū:eo ꝙ per contactū ſaluat̄ a celo per influentiā: ⁊ ex eo ꝙ ꝑ tactū agere poſſunt: ⁊ ſibi ſimile generāt:qō eſt ipſoꝝ perfectio ſed quo ad dr̄iam ꝓpriā non mouet̄ aer infra ſeu intra terrā:eo ꝙ locus eius naturalis eſt eſſe ſupra terrā ⁊ aquā.ex hoc aūt ꝙ aer ſic deſcendit non oporteret ꝙ habeat grauitatē:imo hoc facit ꝑ ſuā formā: ⁊ leuitatē vt dictū eſt:ne fiat vacuū. Ad hoc aūt qō dicit̄ ꝙ a natura cōi mouet̄ ad ſuū locū propriū:ſi intelligitur ꝙ a celo qō eſt natura cōmunis mouet̄ ad ſuū locū ꝓpriū concedit̄.ſed ſi intelligit̄ ꝙ mouetur ad ſuum locū proprīū rōne fluxus generalis ꝑncipal'r ſibi: ⁊ oībus alῐs naturis corpoꝝ conuenientiū:tūc negatur illa ꝑmo ſic mouet̄ ad locū ſuū ꝓprium a nā ꝓpria. ¶ Ad aliā probationē minoris dr̄ ꝙ aer in ſpera ignis deſcēdit exñs inter in cōparatione ad celū ſicut rō arguit: licȝ motus ille debeat a fine appellari motus a medio: ſed hoc nō facit per grauitatē ſed leuitatē aereā cuius eſt eſſe imediate ſub igne. ¶ Ad q̄rtaȝ ꝓbationē negatur ꝙ in aere exñte in nāli diſpōne ſit cauſa ſufficiens grauitatis. ¶ Ad ꝓbationē dr̄ ꝙ nō quelibet frigiditas:cū humiditate eſt ſufficiēs cā pro gn̄atione grauitatis:ſed oȝ ꝙ ſit tanta frigiditas:ſi ſtet cum humiditate ſūma : ꝙ ſit diſcōueniens aeri.mō talis non eſt in tali aere. Similiter non quelibet caliditas cū ſiccitate eſt cā leuitatis:ſȝ opȝ ꝙ ſit tanta:ꝙ ſit diſconueniens terre.non eniȝ credendum eſt ꝙ proportionabil'r introducitur leuitas in ſiccuȝ ſicut caliditas.eſt.n.aliquod corpus intenſe calidū.⁊ tñ eſt graue:vt corpus animalis:vel ferrū ignitū 3 4

ergo non

ergo non quillibet gradus caliditatis:cū qualibet paſſi
ad 2m ua qualitate ſufficit p̄ro leuitate:nec econuerſo. ¶ Ad
ſecundā dicit ꝙ leuitates ille non ꝓcedunt a ſimili cau
ſa:ſed aeris ab humiditate ꝛ caliditate:ꝛ ignis a cali-
ad 3m ditate ꝛ ſiccitate:vt dictū eſt in poſitione. ¶ Ad tertiū
dicit ꝙ non eſt incōueniens ꝙ vnū eſt pluribus ꝯtra-
p.c.x. riū in ſpecie ſpecialiſſima. ¶ Ad p̄hm dr̄ ꝙ voluit ꝙ
tm̄ vnū vni eſt ꝯtrariū in ſpecie ſubalterna ſi petat̄ an
ſit ſpecies ſubalterna cui cōtrariat̄ leuitas aeris dicitur
ꝙ iſti termini grauitas ꝛ leuitas ſunt ſpecies ſubalter-
ne:ꝛ ſunt contrarie:ꝛ dici poſſet ꝙ ſi eſſet ip̄oſitus ter
minus incōplexus oēm qualitatē elementalē motiuā
localr̄ aliā a leuitate aeris ſignificans:ille eſſet ſpecies
ſubalterna ſignificans oēs qualitates cōtrarias leuita
ti aeris.ſ.leuitatē ignis ꝛ grauitatē terre ꝛ aque. ¶ Ad
confirmationē pꝫ qd dicēdū ſit per quartā dubitationē.
ad 4m ¶ Ad quartū dr̄ ꝙ caliditas ſolis nunꝙ̄ ꝓduceret leui
tatē ignis niſi cū ſiccitate:nec aeris niſi cū humiditate:
ꝛ iō nō fiunt ab agente totalr̄ eodē:vocādo agens oēs
cās cōcurrentes actiue ad vnius earū ḡnationē.a cau
ſa eni particulari totaliter eadē non eſt conueniens di-
ad 5m uerſos in ſpecie p̄roduci effectus. ¶ Ad quintuꝫ dr̄ ꝙ
in ſpecie ſpecialiſſima p̄nt fieri quattuoꝛ motus ſimpli
ces elementoꝝ:ſed p̄hs ſolū ponēs duos loquebat̄ de
ſpecie ſubalterna. Ratio poſt oppoſitū eſt p̄ro dictis.

¶ Eodē textu ꝛ comē. vbi.ſ. Qō. viij.

pm t.c.43 Octauo querit̄ vtrū ſit dare aliqđ el'm purū ꝛ arguit̄ ꝙ nō.p̄mo au
ctoꝛitate p̄hi p̄ huius.d.q̄nꝙ̄ aūt de vocatis
el'is vbi videt̄ inuenire ꝙ lꝫ iſta vocent̄ ele-
t.c.20. menta:non tn̄ ſunt vera elementa. Itē dicit ſcđo huius
ca.3.ſub his verbis non eſt autē ignis:ꝛ aer:ꝛ vnum-
2m quodꝙ̄ eoꝝ ſimplex:ſed mixtus.igit̄ ꝛc. ¶ Secūdo rō
ne ſic.nō eſt aliqua aqua pura.igit̄ nullū elementū pu-
rū:ꝯña tenet:q2 nō videt̄ maioꝛ rō de aqua q̄ꝫ de aliis
elementis.añs pꝫ:q2 ſi eſſet aqua pura : maxime eſſet
aqua maris:eo ꝙ aqua maris eſt locus naturalis eius.
3m ſecundo meteoroꝝ:ſed aqua maris nō eſt pura:q2 ſal
ſa:ꝛ per ꝯñs mixta. ¶ Tertio.ſi eſſet aqua pura:vel
eſſet aqua maris:vel alia:ſꝫ nulla talis pura eſt.igitur.
maioꝛ pꝫ a ſufficienti diuiſione.ꝙ non aqua maris ſa-
tis eſt ꝓbatū:ſed ꝙ nulla alia pꝫ:q2 quelꝫ alia eſt ſapi-
4m da.mō nullū ſimplex hꝫ ſapoꝛē. ¶ Quarto.nō eſt ali-
qs aer purus.igr̄ ꝛc.ꝯña tꝫ.añs ꝓbat̄:q2 ſi eēt:vl' eēt ſu
p̄reme regionis:ꝛ hoc nō:q2 ille nimis calidus eſt.eſt
eni calidus velut ignis.p̄mo meteoꝛoꝝ.vel medie re-
gionis ꝛ lꝫ nō:q2 ille eſt frigidus p̄mo:ꝛ ſcđo meteoro
rū:media regio aeris eſt frigida.aer āt purus nō dꝫ eē
frigidus:vl' eſſet infime regionis:ꝛ hoc nō:q2 terre eſt
5m cōmixtus vapoꝛibus ꝛ exhalationibus.igit̄ nullus aer
eſt purus. ¶ Quinto arguit̄ ꝙ el'm ignis nō eſt purū.
ergo ꝛc.ꝯña tꝫ:q2 maxime vr̄ ꝙ el'm ignis ſit purus in
ter alia elemēta.añs ꝓbat̄.p̄mo:q2 ſub polis eſt maxia
frigiditas.ḡ ignis non eſt in nāli diſpōne ex parte cali-
2 ditatis. ¶ Secūdo:q2 ignis ꝯtinue mouet̄:qđ non vr̄:
niſi q2 nō eſt purus.ſi eni purus eēt:cū eſſet in loco ſibi
3 nāli quieſceret. ¶ Tertio.q2 ignis eſt in loco nālr̄ fri-
gido:quare vr̄ qđ infrigidet̄ ab iſto:ꝛ ſic non manebit
purus.añs pꝫ:q2 eſt in ſpera lune : que ponit̄ virtualr̄
4 frigida. ¶ Quarto.q2 p ſperā ignis multiplicant̄ influē
6m tie frigefactiue:ꝛ frigidoꝝ elemento ꝯſeruatiue:q̄re vi
det̄ ꝙ ignē īfrigidāt:ſed hec p̄us eſt ſoluta. ¶ Sexto.
nulla terra eſt pura.igit̄ ꝛc.ꝯña tꝫ:añs pꝫ:q2 oīs terra
eſt coloꝛata aliter nō eſſet viſibilis mō nullus ſimplex
eſt coloꝛatū. Cōfirmat̄:q2 nulla terra ē ſimpl'r grauis.

igit̄ nulla eſt pura.ꝯña tꝫ:q2 terra pura deberet eē ſim
pl'r grauis.añs pꝫ:q2 aurū:vel plumbū in equali quāti
tate eſt grauius terra.igitur ꝛc.

In oppoſitum

arguit̄ auctoꝛitate p̄hi in iſto ſcđo.vbi ponit q̄ttuoꝛ T.c.22. ꝛ 24.
el'ta eē coꝛpa ſimplicia:qđ nō eſſet verū niſi eēnt pura.
¶ In iſta q̄one erūt duo articuli.in p̄mo recitabit̄ vna
opio de queſtione cū ſuis motiuis.In ſcđo r̄ndebit̄ ad
queſitū:ꝛ ſimul ſoluent̄ motiua opinionis p̄me.

Quantum

ad p̄mū nō.ꝙ ē vna opio ponēs pm nom
ꝙ nō ſit dare aliqđ el'm purū.ꝛ lꝫ
nitit̄ ꝓbare multis rōnibus.p̄ro q̄rū p̄ncipali ſuppōit
ꝙ latitudo q̄litatū p̄marū eſt infinita:quātū eſt de ſe.ꝓ
bat̄:q2 latitudo raritatis eſt infinita.igit̄ ꝛ caliditatis.
ꝯña tꝫ:q2 caliditas eſt cā raritatis:añs pꝫ p p̄hꝫ q̄rto
p̄hy.dicentē ꝙ mediū eſt in infinitū ſubtiliabile:qđ nō T.c.7i.
eēt niſi raritas poſſet in infinitū intendi. ¶ Cōfirmat̄.
q2 acuties:vel grauitas in ſonis in infinitū quātū eſt de 2m
ſe pōt intendi.igitur ꝛ qualitates alie.ꝯña tꝫ : q2 nō vr̄
potioꝛ rō de vna qualitatū q̄ꝫ de aliis:añs apparet p lꝫ
q2 ſonantia infinitis modis p̄nt variari:ꝛ variata cōti
nue poterūt ſonū groſſioꝛē ꝓducere. ¶ Tertio.pōt cō
firmari idē:q2 velocitas in motu locali pōt in infinituꝫ 3m
intendi quātū eſt de ſe.igitur ſic erit in aliis.añs appa
ret:q2 p̄ma cā infinita velocitate pōt mouere celū.ꝯña
tꝫ:vt p̄rius. ¶ Tūc ex hoc ꝓbat̄ ꝯ opinionis.nō eſt da pm
re aliquē ignē purū.igit̄ nō eſt dare aliqđ elementū pu
rū.ꝯña tꝫ:q2 ſi aliqđ el'm dꝫ eē purū:maxime erit el'm
ignis:eo ꝙ ipſum maxime eſt elongatū a ſuis ꝯ̄riis:ꝛ
in loco ſibi cōuenienti:ꝛ in nullo ꝯ̄rio collocatū.añs pꝫ:
q2 ſi ignis purus:ſi eſſet determinaret ſibi ſūmā calidi
tatē que pōt eſſe:ſicut dictū fuit p̄rius.mō talis nō pōt
eē:eo ꝙ qūlibet caliditas eſt in infinitū itenſibilis ſic
dictuꝫ eſt:ꝛ nulla eſt actu infinita. ¶ Scđo.ſi eēt aliq̄s
ignis purus ille eſſet icoꝛruptibilis:añs ē falſuꝫ:ꝛ ꝯña 2m
bona:q2 ignis purus in loco naturali nō h̄ret aliquod
ꝯ̄riū ſibi admixtū.nec locus.ſ.celū eēt ſibi ꝯ̄riū:iō nō
coꝛrūperet̄ a ꝯtinente.ſ.celo:eo ꝙ nō ꝯ̄riat̄ ei:nec deſcē
deret ad locū coꝛruptionis : nec mixtionis.qđ ꝯñs eſt
falſum pꝫ:q2 omnis ignis eſt coꝛruptibilis:eo ꝙ habet
materiā.ſilr̄ eſt miſcibilis:q2 mixtio eſt finis ad quem
a natura oꝛdinatura non oꝛdinat aliquid in finem im-
poſſibilē. ¶ Tertio.aer aqua:ꝛ terra nō ſunt pura.igi 3m
tur nec ignis.ergo nullū elementum eſt purum.vltima
conſequentia tenet de ſe:ꝛ p̄rima patet a ſimili.nō eniꝫ
videtur potioꝛ ratio de igne q̄ꝫ de aliis.antecedēs fuit
p̄robatum de aqua ꝛ aere ante oppoſitū ꝛ de terra pa
tet:quia fodiendo terram inueniunt̄ minere auri ꝛ ar-
genti lapides:ꝛ alia q̄ nō ſunt cū terra pura. ¶ Quar- 4m
to.idem arguitur auctoꝛitate conſtantini:ꝛ recitatur in
libꝛo de elementis:dicit eni ꝙ illa que apparent ad ſen
ſum ſimplicia etiam elementa:in rei veritate ſunt com
poſita:ꝛ mixta p̄ropter ſimilitudinem vocantur nomi
nibus elementoꝝ.nihil enim eſſet ita ſimilis igni vero
ſi eſſet ſicut illud quod vocamus ignem:non tn̄ ꝓp̄rie
deberet dici ignis:ſed igneum ꝛc. ¶ Secunda conclu 2a ꝯ
ſio opinionis.ꝙ lꝫ caliditatis latitudo ſit in infinitū in-
tenſibilis quantū eſt de ſe:tamē eſt aliquis gradus cer
tus vltra quem natura non poteſt calefacere.patet : q2
ſic eſt de raritate.ꝛ tale maxime videtur eſſe ignis.licꝫ
non ſit:q2 ſūmam caliditatem nō hꝫ. Hec eſt opinio ꝓ-
babilis cui ipſa placuit.cuꝫ ſuis motiuis.ꝛ illi qui ſunt
huius opinionis r̄ndent ad motiua que fiunt eis in cō pm
trariū q̄ hec ſ̄.¶ P̄rio.q2 cōiter dr̄ ꝙ el'a ſūt q̄ttuoꝛ ꝛ 2m
q̄ttuoꝛ ſimplicia. ¶ Scđo.q2 ſm̄ p̄hm aliqđ ſimplicit̄
graue ꝛ aliqđ ſimpl'r leue.4.celi.poterit eē ſimpl'r cali T.c.27

3m duʒ ⁊ ſimpl'r el'm. ¶ Tertio.q꞉ ſurſum ⁊ deoꝛſuʒ ſunt
loca maxie ſeu ſimpl'r diſtātia. ⁊ ꝑ ꝯñs ſūme ⁊ ſimpl'r
ſurſum dʒ eē el'm ſimplex. ¶ Ad hec rñdent.ad pͥmuʒ
dicunt ꝙ ſunt quattuoꝛ coꝛpa que maxie ad ſenſuʒ ap-
parēt ſimplicia:imo nā nō pōt facere ſimplicioꝛa: ⁊ iō
īter entia ipſa:q꞉ elemēta vera ſi eſſent ſunt ſimplicio-
Ad 2m ra vocata ſunt el'ta:nō tñ vere ſunt ſimplicia. ¶ Ad ſe
cūdū dicūt ꝙ nihil ſimpl'r graue eſt qꝺ non poſſet eſſe
grauius quantū eſt de rōne grauitatis.ſed Ari. voluit
ꝙ eſt aliquid quo nā non potuit facere grauius itēſiue:
Ad 3m ⁊ hoc vocaꝛ graue ſimplex. ¶ Ad tertiū dicūt ꝙ non
oʒ illud qꝺ eſt in loco ignis eſſe purū ignem.ſufficit eni
ꝙ in eo domineꝛ:idem eni eſt locus mixti ⁊ elemēti in
quo ipſum dominaꝛ. ⁊ ideo igneū collocatum eſt in lo
co ignis puri ſi eſſet:quia in eo ignis dominatur.

pͥm nom **Quantum** ad ſcðm articulū.ſ.videndo de q̄-
ſito.nota ꝙ elementū pōt dici pu
rū dupl'r.vno mō ſubal'r:q꞉ ſue ſubſtātie nihil ſubſtan-
tialis eſt admixtū.ſcðo mō q̄litatiue:q꞉ hʒ ſuaſ qualita
tes tam pꝛimā quā ſecundā in naturaliſſima diſpōne.
2m nōn, ¶ Secūdo nota.ꝙ cū queriꝛ vtrū el'm aeris eſt puruʒ.
queſtio pōt intelligi de maximo aere qui eſt:quē voca-
mus totale elemētū aeris:vel de quocūqʒ aere partia-
li.ſ.vtrū ſit aliqs purus aer:qui ſit purū el'm:lʒ ipſe nō
3m nōn, ſit total'ſpera aeris: ⁊ ſil'r dicaꝛ de alijs. ¶ Tertio nō.
qꝺ iuxta pͥus dicta ego voco ignem purum qualitatiue
qui hʒ maximā caliditateʒ intēſiue:cū ſiccitate illi cali-
ditate ꝓpoꝛtionata : remiſſa tamen in aliquibus gra-
dibus humiditatis.pʒ.q꞉ ignis tal'r diſpoſitus hʒ ſuas
qualitates in nāliſſima diſpōne igiꝛ eſt purus.añs pʒ ꝑ
pꝛius dicta.vñ ſi foꝛmareꝛ argumento talis.aer in nāli
diſpōne hʒ aliquos gradus frigiditatis.igiꝛ nō eſt pu-
rus.negarē ꝯñtiā.nā ad hoc ꝙ ſit purus iuxta p̄dicta
nō requiriꝛ niſi ꝙ habeat vnā ſuarū qualitatū in ſūmo
4m nom ⁊ aliā ſibi ꝓpoꝛtionata. ¶ Quarto notandū eſt ꝙ nō
ꝓpꝛie dꝛ celū poſſe augeri quātū eſt de ſe:pʒ:q꞉ per po
tentiā nālē nullo mō pōt:nec etiā ipſum hʒ inclinatio-
nē ad pluſ extendi:aut ad augeri. ⁊ iō ipꝛopꝛie dicetur
quantū eſt de ſe plus extendi:imo equal'r:ſicut dicere-
tur celū poſſe extendi:concedi deberet ꝙ homini quā-
tū eſt de ſe non repugnaret ꝙ haberet quantitatē tan-
tam quantū haberet totū vniuerſuʒ:qꝺ ſatiſ male vide
tur ſonare: ⁊ ꝯña tenet:q꞉ nō minus pōt pͥma cā homi
nem facere habentē quantitatē tantā ſicut eſt quātitaſ
vniuerſi quā facere celū magis extenſum.

pͥa ꝯ **His pꝛemiſſis** ſit pͥma ꝯ͂ hec.ꝓpꝛie non
conuenit caliditati ꝙ ipſa
quātū eſt de ſe poſſit in īfinitū intendi.ꝓbaꝛ.q꞉ ſic ſibi
ꝯuenit in infinitū intendi ſicut cōuenit celo poſſe extē-
di:ſʒ nō ꝓpꝛie dꝛ celū quātū eſt de ſe poſſe extendi.igiꝛ
⁊c.maioꝛ pʒ de ſe:q꞉ ſicut ꝑ nām nō eſt poſſibile celuʒ
extendi:ita nec caliditatē in infinitū itendi: ⁊ ſicut per
potentiā infinitā miraculoſe agentē eſt poſ'e ſic calidi-
tatē intēdi:ita per eandē poſſibile eſt extendi celū igiꝛ
cōueniēs eſt ſimilitudo aſſumpta maioꝛe minoꝛ pʒ per
2a ꝯ quartū notabile. ¶ Scðo.huic caliditati quātū eſt de
ſe repugnat illud qꝺ ſibi nō pōt cōuenire:niſi per potē
tiā miraculoſe agentē:ſed in infinitū intēdi non pōt ſic
cōuenire:niſi per potētiā miraculoſe agentē.maioꝛ no
ta eſt.q꞉ hoc nō cōuenit caliditati:niſi per potentiā ſuꝑ
nālem:iō nō ꝯuenit ſibi de ſe. ¶ Itē nō plus ad hoc in
clinaꝛ q̄ʒ ad ſuū ꝯtrariū.igiꝛ hoc ſibi de ſe nō magis cō
uenit q̄ʒ ſuū oppoſitū:iō cū nō cōueniāt ſibi ſimul op-
poſita:ſequiꝛ ꝙ h̄ de ſe nō cōuenit.minoꝛ rōnis nota ē
2a ꝯ de ſe. ¶ Scða ꝯcl'o.ſi caliditati quātū eſt de ſe cōueni
ret poſſe in īfinitū ītendi adhuc penes eſſe infinite in-
tenſum.non deberet ſumi purū el'm ignis : nec attendiꝛ
puritas ignis ꝓbaꝛ:q꞉ penes illud qꝺ eſt impoſ'e non
attendiꝛ puritas alicuius el'ti:ſʒ eē caliditatē īfinite in
tenſam eſt ſimpl'r impoſ'e.igiꝛ ⁊c.maioꝛ nota eſt:q꞉ pu
rū el'm dꝛ qꝺ eſt nāliſſime diſpoſitum: ⁊ ꝑ ꝯñs puritas
elemēti attēdiꝛ penes naturaliſſimā diſpōneʒ eius.cō-
ſtat aūt ꝙ nāliſſima diſpō rei nō eſt ſimpl'r impoſſibi-
lis:eo ꝙ tūc deus nō poſſet facere eā.igiꝛ cū res appe
tit eſſe in ſua nāli diſpōne appetitus nālis eēt ad īpoſ-
ſibile:ſi illa diſpoſitio eſſet impoſ'is:qꝺ nō eſt dicendū.
minoꝛ eſt nota.q꞉ impoſſibile eſt aliquā qualitatē in in
finitū eſſe intenſam:eo ꝙ ſequiꝛ deū eā nō poſſe face-
re intenſioꝛē:qꝺ falſum eſt: ⁊ deus nō magis pōt face a t.cō.
re infinitū intenſiue q̄ʒ extenſiue:ſed deus nō pōt face 24.in
re infinitū extenſum:vt ꝓbari ſolet tertio phyſicoꝝ.igi finem.
tur impoſ'e eſt eſſe caliditatē infinite intenſam. ¶ Coꝛ Coꝛm
relariū.ꝓpter caliditatē quātū eſt de ſe ſm potētiā ſuꝑ
naturalē poſſe in infinitū intēdi nō infert ꝙ ſit dare pu
rū el'm ignis.pʒ:q꞉ ſi h̄ inferret:hoc eſſet ex eo ꝙ puri
tas ignis attēdereꝛ penes maximā caliditatē que poſ-
ſet eſſe.ſ.penes qualitatē infinite intenſaʒ:vt pʒ ꝑ pꝛin-
cipalē rōnē opionis recitate:ſed penes h̄ nō attēdiꝛ.g͂
⁊c.ex quo pʒ ꝙ pͥma rō adducta ꝑ p̄cedentē opionem
nō ꝓbat ꝙ nō ſit dare ignē purū. Sed he ꝯ͂nes poſite
ſunt ꝓpter fundamentū alterius opionis: ⁊ iō dimittā 3a ꝯ
tur. ¶ Tertia ꝯcl'o.qꝺlʒ elementū ſiue totale ſiue par
tiale eſt purū ſubaliter.ꝓbatur.oē qꝺ ſolū ſimplicē foꝛ
mā ſubalē hʒ cū mā eſt purū ſubſtantial'r.quodlʒ el'm
eſt hmōi.igitur ⁊c.maioꝛ nō.q꞉ tale nō hʒ ſue ſubſtan-
tie aliqd aliud admixtū.minoꝛ pʒ:q꞉ nō eſt poſ'e ꝙ ali
quod ens ꝑ nām habeat ſimul plures foꝛmas mixtas:
cū mā ſua. ¶ Cōfirmaꝛ.ſi aliqꝺ nō eſſet purū maxime Cōfir.
eſſet el'm aeris:qꝺ per vapoꝛes ſibi admixtos diceret
ſubal'r impurū:ſed hoc eſt adhuc purū ſubal'r.igiꝛ ⁊c.
maioꝛ pʒ:q꞉ de iſto el'o maxime vꝛ eſſe impurū.minoꝛ
pʒ:q꞉ vel vocaꝛ el'm pꝛeciſe aeris illud qꝺ eſt ſubaliter
aer: ⁊ ſi ſic manifeſtū eſt ꝙ hoc eſt purū ſubal'r:lʒ alia
infra ſe cōtineat que non ſunt ꝑtes eius:vel vocaꝛ el'm
aeris aggregatū ex aere: ⁊ vapoꝛibus: ⁊ exhalationi-
bus infra aerē incluſum. ⁊ manifeſtū eſt ꝙ hoc nō eſt
ꝓpꝛie dictū:q꞉ talia ſimul ſumpta non ſunt aer:nec ali
qꝺ vnū:imo ſunt multa ſubal'r: ⁊ iō nō ſunt dicēda el'ʒ
aeris. ¶ Et ſi dicaꝛ ꝙ aliq dixerūt el'm aeris eē impu
rū ſubal'r.dico ꝙ h̄ vocabāt el'm aeris ipꝛopꝛie totum
aggregatū ex aere ⁊ coꝛꝑibꝰ ſubtilibus: ⁊ leuibus īfra
ipſuʒ īcluſis: ⁊ ſi ſic capereꝛ:cōcedēdū eſſet ꝙ tale ag-
gregatū nō eēt purus aer:imo verius eēt nō aer:ſʒ eſt
aggregatū ex aere ⁊ multis alijs. ¶ Quarta ꝯcl'o.nul 4a ꝯ
lū totale elementū eſt purū qualitatiue.iſta ꝯcl'o de ter
ra eſt nota:q꞉ eſt humida in partibus multis : qꝺ non
eſſet verū ſi eēt qualitatiue pura:cū ſic eēt ſūme ſicca:
de totali aq̄ ⁊ aere totali.pʒ ēt de ſe:ſʒ de igne declaraꝛ:
q꞉ in ſua ꝑte īferioꝛi in q̄bus ꝑtibus alteraꝛ ab aere ſic
nō eſt ſiccus ſm eius diſpōnē nālē.g͂ nō eſt purus q̄li
tatiue.ꝯña tʒ: ⁊ añs pʒ:q꞉ humiditas ſpere aeris ꝑ to-
tā ſperā ignis eſt igni imediata.igiꝛ ſꝑ alicubi hūectat Cōfir.
ignē. ¶ Cōfirmaꝛ:q꞉ ſꝑ in aliq̄ ꝑte ſpere igniſ grauioꝛ
efficiꝛ.g͂ nūq̄ʒ eſt totꝰ purus q̄litatiue.ꝯña tʒ: ⁊ añs pʒ:
q꞉ aliqñ aliq̄ ꝑs ſpere ignis g͂uioꝛ reddiꝛ: ⁊ nō eſt po-
tioꝛ rō de vno tꝑe q̄ʒ ꝺ alio:igiꝛ ſꝑ vna ꝑs g͂uioꝛ efficiꝛ.
ꝯña tʒ: ⁊ añs pʒ:q꞉ in ſua ſpera ignis nūq̄ʒ coꝛrūpereꝛ
niſi diſponereꝛ ad māʒ aeris:vl' alteriꝰ el'i: ⁊ ꝑ ꝯñs nō
g͂uius efficereꝛ ſeu minꝰ leuis reᵘ ignis.ꝓ ſcða ꝑte ma
nifeſtū ē de ſe:q꞉ lʒ aſpectꝰ celi varienꝛ : ſic ꝙ nō ſemꝑ
in eadē ꝑte ignē nō ad coꝛruptionē diſponūt:tñ alicubi
ſꝑ ignē diſponūt ad cōruptōeʒ:vt hodie h̄:craſ ibi. ⁊ ꝑꝑ

hoc eſt qꝺ multi dicūt ignē ſꝑ cōuerti in aerē ſub poliſ.
5ᵃ ꝯ̂ ¶ Quinta cōcluſio eſt vocādo elementū purū qualita-
tiue ꝙ ambas qualitates hꝫ in ſūmo nullū elementum
exiſtens in naturali diſpōne eſſet puruꝫ qualitatiue:pꝫ
6ᵃ ꝯ̂ ex dictis in alia qōne. ¶ Sexta ꝯcluſio.vocando ele-
mentū purū modo dicto in notabilibus eſt dare aliquē
ignē purū partialē qualitatiue.pꝫ:qꝛ ignis in aliqua ꝑ-
te ſue ſpere eſt diſpoſitus optime:igit̄ purus q̄litatiue.
ꝯn̄a tenet:⁊ an̄s apparet:qꝛ non vr̄ rō:q̄re ignis ꝑ to-
tā ſuā ſperā eēt idiſpoſitus in qualitatibus ſuis. ¶ Cō
Cōfir. firmat̄:qꝛ ſicut in aliqua parte ſpere ignis dn̄ant̄ iflue̅
tie frigefactiue ⁊ humectatiue:ita in aliqua dominant̄
calefactiue ⁊ deſiccatiue:⁊ vbi ille dominant̄ eſt ignis
purus.igit̄.maioꝛ nota eſt:qꝛ nō vr̄ vnquā ꝙ per totaꝫ
ſperā generabiliuꝫ dominent̄ influentie frigefactiue ⁊
humectatiue:imo oꝫ ꝙ planete calidi ⁊ influentie cale
factiue ⁊ deſiccatiue alicubi dominent̄.minoꝛ pꝫ:qꝛ vbi
ille dominent̄ poſito ꝙ ignis pꝛius eēt in nā diſpoſituſ:
tn̄ reduceret ſe ad diſpōnē ſuā nālē:eo ꝙ nō eſt ibi ipe
7ᵃ diens. ¶ Septima ꝯcluſio eſt dare aliquā terrā partia
8ᵃ ꝯ̂ lē purā qualitatiue.pꝫ ſicut pꝛecedens. ¶ Octaua con
cluſio.dubiū eſt an aliquis aer partialis ſit purus q̄lita
tiue.ſil'r vtrū aqua partialis ſit pura qualitatiue.pꝛoba
tur:qꝛ in alio loco eſt optia ifluentia ⁊ diſpō pꝛo nūc ꝑ
nāli diſpōne aeris.ergo ibi eſt aer purus q̄litatiue.ꝯn̄a
tenet:qꝛ ibi nō eſſet ipedimentū reddenſ aerē impurū:
imo talis aſpectus reducet aerē ad diſpōnē nālē ſi eēt
extra.⁊ an̄s eſt dubiū ꝓut notū eſt:⁊ ꝯn̄s ēt eſt dubiū.
ergo dubiū eſt vtrū alicubi ſit aer purus qualitatiue.ſi-
mil'r arguit̄ de aqua:⁊ per hoc pꝫ:quid dicendū ſit ad
q̄ſitū.qbus ſic poſitis rn̄det̄ ad motiua opionis p̄me.

ad p̄ᵐ **Ad pꝛimum** pōt negari argumētū pꝛout di
p̄ᵉ opi. ctū eſt in ꝯne p̄ma.eſto tn̄ ad-
i p̄ nō. mittat̄ dico ꝙ puritaſ el'oꝝ nō dꝫ ſumi penes maxīas
p̄ⁱ.art. qualitates que pn̄t eē ſimpl'r:ſed penes maximas qua
litates que poſſunt eſſe per naturā:⁊ hoc dicebat̄ in cō
cluſione ſcða.Un̄ ad phm.4.phyſicoꝝ dr̄ ꝙ ponit me
t.c.71. dium in infinitū eſſe ſubtiliabile ſm imaginationeꝫ:nō
ſm aliquā potentiā.⁊ ex hoc infert̄ vnū imaginabile.ſ.
ꝙ potentia nālis moueret eque velociter per vacuū ſic̄
per plenū ideſt cū reſiſtentia ⁊ ſine reſiſtētia:⁊ hoc de
potentia natural'r agente imaginatio non bene capit.
¶ Ad ſcðm neget̄ ꝙ acuties:vl' grauitas ſoni poſſet in
Cōfir. ifinitū intendi nāl'r.Et ad ꝓbationē dr̄ ꝙ quātūcunqꝫ
varient̄ ſonātia nō in infinitū poſſet intendi:tn̄ ſm veri
tatem ꝯcederet̄ ꝙ in infinitū velociter potentia aliqua
pōt mouere:qꝛ in infinitū ſubtiliabile pōt mediū eē:⁊
qꝺ in ifinitū acutus:vel grauis pōt eſſe ſonus ⁊ ſimil'r
ꝙ in ifinitū intendi pōt caliditas:ſed hoc nō ineſt iſtis
quātū eſt de ſe:ſeu a natura ſua:ſed pōt eis cōuenire ꝑ
ad 2ᵐ potentiā miraculoſe agenteꝫ. ¶ Ad ſecūdā dr̄ ꝙ igniſ
purus pōt coꝛrūpi:qꝛ pōt per influentiā ingroſſari.⁊ ꝑ
grauitatē ſuis ꝯtrarijs applicari ⁊ ab eis coꝛrūpi:⁊ eo
deꝫ modo dicūt ꝙ eſt cōmiſcibilis.ſ.qꝛ grauitas pōt fa
cere ignē deſcendere ad mediā regionē aeriſ:vbi ex eo
generaretur mixtū.nec reputo incōueniēs:ſi quis cōce
dat ꝙ ignis in ſua ſpera exn̄s nūq̄ꝫ veniret ad mixtōeꝫ
⁊ dicere conſequēter ꝙ nō eſt ſolū mixtio finis elemen
ad 3ᵐ ti:ſed decoꝛ vniuerſi. ¶ Ad tertiū dr̄ ꝙ loquēdo de to
tali igne qui eſt maximū elementū ignis nō eſt purus
qualitatiue:ſed de partiali negat̄. ſimil'r ēt negaret̄ ꝙ
nulla terra partialiſ eſt pura:ſicut pꝫ ex qōne.de aere ⁊
aqua dicitur ꝙ non eſt ſimile:qꝛ talia ſunt mixta con-
trarijſ:⁊ ideo nunquā ita bene pn̄t eſſe pura qualitati-
ad 4ᵐ ue ſicut ignis. ¶ Ad auctoꝛitatē conſtantini dr̄ ꝙ intē
dit illud qꝺ dictū eſt in quarta concluſione:⁊ nō plus.

Ad rōnes ad auctoꝛitatē phi dr̄ ꝙ intellexit ad ratio
quartā ꝯnem:⁊ nō plus. ¶ Ad ſe nes p̄n-
cundā dr̄ ꝙ nō eſt ſimile de aqua ⁊ igne ⁊ terra:qꝛ aq̈ cipaleſ.
ꝓpter alterationes ꝯrioꝝ circūiacentiū:⁊ penetratōeꝫ p̊.g.43.
radioꝝ ſolariū ⁊ mixtionē terreſtreitatū aduſtarū foꝛ- Ad 2ᵐ
te nunq̄ꝫ eſt pura:nec ſic eſt ð terra vel igne.pōt ēt dici
ꝙ nulla quātitas notabilis aque eſt pura qualitatiue.
tn̄ nihil eſt icōueniens ꝙ aliqua pars aque aliquo mo
do paruo tēpoꝛe eſſet pura qualitatiue.ſed dubiū eſt an
ita ſit. ¶ Et ſimil'r pꝫ ad tertiū. ¶ Ad q̄rtuꝫ dr̄ ſil'r ꝙ Ad 3ᵐ
non eſt ſimile de aere:⁊ de terra:⁊ de igne ꝓpter eaſdē Ad 4ᵐ
cauſas quas dixi in ſolutione pꝛecedēti:pōt etiā dici ꝙ
ſi eſſet aer purus ille eſſet paruus:⁊ non eſſet aliqua in
tegra regio aeris:⁊ iō rō non concludit. ¶ Sed tunc Dubiuꝫ
eſt dubitatio:vtrū illud qꝺ vocamus mare ſit vere aq̈.
Ad qꝺ facil'r rn̄det̄ ꝙ nō:qꝛ illꝺ qꝺ nos vocamus ma
re includit maximā quātitatē aque:⁊ cū hoc terreſtrei
tates multas:⁊ arenā:⁊ alia talia:que non ſunt parteſ
maris:ſed denominat̄ aqua a maioꝛi ꝑte:eo ꝙ maioꝛ
eius pars eſt aqua.ſimil'r de aere ꝙ totuꝫ illud in quo
ambulamus non eſt aer:ſed eſt congregatuꝫ ex aere ⁊
vapoꝛibus ⁊ exhalationibus:⁊ coꝛpoꝛibus ſubtilibus
leuibus in eis cōpꝛehenſis:vocat̄ tn̄ aer a maioꝛi par-
te talis congregationis vel congregati. ¶ Ad quintū Ad 5ᵐ
dicitur ꝙ verum eſt ꝙ totū elementū ignis nō eſt pu-
rum qualitatiue:pꝛout dictū eſt in quarta ꝯcl'one.

Ad rōnem aūt que arguit de loco ſub polis p̄ᵐ
dr̄ ꝙ ſi ſub polis eſt maxima fri
giditas iſta p̄ncipal'r eſt circa aquā ⁊ terrā:⁊ foꝛte nō
attingit ad ſperā ignis:eo ꝙ nimis diſtat a terra ⁊ aq̈:
ſi aūt attingeret nō eſſet ꝯ̄ dicta. ¶ Ad ſcðaꝫ ꝓbatōeꝫ 2ᵐ
dr̄ ꝙ ignis mouet̄ nālit̄ nā cōi in loco ſuo nāli obedie̅-
do influxui celi ipſum ſic inclināti:nec oꝫ rē nālē in lo-
co quieſcere niſi a motu a quo recederet vel exiret a lo
co naturali. ¶ Ad tertiū ꝙ veꝝ eſt ꝙ ignis infrigidat̄ 3ᵐ
cōtinue in aliqua ſui parte:cū hoc tn̄ ſtat ꝙ in alia par
te eſt purus.ſ.vbi dominant̄ influentie calefactiue ⁊ de
ſiccatiue:⁊ ſic rō nō arguit cōtra dicta. ¶ Ad quartū 4ᵐ
de influentijs frigefactiuis pꝫ quid ſit dicendū ex p̄ma
qōne ſcði. ¶ Ad ſextū negat̄ ꝙ nll'a terra eſt pura.Et Ad 6ᵐ
ad ꝓbationē dr̄ ꝙ nō ois terra ē actu coloꝛata. ¶ Se 2
cūdo.ꝙ aliqua terra nō eſt viſibilis per ſpeciē ꝓpꝛiam
niſi per p̄us alteret̄. ¶ Tertio.ꝙ quelibet terra p̄ſen- 3
tata viſui in lumine ſi nō alteraret̄ videret̄ ꝑ reflexionē
lucis.Ad ꝯfirmationē dr̄ ꝙ aliqua terra nō eſt ſimpl'r
grauis:⁊ ꝙ lꝫ plūbū vel aurū in eq̄li q̄ꝫtitate grauius
ſit q̄ꝫ terra apud nos exiſtēs:tn̄ terra pura eēt grauioꝛ
in equali quātitate q̄ꝫ plūbū:vel aurū:qꝛ tūc vltra nul
lā leuitatē haberet admixtā.metalla aūt que mixta ſūt
leuitatē habent ad mixtā. ¶ Ad phm pꝫ quid ſit dicē-
dū qūo intelligit ꝙ elementa ſunt ſimplicia:qꝛ ſūt ſim
plicia ſubal'r ⁊ eēnt ſimplicia qualitatiue ſi eſſent in nā
li diſpōne:⁊ aliqua ſunt ꝑtial'r ſimplicia:vt dictū eſt.

¶ Quoniā aūt determinatū eſt pꝛius ꝙ eſt ſim-
plicibus coꝛpoꝛibus ⁊c̄.Tex.cō.xxiiij. Qō.ix.

Nono queritur vtrū qꝺlibet el'm poſſit i- p̄ᵐ
mediate in qꝺlꝫ trāſmutari.⁊ arḡ ꝙ non.
nullū el'ꝫ pōt trāſmutari in ignē.igit̄.ꝯn̄a tꝫ:
⁊ an̄s ꝓbat̄ ſic.in illud qꝺ actu eſt nihil pōt trāſmuta-
ri:ſed ois ignis eſt igit̄ in nullū ignē pōt aliud trāſmu
tari.ꝯn̄a tenet.qꝛ eſt in 2° 2ᵉ fiᵉ ⁊ maioꝛ ⁊ minoꝛ note ſūt
de ſe. ¶ Secūdo.ignis nō poteſt trāſmutari in aereꝫ.
igit̄ ⁊c̄.ꝯſequentia tenet.an̄s ꝓbat̄:qꝛ ſi ignis in aereꝫ 2ᵐ
debeat tranſmutari:opoꝛtet eius caliditatem coꝛrum-

pi:vel remitti.cū aer nō ſit ita calidus ſicut ignis:mō ħ
nō eſt poſſibile.igit̄ τc̄.ꝓbatur minor:q2 vel remittere
tur a caliditate aeris: τ hoc nō:q2 non ↄtrariat̄ calidi-
tati ignis:vel ab humiditate aeris: τ hoc nō eadem rō
3m ne:q2 caliditas τ humiditas nō hn̄t ↄ̄trietatē. ¶ Ter
tio.ignis nō pōt imediate generari ex aq̄.igit̄ τc̄.ↄn̄a
tenet: τ an̄s ꝓbat̄.primo:q2 ignis nō pōt generari ex
aqua niſi in mā̄ aque dominet̄ ſiccitas τ caliditas τ le
uitas ignis.mō hoc nō eſt poſ̄e.igit̄ τc̄.ↄn̄a tȝ: τ maior
nota eſt:q2 actiones actiuoꝝ ſunt in patiente p̄diſpoſi-
T.c.26. to.2° de aīa.minor pȝ:q2 ignis ſtatiȝ in aquā introducit
caliditatē:ſed ſiccitatē tarde ꝓducit: τ ſic in vehemen
ti calefactione aque ſtāt in ea caliditas τ hūiditas:ad
q̄s ſequit̄ leuitas aeris τ nō leuitas ignis q̄re gn̄abit̄
Confir. aer: τ nō ignis. ¶ Cōfirmat̄ q2 ſi ſic ſequeret̄ ꝙ aqua
poſſet manere ſub maiori raritate leuitate τ caliditate
q̄ȝ aer.ↄn̄s eſt falſum: τ incōueniēſ:q2 tūc nō poſſȝ aer
vnquā tm̄ calefacere aquā ꝙ eā corrūperet:eo ꝙ aqua
pōt manere cū maiori caliditate q̄ȝ eſt caliditas aeris
nālis: τ ꝓbat̄ ↄn̄a:q2 introductis tāta caliditate rarita
te τ leuitate ſicut eſt aeris.quero que forma eſt in mā̄
aque:ſi dicis ꝙ aeris:tūc nō imediate fit ignis ex aq̄:
ſi forma ignis ſequit̄ ꝙ ignis gn̄abit̄: τ nō gn̄aret̄ ſub
maiori leuitate caliditate τ raritate q̄ȝ eſſent tales q̄li-
tates aeris:qð iterū eſt incōueniēs:ſi dicis:ꝙ aque.igi
tur imediate poſt hoc ēt erit forma aque in illa mā̄ : q2
nō eſt dare vltimū rei ꝑmanentis: τ tūc erit in hac mā̄
maior raritas caliditas: τ leuitas q̄ȝ ē in aere:eo ꝙ cō
4m tinue fit vlterior itroductio: τ hr̄ ꝓpoſitū. ¶ Quarto.
aqua nō pōt imediate fieri ex igne.igit̄ τc̄.ↄn̄a tenȝ:vt
prius. τ an̄s ꝓbat̄.q2 itroducta media latitudine ſum-
me frigiditatis in mā̄m ignis.quero vtrū in ea eſt forā
aque vel ignis τ ſi aque:ſequit̄ ꝙ aqua gn̄atur in mā̄
non actu frigida:imo caliditatē hn̄tē adequate aque di
ſconueniēti:q2 illa mā̄ hȝ tm̄ caliditatis diſconueniētis
aque:ſicut frigiditatis. Si dicis ꝙ ibi eſt forma ignis:
ſequit̄ ꝙ ignis eſt: τ non eſt calidus in illa materia:pȝ:
q2 cōtinue intendit̄ frigiditas:imo ꝙ imediate poſt ħ
ille ignis erit frigidus: τ ſic igniſ ille eſſet poſt ħ:q2 nō
5m eſt dare vltimū inſtans. ¶ Quinto.ignis nō pōt ime-
diate trāſmutari in terrā.ergo.ↄn̄a tenet: τ an̄s ꝓbat̄:
q2 nimis diſtat.agens aūt τ patiēs debēt eē proxima.
2 ¶ Scðo.q2 vel mutarent̄ inuicē ſubito. τ hoc nō:quia
actio nālis eſt ſucceſſiua:vel ſucceſſiue: τ ħ non:q2 per
nm totū tp̄s manēt ſimul:cā eſt eo:ꝙ ſi ↄiungātur in lo
co deorſuȝ ignis aſcendit:ſi in loco ſurſuȝ terra deſcen-
dit:ſi in loco medio ignis aſcendit: τ terra deſcendit.
3 ¶ Tertio.q2 ignis τ terra ſunt el̄a extrema: τ talia nō
trāſeunt inuicē niſi ꝑ p̄us trāſeant in media.nō eniȝ fit
trāſitus de extremo in extremū:niſi trāſeat̄ ꝑ mediuȝ.
iō ignis nō pōt trāſmutari in terrā.niſi per p̄us in aerē
4 mutet̄ τ aquā. ¶ Quarto.ſi trāſmutaret̄ ignis in ter-
rā ſequeret̄ ꝙ forma ignis poſſet ſtare ſub maiori den
ſitate:vel grauitate q̄ȝ ſit dēſitas aque:vel aeris:vl̄ ſal
tim eoꝝ.ꝙ terra poſſet ſtare ſub maiori leuitate τ rarita
te q̄ȝ ſit raritas:vel leuitas aeris vel aque.qðlibet illo-
rū eſt icōueniēs:q2 ſi dr̄ p̄mū:tūc aer nō poſſet ↄuerte
re ignē in ſui nām:eo ꝙ nō poſſet deducere eū ad tātā
grauitatē:vel dēſitatē:quin ſub illa poſſet manere for-
ma ignis. Si dicit̄ ſcðm ſequit̄ ꝙ aer vel aqua nō poſ-
ſet corrūpere terrā in ſui nām:eo ꝙ nō poſſet eā dedu-
cere ad tantā leuitatē vl̄ raritatē quin ſub illa poſſȝ ma
nere forma terre.ꝓbat̄ tm̄ ↄn̄a:q2 querit̄ cū mā̄ igniſ hȝ
tantā grauitatē τ denſitatē ſicut mā̄ aeris:vtrū adhuc
ſtat forma ignis. τ ſi ſic.ſequit̄ ꝙ imediate poſt hoc ibi
ſtabit: τ tunc habebit maiorē denſitateȝ: τ grauitatem
q̄ȝ aer:qð erat ꝓpoſitū p̄mū. Si dicis ꝙ ibi ſtat forma
terre ſequit̄ ꝙ forma terre ſtat cū tanta leuitate τ rari
tate ſicut forma aeris: τ hoc erat ſcðm. Si dicis ꝙ ibi
forma aeris vel alia ſtat:ſic ꝙ nec ignis:nec terre:ſeq̄t̄
ꝙ nō imediate iuicē trāſeunt: τ hoc ē ꝓpoſitū. ¶ Sex 6m
to.el̄a nō hn̄tia ſymbolū nō pn̄t imediate adiuicē trā-
ſmutari.igit̄ τc̄.ↄn̄a tȝ: τ an̄s pȝ per ph̄m 2° huius.d.ꝙ t.c.25.
elemēta nō hn̄tia ſymbolū ſe mutuo tranſmutāt.gn̄at̄
ex eis tertiū elementū diſtinctū ab vtroq̄ȝ. ¶ Septio. 7m
nō qðlȝ mixtū pōt imediate trāſmutari in qðlȝ mixtuȝ
igit̄.nec qðlȝ elementū.igit̄.ↄn̄a tenet:q2 elementa ſūt
magis ↄ̄ria iter ſe eius in qualitatibus q̄ȝ mixta : cum
mixta non ſint ↄ̄ria niſi ꝓpter ↄ̄rietatē elementoruȝ:ſi
igitur mixta que minus ſunt ↄ̄ria inuicem:trāſire non
pn̄t:neq̄ȝ elemēta poterunt.an̄s eſt manifeſtū:q2 nūq̄ȝ
ex equo imediate gn̄at̄ bos. ¶ Octauo totū elementū 8m
ignis:vel maior pars eius nō pōt imediate trāſmutari
in alterū.igit̄ τc̄.ↄn̄a tent:q2 talia ſunt el̄a.an̄s pȝ.quia
ſi totū el̄m ignis:vel eius ps maior trāſmutet̄ in aerē
iā entia vniuerſi fierent inordinata vt qð vnū elemen-
9m tū fieret nimis magnū: τ aliud nimis paruū: τ hoc na
tural̄r vniuerſaliſ ordo nō permitteret. ¶ Nono.ſi ſic
eſſet ſequeret̄ ꝙ nunquā ex elemētis fieret mixtū.ↄn̄s
eſt falſum.ꝓbat̄ ↄn̄a:q2 eis approximatū exquo nata
ſunt imediate inuicē trāſmutari ſtatim vnū eoꝝ.vȝ.de-
bilius cōuertet̄ in aliud τ non in mixtū. ¶ Decimo.vl̄ 1m
elemēta ſunt equalia in virtute vl̄ nō.ſi ſic:nō poterūt:
nec inuicē trāſire:nec agere:eo ꝙ a ꝓportione equali-
tatis nō ſit actio. Si dicis ꝙ alterū ſit fortius alio:tūc
illud nō poterit trāſire in aliqð alioꝝ: τ qð nullū alio-
rū natū eſt in ipſuȝ agere cū a proportione minoris in
equalitatis nō fiat actio: τ ſi ſic quocūq̄ȝ mō dicas ſeq
tur ꝙ nō qðlibet imediate pōt in qðlȝ trāſmutari.

In oppoſitū eſt ph̄s capitulo quarto ſcði t.c.24
huius. ¶ In iſta q̄ōne erunt τ.25.
duo articuli. In p̄mo recitande ſunt due opiones τ im
probande. Scðo reſpondetur ad queſitum.

Quantuȝ ad p̄mū nō.ꝙ iſta qō nō querit de- p̄m nō.
mutatione elementoꝝ ꝟm ſuas q̄li
tates.de illa eni poſt dicetur in alijs q̄ōnibus:ſȝ querit
de trāſmutatione elementoꝝ ꝟm ſubſtātias:ſcȝ vtrum
vnū eoꝝ poſſit ſubal̄r trāſmutari in alteruȝ. ¶ Scðo 2m nō.
nota ꝙ erat vna opinio antiqua.ſ.an̄ tempus Ari. τ vr̄
eſſe parmenides ꝙ elemēta ſolū dr̄nt ꝟm ſuas qualita
tes: τ nō ꝟm ſubaȝ.vn̄ dicebat ipſe ꝙ eadē ſuba qn̄ eſt
calida τ ſicca τ maxime leuis dicit̄ ignis:qn̄ autē eſt
humida τ calida τ minus leuis vocat̄ aer.qn̄ vero eſt
frigida τ humida vocat̄ aq̄: τ ſic deinceps: τ ꝟm iſtaȝ
opionē iter elementa nulla eſſet tranſmutatio ſubalis.
¶ Cōtra quā ſit ↄcl̄o huius articuli.ꝙ el̄a ſubal̄r ſunt ↄ̄ ꝑme
diuerſarū ſpecierū.ꝓbatur primo vna rōne facta in ſe nides.
cunda q̄ōne p̄mi:qð illa ſunt ſubſtātial̄r diuerſarū ſpe
cierum:quorum vnū eſt alicuius cōſeruatiuum : cuiuſ p̄m
aliud a tota natura eſt deſtructiuū:ſed ſic eſt de igne τ
aqua igit̄ τc̄.maior nota eſt:q2 ſi aliqua.2° ſunt eiuſdeȝ
ſpeciei ſpecialiſſime iſtoꝝ operationes naturales ſunt
ſimiles:vel eedem ꝓprietates:imo idem natural̄r eſt
ↄſimiliū:vel earundē qualitatū cōſeruatiuū.ſi igit̄ ali-
quid ſic ſucceſſiue eſſet prius ignis τ aqua:illud eſſet
ſemper naturaliter earūdem qualitatum ↄſeruatiuȝ.
minor pȝ per experientiā:quia aqua calefacta remoto
calefaciente ſtatiȝ caliditatē corrumpit quā ignis a to-
ta natura ſua naturaliter conſeruat. ¶ Cōfirmat̄ ſic. Cōfir.
per aduerſariū idē eſt prius aqua natural̄r τ poſt igniſ
naturaliter.ideo caliditas diſponēs illud ad eſſe igneȝ
eſt illi eque cōueniens ſicut frigiditas.igitur equaliter
ↄſeruabit

ꝯſeruabit aqua calefacta caliditatē:ſic frigida frigidita
tem oppoſitū expimur.ꝯñtie tñ note videnť de ſe ceter
2m paribus exñtibus. ℂ Scđo.qđ qd eſt hoc non q̄rit ni-
ſi ſubaꝫ:ſed aliud rñdeť ad q̄oneꝫ querentē quid eſt de
igne q̄ꝫ ad querētē de aqua.igiť alterius ſube in ſpecie
eſt ignis q̄ꝫ aq̈.ꝯña tꝫ:qꝛ aliter ad tales q̄ones male re
ſpondeť.añs pro pͥma pte eſt notū.ꝛ pro 2ª pte pꝫ d̾ ſe.
3m ℂ Tertio nunq̄ꝫ pōt aer in veſica tm̄ cōprimi vt fiat ita
denſus ſic̄ eſt aq̈.igiť ſpē eēntiali differt ab aq̈. ꝯña vꝫ
tenere:qꝛ ſi eſſet ſil'is ſpēi:non vꝫ quid ꝓhiberet ꝙ nō
ad tm̄ poſſet aer ꝯdenſari ſicut aq̈.añs expimur.ꝛ con
firmať hoc ſigno:qꝛ ſolū ſi ſic differūt ſm magis ꝛ mi-
nus mirū eſt ꝙ in ꝯtactu aque ꝛ aeris nō ſunt q̄ſi eiuſ-
3m nō. deꝫ diaphaneitatis ꝛ raritatis ꝯtinue:cū illa vꝫ eſſe ma
gis nālis reꝝ habitudo eiuſdē ſpēi. ℂ Tertio nota.ꝙ
eſt vna alia opinio ponēs ꝙ iter quelibet duo el'a ē mix
tum iperfectū mediū pticipans nāꝫ vtriuſq̄ꝫ eoꝝ.vt ex-
halatio,ſicca inter ignē,ꝛ terrā:vapor hūidus iter que
libet duo el'a alia:lꝫ ipſis mixtis non ſint noīa ipoſita.
2 ℂ Scđo ponit ꝙ cū el'a debent iuiceꝫ trāſmutari trāſ-
mutanť imediate in tale mixtū mediū inter ea: ꝛ tunc
3 poſt de illo medio mixto generať el'm ad qđ fit trāſmu
tatio. ℂ Tertio dicit opinio ꝙ nō pōt vnū el'ꝫ imedia
te in aliud trāſmutari:ſed potius in mixtū iperfectum:
4 qđ inter elemēta eſt mediū. ℂ Quarto dicit:ꝙ phs ſo
lum voluit:ꝙ q̄lībet elementū pōt imediate in q̄libꝫ
aliud tranſmutari:ſic ꝙ pōt tranſire in cuiuſlibet alte-
rius elementi ſpēm ſine h̾:ꝙ tranſeat pͥus in aliud el'ꝫ
pª ꝯ̄ mediū:non tñ voluit negare qn pͥus tranſit in mixtum
iperfectū. ℂ Cōtra quā opinionē ſit iſta pͥma ꝯcl'o nō
ꝯ̄2am ſunt ponēda talia mixta iperfecta media iter el'a ſpecie
opio. differentia ab elemētis.ꝓbatur inter aerē ꝛ aquā non
eſt ponendū tale.igiť nec inter alia.ꝯña pꝫ per illoſmet
ponētes general'r:ꝙ inter quelibet duo el'a dꝫ tale po-
ni.añs probať.primo:qꝛ vapor quē iſti ponūt medium
inter aerē ꝛ aquā ſubaliter ſemp eſt aqua vel aer: ergo
non differt ſpē ab aere vel aq̈.ꝯña tꝫ.añs ꝓbatur.pͥmo
a ſigno:qꝛ ſi vapor aſcēderet ab aq̈ ꝛ reflectens calidū
ponatur.experientia docebit ꝙ gutte adherentes refle
ctenti erūt aq̈:qđ nō vꝫ eſſe:niſi qꝛ vapor ille aſcēdens
2m ſubaliter ſit aq̈. ℂ Secūdo ꝓbatur idem:qꝛ exhalatio
eleuata ab argento viuo eſt eiuſdē ſpēi cū argēto viuo:
igiť ſubaliter exhalatio eleuata ab aq̈ eſt eiuſdem ſpēi
cū aqua.ꝯñtia tenet a ſil'i.ꝛ añs probať p tale ſignum:
qꝛ ſi argentū viuū reſerueť in vaſe diſcoopto ſtatiꝫ pp
exhalationē totū deperdiť:qꝛ in aerē diſpgiť. Si auteꝫ
in vaſe bñ cooperto teneať infra annū aut duos annos
non totaliter diminuitur:qđ non vr̄ eſſe ex alio: niſi qꝛ
vapor ab eo eleuatus reflectitur a coopiente.ꝛ qꝛ ē ſub
ſtantialiter argentū viuū.ideo non diminuiť eius quā-
titas. Si aūt ſpecie differrent.tūc non videreť qn p ſuc
ceſſiuuꝫ tēporis in vaſe ſic cooperto argētū viuū deper
Cōfir. dereť. ℂ Confirmať ꝯcl'o ex alio.fruſtra ponunť talia
mixta media ſi ſine eis alia equal'r pñt ſaluari:ſꝫ ſic eſt
t.c.26. igr̄ ꝛc̄.maior pꝫ per phm.8°.phyſicoꝝ.minor pꝫ:qꝛ nō
vr̄ rō ponendi talia mixta:cū equal'r ſaluareť ponendo
ꝙ vapor eſſet ſubaliter aqua vel aer:puta in pͥn°.ſue re-
Cōfir. ſolutionis aqua ꝛ in fine aer. ℂ Cōfirmať 'tertio:quia
vapor ꝛ aqua nō videnť differre:niſi ſicut mag ꝛ mi-
nus.puta qꝛ aqua eſt magis groſſa ꝛ grauis. vapor āt
4m magis ſubtilis ꝛ leuis.mō magis ꝛ minus nō diuerſi
ficant ſpēm. ℂ Quarto cōfirmať ſic.nō eſt ponēda dif
ferentia ſpecifica:niſi ꝓpter operationes diuerſas non
ponentes ab eadē ſpē ꝓuenire.ꝛ taliū operaᵐ diuerſi-
T.c.2. tas non repitur inter vaporem ꝛ aquā.igiť ꝛc̄. maior
t.3 eſt phi.9.metaphi.qꝛ actus notificant potētias. vñ al's
ſine rōne poſſes dicere fortē.ꝛ platonē differre ſpē ſeu
aquā dulcē ꝛ aquam maris.minor pꝫ: qꝛ directe ꝯſimi
les operationes ꝯueniunt vapori.ſicut aque calide.re-
ducit.n.vapor ſeipſuꝫ ad frigiditatē ꝛ grauitateꝫ remo
to ipedimento:vt qñ eſt extra radios ſolares ipſum le-
uificantes:ſicut facit aqua calefacta.

Quātū ad ſcđm articuluꝫ nota ꝙ titulus q̄onis pͥm nōn.
ſic intelligiť.vtrum quodlibet el'm poſſit
imediate in cuiuſlibet alteriuſ elemēti ſpēꝫ trāſmutari.
puta vtrū ignis poteſt imediate trāſmutari in aliquam
terrā ꝛ in aliquā aquā.ꝛ ſic de alijs. ℂ Scđo nota ꝙ 2m nō.
hic accipiť elementū non pro pͥn° ſed pro ſuba cōpoſita
inter res nāles gñabiles ꝛ corruptibiles magis ſimpli
ces.ꝓut ignis vel aqua dꝫ el'm. ℂ Tertio nota.ꝙ q̄li 3m nō.
bet illoꝝ cum quolꝫ alioꝝ hꝫ:ꝛ determinat ſibi ſaltem
in diſpōne ſua cōuenieti ꝯrietatē intenſaꝫ.pꝫ:qꝛ elemē-
ta iuxta intentionē phi pͥus poſitā diſtiguunť penes cō T.c.16.
binationes q̄litatū primarū poſſibiles in gradibus in-
tenſis.modo manifeſtū eſt.ꝙ inter quaſcūq̄ꝫ duas cō-
binationes reperiť ꝯrietas vel in ambabuſ qualitatibꝰ 4m nōm
vel ad minus in vna. ℂ Quarto nota:ꝙ q̄ pōt intelli
gi vel de quolibet el'o totali.vt de maximo igni qui eſt.
vtrū pōt in aliud el'm vna tranſmutatione ꝯtinua trāſ-
mutari:vel de partibus eius:ꝯſil'r de alijs.

His premiſſis ſit pͥma ꝯcl'o hec. aliquod pª ꝯ̄.
el'm trāſmutari.pꝫ capien
do totū el'm ignis hoc non pōt per viā nāe in aliquod
aliud elementū trāſmutari hoc eſt in vnū el'm.igiť ꝛc̄.
maior pꝫ:qꝛ hoc in aliud trāſmutato iaꝫ nālia eēnt inor
dinata:qđ nā vl'is non permitteret.ꝛ inordinatio pate
ret:qꝛ tūc in vno el'o deficeremus.minor nota eſt. Sil'r
argueť de quolibet alio el'o totali.notāter dico in q̄one.
per viam nature ad excludendū potentiā miraculoſe
ꝛ ſupra curſum cōem nāe agere potenteꝫ. ℂ Et ſi quiſ
dicat ꝙ talis ignis ſaltē i aliq̄ ſui parte:vt ſub polis cō
tinue ꝯuertitur in aerem.ꝛ ſic vr̄ ꝙ illud elementū de-
monſtrando ignem cōuertitur in aliud. Rñdeť ꝙ hoc
eſt in parte ſolū aliqua:ꝛ qꝛ pua eſt non capiť noīatio
totius.ꝛ ideo ad formā cōcedo.ꝙ illud elemētū ꝯuer-
titur in aliud.ꝛ econuerſo:qđ ſm partem cōuertitur in
aliud:ſed nō ſequiť.ergo cōuertitur in aliud: qꝛ arguiť
a ſcđm qd ad ſimpl'r. ℂ Scđa cōcluſio.aliq̄ pars ali- 2ª ꝯ̄.
cuius elementi per viaꝫ nature nō pōt in aliud elemen
tum conuerti.pꝫ ſignata pte ignis totū ignē preter pe-
dale ꝯtinētis.ꝓbať ſicut ꝯcl'o pͨcedens. ℂ Tertia con 3ª ꝯ̄.
cluſio.aliqđ pedale elementi per viaꝫ nature nō poteſt
ꝯuerti in terrā imediate.probatur:qꝛ pedale ignis exi-
ſtentis in ſua ſpera nō poteſt ſic conuerti. ergo ꝯña tꝫ.
ꝛ añs ꝓbať:qꝛ vel cōuerteretur in terraꝫ per actioneꝫ
terre.ꝛ hoc non:qꝛ non pōt ſibi applicari vel p influen
tiam celi.ꝛ hoc nō:qꝛ anteq̄ꝫ ipſuꝫ tm̄ grauitaret facēt
deſcendere in ſperā aeris que ipm ſtatiꝫ ꝯuerteret i ae
rem.ꝛ ſic nō imediate trāſmutatur in terrā: qđ eſt pro
poſitū. ℂ Quarta ꝯcluſio.quodlibet pedale cuiuſcūq̄ꝫ 4ª ꝯ̄.
elementi quātū eſt ex ſua natura natū eſt imediate in
cuiuſcūq̄ꝫ alteriuſ ſpēm elemēti trāſmutari.hec eſt con
cluſio quā intēdit phs in littera.ꝛ probať ſic.ipſuꝫ el'm T.c.24
hꝫ cum quolibet contrarietateꝫ intenſaꝫ.ergo quodlibꝫ ꝛ.25.
pedale vnius poteſt imediate in cuiuſlibet alterius ſpe
ciem tranſmutari.ꝯſequentia tenet.per actionem cōtra
rietatis poſſunt qualitates vnius remoueri.ꝛ alteri cō
uenientes introduci.igitur cum elementum non poſſꝫ
ſtare cum qualitatibus diſconuenientibus. ſequitur ꝙ
precedens corrūperetur.ꝛ aliud:cui iſte qualitates cō
ueniunt generabitur. ℂ Confirmatur:qꝛ ſi aliquod pe Confir.
dale alicuius elementi non poſſet imediate in cuiuſli-
bet ſpēm

bet ſpēm tranſmutari marime hoc eſſet: q2 ignis non poſſet imediate trāſmutari ī aquā:ſ3 ignis pōt trāſmutari in aquā.igit̄ ꝛc.maioꝛ p3: q2 minime vi ꝙ ignl ſic poſſet imediate in aquā trāſire:eo ꝙ inter ignē ꝛ aquā eſt marima ꝯrietas.minoꝛ p3:q2 faber ꝓijciendo aquā in ignem augmentat igne3: qd̄ non eſſet niſi aqua imediate tranſiret in ignē:nec vi in qd alind gutta aque in magnū ignem ꝓiecta tranſiret niſi in ignē:quare vi ꝙ ḡnaliter quodlibet pedale vnius elemēti pōt imediate quātum eſt de ſui nā in cuiuſcūq3 elementi ſpē3 trāſmutari. ꝛ dī notanter:ꝙtū eſt de ſui nā propter ꝯcluſione3 precedentē:q2 forter ꝓpter diſtantiam ſtaret ꝙ pedale ignis non poſſet applicari terre:vt imediate ex ea ḡnaretur terra:l3 nā ſua ſi eſſet applicata ſibi hoc nō repugnaret.dī etiā notanter in ſpecie3 alterius elementi: q2 nunꝙ3 imediate trāſmutaretur in eande3 ſpē3: vt ignis in ignem.dicit̄ etiam notāter:in ſpēm alterius elemēti: q2 non quodlibet elm̄ numero pōt trāſmutari in aliud. non.n.pōt tranſmutari in aliud elementum:quod actu
pm eriſtit:q2 illud amodo generari nequit.

Ad rōnes principales dī ꝙ in igne qui eſt in actu nullū elemētū pt trāſmutari.
2 ¶ Scdo dr̄ ꝙ ille terminus pōt ampliat termios inter quos ponit̄.ꝛ ideo aliqd̄ elm̄ trāſmutari pōt in ignem
3 non qui eſt.ſed qui pōt eſſe. ¶ Tertio dr̄ ꝙ ille modus arguendi nō valet.in illud qd̄ actu eſt nihil pōt trāſmutari:ſed omnis ignis eſt.igit̄ in nullum ignem pōt aliquod elementū tranſmutari:q2 ſi ignis reſtringit̄ in minoꝛe ad ſupponendum ſolu3 pro his que ſunt in cōclu-
ad 2m ſione diſtribuit̄ tam pro his que ſunt ꝙ3 pro his q̄ poſſunt eſſe. ¶ Ad ſcdam dicunt quidam: ꝙ in generatione aeris ex igne caliditas ignis remittitur per modum ſequele ad remiſſionem ſue ſiccitatis.ꝛ hoc dicunt fieri ab humiditate.vlterius concedunt ꝙ humiditas non contrariatur caliditati.ꝛ ideo de per ſe eam non coꝛrūpit:ſed per modu3 ſequele:vt dictu3 eſt. Aliter dicit̄. ꝙ non eſt inconueniens aere3 ḡnari ſub tanta calitate ſic h3 ignis:etiam ſi ſit ſumma. ꝛ hoc introducta humidi-
2 tate ſufficienti. Secūdo dicitur:ꝙ aer genitus remoto impedimento reducit ſe ad caliditate3 remiſſioꝛe3 ſibi conuenientem:ſicut aqua calida reducit ſe ad frigidita-
ad 3m tem. ¶ Ad tertiu3 negatur:ꝙ ignis non poteſt imediate fieri ex aqua.ꝛ conceditur ꝙ ſit ex aqua dn̄antibus in mā aque caliditate ſiccitate ꝛ leuitate ignea. Et cu3 dī ꝙ hoc non eſt poſſibile:negatur. Et ad ꝓbatione dī ꝙ l3 ignis agens in aquā diſtantem multo citius introducit caliditatē ꝙ3 ſiccitatē.tn̄ agens in aqua3 qua3 circundat ſicut ignl fabri in guttas aque ſup eu3 aſperſas vehementi calefactione foꝛtificat actionē ſiccitatis: ſic ꝙ hūiditate3 aque cito ſine notabili differētia exardet: ſicut frigiditatē coꝛrūpit. ꝛ tunc generatur imediate ex
p̄ aq̄ ignis. ¶ Ad ꝓbonē ſcdam qua ꝓbat̄ idē ꝯceditur ꝙ aq̄ pōt manē ſub maioꝛi raritate ꝙ3 ſit raritas aeris.
2 ¶ Scdo dī:ꝙ non pōt pmanere ſub aeris leuitate:q2 leuitas aeris eſt ſūma in ſua ſpē:l3 bene pōt manere ſub
3 leuitate ad altioꝛē locū motiua:q2 pōt manere ſub leuitate ignea ꝯſequente ad calitatem ꝛ ſiccitatē. ¶ Tertio dī.ꝙ nō op3 aquā manere ſub tāta calitate:ſicut eſt calitas nālis aeris:q2 ſtat ꝙ ignis ḡnetur ſub remiſſio-
4 ri caliditate. ꝛ ex hoc dī. ¶ Quarto: ꝙ aer ſua calefa-
5 ctione poteſt coꝛrūpere aquā in ſuam nām. ¶ Quinto dī:ꝙ cum in mā ſunt tanta caliditas ꝛ leuitas:ſicut eſt aeris:erit in ea foꝛma ignis:nec eſt incōueniēs ꝙ ignl generetur ſub minoꝛi caliditate ſtante cum leuitate ꝛ ſiccitate ignea ꝙ ſit caliditas aeris. Dicitur tn̄ ꝙ ſepe in materia ex qua generatur ignis eſt maioꝛ raritas ꝙ3 in aere:q2 in ea dn̄atur calitas ꝛ ſiccitas:ad quas ſeq̄t raritas:vt dictum eſt prius. ¶ Ad quartum dicunt ali ad 4m
qui:ꝙ non eſt inconueniens ꝙ ignis in via coꝛruptionis ſtet in materia actu frigida:ſed pricipiu3 qd̄ dic ꝙ ignis eſt calidus intelligitur ſtante igne in diſpoſitione naturali vel prope. Aliter poteſt dici ꝙ ignis:q2 eſt elementum multu3 nobile non poteſt permanere in materianiſi in ea maneat calitas vltra mediu3 latitudinis: ꝛ ꝙ in itroductione caliditas friditas ꝛ humiditas ſatis cito coꝛrūpitur. Cōſequenter ꝯceditur: ꝙ aqua pōt generari in mā humida non actualiter frigida nec hoc eſt incōueniens.vapoꝛ.n.qui eſt ſubſtātialiter aqua eſt multu3 calidus ꝓut experimur. Dicit̄ tamē ꝙ illa materia deberet eſſe humida: ꝛ nūꝙ3 generaretur in mate-
ria ſicca foꝛma aque: ꝛ ſic illa mā h3 plus de qualitate Dubm
conuenienti aque ꝙ3 diſconuenienti. ¶ Si dicat̄.ꝙ tūc potius ex illa materia deberet generari aer ꝙ3 aqua: ꝛ ſic non imediate generaretur aq̄ ex igne.ꝯ̄ña tenet per
dicta:q2 materia illa eſt actu calida ꝛ humida: ꝛ tales R°
qualitates magis ꝯueniunt aeri ꝙ3 aque. ¶ Rn̄det̄ ꝙ in materia ignis:cu3 eſt remiſſe calida ꝛ humida eſt nimia grauitas aque:q2 ad modica3 introductionē frigiditatis multum intenditur grauitas. Jteru3 dici pōt:ꝙ l3 ibi ſit caliditas maioꝛ ꝙ3 frigiditas:tn̄ non eſt ibi tan-
ta ꝙ ſub iſta poſſet aer generari: imo eſt adhuc nimis Dubm
remiſſa. ¶ Si petat̄ qm̄o in materia3 ignis poſſet vnꝙ3 plus introduci de humiditate ꝙ3 de frigiditate. ¶ Dici-
tur ꝙ hoc eſt poſſibile fieri ſi ignis ſit icluſus aque:vbi R°
vtus humectatiua eſt foꝛtis:vel etia3 pōt fieri per influētiam humectatiua3 ſpāliter:q2 caliditas: eo ꝙ conſeq̄t magis nām ignis h3 in igne eſſe foꝛtius:ſimilr ſiccitas
ignis non eſt ſumma. ꝛ ideo citius in hoc caſu poterit ad 5m
mā eſſe humectata ꝙ3 infrigidata. ¶ Ad quintū dicit̄. quod ſuper terrā vel in terra poteſt ignis generari: ꝛ ille poteſt imediate cōuerti in terram. Jte3 diſtantia non
impedit qn ignis ꝙtu3 eſt de ſe poſſit imediate cōuerti 2m
in terrā ſi eſſet approrimatus loco terre. ¶ Ad ſcdam probationē dicitur:ꝙ ignis ſucceſſiue cōuertitur in terram. ꝛ dī ꝙ qnꝙ3 ignis eſt incluſus īfra terra3:ſicut p3 de igne volāte ex terra in terremotu. ꝛ nequit aſcēdere
propter reſiſtētiam partiu3 terre: ꝛ ideo rō nō ꝓcedit. 3
¶ Ad tertiā probationē dī:ꝙ extrema elementa ſi ſint approrimata pñt bene imediate trāſmutari adinuicē: ſed ꝓpoſitio illa que dicit ꝙ nō ſit trāſitus de extremo in extremum intelligitur de extremis mutationis cōtinue.mō manifeſtū eſt ꝙ ſic inter ignem ꝛ terram non ſunt media mutationis continue aqua ꝛ aer: ꝛ ideo nō op3 in tranſmutatione ignis in terrā tranſire per aere3
ꝛ per aquā. ¶ Ad quartā probationē dī:ꝙ dubiu3 eſt 4
vtru3 vnꝙ3 in terra ſtat tāta caliditas quāta in aere exiſtente in nāli diſpoſitione:ſed nunꝙ3 ſtat maioꝛ leuitas: ꝛ cauſa eſt prius dicta:hn̄ tamē ſtat leuitas motiua ad altioꝛem locu3:ſicut p3 in exhalatione terreſtri aſcēdente. Conceditur etiā ꝙ in terra poteſt ſtare maioꝛ raritas ꝙ3 in aere:ſed ex hoc non ſequit̄ quin aer humectando terra3 ꝛ calefaciēdo poſſit eam conuertere in ſui nām. Et ad argumentum vltra dicit̄ ꝙ non eſt incōueniens ignē in via coꝛruptiōis ſtare ſub tanta denſitate quanta eſt denſitas aeris.aer.n.non coꝛrūpit igne3: eo ꝙ nimis ꝯdenſat:ſ3 eo ꝙ nimis humectat. ¶ Dicit̄ ſilr̄ de aqua reſpectu terre.nō.n.coꝛrūpit aqua terra3:eo ꝙ eā tn̄ rarefacit:q2 nō pōt terra manere ſub tanta raritate: ſed eo ꝙ nimis humectat eā. Ulterius dī ꝙ mā ignis eriſtente tantu3 denſa:ſicut eſt materia aeris nihil prohibet an adhuc ſit ibi foꝛma ignis.ī proprie aūt dicitur ꝙ mā ignis hēat tantam grauitate3 ſicut aer. q2 aer in ſua diſpōne

ſua diſpõne nãli nullã hꝫ grauitatẽ. ⁊ ſic pꝫ qd dicendũ
ad 6m eſt ad argumentũ. ⁊ hoc voluit phs in iſto ſcđo. ¶ Ad
t.c.25. ſextũ dĩ. ꝙ elementa nõ hñtia ſymbolũ ꝯuertunt in ter
tiũ. ſ. qñ ambo corrũpunt. ⁊ hoc voluit phs in 2°. ſed qñ
ad 7m vnũ eoꝝ dñat alteri. tunc ꝯuertit alterũ in ſui nãꝫ. ⁊ iõ
negat añs rõnis. ¶ Ad ſeptimã dĩ ꝙ non eſt ſimile đ
mixtoꝝ tranſmutatione ⁊ elꝛoꝝ: qꝛ mixta non hñt iter
ſe ita fortẽ ꝯrietatem: ſicut elemẽta. ⁊ ideo non oportet
ꝙ mixtũ actione ſua poſſit imediate trãſmutari in alte
rum ſicut elemẽta. Alia cauſa: qꝛ multa mixta determi
nant ſibi certas organiʒationes diſpõnes ⁊ figuras in
mã. ⁊ ideo ex alio mixto cui ille diſpõnes ⁊ figure non
ꝯueniunt. ⁊ ex quo ẽt imediate nequeunt fieri non pñt
illa mixta imediate gñari: ⁊ iõ non qõlibet mixtuꝫ põt
imediate in qõlibet trãſmutari. ſecus eſt de elementis.
ad 8m ¶ Ad octauã dĩ ꝙ eſt pro ꝑmis duabus ꝯnib⁹ ſcđi arti.
ad 9m ¶ Ad nonã dĩ negãdo ꝯñaꝫ. Et ad ꝓbationem dĩ. ꝙ ſi
elementis approximatis adinuicẽ vnũ notabilꝛr fuerit
fortius alio. tũc nõ fiet mixtũ ex illis: ſed fortius corrũ
pet aliud in ſui nãꝫ. Si aũt ſic approximẽtur: vt quelibꝫ
tertia ſufficiant corrũpere quolibet quartũ: tũc omnia
ad xm iſta corrũpent ⁊ mediũ mixtũ gñabit: vt ꝑus dictũ eſt.
¶ Ad decimã dĩ ꝙ elꝛa non opꝫ eſſe equalis virtutis.
2 ¶ Scđo ꝙ vnũ eoꝝ nõ excedit aliqđ alioꝝ ĩ tm̃ ꝙ ipꝫ
3 totũ poſſet ꝯuertere in ſui nãꝫ. ¶ Tertio qõlibet vnuꝫ
excederet aliud multũ in agẽdo: ſicut ignꝭ ſi eẽt fortior
adhuc non poſſet aliud totã in ſuã nãꝫ ꝯuertere: qꝛ tãta
denſitas ſibi repugnaret: ſub quãta oporteret ipꝫ ꝑma
nere in ꝯuerſione alterius: eo ꝙ locus ſpere gñabiliuꝫ
nequit per naturã extendi. ⁊ ſic denſitate mãe debilita
retur ⁊ vltra nõ poſſet ꝯuertere alia. ¶ Quarto dĩ. ꝙ
4 cõparando ſperã cõiter: ſpera vnius elemẽti eſt fortior
in vna ſui pte ſup aliã. ⁊ debilior ĩ alia: vt ſub polo ſpe
ra aque eſt potentior q̃ꝫ ſpera aeris. ſub equinoctiali eſt
ecõuerſo. ſimiliter eſt de aliĳs. ratio poſt oppoſitum eſt
pro dictis in vltima concluſione.

¶ Differt auteꝫ in citius ⁊ tardius ⁊ facilius. T.c.xxv. Qõ x.

6m **DEcimo** querit. Utꝝ in elemẽtis habentibus ſymbolũ ſit facilior
tranſitus. arguit ꝑ ꝙ nõ. inter elꝛa inter que
eſt fortior actio eſt fortior trãſitus: ſed inter
non hñtia ſymbolũ eſt fortior actio: igr ⁊c̃. maior patꝫ:
qꝛ opꝫ ꝙ trãſitus ille fiat per actionẽ. ⁊ per ꝯñs quãto
actio erit fortior tanto trãſitus erit citior ⁊ velocior. ⁊
per ꝯñs facilior. minor pꝫ: qꝛ inter non hñtia ſymboluꝫ
2m due qualitates agunt. in hñtib⁹ agit vna ſolũ. mõ duo
fortius agunt q̃ꝫ vnũ. ¶ Scđo. vbi eſt maior ꝯrietas ẽ
facilior tranſitus: ſed iter non habẽtia ſymbola eſt ma
ior cõtrarietas. igitur ⁊c̃. maior patꝫ: qꝛ actio fit ratiõe
3m contrarietatis ⁊ mediante actione illa fit tranſitus.
¶ Tertio probatur idẽ experientia. videmus eni ꝙ aq̈
facilius tranſmutatur in ignem q̃ꝫ in terram. igit inter
non habẽtia ſymbolũ eſt facilior trãſitus. ꝯña nota eſt.
⁊ añs pꝫ: qꝛ cũ gutta aque proĳcit in magnũ ignẽ. mul
to citius in ignẽ ꝯuertitur q̃ꝫ equalis quantitas terre.
4m ¶ Quarto terra ⁊ ignis non facilius ĩuicẽ tranſeunt: ⁊
tñ hñt ſymbolũ. igitur ⁊c̃. maior patꝫ. ꝑmo: qꝛ nimis di
2 ſtant localꝛr: ſic ꝙ inuicẽ agere nõ poſſunt. ¶ Scđo: qꝛ
terra eſt nimis denſa ⁊ ignis ſũme rarus. modo iter ta
lia valde difficilis eſt trãſitus ꝓpter nimiaꝫ diſtantiaꝫ
3 in raritate ⁊ denſitate. ¶ Tertio: qꝛ terra eſt fortiſſime
reſiſtentie ꝑꝑ denſitatem ⁊ vnionẽ mãe ſue: q̃re ſequit
4 ꝙ difficillime corrũpit. ¶ Quarto: qꝛ expimur terraꝫ
5m longo tẽpore durare ĩ igne anteq̃ꝫ corrũpit. ¶ Quito
inter aquã ⁊ terrã: ⁊ etiã iter aerẽ ⁊ ignẽ eſt difficilior
trãſitus q̃ꝫ iter nõ hñtia ſymbolũ. igr ⁊c̃. ꝯña tꝫ: qꝛ illa
hñt ſymbolũ. per phm in lr̃a. añs probat: qꝛ iter iſta fit T.c.25.
tranſitus mediãte actiõe hũiditatis ⁊ ſiccitatꝭ preciſe.
mõ talis eſt multũ tarda: q̃ꝫ tranſitus inter non haben
tia ſymbolũ: que imediate fit actione calꝛitatis vel fridi
tatis: eo ꝙ multo fortius agunt caliditas ⁊ friditas q̃ꝫ
humiditas ⁊ ſiccitas. ¶ Sexto mixta hñtia ſymbolũ 6m
difficilius ĩuicem tranſeunt. igitur ⁊ elementa. ꝯña tꝫ a
ſimili. añs pꝫ: qꝛ vnũ cum vno hꝫ ſymbolũ. nũq̃ꝫ tamẽ
imediate vnũ tranſmutaret in aliud: vt hõ in aſinum.
Cõfirmatur ſic: qꝛ tranſitus fit rõne actionis. ⁊ actiões
rõne diſſilꝛitudinis. igr cuꝫ magis diſſilꝛitudo ſit iter nõ
hñtia ſymbolũ iter ea maior erit actio. ⁊ per ꝯñs citior
tranſitus. ¶ Septio. ſeqtur ꝙ inter ignẽ ⁊ ignẽ eẽt fa 7m
ciliſſimus trãſitus ⁊ velociſſimus. ꝯñs eſt fl'ꝫ: qꝛ nũq̃ꝫ
aliqđ idiuiduũ vnius ſpẽi trãſit in aliqđ idiuiduũ eiuſ
dem ſpẽi. ꝓbatur ꝯña: qꝛ que magis hñt ſymbolũ faci
lius inuicẽ tranſeũt: mõ ignis cũ igne in vtraq̄ꝫ q̈litate
hꝫ ſymbolũ. ¶ Octauo arguit: qꝛ iter hñtia ſymboluꝫ 8m
⁊ non hñtia ſymbolũ fit eque velox trãſitus. ⁊ hoc ſic.
in q̈ ꝓportione ſe hꝫ vnũ agẽs ad vnũ patiẽs ſic ſe hñt
2° agẽtia ad 2° patiẽtia ceteris paribus: ſꝫ in hñtib⁹ ſym
bolũ eſt vnũ agẽs ⁊ vnuꝫ patiens cum tranſmutat. In
non hñtibus vero ſunt duo agentia ⁊ duo patiẽtia. igr
ſimilis eſt ꝓportio agentiũ ad patientia in habẽtibus
ſymbolũ: ⁊ ĩ non habẽtibus ſymbolũ. ergo eſſꝫ eque ve
lox tranſitus. ꝯſequẽtie ſunt note. maior rõnis nota eſt
de ſe. ⁊ minor pꝫ: qꝛ hñtia ſymbolũ nõ ꝯriantur niſi in
vna q̈litate. ⁊ ideo in eis ſola qualitas agit ⁊ ſola reſi
ſtit: ſed nõ hñtia ſymbolũ ꝯtrariantur in ambabus q̈li
tatibus. ⁊ iõ in eis due q̈litates agunt ⁊ due reſiſtunt.

In oppoſitũ eſt phs. dicit. n. ꝙ facilꝭ ⁊ citius tranſmutant adinuicem T.c.25.
hñtia ſymbolũ q̃ꝫ non hñtia. ¶ In hac qõne erũt duo
articuli. In prio ponende ſunt diuerſe ꝯcluſiones bone
de hac queſtiõe concedende. Scđo reſpondetur ad qõ
nem quo ad intentionem philoſophi.

Quãtũ ad ꝑmũ articulũ: ꝑ nota ꝙ qõ poteſt intelligi vtruꝫ facilior ſit tranſitus vel vtrũ ꝑm nõn.
citior vel velocior ſit trãſitus: ⁊ vĩ Arꝭ. velle vtrũq̄ꝫ ſi
cut dictũ eſt in rõne ad oppoſitũ nec eſt magna dĩa: qꝛ
qđ facilius fit ceteris parib⁹ velocius fit: difficultas. n.
tꝫ ſe ex pte reſiᵉ retardãtis actionem. ¶ Scđo nota. ꝙ 2m nõ.
elementa dicunt hẽre ſymbolũ que hñt qualitatẽ ꝑmã
eiuſdeꝫ ſpẽi. ſicut ignis ⁊ aer hñt ambo caliditatẽ pro
portionabiliter de aliĳs. ¶ Tertio nota: ꝙ eſſe trãſituꝫ 3m nõ.
facilioreꝫ poteſt intelligi triplꝛr. Prio mõ ex pte poten
tie actiue reſpectu reſiᵉ. Scđo mõ ex parte conditiõis
qualitatũ primaꝝ. Tertio ex parte ꝯditionis q̈litatum
ſcđarũ. ſic̃ ſunt raritas ⁊ denſitas mollicies ⁊ duricies
⁊ ꝯſilꝛes. ¶ Quarto nota: ꝙ facilitas tranſitus ex par 4m
te potentie actiue ad reſiſtentiã adhuc põt intelligi tri
pliciter. vno mõ ex pte potẽtie actiue tm̃ non habendo
reſpectũ ad reſiſtentiã. Alio mõ ex parte reſiſtentie tm̃
non hñdo reſpectũ ad potentiã actiuaꝫ. Tertio modo
ex parte vtriuſq̄ꝫ. ſ. actiuitatis ⁊ reſiſtẽtie ſilꝛ. ¶ Quito 5m
nota. ꝙ caliditas ⁊ frigiditas fortiter agũt ⁊ debiliter
reſiſtunt. humiditas vͦ ⁊ ſiccitas econuerſo. ⁊ hoc in
cõparatione ad caliditatem ⁊ frigiditatem.

His premiſſis ſit ꝑma ꝯ. ex pte actiuitatꝭ tm̃. ceteris paribus in non ꝑa ꝯ.
hñtibus ſymbolũ eſt facilior trãſit⁹: pꝫ: qꝛ iter illa eſt fa
cilior actio. ergo ex pte actiuitatꝭ tm̃ ibi eſt facilior tran
ſitus. ꝯña tꝫ: ⁊ añs pꝫ. per ꝑmas ⁊ ſcđas rõnes factas
ante oppoſitũ. ¶ Scđa ꝯclo. ex pte reſiſtentie tãtũ in 2a ꝯ.

habentibus ſymbolū eſt facilioꝛ trāſitus. pꝛobatur: qꝛ ex parte reſiſtentie tm̄ trāſitus eſt facilioꝛ vbi reſiſtentia eſt minoꝛ. mō inter hn̄tia ſymbolū reſiſtentia eſt minoꝛ. maioꝛ manifeſta eſt. ꝛ minoꝛ pꝫ: qꝛ in illis ſolū vna q̄litas inteſa reſiſtit.
3ª ꝯ. ℭ Tertia ꝯ. quātū eſt ex pte actiuitatis ꝛ reſiſtentie ſimul ceteris paribus in nō habentibus ſymbolū: ꝛ in hn̄tibus eſt eque facilis tranſitus. pꝫ per vltimā rōnē ante oppoſitū: qꝛ i nō hn̄tibus ſymbolū duo agunt ꝛ duo reſiſtunt. ꝛ in hn̄tibus ſymbolū ſola qualitas agit ꝛ ſola q̄litas reſiſtit. mō q̄lis eſt pꝛopoꝛtio duoꝝ ad duo talis eſt ꝓpoꝛtio vniꝰ ad vnū ceteris paribus: q̄re eque velox eſt actio inter nō hn̄tia ꝛ hn̄tia ceteris paribus: quare etiā eque facilis eſt tranſitus.
4ª ꝯ. ℭ Quarta ꝯclo. elr̄a que trāſmutantur per ſolam actionē ꝛ paſſionē caliditatꝭ ꝛ friditatis ceteris pibus facilius ꝛ citius tranſeūt inuicē q̄ꝫ que tranſmutantur per ſolā actionē ſiccitatis ꝛ humiditatis. pꝫ: qꝛ inter caliditatē ꝛ frigiditatē eſt foꝛtis actio ꝛ debilis reſiſtētia inter humiditatem ꝛ ſiccitatē eſt debilis ꝛ tarda actio ꝛ foꝛtis reſiſtentia. modo citioꝛ ꝛ facilioꝛ eſt trāſmutatio per foꝛtē actionem ꝛ debilem reſiſtentiaꝫ q̄ꝫ p actionem debilem ꝛ reſiſtentiam foꝛteꝫ.
5ª ꝯclo. ℭ Quinta ꝯcluſio eſt: ꝙ omnia elr̄a que tranſeunt caliditatis actione ꝛ frigiditatis citius ꝛ facilius tranſeunt ceteris paribus q̄ꝫ que tranſeunt ſola actione humiditatis ꝛ ſiccitatis ceteris paribus. ꝓbatur de igne ꝛ de aqua: ꝛ de igne ꝛ de aere: qꝛ ex parte humiditatis ꝛ ſiccitatis ceteris paribus inter ignē ꝛ aereꝫ ex vno latere. ꝛ aquā ꝛ ignē ex alio: eſt eque velox tranſitus: ſꝫ ex parte calr̄itatis ꝛ frigiditatis coagentiū ad tranſitū inter ignē ꝛ aquā velocitatur trāſitus multū: eo ꝙ calr̄itas introducta diſconueniens eſt aque ꝛ nō eſt diſcōueniens aeri. igiꝛ velocioꝛ erit tranſitus inter ignē ꝛ aquam q̄ꝫ inter aereꝫ ꝛ ignē. Silr̄ argueref de alijs: foꝛtitudo eniꝫ actiōis qualitatis actiue ꝛ debilitas reſiſtētie q̄litatis oppoſite velocitāt actionē multū.
Corˡᵐ ℭ Coꝛrelariū frequēter eſt citioꝛ tranſitio inter quedā non hn̄tia ſymbolū q̄ꝫ ſit iter quedam hn̄tia ſymbolū. pꝫ: qꝛ citius tranſit ignis in aquā q̄ꝫ in aerē ceteris paribus. ſilr̄ aqua in ignē q̄ꝫ in terrā: ex qbus pꝫ ſagacitas nāe oꝛdinantis in medio elementa actiua adinuicē caliditate ꝛ friditate. ſ. aerē ꝛ aquā: hoc. n. cōgruebat maxime: eo ꝙ locus medius eſt locꝰ gn̄onis mixtoꝝ: que gn̄o hꝫ fieri per actionē. mō talia elr̄a foꝛtiſſime inuicē agunt: vt pꝫ ex p̄dictis. ḡ ſunt conuenientia loco medio adaptata.
6ª ꝯclo. ℭ Sexta ꝯclo ex pte qualitatū ſcōaꝝ. ſ. denſitatis ꝛ raritatis ſeu duriciei ꝛ molliciei ign| ꝛ terra ſunt difficillime adinuicē trāſmutabilia. pꝫ: qꝛ difficillimū eſt ignē tm̄ ꝯdenſari in mā. ꝙ illa denſitas ſit ꝯueniēs terre vel ecōuerſo: ꝙ terra tm̄
7ª ꝯ rarefiet ꝙ raritaſ ſue māe ſit cōueniens igni. ℭ Septima ꝯclo. q̄tū eſt ex parte illaꝝ qualitatū elr̄a rara ꝛ faciliter diuiſibilia magis ſunt inuicē nata trāſmutari. pꝫ: qꝛ in talibus virtus reſiſtitiua eſt diſperſa. ꝛ iō minꝰ reſiſtit. Jterū in talibus agens pꝛedn̄ans paſſo ſtatiꝫ pōt ipſum diuidere. ꝛ per diuiſionē debilitare. ꝛ per ꝯn̄s citius in ſui nām ꝯuertere: eo ꝙ paſſuꝫ eſt citius diuiſibile ꝛ faciliter.
8ª ꝯclo. ℭ Ultima ꝯclo: ſeqtur ex dictis ꝙ freq̄nter elr̄a non hn̄tia ſymbolū oībus attētis citius nata ſūt trāſmutari adinuicē q̄ꝫ q̄dā alia que hn̄t ſymbolū. ꝛ volo ꝙ ly citius non diſtribuat terminū ſequēteꝫ. pꝫ: quia multo citius ignis ꝛ aqua nata ſunt adinuiceꝫ trāſmutari q̄ꝫ ignis ꝛ terra. tuꝫ pp nimiā denſitatem terre: ꝛ pꝛopter foꝛtē vnioneꝫ ꝛ foꝛtem reſiſtentiaꝫ ipſius.

Quantū ad 2ᵐ articulū ſit ꝯ rn̄ſalis hec. ꝙ iter ſingula elr̄a hn̄tia ſymbolū eſt facilioꝛ trāſitus ad iſtū itellᵐ ꝙ trāſitus elr̄oꝝ hn̄tiū ſymbolū adinuicē ſit per paucioꝛē coꝛruptionē. pꝫ: qꝛ cū ignis ſit ex aere non opꝫ niſi hūiditatem coꝛrūpere. calr̄itas eni que fuit in aere manet in igne: ſicut ex hoc p̄mo. ꝛ hec fuit itentio phi. pꝫ per hoc qđ dicit. facilius eſt vnuꝫ q̄ꝫ duo coꝛrūpere. eſt modus loquēdi ipꝛopꝛius: ſicut ſi diceremus ꝙ ſoꝛtes facilius pōt poꝛtare vnū libꝛum ad ſcholas q̄ꝫ ſoꝛ. ꝛ plato: qꝛ paucioꝛa regrūtur ad hoc ꝙ ſoꝛ. poꝛtet q̄ꝫ ad hoc ꝙ ſoꝛ. ꝛ. p. poꝛtent. t.c.25.

Ad rōnes. Ad p̄ma arguit pꝛo pꝛima ꝯne ex pte actiuitat| tm̄ inter non hn̄tia ſymbolū eſt facilioꝛ trāſitꝰ. rōnes
Silr̄ rn̄detur ad ſcōm ꝙ ex parte actiuitatis eſt facilioꝛ trāſitus: qꝛ foꝛtius ē actio inter nō hn̄tia ſymbolū: ſꝫ ex pte actiuitatis ꝛ reſiſtētie ſimul eque facilis eſt trāſitus: vt dcm̄ eſt in tertia ꝯne. ad 2ᵐ
ad 3ᵐ ℭ Ad tertiū dī. ꝙ eſt pꝛo vltima ꝯne ꝙ ſm̄ v̄itatē facilius trāſmutaꝛ ignis ꝛ aqua q̄ꝫ terra ꝛ ignis. put ratio arguit.
ad 4ᵐ ℭ Ad quartū pꝫ idē: qꝛ ꝯcediꝛ ꝙ terra ꝛ ignis difficilius ꝛ tardius inuicē tranſeūt: ſed diſtantia nihil facit ad hoc: qꝛ lꝫ ignis exn̄s in loco nāli poſſit imediate trāſmutari in terrā: pp nimiā diſtātiā tm̄ ignis ſupꝛa terrā genitꝰ bene pōt.
ad 5ᵐ ℭ Ad qntū dī. ꝙ arguit ꝓ q̄rta ꝯclone ſeu ēt pꝛo qnta. nec eſt illa rō nec aliq̄ pꝛecedentiū ꝯ phm̄: qꝛ lꝫ in mult| ſit citioꝛ trāſmutatio ꝛ facilioꝛ inter non hn̄tia ſymbolū q̄ꝫ inter hn̄tia: tm̄ ad intentionem phi dī eē difficilioꝛ: qꝛ eſt per pluriū coꝛruptionē. ꝛ inter hn̄tia ſymbolū eſt trāſitus per coꝛruptionē paucoꝛum. t.c.25. t.c.25.
ad 6ᵐ ℭ Ad ſextū dī. ꝙ mixta hn̄tia ſymbolū frequēter difficilius inuicē tranſmutanꝛ pp diuerſitatē q̄litatum ſcōaꝝ: vt pp figurarū vel oꝛganoꝝ diuerſitatē. ſic eniꝫ eſſet difficilis trāſitus. imo per nām trāſitus imediatus eſſet ipoſſibilis iter hoīeꝫ ꝛ aſinū: qꝛ hō determinat ſibi vnā figurā ꝛ diſpōnē oꝛganoꝝ. ꝛ aſinꝰ totaliter illi incōpoſſibilē. non aūt ſic eſt in elr̄is: qꝛ nō determinant ſibi tales diuerſas figuras ſeu diuerſa oꝛgana: ꝛ iō rō non ꝓcedit.
ad ꝯfi. ℭ Ad ꝯfirmationē dī. ꝙ lꝫ trāſitꝰ per actionē fiat. ꝛ actio ſit rōne ꝯrietatis: tm̄ ex hoc nō ſeqtur. ꝙ inter hn̄tia ſymbolū nō ſit velocioꝛ trāſitꝰ: qꝛ lꝫ pp minoꝛē ꝯrietatē eſt minoꝛ actio. ꝛ rōne eiuſdē eſt minoꝛ reſiſtentia: ſi. n. in alijs que nō hn̄t ſymbolū ꝯtrarietas ꝛ actio ſunt maioꝛes: tūc ꝛ reſiſtentia eſt maioꝛ. modo eadē eſt ꝓpoꝛtio ceteris paribus magni ad magnū: ſicut parui ad puū.
ad 7ᵐ ℭ Ad ſeptimū dī. ꝙ iter ignē ꝛ ignem nullus eſt tranſitus. nulla eſt ꝯrietas. vn̄ lꝫ in diſſīlibus ꝛ ꝯrijs ſit aliq̄lis diſſīlitudo. ꝛ hr̄e ſymbolū velocitet actionē: tm̄ in oīno ſimilibus: ſicut ſunt duo ignes hr̄e ſymbolū in nullo velocitat actionē nec tranſitū: qꝛ inter talia nullus ſit trāſitus.
ad 8ᵐ ℭ Ad octauū ꝯceditur qđ cōcludit. ꝛ hoc eſt pꝛo tertia ꝯne p̄mi articuli: nec hoc eſt ꝯ phm̄. ℭ Ad rōneꝫ poſt oppoſitū dicit: ꝙ phs intelligit ꝯneꝫ rn̄ſalē poſitā in 2ª articulo. t.c.25.

ℭ Similiter āt rurſus ſi erit aer ex igne.

T.c.xxxi. Queſtio xi.

Undecimo q̄riꝛ. Utꝝ ex qbuſcūq̄ duobus elr̄is nō hn̄tibꝰ ſymbolū poſſit qđ lꝫ tertiū gn̄ari. ꝛ arguiꝛ ꝙ nō: qꝛ ex plr̄ibus exn̄tibꝰ in actu nō ſit aliqđ vnū: ſꝫ oīa elr̄a non hn̄tia ſymbolū ſunt plura exn̄tia in actu. igiꝛ ex nullis duobꝰ elr̄is pōt fieri tertiū. maioꝛ pꝫ per Comentatoꝛē in de ſubſtantia oꝛbis. minoꝛ patꝫ de ſingulis inducēdo. pᵐ 7.m.t. c.49. 2ᵐ
ℭ Scōo. omne qđ generatur generatur ex ſibi ſil̄i: ſed tale elemētū tertiū qđ fieret ex illiſ duobꝰ elr̄is in ſpē nō gn̄aretur a ſibi ſil̄i. igiꝛ non poteſt ex illis duobꝰ alijs elr̄is generari. ꝯn̄a tꝫ. maioꝛ ratiōis pꝫ per phꝫ. 7. meta. minoꝛ pꝫ: qꝛ illud elr̄m non v̄ꝛ fieri niſi ab illiſ duobus elr̄is alijs: quoꝝ neutrū eſt ei ſil̄e. cū t.c.31.

ſpē differāt

3m ſpē differ āt ab ambobus. ¶ Tertio ex duob⁹ elͥs ha-
bentibus ſymbolū non pōt fieri tertiuꝫ.ḡ non pōt fieri
ex elͥs non hn̄tibus ſymbolū.ꝯn̄a tꝫ. ex eo qꝺ̄ duo ela
hn̄tia ſymbolū ſunt magis ſilͥa: ⁊ per ꝯn̄s facilius eēt
ꝙ in vnā tertiā nām redigerenꝭ q̄ꝫ duo ela nō habētia
t.c.3i. ſymbolū.ergo ſi ex eiꝭ nō pōt fieri tertiū nō pōt fieri ex
4m alijs.ans eſt phi in lr̄a.c.4.ſcdi. ¶ Quarto ex igne ⁊
aq̄ nō pōt gn̄ari terra.igr̄ ⁊c.ꝯn̄a tꝫ:qꝛ ignis ⁊ aq̄ non
hn̄t ſymbolū.ans probaꝭ:qꝛ ex illis non pōt fieri terra
niſi tā ignis q̄ꝫ aq̄ ꝯdenſenꝭ.ſ.ign] ab aq̄ ⁊ aq̄ ab igne.
mō illud nō eſt poſe:qꝛ ignis nō eſt natus ꝯdēſare: ſed
5m rareface:vt notū eſt. ¶ Quinto ſequereꝭ ꝙ idē elꝫ ter
tiū gn̄areꝭ: ⁊ tn̄ a nullo gn̄areꝭ. ⁊ ans eſt ipoſe. ⁊ ꝯn̄a
pꝫ:qꝛ ſi igne ⁊ aq̄ ſic fieret terra talis terra vel fieret ab
illis igne ⁊ aq̄. ⁊ hoc nō:qꝛ illa corrūpunꝭ:imo ordine
nāe prius deſinūt eſſe in materijs ſuis q̄ꝫ in eis itrodu
catur forᵃ terre:vel gn̄areꝭ a qualitatibus q̄ fuerūt ign]
⁊ aq̄: ⁊ hoc nō:qꝛ qualitates nō pn̄t gn̄are ſubaꝫ:eo ꝙ
agerent vltra gradū ꝓpriū:vel ab aliquo alio gn̄areꝭ:
6m ⁊ non vī a quo.igiꝭ vī ꝙ ibi terra gn̄areꝭ: ⁊ tn̄ a nullo
gn̄areꝭ. ¶ Sexto.ſequiꝭ ꝙ idē eſſet debilius ⁊ fortius
reſpectu eiuſdē: ⁊ ēt nobilius ⁊ ignobilius in actu ⁊ in
potentia.ꝯn̄s vī incōueniens. ⁊ ꝯn̄a tꝫ:qꝛ ignis corrū-
peret aquā.igiꝭ fortius eſſet in actu ⁊ eſſet nobilior reᵘ
aque.ꝯn̄a tꝫ:qꝛ agens agit ſm ꝙ eſt in actu: ⁊ ſꝫ ꝙ eſt
fortius ⁊ preſtātius in actu reſpectu paſſi.ꝓut vult phꝭ
t.c.5i. ſatis in p̄ huius: ⁊ iteꝝ ignis corrūpereꝭ ab aq̄. igr̄ de
bilior ⁊ ignobilior. ⁊ in potētia eſſet in reſpectu eiuſdē
7m aque.ꝯn̄a tꝫ.vt ꝑus. ⁊ hr̄ ꝯn̄s illatū. ¶ Septio appro
ximatis igne ⁊ aq̄ vel vnū eſt fortius alio. ⁊ ſic ꝯuerte-
ret aliud in ſui nāꝫ. vel neutrū eſt fortius. ⁊ ſi ſic vel nō
8m agūt vel ſi agūt non gn̄abiꝭ elm:ſꝫ mixtū mediū: ⁊ ſic
nō gn̄abitur ex eis aliq̊ mō tertiū elm. ¶ Octauo:qꝛ ſi
ignis corrūpit frigiditatē aque.tūc vī ꝙ ꝑ modū ſeque
le corrūpat hūiditateꝫ eiuſdē.igiꝭ non gn̄abitur aer: ꝑ
ꝯ̄riuꝫ ſi aqua corrūpat calitatē ignis vī ꝙ per modum
ſequele corrūpat ſiccitatē eiuſdē.igiꝭ non gn̄abitur ter
Cōfir. ra.ꝯn̄s tꝫ:qꝛ aer nō pōt generari ſine hūiditate nec ter
ra ſine ſiccitate. ¶ Et ꝯfirmaꝭ. qꝛ ex tribus elͥs nō fit
quartū.nec igiꝭ ex duobus tertium.ꝯn̄a tꝫ a ſilͥ.antece
dens apparet:qꝛ non vī quō tria elementa poſſunt ſic
approximari ꝙ ex eis fiat quartum.

t.c.3i. **In oppoſitū** eſt phs 2° huius.c. 4. ¶ In
iſta qōne erūt duo artic. In p̊
rn̄dēdū ē ad q̄ſitū. In 3° mouebiꝭ qꝺ̄dā dubiū ⁊ ſolueꝭ.

p.no m **Quātū** ad pᵐ articulū nō. ꝙ ex duobus elͥs fie-
ri tertiū.pōt intelligi dupl'r.vno mō ꝙ h̄
fiat ꝑ actionē ꝓpriā ipſoꝝ. Alio mō ꝙ hoc fiat v̇tute
m nō. alicuius coagētis. ¶ Scdo nō. ꝙ ela nō hn̄tia ſymbo-
lum tripl'r pn̄t inuicē cōbinari. Uno mō ꝙ vnū ſuperet
aliud i ambabus q̄litatibus:vt ſi ignis ſuperaret aquā
2 taꝫ in hūiditate q̄ꝫ in friditate. ¶ Scdo mō: ꝙ vnū ſu-
peret aliud in vna q̄litate. ⁊ ſupeꝭ ab eodē in alia: vt ſi
ignis ſuparet aquā in caliditate ⁊ ſuparetur ab eadeꝫ
3 aq̄ in ſua ſiccitate. ¶ Tertio mō: ꝙ vnū ſuperet aliud
in vna q̄litate notabil'r ⁊ intenſe. ⁊ in alia nec ſupet nec
ſuperetur. ⁊ ſi ſuperet.tamē nō multū:ſed remiſſe. Exē
plum vt ſi ignis ſuperaret aquā in caliditate:ſed in ſic-
citate nec ſuparet nec ſupareꝭ. ⁊ ſi ſuparet: tn̄ remiſſe.

ᵃ ꝯ̊. **His premiſſis** ſit hec prima ꝯclo. ſtat ex
duobus elͥs ſiue hn̄tibus
ſymbolū ſiue nō hn̄tibus fieri tertiū elm diſtinctū i ſpē
ab vtraqꝫ v̇tute alterius agētis. ¶ Iſta ꝯclo pꝫ: qꝛ be-
ne ſtat fortē ⁊ intēſuꝫ ignē ſil ⁊ ſemel gn̄are ignem ex
pedali aeris ⁊ ex pedali terre.igiꝭ ex duobus elͥs non
hn̄tibus ſymbolū v̇tute alteriuꝭ agēt] ſtat tertiū gn̄ari.

ꝯn̄a tꝫ de ſe. ⁊ ans eſt manifeſtū:qꝛ nulla vī rō: q̄re for
tis ignis ex pedali aeris ⁊ ex pedali terre ſibi ſil. ⁊ ſuf-
ficiēter approxiatis nō poſſet gn̄are ignē: cū vterqꝫ ſit
ſibi ꝯ̄rius. Silͥ mō ꝓbareꝭ: ꝙ ex pedali aeris ⁊ ex pe-
dali aque ſil ⁊ ſemel poſſet ignis gn̄are ignē. igr̄ patet
pᵃ ꝯ̊. ¶ Scda ꝯ̊.ex tribus elͥs v̇tute alterius coagētis 2ᵃ ꝯ̊.
pōt quartū gn̄ari a quolꝫ eoꝝ ſpē diſtinctū. ꝓbatur ſic
precedens:qꝛ fortis ignis ſiml ⁊ ſemel ex vno pugillo
terre ⁊ vno aque ⁊ vno aeris pōt gn̄are igneꝫ.igitur ꝯ̊
vera.ꝯn̄a tꝫ. ⁊ ans pꝫ:qꝛ oibus eſt ignis ꝯ̄rius. ergo ſi
ei ſufficiēter applicētur ſil ⁊ ſemel ſatis fortiter ſicut eſt
poſſibile oia in ſui nām ꝯuerteret. ¶ Tertia ꝯ̊ ex duo- 3ᵃ ꝯ̊.
bus elͥs hn̄tibus ſymbolū per actionē ꝓpriā ipſoꝝ nō
pōt generari tertiū a quolꝫ ſpē eoꝝ diſtinctū. ꝓbatur:
qꝛ vel in vtroqꝫ corrūpetur ſymbola qualitas. ⁊ ſi ſic re
manent ꝯ̄ria: ⁊ ſic ex eis nullū elm gn̄aretur: vel corrū
peretur ꝯ̄ria. ⁊ tunc ſolum maneret q̄litas ſymbola ex
qua etiam nulluꝫ elm gn̄aretur. ¶ Confirmatur:qꝛ ex Confir.
igne ⁊ aere non pōt gn̄ari tertiuꝫ per actionē ipſoꝝ.igr̄
⁊c.ꝯn̄a tꝫ:qꝛ ſicut eſt de illis ēt ſic eſt de alijs habētib⁹
ſymbolū.ans pꝫ:qꝛ quocūqꝫ mō aer ⁊ ignis cōbinātur
adinuicē ꝓpria actiōe ſemper manebit vtriuſqꝫ calidi-
tas:eo ꝙ nullū eoꝝ ſua actiōe eſt natū illā corrūpere.
mō ſub caliditate intēſa non generaretur terra nec aq̄.
¶ Quarta ꝯclo rn̄ſalis ad queſitum.ex igne ⁊ aq̄ actio 4ᵃ ꝯ̊
ne propria ipſoꝝ pōt generari aer. ⁊ etiā poteſt genera
ri terra.pꝫ:qꝛ ſi combinētur 2° modo cōbinādi.ſicut ca-
liditas ignis ſuꝑ frigiditatem aque. ⁊ humiditas aque
ſiccitatem ignis vtrūqꝫ eorū corrūperetur. ⁊ aer gene-
rabitur.igiꝭ p̄ma pars ꝯclonis vera.ꝯn̄a tꝫ. ⁊ ans.ſ.qꝺ̄
vtrūqꝫ eoruꝫ corrūperetur.pꝫ:qꝛ non pōt manere ign]
ſine ſiccitate:nec etiā aq̄ ſine friditate. ꝙ aūt aer gn̄abi
tur.pꝫ:qꝛ in vtriuſqꝫ mā manet intēſa humiditas cū in
tenſa calitate: ⁊ tales qualitates:ita intenſe nulli cōue-
niunt niſi aeri.igitur ⁊c. Sil'r ꝓbaꝭ ꝙ ſi friditas aque
ſuperat caliditateꝫ ignis ⁊ ſiccitas hūiditatē aque gn̄a
bitur terra:qꝛ in vtriuſqꝫ mā remanebit intenſa frigidi
tas ⁊ itēſa ſiccitas. ¶ Sed qs diceret. ꝙ talis modus Dubᵐ
cōbinandi talium qualitatuꝫ ignis ⁊ aque nō eſt poſſi-
bilis:qꝛ non vī quō ignis poſſet ſic ſuperare aquam in
vna q̄litate ⁊ ſuꝑari ab eadeꝫ in alia. Rn̄detur ꝙ hoc
non eſt īpoſſibile:qꝛ frequenter vnū elementū eſt debi
le in vna qualitate ⁊ forte in alia: ⁊ tūc ex hoc exiſtēte
in vtroqꝫ elemēto ſatis pꝫ poſſibilitas caſus. ¶ Quin 5ᵃ ꝯ̊.
ta concluſio ex aere ⁊ terra pōt per actionē ꝓpriā ipſo
rum generari ignis. ⁊ ēt aqua probaꝭ ſicut precedens. Corᵐ
¶ Correlariū.ex qbuſcūqꝫ duobus eltis nō hn̄tib⁹ ſym
bolum pōt gn̄ari qꝺ̄libet aliud ſpē diſtinctū ab eis per
actionē ꝓpriā ipſoꝝ ad inteᵐ iſtum: ꝙ qbuſcunqꝫ duo
bus elͥs datis non hn̄tibus ſymbolū ex eis vel ex ipis
ſilͥbus in ſpē pōt ꝑ actionē mutuā ipſoꝝ gn̄ari cuiuſli
bet alterius ſpēi eloꝝ aliqꝺ̄ elm.pꝫ per duas ꝯ̊nes pre
cedentes. ¶ Sexta ꝯ̊.cuius ꝯtradiᵐ ponunt alij eſt: ꝙ 6ᵐ ꝯ̊
ſtat terrā gn̄are aquā ex aere: ⁊ tn̄ non ecōuerſo aereꝫ
generare aquā ex terra. ꝓbaꝭ auctoritate ⁊ rōe. Auctē
phi p̊ meteuroꝝ. ſm diuiſionē cōem volētis ꝙ fontes
gn̄antur. ⁊ fiunt per ꝯuerſionē aeris in aquā factam in
ipſo ab ipſa terra in poris terre. ⁊ certū eſt ꝙ nō voluit
Ariſt. ꝙ ſil ille aer ꝑuus ꝯuerteret terraꝫ circūſtanteꝫ
poros in aquā. ꝓbatur hoc. Primo: qꝛ hoc nō exp̄ſſit.
Scdo:qꝛ nō vī quō ille paruus aer poſſet tn̄ rareface 2
terrā ⁊ humectare.cū porus i quo aer ꝯuertiꭍ in aquā
ſit valde ꝑuus. ⁊ per ꝯn̄s aer in eis exn̄s modice v̇tutꝭ
exiſtit. ⁊ iteꝝ infra annū deberēt iſti pori fieri notabil'r
maiores:qꝺ̄ nō apparet. ⁊ tꝫ ꝯn̄a:qꝛ ꝯtinue terra circū
ſtans poros ꝯuertereꝭ in aquaꝫ. ⁊ ꝑ ꝯn̄s ꝯtinue porus
maioraret

maiorareť:igiť in fine anni porus deberet apparere no
tabiliter maior.Et rōne probať ɔcl'o ſic.ſtat terrā dn̄a
ri cal'itate aeris ꝛ frigiditate:non tn̄ in ſiccitate: ꝛ ſil'r
aerem non dn̄ari terre in hūiditate:igiť tunc terra con
uertet aerē in aquā: ꝛ non ɔuerteť ab eo:qđ eſt propoſi
tum.ɔn̄a tꝫ:qꝛ non pōt aer manere ſine cal'itate. igiť in
hoc caſu aer corrūpereť: ꝛ certū eſt ꝙ nō ɔuertiť in ter
ram:eo ꝙ hūiditas eius nō eſt notabil'r remiſſa:nec in
mixtū:eo ꝙ nimiā hꝫ hūiditatē.ğ ɔuertereť in aquaꝫ:
eo ꝙ manet in eius mā hūiditas ꝛ friditas intenſe.an̄s
appet in caſu actōis:ibi.n.terra dn̄atur aeri notabiliter
in friditate:ſꝫ nō in ſiccitate ſaltē notabil'r. aliter nō cō
uertit aerē in aquā:ſꝫ in terrā: ꝛ notū eſt ꝙ ibi aer non
dn̄ať ſua hūiditate ſiccitati terre.qūo.n.ita puus aer ſic
citatē intenſe. ꝛ ēt in taꝫ magno ſubo dn̄areť:ſic ibi eſt
ſiccitas terre: ꝛ hec ɔ̊ pꝫ.ſpāliter expiētia: videmus.n.
ꝙ ignis agēdo in aquā gn̄aret fumuꝫ ꝛ aerem ex aqua
bulliente: ꝛ non ecōuerſo gn̄aret aqua ita aerē ex igne
ꝓut notū eſt:nec mirum.eſt.n.cal'itas ignis vel ēt fridi
tas terre fortiter actiua:ſiccitas aūt ignis vel humidi-
tas aeris lente actionis:quare itroducta in aerē intēſa
friditate a terra adhuc eius hūiditas q̄ſi erit i nullo di
minuta. ꝛ tunc opꝫ ex aere fieri aquā. ſil'r frequēter ab
igne in aquā introducta vehementi cal'itate ꝑꝑ lentaꝫ
actionē ſiccitatis humiditas aque nō eſt notabil'r dimi
nuta: ꝛ tunc opꝫ aquā ɔuertere in aerē:cui ɔuenit cali-
Contra ditas ꝛ hūiditas. ¶ Cōtra arguiť rōne q̄ alĳ nituntur
ꝓbare ɔcl'onē oppoſitā:qꝛ vel terra obtinet ſupra aerē
in ambabus q̄litatibus: ꝛ ſi ſic.ſeqtur ꝙ ɔuerteret aerē
in ſui nām:vel tm̄ obtiet in vna:vt.ſ.ꝙ in friditate: ꝛ ſe
quitur ꝙ non obtinet in ſiccitate.igiť ſiccitas terre cor
rūpereť ab humiditate aeris.igř terra corrūperetur ꝑꝑ
defectū ſiccitatis:ſicut aer ꝑꝑ defectuꝫ cal'itatis: ğ ꝛc̄.
vel opꝫ ꝙ terra generet terrā ex aere ꝛ non aquaꝫ: vel
ꝙ corrūpať in aquam ſicut aer:q̄re vī ɔcl'o fuiſſe falſa.
R: ¶ Iſta rō nō vī mihi ɔcludere: ꝛ iō rn̄deť ad eā facil'r.
ꝑmo ꝙ ſtat terrā obtinere in primis q̄litatibus ſuꝑ ae-
rem:ſꝫ non ſeqtur.igiť ɔuertit aerē in ſui nām: nā forte
citius introducit tantā friditatē ꝛ denſitatē: ꝙ ſub iſta
nequeat remanere aer q̄ꝫ itroducat tantā ſiccitateꝫ: ꝙ
ſub iſta poſſet gn̄ari terra: ꝓut notū eſt:imo qn̄ in mō-
tibus friditas terre aerē fortiter infridauit:ſiccitas eius
hūitatē aeris non notabil'r remiſit:ſicut ēt in aq̄ bulliē
te caliditas ignis friditatem aque multū remiſit:ſꝫ hu-
miditas aque a ſiccitate ignis non eſt notabil'r remiſſa:
ꝛ ob hanc cām ꝑꝑ defectū ſiccitatis caliditas corrūpiť
infra montes: ꝛ ꝑꝑ non eque citā introductionē ſicci-
tatis ſufficiēter pro gn̄atione terre non gn̄areť terra:ſꝫ
aqua:eo ꝙ frigiditas ꝛ humiditas tūc manētes in mā
aeris ſunt qualitates aque nāles.Unde diligenter ad-
uertēdū eſt:ꝙ ad hoc ꝙ vnū el'm generet imediate ex
alio ſuū ſil'e nō ſufficit ꝙ ſupra ipſuꝫ obtineat i vtraqꝫ
ſuaruꝫ q̄litatū:ſed reqritur qđ ꝓportionabil'r obtineat
in vtraqꝫ:ſic ꝙ eque cito itroducat in māꝫ q̄litates am
bas ſufficiēter ad hoc ꝙ ſuū ſil'e gn̄aretur ſicut itrodu
xit aliquā q̄litatem ſufficientem corrūpere illud aliud
2 elementū. ¶ Scđo dī:ꝙ ſtat ꝙ terra ſolum obtinet ſu
pra aerem in friditate: ꝛ conceditur ꝙ pro tunc nō ob
tinet in ſiccitate.ſed negať ɔn̄a.igitur ſiccitas terre cor
rumpeť:qꝛ ſtat ꝙ ſiccitas nō obtineat ſupra humidita
tem nec ecōuerſo.preſertiꝫ notabil'r:ſic ꝙ ꝑꝑ illum ex-
ceſſuꝫ nō ɔcurrente alio aliqđ el'oꝝ corrūpereť. ꝛ ideo
7ª ɔ̊ rō non ɔcludit. ¶ Septia ɔcl'o.ſtat ignem gn̄are aerē
ex aqua: ꝛ tn̄ ipſuꝫ non ɔuerti i aerē probať:ſicut prece
dens:imo ſeqtur ex p̄cedente:ſicut.n.ſe hꝫ aer ꝛ terra
pro gn̄one aque:ſic ſe hꝫ ignis ꝛ aq̄ pro gn̄one aeris.

¶ Octaua ɔ̊.in gn̄one tertĳ el'ti ſpecie diſticti:ex duobꝰ 8ª ɔ̊
non hn̄tibus ſymbolū corruptis:el'ta nō hn̄tia ſymbo
lum que corrūpuntur non ꝓprie gn̄ant illud tertiū ele t.c. 30.
mentum.probať: qꝛ generās gn̄at ſm qđ eſt in actu.ꝑ
huius.mō qn̄ illud tertiū el'm incipit eſſe alia deſinunt Cōfir.
eſſe ꝛ nō ſunt ambo i actu.igř ꝛc̄. ¶ Confirmať ſic:qꝛ
ſi ignis ꝛ aq̄ in caſu ɔ̊nis quarte gn̄arent aereꝫ: vel ge
nerarent euꝫ qn̄ eſſent:vel qn̄ nō eēnt. nullo mō iſtoꝝ.
igř ꝛc̄.maior pꝫ a ſufficienti diuiſione.ꝓbať minor: qꝛ
qn̄ aer icipit eſſe vel eſt ſaltiꝫ in eſſe ꝑmanēti. ꝛ tūc illa
duo nō ſunt.igř nō gn̄ant aerē qn̄ ſunt. Et ex alio: quia
via nāe precedit eorū non eſſe in mā eſſe aeris. igř non
generāt aerē qn̄ ſunt.tꝫ ɔn̄a. ꝛ an̄s pꝫ:qꝛ ꝑoritate nāe ꝛ
ordine eius precedit in mā corruptio forme precedētis
gn̄onem ſequentis. Nec gn̄ant qn̄ non ſunt: qꝛ bene ſe ɔ̄ 2ᵐ ꝑ
quitur.hoc generat.ğ hoc eſt. ¶ Cōtra hanc ɔ̊nē rōni
bus inſtať fortiter qbus alĳ ɔcedunt ɔ̊nē huic oppoſitā
per hoc:qꝛ nō vī a quo vl'r genereť ille aer niſi ab igne 2ᵐ
ꝛ aqua. ¶ Scđo:qꝛ pater generat filiū qn̄ ipſe př non
eſt.igř etiā ignis pōt gn̄are aerē:qn̄ ille ignis non eſt.
tꝫ ɔn̄a a ſimili.an̄s appet de puero: cuius př fuit mor-
tuus an̄ eius natiuitatē dicimus ꝙ eſt natus a tali pr̄e:
qđ non eſſet verum niſi pro tūc qn̄ ille př non fuit ipſe 3ᵐ
gn̄aſſet illū filiū. ¶ Tertio deſtruendo fundamentum
ɔcl'onis poſſet ſic argui. adeq̄te ſiml' gn̄atur forª aeris
ꝛ corrumpunť forme aque ꝛ ignis:vt ſupponiť: ſꝫ forᵉ
que corrūpunť.ſunt igiť ſuppoſito ꝙ tūc generēt aliud
generat ſm qđ ſunt in actu. ꝛ ēt generāt qn̄ ſunt.igitur
fundamentū probatiōis ɔ̊nis non eſt veꝝ.ɔn̄e tenent.
ꝛ an̄s pro ꝑma ꝑte ſupponiť.pro 2ª parte probať: qꝛ vl'
forme corrūpunť cū ſunt: ꝛ ſi ſic hř propoſitū: vel cum
ꝑmo non ſunt. ꝛ hoc non:qꝛ tunc ſunt cōplete corrupte
mō non eſt idē corrūpi ꝛ eſſe cōplete corruptū.igř ꝛc̄.
Ad has rōnes reſpōdetur ſuſtinendo ɔcl'onem. ad ꝑᵐ
Ad primā dř ꝙ talis forma gn̄ať ab eodeꝫ a
quo gn̄anť rane. ꝛ alia aialia gn̄a
ta per putrefactionē.ſ.a q̄litatibus diſponētibus mām
iſtaliter ꝛ a ꝑma cā mediāte calore celi ꝛ eius aſpectu
ꝑncipal'r.ſic̄ cōiter dī in gn̄one aialiū ex putrefactiōe. ad 2ᵐ
¶ Ad ſcđaꝫ dī ꝙ př dř improꝑe talē filiū gn̄aſſe vel ēt
illū filiū eſſe genitū ab iſto pr̄e.qn̄.n.pater fuit tūc non
gn̄auit filiū:qꝛ tunc non fuit filius:nec gn̄abať proꝑe:
qn̄ filius gn̄abatur non fuit pater:ſed tales ꝓpōnes cō
cedunt ad iſtū ſenſum.ꝙ pater gn̄auit ſemen.a quo po
ſtea eſt genitus iſte filius. Et ſil'i mō iproprie dici poſſꝫ
ꝙ illa el'a generabāt aerē:qꝛ qn̄ erāt i ſua ꝑfecta diſpo
ſitione gn̄abant q̄litates in ſuas mās a qbus iſtrumen ad 3ᵐ
taliter poſtea genitus eſt aer. ¶ Ad tertiā dī admiſſo:
ꝙ forma que corrūpitur eſt ineſſe ſucceſſiuo ꝛ in corrū
pi ꝙ forma permanētis nō dꝫ dici gn̄ari ꝓprie. niſi qn̄
eſt ineſſe ſucceſſiuo ꝑmanenti.ideo qn̄ eſt ieſſe ſucceſſi-
uo vel in fieri vel in corrumpi non ſufficit ꝓducere eſſe
completuꝫ ꝛ propriū ꝛ permanēs.qūo ergo generādo
daret alteri tale eſſe.nihil.n.agit(de per ſe ſaltem) per
fectius q̄ꝫ eſt ipſummet:vt ꝑncipale agens : licꝫ de per
accn̄s ꝓpter denſitateꝫ māe in qua eſt vel aliam talem
cauſaꝫ ɔcurrentem poſſet:vt dictuꝫ eſt in ꝑ̊. ꝛ ꝙ iſte for
me ꝓpter tale eē ſucceſſiuū non debent dici generare.
vī ſatis notum per hoc etiā ꝙ ſi ad imaginationeꝫ iſte
forme non eſſent.dū tamē taliter producātur diſpōnes
qualitatiue non minus gn̄aretur aer: ꝛ hoc de primo.
Quantū ad ſcđꝫ articulū ſit ꝑma dubitatio h. ꝑ. duᵐ
vtrū aer pōt gn̄are ignē ex terra. ꝛ vī
ꝙ nō:qꝛ ſequereť ꝙ aer introduceret maiorē calidita-
tem ꝛ raritatē q̄ꝫ ipſemet hřet.ɔn̄s eſt fl'ꝫ:eo ꝙ agens
nō agit ſaltē in māꝫ denſiorē maiorē caliditatē ꝛ rari-
tatem

tatē ꝙ̃ ipſemet hꝫ.ɔ̃ña tꝫ.qꝛ generaret caliditatē.ſ.ignis
ſūmā ⁊ raritatē ignis:imo leuitatem ignis.mō oia iſta
2m ſunt maiora ꝙ̃ ſūt caliditas raritas ⁊ leuitas aeris. ¶ Se
cūdo poſtꝙ̃ aer itroduxit in terrā tātā calitatē ꝙ̃tā ip-
ſemet hꝫ:tota friditas terre eſt corrupta:igr̃ nulla cali-
ditas ab aere pōt poſt itroduci.ɔ̃ña tꝫ.qꝛ nō introducit̃
calitas niſi corrūpat̃ friditas.ɔ̃ña pꝫ.qꝛ alr̃ aer nō poſ
ſet gñare aerē ex terra niſi ad itroductionē tāte calidi-
tatis:ꝙ̃tā ipſemet hꝫ:tota friditas terre corrūperetur.
℞ ¶ Ad hāc dubitationē dr̃ ꝓbabilr̃ ꝙ aer agēdo i terraꝫ
gñat raritatē maiorē.quā ipſemet hꝫ.veꝝ eſt tñ ꝙ hoc
nō facit niſi de ꝑ accñs.ſ.qꝛ agit in māꝫ ſiccā.mō ad ca
liditatē ⁊ ſiccitatē eq̃les:dū tñ ſint itēſe:ſeqt̃ maior ca-
2 liditas ⁊ raritas ꝙ̃ ſeqt̃ ad caliditatē eādē ɔ̃iūctā hūi
ditati. ¶ Scdo dr̃.ꝙ aer ſic agēdo nō gñat maiorē le-
uitatē ꝙ̃ eſt leuitas aeris exñtis i ſua nāli diſpōe. pꝫ.qꝛ
3 leuitas aeris talis ē ſūma:ſic̃ pꝫ ex alia qōe. ¶ Tertio
dr̃.ꝙ gñat leuitatē motiuā ad altiorē locū ꝙ̃ leuitas ae
ris ſit motiua.pꝫ.qꝛ ex quo agit in māꝫ ſiccā ſiccitatem
nō ſupādo:ſꝫ ſolū corrūpēdo friditatē gñabit leuitateꝫ
q̄ ɔ̃ſeqt̃ caliditatē ⁊ ſiccitatē:ſꝫ illa ē leuitas ignis que
motiua eſt ad ſupiorē locū ꝙ̃ leuitas aeris: igr̃ verum
eſt ꝙ hoc ē de ꝑ accñs:ꝓut dictum eſt ṗus de raritate.
4 ¶ Quarto dr̃ ꝙ aer in mām terre nō itroducit maioreꝫ
caliditatē ꝙ̃ ipſemet hꝫ:qꝛ raꝝ in mām denſam agēdo
nō agit vltra gradū ꝓpriū ſuū.ꝓbat̃:qꝛ in māꝫ eq̃ rarā
nō ꝓduceret ceteris parib⁹ aliqd vtra gradū ꝓpriū:igr̃
nec in mām dēſam.ɔ̃ña tꝫ:qꝛ dēſum eſt magis reſiſtēs
5 ꝙ̃ raꝝ ꝑꝑ dēſitatē mãe:q̃re min⁹ pōt ꝓducere in dēſuꝫ
ꝙ̃ in raꝝ. ¶ Quito dr̃.ꝙ bñ agit aer in mām terre ca-
liditatē magis calefacientē ꝙ̃ ſua calitas eq̃li tꝑe ime-
diate calefaceret.pꝫ:qꝛ dēſitas mãe cōfortat actionem.
6 ¶ Sexto dr̃:ꝙ ignis in mā bñ ſufficiēter ſicca bñ p̃t ge
nerari ſub tāta calitate q̃tā hꝫ aer:ſꝫ genitus reduc̃ ſe
ad ſuā diſpōnē nālē ſi nō ſit ipedimētū.ſ. ad calitatē ſū
ad pm mā.ꝑ hoc pꝫ qd dōm ſit ad dubitationem.

Ad rōnes dubitatiōis dr̃ ꝙ aer bñ gñat cali
ditatē raritatē ⁊ leuitatē motiuaꝫ
ad locū altiorē:ſꝫ nō gñat maiorē caliditatē. Et ad pro
2m bationē dr̃:ꝙ nō generat̃ ibi ignis ſub calitate ſūma:ſꝫ
bñ ſub caliditate remiſſa cū ſiccitate:vt dictuꝫ eſt ante.
¶ Ad hoc aūt qd addit̃ ꝙ nihil agit vltra gradū ſuū ꝓ
ad 2m priū dr̃.ꝙ imo de per accñs caſib⁹ exp̄ſſis in qōe. vtrū
ſile agit in ſile. ¶ Ad ſcdāꝫ rōeꝫ:dr̃ ꝙ nō oꝫ totā fridi
tatē terre eſſe corruptā:cū tāta calitas in eius mām eſt
itroducta.ſic̃ hꝫ aer niſi tūc aer eēt calidus in ſummo.
3m Et ad ꝓbōnē dr̃:ꝙ nō eſt icōueniens aerē generari ex
mā multū hūectata ⁊ calefcā.hñtē tñ i ſe aliq̊s gd⁹ fri-
tatꝫ:nō.n.ē fritas oio remiſſa ſufficiēs ad ɔſuādā terrā.

ad rōnes pncipales. **Ad rōes** ṗncipales rñdet̃. Ad ṗmaꝫ dr̃ ꝙ ex
pluribus exñtibus in actu forā ſubā-
li nō pōt fieri vnū niſi iſta corrūpant̃:nō tñ negare vo-
luit qn plura poſſent per corruptionē in vnā ſubāꝫ trāſ
ad pm mutari:vt plura elr̃a in vnū mixtū:vt ſtramia ⁊ ligna i
ad 2m vnū ignē. ¶ Ad ſcdm dr̃.ꝙ nō oꝫ ꝙ oē qd gñat̃. gñet̃
ex ſibi ſimili in ſpē ſpāliſſima:ſꝫ ſi phs dicit ꝙ oē qd ſic
fit ex ſibi ſili:itelligit hoc.ſ.ꝙ oē qd ſic fit:fit a ſibi ſimi
li in v̇tute ⁊ diſpōe ɔ̃ueniēte ad ſuā gñonē:ſꝫ nō oꝫ ꝙ a
7.m.t. c.31. ſibi ſimili in ſpē. Aliter dr̃ ꝙ itelligit illā auctoritatē de
gñone vniuoca q̄ ē cū gñans ⁊ gñatū ſunt eiuſdē ſpēi
ſpāliſſime:vt cū aſinus gñat aſinū:vel caliditas calidi
tatē.de gñone v̇o equoca q̄ eſt qñ gñans: cui ṗncipali-
ter iter pticularia attribuit̃ gño. ⁊ genitū nō ſunt eiuſ-
dē ſpēi ſpāliſſime:ſic̃ rane gñant̃ ꝑ putrefactioneꝫ: aut
ad 3m caliditas a lumine:nō itelligit. ¶ Ad tertiū dr̃: ꝙ ɔ̃ña
nō valꝫ:qꝛ hñtia ſymbolū nō pñt ſic approximari ꝙ ex
eis fieret tertiū elm̃ diſtictū ſpē ab eis: eo ꝙ nō hr̃et tā
les q̃litates q̃les vni tertio ɔ̃uenire debent:ſed hñt q̃li-
tates ɔ̃rias vel ſolū vnā in ſpē.mō ex neutra illarū diſ
poſitionū:puta nec ex ɔ̃rijs nec ex ſola q̃litate ṗma na
tū eſt tertiū gñari. Ad ꝓbōnē dr̃:ꝙ hr̃e maiorē ſilitudi
nē bñ eſt cā:q̃re talia pñt citius iuicē trāſmutari: ſꝫ nō
eſt cā:q̃re talia pñt trāſmutari in tertiū: qꝛ reqreret̃ ꝙ
in ſe hr̃ent q̃litates 3⁹ elo diſticto cōuenictes: ⁊ ēt illas
nō hꝫ. Exēplū.ignis ⁊ aer nō hñt friditatē:quā opꝫ cō
currere ſi ex eis dꝫ gñari tertiū:puta aq̃ ⁊ terra. ¶ Ad Ad 4m
4m dr̃:ꝙ ex igne ⁊ aq̃ bñ pōt fieri terra ⁊ dr̃ ꝙ ignis d̊
ꝑ accñs pōt ɔdenſari.ſ.ſi ſupet hūiditatē aq̃ ⁊ nō fridi
tateꝫ:nā ad ſiccitatē itroductā ſtāte eadē friditate iten
ſa:ſeqt̃ maior dēſitas:ſic̃ pꝫ ex p̄dictis. ¶ Ad q̃ntaꝫ pꝫ
qd ſit dōꝫ per ſolōnē ṗme rōis factā ɔtra ɔ̃nē octauaꝫ
ṗmi articuli. ¶ Ad ſextā dr̃:ꝙ nō eſt icōueniēs idem
elm̃ in vna q̃litate reſpcū alteri⁹ eē fortius ⁊ in alia d̊bi
lius:qꝛ p̃t eē actu quo ad q̃litates q̃s hꝫ ⁊ eē in poten-
tia q̊ ad q̃litates q̃s ab alijs elīs p̃t recipe. ⁊ ſilr̃ eē no-
bilius reſpcū alteri⁹ in agēdo ⁊ eſſe ignobilius in patiē
do ⁊ in reſiſtēdo.hoc.n.reſpcū taliū diuerſaꝝ ꝓprieta-
tū bñ pñt ſil eidē ɔ̃uenire. ¶ Ad ſeptimā dr̃. ꝙ appro
ximatis igne ⁊ aq̃:ſic ꝙ ex eis gñet̃ tertiū elm̃.oꝫ qdlꝫ
eoꝝ eēt forti⁹ alio in vna q̃litate:ꝑꝑ cui⁹ actionē ipſum
corrūpit alterū:vt oꝫ ꝙ qdlꝫ eorū eēt debili⁹ alio in aliq̃
q̃litate ꝑꝑ ei⁹ corruptionē:ipꝫ corrūpit̃ ab altero. nō āt
gñat̃ in ei⁹ actiōe mixtū.qꝛ ibi manēt due q̃litates ṗme
nimis itēſe.ſ.ille q̄ ſupāt alias: ⁊ ꝑꝑ h̄ ſub eis nō gñat̃
mixtū. ¶ Ad octauā dr̃.qd nō oꝫ caliditatē ignis ſupā Ad 8m
tē friditatem aq̃ per modū ſequele remittere humidita
tem eiuſdē:eo qd in nullo ei ɔ̃riat̃. ⁊ forte hūiditas aq̃
eſt fortior in reſiſtēdo ꝙ̃ ipſa ꝑ modū ſequele nata ē re
mitti ad corruptionē friditatis. ¶ Ad ɔfirmationē dr̃ ad ɔfir.
qd nō eſt ſile de tribus reſpcū quarti ſic̃ de duobus re
ſpectu tertij.qꝛ cū duo hñt ſymbolū. ⁊ ex illis ꝑ actiōeꝫ
ſuā mutuā nō ē natū fieri q̃rtū. vt pꝫ ex pōne.imo vnū
eorū cū alijs duob⁹ hēbit ſymbolū.ſic̃ aer cū aq̃ ⁊ igne.
mō tale non eſt cum aliquo eorū natū tertiū generare.
¶ Rō poſt oppoſitū eſt ꝓ quarta ⁊ q̃nta ɔ̃nibus ⁊c̃.

¶ **Oportet igit̃ ſtare ⁊ non in īfinitū ire..**

Tex.cō.xxiij. **Queſtio.vi.** xij

Duodecimo querit̃. Utruꝫ ſi eēnt
īfinita elr̃a infinite eſ R.
ſent ɔ̃rietates. Et arguit̃ qd nō. qꝛ ſtaret qd
illorū elorū ſolū quattuor eēnt ɔ̃ria.ſꝫ taliuꝫ
nō eēnt īfinite ɔ̃rietates.g̊.ɔ̃ña tꝫ.añs ꝓ ṗma ꝑte pꝫ.qꝛ
elm̃ ſolū dr̃.eo qd i cōpōne corporū ipſi⁹ ē ṗmū.mō bñ
ſtat eſſe aliqd ṗmū vel aliqua ṗma que nulli ſunt ɔ̃ria.
Exēplū vt ṗma mā ē i cōpōne rerū ṗmū. ⁊ tñ nulli ɔ̃-
riat̃. ⁊ ſilr̃ ſic eſt de forma ſubāli.g̊ ſuppoſitio qd īfini-
ta ſunt elr̃a ſtat qd illorū ſolū ſunt quattuor ɔ̃ria.minor
nō eſt de ſe. ¶ Scdo.qꝛ ſi ſic h̄ eēt.qꝛ nūer⁹ ɔ̃rietatum
ſeqt̃ nūerū elorū.ſꝫ h̄ ɔ̃ñs eſt falſum.igr̃ nō oꝫ ꝑꝑ īfini 2
ta elr̃a īfinitas eē ɔ̃rietates.maior pꝫ.qꝛ ñ vr̃ quō aliter
ꝑꝑ īfinita elr̃a ſequat̃ īfinitas eē ɔ̃rietates.alr̃s.n.ſtabit.
vt vr̃ nūerū vni⁹ eſſe infinitū. ⁊ nūerū alterius finituꝫ.
ɔ̃ñtis falſitas appet.qꝛ ſꝑ eſt numerus ɔ̃rietatū minor
ꝙ̃ nūerus elorū.vt ponendo quattuor elr̃a nō ponunt̃
niſi due ɔ̃rietates. ¶ Tertio ſi tot eēnt ɔ̃rietates q̊t eſ- 3
ſent elr̃a. ⁊ vtrūqꝫ īfim ſeqt̃ vnū īfim eē mai⁹ alio.ɔ̃ñs ē in
cōueniēs ⁊ ꝓbat̃ ɔ̃ña.qꝛ q̃lꝫ due ɔ̃rietates ad min⁹ faci
unt 4or cōbiatōes.g̊ poſitꝭ infinitꝭ elīs. ⁊ totidē ɔ̃rietati
b⁹.ſeq̃ qd illaꝝ ɔ̃rietatū i duplo plr̃es eēnt cōbiatōes ad
min⁹ ꝙ̃ ſtipe. ⁊ ipe ſtifite.g̊ vnū ſim eit dupm alto ɔ̃ña tꝫ
⁊ añs pꝫ.qꝛ due ɔ̃rietates faciūt 4or ɔbiatiōes polr̃es.

¶ 4o ſi

¶ 4°: ſi illa q̄ nāl'r ſt̄ pl'a i ifiᵐ ml'tiplicenť: nō oȝ ea q̄ ſt̄ pauciora i ifiᵐ ml'tiplicari: ſȝ ɔ̄rietates nāl'r ſt̄ pauciores
5 q̄ȝ el'a: vt dc̄m ē i 2ᵃ rōe: igr̄ ⁊c. ¶ 5° ſuppoſito ꝙ mixta eēnt ifinita n̄ oȝ ɔ̄rietates eē ifinitas. ꝰ nec oportebit ſi el'a ſt̄ ifiᵃ. ɔ̄ña tȝ a ſili: q: n̄ vr̄ potior rō ĩ vno q̄ȝ ĩ alio. aña ē mãifeſtū. nã ꝓ ifinitꝫ mixtꝫ ſufficerēt due ɔ̄rietates
6 el'oꝝ. ¶ 6°. ſi iſta ɔ̄ña eēt bōa ipa tenēt ꝑ aliquē locuȝ dialecticū: ſȝ n̄ vr̄ ꝙ ꝑ aliquē. ꝰ n̄ ē bōa. maiō nō ē. q: ipſa nō ē foial'. ⁊ mior appȝ: ſi ꝑ aliquē locū teneat oñdať
7 ille. ¶ 7°. ħ n̄ vr̄: niſi q: qōlȝ hr̄et ifinitas q̄litates: ſed poſito ꝙ eēnt ifinita el'a n̄ ꝑꝑ ħ oȝ vnū eoꝝ hr̄e q̄litates ifinitas. ꝰ nō oportebit eē ɔ̄rietates ifinitas. maior
T. c. 35. pȝ ꝑ phȝ i lr̄a. ꝗ pōit ꝙ qōlȝ vnū hȝ ifinitas q̄litates. mi
⁊. 36. nor pȝ: q: maxie ifinitas hr̄et ꝑꝑ ɔ̄riāi oibꝰ. mō ꝑꝑ vnā qualitatem oibꝰ poſſit contrariari ſm̄ magis ⁊ minus.

T. c. 35. ⁊. 39. In oppᵐ ē phs i lr̄a. c. 5. ſcḋi hꝰ. ¶ In iſta q̄oe erunt duo articuli. In p̄ videbiť de q̄ſito. Et ſcḋo ſi eēnt ifinita el'a vtꝝ qōlȝ eoꝝ haberet infinitas ɔ̄trarietates.

p̄. ſuppō Quātū ad pm̄ū ſit pm̄a ſuppō cuiuſlȝ ꝓgreſſiōis cōtinue ſūma eq̄l' ē medietati nūeri q̄ fit ex ductu nūeri eādē ꝓgreſſionē termināt] in nūeꝝ imediate ſeq̄ntē: vt ſi dicas. vnū duo tria 4ᵒʳ. Si velis ſcir̄ ſūmā totiꝰ ducas 4ᵒʳ q̄ ē nūerꝰ termināṡ i q̄nq̄ q̄ ē nūerus imediate ſeq̄ns dicēdo q̄ter q̄nq̄ ſunt. 20. ⁊ captis x. que ſunt medietas totiꝰ tantū valet tota ꝓgreſſio fc̄a.

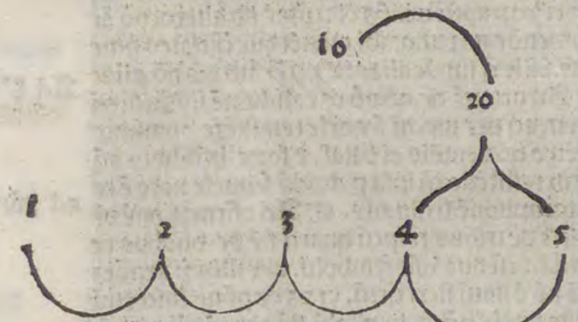

¶ Pratica hꝰ ɔ̄nis pōitur ɔ̄ᵗᵒ 6. ɔ̄nis. 8. Jordani. ⁊ pōt ſic ōmōſtrari. ſit data ꝓgreſſio. a. ⁊ diſponať ꝑ modū figᵉ triāgl'aris ſȝ nūeros ab vnitate ɔ̄tinue aſcendētes vſq̄ ad nūeꝝ q̄ternariū: vt i triāg'lo pūctoꝝ a. ⁊ diſpōať alia ꝓgreſſio eq̄l' a. ēt trāgul'r: ſic tn̄ ꝙ vnitas illius applíceť nūero termināti a. ⁊ binariꝰ eiuſdē nūero penultio: ⁊ ſic deinceps: ſic̄ pȝ i triāg'lo circulorū q̄ ſit b. tūc cū tot ſt̄ nūeri in b. q̄t ſūt i a. ⁊ vnitas ipſiꝰ b. eſt applicata nūero termināti ipſi a. ſeq̄ť ꝙ termināṡ ꝓgreſſiōis b. applicabiť vnitati ipiꝰ a. ⁊ q: penultimꝰ nūerꝰ ipſiꝰ a. excediť a nūero termināte a. i vnitate: ⁊ ꝑ ɔ̄ñs a nūero aggregato ex termināte a. ⁊ vnitate b. i binario excediť: ⁊ binariꝰ b. ē additus penultio ipſiꝰ a. ſeq̄ť ꝙ aggregaᵐ ex penultio a. ⁊ biario b. ſit eq̄le aggregato ex termināte a. ⁊ vnitate b. ⁊ ita arguiť ĩ q̄lȝ alio nūero aggregato ex pte a. ⁊ b. ꝙ ſit eq̄l' aggregō ex termināte a. ⁊ vnitate b. igr̄ hr̄ ꝙ oēs tales ſt̄ eq̄les: ⁊ tot ſūt tales q̄t ſūt nūeri i a. ⁊ ꝑ ɔ̄ñs tot ſt̄ q̄tꝰ ē nūerꝰ. termināṡ a. ꝰ ꝑ diffōnē ml'tiplicatōis q̄ dic̄ ꝙ ml'tiplicare nūeꝝ ꝑ aliū ē illū totiēs ſumē q̄t ſūt vnitates i alio: tota ſūma a. ⁊ b. ē illō qō fit ex ductu termināte a. i aggregatū ex termināte ⁊ medietate a. ⁊ ꝑ ɔ̄ñs erit eq̄le illi qō fit ex ductu termināte a. i nūeꝝ imediate ſeq̄ntē termināte a. ſȝ cōſtat ꝙ a. ē medietas totiꝰ ſūme a. b. igr̄ ꝓgreſſiōis a. ſūma ē eq̄l' medietati eiꝰ q̄ fit ex ductu termināte a. i nūerū imediate ſeq̄ntē. ſil'r argueret ĩ q̄lȝ alia ꝓgreſſione tali. igr̄ pȝ pm̄a ſuppō.

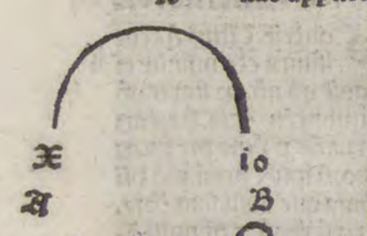

¶ 2ᵃ ſup. q̄rūlȝ termioꝝ tot ſunt cōbinatōes poſ'es: q̄ȝta ē ſūma ꝓgreſſiōis ɔ̄tinue termi nate: ad nūerū vnitate mioṙ nūero eoꝝūdē termioꝝ: 2ᵃ ſup.
vt ſi ſint 4ᵒʳ termi a. b. c. d. tot pñt fiēi ɔ̄biatiōes t'mioꝝ q̄ȝta ē ſūma ꝓgreſſiōis ɔ̄tinue terminate ad triariū q̄ ē mior nūero t'miorū i vniᵗᵉ: ꝑ cāuȝ: q: ſūma ꝓgreſſiōis ab vnitate ad ternariū q̄ ē mior nūerꝰ termioꝝ ē ſex: ⁊ ipoꝝ 4ᵒʳ termioꝝ ſt̄ ſex cōbiatōes. ōmōſtraſ. nā pm̄i ad oēs ſeq̄ntes tot ſt̄ cōbiatiōes q̄t ſt̄ illi ſeq̄ntes. ⁊ ꝑ ɔ̄ñs q̄tꝰ ē nūerꝰ vnitate mior nūero oiuȝ termioꝝ vt in 4ᵒʳ t'mis pm̄is faċ tres cōbiatōes. ſil'r 2ⁱ termi ad ſuas erūt cōbiatōes vnitate pauciores q̄ȝ pm̄i ad ſuas: vt in 4ᵒʳ t'mis 2ⁱ due ſt̄ cōbiatōes: ⁊ ſic ĩ alijs ɔ̄tinue ꝑ vnitatē dſcēdēdo. ꝰ directe tot erūt cōbiatōes q̄ȝta erit ꝓgreſſio ɔ̄tinua a nūero vniᵗᵉ miore nuō oiuȝ t'mioꝝ vſq̄ ad vnitatē: ſȝ tal' regreſſio ē eq̄l' ꝓgreſſiōi ɔ̄tinue ab vnitate vſq̄ ad nūeꝝ vniᵗᵉ miorē nuō oiuȝ termioꝝ: q: nō drñt hꝰⁱ regreſſio ⁊ tal' ꝓgreſſio: niſi q: i ꝓgreſſione fit ꝓgreſſio nūeri ab vnitate ɔ̄tinue ꝓcedēdo ad nūerū maiorē ⁊ i r̄greſſiōe icipiť a nuᵒmario ꝓgreſſionis ꝓcedēdo ꝑ oia media vſq̄ ad vnitatem. ꝰ ſuppō ſcḋa ꝟa. Exᵐ. vid ein ſiᵃ 4ᵒʳ t'mioꝝ ⁊c.

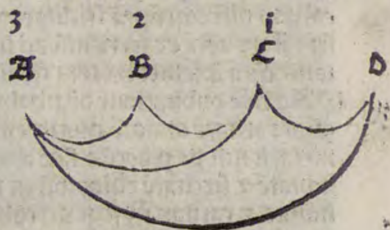

¶ 3ᵃ ſuppō ſeq̄ť ex duobꝰ hiṡ q̄ ē ad ꝓpoſituȝ. ſ. ꝙ tot ſūt cōbiatōes termioꝝ ɔ̄rietatū pri maꝝ q̄ȝta ē medietas numeri q̄ ſurgit ex ml'titudie nūeri termioꝝ i nūeꝝ imediate p̄cedētē. ꝟ. g. ſi eēnt. 6. termi triū ɔ̄rietatū: dico ꝙ tot ſūt cōbinatōes t'mioꝝ q̄ȝta ē medietas nūeri q̄ ſurgit ex ductu ſex i. 5. nā ducas ſex i. 5. iuenies. 30. cōbiatōes: ⁊ capta medieᵗᵉ. ſ. i 5. tot ſt̄ cōbiatōes t'mioꝝ ɔ̄rietatū. ꝓbať ex ſuppōnibꝰ q: ꝑ 2ᵃᵐ q̄rūlȝ t'mioꝝ tot ſt̄ ɔ̄biatōes poſ'es q̄ȝta ē ſūma ꝓgreſſiōis ɔ̄tinue t'mināťꝫ ad nūeꝝ miorē vniᵗᵉ nᵒ eoꝝūdē. ſic i ſex t'mis tot ꝓgreſſiōes ſt̄ q̄ȝta ē ſūma ꝓgreſſiōis ɔ̄tinue ab vniᵗᵉ vſq̄ ad. 5. ſȝ tal' ſūma ꝑ pm̄aȝ ſuppōnē ē eq̄l' medieᵗⁱ nūeri q̄ fit ex ductu nūeri eādē ꝓgreſſiōeȝ t'mināťꝫ i nūeꝝ imeᵗᵉ ſeq̄ntē. vt ꝓgreſſiōis ab vniᵗᵉ ad. 5. ſūᵃ ē eq̄l' medieᵗⁱ eiꝰ qō fit ex ductu. 5. i. 6. igiť tot ſt̄ ɔ̄biatiōes t'mioꝝ ɔ̄rietatū q̄ȝta ē medietas nūeri q̄ ſurgit ex ductu nūeri t'mioꝝ i nūeꝝ imeᵗᵉ p̄cedētē: ⁊ ħ ē ꝓpoᵐ. ¶ 4ᵃ ſup. ſeˣ ꝙ tot ſt̄ ɔ̄biatōes poſ'es ſil' exiſtē q̄litatū pm̄aꝝ q̄t ſt̄ ɔ̄biatōes t'mioꝝ ɔ̄rietatū pm̄arū dēpto nuō ɔ̄rietatū. pȝ. q: oēs alie ɔ̄biatōes ſt̄ poſ'es p̄ter ɔ̄rias q̄ ſȝ eē itēſuȝ neq̄ūt ɔ̄iūgi: vt termi ɔ̄rietatū. 6. t'mioꝝ ſt̄. i 5. ɔ̄biatōes ꝑ p̄cedētē ſuppōnē: q̄ꝝ ſt̄ tres ipoſ'es ꝑ nãȝ ⁊ ɔ̄rioꝝ ſȝ eē itēſuȝ. ꝰ remanēt. 12. poſ'es: ⁊ ħ ē ꝓpoᵐ. ¶ 5ᵃ ſuppō. ſeq̄ť ꝙ nō oȝ nūeꝝ el'oꝝ eſſe duplū 4ᵃ ſup. 5ᵃ ſup.

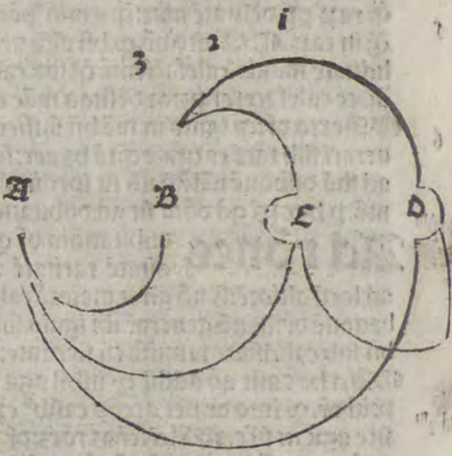

duplũ ad nũeꝝ ↄ̃rietatũ ꝑmaꝝ: q̃tũ eſt ex pte ↄbinatio nũ nũeꝝ: imo quāto pl'es eēnt ↄ̃rietates tāto maioꝛ fieret ꝓpoꝛtio elꝛoꝝ ſupꝛa nũeꝝ ↄ̃rietatũ. p3. q2 qñ ſũt due ↄ̃rietates ſũt el'a q̃ttuoꝛ: ꝛ i duplo pl'a q̃ ↄ̃rietates: ꝛ ſi fierēt ēt tres ↄ̃rietates el'a fierēt. ij. ꝛ i q̃druplo pl'a q̃ ↄ̃rietates: ꝛ ſi fierēt q̃ttuoꝛ ↄ̃rietates adhuc fieret maioꝛ ꝓpoꝛtio el'oꝝ ſupꝛa ↄ̃rietates. ℭ Sexta ſuppō. q̄ ñ

6ª ſup. oꝫ ſimpl'r eē tot el'a quot ſũt q̃litates. p3. q2 ſi eēnt triũ ↄ̃rietatũ. vi. q̃litates ꝑme. xij. fierēt el'a: veꝝ eſt tñ q̄ vt nũc ſeu necītate nāe: q2 nō ſũt niſi q̃ttuoꝛ q̃litates ꝑme tot ſũt el'a quot ſunt q̃litates. ℭ 7ª ſuppō. oīa el'ta ꝑria

7ª ſup. hñt iuicē ↄ̃rietatē. appet: q2 ita eſt ō aliq̃bus. igr̃ ita erit de oībus. ↄ̃ña t3. q2 non eſt potioꝛ rō de iſtis q̃ de illis. añs p3 expiētia de terra ꝛ aq̄: q̃rũ vnũ eſt ſiccũ: vt terra ꝛ aliō hũidũ: vt aq̄: ſil'r appet de aere ꝛ aq̄. ℭ 2° q2 el'a ꝑria ſunt iuicez trāſmutabilia ꝛ nō ſunt trāſmutabilia niſi ꝑ ↄ̃rietatē. igit ꝛc. maioꝛ nō: q2 oīa el'a hñt māni: ꝛ talia ſunt iuicē trāſmutabilia. minoꝛ nota eſt: eo q̄ trāſmutatio fieri non pōt ſine alteratione ꝑuia. 3° ex oībus el'is pñt fieri mixta: ſ3 illa fieri non pñt ex el'is nō hñtibus ↄ̃rietatē. igit el'nta ꝑrima hēbũt ↄ̃rietatē. maioꝛ p3 q2 gñatio mixtoꝝ ꝛ mixta ſunt finis el'oꝝ. mioꝛ p3. q2 mixtio fieri nō pōt ex el'is niſi ꝑ alteratiōnē nec alteratio niſi ꝑ ↄ̃rietatez. 4° q2 nō vr̃ peneſ q̃d ſumitur ex effectibus nũerus vel diſtinctio el'toꝝ niſi penes ↄ̃rietatē. igitur oꝫ el'a ꝑrima hr̃e ↄ̃rietatem.

p° **His premiſſis** ſit pꝛia ↄ̃ h̄. nullũ el'm ↄ̃riatur q̄buſcūq̄ duobus el'tiſ diuerſis in ſpē eq̄ ꝑ ſeu ꝛ total'r ſimpl'r eiſdē ↄ̃rietatib⁹ ꝓbaꝛ. q2 ſeq̄reꝛ q̄ illa duo el'a eēnt eiuſdē ſpēi ſpālíſſime eēntial'r. ↄ̃ña eſt falſũ. ꝛ ↄ̃ aſſūptū. ꝛ ↄ̃ña t3. q2 nulla ſpēs eſt duobus el'is diuerſaꝝ ſpēꝝ ſpālíſſimaꝝ eq̄ ſil'is eodez mō: ſpēs. n. hñt ſe ſic nũeri: vt ꝑus dcm̃ eſt. mō nullus vnus nũerus h3 ſe ad duos alios nũeros diuerſaꝝ ſpēꝝ oīo ſil'r. Et ex alio appet ↄ̃ña: q2 illa ſunt ſil'ia in ſpē q̄ total'r ꝛ eodē mō opponunꝛ vni 3° vt caliditas cũ caliditate. Et ſi obiȷ̄ciꝛ q̄ aer ↄ̃riaꝛ igni ꝛ ter

Dubᵐ re ꝑ hũiditatē. dr̃ q̄ h̄ nō eſt eodez mō neq̄ eq̄ ꝑ: imo aer ꝑ ꝛ ꝑncipal'r ↄ̃riaꝛ terre: q2 i ambabus q̃litatibus ꝛ minus ꝑncipal'r opponiꝛ igni: q2 tm̃ in vna. ꝛ ↄ̃riaꝛ terre ꝑ in hũiditate: q2 terra ē ꝑ ſicca. aer ꝑmo hũidus: ꝛ ſic nō ↄ̃riaꝛ igni. ℭ 2ª ↄ̃ eſt. ſi vnũ el'm mediũ ↄ̃riaꝛ

2ª ↄ̃ duobus extremis: illa ↄ̃rianꝛ iter ſe. ꝑ ꝓbatiōe ſupponitur q̄ ſꝑ trāſmutatio i q̃litatibus ꝑmis ē iter ↄ̃ria: vt qñ coꝛrūpiꝛ caliditas gñaꝛ friditas ꝛ eͦ: ꝛ ſic de alȷ̄s. ꝓbaꝛ. q2 ſi aer ↄ̃riaꝛ igni in hũiditate: q2 eſt ignis ſiccus. vel q2 ↄtrariaꝛ aq̄ in hũiditate: vl' in alia q̃litate: non in humiditate: q2 tunc eodez mō: ꝛ eq̄liter opponereꝛ aer aq̄: ſicut igni: qō eſt ↄ̃ ꝑcedētem ↄclōnē. niſi tunc dicas q̄ aer cũ vno illoꝝ h3 vnā aliā ↄ̃rietatē: quā non h3 cũ alio. vt ſi foꝛte aq̄ ↄ̃rieꝛ i caliditate: q2 aq̄ eſt frigida: ꝛ igni nō ſic ↄ̃rietur. q̄ ſi dicatur ponaꝛ aerē ↄuerti i ignē ꝛ q̃ro vtꝝ caliitas aeris manet i igne: ꝛ ſi ſic ſeq̄tur q̄ ignis ↄ̃riabitur aq̄: ſic ꝑus aer ↄ̃riabatur. Si dicas q̄ nō ſeq̄tur cũ trāſmutatio ſit in ↄ̃ria: q̄ i igne gñabitur frigiditaſ: ꝛ ſi ſic aer adhuc ſil'r oīo ↄ̃riatur igni. ſic aq̄ qō ē ↄ̃ dicta. Si aũt dicaſ q̄ aer ↄ̃riatur aq̄ in alia q̃litate. ſ. in caliditate: ſeq̄tur q̄ aer eſt calidus ꝛ humidus. ignis ſiccus ꝛ aq̄ frigida: ſ3 aer nō ↄ̃riatur igni i alia q̃litate. ſ. i caliitate: q2 tūc oīo ↄ̃riaretur igni: ſic aq̄. g̃ eſt ſil'is igni i caliitate. g̃ ignis ↄ̃riaꝛ aq̄ i caliitate: ſicut aer ꝛ hr̃ ꝓpoſitũ. Sil'r ſeq̄tur q̄ aq̄ eſt hũida. igitur iterum

3ª ↄ̃ aq̄ ↄ̃riabitur igni: q2 eſt ſiccus. ℭ 3ª ↄ̃ oīa el'ta hñt iuicē ↄ̃rietatē. ꝓbatur. q2 ſi ꝑrima hñt ↄ̃rietatē: ꝛ diſtantia hñt ↄ̃rietatē. ꝑ ↄclōnē ꝑcedētē: ſ3 oīa ꝑria hñt ↄ̃rietatē. ꝑꝑ ſeptimā ſuppōnē. igr̃ ꝛc. Iteꝝ ꝓbatur ↄ̃ rōnib⁹ ſuppōnis ſeptime. ꝑ q2 al'r nō oībuſ poſſent fieri mixta: iterũ alias nō oīa pñt iuicē trāſmutari: iteꝝ al'r nō hr̃ent mā3. oīa. n. diuerſaꝝ ſpēꝝ hñtia mā3 hñt iuicē ↄ̃rietatē.

ℭ 4ª ↄ̃ rñſalis ad q̄ōnē ē. ſi iſinita eēnt el'a iſinite eēnt ↄ̃rietates. ꝓbaꝛ. q2 q̄ōl3 cũ q̃l3 h3 ↄ̃rietatē: ꝛ nullũ eoꝝ ↄ̃riaꝛ ꝑlibus eadē ↄ̃rietate ꝛ eq̄ ꝑ. g̃ oꝫ q̄ q̄ōl3 el'm ↄ̃rietur cuil3 ꝑ3 aliā ꝛ aliā ↄ̃rietatē. ꝑ igr̃ oꝫ iſinitas eē ↄ̃rietates ſi ſint iſinita el'a. 2° ſic. q2 vl' ſolum ſũt finite ↄ̃rietates vl' iſinite exñtibus iſinitis el'is. ſi iſinite hēo ꝓpᵐ. ſi ſolũ finite ſeq̄ꝛ q̄ ēt ſolũ ſũt finite ↄbinatōeſ eoꝝ poſſibiles. ꝑ 3ᵃᵐ ſuppōnē. g̃ ſolũ erũt finita el'a: qō ē ↄ̃ poſitũ. ꝛ p3 vltia ↄ̃ña. q2 q̄ōl3 el'oꝝ determiat ſibi aliq̃ ↄbinationē q̃litatũ ꝑmaꝝ: vt dcm̃ eſt ꝑus. 4ª ↄ̃.

Quantum ad ſcōz articl'm ſit pꝛia ↄ̃ h̄. ſi eēnt iſinite ↄ̃rietates q̄ōl3 el'm hr̃et iſinitas q̃litates ꝑmas. ꝓbaꝛ. q2 q̄ōl3 el'm erit cuil3 alioꝝ ↄ̃riũ ꝑ vnā q̃litatē: ſ3 nullũ ↄ̃riaꝛ ꝑlibus eq̄ ꝑ ꝑ vnā q̃litatē. g̃ oꝫ q̄ exñtibus iſinitis el'is iſinitas hr̃e q̃litates. t3 ↄ̃ña. ꝛ maioꝛ p3 ꝑ tertiā ↄclōnē. mioꝛ appet ꝑ ꝑmā. ℭ Scōa ↄclō. nō ē poſſe aliq̄ō el'm hr̃e iſinitas q̃litates ꝑmas totales. ꝓbaꝛ. q2 q̄ōl3 el'm eſt coꝛruptibile. 2ª ↄ̃. igiꝛ nullum eoꝝ h3 iſinitas q̃litates. ↄ̃ña tenet: q2 el'm hñs iſinitas q̃litates h3 iſinitā v̄tutē reſiſtitiuā ſuis coꝛrūpentibus. g̃ nullũ coꝛrūpēs eēt foꝛtius in coꝛrūpendo q̃ ipm in agendo. g̃ nullũ coꝛrūpēs ꝑt ipm coꝛrūpere. vltia ↄ̃ña t3. q2 nō ſit actio niſi a ꝓpoꝛtiōe maioꝛis in eq̄litatis. ꝛ ꝑma p3. q2 q̃l3 illaꝝ q̃litatũ eēt certe v̄tutis i ↄſeruādo ꝛ reſiſtēdo coꝛruptiuis. igr̃ v̄tus ↄſeruatiua totius el'i q̄ aggregaꝛ ex oībus: eēt iſinita. ℭ Et ſi diceDubiũ reꝛ q̄ ſtaret q̄ caliditas vnius obtineret ſup friditatez alterius. ꝛ ſic ſiccitas ꝑmi obtineret ſup hũiditatē ſcōi: ꝛ ſic de ſingulis q̃litatibus ꝑmis ſup ſingulas q̃litateſ ſcōi. g̃ vr̃ ꝑmũ poſſet coꝛrūpe ſcōm. 2° q2 ad minus vna q̃litatũ iſinitaꝝ vnius vt caliditas ignis poſſ3 obtinere ſup vnā q̃litatũ alterius: vt ſupꝛa friditatē aq̄. igiꝛ poſſet aquā vl' illō aliud coꝛrūpere. ↄ̃ña t3. q2 nos videmus nũc aquā coꝛrūpi in aerē ꝑꝑ ſolā coꝛruptiōnē friditatis: ꝛ ſic frequēter ob coꝛruptiōnē vnius q̃litatis ſolius coꝛrūpiꝛ el'm. ℭ Rñdeꝛ q̄ l3 ille ↄ̃ñtie valerēt finitis exñtibus q̃litatibus in el'is: tñ iſinitis exñtibus nō valerēt: q2 ꝑ3 ꝑmā rōnē q̃q̃d q̃litates vnius obtinerēt ſup q̃litates alterius. adhuc reſiſtitiua totius alterius tm̃ val3 ſic̄ v̄tus actiua ꝑmi: q2 eēt iſinita vt dcm̃ ē. ꝛ iō nūq̃ coꝛrūpereꝛ nec ſuperareꝛ. nec eſt illud icōueniēs: q2 l3 in quol3 tpe finito nũerus dieꝝ eſt maioꝛ q̃ numerus ānoꝝ: tñ ſi eſſet vnum tp̄s infinitum in eo nō eēnt pl'es dies q̃ anni. ſic ēt quel3 q̃litas finite v̄tutis vnius ſuparet ſuam ↄ̃riam alterius: tñ v̄tus actiua iſinita vnius nō ſuperaret virtutem reſiſtitiuam alteriuſ iſinitaz. ꝛ ſcōm ſecundam diceretur q̄ l3 finitis q̃litatibus exñtibus in re ad vnius coꝛruptiōnē res coꝛrūpitur: tamē nō ſic eſſet in infinitis: eo q̄ alie qualitateſ iſinite remanentes plus ſufficerent rem conſeruare q̃ vna vel due ſufficerent coꝛrumpere. Rᵒ.

Ad rationes ꝑncipales. Ad ꝑmũ dr̃ q̄ el'a capiēdo ea ꝑ ꝑncipȷ̄s itriſecis nō ſunt ↄ̃ria: ꝛ ſic nō accipitur in ꝓpoſito: ſ3 capiendo el'ta ꝑ re nāli iter res generabiles ꝛ coꝛruptibiles magis ſimplices. ſic oīa elemēta hñt contrarietatem: ſicut dcm̃ eſt in poſitione. Iſta autē deſcriptio elemēti: q̄ adducitur: itelligitur ꝑm dcā ꝑus in queſtione de numero elemētoꝝ. ℭ Ad ſcōm dr̃ q̄ numerus cōtrarietatũ nō ſeq̄tur numerũ elemētoꝝ: q2 q̃diu elemēta ſunt finita ſemꝑ ſunt paucioꝛes ↄtrarietates q̃ elemēta: ꝛ ſi iſinita fierēt. tūc adhuc ꝑꝑe maximus numerus ↄ̃rietatũ nō ſeq̄tur maximũ numeruz elemētoꝝ: q2 nullius eſſet Ad pᵐ Ad 2ᵐ

maximus nūerus nec vnius nec alterius. ſcđo dr̄ q̄ q̄ʒ tūcūq̄ʒ elemēta eēnt ifinita ꝯrietates eſſent ifinite: quia finite ꝯrietates nō facerent niſi finitas ꝯbinationes: ⁊ tales nō ſufficerent ꝑ infinitis elementis ſpē diſtinctis. nec eſt mirū de iſtis: q: in oī tp̄e finito ānos ⁊ dies iclu dēte multo plures ſunt dies q̄ʒ āni: ſed ſi infiniti fierēt di es in aliquo tp̄e: in iſto fierēt ifiniti āni: eo q̄ infiniti dieſ ifinitos ānos ꝯſtituerēt: ⁊ ſic nō eēnt plures dieſ q̄ʒ an ni: ſilr̄ eſt in ꝓpoſito: ⁊ pp̄ hoc negaſ illud: qđ aſſumiſ: q̄ ſtat el'nta eē ifinita ⁊ ſolū ꝯrietates eē finitas. addi

Ad 3m to hoc q̄ oīa el'a debēt eſſe ꝯria. ℂ Ad 3m dr̄ per ideʒ. q̄ nullū ifinitū eſt maius alio ſcđo q̄ oiuʒ ꝯrietatū fini taꝝ plures ſunt ꝯbinationes q̄ʒ ꝯrietates. Tertio q̄ in finitaꝝ ꝯrietatū nō ſunt plures cōmutationes q̄ʒ ꝯrie tates: ſicut ifiniti dies chateᶜᶜ nō ſunt plures dies q̄ʒ an

Ad 4m ni. ℂ Ad 4m dr̄ q̄ ſi illa que nāl'r ſunt plura q̄ṫūlʒ ml' tiplicenſ finite: nō pp̄ hoc tñ oʒ ẜm numeꝝ ml'tiplicari pauciora nāl'r: ſʒ ſi in ifinitū multiplicarenſ ſecuſ eēt: q: dies nāl'r ſunt pl'es ānis: ⁊ tñ ſi i infinitū chateᶜᶜ ml'ti

Ad 5m plicarēſ dieſ: ſilr̄ ml'tiplicarenſ āni. ℂ Ad 5m dr̄ q̄ nō eſt ſile de mixtis: q: mixta nō determinant ſibi ꝯrieta tates ſimplices: ſicut elemēta: ſufficit. n. mixta diſtigui per eaſdē ꝯrietates primas ẜm magis ⁊ minus. nō ſic eſt de elemētis. oʒ. n. qđlʒ el'ʒ hr̄e vnū extremoꝝ vnius ꝯrietatū in ſūmo: ſi ſit in nāli diſpōne: ⁊ iō negaſ ꝯña: que formatur in p̄nᵒ rōnis arguēdo a mixtis ad el'nta.

Ad 6m ℂ Ad 6m dr̄ q̄ illa ꝯña tʒ. per hoc mediū: q̄ oia el'a di ſtinctaꝝ ſpēꝝ hn̄t diuerſas ꝯbinationes ꝯrietatū: ⁊ fi nite ꝯrietates nō faciūt ifinitas cōbinationes diuerſaſ. igiſ ſi ifinita ſunt el'a diuerſaꝝ ſpēꝝ oʒ ꝯtrarietates eē ifinitas. ⁊ pōt reduci ꝯña ad locuʒ a diuiſione: q: vel in finita el'a hn̄t ſolū ꝯrietates finitas vel ifinitas: ſed nō hn̄t ſolū finitas. ergo ifinitas: hic eſt locus a diuiſione.

Ad 7m ℂ Ad 7m dr̄ q̄ veꝝ eſt q̄ qđlibet elemētoꝝ hr̄et ifini tas q̄litates. ⁊ negeſ q̄ vnū elementū poſſet oībus cō trariari ẜm vnā qualitatē ẜm magis ⁊ minus. nā oʒ q̄ el'm habeat qualitatū ſuaꝝ aliquā in ſūmo ⁊ aliam re miſſaʒ a ſūmo. modo ſʒ nullā taliū poſſet infinitiſ eque p̄mo ꝯtrariari. ℂ Ad rōnē poſt oppoſitū dr̄ q̄ eſt ꝑ q̄r ta ꝯclōne p̄mi articuli. ⁊ hoc de q̄ne.

ℂ Omnia. n. mixta corpa quecūq̄ʒ circa locū ſunt ex oībus cōpoſita ſunt ſimplici bus. Tex. cō. xlix. Q̄ō. xiij.

p̄m Queritur decimotertio. Utꝝ q̄dlibʒ mixtū reſidēſ circa mediū locū ſit cōpoſitū ex oibuſ ſimplicibus. ℂ Et arguiſ q̄ nō. q: forme eloꝝ nō manēt i mix to. g̃ nullū mixtū cōponiſ ex ſimplicibuſ. ꝯña tʒ. q: mix

q.22. tū nō eſt cōpoſitū niſi ex his q̄ ſunt in eo. āns pʒ ꝑ dcā in p̄ huius. ℂ Scđo multa ſunt mixta in fundo maris ⁊ talia nō cōponunſ ex igne. igiſ ⁊c. ꝯña tʒ. q: ignis eſt vnū ipſoꝝ ſimpliciū: ⁊ āns appet: q: ſi ibidē eēt ignis: vr̄ q̄ ſtatim corrūpetur pp̄ nimiū oñium aq̄ ſibi ꝯrie circūſtātis. ℂ Tertio. aliq̄ ſūt mixta i q̄bus nō ſūt el'a

3. leuia. igr̄ nō ſunt cōpoſita ex oībus ſimplicibus. ꝯña tʒ āns appet: q: multa ſūt mixta grauiora q̄ʒ terra: qđ nō eſſe poſſet ſi in eis eſſent el'a leuia: cum terra ſit graue ſimplex. aſſūptū experimur de plūbo vl' auro. trahit. n. terrā ſurſum in equali quātitate. ℂ Quarto. in auro ſi

4. eſt aliqđ aque. igiſ ⁊c. ꝯña tʒ. ⁊ āns declaratur: q: auꝝ durat lōgiſſimo tp̄e ſine corruptione ⁊ diuiſione i igne q̄ eſſe nō poſſʒ ſi in eo eēt aliqđ aque: q: ignis fortiſſi mus ꝑpter ꝯtrarietatē vtiq̄ʒ reſolueret ⁊ corrūperet il lud aque: ⁊ ex ꝯñti corrūperet auruʒ: ⁊ ſic nō duraret.

5. ℂ Quinto aliq̄ ſūt mixta ſolū cōpoſita ex terra ⁊ igne ſil'r aliq̄ ſunt cōpoſita ex aqua ⁊ aere ſolū. ergo nō om nia ſunt compoſita ex oībus ſimplicibus. ꝯña tʒ. ⁊ āſ appet de exhalationibus ſiccis: in q̄bus nō videnſ eſſe aliq̄ el'a niſi terra ⁊ ignis: ⁊ ſil'r de exhalationibuſ hūi dis in q̄bus nō videnſ eſſe niſi el'a humida. ℂ Sexto. 6.
frequenter g̃ñantur mixta vbi nullus ignis actualiſ cō currit. igiſ talia nō g̃ñantur ex oībus ſimplicibus. ꝯña tʒ. de ſe: ⁊ āns apparet de aīalibus: que g̃ñantur infra terrā ⁊ ſupra terrā ꝑ putrefactionē. nā ad taliū g̃ñatio nē nullus ignis ꝯcurrit, put vr̄ patere ꝑ expientiā. ⁊ ꝓ baſ rōne: q: facilius eſt g̃ñare tantā cal'itatē q̄ta ſuffi cit ad eē aīalis q̄ʒ tantā q̄ta reqriſ ad eē ignis. igr̄ pp̄ g̃ñationē aīalis fruſtra oporteret hic iferiuſ g̃ñari ignē ꝯña tʒ. q: q̄ ꝑ minus pōt fieri. fruſtra pōt fieri ꝑ maius. āns notū eſt: mior eni caliditas ſufficit ꝑ g̃ñatione aīa lis q̄ʒ ꝑ g̃ñatione ignis. ℂ Septimo. non minus pōt 7.
mixtū g̃ñari ex vno el'o q̄ʒ ex q̄ttuor. igitur nō oē g̃ña tur ex quattuor. ꝯña tʒ. ⁊ āns appet: q: in mixto nihil de ſuba eloꝝ manet niſi mā: nō eq̄ hn̄ p̄t vnū el'm am miniſtrare mām ꝑ g̃ñatiōe mixti: ſic quattuor. igiſ ⁊c.
ℂ Octauo. nō oēs q̄litates eloꝝ manēt i mixto. igitur 8.
nec manēt oia ſimplicia. ꝯña tʒ. q: ſi el'a debēt manere h̄ eſt p̄ncipal'r pp̄ manere ſuas qualitates. āns pʒ. q: ſi oēs qualitates motiue eloꝝ manerēt i mixto vbicūq̄ʒ mixtū poneretur ipʒ deberet qeſcere: qđ falſuʒ eſt. patʒ ꝯña. q: vbicūq̄ʒ ponereſ aliqua ſuaꝝ qualitatū motiua rū eſſet ibi nāl'r collocata: eo q̄ hr̄et oīum elementoꝝ qualitates motiuas.

In oppoſitum eſt philoſophus ſecundo huius. capitulo ſeptimo. T.cō. 49.
ℂ In iſta q̄ne erūt duo articuli. In p̄ videbunſ q̄dā no tabilia ⁊ diſtinctiones. Et in ſcđo rñdebitur ad q̄ſituʒ.

Quantum ad p̄mū p̄ nota q̄ ẜm quoſdā du plicia ſūt mixta: q̄dā ſūt ipſecta: p̄.nō
ſic illa. q̄ ſolū cōponūtur ex duobus el'tis. vt vapor ex aq̄ ⁊ aere. exhalatio ſicca ex igne ⁊ terra. Alia ſūt pſe cta ſic hō ⁊ aſinus mixta reſidētia circa mediū locū: ⁊ ſi petaſ vtꝝ vapor ⁊ exhalatio ſint ꝟe ſubal'r mixta. dr̄ q̄ aliq̄ dicūt q̄ ſic: ſic pʒ ex diſtictiōe. Aliq̄ dicūt ꝯriū. ſ. ſp̄ vaporē eē aquā vl' aerē ſubal'r ⁊ ſp̄ exhalationē eſſe ignē vl' terrā: ⁊ his magiſ credo. ℂ Scđo nōnᵐ ē q̄ ſi 2. nōm
ue dicaſ vno mō ſiue alio mō nihil refert ad p̄ns. rō ē: q: in q̄ne ſolū q̄riſ de mixtis reſidētibus circa mediū locū. mō ſiue hmōi mixta ſint ſiue nō ſint ipa nō videſ reſidētia circa mediū locū: imo aſcēdūt vt expimur: ⁊ iō ea adeē p̄ns nihil variāt. ℂ Tertio nō. q̄ hic ꝑ ſim 3. no.
plicia itelligūt q̄ttuor el'a. ſ. ignis aer. ⁊c. capiſ. n. h̄ ſim plex ꝑ re nāli g̃ñabili iter res g̃ñabileſ ⁊ corruptibileſ magis ſimplex. ℂ Quarto nō. q̄ ꝑ mediū locū in titu lo q̄nis itelligiſ terra: q̄ mediū eſt ꝑ eq̄ diſtantia a ce 4. no.
lo: ⁊ ēt media in tpamento qualitatū p̄maꝝ: q: magis ſūt q̄litates p̄me circa terrā ad mediū reducte q̄ʒ alibi vt ſit ſenſus. vtꝝ mixta reſidētia circa terrā ⁊ qeſcētia nāl'r circa eā ſint cōpoſita ex oībus ſimplicibus. ℂ 5ᵒ. nota. q̄ in titulo q̄nis ly oībus diſtribuit tituluʒ hunc 5. nōn
ſimplicibus ꝑ ſingulis ſpēbus geneꝝ: ⁊ nō ꝑ ſingulis idiuiduiſ ſpēꝝ. pʒ. q: nō ē dubiū ex igne exñte i ſua ſpa nullū mixtū cōponi. ē igr̄ ſenſus tituli. vtꝝ qđlʒ mixtuʒ ⁊c. cōponiſ exeuiuſlʒ ſpēi q̄ttuor eloꝝum aliq̄ ſimplici. 6. nōn
ℂ Sexto. nō. q̄ cū multi ſint modi ponēdi el'a mane re in mixto: qđ tractāda ē ẜm modū al's tractatū in q̄ nibus p̄mi: q̄ dicebaſ el'ta nō manere in mixto in actu: q.22.
ſʒ ſʒ q̄litateſ ſuas ad mediū reductaſ. quapp dicūſ ma nere in ꝟtute. ℂ 7ᵒ. nōndū eſt. q̄ ſʒ illū moduʒ adhuc 7. no.
pōt qđ itelligi dupl'r: vno mō q̄ in mixto ſunt quattuor el'nta mō ꝑdicto ſi ſint ꝟtutes q̄ttuor eloꝝ ad mediuʒ reducte

8m no. reducte.alio mō ꝙ q̈ttuoꝛ el'a reqranꝛ ꝑ gn̄atiōe mixti.
℄ Octauo nō.ꝙ loquēdo de v̇tutibus el'toꝝ remanēti-
9m no. bus in mixto pōt ītelligi de v̇tutibus alteratiuis vl' de v̇
tutibus motiuis local'r. ℄ Nono nōndū eſt.ꝙ qn̄ mix
tū hꝫ hmōi v̇tutes nāl'r:tc̄ dr̄ ſubal'r mixtū:ſꝫ qn̄ hꝫ eas
xm no. violēter dr̄ mixtū q̈litatiue: ꝛ ſic el'a pn̄t eē mixta:quia
pn̄t hr̄e hmōi q̈litates el'oꝝ oēſ mixtaſ violēter. ℄ De
q.22. cimo nōndū eſt.ꝙ foꝛme ſubaleſ el'oꝝ nō manēt ī mix
to.pꝫ ex dictis in.p̄ huius. Et h̄ de p̊.

p̊a ꝯ̊ **Quantum** ad ſcōm ſit p̊ma ꝯ̊.mixtū nō cōpo
niꝛ ex ſimplicibus foꝛmal'r ī eo re
manētibus.appꝫt ꝑ vltimū notabile:qꝛ foꝛme el'oꝝ nō
2a ꝯ̊ manēt im mixto. ℄ Scd̄a ꝯ̊.ſi mixtū dꝫ dici cōpoſituꝫ
ex ſimplicibus:oꝫ ꝙ h̄ ſit ex ſimplicibus v̇tual'r ſolū in
eo remanētibus.appꝫt ꝯcl'onē p̄cedētē:qꝛ nō dr̄ ex eis
cōponi tāq̄ꝫ actu remanētibus.igiꝛ ſolum v̇tual'r. He ēt
3a ꝯ̊ ꝯcl'ones patent ex.6°notabili. ℄ Tertia cōcl'o. mixtū
cōponi ex ſimplicibus eſt ad eius gn̄ationem virtual'r
vel actual'r cōcurrere ſimplicia: ꝛ virtual'r ꝑ permanē-
tiā ſuaꝝ q̈litatū reductaꝝ ad mediū aliqd̊ in aliq̄ mix-
to genito remanere.pꝫ ꝑ cōcluſionē p̄cedētē:qꝛ non dr̄
cōponi ex ſimplicibus:eo ꝙ talia actu in eo ꝑmanent.
igitur ſolū ex eis dr̄ cōponi tanq̄ꝫ virtualiter remanen
4a ꝯ̊. tibus in eo:qd̊ eſt ꝓpoſitū. ℄ Quarta cōcluſio.ex ſolū
vno elemēto per actionē eius ꝓpꝛiā neqꝫ gn̄ari mixtū.
pꝫ.qꝛ ad mixti gn̄ationē ex el'nto reqritur eius elemēti
5a ꝯ̊ coꝛruptio.modo nūq̄ꝫ vnū el'ntoꝝ coꝛrūperet ſeipſum.
℄ Quinta cōcluſio.ex ſolū duobus elemētis nō hn̄tib⁹
ſymbolū nō cōcurrēte alio extrinſeco mām illoꝝ el'oꝝ
vltra virtutē ꝓpꝛiā ipſoꝝ imediate diſponēte:neqꝫ fieri
mixtum ꝓbaꝛ ſic.ꝓpoſititis duobus el'is non hn̄tibus
ſymbolū vt terra ꝛ aere:vel vnū eoꝝ ſupat aliō ſimpl'r
ꝛ pfecte in ambabus q̈litatibus vel ſupat ſimpl'r ī vna
ꝛ ſupaꝛ ſimpl'r in alia.vel vnū eoꝝ ſuperat ſimpl'r ſolū
in vna:et in neutra ſuperaꝛ.vel nullū eoꝝ ſimpl'r ſupe
rat aliud in aliqua ſuaꝝ qualitatū:ſꝫ neutro mō per ac-
tioneꝫ ipſoꝝ pōt gn̄ari mixtū.g̊ ꝯcluſio vera. ꝯn̄tia tꝫ.
an̄s ꝑ p̊ma pte ſufficiēti diuiſione: ꝛ ꝑ ſcd̄a pte decl'aꝛ:
qꝛ ſi p̊mo mō habeāt ſe ſuperās cōuerteret aliud in ſui
nāꝫ.ſi ſcd̄o mō gn̄abitur tertiū el'tū ꝛ ipſa ambo coꝛrū-
penꝛ.ſi tertio mō ſicut ſit in poꝛis mōtiū vbi terra ſupe
rat aerē in vna qualitate tm̄ ꝛ in neutra ſupaꝛ.tūc iteꝝ
gn̄atur tertiū el'ntū.vt in montibuſ aere coꝛrupto ſit aq̈
fontiū. Si ſcd̄o mō tūc neutrū eoꝝ coꝛrūpiꝛ: ꝛ per ꝯn̄s
nullo mō ſit mixtū. ℄ Dicitur notāter nō ꝯcurrēte ꝛc̄.
qꝛ nolo negare ſi aſpectus celi concurreret: ꝛ imediate
mām duoꝝ elemētoꝛū pꝛo alicuius mixti gn̄atione di-
ſponeret:gn ex duobus:imo ſic ex vno poſſet fieri mix
6a ꝯ̊ tū. ℄ Sexta ꝯcl'o.ex ſoluꝫ duobus elemētis hn̄tibus
ſymbolū nō ꝯcurrēte alio agēte extrinſeco immediate
māꝫ ipſoꝝ diſponēte nō pōt fieri mixtum:appꝫt: qꝛ vel
vnū eoꝝ notabil'r ſupat aliud:vel reliquū ꝛ nō ecōuer
ſo: ꝛ tūc illud cōuertet aliud in ſui nāꝫ vel qd̊libꝫ eoꝛuꝫ
in agendo notabil'r ſupat reliquū: ꝛ tūc exquo nō agūt
niſi ꝑ vnā qualitatū ſtatim adequabunt ſe in iſta quali-
tate.ſic ꝙ vlterius nō notabil'r poterūt agere: ꝛ ſic neu
trū illoꝝ coꝛrūpeꝛ vel ſaltem vna fiet multuꝫ dominās
alteri: ꝛ tūc iteꝝ aliud ꝯuertet in ſui nām el'ti: vel pn̄t ſe
tertio mō hr̄e.ſ.ꝙ neutꝝ in actiuitate nōbil'r obtinet ſu
per reliquum: ꝛ ſic non fiet alicuius eoꝝ coꝛruptio. ꝛ ꝑ
ꝯn̄s nullo mō pn̄t ſe hr̄e ſic ꝙ generetur per actionem
ꝓpꝛiā eoꝝ mixtū. ℄ Itē bꝛeuius ꝓbatur cōcluſio.qꝛ in
ter el'nta hn̄tia ſymbolū qualitas ſym bola non remitti
tur.g̊ iſta manet pfecta vel valde intēſa.modo ſub qua
litate tm̄ intenſa:ſicut ipſa eſt ꝯueniens el'nto:nō videꝛ
poſſe fieri mixtū.g̊ ſolū ex duobus el'is hn̄tib⁹ ſymbolū
nō pōt fieri mixtū nō cōcurrente ꝛc̄.ꝯn̄a tꝫ.maioꝛ patꝫ.
qꝛ qualitas ſymbola vtiqꝫ eſt cōueniēs:iō non eēt rō q̈
re remitteretꝛ.minoꝛ pꝫ.qꝛ mixtū vr̄ ſibi pꝛo ſui gn̄atio-
ne pꝛeſupponere oēs qualitates p̊mas magis remiſ-
ſas q̄ꝫ ipſe cōueniunt el'ntis in ſua nāli diſpōne. ℄ Se 7a ꝯ̊
ptima ꝯ̊ poniꝛ vt ꝓbabilis.ex ſolū tribus el'ntis nō cō-
currēte extriſeco diſponēte māꝫ imediate non pōt fieri
mixtū.ꝓbaꝛ.qꝛ qualitercūqꝫ cōbinenꝛ duo ipſoꝝ ha-
bebunt ſymbolū in qualitate actiua: ꝛ ita ſupabūt ter-
tiū: ꝛ ꝯuertent in ſui nāꝫ. ꝛ per ꝯn̄s nō gn̄abiꝛ mixtuꝫ.
℄ Octaua ꝯcl'o.qn̄ mixtū dꝫ gn̄ari ex el'ntis alteratiōe 8a ꝯ̊.
ꝓpꝛia el'oꝝ iuicē ſine alio extrinſeco imediate māꝫ eo
rū diſponēte:reqriꝛ cōcurſus q̈ttuoꝛ el'oꝝ actu.pꝫ ꝑ cō-
cluſiones p̄cedētes:qꝛ ex vno ſeu duobus vel ēt ex tri-
bus fieri nō pōt.vt ꝓbatū eſt. ℄ Nona ꝯ̊. poſſibile eſt
gn̄ari mixtū imediate ex vno el'o imediate:nō cōcurrē 9a ꝯ̊
te alicuius alterius elemēti vel mixti ſubali coꝛruptiōe
ꝓbaꝛ ſic.ex ſola terra coꝛrupta pōt fieri aliqd̊ mixtū.g̊
ꝯcl'o vera.ꝯn̄a tꝫ.an̄s ꝓbaꝛ.qꝛ ſi ꝑ aſpectus celi ex ſola
terra nō poſſet fieri mixtū vel h̄ eſſet ex defectu māe vl'
ex defectu diſpōnū qualitatiuaruꝫ.nullo mō pōt dici. g̊
ꝛc̄.maioꝛ pꝫ.a ſufficiēti diuiſione:qꝛ ſi ex terra coꝛru-
pta non pōt.oꝫ in altero dictoꝝ defectionem eē. Si.n.
mā ſit ſufficiēs ꝛ diſpō q̈litatiua māe ītroducta:ſil'r vti
q̄ꝫ generabiꝛ mixtū.minoꝛ pꝫ. Pꝛimo.n.mā nō deficit:
qꝛ terra hꝫ māꝫ ſufficiētē. Secūdo nec defectus eſt ī di-
ſpōne māe. Pꝛimo eni nō eſt defectus in frigiditate ꝛ
ſiccitate:qꝛ ſatis abundat ille in terra:nec etiā defectus
in humiditate ꝛ caliditate:qꝛ ſol et aſpectus celi ſuffi-
cienter poterūt illa in materiam terre generare. Item
ſol poterit terrā ſufficiēter calefacere: ꝛ aqua dominās
ſupꝛa terrā poterit eam ſufficiēter humectare. igiꝛ mi-
noꝛ eſt vera. ℄ Coꝛrelariū.nō oꝫ oē mixtū imediate ge
nitū ex elemēto vel elementis gn̄ari oibuſ el'iſ actual'r Coꝛm
ꝯcurrētibus.ſeqꝫtur ex ꝯcl'one. ℄ 10a ꝯcluſio.tale mixtū
ſic genitū ex vnius ſolius elementi coꝛruptione v̇tua- xa ꝯ̊.
liter adhuc generaꝛ ex oibus el'is.ꝓbaꝛ ſic. tale mixtū
nō generaꝛ niſi oibus qualitatibus p̊mis ad mediū re-
ductis māꝫ diſponētibus ꝑ eius gn̄atiōe:iō v̇tual'r gn̄a
tur ex oibus elemētis.ꝯn̄a tꝫ.qꝛ ꝯcurrētibus calidita-
te ꝛ ſiccitate ꝑ diſpōne māe:virtual'r dr̄ ꝯcurrere igniſ
eo ꝙ ille ſunt q̈litates nāles ipſius ignis: ꝛ ꝯcurrētib⁹
caliditate ꝛ humiditate ꝛc̄.virtual'r dr̄ cōcurrere aer.
cōcurrētibus frigiditate ꝛ humiditate aq̈ dicitur v̇tua-
liter ꝯcurrere. ꝛ ꝯcurrētibus frigiditate ꝛ ſiccitate dr̄ v̇
tualiter ꝯcurrere terra: ꝛ iō ſi oēs qualitates p̊me ī ſpē
ꝯcurrūt diſponēdo māꝫ in gn̄atione hmōi mixti adhuc
illud mixtū gn̄aꝛ ex oibus elementis virtual'r:q̄re illa
ꝯn̄a fuit bona.an̄s pꝫ.qꝛ ipoſſibile eſt mixtū gn̄ari ſub
aliq̄ qualitatū.ſ.p̊maꝝ ſūma:eo ꝙ tūc mixtum eēt ſim
plex:ſic̄ elemētū:imo citius gn̄aretur vel cōſeruareꝛ il
lud elemētum:cui illa qualitas p̊ma in ſūmo ꝯueniret.
igiꝛ oꝫ ꝙ qualitas p̊ma ſub q̄ generaꝛ ſit remiſſa: ꝛ nō
eſt remiſſa:per pꝛius dicta niſi per remiſſionē graduū
qualitatis oppoſite.igitur opꝫ ꝙ ipſuꝫ generetur ex oi-
bus q̈litatibus p̊mis in ſpē ad medium aliqualiter re-
ductis. ꝛ h̄ fuit an̄s. ℄ Undecima ꝯcluſio.omne mix-
tū reſidēs circa mediuꝫ locū eſt cōpoſitū ex oibus ſim- xia ꝯ̊.
plicibus v̇tualiter in eo remanētibus.ꝓbatur ex p̄cedē
te:qꝛ in oi mixto manēt quattuoꝛ q̈litates pꝛime ad me
diuꝫ reducte.igitur virtualiter in oi mixto manent oia
ſimplicia.ꝯn̄a tenet. ꝛ an̄s declaratur:ſicut in pꝛecedē
ti concluſione. ℄ Item ſecundo.in oi mixto manent q̈
litates motiue quattuoꝛ elementoꝛuꝫ.igitur virtualiter
manent omnia ſimplicia.ꝯſequētia tenet.qꝛ qualitates
motiue ſūt ſpāles virtuteſ ſimpliciū.antecedēs appꝫt:

qꝛ in omni mixto maxime manēt caliditas ⁊ ſiccitas:
ad quas ſeqtur leuitas ignea:manēt caliditas ⁊ hūidi
tas:ad q̄s ſeqtur leuitas aerea.manent frigiditaſ ⁊ hu
miditas:ad q̄s ſeqtur grauitas aquea:manent frigidi-
tas ⁊ ſiccitas:ad quas ſeqꝛ grauitas terrea. Hec ēt cō-
T.c.49 12ª 2ᵉ cluſio poſſet ꝓbari duabus rōnibus phy.in lr̄a:ꝫ omit
to ꝓpter breuitatē. ¶ Duodecima ɔcl'o poniꝛ ɔſimiliſ
de generatione mixtoꝝ:ſicut precedens eſt poſita de
cōpoſitione.ꝙ ad cuiuſlibet mixti ſubſtātialis gn̄atio-
nē oꝫ ɔcurrere virtualiter oīa ſimplicia.ꝓbatur eiſdem
Coꝛᵐ medijs:qbus ꝓbatur precedēs. Ex qbus ɔcluſionibuſ
ſeqtur coꝛrelariū:ꝙ oē mixtū reſidēs circa mediū locū
eſt cōpoſitū ex oibus ſimplicibus virtualiter: ſed nō ac
tualiter cōcurrētibus ad eius generationē.pꝫ ex dictiſ.
Dubiū ¶ Diceret aliqs.ꝓpter quid terra in oibus vel ſalteꝫ in
pluribus mixtis ꝑfectis domiaꝛ:cū tn̄ ipſa ſit viliſſimū
R° elementoꝝ. ¶ Rn̄deꝛ dupl'r.vno modo ꝙ natura ſa-
gax igeniauit hoc ꝓpter ſalutem mixtoꝝ:eo ꝙ paꝝ de
elemētis calidis per foꝛtem actionē caloꝛis eſt magis
actiuū q̄ꝫ multū de terra eſt frigefactiuū:ideo ſi domia
renꝛ elemēta calida in pōdere ipſe eſſent nimie actio-
nis ſeu calefactiōis: ⁊ ſic coꝛrūperēt totū frigidū: ⁊ pi-
ret mixtū. ¶ Aliter dr̄ ꝙ locus circa terrā eſt tpatuſ q̄
R° alia ſi ſufficienter calidus per rarefactionē ⁊ reflexioneꝫ ra
dioꝝ lucis: ⁊ ſufficienter frigidus actiōe elemētoꝝ fri
gidoꝝ: ⁊ ideo mixta indigent temperie qualitatum pꝛi
maruꝫ.ingeniauit natura vt eſſent in loco temperato.ſ.
circa terram: ⁊ hoc eſſe nō poſſet niſi i oibus domina
retur terra. Et hoc de ſecūdo.

Ad pᵐ **His premiſſis** rn̄detur ad rōnes. ¶ Ad
pmā dr̄ ꝙ ē ꝓ pma ɔn̄e ex
dictis i coꝛrelarijs rn̄ſiuis poſt oēs ɔcl'ones. ¶ Ad 2ᵐ
Ad 2ᵐ dr̄ ꝙ mixta in fundo maris exiſtentia virtual'r cōponū
tur ex igne.nā in eis eſt caliditas aliqualis cū ſiccitate
q̄ ſunt qualitates ignis:imo mediātibus qbus intenſiſ
exn̄tibus mixtis poſſet iteꝝ gn̄ari ignis. Et ad iꝓba
tionē dr̄:ꝙ iſte caliditates ⁊ ſiccitates nō coꝛrūpuntur
ab aq̄ circūſtāte:qꝛ ɔſeruaꝛ a foꝛmis ſbſtātialibus mix
toꝝ:qbus ipſe conueniūt.al'ſ coꝛrūperentur. ¶ Ad ter
Ad 3ᵐ tiū dr̄ ꝙ nulla ſunt mixta ita grauia:ſicut terra ſi eēnt
ita in nāli diſpoſitione. ¶ Scdo dr̄ ꝙ metalla bn̄ gra-
uioꝛa ſunt q̄ꝫ terra:que eſt apud nos:qꝛ illa nō eſt nāl'r
diſpoſita:imo radijs ſolaribuſ eſt nimiſ leuificata: ⁊ iō
adhuc in plūbo ⁊ auro ſunt elemēta leuia:qꝛ terra nāli
Ad 4ᵐ ter diſpoſita eēt grauioꝛ eis. ¶ Ad 4ᵐ negatur ꝙ i au
ro nō ſit virtual'r aqua. Ad ꝓbationeꝫ dr̄ ꝙ aurū lōgo
tp̄e durat in igne ꝓpter tēperatā eius mixtionē ⁊ ɔſer
uationē foꝛme ſubalis auri ɔſeruātis humiditatē ⁊ fri-
giditatē auri.eſt eniꝫ maioꝛis virtutis in ɔſeruādo frigi
ditatē ⁊ humiditateꝫ tantā ꝙ ſub eis pōt ꝑmanere: q̄ꝫ
ignis in coꝛrūpēdo eaſdē: ⁊ hoc ſpāl'r ꝓꝑ cōpactioneꝫ
Ad 5ᵐ māe auri ⁊ vnifoꝛmē mixtionē eiuſdē. ¶ Ad qntū de
mixtis iꝑfectis ſi q̄ ſint talia pꝫ quid ſit dicendū ꝑ no-
tabilia. ¶ Ad ſextū dr̄ ꝙ eſt pꝛo nona concluſione ⁊
Ad 6ᵐ eiuſ coꝛrelario. ¶ Ad 7ᵐ dr̄ ɔcedēdo ꝙ eque bn̄ ꝑ nāꝫ
Ad 7ᵐ pōt mixtū gn̄ari ex vno elemento actual'r cōcurrēte:ſi-
cut ex q̄ttuoꝛ:ſicut rō arguit:ſed tn̄ hmōi gn̄atio erit v̄-
tualiter ex oibus elemētis:ꝓut dcm̄ eſt in ɔcluſione de
cima. ⁊ ꝓꝑ hoc dr̄ mixtum ſemꝑ generari ex q̄ttuoꝛ ele
mētis. ¶ Et ſi dr̄.ſi mixtū pōt ſic eque bene generari
Dubiū ex vno ſicut ex q̄ttuoꝛ:ſeqtur ꝙ natura ſuꝑflue ꝓduxit
quattuoꝛ elemēta.ɔn̄s eſt falſum. ⁊ ɔn̄tia tenet.qꝛ non
videtur ea ꝓduxiſſe niſi ꝓpter mixta: ⁊ eoꝝ gn̄ationē.
mō iſtū finē totaliter ⁊ equaliter cōſequi poſſe nō exn̄-
R° te niſi vno elemēto. ¶ Reſpōdeꝛ negando ɔn̄tiam. Et
ad ꝓbationem eius dr̄ dupl'r.vno modo ꝙ per actionē
ꝓpꝛiā el'oꝝ nō ɔcurrēte alio imediate māꝫ el'oꝝ diſpo
nēte:nō pōt gn̄ari mixtū niſi ex q̄ttuoꝛ:vt dcm̄ eſt i con
cl'one octaua: ⁊ iō qꝛ nō ſꝑ ɔcurrit aliud diſponēs māꝫ
elemētoꝝ:imediate ꝓ gn̄atione mixti nā ingeniauit ꝙ
eſſent q̄ttuoꝛ. ¶ Aliter dr̄ ⁊ melius ꝙ nā non ſolū ꝓ-
duxit elementa ꝓꝑ mixta:ſed ꝓꝑ decoꝛē vniuerſi ⁊ ipſi
us ꝑfectionē. ⁊ in fundamētū ꝓbationis ɔn̄e eſt falſuꝫ.
¶ Ad octauā dr̄ ꝙ oēs qualitates tā alteratiue q̄ꝫ mo- Ad 8ᵐ
tiue in ſpē manēt in mixto:vt dcm̄ eſt in ɔcluſiōe vnde
cima. Ad iꝓbationē dr̄ ꝙ nō oꝫ ꝙ mixtū vbicūqꝫ po
natur quieſcat: qꝛ lꝫ vbicūqꝫ pōaꝛ mixtū ſuarū qualita
tum motiuaꝝ aliqua eſſent in loco nāli:tn̄ foꝛte mixtū
nō quieſceret:qꝛ nō eſt natū moueri ſm̄ exigētiā illius
qualitatis motiue exiſtētiſ in loco nāli:ꝫ aliarū ꝑdn̄an
tiū in trahēdo: ⁊ ꝓpter hoc mouebiꝛ. ¶ Rō poſt oppo
ſitū eſt pꝛo duab⁹ vltimis ɔcl'onibuſ. ⁊ eoꝝ coꝛrelarijſ.
Et hec de iſta queſtione ſufficiant.

¶ Amplius āt ⁊ potētias attribuūt coꝛpoꝛi. Tex.cō.liiij. Q°. xiiij.

Queritur decim oq̄rto. Utrū q̄lita-
tes actiue ſint ꝓncipia ac-
tiua ꝓncipalia in gn̄atione mixti ex el'ntis. pᵐ
¶ Et arguiꝛ ꝙ ſic.illa ſunt ꝓncipia actiua
pꝛincipalia generationis mixti:quibus poſitis ponitur
actio: ⁊ qb⁹ nō poſitis nō poniꝛ actio:ꝫ ſic eſt de q̄lita-
tibus ꝓmis.igiꝛ ⁊c̄.maioꝛ pꝫ de ſe.mioꝛ manifeſta eſt ꝑ
expientiā:qꝛ vbicūqꝫ poniꝛ caliditas ſiue in ferro ſiue
in igne ipſa calefacit applicata calefactibili: ⁊ qn̄ ipſa
nō poniꝛ nō fit calefactio.vn̄ ſi ignis nō hr̄et caliditatē 2ᵐ
ipſe nō calefaceret. ¶ 2° illa ſūt ꝓncipia actiua in gn̄a-
tione mixti ꝑ q̄ el'a agūt ⁊ patiuntur adinuicē: ꝫ el'nta
agūt ⁊ patiunꝛ adiuicē ꝑ q̄litates ꝓmas.igr̄ ⁊c̄.maioꝛ
pꝫ.qꝛ illa ſunt ꝓncipia actiua corruptiōis el'oꝝ. ꝙ gn̄a-
tiōis mixtoꝝ.tꝫ ɔn̄a.qꝛ eadē ſūt agētia coꝛrūpētia el'ta
⁊ gn̄atiua mixta.mioꝛ pꝫ de ſe. ¶ 3° illa ſūt ꝓncipia ac 3ᵐ
tiua i gn̄atiōe mixti:ſꝫ q̄ꝝ ꝓpoꝛtionē aliā ⁊ aliā gn̄anꝛ
alia ⁊ alia mixta:ꝫ ſꝫ ꝓpoꝛtionē q̄litatū ꝓmaꝝ aliaꝫ
⁊ aliā gn̄anꝛ alia ⁊ alia mixta.ꝙ ⁊c̄.maioꝛ pꝫ.qꝛ ſuppo
ſita idētitate māe effcūs nō diuerſificaꝛ niſi ꝓꝑ diuerſi- Cō.12.
tatē agētiū:ſic̄ tradiꝛ a Cōmētatoꝛe 8° metaph.mioꝛ pꝫ. T.cō.
ꝑ phm̄.ſcdo huius.cap.7. ¶ Cōfirmaꝛ auc̄tate Ariſ. 49.
in de ſenſu:vbi dic̄.ꝙ ignis nō agit inq̄ꝫtū ignis:ꝫ inq̄ꝫ Cōfir.
tū calidus:iō vr̄ velle ꝙ caliditas eſt ꝓncipalius cauſa 4.
actiōis ignis: ⁊ ꝑ ɔn̄s ꝓncipale ꝓncipiū actiuū. ¶ 4°
q̄litates ꝓme ſunt cauſe gn̄atiōis mixti ⁊ nō ſunt cauſe
alie q̄ꝫ actiue:igiꝛ ſunt ꝓncipia actiua in gn̄atione mix
ti.ɔn̄a tenet.an̄s pꝛo ꝓma ꝑte pꝫ.qꝛ nūq̄ꝫ generaretur
mixtū niſi cōcurrerēt q̄litates ꝓme. ⁊ hoc nō videꝛ eſſe
niſi aliquo modo eſſet cauſa totalis generationis.mioꝛ
nota eſt iducēdo in ſingulis alijs generibuſ cauſaꝝ.nō
enim ſunt cāe māles:qꝛ nō ſunt māe ſubſtātie.nec cau-
ſe foꝛmales gn̄ationis:qꝛ generatio eſt ipſamet foꝛma:
nec eſt cauſa finalis:qꝛ precedūt generationē in mā. ⁊
ideo ſunt finis gratia cuius fit generatio. ¶ Quito.ad 5.
duplationē caliditatis ſequiꝛ duplatio effectus . igitur
caliditas eſt cauſa ꝓncipalis.ɔn̄a tenet.qꝛ hec videꝛ cā
ꝓncipalis effectus ad cuius duplationem:ſequitur du-
platio effectus.an̄s ꝓbatur.qꝛ ſi ignis cuꝫ tanta calidi-
tate ꝓducit tantuꝫ:cū ſubdupla nō ꝓduceret niſi ſubdu
plū.ergo. ¶ Sexto.illud agens ad cuius variationem 6.
variaꝛ effectus:vr̄ magis ꝓncipale q̄ꝫ illud agēs ad cu
ius variationē nō variaꝛ effcūs:ꝫ ad variationē q̄lita
tū ꝓmaꝝ variaꝛ effectus: ⁊ ad variationē ignis vl' el'o
rū ſubſtantialiter nō variatur effectus.igitur ⁊c̄.maioꝛ
rationis videtur de ſe nota.minoꝛ apparet.quia ſi cali-
ditas

ditas variaret in gn̄atione ignis vel animalis ſic ꝙ ipa
nō cōcurreret variaret effectus:ſ3 ſi alia variarētur ſer
uata caliditate:vt ſi caliditas ſūma poneretur in ferro
7°. ⁊ non in igne equal'r calefaceret: ⁊ equaliter ꝓduceret
effectus ꝓut experimur. ¶ Septimo. ſi alicubi accn̄a
ꝑncipal'r agunt tunc ſic ds poni vbiq3:ſ3 alicubi agunt
ꝑncipal'r.igit ⁊c.maior vr nota:q2 nō eſt potior ratio i
vno loco q̄3 in alio.minor p3.in ſacramento altaris.vbi
nō minus faciūt accn̄a p ſe repta ſine ſubo quo in pane
T.cō. faciebant vbi ſtabant in ſubo.ergo ⁊c.
54.⁊. **In oppoſitum** videtur eſſe phs ſcōo hu-
55. ius.ca°8°.vbi reprobat an
tiq̄s ponentes cām gn̄ationis eē caliditatē ⁊ friditatē.
¶ In iſta qōne erūt duo articuli.In p rn̄debit ad q̄ſitū.
In ſcōo remouebunt dubia vt videntur ꝯria.
ꝑm no. **Quātum** ad ꝑmū p nō.ꝙ ſm ph3 ſūt duplices
cāe agētes:q̄dā eſſential'r ordinate:
alie accn̄tal'r.Eēntial'r ordiate dn̄r:q̄ꝝ poſterior depē-
det ieē ⁊ i agere a ꝑori:ſic ꝙ ipſa nec poſſ3 eē nec age-
re niſi exn̄te ꝑori agente.Cauſe accn̄tal'r ordinate dn̄r
q̄ꝝ poſterior nō depēdet ieſſe ⁊ agere a ꝑori:vt pr ⁊ fi
2m no. lius ſunt cāe agētes. ¶ Scōo nota.ꝙ aliq̄ ſunt ꝑncipa
les.aliq̄ iſtrumētales.ꝑncipales reſpectu aliaꝝ dn̄r:q̄
dirigūt alias in agēdo ⁊ ꝯſeruāt eaſdē:vt faber reſpcū
mallei.vn̄ ꝑma cā.ſ.deus eſt cā agēs ſimpl'r ꝑncipalis
q2 ipſa dirigit oia alia: ⁊ nullo dirigit.Alia vō agentia
reſpectu ſuoꝝ iferioꝝ ꝑncipalia pn̄t dici:tn̄ recſpectu ꝑ
mi agētis oia ſunt iſtrumētalia. Inſtrumētales cāe di-
cuntur q̄ ab aliis ꝑncipalibus ꝯſuant ⁊ dirigunt i agē
3m no. do.vt malleus reſpectu fabri.vn̄ oia reſpectu ꝑme cāe
inſtr̄alia dicunt. ¶ Tertio eſt nōndū.ꝙ adhuc cārum
agētiū alie ſunt mediate alie imediate:imediate q̄ agūt
4m no. in paſſum ſine alio cogēte medio.mediate vō q̄ agunt
mediāte aliquo alio coagēte. ¶ Quarto nō.ꝙ in agen
tibus eſſential'r ſubordinatis natural'r loquendo: ꝑma
nō pōt agere cū infima niſi coagētibus oibus mediis ō
h magis dicetur poſt.p3.q2 nunq̄3 diceret phs ꝑmā cā3
poſſe agere cū ſorte ⁊ berta gn̄ando filiū niſi celum co
ageret.⁊ p ꝯſequēs niſi coagerent oēs cāe medie eēn-
ꝑa ꝯ. tialiter ſubordinate.
His premiſſis ſit ꝑma ꝯcl'o.nullū accn̄s
in vtute ꝓpria ꝓducit aliō
accn̄s.ꝓbatur.q2 qcqd accn̄s ꝓducit:ꝓducit vtute agē
tiū ſuperioꝝ.igitur ꝯcl'o va.ꝯn̄a tenet.⁊ an̄s appet.q2
accn̄s dependet ineſſe ⁊ in agere ab agentibus ſupiori
bus.⁊ p ꝯn̄s qcqd ꝓducit facit vtute ſupioꝝ agentiū a
dubiū qbus dependet. ¶ Sed ꝯ. vr ꝙ ſit illud ꝑncipalis cā
caliditatis vel effectus cui effectus magis aſſimilatur:
ſ3 caliditas magis aſſimilatur caliditati: ⁊ accidens ac
R°. cidenti.igr ⁊c.maior vr nota.q2 agens agit ꝓpter aſſi
milare ſibi paſſum.minor nota eſt de ſe. ¶ Reſponde-
tur negando maiorē:imo effectus cōiter magis aſſimi
latur inſtrumētali agēti q̄3 ꝑncipali: q̄3uis.n.ꝑma cā ſit
in oi actiōe agēs ꝑncipaliſſimum:tn̄ minime ei aſſimi-
lantur effectus.Et ad ꝓbationē dr ꝙ illud dictū.agens
agit ꝓpter aſſimilare ſibi paſſu3.vel itelligitur de q̄lita
tibus ꝑmis ſolū:vel de his agētibus iferioribus ſupio-
1a ꝯ. ra.n.agētia nō agunt pp aſſimilare ſibi paſſum ꝓut no
tū eſt. ¶ Scōa ꝯ.nullū accidēs in virture ꝓpria ꝓduc̄
aliquā ſubam.ꝓbatur.q2 magis videntur ꝓducere ac-
cidēs q̄3 ſuba3:ſ3 nequeūt in vtute ꝓpria ꝓducere acci-
dēs.igr nec ſuba3.tenet ꝯn̄a.maior p3.q2 accidēs ſimi-
lius eſt accidēti q̄3 ſube.et q2 facilius eſt ꝓducere acci-
Cōfir. dens q̄3 ſuba3.minor p3.p ꝯcluſionē ꝑcedētē. ¶ Et cō-
firmat.q2 ſi in virtute ꝓpa ꝓduceret ſubam tunc daret
alteri maiorē ꝑfectionē q̄3 ipſūmet haberet.⁊ ſic vltra
gradū ꝓprium ageret: qō nō eſt poſſe. appet.n. agens
eſſe preſtātius paſſo.⁊ tenet ꝯn̄a. q2 daret ꝑfectionem
ſube quecūq3 ſit illa.modo ꝑfectio ſube eſt maior q̄3 q̄-
cūq3 ꝑfectio accidētis. ¶ Tertia ꝯcl'o.q̄litates el'nto- 3a ꝯ.
rū non ſunt ꝑncipia actiua ꝑncipalia in gn̄atiōe mixto-
rū.ꝓbat ſic.q2 agēs ꝑncipale alicuius effectus ds eē no
bilius vel eq̄ nobile:ſic̄ eſt effectus illoꝝ.maior nota ē.
q2 ſic̄ dictum eſt.agens ꝑncipale nō pōt dare vltra illō T.c.4.
qō h3 actu.minor eſt phi.7°metaph.ſuba.n.ꝑor eſt ac- ⁊.47.
cidēte ꝑfectione. ¶ Scōo accn̄s nō pōt in vtute ꝓpria 2m
ꝓducere aliō accn̄s.igit nec eſt agēs ꝑncipale in gn̄a-
tione ſube.maior p3.⁊ ꝯn̄a t3.q2 magis vr poſſe ꝓduce 4a ꝯ.
re accn̄s vt agēs ꝑncipale q̄3 ſubam. ¶ Quarta ꝯcl'o.
forme ſubales el'ntoꝝ nō ſunt agētia ſubordinata i ge-
neratiōe mixtoꝝ. ꝓbat ſic. frequēter pn̄t gn̄ari mixta
formis elemētoꝝ actiue nō ꝯcurrētibus:igr nō ſūt agē
tia ſubordinata in gn̄atione eoꝝ.ꝯn̄a t3.p q̄rtū notabi-
le.an̄s appet in gn̄atione aialiū p putrefactionē terre.
ibi'eni nō ꝯcurrūt actiue elemēta:imo ꝑncipal'r celū cū 2m
ſuis aſpectibus. ¶ Scōo forme elemētoꝝ:qn̄ agūt ad
gn̄ationē mixti pure accn̄tal'r ꝯcurrūt in iſta gn̄atione.
igitur nō ſunt agētia ſubordinata.ꝯn̄a tenet.q2 agentia
ſubordinata in ſuoꝝ effectuū ꝓductiōe de p ſe ꝯcurrūt.
an̄s apparet.q2 forme elemētoꝝ nullo mō itēdūt gn̄a-
re mixta:ſ3 ſua actiōe forte ſi agūt ad ex̄ intēdūt gn̄are
ſibi ſil'ia: ⁊ pp h agūt. ¶ Tertio.ignis i gn̄atiōe ignis 3.
nō eſt agēs ſubordinatū. igit nec i gn̄atiōe mixti. ꝯn̄a
t3.q2 magis vr ibi eſſe cā ſubordinata q̄3 alibi.an̄s ap-
paret.q2 ignis frequēter generat imediate a celo cū lu-
mine:vt p reflexionē a ſpeculo ꝯcauo nullo igne ꝯcur-
rēte ad gn̄ationē:qō eſſe non poſſet natural'r ſi in gn̄a-
tione ignis forma ſubalis eſſet cā agens ſubordinata.
¶ Quinta ꝯcl'o.celū.itelligentie: ⁊ ꝑmum agēs ſeu ꝑ- 5a ꝯ.
ma cā ſunt ꝑncipales ⁊ ſubordinate in gn̄atiōe mixto
rū:loquēdo nāl'r.p3.q2 mixta gn̄ant ab aliqbus tāq̄3 a
cāis ꝑncipalibus ⁊ nō gn̄ant a formis elementoꝝ: vt
dicit ꝯcl'o ꝑcedēs.nec a q̄litatibus eorūdē vt dicit ter-
tia ꝯcl'o.igr nō vr a quo generēt ꝑncipal'r niſi a celo ⁊
itelligentiis ⁊ ꝑma cā. ¶ Confimatur ꝯcl'o auctoritate Confir.
phy ꝑ meteoroꝝ.d.ꝙ neceſſe eſt hūc mūdū iferiorē eē
ꝯtinuū.i.ꝯtiguū actionibus ſupioribus:vt tota eius vir
tus ide gubernet.modo gubernās eſt ꝑncipalius gu-
bernato.igit celū ⁊ cāe ſupiores ſunt ꝑncipales in agē
do reſpectu effectuū iferioꝝ. ¶ Sexta ꝯcl'o.q̄litates ꝑ 6a ꝯ.
me elemētoꝝ ſunt cāe agētes iſtrumētales i gn̄atione
mixtoꝝ.p3 ꝯcl'o.q2 mediātibus eis tāq̄3 mediātibus in
ſtrumētis mā3 diſponētibus ꝑme cāe ꝓducūt formam
mixti i mā.igit ꝯcl'o va.ꝯn̄a t3.⁊ an̄s eſt manifeſtu3.q2
nūq̄3 ab illis cāis ꝑncipalibus ꝓducit forma mixti niſi
mā diſpoſita ſit p qualitates ꝑmas. ¶ Septima ꝯcl'o. 7a ꝯ.
ſi cāe ſupiores nō agerēt:q̄litates ꝑme nullo mō ſuffi-
cerēt agere.appet p auctorē de cāis.nā in omnē effectū
plus ifluūt cāe ꝑme q̄3 alie. igitur ſi ille nō agerēt alie
nihil poſſent facere. tenet ꝯn̄a.q2 da oppoſitū: ſeqt ꝙ
cāe ſcōe aliquē totū effectū poſſent ꝓducere abſq3 ꝑma
⁊ p ꝯn̄s in iſtū nō plus ifluūt ꝑme cāe q̄3 poſteriores:
qō eſt oppoſitū an̄tis. Et h de ꝑ ⁊c.
Quantum ad ſcōum dubitat ꝯ illū ꝓceſſum.
vr.n.ꝙ nō i oi effectus ꝓductiōe
hic iferius oia agētia ſubordiata ꝯcurrāt:imo vr ꝙ nul
lū ꝯcurrit cū oibus effectibus h ꝓductis. ¶ Primo. q2 ꝑm
ſeqret ꝙ agētia vl'ia reſiſterēt ſibiipſis.ꝯn̄s eſt icōueni
ens.q2 nihil reſiſtit ſibiipſi.ꝯn̄a tenet.q2 ſi agunt in oē3
effectū ꝓductiue:ſeqtur ꝙ agūt in ꝓductione calidi: ⁊
etiam in ꝓductione frigidi.ſed notum eſt ꝓducendo fri
gidū reſiſtūt omni generāti calidum reſpectu eiuſdem

3m ſubiecti.igr reſiſtūt ſibyipſiſ. ¶ Scđo.q: ſequtur ꝙ ↄcur rēt in oi reſiſtētia.h ↄña eſt icōueniēs vt ꝓbabitur.ꝛ ꝓbaſ ↄña:q: nō magis pñt h iferiora in virtute ꝓpria reſiſtere ꝙ̄ agere:ſed ꝑ ꝓdicta nō pñt agere in ꝓpa virtute.igitur nec reſiſtere.falſitas ↄña ꝓbaſ. q: ſi cōcurrāt cū oi reſiſtētia:ſequtur ꝙ eiuſdem faciunt generationē: ꝛ quātū pñt ipediūt.igr vr̄ implicare. ꝛ tenet ↄña.quia ex quo ↄcurrūt cū ois effectus ꝓductione ↄueniens eſt ꝙ ↄcurrūt cū agēte calido ꝓducēdo calidū:ſꝫ ex quo cōcurrūt cū oia reſiſtentia:ↄueniens eſt ꝙ ꝑ frigidū inꝙ̄tū pñt ipediūt gñatiōeꝫ calidi.igr eūdē effectū facerēt: ꝛ quātū poſſent ipſum ipedirent. ¶ Tertio ſi ad calefactionē cōcurreret aliq̄ ſuba:ſeqtur ꝙ illa eſſet ṽtutis
3 iſinite.ↄña eſt falſuꝫ.ꝛ ꝓbatur ↄña.q: illud agens ē in finite ṽtutis:qð iſinitū effectū quātum eſt ex pte ſui pōt ꝓducere ꝓ̄ncipal'r:modo iſta ſuba quātū eſt ex pte ſui iſinitū effectū pōt facere ꝓ̄ncipal'r.maioꝛ nota.de ſe.minoꝛ ꝓbatur.q: ad duplationē caliditatis faceret effectū duplo maioꝛē: ꝛ ad triplationem caliditatis faceret effectū in triplo maioꝛē.ẜ ſi in infinita fieret caliditaſ iſta eadē ſuba quātū eſt ex pte ſui faceret ꝓ̄ncipal'r effectuꝫ iſinitū:qð fuit ꝓbandū. ¶ Quarto.ſeqtur ꝙ ſi celū ceſſaret ifluere vel itelligētia mouere.ꝙ ego ceſſareꝫ videre colorē.ↄña nō vr̄ verū.ꝛ ↄña tenet.q: ego nullū effe
.4 ctū poſſum facere per cōcluſionē niſi coagētibus oībuſ cauſis medijs ſuboꝛdiatis:ēt opꝫ per cōclōnē intelligētiam mouentem ad ois effectus ꝓductionē cōcurrere. ergo ſi ipſa nō iflueret:ego nō poſſem videre. ¶ Quinto.ſeqtur ꝙ ſi itelligētia nō ageret nihil amplius coꝛrūperet:qð tñ vr̄ falſum:q: tūc per eā ceſſare agere fierēt oia ꝑpetua. ¶ Iteruꝫ tunc graue non deſcenderet.nec candela illuminaret.
.5

Ad ꝓ̄m **Ad iſtas** rōnes rñdeſ ꝙ nō eſt incōueniēs ꝙ idē mediātibus diuerſis iſtrumētis ſibipſi reſiſtat:vt tu mouēdo manū dexterā.ſ.viſus latus ſiniſtrū potes reſiſtere tibypſi ↄ̄ mouēdo manum ſiniſtrā.Sic ꝓ̄ma cā agendo cū aqua ꝓducit frigiditatē. ꝛ agendo cū igne ipedit generationem eius ꝛ reſiſtit ſibi ipſi:hoc.n.eſt neceſſe de agētibus vl'ibus ꝙ ad vnū ꝛ eūdē effectū cōcurrunt agendo ꝑ vnū inſtrumētū ꝛ reſiſtēdo ꝑ aliud. ¶ Ad ſcđm rñdeſ ꝑ idē ꝙ in oi reſiſtē
Ad 2m tia ↄcurrūt cāe vl'es agētes:ꝛ ꝙ nō eſt icōueniēs agētia vl'ia ꝑ vnū ſuū iſtrumētū agere.ꝛ per aliud inquantū per nāꝫ pꝫ ꝑ illud inſtrumētū pñt eūdē effectū ipedire.ſic.n.cuilibet enti hic iferius ifluūt vt diligāt ſe ꝓ̄ma nere:ꝛ iō cū quolibet ente in ꝑticulari inquātū pñt per ipſum nāl'r ſepe impediūt effectus generationē:ad cuius generationeꝫ ſeqtur illius ꝓ̄mi coꝛruptio. ¶ Ad ter
Ad 3m tiū pōt dici vno mō ꝙ ꝓ̄ncipaliſſima cā oiuꝫ cauſaꝝ eſt iſinite virtutis in vigoꝛe.ſ.ꝓ̄ma cā. Uerum eſt ꝙ licet
2ª rñō ita ſit:tamē hoc foꝛte rō nālis non diceret. Jdeo al'r dr̄ negādo ↄñtiā. Ad ꝓbationē dici pt dupl'.vno mō ↄceſſa maioꝛe:negatur minoꝛ ꝙ ſubſtātia ꝓ̄ncipal'r agēſ ꝙ̄tum eſt ex pte ſui pōt ꝓducere iſinitū effectū. Et ad ꝓbationē dr̄ ꝙ lꝫ ita eſſet ꝙ̄tū ad iſinitā intenſionē caliditatis aliq̄ ſubſtātia finita ꝓduceret infinitū effectū:tñ illū nō ꝓduceret niſi mediante inſtrumēto iſinito:ꝛ iō illud inſtrumētū cū cauſis ſupioꝛibus ꝓduceret totum effectū:ꝛ ad hoc non ſeqtur aliqð iſtoꝝ ſupioꝝ agētiū eſſe virtutis iſinite. ¶ Aliter pt dici foꝛte ꝛ melius ꝙ
3ª rñō quātūcūq; caliditas itenderet:tñ ſemp eſſꝫ finita:ꝛ iō cāe agētes ſolū finite per eā pñt:licet tamen ſincathegoꝛematice ↄcedi poſſet ꝛ miraculoſe ꝙ in infinium caliditas poteſt intendi:ꝛ ꝙ in infinitum ſuba poteſt foꝛtius calefacere:ſꝫ ad iſtas nō ſeqtur ꝙ ſubſtātia agens ꝓ̄ncipal'r ſit iſinite ṽtutis:ſicut non ſeqſ graue ſimplex ꝑ ſubtiliationē medij pōt in iſinitū velociter deſcēdere. Ad
igr eſt iſinite ṽtutis. ¶ Ad 4m dr̄ nāl'r loquēdo ꝙ ſi celū ceſſaret:aut ꝓ̄ma cā ifluere nō ſolū ceſſaret hō videre:ſꝫ ēt eſſe:de h magis videbiſ in alia q̄ne. ¶ Et ꝑ h 4m
vltra ↄcediſ rñdēdo ad qntā.ꝙ ſi itelligentia agere ceſſaret ꝙ nihil plus coꝛrūpereſ:q: nihil plus remaneret ꝛ iō nō ſeqtur ꝙ oia fierēt ꝑpetua ↄcediſ ēt ꝙ candela nō illuminaret nec graue deſcēderet:ꝛ ēt videbiſ de h plus in q̄ne coꝛrñdēte huic māe poſt ꝛc̄. Ad 5m

Ad rationes ꝓ̄ncipales. ¶ Ad ꝓ̄mā dr̄ ꝙ nō oꝫ illud eſſe cām ꝓ̄ncipalē alicuius actionis:quo poſito ꝓ̄mo ponitur effectus ſeu actio:ꝛ quo remoto remoueſ actio:q: ſtāte volūtate efficaci artificis poſito inſtrumento ꝛ mā poniſ actio:ꝛ iſto iſtrumento remoto remoueſ actio:nō tñ iſtr̄m eſt cā ꝓ̄ncipalis. ¶ Ad 2m dr̄ ꝙ bñ ꝓbat q̄litates ꝓ̄mas eē cās agētes iſtrumētaleſ.ꝛ h eſt ꝑ ſerta ↄclone. ¶ Ad tertiū dr̄ eodē mō ꝙ veꝝ eſt ꝙ illa ſunt agētia ꝓ̄ncipalia vel iſtrumentalia:ſm quoꝝ ꝓpoꝛtionē aliā ꝛ aliam ꝛc̄.nec opꝫ ꝙ talia ſint agētia ꝓ̄ncipalia:q: oēs effcūs ꝓducti q̄ſi diuerſificanſ ꝑꝑ diuerſitatē agētiū iſtrumētaliū:ꝙ̄uis idē eſt deus ꝛ idē celū ↄcurrētia ꝓ̄ncipal'r i oi effectuū gñatione:ꝑꝑ:tñ ꝑticulariū diuerſitatē diuerſificanſ effcūs:put notū ē:q: ſm eoꝝ diuerſitatē agentia ꝓ̄ncipalia al'r ꝛ al'r ifluūt in effectū. Et ad ↄfirmationē dr̄ ꝙ phs nō pluſ voluit niſi ꝙ igniſ calefacit mediante caliditate ꝛ nō ſine ea.nec h eſt ↄ̄ dicta. ¶ Ad quartū ↄcedo ꝙ q̄litates ꝓ̄me ſunt cāe actiue in gñatione mixti:ſꝫ iſtrumentales:vt dcm̄ eſt.ꝛ non plus ꝓbat rō. ¶ Ad qntū dr̄ ꝙ nō oꝫ illud eē cāꝫ ꝓ̄ncipalē ad cuius duplationē duplaſ effcūs:q: h frequenter ↄtingit ꝑꝑ duplationē inſtrumēti.ꝛ iō rō nō ꝓcedit. ¶ Ad ſextū dr̄ ꝙ foꝛte in gñatione ignis caliditas magis ꝑ ſe cōcurrit h eſt ſolū iſtrumētal'r:ꝛ non vt cāe eēntial'r oꝛdinate. ¶ Ad ſeptimū de ſacramento altaris dr̄ ꝙ ibi ꝓ̄ma cā ſupplet locū māe ſic ꝙ agit ꝑ q̄litates ꝛ facit q̄litates pati:ſicut ſi eſſent in ſubſtantia:ſꝫ q: per miraculū hoc ē:rō nō eſt ad ꝓpoſitum. ¶ Ratio poſt oppoſitū eſt pro ꝓ̄miſſis cōcluſionibus.
Ad rōm
Ad 2m
Ad 3m
Ad 4m
ad 5m
ad 6m
ad 7m

¶ Simil'r aūt facientibus vnā eoꝝ māꝫ ꝛc̄. Tex.cō.xlviij. Q̄ō. xv.

Queritur qntodecimo. Utꝝ ↄtigat dare mixtū tꝑatū ex el'tis vl' ex q̄litatibus eloꝝ. ¶ Et arguiſ ꝙ ſic.q: vbi ē dare maius ꝛ minus ibi eſt dare eq̄le: ſꝫ ↄtingit eſſe mixtū lapſuꝫ ad caliditatē ꝛ ſiccitatē magis ꝛ ↄtingit dare lapſuꝫ minus ad iſta ꝛ magis ad ↄ̄ria puta ad friditatē ꝛ hūiditatē.igr̄ ↄtigit dare mixtū hñs equal'r de iſtis.ꝛ h erit tēpatum.igiſ ꝛc̄.maioꝛ vr̄ eſſe ꝓ̄cipiū.ꝛ minoꝛ manifeſta eſt de diuerſis mixtiſ. in colericis eni dñaſ caliditas ꝛ ſiccitas:ꝛ in cucurbitis frigiditas ꝛ hūiditas.ꝙ āt mixtū hñs eq̄l'r de iſtis eſſet tꝑatū appet:q: tēperatū eſt adeq̄tio qualitatū elemētoꝝ in vno idiuiduo. ¶ Scđo eſt dare aliqð mixtū intēperatū ex elementis.ẜ erit dare aliqð mixtū tꝑatū ex eiſdē.ꝓbaſ ↄña.q: ſi vnū oppoſitoꝛū eſt in nā ſpāl'r: qð eſt ꝓ̄uatio ꝛ minus deſideratū a nā:tunc ēt erit ꝛ reliquū:qð eſt habitus ꝛ magis a nā intentū. modo in tēperatū ꝛ tēperatū ſunt oppoſita ꝛ eſt intēperatū ꝓ̄uatio:ꝛ minus intentū.igiſ ꝛc̄.maioꝛ nota eſt ꝛ minoꝛ ſil'r:q: nā magis intendit temperiē ꝛ ꝓfectionē ꝙ̄ impfectionē ꝛ intēperiē. ¶ Tertio.niſi ſic nullū aīal eēt ꝑfecte ſanū.ↄña eſt falſuꝫ.ꝛ ꝓbaſ ↄña.q: ſanitas ↄſiſtit in tēperamento qualitatū eloꝝ:ꝛ in adeq̄tione hūoꝝ eozūdē. ¶ Quarto.ſignato aliq̄ mixto vel eſt tēperatū ꝛ habetur
ꝓ̄.
2
3.
4.

ꝛ habetur ꝓpoſitū.vel eſt intēperatū:ꝛ ſic tūc alique q̄litates excedūt alias.pono igr̄ illas remitti vel alias i tendi:donec fiat adeq̄tio:qḋ nō vr̄ ipoſſibile quo facto
5^m erit mixtū tēperatū.igr̄ ꝛc̄. ¶ Quito.ſit mixtū lapſuꝫ ad frigidū ꝛ hūidum equal̄r:ꝛ pono ꝙ alteratur q̄uſqꝫ fiat eq̄l̄r lapſum ad calidū ꝛ ſiccum.tūc ſic.nō ꝯtingit trāſire de extremo in extremuꝫ niſi trāſeatur ꝑ medium:ſed hic ſit trāſitus de lapſo ad frigidū ꝛ humidū equal̄r vſqꝫ ad eq̄liter lapſuꝫ ad calidū ꝛ ſiccū.igr̄ trāſiretur ꝑ mediū in quo oīa iſta erūt adequata.ꝛ ꝑ ꝯñs illo tunc qñ erit illud mediū erit mixtū tēpatū. igr̄ ꝛc̄.
6^m ¶ Sexto.ē dare aliqḋ mixtum qḋ nāl̄r q̄eſcit in medio elementoꝝ:qḋ ſcꝫ derelinquit duo elementa infra ſe: ꝛ duo ſupra ſe:igr̄ ē dare mixtū equal̄r ex elementis.ꝯña tenet. q: tale videretur equaliter mixtū ex elementis: q: tm̄ hꝫ de leuitantibus: ſicut de grauitantibus. añs videtur patere per experiētiā.ꝙ in aere deſcēdit:ꝛ i aq̄ aſcēdit:ꝛ i medio illoꝝ quieſcit:ꝛ pꝫ rōe:q: ſi q̄eſceret nāl̄r ſupra magis.ponaꝛ intēdi grauitas donec ſit adeq̄ta leuitati:ꝛ tunc q̄eſceret nāl̄r in medio:ꝛ ſi infra q̄eſceret ponaꝛ remitti ḡuitas ꝛ itēdi leuitas.ḡ ꝛc̄.
7^m ¶ 7°. ſicut eſt in maiori mundo ita eſt in minori: ſꝫ in maori mūdo elemēta ſunt adeq̄ta in potētijs.ḡ ita dꝫ eē in mi nori mūdo.ſ.in hoīe.igitur hō dꝫ eſſe tēperatus in elementis.maior pꝫ.ꝯuenienti ſimilitudine. ꝛ accipitur a
Tex.cō. 17. pho.8°.phycoꝝ.minor pꝫ.q: niſi elemēta i minori eēnt adeq̄ta in potētijs:vnū eoꝝ corrūperet aliō. ꝛ ſic fieret
8. mūdus iordinatus:qḋ nō eſt poſſibile. ¶ Octauo.ars pt̄ facere ex aliq̄bus duobus elemētis mixtū.igr̄ ꝟ̄ maꝫ gis pōt nā.ꝯña tꝫ.q: maoris ꝟtutis ꝛ potentie eſt nā q̄ ars.añs pꝫ.q: poſſibile ē ꝙ artifex ꝑ artē ſuā facit mixtum eq̄l̄r ex aqua ꝛ vino.igitur ꝛc̄.

Com. 49. Cō.7. **In oppoſitū** arguitur ꝑ cōmētatorē in iſto 2°.vbi vult ꝙ ipoſſibile ē dare mixtū ex elementis eq̄l̄r. ꝛ hoc idē dicit ꝑ celi.vbi ꝓbat ꝟ̄:q: illud mixtum q̄eſceret vbicūqꝫ poneret̄: nec hr̄et motū nālē.q: mixtū moueꝛ ad motū elemēti dn̄antis in eo.modo ſi eſſent adequata:tūc nullum elementum eſſet dominans.igitur ꝛc̄.

P.no. **Pro iſta q̄ōne** nota ꝙ mixtū ex el̄is pōt itelligi dupl̄r.vno mō diceret̄ mixtū tpatū in q̄ el̄a in oībus q̄litatibus remanētibus.ſ.tā alteratiuis q̄ motiuis eſſent adeq̄te.puta mixtū:qḋ tm̄ hr̄et de caliditate:ſic̄ de friditate: ꝛ ſic de aliꝫ q̄litatibus eloꝝ.ꝛ ꝟ̄ mixtū diceret̄ tpatū ad pōdus:q: eq̄li pōdere in intēſione: el̄nta in ſuis q̄litatibus in eo dn̄arent̄.Alio mō diceret̄ mixtū tpatū non ad pondus ſed in ordine ad cōplexionē ſue ſpēi debitā.ꝛ vocatur ꝟ̄ temperatū ad iuſtitiā.ſ.mixtū in quo non ſunt oēs q̄litates elemētoꝝ adequate:ſed in quo ſunt in optima diſpōne ſ̄m opōnes debitas certe ſpēi.vñ aduertendū eſt:ꝙ q̄libꝫ mixtoꝝ certā q̄litatiuā diſpōnē ſibi determinat:que nō ꝯſiſtit in eq̄litate oīuꝫ q̄litatū eloꝝ:ſed i debita diſpōne eaꝝ in ordine ad opōnes ſibi debitas ꝛ ꝓportōe ſibi ꝯuenietī:ſi.n.in hoīe fieret adeq̄tio q̄litatū ꝑmaꝝ vel magna tendētia ad eq̄litatē:ſtati moreretur hō:eo ꝙ nimis remitteret̄ caliditas eius nālis.igit̄ tēperamētū ꝯueniēs hoī ꝯſiſtit in ꝓportione q̄litatū ꝑmaꝝ:q: hō poſſet optime in operationes ſibi debitas.
P.arti. Et ſ̄m hmōi duplex tēperamētū.Erūt in q̄ōne duo articuli.In ꝑmo videbit̄ vtrū ſit poſſe mixtū eē tēperatū ad pondus ex elemētis.Scd̄o vtꝝ ſit dare mixtū tēpatū ad iuſtitiam ex eiſdem.
P^m no. **Quātum** ad ꝑmū nota ꝙ in mixto ex el̄tis duplices derelinquunt̄ q̄litates:q̄dā alteratiue:ſic̄ caliditaſ hūiditas ꝛ frigiditas ꝛ ſiccitaſ:ꝛ quedā motiue local̄r:ſicut ſunt grauitas ꝛ leuitas. ex q̄ ſeqr̄ ꝙ adhuc ꝑmus ſenſus q̄ōnis pōt intelligi tripl̄r. Primo mō.vtrū ſit mixtū in quo oēs q̄litates hmōi eq̄liter dn̄ent̄:ſic̄ ſupius dictū eſt.Alio mō ſi ſit dare mixtū in q̄ oēs q̄litates alteratiue ſunt eq̄leſ:ſiue motiue localiter ſint eq̄les ſiue nō.Et tertio mō ſi ſit dare mixtū in q̄ q̄litates motiue local̄r ſint adeq̄te q̄cq̄d ſit de alteratiuiſ. ¶ Scd̄o nota.ꝙ de hac mā volo loq pure nāl̄r q: qḋ per potētiā diuinā poſſet eſſe tēperatū ex elemētis ſiue ad pōdus ſiue al̄r nullus negaret. 2^m nō^m

Tunc ſit ꝑma ſuppō.ſi in mixto eſſent adequate q̄litates alteratiue mixtum haberet multum plus de grauitate q̄ de leuitate. ꝓbatur ſic.q: ad hoc ꝙ in mixto ſit tāta leuitas:ſicut grauitas reqritur ꝙ in eo ſit multo maior caliditas q̄ frigiditas. igiꝛ ſi eſſent adeq̄te in mixto caliditas ꝛ frigiditaſ:nō eēnt adeq̄te leuitas ꝛ grauitas:imo eſſet maior grauitas q̄ leuitas:qḋ ē ꝓpoſitū ꝯña tꝫ.ꝛ añs declaꝛ.tā in nāl̄r diſpoſitis q̄ violēter diſpoſitis.i nāl̄r diſpoſitis ꝯſtat ꝙ i aīali ē mlto maior grauitas q̄ leuitas:tm̄ cū ꝟ̄ eſt i eo maior calitas q̄ friditas:eo ꝙ vita aīalis ꝯſiſtit ineſſe cal̄m.ſi ḡ ꝑ calefactiōe deberet leuitas adequari grauitati:oporteret ꝙ in eo fieret multū maior caliditas quā frigiditas:q: actu eſt maior:ſicut dictuꝫ eſt.in violēter calidis apparet ſil̄r.nā i ferro calido ē maior grauitas nō obſtante:ꝙ in eo ſit maior caliditas.Si igiꝛ per vlteriorē calefactionē deberet leuitas adequari grauitati oporteret ꝙ caliditas valde excederet friditatē. ¶ Ex quo ſeqtur ſcd̄a ſuppō.ſi eēt mixtū equal̄r ex q̄litatibuſ motiuis ipꝫ eſſet mixtū inequal̄r ex alteratiuis.pꝫ ex ꝑcedente. ¶ Tertia ſuppō.ſuppoſito ꝙ in aliquo mixto q̄litates alteratiue eloꝝ eſſent adeq̄te in gradu:adhuc tm̄ ipſe nō eſſent adequate in virtute.apparet: ꝛ adhuc caliditas fortius ageret ꝛ minus reſiſteret q̄ frigiditas.q: iſte due ſimul fortius agerēt ꝛ minus reſiſterēt q̄ ſiccitas ꝛ humiditas. ¶ Quarta ſuppō.ſuppoſito ꝙ q̄litateſ ꝑme in mixto eſſent adequate.in agere tm̄ non eſſent adeq̄te in reſiſtere. apparet:q: ſi frigiditas dꝫ eē equal̄r actiua:ſicut caliditaſ:dꝫ ꝙ ſit intēſior quā caliditas ꝑ ꝑus dicta.mō intenſior eſt fortioris reſiſtētie q̄ caliditas.pꝫ.q: eq̄lis magis reſiſtit q̄ caliditas. ḡ a multo fortiori itēſior magis reſiſtit. P^a ſuppō 2^a ſuppō 3^a ſuppō 4^a ſupp.

His premiſſis ſit ꝑma ꝯcl̄o. non eſt poſſe mixtū eē tpatū ad pōdus ex el̄ntis q̄ ad q̄litates motiuas ꝛ alteratiuaſ ſil̄r appet ꝑ duas ꝑmas ſuppōnes:q: ſi ſit adeq̄tio in q̄litatibus alteratiuis: erit ineq̄litas in motiuis. ſi aūt fuerit eq̄litas in motiuis:erit ineq̄litas in alteratiuis. ¶ Scd̄a ꝯ̄ poſſe ē eē mixtū tpatum q̄ ad q̄litates alteratiuas tm̄. appet:q: ſi ſit iā ineq̄litas i mixto:ponamus ꝙ ſi ſit lapſum ad ſiccitatē ꝛ frigiditatē:ꝙ fiat alteratio ad caliditatē q̄uſqꝫ fit eq̄lis frigiditati. ꝛ ad humiditatē quouſqꝫ fit eq̄lis ſiccitati.nec vr̄ qn hoc ſit poſſibile. quo facto erit mixtū tēperatum quo ad q̄litates alteratiuas. P^a ꝯ̄ 2^a ꝯ̄
¶ Tertia ꝯcl̄o.poſſe eſt eſſe mixtū tēperatū quo ad q̄litates motiuas eq̄l̄r.ꝓbaꝛ ſicut ꝑcedens.q: ſit inequalitas:eo ꝙ habeat mixtū plus de grauitate q̄ de leuitate.fiat leuificatio quouſqꝫ.ſ.leuitaſ ſit grauitati adequata:ꝛ hr̄ ꝓpoſitum. ¶ Quarta ꝯcl̄o.ſi in mixto q̄litates motiue dn̄arent̄ eq̄l̄r vl̄ ad imaginationē oēs q̄litates ſic ꝙ eēt ſimpl̄r tptū ad pōdus:adhuc nō vbicūqꝫ poneret̄ q̄eſceret:q: poſito tali mixto in ſpa ignis:adhuc aer aqua ꝛ terra traherēt ipꝫ deorſuꝫ. ꝛ leuitas ignis ñ reſiſteret:eo ꝙ eēt i loco nāli:imo etiā i ſpera aeris moueret̄ deorſuꝫ. ꝛ ſola leuitas ignea reſiſteret:aerea.n.leuitas eēt i loco nāli: ꝛ iō nō trahit:ſili mō ꝓbaret̄ ꝙ in 3^a ꝯ̄ 4. ꝯ̄. ꝑ.ꝑ.ꝑ. ca.7.

aqua vel terra moueret̃ ſurſuʒ.ſi tñ in medio iter aereʒ
⁊ aquã poneretur nõ traheretur:qꝛ duo el'a ꝑ ſuas q̃li
tates teneret̃ ipm̃ deoꝛſuʒ: ⁊ duo alia el'a teneret̃ ipʒ ſur
ſuʒ. ¶ Quinta ꝯcl'o.ſuppoſito ꝙ eẽt mixtũ tpatum ex
5ª ꝯ̃ elemẽtis ipʒ nõ eẽt ꝑpetuũ.pʒ ꝑ tertiã ſuppõnẽ:qꝛ ſup
poſito ꝙ q̃litatets alteratiue eẽnt eq̃les in gradu:tñ nõ
eẽnt equales in virtute:ſil'r.n.in ea nõ eẽnt eq̃les in re
ſiſtere:quare adhuc in tali mixto eẽt diffoꝛmitas ſeu di
uerſitas itrinſeca:ꝑꝑ quã eẽt coꝛruptibile: ⁊ iteruʒ tale
mixtũ appꝛoximatũ ſũme calido vel ſũme frigido ab
eis pateretur: ⁊ dſcõuenienter diſponeretur:quare poſ
2ᵘˢ arti. ſet coꝛrũpi. ⁊ hoc eſt pꝛopoſitum.

Quantum ad 2ᵐ vidẽdũ ẽ.vtꝝ ſit dare aliq̊
mixtũ exñs in optĩa diſpõne debi
ta ⁊ nãli ſue ſpẽi:ꝑ quã optĩe p̃t i oẽs opõnes ſuas debi
tas: ⁊ hũc articl'ʒ ſubdiuidẽdo. Pꝛimo põt videri vtꝝ
mixta diuerſaꝝ ſpẽꝝ poſſint hr̃e eãdẽ diſpõnẽ ⁊ ꝓpoꝛ
tionẽ q̃litatũ p̃maꝝ.Scđo videbit̃ vtꝝ mixta eiuſdem
ſpẽi poſſint manere ſub alia ⁊ alia qualitatũ p̃maꝝ di
ſpõne ⁊ cõplexione.Tertio videbit̃ vtꝝ viuũ q̃ʒdiu vi
uit ſꝑ ſibi determinet ſil'eʒ vel eãdẽ diſpõnẽ ſeu cõpl'o
nẽ vel potius ſꝫm diuerſitatẽ viuẽtis vel ſenectutis de
terminet ſibi cõplexionẽ aliã ⁊ aliã.4° videndũ ẽ vtꝝ
cõpl'o calefactĩa foꝛtioꝛ ſit i pueritia vel i iuuẽtute hoiſ.
5° videbit̃ ſi mixtũ ꝑ aliq̊ tp̃ſ poſſet eẽ vl' manere ſub
optima cõpl'one ſue ſpẽi determinata.

p̃ᵐ no. **Quãtum** ad p̃mũ p̊ nõ.ꝙ q̃dã eſt cõplexio ra
p̃ᵃ ꝑs 2ⁱ articl'i. dicalis ipſiuſ mixti.ſ.q̃ʒ ſibi determi
nat foꝛma ſub̃alis eius.alia eſt q̃ſi accñtaliſ: ⁊ ab extri
ſeco.ſ. quã mixtũ hʒ ꝑ alteratiõnẽ ab extriſeco:ſic̃ a ſo
2ᵐ nõnᵐ le vl' a nutrimẽto. ¶ Scđo nõ.ꝙ in cõplexiõe radicali
viui ſic̃ aſini duplices ſunt qulitates:q̃dã ſunt eductiue
foꝛme:ſic̃ caliditas cũ aliȷ̃s qualitatibus p̃mis alie ſunt
oꝛganice:ſic̃ figura ⁊ alie diſpõnes oꝛganoꝝ:ſic̃ i ocu
lo figura oculi: ⁊ alie diſpõneſ q̃ diſponunt oculũ ad h̃
ꝙ ꝑ ipʒ fiat viſio ¶ Tertio notãdũ ẽ ꝙ ad mutationẽ
3ᵐ nõnᵐ cõpl'oniſ vel diſpõnis accñtalis.ſeq̃t variatio cõplexio
nis nãliſ:lʒ nõ ita total'r. ¶ Quarto nõ.ꝙ mixtũ certe
4ᵐ nõn. ſpẽi ſub aliq̃ diſpõne ſtat nãl'r: ⁊ ſub aliqua violẽter: ⁊
ſub aliqua nũq̃ʒ põt ſtare:qñ eſt ſub p̃ma tũc eſt ſanũ
vl' ſimpl'r vel vt nũc:qñ eſt ſub ſcđa eſt ĩfirmũ. nũq̃ʒ ãt
ẽ ſub tertia:qꝛ illa aduenĩẽte mixtũ moꝛit̃. ¶ Quinto
5ᵐ nõn. nota.ꝙ cõplexio qualitatiua in mã cũ agẽtibus vl'ibus
agit tm̃ quãtũ põt.qꝛ eſt agens nãle.

p̃ᵃ ꝯ̃ **His pꝛemiſſis** ſit p̃ma ꝯ̃.cuilibʒ ſpẽi ꝯue
nit aliq̃ latitudo ꝓpoꝛtõis
q̃litatũ p̃maꝝ:ſub q̃ nullũ mixtũ alterius ſpẽi nãl'r poſ
ſet eẽ.pʒ h̃ qꝛ entia diuerſa in ſpẽ nãl'r determinant ſibi
diuerſas cõplexiones. ¶ Scđo pʒ idẽ.qꝛ cõplexiones
2ᵐ taliũ qualitatũ agũt tm̃ quãtũ pñt.dato igit̃ ꝙ vna pl'i
bus ſpẽbus ꝯueniat nãl'r:ſeq̃tur ꝙ illa itroducta in mã
ꝑ eã vtreq̃ʒ foꝛme duaꝝ ſpẽꝝ ꝓducẽt̃ cũ agẽtibus vl'i
bus:ſʒ manifeſtũ eſt:ꝙ h̃ nõ eſt poſ'e. ꝙ autem h̃ diſpõ
ſeu ꝓpoꝛtio hẽat latitudinem:pʒ h̃ qꝛ non oĩa idiuidua
eiuſdẽ ſpẽi: hñt eãdẽ diſpõnẽ q̃litatũ p̃maꝝ. ¶ Scđa
2ᵃ ꝯ̃ ꝯcl'o.vnaq̃ueq̃ʒ ſpẽs determinat ſibi maioꝛẽ latitudinẽ
ſub q̃ põt ſtare violenter.q̃ʒ ſub q̃ põt ſtare nãl'r. pʒ.qꝛ
maioꝛ eſt latitudo ſub q̃ põt ſtare hõ ĩfirmus. q̃ʒ ſub q̃
põt ſtare hõ ꝑfecte ſanus:pl'ibus.n.modis in q̃lʒ ꝯtin
git eſſe male q̃ʒ bñ. ¶ Tertia ꝯcl'o.dato indiuiduo cer
3ᵃ ꝯ̃ te ſpẽi:vt terra ipſa ſub diſpõne q̃litatiua minus ꝯueni
ente põt ꝑmanere q̃ʒ ipſuʒ põt gñari.ꝓbat̃.qꝛ data ter
ra deueniẽte ad diſpõnẽ:nõ ita ꝑfectã:ſic̃ erat iſta ſub q̃
gñabat̃.Quero vtruʒ adhuc eſt.ſi dicis ꝙ ſic:ſequitur
cũ nõ ſit dare vltimuʒ rei ꝑmanẽtis ineſſe:ſi hec diſpõ
vlterius diſponat̃ ꝑ coꝛruptione terre:ꝙ hec terra poſt

erit.ſʒ tũc eſſet ſub diſpõne qualitatiua minus ꝯueniẽte
q̃ʒ erat illa ſub qua generabatur:eo ꝙ hec eſt remiſſa
que erat equal'r ꝯueniẽs.igr̃ ꝯcl'o vera.Sed ſi dicat̃ ꝙ
hec terra nõ eſt.incõueniẽs eſt:qꝛ exquo terra ſub hac
diſpõne potuit gñari: ⁊ potuit ſub ea remanere ⁊ eſſe:
eo ꝙ nõ minoꝛ virtus req̃rit̃ ad reʒ de nouo ꝓducẽdaʒ 4ᵃ ꝯ̃.
q̃ʒ ad eã cõſeruandaʒ ꝓductã. ¶ Quarta ꝯcl'o. ſeq̃t̃ ꝙ
pl'a indiuidua diuerſaꝝ ſpẽꝝ pñt ſub eadeʒ vel ſub ſil'i
diſpõne q̃litatiua remanere violẽter.ꝓbat̃ ex p̃cedẽte:
qꝛ ſuppoſito ꝙ terra imediate generaret̃ ex aq̃:tũc cõ
ſtat ꝙ imediate vſq̃ʒ ad gñationẽ terre manebit aq̃ .g̊
manebit ſub diſpõne frigiditatis ⁊ hũiditatis vſq̃ʒ ad
gñationẽ terre. ¶ Si tũc ſcđo iteꝝ ex terra gñaret̃ aq̃
ꝯſtat terrã remanere ſub diſpõne minus ꝯueniẽte quã
gñabat̃.ꝑ ꝯcl'onẽ p̃cedẽtẽ.g̊ cũ maioꝛi frigiditate ⁊ hu
miditate manebit q̃ʒ gñabat̃.igit̃ ſub eadẽ vl' ſil'i diſpo
ſitiõe manebit ſub q̃ mãſit aqua añ eius gñationẽ. igit̃
ꝯcl'o vera. ¶ 5ᵃ ꝯ̃.veniendo.ſ.de ſũmo calido ⁊ ſummo
ſicco ad ſũmũ frigidũ ⁊ ſũmũ hũidũ ĩfinite ſunt ꝓpoꝛ 5ᵃ ꝯ̃
tiões medie:q̃ꝝ q̃dã ſũt maioꝛes: ⁊ q̃dã mioꝛeſ : q̃dã
rõnales q̃dã irrõales.pʒ de ſe.qꝛ a q̃cũq̃ʒ modica addi 6ᵃ ꝯ̃
tiõe vl' ablatiõe variat̃ ꝓpoꝛtio. ¶ 6ᵃ ꝯcl'o.ſub q̃lʒ illaꝝ
ꝓpoꝛtionũ põt eẽ aliq̃ foꝛma vel nãl'r vel violenter.pʒ.
qꝛ al'r mã ꝑ alteratiõnẽ fiet ſine foꝛma in ꝓceſſu de ſũ
mo calido ⁊ ſũmo ſicco ad oppoſita:q̊ nõ eſt dicẽdũ.
¶ Septima ꝯcl'o.nulla foꝛma ſub̃alis ſub qualʒ illaꝝ 7ᵃ ꝯ̃
diſpõnũ põt eſſe nãl'r:vel ẽt violẽter.ꝯcl'o manifeſta eſt
de ſe.ex quo pʒ.ꝙ aliq̃ mixta fiũt poſt alia determinata
⁊ nõ q̊lʒ poſt q̊lʒ idifferẽter.vñ nõ poſt coꝛruptionẽ
eq̃ gñatur imediate aſinus:qꝛ ſunt cõplexiones medie
qualitatũ ꝯueniẽtes aliȷ̃s mixtis:quas oʒ ꝑtranſiri añ 8.ꝯ̃
quã deueniat̃ de eſſe eq̃ ieſſe aſinũ. ¶ Octaua ꝯcl'o.ſi
ſimile eſt ꝙ nulla foꝛma ſtat nãl'r ſub ꝓpoꝛtiõe irratiõa
li q̃litatũ.pʒ.qꝛ alie ꝓpoꝛtiões ſunt nobilioꝛes ⁊ aptio
res ꝓ exercẽdo opõneſ debitas rei.exquo pʒ quare ali
quaꝝ ſpẽꝝ idiuidua ſe mutuo diligũt: ⁊ aliquaꝝ ſe odi
unt:qꝛ qñ ꝓpoꝛtiones nãles diuerſis ſpẽbus ꝯueniẽteſ
ſũt adiuicẽ rõnaleſ vl' armonice:tũc ididua illaꝝ ſpẽꝝ
ꝯſueuerũt ſe diligere.ſi ãt ſũt in ꝓpoꝛtiõe irrõnali ꝯſue
uerũt ſe odire:vt foꝛte ẽ d̊ oue ⁊ lupo. ¶ Nona cõcl'o. 9.ꝯ̃
foꝛme diuerſaꝝ ſpẽꝝ bñ pñt eẽ nãl'r ſub eadẽ vl' ſil'i di
ſpõne q̃litatiua oꝛganica.pʒ de oculo aſini ⁊ de oculo
bouis:i q̊bꝰ ſũt ſil'es diſpõnes oꝛganice: ⁊ tñ hñt foꝛaſ
ſub̃ales extẽſas.ſ.aĩas diuerſas. Et h̃ d̊ p̃ᵃ ꝑte hꝰ arti. 2.ꝑſ 2ⁱ articl'i

Quãtum ad ſecũdã partem ſit p̃ma concluſio p̃.ꝯ̃
hec.nõ oĩa idiuidua eiuſdẽ ſpẽi d̊ter p̃ᵐ
minant ſibi natural'r eãdem cõplexionẽ: patet per me
dicos ponẽtes quattuoꝛ cõplexiones in eadẽ ſpẽ ſpãliſ
ſima humana: ⁊ ponũt adhuc in qualibet eoꝝ latitu 2ᵐ
dinẽ ſꝫm magis ⁊ minus. ¶ Scđo.qꝛ ſi colericus alte
ret̃ ad cõplexionem flegmaticã fieret ĩfirmus: q̊ non 3ᵐ
eſſet ſi eſſet eadeʒ cõplexio flegmatica ⁊ colerica. ¶ 3°
dicunt medici:ꝙ quedam eſt cõplexio lapſa ⁊ minus
nãlis: ⁊ alia nãlis in eadẽ ſpẽ.igit̃ ꝯcl'o vera. ¶ Scđa 2.ꝯ̃
ꝯcl'o eſt.ꝙ oĩuʒ illaꝝ cõplexionũ vni ſpẽi ꝯueniẽti nã
liter eſt talis vnio.ꝙ nulliuſ alterius ſpẽi idiuiduũ ſub
tali aliq̃ ſtaret nãl'r appʒet ex ſcđa parte illius articuli. 3.ꝯ̃
¶ Tertia ꝯ̃.nõ oĩuʒ mẽbꝛoꝝ eiuſdẽ idiuidui ẽ ſil'is cõ
plexio appʒet ꝑ medicos dicẽtes coꝛ eẽ cõplexiõis cal'e
⁊ ſicce: ⁊ cerebꝝ fride. ⁊ hũide ⁊c̃. ¶ Itẽ foꝛtiꝰ appʒet: 2ᵐ
qꝛ certũ ẽ ꝙ ſi cerebꝝ tm̃ fieret cal'm ⁊ ſiccũ:ſic̃ coꝛ eſt
cal'm hõ eẽt ĩfirmuſ. ⁊ h̃ ꝯcl'o eſt manifeſta de diſpõni
bus oꝛganicis:lʒ ẽt vera ſit ꝑ ꝓbata de diſpõnibuſ edu
ctis. ¶ Tertio ꝯfirmat̃ ꝯcl'o.ex auc̃te Ariſto.dicentiſ. 3.a.66
oſſa eẽ cõplexiõis terree: ⁊ ꝯſtat ꝙ ml'ta mẽbꝛa aĩalis 3ᵐ
non ſunt cõplexionis violẽte:ſeu terree. ¶ Quarta cõ 4ᵃ ꝯ̃
cluſio.

cluſio.eiuſdē forme extenſe ſicut eſt aia bouis : oēs ptes
differūt iter ſe ſolū nuō eſſentialr.pbaē.q2 alr nullate-
nus ille ptes ꝯſtituerent eādē formā totalē: cuius op-
poſitū ſupponiē: ꝛ pꝫ ꝯña.q2 due forme ſubales diuer-
ſaꝝ ſpēꝝ nō faciūt vnū:eo ꝙ vltima eoꝝ nō ſunt vnū.
Iteꝝ ſi facerent vnū pari rōne diceremus ptes forme
totalis virgule:cuius vna medietas eſt arida: ꝛ alia vi
ua faceret vnā formā totalē: ꝛ ſic vga deberet dici vnū
ſubalr ſicut aia:qd tñ non eſt dōm.cū vna eius ps ſit
Corm vina. ꝛ alia mortua: ꝛ talia nō faciunt vnum ſubalr. ſꝫ
iſta vga poſſet dici vnū in gñe quātitatis. ¶ Correla-
riū.forma oſſis.carnis.cordiſ ꝛ cerebri.in aſino ſūt eſ-
ſentialr ſiles.ſic due albedines eiuſdē albedinis tota-
ꝯ ꝯnē lis.pꝫ: ꝛ ſolū differūt nuō p ꝯclonē. ꝛ ita faciūt due p-
tes albedinis. ¶ Sed ꝯ hāc ꝯclonē arguitur fortiter.
¶ Primo.ꝙ ad diuerſas diſpōnes q̄litatiuas ꝛ diuer-
ſas ꝓportiones q̄litatū ſeqē diuerſitas ſpecifica forma
rū ſubaliū.ſed in diuerſis mēbris eiuſdē aialis ſunt di-
uerſe diſpōneſ q̄litatiue ꝛ diſſimiles.igiē ꝛc.maior pꝫ.
q2 alia rō nō pōt aſſignari:q̄re mixta diuerſaꝝ ſpēruꝫ
hñt diuerſas formas ſubales:niſi pp diuerſitatē diſpo
2m ſitionū mãe educentiū formas ſubales.minor pꝫ p ter-
tiā ꝯclonē. ¶ Scdo diſſimiliores ſūt q̄litatiue cōplo-
nes oculi ꝛ cordis eiuſdem aialis:q̄ꝫ ſint oculi ꝛ oculi
aialium diuerſaꝝ ſpēꝝ:vt eq ꝛ bouis:ſed hec diſſimi-
litudo cōplonū in oculis aialiuꝫ eſt cā diuerſitatis ſpe
cifice formaꝝ ꝓductaꝝ.igiē ēt diſſimilitudo cōplonis
3m cordis ꝛ ocli. ¶ Et ꝯfirmaē tertio.q2 diſſimiliores ſūt
forme oſſis ꝛ carnis q̄ꝫ forme oſſis ꝛ oſſis. ſꝫ os ꝛ os
nūero differūt.g̊ os ꝛ caro differt pls q̄ꝫ nūero.igiē dif
ferūt ſpē. ¶ Pro ſolone illaꝝ rōnū pmitto ꝓbabilr ꝙ
ſꝫ i eodē aiali ſit cōplones eductie mēbroꝝ ꝛ diuerſe:
tñ ille ſr rōnales adiuicē: ꝛ hñteſ q̄ſi eq̄lē hitudinē ꝓ
portiōiſ i ordie ad totū:ſic ꝙ eſt in oibꝰ his ꝓportiōibꝰ
ꝯſonātia ſeu armonica ſilitudo in ordie ad totū aial. ꝛ
pp hoc lꝫ alique ptes ſint calidiores: ꝛ alique mius ca
lide:nihil ꝓhibet formas eductas eē totalr ſiles eſſen
tialr:ſic ēt eſt calitas itenſior cum calitate minus iten
ad pm ſa ſilis eſſentialr.p h rñdetur ad rōnes. ¶ Ad pmaꝫ
dr negādo maiorē.ſ.ꝙ diuerſas diſpōnes q̄litatiuas ſe
gtur diuerſitas ſpecifica.vlr eā itelligendo.ſꝫ opꝫ addi
ꝙ ſit diuerſitas cōplonis talis q̄ nō hꝫ cōſonātiā debi
ad 2m tā vni forme totali:ſeu vni forme eiuſdē ſpēi. mō h nō
eſt in diuerſis mēbris eiuſdem aialis. ¶ Ad ſcdm dr
pmo ꝙ diſpōnes q̄litatiue organice oculoꝝ eq ꝛ bo-
uis ſunt ſimiliores q̄ꝫ oculi ꝛ cordis eiuſdeꝫ animalis.
¶ Scdo ꝙ calitates eductiue duoꝝ oculoꝝ ſunt ſimi
liores q̄ꝫ oculi ꝛ cordis eiuſdē aialis. ¶ Tertio ꝙ pro
portiones oculoꝝ eq ꝛ bouis nō ſunt ita ſiles:nec tātā
hñt ꝯueniētiā armonicā ad eādē formā totalē:ſic com
plexiones totales cordis ꝛ oculi eiuſdē aialis. ꝛ pp il
lud forme ptiales cordis ꝛ oculi ſūt eiuſdē ſpēi: ꝛ duo
ad 3m rū oculoꝝ eq ꝛ bouis ſunt diuerſaꝝ ſpēꝝ. ¶ Ad ꝯfir-
mationē dr.ꝙ forma oſſis ꝛ oſſis ſunt accñtalr ſilio-
res:q̄ꝫ oſſis ꝛ carnis.ſed eſſentialr non. ꝛ iō rō non ꝓ
cedit.Et hoc de ſecunda parte iſtius articuli.

3a ps 2i arti. p.nōm **Quātū** ad tertiā ptē nota.ꝙ medici ponūt hoiſ
ſeptē etates.Una eſt ifantia. ꝛ dr dura-
re vſq ad ſeptimū annū.Scda ē pueritia. ꝛ dr durare
a ſeptimo anno.vſq ad.18.annū.tertia ē adoleſcētia.a.
18.anno.vſq ad.25.annū.vel circa.q̄rta eſt iuuētus: ꝛ
durat a.25.anno.vſq ad.35.vel.36.q̄nta eſt etas viri-
lis: ꝛ durat a.35.vel.36.vſq.ad.49.vel eo circa. ſexta
eſt ſenectus. ꝛ dr durare a.49.vſq ad.60.vt in pluri-
bus.Ultima etas ē decrepiti. ꝛ durat vltra. vſq ad fi-
nē vite.Querit g̊ iſte articulus.vtrū in q̄lꝫ haꝝ hō ſit
eiuſdē cōplonis. ¶ Scdo nota.ꝙ he aſſignatiōes vt 2m nōm
in plibus tenēt:non tñ ſunt pūctuales:imo in q̄buſdaꝫ
videnē minores. ꝛ in q̄buſdā maiores. imo ꝓ ifirmita
te vel aliūde poſſet ꝯtigere ꝙ he etates vel aliq̄ ipſaꝝ
multo citius terminareē q̄ꝫ in termis pus aſſignatis.

His premiſſis ſit ꝯclo rñſalis hec.ꝙ i di-
uerſis etatibus eiuſdē vi- p a ꝯ
uētis eſt alia ꝛ alia cōplo.appꝫ.q2 ſi talē cōplonē hrēt
gs in ſenectute:q̄lē habuit i iuuētute.ifirmus eēt. ꝓut
medici cōiter ponūt:mixtū tñ dꝫ denoiari a cōplone ſi
bi ꝯueniēte in optia ꝛ ꝯueniētiſſima etate. ꝛ illiꝰ cōple
xionis eſſe diceē.Et h de tertia parte iſtius articuli.

Quantū ad q̄rtā ptē videbiē.Utrū calitas for- 4a ps 2i
tior ſit in pueritia vel in etate iuuētuꝫ. arti.
Et arguiē pmo.ꝙ calitas ſeu calor iuuenis ſit fortior. pm
ꝛ h ſic.ille calor ē fortior.q maiores effectus pōt face-
re.ſꝫ ſic eſt de calore iuuenis.igiē ꝛc.maior pꝫ.q2 p q̄ꝫti
tatē effectus cognoſciē q̄ꝫtitas forme.actus.n.notificāt T.c.2. ꝛ
potētiā.9.meta.vñ ex alio nō cognoſciē ꝙ calor ignis 7.
eſt maior q̄ꝫ aeris.niſi q2 magis calefacit.igiē ſic erit i
ꝓpoſito.minor ſic declaē.pmo quo ad nutritionē.quia
calor iuuenis ſufficit digerē cibaria groſſa ꝛ nō pueri.
¶ Scdo in augmētatione.q2 regulr creſcūt hoies in
iuuētute magis:q̄ꝫ faciūt in pueritia.imo ad mius ſm
latitudinē ꝛ ꝓfunditatē. ¶ Tertio in gñone: q2 calor
iuuētutis gñat ꝛ non pueri. ¶ Quarto in motu locali
q2 mouet localr pfectius calor iuuenis q̄ꝫ pueri. ¶ 2o 2m
calor iuuenis eſt cū ſicco tēperato. igiē eſt fortior. ꝯña
tenet p cōmētatorē tertio colliget.vbi dicit ꝛ voluit: ꝙ
ceteris paribus calor eſt maior qui eſt cum ſicco tēpe-
rato.añs apparet.q2 cōplexio iuuenis eſt calida ꝛ ſic-
ca: ꝛ non exceſſiua ſicca p Auic.pmo canoñ.fen.pma.
doc.tertia.dicens.ꝙ iuuenes hñt cōplonē magis tēpe
ratā q̄ꝫ pueri. ¶ Tertio calor nālis ē fortior:q funda- 3m
tur in ſubo puriori.ſic ē de calore iuuēis:igiē ꝛc. maior
pꝫ.q2 vr ꝙ pfectio mãe.arguit pfectionē formaꝝ. ꝛ ēt
q2 calor nālis trahiē originalr ex pueritia humidi ēt i-
fuſi a parentibus:q̄re q̄ꝫto idē magis puꝝ.tāto erit pu
rior ꝛ maior calor.minor pꝫ.q2 humidū iuuenis eſt pu
rius ꝛ pfectius.Primo.q2 eſt ꝓpinquus tēpato.qd q̄dē
eſt ſumme puꝝ. ꝛ pꝫ p Aui.in loco palle. 2o q2 ſi puer
naſciē nimis lapſus ad humiditatē:ille lapſus pōt cor
rigi in iuuētute.vt volūt medici.h āt eſſe nō poſſet:niſi
humidū iuuenis fieret purius.3o q2 ſupfluitas humidi
iuuenis eſt valde ꝛ magis digeſta. vt pꝫ i ſupfluitati-
bus apatū.igiē humiditas eſt purior.ꝯña tꝫ. ꝯto illius
apho.p apho.dr.n.ibidē.pueroꝝ ſupfluitas ſunt purio
res:q2 vr ꝙ illud humidū qd reſtauraē loco deperditi
freq̄nter ſit purius q̄ꝫ humiditas.pueri ꝓbaē.p.q2 vir-
tus pr̄is forte fuit debilis ꝛ nati in iuuētute erit fortis.
ꝛ ſic purius erit humidū.qd reſtauraē i iuuētute q̄ꝫ hu
midū ifuſum a pr̄e. ꝛ hr ꝓpoſitū.2o q2 humidū iuue-
nis reſtauratū eſt magis aquoſuꝫ: ꝛ magis coagulatum
q̄ꝫ humidū pueri.igiē purius. ¶ Tertio q2 humidū iu
uenis vr magis eē digeſtū q̄ꝫ pueri. ¶ 4o ad pncipale 4m
in illo eſt maior calor : in quo magis dñaē ignis. ſed
ſic eſt de iuuene.g̊ ꝛc.maior nota eſt de ſe.minor appꝫ.
q2 corpus iuuenis dr calidum ꝛ ſiccū. ꝛ h eſt in eo do- In opm
minari ignē.nō aūt ſic eſt de puero. ¶ Deinde arguiē.
ꝙ calor pueri ſit fortior: ꝛ hoc ſic.i illo eſt maior calor
in quo ſit maior augmentatio.ſꝫ ſic eſt in puero. igitur.
maior nota eſt.q2 caloris eſt extendere rarefacere ꝛ au
gere.minor pꝫ. quia pueri creſcunt notabilr ſꝫ longitu
dinem: ꝛ iuuenes non. ¶ Scdo in illo eſt maior calor
in quo eſt plus de humido.ſed ſic eſt de puero.igiē ꝛc.
maior patet.quia calor naturalis ſequitur humidita-
tē vel

3m tē vel humidū radicale: ⁊ ex eo nutrit.igit maioꝛ erit:
vbi eſt magis humidū.minoꝛē ꝓbāt medici. ⁊ Aui. p̊
cañ.doc.tertia. ⁊ p̊ apho.in cō.illius. ¶ Tertio ſic.ille
caloꝛ eſt maioꝛ q ſufficit ꝓlōgare vitā.ſꝫ ſic eſt de calo-
re pueri igit ⁊c̄.maioꝛ nota eſt.qꝛ caloꝛ nālis eſt pnci-
piū vite.minoꝛ pꝫ.qꝛ caloꝛ pueri ſufficit ad ꝯtinuationē
4m totius vite iuuētutis ⁊ ſenectutis: ⁊ cū hoc ſufficit ꝓ vi
ta p̄cedēti:qd̄ nō facit caloꝛ iuuenis. ¶ Quarto in pue
ro ſunt foꝛtioꝛes opationes nāles.igit maioꝛ caloꝛ.ꝯña
tꝫ.añs pꝫ de digōne:qꝛ freq̄ntius comedūt pueri ſine
nocumēto.q̄ꝫ.ſ.iuuenes ⁊ in eis eſt v̓tus expulſiua foꝛ-
5m tioꝛ.vt voluit Gal.6.de moꝛbo. ¶ Quito in illo eſt ma
ioꝛ caloꝛ q magis ꝓpinq̄t pncipio gñonis . ſꝫ ſic eſt de
puero.igit ⁊c̄.maioꝛ pꝫ.qꝛ pncipiū gñonis eſt ſpma.
hoc āt ē vehemēter calꝫ.p Aui.p̊ cañ. ⁊ p̊ apho. ⁊ Gal.
cō.apho. Et q creſcūt.mō quāto aliqd magis appꝛopi
6m quat ad nāꝫ alicuius:tāto eſt magis tale.mioꝛ māifeſta
eſt de ſe. ¶ Sexto in iuuene nihil eſt de caloꝛe nāli.igi
tur nō eſt in eo caloꝛ.ꝯña tꝫ.añs ꝓbat.qꝛ q̄libꝫ ps coꝛ-
poꝛis pueri aliqd depdit. ⁊ p ꝯñs añq̄ꝫ ad etatē iuuen
tutis veniat oēs ptes q̄ ſunt a pueritia erūt reſolute.igi
tur ⁊ tota calitas nālis.igit nō erit ibi niſi caloꝛ aduē-
titius vel cibalis: ⁊ ptes noue.ꝯña ſcd̄a nota eſt de ſe.
7m ⁊ pma tꝫ.qꝛ nō pōt manere caloꝛ nālis niſi maneat eiꝰ
ſubꝫ. ¶ Septimo arguit.mobilitas ⁊ icōſtātia arguit
maioꝛē caloꝛē.ſꝫ talis eſt in pueritia.igit ⁊c̄.maioꝛ pꝫ.
qꝛ caloꝛ reddit coꝛpa mobilia ſꝫ Gal.p tegni.mioꝛ pꝫ.
8m p phꝫ.8.ethi.d.ꝙ pueri eodē die fiūt amici ⁊ inimici.
¶ Octauo qñ aliqs effectus debet aliqbus duobus.
vni p pus.alteri p poſterius.ſic ꝙ poſterioꝛi ꝯuenit p
pus.pfectius ⁊ magis ꝯuenit poꝛi . ſꝫ calitas ſic eſt in
puero ⁊ in iuuene.ſ.in puero p pus. ⁊ in iuuene p po-
ſterius.igit ⁊c̄.maioꝛ pꝫ.qꝛ pp hoc pma cā dr magꝭ eē
cā effectus.q̄ꝫ ſcd̄a. ⁊ p̊ poſte.pp qd̄ vnūqd̄q̄ꝫ tale. ⁊ il
9m lud magis tale ⁊c̄.mioꝛ pꝫ.qꝛ calitas pueri eſt cā aug-
mēti ⁊ nutritiōis:qbus acqrit caloꝛ iuuētuti. ¶ Itē
nono.caloꝛ pueri fundat in mā pfectioꝛi.igit ē maioꝛ ⁊
pfectioꝛ.ꝯña tꝫ vt pus:qꝛ pfectio ſubi arguit pfectionē
ſue foꝛme.añs declat.qꝛ humidū pueri in quo fundat
caloꝛ eſt purius ⁊ pfectius.ꝓbatio.qꝛ ꝯtinue fit p ap-
plicationē nutrimēti humidū magis ipuꝝ:qꝛ ſi eque pu
rū poſſet reſtaurari:vita poſſet ppetuari. ¶ Scd̄o qꝛ i
humido pueri eſt minus de ſupfluo.pꝫ.qꝛ minus eſt de
humido nutrimēti. ¶ Tertio.qꝛ humidū gñat de pu-
rioꝛi mā.ſ.de ſpmate:qd̄ plures hꝫ digōnes q̄ꝫ humidū
cibale:qd̄ eſt in iuuene. ⁊ p ꝯñs purius eſt.ſꝫ ſi de ſan-
guine mēſtruo dicere vellemus genitū humidū pueri
adhuc magis digeſtū eſt q̄ꝫ humidū genitū ex cibo in
iuuene.ꝓbat.qꝛ ille ſanguis erit ſupfluus in q̄ꝫto ⁊ nō
in q̄li.vt oēs volūt: ⁊ ſic erit tm̄ digeſtū q̄ꝫtū humiduꝫ
cibale. ⁊ poſt p ſpma ⁊ matricē ampliꝰ digerit . ¶ 4°
humidū pueri fit a pncipijs gñonis.humidū āt iuue-
nis fit a pncipio nutritiōis.pncipia v̓o gñonis pfectio-
ra ſunt q̄ꝫ nutritiōis.igit pfectius agēs eſt humidum
xm pueri gñans q̄ꝫ iuuenis. ⁊ igit humidū pueri ē purius.
¶ Decimo ſupfluitas pueri eſt magis tēpata.igit ca-
loꝛ eſt nālioꝛ ⁊ maioꝛ.ꝯña tꝫ.qꝛ qd̄ eſt nāle magis ten-
dit ad tēpamētū.igit caloꝛ erit maioꝛ ⁊ nālioꝛ:a quo ꝓ
cedit ſupfluitas tēpatioꝛ.añs pꝫ p Gal.in cō.apho. Et
q creſcūt.pus allegati.dicit.n.ꝙ caloꝛ pueri eſt ſuauis:
⁊ ſudoꝛ magis gratus ſenſui tactus. ¶ Deinde arguit
ꝙ ſit eq̄lis caloꝛ auctoꝛitate Auic.pmo cañ.feñ. pma.
doctrina tertia.dicētis ꝙ caloꝛ in iuuene ⁊ puero ē eq̄-
lis. ⁊ rō eſt.qꝛ idē eſt ⁊ vnus.idē aūt eſt eq̄lis ſibiipſi.
Nōm ꝙ āt ſit idē declat p h.ꝙ caloꝛ pueri ſeruat in iuuētute
⁊ eius etate. ¶ Proſeq̄ndo hāc difficultatē eſt notādū
ꝙ eſt opinio vna bñ ꝓbabilis ſic dicēs. ſuppoſito ꝙ lo
cutio fiat de eodē īdiuiduo. ⁊ ꝙ nō q̄rat de caloꝛe flu-
ente.qꝛ ille variat ſꝫ diuerſitatē humoꝝ vel ciboꝝ. dr
āt caloꝛ fluēs ſpūs calidi gñati in coꝛde ⁊ emiſſi ab eo
ad ſingula mēbꝛa:ſꝫ ꝙ loq̄tur de caloꝛe nāli radicali.ſ.
calitate inexīte a nā que eſt q̄litas ītroducta ex pnci-
pijs natiuitatis expāſa expāſiōe coꝛpis.q caloꝛ pōt di p^a^ ꝯ
ci maioꝛ vel mioꝛ duplr. Pꝛio mō eſſentialr.ſ.q̄ꝫtū ad
gradus ſuos ītenſionis in ſe. Secūdo mō pōt dici ma-
ioꝛ:nō in ſe:ſꝫ q̄ꝫtū ad opationes.vt maioꝛ caloꝛ dicere
tur.p quē maioꝛes fierēt v̓tutes. Quo pmiſſo ponit du
as ꝯclones. ¶ Pꝛia eſt.caloꝛ pueri eſt eſſentialr iten-
ſioꝛ.pꝛobatur.in illo eſt caloꝛ nālis maioꝛ:in quo de ip
ſo eſt minus coꝛruptū.ſed ſic eſt.ꝙ de caloꝛe in puero
eſt minus coꝛruptū:q̄ꝫ in iuuene.g̊ ⁊c̄.maioꝛ nota ē de
ſe.minoꝛ apparet:qꝛ coꝛrupto humido p modū ſeque-
le coꝛrūpit caloꝛ nālis.eo ꝙ foꝛma ſubalis nō pōt ma-
nere ſine ſuo ſubo.mō in puero minus eſt coꝛruptū de
humido radicali q̄ꝫ in iuuene.qꝛ ꝯtinue p totā vitā coꝛ-
rūpit humidū radicale p Auic.p̊ canoñ.doc.tertia. igi
tur opꝫ ꝙ magis humidū ſit coꝛruptū in iuuene q̄ꝫ in 2^a^ ꝯ
puero. ⁊ p ꝯñs caloꝛ. ¶ Scd̄a ꝯclo eoꝝ eſt ꝙ quantū
ad aliq̄s operatiōes caloꝛ nālis in iuuene eſt maioꝛ. ⁊
quātū ad aliq̄s in puero eſt maioꝛ.pma pars pꝫ. qꝛ in
iuuene caloꝛ eſt minus ipeditus ad opandum: ⁊ id̄ me
lioꝛes ⁊ foꝛtioꝛes pōt facere operationes.vt generatio
nē motū localem.actus cognoſcēdi. ⁊ ſic de alijs. Se-
cunda pars pꝫ.qꝛ in puero expulſiones ſuperfluitatuꝫ
ſunt maioꝛes.ſilr ⁊ augmentationes vel nutritiones:
⁊ he opationes idigent multo humido.hoc auteꝫ ma- ꝯ illaꝫ
gis abūdat in puero. ¶ Cōtra iſtā opinionē lꝫ ſit ꝓba op.
bilis:ſunt alique foꝛtes rōnes ipugnātes fundamentū p^m^
ipſius.pmo.qꝛ loq volunt de calitate radicali ⁊ nō flu
ente. ⁊ tm̄ qd̄ videtur pncipalr querere de caloꝛe radi-
cali actuato per fluentem.caloꝛ.n.radicalis nō exit in
opationes niſi actuatus per fluentem Auerrois ſcd̄o 2^m^
colliget. ¶ Secundo contra illud fundamentū quo di
cit ꝙ caloꝛ radicalis eſt ſolū ille q eſt ītroductus ex pn
cipijs natiuitatis:qꝛ vel vocāt caloꝛē radicalē illū calo
rē q erat in ſpermate. ⁊ ſi ſic:ipoſſibile tunc eſſet ꝙ ille
expāderetur per totū coꝛpus animalis. eo ꝙ materia
ſpermatis per totum animal ſine alia materia ibi ſup-
addita nequit extendi.vel vocant caloꝛem radicaleꝫ il
lum q eſt a caloꝛe ſpermatis ꝓductus imediate in mē
bꝛa ſine adiutoꝛio caloꝛis cibalis. ⁊ ſi ſic.tūc ſolus ca-
loꝛ coꝛdis eēt radicalis.qd̄ nō eſt veꝝ. ⁊ tenet ꝯña : qꝛ
coꝛ pmo viuit: ⁊ eſt pncipiū vite.tertio de ptibus aiali
uꝫ. ⁊ p ꝯñs pmo nutritur. ⁊ ſi ſic.oīa alia mēbꝛa gene-
rātur a caloꝛe coꝛdis radicali: ⁊ ēt a caloꝛe cibali eiuſ-
dē coꝛdis nutriti.igit ſi ſolus ille caloꝛ diceretur radi-
calis q ꝓducitur a caloꝛe ſpmatis ſine iuuamine calo-
ris cibalis ſolius coꝛdis erit caloꝛ radicalis. Uel vocāt
caloꝛē radicalē illū q eſt a caloꝛe ſpmatis imediate vel
mediate vna cum caloꝛe cibali genitus. ⁊ ſi ſic . ſeq̄tur
ꝙ oium membꝛoꝛum caloꝛ nālis erit radicalis . ⁊ per
conſequens non erit ſolū ille radicalis q ex pncipijs na R
tiuitatis pꝛoducitur.quod eſt ꝯ eos. ¶ Et ideo dimiſ- op.p-
ſa iſta opinione pōt alr dici ſm alios ⁊ melius ſeu de pꝛia
ſenſibilius. ¶ Pꝛo quo p̊ nota. ꝙ caloꝛ nālis eſt du- p.nōm
plex.qdā eſt fluens. ⁊ qdā radicalis. Fluens vero du-
plex eſt.qdā hꝫ ſe in rōne māe: ⁊ alius in rōne foꝛme.
caloꝛ fluens nālis habens ſe in ratione foꝛme ſumitur
duplr. Uno modo pꝛo coꝛpoꝛe calido ſequente humo-
res quodammodo: ⁊ genitum ex eis per alterationeꝫ
coꝛdis. Unde quaſi habet ſe per modum foꝛme ⁊ hu-
moꝛes pꝛecedentes p modū māe, ⁊ ſic eſt ſpūs vitalis
motiui

motiui vel ſenſitiui. Alio mō capiť magis ꝓprie ꝑ q̄litate iformāte tale corpus: ⁊ ſic eſt q̄litas iherens ſpiritibus. Calor fluēs hn̄s ſe in rōne māe. itez̄ duplr̄ accipiť. vno mō pro corpore cal'o p̄ſuppoſito pro gn̄one caloris fluentis formalis. ⁊ ſic dr̄ humor. Alio mō capiť pro q̄litate iformāte tale ſubꝫ. ſicut dictū eſt de calore fluente formali. ¶ Ex q̄bus apparet qd dꝫ dici calor fluens ſꝫ hāc opionē. vꝫ. ſpūs vitalis. eius caliditas. humor p̄ſuppoſitus: ex quo ſpūs natus eſt ꝓduci: vel eiꝰ caliditas. Calor radicalis ēt ſumiť duplr̄. Uno mō pro ſubō cal'o: ⁊ ſic eſt mēbꝝ cal'm: ⁊ ſic nō eſt multū ad ꝓpoſitū ad pn̄s q2 corpus iuuenis manifeſte eſt magis cal'm. q̄ꝫ pueri. ⁊ ſic capiēdo calorē radicalē. qō nō eſt dubia. Alio mō ſumiť ꝓ caliditate iformāte mēbꝝ ſubꝫ: ⁊ ſic eſt q̄litas iherens mēbro iducta a cauſis ipſaꝫ ꝓducentibus. ſ. ſpermate. vel ēt a caliditate membrorum a ſpermate ꝓducta ſilis caliditati ſpermatis: inquātū ſm curſuꝫ nāe. etatis ⁊ regiminis. p̄me caliditati. ſ. itroducte a ſpermate poſſibile aſſimilari. vn̄ calor radicalis vocātur mēbra corporis cal'a: vel caliditas illis mēbris inherens ꝓducta a ſpmate: vel ꝑ modū ſequele a caliditate ꝓducta a ſpmate: ſic tn̄ ꝙ ipſa eſt nālis ⁊ cōueniens mēbris. nō. n. credendū eſt. ꝙ ſola caliditas q̄ a ſpermate ꝓducebať voceť calor radicalis. q2 tūc in ꝑtibus gn̄atis ex nutrimento: nullus eſſet calor radicalis: qō nō ē verū. q2 ſine calore radicali nō viuerēt. Et dr̄ notāter caliditas mēbri cōueniens. ad drīam caliditatis accn̄talis: puta febrilis: vel a calore ſolis: aut a motu itroducte: q̄ non ꝯuenit mēbris: ⁊ iō quis talis calor non exn̄te im-
2m nō. pedimento remittiť vſq3 ad nālem calorē. ¶ Scōo nota. ꝙ humiditas radicalis eſt duplex. vno mō vocatur mēbꝝ humidū. ⁊ hoc ſubiectiue. alio mō vocať humiditas iformās tale mēbꝝ: ⁊ tale eſt q̄litas iherēs mēbris humidis iducta a generātibus mēbra. ſ. ſpermate vel alijs ſilibus illis. iducta ꝑ modum ſequele ad priorem a ſpermate itroductā. ſic tn̄ ꝙ ſit ꝯueniens rei di-
3m nō. recte. ſicut eſt de calore radicali. ¶ Tertio nota. ꝙ exiſtente ſanitate ꝯuenienti regimine ⁊ in vno ⁊ in eodē hoīe calor nālis pōt dici maior triplr̄. vno mō itēſiue i ſe: ⁊ ſic magis ꝓprie. alio mō quo ad oꝑationes ⁊ tertio mō quo ad ſubm humidū: in quo fundatur.

p̄a ꝯ̄ **His premiſſis** ſit p̄ma ꝯcl'o hec. ꝙ ꝑ cōparationē ad oꝑatiōes calor iuuenis eſt maior: apparet p̄ ꝑ rōnes ad p̄mā ꝑtem huius dubitatiōis adductaſ. ⁊ ſpālr̄ ꝑ p̄mā. apparet ēt quo ad cāꝫ. q2 calor iuuenis eſt cū ſiccitate maiori: quā
2a ꝯ̄ pueri. mō ſiccitas acuit oꝑōnē. ¶ Scōa ꝯcl'o. calor iuuenis maior eſt itenſiue q̄ꝫ calor pueri. pꝫ ex p̄cedente. q2 notabilr̄ ꝓducit maiores oꝑōnes. igiť ⁊c̄. ꝯn̄a tꝫ. vt dictū fuit in p̄ma rōne pro iſta ꝑte. Itē ad tactū ſentiť maior. igiť eſt maior. ꝯn̄a tꝫ. q2 ſenſus tactus melius iudicat de q̄litatibus p̄mis. an̄s pꝫ de ſe. ¶ Tertio quia Arꝫ. vocat etatē iuuenilē etatē ꝑfectā. qō nō eēt niſi p̄ncipiū vite. qō eſt calor nālis: eēt ꝑfectius. ⁊ ꝑ ꝯn̄s itēſi-
dubiū ue maius. ⁊ hec ꝯcl'o ēt eſt va. in ſcōo colliget. Et ſi pe-
R tať: q̄re igiť Aui. vocat iſtas caliditates eq̄les. rn̄deť. ꝙ h̄ facit q2 nō nīmis multū vna eaꝝ excedit aliā. lꝫ. n. calor pueri neq̄at facere tātas oꝑationes ſic̄ caliditas iuuenis. tn̄ ꝑꝑ h̄ nō dꝫ reputari multo remiſſior. q2 nō ſoluꝫ remittiť eius actio ꝑꝑ remiſſionē eius in ſe. ſꝫ ꝑꝑ obtuſionē cū magno humido. ⁊ ꝑ ꝯ̄riū fortificať actio calo-
3a ꝯ̄ ris iuuenis: nō ſolū ꝑꝑ itenſionē: ſꝫ ꝑꝑ eſſe cū ſicco magis ꝓportionato. ¶ Tertia ꝯcl'o. cōparādo iſtas q̄litates ad humidū cui iexiſtūt: calor pueri eſt maior. q2 humidū radicale ē maiꝰ. Et ita calor pueri ē maior ⁊ minor: maior q̄dē in q̄ꝫtitatiue. mior v̄o i actiuitate. ⁊ ꝑ ꝯ̄riū calor iuuenis eſt magis actiuus: ⁊ mior in q̄ꝫtitate hūidi. apꝑet ex dictis i ꝯ̄ne p̄ma. addēdo ꝙ hūiditas pueri ē maior q̄ꝫ hūiditas iuuenis. ¶ 4a ꝯ̄. poniť ꝓba-
4a ꝯ̄ bilr̄ ꝙ cōparādo iſtos quo ad hūidū. hūidū iuuenis ē purius. apparet ꝑ rōnes ad hoc prius adductas.

ad rōes **His premiſſis** rn̄deť ad rōnes p̄us fcās. Ad p̄mā dr̄. ꝙ eſt ꝓ ꝯcl'onibus poſitis. Sꝫ ad rōnes factas in ꝯ̄riū rn̄deť ꝑ ordi-
Ad p̄m nē ad p̄mā negādo maiorē. Et ad ꝓbationē dr̄. ꝙ lꝫ verū ſit ꝙ caloris ſit extēdere: augmētare. ⁊c̄. tn̄ ex h̄ ꝙ calor ſit maior itēſiue nō ſufficit ꝙ magiſ augmētet: niſi cetera ſint paria. mō ſic nō eſt in ꝓpoſito. q2 calor iuuenis eſt in ſtatu ꝑfecto ⁊ termīo q̄ꝫtitatis q̄ debeť idiuiduo. ⁊ iō calor ille nō augmētat. ſꝫ alia oꝑa facit nāe ꝯueniētia ⁊ neceſſaria: vt digōnē: motū localē. gn̄ationes ⁊c̄. q̄ ſunt magis p̄ncipalia q̄ꝫ motus augmētationis: ſecus eſt de calore pueri: q2 ē in tꝑe in quo ididuuꝫ nō hꝫ ſibi debitā q̄ꝫtitatē. ⁊ iō calor ille a nā totus diri-
2a rn̄ſio giť in augmētationē p̄ncipalr̄. Uel dr̄ ꝙ calor ꝓp̄e i iuuētute nō augmētat mius. ſ. i fine adoleſcentie q̄ꝫ calor pueri. ⁊ iō rō nō ꝓcedit. q2 lꝫ augm̄tatio icipiat i pueri-
3a rn̄ſio tia. tn̄ terminať in iuuētute. ⁊ iō mior ē falſa. ¶ 3o ſpālr̄ dr̄. ꝙ ſi puer facit hāc oꝑōnē magis ſuo calore q̄ꝫ iuuenis. tn̄ iuuenis facit oꝑationē p̄ncipaliorē. ſ. gn̄oneꝫ: ⁊
Ad 2m pl'es alias q̄s neq̄t facē puer. ¶ Ad 2m dr̄. ꝙ in puero nō ē magis de hūido radicali extēſiue. ſꝫ bn̄ ē magiſ extēdibile hūidū. Scōo dr̄. ꝙ magis de hūido radicali ē in iuuene ſimplr̄ q̄ꝫ in puero: ⁊ tota hūiditas nālis mēbroꝝ oiuꝫ ē radicalis hūiditas. ꝓut pꝫ ex dictis. ⁊ hec ē ad mius extēſiue maior. ſic̄ ⁊ mēbra: ⁊ itēſiue nō eſt mior corꝑe exn̄te ſano. q̄ꝫuis iuuenis ſiccior ſit q̄ꝫ puer quo ad hūiditatē fluētē. de q̄ an̄ dcm̄ ē. Ad auic. ⁊ Ga. pōt dici ꝙ volūt in pueris eē hūiditatē magiſ extēſibilē vel hūiditatē accn̄talē maiorē: ⁊ h̄ nō arguit ꝯ̄ dicta.
Ad 3m ¶ Ad tertiā negať. ꝙ ſꝑ calor ſit maior q̄ꝫ ſufficit ꝓ lōgiori vita. ſic̄ nec ē fortitudo maior q̄ lōgiori tꝑe durat. ſꝫ. n. tales ꝓportiōes fortitudo ꝑua ad fortitudinē maiorē ſic̄ in puero. ⁊ calor ꝑuus ad caliditatē maiorē eēnt maiores q̄ꝫ calor ⁊ fortitudo maiores. qō nō ē veꝝ. Et ad ꝓbationē dr̄: ꝙ calor ē p̄nm vite. ⁊ iō maiō ē q ceteriſ ꝑibus pōt i lōgiorē durationē: puta reu eiuſdē etatiſ. re-
ad 4m gimis: ⁊ alioꝝ ꝯſil'iuꝫ. mō ſic nō ē in ꝓpoto. ¶ Ad 4m dr̄. qō oꝑōnes ille q̄ ſunt cū multo hūido fluēte ſūt maiores i puero. ſic̄ nutritio ⁊ digō ſeu expulſio ⁊ augmētatio. ſꝫ alie oꝑōneſ p̄ncipaliores ſic̄ gn̄o. ⁊ ꝯſil'eſ ſt̄ fortiores i iuuene. ⁊ iō rō nō ꝓcedit. maior. n. nō hꝫ v̄itatē niſi dicať ꝙ ille calor ē maior a quo oēs vl' p̄ncipaliſſime oꝑōnes ꝓcedūt maiores. mō ſic nō ē de calore pueri. ¶ Ad h̄ āt qō addiť ō digōne pueri. dr̄ ꝙ n̄ valꝫ. q2 ml'to fortiꝰ digerūt iuuenes. q2 pl's i vna vice comedūt q̄ꝫ pueri i ſex. ⁊ ēt cibaria magiſ ſolida: ⁊ magiſ groſſa:
ad 5m ⁊ iō rō ō freq̄nti cibatōe nihil ꝯcludit. ¶ Ad 5m negať maior. Et ad ꝓbationē eiꝰ dr̄. ꝙ qn̄ aliqō p̄ncipiū ꝑticulare ⁊ iſtr̄ale ē alicꝰ gn̄onis. tūc nō ē icōueniēs. ꝙ effectuſ acq̄rat aliqō p̄ncipaliꝰ q̄ꝫ ſit illō ꝑtie vl' eiꝰ ꝓpetaſ. vn̄ maiorē caliditatē hꝫ ignis genitꝰ i aere ex radijs ſolaribꝰ q̄ꝫ habuerāt illi radij ſolares. vl' ēt aer. i q̊ fuerūt. ⁊ iō cū ſꝑma ſit ꝑticl'are agēs vl' p̄nm gn̄onis. nō ē icōueniēſ ꝙ puer acq̄rat maiorē calorē q̄ꝫ ſit ſꝑmatiſ. Silr̄ nō ē icōueniēs ſi iuueniſ acq̄rat maiorē calorē q̄ꝫ puer hꝫ.
¶ Ad 6m negať an̄s: ⁊ ad ꝓbationē dr̄. ꝙ flꝫ ē ſuppm.
ad 6m q̄libꝫ ꝑs aliq̄d deꝑdat: ſꝫ ſolū aliq̄. lꝫ veꝝ ē ꝙ forte oēſ ꝯtiue alteranť. ſꝫ nō ꝯtinue q̄libꝫ deꝑdit aliq̄d. q2 nihil remaneret. ¶ 2o dr̄ ꝙ ſi aliq̄ ꝑtes recedūt. tn̄ aliq̄ ꝑtes eque pure ꝑn̄t aduēire. ⁊ ſic rō nō ꝓcedit: q2 ſi vna euaporata recedit alia digeſta aduenit eque pura. ſaltem

vſq3 ad

ad 7m vſq3 ad magnã ptem etatis iuuẽtutis. ¶ Ad ſeptimuz
dr̃. ꝙ mobilitas nõ ſolũ ꝓueit pp calorẽ: ſ3 ẽt ꝓueit pp
humiditatẽ: vñ pueri ⁊ mulieres in opationibus ſuis
ſunt magis variabiles. nõ q2 magis calĩ: ſ3 q2 mag] hu
ad 8m midi. ¶ Ad octauã dr̃. ꝙ nõ op3 qñ aliq̃ paſſio cõue-
nit duobus: vni p ꝑus: ⁊ alteri p poſterius: ꝙ ꝯueniat
poſteriori p ꝑus illã paſſionẽ itenſius vel ꝑfectius cõ-
uenire ꝑori. ſ3 h̃ eſt ſolũ veꝝ. vbi prius eſt cã totalis ⁊
ꝑncipalis reſpectu poſterioris. mõ pueritia: ſeu calor
pueri nõ ẽ cã ꝑncipalis: imo nec total'r reſpectu caloriſ
iuuenis. caloris. n. iuuẽtutis cã ꝑncipalis eſt aĩa calorẽ
iꝑfectũ pueri. reducẽs ad ꝑfectionẽ. ⁊ iõ rõ nõ ꝯclu-
dit. ¶ Auctoritas phĩ ꝑ poſterioꝝ nõ h3 locũ niſi in il
lis: in qbus aliqd ꝯuenit alteri pp alteꝝ: ⁊ nullo modo
pp aliqõ ꝑticulare. mõ l3 calor pueri eẽt cã caloris iu-
uenis. tñ nõ eſſet totalis cã. imo ꝑncipalis ẽ aĩa redu-
cẽs ip3 ad ſuũ calorẽ debitũ: ⁊ ꝑfectũ a calore impfe-
ad 9m cto ꝑori. ¶ Ad nonũ dr̃. ꝙ nõ op3 humidũ pueri eẽ in
ſubo ꝑfectiori: nec puriori. 2°. ꝙ nõ op3 humidũ ꝯtinue
fieri magis ipuꝝ. imo ſtat humidũ radicale in iuuẽtute
eſſe ita puꝝ ſicut in puericia vel purius ꝓbabil'r. 3° dr̃. ꝙ
vita nõ põt ꝑpetuari: q2 poſt iuuẽtutis etatẽ humidu3
gñabit ꝯtinue minus puꝝ: ẽt hoc tũc pp defectũ calo-
ris icipiet decreſcere. ⁊ iõ tunc ꝯtinue diſponit vita ad
corruptionẽ. Et p h̃ p3 qd ſit dõm. qõ l3 vſq3 ad iuuẽtu
tẽ poſſet gñari humidũ eque puꝝ. nõ tñ põt vltra. ⁊ iõ
ad 2m dr̃ ꝙ tũc icipiet deficere vita. ¶ Ad ſcõa3 ꝓbationem
minoris dr̃. ꝙ humidũ cibale ꝯuerſu3 in mẽbꝝ ſtat eẽ
ad 3m eque puꝝ. ſicut radicale. ⁊ iõ rõ nõ ꝓcedit. ¶ Ad terti
a3 ꝓbationẽ dr̃. ꝙ ſanguis mẽſtruus ẽ mã pueri: ⁊ iſte
nõ eſt in tãto depuratus qn in iuuẽtute poſſet humidũ
radicale reſtaurari plus puꝝ p cibalẽ aduenicẽs. ⁊ cum
dr̃ ꝙ eſt magis digeſtus. dr̃ ꝙ forte eſt pl'ibus digeſtio
nibus digeſtus. ſ3 tñ alie digõnes pñt eſſe ita itenſe: ⁊
ſunt ꝙ ita puꝝ faciũt cibale pp vehementẽ ꝯueniẽtiã
⁊ itenſionem cal'itatis radicalis. Et hoc ſolũ dico ꝓba
ad 4m bil'r more alioꝝ. ¶ Ad q̃rtũ dr̃. ꝙ ꝑncipia humidi iu-
uenis ſunt nõ ſolũ ꝑncipia nutritionis: ſ3 ẽt gñationis.
imo pñt eſſe puriora ⁊ fortiora q̃3 ꝑncipia gñonis hu-
ad xm midi radicalis pueri: q̃ erant in pñte: ⁊ iõ rõ nõ ꝓcedit.
¶ Ad decimũ dr̃ negãdo ꝯñã3. Ad ꝓbationẽ dr̃. ꝙ ſu
ꝑfluitas pueri nõ ẽ tẽperatior: neq3 ſudorẽ magis gra
tus tactui pp tꝑamẽtũ cal'itatis. ſ3 pp humiditatẽ mul
tã: ⁊ calorẽ debilẽ in agẽdo. humida. n. ſũt tactui placẽ
tia. Auctoritas Auic. ſoluta fuit in põne. Hec de q̃rta p
te illius articuli ſunt probabiliter dicta.

5a ps 2i arti. ꝑa 2 ꝑ. **Quãtũ** ad q̃ntã ptem reſtat videre. vtrũ ſit poſ'e
eſſe mixtũ tẽperatũ ad iuſtitiã. ⁊ vr̃ mi-
hi ꝙ tã phĩ q̃3 medici dñt ꝙ poſ'e ſit eẽ mixtũ tẽpatu3
ad iuſtitiã. ꝓbat̃ ſic. illud eſt poſ'e eẽ: cuius cãe ſunt poſ
ſibiles. ſ3 mixti tẽpati ad iuſtitiã cãe ſũt poſ'es. igit̃ ⁊c̃.
ꝯña t3. ⁊ añs ꝑ ꝑma pte p3 de ſe. q2 poſitis cauſis ſuffi
cientibus ponit̃ effectus. ꝑ ſcõa pte p3. q2 cã mãlis eſt
q̃ttuor el'a. ꝓut ipſa põt deduci ad mediũ alicuius ſpẽi
⁊ ſpãl'r humane ꝯuenientiſſimũ. Cã formalis eſt aĩa i-
tellectiua: vel accñtalis cõplexio: ꝓut talia ſũt in ſubo
optime diſpoſito. Cã efficiens vl'is eſt ꝑma cã cũ agen
tibus ſupioribus. ⁊ cã efficiẽs pticularis eſt duo ſemi-
na tempata. ſ. pr̃is ⁊ mr̃is. Cã finalis eſt opationes ꝑ-
fecte mixto tẽperato debite. mõ oẽs iſte cãe ſic ſũt poſ-
2. ſibiles. vñ p3 mior. 2° eſt dare mixtũ diſtẽperatũ coleri-
cũ: ⁊ eſt dare mixtũ diſtẽperatũ flegmaticũ. igit̃ ẽ dare
mixtũ tẽperatũ ad iuſtitiã. ꝯña t3. q2 cũ in nã ꝯtigit repi
ri poſterius. ⁊ ꝯtigit repiri ꝑus. vt ſi duo ſunt q̃ ſunt po
ſteriora eſt vnũ qõ eſt ꝑus duobus. mõ cõplexio tẽpata
ꝑuſ ẽ q̃3 cõplexio diſtẽpata. eo ꝙ ꝑ receſſu3 ab ea ſumi
tur diſtempatũ. ⁊ nõ eõ. ¶ Scõa ꝯcluſio. ꝙ ſicut mix- 2a ꝯ
tũ determinat ſibi cõplexionẽ eſſentialẽ ſibi cõgruam.
ita determinat accñtalem ſibi ꝯgruã. ⁊ ſil'e3 eſſentiali.
p3 ꝑ hoc ꝙ mixtũ aliqõ melius ſe h3 in vna regiõe: q̃3
in alia. ⁊ in vno tẽpore: q̃3 i alio: qõ nõ vr̃ niſi cõplexio
eius eẽntialis regionis ⁊ tpis eſſet ſibi cõueniẽtior. igi 3a ꝯ
tur p3 ꝯcl'o. ¶ Tertia ꝯcl'o. ꝙ mixtũ ſub vtraq3 earu3
optima diſpõne ipoſ'e eſt diu ꝑmanere. p3. q2 ꝯtinue fit
alteratio: ⁊ a medio ⁊ a ptibus iter ſe. ⁊ ꝑ ꝯñſ vr̃ ꝙ nõ
diu põt ꝑmanere ſub vtraq3 optime. ¶ Quarta ꝯcl'o. 4a ꝯ
ponit̃ ꝙ poſ'e eſt ſtare mixtũ aliquo tꝑe ꝑuo ſub cõpl'o
ne tẽperata ad iuſtitiã. ꝓbat̃. q2 põt eã hr̃e ꝑ ꝯcl'onẽ ꝑ
mã. ⁊ cũ h3 eã nõ põt imediate ab ea remoueri. igitur
ꝯcl'o vera. ꝯña t3. maior p3 ꝑ dicta. minor p3. q2 mixtu3
nõ eſt in ĩfinitũ modice reſiſtẽtie: ⁊ ꝑ ꝯñs tꝑs aliqõ re-
q̃rit̃ anteq̃3 ſua reſiſtentia poſſit ſupari. ⁊ a tẽꝑamento ꝑ. dum
ſuo ꝯuenientiſſimo remoueri. ¶ Sed tũc rõnabil'r du ℞
bitat̃. de quo mixto itelligant̃ hec dicta. ¶ Ad qõ rñ-
detur. ꝙ iſta loquuntur de hoĩe. ita ꝙ volunt dicere. ꝙ 2. dum
poſſibile eſt eſſe hoĩe3 optime cõplexionatũ. ¶ Scõo ℞
dubitat̃. in qua etate ſit. ad qõ ſ3 Aui. ꝑmo cañ. rñdet̃
ꝙ ſic eſt in fine augmenti ⁊ ſine magna variatione ſui
durat ꝑ totã etatem iuuentutis. comparatiue tñ poteſt
eſſe in q̃libet etate. ¶ Tertio dubitat̃ in quo climate 3. dum
magis deberet repiri tale mixtũ. rñdet̃ in fine q̃rti cli- ℞
matis. ⁊ in ꝑncipio q̃nti ſ̃m magis probabiles opinio
nes. ſed Auic. vr̃ velle ꝑmo cañ. ꝙ magis ſit ſub eq̃no-
ctionali. ⁊ iſta eſt opĩo cõis. cui non bene audeo cõtra
dicere: l3 rõnes ſuꝑ q̃s fundatur ſint multũ debiles: vt
mihi vr̃. vnde gratia collationis. ⁊ vt melius ingratur
veritas: volo declarare opinionem oppoſitã: que ẽt eſt
probabilis. ⁊ ſic quelibet eligat illam que ſibi placet. ꝑa ſupo
¶ Pro qua ſuppono ꝑmo. ꝙ ſolũ loq̃tur de mixto hu
mano. q2 iter oẽs cõplexiones mixtorum humana eſt 2a ſupo
perfectiſſima ⁊ tẽperatiſſima. ¶ Secũdo ſuppono. ꝙ
membra eiuſde3 hoĩs exiſtentis in naturali diſpoſitio-
ne ſunt in qualitatibus primis multum diſſimilia ⁊ cõ
traria. apparet de cerebro ⁊ corde ſatis de itentiõe phĩ
ſcõo de aĩali. ⁊ per Auicen. primo canonis. fen. ꝑma do 3a ſupo
ctrina de complexionibus. ¶ Tertio ſuppono.. ꝙ cor
hoĩs naturaliter diſpoſitum obtinet principatum in ca-
lefaciendo ſuper ptes calidas circum circa exiſtenteſ:
ita etiam apparet per experientia3: ⁊ alie partes a cor- 4a ſup
de ꝯtinue habent ſpiritus ⁊ calores a corde. ¶ Quar po.
to ſuppono. ꝙ illud proprie non dicitur aliquo tempo-
re eſſe ꝙ ſolum per iſtans eſt apparet per phm̃ octauo T. cõ.
phyſicoꝝ. c. xiiij. de motu reflexo. 67.

Tũc his ſuppoſitis ſit ꝑma cõcluſio. ꝙ ſi in ho- ꝑa ꝯ
mine eſſet cõplexio optima ſeu tempe
rata ad iuſtitiã: illa nullo toto tempore remaneret. pro
batur ſic. ſi in. a. iſtãti eſſet: ipſa imediate poſt. a. iſtans
non erit. igitur cõcluſio vera. conſequentia tenet. ⁊ an-
tecedens probat̃. q2 in. a. iſtãti cal'itas cordis icipit al-
terare calefaciendo ptes minus cal'as. igitur imedia-
te poſt. a iſtãs non erunt iſte partes ſub iſto tempera-
mento ſub quo fuerunt ante. igitur. imediate poſt. a. i-
ſtãs non erit per totum corpus temperamentum opti-
mũ. omnes cõſequentie ſunt de ſe note. antecedens ap-
paret. q2 cal'itas cordis obtinet in cal'itate ſuper alias
ptes mĩus calidas. per ſuppoſitionem tertiã. ⁊ eſt a gẽſ
nãle agens tñ quãtũ põt. igit̃ ſemꝑ agit ptes aſiſten-
tes calefaciendo. igit̃ dato ꝙ in. a. iſtãti eſſet tẽperamẽ-
tũ optimũ: cal'itas cordis icipiẽs calefacere ptes exñ-
tes circũ circa remouebit corpus ab h̃ tẽperamẽto op- 2a ꝯ
timo. ¶ Scõa ꝯcl'o eſt. ꝙ nõ eſt poſ'e eſſe hoĩe3 tẽpe-
ratum ad iuſtitiã ꝑ nãm. ꝓbatur ſic. q2 ſi poſſet eſſe vel
eſſet

effet p aliqd totum tps: vel p inſtans ſolū: ſed nullū eo
rū. igit ꝛc. maioꝛ pȝ p ſufficientē diuiſionē. minoꝛ de-
claraṫ. qꝛ nō p tps. p ꝯcluſionē precedentē: nec p iſtās
Ad rōnes p̄me cōclonis opinionis oppoſite: ſolū. p qrtā ſuppōnē. ℭ Scōȝ hāc opinionem rn̄detur
ad rōnes ꝓbātes primā ꝯcl'onē alterius opinionis. Ad
primā dicetur. ꝙ cāe ſufficiētes mixti tēperati ad iuſti
ciā. ſ. hois p nām non pn̄t eſſe. Et ad ꝓbationē dr̄ ꝙ nō
eſt poſſibile el'a eſſe p aliqd tps totū ſub diſpoſitione
optima: q̄ reqriṫ ꝓ eſſe hominis. Aut al'r ſi quelibȝ illa
rū cāꝝ poſſet per ſe eſſe nunq̄ȝ oēs ſimul eſſe poſſent.
ad 2m ℭ Ad ſcōȝ dr̄. ꝙ nō opȝ ꝙ ſi ſit diſtemperatū. ꝙ ēt ſit
dare tēperatū. magna. n. eſt dr̄ia. Et ad ꝓbationem dr̄.
ꝙ coꝛpus tēperatū in ſe: nec eſt prius: nec poſterius di
ſtēperato: qꝛ p nāȝ nec eſt: nec pōt eē: ſed in imaginatio
ne foꝛte poſſibile eſt eē. qꝛ itell's itelligit ꝛ cognoſcit di
ſtēperatū imaginādo tēperatū. vn̄ eadē rōne ſic ꝓbare
tur. ꝙ eſſet dare mixtū tēperatū ad pondus: qꝛ eſt dare
mixtū diſtempatū ad pōdus. ꝛ ſi Auicē. ꝛ alij medici
vn̄r ſonare ꝯ̄riū. qd eſt dare mixtū tēperatū ad iuſticiā.
dr̄ ꝙ ipſi volūt dicere: ꝙ eſt dare mixtū ꝓpinquū tēpe
ramēto iuſtitie: ſic ꝙ non ſenſibil'r ab iſto tēperamēto
recedit. ꝛ hoc ſufficit pꝛo v̇itate ſui dicti. qꝛ medicus de
modicis nō curat. eſt. n. artifex ſenſitiuus. vt voluit Aui
cen. p̊mo can̄. ꝛ hoc de qnta ꝛ vltima pte ſcōi arti.

ad rōnes: **Ad rationes** p̊ncipales. Ad p̊mā dr̄. ꝙ iſta
maxima. vbi eſt dare maius
ꝛ minus: ibi eſt dare eq̄le: nō eſt vera niſi in rebus eiuſ
dē ſpēi. ꝛ ēt in magnitudinibus ꝛ in numeris. ꝛ ſi in
itenſionibus dȝ hr̄e veritatē: opȝ ꝙ itelligaṫ in eadē q̄-
litate ſimplici. vt vbi eſt dare cal'itatē maioꝛē ꝛ mino-
rē: ēt pōt dari equalis: ſed nō opȝ ꝙ ſi in cōplexionibuſ
ſit dare lapſum ad cal'itatē ſiccitatē ꝛ leuitatē: ꝛ alium
lapſuȝ minus ad illas q̄litates: ꝛ magis ad oppoſitaſ:
ꝙ ſit dare lapſuȝ ad oēs equal'r: cuius cā ē dicta in po
ad 2m ſitione. qꝛ qn̄ eſt eq̄litas in alteratiuis. eſt inequalitas
in motiuis. ꝛ ecōuerſo. ℭ Ad ſcōȝ negaṫ ꝯn̄a. Ad ꝓba
tionē dr̄. ꝙ non opȝ ꝙ ſi vnū oppoſitoꝝ ſit in nā. ꝙ ēt
ſit reliquū niſi ſint ꝯ̄ria oppoſita. ꝛ ſic nō eſt de tēpera
to ꝛ intēperato. imo ſunt p̊uatiue vel ꝯ̄dictoꝛie oppoſi-
ta. ℭ Ad hoc āt ꝙ addiṫ ꝙ nā magis itendit tēpera-
tū ꝛ intemperatū dr̄ ꝓbabil'r p̊mo ꝙ nā nullo mō iten
dit mixtū temperatū ad pondus: qꝛ nō eſt poſſibile: ꝛ
nā nullū ipoſſibile itendit. ſcōo dr̄. ꝙ nā itendit mixtuȝ
tēperatū ad iuſtitiā quo ad ꝓpe veꝝ temperamentum
iuſtitie. nō aūt intendit ipſum tēperamentū iuſtitie per
ad 3m aliqd totū tps eſſe. qꝛ ēt p nām non eſt poſſibile ſ3 vnā
opinionē. ℭ Ad tertiū dr̄: ꝙ ſanitas aīalis non ꝯſiſtit
in tēperamento ad pondus: pꝛout notū eſt. ēt dr̄ ꝙ lȝ
pfectiſſima ſanitas ꝯſiſteret in tēperato iuſtitie. ſicut p
fectiſſime eſſe cal'm in hr̄e ſummā cal'itatē: tn̄ ſicut ad
eſſe albū ſufficit hr̄e albedinē vltra mediū latitudinis.
qꝛ tale eſt ſufficiens ad dare eſſe album. ita ad eſſe ſa-
nū ſimpl'r ꝛ pfecte: lȝ non pfectiſſime ſufficit hr̄e tēpe-
ramentū ſufficiens ad exercendū operatiōes debitas
illi ſpēi aīalis. mō ad hoc hr̄e nō reqritur maximū tem
peramentū iuſticie: ſufficit tn̄ hr̄e cōplexionem nō ni-
ad 4m mis diſtātem ab iſto temperamento. ℭ Ad quartum
dr̄. ꝙ ſignato mixto in quo eſt exceſſus in q̄litatibus:
nūq̄ȝ per intenſionem ꝛ remiſſionem per nām pōt fieri
tēperamentū. nā qn̄ erit adequatio in q̄litatibus moti
uis erit inequalitas in alteratiuis ꝛ eꝯ̄. vt prius dictuȝ
eſt: nec pn̄t p nām q̄litates alteratiue ꝛ motiue ad eq̄-
ad 5m litatem ponderis reduci. ℭ Ad qntū dr̄. ꝙ admiſſo ꝙ
ſit mixtū lapſum equal'r ad friduȝ ꝛ humidū: ꝙ bene
pōt p nām fieri trāſitus foꝛte equal'r ad cal'ȝ ꝛ ſiccū: ꝛ
ꝙ in medio trāſmutationis erit ſaltē p inſtās: aut poſ-
ſibile eſt ꝙ ſi interrūpatur trāſmutatio per tps equali-
tas ponderis in q̄litatibus alteratiuis: ſed tūc erit ine-
qualitas in motiuis: ꝛ ideo non erit tēperies ad pon-
dus. ℭ Ad ſextū ꝯcediṫ añs. ꝛ negaṫ ꝯn̄a. qꝛ de oibuſ Ad 6m
mixtis q̄ a nā leuioꝛa ſunt q̄ȝ aqua: ꝛ grauioꝛa q̄ȝ aer:
eſt ita ꝙ qeſcunt nāl'r in intermedio aeris ꝛ aque: ſed
non ſeqtur ꝙ ſit temperamentū in talibus. vt in oleo li
gno ſtuppa vel alijs hmōi. Et ad ꝓbationē dr̄. ꝙ ſup-
poſito pꝛo nunc ꝙ in talibus eſſet adequatio: in moti-
uis: nō tn̄ ſeqtur ꝙ eſſet in alteratiuis. ſil'r non eſt veꝝ.
ꝙ tale mixtū hȝ tm̄ de leuitantibus: ſicut de grauitanti
bus: lȝ bn̄ hēat tm̄ ꝙ leuia non pn̄t ipſum trahere ſur-
ſum vltra aquā: nec grauia deoꝛſum ifra aquā. imo ita
eſſet de coꝛpoꝛe: in quo eſſent tres gradus grauitatis
terre: ꝛ tres aque: duo ignis: ꝛ duo aeris leuitatis. hoc
. n. in ꝯtactu aeris qeſceret: qꝛ gradus grauitatis aque
non traherent. qꝛ eſſent in loco nāli: ſed traherent tres
gradus grauitatis terre: qbus reſiſtunt q̄tuoꝛ gradus Ad 7m
leuitatis aeris ꝛ ignis: ꝛ iō non deſcendit. ℭ Ad ſepti
mū dr̄. ꝙ in maioꝛi mundo el'a nō ſunt ſimpl'r adeq̄ta.
imo ꝯtinue agunt iuicē ꝛ coꝛrūpunṫ aliq̄ partes ignis
ab aere. ēt generāṫ ab aere in alio ſitu noue ptes ignis
ab alio igne. ſed dicunṫ adeq̄ta: ſic ꝙ nullū eoꝝ ſupat
aliud: in tm̄ ꝙ ipſum in ſui nām pōt ꝯuertere: ꝛ al'r nō. Ad 8m
ℭ Ad octauū dr̄. ꝙ ars non pōt facere eq̄l'r mixtū ex
duobus q̄litatiue: nec hoc pōt facere ex aq̄ ꝛ vino. ſed
foꝛte quātitatiue eq̄l'r pōt ea cōmiſcere. de hoc nihil eſt
ad pn̄s. Rō poſt oppoſitum eſt pꝛo dictis ꝛc̄.

ℭ Nobis aūt vl'r. ꝛ p̊us dcm̄ eſt de cāis

Tex. cō. lv. Q̄ō. xvi.

Queriṫ decimoſexto. Utꝝ gn̄atio erit 1m
ꝑpetua. ꝛ arguiṫ ꝙ nō p phm̄ T. c. 56
8. phyſi. vbi dicit. ꝙ nullus motus eſt ꝑpe- ꝛ. 57.
tuus p̄ter localē circularē. igiṫ ꝛc̄. ℭ Scōo 2m
nulla generatio eſt ꝑpetua. igitur gn̄atio non eſt perpe
tua. ꝯn̄a tȝ. ꝛ añs pȝ iductiue: qꝛ nec gn̄o hois: nec gn̄o
aſini. ℭ Tertio ſic. nulla foꝛma ſub̄alis educta vl' edu 3m
cēda de potētia mãe ē ꝑpetua. ois gn̄o ē foꝛma ſub̄alis
educta vl' educēda de potētia mãe. igiṫ ꝛc̄. maioꝛ pȝ. qꝛ
ois talis eſt coꝛruptibilis. ꝛ ꝯn̄s de neceſſitate coꝛrūpi T. c. i. i.
tur. p̊ celi in fine. minoꝛ appet. qꝛ gn̄atio foꝛme non eſt
aliud q̄ȝ foꝛma: q̄ gn̄aṫ. ꝛ iō oȝ ꝙ ois gn̄atio foꝛme ſit
educta vel poſteriuſ educēda. ℭ Quarto gn̄atio qn̄q̄ȝ 4m
eſt: ꝛ qn̄q̄ȝ nō eſt. g̊ nō eſt ſemp. ꝯn̄a tȝ ex terminis. añſ T. c. 5.
eſt phi ſcōo huius. c. 8° ꝯ̄ platonē. ℭ Quito nullū per 5m
petuū hȝ determinatū tēpus: ſed ois gn̄atio hȝ deter-
minatū tēpus. igiṫ nulla gn̄atio eſt ꝑpetua. ꝯn̄a tȝ. ma-
ioꝛ nota eſt de ſe. ꝛ q̄rto phyſi. ꝑpetua non ſunt in tpe. t. c. 117.
añs appet. p phȝ ſcōo huius. c. vltimo. vbi voluit. ꝙ de T. c. 57
terminatū eſt tps generationis ꝛ coꝛruptionis. ℭ 6° ꝛ. 58.
nullū habens ꝯ̄rium eſt perpetuum: generatio hȝ con- 6m
trarium. igitur ꝛc̄. maioꝛ pȝ: qꝛ vnum ꝯ̄rioꝛum coꝛrum
pit reliquum. minoꝛ pȝ. per phm̄. 5. phy. vbi dicit. ꝙ ge- T. c. 8.
neratio contrariatur coꝛruptioni.

In oppoſitū eſt phs ſcōo huius. c. penul. T. c. 55
ℭ In iſta qōne erūt duo art.
In pꝛimo pꝛemittende ſunt alique diſtictiones. In ſcōo
iuxta illas ponende ſunt rn̄ſales cōcluſiones. ℭ Quā 1m nōm
tum ad pꝛimum nota. ꝙ generatio poteſt accipi dupl'r.
Uno modo pꝛo alteratione pꝛeuia ad itroductionē foꝛ
me ſub̄alis: alio mō pꝛo itroductiōe foꝛme ſub̄alis: ad
quā illa alteratio oꝛdinatur: ꝛ eſt dr̄ia iter iſtas muta-
tiones. qꝛ mutatio p̊ma eſt ſucceſſiua pp itēſionē gra-
dualem q̄litatis: ſ3 quē ſit alteratio: generatio aūt foꝛ-
me ſub̄alis non eſt ſucceſſiua pp idiuiſibilitatem gra-

dualem

dualē forme:imo niſi eſſet extenſio quantitatiua mãe q̄
non eſt eque diſpoſita ad recipiendū formã ſubaleꝫ in
ꝑte diſtãti:ſicut in parte ꝓpinqua agenti:actio ect in-
com .32. diuiſibilis.pp̄ qḋ cōmentator.6.phi.dicit ꝙ mutatiōeſ
idiuiſibiles ſunt termini mutationū diuiſibilium. vt ge
2m nōnm neratio ſubalis eſt terminus alterationis preuie. ¶ 2a
diſtictio eſt.ꝙ entia in triplici dr̄ia ſunt. quedã ſunt pu
re ſucceſſiua:vt motus localis ⁊ tempus. Alia ſunt ſim
pl'r ꝑmanentia:vt aīa ⁊ celum. Alia ſunt media:puta q̄
3m nōnm ſcḋꝫ ꝑtes aliq̄s fluunt:vt fluuius ⁊ corꝑa aīaliū. ¶ 3a
diſtinctio.gn̄atio pōt dici ꝑpetua dupl'r.vno mō qḋ eſt
ſemꝑ ⁊ ſine iterruptione alio mō improprie.q2 añ qḋ-
libet tp̄s fuit: ⁊ poſt qḋlibet tp̄s erit: ⁊ eſt eſſe ꝑpetuuꝫ
4m nōm itercise. ¶ 4o nota.ꝙ adhuc qō poteſt intelligi dupl'r.
vno mō.vtruꝫ gn̄atio eſt ꝑpetua.i.vtrum omni tꝑe qḋ
fuit:fuit generatio. ⁊ oī tꝑe quod erit:erit gn̄atio. Alio
a.t.cō.i. modo.vtrum generatio fuit ab ifinito tꝑe: ⁊ erit in ifi-
vſq̄ ad nitū tempus.ſic ꝙ nunq̄ꝫ habuit ꝑncipium:nec habe-
15. bit finem: ⁊ ſic intendit ph̄s generationem eſſe perpe-
5m nōnm tuã: ⁊ motū eſſe ꝑpetuuꝫ. ¶ 5o nota.ꝙ iuxta iſtū vlti-
muꝫ ſenſum qō pōt itelligi quadruplicitér. Primo mō
proprie ꝙ aliqua gn̄atio vna numero ſit ꝑpetua. Scḋo
mō.ꝙ non ↄtinue eadem numero.ſed cōtinue ⁊ perpe
tua ſit gn̄atio eadem in eſſe. Tertio mō ꝙ non ↄtinue.
ſed itercise per partes temporis ſemꝑ duraret genera-
tio.ita ꝙ ante qḋlibet tēpus fuiſſet: ⁊ poſt qḋlibet tp̄s
erit gn̄o aliq̄ eiuſdē ſpēi:ſicut nāl'r loq̄ndo diceret̃ de
eclypſi lune. 4o mō.ꝙ ſic fuit gn̄atio ꝑpetue intercise.
non tm̄ per ꝑtes temporiſ: ſꝫ per iſtãtia idiuiſibilia.ſic
6m nōm .ſ.ꝙ ab eterno fuit generatio in inſtanti ⁊ ēt erit. ¶ 6o
nota.ꝙ ex dictis de iſta qōne pn̄t trahi multi ſenſus du
bij. Primus.vtrum gn̄atio ſm qd ſicut eſſet motus lo-
calis eſſet eterna. Scḋs.vtrum gn̄atio ſubalis ſimpl'r
dicta eſſet ꝑpetua. Tertius .vtrum ꝑpetua ſit genera-
tio ſubalis mixti. Quartus.vtrum ꝑpetue in eadeꝫ ſpē
7m nōm ſpāliſſima ſit generatio idiuiduoꝝ illius ſpeciei. ¶ 7o
nota.ꝙ ſimpliciter nihil niſi deus glorioſus eſt eter-
num ⁊ perpetuū.q2 oīa ꝑ eū ſunt temporaliter ⁊ in tē
pore producta. ⁊ ideo ad oēs dubitationes motas ſm
veritatem fidei rn̄dendum eſt negatiue. Sꝫ qō forte q̄
rit qd ſit dōm nāl'r loquendo excluſo lumine fidei. ⁊ iō
cōcluſiones quas poſtponam ſic volo itelligi pure na-
turaliter loquendo. Et hoc de primo.

pa 2 Quantū ad ſcḋꝫ ſit prima ↄcl'o.nulla gn̄o ſiue
ſimpl'r loquendo.ſiue ſm qd dicta eſt
ꝑpetua.ꝓbat̃ ſic.nullū tp̄s eſt eternū. igit̃ gn̄atio non
eſt eterna.ↄn̄a tꝫ.q2 ex oppoſito ſeq̄tur oppoſitū: vt ſe-
q̄tur.aliq̄ gn̄atio eſt eterna:igit̃ aliq̄ gn̄atio eſt in tēpo
re eterno. ⁊ pꝫ ↄn̄a.q2 oē qḋ eſt: ⁊ ſpāl'r oīs motus qui
eſt:eſt in tꝑe etiã q2 hꝫ verbū eſt:conſignificat tp̄s pn̄s
igit̃ ſequit̃.generatio eſt ꝑpetua.igitur gn̄atio eſt in tē-
pore pn̄ti ꝑpetua. ⁊ manifeſtū eſt ꝙ in tꝑe finito ꝑpe-
tua.igit̃ ſequitur de primo ad vltimū.generatio eſt per
petua ſiue eternal'r.igit̃ eſt in tꝑe ꝑpetuo eterna. igitur
tp̄s eſt ꝑpetuuꝫ.tꝫ ↄn̄a. ⁊ añs pꝫ.q2 oē tp̄s dꝫ eē nume-
rus motus.mō eternū non eſt natum numerare motū
nec menſurare.q2 eius quãtitas nequit nobis eſſe nō.
2a 2 ¶ 2a ↄcl'o eſt.ꝑpetua eſt ſine iterruptione gn̄o motus:
nāl'r loquendo.probatur ſic. oī tꝑe dato vel dabili eſt
gn̄o motus ſine iterruptione.igit̃ ↄcl'o vera.añs pꝫ. q2
vno anno eſt gn̄o motus.ſ.vnius anni: ⁊ tꝑe.x.annoꝝ
eſt generatio.ſ.motus durãtis per.x.annos. ⁊ ſic de ſin
Correm gulis alijs tꝑibus.igitur ↄcluſio ſecūda vera. ¶ Cor-
relariū.perpetue ſine iterruptione eſt generatio ſꝫ qd.
3a 2 Et hoc de ꝑmo dubio. ¶ Quãtum ad ſecundum du-
bium.ſit tertia concluſio hec.perpetuo poteſt eſſe aliq̄

generatio ſubalis elementi.pꝫ.q2 ſi ſine interruptione
longa apponeretur oleum in lãpade: ⁊ ignis:quod eſt
poſſibile:perpetue generaretur ibidē ignis. ¶ Quar-
ta cōcluſio.perpetuo eſt generatio ſubſtãtialis elemēti. 4a 2
apparet.q2 ꝑpetuo eſt ſub polis generatio aq̄ ex aere:
quoniã quãdoq̄ꝫ eſt. ⁊ non eſt potior rō de vno tꝑe q̄ꝫ
de alio.igitur ꝑpetua eſt. Et ex alio:q2 continue ꝑꝑ do-
minium friditatis obtinet ibi aqua ſuper aerem. igitur
cōtinue generatur ibi aqua proportionabil'r perpetue
ſub eqnoctiali eſt generatio aeris.igit̃ concluſio vera.
¶ Quinta cōcluſio.quãtūcūq̄ꝫ in duratione eſt motuſ 5a 2
localis.tãta eſt aliqua vna gn̄atio ſubſtãtialis . proba-
tur.q2 ſi motus localis capitur vnius diei poteſt capi
generatio aeris ſub polis vniuſ diei. ⁊ ſi capitur motuſ
localis vnius anni. ⁊ ſi centum annoꝝ ſil'r poteſt capi
generatio aque ex aere ex cōcluſione precedente.vnde
pꝫ.ꝙ concluſio vera eſt. ⁊ hoc de ſcḋo ſenſu dubij qō- 6a 2
nis. ¶ Quantum ad 3m ſenſuꝫ ſit ſexta ↄcluſio. ꝓba-
bile eſt dicere perpetuo eſſe generationem mixti.ꝓbat̃
ſic.perpetuo eſt generatio lapidis vel metalli ifra ter-
ram.igitur cōcluſio vera.ↄn̄a tenet. ⁊ añs probatur. q2
hodie eſt:heri fuit: ⁊ cras erit. ⁊ ſic de ſingulis tꝑibuſ.
igitur ⁊c̄.ↄn̄a tenet per inductionem.añs pꝫ.q2 nō vr̃
de quo tempore eſſet iſtãtia.eo ꝙ non eſt maior ratio
de vno:q̄ꝫ de alio. Secundo.q2 ꝑpetuo eſt generatio ꝑ 2m
tis aīalis.igitur ⁊c̄.ↄn̄a tenet.q2 omnis generatio par
tis aīalis eſt generatio mixti.añs pꝫ.q2 ꝑpetuo eſt ani-
mal.g̊ perpetua eſt nutritio animalis.ↄn̄a tenet ꝑ phꝫ
ꝑmo huius.q2 viuum q̄ꝫdiu eſt nutritur. ⁊ vltra . igitur T.cō.
perpetue eſt generatio partis animalis.ↄn̄a tenet.quia 41.
nutritio fieri non poteſt niſi per reſtaurationem partis
animalis.añs eſt notum natural'r loquendo.oꝫ.n.ſem- pm cōm
per eſſe aīalia perfecta. ¶ Correlarium . perpetua eſt
vna generatio mixti. Sequitur.q2 omnis generatio eſt 2m cōm
vna generatio. ¶ Correlarium ſcḋꝫ.ꝑpetuo eſt vna ge
neratio vnius mixti.ſequitur per idem . q2 ꝑpetue eſt
gn̄o mixti.mō oīs gn̄o mixti eſt gn̄o vnius mixti . Sꝫ
ſi queratur.vtrum aliqua generatione mixti demōſtra
ta veꝝ ſit deficere ꝙ ꝑpetuo ſit gn̄atio huius mixti. Di
co ꝙ non.q2 non credo ꝙ aliqḋ eſſet vel poſſet eē vnū 3m cōm
mixtum.cuius gn̄atio oī tēpore duraret. ¶ Tertiū cor
relariū.perpetuo eſt generatio corporis animati ſenſi-
tiui.ſeq̄tur ex ꝓbatione ſexte ↄcl'onis.q2 ꝑpetue eſt nu- 4. cor
tritio aſini: ⁊ deducitur ſicut in concluſione. ¶ Quar relam
tū correlariū.ꝑpetuo eſt generatio mixti perfecti:ſequi
tur ex precedenti.q2 gn̄atio corporis animati ſenſitiui
eſt generatio mixti ꝑfecti. ⁊ hoc de tertio ſenſu qōnis
propoſite. ¶ Quãtum ad quartum ſenſum qōnis ſup
ponitur.ꝙ omnes partes itegrales ſint eiuſdeꝫ ſpeciei 7a 2
ſpāliſſime eſſentialis.illud fuit prius ꝓbatū. quo pre-
miſſo ſit alia ↄcluſio hec.ſignata ſpē ſpāliſſima eēntia
li aſini que ſit.a.ꝑpetuo: ⁊ ſine iterruptione eſt gn̄atio
idiuidui ſpēi ſpecialiſſime:probatur ſic.perpetuo eſt ge
neratio alicuius partis aſini.ſꝫ q̄libꝫ pars aſini eſt de
ſpāliſſima.a.igitur ꝑpetuo eſt generatio idiuiduorum.
a.ↄn̄a tꝫ.añs pro prima parte pꝫ.ꝑ ꝓbationem ſecūdã
ↄcluſionis ſexte.q2 ꝑpetuo eſt aſinus:igitur ꝑpetuo nu
tritur aſinus.igit̃ ꝑpetuo gn̄atur aliqua pars aſini.om
nes ↄſequentie ſunt bone nāl'r. ⁊ añs nāl'r loquēdo eſt
veꝝ.q2 ſi ſemel non eſſet aſinus mundus nunquã poſ-
ſet habere aſinū:ſeu ſpēꝫ aſini.eo ꝙ nequit per putrefa
ctionē fieri.nec fieret tunc ꝑ propagationem.eo ꝙ nul-
lus aſinus eſſet.imo nūq̄ꝫ aſinus eēt. igit̃. ↄn̄s veꝝ.ſ.
ꝙ ꝑpetuo eſt gn̄atio aſini. ⁊ ſecūda parſ apparet.q2.a.
eſt eiuſdē ſpēi ſpāliſſime cū toto aſino ꝑter pedem : q2
ſi abſcinderetur ab aſino pes adhuc manet eadē ſpēs
ſpāliſſima

ſpālíſſima.q꞉ maneret idem indiuiduū. modo quelibꝫ
ꝑs aſini eſt eiuſdem ſpeciei cum parte aſini ſequeſtra-
ta:puta cum pede per ſuppōnem pꝛemiſſam.igitur q̄li
8^{a} ꝯ̊ bet ꝑs aſini eſt eiuſdem ſpeciei ſpāliſſime.a. ¶ 8ª ꝯclo.
non ꝑpetuo ſine interruptione eſt generatio aſini tota-
lis.iſta ꝯclo apparet:q꞉ non ſemper gn̄atur aſinus to-
talis:q꞉ vno tēpore generatur:⁊ alio tēpoꝛe nō.al's.n.
nimis multiplicarentur aſini.voco aūt totalē aſinū illō
Cōtra quod eſt aſinus:⁊ non eſt ꝑs alterius aſini. ¶ Cōtra.
hec ꝯclo ꝯ̄dicit pꝛecedenti.q꞉ p̄cedens dicit ꝙ ſine in-
terruptione perpetua eſt gn̄atio indiuiduoꝝ ſpēi.a.ſed
qōlibet idiuiduū eſt totalis aſinus.igiť ꝑpetuo eſt ge-
neratio aſini totalis.ꝯn̄a tꝫ.an̄s pꝛo p̄ma ꝑte eſt pꝛece-
dens ꝯclo.⁊ pꝛo ſcd̄a ꝑte eſt manifeſtū.q꞉ ſpēſ.a.⁊ iſte
terminus aſinus ꝯuertunť.q꞉ eſt ſpēs ſpāliſſima eſſen-
tialis aſinoꝝ.ſicut āmō qōlibet idiuiduū ſpēi aſini eſt
aſinus totalis. Nō.n.dr̄ pes aſini eſt aſinus. igitur qō-
libet idiuiduū ſpēi.a.eſt aſinus totalis. ¶ Hic rn̄detur
℟ faciľr ꝓut vulgares vtunť hoc termino aſinus.ſ.ꝓut ip
ſe ꝯnotat totalitatem:⁊ ꝑs aſini nō eſt aſinus.iſte ter-
minus aſinus nō eſt ſpēs ſpāliſſima eſſentialis aſino-
rum:imo aſinus totalis ⁊ quelibet eius ꝑs integralis
eſt eiuſdem ſpēi ſpāliſſime eſſentialis.⁊ iō quū ꝑs aſi-
ni non ſit aſinus,manifeſtū eſt.ꝙ iſte terminus aſinus
pꝛout ꝯnotat totalitatem non eſt ſpēs ſpāliſſima eſſen-
tialis ad aſinum ſeu ad rē q̄ eſt aſinus.ꝑ hoc pꝫ ꝗd ſit
dōm ad rōnem:q꞉ negatur ꝙ ꝯclo repugnet pꝛeceden
ti.q꞉ iſte terminus aſinus non ꝯuertiť cū.a.nec eſt ſpēſ
eſſentialis:nec eſt de pꝛedicamento ſubē.ſic acceptus.
ſed magis eſt ſpēs totius.q꞉ ſic hec p̄dicatio bene eſſet
eſſentialis.aſinus eſt totū ꝓpoꝛtionabiľr dicať de gene
ratione idiuiduoꝝ de alijs ſpēbus ꝑfectoꝝ mixtoꝛum.
9^{a} ꝯ̊ ¶ Noua ꝯclo.itercíſe ab eterno fuit gn̄atio aſini tota-
lis.pꝫ.q꞉ nāľr loquendo non eſt p̄ciſe deuenire ad p̄^{m}.
nec ēt ad vltimū:ꝗ ante quālibꝫ gn̄ationē totalis aſini
fuit alia ⁊ poſt quālibꝫ gn̄ationē erit alia.igiť ab eter-
no fuit intercíſe:⁊ hoc de ſcd̄o articulo.

ad p̄^{m} **Ad rationes** p̄ncipales.Ad p̄mā dr̄ ꝙ eſt
pꝛo p̄ma ꝯclone.⁊ pꝛo dictiſ
ꝙ nulla gn̄atio ſit ꝑpetua.⁊ iō ꝯcediť ꝙ nullus motuſ
ſeu ēt mutatio alia a generatione motus eſt perpetua.
dubiū Sed ſi dicať cū dictuꝫ ſit ꝙ ꝑpetuo ē vna gn̄atio cōti
nue aeris vel aque vel ꝑpetuo eſt gn̄atio motus:⁊ ſic
ꝑpetuo eſt motus circularis.q̇re Ar.negat gn̄ationeꝫ
℟ eſſe ꝑpetuā.⁊ tn̄ concedit motum eſſe ꝑpetuū. ¶ Re-
ſpondetur ꝙ ſolum perpetuo eſt motus localis circu-
laris vnus pꝛopꝛijſſime.ſ.vocādo motū vnum illum ꝗ
eſt ab eodē motoꝛe:⁊ eiuſdem mobilis non eſſentiaľr
variati in ſuis partibus exiſtentis.hoc aliud in actu.ſic
enim perpetuo non eſt gn̄atio.q꞉ adhuc aliqd cuius eſt
gn̄atio continue variatur in ſuis ꝑtibus per nouā gene
rationem:⁊ per pꝛioꝛa in partium coꝛruptionem: ſꝫ qō
dictum eſt ꝑpetuo eſſe vnā generationem.itelligiť vo-
cādo generationem vnā large per illam que eſt vnius
8.phy. generatio per continuā ſucceſſionem ꝑtium adinuicē.
56. ⁊ ⁊ de hoc non loquitur phs. ¶ Ad ſecundum diciť ꝙ
57. eſt pꝛo p̄ma concluſione. ¶ Ad tertium dicitur ꝙ foꝛ-
ad 2^{m} ma aeris totalis eſt perpetua vna numero per cōtinuā
ad 3^{m} ſucceſſionem partium ſuarum in ſimili ſitu figura ſine
magna variatione in oꝛdine ad totum. Simiľr perpe-
tuo eſt generatio foꝛme aeris inter tropicos ꝑ ꝯtinuaꝫ
ad 4^{m} ſucceſſionem. ¶ Ad quartum conceditur ꝙ generatio
non eſt perpetua:⁊ ꝙ aliq̄ generatio qn̄qꝫ eſt.⁊ quan-
doqꝫ non eſt.⁊ cum hoc tn̄ ſtat ꝙ perpetua eſt genera-
T.cō. tio.ꝑ hs āt contra Platonem ſcd̄o huius voluit ꝙ non
52. ſemper eſt generatio totalis aſini vel equi.quod tamen

ſm̄ Platonem eſſe deberet.q꞉ ſemper erāt idee poten-
tes generare:⁊ ſemper erat materia potens percipere
naturam idearum.quare igitur non continue fiebat ge
neratio totalis aſini. ¶ Ad quintum dicitur ꝙ phs ſe Ad 5^{m}
cundo huius.d.ꝙ tempus eſt determinatuꝫ generatio- T.c.57
nis ⁊ coꝛruptionis non voluit aliud niſi ꝙ generatio- ⁊.58.
nis mixti ꝑfecti tempus eſt determinatū:ſiľr ⁊ coꝛru-
ptionis:de generatione autem ⁊ coꝛruptione elemen-
toꝛum non loquitur.⁊ ideo non eſt cōtra dicta. ¶ Ad
ſextum dicitur ꝙ nullum habens contrariū eſt perpe- Ad 6^{m}
tuum:ſi ſit idem numero pꝛopꝛijſſime aut ꝓpꝛie.ſ.ſic:ꝙ
nec in ſe toto:nec in parte eius pꝛincipali eſſentiaľr va
rietur.Sed nihil pꝛohibet naturaliter loquendo ꝑpe-
tuo aliqd hn̄s ꝯ̄rium eſſe idem in numero.ſ.ꝑ cōtinuā
ſucceſſionē ſuarum ꝑtium.ſic enim eſt aer perpetuus ⁊
de multis alijs.Utrum aūt generatio ſit contraria coꝛ
ruptioni:non eſt ad pꝛeſens negocium declarare. Rō
poſt op^{m} eſt pꝛo ꝯclonibus poſitis in ſcd̄o arti.

¶ Et ineq̄li tēpoꝛe gn̄atio ⁊ coꝛruptio q̄ ſm̄ nām.T.c.lvij. Qō. xvij.

Queriť decimoſeptimo. Utrum quod-
libet ens coꝛruptibile habeat
determinatum periodum ſue durationis.⁊
arguitur pꝛimo ꝙ non.q꞉ lumen ſolis mul- p̄^{m}
tiplicatum in ſpera ſua eſt coꝛruptibile.⁊ tamen nō hꝫ
determinatum periodum.igitur ⁊c̄.antecedens pꝛo p̄
ma parte declaratur:q꞉ illud lumen eſt eiuſdem ſpeciei
cum lumine ſolis multiplicato in ſpera aeris vel lune:
quod eſt coꝛruptibile.igitur ipſum eſt coꝛruptibile.pꝛo
ſecunda ꝑte pꝫ.q꞉ tale lumen eſt perpetuum ⁊ perpe-
tuo tempoꝛe. ¶ Scd̄o. ignis in ſua ſpera exiſtens eſt 2^{m}
coꝛruptibile.⁊ non habet determinatum periodū ⁊c̄.
igitur ⁊c̄.maioꝛ nota eſt.q꞉ ignis iſte cum quolibꝫ alio
igne eſt eiuſdem ſpeciei ſpecialiſſime.igiť eſt coꝛrupti-
bilis.minoꝛ pꝫ.q꞉ talis ignis quātūcūqꝫ ipſe duret ad-
huc diutius poteſt durare:eo ꝙ non coꝛrumpetur niſi
appꝛoximetur ſuis contrarijs:⁊ nullo determinato tē-
poꝛe eſt neceſſe ipſum deſcendere ad ſua ꝯ̄ria. ¶ Ter 3^{m}
tio.ſi ſic tunc vita humana non poſſet pꝛolongari.con-
ſequens eſt contra medicos.⁊ conſequētia tenet. quia
dato certo periodo illā hominis vita per nullā actionē
medicine poſſet excedere. ¶ Quarto. ſi viuum habe- 4^{m}
ret talem periodum:ſequeretur ꝙ eſſet dare maximuꝫ
tempus.per quod viuū poſſet durare.conſequentia te-
net.q꞉ per illum periodū. falſitas conſequentis appa-
ret.q꞉ tunc eſſet dare vltimū rei permanentis ineſſe.pu
ta in vltima illius periodi eſſet viuum ⁊ non vltra.Se
cundo quātocūqꝫ tempoꝛe viuū diu durat adhuc diu-
tius poteſt durare.q꞉ in iſtanti termināte illud tempus
potentia eius conſeruās ipſum in vita eſt maioꝛ q̄ꝫ coꝛ
rumpentia ſunt in coꝛrumpendo.ideo non ſubito coꝛrū
peret eius vitā. ¶ Quinto ſic.tunc aliq̄ potentia reg- 5^{m}
ritur ad durādum.ꝯſequentia bona. ⁊ antecedens eſt
falſum.igitur non quelibet habet determinatum perio
dum.conſequentia tenet.⁊ antecedens pꝛo pꝛima par
te pꝫ.q꞉ periodus aliquoꝛum eſt minoꝛ ⁊ aliquoꝛū ma
ioꝛ.qō non eſſet niſi hn̄tia maioꝛem periodum habe-
rent maioꝛem potentiam durādi.⁊ ꝑ ꝯſequens aliqua
potentia requiritur ad durandum.ꝙ autem ꝯn̄s ſit fal
ſum.apparet.q꞉ materia pꝛima ⁊ celum eſſet ifinite po
tentie.quod falſum eſt.⁊ tenet ꝯn̄a . q꞉ ifinito tempoꝛe
durant. ¶ Sexto.vita hominis poteſt perpetuari.igi 6^{m}
tur ⁊c̄.ꝯn̄a tenet.q꞉ perpetua non menſurantur certo
periodo.antecedēs apparet.q꞉ poſſibile eſt continue ꝑ
artem medicine ipſum humidū radicale intrī reſtau-

rare.

rare.ſicut p actionē caloꝛis cōſumitur. igitur poſſibile eſt vitam hominis ꝑpetuari.ꝯña tenet.q: nō deficit vita nāl'r in hoīe niſi p deſiccationē hūidi radicalis. añs appet.q: nō vr̄ pp qd bonus medicus ſciens cōplōnē
Confir. hoīs ⁊ nocumenta.q̄ ſibi p influxū aſtroꝝ pñt ꝯtingere pōt ꝯtinue ipſuꝫ ꝓſeruare: ⁊ p v̄tutes humectatiuas ipſum humidū radicale tm̄ reſtaurare q̄tū ꝯſumit p caloꝛē nālē. ¶ Et ꝯfirmaꝛ.q: hō pōt in ſe ꝓducere eq̄ purū humidū:ſicut erat humidū ex quo ipſe gñabaꝛ.igiꝛ pōt humidū radicale ſufficiēter reſtaurare ad hꝫ ꝙ ſemper viuat.ꝯña tꝫ.q: ſi ignis i lāpade ꝯtinue arderet eq̄ puꝝ oleū vr̄ ꝙ ignis ꝑpetuareꝛ.añs appet.q: humidū radicale eſt genitū a parētibuſ.a quo gñatur puer:mō
7. bñ ſtat pueꝝ eē bone cōplōnis:ſicut erāt pentes eius: igiꝛ poterāt eque puꝝ humidū gñare:ſicut illi generauerūt.⁊ hr̄ ꝓpoſitū. ¶ 7° ſequiꝛ ꝙ illud diutius dꝫ durare in quo ꝯria eſſent magis adequata:hec ꝯña ē bona.⁊ ꝯñs eſt falſum.igiꝛ coꝛruptibile non hꝫ ſic determinatū periodū.ꝯña tꝫ.⁊ añs apparet pꝛo pꝛima pte. ꝙ ꝯña ſit bona.pꝫ.q: coꝛruptio fit a ꝯrio:igiꝛ diuti⁹ durarent in quo ꝯria eſſent magis adeq̄ta.falſitas ꝯñtis pꝫ.q: magis durat lapis:q̄ȝ hō.⁊ tm̄ in homine ſunt cōtraria magis adequata.igitur ⁊c̄.

T.c.57 **In oppoſitū** eſt phs ſcdo huius.d. ꝙ oiuȝ vita ⁊ cuilibet coꝛruptibilis certa determinareꝛ periodo.⁊ ſcdo de aia dicit. ꝙ ois
T.c.41. nā ꝯſtantium certus eſt terminus ſue magnitudinis ⁊ paruitatis.Conſtat aūt ꝙ eſſe ⁊ ſil'r duratio rei coꝛruptibilis ſunt exiſtentia a natura.

p̄.no. **In iſta** queſtione erūt duo articuli.In pꝛimo videndum eſt de cā durationis entiuꝫ. In ſecundo reſpondendum eſt ad queſitum.

Quantū ad p̄mū nota.ꝙ periodus dr̄ tps durationis rei:p qd.vꝫ.vel vſq; ad ei⁹ terminū res pōt durare: ⁊ reſpectu eius coꝛruptibilitatis hꝫ tps determinaꝛ p certas reuolutiōes celi.⁊ iō periodus dr̄ a peri qd eſt circū ⁊ odos volutio: q̄ſi circūuolutio.i.tps circūuolutionis celi.p qd res coꝛruptibilis
2.no. pōt durare. ¶ 2° nota.ꝙ duplicia ſunt entia coꝛruptibilia.ſ.entia qdā ſunt ſimplicia:qdā mixta.exēplū p̄mi.
3.no. vt elā.exēplū ſcdi.vt aſinus.⁊c̄. ¶ 3° nota. ꝙ cōpoſita ſunt duplicia.qdā homogenea:qdā etherogenea: hōgeneū dr̄ cuius q̄libet ps capit denomiatiōnē toti⁹.ꝓpiquā:vt caro.etherogenea dn̄r.quoꝝ nō q̄libꝫ ps capit
4.no. denominationē totius.ꝓpiquā:vt man⁹ vel pes. ¶ 4° nota:ꝙ homogeneoꝝ qdā ſunt vniformia in q̄litatib⁹ ſic̄ ignis purus.Alia ſunt diffoꝛmia:ſic̄ ignis pꝛo vno latere nāl'r diſpoſitus: ⁊ p alio nō.vel ſic̄ ē ſpera aeris
5.no. in ſe. ¶ Quito notādū.ꝙ quodlibꝫ ens diligit ſe ꝑmanere.appet p cōmētatoꝛē p̄ phy. ⁊ ꝓbaꝛ rōne.q: q̄libꝫ
com.8i. ens reſiſtit coꝛrūpēti ipm̄:hꝫ aūt nō faceret niſi ſuā permanētiā diligeret.ēt vnicuiq; rei optimū eſt q̄tū eſt de ſui nā ꝑmanere.q: appetitus nālis dirigit in o^m^.q̄re manifeſtū eſt ꝙ oē ens ſe permanere appetit.

p^a^ ꝯ **His pꝛemiſſis** ſit p̄ma ꝯclō hec.ois coꝛruptio ſubē fit a ꝯrio.ꝓbatur.ois coꝛruptio ſubē fit p alteratiōnē diſcōuenientem rei q̄ coꝛrūpiꝛ.igiꝛ a ꝯrio.ꝯña tꝫ.q: alterās rē coꝛrupti ue ꝯriū dr̄ illi rei.añs pꝫ.q: coꝛruptio vnius ſubē nō fit
T.c.17. ſine gñatione alterius.vt dc̄m eſt in p̄ huius. mō alia ſuba neq̄t gñari niſi p alterationē ꝓuiā diſponētē māꝫ ad eius gñonē.p phꝫ ſcdo.de aia dicētē.actus actiuoꝝ
T.c.26. ſunt i patiēte diſpoſito.igiꝛ.añs eſt veꝝ.⁊ itelligo concluſionem.ꝙ coꝛruptio ſubē inquātum coꝛruptio fit a ꝯrio.i.ſuba nō coꝛrūpitur niſi a ꝯrio coꝛrumpatur. Iterum non itelligo ꝙ ſuba coꝛrūpatur a ſuo cōtrario foꝛmaliter.ſed ꝙ coꝛrūpitur a contrario actualiter vel virtualiter q̄litatibus reqſitis ad eius ꝯſeruationē. ⁊ erit ſenſus explicitus ⁊ verus ꝯclōnis.⁊ ſic q̄ncūq; aliqua ſuba coꝛrūpitur:coꝛrūpiꝛ a ꝯrio actual'r vel v̄tual'r q̄litatibus reqſitis ad ſui ꝯſeruationē.Et dr̄ notabil'r coꝛruptio ſubē.q: accn̄tia freq̄nter coꝛrūpūtur nō a ꝯrio: ſꝫ a defectu ꝯſeruatiuoꝛ: vt lumen in medio pp abſentiam lucidi ſcia in aīa itellectiua pp iaduertentiā itellectus.Et ſi petaꝛ an ſuba coꝛrūpi pōt pp ſolū defectum conſeruātis dr̄ ꝙ non p nām.imo opꝫ ꝙ fiat alteratio p̄^m^ cō^m^
ad illā foꝛmā:ſed per ſupnām foꝛte bene poſſet. ¶ Pꝛimū coꝛrelariū.ſi aliq̄ ſuba non haberet ꝯrium ipſa nō 2^m^ cō^m^
eſſet coꝛruptibilis.pꝫ ex ꝯclōne. ¶ Scdꝫ.ad hꝫ ꝙ non hñs ꝯriū longo tēpe duret nulla virtus reqritur in eo 3^m^ cō^m^
ad durationē.pꝫ.q: nihil agit ad eius coꝛruptionē.⁊ iō ſufficit ſolū pñtia conſeruātis ipſum.igitur ⁊c̄. ¶ Tertiū.maioꝛi tpe durare nō arguit maioꝛem v̄tutē. pꝫ in non hñtibus ꝯrium nulla v̄tus reqritur ad durationē. 4.coꝛ.
¶ Quarto. quanto aliqd minus hꝫ de ꝯrio ceteris pa 2^a^ ꝯ
ribus:tāto eſt maioꝛis durationis. pꝫ ex ꝯclōne. ¶ 2ª ꝯclō.nihil alterat ſeipſuꝫ coꝛruptiue p̄ ſeu de p ſe.pꝫ. p̄ de ſimplicibus.q: talia non cōponuntur ex contrarijs. pꝫ ēt de mixtis.q: in illis ps alterat partem.ſed nō alterat ps totum p̄mo.nec totū alterat totum de per ſe ⁊ 2°
coꝛruptiue. ¶ 2° q̄libꝫ ens diligit ſe ꝑmanere.ḡ nihil p̄.phi.
alterat ſeipꝫ coꝛruptiue p̄mo:ſeu de per ſe.tꝫ ꝯña. q: il 8.
lud qd ſe coꝛruptiue de per ſe alteraret:hoc de p ſe ageret ad coꝛruptionem ſui: ⁊ vt ipſum non eſſet: ⁊ p ꝯñs non diligeret ſe ꝑmanere:vel ſimul diligeret oppoſita. añs eſt vltimū notabile.Et dr̄ notāter coꝛruptiue ⁊ nō ꝑfectiue.q: ꝑfectiue aliqd alterat ſeipꝫ bene: ⁊ de p ſe: ⁊ rōne totius.vt aqua calefacta remoto calefaciēte ſm ſe totā alterat ſe totā reducendo ad friditatem.Dr̄ etiā notāter p̄mo ſeu rōne totius:q: de p accn̄s. ⁊ rōne ptis aliqd bñ alterat ſeipſum coꝛruptiue.vt coꝛ q̄nq; nimis calefacit cerebꝝ.ēt caloꝛ nālis de p accn̄s:agit ad ſui coꝛruptionē: ⁊ hꝫ p modū ſequele. q: de per ſe agit ad deſiccationē humidi quo deſiccato deficit ipſemet caloꝛ. ¶ Coꝛrelariū.foꝛma ſubalis embꝛionis nō agit de per ſe ad gñationē aialis.pꝫ.q: tūc p ſe ageret ad ſui coꝛre.
coꝛruptionē eo ꝙ ad gñationē foꝛme aialis ſeqꝛ coꝛruptio embꝛionis. Si igiꝛ petaꝛ qd effectiue diſpōat māꝫ pꝛo aialis gñatione.dr̄ ſꝫ phꝫ:ꝙ ſolū ſemen matris intrat ſubam fetus: ⁊ ſemen patris diſponit illō ſic̄ ageſ. ⁊ ſic diſponens eſſet ſemē patris:vel virtus iſta a pre iſuſa: ⁊ diſpoſitum eſſet ſemē matris.⁊ ſic foꝛma ſubalis ſeminis ex quo gñatur aial non agit ad generationē aialis. Sed ſi vellemus dicere ſemina duo intrare ſubam fetus:ſicut volunt medici.dr̄ ꝙ a patre eſt virtus iſuſa ſemini patris aduētitia ipſi ſubē ſemis: ⁊ iſta diſponit ad gñationem aialis: ⁊ nō foꝛma ſubalis ſeminis.hec aūt v̄tus iſuſa conſeruatur a foꝛma ſubſtātiali
matris in matrice ne coꝛrumpaꝛ. ¶ 3ª ꝯclō.coꝛruptibi 3^a^ ꝯ
le bene agit de p accidens ad ſui coꝛruptionē ſeu rōne partis.iſta patēt de etherogeneis vbi vna ps alterat aliā: ⁊ de caloꝛe nāli.q deſiccādo humidū radicale de per accidens agit ad ſui coꝛruptionem.q: deficiēte humido deficit ⁊ ipſe. ¶ 4^a^ ꝯclō.nullū ſimplex vel etiaꝫ 4^a^ ꝯ
mixtū vere homogeneū naturaliter diſpoſitū hꝫ in ſe pꝛincipium ſue coꝛruptionis actm̄.pꝫ.q: omnis coꝛruptio in ſubſtantijs fit a contrario.vt dicit pꝛima ꝯclō: mō tale non habet in ſe contrarium.igitur ⁊c̄.

Notāter dr̄ nāl'r.q: ſi aer eſſet nimis fridus in vna parte:iſta friditas poſſet eſſe pꝛincipium coꝛruptiuum aeris in alia pte infridando iſtam ptem.Dr̄.n.homogeneum vere.q: multa mixta vocatur

tu: homogeneū:eo ꝙ eiꝰ quelibꝫ ps ītegralis eſt lignū: ⁊ tn̄ nō eſt vere homogeneū:eo ꝙ ad ignē poſitaꝫ vna ps cōuertit̄ in flāmā ⁊ alia in cineres.ꝙ non faceret ſi homogeneū veꝝ eēt.voco āt homogeneū veꝝ:cuiꝰ qͥli bet ps capit denoīationē totiꝰ ⁊ eſt vniforme ꝑ totuꝫ in oībꝰ q̄litatibꝰ ſuis ṗmis.Ex quo pꝫ ꝯueniētia īter ea ⁊ mixta.q̄ nō ſunt vere hōgenea.cōueniūt.n.ꝓ.qꝛ vtruq̄ eoꝝ hꝫ i ſe ṗncipiū effectiuū ſue alteratiōis ſibi ꝯuenię tis cū fuerit īdiſpoſitū.vt aq̄ calefacta reducit ſe ad fri ditatē.⁊ equꝰ ſupcalefactꝰ ad tēperamētū remotis īpe dimētis.2ͦ ꝯueniūt:qꝛ nullū eoꝝ per ſe diſpōit ad corru ptionē.vt dicit 2ͦ ꝓ.Sꝫ 3ͦ differūt:qꝛ mixtū nō vere ho mogeneū rōe ptiū diſpōit ſe ad corruptionē de per acci dēs.ſimplex aūt nō.qꝛ vere eſt hōgeneū.cū ſit nāl'r diſ

Cō.ꝓ. poſitū.⁊ hoc voluit cōmentator.2ͦ.phi.d. ꝙ mixtuꝫ hꝫ in ſe ṗncipiū ſue corruptiōis:⁊ nō ſimplex ⁊ itelligitur de mixto nō vere hōgeneo.℄ Corrolariū ṗᵐ. ſimplex

ꝑ.cor. nō pt corrūpi niſi vno mō.ſ.ab extriſeco:mixtū duobꝫ

2ᵐ cor. modis.ſ.ab itriſeco ⁊ ex extriſeco.℄ Scōꝫ corrᵐ ꝙ ce teris paribꝰ ſimplex diutiꝰ durat q̄ꝫ mixtū:qꝛ mixtū vbi cūq̄ pōit̄ diſpōit̄ ad corruptionē tā ab itriſeco q̄ꝫ ab ex triſeco.ſimplex aūt ſolū ab extriſeco.modo ceteris pa

3ᵐ cor. ribꝰ duo citiꝰ corrūpēt q̄ꝫ vnū ſolū. ℄ Tertiū corelariū q̄to aliq̄ ſunt magis homogenea tāto ſunt maioris du rationis ceteris paribꝰ:qꝛ eſt eq̄lis diſpō ad corruptio nē ab extriſeco ⁊ in magis hōgeneo eſt mior ab itriſe

dubᵐ co pp minorē ꝯrietatē ptiū iter ſe: pp qḋ ēt metalla ſūt lōge duratiōis.℄ Sꝫ diceret aliqs.q̄ ſunt cāe lōge du ratiōis in genere:dico ꝙ ſunt he ſex. Prio hōgeneitas in ptibꝰ.ſic pꝫ ex dictis.Scḋa cā ſilitudo medij ꝯtinen tis:qꝛ hoc minꝰ diſpōit rē ad corruptionē:iō hoīes cōi ter diutiꝰ viuūt in patria ſua nāli q̄ꝫ i alia:qꝛ eſt eis ſimi lior illa q̄ꝫ alia. Tertia cā bona ⁊ pfecta cōmixtio cal'i cū hūido.qꝛ talis pfecta mixtio fac̄ magnā hōgeneita tē.⁊ ex ꝯn̄ti difficulter pōt ſepare hūiditatis ptes a ca lidis ⁊ eꝯ.⁊ ex hoc res durat diutius.Vn̄ ſic dic̄ alber tus magnus eſſe de colūna exn̄te de ere ⁊ de auro in ſi ne tertij meteoroꝝ.pp.n.bonā cōmixtionē in cōplexio ne radicali difficillimū eſt auꝝ ab ea remouere: pp qḋ lōgiſſime durat:lꝫ in accidētali cōplexiōe.ſ.cal'o ⁊ fri

T.cō. 78. do actualibꝰ facil'r varief.Quarta cā difficltas diſiōis ⁊ fortitudo reſiſtētie.diuiſa.n.diutiꝰ corrūpunt̄ ꝑ huius c.vltio.fortitudo ēt reſiſtētie ꝯſeruat a corruptiōe. Quī ta cā eſt latitudo magna cōplexiōis ſub qua īdiuiduuꝫ talis ſpēi pōt durare in q̄litatibꝰ ṗmis.hac.n.cā ꝺficien te nō eſt hō lōge vite:lꝫ ſatis fortis reſiſtētie ſit ⁊ tēpa te mixtū:qꝛ latitudo ſub q̄ hō pōt manere nō ē multuꝫ magna:ſꝫ ſic lapides ⁊ metalla ſunt lōge duratōis.qm̄ hn̄t cōplexionē latā.Sexta cā eſt ꝓꝑtio in viuētibꝰ bo na ꝓportio calidi cū hūido aereo ⁊ ecōuerſo.Si.n.al terꝝ illoꝝ excederet ꝯueniētē ꝓportiōeꝫ eēt aīal illō bre uis vite:ſic hētur in de lōgitudine ⁊ breuitate vite. Et ꝫ cōbinationē haꝝ ſex caꝝ ⁊ aliaꝝ:ſi ſint alie:⁊ ꝫ ꝓ portionē eaꝝ adiuicē dꝫ coparari vita entiū in lōgitu dine ⁊ breuitate vite:ſi.n. ex vno iſtoꝝ dꝫ ꝯcludi aliq̄d eē lōge vite:qꝛ forte ꝺficit in alio.vt nō ſeq̄r̄ eſſe longio ris vite hoīeꝫ:qꝛ habet hūidū ⁊ calidū debite ꝓportio nis magis q̄ꝫ alia aīalia:qꝛ defectus eſt in puitate pio di ſub qua pōt manere homo: ⁊ cū hoc i nimia ethero geneitate corporis humani.Simil'r non opꝫ ſi in duo bus ſint de his cauſis eque multe.ꝙ ꝓpter hoc ſit eq̄l' durationis:niſi cum hoc eēnt eque fortes:nec oꝫ ſi vnū habeat plures cauſas q̄ꝫ aliud: ipſum eſſe plus longe uum:quia forte vna ſola cauſa in alio propter ſui forti tudinem plus valet q̄ꝫ duo vel tres in iſto:eo ꝙ ſunt de biliores.Ex quibus dict] poſſunt iferri aliqua correla ria huic ꝓpoſito ꝑtinētia.℄ Primū.cum omnis corru ptio in ſubſtātijs fiat a cōtrarijs:ſi aliq̄ ſubſtantia eſſet: cui nihil eſſet ꝯriū nec intriſece nec extriſece: nec actua liter nec virtualiter:illa nunq̄ꝫ corrūperetur.patet ꝺ ſe. qꝛ deficiente cauſa corruptiōis defic̄ corruptio.℄ Se cūdū correlariū.nō eſſet incōueniens durationem ali cuius ꝓlongari inſolite ꝓpter ſpālem preſeruationeꝫ a cōtrario extriſeco.patet de ſe.qꝛ ſi alteratio ab itrinſeco ipediretur.nō eſſet dubiū viuum notabiliter plus dura re.modo nō eſſet inconueniēs aliquem habere virtuteꝫ impediendi huiuſmodi alterationem vel ſaltem facien di eam minorem.℄ Tertio infertur ꝙ non ſequit̄. ho mo diutius durat.ergo eſt maioris virtutis. quia forte non ſunt cetera paria. puta corrūpentia ab extrinſeco applicata.℄ Quarto infertur ꝙ in ſole luna vl' celo lō 4.cor. gius permanere nō arguit aliquam virtutem in eis ma nere.patet.quia nō indigent virtute adiuuante niſi con ſeruante.cum nō habeat cōtrarium.vt patet. ex cōclu ſione prima.℄ Quinto.nō oꝫ ꝙ ſi corruptibile ſit i cō 5.corre. tinente cōtrario ꝙ debilitetur.patet.quia forte plus ſuf ficit reſiſtere ⁊ ſe confortare q̄ꝫ contraria debilitare vi ua tempore augmentationis.℄ Sexto.ipoſſibile ē cor 6.corre. ruptibile ſemper eſſe fortius per naturā in reſiſtēdo q̄ꝫ ſua ꝯtraria in agendo.pꝫ.qꝛ perpetuaretur.qḋ nō ē poſ ſibile.℄ Septimū.lꝫ corruptibile q̄ꝫ diu manet nō eſt 7.corre. ſemp fortius in agendo q̄ꝫ ſua contraria. tamen q̄ꝫ diu manet fortius eſt ſe conſeruare q̄ꝫ ſua contraria ipſum deſtruere.patet.quia aliter ipſum non conſeruaret̄.cu ius contrarium ſupponitur.⁊ pꝫ ꝯſequentia. qꝛ contra ria eius nituntur ad eius deſtructionem inquātuꝫ pn̄t. Et hoc de primo articulo.

Quantū ad ſecundum de his tribus per ordi nem dicendo eſt. Primo vtrum vita humana poteſt perpetuari aut prolongari. Secundo vtrum quelibet ſubſtantia corruptibilis habeat deter minatum periodum ſue duratiōis.⁊ tertio de accñtibꝰ.

Quātū ad primū nota ꝙ preter complexionem temperatam ad iuſtitiam homini conue ꝑ.nōn. nientem:de qua ſuperius dictum eſt:ſunt alie quattuor cōplexiōes lapſe a tēperamēto.ſanguinea colerica me lacolica ⁊ flegmatica.quarum ṗma eſt lapſa vltra tem peramentū ad caliditatē ⁊ humiditatē.ſecunda ad ca liditatē ⁊ ſiccitatē.tertia ad ſiccitatē ⁊ friditatē. quar ta ad friditatē ⁊ hūiditatē.Vn̄ ṗma vocata eſt aerea. ſecūda ignea.tertia terrea.quarta aquatica pp ꝯueniē tiam quā quelibet illaꝝ hꝫ cūm elemēto a quo denoīa tur.Et iſta ſuppoſitio eſt māifeſta ex medicina. ⁊ ſatis patet per Auicēnam de complexionibus: quapropter in iſta ſcientia ad preſens ſupponitur. pꝫ etiam ratiōe. nā cū tēperamentum iuſticie complexōis humane ſtet ſm̄ harum qualitatū optimā cōbinationē ꝓ ſalute vite humane: vt ſuperius eſt dictū: ⁊ eſt manifeſtum qḋ ab iſta optima ꝓportione harum qualitatum poteſt eē la pſus vel ad qualitates igneas.vt in colerico: vel ad ae reas.vt i ſanguineo.vel ad aqueas.vel ad terreas.⁊ ſic de alijs. ℄ Secundo ſupponitur ꝙ he cōplexiones ſi debite regantur non ſunt eque longe vite.patet.qꝛ non 2.nōn. ſunt eque propinque temperamento:eſt eniꝫ ſanguiea propinquior vero temperamento.vnde ſi ſanguineꝰ de bite regatur diutius viuit: ⁊ conſequenter ita in alijs: non enim volo comparare complexiones. eo ꝙ eſt ꝓ prium libro de longitudine vite.nec indigeo ꝓ materia preſentis articuli:ſed ſupponitur qḋ ſanguinea ſit lon gioris vite cum debito regimine.eo qḋ eſt melior com plexio inter lapſos.quod ſiue ſit verum ſiue non nō re fert ad preſens. Nec mouet obiectio.ſiq̄s dicat qḋ ſan

3m. nō. guinei cōiter moriūtur citius.hoc.n. ꝯtigit ex exceſſib⁹
quos faciūt. ⁊ idebito modo viuēdi. ¶ Tertio ſuppōi
tur ꝙ lꝫ qs nāl'r a ꝑncipijs gñonis eſſet lapſus ad vnā
cōplexionē accñtaliter pōt labi ad aliā ex regimie.pꝫ.
qꝛ ſi flegmatic⁹ guberneť ſemꝑ cibarijs calidis ⁊ tēpe-
rate humidis fieret accidētal'r calidus ⁊ hūidus: licet
ex ꝑncipijs natiuitatis fuiſſet fridus. ⁊ ſic naturaliter
4m nōn. eſt flegmaticus ⁊ accidentaliter eſſet ſanguine⁹. ¶ 4°.
ſupponitur ꝙ locutio fiat naturalis: ⁊ ꝑm legem cōem
nāe: ſcitur.n.bñ ꝙ per potentiā diuinā corruptibile poſ
ſet perpetuari.

pa. ꝯ. **Tunc ſit** ꝑma cōcluſio ipoſſibile eſt ꝑ artē vl'ꝑ
nāꝫ ſine miraculo vitā hois ꝑpetuari.
T.c. 8i. iſta ꝓbať.qꝛ mā appetit aliā formā ꝓut pꝫ. ꝑ phico.vel
ergo habebit eā. ⁊ ſeqtur ꝙ dimittet formā hois quaꝫ
hꝫ: ⁊ ſic hō corrūpetur vel nūꝗ̄ habebit eam. ⁊ ſic ap-
petitus nālis māe eternal'r fruſtrareť ⁊ ꝑuareť ſuo fine
2m qō nō eſt poſſibile ꝑm nām. ¶ Scōo.qꝛ poſtꝗ̄ termia
te ſunt augmētationes hois calor nālis poſt ſtatū vite
continue agit deſiccādo hūidū radicale.ergo neceſſe ē
ꝙ tādē total'r reddať ſiccū. hoc facto deficit calor nāl':
eo ꝙ deficit ſibi hūidū.ergo vita. ¶ Tertio.ipoſ'e ē ho
3m minem poni in medio ita ꝯuenieti qn adhuc poſt cōple
tā augmētationē debilitet hominē reſoluēdo calorē nā
lem ⁊ hūidū radicale.ergo cōtinue debilitādo tādē de
ficiet hūidū ⁊ calor.ḡ vita. Nec valēt ſi iſtareť ꝙ ligni
vite pomū ꝓſeruaret eternal'r a corruptione. Seu etiaꝫ
ſi diceretur ꝙ in triuallis ꝑm phm ⁊ hiſtoria nūꝗ̄ ho
Ad pm mines morerenť. ¶ Ad ꝑmū.n.credo ꝙ pure nāl'r lo-
quēs nō ꝯcederet aliqō lignū hre talē v̉tuteꝫ nec aliqō
pomū: eo ꝙ nō eſt per ſe notū: nec ꝑ rōnē cōcluſuꝫ. nec
ex aliq̄ experientia ſequiť. Catholicus v̉o diceret ꝙ ta-
le haberet talē virtutē potius ex dono dei ſpāli ꝗ̄ ex in
fluxu nature: ⁊ iō hoc nō ē nāliter: ꝙ hoc ſic ꝓſeruaret:
Ad 2m ⁊ ideo nō eſt cōtra ꝯcluſionē. ¶ Ad ſcōm dr̄ ꝙ in tri-
uallis homines morerenť: qō pꝫ: qꝛ cōtinue debilitanť.
⁊ ergo tādem morerentur. ſꝫ ita diu eēnt in miſeria mo
riēdi ꝙ filij in cōpatiēdo parētib⁹ citius eos ꝛ̄terficiunt
p. corm. ꝗ̄ ꝑm illā regionē adueniat hora mortis nāl'. ¶ Corre
lariū ꝑmū.eſt aliqō determinatū tp̄s ita magnū: ꝙ nul
lū ididuū ſpēi humane pōt vltra ipſum viuere ꝑ nām.
pꝫ.qꝛ de neċitate ēt hō tēperate cōplexionis ſi eſſet cor
rūperetur in q̄cūq̄ regiōe ponereť: ⁊ quātūcūq̄ bene
gubernaretur: ⁊ tēpus per qō iſte hō nō poſſet durare
eſſet ita magnū. qō nullū ididuū ſpēi humane poſſꝫ ꝑ
2a ꝯ. ipſum durare: ex quo tēperat⁹ ꝑ ipm nō potuit. ¶ Se-
cūda ꝯ. ipoſſibile eſt vitā hūanā ꝑ artē vl' ꝑ nāꝫ ꝓlōga
ri vltra terminū debitū ſpēi.pꝫ.qꝛ ꝗ̄tū bñ gubernareť
ididuū arte vel nāl'r nō pōt diuti⁹ viuere ꝗ̄ hō tēꝑatus
ad iuſticiā optie rectus. ⁊ in aere maxime conuenieti:
⁊ tñ talis non poſſet viuere vltra terminū debitū ſpēi:
igr̄ ꝯcluſio vera.maior nota. ⁊ mior pꝫ.qꝛ per terminū
3a ꝯ. ſue vite attēditur termin⁹ ōbitus ſue ſpēi. ¶ Tertia cō
cluſio.medicus arte medicine pōt vitā hūanā ꝓlōgare
vltra terminū ſue cōplexionis nālis.pꝫ. qꝛ pōt bono re
gimine illā cōplexionē cōmutare in meliorē cōplexio-
4a ꝯ. nem.ꝑ tertiā ſuppōnē: ⁊ iſta erit lōgior] vite. ¶ Quar
ta ꝯcl'o.medicus pōt ꝓſeruare vitā humanam a multis
corruptionibus.ſ.paſſionibus aduenientibus citra ter-
minum ſue complexionis patet.qꝛ bonus medicus po
teſt adueniente febre eam curare.quia ſi non curaret ⁊
eger indebite ſe regeret moreretur. Et hoc de ꝑma par
te iſtius articuli.

3a ps 2i articuli. **Quantuꝫ** ad ſcōm nota ꝑmo ꝙ querere vtruꝫ
ſubſtantia corruptibilis ⁊c̄.eſt que-
ere vtꝝ ſit dare maximū tēpus: per qō corruptibile p̄t
durare.vel mimū per qō pōt: vl' maximū: per qō nō p̄t: 2m.no.
vl' mimū per qō nō p̄t. ¶ Scōo notādū ē ꝙ i qōe ſpe
cialiter loq volo de hoie.nā ꝓportionabiles ꝯcluſiōes 3.nōn.
pñt poni de alijs corporib⁹. ¶ Tertio nota. ꝙ duplici
ter p̄t hō corrūpi.ſ.natural'r ⁊ violēt. Violēter vt ſi ci-
tra terminū ſue cōplexiōis ōbitū moriať: aut igne aut
aq̄ aut ferro aut aliquo hmōi. Naturaliter dr̄ hō corrū
pi: qñ viuit ad terminū ſue cōplexiōis debitū: ⁊ moria 4.no.
tur deſiccato totali hūido radicali. ¶ Quarto nota.ꝙ
maximū ꝑ qō p̄t ſic exponiť.per hoc pōt: ⁊ ꝑ nullū ma
ius pōt. Mimū.per hoc poteſt ⁊ per nulluꝫ minus p̄t.
Maximū per qō nō pōt.per hoc non p̄t: ⁊ per qōlibet
maius pōt.mimū per qō nō pōt.per hoc nō pōt: ⁊ per
qōlibet minus pōt: lꝫ qdā ponāt al'r expōnes duorum
vltimoꝝ terminoꝝ: tñ iſte ſunt ſufficiētes ad pñs ⁊ ꝑꝫ
verā expōnē grāmatice ita debent exponi.

Tunc ſit ꝑma concluſio hec.ois corruptio vio pa ꝯ.
lēta hominis ꝑcedit nālē.pꝫ.qꝛ nō eēt
violēta corruptio ſi expectareť vſq̄ ad terminum ſpēi
debitū. ¶ Scōa ꝯcl'o ꝓbabilis.ꝙ i quātūlibꝫ modico 2a ꝯ.
tꝑe pōt fieri corruptio violēta hois.apꝑꝫ.qꝛ dato q̊cūq̄
violento corrūpēte hoieꝫ: in duplo forti⁹ vl' in duplo ci-
tius faceret: ⁊ in triplo forti⁹ violētās in triplo: ⁊ ſic ifi
nitū: cū nō repugnet quātūlibꝫ corrūpens eſſe fortius.
¶ Tertia ꝯcl'o.ꝙ nō eſt dare maximū tp̄s ꝑ qō hō du 3a ꝯ.
rare p̄t.ꝓbať.oppoſita ē falſa. igr̄ ꝯcl'o vera.ꝯña tꝫ.an
tecedens ꝓbať ſic: qꝛ dato ꝙ dareť maximuꝫ tp̄s ꝑ qō
hō pōt durare: tūc per illō p̄t: ⁊ nō p̄t ꝑ mai⁹.ꝑ exponē
tes: ſꝫ ꝯñs eſt ipoſ'e.igr̄ añs ē falſum: ſꝫ ipoſ'itas ꝯñtis
ōclarať.qꝛ ſi per hoc viuit tūc.ſ.in vltio iſtāti iſti⁹ viuit.
Igitur tunc virtus eius conſeruatiua hois iſtius ineſſe
eſt fortior ꝗ̄ virtus corruptiua in ōſtruere.igitur in gra
du diſibili virt⁹ conſeruatiua excedit virtutē corruptiuā
cū nullus exceſſus ſit idiſibilis. Ergo cū iſta v̉tus exce
dens ſeu ille exceſſus diſibilis non poſſit ſubito deper-
di: ſeqtur ꝙ adhuc poſt hoc iſtans iſte homo viuet. igi
tur illud nō fuit maximuꝫ tp̄s per qō ille homo potuit
durare. ¶ Confirmať ſic.ſi illud eſſet vltimū iſtans eē Cōfir'
illius hois: ſeqť vel plures formas vltimatas ſil' adeq̄
te eē in mā vel mām pro aliquo tempore ſtare nudam.
Conſequens ꝑ vtraq̄ ꝑte eſt falſum. ⁊ ꝓbať ꝯña: qꝛ ca
piať ꝑmū iſtās eē forme imediate in mā ſequētis ꝙ ꝓ-
babo eē dādū. Quero an hoc eſt idē iſtās cū vltio iſtā
ti eſſe iſtius hois: ⁊ ſi ſic iſta forma ſequens imediate:
⁊ forma hois ꝑcedēs adequate ſil' ſtarēt i mā: que fuit
ꝑma ps ꝯñꝫ illati.vel eſt aliud iſtās ſequēs: ⁊ cum iter
quelibet duo iſtātia ſit tēpus mediū: per tp̄ꝫ mediū nul
la forma erit in mā: qꝛ non forma hois: eo ꝙ in inſtanti
initiāte illud tēp⁹ fuit vltimū iſtans eſſe: nec forma ime
diate ſequēs: qꝛ in iſtanti termināte illud tempus me-
dium erit ꝑmum eius eſſe per caſum ⁊ per aduerſariū.
Probo igitur ꝙ eſt dare ꝑmum iſtās eſſe forme ſequē
tis.nā ipſa aliquo toto tēpore eſt: ⁊ ante nō eſt.ergo qñ
q̄ eſt eius mutatio de non eſſe ineſſe.ꝯña nota ē. ⁊ iſta
eſt in iſtanti ſeu tota ſimul: cū iter contradictoria nō ſit
dare mediū: vt notū eſt.ergo iſtās tranſmutatōiꝫ eſt at
tribuendum termino ad quem.per philoſophuꝫ.8. phi T.cō.
ſicoꝝ.ſed terminus ad quē eſt eſſe forme.igitur in iſtā 68. ⁊
ti tranſmutationis iſta forma eſt.ergo eſt dare ꝑmuꝫ in 69.
ſtās ſui eſſe. ¶ Hic cauillator reſpōdēt ꝙ nō ſunt iſtan
tia idiſibilia in tempore ꝑm vnam opionem: ⁊ ꝙ nullū
eſt iſtās idiſibile: qō tñ imaginor in probando conclu-
ſionē. Itē nulla ē trāſmutatio iſtātanea. Scōo diceret
ꝙ forma ſequēs generať ſucceſſiue: ⁊ ſic eius ꝑmū eē
nō ē in iſtāti: ſed in tēpore in quo generatur. ¶ Ad ꝑ- ad pm
mū iſtoꝝ dico ꝙ ſiue ſint ſiue nō ſint iſtātia idiſibilia
in tꝑe

in tempoꝛe nihil curo.ego loquoꝛ hic ſi eſſent imaginā do ea eſſe.vt punctualius poſſim⁹ deſcēdere ad difficultates.ita iꝫ loqui.q2 ita locutus eſt phs .6.t.8.phyco.
T.cō. 68. ❡Ad ſecundam dico ꝙ ſi loquamur de p̄mo eſſe completo totalis foꝛme cadaueris tunc hoc eſt in iſtanti terminante totam mutationē ſucceſſiuā que vadit ad eius eſſe.ꝛ de iſta pꝛocedit ratio. De mihi videntur eſſe rati ōes pꝛopter quas nō imerito reſurrexit auctoꝛitas ꝙ
4a c. nō eſt dare vltimū inſtans rei permanentis.❡Quarta concluſio.nō eſt dare mimum tempus per quod homo poteſt durare.patet.quia ſi eſſet dare mimum tempus tunc per illud poſſet.ꝛ per nulluꝫ minus poſſet.qd eſt ei ipoſſibile:quia ſi poteſt per illd pōt per ei⁹medietatem.
5a c. ❡Quinta concluſio.nō eſt dare maximū tēpuſ per qd homo nō poteſt durare.patet.quia tunc nō poſſet durare per hoc:ꝛ poſſet durare per maius:quod eſt falſum.
6a 9clu ſio. ❡Sexta concluſio ꝛ reſponſalis ad articuluꝫ eſt:ꝙ eſt dare mimum tempus per qd homo nō poteſt durare.pꝛobatur.quia cum aliquo tempoꝛe poſſit durare:ꝛ aliquo non:pꝛopter nimiā eius magnitudineꝫ.vꝫ igitur eſt dare maximum: per qd nō poteſt: vel mimuꝫ per quod non poteſt.vel maximū per qd poteſt: vel mimum per quod non poteſt. patet ex ſufficienti diuiſiōe. Lum igitur tria p̄ncipalia membꝛa ſint amota per concluſiones pꝛecedentes:relinquitur quartum quod eſt ꝓpoſituꝫ.
Cōfir. ❡Confirmatur.quia ſi homo temperatus ad iuſtitiam optime rectus ꝛ in medio conuenientiſſimo ſm curſum nature daretur:talis ex pꝛima parte articuli adhuc non ſemper viueret.Capiatur igitur totum tēpus medium iter pꝛimum inſtās ſui eſſe ꝛ p̄mum iſtāſ ſui non eſſe:hoc eſt periodus ſpeciei:ꝛ eſt mimuꝫ tempus:per quod homo non poteſt durare.quia ꝓ illd non poteſt:q2 ille hō de quo magis videbaſ:per illd nō potuit:ꝛ ꝑ qdlꝫ min⁹potuit.q2 iſte hō ꝑ qdlibet min⁹vixit cū vixit vſqꝫ ad iſtās excluſiue terminans hoc tp̄s.Similes ꝯcl'ones p̄nt poni de eq̄s ꝛ de alijs.
7a con cluſio. ❡Septima ꝯcl'o.qlꝫ hō moꝛitur citra hunc terminū ſpēi.pꝫ:q2 nullus eſt temperatus ad iuſtitiā.vt dictum fuit añ.❡Itē vix eſt vel foꝛte non eſt aliquis in medio conueniētiſſimo.qd poteſt eſſe pꝛo duratione homis.
8a 9clu ſio. ❡Octaua cōcluſio.periodus ſpēi eſt in diuerſis ſpeciebꝫ alia ꝛ alia. patet quia diuerſe ſpecies habent aliam ꝛ aliam cōplexionē.ꝛ per conſequens alium ꝛ alium perioduꝫ ſeqntem.
9a c. ❡Nona concluſio periodi indiuiduales:vel ſpāliū complexionum ſunt valde diuerſe in ſpecie hūana pꝫ:q2 in alia ꝛ alia complexione eſt alius ꝛ ali⁹piodus.vt longioꝛ eſt periodus ſanguinei q̄ꝫ flegmatici. ſimiliter in alia ꝛ alia patria quāuis complexiones indiuiduoꝛum eſſent eedem.tamen pꝛopter aliam ꝛ aliam alterationem medij eſſent periodi idiuiduales diuerſi.
10a c. ❡Decima concluſio.omnes periodi ididuales excedūtur a periodo ſpeciei iſtius cuius iſta nō ſunt ididua apparet in concluſione quītā.
dub m ❡Si diceres quomodo diceremus de igne in ſua ſpera qui tertio modo idētitatiſ numeralis poſito pꝛimo huius in vna queſtiōe dicitur
R. perpetuus.❡Reſpondeo ꝙ de quolibet pedali ignis ponuntur concluſiones iſtis concluſionibus pꝛopoꝛtionabiles:licet non de toto igne:eo ꝙ largo modo idētitatis conceditur eſſe perpetuus. hoc de ſecunda parte huius articuli.
3a pars 6i articuli. **Circa** Tertiam partem huius articuli. ſ.vtrū accidentia coꝛpoꝛalia habeant determinatuꝫ
1m no. p. periodum ſue durationis eſt notandum ꝙ accidēs tripliciter cōſueuit coꝛrumpi.Pꝛimo modo a cōtrario vt
2 calditas a friditate.Secundo modo ex defectu conſer
3 uantis:vt lumen in medio ad lucidi remotionē.Tertio modo ad modum ſequele ad coꝛruptiōem ſui ſubiecti: vt cognitio ſenſitiua in aſino ad coꝛruptiōem anime aſini cui inheret:aut partialiter aut totaliter. ❡Secūdo nota ꝙ pꝛimo modo coꝛrumpuntur accidentia haben- 2m nō tia contrarium.ſcdo autem ꝛ tertio modo accidētia nō habentia ꝯ̄rium cum ꝯ̄ria non habent a ꝯ̄rio ꝓpꝛie nequeunt coꝛrūpi.vt lumē in medio:ſed ex defectu cōſeruantis coꝛrumpetur.

Tunc quo ad hanc partem ſit p̄ma cōcluſio. ſi cōſeruans lumen in medio eſſet perpetuū: eo p. c. modo quo conſeruat:ꝛ ſubiectū luminis eēt perpetuū: lumen illud nunq̄ꝫ coꝛrumperetur.patet:quia nō a contrario:q2 non habet.per ſcdꝫ notabile: nec ex dfectu cōſeruantis:cum ponatur perpetuum eſſe: eo mō q̄ cōſeruat:nec ad coꝛruptionem ſubiecti.quia ſupponiſ ſubiectū eſſe perpetuū.ergo nullo modo tale lumen coꝛrumpereſ qd eſt ꝓpoſitū.Notāter dico eo mō q̄ cōſeruat:q2 licet ſol conſeruās lumē in luna ſit perpetuus:tamē nō eſt lumen perpetuum:eo ꝙ ſol nō eſt perpetuus in iſto modo quo conſeruat lumen in luna:quia pꝛopter motū tandem tantum elōgatur a luna:ꝙ quodammodo lumen in eo nequit conſeruari.vt quando terra interponitur.❡Secūda concluſio.loquēdo naturaliter lumē in 2. c. octaua ſpera eſt perpetuuꝫ.patet.quia eius ſubiectū eſt perpetuum ꝛ ſol conſeruans eo modo quo conſeruat ē perpetuus.ergo illud lumen eſt perpetuū. conſequētia tꝫ per cōcl'onē p̄mā.ꝛ añs quo ad ambas partes pꝫ ex 2°celi:ꝛ ſatis ex 2°hui⁹.capitulo penultimo.vbi phſ vo T.c.28. luit motum ſolis ꝛ ſolem eſſe perpetuum.❡Pꝛimum T.c.55 coꝛrelarium.aliquid quod de ſui natura eſt coꝛruptibi- ꝛ.56. le eſt ꝑpetuū.pꝫ.q2 illud lumē in octaua ſpera ē d ſui nā Cor m p. coꝛruptibile:ꝛ eſt ꝑpetuū.ꝫ maioꝛ pꝫ.q2 illud lumen ē eiuſdē ſpeciei cum lumine ſolis apud nos. eo ꝙ ē ſpēs eiuſdem lucis naturaliter repꝛeſentatiua:ꝛ minoꝛ ē cōcluſio pꝛecedens.❡Sed diceres tu.tale lumen nō po Dubiū. teſt coꝛrūpi.ergo non eſt coꝛruptibile.ꝯña tenet ex terminis.ꝛ antecedens pꝫ per rationem adductā añ concluſionē ſcdam.quia nec a contrario nec a defectu ꝯſeruantis:nec etiam per modum ſequele ad coꝛruptioneꝫ ſui ſubiecti.❡Hic eſt aduertendum ꝙ iſte termin⁹coꝛ- R. ruptibile.ſenſitiuū.ꝛ alia huiuſmodi capiuntur dupl'r. ❡Uno modo pꝛout exponunſ per infinitū verbum a q̄ deſcēderūt cum verbo poteſt.vt coꝛruptibile quod pōt coꝛrūpi.ſenſibile qd poteſt ſentiri.Et ſic ſine dubio loquendo naturaliter concedenduꝫ eſſet quod tale lumē non eſſet coꝛruptibile.Sic caloꝛ exiſtens in centro mūdi non eſt ſenſibilis:quia non poteſt ſentiri.Immo quelibet foꝛma oſſis:aut carnis non eſt ſenſitiua. quia non poteſt ſentire:quia non poteſt per naturam habere oꝛganum.ſed ſola foꝛma nerui in animali ſentiret.❡Secūdo modo coꝛruptibile dicitur quod de ſui natura na- 2m tum eſt coꝛrumpi niſi aliūde cōſeruetur.ſicut ſenſitiuuꝫ quod de ſui natura natum eſt ſentire ſi haberet oꝛganū conueniens ꝛc.ſenſibile quod de ſui natura natum eſt ſentiri ſi eſſet ſufficienter pꝛeſens ſenſui. Et ſic capitur ſenſitiuum cum dicim⁹foꝛmam carnis:vel oſſis in boue eſſe animam ſenſitiuam.ꝛ ſic diceretur ꝙ tale lumē eſt coꝛruptibile.quia quantum eſt de natura ſua natum eſt coꝛrumpi: niſi aliunde conſeruaretur.ſ. per ꝯſeruās ſibi ſufficiēter ſemper exiſtens pꝛeſens. ❡Secunduꝫ Cor m 2m coꝛrelarium talis coꝛruptibilis non eſt determinat⁹ periodus ſue durationis maxime.patet:quia eſt perpetuum.per coꝛrelarium pꝛimum.❡Tertia concluſio.ōis 3. c. accidētis coꝛruptibilis qd quandoq3 eſt ꝛ q̄nq3 non: eſt determinatus periodus ſue durationis ſicut in ſubiectis ꝛ coꝛpibus patet:quia nō eſt potioꝛ ratio de illiſ

ad p̄mā rōnem. ante oppoſituʒ. q̄ʒ de iſtis. Et hec de tertia parte articuli.

Ad rationes p̄ncipales. ¶ Ad p̄mā dr̄ ꝙ eſt ꝓ ſcd̄o correlario tertie p̲tis ſecundi articuli.

Ad 2m ¶ Ad ſecundaʒ dicitur ꝙ lʒ ignis totalis in ſua ſpera nō hʒ d̄terminatū periodū. q: oportet ipſum ſemp̲ manere idem tertio modo idētitatis numeralis. tamen qd̄libet pedale eius hʒ. Et hoc ſufficit. ¶ Ad hoc aūt qd̄ dr̄ ꝙ non eſt neceſſe aliquo determiato tempore iſtum ignem deſcendere. dr̄ ꝙ quocūq̄ pedali ignis īfra concauum lune ſignato neceſſe eſt ipſuʒ aliquo tempore fieri graue ⁊ deſcendere propter aſpectum ſpecialem celi reſpectu ipſius determinanteʒ materiam eius ad aliam formam.

Ad 3m ¶ Ad tertiā qualiter vita homis pōt prolongari: ⁊ qualiter non: ſatis pʒ ex p̄ma parte ſecundi articuli. q: nō pōt vltra periodū ſpēi: lʒ bene poſſit vltra periodum īdiuidui vel certe cōplexionis date.

Ad 4m ¶ Ad quartā dicitur ꝙ eſt pro tertia conclusione ſecūde partis articuli ſecundi.

Ad 5m ¶ Ad quintaʒ dicitur ꝙ in non habentibus contrariū nulla potentia reqritur ad durandum propter reſiſtere contrarijs. nō tn̄ ſequit̄ ꝙ magis durans eſt maioris potentie. q: forte cetera non ſunt paria. ſic̄ pʒ ex p̄mo articulo.

Ad 6m ¶ Ad ſextam ꝙ vita homis poſſit ꝑpetuari negat̄. Ad ꝓbōnem dr̄ ꝙ ipoſ̄e eſt quātūcūq̄ bonus fuerit aliqs medicus reſtaurare humidum poſt tempus ſtatuſ vite: qn̄ continue deſiccetur humidum radicale: ⁊ tandem deficiet vita homis. Et ratio eſt: quia humiduʒ qd̄ ip̄e apponit: non eſt ita purum ſicut fuit humidū precedēs radicale.

ad ꝯfir. ¶ Ad confirmationem ꝓbabiliter poteſt negari ꝙ homo in ſe poteſt producere eque purum hūiduʒ tendens in nutritionē eius ſicut fuit humidum radicale ex quo generabat̄: qd̄ pʒ. q: hūidū radicale ex q̊ gn̄abatur erat digeſtum ī vaſis ſemialibus patris. ⁊ in matrice matris preter digeſtiones omnes quas habuit in patre precedentes que erant tot ſicut erant digeſtiōes humidi ex quo pater nutriebatur. Conceditur tn̄ bene ꝙ pōt generari eque puꝝ ſemen pro puero ſuo generādo. ſed tale hūidū non eſſet aptum pro nutritione continua: licet ſit aptum pro generatione: etiam q̄uis cōcederetur antecedens: ſicut bene credo ipſum fore concedendum. hoc tamē non eſt veꝝ niſi vſq̄ ad. 60. annuʒ. vel vſq̄ ad finem ſtatus vite. tunc enim qd̄ gn̄at̄ ē continue minus puꝝ ⁊ magis aquaticū. ꝓpter qd̄ cōtinue deficit vita. Et ſi dicas quare hō tunc nō pōt generare: ita purum hūidū ſicut in. 6. anno. dico ꝙ hoc eſt a natura: q: tunc īcipit deficere vita. ⁊ ita actiones vite: vl̄ nature humane tūc īcipient a tota ſpē deuiare. ſicut idem videtur in herbis ⁊ plantis in breui tempore.

Ad 7m ¶ Ad ſeptimā dr̄ ꝙ nō opʒ illud in quo cōtraria ſunt magꝭ eq̄ta diutius durare: q: forte hn̄t minorem latitudinē complexionis ēt forte eſt debilis virtutis reſiſtitiue in medio fortiter īprimēte ſicut in homine. ⁊ id̄ citius corrūpitur q̄ʒ lapis vel quercus in quibus contraria ſunt minus equata. Ratio poſt oppoſitum eſt pro ſexta cōcluſione ſecūde partis ſecundi articuli.

¶ Apparent aūtem ⁊ ſm̄ ſenſuʒ cōpreſſa. Tex. cō. lviij. Queſtio. xvij.

p. **Decimoſeptimo** queritur vtꝝ tēpus gn̄oniſ rei eſt equale tempori corruptionis eiuſdeʒ.

¶ Et arguitur primo ꝙ non: q: planta que mille annis generatur. vt quercus in momento: vel in

2 vno die corrūpit̄. igit̄ ⁊c̄. ¶ Secūdo. q: entia generantur īſtantanee. igitur non eſt tempus generatiōis equale tempori corruptionis tenet ꝯn̄a: q: menſura īſtantanea nullū eſt tempus. an̄s pʒ: q: generatio eſt exitus d̄ nō eē ad eſſe. modo neceſſario: opʒ ꝙ talis exit⁹ fiat tot⁹ ſimul. ⁊ per ꝯn̄s iſtantanee: eo ꝙ iter ꝯdictoria nō eſt

3 dare medium. ¶ Tertio. multe ſunt generationes perpetue. igitur in illis non eſt tempus generationis eq̄le tempori corruptiōis. ꝯn̄a tʒ: q: perpetua nō ſunt ſub tēpore. an̄s pʒ: q: generatio aeris ſub equinoctiali ⁊ aq̄ eſt perpetua: vt dictū eſt p̄us.

4 ¶ Quarto. ſtat generāſ eē fortius q̄ʒ corrūpens. igitur generatio erit in breuiori tp̄e q̄ʒ corruptio. ꝯn̄a tʒ: q: multotiens ſequunt̄ ꝓportiones potentiaꝝ agētiū ad ſuas reſiſtentias: ⁊ p̲ ꝯn̄s forti⁹ complebit citius effectū ſuū. antecedēs māifeſtuʒ eſt de ſe. Non enim opʒ punctualiter generans ⁊ corrūpens eſſe eque fortia.

5 ¶ Quinto. facilius eſt deſtruere q̄ʒ conſtruere. igitur facilius eſt corrumpere q̄ʒ generare. igitur citior eſt corruptio q̄ʒ generatio. Prima cōſequentia tʒ ex termis. ⁊ ſcd̄a tʒ: q: citius fiunt que facilius fiūt ceteris parib⁹. Antecedens pʒ per ph̄ʒ p̄mo p̄orum. ⁊ manifeſtum eſt experientia: q: facili⁹ eſt deſtruere domū q̄ʒ cōſtruere.

6 ¶ Sexto. in morte naturali hominis multo lōgior eſt corruptio q̄ʒ generatio. igr̄ non ſunt equalia tempore. ꝯn̄a nota eſt. an̄s pʒ. q: gn̄o hominis non durat cōiter niſi vſq̄ ad tēpus augmēti. corruptio aūt durat per totū tp̄s decremēti. modo tp̄s decrementi eſt multo longior tempore augmēti. eo ꝙ augmētū videtur determinari in. 26. anno. corruptio autē ⁊ decrementum īcipiunt in. 60. anno. Modo multi viuunt vltra. 60. annos maiori tempore quam. 26. annis.

7 ¶ Septimo. vel res que generatur ſimul corrumpitur. ⁊ ſi ſic idem eſt tempus generationis ⁊ corruptionis. ergo non eſt equale ſibi ipſi. vel non ſimul corrumpit̄: ſed alio tempore poſt. ⁊ ſi ſic tunc tempus generatōis: ⁊ tempus corruptionis non ſimul ſunt. igitur vnū eorum non eſt equale alteri. pʒ ꝯn̄a: q: res que eſt non eſt equalis rei que non eſt.

In oppoſitum eſt philoſophus capitulo penultimo ſecundi hui⁹. T. cō. 58.

¶ In iſta queſtione erunt duo articuli. ¶ In p̄mo premittenda ſunt quedam notabilia. ¶ Secundo reſpondendum eſt ad queſitum.

p̄m no. **Quantum** ad p̄mum eſt p̄mo notādū ꝙ capiendo generationem cōmuniter pro mutatione de non eſſe ineſſe: duplices ſunt generatiōes: quedam ſucceſſiue: quedam īſtātanee. Succeſſiue que fiunt partibil̄r per generationē vnius p̲tis ante aliā. Inſtātanee que fiunt tote ſimul.

2m no ¶ Secūdo nota. ꝙ generatiōes ſucceſſiue ſunt duplices. quedā ſunt ſubſtātiaꝝ: ⁊ quedam accidentium. Ariſtotiles aūt 2° huius p̄ncipal̄r loquebatur de generatione ſubſtātiaruʒ: quia accidētis que corrumpuntur a contrario poſſunt velocius ⁊ tardius corrumpi q̄ʒ generantur: ſecūdum ꝙ contrarium corrumpens eſt fortius in agendo. vl̄ d̄bilius q̄ʒ fuit generans. T. cō. 58.

3m no. ¶ Tertio nota. ꝙ ſubſtantiarum gn̄ationes ſucceſſiue ſunt duplices. quedā ſunt ꝑpetue ad bonum ītellectum. ſ. ꝙ in continua ſucceſſione ſemper durant tales generationes ſiue īterruptione: vt ignis vel aer ſub equinoctiali. Alie ſunt tēporales non ſemper durantes. vt generatio equi vel aſini.

4. no. ¶ Quarto nota. ꝙ temp⁹ generationis equi vel homis vel aſini eſſe equale tempori corruptionis: poteſt intelligi dupliciter. Uno modo quo ad perioduʒ ſpeciei. Alio modo quo ad periodum īdiuidui. Illi termini ſatis expoſiti ſunt in precedenti queſtione: ſimiles autem diſtinctiones totaliter dicantur de corruptiōe.

5m no. ¶ Quito eſt notādum ꝙ hic per tempus duratiōis generatiōis debet intelligi totum temp⁹ per quod res naturales ī ſuo ro-

bore

boꝛe vigeant.ſ.vſq3 ad terminū ſtatus rei. Per tp̄s au-
tem coꝛruptionis totum tempus per qō res naturalis
in ſuo roboꝛe debilitatur. vt tempus ſenectutis vocatur
tp̄s coꝛruptionis: ⁊ tempus iuuētutis. cū ſuis antecedē
pª ĉ. tibus vocatur tempus generationis. Et hoc de p̄mo.

Quantum ad ſecundum articulū ſit p̄ma cō
cluſio h. In generatōe inſtantanea
nō eſt tempus generationis equale tempoꝛi coꝛruptio-
2ª ĉ. nis. patet. qꝛ iſta generatio nō fit in aliq̄ tp̄e ꝑtibilr: ſed
fit tota ſimul. vt per quid nominis patet. ¶ Secunda
concluſio. in generatione elemētari durante ꝑpetuo tē-
poꝛe ad bonum itellectum. vel etiā alteri⁹ rei ſi aliqua
ſit alia res que ſemp̄ generaꝛ: nō eſt tempus generatio
nis equale tempoꝛi coꝛruptionis: quia idem eſt temp⁹
generationis ⁊ coꝛruptionis. modo idem non eſt equa
le ſibiꝑſi pꝛopꝛie loquendo. eo ꝙ equalitas dicit cōue-
nientiam in quātitate per cōparationem ad aliud. Er-
go cōcluſio vera. cōſequentia tenet. aīs pꝛo p̄ma par-
te pꝫ. qꝛ res que ſemp̄ generantur etiam ſemp̄ coꝛrūpū
tur. vt ſicut ſub eqnoctiali ſemp̄ aer generaꝛ: ita ſub po
3ª ĉ. lis coꝛrumpiꝛ. ſilr̄ in aliis. Ideo in talibus eſt idē tēpus
generationis ⁊ coꝛruptōis. mioꝛ nota eſt de ſe. ¶ Ter
tia concluſio. in gn̄one rei pure ſucceſſiue non eſt etiam
q.5. tempus gn̄onis equale tempoꝛi coꝛruptiōis illi⁹ rei. pꝫ:
4ª ĉ. qꝛ illud tempus eſt vnū ⁊ idē. ſicut pꝫ ex dictis in p̄mo
huius. modo idem nō eſt equale ſibiꝑſi. ¶ Quarta cō
cluſio. in generatione ſubſtātiali ſucceſſiua non perpe-
tua ſicut homis vel aſini nō opꝫ tempus generationis
eſſe equale tempoꝛi coꝛruptionis per comparationem
ad periodum indiuidui. pꝫ: qꝛ multa cito coꝛrūpunꝛ vt
in hoꝛa que longo tempoꝛe ſunt generata. poſſunt enī
coꝛruptiones fieri violente ⁊ citra periodū debitū. pꝛo
5ª ĉ. ut de ſe notum eſt. vel igne vel gladio vl̄ aliquo hm̄oi.
¶ Quinta concluſio. in gn̄one ſucceſſiua ſubſtātiali nō
perpetua adhuc pꝛopꝛie loquēdo nō eſt tempus gene-
rationis equale tempoꝛi coꝛruptionis: q̄uis compara-
tio fieret in oꝛdine ad periodū ſpēi. pꝫ rōne vltima an-
te oppoſitum: qꝛ iſta tempoꝛa nūq̄ ſunt ſimul. ſed vnū
pꝛius ⁊ reliquū poſterius. Modo ſi aliqua duo ſunt eq̄
lia. opꝫ ꝙ ipſa ſilr̄ ſint de virtute logice. niſi tunc temp⁹
6ª ĉ. pꝛeſens caperem⁹ valde longum: qō non eſt cōſuetū in
T.cō. cōmuni locutione. ¶ Sexta ꝯcluſio ⁊ reſponſalis que
58. fuit de mente ph̄i vt videꝛ. eſt ꝙ in generatione ſucceſ-
ſiua ſubſtantie. ⁊ non perpetua ſicut eſt hoīs vl̄ aſini to
tum tempus gn̄ationis eſt equale tempoꝛi coꝛruptiōis
in oꝛdine ad periodū debitum toti ſpēi ad iſtum intelle
ctum ꝙ quāto tempoꝛe homo vel equus: vel aliud hu-
iuſmodi tēꝑatū ad iuſtitiā in ſua ſpecie roboꝛaꝛ in v̄tu-
te optime rectū: tanto tempoꝛe poſtea optime rectum
debilitatur in virtute ⁊ regiōe temperata maxie ſibi cō
uenienti: vel bꝛeuius quāto tempoꝛe in oꝛdine ad totā
ſpēm īdiduū optime cōplexionatū in illa ſpē ⁊ optime
rectum natū eſt in virtute augeri: tāto tempoꝛe talr̄ re-
ctū poſtea natū eſt in ſua virtute diminui. ¶ Iſta con-
cluſio pꝫ: qꝛ ſicut herbe ſolis aduentu in ſua ſpē vigoꝛā
tur. ita ſolis receſſu in eadē debilitantur. modo tempus
acceſſus ſolis ⁊ receſſus ſunt eq̄lia. ¶ Itē ſi ſunt ani
malia vel entia que longo tēpoꝛe per multos acceſſus
ſolis nata ſunt generari ⁊ in v̄tute vigoꝛari. ita talia po
ſtea per multos receſſus ſolis nata ſunt in ſua v̄tute coꝛ
rumpi: nec videretur aliqua ratio: quare non indiuiduo
optime recto tanto tempoꝛe virtus eius in regione cō-
uenientiſſima debilitaretur ⁊ nata eſſet debilitari: quā-
to tempoꝛe augmentabaꝛ ⁊ nata fuit augmentari ſpāli
T.cō. ter in oꝛdine ad periodum ſpēi: hec eſt concluſio quam
8. ph̄s intendebat.

His pꝛemiſſis reſpōdeꝛ ad rōes ante op ad p̄mā
poſitum factas. ¶ Ad pꝛi rōnem.
mā dr̄ ꝙ eſt pꝛo quarta ꝯcluſione: qꝛ arguit de tempo- ān opm
re coꝛruptionis idiuidui. ⁊ hoc concedit ph̄s in lr̄a fre
quenter eē bꝛeuius tēpoꝛe coꝛruptionis dicēs. Cōtigit
aūt multotiēs in minoꝛi coꝛrumpi ꝑpter adiuicem con T.c.58
fuſionē. i. pꝛopter malā gubernationē reſpectu indidui.
¶ Ad ſcōm negatur ꝙ oīa entia generanꝛ iſtātanee: lꝫ Ad 2m
capiēdo generationē large nō eſt negandū quedā iſtā
tanee gn̄ari. ¶ Ad ꝓbōnē dicitur ꝙ illud dcm̄. gn̄o eſt
mutatio de non eſſe ī eſſe: itelligitur ſic ꝙ generatio eſt
mutatio ſucceſſiua vadens de nō eſſe rei ad rem eē cō-
plete: ⁊ inter hec eſt bene medium: puta rē eſſe ſecūdū
vnā partem: ⁊ ſecūdū aliam partem non eſſe: lꝫ iter ve
ra contradictoꝛia non ſit mediū. ¶ Ad tertiū diciꝛ: qō ad 3m
arguit pꝛo cōcluſiōe ſecūda. ¶ Ad quartū dr̄ ꝙ in oꝛ- ad 4m
dine ad ſpēm idem agens vl̄e. ſ. motus celi eſt generās
⁊ coꝛrūpens ſucceſſiue. ⁊ ille lꝫ reſpectu idiuidui ꝑpter
ſpeciales aſpectus poſſit tempoꝛe generationis eē foꝛ-
tioꝛ q̄ coꝛruptionis vel econuerſo. tn̄ in oꝛdīe ad perio
dū totius ſpeciei ſemper dicitur eque foꝛtis: quia ſic ꝑ
ticulares aſpectus diuerſificantes quo ad indidua non
aſpiciuntur: quia tales ſunt accidentales habitudines
reſpectu ſpēi. Nam ſi vno tp̄e ſpeciales aſpect⁹ abbꝛe-
uiant generationem. alio tempoꝛe abbꝛeuiāt coꝛruptio
nem. ⁊ ideo hec in oꝛdine ad ſpēm non coꝛrumpuntur.
¶ Ad quintū dicitur: ꝙ lꝫ apud nos eſt facilius d̄ſtrue
re q̄ ꝯſtruere. tn̄ in oꝛdine ad nām totaliter eſt idē. imo ad 5m
ꝑ p̄us cōſtruit itentionē q̄ deſtruit. nec eſt ei difficl̄tas
cōſtruendo: eo ꝙ gubernatoꝛ eius eſt infinite virtutis.
¶ Ad ſextū dicitur: ꝙ lꝫ in moꝛte hominis lōgioꝛi tem
poꝛe viuit homo in diminutione virtutis q̄ı generatio- ad 6m
ne ei⁹. hoc eſt: qꝛ nō ē optime cōplexiōis homo. nec ge-
neratio cōparaꝛ ibi coꝛruptioni periodo ſpēi ſed idiui-
duali. Seu etiam dicitur ꝙ in cōmuni moꝛte hominū
viuentium. 80. aut. 100. annis coꝛruptio non icipit ī. 40.
ſed certo tempoꝛe poſt ſic ꝙ non multum inequale ē tē
pus generationis tempoꝛi coꝛruptionis ſpēi: ſed indiui
duoꝛum aliquoꝛum. ¶ Ad ſeptimum dicitur quod eſt ad 7m
pꝛo quinta concluſione. Ratio eſt oppoſitum eſt ꝑ vlti-
ma concluſione.

¶ Semp̄ vero vt dictū eſt continua erit
gn̄o. Tex. cō. lxxx. Queſtio. xviij. q19 t.59

Queritur decimooctauo. Utrū in ge p.
nerantib⁹ ſit ꝓceſſus in iſi
nitum. ¶ Et arguitur pꝛimo ꝙ non: qꝛ ſeq̄-
retur ꝙ vnius generabilis eſſent iſinite cau
ſe efficientes: vel ſaltem fuiſſent. conſequens eſt contra
ph̄m ſcōo metaphiſice pꝛobantem ſtatum in cauſis ef-
ficientibus. ⁊ conſequentia tenet: quia ex quo genera- T.c.5.
tiones in infinitum vadunt ſoꝛtis pater fuit cauſa ſoꝛ.
⁊ iterum pater patris ⁊ pater iſtius: ⁊ ſic in infinitum:
quia dato ꝙ alicubi ſit ſtatus: ſequitur ꝙ generationes
non vadunt in infinitum in ante eadem ratione: nec in
poſt. ¶ Secundo ſic. quia in eſſentialiter oꝛdinatis non
pꝛoceditur in infinitum. Modo videtur ꝙ generantia 2m
ſunt eſſentialiter oꝛdinata. igitur in eis non pꝛoceditur
in iſinitū. igitur nec in generationis. maioꝛ nota eſt per
ph̄m vt pꝛius. mioꝛ patet: quia ſi ſoꝛtes generaret Pla
tonem ⁊ Plato Ciceronem: ⁊ ſic vltra: eſſentia Plato T.c.5.
nis pendet a ſoꝛte: ⁊ Ciceronis a Platone: ⁊ ſic vltra:
imo ēt Ciceronis a ſoꝛte: qꝛ quicq̄d eſt cā cāe ē cā cāti.
ḡ vr̄ ꝙ in illis ſit ꝓceſſus eēntial̄. Similiter patet hoc
qꝛ oꝛdo in cauſis eſt neceſſarius. ergo eſſential̄. ꝯſequē
tia tꝫ: ⁊ aīs patet: quia impoſſibile eſt in hoc oꝛdīe fie-

3m ri conuerſum ordinem. puta Ciceronē genuiſſe Plato
nem.nec ⁊ Platonem genuiſſe ſortem. ¶ Tertio ſic.
non proceditur in gñationibus in īfinitū ſecūdū rectū:
T.c.68 nec ſecūdū circulū.igitur nullo modo.ꝯña tʒ. ⁊ añs ꝓ
p̄ma parte eſt phi in littera.ꝓ ſcd̄a p̄te pʒ:q2 ſi in infini
T.c.70 tū ꝓcederet in generationibus ſecūdū circulum idem
nūero poſſet redire.cuius oppoſitū dicit phs in lr̄a. ⁊
4m pʒ ꝯña:q2 in circulo proceditur ab eodem ad idem nūe
ro.⁊ ſic idem numero poſſet redire. ¶ Quarto arguit
ſic.forte corpore celeſtia nūq̄ʒ reuertent ad eundē pun
ctum in quo ſunt modo.ergo nullo modo reuertent ea
dem generabilia in ſpecie que gñant modo.igr̄ nō ē ꝑ
petua generatio ſecūdū circulū.ꝯña vltima tenet:quia
nō poſſet eſſe generatio perpetua circulariter:niſi tan
dem eadem generabilia in ſpē generarent que generā
tur modo:⁊ p̄ma tenet:q2 eadē generabilia ī ſpecie ne
queunt prouenire niſi ab eiſdem cauſis ſpecie.mō cau
ſe ſunt corpora superceleſtia:ſic ſe habentia ad iſta īfe
riora.Antecedens patet:q2 forte nunq̄ʒ erit eadem diſ
poſitio celi reſpectu iſtorum inferiorum que eſt nunc ꝓ
pter motum planetarum in obliquo circulo.

T.c.58. 59.⁊.68 **In oppoſitum** eſt phs in lr̄a. ¶ In iſta
qōne erunt duo articuli.
¶ In primo premittenda ſunt notabilia. ¶ In ſecundo
reſpondendum eſt ad queſtionem.

p̄.nō̄. **Quantum** ad p̄mū p̄mo notādū eſt ꝙ quere
re gñonē ꝓcedētē in infinitū nihil
aliud ſignificat in ꝓpoſito.q̄ʒ vtrū perpetue in q̄lʒ ſpe
cie durent generationes itrīſece ſaltē.vt vtrū poſt quā
libet hoīs generationem erit alia generatio homīs. vl'
breuius.vtrum nō ſit deuenire ad vltimam generatio
2m nō̄. nem poſt quā non erit vlterior. ¶ Secūdo nota. ꝙ in
generatiōibus ꝓcedere in īfinitū poteſt ītelligi dupl'r.
vno modo ſecūdū rectū.alio modo ſecundum circulū.
Dicitur autem generatio procedere ſecūdū rectū quan
do non reuertitur idem quēadmodū in circulo qd̄ p̄us
erat.Dicitur aūt ꝓcedere ſecundum circulum quādo re
uertitur idem qd̄ p̄us. ¶ Item nota.ꝙ aliquid dicitur
idem dupl'r.ſ.numero vel ſpecie:ſed q2 vtroq̄ʒ modo in
generationibus eſt procedere in īfinitū poteſt intelligi
dupliciter.Uno modo vtrū procedant in īfinitū ſecun
dum rectū nō reuertēdo idem in ſpē.Alio modo nō re
3m nō̄. uertendo idem in numero. ¶ Tertio ſuppōit ex ſeq̄n
ti queſtione ꝙ idem generabile neq̄t bis generari ſim
pliciter ⁊ total'r.licet ſecundum q̄d idem īfinities poſ
ſit generari.Et hoc de p̄mo.

p̄a ꝯ. **Quantū** ad ſecūdum ſit p̄ma concluſio hec.ge
neratio non vadit in īfinitū ſecundum
rectum in ſpecie.ꝓbat:q2 vel iret in īfinitū ſecūdum re
ctū in ſpecie infinitis exiſtentibus ſpecieb9.vel ſolum fi
nitis.ſed nullo modo iſtorū.igitur ⁊c̄. Maior pʒ a ſuf
ficienti diſione.minor declaratur.Nō eni poteſt dici ꝙ
īfinitis:q2 non ſunt īfinite ſpecies predicamenti ſubſtā
2 tie. ¶ Secūdo etiam.ſi eſſet īfinita multitudo ſpecieꝝ
in predicamento ſubſtantie adhuc non poſſet genera
tio in īfinitum procedere in eis.Ratio q2 in īfinitis nō
eſſet p̄mum nec vltimum:⁊ ſic nō eſſet ratio quare cer
ta mā poſt vnam formā potius reciperet hanc ſequen
tem q̄ʒ illam.eo ꝙ in infinitis non eſt prior: nec poſteri
or.vel acciperet plures ſimul vel nullū.quoꝝ qd̄libʒ ē
Dubiū. īpoſſibile. ¶ Sed diceres ꝙ hec ratio videt etiam va
lere ſuppoſito ꝙ non eſſet niſi finita multitudo ſpecie
rum ad concludendum materiā non poſſe recipere for
R mam nouam. ¶ Reſpondetur ꝙ non:quia ponēdo fi
nitas ſpecies non oportet materiam procedere ordina
te de vna ſpecie ad alia ſine reiteratione ad cauſandaʒ
ſpeciem:ſicut oporteret materiam procedere infinitis
exiſtentibus ſpeciebus in generatione exiſtente in re
ctum.⁊ ergo ſufficit ibi dicere materiam determīari ad
formam certam ſequentem ab agente.Si vero dicatur
ꝙ ſolum finitis ſpeciebus:tunc generatio nō procedet
in infinitum:q2 tranſactis ſpecieb9 nulla fieret vltra ge 2a ꝯ.
neratio ſecūdum rectum.igitur ⁊c̄. ¶ Secunda cōclu T.cō.
ſio.ſi generatio ſemper durabit vt concedit phs natura 58.⁊
lis oportet ꝙ hoc ſit ſecundum circulum in ſpē.Sequi 39.
tur ex precedente:q2 non poteſt ſecūdum rectū in ſpē.
Notanter dico ſi ſemꝑ durabit:q2 ſimpl'r loquēdo non
ſemper durabit:cū fides vera hoc ponat:lʒ quātū eſt ď
experientijs dicat phs non illuſtrans lumine fidei eaʒ
ſemper durare:⁊ ſic nāl'r loquēdo poſt loquar ſic mihi
videtur velle Ariſtotiles loqui ſcd̄o huius. ¶ Tertia 3a ꝯ.
concluſio.ſub cuiuſcūq̄ʒ ſpēi ſubſtantie forma mā nunc
eſt ſub eadē īfinities erit.vel tota ſimul vel quelibet ꝑs
notabilis eius.Similiter ſub eadem īfinities fuit.pro
batio.quia materia cuiuſlʒ ſpēi formam appetit.Cum
igr̄ appetit9 talis nequeat fruſtrari.ſeq̄tur ꝙ ſub cuiuſ
cūq̄ʒ forma ſpeciei deueniet:⁊ non ſolum ſemel:ſed īfi
nities:cum ſupponatur mundum eſſe perpetuum.Si
militer ſub cuiuſlʒ ſpēi forma fuit alias īfinito tempore
p̄cedente:q2 niſi ſic appetit9 māe fuiſſet fruſtrat9 fine ꝙ
naturalis non cōcedit.⁊ non ſolū fuit ſub ea ſemel ſed 4a ꝯ.
īfinities. ¶ Quarta cōcluſio.ſi mā nūc ſit ſub certe ſpe
ciei forma:⁊ eam dimittit nō opʒ anteq̄ʒ eandem ī ſpē
iterum recipiat eam tranſire per omnes formas ſpērū
generabilium medias.quia bene ſtat ex aere fieri aquā
⁊ iterum fieri imediate ex aqua aerem ſine alia genera 5a ꝯ.
tione ſubſtantiali ſibi media.prout de ſe pʒ. ¶ Quinta
concluſio.licet in tempore finito dato ſtet mām datam
eſſe pl'ries ſub vna forma q̄ʒ ſub alia.tamē toto euo nō
pluries eſt mā ſub forma vni9 ſpēi q̄ʒ alterius. Prima
pars huius concluſionis patet per precedentē:q2 bene
ſtat ꝙ decem vicibus fiat mā ſub forma aeris añq̄ʒ ſe
mel fiat ſub forma homīs:q2 immediate poteſt fieri ex
aqua aer ⁊ econuerſo pluribus vicibus.Secūda pars
patet:q2 toto euo mā īfinities fit ſub cuiuſlʒ ſpēi forma.
mō īfinita non ſunt plura īfinities.imo quot vicibus in
toto euo mā fit ſub forma aeris.tot fit ſub forma homi
nis.īfinities enim fit ſub forma vtriuſq̄ʒ. vt dicit tertia dum p̄.
concluſio. ¶ Sed diceres tu iſtando contra hoc: quia
ſi ſic ſequitur ꝙ multorum hominum eſſet eadem ma
teria:quis ergo haberet eam in die iudicij vniuerſalis. 2m
¶ Secundo:quia elephantes non generātur:niſi in lo
cis determinatis:quomodo ergo materia lapidis que 3m
eſt hic veniret ad locū iſtū. ¶ Tertio: q2 dr̄ cōiter qd̄
ex cineribus prioris fenicis generatur fenix noua.ergo ad p̄m
iſta materia fenicis nunq̄ʒ deueniret ad formam aliaʒ.
¶ Reſpōdetur p̄mo ꝙ ſi loquamur ſm v̄itatē ſm quaʒ
procedit p̄ma obiectio non eſſet concedendum perpe
tuo fuiſſe generationes:nec etiam forte debere:cum ſic
mundus habeat p̄ncipium ⁊ finem:ergo eſt bene du
bium vtrum plurium hominum: ſic erit eadē materia:
ſed ſi dicatur ſuppoſito:qd̄ ita ſit quid contigit de p̄ma
dubitatiōe. ¶ Reſpondeo ꝙ iſta dubitatio eſt theolo
galis:⁊ non ſpectat ad preſens negocium: ⁊ ideo hic
non multum de ea curo:ſed reſpōdeo ꝙ fide ſcio me re
ſurrectuꝝ.de mō aūt neſcio.tū ſcio modus q̄b9 de9 poſ
ſet facere.ſ.vnā mām eē plurium hominum.Non enim
īplicat deum tunc vnam materiam multiplicare ſic qd̄
ſufficiat ambobus.Qui eni ſatiauit quattuor milia ho
minum de tribus panibus multiplicando panes etiaʒ
poteſt multiplicare materiam.non plus de hoc. ¶ Ad
ſcd̄m dicitur ꝙ mā cū eſt in aere a vēto poteſt deporta
ri vbi

ri vbi ſunt tales generationes: ⁊ fieri ſub forma illoꝝ
ad 3m imo:ita ē neceſſariū fieri ſtāte eternitate mūdi. ¶ Ad
T.cō. tertium dr̄ ꝙ mā fenicis eſt ſemper alia ⁊ alia:cuꝫ flu-
36. at ⁊ refluat per totā eius vitā:vt dr̄ p̄mo huius de au-
6a ꝯ. gmentatione. ¶ Sexta cōcluſio.generatio non poteſt
perpetuari ſecundum circulum in numero.pꝫ:qꝛ opor-
7a ꝯ. teret idem numero redire.qđ eſt cōtra ſecundum nota
bile.⁊ ꝯn̄a tꝫ per quid nomis ⁊c̄. ¶ Septima ꝯcluſio.
T.cō. generatio vadit in īfinitum in rectū in numero ſeu rōe
58.59 idētitatis numeralis.pꝫ:qꝛ vadit in īfinitum vt dicit ſe-
cunda concluſio.⁊ pħs concedit: ⁊ non ſecundum cir-
8a ꝯ. culum in numero precedentē.ergo in rectum.Et hoc ē
ꝓpoſitū. ¶ Octaua concluſio.ad hoc ꝙ reuertat̄ ideꝫ
in ſpecie non oportet expectare magnā reuolutioneꝫ.ſ.
trigintaſex mille annos.patet quia aquam currentē ex
fontibus ſtatim aer iterum ſecunduꝫ partes reſoluit in
aerem: ⁊ tamen non tranſiuit vnꝰ annus poſtq̄ꝫ eadem
materia fuerit ſub forma aeris in poris montiū vbi ge
nerabatur iſta aqua fontium.prout concedit pħs p̄mo
meteoroꝝ.ergo concluſio vera.

ad pri ma rō nē p̄n cipa-lem. **Ad rationes** p̄ncipales concedo ꝙ vniꝰ ef
fectus fuerunt īfinite cāe effi
cientes accidental'r ordiate:nec pħs in illis ſtatum po
ſuit:ſed ſolū in eſſentialiter ordiatis: vt pꝫ ſcđo meteo.
¶ Ad ſecundum dr̄ ꝙ generantia que nō ſunt ſimul vt
T.c.5 pater patris ⁊ auus patris: ⁊ ſic de ſingulis nō ſunt eſ
ad 2m ſentialiter ordiata. ¶ Ad ꝓbationem dr̄ ꝙ hec ꝯn̄a nō
valet.eſſentia Ciceronis depēdet a Platone ⁊ Plato-
nis a ſorte. Igitur ſortes ⁊ Plato ſunt cauſe eſſentialit̄
ſubordinate. Non enim dicuntur eſſential'r ordiate cāe
qꝛ eēntia poſterioris dependet ab eſſentia p̄oris:ſed qꝛ
poſterior nō pōt cauſare:nec agere niſi p̄ma concurrē-
te:modo ſic nō eſt de ſorte Platone ⁊ Cicerone: nec d̄
talibus cauſis accidentaliter ordinatis. Ad cōfirmatio
nem dr̄:ꝙ q̄uis iſte ordo in cauſando eſſet neceſſariꝰ:
eo ꝙ Plato non poſſet dependere ab alio q̄ꝫ a ſorte ſ̄ꝫ
caſum.non tn̄ hoc ſequitur ꝙ Plato ſit eſſential'r ſub-
ordinatꝰ ſorti:eo ꝙ poſterior cauſa non dependet i cāu
ad 3m do a p̄ore: vt dcm̄ eſt. ¶ Ad tertiū dicitur ꝙ in gn̄atio
nibus ꝓceditur in īfinitū ſ̄m circulum in ſpēbus:lꝫ non
in numero: ⁊ ſic non oꝫ reuerti idem in numero:ſꝫ ideꝫ
in ſpecie.vt dictum eſt in pōne. In rectū aūt ꝓcedit̄ in ī
dubiū finitū i numero. ꝯtra qđ nō arguit rō. ¶ Sꝫ diceret ꝯ.
qꝛ in circulo reuertitur ad ideꝫ numero:ergo ēt in gn̄a
R. tione circulari deberet reuerti ad idem numero. Dr̄ ꝙ
hoc eſt veꝝ ſi eſſet circularis reſpectu eiuſdem in nūe-
ro:modo eſt circularis reſpectu eiuſdem in ſpecie. ⁊ iō
ad q̄r-tum. ſufficit reuerti idem in ſpē. ¶ Ad quartum dr̄ ꝙ nō re
quiritur ad hoc ꝙ eadē in ſpecie ſecundario generetur
totalis idētitas diſpoſitionis celi:ſed ſuffic̄ ꝙ ſit ſimiliſ
ad tm̄ ꝙ poſſet ſimilem effectuꝫ in ſpecie producere: ⁊
hoc bene ſtat:cum aliquali diſſimilitudine diſpoſitiōis
celi. Generatur enim nunc aer ex aqua ſole exiſtente in
virgine:ſicut primo generabatur ſole exiſtente in leo-
ne vel in cancro. ¶ Ratio poſt oppoſituꝫ eſt pro dctis
in queſtione.

¶ Quare hec qdē ita videntur. Tex.cō. lxx. Queſtio. xvij.

p̄. **Vltimo** queritur vtrū corruptū poſſit
reuerti idem in nūero. ¶ Et
arguitur p̄mo ꝙ ſic:naꝫ mā exiſtente vna: ⁊
agēte exiſtente eodē qđ fit erit vnū. Sꝫ plu-
ries poſt corruptōeꝫ rei mā manet vna: ⁊ potentia vna
que p̄us: ⁊ agens eſt idē:ergo fiet idē effectus qui p̄us
erat corruptus. Conſequentia tenet: ⁊ an̄s pro prima
parte eſt cōmētatoriſ .12.meta .ꝓ ſcđa parte pꝫ:qꝛ mior Com.ij.
tuo vitulo adhuc eius mā manet vna:vt notū eſt:cū ſit 8.m.ij.
perpetua: ⁊ ſil'r iſtius māe manet vna potentia:cū ipſa ⁊.12.
ſit ſua potentia: ⁊ ipſa ē vna:imo quicquid fuit iſta mā
ante generationē a.vituli adhuc eſt a.vitulo corrupto:
ſꝫ an̄ generationē a.vituli fuit potētia ad formā a.vitu-
li:ergo a.vitulo corrupto adhuc eſt potentia ad formaꝫ
vituli. Maior nota eſt: ⁊ mior patet ex p̄mo pħico.vbi T.c.69
ꝓbat̄ a pōa māe non eſt niſi mā ⁊ agens manet idem:
puta idē thaurus ⁊ vacca q̄ p̄us. Sil'r ſi aq̄ prius cale
facta ⁊ caliditate eius corrupta ipſa applicet̄ eidē igni:
ibi ē eadem potentia: ⁊ materia eadeꝫ: ⁊ idem agens.
¶ Scđo idē in quātū idem ⁊ ſil'r ſe hn̄s ſemꝑ natū ē fa 2m
cere idē.modo ſtat hunc ignē total'r ſe habere ad aquā
ſicut ante ſe habuit ad eam.cū p̄mo eā calefacit. ḡ gn̄a
bit eandē caliditatē numero quā p̄us:ergo idem nume
ro poteſt pluries redire. Maior eſt pħi ſcđo huiꝰ: ⁊ mi T.c.55
nor manifeſta eſt de ſe. ¶ Tertio.qꝛ illa ſunt idem nūe 3m
ro.quoꝝ mā eſt vna:mō ſtat ꝙ cal'itatis p̄cedētis ⁊ ſe
quētis ſit eadem mā vt eadē aq̄:ergo erit eadē cal'itas
numero.igr̄ ꝓpoſitū.maior pꝫ.5.meta. ⁊ mior nota eſt
de ſe. ¶ Quarto ſi cal'itas.a.heri corrumpebatur ⁊ ho T.c.55 4m
die in eodē ſubiecto eque itēſa cal'itas generet̄:hec cali
ditas eſt eadē cum.a.igitur corruptuꝫ poteſt redire. cō
ſequētia tꝫ. Probat̄ an̄s:qꝛ hec cal'itas nō vr̄ differre a
cal'itate p̄ori niſi per iterruptionē eſſendi. ſꝫ iterruptio
non fecit diuerſitatē numeralē.ergo non eſt diuerſa nu
mero ab iſta. Maior pꝫ:qꝛ ſi prior caliditas duraſſꝫ cō
tinue vſq; hodie caliditas.a. heſterna ⁊ que hodie eēt
eadem numero. Mō caliditas nunc genita non vr̄ dif
ferre reſpectu caliditatis.a.ſic continue durātis:niſi qꝛ
a.cōtinue durauit ⁊ cal'itaſ heſterna nō:ſꝫ iterrupte du
rat generatione caliditatis hodierne. Mior pꝫ:qꝛ ſi aq̄
ꝯtinue didat̄ fiet eiꝰ iterruptio:nec tn̄ ꝑꝑ hoc ſi reunia
tur fiet alia aq̄ ſed eadem. ¶ Quito niſi ſic:ſequit̄ ꝙ v̄ 5m
tus dei ꝯtinue mior fieret.ꝯn̄s ē falſuꝫ. Probat̄ ꝯn̄a:qꝛ
qđlꝫ gn̄abile nō genitū p̄us deꝰ p̄t facere: ⁊ poſtq̄ꝫ ipm
feciſſet nō poſſet ipꝫ iteꝝ facere.ḡ mioris virtutis eſſet
q̄ꝫ ante fuiſſet. ¶ Sexto mā eſt in potentia ad cal'itatē
corruptā.ḡ pōt reuerti.ꝯn̄a ē nota. ⁊ an̄s ꝓbatur: quia 6m
eſt in potentia ad caliditatē gn̄andā: ⁊ nulla eſt dr̄ia in
ter gn̄andā ⁊ corruptā.ḡ eſt etiam in pōa ad cal'itateꝫ
corruptā.ꝯn̄a vr̄ tenere. ⁊ an̄s ꝓ p̄a ꝑte notū ē d̄ ſe. ⁊ ꝓ
ſcđa ꝑte pꝫ:qꝛ nō ē dr̄ia iter nō entia.mō cal'itas corru
pta ⁊ cal'itas gn̄anda nō ſunt entia. ¶ Cōfirmatur ſic. Confir.
corrupta cal'itate ſtat ꝙ oīa entia hēant ſe ad mām ipiꝰ
total'r:ſicut an̄ cū eā gn̄abāt.ſꝫ an̄ poterāt facere eaꝫ.ḡ
⁊ poſt. Maior pꝫ.qꝛ,hoc ē poſ'e ꝑ pōam dinā. ⁊ minor
manifeſta eſt. ¶ Septio in re nihil differt p̄uatio cal'i- 7.
tatis corrupte a p̄uatione caliditatis generāde.ſꝫ priua
tio gn̄ande pōt reduci ad habitū.igr̄ p̄uatio caliditatis
corrupte.ḡ corrupta caliditas pōt redire. Maior pꝫ.qꝛ
p̄uatio nihil aliud eſt niſi mā p̄uata. ⁊ quocūq; mō di-
cat̄ nulla iter iſtas p̄uatōes erit dr̄ia. ⁊ mior manifeſta
eſt de ſe. ¶ Octauo calefaciens applicatū aque nō plꝰ 8.
eſt determiatū ad generādū i ſubo gradū vnū q̄ꝫ aliū.
puta.a.q̄ꝫ.b. Ergo vtrūq; idifferēter pōt ꝓducere.ergo
vtrūq; ꝓducet vel nullum:ſed ꝯſtat ꝙ nō nullum.ergo
ſimul ꝓducit vtrunq;. ⁊ tūc vltra.ſimul ꝓducit gradū.
a.⁊ gradū.b. ⁊ aliquē eoꝝ ꝓducet poſt. Igitur iſta quē
ꝓducet poſt bis producetur.ꝯn̄e note ſunt. ⁊ an̄s p̄me
ꝯn̄e pꝫ.qꝛ oēs gradus caliditatis ſunt eiuſdem ratiōis,
⁊ ſubm̄ equaliter ſe hn̄s ad omnes. ⁊ ergo non videt̄,
vnde plus calefaciēs determinaretur ad ꝓducendum
vnum illoꝝ q̄ꝫ alium. Scđa ꝓpoſitio aſſumpta pꝫ.qꝛ ſi
nullum gradum produceret nō calefaceret. Tertia aſ-

9m ſumpta.ſ.ꝙ vnum poſt producet.pꝫ:qꝛ al'ſ tota latitu-
do gradualis ſubito fieret. ¶ Nono.ignis applicatus
ſtuppe ad generādū ignē idifferēter pt ꝓducere diuer-
ſoꝝ ꝓducibiliū igniū quēlibet.pꝫ hec:qꝛ qlibet ignis ē
equal'r ſiƚitudo ipſius agentis.ergo nō plꝰ appetit vnā
formā ignis generabilē ex iſta mā q̃ꝫ aliā. Scđo ſuppo
nitur ꝙ generādo illā pmā formā que ſit.c.non reddit̃
ipotens:qđ ſic pꝫ:qꝛ agens nāle generando ſibi ſimile
nō redditur ipotēs. Ex quibus arguit̃. poſtq̃ꝫ ignis ge
nerat formā.c.eſt eque potens ſicut ante. per ſecundaꝫ
premiſſaꝝ:ſed ante erat in potentia ad ꝓducendum.c.
formam ⁊ qualꝫ aliam eiuſdem ſpēi gñabileꝫ in mām
ſtuppe.ergo adhuc eſt in potētia ad eam gñandum. er
T.c.70 go forma.c.poterat bis fieri:qđ eſt ꝓpoſitum.

In oppoſitum eſt phs in fine ſcđi. ¶ In
iſta qōe erūt duo articli.
¶ In pmo premittēda ſunt notabilia. In ſcđo reſponde
tur ad queſitum.

p. notā. **Quantum** ad pmū eſt pmo notādū ꝙ iſte ti-
tulus mouet̃ ſub his verbis.vtruꝫ
2m notā. idē in numero poteſt bis gñari. ⁊ quaſi ꝓ eodē accipit̃
corruptū poſſe reuerti: ⁊ idem bis generari. ¶ Secū-
do nota.ꝙ eſt aliqđ generabile ſubiectiue vt mā. ⁊ ali-
qđ termiatiue ſic forma: ⁊ aliqđ cōpletiue vt totū com
p. phic. Cō. 60. poſitū. ⁊ eſt diſtictio poſita in vna queſtione pmi. Sil'r
aliqđ dr̃ corruptibile ſubiectiue.puta ſubꝫ in quo fit cor
ruptio:aliqđ terminatiue vt forma: ⁊ aliqđ completiue
3m notā. vt cōpoſitum. ¶ Tertio eſt notādum ꝙ generabile dr̃
de cōpoſito dupl'r. ¶ Uno mō ſimpliciter. vt homo di
citur ſimpl'r generabilis:qꝛ pōt fieri de nouo ens. Alio
modo ſm quid.vt ſol dicitur generabilis ſuper noſtruꝫ
4m nōn. orizontē. ¶ Quarto ſupponit̃ ꝙ nulla ſit potētia ad p
terita que facere poſſit preteritū ſub rōe preteritōis nō
eſſe preteritū.pꝫ:qꝛ videt̃ pma facie iplicare ꝯtradictio
nem preteritum ſub ratione preteritionis non eſſe pre-
teritum . ſi enim eſt preteritū tunc fuit: ⁊ ſi pōt fieri nō
pteritum tūc nūq̃ꝫ fuit. Et ſic eo poſito:qꝛ poſſibile po-
nitur ineſſe ſequitur ꝙ illud quod fuit:non fuit:qđ im-
plicat. Ut hec de primo.

p. ꝯ. **Quantū** ad ſcđm ſit pma cōcluſio. Idem corru
ptibile ſubiectiue pluries pōt reuerti
ad eandē formā generabilē ſbiectiue ſubſtātial'r: eo ꝙ
T.c.82. eſt perpetua.pmo phicoꝝ. Sil'r eadē anima pōt pluri-
es generari ſub eadeꝫ ſcientia in ſpē. ⁊ eſt corruptibile
ſubiectiue. Igitur concluſio vera.ꝯñā tꝫ: ⁊ maior pꝫ:qꝛ
ſi aīa humana:iam ſciret pmā ꝓpōnem euclidis: ⁊ po-
ſtea eius obliuiſceret̃:ſic ꝙ eam neſciret: ⁊ demū iterū
adiſceret ipſam:pluries generaret̃ ſub ſcia pme cōclu-
ſionis euclidis. Et iſta eſt vna ſpē prout notū eſt. mior
pꝫ:qꝛ anima humana pt ſubijci corruptioni ſcie que eſt
in ea.igit̃ eſt corruptibile ſubiectiue.qđ erat ꝓbanduꝫ.
Corre. ¶ Correlariū.idem corruptuꝫ ſubiectiue poteſt pluries
reuerti idē in nūero ad eandem formam ſpecie.patet p
2a ꝯ. concluſionem. ¶ Secūda cōcluſio eſt.generabile ſecū
dum quid poteſt idem numero pluries generari ſecun
dum quid.pꝫ:qꝛ idem ſol pluries generat̃ ſup nr̃m ori-
T.c. 69 zontem.ꝓut dicit phs in lr̃a. ¶ Correlarium corruptū
Corre. ſecunduꝫ quid pluries reuertitur idē numero. patet de
ſole quando pluries corrūpit̃ ſecūdū quid. ⁊ pluries re
3a ꝯ. uertitur.vt dicit concluſio. ¶ Tertia concluſio.genera
bile cōpletiue ſeu terminatiue idē numero pluries gñā
ri eſt ſimpl'r impoſſibile ſiue ſimul ſiue ſucceſſiue. Pro
batur:qꝛ corruptum non poteſt ideꝫ in numero redire.
igitur nō poteſt idē ſimpl'r generari bis.ꝯñā tꝫ: quia ſi
bis generaret̃ pmo corruptū poſſet redire. Antecedēs
ꝓbat̃ ſic:qꝛ ſi corruptuꝫ poſſet redire idem in numero
hoc maxime eſſet ꝓpter idētitatē cauſaꝝ concurrētiuꝫ
ad ſuam generationē:ſed propter hoc nequit redire.igi
tur ⁊c̃. Maior pꝫ:qꝛ non videtur ꝓpter qd rediret:niſi
forte:quia poſſunt omnes cauſe eedem reuerti: ⁊ mior p.
declaratur. ¶ Primo in potentijs pure nāl'r agētibus.
cōſtat ꝙ non poſſunt oēs eedē cauſe redire ⁊ eē.eo ꝙ
influentie ⁊ motus celeſtes vel celi idē in numero qui
prius fuerunt nunq̃ꝫ redibūt per naturam. Sed ꝙ nec
miraculum declaratur ſic:quia ſi deus ex materia.a.ge
neraſſet generabile.b.tunc iſto.b.manente nunq̃ꝫ ipſuꝫ
ex materia.a.iterum ipſum generare poſſet: ſed nō plꝰ
poſſet ipſum generare ſi corruptum eſſet.b.ex iſta ma-
teria. Ergo deus non poteſt regenerare corruptum.er-
go corruptū neqt redire. Maior pꝫ:qꝛ quāuis deꝰ for-
mā ipſius.b.conſeruaret ſine.b.nūquam ea manēte ſe
cūdo eā generaret. Ratio quia qđ generatur ante non
fuit.mō forma ipſius.b.ante fuit.ergo nō ꝓducit̃ de no
uo ieſſe.ergo non generatur.b.patet: qꝛ non eſt aliqua
potentia ad generandū.b.de nouo: quia nō per hoc ꝙ
b.eſt corruptum prout notum eſt:nec in materia:prout
manifeſtum eſt.nec in aliquo alio:qꝛ nō poſſet aſſigna
ri vbi eſſet:ergo non magis poſſet deus ꝓducere.b.de
nouo eo corrupto q̃ꝫ eo exiſtente. Iteꝫ propter qd eſſet
deus potentior ad generandū.b.ipſo.b.corrupto q̃ꝫ ip-
ſo exiſtente.nō poteſt aſſignari cauſa.igitur mior ē va. 2m
¶ Secundo.ꝓbatur ꝯcluſio forma corrupta nulla ma-
teria eſt amodo in potentia ad eam:ergo nō poteſt ge-
nerari.ergo idem nequit bis generari ſimpliciter. Te-
nent conſequētie.antecedēs probatur primo:quia nul- 2
la potentia eſt ad preteritū. ¶ Secundo. quia tota po
tentia quā habet materia ad formam reducit̃ ad actuꝫ
in generatione ipſius forme ex materia.ergo ammodo
non manet materia in potentia ad iſtā formā. ergo cor
rupta iſta foīa non eſt materia iſta plus in potentia ad Cōfir.
eam. ¶ Confirmatur hoc:qꝛ vel tota potentia quā ha
bet materia ad formam reducitur ad actum in genera-
tione forme:vel non. Si primum:habet̃ ꝓpoſituꝫ.non
ſcđm.quia nō poſſet oſtendi que potentia reduceret̃ ad
actum. ⁊ que non. ¶ Itē tunc forma exiſtente in mate
ria adhuc materia appeteret eā appetitu deſiderij. Cu- T.cō.
ius oppoſitū dicit phs pmo phicoruꝫ. Et patet ꝯñā.qꝛ 81.
materia reſpectu alicuius ſue potentie ad iſtam formā
non eſſet actuata.ergo rōe eius appeteret eam ſicut p-
us ratione potentie alterius appetebat.que ad actū eſt 3m
reducta. ¶ Tertio ꝓbatur ſic concluſio. maior eſt iter
ruptio ineſſe q̃ꝫ in magnitudine.ſed interruptio in ma-
gnitudine ipedit idētitatem numeralem.ergo a fortio-
ri ineſſe.ergo ſi aliquid non eſt: ⁊ priꝰ fuit hoc neqt re-
uerti.ergo idem nō poteſt bis ſimpliciter generari.ma
ior pꝫ de ſe. ⁊ minor pꝫ.quia ſi lignum continuum diui
datur poſt diuiſionem non eſt idem lignum numero ꝙ 4m
fuit ante.quia non eſt idem.cum non ſit ens. ¶ Quar-
to ſic.iſte annus nequit reuerti.ergo nullum corruptuꝫ
poteſt reuerti.ergo idem bis ſimpliciter non poteſt ge-
nerari. Conſequentia pma tenet: quia nō eſt potior rō
de vno gñabili q̃ꝫ de alio. ⁊ ſcđa ꝯſequētia nota eſt de
ſe:ſed antecedēs probat̃:qꝛ ſi poteſt reuerti pōatur ꝙ
hoc ſit facta reuolutione magna.ſ.trāſactis.36.millibꝰ
annis. Et per ꝯſequens ſequitur ꝙ in caſu mūdus per
petuo remaneret. ⁊ tñ ſolum per tempus finituꝫ rema
neret: ⁊ ſic ꝙ per illud: ⁊ per nullum maius. Cōſeq̃ns
videtur impoſſibile: ⁊ tamen ꝯſequētia pꝫ:quia ſi ſic ſit
poſſibile ſicut aduerſarius dicit: ponatur ꝙ tranſactis
trigintaſex millibus annorum ſemper reuertatur ideꝫ
ānus qui pus:ſequitur ꝙ ſic perpetuo manet mūdus.
⁊ tamen nunquā ſunt plures anni:nec erūt q̃ꝫ.36.mil-
le anni

Lōtra le anni:nec aliquod tempus maius ꝙ̃ illud: ⁊ cū ħ ſit
tempus finitū habetur ꝓpoſitum. ¶ Sȝ contra dicet
quis:idem homo poteſt bis generari ſimplr̄.ğ conclu
ſio falſa.ꝯña tȝ.añs declarat̄: q: homo corruptus p̄t i
numero redire idem. Patet:q: fide vera reuertetur in
℞ vniuerſali iudicio:in q̊ nobis deus ꝓpiciet̄. ¶ Reſpon
detur faciliter:ꝙ hominis generatio nō eſt proprie ge
neratio: ⁊ eſt ratio:q: in generatione ꝓprie dicta ē for-
ma que generat̄: ⁊ nō forma que cauſatur miraculoſe:
mō hōis gñō eſt creatio forme humane in mā:igit̄ nō
eſt ꝓprie gñō. Silr̄ corruptio hōis nō ē proprie corru-
ptio:q: in corruptione ꝓprie dicta deſinit eſſe forma q̄
corrūpitur: ⁊ corrūpitur ſuƀa in corruptiōe ſue forme
ſuƀalis.mō in corruptione hōis nulla forma corrūpi-
tur:ſed ſolū aīa itellectiua a ſuo ſuƀo ſeparatur: ⁊ ideo
nō corrūpitur res que eſt forma cū ip̄a maneat:nec cō
poſitū ꝓprie:cum ambe eius partes maneant: lȝ bene
moriat̄ ꝓpter ſeparationē forme a mā. Per hoc ad for
mam argumenti diceret̄:ꝙ hō ꝓprie nunꝙ̃ generatur
q: forma q̄ non educit̄ de potentia materie nō genera
tur proprie.ſilr̄ non corrūpit̄ ꝓprie: ⁊ ideo non pōt bis
gñari nec corruptū reuerti. Aliter tñ diceret̄ nāliter lo
quēdo excluſa veritate fidei:ꝙ hō nō poſſet bis gene-
rari:nec poſſet reuerti poſtꝙ̃ eſſet corruptus. Illud āt
qđ dicit̄ de vniuerſali iudicio:lȝ verum ſit.tñ nālis nāli
ter loquendo hoc non concedit.

Ad p̄mā rōnes añ opp^m Cō.ii. **Ad rationes** i oppoſitū. ¶ Ad p̄mā dicit̄
ſȝ veritatē:ꝙ iſta auctoritaſ
Cōmētatoris.12.meta.itelligit̄ de eodē in ſpē.nō auteȝ
de eodē in numero. Uel aliter dr̄:ꝙ mā exiſtente vna
potentia vna ⁊c̄.i.mā exiſtente ad eandē formā i potē
tia.mō corrupta forma non eſt ammō in potentia ad
iſtā formā vnā:q: ammodo nulla eſt potentia ad eā: ⁊
ad ꝓbatiōem negatur iſte ſyllogiſmus. Quicquid fuit
iſta mā ante generationē bouis ħ ipſa adhuc eſt:ſȝ an-
te fuit potētia ad formā bouis.ergo adhuc ē:ibi eſt fal
alia rñſio. lacia figure dictiōis. ¶ Aliter pōt dici: ꝙ loq̄ndo nāli
ter intelligo ꝑ agens principale producēs: ⁊ per potē
tiā diſpōnes māles ⁊ alias cās inſtrumētales generā
tes.mō corrupta forma nunꝙ̃ poſſit eſſe potentia vna
nūero ad illā formā:q: de his potētijs ſunt motus celi
⁊ influentia in oībus generabilibus inferius.mō hec
nunꝙ̃ poſſunt eadē numero reuerti corrupta forma q̄
Ad.2. erat cū generabat̄. ¶ Ad ſcđm dr̄:ꝙ iſta ꝓpoſitio.idē
inquātū idem eſt natū ⁊c̄.intelligitur ꝙ eſt ſemꝑ natū
2.g.55 idē facere in ſpē ⁊ nō in numero:ꝙ̃uis eniȝ p̄mus mo
tor ſemꝑ ſit idē: ⁊ ſilr̄ ſe habens ad idem mobile:tñ nō
ſemꝑ ꝓducit eūdē motum:ſed bene ſimilem: ⁊ hodie
Ad.3. vnū ⁊ cras alium. ¶ Ad tertium dr̄:ꝙ nō opȝ oīa illa
eē idē numero:quoꝝ mā eſt vna. Albedinis.n. ⁊ dul
T.cō.12. cedinis eſt vna mā i lacte. Et ad pħm.5.meta.dicit̄ ꝙ
itelligit de iſtis terminis ꝑſonaliter tentis. verificatur
eſſe idem numero:quoꝝ materia eſt vna.i.ꝗ ſupponūt
pro eadē re:ita ꝙ per mām intelligit̄ ibi ſignificatum
ad.4. māle tantū. ¶ Ad quartū negatur añs. Ad ꝓbationē
dico:ꝙ iterruptio eſſendi facit diuerſitatē numeralem
ad bonū itellectū. Facit enim ꝙ ſequens eſt aliud nu-
mero ꝙ̃ p̄cedens fuit. Et ad iprobationeȝ iſtius dr̄:ꝙ
caliditas nunc genita non haberet ſolū diuerſitateȝ ad
caliditatē heſternā ſi ꝯtinue duraſſet:niſi:q: illa ꝯtiue
durat: ⁊ alia q̄ heri corrumpebatur interciſe. Hec enim
eſt falſū:q: poſtꝙ̃ corrupta eſt nullo mō durat. ¶ Ad
ſimilitudinē dr̄:ꝙ non eſt ſimile de aqua q̄ cōtinuo di-
uidit̄: ⁊ de eo ꝙ corrūpitur ⁊ eius ſilr̄e poſt generat̄:q:
lȝ aqua cū diuidit̄ ceſſat eſſe vnū numero.nō tñ ceſſat
eſſe: ⁊ iō ſi reuniatur erit idem qđ prius. Cum aūt res
corrūpit̄ ipſa totaliter ceſſat eſſe: ⁊ ideo non eſt ſimile. Ad.5.
¶ Ad quintū dr̄:ꝙ virtus dei non reddit̄ minor.q: nō
pōt facere corruptū reuerti:q: tale nō pōt reuerti.mo-
do nō eſt virtus eius minor:eo ꝙ ipoſſibile fieri nō p̄t
facere. Et ad ꝓbationē iſtius vr̄:ꝙ lȝ deus ante pōt fa
cere.a. ⁊ nō pōt poſt:tñ poſt pōt facē ſilr̄e ipi.a.qđ face
re icludit tantā potentiā ſicut facere a. ⁊ ideo ratio nō Ad.6.
ꝓcedit. ¶ Ad ſextū negat̄:ꝙ mā eſt in potētia ad for
mā corruptā. Et ad ꝓbationē iſtius dr̄ ꝯcedēdo ꝙ nul
la eſt drīa iter caliditatē generādā ⁊ corruptā:ſȝ nega
tur ꝯña.ergo eſt in potentia ad corruptā.ſilr̄ argueret̄
ꝙ mā eēt i potentia ad chimerā:q: non eſt drīa inter
chimerā ⁊ caliditatē generādā ad quā eſt i potentia. ad ꝯfir.
¶ Et ad ꝯfirmationē ꝯceditur:ꝙ oīa entia haberent ſe
ſilr̄ ſic̄ ante ſe habebāt cū debebāt generare illam for-
mā: ⁊ ēt ꝙ ante poterant eam gñare: ⁊ negatur ꝯñtia:
ergo poſt poterant.rō ꝓpter quā eſt:q: eā ſemel gene-
rabant:q̄re poſt generationē mā non eſt āmodo in po
tentia ad eā iteꝝ recipiendā de nouo poſtꝙ̃ fuerit cor-
rupta. Ceſſat eni mā poſt eſſe in potentia ad eam: ⁊ ſic
Ad.7. nō fuit anteꝙ̃ generabat̄. ¶ Ad ſeptimū dr̄:ꝙ verū ē
i re nihil differre p̄uationeȝ caliditatis corrupte: ⁊ pri
uationē caliditatis generande:q: vtrūꝙ eſt mā:tñ re-
ſpectu habituū p̄uatoꝝ differūt.q: priuatio forme cor
rupte priuat actū ⁊ potentiam a qua ipoſſibile eſt fieri
regreſſū in habitū:vt dr̄ in poſtpredicamentis: ⁊ ideo
ipſa nō p̄t reuerti:cuius cā eſt:q: qđ ſemel ē ſimplr̄ cor
ruptū nunꝙ̃ idem i numero reuertet̄:ſed priuatio for-
me generādē nō priuat niſi actum.poteſt.n.reduci ad
habitū: ⁊ iō nō priuat potētiā ad formā. Quapropter
ſemꝑ ab iſta priuatione pōt fieri regreſſus ad habitū: Ad. 8.
⁊ ſic non eſt ſilr̄e. ¶ Ad octauū dr̄:ꝙ calefaciēs appli
catū ſubiecto non plus eſt determinatū ad producen-
dū graduȝ a.ꝙ̃ graduȝ b.vocando gradū a.pteȝ quali
tatis q̄ generat̄ ante gradū b. Et ad probationē iſtius
dr̄:ꝙ calefaciens determinat̄ ad ꝓducēdū gradū quē
primo producit a.motu celi ſibi coexiſtēti a quo poteſt
fieri gradus a. ⁊ nullus alius a tali agente i tale paſſū
ſicut prius tactū eſt in illa qōne. Utꝝ idē effectus nu-
Ad.9. mero pōt in quolibet pluriū inſtantium generari: ⁊ iō
rō nō ꝓcedit. ¶ Quaſi ſilr̄ reſpondet̄ ad aliā:ꝙ ignis
applicatus ſtuppe determinat̄ ꝑ motū celi tunc ſecum
agente ad ꝓducendū iſtū determinatū ignē ex iſta mā
quē producit ⁊ nullū aliū:lȝ per aliū poſſȝ gñare ſilr̄eȝ
ignē:tñ iſtuȝ ex iſta mā ſolū iſto motu pōt ⁊ iſto motu
numero poteſt ſolū ꝓducere ignē illū. ¶ Rō poſt op-
poſitum eſt pro vltima concluſione qōnis.

¶ Expliciūt qōnes ſuper libris de generatiōe ⁊ corru-
ptione Ariſto.ꝑ excellentiſſimū pħm Marſiliū inguē
diſputate. Et ꝑ Uenerabilē ſacre theologie Bacalariū
fratrē Paulū de Genazano nuperrime emēdate ⁊ ſue
priſtine integritati reſtitute.

Queſtio

Queſtio eſt an ens mobile ſit totius nãlis phie ſubiectum. Hec queſtio tractatu difficillima eſt:tum pp diuerſitatem opinantiũ in ea:tum qꝛ de pmo ꝛ maxime cognoſcendo in ſcia eſt: de ſubiecto.n.vt pmo poſterioꝝ analeticoꝝ colligitur:precognoſcitur quid ꝛ quia.paruus enim error in principio in fine fit maximus:ſicut primo celi apparet:vbi philoſophus ſic inquit. T.c.33. Siquidem qui modicũ tranſgreſſus fuerit a veritate diſcedens fit longe plus decies milies.Huius autem cauſa:qꝛ principium virtutis maius ꝙ magnitudine. Quapropter qd i pncipio modicũ in fine fit multũ magnũ:vbi Cõmẽtator: Cõ.33. ꝛ nõ induxit hoc:niſi vt oñderet oino eſſe ꝯſiderãdũ de pncipijs ꝛ habere magnã ſollicitudinẽ circa ea: ꝛ iõ ſermo de pncipijs eſt ſermo de oibus.ſ. in poᵃ. ¶ In iſta igit q̃one more Ariſtotelico procedendo tria facere inſtitui.primo opiniones ab Ari. ꝛ ſuo cõmentatore deuiantes cum ſuis fundamentis adducam eas improbando.2° quid Ari. ꝛ cõmentator in tanta q̃one ſentiat declarabo.3° ad argumenta pro falſis opinionibus adducta reſpondebo.

Quantũ ad pmũ iuenio angelicũ doctorẽ ſanctũ Thomã aquinatẽ compatriotaʒ (Thõas) noſtrũ in pncipio libri de phyſico auditu voluiſſe ens mobile ꝛ nõ corpus mobile ꝯ Albertũ merito cognomine magnũ appellatũ eſſe totius phie nãlis ſubm:qd p. ſic arguit.oẽ mobile eſſe corpus.pbatur in iſto libro.nulla aũt ſciẽtia.pbat ſuũ ſubm: ꝛ ideo ſtatim in principio 6.ph.23. libri de celo:q ſeqtur ad iſtũ:incipit a notificatione cor 48. poris.hec ipſe formalr. ¶ Poſt ipſuʒ inuenio Egidiũ Egidiũ Romanũ:qui i principio libri phyſicoꝝ duabus rõnibus iprobat opinionẽ ſancti Thome. Quarũ pma ẽ: p. qꝛ tũc nãlis ſcia eẽt ſubalterna metaphyſice.ꝯñs falſum:cũ ſint tres habitus ſpeculatiui primi nõ ſubalternati.6.meta.habitus.ſ.metaphyſicus. mathematicus T.cõ.2. ꝛ naturalis.ꝯña .pbatur:qꝛ illa ſcia ſubalternatur alteri:cuius ſubiectũ icludit ſubiectũ alterius:cum ꝯditione accidẽtali:q̃ nõ fluit ex principijs illius ſubiecti proprijs cui additur:vt perſpectiua ſubalternatur geometrie: eo ꝙ linea viſualis q̃ eſt ſubm ꝓſpectiue addit ſupra lineam de qua ꝯſiderat geometer ꝯditioneʒ accidẽtalẽ:que nõ fluit ex .ppꝛijs pncipijs ipſius linee.ſ.viſualitatẽ.Nunc aũt ens ẽ ſubm metaphyſice: ꝛ ens mobile icludit enſ cũ ꝯditione accidentali:que non oritur ex proprijs pncipijs entis ſʒ ꝙ ens.ſ.mobilitatẽ.g ꝛc. ¶ Itẽʒ 2. ſi ens mobile eẽt ſubm i ſcia naturali:tunc nãlis eſſet ps metaphyſice.ꝯñs falſum:cũ ſint diuerſe ptes principales phie:vt ſupra dictũ eſt ex ſententia phi i 6.metaphyſice. T.cõ.2. ꝛ .pbatur ꝯña:qꝛ ad ipſam metaphyſicã non ſolũ ptinet ꝯſiderare ipſum ens:ſʒ pmas ptes entis:nũc autẽʒ ipʒ ens mobile eſt vna de primis ptibus entis:ens.n. non cõtrahitur ad ſuas ptes p dñas.ex.3. metaphyſice. T.cõ.x. qꝛ eſſet genus:ſʒ per diuerſos modos eſſendi:nũc aũt mobile eſt qdã modus eſſendi ipſius entis. ¶ Confirmatur hec rõ ſic:de ente per accidens:qd ſic eſt hʒ ꝙ eius Ex.t.c. 20.ꝛ.21. vnio nõ hʒ cauſam per ſe:nulla ſciẽtia prima ꝯſiderat: colligitur hec .ppoſitio.6.metaphyſice:ſed ens mobile ẽ tale:nõ.n.fluit motus ex pncipijs entis:qre ꝛc. ¶ Soleo ego ſic ꝯ illaʒ opinionẽ arguere querẽdo qd p ens (ꝯ Egim ꝛ Tho.) intelligatur:cũ dr ens mobile.aut tertius ꝯceptus a ſubſtantia ꝛ accidente: ꝛ h nõ:cũ ſm ſanctũ Thomã talr non def. aut accñs. ꝛ hoc non:nõ eni accidens mobile eſt h ſubm.ſupponit ergo pro ſubſtãtia:qd etiã ex alio declaratur:cũ.n.aliqs terminus plura ſignificans vnum p prius alterũ per poſterius abſolute profert ſupponit pro digniori:erit ergo ſenſus ꝙ ſuba mobilis eſt ſubʒ: ſʒ nõ niſi corporea:qꝛ ſolũ talis mobilis eſt:ergo corpus mobile eſt h ſubm:cuius oppoſitũ ipſe probat contra pceptorem ſuũ Albertũ magnũ: ꝛ ſi illa opinio ſuſtentabilis ſit:vt infra tangã:vbi rõnes ꝯtra eũ adductas ſoluam:nõ eni opinãdũ eſt tm̃ doctorẽ in tanto q̃ſito defeciſſe:q vt dicit Joãnes de Ganduno pmo phyſicoꝝ.putatur melior expoſitor īter latinos: vnde per excellentiã dr expoſitor ſicut Auerrois Cõmentator: de eodem Egidius Ro.p phyſicoꝝ anteꝗ̃ incipiat tãgere rõnes ſupradictas ſic ingt.ad hoc aũt dici põt magnos fuiſſe huius opinionis ꝙ in nãli phia eſſet ſubm ens mobile ꝛ nõ corpus mobile:nos aũt:nõ vt eoꝝ intellectũ reprobemus:ad quẽ non attingimus ꝛc. vide ibi. Quia tñ cũ Auerroi nõ ſentit.itendo etiã poſitionẽ Auerrois ſuſtinere declarando i quo ꝯuenit ꝛ i quo diſcrepat ab alijs. ¶ Poſt hos iuenio quoſdã ſequentes doctorẽ ſubtilẽ Joãnẽ canonicũ: ꝛ Antoniũ andre (opinio Scoti) am:q voluerũt nec ens mobile nec corpus mobile poſſe eſſe totius phie ſubiectũ:pro cuius .pbatione ſupponunt ꝙ in ſubo eſt duo ꝯſiderare:vnũ materiale:quod vocant ſubſtratũ: ꝛ aliud formale:nã linea viſualis eſt ſubm ꝓſpectiue:linea eſt mãle:viſuale eſt formale.non eni ꝯſiderat de linea ſm oẽm rõnem eius:ſʒ tm̃ ſʒ illã que eſt viſual tas.ſi ergo ens mobile vel corpus mobile eſſet ſubm:ens vl corpus eẽt materiale ꝛ mobilitas formale.Sʒ ꝯtra:nam ens nõ põt eſſe materiale ſubiecti:qꝛ ſtatim ſequeretur ꝙ nãlis phia ſubalternaretur metaphyſice.ꝯñtia ſupius ẽ declarata in opione Egidij: ꝙ corpus nõ poſſit eſſe mãle .pbatur.nã mobilitas eſt paſſio adequata ſubo ſcientie naturalis:vt manifeſtum eſt:ſed nõ adequatur corpi mobili:naʒ multa ſunt per ſe mobilia:que nõ ſunt corpa:vt angeli q naturaliter ſunt mobiles.ſunt.n.i potentia paſſiua ad vbi.pʒ: qꝛ poſſũt vbi recipere:qd nõ habent:cũ nõ ſint vbiꝗ̃:hoc.n.ſoli deo competit.ergo ſunt per ſe mobiles:ꝯña pʒ.nã motus localis per ſe ad vbi terminatur. Joãnes Scotus 2° ſententiaꝝ diſtin.2°.q.9.ſic arguit: ꝛ eſt quaſi.idẽ omne receptiuũ formaꝝ alicuius generis qd non eſt ex ſe determinatũ ad aliquã vnã illaꝝ formaꝝ:nec eſt illimitatũ ad illas poteſt moueri ſine mutari ab vna illarũ formaꝝ ad aliã. Iſta .ppoſitio pʒ per ſe:qꝛ ſubm includit pdicatuʒ:ſʒ angelus eſt receptiuus alicuius vbi diffinitiue:lʒ nõ circũſcriptiue:ſicut pʒ ꝓus in pma q̃ne de locutiõe angeli:nec eſt illimitatus ad oia vbi:qꝛ nõ eſt imẽſus.ergo põt cõtinue mutari ab vno vbi ad aliud. Hec ipſe. Probato ꝙ nec ens nec corpus põt eẽ mãle i ſubo ſcie nãlis.probatur ꝙ mobilitas nõ poſſit eſſe rõ formalis talis ſubi ꝛ tãgã meliores rõnes eoꝝ q̃s ex doctore ſubtili p ſniaruʒ.q̃one de ſubo accepi:lʒ nõ ita formalr ipſe eas adducat. (p.) ¶ Primo ſic pfectior cognitio poſſibilis haberi õ ſubo alicuius ſcie traditur i illa ſcia in q̃ illud eſt ſubm: ꝛ hoc per rõnẽ eius formalẽ ꝛ ꝓpriã:illa .ppoſitio quo ad primã pteʒ eſt manifeſta:nulla.n.ſcia tradit ita pfectã noticiã õ ſubo:ſicut illa in q̃ eſt ſubm:qꝛ ſi aliq̃ alia traderet etiã illud ſubm eſſet ſubm illius.q̃ ad ſecundã etiaʒ pʒ.qꝛ rõ formalis eſt que pfectiſſime cognoſcere facit.7.meta.tũc.n.pfectiſſime cognoſcitur vnũquodqꝫ.cũ habetur ſuũ ꝙ qd eſt: (T.cõ. 4.) ſed pfectiſſima cognitio non põt eſſe p aliqd accidenſ: neqꝫ p cõius:neqꝫ per aliqd reſpectiuũ.v.g. ꝛ eſt exemplũ Scoti.q.allegata:hõ poteſt cognoſci i eo ꝙ ſuba: ꝛ ſic i cõi i eo ꝙ pulcherrimũ aĩalium: ꝛ ſic i reſpectu i eo ꝙ manſuetũ nã. ꝛ ſic i ordine ad paſſionem: in eo ꝙ aĩal rõnale. ꝛ ſic qdditatiue pfectior cognitio eſt vltima:vt manifeſte pʒ.cognitio.n.in cõi eſt confuſa ꝛ ipfecta

perfecta.cognitio reſpectus ꝓſupponit cognitionē ab
ſoluti.cognitio accñtis preſupponit cognitionem ſubi.
2. ergo nullū iſtoꝝ eſt ratio formalis ſbiectiua. ¶ Scđo
ſic.prius pōt ꝑfecte cognoſci nō cognito priori:cuꝫ ab
eo nō dependeat nec ineſſe nec in cognoſci:ſed ſubm ē
prius paſſione.ergo pōt ꝑfecte cognoſci non cognita
paſſiōe:ſed nihil pōt ꝑfecte cognoſci ſine ſua rōne for-
mali:vt dictū eſt in argumento imediate ꝓcedēti.ergo
3. nulla paſſio eſt ratio formalis alicuius ſbiecti. ¶ Ter
tio.mobilitas pōt demonſtrari in ſcia nāli.ergo non eſt
rō formalis ſubiecti ſcientie nālis.ꝯña nota.⁊ añſ ꝓba
tur.ſic arguēdo.Oē habens in ſe nām eſt mobile.om-
ne corpus nāle hꝫ i ſe naturā.ergo omne tale eſt mobi
le. Propter iſtas ⁊ ſimiles rōnes poſuerunt iſti:ꝙ nec
ens mobile nec corpus mobile eſt in nāli phia ſubm:ſꝫ
Joānes canonicus poſuit ſubaꝫ finitā nālem.⁊ Anto-
nius andreas:ꝙ ſuba naturalis inquātū naturalis eſt
ſubm in ſcientia nāli voce aūt inquit ipſe naturalitatē
propriā q̄dditatē ſeu formalitatem ſubſtantie que ap-
propriat ipſam ſubſtantiā:vt ſit ſubm motus ⁊ liarum
ꝯ Scotum paſſionū. ¶ Sꝫ ꝯtra iſtā opionē arguiť.primo ſic.naꝫ
phs.6.phyſicoꝝ probat.omne mobile eſſe corpus.er-
T.cō. go ⁊c̄.Jtem tunc angeli quo ad eorum q̄dditates cōſi
32.⁊. derarenť in phia nāli:cū de omni ꝑ ſe mobili ꝯſideret:
40. ⁊ ſic non differret a metaphyſica:ꝯñs falſum: ⁊ cōtra
T.c.2. Ari.in.6.meta.qui ponit tres habitus ſpeculatiuos di
ſtinctos:nālē.ſ.mathematicū: ⁊ diuinū. Ad illa rñdet
Joānes canonicus.⁊ ſilr̄ Anto.andreas concedendo
Ari.male dixiſſe ⁊ inſufficienter ipſum phiam tradidiſ
ſe.phs enim tanq̄ꝫ ſacrilegus inſufficienter ⁊ erronee
tradidit nobis phiam nālem:vt Anto.inquit.Sed mi
ror de iſtis:ꝙ cū tam pauca reuerentia ꝯtra phorum
ꝓncipē loquanť:neq̄ꝫ vnq̄ꝫ inueni Albertū magnum:
ſanctū Thomā aut docctorē ſbtilē talia ꝯ Aꝛ.dixiſſe.
Uñ beatus hieronymus de eo loquēs ſcribēs ad Eu
ſtochiū de vita monachoꝝ ait:abſq̄ꝫ dubitatione ꝓdi-
gium fuit grādeq̄ꝫ miraculū in tota natura::cui vt ꝑgit
pene vr̄ iſuſum q̄cq̄d naturalr̄ capax eſt genus huma
nū:cui cōcordat Auerrois.3.de aīa.dicens:ipſe fuit re-
Com. 14. gula i natura ⁊ exēplar:qđ nā inuenit ad oſtēdendum
vltimā ꝑfectionē poſſibilē in materijs.Oporteret enim
ꝯcedere phm in tota naturali phia erraſſe:q eniꝫ errat
in principio errat in oibus ſequentibus:ꝓncipiū .n.eſt
oia ſequentia in potentia:vt ſupra dixi.Argumtū eorū
quo probāt angelos eē nālr̄ mobiles i poſitiōe Auer-
rois ſoluetur.Non decet nos qui nāliter loqui intendi
mus ꝯtra eos arguere.contra.n.negantes ꝓncipia nō
T.c.8 dꝫ artifex ſpecialitatis arguere:niſi cōcedāt aliquid in
illa ſciētia:ex quo poſſit negatum cōcludi:vt pꝫ primo
phyſicoꝝ:nō eni eſt geometre ꝯtra antifontē arguere:
q principia geometrie negauit:tñ q2 ipſi vnū ꝯcedunt
ex quo poſſumus eos ad manifeſtū icōueniens dedu-
cere:ex quo negatio ꝑ eos ꝯcludi poteſt:ideo arguo cō
tra eos:dicūt.n.ad vnū queſitū quo querebatur ab eis
vñ eſſꝫ ſucceſſio in motu angeloꝝ:ꝙ talis ſucceſſio eſt
ex ꝑte termini motꝰ. ¶ Sꝫ ꝯtra iſtud arguiť ſic:nam
vbi idiuiſibile eſt intenſiue ⁊ duratiue: lꝫ extenſiue ſit
diuiſibile extēſione ſubiecti: ⁊ hinc eſt ꝙ mobile i alio
⁊ alio: ⁊ hꝫ aliud ⁊ aliud vbi totalr̄ diſtinctum a ꝓori.
ſi eni pro duobus iſtantibus haberet idem vbi:qeſce-
ret mobile ⁊ nō moueret.Et dato ꝙ vbi eſſet diuiſibi-
le itenſiue talis ſucccceſſio nō eſſet:niſi merito graduū.
non poſſunt ſimul itroduci:ſed vnus ante aliū:ſꝫ cō-
tra.tante velocitatis dꝫ eē talis motus:cū quāta veloci
tate pōt talis ordo ſeruari:ſed cum infinita velocitate
pōt talis ordo ſeruari:q2 vbi agens aſſimilet ſibi paſ-
ſum infinitum velociter mouebitur paſſum illud ante
finem temporis:in quo ipſum aſſimilabit:ergo infinite
velocitatis erit talis motus:vbi tm̄ eſt ſucceſſio ex par
te graduū.quilibet ergo angelus infinite velociter mo
ueretur ⁊c̄.ꝯñs falſum.cum nulla ſit dabilis ifinita ve
locitas:que per certum tempus duret:cum per illā ac
quireretur ſpacium infinituꝫ ſi eſſet velociter motus lo
calis ⁊c̄.plura poſſem hic tangere argumenta ⁊ diffi
cilia:ſed nimiū a propoſito digrederer:que reſeruo ad
q̄ōnem de vnitate intellectus ⁊c̄. Contra illud qđ iſti
ponunt ꝙ naturalitas ſit ratio formalis ⁊ nō mobili-
tas.arguitur ſic: ⁊ eſt argumentum cōmune tam con-
tra iſtos q̄ꝫ contra paulum heremitam ⁊ Gaietanū de
thienis qui ponunt mobilitatem non eſſe rōneꝫ forma
lem:ſed naturale vel ſenſibile:vnde dixit Paulus he-
remita in q̄ōnibus ſuper prologo phyſicoꝝ:ꝙ corpus
naturale ⁊ non mobile eſt ſubiectū.Gaietanus i recol
lectis ſuper libro phyſicoꝝ:ꝙ ſubſtātia ſenſibilis. Ar
guo igiť contra eos querendo ab eis quid intelligunt
per naturale vel ſenſibile:aut.n.accipiunt naturale ꝓ
eo:qđ ſignificat: ⁊ tunc includit in ſe motum:natura.n.
non iponitur rei abſolute:ſed iponitur rei vt eſt princi
pium motus: ⁊ ita eſt nomen reſpectiuū ⁊ non abſolu
tū:ſignificat enim ſubm:vt eſt principiuꝫ motus :ſicut
hoc nomē aīa iponiť ſubſtantie ſm ꝙ regit corpora ⁊
referť ad illa:vt vult Aui.6.naturaliū.cap.ꝓmo.vbi ſic
inquit.hoc eni nomen aīa non eſt ei indituꝫ ex ſua ſub-
ſtantia:ſꝫ ex hoc ꝙ regit corpora: ⁊ ad illa referť.⁊ ic-
circo recipitur corpus in ſui diffinitione:ſicut recipitur
opus in diffinitione opificis.h ipſe formaliter.hoc idē
habetur ab Auerroi.7.meta.vbi ſic inquit.in phyſico Com.5.
auditu.aliter ꝑſcrutatus eſt de ꝓncipijs corporis natu
ralis ab iſto.illic.n.ꝑſcrutatus fuit de principijs corpo-
ris ſm ꝙ eſt naturale.i.ſꝫ ꝙ qeſcit aut mouetur ⁊c̄.de
ſenſibili patet in prologo phyſicoꝝ:vbi inq̄t : q2 ſubie-
ctū iſtius artis nō ſunt niſi res ſenſibiles: ⁊ exponit q̄d
intelligat per res ſenſibiles quas dicit ſubiectū:dicēs.
ſubiectū dico.i.expono ſm ꝙ tranſmutatur ex ſe.i.cor
pus mobile.ſ.qđ habet de ſe ꝓncipiū motus ⁊ quietis.
q̄d clarius: ⁊ ſic mobilitas pertinebit ad rōneꝫ forma-
lem:qđ ipſi negāt.Si naturale accipiant pro eo qđ de
nominat:tunc ſumiť pro ſubſtantia ſicut ⁊ natura:con
ſtat aūt nullā ſubſtantiam eſſe ſubiectum formale:cum
ſubiectū ſm rōnem formalem ſit primo notum:vt ipſi
concedunt enumerando ꝯditiones requiſitas ad ſubie
ctū: ⁊ etiā Auerroi ꝓmo phyſicoꝝ.contra Aui.Eſt.n. Cō.83.
ratio formalis ſubiectiua ⁊ ꝓpria prima rō cognoſcen
di: ⁊ ꝓpria ratio ꝯſiderandi ſm quā illa ſcientia in cō-
ſiderando diſtinguiť ab alijs:vt pꝫ ꝓmo poſterioꝝ illa
ꝑte:ſcientia eſt vnius generis ſubiecti.ſ.formaliter cō-
ſiderati vt omnes exponunt.Diſtinguunť eni ſcientie
penes ſubiecta formalr̄ ꝯſiderata ⁊ non penes res cō
ſideratas:vt exꝓſſe ponit Ari.⁊ cōmētator 2°phyſico- T.c.16.
rū.Dicit.n.ibidem phus ꝙ vterq̄ꝫ tam phycus q̄ꝫ ma-
thematicus de phyſica linea itendit:ſꝫ differunt in mo
do conſiderandi vide cōmentū:ſed nulla ſubſtātia eſt
primo nota in ſcientia naturali: oīs eni ſubſtantia aut
materia aut forma aut compoſitū:nulla auteꝫ talis eſt
primo nota cuꝫ per modū poſſit a poſteriori probari q
notiſſimus eſt i tali ſcia.accidentia.n.magnā partē cō
ferunt ad cognoſcenduꝫ ꝙ q̄d eſt.primo de aīa ⁊c̄.ſi di T.c.11.
cant ꝙ ꝓpter naturalitatē circūloq̄mur rōnem forma
lē nobis ignotā iſtud implicat ꝯdictioneꝫ:ꝙ.ſ.ſit ratio
formal' ⁊ ignota:cū ipa:vt dixit:ſit ꝓ cognita i ſcia ⁊c̄.

Quantū ad ſcđꝫ dico itentionē Ari.⁊ ſui Cō-
mētatoris auerrois cordubēſis fuiſſe ꝓ.
ꝙ corpus

ꝙ corpus mobile eſt ſubm̄ in ſcia naturali quibus in p
te conſentit Aui.p̊mo ſue ſufficientie ca.2.qui dixit cor
pus mobile vel ſenſibile eſſe in ea ſubm̄.pro eodeꝫ eni
accipit mobile ⁊ ſenſibile.inquit.n.ipſe ꝙ ſubm̄ eſt cor
pus ſenſibile ſm ꝙ ſubiacet mutationi. Albertus ma-
gnus ēt ⁊ Egidius romanus in expōne libri phyſico
rū Ari.eis in parte ↄſentiunt.dico etiā i pte:q2 non eo-
dem modo accipiunt māle ſubiecti:lꝫ in formali ↄueni
ant.intelligunt enim hi viri per corpuſ cōpoſitū ex mā
Cō.63. ⁊ forma ſubſtantiali: ſed Cōmentator non.nam ſꝫ ipꝫ
⁊.79. celū eſt corpus mobile:nō tn̄ eſt cōpoſitū ex mā ⁊ for-
Cō.20. ma:vt in multis locis ponit.p̊mo.ſ.phyſicoꝝ.p̊mo celi
94.95. 8.meta. ⁊ in libello de ſubſtantia orbis per totū.intelli
Cō.12. git ergo ipſe per corpus ſubām ſubiectā trine dimen-
Com.3. ſioni.vnde ſi Cōmētator dicit aliqn̄ res ſenſibiles eſſe
Com.p̊. ſubiectū in ſcia naturali:vt in prologo phyſicorum aut
naturā:vt.2.phyſicoꝝ.aut ens mobile: vt.4. meta.vbi
inqt ſic. ⁊ ſil'r ſcie naturales conſiderant de quadā pte
entis.ſ.de ente mobili ⁊c̄.per oia iſta intelligit Cōmen
tator ſubſtantiā mobilē.i.ſubiectam trine dimenſioni.
Com.5. hoc dictū declaraẗ.primo auctoritate Auerrois.12.me
ta.vbi ſic inquit. Si igitur aliquis dixerit: qō dictū eſt
in logica:ꝙ nulla facultas hꝫ probare ſua principia:ſꝫ
ſubiectum ſcientie naturalis eſt corpus mobile.hec il-
2. le formaliter. ¶ Secundo arguitur ratione ſic.illō eſt
ſubiectum in aliqua ſcia:cui competunt oēs ↄditiones
requiſite ad ipſum: ⁊ loquor de ſubiecto attributionis.
vnde non curo hic de ſubiecto diſtinguere:cum illa di-
ſtinctio ſit prius nota:ſed corpus mobile eſt tale.ergo.
ↄn̄ſa nota cum maiori.circa minorem ſic procedam.p̊-
mo recitabo pōnes illorum.q inſufficienter aſſignaue-
runt cōditiones ſubiecti. Scdō declarabo que ⁊ quot
ſint ille ↄditiōes ad ſubiectum requiſite:quo declarato
Scotus probabitur minor. De primo inquit Scotus primo ſen
p̊.ſen. tentiarum.queſtione de ſubiecto ꝙ ratio ſubiecti primi
eſt continere virtualiter ⁊ primo omnes veritates illi
us habitus:hoc ſic probat.primo ſic.ſubiectum conti-
net propoſitiones imediatas:q2 ſubiectū primaꝝ pro-
poſitionū continet predicatū: ⁊ ita euidentiam totius
propoſitiōis.propoſitiones autem imediate continēt
cōcluſiones.ergo ſubiectū propoſitionū imediatarum
ↄtinet oēs veritates illius habitus.hec ipē formaliter.
ↄ̄ Scoᵐ ¶ Sꝫ ſalua reuerentia tanti doctoris non vr̄ verum qō
vbi.ā. aſſumit:ꝙ ſubiectū.ſ.ꝑpoſitionū imediatarū continet
predicatū.nā predicatū aliqn̄ eſt diffinitio ſubiecti:ſu-
biectū aūt non cōtinet in virtute principia:ſed potius
ecōtra:nullū.n.p̊us virtualiter cōtineẗ in ſuo poſterio-
ri:ſed bene ecōuerſo. ¶ Item ſubiectum metaphyſice:
qō eſt ens q̄uo virtute cōtinet oēs ↄ̊nes metaphyſice:
dupl'r.n.vt ipſe i pluribus locis ponit: aliquid cōtinet
aliud virtualiter:aut q2 pōt producere illud ineſſe rea-
li aut ieſſe cognito.ens igitur cōtinebit 2°.q2 producit
ieſſe cognito omnes ↄcluſiones metaphyſice:ſed hoc
nō videtur verum.nam cōceptus eius exquo eſt iper-
fectus: ⁊ maxie cōis nunq̄ꝫ ducet in cognitioneꝫ diſtin
ctā aliquoꝝ:niſi per ꝓpria principia limitetur. Itē in-
ſufficiēter aſſignat ↄditiones ſubiecti:cū longe plures
reqrantur: vt infra ſtatim patebit. ¶ Et propter iſtam
2. rationē ſequentes ipſum Joannes canonicus ⁊ Anto
3. 4 nius andreas addiderūt alias ↄditiones dicentes ſex
5 conditiones eſſe requiſitas ad ſubiectū.p̊ma eſt ꝙ ha-
beat ↄceptū quidditatiuū.ſecūda non incluſum in ali-
quo p̊ori ad illā ſciaꝫ ptinentē.tertia p̊mo notū.quar-
ta ſm rōnē eius formalē propriā ⁊ abſolutā.qnta vir-
tualiter p̊mo ↄtinentē omnes veritates illius habitus.
6 ſexta adequatū illi ſcientie i qua eſt ſubiectuꝫ. Paulus

vero heremita in primo de generatione.dixit quattuor Pau-
conditiones ſufficere.ſ.eſſe notiſſimū in ſcia cōiſſimum lus
non tranſcendens metas illius ſcie: ⁊ verificabile d̊ oi Vene
bus in ſcientia ↄſideratis.hic vir extollit multū quater tus
nariū numerū: ⁊ gauiſus fuit multū in eo:cum tn̄ deus ↄ̄ par.
ternario numero gaudeat:vt primo celi colligitur: vbi T.c.2.
inqt phs. Quēadmodū.n. aiunt pythagorici totum: ⁊
oia tribus determinata ſunt ⁊ paulo poſt.propter qō
a natura accipientes tanq̄ꝫ leges illius: ⁊ ad ſanctifica
tiōes deoꝝ vtunẗ numero hoc.ſ.ternario:nec p̊mi nec
ipſe bene aſſignant ↄditiōes ſubiecti:cum plures requi
rantur:vt infra videbitur. Conditio etiā ſecūda Anto.
andree coincidit cum quinta. Idem.n.eſt non eſſe iclu-
ſum in aliquo priori ad illā ſcientiā ptinentē ⁊ virtua-
liter continere:vt ex probatiōibus haꝝ ↄditionū:quaſ
ipſe tangit clariſſime pꝫ.vide Antoniuꝫ andreā in ſuo p̊.
de p̊ncipijs nature in queſtione de ſubiecto. Dico ergo:
ꝙ ↄditiōes requiſite ad ſubiectū ſunt octo. Prima.ꝙ
ſit ens reale:vel ſaltem habens fundamentum in re:q2
qō nō eſt non contingit ſcire.primo poſterioꝝ: ⁊ de fi-
ctis non poteſt eſſe ſcientia:vt de chimera ⁊ hmōi ⁊c̄. 2.
Secunda:ꝙ ſit vnū vnitate anologie ſaltem.pꝫ illa:ex
primo poſterioꝝ parte illa.ſcia eſt vnius generis ſubie 3.
cti.ſ.anologi ⁊c̄. Tertia:ꝙ ſit vniuerſale:imo vniuer-
ſaliſſimū ſeu cōmiſſū in ſcientia conſideratū predicabi
le de omnibus in recto vel obliquo.pꝫ illa conditio:cū
loquamur in ꝓpoſito de ſubiecto totali ⁊ non partiali.
Quarta:ꝙ ſit adequatū in ſcientia ſic:ꝙ metas illius 4.
non tranſcendat:nulli.n.dubium eſt ens i qualibet ſcia
conſiderari:non tn̄ eſt ſubiectum in ſcia pticulari:q2 lꝫ
ſit cōmiſſum ↄſideratū in qualibet ſcia:nō tn̄ eſt adeq̈-
tum alicui ſcie ſpeciali.neq̄ꝫ eſt cōiſſimum inter appro
priata ſcie ſpeciali.dꝫ ergo ſubiectū eſſe cōmuniſſimuꝫ 5.
non abſolute:ſed cōmuniſſimū iter appropriata:vnde
illa cōditio eſt modificatio tertie. Quinta:ꝙ ſit primo
notum quantum ad eius rationem formalē ⁊ ꝓpriam
pꝫ illa conditio.nam cum ſubiectum in ſcia ſit p̊mo no
tum.nam eſt primo ⁊ maxime precognitum.precogno
ſcitur.n.de eo qd: ⁊ q2.p̊mo poſteriorū: qō etiam pꝫ ex
Auerroi p̊mo phyſicoꝝ.contra Aui.2°phyſicoꝝ.com T.c.3.
mento.22. ⁊.12.meta.cōmento.5.aut igiẗ eſt primo no-
tum:ſm eſſe materiale aut ſm eſſe formale:nō primo.
nam ſubſtantiam ſubiectam trine dimenſioni eſſe pōt
probari p motū:vt ſupra dixi.ergo erit p̊mo notuꝫ ſm
eſſe formale.rō ergo formalis ſubiectiua eſt p̊mo nota T.cō.
in ſcia: ⁊ per ↄn̄s rō cognoſcendi oia in illa ſcia p quā 14.
ſcia in cōſiderando ab oībus alijs ſcientijs diſtinguiẗ:
qō eni eſt p̊mū ⁊ maxime tale in genere aliquo ē cau- 6.
ſa oībus alijs ꝙ ſit tale:vt.x.meta.habeẗ. Sexta:ꝙ ha
beat ptes.pꝫ ex p̊mo poſterioꝝ:vt ſupra.ſcia eſt vnius
generis ⁊c̄. Septia:ꝙ habeat paſſiones de ipſo ꝓba- 7.
biles.pꝫ iſta:q2 de ſubō habeẗ ſcia perfecta:vt gr̄a exē
pli de corpore mobili.ſcia aūt eſt habitus cōcluſiōis in
qua paſſio de ſubō predicaẗ: ⁊ p̊mo poſterioꝝ appet. 8.
Octaua ⁊ vltia eſt ꝙ ſubm̄ habeat p̊ncipia ⁊ nō ſoluꝫ
partē ſubiecti:vt cōiter exponiẗ.pꝫ illa conditio ex rō- T.cō.
ne phi i p̊ncipio quarti meta.vbi probās ens eſſe ſub- p̊.
iectū ſic arguit:vt ſanctus Thomas optime exponit.
illud eſt ſubm̄ in tali ſcia:cuius p̊ncipia ⁊ cās q̄rimus:
ſꝫ nō q̄rimus cauſas ⁊ p̊ncipia entis inq̄ꝫtū ens.ergo
ens iq̄ꝫtū ens eſt ſubꝫ.ex qua rōne clare colligiẗ:ꝙ ſub
iectū dꝫ habere p̊ncipia ⁊ non ſolū ptes ſubiectiue. Et
quo vlterius cōcludiẗ ꝙ ens cōe deo ⁊ creature meta-
phyſice ſubm̄ eſſe nō pōt:q2 tale p̊ncipiū nō hꝫ. Si eni
cōius hꝫ p̊ncipiū ⁊ minus cōe: ⁊ ſic de⁹ hr̄et p̊ncipiuꝫ
qō falſiſſimū eſt:ſꝫ ens finitū p ſe ⁊ reale:qō Ari.diui-
dit in

dit in.x.genera ē ſubiectū eius.nā tales cās ꝛ pncipia querimus.vnde pōt ſic argui qredo qd intelligat Ariſ. per ly ens in minori cū dicit:ſed querimus pncipia entis inquātum ens.aut ens cōe: ꝛ hoc nō: vt ſtatim ſupra eſt argutū.aut ens creatū: ꝛ hr intentū.vnde rñſio Anto.andree in qōne de ſubo metaphyſice nulla eſt. dicit.n.ꝙ ens cōe poteſt dupl'r ꝯſiderari.vno modo vt hꝫ eē ꝛ reſeruat in ſuis īferioribus.Alio mō vt hꝫ eē in ſe ꝛ ſimpler.2° nō hꝫ pncipia:ſꝫ bñ p modo.Sꝫ cōtra.nā ens vt reſeruaꝛ in pncipiatis·eſt ipſa principia ta: ꝛ ſic nihil aliud eſt dicere ſumi ens prout reſeruaꝛ ꝛc.ꝙ dicere ꝙ ſumiꝛ ens pro ente ſpāli ꝛ principiato: ꝛ ꝙ ſic intelligat:pꝫ ex ſuo modo loquēdi.nam inqt ſic.nam bene ens hꝫ pncipia: vt reſeruatur in inferiori bus.nam plura ſunt entia quibus cōpetit habere principiū ꝛ eſſe principiata ex hoc ſic arguitur.illō eſt ſubiectū ꝛc.ſꝫ querimus principia entis inquātū ens.ſ.entis pncipiati.ergo ens pncipiatū erit ſubiectum ꝛ nō ens cōe. ꝛ hoc eſt qō fundatiſſimꝰ doctor Egidius romanus dixit.pmo poſterioꝝ i illa pte textus. ꝛ ſi ſtēt: vult phs ꝙ.nō ꝯtingit ſcire poſteriora prioribus ignotis:vide tex.qō ens reſoluiꝛ in primū ens:loqtur.n.ipe de ente creato vel finito:quod deſcendit in.x.genera ꝛ nō de ente cōi creato ꝛ increato:vt credidit paulus heremita ipſum itellexiſſe: ꝛ iō argumenta que ipſe format ꝯtra Egidiū nihil valent.pcedunt.n.ex falſo itellectu:qꝛ illius.ſ.entis finiti p te:qꝛ.x.genera querimus ꝛ pncipia ꝛc.h ſil'r eſt itentio ſancti Thome:vt pꝫ ex rōne adducta:quā ꝛ ſic format ad mētē Ari. Auerro. tñ nō vtereꝛ tali mō loquendi.ens creatū ens finitum: cū apud eū nulla infinitas in entibus repiaꝛ nec itenſiua nec extēſiua:vt i pluribus locis expreſſe ponit:nihil ſil'r ponit eē creatū:ſꝫ appellaret illō ens pdicamētale cōpoſitū ex actu ꝛ potentia. ℭ Sꝫ ꝯ hoc ſūt oēs rōnes Anto.andree p meta.q.ō ſubo.gbꝰ pbatꝰ ꝙ ens cōe deo ꝛ creature eſt ſubm:q facil'r ſoluerētur:eas tñ hic non ſoluo:qꝛ non itendo hic log de ſubo metaphyſice:hoc.n.qō eſt adductū de eo icidental'r eſt dictū: ꝛ vt deꝛ alijs occaſio ad ſcribēdū ꝯ dicta ꝙ ꝯtra oēs modernos ſūt ꝛ tūc libētiſſime ad obiecta rñdebo.ex his pꝫ minor rōnis pbātis corpus mobile eē ſubam:nā ei oēs octo ꝯditiōes dicte cōpetunt:vt pꝫ diſcurrenti per

Dubm oēs. ℭ Sꝫ diceret forte aliqs ꝙ ei nō cōpetit qnta cōditio:cū motus nō ſit rō formalis pp rōnes adductaſ. Sꝫ arguiꝛ ſic:illa eſt rō formal'r ſubiectiua ſubiecti alicuiuſ ſcie ꝙ eſt pma rō cognoſcendi in illa ſcientia: ꝛ p quā ſcia illa i ꝯſiderādo diſtiguiꝛ ab alijs ſciētijs:ſꝫ mobilitas ē hmōi i ſcia nāli:g ꝛc.probaꝛ minor ꝙ ad pri-

Cō. 8. mā pte per Auerroim p phyſicoꝝ.vbi inquit ꝙ motū eſſe eſt p ſe notū in iſta ſcia ꝛ pncipiū cognitiōiſ i ea.ꝛ

T.cō. 71. quo ad ſcōꝫ pꝫ.ex 2°.phyſicoꝝ.ꝙ non mota mouēt nō ſunt amplius phyce ꝯſiderationis.Iteꝫ nālis diffinit p

Cō.19. mām ſenſibilē.i.p ſubꝫ quod hꝫ habitudinē ad motuꝫ: vt clare pꝫ ex Auerroi 2° phyſicoꝝ.dicēte.cū diffiniuimus carnē ꝛ os ꝛ alia nālia ſtatim appebit mā in diffi-

T.cō. 19. nitiōe eoꝝ ꝛc.h expſſe dicit Ari.in textu vbi inqt.Fiet aūt vtiqꝫ manim ſiqs tēptauerit dicere terminos.i.diffinitiōes.ipar.n. ꝛ par rectū ꝛ curuū:adhuc aūt linea ꝛ

T.c.2. figura ſine motu.caro āt ꝛ os ꝛ hō nō adhuc ſine motu.Itē 6° me.vbi ꝛ ſic dicit.oīa igr nālia ſil'r ſimo dñr:

T.cō. 16. vt naſus oculus facies nullus hoꝝ ſine motu ē ꝛc.Itē pmo de aia.Nō eſt igiꝛ nālis cōſideratio abſqꝫ motu:

Cōtra opinio nē iſtā ꝛ qcqd ꝯſiderat qddtatiue habitudinē hꝫ ad motum. motus g vel mobilitas eſt eius.ppria rō.qua in ꝯſiderando ab alijs diſtiguiꝛ: ꝛ ſic eſt minor ſufficiēter.pbata ꝛc. ℭ Sꝫ ꝯ iſtā opioneꝫ arguiꝛ p ſic.de ente p accidens nō eſt ſcia.6.meta.ſed ens mobile eſt ens per accidens.ergo ꝛc. ℭ Rñdeo ꝙ de ente per accñs:cuiuſ vnio non hꝫ cām per ſe non eſt ſcia:ſed ſi illud habeat per ſe cām de eo pōt eē ſcia ſic eſt in ppoſito. T.c.4.

ℭ 2° nullū aggregatū ex ſubo ꝛ paſſione eſt ſubꝫ alicuius ſcie: 2.

qꝛ de ſubo ſcie probatur paſſio ꝛ non de aggregato ex ſubo ꝛ paſſione:ſed corpus mobile eſt hmōi ergo ꝛc. ℭ Rñdeo:ꝙ ſubm eſt duplex:māle.ſ. ꝛ formale: ſic.n. ſupradiximus in ſubo eſt duo cōſiderare māle.ſ. ꝛ formale:maior hꝫ veritatē de ſubo materiali ꝛ primo in ſcientia conſiderato:ſed ſi de formali vel de aggregato ex materiali ꝛ formali loquatur ipſa eſt falſa.tale.n. ſubiectum formaliter conſideratum pōt eſſe aggregatū ex ſubo ꝛ paſſiōe:dūmodo illa paſſio ſit rō formalis: ꝛ ſic illud argumētū:qō Gaietanus de thienis reputat inſolubile facillime ſolutū eſt:vñ inquit ipſe in ſine ſue qōnis de ſubiecto phie.Ad argumēta vero alia pro vltima pōne facientia rñdeat q ſcit rñdere. vltima poſitio ꝙ eſt ſua ſupra iprobata ē. ℭ Tertio.arguitur 3.

ꝯtra qntā ꝯditionē ad ſubm reqſitam:pbando ꝙ ſubꝫ i ſcia eē pōt demonſtrari.nam aiam eſſe demonſtrauit Aui.6.nāliū ex ſuis opatiōibus.ſunt.n.actus aie notiores potētijs ꝛ ſuba eius. ℭ Itē cū motus ſit notior ſbſtātia:ſubiecta trine dimenſiōi poterit illā a poſteriori demōſtrare ſꝫ argumentū ſepiſſime i circulis noſtriſ patauij tactū fuit.ad qō nunqꝫ audiui rñſionem.ad qō ex dictis rñdeo faciliter ꝙ māle ſubiecti aut ſubꝫ materialiter ꝯſideratū bñ pōt demonſtrari:ſed nō formal'r ꝯſideratū:vnde illā ſubaꝫ que eſt aia eſſe bene pōt demonſtrari:ſꝫ non vt ipſa eſt ſubm formal'r ꝯſideratuꝫ: qꝛ vt ſic icludit motū vel pncipiū motus:quo nihil eſt notius i ſcia naturali:hoc.n.nomē aia vt ſupradixi auctoritate Aui.iponiꝛ ei.put regit corpa: ꝛ vt eſt principiū oiuꝫ opationū exiſtentiū in corpe aiato:vide ſuperius: ꝛ ſil'r dicaꝛ ō corpe mobili vl' ſuba mobili ꝛc.4° 4.

genus entiū abſtractoꝝ ē ſubꝫ i metaphyſica: vt vult Auer.p phyſicoꝝ.ꝛ tñ demōſtraꝛ in metaphyſica vel Cō.83.

pōt demonſtrari:qꝛ per oēm ꝯditioneꝫ:effectus poteſt demonſtrari de cā:qꝛ eſt:quā īpoſſibile eſt eſſe in effectu:niſi cauſa ſit:ſꝫ multe ſunt paſſiōes ꝯſiderate i metaphyſica:quas impoſſe eſt ieſſe niſi ab aliqua cā pma taliū entiū.ergo ex talibus paſſiōibus in metaphyſica pōt demonſtrari aliquā eſſe cām pmā iſtoꝝ entiū.minor pbaꝛ:qꝛ multitudo entiū:dependentia: ꝯtigentia: cōpoſitio: ꝛ hmōi ꝙ ſūt paſſiones metaphyſice oſtendunt aliqō eſſe ſimpler actu idependens oino neceſſe eſſe: ꝛ multo etiā pfectius oſtendeꝛ pma cauſa eſſe ex paſſiōibus cauſatoꝝ cōſideratis in metaphyſica ꝙ ex paſſionibus nālibus:vbi oſtenditur pmū mouēs eſſe: pfectior.n.cognitio ꝛ imediatior ō pmo ente ē cognoſcere ipꝫ:vt pmū ens:vel vt neceſſe eſſe ꝙ cognoſcere ipſuꝫ:vt pmū mouēs.Ad illud argumentum rñdeꝛ ꝙ ſcotizantes achillē cōtra Auerroim putant:dicēdo ꝙ auerro.p ſubm cum dixit ꝯtra Aui.genus entiū ꝛc.intellexit pncipaliorē partē ſubiecti ꝛ nō ſubm contentiuū ꝛ adequatū de quo in.3.meta.inquit ꝙ ens inquātum ens eſt vtriuſqꝫ ſcie tam diſputatiue ꝙ metaphyſice ſubm.vñ non poſſum nō admirari de doctore ſubtili:ꝙ opineꝛ cōmētatorē itelligē tale genus entiū ſepatorū eſſe ſubm inqt attributionis.vnde primo ſniarum q.de ſubiecto inqt.ad Cōmentatorē primo phyſicorū. dico ꝙ Aui.cui ꝯdicit Cōmentator bñ dicit. ꝛ cōmentator māle:qꝛ ſi ſic eſſꝫ inqt Scotus:vt ipſe Cōmentator dixit:phyſica eſſet por ſimpl'r metaphyſica:in qua rōne ſupponit ꝙ tale genus entiū ſit ſubꝫ adeqtum:vt pꝫ expreſſius ex Anto.andrea hanc rōnem declarāte Com.p.

primo

primo meta.q.de ſubiecto de quo nō miror ꝙ talia lo-
quatur contra tantū phm:qr abſurdiora dixit de magi
ſtro ſuo Ari.iſtud ergo genus entiū ſeparatorū eſſe eſt
principaliſſimū inter omnia conſiderata a metaphyſi-
co: ⁊ ideo illud nō probatur in metaphyſica.neqꝫ eniꝫ
ſubiectū nec ꝑncipalior pars ſubiecti.probatur in ſcien
tia:aut ꝓbari pōt ſicut nec Ariſto.in libro de anima.ꝓ
bat animā eſſe.aut animam intellectiuaꝫ: ⁊ hoc expſſe
Cō.27. colligiſ ab Auer.2°de anima.vide ipſum.Ad rationeꝫ
Scoti probantē ꝙ metaphyſicus poteſt probare ⁊c̄.
℃ Reſpondetur ꝙ nulla taliū cōditionum probat ſuffi
cienter primū ꝑncipiū eſſe niſi eis motus annectaſ: ⁊
hoc eſt qḋ dixit Cōmentator.8.phyſicoꝝ.nulla eſt via
Com.3. ad probandū primū motorē niſi via motus eterni. vn-
de via q̄ ꝓceſſit Aui.fuit via tenuis.de quo etiam ꝑmo
phyſicoꝝ.Aui.peccauit peccato manifeſto.certior eni
ſermonū quo vſus eſt in hoc ordine:ſermonem proba-
biliū non ꝑtranſit.⁊ 2°phyſicoꝝ.via auteꝫ qua proceſ
Cō.22. ſit Aui.in ꝓbando primū principiuꝫ eſt via loquentiū.
⁊ ſermo eius ſemꝑ inuenitur medius iter perhipateti-
cos ⁊ loquentes.nūqd auteꝫ Aui.8.ſue meta.vbi iſtaꝫ
rationē pertractat vtatur i ea probabili aliquo: ⁊ qua-
liter peccet illa ratio:pulchrū eſt ⁊ ſubtiliſſimum vide
re:ſed eſſet prolixius nimis.reqrit.n.vnam queſtioneꝫ
per ſe.Rationes autem Anto.andree ꝓbantes ꝙ tale
genus ⁊c̄.non ſit ſubiectū:non oportet ſoluere:cum ſo
lū concludant:ꝙ non ſit ſubiectum adequatum: quod
Cōmentator cōcedit.plura alia argumenta poſſem tā-
gere:ſꝫ qr omnia alia iudicio meo ſīt facilia ⁊ a pueris
ſolubilia:ideo ea dimitto.

Quantū ad tertium.reſpondeo ad rationes cō
tra illā opinionē adductas.Ad ꝑmā
Ad ar^m ſancti doctoris dico negando minorē cōceditur tamen
bti tho. qḋ in ſexto phyſicoꝝ probatur.ꝙ omne mobile per ſe
6.ph.32. eſt corpus:ſꝫ hoc non eſt ꝓbare corpuſ mobile eſſe:qm̄
48. corpus mobile eſſe eſt ꝑ ſe manifeſtum ad ſenſum:iſta
eni.corpus mobile eſt.nō dubitaſ: ſed bene iſta.omne
mobile eſt corpus.nā apud aliquos aliqua ſunt mobi-
lia q̄ non ſunt corpora:vt angeli:vt dixi ſupra de men-
T.c.xi. te.Scoti.iō dicit phs primo phyſicoꝝ.ſubijciātur aūt
Ad ar^ta nobis omnia aut quedā moueri ⁊c̄.℃ Ad rōnes Sco
Scoti. ti.Reſpondeo ad ꝑmā dicitur diſtinguēdo de ratione
formali:aliqñ.n.accipiſ rō formalis pro rōne qddita-
tiua:aliqñ ꝓ rōne ſubiectiua.ſi ꝑ mō intelligit dr̄ con-
cedendo totū ad quod argumentuꝫ deducit.ſ.ꝙ nulla
paſſio eſt ratio qdditatiua.Similiter dicitur ad 2^m con
cedendo ꝙ paſſio non eſt ratio formalis .i.qdditatiua.
ꝯ rn̄. ℃ Sed contra.nam ratio formalis ſubiectiua ſubiecti:
vt gratia exēpli ſubiecti ſcientie naturalis eſt incluſa in
quolibet per ſe cōſiderato in ſcientia naturali.cū ipſa.
vt ſupra tangiſ:ſit ratio cōſiderandi omnia.ergo nihil
poterit in ſcientia naturali qdditatiue cognoſci:ea non
cognita:ſꝫ poſſunt res naturales qdditatiue cognoſci
non cognito motu:cū ab omni motu abſtrahant quid-
ditatiue cōſiderate.non ergo erit motus vel mobilita-
tis rō formalis ſubiectiua.Hoc eſt vltimū poſſe eorum

qui illā opinionem deſtruere conantur.℃ Reſpondeo ℞
ꝙ aliqd icludi in aliquo dupl'r cōtingit: formaliter.ſ.⁊
fundamental'r: ⁊ tūc dico ꝙ i qualibet re materiali qd-
ditatiue cōſiderata in ſcientia naturali ad quaꝫ ſpectat
quidditates rerum nāliū in ꝑticulari conſiderare(vt
pꝫ ex Cōmento 2°.primi phyſicoꝝ.)Includitur motus
fundamentaliter:lꝫ nō formaliter:nec eſt neceſſe ratio
nem formalē ſubiectiuā in quolibet formaliter includi.
vnde dicitur vniuerſalis ratio cōſiderandi:qr ab omni
bus illius ſcientie ſcibilibus ſalteꝫ fundamentaliter in
cluſa: ⁊ hoc eſt qḋ voluit Ari.⁊ Cōmentator i textu ⁊
cōmentis ſupra adductis:ꝙ naturalis diffinit ꝑ mate-
riam ſenſibilē.i.per illud qḋ hꝫ habitudinē ad motum. ad ar.
omne eni tale eſt fundamentaliter mobile ⁊c̄. ℃ Ra- Egidij
tiones Egidij ꝯ ſanctum Thomā facile ſoluuntur.Ad
ꝑmā diciſ:ꝙ non ſufficit:vt ſcientia aliqua alteri ſub-
alterneſ:ꝙ addat ꝯditionem accidentalem:ſꝫ vlterius
reqritur ꝙ mediū ſub medio cōtineatur:vt vult alber-
tus magnus primo meta.ita ꝙ principia ſubalternate
probentur in ſcientia ſubalternāte.conſtat autē ꝙ ꝑn- ꝑ.ph.
cipia phīe ſunt ꝑ ſe nota:vt motum eſſe: ⁊ pluralitateꝫ 8.
entiū eſſe: ⁊ ideo a nullo probari poſſunt:ideo tres ſūt
habitus primi nō ſubalternati.ſ.mathematicus meta- T.c.2.
phyſicus ⁊ diuinus.5°meta.Et ex hoc ſoluitur rō ter-
tia ſcotizantiū dicendo ꝙ mobilitas nō demonſtratur
de corpore:cū ſit per ſe nota de eo.Et ad argumētū eo
rū cū arguunt.omne habens ⁊c̄.dico ꝙ talis ratio nō
eſt demonſtratio:ſed quedā argumentatio ex neceſſa-
rijs ꝓcedens:non tamen ex notioribus:ſed aut ex igno
tioribus aut eque notis:naturale eni ſi formaliter con al aliō
ſidereſ includit motū.℃ Ad aliā rōnē Egidij reſpon- Egidij
detur negando ꝯſequētiā: ⁊ cum dicitur ad eandē ſciē-
tiam ⁊c̄.Dico ꝙ ſi ſit pars ꝑma entis que non contra-
hit ens ad determinatū genus ſcibile tūc forte de illo
dꝫ conſiderari metaphyſicus:ſed ſi ſit pars entis ꝯtra
hens ipꝫ ens ad determinatū genus ſcibile: ⁊ habens
modū abſtractionis diſtinctū ab alijs:tunc non opꝫ ꝙ
pertineat ad metaphyſicū:ſic aūt eſt in propoſito. naꝫ
mobile contrahit ipſum ens ad genus determinatū.ſ.
ad naturale: ⁊ hꝫ modū abſtractionis diſtinctū ab ab-
ſtractiōe mathematica ⁊ metaphyſica:iō nō opꝫ ſcien ad aliā
tiā naturaleꝫ eſſe partē metaphyſice ⁊c̄.℃ Ad ratio- rōneꝫ
nē Scoti probantē ꝙ angeli ſunt naturaliter mobiles. Egidij
Reſpondeſ negando minorem :ꝙ.ſ.ipſi ſint receptiui
alicuius vbi.nā ipſi ſunt ſube oio ſimplices.non com-
poſite ex actu ⁊ potētia:nec ex eē ⁊ eſſentia: neqꝫ i eis
poteſt aliqḋ accidens recipi.ſunt eni penitus ab omni
cōpoſitiōe relegati:vt clare ab Auerroi.12.metaphyſi-
ce in pluribus cōmentis apertiſſime colligitur:lꝫ ſm̄ fi
dē ⁊ veritateꝫ ſit aliter dicendū:vt ſacri theologi ſcōo
ſententiaꝝ declarant.Et ſic cū auxilio dei eiuſqꝫ geni-
tricis virginis marie totiuſqꝫ curie celeſtis triūphātiſ.

Completa eſt iſta queſtio.12.Februarij.M.cccc.lxxx.
ꝑ me Nicholetuꝫ Verniā theatinum in florentiſſimo
gymnaſio Patauino ordinarie phiam legentem.

Incipiūt

¶ Incipiunt qōnes de generatione ꝛ corruptione ẜm Albertum de Saxonia. Qō. i.

Nota ꝙ iste .q. Albertus mouetur in eisdem tert. in quibus mouetur qōnes Marsilii.

PRimo circa generatōes ꝛ corruptiones. 2°. circa augmentationē. 3°. circa alterationem. 4°. circa mixtionem. ¶ Cp queritur vtrum possibile sit aliquid simpliciter generari vel corrumpi simpliciter. Arguitur ꝓ ꝙ non. Quia nō est possibile aliquid generari. ergo qō fl'a. ꝯña tz. añs probatur. Nam nullum ens qō est posse est generari. omne ens est ens qō est. ergo nullum ens est posse generari. premisse sunt vere. ꝛ discursus est bonus. quia i celarent. ergo ꝯ vera. ꝛ sic sequitur ꝙ nō est posse aliqd generari.

p. 2 ¶ 2°. ad idem arguo ꝛ suppono. ꝙ ex nihilo nihil potest fieri. tunc arguitur sic. sicut se habet generatio ẜm qd ad nō ens ẜz qd. ita generatio simplr se hz ad nō ens simplr. sed sic est. ꝙ generatio ẜm qd fit ex nō ente ẜz qd. ergo si generatio simplr eēt possibilis: ipsa fieret ex nō ente simplr.

3 ¶ 3°. ad idem arguitur sic. nullius accñtis est generatio simplr. sed ẜm qd. ẜz omne qō generatur in mā est accñs. ergo nullius qō generatur in mā. est generatio simplr. maior nō. minor ꝓbatur. Nā omne qō generatur in mā: pōt adesse ꝛ abesse māe: preter māe corruptionem. ergo omne qō generatur i mā: vr eē accñs māe.

4 ¶ 4°. q̄uis forte sit posse aliqd simplr gñari: hoc non est nobis euidens aliqd simplr generari: quare nō est a nobis ꝯcedēdū. ꝯña nota. quia qō nō est nobis euidēs: sed dubiū: nō est a nobis ꝯcedendū. añs ꝓbatur. Nā hoc nō pōt esse alr nobis euidens: ꝗ̄ p experiētiaz. v.g. vt quia ꝑcipimus mō. a. esse. ꝛ ꝑus nō ꝑcepimus. a. eē: sed pp h̄ non possumus arguere ꝙ. a. sit genitū: quia ꝑus bñ poterat eē: q̄uis nō apparuerit esse. ergo vr ꝙ p hoc nō possēt conuinci aliquid generari de nouo.

T.c.x **Oppositū** vult Arist. i isto lib. ꝛ i plib' aliis. ¶ In ista questione. ꝓmo videndū est de quesito. 2°. videndū est de illo quod tangitur in. 4. argu. vz. vtrum sit nobis euidens aliquid generari de nouo.

p.no^m op. antiquorum **Quantū** ad ꝓm sciēdū ē. ꝙ aliq antiq opinantur nihil ō nouo gñari. sic ꝙ mō eēt: ꝛ ꝑus nō fuisset: ẜz bñ ꝯcedebāt aliqd sic gñari. ꝙ mō essz tale vel tm̄. ꝛ ꝑus nō fuit tale vel tm̄. vel aliqd h̄^oi ita ꝙ breuiter negabant gñonē simplr. sed bñ ꝯcedebant gñonē ẜz qd. vñ imaginantur māz esse totā subaz nālium. ꝛ ẜm ꝙ aliq portio māe taliter vel taliter figuratur: ꝛ taliter vel taliter se hz. dicebāt ipsam esse vel fieri hoiem equū vel aliqd h̄^oi. Et dicebant recte de mā rerum nālium: sic solemus dicere de mā rerum artificialium. vñ credūt: ꝙ sicut p artē pōt aliqua mā disponi. ꝙ oino apparet alr. ꝗ̄ ꝑus appebat. ꝙ multo potius h̄ pt fieri de mā rerū nālium. ꝛ sic ars facit hoc. non superaddendo aliquaz rē nouā māe. sic ēt natura. vñ ita imaginantur nām hoc facere sine supadditiōe alicuius rei noue ipsi māe. ꝛ ipsi negabāt istas. homo incipit esse. capra incipit esse. imo si hō mō esset de nouo ꝑus fuisset. q̄uis forte ꝑus non fuisset homo. Dixerūt. n. hoiem nō esse aliud ꝗ̄ mām: q̄ fuit ab eterno. Silr dixerunt de capra. ꝛc. ꝯcesserūt tn̄ bñ istas. mā icipit esse hō ꝛ equus. ꝛc. recte sic solemus dicere ō rebus artificialib'. ¶ Ulterius dixerūt isti oia eē vnū ens ꝯti^m. Uñ imaginātur totā massā māe ꝑ'eē ꝯtinuā. q̄ tn̄ ẜz diuersas ei' ptes ē diuersimode signata ꝛ formata sine supadditiōe alicui' rei noue. Et sic dixerunt vnā portionem illius masse esse hominez: aliā caprā. aliā ignē. ꝛ sic vltra. vñ sicut nos videmus bene ꝙ aliqs paries est ꝯtinuus. nō obstante ꝙ in vna pte est depictus equus: ꝛ in alia hō. ꝛ i alia bos. ꝛ sic vltra. ita dixerunt totā massam māe ꝓme esse ꝯtinuaz. non obstāte ꝙ ẜm vnā eius ptem ꝛc. Et sic dixerunt antiq. q posuerunt solum ꝓn^m māle rerum naturalium.

¶ Alia fuit opinio antiquorum. ꝛ hoc illorum q posuerūt plura ꝓncipia materialia rerum nālium. ꝙ gñō nō eēt nisi segregatio etherogeneorum: ꝛ ꝯgregatio homogeneorū. Et p oppositū corruptio eēt segregatō homogeneorū. ꝛ ꝯgregatio etherogeneorum. Unde imaginabātur qō libet esse in quolibet. ꝛ hoc itelligebatur ẜm speciem. Nō. n. fuerunt ita fatui. ꝙ posuissent quodlibet esse in quolibet ẜm numerum. Unde nō concessissent ꝙ ego essem in te. vel ecō: sed imaginabantur. ꝙ i aqua esset sanguis caro. ꝛ sic de aliis. Sz tn̄ caro exñs in aqua diuisa esset ẜm pticulas ita paruas. ꝙ ibi non appareret. ꝛ silr sanguis. ꝛ sic de aliis. que ibi ponebant existere. ¶ Sz ꝙ ptes aque nō sunt sic diuise ẜm pticulas paruas. vñ dicebāt. ꝙ iō h̄ apparet. ꝛ denoiatur aq. ¶ Ulterius imaginabantur. ꝙ cū pticule ipi' carnis q̄ sūt i aq ꝯgregantur adiuicē. ꝛ segregantur ab aliis ptib' alteri' speciei. ꝙ tūc est gñatio carnis ex aqua. ꝛ tūc ē corruptio aq: seu segregatio ptium aque abinuicē. ꝛ cōmixtio ab aliis alterius spēi. ꝛ ꝓncipia actiua huius ꝯgregatiōis ꝛ segregatiōis posuerunt litem ꝛ amiciciā. Isti etiā nō posuerūt aliqd gñari simplr. eo mō q̄ Ari. ꝛ nos ponimus aliqd gñari simplr. ¶ Cōtra istas op. nō bñ pt ō mōstratiue argui. tn̄ aliqualr pōt ꝯ eas ꝑsuaderi. Uñ si ꝓma opinio essz va. sequitur ꝙ nunꝗ̄ de aliquo mutatur rñsio p noia subalia ad aliquā qōnē factā ō ipo: ẜz hoc est falsum. Nā de aliquo dicimus aliquando. ꝙ ipm est hō. ꝛ si postea de eo quereremus qd esset: diceremus ꝙ esset cadauer. ꝯña declaratur. nam pp hoc solū quia mā aliter ꝛ aliter se hz sine supadditiōe. alicui' forme subalis de nouo: nō sunt mutāde ꝑdicatiōes essentiales de nouo de pronomine demōstrāte illud. q̄ qdē ꝑdicatiōes fiūt p noia subalia. ¶ Cōtra 2^am op. arguitur sic. Nā nō est verisimile ꝙ tātus ignis quātus pt ex illo ligno gñari iaz sit i illo ligno diuisus p minutas pticulas. Si. n. sic esset. tūc sentiretur. ꝛc. Cōtra istā opionē diutius est arguendū. ꝓ physi. ¶ Istis op. visis. ꝛ ēt ꝓbatis. Uidendū est de op. Ari. circa gñonem. vñ sciēdū ē. ꝙ Ari. imaginabatur duplicē generationē. s. simplr dictā. ꝛ ẜz qd. simplr dictā vocat: qñ ō aliq verum ē dicere ꝙ ipz est ens: ꝛ ꝑus nō fuit ens: absꝗ̄ additione alicuius ad illū tminū ens. v.g. vt cū sor. gñatur simplr. verum est dicere. sortes mō est ens. ꝛ sor. ꝑus nō fuit ens. Cōformiter ō corruptiōe simplr. vt cū dr. ꝟe sor. mō nō ē ens. ꝛ sor. ꝑus fuit ens. tūc. n. est corruptio sor. simplr.

¶ Gñonē vō ẜz qd vocat. p quā fit ꝙ ō aliq verificatur hoc nomē ens cū aliquo addito. de quo prius nō verificabatur cū illo addito h̄ nomē ens. v.g. vt cū sor. ē fact' alb' dicimus. sor. est mō ens albū. ꝛ sor. nō fuit prius ens albū. Ecce q̄liter ly ens non re' simplr. h̄ est sine addito. sed cū addito. vz. addēdo ly albū. ꝛ silr si diceretur sor. est mō ens bicubitū: ꝛ ꝑus nō erat ens bicubituz. eēt gñō ẜz qd. ¶ Ulterius imaginatur Ari. ꝙ i gñone simplr oz aliquā rē nouā acqri supadditā iexistētē ipsi māe. quā rē vocat formā subalē. Et sic in acqsitiōe talis rei mutantur predicatiōes essentiales. Et iō tāꝗ̄ a signo posteriori argueretur ꝙ tūc ē gñatio vel corruptio simplr. qñ mutantur ꝑdicatiōes essentiales. seu predicatiōes p nomina subalia. Illas. n. solū voco in proposito subales. Sed tunc generatio ẜz qd. est qñ mutatur ꝑdicatiōes

ꝛ noiatur

alia op. antiquorum

ꝯ ꝓmaz op.

ꝯ 2^am op

op. Ar.

p. ge. io.

τ noiaꝛ p noia de p̄dicamēto q̄ꝫtitatꝭ. τ tūc eſt augmēº
vel diminutio. qñ aūt mutanꝛ pdicatiōes denoiate p
noia de p̄dicamēto q̄litatꝭ. tūc eſt alteratio ꝑpꝛijſſime
dcā. τ p̄cipue p noia de 3ª ſpē q̄litatꝭ. qñ āt mutanꝛ p̄di
catōes p noia ꝺ p̄dicamīto vbi. tūc eſt motus localis. τ
t.cō.9. h̄ itendebat Ari.5.phy. cū dixit ad 3ª p̄dicamīta eē mo
tū ꝑpe dictū. ſeu motū ꝑpꝛie dictuꝫ: p ſe diſtinguitur ꝯ
gñonē τ coꝛruptionē ſimplr eē trib⁹ p̄dicamītis. ſ. q̄li
Dubiuꝫ tate q̄ꝫtitate τ vbi. ¶ Sꝫ diceres tu. cū aliqꝺ lignuꝫ fit
ſcānū. ibi ē gño ſꝫ qd. τ tñ ibi fit mutaº p̄dicatiōis qd
ditatiue. vñ poſtq̄ꝫ lignū factū ē ſcānuꝫ. Si q̄rimus qd
ē h̄ demōtº ſcāno. rñdemus ꝯueniēter ſcānū. τ tñ ſic p̄
us nō potuiſſemus rñdiſſe ꝯuenienꝛ. ǵ h̄ ē mutaº p̄dica
tiōis qdditatiue abſq̄ꝫ h̄ q̄ fcā ſit gño ſimplr. ǵ ex mu
tatiōe tal̄ p̄dicatiōis nō poſſumus ſufficiēter arguē. vt
℞ vꝛ ſcānū gñari ſimplr. ¶ Bꝛeuiꝛ rñdeꝛ. q̄ cū q̄riꝛ qd
ē h̄. male rñdemus. ſcānū. Naꝫ h̄ terminus. ſcānū ē de
Dubiuꝫ q̄rta ſpē q̄litatis. τ nō p̄dicaꝛ i qd ꝺ ſuba. ſꝫ i q̄le. τ ſic
rñderi dꝫ ad qōnē de q̄li. τ nō ad qōnē factā per quid.
¶ Adhuc diceres tu. ſi hoc eē gño ſimplr qꝺ tu dixiſti.
ſeqꝛ q̄ albedini ꝯueniret gño ſimplr. qꝺ ē falſum. ex q̊
ē accñs. ſolius āt ſubē ē gño ſimplr. ꝯñtia ꝑbatur. Nā
aliqñ de albedie veꝝ eſt dicere. q̄ albedo eſt ens. τ al
bedo p̄us nō erat ens. Ecce q̄lr ly ens p̄dicaꝛ hic ſine
℞ addito. ¶ Rñdeꝛ negādo q̄ ly ens vere pꝛedicetur ꝺ
albedie ſine addito. Vñ negaꝛ iſta. albedo ē ens. ſꝫ cō
cedo iſtā. albedo eſt ens alteri iherens. τ ſic eſt itentio
T.cō.i. Ari.7.meta.d. Accñtia nō ſūt entia. ſed entis. i. de ter
minis accñtalibus nō v̄ificatur hoc nomē ens ſine ad
dito. ſꝫ bñ cū addito. Sꝫ ſi arguiꝛ. albedo eſt ens alteri
iherēſ. ǵ albedo ē ens. negaꝛ ꝯña. qꝛ argꝛ a dicto ſꝫ qd
Dubiuꝫ ad dcm̄ ſimplr. ¶ Adhuc diceres. bñ ꝯcedis iſtā. albe
do eſt. ǵ ēt debes cōcedere iſtā. albedo eſt ens. ꝯñtia ni
℞ hil valet. Nā de multis bñ verificaꝛ hoc verbuꝫ eſt 2º
adiacēs. ꝺ qb⁹ tñ negaꝛ h̄ ꝑticipiū ens. vñ q̄ꝫuis exer
citus ē. tñ exercitus nō ē ens. Sꝫ bñ ꝯcedo q̄ ꝺ q̊cūq̄ꝫ
v̄ificaꝛ h̄ v̄bū ē. ꝺ illo bñ v̄ificaꝛ h̄ nomē ens ſine addi
to. vel h̄ nomē entia ſine addito. vl̄ h̄ nomē ens cū ad
dito. vl̄ h̄ nomē entia cū addito. vñ ſoꝛ. ē ens: exercitus
eſt entia. albedo. n. nō ē ens. ſꝫ bñ eſt ens alteri iherēs.
Silr due albedines nō ſunt entia. ſꝫ bñ ſunt entia inhe
rētia recte ſic iſta. iſta imago nō ē rex. ſꝫ bñ ē regiſ ima
go. ita accñs nō ē ens. ſꝫ diſpō entis. Ex h̄ pꝫ q̄ albedi
ni non conuenit generatio vel coꝛruptio ſimpliciter.
p̊.ꝯ̊ Iſtis viſis rñdeo ad. q. ponēdo p̊maſ ꝯnes. q̄ poſ
ſibile ē aliqd gñari ſimplr. ꝑbaꝛ. nam aliqñ
aliqd gñaꝛ ſimplr. ǵ h̄ eſt poſ̄e. añs ꝑbaꝛ. Nā aliqñ de
aliq̊ de nouo dicimus q̄ ipuꝫ eſt ens. τ q̄ p̊us nō erat
2. ens. ſꝫ h̄ eſt gñari ſimplr ſm dcā. ǵ τc̄. ¶ Conſilr mō
poſſet argui de coꝛruptiōe ſimplr. 2º. nā aliqñ fiūt mu
tatiōes p̄dicationū p noia ſubalia de aliq̊. ǵ τc̄. ꝯña tꝫ.
Nā tūc arguimus fieri τ eē generationē vel coꝛruptio
nē ſimplr. añs pꝫ. Nā aliqñ de aliq̊ dicimus q̄ eſt hō.
2.ꝯ̊ τ aliqñ q̄ eſt cadauer. ¶ 2ª ꝯ̊ eſt talis. poſ̄e eſt aliquid
gñari ſm qd. pꝫ. Nā aliqñ de aliquo de nouo v̄ificaꝛ h̄
nomē ens cū aliq̊ addito. de q̊ p̊us nō v̄ificabaꝛ de eo
2. dē ſicut declaratū eſt. ſꝫ tūc eſt gño ſm qd. ǵ τc̄. ¶ 2º
ad idē. nā aliqñ fiūt mutatiōes p̄dicationū denoiatiua
rū de aliquo ſicut claꝝ eſt ꝺ ſe. ſꝫ tūc dicimus eē gñonē
ſm qd. ſic dcm̄ eſt. ergo τc̄. ꝯſilr mō dꝛ de coꝛruptiōe.
Quantū ad 2m art. dico. q̄ duplex eſt euidētia.
q̄dam eſt euidentia ſūma: ſm quam
nullus pōt falli. τ certe tali euidentia non eſt mihi eui
dens. qꝺ tu ſis hō vel aſinus: vel creatoꝛ: vel creatura.
Nā aliq̄ pō poſſet facere q̄ tu eſſes vnum. τ appare
res eſſe aliud. mō nō eſt mihi euidēs ſūme: an aliq̄ poª
h̄ faciat. Alia eſt euidentia nālis. q̄ eſt cū qbuſdā veri
ſilibus magis ad vnā ꝑtem q̄ꝫ ad aliā: τ talis euiden
tia dꝫ ſufficere nāli. τ ſi alicui talis nō ſufficiat: non eſt
habilis ad phiam. τ tali euidentia eſt mihi euidēs: q̄
tu es homo. τ ſimilr q̄ ignis eſt calidus: q̄ꝫuis nulluꝫ
iſtoꝛum ſit mihi euidens euidētia ſumma. p̊.ꝯ̊
Tūc ſit p̊ª ꝯ. nō ē nobis euidens euidēª ſūma aliqd
gñari ſimplr. pꝫ. qꝛ illud añs: ex q̊ poſſumus
h̄ arguere nō eſt nobis euidēs euidentia ſūma. ſilr mō 2.ꝯ̊
dicaꝛ de gñatiōe ſꝫ qd. ¶ 2ª ꝯ̊ eſt iſta. aliqd gñari ſim
plr. vel ſm qd. bene eſt nobis euidens euidentia nāli.
pꝫ. qꝛ añs. puta mutatio p̄dicationū eēntialiū vl̄ accñ
taliū bene eſt nobis euidēs euidentia nāli. ergo τ ꝯñs:
cū ꝯña fuerit nobis euidens: ꝯſilr euidentia: ſed ſic eſt. 3. ꝯ̊i
ǵ τc̄. ¶ 3ª ꝯ. q̄ poſ̄e ſit aliqd gñari ſimplr vel ſꝫ quid.
cōcedendū eſt a phō nāli τ nō dubitādū. ꝑbaꝛ ſic. Nā
ad ꝯcedēdū aliquā ꝑpoſitionē i phia nāli dꝫ ſufficē eui Ad p̊.
dētia nālis. τ nō dꝫ ad h̄ reqri euidentia ſūma. ¶ Ad
rōnes. ad p̊mū breuiter dcm̄ eſt. q̄ ꝯ̊ non ſeqtur ex pꝛe
miſſis. ꝑꝑ h̄ q̄ ſubm ꝯclōnis ſtat magis ample q̄ꝫ i p̄
miſſis. i p̄miſſis. n. ſtat pꝛo illo qꝺ eſt. in ꝯ̊ne vero ꝑ illo Ad 2.
qꝺ eſt. vl̄ pōt eē. ¶ Ad 2am dico negando iſtā ſuppōnē
ex nihilo. τc̄. nā eiuſ ꝯdictoꝛia eſt v̄a. puta ex aliquo ni
hil fit. ſ. deo. verūtamen intelligendo p̄dictā ſuppōneꝫ
ad bonū itellectū. ad quē facit ad pꝛopoſitum admitta
tur. vꝫ. ad iſtū intellm. q̄ nihil fit ex nihilo. ſeu qꝺlibet
qꝺ fit. fit ex aliq̊. τ cū vlteri⁹ dꝛ. ſic ſe hꝫ gño. τc̄. admit
taꝛ. ſi per non ens ſimplr itelligas ens in actu. ſi vero
p ñ ens ſimplr itelligas ens i tota ſui cōitate: negaꝛ q̄ Ad 3.
gñatio ſimplr fiat ex nō ente ſimplr. ¶ Ad tertiā dico
q̄ iſta diffinitio accñtis quā pōit Poꝛphirius: itellr ꝺ
terminis accñtalibus. vel alr dꝛ. q̄ itellr calꝺ ſubm ꝑ ad 4.
cōpoſito ex mā τ foꝛma. ſꝫ talis non eſt mā. ¶ Ad vlti
mā pꝫ ex 2. arti. τ ſic terminatur iſta qō. Qō. ij.

Q Uerit ſecundo. Utrum generatio ſit p̊.
alteratio. ¶ Et arguitur p̊mo
q̄ ſic. idē eſt ſubm gñationis τ alteratōis. ſ. T.c.i.
mā. ǵ gñatio eſt alteratio. ꝯña tꝫ. Nā p Ari. i
p̊ncipio huius libꝛi ponentes vnū p̊ncipium māle ha 2.
bent dicere. q̄ gñatio ſit alteratio. ¶ Secūdo ad ideꝫ
in trāſmutatiōe ſubſtantiali ſubiectum. ſ. materia habꝫ
ſe aliter q̄ꝫ p̊us ſe habuit. ergo eſt ibi alteratio. cōſequē 5.phy.
tia tenet. ex qd nominis alterationis. antecedens pa ꝯ̊ᵗ.7.
tet de ſe. ¶ Tertio ad idē omnis motus ſucceſſiuus q 3.
nec eſt ad quantitatē: nec ad vbi eſt alteratio. per phm T.c.9
qnto phyſicoꝝ. ſed generatio τ maxime generatio ele
mentoꝝ eſt huiuſmodi. nam generatio vnius elemen 4.
ti ex alio ē ſucceſſiua. ¶ Quarto arguiꝛ ſic. motus ad
ſubſtātiam eſt alteratio. ſed generatio ē motus ad ſub T.cō.
ſtantiam tanq̄ꝫ ad finem. vt patet per Ariſt. pꝛimo hu 20.
ius. ergo τc̄. ¶ Quinto arguitur ſic. acquiſitio albedi 5.
nis eſt generatio albedis. τ eſt alteratio. ergo genera 6.
tio ē alteratio. ¶ Sexto arguiꝛ ſic. grauitas τ leuitas Cō.
ſunt foꝛme elementoꝛum. p cōmentatoꝛem quarto ce
li. ſꝫ ad iſtas eſt generatio. cum ad foꝛmas elementoꝝ
ſit generatio. ſeqtur ad idem eſſe generationem τ alte
rationem. τ qꝛ motus non differt a termino ad quē: ſe
gtur generationem eſſe alterationem. ex quo ſunt ad T.cō.
eundem terminum. 10.
Oppoſitū vult Ari. pꝛimo huius.
¶ In iſta qōne ponenda eſt vna
cōcluſio. que concluſio eſt reſpōſalis ad queſitum. Se
cundo ponende ſunt differentie inter generatiōeꝫ τ al
terationem. Tertio videndnꝫ eſt de vna dubitatiōe. vꝫ.
vtrum poſſibile ſit tranſmutari de vna ſpecie in aliā ſi
ne generatione vel coꝛruptione.

pᵐ nõ. **Quantũ** ad p̃mũ oꝫ p̃mo ſupponere qd nomi
nis gñationis de quo dictũ eſt in pre
cedenti qõne: ꝛ ſimilr̃ opꝫ p̃ſupponere quid nominis
p.g.io alterationis. vñ alteratio dicit̃ per quã fit mutatio pre-
dicationũ denominatiuarũ ꝑ noĩa de predicamẽto q̃li
tatis. verbi gr̃a. ſi aliquid modo eſſet albũ ꝛ p̃mo fuiſ-
2m nõ. ſet nigrũ vel aliquo alio colore coloratũ eſſet alteratio
facta. ¶ Scd̃o eſt notãdũ: ꝙ large accipiendo altera-
tionẽ oĩs mutatio ad qualitatẽ dr̃ alteratio: ſed ꝓprie
illa dr̃ alteratio que eſt de vna qualitate ꝯ̃ria in aliam:
ſicut qñ aliqd mutat̃ de albedine in nigredinem vel de
3m nõ. frigiditate in caliditatẽ. ¶ Tertio notandũ: qd̃ gñatio
ſm qd extẽdit ſe ad alterationẽ: ꝛ cũ hoc ad alia: puta
ad augmentationẽ ꝛ ad motũ localẽ: ꝛ ſic quãuis oĩs
alteratio ſit gñatio ſm qd: nõ tñ oĩs gñatio ſm qd eſt
4m nõ alteratio. ¶ Quarto ſciendũ eſt: ꝙ de gñatione ſub̃ali
ſolet diſtingui ꝙ capit̃ dupl̃r. vno mõ capit̃ ꝓ itrodu-
ctione forme ſub̃alis. aliqñ ꝓ diſpõne mãe ad hoc vt de
ea poſſit educi forma ſubſtantialis. p̃mo modo vere di
cit̃ generatio: ſed ſcd̃o mõ dicit̃ alteratio.

p̃ᵒ ꝯ̃ **Tũc ſit** ꝯ̃ rñſalis ad qõnẽ: ꝙ gñatio ſub̃alis capi
endo gñationẽ ꝓ iductione forme ſub̃al
nõ eſt alteratio. ꝓbat̃ ſic. nã ꝑ talẽ gñationẽ aliqd ici-
pit eẽ ens de nouo: ſed ꝑ alterationẽ nõ icipit eẽ ens de
nouo. ḡ talis gñatio eſt non alteratio. ꝯ̃ña tꝫ de ſe. añs
pꝫ ex qd noĩs gñationis ꝛ alteratiõis. ¶ Scd̃o ad idẽ
2 arguit̃ ſic. oĩs talis gñatio eſt ad ſub̃am: ꝛ oĩs talis al-
teratio eſt ad qualitatẽ. ḡ talis gñatio nõ eſt alteratio.
ꝯ̃ña tꝫ ex eo ꝙ mutationes ad diſtinctos terminos ſũt
diſtincte. añs pꝫ ex dictis. ¶ Sed diceres: imo ꝑ alte-
dubiũ rationẽ icipit eẽ ens de nouo. pꝫ: q2 qualitas: puta albe
R° do vel caliditas. ¶ Rñdet̃ ꝙ quãuis ꝑ alterationẽ ſal
tẽ aliquã bñ de nouo icipiat aliqd eẽ: non tñ per eã de
nouo incipit eſſe ens. albedo eni nõ eſt ens. vt prius di
cebat̃: quãuis bñ ſit ens alteri inherens. recte ſicut iſte
lapis nõ eſt rex frãcie: ſed bñ eſt imago regis francie.

Quantum ad 2m vidẽdũ eſt que ſunt dr̃ie in-
ter gñationẽ ꝛ alterationẽ ſeu iter
gñationẽ ſimpl̃r ꝛ aliquã gñationẽ ſm qd. ſ. alteratio
nem. ¶ Vñ p̃ma dr̃ia eſt ex ꝑte ſubi: ſub̃m eni gñatio
pᵃ dif. nis eſt ens in pura põ quãtũ eſt de ſe ꝛ nõ in actu. ſb̃m
2.a.ꝯ. v̉o alterationis eſt ens in actu ꝑ ſe ſubſiſtens. ¶ Sed
4 diceres tu. idẽ eſt ſub̃m gñationis ꝛ termini alteratio
dubiũ nis: puta albedinis ꝛ nigredinis: ſed ſub̃m talis termi
ni eſt ipſa mã que eſt ens in pura potẽtia. ḡ etiã talis ẽ
ſub̃m alterationis. ¶ Rñdet̃ bñ ꝯcedẽdo ꝙ eſt ſub̃m
R° mediatũ ꝛ albedinis ꝛ alterationis: ſed eſt ſub̃m ime-
diatũ gñationis: ſed ſub̃m imediatũ albedinis ꝛ altera
tionis eſt ens in actu. ¶ Aliter põt dici ꝙ quãuis idez
R alr̃ ſit ſub̃m gñationis ꝛ alterationis ꝛ hoc in inherendo:
nõ tñ eſt idẽ ſub̃m denoĩationis. vñ ſub̃m denoĩatiõis
gñationis eſt ipſa mã: que eſt ens in pura potẽtia. mãꝫ
p̃ ph. eni dicimus gñari: ſed ſub̃m denoĩationis alterationis
60. eſt cõpoſitũ ex mã ꝛ forma. illud enim dicimus altera
2ᵃ dif. ri: ꝛ nõ ipſaꝫ mãm. ¶ Ex hoc põt hr̃i ſcd̃a dr̃ia: iter ge
nerationẽ ꝛ alterationẽ. vꝫ. ꝙ ſub̃m alterationis ſit cõ
poſitũ ex mã ꝛ foĩa. dicimus eni alterari aliqd ſic ꝙ d̉
ipſo verificat̃ de nouo h̓ nomẽ ens cũ aliq̊ addito: de q̊
nõ p̃us v̉ificabat̃ cũ illo addito: ſed quãuis ſub̃m gña
tionis bñ dicat̃ gñari hoc eſt ſubijci gñationi: tñ ꝑ gña
tionẽ non fit ꝙ de mã verificat̃ ens ſine addito: ꝛ p̃us
nõ ex q̊ mã eſt eterna. ¶ Et iõ ẽt quo ad ſb̃a pꝫ dr̃ia in
3ᵃ dif. ter gñationẽ: ꝛ alterationẽ: ꝛ eſt 3ᵃ dr̃ia iſta ꝙ illud qd̃
7.m.7 eſt ꝑ gñationẽ de nouo acqrit̃ eſt p̃ncipalius ens quaꝫ
2.a.2. ſb̃m gñatiõis. pꝫ h̓: q2 in gñone acqrit̃ foĩa q̃ eſt p̃nci-
palius ens q̃ꝫ ſit mã: ſꝫ in alteratione eſt ꝯ̊. nã in altera
tione illd̃ qd̃ ſubijcit̃ eſt ſub̃a: ꝛ illud qd̃ acqrit̃ eſt acci-
dẽs. mõ ſub̃a eſt p̃ncipalius ens q̃ꝫ ſit accñs. ¶ Ex q̊ 4ᵃ dr̃ia
ſequit̃ q̃rta dr̃ia iter gñationẽ ꝛ alterationẽ. vꝫ. ꝙ i ge-
neratione acquirit̃ ens ſimpl̃r. in alteratione v̉o ens ſꝫ
qd: ꝛ ꝑꝑ hoc per gñationẽ vel corruptionẽ mutat̃ no-
mẽ ſub̃ale ꝛ diffinitio: per alterationẽ v̉o nõ. ¶ Quin 5ᵃ dr̃ia
ta dr̃ia eſt ꝙ in gñatione nõ eſt ſucceſſio ſm intẽſionẽ
ꝛ remiſſionẽ: ſed in alteratione bñ eſt: ꝛ rõ huius ẽ: q2
in gñatione acqrit̃ ſub̃a: in alteratione aũt q̃litas. mõ
ſub̃a nõ ſuſcipit magis nec minus: ſed bñ qualitas. ve-
rũtñ in gñatione eſt bñ ſucceſſio ſm partes q̃litatiuas.
¶ Sexta dr̃ia eſt ꝙ in gñatione illd̃ qd̃ gñat̃ in aliquo 6ᵃ dr̃ia
tꝑe nõ ſic gñat̃ in eo ꝙ partes gñate nõ cõdiuidantur
partibus tꝑis mẽſuratis illã gñationẽ: ſed in alteratio
ne bñ põt fieri ꝙ ꝑtes illius qd̃ alterat̃ nõ ꝯdiuidãtur
ꝑtib⁹ illius tꝑis mẽſuratis illã alterationẽ: ſꝫ quelꝫ ꝑs
illius qd̃ alterat̃: alterat̃ in qualꝫ parte illius tꝑis. v̉bi
gr̃a. cũ ignis generat̃ ſucceſſiue in aliquo tꝑe: ille ignis
non põt gñari in aliquo tꝑe: niſi ſic ꝙ vna pars illius
ignis gñat̃ in vna parte illius tꝑis: ꝛ alia in alia. ſꝫ ſic
non eſt de alteratione: imo aliqd põt alterari in aliquo
tꝑe: ſic ꝙ nõ p̃us alterat̃ ſm vnã eius medietatẽ quaꝫ
ſm aliã: ſed ſm qualibet eius partẽ alterat̃ in q̃libet ꝑ-
te illius tꝑis: ꝛ h̓ dꝫ itelligi quo ad ꝑtes quantitatiuas
ſubi: ꝛ non quo ad partes graduales qualitatis. Et rõ
huius eſt: q2 cũ ſub̃a nõ hẽat ꝑtes graduales. ḡ nõ põt
ſimpl̃r ſucceſſiue gñari gradualiter: ſed qualitas ſꝫ q̃ꝫ
ſit alteratio hꝫ partes graduales: poſſe eſt eni ſubꝫ ſm
qualibet eius partẽ ſil̃ alterari ſm ꝑtes eius quãtitati-
uas ſucceſſiue rõne partiũ gradualiũ ipſius qualitatis. 7ᵃ dr̃ia
¶ Septima dr̃ia eſt: ꝙ oẽm gñationẽ p̃cedit aliq̃ alte-
ratio diſponẽs ad illã gñationeꝫ: ꝛ nõ ꝯ̊. Et cã huius
eſt: q2 impoſſe eſt duo indiuidua diuerſarũ ſpecierꝫ hr̃e
oĩa accñtia ſil̃ia vel eodẽ mõ cũ gñatio ſit trãſmutatio
de ſpẽ in ſpẽm: ſequit̃ ꝙ oꝫ ante gñationẽ fieri trãſmu-
tationeꝫ in accidentibus: ꝛ talis mutatio eſt alteratio. 8ᵃ dr̃ia
¶ Octaua dr̃ia eſt: q2 ſemꝑ gñatio vnius eſt corruptio p̊ ge. 17.
alterius: ſꝫ ſic nõ eſt in alteratione: ꝛ cã p̃mi eſt: q2 mã
nãliter nõ põt ſtare ſine forma: ꝛ cũ nõ pñt eſſe plures
forme in mã. quaruꝫ dicimus eſſe gñationẽ ſcd̃m pꝫ: q2
in alteratione mediũ qd̃ ſit luminoſum poſt q̃ꝫ fuit tene-
broſum eſt acquiſitio luminis ſine corruptione cuiuſcũ
q̃ꝫ partis prius exiſtentis in medio.

Quantũ ad 3m videndũ eſt ſi abſq̃ꝫ gñatiõe vl̃ p̃m
corruptiõe vna ſpẽs põt mutari i aliã.
¶ Et vr̃ ꝙ ſic: q2 ꝑ alchimiã plumbũ mutat̃ in argẽtũ:
ꝛ hoc ſine corruptione plũbi ꝓbat̃: q2 poſtea ex illo ar
gẽto iterũ ꝑ alchimiã põt fieri plũbũ: qd̃ nõ eſſet: vt vr̃
ſi plũbũ fuiſſet corruptũ: ꝛ tñ plumbũ ꝛ argentũ ſunt
diuerſarũ ſpẽrũ. ¶ Scd̃o vinũ aliqñ mutat̃ in accetũ: 2m
ꝛ viſuꝫ ẽ ꝙ aliqñ eꝯ̊ acetũ mutat̃ in vinũ: qd̃ nõ fuiſſꝫ
ſi in pria mutatione vinũ fuiſſet corruptũ. vinũ eni nõ
vr̃ poſſe gñari ex aceto: ſed ex racemis. ¶ Tertia ad 3m
idẽ. nã per icantationes hoĩes aliqñ mutant̃ in porcuꝫ
vel in aliã ſpẽm: ꝛ iterũ fiunt hoĩes. vñ audiui ab vno:
q dixit ſe vidiſſe vnã feminã fuiſſe mutatã in ſuẽ ꝛ no-
uẽ porculos: ꝛ iterũ poſtea mutata eſt in hoĩem. mõ il
la mutatio nõ vr̃ facta cũ corruptione. nã aliter ꝯtinge
ret idẽ cõruptũ regenerari. ¶ Iuxta iſta dꝫ nõri ꝙ tri
plex põt imaginari mutatio: vera: vel mutatio alia ſolũ
apparens. vltra hoc mutatio vera circa ſub̃aꝫ põt ima Nõdũ
ginari triplex. p̃ma gñatio ꝛ corruptio. 2ᵃ creatio ꝛ au
gmẽtatio. 3ᵃ trãſub̃atio. ſicut panis trãſmutat̃ in corp⁹
xp̃i. ibi eni nõ dr̃ creatio: nec augmẽtatio: nec gñatio vl̃
corruptio: ſed trãſub̃atio. p̃ma mutatio circa ſub̃am eſt
nãlis. alie ãt due ſunt ſupnãles: ſunt ẽt miraculoſe ꝛc.

p̃ᵃ ʒ̊ **Tunc ſit** p̃ma ʒ̊.ꝙ oīs trāſmutatio nālis v̊a de
ſpē in ſpēʒ ipſiuſ ſubē eſt v̊a gn̄atio vl̕
corruptio: ⁊ ꝓbaẗ:qꝛ in oī tali mutatiōe mutaẗ nomen
2ᵃ ʒ̊ ⁊ diffō: ⁊ p ꝯn̄s p vnā ꝯditionē gn̄ationis ⁊ corruptio
nis ibi eſt v̊a gn̄atio vl̕ corruptio. ¶ Scd̄a ʒ̊ trāſmuta
tio apparēs circa ſubaʒ:q̄ʒuiſ nō exn̄s de vna ſpē i aliā
eſt poſ̕is abſq̄ʒ gn̄atione vl̕ corruptione.pʒ:qꝛ bn̄ viſuʒ
eſt ꝙ aliqs hō appuit mortuus p tres dies ⁊ poſtea vi
uus.mō ibi nl̕la fuit corruptio ex eo ꝙ ibi māſit eadeʒ
aīa ⁊ eadē materia: ⁊ tn̄ ibi apparuit fuiſſe factā muta
tionem de vna ſpē in aliā.ſ.de hoīe in cadauer. Et ſic ēt
forte faciunt alchimiſte:q faciunt per mutationē accidē
tium plumbi in accidētia argenti plumbū apparere ar
gētū: ⁊ tamē crediẗ ꝙ ibi fuerit facta mutatio vera de
plūbo in argentū:ſed ſi ita eēt ꝙ per artē eoꝝ mutarēt
nām ꝙ ex plūbo vere fieret argentū.tūc iteruʒ.ſ.ex illo
argento facerent plumbū nō facerēt illud idē qd̄ p̄eri
ſtebat:ſed ſil̕e: ⁊ ſic nō oʒ idē corruptum redire.

ad rōes **Ex iſtis** pōt patere ad obones.ad p̃mā pʒ ex iaʒ
Ad 2ᵐ dictiſ. ¶ Ad 2ᵃᵐ dico ꝙ forte vinū ⁊ ace
Ad 3ᵐ tū nō dr̄nt ſpē. ¶ Ad aliā pōt dici ꝙ ſi aliqn̄ fuit h̔ ꝙ
vna femina apperet ⁊c̄.hoc nō fuit per mutationē verā
ſubē:ſed per tranſfigurationē virtutis fortis alicuiꝰ her
be vel alicuius alterius.virtutes eñi multarū rerū ſunt
valde mirabiles ⁊ diuerſe.

Ad p̃ᵐ **Ad rōnes** ad p̃mā dico ꝙ qn̄ Ari.p̃ hꝰ dixit
p̃ncipa. ponētes vnū p̃ncipiū māle ⁊c̄.in
T.c.p̃. tellexit ꝙ ponēteſ vnū p̃nᵐ māle oīuʒ trāſubationū ⁊c̄.
hoc eē ens in actu:nō potuer̄t ſaluare drīā iter gn̄atio
nē ⁊ alterationē:ſi tn̄ p̃ncipiū māle oīuʒ trāſmutationū
poniẗ eē ens in pō: ⁊ h̔ poniẗ eſſe ſubm̄ imediatū aliq̄
rū trāſmutationū ⁊ medietatū aliaꝝ bene pōt ſaluari
Ad 2ᵐ drīa iter gn̄ationē ⁊ alterationē. ¶ Ad 2ᵃᵐ dico ꝙ q̄ʒ
nis in gn̄atione ſubali mā ſe hēat al̕r q̄ʒ p̄us:tn̄ nō pp
h̔ ipſa dr̄ alterari:pp hoc ꝙ hoc nomen alterari appro
priatū eſt illis que hn̄t ſe al̕r nō p formā ſubalēʒ:ſed p
Ad 3ᵐ formas accn̄tales. ¶ Ad 3ᵃᵐ ꝯcediẗ de motu ſucceſſi
uo cuiꝰ ſucceſſio attēdiẗ ex pte ptiū gdualiū ⁊ nō quā
Ad 4ᵐ titatiuarū. ¶ Ad 4ᵃᵐ illā bn̄ ꝓbat ꝙ accipiēdo gn̄atio
nē ꝓ alteratiōe p̄cedēte itroductionē forme ſubalis ge
neratio eſt bene alteratio. ¶ Ad 5ᵃᵐ ꝯcedo ꝙ acqſitio
Ad 5ᵐ alterationis eſt gn̄atio ſ̄m qd:ſʒ nō ſimpl̕r. ¶ Ad vlti
Ad 6ᵐ mā rōnē:qn̄ dr̄ ꝙ grauitas ⁊ leuitas ſunt forme ſuba
les el̕oꝝ:negaẗ. ⁊ qn̄ dr̄ p Cōmē.dico ꝙ Cōmen.vo
4.c.2. luit p hoc dicere ꝙ eēnt forme accn̄tales ꝯn̄tes q̄lita
tes el̕oꝝ. Uel al̕r pōt dici ꝙ qꝛ formis el̕oꝝ non ſunt
nomina poſita circūloquebaẗ eas per nomina p̄dicta.
Et ſic finiẗ iſta queſtio.

Queſtio.III.

p̃ᵐ **QUeriẗ** vtrū ſi gn̄atio eēt impoſ̕is:al
teratio eēt impoſ̕is. ¶ Et ar
guiẗ p̃ ꝙ nō.nā gn̄atio ⁊ alteratio ſūt muta
tiones diſtincte.ſicut dicebaẗ in alia q̄ōne.g̊
poſ̕e eſt vnā eſſe ſine alia:nec ad pōnē vnius ſeqẗ poſi
tio alterius:nec ad deſtructionē vniꝰ deſtructio alt̕iuſ.
2ᵐ ¶ Scd̄o poſ̕e eſt aliqd alterari:ꝙ tn̄ ipoſ̕e eſt gn̄ari.g̊
falſuʒ eſt dicere ꝙ ſi gn̄atio vnius ſit impoſ̕is ꝙ alte
ratio eius ſit impoſ̕is.ꝯn̄tia tʒ.an̄s ꝓbaẗ.nā te poſ̕e eſt
alterari.tu eñi calidus potes fieri frigidus: ⁊ tn̄ te im
poſ̕e eſt gn̄ari:qd̄ nō eñi ſemel genitū eſt amplius gn̄a
ri nō pōt. ¶ Tertio argr̄ ſic.ſic̄ ſe hʒ eē vl̕ nō eē ad eē
3ᵐ ⁊ nō eē ſic ſe hʒ poſſe eſſe vel nō poſſe eē ad poſſe eē ⁊
nō poſſe eē:ſʒ mō ita eſt ꝙ aliqn̄ gn̄atio eſt ⁊ alteratio
nō eſt: ⁊ ecōuerſo.g̊ ēt gn̄atio pōt non eſſe alteratione
exn̄te.quare falſuʒ eſt ſi gn̄atio ſit impoſ̕is ꝙ alteratio
ſit impoſ̕is. ¶ Quarto arguiẗ ſic.ſi queſtio eſſet v̊a.h̔
eſſet ex eo ꝙ alteratio ordinaẗ in generationē tāquā in
fineʒ:ex eo ꝙ ſi finis ſit impoſſibilis:ordinata in fineʒ
ſunt impoſ̕ia.mō hoc eſt falſuʒ.nā qd̄libet enſ maxime
appetit ſe permanere: ⁊ oēs ſuas actiones dirigit in h̔ p̃ ph̄.
ꝙ permaneat: ⁊ tn̄ ipſuʒ ſemp manere eſt impoſſibile: Cō.8i
nō obſtāte ꝙ actiones que ordināt in illū finē ſint poſ
ſibiles. Ita in ꝓpoſito vr̄ quāuis ordinareẗ in gn̄atio
nē tanq̄ʒ in finē:nō tn̄ ꝓpter hoc opʒ alterationem eſſe
impoſ̕em ſi gn̄atio ſit impoſ̕is. ¶ Quinto arguiẗ ſic. 5.
nullius ptis celi gn̄atio eſt poſ̕is: ⁊ tn̄ alicuius ptis ce
li alteratio eſt poſ̕is.g̊ queſtio falſa.ꝯn̄a pʒ: ⁊ p̃ma ps t.c.20.
an̄tis nota eſt per Ari.p̃mo celi.ſcd̄a ps an̄tis probaẗ.
nā aliquādo aliqua ps celi eſt magis lucida: ⁊ aliquā
do minus. Sil̕i mō argueret de alteratione aīe itelle
ctiue:cuius alteratio eſt poſ̕is:qꝛ alteratur de ignoran
tia in ſciam: ⁊ tn̄ eius gn̄atio eſt impoſ̕is. ¶ Sexto ar 6.
guitur ſic.ex quo iſta ꝯn̄tia nō eſt formalis gn̄atio eſt
impoſſibilis.ergo alteratio eſt impoſſibilis: ⁊ ſi tenet
hoc:oʒ eſſe per aliquē locū.queriẗ g̊ vnde locus.

Oppoſitū vult Ariſto.primo huius.vnde di T.c.i.
cit.ſi impoſſibile eſſet elemēta ge
nerari ex ſeinuicē impoſ̕e eſſet eoꝝ alteratio abinuicē. Nōn.
¶ Breuiter iſta qd̄ pōt ſolui dupl̕r.vno modo ad hoīeʒ.
alio mō ſ̄m veritatē.vn̄ facil̕r ſ̄m dicta empedoclis ſal
uareẗ. Empedocles eñi ponit ꝙ qd̄libʒ el̕m determina
ret ſibi certas qualitates:que non poſſent remitti ipſo
el̕o manēte.vn̄ ponit ꝙ aqua manens aqua nō poſſet
calefieri.g̊ ſ̄m eū ſi gn̄atio vnius el̕i ex alio eſſet ipoſ
ſibilis.tūc alteratio eoꝝ abinuicē eſſet impoſſibilis: ⁊
ſic faciliter queſtio eſſet expedita. Sed videndo qd ſit
dōm ſ̄m veritatē ponā p̃mo aliquas diſtōnes.ſcd̄o qꝛ
neceſſariū ⁊ impoſſibile opponunẗ:vidēdū eſt quō ge
nerationē eſſe ſit neceſſariū.tertio vidēdū eſt de q̄ſito.

Quantū ad p̃mū ſit p̃ma diſtō iſta:ꝙ impoſ̕e
dr̄ aliqn̄ de ſignificabili icōplexe.alio p̃ᵃ diſ.
mō de ſig̃bili cōplexe.vt cū dicimus.chiᵃ eſt impoſ̕is: ⁊
ſil̕i modo aliqn̄ de ſignificabili cōplexe:vt cū dicimus.
deū eſſe neceſſariū. ¶ Scd̄o notādū eſt ꝙ ſi iſta aliqn̄ 2ᵐ nō.
dn̄r de cōplexo ſicut de oratione.hoc eſt equiuoce. vn̄
orationes nō dicunẗ impoſſibiles nec neceſſarie:niſi ſi
cut vrina diciẗ ſana vel egra:qꝛ eſt ſignū ſanitatis vel
egritudinis. ¶ Secūda diſtō eſt ꝙ adhuc impoſ̕e dr̄ 2ᵃ diſ.
dupliciter.vno modo quo ad oēs differentias tpis: ⁊
iſto modo dicimus ꝙ deū non eſſe eſt impoſſibile.naʒ
tam quo ad pn̄s quā quo ad preteritū q̄ʒ quo ad futu
rū eſt impoſ̕e. Simili modo aliqd dr̄ neceſſariū ſcd̄m
omne tēpus.ſicut deuʒ eſſe eſt neceſſariū ſ̄m oē tēpus.
Scd̄o mō dr̄ impoſ̕e non quo ad omne tēpus:ſed quo
ad aliqd̄: ⁊ ſic accipiẗ impoſ̕e cuʒ diciẗ ꝙ ꝓpō falſa de
p̄terito eſt impoſ̕is. Et ſic ſimil̕r dicimus ꝙ me bibiſſe
eſt neceſſariū: ⁊ ſic ſimili mō accipiẗ neceſſariū cū dici
mus ꝓpōnē verā de p̄terito eſſe neceſſariā: ⁊ ſ̄m iſtaʒ
acceptionē de ly impoſ̕e ⁊ neceſſarij bene cōcedimus
ꝙ ipoſ̕e erit aliqn̄ neceſſariū: ⁊ ꝙ neceſſarium fuit ali
qn̄ ipoſ̕e.v̊bi gr̄a.quāuis mō ſit ipoſ̕e me fuiſſe rome:
tamē ſi vadā rome ⁊ redeā:me fuiſſe rome erit neceſ
ſariū.ſil̕r quāuis me bibiſſe modo ſit neceſſariū:tn̄ an
teq̄ʒ bibi:me bibiſſe fuit ipoſ̕e:qꝛ fuit vnū falſū d̄ p̄teᵗᵒ.
¶ Tertio diſtō eſt iſta.ipoſ̕e aliqn̄ dr̄ qd̄ iplicat ꝯtradi 3ᵃ diſ.
ctionē: ⁊ iſto mō dicimus ꝙ ſor.eſſe ⁊ ſor.nō eē in a.in
ſtanti eſt ipoſ̕e.ſil̕i modo dr̄ deū nō eſſe eſt ipoſ̕e:qd̄lʒ
eñi iſtoꝝ iplicat ꝯ̄dictionē. Alio mō capiẗ ipoſ̕e qd̄ nō
dr̄ ipoſ̕e:qꝛ iplicat ꝯ̄dictionē:ſed qꝛ nō eſt poſ̕e ſ̄m cur
ſuʒ nālem: ⁊ iſto modo dicimus ꝙ celū nō moueri eſt
ipoſ̕e:nā hoc nō eſt poſ̕e ſ̄m curſuʒ nature cōſuetū.ſil̕i
modo dicimus neceſſariū dupl̕r.vno mō opponiẗ im
poſ̕i qd̄ implicat cōtradictionē: ⁊ ſic dicimus deū eſſe

eſt neceſſariū

eſt neceſſariū.alio mō dr̄ neceſſariū ꝓut repugnat impoſſibili ꝓut capiť ipoſ'e ƒm curſuꝫ nāe cōſuetū: ⁊ iſto mō dicimus ꝙ celū moueri eſt neceſſariū.

p° **Quantū** ad 2^m^ ſit pma ꝯ gn̄ationē eē:nō tñ ꝯtinue ſed itercise eſt neceſſariū ꝓut neceſſariū ꝯdicit impoſ'i ꝙ iplicat ꝯdictionē.patet:q2 generationē non eſſe non implicat ꝯdictionē. ¶ Scđa ꝯ
2° gn̄ationē eſſe:nō tñ cōtinue ſed itercise eſt neceſſariuꝫ ꝓut neceſſariū opponiť impoſ'i: ꝓut aliqđ dr̄ ipoſ'e ƒm curſuꝫ nāe:pꝫ:q2 nullā gn̄ationē eē eſt impoſ'e ƒm curſuꝫ nāe.ğ gn̄ationē eē mō ꝑdicto eſt neceſſariū.añs pꝫ. nā impoſ'e eſt mām ſub vna forma ma^tc^ ꝑpetue pp variā multiplicē alterationē que ſit in iſtis inferioribus ꝓpter cōtinuū motū celi ⁊ multiplicē influentiā a corporibus ſupercelestibus in iſta inferiora.
p.nō. **Quantum** ad 3^m^.vꝫ.de queſito ſciendū eſt ꝙ q̄uis Ari.bñ ꝯcedat qđlꝫ el'm determinare ſibi certas q̄litates ſibi cōuenienteſ.ſic ignis caliditatē ⁊ ſiccitatē:aer caliditatē ⁊ humiditatē:tñ nō negauiſſet qn eliis manentibuſ coꝝ qualitates remitti poſſent.Cuius oppoſitū dixit Empedocles. Ulterius Ari.dixiſſet talē alterationē in quolꝫ nō fieri gratis immo in aliquē ſinē.vꝫ.in iſtū:ꝙ ex vno el'o poſſet aliud
2.nōn. gn̄ari:ita ꝙ ƒm Ari.talis alteratio ordinať in generationē tanꝗ in ſinē.Et h̄ ſit vna ſuppō. ¶ Scđa ſuppō eſt ꝙ ordo naturalis eſt neceſſarius ƒm ſpēꝫ:ita ꝙ nō pōt ipediri in toto:lꝫ bñ in pte.ſic illū hoieꝫ nō gn̄ari eſt poſ'e ⁊ illū:⁊ etiā illū:ſed nō eſt poſ'e ſimul de q̄lꝫ.
2 **Tūc ſit** ꝯ rn̄ſalis ad queſitū:ꝙ ſi gn̄atio eſt ipoſſibilis:alteratio eſt ipoſ'is.ꝓbať ſic.nam per pmā ſuppōnē alteratio ordinat in gn̄ationē tāquā in ſinē.ğ in vtute ſcđe ſuppōnis.ſi generatio eſt poſ'is: alteratio eſt poſſibilis.ergo ad deſtructionē cōſequentis.ſi nulla generatio eſt poſſibilis.nulla alteratio eſt poſſibilis. ¶ Breuiter iſta ꝯn̄tia tꝫ per hoc ꝙ impoſſibile eſt nām oio fruſtrari in eius actione. Si ergo non eſſet poſſibile fieri gn̄ationē: ⁊ nō eſſet poſſibile fieri alterationē ƒm curſuꝫ nature.nunquā eni nā ageret alterationē:niſi aliqñ fieret gn̄atio pp quā tanꝗ ꝓpť ſinē alteratio agiť a natura.Et ex hoc pōt patere per quem locū tenebit hec ꝯn̄tia.gn̄atio eſt impoſ'is.ergo alteratio eſt impoſſibilis.tenet eni per locū a cauſa finali ad ſuū effectū.per iſtā maximā.ſi finis eſt ipoſſibilis effectus eſt impoſſibilis in virtute illius.deus ⁊ natura nihil agit fruſtra.hoc eſt ƒm curſum nature.nō eniꝫ in to
p.c.32 to actiones nāles fruſtranť ſuis ſinibus. ¶ Sed.d.tu.
3.a.45 exquo ſicut dicis alteratio ordinať in gn̄ationē tāꝗ in
dubiū ſinē.ponať ğ ꝙ aliqđ per imaginationē ſit vna frigiditas ab omni ſubo ſeparata: ⁊ appliceť ſibi vnū calidūꝫ excedēs ƒm illā caliditatē illam frigiditatē : tūc queriť vtrū fiet actio in illā frigiditatē. ⁊ videť ꝙ nō.nā nō eſt poſ'e ꝙ fiat ibi aliq̄ generatio:nec aſſimilatio paſſi ad agens:cū ğ actio alteratiua ordineť in gn̄ationem. vr̄ ꝙ ibi fieret aliqua actio.vñ ſi calidū ageret in iſtā frigiditatē ad corruptionē illius frigiditatis nulla ſequereť
R gn̄atio nec aſſimilatio. ¶ Breuiter dico ꝙ nō aget in illaꝫ frigiditatē: ⁊ pmo poſſet ƒm hoc aſſignri rō iam facta. ¶ Scđo ex alio.nā nālia in ſuis actionibus nō in-
2 tendūt pncipalr̄ corruptionē:ſed pncipalr̄ gn̄ationē:ſꝫ nō poſſet fieri alicuius gn̄atio niſi fieret alterius corruptio.ğ oꝫ agētia nālia corrūpere.ſi volūt gn̄ationē facere.mō in caſu ꝑdicto:cū nulla poſſet fieri gn̄atio ſeq
3 tur ibi nullā fieri corruptionē frigiditatꝭ. ¶ Tertio ex alio:q2 ibi nō eēt aliqđ ſubm.exquo illa frigiditas pōiť ſeparata a ſubo qđ eſt receptiuū talis actionis ipiuſ caliditatis.finalr̄ ğ dico ꝙ in illa friditate nō fieret actio.

Ad rationes ¶ Ad pmā dico.ꝙ nō obſtāte ꝙ gn̄atio ⁊ alteratio ſt̄ mutationes diſtincte:tñ q2 alteratio ordinať in gn̄atioueꝫ.vr̄ ꝙ ſi gn̄atio eſt impoſ'is:alteratio eſt impoſſibilis.verū eſt tñ ꝙ illa ꝯn̄tia nō eſt formaliſ:ſed tꝫ ſuppoſitio ordine nāe. ¶ Ad ſcđam dico:qđ quāuis ſit poſ'e eſſe alicuius alterationē:cuius nō eſt poſ'e eſſe gn̄ationē:tñ poſſibile eſt eſſe gn̄ationē alicuius alterius.ergo alteratio nō ordinať in generationē illius qđ alterať:ſꝫ in gn̄atione alicuius alteriuſ ex illo. ¶ Ad tertiā dico: ꝙ quāuis poſ'e ſit eſſe alterationē quā nō imediate ſequiť gn̄atio:tñ nō eſt poſ'e eſſe aliquā alterationē:quā nō tūc vel alias ſequať gn̄atio ¶ Ad q̄rtā.qñ dr̄ alteratio ordinať ⁊c.ꝯcedo: ⁊ qñ dr̄ ſepe ſinis eſt impoſ'iſ: ⁊ ordinata in ſinē ſunt poſ'ia.dico ꝙ nunꝗ ſimplr̄ ſiniſ eſt impoſſibilis:qñ ordinata in ſinē ſūt poſſibilia: ⁊ qñ dr̄ de permanētia.dico ꝙ ſimplr̄ talis ſinis nō eſt impoſſibilis.quāuis eni entia naturalia nō poſſunt ſemp manere ƒm indiuiduū:tñ poſſunt manere ƒm ſpēm : ⁊ ſic lꝫ fruſtrareť in coꝝ actionibus in pte:nō tñ in toto. ¶ Ad quintā.dico ꝙ queſtio intelligiť de alteratione q̄ eſt inter q̄litates actiuas ⁊ paſſiuas:que de per ſe ordinanť in generationem:ſed mō talis alteratio nō eſt in aliqua parte celi.Conſimili mō dicať de alteratiōe aie itellectiue. ¶ Ad ſextā qñ dr̄.vñ locus.dictū eſt ſuperius in queſtione ⁊c.

Queſtio.IIII.

Ueritur Utrū.generatio vnius ſit corruptio alterius. ¶ Et arguiť pmo ꝙ nō.nā ſi ſic.tūc gn̄atio eēt corruptio:ſed hoc eſt falſuꝫ.falſitas pꝫ:q2 generatio ⁊ corruptio ſunt mutationes oppoſite. ⁊ per ꝯn̄s vna nō eſt alia. ¶ Scđo arguiť ſic.corruptio eſt forā: que corrumpiť: ⁊ generatio forma que generať. modo vna illarū formarū non eſt alia.ğ ⁊c. ¶ Tertio ſi ſic. ſequiť ꝙ ſemp eſſet equalis multitudo ſuppoſitoꝝ:ſed hoc nō eſt neceſſariū:lꝫ pythagoras hoc ponebat.ꝯn̄a tenet ex eo:q2 cū vnū corrūpiť aliud gn̄ať. ¶ Quarto alicuius gn̄atio eſt pluriū corruptio.ergo nō ſemp gn̄atio vnius eſt corruptio alterius:imo pluriū.añs patꝫ ꝺ gn̄atiōe mixti ex elemētis.vbi q̄ttuor corrūpunť.ſ.elemēta: ⁊ vnū ſolū generať.ſ.mixtū. ¶ Quinto argr̄ ſic. in nutritiōe ⁊ pcipue in nutritione hois aliqđ corrūpiť puta alimētū: ⁊ tñ nihil ibi generať.nō eni pōt dici ꝙ ibi generať aliqua forma noua vel aliqua pars forme ex eo ꝙ aīa itellectiua pus exiſtebat: ⁊ etiā q2 aīa intellectiua eſt indiuiſibiliſ. ¶ Sexto argr̄ ſic.nā quādo anial corrūpiť nō videť ꝙ vna forma genereť.nam aliter idē a quolibet pluriū agentiū pōt generari ex eo ꝙ animal a quolibet pluriū agentiū pōt corrūpi.idē 'eniꝫ eſt corrūpens formā preexiſtentē ⁊ generās ſequēteꝫ: cū ergo aial indiffereter a pluribus agentibus pōt corrūpi.tunc ſi poſt eius corruptionē genereť vna alia forma.illa forma a pluribus agentibus idiffereter poſſet generari:ꝙ tñ eſt falſum.ſicut poſtea videbiť. ¶ Septimo arguiť ſic.nā quādo generať homo.tc ibi eſt generatio alicuius: ⁊ tñ vr̄ ꝙ non ꝓpter hoc ſit ibi corruptio alterius.ex eo ꝙ forma preexiſtēs:ſicut forma embrionis diſponebat ad generationē hois.ğ videť ꝙ ipſa poſſit manere cū forma hominis: ⁊ per ꝯn̄s nō corrumpiť in aduentu forme hois. ¶ Octauo arguiť ſic. nā in ſeparatione aie intellectiue a corpore eſt generatio alicuius forme:in materia in qua pus erat aīa: ⁊ nō corrūpiť poſt eius ſeparationē a corpore. ¶ Nono arguiť ſic.in gn̄atione luminis in medio nihil corrūpiť: ⁊ ſimilr̄ in generatione ſcientie in aīa.ergo nō cuiuſlibet gn̄atio eſt alicuius corruptio. ¶ Decimo argr̄ ſic.

Margin notes (right): ad rōes — Ad pm — Ad 2m — Ad 3m — Ad 4m — Ad 5m — Ad 6m — pm — 2m — 3m — 4m — 5m — 6m — 7m — 8m — 9m — 10m

nam cū ex elr̄is fit mixtū. tunc generant̄ ibi ſapores ⁊ odores: ⁊ ꝯſimiles qualitates abſq̧ corruptione aliq̄rum qualitatū aliarū eis oppoſitarū: ex eo ꝙ nulle ſūt tales qualitates in elementis. purū eni elementū caret odore ⁊ ſapore ⁊ colore. ⁊c.

T.c.17. **In oppoſitū** eſt Ari. ꝑmo huius. nā per h̄ ꝓbat Ari. ꝑpetuitatē gn̄onis. ¶ Breuiter iſta qō pōt hr̄e duplicē itell'ʒ ⁊ fm vtrūq̧ rn̄dendū eſt ad ipaʒ. ¶ Primus itell's eſt. vtrū iſta ꝓpoſitio ſit va. gn̄atio vnius eſt corruptio alterius. i. ꝙ illud idē qō eſt gn̄atio ⁊ corruptio. ¶ Scōs intell's eſt talis: an gn̄ationē vnius ſequat̄ vel precedat corruptio alterius. Primo g̃ rn̄dēdū eſt ad qōnē fm primuʒ ſenſum. Secūdo fm ſecundū.

p^a ꝯ **Quantū** ad ꝑmū ſit ꝑma ꝯ iſta: ꝙ ſi gn̄atio ⁊ corruptio ſumant̄ ꝓ ſubo illius: qō de nouo capit eſſe poſtq̧ nō fuit: vel nō eē poſtq̧ fuit: generatio eſt corruptio. ꝓbat̄: q2 ſic idē. puta mā eſt generatio ⁊ corruptio: que eſt eadeʒ in genito que fuit in corrupto: ⁊ h̄ ꝯcedit̄ ꝙ ꝯtinue ⁊ ꝑpetue ſine itercisione gn̄atio eſt ⁊ ſil'r corruptio eſt. pʒ hoc: q2 ꝯtinue ꝑpetue ⁊ ſine intercisione mā eſt: ſed tn̄ cū hoc ꝯcedendū eſſet ꝙ quāuis generatio ꝑpetue eſt ſine intercisione: nō tn̄ generatio eſt perpetue generatio ſine itercisione. nam aliqn̄ mā nō eſt generatio. aliquādo eni qeſcit per tempus ſub aliqua forma. ¶ Scōa ꝯcl'o eſt iſta: ꝙ ſi generatio capit̄ ꝓ forma vel ꝓ cōpoſito qō generat̄: ⁊ corruptio pro forma vel cōpoſito qō corrūpit̄: gn̄atio non eſt corruptio. ꝓbat̄. nā compoſitū qō gn̄atur nō eſt cōpoſitum qō corrumpit̄: nec forma que corrūpit̄.

2^a ꝯ

Quantū ad ſcōm intell'm pōt poni iſta ꝯ. ꝙ intelligēdo qōnē indefinite gn̄atio vnius eſt cōruptio alterius. pʒ. nā videmus ꝙ cū gn̄at̄ aq̄ ex igne: vel ecōuerſo. corruptionē vnius cōcomitat̄ generatio alterius. Sed itelligēdo qōnē fm ꝑdictū ſenſum vl'r: tūc eſt maior difficultas. vʒ. vtrū ſemp gn̄atio vnius ſit corruptio alterius. Et ſic ad videndū de hoc. primo ponā aliquas diſtōnes. ſcōo ꝯnes de gn̄atiōe ⁊ corruptiōe accn̄tiū. tertio ō gn̄atōe ⁊ corruptōe ſubaꝝ.

p^a diſtio **Quantū** ad ꝑmū ſit ꝑma diuiſio iſta. ꝙ quedā eſt gn̄atio alicuius qualitatis nō habētis ꝯtrariū: ſic eſt generatio luminis in medio: ⁊ generatio ſcie in aīa: quedā aūt eſt gn̄atio alicuius qualitatis hn̄tis cōtrariū. ſicut generatio caliditatis vel al-

2^a diſtio bedinis. ¶ Scōa diuiſio eſt iſta. q̄dā ſunt accn̄tia a q̄bus vel eoꝝ ꝯrỹs mā nunq̧ denudat̄. ſicut ſunt. caliditas. frigiditas. hūiditas. ⁊ ſiccitas. grauitas. ⁊ leuitas. vʒ. ſi mā ſtet ſub forma mixti: ſiue ſub forma el'ti: nūq̧ denudat̄ ab aliquibus iſtaꝝ q̄litatū. Alia ſunt accn̄tia a q̄bus aliqn̄: ⁊ ab eoꝝ ꝯrỹs denudant̄. ſicut ſunt iſte qualitates odor ſapor ⁊ c. vʒ. cū mā ſtat ſub forma el'ti. ꝑmo eſt denudata a colore quolibet: ab odore qcunq̧:

3^a diſtio ⁊ ſapore quocūq̧. ¶ Tertia diuiſio eſt iſta: quedā eſt gn̄atio vel corruptio ſimpl'r ſube. ſic elemētū: alia mix-

4^a diſtio te vt hoīs. ¶ Quarta diuiſio. gn̄atio ſube mixte q̄daʒ eſt ſube inanimate ſicut ligni vel lapidis: ⁊ quedā aiate: ⁊ hoc eſt vel anima itellectiua vel ſenſitiua.

p^a ꝯ **Quantū** ad ſcōm ſit ꝑma ꝯ. nō oʒ ꝙ gn̄atio q̄litatis nō hn̄tis ꝯrīū ſit corruptio alterius: nec oʒ corruptionē eius eſſe gn̄ationē alterius. pʒ hoc de gn̄atione ⁊ corruptione luminis: ⁊ ſimil'r de

2^a ꝯ generatiōe ⁊ corruptione ſcie in anima. ¶ Scōa ꝯcl'o in gn̄atione accidentiū: a quibus vel eoꝝ ꝯrỹs mā pōt denudari: nō opʒ ꝙ ſemp gn̄atio vnius ſit corruptio alterius. pʒ hoc. nā ex elemētis ſit mixtū ⁊ generat̄ ſapor abſq̧ corruptione alicuius ſaporis ſibi ꝯtrarỹ: ⁊ ſimiliter odor ⁊ color: ⁊ ſil'r cū mixtū corrūpit̄ in elemēta: corrūpunt̄ hmōi qualitates abſq̧ gn̄atione qualitatuʒ

3^a ꝯ ſibi ꝯtrariarū. ¶ Tertia ꝯ. in gn̄atione qualitatū hn̄tiū ꝯrīū: a qbus mā nō pōt denudari ſic eſt ꝙ ſemp generatio vnius eſt corruptio alterius. pʒ h̄. nā mā: nec ſb forma elemēti: nec ſub forma mixti pōt ſtare ſine hmōi qualitatibus. g̃ ſemp oʒ ꝙ aliqua taliū qualitatū ſit in mā: ⁊ cū nō poſſint eſſe ſimul in mā ꝓpter ꝯrietatē eorū: opʒ ꝙ cū vna gn̄at̄ alia corrūpat̄ ⁊ econuerſo.

p^a ꝯ **Quantum** ad tertiū ſit ꝑma ꝯ iſta. generatio mixti ex el'tis: ſi el'ta non ponant̄ manere in mixto: eſt nō corruptio vnius: ſed pluriū. pʒ: q2 eſt corruptio pluriū eloꝝ. ¶ Scōa ꝯ. gn̄atio mixti

2^a ꝯ ex el'tis. ſi elemēta ponant̄ manere in mixto: ⁊ cuʒ hoc ponant̄ ꝙ forme eloꝝ ſubales: nec itēdant̄: nec remittant̄: eſt ſine aliq̄ corruptione ſubali: quāuis bn̄ aliqui gradus qualitatū eloꝝ corrūpant̄. pʒ exquo el'a ponūtur manere: ⁊ forme ſubales eoꝝ ponunt̄ nec itenſibiles: nec remiſſibiles. ¶ Tertia ꝯ eſt iſta. gn̄atio mixti

3^a ꝯ ex el'is ſi el'a ponunt̄ manere in mixto: ⁊ cum h̄ forme ſubales eoꝝ ponunt̄ intēdi ⁊ remitti eſt cū q̄dā corruptione ſubali: puta formarū ſubaliū eloꝝ: nō tn̄ totali: ſed fm aliquos gradus. pʒ exquo forme ſubales eloꝝ ponunt̄ intendi ⁊ remitti. ¶ Pro quarta ꝯne ſit ꝑma

ſuppō: ꝙ mā nunq̧ pōt eē ſine forma ſubali. ¶ Scōa p^a ſup.

ſuppō. mā nō pōt ſimul hr̄e niſi vnā formam ſubalem. 2^a ſup.

¶ Tūc ſi q̄rta ꝯ. iſta: ꝙ qn̄ vna forma ſubalis corrumpit̄ alia generat̄: ⁊ ecōuerſo. ꝓbat̄ ſic. nā aut forma generat̄ in mā in qua preexiſtebat forma: aut generat̄ in mā in qua nō ꝑexiſtebat forma. ſi dr̄ ꝑmū. ꝯ. per ſcōam ſuppōnē: mā nō pōt ſimul hr̄e plures formas ſubales. oʒ g̃ ꝙ forma preexiſtēs corrūpat̄: ⁊ ſic gn̄atio vnius forme eſt corruptio alterius. ſi vo dr̄ ſcōʒ: hoc eſt cōtra primā ſuppōnem. ¶ Sciendū eſt tn̄ ꝙ talē ꝯnem ponit phs: ſed tn̄ credēdū eſt ꝙ aliqua forma pōt generari abſq̧ corruptione alterius forme. vnde fm illos qui in hoīe nō ponūt niſi aīam intellectiuā: in ſeparatione a materia generat̄ noua forma in materia: abſq̧ corruptione forme precedentis. ſil'r in nutritione hoīs corrūpit̄ forma alimēti abſq̧ noua gn̄atione alicuius forme ſubalis. nā forā alimēti corrupta aīa itellectīa icipit informare illā māʒ abſq̧ h̄ ꝙ ipſa de nouo gn̄et̄. Et iō q̄ volūt ſtare in ꝑdicta ꝯne cū pho ponunt in hoīe preter aīaʒ itellectiuā vnā formā ſubalē eductā de pō māe: ⁊ dicūt nō eſſe impoı̄e in eadē mā eē plures formas ſubſtātiales: quarum vna eſt educta de pō materie: ⁊ alia nō. mō dicit: ⁊ verū eſt: ꝙ aīa itellectiua non ſit educta de pō māe: ⁊ ideo fm hoc ꝙ diuerſi diuerſimode opinarent̄ oʒ modificare 4^am ꝯnē. ſic pʒ iſpicere volēti. 4^a ꝯ. Nōn. t.c.17.

Ad rōnes ¶ Ad ꝑmā ⁊ ſcōam pʒ ex dictis. ¶ Ad 3^am dico: ꝙ adhuc nō oʒ ꝙ ſit eq̄lis multitudo ſuppoſitoꝝ. nā aliqn̄ gn̄atio vnius eſt corruptio pluriū. ¶ Ad quartā ⁊ qn̄tā pʒ ex dictiſ. ¶ Ad ſextā dico: ꝙ. ꝓut poſtea videbit̄ nō eſt icōueniēſ idem a pluribus agentibus nō influentibus in effectuʒ indr̄nter poſſe gn̄ari: quāuis hoc bene ſit inconueniēs in influentibus in effectū. ¶ Ad alias rōnes pʒ ex ſuperius dictis quid ſit dicendū. Q.ō.v. ad rō.

Querit̄ Utrū in generatione ſimpliciter fiat reſol'o vſq̧ ad materiā primā. ¶ Et arguit̄ ꝑmo ꝙ nō. nam ſi ſic. ſequit̄ ꝙ ex ſemine hominis nō potius deberet generari homo q̧ aſinus vel aliqō aliud idiuiduū alterius ſpeciei ab homine: ſed hoc eſt falſum: ⁊ ꝯn̄tia ꝓbat̄. nā exquo in genito nihil remaneret preter mām ꝑmam que fuit in corrupto. ſequit̄ ꝙ oēs diſpōnes ⁊ qualitates p^m

qualitates exiſtētes in ſemine hois diſponētes ad ge-
nerationē hoiſ coꝛrūpereť in mā anteq̄ gn̄areť foꝛma
hois:ſed tamē qn̄ tales diſpoſitiones materie ſunt coꝛ
rupte mā ē oio indifferens ad quācūq̄ foꝛmā generā
dā.ergo nō potius ex illa mā gn̄abiť homo q̄ aſinus
2ᵐ vel bos.¶ Scdo arguiť ſic.aliqua foꝛma ſubſtātialis
manet in genito que ṗus erat in coꝛrupto.ergo in gn̄a-
tione ſimpl'r nō fit reſol'o vſq̄ in mām ṗmā.ꝯn̄tia tenꝫ.
an̄s pꝛobať.nam foꝛma coꝛpoꝛeitatis manet eadē.pꝛo
bať.nā ſi nō:ſequiť ꝙ nō maneret idē coꝛpus.ħ eſt fal
ſum:q2 manet eadē mā que eſt vnū coꝛpus.eſt eniꝫ lō-
3ᵐ ga lata ⁊ ꝓfunda.¶ Tertio arguiť ſic.eadē eſt foꝛma
oſſis moꝛtui que fuit oſſis viui.ḡ in gn̄atione ⁊ coꝛru-
ptione ſimpl'r nō fit reſol'o vſq̄ ad mām ṗmā.ꝯn̄tia tꝫ.
nā ibi manet idē nomē ſubale ⁊ eadē diffinitio:ibi etiā
manet eadē foꝛma ſubalis:ſed ſic eſt in oſſe viuo ⁊ mō
tuo.ḡ ⁊c̄.maioꝛ eſt nota.minoꝛ ꝓbať:q2 os moꝛtuū ita
dr̄ os.ſic̄ os viuū.ſil'r ita ꝯuenit ſibi diffinitio oſſis.ſic̄
4ᵐ oſſi viuo.¶ Quarto arguiť ſic in gn̄atione ⁊ cōruptio
ne ſimpl'r manet eadē q̄litas ⁊ eadē figura.ḡ qō falſa.
an̄s ꝓbať.nā videmus ꝙ in boue moꝛtuo manet eadē
quātitas:⁊ ſil'r figura que fuit in boue viuo.Si enī ali
qs bos viuus ē bicubitus:ipſo īterfecto adhuc obtinet
ṗ ph̄. illā quātitatē.¶ Quinto arguiť.auctoꝛitate Cōmen.
63. di.ꝙ dimenſiones māe ſunt eterne in mā.¶ Sexto ar
6ᵐ guiť ſic.in genᵗᵒ:manet eadē qualitaſ q̄ fuit in coꝛrupto
ḡ qō falſa.ꝯn̄tia tꝫ.an̄s pꝫ de qualitate ſymbola.ſi eniꝫ
ex aqua fit aer manet eadē humiditas in genito q̄ fuit
in coꝛrupto.Et ſimil'r ſi aliquis bos interficiať ipſo in-
terfecto ſtatim poſt manet aliqua caliditas:ſed non vi-
deť ꝙ ſit de nouo ibi genita:quia non apparet quis il-
lam caliditatem generaſſet ibi.

t.c.23. **Oppoſitum** dicit Ari.ṗmo huius dicēs:ge
neratione ſimpl'r eſſe trāſmu-
tationē huius totiuſ in ħ toto nullo ſenſibili remanēte.

ṗᵐnō. **Pꝛo reſolutiōe** māe ṗme notādū ē ꝙ ꝑ
reſol'onē in mām ṗmaꝫ
intell'r an in gn̄atione ⁊ coꝛruptione ſimpl'r aliqd aliō
q̄ mā ṗma manet in genito qō ṗuſ fuit in cōrupto.Re
ſol'o ḡ in mām ṗmā nihil aliud eſt p̄ter mām ṗmā ma
nere in genito que ṗus fuit in coꝛrupto.Et ad ħ ꝙ fiat
t.c.23. talis reſol'o videť auctoꝛitas Ariſt.allegata.ſi nullum
ſenſibile maneat in genito qō pꝛius fuit in coꝛrupto.vr̄
2ᵐ nō. ꝙ ſit facta hmōi reſolutio.¶ Ulterius ſciendū eſt ꝙ
hmōi reſol'onē poſſumus imaginari dupl'r.vno modo
quātū ex ꝑte foꝛme ſubalis.ſic.vꝫ.ꝙ nulla foꝛma ſuba
lis maneat in genito que ṗus fuit in coꝛrupto.alio mō
quātū eſt ex ꝑte foꝛmarū accn̄taliū:ſic.vꝫ.ꝙ nulla foꝛ-
ma accn̄talis māeat in genito que ṗus fuit in coꝛrupto
mō in iſta q̄ne videndū eſt de hmōi reſol'one quantū
eſt ex parte foꝛme ſubalis:⁊ in ſequēti q̄ne videbitur
de hmōi reſol'one quātū eſt ex ꝑte foꝛme accn̄talis.

nō.ṗᵐ **Quantū** ad ṗmū ſciendū eſt ꝙ aliq imaginan
tur in eodē ſupᵗᵒ plures foꝛmas ſuba-
les vnā quā ponunt manere perpetue in mā.ſ.foꝛmam
ṗᵃopi. coꝛpoꝛeitatis:per quā mā eſt coꝛpus:⁊ aliā foꝛmā ſub
ſtantialē per quā tale indiuiduꝫ ponitur in tali ſpecie
vel in tali.⁊ iſti quantū eſt ex parte foꝛme ſubſtātialis
negant reſolutionē vſq̄ in mām pꝛimā in generatione
vel coꝛruptione ſimpl'r.vnde dicunt ꝙ cū bos interfi-
ciť.tunc foꝛma ſubſtātialis per quā fuit bos coꝛrumpi-
tur:ſed adhuc manet foꝛma coꝛpoꝛeitatis per quā fuit
2ᵃ opi. coꝛpus.¶ Alij imaginantur foꝛmas ſubſtātiales ele-
mētoꝝ manere in mixto:⁊ iſti etiā habēt negare quā-
tū eſt ex ꝑte foꝛme ſubalis vel foꝛmarū in generatione
ſimpl'r ⁊ coꝛruptione fieri reſolutionē vſq̄ in materiaꝫ

ṗmā.vn̄ cū bos īterficiť ꝯcedūt eaſdeꝫ foꝛmas ſubales
el'oꝝ manere in boue īterfecto q̄ erāt in boue viuo.

Contra iſtos pono talē ꝯnē:ꝙ in nullo in- ṗᵐ
diuiduo ſūt pl'eſ foꝛe ſubaleſ
totaleſ educte de pō māe.ꝓbať.nā ſic̄ īpol'e eſt eādē ce
rā ſimul hr̄e diuerſas figuras totales:ita impol'e ē ma
teriā ſimul hr̄e diuerſas foꝛmas ſbales.vn̄ exquo quā
libet foꝛmā ſubalē diſtinctā ab alia ſequiť figura diſtin
cta ſi in vna mā eſſent pl'es foꝛme ſubales totales.tūc
talis mā hr̄et ſimul pl'es figurationes totales.quaruꝫ
quelibet eſſet mere extēſa.ſi ḡ hoc eſt impol'e de mā:ſe
quiť hoc eē impol'e de quolibet indiuiduo.¶ Scdo ar
guiť ſic.nā dato oppoſito q̄nis:tale idiuiduū eēt in di 2ᵐ
uerſis ſpēbus.ſi enī aliqō idiuiduū hr̄et plures foꝛmaſ
ſubales:ille nō poſſent eē euſdē ſpēi.nā aliter vnū idi
uiduū alicuius ſpēi eēt duo idiuidua illius ſpēi.ſi autē
poneret diſtinctū ſpē per quālibet illarū foꝛmarū illud
indiuiduū reponereť ſub alia ſpē diſtincta:ſequiť ꝙ ta-
le indiuiduū eēt diuerſarū ſpērū:qō fuit ꝓbandū.¶ 3ᵒ
argr̄ ſic.naꝫ ſi eſſet aliq̄ talis foꝛma q̄ ꝑpetue maneret 3ᵐ
in mā.ſicut aliq imaginauerūt.ſequiť ꝙ mā nullā aliaꝫ
foꝛmā reciperet.nā ſicut dicit Cōmen.ſuꝑ ṗmo phyſi.
mā hn̄s vnā foꝛmā nō recepit aliā.Etiā ſi ponereť vna ṗ ph̄.69
foꝛma in mā que remaneret in receptione alterius illa ⁊.63.⁊
ita recipereť a foꝛma p̄exiſtēte ⁊ manēte ſicut a mā:ſꝫ ṗ.c.dō ſħ.
hoc nō:ꝓpter hoc ꝙ ſicut māe repugnat iformare ita oꝛbis.
foꝛme repugnat recipere.vn̄ Cōmen.in de ſuba oꝛbis
actui repugnat recipere.¶ Sed ꝯ iſtā ꝯneꝫ diceref.in Dubiuꝫ
eodē indiuiduo ſunt plures foꝛme accidentales.ſic̄ in
eodē.ſ.lacte eſt albedo ⁊ dulcedo:quare etiā in eodem
nō pn̄t eſſe plures foꝛme ſubales.¶ Scdo ad idē.naꝫ
in boue eſt foꝛma ſubalis oculi:⁊ ſimiliter foꝛma ſuba 2ᵐ
lis oſſis.ſil'r foꝛa ſubalis carniſ.modo iſte foꝛme ſuba
les ſunt ſpecifice diſtincte ex eo ꝙ oculus ⁊ caro dr̄nt
ſpē.¶ 3ᵒ argr̄ ſic.nā in eodē hoie.ſ.in foꝛ.eſt ſil'aia itel 3ᵐ
lectiua ⁊ ſenſitiua:que ſunt foꝛme ſubales diſticte ſpē.

Ad iſta dico.Ad ṗᵐ:ꝙ lꝫ aliqō idiuiduū poſſit Ad ṗᵐ
hr̄e diuerſa eē accn̄talia:tn̄ nō pōt eē di
uerſa eſſe ſubalia.Ideo in eodē indiuiduo pn̄t eſſe plu
res foꝛme accn̄tales ſaltē totales:ſꝫ nō ſubales.¶ Ad Ad 2ᵐ
ſcdꝫ dico:⁊ bꝛeuiter ꝙ nō eſt icōueniēs ꝙ in eodē ſint
plures foꝛme ſubales partiales diſtincte ſpecie exn̄teſ
ꝑtes integrales vnius foꝛme totalis:per quā aliqō in-
diuiduū eſt alicuius ſpēi pꝛo tunc.vn̄ dico ꝙ foꝛma to-
talis ipſius bouis eſt compoſita ex partibus integrali
bus diuerſarū rationū.vnde ſicut bos eſt vnuꝫ coꝛpus
etherogeneū ita foꝛma totalis ipſius bouis eſt vna foꝛ
ma etherogenea.Unde vlterius dico:cuius oppoſituꝫ
alij dicunt:ꝙ ſi illa ꝑs foꝛme bouis que eſt in pede eēt
in oculo:ipſa ita modicū viueret ſicut mō.nec iſta ſunt
cōtra ꝯnem.nam cōcluſio dabať de foꝛmis ſubalibus
totalibus.¶ Ad tertiā dico:qō illa nō eſt ꝯ cōcluſio-
nē.nā cōcluſio dabať de foꝛmis ſubſtātialibus eductis Ad 3ᵐ
de potentia materie.vtrū aūt in hoie aia intellectiua ⁊
ſenſitiua ſint foꝛme diſtincte:de hoc nō curo ad p̄ſens.
nā hoc ꝑtinet ad librū de aia.¶ Scda ꝯcluſio eſt iſta: 2ᵃ ꝯ
quātum eſt ex ꝑte foꝛme ſubſtātialis in generatiōe ſim
pl'r fit reſol'o vſq̄ ad mām ṗmā.pꝫ.naꝫ foꝛma ſubalis
pꝛeexiſtens nō pōt manere cū foꝛma que generať:al'r
enī in eodē indiuiduo eſſent ſimul plures foꝛme ſubſtā
tiales:qō eſt falſum.ſ.cōtra ṗmā cōcluſionem.ergo ad
ueniēte foꝛma que generať foꝛma pꝛeexiſtens coꝛrum
piť:ſic ꝙ ṗmū inſtans eſſe foꝛme generate eſt ṗmū nō
eſſe foꝛme coꝛrupte.modo hoc eſt fieri reſolutionē vſq̄
in materiā ṗmā quantū eſt ex ꝑte foꝛme ſubſtantialis.
¶ Ex iſta ꝯne ſeq̄ť ꝙ nihil qō eſt de ſubſtātia generati ṗᵐ coꝛᵐ

2m corm fuit de ſubā corrupti niſi mā. ¶ Secundo ſequit illam
3m corm manere eandē in genito ⁊ corrupto. ¶ Tertio ſequit
illā de ſe nullā hr̄e diuiſionē ⁊ diſcontinuationē in ſuis
partibus.vn̄ oēm diſnem quā hȝ ſm ſuas partes eſt ex
4m corm parte formarū ſubaliū. ¶ Quarto ſequit ꝙ oīa q̄ ſunt
infra ɔcam orbis lune quātū eſt ex parte māe ſunt vnuȝ
ɔtinuū.vn̄ ſi oēs forme accn̄tales ⁊ ſubales annihila-
rent:mā nō annihilata:maneret vna maſſa continua
protenſa ad ɔcauitatem orbis lune:que tūc ſm diuer-
ſas eius ptes diuerſis formis eēt depicta.ſic vna ſupfi
cies ɔtinua parietis diuerſis imaginibus depicta.

Ad rō. **Ad rōnes** ¶ Ad pmā negat ɔn̄tia.vn̄ q̄uiſ in gn̄atione hoīs ex ſemine oīa p-
exn̄tia corrūpant pter mām:tn̄ qꝛ nō p tps mā mane-
ret ſine illis an̄ gn̄atione forme hoīs.ſequit potius ex
illa gn̄ari hoiem q̄ aſinū. ¶ Ad 2am pȝ ex ɔcl'onibus.
¶ Ad 3am ſil'r pȝ ex dictis. ¶ Ad 4am de q̄litate negat.
¶ Ad 5am ſil'r. ¶ Ad 6am ēt patebit i alia q̄one.Q.ō.vi.

pm p ge.25. **Queritur** Utrū maneat aliqua qualitas in gn̄ato que fuit pus in corru
pto. ¶ Et arguit pmo ꝙ ſic.nā ſi nō:ſequit
ꝙ in hn̄tibus ſymbolū nō eēt facilior tranſi
tus:ſed hoc eſt falſuȝ:ɔn̄tia tȝ:qꝛ oēs q̄litates pexn̄tes
2m corrūperent. ¶ Scd̄o arguit ſic.qꝛ ſi nō:ſequit ꝙ fri-
giditas gn̄aret caliditatē:ſed hoc eſt falſum.nā ponat
ꝙ frigiditas corrūpat aliqd̄ aīal.tunc ſi in cadauere eſt
aliqs nouus calor q nō pus erat in corpe viuo.ille non
3m vr̄ eſſe genitus niſi ab illa frigiditate. ¶ Tertio nā in
corruptione hoīs nō videt a quo generet illa figura ⁊
imago:que eſt i cadauere:niſi tūc dicat ꝙ eadē figura
⁊ imago que eſt in cadauere fuit in hoīe:⁊ per ɔn̄s vr̄
aliquā q̄litatē manere in genito que pus erat in corru
pto. ¶ Quarto ſic.oē qd̄ gn̄atur:gn̄at ex ɔ̄rio tanquā
4m ex termino ſi hēat ɔ̄riū:pp qd̄ dr̄ ꝙ albū nō fit niſi ex
nigro.mō ſi in cadauere fieret noua caliditas:illa non
fieret ex ɔ̄rio:ſed hoc eſt falſuȝ.ſuppoſito ꝙ illud ex q̄
gn̄at cadauer pus fuiſſet calidū. ¶ Quinto nā niſi ali
5m qua q̄litas que pus fuit in corrupto maneret in genito.
ſequeret ꝙ aliqd̄ accn̄s gn̄aret ſine alteratione ſucceſ-
ſiua:ſed h̄ eſt falſuȝ:⁊ ɔn̄tia pȝ.nā ſi aliqs hō gn̄at.tūc
ſi caliditas eius nō pexiſtebat in mā:ſed de nouo gn̄at
cū ipſo:ſequit ꝙ illa caliditas gn̄aret ſubito: ſicut hō.
6m ¶ Sexto arguit ſic.nā in iterfectiōe bouis corrūpit ca-
liditas ⁊ generant oīa noua in cadauere:ſed h̄ vr̄ eſſe
fruſtra.nā agens corrūpens bouē fruſtra caliditateȝ il
lā corrumperet exquo ſtatim aliā ɔſimilē in cadauere
7m gn̄aret. ¶ Septimo arguit ſic.nā querit cū ex aq̄ gn̄a
tur aer qd corrūpit humiditatē aque:⁊ pbat ꝙ nō aer
qꝛ ſm nullā eius q̄litatem ɔ̄riat humiditati aque.hūi-
8m ditas eſt q̄litas ſymbola aeri ⁊ aq̄. ¶ Octauo.nā vide
mus ꝙ ſi aliqs hō hēat aliquā cicatricē:ꝙ eadē cica-
trix manet in cadauere:cū hō fuerit corruptuſ:ſed cica
trix eſt q̄litas.eſt eni de q̄rta ſpecie q̄litatis.ergo aliq̄
eadē qualitas que erat in genito manet in corrupto.

In oppoſitū arguit.nā ſi aliqua q̄litas ⁊c. ſequit ꝙ diffinitio gn̄ationiſ:
quā ponit Ari.p huius.nō eēt bona.vȝ.gn̄atio eſt trāſ-
T.c.23. mutatio huius totiuſ in h̄ totū nll'o ſenſibili remanēte.
mō ſi aliqua q̄litas eadē maneret in genito que prius
fuit in corrupto.tūc aliqd̄ ſenſibile maneret in genito:
qd̄ pus fuit in corrupto:cuius oppoſitū dic̄ pdicta diffi
2m nitio. ¶ Scd̄o ſi aliq̄ q̄litas maneret eadē in genito q̄
pus fuit in corrupto.ſequit ꝙ ſubm gn̄ationis ſimpl'r
eſſet ens in actu.eſſet eni ens in actu p illā q̄litatē.ɔn̄s
2.8.2.4 eſt ɔ̄ Ari. ¶ Tertio ſicut ſe hȝ accn̄s ad ſubam : ita ſe
hȝ ɔpoſitū accidētale ad ɔpoſitū ſubſtātiale: ſed ita
eſt ꝙ q̄lſibet accidēs pſupponit ſubam.ergo etiā q̄li
bet compoſitū accidētale pſupponit ɔpoſitū ſubſtan-
tiale.mō tn̄ ſic non eſſet ſi aliqua qualitaſ eadē in mate
ria maneret in genito ⁊ corrupto.nam tūc compoſituȝ
actu tale.ſ.ɔpoſitū ex mā ⁊ forma ⁊ tali qualitate nō
pſupponeret ɔpoſitū ſubale:ex eo ꝙ ſicut in alia que-
ſtione dicebat:in gn̄atione ſimpl'r:quātuȝ eſt ex parte
forme ſubalis:fit reſol'o vſq3 in mām pmā. ¶ Quarto 4m
arguit ſic.ſi maneret aliq̄ qualitas eadē in genito que
fuit in corrupto:ſequitur ꝙ accn̄s migraret de ſubo in
ſubm:qd̄ eſt falſum.ɔn̄tia pȝ.nā accidēs qd̄ pus fuiſſet
in corrupto mō eēt in genito.vbi grā.ſi maneret eadeȝ
caliditas in cadauere que fuit in boue:ex quo genitum 5m
eſt illō cadauer. ¶ Quinto ſequit ꝙ corruptibile poſ-
ſet ppetuari:ſed hoc eſt falſum.⁊ ɔn̄tia probat.vt ſi ex
aere gn̄aret aq̄:iterū maneret eadē humiditas:deinde
iterū ex aq̄ gn̄aret aer ⁊ ſeruaret idē circulus ppetue:
⁊ tn̄ eſt corruptibilis:qꝛ pōt corrumpi. ¶ Sexto ſi ex 6m
igne fieret aer:cū caliditas aeris ſit remiſſior:⁊ ſi aliq̄
pars caliditatis ignis manet eadem in aere que fuit in
igne.tūc oȝ ꝙ aliqs gradus caliditatis ignis corrum-
pat:⁊ cuȝ non ſit maior rō de vno q̄ de alio:vr̄ ꝙ qua
rōne corrūpit vnus gradus:eadē rōne corrūpat aliuſ.
ergo vr̄ ꝙ tota caliditas ignis corrumpit:⁊ oīno noua
caliditas in aere gn̄at:⁊ p ɔn̄s nō manebit aliqua ea-
dē qualitas in genito:que pus erat in corrupto:poſtq̄ 7m
nō manet qualitas ſymbola de qua magis vr̄. ¶ Se-
ptimo nā calor q eſt in cadauere eſt putrefactiuus.ca-
lor aūt q fuit in viuo preſeruabat a putrefactione.g̃ nō
ſunt idē calor qui eſt in mortuo ⁊ qui fuit in viuo.⁊ per
ɔn̄s ſic vr̄ eē de oībus aliis q̄litatibus.⁊ p ɔn̄s ꝙ nu'- 8m
la qualitaſ maneat eadē in genito que fuit in corrupto.
¶ Octauo argr̄ ſic.nā ſi q̄litates alique manerēt eedeȝ
in genito que fuerūt in corrupto.tūc ēt forme ſubales
elemētoꝝ quas ille q̄litates ɔſequunt deberēt mane-
re eedē in gn̄ato que fuerūt in corrupto:ſed hoc eſt ɔ̄-
tra dicta pcedentis q̄onis.nā ſi ſic.tūc nō fieret reſolu-
tio vſq3 in mām pmā quātū eſt ex pte formarū ſubſtā
tialium in gn̄atione ⁊ corruptione ſimpl'r.

In iſta q̄one ſunt due opiones.quarū q̄lȝ pōt pbabil'r ſuſtineri.vn̄ vna
eſt ꝙ eadē q̄litas maneat in genito que fuit in corupto
vt cū ex boue fit cadauer manet eadē caliditas in car-
ne mortua que fuit i carne viua:ſil'r cū ex aq̄ fit aer ma pa opi.
net eadē humiditas. ¶ Et iſta opio hr̄et pro ſe pmas
8.rōnes:⁊ ſm iſtā opionē deberet dici ꝙ quamuis in
gn̄atione ſimpl'r fiat reſol'o vſq3 in mām primā:quātū
eſt ex parte formarū ſubſtantialiū:nō tamē quantū eſt
ex parte formarum accidentalium.

Et ſecūdū iſtā opionē pn̄t poni alique conclu pa ɔ̄
ſiones.quarū pma eſt ꝙ oēs qua-
litates manent eedē ſub eiſdē gradibus in genito que
fuit in corrupto.ſic in oſſe corupto manet eadē albedo
ſub eiſdē gradibus pus ſicut an̄. ¶ Scd̄a ɔ̄ eſt iſta:ali 2a ɔ̄
que bn̄ manēt:ſȝ nō ſub eiſdē gradib⁹.ſic q̄litates prie:
cū eni ex igne fit aer bn̄ manet eadē caliditas q̄ fuit in
igne:ſȝ nō remanet ſub eiſdem gradibus.i.ita intenſa.
¶ Tertia ɔ̄.ille q̄litates ⁊ ſoluȝ ille que imediate poſt 3a ɔ̄
generationē apparent ſenſui ſil'es illis que apparebāt
an̄ in corrupto manēt eedē.fruſtra eni gn̄arentur alie.
¶ Iſta opio hȝ ſoluere rōnes.8.ſcd̄o loco poſitas. ¶ 2a 2a opi.
opio eſt ꝙ impoīe eſt idē accn̄s eē in genito que prius
erat in corrupto:⁊ ſcd̄ȝ iſtā opionē deberet ɔcedi in ge
neratione ſimpl'r fieri reſolutionē vſq3 in materiaȝ pri-
mam tam ex parte formarū ſubſtātialiū q̄ accidenta-
lium. ¶ Et iſta opio habet pro ſe rōnes ſecundo loco 2a opi.
poſitas

poſitas:ſed hr̄et ſoluere.8.rōnes poſitas in p̄ncipio.
ad rō. **Tenendo** aūt p̄mā opionem ſoluamus rōnes ſcd̄o loco poſitas.Ad p̄mā qn̄ dicit̄ gn̄atio eſt trāſmutatio huius totius in h̄ totū nullo ſenſibili remanēte:ꝯcedo vt ſub̄a ꝑ ſe ſubſiſtēte.totū enim cōpoſitū ꝑ ſe ſubſiſtēs ꝓut ly totū tenet̄ cathe^ce z non ſincathe^ce corrūpit̄ in aliud totū:puta in aliud qd̄ d̄ nouo gn̄at̄:cū h̄ tn̄ ſtat ꝙ bn̄ manet eadē q̄litas ſenſibiliſ in genito que p̄us erat in coꝛrupto. ¶ Sed.d.tu.ḡ vr̄ ꝙ ibi maneat aliqd̄ ſub̄z ſenſibile:qꝛ mā cū illa q̄litate ſenſibili.Dico ꝙ h̄ bn̄ verū eſt:ſed h̄ non eſt ſub̄m ꝑ ſe
t.c.23. ſubſiſtēs h̄ aliqd in actu.de quo ſub̄o itellexit Ari.cuꝫ dixit gn̄ationē eē trāſmutationē huius totius in h̄ to-
ad 2m tū:nullo ſenſibili remanēte vt ſub̄o eodē. ¶ Ad ſcd̄aꝫ qn̄ dr̄.ſequit̄ ꝙ ſub̄m gn̄ationis eſſet ens in actu.dico ꝙ hoc nō eſt ipoſ̄e ꝙ ſit ens in actu ꝑ foꝛmā accn̄talē:
ad 3m bn̄ tn̄ eſt ipoſ̄e ꝙ ſit ens in actu ꝑ foꝛmā ſub̄alē. ¶ Ad tertiā:ꝓ eius ſoſ̄one notādū eſt ꝙ cōpoſitū ſub̄ale vocat̄ cōpoſitū ex mā z foꝛma:cōpoſitū aūt accn̄tale vocat̄ cōpoſitū ex mā z foꝛma z accn̄te.Ulterius cōpoſitū accn̄tale eſt duplex.qd̄dā eſt cōpoſitū ex mā z accidente:qd̄dā aūt eſt cōpoſitū ex mā z foꝛma z accn̄te. Exemplū p̄mi.ſicut caliditas z mā p̄ma:ita eni faciūt cōpoſitū accn̄tale p̄mo modo dictū. Exemplū ſcd̄i.ſic hō albus. ¶ Et tunc ad rōnē dico ꝙ ſic qd̄lꝫ accn̄s p̄ſupponit ſub̄m:ita qd̄lꝫ cōpoſitū accn̄tale ſcd̄o mō dictū p̄ſupponit cōpoſitū ſub̄ale:ſed tn̄ hoc nō opꝫ de cō
ad 4m poſito accn̄tali p̄mo mō dicto. ¶ Ad q̄rtā qn̄ dr̄.ſequitur ꝙ accidēs zc̄.ꝓ ſoſ̄one illius eſt ſciendū ꝙ duplex dr̄ eē ſub̄m accidētis.qd̄dā inherētie: z qd̄dā denominationis.mō dd̄m eſt ſm̄ iſtā opionē ꝙ cuiuſlibet accidētis alicuiuſ cōpoſiti ex mā:mā p̄ma eſt ſub̄m quo ad inherentiā:quāuis cōpoſitū ſit eius ſubiectum quo ad denominationē.vn̄ qꝛ cōpoſitū eſt nobis notiuſ q̄ꝫ mā. denominamus ab ipſo accn̄te:quāuis mā ſit illud in'q̄ vere eſt illud accn̄s.vn̄ dicimus hoīeꝫ eſſe calidū z nō eius mām.Ex hoc pꝫ ad rōnē:ꝙ nō opꝫ ponere migrationē accidētis de ſub̄o in ſub̄z:quāuis bene ſucceſſiue
ad 5m plura ſub̄a denominet. ¶ Ad quintā dico:ꝙ ꝓpter oꝛdinē nāe z motū celi nō eſt aliqua poꝛtio māe quin ſucceſſiue opoꝛteat eā eſſe ſub aliqua foꝛma alicuius ſp̄ei z ſic negāda eſt talis circulatio ꝑpetua de qua dictum
ad 6m erat in argumento. ¶ Ad ſextā dico:ꝙ imo eſt ratio: q̄re vnus gradus caliditatis p̄us coꝛrūpit̄ quā alius. nā gradus vltimo genitus p̄us coꝛrūpit̄:ꝑꝑ h̄ ꝙ hꝫ eē
ad 7m minus fixū z minus radicatū in ſub̄to. ¶ Ad ſeptimā dico:qd̄ idē caloꝛ pōt eſſe p̄ſeruatiuus a putrefactiōe: z poſtea putrefactiuus: z hoc eſt ꝑꝑ aliā z aliā foꝛmā ſub̄alē que mediante ipſo agit tanq̄ꝫ mediante inſtr̄o.
ad 8m ¶ Ad vltimā dico nō ꝑꝑ hoc manere foꝛmas ſubſtantiales in mixto z eaſdē in genito:que p̄us erant in coꝛrupto.nā q̄litates mixtoꝝ.ſicut ſunt caliditas frigiditas zc̄.nō ſunt q̄litates elementoꝝ:quāuis ſint eis ſimiles.de quibus poſtea diffuſius videbitur.
ad rō. **Tenendo** aūt ſcd̄am opionē ſoluamus rōnes poſitas in p̄n.ͦqōnis. ¶ Ad p̄mam dico ꝙ in bn̄tibus ſymbolū nō eſt facilioꝛ trāſitus:ꝑꝑ
ad 2m h̄ ꝙ qualitates paucioꝛes coꝛrūpant̄:ſꝫ ꝑꝑ hoc ꝙ ibi ſunt paucioꝛes ꝯ̄rietates. ¶ Ad ſcd̄am dico ꝙ frigiditas coꝛrūpit hoc aial z aial z remittēdo eius caliditatē ꝯtinue gn̄at nouā z nouā caliditatē.mō cōcedendū eſt ꝙ frigiditas remittēdo caliditatē bn̄ pōt gn̄are caliditatē:ſed nō eſt ꝯcedendū ꝙ frigiditas poſſit gn̄are caliditatē de nouo per itenſionē caliditatiſ.nā ſolū mō calidū iſto mō eſt ꝓductiuū caliditatis. ¶ Ad tertiam
ad 3m dico:qd̄ ipſa nihil ꝓbat:qꝛ figura nō eſt res diſtincta a re figurata ſeu a re extenſa. ¶ Ad quartā notandū eſt ꝙ omne qd̄ hꝫ ꝯ̄riū gn̄at̄ ex ꝯ̄rio ſibi tanq̄ꝫ ex termio. Ad 4m
vn̄ aliqn̄ pōt gn̄ari z nō ex ꝯ̄rio cū gn̄at̄ ad gn̄ationē ſub̄i.verū tn̄ cū gn̄at̄ in aliquo ſub̄o p̄ſuppoſito:tūc generat̄ ex ſibi ꝯ̄rio. ¶ Ad q̄ntā dico:ꝙ nō eſt inconue- Ad 5m
niens accn̄s gn̄ari ſubito ad gn̄ationē ſub̄i: q̄ꝫuis hoc bene eſſet iconueniēs ad gn̄ationē in aliquo ſub̄o p̄exiſtente. ¶ Ad ſextā dico:ꝙ nō fruſtra accn̄s p̄exiſtenſ
coꝛrūpitur z accn̄s nouū ſibi ſimile gn̄at̄.hoc eni fit ꝓpter hoc ꝙ accidēs nō pōt tranſire de ſubiecto in ſb̄m. Ad 6m
¶ Ad ſeptimā qn̄ dicit̄ ꝙ quādo ex aqua gn̄at̄ aer:qd eſt qd̄ coꝛrumpit humiditatē aque:dico ꝙ hoc eſt aer: Ad 7m
z qn̄ dr̄.tn̄ ſibi non ꝯtrariat̄ zc̄.Rn̄det̄ ꝙ quāuis hoc ſit verū:tn̄ qꝛ coꝛrūpit frigiditatē aque cui cōtrariatur coꝛrumpit ēt humiditatē aque que cōſequit̄ frigiditatē aque. ¶ Ad vltimā cuꝫ dicit̄ de cicatrice.reſpondetur
ſicut reſpōdebatur de figura zc̄.Et ſic terminatur iſta queſtio. Ad 8m

Queſtio. VII.

Queritur Utrū dato aliq̄ gn̄abili ipſum a pluriū agentiuꝫ quolꝫ poſſit generari.v̄bi gr̄a.dato.a.gn̄abili qd̄ cras ꝓducet̄ a.b.agente:vtrū ab alio q̄ꝫ a.b.agente poſſit gn̄ari vel ꝓduci. ¶ Et arguit̄ pꝛimo ꝙ queſtio
p̄m ſit vera.nā capiat̄ vnū ouū:ex quo debeat generari pullus: z ponat̄ ſub vna gallina z generet̄.tūc non eſt veriſimile quin idē pullus in numero genitus fuiſſet ex illo ouo ſi fuiſſet poſitū ſub alia gallina:q̄re a pluriū gallinarū qualibet idē pullus generandus poterat gn̄ari.
2m ¶ Secundo arguit̄ ſic.nā capiat̄ aliqd̄ lignuꝫ z ponat̄ ad ignem:ita ꝙ eo generat̄ ignis.tunc nō eſt veriſimile quin idē ignis fuiſſet generatus ex illo ligno ſi fuiſſꝫ poſitū in aliū ignē. ¶ Tertio arguit̄ ſic.naꝫ ſi aliquis
3m calefaciat manū ſuā ꝓpe aliquē ignē:ſic ꝙ i manu ſua generet̄ aliqua caliditas:nō videt̄ quin eadē caliditas fuiſſet genita in manu ſua ſi calefeciſſet manū ſuā ꝓpe aliquē aliū ignē ita intenſum:ꝙ nō eſſet niſi ideꝫ effectus.vtputa caliditas a pluriū agentiū quolibet poſſꝫ
4m ꝓduci. ¶ Quarto arguit̄ ſic.ſi ſoꝛ.interficeret aliqueꝫ bouē gn̄aret̄ cadauer: z tunc pla.potuiſſet interficere eundē: z plato idē cadauer generaſſet.ḡ.zc̄. ¶ Quin
5m to arguitur ſic.ſoꝛ.generat in intellectu meo intenſionē eandē cōem quam gn̄aret plato.ex eo ꝙ talis intentio cōis eſt rep̄n̄tatiua amboꝝ.ex quo eſt itentio cōis oīuꝫ hominū.ḡ idē effectus:ſicut eſt intentio cōis in aīa:a plurium agentiū quolibet ſicut ſunt ob̄ta pōt pꝛoduci.
¶ Sexto arguit̄ ſic.ſenſatio a pluriū agentiū quolibet
6m indifferēter pōt cōſeruari.ḡ etiā a pluriū agentiū quolibet pōt generari.ꝯn̄tia tꝫ ex eo ꝙ nulluſ effectus pōt ab aliquo cōſeruari ineſſe:niſi etiā ab eo poterat ꝓduci.aīs ꝓbat̄.nā ſi alicui ꝓponeret̄ vnū ouū: z iperceptibiliter ſibi amoueret̄: z vnū aliud apponeret̄ omnino ſibi ſimile:in loco eius cōſeruat̄ eadē ſenſatio in ſenſu.Similiter cōtinue eſt idē lumē in medio:quāuis flāma cādele a qua cōſeruat̄ illud lumen cōtinue ſit alia z alia.ergo videt̄ ꝙ idē effectus ꝓductus ab vno pōt ꝯſeruari ab alio: z per ꝯn̄s etiā poterat pꝛoduci ab eo.
¶ Septimo argr̄ ſic.a diſtinctis agētibus in ſp̄e pn̄t ꝓ-
7m duci effectus diſtincti ſolū numero.ḡ ēt vr̄ ꝙ ab agētibus diſtinctis ſolū numero poſſit ꝓduci idē effectus in numero.aſſumptū pꝫ.nā ab aliquo igne pōt ꝓduci aliqs ignis qui eſt eiuſdē ſpeciei cū igne ꝓducto a radijs ſolaribus reflexis ſuꝑ aliq̄ ſpeculo cōcauo. ¶ Octauo
8m argr̄ ſic.agētia ſunt cāe extrīſece: z cū effectuſ nō depēdeat a cauſis extrinſecis:nec ꝑ ꝯn̄s capit ab eis aliquā diſtictionē: z ſi ſic.tūc a pluriū agētiū q̄libꝫ idē effc̄ūs. pōt ꝓduci. ¶ Nono argr̄ ſic eiuſdē effc̄ūs idifferēter 9m

poſſunt eſſe plures fines ⁊ nō vnus.vñ bene pōt aliqs
ire ad forū nō ſolū pp emere panē:verū etiā pp eme
10m re oua ⁊ hmōi.¶ Decimo argr̄ ſic.oēs cāe agētes pter
pmā ſunt inſtrumētales.mō cāe agētes īſtrumētales
nō influūt aliqd in effectū:ſic pȝ de cultello in ſcindē-
do panē:⁊ de ſecuri in diuidēdo ligna.mō a pluriū agē
tiū qlȝ nō īfluētiū in effcm̄ idē effcus pōt pduci.g̃ ⁊c̄.

In oppoſitū argr̄ ſic.ſm aliā ⁊ aliā īfluē-
tiā in effectū fit alius ⁊ alius
effectus:cū ergo a pluriū agētiū quolibet ſit alia ⁊ alia
influentia in numero.ſequit̄ q̄ nō a quolibet plurium
agentiū idē effectus numero poſſit generari:⁊ hoc pp
aliam ⁊ aliam influentiam numero.

¶ In iſta qōne.pmo ponā aliquas diſtōnes.ſcdo ꝯnes.
pa diſtō **Quantū** ad pmū ſit pma diſtictio iſta:q̄ cā-
rū q̄dā dr̄ intrinſece:⁊ q̄dā extri-
ſece:ītrinſece ſunt ſicut mā ⁊ forma:extrinſece ſunt effi
ciens ⁊ finis.¶ Scda diſtinctio.Agētiū quedā influ
2a diſtō unt ⁊ q̄dā nō.¶ Tertia diſtinctio.Agētiū nō īfluētiū
3a diſtō q̄dā ſunt mere inſtrumētalia.ſicut eſt cultellus vel ſe-
curis:⁊ q̄dā dr̄ occaſionalia ſicut agēs ꝯſiliās:agens
aplicās actiua paſſiuis:ſic eſt medicus vl̓ aliqs ponēs
lignū ad ignē ad h̓ vt cōburat̄.¶ Quarta diſtō.agen
4a diſtō tiū īfluētiū qōdā eſt qō nullo mō dr̄ inſtr̄ale:ſȝ dr̄ agēs
pmū ſic pma cā:alia āt oīa agētia dr̄ quodāmō īſtru
mētalia reſpectu pme:quamuis nō oīa dicant̄:nec ſint
mere inſtr̄alia:ſed influentia aliquid in eoꝝ effectus.

pa ꝯ **Quantū** ad 2m ponā pmo ꝯnes de cauſis in
trinſecis.ſcdo de cāis extrīſecis.ſic
ſunt agentia.¶ Tunc ſit pma ꝯ.ad variationē māe ſe
quit̄ variatio effectus.Ex iſta ꝯne.ſequit̄ q̄ nō fuiſti:
nec potuiſſes fuiſſe genitus ex alio ſemine q̄ȝ ex illo ex
quo tu fuiſti genitus:⁊ pbat̄ ſic.nā ex quo mā eſt pars
effectus:⁊ cū effectus nō ſit aliud q̄ȝ ſue partes.ſequit̄
q̄ ſi mā eſt alia q̄ effectus eſt alius.quare ad variatio
nē māe ſeqt̄ variatio effectus.¶ Scdo ſeqt̄ q̄ nō po-
2m tes fuiſſe genitus ab alio patre:nec conceptus ab alia
mr̄e q̄ȝ a tua:qꝛ ſi ab alia fuiſſes ꝯceptus vel genitus.
tu nō fuiſſes genitus ex illo ſemine quomō es genitus:
3m ⁊ p ꝯñs nō eſſes ille q mō es.¶ Tertio ſequit̄ q̄ non
potuiſſes fuiſſe genitus in alio īſtāti q̄ȝ in illo in q̄ gña
tus fuiſti.pȝ:qꝛ nō fuiſſet eadē mā:cū ꝯtinue ptes māe
fluant ⁊ refluāt pp ꝯtinuā eius alterationē pueniētē
a corpibus ſuperceleſtibus que ſunt in cōtinuo motu.
2a ꝯ ¶ Scda ꝯ.nō eſt poſ̓e q̄ eadē forma gñanda a pluriū
māerū pō educat̄.nā dato oppoſito ꝯnis.ſeqt̄ q̄ poſ̓e
eēt eādē foꝛāȝ īformare vnā māȝ pariſius ⁊ aliā rome.
3a ꝯ ¶ Tertia ꝯ.eadē foꝛa gñanda a pluriū māerū pō non
pōt educi.pbat̄.nā ſi ſic.ſit igit̄ a.forma gñanda q̄ in-
differēter a.b.c.materijs poſſit educi:⁊ educat̄ pmo a.
b.mā.tūc ex quo a.foꝛa ex b.mā eſt educta:⁊ nl̓a facta
fuit mutatio in c.mā.vr̄ q̄ adhuc ex c.mā a.foꝛa poſſit
educi:⁊ cū iā foꝛa a.ſit educta de b.mā.ſeqt̄ q̄ poſtq̄ȝ
a.forma ſit genita.poſ̓e eſt adhuc eā gñari:qō eſt icō-
ueniēs.poſtq̄ȝ eni aliqd ſemel genitū eſt:amplius gña
2m ri nō pōt:iſta rō tñ nō eſt demr̄atiua.¶ Scdo.arguit̄
ſic.ſi a.foꝛa pt idr̄nter ex b.⁊.c.materijs gñari.tc̄ ſimus
in illo īſtāti in quo pōt gñari ex b.mā:⁊ pt gñari ex c.
mā.⁊ p ꝯñs p eodē inſtāti aliq̄ forma pōt gñari pari-
ſius ⁊ rome:qꝛ pariſius ex b.mā:⁊ rome ex c.materia.
3m ¶ Tertio arguit̄ ſic.ſicut impoſ̓e eſt q̄ eadeȝ figura ſit
figura pluriū cerarū ⁊c̄.ſicut figura vnius cere nō po-
tuiſſet fuiſſe figura alterius cere:ita impoſ̓e eſt q̄ eadē
forma ſit forma pluriū māerū:⁊ ſil̓r forma que eſt for-
ma illius māe nō poſſet fuiſſe forma alterius:qꝛ ſicut ſe
hȝ figura ad ceram:ita materia ad formam.

Quantū ad ſcdm ſit pma ꝯ.a pluriū agentiuȝ pa ꝯ
quolibet indifferēter nō īfluentiū in
effectū idē effectus gñandus pōt gñari.pbat̄ ſic.nā ab
agentibus nō influentibus effectus nō capit̄ de intrin
ſeco:nec aliqd q̄ ſit ps ſue ſube:⁊ p ꝯñs:nec diſtōnes.
g̃ a pluriū taliū quolibet pōt pduci.¶ Scda ꝯ.a plu 2a ꝯ
riū agentiū quolibet influentiū aliqd in effectū nō pōt
idē effectus pducendus pduci.pbat̄ ſic.nā a talibus
effectus capit aliqd de intrinſeco ⁊ parte ſue ſube:⁊ p
ꝯñs diſtinctionē:⁊ per ꝯñs a pluriū taliū quolibet non
poteſt idem effectus numero produci.

Ad rōnes ¶ Ad pmā dico:q̄ ſi gallina eſt ad pm
agens īfluens aliqd in pullū pdu
cēdū:ex eodē ouo nō fuiſſet genitus idē pullus nūero:
q̄ȝuis bñ in ſpē ſub alia gallina ab illa ſb q̄ ponit̄.ſi vō
in gñatione pulli gallina nō eſt agēs īfluens:tūc eſſet
ꝯcedēdū q̄ idē pullus fuiſſet genitus ex eodē ouo po-
ſito ſub alia gallina.¶ Ad 2m dico:q̄ ſi aliqō lignū po ad 2m
neret̄ ad ignē gñaret̄ ex eo ignis:⁊ ſi fuiſſet poſitus in
aliū ignē nō fuiſſet ex eo genitus idē ignis nūero:ſed
bñ ꝯſil̓is.¶ Ad tertiā ſil̓i mō rñdet̄.¶ Ad q̄rtā dico: ad 3m
q̄ nō eſt ꝯ pdicta pp h̓ q̄ ſoꝛ.⁊ plato nō ſunt agētia in ad4m
fluētia aliqd in cadauer qō gñat̄ ex īterfectiōe bouis.
¶ Ad q̄ntā dico:q̄ nō eſt eadē intētio cōis cāta in itel ad 5m
lectu meo a ſoꝛ.ꝯ q̄ fuiſſet cāta a platone:ſȝ eſt bene
ꝯſil̓is:⁊ pp hoc ipſa eſt repñtatiua vtriuſq̄ȝ:q̄ȝuis non
ſit eadē cāta ab vtroq̄ȝ.¶ Ad ſextā negat̄ q̄ idē effe- ad 6m
ctus nūero poſſit ꝯſeruari a pluriū agētiū quolibet.Et
qñ dr̄ de mutatiōe īperceptibili:dico q̄ nō maneret ea
dē ſenſatio:ſed fieret alia ēt īperceptibil̓r.Ulterius qñ
dr̄ de flāma:dico q̄ ꝯtinue eſt aliud ⁊ aliō lumē in me
dio.ſicut ꝯtinue eſt alia ⁊ alia flāma.¶ Ad ſeptimā di ad 7m
co:qō quāuis a pl̓ibus agentibus diſtinctis ſpē poſſit
idē effectus ſpē gñari.negat̄ tñ q̄ a diſtinctis numero:
ſm h̓ īfluētibus pōt idē effectus nūero gñari ſicut etiā
quāuis plura accñtia diſtincta ſpē poſſint eſſe in eodē.
ſicut albedo ⁊ dulcedo in lacte:nō tñ diſtincta ſolū nu
mero.vñ cōiter dr̄ q̄ accñtia ſolū numero dr̄ia nō pñt
eſſe ſimul in eodē.¶ Ad octauā dico:q̄ q̄ȝuis agentia ad 8m
dicant̄ cāe extrinſece:⁊ q̄ nō ītroducūt poſitionē effe- ad 9m
ctus:tñ aliq̄ īfluūt aliqd de ītrinſeco in effectū.¶ Ad
nonā negat̄ ꝯñtia:pp h̓ q̄ fines nō īfluūt aliqd in effe
ctū.aliqua aūt agentia influunt aliqd in effectū.¶ Ad ad 10m
vltimā dico:q̄ q̄ȝuis oēs cāe pter pmā dicant̄ inſtr̄a-
les ⁊ hoc in cōparatione ad pmam:nō tñ oēs ſunt ita
mere inſtrumentales quin aliqua earū influat aliquid
in effectū.Et ſic terminat̄ iſta qō.

Q̄ō. viij.

Q Uerit̄ Utrū dato aliquo gñabili ipȝ pm
in pluriū inſtantiū quolibet in
differenter pōt generari.verbi grā.poſito q̄
a.ſit vnū gnerabile ⁊ generet̄ in b.inſtanti
vtruȝ in alio inſtāti q̄ȝ in b.a.potuiſſet generari.¶ Et
arguit̄ primo q̄ queſtio ſit vera.naȝ omne generabile
cōtingenter generabit̄:qō nō eſſet:vt videt̄:niſi in plu
riū inſtantium quolibet indifferenter poſſet generari. 2m
¶ Secundo.nam ſi queſtio eſſet falſa.tūc vel eſſent in-
finita inſtantia in qbus nihil poſſet generari:vel eſſent
infinita generabilia que nunquam generarentur:ſed
vtrūq̄ȝ iſtoꝝ eſt falſum.pbat̄ conſequentia.nā capiat̄
aliqō inſtans:⁊ ſit a.vel pro illo eſt aliquid generabile
vel nihil.ſi nihil.cōſimili mō arguā de īfinitis alijs in
ſtantibus.ſi aliquid generatio illius poteſt impediri p
illo inſtanti.ergo ſi queſtio eſſe vera.tunc illud nunq̄ȝ
generabit̄:⁊ ſimili modo arguit̄ de inſtantibus alijs 3m
generabilibus.¶ Tertio arguit̄ ſic.a pluriū inſtantiū
quolibet idem corruptibile poteſt corrumpi.ergo etiā
videt̄ q̄

videt ꝙ in pluriū inſtantiū quolꝫ idē effectus poſſit generari.videtur.n.ſimile eſſe de hoc quo ad gñonē ꝛ coꝛruptionē.maioꝛ pꝫ:qꝛ dato aliquo boue interficiēdo in
4. differenter pōt interfici hodie ꝛ cras. ¶ Quarto argr ſic.ex eodē boue gñatur idem cadauer:cuꝫ ergo in plurium inſtantiū quolꝫ idem bos pōt coꝛrūpi.ſequitur ꝙ in pluriū inſtantiū quolibet idē cadauer poſſit generari.vñ ſi aliqs bos hodie interficeret non ex eo gñaret aliud cadauer q̄ ſi heri fuiſſet interfectus. ¶ Quinto
5. arguit ſic:niſi queſtio eſſet vera.ſeqtur ꝙ generatio nō poſſet differri: ꝛ ita ſi tu non fuiſſes genitus in illo inſtāti in quo fuiſti.nūq̄ poſtea fuiſſes genitus. ꝯñtia tenet poſtq̄ in pluriū inſtātiū quolibet idē gñabile non pōt
6. generari. ¶ Sexto arguit ſic.niſi queſtio eſſet va.ſeqt ꝙ iaꝫ hec eſſet poſſibilis.ſoꝛ.gñabitur. ꝛ ſi in inſtāti in quo eſt gñabilis non gñabitur.illo inſtanti elapſo hec erit impoſſibilis.ſoꝛ.generabitur. ꝛ ſic ꝓpoſitio poſ'is erit impoſſibilis:nullā facta in re mutatiōe. ¶ Septio
7. arguit ſic.ſi queſtio eſſet falſa.tunc in tēpoꝛe.b. deſinerent poſſe generari infiniti ignes.ꝓbatur:nam ſit ꝙ in tempoꝛe a.b.in iſto ligno nō generet ignis. ꝛ tñ omnino veꝝ erat dicere ꝙ in illo ligno poterat gñari ignis in tēpoꝛe a.b.Et cū infinite ſint ꝑtes ꝓpoꝛtionabiles a. ꝛ b.tēpoꝛis in quaꝝ qualibet poterat gñari aliqs ignis in iſto ligno: ꝛ ſi ille ignis q potuit gñari in ipſo in pꝛia parte pꝛopoꝛtionabili tempoꝛis non potuit generari in ipſo in ſecūda:nec ille in ſecūda potuit generari in tertia: ꝛ ſic vltra.ſequit ꝙ a.b.tēpoꝛe elapſo infiniti ignes ſcōm infinitas partes ꝓpoꝛtionabiles a.b. tēpoꝛis deſinunt vel deſierunt poſſe generari in illo ligno.

p.ge. 70. **In oppoſitū** arguit.nā ſi qō eſſet vera.ſeqtur ꝙ coꝛruptū poſſet iterum generari:ſed hoc eſt f'lm.ꝯña pꝛobat.nā ſit ita ꝙ a.generet in b. ꝛ in c.inſtātibus: ꝛ generet in b. ꝛ coꝛrūpat ante c.inſtans.tunc cū ꝑpter hoc non debeat tolli poſſibilitas gñonis eius in c.iſtāti: vt vř.vř ꝙ adhuc i c.inſtāti poſſit gñari. ꝛ ēt poſtq̄ ſemel coꝛuptū ē iteꝝ pōt gñari. ¶ In iſta qōne.Pꝛio ponā duas ꝯclōnes pambulas.Deinde ponā ꝯclōnē reſponſalēꝫ ad queſitum.

pª ſup. **Quantuꝫ** ad pmū ſit pma ſuppō.ꝙ impoſ'e eſt tēpus pꝛeteritū redire.imo ſcōꝫ aliquos implicat ꝯdictionem.Et ſilr dato aliquo tēpoꝛe: impoſſibile eſt ipſuꝫ pꝛius fuiſſe q̄ fuerit: ꝛ ſilr dato ali
2ª ſup. quo tēpoꝛe impoſ'e eſt ipm pus foꝛe q̄ erit. ¶ Secūda ſuppō motus ſigt tēpus.pꝫ hoc ex eo ꝙ motus eſt acqſitio vel deperditio alicuius in tēpoꝛe. Ex quo ſequitur
4.ph. 98. ꝙ motus in b.tempoꝛe ſigt b.tempus.

pª ꝯ **Tunc ſit** pꝛima ꝯclo.dato aliquo motu facto in aliquo tpe impoſ'e eſt ipm fuiſſe futuꝝ in alio tēpoꝛe.pꝛobat.nā ſi a.motū fuit in b.tēpoꝛe. tūc arguit ſic.a.motū eſt.c.mobile moueri in b.tēpoꝛe.patꝫ hoc ex ſcōa ſuppoſitione: ſed impoſſibile eſt c. mobile moueri in b.tempoꝛe pꝛius fuiſſe:vl' poſtea foꝛe.ex quo impoſſibile eſt per pꝛimā ſuppoſitionē b.tempus pꝛius fuiſſe vel foꝛe.ergo impoſſibile eſt a.motuꝫ pꝛius fuiſſe
2. vel poſtea foꝛe. ¶ Secūdo arguitur ſic.impoſſibile eſt motum cere qui modo eſt ſeu reuolutionē hodiernam pꝛius fuiſſe.ergo conſimili modo ſic eſt de quolibꝫ alio motu.ꝯſequentia tenet ex eo ꝙ motus iſtoꝛuꝫ inferioꝝ dependet a motu celi tanq̄ a cauſa pncipali: ſed ſic dictum eſt in alia queſtione.ad variationem cauſe pꝛinci
Coꝛm palis ſequitur variatio effectus. ¶ Ex iſta ꝯclōne.ſeqtur ꝙ ſi ſoꝛ.mouetur nūc aliquo motu: ꝙ ſi expectaſſet
2ª ꝯ fuiſſet motus alio motu. ¶ Secūda ꝯcluſio. mutationum diſtinctaꝝ numero:ſunt diſtincti termini numero ad quos ſunt ille mutatiōes:qui quidem termini ꝓducuntur ineſſe per hmōi mutationes.pꝫ hoc ex eo ꝙ diſtinctio mutationū ꝛ mobilis ſpecifica attendit penes diſtinctiones nālem ꝛ ſpecificam terminoꝝ ad quos. Et notāter dico in ꝯcluſione.qui quidē termini pꝛoducuntur ineſſe per tales mutatiōes:ad innuendū non eſſe impoſ'e diſtinctas mutationes numero eſſe ad eundeꝫ terminū ad quē numero:cū talis terminus ad quē non pꝛoducat ineſſe ꝑ tales mutatiōes.verbi grā.ſic eſt de mutationibus localibus.diſtincti.n.motus locales pñt eſſe ad eundē terminū ad queꝫ.pꝫ hoc.nam pluries vadimus ad noſtram dominaꝫ: vt ad terminum ad quem illoꝛum motuū:qui quidem terminus ad quem nō pꝛoducitur ineſſe per hmōi mutationes ꝛc̄.

Quantū ad 2m ſit 3ª ꝯclo reſponſalis. dato aliq̄ generabili impoſ'e eſt ipſum in pl'iuꝫ inſtantium quolibet gñari:vel dato aliquo genito ipm in plurium inſtantiuꝫ quolibet eſt impoſſibile fuiſſe generatum.pꝛobat.naꝫ ſi ſoꝛ.ſit ꝓductus.a. ꝓductiōe in b.tempoꝛe.tunc arguitur ſic:impoſſibile eſt a.ꝓductionem fuiſſe in alio tempoꝛe vel inſtanti q̄ in b. per pmā ꝯclōnem:ſed impoſſibile eſt fuiſſe ſoꝛ. pꝛoductum alia pꝛoductione q̄ a.pꝛoductione.per ſcōam concluſionē. ergo impoſſibile eſt ſeu fuiſſet.ſoꝛ. pꝛius pꝛoduci q̄ in b.tempoꝛe vel inſtanti. ¶ Secūdo arguitur ſic. Et ſup 2m
3ª ꝯ
pono ꝙ influentia celi que eſt in b.tempoꝛe.impoſſibile eſt eandem numero pꝛius fuiſſe vel poſtea foꝛe: quāuis foꝛte bene conſimilis. Tunc ſm pꝛecedentem concluſionem ſecundum mutationem agentis ꝛ influentie eſt mutatio effectus.ergo tempoꝛe elapſo nūq̄ fuiſſet poſtea poſſibile ſoꝛ.generari: nec ante genitum fuiſſe. quāuis bene conſimilis foꝛti poſſet vel potuiſſet generari. ¶ Tertio arguitur ſic.cauſe concurrentes ad pro 3m
ductionem ſoꝛ.in b.tempoꝛe.nunq̄ eedem numero ſic ſe habent:nec vnq̄ poſtea eedem numero ſe habebūt: ſicut nunc ſe habent in b.tempoꝛe. ergo ſcōm dicta in alia queſtione impoſſibile fuiſſet ſoꝛ.ante b.tēpus fuiſſe pꝛoductum vel poſt b.tempus pꝛoducenduꝫ. ¶ Ex iſtis ſequitur generationem alicuius non poſſe differri. vnde ſi tu in illo inſtāti in quo fuiſti genitus nō fuiſſes genitus nunq̄ poſtea in eternū fuiſſes genitus. ¶ Secundo ſequitur ꝙ qōlibet generabile neceſſario generabitur niſi per liberum arbitrium impediatur: per qō quidem liberum arbitrium generatio nō poteſt differri:ſed bene poteſt auferri.

Ad rōnes ¶ Ad pꝛimā dico: ꝙ generabile non ꝑpter hoc dꝫ ꝯtingēter gñabile:qꝛ in pluriū iſtantiū quolibet poſſit gñari: ſed ideo: qꝛ in illo inſtanti in quo poteſt generari poſſibile eſt ꝙ nen generet: ꝛ ꝙ omnino generatio pꝛo illo inſtāti per liberū arbitriū impediat. ad pmū
¶ Ad 2am ꝯcedo ꝙ infinita ſunt gñabilia que foꝛte nūq̄ generabunt: qꝛ foꝛte eoꝛū generatio per liberū arbitriū impedietur ꝛc̄. bene tamē concedo iſinita eſſe inſtantia vel fuiſſe in quibus nō potuit aliquid generari:in qbus foꝛte influentia erat inepta ad generationē.vnde dicunt aſtrologi ꝙ aliquādo eſt talis influentia: ꝙ pꝛo tunc non poteſt generari bōs: ꝛ ſic de alijs. ad ſcōm
¶ Ad 3am dico non eſſe ſimile de generatione ꝛ coꝛruptione.vnde bene idem in plurium inſtātium quolibꝫ pōt coꝛrūpi:nō tñ generari. hoc ideo eſt: qꝛ coꝛrumpens non influit in coꝛruptum:ſed in generatum:vnde ſi aliquis bos hodie interficeretur eſſet aliō cadauer numero q̄ ſi heri fuiſſet coꝛruptꝰ:quāuis ideꝫ bos potuiſſet fuiſſe heri coꝛruptus ſic mō. ad tertiū
¶ Ad 4am pꝫ ex iā dictis. ad q̄rtū
¶ Ad 5am ꝯcedo illud qō ꝑ eā ꝓbatur. ad q̄ntū
¶ Ad 6am ꝯcedo ꝙ aliqua ꝓpō eſt modo poſſibilis ꝛ ad ſextū

poſtea

poſtea īpoſſibilis nulla mutatione fcā in re ſigta ꝑ illaꝫ
ꝓpōnē.qꝛ forte nulla res ſigtur per illā ꝓpōneꝫ: facta
tñ mutatione in alia re. ⁊ ſic eſt in ꝓpoſito: qꝛ facta eſt
Ad 7m mutatio motus celi localis. ❡ Ad vltimā ꝯcedo illud
qđ ipſa ꝓbat. Et ſic terminatᷣ iſta qō. Qō. ix.

p̊m p̊ ge. 27 **Q**Uerit͛ Utrū augmētatio ſit gñatio.
❡ Et arguit͛ p̊ ꝙ ſic. naꝫ augmētatio eſt alicuiuſ corruptio.ğ ēt eſt alicuius gñō.ꝯña tꝫ:qꝛ corruptio vni⁹ eſt gñatio
2m alterius.añs pꝫ:qꝛ augmētatio eſt corruptio alimenti.
❡ 2° arguit͛ ſic.diminutio eſt corruptio. ğ augmētatio ē
gñatio.ꝯña tꝫ:ſed añs ꝓbatur:qꝛ diminutio eſt cū deꝑ
ditione alicuius que nō fit niſi aliq̊ recedēte. ſicut dicit
Ariſto.ğ vr̄ ꝙ ſit alicuius corruptio. puta illius quod
3m recedit ⁊ deperdit͛. ❡ 3° arguit͛ ſic.augmētatio eſt motus ad ſubaꝫ.pꝫ hoc.nā per augm̄tationē aliq̈ ꝑs ſube
ante acq̄rit͛:ſꝫ oīs motus acq̄ſitus ſicut eſt augmenta-
4m tio qui eſt ad ſubaꝫ eſt gñō.ğ ⁊c̄. ❡ 4° argr̄ ſic.nā vide
mus ꝙ ligna ponunt͛ ad ignē ⁊ eſt augmētatio ignis.
5m ligna corrūpunt͛ ⁊ ignis gñat͛.ğ augmentatio eſt gñō.
5.ph.18. ❡ 5° arguit͛ ſic ſi nō:hoc videret͛ eſſe ex eo ꝙ augmēta
tio eſſet motus ad quātitatē ⁊ nō ad ſubaꝫ: ſꝫ ħ eſt fłꝫ.
nā rarefactio q eſt motus diſtictus ab augmētatiōe eſt
motus ad q̄ꝫtitatē.ğ non augmētatio. ꝯñtia tꝫ ex eo ꝙ
6m motus diſticti ſunt ad diſtictos terminos. ❡ 6° arguit͛
ſic.nā intēſio alicuius qualitatis ſcđm gradus dicit͛ augmētatio illius qualitatis. ⁊ illa eadē eſt gñō graduuꝫ
T.c.31. illius qualitatis.ergo augmentatio eſt gñatio.
T.cō.6. **In oppoſitum** eſt Ari.p̊ huius: ⁊ etiā 3°
T.c.7. ⁊ 5° phy. vbi diſtiguit au-
⁊.18. gmētationē ꝯ gñonē:qđ nō facēt ſi aug° eēt generatio.
❡ In iſta qōne p̊ ponā diſtictiones de hoc noīe augmē
tatio. ⁊ deſcriptionē de ly augmētatio hic itēta. ⁊ q̄ſdaꝫ
cōditiones eius. 2° ponaꝫ ꝯcłones de dr̄ia augmētatio
p̊m nōn. nis hic intente ad alias mutationes ⁊c̄.

Quantū ad p̊mū ſciēdū eſt ꝙ ħ nomē augmē-
tatio multipłr accipit͛.accipitur.n.augmentatio pro intēſione alicuius q̄litatis. ⁊ diminutio
pro remiſſiōe eiuſdē. Et iſto mō accipimus cū dicimus
aliq̄ꝫ całitatē eē augmētatā ⁊ aliquā ifirmitatē eſſe au-
2° mō gmentatā. ❡ 2° mō accipit͛ pro augmētatione q̄ fit ꝭm
T.c.68. quātitatē diſcretā. Et iſto mō accipit͛ cū dr̄.3.phyſi.ꝭm
3° modo diuiſionē cōtinui in infinitū auget͛ numerus in infinitum. ❡ 3° modo accipit͛ pro augmētatione ꝭm q̄ꝫtitatē
ꝯtinuā. ⁊ hoc dupłr. vno mō abſqꝫ aliq̈ re noua adueniente. ⁊ ſic vocat͛ rarefactio.alio mō pro aliq̈ re noua
aduenienti. Et hoc dupłr.vno°.pro aliq̈ re noua adueniente ſiłi p̄exñti. Et iſto° dicimus ꝙ fluuius augetur
fluuio aduenie͂te. Alio° accipit͛ pro acq̄ſitione noua ad
ueniente diſſiłi rei p̄exñti. ⁊ hoc dupłr.vno° ꝑ ſolā iux-
poſitionem. ⁊ iſto° dicimus ꝙ lign] aduenie͂tibus igni,
ignis auget͛.alio° pro aliq̈ re adueniente ꝑ intuſpoſitio
nem. ⁊ per ꝯuerſionē eius in ſubam corporeā cui adue
nit ꝑ v̊tuteꝫ ⁊ actionē aīe mediāte calore nāli. De oībuſ
his modis augmētatiōis nō intendit͛ hic: ſꝫ de augmē
tatione vltimo° dcā que ſic deſcribit͛.augmētatio eſt cō
uerſio diſſiłis in ſubaꝫ illi cui aduenit per actioneꝫ aīe
mediāte calore nāli. Augeri aūt eſt aliqd idē p̊ trāſmu
tari de minori ad maius q̄ꝫ ipſuꝫ prius erat.

Corre. p̊. **Ex iſta** diſtōne ſequūtur quedā ꝯditiōes augmē
tationis. ❡ Pria eſt ꝙ aug° fit aliq̊ extri
ſeco adueniente.pꝫ ex deſcriptiōe de ly augeri.nā auge
ri eſt trāſmutari de minori ad maius:vel ħ eſt ꝑ ſolam
rarefactionē:vel ꝑ aduentū alicuius ab extrinſeco.non
pōt dici p̊mū.nā tūc multa poſt augmētationē eēnt ra-
riora q̄ꝫ añ:ſꝫ hoc eſt fłꝫ.vñ videmus ꝙ corpus viri eſt
magis denſuꝫ q̄ꝫ corpus pueri. ❡ 2ª ꝯditio eſt: ꝙ illud 2.
qđ auget͛ maneat idē añ ⁊ poſt. pꝫ per diffōnē augeri.
nā augeri dr̄ cū aliqd p̊ eſt minus. ⁊ poſtea fit maius.
mō cū ly ip̄ꝫ ſit relatiuū idētitatis:ſeq̄t͛ ꝙ ſi nō maneat
idē añ ⁊ poſt:ꝙ fłm eſſet dicere ꝙ ip̄m eēt minus ⁊ po
ſtea maius. Ex hoc ſeq̄t͛ ꝙ cibus aduenie͂s nō auget͛.
ſed illud cui aduenit. Ex q̊ pꝫ ſołō illius qōnis.quā ali
qui formāt circa iſtū librū.vꝫ.qd ſit illud qđ auget͛. vñ
ſtatiꝫ diceret͛ ꝙ corpus cui aduenit cibus eſt manens 3.
idē ⁊ poſt ⁊ añ. ❡ 3ª ꝯditio eſt ꝙ q̄lꝫ ꝑs aucti eſt aucta. p̊.ge.t.
pꝫ ex deſcriptiōe de ly augeri.nā ibi ponebat͛ p̊ mō ex c.2.(31
q̊ illud dr̄ p̊ motū:cuius q̄lꝫ pars eſt mota.illud ēt dī p̊
augeri:cuius q̄lꝫ ꝑs auget͛. ❡ Adhuc ſunt alie tres cō
ditiones augmētatiōis.ſ.q̄ ſunt negue. q̄ꝝ p̊ma ē ꝙ in
augmētatiōe:nō opꝫ dare vacuū in corpore qđ auget͛.
❡ 2ª ꝯditio negatiua ē:ꝙ nec oꝫ ibi fieri penetrationem 2
dimenſionū. ❡ 3ª ꝯditio negatiua eſt:ꝙ oꝫ illud adue 3
nie͂s nō ſit incorm. ❡ Ex iſtis ꝯditiōibus augm̄tatōis
inferunt͛ alie. Quaꝝ p̊ma ē iſta ꝙ aduenie͂s.ſ.cibus in
p̊n° ſit diſſiłe illi cui aduēit.pꝫ:qꝛ ſi in p̊n° eſſꝫ ſiłe fieret
ſolū ꝯtinuatio aduēie͂tis cū illo cui aduēit. ſꝫ ħ non.nā p̊ ge.t.
tūc nō q̄lꝫ ꝑs aucti auget͛. ❡ 2ª ꝯditio eſt ꝙ in fine ſit ſi 2.(38.
mile.pꝫ:qꝛ ałr ex ipſo ⁊ p̄exñte nō fieret vnū. ❡ 3ª ꝯdi 3
tio eſt ꝙ ibi fit alt͛atio. ⁊ ēt gñō aliq̄lis.nā exq̊ aduēie͂ſ
in p̊n° eſt diſſiłe illi cui aduenit: ⁊ i fine ſit ſiłe: ⁊ ꝑ ꝯñs
nō eſt ſine aliq̈ alteratiōe ⁊ gñone.ſeq̄t͛ qđ dictuꝫ eſt. 4
❡ 4ª ꝯditio eſt ꝙ ibi ſit nutritio.nā ałr non ꝑ ſingulas
ptes illud aduenie͂s diſtribueret͛ in corpore augendo. 5
❡ 5ª ꝯditio:ꝙ opꝫ de illo qđ auget͛ ꝙ ſit aīatū.pꝫ:qꝛ ſo
lum aīatū nutrit͛ nutritiōe ꝓprie dicta. qualis req̄ritur
ad augmentationē ꝓprie dictā: de qua eſt pñs ſermo. 6
❡ 6ª ꝯditio eſt:ꝙ opꝫ in augmentatione plus acq̄ratur
q̄ꝫ fuerit deperditū.nā ałr corpus cui adueniret cibus 7
nō fieret maius. ⁊ ſic nō eēt augmētatio. ❡ 7ª ⁊c̄.req̄-
rit͛ ad augmētationē ꝙ ibi ſit mot⁹ localis ipſi⁹ cibi ad-
uenie͂tis ꝙ deportet͛ ꝑ ſingła mēbra corpis qđ auget͛. 8
❡ 8ª ꝯditio:ꝙ req̄ritur ꝙ illud qđ auget͛ poſtq̄ꝫ auctuꝫ
eſt occupet maiorē locū q̄ꝫ p̊us:ꝓꝑ ħ ꝙ fcm̄ eſt maiuſ.

Quantū ad 2m ſciendū eſt:ꝙ ſic̄ aliqd dicimus p̊m
moueri ꝑ accñs dupłr. vno mō rōne
accñtis.alio mō rōne partis:ita dicimus aliqd genera
ri ꝭm quid dupłr.vno mō dicimus accñs gñari ꝭꝫ qd.
alio mō dicimus gñationeꝫ alicuius ptis inexñtis toti
eſſe gñonem ꝭm qd. ❡ Juxta hoc dico ꝙ qñcunqꝫ eſt
corruptio ſimpłr eſt gñatio ꝭm qd.v̊bi gratia.ſicut ꝯtin
git in nutritiōe.ibi.n.eſt corruptio cibi ſimpłr ⁊ gñatio
nutrimenti ꝭm qd:qꝛ gñatio alicuius.ſ. ipſius carnis. 2
❡ 2° dico ꝙ aliqñ bene ecōuerſo corruptio ꝭm quid eſt
gñatio ſimpłr:vt cuꝫ in reſołōne ex aliqua parte hoīs
que corrūpitur gñatur aliqđ paruuꝫ aīal. ſicut pedicu-
lus.ibi.n.eſt gñatio ſimpłr ipſius aīalis ⁊ corruptio ꝭꝫ
quid ipſius hoīs vel ipſius corporis corruptio.ex quo
fit talis reſolutio. ❡ 3° dico:ꝙ aliqñ gñari ꝭm quid eſt 3
corruptio ꝭm quid.v̊bi gratia:vt qñ ex parte ipſius ci-
bi fit pars ipſius carnis.

Tunc fit p̊ma ꝯ̊.in augmentatiōe bene eſt corr° p̊ª ꝯ̊
ꝭm qd.pꝫ:qꝛ ibi eſt gñatio partis ipſi⁹ 2ª ꝯ̊
aucti. ❡ 2ª ꝯ̊.in augmentatiōe bñ eſt corruptio ſimpłr.
pꝫ:qꝛ ibi eſt corruptio cibi:cui⁹ corru° dī corruptio ſim
pliciter.exquo cibus eſt vnuꝫ ens ſeorſuꝫ exñs. ❡ 3ª ꝯ̊. 3ª ꝯ̊
aug° nō eſt gñatio ſimpłr.pꝫ:qꝛ in aug° manet idē ſubꝫ
in actu añ ⁊ poſt ſic̄ prius dicebatur.ſic auteꝫ nō eſt in
gñatiōe ſimpłr dicta.exquo gñō ſimpłr dcā eſt trāſmu
tatio huius totius in hoc toto nullo ſenſibili remanēte
⁊ c̄. ❡ 4ª ꝯ̊.augmētatio nō eſt mixtio.pꝫ: qꝛ in mixtiōe 4ª ꝯ̊
vtraqꝫ mixtibilia corrūpūt͛:vł vnū mixtū ꝯuertit͛ i nāꝫ
alterius

alterius:ſ ambo mutantur in mām tertij.ſ. mixti.in au
gmentationē āt cibus adueniēs mutat in māz pexiītiſ.
5ª ꝯ ℭ 5ª ꝯ.augmētatio differt ab alteratiōe.pꝫ: qꝛ p augmē
tationē acqrit noua extēſio:p alterationē aūt nō ſemp:
6ª ꝯ niſi aliqñ ꝯſecutiue.ℭ 6ª ꝯ.aug°.ēt differt a motu loca-
li.pꝫ:qꝛ in motu locali.nullo mō opꝫ eē gñonē vl' corru
tionē alicuius ſimpl'r:aliq̈lē tñ oꝫ eē in augmētatione.
7ª ꝯ ℭ 7ª ꝯ.aug°.ēt differt a rarefactiōe.pꝫ: qꝛ rarefactio pōt
8ª ꝯ fieri nullo extrinſeco adueniēte.aug° v̇o nō.ℭ 8ª ꝯcl'o.
9ª ꝯ aug°.ēt differt a nutritione.pꝫ. nā in aliqbus.ſic in ſeni-
bus eſt nutritio. ꝛ tñ nō eſt aug°.ℭ 9ª ꝯ eſt.ꝙ tamē oēs
hmōi mutatiōes reqrunt ad augmētationē.vñ ibi req-
ritur gñō aliq̈lis.ſil'r motus localis quo cibus deporta
10ª ꝯ tur p ſingl'a mēbra.ſil'r reqritur ibi mixtio ꝛ nutritio.
ℭ Ultia ꝯcl'o eſt.augmētatio eſt motus ad quātitatē.
pꝫ.ex eo ꝙ per augmentationē fit ꝙ permutat rñ° de
aucto per nomina de predicamento quātitatis.

ad pᵐ ꝛ 2ᵐ **Ad rōnes** ℭ Ad pmā dico: ꝙ illa bñ pbat
ꝙ ibi eſt gñō ſꝫ qd put de aliquo.
v̇ificat gñari ſꝫ qd rōe ſue pꝛ.Cōſil'r mō rñdet ad 2ᵃᵐ
ad 3. ℭ Ad 3ᵃᵐ qñ dī aug° ē motus ad ſubāz veꝝ eſt: ſed nō
ad ſubāz p ſe ſubſiſtētē: ꝛ pp h nō dī gñō ſimpl'r: ſꝫ bñ
ad 4. gñō aliq̈lis.ℭ Ad q̈rtā dico:ꝙ aug° ign ex appōne li
gnoꝝ nō dī aug° ppe dcā.exquo aug° ppe dcā nō ꝯue
nit niſi aiatis.ſicut dcm̄ eſt.Et ſic de tali augmētatione
ad 5. ignis nō eſt ad ppoſitū.ℭ Ad qntā dico ꝙ rarefactio
bñ ē mot' ad q̈ꝫtitatē:ſꝫ tñ eſt nullo extriſeco aduēiēte.
ad 6. ℭ Ad ſextā dico:ꝙ itēſio q̈litatis ſꝫ gen' nō dī aug° p-
prie dcā de q̄ eſt ſmo in ppoſito.Et ſic de tali augmen
tatione q̈litatis nō eſt ad ppoſitū. Qō. x.

pᵐ **Queritur** Utrū in augmētatiōe illō
qō auget maᵃᵗ idē añ ꝛp'.
ℭ Et arguit p ꝙ nō.nā ſit ſoꝛ. q ſit auctus.
tūc poſt augmētationē eſt alia ml'titudo par
tiūꝫ ipſius ſoꝛ.q̈ꝫ añ erat. exq̊ aliq̄ ptes non
pexñtes de nouo aduenīūt.ḡ eſt aliud totū. ꝯñtia tꝫ.ex
cō.17. eo ꝙ totū nō eſt aliud q̈ꝫ ml'titudo oiūꝫ ſuaꝝ ptium. ꝛ
4.ph. eꝯ.ſic dcm̄ eſt.p phy.ſi ḡ poſt augmētationē eſt aliō to
43. tum ꝙ erat añ.ſeqt in augmētatiōe nō manere idē to-
2ᵐ tum añ ꝛ poſt.ℭ 2° argr̄ ſic.ſit a.pexñs ꝛ b. adueniēs
p augmētationē.tūc claꝝ eſt ꝙ a. ꝛ b.eſt aliō ab a.ſꝫ to
tū qō eſt poſt augmentationē eſt a. ꝛ b. ꝛ qō erat ante
erat a.ſolū.ḡ poſt augm̄tationē ē aliud totū a toto:qō
pexiſtebat:lꝫ illud qō pexiſtebat ſcm̄ fuit ps totius qō
eſt cōpoſitū ex pexñte ꝛ adueniēte.ℭ 3° arguit ſic.nec
3ᵐ ptes mãles manēt eedē añ ꝛ poſt nec formales. ḡ non
manet idē totū añ augm̄tationē ꝛ poſt.ꝯña tꝫ ex eo ꝙ
ad variationē tā ptiū mãliū q̈ꝫ formaliūꝫ ſeqt variatio
effectus.añs pꝫ de ptibus mãlibus.nā ſꝫ Ari.ille fluūt
p.g.35 ꝛ refluūt. ꝛ nō manēt eedē.aliq̄.n.recedūt p reſol'onē
eaꝝ fcāꝫ in fumos vel in aliqd hmōi meᵗᵉ calore natu-
rali.aliq̄ ēt de nouo aduenīūt p aſſil'ationē cibi aduenīē
tis:qō in pn°.eſt diſſil'e. ꝛ poſtea in v̇tutis aīe meᵗᵉ calo
re nāli factū eſt ſil'e.tūc vltra.ſi ptes mãles nō manent
eedē. ꝛ cū foia nō poſſit migrare de ſubō i ſubꝫ. ſequit
ēt ptes formales nō manē eaſdē añ ꝛ poſt augmētatio
4ᵐ nē.ℭ 4° argr̄ ſic.ſi qō eēt v̇a.ꝯſil'i rōne debēt manere
idē ignis añ ꝛ poſt i augmētatiōe ipſius ignis:ſed hoc
eſt fl'm. ꝛ falſitas pꝫ ex eo ꝙ i gñone ipſius ign ē gñō
ꝛ corruptio ſimpl'r: ꝛ p ꝯñs nō manet idē añ ꝛ poſt.eſt
.n.ibi corruptio ſimpl'r cōbuſtibiliū ꝛ gñō ſimpl'r ipſi'
ignis.ꝯña pꝫ:qꝛ non vī aliter debere eē de augmētatio
5ᵐ ne ignis q̈ꝫ de augmentatione alioꝝ.ℭ 5° arguit ſic.ſi
qō eſſet v̇a.ſeqtur ꝙ aliquid poſſet manere idem ppter
hoc ſolū ꝙ aliqd eius maneret:ſed hoc eſt falſuꝫ.ꝯñtia
tꝫ.nam ſi in augmētatione dicimus idē eſſe pus ꝙ añ:
hoc non eſt ex alio: niſi qꝛ aliqd pexñtis adhuc eſt qō
ante erat:ſꝫ falſitas ꝯñtis pbat.nā ſi ſic.ſequeret ꝙ ali
qō totū diceret idē alteri: ꝛ tñ nulla pars vnius eēt vl'
fuiſſet ps alterius:ſed hoc eſt fl'm. ꝛ ꝯña tꝫ.naꝫ ſit aliq̄
nauis:cuius in vno āno vnū latus de nouo reparet. ꝛ
in ſcdō anno fundus de nouo reparet: ꝛ in tertio anno
2ᵐ altus de nouo reparet. ꝛ tūc ſic.iſta pma reparatiōe
facta adhuc dī eadē nauis:que ante erat. ꝯſil'i ratione
fcā ſcdā adhuc dī eadē nauis:ſil'r facta 3ª adhuc dicit
eadē:ſed 3ª reparatōe facta nihil eſt in illa naui qō erat
añ aliquā illaꝝ reparationū. ꝛ tñ dī eadē nauis q̄ erat
ante aliquā illaruꝫ reparationū.ḡ ſeqtur pbandum ꝙ
illa nauis poſt illas tres reparationes dī eadem nauiſ
que erant añ aliquaꝫ illarū reparationū.ſi qō eſſet v̇a.
pꝫ hoc.nam vocet illa nauis ante reparationē.a. ꝛ pꝛīa
reparatione facta vocet.b. ꝛ ſcdā fcā vocet.c. ꝛ tertia fa
cta vocet.d.tunc arguit ſic.d.dī eadē c. ꝛ c.dicit eadē
b. ꝛ b.dicit eadē a.ḡ a pmo ad vltimū d.dī eſſe eadē a. 6ᵐ
ℭ Similiter ad idē ſeqtur ꝙ ſequana ſimili modo de-
beret dici idē qui erat iam ſunt centū anni:ſed hoc eſt
falſuꝫ. ꝛ ꝯñtia poſſet deduci.ſicut de pori arguᵗᵒ.ſꝫ falſi
tas apparet:qꝛ ille ſequana qui erat añ centum annos
erat aqua que diu eſt corrupta. ꝛ ſequana qui nunc eſt:
eſt aqua:que poſtea eſt genita ꝛc̄.

In oppoſitū eſt Ariſto.Et pbat rōnibus. p ge.35.
naꝫ niſi qō eſſet v̇a. ſequit ꝙ
augmētatio nō eſſet motus.cuius oppoſitū dcm̄ eſt.3.
phyſi. ꝛ pmo huius.pbat ꝯña.nā ad hoc ꝙ aliq̄ trāſ- T.co.6.
mutatio dicat motus:reqrit ꝙ ſubꝫ talis tranſmutatio T.c.23.
nis fit ens in actu.per formā ſubalē que eſt eius pars
manēs idē ſub vtroqꝫ termino tranſmutatiōis.ſicut pꝫ T.c.33.
per Ariſt.hic in pmo.nā per hoc dn̄t gñō ꝛ corruptio 2.a.ꝯ.4
ab alijs trāſmutatiōibus:qꝛ eaꝝ ſubm̄ nō eſt tale:ſꝫ eſt
ens in pura potētia:cū ergo illud qō auget ſit ſubm̄ au
gmentatiōes ſi nō maneret idē: ſequitur qō dictuꝫ eſt.
ℭ 3° arguit ſic.ſeqtur ꝙ hic terminus ſoꝛ. nō eēt termi- 3ᵐ
nus diſcretus:ſed cōis.pꝫ hoc.nā ſine noua impōne ꝛ
vnica eius ipōne ſignaret plura q̈ꝫ ſucceſſiue. ſiḡet.n.
ſoꝛ.ante augmentationē. ꝛ ſignaret poſt augmētationē
vnū annuꝫ poſtq̈ꝫ non maneret idē poſt qui fuit añ. ꝛ
iterum ſequit ꝙ nulluꝫ noſtrū eſſet natus de muliere.
probatur ꝯñtia.exquo non eſſemus idē modo q eram'
ante noſtras augmētationes.ℭ 4° arguit ſic.ſil'r ſeqt 4ᵐ
ꝙ non fuiſſet idē xp̄s ſuſpenſus pro nobis in cruce. ꝛ
qui erat natus de pura virgine.ꝯña tꝫ.ſicut alie ꝯñe.

In iſta qōne pmo tangam vnuꝫ modū per queꝫ
pōt ſaluari v̇itas qōnis: ꝛ ſm quem pñt
ſolui aliqua argumēta tangentia iſtam materiā.2° po-
nam vnum aliuꝫ modum dicendi ad queſtionē.

Quantuꝫ ad pmū poſſumus imagiari ꝙ ſicut pᵐ nōn.
ſupnãliter vna res nūero eſt plures
res numero.ſ.pr̄ filius ꝛ ſpūs ſcūs.Ita nãliter vna res
numero pōt eē ſucceſſiue pl'es res numero: quāuis nō
ſimul.Et ſecūduꝫ hoc poſito ꝙ ſoꝛ.ſit auctus. ꝛ pexñs
ſit a. ꝛ adueniēs ſit b.dico ꝙ eſt idē ſoꝛ. poſt ſicut erat
ante.quāuis ſoꝛ.ante erat ſolum a. ꝛ modo idem ſoꝛ.eſt
a. ꝛ b. ꝛ recte.ſicut ſanct' Petrus in terra erat anima
ꝛ corpus: ꝛ idem Petrus modo eſt anima ſoluꝫ.aliter
.n.falſe diceremus ſanctus Petrus eſt in celo.ℭ Sed Dubiuꝫ
ſi diceret.ſit totuꝫ corpus ſoꝛ.preter digitū.a. ꝛ reſiduū
ſit b. ꝛ cras digitus ſoꝛ.ſit abſciſus.tunc arguit ſic.ſoꝛ.
erit cras.ſoꝛ.eſt a. ꝛ b.ergo a. ꝛ b.erunt cras:qō tamen
eſt fl'm.exquo b.eſt abſciſuꝫ ꝛ forte corruptū.ℭ Rñde R
tur ſcdm̄ predictuꝫ moduꝫ:ꝙ in caſu poſito.a. ꝛ.b.erūt
cras:ſed tñ a. ꝛ b.nō erunt cras.a. ꝛ.b.ſꝫ erūt a. ſolum.
ℭ Secundo poſſet argui. ponatur enim ꝙ modo ſoꝛ. dubium
ſit auctus

ſit actus: ⁊ ꝙ ꝑetrꝰ fuit heri a. ⁊ de nouo adueniens
ſit b.tūc arguit ſic.ſoꝛ.fuit heri.ſoꝛ.eſt a.⁊ b.ġ a.⁊b.fue
℞ runt heri.¶ Cōcedo ꝯnē.ſed tñ a.⁊ b.nō fuerunt heri
Dubiū a.⁊ b.fuerunt heri a.ſolū.¶ Sed.d.tu b.a.⁊b.fuerunt
heri.a.ſequit ꝙ ſi hec ꝓpoſitio heri fuiſſet formata fu-
iſſet vera a.⁊ b.ſunt a.ſed hoc eſt falſū.pp hoc ꝙ heri
℞ b.non erat.¶ Rñdet negando ꝯñam.naꝫ nō ſequitur.
albū fuit heri nigrū.ġ hec fuit heri vera albū ē nigrū.
Dubiū imo añs eſt veꝝ ⁊ ꝯñs falſum.¶ Adhuc arguit poſi
to ſicut ponebat ꝙ b.digitꝰ ſit cras abſciſus ⁊ reſiduū
.ſ.a.remaneat.tūc arguit ſic.a.nunc nō eſt ſoꝛ.ſꝫ a.cras
℞ erit ſoꝛ.ergo a.cras incipit eē ſoꝛ.¶ Cōcedo ꝯclōnem.
Et ſi vlterius arguat.a.cras icipit eſſe ſoꝛ.ſed a.eſt ali-
quid.ġ cras aliqd incipiet eſſe ſoꝛ.ꝯcedit ꝯclō.⁊ ſi vlte
rius arguat.ergo aliqd incipit eſſe.negāda eſt ꝯñā.vñ
ſicut aliquid pōt icipere eſſe albū abſq; hoc ꝙ aliquid
mundi incipiat eē:ita dico ꝙ aliqd bene icipit eſſe ſoꝛ.
abſq; hoc ꝙ aliquid incipiat eē.vnde poſito ꝙ eēt vnū
ſcutū.cuius vna medietas eſſet alba ⁊ alia nigra.⁊ me
dietas nigra ꝯdenſaret abſq; hoc ꝙ medietas alba cō
denſet.tunc illud ſcutū incipiet eſſe albū.abſq; h̄ ꝙ al-
bedo vel aliquid aliud icipiat eſſe:ꝙ aūt illud ſcutū in
cipiat eſſe albū.pꝫ ſm cōem modū loquēdi.vocādo il-
lud albū:cuius maioꝛ pars per ſe ⁊ q̄libet eſt alba.⁊ ſꝫ
iſtū modū loquendi deberet dici ꝙ hoc nomē ſoꝛ.non
eſſet mere abſolutū:nec mere cōnotatiuū.ſicut eſt hoc
nomen albū:ſed medio modo ſe hñs inter nomina me
Dubiū re abſta ⁊ noīa mere ꝯnotatiua.¶ Adhuc diceres ſi.ve
rum eſt dicere ꝙ.a.mō non eſt ſoꝛ.⁊ ꝙ a.cras erit ſoꝛ.
ſequit ꝙ a.cras coꝛrūpetur pp hoc ꝙ mutat nomen ⁊
diffinitionē.modo eniꝫ non eſt ſoꝛ.⁊ cras erit ſoꝛ.ecce
mutationeꝫ nominis.Simili modo non eſt animal rō-
℞ nale.⁊ cras erit aīal rōnale ad mutationeꝫ diffinitiōis.
¶ Rñdet ꝯcedendo bene ſi mutatur nomen ſpecificum
ſubſtantiale.modo ſic non eſt in ꝓpoſito.

Quantū ad ſcdꝫ ſciendū eſt ꝙ qō intelligit de
idētitate numerali.videlꝫ:an maneat
idē numero:⁊ nō de idētitate ſpecifica.⁊ tota difficltas
ſtat in equiuocatiōe idētitatis numeralis.¶ Vñ ſcien
p̄ modo dum eſt ꝙ aliqd dī manere idē numero tripltr.vno mō
cuius oēs partes eius manent:nec aliquā partē de no
uo acqrunt:⁊ illud dī manere idē numero totaltr.Et ſic
2º modo dicimus ꝙ celū eſt idē numero qō ipſuꝫ erat citra cen-
tum annos.¶ Scdo mō aliquid dī manere idē nume
ro.cuius p̄ncipalioꝛ pars manet eadē.⁊ h̄ eſt manere
idē partialiter.Et iſto mō dicimus ſoꝛ.eſſe eundeꝫ nu-
mero qui eſt magnꝰ qui erat cū fuit paruus:pp hoc ꝙ
3º modo p̄ncipalioꝛ pars eius.puta aīa itellectiua manet eadē.
¶ Tertio mō aliqd dī manere idē numero:pp ꝯtinuaꝫ
ſucceſſionem partiuꝫ ſimilium ſibiinuiceꝫ ſuccedētiuꝫ:
ꝓpter quam continuitatem ſucceſſionis manet conſi-
milis figura ⁊ diſpoſitio.⁊ ſic dicimus ſequanam eſſe
eundeꝫ numero modo:qui erat ante.100.annos.nā con
tinue propter continuam ſucceſſionē partium ſimiliuꝫ
manet cōſimilis figura ⁊ diſpoſitio.Et ſciendꝫ eſt ꝙ
omnes iſti tres modi idētitatis numeralis ſufficiūt ad
hoc ꝙ aliquis terminus dicatur diſcretus.

p̄a ꝯ **Tunc ſit** p̄ma ꝯclō.In augmētatiōe ꝓpꝛie dcā:
de q̄ eſt pñs ſermo:nō manet ideꝫ nu-
mero p̄mo mō ante ⁊ poſt.pꝫ hoc ex eo ꝙ augmētatio
2a ꝯ ſit aliquo adueniente.¶ 2a ꝯ.in augmentatiōe hoīs hñ
manet idē numero ſcdo mō.pꝫ hoc:qꝛ p̄ncipalioꝛ pars
manet.ſ.anima:pp cuius manſionē bene poſſumus di
cere hominem manere eundē.Et illū modū loquendi
ſeruamus cū dicimus.idē petrus eſt in celo q erat i ter
ra.⁊ hoc ſm partē p̄ncipalioꝛeꝫ:puta animā:ſed foꝛte
ſic nō eſt de aliīs aīatis.nā in equo magis p̄ncipalioꝛ ⁊
maioꝛ ps nō fuit cū eēt paruus.imo foꝛte nihil qō eſt i
equo magno ꝑus erat in equo pūo.Sed in augmenta
tione huius ⁊ ꝯſiliuꝫ poſſet dici idē manere numero 3º
mō:ita ꝙ ꝓpter ꝯtinuā ſucceſſionē partiū ſiliuꝫ ꝯſerua
tur ſilis figura ⁊ diſpoſitio:ita ſic argutū eſt in alia qō
ne.pp hoc dicimus equū magnū eſſe eundē numero q
erat cuꝫ fuit pūus:⁊ hoc loquēdo de idētitate 3º modo.
¶ Ad rōnes.pꝫ ex iaꝫ dictis. Qō. xi. ad rō.

Querit Utrū eius qō auget quelibet
pars augeat.¶ Et arguit pꝛi p̄m
mo ꝙ nō.nā alicuius qō auget aliqua ps di
minuitur.ergo nō quelibet pars auget.ꝯña
tenet.añs ꝓbat.per hoc qō aliqñ viſum eſt ꝙ cū auge
batur digitus vel bꝛachiū pp aliquā infirmitateꝫ dimi
nuebatur.¶ 2º arguit ſic.non cuiuſlibet qō nutrit que- 2m
libet pars nutrit.ġ non cuiuſlꝫ qō auget quelibet parſ
auget.ꝯña tꝫ ex eo ꝙ augmētatio pꝛeſupponit nutritio
nem.añs pꝫ.nā nutritio ſit pp reſtaurationeꝫ ꝺperditi:
ſed non quelibꝫ pars illius qō nutrit aliqd depdit.altr 3m
.n.nihil remaneret qō ante erat.¶ 3º argr ſic.augmen
tatio ſit aliquo extrinſeco adueniēte.mō ſi quelꝫ ps illi
us qō auget:augeat.opꝫ ꝙ cuilꝫ eius parti aliqd adue
niat.⁊ tunc cū non cuilꝫ eius parti poſſit aliqd de nouo
aduenire:niſi vna ſeparet ab alia p adueniēs ſubigre-
diens:⁊ cū ſint iſinite ptes:illud qō auget.opꝫ ꝙ i au-
gmentatione in iſinitas ptes diuidat.⁊ ideꝫ opoꝛteret
de cibo adueniente.altr.n.non poſſet diſtribui ꝑ infinitꝭ
partibus illius qō auget.ſi aūt diceret qualibet parteꝫ
illius qō auget augeri abſq; hmōi diuiſione.tūc opoꝛ-
teret ponere penetrationē coꝛpoꝝ.pp hoc ꝙ vnū coꝛ-
pus non pōt recipi in alio:niſi per diuiſionē:niſi tūc cō
cedat penetratio coꝛpoꝝ:qō eſt ꝯ Ariſto.4.phyſico. t.c.8.
¶ 4º arguit ſic.pꝛo q̄ rōne ſupponit ꝙ ſit dare minimā ⁊.45.
carnē.tunc ſic.ſi quelibet pars illius qō auget augeat.
ſequit ꝙ quelibet minima caro illius qō auget augea-
tur.vel ġ per carnē minoꝛē vel tantā vel maioꝛē.ſi dici
tur per minoꝛē:hoc non vꝛ veꝝ:qꝛ non dat caro mioꝛ.
ſi dicitur ꝙ per tantā vel maioꝛē.ſequitur ꝙ oē qō au-
getur ſit duplū ad ſe vel maius.ex quo cuilibꝫ carni mi
nime additur tantū quantū ipſa eſt vel maius. t.c.32.

In oppoſitum eſt Ariſto.in hoc pꝛimo.

¶ In iſta qōne.p̄ ponā ſuppōnes pꝛo vidēdo modum
augmētationis.2º ꝯnes.3º dubia ⁊ eoꝝ ſolones.

Quantū ad p̄mū ſit p̄ma ſuppō:ꝙ nullū coꝛpꝰ p̄a ſup.
pōt ſubintrare niſi per diuiſionem vel
receptionē eius in poꝛos coꝛpoꝛis in quos ſit ſubigreſ-
ſio.aliter.n.non poſſet euitari quin eſſet penetratio coꝛ
poꝛum.⁊ plurima coꝛpoꝛa eſſent in eodeꝫ loco adeq̄te:
qō eſt ꝯ Ariſto.4º phy.Siltr ſi poſſet fieri talis ſubin- t.co.8.
greſſio coꝛpoꝝ:ſine poꝛis ⁊ ſine diuiſiōe.tunc viuens ⁊.45.
non indigeret talibus poꝛis:qō eſt falſuꝫ.nā videmus
ꝙ per oīa mēbꝛa viuentis repiuntur hmōi poꝛi ⁊ foꝛa
mina:que nā non dediſſet viuēti niſi ipſis idigeret.ꝯña
tꝫ ex eo.nā tunc nutrimentū poſſet ſubigredi ſine poꝛ
in coꝛpus.Siltr ſi vnum coꝛpus poſſet ſubintrare aliō
ſine poꝛis vel ſine diuiſione.tunc etiaꝫ econuerſo poſſꝫ
exire ſine diuiſiōe ⁊ poꝛis:qō non eſt nāliter bene ima
ginabile poſſe fieri.¶ 2a ſuppō.coꝛpus poꝛoſum habet 2a ſup.
aliquas partes non poꝛoſaſ.pꝫ:qꝛ aliter totuꝫ illud coꝛ
pus eſſet vnus poꝛus.Et ex alio.nā omnis poꝛus clau
ditur aliquo:⁊ illud qō claudit eſt continuum ⁊ coꝛpo
reum.altr.n.nō faceret poꝛū.Et ex alio ēt:qꝛ vel aliqui
poꝛi carnis vel oſſis ſūt imediati:ſic ꝙ iter illos poꝛos
nō eſt alius poꝛus:aut nulli ſunt ita imediati.ſi dicitur
primum

pꝛimū vel ergo inter illos poꝛos mediat poꝛus vl'ſola
ſupficies.ſi dr̄ ꝙ ſit coꝛpus.tunc cū in eo nō ſit poꝛus.
alr̄.n.illi poꝛi non eēnt imediati per ꝑuationē poꝛi me-
dij:qḋ eſt ꝯ̄ hipoteſiʒ:⁊ ꝑ ꝯn̄s illud coꝛpus non eſt po
roſuʒ.Nō pōt dici ꝙ ſola ſuperficies.nā ſicut alibi viſū
eſt non ſunt ponēda talia idiuiſibilia: ſm̄ aliq̄ʒ vel ali-
quas dimēſiones.ſicut ſunt ſupficies linea ⁊c̄.ſi aūt dr̄
ꝙ inter quoſlibet duos poꝛos coꝛpoꝛiſ vel oſſis ſūt alij
poꝛi medij:⁊ cū ɋlibet poꝛus nō ſit in īfinitum modice
quātitatis:opʒ qḋlibet coꝛpus poꝛoſuʒ eſſe in infinituʒ
magnū:qꝛ in quolibet coꝛpoꝛe poꝛoſo eſſent infiniti po
ri:quoꝝ quilibet non eſt in infinitū modice quātitatis.

p̄ᵃ ꝯ̄ **Quantuʒ** ad 2ᵐ ſit p̄ma ꝯ̄.nō vbicūq; i coꝛpo
re qḋ augeẗ eſt aliqd de cibo ſubue
niente.pʒ hoc:qꝛ in illa parte que eſt īter poꝛos ⁊ ē nō
poꝛoſa:nihil recipiẗ de cibo ſubueniēte.pʒ.nā nihil reci
pereẗ in illa pte nō poꝛoſa per diuiſionē illius ptis nō
poꝛoſe vel in poꝛis eius:ſed nullū illoꝝ pōt dici.ɡ̄ ⁊c̄.
maioꝛ nota per p̄mā ſuppōnē.mioꝛ pʒ.nō ꝑ diuiſioneʒ.
nā ſi ſic.ſequiẗ augmentationē nō poſſe fieri niſi ꝑ diui
2ᵃ ꝯ̄ ſionē partiū coꝛpoꝛis augēdi:qḋ eſt falſuʒ: nec pōt dici
2ᵐ:qꝛ illa pars poſita eſt nō poꝛoſa.¶ 2ᵃ ꝯ̄.augmētatio
ſit per iuxpoſitionē partibus ꝑexn̄tibus.⁊ per receptio
nem ipſius in poꝛis.ꝓbaẗ:qꝛ in augmētatōe ſit diuiſio
⁊ diſtributio ipſius nutrimēti:cū ipſa non fuerit in infi
nitū ipſa ſit in ptes finitas in numero:⁊ qꝛ non pn̄t ille
partes ſubintrare coꝛpus niſi ꝑ poꝛos:vt dcm̄ eſt. ſeqẗ
ꝙ recipiẗ in poꝛis.⁊ iuxtaponiẗ coꝛpibus terminanti-
bus poꝛos:que quidē coꝛpa ponunẗ non poꝛoſa: ⁊ dn̄r
3ᵃ ꝯ̄ partes ꝑexiſtentes.¶ 3ᵃ ꝯ̄.non ſolū augmentatio ꝓp̄e
dicta ſit per talē iuxtapoſitionē:ſed etiā per alteratiōeʒ
⁊ per ꝯuerſionē illius recepti in ſub̄aʒ ſimilē ꝑexiſtēti:
⁊ per actionē illius caloꝛis nāl'is in illud adueniens in
virtute ipſius anime.Iſta opīo ponit ꝙ fiat per iuxta-
poſitionem.⁊ cuʒ hoc requiratur alteratio ⁊ aliqualis
gn̄atio.poſtq̄ʒ.n.illud ſic receptuʒ in poꝛis ſufficienter
eſt alteratuʒ foꝛma eius ſub̄alis coꝛrūpitur.⁊ de mate-
ria eius manente foꝛma ſub̄aliſ educiẗ:que ſil'is foꝛme
ſub̄ali ꝑexiſtenti.⁊ rōne talis ſil'itudinis foꝛmaꝝ i ſpe-
cie mā que fuit alimenti cōtinuatur materie ipſius pꝛe
exiſtentis.⁊ ſit vnū continuū ex ꝑexiſtente.⁊ illo quod
de nouo gn̄atur.⁊ illud tūc iteꝝ ꝑ actionē caloꝛis extē
ditur:⁊ ſit poꝛoſuʒ.in qbus poꝛis iteꝝ pōt recipi alimē
tum.⁊ q̄ʒdiu talia ſic pn̄t extendi:ſic ꝙ nō impediat ni
mia durities ꝑꝑ terreſtreitatē ibi relictā.⁊ reſolutionē
ſubtilioꝝ pōt fieri augmētatio:ſicut in viuente.qn̄ autē
membꝛa ſiunt multū dura ꝓpter reſolutionē ſubtilis ⁊
terreſtris relictaʒ:ꝙ nō poſſunt ſic extēdi: nō amplius
ſit augmentatio:quāuis bene nutritio.

Quantū ad tertiū dubitaẗ.nā ſi in coꝛpe qḋ au-
a.t.co. getur ponerenẗ tales poꝛi. vel illi eēnt
80.vſ- pleni vel vacui:non vacui:qꝛ hoc eēt ꝯtra Ari.4.phy.
ad.88 ſi pleni adhuc videtur fieri penᵒ.coꝛpoꝝ in augmenta-
2ᵐ tione.¶ 2ᵒ.naʒ videtur ꝙ omnes ptes ipſius coꝛpoꝛis
qḋ augeẗ ſint eiuſdeʒ rōnis:quare videẗ ꝙ non magis
3ᵐ alique ſint poꝛoſe q̄ʒ alie.¶ 3ᵒ. nam ſi ponerenẗ alique
parteſ non poꝛoſe.ſeqtur ꝙ ille non augenẗ:ex eo ꝙ in
4ᵐ ipſis non poſſet fieri receptio ipſius alimēti. ¶ 4ᵒ.naʒ
ex receptione ipſius alimenti in poꝛis non videtur ſeq
augmentatio:ſed bene ꝯdenſatio ⁊c̄.

ad p̄ᵐ **Ad iſta** reſpōdeẗ.Ad p̄mū dico:ꝙ tales poꝛi nō
ſunt pleni coꝛpibus groſſis:ſʒ ſubtilibuſ
que de facili cedunt.ſicut eſt aer vel ſpūs.⁊ ex h̄ ꝙ hu
iuſmodi coꝛpa facil'r cedūt.nō oʒ ſic fieri penetrationē:
ſed cū huiuſmodi poꝛi ſunt repleti alimēto.aliud in eis
non recipiẗ niſi alimēto coꝛrupto.⁊ iterū ſit ꝑ caloꝛem
rarefactio.⁊ ſiunt noui poꝛi: in qbus iteꝝ pōt fieri tūc
ſil'is receptio.¶ Ad ſcd̄aʒ:qn̄ dr̄ omnes ptes ⁊c̄.nega Ad 2ᵐ
tur ꝙ oēs partes ſunt eiuſdē rōnis. vna.n.eſt denſa. ⁊
alia poꝛoſa.vnde ſtatim pari rōne.ſi oēs eēnt eiuſdē rō
nis.tūc qua rōne exhalaret vna pars ⁊ alia.¶ Ad ter Ad 3.
tiā rn̄deẗ ꝙ aliquid dr̄ augmētari dupl'r.vno modo ſm̄
ꝙ intra ſe recipit aliqd.⁊ ſic ſoluʒ partes poꝛoſe auge-
rentur. alio mō minus ꝓpꝛie illo modo ꝙ aliqd eſt ei
adiunctuʒ qḋ ſcm̄ eſt vnum cū ipſo per ꝯtinuationē. ⁊
illo mō partes non poꝛoſe bene augerenẗ. cuiuſlibet er
go qḋ augeẗ niſi ſit īpedimentū ⁊ ināl'is diſpō alicuius
eius partis:quelibʒ pars augeẗ.vel per alicuius ſuppo
ſitionē:vel per alicuius iuxtapoſitionē cum toto: cuius
eſt pars ꝑꝑ partem illaʒ que eſt in medio partis nō po
roſe:qꝛ quāuis ibi nō ſit aliquid iuxtapoſitū īmediate:
tamen toti cuius eſt pars aliquid eſt iuxtapoſitum. Et
ex hoc pʒ reſponſio ad queſitum. ¶ Ad quartaʒ dico. Ad 4.
ꝙ bene verū eēt niſi poſtea extēderentur ⁊ fierent no-
ui poꝛi eo mō quo dcm̄ eſt.¶ Ad rōnes p̄ncipales pʒ
quid ſit dōm per ſupius dicta. Qō. xij.

Queritur Utrū augmētatio fiat ſm̄
partes foꝛmales.⁊ nō ma
teriales.¶ Et arguiẗ p̄mo ꝙ nō.naʒ exquo ad rōes
foꝛma non pōt eſſe ſine mā:nec pōt pꝛotendi
vltra mām in qua eſt:ſeqtur ſi foꝛma augeẗ ꝙ opʒ etiā p̄ᵐ
materiam augeri.⁊ per ꝯn̄s ſi augmentatio ſit ſm̄ par
tes foꝛmales.videẗ fieri ſm̄ partes materiales.¶ 2ᵒ.ar
guitur ſic.non ſolū foꝛma augetur:ſed totum compoſi-
tum:ſed hoc non eſſet niſi ita bene augeretur ſm̄ mām 2ᵐ
ſicut ſm̄ foꝛmā.¶ 3ᵒ arguiẗ ſic. exquo augmētatio pꝛe
ſupponit nutritionē ſolū hoc augeẗ qḋ nutriẗ. ſm̄ ptes
māles nutriẗ ⁊ nō foꝛmales.ɡ̊ ⁊c̄.an̄s ꝓbaẗ.nā nutri- 3ᵐ
tio eſt deperditi reſtauratio:cū ergo ſm̄ ptes māleſ fiat
deperditio.exquo ptes māles fluunt ⁊ refluunt. ⁊ non p̊ ge.36.
ſm̄ partes foꝛmales.exquo ille remanent videẗ nutri-
tionem ſoluʒ fieri ſm̄ partes māles.⁊ non foꝛmales.

In oppoſitū eſt Ariſto.d. augmentationē
fieri ſm̄ ſpeciē. Et exponitur
.i.ſm̄ partes foꝛmales ⁊ non ſm̄ partes ſm̄ materiaʒ: T.c.35.
hoc eſt ſcd̄m partes materiales.

In iſta qōne ponaʒ opiniones quid Ariſ.
intelligat per partes ſcd̄ʒ ſpe
ciem ⁊ per partes ſm̄ materiam: que omnes opīones p̄ ge.35.
iudicio meo poſſent ſuſtineri.Un̄ aliqui dicunt ꝙ per
partes ſm̄ ſpeciem debēt intelligi parteſ etherogenee:
⁊ partes ſm̄ materiaʒ partes homogenee.Unde ſcien p̄ᵃ opio
dum ꝙ partes etherogenee dicūtur:quarū partes non
ſuſcipiunt pꝛedicationem totius.verbi gratia.ſicut ſunt
manus digitus caput oculus ⁊c̄.non eniʒ quelibet ps
manus eſt manus.ſimiliter eſt de digito. Partes vero
homogenee dicuntur ille:quaruʒ partes ſuſcipiunt pꝛe
dicationem totius.ſicut eſt caro os aqua ⁊c̄. quelʒ ps
carnis eſt caro.ſimiliter quelibʒ pars oſſis eſt os. Mō
iſti dicunt vlterius ꝙ augmentatio ſit ſʒ partes foꝛma
les ſeu etherogeneas.⁊ non ſm̄ partes materiales ſeu
homogeneas.Non intelligendo ꝙ nulle partes ethe-
rogenee augeantur.naʒ tunc nulle partes etherogenee
augentur.dicit eniʒ Ariſto.partes etherogeneas auge
ri:qꝛ partes homogenee augentur.Sed ad iſtuʒ intel- p̄ ge.35.
lectum augmentatio diciẗ eſſe ſm̄ partes foꝛmales ſeu
etherogeneas.⁊ non ſm̄ partes materiales ſeu homo
geneas:qꝛ eius quod augetur quelibet pars foꝛmalis
ſeu etherogenea augeẗ: ſed non quelibet pars materia
lis ſeu homogenea:ꝓpter hoc ꝙ aliqua talis de nouo
aduenit vel recedit per reſolutionem.vn̄ cuʒ homo au
getur niſi ſit ꝓpter indiſpoſitioneʒ alicuius eius partis

etherogenee quelibet eius ps etherogenea augetur.ſ.
tam oculus q̄ȝ caput:tā manus q̄ȝ digitus: tam pes q̄ȝ
brachiū:taȝ tibia q̄ȝ genitalia: ꝛ ſic de alijs: ſed cū hoc
ſtat ꝙ alique ptes mãles recedunt: nec de nouo adue-
niunt:quãuis alique ptes mãles augeantur.aliter eniȝ
nunq̄ȝ formales augerent:nūq̄ȝ.n. manus vel digitus
augeť niſi caro ꝛ os augeatur. ¶ Et tunc credo ꝙ iſta
T.c.55 opinio valde facil'r poſſet ſuſtineri:quãuis aliq nolen-
tes ipſaȝ intelligere iprobent per h̄ ꝙ Ariſt. dicit ptes
etherogeneas nō augeri niſi pteſ hōgenee augeantur.
¶ Breuiter illud nō eſt ꝯ predictā opinionē:q2 iſta opi-
nio non vult ꝙ augmētatio nullo mō fiat ſm ptes mã-
les ſeu hōgeneas:ſed vult ꝙ in augmētatōe nō q̄libet
pars hōgenea augeatur:ſed q̄libet pars etherogenea
pp hoc ꝙ partes hōgenee alique recedūt: ꝛ alique ad
ueniunt.mō illud qđ aduenit vel recedit non augeť: ſȝ
q2 ptes etherogenee:nec adueniunt: nec recedunt ſm
mãm.ideo augmētatio attribuiť ei qđ augeť ſȝ partes
formales:hoc eſt etherogeneas. ꝛ non ſm ptes mãles
2a opio ſeu hōgeneas. ¶ Alia eſt opio. ꝙ p partes formales
intelligunť partes que ſeorſuȝ exñtes eēnt ſenſibiles:
ꝛ per ptes mãles itelliganť partes que q̄ȝuis inexñteſ
toti ſentiunť:cū alijs tñ ſi eſſent ſeorſuȝ pote non ſentirē
tur.mō dicit iſta opio ꝙ in augmētatiōe quelibet pars
que ſeorſuȝ poſita eſſet ſenſibilis augeť.nulla.n.tal' ſm
ſe totā aduenit ſil' de nouo vel recedit. ꝛ ſic talibus par
tibus debeť augmentatio.ex quo quelibet talis cū aliq̈
aduenīēte fit maior:ſed in augmētatiōe nō q̄libet pars
que ſi eſſȝ ſeorſum eſſet inſenſibilis augetur:pp hoc ꝙ
aliq̈ talis ſm ſe totaȝ de nouo aduenit vel recedit. mō
illud qđ recedit vel aduenit non augeť. nō tñ vult dicē
iſta opinio ꝙ nulla pars iſenſibilis augeať:ſed bñ vult
dicere ꝙ non quelibȝ augeť:cū hoc tñ ſtat ꝙ mlťe alie
inſenſibiles augeātur.partes.n.ſenſibiles nō augerenť
niſi partes inſenſibiles augerētur.iſta opio bñ eſt vici-
3a opio na pme. ¶ 3a opinio eſt.ꝙ per partes formales intelli-
git partes poroſas. ꝛ tūc vlterius dicit iſta opio ꝙ au-
gmentatio ppzie fit ſm partes formales h̄ eſt poroſas.
nā augmētatio ppe fit per intuſpoſitionē. mō ſolū ptes
poroſe pñt aliqd intra ſe recipere: ſȝ augmētatio nō fit
ſm ptes mãles hoc eſt nō poroſas:q2 ille nō pñt aliqd
intra ſe recipe:ſȝ tñ ſm illas iproprie bene fit augmen
4a opio tatio.ſ.per iuxtapoſitionē.ſicut heri dicebať. ¶ 4a opi-
nio eſt ꝙ ſicut que aiato attribuunť ſm idētitatē ſpeci-
ficam. ꝛ nō ſm idētitatē nuãlem.ita ptibus ſm ſpecieȝ
hoc eſt ſm idētitatem ſpecificā. ꝛ nō partibus ſm mãȝ
hoc eſt idētitateȝ numeralē.vñ iſta opio vult ꝙ auctuȝ
nō eſt ideȝ numero cū preexñte:ſed idē in ſpē: ita ēt ps
aucta nō eſt eadē numero cū p̄exñte:ſed bñ in ſpē.mo-
do dicit iſta opio augmētationē fieri per ptes ſm ſpēȝ:
ꝛ non per ptes ſm mãm:hoc eſt eē auctū attribuimus
ptibus que ſunt eedē ptibus p̄exñtibus ſm ſpēȝ: ꝛ nō
5a opio partibus que ſunt eedē p̄exñtibus ſm mãm. ¶ 5a opi-
p.g.c.38 nio eſt Cōmen.ꝙ augo ineſt aiato ſm ptes formales h̄
eſt rōne aie:cuius eſt nutrire ꝛ augere ꝛ ꝯuertē alimē-
tum in ſubaȝ aliti mete calore nãli. ꝛ nō ſȝ ptes mãles:
hoc eſt non rōne mãe:cuȝ mã nihil actiue faciat ad au-
T.c.82. gmentationē.exquo eſt paſſibilitatis ifinite.ſicut dictū
6a opio eſt.p phyſi. ¶ Preter iſtas.5.opiniones pōt adhuc cō
putari alius modus de augmētatiōe. ꝛ ſil'r aliꝰ modus
dicēdi de ptibus mãlibꝰ ꝛ formalibus:ita ꝙ ſimpl'r p par
tes formales itelligamus foram vel ptē fore. ꝛ p partes
mãles ptes mãe. Et poſſet ſic imaginari ꝙ cū alimētū
recipiť in poros ꝛ iuxtaponiť ptibus nō poroſis:in q-
bus eſt fora aiati:forma alimti ſucceſſiue nō gradual'r:
ſȝ q̄ȝtiue depdiť. ꝛ ſic ſucceſſiue depdiť. ꝛ mã eiꝰ ſuceſſi-
ue forma expoliať.ipſa mã igrediť ſucceſſiue ptē nō po
roſaȝ. ꝛ ſic ſucceſſiue igrediť partē nō poroſam:ita illa
forma ſucceſſiue eſt in pluri mã. ꝛ ſicut ſucceſiue fit in
pluri mã:ita ſucceſſiue illa pars poroſa extēditur. ꝛ fit
maior. ꝛ talis extēſio ꝛ maioratio ineſt ibi rōne ſue for
me.vñ ſi nuda mã nudā mãȝ igrediť.nō fieret tal' extē-
ſio. ꝛ q2 talis extēſio p̄ncipal'r debeť forme:vel ſaltē ex
pte eius ꝛ nō rōne mãe.iō eſt qđ dicimus augmētatio
nem fieri ſm ptes formales ꝛ nō mãles. Et ſm iſtum
modū dicēdi opȝ ꝯcedē extēſionē pluriū mãeꝝ. ¶ Sȝ Dubm
dicet aliqs.quō pōt hoc eſſe ꝙ vna mã que eſt vnū cor
pus extēſuȝ:ita aliud corpuſ ſubingrediať:cū tñ nō po
nas hoc fieri p diuiſionē:nec p poros: ꝛ vī ꝙ hoc ſit ꝯ
dicta in alia qōne.dicebať.n.ꝙ vnū corpus non poſſet Rᵒ
ſubingredi aliud niſi p diuiſionē vel p poros. ¶ 2o naȝ
tunc ſeqtur ꝙ vna forma ſimul informaret duas mãſ:
vȝ.mãm p̄exñtem ꝛ mãm ſubingredientem. ad pm

Ad primuȝ dico veꝝ eē ꝙ corum.quoꝝ nul-
lum nō iformat aliud:nec ambo
informāt 3m:nec ambo iformanť ab vno 3o:nec pñt ifor
mari ſimul nō pñt ſe penetrare:nec ſubingredi ſine di-
uiſione vel ſine poris.nihilominus ſi ambo informant
vnum 3m.ſicut albedo ꝛ dulcedo in lacte:vel vnum in-
format aliud ſicut forma mãm.tūc pñt ſe mutuo pene
trare.ſil'r ſi ambo poſſunt informari ab vno 3o. tūc pñt
ſe ſubingredi.ſicut due mãe: que poſtea erunt vna per ad 2m
ſubingreſſuȝ vnius ad aliā. ¶ Ad 2m dico:ꝙ ex hoc il-
la forma non iformat duas materias:ſed bene iformat
plus de mã.Vñ nō eſt admittendū ꝙ hic ſignetur ma
teria.a.p̄exñs ꝛ ibi materia ſubingrediens.nā tūc non
ſe mutuo penetrāt:nec eſt admittendum ꝙ vna ſit a. ꝛ
alia ſit b.exquo ſunt oino vna mã poſtq̄ȝ vna forma in
formatur. Et vlterius imaginādū eſt ꝙ ſicut vter plus
extendiť:q2 plus adueniente vino ita forma manēs ea
dem oino extenditur plus ꝛ plus in pluri ꝛ i pluri mã.
Et ita dici poſſet ꝙ illud qđ augetur manet idem ante ad rō.
ꝛ poſt.ſ.forma. ¶ Ad rōnes factas in p̄ncio pȝ qd ſit di
cendum ex dictis.

Queſtio. xiiij.

Queriť Vtꝝ augmentatio ſit motus pm
continuus. ¶ Et arguiť pmo
ꝙ non.per differentiaȝ quā ponit Ari. inter
augmentationē ꝛ nutritioneȝ. vnde videtur
velle nutritionē durare cōtinue per totaȝ vitam anima
ti.augmentationem vero vſq̄ȝ ad aliqđ tempus. ꝛ ad-
huc per illud tempus animatum aliquando augetur ꝛ
aliquando ſtat.ergo videtur ꝙ augmentatio fiat diſcō
tinue vſq̄ȝ ad illud tempus in quo animatum non am- 2m
plius augetur:ſed bene nutritur. ¶ Secūdo arguitur: .c.23.
auctoritate Auer.8.phyſi.vbi arguit ſic. ſi augmētatio
eſſet motus continuus.ſit ergo ꝙ aliquod animatū au
geatur acquirendo quantitatē digitalem in vno anno.
tunc ſi talis augmētatio eſt continua. tunc cuilibet par
ti anni correſpondet vna pars illius quantitatis digita 3m
lis.ꝙ ipſe dicit non eſſe credibile. ¶ Tertio arguitur
ſic.diminutio non eſt motus cōtinuus.ergo nec augmē
tatio.ꝯñtia tenet a ſimili.antecedens patȝ. nam non vi
detur ꝙ continue fiat reſolutio ꝛ deperditio aliquaruȝ
partium ipſius animati.nam ſi fieret talis: illa fieret p
actionē caloris naturalis:ſed hoc non.naȝ in nutritiōe
fit generatio carnis ꝛ aliarum partiuȝ animati p actio
nem caloris naturalis.ergo non fit corruptio: nec reſo
lutio taliū partiū mediāte actione caloris nãlis. al'r.n.
idem.ſ.calor nãlis eiuſdem.ſ.carnis eſſet genitū ꝛ cor- 4m
ruptum.pmo eniȝ gñaret. ꝛ poſtea idem genitum cor- 3.phy.
rūperet. ¶ Quarto arguiť ſic ois motus dȝ eſſe inter 47.5.
ꝯria ex eo ꝙ motꝰ eſt trāſitꝰ de ꝯrio i ꝯriū: ſȝ ita eſt ꝙ ph.20.
augmētatio

argumẽtatio nõ eſt iter ꝯ̃ria.eſt.n.inter ꝑuũ ⁊ magnũ:
ſed ꝑuũ ⁊ magnũ nõ ſunt ꝯ̃ria:ſ; rela^uc o^ta.ğ aug^o.non
eſt motus.⁊ ꝑ ꝯñs nõ eſt motus ꝯtinuus:ꝯña t; a ſupe
5^m rioꝛi ad iferius ne^ue.℄5°.arguit̃ ſic aug^o eſt cũ plus cõ
uertit̃ in ſub̃a; aiati ꝙ̃ fuerit deperditũ:ſed talis ꝯuer-
ſio nõ eſt motus.⁊ per ꝯñs:nec motus cõtinuus ꝑꝑ h̃
ꝙ talis ꝯuerſio eſt eductio foꝛme ſub̃alis de mã elemẽ
ti:ſed talis eductio eſt generatio: gñatio aũt nõ eſt mo-
tus ex eo ꝙ gñatio non fit ſucceſſiue.ſicut motus.

t.c.18. **In oppoſitũ** arguit̃.nã argumẽtatio ẽ mo
tus ad quãtitatẽ.ꝑ Ariſto.5°
phyſicoꝝ:⁊ ſi ſic.ğ eſt motus.⁊ vltra.ergo augmenta
tio eſt ꝯtinua ex eo ꝙ motus eſt de numero cõtinuoꝝ.
℄In iſta qõne videndũ eſt de nutritione quõ fiat ⁊ de
cauſis eius.℄2°.videndũ eſt vtru; nutritio aiati duret
vſq; ad finem vite.℄3°.videndũ eſt de queſito.

p^m nõ. **Quantũ** ad ṗmũ dico.ṗmo ꝙ caloꝛ nãlis cõti-
nue agit in humidũ radicale ꝑ hoc ꝙ
niſi fieret ſumptio alimẽti extrinſeci ab ipſo aiato: ip̃m
ſenſibil'r diminueret̃.mõ talis diminutio ⁊ debilitatio
animati non vr̃ eſſe ex alio:niſi ꝓpter deperditionẽ ali
quarũ particularũ ipſius aiati. quarum reſtauratio fit
per ſumptionẽ alimẽti.modo talis depditio nõ vr̃ eſſe
ex alio.⁊ ſil'r debilitatio ipſius aiati niſi per actionem
ipſius caloꝛis nãlis in humidũ radicale.ſic igr̃ p; de fi-
ne nutritiõis:qui eſt reſtauratio depditi mediãte actio
2^m nõ. ne caloꝛis nãlis.℄2° dico ꝙ efficiens nutritõis eſt idẽ
caloꝛ nãlis.nã idem caloꝛ alimentũ aſſumptũ exiccan-
do ⁊ agendo in ipſu; conuertit in carnẽ.⁊ ipſo ꝯuerſo
in carnẽ vlterius ip̃m exiccando reſoluit in tantum ꝙ
coꝛrũpit̃ ⁊ deperdit̃.Et ſic idẽ reſpectu eiuſdẽ eſt gña-
tiuũ ⁊ coꝛruptiuũ:ſ̃m aliã ⁊ aliã tñ diſpõnes mãe: nec
3^m nõ. hoc eſt incõueniens:⁊ per hoc ſoluta eſt 3^a rõ.℄No-
tandũ tñ ꝙ caloꝛ naturalis nõ eſt agens ṗncipale: ſed
eſt agens inſtr̃ale.ṗncipale aũt eſt ipſa aia.℄Ex iſto
p; quõ fit nutritio.nam nutritio fit iſto modo ꝙ alimẽ-
tum ṗmo ſumit̃ a ſtomacho.⁊ ibi mediãte caloꝛe nãli:
cuius eſt ſegregare etherogenea ⁊ cõgregare homoge
nea.purũ ſeparat̃ ab impuro:⁊ ipurũ mittit̃ ex̃ per fo-
ramen:ſed purũ manẽs mittit̃ ad epar:⁊ ibi fit vlterioꝛ
purifi^o.mediãte caloꝛe nãli:⁊ tunc illud impurũ mittit̃
ad veſicã:⁊ fit ex hoc vrina.⁊ tũc vlterius purum ma
nens mittit̃ per vnã magnã vena; ad coꝛ.⁊ tunc ibi fit
vlterioꝛ ſegregatio ⁊ purificatio puri ab ipuro:⁊ dr̃ ꝙ
illud impurũ mittit̃ ꝓ gñatiõe vnguiũ:⁊ de puro rema
nente coꝛ retinet ſibi poꝛtionẽ ſuã pꝛo ſuo nutrimento
qȯ conuertit̃ in ſub̃a; coꝛdis pꝛo reſtauratiõe depditi:
⁊ reſiduũ remittit̃ per vnã paruam vena; de coꝛde ad
epar.a quo multe vene vadunt ramificate hincinde ad
ſingulas partes coꝛpoꝛis:per qua; illud purũ diſtribui
tur ⁊ remittit̃ per ſingulas partes ipſius coꝛpoꝛis.tũc
pꝛouenit ibi caloꝛ taliũ partiũ mediante quo alterat il-
lud adueniens:tandẽ ꝙ foꝛma ſub̃alis illius coꝛrũpit̃.
⁊ cũ illa coꝛrũpit̃:de eius mã educit̃ de nouo vna foꝛa:
que cũ foꝛma aiati ꝑexñte fit vnũ ꝯtinuũ:⁊ hoc ſi illud
qȯ gñatur de nouo eſt maius ꝙ̃ illud qȯ depdit̃.nõ ſo-
lum eſt nutritio:ſ; ẽt aug^o.ſi v̇o non eſt maius: ſ; tñ vel
minus.tũc eſt ſolũ facta nutritio.ſic igr̃ hr̃ quomõ fiat
nutritio.⁊ ſil'r aug^o ⁊ qd ſit finis nutritiõis.⁊ ſil'r agẽs
nutriens ⁊ augẽs.De fine v̇o augmẽtationis dico ꝙ fi
nis eius eſt vt aiatũ fiat tãtu;: vt debite poſſit exercere
opõnes ſibi debitas:quas nõ poſſet exercere ſi manẽt
ita paruũ.ſicut erat in ṗncipio cũ gñabatur.

p^m nõ. **Quantum** ad 2^m ſciẽdũ eſt ꝙ̃ nutritio p̃t capi
dupl'r.vno^o.ꝑ alteratiõe nutrimẽ-
ti.alio^o.ꝓ ꝯuerſione alimenti illius in ſubſtãtiam aiati.

℄Tũc ſit ṗ^a ꝯ̊ talis.nõ per totũ tp̃s vite ipſius aiati eſt p^a ꝯ̊
nutritio.accipiẽdo nutritionẽ ꝓ ꝯuerſiõe alim̃ti.p; h:q2
aliqñ bene ꝓpe añ moꝛtẽ caloꝛ nãlis in tm̃ debilitat̃ ꝙ
nõ ſuffic̃ obtinere ſuꝑ alimẽtũ in tm̃ ꝙ poſſit ip̃m ꝯuer 2^a ꝯ̊
tere in ſub̃a; aiati.℄2ª ꝯcl'o.aiatũ nõ poſſet diu manẽ
ſine eius nutritiõe: ⁊ ide; eſt ꝙ talis nutritio eſt nccĩa
aiato.ſup^to ꝙ diu debeat viuere.p;.nã al'r nõ fieret re- 3^a ꝯ̊
ſtauratio depditi.⁊ fieret debilitatio nimia aiati.℄3^a
ꝯcl'o eſt iſta.poſ'e eſt:⁊ foꝛte ꝙ ita eſt:ꝙ nutritio eſt ꝯti
nua ꝑ totã vitã:ſumẽdo nutritionẽ ꝓ alteratiõe: ⁊ hoc
in aialibus hñtibus magnũ caloꝛẽ ⁊ ml'tũ ſanguine;.
p;.nã ꝙ̃diu talia viuũt h; caloꝛẽ nãlẽ ⁊ obtinẽtias ſuꝑ
alimẽtũ in tm̃ ꝙ ſufficit ꝓ alteratiõe:quãuis nõ ꝓ con
uerſione.ex eo ꝙ talia aialia nõ viuũt ſine notabili ca-
loꝛe:ſed aialiũ ad quoꝝ viuere nõ reqrit̃ tãtus caloꝛ.ſi
cut ſũt rane ⁊ hmõi.põt dici ꝙ nõ ꝑ totã vitã durat eo
rũ nutritio:ſiue nutritio accipiat̃ ꝓ alteratiõe ſeu ꝓ con 4^a
uerſiõe.℄4ª ꝯcl'o.h̃ tñ nõ eſt demr̃atũ.poſſ;.n.dici ꝙ
modicũ añ moꝛtẽ caloꝛ i tm̃ debilitat̃ ꝙ nullo mõ obti
net ſuꝑ alimẽtũ i tm̃ ꝙ ſufficiat ip̃m alterare vel ꝯuer- p^a ꝯ̊

Quantu; ad 3^m ſit ṗ^a ꝯcl'o.oĩs aug^o eſt (tere.
ꝯtinua.p;:q2 oĩs aug^o eſt motus qui
fit ſucceſſiue.oĩs aũt motus talis eſt ꝯtinuus.ergo ⁊c̃. 2^a
℄Scḋa ꝯ̊.poſ'e eſt ꝙ aliqd argr̃ ꝑ longũ tp̃s: ⁊ ꝙ fiat
aug^o.nõ ꝓpe vna:ſed aggregatiua ex ꝑlib9.p;.nã ali-
qñ videmus de aiatis ꝙ ꝑ aliqȯ tp̃s augent̃.⁊ tunc ꝑ 3^a ꝯ̊
aliqȯ tp̃s ſtant.⁊ iteꝝ augent̃.℄Tertia ꝯ̊.nũq̃; ẽ ſta-
tus:ſ; cõtinue ip̃m viuẽs auget̃ vel diminuit̃.⁊ nunq̃;
in eodẽ ſtatu ꝑmanet.p;:q2 caloꝛ nãlis nũq̃; manet in
eodẽ ſtatu.qn ſit aliqñ foꝛtioꝛ ⁊ aliquãdo debilioꝛ:⁊ h̃
ꝑꝑ intenſionẽ vel remiſſionẽ ſui vel caloꝛis extranei in
aiatis.q caloꝛ ex̃neus non poſſet manere in eodẽ ſtatu
niſi calidũ qeſceret ⁊c̃.Si caloꝛ nãlis ſit ia; eq̃ potens
ad conuertendũ ſicut ad reſoluendũ.ſeqtur ꝙ imedia-
te poſt hoc erit foꝛtioꝛ ad vnũ ꝙ̃ ad aliud.⁊ hoc ſuppo
ſito ꝙ ꝯtinue ſit reſolutio vel cõuerſio ⁊c̃.ꝑꝑ hoc ꝙ cõ
tinue per actionẽ celi in iſta iferioꝛa fit alteratio ⁊ va-
riatio iſtoꝝ inferioꝝ in tm̃ ꝙ nunq̃; in eodẽ ſtatu ꝑma Dubiu;
nent.℄S;.d.tu.augmẽtatio tñ durat vſq; ad aliqȯ tẽ R̃c
pus poſtq̃; non fit vlterioꝛ augmentatio.℄Reſpõdet̃
ꝙ bene verum eſt ꝙ fit vſq; ad aliquod determinatu;
tempus.poſtq̃; non fit vlterius augmentatio ſenſibilis
ſed inſenſibil'r fit maioꝛ augmentatio ꝙ̃ diminutio:ſed
poſtea quãuis alterantis vicibus fiat augmentatio ⁊
diminutio.non tñ fit ſenſibiliter maioꝛ augmentatio ꝙ̃
diminutio.⁊ ꝓpter hoc dicimus augmentationem ſta
re:nutritionẽ vero non.nã per longũ tempus añ moꝛ-
tem non fit ſenſibil'r maioꝛ augmẽtatio ꝙ̃ diminutio:
nec tanta:ſed bñ fit tanta reſtauratio deperditi vel ma
ioꝛ reſtauratio deperditi quanta eſt deperditio.

Ad rationes ℄Ad ṗma; patet ex dictis Ad p^m
qd ſit rñdendũ.℄Ad ſcḋm Ad 2^m
dico ꝙ imo bene eſt credibile ꝙ aliquid poſſit cõtinue
acquirere quantitatem digitalem.⁊ ꝙ cuilibet parti
tempoꝛis menſurantis illam acquiſitionem coꝛreſpon
deat vna pars illius quãtitatis.nam in celo quod facit
vnam reuolutionẽ in vna die naturali:eſt aliquo modo
pars ꝓpinqua polo.que continue mouetur.⁊ deſcribit
aliqȯ ſpacium per vnã hoꝛam.⁊ reuolutione; eius ita
paruã:ꝙ ſi rectificaret̃ nõ eſſet tante lõgitudis.ſicut eſt
vnũ piſu;.ğ bñ eſt credibile ꝙ aliq̃ quãtitas digitalis
poſſit ꝯtinue acqri in vno anno.⁊ cuilibet parti illi^9 an
ni coꝛrñderet vna pars illius quantitatis digitalis.
℄Ad tertiã p; ex dictis.℄Ad quartã qñ dr̃.motus ẽ Ad 3^m
inter contraria.dico ꝙ ibi accipitur contrarietas large Ad 4^m
non ſolũ pꝛo illis que ſunt actiua ⁊ paſſiua adinuice;:
ſed etiã

ſed ēt pro illis que nō pñt eidē reſpcū eiuſdē ſil'ineſſe: ſed bñ ſucceſſiue. Et ſic accipiēdo ꝯrietatem. vz. ita extenſe: bñ ꝯcedo ꝙ magnū ⁊ paruū pñt dici ꝯria: ꝗuis
Ad 5m non dicanť ꝯria actiua ⁊ paſſiua adinuicē. ¶ Ad vltimam dico ꝙ nutritio pōt accipi pro alteratiōe vel pro ꝯuerſiōe. Et per hoc ſoluiť argumētū. Qō. xiiij.

pm Uerū vtrū oīs actio ⁊ paſſio fiat per ꝯtactū. ¶ Et arguiť ꝓ ꝙ nō. nā deus ⁊ intell'n' agūt in iſta īferiora: ⁊ tñ nihil tangūt: ex eo ꝙ tact⁹ ꝓprie eſt magni-
2m tudini. deus aūt ⁊ inte' nō ſunt magnitudies. ¶ 2° arguiť ſic. nā viſibile agit in viſuʒ abſqʒ h ꝙ tāgat viſuʒ.
3. ğ nō opʒ ꝙ oē ꝙ agit in aliud tāgat ipſuʒ. ¶ 3° arguiť ſic. nā celū agit in iſta inferiora. puta in terraʒ ⁊ mixta
4. abſqʒ hoc ꝙ tāgat ea: q2 valde diſtat ab eis. ¶ 4° aīa agit in corpus mouēdo ipʒ. ⁊ ſil' grauitas in lapidē mouendo ipm deorſuʒ. ⁊ ſil'r aqua calefacta agit in ſeipaʒ reducendo ſe ad friditatē pſtinā: ⁊ tñ nec aīa tāgit corpus: nec grauitas tāgit lapidē: nec aq̄ calefacta tangit ſeipſaʒ: ex eo ꝙ ad h ꝙ aliq̄ tangāt ſe. reqriť ꝙ vnū illoꝝ hēat ſituʒ ex aliud. mō ſic nō eſt de ipſis. ergo ⁊c.
5. ¶ 5° magnes agit in ferrū attrahendo ipʒ abſqʒ hoc ꝙ
6. tangat ipʒ. ğ ⁊c. ¶ 6° agēs agit in iteriora paſſi. cuʒ tñ
7. nō tāgat. ğ ⁊c. ¶ 7° arguiť ſic. ſi in oī actiōe oporteret
8. agēs tāgere paſſū: ſeqtur ꝙ nullū agens ageret ad aliquam diſtantiā: ſed hoc eſt falſuʒ. ⁊ ꝯña tʒ de ſe. ¶ 8° ſi
T.c.iij. .q. eſſet vera. ſeqtur ꝙ nulla poſſent agere ⁊ pati adinuicem: ſed hoc eſt falſuʒ. ⁊ ꝯña tʒ ex eo ꝙ Ariſt. in. 2. de anima dicit: ſemper inter talia eſſe medium.
t.co.43. In oppoſituʒ eſt Ariſt. ꝓ huius. vbi videť dicere ꝙ ad hoc ꝙ aliqua agant ⁊ patianť adīuicē: reqritur ꝙ ſe tangant.
pª diſtō ¶ In iſta qōne. ꝓmo ponā aliquas diſtictiōes. 2° ꝯnes.
p Quātuʒ ad ꝓmū ſit ꝓma diſtictio iſta: ꝙ agens pōt dici mediatū paſſo tripl'r. vno° q2 ṽtus illiuſ agētis nō attingit ad illud paſſuʒ: ſʒ ad aliō.
2 cuius ṽtus attingit ad paſſuʒ. 2° mō pōt dici mediatuʒ: q2 virtus eius nō attigit ad paſſuʒ: ſed tñ eius actio determinať ꝑ agens ꝑticl'are. 3° modo q2 agēs non tangit
3 ad paſſuʒ: ſed virtus eius. Exeplū ꝓmi. ſicut ſi. a. agenſ nō ſufficeret agere ad c. paſſuʒ: ſed bene ad b. intermedium ꝙ in ṽtute ipſius a. vlteri⁹ ageret vſqʒ ad c. Exm ſcdi. ſicut deus reſpectu iſtoꝝ īferioꝝ. Exeplum tertij. ſicut agens reſpectu paſſi ꝙ nō tangit corporal'r: ſʒ ſua
2ª diſtō ṽtute ſolū. ¶ 2ª diſtō. agentiū qōdā eſt agens icorrelarie. ſicut de⁹. ⁊ qō eſt agēs correlarie. ⁊ tale eſt duplex. nā qōdā agit actiōe ſpūali. ſicut eſt corpus luminoſum ꝙ agit lumen in medio: ⁊ ſil'r viſibile reu viſus: qōdaʒ aūt agit actiōe nāli ſiue deſeruiēte ad corruptionē vel ad alterationē illius in ꝙ agit tale agēs. ſicut eſt cal'm
3ª diſtō reſpectu frigidi: ⁊ eꝯ. ¶ 3ª diſtinctio. tactus aliquando ſumiť iꝓprie: aliqñ vo ꝓprie. improprie illa poſſunt ſe tāgere: quoꝝ vnū eſt vbi eſt aliud ſaltē diffinitiue: licet nō deſcrip ue. Et iſto mō poſſumus dicere intelligētiam tāgere orbē. Sed tactus ꝓprie acceptus adhuc dr̄ multipliciter. nā quidā eſt qui dr̄ rōne magnitudinū ſolū. ⁊ iſte vocať tactus mathematicus. Alius aūt eſt q nō attendiť ſolū ex ꝑte magnitudinū. verū ēt ex ꝑte actiōis ⁊ paſſionis. ⁊ iſte vocať tactus nālis. Ad tactū mathe
p maticū reqrunť tria. ꝓmū eſt vtrūqʒ tāgētiū eē quātū. ⁊ ꝑp hoc nō dicimus itelligētiā tāgere orbē tali tactu:
2 q2 intelligētia non eſt magnitudo. ſcōo reqriť ꝙ illorū que ſe tangūt vtrūqʒ hēat ſitū ⁊ locū extra aliud. ⁊ ꝑp hoc accidens ⁊ ſubm nō dicimus ſe tāgere: nec māʒ ⁊
3 formā. ex eo ꝙ vnū illoꝝ nō eſt extra aliō. ¶ 3° reqriť ꝙ vltima illoꝝ ſint ſil': ⁊ ꝑp hoc illa inter que eſt aliqō mediū non dicimus ſe tāgere: q2 vltia illoꝝ nō ſunt ſil': ſimil'r ꝑp hoc duas medietates ꝯtinui non dicimus ſe tangere: q2 vltima illoꝝ non ſunt ſimul: ſed ſunt vnum. Ad tactū vo nālē requirunť iſta 3ª. ⁊ cū hoc ꝙ tāgens admittat illud qō tāgit ⁊ agat in ipſuʒ.

Quātuʒ ad 2m ſit ꝓma ꝯ talis. de agētib⁹ corporalibus non opʒ ꝙ tāgat illa in q̄ agūt: forte aliquo tactu mathecº ⁊ iꝓprie dicto. patʒ hec: q2 deus ⁊ inte' ſunt agētia in orbes. ⁊ in iſta inferiora: ⁊ non tangunt iſta inferiora: lʒ bene dicanť tāgere orbes metaphorice ⁊ improprie. ex quo que debēt tāgere proprie: opʒ ꝙ vtrūqʒ illoꝝ ſit magnitudo. ¶ 2ª ꝯ. oē agēs corporale in agendo actionē ſuā agit circa ſe ſuā actionem orbiculariter niſi ſit ipedimētū. pʒ h de viſibili ꝙ exńs in medio multoꝝ hoiuʒ: a quolibet illoꝝ pōt vi ri ꝙ nō eſſʒ niſi ageret actionē ſuā circa ſe ꝑdicto mō: pʒ h ēt de igne: q2 ſi aliqs ignis eſſet in medio multorum hoium circūcirca illū ſedentiū qlibet illoꝝ calefaceret ſe: qō non eſſet niſi ꝯ eſſet vª. Et notāter dixi niſi ſit impedimentū. nā qñqʒ agit ꝑp difformitatē medij. ⁊ aliquādo al'r ex eo ꝙ maior eſt inclinatio agēdi ṽſus vnā partē q̄ aliā. vñ ignis magis inclinatus eſt ad agēduʒ ſupra q̄ ad latus: etiā aliqñ eſt ipedimentū ꝑp figuraʒ ipſius agentis. vʒ. ꝙ nō eſt ſperice figure ſed quadrate vel alicuius alterius. ¶ 3ª ꝯ. qōlʒ agens reqrit mediuʒ in qō agat. pʒ h. nam per ꝓcedentē ꝯnē agens agit ṽtutem ſuā ꝓpe. mō ſi ꝓpe agens eſſet tactū nō eēt aliqd in qō poſſet recipi virtus ipſius agentis. ⁊ per ꝯñs nō ageret ꝓpe ſe. ğ ſi dʒ agere ꝓpe: reqrit mediū. ¶ Pro iſta ꝯne eſt hoc: qō dicit Cōmēta. 2. de aīa: ꝙ ſi eſſet vacuum inter viſibile ⁊ viſuʒ non fieret viſio ꝑp defectuʒ receptiui ſpēi viſibilis. ¶ 4ª ꝯ eſt ꝙ agens agendo in diſtans agit aliqd in intermediū. pʒ: q2 ſi agens poſſet agere in diſtans ab eo abſqʒ h ꝙ ageret aliqd prius in intermediū. ſeqiť ꝙ non reqriť mediū ad actionē ipſius agentis: qō eſt ꝯ precedētē ꝯnē. ꝯña nota eſt. ¶ 5ª ꝯcl'o: qōlibet agens corp̄ale in agendo tāgit aliqō paſſum in ꝙ agit. ꝓbať. naʒ per tertiā ꝯnē in agēdo requirit mediuʒ qō tangit ipſuʒ agēs: ⁊ per 4am ꝯnem nō pt agere in aliqō diſtās niſi agat per illud intermediuʒ. ergo qōlibet tale agens tāgit aliqō paſſum. ſ. mediuʒ ſibi ꝯtiguū: in quod opʒ ipſum agere ſi dʒ agere in diſtans. ¶ 6ª ꝯ. ſi loquimur de tactu proprie dcō nullum agens corporale tangit qōlibet in qō agit. probať: q2 agit in aliquod diſtans ab ipſo ex quo quodlibʒ agit per aliqꝫ diſtantiā: ꝙ aūt diſtat ab ipſo non tangit ipm. ergo ⁊c. ¶ Ultima ꝯ: qōlibet agens corporale tangit paſſum in quod agit corpaliter vel ſua virtute. pʒ: q2 niſi ad min⁹ virtus agentis ꝓtenderet vſqʒ ad ipſuʒ paſſum cū adiutorio alicuius intermedij vel ſine tali adiutorio non ageret i illud. ¶ Sed dicet aliqs ꝯ iſtā ꝯcl'onē in qua dr̄ ꝙ nihil agit in diſtans niſi agat in intermedium. arguiť ſic. naʒ videmus ꝙ ignis agit ꝓus intenſiorē gradū caloris in ferrū diſtans. q̄ agat in aere itermediū.
¶ 2° videmus ꝙ magnes agit in ferruʒ diſtans ab ipō attrahendo ipſuʒ abſqʒ hoc ꝙ agat in aerē itermediuʒ ipſuʒ attrahendo. ¶ Ad iſta rſideo: ⁊ dico ꝙ ipſa non ſunt ꝯ ꝯcl'onē. nā ꝯcl'o nō dixit ꝙ agens cū agit i aliqō paſſuʒ diſtans agat in illud idē vel oino ſibi ſil'e intermediū: ſʒ dicit ꝙ nō ageret in diſtās niſi ageret aliqd i intermediū. Et dico ꝙ cū ignis calefacit ferrū diſtanſ: agit virtutē ſuam in aerē intermediuʒ: ſed tñ ꝑp aliam ⁊ aliā diſpōnem paſſi virtus actiua in ferrū eſt eductiua intenſiorē calorē in ferruʒ q̄ virtus actiua in aereʒ intermediū. vñ poſſʒ eſſe ꝙ nulla caliditas ageret in intermediū. ⁊ tñ caliditas ageret in extremuʒ. vnde ſi ad

Right-margin notes (in order): pª ꝯ · 2ª ꝯ · 3ª ꝯ · t. ⁊ cō. 34. · 4ª ꝯ · 5ª ꝯ · 6ª ꝯ · 7ª ꝯ · Dubiū · 2m · Rº.

imaginationem

imaginationē vna maſſa cere eēt iter ignē ⁊ ferrū.adhuc forte ferrū calefaceret abſq₃ hͦ ꝙ in illa maſſa cere ꝑduceref aliq̄ calitas.vn̄ imaginor ꝙ ab igne vl' ab aliq̄ agēte multiplicaf vna q̄litas iſenſibilis q ab aliq̄ i differēter ē receptibilis: ⁊ ꝑ qͦ illō recipiēs ē alr ⁊ alr diſpoſitū:ſcō₃ hͦ illa q̄litas ꝑducit i illo paſſo aliū ⁊ ali
Ad 2m u₃ effectū mal'ē ſeu aliā ⁊ aliā q̄litatē ſenſibilē itēſiorē vl' remiſſiorē. ❡ Ad ſcōa₃ ꝯſilr rn̄detur.

Ad rationes. **Ad rationes** ❡ Ad ꝑmā ſcōa₃ ⁊ tertiā dico:ꝙ ille bn̄ ꝓbāt ꝙ illa agētia nō tāgūt corpalr qōl₃ in qō agūt:cū hͦ tn̄ ſtat ꝙ tāgunt qōl₃ in qō agūt eoꝝ v̓tutes ꝑut.d.alia ꝯ. ❡ Ad quartā dico:ꝙ qō itelligif de actiōe ⁊ paſſiōe:qō ē ab extrinſeco.mō iſtātie poſite in q̄rta rōe vadūt de actione ⁊ paſſione q̄ eſt ab itrinſeco. ❡ Ad qntā ⁊ ſextā dico:ſilr ꝙ bn̄ ꝓbāt nō qōl₃ agēs tāgere corpalr qōlibet pam in qō agit: ⁊ hͦ ē verꝫ:cū hͦ tn̄ ſtat ꝯcluſio:nec rōes ꝓbant contrariū gn qōl₃ agēs tāgat vl' corpalr vel ſua v̓tute. ❡ Ad ſeptimā ⁊ octauā dico:ꝙ ꝓbāt ſilr ꝙ nō eſt neceſſe qōl₃ agēs tāgere qōl₃ pam in qō agit corpaliter:ſed tn̄ ſic vel ſua v̓tute ⁊c. Qō xv.

pm **Q**uerītur Utrum ſil'e poſſit agere i ſibi ſimile. ❡ Et arguitur ꝑmo ꝙ ſic.nā ſimile pōt ſuū ſimile fortificare.ğ pōt agere in ip̄m.ꝯñā t₃ ex eo ꝙ fortificare eſt agere: ⁊ añs p₃.nā cū ſimilia opponūf ſibiiuicē qōl₃ eoꝝ ex hoc fortificaf in ſua actione.ſicut pa
2m tet de duobus calidis vel de duobus frigidis. ❡ Scōo magis calm agit in minus calidū.ğ qō vera.añs p₃.nā magis calidum agit in minus calidū tādiu ꝙ fuerit ſibi aſſimilatū. ꝯſequētia t₃ ex eo ꝙ magis calidū ⁊ minus calidū ſunt ſimilia:ex eo ꝙ hn̄t qualitates eiuſde₃
3m ſpēi. ❡ Tertio in organo tactus ſunt q̄litates tangibiles.ſ.caliditas frigiditas ⁊c.ergo organū tactus ē ſil'e calido ⁊ frigido: ⁊ tn̄ qōlibet eoꝝ agit in ip̄m.ğ ſimile
4. pōt agere in ſibi ſimile. ❡ Quarto actio ⁊ paſſio vel ē rōne ſimilitudinis vel diſſimilitudinis.ſi ꝑmū hr ꝓpoſitum. ſi ſcō₃ hoc nō:q₂ tūc talia agerēt in aliū.ex quo
5. ſunt multū diſſimilia:qō eſt ꝯ Ariſt.in lr̄a. ❡ Quinto arguif ſic.idem agit in ſe ipſu₃.ğ videf qō vera:ꝯſequētia t₃.añs p₃.de anima que mouendo corpus mouet ſe ipſa₃: ⁊ ſilr p₃ de forma grauis que mouēdo graue deorſum mouet ſeipſa₃: ⁊ ſilr p₃ de aqua calefacta q̄ agē
6. do in ſeipſa₃ reducit ſe ad frigiditatē ꝑtinā. ❡ Sexto arguif ſic.minus pōt agere in maius. ğ plus videf ꝙ eq̄le pōt agere in eq̄le.ſi.n.illud de quo minus videf in eſſe ⁊c.añs p₃ in reactione: vbi minus agit in maius.
7. ❡ Septimo arguif ſic.q̄̄to actio fit magis ſimilis agēti.tāto actio fit velocior ⁊ tāto reſiſtētia fit minor.ſi ergo ſimilitudo mouet ad velocitate₃ actionis videf ſil'e
8. poſſe agere in ſibi ſimile. ❡ Octauo arguif ſic.in hyeme aer ꝯgelat aquā: ⁊ per ꝯñs iducit maiorē gradū frigiditatis q̄₃ aqua habeat.ex quo nunq̄₃ aer in hyeme eſt ita fridus ſicut aq̄ ꝯgelata.tūc vltra inducit maiorē gradū friditatis q̄₃ ipſemet h₃.ğ iducto tāto gradu q̄₃
9. tum h₃ vlterius agit in oino ſibi ſimile. ❡ Nono arguitur ſic.ferru₃ fit calidius ab igne q̄₃ ſit ip̄e ignis.ğ cum ignis idux̓it in ferrū tm̄ gradū calitatis q̄tu₃ ipſemet
10. h₃ vlterius agit in oino ſibi ſil'e. ❡ 10o arguif ſic.nā cū ignis agit in aliqō pam ꝑ aſſimilat ſibi ꝑtem ꝓpinqorē q̄₃ remotiorē:ſ₃ ꝓpingori aſſil'ata ſufficiēter non poſſet in remotiorē agere niſi agat in ꝓpinqorē: ⁊ cū illamet fit oino ſibi ſil'is.ſeqtur ꝙ ſimile agat in oino ſibi ſil'e.
11. ❡ 11o.nā capiaf aliq̄s ignis q poſſit i aliqō paſſu₃ agere caliditatē in ſūmo: ⁊ ſit ille ignis a. ⁊ paſſum ſit c. ⁊ apponaf a.igni b.ignis ſibi eq̄lis: ⁊ ſit aggregatū ex his duobus d.tūc q̄rif vtrū d.agat itēſiorē caliditatē in c. q̄₃ egiſſet a.ſolū vel ꝑciſe eq̄lē.nō pōt dici ꝙ ꝑciſe eq̄lē. nā ſi eſſent duo corpa lucentia in aliq̄ medio eq̄lia.ambo ſil'ꝑducerēt lumē itenſius q̄₃ vnum eoꝝ ſolu₃. ğ ēt d.aggregatū ex a. ⁊ b.ignibus:itenſiore₃ ꝑducet caliditatē in c.q̄₃ faciet b.ſolū vel a.ſolū.ſi ergo dicatur ꝙ ꝑducat itenſiorē caliditatē q̄₃ a.vel.b.ſolū.ex quo d. nō ē niſi ignis ſūmus.Et cū a.per caſum poterat ex c. gn̄are ignē ſummū.ſeqtur ꝙ d.agit itenſiorē gradum caliditatis q̄₃ ipſemet hēat. ⁊ per ꝯñs iducto tāto gradu q̄₃tū ipſemet h₃ vlterius agit in ſibi ſimile. ❡ 12o argr̄ ſic. 12.
actio vel fit rōne ſil'itudinis ⁊ hr ꝓpoſitū:vel rōe diſſimilitudinis: ⁊ hoc nō.q₂ tūc ſeqf ꝙ magnes ita attraheret vnū bacculū ſicut ferrū.ex quo ille bacculus eſt ſibi ſimilis ſicut ferrum.

In oppoſitū eſt Ariſt.ꝑmo huius.vbi vult ꝙ oia ſil'ia:nec agant:nec patianf adiuicē. T.c.48 t.50.
❡ Notandū eſt ꝙ iſta qō debet intelligi de ſil'itudie que eſt q̄litatiua ſm quā fit actio ⁊ paſſio. vn̄ ſi eſſent duo alba.quoꝝ vnū eēt calm ⁊ aliud fridū ita bn̄ agerēt adiuicē nō obſtᵉ ꝙ ſint ſil'ia ſm qualitateſ que nō ſunt actiue actione diſponēte ad corruptionē: ſ₃ q₂ talia eſſent adinuicē diſſimilia ſm qualitateſ actiuaſ actione diſponente ad corruptionem.
❡ In iſta queſtione. Primo pona₃ aliquas diſtinctōeſ. Secundo concluſiones.

Quātum ad ꝑmū ſit ꝑma diſtō.aliqd dicimus pati dupl'r.vno mō tanq̄₃ ſubm.alioo tanq̄₃ terminus a quo illius actioniſ.ꝑmū dr̄ pati ſubtiue.ſcōm aūt termiatiue.vbi gr̄a.in calefactione aque dicimus aquā pati tanq̄₃ ſubm ⁊ friditatē pati tanq̄₃ ter pa diſtō
minus. ❡ Scōa diſtō eſt ꝙ de actione ⁊ paſſione ⁊ de agente ⁊ paſſo poſſumus loq in ꝑno in fine ⁊ in medio 2a diſtō
actiōis ⁊ paſſiōis. ❡ Tertia diſtō.in alteratiōe paſſi ab agēte ſunt tria.v₃.ſub₃.terminus a quo. ⁊ terminuſ 3a diſtō
ad quē.ſic in calefactione aq̄:aq̄ eſt ſic ſub₃. ⁊ friditas eius ſicut terminus a q̄. ⁊ caliditas iducta ſic terminuſ
ad quē. ❡ Quarta diſtō.aliq̄ dn̄r ſil'ia oino ⁊ ꝓpꝛiſſime.ſic illa que ſunt ſil'ia in qualitate ⁊ in gradu q̄litatis.verbi gr̄a.ſic eēnt duo ſūme cal'a:que tn̄ dn̄r ſil'ia: nō tn̄ oino:ſicut ſunt illa que ſunt ſil'ia i q̄litate:nō tn̄ in gradu.ſicut ſi vnū eſſet calidū vt duo:aliud vt tria:illa dn̄r ſil'ia in q̄litate:nō tn̄ in gradu illius qualitatis. ſic ſi vnū hr̄et ꝑciſe tot gradus qualitatis quot aliud eiuſ dē qualitatis:illa dicerenf ſil'ia in qualitate ⁊ in gradu. ſicut ſi ambo haberent gradum caliditatis ſicut duo vl' gradum caliditatis in ſummo. 4a diſtō

Quātu₃ ad ſcō₃ ſit ꝑma ꝯ talis.in actiōe terminus a q̄ aliqualr reſiſtit agēti.p₃: quia alr illa actio nō eſſet motus ſucceſſiuus.. Ex iſta ꝯclōne ſeqf ꝙ paſſu₃ eſt diſſil'e agēti.ſ.ꝙ patif tāq̄₃ terminus a quo.p₃:q₂ qō alicui reſiſtit ē aliqualiter ſibi diſſimile. pa ꝯ ꝑ ge. 48. t.50.
❡ Scōa ꝯ eſt ꝙ terminus ad quē h₃ aliquā ꝯueniētia₃ cū agēte.p₃:q₂ fit ab agēte:ſ₃ oē qō fit:fit a ſibi ſil'i.ğ ⁊c. 2a ꝯ 7. me.32
❡ Tertia ꝯ eſt:ꝙ agēs ⁊ patiens ſunt in ꝑno diſſil'ia: ⁊ in fine aliqualr ſimilia:nec op₃ ꝙ in fine ſint oino ſimilia nec diſſimilia:ſ₃ ſufficit ꝙ in ꝑncipio ſint aliq̄lr 3a ꝯ ꝑ ge.50.
diſſimilia in qualitate vel in gradu ſm quē fit actio. vn̄ aliq̄n ꝓpter diſtantiā agens nō pōt oino aſſimilare ſibi paſſu₃:quāuiſ bn̄ in qualitate. ❡ Sed.d.tu q̄n agēſ ſic agendo in paſſu₃ ꝓpter diſtantiā nō poteſt ſibi paſſum oino aſſimilare:ſtat ne tunc illud agens tandiu ꝙ non agit in illud paſſum vel non. ❡ Dico ꝙ ſic. ❡ S₃ Dubiū
diceres tamē adhuc illud paſſum eſt ſibi diſſimile.concedo: ⁊ quare ergo illud agens non tandiu agit in illud paſſum ꝙ ip̄m ſibi aſſimilet.Dico ꝙ non poteſt in Rꝫ. Dubiū

illa diſtantia:quãuis bene poſſet in diſtantia ꝓpingori.
ꝯña ꝓbaẗ.nam ẽt nãlia finaliter dirigunt actiones ſuas
ĩ aſſimilãdo ſibi paſſa.ſic̃ pȝ iductiue ꝺ ſingulis. ❡4ª 4ª 2
ꝯcl'o.agens ⁊ patiẽs ſunt ſimilia in genere.ſȝ ſunt diſſi
milia in ſpẽ.pȝ:qꝛ ſunt ꝯtraria:ꝯria aũt ſunt que ſub eo
dẽ genere poſita ſunt ⁊c̃. ❡ Et notandũ eſt ꝙ h̃ itelli- Nõnm
gendũ eſt ſm p̃dicta nõ ſubãlia:ſȝ accñtalia:ſeu ſm de-
nominationes accñtiũ ſm ꝙ dicunẗ agere ⁊ pati adin
uicẽ.vñ ſi ignis calidus agit in hominẽ frigiduȝ h̃ ẽ ꝙ
agens ⁊ patiẽs bene ſunt in eodẽ genere ſm p̃dicta ac
cidẽtalia:nõ tñ ſunt in ita ꝓpinquo eodem genere ſȝ p̃
dicta ſubſtãtialia. ❡ Et ẽt notandũ eſt ꝙ cum dr̃ ipſa Nõnm
eſſe diſſimilia in ſpẽ ⁊ diſſimilia in genere.hoc oȝ intel-
ligere vniuoce:vel equiuoce.vñ aliqua ſunt ſimilia i ge
nere: ⁊ hoc vniuoce vt calidũ agit in frigidũ:aliqua ãt
ſunt ſimilia in genere equiuoce:ſicut quando ſol agit in
iſta inferiora ip̃a calefaciẽdo.tũc in fine agens ⁊ patiẽs
dicunẗ ſimilia in ſpẽ ⁊ in p̃ncipo ſimilia in genẽ:ſed diſ
ſimilia in ſpecie: ⁊ hoc equiuoce ad ſecũdũ intellectuȝ:
ꝙ in fine paſſuȝ eſt tale in actu:quale erat agens in vir
tute faciẽdo ip̃m eſſe tale.Finaliter ergo ad h̃ ꝙ agens
agat in paſſuȝ requiriẗ ꝙ in p̃ncipio agens ⁊ patiẽs ſint
aliqualiter diſſimilia.ſ.in q̃litate vel gradu ⁊ i fine ſint
omnino vel aliqual'r ſimilia.

Ad p̃m

Ad rationes ❡ Ad p̃am dico:ꝙ ſimile for
tificat ſuũ ſimile non ꝙ agat
aliq̃d in ipſuȝ:ſȝ ꝙ ex illis duobus reſultat vnũ: qꝺ pl's
põt q̃ȝ illa duo diuiſiȝ poſſent. ❡ Ad ſcꝺaȝ dico: ꝙ illa
bñ ꝓbat ꝙ ſimile agit in ſibi ſimile:qꝺ eſt ſibi ſimile in Ad 2m
qualitate:nõ tñ in gradu.vñ ſi eſſent ſimilia i gradu nõ
agerent in ſeinuicẽ:nõ eniȝ eẽt rõ:q̃re vnũ plus ageret
q̃ȝ aliud: ⁊ cũ agens nãle nõ agat:niſi ꝓpter aſſimilare
ſibi paſſum in gradu.ſi ergo iaȝ eſſet aſſimilatuȝ in gra
du ad quid ageret. ❡ Ad tertiam dico:ꝙ qualitates tã
gibiles ſimiles in gradu quolibet ipſius tactus nõ agũt Ad 3m
in tactũ:nec tactus ſentiret quãcũq̇ȝ: ſed qualitates q̃
debẽt agẽ in organũ tactus:oȝ ꝙ ſint diſſil'es in g̃du q̊li
bet ipſius tactus: ⁊ illas tactus bñ ꝑcipit cũ ſibi debite
approximãẗ. ❡ Ad 4am dico:ꝙ actio ⁊ paſſio nõ eſt rõ
ne oĩmode ſimilitudinis ſed eſt rõne ſimilitudis in ge-
nere ⁊ diſſimilitudis in ſpẽ in p̃ncipio ⁊ ſimilitudis in Ad 4m
ſpẽ in fine.Ex h̃ pȝ ad argumẽtũ. ❡ Ad q̇ntã p̃t nega
ri ꝯña. ⁊ põt dici ꝙ actio q̃ forma grauis mouet ſeipſã
deorſum eſt rõne diſſimilitudis.nã graue exñs i aliquo Ad 5m
diſſimile ſibi cũ eſt deorſum.Et ſimiliter dicatur de aĩa
q̃ mouet corpus.De aqua v̊o calefacta: dico ꝙ illa re-
ductio ad frigiditatẽ p̃ſtinã fit rõne diſſimilitudis.nam
illa fit ꝑ frigiditatẽ virtualẽ q̃ eſt diſſimilis caliditati ac
cidẽtali extincti in aq̃ calefacta. ❡ Ad ſextam q̃ tãgit Ad 6m
de reactõe videbiẗ in q̇õne ſequẽti. ❡ Ad ſeptimã ne- Ad 7m
gaẗ ꝯña.maior ⁊ minor ſimilitudo facit ad actionẽ ve-
lociorẽ ⁊ velociorẽ.g̃ ſil'e agit in ſibi ſimile.nã cũ ꝯtiue
actio fit velocior donec paſſuȝ factũ eſt oĩno ſibi ſimile
agẽti:tunc deſinit illa actio:recte ſic̃ cũ mobile graue ꝺ
ſcẽdit ꝯtinue velocius ⁊ velocius in medio diſformi do
nec eſt in medio celi: ⁊ tũc q̇eſcit: ita i ꝓpoſito. ❡ Ad Ad 8.
octauã dico:ꝙ h̃ nõ ſolũ facit aer:ſȝ ad h̃ ꝯcurrunt cõ-
ſtelationes ⁊ influẽtie ſupiores. ❡ Ad nonaȝ dico: ꝙ
ferrũ calefactũ nõ ẽ calidius igne:ſȝ ꝙ ſentiatur calidi
us igne:h̃ eſt ꝓpter cõparationẽ eius mãe: ⁊ ꝑꝑ rarita Ad 9.
tẽ mãe ignis. ❡ Ad decimaȝ dico:ꝙ cũ ignis aſſimilat
ſibi ꝑtem ꝓpinquiorẽ.tũc vna cũ illa agit in remotiorẽ
abſq̇ȝ hoc ꝙ vlterius p̃ncipale agẽs agat in parteȝ ſibi Ad 10m
aſſimilatam:quãuis forte mediante illa bene agat ali-
quã parteȝ vſq̇ȝ ad partẽ paſſi nondũ ſibi aſſimilatam:
q̃ q̇dẽ qualitas in partem ſibi aſſimilatã nihil operaẗ:
ſȝ bene in parteȝ nõdũ ſibi ꝑfecte aſſimilataȝ. Pro iſta
rõne imaginandũ eſt ꝙ ſpẽs qualitatũ ꝯriarũ nõ agũt
niſi reflectanẗ.vñ niſi ſic reflecterenẗ ille ſpẽs:nõ fie-
ret actio inter q̃litates cõtrarias:tales aũt ſpẽs nõ re-
flecterenẗ niſi ab illo:qꝺ eſt aliquo mõ ꝯtrarium illi a
quo tales ſpẽs multiplicanẗ. ⁊ iõ cũ agens aſſimilaue-
rit ſibi partẽ propinquã paſſi:lȝ agens adhuc multipli-
cet ſuas ſpẽs per illaȝ parteȝ.Tamen agens nõ ãplius
agit in ipſaȝ ꝓ tãto:qꝛ ſpẽs ab ipſo multiplicate ꝑ illaȝ
ꝑtẽ ſic ei aſſimilatã nõ reflectũẗ ab ea:cũ illa nõ ſit am
plius agẽti cõtraria: ⁊ tñ ſine tali reflexione ſpẽrũ non
fit talis actio.vt dcm̃ eſt. ❡ Ad vndecimã dico ꝙ.d.nõ Ad
agit in iteriorẽ gradũ q̃ȝ egiſſet a.ſolũ:ſed bene citius. xim
Et quãdo dr̃ de corporibus lucidis.Dico ꝙ aliud eſt ꝺ
illis agentibus que nõ poſſunt ſibi aſſimilare paſſa.ſic̃
ſunt luminoſa: ⁊ aliter de illis que poſſunt.ſicut ſunt il
la que aguntmediãtibus qualitatibus p̃mis.vnde illa
agẽtia que non ſufficiunt ſibi aſſimilare paſſa duo bene
ꝓducũt inte2em effectũ q̃ȝ vnũ eoꝝ ſolum.ſicut duo lu-
minoſa:ſed in caſu quo poſſunt ſibi paſſa aſſimilare:nõ
ambo ꝓducunt inten2em effectum q̃ȝ vnũ eorum ſolum.
❡ Ad vltimã dico:ꝙ actio non fit ſolum ꝓpter diſſimi ad 12m
litudinẽ:ſed ꝓpter debitã diſſimilitudinem cuȝ debita
diſpoſitione paſſi.

Qõ xvi.

Queritur Utrum oẽ agens in agẽ-
do repatiatur. ❡ Et ar- p̃.
guitur p̃mo ꝙ nõ.nam celũ agit in iſta infe-
riora:et tamen non repatitur ab eis ex eo ꝙ
celũ eſt impaſſibile.g̃ ⁊c̃. ❡ Scꝺo arguiẗ ſic.medicus 2.
ſua arte agit in corpus ipſum ſanãdo abſq̇ȝ hoc ꝙ re-
patiatur ab eodem.ergo nõ omne qꝺ agit in aliq̃ꝺ re-
patiẗ ab eo in qꝺ agit. ❡ Tertio arguiẗ ſic. ſenſibile 3.
agit in ſenſuȝ.ſicut color in viſuȝ. ⁊ ſimil'r intellectuale
intellectũ abſq̇ȝ hoc ꝙ ſenſus reagat in ſenſibile: ⁊ ſi-
militer intellectus in int'le.ergo qꝺ falſa. ❡ Quarto ar 4.
guiẗ ſic.nam ſor.põt verberare platonẽ abſq̇ȝ hoc ꝙ re
uerberetur.ergo ⁊c̃.totũ eſt certum de ſe. ❡ Quinto.i 5.
materiã p̃mã fit actio: ⁊ tamẽ cũ materia p̃ma nullius
ſit accidentis ip̃a nõ reagit: ⁊ per cõſequens nõ in om
ni actione fit reactio. ❡ Sexto arguiẗ ſic.In augmẽta 6.
tione illud qꝺ augmentat nõ reagit.ergo in alteratione
nõ opȝ ꝙ illud qꝺ alterat realtereẗ.cõſequentia videẗ
tenere a ſimili.antecedens pȝ.nã in augmentatione ci-
bus adueniens augmentat ⁊ nõ augmẽtaẗ. ❡ Septio 7.
arguiẗ ſic.in motu locali illud qꝺ mouet nõ remoueẗ.g̃
nõ in omni actione agens repatiẗ.cõſequẽtia tenet ꝺ ſe
ex quo motus localis eſt quedã actio: ⁊ antecedens ſi 8. ph.
mil'r.nã p̃mus motor mouet abſq̇ȝ hoc ꝙ remoueatur. 86.
❡ Octauo arguiẗ ſic.nã poſſibile eſt ꝙ aliquando actio 8.
ipſius agẽtis ꝓtendatur remotius q̃ȝ poſſit actio ipſi9
paſſi: ⁊ quãdo ſic eſt: tunc agens ⁊ patiẽs poſſunt ſic ſi
tuari:ꝙ agens nõ repatitur.verbi gr̃a.ſit vnũ caliduȝ
cuius actio poſſit ꝓtendi ad diſtãtiã trium peduȝ: ⁊ ſit
vnum frigidum:cuius actio nõ põt protendi niſi ad di
ſtantiã vnius pedis.ſituentur g̃ iſta ſic:ꝙ diſtent abin
uicem per duos pedes.tunc calidum agit in fridũ.ex q̃
actio eius põt ꝓtendi vſq̇ȝ ad ip̃m:ſed frigidũ nõ aget i
calidum:ex eo ꝙ actio ipſius fridi nõ põt protendi vſ-
q̇ȝ ad calidum. ❡ Nono arguiẗ ſic.ſequiẗ ꝙ idẽ eẽt no 9.
bilius ⁊ ignobilius reſpectu eiuſdẽ:eſſet enim nobilius
eo in qꝺ ageret: ⁊ eſſet ignobilius eodem: quia ab eo
repatiẗ. ❡ Ultio arguiẗ ſic.ſequitur ꝙ ideȝ eſſet in actu
⁊ in potentia reſpectu eiuſdem:ſed hoc eſt falſum. ⁊ cõ 3.a.19. 10m
ſequentia tenet:quia eſſet in actu reſpectu eius in quod
ageret: ⁊ eſſet in potentia reſpectu eiuſdem:quia repa-
titur ab eodem.ergo ⁊c̃.

In oppoſitũ

T.cō. 87. **In oppoſitū** eſt Ariſt. vbi dicit: ꝙ agēs in agēdo repatiť: ⁊ cū in ſciētijs demr̄atiuis ꝓpoſitiōes indefinite debeāt equalere vni uerſalibus: videť ꝙ voluerit dicere ꝙ oē agēs in agen do repatiť. ℂ Notādū eſt ꝙ hoc dꝫ intelligi de actiōe que eſt inter cōtraria: que quidē actio eſt corruptiua ali cuius contrarij illius in quod agit: vel diſponentis ad corruptionem alicuius talis. Et per hoc reſpondetur pᵉ2ᵉ3ᵉ4ᵉ5ᵉ6ᵉ ⁊ 7ᵉ rationibus.

nōnᵐ

In iſta qōne Primo ponā vnicā cōcluſio nem. Scđo mouebo dubia ꝯ eam. Tertio tangam ſex modos ſaluandi reactionem. quoꝝ vltimum approbabo tanq̄ veriorē. Quarto ſol uam illa dubia mota contra concluſionem.

pᵉꝯ **Quantum** ad pmum pono talem concluſio nem ꝙ reactio paſſi in agens eſt

pᵒ poſ̄is. pbať. ꝑ expientijs. ſcđo rōnibus. ꝑ ſic. nā videmꝰ ꝙ cū ferrū ignitū ꝓijcit in aquā frigidā agit in aquā ip ſam calefaciendo: ⁊ ecōuerſo: aq̄ agit in ferrū ipm fri gefaciēdo: ⁊ eius caliditatē remittēdo: ecce reactionē.

2ᵒ ſcđo nā experimur ꝙ lapis frigidꝰ acceptus ad manū calidā aliqualr̄ calefit a manu ⁊ manus frigefit a lapi de: qđ nō eēt niſi mutuo i ſeinuicē agerēt. tertio arguit

3ᵒ ſic. nā cibus receptuſ in corpe alterat corpuſ: ⁊ ecōuer ſo alterať a corpe: ꝙ iterū nō eēt niſi reactio eēt poſſibi

4ᵒ lis. q̄rto arguit ſic. nā videmus ꝙ aq̄ calida ⁊ aq̄ frigi da ſi ſil̄ infunditur in vnū vas fit aq̄ tepida: ꝙ nō eſſet niſi caliditas aq̄ calide remitteret frigiditatem aq̄ frigi de: ⁊ ecōuerſo remitteretur ab eadē: cuꝫ ḡ ſic mutuo ſe reducant ad quoddā mediū tēperatum vr̄ ꝙ fiat actio mutua aquarum adinuicem.

pᵐ **Nunc probať** rōne. naꝫ ſi reactio nō eſſet poſſibilis. ſeqtur ꝙ ex duo bus elemētis p eoꝝ actionem ⁊ paſſionem adinuicem nō poſſet tertiū gn̄ari: ꝫ hoc eſt falſum: ⁊ ꝯña pꝫ. nā ca piantur duo elemēta cōtraria. ſic ignis ⁊ aq̄: ⁊ approxi menť adinuicem: vel ḡ vnū iſtoꝝ ageret aliqd in reli quū abſq; ꝫ ꝙ repatiatur ab eo: vel repatietur ab eo. ſi dr̄ ſcđm hr̄ ꝓpoſitū. ſi vo dr̄ pmū. tūc illud elemētū ꝙ agit ꝯuertet reliquū in ſuā nām: ⁊ ſic fit ⁊ bn̄ generatio vnius elementi ex reliquo: ſed nō gn̄atio alicuius ele

2ᵐ menti tertij diſ̄iſpē ab vtroq;. ℂ Scđo arguitur ſic. nā niſi reactio eſſet poſſibilis. ſeqtur ꝙ pfecta mixtio non

p ge. 89. eſſet poſſibilis: ꝙ Ariſto. reputat falſuꝫ. pbatur ꝯñtia. naꝫ erquo nō fieret reactio p actionem elemēti agētis fieret cōuerſio paſſi in agens. mō talis cōuerſio nō eſt

⁊. 90. mixtio ſed generatio vnius elementi ex alio. vn̄ ad per fectā mixtionē reqritur ꝙ mixtibilia mutuo ſe reducāt ad vnū tēperamētū medium: ꝙ nō poſſet fieri ſine re actione ſeu ſine actione mutua.

p. duᵐ **Quātum** ad ſcđm articulū dubitatur. nā ſi que ſtio eſſet vera. ſeqtur ꝙ a ꝓportione minoris ineq̄litatis fieret actio: ꝫ hoc eſt falſuꝫ. nā in oī actiōe oꝫ potētiā agentis ſeu mouentis excedere pōaꝫ rei mote. hoc. n. ſumitur ab Ariſt. ⁊ Cōmēta. ⁊ tanq̄ p pncipio pbatur ꝯñtia. nā capiatur aliqđ agēs: cuius ꝓ portio ſit vt q̄ttuor: ⁊ applicetur alicui paſſo ꝙ ſit ſicut

4 duo. tūc ſi illud paſſuꝫ reagit in illud agens: tūc minus agit in maius: ⁊ per ꝯſequens actio fit a ꝓportione mi

2. duᵐ noris ieq̄litatis. ℂ 2ᵒ ſeqť ꝙ eq̄le: poſſet agē i eq̄le ⁊ p ꝯñs ſimile in ſibi ſimile: qđ eſt cōtra dicta in alia qōne pbatur ꝯña. captis duobus ꝯrijs eq̄libus adinuicem applicatis. ℂ Tertio. ſeqtur ꝙ idē ſimul calefaceret ⁊

3. duᵐ frigefaceret: ꝫ hoc eſt īpoſſibile: q: impoſſibile eſt ideꝫ moueri motibus ꝯtrarijs. probať ꝯñtia. nam capiatur aliqđ agēs ꝙ ſit a. cuius ps ꝓpinquior paſſo ſit c. ⁊ ſit

paſſuꝫ b. tūc ſi a. repatiať a. b. hoc eſt ſm parteꝫ c. ꝓpin quiorē b. paſſo. Sit ḡ a. calidū ⁊ b. frigidū. tūc q̄ cito A

b. remitteret caliditatē ipſius c. partis. tam cito c. pars eſſet diſſimilis in gradu reſiduo agētis: ꝫ q̄ cito erit ſi C

bi diſſimilis tā cito reſiduū a. qđ eſt ꝯiunctū ipſi c. cale faceret c. Et ita ſimul c. pars a. agētis frigeſit ⁊ caleſit: B

qđ erat pbanduꝫ. ℂ Quarto ſi reactio eſſet poſſibilis. ſeqtur ꝙ nūq̄ agēs poſſet ſibi aſſimilare paſſuꝫ. ꝫ hoc eſt falſuꝫ: ⁊ falſitas. pꝫ. nam ſepe ignis agēs in aquā ip ſam ſibi aſſimilat faciendo ex ea ignē. Et pbať ꝯñtia. nā ſit a. vnū calidū in ſūmo: ⁊ ſit b. vnū frigidū: ⁊ tunc ſi a. agendo i b. repatiať a. b. ſeqtur ꝙ ſtatiꝫ a. deſinit eē in ſūmo: ⁊ cū nihil agat vltra gradū ꝓprium. ſeqtur ꝙ amplius a. nō agit in b. gradū ſūmū caliditatis. ⁊ p cō ſequēs a. ſūmuꝫ nō pōt ſibi aſſimilare b. ⁊ c. Et ideꝫ ar guit de quocūq; alio ſigto in aliquo certo gradu alicu ius certe q̄litatis. ℂ Quinto ſequitur ꝙ dato aliq̄ paſ ſo ipm ad quātācūq; diſtantiā poſſet agere. mō ꝫ eſt falſum. vt pꝫ de ſe. pbať ꝯña. nā ſit aliqđ paſſum frigi dū ſicut duo: ⁊ ſit b. Et applicet ſibi aliqđ calidū: ſicut q̄ttuor in aliqua diſtātia: puta pedali. tūc b. reagit in a. exquo a. agit in b. ⁊ ſi in omni actiōe fit reactio. ſit ergo vnū aliud calm̄ ꝙ per duplā diſtantiā poſſet agere ad diſtantiā p quā poſſet agere a. ⁊ ſit c. ⁊ applicet b. paſ ſo p duplā diſtantiā ad diſtantiā iter a. ⁊ b. tūc c. agit in b. ⁊ ſi ſemp fit reactio. ecōuerſo b. reagit in d. ⁊ ſic p in tenſionē agentis cōtinue maiorē ⁊ maiorē: ⁊ remotio tionē eius a paſſo cōtinue maiorē ⁊ maiorē. pbabiť paſ ſum aliqđ datū p quātācūq; diſtantiā poſſe agere: ſi ſē per in oī actiōe fiat reactio. ℂ Sexto arguiť ſic. ſit ali qđ agēs vniforme p totum applicatū alicui paſſo. tunc clarū eſt ꝙ illud paſſum nō pōt reagere in totum ageſ ſincathegorꝰᵉ: ita ꝙ reagat in quālibet pteꝫ ipſius agē tis. ḡ ſi reagit: ꝫ eſt in aliquā parteꝫ ipſiuſ agētis ſolū: ſed pbo ꝙ nō. nā exquo illud agens poniť vniforme p totum: nō eſt maior ratio quare plus reagit in vnam partem quam in aliam.

duᵐ 5ᵐ

duᵐ 6ᵐ

pᵒ opio

Quātuꝫ ad tertiū ſciënduꝫ eſt ꝙ aliq̄ dixerunt reactionē bene eē poſ̄eꝫ: ⁊ ꝯceſſerūt mi nus poſſe agere in maius in motu alterationiſ. Et dixe runt eſſe poſſibile in alteratione motū fieri a ꝓportio ne minoris iequalitatis: quāuis hoc bene ſit īpoſſibile in motu locali: ⁊ propter hoc in motu locali dixerūt nō poſſe fieri reactionē. ℂ Sed breuiter hoc nō valꝫ. nam Ariſt. ⁊ Cōmenta. ſtatuerūt p pncipio ꝙ in omni mo tu locali: ⁊ ēt alterationis potentiam motoris excedere pōam rei mote. ḡ non pōt dici ꝙ in motu alterationis actio ꝓueniat a ꝓportiōe minoris iequalitatis. ℂ Se cūdo nā ſi ſic. tunc nō vr̄ penes qd tāq; penes cām de beret attēdi velocitas ⁊ tarditas in motu alterationis exq̄ nō hr̄ent attendi penes ꝓportionē minoris ineq̄li tatis agētis ad paſſuꝫ. ſicut i alijs motibus. ℂ Tertio ſeqtur ꝙ eſſent due alterationes eiuſdeꝫ ſpēi: ⁊ tn̄ vna earū abſq; ꝓportione excederet aliā in velocitate: que quidē alterationes velociores vel tardiores ſunt. ꝯñs eſt falſuꝫ: ⁊ falſitas pꝫ ex eo: q: duo iſinita eiuſdem ſpēi nō ſunt talr̄ adinuicē cōparabilia. ꝯñtia pbatur. nam capiāť duo agētia a. ⁊ b. ⁊ duo paſſa c. ⁊ d. ⁊ habeant c. ad a. ꝓportionē ineq̄litatis: ⁊ d. ⁊ b. ꝓportionē eq̄litatiſ: tunc per aduerſariū c. reagit in a. aliqua certa velocitate. ⁊ ſimili ter d. in b. ꝫ pbo ꝙ hmōi velocitateſ abſq; ꝓ portione aliqua habeāt ſe adinuicē. nam taliter ſe ha bēt adinuicē: qualr̄ ſe habēt ꝓportiones quas ꝯſequū tur. vna eſt ꝓportio eq̄litatis. ſ. quā cōſequiť velocitas alteratiōis d. in b. ⁊ alia eſt ꝓportio minoris ineq̄litatis

7. phy. a 35. i fine

2ᵐ

3ᵐ

6	A	B	6
3	C	D	6

.f.quā conſequtur velocitas alteratiōis c.in a.ſed mō ꝓ
portio eq̄litatis ⁊ ꝓportio minoris ineq̄litatis nullam
hn̄t ꝓportionē adinuicē.vna.n.nō eſt alteri maior mi-
nor:nec eq̄lis. ℭ Sʒ forte iſti diceret ꝙ minuſ nō agit
in maius:ſed bene reagit itenſibiliter:reagere nō eſſet
agere. Sʒ breuiter hoc nō valʒ.nā ſeqtur.reagit ğ agit.
ergo ſi capiātur duo cōtraria equalia vtrūq̧ eoꝝ aget
in reliquū:ſed nō eſt rō:quare vnuʒ eoꝝ agit ⁊ alterū
reagit:q̄ꝫ ecōuerſo.ğ nō valet dicere reactionē poſſe fie
2ᵃopio ri a ꝓportiōe minoris iequalitatis vel a ꝓportōe eq̄lita
tis ⁊ nō actionē. ℭ Scđa opio eſt ꝙ cū agens applica
tur paſſo:exquo aliq̄ ps ipſius agētis eſt debilior q̄ꝫ ſit
ipm paſſum.illa repatiſ a paſſo:⁊ h̄ ē adhuc a ꝓportōe
maioris ineq̄litatis:ita ꝙ iſta opio vult ꝙ agens hn̄ re
patiſ a paſſo:nō ſm totū ſincathe^{cc}: ſʒ ſm aliquā eius
ptē ſup quā paſſuʒ hʒ ꝓportionem maioris ineq̄litatis.
ꝯ̄ 2ᵃᵐ op ℭ Sʒ breuiter h̄ nō valʒ.nā in mixtione ⁊ in gn̄atione:
qua gn̄atur ex duobus elemētis elemētū tertiū diſt^{um}
ab eis ſpē totū agit in totū:⁊ totū reagit in totuʒ ſinca-
thego^{cc}:et nō ſolū in vnā eius ptē:ğ iſta opio nō valet
ꝯn̄a tʒ.an̄s pʒ.nā al'r non fiet pfecta mixtio:nec ex duo
bus elemētis poſſet tertiū generari.ſicut pus argueba
2ᵐ tur. ℭ Scđo arguitur ſic:q: actio ⁊ velocitas eſt ſʒ to
tā v̄tuteʒ agentis ⁊ totā virtutē paſſi.ğ vr̄ ꝙ totū agat
in totū ⁊ repatiatur.exquo actio ⁊ velocitas attēditur
penes ꝓportionē agentis ad parteʒ paſſi vel ad partē
agentis. ℭ Tertio ſequiſ ꝙ ſemper eēt reactio quādo
3ᵐ agens ⁊ paſſum adinuicē eſſent approximata:⁊ hoc ē
falſuʒ.vt apparebit cū ponenſ tria ipedimēta reactōis.
cōſequentia ꝓbatur:q: exquo quātūcūq̧ agens ⁊ paſ-
ſuʒ ſint approximata ſemper paſſum ſuper aliquā par-
tē agentis obtinet:deberet fieri actio paſſi in illā partē
⁊ per ꝯſequēs ſemper reactio.ſi opio eēt vera. ℭ Ter
3ᵃopio tia opio eſt:ꝙ in omni actione agens repatiſ:ſʒ hoc nō
eſt a paſſo:ſʒ a circūſtāte ꝓpinquo:qđ eſt aer:vel remo
to:qđ eſt celū.Et iſti negāt reactionē:q̄ꝫuis ꝯcedant in
oī actione agēs pati. ℭ Sʒ iſta opio nō valet.nam ad
ꝯ̄ 3ᵃᵐ op ſenſuʒ apparet ꝙ cū ignis ꝓȷ̄cit ad aquā eandē aquaʒ
calefacit que ipm extinguit. ℭ Scđo celū ita iſluit paſ
2ᵐ ſo ſicut agenti.ğ quātum eſt ex pte celi:ita paſſum pati
tur ſicut agens.ğ nō ꝓpter hanc paſſionē q̄ eſt actio:
vel a circūſtāte ꝓpinquo dʒ dici agens repati in agen-
do. ℭ Quarta opio dicit ꝙ agenſ in agendo repatiſ.i.
4ᵃ opio fatigaſ:aliter nō ꝯcedit repaſſionē.vn̄ ſi repati capiaſ
ꝓ fatigari bene cōcedit:⁊ ita exponit dcm̄ Ariſto.cōce
p̄ ge.87 dit ꝙ omne agens in agendo repatiſ.i.fatigaſ. ℭ Sʒ
ꝯ̄ 4ᵃᵐ op ꝯtra.ois fatigatio eſt per vnā actionē ⁊ paſſionē.ğ non
quādo aliqs fatigaſ repatiſ. ℭ Scđo.nā in actiōe con
2ᵐ trariorū videmus vtrūq̧ eorum remitti:⁊ hoc non eēt
niſi qđlʒ eoꝝ vere diminuereſ ⁊ remittereſ. ℭ Quinta
5ᵃopio opio imaginaſ ꝙ nulla qualitaſ actiua eſt in aliq̄ ſubto
ſiue qualitate paſſiua:⁊ iō natura ſic ordinauit ꝙ cali-
ditas que eſt q̄litas magis actiua q̄ꝫ ſit frigiditas ſtet
cū ſiccitate que eſt minoris actiuitas q̄ꝫ ſit humiditas
que ſtat cū frigiditate.Et ſic iſta opio imaginaſ ꝙ cum
ignis applicaſ aq̄ ignis agit in aquam p eius calidita-
tē:⁊ econuerſo aqua agit in ignē ſm eius humiditatē:
⁊ adhuc eſt vtrobiq̧ ꝓportio maioris ineq̄litatis:cali-
ditas.n.ipſius ignis excedit friditatē ipſius aq̄:⁊ hūi-
ꝯ̄ 5ᵃᵐ op ditas ipſius aque excedit ſiccitatē ipſius ignis. ℭ Sʒ
iſta opio adhuc nō ſufficit.nā ſi ſic ſequiſ ꝙ iter elemē-
ta habētia ſymbolū:ſicut ſunt ignis ⁊ terra: non fieret
reactio.conſequentia tʒ ex eo ꝙ vtrūq̧ eoꝝ eſt ſiccuʒ.
ergo ſolū ibi ſm duas qualitates ſit actio ⁊ paſſio.ſ.ꝑ
frigiditatē ⁊ caliditatē:⁊ ſic ſeqtur ꝙ ſi fiat ibi reactio
ꝙ minus agit in maius:niſi al'r dicatur ꝙ adhuc dictū

ſit. ℭ Secundo ſeqtur ꝙ nō quādiu duraret actio eſſʒ 2ᵐ
reactio:imo valde cito deſineret reactio:ꝓbaſ cōſequē
tia:q: ſi ignis agit in aquaʒ actio caliditatis i friditateʒ
eſt velocior q̄ꝫ actio hūiditatis in ſiccitatē.ergo cū cor-
ruptiōe humiditatis ſeqſ corruptio frigiditatis.ſeqtur
ſtatim ꝙ humiditas erit debilior ſiccitate:⁊ ſic nō vlte
rius ſit reactio. ℭ Tertio.ſeqſ ꝙ qn̄ caliditas ⁊ fridi- 3ᵐ
tas eēnt equales:⁊ ſil'r hūiditas ⁊ ſiccitas nō fieret re
actio.cōſequētia tʒ ſm iſtā opio.ſʒ falſitas ꝯſequētis ꝓ
baſ.adhuc alique illarū qualitatū ſunt maioris actiui-
tatis ⁊ minoris reſiſtentie.ergo ſm hoc adhuc poſſet
fieri actio ⁊ reactio. ℭ Sexta opio eſt quaʒ reputo eē 6ᵃopi-
veriorē. ℭ Pro q̄ ſupponiſ p̄ ꝙ ſicut nō eſt idē ſcribe- nio
re ⁊ loq:quāuis bene ſit idē ſcribēs ⁊ loquēs:ita nō ē p̄.ſup.
idē agere ⁊ pati.ſil'r poſſe agere ⁊ poſſe reſiſtere:q̄ꝫuiſ
bene ſit idē agēs ⁊ patiens:potens agere ⁊ potēs reſi
ſtere. ℭ Scđa ſuppō eſt ꝙ alique q̄litates ſunt magne 2. ſup
actiuitatis ⁊ modice reſiſtētie.ſic eſt caliditas.Alique
aūt bene ſunt aliqualiter magne actiuitatis ⁊ maioris
reſiſtētie q̄ꝫ ſit caliditas ſicut eſt friditas.ambe.n. dn̄r
magne actiuitatis in cōparatiōe q̄ꝫ ſit humiditas ⁊ ſic
citas ⁊ mo^{ce} reſiſtētie in comparatiōe q̄ꝫ ſint ille:ſʒ ſim
pl'r comparando caliditas eſt maioris actiuitatis q̄ꝫ ſit
friditas ⁊ ē mīoris reſiſtētie q̄ꝫ ſit actiuitas friditatis.
ſil'r friditas eſt minoris reſiſtētie q̄ꝫ ſit actiuitas calidi
tatis.Scđm hoc ergo pōt dici ꝙ i approximatiōe cali
di ad fridū ſit actio ⁊ reactio.vn̄ caliditas agit in fridi
tatē:q: caliditas eſt magis actiua q̄ꝫ friditas ſit reſi^{ua}:
⁊ eō frigiditas agit in caliditatē:q: caliditas minus ē
reſiſtitiua q̄ꝫ friditas ſit actiua:q: vtrobiq̧ eſt actio a ꝓ
portione maioris inequalitatis.vn̄ in tali actiōe ⁊ rea-
ctiōe nō dʒ dici ꝙ actio ꝓueniat a cal'itate ad friditatē
vel ꝯuerſo:ſʒ dʒ dici ꝙ actio cal'itatis i friditatē attēdiſ
penes poſſe agē friditatiſ ad poſſe reſiſtē cal'itatis: q̄ ē
ꝓportio maioris iequalitatis:ita breuiter ꝙ actio non
dʒ attendi penes ꝓportionē huiuſ ad illud:ſed bene pe
nes poſſe vnius ad poſſe reſiſtere alterius.Sic ergo pt
ſaluari reactio ita ꝙ in omni actione:itelligēdo de ac-
tione que ſit cū cōtrarietate ſit reactio:amotis tm̄ tribuſ
ipedimētis.Vn̄ i tribus caſibuſ nō ſit reactio. ℭ Quo
rū p̄mus eſt.ſi reſiſtentia ipſius agētis eſſet maior quā
actiuitas ipſius paſſi. ℭ Ex hoc ſeqſ ꝙ cū ignis agit p̄ᵐ
i aquā:tunc antequā aq̄ ſit oīno aſſimilata igni deſinit
reactio aque in igneʒ.vn̄ actiuitas ipſius aque tādu re
mittiſ intantū ꝙ eſt maior q̄ꝫ ſit reſiſtentia ipſius ignis
vnde reſiſtentia ignis nō eſt indiuiſibilis:ſʒ coexiſtit in
latitudine intenſionis:⁊ ꝓpter hoc an̄ corruptionē aq̄
actiuitas ſit remi^{ſſa} q̄ꝫ reſi^{ſt}a ignis:⁊ tūc deſinit reactio:
q̄ꝫuis adhuc velocior fiat actio ignis in aquā:ad hoc ꝙ
aqua fiat perfecte aſſimilata igni. ℭ Scđus caſus ē in 2ᵐ
quo nō ſit reactio qn̄ aliqđ agens tm̄ diſtans eſt a paſ-
ſo ꝙ agens pōt ꝓtendere virtutē ⁊ actionē ſuam vſq̧
ad paſſum:ſed paſſum nō ecōuerſo pōt ꝓtendere v̄tutē
⁊ actionē ſuam vſq̧ ad agens:⁊ tūc etiā nō ſit reactio.
ℭ Ex hoc ſoluitur ſexta ratio poſita ante oppoſitum:⁊
cum hoc quintum dubiū cōtra queſtioneʒ. ℭ Tertius 3ᵐ
caſus eſt ſi aliqđ agēs iuuareſ tm̄ ab aliquo extrinſeco
ꝙ eius reſiſtētia cū illo adiutorio recōpenſaretur acti-
uitati ipſius paſſi.tūc iterū nō fieret actio.

Quantuʒ ad q̄rtū articl'ʒ reſtat ſoluere dubia
ꝯ̄ ꝯcluſionē. ℭ Ad p̄mū pʒ p iaʒ di Ad p̄.
cta. ℭ Ad ſcđm qn̄ dr̄.ſeqtur ⁊c̄.negatur ꝯn̄a. ad ꝓba Ad 2ᵐ
tionem:qn̄ dr̄.exquo c.pars eſt ſimilis reſi^{ſte} a. agentis
quod eſt ſibi ſimile reſi^{ſtentia} nō aget in ipſam aliquā calidi
tatem:ſed ipm paſſum imediate poſt approximatiōis
aget in ipſam frigiditatē:⁊ cū facilius eſt ꝯti^{te} motum
incipere

incipere. sequitur quod tempus labetur antequam resistentia agat in c. partes caliditatis. Ex quo sequitur quod non simul frigescit et ca
lefit. passus. n. frigescit a passo: et tunc non calefit: et postea ca
lefit a resistente et tunc non frigescit a passo: vel posset dici quod im
mediate post istas approximationes frigescit et calefit: et
tamen negaretur. ergo simul calefit et frigescit: quia quamvis immedia
te post hoc frigefiat et calefiat: tamen immediatius post hoc fri
gefiet quam calefiet. Et si arguitur. ergo prius frigescit quam cale-
ad 3m fit. negatur consequentia ex eo quod arguitur a termino stante confuse
tantum ad eundem stantem determinate. ¶ Ad tertium dico ne-
gando quod sit idem medium calefiat et frigefiat. unde cum calidum
et frigidum approximantur adinvicem: tunc calidum calefacit il
lud medium usque ad aliquam partem: et frigidum frigefacit il
lud usque ad aliam. tunc ille partes medii agunt et patiuntur
adinvicem reducendo se ad aliquod temperamentum medium in
virtute agentis calidi remittit fridum in frigiditatem. in vir
ad 4m tis agentis fridi remittit calidum in caliditatem. ¶ Ad 4am
quando dicitur. sequitur etc. negatur consequentia. pro quo imaginandum est quod
actio ipsius agentis principalis est velocior quam sit reactio:
et sic aliquando fiat assimilatio passi desinit reactio: et tunc
agens principale reducit se ad gradum pristinum. sicut aqua calefa
cta calefaciente amoto reducit se ad frigiditatem pristinam.
Ex ista imaginatione patet faciliter qualiter non obstante reactione
ad 5m adhuc calidum in summo potest assimilare passum postquam rea
ctio non durat per totum tempus actionis. ¶ Ad quintam patet ex dictis.
ad 6m ¶ Ad sextam dico: quod quamvis agens sit uniforme: tamen adhuc
potest fieri reactio in una parte et non in alia: puta in illam que est
propinquior agenti et non in alia que est remotior. ¶ Ad ro-
ad 7m nes dico quod prime sex ex dictis supius sunt solute. ¶ Ad se
ante ptimam dico quod dissimile est in motu locali et in alteratio
oppm ne: quia in motu locali motum est tante resistentie quante est motor
potentie: propter hoc ibi non fit reactio. sic autem non est in mo
ad 8m tu alterationis. ergo etc. ¶ Ad octavam patet ex dictis. ¶ Ad
ad 9m nonam. et 10am dico quod caliditas quo ad posse agere est no
et 10m bilior frigiditate: et est in actu: sed quo ad posse resistere
respectu activitatis frigiditatis est in potentia et ignobi
lior etc. non secundum idem est nobilior et ignobilior in actu et in
potentia. ex quo est respectu posse agere et posse resistere: sicut
prius dictum est. Questio. xvii.

pm Queritur Utrum indivisibile possit al
terari. ¶ Et arguitur primo quod
sic. nam intellectus est indivisibilis: et tamen potest alte-
2m rari. ergo etc. ¶ Secundo arguitur sic. indivisibile si esset
esset posset moveri localiter. ergo etiam indivisibile si esset
posset alterari. consequentia tenet: quia non minus videtur posse alterari quam
posse moveri localiter. antecedens patet. nam indivisibile si esset esset
in aliquo continuo localiter mobili: sed illo moto indivisi-
4. ph. bile moveretur. ex quo motis nobis moventur omnia
20. que in nobis sunt. similiter moto uno alio moventur om
3m nia que in illo sunt. ¶ Tertio superficies est quoddam indi
visibile. est enim indivisibilis secundum profunditatem: sed illa
potest alterari. ergo etc. consequentia tenet ex eo quod ipsa existens alba potest
4m fieri nigra. ¶ Quarto indivisibile potest esse quale quali-
tate secundum quam fit alteratio. ergo superficies potest alterari. consequentia
tenet. antecedens probatur. nam cum aliquod densum videtur: videtur solum
superficies et non alique partes in profundo: cum nihil vi-
deatur nisi sit lucidum vel coloratum. sequitur ergo superficiem
esse lucidam vel coloratam: et per consequens ipsam esse qualem
5m modo predicto. ¶ Quinto nisi punctus esset qualis et alte-
rabilis: sequitur quod nihil esset uniformiter quale. probatur consequentia:
ex eo quod uniformiter quale: sicut uniformiter calidum dicitur
cuius quilibet punctus est calidus cum alio modo non esset
aliquod tale: si punctus non esset qualis: nec alterabilis.
6m ¶ Sexto nam sicut docuit perspectivus in aliquo puncto speculi
concavi congregantur radii solares reflexi a speculo concavo qui
quidem radii sic congregati sufficiunt ad incendendum sive igni

endum aliquod ignibile. quare videtur quod radii in illo puncto
congregati illuminent et calefaciant illum punctum: et per
consequens sequitur talem punctum esse alterabilem: non
obstante quod sit indivisibilis.

In oppositum est Arist. 3o textu huius primi. T.c.64
et capitulo tertio eiusdem. ubi in
una ratione arguens contra antiquos reputat indivisibile altera
ri esse unum inconveniens sequens ad dicta eorum.
¶ In ista questione intendo probare tria. primo quod indivisibile non est quantum
le finite. secundo quod nec infinite. tertio quod non potest alterari.

Et ante omnia ista. primo premittam aliquas distinctiones. p. distio
quarum prima sit ista: quod dupliciter dicitur indivisi-
bile quoddam non habens positionem in continuo. sicut est intelligibilia
vel anima intellectiva vel aliquid tale: quoddam est habens positionem
in continuo. sicut punctus vel linea vel superficies. de indi
visibili secundo modo intelligitur hic: et non de indivisibili primo
modo. ¶ Secunda distinctio est. quod indivisibile secundo modo dicitur tri- 2. divisio
pliciter: quoddam est tam secundum longitudinem quam latitudinem et profun
ditatem secundum quod est punctus: et quoddam est indivisibile secundum lati
tudinem et profunditatem: divisibile tamen secundum longitudinem. sicut est
linea: et quoddam est indivisibile secundum profunditatem solum. sicut est
superficies. ¶ Secundo notandum quod quamvis in veritate Nondum
non sint talia indivisibilia. sicut mathematici imaginantur esse: propter
hoc eis convenit pro suis considerationibus: et ideo quod intel
ligatur ac si in veritate essent talia indivisibilia actu utrum
possent alterari. ¶ Tertia distinctio est. quod quedam potest di
ci alteratio spiritualis qua alteratione intellectus alteratur de igno 3. divisio
rantia in scientiam: et de tali alteratione non intenditur hic: quoddam
vero est alteratio corporalis sicut est calefactio et frigefactio et il
luminatio: et de tali hic intenditur.

Istis distinctionibus positis accedo ad primum.
et primo pono aliquas conclu
siones preambulas. quarum prima est ista: caliditas existens in
aqueo toto uniformiter calido dupla est ad caliditatem exi- p. c.
stentem in eius mediate. probatur. nam dato aliquo uniformi
ter calido caliditas totius continet caliditatem medietatis: et
cum hoc totum. ergo erit dupla ad ipsam. antecedens patet de se. consequentia tenet per
diffinitionem dupli. nam duplum ad aliud dicitur quod continet ipsum
et tantum. ¶ Sed dicitur aliquis. si hoc esset verum. sequitur quod illud non Dubium
esset calidum uniforme. consequentia probatur. nam calidum uniforme
dicitur cuius quelibet pars est ita calida sicut totum. modo si
caliditas totius esset dupla ad caliditatem medietatis:
videtur quod totum esset in duplo calidius. ¶ Ad hoc respondetur
negando consequentiam: et cum dicebatur: calidum uniforme dicitur cui R:
us quelibet pars est eque calida cum toto. concedo: et quan
do dicitur. si caliditas totius est dupla ad caliditatem medie-
tatis: sequitur quod totum est in duplo calidius. negatur consequen
tia: et ratio huius est: quia caliditas totius est extensa per du
plum subiectum ad subiectum per quod extensa est caliditas medietatis.
Et sic ille caliditates equaliter denominant sua subiecta: ita
quod medietas dicitur esse ita calida per suam caliditatem sicut
totum per suam: non obstante quod caliditas totius est dupla ad
caliditatem medietatis. unde non sequitur. totum non est in duplo
calidius sua medietate. ergo caliditas totius non est dupla
ad caliditatem medietatis. unde potest esse dupla in extensio
ne: non obstante quod non sit dupla intensione. capto enim aliquo
toto sicut uno quadrato. medietas illius est ita lata sicut
totum: cum hoc tamen stat quod totum est duplum ad suam medie
tatem: et sicut dictum est de caliditate: ita conformiter dicatur
de aliis qualitatibus corporalibus. ¶ Secunda conclusio. si ca 2. c.
liditas que est in toto esset totaliter in eius medietate:
medietas denominaretur in duplo calidior quam ante: et si
esset in eius tertia: ita denominaretur in triplo calidior: et si
in eius quarta in quadruplo etc. secundum partes proportionales. pro
batur sic: quia si caliditas que est in toto esset tota in eius me
dietate ipsa haberet subiectum equali extensione dupla calidi-

tate ad caliditatē quam ꝑus habuit per ꝑcedentē ꝯnē.
ğ eſſet in duplo calidioꝛ.ꝯñtia tȝ ex eo ꝙ quādo aliqđ
ſubm manens ſub equali extenſione hȝ qualitatem du
plaȝ:ſic caliditatē ad illā quā ꝑus habuit.denoiaꝛ i du
Coꝛm plo calidius: ⁊ ſi triplā in triplo: ⁊ ſic vltra. ❡ Ex iſta
ꝯne.ſeqtur ꝙ ſi aliqua caliditas eſſet in pūcto ille pun
ctus denominareꝛ ifinite calidus.pȝ hoc:qꝛ ſi illa cali-
ditas eēt in aliquo ſubto q̄ȝto illud dr̄ ifinite calidū: ⁊
per ꝯneȝ ſi eadē caliditas eſſet in ſubiecto duplo: illud
ſubm diceretur in duplo calidius: ⁊ ſi in triplo in triplo
calidius: ⁊ ſic vltra. ❡ Scđo ſeqtur:ꝙ quāuis pūctus
Coꝛm dr̄ ifinite calidus:tñ illa caliditas eēt eadē caliditas q̄
añ erat in ſubo finite calido:ita ꝙ eadē eſt caliditas q̄
ſubm extēſum ⁊ diuiſibile denominaꝛ finite cal'm: ⁊ q̄
pūctus indiuiſibilis vel ſupficies vel linea denomiare-
tur ifinite calidus vel cal'a. ❡ Tertia ꝯcl'o eſt:ꝙ nulla
3a ꝯ q̄litas eſt in ifinitū modica ſeu in ifinitū remiſſa.ꝓbaꝛ.
nā ſic eſt in q̄ȝtitate ita eſt in q̄litate q̄ ad remiſſionē: ſȝ
nulla q̄ȝtitas eſt in ifinitū pua.ğ ēt nulla eſt q̄litas in i
finitū remiſſa: ⁊ ſil'r ſi nulla eſt quātitas in ifinitū ma-
gna:ita ēt nulla eſt q̄litas in ifinitū itenſa. ❡ Scđo.qꝛ
2m ſi eēt aliq̄ q̄litas in ifinitū remiſſa:illa nō eēt calefacti-
ua:nec actiua. ⁊ ꝑ ꝯñs nō eēt caliditas. ⁊ ꝑ ꝯñs nec q̄li
tas.ita nec illa qualitas:puta caliditaſ diceret qualitaſ
nec caliditas. ❡ Tertio.nā ſic nō eſt dare ſubam ifini-
3m te modice pfectiōis:ita nec ēt eſt dare aliquā qualitatē
in infinitum remiſſam ſeu in ifinitū modice itenſionis.
❡ Quarta ꝯ.ſi aliqd pōt agere ad aliquā diſtātiā circa
4a ꝯ ſe:medietas illius ſeoꝛſum ſumpta nō pōt agere ad tan
tā.pȝ hoc de igne.vñ ignis ſubduplus nō obſtāte ꝙ ſit
ita itenſus.ſicut ignis duplus:nō tñ agit ad tantā diſtā
2m tiam ad quātā bñ agit ignis duplus. ❡ Scđo nā da-
to oppoſito ꝯcl'onis.ſeqtur ꝙ vnū paruū coloꝛatū poſ
ſet multiplicare ſpēm ſuā ſeoꝛſum acceptā.ſicut vnum
magnū:ſed hoc eſt falſum.pȝ falſitas:qꝛ tunc ita remo
te poſſet videri ſicut vnū magnū:cuius oppoſitū expe-
rimur. ❡ Ex iſta ꝯcl'one ſeqtur ꝙ dato ꝙ punctus vel
Coꝛm aliqđ idiuiſibile eēt quale ad nullā ageret diſtantiā:ex
quo ſm ꝙ ſubm minoꝛatur agit ad minoꝛē diſtantiā q̄ȝ
ꝑus. ❡ Quinta ꝯcluſio eſt.ꝙ nullū idiuiſibile:ſic pun
5a ꝯ ctus eſt qualis:nec pōt eſſe qualis.ꝓbaꝛ:qꝛ vel h̄ eſſet
q̄litate i ifinitū remiſſa:vl' qualitate finite itēſa ⁊ remiſ-
ſa:ſȝ nullū iſtoꝝ pōt dici.nō.n.apparet vltimū: qꝛ tunc
aliqđ diceret quale:qđ nullam h̄ret qualitatem: ex eo
ꝙ oīs q̄litas vel eſt in ifinitū itenſa vel in ifinitū remiſ
ſa:vel finita ſeu finite intenſa aliq̄ certo gradu:non pōt
dici ꝑmū nec ſcđm:ex eo ꝙ ꝑ tertiā ꝯcl'onē:nulla eſt q̄
litas in ifinitū itēſa vel in ifinitum remiſſa:nec pōt dici
tertiū:ex eo ꝙ ſicut ꝓbatū ē qualitate finita idiuiſibile
denominaꝛ ifinite q̄le.ſicut caliditate finita pūctus de-
nominatur ifinite calidus.ergo bꝛeuiter ꝯcludaꝛ ꝙ pū
ctus vel nullū idiuiſibile pōt dici finite q̄lis:puta finite
calidus vel finite fridus. ❡ Scđo ſi poſſȝ eē finite cali
2m dus vel finite fridus.tunc poſſet agere ad aliquā diſtā
tiam:ſed h̄ eſt falſum:ꝓut pȝ ex q̄rta ꝯcluſione.ꝯña tȝ:
qꝛ omne calidū vel fridū ad aliquā diſtantiaȝ pōt age
re. ❡ Tertio ſeqꝛ ꝙ ſi pūctus eēt calidus:aliquod eēt
3m cal'ȝ:qđ nihil poſſet calefacere.pȝ.ex quo pūctus ad nul
Dubiū lā diſtātiā pōt agere. ❡ Sȝ.d.aliqs:q̄ȝuis punctus ca
lidus nō pōt calefacere coꝛpuſ:tñ poſſet calefacere vnū
aliū punctū. Sȝ ꝓbaꝛ ꝙ nō:qꝛ vel ille pūctus eſſet ſibi
inuicem imediatus vel mediatus.ſi eſt ſibi mediatus.
tūc nō pōt ipm calefacere:ex eo ꝙ punctus ad nullā di
ſtantiaȝ pōt agere. Si v̊o dicaꝛ qđ eſt ſibi imediate h̄
nō pōt eſſe ex eo ꝙ punctuſ nō pōt pūcto eē imediatuſ
T.cō.2. ſicut ꝓbatū per Ariſt.6.phyſicoꝝ.

Quantum

ad ſcđm ſit ꝑma ꝯ.q̄litas ſufficiē- ꝑa ꝯ
ter itenſa ⁊ minus extēſa ad mio
rē agit diſtantiā q̄ȝ magiſ extēſa.pȝ.nā capiaꝛ aliqđ coꝛ
pus luminoſuȝ:qđ remittaꝛ in q̄ȝtitate:nō tñ in luce. q̄
facto pȝ ipm agere ad minoꝛē diſtantiā q̄ȝ ꝑus egit: q̄ȝ
uis bñ itenſius lumē agat ꝓpe ſe q̄ȝ ꝑus egit. Ex iſto ſe
quiꝛ iſtā ꝯñtiaȝ nō valere:v̊tutes ſunt eq̄les. ğ ad eq̄lē
diſtantiā pñt agere.hoc.n.nō ſufficit:ſȝ reqritur ꝙ ſint
eq̄les tam intēſiōe q̄ȝ in extēſione. ❡ Sȝ.d.aliqs. cum dubiū
eadē qualitas in eodē ſubto eſt itenſioꝛ q̄ȝ qñ erat in ſu
biecto maioꝛi:ex eo ꝙ v̊tus vnita eſt foꝛtioꝛ ſeipſa diſꝑ
ſa.ğ vr̄ ꝙ ipſa exñs in ſubto minoꝛi ad minoꝛē diſtātiā R°
pōt agere q̄ȝ ipa exñs in ſubto maioꝛi. ❡ Reſpōdetur
negādo ꝯñtiā.vȝ.remotiuſ debeat agere in ſubiecto mi
noꝛi q̄ȝ in maioꝛi:ſed arm bñ ꝓbat ꝙ itenſius agit ꝓpe 2a ꝯ
ſe q̄ȝ ꝑus egit. ❡ Scđa ꝯ eſt.ꝙ per diminutionē ſubti
ſuper diminutionē q̄litatis pōt dominari ad talē q̄ȝtita
tē ꝙ aliqñ actio illius agentis eſt pꝛeciſe ad ſubduplā
diſtantiam ad quā erat ꝑus: ⁊ aliqñ ad ſubtriplā: ⁊ ſic
vltra.pȝ de luminoſo ſi diminuereꝛ in extēſione ⁊ nō i
luce.vñ ſi ignis in ifinitū diminuereꝛ in quātitate: ⁊ ꝓ
poꝛtionabil'r augereꝛ in caliditate in ifinitū.ad minoꝛē
diſtantiā poſſet agere q̄ȝ ante: ⁊ in ifinitū minus ſubm
poſſet alterare quam añ: ⁊ hoc eſt:qꝛ extēꝰ facit ad re-
motius ⁊ ad diſtātiam maioꝛē agit. ❡ Tertia ꝯcl'o.in 3a ꝯ
diuiſibile ſi eēt nō poſſet eē ifinite q̄le pȝ:qꝛ ſi ſic.ſeqtur
ꝙ eēt aliqđ ifinite cal'm:qđ ad nullā diſtātiā poſſet age
re.pȝ de pūcto:ſi ponereꝛ ifinite caliduſ.ꝓbaꝛ ꝯñtia:qꝛ
punctus ſi ponereꝛ ifinite calidus:h̄ eēt vl' caliditas in
ifinitū itenſa vel in ifinitū remiſſa: ⁊ hoc nō:qꝛ nulla ta
lis eſt:vel caliditate finita: ⁊ cū illa ꝑ iam dcā in ſubto
minoꝛi agat ꝑ minoꝛē diſtātiā. ſeqtur ꝙ exñs in pūcto
ad nullā diſtātiā ageret: ⁊ ſic aliqd exñs ifinite cal'ȝ ad 2m
nullā ageret diſtātiā. ❡ Scđo ſi pūctus vel aliqđ aliđ
indiuiſibile poſſet eſſe ifinite qualis:puta calidus vl' fri
gidus: ⁊ h̄ per caliditatē finitā:qꝛ nō poſſet eſſe taliſ ꝑ
caliditatē ifinitā:cum nulla talis ſit. ſicut ꝑus dcm̄ eſt:
ſeqtur ꝙ vnuȝ ifinitū poſſet eſſe maius alio:ſed hoc eſt
falſuȝ:ꝓut alibi viſum eſt.ꝓbatur ꝯña:qꝛ in vno pūcto
eēt caliditas ſicut duo. ⁊ in alio ſicut tria. ſeꝰ diceretur
caloꝛ pꝛimo: ⁊ tñ vnūqđqȝ diceret infinite calidū: ⁊ ſic
pūctus nō pōt eſſe calidus nec fridus:ita ēt nec leuis
vel grauis.vñ ſi aliqs punctus eſſet grauis in ꝯcauo oꝛ
bis lune:ſubito deberet deſcēdere: ⁊ ſic muꝰ localis fie-
ret ſubito.añs appet.ꝑ.qꝛ eſſet ifinite grauis.ſcđo.qꝛ ni
hil reſiſteret ſibi.ex eo ꝙ nō caperet ſub ſe mediū ali-
cuius latitudis ſibi reſiſtentis. ꝑm

Quantū

ad tertiū dico ꝓ qōne ꝙ idiuiſibile ſi
eēt nō poſſȝ alterari.pȝ ex eo ꝙ non
poſſet eſſe q̄lis nec finite nec ifinite ꝓut oñſuȝ eſt.ğ ⁊c. 2m
❡ Scđo ſi poſſet alterari.tūc poſſet agere per aliquam
diſtātiā:cuius falſitas pȝ ex dictis. Et ſi poſſet alterari
tūc poſſet calefieri ⁊ frigefieri: ⁊ vltra cū caliditatē ſeq̄
tur rarefactio. ⁊ friditatē ꝯdenſatio.ſeqꝛ ꝙ pūcta ſeu i
diuiſibila poſſent rarefieri ⁊ ꝯdēſari.maioꝛari ⁊ mino
rari.ꝙ nō eſt bene imaginabile.

Ad rōnes.

❡ Ad ꝑmā pȝ:qꝛ de tali idiſibili Ad ꝑ.
nō itēdiꝛ in ꝓpoſito. ❡ Ad 2am di Ad 2m
co:ꝙ ſi eēnt idiuiſibilia nō poſſent moueri local'r ꝑ ſe:
ſȝ bñ ꝑ accñs.nec ex h̄ ſeqꝛ ipa poſſe alterari ſi eſſent.
❡ Ad 3am dico:ꝙ ſupficies alteraꝛ de albedie i nigredi- ad 3m
nē.h̄ ē ſubȝ ſm ꝑtes eius exterioꝛes ſic alteraꝛ. ❡ Ad ad 4m
q̄rtā dico:ꝙ nihil ē ita dēſum qn aliq̄ eius ꝑtes videan
tur in ꝓfundo: ꝓpter hoc ꝙ pōt capi aliq̄ pars ita tenu
is verſus oculum ꝙ ipſa eſt trāſparēs. ❡ Ad q̄ntā di- ad 5m
co ⁊ ad ſextā ſil'r ꝙ ꝑ puncta itelliꝰ aliq̄ue ꝑue ꝑticule

coꝛpis q̄ ſeoꝛſum poſite ſunt iſenſibiles ad ſenſuꝫ:tñ nō
ſimpl'r idiſibiles: ⁊ ſic termiaꝶ iſta qō. Qō. xviij.

p^m **Queritur** Utrꝫ foꝛme ſubales el'oꝝ
pñt itēdi ⁊ remitti. ¶ Et
arguiꝶ p̊ ꝙ ſic:qꝛ foꝛme ſubales el'oꝝ ſūt ꝯ-
rie:ſꝫ ꝯria ſūt itēſibilia ⁊ remiſſibilia.ğ ⁊c̄.
2^m ¶ Scdo foꝛme ſubales el'oꝝ gñantur ⁊ coꝛrūpūtur ſuc
ceſſiue.ğ vr̄ ꝙ itendanꝶ ⁊ remittanꝶ.ꝯñtia tꝫ ex eo ꝙ
cā ſucceſſionis gñationis ⁊ coꝛruptioniſ vr̄ eſſe itenſio
⁊ remiſſio in gradibus.añs pꝫ.nā ex igne ſucceſſiue ⁊
ꝑ ꝑtem añ ꝑteꝫ gñatur aq̄ vel aer: ⁊ ꝑ ꝯñs foꝛma ſuba
3. lis aq̄ vel aeris. ¶ Tertio ꝓp̊a paſſio el'nti:puta ignis
vel aq̄ eſt itenſibilis vel remiſſibilis.ğ et foꝛma ſubaliſ
ꝯña pꝫ de ſe.añs pꝫ.nā aliqñ plus calefit aliqñ minus
vel aliqñ plus hūectat aliqñ minus.mō calefacere fri-
gefacere hu^{re}exiccare vñr eſſe ꝓp̊e paſſiones el'oꝝ di-
4. ſtribuēdo ſingula ſingulis. ¶ Quarto ſi qō eēt falſa.ſe
quiꝶ ꝙ ipoſ'e eſſet eſſe aliqȯ ſimplex el'm ſil' cal'm ⁊ fri
T.cō. duꝫ.mō h̄ eſt falſuꝫ.ex eo qȯ h̄ repu^{at}puro el'o.ſic̄ pꝫ.2.
16. huius.ꝓbaꝶ ꝯña:qꝛ cū aq̄ eſt calefacta vel foꝛma eius
ſubaliſ eſt remiſſa.ſic̄ eius friditaſ:vel nō.ſi dicaꝶ ꝙ ſic
hr̄ ꝓpoſitū.dr̄ ꝙ nō adhuc ē vna aq̄: ⁊ cū aq̄ p̊mo iſit
frigiditas.ſeqtur ꝙ aq̄ eſt frigida: ⁊ cū eſt calida ſeqꝶ
ꝓpoſitū.vꝫ.ꝙ purū el'm ſil' ſit cal'm ⁊ fridū. ¶ Quito
ſeqtur ꝙ graue ſimplex poſſet moueri in vacuo ſucceſ-
5. ſiue:ſꝫ h̄ eſt falſum.⁊ ꝓbatur ꝯña.nā capiaꝶ vna terra
pura q̄ ſit ſurſum exñte vacuo et appliceꝶ ſibi aliqȯ ca-
lefaciēs ⁊ remittēs eius grauitatem ⁊ iducēſ leuitatē.
tunc ſi foꝛma eius ſubalis eſt remiſſa qō eſt vera.ſi aūt
nō.tūc adhuc eſt el'm ſimplex: ⁊ cum iam hēat aliqȯ ď
grauitate:ſeqtur ꝙ ip̄m deſcēdet per vacuū ſucceſſiue:
(25. ꝑꝑ hoc ꝙ iam hꝫ reſiſtentiā itrinſecaꝫ. ¶ Sexto.Cō-
Comē mēt.dicit.4.celi:ꝙ gñans tm̄ dat de loco quātū de gra
22.T. uitate:ſꝫ qꝛ dat grauitatē ſucceſſiue ꝭm magis ⁊ min⁹:
8.ph. ſeqtur ēt ꝙ dat foꝛmā ſubalem ꝭm magis ⁊ minus ſuc
32. ceſſiue. ¶ Septio ex elemētis fit mixtū.ğ foꝛme ſuba-
7. les el'oꝝ ſunt itēſibiles ⁊ remiſſibiles.añs ſupponiꝶ tā
q̄ꝫ veꝝ.ꝯña ꝓbaꝶ ex eo ꝙ ex^a nō miſcenꝶ adiuicem niſi
vtrūqꝫ eoꝝ remittaꝶ:ſꝫ el'nta nō remittūtur ſubal'r:niſi
8. foꝛme eoꝝ ſubales remittātur.ğ ⁊c̄. ¶ Octauo arguiꝶ
Comē auc̄itate Cōmēta.3.celi.vbi dicit ⁊ repꝛehēdit Auicen.
67. q dicit oppoſitū.q̄ꝫuis tm̄ alibi dicat oppoſitū.

In oppoſitū arguiꝶ:qꝛ foꝛme ſubales el'o-
rum ſunt ſub̄e:ſub̄e aūt nō re
mittunꝶ nec itendūtur cū nulla ſubſtātia ſuſcipiat ma-
gis ⁊ minus per Ariſt.in pꝛedicamentis.
¶ In iſta qōne bꝛeuiter recitabo vnā opionē cū ſuis mo
tiuis.ſcd̄o ponā opionē illi ꝯriā q̄ꝫ credo eē verā.tertio
ſoluā motiua opionis oppoſite cū rōnibus p̊ncipalib⁹.

Quantuꝫ ad p̊mū ſciendū ꝙ duplices diſtin-
guūtur foꝛme:q̄dam dñr foꝛme ſub
p^m no. ſtantiales.ſicut ſunt foꝛme que dant eſſe ſimpl'r: ⁊ que
dā ſunt foꝛme accñtales:ſicut ſunt ille q̄ dant eē accñ-
tale. ¶ Scd̄a diſtinctio.foꝛmaꝝ ſubaliū quedā dñr foꝛ
2^m no. me mixtoꝝ.ſicut eſt foꝛma aſini: ⁊ quedam dñr foꝛme
ſubales elemētoꝝ.ſicut eſt foꝛma igniſ vel aq̄. ¶ Tūc
Comē alig opinātur ꝙ foꝛme ſubales el'oꝝ medio mō ſe hē-
3.ce. ant iter foꝛmas mixtoꝝ ſubales ⁊ foꝛmas accñtales.
67. vñ dixerunt foꝛmas ſubales el'oꝛuꝫ ꝯuenire cū foꝛmis
ſubalibus mixtoꝝ in hoc ꝙ dant eſſe ſimpl'r.ſicut foꝛ-
me ſubales mixtoꝝ: ⁊ conueniūt cum foꝛmis accñtali
bus in hoc:qꝛ ſicut foꝛme accñtales ſunt itēſibiles ⁊ re
miſſibiles:ita ⁊ foꝛme ſubales elementoꝛum:ita ꝙ ꝭm
iſtam opi.ad qōneꝫ poneretur iſta ꝯcl'o ꝙ foꝛme ſubſtā
tiales elementoꝛū ſunt itenſibiles ⁊ remiſſibileſ. ¶ Et
p^m illi de iſta opinione pꝛobant hoc ſic.pꝛimo ſtatuenteſ ꝓ
fundamento ſibi el'nta foꝛmal'r ma^{re} in mixto.ſcd̄o ele-
menta non poſſe ſe cōpati ꝭm eoꝝ eſſe completū ⁊ ꝑfe
ctū. Ex his duabus ſuppōnibus arguūt.el'nta q̄ ſunt in
mixto vel foꝛme eoꝝ ſubaleſ ſunt remiſſe:vel nō.ſi ſic.
hr̄ ꝓpoſitū:ſi nō:ſeqtur el'nta ma^{re}ſimul ꝭm eoꝝ eſſe ꝑ
fectū ⁊ cōpletū:qȯ eſt ꝯtra ſecundaꝫ ſuppōnē.ꝯñtia tꝫ.
qꝛ q̄ꝫdiu foꝛme ſubales el'ntoꝝ manent non remiſſa ip
ſa el'nta manēt ꝭm eoꝝ eſſe cōpletū ⁊ ꝑfectū. ¶ Scd̄o 2^m
arguiꝶ ſic.el'nta remittūtur ⁊ itendunꝶ ꝭm eoꝝ qualita
tes:que ſunt caliditas friditas ⁊c̄.quaꝝ foꝛme ſubales
ſunt cāe.ğ ēt ip̄e foꝛme ſubales remittunꝶ ⁊ itendūtur.
ꝯñtia vr̄ tenere ex eo ꝙ initenſiōe ⁊ remiſſione in effe
ctu debēt argui itenſio ⁊ remiſſio in cā. ¶ Tertio cuꝫ 3^m
friditas aque eſt remiſſa vel foꝛma ſubſtātialis aque ē
remiſſa vel non.ſi ſic hr̄ ꝓpoſitū.ſi non:cuꝫ omneſ gra
dus frigiditatis ſint eiuſdē rationis.ſequiꝶ ꝙ ad remiſ
ſionē vnius gradus foꝛma ſubalis nō remittiꝶ nec deꝑ
diꝶ.ſil'r ꝙ nec ad remiſſionē alterius gradus ipſa deꝑ-
diꝶ: ⁊ per ꝯñs oībus gradibus friditatis coꝛruptis ad-
huc videtur poſſe remanere foꝛma ſubalis aque:ſed h̄
eſt incōueniens:qꝛ aq̄ nō poſſꝫ eē ſine friditate: ⁊ ꝓpoꝛ
tional'r arguiꝶ de igne ꝙ poſſet eſſe ſine caliditate ⁊c̄.
¶ Quarto arguiꝶ ſic.ſi ad remiſſionē q̄litatis nō remit 4^m
tereꝶ foꝛma ſubalis.⁊ cū in alteratione ipſius aque ab
igne:nō ſub q̄cūqꝫ frigiditate pōt remanere foꝛma ſba
lis aque: ⁊ cuꝫ ſub aliq̄ frigiditate poſſit manere:vel ğ
eſt dare itenſiſſimaꝫ frigiditatē ſub q̄ pōt manere:vel i
tenſiſſimaꝫ ſub q̄ nō:vel remiſſi^{mam}ſub q̄ pōt manere:
vel remiſſi^{mam}ſub q̄ nō pōt manere:ſꝫ nullum iſtoꝝ p̄t
dici.ğ ⁊c̄.p̊mo nō pōt dici p̊mū:qꝛ tunc ſub illa poſſet
manere: ⁊ ſub nulla itēſioꝛi.mō hoc eſt falſum.nā ex q̊
frigiditas pꝛimo ieſt aque:ſeqtur ꝙ ſi aqua poteſt ſta-
re ſub frigiditate aliqual'r itēſa:ꝙ ēt pōt ſtare ſub fridi
tate itenſioꝛi:ſi aūt dicaꝶ ꝙ ſit dare itenſiſſimā ſub qua
nō pōt ſtare ꝑꝑ māꝫ eiuſ remiſſioꝛē.ſeqtur ꝙ frigiditaſ
ſub q̄ pōt itroduci foꝛma ignis:ſit imediata toti latitu-
dini friditatis:ſub q̄ pōt manere foꝛma ſubalis aq̄: qȯ
reputo iconueniens:nec pōt dici ꝙ ſit dare remiſiſſi^{am}
friditatē ſub qua pōt ſtare.nā ex quo nō ē dare vltimū
iſtās rei ꝑmanētis ineſſe:ſequitur qȯ ſub q̄cūqꝫ fridita
te nō pōt ſtare aq̄:ꝙ ſub remiſſioꝛi pōt ſtare:nec pōt di
ci q̄rtū:qꝛ ſub quacūqꝫ friditate nō pōt ſtare aq̄ ꝓpter
eius friditatis remiſſioneꝫ:nec ſub remiſſioꝛe illa pōt
ſtare:ex quo friditas p̊mo ieſt aque. ¶ Quinto ſequiꝶ
ꝙ aliqd eēt leue ſimplex:qȯ nō eēt leue ſimpliciter.ꝯña 5^m
tꝫ.qꝛ cū leuitas ipſius ignis remittitur abſqꝫ remiſſiōe
eius foꝛme ſubalis:adhuc igniſ maneret leue ſimplex:
non tm̄ maneret leue ſimpl'r.

Quātum ad ſcd̄m eſt alia opi.iſti ꝯria que ē ve
ra:qȯ foꝛme ſubales el'oꝝ nō ſunt i
tēſibiles nec remiſſibiles:ſꝫ bñ foꝛme eoꝝ accñtales.ſi
cut cal'itas friditas ⁊c̄. ¶ Et ꝭm iſtā opionē imaginā
dū ē qȯ cū ex aq̄ debeat gñari ignis:tm̄ friditas aq̄ re-
mittiꝶ: ⁊ nō foꝛma ſubalis: ⁊ in tali remiſſiōe friditatiſ
tādē deueniꝶ ad vnā friditatē:q̄ ē ita remiſſa:qȯ ampli
us foꝛma ſubalis aq̄ nō pōt manere: ⁊ ſic ꝓ tūc foꝛma
ſubalis aque deſinit eſſe per remotionē de pñti ⁊ pōnē
de p̄terito. Et tūc foꝛma ſubalis ignis icipit eſſe in illa
mā ꝑ pōnē de pñti: ⁊ remotionē de p̄terito:ita qȯ p̊mū
iſtās nō eſſe foꝛme ſubalis aque eſt p̊mū iſtās eſſe foꝛ-
me ſubalis ignis ſuccedētis foꝛmā ſubalē aque coꝛru-
ptā in eadē mā: ⁊ ꝓ eodē inſtāti friditas remanēs in il-
la mā eſt intēſiſſima frigiditas: ſub qua foꝛma ſubalis
aque nō poterat remanere.nā ſub illa nō poterat: ⁊ ſub
quacūqꝫ itenſioꝛi poterat: ⁊ ſic iter oēs friditates vlte-
rius eundo verſus nō gradū friditatis ſub q̄bus foꝛma

ſubalis aq̄ nō pōt manere illa friditaſ eſt itenſiſſima: ꝛ
ſic ꝯcedēdū eſt: eē verū ꝙ aduerſarij reputāt falſuꝫ: ꝙ
friditas ſub aq̄ poterat gn̄ari forma ſubalis ignis eſt i
p. mediata friditati ſub q̄ pōt mae forma ſubalis aq̄. Ex
quo ſolutū ē q̄rtū motiuū opionis ꝯrie ꝛc̄. ¶ Pro iſta
opione ponā aliq̄s rōnes. q̄ꝝ p̄ma ſit iſta: nō ē neceſſa
riū in itenſione ꝛ remiſſiōe q̄litatū formas ſubales elo
rū itendi ꝛ remitti. ḡ forme ſubales elntoꝝ nō debent
poni itenſibiles ꝛ remiſſibileſ. ꝯn̄a tꝫ p illos de opione
ꝯria: credūt. n. q̄litates eltoꝝ nō poſſe itendi ꝛ remitti
2. abſq itenſione ꝛ remiſſione formarū ſubaliuꝫ. an̄s pꝫ
ſcd̄m modū imaginandi iā poſitū. ¶ Scd̄o ſi ad remiſ
ſionē caliditatiſ aeris forma ſubalis aeris remittit: ꝛ p
portinabilr gradus forme ſubalis aq̄ vel terre itrodu
cunt. ſeqt ꝙ in hyeme: cū aer ſit valde notabilr remiſ
ſus in caliditate. ꝛ nōbilr itenſus in friditate: notabilr
forma ſubalis aeris deberet eſſe remiſſa ꝛ forma ſuba
lis aq̄ vel terre itroducta: ꝛ ſic magis in hyeme appet
eē aq̄ vel terra q̄ꝫ aer. ex quo magis eſt frigidus q̄ꝫ cali
dus. ꝛ ꝓportiōabilr: cū ſic forma ſubalis eiuſ remittit:
ꝛ alia forma itroducit. ſilr videmus terrā nōbilr cale
fieri: ꝛ adhuc mae ſm eādē ſubaꝫ: qd̄ nō eſſet ſi ad re
miſſionē ſue friditatis forma eiuſ ſubaliſ remitteretur.
3. ¶ Tertio ſi eēnt itenſibiles ꝛc̄. ſeqt ꝙ vnus ignis eſſet
magis ignis q̄ꝫ alius: ꝛ aliqn̄ vna vice eēt magis igniſ
q̄ꝫ alia vice: ſm ꝙ forma eius ſubalis aliqn̄ eēt itēſior
ꝛ aliqn̄ remiſſior. vn̄ ſic̄ ſor. aliqn̄ ē magiſ caliduſ ꝛ ali
qn̄ minus: pp h ꝙ eius caliditas aliqn̄ ē itēſior ꝛ aliqn̄
remiſſior: ita ēt ignis p ſuā formā ſubalē p quā ē ignis:
aliqn̄ eēt magis ignis: ꝛ aliqn̄ minus: ſi illa forma eēt
itenſibilis ꝛ remiſſibilis: ſꝫ ꝯn̄ſ eſt falſuꝫ: ex eo ꝙ termi
ni de p̄dicamēto ſube: d quoꝝ nūero ē h termius igniſ
vel h terminus aq̄ nō ſūt v̄ificabiles de aliquo aliqn̄ cū
4. h aduer magis ꝛ minus. ¶ Quarto ſeqt ꝙ alteratio
elemētoꝝ adiuicē nō poſſꝫ fieri ſine gn̄atiōe ꝛ corru
ptiōe ſubali. pꝫ h: ex eo ꝙ caliditas ignis nō poſſet re
mitti niſi ps forme ſubalis corrūperetur: ꝛ ps alterius
forme ſubalis generaretur.

Ad pm **Quantum** ad tertiū reſtat ſoluere motiа opi
nionis ꝯrie. ¶ Ad p̄mū: q2 p illo
Ad 2m ſupponit elnta mae formalr i mixto: expectādū eſt de
h vſq ad qōnez ſequētē imediate. ¶ Ad ſcd̄ꝫ qn̄ dr ꝙ
q̄litates itēdunt. ḡ ꝛ forme. negat ꝯn̄a: ꝛ qn̄ dr. itenſio
ꝛ remiſſio in effcū arguūt itēſionē ꝛ remiſſionē in cā:
dico ꝙ nō in q̄lꝫ cā. vn̄ ſilr bn̄ ꝓbaret ꝙ p̄ma cā eēt in
tenſibilis ꝛ remiſſibilis. vn̄ aliqn̄ accidit itēſio ꝛ remiſ
ſio pp meliorē vel peiorez diſpōnem ſubti: vel pp aliqd
hmōi. abſq h ꝙ aliq̄ ſuba itēdat vel remittat. ¶ Ad
Ad 3m tertiū dico ꝙ q̄ꝫuis oēs gradus q̄litatis ſint eiuſdē rō
nis ſubalis: nō tn̄ eiuſdē rōnis accn̄talis: ꝛ talis diuer
ſitas bn̄ facit: q2 ſub aliqbus gradibus pōt mae forma
ſubalis: ꝛ ſub aliqbus nō. vn̄ oēs ſūt eiuſdē rōiſ eēntia
lis: q2 oēs ſūt q̄litates: ſꝫ nō ſūt eiuſdē rōnis accn̄talis:
q2 qdā ſūt itēſi ꝛ qdā remiſſi: ꝛ ſi illa rō valeret: ꝯſili
mō poſſꝫ ꝓbari de forma mixti: ꝙ eēt itēſibilis ꝛ remiſ
ſibilis. ſic̄ ꝓbatū ē de foīa ſbali elemēti. exq̄ forma mix
ti ſub aliq̄ q̄litate p̄t mae ꝛ ſub aliq̄ nō. ſic̄ ꝛ forma eli.
Ad 4m ¶ Ad q̄rtū dico: ꝙ ſolutū ē. ¶ Ad qntū ꝯcedo: ꝙ poſe
ad 5m ē aliqd eē leue ſimplex ꝛ nō ſimplr: ſi ly ſimplex ē de
termiatio ſube: ſꝫ ly ſimplr eſt determinatio accn̄tis.

ad pm **Ad rōnes** p̄ncipales. ¶ Ad p̄mā dico: ꝙ bn̄
q̄litates elntoꝝ ſm quas foīe eln
toꝝ agūt ſunt ꝯrie. ꝛ ſic ille bn̄ ſunt itenſibiles ꝛ remiſ
ſibiles: ſꝫ nō foīe ſubales elemētoꝝ. ſube. n. nihil eſt ꝯ
ad 2. riū: nec ſuſcipit magis ꝛ minuſ. ¶ Ad 2am dico: ꝙ gn̄o
formaꝝ eloꝝ bn̄ ē ſucceſſiua: ꝓut ſucceſſio attēdit pe
nes ꝓductionē ḡdus poſt gradū. vn̄ foīa ſubalis eli bn̄
eſt diuiſibilis i ptes q̄ꝫtitatiuas: ſꝫ nō i ptes gradualeſ. ad 3m
¶ Ad tertiū negat an̄s. ad ꝓbōnē dr ꝙ calefacē ꝛ frige
facē nō ſūt ꝓp̄e paſſiōes: q2 dn̄t actū: ſꝫ frigefactū ꝛ ca
lefactū eē: q2 dn̄t aptitudinē: ſꝫ iſte nec itendunt: nec re ad 4m
mittūt. ¶ Ad q̄rtā dico: ꝙ nō ē ipoſe ꝙ aliqd ſubalr:
mixtū tn̄ q̄litatiue hēat duas q̄litates ꝯrias. q̄rū vnam ad 5m
termiat de nā ꝓp̄a: ꝛ alia ieſt ſibi violēter. ¶ Ad qntā
dico. negādo an̄s. vlteriuſ dico ꝙ elm dr ſimplr vl ſba
liter vel q̄litatiue ſil: ſicut eēt ignis calidus in ſūmo: vl
ſimplex ſubalr ꝛ mixtū q̄litatiue: ſic̄ eēt ignis remiſſuſ
in caliditate. tc̄ dico ꝛ bn̄ ꝯcedo ꝙ aliqd ſimplex ſuba
liter: mixtū tn̄ q̄litatiue poſſꝫ moueri i vacuo ſucceſſiue
ſi aūt eēt ſimplex tā ſubalr q̄ꝫ q̄litatiue forte nō poſſet T. cō.
moueri ſucceſſiue in vacuo. de quo dcm̄ eſt. 4. phyſico. 71.
ꝛ p hoc pꝫ qd ſit dōm ad qntā rōnē. ¶ Ad ſextam qn̄ ad 6m
dr gn̄ans tm̄ dat ꝛc̄. rn̄det ꝙ gn̄ans bn̄ tm̄ dat de for
ma q̄ ad ptes eius q̄ꝫtitatiuas: nō tn̄ quo ad ptes eius ad 7m
graduales cū nō hēat taleſ. ¶ Ad ſeptimā dico: ꝙ illa
bn̄ arguit remiſſionē i q̄litatibus eloꝝ: nō tn̄ i formis ad 8m
eoꝝ ſubalibuſ. ¶ Ad Cōmētatorē dico: negādo eū cū
ipſemet dicat alibi oppoſitū. Queſtio. xix.

Uerit Utrū elemēta maneāt in mix
to formalr. ¶ Et arguit p̄ ꝙ pm
ſic. aċte Ariſt. d. Neq corrūpunt ambo ne T. cō.
q alterū. ſaluat. n. virtutes eoꝝ. iō hic qdē d 84.
relinqt. ¶ Scd̄o. nā p Ariſt. mixtio eſt mixtibiliū alte T. cō.
ratoꝝ vnio. mō ſi in gn̄atione mixti ex elntiſ ela corrū 91.
perēt ꝛ nō manerēt. tūc debēt dici. mixtio ē mixtibiliuꝫ 3m
coro vnio: ꝛ nō deberet dici alteratoꝝ. ¶ Tertio. nā ſi
cut i iſta ſyllaba ab. formalr manet iſta lr̄a a. ꝛ ſilr for
malr iſta lr̄a b. q̄ꝫuis vtriuſq ſonus remittat: ita vr in
mixto ꝙ vtrūq mixtibiliū maneat q̄ꝫuis remiſſum.

In oppoſitū eſt Ari. ſimplr. n. d. alteꝝ non T. cō.
miſceri ambo: pp h ꝙ vtrūq 84.
eoꝝ ſaluat ꝛ manet: ac ſi velit dicere ad h ꝙ aliqd alte
ret. reqrit ꝙ vtrūq eoꝝ ſaluet nec maneat: ꝛ ſic ſeqt
elta nō mae: nec ſaluari i mixto. ¶ Scd̄o ſi maneret.
ſeqt ꝙ plēs foīe eēnt i eadē mā: ſꝫ h eſt falſuꝫ ſic̄ alibi
viſuꝫ eſt. ꝓbat ꝯn̄a: q2 i eadē mā maneret forma ignis
cum forma mixti de nouo genita.
¶ In iſta qōne. Primo recitabo opiones aliq̄s de iſta
mā cū iprobatiōibuſ eaꝝ. Scd̄o rn̄debo ad q̄ſitū. Ter
tio mouebo dubia ꝯ illā opionē ꝛ ſoluā ipſa.

Quantū ad p̄mū ſciēdū eſt ꝙ aliq dixerunt in pa opi.
gn̄atōe mixti formas elemētoꝝ mae
abſq gn̄one noua foīe mixti ei ſupaddita. vn̄ imagina
bāt ꝙ i mixtio nō eēnt niſi foīe ſubales elemētoꝝ: ꝛ ſꝫ
ꝙ ille aliā ꝛ aliā hrēt ꝓportionē adiuicē: ſꝫ h mixtū eſ
ſet alterius ꝛ alterius ſpēi. ¶ Alij āt poſuerūt formas 2a opio
ſubales elemētoꝝ mae in mixto: ꝛ ipſis p gn̄atiōe mix
ti ſupaddūt nouā formā: puta formā mixti. Et iſti fue
rūt biptiti. nā qdā eoꝝ poſuerūt formaſ ſubales elemē
toꝝ manere in mixo nō refractas: ſꝫ bn̄ q̄litates eltoꝝ: 3. ce.
ꝛ de iſtoꝝ nūero fuit Auicē. ¶ Alij aūt poſuerūt elta 67.
manere in mix. formalr tā ſm formas eoꝝ ſubales q̄ꝫ
accn̄tales remiſſas: ꝛ de iſtorū nuō fuit Cōmen. q hoc Cōmē
ponit. 3. celi: rep̄hēdēſ Auic. ponentez formas ſubales 67.
elntoꝝ eſſe itenſibiles ꝛ remiſſibiles. pa ꝯ

Contra iſtas tres opiones pono iſtas treſ ꝯclo
nes: q̄rum p̄ma eſt ꝙ in mixo oportet 2a ꝯ
ponere formam diſtam a formis mixtorum. ¶ Secun
da ꝯclo. ꝙ forme ſubſtantiales elemētoꝝ: nō ſm earū 3a ꝯ
eē itēſuꝫ manēt in mixo. ¶ 3a ꝯ. foīe ſubales elntoꝝ nō ꝓbō
manēt in mix. ſm eaꝝ eē remiſſuꝫ. pa ꝯ eſt ꝯ p̄mam opi p. ꝯniſ
nionē, 2a ꝯ opionez Auicē. 3a ꝯ opi. Cōmē. pa ꝯ ꝓbat ſic:

q: niſi in mix°poneret alia forma q̄ʒ forma elʼnti faciēs
regulās ꝛ figurās ꝙ nō oia grauia deſcēderēt i mixto
ꝛ leuia aſcēderēt.ſeqt ꝙ in mix°i nutritiōe oia ḡuia de
ſcēderēt: ꝛ oia leuia aſcēderēt:ſʒ ħ eſt falſuʒ.nā ſi ſic.ſe
qtur ꝙ in mix°.vt in hoie vel in eq̄ totū qḋ eēt iferiꝰ de-
beret eē os: ꝛ totū qḋ eēt ſupius deberet eē ſpūs ꝛ ca-
lor: ꝛ totū qḋ eēt in me°.deberet eē caro:ſʒ ħ eſt falſuʒ.
ſic pʒ de ſe.ꝯñā tʒ:q: ex mag̃ graui ḡnant oſſa. ex ma-
gis leuibus ſpūs ꝛ caro: ꝛ ex me°mō ſe hñtibus caro
ꝛ ſanguis.ḡ breuiter in mix°.opʒ ponere vnā formā re
2m gētē p̄dicta:alia a forā elʼnti. ❡ 2°ſi ꝯ eēt falſa:ſeqt ꝙ
ferrū ꝛ lapis ignitꝰmag̃ eēnt ſilʼia in ſuba q̄ʒ ferꝝ igni
tū ꝛ ferꝝ fridū:ſʒ ħ ē flʼʒ: ꝛ ꝯñā tʒ ex eo ꝙ q̄litateſ elʼto
rū maiorē ỽtutē hñt adiuicē i ferro ignito: ꝛ lapide igni
3m to q̄ʒ hñt ferro ignito ꝛ ferro frido. ❡ 3°argr̃ ſic.ſeqt
ꝙ alteratio eēt ḡnō:qḋ ē ꝯ pꝰdcā. ꝑbat ꝯñā.nā poſtq̄ʒ
ſʒ aliā ꝛ aliā ꝓportionē elʼtoꝝ adiuicē fieret mixtū al-
terius ꝛ alterius ſpēi:p ſolā alteratiōnē elʼtoꝝ adiuicē
mutaret nomē ſpecificū.mō ſic p̄us dicebat cū ſit mu°
ꝑbō nois ſpēi.tūc ē ḡnō ſubalis. ❡ 2aꝯ ꝑbat.nā ſi forē elʼto
2e ꝯnis rū manerēt in mix°ſʒ eaꝝ eē itēſuʒ ꝛ pfectū. ſeqt ꝙ in
mix°forma ignis ſtaret ſub maiori denᵗᵉ ꝛ ſub maiori
graᵗᵉſine eius corruptiōe q̄ʒ ſtet forā aq̄:ſʒ ħ eſt falſuʒ:
ꝛ ꝯñā pʒ.nā talʼr ſtaret in lapide marmo°: ſed falſitas
ꝯñtis ꝑbat.nā ſi ſic.ſeqt ꝙ nūq̄ʒ aq̄ ex igne poſſʒ ḡnā-
ri: ꝛ ħ eſt falſuʒ: ꝛ ꝯñā ꝑbat ex eo ꝙ nūq̄ʒ aq̄ poſſʒ tra
here ignē ad diſpōnes ita ei ꝯuenietes qn ſub diſpōni-
bus ſubti icōuenietibꝰ poſſʒ ſtare:nūq̄ʒ.n. aq̄ traheret
ignē ad tātā denᵗᵉᵐ ꝛ graᵗᵉᵐ:ſub q̄ʒta ſtat i lapide mar
2m moreo: ꝛ ſi ſic:nūq̄ʒ aq̄ ex igne ḡnabit aquā. ❡ 2° ad
idē argr̃ ſic.ſi forē ſubales elʼtoꝝ manerēt in mixto ſʒ
eaꝝ eē pfectū.ſeqt ꝙ qḋlʒ elʼtoꝝ ſi maneret in mix°eēt
ibi violēte.ꝯñā pʒ ex eo ꝙ violētū ē igni ſtare ſub calʼi
tate remiſſa. ꝛ ſilʼr violētū eſt aq̄ ſtare ſub friditate re-
miſſa:pʒ hoc ex eo ꝙ q̄ʒdiu aqua ſtat ſub friditate re-
miſſa.ſi nō ꝓhibeat reducit ſe ad friditatē p̄ſtinā : mō
3m nō ē ỽiſilʼe ꝙ ita diu elʼta manerēt i mix°violēter. ❡ 3°
forme ſubales elʼtoꝝ pfecte ſūt icōpoſſibileſ ꝛ determi
nāt ſibi q̄litates ꝯ̄rias icōpolʼes.iō ſi ponant ſʒ eaꝝ eē
pfectū maᵗᵉin mix°ħ oporteret eē p iuxtapōnē elʼtoꝝ:
ex eo ꝙ ille forme nō pñt ſe cōpati in eadē mā: ꝛ tunc
oporteret formā mixti eē expāſam p formas elʼtoꝝ ſic
iuxta ſeiuicē poſitoꝝ: ꝛ ſic opʒ in eadē pticula ponere
formā elʼnti ſʒ eē pfectū: ꝛ vnā pticulā forme mixti: ꝛ
ſic idē eēt elʼtū ꝛ mixtū:qḋ eſt icōueniēs:ex eo ꝙ ipſa
4m dr̃nt ſpē: ꝛ nō ſolū eēt mixtū q̄litatiue:imo eēt mixtum
ſubalʼr in q̄ eſt forma mixti vlʼ ps eiꝰ. ❡ 4°nō vr̃ ỽiſilʼe
ꝙ in lapide q iacet in ꝓfūdo maris ſit purus igniſ ſuba
ꝑbō liter ꝛ nō cōrūpat valde cito. ❡ 3aꝯ ꝑbat.nā dato oᵗᵒꝯ
3e ꝯniſ nis forme ſubales elʼtoꝝ eēnt itēſibiles ꝛ remiſſibileſ:
2m qḋ eſt ꝯ p̄us dcā. ❡ 2°.ſeqt ꝙ ſic ex calʼitate ꝛ friditate
reſultat vna q̄litas media: ꝛ ſilʼr ex hūiditate ꝛ ſiccita-
te:ꝙ ita ēt ex forā ſubali ignis: ꝛ ex forā ſubali aq̄ per
eaꝝ remiſſionē adiuicē reſultaret vna forā ſubalis me
dia: ꝛ ſilʼr ex forā ſubali aeris ꝛ terre vna alia media
diſᵗᵃſpē a pᵃ: ꝛ ſi ſic.tūc qḋlʒ mixtū eēt diuerſaꝝ ſpēꝝ:
qḋ ē icōueniēs:ꝯñā tʒ ex eo ꝙ p totā ſuā māʒ eēnt ex-
tēſe due forme ſubales diſᵗᵉ ſpē adhuc nō ſubordinate.

pe **Quātū** ad ſcḋʒ ſit p̄ma ꝯ:ꝙ elʼta nō manēt i mix
2e to ſʒ eaꝝ formas ſubaleſ. ❡ 2a ꝯ.ꝙ nec
ſʒ eaꝝ formas accñtales ſeu q̄litates q̄ ſūt calʼitas fri-
3e giditas ꝛc̄. ❡ 3aꝯ.ꝙ in ḡnōne mixti ḡnant due q̄lita-
tes.q̄ꝝ vna eſt media iter q̄litates actiuas.ſ.calʼitatē ꝛ
friditatē: ꝛ alia eſt media iter q̄litates paſſiuas.ſ.humi
ditatē ꝛ ſiccitatē:q̄ q̄dē media iter q̄litates actiuas fri
gidius in mixto in quo eſt calefacit: ꝛ calʼius ꝛ frigeſa
cit: ꝛ ſilʼr media iter paſſiuas:hūidius exiccat: ꝛ ſiccius
hūectat: ꝛ p ħ tales q̄litates medie dr̃nt a p̄mis q̄lita-
tibꝰ elʼtoꝝ.nā q̄litates elʼtoꝝ q̄ʒuis ſint remiſſe. ſicut ſi
calʼitas ignis eēt remiſſa:nō pp ħ frigefaceret: q̄lʼr fac
q̄litas actiua ipſius mixti. ❡ Prima ꝯ ꝑbat.nā elʼnta ꝑpō pe
nō manēt in mix°ſʒ formas ſubales eoꝝ itēſas nec re- ꝯnis
miſſas:ſicut ꝑbatū eſt.ḡ nullo mō. ❡ Scḋo ſi mane- 2m
rēt.ſeqt ꝙ in omni ḡnatione ſimplʼr fieret reſolʼo vſq̄ʒ
ad māʒ p̄mā: ꝛ ħ eſt falſū. ꝛ ꝑbat ꝯñā:p tāto ꝙ forme
ſubales elʼtoꝝ manēt cū forma mixti poſt ḡnōnē q̄ p̄-
fuit in mā añ ḡnōnē.falſitas ꝯñtis pʒ.nā tūc ſubʒ ḡnō-
nis eſſet ens in actu.ſ.cōpoſitū ex mā ꝛ forma elʼti: ꝛ p
ꝯñs ḡnō eēt alteratio:qḋ eſt ꝯ dcā. ❡ 2aꝯ ꝑbat.nā ſi q̄ ꝑbō 2e
litates elʼtoꝝ manerēt ꝛ nō forme ſubales ipſoꝝ.ſeqt ꝯnis
ꝙ accñs migraret de ſubō in ſubʒ:ſʒ ħ eſt falſuʒ: ꝛ ꝯñā
vr̃ tenere ex eo ꝙ illud accñs qḋ p̄us fuiſſet in elʼto tā
q̄ʒ in ſubto:poſtea eſſet in mix°. ❡ 3aꝯ ꝑbat.nā mixtuʒ ꝑbō 3e
dicimus eſſe calidū ꝛ fridū:humidū ꝛ ſiccū: ꝛ cū ħ nō ꝯnis
ſit p q̄litates elʼntoꝝ.vt pʒ ex ſcḋa ꝯcluſiōe:cū ille q̄lita
tes ſint ꝯ̄rie: ꝛ ꝯ̄ria non pñt eſſe ſimul in eodē ſubto:
vr̃ ꝙ hoc ſit p qualitates medias inter actiuas ꝛ paſſi
uas:modo quo dicebat in poſitione ꝯcluſionis.

Quātū ad tertiū dubitat.ſi elʼta nō manerent in pm dum
mix°.ſeqt ꝙ mixtū eſſet eque ſimplex ſi
cut elʼntū:ſed hoc eſt falſuʒ:ſʒ ꝯñā tʒ.nā in mix°nō eēnt
plus q̄ʒ mā p̄ma ꝛ forma:ſic eſt in elʼto ſimplici: ꝛ hoc
ſi elʼta nō manēt in mixto. ❡ 2°.nā ſi nō manerēt . ſeqt 2m dum
ꝙ forme mixtoꝝ nō recipent in materijs mediātibus
formis elʼtoꝝ.alʼr.n.elʼta nō magis viderent eē p̄ncipia
mixtoꝝ q̄ʒ eꝝ. ❡ 3°.nā Ariſt.ħ in p̄ dicit:guttā aq̄ non T.c.88
miſceri amphore vini:pp ħ ꝙ aq̄ corrūpit.ac ſi velit di
cere:mixtibilia in mixtiōe non debere corrūpi ſʒ maᵗᵉ.
❡ 4°nā qnto metaᶜᵉdr̃:ꝙ elʼtū eſt ex quo fit aliqd cuʒ 4m
iſit.mō hoc eſſet falſuʒ:vt vr̃:ſi elʼta nō manerēt in mix T.c.4.
to. ❡ Quīto.nā dr̃ p̄mo celi:ꝙ mixtū mouet ad motū 5m
elʼti p̄dominātis.mō ħ eſt falſum:niſi elʼta vel aliquid T.c.7.
eoꝝ maneret in mixto. ❡ Sexto. nā ſi nō manerēt ſʒ 6m
corrūperent:vel ḡ oia corrūperent ꝛ ħ nō:q: tūc mix-
tū eſſet mixtū ex nō entibus: ꝛ ſic non vr̃. vñ corrūpet
elʼʒ p̄dñans:vlʼ aliq̄ corrūpunt ꝛ aliq̄ nō. ꝛ ħ nō:q: nō
eēt mix°ſʒ alligatio ꝛ ḡnō vniꝰelʼti ex plʼibus vlʼ pluriū
ex plʼibus. ❡ 7°argr̃ expiētijs.nā videmus in lig°viri 7m
di poᵗᵒad ignē in extremo eiꝰſic ex̄ ignē exit humor:qḋ
nō eēt niſi ille p̄fuiſſʒ in mix°.ſilʼr videmus ꝙ ex roſis
q̄ ſūt q̄dā mixta ſublimat aq̄ q̄ vocat roſea.ſilʼr ſi cum
ferro pcutit lapis:exit ignis:qḋ nō vr̃ debere fieri niſi
ille ignis p̄fuiſſʒ in aliquo illoꝝ corᵘᵐ vel in ambobuſ.

Ad iſta dubia. ❡ Ad p̄mū dico:ꝙ elʼtū ē aliqd ad pm
ſimplex ſic mixtū ſimpᵗᵉ q̄ opponit cō- dubium
poſitōi mā ꝛ forma ſubali.mixtū.n.nō hʒ plus quo ad
cōpōnē eiꝰ ſubalē q̄ʒ ſuā māʒ ꝛ ſuā formā.ſic nec elʼtū:
ſʒ tñ cōpōne accñtali ipʒ mixtū:quolʒ elʼto ē cōpoſitiꝰ:
ad iſtū itellectuʒ ꝙ mixtū hʒ q̄litates q̄ pñt calefacere
vel frigefacere hūectare ꝛ exiccare:nullū āt elʼtū hʒ q̄
litateſ q̄ hec oia poſſint facere.vñ mixtū dr̃ mixtū.p ex
eo ꝙ nō hʒ aliquā q̄litatē p̄mā in ſūmo:ſic tñ hʒ qḋli-
bet elemētū. ❡ 2°.q: mixtū hʒ q̄litates medias: ſic ꝙ ſi 2m
fieret ab illis ỽſus q̄litates p̄mas in ſummo.hec eſſʒ ꝯ
nām ipſius mixti: ꝛ ecōuerſo:mixtū ſi poſſet reduceret
ſe ad q̄litates medias p̄ſtinas.ſic aūt nō eſt de elemen
to.vñ ſi elementū hʒ q̄litatē maximā nō appetit mane
re ſub illa:nec appetit ſe reducere ad illā:ſʒ magis ab
illa ad qualitatem ſuā:ſicut pʒ de aqua tepida. Et per
hoc poſſumus cognoſcere quādo aliqḋ q̄litatiuū qua-
litate media, eſt mixtum ſubſtantialiter vel ſimplex.
vnde ſi videamus illud manere ſub illa qualitate me-
dia quolibʒ

dia quolibet extrīſeco vel iuuāte amoto.illud dr̄ mixtū
ſubal̃r.ſ; ſi nō videamus ip; ma^{te} ſub illa q̄litate me-
dia:ſ; ip; tēdere ad aliquā q̄litatē ſummā.ſic p; de aq̄
calefacta:dicimus h̄ nō eſſe mixtū ſubal̃r: quāuis bn̄
3 accn̄tal̃r.3°.mixtū cognoſcit eſſe mixtū ſubal̃r ꝑ hoc ꝙ
h; iſtas duas q̄litates ſenſibiles:q̄ ſunt colo: odo: ſa-
po: ⁊ hm̄ōi:q̄s nō h; puꝝ el̃tū: ⁊ iō aquā q̄ eſt magis
īſipida dicimus eſſe ꝓpingo:ē puro el̃nto aque q̄; q̄ ē
magis ſapida: ⁊ ꝓpter hoc aqua ſalſa ſic̄ eſt aq̄ maris:
minus eſt ꝓpinq̄ el̃nto puro aque q̄; ſit aqua h̄ n̄s mi-
Ad ſcd̄; dubium nus de ſapo:e aliquo: ⁊ de h̄ videbit in 2°. ¶ Ad ſcd̄;
dubiū dico ꝙ q: Cōmē.ponit el̃nta ma^{te} in mixto ipſe
dixit fo:mas el̃toꝝ recipi in ſuis materijs mediātibus
fo:mis el̃oꝝ. ⁊ iō Cōmē.quo ad hoc pōt negari:nihil
ominus poſſumus exponere fo:mas mixtoꝝ recipi in
ſuis materijs mediātibus fo:mis el̃ntoꝝ.i.mediātibuſ
qbuſdā diſpoſitionibus derelictis in mā p̄ma ex actio
ne ⁊ paſſiōe el̃ntoꝝ adiuicē.Et qn̄ ēt dr̄ nō magiſ ele
mēta deberēt ⁊c̄.negat̃ hoc:ideo q: ad cuiuſcūq; mix-
ti generationē op; vel opo:tuit me^{te} vel īmediate con-
currere el̃nta.hoc āt non op; ad gn̄ationē el̃nti. Et di-
co mediate vel imediate:ꝓpter h̄ ꝙ aliqn̄ ex mixto ge
nerat̃ mixtū:ſ; tn̄ q: aliqn̄ deuenit̃ retrocedēdo ad ali-
qd̄ mixtū:qd̄ gn̄abit̃ ex el̃ntis.dixi qd̄libet mixtū gn̄at̃
ex el̃ntis mediate vel imediate:ſ; q: bn̄ eſt aliqd̄ el̃ntū
ꝙ nunq̄; gn̄abat̃ ex mixto nec mediate nec imediate:
Ad t̃tiū p̄.ge.88 ſed ex vno alio el̃nto.iō debemus magis dicere el̃nta
eſſe p̄ncipia mixtoꝝ q̄; ecōuerſo. ¶ Ad 3^{m} qn̄ dr̄.gut-
ta aque ⁊c̄.dico ꝙ ꝑ hoc Ariſt.noluit ꝙ in mixtiōe o;
mixtibilia ma^{te}:ſed bene voluit ꝙ cū vnū mixtibilium
co:rumpitur ⁊ reliquū manet.tūc nō eſt mixtio ꝑfecta:
ſ; eſt gn̄atio ⁊ alligatio:ſed cū mixtibilia oīa co:rūpū-
tur.tunc eſt mixtio perfecta:qualiter nō eſt in mixtione
ad q̄rtū T.c.4. gutte aque cū amphora vini. ¶ Ad q̄rtū dico:ꝙ Ariſ.
5.meta.per el̃ntū itelligit mām p̄mā: ⁊ ſic illa aucto:i-
ad qntū tas nō eſt ꝯ nos. ¶ Ad qntū qn̄ dr̄ mixtū mouet̃ ad
motū el̃nti p̄dominantis intelli^{z} ſic:ꝙ mixtū mouet̃ ſ;
diſpoſitionem derelictā in ipſo ab elemēto p̄dominā te
ad ſextū in mixtiōe. ¶ Ad ſextū dico:ꝙ oīa co:rumpunt̃: ⁊ qn̄
dr̄ aliquid eſſet mixtū ex nō entibus.negat̃ ꝯn̄a: q: ex
quo mixtū eſt terminus ampliatiuus alterius termini.
ad ſuponēdū p:o eo qd̄ eſt vel fuit.ſicut eſt hic terminuſ
gn̄andū.ideo hec eſt ꝯcedenda.aliqd eſt mixtū ex non
entibus que ſunt vel fuerūt.ſicut hec cōcedit̃ homo eſt
genitus ex ſemine:nō qd̄ eſt:ſed qd̄ fuit.Ulterius quā-
do dicit̃ nō videt̃ vn̄ co:rumpat̃ el̃ntū p̄dominās: di-
co ꝙ ſi el̃ntū p̄dominās tm̄ p̄dominet̃ alijs tribus ꝙ
illa tria nō poſſint ipm̄ co:rūpere:nō ſit mixtio:ſ; tunc
illud el̃ntū trāſmutat illa tria in ſuā nām.ſi vō illud ele
mentū nō tm̄ ſit p̄dominās qn ipm̄ per oīu; alioꝝ ele
mentoꝝ actionē ⁊ reactionē adiuice; cū alijs co:rūpa
Ad 7^{m} tur.tūc ſit mixtio ⁊ gn̄atio mixti ⁊ nō el̃nti. ¶ Ad ſep
timā de experiētijs dico ad p̄mā^{z}ꝙ ille humo: q exit a
ligno: ⁊ ſil̃r q trahit̃ a roſa nō ē aqua pura q̄ ſit el̃ntū:
ſed h; ſe ꝓpo:tional̃r in his:ſic̄ ſanguis in co:po:e aīa
lis:ꝙ aūt talis humo: nō ſit el̃ntū p; ex eo: q: h; colo
rē humo:ē ⁊ ſapo:ē:qd̄ nō ꝯ^{it} puro el̃o aq̄. ¶ Ad aliā
qn̄ dr̄ de ferro ⁊c̄.dico ꝙ ille ignis nō p̄fuit in his co:-
po:ibus ꝑcuſſis adiuicē:ſ; a lapide ſeparant̃ q̄dā par-
ue ꝑticule que per motū ⁊ ꝯfricationē igniunt̃.

Ad p̄^{m} p̄ncipales **Ad rōnes** p̄ncipales. ¶ Ad p̄mā rn̄det̃ ꝙ
per hoc Ariſt.itellexit ꝙ nec co:-
rūpant̃ ambo nec alteꝝ eoꝝ in vnū alteꝝ elementu;:
ſed bene in mixtū qd̄ ex ipſis co:ruptis gn̄at̃ de nouo:
T.c.48 ⁊ ſic bene dixit Ariſt.ipſa ma^{te} in mixto in potētia:nō
tn̄ in actu:hoc eſt mām eoꝝ ma^{te} que eſt:quedā poten
tia ⁊ nō eoꝝ fo:mas que ſunt qdam actus.Et dixit.ſal
uat̃.n.virtus eoꝝ:hoc e ſt q̄dā diſpōnes eoꝝ derelicte
in mā ex actione ⁊ paſſione eoꝝ adiuicē.⁊ iō hoc de-
relinquit̃ ſupple quo ad diſpōnes ⁊ eoꝝ materias ⁊
non ſ̄m eoꝝ fo:mas ſubales. ¶ Ad ſcd̄a; dico:ꝙ mix ad 2^{m}
tio bn̄ eſt p̄mo alteratoꝝ:poſtea tn̄ co:^{ꝝ} vnio. vn̄ ad
hoc ꝙ mãe el̃ntoꝝ vniant̃ ⁊ ꝯtinent̃ adiuicē ꝑ fo:mā
mixti:op; ꝙ p̄mo el̃nta alterent ſeiuicē: deinde co:rū-
pāt ſe ⁊ generet̃ fo:ma mixti. ¶ Ad tertiā dico: ꝙ bn̄ ad 3^{m}
eſt ſimile quo ad hoc ꝙ ſicut in iſta ſyllaba ab.quelib;
iſtaꝝ litteraꝝ a. ⁊ b.dimittit ſonū ſuū ꝑfectū: ita i mix-
tione qd̄libet mixtibiliū remittit̃ ſ; eius qualitatē quā
ſibi determinat:ſ; eſt diſſimile in hoc:q: in iſta ſyllaba
ab.manent tā hec lr̄a a.q̄; hec littera b.ſic aute; nō eſt
de mixtibilibus reſpectu mixti. Et ſic terminatur iſta
queſtio.

Queſtio. xx.

Querit̃ Utrum mixtio ſit poſſibilis.
¶ Et arguit̃ p̄mo ꝙ nō. nā ſi p̄.
ſic:aut ipſa fieret ꝑ iuxtapoſitionē mixtibili
u;:aut ꝑ penetrationē:ſ; nullo mō pōt fieri.
ḡ ⁊c̄.p̄mo nō ꝑ iuxtapoſitionē.nā ſi ſic:nō q̄libet pars
mixti eēt mixta:nec ēt ꝑ penetrationē.nā tūc plura co:-
po:a eſſent in eode; loco p̄mo qd̄ eſt ꝯ Ariſt.4.phyſi.
¶ Scd̄o.ſi qd̄ eſſet vera:vel ergo mixtio fieret mixti- 2.
bilibus remanētibus in mixto vel ipſis co:ruptis:non
p̄^{m}:q: h̄ eſſet ꝯ p:ecedentē qōnē:nec ſcd̄;:q: tūc mixtū
eſſet mixtū ex non entibus. ¶ Tertio. fo:me mixtoꝝ 3.
gn̄ant̃ ſubito:fo:me aūt elementoꝝ co:rumpunt̃ ſuc-
ceſſiue.ḡ mixtū nō generat̃ ex elementis:ꝙ tn̄ fieret ſi
mixtio eſſet poſſibilis. ¶ Quarto:ſi mixtio eſſet poſſi- 4.
bilis vel hoc eſſet nāl̃r vel violenter:non natural̃r: q:
tunc in mixto mixtibilia leuia deberēt aſcendere ⁊ gra
uia deſcendere:qd̄ tn̄ non fit:nec violenter ex eo ꝙ mix
tū eſt res nālis. ¶ Quīto.ſi mixtio eſſet poſſibilis cu; 5.
ad mixtionē req̄rat̃ diuiſio mixtibiliū: vel ergo aliqua
pars maneret īdiuiſa:vel nō.ſi ſic.tūc eſt iuxtapoſitio.
ſi nō:tunc qd̄libet mixtibiliū diuidet̃ tm̄ quātū pōt di-
uidi: ⁊ eſt diuiſum quantum poterat diuidi.

In oppoſitū eſt Ariſt. ⁊ oppoſitū apparet a.t.c.
ad ſenſu;.vn̄ videmus de vi- 83.vſ-
no ⁊ aqua ⁊ pluribus alijs ꝙ pn̄t vniri adinuicem. q; i ſi.
¶ In iſta qōne.Primo ponā diſtōnes.2° rn̄debo ad q̄
ſtionē.3° mouebo q̄dā ꝓble^{ta} circa iſtā mā; ⁊ ſoluā.

Quātu; ad p̄mū ſciēdū ꝙ mixtio vno mō capi p̄^{a} di-
tur p:o iuxtapoſitiōe pluriū retinētiū ſtictio
fo:mā ⁊ figurā ipſoꝝ.Et illo mō capit̃ cū dr̄ o:deū mi p̄.
ſceri tritico.Alio mō capit̃ ꝓ iuxtapōne ꝑtiū aliquaꝝ 2.
valde ꝑuaꝝ ſenſibiliū.tm̄ ſic̄ fit in mixtōe lanaꝝ.3° mō 3.
p:o iuxtapoſitiōe ꝑtiū īſenſibiliū ſic̄ fit in ꝯtritiōe plu-
riū ſpēꝝ in mo:tario.4° dr̄ mixtio ꝓp̄e dcā ad quā req̄ 4.
rit̃ ꝙ q̄libet ꝑs mixti ſit mixta tā ſenſibilis q̄; īſenſibi-
lis. ¶ 2^{a} diſtō eſt qd̄ mixtū tali mixtiōe:qd̄dā dr̄ mixtū 2^{a} di-
homogeneū:cuius quelib; ꝑs eſt ſimil̃r mixta ſic̄ alia. ſtictio
aliud dr̄ mixtū etherogeneū:cuius q̄libet pars eſt mix
ta:nō tn̄ ſil̃r eſt mixta ſicut alia. Et intelligitur illd̄ de
partibus integralibus ⁊ nō eſſentialibus.ſicut ſūt mā
⁊ fo:ma. ¶ 3^{a} diſtō eſt.qd̄ aliqd dr̄ mixtū per modum 3^{a} diſt°.
termini ad quem:aliqd aūt per modu; termini a quo.
Exemplū p̄mi.ſicut mixtū qd̄ gn̄atur ex el̃ntis.Exem
plum ſecundi.ſicut ſunt quattuo: elementa.

Quātu; ad ſcd̄; pono iſtā ꝯn̄ē. qd̄ mixtio p:o-
p:ijſſime dicta eſt poſl̃is.p;:q: al̃r mix
tū non haberet vnā fo:mā ꝯtinuam: niſi quelibet pars
mixti eſſet mixta ſiue ſenſibilis ſiue īſenſibilis.

Quantū ad 3^{m} p:o decl̃atiōe iſtius m^{e} moueo
aliq̄ ꝓblemata. Quoꝝ p̄mū eſt.qua-
liter fiat

℞ liter fiat mixtio. ¶ Ad hoc rñdeꝛ ꝙ fit iſto mō ꝙ mix
ta diuiſa in puas pticulaſ agūt ꝛ reagūt adiuicē tādiu
ꝙ oīu3 illaꝝ pticulaꝝ forme ſubales et tales corrūpūꝛ
ꝛ tūc de totali maſſa cōpoſita ex iſtis pticulis educitur
forma ſubalis mixti:p cuius eductionē ille māe fiūt cō
Co^{m} tinue:q̄ pus erāt ptigue cū ſtabāt ſub formis elemē^{to}.
¶ Ex iſto ſeqꝛ ꝙ ad mixtionē vel ad gñonē mixti nō
2 ſufficit ſola iuxtapoſitio ptiū:ſ3 ēt reqrit ptinuatio.2°q:
nō fit in infinitū talis diuiſio mixtibilis:ſ3 ſtabit ad ptes
3. minutas.3° ſeqꝛ ꝙ ois mixtio eſt gño:ſ3 nō puertiꝛ. p3
B:q: mixtio cōnotat ꝙ multa corrūpanꝛ ꝛ fiāt vnū ex
his.mō qñcūq; eſt hoc:eſt gñatio ꝛ nō ſemp qñ gña
2^{m} dubiū tio eſt fit hoc.nā aliquādo eſt gñatio:ꝛ tñ nō corrūpun
tur mixta ſ3 v^{m}.ſic fit qñ ex mixto gñaꝛ mixtū. ¶ 2^{m}
dubiū eſt hoc.ſi mixtio poſſet fieri ſine diuiſione talīu3
℞ miſcibiliū adiuicē. ¶ Rñdeꝛ ꝙ ſic.q: qñ fit diuiſio ad
partes paruas.tūc ille partes pue minuunꝛ ſine earu3
diuiſione. ſilr ſi a.iuxtaponaꝛ b.integ^{m} poſſe eſt ꝙ ex
actione ꝛ reactione eoꝝ adinuicē ambo corrumpanꝛ:
3^{m} dubiū ꝛ genereꝛ vnū mediū tēperatū. ¶ 3^{m} dubiū eſt. ſi ſile
poſſit miſceri ſili. ¶ Rñdeꝛ ꝙ nō:q: ad oēm mixtionē
℞ ppe dictā reqriꝛ actio ꝛ paſſio mixtibiliū adiuicē.mō
ſile nō agit in ſibi ſile:put dcm̄ eſt.2°q: in mixtione p
prie dicta op3 ꝙ vtrūq; mixtibiliū corrūpaꝛ ab alio:ſ3
mō ſile nō corrumpiꝛ a ſuo ſimili:ꝛ p ꝯñs nō pñt mi
dubiū ſceri adiuicē. ¶ Sed.d.tu cōtra.nā aqua bene miſceꝛ
aque que ſunt ſimilia. ¶ Rñdeꝛ ꝙ nō.vñ cū aqua fun
℞ diꝛ ad aquā:bene ibi fit ſolū diuiſio: ꝛ nunq; iuxtapo
ſitio particulaꝝ:ꝛ q: ille particule ſunt eiuſdē nāe ibi
fit ptinuatio.illaꝝ pticulaꝝ ꝛ nullius cor°.ppter quam
ptinuationē creditur a ſimplicibus ꝙ ibi fit mixtio p
4^{m} dubiū prie dicta:quāuis nō ſit in rei veritate. ¶ Quartū du
biū eſt de illa diuiſione cū vtrūq; mixtibiliū ſit homo
geneū:ꝙ ſi diuiſio cadat in vno pūcto ꝙ ita bene pari
rōne cadat in alio:ꝛ ſic in infinitū videtur fieri diuiſio.
℞ ¶ Rñdetur ꝙ nālr loquendo eſt ipoſſe ꝙ vbiq; ſit eq
lis mixtio ꝛ politas ad diuidendū tā ex pte diuidentis
q̄ diuiſi:q: in infinitū modica variatio ſufficit:ꝛ ideo p
actionē celi vel rōne alicuius alterius eſt difformitas.
vñ l3 b.ſit homo^{m}:tñ ipoſſe eſt ꝙ p tēpus maneat vni
5^{m} dubiū formē in aliq̄ ſui q̄litate. ¶ Quītū dubium eſt ſi mixta
debeāt eſſe eque potētia:vel vnū tm̄ debeat dominari.
℞ ¶ Rñdeꝛ ꝙ ipoſſe eſt ꝙ diu eſſent eque potētia ppter
actionē celi.2° dico ꝙ ſi alteꝝ dñeꝛ in tm̄ ꝙ non poſſit
fieri tāta reactio in ipm ꝙ ipm cū alijs corrūpaꝛ: tunc
nō fit mixtio:ſed illud cōuertit alia in ſuā nāꝫ.3° dico:ꝙ
nō ſufficit q̄liſcūq; reactio:ſ3 reqriꝛ tāta ꝙ mixta ſimul
corrūpanꝛ:ꝛ iō dicit Ariſt.debere cōicare in mā: ꝛ eē
adeq̄ta potētijs:nō ꝙ ſint totalr eq̄lia:ſ3 ſic ꝙ alterum
nō tm̄ dñeꝛ qn alia p actionē eaꝝ in ip3.ſufficiāt ipſu3
6^{m} dubiū corrūpe ſimul cū ipſa corrūpunꝛ. ¶ Sextū dubiū eſt.
vtꝝ ſimplex poſſit miſceri alteri ſimplici:ſeu an ſolum
℞ ex duobus elītis poſſit gñari mixtū. ¶ Rñdeo dicen
do ꝙ nō:qd pbo ſic.nā ſi ela vel hñt ſymboliū vl nō.
ſi pmū tunc p actionē illoꝝ adiuicē vnum trāſmutabit
T.cō. aliud in ſuā nāꝫ:ꝛ ſic non fiet gñatio mixti: ſed gñatio
25.ꝛ vnius elīti ex alio.ſi dr ſcd3:tūc ex actione ipſoꝝ adi
48. uicē gñatur vnū elītū tertiū diſtinctū ab eis ꝛ nō mix
7^{m} dubiū tū.put valde bene pbat Ariſt.ſecūdo huius. ¶ Septi
mū dubiū eſt.q̄r ela veniunt ad mixtionē. ¶ Rñdeꝛ
℞ ꝙ aliquādo vnū mixtū gñatur ex alio mixto: ꝛ tūc ad
gñonē talis mixti nō op3 ꝙ denuo ꝯcurrāt ela: ꝛ non
op3 ibi venire aſcēdendo vel deſcēdendo de ſuis ſpis
ſeu locis eoꝝ nālibus:ſed aliquādo gñanꝛ ibi p actio
ne3 celi.vel per alterationē ꝛ motū vel aliqd hmōi. ve
rū eſt tñ ꝙ etiā aliquādo ad mixtionē ela veniunt vel
aliquod eoꝝ de ſuo loco naturali. ¶ Octauū dubium 8^{m} du^{m}
eſt.ſi mixtu3 mixto poſſet miſceri. ¶ Reſpōdeo ꝙ ſic. ℞
vñ aliquādo per diuiſionē duoꝝ mixtoꝝ contrarioru3
adiuicem ꝛ iuxtapoſitionē particulariū eoꝝ pōt fieri
alteratio illaꝝ particulaꝝ adiuicē tādiu q. illa mixta
corrumpuntur:ꝛ ex eis tertiū gñatur. ¶ Nonū dubiū 9^{m} du^{m}
eſt.ppter qd aliqua ſunt facilr miſcibilia:ꝛ aliqua non.
¶ Rñdeo ꝙ aliqua poſſunt eſſe facilr miſcibilia:quia ℞
ambo ſunt parua.2° q: ſunt facilr diuiſa.nā tunc p eoꝝ
diuiſionem paruū pōt applicari paruo:ꝛ tunc faciliter
miſceꝛ.3° q: ſunt bene paſſiua:ꝛ ideo ppter cām oppo
ſitā ſtānum nō facilr miſcetur plumbo. Ulterius dico
ꝙ cāe oppoſite faciunt di^{tem}:ꝛ ſi nimis itenſe faciunt
diffi^{tem}:imo impo^{tem}. Ex iſto p3.quare aliq̄ nō poſſunt
miſceri. ¶ Decimum dubiū eſt.ſi ſimplex poſſet miſce 10^{m} dub.
ri cum mixto. ¶ Reſpōdetur ceteris paribus ꝙ non: ℞
q: ſimplex vnus dñatur:cū habeat vnā qualitatem in
ſummo.ꝛ ideo mixtū in ſuam nām̄ tranſmutaret.ſ3 ta
men poſſet eſſe mixtū ita magnū:ꝛ ita itenſe reagere
ꝙ fieret mixtio ꝛ cor^{s} mutua. Et ideo ſi ſimplex eſſet
eq̄le vel maius mixto:non poſſet ſibi miſceri:ſed poſſ3
eſſe ita paruū ꝙ bene. ¶ Undecimū dubiū eſt.ſi mix 11^{m} dub.
tū augeri pōt ex ſimplici. ¶ Reſpondeo ꝙ ſic.nā ſi aq̄ ℞
eſſet ita parua:ꝛ vinū eſſet ita multum ꝙ fieret ibi cō
uerſio aque in vino per actionē vini in aquā fieret aug°
ipſius vini:ſed nō aug° ppꝛiſſime dicta:que preſuppo
nit nutritionem. ¶ Duodecimū dubiū eſt. ppter quid 12^{m} dub.
mixtū aiatū nō augetur:nec nutritur a ſimplici.ſic mix
tū inanimatū. ¶ Reſpōdeo ꝙ hoc eſt. iō q: vtus aie ℞
nō ſufficit alterare ꝛ digerere qōcūq; difficile alteran
dū ꝛ digerendū.ꝛ iō op3 ꝙ cibus q debet nutrire ꝛ au
gere habeat aliqualem ſilitudinem cū augendo vel nu
triendo:ꝛ iō op3 ꝙ cibus non habeat aliquā qualitatē
in ſummo de qualitatibus pmis. Ex hoc vlterius ſequi
tur ꝙ mixtū aiatū nō pōt nutriri ex puro elemēto. Et
iſto ēt redditur cauſa.quare aliqua facilr nutriuntur ꝛ
aliq̄ difficilr. ¶ Tredecimū ꝛ vltimū dubiū eſt: q̄ ſit 13^{m} dub.
cauſa ꝙ quelibet pars mixti ſit mixta:cū ignis applica
tus alicui mixto reſoluat vnā partem in cineres:aliam
in fumū.aliā in flāmam.ſicut cū ignis applicaꝛ ligno.
Et vnius alterius mixti quālibet parte3 reſoluit in flā ℞
mā ſicut cū applicatur oleo. ¶ Rñdetur ꝙ hoc eſt p
pter etherogeneitatem mixtionis illius ligni ꝛ homo
geneitatem mixtionis illius olei.

Ad rōnes pncipales. ¶ Ad pma reſpōdeo ad p^{m}
ꝛ dico ꝙ pmo fit p iuxtapoſitio
nē:poſtea tamen per eaꝝ corruptionē: ꝛ tunc per idu
ctionem forme ſubalis mixti q̄libet pars mixti eſt mix
ta. ¶ Ad ſcdā3 quādo dr.vel mixta manerēt ꝛc. dcm̄ ad 2^{m}
eſt in alia queſtione. ¶ Ad tertiā dico ꝙ ita bene for ad 3^{m}
me mixtoꝝ generātur ſucceſſiue quo ad partes eorum
quātitatiuas ꝛ nō quo ad partes eoꝝ graduales.ſicut
corrumpuntur forme elementoꝝ. ¶ Ad quartā cōſi ad 4^{m}
mili modo rñdetur in alia queſtione. ¶ Ad quintā di ad 5^{m}
co:ꝙ imo multe remanent indiuiſe:ꝛ quando dr.ergo
eſt ſolum iuxtapoſitio.negatur ꝯña:q: cum ille partes
miſcibilium ponuntur.fit actio ꝛ alteratio eaꝝ adiuicē
tādiu ꝙ quelibet eoꝝ ponuntur corrūpi: ꝛ generatur
vna forma mixti per quam quelibet pars mixti eſt mix
ta. Et ƀ illius mixti quod dicitur mixtum per modum
termini ad quem. Queſtio. xxi.

Qerit Utꝝ mixtio ſit nālis. Et itel
ligit de mixtione de q̄ Ariſt.
itellexit pmo huius.ſ.de mixtiōe ppe dicta:
cuius q̄libet pars dicitur mixta. ¶ Et ar p^{m}
guitur pmo ꝙ nō.q: mixtio elītoꝝ non poteſt eſſe ſi
ne ꝯgregatione

ne ꝯgregatiōe ipſoꝝ.ꝯgregatio aūt elñtoꝝ eſt violēta. pꝫ:q2 ad h̄ ꝙ elẽa ꝯgregenť opꝫ ꝙ aliq̄ eoꝝ q̄ ſunt grauia aſcēdāt:vel ꝙ leuia deſcēdāt:vel ꝙ ſil' grauia aſcē-
2m. dāt:ꝛ leuia deſcendāt.mō nullū illoꝝ pōt fieri ſine violētia. ℭ2° q2 ſiue talia maneāt i mixto formaľr:ſiue ꝫ eoꝝ ꝟtutes:vꝛ ꝙ elẽa detineanť in mixto violēter: ꝑp
3m hoc ꝙ ꝟtutes eloꝝ reputaľ eſſe ſimul:ꝛ eſt eis ita violētū ſicut formis ſubalibus elemētoꝝ. ℭ3° arguiť ſic. q̄dā mixtio eſt artificialis.ğ nō oīs mixtio eſt nālis:ex eo ꝙ artificiale ꝛ nāle diſtin'.aňs pꝫ ꝑ alkimiā vbi ali
4m qua metalla miſcenť adiuicē.mō hmōi mixtio nō ē nālis ſed artificialis:q2 ꝑ artē. ℭ4° q2 mixtio eſt q̄dam gñatio ꝛ corruptio.ꝫm predicta:ꝫ mō quedā eſt corru
5m ptio nālis ꝛ q̄dā vio^{ta}.nō ğ oīs mixtio eſt nālis. ℭ5° mixtio eſt corruptio mixtibiliū:ꝫ illa corruptio ē mixtionibus violēta ex eo ꝙ eſt ꝯ nālē iclinationē ipſoꝝ:ꝑ
6m pter h̄ ꝙ quodlibet ens nāle diligit ſe ꝑmanere. ğ non oīs mixtio eſt nālis. ℭ6° arguiť ſic.in mixtione eſt q̄dā diuiſio cōtinui.mō ſilr diuiſio ꝯtinui eſt violēta ex eo ꝙ ꝯtinuū nāľr ꝑus erat ꝯtinuū.ğ vꝛ ꝙ mixtio non
7m. poſſit fieri ſine violētia:q2 nō ſine diſiōne ꝯtinui. ℭ7° arguiť ſic.mixtio eſt quedā alteratio mixtibiliū ſucceſ-
8m ſiua:ſed oīs talis fit cū reſi^{a}.ğ in omni mixtiōe eſt reſiſtentia:ꝛ per ꝯňs violentia ꝛ incli° ad oppoſitū. ℭ8° arguiť ſic.quedam ſunt mixta:ſicut ſunt monſtra q̄ nō itenduntur a natura.ergo videtur ꝙ mixtio pro generatione talium mixtorum non ſit naturalis.

In oppoſitū pꝫ ex dictis in aliīs queſtionibus ꝛc̄.ꝛ ēt in oppoſitū vide-
a.t.c.83. vſq̄ i ſi. tur eſſe Ariſt.ꝑmo huius.in quo determinat de mixtione:ꝛ q2 non itendit hic determinare niſi de trāſmutatiōibus nālibus:videť ꝙ mixtio ſit trāſmutatio nālis: ꝛ cum in ſcientījs demrātiuis idefinite capiantur pro vlibus:videtur ꝙ oīs mixtio ſit naturalis.

ℭIn iſta q̄ōne.ꝑmo ponā aliquas diſtōnes. 2° concluſiones ſimiles illis que dicte ſunt in ꝑcedentibus.

ꝑ° diſtō Quātuꝫ ad ꝑmū ſit ꝑma diſtō.ꝙ vno mō diciť nāle q̄dā denominatione extriſeca.Et iſto mō dicimus aliquā ſciāꝫ eſſe nālē:puta illā que eſt
2 de rebus nālibus.Scōo mō capiť nāle ꝓut diſtinguiť ꝯ violentū:ꝛ iſto mō dicimus deſcenſum grauium eſſe
3 nālē:ꝛ aſcenſum ipſoꝝ eſſe violentū.Tertio mō capiť ꝓut diſtinguiť ꝯ ſupernāle:ꝛ iſto mō dicimus gñatio-
4 nē eſſe nālē.creationē vero nō:ꝫ ſupnālē. Quarto mō ꝓut diſtinguiť ꝯ aīale. Et iſto mō dicimus ꝙ q̄dā eſt appetitus nālis.ſicut eſt ille q fit ſine cognitione: ſicut eſt appetitus grauis quo appetit dſcēdere: ꝛ alius eſt appetitus aīalis:ſicut ille q fit cū cognitiōe:ꝛ ille vt ſic nō dꝛ nālis ſed aīalis:ſicut eſt appetitus quo aīal appe
5 tit cibū cū moueť ad ipꝫ.Quito mō nāle ꝓut diſtinguiť ꝯ caſuale ꝛ monſtruoſum.Et iſto mō dicimus mōſtra que fiunt ꝑter itentionē agentis particularis non eſſe
6 nālia.Sexto mō capiť ꝓut diſtinguiť ꝯ artificiale:ſicut
T.c.ꝑ. 4.t.5. capit Ariſt.circa ꝑncipiū ſcōi phyſicoꝝ.adhuc nāle aliquādo capiť ꝑ ꝯuenienti ꝛ ināle pro diſcōuenienti: ꝛ iſto mō cibū aliquē vni dicimus eſſe nālē:q2 ꝯuenientē
2° diſt° ꝛ alteri dicimus eſſe innālem:q2 diſcōueniētē. ℭAlia diſtō eſt.ꝙ violentū vno mō dꝛ qō eſt ꝯ cōem curſum nature.ſcōo mō:q2 eſt ꝑter intentionē agentis vel itentionē paſſi.hoc eſt iclinationē nālē:que q̄dem iclinatio hꝫ aliquādo rōnē agentis.ſic grauitas in deſcenſu grauis:aliquādo aūt rōne paſſi ꝛ reſiſtentie: ſicut cū gra-
3° diſt° ue ꝓijciť ſurſuꝫ. ℭTertia diſtō eſt ꝙ aliquādo aliquid dꝛ artificiale vel volūtariū vel violentū reſpectu agentiū ꝑncipaliū:ſicut dicimus ꝙ domus eſt res artificialis vel ens non nāle.vel ꝙ motus ſeu ꝓiectio lapidis ſurſum eſt violenta:vel voluntaria.alio mō aliq̄d diciť artificiale vel voluntariū vel violentū ꝓꝑ ꝯſſime reſpectu agētiū appli^{m}:ꝛ iſto mō dicimus ſegetes ꝛ blada eſſe artificialia:q2 icipiunť ab arte ꝛ cōplenť per naturā. ℭQuarta diſtō eſt.ꝙ mixtio pōt capi: vno mō 4° diſtictio
pro alteratione precedente corruptionē miſcibilium ꝛ generationē forme ſubalis mixti:.ꝛ tunc eſt alteratio ſucceſſiua.alio mō pōt capi pro corruptione miſcibiliū ꝛ gñone forme ſubſtantialis mixti.

Quantū ad ſcōꝫ ſit ꝑma ꝯcluſio: ꝙ capiendo voluntariū ſiue violentū: qō eſt ꝑter ꝑ° ꝯ
cōmunē curſum nāe:quedā eſt mixtio violēta: ꝛ hoc icboatiue.pꝫ hoc de mixtione metalloꝝ.mixtio.n. metalloꝝ icboatiue eſt ab arte:ſed alteratio ſequens illaꝫ eſt nālis. ℭScōa ꝯcluſio.capiēdo violentū: quod eſt 2° ꝯ
ꝯ nālem iclinationem paſſi:ꝛ mixtionē pro gñone forme mixti.nulla mixtio eſt violenta.pꝫ: q2 talis mixtio eſt gñatio:cuius ſubm eſt mā ꝑma.cui māe ꝑme nihil eſt violentum:nec aliq̄d ꝯ iclinationē ipſius naturalē.
ℭTertia ꝯclo eſt.ꝙ ſi mixtio capiať pro alteratiōe ꝑcedente gñationē forme mixti:ꝛ violentū capiať pro 3° ꝯ
illo qō eſt ꝯ nālem iclinationeꝫ paſſi.dico ꝙ mixtio eſt violenta.pꝫ hoc:q2 talis eſt cū reſi^{a} paſſi ad agens:ꝛ talis mixtio ſeu alteratio:q̄uis ſit violēta:ꝛ inālis ex ꝑ- dubiū
te paſſi:non tñ ex parte agentis. ℭSed.d. tu mixtio capiēdo mixtionem pro gñone ꝛ introductione forme mixti eſt terminus mixtionis.capiendo mixtionē ꝑ alteratione ꝑcedente.ſicut claꝝ eſt de ſe.ğ ſi vna eaꝝ nō ꝝ
eſt violenta:nec alia. ℭRñdeť negādo ꝯñtiā.ꝛ rō h^{9} eſt.q2 ſubꝫ vnius eſt mā ꝑma:cui nihil eſt ināle. ſubm vero alterius eſt cōpoſitū ex mā ꝛ forma:ꝛ illi bñ aliq̄d eſt innāle ꝛ ꝯ iclinationem eius nālem.finaľr ergo capiendo mixtionem pro itroductione forme mixti: ꝛ violentum ꝓut violentū dꝛ qō eſt ꝯ nālem iclinationē paſſi:nulla mixtio eſt violenta:ſed quelibet eſt naturalis:quamuis bene inchoatiue poſſit eſſe ab arte: ꝛ pro alteratione preuia poſſit eſſe violenta.

Ad rōnes. ℭAd ꝑmā ꝯcedo mixtionē inchoatiue eſſe violentā nihilominus ſeq poſtea mixtionē nālē. ℭAd ſcōaꝫ. ſic dicebať ad rōnes
ꝑus:nec forme eloꝝ detinenť in mixto:nec q̄litates ipſoꝝ:ſed in mixto bñ ſunt q̄litates me^{e}.vna iter actiuas ꝛ alia iter paſſiuas que ſunt mixtiones nāles: ꝛ inmāles:ſic q̄litates eloꝝ ſūt elemētis nāles. ℭAd tertiā dico:ꝙ mixtio metalloꝝ bene ichoatiue eſt violēta ꝛ artificialis:nihilominus poſtea ſeqť mixtio naturalis.
ℭAd q̄rtā q̄ntā ſextā ꝛ ſeptimā.pꝫ in expōne q̄ōnis.
ℭAd octauā dico:ꝙ quāuis mōſtra fiāt ꝑter itentionē nature agentis particularis:nō tñ nāe agentis vlis: que eſt ꝑma cauſa.vñ reſpectu eius nihil dꝛ caſuale vľ for^{tum}:ex eo ꝙ oīa que fiunt ab ea:fiunt cū ꝑſcientia:ꝛ nō ꝑter itentionem: ꝛ ſic monſtra adhuc poſſunt dici entia nālia.Silr mixtio precedens gñationē ipſoꝝ dꝫ dici nālis vel inālis:ſicut mixtio precedens generationem mixtoꝝ non monſtruoſorum.

ℭEt hec de primo libro de generatione ꝛ corruptione dicta ſufficiant.

Queſtio. .1.

Circa ſecundum libꝝ. queriť primo. Utrum ſint quattuor qualitates ꝑme:nec plures:nec pauciores. ℭEt ꝑ° m
arguiť primo ꝙ ſolum ſit vna: q2 illud qō per ſuperabundantiā diciť vni ſoli ꝯ^{it}: ſed ꝑrimum diciť per ſuperabundantiam cum ſit ſuplatiui gradus:q̄re iter q̄litates vꝛ eſſe ſolum vna ꝑma. ℭScōo videť ꝙ ſint ſolum due:q2 ſolū due actiue ꝛ ſolum due paſſiue: due actiue.ſ.caliditas ꝛ frigiditas

3^m ditas due paſſiue.ſ.humiditas ⁊ ſiccitas:ʒ actiue ſunt
ꝑores paſſiuis.ḡ ⁊c̄. ¶ Tertio q: ſi q̄litates ꝑme eēnt
q̄ttuoꝛ.he eēnt iſte.calitas.friditas.humiditas.⁊ ſicci-
4^m tas:ʒ h̓ eſt falſuʒ:q: lumē ē vna q̄litas ꝑoꝛ ignis.ḡ ⁊c̄.
¶ 4° ſic ſe hʒ mot⁹ localis ad motū alteratiōis quo ad
ꝑoꝛitatē ⁊ poſterioꝛitatē:ita vr̄ ſe hr̄e q̄litates motiue
local'r ad q̄litates alteratiuas:ʒ ita ē ꝙ motus localis
eſt ꝑoꝛ motu alteratiōis.eſt.n.cā motuū localiū ⁊ alio
rū.ſic pʒ de motu locali celi.ḡ vr̄ ꝙ q̄litates motiue lo-
cal'r q̄ ſunt grauitas ⁊ leuitas:ſūt ꝑores q̄litatibus al-
teratiuis q̄ ſunt.calitas.friditas.hūiditas.⁊ ſiccitas.

T.c.6 ⁊.8. T.c.ꝑ **In oppoſitū** eſt Ariſ.ſcdo huius: ⁊ ſil'r.4.
meteo.vult.n.eſſe q̄ttuoꝛ q̄li-
tates ꝑmas hic ⁊ ibi que ſunt.caliditas.friditas.humi
ditas.⁊ ſiccitas:⁊ nō plures nec paucioꝛes.
¶ In iſta qōne.Primo ponēde ſunt alique diſtōnes de
q̄litatibus.Scdo ponēde ſunt ꝯcluſiones.

ꝑ^m du bium **Quantū** ad ꝑmū ſciēdū eſt ꝙ duplices dicun
tur q̄litates.q̄dā ſenſibiles ꝑ ſe.ſicut
calitas friditas ⁊c̄.⁊ ſil'r odoꝛ ⁊ ſapoꝛ ⁊ hmōi.q̄dā āt
dr̄ iſenſibiles.i.nō ſenſibiles ꝑ ſe:q̄ʒuis foꝛte ꝑ accñs.
ſicut eſt iſluentia celi.ſicut ſunt q̄dā ſubales v̓tutes la-
2ª diſt^o pidū ⁊ herbaꝝ.¶ Scda diſtō.q̄litatū ſenſibiliū: q̄dā
nō ꝯſequunt̄ actionē q̄litatū ꝯriaꝝ actiuaꝝ ⁊ paſſiua-
rū adiuicē:q̄dā v̓o has ꝯſequūt̄.Exēplū ꝑmi.ſicut eſt
iſluentia celi ſeu q̄litates iſluxe nobis a ſuperioꝛibus.
Exēplū ſcdi.ſicut ſunt v̓tutes ⁊ q̄litates iſenſibiles la-
3^a diſt^o pidū ꝑcioſoꝝ ⁊ herbaꝝ.¶ Tertia diſtō.q̄litatū ſenſi
biliū:q̄dā ſunt q̄ nō gn̄ant̄ ex actiōe q̄ fit rōne ꝯrietat̄
ꝓꝑe dicte:ʒ ex ſolo motu locali.ſic ſūt iſte q̄litates ſen
ſibiles.figura ſonus ⁊ hmōi.alie ſūt q̄ gn̄ant̄ ex actiōe
q̄ fit rōne ꝯrietatis ꝓꝑe dicte.ſic ſunt iſte q̄litates odoꝛ
4^a di-ſtictio ⁊ ſapoꝛ ⁊ hmōi.¶ Quarta diſtō.q̄litatū ſenſibiliū:q̄-
dā ſunt actiue actiōe coꝛruptiua.ſic ſunt calitas fridi-
tas ⁊c̄.q̄dā v̓o nō ſūt actiue actiōe coꝛruptiua.ſic albe
do.nigredo.coloꝛ.ſapoꝛ.⁊ hmōi.Et notāter dico coꝛru
ptiua:q: albedo ⁊ nigredo bñ ſunt actiue in viſuʒ:ʒ h̓
5ª diſt^o nō eſt actiōe coꝛruptiua:⁊ cū abiectiōe ꝯrij.¶ Quīta
diſtō.q̄litatū ſenſibiliū:q̄dā ſūt tāgibiles:q̄dā ſunt ſen
ſibiles alijs ſenſibus a tactu.Exēplū ꝑmi.ſic ſunt iſte.
calitas.friditas.hūiditas.⁊ ſiccitas.duricies.⁊ molli-
cies.raritas.dēſitas.grauitas.⁊ leuitas:⁊ alie reduci-
biles ad iſtas.Exē^m ſcdi.ſic ſunt.coloꝛ.odoꝛ.ſapoꝛ ⁊c̄.
6^a di-ſtictio ¶ Sexta diſtō.q̄litatū q̄ ꝯſequūt̄ q̄litates ꝑmas:q̄dā
ſūt q̄ ꝯſequūt̄ eas ſimpl'r.ſic raritas ⁊ dēſitas.ḡuitas
⁊ leuitas ⁊c̄.vn̄ calitatē ꝯſequūt̄ raritas ⁊ leuitas ſim
pl'r ſine cōmixtiōe illius cū aliq̄ q̄litate ſibi ꝯria.Exē-
plū ſcdi.ſic coloꝛ odoꝛ ſapoꝛ ⁊c̄.iſte.n.nō ꝯſequunt̄ q̄li
tates ꝑmas ſimpl'r:ʒ cōmixtiōe eaꝝ adinuicem.

Iſtis diſtōnibus poſitis.ꝑ vidēdū eſt
q̄ q̄litates de nūero
haꝝ ꝯueniāt el'ntis.2° q̄ q̄litates ſint actiue ⁊ q̄ nō.3° q̄
ꝑ^a ꝯ ſunt ꝑ ſe ⁊ q̄ non.¶ Quātū ad ꝑmū ſit ꝑma ꝯcl'o.oēs
q̄litates tāgibiles q̄ ꝯſequunt̄ ꝑmas ſimpl'r abſq; h̓ ꝙ
agāt adiuicē cōpetūt el'ntis:non tn̄ oēs ſil':ʒ aliq̄bus
aliq̄ ⁊ alijs alie.pʒ h̓ de raritate ⁊ dēſitate grauitate le
uitate:⁊ huius rō eſt.nā poſtq̄ʒ el'ntis iſunt q̄litates ꝯ
rie cōmixte adiuicē:tūc el'ntis iſunt q̄litates ille q̄ ꝯſe-
quunt̄ q̄litates ipſoꝝ ſine cōmixtiōe illaꝝ q̄litatū adi
2^a ꝯ uicē.¶ Scda ꝯ.ꝙ el'ntis nō iſunt q̄litates q̄ ꝯſequunt̄
q̄litates ꝑmas nō ſimpl'r.ʒ cū cōmixtiōe q̄litatū nō ꝑ
maꝝ adiuicē.pʒ.nā poſtq̄ʒ in vno el'nto eſt cōmixtio q̄
litatū ꝑmaꝝ ꝯriaꝝ adiuicē ⁊c̄.in nullo el'nto eſt aliq̄
Coꝛ^a q̄litas ſeq̄ns hmōi cōmixtionē.¶ Ex h̓ ſeq̄t̄ ꝙ in nul-
lo el'nto ſi ſit aliqd̓ tale de quo itelligunt̄ qōnes ꝓponē
de ⁊ poſite:repit̄ odoꝛ:nec coloꝛ:nec ſapoꝛ.Ulterius ſe
qtur ꝙ nulla aq̄ hn̄s odoꝛē vel ſapoꝛeʒ eſt puꝝ el'ntū.
Ex hoc vlterius ſeqtur ꝙ aq̄ q̄ʒto plus caret coloꝛe ⁊
ſapoꝛe:tāto eſt ꝓpinqoꝛ puro el'o: ⁊ q̄ʒto magis hʒ de
his tāto eſt remotioꝛ.¶ Sʒ.d.aliq̄s ꝯ.nā ſi hoc eēt ve Dubiūʒ
rū.ſeqtur ꝙ pura terra nō poſſet videri q̄ʒtūcūq; obij-
ceret̄ oculo.ꝯn̄a tʒ:q: nō hr̄et coloꝛē nec lucē: cū terra
pura ſit ſumme opaca:ʒ ſi deberet videri opoꝛteret ꝙ
hoc eſſet vel rōne coloꝛis vel rōne lucis.2° nā dic̄ Aꝝ 2
ꝙ aqua eſt alba.ḡ vr̄ ꝙ el'ntis iſit coloꝛ.3° niſi el'ntis i- 3
eſſet coloꝛ.ſeqtur ꝙ coloꝛ poſſet gn̄ari abſq; hoc ꝙ ge-
neraret̄ ex coloꝛe ſibi ꝯrio.ꝯn̄a ꝓbat̄.nā ſit aliq̄ mā ſub
foꝛma el'nti.tūc ꝑ Cōmētā.in illa mā nō eſt coloꝛ: dein
de ſit ſub foꝛma mixti.tūc ſtatim in illā māʒ erit coloꝛ:
⁊ nō erit gn̄atus ex coloꝛe ſibi ꝯrio poſtq̄ʒ illū coloꝛeʒ
nullus alius coloꝛ imediate ꝑceſſit.4° ad idē vr̄ ꝙ co- 4
loꝛ ſapoꝛ ⁊ hmōi nō ꝯſequunt̄ cōmixtiones ⁊ ꝓpoꝛtio
nes q̄litatū ꝑmaꝝ adiuicē.nā ſi ſic.ſeqtur ꝙ q̄ʒ cito mu
taret̄ talis ꝓpoꝛtio:tā cito deberet mutari q̄litas ꝯn̄s
eā:⁊ ſic q̄ʒ cito aliqd̓ coꝛpus.puta paries vel aliquod
hmōi calefieret vel frigefieret deberet̄ mutari eius co-
loꝛ:hoc tn̄ eſt falſum.Et ꝯn̄tia tʒ: q: ita cito ꝙ paries
calefit vel frigefit mutat̄ ꝓpoꝛtio qualitatū ꝑmaꝝ.

Ad iſta rn̄det̄.Ad ꝑmū d̓ terra ꝯcedo ꝙ nō vr̄. ad ꝑ^m
¶ Ad 2^m qn̄ Aꝝ.dixit: ꝙ aq̄ eſt alba ad 2^m
nō itellexit de aqua pura:ʒ de vno mixto ſaltē q̄litati-
ue qd̓ tēdit ⁊ eſt ꝓpinquū puro el'nto aque.¶ Ad 3^m ad 3^m
ꝯcedo ꝙ nō eſt ipoſ'e coloꝛē gn̄ari ⁊ nō ex coloꝛe ſibi ꝯ
rio qn̄ manet idē ſubʒ ꝑ ſe ſubſiſtēs ſub vtroq; termio
trāſmutationis.ſic eſſet cōpoſitū ex mā ⁊ foꝛma.ſic fit
in gn̄one mixti ex el'ntis q̄ʒuis foꝛme hoc nō eēt poſ'e
qn̄ maneret idē ſub^m in actu ſeu cōpoſitū ex mā ⁊ foꝛ-
ma ſub vtroq; termino trāſmutatiōis. ¶ Ad q̄rtū eſt ad 4^m
ꝑmo ſciēdū ꝙ iſte q̄litates coloꝛ odoꝛ ſapoꝛ ⁊ hmōi cō
ſequunt̄ ꝓpoꝛtionē q̄litatū ꝑmaꝝ adiuicē nālē ipſi mix 2
to.2° ſciēdū eſt ꝙ h⁹ ꝓpoꝛtio nālis nō variat̄ ad cuiuſ-
cūq; q̄litatis extriſece aduētū:imo aliquādo q̄litas ex
triſeca aduenīēs eſt ita remiſſa ꝙ nō ſufficit variare ta
lē ꝓpoꝛtionē nālē:aliquādo āt eſt ita itenſa ꝙ ſufficit.
Ex h̓ ad argumētū dico ꝙ cū aliqd̓ coꝛpus mixtū fri-
gefit vel calefit ita itēſe ꝙ variat̄ ꝓpoꝛtio nālis q̄litatū
ꝑmaꝝ in illo mixto.tūc ēt variant̄ coloꝛ odoꝛ ſapoꝛ illi
us mixti.vn̄ paries poſſet ita itēſe calefieri ꝙ mutaret̄
eius coloꝛ:qn̄ v̓o q̄litas aduenīēs eſt ita remiſſa ꝙ nō
ſufficit ⁊c̄.nō variant̄ q̄litates ꝯn̄tes hmōi ꝓpoꝛtionē:
⁊ hmōi mixtionē taliū q̄litatum nālem ipſius mixti. 3^a ꝯ
¶ Tertia ꝯcluſio.in elementis nō iuenit̄ aliqua qua-
litas virtualis iſenſibilis.ſicut eſt q̄litas virtualis lapi
dis precioſi.pʒ:q: tales q̄litates virtuales conſequunt̄
cōmixtiones qualitatū primaꝝ.mō talis cōmixtio nō
reperit̄ in elementis.ex hoc ſeqtur ꝙ el'a non ꝯferunt
ad medicinā niſi quātū eſt ex parte ſuarum q̄litatum
primarum que ſunt caliditas frigiditas ⁊c̄.

Quantum ad 2^m ſit ꝑma ꝯcluſio.nulla q̄litas ꝑ^a ꝯ
eſt agens ꝑncipale.ꝓbat̄:q: ſi ſic.
tūc eſſet ꝑncipale ꝑncipiū actiuū ſui motus ⁊ q̄etis:vt T.c.28.
pʒ per diffinitionē datā ſcdo phyſicoꝝ.ſed ꝙ nō ſit na-
tura pʒ ēt ibidem:ex eo ꝙ omnis natura eſt ſubſtātia.
nulla aūt q̄litas eſt ſubſtātia. ¶ Secunda concluſio. 2^a ꝯ
nulla q̄litas preter tāgibiles eſt actiua. Et intelligo de
actione que fit cū ꝯrietate: ⁊ que eſt coꝛruptiua. pʒ:q:
album nigro iuxtapoſitum nigrū non dealbat; nec ni-
grum iuxtapoſitum albo albū denigrat. ¶ Sed dicet Dubiūʒ.
aliquis cōtra:ſapoꝛ odoꝛ nō ſunt q̄litates tāgibiles: ⁊
tamen aliquādo inficiunt aerem.ergo videntur eē acti
ue.¶ Reſpōdeo.ꝙ hoc nō faciūt nec odoꝛ:nec ſapoꝛ: R
ſed qualitates prime coꝛ^um habentium odoꝛem ⁊ ſa-
poꝛem

poꝛem.hec cõcluſio dꝫ intelligi de q̃litatibus ſenſibili-
3ª ꝯ bus. ¶ Tertia ꝯcl'o.q̃dã alie q̃litates ſenſibiles ſunt
actiue.pꝫ de lumine ⁊ de q̃litatibus v̓tualibus herbaꝝ
4ª ꝯ ⁊ lapidũ p̃cioſoꝝ. ¶ Quarta ꝯcl'o.q̃litatũ tãgibilium
ſolũ q̃ttuoꝛ ſunt actiue.ſ.caliditas.friditas.humiditas.
⁊ ſiccitas. ¶ Sed.d.aliq̇s.grauitas ⁊ leuitas ſunt q̃li
Dubiuʒ tates actiue:q2 motiue local'r: ⁊ tñ ſunt q̃litates tãgibi
les.g̃ ⁊c̃. ¶ Rñdet ꝙ dꝫ itelligi de actione alteratiua
R ⁊ non alia.vnde videmus ꝙ graue cum iuxtaponitur
graui vel leui non facit ipſum grauius: ⁊ ſi grauitaſ al
terat.hoc nõ eſt niſi per accñs:ſic ꝙ mouet coꝛpus qd̃
q̇dẽ coꝛpus motũ ex motu caleſit ⁊ leueſit ⁊c̃.

ꝑ. **Quantũ** ad tertiũ dico:ꝙ ſunt.caliditas. fridi-
tas.hũiditas. ⁊ ſiccitas:q̃ inter cete-
ras ſunt actiue:q2 ſunt ꝑoꝛes aliis cãlitate. pꝫ: q2 ſunt
2 cãe aliaꝝ. Scd̃o q2 actio ſemꝑ fit rõne ꝯtactus: ⁊ ſic q̃
litates actiue debẽt eſſe ꝑoꝛes.ſicut ſenſus tactus eſt ꝑ
3 oꝛ aliis ſenſib⁹. Tertio dico:ꝙ ſolũ iſte q̃ttuoꝛ q̃litates
ſunt ꝑoꝛes aliis cãlitate.pꝫ:q2 ex mixtione eaꝝ adinuí
4 cẽ ⁊ nullaꝝ aliaꝝ ſequũt alie q̃litateſ. Quarto dico:ꝙ
iſte q̃ttuoꝛ ſunt ꝑoꝛes aliis ꝑnte.pꝫ:q2 ſm cõbinationẽ
eaꝝ adiuicẽ capit numerus el'ntoꝝ que dicunt coꝛpo-
5 ra pª. Quito dico:ꝙ ille q̃litateſ ſunt ꝑoꝛes aliis cõita
6 te.pꝫ:q2 reꝑiunt tã in elemẽtis q̃ꝫ in mixtis. Sexto di
co:ꝙ ſunt ꝑoꝛes aliis ſimplicitate.pꝫ:q2 reꝑiunt in coꝛ
poꝛibus ſimplicibus ſine cõmixtione q̃litatũ cõtraria-
rum adinuicem. Ex his pꝫ ad queſitum.

ad pm **Ad rões.** ¶ Ad ꝑmã.ſi ly ꝑma.exponatur
negatiue poſſunt eſſe multe alie
eque ꝑme in ſuo genere:ſꝫ non pñt eſſe plura pꝛima ſi
expõat affirmatiue: ⁊ ex hoc gloſatur auctoꝛitas.ſ. qd̃
ad 2m per ſuꝑabundantiã dicit. ¶ Ad ſecundaʒ dico: ꝙ oẽs
q̃ttuoꝛ ſunt actiue:quãuis caliditas ⁊ friditas ſint ma
ad 3m gis actiue q̃ꝫ humiditas ⁊ ſiccitas. ¶ Ad tertiã dico:
ꝙ qd̃ intelligitur de q̃litatibus hñtibus ꝯ̃rium actiuiſ:
ad 4m actione que eſt rõne ꝯ̃rietatis ꝓpꝛie dicte. ¶ Ad quar-
tã dico:ꝙ non q̇libet motus localis eſt ꝑmus motuũ:
ſed ſolum motus localis celi: ⁊ iõ ſi grauitas ⁊ leuitaſ
eſſent ꝑncipia actiua talis motus:bene ꝯcederẽ ꝙ tũc
deberent dici ꝑoꝛes inter qualitates actiuas q̃ꝫ p̃dicte
quattuoꝛ:ſed q2 non ſunt ꝑncipia actiua motus localiſ
celi:ex ꝑoꝛitate motus localis non põt argui ꝑoꝛitas
grauitatis ⁊ leuitatis inter q̃litates. Qõ. ij.

Querit Utrum quattuoꝛ q̃litatuʒ ꝑ
maꝝ que ſunt caliditas fri-
giditas ⁊c̃.due ſint actie.ſ.caliditas ⁊ fri
giditas: ⁊ due paſſiue.ſ.humiditas ⁊ ſicci
pm tas. ¶ Et arguit ꝑmo ꝙ nõ:q2 ſi ſic. tunc
ille due q̃ dñr actiue.ſ. cal'itas ⁊ friditas
deberẽt agere in alias q̃ ſunt paſſiue:ſed hoc nõ ex eo
ꝙ omnis actio fit rõne ꝯ̃rietatis . mõ talis cal'itas ⁊
ꝑ ge.50 friditas nõ ꝯ̃riat humiditati ⁊ ſiccitati.al'r.n.plura eſ-
2m ſent vni ꝯ̃ria.ergo ⁊c̃. ¶ Scd̃o.q2 dcm̃ eſt in alia qõ-
ne:ꝙ iſte q̃ttuoꝛ q̃litates dicunt q̃litates actiue. non g̃
3m due eaꝝ ſolũ ſunt actiue ⁊ alie due paſſiue. ¶ Tertio.
ꝓbat ꝙ cal'itas ⁊ friditas ſũt q̃litates paſſiue . nã vna
eaꝝ minuit ⁊ patit ab alia poſtq̃ꝫ ꝯ̃riant: ⁊ hoc nõ eſ-
4m ſet niſi eſſent paſſiue. ¶ Quarto. ꝓbat ꝙ hũiditas ⁊
ſiccitas ſunt q̃litates actiue.nã ſunt q̃litates ꝯ̃rie:cũ g̃
ꝑ ge.50. rõne ꝯ̃rietatis fiat actio videt ꝙ humiditas ⁊ ſiccitas
T.c.36. ſunt adiuicẽ actiue. ¶ Quito.nã dicit Ariſ.quarto me
⁊ 40. teo.ꝙ ſiccũ agit coagulationẽ: ⁊ hoc nõ eſſet niſi ſicci-
6m tas eſſet q̃litas actiua. ¶ Sexto nã humiditas ⁊ ſic-
citas ſunt q̃dã foꝛme:foꝛme ãt eſt agere . materie vero
pati.ergo humiditas ⁊ ſiccitas dicunt qualitates acti
ue.ſicut calidilas ⁊ frigiditas.

In oppoſitũ eſt Ariſto.in iſto ſcd̃o: ⁊ q̃rto T.c.8
meteoꝛoꝛum. T.c.ꝑ
¶ In iſta qõne. Pꝛimo ponã diſtões. Secundo ꝯclu-
ſiones. Tertio mouebo vnum dubium.
Quãtũ ad ꝑmũ ſit ꝑma diſtõ.ꝙ pati dr dupl'r. pª di-
vno mõ ſubtiue: ⁊ de illo nõ itelligit qõ. ſtictio
alio mõ termiatiue ⁊ ſic capit in ꝓpoſito. ¶ Scd̃a di- 2ª diſt°
ſtictio.aliq̇d dr pati adhuc dupl'r.vno mõ per ſe: ⁊ iſto
mõ cal'itas patit a friditate: ⁊ ecõuerſo.alio mõ ꝑ ac-
cidẽs.ſ.ꝙ patit:q2 h̓ eſt huic annexũ: ⁊ iſto mõ humi-
ditas patit annexã cal'itati.cũ cal'itas patit a friditate.
¶ Tertia diſtõ.in ꝓpoſito p̃t fieri triplex cõparatio vna 3ª diſt°
cal'i ad fridũ:vel e͛ꝯ.alia humidi ad ſiccũ:vl' ecõuerſo.
tertia calidi ⁊ fridi ad humidũ ⁊ ſiccũ:vel ecõuerſo.
Quantũ ad ſcd̃ʒ loq̇ndo de actõe ⁊ paſſiõe ter
miatiue ꝓꝑe accepta ſit ꝑma . ꝯcl'o ꝙ pª ꝯ
cal'itas ⁊ friditas ſũt actiua ⁊ paſſiua adiuicẽ.pꝫ ꝑ ad
expientiã.pꝫ ẽt rõne:q2 ſũt q̃litates tãgibiles ⁊ ſũt ꝯ- T.cõ.
rie ⁊ ꝑme mõ ꝑmo huius actio ⁊ paſſio fit rõne ꝯ̃rieta 50.
tis. ¶ Scd̃a ꝯcl'o.hũiditas ⁊ ſiccitas:ſũt ẽt actiue adi 2ª ꝯ
uicẽ ⁊ paſſiue mõ p̃dicto.pꝫ ex eadẽ rõne.vñ qñ ignis
agit in aquã ipaʒ coꝛrũpẽdo:cal'itas ignis coꝛrũpit fri
giditatẽ aq̃:ſꝫ nõ hũiditatẽ:ꝑꝑ h̓ ꝙ nõ eſt ſibi ꝯ̃ria:ſed
illa humiditas coꝛrũpit a ſiccitate ipſius ignis. ¶ Sꝫ dubiũ
d.tu fundat aqua in ignẽ q̃ ſit cal'a:cal'itas ignis coꝛrũ
pet:ſꝫ nõ a friditate:ꝑꝑ hoc ꝙ illa aq̃ nõ eſt frida : ſed
eſt cal'a.ꝑ caſuʒ.g̃ vr̃ ꝙ coꝛrũpet ab humiditate aque:
q̃ tñ nõ eſt ſibi ꝯ̃ria.g̃ vr̃ ſil'r ꝙ humiditas aque coꝛrũ
pit a caliditate ignis nõ obte ꝙ nõ ſit ei ꝯ̃ria. ¶ Rñde R
tur ꝙ cũ aqua cal'a fundit in ignẽ.tũc cal'itas ignis nõ
coꝛrũpit ab aqua imediate:ſꝫ ꝑ modũ ſequele ⁊ mete:
⁊ hoc iſto mõ:q2 caliditas ignis req̇rit ſubm raꝝ : ſed
cũ aqua cal'a que eſt grauis fundit in ignẽ ꝯdenſat ipꝫ
in tñ ꝙ repugnat foꝛme ignis ſtare in mã ita denſa: ⁊
ſic ambo coꝛrũpunt ad coꝛruptionẽ raritatis ſubiecti.
¶ Adhuc.d.aliq̇s.vr̃ ꝙ ſiccitas nõ ſit q̃litas actiua. dubiũ
nã ſiccũ iuxtapoſitũ alicui humido nõ exiccat ipꝫ: imo
cal'm magis vr̃ exiccare.g̃ nõ eſt ponẽdum ꝙ ſiccitas
ſit q̃litas actiua ſiccitatis ſibi ſil'is: ⁊ coꝛruptiua hũi-
ditatis. ¶ Ad illud dico:ꝙ imo ſiccũ iuxtapoſitũ hũi R
do exiccat ipm̃ ſi eſt foꝛtius:iſta tamen actio eſt tarda
⁊ minus ꝑceptibilis. ⁊ qñ dr.cal'm exiccat. dico ꝙ hoc
eſt ꝑ accñs:q2 coꝛrũpit friditatẽ cui attribuit hũiditaſ.
¶ Tertia ꝯcl'o eſt.ꝙ caliditas nõ agit in humiditatẽ 3ª ꝯ
nec in ſiccitatẽ ꝑ ſe.pꝫ:q2 nõ eſt ꝯ̃ria . ſil'r friditas non
agit in ipſam ex eadẽ rõne.vnde q2 oĩs actio de qua eſt
pñs ſermo ſolũ fit rõne ꝯ̃rietatis.ſeq̇tur ꝙ q̃ nõ ſunt ꝯ
ria nõ agũt adiuicẽ. ¶ Et ꝯfirmat.nã cal'itas ⁊ humi Cõfir.
ditas nãl'r ſe cõpatiunt in eodẽ.puta i aere.ſil'r cal'itas
⁊ ſiccitas in eodẽ.ſic̃ in igne. ſil'r friditas ⁊ hũiditas i
eodẽ.puta in aq̃.ſil'r friditas ⁊ ſiccitas i eodẽ:puta in
terra. Et h̓ nõ eẽt ſi friditas ⁊ cal'itas eſſent actiue in
p̃dicta. ¶ Sꝫ ꝯ.d.aliq̇s.caloꝛ tñ ſolis multũ vr̃ exicca dubiũ
re. ¶ Rñdet ꝙ hoc nõ ẽ iſto mõ: ꝙ cal'itas coꝛrũpat R
humiditatẽ:ſꝫ iſto mõ:q2 caliditas ſolis agẽſ in iſta iſe
rioꝛa ⁊ in coꝛpoꝛa hũida.ſic̃ i lutũ vel hmõi calefacit
aliq̃s ꝑticulas illi⁹ coꝛꝑis:q̇b⁹ calefactis leueſiũt: ⁊ tũc
ꝑtes leuioꝛes ⁊ ſbtilioꝛes ab illis coꝛꝑibus eleuant ⁊
recedũt:groſſioꝛes ãt ⁊ magꝭ terreſtres dereliquunt:q̇
bus derelictiſ hũido ſbtili exhalato reſiduũ iuenit ſic-
cũ. ⁊ iſto⁹ caloꝛ ſolis exiccat:nõ ꝙ coꝛrũpat hũiditateʒ
mõ q̊ dcm̃ ẽ. ¶ 4ª ꝯ eſt.ꝙ magꝭ hũiditas ⁊ ſiccitas de 4ª ꝯ
bẽt dici paſſiue q̃ꝫ alie due: ⁊ e͛ꝯ alie due magꝭ debẽt di
ci actiue.pꝫ h̓:q2 hũiditas ⁊ ſiccitas nõ ſunt ita velo-
cis actiõis:nec ſũt tãte actiuitatis:ſic̃ ſũt cal'itas ⁊ fri-
ditas. ¶ 2° ex eo ꝙ hũidũ ⁊ ſiccũ ſũt diſpoſita ad pl'eſ 2
paſſiones

paſſiones:cal'z āt ⁊ fridū ad plures actiōes: humidū āt facil'r termiat' termio alieno:ſiccū āt facil'r termiat' termio ꝓpo.mō termiari ē pati:cal'z āt ↄgregat homogenea ⁊ diſgregat etherogenea:q2 pp cal'itatē fornacis plūbū ſegregat' ab argēto.p3:q2 ptibꝰ argēti ſegregate abīuicē ↄgregat' adīuicē:⁊ ſil'r ptibꝰ plūbi ↄgregat' ad īuicē.frm āt ↄgregat tā etherogenea q̄ hōgenea:ↄgregare āt ⁊ ſegregare ē agere: q2 ḡ hūiditati ⁊ ſiccitati ↄueniūt plures paſſiones:cal'itati āt ⁊ friditati plures actiōes:ille.ſ.humiditas ⁊ ſiccitas debēt dici paſſiue: iſte vero.ſ.caliditas ⁊ friditas magis actiue.

Quantū ad tertiū dubitat'. vtꝝ q̄litates exiſtētes in eodē ſubto.ſic cal'itas fridi-
pᵃ ſup̄. tas hūiditas ⁊ ſiccitas agāt in ſeinuicē ſicut in mixto. ¶ Pro cuius dubij rñſiōe ſit pma ſuppō. q vnūq̄dq3 gn̄abile ⁊ corruptibile hn̄t nālē cōplōnē oīu3 ſuaꝝ q̄litatū ⁊ diſpōnē nālē tā pmaꝝ q̄ aliaꝝ ſiue ſit mixtū:ſiue el'ntū.vñ nālis cōpl'o ⁊ diſpō ignis ē q ſit ſiccus:⁊ in ſūmo calidus:q̄l3.n.alia ē ei violēta.ſ.humiditas ⁊ friditas:⁊ eſt extra eius nālē diſpōnē:⁊ ē ei īfirmitas. vñ ita el'nta īfirmant' ⁊ ſanant'.ſic mixta.q̄n.n.aqua ē calefacta ipa eſt īfirma:q2 poſita eſt ex̄ ſuā nālē diſpōnē:cū āt reuerſa ē ad friditatē p̄ſtinā ē ſanata. ¶ 2ᵃ ſup
2ᵃ ſupᵒ poꝰ talis diſpō nālis in mixtis nō eſt eq̄l'r cuilib3:ſ3 cōſiſtit in debita ꝓportiōe eaꝝ:⁊ in vno eſt vna ꝓportio
3ᵃ ſupᵒ ⁊ in alio alia. ¶ Tertia ſuppō eſt q vnūq̄dq3 nāle tēdit reuerti ad diſpōnē ſibi nālē cū fuerit ex̄ ipa3 q̄tū ē poſſe.p3 de aq̄ calefacta q̄ reducit ſeipa3 ad friditatem p̄orē:⁊ eſt ſil'e de l3 ⁊ de v̄ga recta q̄ icuruat':⁊ ecōuerſo.tēdit ad rectitudinē. ¶ Quarta ſuppō:q̄dā ſūt hō-
4ᵃ ſup poꝰ genea ⁊ q̄dā etherogenea. mō etherogeneitas ē q̄dā diſſil'itudo ⁊ pōt eē:vel ſil'itudo ptiū in figᵃ vel diſſil'itudo ptiu3 in q̄litate.vñ ſi eſſet aliq̄ aqua:cuius vna medietas eſſet cal'a ⁊ alia frida:in illa aqua eēt etherogeneitas ptiu3 in q̄litate.ſ3 nō in figura. S3 ſi imago regis lapidea eſſet vniformiter per totū cal'a ibi eēt etherogeneitas ptium in figura:ſed non in qualitate.

Tūc ſit pma ↄcl'o.nihil qō ē in ꝓpa ⁊ nāli diſpōne ſua agit in ſeip3 p̄.p3: q2 oīs mutatio
pᵃ ↄ̄ alicuiꝰ a ſua nāli diſpōne eſt ſibi violēta:ſ3 nulla talis ē ab itrīſeco:poſtq̄ eſt ↄ̄ nālē diſpōnē illius:⁊ l3 p3 ēt ex alio:q2 ſic v̄ga recta nō appetit icuruari:nec recedē ab eius rectitudie:ita ſil'r ēt nālia:q̄n ſunt in ſuis diſpōnibus nālibus appetūt maꝰ in illis ⁊ nō receꝰ ab illis.
2ᵃ ↄ̄ ¶ 2ᵃ ↄcl'o.q tale aliq̄n agit in ſeip3 nō p̄.i. vna ps in ptē ſibi ꝓpiquā.p3.nā poſſe ē q tale ſit etherogeneū:⁊ alia ſit cōpl'o vnius ptis:⁊ alia alterius: vna calior ⁊ alia fridior.ſic p3 de corpe hūano in quo cor eſt cal'z cerebꝝ fridū:⁊ in tali corpe vna ps hn̄ agit in aliā. ¶ 3ᵃ
3ᵃ ↄ̄ ↄcl'o rñſiua eſt q cal'itas ⁊ hūiditas in eodē ſubo adeq̄te nō agūt adiuicē cū,ſtāt ſic ꝓportiōate adiuicē q in tali cōplōne ↄſiſtit cōpl'o nālis ſibi in quo ſunt. p3: q2 al'r illō ſub3 ab itrinſeco recederet a diſpōne ſibi nāli:⁊ hr̄et in ſe p̄ncipiū itrīſecū ſue mutatiōis:qō eſt fl'3.⁊ ↄ̄ dicta.falſitas marie p3 ex eo q q̄ cito ponit' extra diſpōnē illā ſibi nālē redit ſeipſo ad illā q̄tū ē poſſe.ḡ q̄n erat ſub ea nō habuit p̄ncipiū itrīſecū reducēdi ſe ab il-
Corᵃ la. ¶ Ex his ſeqtur pmo ⁊ marie ex ↄcl'one penultima q mixta hn̄t in ſeipſis p̄ncipiū ſue corruptiōis.Jtē ſeq̄t' q el'nta nō.Jtē ſeq̄t' q ſi nō eēt corrūpēs extrīſecū el'nta manerēt ppetuo.Jtē ſeqtur q nō ſeqtur ille q̄litates ſunt ineq̄les.ḡ agūt in ſeinuicē:p3:q2 optia diſpō ↄſiſtit in ineq̄litate:ſ3 tūc vna illaꝝ q̄litatū nō agit in aliā ⁊ hoc p formā ſubalē ipſius mixti cui illa diſpō eſt nālis ⁊ ↄueniēs.Jtē ſeq̄t' q mixta etherogenea minus in etherogeneitate ptiū in q̄ltitate ſunt magis duratiua:ſicut lapides ⁊ hmōi.Jtem ſeqtur q mixta magis etherogenea etherogeneitate ptiū in q̄litate ſūt minus duratiua p3 hoc ex predictis. ¶ Ad rōnes p3 ex dictis quid ſit rñdendum. Q̄ō. iiij.

Uerit Utꝝ el'nta ſint q̄ttuor ⁊ non plura.nec pauciora. Et breuit' pp remouere aliq̄ dubia ſeu cauillatiōes logicales qō d3 itelligi.vtꝝ ſint q̄ttuor termini diſtincti ſig̃ntes oīa el'nta. quoꝝ nullus coicidat in ſig̃ndo idē el'ntū:⁊ nō plures nec pauciores:nō coicidentes cū aliquo iſtoꝝ q̄ttuor in ſig̃ndo idē el'ntū. Et ſil'i mō debēt itelligi tituli q̄ōnū q̄bus q̄rit' de numero p̄ncipioꝝ eoꝝ nāliū vel de numero p̄dicabiliū vel de numero p̄dicamentoꝝ vel cōſimiliū. ¶ Et arguit' p̄
q nō ſint niſi duo:q2 el'ntū dr̄ ex quo fit aliq̄d cū īſit: ſ3 q2 talia nō ſunt niſi duo p̄ncipia mā ⁊ forma poſtq̄ vocata el'nta nō manēt in mixto.put ꝑus dcm̄ ē.ergo ⁊c̄. pᵐ ſ.me.4
¶ 2ᵒ ſolū ſunt due drn̄tie corpoꝝ ſimpliciū.ḡ vr̄ q ſolū ſint duo el'nta.ↄ̄ñ t3 poſtq̄ el'nta dn̄r corpa ſimplicia.añs p3.nā ſolū ſunt iſte due drn̄tie graue ⁊ leue.nā oē corpus ſimplex eſt graue vel leue. ¶ 3ᵒ.ꝓbat' q ſint ſex:q2 q̄ttuor ſunt vocata el'a.ſ.aq̄.terra.aer.ignis:⁊ cū hoc vltra ꝓbatum eſt q ſunt duo p̄ncipia mā ⁊ forma. 2ᵐ 3ᵐ
¶ 4ᵒ tot ſunt el'a quot ſunt drn̄e corpoꝝ ſimpliciū:ſ3 ille ſunt ſex.ſ.cal'itas.friditas.hūiditas. ſiccitas. grauitas.⁊ leuitas. ¶ 5ᵒ arguit' ſic.tot ſunt el'a quot ſunt cōbinatiōes q̄litatū pmaꝝ tāgibiliū:ſ3 ille ſunt ſex.ſ. caliditas cū ſiccitate.ſcd̄a cal'itas cū humiditate.tertia friditas cū hūiditate.q̄rta friditas cū ſiccitate.q̄nta caliditas cū frigiditate. ſexta humiditas cum ſiccitate. 4ᵐ 5ᵐ
¶ 6ᵒ vr̄ q ſint q̄nq3:q2 q̄nq3 ſunt corpa ſimplicia.ſ.q̄ttuor vocata el'a ⁊ celū:celū.n.eſt q̄ntū corpꝰ ſimplex. vt p3 p Ariſt.pmo celi. ¶ 7ᵒ arguit' ſic.plures ſunt orbes celi ⁊ motores q̄ quattuor.ḡ plura debent eſſe elementa q̄ quattuor.añs communiter cōcedit': ſed ↄ̄ña t3 ex eo q quelib3 planetaꝝ de vno orbe dicitur eſſe de nā vnius elementi. ¶ 8ᵒ plures ſunt l'r̄e q̄ quattuor. ergo ⁊ plura elementa q̄ quattuor.ↄ̄ña t3:q2 l'r̄e dicūtur elementa ſyllabaꝝ. añs eſt notum de ſe. 6ᵐ T.c.22. 8ᵐ

Jn oppoſitū eſt Ariſt.in iſto ſcd̄o. vbi ſm cōbinationes q̄ttuor pmaꝝ q̄litatū q̄ ſunt caliditas friditas ⁊c̄.p̄ncipales ponit eē quattuor el'nta ſp̄ē diſtᵃ ⁊ nō plura neq3 pauciora: eo q tot combinationes quattuor primaꝝ q̄litatum ſunt poſſibiles ⁊ non plures nec pauciores.

¶ Jn iſta q̄ōne.p̄ videndū eſt q̄d eſt el'ntū.2ᵒ vñ ſumat' numerus el'ntoꝝ.tertio quot ⁊ q̄l'r ſunt elementa.

Quātū ad pmū ſciendū eſt q el'entū dicit' ab hile.vnde hile eſt idē q pma mā. vñ verſificator.Dicere q̄d ſit hile nō eſt dictū puelle:⁊ dr̄ elementū q̄ſi ilementū.Sed ſic mutat' ly.e.cā melioris ſoni.vñ ex hoc p3 q ꝓprijſſime mā pma ſolū dr̄ elementū:ſ3 vocata elementa q̄ ſunt ignis aqua ⁊c̄.dn̄r el'a reſpectu mixtoꝝ:non eo q q̄litas ipſoꝝ vel ipſa maneāt in mixto:ſed q2 q̄litates ſil'es q̄litatibus elemtoꝝ ſunt in mixto:ad cuius ḡnōnē oportuit ↄcurrere elementa vel vocata el'a mediate vel imediate. Al'r pōt dici q̄ſi elementatū:ꝓpter hoc q mixta eleuātur ⁊ formātur ex elementis mō quo dicebatur.vel pōt dici elementū q̄ſi alimentū.q2 elementis alūt' mixta: l3 non imediate ſed mediate.Pōt ergo eſſe vna deſcriptio elementi: elementū eſt qō in reſol'one corpoꝝ iuenit' vltimū. ⁊ i generatione ipſoꝝ iuenit' pmum.Et ſi ly corpoꝝ non reſtrigatur.tunc hec deſcriptio ſolum cōuenit materie pme:q2 ſolum materia eſt que in generatione corporū ſimpliciter reperitur primum: ⁊ in reſolutione eorum d3 inueniri. p̄.nōnᵐ

dꝫ inueniri vltimũ. Sꝫ ſi ly corpoꝝ reſtringit̃ ꝑ ly mix
toꝝ. hec deſcriptio põt cõpetere. tũc vocatis elı̃s. vñ in
gñone corpoꝝ mixtoꝝ ex elñtis: elñta iueniunt̃ pri-
ma: ꝛ i reſolõne vltia. ꝛ iõ ſic lr̃e dñr ꝓma elñta dictio
nũ: ꝛ ſyllabe ſcõa: ita corpoꝝ mixtoꝝ gñabiliũ ꝛ cor-
ruptibiliũ ꝓmũ elñtũ dr̃ ꝓma mã. ſꝫ ſcõa elñta ſunt vo-
cata elñta a vulgo: q̃ ꝑꝑ hoc a vulgo vocant̃ elñta: qꝛ
vulguſ nõ ꝑcipit mãꝫ ꝓmã ꝓorẽ: imo credit iſta q̃ttuor
ꝓ. corpora ſimplicia eſſe ꝓma elñta ſimplr̃. ¶ Alia põt
eſſe deſcriptio elñti: elñtũ eſt in qõ diſſoluunt̃ corpora:
diſſolõ ãt eſt triplex. q̃dã eſt in ꝑtes integrales. Et ſic
Democri. itellexit corpora reſolui in elñta. i. in corpora
2 athoa: alia aũt in ꝑtes eſſentiales coextẽſas ꝛc̃. ꝛ ſic
dicimus reſolõnẽ mixti eẽ in mãꝫ ꝛ formã tãq̃ꝫ in elã.
3 tertia eſt in ꝑtes coextẽſas ſꝫ ſilr̃itudinẽ ꝛ ṽtutẽ. ꝛ talẽ
dicimus eſſe in q̃ttuor vocata elã q̃ nõ manẽt in mix-
to: tñ ex eiſ bene gñat̃ mixtũ: ꝛ ecõuerſo. eo mõ quo di
2m nõm ctũ eſt. ¶ Nõndũ eſt ꝙ ꝑtes eſſentiales ſunt duplices
q̃dã dñr coextẽſe ꝛ nõ manẽt ſeparate: ꝛ oẽs gñabiliſ
ꝛ corruptibilis itrãt eſſentiã: ꝛ ſic mã ꝛ forma dñr ꝑ-
tes eſſentiales: ꝛ iſte in ṽitate ſunt elñta: verius tñ mã:
ex eo ꝙ ipſa p̃ſupponit̃ gñoni: ꝛ mãet poſt corruptio-
nẽ illius: cuius eſt mã: forma ṽo non. Alie dñr ꝑtes eſ-
ſentiales que pñt ſeparate eſſe: ꝛ talia dñr elñta ſecũ-
3m nõm da. ſicut ſunt aer ignis ꝛc̃. ¶ Tertio notãdũ eſt ꝙ iſta
elñta ſecũda iter corpora actu exñtia ſunt maxie ſim-
plicia: ꝛ ex his ꝯſtituit̃ mũdus tãq̃ꝫ ex ꝑtibus itegrali
bus vna cũ celo: qõ eſt ẽt vnũ corp9 ſimplex q̃nta ſim-
4m nõn. plex eſſentia. ¶ Sed notãdũ eſt ꝙ alr̃ elñta dñr ſim-
plicia ꝛ alr̃ q̃nta eſſentia. vnde q̃nta eſſentia dicit̃ ſim-
plex tã ꝑ priuationẽ cõpoſitionis ex mã ꝛ forma q̃ꝫ ꝑ
ꝓuationẽ cõpoſitionis ex ꝯ̃rietate: vocata aũt elñta nõ
ſunt ita ſimplicia. vñ qõlꝫ ipſoꝝ ẽ cõpoſitũ ex mã ꝛ for
ma: ſꝫ dñr ſimplicia ꝑ ꝓuationẽ cõpoſitionis ex ꝯ̃rieta-
te. vñ in vno elñtoꝝ ſunt qualitates contrarie nãliter.
vnde ſi in aqua eſt caliditas: ꝛ frigiditas ineſt ei vio-
lente. Ex his pꝫ quo mõ itelligit̃ ꝙ mixta reſoluuntur
in elẽnta: ꝛ ſilr̃ q̃d ſit elñtũ: ꝛ ſilr̃ q̃liter equiuoce vti-
mur aliq̃ñ iſto termio elñtũ: ꝛ ſilr̃ vñ dicat̃ elñtũ.

ꝓa ꝯ̃ Quantũ ad ſcõꝫ ſit ꝓma ꝯclõ. nũerus elñtoꝝ
ſumit̃ a numero ꝓmaꝝ q̃litatũ q̃ ſũt
calı̃tas friditas ꝛc̃. pꝫ: qꝛ ex quo ille q̃litates dñr ꝓme:
ꝛ ſic ex quo vocata elñta dñr ꝓma reſpectu mixtoꝝ: nu
merus eoꝝ dꝫ capi penes numeꝝ illaꝝ q̃litatũ. vñ ca-
pit̃ ſic ꝙ igni ieſt ꝓmo calı̃tas: ꝛ aeri hũiditas: aq̃ fri-
ditas: ꝛ terre ſiccitas. ¶ Scõo qꝛ ſꝫ actionẽ ꝛ altera-
tionẽ ipſaꝝ q̃ttuor q̃litatũ adiuicẽ fiũt mixta ꝛ ſꝫ aliã
2a ꝯ̃ ꝛ aliã cõmixtionẽ alia ꝛ alia mixta. ¶ Scõa ꝯclõ. nu-
merus elõꝝ nõ dꝫ capi penes numeꝝ aliaꝝ q̃litatuꝫ:
q̃ꝫuis ſint ꝯ̃rie. pꝫ: qꝛ nec alie ab his ſunt ꝓme. mõ qꝛ
vocata elñta dñr eſſe ꝓma corpora: itelligendo eo mõ
quo dcm̃ eſt: ſequitur etiã ꝙ non ſunt alie ꝛ alie q̃lita-
tes ꝓme. pꝫ ex ꝓma queſtione huius ſecundi.

Quãtũ ad tertiũ ſciendũ ꝓmo. ꝙ ꝓmaꝝ q̃litatũ
que ſunt calı̃tas. friditas ꝛc̃. nunq̃ꝫ aliq̃
eaꝝ reperit̃ ſe ſola. ſed ſemꝑ ad vnã ꝯſeq̃tur alia: ita ꝙ
ad actiuã paſſiua. vñ nunq̃ꝫ reperit̃ calı̃tas niſi cuꝫ ea
ſit humiditas vel ſiccitas: nec vnq̃ꝫ reperit̃ frı̃tas: niſi
ſecũ ſit humiditas vel ſiccitas. ¶ Ex hoc pꝫ ꝙ nõ va
let dicere. 8. eſſe elñta: quoꝝ vnũ haberet ſolã calidita
tem: aliud ſolã friditatem ꝛc̃. vocata elementa.

ꝓa ꝯ̃ Tũc ſit ꝓma ꝯclõ. nõ eſt ponendũ ꝙ tm̃ ſit vnuꝫ
elemẽtũ ꝛ nõ plã. ꝓbat̃: qꝛ ſi ſic nõ repe
riret̃ aliq̃ ꝯ̃rietas: alr̃. n. nũq̃ꝫ deleret: ſed illa ineſt ſibi
rõne q̃litatũ elemẽtariũ: ꝛ cũ in vno elemẽto nõ repe-
riat̃ aliq̃ quãtitas in q̃litatibus. ſeq̃tur ꝙ nulla reperit̃
ꝯ̃rietas ſi eſſet vnũ elemẽtũ ſolũ ſic ꝙ non plã. ¶ Se 2a ꝯ̃
cũda ꝯclõ. nõ eſt ponẽdũ ꝙ ſint tm̃ duo elñta ꝛ nõ plu
ra. ꝓbat̃: qꝛ ſi ſic. tũc illoꝝ vnũ oporteret eſſe calidum
ꝛ humidũ vel fridũ ꝛ ſiccũ: vel ecõuerſo. ſ. calidũ ꝛ ſic
cũ: vel fridũ ꝛ humidũ: ſed ſi ſic eſſet. tũc illa cito mu-
tuo ſe corrũperẽt. ꝛ ſic nõ haberemus aliud elementũ
ꝯñtia tꝫ. poſtq̃ꝫ illa duo eſſent ꝯ̃ria ſꝫm ambas eoꝝ q̃li 3a ꝯ̃
tates. ¶ Tertia ꝯclõ. nõ eſt ponẽdũ ꝙ ſint tertia ꝛ nõ
plura: qꝛ ſi ſic. tunc duo eoꝝ eſſent ꝯ̃ria ſꝫm ambas q̃li-
tates: ꝛ tertiũ hr̃et ſymbolũ cũ vno illoꝝ: ꝛ ſic illa duo
hñtia ſymbolũ ſatis cito tertiũ corrũperẽt. ¶ Ex hiſ ſe 4a ꝯ̃
q̃tur q̃rta ꝯclõ. ꝙ ad minus opꝫ eſſe q̃ttuor elemẽta ſi
ꝑpetuo debeãt mare elemẽta: ꝛ ſi res debẽt ſe hr̃e: ſicut
mõ ſe habeãt quo ad eaꝝ gñationẽ ꝛ corruptionem ꝛ 5a ꝯ̃
alias ꝓprietates eis cõicãtes. ¶ Quita ꝯcluſio. eſt ꝙ
q̃ttuor ſunt elemẽta ſpecifice diſta ꝛ nõ plura. ꝓbat̃: qꝛ
q̃ttuor ſunt cõbinationes q̃ttuor q̃litatũ cõpoſſibiles
ꝛ nõ plures. g̊ qõ vera. ꝯñtia tꝫ ex eo ꝙ numerus ꝓmo
rũ corpoꝝ gñabiliũ ꝛ corruptibiliũ dꝫ accipi ſꝫ nume-
rũ cõpoſitionũ q̃ttuor q̃litatũ adinuicẽ: ſꝫ quaꝝ actio-
nẽ ꝛ paſſionẽ ſunt gñones ꝛ corruptiones. añs pꝫ. naꝫ
ꝓus dicebat̃ ꝙ cõbinationes ꝓmaꝝ q̃litatũ q̃ ſunt ca-
liditas ꝛc̃. poſſent imaginari ſex modis. quoꝝ duo ſũt
ipoſſibiles: que ſunt calidi cũ frido: ꝛ humidi cũ ſicco:
ꝛ relique q̃ttuor ſunt poſſibiles. g̊ ꝛc̃. ¶ Sꝫ. d. tu: imo dubiũ
videt̃ ꝙ caliditas ꝛ friditas ſint cõpoſſibiles. pꝫ de aq̃
calefacta. ¶ Rñdet̃ ꝙ nõ ſunt. ſic cõpoſſibiles ꝙ am-
be iſint eidem elemento: niſi vna eaꝝ iſit ei violente.
mõ ſꝫm talẽ cõpoſſibilitatẽ nõ dꝫ ſumi elementũ diſtum
ab aliĵs. ¶ Et ꝯfirmat̃: qꝛ q̃ttuor ſunt q̃litateſ ꝓme ſpe
cifice diſte ꝛ non plures. ergo tot debent eſſe elementa
ſpecifice diſticta ꝛ non plura. añs pꝫ ex ꝓus dictis: ꝛ
ꝯña tꝫ ex eo ꝙ cuilibet elemẽto ieſt ꝓmo vna de q̃lita-
tibus ꝓmis: ꝛ qõ ineſt vni ꝓmo nõ ineſt alteri ꝓmo. ad ꝓm

Ad rõnes. ¶ Ad ꝓmã de mã ꝛ forma dcm̃
eſt: ex eo ꝙ ſolũ hic itelligit̃ õ ele
mẽtis: q̃ ſunt corpora ſimplicia gñabilia ꝛ corruptibi- ad 2m
lia ſeorſum exiſtere potẽtia. mõ talia nõ ſunt mã ꝛ for-
ma. ¶ Ad tertiã q̃ñ dr̃ due ſolũ ſunt dr̃ie corpoꝝ ſim-
pliciũ: veꝝ eſt gñales: ſꝫ non ſpecifice. vñ adhuc vlteri
us leue ſubdiuidit̃: ꝛ ſilr̃ graue. in tm̃ ꝙ ꝑ talẽ diſionẽ
iueniunt̃ q̃ttuor corpora ſimplicia gñabilia ꝛ corrupti ad 3m
bilia q̃ ſunt dicta elementa. ¶ Ad tertiã q̃ñ dr̃ ꝛc̃. q̃uo ad 4m
ſit dõm pꝫ ex rñſione ad ꝓmũ. ¶ Ad q̃rtã dico ꝙ quia
grauitas ꝛ leuitas nõ ſunt q̃litates actiue alterabiliuꝫ:
ſꝫ motuũ localiũ: penes grauitatẽ ꝛ leuitatẽ nõ ſũt ele
mẽta capiẽda ꝓncipalr̃: ꝑꝑ h̃ ſolũ dꝫ capi penes q̃lita-
tes q̃ ſunt actiue alterabiliũ: qꝛ tales ſunt actie gñabi-
liũ ꝛ corruptibiliũ. ¶ Ad q̃ntã dico ꝙ veꝝ eſt ꝙ tot ad 5m
ſunt quot ſunt cõbinationes q̃litatũ ꝓmaꝝ põles: q̃ꝝ
q̃libꝫ ineſt nãlr̃ ꝛ nõ violente illi cui ineſt. mõ ille cõbi
natiões ſunt q̃ttuor ꝛ nõ plẽs. ſic dcm̃ eſt. ¶ Ad ſex- ad 6m
tã dico: ꝙ ſolũ in ꝓpoſito eſt ſermo de corporibus ſim-
plicibus ꝛ gñabilibus ꝛ corruptibilibus. mõ de nume
ro illoꝝ nõ eſt celũ. ¶ Ad ſeptimã q̃ñ dr̃. plures ſũt or ad 7m
bes ꝛc̃. negat̃ ꝯña. Pro quo aduertẽdum eſt ꝙ in iſto
mũdo tres pñt imaginari q̃ternitates. q̃ꝝ ꝓma termi-
nat̃ icluſiue ad ignẽ. ſcõa ãt termiat̃ icluſiue ad ſolẽ: ꝛ
tertia terminat̃ icluſiue ad vltimã ſperã. ꝓma q̃terni-
tas eſt terra. aq̃. aer. ignis. ſcõa eſt luna. mercurius. ve-
nus. ꝛ ſol: ita ꝙ in iſta q̃ternitate luna comparat̃ terre.
mercurius aque: venus aeri: ꝛ ſol igni. tertia q̃ternitas
eſt mars. iuppiter. ſaturnus ꝛ octaua ſpa: ita ꝙ i iſta q̃
ternitate. mars cõparat̃ igni. iuppiter aeri. ſaturn9 aq̃.
octaua ſpa terre: ita ꝙ ſꝫm iſtã triplicẽ q̃ternitatẽ ter-
ra eſſet infim ꝛ superm. Ex hoc patet ꝙ non oportet
tot eſſe

tot eē elꝫa quot ſunt orbes:poſtq̄ꝫ pl'es orbes cōpar̄ bñ
ad 8ᵘᵐ ⁊ aſſilant̄ vni el'o.¶ Ad vltimā pꝫ.ꝙ ſolū capit̄ h̄ el'n
tum ꝓut extēdit ſe ad pl'a corꝑa actu exñtia gñabilia ⁊
corruptibilia adiuicē alterabilia. Q̄ō. iiij.

Q ueritur
Utrū ignis ſit p̄ calidus aer p̄ hūidus.aq̄ p̄ fr̄a.⁊
p̄. terra p̄ ſicca.¶ Et argr̄ p̄ ꝙ nō:nā ſi ſic.ſeq
tur ꝙ ignis ⁊ aq̄ eēnt ꝯ̄ria:ſil'r aer ⁊ t'ra:ꝙ
ē falſuꝫ:⁊ ꝯñā nō eſt de ſe:ex eo ꝙ p̄ cal'm ꝯ̄riat̄ p̄ fr̄o.
⁊ p̄ hūidū p̄ ſicco.falſitas ꝯñtis ꝓbat̄:ex eo ꝙ ſeq̄r ꝙ
ſub̄e eēnt adiuicē ꝯ̄rie.mō h̄ eſt falſum.nā ꝑ Ari.i p̄di-
camētis ſub̄e nihil eſt ꝯ̄riū.ꝯñā tꝫ ex eo ꝙ q̄dlꝫ el'orum
Cōfir. eſt ſub̄a.¶ Scd̄o ꝯfirmat̄ idē.naꝫ ſi illa eēnt ꝯ̄ria:ſeq̄r
ꝙ ipſa eēnt apta nata ſucceᵈᵉ ſibiinuicē i eodē ſub̄o exñ
te i actu ens ꝑ ſe ſubſiſtēs.mō h̄ ē falſum:q: non idem
ens manēs idē noīe ⁊ diffōne p̄t p̄ eē ignis poſtea aq̄.
ꝯñā tꝫ ꝑ vnā ꝯditōeꝫ ꝯ̄rioꝝ.¶ Tertio vnū ē vni tm̄ ꝯ̄
riū.mō ignis ꝯ̄riat̄ terre:q: ignis eſt calidus ⁊ terra fri
da:non ḡ ꝯriat̄ aq̄. ¶ Quarto vr̄ ꝙ ignis ⁊ terra ma-
gis ſint ꝯ̄ria q̄ꝫ ignis ⁊ aqua:quia illa ſunt magis con-
traria q̄ a ſeinuicem magis diſtāt:ſꝫ ignis ⁊ terra ma-
2 gis diſtāt a ſeiuicē q̄ꝫ ignis ⁊ aq̄:ſic̄ pꝫ i ſitu nāli el'oꝝ.
ḡ ⁊c̄.¶ Scd̄o ad p̄nᶜᵉ ſuppōit̄ ꝙ eadē q̄litas i ſpē ieſt
eq̄ p̄ duob⁹ el'tis.tūc ſic.terra ē p̄ fr̄a: ḡ nō aq̄. ꝯñā tꝫ ꝑ
ſuppōnē.añs pꝫ.nā h̄ vr̄ eē p̄ fr̄m q̄d maxie diſtat a fō
3 te cal'oꝝ.ſꝫ ſic ē ō terra:q: maxie diſtat a celo q̄d eſt ꝓ-
ductiuū caloris i iſtis iferiorib⁹.¶ 3°.ꝑ effect⁹ d̄bemuſ
arguē cās:⁊ cū d̄ēſitas ſit effect⁹ friditatis. ſeq̄r ꝙ illd̄
4 q̄d ē maxie d̄ēſum ſit p̄ fr̄m:ſꝫ terra eſt maxie d̄ēſa.ḡ ip
ſa ē p̄ fr̄a.¶ 4°.illud q̄d nō ē ꝯiūctū alicui el'o cal'o.vr̄
5 ꝙ ſit magꝭ ⁊ p̄ fr̄ꝫ q̄ꝫ illd̄ q̄d ē ꝯiūctū alicui cal'o:ſꝫ t'ra
nō eſt ꝯiūcta alicui el'o cal'o.ſ.aeri.ḡ ⁊c̄.¶ 5° vr̄ q̄d aq̄
ſit magis hūida q̄ꝫ fr̄a:pp̄ hoc q̄d humiditaſ ieſt aq̄ in
ſeꝑabil'r.friditas aūt ieſt aque ſeꝑabil'r.pꝫ:q: q̄ꝫuis aq̄
2.g.23. bñ calefiat:adhuc tñ manet humida.

In oppoſitum
eſt Ariſtote.hic textu pri-
mo.capl'o.3.

¶ In iſta q̄ōe.p̄ vidēdū eſt de illo de quo tangebat̄ in p̄
p̄ ſup. argu.ſ.de ꝯ̄rietate el'oꝝ.ſcd̄o videndum eſt de q̄ſito.

Q uantū
ad p̄mū ſupponit̄ p̄.q̄d ad hoc q̄d ali
q̄ dicant̄ ꝯ̄ria req̄rit̄ q̄d apta nata ſint
p̄.ꝯ̄. ſuccedere ſibiinuicē in eodē ſub̄o in actu hoc ē i eodem
cōpoſito ex mā ⁊ forma.¶ Tūc ſit p̄ᵃ ꝯcl'o.el'a bñ ſūt
ꝯ̄ria ſ̄m eoꝝ q̄litates nāles.pꝫ.nā q̄litates el'oꝝ nāles
ſūt cal'itas friditas hūiditas ⁊ ſiccitas.ḡuitas leuitas.
raritas d̄ēſitas:ſꝫ mō hmōi q̄litates ſunt ſibiiuicē ꝯ̄rie:
nō ſingl'e ſingul':ſꝫ d̄termiate d̄termiatis.Sꝫ q: q̄lita-
tes nāles el'oꝝ ſunt duplices:q̄dā motiue local'r. ſicut
2.ꝯ̄. grauitas leuitas:q̄dā āt alteratiue:ſicut caliditas ⁊ fri
ditas.¶ Tūc ſit ſcd̄a ꝯcl'o.ꝙ ignis ⁊ terra magꝭ ꝯ̄riā
tur adiuicē quo ad q̄litates motiuas local'r q̄ꝫ ignis ⁊
aq̄.pꝫ:q: ignis ē ſimpl'r leuis:⁊ terra ſimpl'r ḡuis. aq̄
āt ē leuis ⁊ ḡuis ſ̄m q̄d.q: ē leuis reſpcū terre:⁊ eſt ḡ
3.ꝯ̄. uis reſpcū aeris ⁊ ignis q̄ ſibi ſupeminēt.¶ 3ᵃ ꝯ̄ eſt.q̄d
ignis magis ꝯ̄riat̄ aq̄ q̄ꝫ terre quo ad q̄litates alterati
uas.pꝫ:q: ignis ⁊ aq̄ ꝯ̄riant̄ ſ̄ꝫ ambas q̄litates altera-
tiuas.ex eo q̄d ignis ē cal's ⁊ ſicc⁹.⁊ aq̄ ē fr̄a ⁊ hūida:
T.cō. ſed ignis ꝯ̄riat̄ terre ſolū ſ̄m vnā qualitatē alteratiuā.
23. ſ.ſ̄m caliditatem.⁊ non ſ̄m aliam.ex eo q̄d ignis ⁊ ter
ra cōicant in ſiccitate.⁊ q: Ariſto.cōſiderat hic elemē
ta ſ̄m q̄d ſunt gñabilia ⁊ corruptibilia.id̄o dicit h̄. illa
magis ꝯ̄riant̄ q̄ ꝯ̄riant̄ ſ̄m q̄litates alteratiuas q̄ꝫ q̄ ꝯ̄
riantur ſ̄m qualitates motiuas local'r.Et ſic dicit h̄ ꝙ
ignis magis ꝯ̄riatur aque q̄ꝫ terre. Sic ergo viſum eſt
q̄ñ elementa contrariantur ſecundum qualitates co-
rum naturales.

S ꝫ tunc
reſtat difficultas.vtꝝ ēt ꝯ̄rient̄ ſ̄m eo p̄.ꝯ̄
rū ſub̄aſ.¶ Pro quo ſit p̄ᵃ ꝯ̄.ꝙ el'en- 2.ꝯ̄
ta nō ꝯ̄riant̄ ſ̄ꝫ eoꝝ māſ.pꝫ ꝑ diffōnē ꝯ̄rioꝝ.¶ 2ᵃ ꝯ̄ ꝙ
nec el'enta ꝯ̄riant̄ ſ̄ꝫ eoꝝ formas ſub̄ales.pꝫ ꝑ ſuppō-
nē q̄ dic̄ ꝙ ad h̄ ꝙ aliqua ꝯ̄rient̄ req̄rit̄ ꝙ poſſint ſibi-
iuicē ſuccedere i eodē ſub̄o i actu:h̄ eſt in eodē cōpoſi
to ex mā ⁊ forma:ſꝫ ſic nō eſt d̄ formis ſub̄alib⁹ el'ento
rū.pꝫ:q: nō eſt poſ'e ꝙ i eodē cōpoſito ex mā p̄ma ſit
forma ſub̄alis ignis ⁊ poſtea forma ſub̄alis aque.nā il
lud cōpoſitū vl' eēt el'entū vl' mixtū:ñ mixtū:q: forme
ſub̄ales el'entoꝝ nō manēt i mixto.ſic̄ dcm̄ eſt: ꝓpter
h̄ ꝙ oporteret ꝙ idē el'entū eēt p̄ ignis ⁊ poſtea aqua.
mō h̄ eſt falſum vt notū eſt de ſe:quāuis.n.ex igne bñ
poſſit gñari aq̄:nō tñ ꝓpter h̄ idē el'entuꝫ p̄mo ē ignis 3.ꝯ̄
⁊ poſtea aq̄. ¶ 3ᵃ ꝯ̄ ē.ꝙ el'enta nō ſūt ꝯ̄ria ſ̄ꝫ eoꝝ ſub
ſtantiā.pꝫ:q: nec ſ̄m eoꝝ māꝫ.ꝑ p̄mā cōcluſioneꝫ:nec p̄.ꝯ̄
ſ̄m eoꝝ formā ſub̄alem.per ſecundā.ergo ⁊c̄.

Q uantū
ad 2ᵐ ſit p̄ma ꝯ̄.vnicuiq̄ꝫ el'entoꝝ ieſt
p̄° vna q̄litas.pꝫ h̄ p̄mo:q: cuiuſlibet
el'enti forma ſub̄alis eſt ſimplex tā ſub̄al'r q̄ꝫ i v̄tute.ḡ
vr̄ ꝙ ſolū determiet ſibi vnā q̄litatē q̄ ieſt ſibi p̄°.lꝫ.n.
determiet ſibi duas:nō tñ eque p̄mo.ꝯñā vider̄ nota.
añs pꝫ.nā ꝑ hoc forma ſub̄alis el'enti.dr̄t a forma ſub
ſtātiali mixti:lꝫ.n.forma ſub̄alis mixti ſit ſimplex ſub̄a
liter:nō tñ ē ſimplex v̄tual'r:ſic̄ pꝫ de diuerſis mixtis: 2.ꝯ̄
vt de herbis ⁊ lapidib⁹ p̄cioſis:q̄bus iſunt diuerſe v̄tu
tes rōne formaꝝ ſub̄aliū ipſoꝝ.¶ 2ᵃ ꝯ̄.igni ieſt p̄ cali-
ditas.pꝫ:q: ignis iter alia el'ta eſt nobiliſſimū:cuius ſi 3.ꝯ̄
gnū ē:q: locatus eſt ſup loca alioꝝ el'entoꝝ:⁊ cū cali-
ditas iter q̄litates actiuas ſit nobiliſſima : cui⁹ ſignū ē
eius maxia actiuitas.vr̄ ꝙ ipſa p̄mo inſit igni.¶ 3ᵃ ꝯ̄.
aer eſt p̄mo hūidus.ꝓbat̄.nā aliq̄ q̄litas ineſt ſibi p̄°
ꝑ p̄mā ꝯ̄nem:vel ḡ caliditas vel humiditas. ꝓbat̄ : q:
aer eſt calidus ⁊ hūidus:ſed nō caliditas:q: illa ineſt
p̄mo igni.ꝑ ſecundā ꝯ̄nē.ḡ relinq̄t ꝙ humiditas.ꝯñā 4.ꝯ̄
tꝫ ex eo ꝙ aer nō hꝫ aliq̄ꝫ q̄litatē de qualitatibus acti-
uis q̄ꝫ caliditatē ⁊ hūiditatē:ex eo ꝙ nulla q̄litas pōt
ieſſe eque p̄mo duob⁹ el'entis.¶ 4ᵃ ꝯ̄.friditas ieſt p̄° 5.ꝯ̄
aque.pꝫ:q: ſibi iſunt friditas ⁊ hūiditas:vel ḡ ſibi ieſt
p̄° friditas ⁊ hētur ꝓpoſitū:vel hūiditas ⁊ hoc nō : q:
illa ieſt p̄ aeri ꝑ p̄cedētē ꝯ̄nē.¶ 5ᵃ ꝯ̄.terre p̄° ineſt ſicci
tas.pꝫ:q: ſibi iſunt ſiccitas ⁊ friditas:vel ḡ ieſt ſibi p̄°
ſiccitas:⁊ hētur ꝓpoſitū:vel ſibi ieſt p̄mo friditas:⁊ h̄
nō:q: illa ineſt aque.per precedentem concluſionem.

S ed reſtat
dubitatio q̄ñ itelligit̄ ꝙ igni ieſt
p̄° cal'itas.vtꝝ h̄ itelligat̄ i cōpa-
ratiōe ad alia el'enta vl' i ordine ad aliā q̄litatē.ſ.ſicci-
tatē:ſic ꝙ ſit ſenſus.ignis ē p̄us calid⁹ q̄ꝫ aliq̄d alioꝝ
el'entoꝝ:⁊ cuius cal'itas ē cā caliditatis:ꝙ alia ſūt ca
lida:vel ꝙ igni p̄us ineſt caliditas q̄ꝫ ſiccitas: h̄ eſt ꝙ T.c.23.
ignis de nā ſua determiat ſibi cal'itatē: ⁊ ꝙ 2° ꝯſequa- R
tur ſiccitatē.¶ Ad h̄ rñdet̄ ſ̄m itentionē Ariſ.ꝙ hoc
dꝫ itelligi ꝙ igni p̄us ieſt cal'itas q̄ꝫ ſiccitas : ⁊ aeri p̄⁹ Nōndū
hūiditas q̄ꝫ caliditas:⁊ aque p̄us friditas q̄ꝫ humidi
tas:⁊ terre p̄⁹ ſiccitas q̄ꝫ friditas.¶ Sꝫ ꝑ pleniori itel
lectu nōnᵐ ē ꝙ illd̄ dꝫ itell'i de cal'itate ⁊ ſiccitate v̄tua
lib⁹.vñ aliq̄ ſūt bñ cal'a actual'r:⁊ tñ ſūt frida v̄tual'r.v̄
bi gr̄a.ſic̄ aq̄ calefacta.ſil'r aliq̄ ſūt bñ frida actual'r:⁊
tñ ſt̄ cal'a v̄tual'r:ſicut pip ꝫiꝫiber ⁊ hᵒⁱ.vñ q̄ꝫuis aliq̄s
potaret aquā calidā nō ꝓpter h̄ ꝯfortaret̄ ei⁹ calor : ꝙ
tamē bñ cōtingeret ſi potaret vinū fridum.Et ſic quā-
uis vinū ſit actualiter fridū tamen eſt virtualiter cali-
dum.Ex iſto poſſunt ſolui alique rationes facte.

Ad rōnes
¶ Ad p̄mā pꝫ.ex p̄ art.ſꝫ ibi erat
vna de diſtātia q̄ erat iſta: magis
diſtātia ſūt magis ꝯ̄ria:h̄ itelligit̄ nō d̄ diſtātia locali:

ſic ꝺ diſtãtia iter terrã ⁊ ignẽ: ſꝫ ꝺ diſtãtia formali q̃ ẽ q̃dã repugnanᵗ ⁊ icõpoſſitas. ¶ Ad 2ᵃᵐ dico: ꝙ illa bñ ꝓbat ꝙ terra ſit fridior q̃ aq̃ friditate actuali: ñ tñ friditate vtuali. vñ friditas actualis dr̃ q̃ ſtatiꝫ pcipit̃ ad tactũ. ¶ Ad 3ᵃᵐ ⁊ 4ᵃᵐ. ſilr mõ rñdet̃. ¶ Ad 5ᵃᵐ dico ꝙ q̃uis friditas actual' ſit bñ ſepabilis: nõ tñ friditas hitualis ſiue vtualis. vñ q̃uis aq̃ bñ calefiat: adhuc tñ manet in ea friditas vtualis p quam caliditate amota iteꝝ reuertit̃ ad friditatẽ actualẽ. Q. ꝺ. v.

Uerit̃ Utꝝ caliditas ignis ⁊ caliditas aeris ſint eiuſdẽ ſpẽi ſolũ drñtes ꝑ magis ⁊ minus. Et ſilr q̃rit̃ ꝺ ſiccitate ignis ⁊ ſicᵗᵉ terre: ⁊ ꝺ hũiditate aeris ⁊ hũi-
ꝓ. ditate aq̃: ⁊ ꝺ friditate terre: ⁊ ꝺ fridiᵗᵉ aq̃. ¶ Et arḡ ꝓ ꝙ ſint diuerſaꝝ ſpẽꝝ diſtictaꝝ ſpẽ. nã qualitates ꝓpe e'entis diſtictꝭ ſpẽ debẽt diſtigui ſpẽ: ſꝫ caliditas ẽ q̃litas ꝓpa ipiꝰ ignis: ⁊ hũiditas ꝓpa ipiꝰ aeris. ſic ĩ aᵃ q̃one dicebat̃. ḡ vr̃ ꝙ erḡ ignis ⁊ aer diſtiguunt̃ ſpẽ: ꝙ caliditas ipſius ignis diſtiguat̃ ſpẽ a caliditate ipſius aeris: ⁊ ꝙ hũiditas aeris diſtiguat̃ ſpẽ ab hũiditate aq̃: ⁊ ſic ꝺ aliis q̃litatibus ſymbolis alioꝝ elementoꝝ.

T. c. 68 In oppoſitũ argr̃. nã ſi ſic. ſeq̃t̃ ꝙ eẽnt. 8. q̃litates pᵉ diſtictẽ ſpẽ qđ ẽ ꝯ pᵒ dcã. dcꝫ. n. ẽ ꝙ ſt̃ ſolũ 4ᵒʳ. ꝯña tꝫ: q: tc̃ hrẽmꝰ duas caliditates diſtictas ſpẽ: ⁊ ſilr duas friditates: ⁊ ſic de aliis. ¶ In iſta q̃one ſũt due opiones directe oppoᵗᵉ. Et illas pᵒ recitabo cũ ſuis motiuis. 2ᵒ videbit̃ qualr̃ vna illarum opionũ ſoluit motiua alterius. 3ᵒ q̃ſi mediãdo iter eas ponã vnã opionẽ que vr̃ eſſe aliis ꝓbabilior.

ꝓ. opio Quãtũ ad pᵐ ſciẽdũ ẽ ꝙ vna opio ponit ꝙ caliditas ignis ⁊ caliditas aeris nõ ſũt eiuſdeꝫ ſpẽi: nec drñt ſolũ penes itẽſius ⁊ remiſſius: ⁊ iſta opio itelligit̃ ꝺ q̃litatibꝰ actualibꝰ. vult. n. ꝙ caliditas aeris in tot ḡdus i ſua ſpẽ ẽ diuiſibil' q̃t ḡdus ẽ diuiſibil' caliditas ignis: ꝙ cũ ex aere ḡnat̃ ignis ad corruptionẽ vnius ḡdus caliditatꝭ aeris itroducit̃ vnꝰ ḡduſ caliditatꝭ igniſ.

ꝓ. ¶ Et iſta opio hꝫ ꝓ ſe aliq̃ motiua: vñ ꝓ arguit ſic. ſi caliditas ipiꝰ aeris eẽt remiſſa: ⁊ cũ ois remiſſio alicꝰ q̃litatis fiat p admixtionẽ q̃litatis ꝯ̃rie. ſeq̃t̃ ꝙ caliditati ipiꝰ ignis ⁊ aeris eẽt admixta aliq̃ friditas: ⁊ ſˢñ opõteret ponẽ aerẽ eẽ mixtũ q̃litatiue: ⁊ ſic nõ eẽt dare puꝝ elẽtũ aeris. vñ qđlꝫ elẽtũ i ſua puritate ſic determinat ſibi formã ſubalẽ ſimplicẽ: ita pmixta friditati: ⁊ p ꝯña dꝫ eẽ ſũma.
2. ¶ 2ᵒ nã p h ſimpler ꝺt a mirᵒ. q: elm ſimpler determiat ſibi q̃litates oio ſimplices ⁊ q̃litates i ſũmo. mixtũ aũt nõ. ſi ḡ caliditas aeris ẽ ſũma non drt a caliditate ignis ſolũ ꝑ magis ⁊ minꝰ.
3. ¶ 3ᵒ ſi caliditas aeriſ eẽt eiuſdẽ ſpẽi: cũ caliditate ignis drñs ab ea ſolũ ꝑ magis ⁊ minꝰ. ſeq̃t̃ ꝙ ſi ignis approxiaret̃ aeri ſtatiꝫ aer fieret ſubito calidus i ſũmo: ſꝫ h eſt falſum: ⁊ ꝯña tꝫ: q: nõ reſiſteret i aliq̃ caliditati ipſiꝰ ignis: q: quãuis eẽt remiſſior: nõ tñ p friditatẽ ſibi admixtã: ſic pᵒ arguebat̃ ꝺ aq̃ ꝙ tota latitudo caliditatꝭ aeris eẽt corrupta añq̃ tota latitudo friditatꝭ aq̃ eẽt itroducta: ſꝫ h ẽ falſũ: ⁊ ꝯña tꝫ: q: erḡ caliditas aeris ñ eẽt ſũma: ⁊ cũ ad itroductõeꝫ vnꝰ ḡdus friditatꝭ aq̃ expellat̃ vnus gradus caliditatis aeris poſtq̃ oẽs ḡdus caliditatis aeris erunt expulſi: ꝙ ſint oẽs ḡdus friditatis aque itroducti poſtq̃ friditas aq̃ eſt ſũma: ⁊ p ꝯña plẽs hꝫ gradus i ſua latitudine q̃ haberet caliditas aeris i ſua: falſitas ꝯñtis ꝓbat̃. nã ſi ſic: ſeᵉ vl' ꝙ p tpe mã ſtaret ſine forᵃ ſubali: vl' ꝙ eſſet aq̃ i ſua nãli diſpõne q̃ nõ eẽt i ſũmo frida. Et ad h
4. ꝓbãdũ ſupᵒ ꝙ imeᵗᵉ ex aere põt ḡnari aq̃ abſq̃ ḡnone alicꝰ itermedij. ¶ Tc̃ ẽ ſic. q̃ñ tota latitudo aeris ẽ corᵗᵃ ⁊ nõdũ tota latitudo friditatꝭ introducta. q̃rit̃ vtꝝ forᵃ ſubalis aq̃ ſit iducta vl' nõ: ſi dr̃ ꝙ tũc ẽ aq̃ genita: q̃ tñ nõ ẽ frida i ſũmo. ſi dr̃ ꝙ nõ: ⁊ claꝝ ẽ ꝙ forᵃ ſubalis aeris ẽ corᵗᵃ poſtq̃ tota latitudo ſue caliditatꝭ ẽ expulſa: ⁊ cũ ñ ſit itroducta aliq̃ forᵃ media iter formã ſubalem aeris ⁊ aq̃. p ſuppõnẽ: ſeᵉ illã mãꝫ p tpe ſtare ſine aliq̃ forᵃ ſubali. 5.
¶ 5ᵒ leuitas aeris ẽ alterius ſpẽi a leuitate ignis. ḡ ⁊ caliditas aeris a caliditate ignis. ꝯña tꝫ ꝺ ſe añſ ꝓbᵗ: erḡ leuitas ipiꝰ aeris ẽ moᵘᵃ ad aliũ locum: ⁊ leuitas ignis ad aliũ: qđ nõ vr̃ niſi eẽnt diuerſaꝝ ſpẽrum. 6.
¶ 6ᵒ nõ oẽs caliditates mixtoꝝ ſũt eiuſdẽ ſpẽi. ḡ nec oẽs caliditates eltoꝝ. ꝯña tꝫ ex eo ꝙ caliditas mixtoꝝ ſt̃ ſileſ caliditatibꝰ eltoꝝ. añs ꝓbᵗ ex eo ꝙ caliditates diuerᵉ mixᵗ vt diuerᵉ aialiũ ſũt pduᵘᶜ diuerᵉ effectuũ diſᵗᵒᵉ ſpẽ. pꝫ. nã calor gallie ẽ ꝓductiuꝰ pulli ex ouo: ñ at̃ calor hoĩs. vñ videmꝰ ꝙ ſi ouũ ſuppoat̃ galline ḡnat̃ pullus: ſꝫ ſi ſupponat̃ hoĩ: nõ ex eo pullus ḡnat̃. 7.
¶ 7ᵒ hũiditas aeris ⁊ hũiditas aq̃ hñt effectꝰ oppoſitos. q̃re nõ vñr eẽ eiuſdẽ ſpẽi. añs pꝫ: q: hũiditas aeris nõ ẽ extinᵘᵃ igniſ. vñ videmꝰ cãdelã bñ ardere i aere: ſꝫ hũiditas ipſiꝰ aq̃ ẽ extinᵘᵃ ipiꝰ ignis: nec pt dici ꝙ aq̃ nõ extiguit ignẽ rõne hũiditatꝭ: ſꝫ rõe friditatꝭ. nã aq̃ calã ita extiguit ignẽ ſic frida. 8.
¶ 8ᵒ ſi hũiditas aeris eẽt eiuſdẽ ſpẽi cũ hũiᵗᵉ aq̃. ſeᵉ ꝙ aq̃ nõ eẽt necia ad mixtionẽ. mõ h ẽ flſm. ⁊ ꝓbat̃ ꝯña: q: aq̃ pp h ẽ necia ad mixtiõeꝫ: q: rõe ſue hũiditatꝭ ẽ ꝯtinatiua. mõ ſi hũiditas aq̃ eẽt eiuſdẽ ſpẽi cuꝫ hũiᵗᵉ aeris: aer ſufficeret: q: poſſꝫ eẽ ꝯtiuaᵘᵃ. ſic hũiditas ipſiꝰ aq̃. ¶ Iſta ſũt moᵘᵃ ponẽtiũ caliditatẽ ignis ⁊ caliditatẽ aeris eſſe diuerſaꝝ ſpẽꝝ ⁊ ꝯſili mõ illas q̃litates eltoꝝ q̃s vocamꝰ ſymbolas. 2. opio
¶ Alia opi. ponit ꝙ ſunt eiuſdẽ ſpẽi drñtes ſolũ ꝑ magis ⁊ minꝰ. Et ẽ pᵒ ro iſtiꝰ. ꝓ.
nã caliditas ignis ẽ ꝯ̃ria friᵗˡ terre ⁊ aq̃. pꝫ: q: ẽ vtriuſq̃ corᵘᵃ. ḡ friditas aq̃ ⁊ friditas terre ſũt eiuſdẽ ſpẽi: ⁊ p ꝯñs ꝯſili mõ caliditas aeris ⁊ caliditas ignis: q: vni ſm ſpẽꝫ tñ vnũ ẽ ꝯ̃riũ ꝑ ſpẽm. p h. n. Ari. p celi: ꝓbat ꝙ p. celi. io.
moᵘˡ circlari ñ ẽ aliqs motꝰ ꝯ̃riꝰ. mõ ſi friditas aq̃ ⁊ friditas terre eẽnt diuerſaꝝ ſpẽꝝ: ⁊ tñ q̃lꝫ ꝯ̃riet̃ caliditati io. me. 14. i7.
ignis. ſeᵉ ꝙ pl'a ꝑ ſpẽꝫ vni ꝑ ſpẽꝫ tñ eẽnt ꝯ̃ria. ¶ 2ᵒ caliditas ignis iterimit caliditatẽ aeris. ḡ iduc̃ ḡdꝰ caliditatꝭ 2.
eiuſdẽ ſpẽi cũ ḡdibꝰ pexñtibꝰ i aere: ſꝫ ḡdus q̃s iduc̃ ſt̃ eiuſdẽ ſpẽi cũ ḡdibꝰ caliditatꝭ ignis. ḡ caliditas ignis ẽ eiuſdẽ ſpẽi ⁊c̃. ¶ 3ᵒ ois albedo oi albedini ẽ eiuſdẽ ſpẽi. ḡ 3.
ois caliditas oi caliᵗˡ ẽ eiuſdeꝫ ſpẽi. ꝯña vr̃ teᵗᵃ ſili ꝯña coit̃ ꝯceᵉ. ¶ 4ᵒ iˢ q̃litates ſt̃ eiuſdẽ ſpẽi. q̃ꝝ effcũſ imeᵗˡ 4.
ſt̃ eiuſdẽ ſpẽi: ſꝫ effectꝰ imeᵗˡ friditatꝭ aq̃ ⁊ friditatis terre ſt̃ eiuſdẽ ſpẽi. ḡ ⁊c̃. aᵒ ẽ nõ: ex eo ꝙ effectibꝰ arguimꝰ cãs: ⁊ bᵒ pꝫ: q: ſi manꝰ mea frigefiat ab aq̃ vr̃ eẽ eadẽ friditas i ſpẽ. ſic ſi frigefieret a terra. ¶ 5ᵒ niſi eẽnt 5.
eiuſdẽ ſpẽi. ſeᵉ ꝙ eẽnt plẽs cõplones i ſpẽ q̃ 4ᵒʳ: qđ vr̃ eẽ ꝯ medicos: ⁊ ꝯña tꝫ. nã alia vr̃ eẽ ꝯplo i ſpẽ i q̃ ꝯña- 6.
ret caliditas aeris: ⁊ alia i q̃ ꝯñaret caliditas ignis. ¶ 6ᵒ ſeᵉ ſi nõ eẽnt eiuſdẽ ſpẽi ꝙ i hñtibꝰ ſymbolũ nõ eẽt faᶜˡ T. cõ.
trãſitꝰ: qđ ẽ ꝯ Ari. i iſto 2ᵒ. ꝓbat̃ ꝯña: q: ſi caliditas aeris 25.
eẽt alteriꝰ ſpẽi a caliᵗᵉ ignis. tc̃ ſi ex aerẽ deberet ḡnari ignis oporᵗᵉᵗ ꝙ due q̃litates corũpent̃ ⁊ due iducerent̃. Itẽ ſi igniſ ḡnaret̃ ex elto ñ hñte ſymboᵐ cũ illo. ſ. ex aq̃ ſic difficilter ex aere ḡnaret̃ ignis ſic ex aq̃. 7ᵒ q̃ñ ex ae- 7.
re fit ignis ñ pt dici ꝙ corũpat̃: q: ñ a ſicᵗᵉ ipiꝰ ignis. q: illa ñ ẽ ſibi ꝯ̃ria: nec ẽt a caliᵗᵉ ignis: q: q̃uis diceret̃ ꝙ illa ñ eẽnt eiuſdẽ ſpẽi: ñ tñ diceret̃ ꝙ eẽnt ſibi ꝯ̃ria. ſi at dr̃ ꝙ manẽt ⁊ cũ h põit̃ alteriꝰ ſpẽi. ſeᵉ ꝙ i igne ḡnato erũt due caliditates diſᵗᶜ ſpẽ. ¶ 8ᵒ raritas ignis ẽ eiuſdẽ 8.
ſpẽi cũ rariᵗᵉ aerl: ⁊ deñitaſ t̃re cũ deᵗᵉ aq̃. ḡ caliditas ignl ẽ eiuſdẽ ſpẽi cũ caliᵗᵉ aerl: ⁊ friditas aq̃ cũ friᵗᵉ t̃re. ꝯña tꝫ a ſili: ⁊ añs pꝫ. nã coiter ꝯceᵉ ꝙ ignis ⁊ aer nõ drñt i raritate niſi ꝑ magis ⁊ minꝰ: ⁊ ſilr aq̃ ⁊ terra i deñiᵗᵉ ꝑ magis ⁊ minꝰ ñ diuerſificãt ſpẽꝫ. ḡ ⁊c̃.

Quoniã illi q ſt̃ ꝺ 2ᵃ opione ſoluũt rões fcãs ꝓ pᵃ opione

pᵃopione ⁊cꝰ. Soluunt ḡ pᶜrōes facte ꝑ pᵃopionē: ꝰide fcē ꝑ 2ᵃ. ¶ Ad pᵃᵐ qn̄ dr̄. ſi caliditas aeris n̄ eēt ſum
ad p. ma ⁊c̄. negᵃ ꝯn̄a: q² n̄ diceret remiſſionē fieri ꝑ admix
tionē ꝯrij. ſ3 diceret remiſſionē alicꝰ calitatꝫ fieri ꝑ minꝰ
ad 2. recedē a nō ḡdu illiꝰ calitatꝫ: vl' ꝑ minꝰ accedere ad gra
dū ſūmū eiuſdē. ⁊ ꝑ h̄ p3 ad arᵐ. ¶ Ad 2ᵃᵐ qn̄ dr̄. ꝑ h̄
el'entū differret a mixto. ꝯcedit. vn̄ calitas aeris: ꝗ̄uis
ſit remiſſior calitate ignis: tn̄ eſt ita ſimplex: ſicut cali-
ditas ipſiꝰ ignis: q² n̄ ponit remiſſa ꝑꝑ alicꝰ ꝯrij admix
ad 3. tionē: ſ3 ꝑꝑ ipām minꝰ diſtare a nō ḡdu calitatꝫ. ¶ Ad
3ᵃᵐ qn̄ dr̄ ꝙ cū ignis approximat aeri ſubito facēt ipm
cal'3 i ſūmo. negᵃ ꝯn̄a. ⁊ rō hꝰ ē: q² exq̊ ignis n̄ ſubito p̄t
corrūpe hūiᵗᵉᵐ aeris: nec ſubito p̄t itroducē tātā ſiccita
tē q̄̄ta ē ſiccitas ignis: rōne illiꝰ n̄ ſubito faceret aerem
cal'3 i ſūmo: vn̄ iteri ꝙ aer n̄ h3 tātā ſiccitatē: ſic̄ ē ſicci
ad 4. tas ignis: n̄ p̄t i ip3 itroduci tāta calitas: ſic̄ ē calitas
ignis. ¶ Pro ſol'one 4ᵉ rōis ē imaginādū: ꝙ cū ex ae
re gn̄at aq̄ nō o3 ꝙ tm̄ ꝺ calitate expellat q̄̄tū ꝺ fridi
tate itroducit: ſ3 qn̄ itroducit medietas totiꝰ latitudis
friditatis aq̄ expellit medietas totiꝰ latitudis calidita
tis aeris: ⁊ qn̄ 4ᵃ friditatis aeris itroducit: tūc 4ᵃ cali
tatis aeris expellit ⁊c̄. vltra. ⁊ p3 h̄ ꝗ̄uis tota latitudo
calitas aeris ſit mior q̄̄ ſit tota latitudo friditatis aq̄:
nō tn̄ o3 ꝙ tota latitudo calitatis aeris ſit corrupta an̄
q̄̄ tota latitudo friditatꝫ aq̄ ſit itroducta. nā p3 iſtā ima
ad 5. ginationē ſil' vnū total'r p̄t eē corruptiuū: ⁊ aliō total'r
itroductiuū: ꝗ̄uis ſint latitudies ieq̄les. ¶ Ad q̄ntā
p̄t negari ꝙ leuitas aeris ⁊ ignis ſint diuerſaꝝ ſpēꝝ:
ad 6. ſ3 ꝙ ſt̄ motiue ad loca diuerſa h̄ ē rōe formaꝝ ſubaliū
ſpē diſtictoꝝ ignis ⁊ aeriſ. ¶ Ad ſextā rn̄ᵈ ꝙ oēs cali
tates mixtoꝝ ſūt eiuſdē ſpēi: ⁊ ſil'r oēs friditates: ſ3 ꝙ
ad 7. mediātibꝰ ipſis ꝑducūt effectꝰ diuerſi ⁊ diſticti ſpē: h̄ ē
rōe formaꝝ ſubaliū mixtoꝝ ſpē diſtictoꝝ. ¶ Ad 7ᵃᵐ
dico ꝙ aq̄ nō extiguit ignē rōne ſue hūiditatis: q² hūi
ditas n̄ ē ita velocis actiōis: ſ3 ꝙ ignis corrūpit cū ſup
ip3 ꝓ̄icit aq̄: nō ē ponēdū ꝙ humiditas aq̄: adhuc aq̄
cal'e: oimode ſit cā corruptiōis ignis: ſ3 qn̄ aq̄ cal'a ꝓ̄i-
cit ſup ignē: tūc ignis extiguit: ⁊ h̄ iſto mō: q² aq̄ ē ḡ-
ad 8. uis: ⁊ iō n̄ ꝑmittit ignē ſe dilatare: qō ē nāle igni: ⁊ cū
nō p̄t ſe dilatare ſuffocat. ¶ Ad 8ᵃᵐ rn̄ᵈ ꝙ ꝗ̄uis hūi-
ditas aeris ⁊ hūiditas aq̄ ſint eiuſdē ſpēi: tn̄ q² hūidi-
ad p. tas aq̄ ē groſſior q̄̄ ſit hūiditas aeriſ: idē ē ꝙ hūiditas
aq̄ val3 ad ꝯtigēdū: ⁊ n̄ hūiditas aeris. ¶ Volētes āt
tenere pᵃᵐ opionē ſoluūt rōnes 2ᵉ. Ad pᵃᵐ q̄ ſtabat i h̄
vni tm̄ ē vnū ꝯriū. rn̄dēt ꝙ h̄ d3 ſic itelligi. ꝙ ois ꝯrie-
tas ē reducibil' ad duo. mō ꝗ̄uis tā friditas aq̄ q̄̄ fridi
tas terre ꝯrient calitati ignis: ⁊ ſint diuerſaꝝ ſpēꝝ: tn̄
ad 2. illa ꝯrietas reducit i iſta duo. ſ. i calitatē ⁊ friditatem.
¶ Ad aliā qn̄ dr̄ calitas ignis ⁊c̄. rn̄ᵈ ꝙ h̄ eēt ꝑ iſtū mo
dū ꝙ cū ſiccitas ignis remittit hūiditatē aeris: tc̄ hūi
ditate aeris remiſſa calitas itēdit nō ꝑ itēſionē ḡduū
ad 3. eiuſdē ſpēi cū calitate ignis: ſ3 ꝑ additionē ḡduū eiuſ-
ad 4. dē ſpēi cū caliᵗᵉ aeris ꝑexn̄te. ¶ Ad 3ᵃᵐ rn̄ᵈ ſili modo.
ad 5. ¶ Ad q̄rtā qn̄ dr̄ effectꝰ imediati ⁊c̄. dr̄ ꝙ ꝗ̄uis appe
ad 6. ant eiuſdē ſpēi: nō tn̄ ſūt. ¶ Ad 5ᵃᵐ rn̄ᵈ ꝙ ꝗ̄uis n̄ ſint
pl'es cōbinatiōes i ſpē ſbalterna: tn̄ ſt̄ pl'es q̄̄ 4ᵒʳ i ſpē
ſpāliſſima. ¶ Ad 6ᵃᵐ dr̄ ꝙ i hn̄tibꝰ ſymbolū facilior ē
trāſitꝰ: n̄ ꝙ aliq̄ q̄litas maneat eiuſdē ſpēi i genito que
erat i corrupto: ſ3 ꝑꝑ miorē ꝯrietate3. vn̄ ꝗ̄uis calitas
ad 7. ignis nō ponat eiuſdē ſpēi cū calitate aeris: n̄ tn̄ pōit
ſibi ꝯria. ¶ Ad 7ᵃᵐ qn̄ dr̄. cū ex aere ſit ignis ⁊c̄. Rn̄ᵈ
ꝙ corrūpit: n̄ tn̄ ꝙ cōrūpat imeᵗᵉ a caliᵗᵉ vl' ſicciᵗᵉ igniſ:
ſ3 corrumpit ꝑ moᵐ ſeq̄le: iſto mō ꝙ cū ſiccitas ignis
ad 8. cōrūpit hūiᵗᵉᵐ aeris ꝑ moᵐ ſeq̄le corrūpit ⁊ eiꝰ calitas.
Ad 8ᵃᵐ rn̄ᵈ negāᵒ ꝯn̄a3. vn̄ ꝗ̄uis ꝯcedat ꝙ raritaſ ⁊ dē-
ſitas eēnt eiuſō ſpēi h̄ ⁊ ibi: tn̄ h̄ negat ꝺ q̄litatibꝰ ꝑmiſ.

Quātū ad 3ᵐ ſciēdū ē ſic̄ tāgebat ꝙ duplex ē cali
tas. ſ. v̊tualis ⁊ actual': actual' ē q̄ ſtati ad ſen-
ſū tactꝰ ꝑcipit: ⁊ ꝯſili mō diſtiguit ꝺ fridiᵗᵉ hūiᵗᵉ ⁊ ſicci
tate. calitas aūt v̊tualis eſt q̄ ad ſenſu3 tactꝰ nō ꝑcipit:
ſic̄ eſt calitas pipis vl' alicꝰ alteriꝰ aromatis. ¶ Iſta di
ſtictiōe poᵗᵃ poſſumꝰ imagiari ꝙ el'a magꝫ ꝺtermināt ſi
bi q̄litates v̊tuales q̄̄ actuales: p3. q² ꝗ̄uis friditas ac
tualis ſeꝑet ab aq̄ ipa manēte: nō tn̄ friditas v̊tualis:
vn̄ illa māet: ⁊ ꝑ illā poſtea reduc̄ ſe ad friᵗᵉᵐ. poſſumꝰ
ḡ dicere ꝙ calitas actualis ipſius aeris ē eiuſde3 ſpēi
cū caliᵗᵉ actuali igniſ: ſil'r ꝺ alijs q̄litatibꝰ actualibꝰ ſym
bolis: ſ3 calitas v̊tual' aeris ē alteriꝰ ſpēi a caliᵗᵉ v̊tuali
ignis. Et ſili mō dr̄ ꝺ alijs q̄litatibꝰ virtualibꝰ el'entoꝝ.
¶ S3. d. aliqs. ſi ſic. ſeᶻ ꝙ eēnt. 8. q̄litates pᶜ diſticte ſpē: Dubiu3
ſ3 mō h̄ eſt ꝯ ꝑus dcā. ḡ ꝯcedit ꝙ ſūt. 8. q̄litates pᶜ diſti
cte ſpē: nec h̄ eſt ꝯ pꝰ dcā. q² qō ꝑus eſt dictū d3 itelligi
ꝺ q̄litatibꝰ v̊tualibꝰ ⁊ actualibꝰ ſil'. Et ex h̄ ſoluta ē vna
rō ꝺ rōibꝰ poſitis ad 2ᵃᵐ ptē q̄ōnis. ¶ Ad aliā dico ꝙ Ad aliā
illa bn̄ ꝓbat ꝙ q̄litates v̊tuales el'toꝝ differāt ſpē. ſ. ca
liditas aeris a calitate ignis ⁊c̄. n̄ tn̄ ꝓbat ꝺ caliditate
actuali aeris: ⁊ caliditate actuali ignis. Q̄ō. vi.

Querit vtꝝ ſit aliqō el'tū puꝝ. ¶ Et p.
arᵗ p ꝙ nō. q² nō ē dare aquā
purā. ḡ nec terrā nec ignē: nec aerem puꝝ.
ꝯn̄a t3. q² q̊ ad h̄ vr̄ eē ſil'e de oibꝰ el'tis. an̄s
ꝓbat. q² ſi eēt aq̄ pura vel h̄ eēt aq̄ maris vl' fontiū vl'
pluuialis aq̄ ſtagnoꝝ: ſ3 nullū iſtoꝝ p̄t dici ꝑꝑ h̄ ꝙ q̄l3
iſtaꝝ ē ſapida. ſapidū āt nō eſt puꝝ el'ntū: ex eo ꝙ ſapi
dū cāt ex actiōe 4ᵒʳ q̄litatū pᵃʳ adiuicē. ¶ 2ᵒ ſi eēt ali 2.
qua aq̄ pura: maxie vr̄ eē aq̄ maris: cū locus maris ſit
locꝰ nālis aq̄ vt hr̄ 2ᵒ meteoroꝝ. falſitas ꝯn̄tis. p3. q² il
la aq̄ ē multū ſapida: ⁊ ml'tū de terreſtri eſt ei ꝑmixtū
ḡ nō ē pura. ¶ 3ᵒ nec aer eſt el'tū puꝝ. ꝓbat. q² vl' hoc 3.
eēt aer q ē i iferiori regiōe aeris: vl' q eſt i ſupiori: vel q
i media: nō q eſt i iferiori: q² ille eſt ꝑmixtꝰ multu3 va-
poribꝰ ⁊ exhalatōibꝰ. ⁊ ꝑ ꝯn̄s. n̄ ē purus: nec q ē i ſupe
riori. q² ille ē calior q̄̄ debeat eē aer: qn̄ ē i ſua nāli diſ-
pōne. ⁊ h̄ ē ꝑꝑ ꝓpiq̄tatē ad ſpā ignis. nec aer q ē i meᵃ
regiōe ē purꝰ: q² ē friᵒʳ ꝺ ml'to q̄̄ ſit aer: qn̄ ē i ſua nāli
diſpōe. p3. q² ſp meᵃ regio aeris ē frida. vn̄ ꝑꝑ h̄ gn̄ant
ibi grādies ⁊ pluᵉ. ⁊ bᵒʳ: ſic̄ h3 videri i liᵒ meteo. ¶ 4ᵒ 4.
ꝓbat ꝙ nec ſit ignis purꝰ. q² maxie vr̄ ꝺ igne i ſpa ſua:
ſ3 ille n̄ ē purꝰ. ꝓbat. q² ille ignis ꝯtiᵉ mouet circl'r: ⁊ ex
illo motu vr̄ ꝙ ptes eiꝰ aliq̄l'r ꝯdēſāt ⁊c̄. q² ibi ꝯtiᵉ mo-
uet: vr̄ ꝙ n̄ ſit ibi tāq̄̄ i ſuo loco nāli. ⁊ ꝑ ꝯn̄s vr̄ ꝙ nō
ſit ibi i ſua nāli diſpōne. ⁊ ꝑ ꝯn̄s. n̄ ē ibi purꝰ: vn̄ ſi eſſet
ibi tāq̄̄ i ſuo loco nāli: vr̄ ꝙ n̄ moueret: ſ3 qeſcere3 ꝑꝑ h̄
ꝙ el'a qeſcūt: ⁊ cū ſt̄ i ſuis locis nālibꝰ n̄ āpliꝰ mouent.
¶ 5ᵒ ꝺ terra: ois terra ē coloʳᵃ. ḡ nᵃ terra ē pura. ꝯn̄a t3: 5.
ex eo: ꝙ color reſultat ex actiōe 4ᵒʳ q̄litatū pᵃʳ adiuicē
an̄s p3. nā ois terra ē viſibil': ⁊ cū nō ſit lucida ſeᶻ ipa3
eē coloratā: ex eo ꝙ oē viſibile ē lucidū vl' coloratum.
¶ 6ᵒ nec ē ſimᶻ dēſū nec ē ſimpᶻ raꝝ: nec ſimpᶻ ḡue: nec 6.
ſimpᶻ leue: ḡ nō ē aliqō el'tū puꝝ. ꝯn̄a t3. ex eo ꝙ terra
pura deberet eē ſimpl'r ḡuis: ⁊ ſimpᶻ dēſa: ⁊ purꝰ ignis
deberet eē ſimpl'r leuis: ⁊ ſimpl'r rarus. an̄s p3. q² nec
ē aliqō ita dēſū qn poſſ3 eē dēſius: nec aliqō ita rarum
qn poſſ3 eē rarius exq̊ latitudo raritatꝫ ⁊ dēſitatꝫ ē ifiᵗᵃ.

In oppoſitū ē Ari. i iſto 2ᵒ ⁊ ꝓbat. nā ſi n̄:
tē qōl3 el'tū ſtaret ſb diſpōne T. c. 22.
inālí. ⁊ ꝑ ꝯn̄s eēt violēᵐ: ⁊ cū nullū violēᵐ ſit ꝑpetuū: ⁊. 24.
ſeqt̄ ꝙ el'ta n̄ diu manerēt: verūtn̄ iſta rō n̄ ē ꝺmr̄atia:
q² diceret ꝙ ꝗ̄uis nᵐ violēᵐ ſit ꝑpeᵐ: tn̄ ꝑpetuo ē aliqō
violēᵐ: ⁊ ſic ꝗ̄uis nullū el'tū ſit ꝑpeᵐ: tn̄ ꝑpetuo ē ali- (qō el'tū.
In iſta q̄ōne ponā p vnā op. ⁊ iux̄ eā po-
nā vnā aliā. 2ᵒ ponā vnam opionem de queſito.

p̊.opio **Quātū** ad p̊mū ſciēdū ē ꝙ vna opinio ꝙ nullū eſt elr̄entū ſimplex ꝛ purū:pꝫ h̄:ſic̄ dicit iſta opinio:q̄ꝛ ſi ſic:illud eſſet icoꝛruptibile ꝛ imutabile.ignis.n.nūq̄ꝫ purus deſcēderet ad locum ſue coꝛruptiōis nec terra pura aſcenderet: ꝛ ſic ſi terra pura eēt circa cētꝝ ñ cōꝛūpet̄ nec vnq̄ꝫ alicui miſceret̄. ❡ 2° ad
2 idē auc̄te ꝯſtātini i lib.de el'tis dicētis. Jlla coꝛpa que apparēt ad ſenſuꝫ el'enta ſimplicia ſūt i rei v̊itate mixta: ſꝫ pp ſil'itudinē mouent̄ tal'r:ſic̄ mouent̄ el'a pura: aliq̄ ſurſū ꝛ aliq̄ dcoꝛſū. ꝛ ſil'r noiant̄ noib⁹el'toꝝ:q̄ꝫuiſ magiſ al'r deberēt denoiari.vñ qd̄ appet eē terra magiſ d̄beret d̄noiari t'reū: ꝛ qd̄ aq̄ aquꝫ: ꝛ qd̄ aer aereū: ꝛ qd̄ ignis igneū. ❡ Sꝫ ꝯ̄ iſtā opionē arg².nā cōiter ponūt
T.c.17. q̄ttuoꝛ el'ta pura ꝛ ſimplicia.vñ per Ari.p̊ celi:aliqd ē
4.c.26. ſimpl'r ḡue: ꝛ aliqd ſimpl'r leue.mō ex h̄ vr̄ ſeq ꝙ ſit dare aquā purā ꝛ ignē puꝝ:ſic ꝙ nā ñ poſſꝫ facē terrā purioꝛē nec ignē purioꝛē. ❡ Nihilomin⁹iux̄ h̄ eſt vna opio ꝙ nō ſit el'entū ignis:nec ꝙ ſit talis ſpa ignis:ſic̄ nos ſolem⁹imaginari:pꝫ hoc:ſicut dic̄ iſta opio.q̄ꝛ illa vel p̊uiret ad iplēdū vacuū:mō h̄ ita bñ faceret aer:ſicut ignis:ex eo ꝙ aer poſſet eē ita ꝓtēſus a ꝯuexo ipi⁹ aq̄ ad ꝯcauū oꝛb̄ lu^e:ſic ꝙ aer t'miaret̄ ibi vbi termiat̄ ignis. Et h̄ vr̄ ēt dicē macrobi⁹:q dic̄ ꝙ i ꝯcauo oꝛb̄ lune ē aer purioꝛ:pp qd̄ vr̄ ꝙ to^m qd̄ ē a ꝯuexo aq̄ vſq̄ꝫ ad ꝯcauū oꝛb̄ lune ſit aer:q̄ꝫuiſ circa oꝛbē lune ſit puriō ꝛ citra min⁹pur⁹. Et ex alio:q̄ꝛ videm⁹ h̄ iferi⁹ignē rube-
2. um:q̄re ſi opoꝛteret ponē vnā talē ſpam vtiq̄ꝫ apperet nob̄ eē rube⁹:ſꝫ h̄ ñ:q̄ꝛ ſic̄ pꝫ ad ſenſū nullū tale appet iter nos ꝛ celū. Etiā ex alio pꝫ.nā ſi poneret̄ talis ſpa
3. ignis:cito alia el'ta coꝛrūperet pp maximā ei⁹actiuita-
4. tē. Et ēt pꝫ ex alio.nā videm⁹ ꝙ aliq̄ ſūt aialia hitātia i terra ꝛ aliq̄ i aq̄ ꝛ i aere:mō ſi poneret̄ tal' ſpa ignis: tūc i illa ēt eēnt aialia hitātia:ſꝫ nō p̄t eē:q̄ꝛ ſtatim pp magnā actiuitatē ignis coꝛrūpent̄. ❡ Breuiter ſuſtinēdo ꝙ ſit talis ſpa ignis dr̄ ꝙ ē ad replendū locū ꝛc̄. ꝛ cū h̄ ad ꝑficiēdū vniuerſū:vñ vniuerſū ex h̄ ē ꝑfectius q̄ꝫ ſi totū a ꝯuexo aq̄ ad ꝯcauū oꝛb̄ lune pōeret eē aer.
❡ Ad auc̄tē macrobij p̄t dici ꝙ iſte fuit illius opionis.
Ad 2. ❡ Ad aliā qñ dr̄ ignis h̄ iferius ꝛc̄.dico ꝙ veꝝ ē:nec iſte ignis h̄ iferius ē ignis purus:ſꝫ q̄ꝛ ignis i ſpera ſua eſt multū rarus ꝛ multo rarioꝛ q̄ꝫ aer:ide ē ꝙ ñ apparet nob̄ rubeū iter nos ꝛ celū.vñ debem⁹imaginari de igne i ſpera ſua:ſic̄ de igne in furno foꝛtiter calido cali-
Ad 3. ditate carbonū alijs ex̄ctis. ❡ Ad aliā qñ dr̄ tūc igniſ alia el'ta deberet coꝛrūpe:dico ꝙ nō.nā pp ei⁹nobilitatē nō ē multū itēſe actiu⁹: ꝛ adhuc po^{t°}: ꝙ eēt i iſta ife-
Ad 4. rioꝛa nō cōbureret pp reactionē ipoꝝ ab eo:ēt ipa nō coꝛrūpet pp ſaluationē vniuerſi. ❡ Ad aliaꝫ dñt aliq: ꝙ imo i igne ꝯſuetū ē hitar̄ vnū aial qd̄ vocat̄ ſalamādra.vl' al'r dico ꝙ ñ oꝫ ꝙ i q̄lꝫ el'to hitarēt aialia:vñ q̄ꝫuis i terra circa ei⁹ꝯuexū hitēt aialia:nō tñ circa cētrū vel adhuc ꝓꝓ̊us nulla hitant.ḡ nō ē miꝝ ſi nec i igne.

Quantū ad 2^m ſit p̊ma diſtinctio ꝙ aliqd dicitur ſimplex.vno modo tā ſubal'r q̄ꝫ q̄litatiue.alio mō ſubal'r:ñ tñ q̄litatiue eodē mō ly purū.
p̊a 2̊ **Tūc ſit** p̊ma ꝯ.ē dare ſperā ignis.ꝓbat̄.p̊ p cōbinatiōes q̄litatū.nā ſic̄ dicebat̄ p̊⁹:q̄ttuoꝛ ſt̄ cōbinatōeſ q̄litatū p̊maꝝ pol'es:q̄ꝝ vna debet̄ igni mō tale el'tū ñ hr̄et locū ſuū alibi:ſi ñ pōeret̄ ſpa ign̄.
2. ❡ 2°.nā flāma tēdit ſurſū: ꝛ alia ignita: ꝛ h̄ vr̄ eē ſignū
3. ꝙ ſurſū ē eoꝝ loc⁹nālis. ❡ 3°.q̄ꝛ exhalatiōes ſupi⁹eleuate iflāmat̄:ſic̄ ſūt comete: ꝛ h̄ ē ſignū ꝙ ꝓpe eſt el'tū
2a 2̊ calidū.ſ.ignis. ❡ 2a ꝯ̊ eſt.ꝙ ꝯtigit dare terrā ꝛ ignē purū ſubal'r ꝛ accñtal'r h̄ ē q̄litatiue.pꝫ. q̄ꝛ ignis ꝛ terra ſunt i locis extremis:ſꝫ mixtiōes hñt fieri in interme-
3a 2̊ dio ꝛc̄. ❡ 3a ꝯ̊ ē.ꝙ foꝛte eſt alicubi aer purus vl' aq̄ pura ſubal'r:lꝫ oīs aq̄ vl' aer ſit mixta accñtal'r ꝛ q̄litatiue. pꝫ.q̄ꝛ q̄ꝫuis aeri bñ fiat cōmixtio vapoꝝ ꝛ exhalationū:q̄ q̄dē mixtio fit p diuiſionē ꝑtiū aeris adinuicē:tñ cū nō q̄lꝫ ps aeris diuidat̄:vr̄ aliq̄ eſſe nō diuiſa. ꝛ illa eſſe pura ſubal'r:lꝫ ſit mixtuꝫ q̄litatiue ꝛ accñtal'r:ſil'r de aqua que nō eſt pura qualitatiue pp cōmixtionem ꝑtiū terreſtrium. Ex his pꝫ reſponſio ad queſitum.

Ad rōnes. Ad p̊mā qñ dr̄ de aq̄.dico ꝙ illa bñ ꝓbat ꝙ nō ſit dare aquā purā ſubal'r ꝛ accñtal'r:ſil'r nihilomin⁹bñ ē dare aquā purā ſubal'r:lꝫ mixtā q̄litatiue. ❡ Ad ſcd̄aꝫ ꝛ 3^{am} ſil'r rñdet̄. Ad rōnes / Ad 2. ꝛ 3
❡ Ad 4^{am} qñ dr̄.ignis mouet̄ i ſpa ſua.cōcedo.ḡ vr̄ ꝙ nō ſit ibi loc⁹ei⁹nāt'.negat̄ ꝯña.nā q̄ꝫuis ꝯtiue moueatur circulariter i ſpera ſua:tñ ille motus nō eſt ſibi nālis:nec ēt mot⁹:ſꝫ ieſt ſibi p̄ter nām: ꝛ mouet̄ ſic:nō ꝙ celū rapiat ipꝫ:ſic̄ aliq imaginant̄.vñ ſupficies ꝯcaua celi ē ita leuis: ꝛ ſil'r ſupficies ꝯuexa ignis:ꝙ vna non p̄t attigi ab alia tal'r ꝙ ipa rapiat tali mō. ❡ Sꝫ dicet aliqs.qūo ḡ ignis mouet̄ ſic circulariter.dico ꝙ h̄ eſt pp iflūctiā ſibi ifluxā a celo q̄ mouet ipꝫ tali motu cōſimili:ſic̄ mouet̄ celū. ❡ Ad q̄ntaꝫ qñ dr̄.oīs terra eſt coloꝛata.negat̄.vñ poſſꝫ tm̄ fodi in terrā ꝙ iueniretur terra nō coloꝛata. ❡ Ad ſextā qñ dr̄.ñ ē dare ꝛc̄.dico ꝙ imaginatio ē eē ita dēſuꝫ ꝙ nā nō pōt facere dēſius ꝛ ſil'r dr̄ de raro: ꝛ hoc ſufficit ad hoc ꝙ ſint el'ta pura vnū ḡue ꝛ aliō leue. Et qñ dr̄.latitudo raritatis eſt ifinita:hoc pōt negari natural'r loquendo: imo latitudo raritat̄ q̄ pōt fieri nāl'r ē finita: ꝛ ſil'r dēſitas ꝛc̄. ❡ Ad rōnē opionis qñ dr̄ ſi eēt dare ignē puꝝ ꝛ aquā puraꝫ ꝛc̄.nūq̄ꝫ coꝛrūpet̄.negat̄ ꝯña.vñ q̄ꝫuis bñ ſit ignis purus:tñ ille aliqñ erit ipurus pp aliquā ꝯſtellationē celi: ꝛ tūc deſcēdet ad locū ſue coꝛruptiōis. Sil'r terra q̄ mō eſt i cētro aliqñ veniet ad ſupficieꝫ: ꝛ ad locū ſue coꝛruptiōis:vnde imaginādū ē.ꝙ q̄ꝛ ꝯtinue fluūt aliq̄ ꝑticule terre cū fluuijs fluc̄tib⁹ad mare ꝯtiue terra ex alia ꝑte celi fit ḡuioꝛ: ꝛ ex iſta ꝑte fit leuioꝛ: ꝛ ſic continue eſt aliud ꝛ aliud centꝝ ḡuitatis terre: ꝛ qd̄ aliquādo erat centrū terre cōtinue pellitur verſus ſupficiem terre tādiu ꝙ aliqñ erit in ſupficie terre. Ad 4. / Ad 5. / Ad 6.

Q̄ō. vij.

Querit vtrū vnū el'entū poſſit imediate ḡñari ex alio:ſic ꝙ imediate ex aere generet̄ aq̄ abſq̄ꝫ h̄ ꝙ p̊us generet̄ ex eo aliqd: ꝛ ita ꝯſil'i mō de alijs elemētis. ❡ Et argr̄ p̊ ꝙ nō.nā ſi ſic.tūc illud ꝙ eſſꝫ: poſſet ḡñari:qd̄ ē falſū.nihil.n.qd̄ ē ḡñabit̄ nec ḡñat̄.ꝯña tꝫ. ex eo ꝙ oē el'entū eſt:q̊cūq̄ꝫ.n.elemēto dato d̄ ipo veꝝ eſt dicere ꝙ ipꝫ eſt.ita ꝙ poſſꝫ ſic argui i foꝛma: nihil qd̄ eſt p̄t ḡñari.oē el'tū eſt.ḡ nullū elemētū pōt ḡñari: ꝛ p ꝯñs nō pōt ḡñari ex alio.qd̄ erat ꝓbādū. ❡ Cōſimili mō arguit̄ ꝙ nullus hō pōt ḡñari. ❡ 2°.arguit̄ ſic nō qd̄lꝫ mixtū pōt coꝛrūpi in qd̄lꝫ mixtū.ḡ nec el'entū i qd̄lꝫ el'entū. Et hoc imediate:ꝯña vr̄ tenere a ſil'i.añſ ꝓbat̄.q̄ꝛ hō nō imediate pōt coꝛrūpi i aſinū vl' in h^{91}: ſꝫ imediate coꝛrūpi i cadauer.ergo ꝛc̄. ❡ 3° arguit̄ ſic demr̄ata medietate ignis i ſpera ſua:illa nō pōt coꝛrūpi i aerē: ꝛ eſt el'tū.ḡ non ex quolꝫ el'ento pōt generari aliqd.ꝯña tꝫ.aſſumptū pꝫ.q̄ꝛ nā nō ꝑmitteret ꝙ vnum el'tū eēt ita diminutū de medietate.iā.n.oꝛdo ꝛ ꝓpoꝛtio el'toꝝ vniuerſi eēnt ꝑuerſi. ❡ 4° ſi qd̄ eēt v̊a: nūq̄ꝫ ex el'tis ḡñaret̄ mix^m.ꝯña tꝫ.ex eo ꝙ vnū el'tū ꝯuerteret aliō i ſuā nāꝫ:cū ex q̄lꝫ el'toꝝ poſſꝫ imediate aliud ḡñari. ❡ 5° vel el'ta ſunt adiuicē eq̄lia in v̊tute vel nō: ſi ſic:tūc vnū nō p̄t ꝯuertere aliō:cū ſint eq̄lia i v̊tute ſi v̊o ñ:tc̄ aliqd ꝙ ē foꝛti⁹trāſmutabit a^a ꝛ ꝯuertet eā i ſuā nāꝫ ꝛ alia nō poterūt ꝯuenire nec trāſmutare illud pp h̄ ꝙ min⁹nō pōt agere in maius.al'r.n.a ꝓpoꝛtiōe maioꝛis p̊. / 2. / 3. / 4. / 5.

6. forīs ieq̄litatꝫ fieret actio:cui⁹oppoſitū tenet cōis ſcho la.℄6°ignis nō pōt trāſmutari nec corrūpi ab aere.ǧ qḋ falſa.ꝯña tȝ.ex eo.q2 nō vr̄ eē maioꝛ rō de vno elt̄o ꝙ poſſit gn̄ari ex vno q̄ȝ ḋ alio.añs.ꝓbaẜ.q2 ſi ignl poſ ſet corrūpi ab aere tc̄ ei⁹caliditas poſſȝ corrūpi ab ae re:ſȝ h̄ nō.q2 nec a caliditate aeris:nec ab humiditate
7. eiuſdē:cū nulla illaꝝ q̄litatū ſit ꝯ̄ria caliditati ignis: ois tn̄ actio fit rōne ꝯ̄rietatꝫ.℄7°argr̄ ḋ igne ⁊ aq̄ ꝙ vnū nō poſſit gn̄ari ex alio imeᵗᵉ:q2 cū foꝛ̄ᵃignis educaẜ de pō mãe niſi illa mã diſpoſita ſit q̄litatib⁹ꝯuenientibus igni:⁊ſuo mō ē ḋ foꝛ̄ᵃſubali aq̄:ſeqẜ foꝛmã ignis n̄ edu ci ḋ pō mãe ipſius aq̄:niſi p̄us aq̄ ſit calidioꝛ ⁊ ſiccioꝛ aere:ſȝ h̄ videẜ icōueniens.nã ex hoc ſeqẜ aliq̄ȝ aquaȝ .ſ.i via gn̄onis ignis ex aqua eē calidioꝛē aere: qḋ vr̄
8. icōueniēs ex eo ꝙ aqua de nã ſua eſt frida ⁊ humida.
9. aer aūt eſt calidus ⁊ humidus.℄8°argr̄ ſic.nō ꝯtigit ire ḋ extrēo i exᵐ:niſi p media.cū ǧ ignis ⁊ terra ſint extrēa iter q̄ manēt aq̄ ⁊ aer:vr̄ ꝙ ex terra non poſſit gn̄ari ignis:niſi p̄us ex ea gn̄eẜ aq̄ vel aer.℄9°arʳ ſic ſi imeᵗᵉ ex aq̄ poſſȝ fieri ignis:ſeqẜ ꝙ aqua poſſȝ ſtare ſub maioꝛi raritate ⁊ maioꝛi leuitate: ⁊ ſb maioꝛi cali ditate q̄ȝ ſit raritas leuitas ⁊ calitas nãlis ipi⁹aeris:ſȝ h̄ vr̄ eē falſū.ꝓbaẜ ꝯña.nã ponaẜ ꝙ ex aq̄ debeat ge nerari ignis:tc̄ oȝ ꝙ p̄us diſponaẜ iducēdo raritatē le uitatē ⁊ calitatē:tūc q̄n eſt iducta tãta raritas: tãta le uitas tãta calitas:q̄ta eſt ex aere nō pōt dici: ꝙ tc̄ ex illa aq̄ gn̄eẜ aer.nã tūc nō imediate ex ea gn̄aẜ ignis: qḋ eſt ꝯ̄ hypoteſiȝ:nec adhuc iduciẜ foꝛ̄ᵃignis.nã tunc eēt aliqs ignis:q nec eēt rarioꝛ:nec leuioꝛ:nec calidioꝛ q̄ȝ ſit aer:ꝙ iteꝝ vr̄ icōueniens.ǧ opoꝛteret ꝙ adhuc aq̄ vlteri⁹rareᵗ leueᵗ ⁊ caleᵗ añq̄ȝ educaẜ foꝛ̄ᵃignis: ⁊
10. ſi ſic:ſeqẜ ꝙ imeᵗᵉpoſt hoc aq̄.a.ſtabit ſb maioꝛi leuita te raritate ⁊ calitate q̄ȝ ſit aer nãlr̄.℄Adhuc.xᵐᵒpoſ ſet q̄ri vtꝝ hoc eſſet ſucceſſiue vel ſubito.

T.cō. 24.⁊ 25. **In oppoſitū** ē Ari.in iſto 2°.vn̄ vult ꝙ oia elt̄a ſint adiuicē trãſmutabi lia imediate.℄De iſta q̄one ſciēdū eſt,ꝙ itelligitur ḋ

Op.antiqua trãſmutatiōe ꝫ ſubāȝ ⁊ nō ꝫ q̄litatē.vn̄ ſciēdū ē ꝙ fu it vna opio antiq̄ añ Ari.ꝙ oia elt̄a eēnt eiuſdem ſpēi ⁊ ꝙ dr̄nt ſolū ꝫ raꝝ ⁊ dēſū:⁊ iſti dixerūt elt̄a bn̄ trãſ

ꝯ̄ opionem mutari adiuicē ꝫ q̄litates.nō aūt ꝫ ſubāȝ.Ariſ.aūt ⁊ eius ſeq̄ces dn̄t elt̄a nō poſſe ſolū trãſmutari adiuicē ꝫ eoꝝ q̄litates.veꝝ ēt ꝫ eoꝝ ſubās.℄Vn̄ ꝯ̄ iſtã opi nionē antiquã arguūt ſic.nã ſi capiaẜ vna poꝛtio aeris nūq̄ pt̄ tm̄ cōp̄imi ꝙ veniat ad tãtã dēſitatē q̄ta ē dē ſitas ipſi⁹terre niſi fieret alteratio diſpoſitiua ad coꝛru

2. ptionē.℄2°.nã aliq̄n fit mutatio n̄ſiōis ꝑ noia ſuba lia ad q̄nē factã ꝑ qḋ ē h̄.ḋ elt̄is ⁊ h̄ nō eēt ſi elt̄a eſ ſent trãſmutabilia adiuicē ſolū ꝫ eoꝝ q̄litates: ⁊ n̄ ꝫ eoꝝ ſubās.aſſūptū pȝ.nã aliq̄n cū q̄rimus qd ē h̄:dici mus ꝙ ē aer: ⁊ poſtea ignis:ita ꝙ mã q̄ p̄⁹ erat ſb foꝛ̄ᵃ
3. aeris:poſtea ē ſub foꝛma ignis.℄3°ſeqẜ ꝙ p̄uſq̄ȝ ſolū eēt talis dr̄ia ꝫ raꝝ ⁊ dēſū iter elt̄a nō vr̄ ꝙ eēt tanta diſtãtia iter elt̄a imediata in raritate ⁊ denſitate vt in
4. aere ⁊ i aq̄.℄4°ſi aer ſic ꝯdēſareẜ:violēte rediret ad raritatē ꝑſtinã ſi dimittereẜ ꝓpe nãe: ⁊ h̄ non eſſet niſi a p̄n°itriſeco.puta ab ei⁹foꝛ̄ᵃſubali: ⁊ ſi ſic tc̄ illa foꝛma ſubalis eēt alteri⁹ſpēi a foꝛma ſubali terre: cui dēſitas nō eſt violēta:ſȝ nãlis.ǧ ⁊c̄.aer ⁊ terra nō ſūt eiuſdem ſpēi:ſic nec ille foꝛme ſubales.℄Hoc ǧ ſuppoſito ꝙ elt̄a differãt ſpē.⁊ nō oia ſūt eiuſdē ſpēi.pono iſtã diſti ctionē.ꝙ elt̄ū pt̄ capi ꝑ toto elt̄o:ſic ignis ꝑ toto igne i ſpera ſua:vl̄ ꝑ pte ei⁹:ita ꝙ vna gutta aq̄ diceret elt̄ū ⁊ ſimiliter vna ſcintilla ignis.

Tunc ſit p̄ᵃ ꝯ̄.capiēdo ꝑ mō:elt̄ū ipum nō vna trãſmutatōe ꝯtinua pt̄ tranſmutari in aliud.pȝ.nã demōſtrãdo totū ignē i ſpa ſua ipȝ ē elt̄uȝ: ⁊ nō pōt vna trãſmutatōe ꝯtinua trãſmutari i aliḋ:eo ꝙ tūc eēt defect⁹illa trãſmutatiōe cōpleta i elt̄ū ignis: qḋ eſt icōueniēs:nã tūc opoꝛteret totalē mãȝ ipi⁹ignis ſtare ſb mlt̄o minoꝛi extēſiōe q̄ȝ mō ſit: ⁊ ſic opoꝛteret dereling vacuū:vl̄ latera celi ꝓpinquos ſe ꝯtigere.ꝯña tȝ.ex eo ꝙ iã ꝯcauū oꝛb lune repletū eſt elt̄is.℄2ᵃꝯ̄ ē. ꝙ nec q̄lȝ ps elt̄i pōt trãſmutari i aliud elt̄ū vna tranſ mutatiōe ꝯtinua.pȝ.q2 nō medietas:ſic argumētatū ē i vna rōne.℄3ᵃꝯ̄ eſt ꝙ q̄lȝ ps pedalis vnius elt̄i pōt trãſmutari i aliḋ elt̄um vna trãſmutatiōe ꝯtinua.pȝ.q2 h̄nt ꝯ̄rietates adiuicē.℄2°argr̄ ſic.oē elt̄ū ꝫm oēs ta lem ptē eſt natū gn̄are ſibi ſilē in mã diſpoſita vl̄ quaȝ pōt diſponere:ſȝ mō cuiuſlȝ elt̄i mã pōt diſponi ꝑ aliḋ elemētū ad h̄ ꝙ illud ex ipa gn̄et ſibi ſilē.ǧ ⁊c̄.℄Sȝ dicet aliqs.tu dicis ꝙ vna ps vnius elemēti pōt tranſ mutari i aliḋ elt̄ū: ⁊ nō alia:quer̄iẜ ꝑꝑ qd hoc ſit.℄2° q2 q̄lib3 ps vnius elt̄i eſt ꝯ̄ria alteri elt̄o.ǧ q̄lȝ pōt trãſ mutari i aliã:ſilr̄ vna vni⁹elt̄i in aliã alteri⁹elt̄i.℄Ad p̄ᵐ dico.ꝙ h̄ ꝓpter h̄ ē ꝙ nãlr̄ ē vna certa menſura ad quã aliqḋ elt̄ū pt̄ dimiui: ⁊ ſi vltra dimiuereẜ eēt ioꝛdi natio vniuerſi: ⁊ ſeqẜ illḋ qḋ dicebaẜ ḋ vacuo ⁊ appꝛo ximatōe lateꝝ celi:mō q̄lȝ ps vni⁹elt̄i ad ei⁹coꝛruptio nē ſequaẜ:illa nō pōt vna trãſmutatiōe ꝯtinua trãſmu tari i aliã.q̄lȝ ãt alia pt̄:ad ei⁹coꝛruptiōeȝ n̄ ſequūẜ ꝑdi cta.℄Ad aliã dico.ꝙ q̄uis q̄lȝ ps vni⁹elt̄i ad aliã al teri⁹h̄eat ꝯ̄rietatē:n̄ tn̄ q̄lȝ pt̄ trãſmutari i aliã ꝑꝑ inoꝛ diationē vniuerſi: ⁊ alia icōueniēᵗᵃq̄ ſequūẜ coꝛruptōeȝ illi⁹ptis.℄4ᵃꝯ̄ ē.ꝙ aliq̄n vnū elt̄ū trãſmutaẜ i aliḋ ꝑ actiōeȝ elt̄i potioꝛl q̄ȝ alic⁹alteri⁹.pȝ.nã q̄nq̄ ꝑ actiōeȝ ſolis ex aq̄ gn̄aẜ ignis.℄5ᵃꝯ̄ eſt.ꝙ gn̄o vnius elt̄i ex alio ē ſucceſſiua ꝫ ptes q̄titatiuas.pȝ.q2 ſucceſſiue vna pars trãſmutaẜ i aliã poſt aliã: ⁊ iḋ vna pte gn̄ata:illa iuuat ad gn̄onē alteri⁹:ſicut pȝ i ſtupa:cuius vna ps.ꝓ igniẜ q̄ vlteri⁹ignit alias.℄6ᵃꝯ̄.ipoſ'e ē duos ignes eē .ſ.a.⁊.b.⁊ ꝙ a.gn̄abit b.ita ꝑciſe ꝙ nihil aliḋ ab a.pȝ ſtati.q2 gn̄aẜ ſucceſſiue ꝫm ptes q̄titatiuas: ⁊ vna ps ipſi⁹.b.gn̄abit aliã.ǧ nō.a.ꝑciſe gn̄abit.b.qḋ itenditur. ℄Coꝛrelariū.nullus ignis pt̄ gn̄are alium:ſe ſolo ſine adiutoꝛio gn̄ati:nec ēt alteraẜ.pȝ.q2 nihil agit i diſtãs niſi cū adiutoꝛio itermedij: ⁊ h̄ i actiōe q̄ eſt cū ꝯ̄rieta te.Et ſic bn̄ dic̄ Ari.ꝙ agēs ⁊ paſſuȝ debēt ſe tãgere.

p.ꝯ̄
2.ꝯ̄
3.ꝯ̄
Dubiuȝ
2. R̄
Ad 2.
4.ꝯ̄
5.ꝯ̄
6.ꝯ̄
Coꝛᵐ

T.c.43 ad rōes **Ad rōnes.** ad p̄ᵃᵐdico.ꝙ male ꝯcludiẜ.ǧ nᵐ elt̄ū pt̄ gn̄ari:ſȝ ḋberet ſic ꝯcludi. ǧ nullū qḋ ē pt̄ gn̄ari: ⁊ h̄ ē veꝝ.vn̄ i iſta:nullū elt̄ū pt̄ gn̄ari:ſubȝ ãpliaẜ ꝑ h̄,ꝙbū pt̄ ad ſupponēᵐ ꝑ elt̄o qḋ ē vl̄ pt̄ eē: ⁊ iḋ illa ē ꝯcedēda rōne talis ãpliatiōis.i iſta ãt.elt̄ū qḋ ē pt̄ gn̄ari:reſtrigiẜ ꝑ lyqḋ ē a tali ãpliatōe: ⁊ iḋ rōne tal' reſtrictōis ipa ē negãda.℄Ad 2ᵃᵐdico. ꝙ n̄ ē ſilē ḋ elt̄o: ⁊ ḋ mixto ꝑꝑ h̄ ꝙ mixᵐregrit ḋbitaȝ figurã ⁊ ḋbitã oꝛganiȝatiōnē: ⁊ iḋ q̄uis q̄ḋlȝ elt̄ū poſ ſit coꝛrūpi i aliḋ ⁊ imeᵗᵉi q̄ḋlȝ elt̄oꝝ:n̄ tn̄ ſic ē ḋ mix⁹ ꝑꝑ rōnē dc̄ãȝ.℄Ad 3ᵃᵐr̄nr ꝑ vnã ꝯ̄nē poſitã.℄Ad 4ᵃᵐdico.ꝙ q̄n elt̄a adiuicē appꝛoxiata ſr̄ tante po⁹ꝙ mutuo ſe coꝛūpūt:tc̄ n̄ gn̄aẜ vnū ex alio:ſȝ ex eis gn̄aẜ vnū 3ᵐvl̄ mixtū.q̄n.n.vnū ē foꝛti⁹alio i tãto ꝙ pt̄ ipm coꝛrūpe: ⁊ n̄ eꝯ̄ tūc vnū gn̄aẜ ex alio.℄Ad 5ᵃᵐdico. ꝙ n̄ ḋbſtãte ꝙ eēnt ieq̄lia i ṽtute adhuc foꝛti⁹ n̄ coꝛrū peret alia ꝑꝑ oꝛdiationē vniuerſi ⁊ alia q̄ dc̄ã ſr̄ ḋ va cuo ⁊ appꝛoxiatōe lateꝝ celi ⁊ receſſu abiuicē.℄Ad 6ᵃᵐdico.ꝙ calitas ignis n̄ imeᵗᵉremittiẜ a calitate ae ris nec ab hūiᵗᵉ:ſȝ remittiẜ ab hūiditate per modum ſeq̄le:iſto mō ꝙ hūiditas ipſi⁹ aeris remittit ſiccitatē ipſi⁹ignis q̄ remiſſa ipſaȝ ꝯſeqẜ remiſſio calitatꝫ ipius ignl.℄Ad 7ᵃᵐdico ꝙ n̄ ē icōueniēs ꝙ vioᵗᵉi via gn̄o nis ignis ex aq̄ ipa ſit ſb maioꝛi calitate:q̄ȝ ſit calitas

Ad 2.
Ad 3.
Ad 4.
Ad 5.
Ad 6.

Ad 8. nālis ipſi⁹aeris:q̄uis h̄ nō ſit poſſe de aq̄ ſtante in ſua nāli diſpōe. ¶Ad 8ᵃᵐ dico.ex q̄ terra ꝛ ignis valde di ſtāt:bn̄ ꝯcedo φ nō ꝯtigeret ire p motū localē ò terra ad ignem niſi trāſiret p aquā ꝛ aerē:nihilomin⁹ſi vna portio ignis approrieṫ vni portioni terre.ex t̄ra poſſʒ imeᵗᵉ gn̄ari ignis abſqʒ h̄ φ p⁹ ex ea gn̄eṫ aq̄ vel aer.

Ad 9. ¶Ad 9ᵃᵐ rn̄deṫ:ſic ad 7ᵃᵐ. ¶Ad 10ᵃᵐ pʒ p vnā ꝯneʒ

Ad x. poſitā ſupius.Et ſic terminaṫ iſta q̄ō. Q̄ō. viij.

Q**ueriṫ** vtꝝ habētia ſymbolū facilius trāſmutenṫ adiuicē. ¶Et ar

p̄. p φ nō.q2 ignis ꝛ terra hn̄t ſymbo ᵐ:ꝯcu̇iūt .n.i ſicci:ꝛ tn̄ tardiſſime trāſmutanṫ adiui cē.pʒ.q2 valde difficile ē ꝯdēſare ignē ad dēſitatē ter-re:imo difficili⁹q̄ʒ aerē:ꝛ tn̄ aer ꝛ terra nō hn̄t ſymbo lū:ſʒ ignis ꝛ terra hn̄ hn̄t:pp q̄ō vr̄ φ difficili⁹ſit el'ta hn̄tia ſymbo ᵐ trāſmuᵗᵉ adiuicem q̄ʒ n̄ hn̄tia ſymbolū.

2. ¶2°ignis ꝛ aq̄ nō hn̄t ſymbo ᵐ:ꝛ tn̄ videm⁹φ ignis ꝛ aq̄ facilr̄ trāſmutanṫ adiuicē.videm⁹.n.φ ignis nō pt diu durare i aq̄:imo citiſſime corrūpiṫ. ¶3°argr̄ ſic.

3. actio ē rōne diſſilitudis:ꝛ ꝯrietatꝫ.ḡ vbi ē maior ꝯrie-tas:ibi ē maior ac°ꝛ fortior:ſʒ i nō hn̄tib⁹ſymbo ᵐ ē ma ior diſſilitudo ꝛ ꝯrietas:q2 ibi ē ꝯrietas i abab⁹q̄litati b⁹.i hn̄tib⁹āt ſymbo ᵐ ſolū ē ꝯrietas i vna.ḡ vr̄ φ n̄ hn̄ tia ſymbo ᵐ facili⁹trāſmutāṫ adiuicē:q̄ʒ hn̄tia ſymbo ᵐ.

4. ¶4°q̄ō magꝭ ē actiuū pt aliō citi⁹trāſmutare:ſʒ ignis ē magꝭ actiu⁹reᵘ aq̄ q̄ʒ ſit terra vl' aer.ḡ citi⁹pt ꝯuertere aquā i ſuā nāʒ q̄ʒ terra vl' aer:ꝛ tn̄ terra ꝛ aer.hn̄t ſym bolū cū aq̄:q2 terra i friditate ꝛ aer i hūiditate. ignis āt nō hʒ ſymbolū cū ea.ḡ nō hn̄tia ſymbolū facili⁹trā-ſmutanṫ adiuicē q̄ʒ hn̄tia ſymbolū.ꝛ ēt q2 ignis agit i aquā ſʒ duas q̄litates:ſʒ terra:ꝛ ſilr̄ q̄ōlʒ eoꝝ agit i eā

5. ſʒ vnā. ¶5°i hn̄tib⁹ſymbolū ipoſſe ē vnū i aliō trans-mutari.ḡ ſaltē nō oia hn̄tia ſymbolū facili⁹trāſmutanṫ adiuicē.ꝯñā tʒ.ꝛ añs.pbaṫ.q2 ipoſſe ē φ ex viuēte ime

6. diate gn̄eṫ viuēs:ꝛ tn̄ q̄ōlʒ viuēſ cū viuēte hʒ ſymbolū. ¶6°ſic ſe hʒ vna q̄litas ad vnā q̄litateʒ ſibi ꝯriā:ſic ſe hn̄t due q̄litates ad duas ſibi ꝯrias.ḡ ſic eque eſt diffi cile corrūpe duas ſicut vnā.ḡ el'ta ꝯria ſm duas quali tates ita cito transmutanṫ adinuicem : ſicut el'a hn̄tia ſymbolum in vna:ꝛ ꝯrietatem ſm aliā.

T.c.25. **In oppoſitū** ē Ari.i iſto 2° vbi vult φ el'ta hn̄tia ſymbolū facili⁹ trāſmu tanṫ adiuicē. ¶Nōndū φ q̄ō pt itelligi facili⁹.i.velo-

p̄.nōn. ci⁹. ¶2°nōnᵐ ē φ i⁹velocitas pt attēdi:vl' ex pte pōꝝ

2.nōn. actiuaꝝ vl' paſſiuaꝝ:vl' ex pte ꝯdēſatiōis eaꝝ vl' ex p-te reſiſtētiaꝝ vl' ex pte ſingulaꝝ q̄litatū:q̄ ſūt raritas dēſitas duricieſ mollicies ꝛc. ¶3°nōnᵐ φ facilior trāſ

3.nōn. muta°pt eē breuiṫ vl' ex pte pōꝝ actiuaꝝ vl' reſiſtētia rū vl' ex pte vtriuſqʒ.p̄ ḡ ponā ꝯnes q̄tū ē ex pte pōꝝ actiuaꝝ ꝛ reſiſtētiaꝝ.2°q̄tū ē ex pte ꝯdēſatiōis pdcā rū.3°q̄ʒᵐ ē ex pte iſtaꝝ q̄litatū:raꝝ dēſū molle ꝛ duꝝ.

p̄.ꝯ **De primo** ſit p⁹ꝯ φ q̄tū ē ex pte pōꝝ actiua rū:n̄ hn̄tia ſymbolū facili⁹ trāſmu tanṫ adiuicē ceteris parib⁹.pʒ.q2.i actiōe el'toꝝ nō hn̄ tiū ſymbolū:ſr̄ due pōe actiue.i hn̄tib⁹āt ſymbolūʒ eſt vna pō actiua:ſeu vna q̄ agit:q2 ſʒ illas q̄litates:ſʒ q̄s

2.ꝯ hn̄t ſymbolū n̄ agunt adiuicē. ¶2ᵃꝯ ē.φ q̄tū ē ex pte reſiſtētiaꝝ i hn̄tib⁹ ſymbolū facilior ē tranſitus.patet. q2 ibi ſolū ē vna q̄litas reſiſtētis.in alijs aūt due q̄ reſi

3.ꝯ ſtūt. ¶3ᵃꝯ ē φ rōne vtriuſqʒ eq̄ facilis eſt trāſmutatio vtrobiqʒ.pʒ.q2 ita facilr̄ ceteris pib⁹duo corrūpūt duo ſicut vnum corrumpit vnum.

Quantū ad ſcōʒ ſciēdū ē φ ſic dicebaṫ p h⁹.φ cal'itas ꝛ friditas ſr̄ magne actiuita-tis:ꝛ modice reſiſtētie.friditas āt ꝛ ſiccitas ſūt modi-ce actiuitatis:ꝛ magne reſiſtentie.

Tūc ſit p̄ma ꝯcl'o:φ i⁹ q̄ trāſmutanṫ p actionem p̄.ꝯ calidi ꝛ fridi vel ecōuerſo:citius trāſmu tanṫ ceteris paribus adiuiceʒ.pʒ.q2 cal'itas ꝛ friditas ſūt magne actiuitatis:ꝛ pue reſiſtētie.pʒ ò aq̄ ꝛ igne: q̄lr̄ cito trāſmutanṫ adiuicē. ¶2ᵃꝯ ē.φ in illis q̄ trāſ- 2.ꝯ mutanṫ adiuicē:rōne ſiccitatis in humiditatē vel ecō-uerſo:trāſitus ē tardior.pʒ.q2 ac°eſt tardior poſtq̄ʒ ſic citas ꝛ hūiditas ſūt magne reſiſtētie:ꝛ parue actiuita tis:pʒ h̄ ò terra ꝛ aqua:terra.n.diu durat i aqua:pp h̄ φ actio aque in terram eſt debilis.

Quantū ad tertiū ſit p⁹ꝯ.φ q̄tū ē ex pte iſta-rū q̄litatū raritas dēſitas:ignis ꝛ ter ra ſūt difficilis trāſmutatōis.pʒ.q2 difficili⁹ eſt diſponē mā terre:ad ſtādū ſub for⁹ignis cuiuſcūqʒ el'ti mā q̄ʒ-tū ad illas q̄litates denſū raꝝ:eo φ terra eſt valde dē ſa:ꝛ ò difficili ē diuiſibil'.ꝛ p ꝯñs.ò difficili paſſibilis. p̄.ꝯ

¶2ᵃꝯ ē.φ ceterꝭ parib⁹mollia ꝛ rara facili⁹trāſmutan 2.ꝯ tur.pʒ.q2 ſūt facili⁹paſſibilia:diſibilia facili⁹:ꝛ agēs pt̄ meli⁹applicari ptib⁹eoꝝ:pp facilē diuiſionē ipoꝝ ꝛc.

¶3ᵃꝯ eſt.φ iproprie aliq̄ dr̄ fieri facili⁹:nō q2 i miori 3.ꝯ tpe vel citi⁹:nec cū miori difficl'tate:ſʒ q2 q̄dāmō pau-ciora reqrūṫ ꝛc.Et ſic itellerit Ari.cū dirit φ facilius 2.ge. trāſmutanṫ ſymbola q̄ʒ alia.pʒ ex ſua ꝓbatione.Dic̄.n. 25. φ reqriṫ ibi gn̄o vni⁹q̄litatis:ꝛ corruptio vni⁹:ꝛ ſi nō hr̄et ſymbolū reqrereṫ corruptio duaꝝ q̄litatuʒ.

Ad rōnes dico φ ſolute ſunt ſm ꝯnes:poſi- Ad rō tas excepta 5ᵃ.ad quaʒ rn̄deṫ φ nes. Ari.itellerit hoc de el'tis:ꝛ nō de mirtis:ſicut ſunt vi- T.cō. uentia ꝛc. Queſtio. ix. 25.

Q**ueriṫ** vtꝝ ex duobus el'tis nō habē tibus ſymbolū pōt tertiū el'tū p̄. gn̄ari. ¶Et argr̄ p φ nō.nam oē q̄ō gn̄aṫ. gn̄aṫ a ſibi ſil'i.ḡ duob⁹el'tis nō hn̄tib⁹ſym-bolū adiuicem applicatis:puta ignē ꝛ aq̄:magis debe rēt gn̄ari aq̄ vel ignis q̄ʒ aliud el'tū tertiū diſtictū a q̄li 2. bet illoꝝ:ſicut eſſet terra vel aer. ¶2°ſi ex duobus ele-mentis nō habētibus ſymbolū poſſet tertiū gn̄ari:pu-ta ex igne ꝛ aq̄ terra:tūc h̄ nō poſſet fieri niſi aqua cō-denſareṫ ab igne:mō h̄ nō pōt eē:q2 ignis nō hʒ con 3. denſare:ſʒ rarefacere. ¶3°ſic.q2 idem corrūperet ali-ud:ꝛ corrūpereṫ ab eodem:ꝛ ſic idē eēt fortius ꝛ de-bilius reſpectu eiuſdē:q̄ō eſt fl'm.ꝯñā tʒ.q2 ex duobus el'tis nō poſſet tertiū gn̄ari niſi vtrūqʒ eoꝝ corrūpere 4. tur. ¶4°argr̄ ſic.q2 igne ꝛ aqua adiuicem applicatis ignis ſi corrūpit friditatem aque:ex ꝯñti corrūpit hūi ditatem:ꝛ ſic nō pōt gn̄ari aer:ex quo aer reqrit humi ditatem.ſilr̄ ſi friditas aque corrūpit caliditatē ignis: ꝯñr corrūpit vel ſaltem debilitat ſiccitatē eiuſdeʒ:ꝛ ſic nō pōt gn̄ari terra:cū terra reqrat ſiccitatē: ꝛ ſic.vt vi deṫ:ex duobus el'tis nō habētibus ſymbolum.puta ex aqua ꝛ igne adiuicē approrimatis:nō pōt tertiū gn̄a- 5. ri.ſ.nec aer nec aqua. ¶5°argr̄ ſic.duobus elementis nō hn̄tibus ſymbolū approrimatis adiuicē vel vnum eſt potētius alio:ꝛ ſic ꝯuerteret aliud in ſuā nāʒ:vl' nō eſt potētius alio:ꝛ tūc ex eis videtur generari mirtū: 6. ꝛ nō aliud elementū. ¶6°ſi ꝛc.tūc ex tribus videtur generari quartū.modo h̄ eſt falſum:ꝛ ꝯñā tʒ a ſil'i. T.cō.

In oppoſitum eſt Ariſto.in iſto 2° vbi.p 31. bat φ ex duobus eleme-tis nō hn̄tibus ſymbolū:puta ex aqua ꝛ igne.terra ꝛ aere pōt tertiū generari.

Pro iſta ḡ q̄ōne ſit p⁹cōcl'o:ex duob⁹ el'tis hā p̄.ꝯ bētib⁹ſymbolū nō pt tertiū gn̄ari.pʒ. q2 ignis ꝛ aer:q̄ ſunt elemēta habētia ſymbolū agunt adinuicē:ꝛ nō corrūpiṫ cal'itas cū vtrobiqʒ ſit cal'itaſ: ꝛ p ꝯñs:nec aq̄ nec t̄ra gn̄abiṫ:cū vtraqʒ reqrat fridi-tatem.

tatē.Jta ſilr ſi aq̄ ꝛ aer agāt adiuicē nō corrūpiſ hūidi
tas:nec ꝑ ꝯñs ex eis gñaſ ignis nec terra: ꝛ ſilr deduſ
2.ꝰ caſ ō aliis eltis hñtibꝰ ſymbolū. ℭ 2a ꝯ.ex duobꝰ eltis
nō hñtibꝰſymbolū pōt 3m gñari ꝑ actiōez eoꝝ adinui-
cē abſq̄ actione tertij elti.ꝑʒ.qꝛ ex igne ꝛ aq̄ q̄ non hñt
ſymbolū pōt fieri terra: ꝛ hoc pōt ſic fieri.naʒ friditas
ipſius aq̄ pōt obtinere ſup calitatē ipſius ignis ꝛ ſicci
tas ipſius ignis ſup hūiditatē aq̄: ꝛ ſic corrūpiſ hūidi
tas aq̄ ꝛ calitas ignis: ꝛ manēt ibi friditas aq̄ ꝛ ſicci-
tas ignis: ꝛc gñabiſ ex eis terra: ꝛ ſilr calitas ipſius
ignis pōt obtinere ſup friditatē aq̄: ꝛ eꝯ. hūiditas aq̄
ſup ſiccitatē ignis: ꝛ ſic corrūpeſ ibi friditaſ aq̄ ꝛ ſicci
tas ignis ꝛ remanebit ibi ſolū hūiditas aque ꝛ calitas
ignis: ꝛ ſic ex eis gñabiſ aer q̄ ē calidus ꝛ hūidus:ſic
ḡ ex duobus eltis.ſ.igne ꝛ aq̄ nō hñtibus ſymbolū pt
3.ꝰ tertiū gñari.ſ.aer vel terra. ℭ 3a ꝯ.ignis nō pōt facere
aerē ex aq̄ niſi aq̄ ēt faceret aerē ex igne. ꝓbaſ:qꝛ ignl
ex aq̄ nō pt facere aerē:niſi qñ ſola calitas obtinet ſup
friditatē.iō tūc hūiditas corrūpit ſiccitatē. ꝛ mā ignis
fit hūida ꝛ calā q̄ ē diſpō ad formā aeris.mō nō fit hu
mida niſi ab actiōe hūiditatis aq̄ in ſiccitatem ignis.
4.ꝰ ℭ 4a ꝯ ē.ꝙ ſi ꝑ hūc modū aq̄ agit i ignem: ꝛ eꝯ: ꝛ iſte
actiōes ſūt eq̄ veloces:ꝓcedēdum eſt ꝙ aer gñaſ: ꝛ tñ
ꝓ tūc ipm gñans eſt corruptū.ꝓbaſ:qꝛ i illo iſtāti i q̄
itroduciſ forꝰaeris eēt corrupta forꝰignis ꝛ aq̄: ꝛ pʒ ſ
a ſili:qꝛ pla.q̄ eſt pr̄ for.pōt eē corruptus anq̄ꝫ itrodu
5.ꝰ caſ forꝰ ſilis i mā. ℭ 5a ꝯ eſt.ꝙ ſi vna illaꝝ actionū ē ve
locior:ita ꝙ ignis agat velocius i aquā q̄ꝫ eꝯ.tūc forꝰ
aeris itroduciſ i maʒ aq̄: ꝛ tunc gñaſ aer: ꝛ poſtea ille
aer gñabit aerē ex illo igne q̄ genuit ipm: ꝛ cā hꝰ ē:q̄
ille ignis iā eſt diſpoſitus ad corruptionez:ex eo ꝙ aq̄
antea remittebat eius ſiccitatē: ꝛ iducit eius hūidita-
Corm tē: ꝛ ꝑ ꝯñs iā eſt diſpoſitus:nec ex ipo gñaſ aer. ℭ Ex
2a ꝯne.ſeqꝛ ignē poſſe gñari eꝫ locū ſuū ꝓpriū.pʒ ſi aer
ꝛ terra agerēt i ſeiuicē: ꝛ caliditas aeris obtineret ſup
Dubm friditatē terre: ꝛ ſiccitas terre eꝯ ſup hūiditatē aeris.
ℭ Sʒ dubitaſ h:qꝛ nihil agit vltra ḡdū ꝓpriū.ergo aer
nō agit calitatē itēſiorē i mā terre quam met hʒ.ḡ non
ꝑt ex ea gñare ignē:qꝛ ad gñonē ignis reqriſ maior ca
Re liditas q̄ꝫ ſit calitas aeris. ℭ Rñdeſ ꝙ aer pōt caleſa
cere ipſam terrā vlta gradū ꝓpriū: ꝛ hoc ꝑpter cōpaſ-
ſibilitatez māe terre. ℭ Uel aliter dico:ꝙ terra qñ eſt
ita calida ſicut aer: ꝛ cū hoc valde ſicca.tunc itroduciſ
forma ſubālis ignis mediāte q̄ vlteriꝰreduciſ ad calī-
Ad ꝑ. tatē:ita intenſam ſicut eſt caliditas ignis.

Ad rōnes. ℭ Ad pmā dico:ꝙ nō eſt incōue
Ad 2. niēs gñone equoca: lʒ nō vniuo-
ca diſſilē gñari a ſibi diſſili. ℭ Ad 2am dico:ꝙ quando
ignis obtinet ḟm ambas ſuas q̄litates.tūc ſemp ipſiuſ
ignis eſt rarefacere:qñ vo obtinet ſolū ḟm vnam ꝛ ob
tineſ ſup ipm quo ad aliā.tūc nō opʒ eē ralē actionem
Ad 3. ignis in aquā: ꝛ eꝯ.cū ex eis gñaſ terra. ℭ Ad 3am di-
co:nō eē icōueniēs vnū eē fortius alio ḟm vnā q̄litatē
ad 4. ꝛ debilius ḟʒ aliā:nec rō ꝓbat oppoſitū huius. ℭ Ad
4am dico:ꝙ in approximatiōe ignis ꝛ aq̄ adiuicē:cuʒ
ignis corrūpit friditatē aq̄:hñ aliqualr̄ remittiſ hūidi
tas eiuſdē:ſed nō totalr̄ corrūpiſ. ꝛ tūc cū genitus eſt
aer:eꝯ redibit ad ſeipſaʒ. Silr̄ dicaſ de ſiccitate ignis:
ꝙ ēt hñ aliqualr̄ remittiſ cuʒ caliditas ignis corrum-
Ad 5. piſ per friditatē aque:poſtea cū genita eſt terra redibit
ad ſeipſam. ℭ Ad 5am dico.ꝙ cū vnū eltoꝝ eſt poten
tius altero ḟm ambas q̄litates. ꝛ tunc bene ꝯuertit ali
ud in ſuā nām.cū vero vnū eſt potentius alio ḟm vnā
qualitatē.aliud aūt eꝯ ḟm aliam.tūc vnum nō ꝯuertit
aliud in ſuā nām:nec ex eis gñatur mixtum:ſed ex eis
Ad 6. gñatur 3m elm. ℭ Ad 6am dico:ꝙ cum 3e elenta ſūt ap
plicata adiuicē.tūc neceſſe ē ꝙ vnuʒ eoꝝ habeat ſym-
bolū cū vno: ꝛ nō hēat ſymbolū cū alio: ꝛ tc̄ pt fieri ꝙ
illoꝝ q̄ hñt ſymbolū vnū ꝯuertat aliud i ſuā nām:quo
facto maneāt duo nō hñtia ſymbolū: ꝛ ex illis:tc̄ gña-
biſ 3m:ita ꝙ nūq̄ꝫ ex tribꝰ gñabiſ 4m:ſʒ hñ ex duobus
3m mō ꝑdicto.Et ſic terminaſ iſta q̄o. Qō. x.

Uerū Utrꝫ q̄olʒ mixtū circa locum
medtū ſit cōpoſituʒ ex oibus
ſimplicibꝰ. ℭ Et vr̄ ꝙ nō:cū lapis q̄ ē i.ꝓ- ꝑ.
fundo maris ſit vnū mixtū circa mem: ꝛ tñ
in ipſo nihil eſt de igne: nam ſatis cito extingueref.ḡ
nō q̄olʒ mixtū circa mediū eſt cōpoſitū ex oibus ſim-
plicibus. ℭ 2o ſi q̄ō eſſet vera.tunc in auro eſſet aqua: 2.
cū aurū ſit vnū de corporibus mixtis.ſʒ ꝙ i auro non
ſit aqua.pʒ:qꝛ dū aurū purgareſ in fornace illud debe
ret corrūpi ſatis cito.hoc tñ falſum eſt:qꝛ dicitur ꝙ ꝑ
longū tempos aurū durat in igne ꝙ nō corrūpiſ. ℭ 3o
aliqua mixta ſunt ita grauia vel grauiora:ſic terra vel 3.
plumbum.mō hoc nō eſſet ſi in eis eſſent elta leuia: ꝛ
ꝑ ꝯñs de talibus videſ ꝙ nō ſint cōpoſita ex oibꝰſim-
plicibꝰ:nō obſtāte ꝙ ſint mixta circa mediū reſidētia. 4.
ℭ 4o arguiſ ſic quedā ſunt mixta ex igne ꝛ terra ſolū.
ſic ſunt exhalatiōes calide ꝛ ſicce:quedā vo ex aere ꝛ
aq̄ ſolū:ſicut vapor calidus ꝛ hūidus.vt pʒ.ꝑo meteo.
ℭ 5o elta nō manēt i mixto formalr̄.ſicut dicebaſ prius.
ḡ q̄ō falſa. ℭ 6o pari rōne poſſet eē vnū elm ex tribus 5.
vel duobꝰ ſimplicibus.ſicut ex 4or.mō hoc eſt falſum. 6.

In oppoſitū eſt Ariſtoteles i iſto ſecūdo.
ℭ In iſta q̄ne.Primo ponā aliq̄ notabilia ꝓ titulo q̄o
nis.Scdo ponenſ concluſiones.

Quantū ad pmū ſciendū. ꝙ i ꝓpoſito ꝑ ſim- ꝑ.nōn.
plicia nō itelligimus deum ꝛ intelli-
gētias:ſed corpora ſimplicia gñabilia ꝛ corruptibilia
q̄ ſunt vocata elta. ℭ 2o notādū:ꝙ mixta circa mediū 2.nōn.
dicunſ mixta manentia circa terrā ꝛ hñt reſidentiam
ꝛ manſionē circa ipſaʒ: ꝛ alia nō dicuntur mixta circa
locū mediū:eo ꝙ terra eſt mediū mundi. ꝛ nō intelli-
giſ q̄ō de mixtis iperfectis nālit aſcendētibus i aerē.
ſicut ſunt exhalatiōes ꝛ ſilia. ℭ 3o notandū.ꝙ qñ dr̄. 3.nōn.
ex oibus ſimplicibus.nō dʒ intelligi ꝙ fiat diſtributio
vſq̄ ad idiuiſibilia ſimpliciū.ſʒ ſolū vſq̄ ad eoꝝ ſpēs:
ita ꝙ fiat diſtributio nō ꝓ ſingulis generū:ſʒ ꝓ ſpēbꝰ
ſingulorꝝ. ℭ 4o notandū.ꝙ multi ſunt modi ponendi 4.nōn.
elta in mixtis.ꝑo ꝙ nō maneāt in mixtis:nec for ē:nec
q̄litates eoꝝ:ſʒ ſolū quedā q̄litates remiſſe ſiles q̄lita
tibus ipſoꝝ.ſicut dicebaſ in vna q̄ne ſup pmū huius
ꝛ ibi ponebaſ alius modus ponēdi elta manere in mi
xto. ℭ 5o notandū:ꝙ q̄ō pōt itelligi ꝙ 4or elta eſſent 5.nōn.
in mixto mō ꝑdicto:vel ꝙ elta ſint in mixto.i.ꝙ req-
ranſ ad gñationē mixti. ℭ 6o notandum.ꝙ adhuc q̄ō 6.nōn.
pōt itelligi vtꝝ mixtuʒ hēat illas qualitates nālit. ꝛ
tunc diciſ ſubaliter mixtū.vl̄ hēat illas violenter. ꝛ ſic
dr̄ mixtū qualitatiue.Et ſic ſimpler eltū ſubaliter pōt
eē mixtū q̄litatiue.vel qñ eſt alteratiuū violēter. ℭ 7o
notandū:ꝙ adhuc q̄ō pōt intelligi vtꝝ i oi mixꝰcirca
mediū ſint 4or elta ꝛ q̄litates ſiles q̄litatibus eltoꝝ.
ꝛ pōt hoc itelligi vel de q̄litatibus actiuis.aut paſſiuiſ
vl̄ ō q̄litatibꝰ motiuis localr̄.ſic ſūt grauitas leuitas ꝛc̄.

Quantū ad 2m ſit ꝑa ꝯ.nullū eſt mixtū ex duo- ꝑ.ꝰ
bꝰeltis nō hñtibꝰſymbolū.Et itelli-
go ꝯnē de mixꝰq̄ō ē pure mixtū.ꝓbaſ:qꝛ ſi vnū illoꝝ
eltoꝝ obtineret ſup aliō ḟm ambas q̄litates.tūc ꝯuer
teret pm i ſuā nām.ſi vo obtineret ſup aliud ḟm vnam
eiꝰq̄litatē ꝛ aliud eꝯ ſup ipm ḟm aliā.tūc ex ipſis gña
biſ 3m eltum.Et ſic nunq̄ꝫ ex eis gñabiſ mixtū. ℭ 2a ꝯ 2.ꝰ

eſt ꝙ nullũ ẽ mixtũ ex duobus elꝛtiꝭ hñtibus ſymbolũ.
pꝫ:qꝛ illõ qõ obtineret ſup aliõ i q̄litate q̄ nõ cõicãt ꝯuer
tit ipꝫ i ſuã nãꝫ: ⁊ ex eis nõ gñabiꝛ mixtuꝫ. ❡ 3a ꝯ̃ ẽ.ꝙ
3.ꝯ nullũ eſt mixtũ ex tribus elꝛtis.pꝫ.nã nũq̃ ſt tria elꝛta
niſi duo eoꝝ hẽant ſymbolũ: ⁊ duo nõ habeãt: ⁊ tunc
hñtiũ ſymbolũ vnũ ꝯuertet aliõ i ſuã nãꝫ: ⁊ ſic manẽt
duo nõ hñtia ſymbolũ:ex q̄bus nõ gñatur mixtũ:ſꝫ ex
eis gñaꝛ 3m elꝛtũ. ❡ 4a ꝯ̃ eſt.ꝙ ad cuiuſlꝫ mixti gñonẽ
4.ꝯ oꝫ ꝯcurrere 4or elꝛta vꝉ v̓tutes ipoꝝ.pꝫ h̃:qꝛ ñ ſufficiũt
duo.p duas p̄mas ꝯ̃neſ:nec ſufficiũt 3am ꝯ̃nẽ.g̃ req̄rũꝛ
4or vꝉ v̓tutes ipoꝝ: ⁊ h̃ eſt qõ itẽdiꝛ. ❡ 2° i quolꝫ mix°
2. req̄runꝛ due q̄litates:ſic̃ ſũt odoꝛ ⁊ ſapoꝛ:ſꝫ p Ariſt.in
T.c.15. iſto 2° ille q̄litates cãnꝛ p actionẽ 4or q̄litatũ p̄maꝝ ad
iuicẽ:q̄ ſũt calꝛitas friditas ⁊c̃. ❡ 3° argr̃ rõne Ariſto.
T.c.49 nã p̊ ad gñonẽ mixti: ⁊ itel° de mix° pfecto: opꝫ ꝯcurre
re terrã:vt illud mixtũ ſit groſſũ ⁊ firmũ.2° opꝫ ꝯcur-
2. rere aquã:qꝛ terra ſine aq̄ nõ p̄t ꝯtiuare i ſuis ptibus.
nã terra ſine aq̄ nõ eẽt niſi ſic̃ puluis: ⁊ ſic vt ptes ter-
re ſeu terreſtres teneãt ſe adiuicẽ opꝫ ꝯcurrere hũidita
tẽ aq̄:nec ad h̃ ſufficeret hũiditas aeris:qꝛ ipſa nõ eſt
mlꝛtũ.tẽax:nec ita bñ ptes tenerẽt ſe adiuicẽ hũiditate
aeris:ſic̃ hũiditate aque.ſic g̃ pꝫ ꝙ ad gñonẽ mixti oꝫ
ꝯcurrere aquã ⁊ terrã:deĩde oꝫ ꝯcurrere aerẽ ⁊ igneꝫ:
pp h̃ ꝙ mixtio dꝫ fieri ex ꝯ̃rijs.mõ aer ꝯ̃riaꝛ terre: ⁊
ignis ꝯ̃riaꝛ aq̄:qꝛ g̃ ad gñonẽ mixti oꝫ ꝯcurrere terraꝫ
⁊ aquã.vt dcm̃ eſt.ſilꝛr ꝙ ad eã oꝫ ꝯcurrerꝛ aerẽ ⁊ ignẽ
q̄ ſũt p̄dictis ꝯ̃ria:poſtq̃ꝫ ois mix° ꝓp̄e dcã:de q̄ ẽ pñs
ſmo:dꝫ eẽ ex ꝯ̃rijs. ❡ 4° arꝛ ſic.ad cuiuſlꝫ mixti gño-
4. nẽ oꝫ ꝯcurrere 4or q̄litates p̄mas.quaꝝ q̄lꝫ ẽ ꝓp̄a vni
elꝛto.g̃ qõ vera.ꝯña tꝫ.añs ꝓbaꝛ:qꝛ ſicut ſine hũido nõ
ꝯſtaret:ſꝫ ſine ſicco ꝯſtaret:ſꝫ vna ps flueret h̃: ⁊ alia il
lic:nec ẽt calꝛitas pura ſine ſiccitate ⁊ hũido ſufficeret
nec ꝯſtaret:qꝛ alleuiaret ⁊ eleuaret ⁊ faceret deſcẽde-
re hũidũ a ſicco: ⁊ ſic iteꝝ nõ ꝯſtaret mixtũ:nec ẽt ca-
liditas pura cũ hũido ⁊ ſicco ſufficeret:qꝛ tũc hũiduꝫ
nõ poſſet digeri cũ ſicco:nec miſceri cũ ipõ:pp h̃ ꝙ fri
Dubiuꝫ ditatis nõ eſt digerere: ⁊ ſic g̃ nõ ꝯſtaret mixtũ. ❡ Sꝫ
.d.aliq̄s poſtq̃ꝫ ad cuiuſlibꝫ mixti gñonẽ ꝯcurrũt 4or
elꝛta vꝉ v̓tutes ipoꝝ.q̄re g̃ eſt ꝙ i quolꝫ mixto dñaꝛ ter
ra ſm excem:qõ Ariſt.voat ſm molẽ. ❡ Breuiter h9 p̄t
R aſſignari rõ p̄ma:ꝙ i mixto dꝫ eẽ ꝓpoꝛtõaliꝭ diſtõ elꝛto
rũ.mõ qꝛ ignis ẽ magne actiuitatis ⁊ terra eſt modice
actiuitatis:i mixto:elꝛta q̄ ſunt maioꝛis actiuitatis ſunt
ibi i maioꝛi extẽſiõe pp eius remiſſionẽ faciendã:qꝛ g̃
terra iter elꝛta eſt minime actiuitat̃ ide eſt ꝙ ipã i mix°
dñaꝛ ſꝫ molẽ ſeu ſꝫ extẽſionẽ. ❡ Alia cã põt eẽ iſta.qꝛ
2a cã circa mediũ mũdi:puta circa terrã ẽ loc9 magꝭ tẽpatus
⁊ magis ꝯueniẽs mixtis pp reflexionẽ radioꝛuꝫ ſolis
ad terrã: ⁊ pp h̃ nã ſagax volẽs ꝓducere mixtũ fec̃ ꝙ
i mixtis dñareꝛ terra ſm molẽ:ad iſtũ ſenſuꝫ vt mixta
cũ ſũt ex̃ locũ eis ꝯuenientẽ:q̄ eſt mediũ mundi:moue
antur ad ipſum pꝛopter grauitatem terre:nec recedãt
a loco eis conueniente.

Ad p̄. **Ad rõnes.** ❡ Ad p̄mã dico:ꝙ i lapide q̄ eſt
i mari nõ eſt ignis:ſꝫ bñ qualitas
ꝯſilꝛis q̄litati ignis.Sꝫ.d.aliq̄s.q̄re g̃ illa q̄litas ñ coꝛ-
rũpiꝛ:dico ꝙ h̃ ẽ ex eo ꝙ foꝛa ſubãlis lapidis hꝫ v̓tuteꝫ
reſiſtẽdi diſpõnib9 inãlib9 lapidi: ⁊ illa foꝛa ſubãlis lapi
dis p̄ſeruat qualitates lapidis ne coꝛrũpanꝛ in mari.
Ad 2. ❡ Ad 2am õ auro cõſilꝛi mõ rñdeꝛ. ❡ Ad 3am qñ dꝛ aliq̄
Ad 3. mixta ſunt ita g̃uia ⁊c̃.dico ꝙ h̃ eſt cũ eq̄li maſſa cum
terra.vñ ſi capiatur vna maſſa pure terre ⁊ vna maſſa
plũbi ſibi eq̄lis:dico ꝙ maſſa t̃re pure ẽ grauioꝛ:pp h̃
ꝙ nihil eſt de leuitate:ſic tñ nõ eſt de plũbea:ꝓpter h̃
Ad 4. ꝙ elꝛta leuia ꝯcurrebãt ad ei9 gñonẽ. ❡ Ad 4am dico.
ꝙ nõ eſt contra nos:qꝛ qõ intelligiꝛ de perfectione in
mixtis. ❡ Ad q̄ntã ⁊ ſextã pꝫ ex põne. Nunc ſeq̄ꝛ vna Ad 5.
queſtio notabilis. Queſtio. xi.

Q̄Uerit̃ Utꝝ ſit dare aliqõ mixtũ tem
peratũ ex elꝛtis vꝉ ex q̄litatib9
elꝛtoꝝ. ❡ Et argr̃ p̊ ꝙ ſic.nã niſi ſic eẽt.ſeq̄- p̄.
tur ꝙ nullũ aĩal poſſet eẽ ſanũ: ſꝫ hoc eſt fal
ſum.ꝓbatur ꝯña:ex eo ꝙ ſanitas ꝯſiſtit in adequatiõe
humidoꝝ ⁊ q̄litatũ elꝛtoꝝ.mõ ſi nõ contingeret dare
mixtũ eq̄lꝛr ex elꝛtis vel q̄litatibus elꝛtoꝝ nõ ꝯtingeret
dare adequatiõeꝫ hũidoꝝ ⁊ q̄litatũ elꝛtoꝝ in mix°. Et
ſic nõ ꝯtigeret dare aliqõ mixtum ſanũ:nec aliqõ aĩal:
qõ itẽdebaꝛ. ❡ 2° polꝛe eſt dare aliqõ mixtũ qõ nãliter 2.
q̄ſceret i medio elꝛtoꝝ:ſic ꝙ derelinqueret duo elꝛenta
ſupꝛa ⁊ duo ifra.g̃ eſt dare mixtũ equale ex elꝛtis.ꝯña
tꝫ.nã tale qõ ſic q̄ſceret eẽt equalꝛr mixtũ ex elꝛtis.añs
pꝫ:qꝛ ſi nõ eẽt nãle q̄ſceret i medio:ſꝫ infra põt tm̃ re-
mitti ad equalẽ gradũ leuitat̃.ſi ãt nãliter q̄ſcit ſupꝛa
leuitas põt remitti ad equalẽ g̃dũ leuitatis: ⁊ ſic iteꝝ
q̄ſcit i me°. ❡ 3° vbi eſt dare magis ⁊ min9:ibi ẽ dare 3.
eq̄le.mõ polꝛe eſt eẽ aliqõ mixtũ i quo vnũ elꝛtum exce
dat aliud ⁊ q̄litates ei9: ⁊ eſt dare mixtũ i quo aliõ ele
mẽtũ excedat aliud.g̃ ẽ dare aliqõ mixtũ i quo illa ele
mẽta erũt eq̄lia. ❡ 4° nõ ꝯ̃tꝛ fieri trãſnem õ extremo in 4.
extremũ niſi p mediũ:ſꝫ vna q̄litas aliq̄ñ excedit aliã:
⁊ aliq̄ñ excediꝛ ab alia i mix°.g̃ aliq̄ñ eſt ſibi eq̄lis i g̃
du. ⁊ tũc tale mixtũ ẽ eq̄liter mixtũ ex elꝛtis quo ad eo 5.
rũ q̄litateꝫ. ❡ 5° ſi vna q̄litas nõ eſt adeq̄ta cũ alia in
mix°.ſꝫ excedit eã p remiſſionẽ ei9.aut itẽſionẽ ei9.pñt
elꝛta adequari ſilꝛ in q̄litatib9.g̃ ſi mixtũ aliqõ iã eſt mix
tũ ineq̄liter ex elꝛtis quo ad eoꝝ q̄litates.tunc p itẽſio-
nẽ vni9 ⁊ remiſſionẽ alteri9 poterit fieri mixtũ equaliter 6.
ex ipſis. ❡ 6° ſicut in maioꝛi mũdo.ita in mioꝛi:ſꝫ i ma
ioꝛi mundo elꝛta ſunt adequata.g̃ ſic eſt i minoꝛi:puta
i hoie ꝙ elꝛta ſunt adeq̄ta in eoꝝ potẽtijs. ⁊ p ꝯñs hõ
eſt vnũ mixtũ equaliter ex elementis vt videtur. T.cõ.

In oppoſitũ vr̃ eẽ ari. ⁊ Cõmẽ.i iſto 2° vbi 49.
volũt ꝙ ipolꝛe ſit dare mixtuꝫ Cõ.7.
eq̄lꝛr ex elꝛtis. ⁊ h̃ ẽt dicit Cõmẽ.i lib.ce.dicẽs .ꝙ illud
mixtũ vbicũq̃ꝫ poneręꝛ q̄ſceret:nec illud mixtũ hr̃et
motũ nãlẽ:pp h̃ ꝙ mixtũ nãlꝛr moueꝛ ad motũ elꝛti p̄-
dominãt̃. Si g̃ eẽt aliqõ mixtũ i q̄ nullũ elꝛtũ dñareꝛ:
ſꝫ qõlꝫ cuilꝫ eẽt eq̄le i g̃du.illõ ñ pl9 moueręꝛ ad motũ
vni9 elꝛti q̃ꝫ alteri9. ⁊ p ꝯñs nõ videreꝛ hẽre motũ nãlẽ.

In iſta qõne ſupponẽdũ ẽ p̊.q̄lꝛr elꝛta ma-
nẽt i mix°. ⁊ õ h̃ dcm̃ ẽ p h9.
2° ſciẽdũ ẽ ꝙ qõlꝫ mixtũ hꝫ nãlẽ cõplꝛonẽ ⁊ ꝓpoꝛtionẽ
q̄litatũ quã ſibi determiat. ⁊ illa nõ ꝯſiſtit i eq̄litate q̄-
litatũ elꝛtariũ. Et iõ vnũ mixtũ determiat ſibi vnam ⁊
aliõ aliã.ſic̃ hõ vnã ⁊ aſinus aliã.mõ ſi ois cõplꝛo mi-
xti ꝯſiſteret i eq̄lite q̄litatũ elꝛtariũ.tũc oia mixta eſſent Coꝛm
eiuſdẽ:aut ꝯſilꝛis cõplꝛonis nãlis.qõ eſt flꝛm. ❡ Ex his
ſeq̄ꝛ coꝛm.ſ.ſi p̄e q̄litates i aliq̄ mix°.vulgarius loquẽdo
vꝉ q̄litates ſilꝛes q̄litatib9 p̄mis tẽdãt ad eq̄litatẽ. ſic̃ i
hoie.tc̃ hõ fieret ifirm9:pp h̃ ꝙ fieret receſſus a ꝓpoꝛ-
tiõe q̄litatũ i q̄ ꝯſiſteret cõplꝛo nãlꝛ hois. ⁊ iõ cũ fierent
eq̄les nõ poſſꝫ hõ vlteri9 viuere:ſꝫ moꝛereꝛ. Et iõ qõ p̄t
hr̃e duplicẽ item.vn9 ẽ ꝙ ſit aliqõ mixtũ eq̄lꝛr i elꝛtis vꝉ
q̄litatib9:qõ nõ hẽat plus õ vna q̃ꝫ õ alia. ⁊ illõ dr̃ eſſe
mixtũ ad põdus. ❡ Alius ite9 p̄t eẽ:vtꝝ aliqõ mixtũ
poſſꝫ eẽ tẽpatũ ñ ad põdus.i.ñ ad eq̄litatẽ q̄litatũ elꝛta
riũ.ſꝫ ad cõplꝛonẽ ⁊ ꝓpoꝛtõeꝫ õbitã i ſua ſpẽ. ⁊ illõ vo-
careꝛ mixtũ tẽpatũ ad iuſtitiã.vt ſi polꝛe ſit eẽ hoieꝫ ali
quẽ.q̄ lꝫ eẽt oimode diſpoſit9 ſꝫ cõplꝛonẽ ⁊ ꝓpoꝛtõeꝫ q̄
litatũ p̄aꝝ.q̄ õbenꝛ hoi vt pfecte exerceat oẽs opatiões
ſuas. ⁊ oib9 mẽbꝛis ſuis eẽt pfecte diſpoſitus.tũc talis
hõ eẽt pfecte ſanus ⁊ dicereꝛ mixm a iuſtia i ſpẽ hũana.
Quantũ

Quãtuʒ ad p̃mũ ſenſuʒ q̄ōis vidẽdũ ē p̃ ⁊ q̄ʒtũ
ad ſcd̃m ſenſuʒ vidẽdũ ē ſcd̃o. ¶ Ad p̃
mũ g̃ ſciẽdũ eſt ꝙ i mixto ſt̃ q̄dã q̄litates q̄ dñr q̄lita-
tes alteratiue. ſic̃ caꝉitas fr̃itas hũiditas ⁊ ſiccitas. Et
q̄dã dicunt̃ motiue localr̃: ſic̃ ḡuitas ⁊ leuitas: ⁊ iõ ad
huc p̃mꝰ ſenſus q̄ōis pt̃ itelligi vtꝝ ſit dare mixtũ eq̄lr̃
ex oībꝰ eq̄litatibꝰ tã alteratiuis q̄ʒ motis localr̃: vl̃ vtrũ
ſit dare mixtũ eq̄lr̃ ex q̄litatibꝰ alteratiuis: ſʒ nõ motis
localr̃ vl̃ ecõuerſo. ¶ Tũc ſit p̃ma ſup. talis. ſi i mixtio
p̃. ſup. ne eēt tm̃ de ḡuitate: ſic̃ ꝺ leuitate oportẽt ꝙ ibi eēt ml̃
to plus ꝺ caꝉitate q̄ʒ de friditate. pʒ h̃ ꝺ mixtis: ſic̃ ꝺ ho
minibꝰ ⁊ eqs in q̄bꝰ ē plꝰ de ḡuitate q̄ʒ de leuitate: ⁊ ſilr̃
plus de caꝉitate q̄ʒ de friditate. g̃ ſi eq̄lr̃ eēt ibi de ḡui-
tate: ſic̃ de leuitate: adhuc mlt̃o plus eēt ibi de caꝉitate.
Et iõ ſi eēt aliq̄ꝺ mixtũ ex q̄litatibꝰ motiuis: illꝺ eēt in-
eq̄lr̃ mixtũ ex q̄litatibꝰ alteratiuis. ¶ Scd̃a ſup. ſi 4or
2. ſup. q̄litates alteratiue eēnt eq̄lr̃ i mixtio. i ḡdibꝰ: nõ ꝑ h̃
eēnt eq̄lr̃ i mixtio i potẽtĳs ⁊ v̊tutibꝰ. pʒ: q̄ꝛ i aliq̊ mix-
tio eēnt 4or ḡdus caꝉitatis ⁊ q̄ttuoꝛ ḡdꝰ fritatis: lʒ eēt
ibi eq̄litas ipſaꝝ q̄litatũ i ḡdu: nõ tñ i põa ⁊ v̊tute: ꝑ
h̃ ꝙ caꝉitas eſt maioꝛis actiuitatꝭ q̄ʒ ſit fritas. ¶ Ter-
3. ſup. tia ſup. eſt: ꝙ ſi due q̄litates i aliq̊ mixtio eēnt adequa-
te i poſſe agẽ: adhuc poſſent eē ieq̄les i poſſe reſiſtẽ. pʒ:
q̄ꝛ ſi in aliq̊ mixtio eēt caꝉitas ⁊ friditas eq̄lis põe: fri-
tas eēt maioꝛis reſiſtentie q̄ʒ caꝉitas. pʒ ex eo ꝙ fritas
adhuc eēt minoꝛis actiuitatis q̄ʒ caꝉitas: adhuc poſſet
eē a21 reſic. g̃ mlt̃o magis cũ eſt eq̄lis poe cũ caꝉitate.

Tunc ſit p̃. ꝯcl̃o. ꝙ poꝉe ē ꝙ in mixtio q̄litates
p̃. ꝯ̊. motiue. ſint eq̄les. pʒ: q̄ꝛ ſi ñ ſint eq̄les
ꝑ remiſſionẽ vniꝰ ⁊ ꝑ itẽſionẽ alteriꝰ pñt fieri equales.
2. ꝯ̊. ¶ Scd̃a ꝯcl̃o ē. ꝙ h̃ ē poꝉe ēt ꝺ q̄litatibꝰ alteratis. pʒ cõ
3. ꝯ̊. ſiꝉi rõe. ¶ 3a ꝯcl̃o. ipoꝉe ē eē aliq̄ꝺ mixtũ eq̄lr̃ ex oibus
q̄litatibꝰ motis localr̃ ⁊ alteratis ſil̃. pʒ: q̄ꝛ ſi i aliq̊ mix
tio ē tm̃ de ḡuitate q̄ʒtũ ē ꝺ leuitate. tc̃ ꝑ p̃mã ſuppõnẽ
i illo ē plus ꝺ caꝉitate. ſi āt i eo tm̃ ē de caꝉitate q̄ʒtũ eſt
de friditate. tũc in eo plus eſt de ḡuitate: ita ꝙ ſi in aliq̊
mixtio ē eq̄litas i q̄litatibꝰ motiuis localr̃ i eo ē ineq̄li-
4. ꝯ̊. tas in q̄litatibus alteratiuis ⁊ ecõuerſo. ¶ 4a ꝯcl̃o eſt.
ꝙ ſi eēt aliq̄ꝺ mixtũ ad põdus adhuc de illo falſuʒ eēt
dicere ꝙ vbicũq̄ʒ põeret̃ geſceret. pʒ. nã ſi eſſet equalr̃
mixtũ ex 4or elt̃ꝭ ad põdꝰ. adhuc ſi põeret̃ i loco ignis
terra aq̄ ⁊ aer traherẽt ipʒ de loco ignis. ⁊ ſic ibi nõ ge
ſceret. Itẽ ſi põeret̃ i medio mũdi ꝑ ꝯſiꝉeʒ rõeʒ nõ vr̃
ibi geſcere: ſed traheret̃ ſurſum niſi dereliq̄ret duo eꝉa
5. ꝯ̊. ſupra ⁊ duo ifra. ¶ Quita ꝯcl̃o ē. ꝙ ēt falſum ē de tali
ꝙ eēt ꝑpetuũ. nã ſic̃ pʒ ex ſcd̃a ⁊ tertia ſuppõnibꝰ. ſi i il
lo q̄litates eēnt eq̄les i ḡdibꝰ: nõ tñ ꝑ h̃ eēnt ibi eq̄lr̃
i potẽtĳs ⁊ v̊tutibꝰ. ſi eēnt ibi eq̄lr̃ i potẽtĳs ⁊ v̊tutibꝰ.
nõ tñ ꝑ h̃ eēnt ibi equalr̃ i poſſe reſiſter̃: ⁊ ꝑ ꝯñs vna
ageret adhuc in aliã: ⁊ ſic fieret coꝛruptio talis mixti.

Quãtũ ad ſcd̃m itellectũ q̄õnis. nũc reſtat vidẽ:
vtrũ ſit dare aliq̄ꝺ mixtũ exñs i optima
diſpõe debita ⁊ nãli ſue ſpẽi. Et p̃ vidẽdũ ē. ſi mixta di
uerſaꝝ ſpẽꝝ poſſint hr̃e ꝯſiꝉem diſpõnẽ. ſcd̃o vidẽduʒ
ē ſi mixtũ eiuſdẽ ſpẽi determiat ſibi cõpl̃onẽ ꝯſiꝉeʒ q̄li-
tatũ p̃maꝝ: vel aliã ⁊ aliã. tertio vidẽdũ ē ſi mixtũ q̄ʒ-
diu viuit determiet ſibi ꝯtinue eãdẽ ſeu ꝯſiꝉeʒ ꝓpoꝛtio-
nem q̄litatũ p̃maꝝ vel ſcd̃m diuerſa tp̃a viuẽꝭ ſeu mõ
vnã ⁊ poſtea aliã. q̄rto vidẽdũ ē. ſi mixtũ poſſit mate ꝑ
p̃. diſtictio. tp̃s in illa optia diſpõe q̄ʒ ſibi ꝺtermiat. ¶ Quãtũ ad
p̃mũ ſit p̃ma diſtõ. ꝙ q̄dã ē cõpl̃o nãlis ſeu radicaꝉ ip-
ſius mixti quã ſibi ꝺterminat foꝛa ſubalis talis mixti.
Alia eſt accñtalis ⁊ extriſeca: quẽ eſt ꝑ actiões extri-
2. ſciẽꝺ ſeci. puta aeris vel ſoꝉ vel cibi. ¶ Sciẽdũ ē ꝙ ad mu-
tationẽ illiꝰ ꝓpoꝛtiõis ⁊ cõpl̃onis accñtalis ſeq̄t̃ etiam
3. ſciẽꝺ variatio cõpl̃onis nãlis: lʒ ñ ita velocit̃. ¶ Tertio ſciẽ
dũ eſt ꝙ mixtũ ſub aliqua ꝓpoꝛtõe vl̃ diſpõe ſtat nãlr̃:
⁊ ſub aliq̄ violẽter. Et ſi i aliq̄ ſub q̄ nũq̄ʒ poſſʒ ſtare ſb̃
ꝯpl̃one nãli ſtat ſiue ſb̃ alia ſb̃ q̄ ſtat violẽte efficit̃ ifir-
mum: cum peruenitur ad aliquam ſub qua non poteſt
ſtare ſequitur moꝛs.

Tũc ſit p̃ma ꝯcl̃o. cuilʒ ſpẽi ꝯte aliq̄ latitudo ꝓpõ p̃. ꝯ̊.
tiõis p̃maꝝ q̄litatũ ſb̃ q̄ nullũ mixtũ alte
riꝰ ſpẽi poſſet eē nãlr̃. pʒ h̃ p̃: foꝛa vniꝰ ſpẽi nãlr̃ hʒ vnaʒ
ꝯpl̃oeʒ: ⁊ foꝛa altiꝰ ſpẽi aliã: ſʒ ꝙ ibi ſit latituo pʒ. ex eo.
q̄m nõ oia ididua vniꝰ ſpẽi hñt ꝯſiꝉeʒ diſpõnẽ q̄litatum 2. ꝯ̊.
p̃maꝝ. ¶ Scd̃a ꝯcl̃o ē. ꝙ vnaq̄q̄ʒ ſpẽs maioꝛẽ latitu-
dinẽ ſibi ꝺtermiat: ſb̃ q̄ pt̃ ſtare violẽte. q̄ʒ ſub q̄ põt ſta
re nãliter. Et iõ ē aliq̄ ꝓpoꝛtio q̄litatũ p̃maꝝ ſb̃ qua pt̃ 3. ꝯ̊.
ſtare hõ ifirmꝰ ⁊ nõ hõ ſanꝰ. ¶ Tertia ꝯcl̃o: lʒ duo idi
dua diuerſaꝝ ſpẽꝝ nõ poſſint ſimul ſtare ſb̃ eq̄li ꝓpoꝛ-
tiõe q̄litatũ p̃maꝝ nãliter: tñ q̄ꝺlʒ eoꝝ pt̃ ſtare ſub illa
violẽter. vel ad minꝰ alteꝝ hoꝝ pʒ. nã capiat̃ p̃mũ in-
ſtãs eē hoīs: ⁊ ecõuerſo remittãt̃ q̄litates ⁊ diſpões ſb̃
q̄bꝰ hõ ē ꝓductꝰ: dõec ꝑueniat̃ ad illã diſpõnẽ ſb̃ q̄ fuit
embꝛio añq̄ʒ hõ fuit genitꝰ. ⁊ imete pꝰ iſtãs i q̊ incipit ta
lis remiſſio venit̃ ad illã: ⁊ cũ nõ ſit dare vltimũ iſtans
rei ꝑmanẽtis. ſeq̄t̃ ꝙ h̃ imete poſt illud iſtãs mãebit hõ
⁊ tũc ſtabit ſub ꝯſiꝉi diſpõne ſub q̄ p̃us embꝛio lʒ vio-
lenter. ¶ Ex hoc ſeq̄t̃ ꝙ aliq̄ foꝛa põt durare ſub p̃oꝛi Coꝛre.
diſpõe q̄ʒ poterat ḡnari. vñ puer põt mate in maioꝛi fri
goꝛe poſtq̄ʒ geniꝰ ē q̄ʒ poſſʒ ḡnari. ¶ Deide dilatando p̃. ꝓpõ.
mãʒ pñt poni aliq̄ ꝓpões. q̄ꝝ p̃ma ē. ꝙ veniẽdo de ſũ
mo caꝉo ad ſũmũ fr̃m ifinite iueniunt̃ ꝓpoꝛtiones. q̄ꝝ
q̄dã ſunt maioꝛes q̄dã mioꝛes: q̄dã rõabiles: q̄dã irrõ
nabiles. ¶ Scd̃a ꝓpõ. ſub q̄cũq̄ʒ illaꝝ ꝓpoꝛtionũ põt 2. ꝓpõ.
aliq̄ foꝛma eē ſiue nãlr̃: ſiue violẽter. pʒ: q̄ꝛ mã põt eē ꝑ
alteratiõnẽ ſub q̄libet illaꝝ ꝓpoꝛtionũ: ſʒ ipa nũq̄ʒ ē ſi-
ne foꝛa. g̃ ſub q̄cũq̄ʒ illaꝝ ꝓpoꝛtionũ ē aliq̄ foꝛa. ¶ 3a 3. ꝓpõ.
ꝓpõ eſt. ꝙ nõ q̄cũq̄ʒ foꝛa pt̃ ſb̃ q̄cũq̄ʒ illaꝝ ꝓpoꝛtionũ
eē nãlr̃: nec adhuc violẽter. pʒ: q̄ꝛ foꝛa ſubalis nõ pt̃ eē
ſub q̄cũq̄ʒ tali ꝓpoꝛtiõe nãlr̃ nec violẽter. Et h̃ pʒ. ꝙ q̄
dã mixta fiũt poſt alia determiate: ⁊ q̄ꝺlʒ poſt q̄ꝺlʒ. vñ
iter ꝓpoꝛtõeʒ ꝺtermiatã lapidis ſunt multe ꝓpoꝛtiões
itriſece q̄s oʒ trãſire añq̄ʒ variet̃ de vna ad aliã ſb̃ q̄bꝰ
nõ pt̃ ſtar̃ foꝛa ferri: nec foꝛa lapidis nãlr̃ nec violẽter:
⁊ ꝑ h̃ nõ immete ex ferro pt̃ fieri lapis: aut ecõuerſo.
¶ Quarta ꝓpõ. bñ viſiꝉe eſt q̄ꝺ nulla foꝛa ſtat nãlr̃ ſub 4. ꝓpõ.
ꝓpoꝛtõe q̄litatũ irrõabili. pʒ: q̄ꝛ alie ꝓpoꝛtões ſt̃ noter.
¶ Quita ꝓpõ. ex h̃ põt imagiari q̄ñ ididua aliq̄ꝝ ſpẽꝝ 5. ꝓpõ.
cũ ididuis aliaꝝ ſpẽꝝ hñt nãlẽ amiciciã adiuicẽ: ⁊ q̄ʒ-
do nãlẽ inimiciciã: q̄ꝛ duo ididua diuerſaꝝ ſpẽꝝ deter
minãt ſibi aliã ⁊ aliã ꝓpoꝛtiõeʒ q̄litatũ p̃maꝝ. ſi g̃ ille
ꝓpoꝛtiões ſiue ꝯpl̃ones hñt ſe in ꝓpoꝛtiõe rõabili adi
uicẽ. tũc illa ididua diuerſaꝝ ſpẽꝝ hñt amiciciã ⁊ con
coꝛdiã nãlẽ iter ſe. ſi v̊o ille ꝯpl̃ones ſe hñt adiuiceʒ ꝓ-
poꝛtiõe irrõabili: ⁊ talia ididua diuerſaꝝ ſpẽꝝ hñt nã
lẽ inimiciciã adiuicẽ. ſic̃ foꝛte eſt de lupis ⁊ ouibus.

Quãtũ ad ſcd̃ʒ ſit ꝯcl̃o. ñ oia ididua eiuſdẽ ſpẽi p̃. ꝯ̊.
ꝺterminãt ſibi nãlr̃ eãdẽ ꝯpl̃onẽ. pʒ p̃ ꝑ
medicos q̄ ponũt 4or ꝯpl̃ones ⁊ i q̄lʒ eaꝝ ē latitudo.
¶ Scd̃a ꝯcl̃o ē. q̄ꝺ iſtaꝝ ꝯpl̃onũ ididualiũ: q̄dã eſt me 2. ꝯ̊.
lioꝛ ⁊ ꝯueniẽtioꝛ vite hũane: ⁊ q̄dã peioꝛ. iõ nõ oẽs ho
mines eq̄ diu viuũt: adhuc ſi oẽs moꝛerent̃ moꝛte nãli.
¶ Coꝛre. nũq̄ʒ duo hoies ſt̃ oio ſiꝉes: imo h̃ ē q̄ſi ipoꝉe Coꝛre.
ꝑ q̄ꝺ vnꝰ ꝺtermiat ſibi vnã ꝓpoꝛtiõeʒ ⁊ alter aliã: ⁊ ta
les ꝓpoꝛtões ſt̃ q̄ſi ifinite. ¶ Sʒ. d. aliq̄s: oẽs hoies ſt̃ Dubiũ
eiuſdẽ ſpẽi. g̃ ꝺterminãt ſibi ꝯſiꝉes ꝓpoꝛtiões. ¶ Rñꝰ R.
negãdo ꝯñam: ⁊ iõ bñ dic̃ Cõmẽ. p̃ de aĩa: q̄ꝺ diuerſi- Cõ. 53.
tas mẽbꝛoꝝ eſt ꝑ diuerſitatẽ foꝛmaꝝ: ⁊ iõ q̄ꝛ media
nõ ſunt oio cõſimilia: ⁊ ſic cõplexiões nõ ſunt oio ꝯſi-
miles. nec foꝛme determinãtes ſibi illas.

ꝯcluſio.4. **De tertio** ſit iſta ꝯclo. ꝙ i alia ⁊ alia etate eſt
alia ⁊ alia cōplo nālis: ⁊ iō ſi ſene-
ꝯcluſio. ctus tēderet ad talē cōplonē q̄lē hȝ iuuenis fieret īfir-
mus ⁊ ecōuerſo. ¶ De 4° ſit talis ꝯclo. ꝙ ſic̄ mixtuȝ
determiat ſibi cōplonē eēntialē: ita ēt determiat ſibi cō
plexionē accn̄talē ⁊ ꝯgruā: ⁊ ſileȝ ſue ꝯploni eēntiali.
2. ꝯclo. pȝ h̄ ex eo ꝙ q̄dā meliꝰ ſe hn̄t i vna regiōe q̄ȝ in alia: ⁊
meliꝰ i vno tp̱e q̄ȝ i alio. ¶ Scḋa ꝯclo. nō ipoſſe ē mix-
tū aliq̄n eē ſub optīa diſpōe nāli: ⁊ ꝯplone ſibi debita.
pȝ: q2 poſſe ē ꝙ aliq̄n i aliq̊ iſtāti ꝓueniat ad illā: ⁊ cum
nō q̄cūqȝ diſcōuenīētia extrīſecoꝝ poſſit īmutare nālē
ꝯplonē. vtputa medicꝰ calor. vl' modicū frigꝰ vl' aliqḋ ta
le: q2 mixtū nō ḋ facili trahit̃ ex̄ ſuā nālē ꝯplonē. ſeʒ ꝙ
3. cōclo. poſſe ſit mixtū aliq̄n eē ſb ꝯplone ſibi eēntiali ⁊ ḋbita.
¶ Tertia ꝯclo ē: ꝙ ipoſſe ē ip̄ȝ ſtar̃ diu ſb optīa ⁊ ꝯue-
niētiſſima ꝯplone. pȝ h̄: ꝑꝑ h̄ q2 cito fit aliq̄ idiſpō vl' i
loco vl' i tp̱e ꝑꝑ variatōeȝ tēpoꝝ ⁊ reꝝ nālium. ¶ Ad
rōes. pȝ ex dc̄tis: ⁊ ſic ē finis hꝰ q̄ōnis. Qō. xiij.

p̄. **Queritur** Utruȝ gn̄o ſit perpetua.
T. c. 55 ¶ Et arg̃r p̄ ꝙ n̄. ꝑ Ari.
57. ⁊ 58 8. phi. nll's motꝰ ē et'nꝰ niſi motꝰ local' circula
2. ris: ſȝ talis nō ē gn̄o. g̊ ⁊c̄. ¶ Scḋo aliq̄n ē
corruptio: ſȝ tc̄ n̄ ē gn̄o ex eo ꝙ gn̄o ⁊ corruptio ſunt ꝯ̄
ria. mō ꝯ̄ria nō pn̄t eē ſil'. g̊ nō ſp̱ ē gn̄o: ⁊ ꝑ ꝯn̄s qō ſl'a.
3. T. c. 57 ¶ Tertio nullū ꝑpetuū hȝ eē i tp̱e ḋterminato: q2 ꝑpe-
4. tuū ſp̱ ē: ſȝ gn̄o hȝ eē i tp̱e ḋtermiato. nā dic̄ Ari. qḋdaȝ
tp̄s ē determiatū gn̄oni: ⁊ qḋdā corruptiōi. ¶ Quar-
to nulla gn̄o eſt ꝑpetua. g̊ qō falſa. ꝯn̄a tȝ. an̄s ꝓbat̃: q2
T. c. 55 nec illa gn̄o ē ꝑpetua: nec iſta: ⁊ ſic de ſingul'. g̊ nulla.

In oppoſitū ē Ari. in iſto ſcḋo. vbi vult ꝙ
generatio ſit perpetua.

p̄. diſtic. ¶ In iſta. q. p̄ ponā aliq̄s diſtōnes. ſcḋo ponā ꝯclones.
Quantū ad p̄mū ſit p̄ma diſtō. ꝙ gn̄o p̄t ſumi
2ʳ. vno mō ꝑ alteratōe p̄cedēte itrodu
ctionē forē ſubalis. alio mō. ꝑ ip̄amet itroductiōe forē
2. diſtic. ſubalis q̄ ē finis illiꝰ gn̄onis. p̄ma ē ſucceſſiua. ſcḋa ē ſu
bita. ¶ Scḋa diſtō ē. ꝙ q̄dā ſt' oio ſucceſſiua. ſic̄ ſt' mo
3. diſtic. tus ſonꝰ ⁊ ꝯſil'ia: ⁊ q̄dā oio ꝑmanētia ſic̄ celū: ⁊ q̄daȝ
ex ꝑmanēte ⁊ ſucceſſiuo. ſic̄ fluuiꝰ. ¶ Tertia diſtō ē. ꝙ
ꝑpetuū dr̃ 2ʳ. vno mō: q2 ꝯtinue ⁊ ſine itercīſiōe. alio°. i
4. diſti. proprie n̄ ꝯtinue: ſȝ itercīſe: ita ꝙ an̄ qḋlȝ tp̄s fuit: ⁊ pꝰ
qḋlȝ tp̄s erit. ¶ Quarta diſtō ē. ꝙ adhuc p̄t itell'i ꝑpe
tuū ſp̱ ⁊ oi tp̱e finito: ⁊ ſic ꝯcedēdū ē adhuc ſʒ fidē qḋ
ſp̱ fuit motꝰ: ⁊ gn̄o oi tp̱e: ⁊ ſi diceret̃ an̄ creatiōeȝ mū
di n̄ fuit gn̄o. g̊ nō ſp̱. negat̃ ꝯn̄a: q2 ly ſp̱ ē diſtributiuuȝ
tp̱is. mō an̄ creatiōeȝ mūdi nō erat tp̄s. Alio mō dr̃ ꝑ-
petuū ꝙ erat i īfinitis iſtātibꝰ. q̊ꝝ qḋlȝ fuiſſet eq̄le ali-
5. diſtic. cui certo dato. ⁊ ſic itellexit Ari. ḋ ꝑpetuo. ¶ Quinta
diſtō. ꝙ qō p̄t itell'i ꝙ eēt aliq̄ gn̄o ꝑpetua vna in nuō.
ſcḋo ꝙ in nūero: ſȝ i ſpē. tertio ꝙ nō ꝯtinue ſȝ itercīſe.

p̄. cōclo. **Tunc quātū** ad p̄mū ſenſum ſit p̄ma ꝯclo.
ꝙ poſſe ē ꝙ aliq̄ gn̄o vna i nu
mero ſit ꝑpetua ſine itercīſiōe tp̱is. pȝ: q2 poſſe ē ꝙ i ali
q̊ loco ꝯtinue ſit mā ⁊ ꝯtinue applicet̃ agēs potēs illaȝ
mām trāſmutare. v̊. g. ſi ignis ꝯtinue ardēt in lāpade ⁊
ꝯtinue miſceret̃ ei oleū: ꝯtinue ardēt: ⁊ ꝯtinue eēt gn̄o
2. ignis. ¶ Scḋo. q2 ita ē ḋ fcō ꝙ ꝯtīᶜ gn̄at̃ aq̄ i media re
giōe ſb polis mūdi. ⁊ ſic gn̄at̃ ꝯtinue aer ex aq̄. ⁊ ſic de
2. cōclo. aliis. ¶ Scḋa ꝯ̄ ē. ꝙ tal' gn̄o ē vna nuō. nō ꝓp̄e. q2 taȝ
gēitū q̄ȝ gn̄ans. ē ſolū vnū i nuō ꝑ ꝯtinuā ſucceſſioneȝ.
eo mō q̊ ꝯtinue ē eadē ſtella comata. q̄ ēt ſic ꝯtinuat̃ ꝑ
3. cōclo. admixtōeȝ noue mãe. ꝓut appȝ p̄ meteo. ¶ Tertia ꝯ̄.
talis gn̄o ē ipſiꝰ mixti īpfcti vl' el'i. ⁊ nō mixtoꝝ ꝑfctōꝝ
pȝ. q2 mixta ꝑfcā ſic̄ ſt' aīata n̄ poſſent ita gn̄ari ꝑ cōti-
4. ꝯclo. nuā ſucceſſionē. ¶ Quāta ꝯclo ē. ꝙ nll'a gn̄o ꝑfcti mi
xti ē ꝑpetua. ꝓbat̃. q2 oē tale ē corruptibile: ⁊ q̄lȝ eiꝰ ꝑſ.

¶ Sȝ. d. tu ꝯ̄. q2 poſſe ē ꝙ hodie p̄ma ꝑs ꝓportiōabilis
alicꝰ ꝑfcti mixti gn̄et̃. ⁊ cras ſcḋa. ⁊ ſic i īfinitū. g̊ poſſe dubiū
ē gn̄onē alicꝰ ꝑfcti eē ꝑpetuā. ¶ Rn̄ᵈ ꝙ cāꝰ ē ipoſſis nāl'r
loq̄ndo. imo p̄ᵃ eēt corrupta: ⁊ fōte nūq̄ȝ. 100ᵃ. eēt ꝓduᵗᵃ. Rn̄

Quantū ad ſcḋm ſenſum ſit p̄ma ꝯclo. n̄ oȝ ꝙ
ſp̱ adſit ꝯtīᶜ gn̄o i vna ſpē. v̊. g. vt i ſpē p̄. ꝯ̄.
aſini. ⁊ c̄. pȝ h̄: q2 nō ſp̱ ē ꝯſtellatio ꝓp̄a. nec ḋtermiata.
⁊ h̄ ꝓut ſp̱ ſunt applicata agētia. pȝ h̄ ḋ gn̄one fenicis.
¶ Scḋa ꝯclo. ſp̱ ē aliq̄ gn̄o mixti īpfecti. ꝓbat̃: q2 ſp̱ eſt 2. ꝯ̄.
aliq̄ ꝯſtellatio ꝑ gn̄one alicꝰ mixti. nūc ꝑ vno. ⁊ tūc pro
alio. ⁊ ꝯtīᶜ ēt fiūt alteratiōes ⁊ cetere diſpōnes i iſt' īfe
rioribꝰ. q̄ fruſtra fieret niſi ſp̱ fieret gn̄o alicuiꝰ mixti.

Quantū ad tertiū ſenſuȝ ſit p̄ma ꝯclo. ꝙ itercī-
ſe ab eterno fuit aliq̄ gn̄o tal'. pȝ: q2 oēȝ p̄. ꝯ̄.
gn̄onē p̄ceſſit aliq̄ gn̄o. h̄ pȝ p̄ ex ꝑte mãe. q̄ȝ ipoſſe ē ſi
ne for̄a eē. Et ſiʒ pꝰ ꝓbabat̃ ꝙ n̄ p̄t hr̄e ſil' pl'es for̄as ſb
ſtātiales: qḋ oēs ꝯcedūt de for̄a vltiata. ꝓbat̃ g̊ ꝙ ſi ſit
aliq̄ gn̄o. ſeʒ ꝙ aliq̄ for̄a cōrūpit̃. pȝ h̄. ex eo q2 gn̄o vni
us ē corruptio alteriꝰ. tūc vel illa for̄a corrupta fuit ab
eterno. ⁊ h̄ ē ipoſſe ꝑ Ari. p̄ celi. nullū ꝑpetuū a ꝑte an̄ a. t. cō.
ē corruptibile a ꝑte pꝰ. vl' nō fuit ab eterno. ⁊ ſic tūc an̄ io. in fi
gn̄abat̃. ⁊ ſic an̄ gn̄onē data erat alia gn̄o. ¶ Scḋo ꝓ nem.
bat̃ ex ꝑte agētiū: q2 ſp̱ fuerūt motꝰ celeſtes. ſic̄ fiūt nūc 2.
q̄ȝtū ad ea q̄ ſūt cā gn̄onis. ſic̄ acceſſus ⁊ receſſus ſol'.
ſic̄ pȝ i iſto ſcḋo. g̊ ſp̱ fuit gn̄o. ꝯn̄a tȝ. ex eo q2 poſita cā. T. cō.
pōit̃ effcūs. ⁊ q2 corp̱a celeſtia ꝑ ſuū motū ſūt cāe gn̄o 55.
nis. ⁊ ꝑꝑ gn̄onē ſi moueret̃ ſcḋaria itētōe: nō eēt rō q̄r
aliq̄n icepiſſet gn̄o. ¶ Tertio arg̃r ad idē ex ꝑte alte- 3.
ratōis. nā ab eterno fuit alteratio. ſȝ illa ordiat̃ ad gn̄o
nē tāq̄ȝ i finē. ſic̄ dicebat̃ circa p̄mū. g̊ ab et'no fuit gn̄o
ꝯn̄a tȝ. q2 al'r ille alt'atōes fuiſſent fruſtra. ⁊ h̄ ē icōue- p̄. ce.
niēs. ex eo ꝙ deꝰ ⁊ nā nihil agūt fruſtra. an̄s pȝ: q2 mo 32.
tus celi ⁊ ſolis ab eterno alterabāt iſta īferiora. ¶ Ad Ad p̄.
rōes. ad p̄mā dico ꝙ q̄ȝuis nulla ſit. ꝑpetua loq̄ndo lo
gico mō. tn̄ ꝑpetua erat gn̄o. Un̄ ly ꝑpetuo ꝯfūdit t'mi Ad 2.
nū ſeq̄ntē ſe ꝯfuᶜtn̄. ¶ Ad ſcḋam dico ꝙ q̄ȝuis gn̄o
⁊ corruptio nō poſſint eē ſil' i ſubo. tn̄ bn̄ pn̄t eſſe ſil' in Ad 3.
tp̱e. ¶ Ad tertiā dico. ꝙ i vna regiōe ē tp̄s determina
tū ꝑ gn̄one in vna ſpē. ⁊ tp̄s ḋtermiatū ꝑ corruptione.
vn̄ eſtas ē tp̄s ḋtermiatū ꝑ gn̄one frumēti. ⁊ hyems ꝑ
corruptōe. nihilominꝰ q̄ȝuis noƀ i hyeme n̄ ſit gn̄o fru-
mēti. tn̄ alibi ē: vbi tc̄ ē eſtas. vn̄ qn̄ noƀ ē hyems. aliis
ē eſtas. ⁊ eꝯ̄. ſic̄ ē ātipodibꝰ nr̄is: ⁊ ſic t'miatur iſta qō.

Queritur Utꝝ qḋlȝ (Qō. xiij.
corruptibile hēat ḋtermi p̄.
nat̄a ꝑiodū ſue duratōis. ¶ Et arg̃r p̄ qḋ
nō: q2 ignis i ſp̱a ſua ē corruptibilis. ⁊ tn̄ n̄
hȝ determiatā ꝑiodū ſue duratōis. ex eo ꝙ
nūq̄ȝ cōrūpet̃. ꝑꝑ h̄ ꝙ ē elōgatū a ſibi ꝯ̄rio 2.
nec vnq̄ȝ ḋſcēdet ad locū ſui ꝯ̄rij. ¶ Scḋo ſi qō eēt v̊a.
ſeq̄t ꝙ vita ſor. nō poſſet ꝓlōgari. qḋ ē ꝯ̄ medicos. ⁊ ꝯ̄
Ari. i li. ḋ morte Ari. Dr̃. n. ibi ꝙ Ariſt. hūit vnū pomū
i manu. ⁊ ꝑꝑ eiꝰ odorē: vita eiꝰ aliq̄l'r ꝓlōgabat̃: qḋ q̄dē 3.
pomū ſi nō fuiſſet citiꝰ fuiſſȝ mortuꝰ. ¶ Tertio oē cor-
ruptibile durās ꝑ aliqḋ tp̄s adhuc p̄t durare ꝑ maiꝰ ꝑꝑ
ꝙ ſua pōa excedit ſibi ꝯ̄ria. ⁊ ꝑ ꝯn̄s nō ē ḋtermiatum
tp̄s. per qḋ illud corruptibile pōt durare. ¶ Quarto ſi 4.
qō eſſet vera. ⁊ ꝑiodus aliquoꝝ ſit maior. ⁊ aliquoruȝ
minor. tūc aliq̄ pōa req̄rit̃ ad durādū minꝰ diu. ſȝ h̄ eſt
falſuȝ. nā ſi ſic. ſeq̄t ꝙ celū eēt pōe īfinite. ꝑꝑ hoc qḋ ip
ſum durauit ⁊ durabit ꝑ tp̄s īfinitū ſʒm Ari. Cuȝ g̊ du
rare ꝑ duos dies ſit maioris pōe q̄ȝ ꝑ vnū. ⁊ ꝑ tres q̄ȝ
ꝑ duos. ⁊ ſic vltra. ſeq̄t qḋ durare ꝑ tp̄s īfinitū eēt pōe
īfinite ⁊ ſic celū eēt pōe infinite: qḋ eſt falſum.

In oppoſitū eſt Ari. i h̄ 2° tex. vlt. d. ꝙ oia
ḋt'minat̃ q̄dā ꝑio°i duratōe.

Notādum

ꝑ. no. ¶ Notādū ē ꝙ ꝑiod⁹ dr̄ a peri qđ ē circū ⁊ odos. qđ eſt volutio. vñ ꝑiod⁹. i. circūuo°. vñ ꝑiod⁹ dr̄ illđ tp̄s deter miatū. ꝑ qđ aliqd coꝛpale hꝫ eē. qđ ē đtermiatū ꝑ reuo
ꝑ. diſti lutōes circl'ares celi. ¶ Tūc ſit p̄ma diſt°. ꝙ ſubarum
ctio. mālium q̄dā ſt̄ ſimplices ſic̄ ſt̄ el'a. ⁊ q̄dā mixte. vt ſt̄ mi
2. diſti xta ex el'is. ¶ 2ª diſt°. q̄dā ſt̄ ſil'ia i ꝑtib⁹ ſuis. ⁊ vocanꝛ
ctio. hōgenea. ⁊ q̄dā diſſil'ia. ⁊ vocāꝛ etherogenea. adhuc q̄ dā ſt̄ viuētia. ⁊ q̄dā nō viuētia mō i qōe iſta. p̄ i gñali vidēdū ē đ cā coꝛruptōis cōruptibiliū. ſcđo vidēdū ē đ cāis ꝑmanētie. ⁊ duratōis eoꝝ. tertio vidēdū ē đ q̄ſito.

ꝑ. 2. **Quātuꝫ** ad p̄mū ſit p̄ma ꝯcl'o. ꝙ ꝯ̄rietates ē cā coꝛruptōis. ꝓbaꝛ. nā oīs coꝛruptio ē ꝑ alteratiōnē. alteratio āt ē rōe q̄litatū ꝯ̄riaꝝ adiuiceꝫ. ⁊
coꝛre. iō ſi aliq̄ foꝛa đtermiet ſibi aliq̄s q̄litates nō hñs illas nō eēt coꝛruptibil'. ¶ Coꝛre. oīs ſuba determinās ſibi aliquā q̄litatē hñtē ꝯ̄riū aliqñ coꝛrūpiꝛ. pꝫ ex ꝯcl'ōe. ⁊ pꝫ ēt ex alio: qꝛ eadē ē mā ꝯ̄rioꝝ. qꝛ ꝯ̄ria ſūt q̄ ſuccedūt ſibi i eađ mā. ita ꝙ mā q̄ ē nūc ſub vno ꝯ̄rio hꝫ pōam: vt ſit aliqñ ſub alio. ſi ḡ nō eēt aliqñ ſub illo: illa poten
Cōfir. tia eēt fruſtra. Et iō cōmē. ex iſto ꝯcludit p̄ celi. celū nō
a. t. cō. hr̄e mām. ¶ Cōfirmaꝛ coꝛre. nā oē hñs ꝯ̄riū eſt coꝛru
ioi. i fi ptibile. ⁊ oē coꝛruptibile de neceſſitate coꝛrūpiꝛ. p̄ celi.
nem. iō h ꝯña ē nec̄ia. h ē coꝛruptibile. ḡ aliqñ coꝛrūpetur.
2. 2. ¶ 2ª ꝯcl'o ē. ꝙ nulla alteratio ſube q̄ ē ad coꝛruptioneꝫ ē ab extriſeco p̄: ſꝫ q̄lꝫ tal' ē ab extriſeco. vl' ab itriſeco nō p̄. pꝫ p̄ de el'o ſimplici: qđ nō p̄t alterare ſe violente. nec hꝫ i ſe p̄ncipiū ſue coꝛruptiōis. Nō. n. hꝫ i ſe q̄litates ꝯ̄ rias. pꝫ h ēt de mixto: qꝛ q̄ꝫuis vna ꝑs bñ agat i aliā. ñ
Cō. p̄ tñ ꝑꝑ h hꝫ i ſe p̄ncipiū ſue coꝛruptōis p̄. ſꝫ bñ nō p̄. Et
2. de h dcm̄ ē diffuſi⁹ circa ſcđꝫ phi. ¶ Scđo nihil diſpōit ad ſui ipſi⁹ coꝛruptōeꝫ. cū oē ens diligat ſe ꝑmanere. ḡ nulla ſuba hꝫ i ſe p̄ncipiū itriſecū p̄ ſue coꝛruptōis diſ
3. 2. ponētis ad ei⁹ coꝛruptōeꝫ. ¶ 3ª ꝯcl'o ē. ꝙ mixtū hōge neū nō alteraꝛ ab itriſeco aliq̄ mō alteratiōe diſponēte ad ei⁹ coꝛruptionē. pꝫ. qꝛ ip̄ꝫ ē ꝯſil'e i q̄litatib⁹ actiuis ⁊ paſſiuis i oīb⁹ ꝑtib⁹ ſuis. ſic̄ ⁊ el'm ſimpl'r. ¶ 4ª ꝯcl'o ē.
4. 2. ꝙ mixtū etherogeneū bñ alteraꝛ ab itriſeco alteratiōe diſponēte ad ei⁹ coꝛruptionē. pꝫ. qꝛ ꝑtes ei⁹ ſt̄ diſſil'es in
coꝛre. q̄litatib⁹. ḡ vna p̄t alteraꝛ aliā. ¶ Ex his ſe² ꝙ ſimpl'r ſic̄ el'm p̄t coꝛrūpi ſolū vno mō ab extriſeco. ⁊ ſil'r mix tū hōgeneū. mixtū v̄o etherogeneū duob⁹ modis. ſ. ab i
coꝛre. triſeco ⁊ ab extriſeco. ¶ Seqꝛ ēt ꝙ mixtū hōgeneum ceteris ꝑib⁹ p̄t diuti⁹ duraꝛ q̄ꝫ mixtū etherogeneū. pꝫ: qꝛ mixtū hōgeneū p̄t coꝛrūpi ſolū vno mō. ſ. ab extriſeco. etherogeneū v̄o duob⁹ modis. ſ. ab itriſeco ⁊ ab extrin
coꝛre. ſeco: ⁊ iō metalla q̄ ſt̄ hōgenea diu durāt. ¶ Coꝛre. ſim plex meli⁹ p̄t duraꝛ q̄ꝫ mixtū. pꝫ. qꝛ mixtū ñ p̄t poni ad aliquē locū qn ꝯtinēs ſit ſibi aliq̄l'r ꝯ̄riū. ſic̄ ſi el'm ſim plex pōereꝛ ad locū ſibi ꝓꝑiū eēt elōgatū a ſibi ꝯ̄rio.

Quātuꝫ ad ſcđm. ſ. de cāis ꝑmanētie ⁊ duratio
ꝑ. cā. nīs coꝛpoꝝ: dico p̄ ꝙ vna cā ē hōgenei tas ⁊ ſil'itudo ꝑtiū. pꝫ: qꝛ hōgeneū nō coꝛrūpiꝛ ab itri
2. cā. ſeco. ſꝫ ab extriſeco ſolū. ¶ Scđa cā ē debilitas ꝯtinēꝫ i ꝯ̄rietate: ita ꝙ ꝯtinēs nō ſit ꝯtēto ml'tū ꝯ̄riū: deide il lud ꝯtētū diuti⁹ durat: ⁊ iō aliq̄ diuti⁹ durāt i aliq̄ loco
3. cā. q̄ꝫ durēt i alio. ¶ Tertia cā ē durities ⁊ reª ad didēdū qꝛ facta diſiōe facili⁹ ſit actio ⁊ coꝛrūpiꝛ. ſic̄ dcm̄ eſt pꝛi
T. cō. mo h⁹ de mixtōe: ⁊ iō dura diuti⁹ manēt: ⁊ iō foꝛte du
89. rū dcm̄ ē ad durādo vel ecōuerſo. ¶ Quarta cā ē bōa
4. cā. mixtio hūidi cū cal'o ⁊ cū ſicco terreſtri. ¶ Quita cā ē
5. cā. magnitudo ꝓpoꝛtōis q̄litatū p̄maꝝ: cū q̄ p̄t tal' foꝛma ma²ᵉ. vñ aliq̄ đterminat ſibi vnā ꝓpoꝛtōeꝫ a q̄ pñt lon ge diſtare: ⁊ ſm h diuti⁹ ⁊ min⁹ diu durāt ⁊ manēt. vñ vr̄ ꝙ coꝛnix bñ ꝑ cētū ānos p̄t viuē. ¶ Sexta cā ē. ꝙ hūidū ⁊ cal'ꝫ ſic ſint bñ tēꝑata. ¶ Tūc pono ꝯcl'ones
6. cā. ſꝫ cōbiatōeꝫ ⁊ ꝯuenietiā illaꝝ cāꝝ ⁊ aliaꝝ q̄ ſt̄ i ꝯ̄ria reꝝ i duratōe ſꝫ mag' ⁊ min⁹: nec vna ſuffic̄: nec due: iō poſite ſt̄ ſꝫ nūeꝝ foꝛtiſſime eaꝝ: qꝛ nō ſe² ꝙ ſi tot ſt̄ i vno q̄t ſt̄ i alio: ꝙ illa ſint eq̄lis duratōis: ſꝫ cū h opoꝛ teret ꝙ eēnt eq̄ foꝛtes: ⁊ iō vnaq̄ꝙ plus fac̄ q̄ꝫ due de alijs: ⁊ iō cū h q̄dā ſt̄ lōge duratōis: ſic̄ lapides: q ꝑꝑ ſuā lōgā duratōeꝫ reputanꝛ ꝑpetui. Et ſil'r fenix ē lōge
vite: qꝛ bñ viuit ꝑ cētū ānos. ¶ Coꝛre. eq̄litas p̄marū Coꝛre.
q̄litatū nō ē cā ꝑmanētie nec duratiōis lōgioꝛis: nō. n.
diu manet hō ſic̄ lapis: in lapide tñ ſt̄ q̄litates minus 2. 2.
adequate. ¶ Scđa ꝯcl'o. nulla pōa reqriꝛ ad ꝑmanen dū niſi ꝑꝑ reſiſtē pꝫ: qꝛ oīs cōruptō ſit a ꝯ̄rio. ſi ḡ aliqd nō hr̄et ꝯ̄riū: nō coꝛrūpeꝛ: nec idigēt aliq̄ pōa ad ꝑma nēdū. ſic̄ nulla v̄t⁹ req̄² ad mouēdū ḡue ſimplex deoꝛſū
ſi nō eēt reſiſtēs medij. ¶ Coꝛre. qđl'ꝫ hōgeneū: cui⁹ ꝑ Coꝛre.
tes eēnt ſil'es i q̄litatib⁹. eēt ꝑpetuū niſi eēt extriſecum
ꝯ̄riū. ¶ Coꝛre. aliqñ duratio ꝓlōgaꝛ i ſoli ᵗᵉ ꝑꝑ ꝯſuatio Coꝛre.
nē coꝛpalis a ꝯ̄rio extriſeco: ⁊ iō mult' modis coꝛpalis ꝯſuanꝛ a coꝛruptōe feſtia. Et ita foꝛte fuit de illis de q
b⁹ loqꝛ Ari. 4. phi. q doꝛmiuerūt i ſardis i illa iſula bñ T. c. 97
ꝑ ducētos ānos: qꝛ ibi foꝛte diu durabāt: qꝛ erāt in vna
camera vbi nō poterāt attigi ab eoꝝ ꝯ̄rijs. ¶ Coꝛre. Coꝛre.
bñ. n. ſeqꝛ. h plus ꝑmāet. ḡ ē maioꝛis pōe ad reſiſten ᵐ
ſuis ꝯ̄rijs: niſi foꝛte ꝯ̄ria eēnt eq̄lia h ⁊ ibi. ¶ Coꝛre. i Coꝛre.
celo nulla reqriꝛ pōa ad ꝑmanēdū. pꝫ: qꝛ celū nō habꝫ 3. 2.
aliqđ ꝯ̄riū. ¶ Tertia ꝯcl'o ē. ꝙ adhuc ſuppoſita ꝯ̄rie tate. ſi coꝛpale adhuc eēt foꝛti⁹ i agēdo ⁊ reſiſtēdo quaꝫ ſuū ꝯ̄riū: ip̄ꝫ adhuc nō coꝛrūpeꝛ. pꝫ: qꝛ dcm̄ ē p̄ h⁹ i vna qōe: ꝙ tale nō repatiꝛ i agēdo: ⁊ ꝑ ꝯñs: nō diſpōiꝛ ad coꝛruptionē. ¶ Quarta ꝯcl'o. ipol'e ē ꝙ ꝯtinue ſit foꝛ
ti⁹. pꝫ: qꝛ ſi aliqñ ē foꝛti⁹. poſtea debilitatur ⁊ ſit trāſmu 4. 2.
tatio ꝑꝑ motū celi vl' aliqd h⁹ⁱ. ¶ Coꝛre. coꝛpa iterdū Coꝛre.
melioꝛanꝛ ꝯtinue ⁊ ſūt foꝛtioꝛa i reſiſtēdo q̄ꝫ ſua ꝯ̄ria i agēdo ⁊ dñr eē i iuuētute. cū v̄o ſt̄ đbilia dñr eē i ſene ᵗᵉ.

Quantū ad tertiū ſciēdū ē ꝙ q̄dā ē coꝛruptio nālis ⁊ q̄dā violēta: coꝛruptio violen ta pōt fieri plurib⁹ modis. ſ. gladio igne aq̄: ⁊ ſic đ alijs coꝛruptio āt nālis ſit ꝑ coꝛruptionē hūidi radical' a ca loꝛe nāli: ⁊ extictōe eiuſdē. ¶ De coꝛruptōe violēta ſit
p̄ma ꝯcl'o. oīs coꝛruptio violēta ē citi⁹ q̄ꝫ nālis: c⁹ ē illa p̄. 2.
coꝛruptio violēta. pꝫ: qꝛ p̄uenit nālē. al'r. n. ñ eēt violēta.
¶ Scđa ꝯcl'o: nō q̄ꝫtūcūꝙ cito p̄t aliqd coꝛrūpi violen 2. 2.
ter. ꝓbaꝛ: nā ſi i p̄ iſtāti in q̄ aliqd ē: appliceꝛ ſibi aliqđ violētū ⁊ ſibi ꝯ̄riū nō imediate deſtrueret eē: ſꝫ opoꝛte
ret fieri alteratōeꝫ ⁊ actionē. ¶ De coꝛruptiōe nāli ſit p̄. 2.
p̄ma ꝯcl'o. nō ē dare maximū tp̄s: vltra qđ hō nāl'r pōt viuere. ꝓbaꝛ: qꝛ quocūꝙ tempoꝛe dato vltra qđ hō p̄t viuere: eſt dare maius vltra qđ idem hō p̄t viuere. ꝯña tꝫ. añs ꝓbaꝛ: qꝛ ſi nō. tūc eſſet daꝛ vltimū iſtās eē hoīs ſꝫ hoc eſt falſum: ex eo ꝙ nō daꝛ vltimū iſtās rei ꝑma
nentis ineſſe: ꝓut ſolet allegari. 8. phyſ. ¶ Et ꝯfirmaꝛ T. c. 69
rōne ſic: qꝛ nō eſt dare vltimū iſtās rei ꝑmanētis ineē. nā quocūꝙ iſtanti dato in quo aliq̄ res eſt: illa eſt alic⁹ pōe diſibilis: cui⁹ qdē po ᶜ opꝫ p̄us coꝛrūpi medietatem q̄ꝫ illa res coꝛrūpaꝛ: ⁊ per ꝯñs, quocūꝙ iſtāti dato tp̄s erit añq̄ꝫ res que habet eſſe in illo ſit coꝛrupta: ⁊ ꝑ ꝯñs
illud iſtās datū nō erat vltimū iſtās eſſe illi⁹ rei. ¶ Se 2. ꝯcl'o.
cunda ꝯcl'o. nō ē dare mimū tp̄s: vltra qđ hō poſſit vi uere. ꝓbatur: qꝛ quocūꝙ tp̄e dato. vltra qđ hō p̄t viue re. eſt dare min⁹ vltra qđ p̄t viuere. ⁊ hoc nāl'r loq̄ndo. Si. n. p̄t viuere nāl'r ꝑ mai⁹ tp̄s: ⁊ ꝑ min⁹ ēt p̄t viuere. ⁊ ꝑ ꝯñs nō ē daꝛ mimū tp̄s vltra qđ hō poſſit viuere nāl'r. ¶ Tertia ꝯcl'o. nō ē dare maximū tp̄s vltra qđ ñ
p̄t viuere hō nāl'r. ꝓbaꝛ: qꝛ q̄cūꝙ tēpoꝛe dato vltra qđ 2. cōcl'o.
nō p̄t hō viuere nāl'r: ē dare mai⁹ vltra qđ nō pōt hō vi uere nāl'r. Si. n. nō p̄t ꝑ min⁹. nec ēt ꝑ maius: ⁊ ꝑ ꝯñs ñ
ē dare maximū vlt̄ qđ nō p̄t hō viueꝛ nāl'r. ¶ Quarta 4. ꝯcl'o.
ꝯcl'o. ē

ꝯ.ē dare mīmū tp̄s vltra qđ nō p̄t hō viuere nāl'r. ꝛ q̊lꝫ
miori illo daꝛ̄ mai⁹ vltra qđ nō p̄t hō viuere nāl'r. ḡ ꝛc̄.
ꝯn̄a nō. ab expo^te ad expoſitā. aña ēt ē ſimpl'r notum.
2. ¶ 2° arg² ſic. nō daꝛ̄ maximū tp̄s vlt̄ qđ p̄t nāl'r viuere.
nec mīmū nec maximū. vlt̄ qđ ñ ꝛc̄. ḡ mīmū vlt̄ qđ ñ.
ꝛc̄. aña pꝫ ꝑ tres ꝯclōnes p̄cedētes. ꝯn̄a tꝫ a ſuf^ti diſio
ne poſita. ſic̄ ꝙ hō poſſit viuē vlt̄ aliqđ tp̄s nāl'r: ꝛ vlt̄
Notan. aliqđ nō. ¶ Nōn. ē. ꝙ illđ tp̄s qđ ē mīmū vlt̄ qđ ñ p̄t
hō viuē nāl'r ē tale vlt̄ qđ nūq̄ꝫ vixit ididuū ſpēi hūa-
Notan. ne. nec p̄t nāl'r. ꝛ ſic̄ dcm̄ ē đ hoīe. ita poſſet dici de alijs
ſpēb⁹. ¶ Sciēdū ē ꝙ tale tp̄s ꝓ aliqb⁹ ſpēb⁹ ē lōgi⁹. ꝛ
Dubiū. ꝓ aliqb⁹ vō breui⁹. vn̄ ꝓ hoīe ē lōgi⁹ q̄ꝫ ꝓ cane: ꝛ ſꝫ illaſ
ꝯnes poſitas appꝫ q̄l'r ſit rn̄dendū ad q̄ſitū. ¶ Sꝫ. d.
aliqs. capiaꝛ̄ illđ tp̄s: qđ ita dicis eē mīmū vlt̄ qđ ñ p̄t
viuē hō: tūc ꝑ illđ tp̄s p̄t viuē aliqs hō: ꝛ ꝑ nullū mai⁹
R̄ p̄t viuē aliqs hō. ḡ illđ ē maximū tp̄s. ꝑ qđ p̄t viuē ali-
qs hō. ¶ Breuiꝛ̄ rn̄. ꝯcedēdo ꝙ illud ē maximū tp̄s ꝑ
qđ p̄t viuē aliqs hō: ſꝫ tn̄ nō ē maximū tp̄ſ vlt̄ qđ p̄t vi
uere aliqs hō: ſꝫ mīmū vlt̄ qđ nō p̄t. ita ꝙ iſtās termi-
nās excluſiue illđ tp̄s eēt p̄mū iſtās nō vite nāl' hoīs.
Ad p̄. ¶ De duratōe accn̄tiū. q̄ nō hn̄t duratōeꝫ niſi rōe ſuba
rū ꝯſuātiū dicaꝛ̄ ꝓpor². ſic̄ đ duratōe ſubaꝝ. ¶ Ad rō
nes ad p̄mā dico. ꝙ imo necio veniret ad aliqđ tp̄s. ꝑ
ad 2. qđ ignis veniret ad locū ſue corruptōis ꝑꝑ aliq̄ꝫ ifluen
tiā ꝛ motū planetaꝝ. ¶ Ad ſcđaꝫ dico. ꝙ medic⁹ ñ p̄t
ꝓlōgare vitā hoīs vlt̄ illđ tp̄s qđ ē mīmū vlt̄ qđ nō p̄t
durare aliqs hō. ꝓpiqus. n. veniet i ei⁹ duratōeꝫ i iſtāti
ad 3. t̄minātē excluſiue illđ tp̄s. q̄ꝫ ſi medic⁹ nō eēt. ꝯſil'i mō
dicaꝛ̄ đ pomo Ari. ¶ Ad tertiā dico. ꝙ illa bn̄ ꝓbat. ꝙ
nō ē dare maximū tp̄s. i q̊ corruptibile p̄t duraꝛ̄. ꝛ h̄ bn̄
ad 4. ꝯcediꝛ̄: ſꝫ nō ꝓbat qn ſit dare mīmū tp̄s vltra qđ nō p̄t.
¶ Ad q̄rtā pꝫ ex pōne poſita. Qō. xiiij.

p̄. **Queritur** Utꝝ i gn̄onib⁹ ſit ꝓceſſus i ifinitū. ¶ Et arg² p̄ ꝙ ñ.
nā i eēntialib⁹ ordiaꝶ nō ē ꝓceſſus i ifinituꝫ.
T. c. 68 ſꝫ gn̄ones ſūt hmōi. ḡ ꝛc̄. maior nō. ꝑ Ariſ. i
lr̄a. mior ꝓbaꝛ̄. q² ſi ſor. gn̄et Platonē. ꝛ plato Cicero-
nē ꝛc̄. ipoſ'e ē ciceronē genuiſſe platonē. ꝛ ſil'r ipoſ'e eſt
2. platonē genuiſſe ſor. ꝛ ꝑ ꝯn̄s i talib⁹ gn̄onib⁹ ē ordo ite
T. c. 58. ri⁹. ꝛ ꝑ ꝯn̄ſ tales gn̄ones vn̄r eē eēntial'r ordiate. ¶ 2°
ſaltē ñ ē ꝓceſſus i ifinitū i gn̄onib⁹ ſꝫ circulū. ſic̄ tn̄ dic̄
Ari. 2° h⁹. ꝓbaꝛ̄: nā ſi eēt ꝓceſſus i ifinitū i gn̄onib⁹ ſm
circulū. tc̄ oportēt diceꝛ̄ idē rediꝛ̄ idē i nuō. mō h̄ ē fl'ꝫ.
ꝛ ꝯn̄a tꝫ a ſil'i. Nā ſi aliqđ mobile ꝑpe^t mouebaꝛ̄ ſuper
aliquā lineā circularē aliq̊ motu certe velocitaꝶ. ifiniti-
3. es redibit ad eūdē pūctū: ita ēt ſi ꝑpetuo duraret gn̄o-
nes ſꝫ circulū ifinities reuerteret idē i nuō. ¶ 3° poſ'e
ē vnū motū celeſtē alt̄i eē cōmixtibilē: ꝛ ſi ſic nūq̄ꝫ re-
dibūt cōꝑa celeſtia ad ſtatū ꝯſil'eꝫ: ſic̄ mō ſt̄. ḡ nūq̄ꝫ fie
rēt ꝯſil'es gn̄ones ſic̄ mō. ꝛ ꝑ ꝯn̄s ñ ē ibi ꝓceſſus i ifini
4. tū ſꝫ circulū. ¶ 4°. poſito ꝙ cōꝑa celeſtia redirent ad
aſpcūs ꝯſil'es. ñ tn̄ opōtēt expectaꝛ̄ ꝓ aſpcū ꝯſil'i i ꝯſil'i
gn̄one. Nā videm⁹ ꝙ in breui tpe. ex aq̄ ſit aer ꝛ eꝯ.
T. c. 58 **In oppoſitū** ē Ariſ. i iſto ſcđo. ꝓ iſta. q. eſt
t. 59. nōn. ꝙ ꝓceſſus i ifinitū i gn̄o
nib⁹ p̄t dupl'r imagiari. vno mō ſꝫ rectū. alio mō ſꝫ cir-
culū ad ſil'itudinē mot⁹ ꝑpetui ſuꝑ lineā rectaꝫ. ꝛ mot⁹
ꝑpetui ſuꝑ lineā circularē. ꝓceſſuſ in ifinitū ſꝫ rectū diꝛ̄
ſi aliq̄ portio māe mō eēt ſb aliq̄ fořa: ꝛ poſtea ſb alia.
ꝛ poſtea iteꝝ ſb alia. ita ꝙ nūq̄ꝫ poſtea eēt ſb aliq̄: vbi
fuit p̄us. ꝛ ſic in ifinitū. Et ſic ꝑpetuareꝛ̄ gn̄ones ſꝫ re
ctū. ſi mō eēt ſb aliq̄ fořa: ꝛ poſtea ſub alia: ꝛ tādē iteꝝ
ſub q̄ p̄us. ꝛ ſic ſꝫ circuitū. ꝛ ſic i ifinitū. tc̄ gn̄ones di-
cereꝛ̄ ꝑpetuari ſꝫ circulū. vl' ꝓcedere in ifinitū ſm cir-
p̄. ꝯ. **Tunc** ſit p̄ª ꝯcl'o. reiteratio (culū. qđ idē ē ꝛc̄.
ſeu reuerſio eiuſdē i nuō ē ipoſ'is. ꝓ². q² ad
idētitatē effcūs nālē req² idētitas nāl' cāꝝ p̄ncipaliū ñ
ſim². ſꝫ ſꝫ modū ſe hn̄di nō ſil'eꝫ ſolū ſꝫ eūđ i nuō. cuꝫ
ḡ corꝑa ſuꝑceleſtia ſint cāe p̄ncipales i q̊lꝫ gn̄one. ꝛ
ipoſ'e ſit ea ſe hr̄e eodē mō ſic̄ añ: q̄ꝫuis bn̄ ꝯſil'r: ſeqꝛ̄ ꝓ
poſitū. ipoſ'e. n. ē eādē ifluētiā i nuō q̄ fuit redire. ꝛ ſi²
eūdē motū corꝑū ſuꝑceleſtiū. ¶ 2° arg² ſic. ſi gn̄o eiuſ- 2.
dē i nuō eēt poſ'is. ſeqꝛ̄ ꝙ idē i nuō i pl'iū iſtātiū q̊libet
poſſꝫ gn̄ari. qđ ē ꝯ dcā ſuꝑ p̄ h⁹. ¶ Ex iſta ꝯcl'one ſe² corre.
ꝙ ipoſ'e ē i gn̄onib⁹ eē ꝓceſſus i ifinitū ſꝫ circulū q̄ꝫtuꝫ
ad ididua: ſeu q̄ꝫtū ad idētitatē nuālē. ꝓbatur. nā dato
op^to idē i nuō poſſꝫ gn̄ari. qđ ē ꝯ ꝯcl'onē. ſꝫ i gn̄onibus
bn̄ ē ꝓceſſus i ifinitū ſꝫ rectū q̄ꝫtū ad ididua ſeu q̄ꝫtuꝫ 2. ꝯ.
ad idētitatē nuālē. ¶ 2ª ꝯcl'o. i gn̄onib⁹ ñ ē ꝓceſſus i ifi-
nitū ſꝫ rectū ſꝫ ſpēꝫ. v̄. g. vt aliq̄ mā nūc ſit ſb aliq̄ fořa.
ꝛ poſtea ſb alia i ſpē. Et poſtea iteꝝ ſb alia i ſpē: ꝛ ſic i
ifinitū. ſic ꝙ nūq̄ꝫ ad min⁹ eſſet ſb fořa q̄ ſit eiuſdē ſpēi
cū aliq̄ fořaꝝ. ſub q̄ p̄us erat. ꝓbaꝛ̄. nā ſpēs reꝝ i nuō
ſt̄ finite. ꝛ ſic nō ē poſ'e ꝙ i aliq̄ mā ſit mō fořa vnius
ſpēi. ꝛ poſtea alia fořa alteri⁹ ſpēi. ꝛ ſic ſine fine. ſeu rei
teratio foře ꝯſil'is i ſpē. al'r. n. ſpēs eēnt ifinite in nūero.
¶ Sciēđ tn̄ ꝙ nō oꝫ ꝙ tota mā: q̄ mō ē ſb aliq̄ fořa: po
ſtea tota ſit ſub ꝯſil'i. ſꝫ ſufficꝛ̄ ꝙ vna eiuſ por° aliqn̄ vna
vice. ꝛ poſtea alia ei⁹ pō° alia vice. dīn̄ alia. ¶ 3ª ꝯcl'o ē. 3. ꝯ.
ꝙ nō oꝫ ꝙ ſi vna mā ē ſb aliq̄ fořa. ꝛ poſtea ſb fořa eiuſ
dē ſpēi cū illa. qđ trāſeat ꝑ oiuꝫ ſpēꝝ foras añq̄ꝫ ſit ſb
fořa ꝯſil'i. pꝫ h̄. q² aliqn̄ ex aere ſit aq̄. ꝛ poſtea ſtatiꝫ ſi
ne itermediatōe alic⁹ foře ex aq̄. eꝯ ſit aer. ¶ 4ª ꝯcl'o ē. 4. ꝯ.
ꝙ ſi mā ē mō ſub aliq̄ fořa aliqn̄ redi^t ſub ꝯſil'i. ꝛ ita đ
q̄cūq̄ꝫ mā alia. ita ꝙ h̄ ē necia. mā q̄ nūc ē ſub aliq̄ fořa
aliqn̄ erit ſb ꝯſil'i. ꝛ h̄ vl' tota ſil'. vl' ei⁹ ꝑs: ꝛ poſtea alia.
ꝓ². q² q̄cūq̄ꝫ mā đmōſtrata. veꝝ ē dicē ꝙ ip̄a eſt i pōa
ad cuiuſlꝫ ſpēi formā. ꝛ ſic ſeqꝛ̄ ꝙ ip̄a eēt ſb q̊lꝫ ſpēi for
ma. al'r. n. illa pōa eēt fruſtra. ſi toto tpe et̄no non reuer
tereꝛ̄ ad formā ꝯſil'eꝫ. ¶ Sꝫ cōmē. dic̄ ꝙ pōa ad ſpēm
nō p̄t eē fruſtra. ¶ Corre. q̄cūq̄ꝫ mā demōſtrata. h mā corre.
erit ifinities ſub fořa hoīs. ꝛ eadē mā erit ifinities ſb
forma eq. ꝛ h̄ vel tota ſil'. vel ſm vnā ꝑtē vna vice. ꝛ ſꝫ
aliā. alia vice. ꝛ ſic de alijs formis aliaꝝ ſpēꝝ. ꝛ h̄ ē ve
rū ſuppoſita eternitate mūdi. ¶ Corre. ē. ꝙ ꝑ ifinitum corre.
tp̄s iſta mā ſtabit ſub forma eq. ſi ḡ oia illa tꝑa aggre-
garenꛃ. redire tp̄s ififinitū. ¶ Sꝫ. d. ꝯ. ſi ſic. ſeqꝛ̄ ꝙ mā dubiū
forte ſtetiſſet ſub ifinitis formis hoīs. ſꝫ h̄ ē falſum: nā
tūc i nouiſſimo die i reſurrectōe mortuoꝝ cū q̊lꝫ aīa re
cipiet ſuā māꝫ: eadē mā recipeꝛ̄ ab ifiniꝶ aīab⁹. ¶ Bre
uiter de iſta rōe nō multū curaret ph̄s nālis. ex q̊. n. ip-
ſe pōit et̄nitatē mūdi negaret hmōi reſurrectōeꝫ mor- R̄
tuoꝝ. ¶ Sꝫ. d. adhuc ꝯ illa q̄ dcā ſūt añ iſtātiā. nā de-
mōſtrata aliq̄ mā. q̄ mō ē ſub forma lapidis erit necio dubiū
ſub fořa eq aut ꝯtigēter. ſi ꝯtigēter ſic pōt nō eē ſb ea.
ꝛ ſic ꝑpetuo p̄t carere fořa eq. Si āt necio. h̄ ē fl'ꝫ ꝑꝑ h̄
ꝙ oīs aſin⁹ ꝯtigēter gn̄abiꝛ̄. Et iō dic̄ Ari. p̄ celi. ꝙ nō Cir. t.
oē gn̄abile đ necitate gn̄abiꝛ̄. ¶ 2°. nā ſūt aliq̄ ſpēs q̄ ñ cōmē.
gn̄anꛃ niſi i locis đterminaꝶ. ſic̄ mag^ri. ꝛ ſil'r q̄dā alia ioi.
mō nō vꝛ̄ necīū nec poſ'e ꝙ mā illi⁹ lapidis aliqn̄ feraꝛ̄ 2.
ad loca. vbi gn̄anꛃ talia. ¶ 3°. arguiꝛ̄ de fenice que poſt 3.
q̄ꝫ corrupta eſt đ eadē mā gn̄aꛃ alia fenix: ꝛ ſic vltra. ḡ ad p̄.
nō vꝛ̄ qđ illa mā erit ſub cuiuſlꝫ ſpēi forma. ¶ Ad iſta
ad p̄mū dico. qđ ſic̄ iſta ꝯn̄a eſt necia. hoc ē. ꝛ ē corpo-
rale. ḡ corrūpeꛃ. ꝛ tn̄ nūq̄ꝫ iſta ē necia. h̄ corrūpeꛃ. Ita
in ꝓpoſito dico hāc eē necariā. i hac mā eēt fořa aſini.
tn̄ nūq̄ꝫ iſta de p̄n̄ti erit necaria: i iſta mā ē fořa aſini. ꝛ
tn̄ nō ē necīū qđ ita fiat i tali tpe. ¶ Ad ſcđꝫ dico. qđ il ad 2.
la mā q̄ ē mō ſb fořa lapidis. aliqn̄ erit ſub fořa aeris.
vl' exhalatōis. ꝛ tūc p̄t đ portari ad illū locū. i q̊ gn̄anꛃ
alique ſpēs. q̄ nō gn̄anꛃ h̄. ꝛ tūc ex illa mā p̄t generari
forma talis vel talis ſpēi. in mō incōſueto: ꝛ ideo trāſ-
mutatiōe

ad tertium. mutationes in mixta ipfecta: ſicut ſunt vapores et exhalatiões: ſunt pp gñonē mixtoꝝ perfectoꝝ. ❧ Ad tertiū dico. ꝙ nō ex tali mā fenicis pñs gñaꝛ fenix ſeqñs: ſed ex parte illius. et tādē illa ps diminuit in gñone tertie fenicis: et ſic tādē qlibet pars illius mãe. q̄ qdē erat ſb

5.ꝯ. formā fenicis. aliqñ erit ſub alia forma. ❧ Quīta ꝯclō. ꝗcūqꝫ tpe finito dato. hec mā pōt pl'ies eē ſub forma vni' ſpēi q̄ alterius. p3. q2 hec mā hois pluries in tpib' finitis fuit ſub form a terre: q̄ ſub forma hois: et pl'ies ſub forma hois q̄ ſub forma fenicis. eo ꝙ plures generantur

6.ꝯ. hoies q̄ fenices. ❧ Sexta ꝯclō ē. ꝙ quātū ad hoc ꝯtigit dare certā periodū. Nā dēmōſtrata illa mā q̄ mō eſt ſub forma aſini: nō quātocūqꝫ tpe poſt: pōt eē ſb forma aſini: q2 al'r p tps ifinitum poſſet eſſe ſine aliis formis. et ſi nō eēt ſub forma hois. nō q̄tocunqꝫ tpe poſt

7.ꝯ. poſſet eſſe ſine forma hois. nā al'r. p tps ifinitum poſſ3 eē ſine forma hois. qđ eſt ꝯ predicta. ❧ Septīa ꝯclō. nō oꝫ p reiteratione eiuſdē forme in ſpē magnā celi reuolutionē expectare. ſ. ꝙ oēs ſpere celeſtes reuertātur ad ꝯſilē aſpectū: qđ fit ſm plonē. 36. millib' ānoꝝ. ꝙ p3: q2 mā que ē ſub forma aeris facil'r cito erit ſb forma aque. et ecōuerſo ſub forma aeris. ❧ Ex oīb' his p̄t cōcludi ꝙ in generationibus eſt ꝓceſſus in ifinitum ſ3 rectū quātū ad idētitatē nālem. et nō ſm circulū. nec ſm

✠ rectū quātū ad idētitatē ſpecificā. ❧ Ad rōes. ad p̄mā ꝓcedo. ꝙ in eēntial'r ordiatis nō eſt proceſſus in infinitum. Ulterius dico. ꝙ gñationes non ſunt eſſentialiter ordinate. pp hoc ꝙ non ſeqtur de generatōe ꝑori. talis gñō eſt. g̃ talis gñatio erit. demonſtrata generatiōe po

Ad 2. ſteriori. q̄uis poſterior ſup'at ꝑores. ❧ Ad ſcđa3 p3 ex

3 pōne. ❧ Ad tertiā et qrtā ſit'r bñ dcm̄ eſt in qōe. qđ ñ

4 oꝫ expectare magnā celi reuolutionem pro reiteratione forme conſimilis in materia. Queſtio. xv.

ꝓ. Queritur Utrum ceſſante motu celi ceſſent generationes et corruptiones iſtoꝝ iferiorum. ❧ Et arguitur p̄mo ꝙ nō: q2 ſe'ꝙ tā mixta q̄ ſimplicia ex eo fierēt ꝑpetua: ſed hoc eſt falſum: et p3 falſitas. Nam tunc ſeqtur ꝙ ceſſante motu celi. vniuerſum eſſet melius diſpoſitum vel ordinatū q̄ mō. pp hoc. q2 tunc mixta et ſimplicia eēnt ꝑpetua: et mō nō. ꝯña p̄ncipalis ꝓbatur: q2 ſi ceſſante motu celi ceſſant generationes et corruptiones in iſtis iferioribus: tunc ceſſante motu celi nō amplius corrūpētur mixta. nec ſimplicia. et ſic manerēt ꝑ

2. petuo. ❧ Scđo ſi celū ceſſaret a motu. ñ tñ adhuc ceſſaret ab influētia et illuminatione. et per ꝯñs adhuc influeret in iſta iferiora: et illuminaret. et per ꝯñs adhuc alterarenꝛ adinuicē. ſed fruſtra fit talis alteratio. niſi ſequatur generatio et corruptio: mō q2 deus et nā nihil agūt

3. fruſtra. iō et c̄. ❧ Tertio ceſſante motu celi nō v̄r veriſimile qn adhuc ignis approximat' ſtuppe ageret in ip-

4. ſam. agēdo ex ea ignē. g̃ et c̄. ❧ Quarto itelligentie et ce'm me'te motu regūt iſta iferiora et actōes eoꝝ. g̃ ceſſante motu celi. adhuc iſta iferiora viderenꝛ agere. q̄uis ñ ita bñ: et ita ordiate: ſicut mō: vt p3 de p̄nci'te i politia. cuiuis actione ceſſante adhuc ibi hoies poſſent agere: q̄uis nō ita ordinate. ſicut prius.

T. cō. 20. et 55. In oppoſitū eſt Ari. i iſto ſcđo. vbi vult qđ generationes iſtoꝝ iferiorum reducanꝛ in motū celi tāq̄ in cām: mō ceſſante cā p̄ncipali ceſſat effectus. ❧ Scđo in eēntialiter ordiatis ceſ

2. ſante ꝑ ceſſant poſtrema. mō q2 tota v̄tus iſtius mūdi iferioris gubñatur a celo. ſic p3 ex ꝑ meteo. ſeqtur ꝙ ceſſante motu celi. ceſſarent gñones et corruptōes iſtoꝝ i

ꝑ. no. ferioꝝ. ❧ Sciēdū eſt. ꝙ celū agit in iſta iferiora tripliciꝫ ꝓpoſito. ſ. motu lumine et iflūetia. motu qdē: q2 motu diurno mouet ſecū ſperā ignis: lumie qdē: q2 mediāte ſuo lumine calefacꝛ iſta iferiora. iflūetia qdē: q2 in fūdo terre. vbi nec attigit mot': nec lumē celi gñanꝛ q̄dā metalla. et h̄ me'te iflūetia celi. q̄ ē q̄dā q̄litas ſpūalis i me- 2. nōn.

dio: ſicut ſpēs ſenſibilis in medio. ❧ Scđo ſciēdū ꝙ celū agit ꝑ motū dup'. vno mō ime'te. vñ ex eo ꝙ mo' lo' h3 mouere ſecū corpus ſibi ꝓpiqui'. ſic ſperā ignis. ſcđo mō mediate: et ſic celū: q2 al'r et al'r ſe h3 reſpectu iſtoꝝ iferiorū eſt alia et alia iflūetia in iſtis inferiorib': et aliud et aliud lumen.

Tunc ſit p̄ma ꝯclō. ſi celū ceſſaret a quolibet iſtoru3 trium. ſ. a motu lumine et influentia: nulla fieret p.ꝯ. actio in iſtis iferiorib'. ꝓbaꝛ ꝑ rōnes datas ad oppoſitū. ❧ Scđa ꝯclō eſt. ꝙ ſi celum ceſſaret a motu ſolū et nō a lumine et iflūetia: nō pp hoc ceſſarēt actōes i iſtis 2.ꝯ. iferiorib'. p3: q2 adhuc celū illumiaret iſta iferiora. etiā adhuc mediātib' his fierēt actiōes in iſtis iferioribus. veꝝ eſt tñ ꝙ al'r fierēt q̄ mō. pp h̄ ꝙ ſol nō ita applicareꝛ diuerſimode iſtis inferiorib'. ſicut ſi celū moureꝛ.

❧ Sed. d. aliqs ꝯ. motus celi ē mot' local'. q̄ ē p̄m' oīu3 Dubiū. motuū iſtoꝝ iferioꝝ. et ꝯñs ipſo ceſſante ceſſaret mot' iſtoꝝ iferioꝝ. ❧ Rñ' ꝙ bñ eſt cā oiu3 motuū iſtoꝝ iferioꝝ: q̄ ſiūt iſto mō quo iā ſiūt. tñ ſi ipſe ceſſaret al'r fieret mot' et actōes iſtoꝝ iferioꝝ. et hoc mediāte lumie. et iflūetia celi: et ideo ſi celū qeſceret a lumie ſtante motu et iflūetia. nullū mixtū ꝑfectū generareꝛ. pp h̄ ꝙ ad gñonē mixti ꝑfecti remoueꝛ: ꝙ ſol et planete al'r et al'r ſe hēant ꝑ acceſſum et receſſum ad iſta iferiora: et iō fetus ſtat in vētre tpe deter'o ꝑ motū ſolis: et ſic arbores ꝑ acceſſu3 et receſſum ſol' pululāt et creſcūt. ❧ Tertia ꝯclō eſt. ꝙ ſi celū nō moueꝛ niſi vnico motu. ſ. motu 3.ꝯ. diurno. adhuc fierēt gñones et corruptiones: et tñ al'r q̄ mō: q2 ſol accederet et recederet ad nos. et a nobis: tñ nō eēt hyems nec dña tpum niſi ꝑ dies et ꝑ noctem.

❧ Et iō ſit qrta conclō. ꝙ ad h̄ ꝙ fiāt gñones et corruptōes ſicut mō fiūt. regrūꝛ duo mot'. ſ. mot' diurn' et obli- 4.ꝯ. quus. ſ. planetaꝝ: et ſm h̄ ſol accedit et recedit ad nos et a nobis. ❧ Quita ꝯclō eſt. ꝙ ſi celū eēt vniforme in ſuis ꝑtibus: et mouereꝛ: nihil de cetero generareꝛ. ꝓbatur. q2 ſm Ari. et cōmētatorē a volūtate antiq̄ nō ꝑue- 5.ꝯ. nit actio noua niſi mediāte celo. al'r et al'r ſe hñte. mō ſi T. c. 15. eēt vniforme ꝑ totū ñ ſe hēret. al'r vna vice q̄ alia: nec in toto: nec in ꝑtib': et iō celū ē diſſi'le in ſuis ꝑtib'. vñ ſol ē alteri' nāe q̄ alii planete. et ſic planete et ſtelle ſūt diuerſaꝝ rōnū iter ſe. ❧ Sexta ꝯclō ē. ꝙ ſi celū ceſſaret a lumie et iflūetia nō aliō facēt in iſtis iferiorib' niſi 6.ꝯ. ꝙ moueret ſperā ignis circul'r: p3 q2 lumie et influentia ageret in diſtantia ab eis. et nō motu niſi in illō qđ ē eiſ imediatū. ❧ Ad rōes. ad p̄mā dico. ꝙ imo vniuerſu3 nō eēt ita pulchrū ſi mixta ſimplicia eēnt ꝑpe'. ſicut mō eſt. Pulchrū. n. eſt videre nouitates. de h̄ viſum ē diffuſus ꝑ celi. ❧ Et ſic terminatur iſta qōne vltima.

❧ Expliciunt qōes de gñone et corruptiōe edite a magiſtro Alberto de Saxonia. Deo gras. Amen.

Tituli qõnum Egidii.

q.i. Utrum alteratio ꝛ augmẽta⁹ ſint mot⁹ſimplices. char.5i.
2. Utꝝ gcqd apparet ſenſui ſit veꝝ. 52.
3. Utꝝ coloꝛ ſit aliqd fixũ i nã. Siue vtꝝ ei cõpetat aliqua entitas ẜʒ ṽitatẽ. 52.
4. Utꝝ põ plõnis fuerit meliõ põe ḋmocriti vl'eꝰ. 52.
5. Utꝝ ſi eẽt dare coꝛpa idiſibilia. eſſent ṗncipia ſimpliciter generabiliũ ꝛ coꝛruptibilium. 53.
6. Utꝝ ſi eſſet dare coꝛpoꝛa idiſibilia poſſent dici aliquo mõ ṗncipia gñabiliũ ꝛ coꝛruptibilium. 53.
7. Utꝝ dato ꝙ coꝛpoꝛa idiſibilia non poſſint eẽ ṗncipia coꝛpoꝝ ꝑ ſe loqndo: nec ſimpl'r nec aliq̃ modo poſſint eſſe ṗn⁹huius coꝛpoꝛis. 53.
8. Utꝝ linea ſit cõpoſita ex tactib⁹ſiue ex pũctis. 54.
9. Utꝝ punctus ſit vbiqꝫ in linea. 55.
10. Utꝝ coꝛpus ꝯtinuũ ſit diſibile in ĩfinituʒ. 56.
11. Utꝝ dato ꝙ ꝯtinuũ ſit poſſibile didi in ĩfinitũ: tale pot'e poni poſſit ieſſe. 56.
12. Utrũ ex non ente ſimpl'r poſſit aliquid gñari. 57.
13. Utrũ aliqd poſſit coꝛrumpi in nihil. 57.
13. Utꝝ mã poſſit habere eſſe ſeꝑatũ ab oi actu. 58.
14. Utꝝ pħs naturalis conſiderare poſſit de motoꝛib⁹ immobilibus. 58.
15. Utꝝ cã ꝑpetuitatꝭ gñonis poſſit poni materiale ṗncipium. 59.
16. Utꝝ ens in põa ſit illud ex quo ſit generatio. 59.
17. Utꝝ ſub̃a ſuſcipiat magis ꝛ minus. 60.
18. Utꝝ magis ꝛ min⁹repiri poſſit i accñtib⁹ ꝓꝑe. 60.
19. Utꝝ cal'ʒ ꝛ frm ſint foꝛme ſub̃ales igni ꝛ terre. 61.
20. Utꝝ ſit poſſibile generationem eſſe. 61.
21. Utꝝ in ſubſtãtijs poſſit eẽ gño ſimpl'r. 62.
22. Utꝝ in accñtibus repiatur gño ſimpl'r. 62.
23. Utꝝ alteratio ſit mot⁹. 63.
24. Utꝝ in alteratione ſit dare ṗmũ mutatũ eẽ. 63.
25. Utꝝ alteratio ſit motus continu⁹. 64.
26. Utꝝ mot⁹augmẽti ſit real'r diſtict⁹a gñone. 64.

Tituli qõnum Marſilii

q.i. Utrum ens mobile ad foꝛmam ſit ſub̃m pñtis libꝛi. 65.
2 Utruʒ aliqd poſſit ſimpliciter gñari aut coꝛrumpi. 65.
3 Utrum gen eratio ſit alteratio. 67.
4 Utrũ ſi gño eſt ipoſ'is alteratio eſt ipoſ'is. 68.
5 Utrũ generatio vni⁹ſit coꝛruptio alteri⁹ ꝛ eꝰ. 69.
6 Utrũ in gñone ſimpl'r dcã fiat ex parte foꝛmarũ ſb̃ſtantialium reſol'o vſqꝫ ad mãm ṗmã. 70.
7 Utrum aliqua quãtitas vel qualitas manet in generato: que fuit in coꝛrupto. 71.
8 Utrũ idẽ effect⁹poſſit a ql̊ʒ pl'iũ agentiũ gñari. 73.
9 Utrũ in quolibet pluriũ iſtantiũ idẽ gñabile datum poſſit generari. 74.
10. Utrũ augmentatio ſit generatio. 75.
11. Utrũ cuiuſlibet qd̊ augeẜ quelʒ ꝑs augeaẜ 76.
12. Utrũ in augmẽtatõe maneat idẽ totũ añ ꝛ p⁹ 78.
13. Utrũ augmẽtatio fiat ẜʒ ꝑtes foꝛ̃ales ꝛ ñ mãles 79.
14. Utrũ augmẽtatio viuentis ſit mot⁹continu⁹. 80.
15. Utrũ rarefactio ſit augmentatio. 82.
16. Utrũ omne agens agat per contactũ. 83.
17. Utrũ idem poſſit agere in ſeipſum. 84.
18. Utrũ ſil'e poſſit agere in ſibi ſimile. 85.
19. Utrũ omne agens in agendo repatitur. 87.
20. Utrũ idiſibile poſſit alterari. 90.
21. Utrũ foꝛme ſub̃ales el'oꝛũ pñt itẽdi ꝛ remitti. 92.
22. Utrũ el'a maneãt foꝛmaliter in mixto. 94.
23. Utrũ mixtio ſit poſſibilis. 95.
24. Utrũ omnis mixtio ſit naturalis. 97.

¶ Tituli qõnũ ſcd̊i libꝛi eiuſdem Marſilij.

q.i. Utrum ſint 4°ꝛ qualitates ṗᵉ ꝛ nõ pl'es. 98.
2 Utrũ qualitatũ ṗmarũ due ſũt actiue: ꝛ due paſſiue. 100.
3 Utrũ ſint quattuoꝛ elementa ꝛ non plura. 101.
4. Utrũ caliditas aeris ꝛ ignis ſunt eiuſdem ſpẽi ſpecialiſſime. 103.
5 Utrum ſint ponẽde qualitates virtuales in elemẽtꝭ diſticte ab actualib⁹. 105.
6 Utrũ ignis ſit ṗmo calidus. aer ṗmo hũid⁹: aqua ṗmo frida: terra ṗmo ſicca. 106.
7 Utrum leuitas aeris ꝛ ignis ſint eiuſdem ſpeciei ſpecialiſſime. 109.
8 Utrũ ſit dare aliqd̊ elementum purum. 111.
9 Utrũ qd̊libet elementum poſſit imediate in quolibʒ tranſmutari. 112.
10. Utrum in elemẽtꝭ habentib⁹ſymbolum eſt facilioꝛ tranſitus. 114.
11 Utrũ ex qbuſcunqꝫ duob⁹el'is non habẽtib⁹ſymboluʒ poſſit qd̊lʒ tertiũ generari. 114.
12 Utrum ſi eẽnt ĩfinita elementa eſſent infinite contrarietates. 116.
13. Utrũ qd̊lʒ mixtum reſidẽs cir. me. locum ſit cõpoſitum ex omnib⁹ſimplicib⁹. 117.
14 Utrũ ṗme qualitates ſint ṗncipia actiua in generatione mixti ex elementis. 118.
15. Utrũ ꝯtigit dare mixtũ tꝑatũ ex el'is. 119.
Utrũ cal'itas foꝛtioꝛ ẽ i pueritia qꝫ in iuuẽtute. 121.
16. Utrum generatio ſit perpetua. 123.
17. Utrum quodlibet ens coꝛruptibile habeat determinatum periodum. 124.
17. Utrum temp⁹generationis rei ſit equale tẽpoꝛi coꝛruptionis eiuſdem. 126.
18. Utrũ in gñonib⁹ſit ꝓceſſus in ĩfinitum. 127.
19. Utrũ coꝛruptũ poſſit reuerti idẽ nũero. 128.

Queſtio Nicholeti. an ens mobile ſit toti⁹naturalis pħie ſub̃m. 129.

Tituli qõnũ Alberti.

q.i. Utrum poſſibile ſit aliquid ſimpl'r generari. 132.
2 Utrũ gño eſt alteratio. 132.
3 Utrũ ſi gño eẽt ipoſſibilis alteratio eẽt ĩpoſſibilis. 133.
4 Utrũ generatio vni⁹ ſit coꝛruptio alteri⁹. 134.
5 Utrum in gñone ſimpl'r. fiat reſolutio vſqꝫ ad materiam ṗmam. 134.
6 Utrũ qualitates maneãt eedẽ in genito que ṗus fuerunt in coꝛrupto. 135.
7 Utrũ dato aliquo generabili ipſum a pluriũ agẽtiuʒ quolʒ poſſit generari. 136.
8 Utrum dato aliq̃ generabili ipſum in plurium iſtãtiũ quolʒ poſſit generari. 136.
8 Utrũ augmentatio ſit generatio. 137.
10. Utrũ in augmentatione illud qd̊ aug'maᵗ idem ante ꝛ poſt. 138.
11 Utrũ ei⁹ꝙ augeẜ q̃libet pars augeatur. 138.
12. Utrum augmentatio fiat ẜm partes foꝛmales ꝛ nõ materiales. 139.
13. Utrum augmentatio ſit motus continuus. 139.

Utrum

+

muy

Silua

Silua

Don ... amor no ay mal que las dure

muy mag^co y R^do s^r

muy mag^o y R^dos s^nos

appollinario

montalvo

omne animal h3 sensuz . . . ipitus h3 l'appetitus

Viri sanguinum et dolosi non dimidiabunt dies suos

Psalmo 54

muy

de nuy

Ant de azcuna

Ant de azcuna

muy mag^co al